THESAURUS LINGUAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900–. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option 'include bookmarks' (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary**.

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*™ (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs CC BY-NC-ND* license (explanation here). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

version 1 (6 February 2019)

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

AVXILIANTIBVS ET ALIIS ET CVRATORIBVS FVNDATIONIS
ROCKEFELLERIANAE

VOLVMEN V
PARS PRIOR

D

MDCCCCIX—MDCCCCXXXIV
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deōrāta perorata PAVL. FEST. p. 74. *a* de *et* orare.

deorbātus, -a, -um [*a* de *et* orbare. *Th.*]. *i. q. occaecare*: PS. CYPR. aleat. 9, 1 -ati diaboli caligine.

deorbito, -āvī, -āre *a* de *et* orbita. *i. q. deflectere*: LVCIF. Athan. 1, 40 p. 137, 13 -visse a via recta (*ad* ITALA Iob 31, 7 exerravit, VVLG. declinavit). non parc. 2 p. 212, 5 a via -asse veritatis.

deōrio *v.* dehaurio.

deorior, -rtus sum, -īrī *a* de *et* oriri. *i. q. oriri, nasci*: MART. CAP. 3, 223 *Grammatica* se in Memphi -rtam ... memorabat. 6, 676 *Nilum* a monte inferioris Mauretaniae de lacu Nili -iri (*sic codd.*, Memphide ortam, Nilide oriri *vulg.*). [*dub.*: GLOSS. II 43, 33 -rtae απατραμμεναι.]

deōrno, -ātus, -āre *a* de *et* ornare. GLOSS. ἀποκοσμῶ. κατακοσμῶ. -atus depravatus. *i. q. ornamentum detrahere, dehonestare:* VIRG. epit. 5 p. 166, 4 quod ornandi -andique efficientiam habet. [-atur *coniecit Naber, Mnemos. 26, 285* SYMM. or. 1, 16 *pro* adoratur.]

deōro *v. l. 1.*

***deorsum** *adv.* [*a* de *et* vorsus, versus. *Th.*]. PRISC. gramm. III 57, 14 a de fit adverbium -m. 75, 21 derivativa vel composita ... -m. *formae*: deorsus: CIC. fin. 1, 19 nat. deor. 1, 69. 2, 84 APVL. met. 8, 2. 13. 9, 40 Socr. 10 p. 143 flor. 15 p. 52. deorsom: CATO agr. 22, 2. deosum: CATO agr. 162, 1 VARRO ling. 9, 86 rust. 1, 6, 4 ITALA deut. 33, 13 (Lugd.). Ios. 2, 11 (Lugd.). FILASTR. 35, 1 (deorum *trad.*). dorsum (*cf. l. 35. 59*): SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 9. 21. deorsu: ITALA Marc. 15, 38 (cod. k). *cf.* ORIBAS. syn. 6, 26 deorso. diosum: ITALA Luc. 4, 9 (cod. d) CHIRON 89. 97. 229. 867 (-ss-). *cf.* ITALA act. 20, 9 (cod. d) zosum. iusum: MACR. somn. 2, 5, 25 SORAN. p. 36, 25 CASS. FEL. 19 p. 29 ITIN. Anton. Plac. rec. A 21. iusu: DIOSC. 2, 142. 166. 4, 148. 5, 112. 113. 121. iosum: CHIRON 583 SORAN. p. 17, 14 GLOSS. V 450, 1. iosu: CHIRON 593. DIOSC. 2, 166 (-ss-. 4, 72. 148). iosso: DIOSC. 5, 121. 146. *cf. p. 560, 43 sqq.* PRISC. gramm. III 84, 12 sunt quaedam *adverbia* unam loci significationem habentia, quae est ad locum, ut ... -m (*cf.* 138, 24). GLOSS. κάτω. χαμαί. deorsum -m. desuso locum (*i.* iosum). insubtus. [III 559, 31 *v. vol. III p. 1572, 5.*] *legitur inde a* PLAVTO; *apud poetas pro bisyllabo habetur*: PLAVT. Amph. 1108 Aul. 367. 708 Rud. 178 TER. Eun. 278 Ad. 573. 575 LVCR. 1, 362. 2, 190. 217. 221. 4, 628. 6, 335; *pro trisyllabo*: LVCIL. 703 LVCR. 2, 202. 205. 3, 1016 COMM. apol. 1057 PAVL. PETRIC. Mart. 3, 97 CARM. epigr. 696, 4 (*a.* 506). [*val.* josu, *it.* gioso, giusu, *francog. vet.* jus, *hisp. vet.* yuso. *M.-L.*]

1 *de motu in inferiorem locum* (*saepe opponitur* sursum; ἀσυνδέτως sursum -m *v. p. 560, 5*): PLAVT. Amph. 1108 devolant angues iubati -m in impluvium duo. Aul. 708 ego me -m duco de arbore. Rud. 178 cadit (LVCR. 2, 221 GELL. 3, 6, 2). CATO agr. 22, 2. 38, 3 fauces praecipites -m facito. 156, 4 ubi -m (deoritum *cod.*) versus ibit *alvus* (QVADRIG. hist. 85 VARRO ling. 9, 86 rust. 2, 7, 5. PAVL. FEST. p. 71 deversus dicebant -m versus. FEST. p. 359 genus scribendi -m versus. CELS. 7, 19 p. 298. 7, 20 p. 301. 8, 1 p. 325 COLVM. 4, 20, 3. 12, 45, 2 HYG. grom. p. 114, 22 OPT. PORF. schol. carm. 16 LACT. inst. 3, 24, 1 SORAN. p. 17, 14 *al. cf. p. 560, 13. 47*). CATO agr. 162, 1 cutis -m spectet. LVCIL. 703 modo sursum, modo -m, tamquam collus cernui (*sim. absol.*: CIC. Att. 5, 10, 5 multum †ea philosophia sursum -m). QVADRIG. hist. 85 sagittam atque lapidem -m an sursum mittas. TVBERO hist. 9 VARRO Men. 75 ling. 5, 24. 161. CIC. fin. 1, 18 ferri (1, 19 nat. deor. 1, 69. 2, 44 *opp.* in sublime ferri. LVCR. 2, 190. 202. 217 PLIN. nat. 2, 234. PROB. Verg. ecl. 6, 31 *opp.* sublevari). Tim. 48 (κάτω). LVCR. 1, 362 premere omnia -m (SEN. nat. 2, 58, 2). 2, 205 ducere. 3, 1016 horribilis de saxo iactus -m. 4, 628 praecipitavit. 6, 335 naturā pondera -m omnia nituntur. PAVL. FEST. p. 69 dorsum dictum quod pars ea corporis devexa sit -m. CELS. 2, 6 p. 36 ubi -m ad pedes subinde delabitur. 2, 8 p. 46 si sanguis sursum -mque erupit. 5, 26, 31. 7, 5, 3. 7, 7, 9. 7, 25, 1. 7, 26, 2. 8, 1 p. 324. 326. 8, 4 p. 336. 8, 10, 1. 2. SEN. dial. 1, 5, 9 sursum oportet ac -m eat *vir* (9, 11, 12 epist. 96, 5). nat. 2, 24, 1 est enim illi aeque sursum iter quam -m. 5, 1, 2. 6, 21, 2 movetur. epist. 44, 4. 91, 19 COLVM. 2, 10, 24. 3, 18, 6. 4, 15, 3. 4, 24, 7. 5, 5, 4. 12, 16, 4. 12, 47, 5 arb. 4, 5. 10, 3. 20, 3 SCRIB. LARG. 116. PETRON. 58 nec sursum nec -m non cresco, nisi ... coniecero. 63 quod sursum est, -m faciunt. PLIN. nat. 2, 248 a medio terrarum orbe, quo -m ab summo longissimum esset spatium. 20, 5 QVINT. inst. 11, 3, 97. 105 PAVL. dig. 38, 10, 10, 9. 12 GELL. 2, 30, 4. 16, 18, 3 ut caput *in speculo* -m videatur, pedes sursum. 17, 11, 2. APVL. met. 1, 19 neque -m demeare neque sursum remeare. apol. 7 Plat. 1, 8 *al.* MIN. FEL. 27, 2. TERT. adv. Marc. 2, 28 p. 374, 28 eadem via sursum et -m (*dictum Heracliti*). ITALA deut. 28, 43 (Lugd.) descendes in imo -m (κάτω κάτω, VVLG. descendes et eris inferior). 32, 22 (Lugd.) usque ad inferos -m (ἕως ᾅδου κάτω, VVLG. usque ad inferni novissima). Is. 7, 11 (Cypr. testim. 2, 9) pete tibi signum a domino deo tuo in altitudinem susum et in altitudinem -m (εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος, VVLG. in profundum inferni sive in excelsum supra). Marc. 15, 38 (cod. k) velum templi conscissum est in duas partes a susu usque -u (cod. d *et* VVLG. a summo usque -m). PALLAD. 4, 10, 11 -um verso acumine. VVLG. exod. 26, 24 eruntque coniunctae *tabulae* a -m usque sursum (36, 29). IV reg. 9, 33 praecipitate eam -m. *al.* RVFIN. hist. 3, 1, 2 *v. p. 481, 49. cf.* AVG. civ. 9, 9 fallaces quasi capite -m nequitia vel poena suspendit (19, 12 si quisquam capite -m pendeat. EXC. Barb. p. 350, 1 Fr. VICT. VIT. 1, 43). MACR. somn. 1, 12, 3 a lacteo circulo -m incipere Ditis imperium. FACVND. defens. 11, 4 p. 806A non vides qualem confusionem sursum atque -m iuxta proverbium commoves verbo dei. sursum -m: TER. Eun. 278 ne sursum -m cursites. CIC. Att. 5, 10, 5 *p. 559, 52.* nat. deor. 2, 84 naturis his ... sursus -s, ultro citro commeantibus. PLIN. nat. 24, 168 sursum -m decurrentem. QVEROL. p. 29, 19 *oracla sunt expetenda* ubi libet, hac atque illac, sursum -m, in terra in mari. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 14 CLAVD. MAM. anim. 1, 15 p. 60, 1. 3, 16 p. 187, 6 DIOSC. 4, 148.

2 *de mera loci indicatione*: PLAVT. Aul. 367 si autem -m comedent. TER. Ad. 573 nostin porticum apud macellum hanc -m? ...ubi eo veneris, clivos -m vorsum (*om. A*, vorsus *F*) est. *cf.* SENT. Minuc. (Corp. V 1749) 9 *fines sunt* inde dorsum flu(v)io Neviasca in flovium Procoberam. 10 inde ... -m usque ad rivom *eqs.* 12. 19. 21. 22. 23. VARRO rust. 1, 6, 3 qui colunt -m, magis aestate laborant *eqs.* 3, 5, 4 -m in terram esse aquam (EXPLAN. in Don. gramm. IV 525, 22 natura vero prosodiae in eo est, quod aut sursum est aut -m [531, 10. 532, 19]. 530, 6 quod enim fuit -m, prius in medium succedere quam evolet sursum. ITALA [Tert. scorp. 2] *et* VVLG. exod. 20, 4 eorum quae in caelo et quae in terra -m et quae in mari infra terram. Ios. 2, 11 [Lugd. Hil. myst. 26, 8 Priscill. tract. 2, 47 *et* VVLG.]. 16, 3 [Lugd.] usque ad fines Chetheron quae est -m [κάτω, VVLG. inferioris]. Col. 3, 2 [Tert. resurr. 23] ea quae sursum sunt sapite, non quae -m [τὰ ἐπὶ γῆς, VVLG. super terram]. IREN. 2, 1, 2. 4 FILASTR. 35, 1. 155, 6 HIER. epist. 18 A 5, 1 in Ion. 4, 5 p. 425 VVLG. exod. 28, 27 deut. 4, 39 *al.* *adde*: IREN. 1, 30, 8 serpentem ... deiectum ... in -m mundum *i. qui -m est*). LACT. inst. 2, 2, 20 -m quaeritis quod in sublimi quaerere debuistis. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 43. CHIRON 583 alligabis supra genus et -m. HIER. in Agg. 1, 1 p. 737 κοιλοστάθμοις id est -um positis (tract. in psalm. I p. 307, 8 MART. CAP. 8, 869. DIOSC. 1, 23 suppositus. 5, 121). 1, 3 p. 743 in domibus -m sitis. VVLG. gen. 6, 16 -m cenacula ... facies (*cf.* exod. 28, 33). eccles. 10, 6 divites sedere -m. act. 2, 19 dabo prodigia in caelo sursum et signa in terra -m (κάτω). MACR. somn. 2, 5, 25 si enim nobis ... iusum habetur, ubi est terra et susum ubi caelum. ITIN. [Silv.] 3, 6. 12, 9. 13, 3 ITIN. Anton. Plac. rec. A 21. CASSIOD. hist. 6, 31 incendium non -m, sed desursum (*sc. fulmine*) habuisse principium. *nota*: CHIRON 593 -m quam genu ab inferiore parte ... invenies. *ponitur cum praepos.*: ab: *v. p. 559, 83.* de: ITALA deut. 33, 13 (Lugd.) ab abyssis fontium de -m (κάτωθεν, VVLG. abysso subiacente). PAVLA Hier. epist. 46, 2, 2 quae *terra* non rigatur ut Aegyptus de -m, sed de sursum. CHIRON 74 deiusum *trad.* DIOSC. 2, 47 deiossu iniectus. 2, 166 radix de susu una est, de iusu plures. 4, 20 deiossu. 4, 170 deiusu. 5, 146 deiusu. ANTHIM. 25 (deiuso, deiosum *trad.*). GLOSS. ab imo deiusum (deiosum). *al. v. p. 256, 23 sqq.* in: OPT. PORF. schol. carm. 3 in -m versum. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 349D *aer* gravis et in -m proclivis est.

deōsculātio, -ōnis *f. a* deosculari. *i. q. osculatio*: HIER. adv. Rufin. 1, 19 *v. l. 62.*

deōsculor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* osculari. deosculo *v. l. 67 sqq.* *i. q. osculari, perbasiare*: PLAVT. Cas. 136 sine tuos ocellos -er. 453 quin te -er ... :: quid, -ere[r]? 467 Casinam. APVL. met. 1, 17. 24 me ... amplexus ac comiter -atus. 2, 26. 28 manus (HIER. vita Hilar. 14. RVFIN. hist. 3, 23, 19 dexteram). HIER. adv. Iovin. 1, 44. adv. Rufin. 1, 19 illud quoque carpere dicitur, quod ... pro eo quod legimus in Latino 'apprehendi disciplinam' et in Hebraico volumine scriptum est 'nescu bar' (*psalm. 2, 12*), dixerim in commentariolis meis 'adorate filium' ... 'nescu' ... καταφιλήσατε id est -amini dicitur ... quia enim qui adorant solent -ari manum ... et Hebraei iuxta linguae suae proprietatem deosculationem pro veneratione ponunt, id transtuli (*cf.* in Os. 13, 2 p. 144). HIER. psalt. sec. Hebr. 85, 11 iustitia et pax -atae sunt (VVLG. psalm. 84, 11 osculatae). VVLG. gen. 48, 10 applicitosque ad se -atus. 50, 1 I reg. 10, 1 Esth. 13, 13 prov. 7, 13. 24, 26 labia. cant. 8, 1 PS. AVG. serm. 14, 5 VICTRIC. 4 MART. CAP. 2, 132. 5, 435. 565. *passive*: APVL. met. 2, 10 me -ato. 2, 16 me pressim -ato. 4, 11 ENNOD. epist. 6, 23 p. 144, 8. GREG. TVR. Franc. 6, 6 quo salutato ac -ato (3, 24 quem ... -ans). vit. patr. 13, 2. 15, 2.

deriv.: deosculatio.

deosum *v.* deorsum. **dēpaciscor** *sim. v.* depeciscor.

dēpālātio, -ōnis *f. a* 2. depalare. *actio depalandi*: LIB. col. I grom. p. 244, 13 in mappa Albensium invenitur haec -o et determinatio facta *tum*. CORP. VI 1268 hi termini XIX positi sunt ... ex -e T. Flavi Vespasiani arbitri. *cf.* GLOSS. *s. v.* designatio. [VITR. 9, 7, 1 *v.* dilatatio.]

dēpālātor, -ōris *m. a* 2. depalare. *is qui depalat, definit*: TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 591, 3 -em disciplinae divinae.

dēpalmo, -āvī, -āre [*a* de *et* palma, *cf.* palmare. *Th.*]. LABEO frg. Gell. 20, 1, 13 os hominis liberi manus suae palmā verberare ... quemque -verat.

1. dēpalo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* palam *ductum. Th.*]. GLOSS. -o est manifesto. -atus fur inventus. -ata manifestata. mani-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

festa, divulgata. devoluta. [designata, delinita *fort. pertinet ad 2* depalo.] *i. q. palam facere*: PS. CYPR. mont. 11 duobus testamentis ... demonstratos et -atos duos populos. FVLG. myth. 2,7 p. 47,2 Sol Veneris -at adulterium. 3,6 p. 69,21. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2,80 hoc affirmat esse -atum. hist. 3,2 p. 943^D MVTIAN. Chrysost. hom. 31,2. *ibid.* aperire.

2. dēpālo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* palare. *i. q. palis fixis determinare*: CORP. VIII 2728 rigor -atus erat. XI 3932 iugera agri Cutuleniani p(lus) m(inus) IIII ita, ut -atum est. *i. q. condere*: TERT. nat. 2,12 urbs quam -verat. apol. 10,8 civitatem. adv. Hermog. 29 p. 156,21 mundum. *i. q. palis fulcire*: HERM. Pal. sim. 5,2,5 *vineam* -atam (κεχαρακωμένον, vulg. ut vitibus iungeret palos). sim. *et* vulg. 5,4,1 -verat vineam.

deriv.: depalatio, depalator.

dēpango, -pēgī, -pactum, -ere *a* de *et* pangere. GLOSS. -isse defixisse a pangendo dictum, vel transegisse a paciscendo. *i. q. defigere*: LVCR. 2,1087 (*in imag.*) vitae -ctus terminus alte. VARRO rust. 1,38,3 si in medio *stercilino* robusta aliqua materia sit -cta. COLVM. 3,16,1 (depingere *S*). 2. 3,18,4 *malleolum vitis* detortum -ere. 3,21,11 cacumina ficorum *eqs.* 11,3,30. PLIN. nat. 2,211 in quibus *locis* in terram -cta non extrahuntur. 16,110 -cto surculo. 17,56 palo e robore -cto. 17,68. 163. 24,1 in ... scrobe. SVET. vita Verg. p. 55 virga.

dēpanno, -āre *a* de *et* pannus. GLOSS. -are dilacerare. TAB. devot. Audollent 250 B 14 -etur vapulet vulneretur. *cf.* 253,52.

dēparco *v.* deperco.

dēparcus, -a, -um [*a* de *et* parcus *vel* parcere, *cf.* depercere. *Th.*]. SVET. Nero 30 (*dictum Neronis*) sordidos ac -os esse quibus impensarum ratio constaret, praelautos vereque magnificos *eqs.*

dēpartio, -īre *a* de *et* partire. GLOSS. καταμερίζω. BOETH. anal. post. 2,14 -iri genus in atoma specie prima.

dēpāsco(r), -āvī (-āstus sum), -ere (-ī) *a* de *et* pascere. *deponens v. l. 59. 72. p. 562,18.* CASSIOD. in psalm. 48,14 -et enim a iumentis tractum est, quae herbas non radicitus evellunt, sed abscindunt ipsas potius summitates. GLOSS. καταβόσκω. ἐπινέμω ἐπὶ βοσκῆς. ἐπινέμομαι. -et comedet, non consumet, sed degustat tantum. -stus κατανενεμημένος. -sta degustata. *legitur* -o *inde a* VARRONE Men. *et* CIC. de orat., -or *inde a* LVCR.

1 *proprie de pastione* (*c. acc. q. d. Graec. l. 46*): **a** *de bestiis*: VARRO Men. 135 (*per iocum*) nunc corius ulmum (*i. baculum*) <cum> tuus -vit, pergis? CIC. de orat. 2,96 (*in imag.*) in qua *oratione* nunc interdum, ut in herbis rustici solent dicere in summa ubertate, inest luxuries quaedam quae stilo -enda est (VERG. georg. 1,112 *v. infra l. 73.* PLIN. nat. 18,161). 2,284 a. pecore eius -i agros publicos. leg. 1,55 (*in imag.*) veterem possessionem Academiae. VERG. ecl. 1,54 saepes Hyblaeis apibus florem -sta salicti (*cf.* VAL. MAX. 1,6 ext. 3. AVSON. 418,12 Hyblaeis apibus saepes -sta susurrat). georg. 4,549 COLVM. 6 praef. 2. 7,5,21. LVCAN. 9,182 -stis ... campis. PLIN. nat. 15,34. 17,229. 18,136. 137. 186. 19,116 improbitatem alitum -entium. 22,17. 25,91. ITALA exod. 22,5 (Aug. loc. hept. 2,106 p. 560,13) si autem -verit quis agrum ... et admiserit pecus suum -ere agrum alium (καταβοσκήσῃ ... καταβοσκεῖν, VVLG. laeserit ... et dimiserit iumentum suum, ut -atur aliena. *cf.* CYPR. GALL. exod. 889 SVLP. SEV. chron. 1,18,6). AMM. 22,15,22. VVLG. sap. 19,9 tamquam enim equi -verunt (ἐνεμήθησαν) escam (*cf.* VICTRIC. 28 fides aridas escas in humilitate -it). VICT. VIT. 3,58 inedia -ens. PS. RVFIN. in Ioel 1,15 p. 1041^B -sti montes. in Am. 7,4 -ens locusta. MACR. sat. 1,21,26 SVLP. SEV. dial. 2,10,4 IORD. Get. 183. SIDON. epist. 2,2,14 per -sta buceta. *deponens* (*cf.* GLOSS. -stas ἀπογευσαμένας [id est gustata]): LVCR. 3,12 (*in imag.*) ut apes in saltibus omnia libant, omnia nos itidem -imur aurea dicta. PANEG. in Mess. 128 quadrupes densas -itur aspera silvas. PLIN. nat. 8,95 segetes (SOL. 32,30). 9,7 sata. 11,65 *papilio* ceras -itur. IVV. 4,51 fugitivum ... piscem -stumque diu vivaria Caesaris (*cf.* AVIAN. fab. 20,11 -stus caerula ponti *piscis*). PAVL. sent. 1,15,1 si quadrupes ... quid -sta sit. SOL. 27,53 ITIN. Alex. 20. ITALA psalm. 79,14 (Priscill. tract. 1,16) singularis ferus -atur eam *vineam* (κατενεμήσατο, VVLG. -stus est). SCHOL. Hor. carm. 42,27 PARIS 1,4 ext. 1 AMBR. hex. 5,23,82. 6,3,10 pecorum more terrena. Abr. 2,6,27 VVLG. exod. 22,5 *v. supra l. 52* Is. 3,14. Ezech. 34,18 pascua bona. CLAVD. 28,239 frondes ... amaras. MACR. sat. 1,12,23. 7,5,7 EVSTATH. Bas. hex. 9,3 p. 959^A SIDON. epist. 7,6,8.

b *de pastore i. q. pecus in pabulum immittere* (*deponens semel l. 75*): VERG. georg. 1,112 qui ... luxuriem segetum tenera -it in herba. OV. fast. 5,283 venerat in morem populi -ere saltus. COLVM. 2,10,31 si *farraginem* -ere saepius voles (PALLAD. 10,8 -i). PLIN. nat. 18,161 Babylone tamen bis secant, tertium -unt. SIL. 9,208 captivis late gregibus -ere ripas. VLP. dig. 10,4,9,1 (= 19,5,14,3) *glandem* ego immisso pecore -o. GREG. TVR. Franc. 2,32 depopularis agros, prata -is. *hinc i. q. pascere, nutrire*: ITALA psalm. 48,15 (Clem. ad Cor. 51) mors -it eos (ποιμανεῖ, VVLG. -et. *cf.* PS. RVFIN. in psalm. 48,14 qui Christum pastorem habere noluerunt, a morte -entur). PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 186,13 vos ... herbis palmitibusque -stos. LVCIF. Athan. 2,4 p. 152,1 vipereis tuis -sti ... consiliis. FVLG. myth. 2,6. AMBR. hex. 6,9,63 odor ... cerebrum sensumque -at. VEREC. in cant. 9,9 unde (*i. pane hordeaceo, cf. etiam infra l. 34*) animalia paene omnia -untur. *adde*: SOL. 4,5 hoc collectaneum (*aquae*) -itur (*i. colligitur,* deparcitur, departitur *pars codd.*), ut sufficiat usui.

2 *latiore sensu i. q. degustare, comedere* (*proprie et translate*): VERG. Aen. 5,93 serpens libavitque dapes ... et -sta altaria liquit. SIL. 6,51. 12,153 -sti flammis scopuli *Vesuvii* (*cf.* 14,56 Lipare vastis subter -sta caminis). 16,680 Latium longo -ere (*Barth,* deposcere *trad.*) bello. PS. QVINT. decl. 15,4 -sta senectus. SOL. 2,4 parcius -sta (*i. degustata, tractata.* debasta, depavita *pauci codd.*) levibus vestigiis inviare. SER. SAMM. 887 sin ... calidae -ent corpora febres (GREG. TVR. vit. patr. 6,7). FVLG. myth. praef. p. 11,2 morsu -stum ... iuvenis femur. RVFIN. Orig. in exod. 4,7 *tribulos* debeat ignis ille -ere (PS. AVG. serm. 20,2 DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 368^B GREG. TVR. Mart. 4,47). CLAVD. carm. min. app. 2,77 -stis ... iuvencis *a leone.* AVG. civ. 22,20 tantas carnes fame -stas atque consumptas. BACHIAR. repar. laps. 16 GREG. TVR. Mart. 4,47. HESYCH. in lev. 13 praef. p. 927^D ut -at exundetque passio *leprae* per universum corpus. *deponens*: VERG. georg. 3,458 artus -itur arida febris (HIER. epist. 22,30,3 PAVL. PETRIC. Mart. 1,320). Aen. 2,215 serpens ... miseros morsu -itur artus (SIL. 6,203 CLAVD. 3,302. carm. min. 49,12 vivos ... artus). SEN. clem. 1,25,5 incendium ... multas iam domos -stum (nat. 7,23,1 quam *materiam* -itur *ignis.* epist. 91,1. FIRM. err. 27,2 rogum flamma -itur. HEGES. 2,11,4. 5,1,4. RVFIN. Basil. hom. 1,6 peccati flamma. SIDON. carm. 22,189). SEN. dial. 4, 8,3. 7,27,4 quem foeda scabies -itur. STAT. Theb. 1,589 morsu ... cruento. 2,676 leo ... -stus oves. TERT. resurr. 7 p. 36,9 quem mundi fructum ... non per carnem anima -itur. SYMPH. 196 PANEG. 10,2. HEGES. 1,45,9 aegritudinis vis corpus passionibus -batur. 3,16 l. 15 ne mors populum contagio -retur (5,2 l. 9 RVFIN. Orig. in Rom. 5,2). HIER. in Ezech. 25,1 p. 285 -sti sunt ... omnes regiones eorum (*i. vastaverunt*). RVFIN. hist. 8,16,4 Orig. in exod. 7,4 PS. RVFIN. in Os. 9,13. PAVL. NOL. epist. 34,1 non pascentia fames -itur animalia. AVG. gen. ad litt. 9,10 p. 279,3. COD. Theod. 7,13,7 pr. (*a. 375*) munus, quod provinciarum interna -itur (*i. devastat*). *nota c. genet.* (*cf. l. 1*): VEN. FORT. epist. (carm. 10,2) 5 vitalis alimoniae mors coepit -i.

deriv.: depastio.

dēpāstio, -ōnis *f. a* depascere. *actio depascendi*: PLIN. nat. 17,236 -o animalium. PAVL. NOL. epist. 10,3 ab -e ferocis onagri muniremur. HESYCH. in lev. 13,18 p. 941^C. CASSIOD. in psalm. 79,13 ut gentem ... quasi herbarum pabula terribili -e consumeret.

depaticus *v.* dapaticus. **depavitus** *v. supra l. 9.*

dēpeciscor, -ctus sum, -ī [*a* de *et* pacisci. *Th.*]. PRISC. gramm. II 438,22 paciscor -or (513,15). *traditur* depacisci: CIC. Att. 9, 7,3 (*M*). APVL. apol. 75 NOT. Tir. 43,35. depactum: SCHOL. Hor. ars 357 AMBR. in psalm. 35,13 FACVND. defens. 4,4 p. 625^D NOT. Tir. 43,30 GLOSS. depictus: IORD. Rom. 365. *passive* (*cf.* GLOSS. -or transigor): MARCELL. chron. II p. 83,448,3 -ctas olim pecunias flagitantibus. p. 103,533 pax cum Parthis -cta est (IORD. Rom. 365). GLOSS. transigo. pactione transigere. pacisci. -ctus pollicitus, (ex)-spondit. -cti pacti. *cf. p. 561,16.* *legitur inde a* TER.

i. q. transigere, constituere, decidere (*singulariter*: VLP. dig. 3,6, 3,2 edicto tenetur qui -ctus est: -ctus autem dicitur turpiter pactus, *cf. l. 75. p. 563,10*); *saepe accedit* cum *alqo*, ut *v. l. 54. 57*: *absolute*: CIC. inv. 2,72 -ctus est cum iis, ut ... relinqueret. Verr. 4,60 neque ante dimissum quam ad condicionem eius -ctus est. GELL. 20,1,38 si reus, qui -i noluerat, iudici talionem imperanti non parebat. APVL. apol. 75 cum creditoribus. SCHOL. Hor. ars 357 -actus cum eo, ut. *nota*: FACVND. defens. 4,4 p. 625^D in quo *iuramento* sumus cum deo -acti. *additur ablat.*: TER. Phorm. 166 ut mihi liceat tam diu quod amo frui, iam -i morte cupio. CIC. Att. 9,7,3 cum enim tot impendeant *pericula*, cur non honestissimo -i velim? APVL. met. 10,19 grandi denique praemio cum altore meo -cta est noctis unius concubitum. OROS. hist. 7,43,14 eodem nobis cum placito -cti forent. *c. obiecto*: CIC. S. Rosc. 110 cum illo partem suam -i. 115 ipse tria praedia sibi -ctus est. APVL. met. 10,19 *v. supra l. 61.* AMBR. in psalm. 35,13 cum quo -acta sua copulam ... consortii sui iura mutavit *Herodias.* COD. Theod. 9,24,1 pr. nihil cum parentibus puellae (LEX Burg. Rom. 9,1). CASSIAN. inst. 7,17,4 ENNOD. carm. 2,107 serva quod -ctus es.

deriv.: depectio, depector.

dēpectio, -ōnis *f. a* depecisci. depactio: GLOSS. GLOSS. pacis confoederatio (*vel* consideratio). *i. q. constitutio, sponsio*: CASSIAN. conl. 16,2,1 in quibusdam contractus quidam seu dati acceptive -o caritatis foedera copulavit. PAPYR. Marini 73,14 (*saec. V*) sub certa -e fiduciae. *speciatim de pactione turpi* (*cf. supra l. 52*): COD. Theod. 9,37,1 (*a. 319*) manifestus reus -e celebrata legibus subtrahatur ... si citra -em id fiat. 2,10,4 (*a. 329*) consceleratis -bus. 11,1,31 (*a. 412*; = COD. Iust. 11,59,12) praediorum -e praegravari.

dēpecto, -xus, -ere *a* de *et* pectere. *i. q. diligenter pectere, comere*: TER. Haut. 951 adeo -xum [usque], ut dum vivat meminerit semper mei (*iocose, i. q. vapulantem.* EVGRAPH. Ter. Haut. 951 hoc est compositum poenis et tormentis. NON. p. 7 *et* SCHOL. *ad l.* laceratum. GLOSS. dilaceratum). OV. ars 1,630 -xaeque iubae plausaque colla *equorum.* fast. 3,465 -xos crinibus Indos (*cf.* COLVM. 10,188

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

herba puniceā -xa comā. *dub.*: Apon. 7 p. 124 -xa [-cta *trad.*] in poenitentibus crine capitis). 6, 229 crinem -ere buxo (*i. pectine.* Lvcan. 9, 635). Sen. nat. 1, 17, 7 prominentem barbam -ere. Gell. 10, 15, 30 neque comit caput neque capillum -it *flaminica Dialis.* *i. q. pectendo demere*: Verg. georg. 2, 121 velleraque ut foliis -ant tenuia Seres (Plin. nat. 6, 54 perfusam aqua -entes frondium canitiem. Sil. 14, 664 -xaque vellera ramis. Sol. 50, 2 Avson. 345, 24. Ambr. hex. 5, 23, 77). 12, 58 quod in arbore haesit, ferro -itur. 12, 74 ladanum. 19, 18 est ars -endi digerendique *linum.*

dēpector, -ōris *m. a* depecisci. *is qui turpiter paciscitur*: Apvl. apol. 74 est enim omnium litium -r, omnium falsorum commentator *eqs.* [60 *coni. Kronenberg*, deprecatoribus *trad.*]

dēpectoro, -āre [*a* de *et* pectus. *Th.*]. *i. q. de pectore phlebotomare*: Pelagon. 6 -andus est *equus.* Veg. mulom. 2, 79, 3.

dēpecūlātio, -ōnis *f. a* depeculari. Gloss. *νοσφισμὸς δημοσίων χρημάτων. νοσφισμός. ἐξανδραποδισμός, ἀποσυμφωσφοψηνησας*(?). quando quis sibi aliena furtim reservat. de(di-)spoliatio. internicium (*vel* -io) pecorum.

dēpecūlātor, -ōris *m. a* depeculari. *is qui depeculatur*, Gloss. *χρημάτων δημοσίων κλέπτης.* Cic. Verr. 1, 2 aerarii. Pis. 96 suum -em. de orat. 3, 106. Ambr. in psalm. 40, 27 Heliodorum -em illum depositi vidualis.

dēpecūlātus, -ūs *m. a* depeculari. -ŭ- *correptione iambica* Plavt. *l. 25.* *i. q. depeculatio*: Pavl. Fest. p. 75 -us a pecore dicitur: qui enim populum fraudat, -us poena tenetur. Plavt. Epid. 520 (*loco interpol.*) me impune irrisum esse, habitum -ui (-um *P, vers. om. A*). Not. Tir. 41, 3 *inter* peculatus *et* sumptus.

dēpecūlor, -ātus sum, -ārī [*a* de *et* peculari, *cf.* peculatus, peculator. *Th.*]. Prisc. gramm. II 379, 9 antiqui tam a c t i v a quam passiva significatione protulisse inveniuntur ... -or. *cf.* Cael. hist. 62 ubi senatus intellexit populum -ari (Prisc. gramm. II 386, 2 *ad l.* *ἀποσυλοῦσθαι*). Lvcil. 683 *v. sub* depoculo. Dosith. gramm. VII 431, 1 -or *νοσφίζομαι.* Gloss. -atus depraedatus. expoliatus. -ato de furto publico seu depraedato. *i. q. furari, surripere, defraudari*: *aliquid*: Rhet. Her. 4, 27, 35 civitates regna domos omnium -atus es. 4, 39, 51 (*in imag.*) aliorum famam -ans (*cf.* Cic. Verr. 5, 79 laudem honoremque familiae vestrae). Cic. Verr. 1, 14 delubra omnia (fin. 3, 32 fana). *aliquem*: Cic. Verr. 5, 37 hominem ... omni argento ... spoliasti ac -atus es.

deriv.: depeculatio, depeculator, depeculatus.

dēpelliculārī decipere, dictum a pelliciendo Gloss. [*an a* pellicula? *Th.*] *L.*

1. dēpello, -ātus, -āre [*a* de *et* pellis. *Th.*]. *i. q. decorticare*: Apic. 2, 53 nucleis et amigdalis -atis (depilatis *codd.*). 6, 229 ponticam vel amigdalam tostam vel nuces -atas. *dub.* 2, 52.

*2. **dēpello,** -ulī, -lsum, -ere *a* de *et* pellere. *part. perf. pass.* d e p u l t u s: Gloss. depultus pro depulsus dicitur. *cf.* Rhet. Her. 4, 10, 15 *p. 564, 42.* *de significatione*: Gell. 9, 1, 9 defendere ... significat *ἐκποδὼν ποιεῖν*, id est avertere atque -ere. Gloss. *ἀποβάλλω. ἀποβάλλομαι, ἀπωθῶ. ἀπωθοῦμαι.* -it proicit. -unt detrudunt. -ulit deportavit. -i *ἀπωσθῆναι.* *legitur inde a* Plavto; *singulis locis*: Plavt. Bell. Afr. Hisp. Cvlex Germ. Pers. Petron.; *binis*: Cato Rhet. Her. Lvcr. Varro Stat. Svet.; *ternis*: Bell. Alex. Tib. Cvrt. Val. Fl.; *quaternis*: Hor. Cels. Plin. iun.; *deest*: Ter. Catvllo Hirt. Pvblil. Sall. Prop. Rvt. Lvpo Vitr. Gratt. Manil. Vell. Phaedro Sen. rhet. Melae Scrib. Largo Ascon. Mart. Floro Ivv. [*loci corrupti*: Liv. 42, 54, 4. Val. Max. 1, 1, 1 *v. sub* depulsio. Amm. 24, 6, 2.]

I ***proprie*** *(et in imag.) i. q. deicere, de superiore loco movere, latiore sensu i. q. amovere, repellere*: **A** *aliquem* (*personam et bestiam*): **1** *generatim*: **a** *obiectum solum*: Cic. Planc. 17 te -sum putas (*sc. in aedilitatis petitione*). nat. deor. 2, 127 multae bestiae etiam insectantes odoris intolerabili foeditate -unt. Colvm. 2, 10, 32 pecora -enda et ab omni noxa defendenda. 6, 18, 2. 6, 37, 9. 7, 6, 8 *opp.* admittere. Lvcan. 6, 791 consul -sis prime tyrannis, Brute (*sim. de regno vel dominatione*: 9, 1028 -so sceptra parenti reddiderat. Tac. hist. 1, 89 Nero nuntiis magis et rumoribus quam armis -sus [ann. 14, 22]. ann. 3, 73 Tacfarinas quamquam saepius -sus. Clavd. 15, 305 Rufinumque tibi, quem tu tremuisse fateris, -ulit. Svlp. Sev. chron. 1, 46, 1 -sa avia. 2, 18, 4 -so Onia [*e sacerdotio*]. *cf. p. 564, 9*). Petron. 22 illa quae iniuria -sa fuerat ancilla. Homer. 781 quem *Hectorem* saxo ingenti percussum maximus Aiax -ulit (re- *pars codd.*). 1012 disco fortis Polypoetes -ulit omnes. Sil. 10, 83 Paulum -ere dictis nequicquam fuit. Tac. ann. 12, 41 etiam libertorum si quis incorrupta fide -itur tali occasione. 12, 65 patris inimicos. 14, 62 coniugem infensam. Fronto p. 253, 17 N. numquam tu tamen erasten tuum, me dico, -uleris. Vlp. dig. 43, 16, 1, 46 servos quosdam vi -ulit. *ibid.* si forte nemo -sus esset. Gell. 4, 14, 5 *meretrix* dixit ... eum ... cum vi irrumperet, lapidibus -sum. Tert. anim. 1 vetera *daemonia* -ens *sapientia* (adv. Marc. 2, 1 falso deo -so). Lampr. Alex. 68, 3 hos *ad bonum consentientes* quidem malorum cohors -erat. Spart. Did. 4, 6 summotus atque -sus est. Amm. 24, 3, 2 grassatoribus ... -sis. *i. q. prosternere*: Cic. off. 3, 42 supplantare eum, quocum certet, aut manu -ere nullo modo debet (*sc. ad terram, in luctatione*). **b** *accedit unde*: *abl.*: Cic. de orat. 3, 11 tribunatu. har. resp. 58 eum civem vi, ferro, periculis urbe, omnibus patriae praesidiis. Nep. Alc. 8, 3 eum terra. Timol. 2, 1 Dionysium tota Sicilia (*sim. de regno vel dominatione*: Lvcan. 1, 289 socerum -ere regno [Flor. epit. 4, 7, 1 regno. Rvfin. hist. 1, 11, 3 regno eum esse -sum, *ἀποπεπτωκέναι.* Avg. civ. 3, 15 Svlp. Sev. chron. 1, 38, 3]. 4, 690 hunc quoque . . . solio -ere avorum [Tac. hist. 1, 40 avito Arsacidarum solio]. 10, 87 exul *nobilitas* in aeternum sceptris -sa paternis. *cf. p. 563, 71*). Liv. 35, 18, 5 quibus civitatibus. Lvcan. 2, 468 -itur arce Lentulus Asculea. Sil. 15, 550. 17, 163 Itala -ere terra (Tac. ann. 14, 50 Veientonem Italia. 16, 33). Qvint. inst. 2, 17, 29 recta via. 4, 2, 164 recto itinere. Tac. ann. 1, 75 ne praetorem curuli -ret *Tiberius.* 3, 32 Lepidum socordem ... etiam Asiae sorte -endum (*de petitione magistratus*). 3, 24 urbe. 11, 25 senatu. 13, 37 cur ... vetere Armeniae p o s s e s s i o n e -retur *Tiridates* (Paneg. 3, 3 caeli possessione Titanas. *cf. l. 73*). Plin. epist. 2, 17, 4 armenta ... montibus hieme -sa (*sc. de pabulo*). Flor. epit. 3, 5, 11 Euboea atque Boeotia praesidia regis. 3, 14, 5 C. Octavium ... rostris. 3, 21, 13 hic postquam manus omnis Octavi -sa Ianiculo est. Ps. Avr. Vict. orig. 14, 3 traditur ... ripa -sus forte in fluvium decidisse. Schol. Cic. Bob. p. 78, 8 se civitate -sum. Clavd. rapt. Pros. 2, 252 sic *me* toto placuit -ere mundo. Svlp. Sev. chron. 2, 12, 4 uxorem matrimonio (*cf. p. 565, 6*) ac regia -it (*cf. supra l. 4*). Iord. Get. 40, 209 Theodoridus . . . equo -sus. a b: Cic. prov. 38 homines . . . propter reliquorum obtrectationem ab huius ordinis coniunctione -si. Bell. Afr. 39, 2 ab opere -endos milites (Bell. Alex. 63, 1 ab operibus). Ov. met. 7, 140 a se -sum Martem convertit in ipsos. Pavl. Fest. p. 125 Gallos a Capitolio. Sil. 2, 363. 16, 25 auriferis tandem Phoenix -sus ab arvis. Gell. 14, 1, 35 Favorinus deterrere volens ac -ere adulescentes a genethliacis istis et quibusdam aliis. Lampr. Heliog. 14, 2 hominemque impurum eundemque parricidalis animi . . . a re publica. Treb. Claud. 1, 3 Gallienum a gubernaculis publicis. 5, 1 Greg. Tvr. glor. conf. 87. d e: Cic. Vatin. 34 iudices quaestionum de proximis tribunalibus esse -sos. Phil. 13, 11 de Falerno Anseres. Nep. Cato 2, 2 eum de provincia. e x: Cic. Catil. 2, 1 cum est ex urbe -sus (*syn.* movere). Nep. Paus. 2, 1 ex iis regionibus barbarorum praesidia. Arnob. nat. 7, 50 ex Italia. Sol. 2, 8 -sis ex oppido Siciliae veteribus Sicanis. *adv.*: Liv. 7, 38, 7 qui suo sudore ac sanguine inde Samnites -isset. Val. Max. 6, 3, 1a M. Manlius, unde Gallos -erat, inde ipse praecipitatus est. Flor. epit. 3, 15, 5 inde -sus. 4, 2, 59. Tert. resurr. 26 ut talis illuc (*in paradisum*) homo revocetur, qualis inde -sus est. **c** *accedit quo*: Rhet. Her. 4, 10, 15 praeceps in Neptunias -ltus (*expleti praeter Bamb.*, -lsus *mutili*) erit lacunas (*i. in mare*). Verg. ecl. 1, 21 quo (*Romam*) saepe solemus pastores ovium teneros -ere fetus. Ps. Avr. Vict. orig. 18, 1 -sus in Albulam flumen deperiit. Drac. Romul. 5, 214 Minturnas -sus obit Scipio. Cod. Iust. 7, 45, 2 (*in imag.*) in servitutem -sus sit. *nota*: i n *c. abl.*: Carm. epigr. 447, 2 nimium Cato citius -sus in antrost. Gell. 17, 21, 24 Manlius ... qui Gallos ... p e r ardua -erat.

2 *speciatim*: **a** *in re militari*: Cic. Balb. 39 *hostes* corporibus opibus copiis -erunt. Caes. Gall. 3, 25, 1 cum ... alii ... defensores vallo munitionibusque -rent. 7, 49, 2 si nostros loco -sos (pulsos *β*) vidisset (*syn.* 7, 51, 1 deicere). 7, 67, 5 tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco -unt. civ. 3, 52, 2 Bell. Alex. 19, 3. Bell. Hisp. 38, 4 -unturque telis *nostri.* Sall. Iug. 58, 3 neque inde (*ex editiore loco*) maxima vi -i quiverunt. Liv. 5, 38, 4 si eos loco *edito* -isset. 6, 11, 5 ipse armatos capientesque arcem -erit. 33, 7, 12 eorum adventu -si ab iugo Romani. 44, 9, 8. Val. Max. 2, 7, 20 ex ea (*statione*) viribus hostium -sas cohortes. 3, 2, 23. Cvrt. 4, 11, 20 hinc me -ite. 5, 3, 8. 8, 11, 18 h o s t e m (Lvcan. 2, 654 Qvint. inst. 7, 6, 6. Tac. ann. 15, 12 hostem famemque. Paneg. 9, 25 Clavd. carm. min. 53, 102 Avg. civ. 4, 21 *al.*). Sil. 1, 664 -so Samnitum robore. 12, 281 postquam vallo vix -ulit hostem. Frontin. strat. 1, 10, 3 cum facile -issent praesidium. 2, 5, 17 hostem superiore aggressus loco -ulit. Tac. hist. 1, 68 immissa cohorte Thraecum -si *monte.* 3, 71. ann. 2, 1 exercitus ducesque Romanos. Plin. paneg. 55 hostem victorem moenibus. Paneg. 6, 4 multa ille Francorum milia . . . interfecit -ulit cepit abduxit. **b** *in re navali i. q. deferri*: Lvcan. 9, 368 his igitur -sa locis eiectaque classis Syrtibus. Tac. hist. 3, 42 Valens e sinu Pisano segnitia maris aut adversante vento portum Herculis Monoeci -itur. ann. 2, 54 illum ... sacra Samothracum visere nitentem obvii aquilones -ere. Merob. poet. 52 -imur undis. Drac. Romul. 8, 427 Cypro classis -sa. **c** *de possessione* (*cf. l. 15. p. 567, 55*): Cic. Caecin. 22 quo loco -sus Caecina (*syn.* deicere. 88 a quo loco. rep. 1, 68 -sos loco). 49 demoveri enim et -i de loco necesse est eum qui deiciatur, *ibid.* detrudere. 90 te iam ex illa ratione esse -sum, quod negabas quemquam deici posse *eqs.* de orat. 3, 108 de nostra possessione -si in parvo et eo litigioso praediolo relicti sumus. Flor. epit. 3, 14, 3 -sam agris suis plebem. 4, 5, 2 -sos agris colonos. Frg. Vat. 93 cum petitor in fundum admissus sine periculo interdicti 'unde vi' ad eam rem propositi -i non potest. **d** *de lactantibus*: Gloss. -ere *ἀπογαλακτίζειν*, id est delactare. lacte -o *ἀπογαλακτίζω* (*cf. etiam s. v.* delicus). Pacvv. trag. 192 -sum mammā (Varro rust. 2, 4, 16 cum porci -si sunt a mamma). Varro rust. 2,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 17 cum -si sunt agni a matribus (Verg. ecl. 7, 15 -sos a lacte ... agnos). Verg. ecl. 3, 82 dulce ... -sis arbutus haedis. georg. 3, 187 iam primo -sus ab ubere matris. Hor. carm. 4, 4, 15 fulvae matris ab ubere iam lacte -sum leonem (Svet. Tib. 44 lacte -sos. Hil. in Matth. 25, 6 Prvd. perist. 10, 663. Orig. in I reg. 2 a lacte -sum filium). Calp. ecl. 2, 47 ne -sa vagas quaerat fetura parentes. e *de divortio*: Tac. ann. 13, 19 Silana, quam matrimonio C. Sili a Messalina -sam supra rettuli. Rvfin. hist. 1, 11, 1 propria et legitima uxore -sa (ἀθετήσας). *cf. p. 564, 22.*

B *aliquid*: 1 *generatim i. q. deicere, propulsare, amovere*: Cic. Catil. 3, 19 cum et simulacra deorum -sa sunt (*syn.* deicere). Cels. 7, 14. Plin. nat. 17, 222 ne aurā quidem ulla -itur pruina. Apvl. met. 9, 26 -so tegmine. Hil. in psalm. 1, 16 fructus . . . non maturitate -si, non vi exteriore decussi. Chiron 425 cum assellatur, stercus vix -et. Vvlg. psalm. 61, 4 tamquam parieti inclinato et maceriae -sae (ὠσμένῳ). *accedit unde*: Val. Max. 5, 3, 2[d] duabus enim urbibus, Numantia atque Karthagine, imperio Romano imminentibus, ex rerum natura -sis (*in imag.*). Val. Fl. 3, 563 iam pater umbrosis Tirynthius arcibus ornos -erat. *quo*: Cic. div. 1, 16 haruspices in Tiberim id *caput* -sum esse dixerunt. Lvcan. 2, 666 ut maris Aegaei medias si celsus in undas -atur Eryx. Plin. nat. 2, 189 in inferas partes -i *sucum* umore deciduo. 19, 86 quando φθειρίασιν cordi intus inhaerentem non alio potuisse -i compertum sit in Aegypto. Frontin. strat. 1, 12, 5 ex hasta eius ornamentum infulae more dependens ventus ablatum in sepulcrum Lacedaemonii cuiusdam -erat. Gell. 17, 11, 6 uti ἐπιγλωττίς edulia quidem omnia . . . -ret in stomachum et pulmonem. *i. q. repellere*: Afran. com. 154 etiam -is mihi manum? (Gaivs inst. 4, 21 nec licebat iudicato manum sibi -ere. 4, 24. 25). Rhet. Her. 4, 32, 43 nec tam facile ex Italia materis Transalpina -sa est. Cic. Phil. 7, 14 ea ipsa (*arma*) -ulimus nos quidem (*syn.* extorquere). epist. 6, 6, 6 bellum ... -sum ex Italia. Hor. epist. 1, 10, 38 non frenum -ulit ore. Tib. 1, 2, 49 haec tristi -it nubila caelo (Lvcan. 10, 242 quod ab occiduo -unt *zephyri* nubila caelo [pellunt tot *V*]). 1, 10, 25 nobis aerata, lares, -ite tela. 3, 19, 3 sol umbraculis facile -itur. Val. Fl. 1, 652 -itque notos. 6, 650 nato non -ulit ictus Iuppiter (Homer. 593 duros modo fortibus ictus -unt clipeis). Sil. 10, 241 -sis levioribus hastis. Homer. 406 vulnera -ulit (*i. arcuit*) umbo. 512 iaculum ... quod -ulit (detulit *corr. Schrader*) error ab illo pectus in aurigae. Amm. 29, 1, 15 ferrum, ad iugulum eius prope adactum, fato reflectente -sum. Sidon. carm. 5, 573 visceribus ... insertum -ulit ensem.

2 *speciatim*: a *de sideribus, luce i. q.* κατάγειν, *passive i. q. occidere*: Cic. Arat. 83 Cepheus . . . lumborum tenus a palma (prima *codd.*) -sus ad umbras. 361 amplior infernas -sus possidet umbras *Arctophylax*. 374 deflexo considens corpore Nixus iam supero ferme -sus lumine cedit. 379 non pauca e caelo -ens signa, repente exoritur ... Virgo. 383 obtegitur -sa Sagitta. 443 labitur illa simul . . . Cassiopeia, neque, ex caelo -sa, decore fertur. 469 *syn.* pellit. 480. Ov. met. 7, 100 postera -erat stellas aurora micantes (*cf.* 7, 835 postera -erant [detulerant M^1 *N*] Aurorae lumina noctem). Alc. Avit. carm. 1, 145 vesper ... alterno -ens tempore lucem. *sim. de caligine*: Sil. 11, 513 vixdum -sa nigrae caligine noctis. 12, 574 ubi nox -sa polo. Homer. 157 lux tacitas . . . -ulit umbras. Avg. civ. 22, 8 -sis veteribus tenebris. Alc. Avit. carm. 1, 145 vesper . . . -ens lucem. b *de aquarum derivatione*: Cato agr. 155, 1 per hiemem aquam de agro -i oportet. ind. cap. 164. Clavd. 5, 12 qua tot -ere fluctus arte queam. c *t. t. med. i. q. cibos in ventrem detrudere*: Cic. nat. deor. 2, 135 is *stomachus* agitatione et motibus linguae cum -sum et quasi detrusum cibum accepit -it. 2, 138 quem ad modum ... reliquiae cibi -antur tum astringentibus se intestinis, tum relaxantibus. div. 2, 57 -so . . . de pectore et in omne corpus diviso et mitificato cibo. *cf. l. 14. 26.* *adde*: Colvm. 7, 10, 5 omnique bile -sa.

II ***translate***: A *aliquem (alicuius animum) amovere, retinere*: 1 *obiectum solum*: Avg. civ. 9, 4 hac illo divite responsione -so. 2 *additur unde* (*ponitur abl.*, ab, de; *coniunctiones v. p. 566, 15*): Cic. Tull. 39 id ipsum, a quo -sus es, impetraris. Rab. perd. 17 prae me fero te ex illa crudeli . . . actione ... meo consilio . . . esse -sum (Val. Max. 3, 7, 8 Varium ab illa dementissima actione. Pavl. sent. 5, 11, 5 possessor ab evictionis actione ipsa iuris ratione -itur). Catil. 2, 14 non de spe conatuque -sus. p. red. in sen. 7 quos neque terror nec vis ... a vestra auctoritate ... -rent. Sull. 28 *homines* a vestris cervicibus -uli (Phil. 3, 8. *cf.* Liv. 22, 14, 12). Sest. 43 is, qui hac una medicina sola potuit a rei publicae peste -i. Lig. 26 quem de suscepta causa propositaque sententia nulla contumelia, nulla vis . . . possit -ere (Tusc. 2, 16 sententiā. epist. 1, 7, 7 de vetere illa nostra diuturnaque sententia Liv. 23, 8, 3 sententia. Lact. inst. 2, 19, 5). leg. 3, 20 quos ne -ere quidem a se . . . potuit res publica. ac. 2, 45 ne ab iis, quae clara sint ipsa per sese, quasi praestigiis quibusdam et captionibus -amur. Tusc. 1, 77 me nemo de immortalitate -et. Caes. civ. 3, 73, 1 a superioribus consiliis -sus. Nep. Dat. 7, 3 a qua re. Hor. sat. 2, 5, 78 *Penelopam* nequiere proci recto -ere cursu. Liv. 31, 25, 11 magna spe -sus *Philippus* (41, 23, 13 ea spe). Sen. dial. 2, 5, 5 unius enim in possessione virtutis est, ex qua -i numquam potest. 6, 20, 4 fastigio illum (*Pompeium*) suo -ulit *mors*. Stat. silv. 5, 3, 34 animum tacitisque situm -ere curis. Qvint. inst. 5 praef. 1 iudicem a veritate. decl. 331 p. 302, 31 hoc loco iure -si ad convicia confugiunt. 380 p. 377, 16 quo recedam ab hac lege -sus. Tac. ann. 1, 18 -si *eo consilio milites*. 4, 57 matrem *a dominationis societate* (Rvfin. hist. 5, 16, 10 ab ecclesiae conventu et societate -si sunt). 11, 29 Messalinam secretis minis -rent amore Silii. Fronto p. 93, 7 N. mihi animum a studiis -ulit. Lact. epit. 68, 4 ut nullis cruciatibus a recto et bono -atur. Hil. trin. 8, 3 a Christi dei confessione. Amm. 29, 6, 12 barbari ab oppugnanda urbe -si. Vincent. Ler. 5 quos a defensione maiorum fidei nulla vis -ulit. Cypr. Gall. iud. 519 quibus *poculis* valent mentem -ere sensu. Pass. Thecl. 17 utinam ab immunditia corruptelae -am eos et ab omni libidine et morte sua (*syn.* repellere, revocare, educere, extrahere, avertere). *coniunctiones*: Plavt. Trin. 640 nec tuis -ar dictis, quin rumori serviam (Tac. ann. 11, 34 Vibidiam -ere nequivit, quin flagitaret). Tert. adv. Val. 14 ita -sa Enthymesis, quominus pergeret.

B *aliquid i. q. arcere, prohibere, reprimere* (*cf. p. 565, 38*): 1 *obiectum solum*: Cic. Verr. 6, 162 hac se commemoratione civitatis omnia verbera -urum ... arbitrabatur (*syn.* deicere). Cluent. 17 ad hominum pericula -enda (defendenda *pars codd.* Manil. 10 alterius partis periculum Sertorianae atque Hispaniensis ... Cn. Pompeii divino consilio ac singulari virtute -sum est. Catil. 3, 16 his -sis urbis periculis. 3, 29 Sest. 2 nat. deor. 2, 163. Bell. Alex. 42, 4 uti ... coniunctisque copiis cum Q. Cornificio, si quod periculum provinciae inferretur, -ret. Nep. Paus. 3, 5 instans periculum. Tac. hist. 4, 42 Plin. epist. 7, 27. 14). Cic. Catil. 4, 1 si id -sum sit. dom. 15 iam paene belli -so metu. 95 criminis -endi *causa* (Cael. 31 part. 103. 112 Qvint. inst. 9, 4, 97 Tert. apol. 24 Rvfin. apol. adv. Hier. 1, 2). Sest. 39 ne quis aut vim vi -sam reprehenderet (92 Schol. Cic. Bob. p. 77 Tac. ann. 14, 24). prov. 6 nobilissimas virgines . . . morte voluntaria necessariam turpitudinem -isse. Mil. 76 quonam modo ea (*quae impendebant*) -ere potuissetis (*opp.* ferre). de orat. 3, 155 frigoris -endi causa (Hor. sat. 1, 2, 6 inopi dare nolit amico, frigus quo duramque famem -ere [prop- *pars codd.*] possit). part. 42 -endi aut ulciscendi doloris (fin. 1, 33 omnis dolor -endus. off. 3, 118. epist. 12, 1, 1 servitutis dolor. Qvint. inst. 1, 2, 24 Ser. Samm. 878). fin. 1, 37 cum cibo et potione fames sitisque -sa est (*cf. l. 35. p. 567, 54* Sen. epist. 4, 10 Tac. hist. 5, 4 Ps. Qvint. decl. 5, 6. Clavd. 22, 389 belloque fameque -sa). Tusc. 2, 54 animus intentione sua -it pressum omnem ponderum. 3, 25 nunc aegritudinem ... -amus (*cf. p. 567, 9.* Colvm. 7, 7, 2 quod si ea res aegritudinem non -it). 3, 77 cum . . . Alcibiades ... Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet turpitudinemque -ret. 4, 81 diuturna lippitudo -itur. nat. deor. 2, 145 ad pulverem multaque alia -enda. 3, 87 si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni aut -imus mali. div. 2, 60 eum ... terrorem (*cf. p. 567, 28*). Cic. rep. 1, 71 duobus huius urbis terroribus (*metonymice*) -sis (Avg. civ. 1, 30). Cic. epist. 2, 16, 1 nisi ... ratio ipsa -isset omnes molestias. 7, 26, 2 morbum (Caes. Gall. 6, 17, 2 *habent opinionem* Apollinem morbum -ere. Cels. 3, 20. Ser. Samm. 8 taetros ... morbos. 1006 comitiali. 1024 regio. Cassian. inst. 6, 3). 10, 14, 1 est autem non minus gratum extrema delere quam prima -ere. ad Q. fr. 1, 1, 25 sed multo etiam plura et maiora oppidorum et fanorum latrocinia esse -sa. ad Brut. 1, 15, 4 magna pestis erat -sa per vos (*p. 567, 34.* Verg. Aen. 9, 326 sed non auguris potuit -ere pestem). Lvcr. 3, 321 quae *vestigia naturarum* nequeat ratio -ere nobis. Tib. 1, 5, 37 curas -ere vino. Liv. 8, 23, 7 eam se (*Samnites*) contumeliam iniuriamque . . . ipsos omni vi -uros esse (*syn.* demere). Ov. epist. 14, 130 quam mortem fratri -ulit, ipsa tulit (*cf. p. 567, 45*). 20, 175 illum (*Apollinem*) causas -ere leti. Pavl. Fest. p. 86 Fescemnoe vocabantur, qui -ere fascinum credebantur. p. 245 -endorum malorum et procurandorum bonorum. Germ. 400 venturamque notis cladem -ere suasit. Val. Max. 5, 4, 6 amplissimam potestatem inimicitiis accensam -ulit. Cels. 2, 8 intestinorum levitas facilius a teneris aetatibus -itur. Sen. dial. 7, 3, 4 -sis iis quae aut irritant nos aut territant. 9, 9, 3 non potest umquam tanta varietas et iniquitas casuum ita -i. epist. 14, 4 timenda. 50, 8 contraria ... ideo -i et exturbari possunt. Colvm. 6, 4, 3 -sisque vitiis. 6, 17, 1 venena viperae -it super scarificationem ferro factam herba. 7, 5, 18 bilis aestivo tempore non minima pernicies potione -itur humanae veteris urinae. Plin. nat. 1, 28, 4 ostenta et sanciri et -i (*cf. p. 567, 61*). 25, 37 febrim -i (Fronto p. 72, 8 N. febriculae -sae. Ser. Samm. 930 febrem vario -i carmine posse). Stat. Theb. 9, 318 senium -ere famae. Sil. 1, 108 dedecus id patriae nostra -ere dextra. Qvint. inst. 3, 4, 15 intendere quid vel -ere debeamus. decl. 254 p. 41, 6 quod ab adversariis frequentissime obiectum est, -endum videtur. Tac. hist. 2, 4 aemulatio et proximi exercitus gloria -erat segnitiam *militum*. 4, 24 aperta odia armaque palam -i: fraudem et dolum obscura eoque inevitabilia. ann. 4, 11 falsas auditiones. Plin. paneg. 18 -so prioris saeculi malo. Fronto p. 4, 13 N. asperrimam nequissimamque valetudinem -ere. p. 73, 20 omnem mihi prorsus metum ac sollicitudinem (Pavl. sent. 1, 7, 5 Cens. 12, 3 metus mortis). Vlp. dig. 39, 1, 16 damni -endi . . . gratia (39, 1, 19). Pavl. dig. 48, 10, 19, 1 accusatio ... nulla temporis praescriptione -itur. Gell. 16, 3, 4 ea ventris compressione esuritionem posse -i (*cf. l. 38*). Apvl.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

met. 3, 11 angorem animi. 3, 23 at mihi scelus istud -ant caelites. 11, 2 -e quadripedis diram faciem. 11, 5 maerorem. 11, 25 -sis vitae procellis. TERT. anim. 4 -sa est philosophi opinio. resurr. 5 vituperatione laudatione -sa. 20 primam praestructionem eorum -am. adv. Marc. 2, 5 eventurum. 4, 30 ego vanitatem vanitate -am. pudic. 9 quorum (*ethnicorum*) mensam Iudaica disciplina -it. SER. SAMM. 50 niveum poterit -ere vultum resina. *al.* SOL. 11, 20 *coturnices* adveniendi habent tempora aestate -sa (ISID. orig. 12, 7, 64). TREB. Gall. 9, 4 conviviisque et epulis -sis. HIL. c. Const. 8 aegritudines (THEOD. PRISC. log. 69 pthisis ... vel haec eadem perseverans aegritudo -sa est). in Matth. 5, 13 anxietatem nostram. op. hist. frg. 1, 1 cum enim prophetias et linguas et scientiam veritas absoluta -it. AVSON. 151, 23 Lesbiae -e modum quietis, acer iambe. SYMM. epist. 7, 94 -sa lite. AMM. 16, 10, 15 omni spe ... -sa. 16, 12, 9 ad toleranda vel ad -enda, quae sperantur. 18, 2, 14 difficultate. *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 59 mala (AVG. civ. 4, 21). HEGES. 2, 15, 5 bellum -erat (RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 41 non ut civile bellum moverem, sed ut hostile -rem. *cf. p. 566, 40*). HIER. epist. 2, 3 coepi prioris a me luxuriae blandimenta -ere. RVFIN. hist. 1, 4, 14 paternae superstitionis errore -so (VAL. CEM. hom. 18, 5). hist. mon. 1 p. 403^{A} quomodo -i possint et abici turpes cogitationes. AVG. civ. 3, 30 -sa et oppressa Antonii dominatione. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 5 captivitas (1, 25, 8. 1, 53, 6). dial. 1, 15, 6 caecitate. MART. CAP. 3, 224 -sa vocis ... diritate. CAEL. AVR. chron. 5, 9, 133 -endae passionis causa. COD. Iust. 7, 18, 3, 1 servitute -sa (*cf. infra l. 40*). INSCR. christ. Rossi II p. 294 profluus in lacrimis -ulit contagia carnis.

2 *accedit* *unde* (*ponitur abl.* [*vel dat.*], a, de, ex): CIC. Font. 44 ab huius nunc capite Gallorum impetus terroresque -it (Catil. 3, 28 quodsi omnis impetus domesticorum hostium -sus a vobis). Cluent. 195 huius importunitatem matris a filii capite -ite. Catil. 2, 3 a vobis omne periculum (2, 15. VLP. dig. 29, 5, 36 a domino). 3, 17 tantam molem mali a cervicibus vestris (*cf. infra l. 37. 57.* TAC. hist. 1, 16 Nero, quem ... sua immanitas, sua luxuria cervicibus publicis -erunt). Mur. 52 qui illam ab re publica pestem -ere cupiebant (p. red. in sen. 17 a patria). Flacc. 1 vastitatem a templis, delubris, urbe, Italia -bam. dom. 63 hanc ego vim ... hoc scelus, hunc furorem ... ab omnium bonorum cervicibus -uli. 93 a patria perniciem. 144 quorum ego a templis atque delubris pestiferam illam et nefariam flammam -uli. p. red. in sen. 19 primus ... metum bonis, spem audacibus, timorem huic ordini, servitutem -ulit civitati (*cf.* rep. 2, 46 -ulit a civibus suis iniustum illud durae servitutis iugum. NEP. Timol. 1, 1 a Syracusanis ... iam inveteratam servitutem -ret). Sest. 49 caedem a vobis liberisque vestris vastitatem (*cf. supra l. 35*), incendia, rapinas meo dolore luctuque -uli. 79 neque ulla alia re ab se mortem nisi opinione mortis -ulit. 90 ab aris, focis ferrum flammamque (*cf. supra l. 39.* SVLP. SEV. epist. 1, 2 flammas domibus). Phil. 12, 6 falsam proditionis a se suspicionem. de orat. 1, 3 *fluctus* per nos a communi peste -si in nosmet ipsos redundarent. epist. 5, 20, 4. VERG. Aen. 5, 727 qui *Iuppiter* classibus ignem -ulit (9, 77 tantos ratibus quis -ulit ignes. 9, 108 ratibus sacris -ere taedas. CVLEX 321 alter Vulcania ferro vulnera protectus -ere navibus instat). LIV. 6, 18, 8 a singulis vobis vincula -eram. 35, 44, 6 -so cervicibus eorum imperio Romano (*cf. supra l. 32*). VAL. MAX. 6, 5, 3 tota illa tempestas ab utriusque fortunis et capite -sa est. SIL. 6, 94 tristem -ere fesso ore sitim (*cf. p. 566, 38*). QVINT. inst. 2, 1, 5 iam paene possessione -sa est *vis eloquendi.* 10, 1, 29 -sa recta via *poetica.* HIL. in Matth. 4, 27 iram ab ultione -ens. AVG. civ. 5, 18 a cuius cervicibus (*cf. supra l. 32*) acerrimorum hostium Veientium iugum (*cf. supra l. 41*) -erat. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 82 nisi adiutoriis medicinalibus destructa *passio* a corpore -atur.

3 *unde et quo*: SVET. Nero 36 solere reges talia ostenta ... a semet in capita procerum -ere.

part. praes. pro subst. m. **dēpellēns,** -ntis. ἀλεξίκακος: PERS. 5, 167 dis -bus (SCHOL. *ad l.* depulsoribus) agnam percute.

syn.: declinare, deicere, demere, eicere, ferre, pellere. deterrere, omittere, praecipitare, summovere, suspendere. *oppos.*: conferre, inferre. convertere, intendere.

deriv.: depulsio, depulsito, depulso, depulsor(ius). *Stöger.*

ˣ**dēpendeo,** -ī, -ēre *a* de *et* pendēre. *perfect. inf.*: MART. CAP. 1, 4. *plusquamperf.*: FVLG. aet. mund. p. 148 (-bant *S*). GLOSS. -et ἀπήρτηται. -eat sustentetur. sustentatur. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, sed frequenter praeter* CELS. (11^{ies}) SEN. phil. (12^{ies}) COLVM. (17^{ies}) PLIN. nat. (28^{ies}) *apud neminem.* [*dub.*: SIL. 10, 115.]

1 *proprie i. q. deorsum pendere, suspendere, perraro de personis*: **a** *absolute*: PLAVT. Asin. 305 (*in imag.*) ad pedem quando alligatumst aequom centumpondium, ubi manus manicae complexae sunt atque adductae ad trabem nec -es nec propendes, quin malus nequamque sis (*Angelius,* dependis ... propendis *codd.*; *proverbialiter de libra tractum, i. ne minimum quidem declinas*). OV. fast. 3, 267 licia -ent. CELS. 7, 19 lina ... extra plagam -ere debebunt. 8, 25 ne moveatur *membrum* neve -eat. PHAEDR. 2, 5, 13 cirris -entibus. SEN. Oed. 974 quidquid effossis male -et oculis rumpit. Thy. 228 huius *arietis* per omne corpus ... coma -et. COLVM. 4, 20, 4 palmitibus (5, 6, 27 *al.*). 4, 24, 6 cortex. 8, 2, 9. 9, 9, 7 examen in speciem unius uvae. 9, 15, 7 favi. 9, 15, 9 cerae. 12, 46, 2. PLIN. nat. 2, 163 guttae. 11, 55 uva (27, 28 APVL. met. 2, 4). 11, 136 margaritis -entibus. 11, 234. 245. 21, 168. 22, 79. 161. 23, 22 semen (25, 38. 135). 26, 22. 35, 27. 36, 154. SVET. Iul. 82 -ente bracchio. APVL. met. 11, 4 TREB. trig. tyr. 30, 14. VVLG. II reg. 20, 8 gladio -ente. Ier. 52, 23. CLAVD. rapt. Pros. 3, 340 hic ... Gigantum tergora. PHYSIOGN. 48 labia cum soluta -ent. DRAC. laud. dei 1, 205 *mella.* CASSIOD. in psalm. 44, 15 *fimbriae.* PALLAD. hist. mon. II 10 p. 361^{A} situlam aeream -entem (κρεμάμενον). *accedit dat.*: OV. ars 1, 224 cui coma -et. CELS. 7, 22. SEN. nat. 7, 11, 2 quibus in morem barbae flamma -et. epist. 41, 7 cui *viti* ... uvae ... folia -ent. PHYSIOGN. 61 quibus mamillae -ent. NEMES. ecl. 1, 14 mea ruricolae -et fistula Fauno (*sc. votiva*).

b *cum praep.*: ex: LVCR. 6, 914 unus *anellus* ubi ex uno -et. VERG. Aen. 6, 301 ex umeris nodo -et amictus (= CLAVD. carm. min. 52, 1. *adde* OV. met. 12, 396 ex umeris medios coma -bat in armos). PAVL. FEST. p. 115. 175 CELS. 5, 26, 5. 7, 18. 7, 21, 1. 7, 22 CVRT. 4, 3, 25 COLVM. 4, 26, 4. 6, 26, 2 PETRON. 40 PLIN. nat. 8, 202. 16, 33. 49. 32, 27 FRONTIN. strat. 1, 12, 5 APVL. Socr. 23 p. 173 VVLG. III reg. 7, 29. ab: PAVL. FEST. p. 25 arma ab his -entia. p. 94 *dentes* a genis -ent. p. 364 ab humeris (*cf. l. 35*). CVRT. 7, 18 SEN. epist. 87, 10 COLVM. 12, 44, 7 PLIN. nat. 11, 247 STAT. Theb. 4, 19 SVET. Galba 11 NEMES. ecl. 4, 48. HIER. virg. Mar. 20 (*in imag.*) liberi ab osculis et ab ore *matris* -ent. de: VVLG. Iob 15, 27 de lateribus eius arvina -et. NICET. symb. frg. 3 p. 54 ut de auribus pondera ... -eant. in *c. acc. v. l. 16. c. abl.*: VVLG. Ezech. 15, 3 ut -eat in eo *paxillo* ... vas. ad: PAVL. FEST. p. 50 ad clunes -et. STAT. Theb. 4, 749 illi (*sc. Hypsipylae*) quamvis et ad ubera Opheltes ... -et (GREG. TVR. glor. conf. 82 *puer* adhuc -ens ad matris ubera). super: EVCHER. instr. 1 p. 99, 7 (*in imag.*) nubes super montes -ent.

c *cum casibus*: *ablat.*: SALL. hist. frg. 3, 9 mālo -ens. VERG. Aen. 1, 726 -ent lychni laquearibus. 10, 834 ramis -et galea. 11, 693 parma lacerto. OV. met. 4, 760 sertaque -ent tectis. fast. 6, 311 panis -et asellis (*an dat.?*). LIV. 42, 28, 12 laqueo -entem invenere. PAVL. FEST. p. 3 arma ... ab armis, id est humeris -entia (*potest ad 1b referri.* QVINT. inst. 11, 3, 130 APVL. met. 11, 24). CELS. 5, 26, 23 potest caro alia parte -ens, alia inhaerens. *bis.* 5, 26, 24 pulmone ... extremo. 7, 18. COLVM. 5, 10, 16 quibus *ramulis.* 10, 378. 12, 44, 7 CALP. ecl. 6, 67 PLIN. nat. 8, 253. 10, 96. 11, 175. 12, 127. 15, 115. 25, 64. 26, 133. 34, 101. 123. SIL. 15, 579 casside ... -ens infula. STAT. Theb. 8, 639 MART. 7, 95, 11 SVET. Aug. 91 APVL. flor. 15 p. 53 met. 6, 27 AVIEN. orb. terr. 3, 1188. CLAVD. 22, 433 (*in imag.*) -ent membris animae. ALC. AVIT. carm. 3, 410 stipite. *accedit dativ. personae*: COLVM. 7, 6, 2 MART. 3, 72, 3. *dativ.* (*cf. l. 34*): OV. met. 6, 593 lateri cervina sinistro vellera -ent (SEN. Oed. 463 STAT. Theb. 1, 610). SEN. rem. fort. 16, 6 non cuius auriculis utrimque patrimonia bina -eant.

2 *translate vel in imagine i. q. pendere* ab, ex *aliqua re, positum, situm esse in aliqua re*: ab: OV. fast. 3, 356 -etque fides a veniente die. CASSIAN. inst. 2, 12, 1 cuncti a voce psallentis omni cordis intentione -eant. ex: SEN. Phaedr. 890 ex cuius ortu (*vix recte trad.*) nostra -et domus. dial. 6, 18, 3 ex horum *siderum* motibus fortunae populorum -ent. HIER. c. Ioh. 13 otiosus senex ex eius ore -ens. sub: SEN. Oed. 1016 nefandos dividat vastum mare ... et quisquis sub hoc in alia versus sidera ... -et, orbis alterum ex nobis ferat. *cum abl. vel dativ.*: IVVENC. 4, 44 his ... geminis -ent omnia iussis. *nescio an huc pertineat*: FVLG. aet. mund. p. 148 cuius imperiis servitura -erant elementa. p. 150 iudicum dominatui -bat *populus.* MART. CAP. 1, 4 reginam tantum marito -isse ... ut. GREG. TVR. glor. conf. 1 quo se verterat, in ambiguo -bat. *i. q. derivari, de originatione vocis*: OV. fast. 1, 611 huius et augurium -et origine verbi. PAVL. FEST. p. 87 famuli origo ab Oscis -et. *i. q. nasci, oriri, sumi*: SEN. dial. 9, 12, 7 ex hoc malo -et illud taeterrimum vitium, auscultatio. epist. 95, 12 hoc interest inter decreta philosophiae et praecepta, quod inter elementa et membra: haec ex illis -ent. DIOM. gramm. I 395, 15 quo -et sequens. *adiectivi vice*: MARCELL. chron. II p. 91, 479, 33 curiam fragilem ... iustum rei publicae censum vel praepaventem fovit vel -entem tutatus est (*dubiae interpretationis*). BOETH. diff. top. 2 p. 1181^{D} quae superioris serie voluminis expedita sunt ... supervacanea quodammodo et quasi -entia videbuntur (*i. derivata, desumpta*).

deriv.: dependulus.

ˣ**dēpendo,** -ī, -nsum, -ere *a* de *et* pendere. GLOSS. [ἀποκρέμαμαι. ἤρτημαι *pertinent ad* dependeo.] καταβάλλω ὅ ἐστι δίδωμι. tribuo. -it ἀναλίσκει. καταβάλλει. σταθμίζει. reddit. solvit. reddit an diligit(?). -ere ἀποδοῦναι, ἀπολῦσαι. pro alio solvere. satisfacere. reddere. persolvere. -isset sustinuisset. -urus daturus. -endi reddendi. *vox inde a* PLAVTO *semper in usu erat, sed frequentant nonnisi* ICTI (35^{ies}). [*corrupt. et dub.*: PLAVT. Asin. 305 *v. p. 567, 76.* CAES. Gall. 1, 44, 4 SEN. epist. 8, 7 LACT. opif. 3, 6.] [*it.* dipendere, *francog.* dépendre. *M.-L.*]

1 *proprie i. q. pecuniam solvere, reddere, praestare*: **a** *cum obiecto*: PLAVT. Trin. 427 quas *drachumas* -i. SEN. benef. 2, 21, 2 quam *pecuniam* pro capite -am (3, 8, 2 FRONTO p. 198, 18 N. PAPIN. dig. 20, 5, 2 PAVL. dig. 22, 3, 25, 2 COD. Iust. 4, 30, 14, 2 CARM.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epigr. 574, 7). SEN. benef. 4, 19, 5 (*in imag.*) aliquid mihi -endum sciam. COLVM. 5, 1, 8 pro quibus nulla merces -itur (APVL. flor. 18 p. 91 ITIN. Alex. 28 SALV. gub. 6, 99). FRONTO p. 193, 12 N. pensiones plurimas . . . -itne? SCAEV. dig. 33, 1, 21, 5 tributa (VLP. dig. 18, 4, 2, 16 APVL. apol. 101 PELAG. in Rom. 13 p. 704^A. RVFIN. hist. 3, 20, 2 [ἀναφέρειν]. PS. RVFIN. in Os. 10, 1/3 OROS. hist. 5, 1, 11). TRYPH. dig. 26, 7, 54 usuras. PAPIN. dig. 4, 4, 31 viginti aureos pro libertate retinenda. 22, 1, 3, 2 fructibus -endis. PAVL. dig. 33, 2, 28 vectigalibus -endis. 18, 1, 57, 2 pretium (APVL. met. 8, 25). TERT. nat. 2, 10 cenam Herculi -it. INSCR. Revue archéol. 12 (1908) p. 197 (*Africa, a. 197*) -nsis . . . *sestertiis tot*. SPART. Hel. 6, 3. IVL. VAL. 2, 2 talenta. IVST. 22, 8, 8 offensam non -nsi stipendii. LEO M. serm. 21, 2 p. 192 debitum. 91, 3 p. 452 qui ista -unt quod operantur. DRAC. Romul. 9, 221 -at opes, det magna talenta. EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes^7 p. 270) 1, 13 (*a. 370/371*) quantumve annua praestatione -ant (1, 21). CORP. VIII 9062 summae honorariae ⟨in⟩ ea ⟨op⟩era -nsae sunt. COD. Iust. 1, 27, 2, 9^a *hoc* in quadruplum iubemus publico -ere. 1, 27, 2, 17^a libras auri. 4, 1, 12, 4^c. 4, 5, 10 pr. 1. 6, 49, 8, 1. 6, 61, 8, 3 sumptus litis. 11, 48 (47), 20, 3 *al.* *nota in imag. i. q. solvendo remunerare*: IVL. VAL. 1, 22 potioribus praecepta -erat. **b** *absolute*: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 115 prove quo datum -nsum est erit. CIC. Att. 1, 8, 3 mihi autem abiurare certius est quam -ere. 14, 16, 4 ne sero cum damno -atur. epist. 1, 9, 9 -endum tibi est quod mihi pro illo spopondisti (ad Brut. 1, 18 [9, 26], 3). VAL. MAX. 6, 2, 11 -am? SEN. dial. 7, 14, 3 pro ventre -it. epist. 20, 9 (*in imag.*) libenter pro me -et Epicurus. COLVM. 11, 1, 20 FRONTO p. 199, 15 N. PLIN. nat. 33, 43 *quare* adhuc expensa in rationibus dicuntur, item impendia et -ere. GAIVS inst. 4, 22 pro quo sponsor -isset (*bis.* 4, 25 *bis*). SCAEV. dig. 33, 2, 32, 6 *uti* pro eo -as. VLP. dig. 50, 8, 2, 10 qui pro altero -it. MARCELL. dig. 46, 3, 68 tutori vel curatori utiliter -i. APVL. apol. 101. SALV. gub. 5, 29 (*in imag.*) invidia enim est in solutione . . . si respicias quod -unt, abundare arbitreris. *huc traham*: SIDON. epist. 3, 12, 6 quod heres tertius quartusque -imus (*i. erogamur, fortasse in imag. v. totum locum*). DRAC. laud. dei 3, 77 qui sibi, non aliis proprium -ere curant (*i. sumptus facere*).

2 *translate et in imagine*: *i. q. impendere, insumere, tribuere, operam dare, profundere necnon pati. plerumque* pro *aliquo vel aliqua re*: CIC. Catil. 4, 10 poenas rei publicae -isse (Sest. 140 VLP. dig. 12, 6, 42. IVL. VAL. 2, 24 poenas capite -it. DRAC. Romul. 8, 49 pro matris thalamo poenas -it Achilles). SEN. contr. 10, 4, 17 *ut* aliquam partem corporis pro toto -ret. SEN. epist. 76, 28 pro quibus (*sc. libertate patriae, salute omnium*) -it animam. COLVM. 4, 22, 7 incassum -it opera. LVCAN. 8, 101 mallem felicibus armis -isse caput. 10, 80 -it amori. STAT. Ach. 1, 513 si magnum Danais pro te -is Achillem (*i. Achillem tua vice mittis*). FRONTO p. 89, 2 N. pro te tuisque . . . insolutum -i potest *vita*. p. 193, 23 omnia ista . . . ita decreta, ita -nsa, ita gesta sunt. APVL. met. 7, 9 nonnihil etiam, cum lupanari servierit, vindictae vobis -uram. TERT. apol. 35 eadem officia -unt (*i. muneribus optime funguntur*. RVFIN. patr. 1, 5^a p. 306^B omni ecclesiae corpori -it officium. Orig. in gen. 17, 9. in Ios. 20, 1 officii sui rem . . . -entes. ALC. AVIT. epist. 34 p. 64, 3 pro -endis divinis humanisque . . . officiis. ENNOD. epist. 1, 26 p. 37, 18 salutationis officia -ens). TERT. patient. 16 rependamus illi (*deo*) *patientiam* quam pro nobis ipse -it. adv. Marc. 5, 7 quam *substantiam corporis* pro nostris corporibus -ret. scorp. 6 (*in imag.*) cum caro et anima -itur (*i. profunditur*) . . . ipsa -i in profectu . . ., ipsa erogari . . . eadem pretia quae et merces. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 182 beneficia elementorum -nsa mortalibus (EVSTATH. Bas. hex. 9, 4 p. 961^B erga -nsum sibi beneficium). CARM. epigr. 520, 8 (*aevi Gordiani*) cum suam totam nimium depend⟨ere⟩t iram. IVVENC. 3, 700 ad vineta sui -ere iussa laboris. PS. HIL. libell. 9 quod in usus pauperum contemplatione praeceptorum dei -itur. RVFIN. epist. Clement. 17 date operam . . . favorem vestrum erga ipsum -ere. hist. 3, 6, 16 fulminibus . . . supplicium civitas -isset (μεταλαβεῖν κεραυνούς). 6, 3, 9 *ut Origenes somni necessitatem* supra nudi soli -ret superficiem. Orig. in lev. 2, 4 erga indigentes affectum misericordiae . . . -eris. MAR. MERC. subnot. 7, 1 studium inane (DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. p. 423^A debitum studium). Nest. adv. Pel. 4, 6 domino servitium -amus (SACR. Leon. p. 381 quibus servitium -imus sacramentis. ENNOD. epist. 5, 18 p. 140, 22 salutationis servitia -ens [5, 22 p. 143, 21. 6, 6 p. 153, 8]). MART. CAP. 2, 152 gubernatori proprio -it obsequium (PETR. CHRYS. serm. 62 p. 371^C -ere debitae nutritionis obsequia. RVRIC. epist. 1, 7 p. 360, 15 obsequium . . . epistulare. ENNOD. epist. 5, 11 p. 135, 9 salutationis obsequia [7, 15 p. 184, 23]). CASSIAN. inst. 4, 14 ut omnium dominus omnem curam sollicitudinemque -at (LEO M. serm. 12, 1 p. 646 epist. 12, 1. AVELL. p. 479, 3 quam *curam sedes apostolica* pro fide catholica semper -it. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 312^C curam). LEO M. epist. 14, 11 p. 676 oboedientiam . . . ipse -at (*i. oboediat*). EPIST. pontif. 591 Thiel Felix 1, 1 *officiositatis primitiis* rite -nsis. pontif. 353 Migne 20 p. 767 quas *preces* pro vestri felicitate -is imperii. SACR. Leon. p. 454 nomini tuo ministerium fidele -it. ORIENT. comm. 2, 129 terreno tantum -is honori. PETR. CHRYS. serm. 13 p. 231^A quod venter modo ad luxuriam non -it. 66 p. 388^B nec sacrificium deo minima oblatione -it. EVSTATH. Bas. hex. 3, 9 p. 900^C *aqua* laudem -it domino. SIDON. epist. 2, 7, 2 reverentiam (ENNOD. epist. 2, 26 p. 68, 17 salutationis reverentiam pleno -ens obsequio). RVRIC. epist. 1 p. 443, 14 *caritas* dum . . . -itur, non expenditur (*potest per imaginem ad 1a referri*). 2, 48 p. 430, 22 salutatione -nsa. 2, 51 p. 433, 3 apostolatui vestro plurimum -o. SEDVL. epist. 1 p. 2, 7 *cum* vim impatientis ingenii . . . inani vitae -rem. op. pasch. 1, 23 p. 189, 18 vota (ALC. AVIT. epist. 25 p. 56, 27). PAVL. PETRIC. Mart. 2, 164 -ens (*i. tribuens*) honorem (ALC. AVIT. epist. 14 p. 47, 13). ALC. AVIT. epist. 5 p. 32, 19 domino -ere non praesumpsi. 10 p. 44, 22. ENNOD. epist. 8, 39 p. 225, 23 salutationis humilitate -nsa. LEX Burg. lib. const. 39, 3 dominus sacramenta -at (*i. iuret*) de latebra fugitivi suam conscientiam non teneri (LEX Visig. 8, 2, 11). *nota elliptice*: SALV. gub. 5, 33 a paucis potentibus decernitur quod a multis miseris -atur (*i. quas poenas multi dent*). *part. perf. pass. pro subst.* **dēpēnsum, -ī** *n.* GLOSS. ὑπερέκτισις. -i ὑπερεκτίσεως. *i. q. depensio, expensio, sumptus, erogatio*: GAIVS inst. 3, 127 hoc amplius sponsores . . . propriam habent actionem in duplum quae appellatur -i (4, 9 per actionem iudicati, -i, damni, iniuriae. 4, 102 PAVL. sent. 1, 19, 1). 4, 25 cum quo iudicati -ive agitur (4, 171. 186 *bis*). VLP. dig. 50, 8, 2, 10 quod -um pro collega . . . probabitur. APVL. apol. 3 quae etsi possunt ab his futiliter blaterata ob mercedem et auctoramento impudentiae -a haberi. 29 omnia edulia quae -o parantur.

deriv.: depensio, ? depensaturus, depensus.

dēpendulus, -a, -um [*cf. c.* dependēre *et c.* pendulus. *Th.*]. *id quod dependet*: APVL. met. 2, 9 *crines* cervice -os. 3, 2 plerique columnis implexi, alii statuis -i. 11, 3 *palla* multiplici constabulatione -a.

dēpēnsātor *v.* dispensator.

? **dēpēnsātūrus** daturus GLOSS. V 627, 62 (*traditur* depensuturus, *potest etiam corrigi* depensurus, *v. p. 568, 76*).

dēpēnsio, -ōnis *f. a* dependĕre. *i. q. actus dependendi, sumptus, expensio* (GLOSS. ὑπερέκτισις): COD. Theod. 13, 1, 11 (*a. 379*) omnes mercatores spectat lustralis auri -o. 6, 4, 29 (*a. 396*) theatralis per praetores facienda -o in aquaeductus fabricam verteretur.

dēpēnsum, -ī *v. l. 14.*

ὑπερέκτισις depensum **dēpēnsus** (-ūs *m.*) depensio GLOSS.

dēperco, -ere. PRISC. gramm. II 438, 3 parco deperco. SOL. 4, 5 deparcitur, *sed v. p. 562, 3.*

dēperditio, -ōnis *f. a* deperdere. *i. q. amissio*: FVLG. aet. mund. p. 155 iumentorum -e tristatur.

dēperditum, dēperditus, *v. sub* deperdo.

dēperdo, -didī, -itum, -ere *a* de *et* perdere. *hic illic in libris cum* disperdere *permutatur, ex. gr.*: CAES. Gall. 3, 28, 4. 5, 54, 5. GLOSS. ἀπολλύω ἐξολεθρεύω. -it ἀπόλλυσιν. -ere ἀπολέσαι. *legitur inde a* CIC. *et* LVCR. [*dub.*: OV. rem. 453. APVL. apol. 75 *traditur* deperduint, *Schottus, editt.* di perduint. SEDVL. op. pasch. 1, 26.]

1 *proprie et in imag.* (*passive nonnisi ter* COD. Iust.) *i. q.* *amittere*: CIC. div. in Caec. 71 habet enim nihil quod in offensione -at (VICTRIC. 5 qui habet quod in offensione -at). prov. 11 non solum bona, sed etiam honestatem miseri -erunt (TREB. Tac. 9, 1 bona naturae). Brut. 283 verum sanguinem -bat (*de oratione Calvi*). Tusc. 5, 40 qui timebit, ne quid ex his -at, beatus esse non poterit. LVCR. 3, 527 *hominem cernimus* vitalem -ere sensum. CAES. Gall. 1, 43, 8 sui nihil -ere (VLP. dig. 47, 2, 27, 1). 5, 54, 5 tantum se eius opinionis -isse . . . gravissime dolebant. MORET. 102 singula vires -unt proprias. HOR. sat. 1, 2, 61 bonam -ere famam. 1, 4, 32 ne quid summa -at metuens aut ampliet ut rem. TIB. 1, 4, 29 quam cito purpureos -it terra colores. OV. met. 5, 562 *ne* dos oris linguae -ret usum (PLIN. nat. 37, 112). SEN. Herc. O. 386 *nostra forma* -it aliquid semper et fulget minus. PLIN. nat. 10, 12 nihil igne -ens (36, 139). 16, 82 folia. PS. QVINT. decl. 5, 7 bene pro deficientibus aliquid et vita vestra -ret. FRONTIN. aq. 35 segnitia ductus modum quoque -ere. CELS. dig. 8, 6, 6, 1 servitutem. IVL. dig. 4, 2, 18 licet postea -at *rem*. ARNOB. nat. 2, 28 intra se gesta irrecordabili debet obliteratione -ere (*praecedit* amittere). QVEROL. p. 14, 16 quia quid -ant nesciunt. CHIRON 251 in vase novo ita decoques, ut tertiam -at. COD. Iust. 4, 21, 21 pr. 2 ipsa chartula sine omni dolo -ita est. 8, 17, 12 pr. suas dotes . . . -itas esse lugebant. *additur* de *vel* ex *aliqua re, semel aliquo pro genet. partitivo*: CIC. Verr. 3, 73 ut ne quid de libertate -ret. Font. 29 ne quid apud vos . . . de existimatione sua -ret. Caecin. 102 cum de iure civitatis nihil potuerit -ere. QVINT. inst. 10, 7, 24 *stilus* paulum admodum de celeritate -it. CAES. Gall. 3, 28, 4 paucos ex suis -erunt. *aliter de causa*: COD. Iust. 3, 34, 14 pr. *servitus* ex non utendo -ita.

2 *translate et plerumque sensu ethico i. q.* *perdere, pessumdare, profligare sim., uno loco excepto nonnisi formae passivae leguntur*: PROP. 1, 3, 11 nondum etiam sensus -itus omnes (*acc. gr.*). 2, 30, 29 ut Semele est combustus *Iuppiter*, ut est -itus Io (*i. amore flagrabat. cf.* VAL. MAX. 7, 3, 7 equitem amore scorti -itum. SVET. Dom. 3 *Augustam* Paridis histrionis amore -itam repudiavit). PHAEDR. 1, 14, 1 sutor inopia -itus. VLP. dig. 5, 3, 20, 21 etsi -itae sunt res vel deminutae (*ter.* NOVELL. Iust. 17 pr. omnem vetustatem iam -itam, iam deminutam. *cf. p. 571, 13*). COMM. instr. 2, 17, 14 licentia vestra nos . . . in ipsa *lege* -it. VOPISC. Aurelian. 39, 7 cum vastatum Illyricum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ac Moesiam -itam videret. SEDVL. carm. pasch. 5, 313 quid ... excubiis -is opus? HIL. c. Aux. 4 de comparatione traditae nobis olim ecclesiae, nuncque -itae. VEN. FORT. carm. 2, 3, 9 reparans -ita pridem (*cf.* 2, 3, 2 mundi perdita cuncta refert). *part. perf. pass. pro adi.* **dēperditus,** -a, -um, *i. q. nequam*: GELL. 5, 1, 3 quisquis ille est qui audit nisi ille est plane -us. TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323 anima tenus salvos, carne -os. POMPON. dig. 22, 6, 3, 1 ignorantiam ... non -i et nimium securi hominis. *i. q. nimis, perdite amans (cf. p. 570, 78)*: CATVLL. 64, 119 *mater* misera in gnata -a laetabatur. **dēperditum,** -ī *n. i. q. amissum*; ICTis *peculiare (cf. p. 570, 81)*: IAVOL. dig. 41, 2, 21 quoniam non est in derelicto, sed in -o. GAIVS dig. 5, 3, 21 -um intellegitur quod in rerum natura esse desiit. VLP. dig. 18, 4, 2, 5 -a et deminuta sine dolo malo venditoris non praestabuntur. PAVL. dig. 26, 7, 16 posse dici nomina integra pupillo salva esse, -a et male contracta ad tutorem pertinere.

deriv.: deperditio. *Gudeman.*

dēperegrē *adv. loci, a* de *et* peregre. *i. q. peregre*: EXPOS. mundi 55 omnia quae veniunt -e (e peregrinis *rec. alt.*). FIRM. math. 3, 4, 14 cito -e revocabitur ad patriam.

*dēpereo, -iī, -itūrus (*l. 29*), -īre *a* de *et* perire. *imperf.* -iebat: GLOSS. *fut.* -iet: VVLG. Sirach 31, 7 GREG. TVR. Franc. 4, 5.
PAVL. FEST. p. 70 -ire significat valde perire (*cf.* p. 71). GLOSS. ἀπόλλυμαι. -it παραπόλλυται. -ire perire. *corrupt.* V 496, 26 depirabatum (depravatum *Bücheler*) quicquid -it. *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

1 *intransitive i. q. perire, mori*: a *de animantibus*: VARRO ling. 7, 56 si quis eorum (*militum*) -isset. CIC. top. 15 *servus*. CAES. civ. 3, 87, 3 magna pars *exercitus* -iit. HOR. epist. 2, 1, 40 qui -iit minor uno mense vel anno *quam centum*. OV. am. 2, 14, 10 gens hominum vitio -ura fuit. GRAN. LIC. p. 22, 2 *tot* milia hominum. PAPIN. dig. 10, 2, 34 *servos* suspensa condicione mortuos tam heredi quam fideicommissario -isse. VLP. dig. 23, 3, 10, 5 mancipia. PAVL. dig. 5, 3, 40pr. GELL. 3, 9, 3 ut is cum omni domo ... ad internecionem -iret. MIN. FEL. 5, 10 TREB. trig. tyr. 8, 9 FIRM. math. 3, 2, 12 *al.* VVLG. Sirach 31, 7. AVG. gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 26 quibus *deliciis* -bat atque defluebat *Salomo*. SIDON. epist. 1, 11, 4 risu. COD. Iust. 5, 4, 28, 1 (*in imag.*) quantum vir in altum tollatur, tantum et coniux eius decrescat, immo magis penitus -at. CARM. epigr. 526, 8 nondum frunitus XVI annos -it. *nota*: VEREC. in cant. 2, 38 ut de regno Israelitico -isset *Saul*. *speciatim de amore nimio (cf. l. 67 sqq.)*: LIV. 26, 50, 3 -ire illum sponsae amore (27, 15, 9. 39, 43, 2 SVET. Vesp. 22 DICT. 6, 5 SERV. Aen. 1, 663. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 4 amore turpi. *al.*). *omittitur* amore: CVRT. 8, 6, 8 corpus in quo -bat. AMBR. obit. Valent. 17 scaenicae cuiusdam forma ac decore -ire Romae adulescentes.

b *de rebus, saepe additur dativus, i. q. amitti, demi*: VARRO ling. 9, 19 ex sermone si quid -iit. CIC. Att. 1, 20, 7 ut scida ne qua -at. LVCR. 2, 296 neque adaugescit quidquam neque -it inde (OV. ars 3, 90). CAES. Gall. 5, 23, 2 naves. 7, 31, 4 id quod Avarici -ierat, expletur. OV. am. 1, 15, 32. epist. 5, 104 -it illa (*pudicitia*) semel. met. 15, 168 (*ibid.* interire). SEN. epist. 26, 4 COLVM. 3, 5, 3. 3, 16, 3. 12, 52, 9. 13 aliquid olei. PLIN. nat. 14, 125 sapor. 17, 11 in totum poma -unt. 23, 88. 33, 59 *auro* rerum uni nihil igne -it. SVET. Iul. 42 Vesp. 2. S. C. Iuvent. (dig. 5, 3, 20, 6) etsi eae *res* ante petitam hereditatem -issent deminutaeve fuissent. PS. QVINT. decl. 2, 1 (*ibid.* auferri). FRONTO p. 59, 16 N. -ire ac detrahi. MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 5 *al.* GELL. 2, 6, 6 vis vera atque natura verbi. 12, 1, 16 arborem. TERT. apol. 1 quid hic -it legibus ..., si audiatur *veritas*? resurr. 12 *bis.* ITALA II Petr. 3, 6 (Aug. civ. 20, 18) *mundus* aqua inundatus -iit (ἀπώλετο, VVLG. periit). CAPITOL. Gord. 26, 1 *al.* HIL. trin. 5, 8 veritas. *al.* HEGES. 1, 39 non quod accidit liberis meis, mihi -it. VVLG. Iac. 1, 11 decor vultus eius. AVG. civ. 22, 8 ea non debere multorum notitiae -ire. in Iob p. 611, 21 nihil sententiae -iret. MART. CAP. 3, 267 ut duae *syllabae* in una repente -ant, ut in synaloephe. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 180 *corporis* solida ... lentescere et in liquida migrando -ire. SIDON. epist. 7, 4, 2. COD. Iust. 3, 33, 15, 2 pars usus fructus. 7, 63, 5, 3 causas hominum. CORP. VI 31982, 3.

2 *transitive* (*cf.* ARVS. gramm. VII 468, 14) *i. q. vehementer amare*: GLOSS. -is perdite amas. -it inhonesto amore aestuans inlecebrare nititur. -eat pereat. -ebat turpi amore diligebat. turpem rem diligebat. PLAVT. Amph. 517 ut hic te ecflictim -it (*syn.* amare ARGVM. Plaut. Pseud. 2, 2 APVL. met. 3, 16). Asin. 527. Bacch. 470 meretricem indigne -it. Cas. 107. 470. Cist. 131 is amore misere hanc -it mulierculam (132 [-it *A*, perdita est *P*]. 191. CATVLL. 35, 12 quae ... illum -it impotente amore. FRONTO p. 98, 17 N. AVR. Fronto p. 253, 20 N.). Curc. 46. Epid. 65 amatne istam ... ? :: rogas? -it. 219 quam ... deamat -it. 242. 299. 482 hanc ... -ibat fidicinam. Merc. 532 Mil. 796. 932. 999 satin haec quoque me -it? 1026 Poen. 103 Pseud. 528 TER. Haut. 525 CATVLL. 100, 2 QVINT. decl. 301 p. 190, 9 ARGVM. Plaut. Merc. 2, 4 Mil. 2, 1 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 8. GELL. 7 (6), 16, 13 eam penitus. PS. CYPR. pudic. 9 PORPH Hor. carm. 4, 9, 13 LACT. inst. 1, 11, 15 INST. Iust. 1, 7, 15 ZENO 1, 4, 6 AVSON. 98, 2 SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 239 HEGES. 2, 2, 4 HIER. chron. a. Abr. 2145 VVLG. II reg. 13, 2 CASSIAN. conl. 13, 8, 2.

depesta *vas vinarium* (VARRO ling. 5, 123) *v.* lepesta.

dēpetīgīōsus *v. l. 6.*

dēpetīgo, -inis *f.* [*cf. c.* impetigo. *Th.*]. GLOSS. λέπρα. λειχήν. impetigo. CATO agr. 157, 16 -i spurcae brassicam opponito. *nota tmesin*: LVCIL. 983 illuvies scabies oculos hinc deque petigo (denique p. *trad.*) conscendere.

dēpetīgōsus λεπρός GLOSS. (*bis, semel* depetigiosus). *a* depetigo.

dēpeto, -ere *a* de *et* petere. *i. q. deprecari*: TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 485, 22 non enim -rent ab alio quod meminissent petendum sibi a creatore, veniam scilicet abyssi creatoris. NOT. Tir. 23, 103a -it.

dēpictio, -ōnis *f. a* depingere. *i. q. descriptio*: BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 4 p. 181, 10 descriptio vero est ex proprietatibus informatio quaedam rei et tamquam coloribus quibusdam -o. PS. BOETH. geom. p. 405, 10. *t. t. rhet.*: CARM. de fig. 148 χαρακτηρισμός: fit -o, cum verbis ut imagine pingo.

dēpīgnoro, -āvī, -āre *a* de *et* pignorare. *i. q. pignorare*: LEX Sal. capit. 1, 10 si quis debitorem suum per ignorantiam sine iudice pignoraverit ..., si male -verit.

dēpilātor δρωπακιστής. capillorum rasor GLOSS. *a* depilare.

dēpilis, -e [*a* de *et* pilus, *cf.* depilare. *Th.*]. *i. q. depilatus*: VARRO frg. Non. p. 530 quod ludis pueri praesules essent glabri ac -es propter aetatem (*sed quantum ex his Varronis sit non constat*). APVL. met. 7, 8 -es genae. MART. CAP. 8, 804 calvitium.

dēpilo, -ātus, -āre [*a* de *et* pilus, *cf.* pilare. *Th.*]. dipilat: NOT. Tir. 78, 63. PAVL. FEST. p. 204 'pilat' pilos habere incipit; alias pro 'detrahit pilos', a quo -ati. GLOSS. μαδίζω. -atus μαδισθείς. [*val.* dăpera, *it. vet.* dipelare. *M.-L.*] *i. q. pilos evellere*: LVCIL. 845 -ati omnes sumus (NON. *ad l.* -ati dictum rarefacti). SEN. dial. 2, 17, 1 cum illum (*Fidum Cornelium*) Corbulo struthocamelum -atum dixisset. MART. 9, 27 -atos ... coleos. TERT. pall. 4 p. 933 Öhl. quale est Graecatim -ari magis quam amiciri? CHIRON 199 catulum ... -atum (VEG. mulom. 1, 17, 16). ITALA lev. 5, 8 (Lugd.) -bit sacerdus capud eius (*turturis*) a spondulo (ἀποκνίσει, VVLG. *aliter*). VVLG. Ezech. 29, 18 omne caput decalvatum et omnis humerus -atus est. AVG. op. monach. 31, 39. PS. APVL. herb. 66 quo tergora -antur. APIC. 6, 221 perdicem ... emadefactam -bis. *deponens* **dēpilor,** -ātus, -ārī. *i. q. despoliare*: PRISC. gramm. III 360, 16 illi 'συλήσας τοὺς θεοὺς τὰς δεκάτας' καὶ 'τῶν θεῶν τὰς δεκάτας', et nostri '-atus deos decumas' et 'deorum decumas'.

deriv.: depilator.

*dēpingo, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* pingere. depinxti: PLAVT. Poen. 1114. *perf.* depixit: GREG. TVR. vit. patr. 20, 3. *part. perf. pass.* depinctus: COMM. instr. 2, 19, 11. GLOSS. -it ἀποτυποῖ, ἀπογράφεται. ἀποζωγραφεῖ. *legitur inde a* PLAVTO. [PERS. 6, 79 *v.* depungo.]

1 *i. q.* **pingere,** *colore effingere*: a *proprie*: NEP. Milt. 6, 3 cum pugna -retur Marathonia. PROP. 2, 6, 27 quae manus obscaenas -xit prima tabellas (*potest pertinere ad 2a. cf.* CALP. ecl. 1, 20 quaenam sacrā -cta est pagina fago). VITR. 9, 1, 3 species ... exprimit -ctam ab natura figurationem. 9, 8, 8 in quo tympano descriptus et -ctus est mundus. PLIN. nat. 6, 40 situs *portarum Caucasiarum* -cti et inde missi (35, 23 situm *Carthaginis* oppugnationesque -ctas). 35, 121 draconem in longissima membrana -ctum. 35, 140 Iove ... -cto mitrato. QVINT. inst. 6, 1, 32 -ctam in tabula sipariove imaginem rei (APVL. met. 6, 29 -ctam in tabula fugae praesentis imaginem). SVET. Dom. 10 VLP. dig. 40, 4, 13, 1 GELL. 19, 10, 2. *cf.* 13, 9, 6 PS. APVL. Ascl. 17. TERT. pudic. 10 pastor, quem in calice -is. PANEG. 4, 21 orbem. LAMPR. Alex. 44, 3. VOPISC. Aurelian. 42, 5 in uno anulo bonos principes posse perscribi atque -i. LACT. inst. 4, 27, 4 ne possent *dii* in visceribus hostiarum futura -ere. FIRM. math. 3, 6, 26 fata hominum ad picturae modum. SERV. georg. 3, 25 aulaea ... in quibus -erat victorias suas *Augustus*. Aen. 1, 456. 457. 461. SCHOL. Pers. 5, 40 artifices simulacra pollice et manu -unt. HYG. astr. 4, 11 p. 109, 10 ea *sidera* quae notio polo -ximus. AMBROSIAST. in Tit. 3, 4 (*in imag.*) spiritalibus lineamentis. VVLG. Ezech. 8, 10. 23, 14. RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 istam picturam tu tibi ipse -is. PS. RVFIN. in psalm. 50, 5 in conscientia sua tamquam in imagine adulterium ... -ctum habebat. AVG. conf. 4, 16, 28 multa in pulvere -ere. MART. CAP. 2, 183 felis forma -cta. 6, 579. COMM. instr. 1, 9, 1 Mercurius ... cum saraballo -ctus. ENNOD. carm. 2, 10, 8 *al.* CASSIOD. inst. div. 5 subtiliter. 30 herbas ∴ disseruit atque -xit *Dioscurides*. in psalm. 24 div. 118 praef. (*i. q. scribere. cf.* VEN. FORT. vita Germ. 48, 135. CARM. epigr. 758, 5 haec ... amici -xit in vertice tymbae. *sim.* COD. Theod. 16, 5, 7, 1 [*a. 381*] in ipsius -ctae legis iniuriam. *fere i. q. memoratae*). in psalm. 118 concl. grues litteris Graecis volatus suos -unt. VEN. Fort. vita Germ. 26, 79 manu crucem. ISID. orig. 12, 1, 59. b *translate, verbis, mente, cogitatione sim. fingere, describere*: PLAVT. Poen. 1114 formam quidem hercle verbis -xti probe (CIC. fin. 2, 69 *tabulam* Cleanthes sane commode verbis -ere solebat. QVINT. inst. 8, 3, 63 tota rerum imago quodammodo verbis -itur. GELL. 9, 13 tit. pugnam [9, 13, 4 descripsit]. 13, 25 [24], 17 LACT. inst. 5, 17, 6 CASSIOD. in psalm. 70, 13). TER. Phorm. 268 probe horum facta imprudens -xit senex. CIC. S. Rosc. 74 vitam huiusce. de orat. 3, 81 tantam rem tamquam pueriles delicias aliquas -ere (*ibid.* explicare). rep. 2, 51 quam *rem publicam* sibi ipse Socrates

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tripertito illo in sermone -xerit (LACT. inst. 5, 8, 2 quid vobis inanem iustitiam -itis? 6, 23, 24. BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 10 p. 160, 5 id quod non est, vacua sibi imaginatione -it). ac. 2, 48 quae cogitatione -imus (2, 51 syn. sibi fingere. nat. deor. 1, 39). PLIN. nat. 10, 37 genera avium -cta in Etrusca disciplina. FRONTO p. 47, 2 N. in hac εἰκόνε, quam de patre tuo teque -xi. GELL. 12, 4 tit. (12, 4, 1 describo). 14, 4 tit. quod apte Chrysippus et graphice imaginem Iustitiae modulis coloribusque verborum -xit (14, 4, 1). PORPH. Hor. carm. 2, 12, 25. LACT. inst. 6, 8, 6 legem divina paene voce. FVLG. myth. 1 praef. p. 14, 5. HIER. epist. 52, 1, 2 in illo opere ... quaedam scholastico flore -ximus. 53, 3, 3 episcopum brevi sermone. AVG. serm. ed. Mai 30, 2 MACR. somn. 2, 5, 31. FAVST. REI. epist. 3 p. 175, 19 cum verbi gratia Petri aut Pauli speciem intra mentis arcana -it anima. 10 p. 216, 7. BOETH. in Porph. dial. 1 p. 12^{D} bovem ... definitione (in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 11, 12). categ. 2 p. 231^{B} coniecturā. al. ENNOD. epist. 1, 3 p. 6, 20 rem ... nullis nebularum -ctam mendaciis. carm. 2, 33, 2 -it mores obruta lingua tuos. GREG. TVR. glor. mart. praef. quae hic auctor ... versu -xit heroico. seq. acc. c. inf.: COMM. instr. 1, 12, 4 furem adhuc -itis esse illum deum. cf. ENNOD. carm. 2, 83, 3 quem frons laeta parum vitiis -erat hostem. EXC. Barb. p. 234, 23 Fr. fuerunt qui ec Diu -untur (i. ἐκ Διὸς esse scribuntur).

2 i. q. tinguere, inficere, latiore sensu i. q. ornare: a generatim: coloribus: BIBAC. carm. frg. 3, 2 -ctas minio assulas. VITR. 4, 2, 2 tabellas cera caerulea -erunt. SEN. nat. 1, 6, 3 quibus coloribus caeli regio -itur. APVL. flor. p. 102 navem ... extrinsecus eleganter -ctam. OP. imperf. in Matth. 2 p. 641 (in imag.) malitiam cordis sui humilitatis colore -bat Herodes (cf. 32 p. 803 mali natura boni colore -cta). CARM. epigr. 1559, 9 purpureo u(v)arum vitis -cta racemo. ALC. AVIT. carm. 2, 124. CASSIOD. inst. div. 4 pavo colorum ... varietate -itur (cf. l. 33). GREG. TVR. Franc. 5, 45 ecclesiam musivo. nota accus. q. d. Graecum: APVL. met. 9, 12 vibicibus lividis totam cutem -cti. AMBR. hex. 5, 2, 5 ut ... pavi verso colore dorsa et colla -cti sint (cf. l. 30). i. q. distinguere, ornare: MANIL. 1, 445 caelum -itur astris (RVFIN. Basil. hom. 2, 6 caelum ... ineffabili fulgore stellarum -ctum. ENNOD. dict. 24 p. 500, 4 CASSIOD. in psalm. 144, 8). 5, 261 ille ... veris -et prata figuris (cf. APVL. met. 10, 29 quod ver ... iam gemmulis floridis cuncta -ret. AMBR. hex. 3, 8, 36 -cta rura ... floribus. HIER. epist. 43, 3, 2 PETR. CHRYS. serm. 148 p. 596^{C} ENNOD. carm. 1, 9, 146 CASSIOD. var. 4, 50, 5). AVIEN. Arat. 808 -cta ... terga carinae (sc. stellis). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 25 corniculam ... alienis se pennis vel coloribus -entem. COSMOGR. 1, 25 Tiberis ... -ctus verticibus suorum turbinum. CASSIOD. var. 1, 4, 1 al. CARM. epigr. 1370, 5 (a. 525) te natura parens omni -cxerat arte eqs. b speciatim: i. q. fuco oblinere: HIER. epist. 38, 3, 2 fucis ora oculosque. 108, 15. 127, 3. VVLG. IV reg. 9, 30 -xit oculos suos stibio. HEGES. 4, 25, 2. cf. COMM. instr. 2, 19, 11 lunatis comulas gradulatim fronte -nctas. ENNOD. carm. 1, 1, 25 facies -cta. APON. 7 p. 139 meretrix pro stibio ... fletibus faciem luminaque -ens. paulo aliter: ALC. AVIT. carm. 1, 120 niveos -it purpura vultus. cf. CASSIOD. or. frg. p. 480, 7 rosea verecundia genas -at. i. q. acu pingere: VAL. FL. 6, 226 auro -cta chlamys. SVET. Cal. 52 -ctas gemmatasque ... paenulas. APVL. met. 8, 27 tunicas albas in modum lanceolarum quoquo versum fluente purpura -ctas. 10, 20 veste auro ac murice Tyrio -cta. 11, 24 floride -cta veste. HIER. epist. 29, 6, 5. 51, 9, 1. GREG. TVR. Franc. 2, 31 velis -ctis. i. q. inquinare: ARNOB. nat. 6, 16 numinum ora -ere (hirundines stercore).

deriv.: depictio.

part. perf. pass. pro adi.: **dēpictus**, -a, -um. i. q. artificiosus: CIC. orat. 39 quorum satis arguta multa, sed ... minuta et versiculorum similia quaedam nimiumque -a. i. q. fucatus, mendax: ENNOD. epist. 4, 14 p. 109, 5 non -is amorem mentitur alloquiis, qui eqs.

dēpinnātus, -a, -um a de et pinnatus. i. q. pinnatus, sublimis: FVLG. serm. ant. 11 (Varronis esse fingens) deum -o orationis attollam alloquio.

[**dēpiscor** legitur in glossa nondum emendata V 449, 56].

?**dēpīsus**, -a, -um [a de et pi(n)sere. Th.]. i. q. diligenter pinsus: APIC. 5, 204 conciclam -am (Schuch, codd. de pisa fort. recte).

dēplāco, -āre a de et placare. GLOSS. delenitus -atus. i. q. placare: ZENO 2, 10, 2 hoc me sanguine -bis. FVLG. myth. 3, 6 deam hostiis sibimet -are. aet. mund. p. 163, 7 DRAC. laud. dei 3, 123.

dēplango, -xī, -ere a de et plangere. GLOSS. -xerunt ἐθρήνησαν. i. q. plangere: OV. met. 4, 546 Cadmeida palmis -xere domum. 14, 580 ipsa suis -itur Ardea pennis. SEN. Herc. O. 1851 TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 2. MAXIM. eleg. 1, 138 oculi ... -unt poenas ... suas. SCHOL. Cic. Bob. p. 63, 13 HIER. in Is. 1, 1 p. 9. nota: MARCELL. chron. II p. 87, 460 Cyzicus civitas terrae motu concussa ... sese suosque diu -xit (p. 92, 480, 1). p. 88, 465, 1 Constantinopolis ... facie foedata -xit (p. 95, 501, 2).

dēplāno, -āvī, -ātum, -āre [a de et planus. Th.]. i. q. planum reddere, GLOSS. ἐξομαλίζω: ITALA Is. 45, 2 (Lact. inst. 4, 12, 18) montes -bo (ὁμαλιῶ, VVLG. humiliabo). CHIRON 78. 85. 643 VEG. mulom. 2, 19. 2, 22, 1. 2. PS. AMBR. serm. Sess. 3, 10 aspera -antur. PS. AVG. quaest. test. I 121, 1. CASSIOD. anim. 6 p. 1292^{A} difficultatis cacumine -ato. GREG. TVR. vit. patr. 12, 1 modicum -ans campum. i. q. explanare: NON. p. 487 quid intersit, Nigidius ... -vit.

dēplanto, -āvī, -ātum, -āre [a de et planta vel plantare. Th.]. i. q. avellere, detrahere (sc. ad inserendum): VARRO rust. 1, 40, 4 ut eo tempore sit -atum ... quae de arbore transferas ut ea -es potius quam defringas. 1, 43 de cytiso duriore virgulae -antur. FEST. p. 250 planta oliaginea est virga foliata ex olea -ata. COLVM. 2, 2, 26 ramum. 3, 10, 7 pampinariam virgam. PLIN. nat. 17, 121 quae cortice tantum nituntur vel levi aura ocissime -antur (fere i. q. inseruntur. 17, 146).

dēplecto, -xus, -ere a de et plectere. -itur δεσμεῖται GLOSS. LVCR. 5, 1321 leae necopinantes a tergo deripiebant -xaeque (i. circumvolutae) dabant in terram vulnere victos, morsibus affixae eqs.

dēpleo, -ēvī, -ētum, -ēre [cf. c. com- ex- im- op- re- sup-plere, plentur, plenus, ubi plura. Th.]. GLOSS. -et evacuat. deducit. exinanit (exinaniscit, -ivit). -ere de pleno deducere. deducere. evacuare. CATO agr. 64, 2 oleum ... bis in die -eto (COLVM. 12, 52, 8. 10. 12, 53, 3). PLIN. nat. 18, 148 -ere (replere codd.) sanguinem (i. detrahere, inde i. q. phlebotomare: PELAGON. 6 inter coxas -endus est equus. CHIRON 5 iumenta. 12. 14. 15. 180. 324 VEG. mulom. 1, 13, 4. 1, 22, 1. 3. 1, 23. i. q. purgare: PS. APVL. herb. 18, 1 caput [PS. THEOD. PRISC. add. p. 315, 3]). STAT. Ach. 1, 8 si veterem digno -vimus haustu, da fontes mihi ... novos. PAVL. NOL. epist. 49, 2 sentinam. i. q. explere, superare: CARM. epigr. 465 B 16 bis denos vixi -etis mensibus annos. PAVL. NOL. epist. 5, 16 quam facile -uri sint levioris culturae laborem. [dub.: MANIL. 4, 13.]

deriv.: depletio, depletura.

dēplētio, -ōnis f. a deplere. i. q. detractio sanguinis: CHIRON 12 post -em.

dēplētūra, -ae f. a deplere. i. q. depletio: EDICT. imp. Diocl. 7, 20 mulomedico ... deple⟨tu⟩rae et purgat⟨u⟩rae capitis (⟨ἀπο⟩πληρώσεως).

dēplico, -āre a de et plicare. i. q. explicare: GREG. M. moral. 8, 26 tela quo inferius texta involvitur, eo superius -atur. ibid. iterum. dub. GLOSS. -are decedere, devitare.

dēplōrābilis, -e a deplorare. i. q. lamentabilis: HEGES. 5, 53, 1 quasi epilogum quendam ... -em.

[**dēplōrābundus** PLAVT. Aul. 317 teste Nonio p. 509, contra metrum; plorabundus codd.]

dēplōrātio, -ōnis f. a deplorare. GLOSS. ἀποδυρμός. κατάκλαυσις. i. q. defletio, miseratio: SEN. dial. 6, 9, 1 in -e nostri. epist. 74, 11 ex hac -e nascitur, ut ... simus. TERT. apol. 1, 13 DON. Ter. Eun. 716 QVEROL. p. 14, 5 SYMM. epist. 9, 139. AMBR. exc. Sat. 1, 77 communis seriem -is. in psalm. 37, 1 paenit. 2, 10, 93. HEGES. 5, 2 l. 120 uberiore -e praeire funus. PAVL. NOL. epist. 29, 1 COD. Theod. 13, 9, 2 (a. 373—380) syn. querimonia. 11, 8, 3 pr. (a. 409) frequenti laesorum -e didicimus ut eqs. 15, 11, 2 (a. 417). CASSIAN. c. Nest. 1, 5, 1 LEO M. serm. 95, 4 epist. 14, 1 EPIST. pontif. Thiel. Hil. 8 praef. 1 RVRIC. epist. 1, 8 p. 361, 1. 2, 57 p. 437, 10 litteras plenas lacrimis et -e. CASSIOD. in psalm. praef. p. 10^{B}. 66, 3.

dēplōrātor, -ōris m. a deplorare. is qui deplorat, deprecatur: AVG. serm. 83, 6 uterque veniae -r et impetrator.

*__dēplōro__, -āvī, -ātum, -āre a de et plorare. GLOSS. κατακλαίω. ἀποδύρομαι. -ant ὀδύρονται. dub. V 284, 48. 406, 37 -at deposcit. legitur inde a L. CRASSO et CIC. [SEN. nat. 4, 2, 6 coni. Madvig pro adpl-.]

1 intransitive i. q. lugere, queri: CIC. Verr. 3, 10 apud patronos de suis miseriis (3, 65. 4, 45. Flacc. 23 syn. queri. Sest. 14 LACT. inst. 2, 4, 28. cf. infra l. 71). Tusc. 1, 83 vitam efficere -ando miseriorem. 2, 32. Att. 10, 4, 1 PS. APVL. herm. p. 265. VVLG. sap. 19, 3 inter manus habentes luctum et -antes ad monumentā. COMM. instr. 2, 24, 11. in imag. de resina: PALLAD. 3, 30 vites, quae lacrimarum nimietate tabescunt et -ando ... avertuntur. nota: AMBR. off. 3, 12, 78 luctum annuum posteris -andum statuit ac dereliquit.

2 transitive: a proprie i. q. deflere, lugere, conqueri, saepe i. q. deplorando dicere, narrare: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 170 Ti. Gracchi mortem saepe in orationibus -asti (cf. SEN. suas. 6, 25). CIC. inv. 1, 107 tertius locus misericordiae per quem unumquodque -atur incommodum. 1, 109. de orat. 1, 26 multa divinitus (i. animo praesagiente) a tribus illis consularibus ... -ata et commemorata. 2, 211 illa quae de altero -entur (Verr. 4, 204 multa de aratorum miseriis. Tusc. 2, 53 eadem illa de Andromacha. Att. 9, 18, 1 multa de Gnaeo). div. in Caec. 21 -andae calamitatis (LIV. 26, 32, 8. 43, 7, 7). Verr. 1, 53 -andi iuris sui potestatem. 6, 171 si ... ad saxa ... haec conqueri ac -are vellem. Cluent. 65 damnationem illam. Catil. 4, 4 Sest. 121 bis Phil. 11, 6 de orat. 2, 199. 3, 3 Tusc. 3, 21. 5, 115 off. 2, 67. Cato 7 quae C. Salinator, quae Sp. Albinus ... -are solebant, tum quod ... carerent, ... tum quod eqs. (cf. AVG. civ. 20, 3 p. 409). 84. Att. 2, 16, 4 -at primis versibus mansionem suam. 9, 19, 4 OV. met. 5, 63. 13, 481. LIV. 3, 48, 7. 4, 40, 1 -ati erant equites non privato magis quam publico luctu. 29, 16, 7 aerumnas suas (i. q. conqueri). 29, 31, 12 -bant ea apud Syphacem. 31, 30, 2 vastationem ... agrorum. 39, 33, 6 SEN. contr. 9, 2, 25. VAL. MAX. 5, 3, 4 talem Ciceronis casum satis digne -are. 6, 1, 1. 9, 13 ext. 1. PHAEDR. 1, 9, 10

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

simili querela fata -as tua (SEN. Tro. 1026 ille -at queriturque fatum. QVEROL. p. 3, 13). SEN. apocol. 12; dial. 4, 10, 5 *ibid.* misereri. 9, 7, 6 tristes et omnia -antes. 9, 15, 2 humanius est deridere vitam quam -are. 10, 10, 1 epist. 22, 10. 76, 23 sortem suam. CVRT. 5, 12, 12. 8, 3, 11 contumeliam. LVCAN. 6, 788. QVINT. inst. 10, 3, 28 -andus dies. SVET. Iul. 20 temporum statum (Galba 10 rhet. 30). GELL. 10, 17, 3 sumptum ... adulescentis. APVL. met. 7, 27 TERT. ieiun. 5 AMM. 17, 12, 19. 28, 1, 56. SCHOL. Cic. Bob. p. 18, 27 oratorie -at etiam illud tempus *eqs.* p. 57, 22 hominibus iam demortuis et -atis (*fere i. q. sepultis. cf.* CARM. epigr. 1178, 36 defuncta et vitā iam -ata supremā velantur ... corpora). CLAVD. 18, 292 funera Troiae tristis Erecthei -at scaena theatris. 26, 562 -atumque Timavo vulnus. CASSIOD. var. 4, 12, 2. *seq. acc. c. inf.*: COD. Theod. 16, 5, 53 (*a. 412*). SVLP. SEV. dial. 2, 1, 4 *syn.* queri. AVELL. p. 97, 19 BOETH. cons. 1, 6, 12 CASSIOD. 1, 30, 1 COD. Iust. 9, 9, 18, 2. *cf.* AVG. civ. 2, 21 *rem publicam* Cicero ... tam lugubriter -at amissam. *i. q. plorando rigare*: TERT. cult. fem. 1, 5 in maledictorum metallorum feralibus officinis poenali opera (*i. ab operis*) -ata *materies auri* nomen terrae in igni reliquit. *i. q. deprecari*: QVEROL. p. 16, 5 posse te aliquid -are atque excipere, unde aliquid legeris. *i. q. reddere* (*sc. subest notio poenae et paenitentiae*): COD. Iust. 11, 62, 2 iudex tutorem ... damna -are compellat.

b *translate i. q. desperare, pro perdito habere, spem amittere:* ***aliquid***: Ov. met. 1, 272 sternuntur segetes et -ata colonis vota iacent. trist. 3, 5, 8 -atae limen adire domus (*cf.* PETRON. 123, 227 -atumque relinquit limen). LIV. 3, 38, 2 -atur in perpetuum libertas. 5, 40, 6 suam quisque spem, sua consilia communibus -atis exequentes. 9, 7, 1. 26, 12, 4 spem ... -atam apud Poenos esse (SEN. contr. 1, 5, 1 matris spes suas -antis. SEN. dial. 9, 2, 10 *opp.* spes incohatae). 41, 6, 7 agros -atos esse (*cf.* MANIL. 1, 877 squalidaque elusi -ant arva coloni). SEN. contr. 9, 6, 2 naturali quodam -atae mentis affectu. SEN. clem. 1, 14, 1 simul -atum est, ultima experitur. epist. 24, 7. PETRON. 123, 195 pariter turmaeque virique armaque ... -ata iacebant. SIL. 7, 222 non ultima rerum et -ati mandassent Martis habenas. FLOR. epit. 2, 15, 16 -atis novissime rebus (AMM. 27, 9, 6). 2, 18, 15 -ato exitu. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 16 fortunas suas. AMM. 15, 8, 1 -atas iam Gallias. ***aliquem***: Ov. trist. 1, 3, 46 verba ... pro -ato non valitura viro. TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 437, 1 se -ans et sorti suae exprobrans. *de aegroto* (*cf. l. 48*): SEN. epist. 78, 14 quotiens -atus sum a meis, quotiens a medicis relictus! PLIN. nat. 7, 166 -atus a medicis. 25, 86 -atis in pthisi.

deriv.: deplorabilis, deploratio, deplorator.

part. perf. pass. pro adi. **dēplōrātus**, -a, -um. *i. q. miserabilis, deperditus*: VLP. dig. 2, 13, 6, 1 si humilis et -us unus edidit. APVL. met. 11, 5 inferum -a silentia. MIN. FEL. 8, 3 homines ... -ae illicitae ac -ae factionis. LACT. inst. 1, 20, 15 perdita et -a nequitia. CASSIOD. var. 1, 16, 2 -a nobis aditione conquesti sunt. *i. q. insanabilis* (*cf. l. 39*): SEN. clem. 1, 2, 2 sanabilia ingenia distinguere a -is. benef. 5, 22, 3. PLIN. nat. 22, 140 -as tusses. 26, 53 dysentericos. 22, 139. 28, 210. 231. 29, 135 -a aurium vitia.

deplum *v.* diplum.

dēplūmātus, -a, -um [*a* de *et* pluma. *Th.*]. *i. q. deplumis*: ISID. orig. 12, 7, 60 *turtur* etiam hieme -a.

dēplūmis, -e [*a* de *et* pluma. *Th.*]. *i. q. non plumatus*: PLIN. nat. 10, 70 *hirundines* nudae atque -es.

dēpluo, -ūtus, -ere *a* de *et* pluere. *intransitive i. q. pluere, proprie et in imag.*: TIB. 2, 5, 72 multus ut in terras -retque lapis. COLVM. 4, 9 -ens humor. 10, 206 *Iuppiter* inque sinus matris violento -it (defluit *pars codd.*) imbre. FRONTO p. 140, 9 N. quando verbum ultro in linguam quasi palladium de caelo -at. CASSIOD. in psalm. 104, 40. *transitive: i. q. facere, ut aliquid depluat*: TERT. adv. Val. 29 p. 205, 9 indulgentiam, ut quam Achamoth de superioribus in animas bonas -at. AVIAN. fab. 4, 8 nimias -it imber aquas. *i. q. imbre rigare*: BOETH. anal. post. 2, 12 -uta terra *bis*.

dēpōc(u)lo, -āre *a* de *et* poculum. *i. q. pecuniam ad poculum dare*: LVCIL. 682 depoclassere (depecul- *Noni cod. Leid.*) aliqua sperans *mulier* me ac deargentassere. *cf.* NON. p. 97 GLOSS. V 640, 25.

dēpolio, -ītus, -īre *a* de *et* polire. *i. q. diligenter polire*: [PLAVT. Epid. 93 *v.* despolio]. PLIN. nat. 36, 188 si vero cote -itum est *pavimentum*. APIC. 2, 52 ossicula. *part. perf. pass. pro adi.* **dēpolītus**: PAVL. FEST. p. 71 -um perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones appellabant.

deriv.: depolitio.

dēpolītio, -ōnis *f. a* depolire. *i. q. status depolitus, cultus*: VARRO Men. 589 ex agri -bus eiciuntur, hic in cenaculo polito recipiuntur. *cf.* NON. p. 66 politiones: agrorum cultus diligentes *eqs.*

dēpompātio, -ōnis *f. a* depompare. *i. q. traductio, ignominia*: HIER. adv. Rufin. 1, 31 quae in -em christianorum feceris.

dēpompo, -āre [*a* de *et* pompa. *Th.*]. GLOSS. traducimur -amus (*leg.* -amur). *i. q. traducere, dehonestare*: HIER. in Nah. 3 p. 567 *mulier adultera* producitur in medium et ante oculos omnium -atur.

deriv.: depompatio.

dēpondero -āre *a* de *et* pondus *vel* ponderare. GLOSS. διαστα-θμίζω. καταβαρῶ. *i. q. pondere deducere, detrectare*: ANTH. 470, 3

rate demersa fulvum -at aurum (*sc. naufragum*). AVG. serm. 344, 3 (*in imag.*) amabant *martyres* hanc vitam et -bant. *L.*

dēpōnēns *v. p. 583, 55.*

?**deponile**. GLOSS. uuefta. d e p o l i n e uueftan (*anglosax., i. tela*).

***dēpōno**, -posuī, -positum, -pōnere *a* de *et* ponere. *de formis*: déposui: CARM. epigr. 1533, 5 (*Brundisii, saec. I ex. aut II in.*). *perf. act.* d e p o s i v i *restituitur*: PLAVT. Bacch. 306 Curc. 536 Most. 382 CATVLL. 34, 8 (-ui *ubique codd. contra metrum*). deposierunt: CARM. epigr. 55, 13. deposisse: VERG. catal. 10, 16 (-uisse *codd.*). deposit: CORP. VI 11262, 4 (*Romae*). *part. perf. pass.*: depostus: LVCIL. 105 (depositus *trad.*) CORP. XI 3357, 3 (*Blerae*) ⟨de⟩posta. *cf.* XIV 3418, 2 (*Praeneste, a. 399*) depotus. dipossitus: INSCR. christ. Rossi I 103 (*a. 348*). deposetus: INSCR. christ. Rossi I 254 (*a. 376?*) CORP. X 1378, 3 (*Nolae*). V 5241, 5. 11 (*Gravedonae, a. 501 et 484?*). 5419, 5 (*Comi, a. 535*) *al.* deposíta: CORP. VI 34728 (*Romae*). *cf.* δηποσειτους: INSCR. christ. Rossi I 85 (*a. 345*). *notatur saepissime in* INSCR.: deposit(us): CORP. X 668, 2 (*Salerni*). deposit(a): CORP. X 7115, 3 (*Catinae, a. 453 vel 524*). depos(itus): CORP. X 3299, 2 (*Puteolis, a. 511*). 7836, 5 (*agro Caralitano*). 8140, 5 (*Stabiis*). dep.: INSCR. christ. Rossi I 17 (*Romae, a. 291*). dp.: INSCR. christ. Rossi I 15 (*Romae, a. 290*). d(e)p(ositu)s: CORP. X 1349, 1 (*Nolae, a. 527*). 1374, 3 (*Nolae*). d(e)p(osit)a: CORP. VIII 4 suppl. 25354 (*Carthagine*). d(e)p(osi)t(i): CORP. VI 32940, 2 (*Romae*). d(e)p(o)s(i)t(ae): CORP. VIII 23921, 2. d.: PAPYR. Fayûm towns 1900 n. 105 (*saec. II*) col. 3, 16 *v. p. 584, 14.* CORP. X 1229, 9 (*Abellae*) d(epositus). *part. fut. legitur inde a* LIV. (3, 51, 13. 4, 6, 4. 44, 25, 10) *et* Ov. (met. 4, 98 trist. 5, 6, 6). *formae per* di- *incipientes* (*cf. l. 44*): CORP. XIV 2424, 2 (*Bovillae*) diponitor (*i. deponitur*). INSCR. christ. Rossi I 103 (*a. 348*) dipossitus *v. l. 13.* INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 705. 1905 (*Romae, a. 434*). *cf. Schuchardt, Vokal. d. Vulgärlat. I p. 299 sq. III p. 123.* *de notione*: NON. p. 279 -ere est ponere. alienare. ... desperare, unde et -siti desperati dicuntur (*v. p. 583, 74*). HIER. epist. 106, 32 καταβίβασον quod nos possumus dicere '-e'. BEDA gramm. VII 286, 15 -o labefactandi est (*cf. p. 580, 54*) vel vita excedendi (*cf. p. 583, 74*). GLOSS. ἀποτίθημι. κατατίθημι. καιαφέρω. παρατίθημι. -it ἀποτίθεται. collocat. condit. reponit. -e κατάθες. *activum pro reflexivo*: VVLG. Sirach 43, 19 avis -ens (καθιπταμένη). *pass. pro reflexivo*: COD. Iust. 6, 23, 28, 1 (*a. 530*) *v. p. 580, 7.* *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. CATONI RHET. Her. GRATT. GERM. MELAE PERS. FRONTONI GRAN. LIC. MIN. FEL. *saepe indicatur quo et unde, v. p. 581, 6. 582, 54.* -situm habeo *legitur inde a* CIC. Verr. 5, 29. [*loc. dub. vel corr.*: CIC. de orat. 1, 59. 108 SEN. suas. 5, 2 SEN. epist. 86, 14 IVV. 6, 172 PS. HIL. libell. 3 (*fort. legendum* disposita)]. [*hisp.* deponer, *it* diponere, *val.* depune. *M.-L.*]

I ***strictiore sensu:*** *i. q. deorsum ponere*: **A** *res*: PLAVT. Curc. 360 c a p u t -it, condormiscit (*cf.* Most. 382 Ov. met. 11, 649 APVL. met. 4, 24). GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 lecticam (CIC. Verr. 5, 53 LIV. frg. 60). CATVLL. 64, 234 funestam antennae -ant undique vestem (*i. velum, cf.* SIL. 2, 11 VVLG. num. 4, 5). LVCR. 1, 258 fessae pecudes ... corpora (VERG. Aen. 7, 108) -unt. CAES. Gall. 4, 32, 5 dispersos -sitis a r m i s in metendo occupatos (*cf.* VERG. Aen. 12, 564 scuta aut spicula. Ov. fast. 3, 1 -sitis clipeo paulisper et hasta. CVRT. 4, 12, 16 ante ipsos arma -ere. *cf. p. 577, 58*). HOR. carm. 2, 7, 19 fessum militia l a t u s (Ov. met. 2, 865). VITR. 10, 2, 10 onus. FRONTIN. strat. 1, 5, 3. PHAEDR. 1, 18, 5 onus naturae (*i. fetum parere, cf.* 1, 19, 4 CATVLL. 34, 8 *p. 577, 16*). SCRIB. LARG. 45 caccabum (210). SEN. Med. 722 Pangaei iugis teneram cruenta falce -uit comam. epist. 23, 8 unda ... alia proxima ripae cursu languescente -uit. COLVM. 4, 16, 2 prope truncum -itur palus (*i. defoditur, cf.* 4, 16, 3 *palus* defodiendus [deponendus *pars codd.*] est). LVCAN. 1, 613 *victima* -sito victum praebebat p o p l i t e collum (*cf.* TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 17 genibus -sitis. COMM. instr. 1, 32, 11 tempera te Christo et cervicem illi -e. AVG. serm. ed. Mai 150, 1 *Christus* -sitis cervicibus adoratur. GREG. M. in euang. 1, 5. SVLP. SEV. dial. 1, 10, 3 colla. CASSIOD. in psalm. 102, 15). QVINT. inst. 11, 3, 106 m a n u s a sinistra parte incipit, in dextra -itur (*ibid.* manus cum sensu ... -retur. HEGES. 3, 18, 1 -bantur manus, recondebantur gladii. BARNAB. 12, 2. LAMPR. Alex. 54, 1 dexteras). PLIN. epist. 5, 6, 41 -sita epistula quasi residere saepius (*cf.* 6, 21, 7 librum ... non -as, si semel sumpseris). CELS. dig. 41, 2, 18, 2. TERT. anim. 46 lapidum senia. CET. FAV. 27 p. 308, 10 sarmenta vitis ... in dolio coniciantur, super tabulae plumbeae -antur et dolium cludatur. AMM. 16, 6, 3 a u l a e o -sito scaenae (28, 6, 29). *adde*: BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 224, 4 scrobem (*i. defodere*). *de plantis, i. q. plantare, serere* (*alia exempla v. p. 581, 7.* *opponitur* serere *et* -ere PLIN. nat. 19, 107 *v. l. 84*): VERG. georg. 2, 24 *v. p. 581, 7.* SEN. epist. 86, 17 ad olivetum revertar, quod vidi duobus modis -situm (dispositum *codd.*). 86, 19 ramos fortes. COLVM. 1, 1, 5 s t i r p e m vitis aut oleae (3, 5, 4 *al.*). 3, 2, 1 vitis (5, 6, 20 arbores et vites) ... vel ad escam vel ad effusionem -itur. 3, 10, 4 pastinatio -itur. 3, 10, 21 pampinarium et sagittam velut inutiles ad -endum ... damnaverunt. 3, 12, 2 semina (3, 15, 5 *al.* TERT. resurr. 52). 3, 18, 2. 4, 30, 4. 4, 33, 3 spissius. 5, 10, 12 nucem. 10, 190 caeciliam primo -it Aquarius anno. arb. 3, 1 pampinaria sarmenta. 16, 3 arborem. PLIN. nat. 19, 103. 19, 107 *getium*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

serunt, non -unt. *i. q. deprimere*: QVINT. inst. 11, 3, 35 observandum ... quo loco sustinendus et quasi suspendendus sermo sit, ... quo -endus. 11, 3, 38 -am et morabor et novum rursus exordium faciam. ISID. orig. 1, 17, 2 *accentus* gravis *dictus*, quod deprimat ac -at syllabam. PS. PRISC. gramm. III 521, 28 vox -itur (*opp.* elevatur). *adde*: CASSIOD. var. 12, 22, 4 undosum mare ... in faciem decoram. *i. q. ponere, collocare*: LEX Manc. 4, 11 *qui* aedificium -uit posuerit (*cf.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 54 fundamentis -sitis. CORP. III 2737 [*Aequi*] Ferocillae ... filiae mater et matertera -erunt. VIII 20315, 5 [*Edatafis*]). PS. RVFIN. in psalm. 30, 3 deus misericordiam -ens super nos. PASS. Matth. 20 deos -uit. CARM. epigr. 1315, 1 terra ... sis levis in tenero corpore -sita. *nota, fere i. q. conscribere*: AVELL. p. 287, 3 prolata est in synodo definitio veluti a Theodoro -sita (ἐκ θέσεως ... συνταχθείσης. *cf.* querelam deponere *p. 582, 41. 82*).

B *animantia*: CATVLL. 34, 8 Latonia ... quam mater prope Deliam -ivit (-uit *codd.*) olivam (*i. peperit, cf. p. 576, 56*). VERG. ecl. 9, 62 hic haedos -e. Aen. 5, 761 populum volentem -unt (*i. relinquunt*), animos nil magnae laudis egentes. OV. Pont. 3, 64 *Iphigeniam* his Phoebe -uisse locis. CVRT. 6, 1, 13 *Agis* -i se iussit. SEN. dial. 11, 7, 3 quaedam *gentes* ibi consederunt, ubi illas rerum omnium inopia -uerit. 12, 13, 2 ne deiecit quidem, sed ... in praeceps euntem leniter ... -uit. epist. 13, 11 quosdam molliter ruina -uit (*cf.* 30, 4 ruina quos videbatur oppressura -uit). COLVM. 8, 5, 15 pullus hoc modo -itur. 8, 7, 4 cum satiata est avis, paululum -sita, cavea dimittitur. STAT. Theb. 3, 541 illum vestigia adortum maiorum volucrum tenerae -itis alae. 11, 20 iam finis ... planctibus, et natos ausae -ere matres. MART. 1, 109, 13 *v. p. 581, 17*. TAC. Germ. 30 Chattos suos saltus Hercynius prosequitur simul atque -it (*sc. in planitiem*). PLIN. epist. 9, 33, 4 delphinus occurrit (*puero natanti*), et ... subire, -ere, iterum subire. FLOR. epit. 1, 13, 12 -sitis uxore et liberis virgines in plaustrum recepit. ITALA Ios. 2, 15 (Lugd.) -uit (κατεχάλασεν, VVLG. demisit) illos per fenestram (*cf.* VVLG. I reg. 19, 12). 2, 18 (Lugd.) fenestram de qua nos -isti (κατεβίβασας, VVLG. demisisti. *cf.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 13 cubiculus, unde -uit exploratores). COMM. apol. 338 in plaga -situs homo. IVST. 4, 5, 8 exercitum in terram -unt (*sc. e navibus*). VEG. mil. 4, 18 -siti homines funibus (*cf.* DICT. 2, 15). HIER. epist. 147, 6 scalae per quas -res miseram. VVLG. III reg. 17, 23. Marc. 15, 36 videamus si veniat Elias ad -endum eum (15, 46). PALLAD. hist. mon. 2, 1 paulatim -i in caldariam. CYPR. GALL. iud. 709 -siti Samsonis clade laetantur. HERM. Pal. sim. 8, 12 hi quoque *homines* -bantur (χωρὶς ἵσταντο). GREG. M. moral. 18, 54 vultur ... ad esum se cadaveris -it. *i. q. exponere*: DRAC. Romul. 8, 102 noscite -siti vel certa crepundia. 10, 594. *in imagine, i. q. humilem facere, saepe reflexive*: TERT. apol. 23 ne se de maiestate -rent. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 18 *Christus* merito se pro homine -uit. CYPR. ad Donat. 3 qui pretiosa veste conspicuus in auro ... fulsit, ad plebeium se ac simplicem cultum ... -it. SCHOL. Cic. Bob. p. 153, 10 eundem humili satisfactione -situm contemptui ducerent. HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 971 omni humilitate ... -siti (*cf.* AVG. epist. 232, 6 a vanitate superbiae ad humilitatem -endi sumus. PETR. CHRYS. serm. 72 p. 405ᴬ se deus ad nostrum -uit servitutem. 163 p. 630ᴬ).

II ***latiore sensu*: A *generatim*: 1** *i. q. deponendo omittere, abicere, exuere*: **a** *aliquid*: *res corporeas*: PROP. 2, 25, 5 miles -sitis ... secubat armis (LIV. 5, 2, 7. *saepe i. q. pacem facere*: CIC. Quinct. 45 Deiot. 29 Phil. 5, 3. 12, 13 CAES. civ. 3, 10, 9 VELL. 2, 16, 4 PETRON. 109 SIL. 15, 393. *cf.* OV. am. 2, 9, 22 -sito ... ense. ars 2, 463 -sitis ... telis. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 17 ferrum. *aliter v. p. 576, 53*). BELL. Alex. 67, 1 -sitis regiis insignibus (LIV. 3, 51, 12 insignia magistratus. VAL. MAX. 1, 1, 15 -sitis doloris insignibus. 5, 6 ext. 1 imperii). VERG. Aen. 6, 632. TIB. 2, 1, 48 -it flavas annua terra comas (OV. ars 3, 38 STAT. Theb. 9, 596 MART. 5, 48, 6. *cf.* PETRON. 104 capillos [107]. IVV. 3, 186 crinem [TAC. hist. 4, 61]). LIV. 9, 46, 12 tantum Flavii comitia indignitatis habuerunt, ut plerique nobilium anulos aureos et phaleras -rent (*cf.* PLIN. nat. 33, 18. PAPIN. dig. 40, 10, 2 anulorum aureorum beneficium). 27, 34, 6 squalorem (COLVM. 10, 95. *cf.* VAL. MAX. 5, 1, 1 -sitis sordibus. SEN. contr. 10, 1, 4). OV. met. 2, 41 *Phoebus* circum caput omne micantes -uit radios. NVX 172 manicas. PHAEDR. app. 15, 6 cultum (SEN. Tro. 883 LVCAN. 2, 29 PANEG. 5, 16). SEN. Herc. f. 37 qua Sol reducens quaque -ens (reponens *E*) diem binos propinqua tinguit Aethiopas face. 880 -sito iugo. Herc. O. 796 -e fulmen (*cf.* Oed. 502 telum -uit Iuppiter igneum). Thy. 118 Cithaeronis iuga stant parte nulla cana -sita nive. dial. 11, 19, 3 sive servare istum habitum voles sive -ere (SVET. Tib. 13 VVLG. gen. 38, 19). LVCAN. 1, 236 capto iussus -ere miles signa foro. 1, 339 victrices aquilas. PETRON. 104 ungues. PLIN. nat. 10, 154. QVINT. inst. 6, 2, 35 personam (MACR. sat. 2, 7, 16). FRONTIN. aq. 19 limum (TERT. resurr. 7 limi rudimenta). TAC. hist. 4, 34 -sitis impedimentis sarcinisque expediti certarent. TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 392, 3 moriendo *carnem* (*cf.* resurr. 42. 45 FILASTR. 47, 4). GARG. MART. pom. 2, 2 *persica* quidquid umidi continent, ... -ant. ARNOB. nat. 1, 46 *Christus* qui -sito corpore innumeris se hominum ... detexit (AVG. civ. 10, 29 corpus morte [*cf.* 10, 24. 22, 26] -situm. CORP. III 9567, 4 [*Salonis*]). AMBR. hex. 4, 2, 7 *luna* -ere videtur suum lumen (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923ᴮ *luna* lucem -ens. 6, 10 p. 933ᶜ). RVFIN. hist. 5, 18, 5 per multam pecuniam vincla -uit (ZACCH. 2 praef. mortis vincla). PETR. CHRYS. serm. 167 p. 637ᴮ *mundus* membra -it, sensus amittit. CASSIOD. in psalm. 138 concl. praeputia. *vestes* (*cf. p. 576, 49*): CARM. Suet. Iul. 80 Galli bracas -erunt. HOR. sat. 1, 6, 25 sumere -situm clavum. OV. epist. 18, 43. met. 3, 167 -sitae subecit bracchia pallae. VITR. 1, 1, 5 stolas neque ornatus matronales -ere. FEST. p. 245 -sitis praetextis (HOR. carm. 1, 36, 9). VELL. 1, 2, 1 -sita veste regia (CVRT. 3, 3, 4. 3, 5, 2 SEN. dial. 6, 2, 5 PETRON. 114). IVV. 1, 142 amictus. SVET. Claud. 6 lacernas. *adde*: SEN. Herc. O. 302 *Achelous mutatus* cum ... in taurum ... flecteret serpente -sita minas. *in imagine*: CIC. Quinct. 45 petitoris personam capere, accusatoris -ere (epist. 7, 33, 2. APVL. flor. 16 p. 69 personam vitae). FRONTIN. strat. 3 praef. -sitis (*i. praetermissis*) operibus et machinamentis ... has circa expugnationem species στρατηγημάτων fecimus. *res incorporeas*: CIC. S. Rosc. 10 id quod mihi ... impositum est, ... propter infirmitatem animi -ere. Caecin. 100 civitas ... ab iis relinquitur atque -itur. Att. 2, 5, 2 quid ego haec, quae cupio -ere et toto animo ... φιλοσοφεῖν? epist. 13, 1, 5 si audierit te aedificationem -uisse (*sc. animo, cf. p. 581, 63*). 16, 4, 4 omnia -e, corpori servi. MANIL. 4, 875 quid iuvat ... quos dedit natura oculos -ere mentis? VELL. 2, 31, 4 extraordinaria ... suo arbitrio aut -uri aut retenturi. 2, 33, 3. SEN. epist. 87, 1 hoc me iter docuit, quam multa haberemus supervacua et quam facile iudicio possemus -ere. QVINT. decl. 273 p. 118, 31 rationem. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 118 *littera* e -sita (MART. CAP. 3, 317). SVET. Galba 11 -sita legati suscepit Caesaris appellationem. ARNOB. nat. 2, 5 fidem rumpere christianam et salutaris militiae sacramenta -ere. IVST. 7, 5, 3 prima pueritiae rudimenta (9, 1, 8 tirocinii rudimenta. RVFIN. Orig. in num. 1, 3 infantiae). ENNOD. epist. 2, 19, 1 p. 60, 7 nobilitatem pariendi. *honorem, magistratum, i. q. abire*: CIC. Pis. 5 provinciam Galliam ... in contione -ui (50 Phil. 11, 23 Att. 2, 1, 3 ASCON. Pis. p. 15). rep. 2, 23 ad -endum imperium tardior ... aut ad optinendum munitior (nat. deor. 2, 11 off. 1, 68 CAES. Gall. 7, 33, 3 civ. 2, 32, 9 NEP. Timol. 3, 4 LIV. 1, 48, 9. VAL. MAX. 5, 2, 4 -sito aequalis imperii iugo. QVINT. inst. 9, 2, 67 TAC. hist. 3, 70 PLIN. paneg. 8 VLP. dig. 1, 16, 16). LIV. 4, 24, 7 -sito suo magistratu. VAL. MAX. 1, 1, 5 Fabio Maximo dictaturam (QVINT. inst. 3, 8, 53. 5, 10, 71 SVET. Iul. 77), C. Flaminio magisterium equitum -endi causam praebuit. 2, 7, 7 consulatum. 5, 7 ext. 2 regnum (SEN. Oed. 678). 5, 8, 2 *tribuniciam* potestatem (QVINT. inst. 7, 4, 22 SPART. Pesc. 7, 2). 6, 5 ext. 1 *tyrannidem* (QVINT. decl. 266 p. 88, 19 IVST. 21, 2, 6). SVET. Aug. 36 magistratus -sito honore statim in provincias mitterentur (PAPIN. dig. 50, 1, 11 pr.). PAPIN. dig. 1, 7, 13 patria dignitas ... -itur. LAMPR. Alex. 42, 4 -sita administratione. GALLICAN. Avid. 12, 3 censura ... -sita. *in imagine*: CLAVD. 17, 260 -uit suas ... curules. *reliqua substantiva per litteras digesta*: acerbitatem: LIV. 39, 25, 15 VAL. MAX. 4, 2 praef. actionem: CIC. Lael. 47 LIV. 4, 48, 16 QVINT. decl. 355 p. 387, 13 PLIN. epist. 4, 9, 11 SVET. Iul. 15. accusationem: AVELL. p. 97, 8 FACVND. defens. 10, 4 p. 778ᴬ. affectum: SEN. dial. 3, 17, 1. epist. 75, 13 animi mala et affectus. PAVL. dig. 48, 16, 6, 1. amaritudinem: AMBR. hex. 3, 13, 56 suci. amicitiam: CIC. Lael. 77 DOM. MARS. carm. frg. 1, 6. amorem: CIC. Lael. 33 CATVLL. 76, 13 PVBLIL. Q 34 CIRIS 11 PLIN. nat. 24, 167. animam: TERT. adv. Val. 32 p. 208, 1 despoliari ... est -ere animas, quibus induti videbantur. *i. q. vitam*: NEP. Hann. 1, 3 PROP. 1, 13, 17 SEN. contr. 2, 4, 3. TERT. patient. 7 nos ... non animam pro pecunia, sed pecuniam pro anima -ere convenit. TAB. devot. Audollent 250ᵇ, 13 ⟨ha⟩nimam et spiritum (TAB. devot. Wünsch Rhein. Mus. 55 p. 261 [*Carthagine, saec. III*] ⟨ani⟩mam et ispiritum). CARM. epigr. 1083, 4 CORP. III 3989, 5 (*Sisciae*) *et saepius in* INSCR. animum: SEN. Tro. 1158 animos (HOMER. 620 MART. 9, 10, 3 ARNOB. nat. 7, 32 IVST. 7, 3, 9). epist. 4, 2 puerilem. PAVL. dig. 48, 16, 6, 1 accusandi. 48, 16, 13 pr. *i. q. vitam*: ANTH. 11, 37 animos. auctoritatem: SVLP. SEV. dial. 1, 20, 3 sacerdotali auctoritate -sita. audaciam: CIC. Catil. 1, 4. auxilia: CAES. civ. 3, 10, 9. bellum: CIC. leg. 2, 34 SALL. Iug. 83, 1 LIV. 31, 1, 8 OV. met. 8, 47 QVINT. decl. 255 p. 46, 8 TAC. hist. 2, 37. causam: CIC. epist. 1, 5ᵇ, 1 LIV. 4, 44, 7. certamen: LIV. 4, 6, 11. clementiam: VAL. MAX. 2, 7, 11. cogitationem: BELL. Alex. 12, 3 reparandae classis. LACT. inst. 5, 8, 3. commodum: CIC. p. red. in sen. 35. consilium: CAES. civ. 3, 103, 1. contentionem: LIV. 4, 6, 4 VAL. MAX. 2, 1, 6 SEN. dial. 8, 7, 1. contumaciam: COLVM. 6, 2, 10. crimen: OV. trist. 3, 12, 9 CARM. epigr. 1445, 4. INSCR. christ. Rossi II p. 151, 25 vitae. curam: CIC. rep. 1, 15 epist. 4, 6, 2 VERG. georg. 4, 531 Aen. 12, 49 OV. rem. 259 SIL. 12, 566 CARM. epigr. 1533, 5 ITIN. Alex. 31. decus: SEN. Phaedr. 429. dedecus: CAPITOL. Max. Balb. 17, 2. delictum: TERT. pudic. 19. desiderium: CIC. epist. 7, 6, 1 SEN. epist. 69, 3. dignitatem: CIC. Phil. 1, 31. dolorem: CIC. Tusc. 3, 66 epist. 4, 6, 2 SEN. dial. 12, 4, 1 QVINT. inst. 11, 1, 56. dolum: PETR. CHRYS. serm. 66 p 389ᴮ. dominationem: SEN. contr. exc. 7, 8 QVINT. inst. 9, 2, 97. duritiam: OV. epist. 4, 85 duritiam silvis -e. errorem: CIC. Phil. 8, 32 LACT. inst. 1, 21, 45. RVFIN. hist. 4, 30, 3 errorum sordes maculamque. COD. Iust. 1, 1, 8, 35 (*a. 534*) proprio errore (*i. haeresia*) -sito. famem: OV. fast. 6, 530. fastidium: CLAVD. 10, 32. favorem: ARNOB. nat. 2, 16. felicitatem: SEN. epist. 74, 18. feritatem: OV. fast. 4, 103. flatum: AMM. 20, 9, 4 tumenti flatu -sito. fomentum:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PORPH. Hor. epist. 1, 1, 10 -sitis levibus fomentis animi. formidinem: VERG. Aen. 8, 612. furorem: LVCAN. 2, 83 ITALA Iob 3, 17 (Aug. in Iob p. 512, 6) impii -erunt (ἐξέκαυσαν, VVLG. *aliter*) furorem suum. SER. SAMM. 763. gaudium: PROP. 1, 8, 29. gloriam: CIC. de orat. 2,210. gratificationem: ARNOB. nat. 7, 39. hilaritatem: VAL. MAX. 6, 9 ext. 1. ignaviam: COLVM. 6, 2, 12. impetum: VAL. MAX. 7, 3, 10. impietatem: PETR. CHRYS. serm. 108 p. 501^{A}. inanitatem: AVG. civ. 5, 26 -sita inanitate iactantiae. incommodum: SEN. dial. 11, 1, 1. indecorum: SEN. nat. 1, 17, 4 senex ut indecora canis -ret. ineptiam: CIC. epist. 7, 6, 1. ingenium: COLVM. 8, 15, 7 pulli -unt ingenia silvestria. inimicitiam: CIC. Cluent. 190 Flacc. 2 VAL. MAX. 2, 9, 6. invidiam: CIC. leg. agr. 2, 69. iram: VAL. MAX. 6, 5, 1 PANEG. 12, 45. ius: ARNOB. nat. 7, 4 humanitatis iure -sito. laborem: CARM. epigr. 1533, 5. 513, 1. lassitudinem: VEG. mil. 1, 10. lectionem: AVSON. 407, 2. legem: CIC. Sull. 65. levitatem: CIC. Att. 2, 1, 6 aliquid de populari levitate -ret. libertatem: VOPISC. Car. 3, 1. luctum: CIC. Phil. 14, 34 APVL. met. 11, 18 CARM. epigr. 1208, 4. 1638, 5 CORP. VI 11262, 4 (*Romae*). maerorem: CIC. Phil. 14, 34 SVLP. SEV. dial. 1, 14, 6. magnitudinem: VVLG. Iob 36, 19. malitiam: VVLG. Col. 3, 8 I Petr. 2, 1. memoriam: CIC. Cael. 50 doloris. CAES. Gall. 1, 14, 3. civ. 2, 28, 2. mendacium: VVLG. Eph. 4, 25. metum: CIC. ad Brut. 1, 15, 8 BELL. Alex. 65, 1 OV. met. 5, 363. militiam: AMM. 20, 2, 5 (25, 5, 4 militiae munus). minas: SEN. Herc. O. 927. molestiam: CIC. off. 2, 4 epist. 14, 7, 1 SEN. dial. 10, 17, 5 accusandi. morbum: CATVLL. 76, 25 PLIN. nat. 7, 170. mortem: IVVENC. 4, 350. naturam: GAIVS dig. 18, 1, 35, 2 nocendi naturam. negotium: CIC. Att. 7, 5, 5. nequitiam: ORIG. in Matth. 15, 18. nomen: CIC. Phil. 13, 22 OV. epist. 9, 132 met. 15, 543 SVET. Nero 41 OPTAT. 1, 3 p. 5, 13. nuptias: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 330, 28. obstinationem: AVG. civ. 10, 25. odium: CIC. p. red. in sen. 25 p. red. ad Quir. 23 NEP. Hann. 1, 3 VELL. 1, 12, 7 SEN. Herc. f. 410 dial. 8, 7, 1. offensam: PETRON. 87 IVST. 17, 2, 9. offensionem: CIC. Att. 1, 17, 2. epist. 13, 24, 2 suspicionis. officium: PLIN. paneg. 86. 87 CALP. decl. 34 PAPIN. dig. 26, 7, 39, 5 *saepius apud* ICTOS. onus: CIC. Verr. 6, 179. Sull. 65 domestici officii. LVCR. 3, 1059. SEN. epist. 28, 2 animi. opinionem: CIC. Cluent. 142 leg. agr. 3, 2 GELL. 13, 4, 3 NICET. spir. 1. osculum: TERT. orat. 18. pavorem: OV. met. 10, 118. peccatum: VVLG. Hebr. 12, 1. pertinaciam: VAL. MAX. 6, 5, 1 THEOD. PRISC. eup. faen. 17. petitionem: CIC. Mur. 48. pondus: LVCAN. 3, 687 fati. VVLG. Hebr. 12, 1. postulationem: AVELL. p. 27, 25. pravitatem: LACT. inst. 2, 1, 7. proelium: DON. Ter. Eun. praef. 3, 4. propositum: QVINT. decl. 255 p. 46, 4. pudorem: HOR. epist. 1, 9, 12 OV. epist. 16, 259 met. 14, 571 MART. 3, 58, 5. querelam: HOMER. 93 OPTAT. 3, 4 p. 85, 2. querimoniam: AVG. civ. 3, 20. rancorem: HIER. epist. 13, 1 veteri rancore -sito. rationem: TERT. nat. 2, 3 -sit⟨a ratio⟩ne animae. religionem: CIC. div. 2, 112. rem: CIC. Lael. 47 rem actionemque. respectum: VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 officii. 6, 6 ext. 2. rigorem: SVLP. SEV. dial. 2, 12, 3. senectutem: HYG. fab. 182 p. 35, 19 VVLG. Tob. 6, 15 AVG. civ. 8, 15. senium: HOR. epist. 1, 18, 47. servitutem: SEN. epist. 22, 11. severitatem: MART. 1, 35, 12. simulationem: HYG. fab. 95 p. 89, 8. simultatem: CIC. Planc. 76 Att. 3, 24, 2 SEN. suas. 6, 23 SVET. Iul. 73. sitim: OV. met. 4, 98. sollicitudinem: CIC. epist. 14, 7, 1 BELL. Afr. 34, 6. spem: CAES. Gall. 5, 19, 1 HOR. sat. 2, 5, 26 OV. am. 3, 1, 9 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 32 SVET. Galba 13 APVL. met. 6, 5. spiritum (*i. vitam*): VAL. MAX. 6, 9, 13 QVINT. decl. 344 p. 359, 9 LACT. inst. 4, 26, 31. 32 HEGES. 5, 28. TAB. devot. Audollent 250^{b}, 13 ⟨ha⟩nimam et spiritum. CARM. epigr. 89, 8. studium: CIC. S. Rosc. 49 Mur. 45. Tusc. 1, 7 dicendi. IVST. 1, 2, 11 AVG. civ. 4, 12. supercilium (*i. superbiam*): ARNOB. nat. 2, 16 PRVD. psych. 287. timorem: CIC. Mil. 4 epist. 11, 23, 1 BELL. Afr. 48, 3 OV. epist. 17, 57 PANEG. 5, 12. triumphum: LIV. 2, 47, 11. tutelam: LIV. 24, 4, 9 VLP. dig. 4, 4, 11, 2 PAVL. dig. 27, 1, 31, 3 *al.* typhum: ARNOB. nat. 2, 16 insitum typhum superciliumque. verbum: DIDASC. apost. 63, 12 -imus verbum (*i. finem facimus dicendi*). vetustatem: SACR. Leon. p. 325. vim: OV. trist. 2, 152 CELS. 3, 23 COLVM. 6, 26, 3 generandi. virginitatem: VAL. MAX. 2, 1, 3. vitam: TERT. scorp. 6. vitium: SEN. epist. 108, 6 HIL. in Matth. 19, 5 HEGES. 3, 26, 3. voluntatem: CIC. Catil. 4, 1 *erga me.* votum: SEN. suas. 5, 1 IVV. 1, 1, 133. urbanitatem: CIC. epist. 16, 21, 7.

b *aliquem*: GAIVS inst. 1, 115 si qua velit quos habet tutores -ere (reponere *cod.*). *in imagine*: SERV. Aen. 6, 46 cauti ... esse debemus, quando *Sibylla* plena sit numine et quando deum -at. VVLG. Eph. 4, 22 veterem hominem (ἀποθέσθαι). AVG. serm. ed. Mai 6, 3 hominem, quem pro amore mundi susceperat *Christus*, pro mundi amore -it.

2 *i. q. deducere, detrahere, demittere*: *aliquid*: CAES. civ. 1, 80, 2 iumentis onera. APVL. met. 1, 8 caelum -ere, terram suspendere. ITALA deut. 30, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 35 p. 542, 16) quis ascendit in caelum et -et (λήψεται, VVLG. deferat) nobis illud (*praeceptum*). PAVL. NOL. epist. 40, 9 escae vel caeci illices fraude -unt aves. VVLG. III reg. 5, 9 servi mei -ent ea de Libano ad mare. AVG. civ. 10, 16 lunam (*cf.* COMMENT. Lucan. 6, 492 laborare lunam dicimus, cum -itur). LIB. iubil. 20, 10 -at vobis pluvias matutinas. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 188^{A} ad vitia cor. 81 p. 429^{B} *cogitationes* ad terram (*opponitur* cogitare divina). OP. imperf. in Matth. 7 p. 675 terrena ... semper deorsum -entia. BOETH. in top. Cic. 5 p. 374, 37 lapis deorsum propria gravitate -itur. NOVELL. Iust. 89, 1 pr. bella ... et lites atque libidines ... causam -erunt ad aliud schema. *adde*: ENNOD. opusc. 3, 17 p. 335, 13 vox ... nec infracta gradatimque a mascula soliditate -sita. *in re medica*: CASS. FEL. 72 ventrem (ORIBAS. syn. 1, 17. *cf. ibid.* mercurialis herba ... -it stercora. *adde*: THEOD. PRISC. log. 15 si *aegri* adhuc illa sub veluti depressione capitis -antur. COD. Iust. 6, 23, 28, 1 [*a. 530*] eo quod urguet et imminet repleto vel -sito, *i. qui stercus -uit*). PS. SORAN. quaest. med. 8 *medicina* episcotisin i. caliginem -it. DIOSC. 1, 14 lumbrices. 1, 19 secundas mulierum. 2, 150 fleuma et tumores per ventrem. *ibid.* humores. *sim. passim.* *aliquem*: ITALA gen. 39, 1 (Aug. quaest. hept. 1, 130) Ioseph ... -situs est (κατήχθη, VVLG. ductus est) in Aegyptum. iud. 7, 4 (Rufin. Orig. in iud. 9, 2) -e (κατένεγκον, VVLG. duc) eos ad aquam. HIER. c. Vigil. 4 quos Pompeius ... de Pyrenaei iugis -uit. RVFIN. hist. 11, 9 Basilium de doctoris cathedra. PETR. CHRYS. serm. 5 p. 199^{A} ab schola ad ventris se -bat ingluviem. *nota i. q. deflectere*: ACT. Montani (Röm. Quartalschrift. Suppl. Heft. 8) 20 eum a proposito ... tormentis posse -i. *i. q. efferre*: NOVELL. Iust. 60 praef. de domo -i (κατενεχθῆναι) mortuum.

3 *i. q. deicere*: *aliquid*: CAPITOL. Maximin. 12, 11 tabulas *pictas*. 23, 7 statuae (Gord. 31, 7 SPART. Sept. Sev. 14, 5) atque imagines -sitae sunt (IVL. VAL. 2, 16 imagines patris e templis -endas esse). FILASTR. 21, 4 aereum serpentem -i atque frangi praecepit. COD. Iust. 2, 15, 22 (*a. 439*) -endi ... vel frangendi titulos. *adde*: VVLG. thren. 1, 9 *Ierusalem* -sita est vehementer. *aliquem, saepe i. q. prosternere, detrudere*: PLAVT. Aul. 575 ut me -at vino, eam affectat viam. ITALA Ezech. 28, 8 (Weing. Tycon. 7 p. 65) -ent te (καταβιβάσουσι, VVLG. detrahent). Dan. 7, 24 (Barnab. 4, 4) *v. p. 581, 73.* Luc. 19, 44 (cod. e) ad solum te -ent (ἐδαφιοῦσιν, VVLG. prosternent). TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 538, 20 *v. p. 581, 75.* IVL. VAL. 2, 19 quos sententia ... non deduxisset, flammis et incendio -endos. PALLAD. hist. mon. 1, 24 de ... superbiae vel tumoris arce -sitam virginem. LIB. iubil. 24, 26 si ascendat usque ad caelum, inde -etur. OP. imperf. in Matth. 4 p. 658 -situs est *Lucifer* de angelica gloria ad ignominiam tenebrarum. ENNOD. epist. 8, 35 p. 222, 14 in tartarum (TAB. devot. Audollent 300^{b}). NOVELL. Iust. 6, 7 ad officialem ... fortunam. *i. q. magistratu depellere, exauctorare* (GLOSS. -et exhonoret), *saepe accedit abl.*, de, ab: CYPR. epist. 3, 3 eum vel -as vel abstineas. IVL. VAL. 2, 1 eum ait magistratu -endum. FIRM. math. 3, 5, 4 ab honoribus (AVG. epist. 43, 8 GREG. TVR. Franc. 3, 33). 3, 6, 7 ex administrationibus. HIL. op. hist. frg. 2, 7 olim -sitos atque eiectos ecclesia ... susceperunt. AVX. Hil. c. Aux. 15 qui iam dudum -siti sunt, hoc est Hilarius et Eusebius. EPIST. pontif. Siricius 4 Migne 13, 1149^{A} *episcopus* qui defunctus vel -situs fuerit. PRISCILL. tract. 2, 53 in concilio -situs. *ibid.* possit sacerdos -i. HIER. chron. a. Abr. 2376 c. Lucif. 19. MAR. MERC. Cael. 3, 1 sacerdotalibus statutis -siti atque exauctorati. Nest. adv. Pel. praef. 1. *passim apud* ECCL.. CONSVL. Constant. chron. I p. 238, 351 eo anno -situs Veteranio. FAST. Vind. I chron. I p. 305, 588 CASSIOD. hist. 3, 9. FACVND. defens. 2, 2 *haeretici* -siti. CONC. Arelat. a. 554 p. 119, 7 diaconum ... de ordine. Paris. a. 573 p. 147, 35 de gradus ipsius dignitate. GREG. M. epist. 2, 20 *al.* PALLAD. hist. mon. 2, 57 gradu lectoris.

4 *i. q. demoliri, destruere* (*cf.* GRAMM. VII 286, 15 *v. p. 576, 34*), *perdere*: *aliquid*: IAVOL. dig. 41, 3, 23, 2 -sitis aedibus (PAVL. dig. 45, 1, 83, 5. aedificium: PAPIN. dig. 41, 3, 45 pr. VLP. dig. 8, 2, 17, 1. 8, 5, 6, 1 PAVL. dig. 8, 2, 31. 10, 1, 4, 3). ITALA exod. 23, 24 (Ps. Aug. spec. 44 p. 482, 3) -es et exterminabis (καθαιρέσει καθελεῖς, VVLG. destrues) ... simulacra eorum (AVG. civ. 5, 26). deut. 7, 5 (Lugd., Ps. Aug. spec. 44 p. 482, 8) aras eorum -etis (καθελεῖτε, VVLG. subvertite). iud. 6, 32 (Lugd.) -erunt (καθῃρέθη, VVLG. suffodit) altarium. Is. 49, 17 (Barnab. 16) qui -erunt (ὑφ᾽ ὧν καθῃρέθης, VVLG. destruentes) templum hoc, ipsi illud et aedificabunt. thren. 2, 17 (Wirc.) -uit (καθεῖλε, VVLG. destruxit) *filiam Ierusalem*. 2, 18 (Wirc.) muri Sion -untur (LXX, VVLG. *aliter. cf.* VLP. dig. 8, 5, 8 pr. parietem. INSCR. christ. Leblant II 617 p. 467 [*a. 445*]. PSALT. Rom. 79, 13 -isti [καθεῖλες, VVLG. destruxisti] maceriam eius. CYPR. GALL. Ios. 63. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 152). Hab. 3, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 555, 16) -es (κατάξεις, VVLG. obstupefacies) nationes (*cf.* COMM. apol. 975 civitates). Luc. 12, 18 (cod. d) -am (καθελῶ, VVLG. destruam) apothecas. TERT. pudic. 20 iussit -i materias et lapides et omnem structuram eius. VLP. dig. 8, 2, 17, 1 arboris ramos. PAVL. dig. 45, 1, 83, 5 tigna. CORP. VIII 8995, 5 (*Sitifis*) -sita ad solum domo sua (*cf.* 20429, 2 [*Sitifis*] ⟨t⟩em⟨pl⟩um corrup(tum) et ad so⟨lum dep⟩osit(um)). LIB. gener. 334 chron. I p. 140, 13 *Alexander* -uit regnum eorum. ORIGO Rom. chron. I p. 146, 6 domum suam. HEGES. 5, 36, 1 -sitis omnibus (*aedificiis*) ... latior facta est via (GROM. p. 277). ORIBAS. syn. add. p. 844 membra quaedam carnium putredo -at. PASS. Barth. 143, 6 idolum. *adde*: VVLG. num. 1, 51 -ent levitae tabernaculum (*opp.* erigere). *res incorporeas*: TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 571, 28 incredibile videtur legem a suo auctore -i. VLP. dig. 50, 1, 6 pr. veritas ... nec mendacio ... -itur. VVLG. Mich. 7, 19 -et *deus* iniquitates nostras. AVG. civ. 2, 28 eorum petulantia ... repentina mutatione -itur. ACT. Petr. 23 magias. *adde i. q. minuere, depretiare*: TERT.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

spect. 22 ex eadem arte, qua magni faciunt, -unt et deminuunt. *aliquem*: LVCIF. Athan. 1, 10 p. 82, 12 -i per nos decreveras catholicum, firmari vero haereticum. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 131, 329 hic (*Darius*) est quem Alexander Machedo -uit in bello. VVLG. exod. 15, 7 psalm. 58, 12 VITAE patr. 5, 5, 37. *cf. p. 580, 69.*

ad I et II accedit quo vel unde: quo (vel ubi): ablativus: VERG. georg. 2, 24 plantas (OV. rem. 193 COLVM. 5, 9, 9. 10, 158)... sulcis (COLVM. 5, 4, 2). CIRIS 96 foribus hyacinthi -unt flores. PROP. 1, 13, 17 optatis animam -ere labris (*cf.* CARM. epigr. 1030, 2 quoius in ore animam ... -ui). OV. am. 3, 5, 20 terra -uisse caput (*cf.* fast. 6, 754). fast. 2, 404 sinu. PHAEDR. 1, 18, 5 corpus lecto reciperet, onus naturae ... quo -ret. COLVM. 3, 11, 1 quali solo vinea -enda sit (3, 5, 1). 3, 13, 2 vitem ... scrobibus. 4, 32, 1 fluminum ripis ... commodius quam mediis agris (5, 5, 1 arb. 3, 3). 11, 3, 24 *cymam* locis (arb. 4, 3) apricioribus ... -unt. 11, 3, 43 *semen* singulis fossulis. VAL. FL. 5, 34 cremari visa ratis medioque viros -ere ponto. SIL. 6, 610 gremio *v. p. 582, 37.* MART. 1, 109, 13 *puella* toro -i monet. IVV. 11, 126 *dentes* quos -uit Nabataeo belua saltu. PS. AVR. VICT. epit. 71, 3 humo. CARM. epigr. 1444, 3 terris mortalia membra. 1359, 1 corpus tumulo (CORP. XI 3568, 7 [*Centum Cellis*]). INSCR. christ. Rossi I 843 his mea -ens sedibus ossa loco. *dativus*: GREG. TVR. Franc. 6, 37 culleum ... ripae. in *c. abl.*: CIC. epist. 1, 8, 2 sensum in re publica. Phil. 13, 24 in gremiis mimarum mentum mentemque (*cf.* OV. fast. 2, 756 in gremio vultum. SIL. 15, 120). VARRO ling. 5, 89 *v. p. 582, 11.* VERG. catal. 10, 16 in palude -sisse sarcinas. LIV. 23, 11, 6 coronam in ara Apollinis. OV. epist. 17, 33 -tast in sicca vestis harena. VAL. MAX. 9, 8 praef. 1 in ... infidis praecordiis suam ... et patriae salutem. SEN. contr. 2, 4, 3 in sinu meo et filium et animam -uit. COLVM. 5, 6, 5 populi ... cacuminibus in arbusto ... -untur (disponuntur *S A R*). 5, 6, 21 *vitem* in ultimo scrobe. 11, 2, 19 genistam semine vel plantis in pastinato vel etiam sulco -ere. PLIN. nat. 28, 60 pedes in humo -i, si nervi ... tendantur in lectulo. ITALA Luc. 23, 46 (Tert. adv. Prax. 25 p. 276, 19) pater, in tuis manibus -o (παρατίθεμαι, VVLG. commendo) spiritum meum. HYG. astr. 2, 5 in ... loco. ZENO 1, 2, 6 omne christianitatis ... in caritate ... esse -situm. AMBR. bon. mort. 3, 8 pro devotione animas in Christo -erunt. OBSEQ. 33 limites in agrorum divisione -siti. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 197 in medio. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 4 in imis. in *c. acc.*: HOR. carm. 1, 36, 18 omnes in Damalin ... -unt oculos. SVLPICIA Tib. 3, 13, 4 illum (*amorem*) Cytherea ... in nostrum -uit sinum. SEN. epist. 86, 9 in quam (*aquam*) ... sordes -rent. COLVM. 5, 9, 10 *plantam* in scrobem (5, 11, 13 arb. 16, 2) vel sulcum. 12, 18, 6 dolio in terram demisso et in latus -sito. ASCON. Mil. p. 47 *Tigranem* in navem -uit. PETRON. 64 catellam in terram -uit (IVST. 4, 5, 8 EPIPHAN. Hier. epist. 15, 5, 5 VVLG. gen. 44, 11). PLIN. nat. 31, 38 vasis ... -sitis in humum. ITALA gen. 39, 1 *v. p. 580, 12.* Zach. 11, 13 (Orig. in Matth. 18, 117) -e (κάθες, VVLG. proice) eos (*argenteos*) in fornacem. IREN. 1, 17, 2 aiunt Demiurgum ... in temporum spatia et tempora et numeros multorum annorum aeternitatem eius (*superioris ogdoadis*) -uisse. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 25 *urbs* in aequiorem locum -sita est. CAEL. AVR. acut. 2, 38, 222 in aquam frigidam ... aegrotos. 3, 5, 60. *adde*: CLAVD. 17, 184 in dubium patior -ere famam. ad: CYPR. hab. virg. 22 deum spectet et caelum, neque oculos ... ad terrena -at. VVLG. III reg. 5, 9 *v. p. 579, 80.* AVG. civ. 14, 24 caesariem ... -unt ad frontem. THEOD. PRISC. log. 59 ad inferiora umor ... -endus est. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 514^A euangelicam doctrinam ad tam humilia ... -it. INSCR. christ. Rossi I 810 albas suas ... ad sepulcrum. sub: VERG. Aen. 7, 108 corpora sub ramis. PELAG. in Rom. 16 p. 716^B sub pedibus innocentiae -atis inimicum. CARM. epigr. 739, 2 (*Abellae*) sub hoc carum -ens marmore corpus. ***unde***: *abl.*: VERG. Aen. 12, 707 arma ... umeris (OV. epist. 18, 43 umeris ... -ere vestes). MANIL. 2, 250 Taurus -sitis collo sopitus aratris. VLP. dig. 41, 2, 34 pr. animo -ere ... possessionem. IVL. VAL. 2, 1 *v. p. 580, 40.* ALC. AVIT. carm. 5, 558 mente timores. ab: SCRIB. LARG. 207 ab igne. ITALA gen. 27, 40 (Hil. myst. p. 15, 11) cum -ueris (καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς, VVLG. excutias) iugum a collo tuo. FIRM. math. 3, 5, 4 *v. p. 580, 40.* QVEROL. p. 41, 12 ab humeris ... pondus. ENNOD. opusc. 3, 17 p. 335, 13 *v. p. 580, 3.* de: CIC. ac. 1, 3 audivi ... te ea ... accuratius tractare nec de manibus -ere (HIER. epist. 52, 7, 1 numquam de manibus tuis sacra lectio -atur). MON. Ancyr. 1, 23 l⟨aurum de fascib⟩us. ITALA gen. 27, 40 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 43, 22) -es et solves (LXX *et* VVLG. *v. l. 66*). Dan. 7, 24 (Barnab. 4, 4) -et (ταπεινώσει, VVLG. humiliabit) tres in unum de regno (ANON. Vales. 8, 38. VVLG. Dan. 5, 20 de solio regni sui. TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 538, 20 *deus* qui de thronis -it (*cf.* 5, 12 p. 618, 10). LACT. inst. 5, 8, 3 malam cogitationem de cordibus (*cf.* VVLG. Col. 3, 8 iram ... turpem sermonem de ore vestro). ANON. Vales. 7, 36 -uit de imperio Glycerium (10, 45). VVLG. Ios. 8, 29 cadaver ... de cruce (*cf.* act. 13, 29 de ligno. RVFIN. hist. 5, 1, 42). 10, 27. IV reg. 16, 17 mare -uit de bobus aereis. Is. 22, 19 de ministerio tuo -am te. Luc. 1, 52 potentes de sede. ex: CIC. Sull. 18 ex memoria ... insidias. CAPITOL. Ver. 9, 11 situs e vehiculo. IVL. VAL. 2, 16 *v. p. 580, 23.* VVLG. II par. 15, 16 Maacham ... ex augusto -uit imperio.

B *speciatim*: 1 *i. q. asservandi, custodiendi causa collocare, commendare, credere, proprie et in imagine* (*cf.* VLP. dig. 50, 16, 186 commendare nihil aliud est quam -ere. PAVL. coll. Mos. 10, 7, 3 -ere videtur qui in metu ruinae incendii naufragii apud alium custodiae causa -it [*cf.* 10, 7, 4 ISID. orig. 5, 25, 19]. NON. p. 279 -ere est commendare. GLOSS. παρατίθημί τι φυλαχθησόμενον). *absolute*: CIC. Verr. 1, 36 qui aut -ere aut accipere solent. VLP. dig. 42, 5, 24, 2 aliud est ... credere, aliud -ere. *aliquem*: CIC. off. 3, 48 coniugibus et liberis Troezene -sitis (*cf.* CAES. Gall. 4, 19, 2 LIV. 38, 19, 2). CAES. Gall. 7, 63, 3 obsides (LIV. 42, 5, 12). civ. 3, 78, 1 saucios. 3, 78, 5 quique erant ex vulneribus aegri, -sitis. VARRO ling. 5, 89 triarii ... in acie tertio ordine extremi[s] subsidio -bantur. AFRIC. dig. 13, 7, 31 -situs ... servus (VLP. dig. 10, 4, 11, 1). VLP. dig. 16, 3, 1, 5 si homo vestitus -atur. PAVL. dig. 41, 4, 2, 7 mancipia. MAR. VICTOR aleth. 2, 547 -sitos penitus (*sc. in arca*) nec iam ulla extrema timentes. HYG. fab. 88 p. 85, 1. *in imagine*: STAT. Ach. 1, 459 Graecia ... rege sub uno -sita (disposita *M*) est. *aliquid, potissimum de pecunia*: CIC. Verr. 1, 23 HS quingentis milibus -sitis. leg. agr. 2, 41 ab illo pecuniam -sitam nostris recuperarent (CAEL. Cic. epist. 8, 8, 2 praevaricationis causa. *al. passim*). part. 114 scriptum aut obsignatum aut -situm. Att. 6, 1, 25 sua (CAES. Gall. 4, 19, 2 sua omnia. QVINT. decl. 332 p. 307, 22 bona sua). CAES. Gall. 2, 29, 4 impedimentis ... citra flumen Rhenum -sitis. LIV. 6, 3, 5 sarcinas (*cf.* CVRT. 4, 9, 9). 28, 46, 10 praeda -sita et decem longis navibus ... ad praesidium relictis. 45, 29, 1 litteras. SEN. dial. 7, 21, 2 divitias ... ubi tutius fortuna -et? LVCAN. 8, 191 comitem pignusque recepi -situm (PAVL. sent. 2, 5, 1. 5, 6, 4). PETRON. 117 habere in Africa trecenties sestertium fundis nominibusque -situm. QVINT. inst. 9, 2, 63 reposcere quae -ueris. decl. 245 p. 5, 15 -itur aliquid in tempus. STAT. silv. 1, 4, 91 urbem. APVL. met. 2, 23 mille ... nummum -entur tibi. 11, 29 exuvias. GAIVS inst. 2, 50 *passim*. *nota i. q. pignus dare*: VERG. ecl. 3, 31 ego hanc vitulam ... -o: tu dic, mecum quo pignore certes. :: de grege non ausim quicquam -ere tecum. *cf.* PAVL. dig. 12, 6, 36 magidem alienam scit apud se pignori -i. *in imagine*: QVINT. inst. 11, 2, 25 habeamus ... certas imagines omnium et loca ... infinita ..., meminerimus etiam omnium quasi -sitorum (*sc. in memoria, cf. infra l. 80*). SIL. 6, 610 *Fabii* gremio -ere tuto Romuleam (*sc. salutem*). *i. q. proferre, profiteri, declarare* (*apud* ICTOS): SERV. gramm. IV 450, 18 queror, hoc est querelam -o (CORIPP. Ioh. 6, 309 -uit miseras erumpens voce querellas miles, *cf. l. 54. 82*). COD. Theod. 12, 1, 23 (*a. 338*) absentiae ... iustas allegationes. 15, 14, 9 (*a. 395*) valeat -sita super instituenda lite testatio. COD. Iust. 2, 15, 2, 2 (*a. 439*) accusationem vel admittant vel -sitam scribi concedant *iudices*. 7, 39, 9, 1 (*a. 529*) postulationem. *huc potest pertinere* AVELL. p. 287, 3 definitio ... -sita (*v. p. 577, 13, graece συνταχθείσης*). *seq. acc. c. inf.*: PS. QVINT. decl. 2, 13 apud gravitatem vestram (*sc. iudicum*) -o sensisse aliquid patrem. COD. Iust. 7, 37, 2, 1 (*a. 531*) competens scrinium ... pretia sese -erit suscepisse. *enuntiatum*: COD. Theod. 7, 16, 3 (*a. 420*) ad quas partes navigaturi sunt et quod nullam concussionem pertulerunt, apud acta -ant *naucleri*. COD. Iust. 2, 55 (56), 4, 1 (*a. 529*) si ... litigatores ... apud ipsum arbitrum in actis propria voce -erint, quod *eqs.*

accedit quo: dativus: PS. AVG. quaest. test. I 115 p. 335, 10 querelas deo -ret vel reservaret (ALC. AVIT. carm. 6, 640 domino ... querellas. *cf. l. 41*). CHRON. Alex. chron. I p. 116, 235 caelum fertur illi (*Atlanti*) -i. DRAC. Romul. 2, 159 *mater* te mihi parvum -uit. *fort. ablativus*: HOR. carm. 1, 27, 18 quidquid habes ... -e tutis auribus. apud: PLAVT. Bacch. 306 apud Theotimum omne aurum -ivimus (-uimus *codd.*). Curc. 536 minas, quas ego apud te -ivi (-ui *codd.*). CIC. Verr. 5, 29 apud alium ... eas (*phaleras*) habuisse -sitas. off. 3, 95 gladium ... apud te. epist. 5, 20, 2 factum est ..., ut apud duas civitates ... rationes ... -remus (2, 17, 4. 5, 20, 8 VLP. dig. 29, 2, 28). 5, 20, 9 pecuniam apud publicanos. ad Q. fr. 2, 14, 4 HS quingenis in singulos apud M. Catonem -sitis. CAES. civ. 3, 108, 4 tabulae testamenti (IAVOL. dig. 43, 5, 5) ... apud Pompeium sunt -sitae (SVET. Aug. 101). ASCON. Mil. p. 47 Pompeius ... Tigranis filium in catenis -erat apud Flavium. QVINT. inst. 5, 13, 49 dicat ... reus ... se ignorante ... *rem furtivam* -sitam apud se. TAC. hist. 1, 13 Poppaeam ... apud conscium libidinum (*Othonem*) -erat *Nero*. TRAIAN. Plin. epist. 10, 105 qui apud fidem tuam a Valerio Paulino -siti sunt (AVELL. p. 624, 9 legatos ... apud vestram fidem religionemque). APVL. apol. 54 apud lares. GAIVS dig. 10, 2, 5 amicus apud quem -antur *cautiones hereditariae*. FLORENT. dig. 16, 3, 17, 1 possessio ... apud sequestrem -sita. PAVL. sent. 2, 14, 16 contestatio apud praesidem provinciae -enda est. VLP. dig. 16, 3, 5, 2 *rem* apud aedem aliquam. 43, 30, 3, 6 feminam, praetextatum eumque ... apud matrem familias. VEG. mil. 2, 20 miles ... qui sumptus suos scit apud signa -sitos. COD. Theod. 7, 16, 3 (*a. 420*) apud acta *v. supra l. 49*. *in imagine*: SEN. contr. 1 praef. 3 quaecumque apud illam (*memoriam*) aut puer aut iuvenis -ui (*cf.* QVINT. inst. 9, 2, 63 -ere apud memoriam iudicis. 11, 2, 3). PHAEDR. app. 18, 5 tuto querela ... apud te -itur (OPTAT. 6, 1 p. 144, 6 de quibus apud dominum Helias propheta querelam -it. *cf.* PS. ASCON. Verr. p. 171 apud populum -sitas querelas. PAVL. NOL. epist. 49, 15

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

apud iudicem. AVG. epist. 23, 3 apud ... amicos). SEN. benef. 7, 26, 4 tuto apud eum beneficia -as. epist. 68, 2 -e hoc apud te, numquam plus agere sapientem *eqs.* 72, 1 quaecumque apud illum (*animum*) -sita sunt, subinde excuti debent. QVINT. inst. 9, 2, 92 urbem apud deos. PS. QVINT. decl. 2, 13 *v. p. 582, 47.* SVLP. SEV. dial. 1, 12, 5 non sine faenore istum apud vos -o sermonem. 3, 5, 5 sermonis fidem, Christe, apud te -imus (*seq. acc. c. inf.*). in *c. abl.*: CIC. Caecin. 103 communem causam populique ius in vestra fide ac religione. leg. 2, 41 in delubro pecuniam. Att. 5, 21, 12 in fano (epist. 5, 20, 5). CAES. Gall. 6, 41, 1 praedam in silvis. civ. 1, 26, 4 in publico. 3, 76, 2. LIV. 24, 18, 14 *pecuniam* in publica fide. 44, 25, 10 in templo. HOR. sat. 2, 6, 46 quae rimosa bene -untur in aure. SEN. contr. 2, 5, 16 liberi et coniuges in aliquo tutiore loco -antur. CVRT. 5, 2, 17 matrem ... et liberos ⟨regis⟩ in ... urbe -it. SEN. dial. 11, 15, 1 *filius* in quo omnes sollicitudines meas -ui. PAVL. dig. 16, 3, 6 in sequestre (PS. ASCON. Verr. p. 145). VLP. dig. 16, 3, 1, 37 rem in aede aliqua. in *c. acc.*: VLP. dig. 4, 4, 7, 2 solet pecunia in aedem -i (16, 3, 1, 36 PAVL. dig. 40, 7, 4 pr.). ad: VARRO ling. 5, 180 quingenos aeris ad pontem. LIV. 1, 10, 5 spolia ... ad quercum pastoribus sacram. 44, 6, 2 ad Phacum pecunia -sita. VELL. 2, 60. 4 ad aedem Opis. SVET. Dom. 7 plus quam mille nummos a quoquam ad signa -i *prohibuit.* HIER. epist. 14, 8, 7 ad altare. intra: FRONTIN. strat. 1, 11, 5 pretiosissima rerum ... intra munimenta. penes: TERT. patient. 15 si iniuriam -ueris penes eum (*deum*), ultor est. PAVL. sent. 5, 25, 9 instrumenta penes se -sita.

2 *i. q. sepelire* (*opponuntur* -ere *et* sepelire: PAVL. dig. 11, 7, 40 si quis ... eo animo corpus intulerit, quod cogitaret ... magis temporis gratia -ere, quam quod ibi sepeliret mortuum): APVL. met. 10, 12 sepulcrum quo corpus pueri -situm iacebat. CYPR. epist. 67, 6 p. 740, 21 filios ... apud profana sepulcra -sitos et alienigenis consepultos. ADDIT. Prosp. chron. I p. 489 in mausoleo ad apostolum Petrum -situs est. ITIN. Theod. 11 in monasterio ipso -itur. INSCR. christ. Rossi I n. 15 (*Romae, a. 290*) d(e)p(osita) *et passim in* INSCR. christ. *cf. Caesar, Observationes ad aetatem titulorum christianorum definiendam spectantes (Bonnae 1896) p. 23.* *saepe accedit* in pace, *velut* INSCR. christ. Rossi I n. 31 (*Romae, a. 310*). CORP. XI 4166, 4 (*Narniae*) -situs in eternam requiem. CORP. VIII 8630 (*Sitifis, a. 452*) in hoc loco sancto -sitae sunt reliquiae sancti Laurenti martiris (23921, 2 [*Hr. Fallus*]).

synon.: abicere (CIC. leg. agr. 3, 2), deminuere (TERT. spect. 22), exauctorare (MAR. MERC. Cael. 3, 1), omittere, ponere (LEX Manc. 4, 11), relinquere, reservare (PS. AVG. quaest. test. I 115 p. 335, 11). *oppos.*: abicere (CIC. Deiot. 19), accipere, acquirere (VLP. dig. 41, 2, 34 pr.), admittere (TERT. pudic. 19), aedificare (BARNAB. 16), amittere (COLVM. 6, 26, 3), capere, conficere (CIC. Att. 7, 5, 5), confirmare (CIC. Catil. 1, 4), credere (FORTVN. rhet. 1, 3 p. 83, 17), deicere (SEN. dial. 12, 13, 2), eicere (EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 5), elevare, erigere, exaltare (VVLG. Luc. 1, 52), extendere (BARNAB. 12, 2), ferre, firmare (LVCIF. Athan. 1, 10 p. 82, 12), imponere, magnifacere (TERT. spect. 22), obtinere, proicere (TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 330, 28), recipere (EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923^B), reddere, reducere (SEN. Herc. f. 37), repetere (TERT. resurr. 52), resumere, retinere, servare, subire (PLIN. epist. 9, 33, 4), sublevare (GREG. M. in Ezech. 1, 4, 4), sumere, suscipere, sustinere (QVINT. inst. 11, 3, 35).

part. praes. act. pro adi. et subst. ***dēpōnēns**, -ntis. SACERD. gramm. VI 430, 2 -s dictum est tribus causis, vel quod activitatem in intellectu teneat et passivitatem deponat (*cf.* SERG. gramm. IV 507, 19 PRISC. gramm. II 374, 6 PS. PALAEM. gramm. V 542, 36), vel quod passivitatem in declinatione teneat et activitatem deponat, vel e contrario, quod r litteram deponere non potest (*cf.* CHAR. gramm. I 168, 29 -s per antiphrasin dicitur *eqs.* DIOM. gramm. I 337, 24 SERV. gramm. IV 417, 16 AVG. mus. 5, 3, 4 MAR. VICTORIN. gramm. VI 198, 14). quidam putant ideo dici -s, quod de quattuor participiis unum deponat (*cf.* SERG. gramm. IV 514, 29 POMP. gramm. V 57, 31. 228, 28 ISID. orig. 1, 8, 8). PRISC. gramm. II 374, 5 -s vocatur ..., quod per se ponitur. MACR. exc. gramm. V 628, 8 his (*μέσα dicit*) Latini non communia, sed -ia nominant. GLOSS. *ἀπόθετον.* *ablat. semper* -i. *legitur passim apud* GRAMM. *adicitur substantivis*: verbum, genus *passim*. qualitas: PROB. inst. gramm. IV 157, 4. significatio: SERG. gramm. IV 548, 27 CONSENT. gramm. V 368, 8. species: PRISC. gramm. II 374, 4. *additur adiectivum*: PRISC. gramm. III 268, 9 -ia transitiva. *synonymum* simplex: CHAR. gramm. I 165, 18 quintum genus verborum alii dixerunt, simplex vel -s.

part. perf. pass. pro adi. ***dēpositus**, -a, -um. 1 *i. q. desperatus, aeger (sc. insanabilis), cf.* NON. p. 279 deponere est desperare, unde et -i desperati dicuntur. SERV. Aen. 12, 395 -i: id est desperati, nam apud veteres consuetudo erat, ut desperati ante ianuas suas collocarentur. *cf.* GRAMM. VII 286, 15 *p. 576, 34.* CAECIL. com. 121 -us modo sum anima, vita sepultus sum. ACC. trag. 60 me -um (repositum *codd.*) ... reddidisti atque excitasti ex luctu in laetitudinem. 638. LVCIL. 105 Symmachus ... iam tum -stus. VERG. Aen. 12, 395 ut -i proferret fata parentis. OV. Pont. 2, 2, 47 iam prope -us, certe iam frigidus aeger. trist. 3, 3, 40 -um nec me qui fleat, ullus erit. SEN. Oed. 1057 ferte -is opem. HOMER. 30. 849. APVL. flor. 19 p. 94 iacenti homini ac prope -o fatum abstulit. PAVL. NOL. carm. 15, 354 adesse -o (*opp.* compositus). epist. 43, 2 cum iam omnino -us aegrotaret. 49, 4 fessum atque -um. CASS. FEL. 40 vires ... -as ... erigunt (42). *in imagine*: CIC. Verr. 2, 5 mihi videor ... maxime aegram et prope iam -am rei publicae partem suscepisse. *i. q. aetate confectus*: HIER. in Ier. 6, 12 p. 885 senectus ... est aetas ... eorum qui pleni sunt dierum, quos ... appellamus -os sive decrepitos. quaest. hebr. in gen. p. 39, 4 -i iam Abrahae. AMBR. bon. mort. 8, 37 -us aevo (HEGES. 5, 27 l. 75 *al.* *nota de ipso aevo*: AVSON. 323, 15 -o prope conclamatus in aevo). Iac. 2, 8, 36 senex. 2 *i. q. commendatus*: *de hominibus*: ACC. trag. 51 hospitem -am interemes? AFRAN. com. 130 amare, habere puerum -um foris. MAR. VICTOR aleth. 2, 547 -os penitus. *de rebus*: MANIL. 4, 427 opes. PAPYR. Fayûm towns 1900 n. 105 (*saec. II*) III 16 Alexandrus h(abet) d(epositos) (denarios). VLP. dig. 16, 3, 1, 35 res. *passim apud* ICTOS. DRAC. Orest. 683 reddidit ... -um natura diem. *adde i. q. proprius*: DIOM. gramm. I 304, 13 ut videantur haec nomina syllabas -as habere, in dativo ... ae, in accusativo am.

oppositum: (*ad 1*) compositus (PAVL. NOL. carm. 15, 354).

adv. **dēpositō.** *i. q. composite*: CAEL. AVR. chron. 5, 10, 120 eruptione facta speculandum, utrum per partes atque -o liquida excludantur, an vero coacervata aut omnino difficulter et paulatim.

subst. n. ***dēpositum**, -ī. VLP. dig. 16, 3, 1 pr. -um est quod custodiendum alicui datum est, dictum ex eo quod ponitur: praepositio enim de auget depositum *eqs.* PAVL. coll. Mos. 10, 7, 2 -um est quasi diu positum. ISID. orig. 5, 25, 19 -um est pignus commendatum ad tempus. GLOSS. commendatum, creditum, creditum vel commendatum, *παραθήκη* (*cf.* RVFIN. hist. 3, 23, 12), *παρακαταθήκη*, *παραθήκη καὶ καθαιρεθέν.* -is *ἀποτεθέντων.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A *δεποσίτι. φυλακτική. δεπόσιτον· παρακαταθήκη.* IGNAT. ad Polyc. 6 *τὰ δεπόσιτα* (*διπόσητα pars codicum*) *ὑμῶν τὰ ἔργα ὑμῶν.* 1 *i. q. commissum, commendatum*: *proprie*: AFRAN. com. *titulus fabulae.* PETRON. 13 -um ... inviolatum. 133 -o meo caveo (*iocose de mentula*). IVV. 13, 178 sospes. PAPYR. Fayûm towns 1900 n. 105 (*saec. II*) II 1 recessa -orum. III 27. 28 summa -orum (SVET. Dom. 7). PANEG. 12, 19 conscius ... caelestis arcani et naturalium -orum. HEGES. 5, 43, 1 viduarum vel pupillorum. VINCENT. LER. 9, 14 reicite ... paterna instituta, maiorum -a. ALC. AVIT. epist. 44 p. 73, 25 -i negator. *in imagine*: TERT. apol. 39 -a pietatis. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 33 -um sancti spiritus (*i. libri sacri, cf.* 2, 43). Orig. in lev. 4, 3 -um apud te divinae imaginis salvum est. SIDON. carm. 7, 170 sibi commissum ... cernens mundi (ALC. AVIT. carm. 4, 512 orbis) -um. ENNOD. epist. 5, 3, 3 p. 126, 12 asserui habuisse me ... animam -um confitentis. dict. 12, 2 p. 462, 4 quis peritiae -um neget? *de hominibus*: SEN. contr. 2, 4, 1 accede hoc, puer, -um, crimen meum. LVCAN. 2, 72 -um, Fortuna, tuum (*i. Marius*). ITALA gen. 49, 10 (Cypr. testim. 1, 21) quoadusque veniant -a illi (*i. Iesus.* LXX *τὰ ἀποκείμενα*, VVLG. qui mittendus est). HEGES. 1, 22, 1 *filios* quasi -um inviolabile susceptos. SEDVL. carm. pasch. 1, 195 *Ionas* in ventre ferino -um, non praeda fuit (*cf.* op. pasch. 1, 16).

i. q. contractus depositi (*cf.* PAPIN. dig. 45, 2, 9 pr. contractibus, veluti emptione, ... -o. VLP. dig. 2, 14, 7, 1 commodatum, -um et ceteri similes contractus): ALF. dig. 19, 2, 31 idem iuris esse in -o. QVINT. decl. 245 p. 5, 13 non est in -is simplex condicio. CELS. dig. 47, 2, 68 (67) pr. quem cum (*fort. delendum*) -o teneret. PAPIN. dig. 19, 5, 1, 2 neque -um neque commodatum erit. 24, 1, 52 pr. VLP. dig. 3, 2, 6, 6 in -o vel in mandato male versatus est. 12, 1, 18 nec -um nec mutuum est. 16, 3, 1, 10 *dolus* solus in -um venit (*cf.* 19, 5, 17, 2). 16, 3, 1, 35 si se quis -o obtulit. 16, 3, 7, 2 renuntiaverint -o. 50, 17, 23. TRYPH. dig. 16, 3, 31, 1 nec ex iure gentium consistet -um. *ibid.* recte dicetur non contrahi -um. *nota i. q. causa -i*: QVINT. inst. 7, 3, 1 in furtis, -is, adulteriis.

iuncturae: a *verbales*: *accus. pendet a verbo*: abnegare: PLIN. epist. 10, 96, 7 PAVL. dig. 47, 2, 1, 2. accipere: SEN. benef. 7, 16, 5 QVINT. inst. 7, 3, 1 GAIVS dig. 41, 3, 33, 4 PAVL. dig. 16, 3, 13, 1 COD. Iust. 4, 34, 11, 3 (*a. 529*). aestimare: PAPIN. dig. 24, 1, 52 pr. -um ... minoris donationis causa aestimatur. amittere: QVINT. decl. 360 p. 393, 13 RVRIC. epist. 2, 4 p. 376, 4. capere: PAVL. NOL. carm. 15, 345. celare: CLAVD. rapt. Pros. 3, 120. commendare: RVRIC. epist. 1, 3. committere: SEN. benef. 4, 26, 3 STAT. Ach. 1, 385 SIDON. carm. 7, 170. condere: SEN. Tro. 521. custodire: VVLG. I Tim. 6, 20 II Tim. 1, 14. dare: STAT. silv. 3, 2, 6 PAPIN. dig. 24, 1, 52 pr. denegare: COD. Theod. 9, 40, 21 (*a. 412?*). exhibere: SEN. contr. 1, 7, 6. fallere: OV. met. 5, 480. 9, 120. infitiari: QVINT. decl. 245 p. 4, 10 IVV. 13, 60 CELS. dig. 47, 2, 68 (67) pr. negare: SEN. contr. 10, 5, 14 SEN. benef. 4, 10, 1 VVLG. lev. 6, 2 SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 228, 9. perdere: QVINT. decl. 360 p. 393, 12. petere: VAL. MAX. 7, 3 ext. 5 QVINT. decl. 269 p. 98, 4. praesumere: RVRIC. epist. 1, 8. prodere: STAT. Ach. 1, 914 COD. Theod. 9, 40, 21 (*a. 412?*). reddere: CIC. parad. 21 fin. 3, 59 Tusc. 3, 17 off. 1, 31 OV. ars 1, 641 LABEO dig. 16, 3, 34 SEN. benef. 3, 7, 2 QVINT. inst. 1, 7, 31 IVV. 13, 16 VLP. dig. 16, 3, 1, 4 CARM. epigr. 477, 4. redhibere: CYPR. GALL. exod. 903. repetere: VLP. dig. 5, 1, 18, 1. 16, 3, 1, 45. reposcere: SVET. Otho 3. reservare: CLAVD. 22, 60 ENNOD. dict. 12, 2 p. 462, 4. restituere: POMPON. dig. 16, 3, 12, 1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

RVFIN. epist. Clement. 10 COD. Iust. 4, 34, 11, 3 (*a. 529*). retinere: IVV. 13, 201. servare: TERT. resurr. 51 p. 105, 11 VEG. mil. 2, 20 VVLG. I Tim. 1, 12. subripere: PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 3, 21. suscipere: NERAT. dig. 17, 1, 39 AFRIC. dig. 47, 2, 62, 7 *al.* vindicare: QVINT. decl. 245 p. 5, 11. *genetivus pendet a verbo*: agere: LABEO dig. 16, 3, 34 SEN. benef. 6, 5, 5 POMPON. dig. 13, 1, 16 *saepius apud* ICTOS. convenire: MOD. coll. Mos. 10, 2, 1. damnare: IVLIAN. dig. 3, 2, 1 MOD. coll. Mos. 10, 2, 4. experiri: VLP. dig. 16, 3, 1, 11. tenere: POMPON. dig. 46, 3, 81, 1 *saepe apud* ICTOS. **b** *nominales* (*dedi iuncturas in re iudiciaria usurpatas*): -i actio: QVINT. decl. 269 p. 97, 17 GAIVS inst. 4, 59. 60. *passim apud* ICTOS; *cf.* DIG. 16, 3 rubr. -i vel contra. causa: SEN. benef. 6, 3, 2 AFRIC. dig. 47, 2, 62 (61), 5 *saepe apud* ICTOS. contractus: PAPIN. dig. 45, 1, 121, 3 VLP. dig. 2, 14, 50. damnum: PAVL. coll. Mos. 10, 9, 1. fideiussor: POMPON. dig. 46, 1, 2. fides: VAL. MAX. 7, 3 ext. 5 -i se fide solvere. LACT. Phoen. 94. formula: GAIVS inst. 4, 47. 60. iudicium: GAIVS inst. 4, 62. 182 MARCELL. dig. 42, 1, 12. *passim apud* ICTOS. lex: VLP. dig. 16, 3, 1, 36. natura: PAPIN. dig. 16, 3, 24. nomen: -i nomine: VAL. MAX. 7, 3, 4 ext. 5 pecuniam -i nomine . . . acceperat. GAIVS inst. 3, 207 restituendae eius (*rei*) nomine -i non tenetur. VLP. dig. 16, 1, 5 pr. periculum: VLP. dig. 16, 3, 1, 35 periculo se -i illigasse. quaestio: QVINT. inst. 7, 2, 51. terminus: PAPIN. dig. 16, 3, 24 egreditur ea res -i notissimos terminos. titulus: PAVL. dig. 16, 3 dotem . . . sub titulo -i in cautionem contulit. **c** *praepositionales*: in -o (GLOSS. ἐν παραθήκῃ): esse: QVINT. inst. 10, 3, 33 TERT. resurr. 63 p. 124, 1. MOD. dig. 48, 17, 5, 1 pretium. habere: PAPYR. Genav. 1 I A 31 dr(achmas). I B 29. PAPIN. dig. 36, 3, 5, 3 pretium. pro -o: esse: SCAEV. dig. 36, 1, 80 (78), 1 omnis substantia mea sit pro -o sine usuris apud Gaium Seium. VLP. dig. 33, 8, 8, 5. habere: VLP. dig. 32, 11, 13 pecuniam.

2 *i. q. conditum, salitum*: CAEL. AVR. acut. 1, 11, 93 ex -o, ut salsum olivas. chron. 5, 11, 137 porcina ex -o.

oppositum: ad 1: praeda (SEDVL. carm. pasch. 1, 195).

deriv.: depositarius, depositio, depositivus, depositor(ium).

Jachmann.

dēpontānus, -a, -um [*derivatum a* de ponte, *cf.* depontare. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 75 -i senes appellabantur, qui sexagenarii de ponte deiciebantur.

dēponto, -āre [*a* de *et* pons. *Th.*]. *de ponte deicere*: VARRO Men. 493 acciti sumus, ut -remur. *L.*

dēpopulātio, -ōnis *f. a* depopulari. GLOSS. καταλύμανσις [desi(g)natio *cf.* depalatio]. *inde a* CIC., *pluralis*: CIC. Phil. 5, 25.

i. q. devastatio, depraedatio, direptio, expilatio; de personis PS. AMBR. laps. virg. 8, 32 VVLG. Am. 5, 9 Mich. 2, 4. **1** *cum genet. obiect.*: CIC. Verr. 1, 12 aedium sacrarum publicorumque operum. dom. 146 praediorum. Pis. 40 agrorum. HIER. in Is. 13, 20/22 urbis. CASSIOD. in psalm. 118, 7 *mors* quae in impiorum -e grassatur.
2 *cum genet. subiect.*: CIC. Font. 44 Thraecum. AVG. civ. 3, 31 Tiberini fluminis igniumque illa -o. *adde*: COD. Theod. 15, 14, 14 (*a. 416*) sub clade barbaricae -is (*seq.* depraedationis). SIDON. epist. 6, 12, 5 post Gothicam -em. **3** *absolute*: CIC. har. resp. 3 -em . . . agris intulerunt. Phil. 5, 25 iter Antoniorum quid habuit nisi -es? rep. 2, 26 sine -e atque praeda. LIV. 43, 23, 4 ad -em profecti. PS. AMBR. laps. virg. 8, 32 te omni -e dignam. HIER. nom. hebr. p. 2, 26 Arfaxath: sanans -em (= ISID. orig. 7, 6, 20). VVLG. Am. 5, 9 -em super potentem affert. Mich. 2, 4 -e vastati sumus (*fort. metonymice intellegendum*). OROS. hist. 4, 5, 7 si -o quam egerit *pestilentia inquiritur*. GREG. TVR. Franc. 2, 9 ad repetendam -em paratis.

dēpopulātor, -ōris *m. a* depopulari. GLOSS. peculator -r et fur. *legitur inde a* CAECIL.

i. q. qui vastat, dissipator, depraedator, corruptor: VVLG. Is. 21, 2 qui -r est, vastat. CAECIL. com. 191 cur -r? (*loc. dub.*). CIC. dom. 13 fori -r. LIV. 34, 20, 2 -um subitis incursionibus sociorum. CYPR. epist. 59, 1 matrimoniorum multorum -r atque corruptor. HIER. in Is. 16, 3/4 -r universae terrae . . . disperiet. RVFIN. hist. 10, 29 paternae -r substantiae CARM. epigr. 895, 2 (*Romae, saec. IV*) pervasi hostiles -r agros. COD. Theod. 16, 8, 14 (*a. 399*) ab illo -e Iudaeorum (*i. opum templorum*). MARCELL. chron. II p. 102, 523, 5 plerique lapidatorum percussorum urbisque -um deprehensi. *f.* **dēpopulātrīx**, -īcis: CASSIAN. inst. 12, 32 tit. -x omnium virtutum superbia. CASSIOD. var. 11, 3, 5 -em humani generis luxuriem.

ˣ**dēpopulo**, -āvī, -ātum, -āre (**dēpopulor**, -ātus sum, -ārī) *a* de *et* populus, *cf.* populare *et Skutsch Glotta III p. 202.* GLOSS. -o ἐκπορθῶ. -at vacuat, evertit. vastat, praedat, spoliat. -atur deprehenditur. -atus devastatus. [-ata manifesta, devoluta *est* depalata.] -are vastare et expoliare. -ari vastari. -or καταλυμαίνομαι. -atur vastat, debellat. EXC. Bob. gramm. I 562, 13 *dicimus* enim consolor te et consolor a te et similia . . . -or. *active primum legitur apud* ENN., *passive apud* CAES., *deponens inde ab* AFRAN. *frequentat solus* LIV. (*82ies*) *qui utramque formam promiscue habet, perraro apud reliquos. praeter* ENN. CAECIL. AFRAN. *singulos locos,* OV. VAL. FL. *binos omnino deest poetis.*

I *active (vel passive) i. q. vastare, praedari, spoliare, diripere sim.* (*gerundivi et gerundii formas huc rettuli*): **A** *de rebus*: ENN. scaen. 369 agros audaces -ant servi (CAES. Gall. 1, 11, 4 -atis agris. BELL. Hisp. 42, 6 agros provinciamque -vit. LIV. 5, 24, 2 ager est -atus. 8, 11, 12 ad -andos agros [*20ies*] PLIN. nat. 2, 140 IVST. 6, 5, 6 GREG. M. in Ezech. 1, 9, 9). CAECIL. com. 13 -at macellum. CAES. Gall. 7, 77, 14 -ata Gallia (LIV. 35, 27, 9 ad -andam Tripolim. 38, 5, 1 Acarnaniam. 40, 49, 1. IVST. 42, 2, 1 Parthia. GREG. TVR. Franc. 2, 5 *Gallias*. PROSP. chron. I p. 441, 877. EXC. Barb. chron. min. I p. 238, 166 Iudaea -ata est [κατεπορθήθη]). HIRT. Gall. 8, 24, 4 ad vastandos -andosque fines (LIV. 10, 12, 7. 31, 26, 1. 31, 27, 1. 42, 26, 2 IVST. 28, 2, 14). LIV. 6, 29, 4 omnibus (HIER. in Is. 14, 4/7 cuncta -ans). 9, 13, 7 loca (GREG. TVR. Franc. 10, 19). 10, 15, 5 regionum -atarum (*praecedit* vastatis. 10, 21, 7 VVLG. Ioel 1, 10). 21, 49, 2 oram Italiae (37, 4, 6). 33, 38, 14 proxima. VLP. dig. 43, 13, 1, 7 praedia. LACT. ira 16, 8. epit. 41 (46) 7 terras eorum ferro ignique -atus est. VVLG. Ezech. 36, 4 *urbes* (GREG. TVR. Franc. 2, 25. 4, 31 GREG. M. dial. 4, 36). GREG. TVR. vit. patr. 6, 6 provinciam (Franc. 4, 5). *nota absolute*: PAVL. sent. 5, 19 praedandi ac -andi gratia templum irrumpere. INSCR. christ. Rossi I 285, 4 ne latro -ans vastet ovile tuum. *in imag. i. q. corrumpere, eripere*: PAVL. NOL. epist. 44, 5 -atas praeda parentum carnes, id est carnales inimicitias. MVTIAN. Chrysost. hom. 5, 5 neque -et aliquis quae ad nos pertinent dogmata. **B** *de animantibus, plerumque metonymice i. q. spoliare, destruere necnon in imag. corrumpere*: LIV. 27, 29, 9 *Aetoli* -ati erant. 37, 18, 2 *sociis* -andis. 45, 33, 8 Illyrios. VAL. FL. 4, 429 neque extorrem tantum nec lucis egentem . . . Harpyiae . . . -ant ipsoque dapes praedantur ab ore. 6, 532 greges. SOL. 2, 33 -atis animalibus. LACT. inst. 6, 23, 9 qui aetatem imbecillam . . . libidini suae -andam foedandamque substraverint.

II *deponens*: **A** *proprie vel in imagine*: **1** *absolute*: AFRAN. com. 42 quo impune -atur ⟨et⟩ despoliatur dedecus. VICT. VIT. 1, 3 speciositatem totius terrae . . . devastando -bantur.
2 *rem*: CIC. div. in Caec. 11 provinciam (Phil. 6, 4 AVG. civ. 3, 26). Verr. 1, 12 domos . . . urbes . . . fana (2, 48 fanum. Pis. 41 LIV. 22, 6, 3. IVST. 24, 1, 5 urbem sataque. VVLG. gen. 34, 27 MARCELL. chron. II p. 103, 532). CIC. Verr. 4, 84 agros (Phil. 5, 27. 7, 15 CAES. Gall. 2, 7, 3 LIV. 3, 38, 5 [*32ies*] PLIN. nat. 18, 182 FRONTIN. strat. 3, 11, 1 VLP. coll. Mos. 12, 7, 6 GREG. TVR. Franc. 2, 32. *v. supra l. 1*). CIC. Mil. 26 silvas publicas. CAES. Gall. 6, 42, 3 fines (7, 64, 6 LIV. 3, 6, 4. 8, 1, 6. 10, 27, 5 IVST. 26, 2, 9. 28, 2, 14 OROS. hist. 5, 18, 30). Gall. 6, 33, 2 regionem (CVRT. 8, 4, 20. 9, 4, 4 GREG. TVR. Franc. 4, 42). NEP. Ages. 3, 2 *Phrygiam* (LIV. 7, 42, 8. 31, 14, 10 terram Atticam. 33, 15, 14. 36, 7, 15 proxima Macedoniae. 36, 42, 5. 41, 19, 1. GELL. 2, 1, 5 Atheniensium civitatem. IVST. 8, 1, 5 Boeotiam. 27, 2, 11 Asiam. HEGES. 4, 25, 2 SVLP. SEV. chron. 2, 19, 6 OROS. hist. 5, 23, 7 MARCELL. chron. II p. 92, 482). OV. fast. 1, 684 rura. trist. 3, 10, 56 late -atur humum. LIV. 8, 26, 1 propinqua loca. 32, 21, 19 partem opulentissimam regni. 37, 12, 6 maritimam oram (37, 27, 4. 40, 42, 2 quae *naves* superi maris oram). 39, 2, 7 vicos (CVRT. 7, 6, 11). PLIN. nat. 19, 39 pecorum pabula. TERT. adv. Val. 32 p. 208 universam substantiam -atus ipse quoque decineratis omnibus in nihilum finietur. VVLG. num. 31, 9 quidquid habere potuerant -ati sunt (ἐπρονόμευσαν). Os. 10, 2 confringet simulacra eorum, -bitur aras eorum. AVG. civ. 5, 7 spicas. VICT. VIT. 1, 39 rapaci manu cuncta -bantur (*i. diripiebant*). GREG. TVR. Franc. 6, 19 pagum. *nota*: Franc. 8, 30 litora tam de fructibus quam de pecoribus valde -ati sunt. *huc rettulerim*: SCHOL. Cic. Bob. p. 3, 10 ut existimaretur Verres totius oppidi statum -atus esse. *nota i. q. dissipare*: VLP. dig. 47, 4, 1, 1 hereditates (*seq.* dissipasse). **3** *animantes, saepe metonymice*: LIV. 28, 5, 4 finitimosque -bantur. 32, 21, 17 Aetolos. TAC. ann. 13, 37 Tiridates . . . quos fidos nobis rebatur -ari. 16, 13 in qua *urbe* omne mortalium genus vis pestilentiae -batur. HYG. fab. 14 pecus. HIER. in Mich. 1, 2 p. 450 virum pariter et uxorem liberosque eius et substantiam -bantur (*praecedit* domos diripiebant). VVLG. Ier. 47, 4 -atus est . . . Palaesthinos. Ezech. 45, 8 populum meum (καταδυναστεύσουσιν). SVLP. SEV. chron. 2, 32, 4 *acerbissima persecutio* plebem dei -ata est. dial. 3, 11, 5 sanctorum etiam magnam turbam tempestas ista -ura esset. CASSIOD. in psalm. 1, 1 qui proximum suum -atur, opprimit atque laedit.

B *translate vel in imagine i. q. corrumpere, prosternere sim.*: SEN. nat. 5, 18, 8 non -atur nos casus incurrens. HIER. in Hab. 1, 2 superbia . . . tua et eversio templi et rapina sanctuarii te -bitur atque vastabit. PRVD. ham. 572 -antur . . . nimium fecunda parentum viscera et interitu genitalis stirpis aluntur. EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 898B mundanum -atur ornatum. SIDON. epist. 1, 5, 8 febris sitisque penitissimum cordis medullarumque secretum -bantur.

deriv.: depopulatio, depopulator.

ˣ**dēportātio**, -ōnis *f. a* deportare. GLOSS. ἀποικισμός. ἐξορισμός. ἐξορία ἐν νήσῳ. NOVELL. Iust. 22, 13 δεπορτατίων (THEOPHIL. inst. Iust. 1, 12, 1). GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A δεπορτατίον ἀπένεξις. ἐξορία. *legitur inde a* CATONE.

1 *proprie i. q. actus deportandi, delatio, translatio*: CATO agr. 144, 3 de fundo ligna et oleam ne deportato. qui oleam legerit, qui deportarit, in singulas -es ss. n. II deducentur. VITA Caes. Arel. 1, 8 ad paradisum sibi eas *opes* -e pauperum (*gen. obi.*) transmitte-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bant. 2 *technice i. q. exilium. de re cf. Kleinfeller, PW V 231—233; Daremberg-Saglio III 944. de significatu*: POMPON. dig. 48, 22, 17 (18), 2 (1) -o autem non fit ad tempus. VLP. dig. 38, 2, 14, 3 exilium quod fit vice -is, ubi civitas amittitur. 48, 22, 6 insulae -o quae poena adimit civitatem Romanam. BOETH. in top. Cic. 2 p. 303. VLP. dig. 48, 22, 14, 1 -o et civitatem et bona adimit, relegatio utrumque conservat, nisi bona publicentur. *v. etiam p. 589, 11.* PAPIN. dig. 46, 1, 47 si debitori -o irrogatio est. coll. MOS. 4, 10, 1 -e puniri. CALL. dig. 48, 19, 27 in insulam -o (48, 22, 18 [19], 1 PAVL. sent. 2, 26, 15. 5, 26, 1 MARCIAN. dig. 48, 8, 3, 5). VLP. dig. 2, 4, 10, 6 per poenam -is (PAVL. sent. 5, 23, 1 MARCIAN. dig. 48, 19, 4 INST. Iust. 4, 18, 9 COD. Theod. 2, 1, 6 [*a. 385*]). 16, 2, 1, 4. 24, 1, 13, 1 -em passus est. 36, 1, 18 (17), 5. 48, 13, 3. 48, 19, 2, 1 postquam -o in locum aquae et ignis interdictionis successit. *al.* PAVL. sent. 5, 17, 2 mediocrium delictorum poenae sunt metallum ludus -o. MARCIAN. dig. 40, 10, 1, 13 poena falsi . . . -o est. *al.* AMM. 29, 3, 7 -is maestitia liberatus. AMBR. c. Aux. 36 -em minantur. AVG. epist. 102, 26 si perpetua -e homo puniretur. AVELL. p. 48, 16 -e damnati. CASSIOD. var. 9, 18, 1 -is protinus subiaceat ultioni. INST. Iust. 4, 18, 2 *capitalia iudicia* dicimus quae ultimo supplicio afficiunt vel aquae et ignis interdictione vel -e vel metallo. 4, 18, 7. 8 -o ei . . . irrogatur. NOVELL. Iust. 143 pr. COD. Iust. 9, 13, 1, 3c.

dēportātor, -ōris *m. a* deportare. *i. q. portator*: CASSIOD. Ios. antiq. 14, 24 prohibere -es alimentorum.

***dēporto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* portare. PS. ASCON. div. Caec. p. 112 asportare aliquid, ut intereat, -are, ut mutet locum. AGROEC. gramm. VII 121, 27 -are deponere, apportare est aliquid afferre, comportare in unum locum conferre, exportare, tollere. GLOSS. *κατακομίζω.* -at *καθαίρει. ἀποβαστάζει. ἐξορίζει διαβαίνει. ἀποτροχίζει* (derotat *g*). devehit. -amus proprie cum oportet portare. -are *ἀποτροχίσαι. μειῶσαι.* -vit elicuit. -or *ἀποφορίζομαι. nota*: THEOPHIL. inst. Iust. 1, 12, 2 *δεπόρτατος.* 1, 16, 5 deportat*εύομαι* . . . deportateu*θέντι.* *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; frequentant*: CIC. (*56ies sed raro praeter* Verr.) LIV. (*50ies*) ICTI (*126ies*); *devitant poetae praeter* PLAVT. (*5ies*) *et singulos locos*: TER. LVCIL. PROP. STAT. COMM. AVSON. CARM. de alphab.; *item apud scriptores*: VELL. QVINT. PLIN. paneg. AMM. AVG. civ.; *deest omnino*: SALL. CELSO PANEG. [*de* TER. Phorm. 978 *v. sub* asportare *vol. II p. 845, 4.*]

I ***proprie** i. q.* ***devehere,** auferre, amovere, deducere sim., necnon invehere, importare per naves*: A ***generatim,** fere ubique 'quo' additur* (in *c. abl. v. p. 588, 36*), *raro 'unde'*: 1 *rem corpoream*: PLAVT. Asin. 524 quid ad nos iussit -ari? Pseud. 213 si mihi non iam huc culleis oleum -atum erit, te ipsam culleo ego cras faciam ut -ere — in pergulam (CATO agr. 144, 3 *v. p. 586, 81*). CATO agr. 146, 2 ne quid eorum de fundo -ato, si quid -verit, domini esto. 148, 2. EDICT. Cic. Verr. 4, 36 omnes decumas ad aquam -atas habebant. CIC. Verr. 2, 92 quantum pecuniae Malleoli -asset (4, 217 dom. 20 VAL. MAX. 4, 3, 2. SCAEV. dig. 45, 1, 122, 1 *possunt etiam ad I B 1 referri*). 3, 185 ad quos omnia . . . -ret (Att. 1, 4, 3 CAES. Gall. 3, 12, 3 NEP. Them. 2, 8 LIV. 9, 45, 13. 25, 22, 6. 31, 17, 6). 4, 20 in -ando frumento (4, 192 epist. 13, 75, 2 CAES. civ. 1, 60, 3 LIV. 37, 50, 10. 43, 6, 11 tritici deciens centum milia . . . -rent). Verr. 5, 51 ut omne *argentum* statim ad mare ex oppido -retur (LIV. 38, 37, 9 talenta argenti, *nisi ad I B 1 trahere mavis*). 5, 59. 149 id (*sc. senatus consultum*) me Romam -are. 6, 46 fructus (COLVM. 1, 2, 3. 12, 13, 1 AFRIC. dig. 47, 2, 62 (61), 8. VVLG. num. 18, 13 frugum initia). Att. 7, 2, 3 eius testamentum. CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 1 quo facilius . . . rostra refigere -areque tuto possimus. POMP. Cic. Att. 8, 12a, 4 ea *arma* si Brundisium iumentis -aritis. BELL. Hisp. 4, 1, 6 materiem. NEP. Eum. 13, 4 ossa eius in Cappadociam ad matrem . . . -anda curarunt. LIV. 43, 6, 14 ut ea quae pollicerentur, ad Hostilium . . . in Macedoniam -rent. 44, 16, 4 sex milia togarum . . . equos ducentos -anda. VITR. 2, 9, 16. 10, 2, 11 scapos columnarum e lapidicinis cum -are vellet Ephesi ad Dianae fanum. FENESTELLA Lact. inst. 1, 6, 4 carmina Sibyllae Romam -rent (= LACT. ira 22, 6) . . . circa mille *versus* Romam -arunt. PAVL. FEST. p. 2 armillum . . . humero -etur. PLIN. nat. 10, 98 *nidum* (*praecedit* transgerunt). 37, 104 *gemmae* Carthaginem quondam -bantur (VIB. SEQ. geogr. p. 147). PLIN. paneg. 31 messes (HIER. adv. Rufin. 3, 10). SVET. Iul. 43 obsonia. Aug. 100 corpus *Augusti* a Nola Bovillas usque -arunt (Tib. 75 Claud. 6. CORP. XII 155 corpus eius -atum *Roma* hic [*in Alpibus Poeninis*] condidit). Tib. 18 ne qua *onera* -rentur nisi concessa. PROB. Verg. georg. 2, 385/9 vinum. HIER. adv. Rufin. 3, 10 negotiator orientalium mercium qui hinc -ata necesse habebat. in Is. 60, 6/7. VVLG. I par. 15, 25 arcam. 22, 4. II Esdr. 10, 39 primitias frumenti, vini et olei. RVFIN. hist. 2, 11, 3 caput desectum Hierosolyma -vit. AVG. civ. 18, 18. SIDON. epist. 5, 15, 1 librum hic ipse -at heptateuchi. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4. COD. Iust. 4, 61, 8 species (*i. important; opp.* deferunt). LEX Sal. 10, 2. 11, 6 *si* nihil exinde -verit (tulerit *alii codd.*). VEN. FORT. vita Radeg. 17, 39. ISID. orig. 7, 12, 29 a -andis cereis. 7, 12, 30 luminaria. ILDEF. vir. ill. 7 stipularum fasciculos. *per flumina*: CIC. nat. deor. 2, 130 magnam . . . vim seminum secum frumenti similium *Indus* dicitur -are. PLIN. nat. 37, 25 *crystallos* torrentibus saepe -ari. *nota cum dat.*: CASSIOD. var. 12, 20, 4 *vasa* sacris liminibus -ari . . . imperavit. *absolute vel elliptice*: CIC. Verr. 4, 37 -atum habeas . . . -bo igitur . . . -andi dies praestituta tollere cogebat ex arca. SVET. Cal. 39 comprensis ad -andum . . . vehiculis. *in imagine*: PLAVT. Stich. 297 nunc ultro id (*sc. bonum nuntium*) -em? (*praecedunt* apporto, affero). VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 si in unum locum cuncti mala sua contulissent, futurum, ut propria -are domum . . . mallent. PLIN. nat. 2, 234 quoniam *oleum* mitiget naturam asperam *maris* lucemque -et (*i. demittat*). 5, 123 negotia -ant Adramytteum. IVST. 20, 2, 14 solacia suis pro auxiliis -ant. HIER. hom. Orig. in Ezech. 3 p. 906D ad voluptatem meditata -ant. CYPR. GALL. exod. 95 haec fuerant, ut dicta ducis -at ad aures fama loquax (CORIPP. Ioh. 1, 576 nuntius ante levis nostras -et ad aures [*obiectum ex enuntiato praecedente sumendum*). SIDON. epist. 1, 9, 7 carmen ipsum loquax in consequentibus charta -at. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 3 quid -as ubique sermonem qui verus non est. CARM. de alphab. 66, 22 nomen habens vacuum, fragilem -o figuram (*i. litteram h quae saepe non scribitur*).

2 *animantes*: PLAVT. Pseud. 213 *p. 587, 42.* Vid. frg. 12 iuben hunc . . . in altum -ari. LVCIL. 855 cum manicis catulo cellarique ut fugitivum -em. CIC. epist. 16, 5, 1 te Leucadem. CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 *pantheras.* BELL. Afr. 21, 2 saucios suos . . . Hadrumetum. NEP. Alc. 4, 3 quae *triremis* ad eum erat -andum missa. PROP. 2, 32, 6 curve te in Herculeum -ant esseda Tibur? LIV. 9, 30, 9 in plaustra somno vinctos coniciunt ac Romam -ant (*sic saepius de captivis*: 23, 10, 11 *Magius* -atus a custodibus Alexandream ad Ptolomaeum. 23, 34, 8. 29, 19, 5. 30, 43, 8 VAL. MAX. 9, 6, 3. AMPEL. 16, 5 *Pseudophilippus* in triumphum -atus est). 31, 12, 8 abominati semimares iussique in mare extemplo -ari (*ter ibid.* OBSEQ. 22 androgynus . . . in mare -atus. 34. 47. 48). 40, 4, 8. COLVM. 7, 2, 4 *bestiae.* PLIN. nat. 7, 113 unum . . . philosophum . . . -vit. STAT. Ach. 1, 230 *Achillen* Haemonii de rupibus antri ad placidas -at aquas. SVET. Aug. 78 dum per vicos -retur. AMPEL. 2, 2 *taurus Europam* Cretam -vit (*i. rapuit.* AVSON. 420, 4 *Helenam* ad Troiam -atam fuisse. HYG. fab. 15 p. 50 *Hypsipylen* Thebas -arunt). GRAN. LIC. p. 33 Archelaus parvulo navigio Chalcidem -atur. APVL. met. 5, 7. 9, 25. 10, 12 ad iudicium puer (GELL. 20, 1, 11 in ius adversario -atur). ARGVM. Plaut. Mil. 2, 4 Ephesum invitam. PS. AVR. VICT. epit. 46, 2 saucius in casa -atur vilissima (= IORD. Rom. 314). orig. 20, 2. HYG. fab. 127 p. 111 in insulam Aeaeam ad Circen Vlyssem mortuum -arunt. COMM. apol. 63 quos raptim aura -at. GREG. TVR. Franc. 4, 1 quae *regina* cum magno psallentio -ata (*de funere*). *per flumen* (*v. p. 587, 81*): PLIN. nat. 6, 136 quos *serpentes* flumina -ant.

B ***speciatim** i. q. ex provincia domum (Romam) reportare, perferre, deducere sim.* (*cf. etiam sub II*): 1 ***aliquid,** praecipue de praeda, signis, simulacris deorum, sacris*: CAEL. hist. 45 *tot* lictores domum -visse fasces. CIC. div. in Caec. 28 ex Sicilia litteras in Verrem -are (Verr. 4, 106. 5, 91. 140). Verr. 2, 54 quae signa atque ornamenta . . . Romam in publicum -asses (2, 61. 5, 84. 6, 127 dom. 111 Phil. 2, 109 FEST. p. 263). 2, 61 tabula (3, 112. 5, 149. 6, 127 dom. 111 Phil. 2, 109). 5, 50 vasa Corinthia . . . Syracusas (VITR. 5, 5, 8 Corinthiorum ea *echea* aenea Romam -vit). 5, 72. 120 -atum Mercurium esse sumptu publico. 120. 6, 46 quae *navis* praedam ex Sicilia -ret. 6, 59 quo furta undique -res. dom. 111 hoc *simulacrum* . . . ad ornatum aedilitatis suae -vit. rep. 1, 21 cum aliud nihil ex tanta praeda domum suam -visset. epist. 7, 15, 2 nihil ex ista provincia potes, quod iucundius sit, -are. LIV. 5, 22, 4 quibus *iuvenibus* -anda Romam regina Iuno assignata erat. 29, 11, 7 *sacrum lapidem* . . . -are Romam iussit. 45, 39, 6. VELL. 2, 62, 3 quae *pecuniae* ex transmarinis provinciis Romam ab quaestoribus -bantur (VAL. MAX. 4, 1, 14 Cypriacam pecuniam maxima cum . . . sanctitate in urbem -verat. *v. p. 587, 47*). PLIN. nat. 7, 214 -atum *horologium* inde post XXX annos. 35, 131 quem (*sc. Hyacinthum*) . . . secum -vit Alexandrea capta. 35, 173 opus tectorium . . . Romam -vere in aedilitate ad comitium ornandum. SPART. Carac. 9, 10 sacra Isidis Romam. IVST. 36, 4, 9 gazas Romam. *nota in imag.*: CIC. Verr. 4, 141 *crimen* Romam ex provincia -atum. 2 ***aliquem,** fere ubique de militibus transportandis*: CIC. Verr. 6, 31 ut eam *Tertiam* secum ex provincia -ret (6, 40). Manil. 61 victorem exercitum -vit (CAES. Gall. 5, 23, 2 [reportare *α*]. civ. 1, 27, 1 LIV. 23, 6, 2. 23, 31, 4 [*22ies*]. IVST. 17, 2, 13. 34, 2, 1). LIV. 30, 27, 9 milites Romam (30, 41, 5. 45, 38, 12. 14. *adde* 40, 36, 11. 43, 12, 9 CVRT. 10, 2, 16). 34, 23, 10 legiones in Italiam (39, 38, 6). TAC. ann. 14, 17 -ati sunt in urbem multi e Nucerinis trunco per vulnera corpore. *huc trahendum*: SVET. Nero 31 quod ubique esset custodiae in Italiam -ari . . . praeceperat.

C ***technice** i. q. aliquem poena exilii vel ablegationis in insulam afficere* (*opp.* redire, revocare, restituere, *necnon* relegare): CALL. dig. 48, 19, 28, 13 in exulibus gradus poenarum constitui edicto divi Hadriani, ut qui ad tempus relegatus est, si redeat in insulam relegatur, qui relegatus in insulam excesserit in insulam -etur, qui -atus evaserit capite puniatur. VLP. dig. 28, 3, 6, 7 eius qui -atus non statim irritum fiet testamentum. 32, 1, 1, 3 -atos eos accipere debemus quibus princeps insulas adnotavit vel de quibus -andis scripsit quae poena civitatem adimit et testamenti factionem et reversionis spem. 48, 22, 6, 1 -andi autem in insulam ius praesidibus provinciae non est datum. 48, 22, 7, 2 haec est differentia inter -atos et relegatos quod in insulam relegari et ad tempus et in perpetuum quis potest

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui et civitatem Romanam retinet et testamenti factionem non amittit. MARCIAN. dig. 48, 22, 15 -atus civitatem amittit, libertatem retinet et iure civili caret, gentium vero utitur. ISID. diff. 1, 200 inter eum qui in insulam relegatur et eum -qui -atur magna differentia est, primo quod relegatum bona sequuntur, nisi fuerint sententia adempta -atum non sequuntur, nisi palam ei fuerint concessa (*brevius* orig. 5, 27, 29) . . . item distant in loci qualitate, quod cum relegato quidem humanius transigitur, -ati vero solent insulae assignari quae sunt asperrimae. HESYCH. p. 483, 10 δεπορτάτος· ἐξοριμαῖος. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^{A} δεπορτάτος· ὁ διηνεκῶς ἐξόριστος. *cf. p. 587, 1.* PLIN. nat. 7, 36 -atum in insulam desertam. 7, 69 Suessam Pometiam illa tempestate florentissimam -ata est (*non alibi de loco amoeno*). QVINT. inst. 5, 2, 1 in reis -atis. TAC. ann. 4, 13. 6, 48. 14, 45 *liberti* Italia -rentur (*nota ablat.*). 16, 9. *frequentatur imprimis apud* ICTOS, *ex. gr.*: DIG. 48, 22 tit. de interdictis et relegatis et -atis. GAIVS dig. 28, 1, 8, 2 SCAEV. dig. 36, 1, 77 (75) PAPIN. dig. 24, 3, 42 *al.* CALL. dig. 50, 13, 5, 3 *al.* MEN. dig. 49, 16, 4, 2 TRYPH. dig. 16, 3, 31 *al.* VLP. dig. 1, 12, 1, 4 (48^{ies}) PAVL. dig. 14, 2, 10 sent. 1, 21, 5 (30^{ies}) MARCIAN. dig. 48, 8, 3, 6 *saepe.* MACER dig. 48, 8, 16 in honore aliquo positi -ari solent. 48, 19, 24 HERMOG. dig. 37, 14, 21 *al.* SPART. Carac. 3, 1 relegatis -atisque reditum in patriam restituit. Sept. Sev. 14, 9. CAPITOL. Aur. 25, 7 eos qui -ati fuerant revocari iussit (Pert. 6, 8 GALLICAN. Avid. 8, 8). 26, 11. GALLICAN. Avid. 12, 4 -ati redeant. LAMPR. Comm. 3, 4 Alex. 15, 4. 28, 3. 34, 4 exoletis . . . -atis. EPIT. Alex. 64 si me exempli causa -are vis, habes potestatem -andi mortuum (*nota lusum verborum*). IVST. 36, 2, 7. ALTERC. Heracl. p. 146, 2 ut cum exilio -ret. AMM. 26, 10, 8 RVFIN. hist. 3, 18, 4 SVLP. SEV. chron. 2, 51, 3. LEO M. epist. 93, 3 in exilia -atos (ἐξορίᾳ παραδοθέντας). CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 74, 38 exoles sunt -ati in Sardinia. APRING. in apoc. 1, 9 -atum in Pathmos insula. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 257 exilio -ari (hist. 1, 9 p. 929^{A}. 7, 40 p. 1102^{C} metallico -atus exilio. chron. II p. 158, 1287). COD. Iust. 9, 51, 1 pr. INST. Iust. 1, 21, 1 NOVELL. Iust. 143 pr. LEX Burg. Rom. 11, 3 in exilio -andus (32, 1). 18, 3 metallo -antur. *nota in imagine*: CANON. Migne 56, 846^{B} illos abdicamus et -amus a catholica ecclesia.

II *translate et in imagine i. q. consequi, adipisci nonnisi de rebus incorporeis*: CIC. Mur. 12 aliquod . . . ex Asia -atum flagitium ac dedecus. Cato 1 te . . . non cognomen solum Athenis -asse, sed humanitatem et prudentiam intellego. off. 1, 78 frustra se triumphum tertium -urum fuisse (NEP. Cato 2, 1 ex ea *provincia* triumphum -vit). Att. 6, 1, 7 si nihil aliud de hac provincia nisi illius benevolentiam -assem. CVRT. 9, 10, 24 non gloriam solum quam ex illis gentibus -erat sed etiam famam. 10, 2, 11 adeo ille exercitus . . . plus tamen victoriae quam praedae -vit ex Asia (*partim ad I B 1 pertinet*). TAC. ann. 2, 26 apud Germanias assequi nomen imperatorium et -are lauream. 4, 26 bellique confecti famam -arat.

syn.: amovere, apportare, auferre, deducere, devehere, exilio afficere, importare, invehere, in exilium mittere, perferre, portare, reportare. *oppos.*: deferre, redire, religare, restituere, revocare. *deriv.*: deportatio, deportator. *graec.*: deportatεύω (*v. p. 587, 32*).

*dēposco, -poposcī, -ere *a* de *et* poscere. VARRO frg. Serv. Aen. 9, 194 poscere est quotiens aliquid pro merito -imus, petere vero est, cum aliquid humiliter et precibus postulamus. GLOSS. ἀπαιτῶ. -it valde rogat. deprecatur. -itis ἐξαιτεῖτε. *legitur inde a* CIC., *sed frequentatur praeter* CIC. (29^{ies}) LIV. (21^{ies}) SIL. (11^{ies}) SVET. (12^{ies}) *apud neminem.* [*dub.*: CORP. V 1741, 4.]

1 *generatim i. q. vehementer poscere, expostulare, expetere, exigere, efflagitare sim., necnon vi praepositionis debilitata precari, orare* (*adduntur* ab, ad, in; abl. *p. 590, 7*): **a** *aliquem*: CIC. inv. 2, 144 *filium* sibi in praemii loco -it. Manil. 5 unum . . . ad id bellum imperatorem -i atque expeti (12. 44 Phil. 11, 20). Flacc. 97 populum Romanum disceptatorem. CAES. Gall. 7, 1, 5 omnibus pollicitationibus *principes* -unt qui belli initium faciant. HOR. sat. 1, 2, 70 numquid ego a te magno prognatum -o consule cunnum (*i. matronam nobilem*). OV. hal. 87 talia lentos -unt calamos (*res personata*). LIV. 6, 9, 6 *Valerium* imperii socium -poposcit. 34, 60, 5 sibi . . . naves . . . equites. MON. Ancyr. 5, 4 me belli . . . ducem -poposcit *Italia* (SVET. Dom. 2 *cum* auxilia . . . ducemque . . . -isset). VAL. MAX. 3, 7, 7 *ut* Ti. Gracchum . . . iudicem -ret. 9, 5, 3. FRONTIN. strat. 1, 5, 15 -poposcit et accepit trecentos milites. SVET. Tib. 55 viginti sibi . . . -erat velut consiliarios. APVL. met. 8, 29 arietem. ARGVM. Plaut. Aul. 7 avari gnatam -it sibi. MART. CAP. 1, 32. CYPR. GALL. gen. 789 dominum (iud. 164 deum). *nota*: EPIST. pontif. 342 Zosim. Migne 20, 677^{A} accusatores suos ultro -ens (*i. denuntians*). **b** *aliquid* (*saepe in re personata*): CIC. Verr. 1, 36 hoc mihi -o quod agam. 2, 63 *cum* iter hoc sibi magis ad quaestum suum . . . accomodatum -isset. 5, 69 quae *flamma templum Iovis* praeclarius . . . -ret. Cluent. 77 causam illam totam. p. red. in sen. 37 idem sibi domicilium et vitae et mortis. Phil. 3, 33 *id* appetam atque -am. 14, 5 a quo populus Romanus . . . ita salutem D. Bruti -poposcit, ut (BELL. Hisp. 17, 2 salutem a tua clementia -imus petimusque, ut. VAL. MAX. 8, 5, 4). leg. 1, 8 aequalem aetatis suae memoriam -it. CAES. civ. 1, 56, 3 certas sibi -it naves (LIV. 34, 60, 5). PROP. 2, 25, 25 praemia. LIV. 24, 49, 4 bellum (CVRT. 7, 8, 5). MANIL. 3, 143. SEN. epist. 30, 12 mortem. 76, 20. CVRT. 6, 11, 36 tormenta in semetipsum. COLVM. 2, 10, 21 cannabis solum pingue . . . -it. 4, 9, 1 *sequens* deinde tempus . . . ampliorem curam *vitis* -it (SIL. 7, 235 cum optabile tempus -et dextras). 6, 37, 11 campus gravi gleba robora boum -it. LVCAN. 2, 533 pugnam (SIL. 17, 128 proelia. STAT. Theb. 10, 919 insanas . . . pugnas. FRONTIN. strat. 1, 11, 1. 2, 1, 3 PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 6 SVET. Otho 9). PERS. 5, 26 -ere fauces, ut. VAL. FL. 1, 199 summo -ere (*i. elicere*) fulmen Olympo. SIL. 3, 706 pugnarum eventus externaque fati -is. 11, 575 pacem. 15, 132 gravia ancipitis -it munera Martis. STAT. Theb. 12, 459 saeva supplicia (SVET. Galba 15). PS. QVINT. decl. 4, 15. 7, 1 cum adversus me tam gravia et crudelia -am. PLIN. epist. 1, 8, 2. SVET. Iul. 68 poenam in se ultro -erunt (RVFIN. hist. 1, 8, 8). Claud. 11 caedem. Vesp. 2 ludos extraordinarios (AVG. civ. 2, 14). FRONTO p. 214, 4 N. VLP. frg. Vat. 163 litteras rescriptas. PAVL. dig. 31, 87, 4 ratio -it id, quod (LACT. ira 10, 2 RVFIN. Adamant. 4, 3. PALLAD. hist. mon. II 5 ut vera -it ratio). sent. 5, 5^{a}, 10 causae instaurationem iure. APVL. met. 10, 26 mercedem mortis. TERT. nat. 1, 18 exempla. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 102 in -endis vanarum rerum spectaculis. NEMES. buc. 1, 27 laudem. ARNOB. nat. 2, 17 contraria sibimet atque inimica. 6, 27. 7, 1 *sacrificia*. 7, 51 *dea* modo haec appetat, modo illa -at. AVIEN. ora 4, 177 reliqua -unt notam. SYMM. epist. 4, 67 (68), 2 duo enim factu facilia . . . -it. SCHOL. Cic. Bob. p. 31, 11. 123, 12 licentiam sibi. p. 151, 10 VEG. mil. 2, 14. 3, 3 quas *annonarias species* a provincialibus consuetudo -it (AVELL. p. 73, 9. *adde*: COD. Iust. 1, 40, 10 ut ipsi iudices a provincialibus exigant et consueta -ant). HEGES. 1, 32, 7 pacem. 4, 7 l. 8 quid enim aliud ab his nisi parricidium adversus cives . . . -retur? (*potest ad 2a referri*). RVFIN. apol. Orig. 8 p. 602. hist. mon. 1 p. 393^{C} *sanitates* ad curas corporum. in Am. 4, 12/13. AVG. civ. 2, 19 ab illo probrosa. 13, 1. 15, 1. fid. et op. 12, 18 baptismum. LEO M. epist. 135, 2 veniam (EVG. TOLET. hex. praef. metr. 8). AVELL. p. 679, 29 CAEL. AVR. chron. 2, 69, 2 acut. 2, 12, 85 SIDON. epist. 4, 18, 4. CYPR. GALL. num. 578 otia pacis. FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 32, 19 DRAC. laud. dei 2, 443 BOETH. arithm. 1, 1 GREG. TVR. Franc. 4, 46. CORIPP. Ioh. 4, 1052 pretium . . . belli. EVGIPP. Sev. 6, 2. 14, 2. 28, 5. CARM. epigr. 424, 6 finem -o dolori. *nota*: SIDON. epist. 1, 3, 3 in quae *consilia* participanda -eris. **c** *absolute*: CAES. civ. 3, 85, 4 *est nobis* de proelio cogitandum, sicut semper -poposcimus. QVINT. decl. 324 p. 275, 25 adversarius sibi vindicat et in praemium operae suae -it. RVFIN. hist. mon. 20 si forte corporis sui aegritudo -at. AVELL. p. 117, 7 tanta laude quanta rerum magnitudo -it. VITA Caes. Arel. 2, 11 suppliciter -ens. **d** *seq. acc. c. inf.*: LIV. 22, 28, 9 sibi quisque -ere pellendos inde hostes ac locum capiendum. 36, 17, 9 cum Hypatam tuendam . . . -issent (SVET. Vit. 1 *coloniam* tutandam -issent). IVL. VAL. 1, 16 subiectos obsequi sibi Persae -unt. AVSON. 462, 4 munera sibi a procis . . . conferri . . . -it. SYMM. epist. 8, 71 (70) ornari eius officium . . . -imus. SCHOL. Cic. Bob. p. 293, 5 quam *rem* separatim sibi -erat exequendam *orator* (*potest ad 2a referri*). HYMN. Ambros. I 9, 4 nobis . . . adesse te -imus. RVFIN. hist. p. 955, 10 redhiberi sibi omnia in pristinum statum -it. PS. AVG. serm. 43, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 8, 6. dial. 2, 1, 2 qua *hora* solemnia (*sc. religionum*) populo agi consuetudo -ret (*v. supra l. 24*). AVELL. p. 2, 22 SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 222, 17 CASSIOD. hist. 3, 7 p. 952^{C} GREG. TVR. Franc. 5, 4. COD. Iust. 5, 8, 1, 1 sponsalia . . . reddi . . . sibi . . . -unt. VEN. FORT. carm. 3, 2, 6 GREG. M. in euang. 15, 2 moral. 15, 68 BENED. reg. prol. **e** *seq. infinit.*: TAC. hist. 3, 19 pergere Cremonam . . . -unt. ARNOB. nat. 2, 49 audire -imus. 3, 22 illorum *deorum* neque natura -at ingeniosum aliquid aut sellularium scire. GREG. TVR. Franc. 2, 27 campum pugnae praeparare -it. COD. Iust. 9, 9, 15 pr. neque in . . . provinciam . . . transmitti iure -itur. **f** *seq.* ut, ne: VOPISC. Tac. 6, 8 teque . . . convenio petens, obsecrans ac libere . . . -ens, ne. SYMM. epist. 2, 66 (65), 1 amicitiae semper ratio -it, ut (*v. supra l. 15*). 5, 65. 25, 3. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 668 *id* ratio -it, ut. VEG. mil. 1, 2 rerum ordo -it, ut (POMER. 3, 28, 2). NECTAR. Aug. epist. 90 PS. AVG. serm. 302, 3 CASSIAN. inst. 12, 14, 3 LEO M. epist. 158 AVELL. p. 60, 3. 656, 6. 661, 18 clementiam vestram -imus, ne. RVRIC. epist. 3 VEN. FORT. carm. 5, 1, 9.

2 ***speciatim***: **a** *i. q. aliquod negotium vel munus sibi gerendum expostulare, expetere, fere ubique cum dativo personae*: CIC. inv. 2, 144 quam volet sibi rem a magistratu -ito. S. Rosc. 95 *tene* tibi partes istas -isse, ut? (Scaur. 31 SVET. Tib. 25 Cal. 56). Catil. 2, 6 quis sibi urbanas insidias caedis atque incendiorum -erit. 3, 14 sibi procurationem incendendae urbis. Sull. 52 illam sibi officiosam provinciam -poposcit, ut (LIV. 29, 10, 7). Sest. 99 sibi gubernacula patriae. Mil. 100 hoc denique ipso die . . ., si quae dimicatio capitis *est* futura, -o. Phil. 13, 11 hanc mihi dispensationem . . . -o. Att. 5, 2, 1 cui -enti mea mandata cetera universe mandavi. CAES. civ. 1, 57, 1 qui sibi id muneris -erant. LIV. 22, 22, 14 ministerium restituendorum domos obsidum mihimet -o. 25, 6, 23 asperrima quaeque ad laborem periculumque -imus. VAL. MAX. 3, 2, 6 militiam . . . sibi -poposcit. SEN. epist. 76, 20 (*in imag.*) amor enim, ira, cupiditas pericula -erunt. CVRT. 5, 11, 6 custodiam corporis tui externus et alienigena non -rem. 9, 6, 14 pericula . . . pugnas nobis -imus (TAC. Agr. 11 pericula [*opp.* detrecto]). SIL. 3, 226 (*in imag.*) ausa sibi Libye rerum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ere frenos. 11, 49 imperia ac patriae pereuntis habenas. 11, 59 summi partem -ere iuris (*i. consulatus*). 15, 17 regimen. PLIN. epist. 6, 16, 3 quo libentius suscipio, -o etiam quod iniungis. SVET. Aug. 26 qui sibi nomine exercitus -rent *consulatum*. AMPEL. 20, 2 *Fabii* bellum Veiens peculiariter sibi -erant. SERV. auct. Aen. 3, 23 ad investigandos latrones sibi negotium -poposcit. COD. Iust. 11, 59 (58), 17 (16) illud (*sc. canonis solutionem sim.*) . . . -i. **b** *i. q. aliquem alicuiusve traditionem ad puniendum vel ad supplicium postulare, publice exposcere*: CIC. Flacc. 5 hunc etiam si tota Asia -it ad supplicium (HIRT. Gall. 8, 38, 3 LIV. 21, 44, 4 CVRT. 10, 9, 16 TAC. hist. 3, 11. SVLP. SEV. chron. 2, 44, 2 in quod *supplicium* -retur). dom. 13 qui Cn. Pompeium interficiendum -poposcit. p. red. in sen. 33 altera *pars* me -ere . . . putabatur (*bis*). Sest. 46 *cum* me unum -rent. Cael. 70 adulescentia non ad rei p. poenas, sed ad mulieris libidinosae delicias -itur (SVET. Tit. 6 ad poenam). CAES. civ. 3, 110, 5 hi regum amicos ad mortem -ere . . . consuerant. OV. met. 1, 200 ausum talia -unt. LIV. 2, 13, 7 ad Cloeliam obsidem -endam (*sc. tradendam*). 21, 6, 8 ad ducem ipsum in poenam foederis rupti -endum. 21, 10, 6 auctorem culpae et reum criminis -unt. 21, 10, 12 si nemo *Hannibalem* -ret, devehendum in ultimas maris terrarumque oras (21, 18, 4. 37, 45, 16 SIL. 2, 30 IVST. 32, 4, 8). 22, 33, 3. 38, 33, 1. 3. VAL. MAX. 1, 7, 3 quae (*sc. fata patriae*) . . . Decium -erunt (*i. ad se devovendum*). *huc traham*: SIL. 3, 202 scitatur pestis . . . quosnam populos -at hiatu. TAC. hist. 1, 84 ad sanguinem et caedem -erint ordinem *senatorium*. ann. 1, 23 centurionem . . . morti -it (*nota dativ.*). TERT. resurr. 15 (*in imag.*) cum humana censura . . . ministros facti cuiusque -it. IVST. 17, 3, 20 eum sub belli comminatione -bat (*i. traditionem exposcebat*). VIR. ill. 21, 2 eam in servitutem. **c** *t. t. de sermone militum sumptus, sed proxime accedit ad 2 b, i. q. provocare in pugnam*: HIRT. Gall. 8, 8, 4 ne maioris multitudinis species accidere hostibus posset quam ipsi -issent. LIV. 2, 49, 2 si sint duae roboris eiusdem in urbe gentes, -ant haec Volscos sibi, illa Aequos. LVCAN. 5, 296 infestoque ducem -ere voltu. VAL. FL. 5, 634 Persen simul et Minyas -imus hostes. IVST. 12, 8, 3 sibi regem eorum privatum hostem -it. VIR. ill. 14, 1 Veientes sibi hostes familia Fabiorum privato nomine -it. *Gudeman.*

dēpositārius, -a, -um [*a* depositum. *Th.*]. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δεποσιτάριος· καθαιρέτης. **1** *is, apud quem deponitur*: VLP. dig. 16, 3, 1, 36 omni actione -um liberari. COD. Iust. 4, 34, 12 (*a. 531*) si . . . unus ex his (*heredibus*) contingentem sibi portionem a -o accepit, . . . et postea -us . . . depositum perdiderit *eqs.* VEREC. in cant. 2, 37 'reddam' velut -us, quia apud eum quae fecerint, deposita sunt facta, et ideo . . . istorum -us demonstratur (*Christus*). IVLIAN. epit. novell. 66, 1 litterae -i solae non sufficiunt depositori ad plenissimam depositi dati probationem. 81, 1. **2** *is qui deponit* (*cf.* VLP. dig. 16, 3, 7, 2 solet . . . ratio haberi -orum, hoc est eorum qui depositas pecunias habuerunt): VLP. dig. 16, 3, 7, 2. 3. -orum ratio habetur . . . quasi renuntiaverint deposito. item quaeritur, utrum ordo spectetur eorum qui deposuerunt an vero simul omnium -orum ratio habeatur. 42, 5, 24, 2 vindicari eos (*nummos*) posse puto a -is.

*°**dēpositio**, -ōnis *f. a* deponere. *formae in* INSCR.: depostio: CORP. XI 6474 (*Pisauri*). depossio: INSCR. christ. Rossi I 62 (*a. 341*) *et saepe, item* deposio (CORP. XI 4033 [*Capenae, a. 345*]); deposicio: CARM. epigr. 792, 6 (*Treveris*) CORP. XIII 7653 (*Germania sup.*). deposecio: INSCR. Bonn. Jahrb. 105 p. 132. depopossio: CORP. XI 4034 (*Capenae, a. 345*). dipossio: CORP. XI 2841, 4 (*Volsiniis*). diposisio: INSCR. christ. Leblant II 458 R. p. 135. ⟨d⟩aep(ositio): CORP. X 1357, 1 (*Nolae, a. 553*). *notatur*: ⟨de⟩pos(itio): CORP. IX 1389, 6 (*Aeclani*). ⟨de⟩poss(io): CORP. VIII 25332, 9 (*Carthagine*). depssio: CORP. X 8139, 1 (*Stabiis, a. 401*). dep.: CORP. X 1342, 2 (*Nolae, saec. IV*). dposio: CORP. VIII 20316, 3 (*Aïn-Rûa*). dps: CORP. X 1387 (*Nolae*). IX 1387, 2 (*Aeclani*). dp: CORP. VI 32941, 1 (*Romae*). IX 1373, 4 (*Aeclani, a. 462*). GLOSS. compositio, obductio vel collocatio, redditio, κατάθεσις, καταθήκη. *legitur inde a* QVINT. *apud pedestris sermonis scriptores.*

1 *generatim:* *actio deorsum ponendi*: RVFIN. Orig. in gen. 7, 1 celebrat *pueri* diem -is (*v. l.* depulsionis) a lacte. PS. SORAN. quaest. med. 147 pulsus qui fit per . . . systolem i. e. arteriae -em (*opp.* allevatio). CAEL. AVR. acut. 3, 7, 73 saltum . . . non extensione vel conductione fieri, sed levatione ac -e. MART. CAP. 9, 974 arsis est elevatio, thesis -o vocis ac remissio. MAR. VICTORIN. gramm. VI 40, 16 est . . . arsis sublatio pedis, thesis -o pedis. DIONYS. EXIG. Procl. fid. p. 412[C] seminis. *i. q. exoneratio*: CASS. FEL. 51 ventris (61 ORIBAS. syn. 1, 17 p. 820. COD. Iust. 6, 23, 28 pr. [*a. 530*] superflui ponderis). *in imagine: i. q. finis periodi:* QVINT. inst. 11, 3, 46 vocis declinationes, prout aut verborum dignitas aut sententiarum natura aut -o aut inceptio . . . postulabit. *i. q. finis versus*: FORTVN. gramm. VI 281, 10 -o est qua perspicitur, qua specie metrum finiatur (*cf.* 286, 25. *al. apud* GRAMM.). *nota i. q. donarium*: ITALA Luc. 21, 5 (cod. d) lapidibus bonis ornata est (*agitur de templo*) et -bus (ἀναθέμασι, VVLG. donis). *i. q. positio*: ORIG. in Matth. 18, 71 quod in Latino habet 'a constitutione mundi', in Graeco sic habet: a -e mundi *eqs.* *i. q. deiectio a magistratu*: HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 971 dolore -is suae congregant populos. NOVELL. Iust. 42 rubr. de -e Anthimi. GREG. M. epist. 12, 31 *al.* *i. q. amissio*: armorum: CHALC. comm. 169 HIER. chron. a. Abr. 2393 *al.* carnis: IREN. 1, 30, 14 mundalis carnis. VVLG. I Petr. 3, 21 carnis sordium. RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 carnis praeputii. AVG. civ. 10, 22. corporis: RVFIN. Orig. in Rom. 3, 2 AVG. praed. sanct. 12, 24. 14, 28 ARNOB. in psalm. 137 p. 542. curae: EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916[B] foditur . . . mens saecularium -e curarum. dignitatis: VLP. dig. 48, 19, 8 pr. linteorum: LEO M. serm. 71, 3. membrorum: AVG. contin. 14, 31 (*i. concupiscentiarum*). oneris: AVG. epist. 67, 2. pignoris: AMBR. hex. 4, 4, 14. vestis: HIER. epist. 79, 7 vestis et aurati socci. vetustatis: LEO M. serm. 50, 1. *i. q. demolitio*: VLP. dig. 4, 2, 9, 2 aedificii. VVLG. II Petr. 1, 14 tabernaculi mei (*i. corporis*). *t. t. in re medica*: ORIBAS. syn. 6, 24 p. 110 quando . . . phlegma obtinuerit, -o fit horrore (συστολαὶ γίνονται καὶ φρῖκαι).

2 *speciatim:* **a** *i. q. collocatio custodiendi vel asservandi causa facta*: FLORENT. dig. 16, 3, 17, 1 id . . . agitur ea -e, ut *eqs.* VLP. dig. 26, 7, 5 pr. pecuniarum (26, 7, 7, 3. 46, 5, 7 PAVL. dig. 41, 1, 31, 1). 26, 7, 7, 7 si non fiat -o. 33, 1, 3, 2 patrimonii. 46, 5, 7 pecuniae . . . -e in vicem satisdationis fungitur. ISID. orig. 5, 25, 24 pignoris. *iuncturae apud* ICTOS *usurpatae*: -is causa: VLP. dig. 16, 3, 1, 2. 26, 7, 5 pr. cautio: SCAEV. dig. 36, 3, 18, 1. condicio: VLP. dig. 4, 3, 9, 3. 16, 3, 1, 22. lex: VLP. dig. 16, 3, 5, 2. pretium: VLP. dig. 47, 8, 2, 28. *i. q. professio, enuntiatio*: COD. Iust. 2, 42 (43), 3, 3 (*a. 293*) testium -es (GREG. M. epist. 3, 6. 7). 1, 4, 19 (*a. 505*) per -es cum sacramenti religione celebrandas (4, 66, 3 [*a. 530*]). 4, 20, 17 (*a. 528*) ex ipsis -bus testimonium . . . arguere. 2, 55 (56), 4, 3 (*a. 529*) hoc litigatoribus . . . vel scriptis vel -bus . . . manifestum facientibus. 2, 55 (56), 4, 5 (*a. 531*) sin . . . in scriptura . . . aut in -e nihil tale appareat. 7, 37, 2, 1 (*a. 531*) solutae pecuniae. IVLIAN. epit. novell. 83 (84), 324 suas -es per scripturam declarare. **b** *i. q. sepultura, funus*: AVG. epist. 38, 2 corporis (153, 10 POSSID. vit. Aug. 31). CASSIAN. conl. 19, 1, 1 prioris abbatis . . . anniversaria -o sollemniter curabatur (*cf.* VICT. TONN. chron. II p. 200, 541, 1 prodecessoris sui -em celebrans. SERM. Corp. Vind. 21 p. 330, 9 -em . . . celebramus. ALC. AVIT. epist. 14 p. 47, 16). FRG. liturg. 2 p. 263 ut . . . per -em corruptibilem incorruptionis limen aperires (*sc. deus*). SACR. Leon. p. 454 preces . . . quas in famuli tui Silvestri episcopi -e deferimus. POL. SILV. fast. Febr. 22 -o sancti Petri et Pauli. GREG. TVR. Franc. 10, 31 de kalendis Octobribus usque -em domni Martini bina in septimana ieiunia. vit. patr. 15, 2. EVGIPP. Sev. 41, 1 diem -is. 44, 6 annus sextus -is. *passim legitur in* INSCR. *christ., velut* CORP. XI 2573 (*Clusii, a. 290*) *cf. Caesar, Observationes ad aetatem titulorum latinorum christianorum definiendam spectantes (Bonnae 1896) p. 24.* *i. q. obitus*: EVGIPP. Sev. 46, 5 in die -is eius occurrens. PASS. Barth. 9 p. 149, 9 factum est . . . tricesimo die -is eius.

opp.: allevatio (PS. SORAN. quaest. med. 147), elevatio (MART. CAP. 9, 974), levatio (CAEL. AVR. acut. 3, 7, 73), receptio (AVG. praed. sanct. 12, 24), sublatio (MAR. VICTORIN. gramm. VI 40, 16), susceptio (AMBR. hex. 4, 4, 14).

dēpositīvus, -a, -um *a* deponere. *t. t. gramm.*: DIOM. gramm. I 337, 14 ex hac (*neutri*) forma sunt et illa verba in quibus nec agentis nec patientis significatio plene dinoscitur . . ., ut sedeo sudo . . . nescis enim agat quis an patiatur. quae quidam supina dixerunt, alii absolutiva appellant, non nulli -a nominant.

dēpositor, -ōris *m. a* deponere. *is qui deponit*: [QVINT. decl. 266 p. 88, 17 tyrannidis. *lemma.*] PRVD. apoth. 179 -r Patris Natique insane negator. BOETH. cons. 5, 1, 45 nisi eo loco pecuniam suam -r obruisset. *in re iudiciali*: VLP. dig. 16, 3, 1, 37 si -r decesserit. IVLIAN. epit. novell. 81, 1.

dēpositōrium, -ī *n. a* deponere, depositor. *locus, ubi aliquid deponitur*: GLOSS. παράθεμα. IREN. 3, 4, 1 cum apostoli quasi in -um dives plenissime in eam (*ecclesiam*) contulerint omnia quae sint veritatis. *Jachmann.*

dēpositum, -ī *n. v. sub* depono.

dēpossio *v.* depositio.

dēpost *adv. et praep. a* de *et* post. POMP. gramm. V 273, 26 praepositio praepositioni non iungitur . . . quomodo male loquuntur modo, ita dicunt '-t illum ambulat'. *cf.* EXPLAN. in Don. gramm. IV 517, 24. *i. q. post*: *de loco*: *praep.*: ITALA exod. 26, 23 (Ottob.) -t tabernaculum (ἐκ τῶν ὀπισθίων, VVLG. post tergum tabernaculi). II reg. 2, 30 (Legion. marg.) reversus est -t Abner (ὄπισθεν ἀπὸ τοῦ Ἀ., VVLG. omisso Abner). III reg. 17, 11 (Ps. Aug. spec. 82 p. 582, 7 *et* VVLG.). IV reg. 21, 15 (Lucif. reg. apost. 8) quoniam proiecti sunt -t me et erant -t me et erant exacerbantes me (*aliter* LXX *et* VVLG.). Marc. 8, 33 (cod. k) vade -t me (ὀπίσω μου, VVLG. retro me). VVLG. psalm. 77, 70 -t fetantes (ἐξόπισθεν τῶν). Soph. 1, 6. VITAE patr. 6, 2, 8 colligebat spicas -t nos. LIB. iubil. 49, 21. HIST. Apoll. rec. B 50 -t tribunal . . . processit. *adv.*: PASS. Theodoret. 1 p. 605 Ruin. ligatis -t manibus. *de tempore*: CORP. VIII 9162 (*a. 227*) -t cuius morte(m).

dēposteā *a* de *et* postea. *i. q. postea*: LEX Sal. capit. 1, 12. *L.*

dēpostulātor, -ōris *m. a* depostulare. *i. q. qui ad poenam deposcit*: TERT. apol. 35 nec ulli magis -es christianorum quam vulgus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēpostulo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* postulare. *i. q. valde postulare*: 1 *generatim*: Bell. Hisp. 1, 5 auxilia sibi. Theod. Mops. in Thess. 5, 26 ab invicem debere -are. *seq. acc. c. inf.*: Theod. Mops. in Ephes. 5, 27 sic eos colligatos esse erga uxores caritatis ratio -bat. 2 *speciatim*: a *i. q. deposcere* (*v. p. 590, 68*): Tert. scorp. 7 si noster quoque deus ... martyria sibi -asset. b *aliquem ad puniendum deposcere* (*v. p. 591, 7*): Tert. resurr. 34 p. 74 hominem perditio. scorp. 8 *Danielum* a Chaldaeis delatum et -atum.

dēpotento, -āre *a* de *et* potentare *vel* potens. *i. q. potentia privare*: Itala exod. 1, 10 (Lugd.) -emus eos (κατασοφισώμεθα αὐτούς, Vvlg. sapienter opprimamus).

dēpotior, -īrī *a* de *et* potiri. Gloss. -or ἀπολαύω. -itur ἀπολαύει.

dēpōto, -āvī, -ōtus, -āre *a* de *et* potare. *i. q. potare*: Sol. 23, 4 fucant vellera, ut ad ruborem merum -ent cocci venenum. Marcell. med. 16, 50 sevum ovium decoctum et cum vino austero -otum. *part. perf. pass. pro adi.* **dēpōtus**. *i. q. magis ebriosus*: Gloss. -ior μεθυστικώτερος.

dēpraedātio, -ōnis *f.* *a* depraedari. *legitur inde ab* Itala *et* Lact.

1 *i. q. depopulatio, direptio, vastatio, spoliatio, rapina*: a *absolute*: Itala Ier. 30, 16 (Rufin. Orig. in Ier. 8, 5) omnes qui devastaverunt te, dabo in -em (εἰς ἀπώλειαν, Vvlg. in praedam. Vvlg. Iudith 10, 12 quod dentur vobis in -em). Lact. epit. 54 (59), 9 mutuae -es. 66 (71), 3 more latrocinii -o et vastitas fiet. Firm math. 3, 5, 10 post maximam -em vel ... rapinas vel ... furta. Schol. Iuv. 8, 94 propter -em iniustam. Hier. in Is. 6, 11 (*in imag.*) ipsae reliquiae *populi* sunt in -em. 13, 6/7 venit a domino -o, quam nos diximus vastitatem, ut servaremus metaphoram. Vvlg. Is. 33, 1 cum consummaveris -em. III Esdr. 8, 78 sumus traditi ... regibus terrae in gladium et captivitatem et -em. Rvfin. Greg. Naz. orat. 66 p. 53, 14 efficiuntur oves in -em avibus caeli. Ps. Rvfin. in Am. 5, 12 -um ... audacia. Avg. civ. 1, 7 quidquid ergo vastationis ... -is ... commissum est. 22, 22. quaest. hept. 1, 108 p. 55, 15 factam esse ... caedem et -em (Avg. epist. 185, 7, 30. Oros. hist. 3, 12, 19 post caedes, incendia -esque). serm. 146, 2. Cod. Theod. 10, 4, 1 (*a. 313*) super eius calumniis vel -bus deferre querimoniam. 16, 8, 14 (*a. 399*) removisse -is huiusmodi functionem. 7, 18, 15 (*a. 406*) se ad -es vel latrocinium (Mirac. Theclae 1 p. 170, 28) contulerint. Leo M. serm. 70, 4 *quamvis* tyranno ... vasa antiquae -is erepta sint. epist. 17 nequissimae -is exemplum. Hyd. chron. II p. 24, 134 provincias magna -e subvertunt. p. 28, 172 acta illic -e. Salv. gub. 5, 43 quibus rem -o tulit (*an* tollit?), vitam tollat exactio? Max. Tavr. hom. 96 Ennod. opusc. 1, 8 p. 263, 21. 1, 23 p. 267, 23 cotidianae -is auctus successibus. 1, 69 p. 280, 14. 3, 100 -is impetus. dict. 8, 1 p. 446, 4 Cod. Iust. 1, 54, 6, 5. 12, 36, 9 si quis barbaris ... facultatem -is (*i. praedae*) in Romanos dederit. Evgipp. Sev. 44, 5 de barbarie frequentissimae -is educti. Ferrand. epist. 7, 9. Isid. Goth. 5 chron. II p. 269 cuncta gladio et -e vastantes. *nota i. q.* μετοικεσία: Chron. Alex. chron. I p. 127, 293 in ipsa -e (Exc. Barb. p. 314, 23 Fr. *ubi* depredicationi *traditur*). b *additur genet.*: Itala Ezech. 34, 22 (Apon. 2 p. 32) *oves* non erunt ultra in -em (προνομήν, Vvlg. rapinam) bestiarum. Cassiod. chron. II p. 159, 1327 Siciliae. p. 160, 1349 Francorum. inst. div. 17 p. 1134b urbis Romae (var. 12, 20, 4). Ios. c. Ap. 2, 83 fecit templi -em. Avg. civ. 1, 6 simulacrorum. epist. 185, 7, 30 domorum. Chron. Gall. chron. I p. 654, 65 Gothorum. Hyd. chron. II p. 22, 96 Suevorum. p. 29, 179 latrocinantum -o perpetratur. Cod. Iust. 2, 6, 5 cum gravi damno litigatorum et -e (*i. spoliatione bonorum*). Greg. M. dial. 4, 22. moral. 15, 31 proximorum. Evgipp. Sev. 31, 4 Alamannorum saeva -e vastari. Corp. III 7000 ut -e potiorum omnia sua commoda ... deperdant. *adiect. pro genet.*: Paneg. 11, 1 exhaustae provinciae ... -e barbarica. Symm. epist. 8, 27, 1 hunc piraticae -is ictum. Sidon. epist. 6, 10, 1 -is Gothicae turbinem.

2 *i. q. corruptio*: Cod. Theod. 1, 16, 7 (*a. 331*) absit ab inducendo eius, qui officio princeps dicitur, -o. 8, 10, 3 (*a. 400*) compulsor (*i. admonitor*) arguitur in -e convictus. Greg. M. moral. 21, 7 mentem suam contra adversarii -em vindicat.

dēpraedātor, -ōris *m.* *a* depraedari. Gloss. grassator latro, -r. crassator -r, ergo grassatur depraedatur. Not. Tir. 92, 23a.

i. q. qui depraedatur, spoliator, depopulator, exactor iniustus: Edict. imp. Diocl. II 5 -es ipsius rei publicae tantum in dies rapiant, quantum habere censeant. Marcell. Aug. epist. 136, 2 Romanae provinciae. Ps. Avg. serm. 160, 2 cum tenebrarum terminum quasi quidam -r splendidus ... attigisset. Cod. Theod. 11, 1, 32 (*a. 412*) -r fraudium pareat. Cassiod. in psalm. 67, 6 quid ergo -r eorum pati poterit. Mvtian. Chrysost. hom. 29, 1 latrones, malefici, sepulcrorum -es. *i. q. corruptor*: Avg. epist. 262, 5 tuos captivatores et -es putans. in psalm. 38, 11 depraedaris hominem, cave -em.

dēpraedico, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* praedicare. *i. q. denuntiare, praedicare*: Tract. in Luc. 1, 2 pater filium -vit (*cod.* depraecavit, *praecedit* praedicavit, vociferatus est). Epist. pontif. Thiel Gelas. 43, 4 revelationem patris vestri -o (κηρύττω).

***dēpraedo**, -āvī, -ātum, -āre (**dēpraedor**, -ātus sum, -ārī) *a* de *et* praedare (-i). *forma activa* (*non respiciuntur part. praes. et gerund.*): Itala Zach. 2, 8 *l. 39* Dict. 2, 16 Schol. Iuv. 8, 98 Fvlg. aet. mund. 161, 1 Didasc. apost. 44, 20 Rvfin. Adamant. 1, 10 Vvlg. Is. 33, 1 Avg. mor. eccl. 1, 10, 17 Marcell. chron. II p. 70, 410. 96, 502, 1 auct. p. 106, 539, 4. 540, 2 Mar. Avent. chron. II p. 234, 509 Verec. in cant. 6, 16 Cassiod. hist. 11, 9 p. 1192B Iord. Rom. 323 Get. 13, 76. 21, 110. 22, 115. 53, 273 Greg. Tvr. Franc. 2, 27 Lex Visig. 8, 1, 9 Greg. M. in euang. 11, 1 moral. 8, 82 Isid. Goth. 32 chron. II p. 280. Gloss. -atus depeculatus. *legitur inde ab* Apvl. Vlp. dig. Itala, *deest poetis, frequentant prae aliis* Avg. (*9ies*) Hyd. chron. (*20ies*) Iord. (*10ies*).

1 *proprie i. q. depopulari, vastare, spoliare*: a *aliquid*: Vlp. dig. 3, 5, 5, 5 (3) *qui negotia* -andi causa accedit. 47, 14, 1, 1 *abigei* proprie hi habentur qui pecora ... quodammodo -antur. Apvl. met. 8, 29 regionem. Itala num. 31, 9 (Aug. quaest. hept. 4, 62) omnia quae possederant et virtutem eorum -ati sunt (ἐπρονόμευσαν, Vvlg. depopulati). Ezech. 26, 10 (Wirc.) *et* 26, 12 (Weing.) exercitum tuum (προνομεύσει τὴν δύναμίν σου, Vvlg. vastabunt opes tuas). Ps. Cypr. singul. cler. 40 omnia sibi amputans concupiscentiae certamina (*i. tollit*). Paneg. 5, 8 quae ... -ando vastaverunt. Ivst. 3, 7, 5 Spartam. 24, 6, 3 agros (Dict. 2, 16 agri ... -ati). Hil. op. hist. frg. 3, 8 basilicas. Schol. Iuv. 8, 98 *provinciae* sunt ... -atae (Hyd. chron. II p. 21, 90). 8, 106 Siciliam (Hyd. chron. II p. 23, 120). Fvlg. aet. mund. 161, 1 templum -at. Hier. in Is. 6, 11 p. 100 terram Iudaeam. Vvlg. thren. 3, 51 (*in imag.*) oculus meus -atus est animam meam. Ezech. 29, 19 -bitur manubias eius et diripiet spolia eius. I Macc. 6, 3 *civitatem* (Iord. Get. 13, 76 civitates publice). Didasc. apost. 44, 20 ecclesias (Greg. Tvr. Franc. 2, 27). Avg. epist. 111, 1 domos. in psalm. 54, 6 thesauros tuos ... -ari et vastare molitur. c. Faust. 22, 98 p. 706 (*in imag.*) quam eius membra -retur gens tenebrarum. quaest. hept. 4, 62. Mar. Avent. chron. II p. 234, 509 partem Galliae (Hyd. chron. II p. 21, 91). Marcell. chron. II p. 70, 410 -ata urbe (Isid. Goth. 32 chron. II p. 280). p. 90, 502 -atam Thraciam (*seq.* devastata est). p. 92, 482, 2 Larissam (*praecedit* depopulatus est). auct. p. 106, 539, 4 Liguriam ... -at. p. 106, 540, 2 Antiochia ... -ata. Hyd. chron. II p. 21, 86 *et saepe*. Cassiod. hist. 11, 9 p. 1192B Roma est ... -ata (Iord. Rom. 325). Iord. Rom. 287 Gallias. 323 opes -atas (*pro abl. abs.* Get. 21, 110). *al.* Lex Visig. 8, 1, 9 aliquid auferre vel -are. Mart. Brac. iact. 2 (*in imag.*) gloriam laudis ... hostiliter -ati sunt.

b *aliquem spoliare, praedam agere, furari*: Itala Zach. 2, 8 (Ambr. fid. 2, 4 [3], 36) quae *gentes* -verunt vos (σκυλεύσαντα, Vvlg. spoliaverunt). Filastr. 56, 3 ut vulpes ... plurimos. Dares 10 cum ea (*Helena*) mulieres aliquas -antur. Ambr. Abr. 2, 9, 63 aurea ... secum auferant et -entur Aegyptios. epist. 32, 5 -atus est perdicem illum diabolum (*seq.* abstulit ei ... divitias. Hesych. in lev. 27, 28/29 p. 1175C *seq.* spolia). Vvlg. Iob 24, 9 pupillos. Is. 10, 13 principes eorum. Is. 33, 1 Ezech. 39, 10 -buntur eos quibus praedae fuerant. Rvfin. Adamant. 1, 10 *eos* tamquam hostes ... -atos. Avg. mor. eccl. 1, 10, 17 (*in imag.*) si ab haereticis non fuerint -ati (*i. erepti*). epist. 35, 4 oves vestras ... luporum more -amur. in psalm. 38, 11 -aris hominem, cave depraedatorem. Verec. in cant. 6, 16 dolent cotidie -ari *populi*. Iord. Get. 22, 115 -atis Vandalis ... finitimos -antes. Greg. M. dial. 3, 37 p. 312C boves et iumenta. in euang. 1, 1, 1 -ari ergo desiderat qui thesaurum publice portat in via. moral. 8, 82 in itinere -ari formidat. Isid. Goth. 33 chron. II p. 280 Suevos. c *absolute*: Heges. 4, 22, 2 confluentibus plurimis ad -andi licentiam. Avg. in psalm. 148, 8 non furantur, non -antur, non adulterantur. Hyd. chron. II p. 17, 46 *barbari* caede -antur hostili. Marcell. chron. II p. 100, 517, 1 usque Thermopylas ... Getae equites -ati sunt.

2 *translate, i. q. decipere, corrumpere*: Itala Col. 2, 8 (Cypr. patient. 2 *al.*) videte, ne qui vos -etur per philosophiam (ὁ συλαγωγῶν, Vvlg. decipiat). Ambrosiast. in II Cor. 11, 7 ut non occasionem acciperent -andi (11, 10 occasionem quaerebant -andi eos). 12, 19 volentes -ari eos. in I Thess. 2, 5 ut possent ipsi sine invidia simpliciores homines -ari. *Gudeman.*

dēpraesentiārum *adv.* [*mutatum ex* impraesentiarum. *Th.*]. *i. q. modo, statim*: Petron. 58 alioquin iam tibi -m reddidissem. 74 ut -m intellegas.

dēpraesento, -āre [*a* de *et* praesentare. *Th.*]. *i. q. summam praesentem numerare*: Chalc. comm. 159 ut si ... debitor ... diu tractum debitum -et.

dēprāns, -ndis *adi.* [*a* de *et* prandere *ductum esse videtur, sicut* deses *a* desidere. *Th.*]. *i. q. impransus*: Naev. com. 20 -i autem leoni obdas oreas (*sic trad.*).

dēprāvātē *v. sub* depravo.

dēprāvātio, -ōnis *f.* *a* depravare. *legitur inde a* Cic. [Rhet. Her. 1, 6, 10 *v. p. 595, 31.*]

i. q. deformatio, corruptio: *proprie de facie, corpore sim.*: Cic. fin. 5, 35 si peccetur distortione et -e quadam ac motu statuque deformi. de orat. 2, 252 oris -o. Sen. epist. 24, 16 pedum manuum articulorum omnium -es. Chalc. comm. 237 oculorum (Cael. Avr. chron. 1, 4, 69). Cael. Avr. chron. 1, 1, 6 vultus. *sensu ethico*: Cic. div. 2, 136 ne *somniorum ratio* nostra superstitione et -e superetur. leg. 1, 29 -o consuetudinum (off. 3, 69 consuetudinis). off. 3, 105 -o et foeditas turpificati animi. part. 127 *ut* defensor ...

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

non re, sed -e verbi sese urgeri queratur (*opp.* interpretatio verbi. *cf.* PS. QVINT. decl. exc. Paris. 7 p. 401, 26 vertetur . . . in -em legis determinatio). TERT. adv. Marc. 4, 3 p. ±28, 7 euangelii. LACT. ira 15, 4 hinc extitit in hominibus naturae suae -o (AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 109). CHALC. transl. p. 44^{A} sensuum, p. 52^{B}. comm. 172 humani iudicii. 200 vel imprudentia vel -e. HIL. op. hist. 1, 5 corruptio euangeliorum, -o fidei. AMBR. hex. 1, 4, 12 AVG. civ. 19, 9 PS. AVG. serm. 62, 4. COD. Theod. 16, 2, 18 (*a. 368?*) paganorum animi contra sanctissimam legem quibusdam sunt -bus excitati. 16, 6, 4 pr. (*a. 405*) *ibid.* pravitas.

dēprāvātor, -ōris *m. a* depravare. GLOSS. -or (*vel* -ur) minorator (*vel* -ur). SCHOL. Ter. p. 132, 36 legum contortor: conturbator vel -r. *i. q. corruptor*: IREN. 3, 16, 2 -es *euangelii* (*i. perverse interpretantes*). AVG. serm. ed. Mai 71, 1 diabolus fidei -r. AVELL. p. 357, 14 -bus . . . fidelium. PETR. CHRYS. serm. 96 p. 470^{C} *ut* de doctore -r existeret.

dēprāvātus, *abl.* -ū *m. a* depravare. GLOSS. -u deornatu.

✱**dēprāvo,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* pravus. *Th.*]. GLOSS. ἀφανίζω. διαφϑείρω. ἐκφαυλίζω. στερίσκω. -atus deornatus. -atum deformatum. *cf. l. 11.* *legitur inde a* TER.

i. q. a recto deflectere, deformare, foedare, corrumpere:

1 *aliquid, proprie et translate*: TER. Phorm. 697 nihil est . . . quin male narrando possit -arier (*cf.* SPART. Pesc. 1, 2 quae magna sunt in eorum honorem, ab scriptoribus -antur). VARRO ling. 5, 5 vetustas pauca non -at, multa tollit. 9, 11 ut eorum (*puerorum*) -ata corrigant crura (*sim. de partibus corporis morbidis*: PLIN. nat. 11, 150 uni animalium homini -antur *oculi*. NEMES. cyn. 161 articulos. CHIRON 294 labrum superius -are incipiet *equus*. *cf.* VEG. mulom. 2, 39, 1 labia eius . . . -antur. HIER. in Ezech. 16, 4 p. 147 membra tenerrima *infantium*). ling. 9, 18 quae *consuetudo* est -ata (*opp.* recta). 10, 60. RHET. Her. 1, 6, 10 fabula veri simili, imitatione -ata (depravatione *pars codd. cf.* CIC. de orat. 2, 242 ridiculum, quod ex quadam -ata imitatione sumi solet. · QVINT. inst. 6, 3, 6). CIC. Font. 25 quid spe aut metu -atum . . . videretur. Mur. 27 Arch. 8 Phil. 1, 33. fin. 1, 17 *opp.* corrigere. 1, 50 naturam (2, 33. 3, 11. RVT. LVP. 2, 6 *virum* -ato naturae beneficio in mulierem convertere. AVG. civ. 14, 11 *syn.* vitiare, *opp.* sanare atque corrigere. 14, 13). div. 2, 96 quaedam contra naturam. leg. 1, 47 sensus nostros . . . non scaena -at (OPTAT. 3, 12 p. 101, 12). 2, 38 mores (off. 2, 71 corrupti mores -atique. ad Q. fr. 1, 1, 19 PLIN. paneg. 53 AVG. civ. 2, 23). Brut. 130 naturale quoddam stirpis bonum degeneravisse, vitio -atae voluntatis (AVG. civ. 12, 9 naturae bonum). SEN. clem. 2, 7, 4 quas *arbores* aliqua -vit causa. benef. 4, 11, 5 *officia*. epist. 94, 30. dial. 2, 5, 2 personarum deformitas et -ata facies (SCRIB. LARG. 101 -atam faciem in utramlibet partem. 255). QVINT. inst. 9, 3, 100 vel inania verba in hos modos -arunt. TERT. anim. 39. IREN. 2, 7, 2 imaginem similitudinis (*opp.* similitudinem servasse). PANEG. 10, 15. PALLAD. 1, 7, 1. HIL ad Const. 1, 3 rectam apostolorum regulam. in Matth. 27, 1 -ata convertat. PRISCILL. tract. 1, 4. 7, 113. AMM. 30, 4, 13 iudicia. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 4 veritatem historiae. HIER. epist. 53, 7, 2 sententias. VVLG. III reg. 11, 4 -atum est cor eius per mulieres. Esth. 16, 7 regum studia. prov. 10, 9. II Petr. 3, 16 quaedam difficilia intellectu, quae indocti . . . -ant (στρεβλοῦσιν) sicut et ceteras scripturas. AVG. civ. 13, 14 origine -ata velut radice corrupta (*generis humani*). COMM. apol. 174 mentes acerbas. SVLP. SEV. chron. 2, 5, 2 -atis adulatione omnium animis. 2, 51, 10 cuncta . . . somno, desidia -ata. Mart. 20, 1 CAEL. AVR. chron. 2, 1, 25 *al.* *additur* in *c. acc.*: SEN. epist. 44, 6 *bonum* -ari in malum non potest. ad: AMM. 29, 1, 19 institutum hominis ad partem pessimam -antes. *additur* ab: GELL. 15, 5, 1 sicut alia verba . . . deflexa ac -ata sunt a ratione recta et consuetudine.

2 *aliquem*: a *proprie de facie, corpore sim.* (*cf. l. 26*): SEN. epist. 101, 12 tu . . . me debilites licet . . .; -es licet, dum monstroso et distorto temporis aliquid accedit. dial. 3, 1, 4 foeda . . . facies -antium se atque intumescentium. *nota*: FVLG. myth. 3, 9 Midam Apollo . . . asininis auribus -vit. *adde i. q. vexare*: COD. Theod. 12, 1, 1 (*a. 313* = COD. Iust. 10, 32, 14) si quis fuerit eiusmodi infortunio -atus, ut debeat sublevari *de curia*. b *sensu ethico i. q. seducere, decipere* (*seq.* ut *l. 82*, quominus *p. 596, 2*): CIC. leg. agr. 2, 97 in vetere fortuna illos natos . . . copiae -bant. Catil. 4, 22 dementia aliqua -ati. Tusc. 3, 2 malis moribus opinionibusque nat. deor. 3, 91 utrum poetae Stoicos -arint an Stoici poetis dederint auctoritatem. fin. 1, 30 omne animal . . . id facere nondum -atum, ipsa natura incorrupte atque integre iudicante (*cf.* 2, 31. 33 quamvis -atae non sint *bestiae*, pravae tamen esse possunt). Att. 10, 4, 5 alter . . . indulgentia videlicet nostra -atus. 10, 18, 1 ad Brut. 1, 18 (9, 26), 4. ANTON. epist. Cic. Phil. 13, 35 assentationibus et venenatis muneribus (CIC. *ibid.* corrumpere). CAES. civ. 1, 7, 1 a quibus (*inimicis*) deductum ac -atum Pompeium. SALL. Iug. 15, 2 senatus magna pars gratiā -ata. RVT. LVP. 2, 2 habendi cupiditate -atus. LIV. 45, 23, 10 plebem nostram consiliis. APVL. apol. 18 paupertas . . . neminem impotentia -vit. 78. 85 hoc usque a vobis . . . puerum -atum, ut . . . recitet. Plat. 2, 27 consilio et suadela -ata multitudo. Socr. 3 p. 125 se. MAR. VICTORIN. in Eph. 1 praef. p. 1235^{B} Ephesii a pseudoprophetis -ati (*cf.* HIL. in Matth. 25, 8). LACT. inst. 6, 18, 14 iustum pravitas hominum -are non poterit, quominus. PS. AVR. VICT. epit. 17, 4. HIL. in Matth. 14, 8 metu atque exemplo -atus et victus *populus*. c. Const. 7 *al.* VVLG. deut. 18, 20 Sirach 22, 20. AVG. civ. 1, 33 -ati rebus prosperis. 13, 14. 18, 51. 19, 8. gen. ad litt. 11, 20 p. 353, 4 ut omnino diabolus esset non voluntate -atus, sed ita creatus (POMER. 1, 3, 2). COMM. apol. 216. SVLP. SEV. chron. 1, 13, 6 quod his *opibus* neque integris corruptus neque amissis -atus est. 1, 46, 2 *al.* ZACCH. 2, 5. COD. Theod. 1, 4, 1 (*a. 321*) *opp.* corrigere. OROS. hist. 1, 3, 1 humanum genus libidinibus. 7, 16, 2. VEREC. in cant. 2, 20 prava *natio* quia se odiosis actibus -vit. *accedit unde*: ab: LACT. inst. 4, 30, 7 -ati sunt ab itinere recto. AMBR. hex. 6, 4, 22 nec . . . parentes a subole -antur (*i. ab amore prolis avertuntur*). HIER. in eccles. 1 p. 394 a recto (PROSP. in psalm. 104, 25). in Philem. 1, 1 p. 746 a fide recta (FACVND. defens. 1, 4 p. 545^{C} a vera . . . fide). PASS. Cassian. 1 a confessionis perseverantia. de: OPTAT. 1, 12 p. 14, 9 haeretici de sinu ecclesiae impiis sensibus -ati. ex: MART. CAP. 2, 163 si autem *Manes* -antur ex corpore (*i. exuuntur*), Larvae perhibentur ac Maniae. *accedit* ad: AVG. gen. c. Manich. 1, 23, 39 non enim ad cultum idolorum aliquo terrore -ati sunt. *speciatim i. q. pretio sim. corrumpere, persuadere*: AMBR. obit. Valent. 17 missus pretio -atus sine mandati effectu rediit (COD. Theod. 1, 16, 3 *a. 319* = COD. Iust. 7, 49, 2).

part. perf. pass. adv. **dēprāvātē**: *i. q. perverse*: CIC. fin. 1, 71 de quibus (*voluptate, dolore*) neque -e iudicant neque corrupte *infantes pueri et bestiae*.

deriv.: depravatio, depravator, depravatus. *L.*

dēprecābilis, -e *a* deprecari. *i. q. exorabilis*: VVLG. psalm. 89, 13 -is esto super servos tuos (παρακλήϑητι. *v. p. 601, 65*).

dēprecābundus, -a, -um *a* deprecari. *i. q. valde precans*: TAC. ann. 15, 53 ut Lateranus . . . -us et genibus principis accidens prosterneret.

✱**dēprecātio,** -ōnis *f. a* deprecari. *de sensu*: SERV. Aen. 2, 154 execratio autem est adversorum -o. AMBR. in psalm. 118 serm. 22, 14 ἀξίωσις, hoc est -o. EXC. Bob. gramm. I 553, 1 -o ἀποιωνισμός. HIER. in Zach. 2, 6 p. 828 -o domini quod graece significantius dicitur λιτάνευσις κυρίου. AVG. epist. 149, 13 qui distinctius latine locuti sunt, praedicationibus utebantur in optandis bonis, -bus vero in devitandis malis. CASSIOD. in psalm. 39, 1 -o quoque significat . . . frequentissimam precem. 60, 1 -o est assidua quidem communisque supplicatio. GLOSS. -o δέησις. ἱκεσία. παράκλησις. ἀποτροπιασμός. precatio. frequens oratio. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, sed praeter* PLAVT. *deest poetis. frequentant* CIC. (25^{ies}) VVLG. (37^{ies}). [*dub.*: SEN. contr. 10, 3, 3 PLIN. nat. 28, 19.]

I *i. q.* ***depulsio,*** *aversio malorum per preces vel quo alio modo, intercessio, petitio auxilii necnon pacis vel reconciliationis*: CIC. Verr. 5, 112 quae -o est . . . ei reliqua? p. red. in sen. 31 qui mea pericula . . . vestra -e nudarunt (*praecedit* supplex obsecrasset). Rab perd. 26 huic quidem afferet aliquam -em periculi aetas illa. Att. 11, 16, 2 Fufio spem -is afferunt. epist. 4, 7, 6 precibus tardiores, quod ius adeundi, cum ipsi -e eguerimus, non habemus, gratia tantum possumus, quantum victi. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 1 non . . . erit -i locus. RVT. LVP. 1, 20 nihil enim valebat assidua pro fratre ac misericors -o (FLOR. epit. 2, 18, 4 habita pro his -o nihil valuit). LIV. 40, 23, 7. 42, 14, 2 omnis et defensio et -o legatorum respuebatur. 42, 48, 3. CVRT. 5, 3, 13 abnuens -em pro illis non convenire fortunae (*praecedit* supplicum precibus repugnavit). PETRON. 107 interpellavit -em supplicii. QVINT. decl. 259 p. 56, 23. VLP. dig. 21, 1, 17, 5 delicti. TRYPH. dig. 4, 4, 37 nulla -o adulterii poenae (26, 7, 55, 1). TERT. orat. 9 petitio vitae in pane, exomologesis debitorum in -e. patient. 13 p. 20 haec patientia corporis precationis commendat, -is affirmat. adv. Marc. 4, 10 resignati (*i. violati*) ieiunii culpam -e delesse (pudic. 6 sanguinem Achab -e delevit). VVLG. Sirach 34, 20 -o offensionis . . . exaltans animam (βοήϑεια). PS. VEN. FORT. vita Remed. 9, 27 det etiam -o eius . . . omnibus . . . tranquilla pacis tempora (*i. intercessio*). *fortasse huc pertinet*: PS. PRIMAS. in Hebr. p. 721^{A} quod *genus paenitentiae* -o baptismi potest appellari. *nota i. q. recusatio*: QVINT. inst. 1 prooem. 2 qua ego ex causa faciliorem mihi veniam meae -is arbitrabar fore.

II ***vehemens precatio***: A *generatim*: 1 *i. q. obsecratio, supplicatio, necnon vi praepositionis debilitata preces,* δέησις: CIC. Cluent. 8 qua -e mihi saepius utendum esse intellego. p. red. ad Quir. 7 non . . . -e rediit. Sest. 27 quae . . . mutatio non -is causa est facta Phil. 5, 20 nulla *erat* aequitatis -o. Att. 2, 24, 3 ut appareret noctem et nocturnam -em intercessisse. LIV. 43, 17, 8 iusta -o haec visa. SEN. contr. 10, 5, 1 ultima Olynthi -o est. PETRON. 18 secundum hanc -em lacrimas rursus effudit. QVINT. inst. 9, 1, 32 obiurgatio, promissio, -o, obsecratio. decl. 333 p. 314, 15 contra omnem meam -em publica auctoritas nititur. PRISC. gramm. III 239, 24 etiam sine -e (*i. voto*) solent hoc modo (*i. optativo*) uti pro indicativo. ITALA I Tim. 2, 1 (Aug. c. Faust. 12, 36 epist. 149, 12) deprecor fieri -es (παρακαλῶ . . . δεήσεις, VVLG. obsecro . . . fieri obsecrationes. *cf.* AVG. *l. c.* pro eo quod Latinus vester habet obsecrationes, ille posuit δεήσεις, proinde alii codices non habent obsecrationes, sed -es). EVTR. 1, 15

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

matris -e superatus. HIL. in psalm. 54, 4 triplex ... in exordio ratio precationis est edita. prima enim ea est, ut inaudiatur oratio, sequens est, ne dispiciatur -o. 118 he 1 inusitatam ac novam -em prophetae ... invenimus. in Matth. 8, 3. PS. HIL. libell. 11 ceterum est -o et adoratio, exomologesis et interpellatio et votum quae omnia sua habent tempora. OPTAT. Aug. epist. 202ª, 4, 9 ex communi -e. HIER. epist. 122, 1 quod ignotus ad ignotum audeo scribere, Hedyliae fecit -o. AVG. in psalm. 89, 14 ille deprecatur qui -em fundit. CASSIAN. conl. 19, 2, 4 cum refragatio nostrae -is (*i. precum*) excluderet. SACR. Leon. p. 309. 325. RVRIC. epist. 2, 58 p. 438, 3 -e veniae. FAVST. REI. serm. 29 p. 337, 26. GREG. TVR. Iul. 21 quid fidelis -o consequatur. Andr. 19. COD. Iust. 11, 60 (59), 1, 1 quidquid vel potentia ... elicuit vel furtiva -o. PASS. Tarach. 10 cum magna -e lacrimarum. **2** *i. q. dei supplicatio, oratio (non semper in* VVLG. *ab I A vel I B 2 potest distingui)*: PS. RVFIN. in psalm. 54, 2 quando in divina pagina oratio et -o simul ponitur (*sc.* VVLG. III reg. 9, 3 psalm. 38, 12) a se invicem differunt quia est quando aliquid honestum petimus ... -o vero pro evitandis malis (*revera utraque vox promiscue habetur*). BOETH. herm. pr. 1, 4 p. 70, 26 -o oratio est. HIER. c. Pelag. 1, 5 ad deum in cunctis operibus -o. in Dan. 10, 2 p. 553 ne transitoria et fortuita videatur -o. PSALT. Rom. 30, 23 exaudisti vocem -is meae ([VVLG. orationis] 39, 3 [VVLG. preces]. 65, 20 [VVLG. orationem] VVLG. psalm. 27, 2. 139, 7). 140, 1 intende voci -is meae (VVLG. voci meae). VVLG. III reg. 8, 30 exaudias -em servi tui (9, 3. Esth. 13, 17 psalm. 6, 10. 38, 13. 60, 2. 144, 19 Sirach 4, 6. 35, 16 Luc. 1, 13, *fere ubique gr.* δέησις, *hic illic* προσευχή, *ex. gr.*: III reg. 9, 3 psalm. 65, 19 PASS. Paul. 3). III reg. 8, 54 cum complesset ... -em. I Esdr. 9, 8 facta est -o nostra apud dominum. Esth. 8, 5. psalm. 16, 1 intende -em meam (85, 6 intende voci -is meae. 129, 2 in vocem -is meae. 141, 7 ad -em meam. *adde* psalm. 65, 19 attendit voci -is meae). psalm. 21, 25 neque despexit -em pauperis. 118, 169 Phil. 1, 4 Iac. 5, 16 *al.* PS. RVFIN. in psalm. 5, 2 placent deo verba nostrae -is (SACR. Leon. p. 332). ZACCH. 1, 25 p. 1094ᴬ sub religiosa -e (*alibi* preces). GREG. M. in euang. 2, 3 *phantasmata peccatorum* vocem nostrae -is premunt. PALLAD. hist. mon. II 19 p. 377ᶜ praevaluit autem -o et instantia orationis ad demonstrandam calumniam (*potest etiam ad I vel II B 1 b referri, gr.* ἡ δέησις). PASS. Petr. 5.

B *speciatim*: **1** *precatio veniae*: **a** *excusatio, purgatio: generatim*: PLAVT. Capt. 522 neque -o perfidiis meis nec male factis fuga est. CIC. Att. 11, 7, 7 quorum -o est facilis. VATIN. Cic. epist. 5, 10ª, 1 de Catilio nescio quid ad me scripsisti -is diligentissimae. HIRT. Gall. 8 praef. 1 cum ... recusatio non difficultatis excusationem, sed inertiae videretur -em habere. IVST. 11, 3, 7 non precibus nec -e. SIDON. carm. 22, 6 ne haec ipsa longitudinis -o longa videatur. EVGRAPH. Ter. Phorm. 1011 obiurgationem ...-e mitigat. *huc traham i. q. expiatio, propitiatio,* ἱλασμός: ITALA num. 5, 8 (Lugd.) praeter arietem -is per quem deprecabitur (τοῦ ἱλασμοῦ, VVLG. pro expiatione). 29, 11 (Lugd.) praeter de peccati -e (τῆς ἐξιλάσεως, VVLG. in expiationem). I Ioh. 2, 2 (Cypr. epist. 55, 18) -o pro delictis nostris (ἱλασμός, VVLG. propitiatio). VVLG. Sirach 35, 3. 5 -o pro peccatis (ἐξιλασμός). **b** *technice apud rhetores de genere causae,* προπαραίτησις. *definitur*: RHET. Her. 1, 14, 24 concessio est, cum reus postulat sibi ignosci. ea dividitur in purgationem et -em ... -o est, cum et peccasse et consulto fecisse confitetur et tamen postulat, ut sui misereantur (2, 16, 23. 24. *fere isdem verbis posteriores, velut* CIC. inv. 1, 13. 15. 2, 104. ISID. orig. 2, 5, 8 *fusius.* MAR. VICTORIN. rhet. p. 191, 17. 288, 12 *al. adde* MART. CAP. 5, 458). RHET. Her. 1, 11, 18 constitutio est prima -o defensoris cum accusatoris insimulatione coniuncta. 2, 25, 39. 2, 30, 49 voluntario facinori nullam esse excusationem imprudentiae et iustam -em paratam. CIC. inv. 2, 105. 111 de orat. 2, 339. 3, 107 alii habent -em aut miserationem. 3, 205 -o, obsecratio ... purgatio ... optatio atque execratio. part. 131 ad eius facti -em ignoscendi petenda venia est. QVINT. inst. 3, 6, 13. 5, 13, 5 aut defensio est criminis aut imminutio aut excusatio aut, ut quidam putant, -o. 7, 4, 17. 9, 2, 3. 11, 1, 52. 11, 3, 172.

2 *i. q. execratio, devotio*: CIC. Q. Rosc. 46 quis enim -e deorum, non conscientiae fide commovetur. PLIN. nat. 28, 12 extat Tucciae Vestalis incesti -o. 28, 20 iam parietes incendiorum -bus (*sc. formulis precum, quibus incendia depellantur*) conscribuntur.

dēprecātiuncula, -ae *f. a* deprecatio *deminutive*. SALV. eccl. 3, 8 dans reo -ae speciem non reatus securitatem.

dēprecātīvus, -a, -um *a* deprecari. *t. t. rhetorum de specie causarum (v. supra l. 52)*: FORTVN. rhet. 1, 16 p. 93 venia ... aut purgativa aut -a *eqs.* SVLP. VICT. rhet. 58 p. 350 inveniemus ... aut remotivas esse huiusmodi causas aut -as. MART. CAP. 5, 457 ad -am potius admovendum est qualitatem, quae veniali specie continetur. *t. t. grammaticorum, de specie orationis i. q. optativus*: PRISC. gramm. II 449, 23 iste modus pro optativo ponitur vel -o. BOETH. herm. pr. 1, 1 p. 35, 13 est prima oratio (*i. genus dicendi*) -a, ut 'Iuppiter ... ullis' (*Verg. Aen. 2, 689. cf. Arist. Poet. 1456ᵇ 12* εὐχή). 1, 4 p. 71, 4 herm. sec. praef. p. 9, 7. 2, 4 p. 95, 17 alia est -a *oratio* ut 'assit ... dator' (*Verg. Aen. 1, 734*). syll. categ. introd. p. 767ᴮ orationis species sunt quinque ... -a 'ferte ... secundi' (*Verg Aen. 3, 529*). ISID. orig. 2, 21, 20 *sententiae* -ae, ut 'eripe me ... malis' (*Verg. Aen. 6, 365*).

dēprecātor, -ōris *m. a* deprecari. *legitur inde a* CIC. *v. q. qui pro alio precatione malum depellit, intercessor, orator, patronus, advocatus*: CIC. Manil. 35 cum ad eum ... legatos -esque misissent. Flacc. 1 honoris potius L. Flacci me adiutorem futurum quam miseriarum -em. Sest. 27 -es salutis meae. Balb. 41 -es huius periculi missos videtis (42). Planc. 102 *me* -em fortunarum tuarum ... profitebor. Att. 11, 8, 2 misit filium non solum sui -em (*i. purgatorem*), sed etiam accusatorem mei. 11, 14, 1. epist. 2, 13, 2 -em me pro illius periculo praebeo. 3, 10, 1 rogando -es. 15, 15, 2 CAES. Gall. 1, 9, 2. 6, 4, 5 usi -bus Remis. LIV. 36, 35, 5 defensor -rque vobis adero. 38, 10, 2. 44, 14, 7. PAVL. FEST. p. 182 *'oratores' dicuntur* alias pro -bus ut Terentius (*Hec. prol. 9*) 'orator venio'. SEN. epist. 28, 10 accusatoris ... partibus fungere ... iudicis ... -is. TAC. hist. 3, 31 orant, ut causae suae -r assistat. 4, 69 abstinerent armis, impetrabili venia et paratis -bus. VERVS Fronto p. 131, 4 N. adhibeo tibi -es, humanitatem ipsam. APVL. apol. 60 intercessoribus et -bus. 102 reum -em *facere institui.* TERT. apol. 40 -es dei (*gen. obiect.*) esse coeperunt (*i. petitor veniae pro peccatis*). adv. Marc. 2, 26 p. 372 Moysen ... -em, immo et prohibitorem irae *dei* ... Christum ... patris -em et oblatorem animae suae pro populi salute. PS. TERT. haer. 8 Christus pro hominibus -r et advocatus. PACIAN. epist. 3, 9 p. 65 parumve idoneus -r (*praecedunt* advocatus, patronus). SCHOL. Cic. Bob. p. 10, 20 ad hoc impetrandum pro se -es adhibuisse. AMBR. exc. Sat. 1, 20 -r sollicitudinis, depulsor maeroris. HEGES. 5, 22, 1 RVFIN. Orig. princ. 2, 7, 4. SIDON. carm. 14, 4 facti mei -em. *nota adiect. vice*: SEN. dial. 5, 28, 1 ubique enim causae *irascendi* supersunt, nisi -r animus accessit. *f.* **dēprecātrīx**, -īcis. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454 humanam opponit necessitatem quasi -em *peccati.* AVG. bon. coniug. 10, 11 cuius delicti non habent hortatrices nuptias, sed -es.

dēprecātōrius, -a, -um *a* deprecator *vel* deprecari. *i. q. deprecando inserviens*: VVLG. I Macc. 10, 24 scribam et ego illis verba -a. AVG. c. Faust. 20, 17 haec vox accusatoria est, non -a.

***dēprecor**, -ātus sum, -ārī *a de et* precari. depreco: GLOSS. II 43, 53. 361, 38. V 189, 17. *inde part. perf. pass.*: APVL. met. 11, 25 ITALA III reg. 8, 23 (Aug. spec. 23) IVST. 8, 5, 4 RVFIN. hist. 6, 14, 7 COMM. apol. 645 AVG. epist. 4, 2 VEN. FORT. vita Leob. 15, 49 LIB. iubil. 19, 5. *praes. pass.*: VEREC. in cant. 8, 16 deus spiritaliter -atur. *de significatione*: GELL. 7 (6), 16 tit. verbum '-or' a poeta Catullo inusitate quidem, sed apte positum et proprie, deque ratione eius verbi exemplisque veterum scriptorum (*sc.* ENN. scaen. 134. 138 CATVLL. 92, 3 CIC. Verr. 3, 192 leg. agr. 2, 100 Sull. 72 Caecin. 30 rep. 6, 2) *laudat has significationes* valde precor, oro, supplico, detestor, execror, depello, abominor, abigo, amolior, propulsare, defensare, παραιτεῖσθαι (*cf.* NON. p. 290). DIFF. Suet. p. 283 Rf. qui orat etiam precatur ... at qui rogat non utique orat, sed -atur quod etiam imperiti ad -andum descendunt. p. 287 precamur deos, -amur homines (GRAMM. suppl. 288, 10). DIFF. ed. Beck p. 78, 38 precari rogare est, imprecari male dicere, -ari excusare et purgare est (AGROEC. gramm. VII 115, 3 ISID. diff. 1, 321. 437 BEDA gramm. VII 284, 24). SERV. Aen. 12, 931 nec -or: non refuto, non recuso (SCHOL. Stat. Theb. 8, 116 *laudans praeterea* LVCAN. 9, 213). AVG. epist. 149, 13 precari ... esse precando bona optare, imprecari mala ... -ari ... mala precando depellere. GLOSS. λιτανεύω. ἀξιῶ. παρακαλῶ. depreconum (?) ἀποκηρύσσω (depraeconor *dubitanter Götz*). -atur παραιτεῖται. ἀπεύχεται. ἱκετεύω. -at ἀξιοῖ. παρακαλεῖ. -atus es rennuisti aut rogasti. -are excusare vel expurgare (*laudans* CIC. Verr. 3, 192 *ex Gellio*). -antes ἱκετεύοντες. παρακαλοῦντες. ad -andum πρὸς τὸ καλέσαι. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *deest ex. gr.*: TER. HOR. TIB. GRATT. MANIL. GERM. CELSO PHAEDRO COLVM. MELAE PERS. PLIN. nat. SIL. MART. IVV. MIN. FEL. PORPH. SOL., *singulis habent locis*: RHET. Her. NEP. VERG. PROP. VITR. VELL. COMM., *binis*: ENN. PLAVT. VAL. FL. STAT., *ternis*: SALL. VAL. MAX., *frequentant*: CIC. (*68ies*) LIV. (*39ies*) HIER. VVLG. (*100ies*). [*dub.*: CIC. fin. 2, 79 RVT. LVP. 1, 7 SEN. contr. 10, 3, 3.]

I *i. q.* ***precando aliquid avertere*** *conari, detestari, propulsare, defensare, flectere, necnon recusare,* παραιτεῖσθαι (*cf.* GELL. 7, 16, 9 -or signat abigo et amolior vel prece adhibita vel quo alio modo), *fere ubique de malis, incommodis periculisque depellendis*: **A** ***aliquid,*** *perraro cum dativo personae, saepius ab aliquo*: ENN. scaen. 134 cum meae vitae parcam, letum inimico -er? 138 quibus nunc aerumna mea libertatem paro, quibus servitutem mea miseria -or (*v.* GELL. *l. c.*). VARRO frg. Gell. 3, 14, 3 huius periculi -andi gratia (CIC. Verr. 6, 146 Sest. 9 ASIN. Cic. epist. 10, 31, 3 CAES. civ. 1, 5, 1 BELL. Alex. 57, 6 NEP. Att. 12, 2 LIV. 3, 58, 1 ITIN. Alex. 50). RHET. Her. 4, 13, 19 supplicium (Rab. Post. 31. Tusc. 2, 52 nullum genus supplicii -atus est neque recusavit). CIC. de orat. 1, 90 ad extremum -ari aliquid et conqueri. 3, 9 cum sibi non incolumem fortunam, sed exilium et fugam -retur (*nota zeugma cum* 'fortunam' *i. q. exoraret*). part. 29. Verr. 2, 157 si ullam ab sese calamitatem poterit -ari (p. red. ad Quir. 9). 3, 192 avaritiae ne crimina frugalitatis laudibus -etur (*v.* GELL. 7, 16, 11). 6, 125 civis mortem ac sanguinem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(CAES. Gall. 7,40,6. SALL. Iug. 24,10 non iam mortem neque aerumnas, tantum modo inimici imperium et cruciatus corporis -or. OV. fast. 2,103 mortem non -or. Pont. 1,2,59 saepe precor mortem, mortem quoque -or idem). Verr. 6,162 virgarum vim (SVLP. SEV. chron. 2,43,4 vim regiam). Caecin. 30 ut excusatione summae stultitiae summae improbitatis odium -etur? (*v.* GELL. *l. c.*). Cluent. 81 quam *invidiam* . . . oratio mea -ata est (rep. 6,2 Claudi invidiam Gracchi caritas -batur, *v.* GELL. propulsabat, defensabat. TAC. ann. 4,31 SVET. Cal. 10). Catil. 1,27 ut a me . . . patriae querimoniam detester ac -er. Balb. 18 -andae malevolentiae causa. Font. 36 iratos animos atque . . . impetus. Phil. 11,17 illam ignominiam a familia -atus est. BRVT. Cic. ad Brut. 1,17,2 (LIV. 5,9,3. 27,20,13 PS. FRONTIN. strat. 4,5,2). CAEL. Cic. epist. 8,12,1 ab eo -rer iniuriam . . . impetrare a me non potui (LIV. 34,3,4 non ius, sed iniuriam -antur [*zeugma*]). RVT. LVP. 2,4. LIV. 8,32,17 poenam (40,15,9 nullam -or poenam. CVRT. 6,10,37 TAC. ann. 2,50. 3,51 SVET. Aug. 5). 8,35,3 iram (39,35,2 PLIN. paneg. 67). 26,29,8 senatus praeiudicium. OV. met. 2,98 -or hoc unum quod vero nomine poena, non honor est. SEN. contr. 1,2,7 cum -eris intrantis amplexus. 1,7,10 famem. 2,4,3 nihil. CVRT. 6,10,29 ne hanc quidem exhibendae veritatis fidem (*i. documentum ex tormentis sumptum*) -or (*i. recuso*) poena. QVINT. decl. 298 p. 176,2 animadversionis notam. TAC. ann. 1,78 centesimam rerum venalium . . -ante populo. 3,54 *offensiones* inanes . . . iure -or. 4,41 tacita suspicionum, vulgi rumorem, ingruentem invidiam -atur. 11,6 circumsistunt Caesarem, ante acta -antes. FRONTO p. 192,11 N. siquis quid remurmurat aut -atur. p. 238,11 praedones neque quidquam negare aut . . . -ari ausi sunt (*potest etiam de excusando accipi*). CAPITOL. Aur. 29,5 nihil magis timuit et -atus est quam avaritiae (saevitiae *Peter*) famam. IVST. 8,4,6 aut rogantem *bellum* aut -antem (11,3,5 OROS. hist. 3,16,2. *adde* IVST. 8,5,4 remissio -ati belli, *i. a bello abstinendi*). 11,9,14 non mortem, sed dilationem mortis (*zeugma*). 11,10,11 introitum. SVLP. SEV. chron. 2,13,7 gentis suae perniciem -atur. MACR. somn. 1,5,4 ut obscuritatis -etur offensam. 2,15,26 ad -andam alterius moventis necessitatem. *nota i. q. benigne recusare quasi onus vel incommodum*: QVINT. inst. 2,12,12 praecipiendi munus. PLIN. paneg. 55 mortales istos . . . titulos aut -eris aut temperes. 59 cum tropaea, cum statuas -aris. 84 cognomen Augustarum (*seq.* recusare). SVET. Aug. 52 dictaturam. PANEG. 12,10 imperium oblatum. MACR. sat. 7,5,5 diu hoc a se officium -atus (*i. ut munere exsolveretur rogavit*). *huc traham*: TAC. ann. 1,76 Achaiam ac Macedoniam onera -antis levari . . . placuit. 12,62 cum magnitudinem onerum apud senatum -rentur, cuncta repetivere. *accedit* pro: CIC. de orat. 2,201 omnia me pro amicorum periculis, nihil umquam pro me ipso -atum. PETRON. 108 nec quidquam pro me -bar. HIER. epist. 21,32 pro filiae salute. *seq.* ne: CAES. Gall. 2,31,4 unum petere ac -ari . . . ne se armis despoliaret. quin (*cf. p. 602,5*): LIV. 3,58,8 nihilum -ans, quin . . . privatus iterum in se saeviret (*sed fortasse uterque locus ad II A 1 pertinet*).

B ***absolute***: PLAVT. Epid. 687 te profecto nil moror mihi -ari. CIC. Sest. 32 sive illa vestis mutatio ad luctum ipsorum sive ad -andum valebat. Tusc. 5,56 necessariis Catuli -antibus. CAES. Gall. 4,7,3 quod Germanorum consuetudo sit . . . quicumque bellum inferant, neque resistere neque -ari. 5,6,2 neque recusandi aut -andi causa legatos ad Caesarem mittere audebant (6,4,2 legatosque -andi causa ad Caesarem mittunt. CVRT. 5,3,11 IVST. 37,1,1). BELL. Alex. 35,1 legati -atum venerunt. 68,1. SALL. or. Cottae 9 ego cuius aetati mors propior est, non -or. VERG. Aen. 12,931 equidem merui, nec -or (*v.* SERV. *p. 598,53*). OV. am. 2,9,26 'vive' deus 'posito' si quis mihi dicat 'amore', -er. LIV. 3,58,3 tot Claudiis -antibus. 6,26,2 -andi potestatem habueritis. 8,33,6. 29,15,12 orare atque obsecrare, ut sibi senatum adire ac -ari liceret (29,15,14. *possunt ad II A 3 referri*). 42,46,4. 45,34,14. SEN. contr. 1,7 thema: -ante patre (9,1 thema). 10,3,2 roga, -are. SEN. dial. 3,2,5 -antium lacrimis. CVRT. 5,9,10 PETRON. 49. VAL. FL. 7,454 etiam nunc -or . . . insontem . . . dimitte parenti. PLIN. epist. 10,31,5 SVET. Iul. 1 Tib. 2 Claud. 21 APVL. met. 4,12. 6,2 VVLG. gen. 16,2 Iob 41,3. *accedit* pro *aliquo*: CIC. dom. 113. Planc. 102 pro uno filio duo patres -amur. Lig. 31 cum mihi apud te locus sit etiam pro altero -andi. Brut. 1,12 (9,21),2 quod tua mater . . . -atur pro pueris. LIV. 37,6,4. 38,9,3 SEN. contr. 7,2(17),12 VELL. 2,86,2 VAL. MAX. 4,7,1 QVINT. decl. 286 p. 151,8. 328 p. 292,1 TAC. hist. 4,42 SVET. Vit. 14 APVL. apol. 100. TERT. pudic. 2 pro populo peccatore. 19 HYG. fab. 63 p. 62. 72 p. 76 HIER. epist. 22,39,3 (50,5,2) VVLG. exod. 8,9 lev. 9,7 *persaepe, sed difficile ad diiudicandum annon plerique loci ad II vel III pertineant.* *seq.* ne: PLAVT. Asin. 946 si voltis -ari huic seni, ne vapulet (*nota dativ.*). BELL. Alex. 58,4 -aturque, ne hostili adventu Cordubam diriperent (69,2). OV. epist. 3,77 exagitet ne me . . . tua, -or, uxor. 15,170 spem modo ne nostram fieri patiare caducam, -or. LIV. 5,12,1 Verginio -ante, ne infelicior domi quam militiae esset. 36,5,5 -ari, ne se nudos . . . Romano bello obiceret. 40,38,4 SEN. contr. 1,7,10. SEN. dial. 11,9,6 pro se -ari, ne exules essent. PLIN. epist. 3,16,10 -retur, ne mori pergeret. IVST. 23,2,7 HIL. ad Const. 1,1.

II *i. q.* ***valde precari***, in quo, *ut ait* GELL. 7,16,3, de praepositio ad augendum et cumulandum valet. **A** ***generatim*** *i. q. exōrare, rogare, obsecrare, precibus appetere, valde desiderare sim.*:

1 *aliquid vel aliquem expostulare* (*accedit* ab, *hic illic* pro, *semel* de): **a** *cum obi. solo*: CIC. Verr. 4,10 pauca a vobis. leg. agr. 2,100 si quid deliquero, nullae sunt imagines quae me a vobis -entur (*cf.* GELL. 7,16,3). p. red. ad Quir. 7 *me* lacrimae sordesque lugubres a vobis -atae sunt. 16 *me* consules . . . Italia cuncta semper a vobis -ata est. Planc. 102 non ego meis ornatum beneficiis a vobis -or. de orat. 3,74 paululum equidem de me -bor et petam a vobis, ut. epist. 12,24,2 ad pacem -andam (IVST. 7,6,16 VIR. ill. 2,9). Sull. 72 quam multorum hic vitam est a L. Sulla -atus (*laudatur a* GELL. *l. c.*). Sest. 76 salutem (Scaur. 46). BELL. Afr. 89,4 vitam sibi (EPIT. Alex. 60 IVST. 16,1,1). SEN. contr. 2,3,4 mortem vitiatione meruit, accusatione -atur *mortem*. CVRT. 7,2,2 nihil . . . pro me -or (QVINT. decl. 328 p. 291,21 nihil rogabo, nihil -or. DICT. 3,21. *v. etiam infra l. 44*). QVINT. inst. 4,1,52 quid desideremus aut -emur. TAC. hist. 1,41 paucos dies exsolvendo donativo -atum. PIVS VLP. dig. 1,6,2 ne auxilium . . . denegetur his qui iuste -antur (= coll. 3,3,2 IVST. 12,2,1. 20,2,11). APVL. met. 2,28 ad ultionis solacium exiguum vitae spatium -amur. 8,10. TERT. apol. 1 *veritas* nihil de causa sua -atur (*i. rem obsecrando meliorare non conatur*). IVL. VAL. 2,14 indigenis id petentibus ac -antibus. LACT. inst. 6,20,12 misericordiam (HIER. epist. 45,3,2 FAVST. REI. serm. 10 p. 62,16. 21 p. 309,6). IVST. 11,9,14 dilationem mortis (*cf. p. 599,32*). 17,2,9 concordiam. 20,3,1 facultatem victoriae. HIL. ad Const. 1,6 PRISCILL. tract. 4,7. DICT. 3,21 parvulis non animam parentis, sed cadaver -antibus. SCHOL. Cic. Bob. p. 10,24. 150,10 huic pares humanitatis eventus -atur. HIER. epist. 10,3,3. 21,2,5. 22,32,5. PELAG. in I Cor. 8 p. 941[a] lumen sapientiae suppliciter -atur. VVLG. iud. 11,37. III reg. 2,20 petitionem unam parvulam. MART. CAP. 2,206 veritatem. CASSIAN. conl. 16,8,1. AVELL. p. 61,3 ad -andi suffragium sunt relapsi. COD. Iust. 1,27,1,9 hoc etiam -antes exoramus precibus sanctae Mariae. *nota fere i. q. exoptare*: VAL. MAX. 4,3,6 Samnitibus istam sapientiam -atus est. IVL. VAL. 2,29 tibi imperium Medorum -or. **b** *seq.* ut, ne: CIC. Rab. Post. 2 illud tamen -or, ut . . . ne quid ad eas ruinas addendum acerbitatis putet. QVINT. decl. 330 p. 299,27 necesse habeo -ari, ut alas, etiamsi irasceris. PS. APVL. Ascl. 41 hoc tantum -amur, ut nos velis servare. AVELL. p. 5,7 -amur mansuetudinem vestram . . . , ut. CIC. Mur. 58 fin. 2,1 Tusc. 5,118. OV. epist. 9,159 -or hoc unum . . . , ne videar. LIV. 42,33,2. 45,24,5. LVCAN. 7,381 ultima fata -or . . . , ne discam servire senex. ALC. AVIT. carm. 3,273. **c** *seq.* quominus: SEN. benef. 3,25,1 nihil se -ari, quominus imperata peragerent.

2 *aliquem orare, implorare, supplicare, apud* ECCL. *praecipue i. q. deo orare, vi praepositionis debilitata*: **a** *cum obi. solo*: CIC. p. red. in sen. 37 pro me . . . non propinquorum multitudo populum R. est -ata (*syn.* supplicare). epist. 4,7,6 hic te unius sollicitudines . . . -antur. BELL. Alex. 32,3 qua *veste* supplices dominantes -ari consuerunt. LIV. 6,21,6 senatum (42,10,10 senatum pro fratre. SEN. dial. 12,13,2 pro me senatum. TAC. ann. 3,24 -ari senatum ac principem ausus est [*sc. ut revocaretur*]. SVET. Tib. 8). LIV. 23,8,4 Hannibalem -ando magis quam purgando. 39,5,1 omnes alii -ari tribunum, alii castigare. SEN. contr. 1,3,7 quem -ata est, quae tarde rogavit etiam deos. 1,5,3 hanc prius -atus est, exoravit. 10,3,14 ut ille me pro sorore sua -etur. VAL. MAX. 5,4,1 missi ad eum -andum (*praecedit* supplicare). SEN. Herc. O. 541 te -or (1322). clem. 1,5,4 quem nemo interpellaturus est, immo . . . ne -urus est quidem. CVRT. 7,2,7 regem (9,1,20 IVST. 11,4,5). PETRON. 133 numina (APVL. met. 11,25 -ato summo numine). VAL. FL. 8,53 hoc superos, hoc te quoque -or. STAT. Theb. 11,431 te -or, hostis, . . . te, gener, et iubeo. APVL. met. 3,7 maestus tunc hos, tunc illos -bar. 4,31. 9,18. TERT. pudic. 13 dominum (HIER. psalt. sec. Hebr. 5,4 te -or [VVLG. ad te orabo]. HEGES. 5,16,15 pro sua familia dominum. *al.* HIER. in Dan. 9,24. 10,12 deum. epist. 1,5,2. 20,5,1. 39,2,8 *persaepe*. VVLG. *admodum frequenter, ex. gr.* gen. 25,21. num. 31,50 pro nobis dominum. II par. 20,4 Iob 5,8. 8,5 omnipotentem. II Macc. 10,25 act. 10,2 AVG. epist. 91,9. 140,7,19 *saepe*. MART. CAP. 2,149. 184. 5,436 Iovem. CASSIAN. conl. 7,21,4 HIST. Apoll. rec. A B 32 EVGIPP. Sev. 11,3 PALLAD. hist. mon. I 25 p. 310[a] intentissime -batur deum [ηὔξατο ἱκετεύων]. PASS. Thecl. epit. 7,14. 16. PASS. Firm. 1 Christum. 6. VEREC. in cant. 8,16 quibus *holocaustis* deus spiritaliter -atur. *nota*: VVLG. IV reg. 5,18 de quo -eris dominum pro servo tuo. psalm. 29,9 ad deum meum -bor. *cf.* III reg. 8,59 quibus *sermonibus* -atus sum coram domino). ITALA Matth. 14,36 (cod. d) eum (παρεκάλουν, VVLG. rogabant). act. 21,39 (cod e) te (δέομαί σου, VVLG. rogo te). I reg. 26,14 (Lucif. Athan. 1,15 p. 93,3) -atus est David populum (προσεκαλέσατο, VVLG. clamavit ad *sine sensu precandi*). *al.* PANEG. 11,16 nullum popularium -atus sum (*seq.* orare). TRACT. in Luc. 1,2. DICT. 1,10 Priamum . . . filios. SCHOL. Cic. Bob. p. 78,27. HYG. fab. 74 p. 79 Lycum pro Hypsipyle -ati sunt. HIER. in Dan. 10,14 epist. 53,9,3. 106,46 τῶν ἱκετῶν σου i. e. -antium te. VVLG. *ex. gr.*: gen. 42,21 exod. 32,30. II par. 33,13 -atusque est eum et obsecravit intente. Esth.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4,8 eum pro populo. Iob 9,15. III reg. 13,6 -are faciem domini dei tui et ora pro me (*metonymice.* IV reg. 13,4 Iob 11,19. psalm. 44,13 vultum tuum [Mal. 1, 9]. 118,58 Ier. 26,19 Zach. 7, 2 *saepe*). RVFIN. hist. 6, 14,7 Iohannem -atum a discipulis (προτραπέντα). CLAVD. 5,145 MART. CAP. 2, 205. LIB. iubil. 19, 5 Abraham ... a filiis. *nota de bestiis*: PALLAD. hist. mon. II 10 p. 364^{d} *leaena* -batur eum. **b** *seq.* ut, ne: PREC. herb. 1 vos ... omnes herbas -or (*i. exoro*) ..., ut. LIV. 34,59,6 -ari ... patres institit, ne festinarent decernere. 41, 15, 6. 42, 24, 4. SEN. contr. 1, 2, 7 venientes -ata est, ut ferro opus esset. 7, 1 (16), 3 neque ego te -or, ne moriar. SEN. nat. 2, 33 quos *deos* bono fulgure rogare oportet, malo -ari; rogare, ut promissa firment, -ari, ut remittant minas. PETRON. 30 dispensatoremque ... -ati sumus, ut servo remitteret poenam. TAC. ann. 3, 22 senatum, ne (SVET. Iul. 29). APVL. met. 10, 6 PORPH. Hor. serm. 2, 6, 12 EVTR. 9, 13 OPTAT. 4, 7 p. 112, 18 DICT. 2, 6 HYG. fab. 80 p. 82. 121 p. 104 cum Chryses ad Agamemnona -andum venisset, ut sibi filiam redderet, non impetravit. 125 p. 108 HIER. epist. 18^{A}, 6, 3. 36, 15, 5. 47, 2, 2 VVLG. Sirach 38, 14 II Macc. 8, 14 Marc. 5, 10. 6, 56. 7, 32 act. 16, 39 AVG. epist. 91, 9 CASSIAN. conl. 8, 25, 6 ENNOD. epist. 6, 32, 3 p. 167, 25 PASS. Thecl. D 18 p. 136. *nota: vi praepositionis prorsus neglecta abundantia efficitur*: TRYPH. dig. 4, 4, 37, 1 delicti veniam (Ps. ALEX. c. Dind. coll. p. 170 statueram tacere teque veniam ... -ari [*c. duplici acc.*]. HIL. in Matth. 4, 19 HIER. epist. 7, 3, 2. 36, 2, 2 MACR. sat. 7, 1, 4 CASSIAN. conl. 9, 11 CLAVD. MAM. anim. 1, 8. *v. etiam p. 602, 32 sqq.*). *seq. coniunct.*: IVST. 12, 8, 10. HYG. fab. 125 p. 108 -atus est eum, cum ad superos redisset, sepulturae traderet. **c** *seq.* quominus (*cf. p. 600, 43. 602, 9*): LIV. 3, 9, 10 neque illum se -ari, quominus pergat, ut coeperit. **d** *seq. infinit.*: LVCIF. non parc. 22 p. 256, 19 quod cunctos nobis creditos -emur diaboli calcare caput. VVLG. Hebr. 13, 19 -or vos hoc facere. RVFIN. Orig. in exod. 4, 9. CASSIOD. inst. div. 8 p. 1121^{C} vos orare -or.

3 *absolute*: **a** CIC. p. red. ad Quir. 6 non enim pro meo reditu ... -ati sunt. 18 -ante Pompeio (off. 3, 109). dom. 49. 113 qui pro me patres conscriptos -ari ... vetuerant. Sest. 29 ausus pro civi ... pro re publica -ari. Planc. 3 Mil. 102 Marcell. 13 Phil. 5, 25. VITR. 10, 16, 7 cum sacerdotibus venerunt ad -andum. SEN. contr. 2, 3, 8 sic aliquis exorat? sic -atur? 10, 2, 10. suas. 6, 3 supplex ... -beris. SEN. Phoen. 74 non -or, non hortor. QVINT. inst. 9, 1, 25. 10, 1, 71. decl. 259 p. 58, 17 pro auctoritate, pro sententia -atus est. 286 p. 151, 6 -ante patre. TAC. hist. 1, 37. 4, 6 multis senatorum -antibus omisit (*sc. certamen*). SVET. Aug. 65 -ante ... populo R. PAVL. dig. 21, 1, 43, 1 qui ad amicum domini -urus confugit (*potest ad II B 1 a referri*). sent. 4, 1, 6 rogo, peto, volo, mando, -or, cupio, iniungo. TERT. orat. 23 non enim oramus tantum, sed et -amur. ITALA Mal. 3, 14 (Lucif. Athan. 1, 38 p. 134, 17) ambulavimus -antes (ἱκέται, VVLG. tristes). I Ioh. 5, 16 (Pacian. paraen. 4) non pro eo dico, ut -eris (ἐρωτήσῃ, VVLG. roget). LACT. epit. 62 (67), 3 debemus pro delictis nostris -ari (*potest etiam ad II B 1 a trahi*). PANEG. 7, 10. ARNOB. nat. 6, 9 ad effigiem -ari. HIL. in psalm. 140, 2 humilitatis nostrae est -ari, magnificentiae dei est orari. HIER. epist. 20, 5, 2. 21, 34, 1 pater supplex ad concordiam -atur. *al.* PELAG. in Ephes. 6 p. 840^{C} pro rebus spiritalibus (*seq.* orare). EDICT. imp. Diocl. 2, 6 ipsa humanitas -ari videretur. AVG. epist. 55, 18, 34 clara voce -atur. MART. CAP. 2, 202 diu silentio -atur. CASSIAN. conl. 13, 6, 4 a domino. 18, 11, 2 nequaquam adnuens -anti. *saepe.* SACR. Leon. p. 313 -antibus sanctis. DRAC. Romul. 1, 21 -antis, oro, cinge lauro tempora. ENNOD. epist. 2, 12, 5 p. 52, 17. 4, 5, 2 p. 101, 5. 4, 28 p. 118, 6. 6, 35, 2 p. 169, 11 CASSIOD. in psalm. 141, 1. GREG. TVR. glor. mart. 96 languores fideliter -antium. VEN. FORT. vita Leob. 15, 49 pervenit Carnotis quemadmodum ab eo fuerat -atus. CORIPP. Anast. praef. 41. NICET. vigil. 4 habitum -antis ostendit. ISID. alleg. 222 assidue -antem viduam exaudivit. *nota sensu mediali vel passivo i. q.* παρακαλεῖσθαι, *misereri*: ITALA II reg. 24, 16 Ion. 3, 10 (Rufin. Orig. in num. 16, 4) -atus est dominus super malitiam (VVLG. misertus est). PSALT. Rom. 89, 13 -are super servos tuos (παρακλήθητι, VVLG. deprecabilis esto). VVLG. psalm. 134, 14 in servis suis ... -bitur (*cf.* PROSP. in psalm. *l. c.* id est invocabitur vel exorabitur, ... 'poenituit' vel, ut in aliis exemplaribus legimus, '-atus est', *gr.* παρακληθήσεται). **b** *seq.* ut, ne: CIC. Verr. 6, 3 -bitur a vobis, ne. Flacc. 24 civis a civibus ... -rer, ne ... barbaris civem dederetis. Mil. 6 nec -uri sumus, ut crimen hoc nobis ... condonetis. Phil. 1, 27 -or, ne irascatur (*potest ad I B referri*). fin. 2, 1 primum ... -or, ne ... putetis. Tusc. 5, 118. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1 in hoc te -or, ne meum hoc officium arrogantiae condemnes. BELL. Afr. 85, 9 a militibus -ante, uti eis parcerent. OV. Pont. 3, 4, 65. LIV. 39, 28, 14. 40, 15, 8 nec hodie, ut prosit mihi Romanorum gratia, postulo; ne obsit, tantum -or (*potest ad I B trahi*). 41, 15, 6. 42, 33, 5. CVRT. 5, 3, 14 Alexandrum ita -ata est, ut ipsum (*i. id ipsum*) excusaret, quod -retur. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 3 -or, ne quasi novam istam rem introduci exhorrescatis. PLIN. epist. 2, 11, 3 -atusque est, ne. 8, 21, 3 APVL. met. 3, 24 LACT. inst. 5, 17, 23 HIL. in Matth. 31, 7. HEGES. 2, 3, 4 HIER. epist. 52, 16, 1. 54, 1, 1 obsecras ... et suppliciter -aris, ut. 143, 2 Ps. RVFIN. in Am. 6, 1. AVG. epist. 39, 1 sic optamus et -amur a domino, ut. SEV. MAIOR. p. 739^{A} CASSIAN. conl. 2, 13, 6. 13, 15, 3 ENNOD. epist. 4, 2, 3 p. 98, 18. 6, 12, 2 p. 156, 9. 6, 35, 2 p. 169, 11 -or et ... vos ... obtestor, ut. *seq. coniunct.*: APVL. met. 9, 40 -atur periclitanti sibi ferret auxilium. PRISCILL. tract. 2, 53. 2, 54. PELAG. praef. 29, 18 quem *librum* ... libentius legas -or. **c** *seq.* quin (*cf. p. 599, 47*): CATVLL. 44, 18 nec -or (*sc. a deis*) iam ... quin gravedinem ... non mi, sed ipsi Sestio ferat frigus. Ps. QVINT. decl. 2, 6 non -or ..., quin ... putetis. FRONTO p. 84, 16 N. nec -or, quin me oderis nisi quantum postulo perfeceris. APVL. flor. 9 p. 30 nec -or, quin sic existimetis. **d** *seq.* quominus (*cf. p. 601, 26*): Ps. QVINT. decl. 7, 3 non -or, quominus mihi velitis irasci. ANTH. 434, 1 nec -or ipse, quominus hoc videar. **e** *seq. infinit.*: LVCAN. 9, 213 non -or (*i. recuso*) hosti servari. STAT. Theb. 8, 116 nec -or umbram accipere et tripodum iam non meminisse meorum (*v.* SCHOL. *ad l. p. 598, 53*). TERT. adv. Marc 5, 11 p. 610 marito Iezabel -anti sanguinem ignoscere Nabuthae. ENNOD. opusc. 8, 3 p. 415, 4 a beatitudine vestra Romanae -or civitatis gaudere consortio. COD. Theod. 15, 14, 4 (*a. 326*) restitui suis natalibus -antur. SACR. Leon. p. 398 coronari -batur in caelis. GREG. TVR. dorm. 7 -ans dare sibi *escas*. **f** *seq. acc. c. inf.*: APVL. met. 9, 39 -atur civilius ... versari commilitonem. 11, 1 specimen deae praesentis statui -ari. TERT. scap. 3 quam *iram dei* necesse est, ut ... -emur interim localem esse. HIL. in Matth. 20, 13 sibique caecis visum reddi -antur. HYG. astr. 1 praef. 22, 6 non -amur in hac confectione *huius libelli* nostram scientiam ponderari. HEGES. 1, 45, 8 auctorum luenda supplicia -bantur. AVG. doctr. christ. praef. 3 lumen oculorum ... sibi praeberi -entur. SEV. MAIOR. p. 737^{B} absolvi se ... -batur. CASSIAN. conl. 4, 6, 1 temperari eam ... -atus sit. FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 52, 9 sibi porrigi dexteram -etur. ENNOD. dict. 11, 6 p. 460, 12 gustum -or libertatis infundi. COD. Iust. 2, 3, 14 bona adversarii tui in te transferri ... frustra -aris. NOVELL. Iust. 37, 1. GREG. M. moral. 16, 64 promereri se veniam ... -antur *quidam*.

B ***speciatim***: **1** *i. q. veniam postulare, remissionem petere, excusare, purgare*: **a** *absolute*: CIC. orat. 138 ut -etur, ut supplicet, ut medeatur. part. 137 erit isdem aequitatis sententiis contra acerbitatem verborum -andum. Phil. 5, 3 arma deponat, roget, -etur. Lael. 37. Att. 11, 6, 6 fratrem audio profectum in Asiam, ut -retur. LIV. 33, 29, 11 plus auctoritatis Achaei *legati* habuerunt -antes. 40, 15, 10 te maiorem fratrem pro minore -ari oportebat ... te errori veniam impetrare meo. VITR 10, 16, 7 posteaquam ... virgines ... cum sacerdotibus venerunt ad -andum. QVINT. inst. 2, 17, 6 refutent et quod vim habeat epilogi, -entur. 3, 4, 3 narramus, -amur, gratias agimus. 5, 13, 2 excuset, -etur, molliat. TAC. ann. 1, 13 cum -andi causa Palatium introisset. PLIN. epist. 4, 29, 1 egit autem sic, ut -retur. 5, 13, 3 ut -ari magis ... quam defendi videretur. 9, 24, 1 etsi non fuerit qui -etur (*sc. errores tuorum*). SVET. Tib. 36 -antibus ac se artem desituros promittentibus veniam dedit. Cal. 33 collaudans subinde vocem -antis. Vesp. 14 in hunc postea -antem haud ultra verba excanduit. FRONTO p. 165, 1 N. APVL. met. 8, 9 summisseque -anti ... inquit. 8, 21 *senis* -antis ... miseruit. VVLG. num. 6, 11 -bitur pro eo, quia peccavit. Sirach 28, 2 -anti tibi peccata solventur. 39, 7 pro delictis suis -bitur. *saepe.* Ps. AVG. quaest. test. I 115, 46 -antibus ignoscit. 119, 3 apostolo ... -anti dominus ait. EVGRAPH. Ter. Haut. 644 -antis venia. *nota*: AVG. civ. 21, 27 de praeteritis peccatis -amur. **b** *aliquem vel aliquid*: CIC. Cael. 30 erat enim meum -ari vacationem adulescentiae veniamque petere. NEP. frg. 27 maluisti culpam -ari quam culpa vacare (*dictum Catonis, praecedit apud* GELL. 11, 8, 4 veniam postulare, *sequitur* veniam petere). SEN. suas. 6, 1 thema: deliberat Cicero an Antonium -etur (6, 12). FRONTO p. 165, 1 N. id ego factum eius ... si defendendo purgare postulem ... nisi saltem -ando sublevem. PAVL. dig. 46, 1, 68, 1 fideiiussores conductoris vectigalis. GELL. 10, 19, 1 turpitudinemque delicti ... consuetudinis venia -batur. 12, 2, 8 homo nugator Ciceronis errores -atur (APVL. apol. 74). *huc traham*: ITIN. Alex. 38 datis incolis quos aetas aut vulnera -bantur. SIDON. epist. 3, 13, 5 -atur ineptiam mentis qualitas corporis. *nota cum acc. c. inf. i. q. excusandi causa dicere*: SALL. Iug. 104, 4 postquam errasse regem et Iugurthae scelere lapsum -ati sunt. **2** *i. q. detestari, execrari, depellere, abominari* (*cf.* GELL. 7 [6], 16, 5): CATVLL. 92, 3 -or illam assidue. *huc etiam pertinere videtur*: PROP. 2, 34, 17 lecto te solum, lecto te -or uno (*i. socium esse nolo*). GELL. 2, 23, 12 uxoris locupletis superbiam -ans. APVL. met. 9, 23 uxor egregia diras devotiones in eum -ata est (*i. execrationes pronuntiavit*).

syn. et iuxta posita: abigere, abominari, amoliri, precibus appetere, defendere, defensitare, depellere, valde desiderare, detestari, excusare, execrari, exoptare, exorare, expostulare, expurgare, flectere, implorare, imprecari, invocare, obsecrari, orare, remissionem, veniam petere, precari, propellere, propulsare, purgare, recusare, refutare, rogare, supplicare.

deriv.: deprecabilis, deprecabundus, deprecatio, deprecativus, deprecator. *Gudeman.*

***dēprehendo,** -dī, -sum, -ere (dēprēndo, -dī, -sum, -ere) *a* de *et* prehendere. *de formis*: QVINT. inst. 9, 4, 59 ubi aliud ratio, aliud consuetudo poscet, utrum volet, sumat compositio, ... deprehendere vel deprendere. *forma longior praevalet, imprimis posterioribus tem-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

poribus, adeo ut etiam in versibus contra metrum codicibus praebeatur, itaque etiam de forma contracta *nulla iis habenda fides est; extat in codicibus horum scriptorum*: VARRO CIC. (*velut* Cluent. 43. 49. 50 Catil. 3, 4. 12 Cael. 14 de orat. 2, 275 orat. 277 part. 114 parad. 31) CAES. (*nusquam consentiunt codd.; v. Meusel, Lex. Caesar., s. h. v.*) BELL. Hisp. SALL. Catil. 52, 25 (*in parte codd.*) LIV. (*saepe*) SEN. rhet. SEN. phil. (*saepe*) COLVM. 3, 13, 13 (*S*). 3, 20, 6 (*S*). 3, 21, 10 (*AS*) PLIN. nat. 17, 159. 35, 134. 36, 142. 37, 128 *al.* QVINT. decl. 307 p. 207, 17 (-ehendi *B*). 377 p. 421, 17 (*A*). FRONTIN. aq. strat. PLIN. epist. SVET. FLOR. APVL. TERT. GLOSS. II 44, 25. *forma contracta sola adhibetur a poetis* (*etiam* COMM. instr. 1, 7, 7), *in versu heroico inde a* LVCR., *in senario a* PHAEDRO SEN. trag. ARGVM. Plaut. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 8 depre[he]ndit; *in septenario iamb. a* CATVLLO, *troch. a* TER. MAVRO, *in hendec. a* CATVLLO ANTH. 460, 7. *cf.* deprensa *p. 611, 60.* depraehendo *sim: compluries in* DIG. *velut* 1, 16, 9, 2 *cf. Vocabul. iurisprudentiae s. h. v.* FRONTO p. 65, 11 N. 80, 13. SOL. 10, 1, 7 (*A*). *al.* NOT. Tir. 29, 60. EDICT. imp. Diocl. 1, 14 (frg. Plat.) depraehensa (dei praehensa frg. Aeg., deprehensa frg. Strat.). imp. Constant. de accus. (Corp. III 12043) 20 depraeendetur (*sic exemplar Cret.*, deprehensetur *ex. Lyc.*, depraehendetur *ex. Patav. sec. schedam R*, disprae- *D*). h *omittitur hic illic velut* FRONTIN. aq. 67 *al., v. supra l. 19.* *de coniugatione*: FRONTIN. aq. 69 *trad.* -eensimus. *de significatu* (*v. p. 604, 31. synonyma a scholiastis adnotata suis locis apparebunt*): GLOSS. *ἐπιλαμβάνομαι sim., καταλαμβάνω.* -it *κατείληφεν* [*διορθοῦται ad* reprehendit?]. -eretur *ἀποληφθείη.* -itur *πιέζεται.* anfindo (*anglosax.*). -ehensa *συνληφθέντα* [*πεποθημένον*] (*πεπορθημένον Bücheler*). -nsis *φωραθεῖσιν.* *legitur inde a* RHET. Her. *et* CIC. (*de* PLAVTO *v. infra l. 36 et 44*); *deest ex. gr.*: HIRT. BELL. Afr. Alex. PVBLIL. NEP. GRATT. VITR. [*variant codd. haud raro inter* de- *et* re- *velut* CIC. Verr. 4, 4 CAES. civ. 1, 28, 4 PS. QVINT. decl. 17, 15. SOL. 1, 47 (*ad IIIB*). 20, 14 (*praeterea* reperiendi *H*). IVST. 38, 9, 8 (re- *codd., praeter* de- *T*). *scribitur* depress- *pro* deprens- *velut* VERG. *p. 604, 40 al.* GLOSS. II 44, 1 -ehensum *κοῖλον κατηφεφές* (*κατηρέφει cod.*). *nota*: CIC. Catil. 3, 17 quam haec in tota re publica coniuratio manifesto comprehensa est (*Nohl, Clark*, inventa atque comprehensa est *h o*, *sim. α*, deprehensa *β u x*). *falso traditur*: PLAVT. Bacch. 950 ⟨in⟩ dolis ego prensus (*A*, deprensus *CD*, deprehensus *C*) sum. CAES. civ. 3, 101, 6 quinqueremes duas ... ceperunt, ... praeterea duae sunt depressae (*marg. Vaseos.*, duae de presente *a*, deprensae *fh*, -ehensae *Ol*) triremes. OV. epist. 5, 16 defensast (depressa *P*, deprensa *G*, defensa *J*) humili cana pruina casa. VENVL. dig. 43, 24, 22 pr. si vitem meam ex fundo meo in fundum tuum -eris (*vix* depresseris, *potius omisso participio sim. ad III A pertinet*). *ex coniectura legitur*: PLAVT. Mil. 1276 egon ad illam eam, quae nupta sit? vir eius me -at (me ... dat *interiacente lacuna litterarum A*, metuere hendast *CD*, metuendus est *B*). VARRO rust. 2, 1, 4 silvestria deprenderent (dependerent *cod.*) *animalia*. *cf.* 2, 2, 2 oves comprehensas ... ac mansuefactas. CIC. Verr. 4, 107 non te diligentiorem in faciendis furtis fuisse quam me in -endis (re- *p et rell.*). SEN. contr. exc. 6, 4 *suppl. Müller.* SEN. Med. 345 (depressum *codd.*). ASCON. Mil. p. 53 QVINT. decl. 304 p. 192, 24. SCAEV. dig. 31, 89, 7 (re- *F*). FRG. Vat. 157 (re- *Vat.*). APVL. apol. 54 quod -nsum (re- *cod., Helm*) et detentum tamen nihil me apud bonum iudicem laederet. TERT. idol. 15 (*Latinius pro* re-). *dub. interpr.*: VVLG. gen. 20, 16 mementoque te -nsam, *καὶ πάντα ἀλήθευσον*, *hebr. i. q. te esse purgatam.*] [*val.* deprindere, *hisp.* deperne. *M.-L.*]

I ***capere***, *prehendere; accedit loci indicatio* (*inde a* CIC.), *abl. instr. inde a* SEN. trag. **A** *sensu* excipiendi, intercipiendi *animantia* (*rem metonymice infra l. 77*): CIC. Quinct. 61 hominem P. Quincti -is in publico, conaris abducere (Verr. 6, 166 SALL. Catil. 50, 4 Iug. 35, 6). CAES. Gall. 5, 45, 1 *nuntiorum* pars -nsa ... necabatur (civ. 3, 112, 12. CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 quin Dolabella tabellarios meos -erit litterasque interceperit. BELL. Hisp. 18, 7. TAC. hist. 2, 98 -nsi cum litteris ... per Raetiam ... militum et centurionumque quidam ad Vitellium missi necabantur). CAES. Gall. 5, 58, 6 in ipso fluminis vado -nsus Indutiomarus interficitur (civ. 1, 25, 2 quos -dit, interficit). CAES. Cic. Att. 9, 7ᶜ, 2 N. Magium, Pompeii praefectum -i (*opp.* missum feci, *de eodem sim.* civ. 1, 24, 4. *cf.* 1, 13, 4 *opp.* dimittit). SALL. Catil. 45, 1 ut in ponte Mulvio per insidias Allobrogum comitatus -ant (LIV. 2, 4, 7). LIV. 2, 12, 4 ne ... forte -nsus a custodibus Romanis retraheretur. CVRT. 5, 3, 19 quod ferarum ritu veluti in fovea -nsi caederentur (5, 4, 19). TAC. hist. 4, 63 filium eius ... in colonia Agrippina -nsum honorata custodia habuerant. MEN. dig. 49, 16, 4, 13 sive quis redeat et offerat se sive -nsus offeratur *fugitivus miles. al.* VLP. dig. 29, 1, 44 in hostico. TRYPH. dig. 49, 15, 12 pr. apud quos iam hostes suo facto (suos factos *Heraldus*) -untur. AMM. 18, 6, 12. *inde meton. de re*: CAES. Gall. 7, 58, 4 -nsis navibus (civ. 1, 36, 2 -unt atque ... deducunt. LIV. 37, 11, 3 ante portum aliae, aliae in portu -nsae). BELL. Hisp. 26, 3 litterae ... quas mittebat ... Pompeius (LIV. 2, 4, 6 quae -nsae rem coarguere possent. OV. am. 2, 5, 5 non mihi -nsae nudant tua facta tabellae. SVET. Galba 9 mandata Neronis ... ad procuratorem clam missa). *venatione vel pugna capere (et necare), imprimis bestias*: MANIL. 5, 296 pendentemque suo volucrem -ere caelo *de Sagittario sidere* (SIL. 16, 565 volucres ... vagas -ere nube ... iaculis. MART. epigr. 11, 5 vacuo venator in aere praedam). CVRT. 5, 3, 19 *v. p. 603, 71.* QVINT. inst. 12, 2, 14 animalia quae in angustiis mobilia ⟨in⟩ campo -untur. HYG. astr. 2, 23 p. 65, 21. SIDON. carm. 2, 145 -nsas *feras* claudere cassibus. STAT. Theb. 7, 647 cornu -nsus (-essus PRISC. gramm. II 267, 10) Achiva *vir.* 9, 554 animam sub pectore magno -it *abies.* silv. 2, 6, 33 Troilon ... -it lancea. *nota sensum consequendi*: OV. met. 5, 618 -imur *nympha a persecutore.* 7, 781 modo -i *a cane*, modo se subducere visa fera est. SEN. Herc. f. 224 -nsa cursu est cerva. CVRT. 5, 13, 7 celeritate regis (*ibid.* excipitur). TAC. Agr. 34 non restiterunt, sed -nsi sunt (*per imaginem*: STAT. silv. 4, 4, 78 surge ... -e parentem *factis, tamquam in stadio, aut 'originem' cf. p. 607, 26*). *translate*: OV. ars 1, 619 blanditiis animum furtim. CVRT. 5, 3, 22 haesitabat -nsa felicitas (*sc. Alexander adhuc felix, angustiis Ciliciae*). LVCAN. 4, 469 -nsa ... virtus. 6, 168 numero -nsa locoque ... virtus (*meton. pro milite.* 4, 469). ITALA I Cor. 3, 19 (Tert. adv. Marc. 5, 6 p. 592, 2) -ens (*δρασσόμενος*, VVLG. comprehendam) sapientes in nequitia illorum (*ex* Iob 5, 13, *ubi* VVLG. apprehendit, *καταλαμβάνων*).

B *sensu* captandi, *arripiendi* (*et tenendi*): **1** *de* animantibus (*addas infra l. 55*): *rem*: OV. met. 3, 429 in mediis visum captantia collum bracchia mersit aquis nec se (*i. imaginem suam*) -it in illis. 4, 459 tibi, Tantale, nullae -untur aquae. SEN. epist. 57, 8 animus ... -i non potest. STAT. Theb. 6, 568 emissum cursu -ere telum (*fort. i. consequi, sed* comprendere SERV. Aen. 9, 556). QVINT. decl. 323 p. 272, 5 manum (*propter corruptelam incerta significatio. ibid.* coarguit; *cf. infra l. 60*). VLP. dig. 13, 1, 10 pr. si -nsa non fuerit possessio (*ibid.* apprehendo. *cf. vol. II p. 306, 33*). OV. met. 4, 3, 66 utque sub aequoribus -nsum polypus hostem continet. SCHOL. Germ. Bas. p. 70, 8 cancer Herculis pedem morsu -it.

2 *de* rebus: **a** speciatim *de procella marive nautas deferente*: SERV. auct. georg. 4, 420 verbum proprie nauticum, cum tempestate occupantur. Aen. 5, 52 -nsus: occupatus, et proprie navigantum est. LVCR. 6, 429 quaecumque in eo tum sint -nsa tumultu navigia (*cf. p. 608, 58*). CATVLL. 25, 13 aestues velut ... magno -nsa navis in mari vesaniente vento. OV. met. 11, 663 -it in aequore navem auster. LIV. 28, 30, 6 -nsam rapido in freto ... reciprocari non posse. GERM. 299 cum assultat lateri -nsae spuma carinae. 407 -nsae ... puppis. LVCAN. 5, 439 comprimit unda -it quascumque rates. VERG. georg. 4, 421 -nsis ... statio ... nautis (SERV. *ad l.* periclitantibus). Aen. 5, 52 mari -nsus (-ssus *al.*). CIRIS 61 gurgite in alto -nsos nautas canibus lacerasse marinis (*fort. cf. c. p. 608, 48.* VERG. ecl. 6, 77 timidos). OV. epist. 7, 66 turbine. 18, 79 hic, puto, -nsus nil, quod quereris, haberes, *Leander.* SEN. Herc. f. 323 -nsus haesit Syrtium brevibus vadis (dial. 7, 14, 1 mari Syrtico). STAT. Theb. 1, 370 hiberno ... ponto. AVIEN. Arat. 658 vastoque dehinc -nsus in alto. *in imagine*: PETRON. 119, 51 gemino -nsam gurgite plebem (praedam *codd.*). **b** generatim: MANIL. 1, 822 materiamque sui -it flamma capacem (*cf.* 1, 821 corripit, *sed fort. cf. c. p. 608, 12 τυγχάνει.* PLIN. nat. 12, 21 *spina* -nsa vel lucernis igni protinus transiliente. *cf. imaginem* TERT. adv. Marc. 1, 28 p. 329, 20 ab igni ... creatoris -etur *abiectus*). MELA 3, 1 terrestria -at animalia aut marina destituat *aestus.* LVCAN. 9, 324 -it carbasa *auster.* VAL. FL. 4, 692 pars (*navis*) ... -nsa iugis (*sc. saxis*). *translate*: ITALA deut. 28, 15 (Lugd.) *maledicta* -e⟨n⟩t te (*καταλήψονται*, VVLG. apprehendent). *cf.* TAB. devot. Audollent 250 B 3 depre⟨ndatis⟩ ⟨e⟩t faciatis pallidum (*sc. daemones*).

C *sensu* claudendi: SEN. nat. 6, 26, 3 saxa pervia, quae dent -nso aëri reditum (CLAVD. carm. min. 38, 3 perspicuo -nsas marmore lymphas). *item translate*: PAPIN. dig. 22, 1, 3, 2 ea, quae fide bona deminuta sunt, in causa fideicommissi non -untur (*i. continentur?*).

II ***capere*** *eos qui clam scelesteque agunt eoque* ***convincere***, *sed sensu modo opprimendi, modo detegendi patefaciendi*: **A** ***usu strictiore*** *de sceleribus, factisve illicitis* (*cf. p. 605, 42*): **1** ***hominem*** (*accedit abl. causae*: COMM. instr. 1, 7, 7, *instr.*: LAMPR. Alex. 36, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 2, 5): **a** solum ponitur: CIC. Verr. 5, 29 tum se -nsum (*qui rem celabat, ex sententia Verris*) negare non potuisse (*sim. participium*: CIC. fin. 2, 57 -nsus omnem poenam contemnat *sapiens* [*opp.* occultum facinus]. SEN. contr. exc. 4, 4 PHAEDR. 5, 4, 10 PETRON. 98, 6 PRIAP. 76, 3 MART. 9, 96, 2 QVINT. decl. 272 p. 116, 31. VLP. dig. 48, 5, 39 [40], 9 ex eo numero qui -nsus ab alio interfici potest. IVST. 10, 2, 5). VARRO rust. 3, 5, 18 quod eius candidati custos dicebatur -nsus. SALL. Catil. 48, 4 Lentulus et Cethegus aliique ex coniuratione -nsi. VERG. Aen. 8, 247 insperata -nsum in (*R M suprascr., om. P*) luce repente ... Alcides telis premit *Cacum latentem in specu.* LIV. 8, 18, 6. SEN. contr. 1, 4, 2 steti -nsus (*OV*, derisus *edd.*) ab adulteris meis. contr. exc. 6, 4 sic egit, ut -retur, sic -nsus est, ut exoraretur (QVINT. decl. 377 p. 420, 4). SEN. clem. 1, 9, 6. epist. 105, 8 se, etiamsi non -itur, posse -i. PETRON. 22, 5 postquam -nsos se intellexerunt (*antea*: prodidit). QVINT. decl. 284 p. 149, 17 an sacerdos adhuc fuerit -nsus id est, an eo momento, quo -nsus est, perdiderit ius sacerdotis (VLP. dig. 47, 2, 7 pr.). TAC. ann. 3, 53 ne ... ipse ... viderem eos ac velut -rem (14, 7 quasi -nso vincula inici iubet. *cf.* SVET. Nero 34, 3. Claud. 37 pro -nso). PAVL. dig. 47, 2, 34. *saepe de adulteris et viro et muliere*: CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 nisi triduo bis -nsus esset. OV. am. 1, 9, 39 Mars ... -nsus ... (AVSON.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

325,85) vincula sensit. met. 1,606 -nsi totiens ... furta mariti (*i. Iovis*). HOR. sat. 1,4,114 SEN. contr. exc. 4,7 VAL. MAX. 6,1,13 IVV. 9,3 *al.* HOR. sat. 1,2,130 doti -nsa *metuit* (*de muliere*: OV. ars 2,557 *syn.* prendo. 2,593 -nsa Dione. MART. 1,34,10 IVV. 6,283 *cf.* SCHOL. *ad l.* ANTH. 46,3 QVINT. decl. 335 p. 320,19 VLP. dig. 23,2,43,12 DRAC. laud. dei 3,474). *absolute vel omisso obiecto*: HOR. sat. 1,3,1 -i miserum est (*sic saepe de adulterio, ex. gr.*: OV. ars 3,717 SEN. contr. 1,4,1. QVINT. decl. 335 p. 319,6 -i, quod ipsos adulteros puderet. *al.*). SEN. contr. 1,4,6 an nemo possit occidere nisi qui -derit (STAT. Theb. 12,463 QVINT. decl. 305 p. 197,12 VLP. dig. 4,2,7,1). SEN. epist. 43,4 sic vivimus, ut -i sit subito aspici (QVINT. decl. 305 p. 196,1 -it enim tamquam expectasset. 335 p. 319,2 ex eo, quod -i, illud quoque colligo. TAC. Agr. 15 in eiusmodi consiliis periculosius esse -i quam audere. SCAEV. dig. 49,5,15 (14),1 *al.*).

b *additur indicatio sceleris*: α *in c. abl.*: CIC. inv. 2,14 in alio maleficio (Cluent. 61 in maleficio. TERT. patient. 10 p. 15,17 ille prior, ille posterior). Verr. 6,111 quasi esset in aliquo manifesto scelere -nsus (SALL. Catil. 46,2 in maximo scelere tantis civibus -nsis. MARCIAN. dig. 49,21,3 pr. *bis, semel* ⟨in⟩. IVST. 7,5,3). Brut. 241 in facinore manifesto (POMPON. dig. 12,4,15 quasi in facinore. *al. sim.*: OV. am. 3,14,43 in media -nsa tenebere culpa. PLIN. epist. 6,22,2 in multis flagitiis. VLP. dig. 4,2,2,1 in furto vel adulterio vel in alio flagitio). CIC. or. frg. A IX 23 in adulteriis (SEN. contr. 1,5,5 *al. passim* *nota*: VAL. MAX. 6,1,13 Gellium ... in adulterio ... Octavium similiter. *cf.* PETRON. 53,10 liberta in balneatoris contubernio -nsa. SVET. Cal. 24,1 in concubitu eius. VLP. dig. 48,5,24 [23] Pomponius scripsit in ipsis rebus Veneris -nsum occidi et hoc est, quod Solo et Draco dicunt ἐν ἔργῳ. VVLG. lev. 21,9 in stupro). PLIN. nat. praef. 23 in furto *in imagine* (QVINT. decl. 320 p. 256,9 HYG. fab. 201 p. 127,16. VLP. dig. 47,2,3,7 in faciendo furto). QVINT. inst. 5,7,30 in mendacio vel cupiditate laedendi *testes* (*cf.* 5,7,69). decl. 329 p. 423,13 in sacrilegio. *al.* GAIVS inst. 3,198 in ipso delicto (AVG. lib. arb. 1,3,8. EDICT. imp. Diocl. 1,14 in gravissimis -nsa delictis ... humanitas). MARCIAN. dig. 48,46,1,3 in evidenti calumnia. PAPIN. dig. 19,5,8 in admisso. PANEG. 2,17 in coniuratione. *al.* AMM. 31,14,2 in peculatu. ORIGO Const. chron. I p. 8,32 in conatu. HIER. tract. p. 384,10 in latrocinio. LEX Iul. de adult. (dig. 48,5,24 [23] pr.) in filia (MART. 11,43,1 in puero). *saepe* ICTI *sim.* *omittitur* in: POMPON. dig. 47,2,35,1 hauriendo. SCHOL. Cic. Bob. p. 147,6 malitiosis fraudibus. β *cum*: CIC. Cluent. 53 se praesente Scamandrum cum veneno pecuniaque -nsum esse. Pis. 28 cum ferro (LIV. 40,4,15. QVINT. inst. 7,6,8 quia est verbum in lege '-nsus', satis etiam significatum videtur non contineri lege nisi noxium ferrum. SVET. Claud. 36. *sim.* CIC. Phil. 2,74 cum sica. VAL. MAX. 9,4,2 occidendi sui gratia cum pugionibus. SVET. Claud. 13,9). Att. 1,12,3 cum veste muliebri ... domi C. Caesaris (*opp.* eductum). VLP. dig. 47,2,3 pr. cum furto (47,2,5 pr.). SVET. Nero 38. *omittitur* cum: QVINT. decl. 344 p. 359,4 stricto ... gladio. CAEL. Cic. epist. 8,7,2 cum qua (OV. fast. 2,809 cum quo. SEN. contr. 1,4,6 adulterum cum adultera. QVINT. inst. 7,3,6 decl. 279 p. 135,28 PAVL. sent. 2,26,1 LACT. inst. 1,17,7. SVLP. SEV. chron. 2,1,5 in remotis locis adulescentem cum ea). LIV. 40,9,7 cum armatis. γ *pro*: LIV. 37,11,1 miles ... pro speculatore -nsus. *cf. infra l. 61.* APVL. apol. 75 pro adulteris -untur. δ *de*: VLP. dig. 48,5,24 (23) in ipsa turpitudine filiam de adulterio. ε *obiectum est appellativum, scelus significans*: CIC. Sest. 11 -nsis atque oppressis domesticis hostibus. Phil. 2,74 domi Caesaris percussor ab isto missus -nsus dicebatur esse cum sica. or. frg. A IX 23 adulteros (SEN. contr. 1,4,40 illo loco [*sc. orationum*], quo -nsi sunt adulteri ⟨et⟩ dimissi. QVINT. inst. 3,11,7 adulteram. decl. 291 p. 161,17 quasi adulter. LEX Iul. de adult. [dig. 48,5,24 (23) pr.] *inde* ICTI *al. cf.* OV. ars 2,377 *paelex*). LIV. 22,33,1 speculator Carthaginiensis Romae (VAL. MAX. 3,7,1ᶜ in castris. FRONTIN. strat. 1,5,23 VEG. mil. 3,26). PRIAP. 44,3 -nsos ... fures (67,3 in horto. SEN. epist. 65,2. VLP. dig. 13,1,10 pr. *ex Iuliano. al.*). SEN. contr. 1,2,23 qui tribadas (tribusadas *codd.*) -it et occidit. PS. QVINT. decl. 17,15 parricida. MACER dig. 47,14,2 abigeus. APVL. met. 3,3 reum coram (TERT. nat. 1,1. *in imagine* anim. 35). ζ *additur enuntiatio*: CIC. Cluent. 125 qui cum venenum ... dare vellet manifesto -nsus sit. ASCON. Mil. p. 49 (PETRON. 45 MART. 7,62,2 HYG. astr. 2,7 p. 43,19). *cf.* PAVL. dig. 47,2,21 pr. antequam se reciperet. η *additur acc. duplex*: VARRO rust. 3,5,18 ad tabulam ... quendam -nsum tesserulas coicientem in loculum, eum ad consulem tractum *eqs.* CATVLL. 56,5 -i modo pupulum puellae (in puella *Schwabe, cf. Friedrich ad l.*) trusantem. OV. met. 3,362 cum -ere posset cum Iove saepe suo nymphas in monte iacentes *Iuno* (QVINT. decl. 347 p. 367,28). ASCON. Mil. p. 37. QVINT. decl. 266 p. 88,20 iuxta arcem flens. 355 p. 317,13 adulteros inclusos in cubiculo. *al.* VLP. dig. 47,2,53 (52),30 PAVL. dig. 22,1,24,2 CAPITOL. Aur. 29,1 *cf. p. 608,1.* CIC. har. resp. 44 nisi eum mulieres exornatum ita -issent (*cf.* Att. 1,12,3. SVET. Aug. 19,2 noctu ... cultro ... cinctus. HYG. fab. 257 p. 142,10). PAVL. dig. 9,2,30 pr. adulterum -nsum servum. MARCELL. chron. II p. 101, 519. ϑ *saepe additur loci indicatio, nota talia*: CIC. Pis. 28 ad senatum. SALL. Catil. 52,25 quid intra moenia -nsis hostibus faciatis (QVINT. decl. 296 p. 169,3 exulem intra fines. SVET. Iul. 75,2 intra castra Iulianos). LIV. 8,14,6 qui cis Tiberim -nsus esset (*ibid.* capio). LIV. 40,9,7 in vestibulo meo. 40,9,15 intra limen. SEN. contr. 2,1,35 in cubiculo cum servo (VAL. MAX. 8,1 absol. 12 SVET. Aug. 19,2). SCRIB. LARG. 231 *illi* naufragio (-go *Pignorius*) in ergastulo -nso. QVINT. decl. 305 p. 195,30 in quo (*loco*) ab inimico -rentur. 344 p. 359,4 in secreto. PLIN. epist. 10,56,3 relegati nec restituti in provincia. VLP. dig. 48,5,26 (25),2 non in domo sua. 47,2,3,2 alicubi. *ibid.* ibi ... ubi furtum fecit. 47,2,3,5 sive in publico sive in privato. PAVL. sent. 2,31,2 intra terminos eius loci *eqs. al.* SVET. Claud. 36 circa sacrificantem se. *sim. al.* ι *saepe additur temporis indicatio, velut* noctu *sim. nota*: GAIVS dig. 9,2,4,1 lex duodecim tabularum furem noctu -nsum occidere permittit ... interdiu ... -nsum *eqs.*

part. perf. pass. pro subst.: LIV. 40,9,5 *bis.* SEN. benef. 7,28,3 (QVINT. inst. 6,3,100). QVINT. decl. 273 p. 119,10 huic -nso. 305 p. 197,19 si -nsos detinuisses. VLP. dig. 29,5,3,3 SVLP. SEV. dial. 3,11,4.

2 ***rem*** (*scelus sim.*), *inde ab* CIC. inv. (*v. infra l. 67. meton. pro homine*: AVSON. 90,4 -nsi pudoris); *part.* -nsus *saepe i. q. manifestus est* (*v. infra l. 32*): a *rem incorpoream* (*accedit* in: SEN. contr. exc. 6,6 adulterium in veneficio -nsum. QVINT. decl. 341 p. 347,16 poena ... in qua furta -untur. *de his cf. p. 609,54, ubi omnes loci afferentur abl. instr. praebentes*): CIC. Cluent. 43 Oppianici facinus manifesto compertum atque -nsum. 48 hac re comperta manifestoque -nsa *al.* (QVINT. decl. 341 p. 347,24). Catil. 2,27 cuius ego non modo factum, sed vel inceptum ullum conatumve contra patriam -ero. 3,12 sceleris manifesti atque -nsi (SEN. contr. 1,4,8 SEN. epist. 27,3 CVRT. 7,1,15 QVINT. inst. 7,2,31 TAC. ann. 14,7). Flacc. 102 tu inclusam in litteris rei publicae pestem -isti. OV. met. 3,6 quis ... -ere possit furta Iovis (*item de factis clandestinis*: PETR. 91 MART. 1,87,7 CARM. de pond. 163. *proprie*: PLIN. nat. 8,222 SAB. Gell. 11,18,11. GAIVS inst. 3,184 manifestum furtum quidam id esse dixerunt, quod dum fit -itur. alii vero ulterius, quod eo loco -itur ubi fit). CORN. SEV. carm. frg. 13,5 -nsaque foedera noxae. LIV. 40,9,3 insidias. SEN. contr. 2,5,19 potuit ... uxor etiam non indicante marito tam magni consili molitionem -ere (*cf.* PETRON. 91 consilia. QVINT. decl. 351 p. 382,4 FRONTIN. strat. 2,7,9). SEN. contr. exc. 6,6 adulterium -i serius quam factum est (MIN. FEL. 23,7. AMBR. in Luc. 2,5 probrum coniugis). SEN. Phaedr. 719 -nsa culpa est (VAL. FL. 4,35 QVINT. inst. 6,4,16. FRONTIN. aq. 112 manifesta ... omnium. MARCIAN. dig. 40,5,55,1 in parvulis ... nulla ... culpa). dial. 3,19,5 dimittit saepe eum, cuius peccatum -it. benef. 6,38,3 unius votum -nsum est *lege illa* (*cf.* 6,38,1 impium votum sceleris vicem tenuit). COLVM. 1,9,6 nec tamen viritim malefactum -itur, quod fit a multis (PLIN. nat. 29,57 Gallorum in Capitolium ascensu -nso. *cf. de avibus* MART. 5,67,3). LVCAN. 4,172 civile nefas. QVINT. inst. 8,6,26 sacrilegium -nsum, non sacrilegum. decl. 267 p. 90,17 crimina ... quae ⟨non⟩ coniectura colligi oportet, verum manifesta -as (-at *codd.* COD. Iust. 9,47,17). 322 p. 268,29 -nsa est tyrannis (*syn.* testor). 307 p. 207,16 nullum factum, nullum conscientiae signum. PS. FRONTIN. strat. 4,7,23 -nsa eorum perfidia. TRAIAN. Plin. epist. 10,78,3 legatis eorum quod -eris notum facias. VLP. dig. 27,9,9 fraudem (SVET. Aug. 10,3 *al.*) et dolum. CAPITOL. Opil. 6,4 factionem. VOPISC. Tac. 15,4 mendacia. SCHOL. Cic. Bob. p. 8,6 coniurationem (p. 55,8 coniurationis indicia). b *rem corpoream*: α *solum ponitur*: venenum: CIC. Cluent. 20 manifesto. Brut. 277 PROP. 2,32,27 LIV. 8,18,6. QVINT. decl. 281 p. 145,23 paratum. IVV. 6,640 -nsa patent *aconita* (*cf.* SCHOL. *ad l.* convicta). CIC. Mur. 54 de -nsis pecuniis. gladius *sim.*: CIC. Catil. 3,10 (Sest. 69 quo patefacto ferroque [*fere translate*] -nso. Mil. 64 LIV. 1,51,7). CIC. Flacc. 38 cera -nsa confiderem audaciam manifesto comprehensam atque oppressam. part. 114 ut telum, ut vestigium, ut cruor, ut -nsum aliquid, quod ablatum ereptumve videatur. SEN. contr. 7,3 (18),5 numquid -isti (QVINT. decl. 341 p. 345,19 -nsa res est). SEN. dial. 4,23,4 scrinia ... epistularum (SVET. Tit. 6,2). APVL. met. 10,10 contrectatis ... manibus anulum ferreum. *nota*: STAT. silv. 1,2,60 -nso ... lecto (*i. adulterio*). β *additur loci indicatio*: CIC. inv. 2,98 si qua rostrata in portu navis -nsa est. Cluent. 49 cuius in manibus venenum (47 pecunia obsignata ... in manibus). Planc. 55 nummos ... in circo Flaminio (har. resp. 49 illa in templo Castoris scelerata ... sica). Catil. 3,10 de gladiis ac sicis, quae apud ipsum erant -nsa (-ae *ux.* LIV. 8,18,8 *venena.* FRONTIN. aq. 69 ipsas apud eos qui sine beneficiis principis usurpabant ... -imus [*syn.* detegitur]. PAPIN. dig. 12,6,66 quod alterius apud alterum sine causa -itur). CIC. parad. 31 ante senatum. SEN. contr. 7,3 (18),3 in domo mea (QVINT. inst. 5,13,49 res furtiva in domo). FRONTIN. aq. 65 quasdam fistulas intra urbem illicitas. *c. acc. dupl.*: CIC. Catil. 3,17 ut signum, ut litterae suae testes manifesti sceleris -rentur. *part. perf. pass. ntr. pro subst.*: HEGES. 1,44,5 purga ... et -nsa dilue (IOS. bell. Iud. 1,31,5 ἐγκλήματα).

B *sensu latiore*, *i. q. patefacere, detegere*: 1 *hominem convincere, perspicere*: CAES. frg. Plin. epist. 3,12,3 putares non ab illis Catonem, sed illos a Catone -nsos. OV. met. 13,304 -nsus Vlixis ingenio tamen ille (*Achilles*), at non Aiacis Vlixes (PLIN. nat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

35, 134 *opp.* occulto. MART. 5, 48, 5). SEN. dial. 5, 13, 3 -batur ... a familiaribus et coarguebatur *Socrates iratus* (*opp.* latitantis irae). benef. 3, 10, 1 intra quod tempus ingratus. nat. 4 praef. 6 adulator (*opp.* lateo. *cf.* 4 praef. 13 non -it te, sed reppulit *adulantem.* epist. 28, 9 -as te oportet, antequam emendes. SCRIB. LARG. 184 cerussa⟨m⟩ ... qui biberunt, facile -untur). STAT. Theb. 1, 510 -i fortuna, deos (*cf.* SCHOL. *ad l.* agnovi oraculum). Theb. 2, 517 latuere doli ... simili -nsa viro *Sphinx.* 11, 705 lucem -nsus ames *de Creonte.* QVINT. inst. 1, 8, 21 in notioribus frequentissime -untur (*auctoribus*) a curiosis *grammatici mendaces.* decl. 283 p. 149, 2 -nsus es, damno pecuniae moveris. 344 p. 369, 1 hic -am patrem. FRONTO p. 65, 11 N. quod correctus scis meminisse quam quod -nsus (re- *Orelli*) detractare aut retardari. TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 397, 23 peierantem an ... deierantem. MART. CAP. 7, 727 velut -entis ... obtutibus. *subiectum est res*: COLVM. 1, 9, 8 haec ordinatio ... -it ignavos. STAT. Theb. 2, 345 sollers -ere semper fama duces (SCHOL. *ad l.* vindicare ... illustrat ... [*opp.* dissimulatione]). TERT. fug. 3 fides, -ens eos, qui timide conveniunt in ecclesiam. *additur infin. vitia -nsa indicans*: QVINT. inst. 1, 6, 7 ut si quis ... *illud* dicat, -atur vitiose loqui (*cf. p. 609, 71*). *additur praepositio sim.*: SEN. epist. 52, 8 ne umquam in eo, quod fugiendum dixerunt -untur. QVINT. inst. 9, 4, 60 in affectatione -itur *orator* (9, 4, 114. 143). TERT. nat. 1, 14 an hic quoque nobiscum -amini (*tamquam de loco cf. III A 1. cf.* idol. 8 quorum manus ... in officio ... daemoniorum -untur. HIER. epist. 52, 14, 1). *c. abl. instr. v. p. 609, 32.*

2 *rem indicare, patefacere, imprimis naturam rerum latentum evincere. quae hic desiderantur v. sub III B 2. raro absolute vel omisso accusativo*: PLIN. nat. 27, 9 vel -endi gratia *monstrare.* 37, 128 tactus -it (*sc. gemmas*). *accedit loci indicatio, ubi aliquid patet*: **a** *subiectum est homo*: PLIN. *v. supra l. 28.* LACT. inst. 1, 23, 1 superstitionum originem -imus (*sed passive* 1, 23, 5). *sequitur enunt. interr.*: QVINT. inst. 1, 8, 14 -at *grammaticus*, quae barbara ... quae contra leges loquendi sint posita. **b** *subiectum est res* (*exempla usus activi afferuntur, passivi v. p. 609, 54*): CVRT. 4, 14, 14 hi ... campi ... -ere paucitatem, quam Ciliciae montes absconderunt. PLIN. nat. 2, 179 navigantium haec maxime cursus -unt (*fort.* 2, 176, *sed cf. Mayhoff ad l.*). 16, 47 *secures* in quocumque genere *arborum* -unt marem (QVINT. inst. 1, 6, 5). 17, 59. 28, 226 morbum ... nidor. *sim. al.* 30, 33 figura nidorum *hirundines silvestres.* 33, 81 venena -it *electron* (HIER. in Am. 3, 7 p. 329 *al.*). 37, 165 defectus *solis heliotropium.* QVINT. inst. 1, 10, 39. 3, 6, 1 quorum inscitiam ... res ipsa. 5, 5, 2. ISID. orig. 16, 4, 3 gagates lapis ... virginitatem. *c. enunt. interr.*: PLIN. nat. 33, 65 an satis recoctum sit, splendore -ente.

III ***incidere in, invenire,*** **τυγχάνειν**: **A** ***proprie*:**
1 *animantia, subiacente plerumque sensu forte vel subito opprimendi; raro sine additamentis locum condicionemve indicantibus*:
a *subiectum est homo vel bestia*: CIC. Verr. 4, 31 si quas a praetore abeuntes possent -ere *mulierculas.* OV. met. 10, 390 -nsa dolet tardae conamina mortis. TIB. 3, 12, 11 nec possit cupidos vigilans -ere custos. LVCAN. 3, 425 dominumque timet -ere luci. STAT. silv. 1, 5, 56 hic ... Hecate velit et -nsa lavare. SVET. Dom. 1, 2 ita latuit, ut scrutantibus -i non potuerit. ARGVM. Plaut. Merc. 2, 11 eam domi. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 8 -it partum. LAMPR. Alex. 34, 9 HIL. in Matth. 17, 4 SVLP. SEV. chron. 3, 9, 5 *al.* SEN. dial. 9, 17, 1 -i aliter ac solet metuit (TERT. bapt. 18 sic. *in imagine*: adv. Marc. 3, 3 p. 379, 13 in condicione posteriorum. patient. 1 p. 1, 7 in administratione eius rei). VIR. ill. 9, 2 regias nurus in convivio et luxu. LVCR. 5, 990 unus ... quisque -nsus pabula viva feris praebebat dentibus haustus. *milites, i. opprimere*: CAES. Gall. 6, 30, 1 multos in agris inopinantes (civ. 3, 75, 3 ⟨in⟩ *L*) itinere impeditos (⟨et⟩ *edd. vett.*) perterritos (OV. am. 3, 7, 71 pr. per te -nsus inermis ... damna tuli [*item per imaginem* 2, 10, 3 rem. 347]. HOMER. 833 quem ... pugnantem falsis in armis. FLOR. epit. 2, 12, 5 regem ... securum ... subita belli irruptione -it *populus Romanus*). CAES. Gall. 7, 52, 2 sine duce et sine equitatu -nsis hostibus. PANEG. 12, 34 paratos ... expectantesque -ret. SIL. 6, 619 circumspectis (*cf. vol. III p. 1172, 23*) nulli -nsus in armis *Fabius.* *additur locus*: CAES. *supra l. 60.* LIV. 9, 23, 9 locis ... angustis, milites, -nsi *nos* (CVRT. 4, 5, 4 inter angustias. 7, 4, 4. LVCAN. 4, 335 *fere i. q. captus.* FRONTIN. strat. 1, 5, 17. *cf.* 1, 5, 14). 27, 44, 9 in saltu impedito (*cf.* SIL. 17, 792). 44, 12, 3 omnes ... qui inter murum fossamque -nsi erant, vulnerantur. FRONTIN. strat. 1, 5, 23 circa Amphipolim ab Atheniensium multitudine numero impar -nsus claudendum se praestitit. FLOR. epit. 2, 12, 7 per alias vias Macedonia -nsa (-essa *C*) est, ... arte ... ducis *eqs.* *bestiam*: OV. am. 1, 7, 8 stravit -nsos lata per arva greges *Aiax.* met. 1, 296 summa piscem -it in ulmo. hal. 20 sepia ... tenui cum forte sub unda -nsa est. SIL. 15, 485 fluminei veluti -nsus gurgitis undis. CALP. ecl. 3, 20 si ... invenies, -nsam (-essam *cod. Neap.*) ... huc age *iuvencam errantem.* PLIN. nat. 8, 24 -nsum solitarium *elephantum.* 9, 92 *non* -i potuit nisi canum sagacitate. POMPON. dig. 9, 2, 39, 1 alienum pecus in agro suo (*ibid.* suum *sine* in). SOL. 7, 32 ut lateant -nsi *perdices.* *subiectum est bestia*: OV. met. 11, 772 lacu -nsa relicto accipitrem fluvialis anas fugit (fast. 2, 799). trist. 3, 11, 11 fugax avidis cervus -nsus ab ursis. SIL. 6, 156.

sequitur acc. dupl.: CAES. Gall. 6, 30, 1 *al. v. p. 607, 60.* SEN. epist. 47, 13 hos ego eosdem -am alienorum servorum manum osculantes. LVCAN. 5, 738 non audet flentem -ere Magnum (COMMENT. *ad l.* aut non audet interrogare aut dissimulat invenire. QVINT. inst. 7, 9, 11). PLIN. nat. 7, 121 (*inde* SOL. 1, 124). TAC. dial. 3 sedentem ipsumque ... librum inter manus habentem. PLIN. epist. 5, 14, 7 FLOR. epit. 1, 11, 13. APVL. met. 6, 2 coram. TERT. *v. infra l. 32.* ITALA Matth. 26, 40 (Hil. in Matth. 31, 9) dormientes -it (εὑρίσκει, VVLG. invenit). HIER. epist. 22, 35, 5 CLAVD. 3, 355 SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6. *de bestia*: PLIN. nat. 8, 33 iidem *dracones* obvii -nsi ... se erigunt. CAPITOL. Maximin. 31, 2 canes ... mortui.

b *res (saepe personata) est subiectum* (*cf. p. 604, 30*): OV. met. 7, 581 ubi mors -erat exhalantes (*cf.* 4, 560 quo quaeque in gestu -nsa est, haesit in illo. CVRT. 8, 4, 14 durante adhuc habitu, in quo mors quemque -erat. LACT. inst. 1, 17, 5. *cf.* SEN. Herc. O. 533 verba -it quies [*i. loquentem mors*]. dial. 10, 2, 2 marcentis oscitantisque fata -unt. STAT. silv. 2, 2, 128 quem non in turbine rerum -et suprema dies). LIV. 22, 29, 1 non celerius quam timui -it fortuna temeritatem (*meton. pro homine.* SEN. epist. 18, 8 imparatos. CVRT. 3, 5, 11 in quo me ... articulo rerum mearum. PS. QVINT. decl. 6, 14 quaedam fortuna parentes nos). SEN. dial. 1, 3, 7 quos Romae -it felicitas tua. 9, 2, 6 in eo *statu* ... manent in quo illos ... senectus -it. MART. 6, 64, 3 dum prandia portat aranti, hirsuta peperit -nsa (rubicunda *pars codd.*) sub ilice coniunx. QVINT. inst. 1, 12, 4 nos agendi subita necessitate -nsi (12, 8, 6 -untur et causam ... ex adversario discunt). 6, 2, 35 me ... lacrimae ... pallor ... dolor. decl. 268 p. 97, 4 si quem ... subita -it valetudo (CHIRON 371 *cf.* VEG. mulom. 2, 89, 5). TAC. Agr. 7 nuntius. PS. QVINT. decl. 4, 17 virtutis sunt ista, cum contigit. pax est, quae nos -it (*fort. patefacit, sc. parricidam*). PLIN. epist. 8, 14, 3 reducta libertas rudes nos. TERT. resurr. 41 p. 26, 1 ab adventu domini ... in carne -endi (*sim. saepius. de die supremo.* 42 p. 87, 13 qui mortui. HIL. in Matth. 26, 5). PANEG. 10, 13 novusne me pavor et inopina trepidatio in ipso dicendi tempore -it. 12, 19 laetitia et dolor si -at animos. VVLG. I reg. 14, 41 et -nsus est Ionathas et Saul (*sc. sorte*, κληροῦται). *nota*: GREG. M. moral. 2, 33 temptationum tribulationibus -nsi. LIV. 21, 58, 6 ipso illo *loco*, quo -nsi erant *tempestate milites* (PLIN. epist. 8, 17, 4). CVRT. 7, 4, 29 si quos ille ventus, qui a mari exoritur, -it (10, 10, 10 ut ... animalia, quae in nudo solo -it *aestus*, extinguat. PANEG. 4, 5 veluti repentino nubilo in mediis adulescentiae fluctibus -nsi). MANIL. 1, 830 immersum (inversum *Breiter*, immensum *codd.*) et somno (*i. in somno*) totum -ret orbem *caelum* (*i. sol rediens. cf.* PLIN. nat. 11, 19 noctu -nsae *aves.* SIL. 11, 43 ortu convivia solis. HIER. epist. 45, 3, 2). COLVM. 2, 20, 5 dum expectatur, saeva nos hiems -it (*item de animalibus*: PLIN. nat. 9, 51. STAT. Theb. 5, 11 [defensa *B M*]. 5, 392 -nsae [-essae *μ*] ... cadunt volucres. PLIN. nat. 18, 311. *item anni tempore*: 18, 249 falcem [*metonym. pro homine*] ab illa volucri in vite -i).

inde pro adi. ponitur -nsus *i. oppressus, perturbatus*: CIC. de orat. 1, 207 -nsum equidem me ... plane video atque sentio (*item de eo, qui non ex meditatione dicere cogitur*: SEN. contr. 3 praef. 6 *opp.* praeparari, *syn.* ex tempore coactus dicere. SEN. epist. 11, 1 non enim ex praeparato locutus est, sed subito -nsus. QVINT. inst. 10, 7, 29 *syn.* destitutus. 12, 9, 20 *syn.* oppressus). QVINT. inst. 5, 7, 11 turbantur ... et plus -nsi nocent quam firmi et interriti profuissent *testes* (*cf.* 6, 3, 100). PLIN. epist. 6, 2, 3 in alieno auditorio quasi -nsum commode dicere. *de milite*: LIV. 32, 21, 31 metu ... compulsi et -nsi (*opp.* latere). 38, 21, 7 genere pugnae. 42, 56, 9 SIL. 15, 792.

2 *rem, invenire, incidere in*: **a** *corpoream*: VERG. Aen. 5, 273 qualis saepe viae -nsus in aggere serpens (*acc. dupl. ut*: VLP. dig. 7, 1, 27 pr. adhuc pendentes ... fructus. APVL. Socr. 22 p. 171 omnia ornata praeter ... dominum). OV. ars 3, 209 non ... expositas mensa ... -at amator pyxidas. MANIL. 5, 524 glebas inter -ere gazam (*sc. aurum.* SEN. amic. p. 31). PLIN. nat. 19, 35 -nsus intus denarius. *al.* VAL. FL. 1, 458 ante urbem ardentes ... -ere patris reliquias. SIL. 10, 82 -it spissis arcana cubilia dumis *canis* (QVEROL. p. 22, 11 *de venatore*). QVINT. decl. 273 p. 118, 27 ea quae detractis alienis -nsa sunt *bona* (SCAEV. dig. 20, 1, 34 pr. *al.*). MOD. dig. 50, 1, 56, 1. SVET. Nero 6, 4 -nsis in lecto eius circum cervicalia serpentis exuviis. PAVL. dig. 16, 3, 10 rem (*opp.* amitto). APVL. met. 2, 15 illic ... epularum dispositiones satis concinnas (*cf.* 9, 39 -nsis pro prandio lacrimis). TERT. nat. 1, 7 in ... pane vestigia dentium. SOL. 40, 23 in corculo pauxillum sanguinis. CAPITOL. Pert. 11, 2 *syn.* reperio. AVIEN. Arat. 911. QVEROL. p. 29, 20 quisnam ... -ere aut adire possit haec tam vaga sidera. VEG. mil. 3, 6 -nsa ... subsessa. RVFIN. hist. mon. 6. CLAVD. rapt. Pros. 3, 431 quae volucrum -am signa rotarum. *loca sim.*: PLIN. nat. 2, 95 novam stellam [et aliam] in aevo suo genitam (AVIEN. Arat. 431). 5, 38 compendium vitae. *al.* MART. epigr. 3, 1, 5 -nsi ... Nili (CLAVD. 7, 207). TERT. anim. 2 portus offenditur ... et in tenebris aditus quidam et exitus -untur caeca felicitate. SOL. 7, 23 *fontes* equestri exploratione -isset (primus reperit *AP*[2]).
b *incorpoream*: *in libris (vel historia) facta, locos, verba sim.*: SEN. suas. 2, 14 hanc suam dicit sententiam aut certe non -nsam. PLIN. nat. 33, 17 frequentior usus anulorum non ante Cn. Flavium ... -itur. QVINT. inst. 1, 5, 18 *illa* extra carmen non -as. 1, 5, 41 id

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

per omnes orationis partes, frequentissime in verbo -imus. 1, 5, 42 *dualis* cum apud Graecos et in (*om. al.*) verbi tota fere ratione et in nominibus -atur. 1, 7, 22 quod idem in epistulis Augusti -itur. *al.* 4, 1, 58 ne quod insolens verbum . . . in principio (7, 2, 57. 9, 3, 78 *fort. i. q. percipitur.* 9, 4, 87). Tac. dial. 32 in actionibus eorum huius . . . sermonis . . . vitia -antur. Gell. 20, 7, 1. Tert. adv. Marc. 5, 1 p. 568, 26 quem in albo apostolorum apud euangelium non -o. adv. Prax. 15 p. 253, 11 (adv. Marc. 3, 22 quae omnia . . . in te quoque). Svlp. Sev. dial. 1, 6, 4. *qualitates in animantibus*: Sen. contr. 1, 6, 2 nihil in illa -i poterat piraticum. Sen. dial. 5, 30, 1 quod accidere vides animalibus mutis, idem in homine -es. epist. 121, 24 in nullo *animali* -es vilitatem sui ⟨ne⟩ neglegentiam quidem. dial. 7, 24, 5 quod apud malos -itur, dici bonum non potest (*sc. divitiae*). 9, 1, 1 illum . . . habitum in me maxime. Colvm. 6, 37, 1 in velleribus *maculae* (Sol. 40, 21). Qvint. inst. 2, 16, 5 *in philosophis* gravissima nonnumquam flagitia. 3, 5, 69 ne illa quidem in iis (*historicis*) vitia -et. decl. 272 p. 114, 12 mentem prodendae rei publicae . . . in hoc sexu. 255 p. 45, 26 adeo facilius est, in istis scelus -ere quam paenitentiam. 265 p. 95, 11 quid in his -as praeter fictam frontem *eqs.* Tert. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 21 huius . . . numeri figuras apud creatorem -o (*sequuntur exempla*). patient. 5 p. 6, 24 natales impatientiae in ipso diabolo. anim. 16 ea quae in Christo -untur. *al.* Paneg. 12, 33 Lact. inst. 3, 8, 27 Hil. in Matth. 10, 23. Veg. mil. 1, 5 haec in tirone signa. *potius de loco*: Tac. Agr. 11 eorum sacra -as, superstitionum persuasiones. Qvint. inst. 8, 6, 16 exempla nimium frequenter. 11, 1, 17 plerumque . . . -as arrogantium falsam de se opinionem. Apvl. met. 4, 13 ibi famam celebrem super quodam Demochare . . . -imus. flor. 5 p. 18 quid in theatro -as. Min. Fel. 31, 4 incestum penes vos saepe -itur, semper admittitur (*cf.* Tert. nat. 1, 7). Paneg. 68, 7 quam ubique admirationem.

B *translate: mente invenire, plane abiit ad significatum cognoscendi, cf. etiam II B*: **1** *hominem*: Ov. Pont. 4, 13, 13 mea Musa potest proprio -nsa colore insignis vitiis forsitan esse suis (*cf.* Qvint. inst. 10, 1, 41 intra primos statim versus -itur *auctor non idoneus*). Liv. 9, 36, 5 ne qua inter colloquia insigni haesitantes -i possent (*cf.* Qvint. inst. 1, 5, 23. 1, 8, 42). Cels. 3, 18 p. 98 exitu -untur *phrenetici.* Tert. spect. 2 qui institutore comperto et interpolatorem (etiam palatorem *B*) -imus. Merob. pros. frg. I A 5 lateant . . . quos -i pudet. Greg. M. in Ezech. 1, 1, 7. *adde*: Avian. fab. 5, 13 *asinum* ab aure. *acc. dupl.*: Sen. contr. 2, 3, 13 in nulla magis illum re scholasticum -i (*opp.* hoc . . . videri tamquam forensem facere). Stat. Theb. 6, 241 nec conscia fallit sidera et alterno -itur (Isid. orig. 3, 71, 19 dependitur) unus in ortu *Lucifer.* Scaev. dig. 4, 4, 39 pr. egressi aetatem -antur (Vlp. dig. 38, 8, 1, 7. 38, 17, 1, 11 Mod. dig. 48, 19, 22 Tryph. dig. 37, 4, 20 pr.). Vlp. dig. 1, 16, 19, 2 si quos *advocatos* causarum concinnatores vel redemptores -at proconsul (*item de crimine* Cod. Iust. 11, 19 [18], 1, 1. *v. p. 604, 62. cf.* Vvlg. deut. 24, 7 si -nsus fuerit homo sollicitans fratrem). Min. Fel. 35, 5. Tert. nat. 1, 10 ipsi . . . impii. *al.* Lact. inst. 1, 10, 10. Hil. in Matth. 21, 10 confessione sua se reos -endos (Heges. 3, 12). Petr. Chrys. serm. 78 p. 421^{A}. Svlp. Sev. chron. 1, 24, 2 totiens in domino rebelles. Cassiod. var. 1, 1, 1. Greg. M. moral. 16, 38 p. 1141^{A} plene -ere semet ipsam valet *anima* (16, 39 me scire).

2 *rem, accedit abl. instr. passim.* *raro ponitur absolute*: Cels. 7 praef. p. 262 sicut in oculis quoque -i potest (*ibid.* manifestum *et* evidens est. Qvint. inst. 1, 12, 8 Ps. Qvint. decl. 4, 13 Flor. epit. 2, 4, 2. Sol. 10, 14 promptum est oculis -ere. Serv. Aen. 6, 724. **a** *sequuntur enuntiata: acc. c. inf.*: Rhet. Her. 2, 27, 43 hoc si . . . observabimus, saepe -emus (et in eiusmodi deprehensione ostendemus *E*) eos . . . non habere. Sen. epist. 94, 41 Lvcan. 9, 531 Plin. nat. praef. 22. 18, 275 *syn.* manifestum fiet. Stat. Theb. 2, 339 quotiens haec ora natare et magnas latrantia (iactantia *M*) pectora curas admota -o manu. Qvint. inst. 9, 2 (44), 45 prudentius intuenti . . . facile est -ere (Tac. dial. 18 ex quibus *epistulis* facile est -ere *eqs.* 30 in libris Ciceronis -ere licet *eqs.*). Frontin. aq. 67. Svet. Aug. 44 Fronto p. 177, 1 N. Vlp. dig. 1, 18, 6, 9 (*active*). Min. Fel. 7, 2 Ter. Mavr. 971 Cens. 10, 8 p. 18, 2 Sol. praef. 2. 27, 36 documentis plurimis -nsum . . . est (Serv. Aen. 6, 404). Ivl. Val. 1, 3 quod . . . fore. Lact. inst. 1, 11, 44 Vvlg. lev. 13, 39. *omisso acc.*: Avg. epist. 246, 3. Tycon. 5 p. 61, 20 in euangeliis -itur. Cod. Iust. 4, 65, 4, 1 (*a. 222*) Greg. M. moral. 3, 63 Evang. de nativ. Mar. 10, 1. *nom. c. inf.*: Sol. 1, 74 Ps. Avg. quaest. test. I 115, 58 Cod. Theod. 9, 5, 1 pr. (*a. 314* = Corp. III 12043. V 2781 Cod. Iust. 9, 8, 3, 1). Chron. Gall. chron. I p. 658, 90 Favst. Rei. grat. 1, 3 p. 17, 12 Boeth. in Porph. comm. sec. 1, 3 p. 143, 3 Cassiod. var. 9, 15, 4 Greg. M. moral. 3, 24. *acc. c. part.*: Svet. Iul. 35, 1 ut occisum -it *Pompeium.* Frontin. aq. 91 foedis ministeriis -imus servientem *aquam Marciam.* Flor. epit. 2, 17, 12. Apvl. apol. 91 in quibus (*tabulis*) omnia contra . . . facta impraesentiarum . . . -is. Tert. adv. Marc. 1, 20 p. 316 Avson. Symm. epist. 1, 32, 1 Serv. Aen. 6, 14 Cod. Theod. 9, 16, 11 (*a. 389*) Praedest. 1, 22 p. 594^{C} Svlp. Sev. chron. 2, 8, 6. Schol. Stat. Theb. 6, 269 (241) se . . . occidendum. *sequitur enunt. interr.* (*sim.*): Cic. orat. 219 nec -etur manifesto, quid a nobis de industria fiat. Sen. epist. 94, 41. Lvcan. 9, 826 -nsum est . . . quam lenta *eqs.* (Comment. *ad l.* intellectum). Plin. nat. 16, 184. 35, 189 Qvint. inst. 1, 6, 12. Tac. dial. 34 ex qua (*copia audientium*) facile -rent, quid *eqs.* Ivv. 4, 142 callebat primo -ere morsu *eqs.* Empor. rhet. p. 564, 16. Hil. c. Const. 12 ut. Priscill. tract. 6, 101 Greg. M. moral. 9, 20. Plin. nat. 19, 39 si quando incidit in spem nascentis, hoc -itur signo. Vvlg. IV reg. 17, 4 quod.

b *sequitur accusativus*: *res incorporeas varias*: Cic. Flacc. 37 in minimis rebus saepe res magnas. Cael. 14 cuius . . . facinora oculis prius quam opinione, manibus ante quam suspicione -i (Veg. mil. 3, 6). orat. 84 ne elaborata concinnitas et quoddam aucupium delectationis manifesto -nsum appareat (Ov. ars 2, 313 si latet ars prodest, affert -nsa pudorem. Plin. nat. 37, 197 Qvint. inst. 12, 9, 5. *cf.* 8, 3, 52 *et* 2, 4, 29 -nsa [*cf. p. 608, 81*] totiens audientium memoria infelix supellex. Tac. hist. 4, 86 Avson. 393, 68 Clavd. rapt. Pros. 2, 266). Vell. 2, 60, 3 in quo turpiter -nsa eius vanitas est (Plin. nat. 8, 50 Qvint. decl. 367 p. 402, 9. *cf.* 349 p. 373, 18). Sen. suas. 1, 6 cum publicae eorum blanditiae non tantum -nsae, sed castigatae sunt (Pers. 3, 52 curvos . . . mores [Schol. corripere]. *cf. p. 611, 60*). Cens. 1 pr. quod in plurimis contentionibus -ere licet, ut in hac ipsa re (Tert. idol. 1). Sen. Oed. 916 praedicta fata et infandum genus (*cf.* Stat. Theb. 1, 550). Colvm. 3, 13, 13 positione machinae illud. 3, 21, 10 ignobilitas in gustu. Plin. nat. 5, 57 auctūs per puteos mensurae notis. 12, 71 vitia . . . sapore. 31, 42 comparatione differentia. 31, 61 (32, 62 tanta dissociatio. Qvint. inst. 5, 12, 13 Tert. anim. 2). 32, 9 hoc primo argumento maleficium. 36, 82 mensuram altitudinis . . . -ere invenit Thales. Stat. Theb. 8, 103 verum (*cf.* Ivv. 7, 112. Edict. imp. Hadr. dig. 22, 5, 3, 2 non semper ita saepe sine publicis monumentis . . . veritas -itur [re- *al.*]). Qvint. inst. 1, 1, 31 ut in nominibus (*sc. demum*) scribendis -antur *syllabae, non iam antea.* 2, 10, 7 tumor . . . inanis primo cuiusque veri operis conatu. 11, 2, 42 quod cotidianis experimentis. 12, 1, 34 ut ea facilius -amus et refellamus. decl. 350 p. 378, 17 illud etiam in rerum natura manifestum atque -nsum est (*seq. acc. c. inf.*). Plin. epist. 2, 5, 11 non tu ex illo (*avulsa statuae parte*) posses congruentiam aequalitatemque -ere? Svet. Cal. 60 hominum erga se mentes (Gell. 14, 2, 18 *syn.* indago. *cf.* Cassiod. var. 3, 25, 1 mores subiectorum). Pavl. dig. 32, 99 pr. quod maxime ex libellis . . . -i poterit. 40, 8, 9 priore casu facile tempus. Ter. Mavr. 440 δέος -itur *in vocabulo. cf.* 442. Sol. 11, 6 modulos crepitu . . . -nsos. 32, 37 momentum . . . hoc studio. Paneg. 10, 13 confessus est se . . . dolor nec timuit -i. Zeno 447, 2 dei . . . consilium. Clavd. 26, 103 arcanum tanti -ere regni (Prvd. c. Symm. 2, 76 Merob. pros. I A 2). Boeth. mus. 1, 18 p. 204, 16 *numerum.* Ennod. epist. 6, 30 p. 166, 8 praesentiam magnitudinis . . . a petitionis qualitate. *morbos (imprimis de medicis) et affectus*: Ov. met. 2, 94 oculos in pectore . . . inserere et patrias intus -ere curas. 7, 537 strage canum primo . . . inque feris subiti -nsa potentia morbi. Cels. 2, 7 p. 44 suppuratio, quae nondum oculis patet, sic -i potest. 3, 18 p. 99, 7 in quibus (*phreneticis*) nullum discrimen -i vel hoc vel illo modo possit. 5, 28, 11 p. 211 nihil horum in cute (Scrib. Larg. 183). 7, 18 p. 296 *quibus* signis umor -itur . . . quibus locus. Sen. nat. 4, 13, 11 non tactu venarum nec . . . calore *malum id.* dial. 5, 10, 2 facile est . . . affectus suos cum . . . oriuntur -ere: morborum signa praecurrunt. Colvm. 7, 5, 17 in aliqua tale vitium. Cvrt. 3, 6, 9 conscientiae notas in ipso ore (Tac. ann. 15, 61 nulla pavoris signa, nihil triste in verbis eius aut vultu). Plin. nat. 34, 70 in ea amorem artificis et mercedem in vultu meretricis. Qvint. decl. 333 p. 314, 21 *de vultu.* Ivv. 9, 10 -as animi tormenta latentis in aegro corpore, -as et gaudia (*cf.* Qvint. inst. 11, 3, 66 ira laetitia adulatio et oculis et quibusdam aliis corporis signis -itur). Avr. Fronto p. 80, 13 N. id . . . magis hodie. Physiogn. 128, 11 in eo corpore nocentem stultitiam. *res corporeas*: Liv. 42, 17, 7 *venenum* nec in dando nec datum ullo signo (Sen. nat. 3, 25, 1 morte. Qvint. decl. 246 p. 7, 20 pernicie et experimento. *al.*). Lvcan. 6, 281 frigida . . . veteris . . . signa ruinae. Plin. nat. 2, 163 quae propter subtilitatem . . . ratione facilius quam visu -untur. 9, 86 praeiacentibus testis cubile eorum. 12, 36 adulteratur *bdellium* amygdala nuce . . . , sed -untur . . . odore colore pondere gustu igne. 12, 71 lentigo oculis. *ibid.* malleo . . . umor . . . aut . . . odore (*cf.* 17, 33 callo . . . vel uno ictu cuspidis). 31, 32 levitas . . . aliter quam sensu (*ibid.* levitatis . . . argumentum). *similia persaepe.* 34, 47 tanto magis -itur aeris obliteratio. 37, 98 centrosas cote -unt et pondere. *ibid. item passive.* Ps. Qvint. decl. 8, 18 sanguis isdem pariter -atur egrediaturque vulneribus. Frontin. aq. 70 omnes *aquas,* quas mensura -imus. Hyg. fab. 201 p. 128, 1 pecora sua ex ungulis. *res naturales* (*de inventoribus imprimis*): Manil. 1, 506 tempora . . . noctis -ere signis iam poterant (Lact. inst. 3, 5, 2 *cf.* Pallad. 4, 16 Serv. Aen. 5, 49). Sen. nat. 7, 3, 1 -endi propter raritatem eorum cursus adhuc non potest nec explorari an. Plin. nat. 2, 37 quam naturam eius Pythagoras Samius primus -it *eqs.* 2, 43. 54 tantorum numinum lege -nsa. 2, 171 mundo ibi -nso. *sim. al.* 19, 66 id vel una nocte -itur, si. Apvl. mund. 19 menstruis cursibus lunae detrimenta et accessus *maris* (Sol. 27, 3. *cf. etiam p. 611, 33*). Carm. de pond. 102 quod tibi mechanica promptum est -ere Musa. Avien. Arat. 1070 ipso -eris indice cuncta Oceano. 1497. Serv. georg. 1, 229 sine cuius *geometriae* lineis haud facile zonarum -itur ratio. Boeth. in Porph. comm. sec

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 3 p. 140, 17 per quod instrumentum cognitionem rerum naturamque -at. *res est subiectum* (*cf. p. 607, 33*): MANIL. 1, 63 speculata ... longe -it (dependet *al.*) tacitis dominantia legibus astra *experientia per usum*. PS. QVINT. decl. 8, 17 quid allaturus huic aegroto es, quod non tot saeculorum tot languentium experimenta -rent. PLIN. nat. 13, 80 ratio -it vitium. BOETH. mus. 5, 2. *c. acc. dupl.*: PLIN. nat. 5, 12 id plerumque fallacissimum (*A*, -mo *rell.*) experimento -itur. QVINT. inst. 3, 2, 3 cum in dicendo alia utilia, alia inutilia -rent. *cf.* MAECIAN. distrib. praef. -es distributionem ... partium infinitam, oppido autem quam exigua vocabula et notas (*cf.* TERT. nat. 2, 4). SCAEV. dig. 19, 1, 52, 1 praedium ... obligatum creditori. TERT. nat. 2, 2 tam incerta et in⟨constans⟩ definiendi de deo philosophia. SOL. 1, 78 RVFIN. Adamant. 1, 13 AVG. civ. 1, 22. 21, 11 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 1 p. 136, 3. mus. 2, 18 p. 249, 25 tale . . . -itur sensu. EDICT. imp. Diocl. 2, 1 humanam condicionem sponte beneficam -i. *cf.* VLP. dig. 4, 4, 44 quae causa cognita eiusmodi -nsa sunt. AVSON. 338 cum sit aliquid vel nihili -itur.

interdum passivum transit ad significatum verbi quod est esse, extare, *cui facile multa ex parte antecedente III ascribi possunt*: VAL. MAX. 3, 1, 2 puer in officina crudelitatis -nsus victorem non extimuit (*opp.* ipsum Marium illo loci statuisses). SCAEV. dig. 33, 7, 27 pr. nec mortis testatoris tempore in praediis legatis -nsi fuerint *servi* (VLP. dig. 9, 4, 21, 6 in potestate). TERT. nat. 1, 15 plures Onocoetae penes vos. COD. Iust. 9, 13, 1, 4. QVINT. inst. 5, 13, 20 perinde praecipites insidiosae impotentes -untur *orationes*. 12, 10, 67 plurimi medii (*venti praeter quattuor principales*) et eorum nomina (*syn.* reperiuntur). FRONTIN. aq. 32 ⟨in⟩ reliquis . . . modulis plus -itur. TRYPH. dig. 29, 1, 18, 2 post . . . legata . . . computata -retur, quod remaneat apud heredem. PAVL. dig. 9, 2, 28, 1 multa huiusmodi -untur. TERT. adv. Marc. 2, 22 p. 365, 9 non in eo similitudinis statu -nsa *simulacra*. SOL. 2, 41 rarum est pedaneos *frutices* -i. MART. CAP. 3, 279 inter vocales m -nsum.

IV *i. q.* ***percipere*** *sensibus* (*cf. p. 610, 61*), *animadvertere, observare* (*cf. p. 610, 74*): VERG. Aen. 10, 98 ceu flamina prima cum -nsa fremunt silvis et caeca volutant murmura (SERV. *ad l.* non subito -nsa sed aut in silvis detenta aut intellecta). PLIN. nat. 2, 219 circa litora ... magis quam in alto -untur hi motus. 36, 73). *de visu*: GERM. 722 Eridani (*astri*) et primos -at (-et *al.*) navita fontes, caelum conspiciens (SEN. nat. 1, 12, 1 quotiens defectionem solis volumus -ere [*cf. ibid.* notare]. PETRON. 88 astrorum caelique motus). PLIN. nat. 2, 61 Mercuri stationes breviore momento quam ut -i possint. 19, 1 -endo caelo. PS. CENS. frg. 3, 7 stella ... a quinto signo -nsa. SEN. epist. 86, 16 hoc quod mihi hodie necesse fuit -ere, ascribam (*cf. ibid.* vidi fabam metentes, milium serentes. PLIN. epist. 4, 30, 3 cernitur id palam et cum summa voluptate -itur). COLVM. 3, 20, 16 quamvis color uvae possit vel ab imprudentissimo -i. PLIN. nat. 21, 56 semen thynni non potest -i. VAL. FL. 1, 464 Styga transmisso tacitam -ere visu. *cf.* STAT. Ach. 1, 518 caecus et absens . . . magnos -it in aethere coetus (*cf.* 1, 517 videt). Theb. 8, 12 comminus ipsa fatorum -nsa colus. QVINT. decl. 315 p. 242, 25 quorundam -untur lacrimae. 322 p. 268, 2 non -isse contenti, quae ostendebantur, aliquid et ipsi viderunt. PLIN. epist. 6, 16, 10 figuras ut -erat oculis. ZENO 456, 21 neque cum ingreditur ... neque cum egreditur a quoquam -i potest *anima* (*ibid.* incomprehensibilis. HEGES. 5, 53, 1 *sim.*). PRVD. psych. 264 ne fallacem puteum -ere posset cauta acies.

syn.: agnosco, appareo, capio, cognosco, comperio, comprehendo, convinco, disco, experior, exploro, invenio, irrumpo, opprimo, patefacio, teneo. *oppos.*: dimitto *sim.*, lateo *sim.*

deriv.: deprehensibilis, deprehensio.

part. perf. pass. subst. f. **dēprēnsa**, -ae: PAVL. FEST. p. 71 -a igitur genus militaris animadversionis, castigatione maior, ignominia minor.

dēprehēnsibilis, -e *a* deprehendere, deprehensus. *qui deprehendi potest*: [ACT. Conc. Aquil. a. 381 Mansi 3, 612^D sed magis probavit reprehensibilem (*se*, *opp.* corrigere vel emendare) et se oletavit perfidia. *inde*: PS. VIGIL. THAPS. c. Pallad. 1 p. 447 deprehensibili se collutavit perfidia.] GREG. M. moral. 2, 63 hostem nostrum, qui se . . . in insidiis contegit, illustratione luminis sui nobis -em reddit *deus* (*cf. p. 609, 32*).

dēprehēnsio, -ōnis *f. a* deprehendere. GLOSS. κατάληψις, κατάσχεσις, σύλληψις ἐπὶ τοῦ συνσχεθέντος. ICTORUM *t. t. de actione deprehendendi; consentiunt exempla plane cum verbi deprehendendi usu* (*II A*): CIC. Cluent. 50 omnis accusatio ... manifesta veneni -e conclusa est. VLP. dig. 23, 2, 43, 12 etsi absoluta sit post -em *adultera* (DON. Ter. Ad. praef. 3, 5 quintus actus haec continet: -em Ctesiphonis cum meretrice). 47, 2, 7, 1 *ex Pomponio* -e fieri manifestum furtum. 47, 2, 7, 2 sed Celsus -i hoc etiam adicit *eqs.* *i. q. cognitio, inventio* (*cf. p. 609, 54*): SERV. gramm. IV 423, 33 difficilis est -o circa syllabas naturaliter longas. CHIRON 643 ne intellegatur fuisse propter generositatem equorum et -em causae *ossilago*. *Bögel.*

dēpressē *v. sub* deprimo.

dēpressio, -ōnis *f. a* deprimere. *i. q. actio deprimendi, proprie*: VITR. 1, 3, 2 fundamentorum ad solidum -o. 9, 1, 4. MAR. VICTORIN. gramm. VI 190, 2 cum ... nec fiat gradus nisi -e sequentis (AVDAX gramm. VII 342, 2). MACR. sat. 1, 20, 2 sol a quadam imae -is senecta in altitudinem . . . revertitur. LEO M. serm. 45, 1 merito et vallibus adimpletio et montibus est adnuntiata -o. SEDVL. op. pasch. 3, 17 mulier ... despiciens humilem cernua -e tellurem. PRIMAS. in apoc. p. 912^C pondere -is. *metonymice i. q. locus depressus*: ITALA lev. 14, 37 (Lugd.) -es pallidas aut rubicundas (κοιλάδας, VVLG. valliculas). MACR. sat. 7, 3, 11 curvam erectionem seu Socraticam -em *nasi*. *translate*: ITALA Ezech. 45, 9 (Wirc.) auferte -em de populo meo (καταδυναστείαν, VVLG. confinia vestra). ZENO 1, 7, 5 animae . . . -o (*opp.* promotio. *cf.* GLOSS. animi -o ἀθυμία). THEOD. PRISC. log. 15 capitis. GILD. Brit. 15 chron. III p. 33, 14 *gentium* infestationem ac dirissimam -em. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 75 vocis -o. OP. imperf. in Matth. 1 p. 616 gementes eos sub -e Aegyptiorum. APRING. in apoc. 20, 2 -o malignitatis adversae. GREG. M. moral. 14, 40.

dēpresso, -āre *a* deprimere, depressus. GLOSS. συνσφίγγω. *i. q. vehementer premere*: APIC. 4, 153 rapas ... minutissime concisas manibus -bis, ut umorem non habeant.

dēpressor, -ōris *m. a* deprimere. *is qui deprimit, debilitat*: GILD. Brit. 32 chron. III p. 44, 5 dei contemptor sortisque eius -r.

1. dēpressus, -a, -um *v. sub* deprimo.

2. dēpressus, -ūs *m. a* deprimere. IDIOM. gen. gramm. IV 574, 22 -us συνοχή (GLOSS.).

dēpretiātor, -ōris *m. a* depretiare. *is qui depretiat*: TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 520, 23 -r operum et indulgentiarum creatoris.

*?***dēpretiātus**, -ūs *m. v. l. 39.*

dēpretio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* pretium. *Th.*]. ISID. orig. 10, 75 -atus ab eo quod sit vilis nec aliquo pretio dignus. GLOSS. -atus vilis effectus. -ati ἐλαττωθέντες. *i. q. vilius facere, ad minus pretium redigere, dehonestare*: GAIVS inst. 3, 212 ceteri qui supersunt *ex gemellis, comoedis sim.*, -ati sunt (INST. Iust. 4, 3, 10). PAVL. dig. 9, 2, 22, 1 eius ratio haberi debet, quo cetera corpora -ata sunt. TERT. spect. 22 -ant quos probant. nat. 1, 10. apol. 45 Epicurus omnem cruciatum doloremque -at. anim. 17 eadem unguenta eademque vina posteriore quoque usu -antur. 24 quos *sensus* philosophia -at intellectualium praelatione. 34 uxor. 1, 3. fug. 10 -asti Christum, qui in te est. Scap. 3 adv. Marc. 1, 6 p. 298, 10. 1, 14 p. 309, 8. 2, 27 p. 374, 18 resurr. 2 p. 27, 17 tractatum ... scrupulis potius oneratum -antibus carnem (*vulg.*; depretiatibus carnis *codd. quod defendit Engelbrecht, Wien. Stud. 28, 1, i. depretiando carnem*) paulatim ⟨in⟩ alterius divinitatis onerant sensum. ITALA Ier. 22, 22 (Wirc.) tunc enim effunderes et -beris ab omnibus amatoribus tuis (ἀτιμωθήσῃ, VVLG. erubesces ab omni malitia tua). 22, 28 (Wirc.) -atus est Ieremias sicut vas (ἠτιμώθη Ἰεχονίας, VVLG. *aliter*). FAVSTIN. trin. 2, 3 cuius vocem quasi minimi -as. 4, 1. AMBR. epist. 46, 13 dehonestatus et -atus est. bon. mort. 3, 11. PAVL. NOL. carm. 25, 56 vilescit vitio -atus homo. MAR. MERC. Nest. serm. 12, 3 AVELL. p. 458, 16. PETR. CHRYS. serm. 59 p. 365^B ne divinitatis pretiosum munus -et charta vilis. SIDON. epist. 2, 10, 6 carm. 22, 203. POMER. 3, 10, 2 qui sanctos viros sui comparatione -ant. ENNOD. epist. 2, 26 p. 68, 5. 3, 23 p. 88, 11. 6, 1 p. 148, 17. VEN. FORT. epist. (carm. 5, 6) 6 ne vilitate pretii -retur tibi merces captivi. NICET. fid. 5 p. 15, 9. *nota in c. acc.*: COMM. apol. 196 quod deus in hominem -atur ab illis. *deponens* dēpretior, -ārī: SIDON. epist. 1, 7, 8 serica et gemmas ... quasi mercaturus inspicere, prensare, -ari, devolvere.

***dēpretium**, -ī *n. a* depretiare. *i. q. contemptio*: ANTH. 666, 19 cum -o (*Plasberg, Rhein. Mus. 54, 147,* de pretio *vulg.*) mortis ... Lucillum imbueret.

*__dēprimo__, -pressī, -pressum, -ere [*a* de *et* premere. *Th.*]. deprēmo: TAB. devot. Audollent 250 B 17. 289 B 19 CHIRON 74. 233. 235 TIBERIAN. carm. 3, 4 GLOSS. *supinum* -ssum *legitur*: PLAVT. Cist. 37. PRISC. gramm. III 35, 10 -o hoc est infra premo. GLOSS. καταπιέζω. -at θλίβῃ. -ssit tribulavit. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE, *deest* HOR. PROP. TIB. GERM. VELL. VAL. MAX. ASCON. VAL. FL. SIL. MART. IVV. *al.* [*dub.*: VERG. georg. 3, 544 defensa *codd. plerique, sim.* OV. epist. 5, 16. LVCAN. 8, 61 -ssa *B*, decepta *al.* CALP. ecl. 3, 20 deprensam *al.* PLIN. nat. 24, 122 reprimit *E.*]

I ***proprie*** *de loco i. q. deorsum premere, deducere, demergere* (*accedit*: ex; ad, in *c. acc.*, in *c. abl.* [*v. l. 84. p. 613, 6. 23. 35. 78 al.*]; *abl.* [*v. p. 613, 30. 57. 614, 12*]): **A** *generatim*: **1** *aliquid*: ACC. trag. 63 quod di ... -ssum altis clausere specis. CIC. Verr. 6, 63 navem ... onere suo plane captam atque -ssam (SEN. nat. 2, 9, 3 navigia sarcinā -ssa. 6, 6, 2. *aliter v. p. 613, 60*). Pis. 14 altero ad frontem sublato, altero ad mentum -sso supercilio. ac. 2, 38 lancem *librae* (*cf.* fin. 5, 92 Tusc. 5, 51 COD. Theod. 12, 7, 1 *a. 325*). Cato 77 (*in imag.*) animus caelestis ex altissimo domicilio -ssus et quasi demersus in terram (*cf.* LVCR. 6, 55 LACT. inst. 4, 26, 15. *aliter p. 614, 68*). LVCR. 5, 474 *corpora* neque tam fuerunt gravia, ut -ssa sederent, nec levia, ut possent per summas labier oras. 5, 539 non est oneri neque -it auras *terra*. 6, 432. VERG. georg. 1, 45 -sso ... aratro (OV. met. 15, 618. IVVENC. 4, 171 vomere). OV. met. 9, 83 -ssaque dura cornua figit. LIV. 32, 17, 16 rota una in altiorem orbitam -ssa. VITR. 7, 83 auri scripulum ... non natabit, sed ad imum per se -etur. 9 praef. 11 *argenteae massae* quanta magnitudo in vaso -ssa est, tantum aquae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

effluxit. 9, 8, 15 per Scorpionis vero spatia et Sagittarii proclivius -ens se foramen *tympani in horologio.* SEN. suas. 1, 9 (*in imag.*) omnia fluitare et incertis motibus modo attolli, modo -i. CELS. 7, 26, 2 *ferramentum* sic -bat, ut ... incīderet. *cf.* 8, 3. 8, 8, 1 iugulum (*opp.* attollere). 8, 11 p. 352, 12 -ssus digitus. PHAEDR. 1, 20, 3 corium -ssum in fluvio viderunt canes. SEN. Tro. 884 -e horrentes comas. nat. 2, 13, 2*sq.* 2, 58, 2 ignis in superiora nititur et in inferiora -itur. *al.* epist. 11, 7 figunt in terram oculos et -unt (*cf.* VVLG. Is. 5, 15 oculi sublimium -entur. PETR. CHRYS. serm. 122 p. 533^C sursum levant oculos suos, quos semper -ssit in terram. GREG. M. dial. 4, 17 p. 349^A -ssis reverenter oculis. *cf.* HIER. epist. 43, 2, 3 vultus maerore -itur [*ibid.* contristamur]. ALC. AVIT. carm. 3, 72 -ssa lumina. 6, 450 obitum signans -ssit lumina somnus). SEN. epist. 39, 3 flamma surgit in rectum, iacēre ac -i non potest. COLVM. 1, 4, 10 *aer* -ssus hieme pruinis torpet (LVCAN. 5, 629 aer ... nimbisque gravatus -itur). 3, 13, 9. 3, 17, 4 *sqq.* 12, 49, 6 in *amphora* feniculi spissamento -unt bacam. 12, 56, 2 *tabulam* usque ad fundum ... intra cistam. *al.* MELA 2, 117 *Alpheus* creditur ... subter maria terrasque -ssus huc agere alveum. LVCAN. 6, 642 -ssa ... in praeceps subsedit humus. PETRON. 69 inferius labrum manu (MART. CAP. 3, 261 f dentes labrum inferius -entes faciunt). PLIN. nat. 2, 71 *opp.* tollere. 2, 103. 113 spiritum. 17, 160 terram eodem paxillo -i et spissari (30, 19). 18, 168 sues vestigiis semina -entes in madido solo. 19, 17. PS. QVINT. decl. 4, 23 telum (VEG. mil. 3, 14). PLIN. paneg. 24 non tu civium amplexus ad pedes tuos -is. VLP. dig. 33, 6, 3, 1 si *dolia* -ssa in cella vinaria fuerint (*i. in terram defossa*). GELL. 2, 30, 5 austri ... ad partem axis infimam -ssi. PANEG. 4, 18 tot -ssae imbribus segetes. LACT. inst. 3, 28, 15 (*in imag.*) cur *veritatem* potius in imum -ssam diceret quam in summum levatam (*syn.* demergere). AVIEN. Arat. 99 latet alter *polus* et alto -itur barathro. 1244 manum Aurigae reliquam ... -it hirsuti surgens sidus Capricorni. MART. CAP. 1, 67 sub calceis vero fuscinam -bat *Iuppiter.* DRAC. Romul. 8, 414 mulgere balantum -ssis ubera mammis. GREG. M. in Ezech. 1, 4, 4 pennas suas et faciem suam deorsum -it. moral. 3, 60 eo gravius se in infimis -it *eqs.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 403^A si nix ... per altum ad inferiores venas liquorem proprium -it. *nota*: SEN. Herc. O. 1570 loca quae sereni -es caeli? (*i. premes, habitabis. cf.* GREG. TVR. Mart. 2, 39 qua *loca* vir beatus ... orando -erat). IVVENC. 4, 489 corpore terram -it et ... proiectus ... precatur. **2** *aliquem*: CIC. phil. frg. IX 12 vitiis ... contaminatos -i in tenebras atque in caeno iacēre. CELS. 5, 27, 2 -ere *in piscina ὑδροφόβον*, ut invitus quoque aqua satietur. PLIN. nat. 10, 23 *accipitres* supervolantes *aves* -unt (*opp.* excitare). *onere* -ere, *saepe i. q. curvare* (*cf. p. 614, 74. 615, 2*): PLAVT. Merc. 675 simul haec quae porto -unt (*sc. me senem*). RHET. Her. 4, 49, 62 -ssus et oneratus auro. APVL. met. 4, 4 sarcinae pondere -ssus *asinus.* PANEG. 8, 11 nimia mole -ssi levato onere consurgimus. LACT. opif. 8, 2 *animalia deus* -ssit ad terram (*syn.* proici in humum, *opp.* erigere). CHIRON 302 quos soli -ssos inveneris (*opp.* 301 erecto capite). HIER. in Hab. 1, 2 p. 613 onere ... se -at. in Is. 46, 1 p. 545. epist. 21, 28, 3 (*in imag.*) legis onere -ssus. PAVL. NOL. epist. 23, 30 non -entem sarcinam, sed levantem nos ... vehemus. SVLP. SEV. epist. 2, 17. *cf.* VVLG. Is. 58, 6 solve fasciculos -entes. *nota*: SEN. Oed. 300 bovem ... curvo numquam colla -ssam (-ssum *codd.*) iugo.

B *speciatim*: **1** *herbas inserere*: CATO agr. 32, 2 vites ... uti in terram -antur. 46, 2 si parum -ere *taleam* poteris (*ibid.* demittere). 51. 133, 1. COLVM. 10, 254 humo ... -itur ... beta. 11, 3, 24. 28 *al.* arb. 7, 2 virgam a matre in terram -ere (*cf.* PLIN. nat. 17, 97 ramo ab arbore -sso in scrobem). PLIN. nat. 14, 10 *al.* PALLAD. 4, 9, 3 semina. **2** *naves demergere* (*aliter p. 612, 73*): CIC. Manil. 21 classem. Arch. 21. div. 2, 20 alteram *classem* naufragio, alteram a Poenis -ssam interire. CAES. civ. 1, 58, 4 partem navium -unt, nonnullas ... capiunt, reliquas in portum compellunt. 2, 6, 6. 2, 7, 2. 3, 101, 6 BELL. Alex. 11, 4. 16, 6. 21, 3. 46, 5 Afr. 96, 2 SALL. hist. frg. 1, 98 NEP. Con. 4, 4. OV. met. 14, 185 ne -ret fluctusve ictusve carinam, pertimui. PLIN. nat. 7, 97 PS. QVINT. decl. 12, 20 TAC. hist. 4, 79 ann. 11, 18 PAVL. dig. 14, 2, 7 GELL. 19, 1, 3 SOL. 52, 42. *nota de ipsis nautis*: CAES. civ. 2, 43, 4 tanta erat completis litoribus contentio *conscendendi*, ut multitudine atque onere nonnulli -rentur. BELL. Alex. 20, 6. *in imag.*: SEN. dial. 5, 3, 2 ea -ens *iracundus*, quae mergi nisi cum mergente non possunt. *cf. p. 614, 64.* **3** *aliquid deprimendo facere, effodere, excavare; in humili ponere*: CIC. Verr. 6, 68 *opus lautumiarum* est e saxo in mirandam altitudinem -sso. HIRT. Gall. 8, 9, 2 valle ... magis in altitudinem -ssa quam late patente. 8, 9, 3 fossam ... lateribus -i derectis (8, 40, 3 VITR. 10, 16, 11 COLVM. 2, 14, 6 TAC. ann. 15, 42). SALL. Catil. 55, 3 locus ... circiter XII pedes humi -ssus. VITR. 1, 5, 6 fundamentum muri -endum est intra alveum fossae. 8, 1, 6 -endus est puteus in eo loco (PLIN. nat. 31, 48. 37, 24). SEN. dial. 5, 33, 4 ex omnibus metallis quae cum maxime -imus. COLVM. 4, 1, 3 -atur scrobis in regesto (*cf.* 3, 15, 2. 5, 5, 2 AVSON. 416, 18). 2, 2, 10 sulcis in altitudinem tripedaneam -ssis (2, 2, 12. 3, 13, 11. 4, 33, 2. 11, 2, 28). 8, 15, 6 canaliculus humi -ssus. 8, 17, 9 piscina. TAC. ann. 12, 57. POMPON. dig. 8, 4, 11 pr. rivum, *opp.* allevare (VLP. dig. 43, 21, 1, 11). PLIN. nat. 33, 129 plurimum refert, concava sint *specula* et poculi modo an parmae Threcidicae, media -ssa an elata *eqs.* CORP. XIV 4012 (*Ficuleae*) clivom stravi ... eundem clivom ab ímo levavi, clivom medium fregi et -ssi. VLP. dig. 43, 14, 1, 8 ut locus -atur pecoris appellendi gratia. *cf.* 43, 19, 3, 15 itum et actum (*opp.* exaggerare). GELL. 2, 10, 2 aream Capitolinam -ere, ut pluribus gradibus in aedem conscenderetur. SOL. 53, 5 mare ... certis canalibus -ssum adeo, ut *eqs.* (MART. CAP. 6, 696 *ex* PLIN. nat. 6, 82 profundum). *cf.* 25, 5 -ssis vadis. VEG. mulom. 2, 67, 6 urendo -es puncta. HIER. in Dan. 6, 19 p. 661 lacum vocat -ssam in altum foveam. PS. PRISC. gramm. III 520, 6 gravis *accentus* a summo in dexteram -itur ita: *nota*: LVCAN. 8, 821 haud procul est ima Pompei nomen harena -ssum (impressum *VU*) tumulo (ADNOT. *ad l.* scriptum iuxta terram). HIER. adv. Iovin. 1, 3 unde et *sexaginta* superiori digito -untur (*i. effinguntur*). *adde*: PETRON. 123, 209 dum Caesar tumidas iratus -it (*i. destruit, deicit*) arces. VLP. dig. 8, 2, 17, 2 qui tollit aedificium vel -it (*i. humilius reddit*). **4** *lunam deducere*: LVCAN. 6, 505 *luna* patitur tantos cantu (caelo *M U*) -ssa labores (ADNOT. *ad l.* in terram deducta).

II *translate de condicione, statu, amplitudine*: **A** *aliquid debilitare, reducere, detrectare*: RHET. Her. 1, 6, 9 si nostram causam laudando tollemus, adversariorum per contemptionem -emus (CIC. inv. 1, 22). 2, 28, 45. 3, 2, 2 *opp.* adaugere. CIC. Verr. 4, 7 ingenium et virtutem -ssam extinctamque cupitis. 6, 98 opes illius civitatis comminutae -ssaeque sunt. Cluent. 183 saepe multorum improbitate -ssa veritas. Pis. 41 fortunam. NEP. Att. 22, 2 preces eius taciturna sua obstinatione -ssit. LIV. 34, 48, 2 cum suae factionis hominum vires augendo ius ac libertatem aliorum -rent. 37, 53, 6. SEN. dial. 4, 6, 1 qui illam (*virtutem*) extolli vult et -i. 4, 21, 2. epist. 15, 7 *vocem* per gradus et certos modos extollere, deinde -ere (*cf.* PS. PRISC. gramm. III 519, 25 accentus namque est certa lex ad elevandam et -endam syllabam. 520, 2 *syn.* deponere, *opp.* acuere [ISID. orig. 1, 17, 2]. 521, 19 vox -itur. AVDAX gramm. VII 360, 24 aliae *coniunctiones* gravi accentu -untur. TER. MAVR. 1345 sonorem. BOETH. mus. 1, 13 vel acum extollere vel -ere gravitatem *vocis*). SEN. epist. 43, 2 comparatio illam (*magnitudinem*) aut tollit aut -it (*cf.* PLIN. paneg. 61 ut altissimae civium dignitates collatione fastigii tui quasi -antur [*syn.* decrescere]). 79, 10 haec una maiestas -i nescit. QVINT. inst. 8, 3, 90 quid elocutio attollat aut -at. PLIN. epist. 6, 24, 1 eadem facta claritate vel obscuritate facientium aut tolluntur altissime aut humillime -untur. APVL. met. 2, 9 aurum coruscans in lenem mellis -itur (*i. mitigatur*) umbram. 10, 2 mulier ... ruborem tenuem -ens (*i. reprimens*). TERT. resurr. 10 p. 38, 19 -itur *caro* (*opp.* relevatur). SPART. Hadr. 5, 8 tumultum Mauretaniae. TREB. Gall. 1, 1 vita. VVLG. sap. 9, 15 terrena inhabitatio -it sensum multa cogitantem (GREG. M. in Ezech. 1, 2, 17 sensum mentis -it caligo caecitatis). Sirach 2, 2 -e cor tuum et sustine (RVFIN. hist. mon. 1 p. 396^C vanā laetitiā ... -untur *corda*). COD. Theod. 9, 34, 8 (*a. 368*) contestatio ... -ssa nostris legibus iaceat. EVCHER. instr. 1 p. 118, 21 perfidia diaboli et idolorum cultura, quae in adventu Christi humiliata sunt atque -ssa. VAL. CEM. hom. 17, 6 disciplinae studio vitae lasciviam -ere.

B *aliquem opprimere, vexare, i. q. vires, animum, auctoritatem alicuius frangere, deminuere*: PLAVT. Cist. 37 eunt *matronae* -ssum *nos meretrices.* PS. SALL. rep. 2, 7, 1 hostem adversum. OV. met. 12, 262 -ssitque duos (*i. contrivit. cf.* MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 *castella* septem quarta tectorum suorum totaque plebis parte -ssa *collapsa sunt*). LIV. 3, 65, 10 dum aequari velle simulando ita se quisque extollit, ut -at alium. MANIL. 2, 562 hos (*sc. sub Sagittario natos*) Geminis nati ... -isse volunt. SEN. contr. 7 praef. 5 dum genera dicendi transfert et ... modo nimis se attollit, modo nimis se -it. PHAEDR. 3, 10, 36 maligna insontem -it suspicio, quod bona possideat. SEN. dial. 7, 22, 1 cum in hac (*paupertate*) unum genus virtutis sit non inclinari nec -i. 9, 17, 8 usque ad ebrietatem veniendum, non ut mergat nos, sed ut -at. epist. 10, 4 vide ne te ulla res -at. 31, 6 summitti te ac -i veto. 47, 10 multos *senatores* fortuna -ssit, alium ex illis pastorem, alium custodem casae fecit. 66, 6 quem nec attollant fortuita nec -ant. 71, 25. 72, 9 *opp.* extollere, allevare, *syn.* deferre. *cf.* 76, 17 cetera ... -unt quoque animum et labefaciunt et, cum videntur attollere, inflant ac multa vanitate deludunt (92, 30. 117, 19. PLIN. paneg. 44 rectos ac vividos animos non ... contundis ac -is, sed foves et attollis. GREG. M. in Ezech. 1, 11, 2 nullo maerore animum -ssit. *nota*: SEN. dial. 9, 2, 4 quomodo animus ... placido statu maneat nec attollens se umquam nec -ens. *cf. p. 612, 77*). SEN. epist. 92, 16 quemadmodum incommodorum onere usque ad miserum non -itur, sic commodorum inopia non deducitur a beatissimo. PLIN. epist. 2, 19, 3 ut ii, qui sedentes agunt ... hoc quod sedent quasi debilitentur et -antur. ITALA exod. 1, 12 (Cypr. Fort. 10) quantoque eos -bant, tanto plures fiebant et invalescebant magis (ἐταπείνουν; Lugd. humiliabant, VVLG. opprimebant). Ezech. 18, 16 (Weing.) hominem non -ssit (κατεδυνάστευσεν, VVLG. contristaverit). DOCTR. apost. 4, 3. 5, 3. VEG. mil. 3, 1 nimium copiosos exercitus magis propria multitudine quam hostium virtute -ssos. 4, 45. VVLG. gen. 41, 21 sopore -ssus (Ion. 1, 6. *cf. p. 615, 8. 12*). II Esdr. 5, 15 -sserunt populum. *al.* AVG. civ. 7, 24 auctoritas -it et ... trepidare compellit.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

COD. Theod. 11, 36, 7 (*a. 344*) et aliena et propria voce -ssum. 10, 17, 3 (*a. 392* = COD. Iust. 4, 44, 16 pr.) debitorum mole -ssos (*cf.* SIDON. epist. 1, 7, 3 onere -ssus aeris alieni). TAB. devot. Audollent 250^{B}, 17 depremite, defigite. 289^{B}, 19 e⟨quo⟩s. COMM. instr. 2, 22, 8 oppressos miseriis -ere cave minores. *accedit* ad: *p. 614, 74.* in *c. acc.*: POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 cum -ssus in ludum *gladiatorium* bis gratis depugnasset. SEN. dial. 5, 29, 1 captivus in servitutem subito -ssus. ARNOB. nat. 5, 6 fit ut . . . soporem in altissimum -atur. HIL. in Matth. 25, 8 in Antichristi famulatum. *nota i. q. morti dare*: CARM. epigr. 987, 1 (*Romae, ante a. p. Chr. 31*) in quartum surgens comprensus -or annum. 1534 B 1 florente aetate -ssere veneficae. *i. q. sopire* (*cf. l. 8. p. 614, 83*): CAEL. AVR. acut. 2, 4, 20 alii lumbricorum adiectione -untur (*syn.* demergere).

syn.: debilitare, deducere, deferre, demergere, demittere, proicere. *opp.*: erigere, levare (al-), sustinere, tollere (at-, ex-).

deriv.: depressio, depressare, depressor, 2. depressus.

part. perf. pass. pro adi. **dēpressus,** -a, -um. *compar.*: PANEG. in Mess. 44 SEN. benef. 2, 13, 1 nat. 1, 3, 11 COLVM. 1, 5, 9. 4, 1, 8 *al.* *superl.*: RHET. Her. 3, 14, 24 *infra l. 47.* GLOSS. defossus. humiliatus. devexus, convexus, incurvatus. -um κατωφερές. *cf.* deprehensum κοῖλον κατηφερές. *i. q. humilis, deductus: proprie*: PANEG. in Mess. 44 qualis . . . instabilis natat alterno -ior orbe *libra*. SEN. benef. 2, 13, 1 quo altius te sublevasti, hoc -ior es. nat. 1, 3, 11 illo (*sole*) descendente altior *arcus* est, alto -ior. COLVM. 4, 1, 8 -ior arbustivae vitis satio. PLIN. epist. 9, 26, 2 tutius per plana, sed humilius et -ius iter. PROB. Verg. georg. 1, 233. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 948^{A} hirundo solet volare -ior terramque paene contingere. *nota de statura*: SCHOL. Cic. Bob. p. 97, 6 staturā -us. *cf.* FRG. Cens. 2, 4 videntur *anticthones* humiles atque -i. *de locis, i. q. devexus, cavus*: CATO or. frg. 30, 2 loca ardua et cliva -a. BELL. Afr. 51, 5 is locus -us erat (SEN. dial. 12, 9, 8 ex humili atque -o in eum emicuit locum *eqs.* benef. 4, 15, 4 humili ac -o loco. COLVM. 1, 5, 9 ex -iore loco. 5, 8, 5 neque -a loca neque ardua. FRONTIN. strat. 1, 5, 24 PLIN. epist. 10, 39, 5 VLP. dig. 43, 21, 1, 2. 5 AVG. quaest. hept. 4, 21). VERG. georg. 3, 276 -as convalles (*cf.* COLVM. 3, 13, 8 -is vallibus). COLVM. 11, 3, 10 solum (SOL. 24, 6). MELA 3, 2 -i aliqui specus. STAT. Theb. 4, 238 -ae . . . incola Pisae. FRONTIN. aq. 65 *aquae ductus* cum sit -ior. PLIN. epist. 10, 49, 1 *aedes* est multo -ior opere eo, quod cum maxime surgit. VLP. dig. 43, 13, 1, 3 -ior vel artior fit aqua ac per hoc rapidior. PHYSIOGN. 52. 65. *translate: i. q. miser, afflictus*: CIC. Scaur. 45 -am caecam iacentem domum. SEN. dial. 3, 21, 4 omnia ista . . . angusta sunt, misera, -a. OROS. hist. 1, 10, 15 protector -orum *deus.* LACT. inst. 6, 10, 9 praestare auxilium -is et laborantibus. AMM. 30, 4, 7. PS. RVFIN. in Os. 2, 21 p. 980^{B} nemo esset divitiis erectior, nemo paupertate -ior. *de voce* (*cf. p. 614, 30*): RHET. Her. 3, 12, 21 si quam maxime sedata et -a voce principia dicemus (3, 14, 24 quam sedatissima et -issima voce. 3, 14, 25). LVCR. 4, 543 cum tuba -o graviter sub murmure mugit. *adde*: SEN. epist. 100, 8 humilia praeterea tibi videri dicis omnia *in dictione Pollionis* et parum erecta: quo vitio carere eum (*Fabianum*) iudico. non sunt enim . . . nec -a, sed plana. *cf.* SIDON. epist. 4, 3, 4 eloquium . . . nec per scaturrigines hyperbolicas intumescit nec per tapinomata -a tenuatur. *v. l. 56.*

subst. n. **dēpressum,** -ī: SEN. nat. 3, 2, 3 *aqua* in devexo fluit, in plano et -o (devexo *trad., corr. Gercke*) continetur. COLVM. 2, 4, 10 -iora clivi. PLIN. epist. 5, 17, 2 excelsa -is . . . mutabat *in recitatione.* MAR. VICTOR aleth. 2, 13 *opp.* ardua. CLAVD. MAM. anim. 3, 14 p. 183, 13 *opp.* sublimia.

adv. **dēpressē**. GLOSS. κατωφερῶς. *comp.* -ius: COLVM. 4, 1, 5 verior igitur causa est -ius pastinandi (11, 3, 10). SEN. dial. 12 (11), 9, 2 quo -ius aestivos specus foderint.

dēprīnceps, -is *a* de *et* princeps. ITALA exod. 32, 18 (Wirc.) non est vox -um cum virtute (φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχύν, Lugd. non est de principibus cum virtute, VVLG. clamor adhortantium ad pugnam), sed nec vox -um fugae (ἐξαρχόντων τροπῆς, Lugd. deprincipium fugae, VVLG. compellentium ad fugam).

? **dēprīvo,** -ātus, -āre. GLOSS. II 562, 41 παρηγμένα derivata -ata. *cf.* IV 437, 52 derivata depravata.

dēprobo, -ātus, -āre *a* de *et* probus, probare. *i. q. improbum facere*: MAX. TAVR. serm. 110 oculorum se suorum -atum ministerio incurrisse reatum. *dub.* GLOSS. IV 68, 25 experiunt -ant (experiuntur probant?).

dēproelior, -ārī *a* de *et* proeliari. *i. q. depugnare*: HOR. carm. 1, 9, 11 ventos aequore fervido -antes.

* **dēprōmo,** -psī, -ptum, -ere *a* de *et* promere. *perf.* depromuerunt, depromerunt: GLOSS. *supinum* -ptum: PLAVT. Trin. 944. -ptu: GELL. praef. 2 facile . . . inventu atque -ptu (MACR. sat. 1 praef. 2). GLOSS. προφέρω. προχειρίζω. -it eicit foras. profert. explicat. -psit κατήνεγκεν. -ens deferens. *legitur inde a* PLAVTO *et* CIC. [*loci dubii*: LVCAN. 1, 360 expromere *pleriq. codd.* SEN. Herc. O. 546 *cod. E.*]

1 *proprie i. q. aliquid conditum promere, proferre*: PLAVT. Curc. 251 quin -untur mihi quae opus sunt, parasito ut sit paratum prandium? Trin. 756 quo pacto ergo igitur clam dos -i potest? 944 isse ad villam . . . servis -ptum cibum. Truc. 646 bubus glandem prandio. COM. pall. inc. 11. CIC. fin. 3, 7 libros. HOR. epist. 1, 1, 12 (*in imag.*) condo et compono, quod mox -ere possim. APVL. met. 8, 11 -ptis calicibus et oenophoro. 9, 10. TER. MAVR. 1888 fatidicas sortes. ARNOB. nat. 7, 29 HEGES. 3, 3, 5. CYPR. GALL. exod. 318 *opp.* mergere. *adde*: PANEG. 11, 10 in omnia pecuniam ab imperatore -i (11, 18 aurum argentumque. *cf. l. 19 sq. 24*). CARM. epigr. †1438, 7 nequivit miserum partu -ere fetum. *accedit unde: abl.*: VERG. Aen. 5, 501 -unt tela pharetris (11, 590 ultricem pharetra -e sagittam. 11, 859 CIRIS 160 STAT. silv. 2, 3, 27). HOR. carm. 1, 9, 7 -e quadrimum Sabinā . . . merum diotā. 1, 37, 5 Caecubum cellis avitis. OV. fast. 6, 749. VAL. FL. 5, 214 arma . . . celsā . . . puppe. 7, 450 sinu (TAC. ann. 6, 40 APVL. met. 3, 13. CYPR. GALL. exod. 309 favilla fornacis -pta sinu). SIL. 13, 358 domibus -pta talenta. TAC. hist. 4, 22 -ptae silvis lucisque ferarum imagines. APVL. met. 3, 24. 4, 1. 8, 13 acu crinali capite -pta. EVG. TOLET. carm. 81, 1 (*in imag.*) frons hominis mentem proprio -it amictu. ex: PLAVT. Amph. 156 inde (*e carcere*) cras quasi e promptaria cella -ar ad flagrum. CIC. Manil. 37 pecuniam ex aerario. off. 2, 42 aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia . . . altera ex arca, altera ex virtute -itur. AVG. gen. ad litt. 5, 23 p. 168, 4 quod non ex quodam occulto thesauro seminis illius extractum atque -ptum est. de: APVL. met. 5, 23 -it unam de pharetra sagittam. AVG. conf. 9, 8, 18 de cupa vinum. *adv.*: PLAVT. Trin. 803 aperi, -e inde auri ad hanc rem quod sat est (APVL. met. 3, 21). MORET. 17 hinc sibi -it *eqs.* TERT. resurr. 27 p. 65, 2 illinc.

2 *translate i. q. afferre, sumere, demonstrare, exponere*: CIC. Verr. 4, 155 hoc 'caede, concide' nonne nobis verba domo patroni -ere videtur (Cluent. 58 cum illa verba gravissima ex intimo artificio -isset. GELL. 1, 2 lemma: ab Herode Attico tempestive -pta . . . verba Epicteti. ARNOB. nat. 1, 1 popularia verba. CYPR. GALL. num. 695 docili -psit pectore verba. GREG. TVR. Mart. 2, 1 rustice festiva verba. PASS. Cassian. 1 plena furoris verba). CIC. Cluent. 186 quam tu pestem innocentissimo filio de matris sinu -pseris. Phil. 3, 15 maledicta . . . ex recordatione impudicitiae. de orat. 1, 202 ut in rerum privatarum causis . . . -enda saepe oratio est ex iure civili (parad. 6). 1, 244 attulit quod de iure civili -ptum videretur. 1, 252 iuris utilitas ad quamque causam quamvis repente vel a peritis vel de libris -i potest (AVG. civ. 16, 8 ex libris). 2, 117 statim expedita argumenta (fin. 4, 10 e quibus locis quasi thesauris argumenta -rentur). 2, 127. 128. 319 orat. 186 phil. frg. V 27. epist. 13, 6, 3 me ex intima nostra arte -urum mirificum genus commendationis. APVL. met. 6, 18 tu nulla voce -pta tacita praeterito (*cf.* ANTH. 762, 31 psittacus humanas -it voce loquelas. PHYSIOGN. 78 vocem gravem et inflexibilen. CYPR. GALL. exod. 646 mordaces . . . voces in procerem). TERT. anim. 10 demonstra mandibulas, -e genuinos *tinearum.* ANTH. 217, 3 mollia purpureum -unt ora ruborem. 762, 69 cuncta tamen *animantia* domino -unt munera laudis (*cf.* SACR. Leon. p. 360 laudes). PANEG. 10, 8 dum aliena vitia -imus. IVL. VAL. 1, 3 -e (*i. enarra*) tuam . . . genituram. ARNOB. nat. 1, 50 istae virtutes, quae sunt a nobis summatim . . . -ptae. 1, 62. 3, 19 nihil de illo (*deo*) posse mortali oratione -i. 6, 14. LACT. inst. 3, 29, 4 praecepta vitae -pta ex philosophia. IVVENC. 3, 3 clarus quibus (*discipulis*) haec -it (*i. exponit*) Iesus. 3, 467. DON. Ter. Hec. 596 vide . . ., ut multa dolore -pta sint (*i. dicta*). SYMM. epist. 2, 30, 3. SCHOL. Cic. Ambr. p. 370, 18 in coniuratos supplicium (*cf.* COD. Theod. 2, 1, 6 [*a. 385*] in primores officii poena deportationis ilico -etur). COD. Theod. 11, 30, 56 (*a. 396*) *sententiam.* VEG. mil. 3, 1 primus liber tironum dilectum -psit (*i. exposuit*). HEGES. 2, 1, 1 iudicia populi. PAVL. NOL. carm. 9, 11 solita in sancto -i cantica templo. AVG. c. mend. 6, 13 ore -it, quod corde non credit. doctr. christ. 2, 2, 3 epist. 176, 5 CYPR. GALL. exod. 84 iud. 91. 569 id *aenigma* cum veridico nullus -ret ore. CHROMAT. in Matth. 3, 6 id quod . . . ipse dominus propria voce -it dicendo *eqs.* ZACCH. 2, 4 p. 1114^{B} haec -psit *seq. or. dir.* (*sim. saepius apud* ECCL.). MACR. sat. 1, 16, 31 vera -unt. MART. CAP. 1, 40 decretum. 2, 121 (vers.) cothurnatos scaenis -ere cantus. 6, 586. SACR. Leon. p. 363 voluntatem tuam . . . pia conversatione -ere (COD. Iust. 5, 4, 20, 1 propriam voluntatem). CASSIOD. in psalm. 105, 2 cui enim aut ingenium suppetit ad cogitandum aut lingua ad -endum, ut tanta immensitas unius possit ore narrari? ORIG. in I reg. 10 p. 1007^{D} perfidiam . . . Iudaeorum ex lege . . . -ptam. *seq. acc. c. inf.*: COD. Iust. 1, 4, 27, 1. 2, 7, 11, 2 CASSIOD. var. 7, 40, 2. *seq. interrog. indir.*: CYPR. GALL. exod. 1086.

deriv.: depromptio.

dēprōmptio, -ōnis *f. a* depromere. *i. q. manifestatio*: AVELL. p. 527, 4 si dignis prooemiis uti temptemus, necesse est multis fletibus horum -es efficere.

dēprope *adv. a* de *et* prope. *i. q. prope*: ITALA Eph. 2, 17 (Hil. in psalm. 65, 9) euangelizavit pacem his, qui de longe et pacem his qui -e (τοῖς ἐγγύς, VVLG. iis qui prope. *cf.* HIL. in psalm. 65, 9 *ad l.* multi tamquam -e manentes crediderunt gentibus longe advocatis). VVLG. Ier. 25, 26 cunctis quoque regibus aquilonis -e et de longe.

dēpropero, -āre *a* de *et* properare. dēproperor: PRISC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gramm. II 391, 2 vetustissimi autem multa sic protulerunt confusa terminatione: ... -antur pro -ant. *legitur apud* Plavt. Hor. Sil. *scriptoresque serioris aetatis.*

i. q. properare, maturare: *absolute*: Plavt. Cas. 745 propere cito intro ite et cito -ate (properate *A*). Avson. 394, 32 si modo -es. Avg. epist. 234, 2. Cypr. Gall. gen. 423 illic -ans sacratas suscitat aras. exod. 577. 1242. 1275. Mart. Cap. 3, 263 dum haec litteratura -at. Cassiod. var. 3, 1, 4. *seq. infin.*: Plavt. Poen. 321 -ant sedulo sacruficare. Symm. epist. 5, 20, 2. 9, 24, 1. Ambr. exc. Sat. 1, 22 (*v. l.* properans). Mart. Cap. 1, 2 Cod. Theod. 6, 4, 21, 5 (*a. 372*). 12, 1, 182 (*a. 416*) Cassian. inst. 4, 19, 1 Avell. p. 144, 10 Cassiod. var. 1, 8, 3. 7, 34, 2 Evg. Tolet. carm. 14, 41 Cod. Iust. 1, 4, 31, 1. 1, 17, 2, 18. 7, 40, 2, 1 Novell. Iust. 36, 6. 37, 11 Theod. Mops. in Eph. 6, 24. *nota acc. c. inf.*: Avell. p. 660, 3 quae sibi commissa sunt, ... tradi -et. *cum obiecto*: Hor. carm. 2, 7, 24 udo -are apio coronas. Sil. 2, 265 miserabile humandi -at munus. Cod. Iust. 8, 10, 14, 2 aedificationem.

dēproperus, -a, -um [*a* deproperare *ductum. Th.*]. *i. q. deproperans*: Cod. Theod. 7, 1, 13 (*a. 391* = Cod. Iust. 12, 35, 12) neve abluendo equorum sudore -us publicos oculos nudatus incestet.

dēpropinquat Not. Tir. 63, 57[a]. *a* de *et* propinquare.

dēpropio *v.* propio.

dēpropitiātio, -ōnis *f. a* depropitiare. *i. q. placatio*: Itala exod. 30, 10 (Aug. quaest. hept. 2, 133) et depropitiabit Aaron vel exorabit (ἐξιλάσεται, Vvlg. deprecabitur) super cornua eius semel in anno de sanguine purificationis delictorum ⟨-is⟩ (Avg. *l. c. pergit*: -is ab eo quod est -o, quae graece dicitur ἐξιλασμός [*sic cod. Alex.*, Vvlg. *aliter*]). psalm. 48, 8 (Veron.) non dabit deo -em suam (ἐξίλασμα, Vvlg. placationem).

dēpropitio, -āre *a* de *et* propitiare. *i. q. placare*: Itala exod. 30, 10 *v. l. 24.*

?**dēpropitius,** -a, -um [*a* de *et* propitius. *Th.*]. *i. q. non propitius*: Tert. nat. 2, 17 non sine religionibus et cultu et (*i. etiam*) -orum deorum (et laude propitiorum *Hartel*).

dēprūrio, -īre *a* de *et* prurire. *i. q. valde prurire, gestire*: Mart. Brac. iact. 5 hoc ... aures -unt audire.

depso, -uī, -tum, -ere [*a gr.* δέψειν *tractum esse videtur. Th.*]. Non. p. 99 -ere a graeco magis significantiam vel originem trahit (*unde conicitur* Varro ling. 6, 96). *i. q. miscendo subigere*: Cato agr. 40, 4 luto -to stirpem oblinito (41, 4). 76, 1 manibus -ito farinam. 76, 2 ubi -ueris. 90. 135, 3 recentia *coria*, quae -ta sient ... ea -ere et unguere. Qverol. p. 38, 6 ampullam truncam rimosamque -tis (*Peiper*, densis *trad.*) fultam cerulis. *sensu obsceno*: Varro Men. 331 sed tibi fortasse alius molit et -it *uxorem*. *cf.* Cic. epist. 9, 22, 4 et quidem iam etiam non obscena verba pro obscenis sunt: 'battuit' inquit 'impudenter, -it multo impudentius' atqui neutrum est obscenum. [*val.* dipsire. *M.-L.*]

deriv.: depsticius. *compos.*: condepso.

depstīcius, -a, -um *a* depsere. *i. q. depsendo factus*: Cato agr. 74 panem -um sic facito. ind. cap. 73.

dēpubem porcum lactantem, qui prohibitus sit pubes fieri. Pavl. Fest. p. 71. *cf.* Gloss. V 597, 32 (depubis). *a* de *et* pubes.

dēpudēsco, -uī, -ere *a* de *et* pudescere. *cf.* depudet. depudisco: Gloss. IV 227, 25. V 496, 29. Gloss. -o *ἀπερυθριῶ*. -uit *ἀπηναισχύντησεν. ἀπηρυθρίασεν, ἀπευδοκίμησεν.* -entem impudentem. *i. q. pudorem exuere, impudicum fieri*: Apvl. met. 10, 29 priusquam scelerosae mulieris contagio macularer vel infamia publici spectaculi -rem. Avg. conf. 8, 2, 4 -uit vanitati et erubuit veritati.

dēpudet, -uit *impers. a* de *et* pudet. *i. q. pudere desinit*: Ov. epist. 4, 155 -uit profugusque pudor sua signa relinquit. *i. q. pudet*: Vell. 2, 73, 3 cum eum non -ret ... infestare.

dēpudīco, -āvī, -āre [*a* de *et* pudicus. *Th.*]. Gell. 16, 7, 2 Laberius (*151*) dicit ... -vit pro stupravit.

ἀπαναισχυντῶ ?**depudo** Gloss. II 232, 53. *estne* depudesco? depudoro *Quicherat.*

dēpūgis, -e [*ad exemplum vocabuli gr.* ἄπυγος fictum. *Th.*]. Gloss. *κατάπυγος. καταπύγων.* depygis denaticata, sine natibus; nam pyga extrema pars corporis. Hor. sat. 1, 2, 93 -is, nasuta, brevi latere ac pede longo est *illa.*

dēpūgnātio, -ōnis *f. a* depugnare. *i. q. debellatio, pugna*: Veg. mil. 3, 20 -um septem sunt genera vel modi, cum infesta ex utraque parte signa confligunt. una -o est fronte longa quadro exercitu (*cf.* Cato mil. frg. 10), *deinde describuntur reliqua genera.* Tert. spect. 18 pugnos ... et omnem petulantiam manus et quamcumque humani oris, id est divinae imaginis, -em. Firm. math. 4 praef. 3 forensium certaminum -bus liberatus.

dēpūgnātor, -ōris *m. a* depugnare. *i. q. debellator, oppugnator*: Ps. Rvfin. in Os. 14, 1 ut hic tam bonus dominus non propugnator illius sed -r existeret.

dēpūgno, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* pugnare. *supinum* -atum: Cato orig. 82. *legitur inde ab* Enn. *et* Plavto.

I ***intransitive*** *i. q. pugnam ad finem perducere, peragere, latiore sensu i. q. pugnare:* **A** *generatim:* **1** *absolute:* Plavt. Cas. 344 necessum est vorsis gladiis -arier. 352 collatis signis. Lvcil. 655 -bunt pro te ipsi. Cato orig. 82 si quis extra ordinem -atum ivit. 91 proelium factum -atumque pro castris (*cf. II A*). 95 b Rhodienses noluisse nos ita -are, uti -atum est. Cic. Caecin. 47 Sest. 46. Phil. 5, 30 peregre. 6, 13. ac. frg. 12 digladiari autem semper, -are in facinorosis ... quis non ... stultissimum dixerit? div. 2, 52. Cato 32 cum tribunus militaris -vi apud Thermopylas. phil. frg. VIII 9 Att. 7, 6, 2. 7, 9, 4. 16, 11, 6 epist. 6, 4, 1. Cael. Cic. epist. 8, 17, 2 nostri valde -are ... consuerunt. Planc. Cic. epist. 10, 21, 5. Lvcr. 4, 1015 multi -ant *in somnis.* Caes. Gall. 7, 28, 1 acie instructa. Bell. Afr. 7, 6 in campo comminus. 45, 3 pro cuius (*exercitus*) dignitate victoriaque amplius *tot* annos -vi. Bell. Hisp. 34, 3 (rep- *codd.*). Nep. Them. 4, 4. Hor. epist. 2, 1, 184 -are parati, si discordet eques. Liv. 8, 19, 7. Fest. p. 190 fertur centies et vicies pro re p. -asse (Plin. nat. 22, 9). Phaedr. 5, 2, 7 Mela 1, 114. Plin. nat. 2, 90 Graecia apud Salamina -vit. 3, 55 (*in imag.*) nec tamen ipse *Tiberis* -at. 7, 209 classe princeps -vit Minos. Mart. 13, 1, 5 (*in imag.*) non mea magnanimo -at tessera (*i. alea*) telo. Gell. 9, 13, 5. Tert. scorp. 4 -o in acie, vulneror, concidor, occidor. Anth. 477, 1 illic alternis -at pontus et aer. Avson. 441 studia deorum pro sua singuli parte -ant. Veg. mil. 3, 9. 26. **2** *accedit indicatio adversarii:* *cum*: Plavt. Stich. 627 quicumvis -o multo facilius quam cum fame. Trin. 305 qui homo cum animo inde ab ineunte aetate -at suo. Qvadrig. hist. 10[b] si quis secum -are vellet. Cic. Planc. 93. Phil. 2, 75 ter -vit Caesar cum civibus. ac. 2, 140 voluptas cum honestate. fin. 2, 73. 4, 31. Tusc. 4, 49 *Aiax* cum Hectore (Gell. 15, 6, 4). Att. 7, 7, 6. Hyg. Gell. 10, 16, 16 Pyrrus ... cum Romanis -vit adversus M'. Curium. Liv. 7, 26, 8 -atumque haudquaquam certamine ambiguo cum Gallis est. 9, 39, 4 cum Umbrorum exercitu acie. 10, 37, 2. 34, 46, 1 cum Gallis ... signis collatis. 40, 34, 6. Plin. nat. 12, 4. 17, 1 -ante cum his *feris* homine circa caducos fructus. Tert. nat. 1, 4 (*in imag.*) cum suis utilitatibus. Lact. inst. 3, 8, 9 cum adversario summa virium contentione. 5, 7, 8 Hyg. astr. 2, 6 p. 42, 13 Schol. Germ. Bas. p. 70, 7. Rvfin. hist. 3, 36, 7 cum bestiis (*i. custodibus militibus*) ... -o (θηριομαχῶ). *inter se*: Bell. Afr. 29, 1 minutis proeliis inter se -are non intermittunt. 94, 1 ferro inter se -ant *Iuba et Petreius.* Ascon. Mil. p. 30 *contra*: Rhet. Her. 2, 28, 45 ne cupide -asse contra veritatem puteris. *adversus*: Liv. 4, 49, 14 pro vestris commodis adversus tam crudeles ... adversarios. Frontin. strat. 2, 4, 6 adversus Teutonos. *dativo*: Sil. 10, 474 quinam ille sinistrae -et morti iuvenis.

B *speciatim de gladiatoribus* (*cf.* Gloss. μονομαχῶ): Cic. Phil. 5, 20 qui myrmillo Mylasis -arat. 6, 13. 7, 17. Tusc. 2, 41 Pollio Cic. epist. 10, 32, 3 cum depressus in ludum bis gratis -asset. Lex Iul. munic. (Corp. I 206) 112 queive -andei caussa auctoratus est erit fuit fuerit. Lex Iul. de vi (coll. Mos. 9, 2, 2) quive -andi causa auctoratus erit quive ad bestias -are se locavit locaverit (*cf.* Gaivs inst. 1, 13 quive ut ferro aut cum bestiis -rent traditi sint [= Vlp. reg. 1, 11]. Vlp. dig. 3, 1, 1, 6 cum bestiis. 21, 1, 1, 1 ad bestias. 48, 2, 4 cum bestiis. Call. dig. 22, 5, 3, 5 ad bestias. Tert. pudic. 22 resurr. 48 Bachiar. repar. laps. 12 Pass. Theclae 27. 29). Mon. Ancyr. 4, 32 quibus muneribus -verunt hominum circiter decem millia. Sen. epist. 76, 2 nullum par sine me -bit. *cf.* dial. 10, 13, 6. Petron. 19 sic iam paria composueram, ut si -andum foret, ipse cum Quartilla consisterem *eqs.* Plin. nat. 21, 46 (*in imag.*) paria (*colorum*) nunc componuntur et natura atque luxuria -ant. 36, 119 populus R. ... se ipsum -antem spectat. 36, 120. Qvint. inst. 8, 5, 12 Ps. Qvint. decl. 9, 8. Svet. Iul. 39 munere in foro -vit Furius Leptinus stirpe praetoria. Cal. 14. *cf.* Flor. epit. 3, 20, 9 captivos circa rogum iussit armis -are *eqs.* Apvl. flor. 4 p. 18 Tert. nat. 1, 2 Avr. Vict. Caes. 17, 4. Oros. hist. 7, 16, 2 in ludo. Pass. Theclae 28.

II ***transitive:*** **A** *ad finem pugnare, figura quadam etymologica*: Plavt. Men. 989 ne sero veniam -ato proelio. Ps. Rvfin. Ios. bell. Iud. 1, 1 forti autem proelio -ato. *cf. supra l. 3.* **B** *i. q. devincere, prosternere, impugnare*: Enn. ann. 105 nam vi -are sues stolidi soliti sunt. Vlp. dig. 3, 1, 1, 6 -are feram, quae regioni nocet (48, 8, 11, 2 ad bestias -andas ... servos tradere. Gramm. VI 633, 23 Apollinem ... draconem -antem sagittis). Tert. anim. 52 *navigia* nullis -ata turbinibus, nullis quassata decumanis (*i. fluctibus*). Cael. Avr. chron. 1, 4, 106 sin vero fuerint expulsa vel -ata *signa.*

part. praes. pro adi. **dēpūgnāns,** -ntis. *i. q. diversus, oppositus*: Ps. Qvint. decl. 14, 10 amor ... de contrariis -busque seminibus molem perpetuae societatis animavit.

deriv.: depugnatio, depugnator.

dēpullo, -ātus, -āre *a* de *et* 3. pullus. *cf.* pullatus. *i. q. veste pulla spoliare*: Vincent. Ler. 4, 6 temeratae *sunt* coniuges, -atae viduae.

ἀποσαρκῶ **dēpulpo** Gloss. II 240, 30. *a* de *et* pulpa. *L.*

dēpulsio, -ōnis *f. a* depellere. *cf.* Gloss. II 576, 34 defulsio correctio. *fort. huc pertinet* Gloss. II 40, 24 defautio *ἀποτροπή, ψόγος.* *deest poetis, legitur inde a* Cic.

1 *generatim:* **a** *rei i. q. amotio, aversio*: Cic. Tim. 49

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

supina etiam ora cernuntur -e luminum, quae convertens inferiora reddit quae sunt superiora (*Plato 46^C* κατὰ δὲ τὸ μῆκος στραφὲν τοῦ προσώπου κτλ.). CIC. fin. 2, 41 -e mali. ac. 2, 51 omnium ... inanium visorum una -o est. nat. deor. 2, 79 quae *lex* est recti praeceptio pravique -o. Phil. 8, 12 quae causa iustior est belli gerendi quam servitutis -o? VAL. MAX. 1, 1, 1 portentorum depulsi⟨one⟩s (*corr. Vorstius*) Etrusca disciplina explicari. PANEG. 10, 8 incrementum quidem adeptae felicitatis est malorum commemorata -o. 5, 17 primam -em doloris. HIL. trin. 6, 48 caecitatis. PS. RVFIN. in Ioel 2, 21—23 aerumnarum. AVG. civ. 3, 17 pestilentiae. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 95 facilius est ... imminentium aversionem quam praesentium -em facere. 4, 3, 34 passionis. **b** *alicuius i. q. expulsio, exactio, exilium*: RVFIN. hist. 11, 15 p. 1021, 2 comminari sacerdotibus -is exilia. PS. RVFIN. in Os. 3, 1—5 causam proinde ipsius -is exposuit. EPIST. pontif. 665 Thiel Gelas. 27, 9 eorum *haereticorum*. LEO M. serm. 27, 13 per istos ... -es promittuntur umbrarum. BOETH. cons. 1, 5, 12 qui (βασιλεύς) frequentia civium, non -e laetetur.

2 *speciatim*: **a** *de ablactatione*: RVFIN. Orig. in gen. 7, 1 p. 198^B huius pueri (*Isaac*) diem natalem non celebrat Abraham, sed celebrat diem -is a lacte (depositionis *trad.*, *sed tit.* a lacte depulsus). **b** *t. t. rhet. i. q. reiectio, defensio*: CIC. inv. 1, 10 constitutio est prima conflictio causarum ex -e intentionis profecta, hoc modo: 'fecisti'. :: 'non feci' aut 'iure feci'. 1, 13. 2, 15. 52. 62. 70. 73. 79. 87. 90 culpae -e dempta. 2, 92. 95. 97. 98. top. 93 -o criminis (EVGRAPH. Ter. Andr. 394 abiectio et -o criminis). QVINT. inst. 3, 6, 7. 13. 16 concedamus ex -e nasci statum. 3, 6, 17 *sq.* 3, 9, 1 officiis constat *iudiciale genus* duobus, intentionis ac -is. 6, 4, 2. 8 pr. 9 -em porro omnem infitiatione duplici ..., praeterea defensione ac ⟨transl⟩atione constare. FORTVN. rhet. 2, 2 p. 82, 4 quid est -o? quod secunda pars respondet. id Graeci vocant ἀπόφασιν. IVL. VICT. rhet. p. 375, 25 sed sunt status, qui multis propositionibus et -bus invicem frequentatis sero eruantur. RHET. min. p. 590, 3 nascitur ... status ex intentione et -e. MART. CAP. 5, 445. 460 -is regula. 5, 474 res dubia est intentio et -o vel ratio et infirmatio rationis.

dēpulsitāsse ἀπωθηκέναι GLOSS. *a* depulsare.

dēpulso, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* depellere *et c.* pulsare. *Th.*]. GLOSS. ἀπωθῶ. *i. q. per vim amovere*: PLAVT. Stich. 286 cubitis -a de via. DON. Ter. Ad. 173 ei misero mihi: leno -atur. *i. q. deponere*: PS. HIL. libell. 5 deinde firmamentum, quod inter aquas -ret, ostendit: quod caelum voluit nuncupari.

dēpulsor, -ōris *m. a* depellere. *legitur inde a* CIC. *is qui amovet, repellit*: CIC. Phil. 2, 27 qui ... -r ... dominatus quam particeps esse maluit. CAPITOL. Gord. 34, 3 Gordiano ... -i Romanarum seditionum. LACT. inst. 2, 14, 13 -es malorum (epit. 23, 3. BOETH. cons. 4, 6, 114 servator bonorum vel malorum -r *deus*). AVR. VICT. Caes. 40, 29 tyrannorum. RVFIN. hist. 11, 1 p. 1001, 3 *Iovianus* male illati extitit -r erroris. AMBR. exc. Sat. 1, 20 maeroris. OROS. hist. 1, 21, 19 -em huius vel modicae inquietudinis. *cognomen deorum*, GLOSS. ἀλεξίκακος: ACT. Achat. 2 Apollini ... famis et pestilentiae -i. CORP. II 2414 Iovi -i (III 3269. 4018. 4786. 5160. V 2473). III 895 ⟨I(ovi)⟩ o(ptimo) m(aximo) statori ⟨i⟩tem -(i). 1679. 4033. 4034. 4111. 5494. 10059 [?]. 10871. 13981. 14981. 5460 I(ovi) o(ptimo) m(aximo) debulsori. XIV 2562 ⟨Iovi?⟩ depuls. *cf.* XII 315 add. Io(vi) depussori.

dēpulsōrius, -a, -um *a* depellere, depulsor. *i. qui potest avertere, amovere, repellere*: PLIN. nat. 28, 11 alia sunt verba impetritis, alia -is *precationibus*. AMM. 25, 2, 4 per sacra -a. *cognomen deorum*: CORP. XII 1067 Iovi dep⟨ul⟩sorio (1287. 1288). INSCR. Revue épigr. 1900 n. 1353 (*Nemausi*) Mercurio -o. *Stöger.*

dēpūnctio, -ōnis *f. a* depungere. *t. t. med.*: PS. SORAN. quaest. med. 245 generales quidem *operationes chirurgiae* sunt incisiones ... aut scarificatio ... -o.

dēpungo, -ere *a* de *et* pungere. GLOSS. κατασtίζω. PERS. 6, 79 -e ubi sistam. [TERT. adv. Marc. 2, 7 *v.* disp-.]

dēpuo *v.* depuvio.

dēpūrātus, -a, -um *a* de *et* pus, *cf.* purare. *i. q. exsaniatus, pure liberatus*: CHIRON 571 limpida et -ata *vulnera*. VEG. mulom. 2, 43, 2 (depurgata *L*). [CET. FAV. 22 p. 304, 17 -atum, *sed* VITR. 7, 3, 5 deformare.]

dēpūrgātio, -ōnis *f. a* depurgare. *i. q. purgatio*: ITALA lev. 15, 28 (Lugd.) si -e depurgata fuerit a fluctu *mulier* (καθαρισθῇ, VVLG. *aliter*). CAEL. AVR. acut. 3, 4, 34 ventris. 3, 21, 209 post -em corruptorum ... erunt aegrotantes nutriendi. chron. 1, 6, 182.

dēpūrgātīvus, -a, -um *a* depurgare. *i. q. ad purgandum idoneus*: CAEL. AVR. acut. 3, 16, 134 -ae vel temperativae virtutis.

dēpūrgo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* purgare. PAVL. FEST. p. 69 derunciunt -ant. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE.

1 *i. q. purgare, emundare*: **a** *generatim*: PLAVT. Stich. 359 pisces. CATO agr. 50, 1 *prata* -ato herbasque malas ... effodito. 112, 2. COLVM. 12, 9, 1 caules lactucae ab imo -atos. SOL. 23, 4 -ant in minium nitellas pulveris. *nota*: COMM. instr. 2, 24, 8 ut te quasi malum -es. *accedit unde*: ab (*cf. l. 72*): CATO agr. 151, 2 terram ab herba graminibusque. *abl.* (*cf. p. 620, 18*): CASSIOD. var. 2, 39, 10 spatium ... silvestri asperitate -a. **b** *speciatim t. t. in re medica*: VITR. 8, 3, 5 *aqua nitrosa* potionibus -at per alvumque transeundo ... minuit. THEOD. PRISC. log. 67 vulnera. CAEL. AVR. acut. 2, 18, 110. chron. 3, 1, 12 ventrem (CASS. FEL. 6 p. 13). CASS. FEL. 21 p. 33 apostemata (*cf.* 22 p. 39. 37 p. 82. 40 p. 91). *aliquem*: ITALA lev. 15, 28 *v. p. 619, 72.* VINDIC. med. 1 qui frequentius usu venerio -antur. THEOD. PRISC. log. 52 quo facilius etiam catharticis -entur *melancholici*. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 209 aegrotantes (CASS. FEL. 21 p. 33).

2 *i. q. per medicamina purgativa detrahere, deducere, demere*: COLVM. 9, 14, 13 aperire alvos et -are quidquid immundi est. THEOD. PRISC. eup. faen. 34 illas sanguineas maculas. 37. 54. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 198 tamquam veneni materia per vomitum -etur. CASS. FEL. 30 p. 61. 46 p. 115 *serum* ex sanguine per venam epatis -atur. 55 p. 144 melancholicum humorem (56 p. 146. 76 p. 183). PETR. CHRYS. serm. 57 p. 357^C (*in imag.*) ut iniquitates auferat, peccata -et. *inde fere i. q. debilitare*: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 40 quae *corpora* minus vexata noscuntur vel viribus -ata. 2, 13, 190 corporis fortitudo necessario -atur ... atque debilitate irruente *eqs.* 5, 10, 114 viribus -atis (5, 11, 139). acut. 3, 17, 136 clystere quidam -ant vel temperant vim veneni.

deriv.: depurgatio, depurgativus. *L.*

dēpūro *v.* depuratus.

dēputātio, -ōnis *f. a* deputare. GLOSS. ἀπονέμησις, ἀποκλήρωσις. *i. q. assignatio*: CASSIOD. var. 2, 16, 5 iuvat nos referre, quemadmodum in tertiarum -e Gothorum Romanorumque et possessiones iunxit et animos. *i. q. delegatio*: NOVELL. Iust. 147, 1 memoratur -um (μέμνηται τῶν ἐκταγῶν). GREG. M. epist. 9, 75 praecipue dum eandem causam vos atque ... Rufinum ex eius -e audisse ac decidisse testemini. 13, 49 cum igitur ex -e ... Gregorii ... cognitor resedissem.

dēputātīvus, -a, -um *a* deputare. *ad deputationem pertinens*: HIL. trin. 7, 10 respice ad ceteras aut -as aut assumptivas appellationes.

dēputo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* putare.

I *i. q. abscidere*: PAVL. FEST. p. 64 coninquere -are. GLOSS. -at (deportat *trad.*) despoliat, detrahit, sed proprie 'ad purum redigit'. et ex puro clarum accipiemus, ex claro manifestum. -at abdicet. collucare -are. *legitur inde a* CATONE.

A *proprie de herbis*: CATO agr. 39 vineam ... primum -ato, binas gemmas ne amplius relinquito (*cf.* PLIN. nat. 17, 198). 50 vineam. NVX 63 non mihi falx nimias Saturnia -at umbras. COLVM. 3, 10, 19 malleolum ... -atum ... degenerare (4, 14, 1 ad unam aut duas gemmas). 3, 21, 7 hortus quem -at. 4, 6, 5 falce -ari superiorem partem. 4, 7, 1 palmites (5, 5, 17). 4, 22, 3 quippe (*truncus*) ... satiatur angusteque -atur. 4, 23, 3 vites (11, 2, 79 PLIN. nat. 17, 158. 213). 5, 6, 14 ramuli. 11, 2, 19. 32 arbores. arb. 10, 2. PLIN. nat. 12, 117 vena. 13, 37 robustas *palmas* -ant. 15, 62 poma ac vites. 16, 125 rami (16, 206). 16, 141. 244. 17, 84 ut plaga -ati cacuminis meridiem spectet. 17, 138. 207. 17, 214 -antur cum vite pariter interlucata densitate ramorum. 18, 266 folia. GELL. 19, 12, 7 videt vicinum ... fraxinos ad summum prope verticem -antem, stolones in pomis ... amputantem. GARG. MART. pom. 2, 5 moris est ... inferioribus foliis -atam plantam persici ... demergere. PS. AMBR. serm. 28, 3 ferrum gestans agricola sarmenta -at vinearum, ita ... episcopus sordes amputat populorum. *cum* in *c. acc.*: PLIN. nat. 17, 156 nihil seritur ex his (*vitibus*) nisi inutile et -atum in sarmenta. **B** *translate et in imagine* (*additur* de, ex, in *c. acc.*): TERT. apol. 19 de prophetia affectatio eius poeticam vaticinationem -vit. 20 dum ex futuro praesens, dehinc ex praesenti praeteritum -atur. castit. 6 silva erat vetus dispositio, quae ab euangelio novo -atur. adv. Prax. 2 p. 230, 6 unus deus ex quo et gradus isti et formae et species in nomine patris et filii et spiritus sancti -antur. ARNOB. nat. 6, 24 facta impia (*i. abicere*). HIL. psalm. instr. 15 ea causa est, ut in XXII libros lex testamenti veteris -etur, ut cum litterarum numero convenirent qui ita secundum traditiones veterum -antur. trin. 7, 41 non in deos duos unigeniti generatio -atur.

II *i. q.* **existimare, destinare.** *formae rariores*: GREG. TVR. Franc. 1, 1 depotantur (CONC. Epaon. a. 517 p. 25, 4 Aurel. a. 541 p. 94, 16 Paris. a. 556—73 p. 145, 11). *in codd. hic illic confunditur cum* deporto. *de significatione*: AVG. in psalm. 118 serm. 24, 7 -vi vel putavi vel existimavi ... multis enim modis nostri interpretati sunt unum verbum graecum, quod est ἐλογισάμην. GLOSS. -or ἀφορίζομαι. -atur ἀμφιβάλλεται, ἀναφέρεται, κατατέτακται. -antur ἀπονέμονται. -atus: NON. p. 59 accensi, quos nunc dicimus -ati. GLOSS. ἀπονεμηθείς, ἀπονενεμημένος, καταταχθείς. LAVR. LYD. mag. 1, 46 δηπουτάτοι ἀφωρισμένοι. 3, 10 δηπουτάτους. 3, 70 δηποτάτα. *cf.* NOVELL. Iust. 85, 1. *sensu existimandi legitur apud* PLAVT. TER. (*inde* CIC. *p. 621, 13*) CAECIL. ACC., *variis significationibus inde a* TERT., *a quo quam maxime frequentatur.* [*loci dubii*: TERT. adv. Prax. 4 p. 232, 6 (puto *var. lect.*) adv. Marc. 2, 11 p. 351, 5. 4, 11 p. 451, 6. 4, 39 p. 557, 8 reputes *MR*[1], -es *R*[3] *vulgo* (*sim.* IVST. 24, 8, 2). 5, 6 p. 589, 16 -anda *codd.*, cleptanda *Kroym.* LEX Sal. 46 cui furtuna depotavit reddere (deportavit 1 s. 2 b *cf.* p. 96, 9).]

A *i. q.* **putare, existimare,** *censere*: **1** *cum obiecto*:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

TERT. scorp. 10 statim natura sublata est, ut alia in nomine eius -retur. adv. Marc. 2, 12 p. 351, 18 seorsum -ans deum bonum et seorsum deum iustum. ITALA Bar. 3, 36 (Cypr. testim. 2, 6 Lact. inst. 4, 13, 8 Hil. trin. 4, 42) hic deus noster (est *add.* Lact. Hil.) et non -bitur alius absque illo (alter ad illum Hil.) (οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν, VVLG. non aestimabitur alius adversus eum. *cf. etiam* HIL. trin. 4, 42 deo non alter deus -etur. 5, 39). PS. ORIG. tract. 1 p. 10, 19 membra quasi humana in deo -antur. HIL. trin. 7, 9 non est hic -atae aut assumptae nuncupationis relicta suspicio.

2 *cum accus. duplice* (*accedunt etiam* quasi, tamquam, ut): PLAVT. Trin. 748 vide si hoc utibile magis atque in rem -as. CAECIL. com. 28 in senecta hoc -o miserrimum. TER. Haut. 135 malo me quovis dignum (*cf.* PLAVT. Amph. 158 *l. 55* CIC. Tusc. 3, 65). PS. SEN. epist. Paul. 11 ut alter similis tui -er. TERT. apol. 4 singula ... in quibus scelesti ...-amur. 23. 35 occasio luxuriae religio -bitur? nat. 1, 8 de superstitione tertium genus -amur, non de natione. adv. Val. 6 p. 183, 8 congressionis lusionem -a (*sc. ea quae dicturus sum*). resurr. 53 p. 111, 20 ut alter primus, alter novissimus homo, id est Adam -rentur. adv. Hermog. 1 p. 126, 11 qui loquacitatem facundiam existimet et impudentiam constantiam -et. 5 p. 131, 21 *al. saepe.* ITALA Am. 6, 5 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 467, 7) tamquam perseverantia -verunt et non tamquam fugientia (ἐλογίσαντο, VVLG. *aliter*). psalm. 43, 22 (Tert. scorp. 13 Hil. in psalm. 118 heth 12) -ati sumus ut pecora iugulationis (sicut oves occisionis Hil.; ἐλογίσθημεν ὡς, VVLG. aestimati sumus sicut). II Thess. 3, 15 (Tert. pudic. 13) non quasi inimicum -antes (μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, VVLG. quasi inimicum existimare). NON. p. 286 dignari dicitur dignum aliquem -are. p. 440 HIL. in Matth. 10, 28. trin. 7, 32 naturam ... diversam -et. SCHOL. Hor. epist. 1, 11, 1 omnia loca villarum ... sordida -bat. VVLG. Sirach 18, 8 quasi gutta aquae maris -ati sunt. DIDASC. apost. 65, 13 ascriptus operarius -bitur apud deum (λογισθήσεται). RVFIN. hist. mon. 1 tristitiam eius suam tristitiam -at. AVG. civ. 3, 1 haec enim sola mali -ant mala. 4, 5 nec beneficium -andum est quod ... evanescit. *al.* c. Faust. 15, 7 inimicos -are parentes tuos. epist. 155, 17 ne onerosus -er occupationibus tuis. quaest. hept. 1, 139 exploratores -bimini. *et passim.* MART. CAP. 2, 143 difficile admodum sibi, ne dicam impossibile, -bat. CASSIAN. conl. 14, 11, 5. GREG. M. moral. 14, 24 iniqui operatio ... quasi nihilum -atur. in Ezech. 1, 9, 6. 2, 3, 8. MVTIAN. Chrysost. hom. 28 si totum mundum constituas, nihil in comparatione illius pulchritudinis -atur. *pro altero accusativo ponitur* pro, in *c. acc., sim.*: PS. APVL. herm. p. 267 adverbia autem et pronomina et participia et coniunctiones et id genus cetera ... in universa compage orationis vice clavorum et picis et glutinis -anda. TERT. anim. 30 lues et fames et bella et voragines civitatum pro remedio -anda. ieiun. 3 cibum ... pro veneno. adv. Hermog. 25 p. 153, 26 illa ... apud Hermogenem in originem et causam malorum -atur. resurr. 59 p. 120, 11 aliae *nationes* in pulverem -atae. HIL. trin. 5, 35 ut qui deus verus esse intellegitur, non in deum alterum -etur (*cf. l. 5. 7*). HIER. epist. 12 -ato antea in stillam situlae gentili populo. VVLG. IV Esdr. 6, 57 istae gentes quae in nihilum -atae sunt. AVG. civ. 12, 13 spatium ... nescio utrum pro minimo an potius pro nullo -andum est. epist. 111, 9. quaest. hept. 6, 11. ENNOD. opusc. 7, 7 p. 412, 25 convicti loco. VITA Cypr. 19. IVST. VRGELL. in cant. 152 qui ... percipiunt, ... in ventris similitudine -antur. **3** *seq. acc. c. inf.*: PLAVT. Amph. 158 quin me ⟨malo⟩ omnes esse dignum -ent. TER. Hec. 477 sed quando sese esse indignam -at matri meae. 524 virum me aut hominem -as adeo esse? 799. Phorm. 246 omne id -are esse in lucro (251). ACC. praetext. 32 quem tu esse hebetem -es aeque ac pecus. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 61, 11 Engelbr. profunda spiritus intra se esse -at. AVG. civ. 19, 6 GREG. M. in Ezech. 1, 4, 3. 1, 12, 30. *supplendum videtur* esse: TERT. apol. 11 non eius -bitur qui invenit, sed eius qui instituit. nat. 2, 8 canem que⟨m apud⟩ inferos -ant. orat. 22 in quibus ergo una condicio capitis -atur. patient. 1 p. 2, 4 philosophi quidem, qui alicuius sapientiae animalis -antur. anim. 35 moneris eam inire concordiam quae -etur ex fidei conventione. 47 [a] deo ... ea -buntur. adv. Val. 22 p. 200, 2 ex nequitia ... maeroris illius -atur *infamia*. 25 p. 202, 6 proinde eum ab Achamoth -antes quemadmodum animalem a Demiurgo. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 4 quaecumque ... reprehenditis -buntur in filio. 4, 12 p. 455, 28 hominum ea -ans, non sua. 4, 38 p. 550, 6. pudic. 1 nec enim moechia et fornicatio de modicis et de mediis delictis -buntur. *et saepius. fortasse huc pertinet*: NON. p. 231 utres usu generis masculini tantummodo -antur. HIL. trin. 8, 40 qui de tempore atque ex carne filium -at. DIDASC. apost. 37, 35 PRVD. ham. praef. 29. AVG. epist. 175, 2 in eo dei gratiam -andam, quod ... instituit. **4** *absolute ponitur*: GREG. M. epist. 9, 176 digna se, ut -vimus, satisfactione purgavit (9, 178).

B *i. q. rem, qualitatem alteri* ***ascribere,*** *attribuere*: **1** *personae*: TERT. nat. 2, 7 ut ad mythicum transeamus quod poetis -atur. spect. 4. 9 Castori et Polluci -atur haec species. idol. 1. test. anim. 3 macula quam nos daemoniis -amus. orat. 5 quidquid nobis optamus, in illum auguramur et illi -amus quod ab illo expectamus. adv. Hermog. 13 p. 140, 15 iam nec bona ipsa deo -buntur, ut nec mala illi imputentur. 14 p. 141, 3. adv. Val. 34 p. 209, 18 nullum Bytho sexum. anim. 4 initium ei (FAVSTIN. trin. 1, 1). 39 ieiun. 10. adv. Marc. 1, 7 p. 299, 10 (*ibid.* vindicare, ascribere). 1, 16 p. 311, 4 apostolus cui auctori invisibilia -et (p. 311, 18). *al.* HIL. in Matth. 16, 10 non enim convenit existimare Petro satanae nomen et offensionem scandali -ari. trin. 1, 24 nomen dei domino Iesu Christo -retur potius quam inesset. 9, 53 c. Const. 21. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 16 Iunoni potest hoc reticulum -ari. CLAVD. DON. Aen. 3, 326 iuvenibus autem nulla morum gravitas -atur. FVLG. myth. 1, 4 Neptuno Amphitriten in coniugium -ant. 1, 15. AMBR. apol. Dav. I 2, 8 nec sibi -rent virtutique attribuerent suae. RVFIN. Orig. in num. 11, 7 non deo ascribit animi virtutem, sed iactantiae suae -at. hist. mon. 1 PAVL. NOL. epist. 22, 3. AVG. civ. 10, 9 alios ... quibus theurgian -ant. 10, 21 quod aer Iunoni -etur. 20, 21 conf. 2, 7, 15 PHYSIOGN. 44. MART. CAP. 6, 706 prior pars ... germanae meae Arithmeticae -atur. LEO M. serm. 76, 4 divina beneficia diabolo. *al.*
pro obi. est inf.: TERT. adv. Prax. 16 p. 257, 18 nec filio dei -bunt convenire quae tu ipsi patri inducis. -are *pro* se -are: TERT. bapt. 14 dum alius Paulo -at, alius Apollo (-ini *Harn.*). **2** *rei*: TERT. apol. 25 fastigium Romani nominis religiositatis meritis -are. orat. 15 huiusmodi enim non religioni, sed superstitioni -antur. anim. 18 accessioni. 20 naturae. resurr. 40 p. 83, 19 interiorem hominem carni. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 12 ut illa pars malitiae -etur. virg. vel. 6 sexui -ans hoc vocabulum. *al.* CAPITOL. Alb. 5, 8 quod celebritati pueri -batur. FIRM. err. 5, 1 BREV. fid. adv. Arrian. p. 653C. 654C. FVLG. myth. 1, 5 terris credentes divitias -ari. 1, 9 Harpyias ... inferis Virgilius -at. AMBR. hex. 4, 4, 15 eiusmodi virtutem malunt ... naturae -are quam caelo. AVG. civ. 18, 12 MACR. somn. 1, 3, 17 ZACCH. 2, 8 VINDIC. med. 2 MART. CAP. 8, 840. SALV. gub. 7, 35 bona ... nos vel eventibus casuum ... vel quibuscumque aliis rebus -amus. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 12 Paulus ... non utrumque praesenti vitae -at. 1, 22 ad Tras. 3, 19. VITA Fulg. 49 ille nihil propriis tribuens meritis eorum potius fidei ... omnia -bat. *nota*: TERT. virg. vel. 5 malo hunc usum ad scripturae testimonium -are.

C *i. q.* ***numerare,*** *computare inter*: **1** *cum dativo i. q. adnumerare*: TERT. spect. 17 doctrinam saecularis litteraturae ut stultitiae -atam. 24 nihil ex his quae spectaculis -antur. test. anim. 4. adv. Hermog. 11 p. 138, 21 quae enim malo -antur, secundum mali statum computantur ⟨materiae⟩. anim. 51 ista signis potius et ostentis -anda. scorp. 5 in tantum vita martyrio -bitur quantum morti idololatria. paenit. 3. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 4 Damascus Arabiae ... -batur. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 174, 7 cultum magis oneri -ant *feminae* quam decori. PRVD. perist. 10, 530 legale damnum -emus praemiis. AVG. civ. 19, 4 ipsam (ὁρμήν) primis naturae -ant bonis. epist. 73, 1 ut non ... lucris meis -em. ord. 2, 14, 39 ad primum pertinere tragoedos ..., secundum tibiis et similibus instrumentis -ari. BOETH. mus. 1, 34 hoc proprie musicae -bitur.
2 *cum praepos.* ad, inter, in *c. abl.*, in *c. acc.*, cum, ex *sim.*: **a** *de personis*: TERT. apol. 16 ad Persas si forte -bimur. 21 sub nomine eius (*Christi*) -ari et damnari *christianos*. 38 inter licitas factiones sectam istam. 46 cum secundum deos philosophi daemonas -ent. nat. 1, 7 et idem vocamur et in isdem -amur. 1, 10 mortuos cum deis (anim. 1 daemonia). anim. 11 Iudam ... cum electis. virg. vel. 6. 8 adv. Val. 32 p. 207, 16. adv. Marc. 3, 17 p. 405, 3 Christum ... ex stirpe autem Iesse -atum per Mariam. 4, 24 p. 502, 21 ipse quoque princeps in serpentis et draconis ... nomine -etur penes creatorem. 5, 10 p. 608, 10 homines ... qui ... aut in Adam aut in Christo -antur (pudic. 6). 5, 18 proinde in illis -ans ipsum. cult. fem. 2, 1 quo iure -or vobiscum? ITALA Is. 53, 12 (Tert. fug. 12 Cypr. testim. 2, 15 Lact. inst. 4, 18, 25 *al.*) inter iniquos (facinerosos Cypr. Lact.) -atus est (ἐλογίσθη ἐν, VVLG. cum sceleratis reputatus). act. 1, 26 (Aug. c. Fel. 1, 4) simul -atus est cum undecim apostolis duodecimus (συγκατεψηφίσθη, cod. d dinumeratus est cum XII apostolos. VVLG. annumeratus est cum undecim apostolis). Rom. 9, 8 (Tycon. 3 p. 27, 22 Aug. c. Faust. 12, 6 civ. 16, 32 *al.*) filii promissionis -antur in semen (*vel* semine) (λογίζεται εἰς, VVLG. aestimantur in semine). CLEM. ad Cor. 58 -atus in numero salvatorum gentium. ZENO 1, 6, 7 deus inter homines -atus. 1, 7, 4. 2, 14, 4 FVLG. myth. 2, 12. VVLG. Bar. 3, 11 -atus es cum descendentibus in infernum. Luc. 22, 37 cum iniquis -atus est (*cf. l. 59*). RVFIN. hist. 2, 26, 2 in hostium numero (AVG. civ. 2, 11 infamium loco ac numero. 18, 23 eorum. mus. 6, 13, 43 occursorum. in Iob p. 848, 17 hominum. CASSIAN. inst. 7, 23 apostolorum. AVELL. p. 698, 13 fidelium). AVG. pecc. mer. 3, 3, 6 in non credentibus. epist. 43, 1 inter haereticos. PS. AVG. quaest. test. I 97, 21 ad iniuriam enim vocatur omne quod deus est, sive filius sive sanctus spiritus, si extra unius dei honorem -etur et gloriam. PROSP. in psalm. 118, 119 ARNOB. in psalm. 88 p. 455B *al.* CORP. VI 8987 qui -batur inter bestitores.
b *de rebus*: MOD. dig. 39, 5, 22 maxime cum in bonae fidei contractibus donationis species non -etur. TERT. spect. 2 inter haec -ari universa ista. 7 omnes ubique circenses illuc -andi, unde et petuntur. idol. 18 *gloriam* in pompa diaboli -vit. cult. fem. 1, 4 ille *cultus* in auro et argento et gemmis et vestibus -atur. uxor. 1, 1 quae ex bonis immortalibus et de hereditate caelorum -antur. anim. 43 ex his eum (*somnum*) -ant causis quae praeter naturam haberi videntur. resurr. 26 p. 63, 11 bulbos et tubera in terrae bonis. adv.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Hermog. 36 p. 166, 1 motum in secundam partem substantiae. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 17 malitia . . . ex illis malis iudiciariis -ata. pudic. 6 habes etiam temporis a nobis definitionem, ex quo -etur aetas quaestionis. PS. ORIG. tract. 1 p. 8, 23 similitudinem in sanctitate et bonitate -ari. ARNOB. nat. 7, 33 *ludos sacros* religionum i⟨n⟩ter officia -ari. RVFIN. Orig. in exod. 10, 3 ad lucrum -ari quaedam quae per negotiationem quaesita dicuntur. AVG. epist. 255, 4 quibus ipsa passio pro baptismo -ata est. civ. 1, 28 continentiae bonum in bonis corporalibus. 13, 16 inter poenas. doctr. christ. 4, 16, 33. gen. c. Manich. 1, 15, 24 aërem nebulosum et humidum cum aquis. epist. 147, 7. 9. 196, 11. 211, 8 quodlibet aliud inter necessaria. fid. et op. 15, 26 sententia in his -anda est. quaest. hept. 3, 57 p. 287, 24 in omni utique carne etiam hominis caro -atur. 5, 10 non esse in mendacio -andum. FVLG. RVSP. epist. 3, 9, 14 ut coniugium inter zizania -emus.

D *i. q. causam, crimen* ***imputare*** (*hic illic confundi potest cum B*): 1 *personae* (*ponitur -o alicui aliquid* ad, pro, in *c. acc.; alter dativus l. 24*): TERT. nat. 1, 5 quaerite sectam cui malitiae ⟨nihil⟩ -atur. 1, 8 vestris ista ad gloriam, nostris ad duritiam -atis. apol. 41 si quid adversis infligitur, vestris meritis -atur. idol. 10 huic necessitas ad excusationem -atur. resurr. 16 p. 47, 10 sciens nihil carnem agere per semetipsam quod non animae -etur. adv. Marc. 2, 5 p. 340, 24 si non et contemptus legis in arbitrii libertatem homini -retur. 4, 39 p. 557, 10 cogaris mala quoque ei -are. 5, 20 p. 648, 21 haec nunc detrimento sibi -at. ITALA gen. 15, 6 (Cypr. testim. 3, 42 epist. 63, 4 Aug. c. Faust. 12, 47 civ. 16, 23 *et saepe*) credidit Abraham deo et -atum est ei (*vel* illi) ad iustitiam (ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς, VVLG. reputatum est illi ad), *similiter*: I Macc. 2, 52 Gal. 3, 6 Rom. 4, 3. 11 (*cf.* TERT. monog. 6 patient. 6 p. 10, 7 [iustitiae -atus est. *cf. l. 59*] adv. Marc. 5, 3 p. 578, 13 IREN. 4, 5, 5 HIL. in psalm. 1, 24 PAVL. NOL. epist. 13, 14). Rom. 4, 5 (Aug. pecc. mer. 1, 14, 18 Fulg. Rusp. ad Monim. 1, 11 Paul. Nol. epist. 49, 13) -atur fides eius ad iustitiam (λογίζεται εἰς, VVLG. reputatur ad. *cf.* AVG. epist. 153, 9 voluntas eius . . . iustitiae -atur). HIL. c. Const. 12 ita quod creatus est, id ei nativitas -retur. AVG. lib. arb. 3, 19, 53 non -atur tibi ad culpam. *al.* ENNOD. opusc. 7, 4 p. 412, 4 *sanctae animae* ad gloriae augmenta -ant quidquid contra earum meritum accusator ingesserit. FVLG. RVSP. epist. 1, 3, 7 non -atur fidelibus coniugibus ad peccatum carnis indulta commixtio.

2 *rei* (*cf. l. 32*): TERT. adv. Marc. 1, 15 p. 310, 19 amplius et malum materiae -ans. AMBR. paenit. 2, 8, 77 et ideo culpae eius -atum non est. VVLG. Esth. 14, 8 robur manuum suarum idolorum potentiae -antes. SALV. gub. 7, 56 Afrorum sceleri -andum. ALC. AVIT. epist. 67 p. 89, 8 abscessus meus non solum neglegentiae, sed etiam contumaciae -etur. ENNOD. carm. 1, 6 p. 521, 7 si iactantiae -as quod sudore nostro placemus. opusc. 1, 10 p. 209, 33 BENED. reg. 49. FVLG. RVSP. epist. 6, 1, 1 quaeso ne impudentiae -es. *c. acc. c. inf.*: TERT. apol. 13 dei veteres . . . contumeliam a vobis -bunt hoc et aliis licuisse quod solis antiquitas contulit. APON. 1 p. 4 non iniuria -atur artifici pretiosum anulum lapsum in stercoris foveam . . . descendere. *nota*: PELAG. in Rom. 2 p. 654^C ne ista omnia super eos -entur. 6 p. 674^A quidquid anima carnaliter gerit carnaliter -atur.

E *i. q.* ***destinare,*** *assignare, tradere*: 1 *cum dativo*: **a** *personas et bestias*: TERT. nat. 1, 2 de nobis quos atrocioribus ac pluribus criminibus -atis. patient. 6 p. 10, 7. 10 *cf. supra l. 26.* adv. Val. 30 p. 206, 3 abortui -amur. 32 p. 209, 2 sexui meo -or, angelis non angelus, non angela. adv. Marc. 3, 24 p. 419, 24 alicui utique caelesti civitati eum -at. 4, 10 p. 446, 12 cui vir non -bitur virgo est. 5, 3 p. 578, 23 ut credentes iustitiae -et. IREN. 2, 22, 6. SPART. Hel. 3, 2 -atus imperio. FIRM. math. 4, 4, 1 armis dedicatos aut athleticis certaminibus -atos *viros*. HIL. in Matth. 24, 1. trin. 12, 5 his eum (*deum*) per creaturae contumeliam ludibriis -are. SYMM. rel. 27, 3 *Iohannes* aulae obsequiis -atus est. SCHOL. Hor. carm. 3, 3, 16 mortuis -atum Acherontem. ars 453 elefanti regio ministerio -ati sunt. SCHOL. Iuv. 13, 247 in insula exilio -bitur. CLAVD. DON. Aen. 2, 786 deum matri -ari commerui. VEG. mil. 1, 6 adulescens Martio generi -andus. 2, 19. 25. mulom. 2, 59, 1 *equi* qui -ati sunt circo. AMBR. c. Aux. 7 si dominus huic nos certamini -vit. *al.* HEGES. 5, 35, 2 XXXviris singula -bat bellatorum milia. PELAG. in I Cor. 3 p. 725^D. PS. RVFIN. in psalm. 1, 5 poenis certissimis -ati sunt. PAVL. NOL. carm. 7, 26 *turba* -anda examini. epist. 23, 12 *al.* AVG. civ. 4, 16 Romani omnibus rebus et omnibus motibus deos singulos -antes. 7, 2 numinum multitudinem minutis opusculis -atam. epist. 133. SVLP. SEV. chron. 2, 7, 3 accusatores leonibus. Mart. 10, 6 *al.* ITIN. [Silv.] 3, 4 presbyter . . . qui ipsi ecclesiae -batur. NOT. dign. occ. 35, 21 legionis . . . transvectioni specierum -atae. 35, 18. COD. Theod. 2, 14, 1 (*a. 400*) perpetuis metallorum suppliciis -entur (9, 38, 10 [*a. 400*] LEX Burg. Rom. 8, 3). 6, 24, 5 (*a. 393*) certis quibusque officiis. 12, 1, 33 (*a. 342*) curiae. CASSIAN. inst. 2, 16 conl. 20, 1, 3 LEO M. epist. 111, 2. PROSP. epist. 2, 13 aeternae beatitudini. in psalm. 140, 7 inferno. VAL. CEM. hom. 9, 3. 19, 3 equis otio -atis. *al.* PS. VICT. VIT. pass. 9 tenebrosis -ati sunt locis. ENNOD. epist. 5, 27 p. 147, 7 aulicis excubiis. CASSIOD. var. 12, 3 tit. GREG. TVR. Franc. 1, 1 laboribus. 1, 27 bestiis. CONC. Paris. a. 556—73 p. 145, 11 servorum qui sepulchris -potantur. *al.* COD. Iust. 1, 2, 4 decani . . . -entur ecclesiae. 11, 43, 10, 4 custodes . . . custodiae -ati sunt. 12, 59, 10, 3 sacris scriniis. LEX Visig. 11, 1, 8 tit. ne indiscusus medicus custodia (-ie R^2) -etur. VEN. FORT. vita Hil. 4, 12 vir olim mysteriis -atus. **b** *res*: TERT. spect. 12 de apparatibus . . . in ipsorum honorum suggestu -andis. ieiun. 17 duplex apud te praesidentibus honor binis partibus -atur. mart. 4 ornamentum enim et gloria -bitur. anim. 37 illi vitae et mortis status -atur. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 10 ne compendium praescriptionis . . . diffidentiae -etur. 1, 5 p. 296, 25. 2, 22 p. 365, 20. 5, 5 p. 587, 15 vetera stultitiae . . . et contemptui -ari possunt. SOL. 1, 40 Februarius . . . diis inferis -atur (scribitur P^2). LAMPR. Alex. 24, 3 lenonum vectigal . . . sumptibus publicis ad instaurationem theatri . . . -vit. FIRM. err. 10 linguam vanis consecrationibus. math. 4, 1, 5 PALLAD. 1, 8, 2. 3, 13, 3. HIL. in Matth. 5, 13 diei -are mentis affectum. 23, 7 trin. 1, 30. psalm. instr. 14 octoni versus singularum litterarum initiis -antur. ZENO 405, 1. SYMM. epist. 2, 26, 1 totumque hunc mensem . . . diversis Campaniae locis atque urbibus -amus. *et saepe*. AVSON. 34, 16 huic (*sc. castigando*) ego, quod nobis superest ignobilis oti, -o. CLAVD. DON. Aen. 4, 332 imperium sibi et suis posteris -atum. 10, 791 facta -vit laudi. *al.* VEG. mil. 4, 16 machinae . . . -atae turribus. mulom. 1, 1, 1 nec -atum cibum assumit *animal*. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 31 totam noctem sopori. *al.* HIER. epist. 30, 3, 1. VVLG. num. 35, 26 urbium quae exulibus -atae sunt. RVFIN. Orig. in exod. 9, 3 binae . . . bases columnis singulis -entur. Basil. reg. 185 quod aliis delegatum est vel -atum. *et saepe*. AVG. civ. 7, 1 lapides . . . qui structurae partibus aliis -antur. 8, 4. 20, 3 cui (*vanitati*) intimandae totum istum librum vir sapientissimus -vit. epist. 36, 5 luctum ieiunantibus. ZACCH. 1, 32. MACR. sat. 1, 1, 1 tempus feriatum colloquio liberali. 1, 10, 18 *al.* COD. Theod. 10, 19, 11 (*a. 384*) ut decima pars fisci nostri utilitatibus, decima ei, cuius locus est, -etur. OROS. hist. 1, 16, 1 nec tamen miseriae hominum pressura temporum -ata est. 4, 12, 10. CASSIAN. inst. 3, 4, 1 *al.* AVELL. p. 128, 14. 387, 20. VAL. CEM. hom. 20, 9 pecunia . . . funeribus -ata. *al.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 897^C *et saepe*. SIDON. epist. 4, 4, 2 SEDVL. op. pasch. 5, 7. BOETH. arithm. 1, 5 ut . . . una pars *numeri* paritati, imparitati alia -etur. ENNOD. epist. 3, 4 p. 75, 7 defendi a me vidit eos quibus meum -astis obsequium. 8, 11 p. 208, 10 *al.* FVLG. RVSP. epist. 7, 9, 13. 14, 42. ad Tras. 2, 10 ut . . . haec silentio . . . -entur. CASSIOD. in psalm. 10, 1 mons enim in scripturis divinis aequivocus est, quod dissimilibus rebus pro aliqua comparatione -atur. var. 12, 3 *al.* gramm. VII 145, 16 quae . . . ab antiquis tradita sunt quasi in unam coronam redigere et usui celeberrimo -are. 216, 6 quod arti grammaticae -atum esse cognoscit. GRAMM. suppl. 266, 9 quidquid enim subita voce pronuntiatur, interiectioni -atur. COD. Iust. 1, 2, 22 pr. domuum quae piis consortiis -atae sunt. 1, 4, 3, 4 qui impunitatem veteris admissi non emendationi potius quam consuetudini -arunt. 1, 36, 1 pr. titulos qui Alytarchiae et Syriarchiae muneribus -ati sunt. 12, 40, 2, 1 si stabulum . . . militari viro . . . defuerit, ex ergasteriis . . . -bitur. 12, 50, 12 averta vero fisci viribus -etur. 12, 52, 3, 2 CORIPP. Iust. 4, 3. GREG. M. moral. 1, 42 ancillae . . . -ati operis officia neglegunt. epist. 1, 71 experientiae tuae huius praecepti pagina -amus. *al.* EVGIPP. Sev. 44, 1 vestes pauperibus -atas. PALLAD. hist. mon. I 2 reliquos *lapides* neptis tuae monilibus -are (εἰς κόσμον συγχρήσασθαι). 20 et in proprio cum reliquis -ato condunt sepulcro. 42. VITA Caes. Arel. 1, 20 *infirmis* et spatiosissimam -vit domum. PASS. Perp. 1 si *vetera fidei exempla* in praesenti suo tempore minori -antur auctoritati.

2 *cum* ad, in *c. acc.*, in *c. abl. sim.*: **a** *personas*: TERT. cult. fem. 1, 2 et illi . . . damnati in poenam mortis -antur (VEG. mil. 2, 9 VAL. CEM. hom. 14, 2). virg. vel. 7 virgines quae adhuc apud parentes -rentur. adv. Hermog. 32 p. 161, 16 eum spiritum conditum ostendens qui in terras conditas -batur. adv. Marc. 4, 34 p. 537, 10 nationum in Abrahae censum -andarum. IREN. 2, 14, 3 semetipsos . . . in hoc mundo . . . in locum qui non est -verunt. FILASTR. 150, 9 alii in regno, alii in paradiso, alii in vitam atque remissionem peccatorum . . . erunt -andi. AMM. 20, 7, 1 ad cuius *munimenti* tutelam tres legiones sunt -atae. VEG. mil. 3, 4 ut ad agendum aliquid aut ad castella urbesque -et *dux milites* muniendas atque servandas. 4, 7 *al.* AMBR. in psalm. 43, 5 in huiusmodi officium. SVLP. SEV. epist. app. 2, 3 in mortem. CASSIAN. inst. 10, 9 ad ministerium euangelii. MARCELL. chron. II p. 97, 511. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 1 etsi ad quam partem fuerit -atus ignorat *homo*. 1, 3 p. 16, 27 praeordinatis ad vitam . . . -atis ad mortem. ALC. AVIT. hom. 16, 2 p. 124, 30 non in sacerdotium, sed in interitum. ENNOD. epist. 1, 7 p. 16, 20. LEX Visig. 6, 4, 8 percussor -etur in carcerem. LEX Burg. Rom. 9, 2 in exilio -entur. GREG. M. moral. 1, 49. 7, 37 ad molam. epist. 1, 18. MIRAC. Theclae 7 p. 172, 16 in exilium. CORP. III 13569, 3 mancipia . . . ad fabricas (?) diversas . . . -ata. INSCR. christ. Rossi I 1122 -vimus in ista sepultura nostra. *nota*: HIL. trin. 11, 15 ut in fratres ei (*deo*) . . . -emur. *se -are*: TERT. mart. 3 vos . . . ad exercitationem . . . -ate. PELAG. in Rom. 5 p. 666^C ultro se ad bestias -are. COD. Iust. 1, 3, 54, 2 se divino -are servitio. **b** *res*: TERT. idol. 4 quidquid idololatria committit in artificem quemcumque et cuiuscumque idoli -etur. anim. 13 ut . . . id . . . cui massa substantiae prae-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

erit in officium naturale substantiae -etur. adv. Marc. 5, 6 p. 589, 25 ostendat et mundum ipsum in quo saecula -entur vas quodammodo temporum. 5, 19 p. 646, 16 hanc disciplinam . . . -vit in eos qui caput non tenerent. pudic. 14 ne in consuetudinem -retur *libido*. Ps. Orig. tract. 12 p. 138, 11 purpura in martyras -atur. Hil. in Matth. 32, 6 ager . . . in sepulturam peregrinorum -atur. in psalm. 52, 13 ministerium ad negotiationem. Vvlg. II Macc. 4, 19 in alios sumptus. Didasc. apost. 39, 13 corpus eorum quod de terra est . . . in terra -bitur. Rvfin. Orig. in psalm. 36 hom. 5, 6 velut maiore parte hominum in spiritu -ata. Avg. fid. et op. 22, 41 in qua *habitatione* omnes praedestinatione sunt -ati. Svlp. Sev. dial. 2, 10, 6 fornicatio ad poenam. Cassian. inst. 9, 3. Ennod. epist. 5, 3 p. 126, 9 sermo -atus ad gratiam. dict. 1 p. 428, 7 dei templa in ferarum habitatione -ata sordebant. Cassiod. in psalm. 29, 12. Cod. Iust. 11, 43, 5 quid in publicis thermis, quid in nymphaeis pro abundantia civium convenit -ari. Lex Burg. Rom. 79, 1 si ei terram ad habitandum voluntarius -asset. Greg. M. moral. 14, 48 *sacerdotum* origo in dei officio -ata. Pallad. hist. mon. I 22 volumen ad corporales -atum necessitates. 19. Pass. Perp. 1 virtutes spiritus sancti ad instrumentum ecclesiae -amus (-atas *Gebh.*).

C *structurae variae*: Avg. civ. 17, 5 non erat de filiis Aaron cuius progenies fuerat -ata, unde fierent sacerdotes. Sedvl. op. pasch. 1, 19 corpus . . . saevis vorandum morsibus -atur. 5, 11 auctor mortis -atus, ut viveret, auctor vitae -atus, ut abiret (Greg. M. epist. 2, 16 Dominicum presbyterum in eadem ecclesia ut praeesse debeat nos certum est -asse). Cassiod. Didym. in I Petr. 1769^{D} qui praesidere ecclesiastico magisterio -atur (Greg. M. epist. 2, 34 Constantinum custodiae civitatis -vimus praeesse). *nota*: Cod. Iust. 1, 3, 32, 7 ptochos . . . orthodoxae fidei -atos. Novell. Iust. 18, 3 legitimae partis quam nunc -vimus (ὅπερ νῦν ἀφωρίσαμεν). *i. q. constituere*: Itin. [Silv.] 23, 4 monasterium quod ibi est -atum. Itin. Anton. Plac. rec. A 27 ubi . . . panes erogantur ad homines pauperes . . . quod -vit Helena.

VI *i. q.* **delegare**: Vlp. dig. 33, 9, 3, 6 si qui sunt *servi* in villis -ati. Pavl. dig. 33, 7, 18, 13 villa cum mancipiis quae ibi -buntur. Hil. trin. 6, 39 Ioannes . . . sub sacramento divinae voluntatis relictus et -atus. Not. dign. or. 5, 67 officium . . . suprascriptae magisteriae . . . in numeris militat et in officio -atur. 40, 36 praefectus navium amnicarum et militum ibidem -atorum. occ. 35, 31 tribunus gentis per Raetias -atae. Oros. hist. 4, 21, 1 cum tamen in Macedoniam sorte iam -atus esset. Cassian. inst. 4, 19, 1 ut secundum multitudinem coenobii ministrorum quoque numerus -etur. Sacr. Leon. p. 311 martyrum praesidia -ata. Fvlg. Rvsp. epist. 2, 16, 31 consortio quinque sapientium virginum -ata. Itin. [Silv.] 25, 12 monazontes qui in ipso loco -ati sunt. Cassiod. var. 9, 25, 9 -atos Gothos propriis pavit expensis. Conc. Matisc. a. 583 p. 158, 19 ne Iudaei christianis populis iudices -entur (Lex Burg. praef. 5. 7 iudices -ati. Greg. M. epist. 6, 16. 11, 37). Novell. Iust. 85, 1 qui in publicis -ati sunt armificatoriis (καταλεγομένους ὁπλοποιίαις). Greg. M. epist. 3, 7 inquisitio -atorum a principe virorum. *ibid.* -atis Honorato . . . et Sebastiano. Bened. reg. 48 -entur duo seniores qui circumeant monasterium. Corp. III 7326 Aurelio Muciano centurioni -ato (VI 32415. XI 1836; *cf. Mommsen, Ephem. epigr. IV 240.* Inscr. Dessau 8871 ἑκατόνταρχον δε⟨που⟩τᾶτον). *cum acc. duplice*: Greg. M. epist. 3, 25 Leontium . . . visitatorem per omnia -are. *nota*: Greg. M. epist. 11, 37 partes ad eligendum iudicem ab ipso executio -ata compellat.

part. perf. pass. pro subst. m. **dēputātus**, -ī. Not. dign. or. 11, 11 scola agentum in rebus et -i eiusdem scolae (occ. 9, 9). 15, 8 domestici pedites et -i eorum. Cod. Theod. 8, 7, 8 (*a. 365*) praefecturae cornicularios qui annis singulis ex numero -orum exeunt. Cassiod. var. 11, 30 tit. de primicerio -orum et de primicerio Augustalium. Cod. Iust. 12, 23, 7, 15 -i sacrae vestis. Novell. Iust. 85, 1 qui in numeris statuti sunt armificatores quos etiam -os appellant (οὓς καὶ δεπουτάτους καλοῦσι). 85, 3 si qui visi fuerint aut -i aut fabricenses (ἢ δεπουτάτοι ἢ φαβρικήσιοι). Greg. M. epist. 5, 33 vel -orum remissione.

deriv.: deputatio, deputativus. *Tafel.*

dēpuvio, -iī, -īre (-ere) [*a* de *et* pavire. *Th.*]. Pavl. Fest. p. 70 depuvere caedere. Lucilius (1245) ʻpalmisque misellam depuviit (-vit *al.*) meʼ id est verberavit me, quod ipsum ex Graeco est ἀπὸ τοῦ παίειν. Naev. com. 134 (*ex Osbernio s. v.* depuire verberare) depuit me miseram ad necem.

dēpȳgis *v.* depugis.

dēque *adv. a* de *et* que. *i. q. et deorsum, cf.* Pavl. Fest. p. 291 Gell. 10, 29, 3. 16, 9. Plavt. Amph. 886 *v. p. 46, 21.* Lvcil. 110 susque omnia -e fuerunt, susque et -e fuere. Varro frg. Gell. 16, 9, 5 susque -e esset. Laber. mim. 29 nunc tu susque -e fers. Cic. Att. 14, 6, 1 *v. p. 46, 23.*

dēqueror, -stus sum, -ī *a* de *et* queri. dequero: Gloss. -ere querelas ferre. *i. q. conqueri*: Val. Fl. 5, 448 secum -sta labores. Stat. Theb. 1, 404 similesque notos -stus et imbres. 11, 627 talia -stus. *seq. acc. c. inf.*: Sidon. epist. 9, 9, 1 tacere nos . . . -stus es.

dērādo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* radere, *cf. etiam* dirado. Gloss. καταξύω. παραξύω. περιξύω. *legitur inde a* Catone.

1 *i. q. radendo demere*: Pers. 4, 29 limum. Cels. 8, 4 p. 334 scalpro id (*atramentum*). Plin. nat. 16, 187 -so modo limo. 17, 206 -so cortice (19, 71. 20, 12). 32, 75 huius *ranae* corporis umorem -sum. 34, 175. 176. Mart. 8, 33, 5 -sa est ungue ministri brattea *aurea.* Gell. 17, 9, 17 ceram. Apvl. met. 5, 30 comas (*syn.* praetondere). Chiron 953 satis pituitam. Plac. med. 1, 10. *accedit unde*: de: Cato agr. 121 de virga lauri -ito (*om. obiecto*). Hier. hom. Orig. in Ezech. 11 p. 985 -serit eos *cedros* de Libano. ex: Plin. nat. 23, 72 e radice oleae . . . cortex -sus in mel. 32, 34 squamae e summa parte *tegumenti testudinum* -sae. Gell. 6 (7), 20, 1 nomen urbis eorum quasi ex hominum memoria, sic ex carmine suo -isse. 17, 9, 22 capillum ex capite omni. *dat.*: Plin. nat. 16, 56 zopissam vocari -sam navibus maritimis picem cum cera. 34, 110 lapidi . . . -itur *aerugo.* 34, 116. 128. 152.

2 *i. q. radendo vitiare, atterere, arrodere*: Cels. 5, 26, 35 ne illa quidem *vulnera* neglegenda . . ., ubi -sum attritumque aliquid est. *ibid.* -so vero detritoque imponendum est emplastrum *eqs.* 7, 6 p. 272. Colvm. 5, 11, 4 surculos . . . falce acuta ex ima parte -ito tantum, quantum *eqs.* (Gell. 17, 9, 7). Plin. nat. 8, 184 -sis etiam capitibus (29, 109 Apvl. met. 2, 28. 11, 28. *cf.* Lact. epit. 18, 6 -sis omnibus membris. *nota*: Apvl. met. 11, 10 hi capillum -si funditus vertice praenitentes). Plin. nat. 20, 16 sativae *cucurbitae* -sae sucus. 24, 25 radix -sa (26, 153). Plin. epist. 8, 20, 5 cunctis insulis *natantibus* margo -sus *eqs.* Papin. dig. 34, 2, 12 si imaginem legatam heres -sit et tabulam solvit. Tert. apol. 12, 4 ungulis -itis latera christianorum. Sidon. epist. 3, 2, 3 valles lapsuum assiduitate -sas.

deriv.: derasio.

dērāmo, -ātus, -āre *a* de *et* ramus. *i. q. succidere*: Hier. psalt. sec. Hebr. (*et* Vvlg. cod. Amiat.) 80, 17 *vineam* succensam igni et -atam (dir- *L, sed* Vvlg. 79, 17 suffossa, LXX ἀνεσκαμμένη).

[**derarat**] torpet, frigidum est Gloss. V 596, 66. deriget *Heraeus.*

dērāsio, -ōnis *f. a* deradere. *i. q. actio deradendi*: Ps. Soran. quaest. med. 246 anatresis id est pertusio et perforatio ossis decisi, desecatio -o aut dedolatio. *i. q. tonsio*: Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 282 totius capilli -es. [Marcell. med. 1, 27 capitis -o *coniecit Cornarius*, curatio *trad.*]

dēraubāre Not. Tir. 128, 53 (*seq.* disvestire, dispoliare, denudare). *cf. theod.* roubôn, *francog.* dérober.

derbiōsus (Theod. Prisc. eup. faen. 37) *v.* serniosus.

derbita, -ae *f.* [*i. q. aremor.* dervoed, darvoed, daroued, *quod vocabulum ex altera in alteram linguam transiisse videtur, cf. c. lituan.* dedervinė *theod.* zitaroch *anglosax.* teter *ind.* dadrúḥ dardúḥ ʻ*scabies*ʼ. *Th.*]. Gloss. -as impetigines (*cf.* impetigines -as vel eorum simile). similis ersipelatas (*i.* erysipelati). erpitas. zernas. iomias. *cf.* derbiosus. [*francog.* dartre. *M.-L.*]

dērēctus *sim. v.* directus.

dērelictio, -ōnis *f. a* derelinquere. *i. q. neglegentia*: Cic. off. 3, 30 communis utilitatis -o contra naturam est. *i. q. desertio*: Avg. epist. 140, 43 illius -is, tribulationis, deprecationis. Orig. in Matth. 18, 135. *i. q. defectio*: Itala Ier. 2, 19 (Cypr. testim. 3, 59) verberavit te -o tua (ἀποστασία, Vvlg. malitia) et nequitia tua accusabit te.

dērelictus, -ūs *m. a* derelinquere. *i. q. derelictio, neglegentia*: Gell. 4, 12, 1 sive quis arborem suam vineamque habuerat -ui.

***dērelinquo**, -īquī, -ictum, -ere *a* de *et* relinquere. *perf.* -inqui *trad. ex. gr.*: Itala prov. 4, 6 (Vind.) Fvlg. myth. 1, 1 p. 16, 5. 3, 6 p. 68, 14 Greg. Tvr. Franc. 4, 24 (*cf.* Gloss. Plac. V 17, 7. 61, 21 -iquerit ⟨in⟩ futuro sine n scribimus). *part. perf. pass.* derelectus: Corp. III 14306^{5} (*Salonis*). derilictus: Corp. III 9515 (*Salonis*). Diff. ed. Beck p. 50, 8 desertus spe, -ctus in itinere. p. 51, 18 delictum est quasi -ctum quod fieri debuit (Avg. quaest. hept. 3, 20 quid aliud sonat delictum nisi -ctum? *v. l. 70 et p. 460, 49*). p. 53, 32 desertus -ctus est. Gloss. ἐγκαταλιμπάνω. -ctus καταλελειμμένος. dimissus. solus. -cta καταλελειμμένη. *legitur inde a* Plavto Rhet. Her. Varrone. [*dub. interpr.*: Varro Men. 545. *conicitur*: Sen. nat. 1, 16, 8.]

I *i. q.* **deserere**, *solum relinquere, post se relinquere*:

A **proprie**: **1** *generatim*: **a** *absolute*: *aliquis, i. q. delinquere* (*cf. l. 63*): Itala Ezech. 3, 21 (Lucif. non parc. 10) tu autem si distinxeris iusto, ne -at (τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, Vvlg. peccet), et ipse non -at (Vvlg. peccaverit). Novatian. trin. 10 p. 902^{B} si a delicto eripere cupis, ante mihi ne -rem contulisses. *aliquid*: Schol. Hor. Vind. ars 27 nervi . . . deficiunt id est -unt. **b** *aliquem, quem debeas sequi vel tueri*: Plavt. Truc. 867 ⟨me⟩ quasi pro -cta *esse.* Cic. p. red. in sen. 33 me a magistratibus . . . -ctum. Lael. 37 epist. 1, 9, 17 Sen. contr. 9, 4, 22. Plin. nat. 8, 175 *mulus* -ctus senectā (*i. labore liberatus*). Apvl. met. 7, 27 deserto -ctoque illo conservo. Tert. nat. 2, 9 socios. scorp. 3 deum (pudic. 8 dominum. 17 Itala Ios. 24, 20 [Lugd.] iud. 2, 12 [Lugd.] Vvlg. deut. 32, 15 *et saepius*). nat. 2, 14 *Theseus* conservatricem suam (*i. Ariadnen*) in litore peregrino -iquit. bapt. 9 diabolum . . . in aqua oppressum. Itala gen. 28, 15 (Lugd. Aug. loc. hept. 1, 104) non te -am (ἐγκαταλίπω, Vvlg. dimittam). exod. 19, 22 (Cypr. epist. 65, 2. 67, 1. 72, 2 Aug. c. Parm.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 7, 12) ne forte -at illos dominus (ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν, VVLG. percutiat). deut. 28, 20 (Lugd., ἐγκαταλιπεῖν, VVLG. reliquisti). psalm. 70, 18 (Tert. adv. Prax. 11) ne -eris me (ἐγκαταλίπῃς, VVLG. -as). CAPITOL. Gord. 13, 9 occisus et in publico -ctus est. LACT. inst. 5, 18, 14 *filius* patrem suum -iquit, ne illi obsequatur. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 714 *Cereris* a filia -ctae. HEGES. 4, 30 imperatorem proprium. VVLG. num. 32, 15 in solitudine populum. II reg. 15, 16 -iquit rex decem mulieres concubinas ad custodiendam domum. Is. 54, 6 ut mulierem -ctam et maerentem spiritu vocavit te dominus (*cf.* 62, 4). *et saepe. part. perf. pass. pro subst.*: VVLG. Zach. 11, 16 qui (*pastor*) -cta non visitabit, dispersum non quaeret. *c. acc. dupl.*: HERM. Pal. vis. 3, 1, 8 solis nobis -ctis (HEGES. 4, 2 VVLG. Bar. 4, 19). IVL. VAL. 1, 8 eum ... insepultum et praedam bestiis -i. VVLG. Ezech. 16, 39 te nudam plenamque ignominia. act. 25, 14 vir quidam est -ctus a Felice vinctus. *adde*: PAPIN. dig. 48, 3, 2, 1 *servus* pro indefenso -ctus. *i. q. praecedere*: HEGES. 2, 8, 3 (*in imag.*) *Albinus* ut supergressus nequitiam superiorum, ita a successore Floro ... longo sed proximo intervallo praeteritus ac -ctus. RVRIC. epist. 2, 13 p. 391, 2 eos ... retro -ctos respicis. **c** *aliquid*: PLIN. nat. 11, 82 -cta lasso *araneo* praetendi ... licia. 12, 37 *arboribus* invectis -ctisque. 18, 135. 33, 117 pinxerunt ... minio, quod -ctum est (*i. quo pingi desitum est*), quia curatio magni operis erat. TERT. anim. 5 corporalia ab incorporalibus -i omnino non posse *eqs.* 53. AMBR. Ioseph 6, 34 escam avibus. CAEL. AVR. acut. 3, 3, 16 ut omnia detergeantur, quae forte lactis tactu fuerant -cta. HIER. epist. 7, 1, 2 non minus mihi -iquit abeundo desiderium, quam attulerat veniendo laetitiam. CARM. epigr. 552, 11 ⟨corpus m⟩ors rapuit, animam dereli⟨nquite⟩, Manis. *accedit ubi*: CATVLL. 17, 25 supinum animum in gravi -ere caeno. CVRT. 9, 4, 8 in qua *arce* praesidium -iquit. ITALA psalm. 15, 10 (Filastr. 99, 2 Comm. apol. 447 = VVLG. act. 2, 27) non -es animam meam in infernum (ἐγκαταλείψεις εἰς ᾅδην, VVLG. -es ... in inferno). AMBR. obit. Valent. 13 *iuventutem* in ipso iuventutis vestibulo. AMBR. Ioseph 3, 16 *vestimenta* in manibus adulterae. VVLG. I reg. 17, 22 vasa ... sub manu custodis ad sarcinas. *c. acc. dupl.*: COLVM. 1, 3, 12 fines ... proculcandos pecudibus et vastandos feris -unt (CASSIOD. inst. div. 28 p. 1143[A] *codicem* vobis inter alios lectitandum -iqui). NOT. urb. Const. 16, 14 spatium, quod solum apertum maris circulus -it. *adde*: ITALA Ier. 2, 31 (Tert. adv. Marc. 4, 31) solitudo ... aut terra in incultum -cta (κεχερσωμένη, VVLG. serotina). *saepe de locis* (*cf. l. 35*): VARRO Men. 254 ager -retur ac periret ... vastitudine (*sc. incultus. cf.* CIC. Verr. 4, 120 ut homines ... arationes -rent. 4, 193 angulum ... provinciae reconditum ac -ctum. *sim.* COLVM. 2, 1, 23 seu sponte seu quolibet casu -cta [*codd.*, destituta *vulg.*] humus). COLVM. 9, 13, 12 apes domicilium -unt. PLIN. nat. 34, 165 *metalla.* PANEG. 11, 10 viciniam caeli. ARNOB. nat. 4, 26 -cta caeli statione. IVST. 8, 5, 7 populos et urbes, ut illi vel replenda vel -enda quaeque loca videbantur, ... transfert. HIL. in Matth. 12, 22 domum veterem. *al.* HEGES. 5, 5 templum vacuum. VVLG. IV reg. 7, 7 *al. saepius.*

2 *speciatim*: **a** *mortui* -unt. *aliquem* (*filios, heredes sim.*): SALL. Iug. 5, 7 *Iugurtham* Masinissa ... privatum -erat. ITALA gen. 42, 38 (Lugd.) frater eius defunctus est et ipse solus -ctus est (καταλέλειπται, VVLG. remansit). CAPITOL. Aur. 18, 4 filium Commodum. Gord. 19, 3 TREB. trig. tyr. 12, 1 VOPISC. Prob. 3, 2 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 243 HEGES. 1, 42, 2 *al.* VVLG. prov. 20, 7 beatos post se filios. Sirach 47, 27 AVG. civ. 16, 34 *al.* SALV. eccl. 2, 41 heredes divites. CORP. III 9515 (*a. 425*) duobus filiis -ctis. CARM. epigr. 103 C 4 natos. COD. Iust. 10, 35, 3, 2. *aliquid* (*hereditatem; in imag. libros scriptos, memoriam sim.*): SEN. nat. 4 praef. 8 videri omnibus donasse, quidquid -isti. PLIN. nat. 30, 15 exemplum ... falsae artis quam -iquit Nero. IAVOL. dig. 38, 2, 34 alteri extraneo semissem. TRYPH. dig. 5, 2, 22, 3 CONSVLT. 6, 7. ARNOB. nat. 5, 8 *Varro* quattuor libros de gente conscriptos populi Romani -iquit (*cf.* MAXIMIN. c. Ambr. 54 plures tractatus ... post se -iquit. HIER. epist. 34, 1, 2 RVFIN. hist. 3, 3, 1 CASSIOD. inst. div. 19). QVEROL. p. 53, 3 SCHOL. Hor. carm. 4, 7, 19. AMBR. obit. Valent. 39 hereditatem illis caritatis suae ... -ens (*cf.* HEGES. 1, 45, 10). off. 3, 12, 78 luctum annuum posteris deplorandum statuit ac -iquit. HEGES. 2, 3, 2 HIER. epist. 22, 33, 1 *al.* VVLG. Sirach 23, 36 *mulier adultera* -et in maledictum memoriam eius (RVFIN. hist. mon. 10 p. 428[C]). RVFIN. hist. 5, 9 Antoninus ... principatum Commodo -iquit. AVG. civ. 13, 11 COD. Theod. 3, 12, 3 (*a. 396*). 3, 9, 1 (*a. 398*) SALV. eccl. 2, 41 *al.* CORP. III 14306[5]. **b** *t. t.* ICTORUM *de possessione omissa, neglecta*: DIG. 41, 7 rubr. pro -cto. IAVOL. dig. 41, 1, 58 quaecumque res ex mari extracta est, non ante eius incipit esse qui extraxit, quam dominus eam pro -cto habere coepit. 41, 2, 21 quod ex naufragio expulsum est, usucapi non potest, quoniam non est in -cto, sed in deperdito *eqs.* 45, 3, 36 quem *servus* pro -cto habebat ... qui pro -cto rem habet, omnimodo a se reiecit nec potest eius operibus uti, quem eo iure ad se pertinere noluit *eqs.* GAIVS dig. 29, 2, 57 pr. hereditatem (*ibid.* abstinere a. PAPIN. dig. 36, 1, 57, 3 *partem hereditatis*). POMPON. dig. 7, 1, 65 pr. usum fructum. VENVL. dig. 21, 2, 76. PAPIN. dig. 41, 3, 45 pr. aedificium (VLP. dig. 39, 1, 20, 11 pertinet ad decus urbium aedificia non -i. 39, 2, 15, 35 *opp.* accedere). VLP. dig. 41, 7, 1 si res pro -cto habita sit, statim nostra esse desinit et occupantis statim fit. *sim. saepius apud* ICTOS. *adde*: CIC. Att. 8, 1, 1 haec oppida atque oram maritimam illum (*Pompeium*) pro -cto (-cto *ex* relicto *M*, relicto *Zb*) habere.

B ***translate***: **1** *aliquem* (*cf. infra l. 51*): RHET. Her. 4, 8, 12 o -ctos homines ab humanitate! CIC. Catil. 1, 25 perditis atque ab omni ... spe -ctis. **2** *aliquid*: **a** *officium, negotium, statum sim. deserere*: PLIN. nat. 10, 166 incubatione -cta. GAIVS dig. 9, 2, 8 qui *medicus* bene secuerit et -iquit curationem. TRYPH. dig. 27, 2, 6 quod per absentiam *tutoris* deserta -ctaque sunt pupilli negotia (TERT. idol. 12 nobis et pignera et artificia et negotia propter dominum -enda *eqs.*). VLP. dig. 5, 2, 8, 1 litem. 47, 10, 11, 1 si quis iniuriam -erit, hoc est statim passus ad animum suum non revocaverit. 48, 5, 27, 1 accusationem (*opp.* excitare). TERT. bapt. 12 teloneum. ITALA gen. 24, 27 (Aug. loc. hept. 1, 83) non -iquit iustitiam (ἐγκατέλειπε, VVLG. abstulit. VVLG. II par. 7, 19). iud. 2, 20 (Lugd. Aug. quaest. hept. 7, 17 loc. hept. 7, 8) -iquit gens haec testamentum meum (ἐγκατέλιπον, VVLG. irritum fecit. VVLG. Dan. 11, 30). sap. 12, 2 (Lucif. reg. apost. 10) -cta malitia (ἀπαλλαγέντες, VVLG. relicta). prov. 4, 6 (Vind. Hier. epist. 52, 3, 1) sapientiam (VVLG. dimittas). 9, 6 (Cypr. testim. 2, 2) stultitiam (VVLG. relinquite). I Macc. 2, 21 (Lucif. non parc. 12) legem (καταλιπεῖν, VVLG. relinquere. VVLG. II par. 12, 1 legem domini. psalm. 88, 31 *al.*). Hebr. 4, 1 (Lucif. non conv. 10) -cto mandato (καταλειπομένης ἐπαγγελίας, VVLG. relicta pollicitatione. VVLG. III reg. 18, 18 mandata domini. *al.*). apoc. 2, 4 (cod. g) caritatem tuam primam -isti (ἀφῆκες, Primas. *et* VVLG. reliquisti). TREB. trig. tyr. 12, 12 utcunque rebus in oriente[m] -ctis. ARNOB. nat. 1, 1 -ctis curis sollemnibus. LACT. epit. 38, 4 -cto patrio cultu. HIL. in Matth. 24, 7 *opp.* sequi. HEGES. prol. quorum arma deseruit, eorum (*sc. Iudaeorum*) tamen sacrilegia non -iquit *Iosephus*. HIER. epist. 14, 6, 4 -cta militia (52, 1, 1). VVLG. deut. 29, 25 pactum domini (III reg. 19, 10 *al.*). III reg. 12, 8 consilium senum (12, 13 II par. 10, 13). IV reg. 17, 16 omnia praecepta domini. Iob 6, 14 timorem domini. Is. 58, 2 iudicium dei sui. act. 6, 2 verbum dei (καταλείπειν). ORIG. in Matth. 18, 39 deorum culturam. *adde i. q. interrumpere*: PALLAD. hist. mon. I 56 p. 338[C] -cta oratione egrediens (καταλείψας τὰς ... προσευχάς). **b** *c. dat. i. q. dedere, concedere*: HIL. trin. 11, 23 longiore ... mora sensui potius quam auditui -cta. 11, 45 nec viae cognitionis eius investigabiles se consectantium studiis -unt. in Matth. 8, 4 non sibi iam locum in gentibus -i. ad Const. 2, 3 haec ... arbitrio tuo -o. OPTAT. 7, 1 p. 167, 5 alter *scripturam* undis tradidit, alter rosoribus bestiis -iquit. EPIST. pontif. (Damas. 3) Migne 13, 356[A] tuae voluntati et iudicio omnia -ens. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 17 cum ... etiam non perfectis honorem -ant. FVLG. myth. 1, 1 p. 16, 5 quo patri crudelem ... -nquisset elogium. HEGES. 1, 1, 10 *syn.* committere. 2, 14, 4 regionem et vicos direptioni et igni. HIER. epist. 21, 40, 1 soli deo puram clementiam -i. 28, 6, 4 utrum ... senserint aliudve quid intellexerint, tuo iudicio -o. PELAG. in Rom. 7 p. 675[A] intellectui. VVLG. Iob 39, 11 ei labores tuos. Is. 17, 2 -ctae civitates Aroer gregibus erunt. II Macc. 9, 24. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 3 de sese sibi ipsi iudicium. COD. Iust. 12, 42, 3 nulli veniam. *adde aliquem alicui*: HIL. in psalm. 120, 8 quibus (*daemonibus*) nos dei a nobis abscessio -it. *paulo aliter*: VVLG. psalm. 9[b], 14 tibi -ctus est pauper (*i. commendatus*), orphano tu eris adiutor. *alicui rei*: HIER. epist. 36, 2 *Cain* vitae fuerat -ctus ad poenam. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 15, 4 quando ab opere feriari, quando otio debeat -i *homo*.

II *i. q.* ***reliquum facere***, *partem residuam relinquere; passive i. q. restare, remanere*: *aliquem*: ITALA deut. 3, 11 (Aug. quaest. hept. 5, 3) Basan -ctus est a Raphain (relictus Lugd., κατελείφθη, VVLG. restiterat de stirpe gigantum). Ios. 10, 28 (Lugd.) non est -ctus quisquam salvus (κατελείφθη, VVLG. dimisit). 18, 2 (Lugd.) *al.* VVLG. num. 14, 18 nullum innoxium. iud. 3, 1 III reg. 19, 18 IV reg. 13, 7 *al. saepius.* *aliquid*: TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 581, 12 novissimam Abrahae mentionem -isse (*i. attulisse. cf.* RVFIN. Adamant. 2, 18 ea sola -unt [*sc. in codice, opp.* auferunt], quae adversa sibi esse non intellexerunt. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1128[B] iotacismos ... -e *in divinis eloquiis*). ITALA exod. 12, 10 (Cypr. testim. 2, 15 Ps. Cypr. pasch. 1) nihil -etis ex eis in mane (ἀπολείψετε, VVLG. nec remanebit quidquam). deut. 28, 51 (Lugd.) non -at tibi triticum (καταλιπεῖν, VVLG. relinquat). HIL. trin. 1, 32 nihil inexploratum (RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 9 nihil ambiguum). 7, 20 quid ... -ctum est suspicionis? HEGES. 1, 28, 6 nomen (*regis*) solum Hyrcano ad speciem honoris -isse. 2, 1, 1 expoliatorem publicum *Herodem* nemini quidquam -isse. HIER. epist. 49, 2, 1 ut nulla posse videatur ... comparatio -i. in Am. 3, 7 p. 324 ut ... locusta ... quaedam devoret, quaedam integra -at. VVLG. Ios. 13, 1 terra ... latissima -cta est, quae necdum sorte divisa est (ITALA Lugd. subrelicta est ... est derelicta). II reg. 8, 4. BOETH. diff. top. 1 p. 1176[C] si de aequalibus aequalia demas, quae -untur aequalia sunt. *cf.* mus. 2, 9 p. 238, 26. CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145[C] ne quempiam ... codicum obscuritas -cta turbaret. COD. Iust. 7, 6, 1, 1 ipsa origine rei sublata imaginem eius -i.

III *i. q. omittere*: COD. Iust. 1, 17, 1, 5 ut nihil extra memoratam consummationem possit esse -ctum. 7, 62, 39, 1[a] addere quod -ctum est.

part. perf. pass. pro adi. **derelictus, -a, -um.** *i. q. desertus*:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

RHET. Her. 3,19,31 commodius est in -a, quam in celebri regione locos comparare (*ibid.* solitudo). CIC. Brut. 16 in inculto et -o solo. pro -o esse, habere *v. p. 626,75. 627,73sqq.* *subst. n. v. p. 627,10.* *deriv.*: derelictio, derelictus.

dērepente *a* de *et* repente. DON. Ter. Hec. 518 -e una pars orationis est ut defessus; adverbiis enim praepositiones separatim non adduntur. -e ὑφέν, nam si separaveris, non est latinum -e. *cf.* NON. p. 517 omnes artem secuti negant adverbiis praepositionem addi oportere; sed auctoritas veterum praeponi iubet: desubito ... -e. GLOSS. subito. ENN. scaen. 54 sed quid oculis rabere visa es -e ardentibus? 183. 310 ibi tum -e ... despexit. PLAVT. Men. 874 ei -e tantus morbus (*i. insania*) incidit. Most. 488 TER. Hec. [368 γ, repente *cett.*] 518 ita corripuit -e tacitus sese in pedes. 554. CATO orig. 95c ea nunc -e tanta beneficia ... relinquemus? ACC. trag. 184 TVRPIL. com. 3 AFRAN. com. 199. 223 POMPON. Atell. 132 NOVIVS Atell. 44 COM. pall. inc. 24 VARRO Men. 466. TAC. hist. 1, 63 raptis -e (raptisae repente *M*) armis. SVET. Tib. 23 Vesp. 23 GRAN. LIC. p. 13, 7. GELL. 10, 12, 3 imbres ... fieri -e. APVL. apol. 74. ITALA act. 16, 26 (cod. g) -e autem terrae motus factus est magnus (ἄφνω, VVLG. subito). VVLG. II par. 29, 36 PAVL. NOL. app. exc. Bob. p. 460, 30 CASS. FEL. 37 p. 81, 22 FVLG. RVSP. serm. dub. 19. *nota*: PS. ORIG. tract. 9 p. 96, 11 paschae sacramentum non -e nec improvisum fuit.

dērepentīnō *adv. a* de *et* repentino, *cf.* desubito. *i. q. derepente*: APVL. flor. 16 p. 62 causam ..., quid igitur -o ab hoc splendidissimo conspectu vestro distulerim. Socr. praef. p. 106 verbo subito sumpta sententia est, quia -o oborta est.

dērēpo, -psī, -ere *a* de *et* repere. *i. q. ex superiore loco repere*: [POMPON. Atell. 70 *v.* erepo.] VARRO Men. 115 ipsos deos ... -ere ad hominum fana. TIB. 1, 2, 19 *Venus* docet molli furtim -ere lecto (*M*, furtim molli decedere *A*). PHAEDR. 2, 4, 12 *feles de arbore* -it ad cubile setosae suis. PLIN. nat. 8, 131 *ursi* arborem aversi -unt. APVL. met. 4, 7 ibi (*i. ex turri ubi excubabant*) cum singuli -psissent (dir- *trad.*) stipatis artubus. 9, 40 deorsus in ipsa tabernula -it (direpit *trad.*) in quandam cistulam.

dēretrō *adv. et praep. a* de *et* retro. *i. q. retro, a tergo*: ITALA iud. 18, 12 (Lugd.) hoc *castrum* est -o (κατόπισθεν, VVLG. post tergum) Cariathiarim. Luc. 8, 44 (cod. a) accedens -o (ὄπισθεν, VVLG. retro). CHIRON 113 qua parte -o nervos ne tetigeris. 624. 640. VVLG. Bar. 6, 5 visa ... turba -o et abante (ὄπισθεν. ITALA Legion. retro). VINDIC. gyn. p. 436. 437. PALLAD. hist. mon. II 14 p. 369ᴮ percussit eum in renes -o. ORIBAS. syn. 8, 1. [*it.* dietro, *francog.* derrière. *M.-L.*]

dērevoco, -āre *a* de *et* revocare. *i. q. revocare*: VINDIC. gyn. p. 436ᴮ donec in sua -etur parte (*alibi* revocare). *L.*

deribeo *v.* diribeo.

***dērīdeo**, -sī, -sum, -ēre *a* de *et* ridere. *de formis: supinum* -sum: *v. p. 630, 4.* di-: TER. Eun. 1087 *A* ITALA Matth. 9, 24 (cod. δ) Luc. 8, 53 (cod. δ) *et* VVLG. *codd. quidam, praeterea* Luc. 16, 14. 23, 35. -is *pro* -es: PLAVT. Merc. 909 (*P, deest A*). -atur *pro* -etur: ITALA Gal. 6, 7 (Cypr. laps. 28 *cod. S*). *de significatu*: DON. Ter. Ad. 852, 2 ridet qui simpliciter ridet, -et qui cum alterius irrisione et contemptu ridet (*cf. p. 630, 19sq.*). GLOSS. καταγελῶ χλευάζω. *cf.* RVFIN. hist. 5, 13, 7 -sum plane eum et notatum habui, qui (*gr.* γελάσας κατέγνων αὐτοῦ). *de structura: enumeratur inter transitiva: cf. vol. II p. 849, 69.* *in usu est inde a* PLAVTO, *deest ex. gr.* LIV. VERG. OV. LVCANO VAL. FL. STAT. SIL. [*falso traditur* PETRON. 61 *v. p. 630, 20.* *variant codd. inter* de- *et* irr-: CASS. Cic. epist. 15, 19, 4 de- *M*, irr- *D*, *om. FH.* ITALA Gal. 6, 7 (Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 21) de- *R*, irr- *M* (*et* VVLG.). *ex coniectura legitur*: CAEL. Cic. epist. 8, 4, 3 -seramus (desideramus *G*, deseramus *MR*). TERT. nat. 1, 13 ⟨de⟩ridenda (*cf. p. 630, 74*) persuasionum (*Reifferscheid*, personarum *A*) conferamus.]

i. q. deludere non modo ridendo, sed quovis alio contemnendi signo, ludibrio habere; vix adhibetur de mero risu (*cf. p. 631, 21, ne ibi quidem certo*): **1** ***absolute*** *vel omisso accusativo*: PLAVT. Amph. 963 iam vos rediistis in concordiam? :: -es, qui scis *eqs.* (VARRO rust. 3, 2, 15). Epid. 262 at -bitis. Men. 499 etiam -es, quasi *eqs.* (PRIAP. 56, 1 -es quoque fur et ... ostendis digitum). Bacch. 1010 pol haud -es; nam *eqs.* TER. Ad. 852 -es? (DON. *ad l.* hoc verbum vultu Demeae sic profertur, ut subrisisse videatur invitus). CIC. Verr. 2, 146 -et, cum ... iubet (*in legis verbis ante recitatis*). SEN. benef. 7, 3, 3 -eas licet: ingentis spiritus res est. PETRON. 58, 6. MART. 5, 29, 3 si non -es, si verum ... narras. QVINT. inst. 9, 1, 21 ambitiosissimum gloriandi genus est etiam -ere (*cf.* 5, 13, 2 patronus ... despiciat -eat). TERT. nat. 1, 17 immo qui de⟨u⟩m Caesarem dicitis, et -etis, dicendo quod non est, et maledicitis. SYMM. epist. 1, 1, 6 nempe -es, quod. VEG. mil. 1, 12 caesim pugnantes non solum facile vicere, sed etiam -sere Romani. HYG. fab. 125 p. 107, 3 -endi gratia. *part. pro subst.*: SEN. contr. 9, 2 (25), 23 a -entibus (PORPH. Hor. sat. 1, 3, 79 -entium urbanitatem). PHAEDR. 5, 5, 26 favor mentes tenet et -urus, non spectaturus sedet (sit et *PR*).

2 ***transitive***: **a** ***hominem***: PLAVT. Asin. 527 illos qui dant, eos -es; qui deludunt, deperis (dederis *codd.*). Aul. 205 sese a me -eri rebitur (CIC. Quinct. 19 ne se -eri putet [Tusc. 2, 45 epist. 7, 32, 2 ad Q. fr. 2, 13, 3. PETRON. 16, 3 me -isse ... vos putabatis]. Verr. 6, 79 te -eri vides. Att. 8, 15, 3. *cf.* PLAVT. Bacch. 1126 ut videntur -ere nos [RHET. Her. 4, 1, 2]. *cf. infra l. 13*). Aul. 223 neque edepol ego te -sum venio neque -o neque dignum arbitror (Trin. 448 TER. Eun. 860. *cf.* PLAVT. Pseud. 1059 -bo ... hominem si convenero. SEN. contr. 9, 6, 12 ad me -endum *dicere. cf.* PORPH. Hor. sat. 2, 3, 254). Bacch. 863 nactam quem -eat (*cf.* 506 *P, sed* deluderet *A*). Curc. 18 -esne me? (392 SEN. benef. 7, 12, 5). TER. Eun. 1087 hunc comedendum vobis propino et -endum. RHET. Her. 4, 51, 6 in diversorium -si conferunt sese (CATVLL. 68, 123 -si gentilis gaudia tollens [AVSON. Mos. 196 -sus navita. ACT. Petr. 16 in me contumeliatum, -sum, consputum *de Christo*]. PETRON. 87, 4 questus est deceptum se et -sum traductumque [ARGVM. Plaut. Most. 10 VVLG. II Macc. 7, 39]. RVFIN. *v. p. 629, 53*). CIC. Verr. 6, 103 -sum esse credo hominem amentem. de orat. 3, 54 quare omnes istos me auctore -ete atque contemnite, qui ita appellantur (*sc. eloquentes.* SEN. nat. 1, 17, 1 -eantur nunc philosophi quod. PAVL. dig. 20, 2, 9 -sus Nerva iuris consultus qui. PORPH. Hor. serm. 1, 3, 126 LACT. inst. 5, 1, 26). CIC. opt. gen. 11 adhibiti -eantur *oratores Attici*; nam si rideantur, esset id ipsum Atticorum (PETRON. 61 ne me rideant [de- *H*] ... satius est rideri quam -eri). Tusc. 4, 80. HOR. sat. 2, 3, 53 nihilo est sapientior ille, qui te -et, caudam trahat (*cf.* PORPH. *ad l.*). SEN. contr. 7, 4 (19), 9 sed quid ego meos -o? (SEN. dial. 7, 22, 5 MART. 4, 7, 5. ITALA gen. 29, 25 [Lugd.] παρελογίσω, VVLG. imposuisti). suas. 1, 5 nos quidem illum -emus, sed timeo, ne ille nos gladio ἀντιμυκτηρίσῃ (*cf.* CASS. Cic. epist. 15, 19, 4). PHAEDR. 2, 5, 17. PETRON. 100, 3 ergo me -sit? MART. 12, 32, 13. 13, 2, 3 possis ipsum tu -ere Latinum (*sc. derisorem. cf. p. 633, 51*). QVINT. decl. 335 p. 320, 6. IVV. 2, 23 loripedem rectus -eat, Aethiopem albus. SVET. Claud. 4, 2 materia -endi et illum et nos. TERT. patient. 3 p. 4, 18 *Christus* despuitur verberatur -etur *eqs.* ITALA iud. 16, 27 (Lugd.) videntes -eri Samson (ἐν παιγνίαις, VVLG. spectantes ludentem). Tob. 2, 8 (Lucif. non parc. 8 p. 226; ἐπεγέλων, VVLG. arguebant). Gal. 6, 7 (Cypr. epist. 6, 7 laps. 28 Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 21 Mar. Victorin. in Gal. 6, 7) deus non -etur (μυκτηρίζεται, VVLG. irridetur. *cf.* ARNOB. nat. 3, 11 *nos dei* vident et sentiunt neque se colere neque -ere, quod dicitur). PORPH. Hor. ars 120 incipiant -eri *poetae in theatro.* PSALT. Rom. 79, 7 inimici nostri -serunt nos (ἐμυκτήρισαν, VVLG. subsannaverunt). VVLG. Iob 12, 4. 39, 18 -et *deus* equum et ascensorem eius (καταγελάσεται). sap. 11, 15 quem ... in expositione prava proiectum -serunt (ἀπεῖπον χλευάζοντες. *cf. Thielmann, Archiv 8 [1893] p. 267*). *part.* -sus *pro subst.*: HOR. ars 452 -sum semel exceptumve sinistre.

b *rem*: CIC. Verr. 4, 215 -sum tuum beneficium esset atque contemptum (leg. 1, 53 ioculare istuc ... et a multis saepe -sum. TERT. spect. 30 *dies ultimus.* CLAVD. 20, 124 rueret -sa vetustas). Cluent. 112 superbiam ... atque arrogantiam (de orat. 1, 174) eius -endam magis arbitrabantur propter humilitatem quam pertimescendam (leg. agr. 2, 30 hoc ... in eo -endum, quod. SEN. dial. 5, 11, 1. APVL. flor. 4 p. 13 barbariam [SPART. Hadr. 17, 12]. PS. APVL. Ascl. 12 aliis incredibile, aliis fabulosum, aliis forsitan videatur esse -endum. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 98—100. AVSON. 393, 66 quid sit inter doctrinam -endasque camenas). Mur. 31 -eatur de rege Pyrrho triumphus. rep. 6, 3 quas *fabulas* Epicurei -ent. epist. 13, 1, 4 totam hominis vitam rationemque ... -eamus licet (SEN. dial. 9, 15, 2 *opp.* deplorare). CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 hanc meam gloriam. HOR. epist. 2, 1, 263 meminit ... libentius illud quod quis -et (PORPH. *ad l.* ridiculos versus) quam quod probat et veneratur (SEN. contr. 7, 5 [60], 11 sententiam. SEN. dial. 5, 37, 5 carmina. PETRON. 46 pauperorum verba. MART. 11, 24, 7). EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 3 quod conspici et -eri possit. SEN. contr. 1, 4, 2 et has aliquis manus -sit? (SEN. dial. 5, 22, 4 nunc staturam humilem, nunc collisum nasum. MART. 14, 176 *opp.* timet). SEN. epist. 78, 19 dolorem. 113, 23 ista tot animalia *decreta a philosophis.* 117, 26 hoc totum studium. PETRON. 81 solitudinem meam. MART. 6, 80, 3 navita -sit Pharios Memphiticus hortos. APVL. apol. 56 facetiae sibi habere res divinas -ere. LACT. inst. 1, 6, 10 mulieris insaniam. 2, 4, 3 Flaccus ut satirici carminis scriptor -sit hominum vanitatem (*opp.* seriam rem facere). HIER. epist. 30, 13, 1 ab huius mundi sapientibus -entur (irr- *M*) *sermones domini tui.* VVLG. Iob 41, 20. prov. 19, 28 testis iniquus -et iudicium (καθυβρίσει). RVFIN. hist. mon. 7 p. 412ᴬ contemnere ac -ere pericula. NICET. psalm. 6 simulacra. PALLAD. hist. mon. I 21 p. 301ᴰ habitum eius deiectum (*syn.* deludere). *al.* *gerund. pro subst.* VLP. dig. 21, 1, 4, 1 per vicos more insanorum -enda loqui.

nota ad I et II: *subiectum est* ***bestia***: PHAEDR. 3, 18, 4 se (*pavonem*) -eri *ab avibus.* *aliter i. q. venantem deludere, effugere*: PETRON. 62 nec tamen -sit, etiamsi fugit *lupus.* VVLG. Iob 41, 20 -bit vibrantem hastam *belua.* *res*: SEN. epist. 49, 3 hoc minimum *vitae* specie quadam longioris spatii natura -sit. PETRON. (?) anth. 472, 6 cella ... capti -et Vestam Romuleamque casam.

3 ***structurae variae***: CIC. Planc. 83 -bor si (SEN. epist. 37, 1). quod: VAL. MAX. 4, 3 ext. 3 SEN. nat. 1, 17, 1 PORPH. Hor. epist. 1, 3, 9. quasi *sim.*: SEN. contr. 1, 5, 3 haec sententia -batur a Cestio quasi improba (1, 7, 10 tamquam puerilis. PETRON. 22. 92, 8.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SVET. gramm. 26 ut inflatum *eqs.*). AVG. civ. 15, 9 haec velut poetica figmenta. MART. CAP. 8, 809 inter insana. SEN. contr. 10, 5, 25 in hoc colore *rhetor* -sus est (AVSON. 412, 27 ita in eius aviditate *consulatus* ut). *sequitur acc. c. inf.*: AVG. civ. 6, 10 cum ... lugeri perditum, ... inventum magno esse gaudio -sisset. conf. 2, 7, 15 non me -eat ab eo medico aegrum sanari.

4 *accedunt* **adverbialia:** a *abl. instr.*: PLAVT. Epid. 430 me albis dentibus meus -ret filius meritissimo (TERT. pudic. 2 qui naso non -etur *deus. cf.* PORPH. Hor. serm. 1, 6, 5 naso suspendis ...: per fastidium quoddam -es). CIC. epist. 16, 18, 2 iste nos tanta impensa -eat (SEN. epist. 49, 3 *v. p. 630, 78.* PETRON. 106, 1 adumbrata inscriptione. AVG. in psalm. 111, 8 falsorum beatorum vanitate -sum est *verbum dei. opp.* superrideo). PHAEDR. 3, 6, 10 hac fabula (LACT. inst. 1, 22, 13). SEN. epist. 83, 9 quemadmodum opposita interrogatione simili -eatur. PETRON. 92, 8 me ... pueri tanquam insanum imitatione petulantissima (LACT. inst. 1, 22, 13 stultitiam ... his versibus). ITALA psalm. 34, 16 (Cassiod. in psalm. 34, 19 Psalt. Rom.) -serunt derisu *me* (ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν, VVLG. subsannaverunt me subsannatione). AVSON. 464 quorum multa cavillatione -sus. MART. CAP. 8, 809 irrisoria semper lepidaque versutia inter insana semper -bas vatum tumores. TERT. carn. 4 quod blanditiis -etur *infans Christus* (*omisso sensu deludendi intellegit Hoppe, Syntax u. Stil des Tert. [1903] p. 117*). *cf.* HIER. epist. 22, 39, 2.

b *adverbia*: merito: PLAVT. Epid. 430 TER. Haut. 915 (EVGRAPH. *ad l. refert* merito *ad sequentia.* PHAEDR. 3, 6, 10. SEN. epist. 63, 13 nec immerito. LACT. inst. 2, 4, 14). ultro: TER. Eun. 860 (TAC. dial. 32). facile: LVCIL. 658 (*i. libenter, cf. Marx ad l.*). RHET. Her. 4, 47, 60 eo vehementius -sus et contemptus. *ibid.* eo magis. CIC. div. 2, 39 quam ista -eant (*syn.* irrideo. fin. 2, 106 cur tantopere. FLOR. epit. 2, 2, 9 multum. AVSON. 412, 27 ita ... ut). leg. 1, 53 saepe (VVLG. Sirach 13, 8 in novissimo -bit te [καταμωκήσεται]. MART. CAP. 4, 424 inter initia, *postea* horruerunt). belle: SEN. contr. 2, 3, 19. eleganter: SEN. contr. 9, 6 (29), 10 VLP. dig. 3, 5, 9 (10), 1. urbane: PORPH. Hor. sat. 1, 3, 130—2. SEN. contr. 6, 7 -sum animo turpissimo. PHAEDR. 1, 25, 2 turpiter. SEN. nat. 4 praef. 18 sine teste. FILASTR. 12, 2 modis omnibus. RVFIN. hist. 5, 13, 7 plane. CASSIOD. in psalm. 134, 18 in ... psalmo abunde.

syn.: contemno (*coniunguntur* contemnere *et* -ere: RHET. Her. 4, 1, 2 *bis.* CIC. Verr. 4, 215 de orat. 3, 54 PORPH. Hor. sat. 1, 9, 69—70 FILASTR. 12, 12 RVFIN. hist. mon. 7 p. 412[A]), deludo, despicio, irrideo, reformido, reprehendo. *opp.*: admiror (SEN. contr. 1, 7, 18 PHAEDR. 3, 18, 4), amo, deploro, horreo, laudo, probo, veneror, timeo.

part. pro adi. **dērīsus,** -a, -um. GLOSS. II 44, 41 -us (-sor *c*) καταγελασθείς (*e*, καταγελεστης *rell.*, *fort.* καταγέλαστος *subesse conicit Götz*) καὶ κατάγελως. II 340, 15 καταγέλαστον -um. V 498, 38 emuncto -o deluso. NON. p. 100 -issimum Varro Bimarco (*Men. 51*): scena quem senem Latina vidit -issimum, *sc. Pappum* (*utroque loco dipars codd.*).

deriv.: derdiculus, derisibilis, derisio, derisor, derisorius, derisus.

dērīdiculus, -a, -um [*cf. c.* deridere *et c.* ridiculus. *Th.*]. GLOSS. II 340, 14 καταγέλαστος -us. VARRO ling. 9, 43 esset ... -um (rust. 1, 18, 5) *seq. inf.* (*item* LVCR. 3, 777 -um esse videtur). LIV. 39, 26, 4 quae sibi crimina obiciantur ..., alterum esse -um (*M*, ridiculum *Φ*), se reddere rationem, *eqs.* PLIN. nat. 35, 114 *homo* -i habitus (*syn.* iocosus. GELL. 11, 13, 10 facie -a). GELL. 10, 12, 4 ita est -ae vanitatis *illud.* 12, 2, 3 -os versus. IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 26 videatur necesse est furiosa atque -a *pronuntiatio. de homine*: GELL. 13, 31, 9 *pueri* non ... magis in legendo -i fuissent. *neutr. pro subst.* **dērīdiculum,** -ī, *i. quod deridetur, iocus, ludibrium*: PLAVT. Amph. 682 -i gratia (VIR. ill. 10, 2 ridiculi *cod. β. cf.* APVL. apol. 87 dissimulamenti causa et -i). Pseud. 1058 mi illum verba per -um (dericulum *CD*) dare (TAC. ann. 6, 2 *syn.* ludibrium. AVSON. 421). Mil. 92 is -ost (-ust *sim. codd.*, derisui est *al.*) ... omnibus (TAC. ann. 3, 57. APVL. flor. 5 p. 13 non intellegens se -o haberi. *cf.* TER. Haut. 952 qui sibi me pro ridiculo [deridiculo *γ*] ac delectamento putat. AMM. 17, 11, 1 recte consulta prospereque completa vertebant in -um). QVINT. inst. 1, 8, 21 quod evenit ... usque ad -a quaedam (*del. Thiele*), quaedam etiam pudenda (GELL. 17, 1, 11 per facetias facere eos -um, quod. LACT. opif. 6, 8 huiusmodi portenta et -a refutare). *c. gen. subi., i. vitium deridendo dignum*: TAC. ann. 12, 49 ignavia animi et -o corporis iuxta despiciendus *ille.* *Bögel.*

dērigeo *et* **dērigēsco,** -uī, -ēre *et* -escere *a* de *et* rigere, rigescere. *plerisque locis traditur etiam* dir-. *in usu est perf. praeter* CHIRON 787 (-scat) *et* GLOSS. (-eo, -eor, *cf.* diriguo, diriguere *infin.*), *idque ponitur primo pede hexametri* (*praeter* OV. met. 5, 186 STAT. Theb. 7, 74), *in pentametro alterius partis occupat sedem primam.* GLOSS. -eo ἀποψύχω. ἀποπηγνύω. -eor ἀποπήσσομαι. -uit ἀπεπάγη. obstipuit. hebuit. stupefactus est. rigidus et frigidus est. diriguere pro stupore pallescere. pallescere. *legitur inde a* VERG. [*ex coniect.* COMM. instr. 2, 31, 8].

i. q. rigidum fieri, proprie (frigore sim.) et translate (horrore, timore sim.): *res*: VERG. Aen. 3, 260 sociis subita gelidus formidine sanguis -uit. 7, 447 -uere oculi (OV. met. 14, 754. *cf.* GLOSS. V 287, 23 -uere oculi: stupuere obtuto. 496, 72). OV. epist. 5, 122 mihi flaventes -uere comae (fast. 3, 332 hirsutae -uere comae). met. 2, 348 -uisse pedes. 5, 186 inque petendo dextera -uit (LVCAN. 3, 613 *manus abscisa* haesit -uitque tenens strictis immortua nervis. GREG. TVR. glor. conf. 28 Mart. 2, 42). 5, 233 cervix. SEN. contr. 7, 1, 17 -uit animus (STAT. Theb. 5, 396 -uere animi. QVINT. decl. 286 p. 152, 31 non -uit mens? PS. QVINT. decl. 12, 8 animus malis -uerat. RVFIN. hist. 3, 6, 26). ARNOB. nat. 1, 53 igneus orbis solis ... -uit. GAVDENT. serm. 10 in murorum firmitatem liquentis elementi unda -uit. THEOD. PRISC. log. 54 quibus vero sine sensu partes ... -uerint (*de morbo. cf. l. 22*). ALC. AVIT. carm. 2, 390 -uere genae. 5, 95. *personae*: VERG. Aen. 3, 308 exterrita ... -uit ..., calor ossa reliquit. OV. met. 6, 303 -uitque malis *Niobe* (*cf.* SEN. Herc. O. 1849 [*de Nioba*] -uit aliqua mater [*codd.* deflevit, *corr. Gronov.*]). 7, 115 -uere metu Minyae (LVCAN. 1, 246 CARM. de Iona 70. CORIPP. Iust. 3, 400 magnoque timore -uit). MANIL. 5, 570 *Perseus visa Andromeda* -uit facie, quem non stupefecerat hostis. SEN. contr. exc. 7, 7 non immobilis -isti? (contr. 7, 7, 4 stetisti). LVCAN. 2, 78 primo qui caedis in actu -uit (*Cimber Marium occisurus*). STAT. Theb. 7, 74 -uit visu *Mercurius.* 9, 36. PANEG. 12, 19 Romana ... mater ... -uit in mortem (*sc. gaudio filii servati*). CHIRON 787 ne adeo -at, sago eum operito (*cf. l. 11*). PRVD. apoth. 617 -uit trepidans. ham. 743 *uxor Loth* solidata metallo -uit fragili. CLAVD. 5, 391 PAVL. NOL. carm. 6, 86 MART. CAP. 9, 888 vers. SIDON. carm. 16, 85 SEDVL. carm. pasch. 5, 117. op. pasch. 5, 10 -uit miser et horruit. GREG. TVR. glor. conf. 32 periurantem -isse ut ferrum. 40. PASS. Theclae 36 -uit atque exanimis facta est. MIRAC. Theclae 1 super hoc ... primo stupore -uit. PASS. Petr. Paul. long. 65 frigore nimio et fame.

dērigo *sim. v.* dirigo.

dēripio, -uī, -ptum, -ere [*a* de *et* rapere. *Th.*]. *in codd. saepe commutatur cum* diripio, *q. v.* DIFF. ed. Beck p. 52, 30 -imus ex superiore parte in inferiorem rapimus, diripimus autem cum laceramus et in diversas diducimus partes (= ISID. diff. app. 218 DIFF. gramm. suppl. 286, 25). GLOSS. ἀφαιροῦμαι. -it ὑφαρπάζει. -ere ἀφαρπάσαι. *legitur inde a* PLAVTO *et* LVCIL.

i. q. vi, celeriter rapere, abripere, eripere: **1** *cum obiecto solo*: *aliquem*: PLAVT. Men. 1005 erum meum hic in pacato oppido luci -ier in via. Rud. 649 eas *mulieres* (*sc. a Veneris signo*). VARRO Men. 151. LVCR. 5, 1320 necopinantes *equites* a tergo -bant *leaenae* (*sc. ex equis*). ASCON. Mil. p. 47. IVST. 26, 1, 7 virginibus ad stuprum -ptis. *aliquid*: CIC. fin. 1, 43 omnium falsarum opinionum temeritate -pta (*ibid.* detrahere). VERG. georg. 2, 8 -ptis ... coturnis (*i. vi exutis. cf.* OV. am. 1, 5, 13 -ui tunicam *Corinnae*). Aen. 10, 413 dextram (*i. abscidere. cf.* AVSON. 240, 2 caput Danai -uere *Priami*). LYGD. 6, 28 venti temeraria vota ... -enda ferant. OV. am. 1, 14, 12 -pto cortice *cedri.* 1, 14, 18. LVCAN. 1, 240 iuventus -uit sacris affixa penatibus arma. PLIN. nat. 12, 61. 18, 296 ita -ptae in vallum cadunt spicae. 19, 122 *folia.* HOMER. 417 -pta (*Wernsd.*, decepta, decerpta, discerta *trad.*) sui cum corpora nati accipitrem laniare videt *avis.* STAT. Theb. 3, 412. PS. QVINT. decl. 12, 21 *pecora.* TAC. hist. 1, 41 -ptam Galbae imaginem solo affixit (3, 13). LACT. mort. pers. 13, 1 edictum (*sc. de pariete*). **2** *accedit dativus*: PLAVT. Aul. 748 -amus aurum matronis palam. CIC. Quinct. 64 ei misero ... omnia vitae ornamenta. off. 3, 42. VERG. Aen. 11, 193 spolia occisis -pta Latinis (*cf.* SIL. 11, 375 -ptaeque viris ... exuviae). HOR. carm. 3, 5, 21 arma militibus. OV. met. 3, 52 -pta leoni pellis (*cf.* 15, 304 -pta bicorni terga capro). VAL. MAX. 3, 2 ext. 4 -ptam hostibus victoriam. 3, 3 ext. 2 tyranno ... vesanae mentis feritatem. 3, 7 ext. 6 Hispanias populo Romano. SEN. Ag. 693 capiti infulas. PLIN. nat. 8, 83. 20, 97 huic *squillae* aridis tunicis -ptis. VAL. FL. 6, 668 SIL. 9, 29. STAT. Theb. 2, 122 vellera fronti. TAC. ann. 2, 45. 13, 57. PANEG. 9, 12 hostibus arma. LACT. mort. pers. 5, 6.

3 *accedunt praepositiones*: ab: PLAVT. Rud. 673 nosque ab signo intimo vi -uit sua. VERG. Aen. 11, 743 ab equo *hostem.* LACT. mort. pers. 28, 3 ab humeris eius purpuram. de: PLAVT. Men. 870 me capillo hinc de curru. Rud. 784 de ara capillo. 840. CIC. Verr. 5, 112 de manu Cereris Victoriam (*sc. signum*). Sull. 2 quantum de mea auctoritate -isset. prov. 13 hos de provinciis. LVCR. 4, 32 membranae summo de corpore rerum -ptae. TIB. 1, 2, 82 serta ... de ... focis. VEG. mil. 4, 18. HEGES. 5, 26, 2 si victoria de manibus -retur. ex: TIB. 1, 10, 60 e caelo -it ille deos. OV. met. 6, 567 velamina ... ex umeris. LIV. 23, 45, 8 -pto (erepto *trad.*) ex equo C. Flaminio. CVRT. 7, 5, 24 -pto ex capite regni insigni. **4** *accedit ablativus* (*hic illic possis dubitare an sit dativus*): LVCIL. 656 Cassandram ⟨Locrus⟩ signo -uit. VERG. georg. 2, 242 cola ... fumosis -e tectis. Aen. 1, 211 tergora (*i. pelles*) -unt costis. 3, 267 litore funem. 4, 593 rates ... navalibus. 10, 474 vaginaque cava fulgentem -it ensem (OV. met. 10, 475). HOR. epod. 5, 46 sidera ... lunamque caelo (17, 78 polo. *cf.* VAL. MAX. 9, 3 ext. 1 Alexandrum iracundia sua propemodum caelo -uit). carm. 1, 9, 23 pignus ... lacertis aut digito male pertinaci. 3, 28, 7 horreo ... amphoram. 4, 15, 7 signa ... Parthorum superbis postibus. OV. met. 11, 29 -ptos (*Heins.*, dir- *codd.*) arbore ramos. medic. 87 -ptum (dir- *codd.*) cortice gummi. PLIN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nat. 10, 12 *lapidem* nido. VAL. MAX. 2, 160 plaustro -pta nurus. SIL. 10, 318 ore cornipedum -pta fero spumantia frena. 10, 599 arma ... templis. 12, 309 -pta monilia collo. STAT. Theb. 3, 567 vertice serta. TAC. ann. 1, 20 *praefectum* vehiculo. SER. SAMM. 548 arbore Pyramea cortex -pta. *L.*

dērīsibilis, -e *a* deridere. *dignus qui derideatur*: OP. imperf. in Matth. 17 p. 726 talis doctrina doctoris non est audibilis, sed -is.

dērīsio, -ōnis *f. a* deridere. GLOSS. V 484, 31 subsannatio despectio -o illusio. PS. RVFIN. in psalm. 43, 14 subsannatio fit per nasum, -o per os (*sed cf. p. 631, 9*). *hominis*: ITALA Esdr. (Lact. inst. 4, 18, 22, *deest locus totus in* VVLG. *cf. Brandt ad l.*) eritis -o in gentibus (ἐπίχαρμα. *item meton. de homine ipso*: SERM. de conf. diab. 117 Beelzebub, -o sanctorum). ARNOB. nat. 7, 33 -is in materiam (PETR. CHRYS. serm. 27 p. 277^{B} studio -is. ORIG. in Matth. 18, 132 propter -is iniuriam). PS. RVFIN. in Am. 4, 4—6 sub -e compellat. CASSIOD. in psalm. 39, 20 ad -em ... inferendam (hist. 1, 14 p. 906^{C} quas omnes, quas contra nos possunt -es afferre negotiantur. in psalm. 118, 22 ut ... eorum -o et vilitas auferatur). CASSIOD. in psalm. 113, 16 adversarii -o violenta, quae ... culpas penetrare dignoscitur. *rei*: LACT. inst. 1, 20, 34 quae ista religionum -o est. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 83 aliquid dignum -e (irrisione *R*). BOETH. anal. post. 1, 25 eadem dicere *principia* -o est (γελοῖον Arist. 1, 32, 9). [*it.* diligione. *M.-L.*]

dērīsor, -ōris *m. a* deridere. GLOSS. ἐμπαίκτης, καταγελαστής. V 580, 19 susurro, occulte murmurans vel iurgia seminans -r. PLAVT. Capt. 71 scio absurde dictum hoc -es dicere, at ego aio recte. PVBLIL. Q 45 qui se ipse laudat, cito -em invenit. HOR. serm. 2, 6, 54 ut tu semper eris -r. epist. 1, 18, 11 imi -r lecti sic nutum divitis horret (*cf.* PORPH. *ad l. qui* lecti *vel pro genet. subi. vel pro genet. obi. explicat*). ars 433 -r vero plus laudatore movetur. SEN. contr. 1, 4, 2 patris desertor, matris leno, ... tertius in cubiculo -r stetit. SEN. epist. 27, 7 Satellius Quadratus, stultorum divitum arrosor, et ... arrisor et quod duobus his adiunctum est, -r (di- *p L*). PLIN. nat. 11, 275 quibus iuxta tempora inflexa *supercilia sunt*, -es *significant*. QVINT. inst. 3, 8, 51 *oratores quidam* -es fiunt. SVET. Cal. 38 -es vocabat *illos*, quod post nuncupationem vivere perseverarent. ITALA (Aug. spec. 6 p. 29, 22) *et* HIER psalt. sec. Hebr. 1, 1 beatus vir, qui ... in cathedra -um (desideriorum Aug. *cod. S*; λοιμῶν, VVLG. pestilentiae) non sedit. PORPH. Hor. sat. 1, 9, 65 'male salsus' stolidus ac -r hic intellegendum. 2, 7, 38 nasum pro -e posuit, nidorem pro risu (*vix recte*). VVLG. (*non nisi in* prov.) prov. 9, 7 *et* 8 *opp.* sapiens. 14, 6 quaerit -r sapientiam. 19, 29. 22, 10 PS. AVG. serm. 250, 1. *pro signo ponitur*: CORP. VI 17540 L. Fabio Ianuario qui et -i. *c. gen. obi.*: SEN. benef. 5, 6, 6 Socrates ... -r omnium (*sc. hominum. item*: IVV. 6, 534 [*cf.* SCHOL. *ad l.*]. TERT. nat. 1, 10 p. 78, 14 quam -es inveniamini numinum vestrorum. GREG. TVR. Franc. 2, 29. CARM. epigr. 1581, 3 -r aviaes, quia *eqs.* [*de pupulo immature mortuo*]). MART. 12, 83, 1 -r Fabianus hirnearum. *pro adi. ponitur*: PHAEDR. 3, 14, 4 quod sensit ... -r potius quam deridendus senex. PALLAD. hist. mon. 2, 20, 5 monachus malorum retributor et -r et iracundus monachus non est. *qui ex professo deridet, scurra*: MART. 1, 4, 5 Thymelen spectas -emque Latinum (*cf. fort.* PORPH. Hor. sat. 1, 9, 65 *supra l. 39*. SCHOL. Iuv. 6, 534 utrum quod ipse derideat an quod aliis se praebeat deridendum). *incertum an huc referenda sint*: CORP. VI 10104^{a} (*tit. sepulchr.*) Flab. Cryseros Cocceius -r. *sim.* 10104^{b}. VIII 22644, 78^{a} -i s. 22644, 78^{b} -is i(?). *in lucernis* XIII 5701 -i. *sed cf. l. 42 sq.*

dērīsōrius, -a, -um *a* deridere. *i. q. illusorius*: VLP. dig. 30, 71 pr. *tum* magis -um est quam utile legatum. MARCIAN. dig. 28, 7, 14 condiciones ... quae -ae sunt. ITALA Mich. 1, 11 (Weing.) de domo -a (ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα, VVLG. *aliter*. HIER. in Mich. 1, 11 p. 444 de domo derisum). CASSIOD. in psalm. 101, 9 -a magis increpatione flectantur (*opp.* apertis terroribus). GLOSS. III 385, 1 (*antecedit* quid dives. τί πλούσιος) tabula -a σανὶς καταγελαστή. *adv.*: SCHOL. Ter. p. 117, 28 mane (TER. Haut. 338) **dērīsōriē** (EVGRAPH. *ad l.* irridenter).

×dērīsus, -ūs *m. a* deridere. *de forma: in usu sunt sing. nom. et abl.: inde a* SEN. phil., *gen.*: VAL. MAX. 1, 5 ext. 1, *dat. et acc.*: *inde a* PHAEDRO, *plur. nom.*: VVLG. sap. 17, 7. *de significatu*: QVINT. inst. 6, 3, 8 a -u non procul abest risus *eqs.* (TERT. nat. 1, 10 -us ... quanto lascivior, tanto denotatior ad contumeliae morsum, *distinguitur a contemptu. item ab opprobrio*: CASSIOD. in psalm. 43, 14 -us vero vox est confusa laetitiae insultationem suam immoderata hilaritate denuntians. *cf. c. his locis t. t. rhetorum p. 634, 47*). QVINT. inst. 11, 3, 80 naribus labrisque non fere quidquam decenter ostendimus, tametsi -us iis (sui *B*), contemptus, fastidium significari solet (*cf. p. 631, 9*). [*ex coniectura legitur*: SEN. contr. praef. 4, 10 quae -um (*corr. ed.*, de rei summa *codd.*) effugere non possunt.]

1 *generatim i. q. actio deridendi, ludibrium, iocus*: VAL. MAX. 1, 5 ext. 1 -us gratia. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 28 per -um *appellare* (HIER. in Ier. 23, 33 p. 1007 per iocum atque -um). PS. RVFIN. in Ioel 3, 9—12 cum quodam despectu atque -u (VVLG. sap. 17, 8 hi cum -u pleni timore languebant. καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν, *cf. Thielmann, Archiv 8 [1893] 271*). *nota abl.*: CHAR. gramm. I 284, 1 -u quodam *dici*. PS. IVL. RVF. schem. dian. 9 p. 62 εἰρώνεια est figura ... non sine -u in contrarium tendens (10 p. 62 *sim. de chleuasmo*). -ui est *sim.*: PHAEDR. 1, 11, 2 virtutis expers ... ignotos fallit, notis est -ui (TAC. Agr. 39. ARNOB. nat. 6, 12 formas *deorum*, quae cuilibet tristi possunt esse -ui). LACT. inst. 6, 4, 10 iustus ... contemptui -ui odio sit necesse est (LVCIF. moriend. 15 p. 316, 13 apud te. *cf. infra l. 19 sqq.*). AVIEN. ora 697 despectui -uique inscitia sit. VEG. mil. 3, 23 *opp.* terror. PS. RVFIN. in Os. 4, 17 publico erant quasi portenta -ui *illi*. AVELL. p. 198, 16 noli esse -ui cum his qui (μὴ γέλως γένῃ ὡς). *acced. dativus alter*: LACT. inst. 4, 30, 6 ut *deus* hominibus contemptui -ui contumeliae esset. mort. pers. 5, 4 ut diu barbaris Romanum nomen ludibrio ac -ui esset. AMBR. in psalm. 43, 53 *syn.* illusioni. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 215 senem ... ludificentur habeantque -ui (CASSIOD. var. 4, 51, 10 MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 4). ARNOB. nat. 1, 24 iacent antiquae -ui caerimoniae. 5, 2 ita ... sunt omnia excogitata et comparata -ui, ut. MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 4 ne -ui fiat. ad, in -um: PHAEDR. 5, 7, 3 facile ad -um stulta levitas ducitur (*cf.* SVET. Tib. 70, 3 usque ad ineptias atque -um). ITALA II Esdr. 4, 4 (Lucif. non parc. 14 p. 239, 26) da illos, ut sint in -u (εἰς μυκτηρισμόν, VVLG. in despectionem). Iob 12, 4 (Aug. in Iob p. 535, 5) iustus vir venit in -um (εἰς χλεύασμα, VVLG. deridetur. HIER. tract. in psalm. 108 p. 187, 10 videbar illis in -um. PSALT. Rom. 78, 4 facti sumus [VVLG. Ier. 20, 7 *al.*] in opprobrium vicinis nostris, -um et contemptum [VVLG. subsannatio et illusio] his. VVLG. Ier. 48, 26 erit in -um. *al.* IV Esdr. 16, 70 illis in -um et in improperium et in conculcationem). HIER. in Hab. 1, 1 p. 598 tyrannorum potentia vertitur in -um. p. 599 tradetur sermoni dei in -um. VVLG. sap. 5, 3 quos habuimus ... in -um (εἰς γέλωτα). 12, 25 tamquam pueris insensatis iudicium in -um dedisti (εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας). GILD. Brit. 6 chron. 3 p. 30, 12 ut in proverbium et -um longe lateque efferretur. *reliquus usus liberior*: SEN. benef. 2, 27, 2 illum -u et labore irrito liberaverat. dial. 4, 11, 1 -um non effugit *ira*. epist. 76, 4 mihi contingat iste -us (*cf. supra l. 19 sqq.*). TERT. nat. 1, 16 risu ac -u exceperunt *Oedipum in scaena*. ITALA Mich. 1, 11 (Weing.) terram vos spargite super -um vestrum (κατὰ γέλωτα ὑμῶν, VVLG. *aliter*). *item* HIER. in Mich. 1, 10 *sqq.* p. 444. in psalm. 34, 16 (Cassiod. in psalm. 34, 19 temptaverunt me et deriserunt -u. VVLG. subsannaverunt me subsannatione). *item* PSALT. Rom. 34, 16. HIER. tract. in psalm. 2 p. 7, 15 non quo ille (*deus*) quemquam derideat, sed quo nos -u digna faciamus. *c. gen. obi.*: QVINT. inst. 6, 2, 15 lenis caloris alieni -us ex hac forma venit (*cf. infra l. 47*). PORPH. Hor. sat. 1, 3, 124 per -um Stoicorum (*opp.* simpliciter). *c. gen. subi. rei*: VVLG. sap. 17, 7 magicae artis appositi erant -us (ἐμπαίγματα). *metonymice de re derisa*: ITALA Luc. 24, 11 (cod. d) paruerunt in conspectu eorum quasi -us verba haec (ὡσεὶ λῆρος, VVLG. deliramentum). *de homine*: VVLG. psalm. 43, 14 posuisti nos ... subsannationem et -um.

2 *t. t. rhetorum*: QVINT. inst. 8, 6, 59 adicitur his (*tropis*) μυκτηρισμός, dissimulatus quidam, sed non latens -us (*cf.* 6, 2, 15). CHAR. gramm. I 284, 1 fit schema dianoeas ... per mycterismon, id est -um .... *adde*: *p. 633, 71 sqq. 84 sqq. et supra l. 40.*

syn.: contemptus (SEN. dial. 4, 11, 1 QVINT. inst. 11, 3, 80 TERT. nat. 1, 10 LACT. inst. 4, 30, 6. 6, 4, 10 [LVCIF. moriend. 15 p. 316, 13] CASSIOD. in psalm. 43, 14), contumelia, despectus, fastidium, illusio, improperium, iocus, ludibrium, odium, opprobrium, risus (derisio), subsannatio.

dērīvābilis, -e *a* derivare. *i. quod derivari potest, declinabilis*: CHALC. transl. 51^{E} alterum (*sc. intellectus*) nulla persuasione transducibile (ἀκίνητον πειθοῖ), alterum (*sc. vera opinio*) nutans incertumque semper et -e (μετάπειστον). *cf.* comm. 207 'mens atque intellectus' ... numquam exorbitans neque ullis erroribus falsisve opinionibus -is.

dērīvāmentum, -ī *n. a* derivare. PS. SEN. epist. Paul. 14 verbum stabile, dei -um *sero in te tamquam in agro fertili*.

×dērīvātio, -ōnis *f. a* derivare. di- *in parte codd. haud raro.* GLOSS. II 369, 51 μεταφορὰ ἐπὶ λέξεως -o. *inde a* CIC.

I *proprie* (*cf. p. 636, 57*): **A** *aquae*: *actio derivandi*: LIV. 5, 15, 12 quae sollemnis -o esset. FRONTIN. strat. 3 praef. de fluminum -e. AMBR. hex. 3, 2, 7 post -em eius (*aquae*) in maria. PANEG. 12, 1 (*in imag.*) facundiam quorum de fonte manantem in nostros usque usus -o sera traduxit (*cf.* MACR. sat. 6, 1, 2). *sim.* RVFIN. Orig. in num. 6, 2 ut origo ipsa luminis nihil damni ex commercio -is (*sc. ad lucernas*) acceperit. AVG. doctr. christ. 1, 22, 2 *dilectio dei* nullum a se rivulum duci extra patitur, cuius -e minuatur. SIDON. epist. 2, 5, 2. *ductus aquae derivatae*: CIC. off. 2, 14 ductus aquarum, -es fluviorum, agrorum irrigationes (PALLAD. hist. mon. 1 p. 260^{A} est ... illic -o quaedam magni illius fluminis Nili, διῶρυξ p. 29, 9 Rob.). PAVL. FEST. p. 107 -es de rivo communi factae. FRONTIN. aq. 9 revocatis -bus, per quas surripiebatur *Iulia*. VLP. dig. 43, 13, 1, 1. *adde*: AMM. 23, 6, 86 aetheria potius -e (*i. rore*) quam saginis pelagi hos oriri fetus (*i. margeritas*). *locus, quo derivatur*: AMBR. hex. 3, 5, 22 -o alluvionum *mare*. **B** *apud medicos fluxus quidam noxius, et internus et externus*: CHIRON 51 ampliabit ... in eis (*pedibus rheumaticis*) -o (733 ex qua -e venarum corporis sanguinis ungulae alien⟨at⟩ae tenduntur. THEOD. PRISC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

log. 57 -o ... ex eo [*capite*] defluens per varias arterias infundit *loca illa*. ORIBAS. syn. 9, 1 cui *catarrho* principium de naribus -o). VINDIC. med. 5 -o seminis fit *per seminales vias* (THEOD. PRISC. eup. faen. 19 si ... -o fuerit saniosa [sanierum *C*]. log. 103 dum per urinae meatus fit [transfertur *al.*] illius reumatis -o).

II ***translate:*** A *generatim, i. q. deflexio*: QVINT. inst. 3, 7, 25 utendum proxima -e verborum, ut pro temerario fortem ... vocemus (*cf. infra l. 49.* MACR. sat. 6, 1, 2 in aliquem usum tuum opportuna -e convertere). PS. AVG. quaest. test. I 112, 9 ab Adam -o facta peccati (*fere i. propagatio, cf.* OROS. hist. 4, 6, 35 -o [di- *R*] est invidi ulceris, ut ... atrocius esse videatur). GILD. Brit. 1 chron. III p. 27, 13 inter veridicas rationalis secundae a nuntiis -is creaturas. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 24 p. 72, 16 *subalterna* generis ... parentelam et speciei -em sortita sunt. B *speciatim*: 1 *t. t. grammaticorum*: *i. vocabulum derivatum, passim velut*: SERV. Aen. 9, 703 sicut et Plinius dicit, -es firmas non habent regulas, sed exeunt *eqs.* EVTYCH. gramm. V 452, 8 -um clausulae. SERV. Aen. 1, 24 -o nominis Argivos facit non Argos. 1, 73 in ... -e principalitatis natura corrumpitur (EVTYCH. gramm. V 455, 17). 1, 490 -o est pro principalitate (SCHOL. Stat. Theb. 1, 225). 2, 601 -em minorem esse a principalitate. 3, 637 -o est ... a Luna (SCHOL. Hor. sat. 1, 8, 1 di- *pars codd.*). 11, 65 durae -es. georg. 1, 305 ex usu magis quam ex ratione venientes (*et saepius.* PRISC. gramm. II 431, 8 -es huiuscemodi specierum fiunt a *eqs.* EVTYCH. gramm. V 452, 9 generales ... ... nominum -es venientes a *eqs.* V 462, 6 per ... incrementa -o verbi [*i. forma derivata*] solet provenire). SERV. gramm. IV 424, 4 similiter omnis -o *sequitur ut positio est.* MART. CAP. 5, 484 proposito principali per eius -em *approbare.* *gradus vocum derivatarum*: PROB. inst. gramm. IV 73, 14 ordines nominum sunt tres, positio -o deminutio (ISID. orig. 9, 7, 2. *contra* CONSENT. gramm. V 339, 1 *tertiam secundum Graecos omisit, cf. Dionys. Thrax 12*). *ibid.* -o nominum est, quae ex ipsa positione nominum concipitur. IV 74, 6 nomina quae in positione et -e tantum sint constituta. 74, 15 -em ... sustinere. CASSIOD. gramm. VII 144, 20. *ratio derivandi*: CHAR. gramm. I 93, 28 -is ... tanta est inaequalitas (SERV. Aen. 10, 709 vera [auct.] et recta -o haec est). PROB. inst. gramm. IV 73, 38 a -e *nasci* (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 104 nomen passio sumpsisse a Graeca -e videtur *i. a -e ex Graeco, cf.* EVTYCH. gramm. V 452, 3 a verborum -e traduxit *natura terminationes nominum*). SERV. gramm. IV 450, 18 per -em (di- *B F*) fieri (PRISC. gramm. II 563, 10 per -es. BEDA gramm. VII 235, 7. *cf.* PAVL. dig. 50, 16, 57 *cognominari* [ISID. orig. 10, 65 dictus]. FORTVN. rhet. 3, 3 p. 12, 2 [di- *B*] novare). MART. CAP. 4, 379 simili -e fingere (5, 511 -e ... fiunt verba, quae grammatici paragoga nominarunt). PRISC. gramm. II 69, 14 alia ... sunt eiusdem -is. *fere i. q. originatio*: TERT. nat. 2, 8 -o nominis ... demonstrat (CAEL. AVR. chron. 2, 9, 120 -em nominis intuentes). POMP. gramm. II 243, 29 -em istam adverbii trahere a participio. *i. deductio, demptio*: PRISC. gramm. III 25, 13 additionem ... vel -emque syllabae. 2 *t. t. rhetorum* (*cf. supra l. 7*): PS. IVL. RVF. schem. lex. 16 p. 52 latine -o dicitur (παρηγμένον *figura*). FORTVN. rhet. 2, 5 p. 105 coniectura quot locis dividitur? decem ... -e causae. SVLP. VICT. rhet. 25 p. 325. 26 p. 326 -o est locus ex rei parte, per quem locum derivantur criminis signa *eqs.* (DON. Ter. Phorm. 323 -o dicitur inflexio criminis ab eo, ad quem pertinebat, ad eum, ad quem non pertinet [TER. derivem]. PS. ASCON. Verr. p. 180 qua *parte* causae -o facit, ne nobis iudicata obsint. EVGRAPH. Ter. Andr. 137 -o causae quae Graeca μετάθεσις αἰτίας dicitur). DON. Ter. Hec. 660 a -e causae defensio (SCHOL. TER. p. 73, 14. EVGRAPH. Ter. Hec. praef.). Ter. Phorm. 281. EVGRAPH. Ter. Andr. 137. 432. 449 SCHOL. Ter. p. 73, 11. 3 *t. t. christianorum*: TERT. adv. Prax. 9 p. 239, 26 pater ... tota substantia est, filius ... -o totius et portio (HIL. trin. 6, 35). 14 p. 251, 24 pro modulo -is. HIL. trin. 2, 22 *filium dei* non ex -e fluxuve deductum (7, 28 neque ex -e, sed ex virtute nativitas *dei* est). 5, 37 non ... per ... -em ex deo deus est (NICET. fid. 4 per fluxum et -em). VICT. VIT. 2, 73 sine aliqua -e (di- *pars codd.*). IREN. 1, 24, 3 ab horum -e alios ... factos *angelos*. *ibid.* ex eorum -e (*Theodoret. 1, 4* ἐκ δὲ τούτων ἀπορροίας).

***dērīvātīvus**, -a, -um *a* derivare (GRAMM. suppl. 75, 20). *saepissime in codd. singulis vel codd. parte* di- *extat.* GLOSS. -um παραγωγόν. II 44, 46 -i⟨v⟩a παραγωγά[ι] (derivatio παραγωγή *h i*). V 540, 31 -um a suo cursu (curru *codd.*) conversum (-o *codd.*). *interdum variant codd. inter* -um *et* derivatum *vel* derivaticium (*velut* SERV. Aen. 5, 299). *t. t. grammaticorum.* 1 *de metro*: DIOM. gramm. I 500, 21 utrum principale sit metrum an -um. 501, 13 -um quod ex principali originem ducit et est in omnibus -is infinita species. 501, 32 παραγωγός -us *modus metricus.* 2 *de vocibus*: CHAR. gramm. I 154, 27 sunt quaedam (*nomina*) -a, quae ab aliqua persona ... declinantur. SERV. Aen. 1 praef. p. 4, 1 Aeneis, -um nomen ab Aenea (DIFF. gramm. VII 562, 2. *cf.* PRISC. gramm. II 505, 4 -um ex hoc verbum [GRAMM. suppl. p. 38, 10]. *gen. pro praep.*: CASSIOD. in psalm. 104, 31 saevissimi animalis -um nomen). PRISC. gramm. II 421, 22 -a nomina (MARTYR. gramm. VII 180, 7 CASSIOD. gramm. VII 180, 9. ISID. orig. 17, 5, 9 palmes -um nomen est, quod nomen paragogum dicitur, quod a palma derivetur [*opp.* principale ... quod ex se -um facit]) sive verba (MACR. exc. gramm. V 611, 23 -a verba id est ea quae ex verbis aliis derivantur. EVTYCH. gramm. V 480, 5) vel participia. II 575, 1 pronomina. III 25, 27 adverbia ... -a possunt esse. PRISC. gramm. II 57, 10 -a species *nominum* (III 63, 7 *adverbiorum*). 549, 7 pars orationis quocumque modo -a (derivata *h G K*). GRAMM. suppl. p. 38, 30 nominativus casus ... aliquando *est* ... -us. FAVST. REI. spir. 1, 5 p. 108, 10 non est praesumptivus uterque hic sermo (*i. vocabulum*) sed -us, quae vocabula a tempore primitivae ecclesiae antiquitas invenit.

inde subst. n. ***dērīvātīvum**, -ī (*sc. vocabulum*), *cf. Jeep, Zur Geschichte d. Lehre v. d. Redeteilen (1893) p. 143. 145—158. al. praecipue de nominibus*: PLIN. frg. Pomp. gramm. V 144, 15 in -is sequere auctoritatem. DON. gramm. IV 373, 13 alia sunt primae positionis ... alia -a (SERV. gramm. IV 429, 18 POMP. gramm. V 143, 18 PS. ASPER gramm. V 549, 34 MARTYR. gramm. VII 179, 12 GRAMM. suppl. p. 67, 16 ISID. orig. 1, 7, 8). DIOM. gramm. I 323, 19 ex his nascuntur -a, quae apud Graecos paragoga dicuntur. DOSITH. gramm. VII 325, 6. PRISC. gramm. II 3, 23 quot -orum *species*. 121, 7 in -e desinentia -a neutra sunt. CASSIOD. gramm. VII 185, 6 formam ... -i. FRG. Bob. gramm. VII 542, 6 -um est (SERV. Aen. 3, 336. SCHOL. Hor. carm. 1, 20, 11 unde [est] hoc -um). GRAMM. suppl. p. 191, 17 -a multas terminationes habent. *de aliis vocibus*: CLEDON. gramm. V 54, 33 sed deminutiva non sunt, sed magis -a *verba illa* (PRISC. gramm. II 427, 14. EVTYCH. gramm. V 448, 25 incohativa ... quae semper -a sunt. 444, 29). PRISC. gramm. II 580, 16 -a septem diximus *pronomina* (FRG. Bob. gramm. V 564, 40). III 501, 4 *de numeris.* *nota structuram*: a: POMP. gramm. V 221, 22 -a sunt potius a nominibus (*verba illa.* CONSENT. gramm. V 340, 15). *gen.*: PRISC. gramm. II 372, 24 -um eius adorea (3, 2, 16. 3, 206, 2). *in figura rhetorica*: CHAR. gramm. I 268, 20 absolutum pro -o. SERV. gramm. IV 446, 35 usus est principali pro -o. Aen. 3, 105. 6, 52 principale pro -o. 8, 479 Lydia gens: -um pro Lydica. *al. saepissime.* SCHOL. Hor. carm. 1, 22, 2 SCHOL. Stat. Theb. 4, 119 PRISC. gramm. III 192, 21. 449, 9 poetae saepe -is utuntur pro primitivis vel contra. *in arte dialectica* (*i. fere ut gramm. t. t.*): CASSIOD. art. 3 p. 1169D denominativa id est -a (*sc. organa categoriarum, fort. adi.*) *eqs.*

adv. **dērīvātīvē**: IVNIL. 2, 2 luminaria -e appellavit ... ex lumine ... facta.

dērīvātōrius, -a, -um *a* derivare. *i. q. derivativus*: AMBR. 2, 15, 129 generationem ... non -am *Christi*.

***dērīvo**, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* rivus. *Th.*]. *de forma*: di- *interdum in parte codicum velut* PLAVT. Truc. 864 *C D* RHET. Her. 2, 27, 43 *H d* CAES. Gall. 7, 72, 3 *α a* SEN. contr. exc. 4, 3 PLIN. nat. 6, 120 DIOM. gramm. 1, 380, 8 APVL. Plat. 1, 16 OPTAT. 1, 20 p. 21, 23 AMBR. hex. 3, 1, 8 exc. Sat. 1, 42 SYMM. epist. 8, 31 MACR. sat. 5, 21, 19 *P* MART. CAP. 4, 369. 5, 556 (*β*) BOETH. in Porph. comm. ORIBAS. syn. 9, 1 GLOSS. NOT. Tir. 76, 84a (76, 84 de-). diravatus: VINDIC. gyn. 433D. GLOSS. μετοχετεύω *sim.* -asse μετενηνοχέναι παράγει. -antibus ἀποστρέφουσιν. -at detrahit deducit (deducere aut transferre) separat, in aliam partem ducit, a suo cursu convertit *sim.*, unam quamque rem in aliquid transducit. -atum deminutum (deminuatum) sparsum (*i.* separatum*?*). -ata παρηγμένα καὶ ἀπολυθέντα. deprivata (*vel* depravata). *reflexive* CHIRON 30. 738 ARNOB. nat. 5, 22. *intransitive fort.* VINDIC. med. 11 *alia v. p. 638, 43.* *passivum deponenti simile* PAPYR. Marini 1 *et aliis locis.* *legitur inde a* PLAVTO.

1 ***proprie** res liquidas sim. ducere*: *res est subiectum*: SEN. nat. 3, 3 GELL. 17, 11, 6 PANEG. 9, 1 *adde p. 637, 3 sqq. recipit praepositiones* a, de, ex, ad, extra, in, per; *casus locales, adverbia localia, ubique fere acc. obiecti* (*absolute*: SEN. nat. 4, 2, 8), *praeterea abl. instr. et causae.* a *strictiore sensu, de aquarum ductu*: PLAVT. Truc. 563 quasi de fluvio qui aquam -at sibi: nisi -atur, tamen ... abeat in mare (CAES. Gall. 7, 72, 3 ex. FRONTIN. aq. 75 ex ductibus publicis in privatorum usus [COD. Theod. 15, 2, 4 *a. 389?*]. 97 aquam ... non concessam. HIL. in psalm. 57, 4 cum unusquisque ex his tantum, quod sibi utile putet esse, -et ceteris ... perituris). TITIN. com. 120 illam *Tiberim* (PORPH. Hor. ars 67 hunc Agrippa -vit, qua nunc vadit. *item de fluviis*: HIRT. Gall. 8, 40, 3 ut nullam in partem depressis fossis -ari posset. BELL. Alex. 27 pars quaedam fluminis Nili -ata [FRONTIN. aq. 66 praeter eum modum qui in proprium ductum Tiburtium -atur]. SEN. nat. 1 praef. 7 -ata in domos flumina. PLIN. nat. 6, 120 SOL. 38, 4. IVST. 31, 5, 7 non ab ipsis fontium primordiis [*syn.* avertere, exsiccare]. AMM. 22, 15, 10 praeter amnes plurimos ex alveo -atos auctore. AMBR. hex. 2, 3, 12 fluviorum ... qui vel in nostrum mare -antur vel exinaniuntur oceano. IORD. Get. 158 Busento amne ... de alveo suo -ato). FRONTIN. aq. 14 fons ... in Claudiam. SIDON. epist. 1, 5, 5 -atis tramitibus exhaustus *Padus*. *nota*: HEGES. 3, 26, 18 de Phiala eodem subterraneis -atur meatibus *Iordanes*. FEST. p. 218 aquae -andae gratia *ducuntur sulci* (PAVL. FEST. p. 73 sulco -are). SEN. nat. 3, 3 in quem *lacum* montes circumiecti, quidquid fudit pluvia, -ant (PLIN. nat. 17, 249 [seria vere *E*, erivare *edd. vett.*]. VLP. dig. 39, 3, 1, 11). COLVM. 2, 8, 3 umorem in colliquias atque inde extra segetes -emus (diruemus *S A*. PAVL. dig. 8, 3, 29. AMBR. hex. 3, 1, 8 locum ad quem ... -ata est *aqua*.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Heges. 3, 26, 22 ut neque superfluant nec rursus aliqua -ari minutione intellegantur *aquae*). Colvm. 2, 16, 5 *palus* sulcis -anda est (Schol. Hor. ars 65). **b** *latiore sensu de quavis re*: Gell. 17, 11, 6 reliquum in alteram stomachi fistulam -ret ἐπιγλωττίς. Apvl. Plat. 1, 16 *cibatum* ex eo loco per omnes artus ... -ari. Schol. Hor. sat. 2, 3, 28 solent medici ab alia parte corporis in aliam -are morbum. Chiron 30 in quacumque parte corporis se -verit *corruptio sanguinis* (738 in pedibus). Ambr. in psalm. 118 serm. 20, 1 inde (*a capite*) ductus venarum meatusque spiritus, sanguinis vires in totius partes corporis -antur. Vindic. gyn. p. 433^{D} sudor per frontem -atus fuerit. (*sim.* 433^{P}, descenderit *G L*, fronti advenerit. 433^{C}). Theod. Prisc. log. 107. Oribas. syn. 9, 1 nares ... odoramentis. *intransitive, ut videtur*: Vindic. med. 11 *nisi calor ex cerebro* -ando omnem corporis regionem calefacit atque solvit. *de via*: Papyr. Marini 1 exinde -atur per callem montis usque ad hortum Veneris (*cf.* Greg. M. moral. 1, 52). **c** *per imaginem*: Hor. carm. 3, 6, 19 hoc fonte -ata clades in patriam ... fluxit (Qvint. inst. 2, 17, 40 Tert. adv. Val. 29 p. 205, 1. Paneg. 9, 1 ex illo fonte et capite facundiae imitatio nostra -at. Optat. 1, 20 p. 21, 23 Ambr. exc. Sat. 1, 42. Vvlg. prov. 5, 16 -entur fontes tui foras. Svlp. Sev. chron. 1, 1, 5. Theod. Prisc. log. 112 ex uno fonte vitiorum hae passiones de reumate [*var. codd.*] -atae sunt. Clavd. Mam. anim. 3 praef. Cassiod. in psalm. 33 praef.). Tert. adv. Val. 25 p. 201, 21 semen illud spiritale quasi per canalem (carn- *codd.*) animam -rētur in choicum. Arnob. nat. 5, 22 locus quidam expositus (*Iuppiter*), in quem spurcitiae se omnes sentinarum e colluvionibus -rent. Cod. Theod. 9, 37, 3 (*a. 382*) nullius iuris color velut -ata excusatione (Cod. Iust. 9, 46, 9 accusatione) proficiat. Favst. Rei. spir. 2, 7 p. 150, 28 nec aliunde -atis virtutibus irrigaris.

2 *translate, plerumque de homine; res est subiectum*: Lvcr. 2, 365 Tert. adv. Hermog. 25 p. 153, 2 adv. Prax. 3 p. 230, 14. *recipit praepositiones* a, ad, in, per, *adverbia localia, casus locales.*
a *praevalente sensu devertendi* (*deest indicatio loci*: Cic. Mil. 29 non -andi criminis causa. Lvcr. 2, 365 Arnob. nat. 5, 36 Svlp. Vict. rhet. 26 p. 326 Don. Ter. Eun. 700 Ambr. Cain et Ab. 2, 2, 27. Evgraph. Ter. Andr. 865 iracundiam suam. *deest acc.*: Cic. Att. 4, 3, 2 poterat in alios -are [*cf. infra l. 39*]. *ceteris locis utrumque ponitur*): Ter. Phorm. 323 in me omnem iram -em senis (Schol. Ter. p. 131, 28 convertam. *cf. supra l. 36*). Cic. Verr. 3, 49 culpam ... -are in aliquem (Qvint. inst. 7, 4, 14 *crimen* [*cf. supra l. 34 sq. et p. 635, 48*] in rem [*syn.* relegare. Evgraph. Ter. Haut. 158. *cf.* Svlp. Vict. rhet. 26 p. 326 per quem locum -antur criminis signa]. Sen. contr. exc. 4, 3 factum in sororis voluntatem [Ivl. Vict. rhet. 3, 8 p. 381 aliorsum a nobis]. Schol. Cic. Bob. p. 12, 4 in quem iustius -bitur animi regalis cupiditas. Ambr. hex. 1, 8, 31 Heges. 3, 16 l. 27 in se ... caelestem vindictam [4, 31]). Rhet. Her. 2, 27, 43 tota causa mutata in aliam causam (Schol. Cic. Bob. p. 162, 16). Cic. Verr. 2, 139 de Chelidone reticuit ... alio responsionem suam -vit (*syn.* deferre) Phil. 11, 22 partem aliquam in Asiam ... curae et cogitationis tuae (Att. 2, 16, 1 expectatio ... in agrum Campanum. Lvcr. 2, 365 nec vitulorum aliae species ... -are queunt animum. Apvl. met. 1, 17 in alium sermonem intentionem eius. Zeno 1, 1, 5 p. 299 in suum fomitem adulescentis ignem. Greg. M. moral. 10, 47 mens ... ad gaudia). Paneg. 10, 3 terrorem paternum ... ad nomen suum (Schol. Cic. Bob. p. 294, 14 meritum ... in Sestium). Arnob. nat. 5, 36 traducere invertere -are (*sc. quae scripta sunt.* Ambr. hex. 1, 7, 25 huc ... interpretationem. Hier. tract. p. 408, 2 allegoriis et nubilo interpretationis ad perversa quaeque dogmata *scripturas*. Boeth. in top. Cic. 3 p. 330, 12. Cassiod. inst. div. 27 quod illi ad exercendas versutias -arunt. Greg. M. in Ezech. 1, 7, 1 ab aliis in aliud subito verba -are. moral. 18, 27. *sim.* 9, 44 ut repente ... ad sequaces illius -etur *scriptura*. 12, 60. *cf.* praef. 14 *opp.* ascendatur). Ambr. fid. 3, 2, 11 quod solent ad calumniam -are (Ioseph 5, 22 [Favst. Rei. serm. 22 p. 309, 17]. Heges. 1, 40, 8. 1, 41, 9. 5, 33 in argumentum ... necis. Greg. M. in euang. 34, 11 haec ... ad nostros profectus congrua consideratione -are). *plane ad vertendi sensum abiit* (*nisi per imaginem usurpatur*): Cic. Tusc. 5, 72 cum ... iustitiā nihil in suam domum inde -et *sapiens* (*cf. p. 636, 61*). Ambr. Noe 25, 89 *generale praeceptum* ad portiunculam. Heges. 4, 6, 2 ut sacerdotia a bonis ad improbos -rentur. Cod. Theod. 1, 8, 1 (*a. 415*) quod iam in alteram consuetudinem -atum *eqs.* Epist. pontif. 282, 3 Migne 21 cuius *Origenis* in nostram linguam composita -vit *Rufinus.* Petr. Chrys. serm. 61 p. 371^{A}. Cod. Iust. 11, 42 (41), 1 pr. quod salubriter -atum est (*sc. alio*), non revocabitur. *de homine*: Arnob. nat. 5, 7 convulsi a se pueri et uxoris ad studium -ati. Schol. Cic. Bob. p. 75, 4 magis -bitur in suspicionem insidiarum. *de natura deflexa i. mutare*: Hil. trin. 7, 28 nativitatem, cuius virtus etsi -etur, non tamen aufertur. Symm. epist. 8, 31 in gravem curam laetitia -ata est. Ps. Rvfin. in psalm. 22, 5 hoc calice abluitur *cor*, virtutibus -atur (*cf. ibid.* mutatur a peccatis). Theod. Prisc. log. 25 cum ... ad paralysin ... causa fuerit -ata (*syn.* devolvo. 2, 46). *de personis*: Zeno 2, 1, 13 protoplastos ex angelis in homines -vit *diabolus.* **b** *praevalente sensu deducendi (de origine).* *t. t. grammaticorum*: Pavl. Fest. p. 64 unde videtur -atum esse cubiculum. *al.* (Fronto p. 162, 10 N. inde antiquitas a Sallustio -ata). Qvint. inst. 8, 3, 30 in iungendo aut in -ando (8, 3, 36 -are flectere coniungere. Beda gramm. VII 270, 7 quae declinantur sive -antur ex his). 8, 3, 32 nec a verbis modo, sed ab nominibus quoque -ata sunt quaedam. Char. gramm. I 187, 14 quae ex secundo ordine -antur in 'e'. Diom. gramm. I 376, 4. 380, 8 *de temporibus.* Phoc. gramm. V 420, 3 Prisc. gramm. II 79, 15. Evtych. gramm. V 456, 13 -atae terminationes. Cassiod. gramm. VII 214, 15 vocabuli ipsius -atus sonus. *et saepius apud gramm.* Porph. Hor. sat. 1, 8, 1. Sol. 1, 1 -atum deinceps, ut tutissima urbium arces vocarentur. Arnob. nat. 4, 16 -ato a patre cognomine. Ps. Ivl. Rvf. schem. lex. 16 p. 51 Mar. Victorin. defin. p. 31, 26 Serv. Aen. 1, 468. Schol. Hor. ars 59 novum verbum ex veterum significatione -are. Hier. adv. Iovin. 2, 38 Avg. civ. 8, 1 *al.* Macr. sat. 5, 21, 19. Mart. Cap. 4, 369 *syn.* denominatum. Evcher. instr. 1 p. 129, 22 ab illius nomine -atur, quando alii patres appellantur. Schol. Ter. p. 60, 34 Boeth. herm. sec. 2, 7 p. 146, 3. *inde part. perf. pass. pro subst. n.* dērīvātum, -ī: Qvint. inst. 1, 6, 38 etiam -a ... et composita. *conferenda sunt etiam haec liberioris usus exempla*: Tert. adv. Hermog. 25 p. 153, 2 *terram* hanc, quae facta sit, ex illa, ex qua facta est, vocabulum -asse. Porph. Hor. ars 52 ei a Graeco fuerint in Latinum -ata *vocabula.* Avson. 470, 11 -ata aliis, nobis ab stemmate primo ... placent *nomina* (Rvt. Nam. 1, 169 antiquo -at stemmate nomen). Boeth. herm. sec. 1, 2 p. 64, 30 ut in alios casus primitus positum nomen -retuŕ. Isid. orig. 14, 18, 17 *Atlantis* nomen ... in montem Africae -atum est. *latiore sensu: de genere*: Apvl. Plat. 1, 1 a Solone ... maternus -atus est sanguis. Inscr. christ. Rossi II p. 171, 28, 8 (Carm. epigr. 796) splendida de sorte Romule aeque inclite fontis -atus. *in arte dialectica sim.*: Tert. anim. 14 quibus ex se divisionibus -entur (*b*, detineantur *A B in marg.*) *haec omnia* (Mart. Cap. 5, 556. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 37, 3 a quo *genere* species -antur. herm. sec. 3, 9 p. 192, 15 propositiones ad naturae ipsius notitiam ... -buntur). adv. Val. 35 p. 210, 3 ex tetrade ... et ipsam, sed aliis nominibus -atam *ogdoadem* (adv. Prax. 3 p. 230, 14 unitas ex semetipsa -ans trinitatem. Boeth. mus. 2, 28 p. 261, 3 ab hoc ... unum sesquioctavum potero -are). *in quolibet usu*: Ivl. Vict. rhet. 24 p. 441, 32 ex his (*scaenicis*) pronuntiationis ornamenta -es (*syn.* defero). Ps. Rvfin. in psalm. 17, 21 nisi -entur ab intentione iusta *opera.* 65, 18. Greg. M. moral. 1, 31 per eos purgationis gratia -atur. **c** *praevalente sensu dividendi* (*se*): Evcher. form. praef. p. 6, 2 *silentia* contemplativa in duas -atur (-ata *G M*, -atas *S*) partes. Boeth. in Porph. comm. sec. 5, 20 p. 339, 5 species potest ... in alias species -ari (di- *pars codd.*) Greg. M. moral. 10, 8 p. 923^{A} proximi ... dilectio ad duo praecepta -atur. **d** *intransitive: de re i. q. fluere, venire ad*: Tert. pudic. 21 ad te -asse solvendi et alligandi potestatem. adv. Val. 9 p. 187, 11 vitii, quod exorsum ... in hunc ... -arat (Iren. 1, 2, 2 *sim. de persona?*). Sol. 27, 49 usu -ante. Lavrent. paen. p. 66^{B} sarcinam a patre in filios -antem. *de homine*: Tert. apol. 21 -antes (deviantes, declinantes. *al.*) a disciplina in profanum modum. Non. p. 32 in unum amorem -antes (*i. rivales*).

deriv.: derivabilis, derivamentum, derivatio, derivativus, derivatorius. *Bögel.*

derma *n.*, δέρμα. Ps. Soran. quaest. med. 55 quid est -a? pellis aut cutis corporis.

dermatinus, -a, -um, δερμάτινος. *i. q. pellicius*: Iren. 1, 4, 5 -am tunicam (*Feuard. ex graeco*, adamantinam *vulg.*). *dub.*: Gloss. II 527, 24 ruscum -us.

dērōdo, -sus, -ere *a* de *et* rodere. *i. q. arrodere*: Cic. div. 1, 99 clipeos ... a muribus esse -sos. 11, 164 vicia. 12, 74. 17, 240 -sae locustis fici. Tert. spect. 21 -sa et dissipata *a bestiis* et in suo sanguine squalentia corpora. Hier. in Ioel 1, 6 p. 175 ut -ant arborum cortices *locustae.* Cypr. Gall. frg. 14 nec lupus insidians Christi -ret agnos. Ven. Fort. carm. praef. 5 (*in imag.*) -so flore carminis. Evg. Tolet. carm. app. 6, 5 absentum fratrum -ere vitam.

dērŏgātio, -ōnis *f. a* derogare. *legitur inde a* Rhet. Her.
1 *t. t. iuris*: Rhet. Her. 2, 10, 15 cum duae leges inter se discrepent, videndum est primum, num quae obrogatio aut -o sit. Cic. or. frg. A VII 23 de legum -bus (*Manut.*, abr- *trad.*). **2** *latiore sensu i. q. deminutio, detractio*: Char. gramm. I 235, 5 'pro' significat etiam aliquando -em, id est στέρησιν. Gloss. ἐλάττωσις. Tryph. dig. 23, 4, 30 nulla ex hac sententia facta -e fideicommissi petitioni. Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 580, 15 per mundialium elementorum -em. *i. q. detrectatio, calumnia, maledictio*: Rvfin. Basil. reg. 42 quid est detractio vel -o? *eqs.* Orig. in psalm. 38 hom. 2, 6 adversum nos vel -um vel conviciorum vel probrorum tela -untur. Orig. in lev. 9, 7 Orig. in Rom. 6, 4. Petr. Chrys. serm. 21 p. 257^{C} *opp.* laudes. Fvlg. Rvsp. c. Arrian. 6. Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 219 -es et maledicta. 2, 4 *opp.* praeconia. 2, 89. 295. hist. 1, 14 falsas adversum me -es. 3, 8 multum -o praevalet, quando derogator creditur fide dignus. 10, 3. in psalm. 49, 20 in -e, id est detractione, alterius. var. 1, 3, 4 excludens vel querelis aditum vel -bus locum. 5, 12, 3. Novell. Iust. 90, 1 pr. (διαβολή). Greg. M. dial. 1, 10 p. 204^{B} moral. 14, 61. in Ezech. 1, 9, 13 -is eorum verba. Vigil. Thaps. c. Arrian. 1, 12 Theod. Mops. in Gal. 1, 1. in II Tim. 3, 2 **blasphemi: -i studentes et omnem curam erga -em habentes.**

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dērogātīvus, -a, -um *a* derogare, derogatus. *i. q. derogationem exprimens*: CHAR. gramm. I 233, 6 'in' praepositio -a est, *στερητικός*, ut probus inprobus (DIOM. gramm. I 336, 2). ISID. orig. 2, 21, 19 aliae *sententiae sunt* -ae, ut 'nequaquam'.

dērogātor, -ōris *m. a* derogare. *i. q. detrectator, calumniator*: TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 520, 1 -r creatoris *Christus*. SIDON. epist. 3, 13, 2 beneficii . . . -r negati. 3, 14, 2 studii nostri -bus. 8, 1, 2. 9, 2, 3 livor -um. CASSIOD. compl. in I Petr. 3, 10 -es fidelium. Ios. c. Ap. 2, 161 sicut -es iniuste pronuntiant. inst. div. 21 p. 1135^{C} hist. 3, 8 *v. p. 638, 78* LIBERAT. 10 p. 992^{A}.

dērogātōrius, -a, -um *a* derogare, derogator. *quod derogat: technice*: IVLIAN. dig. 25, 4, 2 pr. edictum *illud* -um est eius, quod ad Carboniani decreti exemplum comparatum est. *i. q. maledicus*: OP. imperf. in Matth. 29 p. 782 ut -is sermonibus istis populum a fide Christi averterent.

[**dērogito,** -āre *traditur* PLAVT. Asin. 326, *v.* rogito.]

***dērogo,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* rogare. *legitur inde a* CATONE.

1 ***t. t. iuris***: PAVL. FEST. p. 49 -are proprie est, cum quid ex lege vetere, quo minus fiat, sancitur lege nova: -are ergo detrahere est. VLP. reg. 1, 3 lex . . . -atur, id est pars primae legis tollitur. MOD. dig. 50, 16, 102 -atur legi aut abrogatur: -atur legi, cum pars detrahitur. *absolute*: FEST. p. 314 in sanctione legum ascribitur: neve per saturam abrogato aut -ato. *cf. l. 46.* *legem* (*cf. l. 21*): CATO or. frg. 25 tit. in dissuasione, ne lex Baebia -retur. CIC. or. frg. A VII 23 de ipsa lege Calpurnia, quae (que *trad.*, cui *vulg.*) -retur. Att. 3, 23, 3 si quid in hac rogatione scriptum est, quod . . . abrogare, -are, obrogare sine fraude sua non liceat *eqs. cf.* COD. Theod. 11, 12, 1 (*a. 340*) omnibus omnino haec privilegia -entur. *legi sim.* (*cf. l. 22*): RHET. Her. 2, 10, 15 cui legi obrogatum aut -atum sit. SEN. epist. 86, 2 nihil . . . -are legibus, nihil institutis (EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. [Corp. XI 5265] 56 nec veteribus institutis plurimum videbitur -atum). PAPIN. dig. 31, 77, 24 -are iuri (38, 1, 42 iuri publico. VLP. dig. 50, 17, 45 *al.* COD. Iust. 4, 38, 6 non . . . iuri eius quidquam -atum est. 6, 58, 14, 5 INST. Iust. 3, 2, 16). PAPIN. dig. 48, 19, 41 speciem generi -are (*cf.* 50, 17, 80). VLP. dig. 9, 2, 1 pr. lex Aquilia omnibus legibus . . . -vit. MARCIAN. dig. 29, 7, 6, 2 quae postea geruntur, prioribus -ant. TERT. adv. Marc. 1, 21 p. 317, 22 legi *dei*. AMM. 30, 2, 3 nihil placitis ex consensu firmatis. COD. Iust. 1, 14, 12, 5 nihil hac lege -ante veteris iuris conditoribus. 4, 1, 12, 6 antiquioribus legibus. 5, 62, 12 privilegiis. d e, e x *lege*: CATO or. frg. 27 tit. in suasione ⟨ne⟩ de lege Orchia -retur. CIC. inv. 2, 134 de lege aliquid -ari aut legem abrogari aut . . . commutare. *cf.* 2, 136 si quid igitur ex hac ipsa (*sc. aequitate*) accusator -at (*sim.* 2, 142). rep. 3, 33 neque -ari ex hac *lege* aliquid licet. LEX Tudert. (Corp. XI 4632) 9 ⟨. . . rog⟩ationi obrogato neve de hac rogatione -ato. SEN. nat. 1 praef. 3 (*in imag.*) ex lege fatorum aliquid.

2 ***latiore sensu*** *i. q. detrectare, deminuere, demere, abiudicare.* GLOSS. ἐλαττῶ. ἐλλείπω. ἀπομειῶ. ἀπαναλίσκω. -at εὐτελίζει, χρεοκοπεῖ. detrahit (*cf. l. 20.* NON. p. 287). obloquitur. -ari ἐλλεῖψαι. -ans detrahens, vituperans. **a** *aliquid* (*accedit* d e *l. 54sq., saepe dativus*): CIC. inv. 2, 53 maiestatem minuere est d e dignitate . . . populi aut eorum quibus populus potestatem dedit, aliquid -are (2, 175 de magnificentia quiddam. Caecin. 3 de adversarii testium fide -atur. LAMPR. Heliog. 35, 7 nihil ⟨de⟩ eorum virtute). Quinct. 75 f i d e s huius . . . ne perfidiā Sex. Naevi -etur (Font. 23 quorum virtuti . . . fidem et auctoritatem. Flacc. 5. 9 div. 2, 146 CAES. Gall. 6, 23, 8. LIV. 7, 6, 6 certam -at vetustas fidem. CELS. 1 praef. p. 5, 30 QVINT. inst. 9, 3, 102 APVL. apol. 45 LACT. epit. 45, 2. COD. Theod. 11, 39, 2 [*a. 333*] fidem sibi invicem. HIER. praef. Vulg. Esdr. *opp.* arrogare. AVG. civ. 15, 9. 11 SVLP. SEV. dial. 1, 26, 4). LVCAN. 9, 359 invidus annoso qui famam -at aevo. PLIN. nat. 7, 104 gratiam nomini. Ps. QVINT. decl. exc. Paris. p. 412, 29. TAC. ann. 13, 27 nihil universorum iuri. *ibid.* in commune nihil. 15, 20 quo *consilio* tutelae sociorum nihil -etur, nobis opinio decedat *eqs.* TERT. nat. 1, 10 honorem (*opp.* adiudicare). anim. 38 *cibos* (48). SOL. 2, 41. 35, 12 PANEG. 4, 14. VOPISC. Prob. 23, 5 divinitatem Probo. LACT. inst. 1, 11, 31. HIL. in Matth. 10, 18 auctoritati eius multum. AVSON. 419, 36 SYMM. epist. 1, 14, 2. 1, 79. 2, 38 neque enim quidquam narrandis debeo -are. 3, 89. 4, 47. 9, 3. 9, 136, 2 rel. 12, 2. 26, 1. 40, 3 *tot* modios Puteolanis municipibus. 41, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 50, 16 HEGES. 4, 11. PRVD. cath. 7, 165 sucum papillae parca nutrix -at. AVG. civ. 12, 26 *opp.* tribuere. epist. 148, 2 *opp.* arrogare. SVLP. SEV. dial. 2, 12, 11 COMM. instr. 2, 7, 7. ZACCH. 2, 20 quantum tibi ex dei indulgentia -aris. 1, 13 *opp.* addere. MART. CAP. 9, 890. NOVELL. Iust. 111, 1 nihil exceptionibus (ἀπομειοῦν). THEOD. MOPS. in Thess. 4, 5 comparatione contrarium opus ipsum sufficienter -vit. *seq.* u t: CIC. S. Rosc. 89 non enim tantum mihi -o . . . , ut. **b** *alicui vel alicui rei*: PLIN. paneg. 91, 4 affirmationi tuae -are. SOL. 38, 1 -asse videbimur f i d e i vetustatis (ZACCH. 1, 5). ARNOB. nat. 1, 57 nostris rebus et religionibus (*cf.* LACT. inst. 1, 22, 7 *libri* religionibus -bant). 7, 44 suis honoribus -atum, si *eqs.* FIRM. math. 1, 7, 13 fato (1, 8, 8). PALLAD. 1, 6, 8 suis fructibus (*cf.* BACHIAR. repar. laps. 14 vitae bonae fructibus). OPTAT. 5, 3 p. 122, 4 si nobis -atis (*sim. de personis*: AMBR. Abr. 1, 6, 48 in psalm. 1, 29. RVFIN. Orig. in num. 6, 3 in hoc prophetis. 7, 1 [*syn.* detrahere. 7, 2 male loqui]. apol. Orig. praef. p. 547. Orig. in cant. 2 p. 105^{D} *syn.* obtrectare. *al.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 30 *al.* PETR. CHRYS. serm. 124 p. 542^{C} *lingua* -at egeno, insultat pauperi. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 15 p. 331, 9 nascenti individuo. ENNOD. opusc. 2 p. 314, 4 non -o vobis de scriptoribus [discr- *al.*]. CASSIOD. hist. 4, 3 p. 958^{B} ut -ret ei apud imperatorem). SERV. Aen. 1, 505 nuptiis. 1, 588 *pulchritudini* nec lucis claritas -vit. AMBR. parad. 8, 38 divinae potestati. Iob 1, 9, 28 iudicio dei. AVG. pecc. mer. 2, 6, 7 SVLP. SEV. Mart. 11, 3 ZACCH. 2, 16 PHYSIOGN. 11 cilia cogitationi et fronti -anti. CASSIAN. conl. 21, 16, 3 *al.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 208 *al.* GREG. M. moral. 6, 8 THEOD. MOPS. in Gal. praef. **c** *aliquem*: AMBR. fid. 3, 16, 136 quem caritas dei honorat, humana iniquitas -at. *cf.* HEGES. 4, 26, 1 si honorare nolumus *Vespasianum*, non -emus. RVFIN. Basil. reg. 41 omnis sermo, qui ob hoc profertur, ut infamet aliquem vel -et vel male commendet, maledicus est. THEOD. MOPS. in Gal. praef. plurimum -antes apostolum Paulum. **d** *absolute*: AVG. gramm. V 518, 19 *adverbia* -andi, ut: nequaquam, frustra. *i. q. maledicere*: RVFIN. Orig. in num. 7, 1 -antes et cacologos id est maliloquos. SIDON. epist. 1, 3, 2 CASSIOD. var. 9, 24, 7. GREG. M. moral. 12, 64 -ando iniquitatem parit *malus*. 13, 11. 29. *nota*: VVLG. Ezech. 35, 13 -astis adversum me verba vestra (*i. verba maledica dixistis*). d e: SVLP. SEV. epist. app. 2, 10 aliquem de altero -antem. CASSIOD. var. 7, 2, 3 *opp.* bene de te loqui. compl. in Iudam 1, 10.

deriv.: derogatio, derogativus, derogator(ius).

dērubēsco ἀπερυθριῶ GLOSS. II 234, 45. *i. q. rubescere desinere, a* de *et* rubescere.

dērumpo *v.* dirumpo *et* deruptus.

dēruncino, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* runcinare. *i. q. runcina dedolare: fort. huc pertinet* PAVL. FEST. p. 69 d e r u n c i u n t depurgant. *translate i. q. decipere, defraudare*: PLAVT. Capt. 641 tum igitur ego -atus (*Turnebus*, erumnatus *codd.*), deartuatus sum miser huius scelesti techinis. Mil. 1142 ut lepide -vit militem.

dēruo, -uī, -ere *a* de *et* ruere. *cf.* diruo. *transitive, i. q. detrahere*: CIC. Att. 16, 11, 2 de laudibus Dolabellae -am cumulum. *intransitive, i. q. decidere*: APVL. met. 2, 30 aures pertracto, -unt. 7, 18 si . . . prolapsus -issem. TERT. coron. 1 laurea de manu -it. GREG. TVR. (*traditur saepe* dir-) Franc. 4, 31 monte -ente. 5, 20 donec ira dei -it super eos. 5, 33 -entes arbores. 8, 33. stell. 9 quaedam -erunt, quaedam autem ruinae sunt proxima. EVG. TOLET. carm. 20, 47. [*sard.* deruere. *M.-L.*]

dēruptus, -a, -um [*a* de *et* rumpere, *cf.* abruptus. *Th.*]. *comp. v. l. 47.* *i. q. abruptus, decisus*: LVCR. 6, 539 rupes [derupes] -aque saxa. LIV. 21, 33, 7 cum praecipites -aeque utrimque angustiae essent. 37, 39, 11 ripae. 38, 2, 13 in altiorem -ioremque undique tumulum. 38, 2, 14 in -a praecipitati. 39, 2, 3 per invia et rupes -as. 42, 15, 5 TAC. ann. 2, 80 colle arduo et -o. 4, 45. 6, 21 per avia ac -a. GELL. 7, 2, 11 per spatia terrae prona et -a. ARNOB. nat. 1, 38 AMM. 21, 10, 4. [*it.* dirotto. *M.-L.*]

dēs *v.* bes *vol. II p. 1931, 53.*

dēsacrifico, -āre *a* de *et* sacrificare. *i. q. desacrare*: TAB. devot. Audollent 129^{b}, 3 (*Arretii*) hunc ego aput vostrum numen demando devoveo -o.

dēsacro, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* sacrare. *i. q. consecrare, devovere*: VITR. 1, 1, 5 oppido capto, viris interfectis, civitate -ata (*Rose*, declarata *codd.*). PLIN. nat. 28, 112 *animal* peculiari volumine dignum existimatum Democrito ac per singula membra -atum (*conicitur* dissertatum). STAT. Theb. 9, 586 quercus erat, Triviae quam -verat ipsa *Atalanta* . . . numenque colendo fecerat [CAPITOL. Aur. 18, 8 *v.* sacrare].

dēsaepio *v.* dissaepio.

***dēsaevio,** -iī, -ītum, -īre *a* de *et* saevire. *forma perfecti ubique* -ii, -isse *legiturque non ante* SVET. desaebisse: EDICT. imp. Diocl. II 25. SERV. auct. Aen. 10, 569 -it autem hic 'valde saevit', alias 'saevire desinit'. *legitur apud* VERG. HOR. SEN. phil. COLVM. LVCAN. STAT. SVET. FLOR. *et recentiores.*

1 *i. q. vehementer saevire, furere*: **a** *intransitive*: VERG. Aen. 4, 52 dum pelago -it hiems et aquosus Orion (*cf.* ANTH. 17, 81). 10, 568 sic toto Aeneas -it in aequore victor (*cf. l. 66. sim. de pugna*: STAT. Theb. 9, 785 dum ferus hic vero -it pulvere Mavors. 12, 738 cetera plebeio -it sanguine virtus). HOR. epist. 2, 3, 14 an tragica -it et ampullatur in arte? [ars 94 tumido -et ore *Hier. epist. 54, 2, 1* delitigat *codd. Hor.*]. COLVM. 6, 2, 4 patere *iuvencos* unum diem noctemque -iant. LVCAN. 6, 540 omnes avide -it i n artus *maga* (TERT. spect. 30 in dominum -ierunt. apol. 37 in christianos. SER. SAMM. 662 inimica seges *pilorum* proprios -it in orbes. HIL. in Matth. 10, 11. 32, 1 trin. 3, 21 myst. p. 17, 18 c. Const. 8. HEGES. 2, 8, 4 caede in populum -bat. HIER. in Is. 26, 19 p. 357 in peccatores ira dei. *al.* VVLG. Ios. 22, 18 II Macc. 7, 39. CLAVD. 18, 182 in omnes. COD. Theod. 9, 40, 14 [*a. 385* = COD. Iust. 9, 47, 21] ne diu apparitorum . . . perfidia in publica impune commoda -ret. EVG. TOLET. hex. 166 maxilla ferox duros -it in armos). Ps. QVINT. decl. 18, 12 in illa potius

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vilitate (*sc. servis torquendis*) -iat. SVET. Nero 29 cum affatim -isset. FLOR. epit. 2, 6, 12 hic (*ad Trebiam*) secunda Punici belli procella -it. TERT. scorp. 5 p. 154, 24 sic et martyria -unt, sed in salutem. 10 p. 169, 8 carnificina hic -it. EDICT. imp. Diocl. I 4 quibus ... ardet avaritia -ens. II 25. SER. SAMM. 473 dolor insanus ... -it in alvo. HIL. in Matth. 6, 6. 10, 22 gladius domini inter matrem et filium ... -ens. trin. 6, 3 populosa contagia. 6, 51. 8, 1. ad Const. 2, 7 naufragio -ente (*fere i. q. instante*). *al.* AVIEN. Arat. 1822 sterilis -et aestus. SERV. georg. 1, 510 et externa et civilia bella -unt. PS. AMBR. prec. 2, 14 contra haec iratus -is. act. Seb. 46. 69 HEGES. 3, 1, 1 *al.* VVLG. num. 16, 22 num contra omnes ira tua -et? (erit ITALA Lugd.). 16, 46 II reg. 2, 26. MARCELL. chron. II p. 74, 420, 3 in Persida christianis (*i. in christianos*) persecutio -iit. VAL. CEM. hom. 1, 2 CASSIOD. var. 4, 7, 3 *al.* **b** *transitive i. q. saeviter tractare*: TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 28 caro in confessione nominis -itur. 3, 18 p. 407, 13 *Christum* suffigendo nervos utique eius clavis -ierunt. HIL. in psalm. 120, 15 ne eam (*fidelem animam*) diaboli tinea corrumpat ..., ne ursus -iat. IORD. Rom. 352 cuius thesauros in castello ... repertos -unt (*i. diripiunt*). GREG. TVR. Franc. 6, 33 maxime urbem Narbonensim validius -ebat *lues*. **2** *i. q. saevire desinere*: SERV. *p. 640, 67.* GLOSS. -it ab iracundia lenitur. quievit ab ira. *cf.* desivit ab iracundia lenivit vel desinit. SEN. epist. 15, 8 modesta ... descendat *vox* ... nec hoc indocto et rustico more -iat. dial. 5, 1, 1 dum tempestas prima -it. LVCAN. 5, 303 nec, dum -iat ira, expectat. AVG. in psalm. 57, 8 quod si audirent, fortasse -rent (*opp.* saevire).

dēsalio *v.* desilio.

dēsalto, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* saltare. *i. q. saltando peragere*: SVET. Cal. 54 -ato cantico. TERT. adv. Marc. 3, 11 p. 394, 9 (*in imag.*) utique debuerat phantasmatis scaenam decucurrisse, ne originem carnis non -asset, qui personam substantiae ipsius egisset. PS. CYPR. spect. 3 -vit Graecae libidinis fabulam. 6 ut -entur fabulosae antiquitatum libidines.

dēsalūtat NOT. Tir. 63, 99. *a* de *et* salutare.

dēsanguino, -āre *a* de *et* sanguinare. *i. q. sanguine exonerare*: CASS. FEL. 46 p. 116 qua (*eruptione venae*) loca quae patiuntur dolore pulsata -entur.

dēsannātio, μυκτηριασμός GLOSS. *cf.* II 576, 37 desannio ingannatura. *a* desannare.

dēsanno, -āre [*a* de *et* sanna, *cf.* subsannare. *Th.*]. GLOSS. desannio μυκτηρίζω. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 5 naso suspendis adunco: quod vulgo dicunt -as (desanas *trad.*), id est per fastidium quoddam derides.

dēscamātus *v.* desquamatus.

dēscandalizo, -āvī, -āre *a* de *et* scandalizare. ITALA Mal. 2, 8 (Gild. Brit. 89 chron. III p. 75, 25) -astis (ἠσθενήσατε, VVLG. scandalizastis) plurimos in lege. *L.*

×dēscendo, -ī, -ēnsum, -ere [*a* de *et* scandere. *Th.*]. *de formis: perf. redupl.: cf.* GELL. 6, 9, 17 viri non indocti ... a verbo non -i, sed -didi dixerunt. *deinde laudat* VAL. ANT. hist. 62 -didi. LABER. mim. 20 -diderant *neque nobis alia exempla praesto sunt. in* ITIN. [Silv.] *pro verbo secundae coniugationis saepe habetur. passive nonnisi perfect. et multo rarius praesens quod dicitur impersonale legitur, illud frequentat prae aliis* LIV., *hoc his tantum locis obvium*: RHET. Her. 4, 24, 25 VITR. 8, 6, 13 SEN. apocol. 13 COLVM. 8, 15, 3 PLIN. nat. 25, 88 QVINT. inst. 7, 3, 2 ITIN. [Silv.] 36, 1. 43, 6 Anton. Plac. rec. A 33. *nota*: PLIN. nat. 36, 88 cenacula ..., porticus quoque -untur nonagenis gradibus. ISID. Goth. 4 chron. II p. 269 -nsis Alpibus. *cf. p. 644, 29.* CAPER gramm. VII 92, 1 cato (*i.* κάτω) -it dicimus, non discendit, *sed admodum frequenter in libris permutatur et cum hoc verbo et cum* discedere. SEDVL. carm. pasch. 3, 232 discendit. ORIBAS. syn. 1, 12 descindente ACT. Arv. a. 87 II 33. 89 II 68 a. 218 A 27. 219, 7 desciderunt (*de* ACT. Arv. a. 218 A 32 *v. p. 654, 22*). CORP. III 7756 descidisse. INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 231 (*Romae*) descindentib(us). *graecis litteris*: TAB. devot. Audollent 270, 21 δεσχενδο. -ere deorsum *vi praepositionis neglecta hic illic traditur, ex. gr.*: CELS. 5, 26, 31 VVLG. Iudith 14, 2 eccles. 3, 21 AVG. civ. 10, 26 COMM. apol. 1057 ITIN. Burdig. p. 598 (*a. 333*). VVLG. Iac. 3, 15 desursum -ens. PRISC. gramm. III 84, 9 -o κατέρχομαι. GLOSS. καταβαίνω. κατέρχομαι. -it κάτεισιν. aperit. -unt capatiunt (καταβαίνουσι?) -amus καταβῶμεν -e κατάβα. κάτελθε. -et καταβῇ. *legitur inde a* PLAVTO, *deest ex. gr.*: TER. TIB. SOL., *singulis habent locis*: PHAEDR. PERS. FRONTO MIN. FEL., *bis*: PLAVT., *ter*: PROP., *quaternis*: APVL. AMM., *frequentant*: CIC. LIV. VAL. MAX. CELS. SEN. phil. LVCAN. PLIN. nat. STAT. HIER. ITIN. [Silv.] AVG., *longe saepissime* VVLG. (*382ies*). [*dub. vel corrupt.*: CATVLL. 112, 2 *ubi* te scindit *Haupt, sed v. p. 645, 4.* ATT. Cic. Att. 9, 10, 7 quid si ... Lepidus et Volcacius -unt? (*M*[1], *rell.* discedunt. *dubiae interpretationis, fortasse i. q. si illi Pompeium sequuntur*). BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 4 BELL. Hisp. 34, 2 OV. am. 3, 9, 55 PAVL. FEST. p. 354 SEN. nat. 1, 2, 1 LVCAN. 8, 152. 9, 423 PLIN. nat. 2, 136 SIL. 9, 303 HOMER. 279 STAT. Theb. 6, 620. 12, 172 QVINT. inst. 12, 10, 57 *al.*]

[*it.* scendere, *francog.* descendre, *hisp.* decender. *M.-L.*]

I *proprie et in imagine de motu proclivi*: **A** *de animantibus i. q. deorsum venire, degredi, se demittere, de superiore loco ad inferiorem moveri, proficisci* (*opp.* ascendere, surgere, attollere): **1** ***generatim*:** **a** *absolute vel elliptice*: PLAVT. Asin. 710 (*in imag.*) asta, ut -am (*sc. ex equo*) nunciam in proclivi. QVADRIG. hist. 4 qua ascenderat, -it. 57 *ter.* CIC. Phil. 2, 106 cum essent devii, -erunt. nat. deor. 1, 89 (*in imag.*) praecipitare istuc quidem est, non -ere. Att. 4, 3, 3 sacra via (HOR. epod. 7, 7 PORPH. Hor. sat. 1, 9 praef.). VERG. ecl. 7, 60 Iuppiter et laeto -et plurimus imbri (PETRON. 122, 140 -it Iuppiter imbre. PORPH. Hor. epod. 13, 1). Aen. 2, 632. OV. met. 14, 59 mediaque tenus -erat alvo (*sc. in balneum*). LIV. 1, 8, 5 qui *locus* ... -entibus inter duos lucos est. 5, 40, 10 -ere (*sc. e vehiculo*) uxorem ... iussit (PAVL. Fest. p. 155). LIV. 44, 6, 12 per quos *montes* -erant (PETRON. 60 per tectum. PAVL. Lab. dig. 19, 1, 54 pr. per catadromum. ITALA Ioh. 10, 1 [Ps. Cypr. ad Novat. 2] -it per alteram partem [ἀναβαίνων, VVLG. ascendit aliunde]. FIRM. err. 27, 2 AMM. 15, 10, 4 VVLG. gen. 28, 12 ACT. Archel. 54, 11 *saepe*). MANIL. 1, 339 deus in niveum -it versus olorem. SEN. contr. 1, 3, 7 damnata deiecta est, absoluta -it (*sc. de arce*). 9, 4 (27), 8. VELL. 2, 58, 3 obsides in Capitolium misit fidemque -endi ... dedit. VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 -it (*sc. de sede*). PHAEDR. 4, 9, 8 -e (*sc. in puteum*). SEN. apocol. 13 omnia proclivia sunt, facile -itur. Herc. O. 1654 -ent aves. Med. 695 anguis. Phaedr. 818 nulla tela *Hippolyti* sine alite -ent. clem. 1, 8, 3 (*in imag.*) quocumque -is nec magis illis (*sc. deis*) -ere datum est quam tibi tutum; fastigio tuo affixus es. nat. 5, 15, 1. epist. 83, 4 (*in imag.*) ille ascendit, ego -o (92, 30). 123, 14 non vides quam diversus sit -entium habitus et ascendentium *eqs.* CVRT. 8, 14, 39 PETRON. 102. LVCAN. 6, 653 umbras. 6, 808 -ite (*sc. ad inferos*) ... et Romanorum manes calcate deorum. PLIN. nat. 18, 302. 35, 59 in qua *tabula* dubitatur ascendentem cum clipeo pinxerit an -entem. VAL. FL. 7, 592 fesso victus *taurus* -ere (*i. procidere*) cornu. STAT. Theb. 5, 736 (*in imag.*) recto -unt limite Parcae. SVLPICIA sat. 11 precibus -e clientis et audi (*de Calliope*). QVINT. inst. 8, 4, 28 (*in imag.*) totidem sunt ascendentibus, quot -entibus gradus. decl. 267 p. 91, 3. IVV. 14, 61 cum tota -at aranea tela. PLIN. epist. 8, 20, 8 non magis se -isse sentire quam senserint ascendisse. SVET. Galba 18 -entem ... vulneravit. Otho 6. AMPEL. 8, 3 *praecedit* ad inferos descensus. GAIVS inst. 3, 219 -endo cadere. PS. TERT. haer. 2 p. 216 inferius -isse et fecisse sibi filios septem. ITALA gen. 50, 6 (Aug. loc. hept. 1, 209 p. 539, 21) -et (ἀνάβηθι, ITALA Lugd. Ottob. *et* VVLG. ascende). exod. 19, 10 (Cypr. testim. 2, 25) -e (καταβάς, VVLG. vade). COMM. apol. 1057 -ant rivi deorsum. VIR. ill. 2, 6 ITIN. [Silv.] 5, 4. 24, 1 *saepe* DICT. 2, 1 AMM. 19, 8, 8. 24, 1, 9. HYG. astr. 2, 5 p. 39 *cum* vellet -ere (*sc. ad inferos*). VVLG. *persaepe, ex. gr.*: gen. 42, 2 exod. 2, 5. 32, 1 iud. 15, 8 III reg. 18, 44 IV reg. 1, 9. 5, 14 Sirach 50, 22 Is. 34, 7. 47, 1 Agg. 2, 23 Luc. 6, 17 act. 20, 10. VAL. CEM. hom. 2, 3 modo -enti, modo cadenti similis. HIST. Apoll. rec. A B 47 -ens (*i. egrediens de vehiculo*). *nota i. q. incedere, vi praepositionis infracta*: AVSON. 393, 48 pectore sic tenero ... -is. *praecipue de deo, Christo, spiritu sancto angelisque de caelo venientibus*: TERT. bapt. 10 spiritum (patient. 15 ITIN. [Silv.] 43, 3 HIER. epist. 41, 1, 1 *al.* VVLG. eccles. 3, 21 Matth. 3, 16 Marc. 1, 10 Ioh. 1, 32 *persaepe* RVFIN. Adamant. 2, 8 GREG. TVR. Franc. 6, 40). idol. 5 cum Christus ... -erit. adv. Marc. 1, 11 p. 305. 2, 25 p. 371. 3, 24 angelos alios ascendentes, alios -entes (*sc. de scalis*. HIER. epist. 22, 4, 3. 54, 6, 5 VVLG. Dan. 3, 49 Ioh. 5, 4 AVG. civ. 10, 26. 16, 38 COMM. apol. 1043 *saepe*). adv. Marc. 4, 7 *al.* adv. Prax. 13 resurr. 51 *al.* PS. TER. haer. 5. ITALA deut. 31, 15 (Lugd.) -et dominus in nube (κατέβη, VVLG. apparuit). EPIST. Paul. et Cor. I rec. B 14 COMM. apol. 168. ITIN. [Silv.] 2, 5 ubi -it maiestas dei (3, 2 *al.*). HIL. syn. 84 AMBR. inst. virg. 3, 24 VVLG. gen. 11, 5. 18, 21 exod. 19, 11 lev. 9, 22 num. 11, 25 psalm. 17, 10 prov. 30, 4 Is. 31, 4 *al.* RVFIN. Adamant. 2, 3 AVG. civ. 18, 51. 20, 24 *al.* DRAC. Orest. 13 (*in imag.*) te rogo, Melpomene, ... -e.

b *accedit unde*: *adverb.*: PLAVT. Asin. 777 inde (OV. fast. 1, 263 ITIN. [Silv.] 4, 4 CORP. III 568). LVCAN. 6, 408 hinc ... serpens -it (VVLG. deut. 9, 12 surge et -e hinc cito). PLIN. nat. 9, 53 illic (*sc. ex Hadriatico mari*) -entes *pisces*. TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 604 etsi -it alicunde, non tamen sicut imber. OPTAT. 1, 1 p. 3, 7 antequam in caelum ascenderet, unde -erat. de: CATO or. frg. 40, 1 de cantherio. VARRO rust. 1, 69, 3 de aede. CIC. S. Rosc. 133 de Palatio. Caecin. 20 de castello. Vatin. 26 de rostris (LIV. 23, 23, 7). SISENNA Mil. frg. 3 de parte superiore -bat. LIV. 1, 18, 10 de templo (44, 45, 10 OPTAT. 2, 20 p. 57, 9. *cf.* ITIN. [Silv.] 14, 2 de ecclesia deorsum). 5, 46, 2 de Capitolio. 6, 18, 9 de caelo (*praecipue apud* ECCL. [*v. p. 646, 41*]: TERT. adv. Marc. 1, 14 p. 308. 4, 7 p. 434 adv. Prax. 21 resurr. 24 *persaepe* SERM. Arrian. frg. 10 p. 615[A] FILASTR. 44, 2 VVLG. deut. 28, 24 Matth. 28, 2. Ioh. 3, 13 nemo ascendit in caelum nisi qui -it de caelo. 6, 33 apoc. 10, 1. 18, 1 *persaepe* AVG. civ. 20, 20 *al.*). LIV. 8, 33, 1 de tribunali. 40, 38, 3 de montibus (OPTAT. 3, 7 p. 87, 11 FILASTR. 147, 4 VVLG. exod. 34, 29 deut. 10, 5 Ios. 2, 23 iud. 4, 14. 9, 36 Matth. 8, 1 Marc. 9, 8 *al.*). IVV. 10, 282 de ... curru (ITALA iud. 4, 15 [Aug. loc. hept. 7, 19 p. 623, 17] -it ... desuper (de Lugd.) curru suo [κατέβη ... ἐπάνωθεν, VVLG. desiliens]). ITIN. [Silv.] 14, 1 de animalibus. 36, 1 de Imbomon. HIL. in Matth. 33, 5 de cruce (VVLG. Matth. 27, 40 Marc. 15, 30 *saepe*). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 5 (*in imag.*) de sublimi fastigio dignitatis. VVLG. gen. 24, 64 de camelo. I reg. 25, 23 de asino. II par. 23, 20 de domo. Ier. 48, 18 (*in*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imag.) -e de gloria et sede in siti. Ezech. 26,16. 27,29 de navibus (PASS. Thom. p. 133, 13 de navi. p. 135, 15). *saepe.* AVG. civ. 22, 8 de gradibus. ACT. Petr. 28 surgens puer ... -it de lecto. ex: CIC. nat. deor. 1, 18 (*in imag.*) ex deorum concilio et ex Epicuri intermundiis. Cato 34 ex equo (BELL. Hisp. 4, 2. 15, 2 LIV. 2, 20, 10. 24, 44, 10. 39, 31, 11 CAPITOL. Maximin. 3, 4 SPART. Carac. 7, 1). SEN. contr. 9, 4 (27), 4 ex arce (DRAC. laud. dei 1, 19 [*in imag.*] bona gaudia tristia ... -unt ex arce dei). VAL. MAX. 5, 4, 5 e rostris. SEN. benef. 4, 21, 6 (*in imag.*) non -it e fastigio (dial. 9, 10, 6 ex quo *fastigio* non possunt nisi cadendo -ere. 10, 4, 1 QVINT. decl. 267 p. 91, 12). STAT. Theb. 11, 362 ex muris ceu -ura (*i. dependens*) profatur. PS. QVINT. decl. 7, 1 (*in imag.*) ex qua conscientia, qua trepidatione -at, ut quis torqueri nolit inimicum. SVET. Tib. 20 e curru. Claud. 15 e tribunali (21). NEMES. ecl. 2, 89 e silvis. PANEG. 7, 9 ex aliquo supremo fine mundi nova deum numina ... -unt? ab: VERG. Aen. 7, 675 vertice montis ab alto -unt Centauri. 8, 423 caelo ... ab alto. DIRAE 91 a ... monte (GERM. 122 FLOR. epit. 4, 12, 54. ITALA iud. 7, 3 [Lugd.] -at a monte [ἐκχωρείτω ἀπὸ ὄρους, VVLG. recesserunt de monte]. ITIN. [Silv.] 2, 3. 4, 1). OV. rem. 121 ab obliquo qui cum -ere possit (*i. secundo flumine natare*). LIV. 21, 32, 3 ab Alpibus (27, 38, 6. 28, 42, 20 FLOR. epit. 2, 6, 50). 34, 50, 8 ab Acrocorintho. VAL. MAX. 5, 4, 4 a Capitolio. ASCON. Scaur. p. 27 ab sacra via. SIL. 2, 369 ab arce. QVINT. decl. 267 p. 90, 25 a quo *loco* libenter -i. *adde*: NICET. symb. 3 -it a patre de caelo. *ablat.*: SALL. hist. frg. 5, 20 -ere equo, assurgere sella (VELL. 2, 55, 3 VAL. MAX. 2, 2, 4. 5, 2, 9. 8, 5, 6). VERG. Aen. 4, 159 fulvum -ere monte leonem. 4, 491 videbis ... -ere montibus ornos (*quasi personas*). 6, 831 aggeribus socer Alpinis atque arce Monoeci (SEN. Phoen. 446). CIRIS 209 cubili. HOR. carm. 3, 4, 1 caelo (PROP. 2, 28, 37 Luna negat ... -ere caelo. OV. fast. 5, 551 MANIL. 1, 799 VAL. MAX. 8, 7 ext. 3 TERT. resurr. 22). PROP. 2, 4, 29 cymba (DRAC. Orest. 124 puppe). OV. ars 3, 809 cygnis (*i. iugo cygnorum*). met. 3, 14 antro. LIV. 45, 39, 2. VAL. MAX. 1, 1, 10 plaustro. 4, 5, 3. 5, 7 ext. 2.

c *accedit quo*: α in *aliquid* (*locutionem in aciem sim. prodire v. sub II A 2*): LVCIL. 897 (*fort. in imag.*) in lutum. RHET. Her. 4, 10, 14 in alveum. LVCR. 6, 403 Iuppiter ... in eas tum (*nubes*) -it. CIC. Tusc. 2, 9 in Academiam (3, 7 fat. 19). 4, 7 in inferiorem ambulationem. 5, 5 off. 3, 38. NEP. Alc. 6, 1 in Piraeum (QVINT. inst. 8, 6, 64). OV. fast. 6, 754 anguis -it in herbas. VAL. MAX. 1, 8, 10 in intimam sacri specus partem (PLIN. nat. 28, 147. LVCAN. 10, 19 in antrum). VITR. 9 pr. 10 in solium (CELS. 1, 3 p. 16, 27 *al.* CAPER gramm. VII 94, 19. *cf. infra l. 73*). CELS. 1, 3 p. 18, 16 in aquam (OPTAT. 4, 7 p. 113, 10 VVLG. act. 8, 38. SEDVL. carm. pasch. 3, 232 in medias discendit in aquas [*sic plurimi codd.*]. *cf.* SEN. epist. 58, 23 in idem flumen bis -imus et non -imus. 83, 5 in frigidam. CVRT. 3, 5, 2 in flumen. PLIN. nat. 25, 88 in calidam. STAT. Theb. 5, 402 in undas. IVV. 6, 522 in amnem). PETRON. 102 in scapham (SPART. Carac. 5, 8). 111. 131. VAL. FL. 6, 244 moriens -it in hastam (*i. delabitur*). ACT. Arv. a. 87 II 33 in t⟨etr⟩astylum desciderunt (a. 89 II 68). PLIN. nat. 10, 125 in situlam. 23, 63 in cupas. STAT. Theb. 10, 367 in silvas. QVINT. inst. 8, 3, 84 in equum. IVV. 3, 17 in vallem Egeriae. 6, 623 -ere iussit in caelum (*cf.* SCHOL. *ad l.*). SVET. Nero 12 in orchestram senatumque. GAIVS inst. 3, 219 ut in arborem ascenderet vel in puteum -ret (VLP. dig. 11, 3, 3, 1 VVLG. II reg. 17, 18). CAPITOL. Aur. 4, 8 in theatrum -ere vel spectaculis interesse. APVL. met. 9, 6 PS. APVL. Ascl. 6. TERT. anim. 55 nec ante ascendit in sublimiora caelorum quam -it in inferiora terrarum (adv. Prax. 30). adv. Marc. 4, 3 p. 438. adv. Prax. 16 (*in imag.*) ut facilius crederemus filium dei -isse in saeculum. ITALA exod. 19, 11. 18 (Cypr. testim. 2, 25. 3, 101) in montem [εἰς, VVLG. super] (ITIN. [Silv.] 5, 1. 9 VVLG. Ios. 18, 16 psalm. 132, 2). COMM. apol. 315 in tumulum. FILASTR. 125, 1 in infernum (VVLG. num. 16, 30. 33 psalm. 54, 16. 113, 17. 138, 8 Iob 17, 16 Bar. 3, 11 Ezech. 31, 17 Matth. 11, 23). AVSON. 445, 3 Minerva in Ithacam -it (*i. delabitur*. 468, 5). HIER. epist. 41, 4, 1. 45, 4, 1 in gehennae ignes. VVLG. exod. 15, 5 in profundum quasi lapis. Ios. 3, 16 in mare Solitudinis. iud. 7, 24 in occursum Madian (II reg. 19, 16 *saepe ibid.*). Ruth 3, 3. 6 psalm. 21, 30. 27, 1 in lacum (29, 4. 87, 5. 142, 7 prov. 1, 12 Is. 38, 18 Ezech. 26, 20. 31, 14. 16. 32, 18 *al.*). Ier. 49, 8 in voraginem. Ioh. 5, 4. 21, 9 Rom. 10, 7 *al.* PETR. CHRYS. serm. 68 p. 394ᴮ (*in imag.*) -it deus in carnem. TAB. devot. Audollent 270, 21 δεσχενδο ιν αδυτους Οσυρις. INSCR. Röm. Quartalschr. XXII (1908) p. 148 (*Romae ex catacumbis*) -entib(us) in cripta(m). in *cum abl.*: PETRON. 73 in solio (*sic trad.*) ... -imus (SCHOL. Iuv. 2, 142. *cf.* CORP. VI 579 in piscina virili -ere). ITIN. [Silv.] 2, 7 in quo *monte* -it maiestas domini (2, 5 ubi). OPTAT. 1, 10 p. 10, 15 Christi caro dum in Iordane -it et ascendit (FAVST. REI. serm. 7 p. 247, 29 in Iordanis alveo). VVLG. Is. 63, 14 animal in campo -ens. ITIN. Theod. 21 in qua petra ambo humeri eius -erunt, sicut in cera molle. DRAC. Romul. 8, 14 (*in imag.*) in Aonio -it fonte poeta. ITIN. Anton. Plac. rec. 31 -entibus nobis in via. 33 in quo theatro. *adde* 11 -it sacerdos in fluvium ... omnes -unt in fluvio. *fortasse huc pertinet* COMM. apol. 756 (*in imag.*) in quorum (*servorum*) saepe -unt sanguine diri (*i. qui eos saepe trucidant*). *nota singularia in imag.*: in *aliquem*: MANIL. 2, 108 quem denique in unum -it deus atque habitat (*de afflatu poetico*). PERS. 4, 23 ut nemo in sese temptat -ere (*i. quasi in ipsius pectoris sinus penetrare*. SCHOL. *ad l.* ut nemo intrinsecus se considerat, nemo vult sese experiri). RVFIN. hist. 4, 11, 5 qui -it in Iesum (κατελθόντα εἰς). β ad: CIC. leg. frg. 4 ad Sirim. VERG. Aen. 6, 404 ad genitorem imas Erebi -it ad umbras (LVCAN. 9, 818 STAT. Silv. 3, 3, 206 Theb. 10, 404 MART. 1, 101, 5. 11, 84, 1). 12, 649 ad vos anima ... -am. HOR. epist. 1, 7, 11 ad mare -et vates (VVLG. Ioh. 6, 16). OV. met. 10, 13 ad Styga (SEN. Phaedr. 928 ad antra Stygia). 14, 830 Irin ad Hersiliam -ere ... imperat. LIV. 9, 22, 10 ad pedes -nsum est ab Romanis (*sc. ex equis*. 22, 49, 3. 29, 2, 13). SEN. apocol. 13 ad inferos (APVL. met. 6, 17 PORPH. Hor. carm. 4, 7, 27 PROB. Verg. georg. 4, 467 HYG. astr. 2, 7 p. 43. 2, 79 p. 81, 7 *al.* HIER. epist. 39, 4, 5 interpr. Iob 17, 16. VVLG. Iob 21, 13 ad inferna. Ezech. 31, 15. 32, 27 ad infernum. Am. 9, 2 usque ad infernum. *al.* ITALA Is. 14, 15 [Cypr. epist. 59, 3] ad inferos -es in fundamenta terrae [εἰς ... εἰς, VVLG. ad infernum detraheris in profundum laci]). SIL. 17, 267 ad manes. STAT. Theb. 9, 655 ad inania vidi Tartara *cultorem* ... -ere. IVV. 10, 113 ad generum Cereris (*i. Plutonem, ad inferos*) sine caede ... pauci -unt reges. PORPH. Hor. epod. 13, 1/2 cum imbribus ad terras Iuppiter -at. FIRM. err. 12, 8 ad Endymionem Luna -it. COMM. instr. 2, 1, 22 Christus -it ad suos electos. HIER. epist. 18ᴬ, 3, 2 ad terras (18ᴬ, 8, 2. 18ᴬ, 16, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 7, 5 mor. 24, 25 SEDVL. epist. 1 p. 6, 7). 18ᴬ, 8, 3 ad Moysen. 22, 38, 3 VVLG. gen. 24, 16 ad fontem (24, 45). 37, 35 exod. 19, 25 I reg. 25, 20. psalm. 106, 26 ascendunt usque ad caelos et -unt usque ad abyssos. Ion. 1, 5. 2, 7. *al.* AVG. civ. 16, 5. γ *dativ.*: CARM. de bell. Aeg. 52 solio. SIL. 9, 529 terris. 13, 708 nocti (*i. ad inferos*). 13, 759 Erebo (STAT. Theb. 11, 464). δ *accus.* (*cf. p. 641, 56*): IVV. 14, 266 quique solet rectum -ere funem. HEGES. 3, 25, 3 alii -entes (*Casell.*, ascendentes *ed. pr. Paris*, ἐπιβαίνοντες τῶν σκαφῶν *Ios.*) navigia in lacum demergebantur. AVG. in psalm. 118 serm. 27, 7 montes -erunt pedes mei, etsi non diceret per montes vel in montes ... scalas -it, etsi non dicatur per scalas aut piscinam -it, etsi non dicatur in piscinam (= BEDA gramm. VII 270, 10). ACT. Arv. a. 219, 7 desciderunt lucum. VVLG. Iudith 10, 11 montem (ITIN. [Silv.] 3, 1. 36, 2 Burdig. p. 595 [*a. 333*]). Is. 38, 8 gradus (*cf. p. 651, 36*). SEDVL. carm. pasch. 5, 137 tartareum -erit usque profundum. ALC. AVIT. carm. 5, 629 non duce me quisquam siccum -erit aequor (*cf.* VVLG. psalm. 106, 23 *p. 645, 49*. HIST. Apoll. rec. A 28 ratem. *nota in imag.*: APVL. met. 5, 21 altum soporem -erat *maritus*. ε super: VVLG. gen. 15, 11 volucres super cadavera. exod. 19, 20 dominus super montem Sinai. Is. 34, 5 super Idumaeam. Ioh. 1, 33. RVFIN. apol. Orig. 4 p. 566 spiritus sanctus super Christum -isse perscribitur. ζ *adverb.*: VARRO rust. 3, 11, 2 quo (OV. met. 4, 380 FEST. p. 298 COLVM. 9, 5, 2 AVG. civ. 17, 11). NEP. Paus. 4, 5 huc (HOR. sat. 1, 2, 34 OV. met. 10, 21). OV. met. 4, 435 illac. HYG. Gell. 10, 16, 9 illuc (TERT. bapt. 5). SEN. nat. 5, 15, 4 illo.

d *accedunt unde et quo*: TERT. adv. Marc. 4, 7 in quod *caelum* de suo ante -erat (*bis*). 4, 36 p. 546 ab alio deo -isse Iesum ad detectionem creatoris, ad destructionem legis. ITIN. [Silv.] 2, 3 illinc denuo ad illud caput vallis -remus. PANEG. 3, 10 in terras caelo -rent. VVLG. exod. 19, 14 de monte ad populum. I reg. 9, 25 de excelso in oppidum. *nota*: FLOR. epit. 3, 10, 13 *Romani* inde (*sc. e scutis*) in iugulos gladiis -bant (*cf.* CLAVD. 26, 601 altius haud unquam toto -imus ense in iugulum Scythiae, *sc. vulnerandum*. *cf. p. 643, 82*).

e *seq. infinit. vel supinum vel* ad *cum gerundivo* (*cf. l. 49*): HOR. carm. 3, 21 -e ... promere ... vina (*cf.* PORPH. *ad l.* pro -e ut promas). ITALA gen. 11, 5 (Aug. civ. 16, 5 *al.*) -it dominus videre civitatem (κατέβη ... ἰδεῖν, VVLG. -it, ut videret). exod. 2, 5 (Ps. Prosp. prom. 1, 33) -ens ... lavari (κατέβη ... λούσασθαι, VVLG. -bat ... ut lavaretur). VVLG. IV reg. 8, 29. Luc. 17, 31 ne -at tollere illa. act. 7, 34 liberare. RVFIN. Adamant. 2, 3 salvare homines. CASSIAN. inst. 4, 27 (*in imag.*) super tectum euangelici culminis stabilitus quid -is tollere aliquid de domo tua? LIV. 3, 30, 4 *et* 10, 31, 2 *v. p. 645, 42 sq.* 45, 27, 8 per quod *os specus* oraculo utentes sciscitatum deos -unt. PROB. Verg. ecl. 6, 43 *Argonautae cum* aquatum -issent. VVLG. IV reg. 9, 16 ad visitandum Ioram. 10, 13.

2 speciatim: a *t. t. ad forum, comitia, campum sim. venire* (*opp.* redire): VAL. ANT. hist. 62 funere locato ad forum -didit (CIC. Att. 1, 18, 1 Q. CIC. pet. 2, 54 LIV. 24, 7, 3. 34, 1, 5 SEN. dial. 1, 3, 8). CIC. de orat. 2, 267 in forum -ens (Sest. 78 rep. 6, 2 Att. 2, 16, 2 LIV. 3, 18, 4. 3, 56, 2. 4, 14, 1. 5, 30, 1 ASCON. Scaur. p. 29 QVINT. decl. 325 p. 279, 16 FRONTO p. 189, 3 N. *cf.* OV. fast. 6, 397 huc [*sc. in forum*] ... matronam vidi -ere. SIDON. epist. 1, 11, 7 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 5 p. 149, 14). CIC. fat. 34 in campum (*sed alibi de petitore*: HOR. carm. 3, 1, 11 hic generosior -at in campum petitor. LIV. 7, 18, 9. 24, 7, 11. 26, 18, 6 VELL. 2, 92, 3 VAL. MAX. 7, 5, 4. 8, 15, 4. 9, 11, 6). ASCON. Mil. p. 43 ad comitia consulum creandorum (SVET. Iul. 13). PLIN. epist. 5, 9, 1 in basilicam Iuliam. SVET. Claud. 34 ad spectaculum. Vit. 15 ad rostra. SPART. Did. 4, 3 in curiam. *huc pertinere videtur*: CORP. I 1490 (= XII 4190) ad suffragia. *absolute*: CIC. Brut. 87 consules -isse. Verr. 3, 92 mane -it. Sull. 68 -ere ... cum lictoribus. Mur. 52 cum firmissimo praesidio (Phil. 8, 6 ASCON. Mil. p. 40). Phil. 2, 15 hodie non -it Antonius. 14, 14

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cum fascibus. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 1 quam certa opinione -erat. 8, 8, 11. Q. CIC. pet. 35 certis temporibus -ito. LIV. 2, 54, 8 SEN. apocol. 12 benef. 3, 27. ASCON. Corn. p. 60 consules. p. 76. PLIN. epist. 5, 13, 2. *huc fortasse referendum*: CATVLL. 112, 2 multus homo es, Naso, neque multus homo est qui -it (*sunt qui obscaeno sensu intellegant, alii emendant*).

b *de militibus exercituque, rarius de aliis, ex superiore loco in aequum proficiscentibus necnon ex interiore regionum parte ad quodlibet locum inferius situm, velut mare, flumen, litus sim., hic illic de septentrione in meridiem,* καταβαίνειν: α *absolute*: SALL. Iug. 94, 2 eademque ascendens -ensque (VEG. mil. 1, 27 in clivosis ... locis et -ere et ascendere utraque acies cogebatur). VERG. Aen. 11, 450 Tyrrhenamque manum totis -ere campis. LIV. 3, 48, 2 cum armatis -isse. 34, 30, 7. 44, 5, 1. LVCAN. 2, 392 -ens agmine. 3, 286. 7, 215 *miles* -ens ... non temere immissus campis. STAT. Theb. 4, 347 his vulgatum -ere viribus Argos (*metonymice*). 5, 145 putes agmen -ere. SIL. 16, 635 AVR. VICT. Caes. 33, 1 AMM. 24, 1, 9 VVLG. gen. 44, 26. iud. 1, 9 -entes pugnaverunt. *al.* β *accedit unde* (*cf. p. 643, 28*): CAES. civ. 3, 65, 2 cum cohortibus XII -ens ex loco superiore. SALL. Iug. 50, 2 monte. 50, 3. VERG. georg. 2, 497 Dacus ab Histro. SIL. 17, 647 Liber ab Indis. VVLG. gen. 38, 1 a fratribus suis. iud. 9, 37 populus de umbilico terrae. Iudith 6, 10. Luc. 10, 30 -bat ab Ierusalem. CLAVD. 20, 468 sunt qui per Cilices rupto -ere Tauro ... ferant. 21, 198 a primo -ens fluminis ortu ad bifidos tractus ... perstrinxit iter *Stilicho*. COMM. apol. 426 -at abinde. OROS. hist. 3, 15, 10 ab Oriente. 3, 23, 43 ex Asia maiore. CORIPP. Ioh. 2, 116 calidis ab oris. γ *accedit quo* (in, ad, *acc.*): LENT. Cic. epist. 12, 15, 7 per Amanum in Ciliciam (*sim. persaepe, ex. gr.*: LIV. 21, 44, 3 in Italiam. 25, 22, 8 ad Capuam. 26, 9, 12 Gabios. 26, 25, 4. 27, 30, 1. 28, 7, 16. 36, 10, 13. 36, 13, 2 NEP. Arist. 1, 5 CVRT. 4, 1, 15 PLIN. nat. 6, 15 SVET. Tib. 10 FLOR. epit. 3, 3, 11 TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 433, 15. ITALA gen. 46, 27 [Aug. civ. 14, 4] in Aegyptum [εἰσελθοῦσαι, VVLG. ingressae sunt in]. *alibi saepe ex. gr.*: HIER. chron. a. Abr. 361 VVLG. gen. 12, 10. 26, 2. 46, 3 num. 20, 15 deut. 10, 22 SVLP. SEV. chron. 1, 8, 2 GREG. TVR. Franc. 1, 9]. ITIN. [Silv.] 16, 5. 20, 5 VVLG. Am. 6, 2 Ioh. 2, 12 act. 8, 5. 15, 30. 16, 8 PALLAD. hist. mon. 2, 2, 6). CAES. Gall. 7, 53, 2 in aequum locum (BELL. Afr. 79, 1 Hisp. 25, 3. Alex. 60, 3 in aequum [LIV. 1, 12, 1. 7, 14, 10. 10, 14, 8. 22, 11, 11 STAT. Theb. 6, 930 SVLP. SEV. chron. 2, 21. *in imag.* SEN. benef. 2, 13, 3 STAT. Theb. 11, 398]. FRONTIN. strat. 2, 5, 18 in plana [FLOR. epit. 3, 5, 28 VVLG. iud. 1, 34 ad planiora]). BELL. Alex. 74, 3 in ... vallem (74, 4 Hisp. 28, 2). LIV. 1, 45, 7 ad Tiberim (23, 28, 6 ad Hiberum). 3, 30, 4 exercitum praedatum -isse in agros (4, 21, 6 populandi -rent in agrum. 7, 25, 13. 10, 31, 2. SIL. 15, 530 temeratis Alpibus ... in nostros -it agros). 3, 60, 9 in suum quisque locum. 10, 27, 7 -nsum in campum omnibus copiis (22, 13, 6. 23, 29, 2. 27, 33, 1. 34, 25, 4. 37, 18, 12 *al.* LVCAN. 4, 703 campum miles -at in aequum. 7, 237 in planos ... campos. TAC. hist. 3, 63 VVLG. Iudith 2, 17). LIV. 23, 15, 1 ad mare (28, 5, 2. 45, 34, 7 PLIN. nat. 7, 26. VVLG. psalm. 106, 23 -unt mare in navibus [εἰς τὴν θάλασσαν. *sed cf. p. 644, 39*]. *adde* OV. epist. 17, 97 in altum). LIV. 24, 12, 4 ad lacum Averni. 35, 30, 11 in patentes vias. 44, 45, 12 ad flumen (PLIN. nat. 6, 39 ad Cyrum amnem. 8, 2). VAL. MAX. 2, 2, 4 ad quorum *hostium* colloquium -bant. VELL. 2, 120, 3 ad inferiora hiberna. CVRT. 4, 7, 9 ad Mareotin paludem. 7, 11, 27 in castra (AMM. 31, 11, 6 per idem flumen ad Martis castra. VVLG. iud. 7, 9. 11. I reg. 26, 6). PS. QVINT. decl. 12, 12 nec impetus irae meae in digitos -it. FRONTIN. strat. 2, 4, 6 in terga hostium. TAC. hist. 3, 69 circa lacum Fundani -entibus. 4, 56 in coloniam. SVET. Aug. 16 ad latus. FLOR. epit. 3, 20, 4 ad imas eius *montis* -ere radices. ITIN. [Silv.] 7, 7. AVIEN. ora 145 in marinos iam locos -ere fugacem gentem. HIER. chron. a. Abr. 238 in Mesopotamiam. VVLG. Ios. 15, 10. 16, 3 ad occidentem. 18, 18 in planitiem. iud. 15, 11 -erunt ergo tria milia virorum de Iuda, ad specum silicis Etam. *al.* I reg. 13, 20 *al.* II reg. 5, 17 in praesidium. 11, 9 ad domum suam (11, 10 in domum. *al.*). IV reg. 2, 2 I par. 11, 15 act. 18, 22 *persaepe*. CLAVD. 26, 601 *v. p. 644, 54*. PAVL. MED. vita Ambr. 27 ad Tusciam usque -it (*i. in austrum versus*). PALLAD. hist. mon. 2, 6 ne compellar -ere ad civitatem seu ad vicos ... iterumque -ere et reverti ... occasionem ... -endi et ascendendi. ACT. Petr. 3 in portum. 5 -it Caesaream et ... ascendit navem. *nota* ad *personas*: CVRT. 4, 6, 3 ad se. 8, 10, 33 ad regem (VVLG. III Esdr. 1, 29). RVF. FEST. 25 in Persas -bat agminibus. VVLG. I reg. 10, 8 II reg. 23, 21 IV reg. 1, 15 I Macc. 10, 71 II Macc. 11, 29 act. 10, 21 *saepe.* δ *accedunt unde et quo*: CAES. civ. 3, 98, 1 ex superioribus locis in planitiem. LIV. 3, 7, 5 ab Tusculana in Albanam vallem 7, 29, 6 inde ... in planitiem. 21, 37, 6 inde ad planum -nsum. act. 12, 15 a Iudaea in Caesaream. ITIN. Anton. Plac. rec. A 17 de monte in vallem.

c *sensu obscaeno*: VARRO rust. 2, 7, 9 cum eum (*sc. equum*) ... coegisset matrem inire, cum -enti (*sc. post admissuram*) dempsisset ab oculis, ille ... interfecit *aurigam*. *aliter*: VERG. georg. 2, 326 pater omnipotens ... Aether coniugis in gremium laetae -it (*cf.* TERT. nat. 2, 12 Caelum -it ad sponsam aut Terra ascendit ad sponsum [*nisi ad p. 644, 20 referre malis*]). IVV. 11, 164 *ut* ad terram tremula -ant clune puellae (*saltantes*).

B *de rebus (saepe personatis vel in imagine) i. q. delabi, decidere, demitti, dependere, mergi, deduci sim.*: **1** *generatim*: **a** *absolute*: LVCR. 6, 438 turbo. LABER. mim. 20 mammae mihi -diderant. VITR. 8, 6, 13 lucerna accensa demittatur, quae si permanserit ardens sine periculo -etur. CELS. 2, 8 si sanguis et strigmenta -unt. 2, 17 salsus et calidus sucus. 5, 28, 13. 19. 7, 4 umor. 7, 12, 3. 7, 15 sub osse -ere (*sc. venas, ut videtur*). 7, 18 testiculus (PLIN. nat. 32, 108). 7, 20. 21. 27. 8, 1. 2 *saepe*. SEN. dial. 8, 5, 5 gravia ... -erint, evolaverint levia. epist. 5, 3 (*in imag.*) non habeamus argentum, in quo solidi auri caelatura -erit (*i. ut celetur corrumpaturque*). nat. 2, 9, 3 discus. 2, 13, 1 non -it ignis, sed praecipitatur et deducitur (7, 21, 2. 7, 22, 2 COMM. apol. 1006 LVCIF. Athan. 1, 18 p. 98, 15). 3, 25, 5. 6, 23, 4 spiritus (*i. aer*). 7, 14, 2 moles. COLVM. 6, 19, 2 -entibus per foramina regulis. LVCAN. 6, 383 aratrum. 6, 714 animam (*sc. in Orcum*). PETRON. 134 lunae -it imago (EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934C -entem *lunam*). PLIN. nat. 2, 164. 17, 118. 19, 66 -entibus *cucuminibus in aquam*. 31, 48 ferramenta (*in terram*). VAL. FL. 1, 686 zephyros. 3, 575 noctem. 7, 25 grataque iam fessis -unt flamina remis. 7, 55. 8, 332 *ratis*. SIL. 13, 529. STAT. silv. 5, 5, 41 umbris. Theb. 7, 115 nutare solum aut veteres -ere silvas ... vidisse putant. 9, 262 galeasque vetant -ere cristae. QVINT. inst. 11, 3, 95 quanto priores *digiti* -erunt. IVV. 10, 58 statuae. VLP. dig. 39, 3, 1, 18 *aqua* per fundum vicini. ITALA deut. 32, 2 (Lugd., Verec. in cant. 2, 2 *al.*) -ant, sicut ros, verba mea (καταβήτω, VVLG. fluat). Iob 36, 16 (Hier. interpr. Iob codd. β μ) -it mensa (κατέβη, VVLG. *aliter*). Matth. 7, 25 (Lact. inst. 4, 10, 10 *al. et* VVLG.) pluvia (HIER. in Is. 30, 25 DRAC. laud. dei 3, 25 GREG. TVR. Franc. 3, 13). PS. APVL. Ascl. 32 (*in imag.*) usque ad humanum ... animal sensus divinitatis -endo pervenit. OPTAT. 4, 7 p. 113, 17 spiritale oleum. EXPOS. mundi 53 Dyrrachium ... a deo mari mersa ... -it. VVLG. exod. 33, 9 columna nubis. Is. 38, 8 per quas *lineas* -erat *umbra solis* in horologio. Iac. 3, 15 non est ... sapientia desursum -ens, sed terrena. VINDIC. gyn. p. 432g sanguis per fronte (432 l). med. 9 PETR. CHRYS. serm. 120 p. 527A. 128 p. 554B. ORIBAS. syn. 1, 12 reuma. VEN. FORT. carm. 5, 6, 8 (*in imag.*) nec evagari propter -entes versus (5, 6, 9). CORP. III 7756 numen aquilae descidisse (*sic*). *nota*: SEN. epist. 36, 11 nihil in hoc mundo extingui, sed vicibus -ere (*i. ut ex conspectu dispareat*) ac surgere.

b *accedit unde*: de: VARRO rust. 1, 54, 1 *uva* prius debet -ere de vite. PS. APVL. Ascl. 2 quidquid de alto -it. HEGES. 4, 18, 38 de caelo -it ignis (VVLG. IV reg. 1, 10. 12. 14 II par. 7, 1. 3 II Macc. 2, 10 Luc. 9, 54 apoc. 13, 13 *al.* *adde*: VVLG. Is. 55, 10 nix de caelo. AVG. civ. 20, 17 de caelo -ere ista civitas dicitur. ITIN. Anton. Plac. rec. A 39). VVLG. Ier. 13, 18 de capite vestro corona gloriae vestrae. AVG. civ. 10, 7. *adde*: SEN. nat. 2, 13, 4 hinc (*sc. de aethere*) -ere non potest *ignis*. ab: MANIL. 3, 478 -unt noctes a sidere brumae. 3, 662 (*in imag. et metonymice*) Liber gravida -it plenus ab ulmo. VITR. 10, 2, 4 ab summo ... funis -at et redeat ad suculum (PETRON. 102 a quorum regione funis -it). 10, 403 ab arbore ficus. PLIN. nat. 11, 178 a cerebro medulla -ente. ARNOB. nat. 2, 51 animas sede ab supera ... -ere. CHIRON 17 quae *venae* -unt ab angulis (26. 564). VVLG. Mich. 1, 12 (*in imag.*) malum a domino. RVFIN. hist. mon. 3 p. 407C *pelle* a collo post tergum ... -ente. *adde*: SEN. nat. 7, 1, 6 ipsum ab illis fluens lumen et calor inde -ens. ex: PAVL. FEST. p. 13 ex omni tecto pluvia -it. CELS. 5, 28, 12 ex quo *sinu pus* -at. IVV. 11, 27 (*in imag.*) e caelo -it γνῶθι σεαυτόν. *ablat.*: VERG. Aen. 4, 491 *v. p. 643, 27*. SEN. apocol. 4 aurea formoso -unt saecula filo ... mollia contorto -unt stamina fuso. COLVM. 10, 170 (*in imag.*) *plantae* montibus. PLIN. nat. 18, 357 nebulae montibus -entes aut caelo cadentes (VAL. FL. 3, 652 montibus auster). CLAVD. rapt. Pros. 2 pr. 21 ardua nudato -it populus Haemo (*sc. cantu Orphei*).

c *accedit quo*: in: VARRO rust. 1, 54, 2 quae *uva* in piscinam in amphoram ... -at, alia quae in arcam escendat. CIC. Tusc. 5, 75 (*in imag.*) beatam vitam in Phalaridis taurum -uram (5, 87). LVCR. 6, 732 in campos ... -ere ningues. OV. met. 1, 95 (*in imag.*) nondum caesa suis ... montibus in liquidas pinus -erat undas. 11, 517 inque fretum ... -ere caelum. 11, 532. MANIL. 1, 152 in tenues -it spiritus auras. 2, 461 (*in imag.*) Virginis in propriam -unt ilia sortem. PAVL. FEST. p. 360 sanguis in crura (CELS. 7, 19). CELS. 2, 8 suppuratio -it in crura. *ibid.* liquor ... in intestina (4, 1). 4, 6. SEN. Herc. O. 468 in terras ... luna (*cf. p. 644, 21*). nat. 2, 17 in aquam fervens massa. 3, 7 humor ... in inferiora. LVCAN. 3, 630 ratis ... -it in undas (PLIN. nat. 3, 128 Argo navis flumine in mare -it. SIL. 15, 152 classis in aequor. AVIEN. Arat. 768 *puppis* -it in aequora. 1253). 3, 724 (*in imag.*) qua iam non medius -it in ilia venter. PLIN. nat. 2, 146 fulmen ... -it in terram. 9, 94 (*in imag.*) *voluptatem* -ere in duo sensu carentia. 16, 74 (*in imag.*) -unt et in plana cornus ... fagus, carpinus. 26, 2 *lichenam* -entem vero et in colla pectusque. STAT. silv. 2, 3, 59 *arbor* -at (*i. dependeat*) in imos ... lacus. Theb. 1, 134 cervix -it in armos. 9, 279 ensis -it in undas. 10, 124 (*in imag.*) inque oculos penitus -it *Somnus*. 11, 195 Rhodope (*i. glacies Rhodopes*) -it in amnes. PLIN. epist. 6, 20, 11 nubes -ere in terras. MART. 1, 49, 27 vicina in ipsum silva -et focum. TERT. nat. 2, 4 (*in imag.*) sursum mens ascendere debuit de statu mundi, non in incerta -ere.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pudic. 6 (*in imag.*) sermo dei -it in carcerem. FILASTR. 29, 5 -it Intellectus in mundum salutis causa hominum (*res personata*). VVLG. Iob 37, 6 ut *nix* -at in terram. psalm. 7, 17 (*in imag.*) in verticem ipsius iniquitas eius -et. 71, 6 pluvia in vellus. prov. 5, 5 (*in imag. et metonymice*) pedes eius -unt in mortem, sap. 11, 23 *al.* AVG. civ. 11, 27 *corpora* vel exsiliunt in superna vel in ima -unt vel librantur in mediis. FACVND. defens. 4, 2 p. 621^{C} (*in imag.*) rugae vero in altitudinem corporis -unt. *nota* in *c. abl.*: VITA Caes. Arel. 1, 51 ut nullus liquor in terra vel in linteo -ret. ad: VITR. 10, 2, 1 *funis* -it ad inferiorem *orbiculum* (10, 2, 9). CELS. 1, 4 ne ad cervices aqua -at. 4, 1. 6, 11 ad uvam ... -unt ulcera. 5, 26, 11 dolor ad inguina ... -it (CAEL. AVR. acut. 2, 19, 121 dolor ad inferiora). 5, 28, 14. 6, 18, 2. 7, 26, 2. 8, 4 umor ad membranam. SEN. nat. 3, 25, 6 ad aequilibrium aquae -unt. SIL. 8, 145 ad vos ... -et corporis umbra. PORPH. Hor. carm. 3, 13, 9/10 per quam *opacitatem* dicit calorem canicularium dierum ad eum non -ere. FIRM. err. 24, 5 verbum dei (*i. Christus*) -it ad terram (INSCR. christ. Rossi II p. 78, 3 lux arcana, dei verbum ... ad nos -it). VEG. mil. 4, 21 *sambuca* ut -at ad murum. VVLG. Sirach 35, 18 lacrimae viduae ad maxillam. EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 957^{B} ad plana -at *pila*. ITIN. Anton. Plac. rec. A 7 gradi -unt usque ad aquam. *al.* super: PRISCILL. Oros. 157, 15 velut ros eloquium tuum ut super eos -at expectent. GREG. TVR. Franc. 3, 28 fulgora ... super eos -unt. *nota* super *c. abl.*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 9 super his locis -it ros, sicut pluvia. 15 super qua provincia ... nubes obscura -it. *seq. ablat. loci*: VERG. Aen. 5, 683 (*in imag.*) toto -it corpore *navis* pestis (*i. flamma*). STAT. Theb. 3, 57 qualis *clamor* bello supremus apertis urbibus aut pelago iam -ente (*i. dum mergitur*) carina.

d *accedunt unde et quo*: LVCR. 6, 427 ut interdum tamquam demissa columna in mare de caelo -at *prester*. MANIL. 4, 817 ut genus in terram caelo -it ab alto. GERM. frg. 3, 15 rara Sagittifero -it pluvia terris. CELS. 4, 1 iter urinae ... a cervice huius -it ad colem. 6, 8, 2 spiritus a naribus ad fauces. SEN. nat. 2, 19 ut ex aethere aliqua vis in inferiora -at. COLVM. 8, 15, 3 e litore -atur in aquam. PLIN. nat. 37, 180 (*in imag.*) ab oris gemmae ad radicem usque albo -ente. STAT. Theb. 11, 89 horrendus ab astris -it vos usque fragor (*i. tonitruus*). FLOR. epit. 2, 6, 9 Punici belli vis ... in Italiam ab illis ... nivibus velut caelo missa -it (*metonymice de Hannibale*). PAVL. dig. 39, 3, 2, 4 ex qua *fossa* ad inferiorem fundum aqua -it. TERT. bapt. 8 sanctissimus spiritus super emundata ... corpora ... a patre -it. COMM. instr. 2, 3, 1 de caelo -it civitas in anastase prima. AMBR. obit. Valent. 7 *in barbam sacerdotalem* de capite -it unguentum. VVLG. act. 8, 26 quae *via* -it ab Ierusalem in Gazam. MART. CAP. 3, 273 (*in imag.*) virgula a sinistra parte in dexteram ascendente ... a sinistra ad dexteram -ens (*de nota acuti et gravis accentus*). *nota*: APON. 7 p. 120 *corona* super Christum a capite dei in columbae specie in Iordane -it.

e *seq. infinit.*: INSCR. christ. Rossi II p. 145, 7 (*in imag.*) vox arcana patris ... -it terras luce replere sua.

2 ***speciatim***: **a** *in agricultura de herbarum sim. insertione, plantatione*: CATO agr. 45, 2 si parum -et *talea*, malleo ... adigito. COLVM. 11, 3, 62 soli duritia non patitur in altum -ere *rapae semina*. PLIN. nat. 16, 127 aesculus quantum corpore eminet, tantum radice -it (16, 129 non altius -ere radices. 21, 61). 17, 102 decisus -at in rimam calamus. 17, 106 fastigatio levi -at cuneo, tribus non ampliore digitis. 17, 154 dodrantales ... seruntur sic, ut -ant quae proxima arbori fuerint, duo oculi extra terram emineant. 19, 98 ut quae -at ad tria cubita. **b** *de vocis sim. demissione*: CIC. de orat. 3, 227 est item contra quiddam in remissione gravissimum quoque tamquam sonorum gradibus -itur. NIGID. Gell. 13, 26, 1 in casu vocandi summo tono est prima, deinde gradatim -unt. SEN. contr. 1 praef. 16 non illam *vocem* per gradus paulatim ab imo ad summum perducere, non rursus a summa contentione paribus intervallis -ere. SEN. epist. 15, 8 modesta *vox* ... -at, non decidat. QVINT. inst. 9, 4, 92 acres quae ex brevibus ad longas insurgunt, lēviores quae a longis in breves -unt. 11, 3, 65 *vox* attollitur autem concitatis affectibus, compositis -it ... altius vel inferius. **c** *de siderum, solis sim. occasu*: VERG. georg. 4, 335 eadem sidus fugiens ubi piscis aquosi ... caelo -it in undas. MANIL. 1, 687 per obliquum -ens tangit Olorem. 2, 849 quae pars occasus infra est imumque sub orbem -it. 3, 370 e medio praeceps -erit orbe inferiora petens. SEN. Herc. O. 1584 ante -et glacialis ursae sidus. nat. 1 praef. 12. 1, 3, 11 illo *sole* enim -ente altior est *arcus*, alto depressior. 1, 8, 2 numquam terra tenus -et arcus. 7, 17, 3. 7, 21, 4 huc itaque -it *cometes*. epist. 88, 26 -unt et allevantur ac speciem interdum stantium praebent *caelestia*. LVCAN. 8, 178 quidquid -et ab arbore summa Arctophylax. 9, 535 lentos -ere Pisces. PLIN. nat. 2, 65 subire eas *stellas* aut -ere per profundum aeris. 2, 67 haec erit latitudinum ratio ad austrum -entium *stellarum* aut ad aquilonem subeuntium (2, 71 ab exortu vespertino latitudo -itur parcius ... cum et altitudo -itur. 2, 76 *ter*). STAT. silv. 1, 6, 86. AVIEN. Arat. 650 imus ut australi -it circulus axe (MART. CAP. 8, 849 solaris ... circulus ... aut evehitur aut -it). 989 -it sol (RVFIN. hist. mon. 9 p. 424^{B} MART. CAP. 8, 820). 1030. 1253.

d *in re medica*: *de cibis, liquoribus sumendis*: HOR. epod. 2, 53 non Afra avis -at in ventrem meum. SEN. epist. 108, 15 nec enim cibi (*sc. ostrea et boleta*), sed oblectamenta sunt ad edendum saturos cogentia ... facile -ura, facile reditura. SIL. 14, 599 -ere fauces abnuerant siccae inosorum alimenta ciborum. SER. SAMM. 273 nec tamen in stomachum -at gutta patentem. MACR. sat. 7, 6, 3 cum *vinum frigidum* non tale -at, sed admixtum calidis concalescat. 7, 6, 6 -it *vinum* in viscera. 7, 7, 18 -it quod mustum grave est (*seq.* in intestina delabitur). VINDIC. med. 2 materies -ens per quosdam viarum meatus *corporis*. CYPR. GALL. exod. 633 septima quaque die nullum -ere victum. *angustiore sensu de deiectione alvi, purgatione corporis*: CELS. 1, 6 quae *olera* celeriter -unt. 2, 4. 7 non -it alvus. 4, 22 simul quaedam carnosa -unt (*ibid.* deicere) 4, 25 pituitae. 5, 26, 13 sanguinis pars per vulnus, pars per naturale -it. 5, 26, 19 ex ipso vulnere urina -it. 5, 26, 31. PLIN. nat. 23, 51 si cibus non -at. *adde*: CELS. 2, 3 lumbricos ... -isse nihil nocet. **e** *de telis infixis, necnon de vulneribus praecipue telis inflictis* (*cf. p. 644, 53*): OV. epist. 15, 276 non mea sunt summā leviter districta sagittā pectora; -it vulnus ad ossa meum (*in imagine de amore*). met. 3, 67 totum -it in ilia ferrum. LIV. 1, 41, 5 ferrum haud alte in corpus -isse. CELS. 5, 26, 35 si vel praefractus est *surculus* vel altius -it ... medicamento evocandus est. LVCAN. 1, 31 nulli penitus -ere ferro contigit: alta sedent civilis vulnera dextrae (*bello civili*). 6, 216 harundo ... in caput atque oculi laevum -it in orbem. SIL. 16, 543. STAT. Theb. 11, 53 subitum obliquo -it ab aëre vulnus. 12, 340 quanto -it vulnus hiatu. PS. QVINT. decl. 8, 19 (*in imag.*) *telum* leviter paulatimque -ens. 10, 8 SYMPH. 212 missaque -ens nullo mittente revertor (*i. sagitta*). HIL. trin. 10, 23 quamvis aut ictus incideret aut vulnus -ret. DRAC. laud. dei 1, 282 (*metonymice*) ne Massyla fames (*i. canes*) duros -at in armos *apri*. *adde*: CELS. 5, 26, 31 specillumque demissum -it aut in latus aut deorsum. **f** *de regionibus, montibus sim., i. q. porrigi, procurrere, attingere, patere sim.*: OV. fast. 3, 835 Caelius ex alto qua mons -it in aequum. MELA 1, 10 ora eius cum alveo Nili amnis ripis -it in pelagus. PETRON. 122, 145 ubi ... -unt rupes et se patiuntur adiri. PLIN. nat. 6, 142 Arabia ... a monte Amano e regione Ciliciae Commagenesque -it. VAL. FL. 1, 538 quae *regio* ... aequor ad Helles ... -it ab Euro. SIL. 8, 396 monte nivoso -ens Atina. PLIN. epist. 5, 6, 8 (*in imag.*) inde caeduae silvae cum ipso monte -unt. 8, 20, 6 in speciem carinae humili radice -unt. VVLG. num. 34, 11 de Sephama -ent termini in Rebla. MART. CAP. 6, 636 post Alpium montes ... incohat ac -it Italia. *huc pertinere videtur*: PLIN. nat. 31, 47 nec amplius puteum fodiunt coria terrae observantes, ut a nigra *terra* -at ordo supra dictus. **g** *i. q. subsidere*: SEN. epist. 79, 2 montis altitudo -it. PLIN. epist. 10, 39, 1 ingentibus enim rimis -it et hiat theatrum. VVLG. psalm. 103, 8 ascendunt montes et -unt campi *eqs.* **h** *de aquis, fluminibus*: *i. q. defluere, delabi*: SEN. nat. 4, 2, 22 -enti Nilo (4, 2, 23 MELA 1, 50. 53. OROS. hist. 1, 2, 30 *Nilum* ad sinistram ad Aegyptum -ere). CVRT. 9, 9, 10 intumescens mare et in campos -ere superfusum. MELA 2, 7 Asiaces. 3, 15. 39 ex Ceraunis montibus uno alveo -it. 3, 40. 69. 77. LVCAN. 3, 207 rectis -ens Marsya ripis. 6, 77 Thybris in mare -it (SIL. 1, 607). PLIN. nat. 6, 38. VAL. FL. 8, 219 in freta ... Hister -it. SIL. 8, 179. 13, 573 STAT. Theb. 7, 427. 8, 465. 9, 525 ab infestis -unt aequora saxis. PORPH. Hor. carm. 1, 29, 10 ut flumina in montes revertantur, unde alioquin -unt. ITIN. Alex. 8 EPIPHAN. Hier. epist. 51, 5, 5. EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 897^{A} *fluvii* ex superiore meridie -unt. ITIN. Anton. Plac. rec. A 7. *i. q. decrescere*: LVCAN. 5, 338 non magis ablatis umquam -erit aequor quam nunc crescit aquis. PLIN. nat. 31, 57 si longiore tractu veniet *aquae ductus*, subeat crebro -atque, ne libramenta pereant. **i** *de vestibus, capillis i. q. delabi, demitti*: CVRT. 6, 5, 27 sinus vestis (*i. sinuosa vestis*) ... infra genua -it. LVCAN. 2, 375 intonsos rigidam in frontem -ere canos passus erat. PETRON. 18 -entes ab aure capillos. SIL. 6, 427 horrida cano vertice -ens ... caesaries. STAT. Theb. 10, 644 vestes. QVINT. inst. 11, 3, 139 ut purpureae recte -ant. PLIN. epist. 4, 11, 9 stola.

II ***translate*** *et* ***in imagine,*** *notione quadam deorsum movendi saepe sublatente*: **A** ***de animantibus***: **1** *de progressu*: **a** *orationis, argumenti, narrationis i. q. transire ad*: VARRO ling. 5, 75 a summa parte ad infimam -am. SEN. contr. 1, 8, 1 sic -it in narrationem. 10, 4, 16 ad argumenta. CELS. 3, 5 nunc ad singulas earum species -am. QVINT. inst. 7, 3, 2 a qualitate ad finitionem -itur. 9, 2, 23 ad aliquid quod sit leve ... -imus. 9, 3, 55 priusquam ad aliud -at, in prioribus resistit. TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506 de superiore sensu -unt. PORPH. Hor. epist. 1, 3, 29 apte ab ipsa laude philosophiae -it ad inhibendum eius iracundiam. DIOM gramm. I 448, 13. FORTVN. rhet. 1, 29 p. 102 ad alteram partem. *al.* DON. Ter. Hec. 198 ad argumentum. SCHOL. Hor. Vind. ars 22. THEOD. PRISC. log. 39 ad chronica. gyn. 28. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 22 p. 67, 4 ut ascendentes alicubi consistamus, non est dubium, quin -entes ... consistamus. 1, 25 p. 76, 3 a magis generibus usque ad magis species -amus. *sic saepe in dialectica, gr.* κατιέναι. NOVELL. Iust. 59, 2 sicut -entes (ὑποκατιόντες) dicemus. *huc referri potest*: BOETH. mus. 1, 33 p. 223, 4 qui *lector* ad interiorem scientiam posteriore tractatione -it. *nota impersonaliter*: RHET. Her. 4, 24, 25

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gradatio est, in qua non ante ad consequens verbum -itur quam ad superiora conscensum est. **b** *temporis*: Varro rust. 2, 1, 3 necesse est humanae vitae ab summa memoria gradatim -isse ad hanc aetatem. 2, 1, 4 ex hac vita in secundam -isse pastoriciam. 2, 1, 5 tertio denique gradu a vita pastorali ad agriculturam -erunt ... et quo -erant, ibi processerant longe. *huc traxerim*: Ov. met. 11, 754 sunt si -ere ad ipsum (*sc. Aesacum*) ordine perpetuo quaeris, sunt huius origo Ilus et Asaracus *eqs.*

2 *i. q. in pugnam, certamen prodire, ad bellum proficisci sim. (cf. p. 645,7); persaepe in imag., vi praepositionis plerumque infracta*: Rhet. Her. 4, 3, 4 in artis curriculum (*seq.* in stadium rhetoricae prodire). 4, 42, 54 in magnam -at vitae dimicationem. Bell. Hisp. 18, 6 ad dimicandum (24, 2. 26, 6 Val. Max. 2, 6, 2. 2, 7, 6. 7, 4 ext. 2). ad (in) certamen: Cic. Tusc. 2, 12 Liv. 7, 14, 6. Val. Max. 8, 7 ext. 2 in certamen. ext. 13. 9, 2 ext. 7 Plin. nat. 21, 7. 35, 65 Qvint. decl. 317 p. 246, 6 Hyg. fab. 91 p. 87, 15. 273 p. 146, 16 Vvlg. I reg. 17, 8. in aciem: Liv. 8, 8, 1. 9, 14, 7. 10, 19, 12. 10, 27, 2. 10, 28, 14. 23, 40, 9. 24, 8, 1. 24, 17, 8. 27, 41, 5. 28, 33, 8. 29, 29, 9. 30, 8, 4. 31, 36, 4. 33, 18, 8. 37, 37, 8. 39, 2, 8 frg. 22 Val. Max. 3, 2, 3. 24. 3, 7 ext. 8. 6, 4, 5. 9, 3, 1 Sen. epist. 8, 5, 1 Qvint. decl. 367 p. 402, 24 Frontin. strat. 1, 11, 11 Svet. Aug. 96 Ivst. 14, 3, 1 Svlp. Sev. chron. 2, 21, 7. Pomp. Trog. Iust. 38, 8, 1 in Romana bella (Ivst. 15, 4, 21. *adde* 15, 1, 2 in periculum belli). Sen. dial. 1, 4, 2 ad Olympia (Svet. Nero 53). ad (in) pugnam (proelium): Sen. epist. 13, 2 Frontin. strat. 2, 1, 10. 11. 2, 5, 41 Val. Fl. 3, 518 Sil. 9, 303. Ivv. 7, 173 (*in imag.*) ad pugnam qui rhetorica -it ab umbra. Ps. Tert. haer. 1 p. 213 ad daemonem se -isse. Ivst. 21, 2, 5 Vvlg. I reg. 23, 8. 26, 10. 29, 4. 30, 24. Svlp. Sev. chron. 2, 21, 2 in conflictum. 2, 21, 6. 2, 25, 1. *adde* 2, 38, 5 in conspectum pugnae. Lvcan. 5, 67 in ancipites metuit -ere Martes. Petron. 14 in ambiguam litem. Qvint. decl. 345 p. 361, 17 in hanc contentionem. Hier. in Zach. 3, 12 p. 897 ad agonem. *nota absolute*: Cic. Verr. 3, 177 (*in imag.*) placet mihi ista defensio, -o ... aequum certamen proponitur. Sil. 4, 5 -isse ducem. Stat. Theb. 7, 248 Pelopis -ere totas audimus gentes (*potest etiam ad I A 2 b trahi*).

3 *i. q. se demittere, se conferre, procedere, submitti, se accomodare, persaepe pertinet ad aliquid indignum, molestum, nefas*:
a ad (in), *rem incorpoream (vel cum adv. loc.), bis* ad *aliquem*: Rhet. Her. 4, 9, 13 ad infimum. 4, 30, 41 in integram defensionem. Cic. Quinct. 51 *viri boni* pedetemptim istuc -unt. div. in Caec. 1 ad accusandum (Verr. 4, 6 Cluent. 10 Mur. 60 Sest. 89 Cael. 2 Qvint. inst. 4, 1, 49. 9, 2, 17 Ps. Ascon. div. in Caec. p. 97). Verr. 2, 97 quo ego vellem -uros pollicebantur. 4, 3. Tull. 5 ad male dicendum. Mur. 56 ad inimicitias. inv. 1, 3 ad ius sine vi. 2, 174 ad condicionem (Cael. Cic. epist. 8, 8, 9. Frontin. strat. 2, 10, 1 ad condiciones imperatoris. Svet. diff. p. 276 R. Phoebad. c. Arrian. 1).
Cic. de orat. 1, 252 ad iuris civilis perdiscendi occupationem. 2, 22 ad omnem animi remissionem ludumque (rep. 1, 67). rep. 1, 11 ad rationes civitatis. Lael. 64 ad quas *calamitatum societates*. Att. 8, 1, 3 invitus in eam causam -o (Liv. 36, 7, 6. Qvint. decl. 268 p. 95, 20 ad hanc causam. 291 p. 161, 25 Tac. hist. 3, 4 Clavd. Don. Aen. 1, 349).
Cic. Att. 7, 9, 3 si ille eo -at. 9, 18, 3 Cael. Cic. epist. 8, 11, 1 Pollio Cic. epist. 10, 33, 4. Brvt. Cic. epist. 11, 1, 3 ad novissima auxilia (Caes. civ. 3, 9, 3 ad extremum auxilium. Liv 23, 14, 3). Caes. Gall. 5, 29, 5 ad eiusmodi consilium. 6, 16, 5 ad innocentium supplicia. 7, 33, 1 ad vim atque arma. 7, 78, 1 ad Critognati sententiam. civ. 1, 5, 3 ad illud extremum atque ultimum senatus consultum, quo nisi paene in ipso urbis incendio ... ante -nsum (Vlp. dig. 7, 5, 11 ad senatus consultum). 1, 9, 5 ad omnia se -ere paratum. 1, 81, 5. 3, 83, 1 ad ... verborum contumelias. Verg. Aen. 5, 782 preces -ere in omnes (Sen. Phaedr. 669 ad preces). Hor. epist. 1, 9, 11 frontis ad urbanae -i praemia. 1, 20, 1 fuge quo -ere gestis. Liv. 1, 19, 5 ad animos. 1, 43, 11 nec fere umquam infra ita -rent, ut ad infimos pervenirent. Val. Max. 9, 15, 4 in centumvirale iudicium (Qvint. decl. 267 p. 89, 3. 310 p. 219, 19 Vlp. dig. 43, 33, 1, 2). Cels. 1 praef. p. 12, 14 a communibus ad quaedam propria -unt. Sen. benef. 2, 21, 2 in amicitiam. 4, 12, 1 ad haec verba. 4, 20, 2 in detrimenta. 5, 12, 1 in quas *difficultates*. dial. 2, 3, 1. 5, 1, 2. 5, 15, 4 nat. 4 praef. 13. 6, 5, 2 in deorum secreta (*fere i. inquirere*). epist. 8, 6 ad vadimonium. 17, 2 in minima. 18, 11. 22, 4. 48, 11 ad grammaticorum elementa. 88, 42 ad syllabarum distinctiones. 117, 6. 120, 2 in sordida usque. 123, 14 in voluptates. Colvm. 3, 21, 4 pater familiae libentius ad spectaculum rei suae -it. Plin. nat. praef. 6 maiorem te sciebam quam ut -urum huc putarem. Mart. 1, 51, 1 a magnis ad te -ere tauris *leones*. 9, 64, 1 Herculis in magni vultus -ere Caesar dignatus. Qvint. inst. 1, 2, 27 ad intellectum audientis. 1, 4, 7. 33. 1, 12, 14. 2, 3, 4 ad minora. 4, 2, 15. 5, 6, 2. 7, 1, 23. 8, 2, 24. 9, 4, 23. 10, 1, 63 in amores. 10, 3, 12 *al.* decl. 257 p. 30, 21. 301 p. 189, 14 *al.* *huc traham*: Tac. ann. 15, 50 praefectum in partes -isse. Plin. epist. 10, 31, 1 ad meas curas. paneg. 61 quantoque propius ad magnitudinem tuam ascenderint, tantum etiam a sua -isse videantur. 85. Svet. Vesp. 4. diff. p. 283 ad deprecandum. Papin. dig. 19, 5, 1 ad actionem (Marcell. dig. 4, 1, 7, 1 Svlp. Vict. rhet. 54 p. 347). Vlp. dig. 4, 6, 26, 9 ad clausulam. Pavl. dig. 38, 10, 10, 15 ad singulas personas gradu. Marcell. dig. 32, 69 ad definitionem. Apvl. Socr. p. 137. Tert. adv. Marc. 4, 8 p. 409 in aliena (4, 29. 5, 14). adv. Prax. 16 ad humana semper colloquia. Paneg. 12, 29 -nsum ... ad sanguinem feminarum et in sexum *muliebrem* saevitum. Vopisc. quatt. tyr. 1, 2 num ad istam descriptionem curamque -it? Ivst. 21, 5, 3 in sordidum genus vitae. Mar. Victorin. rhet. 1, 4 p. 169. 1, 5 p. 171 Avr. Vict. Caes. 39, 48 Hil. trin. 5, 12. 10, 8 c. Const. 23. Filastr. 115, 4 in praecipitium mortis perpetuae -unt (137, 1). Avson. 338, 2 si huc quoque -eris (*fere i. in huiusmodi opus incubueris*). Schol. Hor. Vind. ars 22 Hier. c. Ioh. 1. Avg. civ. 7, 4 ad istorum humilia opera. 7, 14 ad lactandos ... pueros ... Iovem -ere voluisse (*potest etiam ad 1 A 1 c referri*). Zacch. 1 praef. Cael. Avr. acut. 2, 37, 211. 217. Sidon. epist. 6, 2, 3 in concordiae statum promptius -nsum est. Pomer. 2, 5, 2 in vitia (*opp.* evadere in sublimitatem virtutis). Cassiod. var. 8, 24, 6 ad mortalium errores et humilia vota. Cod. Iust. 12, 49 (50), 10 pr. nulla adiutoribus ad chartulariorum sollicitudinem (*i. munus*) ... -endi danda licentia. Pallad. hist. mon. 1, 18 ad vulnera sua mortesque. 1, 35 ad saecularem -erat vitam. Isid. orig. 6, 19, 57 -uri apostoli ad euangelizandum in gentibus. *nota de re personata*: Varro rust. 1, 68 pensilia ... ad abiciendum -urum se minitantur. **b** de *aliqua re*: Mart. Cap. 1, 23 de ingenito rigore. Act. Archel. 68, 3 p. 98 de hac impietate. **c** *absolute*: Sen. epist. 53, 9 cui advocatus in remissione *morbi* -res. **d** *cum dat.*: Cassiod. var. 11, 16, 1 quibus dominorum clementia voluit -ere. **e** *seq.* ut: Liv. 45, 15, 5 postremo eo -nsum est, ut (Tac. ann. 14, 7. 15, 1). Qvint. decl. 314 p. 234, 21 -amus eo ..., ut. Porph. Hor. sat. 1, 3, 71 Avson. 419, 51 Schol. Hor. epist. 2, 1, 1. **f** *seq. supinum*: Sen. benef. 4, 39, 3 sponsum -am quia promisi. **g** *seq. infinit.*: Stat. Theb. 1, 225 geminas punire domos ... -o.

4 *i. q. originem trahere, nasci, oriri; saepe apud* Ictos *de gradu cognationis necnon de liberis posteris*: Pavl. Fest. p. 23 Aemiliam gentem appellatam quod ab Ascanio -at (Sil. 9, 415 a primo -ens consule Brutus. Vlp. dig. 1, 9, 12, 1 a patriciis. Rvfin. hist. 4, 29, 2 a Saturnino. Pallad. hist. mon. 1, 24 p. 306C ab Aegyptiorum ... genere -o [γένει εἰμὶ Αἰγύπτιος]. Serv. Aen. 1, 6 -unt Latini ... a Troianis. Greg. M. moral. 13, 50 omnis homo ab origine vitiata -it). Sen. epist. 65, 20 nesciam, unde -erim? Stat. silv. 5, 3, 210 stirpe tua. Marcell. dig. 5, 2, 5 ex masculis (Call. dig. 50, 16, 220. Vlp. dig. 2, 8, 2, 3 ex feminino sexu -entes liberos. 37, 5, 1, 1. 37, 10, 1, 2. 50, 16, 56, 1 Pavl. dig. 38, 10, 10, 14. Firm. err. 25, 4 ex genere Abrahae -ens Maria. Clavd. Don. Aen. 9, 284 ex gente Priami. Pelag. in I Cor. 1 p. 721B ex sacerdotali stirpe. Rvfin. hist. 3, 32, 4 ex genere David et ex regia tribu. Avg. civ. 20, 30. Cod. Iust. 6, 30, 18 pr. ex qua *linea* mater -it). Papir. Vlp. dig. 28, 3, 3 per virilem sexum (Vlp. coll. Mos. 16, 4, 1. Pavl. coll. Mos. 16, 3, 8 masculino sexu per filium. 16, 3, 13). Vlp. dig. 38, 4, 3, 7 nepotes et neptes et deinceps -entes (Pavl. dig. 34, 23, 2, 68 ex gradu ascendentium vel -entium uxorem ducunt). Hier. quaest. hebr. in gen. p. 35, 16 de huius ... radice (Rvfin. hist. 1, 6, 8 de Iudae femoribus. Vvlg. I reg. 17, 55 de qua stirpe -it hic adulescens? [Ps. Rvfin. in Am. 5, 1/2 Cassiod. var. 2, 3, 6. 4, 1, 1 Iord. Get. 58, 298 Greg. M. moral. praef. 1]. Apon. 12 p. 227 de semine Abrahae. Iord. Get. 50, 266. 58, 301 Pallad. hist. mon. 1, 33. *cf.* Corp. VI 9709 libert. libertabusque deinceps de domo sua -entibus). *adde*: Manil. 2, 569 quique Sagittari -unt sidere nati. Alc. Avit. carm. 4, 6 unde (*sc. de duro genere*) resumpti -ant homines.

5 *i. q. abdicare, abire de munere publico*: Sen. clem. 1, 12, 2 -erit licet e dictatura sua et se togae reddiderit Sulla. Lvcan. 1, 335 ex hoc ... regno ille tuus saltem doceat -ere Sulla (Stat. Theb. 2, 390).

6 *i. q. degenerare*: Qvint. inst. 10, 1, 126 tantumque ab eo defluebant, quantum ille ab antiquis -erat.

B ***de rebus,*** *saepe personatis*: **1** *i. q. penetrare, infigi*: Sall. Iug. 11, 7 quod verbum in pectus Iugurthae altius quam quisquam ratus erat, -it (Sen. dial. 9, 7, 3 in quae *pectora* tuto secretum omne -at. epist. 94, 2. 40. Pomer. 1, 23 sermo in ... audientium pectus ... -at). Hor. ars 387 si quid ... scripseris, in Maeci -at iudicis aures. Liv. 3, 52, 2 curam in animum patrum (Sen. contr. 1 praef. 18 Sen. benef. 1, 15, 4. Don. Ter. Eun. 176 tantum in animum Phaedriae hoc -it, ut). Sen. benef. 1, 1, 7 ut altius iniuriae quam merita -ant et illa cito defluant. dial. 11, 3, 1 ex omnibus quae umquam in corpus tuum -erunt. 11, 18, 8 altius praecepta -unt. epist. 40, 4 haec oratio ... -ere in nos debet? 45, 7 in praecordia ima -it *amicitia*. 71, 31. 114, 25 in medullas nervosque -ere deliciae. Qvint. decl. 301 p. 189, 1 ut cupiditas aliqua in animum tuum -ret. Hil. in Matth. 5, 7 altius sermo -it. Mar. Victor aleth. praef. 109 in mores penitus -erit error. Boeth. mus. 1, 1 p. 181, 3 per eos *aures* rhythmi modique ad animum usque -erint. 1, 2 p. 188 ut non ad taciturnitatem gravitas usque -at ... humanam vero musicam quisquis in sese ipsum -ere intellegit. Pallad. hist. mon. 1, 11 p. 288C cum mihi talis in sensus vox -isset (ἐλθούσης).

2 *i. q. se demittere, procedere, sim.*: Prop. 3, 5, 45 an ficta in miseras -it fabula gentes (*i. divulgatur*). Sen. contr. 10, 3, 5 *illa crudelis* belli *fortuna* usque in infimae plebis supplicia -it. Cels. 1 pr. p. 11, 29 a communi fluentis morbi contemplatione ad propriam me-

dicina -it. SEN. benef. 3, 20, 1 errat, si quis existimat servitutem in totum hominem -ere. dial. 2, 10, 3 animi . . . supprimentis se ac -entis. 3, 5, 2 illa *ira* in periculum, dummodo deducat, -ere *parata est.* PLIN. nat. 26, 11 *rationem* ad verba garrulitatemque -entem. SIL. 8, 99 ad etiam magicas etiam fallax . . . gentis Massylae levitas -ere compulit artes. STAT. Theb. 12, 502 (*in imag.*) ceu leges . . . ritusque sacrorum seminaque in vacuas hinc -entia terras. QVINT. inst. 6, 1, 29 facile deficit affectus qui -it. 9, 4, 55 oratio non -et ad crepitum digitorum. MART. 10, 75, 13 inferius num quid potuit -ere. AMBR. bon. mort. 5, 16 anima nostra caveat ad haec mundana -ere. ZACCH. 1, 31 ad responsionem interrogatio . . . -it. VAL. CEM. hom. 16, 2 quando ad credulitatem . . . -ret animus? 17, 4 in qua -at exultatione (*pro acc.*) victoria suppliciis comparata. COD. Iust. 5, 35, 2, 1 littera in condiciones . . . voluntate -at (*i. ineat, probet*). *huc pertinet*: PLIN. nat. 19, 53 alio pane procerum, alio vulgi tot generibus usque ad infimam plebem -ente (*sc. per gradus vilitatis*) annona (*Budaeus*, anima *codd.*).

3 *de progressu, gradu, transitu*: **a** *temporis, praecipue apud* ICTOS *de hereditate*: OV. fast. 1, 537 talibus ut dictis nostros -it in annos. 4, 20 hic ad te magna -it imagine mensis. LIV. 33, 21, 5 ut ad tertiam stirpem possessio eius -erit (PAVL. dig. 4, 6, 30 possessio defuncti ad heredem). MANIL. 1, 735 fama etiam antiquis ad nos -it ab annis. SEN. epist. 83, 4 (*in imag.*) aetas nostra non -it, sed cadit. QVINT. inst. 1, 11, 18 cuius disciplinae usus in nostram usque aetatem . . . -it. GAIVS dig. 26, 1, 16, 1 ad liberos virilis sexus perfectae aetatis -unt legitimae tutelae, ceterae non -unt (VLP. dig. 26, 4, 3, 7 tutela ad solum filium, post filium ad nepotem). PAPIR. dig. 50, 8, 12 (9, 3), 1 (4) non ad heredes eorum *curatorum* poenam. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 19/20 turpes . . . coitus feminarum -unt in liberos, deinde in rem publicam. PANEG. 7, 2 ab illo generis auctore in te imperii fortuna -it. *huc trahi potest*: IVST. 1, 4, 1 per ordinem successorum regnum ad Astyagen -it (2, 6, 12). SERV. georg. 3, 35 a quo Iulia gens stemmate -it ad Caesarem (*potest ad II A 4 trahi*). COD. Iust. 6, 30, 14 res ex eius -entes bonis. 6, 61, 8, 4 aes alienum ex defuncti persona -it. 11, 59 (58), 6 pr. *huc etiam pertinere videtur*: PRVD. apoth. 1006 -nsos nascendo gradus redeundo retexit. COD. Iust. 1, 2, 22 pr. res ad . . . ecclesias -entes ex qualicumque liberalitate.
b *ordinis, orationis, argumenti, sim.*: PLIN. nat. 13, 75 *charta* hieratica in tertium nomen (*de pretio*). CHAR. gramm. I 273, 6 metalepsis est dictio per gradus homonymiae ad propriam significationem -ens. DIOM. gramm. I 326, 6 *deminutiva* -bant enim ad tertiam usque formam (*ut* arca, arcula, arcellula). 448, 13 priusquam enim ad aliud -at, in prioribus resistit. 465, 27 ne a maioribus ad minora -at. 467, 7. LACT. ira 2, 9 ut ad propositam materiam per ordinem -at oratio. DON. Ter. Andr. 30 virtutis vero quattuor . . . species . . . prudentia in multis rebus (*i. in multas partes*) -it. MAR. VICTORIN. defin. p. 45, 11 quae *definitio* a genere exordium sumens ad proprium rei . . . -it (CASSIOD. art. 3 p. 1173ᴰ). HIL. trin. 11, 7 ad ipsam mortis gloriam . . . sermo -erit. SERV. Aen. 11, 599 generalis est descriptio . . . certaminis, paulo post -it ad specialem. PALLAD. hist. mon. 1, 36 qui *lapsus* ex omni corporis nostri parte -it usque ad superbiae magnitudinem. *nota i. q. deminui*: VARRO rust. 1, 24, 3 quem (*hostum*) . . . alii ita minus magnum, ut ad CXX modiorum -at.

4 *i. q. originem repetere, oriri, exire*: **ab**: GRATT. 132 ab Eois -it virga Sabaeis. MANIL. 1, 118 caelo -it carmen ab alto (*de poeta instincto, potest etiam per imaginem ad I B 1 b referri*). 1, 754 nomen causa -it ab ipsa. LVCAN. 6, 611 a prima -it origine mundi causarum series. PLIN. nat. 13, 92 a Cethegis -ens *mensa*. 22, 111 ratio . . . a Platone. ROMAN. Char. gramm. I 134, 10 quod utique -it a nominativo iuger. CHAR. gramm. I 186, 3 quod adverbium . . . a participio. DIOM. gramm. I 322, 19 PRISC. gramm. II 68, 21. PAVL. dig. 46, 5, 2, 2 a defuncto stipulatio. LACT. inst. 3, 29, 19 cuius *virtutis* scientia ab adversarii notione -it. DIFF. gramm. suppl. 285, 11 ab uno capite -it *genus*. APVL. Plat. 2, 12 ab ipsa virtute *sollicitudo et labor*. LAMPR. Alex. 44, 3 genus eius a Metellis. ARNOB. nat. 2, 48. 3, 37. HIL. trin. 9, 29 a superioribus professionibus . . . sermo -at. SERV. auct. georg. 3, 148 SCHOL. Cic. Bob. p. 7, 15. 20, 4. RVFIN. apol. Orig. 3 p. 563 subsistentia filii ab ipso patre -it . . . neque ab ullo alio initio nisi . . . ab ipso deo. CLAVD. DON. Aen. 1, 380. 2, 785. ENNOD. epist. 1, 13 p. 24, 5 dolor qui a re -erit. 1, 16 p. 28, 8. 3, 24 p. 89, 5. opusc. 2, 75 p. 311, 2 a quo *deo* frugis huius planta -it. dict. 24, 6 p. 499, 18 *saepe* CASSIOD. gramm. VII 170, 4. var. 6, 20, 1 dignitatem tuam a consulibus (*potest ad II B 3 a referri*). COD. Iust. 1, 17, 1, 1 *omnis legum trames* ab urbe condita et Romuleis -it temporibus (*potest ad II B 3 a trahi*). **ex**: SEN. benef. 3, 29, 8 ulterius aliquid, ex quo originis proximae origo -at. dial. 11, 6, 7 ex illo caelesti spiritu -it *mens*. PS. QVINT. decl. 5, 6 ex ipsis . . . naturae sacris . . . -it affectus. 8, 1. 16, 7. 18, 5. CHAR. gramm. I 82, 29 ex hac forma -it neutrum. EVTYCH. gramm. V 456, 27. SCAEV. dig. 3, 3, 70 actio ex hereditate (VLP. dig. 9, 1, 1 PAVL. dig. 6, 1, 23, 6). 13, 2, 54 ex iustis nuptiis cognatio (MOD. dig. 38, 10, 4, 2). PAPIN. dig. 48, 19, 33 temporaria coercitio ex sententia. CALL. dig. 50, 13, 5 cognitionum numerus ex variis causis. TRYPH. dig. 26, 6, 4, 3 petitio ex alieno iudicio (FORTVN. rhet. 1, 26 p. 100). VLP. dig. 16, 3, 1, 2 fortuitam causam depositionis ex necessitate (40, 2, 16). 16, 3, 7, 1 dolus ex contractu. 26, 10, 1, 3 crimen e lege (48, 5, 30 [29], 6). 43, 26, 1, 1 *saepe* PAVL. sent. 2, 17, 13 *al.* MARCIAN. dig. 48, 5, 29 (28) *quae condictio* ex lege. *al.* LACT. inst. 6, 17, 17 ex habendi amore -it *vitium*. ira 5, 10 malos odisse ex bonorum caritate -it (*praecedit* ex . . . venit). PS. HIL. c. Arrian. 15, 11 usus omnis ex veritate. FILASTR. 73, 3. 120, 6 OPTAT. 3, 9 p. 94, 11 CLAVD. DON. Aen. 1, 364. 2, 657. 7, 44. 167. 12, 667 *al.* RVFIN. hist. 5, 2, 8. 5, 23, 1 AVG. epist. 152, 2 retract. 1, 9, 6 PS. AVG. categ. 11 BACHIAR. fid. 1 *al.* LEO M. epist. 167 p. 1203ᴮ. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 20 raptus omnium membrorum ex cerebri membranis . . . -it. VAL. CEM. hom. 2, 4. 5, 4. 12, 7. 20, 6 *saepe.* PETR. CHRYS. serm. 108 p. 500ᴮ SALV. gub. 5, 17 BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 230, 6 in top. Cic. 1 p. 280, 20. 5 p. 371, 18 ENNOD. opusc. 2, 37 p. 299. 3, 33 p. 339, 2 amor ex iudicio. dict. 10, 11 p. 458 *al.* MARTYR. gramm. VII 193, 12 infra. INST. Iust. 2, 33, 7 stipulationes ex senatus consulto. 3, 29, 4. COD. Iust. 2, 58 (59), 2, 2ᵃ quae *iuramenta* ex praeteritis -unt legibus (*fortasse ad II B 3 a pertinet*). PS. PRIMAS. in Eph. p. 620ᴰ PALLAD. hist. mon 1, 12 DIONYS. EXIG. epist. de pasch. p. 513ᵉ Greg. Nyss. creat. 19 p. 378ᴰ. **de**: MIN. FEL. 30, 3 haec de deorum vestrorum disciplina -unt. TERT. idol. 16 neque vestitus virilis neque anulus . . . de alicuius idoli honore -it. HIL. in Matth. 11, 8 sermo infidelitatis . . . de affectu superioris querimoniae -it. HIER. adv. Iovin. 1, 9 illud *dictum apostoli* de humilitate -it. epist. 134, 1. PELAG. in I Cor. 3 p. 724ᶜ. AVG. civ. 10, 16 quid horum . . . de vera religione -it. 15, 2. 16, 10 EPISC. Gall. Leo M. epist. 99, 1 PETR. CHRYS. serm. 120 p. 527ᴮ ENNOD. dict. 21, 15 p. 487, 16 *al.* *fortasse huc pertinet*: COD. Iust. 1, 17, 2, 7 ius omne quod de gradibus et affinitatibus -it (*fere i. q. pertinet ad*). *seq. ablat.*: PORPH. Hor. sat. 2, 4, 7 sive morali sive naturali philosophia -it vel sive doctrina sive ingenio. CASSIAN. conl. 4, 13, 1 quae *emendatio* solet . . . recogitatione interveniente -ere. *accedit adverb.*: SEN. epist. 41, 4 vis isto divina -it. 41, 5 maiore sui parte illic est, unde -it (VLP. dig. 26, 10, 1, 1. LACT. inst. 3, 17, 7 unde disciplina eius tota -at. SVLP. SEV. epist. 2, 1 unde cogitatio tota -erat). QVINT. inst. 3, 5, 8 inde enim finita *quaestio* -it (decl. 247 p. 13, 5 inde . . . lex ista -it. RVFIN. hist. 5, 16, 6 *origo huius haeresis* inde -it. PALLAD. hist. mon. 1, 16 hoc malum inde -it). VLP. dig. 1, 1, 3 hinc maris atque feminae coniunctio -it. *de veriloquio*: PAVL. FEST. p. 11 anclare haurire a Graeco -it (p. 12. 30. 31 *bis.* 56 ex Graeco. p. 63 SERV. ecl. 5, 69. ISID. diff. app. 20 imber a Graeca significatione -it. *bis*). p. 27 hinc -it illicere et oblectare. CASSIOD. gramm. VII 196, 14 turbo a turba nomine -ens. ISID. orig. 16, 25, 22 ex Hebraico sermone.

5 *i. q. porrigi*: PLIN. nat. 18, 331 ut ab septentrionis dextra laevaque ad austri dextram ac laevam -ant *lineae* (GROM. p. 311, 17 recturam sequeris lineae -entis per pedes CCL). *huc referam in imag.*: ISID. chron. II p. 425, 2 adicientes . . . -entem lineam temporum. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111ᴮ.

6 *i. q. ad aliquid appropinquare, ut simile fiat*: PLIN. nat. 37, 121 alius ex hoc ordo purpureis *gemmis* dabitur aut quae ab iis -unt (123 ad vicina crystalli -it. 125 *hyacinthus* ab vicino tamen colore -ens).

?part. pass. subst. n. **dēscēnsum,** -ī *v. p. 653, 26.*

deriv.: descensio, descensor(ius), descensus.

dēscēnsio, -ōnis *f. a* descendere. GLOSS. κατάβασις. κάθοδος. *legitur inde a* CIC., *deest poetis.*

I ***proprie*** *i. q. declivis motus, actus descendendi,* κατάβασις:
A *generatim*: PLIN. nat. 20, 178 in -e balinearum. PS. APVL. Ascl. 24 translatio aut -o omnium quae gubernantur. HYG. astr. 2, 5 p. 39 *Liber* quaerens ad eos (*sc. inferos*) -em . . . qui petenti Libero -em monstraret (*i. viam v. p. 653, 64*). VVLG. Is. 32, 19 grando . . . in -e saltus. VEREC. in cant. 3, 17 levior . . . est -o quam ruina est concidendi. GREG. TVR. Mart. 1, 20 per singula -is suae momenta. moral. 18, 87 ipsa nostra in aquam -o. **B** *speciatim*: **1** *i. q. navigatio secundo flumine*: CIC. fin. 5, 70 Tiberina -o. **2** *metonymice i. q. balneum,* ἔμβασις: PLIN. epist. 5, 6, 26 in hac tres -es. **3** *apud* ECCL. *i. q. descensus Christi, spiritus sancti, sim.*: TERT. adv. Marc. 4, 7 reliquum ordinem -is *Christi* expostulo (IREN. 2, 14, 7 salvatoris in hunc mundum. 2, 19, 4 superflua est . . . in eos . . . -o eius. NOVATIAN. trin. 15 p. 97 HIL. in psalm. 2, 12. FILASTR. 125, 4 -o Christi in infernum. FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 30). PS. CYPR. rebapt. 8 spiritus sancti (CASSIAN. c. Nest. 3, 16, 7 EVCHER. instr. 1 p. 107, 21 LEO M. serm. 78, 1). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 26 -o τοῦ λόγου. AVG. civ. 16, 5 de -e domini. HESYCH. in lev. 26, 3/13 p. 1144ᴮ -em et ascensionem. *huc traxerim*: HIL. trin. 1, 16 ut *nativitas unigeniti dei* protensio sit potius in hominem quam -o (*de incarnatione Christi*). GREG. M. in Ezech. 1, 5, 16 (*in imag.*) -o ergo veritatis ascensio facta est humilitatis nostrae. **4** *i. q. locus declivis*: ITALA iud. 1, 16 (Lugd.) quae erat ad austrum in -em Arad (ἐπὶ καταβάσεως, *om.* VVLG.). **5** *de militibus e navibus in terram eductis*: EPIT. Alex. 11 barbari non pati eos in terram -em facere (60). **6** *de siderum motu*: CHALC. comm. 59 caelestium ignium ortus . . . cum certis exaltationibus et deinceps -bus usque ad occasuum submersionem.
7 *de profectione ex superiore regione in inferiorem, egressio*: HIER. epist. 53, 8 -e usque ad Aegyptum. nom. hebr. p. 17, 28 Edraim -o

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pastorum. 21, 13 *al.* CASSIAN. conl. 13, 11, 2 ut -o filiorum Israhel in Aegypto fieret. CHRON. Gall. chron. I p. 633, 38 a -e Iacob ... usque ad exitum Israhel.

II translate *vel in imagine*: **A** *generatim de progressu, notione quadam deorsum movendi sublatente*: **1** *de origine*: LIB. gener. a. 334 chron. I p. 90, 21 *ut* -o seminis (*Mommsen*, senum *cod.*, κατάβασις τοῦ σπέρματος) Israel ex patribus in Christo adimpleretur (*cf.* LIB. gener. I *ibid.* generatio seminis Israel de patribus in Christo completa sit). **2** *de progressu narrationis*: MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 32 a quo sit progressio et -o.

B *speciatim*: **1** *i. q. humilitas, demissio*: HIER. nom. hebr. 57, 2 Baalmeon -o humilis. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 1 attende -em Pauli. 8, 1 quomodo humilitatis erat -o. 23, 2 multa humilitate et -e. 27, 4 oratio igitur -is et dispensationis iudicium est. GREG. M. moral. 8, 10 ibi reatum -is invenit, ubi se provectum comprehendere ascensionis putavit *homo*. *nescio an huc quoque pertineat* HIER. nom. hebr. 76, 3 Areta stupor vel -o. **2** *i. q. demissio sonorum*: MART. CAP. 9, 935 tropi vero sunt ascensionis et -is (*sic β, om. rell. codd.*) quindecim.

dēscēnsor, -ōris *m. a* descendere. *is qui descendit*: PETR. CHRYS. serm. 32 p. 304^{B} audi -em.

dēscēnsōrius, -a, -um *a* descendere, descensor. *i. q. deorsum movens*: AMBR. spir. 1, 10, 118 quod habeat spiritus -um motum.

dēscēnsus, -ūs *m. a* descendere. *frequenter scribitur in libris* discensus. descesus: CORP. VI 17310. GLOSS. κατάβασις. κάθοδος. -um κατάβασις. discensus κατωφερὴς τόπος. *legitur inde ab* HIRT. SALL. VARRONE rust.

I proprie: **A** *generatim i. q. actus descendendi, motus proclivis, delapsus*: VARRO rust. 2, 5, 13 mas an femina sit concepta significat -u taurus (*post admissuram*). SALL. Catil. 57, 3 qua illi -us erat in Galliam properanti. LIV. 34, 28, 2 cum audisset -um difficilis et artae viae (*genet. qualit.*) esse. 44, 33, 4 qua -us facilis armatis, qua in ulteriorem ripam minime inicus ascensus esset. 44, 35, 17 -us ripae utriusque in alveum. MANIL. 5, 5 per -um medios decurreret ignes. VITR. 5, 11, 3 uti gradus sint in -u. CELS. 1, 2 siquidem melius ascensus quoque et -us ... corpus movet. PLIN. nat. 16, 110 ipso -u Iovis. FIRM. math. 1, 5, 9 cui *animo* -us per orbem Solis tribuitur, per orbem vero Lunae praeparatur ascensus. CHALC. comm. 61 omnia quae in aliquo pondere sunt ... -ūs ... rigidi tractūs faciant. OPTAT. 1, 8 p. 10, 17 *aquam* -u suo mundaverit. HIER. in psalm. 57 de -u animae in corpus (MACR. somn. 1, 12, 1 -us animae in huius vitae inferna). hom. Orig. in Luc. 37 p. 362 VVLG. Sirach 43, 19. 46, 7. RVFIN. symb. 48 utilitas divini ad inferna -us. AVG. civ. 18, 12 lupercorum per sacram viam ascensum atque -um. MACR. somn. 2, 14, 13 levibus (*sc. rebus*) semper ascensus et -us gravibus deputatus est. DIOSC. 1, 11 matricis. OROS. hist. 6, 8, 4 -u montis. CASSIAN. inst. 1, 1, 2 -um de lecto. EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903^{C} *ubi* -us occurrerit (*de aqua*). GREG. TVR. Franc. 5, 21 vasculum ... ad unius guttae -um impletum est.

B *speciatim*: **1** *apud* ECCL. *de deo, Christo, spiritu sancto descendente necnon de incarnatione*: TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 371, 17. 4, 7 p. 434, 7. 5, 9 p. 604, 14 placidum -um et insensibilem describens de caelo in carnem. praescr. 22. PS. TERT. haer. 6 de superioribus descenderit ipso -u sideream sibi carnem ... contexuisse. HIL. trin. 5, 20 per scalam -us et ascensus angelorum ad caelum. MAR. VICTORIN. in Phil. 2, 9 p. 1210^{B} ante in carne -um. AMBROSIAST. in Rom. 5, 15 AVG. civ. 20, 15 donec eos *antiquos sanctos* inde Christi sanguis et ad ea loca (*i. inferna*) -us erueret. c. Iul. op. imperf. 6, 12 domini adventu atque in inferna -u. FAVST. REI. epist. 3 p. 178, 12 qui *angeli* ... adesse et discedere ascensu -uque non possent. ALC. AVIT. hom. 23 p. 141, 10 -u assiduo. DRAC. laud. dei 2, 540 PS. DAMAS. epigr. 96, 1. *nota de homine fere i. q. obitus*: LVCIF. reg. apost. 6 p. 49, 31 licet etiam hi qui statim extinguuntur, post -um (*sc. ad inferos*) semper torqueantur. **2** *metonymice, ipsa via qua -itur*: HIRT. Gall. 8, 40, 4 difficilis et praeruptus eo -us. VERG. Aen. 6, 126 facilis -us Averno. PROP. 4, 8, 5 qua sacer abripitur caeco -us hiatu. MELA 1, 56 unum in se -um habet *labyrinthus*. 1, 73 unus in eum *specum* -us est augustus, asper (SOL. 38, 8). FRONTIN. strat. 1, 5, 24 ex quo *colle* unus ... -us erat (2, 12, 4 per quos *colles* unus erat -us). AMPEL. 8, 3 ad inferos -us (PORPH. Hor. carm. 1, 34, 10/11. AVSON. 455, 2 -us ad Manes. SERV. georg. 4, 466 inferorum. HYG. astr. 2, 5 p. 39 -um [*sc. ad inferos*] monstravit. FVLG. Virg. cont. p. 96, 1). ITIN. [Silv.] 2, 3 melior -us montis dei erat. *huc trahenda i. q. declivitas*: VVLG. Ios. 10, 11 in -u Bethoron. IV reg. 12, 20 Ier. 48, 5 I Macc. 3, 24. Luc. 19, 37 ad -um montis Oliveti. OROS. hist. 6, 11, 21 medio ... -u. *nescio an huc pertineat* CORP. VI 17310 ab ⟨sinist⟩eriori parte descesu⟨s⟩. **3** *de profectione, egressione*: HIER. chron. a. Abr. 711 usque ad Heraclidarum -um (869. 914. 916). VVLG. III Esdr. 2, 24 -us tibi non erit in Coelesyriam. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 2 in Aegyptum. **4** *de motu siderum*: AMM. 20, 3, 5 qui *articuli* coactius ascensus vinciunt et -us (ἀναβιβάζοντας et καταβιβάζοντας ἐκλειπτικοὺς συνδέσμους). DIOSC. 4, 109 *lotum* dicunt ascensu[m] solis spandere se et -u[m] solis etiam ipsa aqua[e] se abscondere. MART. CAP. 6, 595 brumali -u semiannuam facit horrere noctem *sol.* 8, 815 circulos non ita dicemus ut ..., sed ut ascensus -usque ad nos errantium demonstremus. 8, 849 per vices enim propinquitates -usque ad terras solaris orbita cursusque submittit.

II translate *vel in imagine*: **A** *generatim de progressu, transitu narrationis, argumenti sim.*: PORPH. Hor. epist. 1, 1, 74 ad paradoxa Stoicorum -um sibi facit. FORTVN. rhet. 2, 14 p. 109, 28 in qualitate *principiorum* quid observabimus? ut ab extremo principio ad narrationem -us subtiliter fiat (2, 20 p. 113, 13). DON. Ter. Eun. 370 vide quam molli -u ad hoc consilium pervenitur. Ter. Phorm. 57 -us ad argumentum ab eo sermone *eqs.* SCHOL. Hor. Vind. ars 8 in una oratione potest fieri -us a gravi in mediocre vel a mediocri in humile (*de tribus orationis generibus, opp.* ascensus). GREG. M. moral. 4, 52 tres illi modi peccantium iuxta -us sui ordinem facilius corriguntur.

B *speciatim*: *i. q. defectus* (EVCHER. form. 8 p. 49 -us: defectus a deo): PS. RVFIN. in psalm. 27, 1 maximus -us est a deo deviare (*opp.* ascensus). *Gudeman.*

dēscīdo *v.* descendo *p. 641, 62.*

dēsciēns est valde sciens GLOSS. V 618, 31.

dēscindo, -scissus, -ere *a* de *et* scindere. GLOSS. κατασχίζω. ENNOD. carm. 1, 1, 29 scrupea -ssis pendebat semita plantis. *sed cf.* discindo. *fortasse huc pertinet*: ACT. Arv. a. 218 A 32 carmen -entes (*quasi dividendo carmen ex numero et rhythmo [Henzen Act. Arv. p. 33], sed cf. Corp. I² n. 2*) tripodaverunt in verba haec. *at* a. 219 carm(en) dic(entes) tripodaver(unt). *L.*

*__dēscīsco,__ -īvī (-iī), -ītum, -ere [*a* de *et* sciscere *q. v.; cf.* adsciscere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 510 quae ... in 'vi' syllabam proferunt praeteritum perfectum, mutant eam in 'tum' et faciunt supinum ... 'ascisco ascivi ascitum, -o -ivi -itum'. Livius in XXVI ab urbe condita [*14, 9*]: '-itum ab Romanis' (et notandum, quod ab incohativo 'scisco' composita primitivi, id est 'scio', habuerunt praeteritum, secundum rectam vero proportionem debent eorum quoque perfecta ab 'ascio' et 'descio' esse). d⟨esc⟩íscentem: MON. Ancyr. 5, 28. *in codd. hic illic -s- vel -ss- pro utraque -sc-; saepe* di- *pro* de-. *de formis perfecti v. Neue III³ p. 450 al. adde* -iit: TERT. adv. Marc. 4, 4 p. 429, 16 spect. 2. *in codd. Livii 11 locis formae contractae, duobus integrae* (-vissent). *formae contractae metro probantur*: [LVCAN. 7, 780] STAT. Theb. 2, 311 CYPR. GALL. Ios. 316. *contra* -iv-: LVCAN. 2, 728 CLAVD. 20, 237. 28, 262. -itum: LIV. 9, 16, 8. 26, 14, 9 FLOR. epit. 3, 5, 6. -iturum: LIV. 30, 3, 5 SEN. suas. 1, 10. GLOSS. (de- *vel* di-; clisciscere) deficere dissentire vel a proposito alienari vel seiungi. -it separat, disiungit vel recedit. dissentit, discrepat. -imus discedimus, recidimus (reced- *?*). -unt dissociantur disseparantur. -vit pedem retraxit vel discessit, dissensit (*vel* desensit), disiunxit, diverbera⟨vit⟩, recidit, noluit. decevisset pedem retraxisset. -it ἀφαιρεῖται (*? cf.* decīdo). -vit ηὐτομόλησεν. widstylde (*anglosax.*). [*dub.*: -it quod scivit oblitus est vel definit. discidisse (-visse *?*) pedem detraxisse]. *legitur inde a* VAL. ANT. *et* CIC.; *non habent ex scriptoribus*: RHET. Her. SALL. (*cf.* deficio) VITR. CELS. CVRT. (*cf.* deficio) MELA PETRON. GAIVS VVLG., *singulis locis*: PLIN. nat. QVINT.; *ex poetis habent*: LVCR. 1, 103 LVCAN. 2, 728 [7, 780] STAT. Theb. 2, 311 CYPR. GALL. Ios. 316 CLAVD. 20, 237. 28, 262. [*loci dubii vel corrupti*: VARRO rust. 2, 9, 10 *canes* eo consueti cibo uti a pecore non cito -unt (desciunt *vel* descunt *trad.*). SEN. epist. 122, 9 in totum ab illa (*sc. natura*) desuescunt (desuiscunt *vel* -unt *codd.*). LVCAN. 7, 780 cum desisset (descisset *M U*) Agaue.]

I proprie *de sociis, militibus, civibus, sectatoribus sim., i. q. deficere, ducem, principem sim. deserere*: **A** *absolute* (*additur* contra *aliquem infra l. 73*): CIC. Sest. 101 propugnatores ... rei publicae qui esse voluerunt, si leviores sunt, -unt, si timidiores, desunt. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5 etiamsi ille exercitus -ierit. NEP. Timoth. 3, 1 defecerat Samus, -ierat Hellespontus. Ham. 2, 2 mercennarii milites. LIV. 1, 27, 4 cum Fidenae aperte -scissent. 3, 23, 7 -scisse Antiates. 4, 1, 4. 8, 11, 15. 21, 19, 5 ne ... socii aut sollicitarentur ad defectionem aut sua sponte -entes reciperentur. 23, 26, 5 urbes aliquot. 25, 40, 4. 30, 3, 5 ab Syphace ... spes *nulla* -urum afferebatur. 38, 28, 7. MON. Ancyr. 5, 28 gentem ... d⟨esc⟩íscentem et rebellantem (ἀφιστάμενον). SEN. suas. 1, 10 -uras gentes. FRONTIN. strat. 1, 8, 6. TAC. hist. 1, 31 *Longinus* fidus principi suo et -entibus *militibus* suspectior erat. 1, 50. 2, 77 *al.* ann. 1, 57 Germaniae -vere. 3, 44. 5, 4 -visse populum. 16, 28 Thraseam -entem (*paene i. q. seditiosum civem*). SVET. Iul. 68 Nero 40. 42. 43 FLOR. epit. 4, 9, 7. 4, 12, 17 SPART. Did. 5, 3. CAPITOL. Gord. 13, 3 cum audivit contra se Africam -visse. IVST. 1, 10, 15 *al.* **B** ab (*duobus locis ablat. solus: p. 655, 24. 36.* ⟨a⟩ *inseritur*: CIC. epist. 1, 9, 17): **1** a *sociis*, ab *imperatore sim.* (*accedunt collectiva*; ab *aliquo* ad *aliquem v. p. 655, 51*; a deo *sim. p. 655, 8sqq.*): CIC. Rab. perd. 23 a republica. Sull. 35 *boni*, si forte a me -veris, idcirco te a se et a republica et a tua dignitate deficere *non* patientur. har. resp. 41 Ti. Gracchus ... a senatu -verat. 43 a gravitate patrum (*i. a senatu*). Phil. 11, 21 cum a populo R. pestiferi cives ... -verint. CAES. civ. 1, 60, 5 multae longinquiores civitates ab Afranio -unt. 2, 32, 4 a nobis. BELL. Alex. 7, 2 -visse a suis videbatur. BELL. Afr. 55, 1. NEP. Alc. 5, 1 ne ... aliquando ab ipsis -ret et cum suis in gratiam rediret. Dat. 5, 5 a

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rege. 7, 1 ab hoc ... viro ... filius -iit ad regemque transiit. LIV. 6, 36, 8 a suis. 10, 45, 4 a populo R. 24, 45, 5. 26, 14, 9 ab Romanis. 26, 31, 3. 28, 27, 4 qui a patria vestra -scistis. 39, 48, 5 Messene -verat a concilio Achaico. *al.* VELL. 2, 2, 2 *Ti. Gracchus* -vit a bonis. 2, 109, 2. VAL. MAX. 7, 6, 2 a Romanis. TAC. hist. 1, 8 tarde a Nerone -verant *milites*. 1, 56 -visse a Galba superiorem *exercitum*. 2, 42. 3, 78. 86. 4, 13 a populo R. palam. *al.* SVET. Vit. 15. Tit. 5 a patre. GELL. 15, 22, 10. TERT. spect. 2 homo ... et corpore et spiritu -iit a suo institutore (orat. 22 angeli propter filias hominum -verunt a deo. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 12 ob idolatriam, qua -verat tunc a deo *Samaria*. ITALA II Esdr. 9, 26 [Cypr. testim. 1, 2] -verunt [desciderunt *A*] a te [ἀπέστησαν, VVLG. recesserunt a te]. LACT. epit. 29, 9. 61, 3. LEO M. epist. 15, 6 a summo bono, cui debuit adhaerere, -vit *diabolus*). adv. Marc. 4, 35 p. 541, 4 Samaria -verat ab Israhele. SOL. 25, 17 viginti, qui a comitatu eius (*sc. Herculis*) -verant. LAMPR. Comm. 2, 2 CAPITOL. Aur. 15, 6 Maximin. 11, 1 SPART. Did. 5, 2. IVST. 5, 1, 11 omnes ab his ... socii -verunt. 36, 3, 9 DICT. 3, 1. AMM. 31, 2, 11 a sociis. HIER. chron. a. Abr. 2314 Alexandria a Romana potestate -ens. CLAVD. 20, 237 coniurat barbara pubes ... Latiisque palam -vit ab armis.

2 a causa, societate *sim.*: CIC. epist. 1, 9, 17 ⟨a⟩ pristina causa. 2, 16, 1 a ... fortuna *v. infra l. 52*. LIV. 6, 25, 2 Tusculanos ab societate -scisse (VELL. 2, 100, 1). LACT. inst. 2, 16, 9 a dei ministerio. 4, 10, 1 a divina lege. AMM. 29, 5, 3 ab imperii dicione. *sine praepos.* (⟨ab⟩? *cf. p. 656, 11*): IVL. VAL. 1, 16 -visse obsequio Mothona civitas nuntiabatur. 3 a praeceptis *philosophorum*, a fide catholica *sim.* (a *priorum* opinione *sim. v. II B*): CIC. fin. 5, 94 Heracleotes ille Dionysius flagitiose a Stoicis -visse videtur. LVCR. 1, 103 tutemet a' nobis iam quovis tempore ... -ere quaeres. SEN. dial. 8, 2, 1 non -ere me a praeceptis Stoicorum; nam ne ipsi quidem a suis -verunt *eqs.* AMM. 21, 2, 4 a quo (*sc. cultu christiano*) iam pridem occulte -verat. TRACT. c. Arian. p. 12, 22 a christianorum professione. SVLP. SEV. chron. 2, 51, 2 a catholicis. HIER. chron. a. Abr. 2283 (*inde* PROSP. chron. I p. 441, 889) a cunctorum praedicatione -ens. COD. Theod. 16, 5, 52 pr. (*a. 412*) a qua (*sc. catholica*) sacrilege -vere. ENNOD. opusc. 2, 108 p. 320, 20 a sancta unitate. *sine praepos.*: COD. Theod. 16, 7, 5 (*a. 391*) qui fide devii ... sacrosanctae religionis cultu et reverentia -vissent. *accedit* in *aliquam rem*: TERT. adv. Marc. 4, 4 p. 429, 16 in haeresim suam a nostra veritate -iit. 4 a *loco, fere i. q. abscedere*: ITIN. Alex. 43 Spitamenes, qui inde (*i. a Maracanda*) -verat. AMM. 16, 3, 3 milites, qui a solitis -vere praesidiis.

C ad *aliquem* (*accedunt collectiva*): VAL. ANT. hist. 21, 1 cum ... pleraque Italia ad regem -visset. LIV. 3, 4, 3 ad Aequos. 9, 16, 8 altera *pars*, quibus invitis -itum ad Samnites erat. 9, 45, 6 universa ... gens ... ad hostes -verat. 23, 30, 8. 24, 45, 2 qui post Cannensem cladem ... ad Hannibalem -scisset (*sic codd. interp.*, discessit *P*). 25, 1, 2. 25, 16, 10 qui *populi* ad Poenum ... -scissent. *al.* PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 14. FLOR. epit. 3, 5, 6 *haud* cunctanter ad regem ab urbibus nostris ... -itum est. AMM. 14, 3, 4 ad praesidia Romana. 15, 2, 3 amici ... ad potiores -verant. 19, 5, 5 *transfuga*, qui ad diversam partem -verat. 20, 8, 13 ad nostra. 21, 6, 8. 26, 7, 17 -vere libentes ad eum. 31, 15, 4. ab *aliquo* (*aliqua re*) ad *aliquem*: CIC. epist. 2, 16, 1 tam improvidum, qui ab excitata fortuna ad inclinatam et prope iacentem -rem. LIV. 2, 19, 2 Praeneste ab Latinis ad Romanos -vit. 8, 4, 9. 28, 29, 2 FRONTIN. strat. 1, 8, 6. GELL. 17, 21, 11 ad Volscos a re publ.

II *translate, i. q. decedere, declinare, saepius etiam i. q. degenerare*: **A** *absolute*: CIC. fin. 4, 19 *non* eam causam Zenoni -endi fuisse (*cf. infra l. 65*). SEN. nat. 3 pr. 12 flere, queri et gemere -ere est. LVCAN. 2, 728 lassata triumphis -vit (desiv- *V*) fortuna tuis. STAT. Theb. 2, 311 -scisse (di- *P*) deos. *nota i. q. spem cultoris fallere*: COLVM. 3, 2, 13 *vitis Aminea* gracili arvo non -it. 3, 10, 18 naturali quadam malignitate -ere (-ssere *S*) interdum ... semina. CLAVD. 28, 262 apes, quae sponte relictis -vere favis.

B ab *aliqua re* (ex *p. 656, 23. abl. mens. p. 656, 7*): CIC. fin. 3, 61 saepe officium est sapientis -ere a vita. 4, 19 cur Zeno ab hac antiqua constitutione -verit. 4, 43 *Stoici* -unt a natura (Tusc. 3, 3. SEN. epist. 90, 19 a natura luxuria -vit). ac. 1, 43 ab antiquorum ratione. 2, 46 a veritate (AMM. 16, 7, 4). 2, 70 nominis dignitatem videtur *Academia*, cum a re ipsa -ret, retinere voluisse. Att. 2, 4, 2 quod a me ipso non -verim. MAT. Cic. epist. 11, 28, 4 ab officio aut ab humanitate. PAVL. FEST. p. 294 haec ... duo *vocabula* -verunt ab ea (*sc. proportione*). SEN. suas. 7, 8 P. Scipionem a maioribus suis -entem generosa mors in numerum Scipionum reposuit. VELL. 2, 1, 1 praecipiti cursu a virtute -itum, ad vitia transcursum. 2, 81, 1 exercitus ... a disciplina. VAL. MAX. 2, 7, 14 *arma* a recto tenore. SEN. clem. 1, 23, 2 *civitas* irascetur a communi frugalitate -entibus. benef. 4, 17, 3 nec quisquam tantum a naturae lege -vit et hominem exuit, ut *eqs.* (PS. QVINT. decl. 12, 2 quod ab homine -vimus). dial. 5, 1, 5 alia vitia a ratione, hoc a sanitate -it. 9, 17, 11 -at oportet a solito et efferatur et mordeat frenos. 11, 7, 9 sermo ... a patrio. 12, 9, 1 incipit dolor ... a pietate -ere. epist. 33, 10 a priore. 114, 11 mores ... a recto. QVINT. inst. 9, 4, 146 Cicero a Demosthene paulum in hac parte -vit (APVL. Plat. 2, 26 in conubiis et partibus ... -it a prioris observatione reipublicae. MACR. sat. 5, 16, 8 in nonnullis ab Homerica secta -vit). TAC. dial. 28 et eloquentiam et ceteras artes -visse ab illa vetere gloria non inopia hominum, sed *eqs.* PLIN. epist. 3, 20, 4 adeo -veramus a consuetudine parentum. GELL. 3, 16, 5 Caecilium ... non temere a Menandro atque a multorum opinione -visse. 16, 5, 11 quae *vocabuli translationes* ... ita sunt factae, ut ab ista ... proprietate non longe -verint (ENNOD. epist. 2, 19, 14 p. 63, 8 longo intervallo a veritate. 7, 27 p. 193, 22 non longe ab honestate. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 21 non procul a veritate). APVL. apol. 74 a compecti fide. met. 7, 8 nec ab illa tamen paterna gloria vel mea virtute -vi. 9, 19 nec a genuina levitate -vit mulier. 10, 23 ab obsequio mariti. TERT. adv. Hermog. 25 p. 153, 11 aliud facta *terra* non potuit cum ea de nomine sociari, a cuius condicione -verat. LACT. inst. 1, 21, 5 ab humanitate. 2, 8 post 6 p. 131 § 8 (*loc. interp. in codd. RSg*) a substantiae caelestis vigore. ira 7, 1 a ratione. SYMM. epist. 5, 15 a scribendi consuetudine non tam desidia quam occupatione -vi. AMM. 16, 10, 3 plebis ... nec superbae nec a libertate coalita -entis. 19, 1, 6 ne profusus in iram a gloriosis -ret coeptis. 22, 15, 17 crocodili per caerimoniosos dies mitescunt ab omni saevitia -entes. AVG. civ. 16, 13 p. 147, 29 a paterna et fraterna pietate. LEO M. epist. 128 si ... ab ea, quae illum praegravavit, ambitione -ret. *nota i. q. abstinere aliqua re, fugere aliquid*: SOL. 12, 9 *delphinus* -vit a solita conversatione. LEO M. epist. 141, 1 ut etiam nunc a communione -at. ex *aliqua re*: SEN. dial. 12, 11, 6 subito deficere et ex tanta orationis magnitudine -ere.

C ad *aliquid*: SVET. Dom. 10 celerius ad saevitiam -vit quam ad cupiditatem. LACT. inst. 6, 23, 22 ad deteriora. AMM. 22, 11, 5 professionis suae oblitus ad delatorum ausa feralia -bat. in *aliquid* (*aliquem*): SEN. benef. 6, 23, 2 sine dubio stare illis (*sc. deis*) et -ere in contrarium non licet. PLIN. nat. 18, 146 si sit umidum solum herbosumve, vincitur et -it in pratum. TERT. adv. Marc. 4, 4 *cf. p. 655, 38.* *nota*: FLOR. epit. 4, 3, 4 Antonius ... amore Cleopatrae -it in regem (reginam *coni. Jahn*). 4, 11, 3 patriae nominis ... oblitus totus in monstrum illud, ut mente ita amictu (animo *codd.*) quoque cultuque -verat.

syn.: deficere, rebellare. *ad I C*: transire. *opp. ad II B*: retinere. *Vetter.*

dēsco *v.* dehisco.

dēscobīno, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* scobina. *Th.*]. *i. q. scobina deradere, latiore sensu i. q. abradere, desecare*: VARRO Men. 89 si adversarius supercilia mi caestis (*i. caestibus*) -arit. 296 *cruribus* -atis (*opp.* salvis. NON. p. 99 *ad l.* sauciis et abrasis et desectis. *cf.* GLOSS. V 640, 45). ARNOB. nat. 6, 14 *simulacra* -ata (disc- *trad.*) de limis. *L.*

ˣdēscrībo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* scribere. *in codicibus saepe confunduntur* describo *et* discribo *q. v.* *in codicibus et lapidibus saepe scribitur* describs-, describt- *velut* -bsit INSCR. Archiv f. Relig. 1908 p. 232 (*aetat. Dioclet.*). Bonn. Jahrb. 117 p. 52 (*ex Moes. inf.; saec. IV*). CORP. XI 4996 (*prope Spoletum; a. 424*). decript(um): CORP. XI 628 extr. 21 (*Faventiae a. 216*). SCAVR. gramm. VII 32, 4 qui transcribunt tabulas, non -unt, sed exscribunt: qui quales sint, scribunt, ii -unt. AGROEC. gramm. VII 117, 9 exscribere, quod alibi scriptum sit, transferre; ... -ere dictionis vel ordinationis. *cf.* ISID. diff. 1, 99 dictionis vel ordinis. DIFF. ed. Beck p. 39, 105. GLOSS. -ere (discr- *codd.*) dictionis vel ordinationis est, discribere dinumerare. *dub. interpret.*: GLOSS. V 661, 31 -pta mea consuetudine.

legitur inde a PLAVTO; *non habent* TER. (*idem habet* discribo) CATO CATVLL. LVCR. CAES. (*sed* discribo) BELL. Alex. (*sed* discribo) BELL. Afr. BELL. Hisp. SALL. TIB. PROP. GERM. CELS. LVCAN. PERS. PETRON. VAL. FL. MART. IVV.; *singulis locis*: OV. VELL. PHAEDR. SIL. STAT. [*ex coniectura legitur*: CIC. Tusc. 4, 3 cantus ... -ptos (rescr- *codd.*) vocum sonis. SEN. contr. 1, 6, 12 (scribere *codd.*). PLIN. nat. 25, 63 (adscriptam *codd.*). *var. lect.*: CIC. de orat. 3, 117 (distribuuntur E^1PO; descr- E^2m; discr- *vulgo*). CALP. ecl. 1, 20 quaenam sacra depicta (-pta *al.*) est pagina fago? *loc. dub.*: LVCIL. 386 horum est iudicium †Crassis, ut discribimus ante (-psimus *Dousa*; crisis ut discr- *Marx*; crassis, ut di⟨xi⟩, scribimus ante *Leo, Cichor.*). FRONTO p. 23, 15 N. quemadmodum tibi videtur fabula Polemonis †adedescripta?]

I *proprie et in imagine* (*accedit hic illic abl. instr., ex. gr.* lineis, radio, atramento *et indic. loc., ex. gr.* in veste, in harena): **A** *formam alicuius rei (vel rem ab altero pictam) diligenter depingere, delineare*: PLAVT. Asin. 402 non potuit pictor rectius -ere eius formam. RVT. LVP. 2, 7 pictor coloribus figuras. HOR. sat. 2, 1, 33 quo fit, ut omnis votiva pateat veluti -pta tabella vita senis. SEN. dial. 9, 9, 7 *imagines v. p. 659, 2.* QVINT. inst. 10, 2, 6 -ere *imitando* tabulas mensuris ac lineis. CALP. decl. 2 formae *singularum gentium*, quas quasi -ptas species custodiunt. TERT. idol. 8 qui signum -it, multo facilius abacum linit. nat. 2, 11 effigies *deorum* -ptae. PROB. Verg. ecl. 6, 78 *Philomela* in veste -psit facinora Terei. HIER. in Hab. 1, 2 p. 610 his quasi lineis capituli huius pictura -pta est. VVLG. Is. 49, 16 in manibus meis -psi te, *Sion*. Ezech. 4, 1 sume tibi laterem ... et -es in eo civitatem Ierusalem. *i. q. in animo repraesentare*: BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 10 p. 160, 4 omne quod intellegit animus ..., sibimet ratione -it aut ... imaginatione de-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pingit. *nota: aliquem* de *aliquo*: TERT. adv. Val. 19 p. 198,12 hoc est mulum de asino pingere et Ptolemaeum -ere de Valentino. formis *sim. aliquem*: ARNOB. nat. 3,12 ad speciem et formas, quibus esse -ptos deos superos putatis. 5,21 *Ceres* filiam reddidit liniamentis -ptam suis. *aliquid* in formam *sim.*: SEN. dial. 8,5,6 informia ... sint an et illa in aliquem cultum -pta (discr- *vulgo*). epist. 108,20 animas in alia corpora atque alia -i (*codd.*; discr- *vulgo, at cf.* 108,19 in alias atque alias formas transeuntium). PLIN. epist. 5,6,35 buxus ... in formas mille -pta (discr- *D*). HIL. myst. p. 6,1 in creatione mulieris non iam ... terra in formam -itur. PROB. Verg. georg. 1,233 p. 364,7 orbem terrarum in formam litterae Θ. *adde*: SEN. contr. 2,5,17 in aliquas figuras declamationem (*codd.*; discr- *vulgo*).

B *in geometria, astronomia, architectura formas geometricas, formas aedificii sim.* (*absolute l. 31*): VARRO rust. 2,1,7 in caelo -endo. 3,5,11 ita, ut in margine quasi infimo tabulae *litterariae* -pta sit *ambulatio*. CIC. Cluent. 87 non Archimedes melius potuit -ere (*codd.*, discr- *vulgo*) *rationem*. rep. 1,29 in harena geometricas formas (LIV. 25,31,9 in pulvere. VAL. MAX. 8,7 ext. 7). fin. 5,50 *Archimedes* dum in pulvere quaedam -it attentius. ac. 2,116 geometrae ... omnia ..., quae -unt, probant. *ibid.* rationes omnes. Cato 49 quotiens illum (*C. Galum*) lux noctu aliquid -ere ingressum ... oppressit. 59 sollertiam eius a quo essent illa (*i. ratio et forma hortorum*) dimensa atque -pta (discr- *B vulgo*). div. 2,10 eorum, quae in geometria -untur. nat. deor. 2,87 solarium ... -ptum (descr- *codd.*, discr- *vulgo; opp.* ex aqua). 2,104 stellarum inerrantium ... ita -pta (descr- *codd.*, discr- *vulgo*) distinctio est, ut *eqs.* VERG. ecl. 3,41 Conon ... -psit radio totum qui gentibus orbem. Aen. 6,850 caeli ... meatus -ent radio *melius Graeci* (CLAVD. 17,275 igniferos radio ... axes). LIV. 31,34,8 speciem castrorum et -pta (discr- *vulgo*) suis quaeque partibus. MANIL. 4,742 certis -pta (discr- *al.*) ... regionibus astra. VITR. 1,6,7 ex his duobus signis circino decussatim -endum (1,6,12). 1,6,13. 3,4,5 in extremo libro forma et demonstratio erit -pta (10,6,4). 3,5,8 volutarum *descriptiones*. 4,3,9 uti ... quadratum -atur. 5,7,1 parallelos linea -itur. 6 pr. 1 geometrica schemata. 6,3,3 uti latitudo in quadrato paribus lateribus -atur (9 pr. 5 locus quadratus). 8,5,1 lineas ad perpendiculum recte -ptas. 8,5,3 exemplar ... chorobati erit in extremo volumine -ptum. 9 pr. 6. 7 unum *quadratum* ex quinque *pedibus* -ptum. 9,7,2 in quibuscumque locis horologia erunt -enda ... linea -atur in planitia (10,6,1. 10,11,4). 9,7,3 circinatio circuli -atur. 9,7,5 hemicyclia. 9,7,7 cum hoc ita sit -ptum et explicatum ... rationes horarum erunt analemmatis -endae ... multae varietates et genera horologiorum ... -untur rationibus his artificiosis. 9,8,8 tympanum, in quo -ptus et depictus est mundus signiferque circulus. 10,6,2 his ita emendate -ptis. 10,6,4 quemadmodum Pythagoricum trigonum orthogonium -itur. 10,11,4 scutulam. COLVM. 6,5,4 -pti orbiculi. CENS. 23,7 solarium ad clima Siciliae -ptum. FAV. EVL. p. 2,24 trigona tribus, quattuor *lineis* quadrata -i. p. 10,21 quattuor lineis angulisque. HYG. astr. 1,6 p. 25,22 circulos ..., in quibus XII signa -antur. BOETH arithm. 2,13 p. 97,6 -ptis V angulis. ACT. Archel. 53,8 astrologo -enti ... caelestia. *nota fere i. q. distinguere* (*addito ablat.*): CIC. rep. 1,22 ab Eudoxo ... *sphaeram* astris stellisque ... esse -ptam.

C *i. q. determinare, definire* (*hinc translata v. II D p. 662,77*): CIC. de orat. 1,214 (*in imag.*) Crassus ... mihi ... visus est oratoris facultatem non illius artis terminis, sed ingenii sui finibus immensis paene -ere. MANIL. 4,556 iunctis ... iuvencis moenia succinctus curvo -et aratro. ITIN. Alex. 20 ubi solum -i conveniret *in condenda urbe Alexandria*. AVIEN. Arat. 820 *v. p. 664,17*.

D *carmen, librum, sententiam sim. litteris mandare* (*pro* in *c. abl. additur locat. solus uno loco l. 68; abl. modi* [rustico sermone, iambico metro, liberiore stilo] *l. 75. 78sq. 84*): CIC. har. resp. 60 suffragia -pta tenentur a paucis. div. 1,23 Andromacham Ennii ab ea (*sue*) posse *fortuito* -i. CINNA carm. frg. 11,3 haec ... carmina ... levis in aridulo malvae -pta libello. VERG. ecl. 5,14 haec, in viridi nuper quae cortice fagi carmina -psi (-bsi *P*). Aen. 3,445 quaecumque in foliis -psit carmina virgo. LIV. 7,2,7 -pto iam ad tibicinem cantu. PAVL. FEST. p. 56 corium bovis, in quo foedus Gabinorum cum Romanis fuerat -ptum. CALP. ecl. [1,20 *v. p. 656,63*]. 1,25 alto codice -ptos ... versus. FRG. Mur. 16 revelatum Andreae ..., ut ... Iohannes ... cuncta -ret (discr- *cod.*). PRAEF. bibl. monarch. in Luc. cum iam -pta essent euangelia per Matthaeum ... in Iudaea, per Marcum in Italia. PORPH. Hor. carm. 2,1,10 ubi historiam ... ordinaris, id est -pseris. ITIN. Burdig. p. 590 ibi ... constat cubiculus, in quo *Salomo* sedit et Sapientiam -psit. LVCIF. non parc. 21 p. 256,7 epistulae ... et libri rustico licet sermone -pti. TRACT. in Luc. 1,1 pulchre ... euangelium ordinationem et narrationem rerum -psit. AMM. 28,1,26 codicem noxiarum artium. SCHOL. Hor. Vind. ars 79 *materia invectiva* -enda est iambico metro. 80. 82 hoc metro proprie -untur res agendae. 83 laudes ... lyrico carmine. VVLG. I Macc. 9,22 cetera verba bellorum Iudae ... non sunt -pta (κατεγράφη). 14,26 statuerunt ei libertatem et -erunt in tabulis aereis (κατέγραψαν). RVFIN. apol. adv. Hier. 2,5 de diaconis ..., quae dedecora -erit. PETR. CHRYS. serm. 58 p. 361^B audita non atramento, sed spiritu ministrante -ite. SEDVL. epist. 2 p. 171,7 *textum carminis* liberiore stilo. COMM. apol. 132 quod erat ante, referre nunc ardua res est; sit licet -ptum. BOETH. arithm. 1,14 p. 31,14 *numeros. al.* 1,24 p. 50,7 versus longissimos. 2,4 p. 86,26 signa numerorum. p. 87,1 notulam. *et saepe.* herm. pr. 2,10 p. 134,23 propositiones. herm. sec. 1,1 p. 33,11 formam *litterae* in subiecto cerae. 4,10 p. 297,24 ordinem propositionum. BENED. reg. 73 regulam hanc -psimus (discr- *al.*) ... hanc regulam -ptam. CARM. epigr. 1823,4 (*Vrvini Mat.*) sic merito tales versus -erim in te. CORP. XI 4996 (*prope Spoletum, a. 424*) diem depositionis lapidemque -bsi (lapidem *i. q. titulum?*). INSCR. Bonn. Jahrb. 117 p. 52 (*saec. IV*) Val. Romulus v. p. dux secutus iussionem (*sc. imperatorum Licinii Aug. et Licinii Caes.*) -bsit *sacrum*. *in imagine*: VVLG. prov. 3,3 -e *misericordiam et veritatem* in tabulis cordis tui. 22,20 -psi eam (*i. doctrinam meam*) tibi tripliciter in cogitationibus et scientia. RVFIN. Orig. in num. 1,2 -e haec ... in corde tuo dupliciter et tripliciter. Orig. in psalm. 30,25. hist. 5,20,6 non in chartis, sed in corde meo (ὑπομνηματιζόμενος).

E *i. q. diligenter ab initio usque ad finem perscribere*, κατάλογον, ἀναγραφὴν *rerum vel hominum facere* (*locis quibusdam dubitaveris, utrum* descr- *an* discr- *praeferendum sit; cf. l. 30. 66*): **1** *generatim*: CIC. Verr. 2,36 ~~HS~~ sescenta milia, quae ne falso quidem potuit, quibus data essent, -ere (*enuntiatum interrog. pro obi. est etiam l. 57*). Catil. 2,13 quemadmodum esset ei ratio totius belli -pta. 3,16 iam ad certas res conficiendas certos homines delectos ac -ptos habebat. Att. 16,5,4 dies in auspiciis Lepidi ⟨lepide⟩ -ptos et apte ad *eqs.* (*cf. II D 2 a*). VITR. 9,8,6 in columna ... horae -untur. 9,8,7 in columella horae ex analemmatis transverse -antur. VELL. 2,37,5 *pecunia* omnis ... publicis -pta litteris. TAC. ann. 1,81 modo subtractis candidatorum nominibus originem cuiusque et vitam et stipendia -psit. TERT. nat. 2,12 tot ... familiae, tot nationes *deorum* ..., ut dispici et distingui -ique (discribi?) non possint. LAMPR. Alex. 46,3 -ptum habebat, cur quid praestitisset. VVLG. Ios. 18,4 -ant *terram* iuxta numerum uniuscuiusque multitudinis referantque ad me quod -erint. 18,8. iud. 8,14 -psit LXXVII viros. I par. 4,41 quos supra -psimus nominatim. 9,22 omnes hi electi in ostiarios per portas, CCXII; et -pti in villis propriis. 24,6. I Esdr. 8,34 omne pondus. Sirach 42,7 datum ... et acceptum (ἐν γραφῇ ἔστω). GREG. M. epist. 3,41 (*a. 593*) res ecclesiarum. 4,11 (*a. 593*) prioribus inventarium ecclesiae rerum facientibus omnia, quae reperta fuerint, subtiliter -antur. 5,47 (*a. 595*) monasterii res. 5,49 (*a. 595*). 13,37 (*a. 603*) volumus ... per unamquamque massam colonos pauperes et indigentes experientiam tuam -ere. CORP. VI 31147 quorum nomina in lateribus -pta sunt (*contra* inscr- 31150*sq.*). **2** *speciatim*: **a** *de censu*: IVVENC. 1,146 novo capitum discussio censu ... -batur. HIER. chron. a. Abr. 2016 Quirinus census hominum possessionumque -it (*inde* PROSP. chron. I p. 407, 358). VVLG. num. 26,63 hic est numerus filiorum Israel, qui -pti sunt a Moyse. Luc. 2,1 exiit edictum a Caesare Augusto, ut -retur universus orbis (ἀπογράφεσθαι). **b** *provinciales sim. tributi exigendi causa* (*cf. p. 663,39*): CIC. Flacc. 32 cum omnes Asiae civitates pro portione [in provincias] -isset (*sic codd.*, discr- *vulgo*). COD. Theod. 11,16,8 (*a. 357*) siqui (-quid *codd.*) ... arbitrio suo -erit provinciales vel exegerit. 12,1,173,1 (*a. 410*; *inde* COD. Iust. 10,22,1,1) *ut* et descriptionis aequitas illustretur et -ptus documentis evidentibus fulciatur. GREG. TVR. Franc. 9,30 -ptam (discr- *plerique codd.*) urbem Toronicam *esse* ... manifestum est. **c** *bona alicuius possidendi vel confiscandi causa*: VLP. dig. 42,5,15 pr. ἀναγραφὴν facere, non ut -ant *creditores* ipsa corpora instrumentorum, sed quot sint *eqs.* *ibid.* -ere aliquid ex instrumentis. PAVL. dig. 19,2,56 aperire *horrea* et ea, quae ibi sunt, -ere. sent. 5,12,6 quotiens sine auctoritate iudicati officiales alicuius *bona* occupant vel -unt. FRG. de iure fisci 14 nec obsignari nec -i nec incorporari *bona* possunt. COD. Iust. 10,1,7 pr. (*a. 326*) cum facultates eorundem ... inquietari -ique fas non sit. ISID. orig. 10,217 proscriptus, cuius bona palam et aperte -untur bonisque fisci agglomerantur. *fortasse huc pertinet* (*cf.* confiscare *aliquem vol. IV p. 226,7 sqq.*): CYPR. epist. 80,1 Caesariani ... confiscentur et vincti in Caesarianas possessiones -pti mittantur. **d** *locorum nomina et situs*: PANEG. 4,20 omnium cum nominibus suis locorum situs spatia intervalla -pta sunt. VEG. mil. 3,6 p. 75,15 compendia deverticula montes flumina ad fidem -pta consideret.

F *librum scriptum sim. transcribere* (*absolute: l. 81 al.*): CIC. leg. agr. 2,13 concurrunt iussu meo plures ... librarii, -ptam legem ad me (a me legem *codd.*) afferunt. Sull. 42 statim -i *indicium scriptum in tabulis publicis* ab omnibus librariis ... imperavi. 44. Phil. 7,5 eas *litteras* tu ... -endas etiam des improbis civibus. Att. 2,20,4 edicta eius et contiones -unt. 2,20,6 a Vibio libros accepi; ... -o et remitto. 4,13,2 -as licet *libros oratorios*. 8,9,1 etiam ipse multis dedi -endam *epistulam meam*. 9,15,4 -pta attulit *mandata Caesaris*. 12,14,3 quem librum ad te mittam, si -erint librarii. 13,13,1 illa, quae habes de Academicis, frustra -pta sunt. 13,21,4 se ... quintum 'de finibus' librum -isse. *ibid.* quae scripsi ..., Romam miserim -enda. *ibid.* ut fieret tuis *librariis* ... -endi potestas. epist. 7,22 id caput ... -ptum tibi misi. 12,17,2 ut eum *librum* ... -ant ad teque mittant. LIV. 3,31,8 iussi ... inclitas leges Solonis -ere (CASSIOD. chron. II p. 124, 151). VAL. MAX. 1,1,13 quod librum secreta rituum civilium

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sacrorum continentem ... Petronio ... -endum dedisset. SEN. dial. 9, 9, 7 ista conquisita, cum imaginibus suis -pta (discripta *A*, *vulgo*) [et] sacrorum (exactorum *Birt*) opera ingeniorum. 12, 6, 3 qui opera ingenii tui laudant, qui -unt. QVINT. decl. 249 p. 21, 24 cum album -psi, iudices reieci. PLIN. epist. 5, 10, 3 -i, legi, venire volumina Tranquilli. 7, 4, 9. SVET. Cal. 41 uti ne cui -ere liceret *legem*. Dom. 10 librariis, qui eam (*historiam*) -erant. 20 missis ... Alexandream, qui -rent emendarentque. FRONTO p. 3, 6 N. mittam ... tibi ... librum hunc -ptum. p. 17, 9 *al.* GAIVS dig. 2, 13, 10, 2 ut non totum cuique codicem rationum totasque membranas inspiciendi -endique potestas fiat, sed ut ea sola pars ... -atur. 29, 3, 1 pr. tabulas testamenti (VLP. dig. 10, 2, 4, 3. 29, 3, 2, 8). SCAEV. dig. 35, 2, 95, 2 rationes defuncti. VLP. dig. 2, 13, 1, 1 edere est etiam copiam -endi facere. 2, 13, 6 pr. -ptas rationes (10, 2, 8 pr.). 29, 3, 2, 6 diem ... et consulem tabularum non patitur praetor -i vel inspici. 29, 5, 3, 28 *testamentum*. 47, 2, 52, 24 ut *servus* tabulas meas -ret. 48, 10, 23 siquis libellum vel rationes intercidat vel -at, *falsum est*. PAVL. dig. 48, 13, 11 (9), 5 tabularum publicarum inspiciendarum -endarumque potestatem. 49, 14, 45, 6 *acta fisci*. sent. 4, 6, 1 -endi exempli *testamenti* potestas. APVL. apol. 78 quas ... litteras in tabulario ... testato -psimus. 83. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 290, 9 qui forte -erat quaedam mendosissime. PORPH. Hor. epist. 1, 20, 9. HIER. epist. 5, 2, 2 commentarios ad -endum largiri. 5, 2, 3 quae ... manu mea ipse -eram (33, 1, 1). 33, 2 vix medium -psi indicem *librorum Varronis*. 35, 1, 2 quas (*epistulas*) tota aviditate legi atque -psi. 126, 2 alios *libros*. VVLG. deut. 17, 18 -et sibi deuteronomium legis huius in volumine. AVG. civ. 15, 13 p. 83, 19 numeri ... neglegenter -untur et neglegentius emendantur. 18, 31 p. 298, 4 errore neglegenter -entium labores alienos. SVLP. SEV. chron. 1, 40, 2 -entium incuria. dial. 1, 23, 5 *librum* me largiente -psit. PS. PHOEBAD. fid. prol. p. 31^{C} *libellum* (*paulo ante* transcribere). COD. Theod. 16, 5 66, 1 (*a. 435*) impios libros nefandi sacrilegii Nestorii. ACT. Archel. 43, 3 placuit ... disputationem hanc excipi atque -i. 68, 5. SVBSCR. Parid. cod. Vatic. 4229 feliciter emendavi -ptum. Quint. cod. Bamberg. *et* Paris. 16230 -psi et emendavi Domitius Dracontius. *additur, unde aliquid -atur*: 1 ex *libro sim.*: VARRO frg. Charis. p. 120, 28 eclogas ex annali -ptas. LIV. 30, 38, 1 ex publicis rationibus. SEN. contr. 2, 1, 6 aliqua ... ex commentariis amici tui -e. SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852 *a. 69*) 2 -ptum et recognitum ex codice ansato L. Helvi *eqs.* (CONST. veteran. 8 [7] p. 850 int. 16 = extr. 18 [*a. 71*] ex tabula aenea, quae fixa est *eqs.* 12 [10] p. 853 extr. 19 [*a. 76*]. S. C. de nund. salt. Beg. [Corp. VIII 11451 *a. 138*] 2 ex libro sententiarum in senatu dic⟨ta⟩rum). 2 de *libro sim.*: MAXIMIN. c. Ambr. p. 20, 2 de divinis scripturis ... nos -isse. AVG. civ. 15, 13 p. 82, 25 cum primum de bibliotheca Ptolemaei -i ista coeperunt ... in codice ... primitus inde -pto. p. 83, 15. 3 ab *aliquo*: CIC. ac. 2, 11 se ... ab eo ipso illos duo libros ... -isse. Att. 13, 21, 5 Caerellia ... -it a tuis *librariis libros meos*. LIV. 1, 32, 5 ius *fetiale* ab antiqua gente Aequiculis ... -psit *Ancus*. *nota*: HOR. sat. 2, 3, 34 Stertinius *Stoicus* ..., unde ego mira -psi docilis praecepta haec.

G *i. q. scribere* (*aliquid et* de *aliqua re*): CALL. dig. 48, 10, 31 ut imperatori -atur (de ea re scribatur *coni. Mommsen*) aestimaturo, quatenus coerceri debeant. EVANTH. de com. 2, 3 de quibus (*civibus*) libere -batur *comoedia*. FVLG. myth. 1 praef. p. 9, 22 primis elementorum figuris ... proprium nomen (discr- *PR*). 1, 1 in ... libro artis musicae, quem -psit (scripsit *G*). 1, 3. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 56, 28 isdem litteris ..., quibus et nunc hic sermo (*sc. iamim*) -ptus est. SCHOL. Hor. Vind. ars 86 Horatius diligenter -erat de ordine servando, de materia tractanda diversis modis. CASSIAN. inst. 10, 21, 1 de hac ... paupertate alibi ... ita -itur. conl. 5, 23, 2. APRING. in apoc. 2, 6 de hac effusione in lege -itur (discr- *cod.*). 20, 7 quod dicit 'congregabit ...' futurum pro praeterito -it. VIRG. gramm. epit. 4 p. 25, 3 de safico ... versuum metro in quadam epistula -isse (discr- *codd.*) me sufficienter memini. p. 25, 10 -endarum (discr- *codd.*) litterarum notitiam. epist. 5 p. 163, 22 ad caput *paginae* -ptae (discr- *codd.*).

II ***translate*** *i. q. oratione exponere*: A *imaginem hominis vel rei verbis exprimere; multis locis adduntur adverbia velut* breviter, ornate *al.*: 1 *cum obiecto*: a *aliquem* (*plerumque idem fere quod notare homines pravos sive singulos sive genus*): α *obiectum solum*: ACC. carm. frg. 25 -ere (discr- *codd. L H Nonii*) in theatro perperos populares. RHET. Her. 4, 50, 63 si velis non divitem, sed ostentatorem pecuniosi -ere (discr- *H B*). CIC. Pis. 68 non ... contumeliae causa -am quemquam, praesertim ingeniosum hominem atque eruditum. Phil. 2, 113. HOR. sat. 1, 4, 3 siquis erat dignus -i, quod malus ac fur ..., multa cum libertate notabant. epist. 2, 1, 154 lex ..., malo quae nollet carmine quemquam -i. PHAEDR. app. 5, 8 avari -untur. SEN. epist. 86, 13 -urus infamem et nimiis notabilem deliciis Horatius. 95, 69 Vergilius noster -psit virum fortem. 98, 8 ut ... istos satagios ac sibi molestos -am. PLIN. epist. 7, 22, 1 et nomen indicare et -ere ipsum. CAPITOL. Maximin. 27, 4 puerum. DON. Ter. Eun. 402 sub obtentu militis ea stultitia -psit breviter comitem regium acceptumque imperatori. SCHOL. Iuv. 2, 92 liber quo impudici -untur ab Eupolide. HIER. epist. 22, 28, 4 e quibus (*clericis importunis*) unum ... breviter strictimque -am. 22, 38, 5 ille, quem in latitudine pectoris tui paulo ante -eras, quem ... stilo volante signaveras *eqs.* 22, 36, 2 talem virum Hieremias ... propheta -psit dicens *eqs.* AVG. civ. 9, 8 p. 378, 26 aliquanto latius -endo *homines*. 17, 16 p. 239, 18 ut hic aliquam mulierculam praedicari credat atque -i. COMM. apol. 399 ipse deus illos (*i. qui sunt obdurato corde*) -psit. CORIPP. Ioh. praef. 11 *Homerus* fortem -psit Achillem *eqs.* NICET. vigil. 8 in principio psalmorum suorum beatum virum -ens. β *accedit supplem. praedic.* (*aliquem aliquid facientem sim. v. p. 661, 65 sqq.*): CIC. Cael. 50 mulier ..., qualem ego ... -psi. Mil. 47 me videlicet latronem ac sicarium abiecti homines ... -unt. SEN. contr. 9, 4 (27), 2 si talis erat filius meus, qualem -itis (SEN. epist. 120, 21 AVG. civ. 19, 12 p. 374, 23). 9, 4 (27), 13 cum -isset *eum* impium in fratrem, impium in patrem. COLVM. 6, 37, 8. SVET. vita Hor. p. 47 brevis et obesus, qualis et a semet ipso in satiris -itur. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 135 quasi sanum ... quasi leviter insanum (OPTAT. 5, 9 p. 139, 3 Naaman Syrum quasi immaturam quandam ... vulnerum massam diu -ere). SCHOL. Hor. Vind. ars 123 Medea -atur ferox et Ino ... flebilis -atur. HIER. epist. 36, 11, 4 Naasson princeps tribus Iuda in deserto -itur. AVG. civ. 9, 4 p. 374, 21 talem -it ... Vergilius Aenean. 9, 7 p. 377, 23. 9, 12 p. 383, 4 quos in natura propria -psit inter deos et homines genere animalia. APRING. in apoc. 20, 9—10 omnes scutati ... et galeati -untur. *adde*: PORPH. Hor. epod. 5, 15 furiali habitu *Canidiam*. SCHOL. Cic. Bob. p. 123, 16 impudico ... habitu erubescendi dedecoris quaedam figura -itur. p. 157, 19 Clodium ad ferae alicuius et beluae similitudinem -psit. b *formam, habitum, naturam, mores, facta sim. alicuius*: *formam, habitum*: SEN. contr. 1, 1, 20 pallorem eius ac maciem. 7, 5 (20), 10 vulnus novercae. 9, 4 (27), 14 cicatrices pulsati patris et deformem adhuc faciem. 10, 4, 21 debiles artus omnium et alios incursantes, alios repentes. suas. 6, 20 positi in rostris capitis miserabilem faciem. SEN. dial. 5, 4, 1 vultus *irae*, quem in prioribus libris -psimus. AQVILA rhet. 13 p. 26 descriptio vel deformatio, ubi rebus subiectis personisque (personarum *codd.*) et formas ipsas et habitus -imus et exprimimus. CLAVD. DON. Aen. 4, 136 processio *Didonis* cultusque -itur. 10, 434 magna ... libra aetates eorum. AVG. civ. 9, 7 p. 377, 12 daemonum medietatem propter aeria corpora inter deos et homines. *accedit supplem. praedic.*: HIER. epist. 37, 21 ad *lapidis* similitudinem dei species -atur. PASS. Theclae B a epit. 2 p. 145, 1 Titus ... -erat talem formam Pauli. *affectum*: SEN. contr. 1, 2, 23 mariti affectum. 1, 3, 10 circumstantium (-tem *codd.*) ⟨indignationem⟩. 1, 3, 12 indignantium voces. 1, 4, 7 stuporem totius corporis ... membrorum omnium torporem. 9, 3 (26), 11 saevitiam exponentis. 9, 3 (26), 12 tormenta paterni animi. SEN. dial. 5, 19, 5 non ... Gai saevitiam, sed irae ... -ere. PORPH. Hor. epist. 1, 2, 59 decenter paenitentiam *iracundi*. *mores, naturam, virtutes sim.* (hominum mores *sim. v. l. 74 sq.*): RHET. Her. 4, 50, 63 notatio est, cum alicuius natura certis -itur (discr- *B C*) signis (*cf.* 4, 51, 65 notationes, quae -unt, quod consentaneum sit uniuscuiusque naturae. CIC. de orat. 3, 115 cum, quae forma et quasi naturalis nota cuiusque sit, -itur, ut si quaeratur avari species, seditiosi, gloriosi. top. 83 descriptio, qualis sit avarus ... ceteraque eiusdem generis, in quibus natura et vita -itur). SEN. contr. 1, 7, 13 -psit mores hominis impii, cruenti (AVG. civ. 2, 22 p. 84, 8 Sullae vitam mores facta. 3, 11 p. 109, 4 mores daemonum -untur carminibus poetarum). PLIN. nat. 29, 28 inter proelia deorum improbitatem muscae -ere. PORPH. Hor. carm. 2, 2 pr. liberalitatem et magnificentiam animi eius -it. CLAVD. DON. Aen. 10, 217 virtus ... Aeneae -itur. APRING. in apoc. 2, 7 haereticorum perversitate -pta (discr- *cod.*). *facta sim.*: CATO orig. 1 populi R. gesta -ere (discr- *trad.*). NEP. Att. 18, 6 ut sub singulorum imaginibus facta magistratusque eorum non amplius quaternis quinisve versibus -erit. SEN. contr. 7, 7 (22), 19 -ptis Alexandri victoriis. PLIN. epist. 5, 6, 43 quot versibus Homerus, quot Vergilius arma, hic Aeneae, Achillis ille -at. PORPH. Hor. ars 357 Choerilus ... Alexandrum secutus opera eius -psit. sat. 2, 1, 16 vitam *Scipionis* privatam ... bella. VOPISC. Prob. 1, 1 uniuscuiusque facta. EVANTH. de com. 2, 5 *potentium civium* facta in peius. CLAVD. DON. Aen. 5, 229 certantium gesta. 9, 58 actus Rutulorum. HIER. epist. 43, 2, 2 lacerantur absentes, vita aliena -itur. RVFIN. hist. 2, 17, 2 abstinentium vitas ... ad liquidum (ἱστορῶν). hist. mon. 30 p. 455^{D}. INSCR. christ. Rossi I p. 82 (*a. 345*) hic titulus pueri casos -it iniquos. *cum suppl. praedic.*: AVG. civ. 3, 21 p. 132, 22 cuius (*Scipionis*) ab adulescentia vita -itur diis dedita templisque nutrita. c *rem, actionem; plerumque de poetica vel oratoria descriptione*: PLAVT. Mil. 763 bonus bene ut malos -psit mores (CIC. de orat. 2, 243 facetiarum, in quibus -untur hominum mores et ita effinguntur, ut *eqs.* orat. 138 ut hominum sermones moresque -at. Flacc. 65 vosmet ipsi -atis Asiam). LVCIL. 388 'ne ⟨illum ego⟩ in arce bovem -psi magnifice' inquit. CIC. de orat. 1, 28 acula, quae -itur *a Platone*. orat. 66 *in historia* et narratur ornate et regio saepe aut pugna -itur. nat. deor. 2, 112 Perseus -itur (*signum*). Att. 14, 8, 1 Baiana negotia chorumque illum ... -am (acribam *codd.*). HOR. sat. 2, 1, 15 *non* quivis horrentia pilis agmina nec fracta pereuntes cuspide Gallos aut labentis equo -it vulnera Parthi. ars 18 cum lucus et ara Dianae ... aut flumen Rhenum aut pluvius -itur arcus. SEN. contr. 1, 3, 7 altitudinem montis. 1, 6, 12 iuris iurandi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vim. 1, 8, 15 pericula futuri proelii. 2 pr. 3 locorum habitus ... et urbium situs moresque populorum nemo -psit abundantius. 2, 1, 26 amorem *ter. ibid.* divitias. 2, 5, 6 cruciatus et miram corporis patientiam. 7, 1, 27 latius (laetibus *C*; laetius *D*) aliquid (PLIN. epist. 4, 14, 3 pressius ... elatius). 7, 5, 14 caedem. 9, 2, 10 convivales iocos. 9, 2, 24 atrocitatem supplicii. 9, 2, 25 consuetudinem maiorum. 9, 2, 29 cenam nocturnam. 9, 5, 6 comitatum istius tumultus. 9, 6, 18 tormenta. suas. 1, 13 beluarum ... magnitudinem. 2, 8 terrores Persicos. 2, 14 cum angustias loci facundissime -isset ... Cestius cum -isset honores, quos habituri essent. *ibid.* opportunitatem loci. 3, 2 tempestatem. 6, 8 omnem acerbitatem servitutis futurae. 6, 10 contumelias insultantium Ciceroni et verbera et tormenta. SEN. apocol. 2 poetae non contenti ortus et occasus -ere. dial. 4, 9, 3 *Ovidius* -psit castra ex uno partu contraria et parentium liberorumque sacramenta diversa *eqs.* epist. 24, 21 haec ... quo soles ore. 79, 5 ne Aetnam -as in tuo carmine. 82, 16 -ptus est carcer infernus et perpetua nocte oppressa regio. 85, 27 captivitatem, verbera, catenas *eqs.* COLVM. 3, 7, 1 *vitem* accurate. 7, 6, 4 *hircum.* 7, 9, 2. 12, 52, 2 *locum*, in quo confici oleum debet. MELA 1, 72 specus ... singulari ingenio ac supra, quam ut -i facile possit. PLIN. nat. 28, 261 equi Vergilio ... -ptum virus. 32, 136 *ranam.* 35, 96 Homeri versus ... id ipsum -entis. STAT. silv. 1 pr. villam Tiburtinam ... -ptam a nobis uno die. QVINT. inst. 4, 2, 18 iter Verris. 8, 2, 15 Vergilius illo loco, quo pullum equinum -it. TAC. ann. 11, 19 apud agros a Corbulone -ptos. PLIN. epist. 5, 6, 44 non epistula, quae -it, sed villa, quae -itur, magna est (*cf.* SIDON. epist. 2, 2, 20 *v. p. 662, 54*). SVET. Claud. 40 abundantiam veterum tabernarum. FRONTO p. 146, 22 N. non est contentus *Chrysippus docere, definire eqs.*, verum auget ... interrogat, -it *eqs.* APVL. mund. pr. loci ingenia ... qualitatesque aut moenia urbis *eqs.* TERT. scorp. 12 magna ... Babylon cum -itur, ebria sanctorum cruore. anim. 54 Plato velut gremium terrae -it in Phaedone. adv. Marc. 3, 24 de restitutione Iudaeae, quam et ipsi Iudaei ita, ut -itur, sperant (*opp.* allegorica interpretatio). 5, 9 placidum descensum eius et insensibilem -ens de caelo in carnem adv. Hermog. 45 statum ... materiae. PORPH. Hor. carm. 1, 4 pr. verni temporis gratiam (4, 12 pr.). 2, 18, 26 rei acerbitatem. 3, 29, 34 varietatem et vices humanae vitae. epod. 2, 10 commoda rusticae vitae. sat. 1, 6 pr. iter suum a Roma Brundisium. 1, 10, 36—37 in -endo Rheno. PANEG. 9, 12 magnus poeta, dum bellorum toto orbe surgentium discursum apparatumque -it. OPTAT. 7, 2 p. 169, 5 euangelica praecepta ..., quibus -itur ager, qui est *eqs.* AVSON. 350, 3 nuptias ... eiusmodi ludo (*i. centone*). 360, 3 coitum Veneris atque Vulcani. AMM. 16, 12, 70 proelium. 23, 6, 75 generaliter corpora. SCHOL. Hor. Vind. ars 83 referre id est ... -ere fidibus (*sc. divos eqs.*). CLAVD. DON. Aen. 10, 287 descensum eorum ... *de navibus* varie breviterque. VEG. mil. 3, 8 p. 82, 1 itineris observatione -pta. 4, 22 fustibalos *eqs.* 4, 28 cum obsidio -itur. HIER. epist. 27, 2, 1 in lancibus idola caelata. 29, 6, 5 in Exodo, ubi -untur vestes ... contextae. 53, 8, 5 tertius et quartus Regum liber ... regnum Iuda et regnum -it Israhel. AVG. civ. 1, 4 p. 9, 27 morem hostium civitates evertentium *Vergilius* -psit. 2, 18 p. 75, 22 tempora ... Sallustius (*syn.* recolere). 2, 21 p. 79, 25 ea corruptione, quam -it Sallustius. 9, 8 p. 380, 5 genus animantum. *saep.* 21, 27 p. 550, 27 Elysios campos. COMM. apol. 880 cruor ubique manat, quem -ere vincor (*sc. lacrimis*). ALC. AVIT. carm. 6, 371 -ens (*sic* κ β, discr- α) mentis varias cum corpore pugnas. APRING. in apoc. 4, 8 quattuor animalia senis alis vallata. ISID. alleg. 10 *generationes.* ACT. Archel. 25, 12 zodiacum circulum. *accedit supplem. praedic.*: SEN. contr. 9, 2 (25), 29 cum cenam luxuriosam -isset indignam maiestate praetoris. TERT. adv. Hermog. 35 quid vocatur *materia Hermogenis*, quid -itur? PORPH. Hor. sat. 2, 5, 41 Alpes nivibus plenas. HIER. epist. 21, 13, 5 huius sapientiae typus ... in deuteronomia sub mulieris captivae figura -itur. AVG. civ. 2, 21 p. 81, 25 respublica R. talis erat, qualem illam -it Sallustius. SIDON. epist. 2, 2, 20 villam, quae spatiosa -itur.

2 *sequitur enuntiatum sim.*: a *obiectum cum participio praedicativo*: α *praesentis*: HOR. sat. 2, 1, 15 *v. p. 660, 81.* SEN. contr. 1, 4, 12 exeuntes adulteros ... pugnantem se ⟨in⟩ acie. 7, 1 (16), 20 cum -isset ingenti spiritu titubantem et ... concidentem. 7, 2 (17), 14 ferentem caput et manum Ciceronis Popillium. 9, 4 (27), 22 se patri manus afferentem. 10, 4, 21 *v. p. 660, 29.* suas. 5, 8 -psit *Xersen* adversus ipsos deos tumentem. TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 10 Iohannes ... ensem -it ex ore dei prodeuntem. 4, 7 p. 433, 17 ut prius de suo caelo in creatoris descendens -retur (*cf. supra l. 33*). 4, 36 p. 543, 24 duos adorantes in diversa mente -it. PANEG. 11, 8 qua dignitate -es classem per ... fluminis tractum remis ... volitantem, *facundia Graeca.* CLAVD. DON. Aen. 4, 150 Didonem ... procedentem (*cf. p. 660, 34*). β *perfecti*: SEN. contr. 7, 1, 27 cum fratrem traditum sibi -ret. 7, 5, 14 cum -isset a puero demonstratum procuratorem. 9, 2, 24 ut in ipso triclinio inter lectos ... et mensas percussum -ret. 9, 4, 17 tyrannum occisum et te cum ingenti gloria ex arce deductum. suas. 1, 9 *v. p. 662, 27.* SEN. epist. 90, 21 facunde -it proscissum aratro solum. PORPH. Hor. carm. 3, 12 pr. puellam quandam captam specie adulescentis. b *enuntiatum interrogativum* (*cf. I E 1 p. 658, 21*): RHET. Her. 4, 51, 65 *v. p. 660, 47.* CIC. de orat. 3, 115 *v. p. 660, 48.* orat. 50 in primis duabus partibus, qualis esset *opera operatoris*, summatim ... -psimus (*cf. II D 2*). nat. deor. 1, 47 vos ... soletis ..., quam sint omnia in hominis figura ... ad usum ... apta, -ere. SEN. contr. 1, 7, 14 in ultimo -psit *Fuscus*, quam miser futurus esset alimenta accipiens. 7, 5, 9. 7, 7, 14 quam imperite disposuisset aciem, quemadmodum ... oppressa esset eius temeritas. 9, 2, 10 -psit, qualiter (quanto *vel* quam aliter *coni. C. F. W. Müller*) in foro decolletur. 10, 4, 12 quam inhumanum sit *eqs.* suas. 6, 14 fuga quam periculosa esset. SEN. nat. 6, 23, 4 Callisthenes in libris, quibus -it, quemadmodum Helice Burisque mersae sint. epist. 90, 20. PLIN. nat. 27, 57 catanancen Thessalam herbam, qualis sit. 27, 125. 30, 103 quod esset animal, *Aristoteles non* -psit. QVINT. decl. 315 p. 238, 22 quanta cum difficultate fortiter pugnetur. GELL. 9, 13, 4 quis hostis et quid genus ..., Q. Claudius purissime ... -psit (*paulo supra syn.* depingere). 12, 4, 1 -ptum definitumque est a Q. Ennio ... graphice admodum ..., quo ingenio ... amicum esse conveniat. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 203 ingeniose -psit, quid sit homo mediocris. AMM. 18, 5, 1 milites ubi agant vel procinctus tempore quo sint venturi. *nota*: CLAVD. DON. Aen. 5, 197 quantum valuerint hortamenta -untur. c *accusativus cum infinitivo*: VARRO ling. 5, 22 duodecim tabularum interpretes 'ambitus parietis' circuitum esse -unt. CIC. de orat. 2, 138 qui in genere definiendo istas causas -unt in personis et in temporibus positas esse. OV. trist. 2, 415 qui -psit corrumpi semina matrum Eubius. PAVL. FEST. p. 83 erebum Vergilius interdum o⟨b⟩scuritatem quandam esse -it. SEN. contr. 1, 2, 17 cum -isset dignationem puellae magnam fuisse. 9, 1, 15. 9, 6, 14 si coepero -ere debere esse aetate provectam ... invisam viro. suas. 1, 9 nihil esse stabile, omnia fluctuare ... deinde exempla regum ex fastigio suo devolutorum. PLIN. epist. 3, 12, 3 -it ... eos ... erubuisse. GELL. 9, 1, 1 Q. Claudius ..., cum oppidum ... oppugnari ... -ret. TERT. pudic. 9. adv. Marc. 1, 20 p. 316, 5 quosdam falsos fratres irrepsisse -psit. ADNOT. Lucan. 8, 471 diem -it nondum exactum esse. CLAVD. DON. Aen. 2, 792. AMBR. patr. 4, 16 Matthaeus ex tribu Iuda -it (discr- *B*) eius (*Christi*) familiam *esse.* HIER. epist. 53, 8, 7 Ioel ... -it terram ... eruca ... locusta ... vastante consumptam et ... effusum iri spiritum sanctum. AVG. civ. 3, 21 p. 132, 3 OROS. hist. 1, 2, 83 APRING. in apoc. 1, 10. 4, 2 (discr- *cod.*). 4, 7.

d *nominativus cum infinitivo* (*cf. supra l. 18*): ARNOB. nat. 4, 34 Iuppiter ... amasio captus ab uxore -itur confiteri culpas suas. LVCIF. reg. apost. 6 p. 49, 27 qui gravius -itur deliquisse. p. 50, 12 etiam hic -itur rex in pace dormisse. Athan. 1, 25 p. 110, 4 impius esse sacris -eris litteris. CLAVD. DON. Aen. 11, 649 exerto bracchio et nudo latere fuisse -pta est Camilla. HIER. epist. 29, 6, 5 'opus cherubim' id est varium ... factum esse -itur. 36, 15, 3 *vir iustus* necesisse (nescit *A D*) -itur. PS. AVG. quaest. test. I 56 praescr. ut ... duos patres habere imperite -ptus sit. FAVST. REI. spir. 1, 10 p. 118, 17 spiritus sanctus descendisse -itur. APRING. in apoc. 4, 3. 19, 1—3 quid hic aliud nisi malorum retributio ... praesens esse -itur? 19, 17—18 *al.* GREG. M. moral. pr. 3. 3, 51. 16, 15 ISID. alleg. 250 chron. II p. 433, 38.

3 *absolute* (*cf. p. 657, 31. 658, 81 al.*): [LVCIL. 386 *v. p. 656, 65.*] CIC. leg. 1, 15 aestivo, quemadmodum -it *Plato*, die. SEN. suas. 1, 11 Cestius -psit sic: *eqs.* QVINT. inst. 3, 4, 3 consolamur, mitigamus, concitamus ..., maledicimus, -imus *eqs.* (5, 8, 2). PLIN. epist. 5, 6, 44 epistula, quae -it. *v. p. 661, 25* (SIDON. epist. 2, 2, 20 pagina). TERT. adv. Hermog. 26 praefari primo, postea prosequi; nominare, deinde -ere. CLAVD. DON. Aen. 9, 416 magna *est* copia -entis, magna varietas. SVLP. SEV. dial. 3, 10, 3 contiguum flumini, ut Sulpicius iste -psit, ... habitaculum. AVG. civ. 19, 12 p. 374, 4 spelunca ... cuius, ut -itur, ... caede tepebat humus. OROS. hist. 6, 6, 6 -ente Sallustio.

B *i. q. evidenter significare* (*opp.* aperte nominare): 1 *hominem*: CIC. Sull. 82 quia sunt -pti consulares. Pis. 80 illis, quos -is. or. frg. A V 6 -istine eius necessarium, nostrum competitorem? A VII 43 legite, ut legebatis; hinc intellegetis nulla tenuissima suspicione -i aut significari Cornelium. ad Q. fr. 2, 3, 3 respondit ei vehementer Pompeius Crassumque -psit dixitque aperte *eqs.* PHAEDR. 4, 8, 2 mordaciorem qui improbo dente appetit, hoc argumento se -i sentiat. LVCIF. moriend. 8 p. 301, 18 cum istis, quos -it apostolus. 2 *rem*: CIRIS 69 sive ... hoc in carmine toto inguinis est vitium et Veneris -pta libido. PAVL. FEST. p. 262 obscenam viri partem -ens: '... senile ... retritum rutabulum'. LVCIF. Athan. 2, 5 p. 154, 21 viam ..., quam -it dominus dicens *eqs.* APRING. in apoc. 3, 14 *syn.* significare (discr- *cod.*).

C *i. q. distinguere, facere, ut aliquis agnoscatur*: MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 4 p. 441 nihil ita designat et -it christianum quam misericordia (χαρακτηριστικόν ἐστι).

D *i. q. definire, determinare* (*cf. I C*), *constituere* (discr- *multis locis plerique editores vix recte; cf. Vahlen ad* CIC. leg. 3, 12): 1 *officia sim.*: CIC. ac. 2, 114 ut ... mores fingas, ... officia -as (*codd.*, discr- *vulgo*), quam vitam ingrediar definias. Q. CIC. pet. 20 fac, ut iis omnibus ... -ptum (discr- *vulgo*) ac dispositum suum cuique munus sit. 57 si hominibus gratiosis ... suum cuique munus -imus (discr- *Harl.*). SEN. Phaedr. 451 propria -psit deus officia. COLVM. 11, 2, 25 ne ... neglegentius holitoris officia -isse videar.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SIL. 9, 267 propere -it munera pugnae *Varro*. TAC. Germ. 25 -ptis per familiam ministeriis (*codd.*, discr- *vulgo*). HIL. ad Const. 2, 4 secundum annos fides -itur (OPTAT. 7, 3 p. 170, 22 lectio . . ., ex qua forma unitatis retinendae . . . -pta recitatur. LVCIF. non parc. 32 p. 278, 9 hanc *fidem* nostram, quam apud Niciam . . . episcopi -erunt. Athan. 1, 40 p. 137, 17 *al.* MAXIMIN. c. Ambr. p. 23, 1 per testamentum fidem suam -ptam populo . . . dereliquit). OPTAT. 4, 4 p. 106, 1 testamentum . . ., in quo -pta est disciplina (p. 107, 1). SCHOL. Cic. Bob. p. 123, 16 varie -pto legationis officio. HIER. epist. 52, 15, 2 Hippocrates . . . sermonem, incessum, habitum moresque *discipulorum* -it. *absolute*: VVLG. II par. 35, 4 sicut praecepit David . . . et -psit Salomon. *sequitur infin.*: EPIT. Alex. 107 ex oppido praesidium educere -psimus *in testamento*. 2 *i. q. accurata definitione constituere* (*notio a propria scribendi vi hic illic non multum deflectit; dativus additur l. 18. 21. 26. 31sq. 39*): **a** iura, ordinem *sim.* (*cf. de* descr- *et* discr- *Lahmeyer, Philol. XXI p. 289sq.; aliter* ab *aliquo p. 659, 48.* legibus *sim. aliquid l. 29. 36*): CIC. de orat. 1, 33 iam constitutis civitatibus leges iudicia iura -ere (discr- H^1R *vulgo*). 1, 193 -ptis omnibus civitatis utilitatibus ac partibus XII tabulis contineri *civilem scientiam*. 3, 76 *eloquentia* mores leges iura -at (discr- *M vulgo*). Quinct. 45 quis tandem nobis ista iura tam aequa -it (descr- *codd.*, discr- *vulgo*)? Verr. 3, 133 -bat (*codd.*, discr- *vulgo*) censores binos in singulas civitates Timarchides. Caecin. 74 quae diligentissime (decentissime *codd.*) -pta a maioribus iura finium, possessionum . . . sunt. Sest. 91 neque naturali neque civili iure -pto. rep. 1, 2 a quibus civitatibus iura -pta sunt (*cod.*, discr- *vulgo*). 4, 2 quam commode ordines -pti (*cod.*, discr- *vulgo*), aetates, classes *eqs.* (LIV. 1, 42, 5). 5, 7 ad vitam . . . usumque vivendi ea -pta (*cod.*, discr- *vulgo*) ratio est iustis nuptiis, legitimis liberis . . ., ut omnes *eqs.* leg. 1, 17 quae composita sunt et -pta (*codd.*, discr- *vulgo*) iura et iussa populorum. 2, 11 quae (*leges*) sunt . . . varie et ad tempus -ptae (*codd.*, discr- *vulgo*) populis. *ibid.* qui perniciosa et iniusta populis iussa -erint. 2, 19 itaque ut ita cadat in annuis anfractibus, -ptum esto. 2, 49 haec nos a Scaevola didicimus non ita -pta ab antiquis. Cato 5 cum ceterae partes aetatis bene -ptae sint a natura. off. 1, 51 quae -pta (discr- *trad.*) sunt legibus et iure civili. MANIL. 3, 539 *horam* diebus. SEN. epist. 119, 15 *mundi conditor* nobis vivendi iura (*B A*, discr- *cett. vulgo*). *nota*: CVRT. 8, 9, 34 menses in quinos denos dies (discr- *vulgo*). **b** tributum *sim.* (*cf. p. 658, 48*): CIC. Verr. 6, 62 civitatibus pro numero militum pecuniarum summas -ere (discr- R^1 *vulgo*) certum pretium . . . constituere. ad Q. fr. 1, 1, 33 vectigal . . ., quod iis aequaliter Sulla -erat (*codd.*, discr- *vulgo*). IVST. 9, 5, 4 auxilia singularum civitatum -untur. 16, 3, 9 cum . . . Athenienses . . . tributum in tutelam classis -issent. [*de* descr- *dubitaveris*: CAES. civ. 3, 42, 4 vecturas . . . frumenti . . . civitatibus (*codd.*, discr- *vulgo*). BELL. Alex. 51, 3 pecuniae -rentur (discr- *F*, descr- *cett.*). *cf.* discr-.] **3** *vim vocabuli sim.* (*saepe absolute; enuntiatum interrog. sequitur l. 53sq. 75; suppl. praed. additur l. 63sq.*): RHET. Her. 2, 12, 17 vocabuli sententia breviter et ad utilitatem causae accomodate -itur (discr- *H*). CIC. inv. 1, 11 definienda res erit verbis et breviter -enda. 1, 44 ut breviter -amus (discr- *H*), argumentatio videtur esse *eqs.* 1, 91 mala definitio est, cum . . . communia -it (discr- *H*) . . . hoc non magis seditiosi . . . quam alicuius hominis improbi vim -it. 2, 53 *quid sit maiestatem minuere* (*codd.*, discr- *vulgo*). 2, 141 quid sit lex, -ere. 2, 170 vis . . . ea, quam modo -bamus, necessitudinis (*loc. interpol., ut videtur; om. β c*). de orat. 1, 260 sit orator nobis is, qui, ut Crassus -psit *eqs.* 2, 40. 2, 142 haec Crassus . . . exponet -pta (*codd.*, discr- *vulgo*) generatim (2, 143 apte). part. 123 *syn.* definire. Flacc. 36 *formulam testimonii; syn.* distinguere. rep. 2, 66 id, quod ratio oratioque -ret. 3, 17 genera iuris *eqs.* fin. 2, 92 Metrodorus . . . beatum esse -it his . . . verbis *eqs.* 4, 61 a nobis (*sc. Academicis*) . . . ista quaesita, . . . -pta, notata, praecepta sunt. ac. frg. 20 Zeno vel Chrysippus . . . respondebit cum esse *sapientem*, quem ipse -erit (AVG. civ. 19, 4 p. 359, 28 sapiens eorum, hoc est, qualem mirabili vanitate -unt). Tusc. 4, 11 utamur . . . in his perturbationibus -endis (*codd.*, discr- *vulgo*) Stoicorum definitionibus et partitionibus. 4, 20 voluptatis . . . partes (*codd.*, discr- *vulgo*). nat. deor. 1, 34 cuius (*Xenocratis*) in libris, qui sunt de natura deorum, nulla species divina -itur. off. 1, 15 ex ea parte *honesti*, quae prima -pta est (*codd.*, discr- *vulgo*). SEN. epist. 9, 10 ista, quam tu -is, negotiatio est, non amicitia. 95, 66 qui -it, ait: 'temperans est, qui' *eqs.* COLVM. 1 pr. 28 quem desideramus agricolam quemque -emus. IVL. RVF. rhet. 7 p. 40 haec figura (σαρκασμός) . . . a peritissimis propria significatione -pta est. BOETH. herm. pr. 1, 7 p. 93, 7 has (*universalem affirmationem et negationem*) . . . nos . . . supra -psimus. 1, 9 p. 121, 20 quid sit necessarium temporale. herm. sec. 2, 6 orationem definitione -psit. 2, 7 p. 140, 11 qua proprietate -pta *sit natura*. Porph. isag. p. 26, 5 *tertium genus* -entes *philosophi* (ὑπογράφοντες). p. 37, 18 huiusmodi differentias et hoc modo (ὑπογράφουσι). in Porph. comm. sec. 3, 2 p. 202, 5 cum . . . -ret vel definiret genus. 3, 6 p. 217, 7 opposita ex oppositis.

E *i. q. exarare, sulcare*: ENNOD. dict. 12, 8 p. 463, 11 vestris (*i. litterarum*) vomeribus humani pectoris tellus . . . -itur (discr- *B*). 23, 3 p. 497, 21 cum genetricis ferro membra -res (discr- *codd.*). carm. 2, 128, 5 Cynthia . . . rescindens, quicquid -erat orbita fratris.

F *i. q. imputare, ascribere*: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 30 quod denique malum -es (discr- *M*) creatori?

syn.: definire, deformare, delineare, depingere, effingere, exprimere. *ad I E 2 c*: ἀναγραφὴν facere, confiscare. *ad I F*: excipere. *ad II A*: exponere, explicare. *ad II B*: significare. *ad II C*: designare. *ad II D 2*: constituere.

part. perf. pass. pro adi. **dēscrīptus**, -a, -um. *comp.* CIC. fin. 3, 74. **1** *i. q. definitus, fixus de rebus, quarum unaquaeque pars suo loco est*: CIC. de orat. 2, 145 materiem orationis . . . omnibus locis -am (*codd.*, discr- *vulgo*). 2, 355 omnes fixas esse in animo sententias, omnem -um (scriptum *M*) verborum apparatum. orat. 200 *verborum* -us (discr- *vulgo*) ordo. fin. 3, 74 *natura* nihil est aptius, nihil -ius. HOR. carm. 2, 13, 23 sedes . . . -as (*D E R π Porph.*, discr- *A B*, discretas *F λ l*) piorum (*sc. qui non vagantur*; PORPH. separatas *vix recte*). ars 86 -as (*codd.*, discr- *edd. plerique*) servare vices operumque colores cur ego si nequeo . . . poeta salutor (SCHOL. *vix recte* 'expositas'). **2** *i. q. certa forma circumscriptus*: AVIEN. Arat. 820 cetera *astra* -is aptantur singula membris (καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισιν; *schol.* εὐσύνοπτοι εἰδώλοις ἡρμοσμένοι. *opp.* languidus ἠερόεις).

adv. **dēscrīptē**: CIC. inv. 1, 49 in praesentia tantummodo numeros et modos et partes argumentandi confuse et permixtim dispersimus; post -e (discr- *codd. optt.*) et electe in genus quodque . . . digeremus. Brut. 46 antea neminem solitum via nec arte, sed accurate tamen et -e (-o *vel* de scripto *codd.*) plerosque dicere.

subst. n. **dēscrīptum**, -ī. *i. q. exemplum, descriptio*: GAIVS dig. 10, 2, 5 ceteri *heredes* -um et recognitum faciant (29, 3, 7). VLP. dig. 2, 13, 4, 5 nisi -um velis, ubi de ea re agitur, eum tibi dare. EPIST. imp. Gord. (Corp. III 12336) praescr. -um et recognitum factum ex libro libellorum *eqs.* *plur.* **dēscrīpta**, -ōrum. **1** *i. q. commentarius*: TAC. ann. 6, 24 recitari factorum dictorumque eius -a per dies iussit. **2** *i. q. fabula*: AVIAN. fab. 30, 17 haec illos -a monent, qui *eqs.* (*cf.* 16, 19. 41, 17).

deriv.: descriptio, descriptivus, descriptor.

***dēscrīptio**, -ōnis *f. a* describere. *hic illic confunditur in codd. cum* discr- (*in* GREG. TVR. Franc. *ubique fere* discr- *in optt. codd.*). -bt- *non raro legitur in codd.* *plur. inde a* VARRONE (*cuius feruntur* de -bus libri III [HIER. epist. 33, 2]) CIC. de orat. 1, 222 *al.* GLOSS. II 535, 12 διαγραφή (*cf. p. 665, 54*), κατάλογος. agri -o χωρογραφία. *dub.*: V 567, 35 discriptio scrutatio (*cf. p. 665, 29sqq.*) vel †quinantur (ordinatio *coni. Büch.*). *legitur apud* VARRONEM RHET. Her. CIC. LIV. (*semel*) VITR. PAVL. FEST. SEN. *rhet. et phil.* COLVM. (*semel*) PLIN. nat. (*? cf.* discr-) QVINT. TAC. (*semel*) PLIN. epist. APVL. (*semel*) *al.* [*ex coniect. legitur*: VITR. 5, 6, 1. AMM. 23, 6, 1 situm monstrare Persidis, -bus (*coni. Petschenig*, descriptoribus *vulg.*) gentium curiose digestis.]

I ***proprie*** -o *radio stilo sim. facta*: **A** *i. q. delineatio*: **1** *formarum geometricarum*: VITR. 3, 5, 8 volutarum. 9 praef. 4 -bus linearum emendatis. 9 praef. 14 cylindrorum. 9, 1, 1 horologiorum (9, 7, 7. 9, 8, 15). *ibid.* horarum. circini. 9, 6, 1 analemmatorum (9, 8, 1. 9, 8, 8). 9, 7, 7 *figurarum*. *absolute*: CIC. Tusc. 1, 38 nisi quid erat numeris aut -bus (discr- *codd.*) *Pythagoreis* explicandum. VITR. 3, 5, 14 quantum . . . ex -e invenietur (5, 9, 4). 4, 3, 9 inter rotundationem et quadratam -em. 5, 7, 2. 10, 11, 5. RVFIN. Basil. hom. 2, 7 *non* color ei (*animae*) ullus . . . est vel forma ei aliquae corporeae -is exprimitur. BOETH. categ. 4 p. 285^A ut in geometria priora sunt . . . elementa -bus. *ibid.* geometriae -es . . ., quae problemata et theoremata nuncupantur. PS. BOETH. grom. p. 412, 17 sex sunt ordines in opere demonstrationes artis geometricae, id est praepositio, dispositio, -o *eqs.* CASSIOD. gramm. VII p. 214, 9 linealis -o imbuit diligenter aspectum. *adde i. q. schema* (*per lineas, litteras, numeros*): FAV. EVL. p. 11 *bis*. MACR. somn. 1, 22, 12 sicut ostendit subiecta -o. BOETH. herm. pr. 1, 7 p. 85, 24 sit . . . harum talis -o. p. 86, 15 plenissima. p. 92, 25 *saep.* herm. sec. 2, 7 p. 147, 27 *et saepius.* in Porph. comm. sec. 3, 4 p. 209, 5. 7. 5, 12 p. 320, 17. arithm. 1 praef. p. 5 nostris formulis ac -bus. 1, 9 p. 18. 1, 11 p. 27 dispositio -oque numerorum. *et passim.* mus. 1, 18 p. 204. **2** *formae aedium aedificandarum, urbis, horti sim.*: VARRO rust. 1 capp. p. 3, 17 de villae rusticae -e. CIC. leg. agr. 2, 40 urbs et natura ac situ et -e aedificiorum . . . in primis nobilis. 2, 95 Campani . . . superbi . . . urbis salubritate -e pulchritudine. Cato 59 mei sunt ordines, mea -o (discr- *P*) *horti*. off. 1, 138 aedificandi -o. VITR. 1, 1, 4 aedificiorum in areis . . . -es. 1, 2, 2 formarum in solis arearum -es (5, 8, 2). 1, 6, 7 *urbis*. *ibid.* platearum et angiportorum . . . -es. 8, 5, 1. COLVM. 4, 18, 2 hortulorum. VVLG. I par. 28, 11 porticus et templi et cellariorum et cenaculi . . . nec non et omnium, quae cogitaverat *David*, atriorum *eqs.* Ezech. 43, 11 figuram domus . . . et omnem -em eius. *ibid.* ut custodiant omnes -es eius et praecepta illius. **3** *caeli, orbis terrarum sim.*: CIC. rep. 1, 22 *caeli* omnem ornatum et -em (*cf. p. 667, 14sq.*). nat. deor. 2, 110 ita dimetata signa sunt, ut in tantis -bus (discr- *codd.*) divina sollertia appareat. 2, 115 -o (B^1V [*ex* discr-], discr- *A*) siderum atque . . . caeli ornatus. CIC. div. 1, 31 ab Attio Navio per lituum regionum facta -o (*codd.*, discr- *vulgo*). VITR. 8, 2, 8 orbis terrarum. 9, 8, 8 -o *mundi in tympano* ex XII caelestium signo-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rum fit figura. PLIN. nat. 3, 46 -em . . . ab *Augusto* factam Italiae . . . in regiones XI (3, 49. 63; *codd.*; discr- *Detlefsen fortasse recte*). MART. CAP. 6, 588 neque ulla sit in totius terrae diversitate partitio, quam non memoris cursu -is absolvam (*verba Geometriae*). *nota strictiore sensu delineatio diligenter, nitide facta*: PLIN. epist. 5, 6, 13 formam . . . pictam videberis cernere *regionis situm prospiciens*: ea varietate, ea -e . . . reficientur oculi.

B -o *per litteras*: **1** *libri, vocabuli sim.*: CASSIAN. conl. 10, 8, 3 breves et perangustas -es nominum. *absolute, i. q. commentarius*: VVLG. II Macc. 2, 1 invenitur . . . in -bus Ieremiae (ἀπογραφή). 2, 13 in -bus et commentariis Nehemiae (ἀναγραφή). *fere i. q. verba scripta*: VAL. CEM. hom. 13, 1 legis *veteris test.* -em. *de re litteris excipienda*: APVL. apol. 2 tanti criminis -e (*sc. in libello accusationis*). MART. CAP. 1, 86 quae conspexerat, inopinata -e corripuit. **2** *rei scriptae, i. q. exemplum*: CIC. Verr. 3, 190 -em imaginemque tabularum. **3** *i. q. complurium rerum vel nominum plena et in certum ordinem digesta perscriptio sive (rem corporalem significans) i. q. index*: *cum genet. obiect. (facile suppletur l. 31)*: CIC. ac. 1, 9 tu (*Varro*) aetatem patriae, tu -es temporum . . . aperuisti (PAVL. FEST. p. 87 fastorum libri appellantur, in quibus totius anni fit -o. CORP. VI 31075 [= 3744; *a. 362*] -o fer⟨iarum⟩. *aliter p. 667, 30*). LIV. 4, 4, 2 census in civitate et -o centuriarum classiumque non erat (PAVL. FEST. p. 246 in -e centuriarum . . . in -e classium [discr- *trad.*]). PAVL. sent. 5, 1, 3 -o ingenuorum ex officio fisci inter fiscalem familiam facta. HIER. epist. 53, 8, 19 -o sacerdotum, Levitarum *eqs.* VVLG. II reg. 24, 9 numerum -is populi. CONSVL. Constant. chron. I p. 205 tit. -o consulum, ex quo primum ordinati sunt. NOVELL. Iust. 18, 7 licet . . . -es facere rerum, quas partire voluerit *pater inter filios* (*gr. paulo aliter*: νεμήσεις). GREG. M. epist. 6, 32 (*a. 596*) substantiam . . . quondam Mariae . . . describe et ipsam nobis -em cum celeritate transmitte. 8, 17 (*a. 598*) -o rerum aut cartarum monasterii. 13, 37 (*a. 603*). *absolute*: HIER. chron. a. Abr. 1677 -e Romae facta (1870. 1932. VVLG. Luc. 2, 2 haec -o prima facta est [ἀπογραφή]. PROSP. chron. I p. 397, 218. 402, 276. 403, 301 CASSIOD. chron. II p. 137, 658). COD. Theod. 9, 42, 7 (*a. 369*) plena -o comprehendat, quod spatium et quod sit ruris ingenium (*de bonis proscriptorum*). *strictiore sensu de tributariorum -e et de tabulis, quibus ea comprehenditur, vel etiam de tributi onere*: COD. Theod. 13, 3, 15 (*a. 393*) *archiatri* ad -es senatorias non vocentur. 11, 28, 2 (*a. 395*) chartas superfluae -is cremari censemus. 12, 1, 173, 1 (*a. 410*) -es . . . non sumant ante principium, quam *eqs.* 12, 1, 173, 2. 13, 3, 16 (*a. 414*) nulla senatoria vel glebali -e vexentur. 10, 20, 6, 4 (*a. 430*) sine ulla -is molestia. NOVELL. Theod. 26, 2 (*a. 444*). 26, 4. IVLIAN. epit. novell. 124, 21 *iudex* angariis vel -bus aut aliis quibuslibet expensis provinciales vexare *ne* audeat. GREG. TVR. Franc. 5 capp. p. 189, 16 de -bus (discr- *plerique codd.*) Chilperici. 5, 28 rex -es (discr- *codd.*) novas et graves . . . fieri iussit. *ibid.* arreptis . . . libris -bus (discriptionum A^1C^1). 5, 34 p. 227, 10 incendamus omnes -es (discr- *plerique codd.*) iniquas. 6, 28 post congregatos de iniquis -bus thesauros. COD. Iust. 1, 55, 4 (*a. 385*) -bus rusticos urbanosque non patiaris affligi. 11, 43, 7 ut nemo eorum, . . . quamcumque -em sustineat. NOVELL. Iust. 131, 5 ecclesiarum possessiones neque sordidas functiones neque extraordinarias -es sustinere. *ibid.* liberas . . . esse . . . -e lucrativorum (διαγραφῇ).

II *translate* -o, *quae fit verbis et oratione*: **A** -o *poetica, oratoria, historica sim.* (*cf.* PRISC. rhet. 10, 29 p. 558 -o est oratio colligens et praesentans oculis, quod demonstrat. fiunt autem -es tam personarum quam rerum et temporum et status et locorum *eqs.*): **1** *formae rei vel hominis, actionis*: CIC. de orat. 2, 63 regionum (QVINT. inst. 4, 3, 12). PAVL. FEST. p. 209 Naevius in -e su⟨i⟩llae. SEN. contr. 1, 4, 2 pugnantis viri fortis (CLAVD. DON. Aen. 2, 204 venientum *serpentium*. 9, 415 plena -o morientis ex magno ictu. 9, 622 sagittam missuri. 10, 208 pelagi, cum spumat. 12, 340 copiosi sanguinis). 7, 1 (16), 18 supplicii (9, 2 [25], 21). 7, 1 (16), 26 tempestatis. 10, 5, 23 picturae. 10, 5, 26 tormentorum (mortuorum *codd.*). suas. 1, 15 oceani. 2, 8 Thermopylarum. QVINT. inst. 8, 3, 66 convivii luxuriosi. 9, 2, 44 locorum . . . dilucida et significans -o eidem virtuti (ὑποτυπώσει) assignatur a quibusdam, alii τοπογραφίαν dicunt. 11, 3, 164 Siciliae. PLIN. epist. 2, 5, 5 -es locorum . . . non historice tantum, sed prope poetice prosequi. APVL. met. 4, 6 locorum speluncaeque illius . . . -em exponere. PORPH. Hor. carm. 4, 7 praescr. verni temporis. VOPISC. quatt. tyr. 1, 2 istam (*i. minusculorum tyrannorum*) -em curamque. SCHEM. dian. 11 τοπογραφία est loci -o (discr- *cod.* SCHOL. Hor. Vind. ars 16 ADNOT. Lucan. 4, 455 CLAVD. DON. Aen. 1, 159. 419. 2, 21. 11, 522 loci lata -o. *saep.* AVG. quaest. hept. 2, 177, 1). OPTAT. 1, 9 circumcisionis et diluvii. AMM. 23, 6, 1 *v. p. 664, 44*. 26, 1, 1 in -e multiplici regionum. 27, 4, 2 Thraciarum. ADNOT. Lucan. 7, 597 belli. SCHOL. Stat. Theb. 1, 328 itineris illius. SCHOL. Cic. Bob. p. 83 prolixa quadam turbulentissimi temporis -e. CLAVD. DON. Aen. 3, 414 partis huius (11, 515 partis ipsius plena -o). 3, 665 mira monstri (*Cyclopis*). 5, 495 Hippocoontis. 6, 237 aditus ad inferna tendentis. 9, 542 accidentium post casum turris. 10, 215 diei consumpti. OROS. hist. 1, 2, 86 cuius (*Africae*) -o (discr- *D*) per provincias et gentes haec est. POMER. 3, 6, 5 feminarum PRISC. rhet. 10, 29 p. 558 pedestris proelii vel navalis pugnae . . . veris vel aestatis . . . pacis vel belli . . . litoris, campi, montium, urbium. CORIPP. Iust. 4, 283 iam Salomoniaci sileat -o templi. CARM. epigr. 1552 B 7 operis -o magni. *nota enuntiatum interrog.*: QVINT. decl. 366 p. 401, 17 -o, . . ., qua⟨m⟩ nihil tale merens occisus sit. *absolute (plerisque locis t. t. rhetorum, graece* διατύπωσις): CIC. de orat. 3, 205 -o (*inter lumina sententiarum affertur*). SEN. contr. 1, 4, 8. 9. 2 praef. 1. 7, 1 (16), 26. 27 imitari . . . Vergilii -em. 9, 2 (25), 22. 28. post longam -em. suas. 3, 4. 5 in aliqua . . . Vergiliana -e. 3, 7. QVINT. inst. 2, 4, 3 *ratio narrandi ne* arcessitis -bus . . . lasciviat. 4, 2, 123. 9, 4, 138. TAC. dial. 20 nitore aut cultu -um invitatus *iudex*. PLIN. epist. 7, 9, 8 saepe . . . prope poetica -um necessitas incidit. PORPH. Hor. epod. 8, 9—10 ingeniosa -o. sat. 1, 10, 36—37 mala. AQVILA rhet. 2 p. 23 diatyposin hoc est -em (13 p. 26 διατύπωσις -o vel deformatio. MART. CAP. 5, 524 διατύπωσις est -o vel deformatio, cum rebus personisque subiectis et formas ipsas et habitus exprimimus). 18 p. 27 *perpetua oratio* praecipue historiae et -i convenit. SCHEM. dian. 18 λεπτολογία est, qua in -bus (discrit- *cod.*) tenuissimis utimur. IVL. VICT. rhet. 22 p. 436 ornat elocutionem praecipue -o. MAR. VICTORIN. gramm. VI p. 188, 10 *enarratio est* secundum poetae voluntatem uniuscuiusque -is explanatio (AVDAX gramm. VII 322). AVIEN. ora 37 ad *Sallustii* . . . inclitam -em *maris Maeotici*. AMM. 14, 8, 7. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 682 ex Servii Tullii historia -o loci istius coloratur. SERV. Verg. Aen. 1, 499 poeticae -is evagatio. ADNOT. Lucan. 9, 538 summa -is. CLAVD. DON. Aen. 2, 442 manifesta -o. 3, 194 copiosa. 5, 142 translationibus collecta. 5, 817. 7, 11 aperta. 10, 726 pompa -is. 11, 724 ornatus -is. *passim.* SIDON. carm. 22 p. 250, 8 -es *Statii.* GREG. M. in Ezech. 1, 4, 1 subtilitas -is. **2** *morum, naturae, vitae vel singulorum vel generis hominum; graece* χαρακτήρ *vel* χαρακτηρισμός: *huc referuntur a Ritschelio, opusc. III p. 459* VARRONIS de -bus libri III. CIC. part. 65 -o generis alicuius et quasi imago . . . ut qualis sit avarus. top. 83 -o, quam χαρακτῆρα Graeci vocant . . . -o, qualis sit avarus, qualis assentator . . . in quibus natura et vita describitur. SEN. epist. 95, 65 -em cuiusque virtutis: hanc Posidonius ethologiam vocat, quidam characterismon appellant. 95, 66 -es has et, ut publicanorum utar verbo, iconismos. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 10 assentatoris ⟨s⟩cu⟨r⟩rae[r]que. 1, 18, 15 tristis et duri. 1, 20, 24 haec -o characterismus dicitur. SCHEM. dian. 10 χαρακτηρισμὸς est, quod latine informatio vel -o (discr- *cod.*) appellatur (CASSIOD. in psalm. 20, 3. 88, 21. 121, 5). DON. Ter. Eun. 482 -o militis tantum excepto nomine (*cf.* describo *p. 662, 61 sqq.*). Ad. 45 fratris. SCHOL. Stat. Theb. 1, 320 hominis anxii. SCHOL. Cic. Bob. p. 157 asperitatis invidiaeque plenissima cum -e personae, qua mores eius illuminat. HIER. epist. 40, 2, 3 foedorum. 53, 3, 5 iusti viri. 57, 11, 1 luxuriae (discr- *plerique codd.*) *adde fere i. q. irrisio*: HIER. epist. 52, 17, 2 nullus . . . -e *a me* signatus est.

B -o *nullo orationis ornatu facta*: **1** *in re militari*: VEG. mil. 2, 4 quae -o (*ordinationis legionis*) si obscurior aut impolitior videbitur *eqs.* **2** *in medicina i. q. compositio*: MARCELL. med. 8, 213 xerocollyrii. 8, 214. 215. 216. 217. 218. 16, 104. 20, 94. 149 -o Polyarchi ad stomachum post diutinas febrium molestias componendum. 25, 15 ceroti chalastici. 29, 61. 36, 73. 74.

C *i. q. definitio vocabuli sim.; graece* ὑπογραφή (RHET. Her. 4, 39, 51 -o nominatur, quae rerum consequentium continet perspicuam et dilucidam cum gravitate expositionem. *quid intersit inter definitionem et* -em, *docent* MAR. VICTORIN. *al.; cf. l. 76 sqq.*): *accedit genet. obiect.*: RHET. Her. 2, 12, 17 primum . . . vocabuli sententia breviter . . . -itur; deinde factum nostrum cum verbi -e coniungetur; deinde contrariae -is ratio refelletur. CIC. inv. 1, 9 ad artis -em et praecepta tradenda. 2, 55 nominis brevis et aperta et ex opinione hominum -o. de orat. 1, 212 philosophi . . . -o. part. 43 disputatio ex locorum -e sumenda est *in controversia de qualitate facti.* 102 definitione aut -e (*A, om. cett.*) atque informatione verbi. off. 1, 96 est . . . eius (*sc. decori*) -o (discr- *b vulgo*) duplex. 1, 101 haec est . . . fere -o officii (*sic A a b c*, discr- *cett.*). IVL. RVF. rhet. 14 p. 42 ἀφορισμός vel διορισμός -o rerum per reprehensionem. AVG. civ. 9, 8 p. 379, 16 ipsorum *daemonum.* BOETH. in Porph. isag. p. 28, 14 nihil . . . superfluum neque minus continet generis dicta -o (ὑπογραφὴ τῆς ἐννοίας). herm. sec. 1, 2 p. 53, 11 plena . . . rationis substantiaeque -o. *absolute*: CIC. inv. 1, 11 necesse erit definire utrumque . . . et sua -e (discr- *H*) ostendere *eqs.* 1, 32 haec ideo diligentius inducitur -o (praescr- *ω*) *generis et partis*, ut *eqs.* 1, 49 horum exempla et -es (discr- *H*). 2, 53 post erit infirmanda adversariorum -o. 2, 54 *bis.* de orat. 1, 222 *orator* non *desiderat* philosophorum -es. part. 41 -es quoque sunt in hoc genere (*sc. in definiendo*) saepe aptae. ac. 1, 23 (descr- *codd.*, discr- *vulgo*). MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 182 videamus . . ., quid intersit inter definitionem et -em. definitio talis est *eqs.* (CASSIOD. art. 3 p. 1182^B differt . . . definitio a -e, quod definitio genus ac differentias assumit, -o vero subiectam intellegentiam claudit quibusdam vel accidentibus unam efficientibus proprietatem vel substantialibus praeter genus conveniens aggregatis). defin. p. 32, 21 ὑπογραφική *definitio*, quae a Tullio -o nominatur (EVGRAPH. Ter. Phorm. 51 definitio, quae dicitur hypographice, id est singulorum -o. ISID. orig. 2, 29, 5). p. 35, 19 *sqq.* AVG. civ. 9, 8 p. 379, 12

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nullo modo recte *Apuleius* genus humanum -is huius tam intenta diligentia terminasset. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 1 p. 86, 5 in Porph. comm. sec. 1, 7 p. 153, 10 *sqq.* 2, 4 p. 180, 19. 181, 8 -o . . . est . . . ex proprietatibus informatio quaedam rei et tamquam coloribus quibusdam depictio. 2, 8 p. 196, 18 *sqq. saep. adde*: BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 122, 1 sine temporis praesentis -e.

D *i. q. certa constitutio, ordo* (*multis locis* discr- *non recte edd. pleriq.; cf. Vahlen ad Cic. leg. 3, 12*): CIC. de orat. 2, 36 via nulla nisi ab hac arte (*sc. oratoria*) traditur aut argumentorum aut ... aut denique -is (*codd.*, discr- *vulgo*) atque ordinis. Sest. 137 nosse -em (discr- *P G vulgo*) civitatis a maioribus nostris sapientissime constitutam. rep. 1, 70 nullam omnium rerum publicarum aut constitutione aut -e (discr- *cod. vulgo*) aut disciplina conferendam esse cum ea *eqs.* 6, 24 cum ... cuncta astra ... eandem ... caeli -em (*codd.*, discr- *vulgo*) ... rettulerint (*cf. p. 664, 79 sqq.*). leg. 1, 23 parent ... huic caelesti -i (discr- *codd. vulgo*) mentique divinae. 2, 30 sacerdotum (*A H*, discr- *B vulgo*). 3, 5 *magistratuum* (*codd.*, discr- *vulgo*). 3, 12 omnium magistratuum -o (*codd.*, discr- *vulgo*). *ibid. ea temperatio reipublicae* effici non potuisset nisi tali -e (discr- *B H vulgo*) magistratuum. 3, 13. ac. 1, 17 ars quaedam philosophiae et rerum ordo et -o (*codd.*, discr- *vulgo*) disciplinae. 1, 23 *res* congruentes cum -e (praescr- *G vulgo*, descr- *cett.*) naturae. *ibid.* morum institutio et eius partis . . . forma atque -o (*sic codd*, discr- *vulgo*). nat. deor. 1, 26 Anaxagoras omnium rerum -em (discr- *codd. vulgo*) et modum mentis infinitae vi ac ratione dissignari et confici voluit (MIN. FEL. 19, 6). 1, 92 omnium corporis partium (*D N* M^1, discr- *A vulgo*). 2, 121 quae ... et quam sollers subtilisque -o (*A V*, discr- *B*) partium quamque admirabilis fabrica membrorum. off. 2, 15 ex quo leges moresque constituti, tum iuris aequa -o (discr- *vulgo*) certaque vivendi disciplina. LACT. inst. 7, 3, 25 temporum constans ac mira -o.

syn.: *ad I A*: figura. *ad I B*: commentarius. *ad II*: definitio, informatio, depictio, expositio. *ad II D*: ordo, constitutio.
deriv.: descriptionalis, descriptiuncula.

dēscrīptiōnālis, -e *a* descriptio. *quod ad descriptionem pertinet*: PAVL. MED. bened. 6, 1 per modum -em, qualis futurus sit *Dan*, designatur. MART. CAP. 5, 465 quarta -is (*unus cod. Bern.*; de scripto *cett.*) quaestio est, quae dicitur syllogismus, cum ex eo, quod scriptum est, id quod non scriptum, argumentatione colligimus. CASSIOD. in psalm. 79, 13 vinea ista describitur per quartam speciem definitionis, quae graece hypographice, latine -is appellatur. art. 3 p. 1174^{B} (*cf. p. 666, 76 sqq.*).

dēscrīptiuncula, -ae *f. a* descriptio *deminutive*. SEN. suas. 2, 10 ex omnibus suasoriis celebres -as sub†exam.

dēscrīptīvus, -a, -um *a* describere, descriptus. GLOSS. descriptioni opportunus et necessarius [a]ut 'totus hic locus -us (discr- *codd.*) est'. FORTVN. rhet. 3, 20 p. 132 invectivi sint an defensionales, -i an activi *loci communes*. MAR. VICTORIN. defin. p. 36, 8 -a ista dicitur esse definitio (*sc.* ὑπογραφική).

dēscrīptor, -ōris *m. a* describere. GLOSS. διαγραφεύς, ἐγγραφεύς. [*loc. dub.*: AMM. 23, 6, 1 *v. p. 664, 44.*] **1** *qui in certam formam aliquid redigit*: EPIST. Manichaei Aug. nat. bon. 46 p. 886, 12 ut esset sensus eius (*principis tenebrarum*) omnium eorum, quae profuderat, formator atque -r. **2** *qui verbis aliquid describit*: LACT. inst. 5, 9, 19 *Seneca* morum vitiorumque publicorum et -r verissimus et insectator acerrimus. *cf. p. 660, 73 sqq.* SCHOL. Hor. carm. 4, 9, 8 poeta bellorum -r. IORD. Get. 3, 16 Ptolemaeus, orbis terrae -r (discr- *codd.*) egregius. 4, 28 Ablabius -r Gothorum gentis egregius. **3** *qui aliquid conscribit*: *cum genet. obiect.*: HILARIAN. curs. temp. p. 160, 6 -es (disscr- *cod.*) huius rationis. GLOSS. historiographus -r fabularum. *absolute*: HILARIAN. curs. temp. p. 157, 7 post praeteritorum ... -um varias compositiones. pasch. 3 p. 1108^{A} ab aliquibus -bus Romanis, qui rationem dierum scribere voluere. ENNOD. opusc. 2, 86 p. 314, 4 non derogo vobis -bus (*Vogel*, discr- *B V L*, descr- *cett. et Hartel*), quorum beneficio contigit ornata ad nos maiorum gesta perduci. **4** *qui descriptionibus* (*cf. p. 665, 37 sqq.*) *praeest*: GREG. TVR. Franc. 9 capit. p. 358, 14 de -bus (discr- *A 1*, scr- *B 1, 2*) urbis Pictavae *eqs.* 9, 30 p. 384. VEN. FORT. carm. 10, 11 tit. versus facti in mensa in villa s. Martini ante -es (discr- *codd. vulgo*).

dēscrobo, -āre [*a* de *et* scrobis *ductum esse videtur. Th.*]. *quasi in scrobem demittere, inserere*: TERT. resurr. 7 p. 35, 22 Indicas gemmas et Rubentis maris grana ... non plumbo ... oblaquees, sed electissimo ... -es auro.

dēsculpo, -psī, -ptum, -ere *a* de *et* scalpere *vel* sculpere. *i. q. sculpendo deformare*: TERT. nat. 1, 12 omne simulacrum, seu ligno seu lapide -itur seu aere defunditur, seu ... alia ... materia producitur *eqs.*

dēsecātio, -ōnis *f. a* desecare, *cf.* desectio. *plur.*: CASSIOD. in psalm. 130 praef. 149, 7. **1** *i. q. recisio, amputatio*: CASSIOD. in psalm. 130 praef. *agricola* iumentis suis frondea pabula ramorum -bus subministrat. *in medicina*: PS. SORAN. quaest. med. 246 *ossis* -o derasio aut dedolatio. **2** *i. q. acies*: CASSIOD. in psalm. 149, 7 unus ensis, sed duas -es habet.

dēseco, -uī, -ctum, -āre *a* de *et* secare *perf.* -ui *inde ab* OV., -avi: FRONTIN. grom. p. 40, 22 (desic- *vel* desicc- *codd.*). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 27^{A} p. 607^{A} Orig. in lev. 1, 1 CASSIOD. compl. in apoc. 14, 13. *part. perf. pass.* -ctus *inde a* VARRONE, -atus: APON. 4 p. 78 VEREC. in cant. 1, 1. GLOSS. ἀποπρίζω, ἀποτέμνω. -buntur occiduntur aut conciduntur. *habent* VARRO CIC. (*bis*) CAES. VERG. AETNA HOR. (*semel*) PROP. OV. LIV. PAVL. FEST. GERM. COLVM. LVCAN. (*semel*) PLIN. nat. APVL. *al.* [*conicitur* -ctus *pro* deiect-: CAES. Gall. 3, 15, 1 VERG. Aen. 9, 767 SIL. 13, 246 FIRM. math. 1, 7, 31]

I *proprie et in imagine*: **A** *membra aliasque partes corporis* (*corpus l. 45 sqq.*): **1** *i. q. amputare aliquid; hic illic additur dativus* (*cf. l. 20 sq. 24. 35*), *raro* de (*cf. l. 18. 23*), ex (*cf. l. 12*): VARRO ling. 5, 112 quod ex immolata hostia -ctum in iecore. CAES. Gall. 7, 4, 10 auribus -ctis aut singulis effossis oculis. VERG. Aen. 8, 438 Gorgona -cto vertentem lumina collo (GLOSS. *ad l.* inciso). 9, 767 uno -ctum (deiectum *codd.*) ... ictu ... caput (SIL. 13, 246). PROP. 4, 10, 37 -cta Tolumni cervix. OV. trist. 2, 394 ni patrium crinem -isset amor. LIV. 31, 34, 4 tota cervice -cta divisa a corpore capita. APVL. met. 1, 13 virilia. 2, 22 id omne de facie sua -cto sarcire. 3, 16 *capilli* caede cultrorum -cti. TERT. nat. 1, 8 tali membro (*i. lingua*) -cto. SER. SAMM. 800 verrucae . . . -ctae . . . cruorem. SOL. 30, 18 somno sopitis capita. ARNOB. nat. 5, 7 genitalia sibi. LACT. mort. pers. 36, 7 confessoribus . . . nares vel auriculae -bantur [FIRM. math. 1, 7, 31 -cta (deiecta *trad.*) de statu corporis bracchia humeris tenus]. HIL. in Matth. 32, 2 ab apostolo servo principis sacerdotum auricula -atur. c. Const. 2 ut ... foetida . . . membra . . . -rentur. 5 caput gladio. AVSON. 345, 8 quo generata Venus, Saturnia -uit falx. HIER. epist. 21, 13, 6 (*in imag.*) haec (*i. superflua*) radimus, his calvitium indicimus, haec in unguium morem ferro acutissimo -amus. chron. a. Abr 670 Gorgonae . . . capite -cto. adv. Rufin. 3, 15 nullo membro amputato nec aliqua parte corporis -cta (RVFIN. apol. ad Anast. 4 BACHIAR. fid. 3 p. 1029^{A}). RVFIN. Orig. in gen. 3, 5 p. 179^{B} -a aures, abscinde membra. p. 179^{C} oris operimenta (*i. labella*). hist. 2, 11, 3 caput -ctum (ἀποτέμνω). AVG. civ. 22, 12 p. 589, 4 quod *unguium* corporis curatura -uit. 22, 19 p. 597, 26 ungues . . . -cti. SVLP. SEV. chron. 2, 16, 4 Iudith . . . caput hostis. 2, 29, 4 uni (*i. Paulo*) cervix gladio -cta . . . est. epist. 2, 10 numquam . . . serris et laminis -ari membra timuisset. OROS. hist. 5, 4, 6 cum . . . equitis ad unum gladii ictum caput -uisset. 5, 21, 7 effossis oculis membrisque minutatim -ctis vel etiam fractis. CASSIAN. c. Nest. 1, 1, 1 multiplicem portentuosi corporis prolem ferventi gladio. SALV. gub. 7, 3 aut cremata aut -cta vitiatorum corporum labes. *speciatim in circumcisione* (*cf. p. 669, 15*): HIL. trin. 1, 13 ad sollemnia -andae carnis. PRISCILL. tract. 6, 93. HIER. adv. Iovin. 1, 20 (*in imag.*) praeputium nuptiarum cultro euangelico -are. **2** *i. q. decorticare*: NON. p. 99 descobinatis sauciis et abrasis et -ctis *cruribus*. **3** *aliquem i. q. decollare, secare* (GLOSS. -ctum decollatum): LVCAN. 4, 635 -ctam . . . hydram. ENNOD. opusc. 9, 7 p. 417, 18 non bidentum fetus ... sacerdotis mucro -uit.
nota aliquem testiculis *i. q. castrare* (*cf.* -ctus *p. 669, 30*): LEX Visig. 8, 4, 4 rubr. si alienum animal testiculis -etur.

B *in re rustica*: **1** *i. q. demetere* (*obiectum plerumque id, quod -atur, rarius, unde -atur; cf. l. 55. 60 sq. 68*): VARRO rust. 1, 33, 1 *tum* oportet stramenta -ari. 1, 50, 2 haec (*i. serrula*) cum comprendit fascem spicarum, -at. CAES. civ. 3, 58, 5 postquam . . . hordeum pabulumque omnibus locis herbaeque -ctae *deficiebant*. AETNA 268 plena . . . -cto surgant faenilia campo. OV. met. 14, 646 -ctum . . . gramen versasse. LIV. 2, 5, 3 -ctam cum stramento segetem. 42, 64, 2 spicas fascibus. COLVM. 2, 10, 6 -ctis stramentis. 2, 10, 28 teneram *Medicam herbam* . . . -es licet. 2, 10, 31. 2, 13, 1 viciam viridem. 2, 13, 2. 2, 17, 5 *bis*. 2, 17, 6 falcibus *herbam*. 4, 13, 2 paludibus -ctus iuncus. 6, 26, 4. 6, 37, 9. 11, 1, 8 *opera* segetes et prata -andi. 11, 2, 40 bonus operarius prati iugerum -at (11, 2, 54 PLIN. nat. 18, 262). 11, 2, 47 ut quaeque res -cta erit, in eam (*i. aream*) conferatur. 11, 2, 54 messem. PLIN. nat. 11, 98 post -cta *pabula*. 17, 54 -ctae *lupini segetis*. 18, 143 *ocinum* erat e pabuli segete viride -ctum. 18, 300 culmus maturius -ctus. 18, 341 ut . . . raperet . . . -cta sub tectum. 19, 65 -cti *cucumeres*. 19, 142 *caules*. 21, 111 palustribus -ctis nocturni rores *nocent*. VLP. dig. 7, 1, 12, 5 si fur decerpserit vel -uerit fructus maturos pendentes. 9, 2, 27, 25 segetem -uerit immaturam vel vineas crudas. GREG. M. in Ezech. 2, 3, 5 (*in imag.*) deus producto fructu falcem mittit et messem suam -at. ACT. Archel. p. 15, 29 ut ipsi -entur *mutati in faenum aut in fasiolum eqs.* (θερισθῶσι). CASSIOD. compl. in apoc. 14, 13 (*in imag.*) falcem suam misit in terra hominesque impios summa celeritate -vit. **2** *i. q. putare, recidere sim.; additur* ex (*cf. l. 76*), ab (*cf. l. 79 sq.*): VARRO rust. 1, 41, 3 vitem. OV. rem. 191 temporibus certis -ctas alligat herbas *rusticus*. PAVL. FEST. p. 367 termes ramus -ctus ex arbore. COLVM. 4, 25, 2 cum . . . -are quid debet *vinitor*, cultro utitur. 5, 6, 13 serra -ari *arborem*. 9, 15, 9 *favos*. 11, 3, 24 cum est semel -cta *brassica*. 11, 3, 30 *porrum*. 12, 44, 1 uvas . . . cum -ueris a vite. arb. 6, 4 serrula *vitem*. APON. 4 p. 78 (*in imag.*) aridi surculi a . . . vitis corpore -ati (*sic codd.*, -cti *edd.*).

C *varia*: CIC. Att. 16, 6, 4 tu illud *prooemium* -bis, hoc agglutinabis. CAES. Gall. 3, 15, 1 -ctis (deiect- *vel* disiect- *codd.*) . . . antemnis. VLP. dig. 34, 2, 22 vestimentum id est, quod detextum est,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

etsi -ctum non sit. PLIN. med. 3, 24 ramenta pellis cervinae -cta pumice.

II ***translate:*** **A** *i. q. seiungere partem aliquam sim.* ex (*l. 4*), de (*l. 12sq.*): CIC. Tim. 23 partes ex toto -ans (*ἀποτέμνων*). HOR. carm. 1, 16, 15 particulam undique -ctam. *de arcubus, orbibus*: GERM. 454 binos ut siqui -et arcus. 488 *sq. orbis* Canis alvum -at imam, -at et sacrae ... aplustria puppis. *nota* orbis -ctus *i. q. unde* aliqua *pars -cta est*: GERM. 517 *quartus orbis* unum ... secat medium, -ctus ab illo. *de partibus agri*: FRONTIN. grom. p. 38, 24 cum determinatio alterius partis solum -at. 40, 22 *terminus translatus* locum -vit (-ic- *ex* -icc- *corr. B*). *de librorum partibus* (*cf. p. 668, 82*): RVFIN. Orig. in lev. 1, 1 historiam Susannae de catalogo divinorum voluminum -arunt. VEREC. in cant. 1, 1 de prophetarum corpore -ata cantica. **B** *i. q. tollere superfluum aliquid vel morbosum* (*cf. p. 668, 40*): HIER. in Gal. 5, 6 p. 398C circumcisio, cum per castitatem impudicitia -atur. RVFIN. Orig. in exod. 10, 4 intellectus ... turbulentus ..., qui scandalum generat -etur (*syn.* auferre). apol. adv. Hier. 2, 27a p. 607A -vi *plurima in vertendo* (*cf. imaginem p. 668, 26*). CASSIAN. inst. 5, 20 meretricationis vitium (*syn.* amputare). ENNOD. opusc. 7, 7 p. 412, 21 morborum perniciem. epist. 5, 8, 5 p. 131, 21 illud, quod aquarum fetibus (*i. hydrope*) distenditur, aqua *salubris Aponi* -at. VEREC. in cant. 2, 7 p. 14 malitiam videtur refragantis populi -are *scriptor*. **C** *i. q. secare, scindere* (*fort. huc referendum*: CASSIAN. conl. 6, 14, 1 virtute bracchiorum torrentis alvei impetum. *cf.* disseco *sub II a*): PETR. CHRYS. serm. 162 p. 626B *hereditas* successores ipsos -at et mittit in partes (*syn.* scindit). ENNOD. carm. 1, 7, 14 *Faustus* per membra suum -at arte melos.

syn.: abscindere, amputare, auferre, decerpere. *ad II C*: scindere, mittere in partes. *opp.*: agglutinare.

part. perf. pass. pro adi. **dēsectus,** -a, -um. *i. q. castratus* (*cf. p. 668, 48*): AVSON. 108, 13 -os ... viros. AMBROSIAST. in Gal. 1, 6 ut dolores paterentur pudoris -i.

deriv.: desecatio, desectio. *Vetter.*

dēsecro *v.* desacro.

dēsectio, -ōnis *f. a* desecare, *cf.* desecatio. GLOSS. *ἀποκοπή*. *i. q. praecisio*: COLVM. 6, 3, 1 horum (*stramentorum*) -o cum pecori tum agro est utilis. HIL. trin. 5, 37 non enim per -em aut protensionem aut derivationem ex deo deus est. 7, 29 syn. 68 RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 (*de circumcisione*). CASSIAN. c. Nest. 1, 1, 1. 2, 1, 3. SALV. gub. 7, 4 nec ferri -e nec cauteriorum adustione sanamur. ORIBAS. syn. 4, 1 non modicam desicctionem vel tenuitatem corporis faciunt (*λεπτύνουσι καὶ τέμνουσι*).

dēsecus *adv. a* de *et* secus. *de loco*: GROM. p. 314, 20 casa ... sub se finem proximum et -s aqua significans. *fort. i. q. haud secus*: TAB. devot. Audollent 265b, 1.

dēsedeo *v.* desideo.

? bestia **deselutia** TAB. Peut. 12, 3 (*in Media*).

dēsemel *adv. a* de *et* semel. *i. q. insemel*: ITALA Is. 66, 8 (Rufin. Orig. in exod. 10, 3) nata est gens -l (*εἰς ἅπαξ*, VVLG. simul). IREN. 2, 28, 4 suffocatur verbum nostrum et profertur non -l ... sed per partes. MAR. VICTORIN. verb. script. 2 p. 1010C mundum universum suo apice -l illuminare. *i. q. semel*: ORIBAS. syn. 6, 13 non -l, sed frequentius.

dēsēmino *v.* dissemino.

dēsenēsco, -uī, -ere *a* de *et* senescere. *i. q. senescere, translate i. q. deminui*: SALL. hist. frg. 1, 145 nisi cum ira belli -isset (*cf.* PRISC. gramm. II p. 512 *qui derivat a* deseneo).

[desonuit **desentit** GLOSS. V 405, 59 *pertinet ad* dissentire.]

dēsentīvus *v.* dissentivus.

(**dēseps**), -sipis *adi.* [*a* desipere. *Th.*]. *i. q. desipiens*: SCHOL. Iuv. 10, 233 quod -es efficiuntur.

dēsēptio (VITR. 2, 8, 20) *v.* dissaeptio.

1. dēsero, -ātus, -āre *a* de *et* serare. *i. q. reserare*: MAX. TAVR. serm. 47 caeli aditus ... nobis est -atus. GREG. TVR. glor. mart. 10 ut vix -ari (deserr- *trad.*) ostium possit. *L.*

2. dēsero *v.* dissero.

3. ×dēsero, -uī, -rtum, -ere [*a* de *et* 2. serere. *Th.*]. *de formis*: PRISC. gramm. II 532, 9 in 'ro' finita per 'vi' syllabam terminant praeteritum, ut ... 'sero seris sevi', nam 'sero seras', a sera obdita natum, 'seravi' facit. a 'sero seris' tamen composita, quando mutant simplicis significationem, per 'ui' separatas proferunt praeteritum 'o' in 'ui' conversa. '-o' pro 'relinquo' '-ui'. -rtos habueris: CORNELIA epist. frg. 2. fuisse -rtum: CIC. Cluent. 109. -rta fuerant: LIV. 10, 12, 6. fuerunt -rti: VITR. 3 pr. 2. fuerat -rta: APVL. met. 5, 7. *de notione et constructione*: DIFF. Suet. 318 relinquimur sponte, -imur inviti. *cf.* DIFF. gramm. suppl. 280, 18 relinquimus voluntarie, -imus inviti (ISID. diff. app. 41 DIFF. ed. Beck p. 81, 8). DIFF. ed. Beck p. 50, 6 -it quis signa vel comitatum, destituit praesidium vel spem. p. 50, 8 -rtus spe, derelictus in itinere. GLOSS. *καταλιμπάνω*; *ἐρημῶ*; -it derelinquit, *καταλείπει παντελῶς*; -uit *ἀπέλ[ε]ιπεν*; diserit (= -uit) reliquit, neglexit, -rtus dimissus. *urbs -itur i. q.* -rta iacet: PLIN. nat. 4, 47. *annominationes*: PANEG. 6, 10 (assero). MART. CAP. 4, 336. 423 (dissero). *legitur inde a* NAEVIO ENNIO PLAVTO; *deest apud* VARRONEM (*idem habet* desertus) PVBLIL. GRATT. SCRIB. LARGVM MELAM (*sed* deserta, -orum) ASCON. PERS. *singulis locis habent*: CELS. PAVL. FEST. IVV. FLOR. GAIVS; *binis*: RHET. Her. PHAEDR.; *ter*: VITR. (*in praef.*); *septies*: PLIN. nat. (*saepe* desertus *et* deserta, -orum). [*loci dubii vel corrupti*: CIC. Pis. 69 (-rtum *Madv.*, disertum *codd.*, diserte *E e Clark*). Att. 8, 4, 3. 15, 17, 1 (desere *M Z*; deesse *videtur esse restituendum*). BELL. Afr. 83, 3 Mauri equites ... -rti principes fugiunt (*deponens? item de deponenti cogitaveris* PASS. Desid. 15 Krusch scr. rer. Merov. III p. 635 Theudericus ... et Brunigildis ... labem periurii reserati et foedera sacramenti -rti). OV. ars 2, 726 (desine *codd. pleriq.*). met. 8, 176 (destituit *codd. opt.*). 15, 418 (desinet *vulgo nunc*). VAL. MAX. 3, 3, 4 (demeruit *Heraeus*). PLIN. nat. 20, 147 (densarique *Dalecamp*). FRONTO p. 210, 19 N. APVL. met. 5, 11 (deterrentes *codd.*, -entes *Colvius*). *probabili coniectura suppletum vel restitutum*: CIC. Phil. 10, 7 SALL. Iug. 92, 3 (*add. codd. interpol.*). LIV. 24, 18, 3. SEN. suas. 6, 23 (vides credendam *codd.*, -endas *Bursian*). 7, 2 (*om. C, addunt D r*). TAC. Agr. 38 (secreti *codd.*, -rti *Ernesti*). AMM. 30, 2, 1 (deleri *codd.*, -i *Wagner*).]

I *cum* ***accusativo:*** *de constructione notanda: passive plerumque* -i ab *aliqua re; ex. gr.* a fortuna. *contra* -i *aliquo apud poetas* (coniuge, socio, milite, superum numine, equo, medicis, rege) *et perraro apud scriptores* (TAC. suis, utrisque. AVG. deo). *saepe additur indicatio condicionis eius, qui -itur; ex. gr.* -ere *aliquem* in rebus adversis, sub dominatione gentis barbarae, in errore; laborantem, circumventum, reum; cum suo luctu et maerore. *aliquotiens addito adverbio sim. notatur officii violatio, ex. gr.* turpiter, perfidus, non sine summa infamia. *haud raro etiam causa -endi indicatur velut* celeri satietate, per metum, propter pigritiam, valetudine impeditus, immemor, post grave vulnus, moriens. -o *aliquem alicui nusquam nisi* VERG. Aen. 4, 317 *v. p. 674, 44; alicui rei perraro v. ibid. l. 45 sqq.*

A ***aliquis*** -it ***aliquem*** (*accedunt res personatae, collectiva, locutiones figuratae velut* Vlixi astu -i, mariti torum -ere *sim.*):

1 -ere *aliquem cum alicuius officii violatione, i. q. relinquere eum, quem tueri vel colere debeas sive proprie (discedendo) sive translate* (*opem non ferendo; cf.* PS. QVINT. decl. 6, 14 quid est ergo non -ere? opem ferre, non deesse): ENN. scaen. 390 eos reduci quam relinqui, devehi quam -i malui.

a *cognatum, affinem: parentes liberos et invicem*: PLAVT. Bacch. 1014 quaeso, pater, ne me in stultitia, si deliqui, -as. Cist. 568 obsecrans *filia matrem*, ne -at se. TER. Haut. 927 fac te patrem esse sentiat, ... ne ... te -at. CORNELIA epist. frg. 2 non pudet te eorum deum (*parentum*) preces expetere, quos vivos atque praesentes relictos atque -rtos habueris? CIC. off. 1, 23 qui ... non defendit *proximum* ..., tam est in vitio, quam si parentes aut amicos aut patriam -at. RVT. LVP. 1, 10 Charisii: ... patrem nunc appellas, quem prius egentem auxilio tuo, ut alienum -isti? OV. trist. 3, 9, 9 impia -rtum fugiens Medea parentem. SEN. Med. 277 *adice* -rtum patrem lacerumque fratrem. Phoen. 3 nata, ... -e infaustum patrem. QVINT. decl. 373 p. 412, 16 redime patrem captum! -isti. SVET. Tib. 10 vitrico -i se ... conquerenti. APVL. apol. 100 *filius* confestim te cum tuo luctu et maerore -uit. TERT. bapt. 12 patrem et navem et artem. OPTAT. 1, 11 p. 14, 2 (*in imag.*) ut -rta matre catholica impii filii. HIER. epist. 21, 11, 1 -rto nutricio. *frater fratrem*: RVT. LVP. 1, 12 hunc tu, frater ..., in hac fortuna -ere potuisti. VERG. Aen. 10, 599 fratrem ne -e frater (*verba Aeneae hostem occidentis*). *cognatos sim.*: PLAVT. Trin. 701 id agis, ut ... effugias ex urbe inanis; profugus patriam -es, cognatos, affinitatem, amicos. TER. Hec. 592 tuas amicas te et cognatas -ere et festos dies mea causa nolo. CIC. off. 1, 28 aut ... neglegentia ... aut suis studiis ... impediuntur *philosophi*, ut eos, quos tutari debeant, -rtos esse patiantur. *ibid.* quos tueri debent, -unt. LVCAN. 7, 347 quisquis patriam carosque penates, qui subolem ac thalamos -rtaque pignora quaerit, ense petat (HIER. epist. 45, 4, 1). *de morientibus* (*cf. p. 671, 25*): ACC. trag. 58 suos -uit liberos. superstites sunt. CIC. Cato 84 animus *filii morientis* ... non me -ens, sed respectans ... discessit. VERG. Aen. 3, 711 hic me, pater optime, fessum -is. VAL. FL. 1, 287 hic soror (*Helle*) Aeoliden ... -it. AVG. serm. 172, 1, 1 quando nos moriendo -unt, quos amamus. SVLP. SEV. epist. 3, 10 cur nos, pater, -is? aut cui nos desolatos relinquis? *ibid.* nostri potius miserere, quos -is (*verba fratrum ad s. Martinum morientem*). CARM. epigr. 403, 4 *parentes* longo ... dolori *v. sub I B 2.* *maritus uxorem, amator amicam et invicem*: PLAVT. Amph. 888 neque me perpetiar probri falso insimulatam, quin ego illum ut -am. Most. 196 te ille -et aetate et satietate. 202 me, ubi ... hoc caput colorem commutavit, reliquit -uitque me. TER. Andr. 270 hoc timet, ne -as se. 402 hanc fidem sibi me obsecravit, qui se sciret non -urum, ut darem. 694. Haut. 258 me in his malis. Ad. 477. TVRPIL. com. 160 quaeso omitte ac -e (-ite *codd.*) hanc meretricem. POMPON. Atell. 132 vis facere, ut noverca vetulum derepente -at? CATVLL. 61, 129 -rtum domini audiens concubinus amorem (EPIST. Sapph. 155 Sappho -rtos cantat amores). 64, 57 utpote ... quae ... -rtam in sola miseram se cernat harena. VERG. Aen. 2, 573 -rti coniugis iras. 4, 317 *v. p. 674, 44.* AETNA 22 -rtam vacuo Minoida (*i. Ariadnen*) litore. PROP. 1, 3, 43. 2, 21, 16 puellae, discite -rtae non temere esse bonae. *huc pertinet*: OV. am. 2, 16, 41 ulmus amat

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vitem, vitis non -it ulmum. epist. 2, 46. 3, 62 cui me . . . relinquis, quis mihi -rtae mite levamen erit? 3, 110. 5, 32. 75 sic Helene doleat -rtaque (defectaque *P*) coniuge ploret. 12, 161. rem. 215 flebis, et occurret -rtae nomen amicae. 636. met. 7, 710 -rti . . . foedera lecti. 8, 113. trist. 1, 3, 95 se modo, -rtos modo complorasse penates *narratur coniux*. MANIL. 1, 323 SEN. contr. 1, 6, 2. SEN. Med. 120 sedibus solam exteris. *v. p. 681, 55.* VAL. FL. 5, 445. SIL. 8, 50 Iliaco postquam -rta est hospite Dido. 13, 879 -rtis coniuge fida et dulci nato linquet *patriam Hannibal*. STAT. Theb. 12, 347 longum ... durabit -rta fides. MART. 4, 9, 2 -rto ... marito. 7, 58, 5 -is imbelles thalamos mollemque maritum. 8, 31, 6 longe -rta uxore diuque. 10, 41, 2 veterem . . . maritum -is atque iubes res sibi habere suas. 12, 52, 7. QVINT. decl. 255 p. 47, 8 omnes hi *transfugae* reliquerunt in civitate coniuges . . . ; num minus animi sine his, num minus pertinaciae *erit* -rtis? 357 p. 389, 4 uxor virum in calamitate ne -at. 376 p. 418, 5 hanc *puellam* in totum destitutam et nunc vere orbam, si eam hic *sponsus* quoque -erit. TAC. ann. 3, 34 sexum natura invalidum -i *domi sine custodia maritorum* et exponi ... cupidinibus alienis. VLP. dig. 25, 7, 1 si patronum invitum -at *concubina*. APVL. met. 1, 12 ego . . . Vlixi astu -rta vice Calypsonis aeternam solitudinem flebo. 5, 24 IVL. VAL. 1, 17. IVST. 23, 2, 7 ne tam cruente haec -isse virum quam ille impugnasse avum videretur. VVLG. num. 5, 19 si non polluta es -rto mariti toro. AVG. civ. 14, 13 p. 32, 17 vitae suae sociam. serm. 15, 3 christiani mali anima adultera est, quia nec castitatem diligit, nec virum -it. *nota de morientibus* (*cf. p. 670, 63*): OV. met. 7, 850 neu me morte sua sceleratum -at, oro (*verba Cephali*). STAT. silv. 2, 6, 4 -rti praerepta coniuge . . . tori.

b *intercedit tutela, clientela, servitutis officium sim.* (*nimis subtiliter distinguit* DON. Ter. Ad. 458 socius deficit, parens prodit, patronus -it *exempli loco afferens* PLAVT. Curc. 548): PLAVT. Curc. 548 libertos qui habent et eos -unt. Mil. 1363 quaeso, memineris, . . . ne me (*servum tuum*) -as. Pseud. 103 ego te (*dominum*) amantem . . . non -am (TAC. ann. 14, 8 abeunte . . . ancilla 'tu quoque me -is' prolocuta *Agrippina*. TERT. orat. 8 dominum. PAVL. sent. 3, 5, 8 servos, qui in itinere circumdatum a latronibus dominum per fugam -erunt. SVLP. SEV. dial. 1, 12, 3 cum eum libertus -erit). TER. Andr. 291 te obtestor, ne abs te hanc segreges neu -as (*cf.* GLOSS. V 406, 59 -uit separavit). Ad. 498 animam relinquam potius quam illas -am. CIC. S. Rosc. 10 hoc onus si vos . . . allevabitis, feram . . . , iudices; sin a vobis -ar, tamen animo non deficiam. Verr. 1, 12 eum, cui et legatus et pro quaestore fuisset, . . . in . . . periculis non solum -uit, sed etiam oppugnavit ac prodidit. 2, 42. 6, 126 qua spe . . . tenebuntur *socii*, si vos (*iudices*) eos -etis? CAES. Gall. 7, 40, 7 quibus (*clientibus*) more Gallorum nefas est etiam in extrema fortuna -ere patronos. or. frg. Gell. 5, 13, 6 neque clientes sine summa infamia -i possunt. OV. am. 1, 9, 24 sic . . . dominum capti -istis equi (VAL. FL. 6, 639 -rtus equo. APVL. met. 7, 27 [*de asino*] -rto derelictoque illo conservo magistro comite pastore non solus aufugeres). SEN. contr. 2, 1, 5 egredientem te certe domo redeuntemque comitabor nec nisi in limine -am: ero in publico filius (*cf. p. 673, 66*). SEN. benef. 4, 15, 3 non sustineo illum -ere, cui dedi vitam, quem e periculo eripui. QVINT. decl. 388 p. 437, 18 ne . . . infelici puero vilitatem sui imputaverit, quod relictus, quod -rtus est. VLP. dig. 47, 10, 15 comes feminam. *nota*: CIC. de orat. 2, 86 nam neque is (*eloquentiae studiosus*), qui optime potest, -endus ullo modo est a cohortatione nostra neque is, qui aliquid potest, deterrendus.

c *miles imperatorem et invicem, commilitonem* (*saucium cf. p. 673, 54 sqq.*). NAEV. carm. frg. 38 sin illos -ant fortissimos viros, magnum stuprum populo fieri (*nisi forte pertinet ad p. 673, 18 sqq.*). CIC. Verr. 1, 11 quaestura quid aliud habet in se nisi . . . nudatum et proditum consulem, -rtum exercitum, relictam provinciam? 2, 34 quaestor consulem, exercitum, sortem provinciamque -uit. 6, 111 neque classem prodidit neque . . . fugit neque exercitum -uit. 6, 135 Cleomenem acerrime pugnantem ab iis (*militibus*) relictum esse atque -rtum. Catil. 2, 5 ex iis, qui vadimonium -ere quam illum exercitum maluerunt *eqs.* Mur. 79. prov. 5 milites populi R. capti, necati, -rti, dissipati sunt. Att. 8, 7, 1 -et igitur talem civem et eos, quos una scis esse . . . ? nisi me omnia fallunt, -et (deser M^1). CAES. Gall. 5, 34, 2 nostri tametsi ab duce et a fortuna -bantur. civ. 1, 13, 4 commisso proelio -itur a suis Varus. 1, 15, 3 a (*add. dett.; om. Oz; edd.*) magna parte militum -itur. 1, 76, 2 iurent omnes se exercitum ducesque non -uros neque prodituros. 2, 30, 2. 2, 32, 7 -rtos . . . se ac proditos a vobis dicunt. 2, 32, 8 vosne . . . L. Domitium an vos Domitius -uit? BELL. Afr. 61, 3 *equites* levi . . . armatura -rta pulsi . . . ad suos refugerunt. 93, 3. BELL. Hisp. 17, 2 relicti et -rti a Pompeio. 19, 4. SALL. hist. frg. 1, 38 Carbo . . . Italiam atque exercitum -uit. NEP. Timoth. 3, 4 sibi proclive fuisse Samum capere, nisi a Timotheo et Iphicrate -rtus esset. Dat. 2, 5. Eum. 10, 2 cum exercitus ei ter . . . iurasset se eum (*Eumenem*) defensurum neque umquam -urum. *al.* OV. met. 13, 64 haud tamen efficiet *Vlixes*, -rtum ut Nestora crimen esse rear nullum. LIV. 4, 40, 9 -rtus sis an -ueris consulem exercitumque. 10, 19, 2 siqua clades incidisset, desertori magis quam -rto noxiae fore. 25, 7, 3 commilitones suos pugnantes. 26, 2, 13. 26, 3, 6 *al.* VELL. 2, 25, 2 Scipio ab exercitu suo -rtus ac proditus. 2, 55, 3 viderent, quem et quo loco imperatorem -uri forent. 2, 64, 1 D. Brutus -rtus primum a Planco, postea etiam insidiis eiusdem petitus. 2, 80, 4 Lepidus et a militibus et a fortuna -rtus. 2, 119, 4 non . . . -rtis *commilitonibus* superfuit, sed desertor occidit. CVRT. 4, 1, 33 Amyntas . . . nihilo magis ei, ad quem transfugerat, fidus, quam illi, quem -erat. 4, 6, 25. 5, 12, 13 ne impie -ere regem viderentur. 7, 2, 4 -rtum eum *Polemonem* a comitibus . . . , qui secuti erant, occupaverunt. 9, 2, 28 ne . . . alumnum commilitonemque vestrum, ne dicam regem, -atis. 9, 2, 32 -rtus, destitutus sum, hostibus deditus (*verba Alexandri*). *al.* SIL. 13, 683 tunc hostes socio -rtos milite . . . spisso circumdedit orbe. 17, 581. STAT. Theb. 12, 142 hic (*Ornytus*) socio -rtus ab agmine. TAC. hist. 1, 60 aggregantibus se Caelio cohortibus alisque -rtus Trebellius ad Vitellium perfugerit. 2, 46 ne fidissimum exercitum, ne optime meritos milites -eret. 4, 35 *milites* qui remanserant *in castris*, -rtos se (-rtosque *M*; -rtos se proditosque *Weissenb., Her.*) abducta parte legionum querebantur. 4, 39. 46 *al.* ann. 3, 20 neque proelium omisit, donec -rtus suis caderet. 6, 36. SVET. Galba 19. Otho 6 eiusdem *cohortis* statione et Gaius fuerat occisus et -rtus Nero. PAVL. sent. 5, 29, 1 lege Iulia maiestatis tenetur is, . . . qui exercitum . . . sollicitaverit, quo -eret imperatorem (*Huschke*, -eritque *vel* -uerit *omisso* quo *codd.*). MEN. dig. 49, 16, 6 qui praefectum centuriae a latronibus circumventum -erunt. MOD. dig. 49, 16, 3 qui praepositum suum protegere noluerunt vel -erunt. MIN. FEL. 37, 3 (*in imag.*) dei miles nec in dolore -itur nec in morte finitur. PANEG. 9, 3 duxerat magnum Severus exercitum; at hostem suum (*fort.* suorum) perfidia -rtus armaverat. SPART. Sept. Sev. 5, 9 signum . . . -endi . . . Iuliani dedit. CAPITOL. Pert. 14, 10 Maximin. 32, 4. 5. IVST. 4, 2, 5 ut parere servo quam -ere regis filios mallent. 38, 10, 10 metu suorum -rtus *Antiochus* occiditur. VIR. ill. 70, 4 Fimbria . . . corrupto exercitu -rtus. EVTR. 4, 7, 2 ipse rex cum -eretur ab amicis, venit in Pauli potestatem. 9, 20, 2. 10, 2, 4. FILASTR. 26, 4 ducam eum in proelium atque ibi eum -am. AMM. 15, 7, 3. 16, 12, 33. 34 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 293 per colloquium fraudulentum -rtus est ab exercitu suo L. Scipio. CLAVD. 26, 88 -rtus ab omni gente sua. AVG. civ. 3, 15 p. 118, 23 exercitu, a quo -i iussus est *Tarquinius*. in psalm. 70, 2, 2 (*tropice*) -uit imperatorem (*i. deum*) et defecit ad desertorem (*i. diabolum*). COMM. instr. 1, 37, 20 re⟨ge⟩ -rti.

d *socios foederatos* (*v. etiam societatem, fidem alicuius p. 674, 66. 78*): CIC. div. 1, 69 a Rhodia classe -rti verum vatem fuisse sensistis. off. 2, 26 Lacedaemonios iniuste imperantes nonne repente omnes fere socii -erunt? 3, 99. RVT. LVP. 1, 8 in ipso belli labore ac periculo -uit nos Philippus. CAES. Gall. 1, 45, 1 optime merentes socios. 7, 2, 2 petunt *Carnutes* . . . , ne facto initio belli ab reliquis -antur. NEP. Hann. 8, 3 quem (*Antiochum*) etsi multa stulte conari videbat, tamen nulla -uit in re. LIV. 1, 28, 5 vobis ignorantibus -i vos. 4, 51, 8. 6, 8, 9 Volsci, ubi se -rtos ab eis videre, quorum fiducia rebellaverant *eqs.* 6, 33, 6 -rto communi concilio Latinorum. 23, 20, 8. 23, 36, 8 in tali necessitate . . . socios implorantes fidem . . . populi R. 29, 12, 1 -rtos ab Romano . . . auxilio. 34, 11, 5 *et saepius.* SIL. 13, 683 *et* STAT. Theb. 12, 142 *v. l. 10 sq.* FRONTIN. strat. 2, 7, 1. TAC. Agr. 32 -ent illos (*Romanos*) ceteri Germani, tamquam nuper Vsipi reliquerunt. IVST. 2, 4, 29 -rtae ab auxiliis Amazones. 6, 4, 8 *al.* EVTR. 3, 12, 4 *Sardinia* sollicitata ab Hannibale Romanos -erat. 3, 20, 5 AVG. civ. 3, 15 p. 118, 26.

e *amicum, sodalem sim.* (*v. etiam p. 673, 18 sqq. et 674, 53 sqq.*): PLAVT. Amph. 1040 quid ego ⟨faciam⟩, quem advocati iam et amici -unt? Capt. 405 *nuntiato* neque med umquam -isse te neque factis neque fide rebus in dubiis, egenis. Pseud. 1027 hunc comparem metuo meum, ne -at med atque ad hostes transeat. Trin. 344 -ere illum et deiuvare in rebus advorsis pudet. CIC. Catil. 2, 14 si L. Catilina . . . -erit suos. leg. 1, 49 qui (*amicus*) etiam -endus et abiciendus est desperatis emolumentis et fructibus. Att. 1, 20, 3 meos bonos viros . . . et eam, quam mihi dicis obtigisse Σπάρταν, non modo numquam -am, sed etiam, si ego ab illa -ar, tamen in mea pristina sententia permanebo. 4, 3, 2. ad Q. fr. 1, 3, 5 cum . . . amici partim -erint me, partim etiam prodiderint. 8, 3, 7 turpe Domitium -i (deserit M^1, deserere erit M^2) implorantem eius auxilium. epist. 3, 8, 6 me absentem. MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 amicum. MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 1 video . . . me -rtum, a quibus minime conveniebat. RVT. LVP. 1, 11 at ego in his aerumnis amicis sum spoliatus omnibus . . . , qui . . . me in malis -erunt. CATVLL. 30, 5 me miserum -is in malis. SALL. Catil. 45, 4. VERG. Aen. 3, 618 hic me . . . immemores socii vasto Cyclopis in antro -uere (*cf.* OV. met. 14, 160 Ib. 515). OV. trist. 1, 5, 64 me profugum comites -uere mei. VAL. FL. 4, 84 multaque -rto memores super Hercule volvunt. MART. 9, 2, 8 haud sua -rtus rura sodalis arat. TAC. ann. 4, 68 laudare constantiam, quod non, ut ceteri, florentis domus amicus afflictam -isset (*cf.* ANTH. 408, 4. 6). 6, 46 occidentem *solem* (*i. Tiberium*) ab eo -i, orientem (*i. Caligulam*) spectari. 16, 33 quo obsequio florentem Soranum celebraverat, labentem non -uit. AVR. Fronto p. 9, 7 N. *v. p. 682, 27.* APVL. met. 4, 11 MIN. FEL. 3, 1. PANEG. 6, 9 totius vitae . . . socium . . . in alicuius facti communitate. HIER. epist. 52, 1, 1. AVG. civ. 12, 21 p. 545, 18 quis non remissius . . . amet eum, quem se cogitat necessario -urum.
nota: CIC. epist. 5, 2, 10 ita stabili *animo*, ut in mea erga te volun-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tate etiam -rtus ab officiis tuis permanerem (*cf. p. 671, 55*). CIC. epist. 6, 19, 1 nec ... Petrinum tuum -am (*i. non devertendo offendam hospitem*). *adde*: omnes, di hominesque *sim. aliquem -unt* (*cf. etiam* omnino, plane -rtus *l. 37. p. 684, 75*): PLAVT. Pseud. 381 nisi omnes di me atque homines -unt (*cf.* 600 *omisso* me *loco interpol.*). TER. Eun. 238 omnes noti me atque amici -unt. TRAG. inc. 188 nunc -rtum ab omnibus summo periclo sola ut restituam paro. CIC. div. in Caec. 21 eos defendes, qui se ab omnibus -rtos potius quam abs te defensos esse malunt? Cluent. 109. 170 vitam ... damnati, exulis, -rti ab omnibus. div. 2, 143 *Alcibiades* cum ... ab omnibus ... -rtus iaceret *inhumatus*. CAES. Gall. 5, 3, 5. LIV. 5, 51, 9 deorum cultum, -rti ab dis hominibusque, tamen non intermisimus (*cf.* 5, 52, 17 urbem). VAL. MAX. 4, 7, 2 -rtum omni auxilio. LVCAN. 8, 531 Pompei nunc castra placent, quae -it orbis? TAC. hist. 5, 3 ne quam deorum hominumve opem expectarent utrisque -rti. ann. 2, 63 undique (AVR. VICT. Caes. 5, 16). SVET. Cal. 12 -rta desolataque reliquis subsidiis aula. SPART. Did. 8, 6.

f *de partibus rei publicae* (causam optimatium, Maxentii partes *v. p. 674, 53 sqq.*): CIC. leg. agr. 1, 26 tribuni plebis, -ite eos, a quibus ... brevi tempore -emini. Phil. 8, 22 -rti, -rti, inquam, sumus ... a principibus. 10, 7 nisi forte ... eos, qui regni nomen sustulerint, -endos putatis. 11, 22 at vero ita decernunt 'ut liberato Bruto'; id enim restabat, ut relicto, -rto, prodito. Att. 2, 1, 7 nunc vero cum equitatus ille ... senatum -erit. 8, 3, 2 si ... illum comitatum optimorum ... civium -o, cadendum est in unius potestatem Q. CIC. pet. 35 *opp.* se dedere. *adde: de sectis philosophorum*: CIC. ac. frg. 20 Academicus ... si in illos (*Stoicos*) aut in istos (*Epicureos*) concesserit, ab eis, quos -et, insanus ... clamabitur.

g *auctor eum quem seduxit*: CIC. Verr. 6, 154 meum testem -am, tibi favebo, te ... adiuvabo. Tusc. 1, 39 an tu, cum me in summam expectationem adduxeris, -is? D. LAEL. or. frg. Cic. Flacc. 81 qui mihi auctor fuit, qui causam ad me detulit, ... is me -uit ac prodidit. PLIN. epist. 2, 11, 22 postea de impulsoribus suis, praecipue de Regulo questus est, qui se in sententia, quam ipse dictaverat, -isset.

h *reum* (*opp.* defendere; *cf. etiam p. 672, 55 sqq. 674, 53 sqq.*): CIC. S. Rosc. 5 ego huic causae patronus extiti, non ... uti satis firmo praesidio defensus S. Roscius, verum uti ne omnino -rtus esset. Sull. 3 qui adiuvandus in his causis, qui oppugnandus, qui defendendus, qui -endus esse videatur? 6 in ceteris causis etiam nocentes viri boni, si necessarii sunt, -endos esse non putant. 22. Flacc. 87 *provinciales praetoribus* praesentibus inserviunt, abeuntes -unt. p. red. in sen. 10 qui me duo sceleratissimi ... non consules, sed latrones non modo -erunt in causa ... publica ..., sed prodiderunt, oppugnarunt. 32 ut me et rem publicam non modo -eret, sed etiam hostibus rei publicae proderet. dom. 29 *sq.* prov. 43 si non sum adiutus, non debui; si -rtus, sibi fortasse providit. QVINT. inst. 11, 3, 27 reos. SEN. epist. 70, 10 omnes ... necessarii -erant impie iam non reum, sed funus.

i *medicus aegrum* (*sc. ut insanabilem*): CELS. 2, 6 quomodo interdum -rti a medicis convalescant. ANTH. 415, 59 -rtos medicis spes numquam -it aegros. Ps. QVINT. decl. 8, 9 non accedo, cum -unt relinquuntque languentes *medici*.

k *discedendo solum aliquem relinquere opis vel solacii egentem*: *aegrum, saucium*: LIV. 25, 2 6, 8 ut ... neglecti -rtique, qui incidissent *in morbum*, morerentur. SEN. contr. 2, 5, 9 proiecta est. -batur distortis manibus, emotis articulis *mulier torta*. CVRT. 4, 16, 12 qui sequi non poterant, ... -bantur. 8, 11, 23. TAC. ann. 15, 16 -rtis passim sauciis *in itinere*. SVET. Dom. 2 priusquam plane efflaret animam, pro mortuo -i iussit *fratrem*. AMM. 17, 7, 7. *in alia necessitate*: LVCR. 5, 1071 cum -rti baubantur in aedibus *catuli*. VERG. Aen. 2, 562 subiit -rta Creusa. LIV. 3, 48, 3 multitudo ipsa se sua sponte dimovit -rtaque praeda iniuriae puella stabat. SVET. Iul. 14 ut sedentem *Catonem* una proximi -erint, vix pauci ... protexerint. APVL. met. 4, 35 in summo cacumine *scopuli* statutam puellam cuncti -unt. 5, 7.

l *a comite vel duce viae discedere sive praecurrendo sive non sequendo* (*nota res personatas l. 68. 72 al.*): CIC. off. 1, 102 efficiendum ... est, ut appetitus rationi oboediant eamque neque praecurrant nec propter pigritiam aut ignaviam -ant. VERG. Aen. 5, 220 et primum in scopulo luctantem -it alto Sergestum *Mnestheus* brevibusque vadis frustraque vocantem auxilia. HOR. carm. 3, 2, 32 raro antecedentem scelestum -uit pede Poena claudo (*cf.* PORPH. *ad l.* difficile non persequi). OV. ars 2, 84 altius egit iter -uitque patrem *Icarus*. met. 8, 224 ducem. IVST. 15, 3, 11 cum a satellitum turba equi celeritate -rtus esset. AVIEN. Arat. 1293 Perseus haud rese⟨s⟩ ullo viscere (viscera *codd.*) nascentis nova Tauri -it astra (*Arat. 714 οὐδ' ὅγε Ταύρου λείπεται ἀντέλλοντος*). AMM. 15, 5, 26 nec praecurrentes eam *opportunitatem* nec -entes. AVG. serm. 169, 5, 7 celeritas aliquantum reprimatur, ne comes tardior -atur. in psalm. 129, 3 lex caritatis ... in via non -it comitem. MART. CAP. 8, 863 *opp.* comprehendere.

m *di sim. hominem, deus sim. fidelem et invicem* (*v. etiam p. 675, 14 sqq. 680, 1 sqq.*): CARM. evoc. Macr. sat. 3, 9, 7 peto, ut vos populum civitatemque Carthaginiensem -atis, loca ... urbemque eorum relinquatis absque his abeatis. SIL. 17, 154 postquam se superum -rtos numine cernunt. Ps. APVL. Ascl. 24 divinitas ... repetet caelum, -rti homines toti morientur. MIN. FEL. 33, 5 prius eos -isse ... quam esse -rtos. 37, 3 *v. p. 672, 24.* TERT. scorp. 4 quem (*deum*) iubeor timere, ne ab eo -ar. ARNOB. nat. 7, 51 numen suos -at fastidiatque cultores (ANON. Vales. 15, 90). FIRM. err. 29, 3 numquam vos manus dei veneranda -uit. HIL. in Matth. 26, 5 ex duobus, qui in lecto erunt, adhaereat unus, alter -atur. AMBR. in psalm. 36, 57 numquam enim suos -it *dominus* et relinquit. VVLG. Iudith 13, 17 deum nostrum, qui non -uit sperantes. II Macc. 1, 5 nec vos -at (*ἐγκαταλίποι*) *deus* in tempore malo. Hebr. 13, 5 non te -am neque derelinquam (*ἀνῶ ..., ἐγκαταλίπω*, Ios. 1, 5 dimittam). AVG. civ. 1, 14 p. 25, 5 non -uit fideles suos sub dominatione gentis ... barbarae ..., qui prophetam non -uit nec in visceribus beluae. 1, 28 p. 45, 30. 3, 7 p. 104, 12 -erint di adulteros Iliumque flammis ... reliquerint ... cur et postea -erunt eandem civitatem ... non rebellantem? 4, 7 p. 153, 19 *opp.* iuvare. p. 154, 4 infideles di sunt, qui suos -unt et ad hostes transeunt. 13, 2 p. 557, 21 anima deo -rta. 14, 4 p. 10, 3 *deum homo* delinquendo -it. in psalm. 96, 11 p. 1244 -rti sunt ab idolis. 145, 9 non ... -et opus suum *deus*, si ab opere suo non -atur. pecc. mer. 2, 5, 5 *opp.* adiuvare. conf. 5, 7, 13 manus ... tuae, deus meus, ... non -bant animam meam. 6, 5, 8 *syn.* adesse. mor. eccl. 7, 12 *passim.* CYPR. GALL. Ios. 553 -it (disserit *L Mico*) omnipotens refugas longeque refutat.

2 *debilitata vel omnino evanida officii notione, i. q. discedere ab aliquo*: VERG. Aen. 2, 791 lacrimantem et multa volentem dicere -uit *me coniugis imago*. 12, 683 maestamque sororem -it *Turnus*. OV. met. 3, 478 *opp.* remanere. fast. 2, 174 virgineos, periura ..., coetus -e. VAL. MAX. 3, 7, 1e restabat, ut tribunus apud populum sine populo ageret -rtusque in foro ... solus moraretur. SEN. Herc. f. 3 semper alienum Iovem ac templa summi ... -ui aetheris. LVCAN. 1, 695. VAL. FL. 7, 103 natamque patremque linquit et ... praeceps prorumpit ab aula. at trepida et medios inter -rta parentes virgo silet. 7, 302 *sqq.* saevus Echionia ceu Penthea Bacchus in aula -it, ... haud aliter -rta pavet ... virgo. 8, 308. MART. 3, 64, 3 *Sirenas* nemo quondam -bat auditas. PLIN. epist. 7, 27, 10 repente dilapsa -it comitem: -rtus herbas ... signum loco ponit. APVL. met. 2, 3 absit, ... ut Milonem hospitem sine ulla querela -am. *res personata*: SERV. Aen. 2, 683 flamma puerum cum somno -uit. *nota i. q. fugere, aversari aliquem*: AMM. 31, 2, 15 *Anthropophagis* ⟨ob⟩ haec alimenta nefanda -rtis finitimi omnes longa petiere terrarum. CYPR. GALL. gen. 844 exceptus ... dolo pastorum -it iras (*fortasse huc referendum* VVLG. prov. 17, 14 iudicium [*i. iurgia*]). PAVL. MED. vita Ambr. 54 aspernantibus illis (*viris religiosis*) et -entibus linguam nequam. ANTH. 396, 3 -e confossum.

B *adiecto* **dativo** *i. q. tradere, permittere*: *alicui*: VERG. Aen. 4, 317 cui me moribundam -is, hospes? *alicui rei*: [*ex coniectura* MANIL. 1, 399 *Canicula* vacuum soli (*Housman*, solis *codd.*) fulgentem -it orbem]. VAL. FL. 2, 455 -rta ... durae virgo neci quem non hominum superumque vocabat? GREG. M. moral. 2, 55 quanto iudicio persecutores suos -uit, demonstravit *Christus*. CARM. epigr. 403, 4 (*Romae*) *parentes* male -uit longo post fata dolori. *se ipsum*: GREG. M. moral. 1, 35 qui se ipsos rerum eventibus praecipites -unt. 14, 14 totum se vitiis -it (*v. l.* inserit).

C ***aliquis aliquid***, *adiecto* ***attributo***, *quo* ***persona*** *significatur* (*velut* causam *sim. alicuius*; causam populi R. *sim. v. p. 675, 49. 53*; curam deorum *sim. v. p. 675, 27*): RHET. Her. 4, 36, 48 ab omnibus vestrae rationes -antur. CIC. Verr. 5, 80 quisnam ... tuebitur P. Scipionis memoriam ..., quis monumenta atque indicia virtutis, si tu ea relinquis ac -is (VAL. MAX. 4, 7, 1). CIC. Sull. 58 non ... mihi -enda est causa amici veteris atque hospitis (OV. trist. 1, 9, 65. CIC. epist. 1, 5ᵃ, 3 ne aut eripiatur causa regia nobis aut -atur. SVET. Aug. 12 causam optimatium sine cunctatione). Pis. 77 meas fortunas. Planc. 6 optime de me meriti salus -enda *est* (epist. 1, 7, 8 *opp.* laudem imminuere. IVST. 22, 8, 9 bis se a rege suo in mediis hostibus relictos esse ... salutemque suam -rtam ab eo -esse). Phil. 2, 110 honorem Caesaris (LIV. 42, 12, 7 suos honores ... partim -rtos per incultum ac neglegentiam, partim hostiliter sublatos esse). 13, 42 fidem Dolabellae ... -ere homo pius non potest (fallere *in litteris Antoni*. CATVLL. 67, 8 in dominum veterem -isse fidem *dicitur ianua*). Lael. 35 ius amicitiae. Att. 3, 19, 2 non -am neque ... fratris ... preces nec Sesti ... promissa nec spem ... Terentiae nec ... Tulliolae obsecrationem et ... litteras tuas (OV. epist. 15, 260 quae [*comites Helenae*] ... orantis medias -uere preces [*sensu aliquantum mutato fere i. q. fugere orantem; cf.* CYPR. GALL. gen. 844 *l. 40*]. GREG. M. moral. 5, 76 deus saepe eius precem ... -it, qui *eqs.*). ANTON. epist. Cic. Phil. 13, 42 mihi quidem constat ... *non* -ere partes, quas Pompeius odivit. LIV. 31, 23, 11 ut et Chalcis teneri et non -i praesidium Athenarum potuisset. 34, 58, 11 susceptum patrocinium libertatis Graeciae non -ere. 35, 38, 2 prodi et -i non patriam modo, sed etiam Romanorum societatem cernebant (VVLG. II Macc. 5, 11 [*ἀποστατεῖν*]). VAL. MAX. 4, 7 pr. adversos casus amicorum. SEN. benef. 6, 35, 1 adversa eius (*amici*) nec -ueris nec optaveris. dial. 3, 4 tamquam aut curam nostram ... -entibus aut auctoritatem contemnentibus nat. 3, 18, 6 fratrum ... extrema hora -itur. LVCAN. 7, 606 iam Magni -is arma ..., Domiti (*sc. moriens*). MART. 11, 49, 1 iam prope -rtos cine-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

res et sancta Maronis nomina qui coleret, pauper et unus erat. TAC. hist. 2, 54 partes *Othonis* (ORIGO Const. 3, 7 chron. I p. 8, 1). ann. 13, 56 ceteris quoque aliena pericula -entibus (defendentibus *cod.*). PAPIN. dig. 26, 7, 39 utilitatem impuberis (PAVL. dig. 34, 9, 5 *filii* utilitates). TRYPH. dig. 27, 2, 6 quod per absentiam eius (*tutoris*) -rta derelictaque sunt pupilli negotia (AVG. gen. ad litt. 10, 15 p. 314, 25 absentium negotium). HIL. trin. 3, 13 intellegentiae nostrae infirmitatem euangelista non -it. SCHOL. Iuv. 6, 253 quae -it sexum muliebrem. CLAVD. DON. Aen. 8, 78 actus meos non -as. VVLG. Sirach 16, 5 tribus impiorum -etur (ἐρημωθήσεται). Hebr. 10, 25 non -entes collectionem nostram (ἐγκαταλείποντες). GREG. M. moral. 5, 33 p. 697B qui alienam imperfectionem ferre non valens -it.

D ***aliquid sine attributo personali*: 1** *i. q.* ***relinquere, neglegere*:** **a** sacra, cultum deorum (deos *l. 23. 27 al.*), religionem *sim.* (cineres *v. p. 674, 84*; bonum, veritatem *p. 678, 58*; rem divinam *coeptam p. 678, 14*): CATO or. frg. 18, 2 sacra stata, sollemnia, capite sancta -isti. CIC. dom. 35 *gentem* -isti. div. 1, 28 multa auguria, ... neglegentia collegii amissa plane ac -rta sunt. nat. deor. 3, 94 aras, focos, templa *v. l. 47*. TIB. 2, 5, 52 *Rheam Silviam* Vestales -isse focos. OV. epist. 5, 126 -uit socios ... deos *Helena*. trist. 1, 3, 95 *v. p. 671, 5*. fast. 2, 548 quondam, dum longa gerunt ... bella, Parentales -uere dies. LIV. 1, 20, 2 ne sacra regiae vicis -erentur. 5, 39, 11 cultum deorum (5, 46, 3). 5, 52, 3 hos omnes deos publicos privatosque, Quirites, -uri estis? *eqs.* 5, 52, 13 Vestales tuae te -ent, Vesta. 22, 56, 5 ne ... alia quoque sacra publica aut privata -erentur (VAL. MAX. 2, 5, 4). 24, 8, 10 *flaminem* neque mittere a sacris neque retinere possumus, ut non deum aut belli -amus curam. 31, 30, 6 delubra ..., quae ... ne in unam urbem quidem contributi maiores sui -rta reliquerint. VAL. MAX. 1, 1, 2 caerimoniis Martis -rtis (VVLG. Iudith 5, 8). SIL. 2, 115 -rtum non grata Iovem per vota vocabat. TERT. nat. 1, 11 -rtae communis religionis. scorp. 3 *disciplinam, opp.* observare (VVLG. prov. 13, 18). ieiun. 16 poenam -rti ieiunii. ITALA Is. 58, 2 (Cypr. testim. 3, 1) plebs, quae ... iudicium dei non -erit (ἐγκαταλελοιπώς, VVLG. dereliquerit). Dan. 9, 5 (Cypr. laps. 31) -uimus praecepta tua (ἐξεκλίναμεν ἀπό, VVLG. declinavimus a). LAMPR. Alex. 43, 7 templa (PASS. Andr. long. 8 *syn.* derelicta). OPTAT. 6, 8 p. 156, 11 fidem (AVG. civ. 13, 4 p. 561, 24). AVG. civ. 3, 17 p. 125, 34 paulatim loca *sacra* -bantur a cultoribus. 4, 7 p. 154, 26 regnum ... suis religionibus -rtis ... perire potuisse. 5, 23 p. 236, 22. 13, 5 p. 562, 25 *lex* pro iniquitate -itur. in psalm. 96, 11 idola. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 4 inveteratas superstitiones.

b patriam *sim. i. q. opem patriae non ferre* (*aliter p. 679, 59 sqq.*): CIC. Att. 10, 4, 4 quis ... potest aut -rta per se patria aut oppressa beatus esse? LIV. 9, 4, 14 omnes spes opesque ... -imus ac prodimus. 26, 6, 17 -rtam ac proditam a primoribus Capuam. 35, 38, 2. PHAEDR. 3 prol. 55 patriae decus. IVST. 26, 1, 9 -rtae *patriae* ultorem futurum. *adde*: CIC. nat. deor. 3, 94 quae (*aras, focos, templa ... moenia*) -i a me ... nefas iudico. *rem publicam sim.*: CIC. Verr. 2, 84 cur causam populi R. -isti ac prodidisti? p. red. in sen. 32 me et rem p. *v. p. 673, 44*. dom. 2 ⟨in⟩ re publica ab aliis oppressa, ab aliis -rta, ab aliis prodita. Phil. 2, 118 defendi rem publicam adulescens, non -am senex (*cf.* Att. 16, 15, 1). SALL. Iug. 30, 3 ne rem p., ne libertatem suam -erent. LIV. 2, 27, 11. 2, 54, 8 causam publicam. 2, 57, 4. 4, 43, 9 -rtam omissamque ab hominibus rem p. 22, 53, 10 ut ego rem p. populi R. non -am neque alium civem R. -ere patiar. *al.* VAL. MAX. 2, 7, 15 apud Cannas rem p. SVET. Vesp. 5 proculcatam -rtamque rem p. ... in tutelam eius ... deventuram. PANEG. 6, 10 illic plurimum habuit stabilitatis *res publica* asserta, ubi -rta maxime vacillavit. *cf.* AMM. 26, 5, 12 provincias egentes adminiculis magnis. *partem reip.*: CIC. off. 1, 85 *opp.* tueri. Att. 14, 5, 2 ne -ere viderer hunc rerum tumorem, cui certe si possem mederi, deesse non deberem. *adde*: CIC. off. 1, 86 ut ... mortem ... oppetat potius, quam -at illa, quae dixi (*i. utilitatem civium et curam totius rei publicae*). CIC. Planc. 69 sitientem me (*populus R. loquens inducitur*) virtutis tuae -isti ac reliquisti (CLAVD. 15, 115 ast ego ... -or [*verba Romae*]).

c *miles signa, praesidium, locum sim.*; *dux exercitum, urbem sim.* (*v. etiam p. 680, 18 sqq.*; *quod obiectum adiungendum sit, incertum*: CAES. Gall. 2, 25, 1 *v. l. 71*): CIC. fin. 1, 10 (*tropice*) forensibus operis, laboribus, periculis non -isse mihi videor praesidium, in quo a populo R. locatus sum (LIV. 2, 10, 3 *Cocles* testabatur nequiquam -rto praesidio eos fugere. VIR. ill. 72, 10). CAES. Gall. 2, 25, 1 nonnullos ab novissimis -rto proelio (*sed intercidisse aliquid videtur in codd.*; -rto ⟨loco⟩ *probabiliter Klussmann*, proelio *cum* excedere *coniungens*; *alii aliter*) excedere ac tela vitare (TAC. ann. 1, 68 post grave vulnus pugnam. AMM. 17, 13, 3. 25, 1, 8 turpiter proelium. 29, 5, 49. *aliter p. 678, 30*). SALL. Iug. 94, 3 castellum ... -rtum ab ea parte (TAC. Agr. 22 nullum ... castellum ... pactione ac fuga -rtum. hist. 4, 16 *praefecti* castella). hist. frg. 1, 38 Carbo turpi formidine Italiam atque exercitum -uit (VELL. 2, 61, 4 turpi ac nuda fuga. TAC. hist. 3, 9 retro actae *duae legiones* -rta Italia turpem fugam conscivissent). 2, 87 A 10 -rtam munitionem rati (LIV. 5, 8, 12). HOR. epist. 1, 16, 67 (*in imag.*) perdidit arma, locum virtutis -uit, qui *eqs.* (LIV. 25, 21, 5 militum ... per libidinem aut metum -entium locum. TAC. ann. 1, 65 legiones, metu an contumacia. VEG. mil. 1, 4). LIV. 2, 44, 11 signa -rta, imperatorem in acie relictum, iniussu in castra reditum (4, 37, 11 signa ... resistentia -untur ab antesignanis. 8, 34, 10 *v. p. 681, 50*. IVST. 24, 7, 5. VEG. mil. 4, 40 [*in imag.*] transitus ... siderum, quos planetas vocant, cum praescripto cursu ... suscipiunt signa vel -unt. *adde*: CVRT. 8, 14, 11 *Herculis simulacrum* maximum erat bellantibus incitamentum et -isse gestantes militare flagitium habebatur). LIV. 3, 7, 1 -rta omnia, sine capite, sine viribus (9, 45, 16). 3, 50, 15 castra (4, 34, 2. 4, 39, 7. 4, 46, 6 *opp.* retinere. 5, 6, 14 fustuarium meretur, qui signa relinquit aut praesidio decedit *eqs.* 7, 8, 6. 10, 12, 6. 23, 27, 8. 27, 13, 2 -issetis ... eodem terrore castra, quo omisisti pugnam. *al.* LVCAN. 4, 148 nudatos ... colles -rtaque castra. SIL. 7, 137 castra ... -rta relictā ... praedā. 15, 481. FRONTIN. strat. 2, 5, 14 Ti. Gracchus instructissima castra omnibus esculentis -uit. TAC. hist. 3, 61. 4, 62 ann. 13, 35 IVST. 25, 2, 3). LIV. 4, 51, 8 Volsci, postquam spes tuendi exigua erat, ... nocte oppidum relinquunt; postero die prope -rtum capitur (8, 15, 4 metu. 10, 42, 5 *al.* 22, 18, 7 urbem. 25, 30, 10 Nassum. LVCAN. 1, 520 tu, tantum audito bellorum nomine, Roma, -eris. 3, 92 tene ... -uere viri? 4, 145 celsam ... Ilerdam. TAC. ann. 12, 16. 15, 6 cur -rta per otium *Tigranocerta*, quae bello defenderant? IVST. 12, 9, 5 *urbem* -rtam a defensoribus). LIV. 5, 21, 12 muros (10, 34, 6 moenia. 21, 32, 2 munimenta. 28, 3, 9 oppidani moenia repentina fuga. 30, 12, 9. FRONTIN. strat. 2, 5, 8 vallum. *nota*: LIV. 5, 15, 11 deos moenia Veientium -uros non esse [*cf. p. 680, 1*]). 21, 7, 10 opera ac vineae -erentur. 23, 26, 4 post classem ad Hiberum per pavorem -rtam (30, 24, 12 *naves*. CVRT. 8, 13, 23 navigiis ratibusque -rtis. PANEG. 5, 15 classem portumque). 23, 29, 14 nuda cornua *v. p. 681, 51*. 26, 44, 5 multae stationes pavore atque fuga (oga *P*) -rtae sunt relictique muri (36, 24, 6 Aetoli -rtis stationibus in arcem fugiunt. SEN. contr. 1, 5, 5. VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 assignatam sibi a patria stationem. SEN. benef. 6, 22, 1 [*in imag.*] omnia ista *sidera* ... in custodiam universi disposita stationes suas -ant. SVET. Aug. 24). 31, 42, 9 tumulum (38, 21, 15. CVRT. 4, 12, 19 collem. 8, 11, 22 petram. AMM. 17, 13, 22 -rto montium propugnaculo). VAL. MAX. 7, 4, 1 -rto ... Romani exercitus latere. CVRT. 4, 4, 12 turres hostium -rtas. 8, 2, 38 silvas. LVCAN. 1, 396 -uere *cohortes* cavo tentoria fixa Lemanno castraque, quae ... pugnaces ... cohibebant Lingones. 1, 465 Rheni ... feroces -itis ripas et apertum gentibus orbem (TAC. hist. 2, 32 -ere Rheni ripam irrupturis tam infestis nationibus). 2, 472 nudatam ... arcem ... Luceriae. *v. p. 681, 52*. PETRON. 123, 243 imperii -rto nomine fugit *Pompeius* (*cf. p. 678, 77*). TAC. ann. 15, 11 dux ... cuncta militiae munia -erat. MEN. dig. 49, 16, 6 muneris -rti *ratio habetur*. VLP. dig. 48, 4, 2 qui exercitum -uit vel privatus ad hostes perfugit. MARCIAN. dig. 48, 4, 3 qui ... imperium exercitumve populi R. -erit (AVG. civ. 1, 26 p. 41, 31 miles ... reus est imperii -rti atque contempti). PAVL. dig. 49, 16, 10 excubias palatii (CAPITOL. Opil. 12, 7). TERT. nat. 2, 4 militiam (VEG. mil. 2, 5 HIER. epist. 14, 3, 4. AVG. civ. 20, 11 p. 435, 15 nec militam suam -et *ecclesia*, quae vocabulo est appellata castrorum). TREB. Claud. 8, 5 carraginem. AMM. 17, 1, 6 -rtis insidiis. VVLG. II Macc. 10, 13 cum frequenter proditor audiret, eo quod Cyprum creditam sibi a Philometore -isset (διὰ τὸ ἐκλιπεῖν). *nota*: SIL. 16, 620 tu fessos avius hostes -is (*i. proelium declinas*) ac septem denudas proditor arces (*Fabius ad Scipionem*).

adde: *gubernator navem sim.*: OV. rem. 578 (*in imag.*) media navem ... in unda (trist. 5, 6, 46 vela). Pont. 2, 6, 22 turpe referre pedem, nec passu stare tenaci: turpe laborantem -uisse ratem. 2, 6, 83 (*in imag.*) coepta tene, quaeso, neque in aequore -e navem. SEN. dial. 6, 3 turpis est navigii rector, ... qui fluitantia vela -uit, permisit tempestati ratem. LVCAN. 1, 501 qualis ... desilit in fluctus -rta puppe magister navitaque. VAL. FL. 1, 215 tu ... o puppem ne -e, Pallas. SIL. 10, 269 (*in imag.*) -is in tantis puppim si, Paule, procellis. SIL. 14, 453 proxima nudarunt miserandi fata Batonis -rtam ductore (*sc. mortuo*) ratem. *auriga currum*: VERG. 10, 593 ipse rotis saliens iuga -is. OV. trist. 5, 6, 10 numquid Achilleos inter fera proelia fidi -uit levitas Automedontis equos? *pastor pecus*: ACC. trag. 409 vagant *pastores*, pavore pecuda in tumulis -unt.

d officium, munia, vadimonium (*t. t. iuris civ.*; GLOSS. vadimonium -rtum ἐγγύη τεθραυμένη), litem (*t. t. iuris civ.*), *negotium susceptum, rem promissam sim.* (militiae munia, imperii nomen *sim. v. l. 40 sqq.*): PLAVT. Capt. 436 cogitato ... meam esse vitam ... pro te positam pignori, ne ... tu ... pignus -as. CIC. Quinct. 48 vadimonium sibi ait esse -rtum (51. 56. 57. 75 vadimonium mihi -uit, me fraudavit. 85. 86. Catil. 2, 5 vadimonia -ere quam illum exercitum maluerunt. LIV. 39, 41, 6 multos, qui ... vades -erant, ... iudicavit. SEN. benef. 4, 39, 4 vadimonium promittimus; tamen -rti [*dederit N*] non in omnes datur actio: -entem vis maior excusat. PLIN. nat. praef. 24 inscriptiones, propter quas vadimonium -i possit). CIC. Mur. 9 haec causa est eiusmodi, quam nec industrius quisquam nec misericors nec officiosus -ere possit. fin. 1, 24 -ere ullam officii partem. 1, 33 qui officia -unt mollitia animi (off. 1, 28 praetermittendae ... defensionis -endique officii ... causae. CAES. civ. 3, 18, 1 susceptum officium. TAC. dial. 9 poetis ... *relinquenda* conversatio amicorum ... -enda cetera officia. PLIN. epist. 8, 9, 2 amicitiae officium. GAIVS

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dig. 17, 1, 27 qui mandatum suscepit, ... -ere promissum officium non debet [*cf. l. 22 sqq.*]). SALL. Iug. 85, 8 quae ante vestra beneficia gratuito faciebam, ea uti accepta mercede -am. VERG. Aen. 10, 648 thalamos ne -e pactos. OV. Pont. 2, 4, 4 ecquid adhuc remanes memor infelicis amici, -it an partes languida cura suas? (PLIN. epist. 9, 13, 16 nunc quoque non sustinere -ere officii sui partes [*verba tutoris cf. p. 675, 5*]). LIV. 40, 43, 3 aut eam (*quaestionem de veneficiis*) sibi esse -endam aut provinciam dimittendam. SEN. epist. 122, 5 omnia vitia contra naturam pugnant, omnia debitum ordinem -unt. SEN. Phaedr. 310 arsit *dea Luna* nocte -rta. LVCAN. 1, 663 cur signa (*i. sidera*) meatus -uere suos? SIL. 5, 317 ictum ne -e foedus (AVG. civ. 22, 6 p. 564, 33 Saguntini, si salutem eligerent, fides iis fuerat -enda, si fides tenenda, amittenda salus). TAC. ann. 16, 27 patres arguebat, quod publica munia -erent. FRONTO p. 165, 19 N. coeptas in rebus prosperis amicitias. PAPIN. dig. 3, 5, 30 litem ... a reo -rtam (VLP. dig. 38, 2, 14, 2 cur non -uit accusationem. PAVL. sent. 5, 1, 5 si assertor causam -erit. dig. 2, 8, 16 si ex concessa causa *iudicium* -erit. 5, 2, 21 querelam. 42, 1, 54 litem incohatam. 46, 7, 11 litem. NOVELL. Iust. 112, 3, 2 qui interruptam iterum litem -uit [*καταλέλοιπεν, syn.* dereliquit]). 26, 7, 39 si rem coeptam -erit *tutor*. 50, 2, 6 qui (*decuriones*) iudicii publici quaestionem ... -erunt. VLP. dig. 2, 11, 4 exceptio in promissione -rta (*cf. supra l. 1.* EPIST. Sev. et Carac. Vlp. dig. 50, 12, 1 si columnas ... promisisti et opus ... incohatum est, -i quod gestum [coeptum *edd.*] est, non oportet). 50, 7, 1 legatus municipalis, si -erit legationem (50, 7, 2). PAVL. dig. 13, 6, 17 qui absentis negotia gerere incohavit; neque enim impune peritura -et. TER. MAVR. 1843 *Dido* iamdudum saucia cura -it pudorem. ARNOB. nat. 3, 24 di suos -unt atque abiciunt praesidatus. AVSON. 163, 1. officiosa pium ne -e pagina munus. AVG. lib. arb. 3, 10, 29 ut dei ... iustitia ... -at ... ordinandas ruinas peccantium (*i. iustam poenae pro gravitate delicti sanctionem*) *fieri non potest.* SVLP. SEV. Mart. 10, 2 implebat episcopi dignitatem, ut non tamen propositum monachi virtutemque -eret. dial. 1, 22, 3 cellulam suam atque propositum. PETR. CHRYS. serm. 86 p. 443C *quid mirum* si -it verba *Zacharias*, cum signa conspicit? COD. Iust. 6, 61, 6, 4 (*a. 529*) interpretamur initium gerendae vel -endae administrationis vel observationis esse spectandum.

e *artem*, studium, consuetudinem *sim. i. q. neglegere vel exercere desinere, quod colere debeas*: *α artem*, studium eloquentiae, sapientiae *sim.*: POMPON. Atell. 102 cur urbanas res desubito -is? CIC. inv. 1, 4 *studium eloquentiae* a plerisque eorum (*optimorum*) -rtum obsolevisse *mihi videtur* tempore, quo multo vehementius erat retinendum et studiosius adaugendum (fat. 3 oratoria illa studia. COLVM. 11, 1, 11 nec oratoria disciplina -itur ... nec philosophia). de orat. 3, 110 neque vim neque naturam eius (*generis infiniti*) ... *Academici* proponunt, ut praeteriri omnino fuerit satius quam attactum -i. Caecin. 73 *ius civile* si non modo oppressum, sed etiam -rtum aut neglegentius asservatum erit. OV. Pont. 4, 8, 72 nec tamen ex toto -ere illa (*carmina*) potes, *Germanice* (CALP. ecl. 4, 23 frange, puer, calamos et inanes -e Musas). COLVM. 1 pr. 13 recogitans, quam turpi consensu -rta exoleverit disciplina ruris. MART. 12, 72, 3 -is urbanas, tua praedia, Pannyche, lites parvaque, sed tritae praemia certa togae. QVINT. inst. 1 pr. 17 -rtam ... partem oratoriae artis. 2, 1, 9 palam est, quam turpiter -at eam partem rhetorices institutio. 12, 2, 8 -rta ab his, qui se ad eloquentiam contulerunt, studia sapientiae (*cf. supra l. 45*). APVL. apol. 28 -rtis liberalibus studiis ac repudiata omni disciplina (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 99 Graecia cupide appetit⟨a⟩ studia celeri satietate -uit [HOR. mature reliquit]). TERT. bapt. 12 teloneum dereliquit, patrem et navem et artem, qua vitam sustentabat, -uit. *β* consuetudinem, verba antiqua, disciplinam veterem *sim.* (ordinem vitae *v. p. 678, 9*): CIC. fin. 4, 7 *Stoici* nova verba fingunt, -unt usitata (SEN. contr. 4 pr. 9 quaedam antiqua et a Cicerone dicta *verba*, a ceteris deinde -rta). VELL. 2, 1, 1 vetus disciplina -rta, nova inducta. SEN. dial. 10, 12, 6 *gestationum suarum horas*. GAIVS dig. 41, 1, 5 = inst. 2, 68 cum revertendi consuetudinem *animalia* -erint. *γ aliud studium rectum vel pravum*: SEN. Oed. 722 -uit fugas *Cadmus*. Phaedr. 462 truculentus ... tristem iuventam Venere -rta coles? dial. 4, 34, 5 cadit statim simultas ab altera parte -rta. epist. 82, 5 in insuperabili loco stat animus, qui externa -uit. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 3 haereticus, qui -rto, quod prius fuerat, id ... sibi elegerit, quod retro non erat. nat. 1, 3 eam diligentiam -atis. FIRM. err. 4, 3 abicite hunc ... errorem et studia profanae mentis -ite. 19, 2 *tenebras*. FILASTR. praef. 4 idololatriam. SIDON. epist. 4, 22, 1 mediocria *opera*. CORIPP. Ioh. 2, 377 tandem iam -e facta, turbidus in miseris quae exerces tristia terris. ARATOR ad Flor. 18 continuum ... laborem. GREG. M. moral. 4, 71 prave acta. BENED. reg. 5, 11 voluntatem propriam -entes et quod agebant imperfectum relinquentes.

f sectam *virorum doctorum, sententiam, praecepta alicuius sim.* (*aliquot locis auctoris nomen pro secta eius*): CIC. Tusc. 5, 87 si qui sunt, qui -rtum illud Carneadeum curent defendere. nat. deor. 1, 6 -rtae ... disciplinae et iam pridem relictae patrocinium. 1, 11 -rtarum relictarumque rerum patrocinium. fin. 2, 107 -ueris totam Epicuri voluptatem, si negaveris. TIB. 1, 5, 60 at tu quam primum sagae praecepta rapacis -e. SEN. epist. 20, 4 redit et in ea, quae -uit ac damnavit, revolvitur. dial. 8, 1, 4 quid agis, Seneca? -is partes *Stoicorum?* PLIN. nat. 11, 219 nimiam propter subtilitatem -rtus *Herophilus*. 29, 6 -rta deinde et haec secta est (*Herophili*). 29, 20 non -am Catonem tam ambitiosae artis (*medicinae*) invidiae a me obiectum aut senatum illum, qui ita censebat. TAC. ann. 14, 49 non ... Thrasea *decessit sententia* ceterive, quae probaverant, -uere. 16, 26 sibi (*Thraseae*) actam aetatem et tot per annos continuum vitae ordinem non -endum. PLIN. epist. 8, 14, 25 tum illi quoque ... transeunte illo destituti reliquerunt sententiam ab ipso auctore -rtam.

g *opus incohatum, actionem coeptam sim.; opp.* pergere, peragere (litem incohatam, mandatum, quaestionem *coeptam sim. v. p. 677, 7 sqq.*): PLAVT. Pseud. 267 si sacruficem ... Iovi, ... interea loci si lucri quid detur, potius rem divinam -am. CIC. fin. 4, 37 semper ... ita assumit aliquid *natura*, ut ea, quae prima dederit, non -at. 5, 59 quod ... in homine praestantissimum ... est, id *natura* -uit. BELL. Afr. 43 *Considius* Acyllam, quam obsidebat, -uit. SALL. Iug. 70, 1 cuius impulsu Iugurtha deditionem, quam metu -uit, inceperat. VERG. Aen. 9, 691 -it inceptum (11, 470 magna incepta Latinus -it. TAC. ann. 15, 36 inceptum. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 5 semel coepta -ere. *cf. infra l. 32*). OV. Pont. 4, 16, 16 imperfectum ... opus. *v. p. 681, 49*. fast. 1, 288 neve suum ... -at auctor opus. SEN. benef. 2, 11, 5 haec *beneficia in liberos* tamen irrita sunt si ⟨in⟩ (*add. N²*) infantia -antur. CALP. ecl. 4, 146 coeptam ..., pater (*i. Caesar*), ne -e pacem. VAL. FL. 2, 5 placitos ... deis ne -at actus *Iason*. SIL. 1, 459 ingentes -it actus *Hannibal*. STAT. Theb. 9, 83 -it inceptum media inter iugera sulcum taurus. QVINT. inst. 2, 11, 5 ea *initia* ... desperata conectendi facultate -unt et ad alia ... devertunt. NEMES. ecl. 1, 81 perge, puer, coeptumque tibi ne -e carmen. TAC. hist. 4, 67 festinatum temere proelium pari formidine -uit (IVST. 41, 2, 9 in ipso ardore certaminis proelia -unt. CLAVD. 5, 201 peragat pugnas an fortia coepta -at?). ann. 13, 6 bellum -erat (CAPITOL. Maximin. 7, 5 -rto bello Germanico. IVST. 2, 8, 1 memores illati Atheniensibus belli et -rti. 5, 2, 10 eatenus bellum sustinendum, ne inopia -atur. *al.* DICT. 1, 15 neque prius se bellum -uros quam *eqs.*). IVST. 14, 3, 6 -endo victoriam. *adde: propositum aliquid in argumentatione*: CIC. fin. 4, 26 *doceas*, quonam modo aut quo loco corpus subito -eritis ..., ipsum denique officium. *iure aliquo decedere, quo uti institueris*: VLP. frg. Vat. 242 scio tamen quosdam, cum per errorem ad potiorum nominationem prosilissent, haud impetrasse, ut, -rto iure potiorum, ad excusationem se converterent.

h bonam condicionem, *indolem, expectationem sim.*: SEN. suas. 2, 19 qui pantomimis fabulas scripsit et ingenium grande non tantum -uit, sed polluit. SEN. dial. 7, 5, 4 -rto animo corpori operam dare. 11, 5, 1 bona condicione geniti sumus, si eam non -erimus. epist. 31, 9 dedit tibi *natura*, quae si non -ueris, par deo surges. QVINT. inst. 2, 8, 5 ea, in quae natus videtur, -endo. VOPISC. Car. 9, 3 si a nostris non -atur promissus numinum favor. CAPITOL. Gord. 20, 6 quae (*dicta et soluta oratione et versibus*) appareat hominis esse ingeniosi, sed luxuriantis et suum -entis ingenium. AMM. 15, 5, 26 opportunitatem *v. p. 673, 78*. *nota*: SEN. contr. 10 pr. 3 ex his omnibus sciri potest, non quantum oratorem praestaret †ignarus Scaurus, sed quantum -eret. *spem* (*de morientibus*): OV. Pont. 4, 6, 16 Augustus ... spem nostram terras -uitque simul. PLIN. epist. 1, 22, 9 dandum etiam nobis amicis, ne spes nostras ... voluntaria morte -eret. AVSON. 172, 10 cultum spei. *v. p. 679, 2*. 196, 44 pubere in aevo -isti vota tuorum.

i bonum *cum aliqua iactura* (victoriam *v. supra l. 35*): CIC. dom. 98 qui ea, quae numquam cara ... duxit, animo aequo rei publicae causa -it. fin. 2, 44 quos (*Epicureos*) nisi redarguimus, omnis virtus, omne decus, omnis vera laus -enda est. 4, 68 ipsum ... illud honestum ... -endum est. Tusc. 5, 13 nec eas (*virtutes*) beata vita a se -rtas passura videatur. 5, 87 nec eam (*virtutem*) minis, blandimentis corrupta *vita beata* -et. nat. deor. 1, 67 nihil equidem *meream*, inquis, ut rationem vitae beatae veritatemque -am (OPTAT. 6, 8 p. 156, 8 VVLG. prov. 28, 21 AVG. civ. 19, 19 p. 388, 25). HOR. carm. 3, 29, 9 fastidiosam -e copiam et molem propinquam nubibus arduis (STAT. silv. 2, 1, 164 -rtas exosus opes *prodigus*). PROP. 2, 15, 49 tu modo, dum lucet, fructum ne -e vitae. 2, 16, 7 oblatas ne -e messes. VAL. MAX. 7, 4 ext. 1 quo aequiore animo *Agathocles* regnum -uit, eo tutius recepit (SEN. Phoen. 104 regna -ui libens. Med. 477). SEN. contr. 9 pr. 2 hoc ... vitium, ut necessaria -ant, dum speciosa sectantur. suas. 1, 10 dixit incerta peti, certa -i. SEN. dial. 7, 14, 3 quemadmodum qui bestiarum cubilia indagat, ... potiora -it multisque officiis renuntiat (AVG. lib. arb. 3, 1, 2 superioribus -rtis inferiora deligere). MART. 11, 71, 5 ut vivat virides nec -at annos. PLIN. epist. 5, 6, 12 immensi ... fluminis nomen arenti alveo -it, autumno resumit Tiberis (*cf. p. 676, 41*). VLP. dig. 43, 16, 3 cum ex fundo exisset non usus fructus -endi causa. TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 443, 20 -uit ... bonitatem, dum destruit legem. TER. MAVR. 2396 metrum ... fine molli labile atque -ens vigorem (*cf. p. 677, 27*). PORPH. Hor. epist. 1, 18, 16 ⟨u⟩t ... -am alteram vitam *propositam mihi.* OPTAT. 2, 5 p. 40, 11 pacem. VVLG. Iob 27, 6 iustificationem meam, quam coepi tenere, non -am. AVG. civ. 11, 28 p. 502, 24 aeternam

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lucem. 19, 4 p. 360, 13 vitam beatam (*syn.* derelinquere, fugere). corrept. 12, 38 hoc bonum *et saepe.* AVSON. 172, 10 quanta vitae decora, quem cultum spei...pubes -is. CARM. epigr. 1084, 5 (*Venafri*) -rta luce. CORP. XIII 837 (*Coloniae Agr.*) -is ... pulchram ... iuventam. *propius ad primariam notionem accedit*: CIC. Cael. 46 relinquenda *sunt* studia delectationis, ludus, iocus, convivium; sermo paene est familiarium -endus (*cf. p. 670, 58 et 676, 83*).

k cultor agrum, arationem *sim.* (agrum *sim.* incultum *v. p. 681, 46 sq.*): *α* agrum *sim.*: CIC. Verr. 4, 120 ager decumanus... propter istius avaritiam -rtus est *eqs.* (*syn.* arationes relinquere. leg. agr. 2, 84 agros -rtos a plebe atque a cultura hominum liberorum esse non oportere. BELL. Afr. 20, 4 agros -rtos ac vastatos esse. PAVL. FEST. p. 180 VAL. MAX. 4, 4, 6. COLVM. 1, 3, 11 flagitiosum, quos hostis profugiendo desolasset agros, novo more civem R. supra vires patrimonii possidendo -ere. PLIN. nat. 18, 28. PANEG. 8, 6 ager ... ex necessitate -itur). LIV. 3, 6, 7 cum obvius nemo ... fieret perque omnia non praesidiis modo -rta, sed etiam cultu agresti transirent. 27, 5, 4 -rtam recoli tandem terram. COLVM. 4, 3, 3 vineas facere, quas mox avaritia -erent *agricolae* (ITALA prov. 9, 12 [Cypr. sent. episc. 5] -uit... vias vineae suae [ἀπέλιπε]. OP. imperf. in Matth. 34 p. 817 -rtae vineae exigetur ab eo [*mercennario*] damnum). LVCAN. 5, 404 quae piger Apulus arva -uit rastris et inerti tradidit herbae. SEN. dial. 11, 12, 5 Atilius Regulus ... ad senatum scripsit mercennarium suum discessisse et ab eo -rtum esse rus (LAMPR. Alex. 58, 5 ne -erentur rura vicina barbariae). POMPON. dig. 41, 2, 31 si colonus non -endae possessionis causa exisset. PAVL. dig. 19, 2, 55 qui ... fundum ante tempus sine iusta ... causa -erit. CHAR. dig. 50, 4, 18 -rtorum praediorum damna. PS. ASCON. Verr. p. 191 ne ... qui tenet, ... possessionem deteriorem faciat, ... excidat arbores et culta -at. FVLG. myth. 1 praef. p. 6. *adde*: APVL. Socr. 8 p. 138 solum quartum elementum (quattuor elementa *codd.*) aëris ... cassum ab omnibus, -rtum a cultoribus suis *pati*. *β* arationem, cultum *sim.*: CIC. Verr. 4, 43 -endas arationes relinquendasque curasti (4, 124 -rtas arationes, inanes agros ... offendisti. 4, 127. 228). Manil. 15 pecuaria relinquitur, agri cultura -itur. LIV. 4, 12, 7 dulcedine contionum et urbis -rto agrorum cultu. PAVL. dig. 19, 2, 24 si -erit habitationem vel fundi culturam colonus vel inquilinus.

l *locum*: *α cum alicuius officii violatione*: CIC. de orat. 1, 255 vereris, ne tua domus ..., si a litigiosis hominibus non colatur, a ceteris -atur? (SEN. contr. 2, 1, 1 vidi ⟨ab⟩ [*add. C. F. W. Müller*] ambitiosa turba clientium limina -rta sub domino sectore venalia). CIC. epist. 7, 20, 1 tu, si me audies, ... has paternas possessiones tenebis ... neque Haletem ... amnem relinques nec Papirianam domum -es. OV. Ib. 234 pannis, a male -rto quos rapuere rogo. SVET. Cal. 45 -rto repente convivio. Claud. 33 ictus ... nidore prandii ... -rto tribunali ascendit ad sacerdotes. PAVL. sent. 2, 21ª, 11 liberta ... domum patroni videtur -ere noluisse. APVL. Plat. 2, 26 quae (*domos et possessiones privatas*) ... nec ... -i per neglegentiam sinit. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 3 cellulam suam atque propositum. *v. p. 677, 33.* CORP. XIV 2148, 8 (*Lanuvii; saec. I*) *monumentum.* *β* viam, iter *sim.* (*plerumque translate*): HOR. carm. 3, 24, 44 virtutisque viam -it arduae *pauperies.* ars 287 nec minimum meruere decus vestigia Graeca ausi -ere. QVINT. inst. 2, 13, 16 stratum militari labore iter saepe -imus compendio ducti. PLIN. paneg. 75, 5 non instruendum illis (*futuris principibus*) iter ad bonam famam *abs te institutum*, sed non -endum ... est. VVLG. deut. 9, 12 -erunt velociter viam, quam demonstrasti eis (9, 16 iud. 2, 17). Tob. 1, 2 in captivitate ... viam veritatis non -uit. prov. 4, 15 nec transeas per illam (*viam malorum*), declina et -e eam. 15, 10. *γ* domum, sedem *suam*, patriam (*aliter p. 675, 42 sqq.*) *sim.* (*saepe de profugis vel migrantibus domo; regnum v. p. 678, 70 sq.; incolae urbem metu v. p. 680, 18 sqq.*): CATVLL. 68, 102 ad quam (*Troiam*) tum properans fertur ... pubes Graeca penetrales -isse focos (PROP. 4, 2, 4 *Vertumnus* Volsinios focos). LVCR. 4, 591 loca -rta ab divis. VERG. ecl. 8, 30 sparge, marite, nuces: tibi -it Hesperus Oetam. georg. 1, 364 notas ... paludes -it ... ardea. Aen. 3, 190 hanc ... sedem (OV. met. 15, 22 patrias ... sedes. fast. 6, 380. APVL. met. 8, 15 sedes pristinas. FIRM. err. 6, 2 -rtis regiis sedibus). 4, 144 ubi hibernam Lyciam Xanthique fluenta -it ... Apollo. 7, 291 rates (SEN. Herc. f. 322. VAL. FL. 3, 488 puppem; *aliter p. 676, 55 sqq.*). 7, 394 domos (OV. trist. 3, 8, 9. SEN. Ag. 955 adulterorum virgo -ui domum. LVCAN. 9, 231 patrios ... penates -rtamque domum ... revisere. VAL. FL. 2, 376. HIER. epist. 22, 24, 4 relinquetur vobis domus vestra -rta. PAVLA Hier. epist. 46, 4, 1). HOR. carm. 1, 19, 10 Venus ... Cyprum. OV. epist. 6, 136 Colchos. met. 4, 293 montes ... patrios. 6, 15 *sq.* sui nymphae vineta Timoli, ... suas nymphae Pactolides undas (HOMER. 83. CLAVD. 1, 213 herbis pallentes thalamos et structa cubilia musco *Tiberinus*). 9, 640 patriam invisosque penates (trist. 1, 3, 95. fast. 1, 478 Arcadiam Parrhasiumque larem. LIV. 5, 53, 5 SEN. nat. 6, 1, 5 LVCAN. 9, 231 *v. supra l. 71.* APVL. met. 5, 4 -rto lare). 10, 230 suas urbes Ophiusiaque arva ... Venus. 11, 85 agros. fast. 5, 651 -rtis ... Argis. Pont. 4, 6, 16 spem nostram terras -uitque simul Augustus (GERM. 137 -uit propere terras iustissima virgo. PETRON. 124, 248 per orbem mitis turba deum terras exosa furentes -it). LIV. 3, 52, 2 urbem (5, 30, 3 -rtam ac relictam ab dis immortalibus urbem *eqs.* 5, 51, 3. 5, 52, 17 *al.* CVRT. 4, 3, 21). 22, 53, 5 ut -rta Italia ad regum aliquem transfugiant (24, 18, 4. 24, 43, 3. 27, 11, 12 VAL. MAX. 5, 6, 7 PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 39 VIR. ill. 49, 5 *al.*). SEN. Herc. f. 3 templa aetheris *Iuno v. p. 674, 29* (Herc. O. 468 in terras ... descendat astris Luna -rtis licet. OCTAVIA 218 nec mortali captus forma -it altam Iuppiter aulam. 768 astra. SIL. 9, 304 sidera. APVL. met. 6, 15 alti culminis diales vias. CLAVD. 1, 129. rapt. Pros. 1, 141 aethera). Med. 685 latebras. COLVM. 8, 8, 7 *aves locum.* LVCAN. 7, 829 tecta domosque ... canes (SIL. 8, 96 tecta domumque). 10, 29 Macetum fines latebrasque suorum -uit *Alexander.* VAL. FL. 3, 181 nemus et nympharum ... amores. 6, 497. SIL. 3, 287 mapalia. STAT. silv. 1, 3, 94 *Epicurus* hortum. Theb. 1, 329 antra, ... colles. 1, 454. 7, 306. IVV. 3, 6 -rtis Aganippes vallibus. SOL. 22, 5 examina favos. OPTAT. 4, 6 p. 111, 2 deus ... huiusmodi habitaculum. CLAVD. 7, 114 iuga ... Oetes (*syn.* linquere). carm. min. 30, 115. AVG. civ. 16, 13 p. 147, 2 Chaldaeos -ens in Mesopotamiam transiit. fid. et symb. 4, 8 *Christus* maternum corpus integrum inhabitans, integrum -ens. *speciatim incolae* urbem *sim. hostium vel alio metu* (*cf. p. 676, 15 sqq.*): CAES. Gall. 2, 29, 2 cunctis oppidis castellisque -rtis. 7, 30, 2 primo incendendum Avaricum, post -endum censuerat. SALL. hist. frg. 1, 112. HIRT. Gall. 8, 5, 1 Carnutes -rtis vicis oppidisque ... dispersi profugiunt. BELL. Afr. 20, 4 oppida praeter ea ..., quae ipsi ... tueri poterant, reliqua dirui ac -i. *al.* NEP. Timol. 3, 1 cum propter diuturnitatem belli non solum regiones, sed etiam urbes -rtas videret. LIV. 28, 7, 12 urbis vastae ac -rtae priore ... Philippi bello. 31, 33, 5 quaedam *oppida vicique* -rta ... inveniebantur. 32, 17, 1. 33, 29, 3 -rta per fraudem deversoria. 38, 15, 8 *al.* CVRT. 3, 7, 7. 6, 5, 12. 8, 10, 19 *al.* PETRON. 123, 223 ocior ipse hos inter motus populus ... quo mens icta iubet, -rta ducitur urbe. SIL. 4, 27 -uere larem *Romani.* 4, 334 *tigris* pererrat -rtas victrix valles. TAC. Agr. 38 Britanni ... -ere domos ac per iram ultro incendere. ann. 14, 23 quidam *barbari* -ere vicos et in avia digredi. PLIN. epist. 6, 16, 13 agrestium trepidatione ignes relictos -rtasque villas per solitudinem ardere. FLOR. epit. 2, 16, 5 CAPITOL. Maximin. 31, 3 HIL. in Matth. 25, 4 AMM. 18, 7, 3. 24, 2, 3 *al.* *δ praevalente solitudinis significatione i. q. abeundo locum desolare* (*cf. p. 673, 53 sqq.; plerumque passive*): CIC. Cluent. 110 rostra vacua locumque illum ... a tribunicia voce -rtum. CATVLL. 64, 35 -itur Cieros, linquunt Pthiotica Tempe *omnes dei.* LVCAN. 3, 173 Phocaicas Amphisa manus scopulosaque Cyrrha Parnasosque iugo misit -rtus utroque. 3, 199 tunc linquitur Haemus ..., -itur Strymon. 3, 214. 225. STAT. Theb. 12, 39 -rta vagi Danaum tentoria lustrant. TAC. hist. 1, 41 -rtum fuga populi forum *erat.* ann. 1, 27 tribunal. 2, 82 ut ante edictum magistratuum ... sumpto iustitio -erentur fora, clauderentur domus. 4, 70 quo intendisset oculos, ... fuga vastitas, -i itinera fora. PLIN. epist. 7, 27, 6 -rta inde et damnata solitudine domus totaque illi monstro relicta. SVET. Vit. 16 cum -rta omnia repperisset *in Palatio.* PS. APVL. Ascl. 24 ita Aegyptus deo et homine viduata -etur. ITALA Matth. 12, 25 (cod. k) omne regnum divisum adversus se -itur (def- *man. pr.*; ἐρημοῦται, VVLG. desolabitur). ANTH. 462, 7 -rta est tellus, classis contexerat aequor. VVLG. Ier. 46, 19 -etur et inhabitabilis erit *Memphis.* Ezech. 32, 15 -etur ... terra a plenitudine sua. I Macc. 4, 38 viderunt sanctificationem -rtam (ἠρημωμένον) et altare profanatum. CLAVD. 8, 51 cum ... gentes iam -rta suas in nos transfunderet Arctos. *nota: urbs* -itur *i. q.* -rta iacet: PLIN. nat. 4, 47 at in ora amnis Erginus; oppidum fuit Ganos. -itur et Lysimachea iam in Cherroneso.

ε de aliis locis i. q. discedere ab (*aliquotiens idem fere, quod praetervehi; cf. l. 65 sqq.*): VERG. Aen. 4, 582 litora -uere *Aeneae socii.* 5, 612 -rtosque videt portus classemque relictam. 7, 531 Hesperiam. 11, 902 *Turnus* furens ... -it obsessos colles, nemora aspera linquit. 12, 698 Aeneas audito nomine Turni -it et muros et summas -it arces. CIRIS 463 -it angustis inclusum faucibus Isthmon *classis.* PROP. 1, 11, 27 corruptas Baias. OV. epist. 17, 116 frigida -rta litora turre peto. met. 4, 478 inamabile regnum -e teque refer caeli melioris ad auras. 5, 252 inde ... Seriphon -it *Minerva*, a dextra Cythno Gyaroque relictis. 8, 821. 14, 102 has ubi praeteriit *insulas* et Parthenopeia dextra moenia -uit *Aeneas.* fast. 4, 286 tum laeva Creten, dextra Pelopeidas undas -it *Mater Magna.* SEN. epist. 104, 14 quae petierant cupidissime loca, cupidius -unt. LVCAN. 3, 298 *Caesar* ubi -uit trepidantis moenia Romae. 4, 446 avide ... petitis insula -itur ratibus. 6, 314. 7, 821 olentes ... agros. 8, 460 CALP. ecl. 5, 62. STAT. Theb. 9, 837 protinus ... armiferum ... campum. APVL. met. 4, 21 Plataeae terminos concito gradu. 5, 21 protinus tanti mali confinium. 8, 21. 23 hac ... detestabili -rta mansione. 9, 23 contubernalis artissimi -rta cenula. PORPH. Hor. epist. 1, 15, 5 gemit ... per invidiam vicus -i. NEMES. ecl. 4, 12. HIER. in Is. 15, 5 p. 187 urbium ... vel locorum ... nomina, quae -unt transmigrantes. CLAVD. rapt. Pros. 2, 220 fratris (*i. Iovis*) linque domos, alienam -e sortem. *nota de rebus personatis*: OV. epist. 12, 52 mensa ... purpureos -it ... toros. met. 1, 422 -uit madidos septemfluus agros Nilus (STAT. Theb. 4, 707 fumant -rtae gurgite valles). SEN. suas. 1, 2 litora fugiente *fluctu* -rta. SEN. Oed. 280 altus arva -it, caelum petens, ... Parnasos. Phaedr. 714 ne ... hic contactus ensis -at castum latus. LVCAN. 2, 432 non -it ante Hesperiam Appenninus, quam cum Scyl-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

laeis clauditur undis. NERO carm. frg. 1 Persida Tigris -it *cavernis haustus.* AVIEN. Arat. 3, 1265 *Persarum tellus* borean longe, longe quoque Caspia claustra -it. VVLG. exod. 40, 34 si quando nubes tabernaculum -bat. CLAVD. carm. min. 53, 63 insula -it aequor *avulsa a Gigantibus.*

m *obiecta varia*: *α res corporales*: *cum violatione officii*: PLAVT. Most. 737 ita nunc ventus navem ⟨nostram⟩ -uit (OV. Pont. 4, 12, 42 ne sperata meam -at aura ratem. ALBINOV. carm. frg. 9 iam sidere limo navigia et rapido -rtam flamine [*codd.*, flumine *vulgo*] classem. SEN. Ag. 466 iacent -rta vento vela. OCTAVIA 881 [*in imag.*] populi ... favor, qui cum flatu vela secundo ratis implevit vexitque procul, languidus idem -it alto saevoque mari. CORIPP. Ioh. 1, 211 -it aura rates). LVCR. 6, 1286 multo cum sanguine saepe rixantes potius quam corpora *consanguineorum* -erentur. SALL. hist. frg. 4, 11 ⟨re⟩versi postero die multa, quae (multoque *codd.*) properantes -erant in castris, nacti. *debilitata officii notione*: VERG. georg. 4, 543 corporaque ipsa boum frondoso -e luco. SIL. 3, 56 ratis erepto campis -rta profundo (*cf.* OV. epist. 18, 202 *infra l. 83*). PLIN. epist. 4, 30, 4 anulum seu quid aliud ponis in sicco, alluitur sensim ..., detegitur rursus paulatimque -itur. APVL. apol. 35 maris eiectamenta, quae ... salo expuuntur, ... tranquillo -untur. CLAVD. carm. min. 27, 54 corpus ... coactum -e. AVG. civ. 11, 10 p. 476, 16 si aer infusa luce numquam -atur *eqs.* *nota ICTorum t. t.*: INST. Iust. 3, 1, 8 mortuo patre eius posteaque -rto avi testamento *nepos* suus heres efficitur (*cf.* 3, 1, 7 destituto testamento).

β res incorporales: CIC. Pis. 97 introitus in urbem -rtus ab amicis (*cf.* 55 reditus ... desertior). fin. 4, 41 *virtus*, ut vobis placet, partem quandam *naturae* tuetur, reliquam -it. div. 2, 139 cum ... *membra* subtracta sunt -rtusque animus languore corporis. off. 1, 29 -unt ... vitae societatem, quia nihil conferunt in eam studii, nihil operae, nihil facultatum. Lael. 55 vita inculta et -rta ab amicis. FIRM. err. 26, 2 fugite ... et contagionem istam quantacumque potestis celeritate -ite. AVG. civ. 19, 6 p. 365, 9 humana societas, quam -ere nefas ducit *iudex.*

2 *i. q.* ***praetermittere***: MART. CAP. 4, 336 nec Graia -am ordine disserendi nec Laurentis assertionis effamina remorabor (*verba Dialecticae*). 4, 423 *Dialectica* abstrusa promit nil morosum disserens praetervolando nilque ignotum -ens.

3 *i. q.* ***amittere, dimittere***: CAEL. AVR. acut. 1, 11, 97 febribus -rtis atque viribus resumptis. chron. 1, 2, 52 cum tamen ... omni ex parte non -ant *aegri* visum. BOETH. top. Arist. 5, 2 p. 958^D sensum.

4 *male versum ex graeco* *i. q.* ἀποστερίσκω: HERM. Pal. vis. 3, 9, 9 videte ... ne forte hae dissensiones vestrae -ant vitam vestram (ἀποστερήσουσιν τὴν ζωὴν ὑμῶν, *rec. vulg.*: fraudent).

E ***cum duplice accusativo*** *sim.*: PLAVT. Asin. 874 incultum *fundum* familiarem -it. CIC. fin. 5, 87 *Democritus* patrimonium neglexit, agros -uit incultos. OV. epist. 15, 260 orantis medias ... -uere preces (*v. p. 674, 71*). Pont. 4, 16, 16 imperfectum ... dierum -uit celeri morte Sabinus opus. LIV. 8, 34, 10 infrequentia -antur signa. 23, 29, 14 Mauri ... fuga effusa nuda cornua ... -uere (LVCAN. 2, 472 tu quoque nudatam commissae -is arcem ... Luceriae). MANIL. 1, 399 *Canicula* vacuum solis (soli *Housman*) fulgentem -it orbem. SEN. Ag. 184 neve -rtus foret a paelice ... caelebs torus ... deligit Lyrnesida. Med. 120 sedibus solam exteris -ere. nat. 6, 7, 5 abstrusa ... et sine possessore -rta liberius undis vacant. CVRT. 5, 4, 3 milites insepultos (STAT. Theb. 9, 29 -rtas ... sine funere mortes). LVCAN. 8, 509 gentes, quas uno in sanguine mixtas -uit *Pompeius.* AVG. civ. 12, 22 hominem ... solum sine humana societate -endum. GREG. M. moral. 9, 54 dominus ... delictum sine ultione non -it.

F ***subiectum est res*** *(obiectum plerumque persona vel res personata vel* corpus *alicuius) i. q. deficere (res personata l. 7 sqq.)*: ENN. ann. 38 vires vitaque corpus meum nunc -it omne (LIV. 25, 14, 9 *vulneratos* vires et sanguis -eret. PHAEDR. 1, 21, 3 defectus annis et -rtus viribus leo. TAC. ann. 6, 50 iam Tiberium corpus, iam vires, nondum dissimulatio -bat. PLIN. epist. 4, 9, 10). PLAVT. Epid. 167 pudor, quom *eqs.* Merc. 123 (*in imag.*) genua hunc cursorem -unt; ... seditionem facit lien. ACC. trag. 595 a fortuna opibusque omnibus -rtum abiectum afflictum (SALL. or. Cottae 2 in his miseriis cuncta me cum fortuna -uere. VITR. 3 pr. 2 *v. p. 682, 21.* SEN. dial. 9, 8, 3 laetiores videbis, quos numquam fortuna respexit, quam quos -uit. TAC. hist. 4, 58 adeo nos, si fortuna in praesens virtusque -uit, etiam vetera exempla deficiunt? ann. 2, 21 Inguiomerum ... fortuna magis quam virtus -bat. *adde*: AMM. 28, 3, 7 nulla eius proposita -isse fortunam). CIC. Cluent. 183 ii, quorum eminet audacia ..., a consiliis malitiae -untur. Tusc. 1, 110 multo ... tardius *quam Graecos* fama -et Curium *eqs.* 2, 33 haec (*fortitudo*) ... te, nisi ita facies, custos dignitatis relinquet et -et. Att. 3, 15, 2 me ita dolere, ut ... a mente non -ar. 4, 10, 1 ⟨ut⟩ a ceteris oblectationibus -or voluptatum ..., sic litteris sustentor et recreor (SEN. dial. 7, 14, 1). 7, 7, 7 nisi me lucerna -eret. 16, 3, 1 certe ... -emur ocius a re publica quam a re familiari. LVCR. 3, 123 *vita* -it extemplo venas atque ossa relinquit (OV. epist. 18, 202 unda simul miserum vitaque -uit *delphina.* LIV. 3, 45, 11 me vita citius -et quam fides. SEN. dial. 12, 11, 4 alium in medio cursu vita -it, alium in ipso aditu relinquit. TAC. ann. 4, 62 quos *mutilatos* ... nondum vita -erat. AVG. civ. 13, 2 p. 557, 17 *al.* ORIGO Const. 6, 33 chron. I p. 10, 34 *Iulianum* exitialis vita. *adde*: CARM. epigr. 458, 1 [*Carthagine*] ⟨hic si⟩tus est infa⟨ns Victor d⟩esertus ab annis). LVCR. 3, 129 calor ac ventus vitalis ... nobis moribundos -it artus (3, 232 tenuis ... quaedam moribundos -it aura. OV. trist. 1, 5, 12 spiritus ... ossa. Ib. 126 luctatusque diu cruciatos spiritus artus -at. AVG. civ. 13, 2 p. 557, 17 *al.*). SALL. Iug. 42, 5 de studiis partium ... si singillatim ... parem disserere, tempus quam res maturius me -et (-eret *C*). VERG. Aen. 12, 732 perfidus ensis frangitur in medioque ardentem -it ictu. georg. 1, 70 sterilem exiguus ne -at umor harenam. HOR. epist. 1, 20, 10 carus eris Romae, donec te, *liber*, -at aetas. ars 41 nec facundia -et hunc neque lucidus ordo. TIB. 1, 3, 78 iam iam poturi -it unda sitim *Tantali* (SEN. Thy. 174 profugus latex ... conantem ... sequi -it). OV. met. 15, 355 non feret *flamma* famem -rtaque -et ignes. LIV. 1, 25, 6 Romanas legiones iam spes tota, nondum tamen cura -erat (ANTH. 415, 59 *v. p. 673, 50.* PANEG. 12, 38 spem, quae postremo homines -it). VITR. 2 pr. 4 quoniam ab his praesidiis (*sc. statura, facie, valetudine*) sum -rtus. 3 pr. 2 hi non ab industria neque artis sollertia, sed a felicitate fuerunt -rti. SEN. contr. 1 pr. 16 numquam *corpus* impetus ardentis animi -uit. contr. exc. 3, 1 disertissimos ... viros ... -rtos ab ingenio suo. VAL. MAX. 7, 2 ext. 3 quae *bona* domicilio mentis inclusa ... fugientes non -unt (SEN. epist. 74, 18 si fugacissimis bonis credidit, cito -itur et, ut ⟨non⟩ -atur, affligitur). SEN. Oed. 41 -uit amnes umor atque herbas color. Herc. O. 1430 lassam -it mentem quies (AVR. Fronto p. 9, 7 N. neque eum [*somnum*] -o n⟨eque is me d⟩eserat). dial. 5, 10, 3 calor summa *corporis.* 10, 16, 3 si quando illos -erunt occupationes, in otio relicti aestuant. nat. 6, 32, 10 fluit tempus et avidissimos sui -it. LVCAN. 5, 443 veluti -rta rigente aequora natura cessant. TAC. hist. 4, 26 tamquam nos amnes quoque et vetera imperii munimenta -erent. APVL. met. 6, 31 vos memoria. TERT. anim. 53 -itur anima *a corpore.* ANTH. 646, 34 *rosa* collapsis -itur foliis. AMM. 21, 6, 4 cum a rhetorica per ingenium -eretur obtunsum. HIER. epist. 45, 3, 2 omnes me ilico ... virtutes. PSALT. Rom. 37, 11 -uit me fortitudo mea (ἐγκατέλιπε, VVLG. dereliquit). VVLG. prov. 3, 3 misericordia et veritas te non -ant (AVG. c. Iul. 1, 1, 3 video te a [*Er. Lov., omitt. cett.*] veritate -rtum). PAVL. NOL. carm. 24, 38 navem repente temporis longo putrem usus vehendi -it. PS. AVG. serm. 38, 2 qui a lumine -itur, a tenebris occupatur. PETR. CHRYS. serm. 78 p. 420^B suis se -entibus fundamentis terra tremuit. SEDVL. carm. pasch. 3, 93 membra iacebant officiis -rta suis. ENNOD. epist. 5, 8, 5 p. 178, 33 nec ... sermo vos -at in loquela. *debilitata notione* deseri *aliqua re id fere quod* carere *aliqua re, non habere aliquid*: MANIL. 5, 249 praecipue quas (*merces*) umor alit, nec -it unda. TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 320, 27 quam ut bonum ratione -rtum non pro malo iudicetur. 4, 13, p. 457, 25 -rtum a notitia ⟨dei⟩ orbem nationum. IREN. 2, 19, 9 fuissent omnia -rta ac destituta tot bonis. EDICT. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 52 ut ... per vices temporis sollemnitas editionum Vulsinios quoque non -at. FIRM. err. 7, 2 nec coronam istam alba -unt lilia. COD. Theod. 12, 1, 82 (*a. 380*) si tamen allegationum meritis -untur. SERV. Aen. 4, 207 nam eum -uit participium *praesentis verbi epulandi.* VINDIC. med. 11 supradicta loca (*mentum*) capillis -untur apud mulieres et eunuchos. MART. CAP. 6, 709 superficies est, quae longitudinem et latitudinem tantum habet, profunditate -itur. ENNOD. epist. 2, 7, 5 p. 47, 6 quamvis ... pressus onere gratiae solvendi -ar facultate. CASSIOD. var. 11, 9, 5 si viribus -itur veniendi *petitor.*

G ***reflexive***: **1** se *ipsum*: **a** *aliquis* se: PLAVT. Epid. 98 nequam homo es, Epidice, ... quia tu tete -is. CIC. div. 2, 6 neque ego me abdidi neque -ui neque afflixi. CAES. civ. 1, 75, 2 Petreius ... non -it sese. CVRT. 6, 10, 4 memet ipse non -am (*verba Philotae*). *aliter*: GREG. M. moral. 2, 70 ne in securitatis torpore se -ant.

b *subiectum est res*: CIC. rep. 6, 27 (= Tusc. 1, 53) solum ..., quod sese (Tusc.: se ipsum) movet, quia numquam -itur a se, numquam ne moveri quidem desinit (*ex Platonis Phaedro* ἅτε οὐκ ἀπολεῖπον ἑαυτό). Tusc. 1, 55 nec accidere posse, ut ipse (*animus*) umquam a se -atur. fin. 4, 32 *natura* se ... aut partem aliquam sui aut eius partis habitum *eqs.* (LVCAN. 9, 310 sic male -uit nullosque exegit in usus hanc partem [*sc. Syrtes*] natura sui).

2 spem, salutem suam, ius suum, proprietatem naturae suae *sim.*: PLAVT. Rud. 92 mea desidia spem -ere nolui. CIC. Caecin. 103 suum ius non -uit. p. red. in sen. 6 ego meam salutem -ui. Sest. 50 meam vitam (*syn.* prodere). har. resp. 17 negotium (VLP. dig. 5, 1, 10). Cato 72 illud breve vitae reliquum nec avide appetendum senibus nec sine causa -endum *est.* fat. 12 ne tuam causam ... -as. epist. frg. XII dignitatem meam (*syn.* recolere). SALL. Iug. 30, 3 libertatem suam. *v. p. 675, 52.* LIV. 38, 53, 10 necessitate aut subeundi iudicii aut simul cum patria -endi. TAC. ann. 3, 67 defensionem sui -uit. FRONTO p. 124, 9 N. nomen suum *imperium.* HIL. trin. 9, 36 non -uit ... natus deus naturae suae proprietatem. syn. 16 naturalis proprietatem substantiae. VVLG. iud. 9, 9 numquid possum (*oliva*) -ere pinguedinem meam? 9, 11 dulcedinem *ficus.* 9, 13 vinum meum *vitis.* AVG. serm. ed. Mai 102, 7 divinam ... non -uit dignitatem Christus in ortu.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II ***sine obiecto,*** *quod tamen praeter A1 saepius subaudiendum esse videtur; cf. Loefstedt, Eranos X 181*: **A** *de hominibus ceterisque animatis (accedunt res personatae)*: **1** *proprie de militibus* (GLOSS. λ(ε)ιποτακτῶ; *cf.* CIC. Cato 72 iniussu imperatoris de praesidio et statione decedere): PLAVT. Men. 107 iam cari (*sc. cibi tamquam milites*) qui instruuntur, -unt. CIC. Verr. 2, 40 tu ... quaestor ... repente relinquas, -as, ad adversarios transeas? 6, 110 quid ita? 'prodiderat classem'. quod ob praemium? '-erat.' (exercitum *inserunt codd. dett. et B K*) quid Cleomenes? 'ignavus fuerat.' NEP. Eum. 5, 1. VERG. Aen. 2, 565 -uere omnes defessi. LIV. 7, 25, 7 civili ... standum exercitu esse, quando socialis coetus -eret. 30, 8, 10 si defenditis, vestri, si -itis, Samnitium erimus. SEN. dial. 4, 10, 4 totus -uit exercitus. epist. 95, 35 primum militiae vinculum est religio et signorum amor et -endi nefas. QVINT. inst. 3, 6, 78. 9, 2, 85 *opp.* fortiter facere. decl. 246 p. 6, 25. 7, 13 *al.* PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 17 eos ... certum, si -issent, manere supplicium. TAC. ann. 13, 35 duritia (*M, Andr.*; -am *vulgo*) caeli militiaeque multi abnuebant -bantque. 15, 59 miles potius deesset et plebes -eret *quam ipse Piso*. AMPEL. 19, 10. MEN. dig. 49, 16, 5 sed et numerus (*intellege: numeri ratio habetur*), si solus vel cum altero vel cum pluribus -uit ... qui in pace -uit, eques gradu pellendus est ... desertor ... iterum -endo capite puniendus est. PAVL. dig. 48, 19, 38 eadem poena tenetur et qui cum eo, quem custodiebat, -uit. MACER dig. 49, 16, 13. MOD. dig. 49, 16, 3 perinde ... ac si emansisset vel -isset. SPART. Sept. Sev. 10, 8 multi ... amici Albini -entes venere. HIER. chron. a. Abr. 2395 -ente equitum praesidio Romanae legiones a Gothis cinctae. AMM. 31, 7, 4. VEG. mil. 2, 3 necesse est ... aliquantos -ere. 2, 20 miles ..., qui sumptus suos scit apud signa depositos, de -endo nihil cogitat. 3, 9 p. 87, 17 fracti labore et taedio plurimi -unt. **2** *de cognatis, amicis, tutoribus; patronis sim.; de deo et homine sim.*: PLAVT. Pseud. 600 (*versu, ut videtur, interpol.*) ni omnes di atque homines -unt (*cf.* 381 *p. 673, 4*). TER. Ad. 458 ille tibi moriens nos commendavit senex: si -is tu, per⟨i⟩imus. CIC. Verr. 3, 192 *opp.* defendere. or. frg. A II 1 amici deficiunt, cognati -unt. Lael. 64 *amici* in malis -unt. TIB. 1, 5, 40 saepe aliam tenui: sed iam cum gaudia adirem, admonuit dominae -uitque Venus. SEN. dial. 9, 3, 5 si tempus in studium conferas, quod subduxeris officiis, non -ueris nec munus detrectaveris. PLIN. nat. 10, 67 *glottis avis* in proximo hospitio -it. VAL. FL. 3, 325 tu, mihi qui coniunx ... fueras ..., -is (*sc. moriens; cf. p. 671, 25*). PS. QVINT. decl. 6, 14 non -uit, sed abductus est *filius*. MIN. FEL. 35, 3 ita prius eos -isse comprehendes quam esse -rtos. DON. Ter. Ad. 458 socius deficit, parens prodit, patronus -it. AVG. civ. 13, 13 gratia -ente divina. 13, 15 p. 573, 18 non enim -rta est *anima*, ut -eret, sed ut -eretur -uit. 13, 23 p. 589, 12 quae (*mors*) facta est illo (*deo*) -ente (c. Pelag. 1, 18, 36. serm. 57, 9 -endo. c. Faust. 21, 9 p. 579, 18. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18 p. 794^C ne si omnimodo -at *deus*, nullus ad veniam redeat). civ. 15, 23 p. 110, 32 desertores spiritus et -endo -rti. conf. 4, 11, 16 est locus quietis imperturbabilis, ubi non -itur amor, si ipse non -at. in psalm. 26, 2, 17 *opp.* adiuvare.

B *de rebus i. q. deficere (huc pertinere videtur* GLOSS. -it desinit): PLAVT. Men. 107 *v. supra l. 5.* 756 pernicitas -it. Most. 145 nunc simul res, fides, fama, virtus, decus -erunt. CIC. inv. 2, 112 ex tempore ... *quaererentur beneficia*, si tum, cum spes -isset. Sull. 77 quod ad tempus existimationis partae fructus reservabitur, si in extremo discrimine ... -et (*cod. Franci*; -it *cett. plerique*), si non aderit, si nihil adiuvabit? Cato 9 artes exercitationesque virtutum, ... numquam -unt, ne extremo quidem tempore aetatis. SIL. 10, 22 -it una et color et sanguis et tela minora periclo *cum venator leonem conspexit*. PLIN. epist. 3, 5, 8 erat somni paratissimi, nonnumquam etiam inter ipsa studia instantis et -entis. AVR. Fronto p. 252, 12 N. quoniam id, quod didici, -it. TERT. anim. 51 pro cerebri ubertate vel affluit capillago vel -it. 53 at ubi longa mors, prout -itur anima, ita et -it. adv. Val. 10 p. 188, 15 incassum enisa, ut (et *codd.*) vires -bant, in preces succidit. FIRM. math. 4, 1, 5 humanum corpus luna deficiente -it (decrescit *Kroll*). AMBR. exc. Sat. 11, 44 nec -uit spes nec fefellit opinio.

III *singulari notione et constructione*: **A** ***ab*** *aliquo -ere i. q. desciscere*: ITALA Ios. 22, 18 (Lugd.) -eritis hodie a domino (ἀπεστράφητε ἀπὸ κυρίου, VVLG. reliquistis dominum).

B ***cum infinitivo vel ablativo gerundii*** *i. q. desinere (cf.* GLOSS. *supra l. 50)*: PAVL. NOL. carm. 25, 189 nubere vel nubi fragilis iam -it aetas. AVG. epist. 129, 2 si ... cogitatio christiana non -at considerare et videre. CHIRON 277 hunc curando -ere noli (*cf.* desino).

syn. et iuxta posita: *ad I*: relinquere, derelinquere, linquere, destituere, prodere, deiuvare (PLAVT. Trin. 344), omittere, abicere, proicere, neglegere. *ad II*: ad hostes transire, deficere.

opp.: defendere, protegere, tueri, tutari, sustentare, adiuvare, allevare. observare, colere, respectare. explere (mandatum), perficere, peragere (coeptum).

part. praes. act. pro adi. **dēserēns,** -ntis *i. q. deficiens, intermittens.* CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 pulsus ... inordinatus ac -s.

part. perf. pass. pro adi. ***dēsertus,** -a, -um. ISID. orig. 14, 8, 31 -a *loca* vocata, quod non seruntur et ideo quasi deseruntur.

comp.: -ior: CATO or. frg. 44 CIC. Pis. 55 Att. 13, 22, 4 ad Q. fr. 3, 1, 15 HOR. epist. 1, 11, 7 VLP. dig. 48, 22, 7, 9. magis -us: CIC. epist. 14, 1, 3. *sup.* -issimus: CIC. Verr. 3, 14. 6, 171 Sest. 50 epist. 6, 18, 5 or. frg. B 1 PORPH. Hor. epist. 1, 11, 30. *de notione*: DIFF. Suet. 318 DIFF. ed. Beck p. 50, 8. 81, 8 ISID. diff. app. 41 *v. p. 669, 75.* AGROEC. gramm. VII 115 disertus orator est, -us derelictus (DIFF. ed. Beck p. 53, 32 ISID. diff. app. 88 BEDA gramm. VII 269, 23 ALBIN. gramm. VII 300, 7). *annominatio*: AVG. conf. 2, 5 p. 26, 27 (disertus). GLOSS. ἔρημος. *legitur inde a* CATONE *et* TER. (*at cf. l. 12. p. 685, 19*); *non habent* VARRO PAVL. FEST. SEN. rhet. VELL. CELS. PHAEDR. PERS. MART. IVV. PLIN. epist. SVET. *singulis locis apud* CAES. NEP. VITR. TERT. ITIN. [Silv.]. *binis*: QVINT. TAC. *saepissime apud* CIC. (*33^{ies}*) VERG. (*18^{ies}*). [*loci dubii vel corr.*: PLAVT. Agroec. clunes -os gero (*sic* NON. p. 196; infractos PAVL. FEST. p. 61; distortos *coni. Ritschl*). CIC. de orat. 3, 154 ut ille 'senius -us' (disertus *H^2 I pars edd. coll.* TER. Eun. 302). Sest. 72 ex -o †Gaviolaeliore. FRONTIN. strat. 1, 7, 7 *v. p. 688, 36.*]

I ***de hominibus*** *ceterisque animatis (accedunt collectiva velut* domus *Caesarum*, senectus *sim.) i. q. solus relictus, hominum (plerumque eorum, quibus curae esse debeas) convictu et auxilio destitutus (multo frequentius apud poetas quam apud scriptores)*: **a** *de parentibus et liberis i. q. orbus sim. [huc trahunt antiqui quidam grammatici locum* VERG. Aen. 2, 714 templum ... vetustum -ae Cereris; *cf.* SERV. utrum a sacerdote ... an -ae belli tempore ... an -ae a filia *et* SCHOL. Verg. Veron. quasi a filia derelictae perpetuumque epitheton faciunt propter raptum Proserpinae vel *eqs.*]: TER. Ad. 873 illum diligunt, apud illum sunt ambo *filii*, ego -us sum. TIB. 1, 1, 32 agnamve ... fetumve capellae -um oblita matre referre domum. PROP. 1, 17, 2 -as alloquor alcyonas (STAT. Theb. 9, 361 domum madidosque penates Alcyone -a gemit). OV. epist. 9, 154 Oenea -um nuda senecta premit. STAT. Theb. 5, 608 o mihi -ae natorum dulcis imago. 10, 821 aspera tigris fetibus abreptis ... -a. AVSON. 391, 13 -us vacuis solisque exerceor oris. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 714 ⟨in Capitoli⟩o po⟨st⟩ aedem Opis ara est Isidis -ae. CARM. epigr. 1109, 5 (*Romae; aet. Flav.*) quum ... me desolatum, me -um ac spoliatum clamarem. 1429, 7 (*Romae; christ.?*) nunc tua -i quaerunt solacia nati. *adde*: SEN. Herc. f. 1249 senectae parce -ae, precor (HOMER. 36 haec -ae redduntur dona senectae? EVGRAPH. Ter. Haut. 381 sustentare -am et miseram senectutem). SEN. dial. 6, 15, 2 Augustus ... adoptione -am domum fulsit.

b *de coniugibus, de amantibus, de mulieribus, quae virorum tutela destitutae sunt (cf. p. 670, 71 sqq.)*, SCHOL. Ter. Haut. 391 -ae derelictae, inopes post amissam formam. GLOSS. -a derelicta, disoluta (desolata?), ἔρημος; desertem (-am?) derelictam: TER. Haut. 391 nisi si prospectum interea aliquid est, -ae vivimus. Phorm. 751 anus -a egens ignota. CATVLL. 66, 21 an tu non orbum luxti -a cubile? 68, 6 requiescere ... -um in lecto caelibe. VERG. Aen. 4, 677 quid primum -a querar? 11, 843. PROP. 2, 8, 29 abrepta -us coniuge Achilles. 2, 17, 3 quotiens -us amaras explevi noctes. 2, 18, 8 -um ... iacere. OV. met. 7, 747 tum mihi -o violentior ignis ad ossa pervenit (*verba Cephali*). SEN. Med. 208 quamvis ... sim ... expulsa supplex sola -a, undique afflicta. STAT. silv. 1, 2, 133 Gnosida -am profugus liquisset et Euhan (AVSON. 325, 31). ITALA Is. 54, 1 = Gal. 4, 27 (Aug. civ. 15, 2 p. 60, 22. 18, 29 p. 296, 2 epist. 105, 15 *cf.* AMBR. fug. saec. 5, 30) multi filii -ae magis quam eius, quae habet virum (τῆς ἐρήμου, VVLG. -ae). apoc. 17, 16 (Primas.) meretricem -am et nudam facient (ἠρημωμένην, cod. *g et* VVLG. desolatam). HIER. epist. 39, 5, 3 -ae praestitisse solacium (*syn.* suorum auxilio destituta).

c *notione minus stricta i. q. solus, destitutus*: ACC. trag. 415 exul inter hostes, exspes expers -us vagus. LVCR. 6, 1241 *profugientes* poenibat ... turpi morte ... -os, opis expertes incuria mactans. VERG. Aen. 11, 412 si tam -i sumus ..., oremus pacem. OV. Pont. 1, 3, 49 orbis in extremi iaceo -us harenis. SEN. benef. 4, 19, 2 in medio intervallo huius et alterius caeli -us sine animali, sine homine, sine re ... *deus Epicuri*. 6, 25, 2 amicae suae optant exilium, ut -am fugientemque comitentur. Thy. 991 (*res personata*) ipse ... aether gravis inter diem noctemque -us stupet. PETRON. 81 ut ... mendicus, exul in deversorio Graecae urbis iacerem -us. OCTAVIA 631 reddat ... iugulum hostibus -us ac destructus et cunctis egens. LACT. inst. 1, 7, 4 tamquam nos ... -um ac solitarium *deum* dicamus. OPTAT. 2, 15 p. 50, 12 *diabolus* illo tempore ... -us latebat in templis. AMBR. in psalm. 118 serm. 2, 9 solet *deus* congregare dispersos, -os requirere. VVLG. Ezech. 38, 12 super eos, qui -i fuerant et postea restituti. AVG. in psalm. 145, 11 cultor deus si recedat ab homine, -us fit homo *eqs.* ALC. AVIT. carm. 4, 35 -a iacens domini caelestis imago. *nota opp. gratiosus, potens*: CATO or. frg. 44 ecquis incultior, religiosior, -ior, publicis negotiis repulsior? CIC. Verr. 5, 146 o -um hominem! 5, 148 ne ... istum omnino Syracusis sine amicis, sine hospitibus, plane nudum ac -um putetis. epist. 1, 5^b, 2 rex, cum intellegat ... -um se atque abiectum fore. *adde de corporibus mortuorum (cf. p. 681, 56 sq.)*: CIC. Phil. 14, 34 *suos* nec inhumatos esse nec -os. SIL. 14, 611 passim etiam -a iacent inhumataque late corpora.

II ***de rebus***: **A** *de locis* (GLOSS. -um incelebre, desolatum; -a ἔρημα. *c. abl.*: CORIPP. Ioh. 1, 411 -as civibus urbes [*syn.* vacuus]): TER. Eun. 845 in angiportum quoddam -um. ACC. trag. 554 in -a et tesqua te apportas l o c a? (RHET. Her. 2, 4, 7 locus quaeritur, celebris an -us *eqs.* CIC. inv. 1, 80 qui locus -us est, in eo caedem factam esse

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

oportet. part. 36 in locis... illa fortuita, culti an inculti, celebres an -i. Caecin. 1 in agro locisque -is. Phil. 2, 33 qui locus est ... tam -us? or. frg. B 1 qui fuit lucus [*sic* CHAR. gramm. *et* DIOM., locus RVT. LVP.] religiosissimus, nunc [is DIOM.] erit locus -issimus. leg. 1, 41 quid *faciet is homo* in -o quo loco? epist. 14, 1, 3 ego volebam loco magis -o esse in Epiro. LVCR. 5, 1387 per loca pastorum -a atque otia dia. CAES. Gall. 5, 53, 4 nocturna ... in locis -is concilia habebant. NEP. Eum. 8, 5 per loca -a. VERG. Aen. 2, 28 -os ... videre locos litusque relictum. PROP. 1, 18, 1 haec certe -a loca et taciturna querenti. VAL. MAX. 1, 7, 5 *syn.* invius. 5, 9, 4. SEN. dial. 11, 6, 4 -a loca et asperrimas insulas. nat. 3, 11, 6. CVRT. 7, 2, 18 -a ob siccitatem loca. 7, 5, 1. PLIN. nat. 17, 120 *syn.* immitis. QVINT. inst. 5, 10, 37 *opp.* frequens. PANEG. 5, 8 loca olim -a. ITIN. [Silv.] 7, 5 HIL. in Matth. 14, 4 ad Const. 1, 4 OPTAT. 4, 6 p. 110, 13. AMM. 18, 7, 2 *syn.* solus. PROB. Verg. ecl. praef. p. 324, 10 georg. 3, 340 VVLG. sap. 11, 2 ἐν ἀβάτοις. Ier. 33, 12 in loco isto -o absque homine et absque iumento. II Macc. 5, 27 ὁ ἔρημος. Matth. 14, 13 ἔρημος. Marc. 1, 35 *al.* COD. Theod. 11, 28, 2 [*a. 395*] *syn.* squalidus. 12, 16, 3, 1. OROS. hist. 1, 2, 48 *syn.* incultus). CARM. de Plaut. Gell. 1, 24, 3 scaena est -a. CIC. Verr. 3, 14 ex miserrimis -issimisque oppidis (LIV. 41, 8, 7 ut -a oppida, -i agri nullum militem dare possint. AMM. 25, 8, 5 vetus oppidum olimque -um. 30, 5, 2 *syn.* squalens. *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 128, 23 oppida ... prope iam vacua et populi exiguitate -a). CIC. Verr. 4, 47 hos *campos collesque* ita vastatos ... ac -os. 5, 514 quae solitudo esset in agris, quae vastitas, quae fuga aratorum, quam -a, quam inculta, quam relicta omnia! (leg. agr. 2, 70 genus agrorum ... propter pestilentiam vastum atque -um. 2, 98 *syn.* pestilentes. 3, 14. LIV. 3, 7, 3 *syn.* vastus. 28, 11, 10 iam infrequentes se urbes, agrum vastum ac -um habere. 41, 8, 7 *v. supra l. 20.* VAL. MAX. 8, 7 ext. 6 possessiones. 8, 13 ext. 1 terram [*syn.* vastus]. COLVM. 11, 3, 55. VVLG. Is. 5, 6 ponam eam [*vineam*] -am. 16, 8 suburbana ... -a sunt. COD. Theod. 11, 1, 12 [*a. 365*]. 11, 20, 5 [*a. 424*] possessiones [*syn.* ieiunus]. 13, 11, 15 [*a. 417*] praedium. *al.* *de ICTorum t. t. v. Daremberg-Saglio III 106; Leonhard, PW. V 249*). CIC. Verr. 6, 171 in aliqua -issima solitudine (div. 2, 45. SEN. dial. 3, 2, 2 solitudines per multa milia sine habitatore -as. nat. 2, 51. SOL. 30, 12 *syn.* inhumanus. LACT. epit. 66, 9). Manil. 32 insulas (LIV. 31, 45, 7 ne -am insulam haberet. PLIN. nat. 4, 74. 6, 110 *al.* CAPITOL. Pius 8, 10). 44 nullam ... esse oram tam -am (Sest. 50 in oras Africae -issimas. OV. trist. 5, 7, 41. MELA 3, 58 aeque -ae). dom. 140 in litore -o (rep. 1, 29 CATVLL. 64, 133 VERG. Aen. 2, 24. 3, 122. CIRIS 519 rupibus et scopulis et litoribus -is. PROP. 1, 3, 2 SEN. epist. 9, 16). Sest. 128 omnia (*i. curia, forum, tribunalia*) discessu meo -a, horrida, muta ... fuerunt. 140 cuius ... sepulcrum -issimum in litore Dyrrhachino relictum est (VERG. Aen. 12, 863 in bustis aut culminibus -is. LVCAN. 6, 511 busta). Cael. 42 via (LVCAN. 9, 408 irreducem ... viam -o limite carpis. VVLG. Sirach 49, 8 -as fecerunt vias ipsius [ἠρήμωσαν]. act. 8, 26 *al.*). Att. 13, 22, 4 lucum (locum *M*) ... non ... probo, quod est -ior (PROP. 3, 13, 47 -is cessant sacraria lucis). epist. 6, 18, 5 otium omni -issima regione maius (VERG. Aen. 4, 42 -a siti regio. CVRT. 7, 10, 1. 9, 10, 6 *sqq. syn.* aquarum inops, vastus. MELA 1, 117 continuis rupibus late aspera et -a regio. 3, 71 Ariane [*syn.* invius]. PLIN. nat. 8, 104 late. FRONTIN. strat. 2, 5, 13 PANEG. 7, 6. DIMENS. provinc. 28 Libya -a *al.* DIVISIO orb. 20. VVLG. Ier. 50, 12 *Babylon* -a, invia et arens. *et saepius.* SVLP. SEV. epist. 3, 8 *syn.* aridus). CIC. ad Q. fr. 1, 1, 25 urbes ... dirutas ac paene -as (LIV. 24, 3, 11 vastam ac -am bellis urbem. *al.* 33, 38, 10 *Lysimachiam* -am ac stratam prope omnem ruinis. 39, 23, 3 colonias. SEN. benef. 6, 31, 2 *syn.* vacuus. LVCAN. 1, 586 -ae moenia Lucae. 3, 129. PLIN. nat. 3, 101 Soletum. *al.* STAT. Theb. 5, 96. PORPH. Hor. carm. 3, 3, 41 quam -am esse velit Troiam. CAPITOL. Maximin. 21, 5 *syn.* vacuus. IVST. 12, 13, 4 olim. AMM. 22, 16, 4. 24, 5, 3 civitatem. *al.* PROB. Verg. georg. 2, 224 Acerrae vacuae ... dicuntur, quod paene -ae sunt. VVLG. Is. 54, 3 civitates. Ier. 44, 2. 48, 9 *syn.* inhabitabilis. Ezech. 36, 35 *syn.* destitutus, suffossus. *al.*). CATVLL. 64, 187 omnia sunt -a (LIV. 4, 39, 9 *syn.* vastus. CVRT. 4, 10, 3). 68, 29 -o ... cubili (OV. epist. 1, 7 lectus. CLAVD. rapt. Pros. 3, 164 castumque cubile -osque toros). LVCR. 1, 1110 -um ... spatium et primordia caeca. SALL. Iug. 48, 4 media ... planities -a penuria aquae. VERG. georg. 3, 291 Parnasi -a per ardua (Aen. 11, 514). 3, 476 regna pastorum. *cf. supra l. 6.* 4, 508 -i ad Strymonis undas (*cf.* SERV. *ad l.* asperi, inculti). Aen. 2, 714 templum ... vetustum -ae Cereris (*cf. p. 684, 21*). 3, 4 diversa exilia et -as (*cf.* GLOSS. -as desolatas) ... terras (4, 468 TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 417, 18 facta est terra eorum -a. VVLG. lev. 26, 33. psalm. 62, 3 *syn.* invius et inaquosus. sap. 10, 7 *gr.* χέρσος. Ier. 6, 8 *syn.* inhabitabilis. *al.* AVIEN. 4, 442 tellus. COMM. instr. 1, 41, 2 apol. 248. VEREC. in cant. 2, 10 terra -a licet eremus significetur [*spectat ad* deut. 32, 10]). 3, 646 inter -a ferarum lustra domosque (VAL. FL. 4, 52. VVLG. Soph. 2, 15 *civitas* facta est in -um cubile bestiae). 8, 191 -a ... montis stat domus. 12, 664 -o in gramine (OV. fast. 5, 639 haec loca -as vidi sine moenibus herbas. *cf. p. 686, 10*). CVLEX 51 rupes (PROP. 1, 18, 32 saxa). HOR. epist. 1, 11, 7 Gabiis -ior atque Fidenis vicus (PORPH. Hor. epist. 1, 11, 30 -issimus). 1, 14, 19 quae -a et inhospita tesqua credis, amoena vocat mecum qui sentit. TIB. 1, 1, 11 stipes (*cf.* PROP. 2, 6, 36 mala -os occupat herba deos). PROP. 1, 15, 10 -is ... aequoribus. 1, 20, 36 -is ... sub arboribus (PETRON. 119, 38 muto ... in litore ... solae -is aspirant frondibus aurae). OV. am. 1, 14, 8 aranea ..., cum leve -a sub trabe nectit opus. met. 3, 606 praedam -o nactus in agro. fast. 3, 479 in -is ... harenis (VAL. MAX. 1, 7 ext. 3 *syn.* ignotus). LIV. 3, 52, 5 forum. 24, 46, 3 infrequenti via per -am partem urbis. 37, 13, 4 portum (39, 26, 3 *opp.* frequentatus). MANIL. 1, 75 in -is ... montibus (VITR. 8, 2, 6 VAL. MAX. 2, 8, 5. CARM. epigr. 953, 2 [*Pompeis*]. VVLG. Is. 42, 15 -os faciam montes et colles. Ezech. 35, 7 *syn.* desolatus. 38, 8 iugiter. *al.*). VAL. MAX. 5, 3, 2[b] -ae paludis accola. 9, 1, 1 -a ad id tempus ora (*pl.*) Lucrini lacus. SEN. epist. 95, 23 anguli. MELA 1, 21 pleraque eius inculta et ... ob sitim caeli terrarumque -a sunt (AMM. 23, 6, 54). 3, 45 reliqua lateris eiusdem ... -a sunt (PLIN. nat. 6, 194). 3, 75 *al.* 3, 81 Rubri maris pars ... -a est (VLP. dig. 48, 22, 7, 9 partes provinciae -iores. LACT. inst. 4, 10, 14 in -a quadam parte Syriae). S. C. de aedif. (Corp. X 1401 *Herculanei, a. 56*) 37 in -a ac ruentia *aedificia* commigrare. LVCAN. 6, 572 arva (NEMES. cyn. 261). 8, 2 Haemoniae -a ... dispendia silvae. VAL. FL. 6, 105 aequora (*sc. campi*). 7, 560 stabat ut extremis -us in orbibus axis. SIL. 6, 632 inter -os fundata Palatia dumos. TAC. hist. 3, 84 in Palatium ... vastum -umque. FLOR. epit. 4, 2, 51 in -o Ciliciae scopulo. ITALA Ios. 20, 8 (Lugd.) in -o campo (ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ, VVLG. in campestri solitudine. TAB. Peut. 11, 2 campi -i et inhabitabiles. 12, 1). PORPH. Hor. epod. 16, 10 tam -um futurum solum urbis ..., quam *eqs.* (SVLP. SEV. chron. 1, 54, 6 in solo patrio -o desolatoque). HIER. epist. 53, 5, 3 in -o fonte ecclesiae (*opp.* in aurato templo ... synagogae). VVLG. lev. 26, 31 -a faciam sanctuaria vestra. *al.* (AVG. in psalm. 44, 2 vident refertas ecclesias, templa -a). Iob 15, 28 in domibus -is (psalm. 68, 26 fiat habitatio eorum -a. Matth. 23, 38 relinquetur vobis domus vestra -a [ἀφίεται]. act. 1, 20 commoratio [ἔρημος]. *al.*). Is. 15, 6 aquae ... Nemrim -ae erunt. 21, 1 onus -i maris (Ier. 51, 36 -um faciam mare eius [*Babylonis*] et siccabo venam eius). CLAVD. 18, 114 -a patebant intervalla comae. rapt. Pros. 1, 109 aula. carm. min. 53, 118 exilit antris ... Thetis -aque mansit regia Neptuni.

B *de aliis rebus*: **1** *corporalibus*: **a** *i. q. sine possessore sim.*: CATVLL. 64, 42 squalida -is robigo infertur aratris. VAL. FL. 5, 119 nova dux accedere gaudet nomina -os et iam sibi currere remos. QVINT. decl. 308 p. 214, 21 ut ... bona tamquam relicta, tamquam -a invadatis. ITALA apoc. 18, 16 (cod. g) -ae factae sunt tantae divitiae (ἠρημώθη. Primas. exterminatae; VVLG. destitutae). **b** *i. q. effetus, exhaustus*: CAEL. AVR. acut. 3, 5, 59 corpus -um exitum sanguinis negat. **2** *de incorporalibus*: **a** *i. q. solus vel non frequens*: CIC. Pis. 55 ut nullius negotiatoris obscurissimi reditus umquam fuerit -ior. OV. ars 3, 70 frigida -a nocte iacebis anus. VAL. MAX. 4, 7 pr. cum ... -a sit futura vita hominis nullius amicitiae cincta praesidio. APVL. met. 4, 32 deflet -am suam solitudinem.

b *i. q. abiectus, neglectus*: CIC. off. 3, 5 *nulla* pars *philosophiae* (*syn.* incultus). CATVLL. 68, 50 nec tenuem texens ... aranea telam in -o Alli nomine opus faciat. HOR. epist. 2, 2 situs ... et -a vetustas. PETRON. 83 facundia ... inopi lingua -as invocat artes. TAC. dial. 1, 3 nostra aetas -a et laude eloquentiae orbata. PS. APVL. Ascl. 10 ut *homo* ... parte mundana ... resistat in terra, ne curae omnia suae mandata vidua -aque dimittat. TERT. pudic. 1 bona iam ... nec erudiri *licet*, ita -a sunt studia.

syn. et iuxta posita: solus, desolatus, incultus, ignotus. *ad I*: spoliatus, miser, (cunctis) egens, expulsus, supplex, afflictus, nudus, expes, (opis) expers, vagus, exul, destructus, mendicus, dispersus, abiectus, solitarius. inhumatus (*de corporibus mortuorum*). *ad II*: vastus, vastatus, vacuus, relictus, immitis, asper, tesquus, squalidus, squalens, aridus, arens, ieiunus, inaquosus, invius, inhabitabilis, inhumanus, inhospitus. ruens (*de aedificiis*). viduus (PS. APVL. Ascl. 10). *opp.*: *ad II*: celeber, frequens, frequentatus, refertus.

subst. f. **dēserta,** -ae *i. q. desertum.* VVLG. Is. 35, 1 laetabitur -a et invia et exultabit solitudo.

subst. n. ×**dēsertum,** -ī. *generis fem.*: DIDASC. apost. 50, 10 in -um aridam (*propter graec.* εἰς ἔρημον ξηράν). ISID. orig. 14, 8, 31 *v. p. 683, 81.* HIL. in psalm. 54, 8 quod -um hoc vel quae solitudo sit: nam eodem verbo utrumque graecitas elocuta est *eqs.* (HIER. epist. 106, 86). ISID. diff. 1, 201 eremus est invia solitudo, ubi numquam habitatum est, -um, ubi aliquando habitatum et derelictum est. *adiectivum additur perraro*: DIDASC. apost. 50, 10 *v. l. 66.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 23 per multum -um. SVLP. SEV. dial. 1, 15, 3 in extremo illo -o. ALC. AVIT. 5, 553 vasto ... -o. *legitur pluralis inde a* LVCR. (*cf. p. 688, 37*), *singularis inde a* TERT. PRAEF. bibl. monarch. ITALA; *in libr.* VVLG. *ab Hier. transl. vel retr. plus 200*[ies] [(h)eremus 5[ies], solitudo 150[ies]]; AVG. civ. 4[ies] (eremus 4[ies], solitudo 4[ies]) *al.* [*loc. dub.*: AVG. serm. ed. Mai 119, 1 verba ... non ... eloquentia saeculari deserto fucata (*num* diserte? *Mai*).] [*val.* desert, *it.* diserto, *francog.* désert, *hisp.* desierto. *M.-L.*]

1 *regio ob aquarum penuriam culturae impatiens et inhabitabilis*: *loci notabiliores*: TERT. adv. Marc. 4, 33 vocem clamantis in -o (*cf.* VVLG. Is. 40, 3 Matth. 3, 3 *al.*). PRAEF. bibl. monarch. *Marcus* explosionem -i ... protulit (*cf.* VVLG. Marc. 1, 12 *sq.*). ITALA deut. 1, 31

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(Lucif. Athan. 1,5) in -o (LXX ἔρημος *et sic passim*, VVLG. in solitudine). 34, 3 (Lugd., VVLG. australem partem). Ezech. 20, 23 (Weing., VVLG. in solitudine). PSALT. Rom. 62, 3 in -o et in invio et in inaquoso (VVLG. in terra deserta *eqs.*). VVLG. exod. 14, 3 conclusit eos -um. deut. 3, 17 mare -i. *al.* ind. 8,7 cum spinis tribulisque -i. *al.* Iob 24, 5 quasi onagri in -o (*cf.* Ier. 13, 24 quasi stipulam, quae vento raptatur in -o. 17, 6 myricae. Os. 9, 10 uvas. *al.*). 38, 26 super terram absque homine in -o. Is. 42, 11 sublevetur -um. Ioel 2, 3 post eum solitudo -i. PAVLA Hier. epist. 46, 13, 3 in -o v ... milia hominum saturata. PRVD. apoth. 706 quinque in -o panes . . . apponi in pastum. OROS. hist. 1, 2, 86 *Africa* et ... minus *habet* spatii et ... plus -i. VICT. VIT. 3, 38 in -o vestire. ALC. AVIT. carm. 3, 343 -o solvemur corpora vasto. TAB. Peut. 9, 5. 11, 3. *locutiones quaedam: habitatur sim.* in -o *sim.*: AMBR. epist. 63, 76 adolescere. ITALA Ios. 24, 7 (Lugd.) esse (ἐν τῇ ἐρήμῳ, VVLG. habitare in solitudine. VVLG. Matth. 24, 26 *al.* AVG. civ. 16, 43 p. 194, 24). VVLG. gen. 21, 21 habitare. *al.* I reg. 23, 14 morari. *al.* 23, 25 versari. I par. 12, 8 latere. AVG. in psalm. 54, 9 p. 635 manere (CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 25 *syn.* in inaquoso loco). *adde*: AMBR. epist. 63, 77 de s. Eliae habitatione -i. VVLG. II reg. 15, 28 abscondar in campestribus -i (17, 16 morari). *errare* in -o, *iter facere* per -um *sim.*: in -o: ITALA Ios. 14, 10 (Lugd.) abiit (iud. 11, 16 ambulavit) Istrahel in -o (VVLG. ambulabat per solitudinem). VVLG. num. 14, 33 erunt vagi in -o. 33, 15 castrametari. Is. 16, 8 errare. per -um: VVLG. num. 10, 31 castra ponere. 33, 8 ambulare. III reg. 19, 15 reverti. cant. 3, 6 ascendere. *al.* sap. 11, 2 iter facere. I Macc. 5, 24 abire viam trium dierum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 89 iter agere. 1, 317 venire *aliquo*. 2, 23 ambulare per multum -um. PS. AVG. cant. nov. 4 p. 682 (*in imag.*) haeretici, qui . . . errando per -um latrocinantur. *adde*: OROS. hist. 7, 30, 6 per vasta -i evagari. *petere* -um, in (ad) -um *pervenire, egredi, fugere sim.*: **a** *petere* -um: SVLP. SEV. chron. 1, 35, 6. **b** in *c. acc.*: ITALA gen. 13, 1 (Aug. loc. hept. 1, 41 p. 514, 2) ascendit ... de Aegypto in -um [VVLG. ad australem plagam] (VVLG. iud. 1, 16). apoc. 12, 6 (cod. g) fugere [Primas. *et* VVLG. in solitudinem] (VVLG. I Macc. 9, 33). ITIN. [Silv.] 6, 1 venimus ... in -um Faran (VVLG. exod. 16, 1 *al.*). HIER. vita Hilar. 25 vadere. VVLG. exod. 15, 22 egredi. 19, 2 pervenientes usque in -um Sinai. I reg. 25, 1 descendere. *al.* III reg. 19, 4 pergere. Sirach 8, 19 ire. I Macc. 5, 28 convertere viam. Matth. 11, 7 exire. *al.* Luc. 5, 16 secedere. apoc. 12, 14 volare. **c** ad: NICET. psalm. 70, 7 egredi. *adde*: VVLG. exod. 3, 1 cumque minasset gregem ad interiora -i. iud. 20, 42 ad viam -i ire (Ier. 39, 4 egredi). Ezech. 47, 8 descendere ad plana -i. **d** CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 310 -i iter arripere. *ducere, agere, expellere sim. aliquem*: **a** in -um *sim.*: VVLG. lev. 16, 21 emittere. exod. 16, 3 educere (act. 21, 38 *al.*). deut. 2, 8 iter ... ducit in -um Moab. Ezech. 29, 5 proicere. Matth. 4, 1 ducere. Marc. 1, 12 expellere. Luc. 4, 1 agere. apoc. 17, 3 auferre. *adde*: EVCHER. laud. her. 7 agere pecus ad interiora -i (*cf. supra l.* 40). *huc pertinere videtur*: PRAEF. bibl. monarch. Marc. *v. p. 686, 83.* **b** in -o: VVLG. psalm. 77, 52 perduxit eos tamquam gregem in -o. Am. 2, 10 duxi vos in -o XL annis. *al.* AVG. civ. 10, 8 p. 414, 6 cum in -o ... populus ductaretur. **c** per -um: VVLG. num. 32, 13 circumducere. psalm. 135, 16 traducere. *al.* *relinquere sim. aliquem* in -o: VVLG. lev. 16, 22 dimittere. *al.* I reg. 17, 28 quare dereliquisti ... oves illas in -o? *al.* *venire sim.* de -o: AMBR. in Luc. 4, 8 de -o sine duce iter repetere . . . amissum. VVLG. exod. 17, 1 proficisci. *al.* cant. 8, 5 ascendere. Is. 21, 1 de -o venit, de terra horribili. *al.* Os. 13, 15 ventum ... de -o ascendentem (*cf.* Iob 1, 19 ventus irruit a regione -i). *loci, regionis alicuius situs vel termini describuntur*: ITALA gen. 37, 22 (Lugd.) mittite ... eum in lacum istum, qui est in -um (ἐν τῇ ἐρήμῳ, VVLG. in solitudine). Ios. 11, 3 (Lugd.) qui erant sub -o (ὑπὸ τὴν Ἀερμών, VVLG. ad radices Hermon). DIVISIO orb. 14 Dacia finitur ... -o Sarmatiae. VVLG. gen. 16, 7 fons, qui est in via Sur in -o. exod. 23, 31 ponam ... terminos ... a -o usque ad fluvium. *al.* num. 21, 20 in vertice Phasga, quod respicit contra -um (II reg. 15, 23 ad -um). 27, 14 in Cades -i Sin. *al.* Iudith 2, 13 filios Ismael, qui erant contra faciem -i. Ioh. 11, 54 in regionem iuxta -um (ἐγγὺς τῆς ἐρήμου). SVLP. SEV. dial. 1, 3, 6 Cyrenorum ora est -o illi contigua, quod *eqs.* *urbs, terra sim.* in -um *vertitur*, -um *fit sim.*: **a** in *c. accus.*: VVLG. psalm. 106, 33 posuit flumina in -um (Ioel 1, 7 Soph. 2, 13 in invium et quasi -um. Zach. 7, 14 *al.*). Ier. 12, 10 dederunt portionem meam . . . in -um solitudinis (Ezech. 5, 14 *al.*). 49, 13 in -um ... erit (Ezech. 29, 9 Soph. 1, 13. Ioel 3, 19 in -um perditionis. *al.*). 50, 23 versa est Babylon. Ezech. 19, 7 civitates ... in -um adducere. *al.* 19, 13 transplantata est. *adde*: VVLG. Mal. 1, 3 posui . . . hereditatem eius in dracones -i. **b** ad: VVLG. Nah. 1, 4 omnia flumina ad -um deducens. Zach. 14, 10 revertetur ... terra usque ad -um. **c** *duplex accus.* (*in pass. additur etiam* quasi *sim.*): ITALA Is. 13, 9 (Cypr. Demetr. 22) ponere orbem terrae -um (ἔρημον, VVLG. in solitudinem. VVLG. Is. 14, 17). VVLG. Is. 27, 10 civitas . . . dimittetur quasi -um. 33, 9 factus est Saron sicut -um (I Macc. 3, 45 [ὡς ἔρημος]). 50, 2 -um faciam mare. *al.* *adde*: VVLG. Ier. 9, 12 terra ... exusta sit quasi -um. Soph. 2, 9 acervi salis et -um *erunt filii Ammon.* -um *in regionem habitabilem vertitur*: VVLG. psalm. 64, 13 pinguescent speciosa -i (EVCHER. laud. her. 5 fines -i). 106, 35 posuit -um in stagna (Is. 41, 18. 51, 3 quasi delicias). Is. 41, 19 ponam in -o abietem *eqs.* (43, 19 viam et in invio abietem). *al.* AVG. serm. ed. Mai 46, 2 laetetur -um ac floreat sicut lilium (*cf.* Is. 35, 1).

-um *exponitur allegorice*: HIL. in Matth. 11, 4 -um sancto spiritu vacuum sentiendum est. AVG. in psalm. 54, 9 p. 635 (*cf. p. 687, 17*) in quo -o? si forte in conscientia *eqs.* serm. ed. Mai 46, 2 hoc quod in -o s. Iohannes scribitur praedicasse, non otiosum est *eqs.* OP. imperf. in Matth. 5 p. 663 -um est natura carnalis. GREG. M. moral. 2, 53 regio -i est cor infidelium *eqs.* *in imag.*: HIER. epist. 125, 2 quid venenatorum animantium -um huius saeculi nutriat.

2 *locus ob asperitatem ab humano cultu vacuus relictus* (*opp.* culturae): LEX Burg. lib. const. 72 siquis pedicam feris fecerit extra culturas et in -o posuerit.

3 *locus ab hominum coetibus remotus, solitudo*: HEGES. 3, 20, 2 ut plus periculi in portu quam in -o (*i. in mari alto, longe ab omni hominum auxilio*) sit. *praecipue de anachoretarum eremo* (*opp.* turbae, civitas): AMBR. fug. saec. 6, 34 -um fuga est bona. HIER. epist. 2, 1 -um, omni amoeniorem civitatem. 14, 10, 2 o -um Christi floribus vernans! PAVL. NOL. epist. 3, 2 repulsa carnis . . . -um tibi ipse fecisti. AVG. in psalm. 95, 4 *opp.* turbae. RVRIC. epist. 1, 11 amoenitati nemoris vestri etiam -i nostri ineptias voluistis adiungi.

4 *i. q. exitium*: HIER. in Is. 1, 7 p. 16 omnium eorum bona veniant ad -um (*cf. p. 687, 68 sqq.*).

syn.: solitudo, invium, inaquosum. *opp.*: stagna, culturae, civitas, turbae.

subst. neutr. pl. ***dēserta,** -ōrum. *additur saepissime genet. attrib. velut* montium, ferarum, Arabiae; *raro adiect.* (VERG. georg. 3, 342 longa. PLIN. nat. 5, 26 vasta. STAT. silv. 3, 1, 68 naturae pudenda. ITALA Ios. 16, 1 [Lugd.] montuosa. SOL. 15, 4 immensa. *al.*). *ablat. caus. adiungitur ut adiectivo* (*cf. p. 685, 50 sq. al.*): PLIN. nat. 2, 174 solitudines et mille causis -a. 5, 26 per -a harenis. *legitur apud* LVCR. *bis*, VERG. 5^ies^, LIV. *semel*, SEN. phil. 6^ies^, CVRT. *quater*, MELAM *ter*, LVCAN. *bis*, PLIN. nat., STAT. *quater*, TAC. *semel*, FLOR. *semel et recentiores.* [*loc. dub.*: FRONTIN. strat. 1, 7, 7 per -a ... itinera⟨ns⟩.]

loca humano cultu vacua: *loci notabiliores*: LVCR. 1, 164 incerto partu culta ac -a tenerent *ferarum genera* (VEN. FORT. vita Marcell. 10, 47 aut -a tene aut in mare demerge, *draco*). VERG. Aen. 7, 404 inter silvas, inter -a ferarum *agitantur bacchae*. LIV. 45, 12, 2 Arabiae. SEN. dial. 9, 2, 13 aliquid tamen inter -a amoeni requiritur. epist. 87, 7 tantum suburbani agri possidet, quantum invidiose in -is Apuliae possideret. 91, 12 situs -a corruperit. PLIN. nat. 2, 66 quaedam animalia et in -is mundi nascuntur. 2, 174 *supra l. 32.* 5, 26 mox -a vasta (SOL. 50, 1 longe -a). 5, 52 *Nilus* conditur ... XX dierum -is. 5, 65 Agrippa a Pelusio Arsinoen ... per -a CXXV passuum tradit. 6, 147 *al.* 19, 9 in -is adustisque sole Indiae. 32, 143 -orum ... feras. 37, 203. ITALA deut. 11, 5 (Lugd.) in -is (ἐν τῇ ἐρήμῳ, VVLG. in solitudine). SOL. 15, 4 ut ... sine homine terra sit et immensa -a. HIL. in Matth. 25, 4 tutiora ... -a montium quam frequentia. HIER. epist. 22, 36, 1 excepto pane ... amplius ad -a nil perferunt. VVLG. Ezech. 36, 4 montibus et collibus, torrentibus vallibusque et -is, parietinis et urbibus derelictis. RVFIN. hist. mon. 7 p. 413^B^ Aegypti -a (*opp.* urbes). ALC. AVIT. carm. 3, 343 celsas ... urbes in -a dari. PALLAD. hist. mon. I 20 propter solitudines ... ac -a regionis. TAB. Peut. 11, 3. *locutiones quaedam*: *incolere* -a, *habitare* in -is *sim.* (tenere *v. supra l. 38*): PLIN. nat. 10, 34 bubo ... -a incolit (AVSON. 418, 69 tristis egens -a colat. CLAVD. rapt. Pros. 3, 289 Trinacria longe ... -a colebat). 11, 242 in -is ... vixisse. HIL. in Matth. 25, 8 nunc in -is esse *Christum* dicentes . . ., nunc in penetralibus asserentes. HIER. in Ezech. 13, 4 p. 124 habitant ... in -is (VVLG. Iob 30, 6 in -is torrentium. RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 175, 1 Engelbr. ACT. Archel. p. 90, 24). epist. 22, 34, 1 anachoretae, qui soli habitant per -a (AVG. civ. 18, 17 p. 277, 4 vivere). *peragrare* -a, *ambulare* per -a *sim.*: VERG. Aen. 1, 384 ipse ignotus, egens Libyae -a peragro (STAT. Theb. 1, 313 -a pererrat Aoniae. 4, 737 ceu flavam Libyen -aque pulveris Afri collustrent). LVCAN. 10, 313 te (*i. Nilum*) -a secantem. SEN. epist. 31, 9 non ... per -a Candaviae *isto* pervenitur (IVST. 38, 9, 5. MART. CAP. 6, 671 pergitur). 94, 66 cum *Marius* Iugurtham per Africae -a sequeretur (HIER. epist. 147, 1). CVRT. 9, 12 hinc per -a ventum est ad flumen Hyarotim. MELA 3, 42 Iaxartes et Oxos per -a Scythiae ... in Scythicum exeunt. PLIN. nat. 5, 26 et terra . . . ad eam (*Syrtim*) per -a harenis . . . iter est. 5, 51 Nilus ... per -a et ardentia ambulans. FRONTIN. strat. [1, 7, 7 *v. supra l. 36*]. 3, 1, 2 iter per confragosa et -a emensus. SOL. 25, 6 per -a (-um *P*) vagabundum hominem. VIR. ill. 80, 3. *petere* -a, *fugere* in -a *sim.*: *accus.*: VERG. ecl. 6, 80 quo cursu -a petiverit (SEN. Phaedr. 777 CVRT. 5, 1, 5 FLOR. 4, 2, 86 -a et avia. CLAVD. 21, 355 repetunt -a fugaces Autoleles. PAVL. NOL. carm. 15, 125 -a locorum. CYPR. GALL. exod. 407). CVRT. 7, 8, 24 nos -a et humano cultu vacua magis quam urbes . . . sequimur (LVCAN. 8, 12 -a sequentem *Pompeium*). HIER. epist. 22, 7, 3 solus -a penetrabam. VVLG. Iudith 5, 14 -a Sina montis occupaverunt. CLAVD. 21, 179 -a Noti ... quaerere. *cf.* RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 185^A^ *turtur* -a montium

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

diligens (APRING. in apoc. 4, 7 Iohannem ... -a diligentem). in -a: LVCR. 2, 1102 ⟨in⟩ -a recedens. VERG. georg. 3, 342 it ... pecus longa in -a sine ullis hospitiis. 3, 462 Gelonus ... fugit ... in -a Getarum (PLIN. nat. 19, 42 laserpicium ..., rem feram et contumacem et, si coleretur, in -a fugientem). PLIN. nat. 8, 81 abire. TERT. bapt. 20 segregari. ITALA Ios. 16, 1 (Lugd.) *finis* ascendit ... in montuosa -a (εἰς τὴν ὀρεινὴν τὴν ἔρημον, VVLG. *aliter*). PAVL. NOL. epist. 23, 41 Iudaeis in nostra -a labentibus et nobis in illorum sata invadentibus. ad -a: HIER. epist. 14, 1, 2 migrare. VVLG. Ios. 8, 24 tendere. *educere, pellere sim.* in -a: TAC. ann. 3, 21 *Numidas* pellit in -a. TERT. ieiun. 5 quomodo eduxisti nos in haec -a? VVLG. Luc. 8, 29 agebatur a daemonio in -a. OROS. hist. 1, 10, 5 quod ... Iudaei in -a propulsi sint. 7, 30, 6 dolo cuiusdam transfugae in -a perductus. *situs loci, sedes gentium sim. describitur*: CVRT. 7, 3, 19 illinc *Caucasus* Scythiae -a spectat. MELA 1, 13 super ... Scytharum ... -a ... Comari. 1, 43 ultra -a. PLIN. nat. 4, 81 ad flumen Vistlam a -is Sarmatiae. 5, 43 intervenientibus -is primi ... Libyes. *ibid.* opinione eorum, qui -is Africae duas Aethiopias superponunt. 6, 74 infra -a haec. 6, 93 regio ... -is ... circumdata. *al.* (6, 113 undique cincta). 6, 125 Nomades ... usque ad -a Syriae. *al.* DIMENS. provinc. 11 Macedonia ... finitur ab occidente -is Dardaniae. *al.* (DIVISIO orb. 13). EVSTATH. Bas. hex. 4, 4 p. 906^{A} regio -a contingit ... Arabiae. -a incolis *implentur*, -a in ubertatem *vertuntur sim.*: STAT. silv. 3, 1, 168 qui rigidas rupes infecundaeque pudenda naturae -a domas *eqs.* 4, 4, 82 cum iam haec -a virebunt. ITALA Is. 41, 18 (Cypr. testim. 2, 4) faciam -a in nemora aquosa (τὴν ἔρημον, VVLG. -um). PANEG. 5, 21 implevit -a Thraciae ... incolis. VVLG. Is. 5, 17 -a in ubertatem versa advenae comedent. 44, 26 -a eius suscitabo. 49, 19 -a tua et solitudines tuae ... angusta erunt prae habitatoribus. 58, 12 aedificabuntur ... -a saeculorum (61, 4 -a a saeculo).

translate: TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 402, 28 nos, nati in saeculi -is (*cf. p. 688, 11*). *in interpretatione allegorica*: PETR. CHRYS. serm. 167 p. 638^{C} ad paenitentiam ... vocantur disciplinarum -a, non hominum, non locorum.

syn.: adusta sole, ardentia, avia, confragosa, humano cultu vacua, parietinae. *opp.*: amoenum, culta, frequentia, sata, suburbanus ager. *Vetter.*

dēserpo, -ere *a* de *et* serpere. *i. q. descendere*: STAT. Theb. 6, 586 -itque genis nec se lanugo fatetur intonsae sub nube comae. APVL. apol. 63 ut decenter utrimque lanugo malis -at *Mercurii.*

dēserro *v.* 1. desero.

?**dēsertīnīs** parietinis GLOSS. V 356, 23. 405, 28. *cf.* VVLG. Ezech. 36, 4 *p. 688, 52.* *L.*

×**dēsertio,** -ōnis *f. a* 3. deserere. GLOSS. ἐρήμωσις, κατάλειψις. *legitur inde a* PAPIN. dig. ITALA TERT.

I ***active*** *vel de actione deserendi vel de statu desertoris*: A *cum genetivo obiectivo*: *alicuius*: AVG. civ. 22, 1 p. 553, 29 -o dei. p. 554, 15. 22, 30 p. 634, 15 eius (*dei*) participatione non -e. ENNOD. opusc. 2, 58 p. 305, 24 ex -e sacerdotis. *alicuius rei*: TERT. scorp. 10 huius praecepti -e. CYPR. zel. 12 itineris salutaris. LACT. inst. 5, 6, 12 divinae religionis. *cf.* OPTAT. 3, 8 p. 92, 22 qui caritatis desertores pro eadem -e pati aliquid potuerunt. COMMENT. Lucan. 5, 261 ut -o militiae excusetur. AVG. c. Faust. 22, 74 p. 673, 7. nat. bon. 20 meliorum. 34. quaest. hept. 3, 20 boni. epist. 173, 4 in cuius (*salutis spiritualis*) -e. 228, 5 nostri officii. PROSP. resp. ad Vinc. 14 fidei. CASSIAN. conl. 17, 14, 2 neque enim opificii cuiusquam -o est demutatio ferramenti. CAEL. AVR. chron. 5, 2, 29 repentina -o solitae exercitationis. B *absolute*: 1 *proprie de militibus* (*cf. p. 683, 3 sqq.*): PAPIN. dig. 49, 16, 15 MEN. dig. 49, 16, 4, 9. 13. 14 levius delictum emansionis habetur ..., -is gravius. 49, 16, 5 pr. 49, 16, 5, 2. 3 PAVL. dig. 49, 16, 10, 1. 49, 16, 14, 1 MOD. dig. 49, 16, 3, 6. AMBR. hex. 5, 15, 50 ideo nulla -o, quia devotio naturalis *gruum in custodia.* 5, 16, 53 quis ... illis (*cornicibus*) poenam -is indixit, quis derelictae militiae supplicia ... praescripsit? AVG. lib. arb. 3, 20, 57 (*in imag.*) nullo pacto iuste flagitium -is suae regis imperio deputabit. COD. Theod. 12, 1, 84 (*a. 381*) quos ... crimen -is absentat. *de statu desertoris*: PAPIN. dig. 49, 16, 15 temporis, quod in -e fuerit. MEN. dig. 49, 16, 5 pr. 49, 16, 5, 4 MACER dig. 49, 16, 3, 6 MOD. dig. 49, 16, 3, 8. COD. Iust. 12, 35 (36), 4 (*Sev. Alex.*) defunctorum in -e bona confiscari. 2 *in re iudiciaria, i. q. absentia*: PAVL. dig. 2, 11, 5, 1. MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 13. 3 *dei vel fidei* -o, *i. q.* ἀποστασία (*cf. p. 675, 31 sqq.*): ITALA Ios. 22, 22 (Lugd.) si -e negleximus ... ante dominum (ἐν ἀποστασίᾳ, VVLG. *aliter*). AVG. gen. ad litt. 11, 5 p. 338, 22. 11, 17 p. 349, 16. c. Iul. op. imperf. 1, 93 plures ibi erant, quos obduratione et -e iudicaverat dignos. ORIG. in Matth. 18, 28 p. 1019^{B} *Iudaei* intellegentes -em propriam. 4 *de clericis propter persecutionem fugientibus*: AVG. epist. 228, 11 quibus ... metuimus, ne nostra -e pereant. 5 *de deo*: CASSIAN. conl. 4, 6, 1 illum quem diximus abscessum et, ut ita loquar, -em dei. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 27 in talibus ... deus iudicium suum -e incohat, cruciatione consummat. 6 *de rebus* (*apud medicos; cf. p. 681, 61 sqq.*): CAEL. AVR. chron. 2, 1, 7 nutrimenti -o, quam Graeci atrophian vocant. 4, 8, 120 animalia (*lumbrici*), quae inesse videntur, lapsu quodam et -e tumentium dimissa fundentur. CASS. FEL. 5 veluti rotundo schemate -o efficitur capillorum.

II ***passive*** *de condicione rei desertae (hominis deserti), aliquotiens de ipsa re*: A *de hominibus*: AVG. epist. 9, 1 de solitudine questus es et quadam -e a familiaribus tuis. B *de locis*: 1 *i. q. vastitas, solitudo* (*cf.* NON. p. 184 vastities et vastitudo et vastitas: horror et -o et contagium): ITALA lev. 26, 34 (Lugd.) probabit terra sabbata sua per omnes dies -is eius (τῆς ἐρημώσεως, VVLG. solitudinis suae. VVLG. III Esdr. 1, 58). 26, 35. AVG. civ. 3, 23 p. 135, 13 quantam Italiae vastationem -emque fecerunt! 3, 26 p. 138, 9. c. Pelag. 4, 6, 15 numquid haec (*deserta, exterminata, effossa*) pro meritis -is, exterminationis effossionis suae *aedificabuntur*? ZACH. 3, 8 p. 1162^{C} ut ... agere orbis -e iam coeperit *quae a prophetis praedicta sunt.* MART. CAP. 6, 602 duae *zonae* ... -is causas pruinis ninguentibus praebuere. 6, 608 una *regio* ... transaustrini halitus -e contrahitur. CASSIAN. inst. 10, 25 -e cellae. MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 2 illic ... eremus erat et circumcirca -o (*opp.* celebritas). GREG. M. epist. 6, 10 loci -o. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 26 p. 389^{C} futuram loci -em et pulchritudinis illius exterminium. 2 *i. q. locus desertus, desertum*: HIPPOCR. aer. 18 Scytharum ... -o quae dicitur (ἐρημίη). MART. CAP. 6, 693 Scythico Oceano et Caspio mari ... profundae in exordio nives, dehincque longa -o.

syn.: ad I A: neglectus. *I B*: abscessus. *I B 1*: emansio. *ad II*: solitudo, vastitas, vastatio, exterminatio, effossio. *opp.: ad II*: celebritas.

?**dēsertitūdo,** -inis *f. a* desertus, 3. deserere. PACVV. trag. 437 -es (*in scholio quodam ad Stat. Theb. 4, 737 allato a Barthio*).

dēserto, -āre *a* 3. deserere, desertus. GLOSS. ἀφίσταμαι. *i. q. relinquere*: APON. 7 p. 136 hortus paradisi, qui -atus fuerat per primum Adam. *i. q. neglegere, incultum relinquere*: PETR. CHRYS. serm. 4 p. 194^{B} erat in agro *frater filii prodigi* terram percolens, se -ans (*cf. p. 682, 59 sqq.*).

×**dēsertor,** -ōris *m. a* 3. deserere. SERV. Verg. georg. 1, 290 qui deserunt exercitum ad hostes transeuntes, -es vocantur. COD. Iust. 12, 45 (46), 1, 3 -r ... habebitur, quisquis belli tempore aberit a signis. ISID. orig. 9, 3, 39 -es vocati eo, quod desertis militaribus officiis evagantur. ... sed et qui deserunt exercitum ad hostes transeuntes, et ipsi -es vocantur. *sim.* GRAMM. suppl. 217, 15 *cf. etiam* DON. Ter. Ad. 458. GLOSS. λ(ε)ιποτάκτης λειποτάκτος. -es λ(ε)ιποτάκται. *graec.*: IGNAT. ad Polyc. 6, 2 μή τις ὑμῶν δεσέρτωρ εὑρεθῇ (*sic cod. Medic.*, δεσελτωρ *codd. Vatic. Ottob.; in marg. Medic.*: ἀργός, *unde lat.* nullus vestrum otiosus inveniatur). *legitur inde a* CIC. (*ter*) CAES. (*semel*); *raro apud poetas* (VERG. OV. SEN. trag. *singulis locis*, STAT. *ter*).

I *cum* ***genetivo obiect.*** (*vel pron. possess.*): A *is qui aliquem deserit vel deseruit*: CIC. Att. 8, 9, 3 alterum existimari conservatorem inimicorum, alterum -em amicorum? (STAT. Theb. 9, 169 unanimi ... -r amici). SEN. contr. 1, 4, 2 patris. contr. exc. 5, 2 *opp.* inimici cliens. contr. 7, 4 (19), 2 -em tuum (*sc. matris*). CVRT. 7, 2, 6 fratrum. TAC. hist. 1, 72, 7 Tigellinus ... eiusdem (*Neronis*) -r ac proditor. ann. 2, 10 ne propinquorum et affinium, denique gentis suae -r et proditor quam imperator esse mallet *Flavus.* FLOR. epit. 4, 2, 52 -is sui (*i. Pompei*). TERT. idol. 9 -es dei, amatores feminarum, proditores ... huius curiositatis (LVCIF. Athan. 1, 22 *saep.* PS. RVFIN. in Os. 2, 22 populum ..., qui mei -r extiterat. 10, 13). adv. Val. 15 p. 195, 14 ne cogeretur -es suos supplicare. carn. 1 discipulus et postea -r ipsius (*Marcionis*). *al.* LACT. inst. 5, 18, 16 -r eius, qui et dominus verus et pater est. 7, 27, 15 -r domini et imperatoris et patris sui. OPTAT. 4, 9 p. 116, 21 vestri -es. B *is qui aliquid deserit*: CIC. p. red. ad Quir. 13 aut proditores ... aut -es salutis meae (fin. 3, 64 proditor patriae ... communis utilitatis aut salutis -r. LACT. mort. pers. 44, 7 dux increpitatur velut -r salutis publicae). VERG. Aen. 12, 15 -em Asiae. LIV. 21, 43, 15 cum semenstri hoc ... duce, -e exercitus sui. *cf. p. 691, 56* (VELL. 2, 85, 3 imperator, qui in -es saevire debuerat, -r exercitus sui factus est. IVST. 22, 8, 12 rex exercitus sui -r filiorumque pater proditor). OV. epist. 18, 157 in tua castra redi, socii -r amoris! STAT. Theb. 8, 739 fragilem ... hunc corporis usum, -em animi. *cf. p. 682, 22.* MACER dig. 49, 16, 13, 5 custodiae refuga non militiae -r (LVCIF. Athan. 2, 5 praevaricator legis, ... -r sacramenti militiae caelestis. COD. IVST. 3, 27, 2). TERT. nat. 1, 1 -es bonae vitae. 1, 5 inviti -es disciplinae (PS. RVFIN. in Os. 12, 14 salutarium disciplinarum). 1, 14 suae religionis -r. 2, 17 ⟨deser⟩tores et destitutores, im⟨mo proditores patrii soli⟩. CYPR. epist. 52, 1 ecclesiae -r ac profugus (EPIST. pontif. 591 Thiel [Felix II. 1] 12 *Petrus episcopus* per XXX fere annos catholicae -r ecclesiae inimicorumque eius sectator et doctor). OPTAT. 1, 12 p. 14, 9 haeretici ... veritatis exules, sani et verissimi symboli -es. 3, 8 p. 92, 22 caritatis -es. *al.* PELAG. in II Thess. 2 p. 872^{C} refuga veritatis sive sui principatus -r. AVG. civ. 14, 15 p. 35, 28 -r aeternae vitae. *al.* COD. Theod. 7, 18, 12 pr. (*a. 403*) militem profugum -emque castrorum. PETR. CHRYS. serm. 97 p. 472^{A} lucis refuga ... -r caeli. INST. Iust. 1, 1, 2 -em studiorum efficiemus *studiosum. cf. p. 686, 55.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 20 legis -es. *nota*: LEO M. epist. 10, 6 p. 634 sui honoris -r. *cf. p. 682, 76.* *nota vi adiectivi substan-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tivo attrib.: LIV. 2, 59, 9 in proditorem exercitum militaris disciplinae, -em signorum.

II ***absolute*: A** *vi substantivi*: **1** *proprie de militibus, cf. supra* -r imperatoris *p. 690,58*, exercitus *ibid. 64sqq.*, militiae *ibid. 69sqq.*, castrorum *ibid. 81. v. etiam p. 683, 3 sqq. et de re Fiebiger, PW. V 249*: CAES. Gall. 6, 23, 8 in -um ac proditorum numero ducuntur. LIV. 3, 69, 7 pro -e futurum. 10, 19, 2 -i magis quam deserto noxiae fore. 23, 18, 16. 25, 22, 3 -es de exercitu volonum. epit. Oxyrh. 8, 207 ⟨de⟩sertores in comitio virgis cae⟨si sunt⟩. VELL. 2, 85, 3 *v. p. 690, 64.* 2, 119, 4 non desertis superfuit, sed -r occidit. SEN. benef. 4, 27, 2. clem. 1, 16, 3 -es faciet *centurio saevus*. CVRT. 9, 6, 13 totidem proditores, totidem -es sumus. 10, 2, 28 *syn.* transfuga. PLIN. nat. 11, 105 -is poena in eum, qui cessaverit. QVINT. inst. 7, 7, 8 in -e et viro forti. 7, 7, 6 *bis*. 9, 2, 86. decl. 246 p. 6, 11 *passim*. (*saepe opp.* vir fortis). PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 29 iussit fugientes pro -bus caedi. TAC. hist. 1, 30 transfugae et -es. 2, 8. 2, 44 -em proditoremque increpant. 4, 59 Longino, -e primae legionis. ann. 1, 21 -es . . . ac rerum capitalium damnatos. 1, 38 *al.* SVET. Iul. 67 -um ac seditiosorum et inquisitor et punitor acerrimus. Otho 11. FLOR. epit. 3, 20, 6 de milite -r, inde latro *Spartacus*. PAVL. dig. 49, 16, 14 pr. qui commeatus spatium excessit, emansoris vel -is loco habendus est. MOD. dig. 49,16,3,1 *bis*. TERT. nat. 2, 9 quasi -r e proelio fugerit. GALLICAN. Avid. 4, 5 multis -bus manus excidit. LAMPR. Comm. 16, 2 bellum -um. SPART. Pesc. 3, 4. AMM. 23, 6, 81 leges . . . latae contra . . . -es. 24, 2, 11 ut male fidum . . . et -em. 26, 7, 14. 27, 8, 10. 29, 5, 31. AVG. symb. 8, 16 si -r ipse correctus incipiat militare. MART. CAP. 5, 465 *opp.* vir fortis. COD. Theod. 7, 18, 7 (*a. 383*) -es vel latrones. 7, 18, 17 (*a. 412*) per Africam vagorum et -um requirendorum . . . officium *et passim ibid.* NOVELL. Valent. 6, 1. SIDON. epist. 6, 1, 5 quis -r scientiam rei militaris . . . laudaverit? DRAC. Orest. 276 -r iners (*Aegisthus*). CASSIOD. var. 5, 36, 2 -is opprobrium. *in proverbio*: AVG. c. Faust. 5, 2 p. 272, 24 duplici modo improbus es, qui, ut dici solet, -r arguas militem.

2 *translate*: *in re iudiciaria is, qui desistit ab accusatione*: MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 12 contra -em senatus consulti non intervenit coercitio. *saepe de eo, qui a vero deo aut a vera religione deficit* (*cf.* -r dei *p. 690, 53*, religionis *sim. ibid. 72sqq.*): ITALA Ezech. 20, 38 (Weing. Tycon. 4 p. 35, 23) eligam mihi vestros (impios de vobis *Tycon.*) et -es (ἀφεστηκότας, VVLG. transgressores). CYPR. epist. 55, 24 episcopus fieri a -bus per ambitum nititur. MAXIMIN. c. Ambr. p. 21, 20 quos desidera⟨bat⟩ *satanas* praevaricatores ⟨face⟩re et -es. PELAG. in II Tim. 1 p. 890^A *opp.* permanentes. AVG. civ. 11, 28 p. 502, 23. 11, 33 p. 508, 16. 21, 25 p. 538, 10 -r fidei et ex -e oppugnator eius. in psalm. 70 serm. 2, 2 fraudem suggessit -r (*i. diabolus; opp.* imperator). c. Iul. op. imperf. 4, 44 *deus* deseruit -em. BACHIAR. repar. laps. 16 culpam . . . -is et refugi. SEDVL. op. pasch. 5, 10 p. 283, 2 perfidus et -r *Iudas*. COMM. instr. 2, 11, 1 -es enim genere non uno dicunt⟨ur⟩: est alius nequam, alius in parte secedit (*i. haeresim sequitur*). *nota*: ITALA Ios. 22, 16 (Lugd.) -es vos fieri a domino (ἀποστάτας . . . ἀπὸ τοῦ κυρίου, VVLG. a cultu illius recedentes). **B** *adiectivi vice fungens* (*cf. supra l. 1*): SEN. Phoen. 45 -r anime. STAT. Ach. 1, 629 -is alumni. TERT. idol. 4 daemonas et spiritus -um angelorum (apol. 35 CHALC. comm. 135 AVG. civ. 13, 24 p. 598, 29. 16, 17 p. 154, 2). cult. fem. 1, 2 -es spiritus. PANEG. 12, 35 tardum solem, -em diem . . . criminaretur. LACT. mort. pers. 47, 4 ademerat pudorem deserendi -r imperator. FORTVN. rhet. 1, 9 p. 88, 5 ille (*vir fortis*) incolumitatem -is fratris optavit. POTAM. epist. ad Athan. p. 1417^B parricida -r. LVCIF. Athan. 1, 41 p. 139, 21 colubri refugae -is. HIER. interpr. Iob 26, 13 (*codd.* β μ) peremit draconem -em. VVLG. Is. 30, 1 filii -es. 1 Macc. 7, 24 in viros -es (ἐν τοῖς ἀνδράσι τοῖς αὐτομολήσασι). CLAVD. 20, 399 Tarbigilum timidum -esque Gruthungos. COD. Theod. 12, 1, 29 (*a. 340*) magistratus -es. COD. Iust. 10, 32 (31), 20.

fem. **dēsertrīx**, -īcis. TERT. cult. fem. 1, 1 tu (*Eva*) es divinae legis prima -x.

dēsertus, (-ūs *m.*). ἐρήμωσις, κατάλειψις GLOSS. *a* 3. deserere. *Vetter.*

***dēservio**, -iī, -ītum, -īre *a* de *et* servire. *perfectum legitur*: TERT. adv. Hermog. 13 p. 140, 19 -isse (idol. 18 COD. Iust. 5, 4, 23, 1). ITALA Ios. 24, 20 (Lugd.) -ieritis. RVFIN. Orig. in Rom. 1, 10 non solum adorat in spiritu; verum et -it in spiritu. nam adorare quis potest et sine affectu, -ire vero eius est, quem constringit affectus. *de structura: raro omittitur dativus (v. imprimis p. 692, 28), cuius vice ponitur* ad: GREG. M. moral. 4, 18 ad persuasa -unt (*praeterea p. 693, 47*). *accedit abl. instr.*: CIC. Verr. 4, 228 (*ad II*). QVINT. inst. 2, 5, 5 (*ad II*). PS. APVL. Ascl. 2 (*ad I*). AVG. quaest. hept. 3, 7 (*ad I*). EVG. TOLET. hex. praef. pros. 4 (*ad I*), *cuius vice ponitur* per: VLP. dig. 4, 3, 1, 2 (*ad II*). in: ITALA exod. 39, 12 (Lugd. *cf. p. 692, 21*). *legitur inde a* CIC., *in* DIG. *non nisi apud* VLP. [*falso traditur* APVL. met. 11, 35.]

I ***usu strictiore***, *praevalente sensu ministerii, quod deserviendo praestatur, i. servum, ministrum esse*: **A** *proprie*: CIC. *v. p. 693, 12.* VLP. dig. 3, 2, 4 pr. cetera . . . eorum ministeria, qui certaminibus sacris -unt. 27, 2, 3, 2 mancipia, quae pupillis -unt. DECRET. navic. (Corp. III 14165^8) 1, 17 hominum, qui annonae -unt *i. navicularii. cf.* HIER. in Is. 14, 28 p. 262 quando luto et lateribus -bant *filii Israel.* *omisso dativo*: SEN. benef. 6, 15, 2 *medici*. APVL. met. 9, 32 fodiens . . . irrigans ceteroque incurvus labore (-i *C*) -it. COD. Iust. 5, 4, 23, 1 servos . . . ita degere, quasi numquam -issent, sed ingenui nati essent.

B *per imaginem*: **1** *homo* -it: **a** *homini tamquam minister*: *generatim*: CIC. Cael. 67 vigeant apud istam mulierem, haereant, iaceant, -iant. OV. am. 1, 3, 5 per longos tibi qui -iat annos. MART. CAP. 2, 152 unicuique superiorum deorum singuli quique -unt. *speciatim de cultu deorum sim. velut*: TERT. adv. Marc. 2, 19 deo (ITALA deut. 11, 13 [Lugd.] ei ex toto corde [λατρεύειν, VVLG. servire] *sim. saepius.* COMM. instr. 2, 22, 13 VVLG. act. 24, 14 PS. RVFIN. in psalm. 2, 10 [VVLG. psalm. 2, 11 servio]. PAVL. NOL. carm. 8, 19. PS. AVG. serm. 307, 1 die noctuque. AVELL. p. 28, 26 ad -endum Christo *convocare coetum*. CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145^A ACT. procons. Cypr. 1). TERT. idol. 18 Danielem idolis non -isse (*syn.* colere). adv. Iud. 1 (*opp.* relinquere. ITALA deut. 11, 16 [Lugd.] deis alienis [λατρεύσητε, VVLG. serviatis] *sim. saepius.* COMM. instr. 1, 2, 10. VVLG. Hebr. 8, 5 exemplari et umbrae caelestium [*cf.* sap. 14, 21]. SALV. gub. 6, 23 in obscenitate ludorum . . . diabolo [*opp.* in ecclesia colere deum]). *adduntur similia*: APVL. met. 11, 30 sacris. CYPR. epist. 1, 1 divino sacerdotio honorati . . . non nisi altari et sacrificiis -ire . . . debeant. *sim. al.* VVLG. I Cor. 9, 13 qui altari -unt (τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες). Hebr. 13, 10 tabernaculo. AVG. quaest. hept. 2, 11 *al.* PRISCILL. can. 62 p. 135, 21 altario -entes. GREG. M. dial. 3, 3 *ecclesiae* (δουλεύω. epist. 5, 50 in loco sancto). *omisso dativo*: CORP. VI 32416 (*a. 257*) aput . . . altaria . . . et ad . . . ignes diebus noctibusque pia mente rite -ens *virgo Vestalis*. ITALA exod. 30, 20 (Lugd.) accedent ad altare -ire (λειτουργεῖν). num. 4, 3 (Lugd., VVLG. ministro). exod. 29, 30 (Lugd. Aug. quaest. hept. 2, 129; VVLG. ministro) in sanctis. *al.* VVLG. act. 26, 7 tribus nostrae, nocte ac die. GREG. TVR. Mart. 1, 17 in quo (*oratorio*) nunc puellae religiosae -unt. NOVELL. Iust. 120, 6, 2 cum . . . parte ibidem -entium monachorum. CORIPP. Iust. 3, 216. LIB. iubil. 30, 19 in conspectu domini. *al.*

b *rei, i. cedere, obsequi* (*plerumque subauditur opprobrium, de deorum cultu v. supra l. 11*): CIC. leg. 1, 39 sibi . . . indulgentis et corpori -entis *philosophos*. STAT. silv. 2, 2, 130 caducis . . . bonis. PS. QVINT. decl. 15, 2 lupanari noctibus diebus. APVL. met. 7, 27 voracitati suae (PRISCILL. can. 50 p. 131, 4 suo potius ventri. HEGES. 1, 28, 7 *Antonium* eius [*Cleopatrae*] libidini -entem [*Ioseph. 1, 12, 5* δεδουλωμένον]. HIER. in Agg. 1, 3 p. 743 virtutibus . . . vitiis. PS. AVG. serm. 129, 4 gulae vel luxuriae. 307, 4 voluptati vel luxuriae, infideliter. GREG. M. moral. praef. voluptati. in Ezech. 2, 4, 17 iracundiae. *cf.* CASSIOD. gramm. VII 149, 4 auribus . . . atque ita scribendum, ut auditur). TERT. adv. Hermog. 13 p. 140, 20 materiae -isse *deum* (ITALA Gal. 4, 3 [Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 579, 3] sub elementis mundi eramus positi ad -endum eis [δεδουλωμένοι, VVLG. servientes]).

2 *res* -it: **a** *rei*: SEN. clem. 1, 3, 5 corpus animo (RVRIC. epist. 2, 15 p. 396, 23 POMER. 2, 22, 2). benef. 4, 2, 1 virtus voluptatum ministra est, illis paret, illis -it. PS. APVL. Ascl. 2 ei (*deo vel mundo*) -ens *ignis pars*. CYPR. Demetr. 8 non ita utilitatibus tuis et voluptatibus elementa (*cf.* PS. RVFIN. in Am. 1, 2 cuius nutui elementa. *sim.* PS. PHOEBAD. fid. 4 p. 40^B). VVLG. sap. 16, 25 omnium nutrici, gratiae tuae (*i. dei*) *creatura* (ὑπηρετεῖ). POMER. 3, 34, 2 non quae illecebris aurium *compositio*. **b** *homini*: CYPR. Demetr. 8 per quem (*deum*) tibi cuncta. RVFIN. hist. 9, 8, 3 pacem sibi et rerum omnium copias atque ipsius . . . aeris temperiem sibi. Adamant. 5, 18 cui (*deo*) subiacet aer aqua terra ignis et cum timore et tremore -unt. VVLG. sap. 16, 24. AVG. civ. 19, 12 ut uni cuncti et cuncta -iant (CASSIOD. in psalm. 133, 3). GREG. M. moral. 3, 40 mentes carnalium, quae fluxa deo intentione -unt. *omisso dativo*: AVG. in psalm. 83, 5 quamvis ad nutum cuncta -unt.

C *translate*: **1** *homo* -it *rei, i. obsequi, obtemperare*: TERT. apol. 18 credito. PRISCILL. can. 64 p. 136, 13 legi (PAVL. MED. bened. 3, 9 carnaliter). HIER. praef. Vulg. Tob. episcoporum iussionibus (EVG. TOLET. hex. praef. pros. 4 plus volendo quam valendo). RVFIN. hist. mon. 7 p. 411 solitis abstinentiae observationibus. LEO M. serm. 24, 6 in hac *unitate* praeceptis domini (MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 2 ministrans et -ens promissioni divinae. ACT. Archel. 15, 7 euangelio). AVELL. p. 649, 14 voto benevolo tuae sanctitatis sincero . . . animo. VAL. CEM. hom. 1, 5 imperio (*de animali*. IORD. Get. 253 *de homine* [*opp.* imperare]). CORP. X 6850, 9 (= 6851, 17) principis feliciter -ente p⟨rae⟩coniis. *adde res personatas*: PLIN. paneg. 50, 1 nec unius oculis flumina fontes maria -unt. CYPR. epist. 67, 2 praeceptis divinis . . . obsequia nostra. LACT. inst. 2, 5, 14 praestitutis legibus officiisque *astra*. HYD. chron. II 170 p. 28 quae Romano imperio -bat *provincia*. COMPVT. Carth. 1, 7 ieiuniis . . . legitimis -ens *linea*. **2** *res* -it, *fere i. q. pertinere ad*: DIOM. gramm. I 500, 26 structurae unitati -it *qualitas metri indefinita* (*syn.* uni structurae adnexa). PROB. gramm. IV 54, 6 di praepositio, quae loquellis -it (*syn.* tribuo). *al.* IV 156, 3 quemadmodum verbis -iant *modi*. *al.* VLT. SYLL. gramm. IV 222, 18 vocalis littera naturae -it, consonans positioni. *al.* EXPLAN. in Don. gramm. IV 517, 11 praepositiones non habent nisi casum, cui -iant.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ZENO 1, 3, 11 *illa circumcisio* octavo -it diei, huic -unt tempora *eqs.* PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 46^A quae facta sunt, ascriptae condicioni -unt (*opp.* proprii iuris est). MART. CAP. 7, 739 omnium natura ... huic probatur numero -ire. PETR. CHRYS. serm. 112 p. 508^A ad praesens festinationi -it et tempori *noster sermo.* p. 508^D sicut fonti fluvius, sicut fructus semini, ita origini ... posteritas.

II *usu latiore, praevalente sensu commodi, quod deserviendo praebetur, i. deditum esse:* A *homo* -it: 1 *homini, i. favere, adesse:* CIC. Verr. 4, 228 si potius vobis ac rei publicae quam sibi et suis commodis opera sumptu labore -unt *Siculi.* Sest. 93 bonis viris. off. 1, 109 cuivis. epist. 12, 2, 2 huic latroni. 16, 18, 1 dum mihi -is (*cf. p. 691, 82*), servisti non satis valetudini. QVINT. inst. 1, 12, 6 grammatico soli -iamus. 2, 5, 5 liberis lectione. PLIN. epist. 7, 15, 1 amicis. DICT. 5, 10. ENNOD. opusc. 2, 29 p. 296, 18 patri *plus.*
2 *rei, i. studere, vacare, consulere:* CIC. Verr. 4, 228 rei publicae (*v. supra l. 9.* SEN. dial. 8, 4, 2 et in otio). *ibid.* commodis (VVLG. II Macc. 11, 26 utilitatibus propriis [ἡδέως διαγίνωνται πρὸς]). part. 80 divinis rebus -endo (*cf.* LACT. inst. 6, 2, 7 religionibus. ZENO 2, 45 idololatriae. AMBR. hex. 2, 4, 16 cum populus regali sacrilegio -ret). HIER. in Gal. 6, 12 p. 530 patriis caerimoniis. PS. RVFIN. in Am. 4, 4—6 victimarum oblationi. GREG. M. moral. praef. 5 cultui perversorum dogmatum. 1, 6 divinis sacrificiis instanter. ACT. Archel. 18, 1 templis ... ex more). PLIN. epist. 7, 7, 2 studiis (SCHOL. Hor. epist. 1, 15, 1 philosophiae [*syn.* vacare]). paneg. 77, 6 adeo expetitis honoribus (PARIS 4, 5, 4 consulatus petitioni [VAL. MAX. inservio]). LACT. inst. 4, 16, 2 memoriae mortuorum. SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 1 adulationi (*syn.* servire). VVLG. I par. 9, 33 die ac nocte suo ministerio iugiter (EPIST. pontif. 888 [Ioh. II] Migne 66, 25. GREG. M. dial. 3, 36 p. 304 dum ... responsis ecclesiasticis -iam [διακονεῖν]). PS. RVFIN. in psalm. 11, 3 vanitati et duplici falsitati. RVFIN. epist. Clement. 5 veritatis verbo abundantius ... et studiosius. GREG. TVR. Franc. 3, 29 virorum funeribus. ACT. Archel. 32 operibus iustitiae. B *res* -it: 1 *homini, i. praesto esse: meton. pro homine:* CIC. Sull. 26 si ille labor ... sollicitudo ... officia ... operae ... vigiliae -unt amicis, praesto sunt omnibus (VVLG. sap. 16, 21 -ens uniuscuiusque voluntati *substantia dei*). *nota:* VVLG. Marc. 3, 9 ut navicula sibi -ret (προσκαρτερῇ αὐτῷ). PETR. CHRYS. serm. 163 p. 628^B *animo* cui iugiter regius -it atque adiacet apparatus. 2 *rei, i. adhiberi:* SEN. nat. 4, 13, 9 iumenta portandae aquae -entia (VLP. dig. 33, 7, 12, 11 quaerendo fructui *salicta*). QVINT. inst. 11, 3, 77 quoddam -ens iis (*vultibus*) ministerium (*cum dat. subst.:* VLP. dig. 30, 39, 8 fundum Albanum, qui principalibus usibus -it. *sim. al.* ZENO 2, 46, 2 mensae *panes.* RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 membrum hoc officiis naturalibus coitus et generationi. hist. 2, 3, 4 quod sanctorum usibus -ret [*i. utile esset,* ἐξυπηρετησόμενοι. *cf. supra l. 8*]. COD. Theod. 13, 5, 4 [*a. 324*] nec ulli extraordinario oneri -ire *navem.* CASSIOD. var. 4, 24, 2 si ... publico usui non -it *porticus*). VLP. dig. 33, 7, 12, 11 tigna parata ad alios usus non -entia (49, 20, 6 ad utilitatem officii patiatur -ire *pecuniam.* TERT. cult. fem. 1, 5 ad spurca instrumentis [-a *al.*] auri ... copia -it. CASSIOD. in psalm. 32, 7 usibus humanis -it ad liquores ... congregandos *uter*). *omisso dativo:* ITALA num. 3, 31 (Lugd.) vasa sancta quae -unt in illis (ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, VVLG. in quibus ministratur. *cf.* VVLG. num. 4, 9).
deriv.: deservitio.

***dēservītio**, -ōnis *f. a* deservire. 1 *i. q. ministerium* (*servile*): ITALA num. 29, 12 (Lugd. Monac.) omne opus -is non facietis (λατρευτόν, VVLG. opus servile). 29, 35. SERM. Arrian. frg. I 17 p. 625^C quemadmodum sol exhibet tibi -is ministerium. 2 *i. q. cultus dei:* ITALA exod. 12, 26 (Ps. Aug. quaest. test. 96) quae est -o haec (λατρεία, VVLG. religio). 37, 19 (Lugd.) -em (λειτουργίαν) esse Levitarum (num. 4, 24 [Lugd.] haec erat -o plebis Getson, deservire et tollere sagestra tabernaculi *eqs.* [VVLG. hoc est officium ... ut portent]. 7, 7 [Lugd.] secundum -em eorum [VVLG. *aliter*]. 18, 7 [Lugd.] deservietis -em, dationem sacerdotii vestri [λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας, VVLG. 18, 6 ut serviant in ministeriis]). exod. 39, 13 (Lugd. Wirc.) stolas -is (λειτουργικάς). num. 7, 9 (Lugd.) -es sancti habent *eqs.* (τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν, VVLG. in sanctuario serviunt) *et saepius.* num. 4, 33 (Lugd. Monac.). 18, 21 pro -bus (Lugd. Ps. Aug. spec. 59 p. 546, 7 VVLG. ministerio). I Macc. 2, 22 (Lucif. non parc. 12 p. 235, 23) non declinabimus officium -is nostrae (λατρείαν, VVLG. legis nostrae mandata). Ioel 1, 14 (Ps. Aug. spec. 26 p. 419, 16) praedicate -em (κηρύξατε θεραπείαν, VVLG. vocate coetum). IREN. 4, 14, 3 reliquam omnem lege (legis *al.*) statuebat -em. 4, 16, 1 perseverantiam totius diei erga deum -is edocebant. EPIST. pontif. 255 (Siricius) Migne 13, 1138^C expleto -is suae tempore. ORIG. in Matth. 16, 3 in -e vera (λατρείᾳ). 18, 105 sermo -is Iudaicae, quo nunc derelicti deservire profitentur, Caiphas est (*opp. secundum interpretationem allegoricam* Iesus ... sacerdos).

dēses, -idis *adi.* [*a* desidēre. *Th.*]. GRAMM. suppl. 23, 22 desideo -es. PROB. app. gramm. IV 198, 15 -es (*sic libri:* TER. MAVR. 1285 AMM. 20, 10, 1 AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 15 PETR. CHRYS. serm. 74 p. 267^B) non -is (GLOSS. V 404, 66 -is suuer [*anglosax.*], *Heraeus, Archiv 11 [1900] 317*). desses ἄγνωστος: GLOSS. II 45, 38, *sed cf. p. 694, 12.* desedibus *v. p. 694, 21.* *genetivus in* -dis, *non* -tis *ut fiat, praecipit:* ROMAN. Char. gramm. I 132, 3 quia ex verbo *generatur* (CHAR. gramm. I 29, 4 EXC. Bob. gramm. I 541, 35). *abl. exit in* -e (*cf. Neue-Wagener, Formenlehre II [1892] p. 76*). *caret neutro:* CHAR. gramm. I 29, 27 in es correptam masculina et feminina, neutralia nulla, nisi quae per communionem veniunt (*om. N*), inveniuntur (EXC. Bob. gramm. I 541, 30). *in libris ntr. non legitur. nisi fort.:* NOT. urb. Const. praef. brutum ⟨me *Mommsen*⟩ et -em (-es *Seeck*) indicavi ... urbis ... latere notitiam. *ultimam brevem testatur:* TER. MAVR. 1285. SERV. ecl. 1, 27 inertem: -em, se non requirentem *servum.* SCHOL. Stat. Theb. 10, 87 -is inertis. GLOSS. desidiosus (desides deses desidiosus) ignarus (ignavus *Warren, sim.* ἄγνωστος, *cf. Götz, Thes. gloss. s. v.*) piger (-em pigrum ignarum). deses desidis qui adversatur (*cf. infra l. 51*) ῥάθυμος, suuer *anglosax.* [*per errorem:* πύγνωσις (*ad* dens- *fort.*) narratio (*ad* διήγησις, *cf. Götz, s. v.*)]. *legitur inde a* LIV. [*ex emendatione:* SEN. dial. 8, 4, 2.]
1 *proprie i. otiose sedens* (*adiungitur ubique loci indicatio*): COLVM. 12, 1, 12 nec vagum vilicum et aversum a contubernio nec rursus intra tecta -em et complexibus adiacentem feminae. TAC. hist. 3, 2 per omnia Italiae municipia -es *milites.* 3, 36 illum (*Vitellium*) in nemore Aricino -em et marcentem. APVL. Socr. 18 p. 159 ad (ab *codd.*) Aulide⟨m⟩ -bus (*A*, desedibus *rell.*) et obsessis ac taedio abnuentibus.
2 *translate i. q. otiosus, iners: nota figuram etymologicam:* LIV. 3, 68, 8 sedemus -es domi. a *de hominibus: praedicative:* LIV. 1, 32, 3 -em ... regem inter sacella ... acturum esse regnum (3, 7, 3 quid in vasto ... agro inter tabem pecorum hominumque -es sine praeda tempus tererent. COLVM. 1 praef. 17 qui sub umbra civitatis intra moenia -es cunctarentur. ARNOB. nat. 4, 26 in amoribus -em derelicta caeli statione iacuisse *Iovem.* IVST. 35, 2, 2 *illum* velut captum inter scortorum greges -em in regia tenebant). LIV. 4, 12, 7 patres plebem -em ... accusabant (VELL. 2, 105, 2 ut eum splendidum atque hilarem potius quam luxuriosum aut -em diceres. TAC. hist. 2, 21 illi ut segnem et -em et ... corruptum militem ... increpabant. AMM. 20, 10, 1 neve ut remissus argueretur et -s. 28, 6, 19. 29, 6, 3. 30, 1, 16 lacerati conviciis ac si inertes et -es. *sim.* OROS. hist. 2, 10, 2 iniuste -es apta increpatione corripiens). IVST. 25, 1, 2 ne soli -es viderentur. AMM. 24, 3, 1 *tribunos* sacramento solvit ut -es et ignavos. RVFIN. Basil. reg. 5 -em faciunt *illi* (AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 15 -s redderetur ac neglegens). *attributive:* SEN. dial. 2, 3, 4 cui pingue otium est inter -es populos (AMM. 28, 4, 28 ad otiosam plebem ... et -em). GELL. 13, 8, 5 homines ignavi ac -es (COD. Iust. 7, 40, 3, 3). SPART. Did. 5, 9 milites -es et urbana luxuria dissolutos. AMM. 15, 9, 1 nauticos. 22, 12, 3 obtrectatores -es et maligni. CLAVD. 17, 187 -is aurigae. COD. Theod. 9, 3, 6 (*a. 380*) iudicem. LEO M. epist. 1, 5 -es neglegentesque rectores *ecclesiae.* PETR. CHRYS. serm. 24 p. 267^B *carnis* -s et resolutus ... institutor. *adde rem personatam:* STAT. Theb. 10, 87 -is atria Somni. *structurae: c. abl. causae:* CVRT. 5, 2, 2 ne -es otio demitterent animos *milites* (TAC. hist. 1, 88 primores senatus ... longa pace -es [OROS. hist. 1, 15, 8 pacis incuriā]. PLIN. paneg. 11, 4 divinitate parentum -es *imperatores*). *accedit unde:* COLVM. 7, 12, 2 avocat -emque ab opere suo reddit *canis venaticus agricolam* (AVELL. p. 413, 30 -es a sui laude factoris. *corrupte v. supra l. 21*). *c. gen.:* SCHOL. Pers. 5, 66 studiorum -is. *c. infin.:* RVFIN. apol. Orig. praef. p. 544 nisi ... pigri essemus ac -es ne ad inquirendum quidem accedere. *c. praep.* (*v. supra l. 51*): EPIST. pontif. (553) Thiel Hil. 6, 1 ut officio fraterno in nullo ... fuisse me -em (15, 2, 2. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 903^A in auscultandis ... sermonibus). AVELL. p. 268, 18 animum nostrum pro negotio vestro otiosum et -em non putetis. CASSIOD. var. 10, 9, 1 ad quae si essemus -es. COD. Iust. 1, 3, 51 (52), 1 circa divina ministeria -es *monachos.* *pro subst.:* GELL. 10, 22, 1 in -es istos ignavosque qui. TER. MAVR. 1285 -s et impatiens nimis haec obscura putabit. AMM. 15, 8, 3 modeste increpans -es (*de militibus item:* 25, 4, 12 VEG. mil. 1, 1). RVFIN. Orig. in gen. 10, 3 neglegentes et -es commoneamus (Orig. in Rom. 9, 36 -es studiosos *iudicare.* APRING. in apoc. 3, 2 corripit -es, qui non in deum tota mente confidunt). COD. Theod. 4, 14, 5 (*a. 424*) otioso nimis ac -i (NOVELL. Valent. 30, 2 ut -es poena percellat. COD. Iust. 7, 40, 2 pr. sit ... inter -es et vigilantes differentia). SIDON. epist. 1, 4, 1 -bus et pigris incitamentum. 2, 10, 6 studentibus discendi ... occasionem tribui, -bus excusationem.
b *de rebus:* LIV. 21, 16, 3 nec rem Romanam tam -em umquam fuisse atque imbellem (*opp.* acer, bellicosus). LVCAN. 9, 436 natura -e torpet orbis (PLIN. paneg. 31 -em Aegyptum cessantem ... Nilum *sentit annona*). VAL. FL. 3, 660 quid -e terra haeremus? (*cf. Langen, ad* 1, 109. 5, 148 -e mitra. STAT. silv. 3, 1, 2 causas ... -is anni. 4, 7, 13 retinent ... -es Baiae. PRVD. cath. 1, 6 lectulos aegros soporos -es. CLAVD. 8, 218 luxu ... -e [SIDON. carm. 2, 197 -e luxu]). STAT. Theb. 6, 147 -e cura (CLAVD. carm. min. 30, 225). silv. 3, 5, 85 -is otia vitae (PS. QVINT. decl. 19, 9 aetatem). TER. MAVR. 57 ne male -i suescant ora silentio. ARNOB. nat. 4, 36 animum -em ... occupari (RVFIN. hist. 7, 12. 11, 9 p. 1015, 5 stimulare). MART. CAP. 9, 898 -is ignaviae (*opp.* sollertia). *litotes:* STAT. silv. 5, 2, 61 nec -e passu ire paras. *adde supra l. 7.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

syn.: ignavus, iners, neglegens, otiosus, piger, remissus, segnis. *opp.*: acer, studiosus, vagus, vigilans.

?**dēsessilis** (-e *subst.*). IVL. VAL. 1, 24 his sedecim desessilibus (*A, T legi non potest*, sessibulis *Kuebler, cf. Mai ad l.*) flumina quoque duodecim intererrabant. *cf. antea* sedecim . . . instar urbium vicis.

dēsiccātio, -ōnis *f. a* desiccare. *i. q. actio desiccandi*: CASS. FEL. 33 p. 70 trociscus ... conveniens ... tussientibus ad -em humorum. 41 p. 95. [ORIBAS. syn. 4, 1 desicctionem *v.* desectio.]

dēsiccātīvus, -a, -um *a* desiccare. *i. ad desiccandum idoneus, t. t. medicorum*: PHILVM. med. 1 p. 20 sunt . . . -i maxime saccelli de milio . . . facti. ORIBAS. syn. 4, 30 lenticla et brassica ... fit . . . -a. 4, 33. 7, 4 medicaminibus fortiter -is (desiccantibus *var.* eup. 2, 1 B 3 nimis). 7, 35. 51. 9, 59. eup. 2, 1 A 12 -ae ... sunt virtute. 2, 1 B 2. (*graece aut* ξηραντικός, *aut* ξηραίνων.)

dēsiccātor, -ōris *m. a* desiccare. *is qui desiccat*: FVLG. aet. mund. p. 151 oculorum lacrimantium -r *deus*.

dēsiccātōrius, -a, -um *a* desiccare, desiccator. *desiccativus*: CASS. FEL. 8 p. 16, 4 -a sympasmata (76 p. 187, 4). 31 p. 62, 16 medicamentis -iis (43 p. 108, 3). 76 p. 184, 15 sacculo -o. ORIBAS. eup. 2, 1 A 41 -a sunt virtute. 2, 1 O 5 -am nimiam virtute (ξηραντικός).

ᴹ**dēsicco,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* siccus, *cf.* siccare. *Th.*]. *de scriptura* -c- *v. infra l. 27. adiungitur acc., abl. instr., abl. separat.* (DRAC. *infra l. 31*), in (HIER. *infra l. 38*). *legitur inde a* PLAVTO. [*de loco spurio* SER. SAMM. *v. Baehrensii adn. ad* 892.]

i. plane siccum reddere: **1** *generatim*: **a** *homo* -at: PLAVT. Truc. 585 -ari iube *vasa* (*fere i. exinanire. cf. infra l. 28*). FRONTIN. grom. p. 40 numquam non utique locum desicavit (-siccavit *B*). FVLG. myth. 1 praef. p. 5 Pactoli . . . fluenta condictis frequentibus. Ps APVL. herb. 50, 3 herba -ata (PLAC. med. 1, 16 [2, 16]. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 118 longo . . . tempore. 2, 7, 99 defluens ac -atum *medicamen*). DRAC. Romul. 10, 99 ut pinnas -et aquis. CASSIOD. var. 2, 21, 3 si eorum opera ... turpis -retur illuvies. *in imagine*: CASSIOD. var. 12, 11, 1 ne aliqua cupiditatis sorde -etur, quod a tanta liberalitate profunditur. VEN. FORT. carm. 3, 11, 17 pauperis hinc lacrimas -es. **b** *res* -at: CET. FAV. 10 p. 296, 4 calor solis . . . corium in summo cito -at. VICT. VIT. 3, 56 igneus flatus . . . totum torrendo -ans. **c** *passive i. siccum fieri*: HIER. in Nah. 3 p. 564 humore in lapides -ato (PS. SORAN. quaest. med. 69 venarum tunicis -atis vel induratis. *cf. infra l. 45*). VINDIC. med. 9 *vascula fictilia* humecta . . . fornacibus ingeruntur, tunc -ata fervore in lapideam soliditatem veniunt. CASSIOD. in psalm. 102, 15 celerrima velocitate -atur *homo tamquam fenum* (*opp.* pullulat, *cf. supra l. 36*). VEN. FORT. vita Radeg. 25, 52 faucibus -atis (*syn.* aridus). **d** *intransitive i. siccum fieri*: ITIN. Theod. 12 maris -at milia VI.

2 *speciatim t. t. medicorum*: **a** -at *medicus*: PHILVM. med. 1, 20 ad . . . -andum ventrem (THEOD. PRISC. eup. faen. 53 continuo -atur (-ata *B*) *uva*. CASS. FEL. 2 p. 11 cum videris loca bene fuisse -ata. ORIBAS. syn. 4, 30 volentes . . . humores ventris -are (ξηρᾶναι). *al.* 2 add.[842] pueris ... qui humida sunt natura, ut -entur. VEN. FORT. vita Germ. 54, 147 aqua infusione olei -atur. PHILAGR. med. 2 p. 86 medicaminibus -are (ORIBAS. syn. 1, 30 plus). **b** -at *medicamen vel curatio*: VEG. mulom. 1, 28, 2 humectata -at *ustio* (CHIRON 33 exsiccat). CAEL. AVR. chron. 2, 7, 104. ENNOD. epist. 5, 8 vers. 10 p. 132, 18 corpora -ans rore vaporifero *ardor Aponi* (*de eodem* CASSIOD. var. 2, 39, 8 medicabili substantiae venit a sulfure, quod calet, a salsedine quod -at. 12, 12, 5 vulnera madida -at *vinum*. ORIBAS. syn. 1, 29 aquarum calidarum virtus est, ut . . . -ent corpora, δύναμις . . . ξηραντική). PHILAGR. med. 1 p. 78 medicamenta . . . quae valent -are (ORIBAS. eup. 2, 1 A 4. 2, 1 A 8 fortiter, *sim. al.*, ξηραίνει). **c** *part. pro adi.*: ORIBAS. syn. 2 add.[843] qui -ati sunt plus a natura.

desictio *v.* desectio.

ᴹ**dēsideo,** -sēdī, -ēre [*a* de *et* sedere. *Th.*]. *de perfecto cf.* NOT. Tir. 50, 29 desedet (*sub* sedet) *et* 50, 38 desedit (*sub* sedit). *supinum eiusque derivata non leguntur. in usu est inde a* PLAVTO. *confunditur cum* dissidere (GLOSS. -bat unsibbaddae *anglosax.*) *et* desidĕre (*p. 696, 3*) *et cum utroque simul* (*v. p. 696, 7*). se -ere: CHIRON 220 *p. 696, 8*. ISID. orig. 10, 77 -endo, id est valde sedendo. [*falso traditur*: SEN. suas. 4, 1 inutili -emus facundia, desudamus *Kiessling. ex coniectura restituitur* SEN. dial. 6, 11, 2. COMM. instr. 2, 1, 1 -et ⟨populus⟩ absconsus *Dombart*, desideret *cod.*]

I *proprie*: **A** *de homine* (*allusionem ad usum proprium v. p. 696, 14 sqq.*); *accedit loci et temporis indicatio*: AFRAN. com. 344 ubi confixus -es? CELS. 2, 17 p. 63 tum in solio -endum. 4, 17 p. 143 saepe -ere in aqua calida (4, 23 p. 149 -eat 6, 18 p. 258 quiescere . . . debet . . . et in aqua calida -ere. *et saepius*). SEN. dial. 7, 28, 1 quibus in circo aut theatro -entibus (epist. 7, 2 in aliquo spectaculo). PETRON. 112, 6 miles circumscriptus dum -et (residet *dett.*). *in imagine*: QVINT. inst. 5, 8, 1 qui argumenta velut horrida et confragosa vitantes amoenioribus locis -ent. *per euphemismum de deiectione alvei*: CELS. 2, 12 p. 57 nec primae cupiditati deiectionis protinus cedere: ubi necesse est, tum demum -ere. 2, 7 p. 39 -endi voluntas. 2, 12 p. 57 -endo aliquis se exhausit. 4, 22 p. 148 quotiens -edit. 4, 24 p. 150 -eat subiecta calida aqua in pelve. SCRIB. LARG. 227 cum -ederint ad sellam. **B** *de bestiis*: PHAEDR. 2, 4, 21 ruinam metuens aquila ramis -et (*cf. infra l. 10 sqq.*). COLVM. 8, 10, 5 quae aviariis -entium (-dentem *et* sidentes *Politianus*, insidentur *S*) detergent fastidia. CHIRON 318 qui -et in lumbos tamquam canis (*cf.* VEG. mulom. 2, 88, 4 ut morbosus desidat in lumbos). **C** *de rebus*: TERT. adv. Val. 24 p. 201, 8 aquarum quod -et (-es *P M F*), limus est (*syn.* faeces). SOL. 32, 35 cum diu -ederit in liquore *materia*, ... sustollitur. CHIRON 867 ne cerusa diossum d⟨e⟩sideat (dissideat *cod.*). *reflexive*: CHIRON 220 hic humor sudoris in ventrem se -et (deridet *cod.*) inter intestina (*cf.* VEG. mulom. 1, 43 residet).

II *translate*: **A** *de homine*: **1** *praevalente sensu locali i. inertem morari, tempus otiose terere, interdum ad manendi versandique significatum abiit. accedunt indicationes lŏci et temporis et adiect. praedicative positum; subauditur haud raro sensus proprius*: PLAVT. Bacch. 238 tam diu ibi -ere neque redire filium (IVL. VAL. 3, 46 ibidem *i. manere* [*opp.* redire]). Pseud. 1044 quid tu intus . . . -isti quam (tam *Acidal⟨i⟩us*) diu. PACVV. trag. 29 tuque te -er⟨e residem . . .⟩. TER. Hec. 800 frustra ubi totum -edi diem (DON. *ad l. 1* deest 'illuc' [*cf.* 807 dum illi sedeo]. *ibid. 2* nota accusativo casu usum esse [*cf.* SVET. rhet. 25 ibi homines adulescentulos dies totos -ere]). CAECIL. com. 14 tun (tum *codd. Noni p. 258*) iam callebis, ille festus -et. SEN. frg. 36 omne illic artificum genus operatum diis . . . -et. MART. 3, 63, 8 inter femineas tota qui luce cathedras -et. SVET. Iul. 2, 1 -edit apud (SYMM. epist. 1, 8, 1) Nicomeden. IVST. 21, 5, 4 nec conspici in popinis lupanaribusque, sed totis diebus -ere.
2 *praevalente sensu otii, i. inertem esse*: LIV. frg. 68 (Plin. nat. praef. 16) potuisse se -ere (-iderent, -iderare *codd. al.*), ni animus in quiete (inquies *codd. al.*) pasceretur opere. SVET. Iul. 4, 2 ne -ere (dissidere *pars codd.*) in discrimine sociorum videretur. Ps. HIL. dedic. eccl. p. 884[B] (*in imagine*) si quempiam . . . -ere in opere sui templi conspexerit *deus*. DARES 30 tanto tempore -ere (se?). *i. q. desistere ab*: SYMM. epist. 1, 3, 4 ne ... mihi diu dediti ab opere -rent (*V*, dissiderent *Φ*, discederent *F*, desisterent *M*). 1, 65 quantum a litteris -etis. **3** *praevalente sensu temporali, i. q. morari, cunctari*: PLIN. epist. 9, 6, 4 in re inani frigida assidua tum insatiabiliter. SYMM. epist. 1, 1, 1 expectatione vicissitudinis -ere (-erer *F*). 1, 16, 1 me diutius. *inde part. pro subst.* **dēsidēns** negligens vel otium cupiens GLOSS. V 413, 6 (IV 329, 44 desidiosus neglegens vel -ens). *cf. supra l. 25.*

B *de re*: TREB. Val. 6, 8 apud vos (*sc. imperatorem*) censura -edit (*i. est*). *Bögel.*

ᴹ**dēsīderābilis,** -e *a* desiderare. *compar. legitur inde a* SVET.; *superl.*: CASSIOD. hist. 1, 15 p. 914[A]; *pro quo* maxime desiderabilis: SIDON. epist. 4, 12, 3. *cf. etiam infra l. 77.* GLOSS. περιπόθητος, ἐπιθυμητός. κατεπιθυμητός. *legitur inde a* CIC.

1 *i. q. optabilis, de rebus*: CIC. top. 18, 69 ut anteponantur ... -ia iis, quibus facile carere possis. fin. 1, 53 nihil ... -e *cupiditates inanes* concupiscunt. IREN. 4, 37, 7. CLEM. ad Cor. 65 optabilem et -em nobis pacem. HIL. in psalm. 118 gimel 12 quomodo -e eius potest esse iudicium? psalm. instr. 20. ZENO 1, 4, 40 se -em praestat *pudicitia*. AMBR. obit. Theod. 17 quod est super omnia -ia -e. exc. Sat. 1, 78 illam ... mihi prae ceteris -em domum. AMBROSIAST. in II Thess. 3, 11 HIER. in Ezech. 24, 15 sqq. p. 282. VVLG. Iob 33, 20 cibus (*opp.* abominabilis). psalm. 18, 11 -ia super aurum et lapidem pretiosum multum (*cf.* AVG. in psalm. 18, 1, 11 sive multum pretiosum sive multum -ia). 105, 24 cant. 5, 16 prov. 21, 20 Sirach 42, 23 Dan. 10, 3 (*cf. p. 699, 70*) *al.* RVFIN. hist. 11, 9 p. 1015, 12 pudicam ... vitam omnibus paene -em facere. Clement. 2, 62. Ps. RVFIN. in psalm. -ius. AVG. civ. 10, 5. 19, 11 nihil -ius concupisci. MART. CAP. 1, 6 *forma*. OROS. hist. 4 praef. 2 futura dum -ia fastidio praesentium fiant. SIDON. epist. 4, 12, 3 apices maxime -es (CAES. AREL. Ruric. epist. 7 p. 448, 24). OP. imperf. in Matth. 13 p. 708 omne bonum, quod est in hoc saeculo -e. 35 p. 828 bellum. CASSIOD. in psalm. 43, 19 *opp.* detestabilis. 118, 127 *opp.* contemptibilis. *nota fere i. q. pretiosus*: ITALA gen. 27, 15 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 43, 13) sumpsit Rebecca vestimenta Esau filii ... quae erant -ia (τὴν στολὴν ... τὴν καλήν, VVLG. vestibus Esau valde bonis). VVLG. prov. 8, 11 omne -e ei (*i. sapientiae*) non potest comparari (τίμιον). Os. 13, 15 diripiet thesaurum omnis vasis -is (τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ). Nah. 2, 9.

2 *i. q. desideratus, desiderio dignus*: **a** *de personis*: LIV. 24, 5, 2 velut suis vitiis -em efficere vellet *Hieronymus* avum (*cf.* TAC. hist. 2, 76 Othonem . . . iam -em et magnum principem fecit *Vitellius*. SVET. Tib. 21 ut tali successore -ior ipse quandoque fieret). SEN. dial. 5, 43, 1 amabilem te, dum vivis, omnibus, -em, cum excesseris. SCHOL. Stat. Theb. 4, 20 suspiranda pro -i posuit. PS. RVFIN. in psalm. 2 tit. p. 649[D]. PAVL. NOL. epist. 3, 1 domine ... merito beatissime ac -is. AVG. epist. 27, 2 perspicabilem et -em. 127 tit. AVR. epist. p. 1009[B] dilectissimis ac -bus fratribus (p. 1011[A]). CANON. Migne 56, 854[D] dilectissimi et -es fratres. FVLG. RVSP. epist. 8 tit. CASSIOD. in psalm. 139 praef. iudex . . . nimium -is. 139 concl. sicut servis tuis es -is. var. 8, 6, 1. hist. 1, 15 p. 914[A] domino -issimo. *nota*: GENNAD. dogm. 5 -is videri ab angelis *Christus*. *cf.* PS. RVFIN. in psalm. 2 tit. 649[D] *Christus* verus David id est visu -is (*cf.* HIER. nom. hebr. p. 35, 11 David fortis manu sive -is *et* VVLG. I reg. 17, 42 pulcher aspectu) . . . quis enim adeo -is, sicut ille de quo scriptum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

est (I Petr. 1, 12) in quem desiderant angeli prospicere. **b** *de rebus*: VVLG. psalm. 105, 24 terram -em (γῆν ἐπιθυμητήν. EVCHER. laud. her. 16 *terra*..41 *tellus*. GILD. Brit. 1 chron. III p. 25, 9). CASSIOD. in psalm. 121, 1 domus -is. NICET. appell. p. 5, 13 audies illam -em vocem. SERM. Caspari Anecd. p. 218, 6 ut ad vos in die iudicii vox illa -is dirigatur. PASS. Thom. 101, 5 vultus . . . -is.

3 *i. q. gratus, iucundus*: **a** *de personis*: OP. imperf. in Matth. 1 p. 616 *syn.* desideratus. **b** *de rebus*: RVRIC. epist. 1, 12 -e mihi hospitioli mei desertum vestra vicinitate fecistis. EVSTATH. Bas. hex. 7, 4 p. 941[B] -em peregrinationem. VEREC. satisfact. 5 sint epulum optati mihi -e planctus. CASSIOD. in psalm. 118 praef. -e Alleluia. 150 concl. paradisus -is habetur, quod eum IV fluminum lapsus amoenare noscuntur. GREG. TVR. Mart. 1, 2 magnifica . . . atque -i paschali festivitate adveniente. VITA Radeg. 2, 19 -is admonitio, dulcis affectus. **c** -e est *sq. infinit.*: CASSIOD. var. 10, 29, 4 quem nobis -e est evadere.

4 *sensu activo, i. q. desiderans, ardens*: GREG. TVR. Franc. 2, 23 cum . . . amore -i (*i. q. ardenti*) cupirent. ILDEF. vir. ill. 6 adeptus vitam gaudio, ad quam anhelavit -i voto.

syn.: *ad 1*: optabilis. *ad 3*: optatus, desideratus, dulcis. *opp.*: *ad 1*: contemptibilis, detestabilis, abominabilis.

subst. n. **dēsīderābile.** *sing. fere i. q. voluptas*: VVLG. Ezech. 24, 16 tollo a te -e oculorum tuorum (ἐπιθυμήματα. *cf.* HIER. *ad l.* p. 280). 24, 21. *plur.*: **1** *fere i. q. desideria*: HIER. psalt. sec. Hebr. 39, 12 et posuisti quasi tineam -ia eius (τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, VVLG. 38, 12 animam eius). **2** *fere i. q. ornamenta, res magni pretii*: VVLG. thren. 1, 7 recordata est Ierusalem dierum . . . praevaricationis omnium -ium suorum. 1, 10 manum suam misit hostis ad omnia -ia eius. *adv.* **dēsīderābiliter** (*comp. l. 32. 36. 41, superl. non legitur*): *i. q. cum desiderio, in verbis expetendi fere i. q. vehementer*: FVLG. aet. mund. p. 170, 9 exoptanda. PS. RVFIN. in psalm. 51, 11 tanto . . . patientius et -ius expectat (AVG. civ. 13, 20 -r et patienter). epist. 149 tit. venerabiliter desiderabili et -r venerabili . . . fratri et coepiscopo. 188, 8 concupiscendum. AVELL. p. 481, 3 expetenti. APRING. in apoc. 22, 20 clamat. CASSIOD. in psalm. 15, 4 ut ad novi testamenti liberatricem gratiam -ius pervenirent. 136, 9 exquirere. GREG. TVR. Franc. 9, 39 p. 395, 13. Mart. 1, 16 -ius . . . Martini gloriam venerari. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 2 sanctorum actio . . . bona -r providens, mala sollerter cavens. 2, 9, 2. in euang. 3, 3 *mater* toties in filiis *necatis* -r extincta. moral. 26, 62 epist. 8, 17. 9, 186. *nota*: RVFIN. Orig. in Rom. 10, 13 -ius (*fere i. q. magis anxie*) enim suscipimus bona quae cito metuimus auferenda, securius vero neglegimus quod retenturos nos diutius credimus.

dēsīderanter, dēsīderantissimus *v. sub* desiderare.

dēsīderātio, -ōnis *f. a* desiderare. *i. q. actio desiderandi*: [CIC. Cato 47 non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus, credo, ne -o quidem (desideratur *codd. meliores*)]. VITR. 2, 6, 4 relinquetur -o . . ., quid ita non etiam ibi nascitur pulvis (*fere i. q. quaestio, consideratio, cf. p. 709, 13*). 8, 3 terrenus fructus escarum praestans copiis supervacuis -es (*sc. edendi, fere i. q. appetitus*) alit.

dēsīderātīvus, -a, -um *a* desiderare. *t. t. grammaticorum*: PRISC. gramm. II 535 'facesso' vero et 'capesso' et 'viso', quae possumus -a dicere, significat enim 'facesso' 'desidero facere' *eqs.* 431. III 214 AVG. gramm. V 516 *bis* PS. ASPER gramm. V 551.

dēsīderātor, -ōris *m. a* desiderare. *is qui amore aliquem requirit*: AVG. epist. 147, 26 eius . . . ipse amator et -r Ambrosius. *is qui postulat, optat*: FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 53, 11 desidera⟨to⟩re (*i. deo*) vocante. MVTIAN. Chrysost. hom. 8 p. 297 efficiamur futurorum -es.

*****dēsīderium,** -iī *n.* [*a* desiderare. *Th.*]. désíderió: EPIST. Secundi (Corp. XII 4393). *graecis litteris*: TAB. devot. Audollent 231, 13 δεσιδεριο. 270, 10. *genet. sing. metro probatur* -i: HOR. epod. 17, 80. -ii: OV. trist. 3, 620. *genet. plur.* -um *pro* -orum: APVL. Plat. 2, 18. desirium *fertur* (*cf. p. 702, 1*): CAEL. AVR. chron. 1, 5, 177. CIC. Tusc. 4, 21 ut . . . -um *sit* libido eius qui nondum assit, videndi. BEDA gramm. VII 270, 24 -um est rerum absentium et nondum adeptarum concupiscentia utrorumque. HESYCH. in lev. 3, 1 sqq. p. 814[B] -um, quod graece ἐπιθυμίαν dicunt. GLOSS. ἀξίωσις, ἐπιθυμία, πόθος, ζήτησις. suis -iis τῷ ἰδίῳ κέρδει, τῇ ἰδίᾳ προθέσει, τῇ ἰδίᾳ ὠφελείᾳ. *legitur inde ab* ENNIO, *non habent*: PLAVT. CATO CAES. SALL. VERG. TIB. (*habet* PANEG. in Mess. 188) MANIL. FEST. VELL. MELA LVCAN. PERS. VAL. FL. SIL. [*corrupt.*: SEN. contr. 2, 6, 8.]

1 *libido absentem videndi,* πόθος. *accedit saepe genet. subiect.* (*nota*: CIC. Phil. 2, 45 quod -um tui discidii ferre non posset. LIV. 7, 1, 9 clarior in exilio vel -o civitatis) *et obiect.*: PACVV. trag. 313 -o alumnum. VARRO rust. 3, 5, 3 -um marcescere facit volucres inclusas. RHET. Her. 1, 8, 13 spem, metum, suspicionem, -um *eqs.* (CIC. inv. 1, 27 spe, metu, suspicione, -o . . . misericordia). CIC. Mur. 21 utrique nostrum -um nihil obfuisset. p. red. ad Quir. 8 coniugis . . . squalor et luctus atque . . . filiae maeror . . . filiique parvi -um mei . . . tectis ac tenebris continebantur (*coniunguntur* luctus *et* -um: Pis. 32 Planc. 101 Att. 3, 22, 3 LAVD. [Turiae] Corp. VI 1527, 2, 54. 66 LIV. 26, 18, 5. *cf.* CVRT. 10, 5, 17 regem vero -o lugebant). Sest. 120 mixto dolore ac -o mei. Cael. 45 animus amore, -o, cupiditate impeditus. rep. 1, 7. Tusc. 4, 16 lubidini *subiecta sunt* ira, excandescentia, odium . . . -um et cetera eiusmodi (*opp.* odium *et* -um: TAC. hist. 1, 72 AVR. Fronto p. 30, 16 N.). Lael. 23 tantus eos (*i. mortuos*) honos, memoria, -um prosequitur amicorum. Att. 7, 12, 6 ecquod Pompei -um, ecquae Caesaris invidia appareat. epist. 15, 20, 2 quo tolerabilius feramus igniculum -ii tui. 16, 1, 3 amor, ut valentem *te* videamus hortatur, -um, ut quam primum. ad Q. fr. 1, 1, 1 annum tertium accessisse -o nostro et labori tuo. *al.* NEP. Att. 4, 5 ut lacrimis -ii futuri dolorem indicaret. Cim. 3, 2 confestim notae eius virtutis -um consecutum est. HOR. carm. 1, 24, 1 quis -o sit pudor aut modus tam cari capitis. epod. 17, 80 -ique temperare pocula. PANEG. in Mess. 188 nunc -um superest (*magnis opibus amissis*). OV. rem. 646 ut -iis effluat illa tuis. trist. 3, 2, 21 Roma domusque subit, -umque locorum. LIV. 2, 2, 1 necubi regum -um esset. 3, 41, 5. 8, 4, 3 sin autem . . . libertatis -um remordet animos. *al.* SEN. contr. 2, 2, 3 illi facilius istius esse -um. VAL. MAX. 6, 9, 7 ut inflictorum malorum amaritudine -um sui duplicent. SEN. dial. 4, 20, 1 alios morbus . . . in hoc perduxit, alios labor aut pervigilia noctesque sollicitae et -a amoresque. 6, 1, 5 oculos . . . magis ex consuetudine quam ex -o fluentes. 6, 3, 1. 6, 7, 1 naturale -um suorum est. 6, 7, 2 mutorum animalium quam concitata sint -a. 6, 18, 8 carissimorum acerba -a. 6, 25, 6 si tibi potest solacio esse -i tui commune fatum. *al.* epist. 63, 2 per lacrimas argumenta -ii quaerimus. 99, 6 -ii stulta conquestio -est. 113, 29 *al.* COLVM. 9, 9, 2 egressu suo propriae -um sedis ostendit. PLIN. nat. 8, 14 *elephantus* -um eius, quotiens non videret, inedia testatus. 8, 157 lacrimas . . -o fundunt. *al.* MART. 7, 6, 1 si -um, Caesar, populique patrumque respicis. 10, 12, 5. 12, 21, 9 tu -um dominae mihi mitius urbis esse iubes. QVINT. decl. 298 p. 177, 25 qui nihil . . . inter querelas habeo, nisi -um. TAC. Agr. 46 nos . . . ab infirmo -o et muliebribus lamentis ad contemplationem virtutum tuarum voces. ann. 3, 6. 14, 51. PLIN. epist. 5, 16, 5 quo plures gravioresque nobis causas relinqueret et -ii et doloris. paneg. 20, 1 iam te civium -a revocabant. SVET. Cal. 6 auxit gloriam -umque defuncti et atrocitas insequentium temporum. FRONTO p. 71, 24 N. nam -um ex amore est *eqs.* p. 122, 1 *verba* pietate et fide et amore et -o delibuta. *al.* AVR. Fronto p. 31, 2 N. hoc . . . ego ad -um verto, quod ille de amore ait. p. 67, 25 mihi sic in pectore ut *mustum in dolio* tuum -um scatere et abundare et spumas facere. *al.* APVL. Plat. 2, 16 voluptatem dico atque aegritudinem, -um, amorem, misericordiam, metum, pudorem, iracundiam. 2, 18. MIN. FEL. 1, 3 vir . . . immensum sui -um nobis reliquit. ARNOB. nat. 4, 28 amores -a voluptates. HIER. epist. 60, 1 Nepotianus . . . reliquit . . . senes -ii sui iaculo vulneratos. *nota fere i. q. absentia*: LIV. 5, 10, 9 inculta omnia diutina dominorum -o domi invenerint. 21, 21, 7 longius in futurum providentibus -um.

2 *metonymice de re vel persona, quae -atur*: CIC. epist. 14, 2, 2 mea lux, meum -um (*Terentia*). 14, 2, 4 mea -a, valete. CATVLL. 2, 5 cum -o meo nitenti (*i. puella amata*). HOR. carm. 1, 14, 18 nunc -um curaque non levis (*de navi*). OV. trist. 3, 6, 20 pars -ii maxima paene mei. LIV. 28, 40, 9 ut propius fastidium eius (*gloriae*) sim quam -um. PETRON. 139 tu -um meum, tu voluptas mea (AVR. Fronto p. 70 N. vale meum -um, mea voluptas). PLIN. nat. 8, 44 in . . . medio clarissimi regum . . . -o (*de libro desiderato*) . . . peregrinantes. 12, 148 effigiem suam in iis cernentes velut ad cognata -a sua tendunt. CORP. IV 1184 totius orbis -um. VI 7579 coniugi . . . -o spiritus mei. HIER. epist. 52, 5, 7 mel meum, lumen meum meumque -um. *fort. huc pertinet*: EPIST. promag. pontif. (Corp. VI 2120) 2 -i frater, . . . libellum misi (*nisi cum Mommseno coniungas* -i(i) libellum *et intellegas de libello supplici*). *in allocutione*: EPIST. imp. Theod. Leo M. epist. 64 semper equidem tui -ii (*i. tuis*) litteris delectamur. *cf. etiam nom. propr.* Desiderius.

3 *latiore sensu i. q. voluntas, cupiditas, necessitas,* ἐπιθυμία: CIC. fin. 2, 27 appellet haec -a naturae, cupiditatis nomen servet alio (SEN. dial. 7, 18, 3 contra omnia naturae -a pugnantem. 9, 92 -iis naturalibus . . . remedia adhibere. *al. v. p. 701, 60*). Tusc. 5, 100 iucunditatem victus esse in -o, non satietate. de orat. 1, 205 expleveris omnem expectationem diuturni -ii nostri. LIV. 1 praef. 12 voluptates -um per luxum atque libidinem pereundi perdendique omnia invexere. 8, 16, 13 ut beneficio praevenirent -um plebis (SEN. benef. 2, 1, 3 antecedere). CELS. 2, 8 cibi fastidium et potionis -um. 8, 4. SEN. benef. 5, 4, 3 sunt . . ., qui vix ullis humanis -iis contiguntur. dial. 11, 10, 2 corporis exigua -a sunt. 11, 11, 3. epist. 21, 11. 25, 4. 78, 11 -a ipsa moriuntur. CVRT. 6, 5, 32 XIII dies in obsequium -ii eius absumpti sunt. PLIN. nat. 19, 30. 189. 31, 96 haec . . . indicata sunt . . . -iis vitae. 35, 9 pariunt -a non traditos vultus (*in statuis*). *al.* QVINT. inst. 7, 62 utrius iustius sit -um. decl. 258 p. 53, 2 non -um *meum* pervenire in notitiam tuam sufficit. TAC. ann. 1, 19 -a militum ad Caesarem ferenda. 1, 26. PLIN. epist. 6, 19, 3 ut consules -um universorum notum principi facerent. paneg. 79 ut provinciarum -iis, ut . . . civitatum precibus occurrat. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 2 d⟨e⟩siderium pu⟨b⟩licum apud eum sit prosecutus. S. C. de nund. salt. Beg. (Corp. VIII 11451) 14 verba fecerunt de -o amicorum . . ., qui petunt, ut *eqs.* FRONTO p. 199, 12 N. *al.* VLP. dig. 1, 16, 9, 4 ut omnium -a audiantur (*cf.* MACER dig. 49, 5, 4). 11, 8, 5, 1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quatenus ... -o reficiendi operis medendum sit. 25, 3, 5, 2 singulorum -a perpendere iudicem oportet. MARCIAN. dig. 1, 18, 11 omnia ... provincialia -a ad officium praesidum pertinent. GAIVS inst. 4, 41 *et saepius apud* ICTOS. APVL. Plat. 2, 6 tertia pars mentis est cupidinum et -orum. met. 6, 20. 7, 10 nuptiarum castarum -o simulato. 11, 24 vix ... abruptis ardentissimi -ii retinaculis. apol. 20 congruentibus -iis et facultatibus. *ibid.* qui (*i. pauperes et divites*) inopia -o, opulentia fastidio cernuntur. *al.* PS. APVL. Ascl. 22 necesse est cupiditatum -a et reliqua mentis vitia animis humanis insidere. MIN. FEL. 2, 3 cum aviditatem -ii frequens assiduitatis usus implesset. TERT. nat. 1, 10 commendato libidinis -o per commemorationem et enumerationem amicarum. orat. 10. ITALA Rom. 6, 12 (Aug. gen. ad litt. 10, 12 p. 311, 9) ad oboediendum -iis eius (ἐπιθυμίαις, VVLG. concupiscentiis). PRAEF. bibl. monarch. in Ioh. sciendi -o collocato. PANEG. 10, 38 ut fruendi copiam pro -ii modo capiat. 12, 37 ut est omne -um post spem impatientius. LACT. epit. 45 (50), 5 vincenda esse carnis -a. ira 19, 4. inst. 7, 11, 7 -a corporis animique. FIRM. err. 5, 3 naturalibus stimulis -um cupiditatis exagitat. *al.* EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 37 -o vestro facilis accessit noster adsensus. OPTAT. 4, 7 p. 112, 12 *verba Christi* preces sunt, non iussiones, -a sunt, non praecepta. VVLG. Tit. 3, 3 servientes -iis et voluptatibus variis (ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς). AVG. civ. 12, 26 -a motusve animae matris. RVT. NAM. 1, 34 *fontes et arbuta* poterant ... -iis addere vela meis. *speciatim: de veneris cupidine*: PETRON. 126 accendis -um aestuantis *dominae meae.* PLIN. nat. 10, 100 inter se dimicant mares *perdicum* -o feminarum. IVST. 1, 10, 8 *equus* ex -o feminae hinnitum ... edidit. DICT. 5, 15 quippe quis ... libido -umque in femina foret. THEOD. PRISC. log. 33 ut ... -um impatientissime protendatur. 34 quae (*ungenta*) -um vel usum venerium valeant ministrare. 32 *bis.* PALLAD. hist. mon. I 17 temptatus est subito corporali -o voluptatis. 24. 25 laqueis -ii mulieris implicitus. *cf. supra l. 5.* *de necessitate ventris*: MART. 1, 109, 10 -o coacta ventris *catella.* CAEL. AVR. chron. 5, 4, 61 cum iugi ac frequenti urinae reddendae -o. *de cupiditate cibi, fere i. q. appetitus*: PLIN. VAL. 5, 33 *bis* pro -o comede. ANTHIM. 25 nisi forte pro -o aliquis interdum sumat. 49 ostrea ... necesse habetur pro -o permittere interdum. 51 *lactucae* pro -o accipiantur. *de corporis partibus morbosis*: PLIN. nat. 20, 246 ad iocinerum -a folia *serpylli* ... dantur. 22, 108 *mel* anginae omnibusque oris -iis utilissimum. 23, 61. 27, 136. *metonymice de iis qui desiderant*: SEDVL. op. pasch. 4, 11 dicta ... numquam -iis (*dativus*) copiosa.

iuncturae: 1 -um *est subi.*: -um: accendit: TAC. hist. 1, 72 eos. aestuat: SVLP. SEV. dial. 1, 22, 6. afficit: LVCR. 3, 922 nos. COLVM. 6, 2, 11. capit: TER. Hec. 88 te. contigit: PLIN. epist. 8, 11, 3 tibi. est: SEN. dial. 6, 7, 2 nec ulli animali longum fetus sui -um est. facit, ut *eqs.*: LIV. 34, 9, 9. insidet: LVCR. 3, 901. 918. movet: CIC. epist. 5, 16, 4 te. SEN. dial. 6, 19, 1. occurrit: CVRT. 6, 3, 1 vobis. oritur: CVRT. 4, 10, 32. exoritur: RVFIN. hist. mon. 11. oboritur: FRONTO p. 71, 19 N. patitur *sq. acc. c. inf.*: PLIN. nat. 9, 157. rapit: SEN. contr. 7, 7 (22), 7 me. reviviscit: CIC. har. resp. 48. tenet *aliquem*: ENN. ann. 110 CIC. p. red. ad Quir. 1 rep. 2, 52 epist. 11, 1 LIV. 6, 20, 15. urguet: PLIN. nat. 29, 28. *nota*: PS. MATTH. euang. 20, 1 -um mihi est, ut *eqs.*

2 *genet.* -ii: esse: ITIN. [Silv.] 7, 1 -ii ... fuit, ut *eqs.* (*i. q. -um fuit*). *cum subst.*: argumenta: SEN. epist. 63, 2. aviditas: MIN. FEL. 2, 3. dolor: NEP. Att. 4, 5. flamma: AVG. epist. 147, 20 RVRIC. epist. 2, 26. iaculum: HIER. epist. 60, 1. igniculus: CIC. epist. 15, 20, 2. laqueus: *l. 31.* minister: ITALA Phil. 2, 25 (Mar. Victorin. in Phil. 2, 25) ministrum -ii mei (λειτουργὸν τῆς χρείας μου, VVLG. necessitatis meae). modus: PANEG. 10, 38. morbus: AVG. civ. 14, 16. motus: MACR. somn. 1, 12, 4 -ii motum, quod ἐπιθυμητικόν vocatur. obsequium: CVRT. 6, 5, 32. passiones: PS. TERT. haer. 4. pocula: HOR. epod. 17, 80. simulatio: CIC. Att. 14, 15, 1. solacium: SEN. dial. 6, 26, 6. solamen: HIER. epist. 8, 3. verba: RVRIC. epist. 1, 3. vir: ITALA Dan. 9, 23 *et* 10, 11 (Tert. adv. Iud. 8 *et* VVLG.) quia vir -orum tu (*i. Daniel*) es (ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, *sim. saepe apud* ECCL. *nota* VIGIL. TRID. ad Ioh. 1 -orum caelestium vir fidelis). *cf. etiam* ITALA Dan. 10, 3 (Weing.) panem -orum non edi (ἄρτον ἐπιθυμιῶν, VVLG. panem desiderabilem). *cum adi.*: plenus: CIC. Phil. 2, 39. plenior: AVG. civ. 20, 17. *cum adiectivo neutr.*: multum: QVINT. decl. 337 p. 329, 3. tantum: PLIN. epist. 1, 12, 10.

3 *dat.* -o: adesse: SCHOL. Cic. Bob. p. 133, 8. dare (*i. q. concedere*): QVINT. inst. 1, 12, 7. 4, 2, 122. 8, 4, 29. esse: TER. Haut. 753 SEN. dial. 12, 5, 2 LACT. inst. 1, 15, 30 AVR. VICT. Caes. 35, 12 SVLP. SEV. chron. 1, 6, 4. 1, 32, 2. SIDON. epist. 2, 2, 7 eos *versiculos* nec relegisse -o est nec perlegisse fastidio. impendēre: SVLP. SEV. dial. 1, 1, 5. incumbere: PS. RVFIN. in psalm. 2, 8. indulgere: PLIN. epist. 10, 23, 1 TRAIAN. Plin. epist. 10, 24. mederi: VLP. dig. 11, 8, 5, 1. modificari: APVL. met. 11, 21 FRONTO *p. 700, 4.* oboedire: ITALA *supra l. 13.* AVG. civ. 15, 6. 7. 22, 23 BENED. reg. 5. obsequi: PLIN. epist. 3, 28, 2. occurrere: PLIN. paneg. 79 AVSON. 419, 77. parere: APVL. Plat. 2, 28 MOD. dig. 24, 3, 58. reparcere: *p. 700, 4.* repugnare: PLIN. epist. 5, 13, 2. satisfacere: SVLP. SEV. dial. 1, 12, 6 OPTAT. 1, 5 p. 6, 7. servire: VVLG. Tit. 3, 3. sufficere: SEN. dial. 5, 30, 4 CVRT. 4, 1, 25 VAL. MAX. 6, 4 praef. SEN. epist. 17, 3. 108, 39. 121, 4. temperare: FRONTO p. 133, 17 N. temperes et reparcas et modificeris -iis omnibus. *cum adiectivo*: propensus: SEN. clem. 1, 13, 4.

4 *accus.* -um: accendere: CVRT. 7, 5, 7 PETRON. 126 FRONTO p. 253, 12 N. accipere: TERT. adv. Val. 14 HERM. Pal. sim. 4, 6. excipere: SVET. Aug. 53. suscipere: CASSIOD. var. 8, 6. acuere: PLIN. epist. 6, 1, 1. admittere: VLP. dig. 2, 14, 52, 3. admovere: CVRT. 6, 2, 19. amputare: AVG. civ. 16, 15. augere: SVET. Cal. 6. capere: GELL. 12, 1, 23. complere: ITIN. [Silv.] 2, 7. 3, 2. 4, 1. 23, 5 VVLG. prov. 13, 19 AVG. civ. 8, 23 MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 2. explere: LIV. 1, 9, 15 VAL. MAX. 8, 1, 8. 8, 11, 7. implere: CIC. Phil. 4, 19 CVRT. 6, 2, 3 GAIVS dig. 2, 8, 1 VVLG. psalm. 126, 5 MACR. sat. 7, 2, 11 BENED. reg. 7. replere: VVLG. psalm. 102, 5. supplere: SEN. dial. 11, 18, 3. concitare: SEN. dial. 6, 7, 2. consolari: CIC. epist. 7, 9, 2. constringere: MART. BRAC. form. vit. 4, 1 in artum. continere: SEN. epist. 104, 20. deponere: SEN. epist. 69, 3. evocare: SEN. epist. 49, 1. exagitare: FIRM. err. 5, 3. exaudire: PLIN. nat. 9, 30 VVLG. psalm. 9[b], 17. excitare: CVRT. 10, 8, 9. execare: SOL. 49, 12. exequi: GREG. M. moral. 12, 58. facere: LIV. 3, 34, 7. 5, 32, 9. 7, 24, 10. 38, 1, 3 SEN. dial. 9, 17, 3 PLIN. nat. 32, 123 ITIN. [Silv.] 13, 1 PALLAD. hist. mon. II 4 p. 350[A]. ferre: VARRO rust. 2, 4, 20 CIC. Phil. 2, 45. 10, 21 Lael. 75. 104 Att. 9, 10, 2 epist. 6, 22, 2. 7, 15, 1. 16, 1, 1, 1 LIV. 3, 52, 9 SEN. epist. 30, 5. perferre: CIC. epist. 7, 9, 3 SEN. contr. 2, 2, 11. finire: LIV. 23, 12, 10 SEN. epist. 16, 9. 90, 19. gerere: RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 1 p. 193, 20 Engelbr. -um gerunt videre. habere: AVELL. p. 207, 11 ad deum. imbibere: LVCIF. non parc. 17 p. 244, 22. impetrare: HERM. Pal. mand. 9, 7. incutere: HOR. epist. 1, 14, 22. irritare: PORPH. Hor. carm. 2, 12, 25. lenire: CIC. Phil. 1, 36. 9, 13 Cato 54 epist. 15, 21, 1. 5 ad Q. fr. 1, 1, 30 LIV. 1, 16, 8. levare: SEN. epist. 40, 1 CVRT. 8, 3, 5. minuere: CIC. epist. 5, 8, 5. Phil. 9, 13 minuet et leniet. LIV. 4, 51, 5. mollire: SEN. dial. 11, 15, 3. morari: STAT. silv. 3, 20 MACR. sat. 1, 1, 7. movere: CIC. Rab. perd. 24. mulcere: SEN. epist. 63, 3. nancisci: GRACCH. or. frg. Prisc. gramm. II 513 si nanciam populi -um. opprimere: SEN. dial. 11, 16, 1. ordinare: SVET. Aug. 17. ostendere: COLVM. 9, 9, 2. pati: SEN. dial. 11, 14, 1. 11, 16, 7 epist. 70, 18 PETRON. 111. perficere: APVL. met. 9, 19. praestare: RVFIN. hist. 1, 13, 15. refricare: CIC. epist. 5, 17, 3. relinquere: CIC. Verr. 4, 127 Rab. perd. 14 Brut. 2 MIN. FEL. 1, 3. derelinquere: HIER. epist. 7, 1, 2. renovare: CIC. p. red. ad Quir. 8 Cato 37 PLIN. epist. 6, 10, 1. restinguere: SEN. dial. 7, 20, 5. HIER. epist. 22, 17, 4 -um -o restinguitur. satiare: CIC. fin. 2, 25 SOL. 49, 10 CASSIOD. inst. div. 28 p. 1141[C]. suscitare: SOL. 26, 4. sustinere: SEN. contr. 1, 8, 11 PAVLA Hier. epist. 46, 1, 1. temperare: APVL. flor. 17 p. 82 TERT. patient. 9 p. 15, 1. tolerare: VAL. MAX. 5, 1, 1d TAC. ann. 15, 63. tollere: SEN. epist. 74, 25 PLIN. nat. 30, 127. vincere: LACT. epit. 45, 2.

5 *ablat.*: -o: accendi: APVL. Plat. 2, 22. incendi: CIC. orat. 33. aestuare: CIC. epist. 7, 18, 1 HIER. epist. 22, 7, 2 SVLP. SEV. Mart. 25, 1. afficere: CIC. epist. 2, 13, 3 CVRT. 6, 16, 18. affligi: CVRT. 4, 8, 9. angi: CIC. epist. 6, 1, 1 LIV. 29, 6, 7 COLVM. 6, 27, 7. ardere: CIC. Tusc. 4, 32 IVV. 6, 142. calere: OV. met. 7, 731. capi: FIRM. err. 12, 2 AVG. civ. 3, 21. differri (*i. q. dilacerari*): TVRPIL. com. 109. exardescere: CIC. Phil. 10, 19 APVL. Plat. 2, 15. expirare: PLIN. nat. 9, 25. fatigari: AVR. Fronto p. 48 N. fervere: CASSIOD. inst. div. praef. p. 1105[D]. flagrare: CIC. Att. 5, 11, 1. 7, 4, 1 ARNOB. nat. 4, 26 AMM. 22, 5, 1 VVLG. num. 11, 4. furere: TAB. devot. Audollent 270, 10 φουρενς αμορε ετ δεσιδεριο. hiare: SOL. 53, 23. ici: HOR. carm. 4, 5, 15. laborare: SEN. contr. exc. 4, 5 SEN. dial. 10, 7, 8 COLVM. 6, 27, 12. macerari: SEN. dial. 12, 9, 3 *cf.* LIV. 5, 54, 3. mancipari: PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562[B]. mori: CIC. Att. 1, 3, 1. moveri: CIC. fin. 5, 54 Lael. 10 PROP. 3, 22, 6 HYG. astr. 2, 16. commoveri: CIC. Manil. 23. permoveri: HYG. astr. 2, 4. 16. perfigi: LVCR. 2, 360. perire: AVR. Fronto p. 254 N. premi: CIC. Att. 3, 22. senescere: VARRO rust. 2, 2, 17. solvi: PLIN. nat. 8, 113 mares *cervi* soluti -o libidinis (*post coitum*). suspendi: APVL. met. 11, 23. tabescere: CIC. Catil. 2, 6. teneri: CIC. Cato 33 PLIN. epist. 4, 1, 2. 7, 5, 1 SVET. Tib. 11 AVG. civ. 16, 15. torqueri: SEN. dial. 12, 14, 3 epist. 116, 2. torreri: AVR. Fronto p. 56 N. uri: AMM. 22, 12, 2. peruri: AVR. Fronto p. 253 N. *cum adiectivo*: anxius: LIV. 40, 54, 2. attonitus: SEN. contr. 2, 5, 8. clarior: LIV. 7, 1, 9. infirmus: AVG. civ. 10, 14. insignis: SOL. 1, 49. maestus: PORPH. Hor. carm. 3, 71. stupidus: APVL. met. 2, 2. tardior: SEN. epist. 77, 17.

6 *praepositiones cum verbo*: a -o: abstinere: VVLG. I Petr. 2, 11 FAVST. REI. epist. 6 p. 198, 13. vocare: TAC. Agr. 46. ad -um: accendi: PLIN. epist. 6, 7, 2. adducere: HYG. astr. 4, 14. pervenire: GREG. M. moral. 15, 27. respicere: SEN. suas. 6, 4 ex -o: esse: PROP. 4, 3, 28. laborare: CIC. epist. 16, 11, 1. in -o: detineri: TAB. devot. Audollent 231, 13 *δητινεατουρ ... ιν α⟨μωρ⟩ε ετ δεσιδερι⟨ο⟩ Μαρ⟨τ⟩ιαλικι.* esse: CIC. Lael. 104 epist. 2, 12, 3. haerere: CVRT. 10, 5, 11. teneri: PRAEF. bibl. monarch. in Luc. versari: CIC. Att. 2, 23, 3. in -um: accendi: TERT. adv. Val. 9 p. 187, 4 *cf.* SEN. nat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 13, 6. concitari: AVG. civ. 11, 26. venire: VARRO Men. 4 LIV. 3, 37, 3. *cum adiectivo*: extra -um: positus: SEN. dial. 7, 16, 3 benef. 2, 30, 2. in -o: levis: CIC. epist. 7, 17, 1. *cum adverbio*: ad -um: satis: LIV. 27, 45, 11.

adverbialiter dicta: 1 *ablat. solus*: TER. Haut. 307 CIC. dom. 87 har. resp. 2 Vatin. 8 Pis. 25 Mil. 39 rep. 2, 23 Tusc. 3, 26 de orat. 2, 200 epist. 4, 4, 4. 6, 6, 13. 11, 8, 2 ad Q. fr. 3, 1. 9 CATVLL. 96, 3 LIV. 1, 16, 5. 10, 11, 3. 21, 4, 6. 29, 35, 9. 40, 54, 7 SEN. contr. 9, 6 (29), 8 SEN. dial. 6, 16, 8 epist. 74, 30 CVRT. 5, 1, 35. 7, 5, 3 COLVM. 10 praef. 2. 11, 1, 2. flagitare: PLIN. nat. 8, 59. 157. 10, 100. 160. 22 (28), 57 MART. 1, 109, 10 PLIN. epist. 9, 9, 1 paneg. 86 TRAIAN. Plin. epist. 10, 95 SVET. Nero 3 FLOR. epit. 2, 6, 35 FRONTO p. 168 N. AVR. Fronto p. 27. 30 N. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 9 APVL. met. 8, 7 TERT. ieiun. 5 PANEG. 3, 2 HIL. epist. ad fil. 4 AMM. 15, 7, 10 niti. 18, 6, 20 gestire. VVLG. Luc. 22, 15 desiderare (ISID. epist. 9, 1. 13, 1. *v. etiam p. 702, 7*). HIER. epist. 22, 8, 5 PELAG. in II Cor. I p. 774ᴬ cupere. RVFIN. Adamant. praef. poscere. 2 *praepos.*: ad -um: LIV. 1, 7, 7 (*i. q. ex -o*). PLIN. nat. 20, 216 VLP. dig. 1, 16, 4, 5. -ii causa: TAB. devot. Audollent 265ᵇ, 8. cum -o: CIC. Lael. 81 Att. 2, 5, 1 ad Q. fr. 2, 6, 1 MART. 10, 78, 16 VVLG. I Thess. 2, 17. ex -o: AFRAN. com. 352 macerari. *v. etiam p. 700, 61*. VARRO rust. 2, 9, 6 CIC. Sest. 131 Vatin. 19 SEN. dial. 6, 1, 5 QVINT. inst. 6, 2, 17 TERT. adv. Val. 13 p. 192, 8 IVST. 1, 10, 8 CORP. III 8025 (*Dacia*). INSCR. christ. Rossi II 8, 14. in -o: CIC. Sest. 76 Phil. 10, 14 Tusc. 1, 111 ad Q. fr. 2, 13, 1. 3, 8, 1 PVBLIL. E 3 SEN. dial. 11 (12), 11, 4 PLIN. nat. 33, 50 PLIN. epist. 94, 3 SVET. Tit. 8 AVG. civ. 10, 25. inter -um: PS. QVINT. decl. 6, 22. intra: SEN. dial. 7, 13, 4 CVRT. 10, 5, 32. iuxta -um: VVLG. Os. 10, 10. per -um: GLOSS. κατ' ἐπιθυμίαν. HIL. myst. 13, 15. 21 PETR. CHRYS. serm. 5 p. 198ᴮ. ob -um: CAPITOL. Maximin. 10, 1 HIL. myst. 12, 21 HYG. fab. 59. pro -o: TRAIAN. Plin. epist. 10, 119 PLIN. VAL. 5, 33 *bis* ANTHIM. 25. 49. 51. propter -um: CIC. Sest. 121. SEN. contr. 10, 3, 10 perire (*v. etiam p. 700, 65*). PLIN. nat. 28, 184 PS. TERT. haer. 4 p. 221, 20 HYG. fab. 243 PALLAD. hist. mon. 1, 11 p. 287ᶜ. secundum -um: SERV. Aen. 1, 63 VVLG. psalm. 80, 13 Iudas 16. 18. sine -o: CIC. Tusc. 4, 72 LIV. 38, 53, 8 VITR. 3, 3, 8 VAL. MAX. 5, 3, 2e SEN. epist. 19, 4. supra: SEN. nat. 3, 7, 2. ultra -um: APVL. apol. 57.

epitheta: acerbum: SEN. dial. 6, 18, 8. acrius: LIV. 3, 41, 5. ardens: AMM. 15, 7, 10. 18, 6, 20. ardentissimum: PS. QVINT. decl. 6, 22 AVR. Fronto p. 56 N. APVL. met. 11, 24. caeleste: VIGIL. TRID. ad Ioh. 1. carnale: HIL. myst. 12, 21 GREG. M. moral. 10, 41 (carnis: HIL. myst. 13, 21). cognatum: PLIN. nat. 12, 148. corporale: PALLAD. hist. mon. I 17 (corporum: LIV. 27, 45, 11 PLIN. nat. 11, 264 HIL. myst. 13, 15). criminosius: AVG. civ. 8, 1. cruciabile: APVL. met. 2, 2. dilacerans: PS. RVFIN. in psalm. 6, 5. diutinum: LIV. 5, 10, 9. diuturnum: CIC. de orat. 1, 205. exiguum: SEN. dial. 11, 10, 2. facilius: SEN. contr. 2, 2, 3. ferventius: AVG. civ. 19, 10. fidele: HOR. carm. 4, 5, 15. flagrans: TAC. ann. 3, 6. fraglantissimum: AVR. Fronto p. 27 N. frequens: CAEL. AVR. chron. 5, 4, 61. grande: TAC. ann. 14, 51. gravissimum: CIC. Sest. 131 ad Q. fr. 5, 4. humanum: SEN. benef. 5, 4, 3. impium: CASSIOD. in psalm. 136, 18. impudens: PAVLA Hier. epist. 46, 2, 1 improbum: COD. Iust. 2, 12, 16. incredibile: PLIN. epist. 4, 2. infirmum: TAC. Agr. 46. ingens: AVR. VICT. Caes. 2, 2, 2. insatiabile: THEOD. PRISC. log. 32. inverecundum: PAVL. dig. 5, 3, 22. inutile: VVLG. I Tim. 6, 9. iuge: CAEL. AVR. chron. 5, 4, 61. iuvenile: VVLG. II Tim. 2, 22. longum: LIV. 21, 21, 7 SEN. dial. 6, 7, 2. luctuosum: APVL. met. 8, 7. magnum: TER. Haut. 753 LIV. 35, 15, 3. malum: DOCTR. apost. 5, 1 BENED. reg. 7. mite: MART. 12, 21, 9. multum: VVLG. I Thess. 2, 17. mutuum: PANEG. 3, 8. naturale: SEN. dial. 3, 2. 6, 7, 1 epist. 119, 12. CVRT. 10, 5, 32 veneris intra naturale -um usus. COLVM. 6, 24, 2 (naturae: CIC. fin. 2, 25 SEN. dial. 7, 18, 3). nocivum: VVLG. I Tim. 6, 9. noxium: AVG. civ. 1, 10 FAVST. REI. epist. 6 p. 198, 13. obscaenum: PLIN. nat. 33, 50. pigrius: GREG. M. moral. 2, 11 p. 560ᴰ. pravum: FIRM. err. 5, 3. proprium: PETR. CHRYS. serm. 132 p. 562ᴮ. publicum: DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 2. religiosum: APVL. met. 11, 23. saeculare: VVLG. Tit. 2, 12. sanctum: AVG. civ. 10, 18. 20, 17. spirituale: BENED. reg. 49 PS. HIL. dedic. eccl. p. 882ᴰ. stimulosum: CAEL. AVR. acut. 3, 18, 179. stultum: AVG. civ. 1, 10. verum: CVRT. 10, 5, 17. vitiosum: AVG. civ. 14, 3.

synonyma vel iuxta posita: *ad 2*: affectus, cupiditas, libido, postulatio (HIL. in Matth. 18, 5), preces, voluptas, votum. *opposita*: *ad 1*: fastidium, invidia, odium, taedium. *ad 2*: odium, praeceptum.

***dēsīdero**, -āvī, -ātum, -āre [*quomodo c.* sidus, siderari, considerare, consideratus, praesiderare *coniungendum sit, non apparet. varia temptaverunt Froehde, Bezzenbergers Beitr. zur Kunde der idg. Sprachen 14 (1889), 111; Prellwitz, Γέρας 70 sq.; Thurneysen, Archiv 14 (1906) 180 sqq.; Walde, Lat. Etymol. Wörterb. s. v.* considerare. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 75 -are et considerare a sideribus dici certum est. *cf.* PRISC. gramm. II 274, 19. ISID. orig. 10, 76 'de' augentis est, ut . . . -are.

de formis: *part. gen. plur.* -antum: ALC. AVIT. epist. 84 *v. p. 709, 28*. CARM. epigr. 1406, 6 dessiderate. CORP. VIII 21134 filio desirantissim(o). ITIN. Alex. 27 desirati (*sic cod., cf. p. 697, 64*). *cum apice*: CORP. XII 3502 désiderantissimó. *notatur* des(iderantissimo): CORP. III 8253. *cf.* 10329 desidesid. DIFF. gramm. VII 521, 13 quaerimus disciplinam, inquirimus de quo dubitamus, -amus vel quod diligimus vel quod amisimus (*cf.* BEDA gramm. VII 270, 24). GLOSS. ἐπιθυμῶ, ἐπιθυμῶ καθ' ὑπερβολήν, ποθῶ, ἐπιποθῶ, ἐπιζητῶ, ἀξιῶ, ἱμείρομαι. *nota iuncturam* desiderio -are: VVLG. Luc. 22, 15 (PASS. coron. 2 desiderio meo. ISID. epist. 9, 1. 13, 1 desiderio omni). *cf. etiam p. 709, 30*. *legitur inde a* PLAVTO; *non habent ex script. pedestr. serm.* CATO MELA ASCON. FLOR. *al.*; *ex poetis non habent (propter formam dactylis raro aptam)*: ENN. LVCIL. LVCR. VERG. TIB. PRIAP. NVX (*sed* OV. *saepius*) GRATT. GERM. SEN. trag. PERS. BVC. Eins. VAL. FL. SIL. STAT. CALP.; *singulis locis habent*: PROP. (4, 7, 73) MANIL. (4, 276); *bis*: IVV.; *ter*: HOR.; *quater*: TER. [*val. vet.* desiderare, *francog.* désirer. *M.-L.*]

I *i. q. amissum vel absentem* **requirere**, ἐπιποθεῖν: **A** *absolute*: PLAVT. Bacch. 208 misera amans -at (*cf.* Mil. 1244). CIC. Tusc. 1, 87 habuit, non habet, -at, requirit, indiget. 1, 96 quodsi expectando et -ando pendemus animis. Cato 47 non caret is, qui non -at, ergo hoc non -are dico esse iucundius. Q. CIC. Cic. epist. 16, 8, 1 is, cuius usum et suavitatem -ando sentimus. SEN. benef. 6, 40, 2 qui -are me cogis. epist. 99, 6 ubi minimum interest inter amissum et -antem. 123, 5. QVINT. decl. 344 p. 358, 26 summum orbitatis est malum -are. PLIN. paneg. 86, 5 -are principem -antem. FRONTO p. 234 N. erit hoc philosophis disserendi argumentum, non parentibus -andi remedium. RVRIC. epist. 5 filios nostros et venerans et -ans saluto. *nota i. q. prurire*: ITALA gen. 30, 41 (Lugd.) in tempore, quo -bant oves in utero concipientes (ἐνεκίσσων, VVLG. ascendebantur).

B *cum obiecto*: **1** *personae* (*pro accus. legitur ex usu Hebraeorum* ad *et* in *p. 703, 14*): **a** *generatim*: PLAVT. Capt. 145 nunc *eum* -o. 316 quam tu filium tuum, tam pater me meus -at. TER. Eun. 193 dies noctesque me ames, me -es, me somnies, me expectes, de me cogites *eqs.* (*cf.* AVSON. 335). 488 amoque et laudo et vementer -o *eam*. Haut. 425 et quanto diutius abest, magis cupio tanto et magis -o. CIC. de orat. 3, 147 ego . . . neque Aristotelem istum neque Carneadem nec philosophorum quemquam -o. Verr. 4, 120 centum et unum aratores unus ager . . . -at. 5, 131. 6, 71 nemo erat, quin . . . reliquos non -aret solum, sed etiam posceret et flagitaret. Cluent. 38 *ibid.* quaerere. dom. 4 tune es ille . . . quo senatus carere non potuit . . . quem res publica -vit? 86 ad immortalitatem gloriae plus affert -atum esse a suis civibus quam *eqs.* Sest. 128 quem curia magis requisivit? . . . quem aeque ipsa tribunalia -verunt? Planc. 13 -arunt te . . . oculi mei. Phil. 2, 55 -atis clarissimos cives. *al.* Att. 1, 17, 6 te sermonesque nostros -o. 2, 25, 2 valde te expecto, valde -o. 3, 15, 2. 4, 16, 3 quod in iis libris . . . personam -as Scaevolae. *al.* epist. 6, 1, 1 tuos tuaque -as. 7, 1, 3 *ibid.* contemnere. 7, 28, 2 animum meum -are. 11, 5, 1 si ne in illa quidem re . . . hortatorem -asti. *al.* ad Q. fr. 1, 3, 3 cum enim te -o, fratrem solum -o? *ibid.* filiam. *al.* NEP. Cim. 4, 1 hunc Athenienses non solum in bello, sed etiam in pace -erunt. CORP. I 1049 (= VI 16606) mater . . ., quae me -at vehementer, me heice situm inmature. HOR. epist. 1, 7, 2 sextilem *mensem* totum mendax -or. OV. rem. 463 fortius e multis mater -at unum quam quem flens clamat. met. 11, 545 cum -et unam, gaudet absene tamen. trist. 5, 2, 51 et te -et aether. LIV. 21, 21, 7 suos. 22, 60, 18 hos cives patria -et? 24, 21, 3. 24, 45, 10 Arpis domi primum -ari quaerique est coeptus. 25, 36, 16 Hispaniae ipsos lugebant -bantque duces. 27, 24, 5 cum senatus . . . citari coeptus esset, -ati bonaque eorum venierunt. *al.* EPIST. imp. Aug. frg. Gell. 15, 7, 3 quem semper -o. SEN. contr. 1, 7, 13 *pater* qui -aret amissum *filium*. 2, 1, 21 in domo suos dominos -ante. 7, 2 (17), 1 tempus, quo Popillius Ciceronem (*sc. defensorem*) -aret. 7, 6 (24), 7 sub tyranno patrem -bas. *al.* suas. 6, 4 malo populus Romanus mortuum Ciceronem quam vivum -et. VELL. 2, 52, 6 nihil . . . mirabilius . . . fuit, quam quod neminem nisi acie consumptum civem patria -vit. VAL. MAX. 4, 6 ext. Artemisia virum suum Mausolum fato absumptum quantopere -verit, *eqs.* PHAEDR. 5, 7, 14. SEN. epist. 99, 14 puerum *mortuum* forti animo. benef. 3, 9, 2. dial. 6, 16, 3 feminarum, quae suos fortiter -verint. 12 (11), 5, 3 nec impius frater sic -ari debet. 12 (14), 3 a suis cum maximo animi cruciatu -atus est. *saepius*. CORP. IV 2146 Vrbanam suam -bat. PLIN. nat. praef. 129 si quis in hoc loco *libri* -at Armeniaci belli . . . dispensatorem. QVINT. decl. 306 p. 200, 28 *al.* IVV. 8, 78 stratus humi palmes (*res personata*) viduas -at ulmos. TAC. Agr. 45 novissima in luce -vere aliquid (*i. propinquos*) oculi tui. hist. 1, 16 Nero a pessimo quoque semper -bitur *eqs.* 3, 18 forte recti . . . ducem -verant atque in adversis deesse intellegebant. PLIN. epist. 5, 14, 8 eram cum amicis diu -atis. 6, 2, 1 soleo non numquam in iudiciis quaerere M. Regulum, nolo enim dicere '-are'. *al.* paneg. 22, 1 quo *die* expectatus -atusque urbem tuam ingressus es. *al.* SVET. Aug. 14 qui -batur repente comparuit. Tib. 21, 6. FRONTO p. 187. 233 N. -amus amissos. AVR. Fronto p. 32 N. me quantum amas, tantum -a. p. 69 quem ego . . . magis quam ipsam Romam -o. *al.* APVL. flor. 9 p. 39 quam te magis -aremus. p. 40. 17 p. 78 desinentem -are. TERT. nat. 2, 9 contenti esse debuerunt nec electos -are. scorp. 15 apostolum. adv. Prax. 24 p. 175 ne pater seorsum . . . -aretur. ITALA

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deut. 13, 8 (Tert. scorp. 2) nec -bis ... eum (οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ, Vvlg. *aliter*). Praef. bibl. monarch. in Matth. utile est -antibus deum ... cognoscere. Porph. Hor. carm. 3, 24, 30/31 mortuos. epist. 2, 1, 13. Paneg. 12, 21 magis magisque visus expetitur et ... praesens -atur. *al.* Amm. 14, 11, 6 Hyg. astr. 2, 40 p. 78, 1 Vvlg. cant. 2, 3 Is. 26, 9 II Cor. 9, 14 *al.* Avg. civ. 18, 49 quem deberent -are. Svlp. Sev. epist. 3, 10 *al.* Vran. epist. 9 p. 864^B. Evgraph. Ter. Haut. 464 pater ... qui vehementissime filium -bat et diligebat. *cum appositione*: Cic. Catil. 1, 10 nimium diu te imperatorem tua illa Manliana castra -ant. Att. 1, 16, 1 te non solum auctorem consiliorum meorum, verum etiam spectatorem pugnarum ...-vi. 12, 13, 1 te unum -o. *additur* ut: Cic. prov. 43 cum vos me ut carissimum filium -bitis. Plin. epist. 2, 1, 7 nobis ... quaerendus ac -andus est ut exemplar aevi prioris. ad *vel* in: Itala psalm. 83, 3 (Cypr. mort. 23 Avg. civ. 10, 25) -at et properat anima mea ad (in Aug.) atria dei (ἐπιποθεῖ εἰς, Vvlg. concupiscit in). Vvlg. psalm. 41, 2 quemadmodum -at cervus ad fontes aquarum, ita -at anima mea ad te (*cf.* Filastr. 99, 3 anima mea ad te -at. Ambr. Isaac. 4, 31 inulus cervorum, qui -at ad fontes aquarum). Prosp. in psalm. 136, 1 qui fide iustificati sunt ..., ad patriam caelestem ... -ant.

b *speciatim de amissis in bello sim.*: Cic. Phil. 14, 36 exercitu ita incolumi, ut *A. Hirtius* ne unum quidem militem -arit. Caes. Gall. 7, 11, 8 oppido potitur perpaucis ex hostium numero -atis. 7, 51, 4 eo die milites sunt paulo minus dcc -ati. civ. 1, 51, 6 -ati sunt ... sagittarii circiter cc, *eqs.* 3, 53, 2 nostri non amplius xx omnibus sunt proeliis -ati (3, 71, 1 duobus his ... proeliis Caesar -vit milites *tot* et equites *tot*. 3, 99, 1 in eo proelio non amplius cc milites -vit, sed centuriones ... *tot* amisit. Bell. Alex. 21, 4 hoc proelio. Ivl. Val. 3, 7 proelio). Bell. Alex. 40, 4 non amplius ccl -atis. Bell. Hisp. 23, 8 ut ex nostris ... sit nemo -atus. 31, 10. Vell. 2, 82, 3 calonum servitiique -ata tertia *pars* est. Cvrt. 3, 11, 27. 4, 16, 26. Frontin. strat. 2, 3, 21 apud Romanos v milia -ata sunt. Apvl. met. 4, 21 tribus comitum -atis. Corp. XIII 7323 (*in Germania sup. saec. III*) bello -ati (III 15159 [*in Pannon. inf.*] *cf.* 4310. Ivl. Val. 2, 29 uti ... -ati bello sepulchris ... decorarentur. *ibid. opp.* vulnerati. *cf. vol. II p. 1852, 48*). Itin. Alex. 15 quisque -atus uti sepeliretur ... iubet. Ivl. Val. 3, 13 cum meminisse non desinas -atorum Amm. 15, 4, 8. 19, 6, 11. Corp. III 3336 (*in Pannon. inf.*) -atus in Dacia. V 6998 (*Taurinis*) acie (7366). *de navibus sim. amissis*: Caes. Gall. 5, 23, 3 accidit, uti ex tanto navium numero, tot navigationibus neque hoc neque superiore anno ulla ... navis ... -aretur. civ. 2, 7, 2 ex eo numero navium nulla -ata est. 2, 32, 12 nulla omnino nave -ata. Cvrt. 4, 9, 21 nec quicquam praeter paucas sarcinas -atum est. *adde*: Capitol. Pius 12, 4 periit anno lxx, sed quasi adulescens -atus est (*i. mortuus est*).

2 *rei*: Plavt. Bacch. 914 si non est, nolis esse neque -es (*sc. id*). Trin. 914 quod in manu teneas atque oculis videas, id -es. Varro Men. 22 et enim quibus seges praebeat domum, escam, potionem, quid -emus? rust. 1, 49, 1 de nutricatu credens nihil -ari (*in expositione*) *eqs.* 2, 1, 2 Graecorum urbana gymnasia. 2, 2, 18. Cic. de orat. 1, 222 ita sensus hominum mentesque pertractat, ut non -et philosophorum descriptiones. 1, 248 hoc ... neque me didicisse neque ... istam scientiam -asse. Brut. 6 si viveret Q. Hortensius, cetera fortasse -aret una cum reliquis bonis et fortibus civibus. 118 unum excipio Catonem, in quo ... summam eloquentiam non -em. 157. 234 ut ea quae deerant non -arentur. orat. 2 malo ...-ari a te prudentiam meam quam ... benevolentiam. 171 in iis aliquid. 234 in Thucydide orbem modo orationis -o. Quinct. 55 ridet ... nostram amentiam qui in vita sua rationem summi officii -emus et instituta virorum bonorum requiramus. p. red. ad Quir. 4 haec omnia -ata magis quam assidue percepta delectant. parad. 6 ea ..., quibus abundarent. fin. 2, 27 quamquam in hac divisione rem ipsam prorsus probo, elegantiam -o. *al.* Att. 2, 4, 5 praeter quercum Dodonaeum nihil -amus, quo minus Epirum ipsum possidere videamur. *al.* epist. 4, 9, 4 sapientis est carere patria, duri non -are. 5, 6, 3 etsi eius (*Antonii*) in me officia omnes -ant. *al.* ad Brut. 2, 1 -bam nonnullis in rebus prudentiam et celeritatem. Pvblil. V 7 ubi sis cum tuis et absis patria (patriam *codd., corr. Orelli*), non -es. Caes. civ. 3, 9, 6. 3, 61, 3 seu ... seu quid a peritioribus rei militaris -ari videbatur. 3, 98, 2 militibus ... commendavit, ne ... neu quid sui -arent. Sall. hist. frg. 3, 96 -ans solita a fugi⟨tivis⟩ convicia. Nep. Att. 16, 3 quae (*volumina*) qui legat, non multum -et historiam contextam eorum temporum. Epam. 7, 1 -ari coepta est Epaminondae diligentia. Prop. 4, 7, 73 nutrix in tremulis ne quid -et annis Parthenie. Ov. met. 14, 689 sed neque iam fetus -at arbore demptos ... nec quidquam nisi te. Pont. 1, 8, 41 amissos ... agros. trist. 5, 4, 27 nec patriam magis ille suam -at ... quam vultus oculosque tuos. Liv. 3, 12, 7 quod -etur, consilium, id in dies crescere. 22, 60, 15 liberi atque incolumes -ate patriam, immo -ate, dum patria est, ... sero nunc -atis. Vitr. 6, 2, 2 in aspectu nihil. 6, 2, 4 nihil in his operibus. 8, 31 *aqua* in potione ita est suavis, uti ... nec Marcia saliens -etur. *al.* Sen. contr. 1 praef. 2 cum multa iam mihi ex meis -anda senectus fecerit. 1, 7, 5 effice, ut iste manus meas qui odit -et. Val. Max. 5, 1, 10 quam praeclarum tributae humanitatis specimen Cn. Pompeius, quam miserabile -atae idem evasit exemplum! Cels. 5, 17, 1 in hoc ... volumine eas *compositiones* explicabo, quae ... -ari in prioribus potuerunt. Sen. benef. 2, 3, 2 quidquid -bis, tuo iure exiges. *al.* dial. 9, 16, 2 indigni, quorum -etur ignavia. 11 (12), 11, 1 vestem ac domum -urus est exul? *et saepius.* epist. 58, 1 mille res ... quae nomina -arent. *et saepius.* Colvm. 2, 21, 5 certum habeo quosdam ... -uros lustrationum ceterorumque sacrificiorum ... morem. 3, 9, 1 fecunditas ab his forsan -etur. 6, 35, 1 ut circumspicientes requirere ac -are aliquid videantur. *al.* Plin. nat. praef. 33 ut quisque -bit aliquid. Mart. 10, 30, 9 nec blanda Circe Dardanisve Caieta -antur, nec Marica nec Liris. 12 praef. illa, quae delicati reliquimus, -amus quasi destituti. Qvint. inst. 1, 4, 19 noster sermo articulos non -at. 7, 2, 55 nam et in foro ali⟨qua⟩ quando adversarius probare non poterit, -bo. sed in foro tantam illam facilitatem olim -vimus *eqs.* 9, 2, 33 magna quaedam vis eloquentiae -atur. 9, 3, 60 unum verbum et manifestum quidem -atur (*in aposiopesi*). 9, 4, 116 aures, quae plena sentiunt et parum expleta -ant. 10, 2, 9 cum in his ... nemo sit inventus, in quo nihil aut -etur aut reprehendatur. 11, 3, 123 *et saepius.* decl. 301 p. 190, 5. 316 p. 245, 28 non illos late patentes agros -o. *al.* Ivv. 11, 153 et casulam et notos tristis -at haedos. Tac. hist. 4, 1 adeo ut Othoniani Vitellianique militis invidiosa antea petulantia -aretur. ann. 4, 37 scio ... constantiam meam a plerisque -atam. Plin. epist. 5, 20, 8 ut -es actionem. 7, 2, 1 ut ... scripta nostra -es. paneg. 60, 1. Svet. Aug. 66, 3 -vit ... et M. Agrippae patientiam et Maecenatis taciturnitatem. Fronto p. 137 N. quod te meminisse nostri et quaedam nostra -asse cognovi. Vlp. dig. 47, 2, 43, 8. Tert. spect. 1 quo facilius vitam contemnant ... nec -ent quam iam supervacuam sibi fecerunt. Arnob. nat. 7, 1 dei veri neque ea *sacrificia* -ant neque deposcunt. Sort. Sangall. 50, 11 ut quid (*i. q. cur*) patriam tuam -as? Plin. med. praef. p. 7 quae, subito -ata, difficillima videntur inventu. Clavd. Mam. anim. p. 101, 7 eo flagrantius ametur veritas quo vel diutius -atur vel laboriosius quaeritur vel tardius invenitur. Bened. reg. 4 vitam aeternam omni concupiscentia spiritali -a. *nota i. q. desiderium alicuius rei efficere*: Cic. de orat. 2, 45 ex iis enim fontibus ... licebit etiam laudationem ornare neque illa elementa -are. Qvint. inst. 7, 2, 56 ea, quae non sint posita, *magis* -are quam adicere. *fere i. q. abstinere*: Qvint. inst. 11, 3, 24 nec imbuatur ea consuetudine, quam -ura sit.

in passivo fere i. q. deesse: Varro frg. Gell. 16, 8, 6 proloquium est sententia in qua nihil -atur. Rhet. Her. 4, 56, 69 ut ... parva pars vitae perfectissimae -etur. Cic. Att. 7, 26, 2 partes meae non -buntur. 13, 47^b, 1 sed tamen malui venire frustra quam -ari. 16, 8, 2 ne -emur, si quid actum videbitur. Caes. Gall. 7, 20, 4 equitum operam neque in loco palustri -ari debuisse et illic fuisse utilem. Liv. 10, 25, 4 quod non -ata multitudo erat. Phaedr. app. 13, 26 -atum est corpus ex una cruce. Plin. nat. praef. 26 emendaturo, quidquid -aretur. Qvint. inst. 1, 4, 8 ut in his 'servus' et 'vulgus' Aeolicum digammon -atur. 8 praef. 14 certum est et in his et in prioribus eam *virtutem* -atam esse quia difficillima fuit. Sidon. epist. 2, 81 ne patri ... suboles ... -aretur.

II *latiore sensu i. q.* **optare, postulare, cupere, ἐπιθυμεῖν**:
A *absolute*: Sen. suas. 3, 4 paene repugnante materia, certe non -ante. epist. 112, 1 ut -as. Colvm. 11, 1, 5 si res familiaris -asset. 12, 52, 8 cum res -verit. Qvint. inst. 3, 7, 4 ut -at autem laus. 4, 2, 86 quotiens ita -bat. 6, 3, 104 prout quaeque res aut persona -at. 12, 5, 5 ut Cicero -at. Plin. epist. 10, 27 quia ita *Maximus* -bat. Svet. Aug. 76, 1 vescebatur ... quocumque tempore et loco, quo stomachus -asset. Claud. 45 et inducti ... comoedi, qui velut -antem oblectarent. Ivlian. dig. 36, 1, 28, 16 sicut P. Maevius -at. Gaivs inst. 2, 258 ut -ante eo, cui restituere rogatus est, iussu praetoris adeat. Vlp. dig. 7, 6, 1, 4 prout usus fructus perceptio -at. *et saepe apud* Ictos. Edict. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 44 ut -atis. Vvlg. II reg. 3, 21 sicut -at anima tua. 23, 15 -vit ergo David et ait: o si quis mihi daret potum aquae (= I par. 11, 17). prov. 21, 26 tota die concupiscit et -at. Svlp. Sev. dial. 1, 2, 3 ut -are te video. 1, 26, 7 ut iam dudum -o. Tert. adv. Val. 8 p. 186 quid ista nomina -ent (*fere i. q. velint, significent*). Carm. epigr. 247 non fui, fui, non sum, non -o (*in aliis exemplis eiusdem elocutionis*: non curo). *saepius ponitur dat. partic. praes.*: Cic. Att. 13, 13, 2 volo Dolabellae valde -anti. Rvt. Lvp. 1, 1 quod ... non -anti datur (*syn.* cupienti). Vell. 2, 114, 2 erat -antibus paratum iunctum vehiculum. Sen. benef. 6, 25, 2 optant inopiam, ut magis -anti *amicae* donent. 6, 40, 2 si mihi non -anti redderes, ingratus esses. epist. 95, 15 mille conditurae ... quae -antibus (*fere i. q. cibi avidus, ieiunus*) alimenta erant, onera sunt plenis. Colvm. 6, 27, 3 ut tam feminis quam admissariis -antibus coeundi fiat potestas. 6, 37, 8. 11, 1, 12 et orator reperiatur ... et ... fossor ... et pastor, qui singuli rationem scientiae suae -anti non subtrahant. Svet. Aug. 40, 2 -anti consuetudinem veterem concessit rursus. Papin. dig. 26, 5, 13, 2 minoribus ... annorum -antibus curatores dari solent. *et saepe apud* Ictos. Gell. 13, 2, 2 tragoediam suam ... -anti legit. Cassiod. var. 7, 44 -anti tibi illum locum proprietario iure concedimus.

B *cum obiecto*: **1** *personae*: Cic. Brut. 106 iudicia populi ... patronum -bant. 317 acrem enim oratorem ... concursus hominum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

forique strepitus -at. dom. 94 quod me ... ut mitissimum parentem, omnium civium studiis -atum, repetitum, arcessitum vident. *al.* Att. 1, 18, 1 te expectamus, te -amus, te iam etiam arcessimus. *al.* LIV. 3, 67, 7 tribunos plebis concupistis ... decemviros -astis. 42, 39, 7 obsides -ati erant. VAL. MAX. 4, 4, 8 fundus minus multos cultores -ans quam dominos habebat. SEN. benef. 5, 10, 4 ea . . . quae secundam personam -ant. epist. 94, 10 non -ant manifesta monitorem. 95, 58 haec omnia aestimatorem -ant. 109, 1 -at uterque aliquem, cum quo conferat. nat. 3, 308 *virtus* rectorem ducemque -at. 12, 2, 6 quin cura villicae ordinem dispositoremque rerum ... -et. *al.* QVINT. inst. 2, 12, 12 quia honestissimum finem putabamus desinere, dum -aremur (*sc. loquentes*). 11, 2, 12 quod eum (*i. Simonidem*) duo iuvenes -are maiorem in modum dicebantur. TAC. dial. 32 si testes -antur. VLP. dig. 37, 9, 1, 18 plures si -entur *curatores.* 50, 16, 199 praef. non enim trans mare absentem -amus. *ibid.* petere. HERMOG. dig. 41, 1, 61, 1 quia adire iubentis domini persona -atur. *et al. apud* ICTOS. TERT. patient. 9 p. 14 non est lugendus qui antecedit sed plane -andus. OPTAT. 5, 4 p. 127, 2/3. HYG. astr. praef. p. 19, 6 -ans potius scientem quam liberalem iudicem. VVLG. IV Esdr. 5, 27 huic, quem -asti populo. *c. appositione*: AMM. 15, 2, 2 *Vrsicinum* ducem -ari ut formidulosum Persicae genti fingebant. *nota de amore*: TERT. nat. 2, 8 a regina minus pudica -atus (*i. q. ad stuprum sollicitatus*).

2 *rei* (*pro accusativo ponitur* de *partitivum v. p. 706, 60; Graecorum more genetivus p. 706, 61*): PLAVT. Amph. 622 id se volt experiri suom abitum, ut -em? TER. Ad. 177 non -o (*sc. id*). VARRO ling. 9, 66 qui ibi -ant multitudinis vocabulum. RHET. Her. 3, 22, 36 imitatur ars igitur naturam et quod ea -at inveniat, quod ostendit, sequatur. 4, 37, 49 hic ego virtutem vestram quaero, sapientiam -o, veterem consuetudinem requiro. CIC. inv. 1, 26 cum benevolentiam causa -et. 1, 98 nihil . . . quod debeat -are. 2, 50 quemadmodum natura ipsorum -at (*sc. id*). de orat. 1, 130 hanc ego absolutionem . . . in oratore -ans, a qua ipse longe absum. 2, 50. 63 verum ratio ordinem temporum -at. 2, 129 harum trium partium prima lenitatem orationis . . . -at. 2, 219 cum in illo genere perpetuae festivitatis ars non -retur. 3, 104 id -atur omnibus iis in locis *eqs.* 3, 211 aliud consolatio aliud obiurgatio ... -at. *al.* Brut. 92 memoriam ... in posterum ingeni sui non -ant. 289 subsellia grandiorem et pleniorem vocem -ant. 319 omnis hic sermo noster ... praecepta quaedam -at. orat. 18 multa et in se et in aliis -ans. 104 saepe aliquid immensum infinitumque *aures* -ant. 210 exponenda narratio quae plus dignitatis -at quam doloris. *al.* top. 23 aequitas quae paribus in causis paria iura -at. 100. S. Rosc. 34 qui locus ingenium patroni requirit aut oratoris eloquentiam magno opere -at? Verr. 5, 68 Capitolium sic ornare, ut templi dignitas imperiique nostri nomen -at. 6, 163 *opp.* reddere. off. 2, 55 recta ... et convenientia et constantia natura -at aspernaturque contraria. 2, 58 si postulatur a populo, bonis viris si non -antibus at tamen approbantibus faciundum est. Att. 1, 16, 5 una sola sententia praesidium non -vit. 2, 23, 4 magnitudo rei longam orationem fortasse -at. 13, 28, 3 ille vero potius non scripta -et quam scripta non probet. ad Q. fr. 3, 4, 4. 3, 5 (6), 3 nec sitio honores nec -o gloriam magisque eius voluntatis perpetuitatem quam promissorum exitum expecto. *al.* BRVT. Cic. ad Brut. 1, 44 prudentia nulla abs te -atur. RVT. LVP. 2, 15 multum -are egentis est signum. CATVLL. 68, 79 quam ieiuna pium -et ara cruorem, docta est . . . Laudamia. CAES. Gall. 7, 52, 4 non minus se in (*β*, ab *α*) milite modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem -are. civ. 1, 85, 7 provinciae . . . quae propter diuturnitatem pacis nullum auxilium -arit. 3, 74, 2 ut nemo aut tribuni aut centurionis imperium -aret (*i. expectaret*). SALL. Iug. 14, 3 *beneficia* si -anda erant, uti debitis uterer. hist. frg. 1, 31 ut Sullae dominatio . . . -aretur. NEP. Ages. 8, 4 eius modi genera obsonii, quae praesens tempus -bat, ... accepit. Att. 13, 3 ceteri, quos cultus domesticus -at. Epam. 5, 3 ne illius imperatoris opera -aretur. HOR. carm. 3, 1, 25 -antem, quod satis est, *non* sollicitat mare. ars 153 tu quid ego et populus mecum -et, audi. OV. Pont. 1, 1, 27 *id* quod non -at ipse. 2, 9, 17 hoc nitor iste tui generis -at. LIV. 3, 59, 3 nihil . . . , quod vim tribuniciam -et. 6, 7, 5 neque ego maxima imperia in vos -o. 9, 18, 4 -atas humi iacentium adulationes. 22, 8, 5 ad remedium iam diu neque -atum nec adhibitum . . . civitas confugit. 31, 29, 13 nihil a vobis ultra quam pacem petiit fidemque hodie pacis pactae -at. 37, 36, 7 si privatam gratiam pro privato beneficio -bit. 42, 45, 5 -uros Romanos eundem navalem apparatum, quem nuper Antiochi ... bello vidissent. *al.* CLOAT. frg. Gell. 16, 12, 5 inopibus nummos -antibus. MANIL. 4, 276 quidquid et in proprios pelagus -et usus. VITR. praef. 6, 4 eam esse proprietatem divitiarum maxime, nihil -are. 8 praef. 3 cetera, quae neque corpus nec natura -at. PAVL. FEST. p. 77 id, quod -etur, non posse praestari. p. 152 quia quantitas numero non aestimatur nec -at multitudinem. p. 245 postularia fulgura quae votorum aut sacrificiorum spretam religionem -ant. SEN. contr. 2, 1, 1 non -o patrimonium. 2, 5, 5 in quid -as liberos. 9, 2 (25), 4 *saepe.* suas. 3, 4 paene repugnante materia, certe non -ante inseruit. VELL. 2, 28, 2 populum Romanum usum dictatoris, ut in metu -asse ita in otio timuisse potestatem. VAL. MAX. 4, 3, 6 qui locupletem illum faciebat non multa possidere, sed modica -are. 4, 7 praef. quod infractae fortunae homines magis amicorum studia -ant. 7, 6, 5 quam -verat altitudinem instruxit. CELS. 1 praef. p. 6, 33 novam -ari medicinam. 1, 3 p. 15, 35 quasdam ... observationes -ant et novae res et corporum genera. *et saepius.* PHAEDR. 4 prol. 20 illitteratum plausum cur -o? SEN. clem. 1, 17, 1 mollem medicinam -at ipsumque medentem minime infestum aegro. benef. 6, 29, 1 opto, in eo statu sit, quo semper beneficia distribuat, nunquam -et. dial. 3, 14, 2 quam multa . . . veniam -ent. 3, 16, 2 in te duriora remedia iam solida nequitia -at. epist. 5, 5 -are delicatas res luxuria est. 25, 4 panem et aquam natura -at. nat. 2, 59, 1 *syn.* efflagitare. COLVM. 1 praef. 28 prata et salicta ... aliquam -ant industriam. 7, 3, 26 custodis *pecorum* officium sublimem celsissimamque oculorum veluti speculam -at. *saepius.* SCRIB. LARG. 214 hoc ipsum est, quod tu -asti. *al.* LVCAN. frg. 10 nemo nimis cupide sibi rem -et ullam. PLIN. nat. 15, 4 genera eorum tria dixit Vergilius ... *non* -are rastros aut falces ullamve curam. 17, 17 *arbores* longiores -ant cibos. *ibid.* ut pariter quidem omnia *genera* -ent hibernum tempus. 17, 120 *syn.* concupiscere. QVINT. inst. 2, 4, 33 legum laus ac vituperatio iam maiores ... vires -ant. 3, 5, 3 probationem. 4, 1, 52 *opp.* deprecari. decl. 294 p. 165, 16 *ibid.* postulare, optare. FRONTIN. strat. 2, 6, 1 Gallos . . . -antes navigia . . . senatus censuit transvehendos. TAC. dial. 31 causae . . . omnes, in quibus iuris notitia -atur, pleraeque . . . , in quibus haec quoque scientia requiritur. PLIN. epist. 1, 20, 18 delectare, persuadere copiam dicendi spatiumque -at. SVET. Aug. 29, 3 templum Apollinis in ea parte Palatinae domus excitavit, quam . . . -ari a deo haruspices pronuntiarant. AVR. Fronto p. 90, 17 N. eum motum ... ratio corpusculi -bat. POMPON. dig. 1, 2, 2, 5 ut interpretatio -aret prudentium auctoritatem. PAPIN. dig. 46, 6, 12 aequitas arbitri . . . videtur eam formam iuris -asse. VLP. dig. 36, 1, 13, 1 non -atur heredis praesentia. PAVL. dig. 18, 1, 1 pr. cum tu haberes, quod ego -arem (*syn.* accipere velle. APVL. apol. 20 is plurimum habebit, qui minimum -bit. MIN. FEL. 36, 4 qui cum multa habeat, plura -at. PORPH. Hor. carm. 3, 29, 57/58 nec plura quam habeo, -o. 3, 16, 28 qui multum habet, plus -at. 3, 16, 39/40). *et passim apud* ICTOS. APVL. apol. 29 omnia edulia . . . non cenae, sed magiae -ari. 34 *al.* met. 1, 18 aliquid cibatus refovendo spiritu -o. TERT. idol. 8 lances et scyphos facilius ambitio quam superstitio -bit. *al.* ITALA gen. 49, 14 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 68, 27) Issachar bonum -vit (concupivit Lugd. Ottob., τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, VVLG. *aliter*). Ezech. 33, 11 *v. p. 708, 24.* psalm. 44, 12 (Cypr. epist. 75, 14) -vit rex speciem tuam (ἐπεθύμησεν, VVLG. concupiscet). psalm. 61, 11 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466) ne -veritis divitias (μὴ ἐπιποθεῖτε, VVLG. nolite concupiscere). I Cor. 1, 22 (Cypr. testim. 2, 1. 3, 69) Iudaei signa -ant et Graeci prudentiam quaerunt (αἰτοῦσιν ... ζητοῦσιν, VVLG. petunt ... quaerunt). CAPITOL. Maximin. 1, 3 quorum (*principum*) res gestae . . . longiorem -ant textum. EDICT. imp. Diocl. 1, 16. TAB. devot. Audollent 266, 5 sed faciat ⟨quodcu⟩mque -o Vettia. FIRM. err. 16, 5 *opp.* contemnere, respuere. HIL. in Matth. 16, 6. 17, 10. 25, 5 ad Const. 1, 6. epist. ad fil. 4 video te ... hanc vestem . . . ad filiam tuam -are, set ut magis -es *eqs.* AVIEN. ora 6 ut tibi -atum claresceret. 27. *ibid.* efflagitare, expetere. VEG. mil. 3 praef. qui -at pacem, praeparet bellum. HIER. epist. 3, 2, 3 non sic sitientia imbres arva -ant (*ibid.* prospectare, expectare). AVG. civ. 2, 1. 7, 1 quid de hac quaestione expedienda ulterius -et. 8, 20 *opp.* impetrare. MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 3 eadem patri suo volens atque -ans. *i. q. sciscitari*: DIFF. gramm. VII 519, 6 'cur' simpliciter percontatur, 'quare' causam rationemque -at. *cum appositione addito* quasi: CIC. off. 1, 65 vix invenitur, qui . . . non quasi mercedem rerum gestarum -et gloriam. velut: AVG. civ. 10, 5 quae velut sibi delectabilia -are putatus est. *nota*: VVLG. prov. 23, 3 ne -es de cibis eius (23, 6 cibos eius). *c. genet.*: DIDASC. apost. 3, 13 si canticorum -as (εἴτε ᾀσματικῶν ὀρέγῃ).

3 *aliquid* ab *aliquo* (ex *aliquo v. p. 707, 7*): RHET. Her. 4, 46, 59 idoneus ... ad eas utilitates quae -antur ab equo. CIC. rep. 3, 12 ab Chrysippo nihil magnum nec magnificum -vi. de orat. 1, 164 neque enim tantopere hanc a Crasso disputationem -bam, quantopere eius in causis oratione delector. Phil. 1, 15 neque ego hoc ab omnibus eis -o *eqs.* fin. 4, 24 ego ... a te elegantiora -o: a mene tu? ac. 2, 10 nat. deor. 3, 6 Lael. 82. Att. 8, 11, 8 ut neque res publica civis a me animum neque tu amici -es. 8, 14, 2 quis ab iis ullam rem laude dignam -at? 12, 42, 1 nullum a te -vi diem litterarum. epist. 3, 9, 3 a me tale quiddam -as. 5, 5, 2 ego si abs te summa officia -em. 12, 1, 2 *res publica* a vobis magna -at. ad Q. fr. 1, 1, 22 ut nulla alia potestas ab iis ... -etur. 1, 1, 37. 2, 4, 5. *ibid.* reprehendere. *al.* CAES. Gall. 7, 20, 7 imperium se a Caesare nullum -are, quod habere victoriā posset. LIV. 29, 5, 6 ea ab Gallis. 37, 54, 14 quid nunc a vobis . . . -etur atque expectetur. VELL. 2, 114, 2 nihil *deerat* quod ab illis (*domesticis*) praestari aut -ari posset (*nota* ab *duplici sensu positum*). PHAEDR. 1, 8, 1 qui pretium meriti ab improbis -at. COLVM. 5, 1, 4 a nobis praecepta mensurarum. QVINT. inst. 3, 1, 2 nec sum ignarus hoc a me praecipue ... opus studiosos eius -asse. 5, 10, 3. 6, 2, 13 ἦθος a dicentibus. EPIST. imp. Dom. Plin. epist. 10, 58, 6 in iis, quae ... a te -verit. SVET. Aug. 40, 2 ne quid a quoquam candidato -arent. GAIVS inst. 4, 97 nulla satisdatio vel

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ab ipso vel a domino -atur. 4, 157 *v. infra l. 66* VLP. dig. 37, 10, 5, 4 *v. p. 708, 21* APVL. Socr. 4 p. 108 *p. 708, 23* TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 568, 22. AVSON. 412 illud, quod a me heroico metro (*sc. scriptum*) -as. AVG. civ. 10, 25 ea a te. INST. Iust. 3, 15, 1 constitutio ..., quae ... sensum et ... intellectum ab utraque parte ... -at. *cum appositione addito* velut: AVG. civ. 5, 24 ne ab illo ista qui in eum crederent, velut summa bona -arent. ex: VLP. dig. 2, 8, 7, 2 persona ... ex qua satis (*i. satisdatio*) -atur.

C *seq. infinitivus* (*cf.* PRISC. gramm. II 274, 19): CIC. de orat. 2, 213 homines ... audire -ant. S. Rosc. 104 quod quisquam ex vobis audire -et. nat. deor. 1, 65 haec enim scire -o. OV. trist. 1, 5, 45. VITR. 2, 6, 4 antequam -aretur de his rebus ... exponere. SEN. contr. 1 praef. 20 plura ... videor, quam audire -astis, exposuisse. 1, 1, 4 uterque ali miser -at. 9, 2 (25), 23 ut discipuli non audiri -arent, sed contenti essent audire. VAL. MAX. 4, 1 ext. 9 nihil est tam praeclarum ... quod non moderatione temperari -et. PHAEDR. 3 prol. 1 Phaedri libellos legere si -as. SEN. dial. 2, 8, 2 quoniam divina nec iuvari -ant nec laedi possunt. epist. 9, 1. 17, 4 ventres ... nihil aliud -antes quam impleri. 74, 20 -as scire. 88, 1. 94, 3. 109, 1 scire -as. 115, 16 quam misera -at esse! CVRT. 7, 8, 16 nec servire ... possumus nec imperare -amus. 8, 5, 19 discere. COLVM. 2, 2, 24 ager altius resolvi ac subigi -at. 4, 24, 5 si ... vitis -bit ab inferiore parte revocari. PETRON. 101 visere languentem. PLIN. nat. 17, 214 arbusta arari quam altissime -ant, tametsi frumenti ratio non exigit. 17, 249 -ant ... maxime rigari quae assuevere. 18, 140 *secale ac farrago* occari tantum -at. PLIN. epist. 10, 23, 1. DIFF. gramm. suppl. 277, 23 ʻcoramʼ personam accipere -at. GAIVS dig. 29, 3, 1 pr. quicumque -ant tabulas testamenti inspicere. PAPIN. dig. 36, 3, 5, 3 si heres ... cavendi gratia remitti -et. *et saepius apud* ICTOS. MIN. FEL. 20, 5 dum defunctos eos -ant ... videre. TERT. nat. 2, 1 nunc de deis vestris ... congredi vobiscum defensio nostra -at. 2, 4 cum et ipse *Epicurus* caelum inspicere -at. scorp. 5 mori ... citius quam curari -are. *al.* ITALA Is. 58, 2 (Lucif. Athan. 1, 42 p. 141, 10) appropiare deo -ant (ἐπιθυμοῦσιν, VVLG. volunt). Luc. 16, 21 (Rufin. Adamant. 2, 10) -ans saturari de micis (ἐπιθυμῶν, VVLG. cupiens). II Cor. 5, 2 (Tert. resurr. 41 p. 85) domicilium nostrum ... superindui -antes (ἐπιποθοῦντες, VVLG. cupientes). TREB. Gall. 11, 3 et civis ascribi -bat et sacris omnibus interesse. FIRM. err. 12, 6. IVST. 42, 5, 8 nam et ipse restitui in regnum -bat. OPTAT. 3, 11 p. 97, 8 quos habere -astis. 4, 1 p. 102, 11 ungi -anti. VVLG. II par. 9, 23 Esth. 6, 6 prov. 7, 15, 24, 1 Luc. 17, 22 I Petr. 1, 12 *al.* AVG. civ. 2, 29 si ad beatam pervenire -as civitatem. *al.*

D *seq. accus. c. inf.* (*cf.* PRISC. gramm. III 275, 5); *ponitur inf. pass. praeter infra l. 74*: PLAVT. (*non nisi negative*) Cas. 423 plura verba ⟨fieri⟩ non -o. Merc. 148 ego bonum ... mihi dari haud -o. Stich. 514 nunc me gratiam abs te inire verbis nil -o. CIC. de orat. 3, 50 ita ... docent, ut non -es planius dici. orat. 23 qui aut dici se -ant Atticos aut ipsi Attice volunt dicere. CASS. Cic. epist. 12, 13, 1 nunc illa non ego quidem dici tantopere -bo quam sentiri a te ipso. CAES. Gall. 4, 2, 1 magis eo, ut quae bello ceperint, quibus vendant, habeant, quam quo ullam rem ad se importari *Suebi* -ent. SEN. contr. 10, 4, 11 ego non laudari reum -o, sed absolvi. suas. 7, 9. SENT. Helvidi Prisci (Corp. IX 2827) 10 libellus ..., quem -verat Tillius Sassius exhiberi. VAL. MAX. 2, 8, 1 imperatores triumphos sibi decerni -bant. 2, 8, 2. 7. 5, 6, 8. SEN. benef. 6, 13, 5 nec -o illud mihi tantum dari. dial. 3, 13, 2. epist. 31, 1 non -o maiorem melioremque te fieri quam moliebaris. 33, 1. 45, 3. 79, 1 Charybdis an respondeat fabulis, perscribi mihi -o. 89, 1. 98, 15. 100, 10 *al.* CVRT. 7, 8, 7 plura nec dici res -vit nec rex dicere ... potuit. 8, 3, 12. COLVM. 4, 1, 4 nec sane positio seminum praealtum cubile substerni -at. 8, 15, 5 quemadmodum -ant esse quo irrepant. QVINT. inst. 1, 8, 13 ut partes orationis reddi sibi soluto versu -et. decl. 265 p. 82, 8 totam legem a nobis pars diversa legi -at. TAC. dial. 27 neque hoc colligi -amus. SVET. Cal. 29, 2. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 12. AVR. Fronto p. 111 N. orationes ... mitti. CORP. XI 4582 (*Carsulis, saec. II*) statuam ex aeri collato poni -verunt. GAIVS inst. 4, 157 namque actor est, qui -at aut exhiberi aut restitui, reus id est, a quo -atur, ut exhibeat aut restituat. SCAEV. dig. 8, 5, 20 praef. cum sibi dari legatarius -aret. VLP. dig. 31, 78. PAVL. dig. 4, 6, 18 cum ... auxilium sibi impertiri -ant. MARCIAN. dig. 20, 6, 8, 10 MOD. dig. 5, 1, 33 *et saepius apud* ICTOS. APVL. met. 5, 26 Psyche nuntiari praesentiam suam sorori -at. TERT. adv. Hermog. 37 p. 167. ITALA Hebr. 6, 11 (Mutian. Chrysost. hom. 10, 2) -amus unum quemque vestrum eandem demonstrare festinationem (ἐπιθυμοῦμεν *seq. acc. c. inf.*, VVLG. cupimus). LAMPR. Heliog. 3, 3 cum quod optant, verum esse -ant. EDICT. imp. Diocl. I 3 RESCRIPT. imp. inc. 1, 9 (Mommsen, Schriften 2, 344). LACT. ira 17, 4 *deus* eos sapientes ac bonos esse -at. LVCIF. Athan. 2, 6 p. 157, 8 *al.* FAVSTIN. trin. 2, 8 SVLP. SEV. epist. app. 2, 11 p. 240 nec castificari eam (*i. animam*) *Petrus* -asset. ORIGO Const. 6, 30. VEG. mil. 4 praef. bona ... quae ... extendi in perpetuum ventura *aetas* -at. HIER. epist. 30, 2, 2 -as commentariolum fieri. AVG. civ. 11, 17 quibus (*sanctis*) eas (*temptationes*) obesse -at. 11, 27 sibi hanc impendi misericordiam -ant. HESYCH. in lev. 19, 9—10 p. 1022^{D} vult legislator, ut nos invicem diligamus amatoresque pauperum nos esse -at. CASSIAN. conl. 9, 7, 4 SERM. Corp. Vind. 21 p. 300, 5 VEREC. in cant. 1, 11. COD. Iust. 7, 32, 12, 2 non cum sibi lucrum per servum acquiri -at. *al.* INST. Iust. 2, 23, 7.

E *seq.* ut, ne (*inde a* PHAEDRO): CIC. off. 2, 39 omnis ratio atque institutio vitae adiumenta hominum -at, in primisque, ut habeat, quibuscum possit *eqs.* ad Brut. 1, 10, 1 quod, ut faceres idque maturares, magno opere -bat res publica. SEN. contr. 9, 2 (25), 6 si quis ... est ... qui -et, ut praetoris referam crudelitatem. VAL. MAX. 2, 4, 5 -ari credens, ut a se *ara* constitueretur. PHAEDR. app. 9, 10 ex toto, nequid scalpas quid -as? CVRT. 7, 1, 18 -anti Amyntae, ut habitus quoque redderetur armigeri *eqs.* ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 26 quid ultra -atis, quam ut vobis digito demonstrem. QVINT. inst. 10, 1, 120 quod -ari potest, id est autem, ut esset multo magis pugnax. SVET. Nero 38, 1 quorum (*horreorum*) spatium maxime -bat, ut bellicis machinis labefacta ... sint. NERAT. dig. 30, 118 (*in testamento*) exigo, -o uti des. GAIVS inst. 3, 122 is, a quo creditor totum petit, poterit ... -are, ut pro parte in se detur actio. *v. p. 707, 68.* 4, 159 actor est qui -at, ne quid fiat. PAPIN. dig. 6, 1, 63 si -et, ut adversarius actione sua cedat. 36, 1, 57, 2 nisi ... ut adiretur hereditas -asset. VLP. dig. 30, 41, 7 -antium ut sibi distrahere permittatur. 37, 10, 5, 4 puto ... -andum a praetore, ne instrumenta in possessionem suam redigat. *et saepius apud* ICTOS. GELL. 4, 18, 7 instantissime, ut ... redderet. APVL. Socr. 4 p. 108 qui ... a me -bant, ut dicerem ex tempore. ITALA Ezech. 33, 11 (Ps. Cypr. ad Novat. 18) non -o mortem peccatoris sicut -o, ut avertatur peccator (οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ, VVLG. nolo mortem impii, sed ut convertatur impius). Ioh. 2, 25 (cod. a) quia non -aret, ut aliquis testimonium diceret *eqs.* (καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν, ἵνα, VVLG. et quia opus ei non erat, ut *eqs.*). FIRM. err. 12, 1 hoc optans, hoc quaerens, hoc ... -ans, ut et sibi liceat. OPTAT. 1, 4 p. 6, 8 a multis saepe -atum est, ut ... conflictus haberetur. PRISCILL. tract. 2, 151 hoc solum -antes, ut te primum adiremus. SCHOL. Cic. Bob. p. 70. AMBR. exhort. virg. 1, 4 -o, ut accipiam coronam. VVLG. I reg. 23, 20 RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 21 p. 231, 12 Engelbr. AVG. civ. 11, 13 beatitudinem, quam ... natura -at, hoc est, ut ... bono ... perfruatur. PS. THOM. euang. 12, 1 qualem gratiam -as primum, ut doceam eum? PS. MATTH. euang. 20, 1.

F *seq. gerundivum*: TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 496 quam -verat gloriam ... revelandam. FILASTR. 132, 3 mortem sibi -ent acquirendam. PROSP. sent. 27 quod mens rationalis et intellegendum -et et gerendum.

III *i. q.* ***quaerere,*** ζητεῖν: VARRO frg. Non. p. 222 ibi cum amissam capram -arent, animadvertisse quendam specum tenebricosum. *huc pertinet*: FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 1 (Corp. I^{2} p. 235) qua *parte corporis* feminarum gratia -atur (*i. petitur*).

IV *i. q.* ***necesse habere***: **A** *active, aliquem vel aliquid* (*Graecorum usu seq. genet. infra l. 71*): QVINT. inst. 1, 11, 1 dandum aliquid comoedo quoque, dum eatenus, qua pronuntiandi scientiam futurus orator -at. 1, 2, 11 cum praesertim multo plus secreti temporis studia -ent. APVL. met. 20, 26 quotiens operam nostram -bis, ... impera. TERT. pudic. 16 *mundi* non -antis ʻcrescite et multiplicaminiʼ (*i. nuptias*). ITALA deut. 15, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 16 p. 471) fenus fenerabis illi, quantum -arit (ὅσον ἂν ἐπιδέηται, καθ᾽ ὅσον ὑστερεῖται *Alex.*, ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται *al.*, VVLG. indigere). Luc. 5, 31 (Tert. resurr. 9 p. 38) medicum non -ant nisi male habentes (οὐ χρείαν ἔχουσιν ... ἰατροῦ, VVLG. non egent medico). 19, 31 *et* 34 (codd. l q r) dominus operam eius -ans (αὐτοῦ χρείαν ἔχει, VVLG. 19, 31 operam eius -at. 19, 34 eum necessarium habet). I Cor. 12, 21 (cod. d) non -o operam vestram (χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω, VVLG. non estis mihi necessarii). PORPH. Hor. carm. 2, 11, 4 poscentis aevi pauca: cum pauca omnino -et. 3, 29, 62 quia non quaerat divitias, quas non -et. SCHOL. Cic. Bob. p. 117 eius qui praetextae togae pretium -aret. VEG. mil. 2, 6 sed et quinta cohors strenuos -at milites. *ibid. cohors VIII* animosos -at viros. 2, 14 *hic usus* non -at fundam. VVLG. Marc. 14, 63 quid adhuc -amus testes? (χρείαν ἔχομεν). Luc. 22, 71 quid adhuc -amus testimonium? (χρείαν ἔχομεν). BOETH. arithm. 1 praef. p. 4 ut non ceterarum quoque artium ... adiumenta *scientia* -et. *cum appositione*: CIC. Phil. 2, 26 Cassius ... me auctorem ... -vit. LIV. 4, 13, 10 tanta res ... quae consulem non auctorem solum -aret, sed etiam vindicem. *additur* tamquam: COLVM. 7, 1, 3 omne rus tamquam maxime necessarium instrumentum -at asellum. *c. genet.*: ITALA Rom. 16, 2 (Ambrosiast. in Rom. 16, 2) assistatis illi in quibus -verit vestri (ὑμῶν χρήζῃ, VVLG. vestri indiguerit). VVLG. I Thess. 4, 11 et nullius aliquid -etis (μηδενὸς χρείαν ἔχητε). *nota absolute, fere i. q. indigere*: ITALA I Ioh. 3, 17 (Cypr. testim. 3, 1 eleem. 16) qui ... viderit fratrem suum -antem (-antem aliquid testim. *cod. V*, χρείαν ἔχοντα, VVLG. necessitatem habere).

B *passive i. q. opus esse*: CIC. Phil. 2, 26 si auctores ad liberandam patriam -arentur illis actoribus (*c. dat.*: CVRT. 8, 5, 14 nullius ... vox responsuri tibi -aretur. COLVM. 2, 16, 3 laeto pinguique campo non -atur influens rivus. 9, 13, 1 sequitur, ut morbo vel pestilentia laborantibus remedia -entur. PLIN. nat. 17, 17 hae ... pluviae generis cuiusque arboribus diverso -antur). VITR. 1, 6, 6 ut amussium non -etur. COLVM. 2, 11, 4 ubi -atur sarritio. 5, 3, 2 quoniam quinum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pedum spatia inter semina -antur. 8, 7, 1 locus ad hanc rem -atur maxime calidus. 11, 1, 32 in hac ... ruris disciplina non -atur eiusmodi scrupulositas. 11, 3, 12 cum maior ... vis alimenti -atur. QVINT. inst. 1, 10, 22 utriusque enim rei aptus quidam modus -atur. 1, 12, 4 cum pariter inventio rerum, electio verborum, compositio, gestus ... motus -etur. 2, 4, 31. 5, 13, 3 hinc mille flexus et artes -antur. 9, 4, 61. 10, 1, 7 sic breve intra spatium rursus -aretur. *al.* FRONTIN. aq. 122 ne intermittatur usus tempore quo praecipue -atur. GAIVS inst. 3, 136 neque verborum ... ulla proprietas -atur, sed sufficit *eqs.* APVL. Socr. 17 p. 158 -atur vir facundia laudatus. AMM. 22, 16, 18 medicinae, cuius ... -antur adminicula crebra. CASSIOD. inst. div. 29. INST. Iust. 2, 10, 2 nulla emancipatio -batur (*ibid.* sufficere).

V *i. q.* ***incertum esse,*** *ἀπορεῖν*: VARRO rust. 1, 1, 3 cum -amus, quid faciendum sit nobis ex aliquo portento. CIC. div. 1, 9 eius (*Cottae*) orationi non sane -o (*i. haud ignoro*) quid respondeam. VITR. 9, 1, 13 fortasse -bitur, quid ita sol quinto a se signo potius quam secundo ... facit in his fervoribus retentiones. PAVL. dig. 16, 3, 26 praef. -o res commendatae cui restitui debeant, filio an marito.

syn.: *ad I*: carere, expectare, anquirere, requirere. *ad I B 2*: deesse. *ad II*: optare, cupere, concupiscere, velle, petere, expetere, poscere, deposcere, postulare, flagitare, efflagitare, exigere. *ad IV*: necessarium habere (*v. p. 708, 58*), necessitatem habere (*v. p. 708, 77*), indigere (*v. p. 708, 54. 73*). *opp.*: *ad I*: habere, possidere, impetrare. *ad II*: deprecari, aspernari, contemnere, respuere, fastidire, timere, tribuere. *ad IV B*: sufficere.

part. praes. pro adi. **dēsīderāns,** -ntis: **1** *sensu activo*: HIL. epist. ad fil. 1 in quibus (*litteris*) intellego -em te mei esse. ALC. AVIT. 84 (94) p. 101, 8 -um vota et supplicum. ITIN. Alex. 12 Alexander -s frigoris. *adv.* **dēsīderanter.** *comparat. legitur l. 30, superl. l 39.* FRONTO p. 117 N. quanto -ius desideras. EPIST. pontif. Siric. 2 Migne 13, 1182ᴮ -r quaeritis. CLAVD. DON. Aen. 5, 104 -r *dies* optata est (FVLG. aet. mund. p. 150, 9 CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111ᴮ VEN. FORT. vita Hil. 13, 47). 6, 722 -r cupis. AVG. epist. 199, 52 *manifestationem dei* -r et vigilanter expectant. SACR. Leon. p. 452 voluisse. CASSIOD. in psalm. 52, 5. 63, 10. 69 concl. 106, 7. 118, 3 cibum expetere (118, 96, compl. in II Cor. 4, 3). 118, 81 exposcere. var. 1, 4, 2 appetere (GREG. M. moral. 20, 40 epist. 6, 47). inst. div. 32 -r introite mysteria domini. EVGIPP. Sev. 19, 2 ad eum videndum -r occurrit. VEN. FORT. epist. (carm. 10, 3) 4 salutes venerabiliter ac -issime persolventes. GREG. M. epist. 8, 17 expectare. 11, 20.

2 *sensu passivo* (*cf. Bücheler, Mélanges Boissier 1903 p. 85—90*). GLOSS. *ποθεινός.* -issimus *ποθεινότατος,* qui desideratur. **a** *de personis*: CORP. XIV 3624 (*Tibure, a. 50 p. Chr.*) sodali -issim(o). XI 6507 (*Sassinae*) coniugi. FRONTO p. 88, 11 N. domine dulcissime -issime. p. 132, 20 N. AVR. Fronto p. 17, 12 N. magister optatissime, amice -issime. p. 30, 8. ITALA Phil. 4, 1 (cod. d) fratres mei dilectissimi et -issimi (*ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι,* VVLG. carissimi et desideratissimi). CAPITOL. Alb. 7, 3 fratri amantissimo et -issimo. CYPR. epist. 4, 5 frater carissime et -issime. 12, 2. 14, 4 *et saepius.* ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 324 domino gloriosissimo ac merito -issimo coepiscopo Lucifero. p. 327 magister veritatis et in omnibus -issime. PAVL. NOL. epist. 4, 5 unanime, venerabilis, -issime. 5, 19. 7, 3 (= AVG. epist. 32, 3) frater ... honorandissime et -issime (*v. l.* honorant- et desiderat-). 43 tit. AVG. epist. 25, 5. 36 tit. dilectissimo et -issimo fratri. 67 tit. 67, 3 domino carissimo et -issimo. 83 tit. *et al.* RVRIC. epist. 5 si colloquium -issimae pietatis (*de episcopo*) ... meruero. GREG. M. epist. 9, 13 -issimae vestrae excellentiae scripta suscepi. EVOD. epist. ad Val. 3 dominis ... dilectissimis et -issimis fratribus. CORP. II 541 (*in Lusitania*) filiae. III 4385 (*in Pannon. sup.*) coniugi carissime pientissimae et -issimae (XII 3502 *in Gallia Narbon.*). V 3687, 11 matri derantissime (*sic*). 3687 (*Veronis*). 5242. 6673 (*Vercellis*). 7561 (*Hastae*). V suppl. ital. 1290. VI 5367. 5445. 9992. 35599. VIII 2397 (*in Numid.*) 21113 (*in Mauretania Caes.*). 21223 INSCR. Revue épigr. V (1904) 79 CORP. IX 2101 (*prope Beneventum*). 2136. 6327 (*Corfinii*). XI 1771 (*Volaterris*). 2330 (*Clusii*). XII 782 (*Arelate*). 886. 1703 (*in Gallia Narbon.*). 73 add. p. 804 (*periit*). *v. etiam p. 701, 84.* **b** *de rebus*: ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 325 quam -issimam ostendisti mortem esse pro Christo. *cum dativo*: PAVL. NOL. *fortasse* epist. 14 tit. beatissimo et venerabili semper nobis -issimo patri. *cf.* 35 tit. MART. BRAC. ira praef. corr. tit. CORP. VI 21974 animae -issimae sibi. XIII 1988 (*Lugduni*) coniugi karissimae et sibi -issimae.

part. perf. pass. pro adi. **dēsīderātus,** -a, -um. **1** *i. q. optatus, iucundus, gratus* (*cf.* GLOSS. -a exoptata): CATVLL. 31, 10 -oque acquiescimus lecto. PLIN. nat. 20, 185 anesum ... omnibus, quae condiuntur quaeque intinguntur, -um (*fere i. q. utile*). PLIN. epist. 4, 13, 1 venisti ... nunc maxime mihi -us. APVL. Plat. 1, 10 ut quies -a proveniret animantibus. IVST. 5, 4, 7 *Alcibiades* -us civibus suis Athenas revertitur. HIL. trin. 7, 3 Sabellius totum me ... tamquam -um cibum morsu saevissimo transvorans. HIER. epist. 53, 8, 13 et veniet -us cunctis gentibus. PAVLA Hier. epist. 46, 13, 1 a -o vix avellemur amplexu. VVLG. Agg. 2, 8 veniet -us cunctis gentibus. AVG. civ. 18, 35 expectantibus. INSCR. Röm. Mitt. 1904 p. 148 (*saec. IV*) cum ... caelo -us corporeo carcere desideraretur. CASSIOD. var. 11 praef. 7 postquam ... opusculum nostrum -o fine concluseram. **2** *i. q. necessarius* (GLOSS.): QVINT. inst. 9, 1, 5 quibus (*opibus*) uti, ubicumque -um erit, possit. PS. VICT. VIT. pass. 1 valebo, quae -a sunt, iudicare. SACR. Leon. p. 342 apostolorum ... -a sollemnia (*i. festa*) recensemus. *superl.* -issimus (*v. etiam p. 709, 53*): **a** *de personis*: HIL. epist. ad fil. 7 filia -issima. CORP. III 8830 (*Salonis, fere saec. III*) Maximina coniux -issimo. CANDID. epist. 1 domino -issimo. VVLG. Phil. 4, 1 *v. p. 709, 47.* CASSIOD. hist. 4, 36 fratribus -issimis. DIONYS. EXIG. epist. de pasch. 1 p. 483ᴰ CORP. II 5072 (*in Hisp. Tarrac.*). VIII 21136 (*in Mauretania Caes.*). IX 2136 (*prope Beneventum*) filiae -issimae. **b** *de rebus*: PLIN. nat. 30, 1 blandissimis -issimisque promissis. SIDON. epist. 4, 11, 7 -issimam flendi occasionem. RVRIC. epist. 4 p. 447, 6 benedictionem. *subst. n.* **dēsīderātum,** -ī: GLOSS. *λειτουργία, τελευτή.* RVFIN. Clement. 1, 18 alius nec tarde ad -a perveniat. CASSIOD. in psalm. 1, 1 omnia -a succedunt. GREG. M. epist. 6, 54 tibi aeternae vitae -a multiplicet. *adv.* **dēsīderātē:** SCHOL. Ter. p. 116, 15 -e loquitur.

gerund. pro adi. **dēsīderandus,** -a, -um. *i. q. desiderabilis*: PLIN. paneg. 10, 6 eo ipso carus omnibus ac -us, quod prospexerat, ne desideraretur. SERM. Corp. Vind. 21 p. 272, 23 illam felicem et -am vocem ... audire. FILASTR. 82, 6 -am victoriam adipisci. AVG. civ. 22, 22 huius vitae flenda (*i. flebilis*) calamitas et alterius -a felicitas. CAES. AREL. epist. de hum. tit. dominis sanctis et in Christo -is.

deriv.: desiderabilis, desideratio, desiderator.

dēsīderōsus, -a, -um [*cf. c.* desiderare. *Th.*]. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 2, 43 Thestylis -am et voluptariam significat. [*francog.* désireux. *M.-L.*] *Kieckers.*

dēsīdēsco, -ere *cf. c.* desidēre, deses. GLOSS. -ere (*scribitur etiam* desitescere, desitiscere) neglegenter agere. -it regnescit (*fort. scrib.* segnescit *vel* requescit). [desitescere contemnere *fort. scrib.* despicere.] *cf. Löwe, glossae nom. p. 160; prodromus p. 381; Nettleship. contrib. to Latin lex. p. 435.*

1. ˣdēsidia, -ae *f.* [*a* deses. *Th.*]. dei- PLAVT. Trin. 650 *B.* *pluralis ponitur*: LVCR. 5, 48 VERG. Aen. 9, 612 GELL. 9, 5, 6 TERT. anim. 20. COMM. instr. 2, 12, 7 -as omnes omitte. PANEG. 9, 16 CLAVD. 1, 151. 7, 40 -as molles. LEO M. serm. 39, 2 omnes praeteritae -ae castigantur. NOT. Tir. 93, 2. *caret significatu proprio desidendi et vocis quae est* deses. GLOSS. *ἀπραξία. ῥαθυμία* (*cf. p. 712, 16*). ignavia. neglegentia. pigritia. segnities. *dub.* IV 52, 51 -a devilitata (debilicata *a*). *legitur apud* PLAVT. *et inde a* RHET. Her. [*ex emendatione legitur* PLAVT. Merc. 29 *infra l. 45.* SEN. contr. 2, 6 (14), 8 desideria *codd., cf.* PAPYR. Marini 73, 30 (*saec. IV*) ne rursus aut tarditas aut desideria intercedat.]

1 *de* ***homine*** *qui vel nihil agit vel non id quod expectatur: vitii nomine vocatur et vituperatur* (*simul definitur et describitur*): PLAVT. Merc. 29 (*in parte spuria, cum aliis vitiis amori accedentibus*:) inertia, aviditas, -a (residia *trad.*) iniuria (*cf.* OV. rem. 149 -am puer ille sequi solet. PROP. *infra l. 62*). RHET. Her. 1, 5, 8 in contemptionem adducemus, si inertiam -am luxuriam adversariorum proferemus (CIC. Verr. 3, 7 nihil ceterorum simile Graecorum, nulla -a, nulla luxuries *in Siculis* [TAC. hist. 3, 47 -am licentiamque Graecorum retinebant]. 3, 76 homo tantae luxuriae atque -ae. LVCR. 5, 48 quid luxus -aeque *efficiunt? saepius simul vituperantur velut*: SALL. Catil. 53, 5 CELS. 1 pr. p. 1, 23 SVET. Nero 42, 1). RHET. Her. 2, 23, 35 *philosophia* affert ... socordiam atque -am (SALL. Catil. 4, 1 socordia atque -a ... otium conterere). CIC. Mur. 9 sin ... fuga laboris -am ... coarguit. Sest. 22 videbamus genus vitae, -am inertiam. Scaur. 45 suspicionem -ae ... aut cupiditatis (QVINT. inst. 1, 3, 7 in hoc -am numquam verebor. PANEG. 11, 17 propter opinionem -ae). CIC. epist. 15, 4, 16 quibusdam otii esse ac -ae videtur *philosophia* (GELL. 10, 22, 2 neve inerti inanique -a cultum et studium philosophiae mentiamur. *de structura cf.* GAVDENT. serm. 7 *p. 712, 6.* AVG. mus. 5, 5, 10). SALL. Catil. 2, 5 pro labore -a *invasit.* PROP. 1, 12, 1 -ae ... crimen (VELL. 2, 87, 1 multa -ae crimina. MEN. dig. 49, 16, 6 pr. segnitiae ... vel contumaciae vel -ae. ANTH. 433, 4 ignavae ... -ae. HYG. astr. 1 praef. p. 19, 9 AVG. civ. 3, 17 *al. cf.* PLIN. nat. 18, 13 -ae probro. FRONTO p. 50, 13 N. culpam). OV. am. 1, 9, 31 -am quicumque vocabat amorem (SEN. dial. 7, 12, 5 cum honestus turpi -ae titulus accessit. epist. 68, 3 valetudinem et imbecillitatem voca [vocato *V*] et -am *otium.* PLIN. epist. 2, 10, 8. 4, 23, 4 quando secessus mei non -ae nomen, sed tranquillitatis accipient. SVET. Aug. 98, 4 Apragopolim appellabat, a -a secedentium). OV. trist. 3, 7, 31 -ae remove ... causas (COLVM. 12, 3, 7. QVINT. inst. 10, 3 [29], 30 *indulgere* causis -ae). LIV. 29, 21, 13 de cultu ac -a imperatoris (SEN. contr. 9, 4 [27], 18 querenti de tua -a). SEN. contr. 1, 1, 22 in puero lenocinium erat ingenii (-ium *codd.*), in iuvene -a (FRONTO p. 54, 1 N. ingenio tuo [ingenium tuum *Haupt Naber*] vel -a vel indiligentia claudat). SEN. epist. 51, 7 intempestivam -am *reprehendere* (*sim.* QVINT. inst. 1, 2, 21 alicuius obiurgata -a. decl. 367 p. 402, 3. *cf.* MART. 10, 70, 2 -ae tibi sum ... reus). PLIN. epist. 4, 16, 3 nec -ae nostrae praetendamus alienam (MART. 12 praef. contumacissimae trienni [COD. Iust. 3, 34, 14 pr.]) -ae *patrocinium debere.* GAIVS dig. 17, 2, 72 culpae nomine, id est -ae atque neglegentiae. AVSON. 394, 24 ut mora sit libera -ae (397, 10). QVEROL. p. 13, 15. DARES 6 Asiam semper in -a vitam exercuisse. AVG. civ. 12, 18 non ... in eius

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*dei*) vacatione cogitetur ignavia -a inertia, sicut nec in eius opere labor conatus industria. 22, 22 -a segnitia pigritia neglegentia vitia sunt ubique, quibus labor fugitur. vera relig. 35, 65 non otium -ae, sed otium cogitationis. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 901^{D} per -am ac voluptatem *tempus degere*. 7, 5 p. 942^{A} -am, quae nequitiae princeps est. GREG. M. moral. 3, 45 -a quippe torpori frigoris (torporis frigori *al.*) concordat. 9, 53 per torporem nascitur. CORP. II 1276, 8 mira cum -a celebretis. *locutiones quaedam de vi desidiae nociva*: PLAVT. Rud. 92 mea -a spem deserere. Trin. 647 tu fecisti ... culpa maxime et -a tuisque stultis moribus. SALL. Catil. 53, 5 luxu atque -a civitas corrupta est (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 15 *cf.* SVET. Tib. 33 SVLP. SEV. chron. 2, 51, 10). LIV. 28, 35, 3 ad hoc equitem marcescere -ā (TAC. hist. 1, 71 Otho non deliciis neque -a torpescere). SEN. contr. 1 praef. 14 nihil perdidisse, sed multum acquisisse -a (PETRON. 140). *al.* COLVM. 3, 7, 3 *ratio* -a nec minus imprudentia colonorum damnata. TAC. dial. 28 eloquentiam et ceteras artes descivisse ... -a iuventutis et neglegentia parentum (SVET. gramm. 4). QVINT. decl. 298 p. 179, 20 -ā male audivimus. APVL. Plat. 2, 16 artus ... -a molles. PANEG. 11, 14 -ā iudicum (COD. Iust. 7, 32, 12 pr. -a ... vel dolo. *al.*). AVR. VICT. Caes. 3, 15 ubi cives -ā externos ... in exercitum cogere libido incessit. AVG. civ. 22, 30 ubi neque ullā -ā cessabitur *eqs.* (*cf.* VEG. mil. 1, 20 interveniente neglegentia -aque *cessare*. AVG. epist. 48, 2 blandiente. CASSIOD. in psalm. 129 faciente). CIC. leg. agr. 3, 103 qui propter -am in otio vivunt (COD. Iust. 11, 48, 22, 3). TAC. ann. 11, 15 ne ... disciplina per -am exolesceret (CALL. dig. 48, 3, 12 pr. SOL. 3, 2 per quandam -am. PANEG. 9, 16, *sed cf. supra l. 4.* AVR. VICT. Caes. 37, 5 OP. imperf. in Matth. 3 p. 648). PANEG. 5, 1 ex quantacumque -a quamvis maxime orationi imparem (COD. Iust. 5, 14, 11, 4 PALLAD. hist. mon. 11 p. 287^{C}). SEN. contr. 1, 8, 6 quod corroboraverat *labor*, -a consumpsit (SEN. epist. 71, 15). 2, 2, 8 -a dedocet. 10 praef. 3 eo illum longa, immo perpetua -a perduxerat, ut. PLIN. nat. 35, 5 artes -a perdidit (*sc. hominum*). PLIN. epist. 1, 13, 5 quos ... haec auditorum vel -a vel superbia non retardat. PAVL. dig. 9, 4, 26, 6 ne alterius dolus aut -a aliis noceat. PANEG. 11, 12 remissos -a reddiderit *imperatores*. IVST. 1, 7, 13 in luxuriam lapsos otium ac -a superavit. RVFIN. hist. mon. 1 p. 395^{C} cum nos ... pigritia -aque constringat, ut. IVST. 20, 1, 1 periculosam ... -am tanti exercitus *esse*. COD. Iust. 7, 24, 1, 1 in suum damnum huiuscemodi -am reversuram. *locutiones ad amorem desidiae pertinentes* (*opposita infra l. 56*): PLAVT. Bacch. 1083 nimis nolo -ae ei dare ludum (TAC. ann. 2, 55 -am in castris *sinere*. PLIN. epist. 1, 20, 23 quorum delicias -amque quasi iudicium respicere. OROS. hist. 4, 21, 4 *nutrire*). Merc. 62 amori atque -ae in otio operam dedisse (PAVL. FEST. p. 120 ventri et -ae). CIC. Sest. 103 ab industria plebem ad -am avocari (*cf.* VAL. MAX. 7, 2, 1 imperia ... nimia quiete in -am resolvi [SEN. dial. 4, 21, 6]. AMM. 27, 12, 8 in -am obsessores traduxerunt. RVFIN. Orig. in gen. 4, 4 ne in id ... -ae veniatur, ut. *cf.* SVET. Galba 9, 1 in -am segnitiemque conversus est. AVR. VICT. Caes. 40, 20 in -am foede pronus). CIC. off. 1, 123 ne languori se -aeque dedat *senectus* (orat. 148 PLIN. paneg. 79, 5. PAVL. dig. 22, 3, 25, 1 -a [*sic F*] deditus. CLAVD. 22, 67 neque -ae *tradus* illum). VERG. Aen. 9, 612 vobis ... -ae cordi *sunt* (*cf.* SERV. *ad l.* RVFIN. hist. 3, 23, 9 quibus luxus et -a cordi est [ἀργοὶ καὶ ἀπερρωγότες]. *cf.* TAC. Agr. 3 invisa primo -a postremo amatur. CASSIOD. inst. div. 32 nolite amare -am, quam domino cognoscite odiosam. PANEG. 6, 9 -ae cupiditate ductus). SIL. 11, 36 hiantem -a populum (PLIN. epist. 1, 2, 3 me longae -ae indormientem). COD. Iust. 7, 63, 5, 4 in -a ... *permanere*. *opposita*: PLAVT. Trin. 650 corde expelle -am tuo. CIC. ac. 1, 23 fuga -ae. CAES. Gall. 6, 23, 6 -ae (-am *A Q*) minuendae causa. GRATT. 429 vincere. SEN. contr. 1, 8, 5 luxuria avaritia -a ... non dediscuntur. SEN. benef. 6, 16, 6 admonitionibus discussit -am. GREG. M. moral. 9, 53 ut ... formidentur -a ... et fraus. *locutiones rhetoricae vel poeticae*: CIC. Brut. 8 tamquam in portum confugere ... non inertiae neque -ae, sed otii moderati atque honesti (QVINT. inst. 12, 3, 11 confugerint ad haec deverticula -ae). SIL. 3, 581 blandoque veneno -ae. PLIN. epist. 1, 2, 6 audis -ae votum (*cf. infra l. 66*). COD. Theod. 1, 5, 9 (*a. 389*) -ae somniis oscitantes *iudices*. *-a personata* (PLAVT. Trin. 650 *sim. v. supra, item locos, ubi -a subiectum actionis est*): CIC. Sest. 138 sed mihi omnis oratio est cum virtute, non cum -a. Cael. 76 ut iste interpositus sermo deliciarum -aeque moreretur. HOR. sat. 2, 3, 15 vitanda est improba Siren -a. *meton. pro hominibus desidibus*: SIDON. epist. 1, 3, 2 oscitantem nostrorum civium -am vicariano apice transcendit. COD. Iust. 4, 34, 12 ne industria poenas -ae solvat. *relative, erga homines resve ostentata i. neglectio*: PROP. 1, 15, 6 potes ... longa faciem quaerere -a. *imprimis de rebus non adhibitis*: SEN. contr. 1 praef. 3 longā -ā, quae iuvenilem quoque animum dissolvit, eo perducta est *memoria*. 1 praef. 10 in tanta hominum -a *erga studia*. TAC. dial. 33 differentiam ... nostrae -ae et inscientiae adversus ... studia. FRONTO p. 206 N. cum omnibus artibus, tum praecipue rei militari -a noxia est (*syn.* desuetudo). COLVM. 12, 3, 5 ne ... fruges aliave utensilia neglegentia -aque sua corrumpantur. *c. gen. obi. i. fastidium*: TAC. dial. 4 cui -am advocationum obicis. PLIN. epist. 6, 2, 5 tanta neglegentia, tanta -a, tanta denique irreverentia studiorum periculorum est. SOL. 10, 13 volatus -am castigat voce. PAVL. PELL. 138 legendi. *deposito sensu vituperationis i. quies, otium*: STAT. silv. 2 praef. 20 sine iactura -ae. 4, 4, 38 te ... flammabit (*i. corroborabit*) tacite repetita parumper -a. 4, 6, 31 haec ... -a est. PLIN. epist. 2, 3, 1 partim studiis, partim -a fruor. 7, 14, 1 si talia per -am et otium perficis. GELL. 4, 15, 9 talis argutae delectabilisque -ae aculeos cum audiremus ac lectitaremus. GAVDENT. serm. 7 quod iussit deus, -ae est, non laboris.

2 *de bestiis*: VERG. georg. 4, 94 ille horridus alter -a latamque trahens inglorius alvum *apium rex*. IVV. 4, 44 -ā tardos et longo frigore pingues *pisces*. SOL. 10, 13 *v. p. 711, 83.*

3 *de rebus* (*de re meton. pro homine posita: de senectute v. p. 711, 49. de imperio p. 711, 44*): CIC. Tusc. 5, 78 nos umbris deliciis otio languore -a animum infecimus (SEN. dial. 7, 10, 2 -am dissolutionemque segnis animi indormientis sibi. RVFIN. hist. mon. 1 p. 402^{A} continuo subintrat eum parva quaedam -a animi. Orig. in gen. 12, 5 ingenii tui amovere am et torporem cordis excutere. PALLAD. hist. mon. 1, 11 p. 287^{C} ex neglegentia mentis atque -a, ἀπὸ ῥᾳθυμίας). APVL. met. 9, 16 amoris languidi -a. BENED. reg. praef. per inoboedientiae -am. *de re personata*: AETNA 378 cum frigida monti -a est. COLVM. 2, 17, 3 talis ager post longam -am laetas segetes affert (QVINT. decl. 298 p. 179, 17 durum -a solum). PETRON. 88, 1 causam -ae praesentis (*artium*). *sim.* PLIN. nat. 10, 20 in -a rerum omnium (14, 3).

deriv.: desidiosus.

2. dēsĭdia, -ae *f.* [*a* desīdere. *Th.*]. APVL. Plat. 2, 9 verum colorem ad -am sanguinis mutat *unguentaria ars*. mund. 34 (= AVG civ. 4, 2) *regiones* -a maris pedestri accessu pervias factas (*Ps. Aristot. 6 p. 400^{a}* ἀναχωρήσεις).

dēsidiābulum, -ī *n.* [*a* desidiare *ductum esse videtur. Th.*]. PLAVT. Bacch. 376 ut celem patrem ... tua flagitia aut damna aut -a (dispoliabula *codd.* NON. p. 75), *i. ubi desidiae deditus versaris.*

dēsidio, -āre [*a* 1. desidia. *Th.*]. GLOSS. II 427, 20 ῥᾳθυμῶ -o (*Harl.*, desideo *Laud.*, *Steph.*), dissimulo, supersedeo.

deriv.: desidiabulum.

dēsidiōsus, -a, -um [*a* 1. desidia. *Th.*]. *in usu est inde a* RHET. Her. CIC. VARRONE, *comparativus inde a* VARRONE, *superlativus inde a* CIC. ISID. orig. 10, 77 -us tardus piger, a desidendo vocatus, id est valde sedendo (*alluditur ad sedendi verbum* VARRO rust. 2 praef. 1). GLOSS. neglegens (vel desidens IV 329, 44, aut otii [ocium *cod.*] vel desiduus 505, 17), ignavus pigrus (*ex reg.* V 413, 1) ῥάθυμος (rathimos). *cf.* desiduus. [NOT. Tir. 50, 46 diseditiosus.]

1 *de animantibus* (*praeter infra l. 66, de hominibus*) *i. desidiae deditus, in desidiam pronus; dicitur cum vituperatione vel contemptu*: *praedicative*: RHET. Her. 4, 32, 43 cum -am artem (-um martem *pars codd.*) dicimus, quia -os facit, *denominatio est* (OV. am. 1, 9, 46 -us fieri. COLVM. 12, 1, 22. AVG. civ. 4, 16 murcidum, id est nimis -um et inactuosum). VARRO rust. 2 praef. 1 qui in oppido sederent, quam qui rura colerent, -iores putabant *maiores nostri* (QVODV. Aug. epist. 221, 1 ne ... non quaerendo -us ... iudicarer). OV. rem. 162 -us erat (MART. 12, 26, 2 esse tibi videor -us eques *ego, non senator*). PLIN. epist. 3, 5, 19 sum -issimus (*opp.* studiosus). SCHOL. Hor. 1, 8, 10 cur me non patiuntur -um esse. BENED. reg. 48 si quis ita neglegens et -us fuerit, ut. GAIVS dig. 21, 1, 18 pr. si servus ... -us ... inveniatur (*syn.* piger, tardus, *apponuntur alia*). PORPH. Hor. sat. 2, 3, 1 corripientem se tamquam -um. MART. 8, 3, 12 quid melius -us ages (BENED. reg. 73 nobis ... -is ... rubor confusionis est. *ibid.* neglegens. *adde infra l. 66*). *attributive*: OV. am. 2, 9, 2 o in corde meo -e puer (*Cupido*). SEN. contr. 1 praef. 8 torpent ... ingenia -ae iuventutis. MART. 1, 107, 2 -us homo es (PLIN. epist. 1, 8, 2). SACR. Leon. p. 380 -is et duris operariis. GILD. Brit. 1 chron. III p. 25, 5 non tam fortissimorum militum ... quam -orum. SALON. in prov. p. 979^{D} per 'pigrum' designatur unusquisque segnis et -us praedicator (GREG. M. moral. 22, 20). *masc. pro subst.*: SEN. dial. 9, 9, 7 apud -issimos. epist. 71, 23 -o studere torqueri est. VAL. CEM. hom. 3, 1 SIDON. epist. 2, 10, 1. *relative*: SVET. gramm. 8 -ior in professione grammatica habebatur. AVG. conf. 10, 3, 3 *genus* -um ad corrigendam suam *vitam*. *de bestia*: LVCAN. 9, 288 nec iam degustat amarum -a thymum *apis*. **2** *de rebus, i. desidiam afferens, desidiae aptus*: RHET. Her. ars *v. supra l. 43* (CIC. inv. 1, 22 -um studium et luxuriosum otium). CIC. leg. agr. 2, 91 ad inertissimum ac -issimum otium *perducere* (SEN. dial. 7, 13, 2. AVG. civ. 12, 18 priorem suam ... vacationem tamquam inertem ac -am *damnavit deus*. COD. Theod. 7, 18, 16 [*a. 413*] -a quiete *annum transigere*). CIC. de orat. 3, 88 cum -a delectatione. rep. 2, 8 illecebras. SEN. dial. 10, 12, 2 quorum non otiosa vita dicenda est, sed -a occupatio. RVFIN. Orig. in num. 2, 2 *animi motus* (*nisi homo ipse. cf.* SIDON. epist. 4, 11, 6 animum natura -issimum *accendere*. GREG. M. past. 3, 14 p. 73^{C} mens). AVG. epist. 55, 17 in illa requie non -a segnitia (VEREC. in cant. 3, 16 -o neglectu[m] *loco corrupto*. CASSIOD. in psalm. 139, 11 -o nimis tepore). AVG. fid. et op. 17, 32 -am praetendes excusationem. DIONYS. EXIG. inv. cap. Ioh. prol. nostra -a conversatio (*opp.* sanctum studium). *ntr. pro subst.*: SEN. dial. 2, 15, 4 mollia ac -a praecipere. *adv.* **dēsidiōsē**: LVCR. 4, 1136 -e agere aetatem (HESYCH. in lev. 22, 10 p. 1069^{D} quae [*sic, fort.* qui] vel -e ... agunt. CASSIAN. conl. 1, 19, 1 -e agentes). AVG. serm. ed. Mai 93, 5 non -e aut neg-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

legenter et quasi transeundo *audire* (*opp.* studiose, operis festinatio). EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934^{C} qui non -e ... disquirit. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 7 -ius vivere. NOVELL. Iust. 25, 3 neglegentem (*ῥᾳθυμοῦντα*) et traditis -e (*ἐκμελῶς*) utentem.

syn.: inactuosus, iners, murcidus, neglegens, piger, segnis, tardus. *opp.* fortis, studiosus.

dēsīdo, -sēdi, -ere *a* de *et* sidere. *perfecti forma* -sid- *legitur* (*omissis testimoniis dubiis, quae infra notabuntur*): LAMPR. Alex. 39, 7 -idisset. MARCELL. med. 9, 112 -iderit. *cf.* CATO *l. 15* -seid-? *supinum non legitur. legitur inde a* CATONE. [*ex coniectura* CIC. *v. infra l. 16.* LIV. *v. infra l. 60.*]

1 ***proprie,*** *de motu, quo res vel homo ex superiore loco ad inferiorem fertur. perfectum ad sedendi sensum transit* (*recipit* in c. *abl. sim.*): **a** *de rebus*: CATO agr. 112, 2 relinquito in imo (*sc. dolio*) quod -ederit (desciderit *Pb*, -ederit *A in rasura, v,* -iderit *c.* CIC. Att. 2, 12, 3 si -ederit [*τρύξ*], decesserit *M*, -ederit *correctio cod. Helmstadt.* AETNA 477 qualem [*faecem*] purgato cernes -ere ferro. CELS. 2, 7 p. 40 quod -idit *ex urina*, album est. SEN. nat. 4^{b}, 10 quemadmodum ... in omni humore faex ima est, ita in aëre spississima quaeque -unt. PLIN. med. 3, 30 cum -ederit [-iderit *g*] tudicula *medicamen*). VARRO rust. 3, 9, 11 inane natat, plenum -idit *ovum* (*cf.* SEN. nat. 6, 6, 4 navigia -unt. TERT. anim. 52 intestino repente perculsu cum tota securitate -unt). CIC. div. 1, 78 ut multis locis labes factae sint terraeque desiderint (*A*, -sederint *rell.* 1, 97 cum ad infinitam altitudinem terra -edisset [*V?* -idisset *B*, disidisset *H*]. LIV. 32, 9, 3 Velitris trium iugerum spatio caverna ingenti -ederat [OBSEQ. 36 in caverna -edit]. SEN. epist. 9, 11 totae -edere regiones. LACT. inst. 7, 3, 8 -ederint in abruptum *terrae. sim.* STAT. Theb. 1, 549 Gargara -unt surgenti *Ganymedi* et Troia recedit [*sc. aspectui, dum in caelum rapitur*]). AETNA 104 -editque infima tellus *in mundo* (PANEG. in Mess. 19 qualis in immenso -ederit aëre tellus. *cf.* SEN. nat. 1, 14, 1 cum aliquod caeli spatium -edit. TERT. anim. 54 quo omnes labes mundialium sordium confluendo et ibi -endo exhalent *eqs.* CLAVD. MAM. anim. p. 115, 3 *aer* inde sponte -at [decidat *G*, discedat *Mb*, *opp.* erumpat]). CELS. 5, 26, 3 p. 186 vulnera, in quibus usque ad ... venas in alis ... mucro -edit (8, 4 p. 335 medium *calvariae, bis.* p. 336 fractum ... os. 8, 5 p. 337. 338). SEN. nat. 3, 27, 6 in imum ... fundamenta -unt (CVRT. 4, 6, 9 -ente sabulo *sub turrium rotis.* PLIN. epist 10, 39, 2 ingentibus ... rimis desedit [*B*, descendit *Ald.*] et hiat *theatrum*). STAT. silv. 3, 2, 109 vada -ant (IVST. 4, 1, 10 *undas* alias verticibus in imum -ere, alias ... in sublime ferri. 4, 1, 10 in voraginem -entis *aestus.* 4, 1, 13 pelagi -entis. *cf. cum his locis infra l. 51*). PS. QVINT. decl. 6, 11 longo tempore in terram ossa.
i. humilem fieri: omisso sensu motus: CELS. 8, 1 p. 328 ima spina in coxarum osse -it (*vix perf.*). CELS. 6, 18, 18 neque sub his curationibus -it *condyloma* (CELS. 7, 18 p. 296 ex toto -it *tumor* [MARCELL. med. 9, 112]. 7, 14 p. 290). SEN. dial. 2, 6, 4 turrium altitudinem cuniculis ac latentibus fossis repente -ere (*opp.* crescere). *item deposito sensu motus intercedentis*: CELS. 8, 1 p. 325 paulum -entes sinus habent *vertebrae.* VIGIL. TRID. ad Ioh. 2 p. 553^{A} vallo ex omni latere -ente. HIER. in psalm. 103 p. 75, 10 rursum instar vallis unda -at (residat *C, opp.* attolli. *cf. supra l. 40*). **b** *de animantibus:*
i. q. deorsum ferri: VERG. Aen. 3, 565 tollimur ... et idem subducta ad manes imos -edimus unda (VAL. FL. 8, 329 tollitur ..., vasto rursus -it hiatu *Styrus, sc. navis eius*). PAVL. FEST. p. 366 ut super aquam currens non -at *tippula.* *i. sidere*: CELS. 7, 26, 5 p. 312 -ere is debet in acre acetum (*cf. p. 696, 5*). APVL. met. 5, 22 tremens ... -edit in imos poplites.

2 ***translate:*** *i. minui*: LIV. 1 praef. 9 labente ... disciplina velut -entes [diss- *codd.*] primo mores sequatur animo *lector* (*ib.* ire ... praecipites). LAMPR. Alex. 39, 7 ad tertiam partem aurei vectigal. CASSIOD. var. 10, 29, 4 -ederat (siderat *B H, al. aliter*) ... dolor.

deriv.: 2. desidia.

dēsiduus (diss-, desidium, deciduus *al.*) desidiosus GLOSS. (diss- *al., cf.* V 633, 36 desidiosus non conveniens). ignavus (ignarus *al. cf. p. 694, 11*) [im]piger *ὀλίγωρος*. *adde* IV 505, 17 *p. 712, 39.* [*cf.* c. desidēre *et* c. assiduus. *Th.*] *inde adv.* **dēsiduō:** FVLG. serm. ant. 37 -o dicitur diuturno, unde et Varro in Corallaria ait ... -o afuisse te. GLOSS. V 566, 53 diu⟨tu⟩rne. V 497, 18 dissiduo diuturne. *Bögel.*

dēsīgnātio, -ōnis *f. a* designare. *non recte* DON. Ter. Ad. 87, 2 puto ego -em contractionem aut conductionem populi in unum intellegi; hoc enim contingit ei, qui aliquo flagitio populi in se oculos et ora convertit et spectaculo est vulgo (*cf. p. 720, 22*): quemadmodum designatores, qui ludis funebribus multitudinem retinent (*cf. p. 719, 82*). *legitur inde a* CIC. **1** *i. q. circumscriptio vel descriptio loci, spatii vel etiam i. q. ordo, σχῆμα*: VITR. 1, 6, 7 ita austri et septentrionis habebitur octavae partis -o. 5, 5, 2 -es *cellarum*, quibus in locis constituantur. HYG. grom. p. 166, 7 agrorum speciosa -o. GLOSS. IV 51, 2. 504, 5 depalatio (depopulatio *trad.*) desi⟨g⟩natio. *cf.* GLOSS. *s. v.* divulatio. *in arte musica*: VITR. 5, 4, 3 intervallorum.
absolute: PAVL. FEST. p. 236 sulcus ..., qui in condenda ... urbe ... -is causa imprimitur. *i. q. schema*: VITR. 3, 1, 3 quadrata -o (*syn.* schema. *cf. etiam* 4, 3, 9 quadrata descriptio). 5, 3, 6 -es ... undarum (*circulos intellege, quae lapide immisso nascuntur*). 5, 3, 7.
fere i. q. ordo (*cf.* dissignatio): CIC. Att. 4, 4b, 1 offendes -em Tyrannionis mirificam in (*om.* M^{2}) librorum meorum bibliotheca. CHALC. comm. 117 tanta rerum (*i. mundi*) -o. 118 stellae ... eandem, quae fuit initio rerum ..., constitutionis efficiunt -em; ... quam -em non est putandum labem ... afferre mundo *eqs.* transl. 40^{C} ex varia -e (*gr. aliter*). **2** *i. q. notatio, qua fit, ut res vel persona inter plures eiusdem generis noscatur*: **a** *per signum impressum, per formam*: ZENO 1, 13, 4 circumcisionem ... in -em Iudaici populi.
absolute: FIRM. math. 1, 5, 5 diversa ... formarum -e cernuntur *consanguinei.* EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915^{A} alterum ab altero manifestissima probatione discretum et certa -e productum. *nota* -es *metonymice i. q. vexillationes*: ITALA num. 2, 2 (Lugd.) homo habeat semper ordinem per -es, per domos *eqs.* (*κατὰ τὰς σημαίας*; VVLG. per turmas, signa atque vexilla). **b** *per litteras sim.*: BOETH. arithm. 2, 4 p. 86, 26 signa nummorum, ... quae nunc quoque homines in summarum -e describunt. CASSIOD. art. 4 p. 1207^{D} alpha ponitur pro -e linearum, quoniam *eqs.* **c** *per descriptionem, nominationem sim.*: CIC. de orat. 1, 138 sine -e personarum aut temporum. LACT. inst. 4, 15, 5 breviter ... sine ulla personarum ac locorum -e. SERV. Aen. 4, 584 -o temporis est, non diei descriptio. *absolute*: MOD. dig. 28, 5, 63, 1 si testator complures amicos eodem nomine habeat et ad -em singulari nomine utatur (NOVELL. Iust. 1, 2, 2 hoc errantis sententiae est et non purae et integrae -is [*ἀκριβοῦς ἐπισκέψεως*]). EDICT. imp. Diocl. 1, 29 intemperatissimi homines mentium suarum indomitas cupid⟨ines desig⟩natione quadam et notis cogentur agnoscere. VICT. VIT. 3, 39 -e sua debere ... XII infantulos separari. *in grammat. i. q. vis designativa*: AVG. gramm. V 507, 16 habent ... quandam -em *pronomina minus-quam-finita*, sed non plenae significationis. *in rhetor. i. q. διαίρεσις*: PS. IVL. RVF. schem. lex. 23 p. 53, 36 haec (*διαίρεσις*) latine dicitur distributio vel -o.
speciatim de magistratibus creandis, GLOSS. *ἀπόδειξις*: TAC. ann. 2, 36 annua -o. 13, 21 consulatus -e (SVET. Iul. 9). SCHOL. Cic. Bob. p. 105, 17 ne *munere edito* popularis animus eblanditus -i eius succumberet. p. 139, 27. COD. Theod. 6, 4, 10 pr. (*a. 356*) -bus operam dare. 6, 4, 31 (*a. 397*) -um ⟨o⟩rdo servetur. **3** *i. q. notio, significatio*: BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 14, 20 enuntiativa ... oratio est, ... quae habet in se falsi verique -em. p. 21, 24 barbarus ab utroque (*i. Graeco et Romano*) in equi -e dissentit. p. 34, 2. GREG. M. in Ezech. 1, 9, 8 ista ... dominici sermonis dubitatio ex electorum cordibus -o temptationis fuit. *absolute*: FAVST. REI. spir. 1, 8 p. 113, 19 vide, ne ... in hac -e 'digiti' et patrem comprehendat et filium. BOETH. herm. sec. 1, 3 p. 74, 28 animus ... *nullis* -is finibus conquiescit. 2, 5 p. 119, 3 quid significet aut circa quid -em enuntiatio teneat. in Porph. comm. pr. 1, 12 p. 34, 15 Victorinus ... duo superiora genera ... uno 'generis' vocabulo et -e esse declarat. GREG. M. moral. 6, 2 haec ... breviter studui ex mystica -e succingere. CLODIAN. rhet. p. 592, 15 singulas huius vocabuli -es. **4** *i. q. determinatio(?)*: THEOD. MOPS. Col. 4, 18 in hac -e (*sc. gratia vobiscum. amen*) epistulae consummationem fecisse videtur (*ex interpretatione Swete; fortasse i. q. sollemnis ratio loquendi*).

syn.: descriptio, schema, significatio, nota.

dēsīgnātīvus, -a, -um *a* designare. **a** *i. q. significativus*: BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 48, 5 nomen esse vocem secundum placitum -am sine tempore *eqs.* (*cf.* p. 45, 30 'nomen ... est vox significativa *eqs.*'). 1, 3 p. 54, 21. divis. 889^{D} si ... nulla subiecta sit res quam significat vox, -a esse non dicitur. syll. categ. introd. p. 763^{A}.
accedit genet. obiect.: BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 27, 9 necesse fuit, qui nomen et verbum significativa esset definiturus, praediceret, quorum ista -a sint. p. 32, 10 intellectuum. **b** *fere i. q. demonstrativus*: BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 15 p. 44, 5 subscriptiva ratio et demonstrativa et -a quodammodo 'generis' est reddita (*opp.*: *vera definitio, quae fit per genus et differentiam*).

dēsīgnātor, -ōris *m. a* designare. GLOSS. imperator, *ἀποδείκτης, ἐπίσημος* (designatus?). *is qui aliquid demonstrat*: TERT. adv. Val. 3 p. 180, 18 hunc primum cuneum congressionis armabimus detectorem et -em totius conscientiae illorum (*cf. ibid.* quod tanto impendio absconditur, etiam ... demonstrare destruere est). NON. p. 11 tororum et toralium -r est Varro de vita populi R. libro I. *traditur in codd. pro* dissignator *q. v.*

⌘**dēsīgno,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* signum *vel* signare. *Th.*].
in codicibus saepe confunduntur des- *et* diss-; *cf.* PHOT. bibl. 80 p. 59 *B* *δισίγνατος.* MALALAS p. 182, 8. 412, 10. *antiquorum grammaticorum interpretationes v. sub III.* GLOSS. *ἀποσφραγίζω, κατασφραγίζω, δηλῶ, ἀποδεικνύω, ὑποσημειοῦμαι.* -at dat, tribuit, dicat. -et *σημάνῃ.* -a *ἐπίδειξον.* -atum *φανερωθέντα ἤτοι δηλωθέντα.*
legitur inde a PLAVTO *notione peculiari, illa usitatiore inde a* VARRONE *et* CIC. [*loci dub.*: CIC. de orat. 1, 109 haec ... verbis -ata (*codd. integ. pleriq.*; definita *M*), generibus illustrata *eqs.* COLVM. arb. 1, 5 ager, quem seminario destinaveris (*S*, desinaveris *A R*). RVFIN. Adamant. 2, 20 APIC. 7, 265.] [*it.* disegnare. *M.-L.*]

I *certa et propria quadam* ***nota aliquid distinguere*** *facere, ut inter plura eiusdem generis internoscatur*: **A** *signis, quae oculis cernuntur, ut puta* ***lineis, cippis,*** *digitis,* ***nutu*** *sim.*:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1 *aream, locum sim. in terra, in tabula vel templum in aëre determinare*: **a** *subiectum est homo (hominis visus l. 13): indicatur dativo adiecto, cui quid rei -ando destinetur*: LIV. 1, 10, 5 *Romulus* -vit templo Iovis fines. 1, 35, 8 circo . . . -atus locus est. VITR. 4, 6, 5 duae *partes* inferiori *impagini*, tres superiori -entur. 4, 7, 1 pars . . . interior cellarum spatiis -etur. 4, 7, 2 spatium . . . ita columnis -etur, ut *eqs.* 5, 6, 2 in orchestra . . . senatorum sunt sedibus loca -ata. PAVL FEST. p. 356 loca augurio desig⟨nata⟩. *sine dativo*: VITR. 1, 6, 7 ut aequales divisiones octo ventorum -atae sint in descriptione. 5, 4, 1 finitiones sonituum *in diagrammate.* 5, 5, 2 media altitudinis transversa regio -etur *cellarum in theatro.* 5, 5, 3 regiones cellarum transverse -atae. 5, 7, 1 ea regione -atur finitio proscaenii. 8, 1, 1 sic . . . visus . . . libratam altitudinem certa finitione -bit. 9 pr. 5 duo trigona in . . . quadrato linea diagonio. PAVL. FEST. p. 339 *locus sepulcri* cippis . . . -atus est. PLIN. nat. 18, 331 ut in media linea -retur umbilicus. CORP. VI 814 (*Romae, aet. Flav.*) in loco, qui -atus erat per *illum.* PS. AVR. VICT. orig. 23, 1 locum *idoneum* in monte Palatino. SERV. Aen. 1, 92 templum . . . dicitur locus manu -atus in aëre. 7, 187 ad -anda caeli spatia. ecl. 9, 15 spatia lituo. *adde in corpore*: VEG. mulom. 4, 3, 12 ad acum . . . pars auriculae . . . quasi in circulo -atur appremiturque. 4, 3, 13 locus, qui -atus est.
urbem sim. i. q. urbi locum: VERG. Aen. 5, 755 urbem aratro. 7, 157 humili -at *moenia* fossa (OV. fast. 4, 825 sulco. VITR. 2 pr. 2 statuae . . . figuram, cuius manu laeva -vi civitatis amplissimae moenia). VITR. 1, 3, 1 portus, fora . . . quae in publicis locis -antur. 5, 11, 4. 6, 6, 1 in chorte culina quam calidissimo loco -etur. 10, 16, 10 Trypho *architectus* . . . intra murum plures specus -vit. TAC. ann. 12, 24 a foro boario . . . sulcus -andi oppidi coeptus. PAVLA Hier. epist. 46, 2, 4 angelus . . . in . . . regis area templum domini -vit. *nota*: VAL. FL. 3, 425 stricto -at litora ferro (*i. loca in litore; cf. infra l. 75*). *apud* VITR. *aliquoties fere i. q. certo loco collocare*: VITR. 1, 1, 5 ornamenta . . . in operibus architecti. *ibid.* aedificiis publicis -verunt *Caryatidum* imagines. 1, 6, 4 ventorum imagines contra suos cuiusque flatus. 3, 5, 10 sigilla. 3, 5, 15 capita leonina . . . disposita ⟨ita⟩, uti contra columnas singulas . . . sint -ata. 4, 3, 5. 9, 8, 12. **b** *subiectum est res: aliquid locum, formam sim.*: MANIL. 1, 466 linea -at species *signorum caelestium.* 1, 573 *circulus solstitialis* meta⟨m⟩ . . . volantis solis et extremos -at . . . actus. 1, 583 1, 626 Aquilam *circulus colurus.* 2, 289 *signa*, quorum -at normalis virgula sedes. VITR. 5, 6, 3 reliqui V *cunei* scaenae -bunt compositionem. 9, 1, 1 umbrarum . . . aequinoctialium magnitudinibus -antur analemmatorum formae. PORPH. Hor. sat. 2, 6, 9 *angulus* denormat agellum: vel illum -at et velut norma posita definit. *aliquid temporum spatia*: VARRO ling. 7, 73 signa, quae . . . ad aliquem usum †culturae tempus -andum convenire animadvertebantur. VITR. 9, 8, 9 tympani versatio alias efficit, uti maior pars circuli signiferi, alias minor . . . -et horarum proprietates. GERM. frg. 2a, 10 annua sol medius -at tempora, Phoebe menstrua. CENS. 17, 6 quibus ostentis eorum (*saeculorum*) exitus -ati sint.

2 *i. q. adumbrare, delineare, describere formam sim., lineam ducere*: OV. met. 6, 103 Maeonis elusam -at imagine tauri Europam. VITR. 5, 5, 6 diagramma musica ratione -atum. 5, 7, 1 ab ea regione *illuc* parallelos linea -atur. 5, 8, 2 formarum *theatri* descriptiones, . . ., quae ex quadratis -entur (*cf. infra l. 73*). 9, 5, 4 siderum . . . simulacra natura divinaque mente -ata. SEN. Ag. 429 aurata primas prora -at vias. nat. 1, 1, 6 ignes tenuissimi iter exile -ant et caelo producunt. BREV. de Hier. p. 154, 22 apparet *in columna*, quomodo manu amplexavit, quasi in cera -asset. AVIEN. Arat. 746 *minores stellae* -andis tantum sunt addita membris. HEGES. 4, 5 umbra -at veritatis vestigia. MART. CAP. 3, 232 artificiosa . . . formatio earum (*i. litterarum*) lineas . . . -vit. 4, 350 hominem. 6, 579 abacus . . ., res depingendis -andisque opportuna formis. 8, 827 *lineam* mente circumagens circulum. MARCELL. chron. II p. 100, 518, 3 ob fundamenta locanda sulcum sarculo -vit. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 206, 30 ars . . . formam . . . domus prius sibi ipsa -at et efficit. herm. sec. 1, 1 p. 29, 3 pictores solent -are lineatim corpus atque substernere, ubi coloribus cuiuslibet exprimunt vultum. *al.* CASSIOD. art. 6 p. 1215^{B} omni centro et omni spatio circulum -are. *adde i. q. scribere*: DICT. 1, 16 in tabellis . . . Punicis litteris Agamemnonis nomen. CASSIOD. inst. div. 16 *libros.* 26 notas minio -atas. LEX Visig. 7, 5, 1. *lineis sim. formam*: QVINT. inst. 4, 2, 120 (*in imag.*) non ut consumantur affectus, sed ut . . . velut primis lineis -entur *eqs.* AVG. civ. 18, 13 p. 273, 30 imagines *deorum* stellis. *i. q. distinguere (cf. supra l. 54)*: VITR. 7, 5, 2 scaenarum frontes tragico more aut comico seu satyrico. STAT. Theb. 1, 311 *Hermes volans* ingenti -at nubila gyro.

3 *digitis, oculis notare aliquem*: CIC. Catil. 1, 2 notat et -at oculis *ad caedem* unumquemque nostrum (SEN Ag. 899 colla taurorum popa -at oculis, antequam ferro petat). OV. am. 3, 1, 19 saepe aliquis digito vatem -at euntem. 3, 6, 77 digitis -or adultera vulgi (*nota suppl. praed.*). LIV. 24, 16, 13 nulla ignaviae nota leviore vos -ari potuisse. SEN. benef. 3, 17, 2 omnium -atur oculis aut -ari se iudicat. *sine obiecto*: TERT. coron. 1.

4 *notis, litteris aliisque signis aliquid notare*: LIV. 5, 25, 6 quod ex ea tantum praeda, quae rerum moventium sit, decuma -etur. VITR. 4, 3, 9 *columnae non striatae* angulos habeant XX -atos. LVCAN. 9, 925 *Psyllus* tacta -at membra saliva. STAT. Theb. 6, 782 medium -at vulnere frontem. HIER. in Dan. prol. p 621 quosdam versus obelis praenotavit, superflua quaeque -ans. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 36 p 614^{C} ea, quae . . . sunt addita, . . . certis . . . signis . . . -vit. p. 615^{A} istae annotationis (Θ) indiciis *nomina defunctorum.* p. 615^{B}. BOETH. mus. 4, 8 p. 325, 2 mese, quam *illa* littera -vimus. PASS. coron. 4 -verunt partem lapidis, qui incideretur. *adde*: MANIL. 4, 771 *libra* -at summas. TERT. pudic. 8 ordo utriusque populi ab utero Rebeccae -atus. *-atum est (versum ex graeco σεσημείωται) in canone grammat. fere i. q. excipitur*: PS. PHOC. gramm. V 440, 6. 19 *saep.*

B *latiore sensu*: **1** *aliquem (accedunt collectiva et res personatae)*: **a** *in universum i. q. notare, nota aliqua demonstrare*: PLIN. paneg. 88 nec magis distincte . . . -at, qui Traianum quam qui optimum appellat. GAIVS dig. 35, 1, 17, 1 si in persona legatarii -anda aliquid erratum fuerit. SCAEV. dig. 31, 88, 8 *debitor*, qui novissimis codicillis -atus est. VLP. frg. Vat. 211 *tutores* testamento de⟨signatos⟩ . . . si a matre fuerint -⟨ati⟩ *eqs.* dig. 10, 4, 3, 7 eum, cuius nomine . . . quis agit. 32, 71 *testamento.* PAVL. sent 4, 14, 1 nisi forte plures sint, qui eo officio -entur (*in testam.*). dig. 4, 5, 7 pr. ut personae naturaliter -entur. MOD. dig. 33, 2, 18 iis *libertis*, quos codicillis -asset *eqs.* MIN. FEL. 20, 1 deum unum multis . . . nominibus. TERT. bapt. 10 quem advenientem *Iohannes* -verat. test. anim. 1 deos humanis passionibus et fabulis (*'repraesentare' interpretatur Oehler; alii aliter*). ARNOB. nat. 1, 43 aliquem nobis -are, monstrare ex omnibus illis magis, qui *eqs.* LACT. inst. 1, 6, 5 unamquamque personam sua nota et appellatione. 3, 4, 3 in omnibus *sectis* certe non potest poni veritas. -emus quamlibet. VVLG. Luc. 10, 1 -vit dominus et alios LXXII (ἀνέδειξεν). COMM. apol. 435 fas est credere *ei*, quem libri -ant. IVST. 21, 4, 5 id . . . observari . . . ab universis iubent, ne persona -ata . . . *videretur.* *absolute*: CIC. div. 2, 127 quae est ista -andi licentia, ut hoc deus, hoc natura fecerit. *nota fere i. q. destinare addito dativo*: OV. epist. 13, 93 sors . . . nescio quem fato -at iniquo, qui primus . . . Troada tangat humum. *duplex dativus*: PAPIN. dig. 35, 101 pr. pater *illam illi* cognato nuptiis testamento -vit. *enuntiatum interrog.*: SIL. 13, 751 -at vates, qui iura . . . dederint. VLP. dig. 4, 2, 14, 3 -et, quis ei . . . vim adhibuit. 4, 3, 15, 3 cuius dolo factum sit.

b *i. q. denotare, petere, dicere*: CIC. har. resp. 53 hoc . . ., verbo *non* P. Clodius . . . -atur. CAES. Gall. 1, 18, 1 hac oratione Lisci Dumnorigem . . . -ari. SVET. vita Ter. 4 ipsum non iuvenes -are . . . sed viros. TERT. orat. 21 non virgines nominatim, sed mulieres. HIL. in psalm. 1, 1 in eo . . . psalmo, in quo personam patris -ari meminimus. PS. HIL. libell. 19 omnes feminas mulieris appellatione -at. AMBR. Isaac 1, 1 ille nominabatur et iste -batur, ille exprimebatur et iste annuntiabatur. HIER. epist. 40, 2, 3 in quodcumque vitium stili mei mucro contorquetur, te clamitas -ari. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 2 p. 290, 5 si Aethiopem -emus.

c *cum duplici accusativo (alter subaudiendus l. 54; cum castigandi notione l. 65)*: CIC. nat. deor. 1, 33 quem (*i. mundum*) alio loco ipse Aristoteles -arit deum. TERT. nat. 1, 8 ut . . . eam primam nationem -rent, cuius *eqs.* 2, 1 hunc si interrogem, qui insinuatores deorum *sint*, aut philosophos -at aut *eqs.* adv. Marc. 2, 27 p. 374, 14 iudicem eum. 3, 2 p. 378, 10 nec missus credetur, quem numquam mandator -vit (*sc. missum*) . . . -urus mandator, si fuisset. 3, 24 p. 419, 22. 4, 25 p. 504, 24 Christum . . . illuminatorem nationum. adv. Prax. 21 p. 264, 10 agnus dei ab Iohanne -atur *Christus.* HIL. in Matth. 18, 3 sub hominis nuncupatione auctorem scandali huius Iudaicum populum -at. LVCIF. non parc. 5 p. 218, 5 *al.* HIER. epist. 18a, 12, 3 non . . . libera voce impium -arat *Oziam Esaias.* PS. AVG. quaest. test. I 104, 1 reum . . . mortis eum, qui *eqs.* MACR. sat. 1, 16, 44 tam lunam quam solem duces anni hac invocatione -ans. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111^{C} *Origenem* multorum . . . patrum sententia haereticum -at. *sequitur enuntiatum*: LVCIF. non parc. 32 p. 277, 1 Danihel . . . te bestiam esse. moriend. 1 p. 285, 19 negando filium dei, domos esse immundi spiritus vocibus prophetarum . . . -amini (*cf. p. 719, 66*). COMM. instr. 2, 14, 9 steriles christianos vos esse -o.
t. t. de populo R. in comitia vocato (vel de senatu, de imperatore), qui aliquem inter complures candidatos magistratum creat (cf. p. 720, 37); huc pertinet CORP. I^{2} 604 ⟨desi⟩gnetur. *aliquem consulem (absolute l. 75. 78 al.)*: CIC. Verr. 1, 18 ut Q. Hortensius consul -atus domum reducebatur e campo *eqs.* 4, 222 consul es -atus, provinciam sortiere. 6, 175. leg. agr. 2, 8 nobis consulibus -atis. 2, 13 me -ato. 2, 102 nobis -atis. Sull. 91 qui paulo ante consul -atus fuisset. p. red. in sen. 8. prov. 17. 37. 39 post eos consules qui nunc erunt -ati. epist. 10, 3, 3 consul es -atus optima aetate *eqs.* CAEL. Cic. epist. 8, 2, 2 simulac me -atum audieris. 8, 8, 9 si -ari poterit. LEX Iul. munic. (Corp. I^{2} 593) 25 in diebus V proxumeis, quibus eo mag. (*abl.?; fortasse errore additum*) -atei erunt eumve mag. inierint. SALL. Catil. 26, 1 si -atus foret. LIV. 35, 40, 2 consulibus -atis. MON. Ancyr. 3, 2 *vol. IV p. 566, 32* VELL. 2, 12, 1. 2, 58, 3 *vol. IV p. 566, 33.* SEN. apoc. 9 is -atus erat in kal. Iulias postmeridianus consul. PAPYR. Berol. 611 III 19 (*saec. I*) ⟨a⟩utumno . . . consule⟨m⟩ -atum. SVET.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Claud. 46 cum consules -vit *eqs.* GAIVS inst. 2, 238 qui post testamentum ⟨scriptum primi⟩ consules -ati erunt. MARCELL. dig. 35, 1, 36 pr. PANEG. 11, 19 maiores nostri *viderunt* Gabinios -atos et repulsos Catones. CAPITOL. Aur. 22,12 *al.* LAMPR. Comm. 8, 1 *al.* SPART. Hadr. 23, 13 Commodum secundo consulem -vit. Sept. Sev. 4, 4 Commodo se inter plurimos -ante. EPIST. imp. Gratian. Auson. 419, 43 te consulem -vi et declaravi et priorem nuncupavi (*cf.* 419, 49 *bis* quis haec verba te docuit? ego tam propria et tam Latina nescivi). AMM. 27, 2, 10 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 56, 10 *al.* SCHOL. Cic. Ambros. p. 369, 33 consules certorum auspiciorum ritu -bantur. POL. SILV. fast. Ian. 9 suffecti consules -antur. MARCELL. chron. II p. 92 a. 483. praetorem: CIC. p. red. in sen. 22 statim -atus. Att. 1, 11, 2 LIV. 39, 39, 9. TAC. ann. 1, 15 candidatos *praeturae* sine repulsa et ambitu -andos. SVET. Cal. 18 extra ordinem. VLP. dig. 1, 14, 3 servus fugitivus ... praeturam petiit et praetor -atus est. SPART. Sept. Sev. 3, 3 SCHOL. Cic. Bob. p. 98, 18 *al.* COD. Theod. 6, 4, 14. 15 (*a. 359*) a vobis (*i. a senatu*) ... praetores placuit -ari *eqs.* aedilem: CIC. Planc. 49 quasi non comitiis iam superioribus sit ... -atus aedilis. PLIN. epist. 8, 23, 8 modo -atus aedilis *mortuus est.* SCHOL. Cic. Bob. p. 126, 19 in qua (*i. in petitione aedilitatis*) -atus est *ille* repulsam ferente *illo.* p. 130, 24 cum illi -ando studeret. p. 138, 11 eum totius populi consensione gratis -atum esse. p. 139, 25 *duo* per easdem tribus -ati sunt. tribunum pl.: CIC. Phil. 13, 26 tribuni primum duo -ati. ad Q. fr. 1, 2, 16. quaestorem: CAPITOL. Pius 6, 10 *illum* ante tempus quaestorem -vit. *al.* POL. SILV. fast. Ian. 23 quaestores Romae -antur. xvirum: CIC. leg. agr. 2, 26 ut ii xviratum habeant, quos plebs -verit. 2, 53. magistratum: CIC. Mur. 77 posteaquam es -atus, multo salutas neglegentius. Sest. 70 magistratibus novis -atis. PAVL. FEST. p. 249 cum essent -ati a praerogativis *centuriis candidati.* SEN. contr. 7, 7 (22), 9 gratulabantur omnes repulso *patri* magis quam -ato *filio* nimis ambitiose. SEN. epist. 118, 3 eorum ..., quibus -atus contingendam manum negaturus est. SCHOL. Cic. Bob. p. 119, 10 comitia *habere* ad -andos magistratus. p. 138, 27. COD. Theod. 6, 4, 10, 2 (*a. 356*) -atus expleat munus impositum. 6, 14, 21 (*a. 372*) tempore, quo temonarii -antur. *al.* *imperator sim. aliquem i. q. nominare*: AMM. 26, 12, 25 *illum* praefectum praetorio per Illyricum -vit. CASSIOD. var. 7, 30, 1 ut a nobis debeat -ari, qui vobis tribunus esse mereatur. *imperator aliquem Caesarem sim.*: CAPITOL. Aur. 7, 5 fratrem sibi participem in imperio -vit. PS. AVR. VICT. epit. 34, 2 Claudius Gallieni ... sententia imperator -atus. VVLG. II Macc. 9, 25 -vi filium meum ... regem (ἀναδέδειχα). MARCELL. chron. II p. 102 a. 527 Iustinianum ... a se Nobilissimum -atum. CASSIOD. hist. 9, 18 p. 1136^C Arcadium -vit Augustum. *nota*: consulatum *alicui*: GELL. 14, 7, 1 CN. Pompeio consulatus primus cum M. Crasso -atus est (*cf. p. 718, 29*).

2 *rem* (*accedit hominum species sim.*): a *subiectum est persona*: α *i. q. manifeste indicare aliquid* (*absolute l. 60*): SEN. epist. 9, 19 *Stoicus* se ... ipso contentus est. hoc felicitatem suam fine -at. POMPON. dig. 1, 2, 2, 5 partes iuris suis nominibus. GAIVS inst. 4, 60 cum res ... demonstratorio modo -etur *eqs* dig. 45, 1, 141, 5 aliam ... rem in personam meam, aliam in Titii -ari non posse ... ea res ..., quae in eius persona -ata fuerit. 45, 1, 141, 6 tempora ... diversa -ari posse (VLP. dig. 18, 6, 1 pr.). SCAEV. dig. 32, 35, 2 in regione -anda lapsus *est.* 32, 41, 5 aetatem. *al.* VLP. frg. Vat. 210 gradum necessitu⟨dinis⟩ *potioris tutoris* ... aperte -are *eqs* PAVL. sent. 2, 31, 22 rem suo nomine et sua specie (dig. 32, 78, 5). dig. 48, 2, 3 pr. locus -andus est, in quo adulterium commissum est *eqs.* MOD. dig. 34, 2, 9 si non species *testamento* -ata sit, non materia. APVL. met. 6, 7 indicia ... manifeste -es. TERT. orat. 22 distinguit ... speciem suis vocabulis -ans. adv. Val. 37 p. 211, 9 qua[m]qua[m] *voce* -veris, unum est. CENS. 16, 7 ut ... possim ... hoc nostrum praesens *saeculum* -are (de- *ex* di- *D*). 17, 9 ut Horatius ... id tempus (*i. saeculum*) hoc modo -verit *eqs.* SOL. 11, 3 quanta potest ... in -ando (-anda fide *A P*) operam locabimus. LAMPR. Heliog. 17, 5 appellatus est ... Impurus et multa, siquando ea erant -anda, quae *eqs.* LACT. inst. 4, 15, 28 miracula, quorum nec ratio nec tempus nec auctor -batur. RVFIN. hist. mon. 1 p. 393^C siquid causae esset, pro qua ..., -bat. Adamant. 1, 10 tempus -at ... propheta futurum, quando *eqs.* SCHOL. Hor. Vind. ars 8 res viles sibi convenientibus vocibus. DRAC. laud. dei 1, 512 promittit fontes -ans ante saporem. APRING. in apoc. 20, 9 Europae initium. CASSIOD. art. 3 p. 1179^A -atis ... locis, e quibus *eqs.* *nota*: MANIL. 2, 917 Graecia voce sua titulum -at eundem. *sequitur enuntiatum interrog.*: VARRO ling. 7, 11 loca, quae sint, -at cum dicit *eqs.* AVR. Fronto p. 131, 21 N. -a mihi, qualem velis commentarium faciam. VLP. dig. 47, 10, 7 pr. -are et certum specialiter dicere, quam se iniuriam passum contendit. PAVL. dig. 6, 1, 6 debet -are rem et utrum totam an partem ... petat. PAVL. MED. bened. 6, 1 per modum descriptionalem, qualis futurus esset *Dan*, -atur. β *i. q. certo modo constituere*: CIC. Tim. 46 quae cum ita -asset (διαθεσμοθετήσας). nat. deor. 1, 26 Anaxagoras ... rerum descriptionem ... mentis ... vi ac ratione -ari (*C*, diss- *A N B Plasb.*). 3, 85 nec domus nec res p. ratione ... -ata (*H P V*, diss- *A B Plasb.*). div. 1, 82 neque *di* ignorant ea, quae ab ipsis constituta et -ata sunt (2, 102). *i. q. praescribere*: HIL. in Matth. 22, 7 numquid invitandorum habitum -verat? RVFIN. Adamant. 2, 18 pascha ... a creatore deo in lege -atum est (νενομοθέτηται). hist. 2, 2, 2 lex ... erat ... -ata (νόμον κεκρατηκότος). Greg. Naz. orat. 1, 69 p. 55, 2 Engelbr. *sequitur enuntiatum*: COD. Iust. 5, 34, 13 (*Honorius*) plenius -amus, ne *eqs.* *huc fortasse pertinet*: PS. SOL. add. p. 217, 19 *titulum*, quem in exordio -veram. γ *de scriptoribus sim. in interpretatione i. q. significare, dicere*: VARRO ling. 5, 163 ⟨...⟩ ligionem Porcius -at, cum ... dicit *eqs.* PLIN. nat. 3, 152 quas earum *insularum* -ent *Graeci nomine Electridum*, haud umquam *constitit.* 24, 65 dubito ..., numquid *genistam* -verit Homerus, cum dixit *eqs.* CAPITOL. Opil. 3, 2 constitit ... per vatem aliud -atum *esse.* LACT. inst. 7, 24, 6 *hanc* civitatem Sibylla -at, cum dicit *eqs.* OPTAT. 5, 3 p. 124, 6 DON. Ter. Eun. 301. HIL. myst. p. 10, 23 in eo ..., qui facturus sit, potestas -ata est faciendi. SCHOL. Hor. carm. 2, 20, 13 per commemorationem gentium omnes terrae partes -at. epod. 9, 1 *saep.* (PORPH. *hoc sensu semper* 'significare'). NICET. symb. p. 44, 6 tempus -atur, quo *eqs.* *prophetice et allegorice*: TERT. adv. Marc. 4, 40 p. 560, 27 spiritus ... propheticus ... cruentum habitum carnis in vestimentorum rubore -at (FAVST. REI. serm. 19 p. 299, 5 in ipso *Isaac* ... -atum est, quod postea completum est. GREG. M. moral. 12, 20 quid ... in gressibus nisi unaquaeque nostra actio -atur?). HIL. in Matth. 10, 29 levia, quae sub frigidae aquae nomine -at, officia. *nota absolute*: APON. 7 p. 120 de qua (*i. corona*) ... iam tunc in Christi persona sub vocabulo Ioseph -vit. *cum dativo fere i. q. assignare*: LEX VRSON. (Corp. II 5439) 125, 11 quicumque locus ludis decurionibus datus -atus (125, 21. 126, 33 *al.* atsignatus) relictusve erit. VITR. 5, 9, 9 mensurae tributim singulis capitibus -antur. 7 praef. 5 Aristophanes ... quemadmodum fuerat locus ei -atus sedit. CYPR. epist. 39, 5 presbyterii honorem illis (*cf. p. 717, 44*).

b *subiectum est res*: α *i. q. manifeste indicare* (*apud medicos et physiognomicos de morborum et qualitatum notis propriis*): CAES. civ. 3, 96, 1 multa ... *in castris Pompei erant*, quae nimiam luxuriam et victoriae fiduciam -rent. VAL. MAX. 1, 5, 7 M. ... Bruti ... eventus omine -atus est. EDICT. imp. Diocl. II 10 scriptura pretia. CAPITOL. Gord. 17, 2 quae singula videntur familias -are. MAR. VICTORIN. defin. p. 35, 2 motibus mentis qualitatem -antibus. PS. HIL. libell. 12 ea quae gentiles -ant. PHYSIOGN. (*nota constructionis varietates*) 16 caput obliquum impudentiam -at. *al.* 21 ubi moderati sunt orbes pupillarum ..., innocentia ... animalia -ant. 22 ingratum hominem. *al.* 30 si ... sicciores fuerint *oculi*, impudentiae ... esse -ant. SERV. Aen. 3, 170 partem provinciae. AVG. gen. c. Manich. 2, 26, 39 nihil vehementius istos -at et notat quam *eqs.* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 24 hilaritas sine ratione ... non futuram, sed praesentem alienationem -at. 1, 1, 26 signa frequentiam, non necessitatem -antia. 1, 1, 34 febricula -at phreniticum. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 4 nihil ita -at et describit christianum sicut misericordia (χαρακτηριστικόν ἐστιν). ISID. orig. 12, 633 hamio saxatilis ... lateribus ... discoloribus -atur.

β *de vocabulis sim., i. q. significare*: VARRO ling. 8, 80 cum vocabula sint infinita ac res communes -ent (-entur *cod.*). 9, 37. SCAVR. gramm. VII 33, 6 apices ibi poni debent, ubi isdem litteris alia atque alia res -atur. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 25 cur ex his unum (*i.* 'hic') sexum virilem -et. PROB. inst. gramm. IV 53, 27 integra sunt, quae sola[s] partes orationis -ant ut puta ... 'tu' *eqs.* 120, 7 epicoena ... ex suo genere et aliam speciem -ant. 120, 12 homonyma ... una significatione varias res -ant. 120, 13 nepos ... modo tertiam progeniem hominum, modo luxuriosum -at. app. gramm. IV 200, 17 *al. syn.* significare, demonstrare. 201, 1 *cum* qui crimen dicit, -at. 203, 14 sobriae nomen -at, sobrie autem *eqs.* DON. Ter. Ad. 26 nomina ... per antiphrasin describentia, quod -ant. MAR. VICTORIN. defin. p. 31, 14 vis verbi vel nominis ... rem suam. CHAR. gramm. I 166, 26 *verbis impersonalibus* cum adicitur nomen ..., personam -ant. VLT. SYLL. gramm. IV 221, 9 i littera duplicem sonum -at. 255, 29 interiectiones ... affectum animi vario motu -ant. AVG. gramm. V 510, 42 *infinitivus* tempora, non personas. MACR. exc. gramm. V 627, 34 communia ... et actum et passionem una eademque forma -ant. *al.* CLEDON. gramm. V 23, 1 EXPLAN. in Don. gramm. IV 549, 4. CONSENT. gramm. V 348, 26 urbanitas -ari possit etiam numero singulari (*sc.* '*sale*'). *al* CAEL. AVR. acut. 1 praef. 9 vis locutionis nihil aliud -at quam *eqs.* MEROB. pros. frg. 1 B 20 -atur hoc nomine, quidquid *eqs* BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 48, 2 partes *vocis* nihil extra -ant. 1, 9 p. 124, 16 oratio, quae -at atque significat rem. herm. sec. 1 praef. p. 5, 17 *syn.* significare. p. 6, 20 coniunctiones consignificare possunt, per se vero nihil -ant. in Porph. comm. sec. 1, 4 p. 146, 24 *syn.* significare. 1, 8 p. 156, 1 *al.* EVTYCH. gramm. V 457, 9 rem. RHET. min. p. 305, 3 nomen hominis certis suis -ans et sanguinem et hominem nominibus. *sequitur enuntiatum interrog.*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 545, 25 *qualitas pronominis* infinita *est*, quae non -at, cui accomodata sit (*syn.* notare). *accusat. cum infin.*: PROB. app. gramm. IV 202, 3 amnem fluvium esse -at. *al.* CAEL. AVR. acut. 1, 1, 30 verbi (ἐπίνοσος) qualitas ... -at aliquid esse, quo res ferantur, non tamen *eqs.* *absolute*: BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 50, 11 -ant et illitterati soni ut ferarum (δηλοῦσιν). herm. sec. 1 praef. p. 5, 17 *syn.* significare. *de definitionibus sim.*: MAR. VICTORIN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

defin. p. 37, 1 haec definitio vocem illam ... alio sermone -at. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 8 p. 20, 21 accidens . . . substantiam non -at. 1, 21 p. 65, 20 definitio id aperte -at. *al.* *absolute*: MAR. VICTORIN. defin. p. 38, 10 *definitio per translationem* varie tractari potest: modo enim ut moneat, modo ut -et *eqs.*

in interpretationibus allegoricis: TERT. idol. 5 illam effigiem aerei serpentis, suspensi in modum figuram -asse dominicae crucis *eqs.* CARM. adv. Marc. 4, 76 templi vasa haec -ant corpora nostra. HIL. in Matth. **14, 15** quod ... respondere Petrus solus audet, passionis tempore voluntatis suae -at affectum. **17, 13**. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881^{D} longitudo ... templi fidem ... -at *eqs.* p. 882$^{A \cdot C}$ *al.* EVCHER. instr. **1** p. 105, 24 in propheta euangelistae quattuor diversa animalium specie -antur (*syn.* praefigurare, annuntiare, praenotare). FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 28, 17 denarius . . . numerus iustos *eqs.* CASSIOD. in psalm. **101, 7** pelicanus eremitam *eqs.* (*syn.* declarare). ISID. alleg. 4 Eva -at ecclesiam *eqs.* 24. 36. CARM. de mens. **2**, 23 lampas maturas Cereris -at aristas. *huc fortasse pertinet*: TERT. pall. 4 p. 937 Öhl. qualis ille Hercules in serico Omphales fuerit, iam Omphale in (*cf. p. 718, 18*) Herculis scorto (*sc. ut scortum?*) -ata descripsit.

II ***debilitata propria notione*:** A *i. q. ostendere, demonstrare, docere sim.*: **1** *aliquid* (ex *l. 30*): STAT. silv. 3, 1, 2 causas -at desidis anni (*i. sacrorum intermissionis*). TERT. cult. fem. 1, 2 *angeli desertores* omnem curiositatem (*i. disciplinas curiosas*) ... -verant. LACT. inst. 4, 18, 24 Esaias ... facinus eorum -at. 5, 7, 4 nunc -are id brevissime satis est (DON. Ter. Andr. 965 in hoc actu ... ea, quae restant ..., breviter explicantur et -antur ... binae nuptiae. AMM. 15, 4, 1 cuius loci figuram breviter -bo). ITIN. Anton. Plac. rec. A 23 staturam communem, faciem pulchram ... imago -at. DIOM. gramm. I 478, 2 ex rotae situ et ... motu rythmulum trochaei. FAVSTIN. trin. 3, 3 nec infirmam hominis in se -are naturam. AMM. **15, 5, 5** privati, quorum epistulae nomina -bant. **15, 11, 8** nunc figuras et mores hominum -bo. 26, 1, 7 cuius notitiam certam -bo. FVLG. myth. 3, 6 p. 66, 20 Apuleius in libris metamorphoseon hanc fabulam planissime -vit dicens *eqs.* RVFIN. hist. **3, 7, 2** (φησίν, *syn.* declarare). apol. Orig. praef. p. 545^{B} ex his quae ad nos laboris et studii eius certissima -antur indicia. AVG. civ. **18, 12** p. **271, 24** nominis . . . eius originem fabula illa ... -at. PELAG. in Eph. 5 p. 835^{D} omnia crimina breviter comprehendit duorum ... -ando radices. PHYSIOGN. 3 corporis utriusque -anda indicia sunt. CAEL. AVR. acut. 1, 1, 28 hos *Thessalus* ita -at. EVSTATH. Bas. hex. 4, 7 p. 910^{A} unde mihi possibile erit maris pulchritudinem -are ita, ut *eqs.* SEDVL. op. pasch. 2, 12 p. 212, 22 de quibus propheta cantitans haec -at. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 35, 22 per *aliquid* lineam generis ductumque (*syn.* demonstrare). 2, 12 p. 105, 18 *Porphyrius* proprietates eorum differentiasque. APRING. in apoc. 1, 4 unde et numerum sacratissime (*sc. heptada*) -vit. COD. Iust. 7, 63, 5, 1^{a} secundum locorum definitionem, quam -vimus. GREG. M. moral. 16, 33 quod bene ille in Gerasenorum regione sanatus a daemonibus -at. *fere i. q. dicere, commemorare*: PS. AVG. categ. 16 -ato numero (*i. quem supra dixi*). ENNOD. opusc. 8, 4 p. 415, 6. epist. 5, 4, 3 p. 127, 17 in -ato litteris vestris negotio. 5, 26, 3 p. 146, 18. CASSIOD. var. 7, 25, 4 domum superius -atam. CONC. Rom. a. 501 p. 422, 11. 431, 13. 16 INST. Iust. 3, 1, 15 COD. Iust. (*Leo*) **1, 3, 32, 8**. **2** *absolute*: FIRM. math. 4, 17, 5 sicut Abraham -at. **3** *sequitur enuntiatum: interrog.*: BOETH. mus. 4, 17 p. 346, 2 CASSIOD. gramm. VII 209, 14. *accus. cum inf.*: COMM. instr. 1, 25 aeque -bat credere (*i. crediturum esse*, crederis *codd.*) in lege secunda. apol. 267 hunc sanctum sanctorum Danihel perungui -at *eqs.* RVFIN. Adamant. **3, 13** qui sermo -at et ostendit eum lucis fuisse participem (σαφῶς δείξας). CASSIAN. conl. **1, 11, 1** *apostolus* caritatem sine fine mansuram (*syn.* describere). **2, 11, 6** taciti serpentis morsum perniciosum esse -ans. 9, 5, 1 *al.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 21 p. 64, 5 *speciei nomen* multifariam appellari -at *Porphyrius* (2, 1 p. 85, 20). arithm. **1, 11** p. 26, 15. ISID. alleg. 22 duas uxores . . . apostolus duo esse testamenta -at. *nom. cum inf.*: ENNOD. opusc. 2, 95 p. 316, 21 *sedes pontificia* totius corporis caput esse -atur. quia: RVFIN. apol. Orig. praef. p. 547 apostolicum sermonem . . ., quo -at, quia *eqs.* hist. 2, 22, 4 manifestissime per haec -at, quia *eqs.* (παρίστησιν). *al.*

B *fere i. q. appellare* (ex *l. 71. 72*): PS. AVG. categ. 12 lenitudo ... et asperitas, e quibus ... lene et asperum -amus. GREG. M. moral. praef. 14 modo hunc (*Christum*) ex capite, modo ex corpore -at. AVELL. p. 32, 19 doctrinam Christi sub hominis appellatione -ant, *qui Luciferianos se appellant.* SEDVL. epist. 2 p. 173, 18 sequentes *libri* ... 'paschalis' -antur 'operis' vocabulo nuncupati. BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 16 modi musici gentium vocabulo -ati sunt. ANTH. 484, 5 Eurus, Dorica quem simili -at nomine lingua (*syn.* signare).

C *i. q. repraesentare*: APVL. met. 10, 31 *puella* gratia coloris ambrosei -ans Venerem (*in theatro*).

III *i. q.* ***factum notabile*** *(plerumque in malam partem)* ***edere***, *exhibere*: NON. p. 96 dissignare (des- *G*) cum nota et ignominia aliquid facere (GLOSS. peccare). DON. Ter. Ad. 87 -are est rem novam facere in utramque partem et bonam et malam. nam et designatores dicti, qui *eqs.* (*cf.* dissignator) ... apud veteres hoc verbum duas res significabat: etenim prave et recte facta -ata dicebantur. SCHOL. Hor. epist. 1, 7, 6 dissignare (des- *γ f v*) est ordinare *eqs.* praeterea est dissignare (des- *γ α f*) confundere, ut et iste alibi (*epist. 1, 5, 16*). HOR. epist. 1, 5, 16 quid non ebrietas -at (diss- *codd.* PORPH. *qui non recte interpretatur* '*aperit*'). APVL. met. 8, 28 quasi contra fas sanctae religionis -asset (diss- *vulgo*) aliquid. CYPR. epist. 49, 1 multa praecesserant ab eis -ata, . . . ut non temere eis fides haberetur. 50 Novatus vero ea hic -vit malitia et inexplebili avaritia sua, qualia illic apud vos semper exercuit. VOPISC. Prob. 3, 7 nisi qui puer seminario virtutum generosiore concretus aliquid inclitum -asset. IVL. VAL. 1, 17 auctorem ... earum rerum Pausaniam haec -asse. LACT. inst. 6, 23, 12 cum libido haec edat opera et haec facinora -et. ARNOB. nat. 1, 63 quid illorum -asset (diss- *vulgo*) audacia. CHALC. comm. 181 avaritia, libido . . . nihil in pueritia grande -ent, sed sint confirmata iam aetate noxia. SYMM. epist. 3, 69, 1 quae sub obtentu tuo a quibusdam scaevis -ata (diss- *vulgo*) dicuntur. 6, 22 (23), 2 ne impune sit, quod -vit (diss- *vulgo*) apparitor. 10, 2, 2 tantum flagitii.

huc ab antiquis commentatoribus referuntur (*sed fortasse aliter interpretandi sunt loci; cf. p. 713, 71 et 719, 81*): PLAVT. Most. 413 id videndum est ..., quae -ata (*Merula*, dissignata *B*^{1}, dissignita *C D*) sint et facta nequiter, tranquille cuncta ... proveniant. TER. Ad. 87 illa quae antehac facta sunt, omitto: modo quid -vit.

syn.: notare, definire, describere, monstrare. *ad I B*: depingere, exprimere (specialiter), dicere, demonstrare, denominare, destinare, constituere. *ad II*: declarare, ostendere, signare.

deriv.: designatio, designativus, designator. *compos.*: praedesignatus. *graec.*: δισιγνατεύω (-ιτεύω: MALALAS p. 182, 8), δεσιγνατεύεσθαι (GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^{A} ἀποδείκνυσθαι).

part. praes. adv.: **dēsīgnanter.** *i. q. evidenter, manifeste*: LEX Visig. 10, 1, 14 non amplius ..., quam ipsi -r ostendant.

part. perf. pass. pro adiect. ※**dēsīgnātus,** -a, -um. GLOSS. ἐμφανερός. -i ἐπίσημοι. **1** *i. q. fixus, certus*: BOETH. mus. 5, 6 p. 357, 2 continuae *voces* ... tales sunt, ut ... *non* habeat locum -um vox acuta gravisque, quem teneant. *additur enunt. interrog.*: CASSIOD. gramm. VII 143, 7 haec ... -a esse, quemadmodum *eqs.*

2 *t. t. de magistratibus, cf. p. 716, 69. notatur passim in codicibus (in epistularum praescr.) et in lapidibus*: desig. *et* des.; *rarius* design. GLOSS. ἀποδεδειγμένος, κεχειροτονημένος, χειροτονηθείς [*καὶ σπαταλῶν; cf. p. 443, 10 huc pertinere videtur* ἐπιδεδειγμένος, ὀνομασθείς *s. v.* detentator]. *cf. Stobbe, Philol. XXXI 271. 274 sqq.; Magie, Iuris publ. priv. vocab. p. 76. 81.* [*loc. corrupt.*: CAEL. Cic. epist. 8, 11, 3.] consul (*ubi nihil ascripsi, ponitur hoc ordine*: consul -us, *quod solum est in usu publico praeter l. 71*): CIC. Brut. 319 in certamen veni -us aedilis cum -o consule Hortensio. Verr. 1, 20. 27. 45 Pompeius ... contionem ... consul -us habuit. 1, 53 -orum consulum. 2, 90 Cluent. 137. leg. agr. 2, 11 ut initio mihi -o consuli nuntiabatur legem ... tr. pl. -os conscribere. Catil. 1, 11 Mur. 3. 14. 17 Sull. 11 Flacc. 98. dom. 70 -us consul. 134 har. resp. 13. Pis. 8 -us c. Phil. 1, 6. 2, 12. 3, 2. 7 cum ... magistratum inierint. 3, 37 *bis.* 3, 38. 39. 4, 9 imperator, consul -us. 5, 24. 30 -i consules. 5, 35. 36 *bis.* 6, 4. 7, 15. 8, 6 -um consulem. 8, 33. 11, 21. 37. 13, 16. 20 consulis -i maiestas. 13, 21. 29. 47. or. frg. A VII 40 [41 -orum c.]. IX 13 fat. 2 Att. 1, 17, 9. 3, 12, 1. 4, 8^{b}, 2 -us consul. 4, 15, 9. 12, 21, 1 -orum consulum. 14, 9, 2 duo ... quasi -i consules. epist. 11, 5 cos. desig. *in epistulae praescr.* (*idem praeterea 17*^{ies}). CIC. epist. 11, 6, 2. 12, 10, 3 ad Q. fr. 2, 1, 1 QVINT. Cic. epist. 16, 27, 1 de cos. -is. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 4. 8, 9, 2. EDICT. Anton. lib. col. I grom. p. 246. Bruns^{7} p. 239 (*a. 44 a. Chr.*) cos. II des. III (designato et III *trad.*). INSCR. numm. Babelon II p. 45, 92 imp(erator) cos. desig. SALL. Catil. 18, 2 -i consules. 50, 4 eo tempore c. -us erat. 51, 18 Iug. 43, 1. DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 7 consulis -i. 11 Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 15. LIV. 3, 33, 4 -i consules in eum annum fuerant. 21, 63, 1. 23, 24, 6. 23, 30, 14. 16. 24, 43, 9 -i consules. 27, 21, 7. 27, 35, 5. 42, 28, 7. 43, 11, 12 VELL. 2, 58, 1. 2, 60, 5. 2, 61, 3. 2, 63, 3 -i consulis. CORP. XIII (*viae Gall., a. 43*) 9044 cos III -at(us) IIII. EDICT. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 6 cos. -us IIII. CORP. XIII 8908 (*viae Gall., a. 46*) ⟨c⟩os. III design. ⟨I⟩III. 8909 cos. III desig. IV. 8919 ⟨cos. III⟩ desig. IIII. 9016 cos. III -us IIII. SEN. apocol. 9 -us consul. 13 ASCON. Pis. p. 7 Cl. tog. cand. p. 88 Cl. -os c. ACT. Arv. a. 57, 2 desig. cos. 57, (11) 19 cos. desig. INSCR. Fortschr. d. röm.-germ. Forsch. ad Corp. XIII p. 100 n. 186 (*a. 78*) cos. VIII design. VIIII. CORP. XIII 9075 (*prope Aqu. Helv. a. 99*) des. III. TAC. ann. 12, 9 -um consulem. 13, 28 -us consul (*praeterea 21*^{ies} consul -us. PLIN. epist. 5, 13, 4 -i consulis. 6, 27, 1 -us consul. 6, 27, 2 -us ego consul (*decies* c. -us). SVET. Iul. 14. 29 -os ... consules. Aug. 27. 63 Dom. 1. S. C. de Cyzic. (Corp. III 7060) 12 cos. desig. INSCR. numm. Cohen II^{2} p. 305 n. 348 (*Pius*) des. IIII (*sc. consul?*). GELL. 14, 7 lemma: *illi* c. primum -o. CORP. III 7394 (*in Thracia, aet. Antonin.*) cos. -o. CARM. epigr. 1527 A 7 (*Lambaesi, a. 166—180*) consul iam -us. CORP. XIII 8934 (*a. 201*) co⟨s. II cos.⟩ des. III. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32327) 2, 10 cós. desig. 2, 24 cos. -o. 8, 2 cos. desig. CORP. VIII 23994 (*Afr. procons., aet. Sev. Alex.*) cos. iterum -o. LAMPR. Comm. 20, 1 *illi* consuli -o. *al.* EPIST. imp. Gratian. Auson.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

419, 56 NOVELL. Theod. 20, 1 COD. Iust. 1, 14, 7. 2, 7, 8. *consul omittitur brevitate quadam dicendi*: CIC. Catil. 1, 15 quotiens tu me -um, quotiens consulem interficere conatus es. Att. 14, 12, 2 epist. 12, 2, 3. LIV. 27, 36, 10 *illi* iam -i provincias sortiti erant. TAC. ann. 12, 41 Nero ... interim -us proconsulare imperium ... haberet. FRONTO p. 105, 17 N. laudes a me ... -o et inito consulatu meo dictas. praetor: LVCIL. 210 -i ... praetoris. CIC. Brut. 180 P. Sextius praetor -us damnatus est ambitus. Verr. 1, 21 cum pr. -i sortirentur. 2, 105. Tusc. 3, 70 pr. -o mortuo filio. Att. 6, 8, 2. *in epist. praescr.*: CIC. Att. 16, 16, 3 praet. desig. (16, 16, 8). 16, 16, 15 praet. des. ad Q. fr. 1, 2, 10 LIV. 31, 50, 3. 8. 42, 10, 8. 43, 11, 8 -is praetoribus. TAC. hist. 4, 4 ann. 15, 72. CORP. XII 4354 (*Narbone; aet. Hadr.*) praetori -at(o). SVET. Tib. 31. GELL. 13, 20, 9 *maior Catonis filius* praetor -us ... mortuus est. CORP. III 6076, 9 (*Ephesi; a. 163*) praetorem -um. XII 1859 (*Viennae*) praetor(i) design. CIC. Verr. 2, 119 quamdiu fuit -us. TAC. hist. 2, 91. aedilis: VARRO rust. 3, 17, 10 candidatus noster -us aedilis. CIC. Verr. 6, 36 nunc -us aedilis. Brut. 319 *p. 720, 45.* epist. 2, 9 praescr. aedili curuli -o. 2, 10, 1. LIV. 39, 39, 2 quia aedilis curulis -us erat. 39, 39, 6. tribunus pl.: CIC. leg. agr. 2, 11. Mur. 81 vox perniciosa -i tribuni. Sest. 61 cum esset -us tr. pl. Phil. 12, 20 duo -os tribunos. Att. 3, 13, 1. 3, 24, 4 -is tr. pl. ad Brut. 1, 1, 1. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 2 -um tr. pl. SALL. Iug. 27, 2 VELL. 2, 35, 3. 2, 111, 3 -is tr. plebei. VAL. MAX. 3, 2, 18 -us tr. pl. SCHOL. Cic. Bob. p. 96, 21 Cato tribunus pl. -us. CIC. leg. agr. 2, 13 iam -us alio vultu ... esse meditabatur. Sest. 71. quaestor: INSCR. numm. Babelon II p. 54, 121 (*ca. a. 38—36 a. Chr.*) q. design. VELL. 2, 111, 3 finita equestri militia -us quaestor necdum senator aequatus senatoribus, etiam -is tr. plebei. ASCON. Mil. p. 53 Cl. TAC. ann. 13, 5 -is quaestoribus. INSCR. Revue archéol. 4 sér. XII 1908 p. 446 (*Afric.*) quae⟨st.⟩ eius (*imp. Pii*) desig. CORP. VII 504 (*Britann.; Marc. et Ver.*) q. d. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32327) 2, 10 quaestor desig. 8, 3 q. d⟨esignatus⟩. tribuni militares: CIC. Verr. 1, 30. magistratus: LIV. 35, 41, 2 de provinciis -orum magistratuum. CIC. Att. 3, 24, 2 provincias -orum. LIV. 44, 17, 7 -os extemplo sortiri placuit. sacerdos *sim.*: CORP. III 12038 (*Gortynae; a. 195*) sacerdos -us divi Traiani. V 7617 desig. ⟨sa⟩cerdoti ⟨div⟩ae Plotinae *eqs.* XIV 3442 (*Afilis*) luperco desig. competitor: CIC. Brut. 113 accusavit ambitus -um competitorem. *magistratus municipales*: CORP. III 9763 (*Dalmat.*) IIviro de⟨sig⟩nato. 14230 (*Dalmat.*) aedil. ⟨IIvir. i(ure) d(icundo)⟩ desi⟨gnato⟩. V 738 (*Aquileiae*) IIIIv(ir) i. d. desig. 5443 (*in agro Comensi*) IIIIvir(o) i. d. -o. dictator: BELL. Hisp. 2, 1 C. Caesar dictator tertio, -us dictator quarto. princeps *sim.*: DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 12 iam -u⟨m i⟩ustissimum ... principem (CARM. Suet. Cal. 8 iam -i principis omen erat. AMM. 26, 1, 6 fautores principis -i). PANEG. 7, 4 palatium non candidatus imperii, sed -us intrasti. SPART. Hel. 2, 2 Caesares dicti sunt quasi quidam principum filii veri et (viri et *codd.*, virtute *Bernh.*) -i augustae maiestatis heredes.

i. q. (a rege) nominatus: CASSIOD. var. 3, 34, 3 -o viro ... oboedite. *al.* *nota*: CASSIOD. var. 5, 25 -i tribunatus curam (*cf.* consulatum designare *alicui p. 717, 44*). *translate*: CIC. Cluent. 32 -um rei publicae civem tollere (*de partu nondum edito.* PETR. CHRYS. serm. 71 p. 401^C vosque si nondum natos iam tamen -atos filios esse iam credite). TERT. anim. 39 quasi -os ... sanctitatis ac ... salutis (*nota genetivum*) intellegi volens fidelium filios (*cf.* candidatus *vol. III p. 238, 53* HIER. epist. 85, 5). mart. 1 benedicti martyres -i. AMBR. Abr. 1, 9, 93 -um maritum. MART. CAP. 1, 95 adiciunt sententiae, ut ... Aeneas Romulus aliique ... -i caelites nominentur.

part. perf. pass. pro subst. n. pl. **dēsignāta**, -ōrum. *i. q. locus, limes designatus* (*cf. p. 715, 1 sqq.*): SEN. epist. 90, 9 serra per -a currente certa manu trabem scindere. *adv.* **dēsignātē**. **1** *i. q. manifeste, expresse*: GELL. 2, 5 lemma: lepide -eque (*codd.*, signate *vulgo*). RVFIN. patr. 10, 3 ut -ius exprimeret apostolica ubera. **2** *i. q. nominatim*: HESYCH. in lev. 1, 5—9 p. 796^B is, qui oblationem offerret, sine nomine et non -e expressus est. *Vetter.*

ˣdēsilio, -uī, -īre [*a* de *et* salire. *Th.*]. desalio: ACT. Petr. 11. desului: PLAVT. Rud. 75. *perf.* -ui *passim.* -ivi: COLVM. 6, 24, 3 TERT. mart. 4 VIR. ill. 22, 3 HEGES. 3, 22, 1 GLOSS. -ii: COLVM. 8, 5, 14 HOMER. 963 IVST. 1, 10, 9 HEGES. 3, 25, 3. 5, 12 (*Cass.*, -ivit *cett.*) VVLG. IV reg. 5, 21 NOT. Tir. 13, 36^a. *cf.* GLOSS. IV 329, 47 -uit desiliit. -lisset: SVET. Iul. 64 (*modo recte traditum*). GLOSS. καταπηδῶ. ἀφάλλομαι. καθάλλομαι. -uit descendit. IV 502, 36 -ivit discrepuit (*ad* dissilire) sive descendit. *legitur inde a* PLAVTO.

i. q. de superiore loco salire (*adduntur* ab, de, ex; *abl. solus* [*cf.* DIOM. gramm. I 464, 23]): **1** *animantia* -unt: **a** *proprie*: PLAVT. Rud. 75 de navi timidae -suluerunt in scapham (CVRT. 4, 3, 3). 173 in terram e scapha. CIC. Mil. 29 de raeda. CAES. Gall. 4, 2, 3 ex equis (LIV. 2, 20, 10. 3, 62, 8. 4, 38, 2 *et saepius.* 21, 46, 6 multis labentibus ex equis aut -entibus. VERG. Aen. 11, 500 ab equo. SEN. epist. 64, 10 equo [CVRT. 5, 6, 14. 6, 5, 26 FRONTIN. strat. 2, 3, 23 TAC. ann. 15, 28 IVST. 1, 10, 9 AMM. 18, 8, 5 HEGES. 5, 12 SERV. auct. Aen. 11, 500]). CAES. Gall. 4, 12, 2 *hostes* consuetudine sua ad pedes -erunt (*ex equis.* APVL. met. 1, 2 in pedes. flor. 21 p. 101). 4, 24, 2 de (*om. β*) navibus. 4, 25, 3 -ite (*sc. ex navi*). 4, 25, 5. 4, 33, 1 ex essedis (5, 16, 2. 5, 17, 4). VERG. Aen. 10, 452 -uit Turnus biiugis (ἀφ᾽ ἵππων ἄλτο χαμᾶζε). 12, 355 curru (STAT. Theb. 3, 293 alto ... curru. 8, 599. OV. ars 1, 560 e curru. met. 12, 129 curru ... ab alto [HOMER. 517]. VVLG. iud. 4, 15 de curru [IV reg. 5, 21]). HOR. epod. 17, 70 altis -ire turribus. sat. 1, 2, 130 lecto (CLAVD. 5, 339 stratis). PROP. 3, 17, 26 in vada pampinea -isse rate. OV. am. 3, 7, 81. ars 3, 22 in medios ... rogos. met. 1, 674 patria ... ab arce -it in terras *Mercurius* (*i. devolat. cf.* VAL. FL. 2, 198 Venus ... -it in Lemnon. 4, 355 Iuno ... aethere -uit. SIL. 9, 438 STAT. Theb. 1, 309. 9, 831. 10, 636 Virtus ... caelestibus ut nunc -uit gavisa plagis! 11, 472 polo. PRVD. cath. 4, 57). 3, 681. 4, 353. 7, 378 alto -uit saxo (EPIST. Sapph. 172 saxo). 10, 722 fast. 2, 111. 588. 3, 866. LIV. 2, 10, 11 armatus in Tiberim -uit. 2, 31, 6 *hostes* in adversas valles -uere (disiluere *pars codd.*). 26, 44, 5 cum qua cuique erat proximum -issent *de muris.* SEN. Tro. 1102 sponte -uit sua in media Priami regna *Astyanax.* dial. 3, 19, 3 de tribunali (TAC. ann. 1, 35 tribunali. IVST. 12, 11, 8 e tribunali). nat. 4 praef. 17 in mare (SVET. Iul. 64). 6, 32, 4. epist. 76, 29 (*in imag.*) nihil cunctatus -et in mortem. 83, 5 in Virginem *aquam.* CVRT. 3, 11, 11 *al.* LVCAN. 1, 501 -it in fluctus deserta puppe magister. 2, 159 in flammas. PLIN. nat. 8, 26. 10, 202 VAL. FL. 2, 447. 6, 424 STAT. Theb. 7, 789. 9, 221 aeria talis Centaurus ab Ossa -it in valles. 9, 272 ripis. 12, 711 PS. QVINT. decl. 17, 17 TAC. hist. 2, 35. SVET. Nero 23 de muro. Vesp. 23. ARNOB. nat. 7, 13 vehiculo. VIR. ill. 22, 3 in insulam -ivit *anguis.* 65, 5 a templo Lunae. AVSON. 229, 6 super proprium -uit clipeum (*sc. e navi*). AMM. 16, 12, 35 iumento (29, 5, 15). VEG. mil. 1, 19 ut non solum a dextris, sed etiam a sinistris partibus et insilire et -ire condiscerent *equites.* AVIAN. fab. 25, 6 -isse (*i. decidisse in puteum*; diss- *pars codd.*) cadum. MART. CAP. 2, 200 lecticā. *speciatim de bestiis coeuntibus*: COLVM. 6, 24, 3 si parte dextra -uit *taurus.* *de gallinis sim. incubantibus*: COLVM. 8, 5, 11 ne advolantibus aut -entibus decidant ova. 8, 5, 14 cum -ierint matres. 8, 11, 12. **b** *translate*: HOR. ars 134 nec -es imitator in artum, unde pedem proferre pudor vetet aut operis lex. MART. CAP. 9, 929 iam ad artis praecepta -am. 9, 964 ex alia specie modulandi in aliam. GREG. M. moral. 19, 8 ab intentione dei.

2 *res* -unt; HOR. epod. 16, 48 montibus altis levis crepante lympha -it pede (carm. 3, 13, 16 unde loquaces lymphae -unt tuae. *cf.* OV. fast. 4, 428 ex alto -entis aquae. PLIN. epist. 5, 6, 24 ex edito -ens aqua. ACT. Petr. 11). PROP. 2, 16, 50 fulminaque aetherea -isse domo. OV. fast. 6, 422 creditur *palladium* urbis in Iliacae -isse iuga. SEN. dial. 8, 5, 5 partem ac veluti scintillas quasdam astrorum in terram -isse (res- *A*). HOMER. 963 duro inflectitur auro (*i. scuto*) -iit⟨que⟩ mucro. STAT. Theb. 7, 746 -it horrendus campo timor (*i. montis ruina*).

deriv.: desultare, desultor(ius), desultura.

dēsinātio *v.* designatio.

? **dēsinātor,** ἀβοήθητος GLOSS. II 45, 24 (desivator *Scal.*, desivatus *O. Müller*). *cf.* GLOSS. II 48, 24 diesuatur βοηθεῖτα(ι). *v.* desivare. *L.*

ˣdēsino, -īvī (-iī), -itum, -ere *a* de *et* sinere. *de formis perfecti*: desivi *traditur inde a* CATONE, *sed multo rarius quam formae contractae, numquam apud poetas* (*sed v. p. 723, 12*): CATO agr. 88. 125 (-ii 155). SEN. contr. exc. 9, 6 -ivit (-init *codd. rell.*). SEN. epist. 90, 31 -ivimus B^2 *A*, -imus B^1. GRAN. LIC. p. 13, 6 GELL. 20, 1, 22 TERT. nat. 1, 7 patient. 5 p. 8, 7 SOL. 35, 4. *al.* GLOSS. desii: CHAR. gramm. I 261, 33 verba quae perfectum mutant, sicut in superioribus varie comprehensum est, haec sunt ... -o, -ii. *apud scriptores traditur*: CATO agr. 155 VARRO Men. 240 ling. 5, 108 rust. 1, 49, 1. 1, 54, 3 frg. Non. p. 548 CIC. Verr. 5, 133 part. 99 div. 2, 116 *al.* (*formas* -ii -iit *vitat prae* destiti destitit). NEP. Them. 6, 4 LIV. 8, 28, 1 *al.* SEN. benef. 6, 4, 6 epist. 56, 9 *al.* SVET. Aug. 53 NOT. Tir. 13, 36 GLOSS. LEX de flam. Narbon. (Corp. XII 6038) 18 -ierit. *apud poetas metro probatur*: LVCR. 4, 402 -ierunt. *sim.* VARRO AT. carm. frg. 7 OV. am. 3, 1, 61 epist. 10, 46 ars 2, 306 rem. 21 met. 2, 47. 4, 167. 5, 285. 8, 263. 725. 9, 392. 622. 13, 898. 15, 669 fast. 1, 183. 2, 404. 4, 215. 217. 5, 107. 278. 6, 513 PHAEDR. 3 epil. 18. 4, 5, 11 SIL. 13, 2 MART. 4, 48, 4 AVSON. 250, 3. *formae contractae: apud scriptores* (*potissimum* -isti, -isse *sim.*) *ex. gr.*: CIC. Phil. 2, 89. 93 epist. 9, 24, 2 ad Q. fr. 1, 3, 9 NEP. Timoth. 3, 1 LIV. 4, 35, 9. 10. 5, 3, 2. 9, 46, 3. 22, 18, 10 SEN. contr. 7, 7, 19. 9, 6, 5 SEN. epist. 83, 6 PLIN. nat. 6, 189 QVINT. decl. 245 p. 5, 17. 272 p. 116, 24 FRONTIN. aq. 101. 109 PLIN. epist. 10, 96, 2. 6. 7 paneg. 7 FLOR. epit. 4, 12, 37 VLP. dig. 9, 4, 42, 1. *apud poetas*: CATVLL. 36, 5 -issem (LVCAN. 7, 780). OV. Pont. 2, 5, 47 -isti (MART. 8, 5, 2 IVV. 8, 164). MANIL. 5, 563 desit (MART. 3, 75, 1. 6, 26, 3. 7, 39, 9. 10, 86, 4. 10, 90, 8. 11, 25, 2). OV. rem. 647 -isse (SIL. 5, 27 CLAVD. 20, 526). desi (*pro* -ivi): CARM. epigr. 1091. 1092. 1095. *formae rariores*: ITALA exod. 9, 33 (Monac.) -nuerunt (COMM. apol. 201 -uit. LVCIF. non parc. 15 p. 240, 4 -uerint. CHIRON 106 -uerit. 640. 603 -uisse. GLOSS.). HERM. vulg. vis. 3, 8 -ini. *coni. praes. et fut.*: CHIRON 105 -iat. 677 -ies. *part. perf. pass.* desitus, -a, -um: PRISC. gramm. II 530, 21 ecce hic manifestissime ostendit orator a -or esse -itum. 544, 26 paenultima correpta. desinitus: *p. 729, 47.* *partic. legitur inde a* CIC. *gerundium inde a* CIC.,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gerundivum inde a SEN. epist. *de significatione*: PAVL. FEST. p. 72 desivare -ere. SERV. ecl. 5, 19 -e omitte. PHILARG. Verg. ecl. 8, 109 qui -it finem facit, qui parcit suspendit id quod agebat. GLOSS. παύομαι, καταλήγω. λήγω. παραχωρῶ. -entia λείποντα. -ere desistere, cessare. *verbum legitur inde ab antiquissimis per totam latinitatem, deest nunc apud* LVCIL. [*loci dubii et corrupti*: ENN. frg. var. 8 (*versu manco*) -e Roma tuos hostis. PLAVT. Men. 405 iam, amabo, desiste (-e *codd.*) ludos facere. VARRO ling. 5, 86. BELL. Hisp. 23, 2 nec -entibus (detinentibus *C*) nostris (*sim.* SEN. dial. 5, 5, 2). OV. ars 2, 726 sed neque tu dominam -e (desere *Heinsius; similiter confunduntur in codd.* -o *et* desero: met. 15, 418 QVINT. decl. 376 p. 418, 5 PS. QVINT. decl. 10, 7). LVCAN. 2, 728 lassata triumphis descivit (-ivit *V*) fortuna tuis. SVET. Nero 46 eum ... in hoc -isse (decidisse *Y*) versu. TERT. cult. fem. 2, 9 adeo si *luxuriae* -ant (*A*, desint *rell.*), irritam et ingratam reddunt.]

I *absolute*: **A *de loco*** *i. q. finiri, terminari*: **1** *de personis et bestiis*: HOR. ars 4 ut turpiter atrum -at in piscem mulier formosa superne. SOL. 19, 7 Hippopodes ... in equinos pedes -unt. SIDON. carm. 9, 81 in vestigia fauce -bant *angues*. *paulo aliter*: AMM. 14, 6, 17 multitudo spadonum a senibus in pueros -ens.

2 *de rebus*: **a** *generatim*: GERM. 52 qua -it ultima cauda, hac caput est Helices (344). CELS. 8, 1 *sutura* quarta ab eodem vertice per medium caput ad frontem procedit; eaque modo sub imo capillo -it, modo frontem ipsam secans ... finitur. 8, 10, 1. SEN. nat. 1, 3, 4 a simillimo coepit, in dissimillimo -it *arcus*. CVRT. 8, 10, 24 quaque -unt *voragines*. MELA 2, 8 *fluvius* alio quam -it nomine exoritur. PLIN. nat. 3, 43 in laevam se flectens cacumine et Amazonicae figura -ens parmae *est Italia* (5, 79 incipit hinc rursus Syria -ente Phoenice. SOL. 20, 2 ubi *Germania* incipit, Danuvio, ubi -it, Rheno perfunditur. MART. CAP. 6, 680 Syria -ente). 5, 78 regio, in qua supradicti -unt montes (5, 118 Mastusia ... in Dracone -it, Draco in Tmolo, Tmolus in Cadmo, ille in Tauro. 6, 194. FLOR. epit. 4, 12, 46 Pyrenaei -entis scopulis. *cf.* APVL. met. 4, 6 margines montanae). PLIN. nat. 11, 135 huc (*in cerebrum*) venarum omnis vis tendit, hic -it. 35, 67 -entis picturae modum includere. SIL. 8, 574 Brundisium, quo -it Itala tellus. PLIN. epist. 5, 6, 19 valvis xystum -entem ... videt. 5, 6, 31 unde triclinium -it, incipit porticus. PHYSIOGN. 5 plenitudine -ente (*in corporis partibus*). 59 cum autem breves et intra medium femur -unt *manus*. *accedit* in *c. acc.* (*cf. l. 17 sqq. 74 sqq.*, quo *l. 35*): VERG. Aen. 10, 211 in pristim -it alvus. OV. met. 4, 727 cauda -it in piscem (PLIN. nat. 8, 121 in tenuitatem). CELS. 8, 1 plurima ossa in cartilaginem -ere. PLIN. nat. 2, 51 metae ... effigiem in cacuminis finem -entem 9, 113 elenchos *margaritas* appellant ... alabastrorum figura in pleniorem orbem -entes (pleniore orbe *codd.*). 37, 121 quod in violam -at fulgor *amethysti*. SOL. 7, 1 -it *sinus* in Hellespontum (*cf.* PLIN. nat. 4, 1 finitur Hellesponto). 26, 2 omnis haec regio finibus in Zeugitanum limitem -it (-iit *C*, deficit *S A*, definit *Isid.*). AMM. 17, 13, 9 -ente in angustum fronte. 20, 3, 8 metae noctis in conum -entis angustum. 21, 10, 3 montium summitates ... in angustias tumulosis collibus -entes. 22, 15, 28 turres ab imo latissimae in summitates acutissimas -entes. 25, 4, 22 hirsuta barba in acutum -ente vestitur. FAV. EVL. p. 3 quantam enim velis colligas quantitatem, ducetur ab uno, texetur ab uno -etque in unum. SVLP. SEV. chron. 2, 2, 5 quae *imago* in pedes partim ferreos, partim fictiles -bat. PHYSIOGN. 14 *ultima linea capillorum* cum ... in acutum longius -it. 52 si in rotundum -at mentum. 67. MART. CAP. 7, 743 numerus est congregatio monadum vel a monade veniens multitudo atque in monadem -ens (BOETH. arithm. 2, 30 p. 121 quinquies quinque ... ab v progressus in eosdem -it v). 9, 961 *opp.* incipit. MARCELL. chron. II p. 100, 518, 29 (S) collem in planitiem -entem.

b *in usu grammaticorum de exitu verborum, sententiae sim.*: RHET. Her. 4, 3, 5 ex similiter -entibus verbis (4, 20, 28. 4, 22, 32. CIC. de orat. 3, 206 illa quae similiter -unt. orat. 135 cum similiter vel cadunt verba vel -unt. *cf.* QVINT. inst. 9, 1, 33. 38. 9, 3, 85. 9, 4, 42). CIC. orat. 220 facultatem ... non semper eodem modo -endi. OV. Pont. 4, 12, 8 pudet in geminos ita nomen scindere versus, -at ut prior hoc incipiatque minor. VITR. 5, 4, 2. SEN. contr. 7, 1, 27 si secundi versus ultima pars abscideretur et sic -ret. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 125 ea enim nomina quae i ante a habent, ut cetaria, in bus necesse est -ant. QVINT. inst. 9, 3, 31 in isdem *verbis* -unt. 9, 3, 43 sensus quoque toti quemadmodum coeperunt, -unt. 9, 3, 79 initia sententiarum et fines ... cum et similia sint verbis et paribus cadant et eodem modo -ant. 9, 4, 48 nec paean eadem ratione brevibus incipiet ac -et. 9, 4, 67. CHAR. gramm. I 12, 13 vocalis -at in unam consonantem (13, 4 *et saepius*). 68, 6 nullum enim nomen in latina lingua -it in flexum e. DIOM. gramm. I 366, 1 *et saepe*. PRISC. gramm. II 8, 21 mutae autem a se incipientes et in e vocalem -entes. 120, 15 ʽnaʼ vero -entia denominativa sive verbalia, de quibus iam diximus, cum de possessivis ʽnusʼ vel ʽnaʼ vel ʽnumʼ -entibus tractabamus. *et saepe* GRAMM. MART. CAP. 3, 280 in consonantes vero -ens *vocativus*. 3, 286 quae in n -unt.

B *de tempore* *i. q. cessare* (*plerumque supplendus infinitivus aut ʽesseʼ sim. aut ʽfacereʼ sim.; alios v. sub III*): **1** *de animantibus*: **a** *i. q.* -o *esse, existere, vivere*: VERG. ecl. 4, 9 puero, quo ferrea primum -et ... gens. SEN. contr. 10 praef. 7 eo saeculo ista ingeniorum supplicia coeperunt, quo ingenia -erant. PLIN. nat. 10, 188 *salamandra* numquam nisi magnis imbribus proveniens et serenitate -ens. QVINT. decl. 366 p. 401, 6 *legatus* non potuit, antequam renuntia⟨re⟩t legationem, -ere. TAC. hist. 4, 52 amicos ... aliquando aut erroribus imminui, transferri, -ere. PLIN. epist. 10, 96, 2 an ei qui omnino christianus fuit, -isse non prosit. paneg. 57 et incipientes principes et -entes. GAIVS inst. 1, 173 quo petito prior -it *tutor* (VLP. dig. 26, 10, 3 pr.). IVL. VAL. 2, 38 agamus largiter diis immortalibus gratias, quod Dareo -ente (*sc. vivere; ad part. praes. cf. p. 725, 67*) Darei nobis beneficia non desunt. LACT. inst. 2, 10, 20 et incipimus enim, cum nascimur, ..., et -imus cum interimus. PS. HIL. libell. 4 non enim fas est ex eo deum operatum credere ... aut cessasse et -isse credendum est post mundi fabricam. non -o *i. q. pergo*: VVLG. Sirach 24, 14 usque ad futurum saeculum non -am (οὐ μὴ ἐκλίπω).

b *i. q.* -o *facere aliquid* (*frequens imperativus apud com.*): CAECIL. com. 90 ere, obsecro, hercle -e. :: mane coepiam. TER. Andr. 837 ubi ea causa, quam ob rem haec faciunt, erit adempta his, -ent. Ad. 123. 137. CIC. Mur. 9 quod si licet -ere, ... ego vero libenter -o. Att. 7, 9, 1 tum igitur cum venero, -am. epist. 6, 4, 4. 7, 1, 2 eiusmodi fuit *Aesopus*, ut ei -ere per omnes homines liceret. CATVLL. 21, 12 quare -e, dum licet pudico. NEP. Them. 6, 4. VERG. Aen. 10, 879 -e. HOR. sat. 2, 3, 323. OV. am. 1, 9, 32 desidiam quicumque vocabat amorem, -at. epist. 9, 23 coepisti melius quam -is. ars 2, 306 quod -erit verba querentis habe. rem. 21 qui nisi -erit misero periturus amore est, -at: et nulli funeris auctor eris. 647 met. 4, 336 *al.* SEN. contr. 1, 8, 3 optimus virtutis finis est, antequam deficias, -ere. 1, 8, 8 etiamsi patrem non haberes, -ere debebas; quia patrem habes, -ere debes. 2, 6, 3 *al.* suas. 1, 2 tempus est Alexandrum cum orbe et cum sole -ere. CELS. 8, 2 ut et agat aliquid et maturius -at. SEN. dial. 5, 27, 4 utrum aliquando -es an numquam? dial. 11, 17, 2 ego autem malo illum -ere quam decipi. epist. 40, 10 semel incipiebat, semel -bat. *al.* LVCAN. 7, 780 nec magis attonitos animi sensere tumultus, cum fureret Pentheus, aut cum -isset Agaue. PETRON. 68 plausum tamen, cum aliquando -isset *puer recitare*, adiecit Habinnas. PLIN. nat. 6, 189 in ora autem, ubi -imus, continui montes ardentibus similes rubent. 10, 178 nec tota sua aetate generant, fere a duodecimo *anno* -entes *canes Laconicae*. MART. 2, 64, 4. QVINT. inst. 2, 12, 12. 8, 6, 50 ut quo ex genere coeperis translationis, hoc -as. IVV. 8, 164. VLP. dig. 38, 2, 14, 8 sed si appellatione interposita -iit, benigne dicetur non pertulisse accusationem. APVL. flor. 78 summumque argumentum amoris ..., perseverantem celebrare, -entem desiderare. TERT. idol. 14. PORPH. Hor. epod. 4, 12 donec aliud agentibus triumviris praeco cum vellet -ere iuberet. CLAVD. 20, 318 si forte rogatus -at. PHYSIOGN. 23 difficile incipientes et difficile -entes. *speciatim i. q.* -o *dicere*: PLAVT. Pseud. 1320 heu heu heu! :: -e. Rud. 681 ah -e, nimis inepta es. TER. Andr. 972 tum de puero, Dave. :: ah -e! (Phorm. 51, 377 Eun. 348). Phorm. 69 -as (Eun. 884). Ad. 539 potin ut -as? 853 ah pergisne? :: iam iam -o. CIC. Tusc. 2, 50 incipit labi, deinde ilico -it. TIB. 2, 6, 41 -o, ne dominae luctus renoventur acerbi. OV. am. 3, 1, 61 -erat; coepi (fast. 4, 215. 217). met. 2, 47 vix bene -erat (15, 669 fast. 5, 278. 6, 513). 4, 167 -erat mediumque fuit breve tempus (8, 725. fast. 1, 183. 2, 404. 5, 107). Pont. 2, 5, 47 cum tu -isti mortaliaque ora quierunt. SEN. contr. 9, 5, 17 non minus magnam virtutem esse scire dicere quam scire -ere. suas. 2, 20 Messala aiebat hic Vergilium debuisse -ere. SEN. epist. 95, 2 -am, inquit, si vultis. QVINT. inst. 9, 4, 70. 11, 3, 35 qui dicit, et incipiat ubi oportet et -at. 12, 11, 13 quae occasio ⟨de⟩ illo fuit dicendi malle eum deficere quam -ere. PANEG. 3, 16. 5, 22 causa ... et nunc -endi et saepe dicendi. 8, 9. SCHOL. Cic. Bob. p. 286 sic -endo. p. 290 -urus orator ibi finem posuit.

accedit in *c. acc.*: OV. fast. 2, 755 -it in lacrimas (lacrimis *R*). APVL. met. 1, 26 me ... in verba media somnolentum -ere. AMM. 30, 4, 19 et in eam conclusionem cunctis finem cupientibus -it. SCHOL Cic. Bob. p. 277 ad extremum tertio gradu in hunc exitum -it. PHYSIOGN. 78 qui incipiunt a gravi voce et in acutam -unt. GREG. M. moral. 4, 6 is (*Satan*) nimirum diem se exhibet ... sed in noctis tenebras -it. ad: ARNOB. nat. 2, 13 nonne ... rursus erupturos homines telluris e gremio scribit *Plato* senes canos decrepitos et ... ad incunabula infantiae -uros? in *c. abl.* (*adduntur hic, ubi sim.*): SEN. contr. 7, 5, 7 debet reus in epilogo -ere. 7, 7, 19 ab ipsa voce quidam coepit declamare et in ⟨hac⟩ -sit. suas. 6, 27 si hic -ero, scio futurum, ut vos illo loco -atis legere quo ego a scholasticis recessi. SEN. benef. 5, 18, 1 dic mihi ubi debeam -ere. dial. 6, 2, 1 a praeceptis incipere ..., in exemplis -ere. PLIN. paneg. 54 incipimus inde, -imus ibi a quo incipi, in quo -i sub alio principe non posset. SVET. Nero 46 cantasse eum publice ... atque in hoc -isse versu (dedisse, decipisse *alii*). AMBR. Abr. 2, 5, 22 ab ipso incipimus et in ipso -imus. HIER. in psalm. 1 qui a beatitudine coeperat, in beatitudine -vit. COD. Iust. 6, 2, 21, 3 sin autem -at *possessor* in servi retentione. *accedit* ab, de: TERT. adv. Herm. 43 p. 173, 13 et mala fuit natura ante compositionem, et -ere potuit a natura post reformationem. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 7 non est autem dei -ere de statu suo, id

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

est de summo mag no. coron. 2 et hunc requirat, unde habuerit observationem, cum ab ea -iit? ITALA Is. 1, 16 (Clem. ad Cor. 8 Lucif. Athan. 1, 39 p. 135, 19 Ambr. hex. 1, 8, 30) -ite a malitiis vestris (παύσασθε ἀπό, VVLG. quiescite agere perverse). CAPITOL. Maximin. 3, 3 a currendo. 4, 4 a militia. HIL. in Matth. 4, 22 -endi a coniugio. myst. p. 27, 9 cum ... -endi nobis a peccatis tempus prorogatur (in psalm. 63, 11 a peccato. FILASTR. 79, 8. HIER. epist. 2 a vitiis. VVLG. I Petr. 4, 1 a peccatis [πέπαυται ἁμαρτίας]). in psalm. 1, 12 cum quando a meditatione diurna atque nocturna negotii corporalis intercessione sit -endum. 2, 40 si ab his -rent. PS. HIL. libell. 12 -iisse a gentibus. SCHOL. Cic. Bob. p. 156, 9 a petitione. AMBROSIAST. in Rom. 12, 20 ab inimicitiis. 13, 10 ab odio. MAXIMIN. c. Ambr. 87. HIER. c. Lucif. 4 a communibus locis (*cf.* CIC. ac. 2, 80 *p. 729, 18*). VVLG. Iob 34, 36 ne -as ab homine iniquitatis. psalm. 36, 8 ab ira. RVFIN. Orig. in iud. 3, 6 a superbia. PS. AVG. quaest. test. II nov. 37 a maerore. PRVD. perist. 11, 64 iam tortor ab unco -e. GREG. TVR. vit. patr. 8, 1 ab hac causa.

non -o *i. q. pergo* (*seq.* donec, antequam *sim.*, *cf. p. 727, 41*): TER. Phorm. 419 immo haud -am, donec perfecero hoc. OV. rem. 21 *p. 724, 26*. SEN. contr. 1 praef. 14 nec -bat, nisi defecerat. 2, 6, 5 quare, si coepisti sic emendare filium, cum emendaveras, non -is? 7 praef. 1 omnes vires suas advocabat et ideo non -bat. SIL. 10, 84 *cf. p. 729, 57*. QVINT. decl. 272 p. 116, 24 nec prius -isset *exercitus* quam incenderet, opprimeret, diriperet. 322 p. 266, 1 abdico te, nisi -is. COMM. apol. 201 nec umquam -nuit. VVLG. Sirach 23, 23 non -et, donec incendat ignem (οὐ μὴ παύσεται ἕως ἄν).

2 *de rebus*: TER. Andr. 441 biduist aut tridui haec sollicitudo: nosti? deinde -et. SALL. Iug. 83, 1 omne bellum sumi facile, ceterum aegerrume -ere. OV. epist. 3, 89 propter me -at ira. met. 5, 285 imbres. 15, 418 -et ante dies. MANIL. 2, 176 -it aestas, incipit autumnus. SEN. contr. 2 praef. 2 quaedam tam subito -unt, ut non brevia sint, sed abrupta. 2, 6, 1 luxuria tua serius coepit, citius -et. CELS. 2, 6 dolores etiam ... si ad viscera transierunt subitoque -erunt (2, 7 oriuntur et -unt. SEN. dial. 6, 6, 2 dolor. SCRIB. LARG. 11). 2, 8 illud malum -it ex toto (*saepius*). 3, 3 alterum *tertianarum genus* eodem modo, quo quartana, et incipiens, et -ens. 3, 4. 4, 26 *impetus ventris* si per se -iit (*et saepius*). SEN. dial. 4, 10, 8. 4, 29, 1 *ira* -et, si expectat (5, 36, 2). 5, 10, 2 etesiae hieme non sunt, quia brevissimis diebus sol -it, priusquam frigus evincatur. *al.* epist. 29, 8 *vitia* non -ent, sed intermittent. 36, 10 -unt ista, non pereunt. 119, 14 ambitiosa non est fames, contenta -ere est: quo -at non nimis curat. *al.* PLIN. nat. 2, 127. 128 omnes venti vicibus suis spirant, maiore ex parte autem, ut contrarius -enti incipiat. 2, 129. 198. 7, 67. 10, 85 sed hae tantae tamque artifices argutiae a XV diebus paulatim -unt. 14, 6 voluptas vivere coepit, vita ipsa -iit. 17, 30 oleaeque -erunt quae prius fuerant. 21, 20 praecox Campana est, sera Milesia, novissima tamen -it Praenestina. 25, 109 et ipsa herba incipit et -it cum vite. 26, 9 alios -ere in nobis *morbos*, alios durare. 36, 132 fortassis tunc fuerit *lapis tralucidus*, quoniam et -unt et novi reperiuntur. 37, 199 priusquam ad oculos perveniat -ens nitor (*de structura cf. l. 18. p. 726, 12*). *al.* SIL. 5, 27 cum minus abnuerit noctem -isse viator quam coepisse diem. 7, 242 aura. TAC. hist. 4, 1 interfecto Vitellio bellum magis -erat quam pax coeperat. ann. 6, 26 ut odium et gratia -ere, ius valuit. PLIN. epist. 2, 10, 4 nam cetera fragilia et caduca non minus quam ipsi homines occidunt -untque. 9, 4, 1. paneg. 8 seditio. FRONTO p. 92 N. -isse febriculam. PAPIN. dig. 26, 9, 5 quod tutoris dolo -iit. PAVL. dig. 35, 1, 96 pr. -isse non videtur quod nec incipit. MIN. FEL. 18, 6 regni societas. TERT. resurr. 12 p. 41, 19 omnia incipiunt cum -erint. 13 p. 42, 3 quia singula eius non tam mori quam -ere dicantur. pudic. 12 consiliumque illud cum saeculo -et. ITALA exod. 9, 29 (Aug. loc. hept. 2, 50 p. 550, 9) et -ent voces et grando (παύσονται, VVLG. cessabunt). 9, 33 (Monac.) voces -nuerunt (ἐπαύσαντο, VVLG. cessaverunt). SOL. 1, 46. 35, 4 successit Hierichus: et haec -vit (*sc. existere*). FILASTR. 132, 2 iam -ente scelere. HIER. epist. 3, 6 amicitia. VVLG. Iudith 3, 2 -at indignatio tua circa nos. AVG. civ. 11, 11 *vita* quandoque -ura et propterea non aeterna. VINCENT. LER. 14 nam -ente actu simul et ea, quam susceperat, persona desistit. COD. Iust. 3, 33, 16, 2 tunc eum (*usum fructum*) tantummodo -ere. 5, 70, 6, 1 ne crebra vel quasi ludibriosa fiat curatoris creatio et frequenter tam nascatur quam -ere videatur. INST. Iust. 2, 5 pr. nudus usus ... illis modis finitur, quibus et usus fructus -it. *accedit* in *c. acc.* (quo *l. 41*): SEN. epist. 24, 26 aestas in autumnum -it. 66, 43 per quae veniunt, diversa sunt, in [id] quod -unt, unum est. 92, 10 virtus illa divina in lubricum -it. QVINT. inst. 11, 3, 109 inde et illud vitium, ut gestus, qui in fine dexter esse debet, in sinistrum frequenter -at. TERT. resurr. 55 p. 113, 25 quasi demutari -ere sit in totum et de pristino perire. HIL. trin. 7, 14 dum omne coeptum aut ex nihilo in aliquid existit, aut ex alio in aliud proficit et -it. 11, 26 dum res singulae in res alias -ant. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 63 sed in sudores et respirationem celerem, in pulsum febricitantem -unt ac accidunt *febres*. ad: TERT. adv. Marc. 4, 33 p. 532, 4 limitem ... ad quem -ret Iudaismus et a quo inciperet Christianismus. AVG. mus. 4, 13, 7 posse metrum incipere a parte pedis et -ere ad plenum pedem. in *c. abl.* (*adduntur* hic, ubi *sim.*): OV. rem. 404 in qua tua prima voluptas -at (SEN. dial. 7, 7, 4 ubi). LIV. 31, 29, 16 sed unde coepit oratio mea, ibi -et. VITR. 5, 4, 2 vox nunc enim nec unde incipit nec ubi -it intellegitur (*ibid.*). SEN. clem. 1, 1, 7 nec tam temperatae cupiditates sunt umquam, ut in eo, quod contingit, -ant. dial. 1, 4, 14 gentes, in quibus Romana pax -it. epist. 16, 9 ex falsa opinione nascentia ubi -ant, non habent. VVLG. II Macc. 7, 38 in me ... et in fratribus meis -et omnipotentis ira (ἐν ἐμοὶ ... στῆναι τὴν ὀργήν). ab: ITALA num. 17, 10 (Cypr. testim. 3, 14 mort. 11) -at murmuratio eorum a me (παυσάσθω ἀπ' ἐμοῦ, VVLG. quiescant). FILASTR. 12, 2 statimque ab eis -iit pestilentia. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1 praef. p. 5, 2 Engelbr. et -at a vobis commotio.

non -o (*nota coniunct.* antequam, priusquam): AETNA 422 nec -it ante *cinis* quam ... defecit ... pumex. SEN. suas. 1, 1 nec usquam rerum naturam -ere, sed semper inde, ubi -isse videatur, novam exurgere. CELS. 5, 28, 14 myrmecia et clavi sine curatione vix umquam -unt. 7, 27 si febris non -it. SEN. dial. 9, 6, 4 relinquenda quae latius acta procedunt nec ubi proposueris -unt. 12, 5, 3 lacrimis numquam -entibus. nat. 6, 28, 3 nec prius pestilentia quam spiritum ... exercuit laxitas caeli. epist. 56, 9. 59, 2 gaudio autem iunctum est non -ere nec in contrarium verti (59, 18). PETRON. 108 si non -at rabies libidine perditorum collecta. PLIN. nat. 11, 230 hi (*pili*) castratis non nascuntur, congeniti autem non -unt. ANTH. 473, 4 nec -it ante ... horror quam ... manavit ... sudor. HIL. op. hist. frg. 1, 1 verum fidei spei, caritatis hoc meritum est, ut semper maneant nec umquam -ant. FILASTR. 155, 7 oris confessio non -ens. NICET. psalm. p. 77, 6 nec Phariseis livor -iit repentinus. CARM. epigr. 1098, 2 ossa Sereni ⟨non⟩dum -erunt. *cum* ab: PROSP. in psalm. 118, 78 caritas tamen piorum non refrigescit et a mandatorum dei exercitatione non -it. BOETH. cons. 5, 6, 115 haec igitur ... ab absoluta naturae suae libertate non -unt.

3 *impersonaliter* (*saepe forma passiva ponitur*): CIC. or. frg. A VII 60 -itum est per hunc qui decessit. off. 1, 135 ut incipiendi ratio fuerit, ita sit -endi modus. OV. ars 411 tunc bene -itur. met. 15, 257 nascique vocatur incipere esse aliud quam quod fuit ante, morique -ere illud idem. SEN. benef. 6, 21, 4 cui non est periculum -endi vertendique se in contrarium. dial. 10, 3, 5 quam serum est tunc vivere incipere, cum -endum est? (epist. 23, 11). epist. 28, 9 tempus est -ere. 77, 4 saepe autem et fortiter -endum est. QVINT. decl. 291 p. 161, 14 non est tam facile -ere quam cedere. PLIN. epist. 2, 14, 14 sumus tamen solito rariores, quod initium est gradatim -endi. paneg. 54 *cf. p. 724, 76*. in *c. abl.* (ubi): CIC. inv. 1, 28 et si non ab eo, quo in proxime -itum erit, deinceps incipietur. QVINT. inst. 9, 2, 19 unde incipiendum, ubi -endum. ab: IREN. 4, 18, 3 quiescere quid est aliud quam -ere a proposito impetu? non -o: PAVL. FEST. p. 307 quod iam stillaret aut nondum -isset.

II ***cum infinitivo***, ***cf.*** ARVS. gramm. VII 463, 28 (*nota i. q. non coepisse, praeterire p. 727, 39*): **A** ***activi*** (***inf. perf. v. p. 727, 28***): **1** *de personis et bestiis, accedit* animus, meus *sim.*; *frequentes formae imperativi, imprimis apud poetas.* PLAVT. Aul. 523 ni metuam ne -at memorare mores mulierum. Bacch. 100 te amare -am (Pseud. 307). 439 quam magistro -bat esse dicto oboediens. Men. 122 virum observare. TER. Andr. 22 -ant male dicere. Hec. 810 percontari. Haut. 879 obtundere. Eun. 16 lacessere. CATO agr. 88 -ito miscere. TVRPIL. com. 155 iam -e meminisse illius formam (RHET. Her. 4, 16, 23). CORNELIA epist. frg. 2 ecquando -et familia nostra insanire ... ecquando -emus ... insistere? VARRO ling. 5, 108 -erunt esse contenti. RHET. Her. 3, 10, 8 dicere. 4, 36, 48 -ite mirari (CIC. Sull. 93 de orat. 1, 19. 2, 59 admirari. Phil. 2, 67. CATVLL. 69, 10 admirari. OV. am. 1, 4, 7 LIV. 4, 35, 7 SEN. contr. exc. 8, 4 QVINT. decl. 347 p. 368, 14 MART. 6, 89, 8 epigr. 25, 2 PLIN. epist. 2, 17, 1 APVL. apol. 51 PS. DAMAS. epigr. 79, 2 CLAVD. 18, 7 AVG. civ. 21, 4). CIC. inv. 1, 69 -ite litteras legis perscrutari. S. Rosc. 140 quapropter -ant aliquando dicere ... aut ... communicare, aut ... arbitrari. Verr. 3, 144 -e quaeso simulare. 6, 19 Tusc. 2, 29 opt. gen. 12. Phil. 2, 93 debere (SEN. epist. 81, 26). Att. 7, 18, 2 stomachari (9, 19, 2). epist. 5, 2, 10 odisse. BALB. Cic. Att. 8, 15ᵃ, 1 timere (LENT. Cic. epist. 12, 15, 5 LIV. 32, 7, 6 SEN. contr. 9, 6, 19 SEN. Phoen. 520 Oed. 801 epist. 5, 7 CVRT. 7, 1, 20 SIL. 15, 384 TAC. Agr. 32 AMM. 25, 3, 8 NICET. symb. frg. 3 p. 54, 2). CARM. inc. Suet. gramm. 18 -ite, indocti, coniugio hanc petere! CATVLL. 8, 1 -as ineptire. 23, 27 sestertia quae soles precari centum -e. 61, 86 flere. 73, 1 velle (VERG. georg. 4, 448 LYGD. 4, 4. 80 OV. am. 1, 10, 64 SEN. benef. 6, 21, 4 epist. 49, 2. 61, 1. 81, 26 SIL. 11, 348). CATVLL. 89, 4. 103, 3. LVCR. 2, 1040 -e ... expuere ex animo rationem. CAES. civ. 3, 19, 7 -ite ... loqui. or. frg. Suet. Caes. 66. VARRO AT. carm. frg. 7 -erant latrare canes. NEP. Epam. 5, 5 Att. 21, 5. VERG. georg. 3, 61 aetas ... pati hymenaeos -it ante decem, post quattuor incipit annos. Aen. 4, 360 -e meque tuis incendere teque querellis. 6, 376 sperare. 12, 800. HOR. (*semper imperat.*) sat. 1, 2, 78 -e matronas sectarier. carm. 1, 23, 11. 3, 3, 70. 3, 15, 4 ludere. 4, 1, 4 epist. 1, 18, 30. TIB. 1, 8, 7 -e dissimulare. PRIAP. 77, 16. PROP. (*semper imperat. praeter* 3, 15, 32) 1, 5, 31 quaerere (LIV. 5, 9, 6). 1, 15, 25. 2, 34, 41. 42. 4, 7, 78. 4, 11, 1. OV. am. 2, 2, 10 mereri -e. 2, 19, 48 incipiet -ere esse mea. 3, 4, 11. epist. 20, 22 ubi ... somnus credibilis tarda -it esse mora. rem. 792 hunc ... -res hostis habere loco. met. 9, 392 -erant simul

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ora loqui, simul esse. Pont. 1, 6, 24 trist. 5, 3, 18 EPIST. Sapph. 202 EPICED. Drusi 38. LIV. 4, 35, 10 -isse . . . praebere ad contumeliam os. LEX de flam. Narbon. (Corp. XII 6038) 18 si flamen in civitate esse -erit. PAVL. FEST. p. 80 exoletus, qui adolescere, id est crescere -it. VELL. 1, 8, 3. CELS. 2, 8 ex toto *pus* spuere -isse mortiferum est. PHAEDR. 4, 5, 11. SEN. apocol. 4 -iit vivere videri. benef. 5, 12, 5 -et enim malus esse, si ad illum virtus intraverit. 6, 4, 1 *al.* dial. 7, 12, 3. 10, 17, 5 nat. 3 pr. 17. 6, 1, 10. epist. 24, 17 -am aegrotare posse, -am alligari posse, -am mori posse (49, 2. 55, 1 MART. 6, 26, 3 VLP. dig. 4, 6, 26, 5). 99, 24 meminisse perseveret, lugere -at. CVRT. 4, 5, 6. 7, 1, 1 postquam -erat esse (TEST. Dasum. [Corp. VI 10229] 97 CARM. epigr. 800, 3 PAPIN. dig. 5, 4, 10, 4 TERT. nat. 2, 6 CAPITOL. Gord. 11, 7. VVLG. sap. 5, 13 -ivimus esse [ἐξελίπομεν]). COLVM. 2, 1, 3 cum -it mulier trigeminos aut geminos parere (8, 5, 25 aves). SCRIB. LARG. praef. p. 3, 8 -ant ergo, ..., alios quoque deterrere. LVCAN. 3, 736 et miserum cernens agnoscere -it Argum. PLIN. nat. praef. 25 -iit nugari Diodorus. 10, 50 -unt canere castrati *galli.* 34, 7. MART. 7, 39, 9 -sit fingere Caelius podagram. QVINT. inst. 2, 18, 3 si -erit agere. 5, 10, 101 decl. 245 p. 5, 17 FRONTIN. aq. 33. TAC. hist. 1, 16 -am videri senex. ann. 15, 74 PLIN. epist. 3, 4, 4 SVET. Tib. 53 FLOR. epit. 4, 12, 37. FRONTO p. 103 N. poscere -as tantundem. *al.* IVLIAN. dig. 12, 6, 32 pr. -iit in rerum natura esse (POMPON. dig. 15, 2, 3. MAVRIC. dig. 31, 57 inter homines. SALV. eccl. 3, 66 in praesentia humanarum rerum). GAIVS dig. 28, 5, 89 -at heres esse (VLP. dig. 24, 2, 11, 1 patronus. 26, 4, 5, 5 tutor). inst. 1, 137 -unt in manu esse (POMPON. dig. 50, 16, 239 pr. in potestate. IVLIAN. dig. 3, 3, 76 solvendo SCAEV. dig. 37, 8, 6 ex liberis. PAVL. dig. 24, 3, 63 in dote). VLP. dig. 27, 4, 3, 3 si ... aliquid impendit in rem pupillarem, quam impendit -it vertisse. GELL. 16, 2, 5 MIN. FEL. 26, 6. TERT. nat. 1, 1 -unt odisse, quia -unt ignorare. 1, 4 pudic. 19. ITALA Is. 2, 4 (Ps. Cypr. adv. Iud. 9) -ent belligerare (οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν, VVLG. *aliter*). CLEM. ad Cor. 5 ut priorum exempla -am referre. SOL. 1, 20 apparere -iit (-ivit *A*) *Romulus* (2, 15 *Aeneas* parēre -iit. AMM. 26, 7, 1). MAR. VICTORIN. ad Iust. 5 quin immo ei esse iam -it et cessat. AVSON. 250, 3 AMM. 21, 14, 2. VEG. mil. 3, 9 qui pugnare longo tempore -erunt. HIER. epist. 52, 17 quiescant et -ant maledicere. CLAVD. 5, 440. AVG. civ. 22, 23 aliquando enim concitatius, aliquando remissius, non tamen -it caro concupiscere. *c.* in *c. abl.*: OV. fast. 4, 229 fallit et in nympha Sagaritide -it esse quod fuit. *i. q. omittere, praeterire*: CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 28 -o enim nos illis connumerare. 1, 29 -o dicere etiam potiorem (2, 276). non -o *i. q. pergere* (*nota coni.* ante, prius quam): ENN. trag. 361 *animus* cupere numquam -it. CATO or. frg. 1, 2 nequeo -ere mirari (TAC. dial. 15. *cf. p. 726, 57*). RHET. Her. 4, 52, 65 quin . . . opplorare -itis? . . . quin -is loqui? CIC. Quinct. 29 iste caput petere non -bat. Verr. 5, 144 dom. 104. Planc. 48 neque ego nunc Plancio -am debere. 91 Phil. 3, 31 or. frg. A VIII 18 rep. 1, 61. Cato 18 de qua vereri non ante -am quam ... cognovero. nat. deor. 1, 95 clamare. Att. 4, 5, 2. 7, 13ª, 2 *al.* epist. 6, 18, 3. 7, 32, 3 amare non -am. *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 10, 1 neque prius -am formidare quam tetigisse te Italiam audiero. BELL. Hisp. 29, 8. TIB. 1, 8, 77 ni -is esse superba. ELEG. in Maec. 2, 20. LIV. 23, 12, 10 non -isse paenitere me belli neque -urum ante ... incusare, quam ... videro. 26, 30, 5. 29, 18, 15 nec ante -et ... agitare, quam ... fuerit. 42, 52, 14 SEN. contr. 1 praef. 10. 9, 1, 5 referre gratiam ne mortuis quidem -o. *al.* IVS IVR. Arit. (Corp. II 172) 9 persequi non -am quoad poenas ei persolverit. SEN. apocol. 11 benef. 2, 24, 4 *al.* dial. 4, 9, 1 *al.* nat. 3 pr. 6 *al.* PERS. 4, 16 VAL. FL. 3, 696. STAT. Theb. 3, 715 nec sperare -e. MART. 4, 16, 7 QVINT. inst. 9, 3, 100. SVET. Aug. 53 nec prius ... frequentare -iit quam grandior iam natu. Tib. 45 *al.* FLOR. epit. 3, 17, 9 FRONTO p. 56 N. GRAN. LIC. p. 13, 6 neque antea *angues* concurrere et ... invadere -verunt quam tubicines conticuissent. GAIVS dig. 41, 1, 7, 7 nec tamen ideo -iit eius dominus esse. *et saepe* ICTI GELL. 16, 2, 6. APVL. met. 2, 30 me nomine ciere non prius -erunt quam dum hebetes artus ... nituntur. 3, 27 *al.* MIN. FEL. 22, 1 FIRM. err. 28, 11 LVCIF. Athan. 2, 1 p. 147, 14 FILASTR. 61, 4 AMM. 27, 6, 13 VEG. mil. 3, 3. HIER. epist. 37, 22 numquid ideo virgo esse -iit? VVLG. act. 13, 10 subvertere (οὐ παύσῃ διαστρέφων). CLAVD. 22, 51 nec vivis annexus amor meminisse sepultos -it. 8, 319 ne -e ... sequi. AVG. civ. 6, 9 *et saepe.* MART. CAP. 4, 366 Cicero ... Cicero esse non -it. PALLAD. hist. mon. I 32. CARM. epigr. 1091, 1 (1092, 1) quaerere cessavi numquam nec perdere -i.

2 *de rebus*: ENN. frg. var. 8 *p. 723, 6.* CATO agr. 88 donec sal -verit tabescere. 125 ubi -verit fervere mustum. 157 *caput aut cervices* -ent dolere. VARRO Men. 240 signa sacra esse -erunt. rust. 1, 49, 1. CIC. part. 99 num iam esse -ierit *actio.* HOR. epod. 11, 8 -et imparibus certare summotus pudor. OV. met. 10, 211 ecce cruor ... -it esse cruor. Ib. 31. LIV. 3, 23, 6 periculum esse -erat. 25, 8, 13. 34, 4, 18 MANIL. 5, 562 SEN. contr. 1, 8, 4. 9 praef. 2 -iit illos ... plausus excipere. GERM. 678. VELL. 1, 2, 1 Athenae sub regibus esse -erunt. 1, 17, 7 VAL. MAX. 2, 1, 1. CELS. 2, 7 quibus in pueritia sanguis ex naribus fluxit, dein fluere -iit. *al.* SEN. benef. 1, 2, 1 quibus si detraxeris iudicium, -ent esse beneficia (3, 7, 2). dial. 3, 10, 3. nat. 6, 20, 6 quibus *aqua* -iit posse extenuatis sustineri (COLVM. 2, 4, 5). COLVM. 11, 2, 4 Cancer -it occidere (11, 2, 21. 24 oriri). PLIN. nat. 2, 204 Epidaurus et Oricum insulae esse -erunt. 3, 66. 13, 13 donec -at olere *unguentum.* 16, 163 cum *folia* plurimum -unt vestire procumbuntque. *al.* MART. 11, 25, 2. QVINT. inst. 11, 3, 128 *pedis supplosio* -it iudicem in se convertere. PLIN. epist. 8, 24, 5. IAVOL. dig. 24, 1, 50, 1 si modo in rerum natura esse -iit (AFRIC. dig. 3, 5, 48 GAIVS dig. 5, 3, 21 PAVL. dig. 46, 3, 98, 8. POMPON. dig. 46, 3, 107 in rebus humanis [VLP. dig. 10, 2, 24 pr.]). GAIVS dig. 41, 1, 7, 5 ager . . . -iit esse ager (PAVL. dig. 34, 2, 32, 6 lana tincta lana esse). inst. 1, 184 in usu esse (INST. Iust. 2, 10, 1). PS. APVL. Ascl. 51 haec ergo est aeternitas quae nec coepit esse nec -et. MIN. FEL. 34, 2. TERT. spect. 2 quid non dei est quod deum offendit? sed cum offendit, dei esse -iit, et cum -iit, offendit. adv. Prax. 3 p. 231, 14 nec ideo unius esse -iit, ut -at monarchia esse. PORPH. Hor. carm. 1, 3, 16. HIL. syn. 11 neque translatum sit *verbum* in carnem, ut verbum esse -ret, sed ... ut caro potius hoc inciperet esse quod verbum. HIER. epist. 9 mens perdat quod oculi videre -erint. AVG. civ. 19, 1 finem mali, non quo esse -at, sed quo usque nocendo perducat (20, 14 caelum. MARCELL. chron. II p. 62, 389, 19 stella). non -o: CIC. nat. deor. 2, 24 *venae et arteriae* micare non -unt. VELL. 1, 12, 7 neque ante invisum esse -it *odium* quam esse -iit. SEN. benef. 5, 19, 9 quia paulatim subrepit et non -it serpere *sorites.* dial. 1, 5, 11 *via* non -it acrem animum metu territare. 7, 27, 3. 10, 10, 6 epist. 121, 8 CVRT. 5, 9, 4 PLIN. epist. 1, 3, 4 VLP. dig. 10, 2, 8, 2. ARNOB. nat. 1, 2 numquid luna -vit redintegrare se ipsam? VVLG. Ier. 17, 8. MART. CAP. 4, 366 idem (*lapis*) tamen lapis esse non -it.

3 *impersonaliter*: CATO agr. 155 cum -erit pluere. VARRO rust. 1, 54, 3 cum -iit sub prelo fluere. SEN. epist. 40, 13 aliter, quam si te pudere -erit. 117, 24 si mori placuit, hic mortis est fructus, optare -ere. COLVM. arb. 12, 1 ante meridiem, priusquam calere incipiet, cum -erit, post meridiem fodito pulveremque excitato. SCRIB. LARG. 228 -ere oportebit imponere res. PLIN. nat. 10, 185 itaque -it mirum esse. QVINT. inst. 4, 2, 127 perire artem putamus nisi appareat, cum -at ars esse, si apparet. 8, 3, 36 quando -iit licere? GAIVS inst. 3, 181 oportere -iit. VLP. dig. 9, 4, 42, 1 -sit verum esse. 24, 1, 32, 3 paenitere. 47, 2, 14, 6 mea interesse (47, 2, 42, 29). PAVL. dig. 44, 7, 34 pr. bonum et aequum esse.

B *inf. passivi* (*inf. perf. v. infra l. 47*): **1** *forma activa verbi* -ere: **a** *de personis*: LVCR. 4, 402 ubi ipsi -erunt verti. PRIAP. 49, 3 versibus obscenis offendi -e. OV. met. 1, 615 ut auctor -at inquiri. LIV. 4, 35, 9 neminem se plebeium contempturum, ubi contemni -issent (22, 34, 8. 25, 38, 20. SPART. Hadr. 3, 10 contemni ac neglegi). 8, 28, 1 plebei Romanae velut aliud initium libertatis factum est, quod necti -erunt. 32, 7, 6 quod iam timeri -erat (*cf. p. 726, 66*). SEN. epist. 20, 7 turba ista cum a te pasci -erit, ipsa se pascet. COLVM. 7, 9, 3 ali. 9, 13, 10 foveri. PLIN. nat. 11, 266 muscas, apes, cetera similia cum volatu et incipere audiri et -ere. MART. 4, 48, 4 an magis illud fles, quod percidi, Papile, -eris? TAC. ann. 1, 13 ut negare et rogari -ret *Tiberius.* PROC. dig. 19, 5, 12 si ea nupta ei esse -isset (VLP. dig. 48, 5, 20, 3 *saepius*). POMPON. dig. 38, 16, 11 -it suus heres vel agnatus recte dici. IVLIAN. dig. 29, 1, 20 pr. MARCELL. dig. 46, 3, 72 pr. *servus* ipso iure -et teneri (GAIVS dig. 21, 2, 54 pr. *saepius*). VLP. dig. 7, 1, 12, 4 possideri (42, 4, 5, 1). 29, 4, 6, 5 ut -at conveniri. **b** *de rebus*: CIC. Verr. 5, 133 postea quam iudicia severa Romae fieri -erunt (nat. deor. 3, 41 Att. 1, 19, 9. PLIN. nat. 2, 146 turres. VLP. dig. 43, 24, 15 annus. VVLG. gen. 18, 11 muliebria. AVG. civ. 18, 24). LIV. 5, 3, 2 id ego ... -isse dubitari certum habeo. 6, 6, 6 -erant iam ulla contemni bella. PAVL. FEST. p. 11 *aridum* dicitur autem per contrariam significationem, quod irrigari -erit. CELS. 3, 27, 4 ubi pus ferri -iit (5, 28, 12). 4, 12. SEN. benef. 3, 21, 2 ubi in affectum amici transit, -it vocari ministerium. nat. 3, 11, 3 quibus (*nemoribus*) eversis humor, qui -iit in arbusta consumi, superfusus est. 3, 11, 5 quia -erit coli terra diruta urbe. 7, 29, 3 CVRT. 7, 3, 13. 8, 11, 21 tertia vero nocte tympanorum quidem strepitus -erat audiri. PLIN. nat. 13, 6 narcissinum quoque ex flore narcisso -iit componi. 18, 218 adventu solis occultantur stellae et conspici -unt (QVINT. inst. 8, 5, 29 cerni). 35, 186. SIL. 13, 1 vixdum Tarpeia videri culmina -erant. IVLIAN. dig. 8, 3, 31 nisi ... per medium fundum aqua duci -isset. GAIVS inst. 2, 253 per quod senatus consultum -erunt illae cautiones in usu haberi. VLP. dig. 12, 1, 11, 2 si *nummi* ... -ant possideri (PAVL. dig. 41, 2, 3, 13). GELL. 11, 2, 4 postea 'elegans' reprehendi quidem -iit. TERT. adv. Herm. 29 p. 157, 16 -it rudis haberi *terra.* CAEL. AVR. acut. 3, 21, 198 si haec corrupta excludi -erint. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 35 in quibus locis mercatus ... iam per aliquod annos -isset haberi. INSCR. Röm. Mitt. 11 p. 256 (*Tarenti*) thermis, quae ... lavacris fre⟨que⟩ntari -erant. non -o: CIC. Tusc. 1, 53 numquam ne moveri quidem -it *quod movetur* (οὔ ποτε λήγει κινούμενον). AVG. civ. 12, 21 liberatarum animarum numerus ... non solum factus est semel, sed fieri numquam -et (22, 8 miracula).
c *impersonaliter*: LIV. 22, 18, 10 haut parvam rem esse ab totiens victore hoste vinci -isse. VLP. dig. 21, 1, 38, 6 unde dubitari -iit (43, 24, 7, 9). ITALA exod. 9, 28 (Aug. loc. hept. 2, 50 p. 550, 12) ut -at fieri voces dei (παυσάσθω τοῦ γενηθῆναι, VVLG. -ant).

2 *perf. passivi verbi* -ere: **a** *de personis*: CIC. epist. 9, 21, 2 qui primum Papisius est vocari -itus. SVET. Aug. 37 censores creari -itos longo intervallo creavit. **b** *de rebus*: CIC. Brut. 123 *ora-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tiones a plerisque legi sunt -itae. non -o: BELL. Hisp. 42, 5 ut nullo tempore legiones -itae ⟨sint⟩ ... haberi. LIV. 42, 49, 7 Persei numquam ... -itum belli expectatione celebrari nomen. PANEG. 9, 18 nec -itum tota urbe ... caput illud piaculare foedari.
c *impersonaliter*: CIC. rep. 2, 59 nectierque postea -itum. fin. 2, 43 iam pridem ... -itum est disputari. off. 2, 27 -itum est ... videri quicquam in socios iniquum. FEST. p. 198 -itum est adici. SEN. contr. 2, 5, 6 in hoc -batur torqueri aliquando, ut saepius posset. ASCON. Corn. p. 58 sed paulatim ferri erat -itum (*ad populum*). non -o: PLAVT. Most. 958 numquam hic triduom unum -itum est potarier. LIV. 5, 17, 5 numquam -itum interim turbari ... donec convenisset prius. 34, 41, 5 cum Philippo non ante -itum bellarī quam ... excederet.

III ***infinitivus supplendus est*** (*cf. supra IB*): NAEV. com. 66 -e socri tuo, fratri patrueli meo (*sc. maledicere*). ENN. frg. var. 8 *p. 723, 6.* VARRO frg. Non. p. 548, 33 postquam subuculis -erunt (*sc. uti*). CIC. fin. 5, 89 nec ego solus *bonum appello*, sed tu etiam, Chrysippe, in foro, domi; in schola -is (*sc. appellare*). ac. 2, 80 -e, quaeso, communibus locis. SEN. frg. 36 (Aug. civ. 6, 10) quasi dei libenter spectarent quem illi homines -erant. PLIN. epist. 9, 3, 3 haec ego tecum, quae cotidie mecum, ut -am mecum. PAPIN. dig. 36, 4, 8 *eae res* quae dolo malo eius, cui restituta est hereditas, in hereditaria causa (*sc. esse?*) -erunt. VVLG. Sirach 24, 46 adhuc doctrinam quasi prophetiam effundam, et relinquam illam quaerentibus sapientiam et non -am in progenies illorum usque in aevum sanctum (*graece aliter*).

IV ***cum accusativo***: **A** *personae*: TERT. virg. vel. 11 igitur si tam diu virgo quamdiu acerba est, -it virginem, cum matura cognoscitur. **B** *rei*, *cf.* ARVS. gramm. VII 463, 28 (*raro forma passiva v. l. 30. 40*): TER. Haut. 305 telam. VARRO ling. 5, 86 *cf. p. 723, 8.* CIC. div. 2, 97 si ... esset factitatum, non esset -itum. Att. 5, 6, 2 illud tamen non -am ... te de Caesaris nomine rogare. epist. 7, 1, 4 libenter mehercule artem (*a quibusdam deletur*) -rem. SALL. hist. frg. 1, 28 bellum quibus posset condicionibus -ret. VERG. ecl. 5, 19 sed tu -e plura, puer (SYMM. epist. 1, 46, 2). 8, 61 -e Maenalios, iam -e, tibia, versus. SEN. benef. 6, 23, 1 *opp.* perseverare. SIL. 12, 725 Titania -e bella. SVET. Tib. 36 sed deprecantibus ac se artem -uros promittentibus veniam dedit (*cf. supra l. 32* GELL. 15, 16, 2). FRONTO p. 165 N. debuisse me amicitiam cum eo -ere (desinire *cod.*). GELL. 2, 12, 3 non ad augendam, sed ad -endam seditionem legem hanc esse dicebant. 15, 17, 2 disciplina tibiis canendi -ita est. 15, 31, 5 oppugnatione -ita. APVL. met. 3, 16 quod scelus nisi tandem -es. 4, 3 fugam. 4, 24 fletum. 5, 6. 7 lugubres voces -ite. 5, 25. 8, 25. EXPOS. mundi 44 hic ... de his -ens ⟨o⟩rationem iam incipiam sequentia dicere (63). DON. Ter. Andr. 354 dolos. HIL. in psalm. 118 lamed 3 -endorum et praeteriturorum officiorum ... rationem. SYMM. epist. 1, 63 mihi haec opera -enda est. CHIRON 94 vulnus semper humores liquidi profluentes non -et (708 iam -initus humor est). 250. non -o: APVL. met. 5, 6 nec inter amplexus coniugales -is cruciatum. *in usu gramm.*: PRISC. gramm. II 360, 22 alia autem, quamvis genetivum pluralem in 'ium' -entia, raro invenias. 473, 10 alia vero in 'ui' divisas praeteritum -entia. *part. perf. pass. pro adi.*: GELL. 1, 10, 2 sermone abhinc multis annis iam -ito (*i. obsoleto*) uteris. 11, 7 lemma: verbis antiquissimis relictisque iam et -itis minime utendum. 11, 7, 2 *verba* quae sunt inusitata et -ita, etsi sunt vetusta.

V ***cum genetivo et dativo***: HOR. carm. 2, 9, 17 -e mollium tandem querellarum. SIL. 10, 84 consul non -it irae. VERG. ecl. 8, 11 a te principium, tibi -am (-et *M*).

VI ***c. acc. c. inf.***: CHIRON 660 -e sanguinis decursionem fieri copiosum. 675 -es hoc cohaerere diebus v. 677 -ies humorem ambulare (*cf.* 708 -es humorem, ut decurrat).

VII ***cum ablativo*** (*? praep. a l. 64*): **A** *substantivi*: CIC. ac. 2, 80 *cf. supra l. 18.* CHIRON 357 exercitationibus -ere oportet (552). ab: PS. HIL. libell. 12 quomodo credere intellegitur et -isse a gentibus (*i. gentilem esse; fort. scrib.* descisse). **B** *gerundii* (*praevalet* non -o): VVLG. III Esdr. 4, 41 -iit loquendo (ἐσιώπησε τοῦ λαλεῖν). HERM. vulg. vis. 3, 2 sed tu non -is petendo (αἰτούμενος). 3, 8 cum ergo -vi interrogando (ἐπαυσάμην ἐρωτῶν, Pal. pausassem interrogans). LVCIF. Athan. 1, 36 p. 129, 26. 1, 42 p. 142, 15 non parc. 15 p. 240, 4. 31 p. 276, 23 moriend. 7 p. 299, 11. 9 p. 302, 22. 13 p. 311, 28. DICT. 3, 14 confirmatque se non prius -ere pernoctando humi, quam ... vindicasset. RVFIN. hist. mon. 15 non -is seducendo animas christianas. EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 957[C] *praeceptio* nullatenus famulando -it conditori. CORIPP. Ioh. 7, 491 lacrimis non -et ille precando.

VIII ***cum participio***: ACT. Archel. 11, 4 cum -rent manducantes (ἐσθίοντες).

coniungitur cum adverbiis iam, aliquando, tandem: TER. Ad. 853 *cf. p. 724, 50.* CIC. Catil. 1, 18 ut tandem aliquando timere -am. Att. 3, 11, 2 consolari iam -e (3, 15, 7 aliquando). VERG. Aen. 12, 800 -e iam tandem ... inflectere. HOR. carm. 1, 23, 11 tandem -e ... sequi. 2, 9, 17 *cf. supra l. 56.* SEN. contr. 2, 6, 3 ego ... iam -ii, tu nondum. QVINT. decl. 331 p. 304, 6 VVLG. Ier. 17, 8.

part. perf. pass. pro adi. **dēsitus** *v. supra l. 51.*

syn.: finem facere, finiri, intermittere, occidere, terminari (GRAMM.). *opp.*: incipere, coepisse, pergere, perseverare. agere (CELS. 8, 2), dicere (SEN. contr. 9, 5, 17), oriri (CELS. 2, 7).

deriv.: desitio, desitus. *comp.*: indesinens. *Tafel.*

desioculus *v.* defioculus.

dēsipientia, -ae [*a* desipiens. *Th.*]. *i. q. dementia*: LVCR. 3, 499 -a fit, quia vis animi ... conturbatur. HIL. trin. 10, 53 acre intellegentiae lumen stupor hebetis -ae occupabit. HIPPOCR. progn. 3 -am aliquam ostendit (παραφροσύνη).

ˣdēsipio, -uī, -ere [*a* de *et* sapere. *Th.*]. CHAR. gramm. I 236, 13 -o -ere facit, non desipire (378, 18. *cf.* GLOSS. Plac. V 17, 8 = 62, 15 -ere per pe, non per pi scribitur). desapit: GLOSS. V 627, 64. *perf.* -ui: LACT. inst. 2, 7, 5 FVLG. myth. 2, 1 AVG. gen. ad litt. 10, 25 p. 328, 19 *al.* -pissem: FVLG. Virg. cont. p. 103, 8. GLOSS. παραφρονῶ. -it a sapientia recedit. sapere desinit. delirat. -ere de sapientia exire. *cf.* II 53, 6 disipit dirigit παραφρονεῖ. 53, 7 dissipat (desipat *g*) παρακονεῖ (παρακρούει *Labb.*) παρατάσσεται. *legitur inde a* PLAVTO *et* CIC.

1 ***intransitive*** *i. q. male sapere, insanire*: PLAVT. Epid. 138 -bam mentis, cum ... mittebam. CIC. Verr. 6, 123 utrum ego -o? Planc. 90 ac. 2, 119. 123. nat. deor. 1, 94 summos viros -ere, delirare, dementes esse. 2, 17 plane -ere. epist. 1, 9, 18 populum Atheniensem prope iam -entem senectute (*cf.* GELL. 1, 19, 4 quasi anus aetate -ret. APVL. apol. 37 per aetatem). *ibid. iterum.* 2, 9, 2. 7, 28, 1. LVCR. 3, 753 -rent homines, saperent fera saecla ferarum. 3, 802 *illud facere* -ere est (*cf.* 5, 165. 1043). HOR. carm. 4, 12, 28 dulce est -ere in loco. epist. 1, 20, 9. SEN. contr. 10, 3, 7 -is, nihil intellegis. MIN. FEL. 24, 5 male sanos et vanae et perditae mentis in ista -ere. LACT. inst. 2, 4, 4 poeta in hoc solo non poetice, sed aniliter -it. 2, 7, 5 ut ... illi -uerint (-ierint *unus cod.*). 5, 13, 4. 5, 19, 4 (*ibid.* errare). 6, 18, 1 inepte arroganterque. epif. 3, 3 ira 7, 14. PANEG. 7, 15 error iam -entis aetatis. AVG. civ. 1, 25 quis ita -at, ut dicat. 1, 27 si, quisquis ... putat, non dico -it, sed insanit. 6, 9 -ere et aliquid mimo simile in sua, domo agere videretur. *et saepius.* MART. CAP. 1, 2. 8, 806 -ere et dementire. LEO M. epist. 30, 2 si ubi -uit, ibidem resipiscat (*fort. pertinet ad* desipisco). CASSIOD. var. 3, 51, 13 expedit interdum -ere. *nota c. praep.* ab: PS. RVFIN. in psalm. 13, 2 qui in tantum a naturali lege ... -uit. ISID. eccl. off. 2, 21, 3 eorum (*salum*) gustu condimentum sapientiae percipiant neque -ant a sapore Christi. *de morbo*: LVCR. 3, 490. HOR. sat. 2, 3, 47 accipe quare -ant omnes aeque ac tu, qui tibi nomen insano posuere. 2, 3, 211 Aiax cum immeritos occidit -it agnos. CELS. 3, 18 p. 98, 14 interdum in accessione aegros -ere et loqui aliena. p. 98, 25. 104, 34 quidam imaginibus, non mente falluntur ...; quidam animo -unt. IVV. 6, 612. VIR. ill. 74, 8 alienata mente -ere.

2 ***transitive***: *i. q. desipientem reddere*: ITALA I Cor. 5, 6 (Tert. pudic. 13. 18 *cf.* adv. Marc. 1, 2 p. 293, 5) quod modicum fermentum totam -iat conspersionem (ζυμοῖ, VVLG. corrumpit). PETR. CHRYS. serm. 25 p. 271[A] fallentes insipientiam, non -entes affectum.

i. q. desipienter loqui, cogitare: FVLG. myth. 2 praef. p. 35, 16 si ab his (*i. quam haec*) lector melius sapit ...; sin vero ab his minus aliquid -it. 2, 1 p. 37, 17 brutum quiddam -uit. Virg. cont. p. 86, 8 creperum aliquid. p. 103, 9 si ... aliquid ... Epicureum non -issem, paganus non essem. ARNOB. in psalm. 89 p. 457[A] erudisti nos et fecisti sapere quod -uimus. GREG. M. moral. 18, 63 multum -it, quisquis haec sapit.

part. praes. pro adi. **dēsipiēns**, -ntis. GLOSS. amens. -es insipientes. CIC. nat. deor. 1, 123 neque *Epicurus* tam -s fuisset, ut. 2, 16 -is arrogantiae est. div. 2, 51 Cato 22 *bis* epist. 3, 8, 4. GELL. 18, 4, 10 vanos proprie dici non ... -es aut hebetes aut ineptos. AMM. 14, 11, 34. AVG. serm. ed. Mai 126, 4 non dico -s, sed delirus tibi appareret. ISID. orig. 10, 79.

deriv.: desipientia, desipisco.

dēsipisco, -ere *a* desipere. diss- GLOSS. GLOSS. -it delerat. sensum amisit. infatuat(ur) vel delerat. -entes sunt qui minus sapere incipiunt quam solebant. NOT. Tir. 52, 21 -it. HIER. nom. hebr. p. 28, 12 Ieblaam -ens populus. *fort. perf.* -uit LEO M. epist. 30, 2 *supra l. 34.* *L.*

dēsīrium, dēsīro *v.* desiderium, desidero.

ˣdēsisto, -stitī, -stitum, -ere *a* de *et* sistere. *hic illic in codd. inveniuntur formae* disistere. GLOSS. ἀφίσταμαι. ἐξίσταμαι. -it credita remittit (?). -e desine vel cessa. -ere credere (recedere?). discedere, recedere, pati non posse. -itit ἀπέστη, ἐπαύσατο, cessavit. *cf.* II 45, 11 destiuus ἀνέστη καὶ μετανέστη (*ubi* destitit *vel* descivit *Vulc.*, destinus μονότονος destitit *g*). *legitur inde a* PLAVTO (*etiam passivum*) *per totam latinitatem, deest apud* LVCIL. SEN. rhet. PERS. PLIN. nat. MART. IVV. [*loci dubii*: FLOR. epit. 3, 17, 9 (desierunt *trad.*, -erunt *Momms.*) PASS. Thom. p. 118, 5.]

I ***proprie de loco*** *i. q. abire, abesse*: PLAVT. Men. 777 quid ille autem ab te iratus -itit? 810 quid illa autem irata abs te -itit? (illam ... destituis, dedistitus *codd.*). Most. 787 quid illic, obsecro, tam diu -isti? 1113 numquam ... ⟨hinc⟩ invitus -am (*Leo*, destinant *codd.*) tibi.

II ***translate de actione*** *i. q. desinere, cessare*: **A** ***absolute*** (*plerumque supplendus est infin.*): **1** *de personis*: PLAVT. Pseud. 496 -e, recte ego meam rem capio. VARRO ling. 6, 97 -am.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

frg. Gell. 16,18,6 sed haec aut omnino non discimus aut potius -imus quam intellegamus cur discenda sint. CIC. Verr. 2,60 consules *tabulas* confecisse, postea -isse. 6,174 si quid…moliri cogitas, magno opere censeo -as. Sull. 62. OV. epist. 16,151 at tu dissimula nisi si -ere mavis. sed cur -as? dissimulare potes. met. 10,629 utinam -ere velles. fast. 2,823 ter conata loqui ter -itit. LIV. 3,10,3 cessit…maiestati consulis tribunus et -itit. VITR. 10 praef. 2 fractis rebus et animis -ere coguntur. AT. CAP. frg. Gell. 4,10,8 hac invidia facta Caesar -itit. ASCON. Mil. p. 35 se neque petendi neque -endi auctorem esse. Corn. p. 63 nam Metellus et postulaverat Curionem et -erat (*sc. ab accusatione*). TAC. ann. 11,29 PLIN. epist. 6,31,10. 9,13,10. SVET. Iul. 82 metu Marci Antoni . . . -erunt *coniurati*. Tib. 24 aut agat aut -at. 63 Nero 18. 24 Tit. 9. VLP. dig. 4,4,21 -isse autem is videtur non qui distulit, sed qui liti renuntiavit in totum. 5,1,10 -ere enim est de negotio abstinere. 5,2,8,14 si ante sententiam -itit vel decessit. PAPIN. dig. 40,15,2,2 *et saepe* ICTI. AVSON. 435,4. CLAVD. 5,247 -ite quaeso atque avidam differte manum. ENNOD. epist. 8,22 p. 215,4 revocavit me ad spem prosperitatis res illa quia medici -erunt (destituerunt *Hartel*). NOVELL. Iust. 35,5 in deficientium vel alio modo -entium loca pervenire. PAPYR. Amherst (*saec. 5/6*) II 27,12 qui post litem institutam -itit. *nota*: VINCENT. LER. 14,20 desinente actu simul et . . . persona -it (*sc. esse*). HYD. chron. II p. 33,228 quo -ente (*sc. vivere*). *part. praes. i. q. destitor*: COD. Theod. 10,13 tit. (*a. 386*) de petitoribus et -entibus.

2 *de rebus*: LVCR. 5,827 sed quia finem aliquam pariendi debet habere, -itit *terra*. VARRO rust. 2,3,8 -ente autumno. OV. epist. 4,8 ter in primo -itit (*P*, constitit *vulg.*) ore sonus. QVINT. decl. 308 p. 213,10 ut in contentione cursus . . . si -at ultimus . . . succedit. GELL. 2,30,5 etiam -ente flatu. TERT. adv. Marc. 3,23 p. 417,7 nam exinde apud illos -itit dei gratia. PANEG. 12,24 alibi malum publicum aut coepit aut -itit. FAV. EVL. p. 10,2 ingenii progressionem fere -ere. AVG. civ. 2,25 quae pugna ubi -itit. 5,3 -ente motu. epist. 317,4. SVLP. SEV. chron. 1,3,3 imbrium vim -isse. 1,3,4. THEOD. PRISC. log. 15 -entibus caloribus. 47. 60. 62. COD. Theod. 7,16,1 (*a. 408*) ut litorum -at…perniciosa custodia. SALV. gub. 6,67 ergo Italorum vitia -erunt? IVST. VRGELL. epist. membranis -entibus. **3** *impersonaliter*: CIC. Rab. Post. 5 ut magis paeniteret coepisse quam liceret -ere. *partic. praes. pro gerund.*: PRISCILL. tract. 6,95 quoniam quod semper est nec -entis terminum in deo nec incohare coepit exordium.

non desisto *i. q. pergo (seq.* quin *v. p. 732,39)*: *de personis*: CAES. Gall. 7,4,3 non -itit tamen. HOR. sat. 1,9,58 non hodie si exclusus fuero -am. PROP. 2,20,36 nec cito -o nec temere incipio. ASCON. Mil. p. 42 nec prius -erunt quam. Corn. p. 60 SIL. 9,476 SVET. Cal. 9. Otho 8 nec nisi viso -erunt. APVL. met. 9,23 nec -itit donec . . . succubuit maritus. AMM. 31,3,8. CLAVD. 18,43 nec -itit umquam, saepe tamen coepit. *de rebus*: CELS. 3,3 neque ex toto in remissione -it *febris*. AVG. civ. 13,2 quantulacumque propria vita . . . non -ente. 14,10. *impersonaliter*: CELS. 3,12 neque -endum est etiamsi horror est. 6,4 neque ante oportet -ere quam . . . apparuerit. 7,26,5.

B ***cum infinitivo*** *(activi praeter p. 732,38; act. perf. v. p. 732,5. cf.* ARVS. gramm. VII 467,5 -o hoc facere): **1** *de personis*: PLAVT. Bacch. 1171 ut istuc delictum -as tanto opere ire oppugnatum. Epid. 40 -o percontarier (TER. Hec. 105). Men. 405 -e (desine *codd. contra metrum*) ludos facere. Rud. 682 -e . . . me consolari. ACC. trag. 171 -e (desisset *trad.*) exercitum morari (STAT. Theb. 11,169 CLAVD. 15,340). CIC. Quinct. 16 auctionem velle facere -it (HYG. astr. 2,15). S. Rosc. 106 eos colere atque observare -erunt. leg. agr. 1,27 sperare. Verr. 3,61. 118 Mur. 57 Sest. 79 *al.* Brut. 48 *Isocratem* orationes aliis -isse scribere. 314. 321 fin. 2,71. Tusc. 1,117 ut homines mortem vel optare incipiant vel certe timere -ant (Att. 14,22,1). Att. 2,1,2. 2,18,2 *al.* CATVLL. 64,400 -itit extinctos natus lugere parentes. LVCR. 4,975 cum iam -erunt ea sensibus usurpare. CAES. Gall. 2,11,6 sequi (civ. 3,36,7). BELL. Afr. 88,2 de ea re agere. VERG. Aen. 12,60 -e manum committere Teucris. HOR. epod. 11,5 tertius December ex quo -iti Inachia furere. TIB. 1,8,67 -as lacrimare, puer. PROP. 1,8,30. OV. am. 1,14,1 medicare tuos -e capillos. Pont. 1,5,3. LIV. 1,40,6 tandem obloqui -unt. 2,59,8 ut prius hostis -ret sequi quam Romanus fugere. 33,12,12 tumultuari. SEN. epist. 63,12 quam primum id facere -e. OCTAVIA 564. 588 -e tandem . . . instare. LVCAN. 5,744 -e preces temptare. SIL. 6,473 rerum exitio -ite honorem tendere. STAT. silv. 2,1,183 vereri (CLAVD. rapt. Pros. 3,304). Ach. 1,90 queri. APVL. met. 6,28 et tu, Fortuna durior, iam saevire -e. AVSON. 429,3 si -at irasci. 444,2 HYG. astr. 2,30. VVLG. I reg. 23,28 Saul -ens persequi David. AVG. civ. 1,15 deos suos colere -itit *urbs*. 13,11 si vivere -itit *anima* (MAXIM. eleg. 1,156). 20,30 ut esse -ret. 21,25 nisi malum illud paenitendo esse -erint. COMM. instr. 2,11,10 sit tibi post peccare -ere gestum immensum (PRVD. cath. 1,64). SVLP. SEV. dial. 2,9,3 innoxium animal agitare -e. 2,9,6. SALV. gub. 6,97 desinunt esse perditi, cum -erint esse securi. SIDON. epist. 1,11,8. MAXIM. eleg. 3,67 parcere. ORIG. in Matth. 12,21 quasi -enti . . . ire. CARM. epigr. 963,12 -e lamenteis me exciere. 1414,10 -itit inlicitis actibus esse reus. 1734,3 flere. **2** *de rebus*: CATO agr. 2 ubi *aqua* occipiet fervere, paulisper demittito unum manipulum: fervere -et. OV. met. 6,307 venae -unt posse moveri (PS. APVL. Ascl. 27). CALP. ecl. 2,16 -unt tremulis incurrere frondibus euri. TER. MAVR. 1842 mea tibia dicere versus -itit Latinos. AVG. civ. 13,22 unde et spiritalia erunt non quia corpora esse -ent, sed quia . . . subsistent. 15,16. contin. 8,19 quod (*vitium*) cum esse -erit (MART. CAP. 4,364 rhetorica). quaest. hept. 4,52 quod scriptura narrare -erit. *c. inf. perf. act.*: CARM. epigr. 1212,13 -at humatam ulterius lachrumis sollicitasse suis.

non desisto: *de personis* (*saepe accedit* priusquam *sim.*): PLAVT. Cist. 582 ⟨non⟩ hoc longe -iti (dedisti *codd.*) instare usque adeo donec *eqs.* Men. 245 verum aliter vivos numquam -am exequi. Trin. 1012 ne -iteris currere. TER. Andr. 660 instare. CIC. S. Rosc. 60 cursare ultro et citro. Q. Rosc. 23 populo Romano adhuc servire non -itit, sibi servire iam pridem -itit. Verr. 3,60. 4,99 is liceri non -itit. leg. agr. 2,12. Catil. 1,15 conari ac velle. Flacc. 85 vociferari. Sest. 132 de me agere (epist. 6,12,2). Phil. 2,24. 13,8. de orat. 1,180 num -itit uterque nostrum in ea causa . . . versari? rep. 2,23 regem flagitare. fin. 3,41 pugnare (Att. 6,3,5 BELL. Hisp. 36,1). Att. 1,19,6 in re publica versari. 2,22,2. 9,9,1 *passim.* CATVLL. 75,4 ut iam nec bene velle queat . . . *mens* nec -ere amare. CAES. Gall. 1,53,1 neque prius fugere -erunt quam . . . pervenerunt. 6,2,1. 7,17,2 adhortari. BELL. Afr. 22,1 obiurgare. *al.* NEP. Dion 3,1 obsecrare. Epam. 8,5 *al.* HOR. sat. 1,3,3 ut numquam inducant animum cantare rogati, iniussi numquam -ant. LIV. 4,16,5 querique indignam necem Maelii non -erant. 28,39,4. 42,62,14 temptare (43,23,8). *al.* VAL. MAX. 1,7,2 rogare. 3,2,22 nec ante dimicare -itit quam captam… mergeret. IVS IVR. Sestin. (Corp. XI 5998[a]) 6 neque ante odisse aut agitare -am quam is…poenas exsolverit. SEN. Thy. 448 pavere. dial. 6,13,2 colere deos ne iratos quidem -itit. epist. 121,4 CVRT. 3,6,15. 5,9,17 ASCON. Mil. p. 42. PETRON. 29 totum parietem persequi. STAT. Theb. 3,336. QVINT. inst. 10,1,126 quos ille non -erat incessere. TAC. dial. 25 agitare. hist. 4,41 PLIN. epist. 6,13,2. SVET. Iul. 14 ne sic quidem impedire rem -itit quoad manus . . . necem comminata est. 78 Tit. 6 FLOR. epit. 3,16,1. FRONTO p. 188 N. trepidare. GRAN. LIC. p. 23 per caenum trahere no⟨n d⟩estitit. APVL. met. 7,14 meminisse non -itit quoad…illi promitterent. AMM. 25,4,12 tumultuare. AVG. civ. 17,22 non -itit deus et prophetas inspirare et multos . . . custodire. 18,24. NICET. psalm. 10 p. 77,18 psallere. *de rebus*: LVCR. 3,970 sic alid ex alio numquam -et oriri. AVG. civ. 3,17 inquietare non -entibus . . . discordiis seditionibusque. *c. inf. passivi*: LVCR. 6,556 nisi umor -itit in dubio fluctu iactarier intus. *nota seq.* quin: PLAVT. Rud. 228 neque si vivit eam viva umquam quin inveniam -am. VATIN. Cic. epist. 5,10[a],1 sed tamen non -am, quin illum aliquando eruam.

C ***cum ablativo*** (*cf.* ARVS. gramm. VII 467,3 -o hac re): PLAVT. Mil. 737 nunc istis rebus -i decet. TER. Phorm. 634 ut erus his -at litibus. VARRO rust. 3,16,35. RHET. Her. 4,55,67 sententia (CIC. ac. 2,63 off. 3,15 CAES. Gall. 6,4,2). CIC. Balb. 52 Mamertini publice suscepta causa -erunt (off. 3,112). CAES. Gall. 1,8,4 hoc conatu (civ. 3,26,3 AMM. 23,1,7). 1,45,1 negotio (civ. 3,112,11). 4,12,2 fuga. 5,11,1 itinere (FRONTIN. strat. 3,11,5). 6,39,4 oppugnatione (7,12,1 civ. 2,13,1). 7,26,5 consilio (civ. 3,21,5). BELL. Afr. 87,7 ut…caede rapinisque -rent. SALL. hist. frg. 2,27 ut actione -ret. VERG. Aen. 1,37 mene incepto -ere victam? (LIV. 7,5,6. 25,2,7. 38,30,5. 38,36,8 VELL. 1,10,1 VAL. MAX. 6,5 ext. 2. 8,2,3. 9,5,1 CVRT. 7,1,15. 8,11,19 SIL. 15,315 STAT. Theb. 4,493). OV. met. 14,567 bello. LIV. 4,55,5 impediendo bello. 37,57,15 petitione (37,58,1 ASCON. Mil. p. 35). 45,21,7 ut . . . qui ad intercedendum venissent, -rent victi auctoritatibus suadentium legem. VAL. MAX. 6,5,2 actione. SEN. Phoen. 103 -e coepto, virgo (LVCAN. 3,144). SVET. Nero 19 Alexandrina *peregrinatione*…-itit. PAPIN. dig. 48,5,12,3 accusatione. APVL. apol. 2 tanti criminis descriptione ⟨ne⟩ tamen omnino -ere videretur. non desisto: LIV. 7,40,12 ne -eritis impio bello. LEX Malac. (Corp. II 1963) 1,27 neque eo proposito -issent. *nota i. q. munus relinquere*: COD. Iust. 12,19,13,1 adiutoribus -entibus eodem officio (12,19,15,1). *cum ablativo gerundii*: STAT. Theb. 4,583 -e canendo. FRONTO p. 65,12 N. nam si quaerendo -es numquam reperies, si perges quaerere reperies. *accedit* ab: AVG. civ. 8,14 ut -ret ab agendo. non desisto: CIC. fin. 1,63 numquam ullius oratione victi sententia -emus. ITALA prov. 23,13 (Cypr. testim. 3,105) ne -iteris parvulum emendando (emendare *A.* μὴ ἀπόσχῃ παιδεύειν, VVLG. noli subtrahere). LVCIF. Athan. 1,13 homo dei veniam persecutori poscendo non -it. *nota gerund. et partic. praes.*: LVCIF. Athan. 2,3 tu qui quidem nec laniando dei -iteris servos nec blasphemias tuas toto in regno seminans tuo. SVLP. SEV. dial. 3,14,4 non prius -itit septem totos dies totidemque noctes orando et ieiunando continuans quam . . . impetraret.

D ***cum praepositionibus*:** **1** ab (*cf. l. 65*): *a personis i. q. deficere*: PROP. 1,12,19 mi neque amare aliam neque ab hac -ere fas est. PAVL. dig. 4,5,5,1 deficere autem dicuntur qui ab his quorum sub imperio sunt -unt et in hostium numerum se conferunt. *nota*: COD. Iust. 10,48,12,3 ab huiusmodi viris praebitio -at. *a rebus*: CAES. civ. 2,12,3 ab defensione. LIV. 38,28,9 ab incepto. ASCON. Corn. p. 63 ab accusatione (PAVL. dig. 48,16,6,1 MARCIAN. dig. 48,16,1,1 SVLP. SEV. chron. 2,50,5 EPIST. praef. praet. ad procur. [Corp. XIII 3162] III 26). tog. cand. p. 89 a petitione. MARCIAN. dig. 49,14,22,3 a lite. MOD. dig. 49,16,3,6 ab excubatione. VIR. ill. 23,5 ab oppugna-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tione. HIL. myst. p. 10,19 quam enim requiem humano generi attulit vel a quibus fecit operibus -i? p. 25, 21 partem populi a cursu peccatorum et mortis suae . . . -uram (destituturam *trad.*). AMM. 25, 8, 4 a conatu nefario. SVLP. SEV. Mart. 22, 5 ab hominum insectatione. MACR. sat. 5, 18, 3 ab antiquo victu. COD. Iust. 10, 1, 5, 1 etiamsi officiales ausi fuerint a tenore datae legis -ere. non desisto: SALL. Iug. 25, 11 ab oppugnatione. VAL. MAX. 6, 6, 5 ext. ne a societate nostra -rent (desciscerent *recc. unus*). FLOR. epit. 4, 1, 11 ab incepto Catilina non -itit (2, 6, 43). IVST. 35, 1, 5 a defectione. VVLG. gen. 11, 6 nec -ent a cogitationibus suis. Sirach 16, 27 ab operibus suis. RVFIN. Orig. in gen. 10, 5 nusquam receditur a puteis, numquam -itur ab aquis. AVG. civ. 21, 27 nisi -rent a talibus factis. BOETH. mus. 1, 1 a facinore. PASS. Thom. p. 99, 2 nec -bat ab admiratione vultus eius. *nota i. q. distare* ab: BOETH. mus. 4, 17 si enim prima *vox* a quinta sesqualtera -erit proportione, primaque a secunda . . . tertiaque a quarta singulis -erint tonis. 5, 7 nunc autem quid a ceteris in consonantiarum positione -erit dicendum videtur.

2 de: CIC. Planc. 52 de qua *petitione* ne aliquid iurares -isti. Tusc. 2, 28 verbo de sententia -isti. epist. 5, 2, 8 de illa mente. BELL. Afr. 45, 4 de negotio. NEP. Timoth. 2, 2 quo facto Lacedaemonii de diutina contentione -erunt. HIL. trin. 3, 16 *filius dei* non de suo -erat sed quod nostrum est acceperat.

E ***cum accusativo*:** GELL. 17, 3, 4 maiorem illi risum subiciunt neque id -erunt nisi liber ab eo prolatus esset M. Varronis. CYPR. GALL. exod. 756 te . . . Aegyptide terra tuli durumque laborem . . . -ere iussi. SER. SAMM. 655 ut lapis ille viae solitos iam -itit orbes.

F ***cum dativo*:** VERG. Aen. 10, 440 tempus -ere pugnae (pugna *R. an genet.? cf.* desinere HOR. carm. 2, 9, 17 *p. 729, 56*). STAT. Theb. 5, 274 haud umquam iusto mea cura labori -itit.

G ***cum participio*** *v. p. 732, 72 sq.*

deriv.: destitor. *Tafel.*

dēsitio, -ōnis *f. a* desinere. CARM. de fig. 37 ἐπιφορά. -ō contra *est*, cum verbo desino in uno (*opp.* ἐπαναφορά, repetitio).

dēsitēsco *v.* desidesco.

? **dēsituāta** delinita forma. delineata forma GLOSS. (designata *Nettleship*).

dēsitus, *abl.* -ū *m. a* desinere. *i. q. actio desinendi*: IVL. VAL. 3, 54 cum -u spiritus.

dēsīvāre desinere PAVL. FEST. p. 72. [*ab adiectivo obsoleto* *desīvos *ductum esse videtur, nisi forte formatum est ut theod.* gewon *'oscitare'; cf.* desinere. *Th.*] *huc trahitur* GLOSS. II 45, 24. 48, 24. *cf. p. 722, 48.*

desma, -tis *n.*, δέσμα. FVLG. myth. praef. p. 6, 12 nexili -e . . . labrusca coibant.

dēsocio (SEDVL. op. pasch. 5, 18 GLOSS.) *v.* dissocio.

dēsōlānus, -a, -um *a* de *et* sol; *cf.* subsolanus, solanus. *ventus*: GLOSS. ἀφηλιώτης -us (-arius *trad.*). -us subsolanus. CORP. V suppl. ital. 204 (*Aquileia, in gnomone*) boreas, desolinus, eurus *eqs.*

***dēsōlātio,** -ōnis *f. a* desolare. *plur. v. l. 63. 65.* GLOSS. ἐκτόπισις. *legitur inde ab* ITALA. *i. q. desertio*: ITALA Ier. 25, 18 ad ponendas eas in -em (ἐρήμωσιν, VVLG. ut darem eos in solitudinem). ITALA (codd. l q) *et* VVLG. Marc. 13, 14 ubi autem videritis abominationem -is stantem, ubi non debet (ἐρημώσεως. *cf.* VVLG. Dan. 9, 27 Matth. 24, 15 HIL. in Matth. 25, 3 HEGES. 5, 31 l. 52 HIER. in Matth. 24, 16 p. 195 RVFIN. hist. 3, 5, 4 ORIG. in Matth. 18, 42). HIL. in psalm. 58, 7 templi -o. 58, 12 -is ac dispersionis . . . poena. 67, 7. 119, 12 carbones -is (*cf. infra l. 70*). trin. 1, 31 PS. AMBR. laps. virg. 10, 46. HIER. in Is. 23, 15 p. 328 terrae Aegypti. *al.* VVLG. II par. 36, 21 psalm. 72, 19 facti sunt in -em. Ier. 12, 11 -e desolata est omnis terra. *et saepius.* PAVL. NOL. epist. 50, 17. AVG. epist. 130, 3 quaecunque sunt terrena solacia, magis in eis -o quam consolatio reperitur. *al.* VICT. VIT. 1, 24 post longum silentium -is (*sc. episcopatus*). CASSIOD. in psalm. 131, 14 Ierusalem vetustam eversiones -esque frequentissime pertulisse. GREG. TVR. Franc. 4, 16 *al.* (*trad.* dissolatio). *i. q. desertum*: CASSIOD. var. 8, 31, 7 filios in -bus educare.

dēsōlātor, -ōris *m. a* desolare. HIER. epist. 18^{A}, 14, 3 -r carbo (*cf. infra l. 70*) . . . sermo divinus est. in Am. 7, 4 p. 327 in psalm. 119 p. 86, 4. AVG. serm. ed. Mai 119, 5 astutia -is vel fraudatoris.

dēsōlātōrius, -a, -um *a* desolare, desolator. *i. qui potest desolare*: VVLG. psalm. 119, 4 sagittae potentis acutae cum carbonibus -iis (ἐρημικοῖς. *cf. l. 57. 66. p. 734, 60* HIER. epist. 65, 12 in Hab. 3, 11 p. 653 AVG. in psalm. 119, 5. 123, 6 PS. FVLG. RVSP. serm. praef. p. 856^{C} CASSIOD. in psalm. 119, 4).

dēsōlīnus *v.* desolanus.

***dēsōlo,** -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* solus. *Th.*]. EVTYCH. gramm. V 457, 28 solus -o -as; *sed tamquam derivatum sit a* sŏlum, *videtur adhiberi p. 734, 14. 26* (*cf. etiam* GLOSS. -o ἐκτοπίζω. -atum ἐξεδαφισθέν), *lusu verborum coniungitur cum* solacium *p. 734, 70* (*cf. l. 61 et* GLOSS. -are solacium auferre). *praevalet part. perf. pass., quod solum ante* APVL. *legitur praeter* VERG. Aen. 11, 367 COLVM. 1, 3, 11 STAT. Theb. 6, 917. AVG. in psalm. 119, 5 quid est '-atur'? ad desolationem perducitur. DOSITH. gramm. VII 436, 10 -o μονῶ. GLOSS. ἐρημῶ. -are solum relinquere. -atum μονωθέν. *cf. p. 684, 41. 80.* *legitur apud*: VERG. OV. COLVM. LVCAN. PETRON. PLIN. nat. SIL. STAT. FRONTIN. TAC. PLIN. epist. SVET. APVL. *recentiores.* [*conicitur* AVIEN. Arat. 591 -atam (destitutam *trad.*).]

1 *i. q. solum relinquere, deserere*: *aliquem*: VERG. Aen. 11, 870 disiectique duces -atique manipli tuta petunt. PETRON. 124, 286 non femina cesset, non puer aut aevo iam -ata senectus. TAC. ann. 1, 30 -atus aliorum discessione *miles.* 16, 30 marito . . . pulso viduata -ataque. APVL. met. 2, 25. 10, 23 -atam vicinam puellam parentumque praesidio viduatam. apol. 93 quo liberius . . . -atam mulierem solus possiderem. flor. 17 p. 81 HIL. in Matth. 1, 4 AMM. 21, 14, 2 HIER. epist. 23, 3, 2. VVLG. II reg. 17, 2 regem -atum. thren. 1, 13 posuit me -atam (3, 11). Baruch 4, 12 me, viduam et -atam (*ibid.* derelicta sum. I Tim. 5, 5 quae autem vere vidua est et -ata [μεμονωμένη]). Ezech. 36, 3 -ati estis et conculcati. PAVL. NOL. carm. 18, 277. *nota*: APVL. flor. 17 p. 81 Orpheus exilio -atus (*quasi a* sŏlum). *de mortuis*: CORP. VI 10703 quae me -asti. III 2221. 2280 parentes -ati. 2299. 14321^{26}. V 7882, 7 adflicti adque -at(i). CARM. epigr. 1109, 5 me -atum, me desertum ac spoliatum clamarem. *aliquid*: LVCAN. 4, 701 nocturnaque munia (*i. vigiliae*) valli -ata fugā. STAT. Theb. 6, 917 tu . . . quem propter avita iugera, dilectas cui -vimus urbes (SCHOL. *ad l.* propter quem reliquimus patriam). CYPR. patient. 15 -ata *caritas a patientia* non durat. DICT. 4, 9 -atis ordinibus. HIL. trin. 10, 31 AMBR. Noe 18, 64. PAVL. NOL. epist. 26, 1 *opp.* frequentare.

2 *i. q. solum facere, orbare, privare*: *c. obiecto solo, i. q. incolis privare, depopulari, devastare, cf.* SERV. auct. 1, 52 'vasto' pro -ato veteres ponebant. CLAVD. DON. Aen. 11, 367 -are proprie est aufferre agricolam solo (*cf. p. 735, 11*). VERG. Aen. 11, 367 ingentes et -vimus agros (*cf.* COLVM. 1, 3, 11 quos hostis profugiendo -asset agros [*ibid.* deserere]. SIL. 12, 12 -ata metu cuncta [*sc. agri*]. FRONTIN. strat. 1, 8, 4. COD. Theod. 11, 24, 6, 3 *a. 415* sedes -ati ruris). OV. met. 1, 349 -atas . . . terras (ITALA Ezech. 32, 15 [Tycon. 4 p. 45, 4] -bitur terra cum plenitudine sua [ἐρημωθῇ, VVLG. deseretur a]. HIL. in Matth. 25, 3. HIER. in Abd. 17 p. 379 terreno imperio -ato. VVLG. Is. 34, 10. 62, 4. Ier. 12, 11 desolatione -ata est omnis terra. Ezech. 6, 14 terram -atam et destitutam. 14, 16 *al.*). STAT. Theb. 1, 653 -ata domorum tecta (*cf.* silv. 2, 1, 67 muta domus -atique penates. PS. QVINT. decl. 12, 15 exhausta est civitas et -atae domus). FRONTIN. strat. 3, 6, 6. PLIN. epist. 10, 96, 10 prope iam -ata templa coepisse celebrari. ITALA Ier. 10, 25 (Lucif. Athan. 2, 3) pascua eius -verunt (ἠρήμωσαν, VVLG. decus eius dissipaverunt). LACT. inst. 7, 17, 8 orbem terrae. HIER. in Is. 60, 12 p. 725 gentes solitudine -buntur (*ex* LXX ἐρημωθήσεται, VVLG. vastabuntur). in Matth. 24, 15 p. 195 in -ato templo atque destructo (IORD. Rom. 380 urbem destructam et -atam. *cf.* CASSIOD. in psalm. 119, 4 quod in nobis diabolus construxerat, -atum atque eversum. *v. p. 733, 77*). VVLG. psalm. 78, 7 locum eius -verunt (HIER. epist. 2, 1. COD. Theod. 9, 38, 10 *a. 400* loca -ata). sap. 4, 19 usque ad supremum -buntur *iniusti.* Is. 1, 7 -bitur *regio* sicut in vastitate hostili. 6, 11 donec -entur civitates absque habitatore *eqs.* (27, 10. Ezech. 12, 20 *opp.* habitare. 26, 19 *al.* Soph. 3, 6 I Macc. 15, 4 apoc. 18, 19. HIER. tract. p. 397, 1 reliquias ipsius civitatis. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 132). Is. 64, 10 Sion deserta facta est, Ierusalem -ata est. Ier. 2, 12. 26, 9 urbs ista -bitur eo quod non sit habitator. Ezech. 33, 28 montes (35, 3. 7 Nah. 1, 5). Matth. 12, 25 omne regnum divisum contra se -bitur (Luc. 11, 17 ἐρημοῦται. *cf. p. 680, 48*). OROS. hist. 7, 12, 6. GILD. Brit. 21 chron. III p. 36, 18 -ato populo. MARCELL. auct. II p. 107, 544, 1. 108, 547, 5 SIDON. epist. 3, 1, 4 *al.* ENNOD. opusc. 3 p. 386, 4 GREG. TVR. Franc. 9, 7. *nota*: OROS. hist. 2, 18, 7 civitas . . . in insulam -ata est. *latiore sensu*: CYPR. epist. 20 -atam per lapsum quorundam presbyterorum nostrorum copiam (*i. deminutam*). VVLG. Am. 7, 9 sanctificationes (I Macc. 1, 41). I Macc. 2, 12 claritas nostra -ata est. HIER. in Ezech. 10, 1 p. 100 carbones . . . -antes vitia atque peccata (*cf. p. 733, 70 et* EVCHER. instr. 1 p. 100, 21 CASSIOD. in psalm. 119, 4). *aquam, fontes i. q. exsiccare*: VVLG. Is. 11, 15 -bit dominus linguam maris Aegypti (*cf.* HIER. *ad l.* p. 164). 19, 5 fluvius -bitur atque siccabitur. 44, 27 (*ibid.* arefacere). in Os. 13, 15 -bit fontem eius. *accedit abl.*: STAT. Theb. 9, 672 -atumque magistro agmen. 10, 180 magnis loca -ata . . . regibus. TAC. ann. 12, 26 -atus . . . servilibus ministeriis. SVET. Cal. 12 deserta -ataque reliquis subsidiis aula. APVL. met. 4, 24 ego . . . tali domo . . . tam sanctis parentibus -ata. ARNOB. nat. 1, 3 gentes saepenumero -atas et viduatas suis esse cultoribus. PS. CYPR. epist. 4 p. 277, 19 -atus solacio (PASS. Petr. 5. *v. p. 733, 78*). MAR. VICTORIN. ad Iust. 8 spe promissionis. PELAG. in I Tim. 5 p. 884^{B} omnium auxilio. in II Cor. 4 p. 782^{A}. COD. Theod. 12, 1, 13 (*a. 326*) curias -ari cognovimus his, qui. RVFIN. hist. 8, 12, 8 urbes civibus. BOETH. cons. 2, 3, 15 -atum parente. ENNOD. opusc. 3 p. 375, 16 incolis rura Gallorum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 118. 138 hist. 6, 32. PASS. Petr. 17 se . . . -atum Symone. CARM. epigr. 721, 5 (*a. 642*) necatur opitulatione sodalium -atus. *de mortuo*: CORP. XIII 2073 mater unico filio -at(a). *genet.*: SIL. 8, 588 accisae (*i. imminutae*) -ataeque virorum Eridani gentes. AVELL. p. 210, 10 -atum me faciunt eorum, quae mea sunt. NOVELL. Iust. 38, 5 ut civitates non in integrum -atae curiae (ἐξερημωθῆναι βουλῆς) remanerent. *praep.* ab: IREN. 5, 27, 2 -ati ab omnibus bonis (ἐστερημένοι πάντων τῶν ἀγαθῶν). PANEG. 11, 10 -ata moenia ab indigenis. VVLG. Baruch 4, 16 abduxerunt dilectos viduae et a filiis unicam -verunt (OP. imperf.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in Matth. 2 p. 645). Ezech. 12, 19 -etur terra a multitudine sua. Zach. 7, 14. I Thess. 2, 17 -ati a vobis (ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν). PAVL. NOL. epist. 24, 13. SALV. eccl. 2, 26 *vidua* a cunctis mundi illecebris -ata (*i. liberata*). VICT. VIT. 3, 67 Africam ... ab omnibus -atam.

deriv.: desolatio, desolator(ius).

part. perf. pass. pro adi. **dēsōlātus**, -a, -um. *i. q. desertus: aliquis*: STAT. silv. 2, 1, 233 sororem. PLIN. epist. 4, 21, 3 VVLG. Is. 3, 26. apoc. 17, 16 -am (ἠρημωμένην) facient illam et nudam. CLAVD. 28, 271 -us et exspes. SVLP. SEV. epist. 3, 10 cui nos -os relinquis? PASS. Theclae rec. A 28 p. 78, 3. GREG. TVR. glor. conf. 104 (*syn.* orphana). *aliquid, praecipue de locis*: PLIN. nat. 10, 34 deserta incolit nec tantum -a, sed dira etiam et inaccessa. VVLG. Iob 15, 28 habitavit in civitatibus -is et in domibus desertis (Ezech. 29, 12). 38, 27 inviam et -am terram. CLAVD. 1, 186 -a relinquens Maenala. carm. min. 22, 24 domus. rapt. Pros. 3, 154 atria (*syn.* vacuus). RVT. NAM. 1, 286 -ae moenia foeda Cosae. SVLP. SEV. chron. 1, 54, 6 in solo patrio deserto -oque. FERRAND. epist. 7, 7 *locus* -us et incultus.

dēsolvo, -ūtus, -ere *a* de *et* solvere. *i. q. persolvere*: SCAEV. dig. 40, 5, 41, 9 quod in peculium versum est, reliquorum nomine -utum est. *sed cf.* dissolvo.

dēsomnis, -e [*a* de *et* somnus, *cf.* insomnis. *Th.*]. *i. q. insomnis*: PETRON. 47 soles me nocte -em facere.

dēsono *v.* dissono.

dēsorbeo, -ēre *a* de *et* sorbere. *i. q. devorare*: TERT. idol. 24 omnes vertex eius ad inferos -et (*ibid.* devorare). MART. CAP. 8, 804 Silenus ... blandum stertens ranae sonitum -entis increpuit. *L.*

dēspectābilis, -e *a* despectare. GLOSS. contemptibilis: AMBR. hex. 5, 9, 24 echinus, animal exiguum, vile ac -e.

dēspectātio, -ōnis *f. a* despectare. *proprie de loco*: VITR. 2, 8, 17 pilis lapideis structuris testaceis parietibus caementiciis altitudines extructae ⟨et⟩ contignationibus crebris coaxatae cenaculorum ad summas utilitates perficiunt -es (dispectationes *GH*, dispertitiones *Rose*). *translate i. q. contemptio*: ITALA Ezech. 2, 3 (Ps. Aug. spec. 3 p. 318, 9) mittam te ... ad domum Israhel qui me exasperant secundum -em patrum suorum (παρεπίκραναν αὐτοὶ καὶ πατέρες αὐτῶν, VVLG. ipsi et patres eorum praevaricati sunt). PS. AVG. quaest. test. I 4, 2 in conspectu eorum in quorum malis et -e gaudebant. OROS. apol. 18, 5 ut magis semet ipsum in melioris praelatione condemnet quam in minoris -e (dispectione *Φ*) iustificet.

dēspectātor *v.* dispector.

dēspectio, -ōnis *f. a* despicere. *traditur etiam* disp-. LEX Sal. 56 rubr. de dispeccionibus (*i. contumacia*). *plur. legitur l. 42. 59.* HIER. nom. hebr. p. 16, 11 Alamon super multitudinem aut -o. p. 25, 18 Bazeotha -o vel contemptus. p. 58, 7 Megia -o. *legitur semel apud* CIC. *et inde ab* HIER.

I *proprie*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 114 ex alto -o.

II *translate*: GRILL. rhet. p. 603, 16 contemptionis ... id est -is, dictum ab eo quod est contemptus. GLOSS. καταφρόνησις fastidium, superbia. subsannatio -o, derisio, illusio. A *active i. q. actio contemnendi*: 1 *absolute*: HIER. psalt. sec. Hebr. 31, 19 labia mendacii quae locuntur contra iustum vetera in superbia et -e (VVLG. psalm. 30, 19 abusione). VVLG. Iob 31, 34 -o propinquorum terruit me. AVG. serm. ed. Mai 99, 3 in qua (*scripturae divinae fide*) ... sublimitas et sine -e paupertas congregatur in unum. 127, 2 respectio miserationem habet, -o contemptum. PS. EVCHER. comm. in reg. 1, 8 de -e et temeritate multati sunt. GILD. Brit. 62 chron. III p. 60, 21 cuius praecepta contumaci -e contemnunt. SALV. gub. 4, 79. CASSIOD. in psalm. 122 div. ut quem consortio suo maculare non poterant, saltem superbis -bus sauciarent. 2 *cum genet.*: *personae*: [OROS. apol. 18, 5 *v. supra l. 38.*] SALV. gub. 5, 51 non ignorantia dei sed -e peccaverunt (eccl. 3, 21). GREG. TVR. Franc. 9, 6 ille autem ulciscitur dispectionem meam (*i. mei*). *rei*: CIC. phil. frg. V 69 humanarum opinionum alta quaedam -o. CASSIAN. conl. 16, 6, 1 in contemptu substantiae mundialis et omnium quas habemus rerum -e. ENNOD. epist. 2, 18, 2 p. 59, 16 amica expectatio sub omni credulitatis meae -e frustratur. CASSIOD. in psalm. 118, 92 periculorum.

B *passive i. q. status eius qui contemnitur*: HIER. psalt. sec. Hebr. 22, 7 ego sum ... opprobrium hominum et -o plebis (VVLG. 21, 7 abiectio). VVLG. II Esdr. 4, 4 da eos in -em in terra captivitatis. Iob 12, 21 effundit -em super principes. psalm. 122, 3. 4. II Macc. 5, 17 propter quod et accidit circa locum -o. PS. RVFIN. in Am. 3, 3—8 dignitas commendata sanctorum est, postquam reorum fuerat publicata -o. AVG. in psalm. 122, 9 a quibus impleti sumus opprobrio et -e. SALV. gub. 7, 16 ut nulla ... vilior videretur maritali -e quam quae erat princeps matrimonii dignitate. eccl. 4, 15 GREG. M. moral. 3, 10. dial. 1, 5 sicut superbi honoribus, sic plerumque humiles sua -e gratulantur. in euang. 36, 7. ISID. sent. 1, 14, 6 unde nobis consuluit, inde -em tulit *deus*.

dēspecto, -āre [*cf. c.* despicere *et c.* spectare. *Th.*]. *non legitur nisi praes. (indic. part. inf.) et imperf. (p. 736, 11 et 36). hic illic traditur* disp- (*cf.* GLOSS. dispectare dispicere). *legitur inde a* SALL. *et* VERG. OV. [*loc. dub.*: SEN. dial. 7, 11, 4.] [*it.* dispettare, *francog. vet.* despitier, *hisp.* despectar. *M.-L.*]

I *proprie* (*hic illic sublatet etiam notio translata*): SERV. Aen. 1, 396 -are id est electas *terras* iam intentius despicere. GLOSS. βλέπω. -at despicit (deorsum aspicit *al.*). -are desuper intendere: A *absolute*: *de personis*: SIL. 13, 281 -at ab alto sacra Fides. DICT. 3, 13 muris -antes. 3, 20 super murum. RVT. NAM. 1, 455 -at prorae custos. *de rebus*: MANIL. 1, 276 omnia quae summo -ant sidera mundo. SEN. nat. 6, 28, 2 *spiritus terrae* non plus potentiae habet, quam ut -antia et ultro sibi illata conficiat. B *cum accusativo*: 1 *-ant animalia*: VERG. Aen. 1, 396 nunc terras ... capere aut captas iam -are (respectare *P*) videntur *cycni*. 10, 408 ille sedens victor flammas -at ovantes. OV. met. 2, 710 Munychiosque volans agros gratamque Minervae -bat humum. 4, 624 terras. 15, 151 iuvat ... homines ... -are. 15, 699 caeruleas aquas. STAT. Theb. 2, 729 Ionias qua -are procellas dulce sit. 4, 165 toto -ans vertice bellum ... Capaneus. AVSON. Mos. 208 tales Cumano -at in aequore ludos Liber. AMM. 14, 11, 25 *Adrastiam* tradunt omnia -are terrena. 28, 4, 34 nauseam horridae carnis ... intentius -antes. PRVD. psych. 182 *Superbia* tumido -ans agmina fastu. CYPR. GALL. deut. 138 *deus* crimina mundi dispectat mitis. IOS. 123 haec super e portis dispectat turba paventum. SEDVL. carm. pasch. 3, 201 mulier ... solam dispectans cernua terram. CORIPP. Ioh. 6, 724. 2 *-ant res, i. q. eminere super aliquid*: SALL. hist. frg. 1, 130 Lyciae Pisidiaeque agros -antem *Olympum*. VERG. Aen. 7, 740 quos maliferae -ant moenia Abellae. SEN. Oed. 476 quasque *gentes* -at vertice ⟨e⟩ summo sidus Arcadium geminumque plaustrum. Thy. 656 silva quam supra eminens -at alte quercus. CALP. ecl. 7, 24 spectacula ... Tarpeium prope -antia culmen. STAT. Theb. 2, 64 iamque ardua Cirrhae pollutamque suo -at *umbra* Phocida busto. silv. 3, 1, 137 ingenti dives Tirynthius *arce* (*i. templum Herculis*) -at fluctus et iuncta tecta novercae provocat. AVSON. Mos. 283 talia -ant ... pendentes saxis ... villae. 418, 59. AMM. 18, 9, 2 Mesopotamiae plana -at *civitas*. 19, 5, 4 quae *pars murorum* -at fluvium Tigrin. 21, 10, 3. 22, 8, 8. 22, 15, 8. 23, 6, 13. CLAVD. 5, 55 urbs etiam ... quae ... Chalcedonias contra -at harenas. 10, 51. rapt. Pros. 3, 375 *cupressus* frontibus aequis astant et socio -ant vertice lucum. PAVL. NOL. carm. 10, 233. SIDON. carm. 7, 526 nobilitas quam saxa nivalia Cotti -ant.

II *translate i. q. contemnere*: *personam*: TAC. hist. 2, 30 ne *milites* ut victi et ignavi -rentur. ann. 2, 43 liberos eius ut multum infra -are. AVIAN. fab. 38, 3 squamigerum -ans improbus agmen *piscis* eximium sese nobilitate refert. *rem*: IVL. VAL. 1, 11 -ans eius aetatulam. AVR. VICT. Caes. 9, 12 dum honorum honestas -atur. 20, 16 terrarum macies. AMM. 15, 9, 8 drysidae ... -antes humana pronuntiarunt animas immortales.

deriv.: despectabilis, despectator.

dēspector, -ōris *m. a* despicere. GLOSS. sannator -r. *i. q. contemptor*: TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 13 allegitur Saul, sed nondum -r prophetae Samuelis. FAVST. REI. epist. 10 p. 216, 16 terrenorum -r et caelestium competitor. EPIST. pontif. Migne 50, 613^A disciplinae ecclesiasticae -r et contemptor canonum. *f.* **dēspectrīx**, -īcis: TERT. apol. 26 Iudaea -x communium istarum divinitatum. anim. 23 de sublimi virtute ... -e mundi potentium principatuum.

1. dēspectus, -a, -um *v. sub* despicio.

2. dēspectus, -ūs *m. a* despicere. *traditur etiam* disp- *quod praeterea v.* *pluralis legitur l. 60. 65* (*desunt exempla genetivi*). PAVL. FEST. p. 107 incavillatio per -um irrisio. NON. p. 203 -us generis masculini, despicientia feminini. HIER. nom. hebr. p. 57, 1 Buzi -us sive contemptus. *legitur apud* RHET. Her. LVCR. CAES. STAT. PS. QVINT. TAC. SVET. CALP. decl. APVL. TERT. [*it.* dispetto, *francog.* dépit, *hisp.* despito. *M.-L.*]

I *proprie de visu*: A *absolute*: CAES. Gall. 7, 80, 2 erat ex omnibus castris, quae summum undique iugum tenebant, -us. STAT. Theb. 7, 446 nullique aliis a montibus instant -us. PS. APVL. Ascl. 6 non aquae altitudo profunda -um eius obtundit. CHALC. comm. 187 cum vero ad terrena *animal* despiceret, -us aeque ne esset otiosus. AVSON. Mos. 334 -u iam caligante. *i. q. locus ex quo despicitur*: CAES. Gall. 2, 29, 3 quod (*oppidum*) cum ex omnibus in circuitu partibus altissimas rupes -usque (*codd. et edd.*, deiectusque *Iurin.*) haberet. CHALC. comm. 62 ut ... libere iam ex altiore -u subiecta undique considerentur. B *c. praep.*: LVCR. 4, 416 collectus aquae ... -um praebet sub terras. CAES. Gall. 3, 14, 9 unde erat propinquus -us in mare. 7, 45, 4 in castra. 7, 79, 3. STAT. silv. 1, 1, 88 vix ... explores quam longus in hunc -us ab illo. *dativus*: STAT. Theb. 5, 351 moenia qua longe pelago -us aperto.

II *translate*: A *active i. q. contemptio, fastidium* (*cf.* despicere *sub III B 1*): 1 *absolute*: PS. APVL. Ascl. 11 si *bonitas* contra cupiditatem alienarum omnium rerum sit -us virtute munita. ITALA num. 22, 30 (Lugd.) non -u dispiciens (ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα, VVLG. *aliter*). PS. RVFIN. in Ioel 3, 9—12 cum quodam -u atque derisu. CLAVD. 18, 138 est ubi -us nimius iuvat. AVG. serm. ed. Mai 90, 4 unum utrorumque meritum discrevit paenitentia et contemptus ... afflictatio et -us. CASSIOD. var. 2, 13, 1 ut alterius -us alterum gravet et reatus sit innoxiis de -bus alienis. GREG. M. moral. 3, 4 *divina vis* sine -u omnibus praesidet. 7, 52 stultam mundi sapientiam mentis -u calcaverat *Iob*. 10, 50 elatis ... -bus. 2 *cum genet.*: *personae*: PS. QVINT. decl. 14, 3 vanitatem fastidio mei -uque captavit *meretrix*. AVR. VICT. Caes. 41, 23 praeceps in avari-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tiam -umque militarium. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 151 quia in -um gentium maxime tumescebant *Iudaei*. GREG. M. moral. 2, 13 eum (*Iob*) dominus in diaboli -um laudavit. *rei*: PS. QVINT. decl. 5, 2 quod... hoc inopiae squalorisque -u famam optimi fratris incessit. *gerund.*: HESYCH. in lev. 23, 14 p. 1088^A cum -u quippiam possidendi. *i. q. neglegentia* (*cf.* despicere *sub III B 2*): APVL. apol. 5 cum -u et dispendio bonae valetudinis. 70 salutis suae. 90 reputate vobiscum quanta fiducia innocentiae meae quantoque -u vestri agam.

B *passive i. q. contumelia, vilitas*: RHET. Her. 4, 39, 51 filii parvi . . . ludibrio et -ui paternis inimicis erunt oppositi. AVG. in psalm. 122, 9 quoadusque . . . liberet ab omni temptatione et opprobrio et -u. CASSIAN. inst. 4, 30, 3 cumque multo -u tandem fuisset admissus. GREG. M. moral. 8, 87 deus in iudicio . . . -um simplicium glorificando eriget. -ui esse: TAC. hist. 4, 57 non adeo turbatam . . . rem Romanam, ut Treveris etiam Lingonibusque -ui sit. SVET. Galba 17 -ui esse non tam senectam suam quam orbitatem. SOL. 2, 32. 30, 30. ARNOB. nat. 2, 5 quae sunt -ui vobis et praebent materiam risus. AVR. VICT. Caes. 40, 13. AVIEN. ora 696 -ui derisuique inscitia haec sit barbara. DICT. 3, 23 ut suis -ui esset. AMBR. hex. 6, 3, 12 odioque dignum *esse animal* propter rapinam, -ui propter infirmitatem. LEO M. epist. 69, 1 tamquam -ui sint futura. SIDON. epist. 3, 4, 1 si non esset secta -ui. -ui fieri: VVLG. II Esdr. 4, 4 audi, deus noster, quia facti sumus -ui. -ui iudicare: TERT. Scorp. 10 si vita vitiata est, ut -ui iudicata despectis compararetur. -ui habere (GLOSS. abominat -ui habet vel dispicit): *aliquem*: CALP. decl. 22 me sic habere -ui. AVR. VICT. Caes. 14, 10 cum . . . -ui haberetur *Hadrianus*. SYMM. or. 1, 6 hunc timuerint fastiosi, sed -ui habuere concordes. HIER. vita Hilar. 13 mulier . . . cernens -ui se haberi a viro ob sterilitatem. VVLG. gen. 16, 5 me. RVFIN. Orig. in exod. 2, 1 -ui habentur et contemptui. APON. 11 p. 212. GREG. TVR. Franc. 10, 15 dispectui habeor. *res*: AMBR. hex. 6, 3, 9 nec spiritus sancti quasi vilia -ui habeamus alloquia. HIER. in psalm. 140 omnia quae bona sunt apud eos habentur -ui. OROS. hist. 6, 8, 3 illi paucitatem vix mediae legionis -ui habentes. CASSIAN. inst. 4, 20 quae -ui habentur parvaque reputantur. conl. 16, 16, 1 LEO M. epist. 15, 13 SALV. eccl. 3, 27. GREG. TVR. Franc. 4, 15 -ui habuisti ecclesiam. GREG. M. in Ezech. 1, 10, 1 mandata quoque minima -ui non haberent. VITA Caes. Arel. 1, 23 nam -ui habere in principe Arriani dogmatis pravitatem. *Tafel.*

dēspērābilis, -e *a* desperare. GLOSS. inrevocabilis. *legitur inde ab* HIER.

i. q. de quo desperatur, spe carens, insanabilis: HIER. in Ier. 17, 9 p. 960 inscrutabile vel -e. hom. Orig. in Ier. 2 p. 768 naturam. 9 p. 827 licet -es sint peccatores et a curatione penitus alieni. VVLG. Ier. 15, 18 plaga mea -is renuit curari. PS. RVFIN. in Os. 13, 9/11 calamitate. GILD. Brit. 19 chron. III p. 35, 21 dispensiones solito -iores. 23 chron. III p. 38, 16 -em crudamque mentis hebetudinem. OP. imperf. in Matth. 2 p. 636 magna et -is infirmitas medicum artificiosiorem quaerebat. 3 p. 647 Iohannem natura -is in aetate produxit. ALC. AVIT. epist. 18 p. 49, 29 pro voluptate -i. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 706^A timore -i perterriti. *adv.* **dēspērābiliter.** *i. q. desperate*: RVFIN. Clement. 1, 5 -ius vives. PAVL. MED. bened. 6, 2 -r et inverecunde (6, 1 desperaliter. *errore, ut videtur*). GREG. M. moral. 13, 5 de malis exterioribus -r affliguntur.

? **dēspērāliter** *v. l. 53.*

dēspēranter, dēspērātē *v. sub* despero.

×**dēspērātio,** -ōnis *f. a* desperare. *libri frequenter praebent* disperatio. *pluralis*: CIC. epist. 2, 16, 6 PS. QVINT. decl. 4, 8. 8, 10. CIC. Tusc. 4, 18 -o *est* aegritudo sine ulla rerum expectatione meliorum. ISID. orig. 8, 2, 5 e contrario (*sc. spei*) -o. GLOSS. ἀφελπισμός. -e τολμήσεως. *legitur inde a* CIC. *per totam latinitatem, sed deest poetis praeter* IVV. 6, 367 *et nonnullis scriptoribus, ex. gr.*: SALL. MELAE ASCON. PETRON., *frequentant prae aliis* CIC. LIV. CVRT. GREG. M.

I ***generatim*** *i. q. actus desperandi, defectus spei necnon despicientia*: **A** *cum genet.*: **1** *obiecti*: *rei incorporeae*: CIC. Catil. 2, 25 spes cum omnium rerum -e confligit (Rab. Post. 23 Att. 10, 11, 1. 11, 6, 5 epist. 2, 16, 1 LIV. 21, 1, 5. 42, 30, 4 COLVM. 9, 14, 11 SVET. Nero 2. VERVS Fronto p. 130, 13 N. summae rei. PAVL. dig. 48, 20, 7, 2 IVST. 2, 13, 5 RVF. FEST. 16 AMM. 31, 15, 4). CIC. Mur. 50 rei publicae (p. red. in sen. 7). CIC. Phil. 2, 88 vitae (VAL. MAX. 2, 7, 10). 12, 10 victoriae. fin. 4, 56 sapientiae. epist. 4, 3, 2 omnium rerum amissio et -o recuperandi. 6, 1, 2. CAES. civ. 1, 5, 3 omnium salutis (HIRT. Gall. 8, 43, 5 LIV. 44, 10, 10 CVRT. 9, 9, 23. 10, 1, 7. DICT. 2, 17 effugii salutisque. AMM. 16, 2, 1. 19, 2, 4 CASSIOD. inst. div. 24). CAES. civ. 1, 11, 3. LIV. 3, 2, 11 -o futurae sibi postea fidei. 4, 6, 10 adipiscendi honoris. 42, 54, 2 veniae (CVRT. 8, 2, 16). VITR. 2, 9, 1 procreationis. VAL. MAX. 3, 3, 2 cognoscendi. SEN. dial. 9, 2, 11 suorum processuum. epist. 100, 12 vincendi. CVRT. 7, 5, 2 bibendi. COLVM. 1 praef. 28 tam variae . . . vastae scientiae -e conterriti. TAC. hist. 1, 25 ira et -o (*i. spe ad irritum redacta*) dilati totiens donativi. SVET. Nero 43 perficiendi. Otho 9 -e ulla aut diffidentia copiarum. MIN. FEL. 19, 13 dei intellegendi. ARNOB. nat. 1, 25 temerariae vocis. AVR. VICT. Caes. 33, 5 animi. HIL. in Matth. 5, 6 futurorum. 27, 2 iudicii. AMM. 20, 8, 15. SCHOL. Cic. Bob. p. 23, 7 pecuniae recuperandae. p. 71, 23. VEG. mil. 4, 25 virtutis. VVLG. Sirach 27, 24 animae infelicis. PS. RVFIN. in psalm. 3, 3 sanitatis. SIDON. epist. 1, 4, 2 crescendi. *al.* BOETH. divis. 877^B displicendi. GREG. M. moral. 2, 52 resurrectionis. *rei corporeae*: IVV. 6, 367 barbae (*in eunuchis*). FRONTIN. strat. 2, 9, 2 ut et Hannibal luctu... et exercitus -e adventantis praesidii affligerentur. AVG. civ. 15, 3 prolis (*de Sara*). OROS. hist. 4, 16, 6 rei publicae (*i. salutis*). **2** *subiecti*: CIC. epist. 2, 16, 6 eorum. 6, 1, 5. CAES. civ. 2, 31, 4 omnium. BELL. Alex. 42, 3 in tanta provinciae -e. BELL. Afr. 32, 1 exercitus (TAC. ann. 15, 13). LIV. 6, 3, 8 hostium. SEN. epist. 25, 2 sui. 64, 5 CVRT. 4, 14, 2. AVG. civ. 8, 15 *opp.* spes. *nota metonymice i. q. temeritas*: APVL. met. 10, 26 qua mira -e truculentae feminae repente perturbatus.

B *absolute*: CIC. p. red. in sen. 24 qui me . . . a -e ad spem vocavit (*sic saepe oppositum, ex. gr.*: Catil. 2, 25 LIV. 21, 8, 7 VELL. 2, 5, 3 VAL. MAX. 6, 9 ext. 2. SEN. epist. 104, 12 nec speraveris sine -e, nec desperaveris sine spe. CVRT. 4, 15, 30. 5, 4, 31 saepe -o spei causa est. HIER. in Ezech. 1 praef. OROS. hist. 5, 7, 16 spe -is. ISID. orig. 8, 2, 5 *v. p. 737, 60*). CIC. Tusc. 4, 16 dolor, lamentatio, sollicitudo, molestia, afflictatio, -o. orat. 3 -e debilitati. 235 Att. 2, 18, 2. 3, 15, 6. 8, 3, 4. 14, 18, 4. 14, 19, 1 -e affectus essem. 15, 20, 1. 16, 7, 5 epist. 5, 13, 4. 6, 1, 2 -em aut timorem (CAES. Gall. 5, 3, 5 non sine summo timore et -e. LIV. 25, 22, 3 per metum ac -em. 28, 20, 9 terrorque inde ac -o. DICT. 4, 8 OROS. hist. 2, 19, 8). CIC. epist. 7, 28, 2 maestitiam et -em (CVRT. 5, 9, 13). 9, 5, 2. 12, 2, 3. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 3 imbecillitas et -o. BELL. Alex. 42, 3 LIV. 2, 47, 6. 3, 69, 10. 21, 35, 7 pigritiaque et -o. 29, 33, 8 taedio et -e (PLIN. paneg. 91). 31, 17, 4 ab (*causaliter*) indignatione simul ac -e (*sim.* ex: FRONTIN. strat. 2, 6, 3 ex -e fortius pugnantes). 37, 32, 6 -e ac rabie. 40, 56, 11. SEN. dial. 4, 20, 4 difficultas et -o et suspiciones. nat. 2, 59, 5 CVRT. 4, 2, 16. 4, 3, 16. 5, 1, 7. 9, 5, 6 -o magnum ad honeste moriendum incitamentum. 9, 10, 16 PLIN. nat. 8, 134. 21, 80 QVINT. decl. 267 p. 91, 7. 289 p. 156, 16. PS. QVINT. decl. 4, 8 inter luctus et -es. 17, 1 in pertinaciam -emque. FRONTIN. strat. 2 praef. 2, 1, 11 ira et -o. 2, 6, 8. 3, 6, 3 TAC. hist. 3, 66 TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 590 ARNOB. nat. 7, 50 FIRM. err. 6, 7. 7, 3 IVST. 3, 5, 6. 20, 3, 5. 23, 2, 5 DON. Ter. Ad. 324 HIL. op. hist. frg. 1, 4. 2, 3 in Matth. 21, 12 in psalm. 13, 3. 122, 9 -o omnis diffidentiae confessio est. *al.* PRISCILL. tract. 1, 40 de deo. 9, 123. QVEROL. p. 19, 14 spes, timor, cupiditas, avaritia, -o. SYMM. epist. 49, 3. DICT. 4, 3 poenam . . . -is atque amentiae. SYMM. rel. 32, 1. AMM. 17, 2, 3 -e . . . lassati. 31, 7, 3 SERV. Aen. 2, 354 VEG. mil. 3, 9 AMBR. paenit. 10 p. 984. AVG. in psalm. 105, 7 in quanta trepidatione et -e. 119, 7 *al.* BACHIAR. repar. laps. 6. 10 OP. imperf. in Matth. 16 p. 722 GREG. TVR. Mart. 2, 51 GREG. M. moral. pr. 8. 1, 48. 2, 49 *saepe.* PALLAD. hist. mon. 1, 11 p. 288^C FACVND. fid. p. 828^B.

II ***speciatim*** *de medico aegrotum ut insanabilem deserente*: VAL. MAX. 2, 4, 5 ad -em usque medicorum. CELS. 5, 26, 1. 7 ex quibus vel spes vel -o oriatur. 7, 4, 3. 7, 7, 16 dubia spes certa -e sit potior. SEN. epist. 29, 3 (*in imag.*) non tamen cito relinquat et in ipsa -e extrema remedia temptet. PLIN. nat. 23, 51. 26, 123 scimus vixisse aliquos etiam ab (*i. post*) hac -e. PS. QVINT. decl. 8, 10 iniquissimum est -es vocare, quotiens remedia medicina non invenit. VOPISC. Aurelian. 19, 3 qui ad summos medicos nisi in summa -e non mittunt. PS. SORAN. quaest. med. pr. p. 246, 14 EPIST. pontif. 311 Migne 20, 559^B GILD. Brit. 110 chron. III p. 66, 28 puero in vitae -e aestuanti.

III ***iuncturae***: **A** *verbales*: **1** -o *est subiectum*: aegritudine afficit: CVRT. 9, 9, 23. praeceps agit: LIV. 42, 30, 4. cogit: LIV. 34, 29, 12 QVINT. decl. 248 p. 15, 25. confringit: BACHIAR. repar. laps. 14. crescit: BACHIAR. repar. laps. 22. efferat: CVRT. 8, 2, 16. eminet: LIV. 21, 35, 7. incedit: CVRT. 4, 2, 16. 5, 4, 23. incendit: FRONTIN. strat. 2, 1, 11 AMM. 14, 2, 14. invadit: LIV. 28, 20, 9 NICET. appell. p. 5, 8. animos irritat: LIV. 21, 8, 7. obruit: GREG. M. moral. 8, 34. oritur: CELS. 5, 26, 7. porrigitur: LEX c. Caesar. (Corp. V 2781) 33/34. propulsat: AMM. 16, 2, 1. pugnat: CVRT. 9, 5, 6. stimulat: TAC. hist. 1, 25. subit: AVG. serm. ed. Mai 23, 2. subripit: PS. RVFIN. in psalm. 3, 3. trudit in scelus: AMM. 26, 10, 3. **2** *obiectum*: -em accusare: CIC. epist. 7, 28, 2. adhibere: CIC. epist. 6, 1, 2. afferre: CAES. civ. 1, 11, 3 HIRT. Gall. 8, 43, 5. comparare: AVG. civ. 8, 15. concipere: CASSIOD. in psalm. 105, 13. confiteri: FIRM. err. 24, 3. consolari: TERT. resurr. 31. excludere: PS. AVG. quaest. test. II mixt. 82. facere, fieri: SEN. epist. 64, 5 QVINT. inst. 10, 3, 14 AVG. serm. ed. Mai 6, 1 VITAE patr. 5, 5, 4 GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18. habere: CELS. 7, 4, 3. incutere: VAL. MAX. 3, 3, 2. inferre: IVST. 22, 7, 7. metuere: EVSTATH. Bas. hex. 5, 5 p. 914^C. ostendere: SCHOL. Cic. Bob. p. 117, 14. percutere: FIRM. err. 8, 1. perferre: CVRT. 7, 3, 12. praesumere: QVINT. inst. 1 pr. 20. relinquere: CIC. epist. 9, 5, 2. **3** ad (in) -em: adducere: NEP. Eum. 12, 1 IVST. 18, 7, 6. cogere: SVET. Iul. 20. conferre: OROS. hist. 4, 22, 3. convertere: VAL. MAX. 6, 9 pr. devenire: EPIST. pontif. 311 Migne 20, 559^B. mergere: AVG. serm. ed. Mai 23, 2. perducere: SEN. epist. 92, 28 VERVS Fronto p. 130, 13 N. pervenire: CAES. civ. 2, 42, 2 NEP. Ham. 2, 3. procedere: EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. V 2781) 19/20. properare: TAC. hist. 2, 46. redigere:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 SVET. Aug. 81 VOPISC. Car. 1, 3 IVST. 6, 5, 7. venire: SEN. benef. 3, 23, 2 epist. 25, 2 PS. SORAN. quaest. med. p. 246, 14. verti: TAC. hist. 3, 62. vocare: LAMPR. Alex. 52, 3. 4 ex -e fit: SEN. contr. 7, 6 (29), 14 SEN. nat. 6, 2, 1. in -e esse: FRONTIN. strat. 3, 17, 7. ex summa -e (*fere i. q. miseria*) reverti: AVG. civ. 2, 23 (*de Mario*).

B *epitheta*: celer: LIV. 21, 1, 5. certa: LIV. 21, 44, 8 VAL. MAX. 6, 9 pr. CELS. 5, 26, 1. 7, 16. divina: GREG. M. moral. 2, 23. extrema: TAC. hist. 2, 44 AMM. 31, 15, 15. fatalis: CIC. epist. 12, 2, 3. figurata: TERT. resurr. 31. fortis: OROS. hist. 4, 16, 21. 5, 15, 14. ingens: CVRT. 5, 4, 24. inimica: BACHIAR. repar. laps. 14. 22. insana: ARNOB. nat. 2, 60. latrocinans: GREG. M. moral. 8, 45. longa: FIRM. err. 24, 2. magna: CIC. Att. 14, 19, 1 CAES. civ. 1, 11, 3 SEN. nat. 6, 2, 1 IVST. 12, 10, 1 GREG. M. moral. 10, 51. misera: GREG. M. moral. 4, 49. novissima: OROS. hist. 5, 7, 16. omnis: LAMPR. Alex. 52, 3 HIL. in psalm. 122, 9. par: PS. QVINT. decl. 8, 1. 9. perdita: AVG. in psalm. 138, 2. periculosa: VVLG. II reg. 2, 26. postrema: DICT. 4, 3 AMM. 17, 2, 3. praepostera: TAC. hist. 2, 76. propria: VEG. mil. 3, 6. rata: AMM. 19, 2, 4. sola: TAC. hist. 3, 82. summa: CAES. civ. 2, 42, 2 SEN. benef. 3, 23, 2 PLIN. nat. 19, 110 VOPISC. Aurelian. 19, 3 IVST. 6, 5, 7. 18, 7, 6 AVG. civ. 2, 23. suprema: PLIN. nat. 22, 7. 23, 51 OROS. hist. 5, 4, 20. tanta: BELL. Afr. 32, 1 IVST. 5, 5, 4. temeraria: ARNOB. nat. 6, 1. turpis: COLVM. 11, 1, 10. ultima: LIV. 10, 32, 5. 42, 66, 1 SEN. contr. 9, 6 (29), 1 VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 CVRT. 10, 8, 9 QVINT. decl. 248 p. 15, 25 TAC. hist. 2, 48 AMM. 16, 2, 1 OROS. hist. 4, 16, 6. 5, 1, 5. 5, 21, 8. 6, 11, 28.

dēspērātor, -ōris *m. a* desperare. GLOSS. ἀπειρημένος.

1. dēspērātus, -a, -um *v. p. 741, 71.*

2. ἀφελπισμός **dēspērātus** (-ūs *m.*) haec desperatio GLOSS. II 252, 46. *a* desperare.

dēsperno, -ēvī, -ētum, -ere *a* de *et* spernere. PAVL. FEST. p. 72 -etus valde spretus. GLOSS. -it dissipat. contemnit. *i. q. spernere, contemnere*: COLVM. 10, 298 ne Corydonis opes -at Alexis. IVVENC. 2, 255 -ens veterum Samaritum iussa ministrem. AMBR. serm. 18, 1 ut praecepta eius ... minime -amus. MAR. MERC. Cyr. apol. p. 258 qui non -vit humanitatis nostrae mensuram, quonam modo humana -at?

*__dēspēro__, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* sperare. GLOSS. ἀφελπίζω. -at diffidit. -at⟨us⟩ καταφρονηθείς. ἀφηλπισμένος. -ati ἀπονενοημένοι. -ate ἀφηλπισμένε. *legitur inde a* RHET. Her. *et* SISENNA, *deest poetis praeter singulos locos* BVC. Eins. STAT. IVV., *binos*: SEN. SIL. AVSON., *ternos*: HOR. LVCANI MART., *quinque*: OV.; *frequentat* CIC. (77[ies]). [*dub. vel corrupt.*: CIC. de orat. 2, 364 AVG. in psalm. 147, 17.] [*it.* disperare. *M.-L.*]

I *transitive*: **A** *generatim i. q. spe deici, spem abicere*: 1 *aliquid vel rem personatam, plerumque cum part. perf. pass. quod hic illic pro adiect. accipere possis, de quo v. p. 741, 71.* PRISC. gramm. III 282, 14 Latini -o illam rem. ARVS. gramm. VII 467, 28 -at hanc rem. RHET. Her. 4, 5, 7 si id -arit (*sic cum pronom.*: CIC. orat. 6 Att. 4, 16, 8. 12, 29, 2 epist. 3, 6, 5. 3, 13, 2. HOR. carm. 1, 7, 27 nil -andum [SEN. Med. 163 epist. 88, 17 PLIN. epist. 4, 24, 6. 8, 4, 2. ITALA Luc. 6, 35 [Aug. spec. 27 p. 181, 6] nihil -antes [μηδὲν ἀπελπίζοντες, VVLG. nihil inde sperantes]. SEN. contr. 1, 1, 3 SEN. epist. 104, 12 CVRT. 7, 11, 10 QVINT. inst. 1, 10, 8. 10, 5, 5 FLOR. epit. 4, 11, 10 HIL. trin. 11, 43 AVG. civ. 22, 5 SIDON. epist. 2, 1, 4 quidquid sperandum, quidquid -andum est). SISENNA hist. 10 -ata voluntate. CIC. div. in Caec. 70 aegrotanti ac prope -atae rei publicae (LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 LIV. 22, 53, 4. 23, 14, 3 PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 6). Verr. 2, 82 quasi -atis nostris legibus et iudiciis. 6, 12 -atis iam omnibus rebus (dom. 24 Att. 3, 23. 7, 23, 3. 10, 13, 3 epist. 7, 28, 1 ad Q. fr. 1, 1, 1 CAES. Gall. 2, 24, 4. 3, 26, 5. 5, 26, 3 NEP. Dat. 6, 3 Hann. 8, 2 Att. 8, 5 LIV. 28, 36, 1 VELL. 2, 27, 4. CVRT. 7, 11, 27 -atis magis quam perditis rebus [IVST. 5, 6, 5]. TAC. ann. 6, 14 SVET. Iul. 36 IVST. 8, 1, 8. 14, 3, 12. 23, 2, 6 EVTR. 7, 7. 9, 9 COD. Iust. 1, 17, 1, 2). CIC. Font. 6 hoc rei publicae statu -ato. Catil. 2, 19 honores (Mur. 43 HIL. myst. p. 12, 27. 13, 17). Mur. 42 -atas iam pecunias exigerent. Sest. 89 turpitudinem. Cael. 80 senectutem iam -atam. Phil. 5, 15 salus -ata est (Lael. 90 Att. 3, 23, 1 CAES. Gall. 3, 3, 2. 3. 5, 37, 6. 6, 5, 5. 7, 88, 5 HIRT. Gall. 8, 27, 2 BELL. Afr. 85, 5. 93, 1. 94, 1 OV. Pont. 3, 7, 23 LIV. 32, 23, 9 CVRT. 5, 11, 12. 9, 4, 6 APVL. met. 9, 37 SCHOL. Cic. Bob. p. 91, 21 RVFIN. hist. 1, 8, 11. 5, 21, 2 HIER. in Os. 1, 2 in Gall. 6, 2 AVG. civ. 3, 28 SVLP. SEV. chron. 1, 44, 4 SEDVL. op. pasch. 3, 6 p. 235, 12). CIC. Phil. 5, 30 post discessum latronis vel potius -atam fugam (CAES. Gall. 4, 15, 2). fin. 1, 61 omnia -antes (DON. Ter. Phorm. 219). 2, 43 quasi -ata cognitione certi. nat. deor. 1, 60 omnem veritatem. rep. 6, 25 reditum (IVST. 38, 9, 4 HIL. trin. 6, 20 SVLP. SEV. chron. 1, 19, 4). leg. 1, 49 -atis emolumentis et fructibus. Att. 7, 20, 1 pacem (8, 15, 3 epist. 2, 16, 3 LIV. 42, 62, 15 CVRT. 4, 6, 1 GRAN. LIC. p. 12, 5). Att. 7, 23, 2 causa publica. 9, 18, 2 o rem perditam! o copias -atas! epist. 7, 3, 2 victoriam (CAES. Gall. 7, 80, 9 VELL. 2, 85, 4 CVRT. 9, 2, 34 FLOR. epit. 3, 21, 20 IVST. 5, 6, 8). CIC. epist. 9, 15, 5 domum Sullanam. 12, 25, 3 libertate. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 2 adventu. PVBLIL. F 22 otium. CAES. Gall. 6, 41, 1 -ata expugnatione castrorum. 7, 86, 4 -atis campestribus locis. civ. 2, 22, 1 auxiliis provinciarum et exercituum -atis (3, 11, 4 LIV. 2, 27, 8. 40, 33, 2 DON. Ter. Eun. 1054). 3, 9, 8 -ata oppugnatione oppidi. HOR. epist. 1, 1, 30 membra Glyconis. LIV. 2, 46, 1 facinus. 5, 16, 8 -ata ope humana (BVC. Eins. 2, 34 opes). 9, 14, 15 venia (CVRT. 6, 5, 9 PANEG. 9, 17). 10, 14, 8 tumultu. 23, 14, 6 voluntariam deditionem. 23, 17, 5 tutela (CVRT. 8, 10, 33). 24, 45, 6 -ata ab sociis Romana res. 28, 25, 13 vel iustae irae vel non -andae clementiae sese committerent. 42, 25, 2 colloquio. SEN. contr. 7, 2 (17), 5 damnationem istius. suas. 2, 12 cenant enim, tamquam crastinum -ent. SEN. Thy. 616 nemo -et meliora lapsis. benef. 7, 20, 3 *si* -ata eius sanitas fuerit. epist. 50, 5 indurata. CVRT. 5, 5, 17 misericordiam (PS. AMBR. apol. Dav. I 4, 19 AVG. civ. 1, 17). LVCAN. 1, 543 diem (STAT. Theb. 4, 284 HIL. in Matth. 27, 2. PS. RVFIN. in psalm. 6, 11 iudicii dies). LVCAN. 5, 574 viam (SIL. 2, 357). PLIN. nat. 11, 56 si proventus -atur. 22, 107 ulceraque iam -antia cicatricem cludit. MART. 1, 51, 5 gloria fati (HIL. myst. p. 7, 31 resurrectionis gloriam). epigr. 22, 3 proelia Martis. QVINT. inst. 2, 11, 5 conectendi facultate (12, 3, 9 facultate agendi). 12, 11, 9 experimentum. 12, 11, 26 summa. decl. 276 p. 128, 26 vitam. IVV. 6, 231 -anda tibi ... concordia. TAC. hist. 4, 23 donec -ata vi verterent consilia. PLIN. epist. 10, 41, 4 -ato operis effectu. SVET. Iul. 20 eventum. APVL. apol. 77 avaritiam. flor. 9 p. 28 similitudinem. met. 11, 18 facie. TERT. resurr. 30 resurrectionem (HIL. myst. p. 7, 23). ITIN. Alex. 46 urbem incensam -atamque (*i. relictam*) a civibus instaurari procurat. PANEG. 10, 3 exitu (12, 38). HIL. in Matth. 27, 2 quia adventum *domini* -erit (*i. non expectavit*). hymn. 3, 25 gaudium. AVSON. Mos. 273 -atarum potientes rarius aquarum *pisces*. ORIGO Const. 5, 27 -ata maris spe (HYG. astr. 2, 4 p. 36 RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 199, 9 Engelbr.). PS. ASCON. Verr. p. 127 ad patrocinium -andum. SCHOL. Germ. Bas. p. 93, 5 -ata eius inventione (ἀπελπίσας τὴν ἐκείνου ζήτησιν). AMBR. Noe 18, 16 corrigendi non -at profectum. *al.* VVLG. Mich. 1, 9 plaga eius. PELAG. in Rom. 4 p. 665[a] de filii -ata conceptione. RVFIN. hist. mon. 1 p. 401[B] emendationem sui. CLAVD. 28, 293 -ata luce. PAVL. NOL. epist. 13, 7 -are impie requiem. AVG. in psalm. 54, 4 correctio. SVLP. SEV. chron. 1, 9, 3 iam -ata partitudine Ioseph edidit (*cf.* CYPR. GALL. gen. 617 *Sarra* annoso -at corpore partum. PETR. CHRYS. serm. 154 p. 608[B] si pareret -ata iam fecunditas). SIDON. epist. 2, 1, 3 instrumenta. GREG. TVR. Franc. 1 pr. mundi finem. COD. Iust. 4, 1, 11 pr. probationem. INST. Iust. praef. 2 opus -atum adimplevimus.

2 *aliquem vel passive* (*saepe i. q. contemni*): CIC. Verr. 5, 146 o desertum hominem, -atum, relictum. Catil. 2, 10 essent illi quidem -andi, sed tamen essent ferendi. Pis. 99 a te ipso -atum et relictum ... videre te volui. ad Q. fr. 1, 3, 7 sive enim restituimur sive -amur. OV. trist. 5, 12, 29 me. GELL. 6, 1, 2 liberos (PETR. CHRYS. serm. 147 p. 595[A] *deus Abraham* mirificat germine -ato. SEDVL. op. pasch. 1, 4 -atae prolis sterilitate damnaverat). HERM. vulg. vis. 3, 12 se ipsum (Pal. de se, ἀφηλπικὼς ἑαυτόν. HIER. psalt. sec. Hebr. 69, 21 disperatus sum [VVLG. 68, 21 sustinui]. VVLG. II Macc. 9, 22 RVFIN. hist. mon. 1 p. 401[B] GREG. M. in Ezech. 1, 3, 18 VITAE patr. 5, 5, 4). HIER. in Is. 29, 17 pauperes homines sive -ati ab hominibus atque contempti. RVFIN. Orig. in Rom. 7, 18 Hebraeorum gens -ata inter homines et abiecta. AVG. gen. ad litt. 9, 18, 33 neque enim -andi sunt homines illa sententia. GREG. M. in Ezech. 1, 107, 22.

B *speciatim de morbo insanabili* (*cf. p. 742, 29*): 1 *personas* (*add. abl. infra l. 73*): CIC. div. in Caec. 70 *v. p. 739, 56.* ac. 2, 32 (*in imag.*) illos quasi -atos aliquos relinquamus. Att. 16, 15, 5 -atis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 3 (*in imag.*) quam *rem publicam* -atam quoque sanari putes posse. PAVL. FEST. p. 71 decrepitus est -atus crepera iam vita, ut crepusculum extremum diei tempus. SEN. epist. 29, 3 quos -vit (*v. p. 738, 50*). 29, 4 (*in imag.*) Marcellinum nostrum ego nondum -o, etiamnunc servari potest. PLIN. nat. 26, 141 eadem iam -atis cum axungia imponitur. APVL. Plat. 2, 18 optimi medici conclamatis -atisque corporibus non adhibent medentes manus. SERV. Aen. 12, 395 ut depositi, id est -ati, nam apud veteres consuetudo erat, ut -ati ante ianuas suas collocarentur. AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 19 quasi moriturum dolet, quasi -atum a medicis ingemiscit. VVLG. II reg. 12, 15 -atus est *parvulus*. AVG. civ. 22, 8 cum aegritudine laboraret et -aretur. virg. 28, 28 semivivo -atoque subvenit. SIDON. epist. 1, 7, 7 quis enim medicorum iure moveatur, quotiens -atum furor arripiat? 4, 24, 2 iam -atus litteris imperavit. POMER. 1, 6, 2 qualiscumque in hoc fragili corpore -atur. GREG. TVR. Mart. 1, 16 -atus a medicis (dial. 4, 47 p. 408[c]). *fort. huc pertinet in imag.*: HERM. Pal. vis. 2, 2, 3 eos -atos haberi a vita sua. *cf.* VITA Radeg. (Script. rer. Merov. II) 2, 28 vita -atus. 2 *res*: CELS. 7, 27 neque -ari debet solida glutinatio vulneris. SEN. nat. 3, 1, 3 (*in imag.*) quaedam inveterata et -ata a medicis vitia percurant. SCRIB. LARG. 37 hoc inunctum ... aspritudines palpebrarum -atas ... tollit. RVFIN. hist. 5, 1, 28 -atum corporis robur. COD. Iust. 5, 70, 6, 1 non est paene tempus, in quo huiusmodi morbus (*i. furor*) -atur. *nota c. inf.*: AVELL. p. 101, 22 irremediabile vulnus efficitur quod -atur sanari.

II *intransitive i. q. spe orbari, sine spe esse, spem relinquere, penitus diffidere*: **A** *generatim*: 1 *absolute*: CIC. Pis. 12 spem habere a tribuno plebis ... a senatu quidem -asse. Tusc. 3, 83 aegritudinis est ... in molestia esse, afflictari, -are. off. 1, 73 ne aut temere -et ... aut nimis confidat. Att. 3, 18, 2. 10, 12[a], 3. 11, 13, 4. 15, 20, 2 -vi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*praecedit* subdiffidere). epist. 14, 1, 3 non est -andum (PORPH. Hor. carm. 2, 10, 21/22 AMBR. in psalm. 37, 26). LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 non -o nec defetigabar permanere. OV. met. 10, 371 SEN. benef. 5, 23, 2. epist. 44, 3. 98, 14 quare deficimus? quare -amus? (QVINT. inst. 12 pr. 2 FIRM. err. 24, 3). 104, 12 LVCAN. 4, 512 PLIN. nat. 11, 35. 18, 36 MART. 11, 36, 3 QVINT. inst. 2, 4, 10. 7, 1, 56 decl. 255 p. 47, 1. 280 p. 140, 20 TAC. Agr. 22 hist. 3, 60 PLIN. epist. 6, 24, 4. 7, 9, 4 FLOR. epit. 1, 18, 14. 2, 6, 17. 2, 86 FRONTO p. 150, 2 N. PANEG. 7, 11 FIRM. err. 4, 4 IVST. 20, 3, 6. 24, 5, 12 AVSON. 325, 32 VEG. mil. 3, 9. 21. 22. 25. HIER. tract. in psalm. 84 p. 96, 7 (*opp.* superbire). in Gal. 5, 13 epist. 147, 3 VVLG. Iob 7, 16 prov. 19, 18. 24, 10 Sirach 22, 26 Ier. 2, 25. 18, 12 II Macc. 9, 18. Eph. 4, 19 -antes (ἀπηλγηκότες. *v.* HIER. *ad l.* p. 621). RVFIN. hist. 4, 2, 3 CLAVD. 21, 342 AVG. civ. 17, 12. in psalm. 147, 26 (*in rebus personatis*) non ergo -et nix, non -et nebula, non -et crystallum. PS. AVG. quaest. test. II mixt. 82 tit. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 6 GREG. M. moral. 8, 4, 1 NICET. appell. 4, 2 PALLAD. hist. mon. 9 p. 281^{D}.

2 *seq.* de (in *c. abl. v. infra l. 59*): **a** *aliqua re*: CIC. Verr. 2, 22 de toto ordine. Att. 8, 11^{d}, 6 de qua *re publica* (epist. 2, 5, 2 LIV. 22, 61, 14. 25, 6, 7. 26, 18, 6 SEN. dial. 9, 5, 2). PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3 de se, de exercitu, de Lepidi fide. LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 CAES. Gall. 1, 18, 9. 1, 40, 4. 8. 10. 7, 85, 3 de salute (civ. 2, 41, 8 PAVL. sent. 1, 12, 6). civ. 3, 42, 3. BELL. Afr. 90, 2 de vita (SEN. contr. exc. 3, 9 PAVL. dig. 25, 2, 21 AVG. civ. 21, 24 in psalm. 147, 17 GREG. M. moral. praef. 8 LEX Visig. rec. 9, 2, 7). NEP. Milt. 4, 5 de eorum virtute (VEG. mil. 3, 20 AVG. civ. 3, 13). Eum. 9, 2 de rebus summis (LIV. 26, 41, 9 de summa rerum). LIV. 22, 61, 10 de imperio. SEN. dial. 10, 5, 2 de futuro. CAPITOL. Aur. 24, 6 de mariti valetudine. EVTR. 7, 17 de eventu belli. HIL. myst. p. 12, 22. 28 AMBR. hex. 3, 13, 56 AVG. conf. 5, 7, 13 civ. 1, 35. PORPH. Hor. carm. 2, 10, 21/22 nec in adversis rebus -andum esse et in secundis non nimis confidendum. AVG. conf. 5, 13, 23 in ecclesia tua prorsus -bam. **b** *aliquo*: PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3. LIV. 7, 13, 6 de nobis. QVINT. decl. 287 p. 154, 16 de fratre (VAL. CEM. hom. 20, 5 de fratris persona). TERT. patient. 5 p. 9 de domino (LACT. inst. 5, 20, 4 BACHIAR. repar. laps. 22). LACT. inst. 6, 24, 1 de se. SCHOL. Ter. p. 73, 23 VITAE patr. 5, 5, 4 GREG. M. moral. praef. 8.

3 *cum dativ.*: CIC. Cluent. 68 saluti. Mur. 45 sibi (CAES. Gall. 7, 50, 4). p. red. in sen. 34 suis *fortunis* (CAES. Gall. 3, 12, 3). Pis. 84 oppido (SIL. 10, 629 urbi). 89 diffidens ac -ans rebus tuis. QVINT. decl. 318 p. 251, 5 alternis. FLOR. epit. 1, 18, 14 armis. PORPH. Hor. carm. 2, 3 nec *subitis* malis -andum. FIRM. math. 3, 4, 15. AVG. civ. 4, 7 istis temporibus.

4 *seq. infinit.* (*plerumque* posse): **a** *acc. c. inf.*: CIC. Catil. 2, 19 Sest. 60 Pis. 82 Phil. 13, 2 div. 2, 48 de orat. 1, 95. 3, 95. 147 (*bis*) Att. 1, 4, 3. 8, 9, 3. 13, 25, 3. epist. 3, 5, 4 -aro coram me tecum agere posse. ad Q. fr. 3, 2, 2 BALB. Cic. Att. 8, 15^{a}, 1 HIRT. Gall. 8, 24, 4 NEP. Them. 10, 4. HOR. ars 150 quae -at *poeta* tractata nitescere posse. LIV. 21, 13, 8. 21, 30, 11. 26, 7, 4. 31, 37, 11. 32, 35, 2. 39, 23, 7 SEN. contr. 1, 7, 16 VELL. 1, 17, 7. 2, 82, 2 SEN. dial. 6, 17, 7. 9, 15, 3 epist. 25, 2. 42, 2 PS. SEN. mon. 172. CVRT. 6, 5, 21 -ato (*abl. abs.*) regionem ... posse retineri. 10, 7, 21 PLIN. nat. 2, 62 QVINT. inst. 5, 12, 3. 12, 10, 75 TAC. ann. 14, 61 PLIN. epist. 6, 33, 7. 9, 37, 2 PS. AVR. VICT. orig. 6, 3 VOPISC. Aurelian. 39, 7 EVTR. 9, 15 FILASTR. 141, 5 VVLG. I reg. 23, 26. 27, 1 PS. RVFIN. in psalm. 6, 11 AVG. civ. 3, 12. FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 16, 9 aperiendum mihi esse (*i. q. apertum iri*) -as? POMER. 3, 16, 3 COD. Iust. 1, 17, 2, 18. **b** *infin. solus*: OV. met. 9, 724 qua posse frui -at. fast. 5, 241 cur ego -em fieri sine coniuge mater et parere? PRISCILL. tract. 1, 39 in quo et nos -amus loqui de eo. HIER. epist. 52, 3, 6 nec -erit discere. BACHIAR. repar. laps. 14 *ut* osculum pacis ... non -et exposcere.

B *speciatim de medico i. q. aegrotos ut insanabiles deserere*: SEN. contr. exc. 4, 5 aegrotare coepit ... -verunt medici. SEN. clem. 1, 17, 2 mali medici est -are, ne curet. QVINT. inst. 7, 2, 7 -antibus de eo ceteris medicis. PLIN. epist. 7, 27, 3 implicitus morbo ... spem salutis nullo suorum -ante proiecit. PAVL. dig. 25, 2, 21 de viri vita.

part. praes. act. adv. **dēspēranter** *i. q. cum desperatione*: CIC. Att. 14, 18, 3 -r tecum locutus est. AVG. epist. 140, 31, 75 non -r, sed humiliter dictum est (CASSIOD. in psalm. 30, 29).

part. perf. pass. pro adiect. (*vel subst.*) **dēspērātus,** -a, -um. *legitur inde a* CIC. (*etiam compar. et superl.*). *pauca tantum, quibus vis verbalis desit, huc contuli, reliqua supra invenies.* GLOSS. ἀνέλπιστος. ISID. orig. 10, 72 -us vulgo vocatur malus ac perditus nec iam ullius prosperae spei. **1** *i. q. spe carens, exspes*: CIC. Verr. 1, 35 in istius hominis -i causa (Sest. 33 hominis -i ... casum lugebant. CAES. Gall. 7, 3, 1 PANEG. 5, 12 SPART. Hel. 6, 5). 3, 101 illo tamen -issimo perfugio uti posset. Catil. 2, 5 exercitum ... collectum ex senibus -is. dom. 13 cum -is ducibus ... haberes exercitus perditorum. 80 quid -ius *te*? leg. 3, 24 tam -um collegium. Att. 2, 25, 2 republica nihil -ius. 9, 13, 8 sententia misera et -a. 11, 16, 5 pro -o (*sc. consilio*). epist. 5, 21, 3 dubiis rebus ... -is (OROS. hist. 7, 36, 5 in rebus -issimis). 6, 22, 1 multo -iora. 13, 56, 1 id se in perditis et -is habiturum. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 3 ad -os accedere (*substant. vice*). BALB. Cic. Att. 9, 7^{b}, 2 spem non -issimam. RVT. LVP. 2, 7 -issima consuetudine. NEP. Att. 8, 6 neque -os reliquit (*potest verbaliter accipi*). MARCIAN. dig. 49, 14, 18, 3 ne -i ad delationem facile possunt sine causa confugere. MIN. FEL. 8, 3 -ae factionis homines. TERT. spect. 20 vana ... -a argumentatio eorum. CARM. adv. Marc. 1, 7 -issimus hostis. LACT. inst. 5, 9, 12 eos -os vocant quia corpori suo minime parcant (*de martyribus*) ... quasi quidquam -ius esse possit. SORT. Sangall. 16, 8 habebis spem fidei, sed de -o. DON. Ter. Eun. 1044 ut ex -o supplex, ex supplice patiens rivalis existat. HIL. trin. 5, 10 o -ae mentis furor perdite! AMBR. in psalm. 7, 20 -o laborat incommodo. OROS. hist. 1, 10, 15 viam -ae salutis ... intrarent. 2, 14, 20 *Nicias* -ior redditus. CASSIAN. inst. 4, 23 tropaea de -is bellis atque hostibus reportavit. AVELL. p. 55, 1 (*in re personata*) ut longae tolerantiae -os sumat accentus. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 261^{A} quando -i penes homines possidebunt spem divinam. 88 p. 447^{B} de conceptu veteranae coniugis, de partu -ae sterilis. ARNOB. in psalm. 74 p. 431^{D} ex -o lapide atque durissima petra in deserto. CLAVD. MAM. epist. p. 204, 21 bonum eo admirabilius est mihi quo -ius fuit. CASSIOD. var. 1, 45, 6 -us viribus invenitur. ARATOR act. 1, 249 quam saepe gravatos -a iuvant. *nota c. infin.*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 6 deum intellegere difficile, non tamen -um. **2** *i. q. perditus, improbus*: CIC. Catil. 2, 10 si ex urbe exierint -orum hominum flagitiosi greges. APVL. apol. 57 gumiae cuiusdam et -i lurconis Iuni Crassi. met. 10, 11 -issimum istum latronem. ARNOB. nat. 4, 37 illud sacrilegae mentis et -ae in fictionibus caecitatis. AVG. in psalm. 67, 31 -issimi peccatores. CASSIOD. var. 9, 20, 2 qui post haec remedia manere praesumpserit -us. PASS. Petr. Paul. long. 33 putas me contra hominem perfidum et -um magum maleficum ... debere loqui? **3** *i. q. insanabilis*: CIC. Sull. 76 diuturnis et iam -is rei publicae morbis. PLIN. med. 2, 1 invenio iam -um pthisicum sanatum hoc modo. ORIBAS. syn. 6, 4 aquosa urina ... -a est indigestionis symptomata.

adv. **dēspērātē.** *i. q. cum desperatione*: AVG. epist. 53, 1 nec -e desipit. 56, 2 non -e sollicitus. conf. 6, 15, 25 vulnus frigidius, sed -ius dolebat. LEO M. epist. 134, 2 blasphemiarum -ius venena profundere. GILD. Brit. 67 chron. III p. 63, 12 in eo isti propensius et -ius errant. CASSIOD. var. 1, 30, 1 *ut* -e persequerentur innoxios. GREG. M. moral. 2, 23 quatenus (*i. ut*) in contumeliam eo audacius, quanto et -ius erumpat. 5, 30 quod -e de omnibus sentit. 33, 14 *ut* nec -e inveniamur territi nec incaute securi. *de aegrotis*: CASSIAN. conl. 4, 20, 4 deceptos quosque periculosius faciunt ac -ius aegrotare. GREG. M. epist. 11, 25 illum -e ac graviter aegrotare. *acc. adv.* **dēspērātum:** PETRON. 68 -um (*emend. Bücheler*, -us *H*) valde ingeniosus est.

deriv.: desperabilis, desperatio, desperator, 2. desperatus. *Gudeman.*

dēspica, -ae *f.* [*a* despicere. *Th.*]. NON. p. 155 (= GLOSS. V 645, 60) prospica et -a: intenta et contempla⟨ta⟩ (*Onions*, contenta *L. Müller*, contemta *Merc.*). Naevius ? Assitogiola (*com. 25*) ⟨h⟩ac sibi prospica, ⟨h⟩ac -a. potest ergo prospicus et -us dici. *L.*

dēspicābilis, -e *a* despicari. AGROEC. gramm. VII 121, 1 horrendum dicimus et -e aliquid et admirandum (BEDA gramm. VII 274, 13). *compar. v. l. 60. 71. 82.* GLOSS. despectus contemptibilis. *legitur non ante saec. IV.* *i. q. vilis, despiciendus* (*hic illic accedit dativus*). **1** *de personis*: PACIAN. epist. 3, 9 p. 65 haud -is miserorum patronus. AMM. 26, 8, 5 dedignatus hominem superare -em. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 8, 33 quia ipse -is sit. AMBR. in psalm. 43, 54 ita enim -es aestimabantur qui theatrum facti sunt huic mundo. vid. 6, 35. PS. AMBR. apol. Dav. II 12, 67 cum illum quem -em in hoc saeculo iudicabas, videris esse praelatum. HEGES. 5, 28 l. 7 quem paulo ante exilis corporis specie -em putaverat. 5, 30 l. 19. PS. HIER. epist. 6 p. 941^{D} Iesse ... -ior cunctis eligitur in regem. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 9 vir ... visu -is. PAVL. NOL. epist. 22, 2 et ... inornati et ... inculti sint et honorabiliter -es. SVLP. SEV. Mart. 9, 3 hominem vultu -em. MART. CAP. 7, 730. EVCHER. form. 4 p. 24, 3 vir sanctus infidelibus -is. SALV. gub. 4, 33. epist. 1, 5 adulescens ... non parvi nominis, familia non obscurus, domo non -is. SIDON. epist. 3, 9, 2 humilis obscurus -isque. 4, 7, 3. 9, 15, 1 vers. 50 ego corde et ore iure -is. VEREC. in cant. 1, 3. CASSIOD. var. 8, 14, 3 tacens ... plerumque -is est. ANIAN. Chrysost. hom. 6, 1. GREG. M. moral. pr. 6 vir sanctus cum non pulsatur, -is ac lenis aspicitur (10, 51 cernitur. *ibid.* habetur). 31, 1. in Ezech. 1, 5, 1 nos quoque infirmi et -es. dial. 1, 4 iumentum ... -ius omnibus. 3, 28 in euang. 20, 3 epist. 13, 29. **2** *de rebus*: HIL. in psalm. 54, 4 hae igitur -es sunt orationes. AMBR. hex. 3, 12, 51 noster erigatur affectus neque humi vilis et -is iaceat. PS. HIER. epist. 6 p. 946^{D} haec in hoc saeculo -is militia. PS. RVFIN. in psalm. 71, 14 nomen (*opp.* honorabile). PAVL. NOL. epist. 32, 2 ut contra -em facies venerabilis *beati* pingeretur. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 1 in -em erumpit insaniam. PS. AVG. serm. 223, 3 cuius mors quantumcumque videatur ... -is. HESYCH. in lev. 7, 11—15 p. 861^{B}. 26, 27—45 p. 1154^{A} vident autem nos nihil de eodem mandato -e sapere. MART. CAP. 6, 592 quoniam posterior mage -is opinationis cassae vilitate tenuatur. 8, 812 CASSIAN. conl. 24, 26, 15 c. Nest. 6, 2, 1. SIDON. epist. 2, 10, 4 infimam merito -iorem pronuntiari *stipulam*. GREG. M. moral. 4, 23. 23, 9. in Ezech. 1 pr. aquam -em (epist. 12, 16^{a}). epist. 5, 41 ex modici -isque seminis specie. *nota*: CASSIOD. compl. in act. 5, 34

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quod viduae . . . contemptu -i tractarentur. 3 *impersonaliter*: SALV. eccl. 4, 36 non ergo vile ac -e putes si substantiam tuam . . . derelinquas. *adv.* **dēspicābiliter:** HESYCH. in lev. 26, 27—45 p. 1156^A *Iudaei* malitiose interpretantes . . . deinde -r interpretantes.

dēspicātio, -ōnis *f. a* despicari. *i. q. contemptio*: CIC. fin. 1, 67 ut odia invidiae, -es adversantur voluptatibus, sic . . . amicitiae . . . effectrices sunt voluptatum.

1. dēspicātus, -a, -um *v.* despicor.

2. dēspicātus, -ūs *m. a* despicari. GLOSS. -ui (dispicatui *cod.*) despectui. *i. q. contemptus*: PLAVT. Men. 693 quando tu me bene merentem tibi habes -ui. CIC. Flacc. 65 si quis -ui ducitur. FRONTO p. 205 N. cum militibus . . . illata vulnera -ui habentibus. ENNOD. dict. 20 p. 481, 23 solent aliquos erigere ad -um boni operis patrocinia culparum.

dēspicientia, -ae *f. a* despiciens, despicere. NON. p. 203 despectus generis masculini, -a feminini. *i. q. contemptio: absolute*: CIC. part. 81 magnitudinem animi superbia in nimis extollendis et -a in contemnendis honoribus . . . imitatur. off. 2, 38 haec animi -a admirabilitatem magnam facit. *c. genet.*: CIC. Tusc. 1, 95 in omnium rerum humanarum contemptione ac -a (2, 32. off. 1, 66 rerum externarum. 1, 72 AMBR. off. 1, 36, 183). AMBR. off. 1, 50, 245 populus ipse ad -am opum informatus . . . est.

***dēspicio,** -ēxī, -ectum, -ere [*a* de *et* specere. *Th.*]. VARRO ling. 6, 82 consuetudo com⟨m⟩unis quae cum praeverbis coniun⟨c⟩ta fuerunt etiam nunc servat (*sc. specere*)', ut aspicio . . . [di] de[st]spicio, sic alia. *de formis: in codicibus saepe confunditur cum* dispicio (*cf. infra l. 36 et Lachmann, Lucr. p. 236*) *idque videntur scripsisse recentiores. perfectum*: PLAVT. Mil. 553 despexe *infin.* CONC. Burd. a. 663—75 p. 215, 15 dispicerint. GLOSS. despicuit. *supinum non inveni. de constructione*: PRISC. gramm. III 321, 15 Romani et temno et sperno et -o et omnia activa verba quae faciunt ex se passiva, accusativo coniungunt (*cf.* 345, 9. 372, 1). *de significatione*: NON. p. 288 -ere est pro nihilo habere . . . desuper aspicere (*cf. infra l. 64*). p. 436 -ere est gravius quam contemnere. SERV. Aen. 1, 224 -ens deorsum aspiciens, sicut suspiciens sursum aspiciens. notandum sane quia si 'dispiciens' dixerimus, 'diligenter inquirens' significamus, sicut deduco et diduco. SCHOL. Cic. Gron. p. 389, 18 -imus inferiores, contemnimus aequales, aut: -imus vultu, contemnimus animo. p. 397, 32 -imur vultu, verbo, simulatione. HIER. in Tit. 2, 15 p. 590 περιφρόνησις autem illud sonat . . . cum qui confidens sibi se alio esse meliorem -it eum quem inferiorem putat et super, id est plus sapiens humiliorem existimat dignum esse contemptu. epist. 106, 57 ἐξουδένωσας . . . non enim respexisti sed -isti et pro nihilo duxisti interpretati sumus. DIFF. gramm. suppl. 279, 6 aspicimus casu . . . -imus ⟨in⟩ inferiorem partem vel languidam (DIFF. ed. Beck p. 39, 102 languidum vel inutilem). ISID. orig. 10, 76 -ens quod deorsum aspiciat vel contemptui habeat. diff. 1, 21 suspicimus sursum, -imus deorsum. BEDA gramm. VII 267, 5 contemno hostem, -o, sperno, aspernor ex uno Graeco veniunt quod est καταφρονῶ. GLOSS. βλέπω, καταβλέπω, παρακύπτω, παρορῶ, περιορῶ, ὑπερορῶ, καθορῶ, κατοπτεύω. -it de alto aspici[e]t. *cf.* depegit contemnit aspernatur, contemnit. dispicere contemnere spernere. -xit ὑπερεῖδεν καὶ ὑψόθεν ἀπέβλεψεν, κατεφρόνησεν. despicuit rennuit refellit. dispicitur fastiditur, contemnitur, *cf.* dilex -it. dispice καθόρα. -ens καθορῶν, desuper aspiciens, deorsum aspiciens aut contemptui habens, desursum aspiciens vel diversum (*ex* deor-) aspiciens, contemptui habens. abominat dispectui habet vel dispicit. -ctus ἀπερριμμένος. contemptus. spretus. fastiditus. fraecud (*anglosax.*). *legitur inde ab* ENNIO *per totam latinitatem, deest apud* LVCIL. CATONEM PERS. PETRON. [*loci dubii et corrupti*: TER. Eun. 384 despicatam, -ctam *A D*². COLVM. 3, 10, 20 defecturos, -uros *S A*. LVCAN. 8, 620 respexitque nefas (-xitque *vulgo*). MIN. FEL. 21, 12 †et -is Isidis ad hirundinem. CARM. epigr. 99, 4 -ens et fortunas at . . . .] [*francog. vet.* despire. *M.-L.*]

I *proprie* *i. q. de superiore loco conspicere, cf. l. 33. 35. 46. 51 (dedi omnes locos), subest etiam notio superbiae ut l. 79. p. 744, 15. 17. 48.*

A *de personis*: **1** *absolute*: CAES. Gall. 7, 36, 2 omnibus eius iugi collibus occupatis qua -i poterat. LIV. 44, 6, 8 rupes utrimque ita abscissae sunt, ut -i vix sine vertigine quadam . . . possit (AMM. 19, 5, 4 rupes abscisae, ut -i sine vertigine horrenda non posse[n]t). SEN. contr. 1, 3, 7 descripsit altitudinem montis etiam secure -entibus horrendam. PLIN. nat. 35, 56 hic catagrapha invenit . . . et varie formare vultus respicientes suspicientesve vel -entes. VLP. dig. 43, 21, 1, 3 specus est locus ex quo -itur. PS. APVL. Ascl. 17 quemcumque in ea summum subter -endi causa delegeris locum. PORPH. Hor. carm. 3, 7, 30 per fenestram. AMM. 19, 11, 11 ex alto. AVG. quaest. hept. 7, 49 est autem specula altitudo ad prospiciendum vel -endum, id est desuper aspiciendum. **2** *cum obiecto*: **a** *c. acc.*: CIC. rep. 3, 14 si quis . . . multas et varias gentes et urbes -ere et oculis collustrare possit. LVCR. 2, 9 edita doctrina sapientum templa serena, -ere unde queas alios. 4, 418 nubila -ere (dispicere *Lachm.*) et caelum, ut videare videre. VERG. georg. 2, 187 campus qualem saepe . . . solemus -ere (dispicere *Lachm.*). Aen. 1, 224 Iuppiter aethere summo -ens mare velivolum terrasque iacentes litoraque et latos populos. CIRIS 17 unde hominum errores longe lateque per orbem -ere atque humiles possem contemnere curas. OV. met. 2, 178 summo -xit ab aethere terras infelix Phaethon. 3, 44 *serpens* erectus in auras -it omne nemus. 7, 223. 8, 368 insiluit . . . ramis -xitque loco tutus quem fugerat hostem. MANIL. 2, 837 ultimus emenso qui condit sidera mundo occasumque tenens submersum -it orbem (SEN. nat. 1 pr. 7). SEN. Herc. O. 688 dum volucres vincere veras Icarus audet patriasque puer -it alas. 1695. nat. 1, 17, 6 saepius ea -xere (respexere *Haase*) in quibus effigies suas viderant. epist. 57, 4 caligabit si vastam altitudinem in crepidine eius constitutus -erit. LVCAN. 5, 251 haud magis expertus discrimine Caesar in ullo est, quam non e stabili, tremulo sed culmine . . . cuncta -ret. 5, 639 quantum Leucadio placidus de vertice pontus -itur. SIL. 12, 488 e tumulis subiectam -it urbem (14, 667). STAT. Theb. 10, 760 -xitque acies hominum. MART. 13, 99. IVV. 1, 159 qui dedit ergo tribus patruis aconita, vehatur pensilibus plumis atque illinc -at nos? GELL. 9, 11, 5 dum interea Gallorum . . . incedebat perque contemptum et superbiam circumspiciens -ensque omnia venire iubet et congredi. APVL. met. 4, 3 uxor . . . simul eum prostratum et semianimem ex edito -xit. flor. 2 p. 8. PANEG. 11, 7 cum -retur ad laevam in miserabiles preces genu nixa barbaria. SPART. Sept. Sev. 3, 5 ex altissimi montis vertice orbem terrarum Romamque -xit. HIER. in Is. 54, 11. 12 p. 524 illud Aristophanicum . . . ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον . . . scando aerem solemque -o. CLAVD. 28, 501 -iturque vagus praerupta valle Metaurus. MACR. sat. 1, 6, 15 ut puer de cenaculo pompam superne -ret. 1, 21, 12. CORIPP. Ioh. 1, 401 victor Stygias . . . -is undas. *i. q. perlustrare*: COLVM. 1, 6, 23 area . . . ita constituenda est, ut vel a domino vel certe a procuratore -i possit. *i. q. animum avertere*: CIC. S. Rosc. 22 ut simulatque ille -erit, aliquid huiusce modi moliantur. **b** *cum praepos.* in, ad: ENN. scaen. 310 ibi tum derepente ex alto in altum -xit mare. PLAVT. Cist. 693 ad terram aspice et -e. Mil. 287 per impluvium huc -xi in proxumum (553). LVCR. 4, 421 ubi . . . in rapidas amnis -ximus undas (disp- *codd.*). HOR. carm. 3, 7, 30 neque in vias sub cantu querulae -e tibiae. OV. ars 2, 87 territus a summo -xit in aequora caelo (disp- *R*). met. 1, 601 interea medios Iuno -xit in agros. VELL. 2, 14, 3 ut liber a conspectu . . . esset neque quisquam in eam *domum* -ere posset. SEN. nat. 3, 21, 1 in quosdam specus qui -xere, moriuntur. epist. 94, 73 trepidant quotiens -erunt in illud magnitudinis suae praeceps. QVINT. inst. 6 pr. 4 nullam in terras -ere providentiam tester? VIR. ill. 7, 4 ex altiori loco ad populum. HYG. astr. 2, 18 ad terram.

B *de rebus*: OV. met. 11, 504 sublimis *puppis* . . . -ere in valles imumque Acheronta videtur (11, 553). SEN. Phaedr. 785 te stellifero -ens polo sidus. nat. 7, 12, 3 Mars *stella* Venerem aut Mercurium recta linea -it. COLVM. 4, 26, 3 diremptaeque palmae . . . velut mersae cacuminibus in terram -ant. LVCAN. 1, 458 populi quos -it arctos. STAT. Theb. 2, 36 stat sublimis apex ventosque imbresque serenos -it. MART. 12, 57, 20 cui plana summos -it domus montes. IVV. 1, 5, 82 aspice . . . qua -at *squilla* convivia cauda. PLIN. epist. 5, 6, 23 *cubiculum* aliis fenestris xystum, aliis -it pratum (5, 6, 37 suspicit -itque). CARM. epigr. 865, 9 Tiburis adversae dominus qua -it aedem. APVL. met. 6, 11 nemus . . . cuius imi gurgites vicinum fontem -unt. LACT. Phoen. 40 in arboris altae vertice quae totum -it una nemus. OROS. hist. 6, 11, 21 oppidum . . . irritos procul discursus hostium -bat. DRAC. laud. dei 2, 490 aut solis pereunte die simul obice terra sidera -ant umbram. PASS. Thom. p. 135, 3 erigo fabricam in altitudinem, ut omne aedificium praecellens -at (despatiat, despectat *al.*).

II *in imagine* (*saepe iam subest notio contemnendi*): STAT. silv. 2, 2, 132 celsa tu mentis ab arce -is errantes humanaque gaudia rides. 2, 7, 110 famae curribus arduis levatus . . . terras -is et sepulcra rides. 3, 1, 105 proxima sedem -it et tacite ridet mea limina Iuno. PANEG. 5, 6 si qua murorum aut arieti non cesserit firmitas aut machinas -erit altitudo. VVLG. psalm. 53, 9 super (*om.* HIER. psalt. sec. Hebr. 54, 9) inimicos meos -xit oculus meus (91, 12 inimicos meos). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 111^B et ideo nec ille me aspexit, sed -xit. PRVD. c. Symm. 2, 263 *homo* -xit humum seque inclinavit ad orbis divitias. AVG. civ. 15, 7 p. 67 cum sacrificia discrevisset amborum in illius respiciens, huius -ens (serm. ed. Mai 127, 2). SIDON. epist. 1, 3, 2 quem consessu -bant, sede suspiciunt. CLAVD. MAM. anim. p. 150, 19 cui (*animae*) promptum est simul et congruum . . . vel infra -ere corpus imum vel supra conspicere deum summum. DRAC. laud. dei 1, 747 aspice -ctum, deiectum attolle parumper. CASSIOD. in psalm. 24, 1 facile humana -it qui divina conspexerit.

III *translate* *i. q. contemnere*: **A** ***absolute:*** QVINT. inst. 5, 13, 2 cum . . . patronus . . . molliat, minuat, avertat, -at, derideat. 11, 1, 16 qui se supra modum extollit, premere ac -ere creditur. FRONTO p. 75, 15 N. cum rideo, -it. ARNOB. nat. 2, 64 aspernaris, contemnis et -is? HIL. in psalm. 54, 4 ut non idem sit inaurire et non -ere. AMM. 31, 4, 13 Valentem dudum, cum foederaretur concordia, -isse. SCHOL. Cic. Bob. p. 12, 25 Torquato quem partim -endo plus abicit et humillimum facit. VVLG. Abd. 12 et non -es in die fratris tui in die peregrinationis eius.

B *cum accusativo:* **1** *i. q. parvi pendere, peiorem putare*: **a** *personas*: VARRO rust. 1, 17, 6 *servi* minus se putant

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-i atque aliquo numero haberi a domino. Cic. S. Rosc. 135 omnes. Verr. 1, 43 itaque a populo Romano contemnimur, -imur. 2, 123. 5, 26. Mur. 78 rem publicam. Pis. 78 dixisti me cum eis confligere quos -rem. Phil. 3, 15. 13, 28 senatum (Svet. Iul. 79). *et saepe.* de orat. 3, 79 neque *orator* se ab iis contemni -ique sinet. ac. 2, 130 illos certe minus -ere debemus. off. 2, 36 eos viros suspiciunt . . . -unt autem eos et contemnunt in quibus nihil virtutis . . . putant. epist. frg. III 10 amici nonnulli a te contemni et -i ac pro nihilo haberi senatum volunt. Caes. Gall. 3, 2, 3 legionem. civ. 2, 23, 1 copias (Bell. Afr. 48, 3). 3, 59, 3 suos. *al.* Sall. Iug. 14, 8 vos in mea iniuria -cti estis. 85, 17. Nep. Thras. 2, 2 quae quidem res et contemnentibus perniciei et -cto saluti fuit. Tib. 1, 1, 78 -am dites -amque famem. Pavl. Fest. p. 333 nugatoriae ac -endae mulieres. Phaedr. 1, 3, 12. 2, 1 app. 24, 5. Sen. benef. 3, 28, 3 neminem -xeris. 3, 28, 6 eodem tempore servos -is ac colis. dial. 3, 21, 1 deos hominesque (Cvrt. 6, 11, 24). 4, 11, 1. epist. 92, 32 cum opibus suis divites superne -at. Calp. ecl. 4, 10 dulce quidem resonas nec te diversus Apollo -it. Stat. Theb. 10, 851 cum cresceret impia tellus -ura deos. Sil. 11, 392 et nos . . . acta secundis -at. Mart. 4, 83, 3 omnes. Frontin. strat. 1, 5, 16. Ivv. 8, 112 -as forsitan . . . imbelles Rhodios unctamque Corinthon, -as merito. 11, 24. Tac. ann. 12, 49 erat . . . Iulius Paelignus ignavia animi et deridiculo corporis iuxta -endus. Plin. epist. 6, 21, 1. 7, 26, 2 neminem miratur, neminem -it. paneg. 33. Fronto p. 142, 17 N. nemo . . . est qui non . . . ab eo qui peritior est -atur. Tert. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 14 ut nec in modicis -as creatorem. Spart. Carac. 2, 3 fratrem magna eius humilitate -xit. Firm. err. 18, 6 illum quem -is pauperem. Optat. 7, 4 p. 176, 7 cum . . . nos contemnendos aut -endos esse dicatis. Priscill. tract. 4, 78 laborantes ne dispexeritis. Qverol. p. 12, 8 te qui novit -it, qui non novit diligit. p. 12, 24. Amm. 20, 2, 4. 26, 5, 7. Schol. Cic. Bob. p. 97, 5 cuius personam -ens. Fvlg. Virg. cont. p. 96, 17 deum. Ambr. in psalm. 118 serm. 20, 17 noli -ere servum quia potens est. Hier. epist. 16, 2, 3 noli -ere a n i m a m pro qua Christus est mortuus (Vvlg. IV reg. 1, 13 prov. 15, 32 Sirach 14, 8). Vvlg. gen. 16, 4 concepisse se videns -xit dominam suam. prov. 14, 21 proximum. *al.* Rvfin. hist. 4, 26, 6 ne nos -as (*περιιδεῖν*). Clavd. 24, 219 cives nec fronte superba -it. Avg. gen. ad litt. 4, 28 p. 127, 8 cum a contemplatione creatoris creatura -itur. Evgraph. Ter. Ad. 163 nec huius parvuli te faciam ac propterea contemnam et -am. Greg. Tvr. Franc. 6, 30 nullum dispiciens, sed omnes in bona voluntate complectens. Nicet. spir. p. 19, 1 spiritum sanctum . . . tamquam ministrum vel servum -erunt.

b *res*: Varro rust. 1, 2, 25 quod non ignorabat libros et -bat. 3, 17, 8 piscinas eius. Cic. Verr. 2, 126 usque eo suam auctoritatem. 4, 7 eorum frugalitatem. leg. agr. 63 diligentiam prudentiamque. Arch. 26 de orat. 2, 4. 160 leg. 1, 61. fin. 3, 29 eum . . . omnia -ere ac pro nihilo putare. Tusc. 2, 11 te natura excelsum quendam videlicet et altum et humana -entem genuit (off. 3, 100. Sen. dial. 6, 23, 2 ex alto). 3, 15 qui invictus sit, eum *necesse est* res humanas -ere atque infra se positas arbitrari; -ere autem nemo potest eas res, propter quas aegritudine affici potest. off. 1, 17. Att. 9, 12, 2 a quo impurissime haec nostra f o r t u n a -cta est (Caes. civ. 3, 103, 4 Sen. nat. 6, 32, 5 epist. 9, 13). Met. Cel. Cic. epist. 5, 3, 1 hominis importunissimi contumeliae . . . a me -untur (Sen. dial. 2, 16, 3). Planc. Cic. epist. 10, 18, 3. Caes. Gall. 7, 20, 6 virtutem. Sall. Iug. 11, 3 ignobilitatem Iugurthae -ens. hist. frg. 2, 42 -cta vanitate. Tib. 1, 8, 34 et regum magnae -antur opes. Manil. 4, 435 in vanumque labor cedit quem -it auris. Vitr. 6 pr. 2. Phaedr. 1, 12, 14. Sen. clem. 1, 5, 5 magni autem animi proprium est . . . iniurias atque offensiones superne -ere (dial. 4, 32, 3). dial. 2, 11, 2. 6, 11, 2 et quae diligis et quae -is. 7, 25, 5. epist. 39, 3 aliis admiranda -et. Val. Fl. 3, 678 consortia famae. Sil. 1, 59 improba virtus et pacis -ctus honos. Qvint. inst. 11, 1, 25 non video nec in vita . . . nec in hac mea mediocritate ingenii quid -ere possit Antonius. Tac. ann. 6, 31 senectutem Tiberii ut inermem -ens. *al.* Svet. Aug. 4 Antonius -ens etiam maternam Augusti originem. Apvl. mund. praef. sola philosophia suum non -xit ingenium. met. 7, 27. Ps. Apvl. Ascl. 6 humanae naturae partem in se ipse -it (11). Tert. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 28 -is terram. Itala I Tim. 4, 12 (Cypr. epist. 3, 3) iuventutem tuam nemo -at (*καταφρονείτω*, Vvlg. contemnat). Firm. err. 2, 5 illam quam -is ignitam. Avson. 153, 75 omnia -am fuerit cum sola voluptas iudicium sperare tuum. Amm. 16, 5, 7 nec humiliora -xit. 17, 13, 27 absentiam nostram inanitate tumenti -ens. 25, 4, 7. Schol. Cic. Bob. p. 52, 21 quorum ingenium -i magis quam timeri oporteret. Ambr. Isaac 4, 11 anima ergo bona contemnit visibilia et sensibilia . . . nec in -endis his immoratur et residet. Hier. in psalm. 143 p. 279, 22 carnem. Vvlg. Sirach 38, 16 Mal. 1, 6 *al.* Rvfin. Greg. Naz. orat. 8, 2 p. 238, 5 Engelbr. -ere et contemnere sapientiam istam. Salv. eccl. 3, 94 -e ergo hos tales ac nihil facito. Inscr. christ. Hisp. 214 mundum totum -ad (*sic*) et sese ipsum corrigad.

2 *i. q. n o n c u r a r e, nullam rationem habere, non respicere*: **a** *p e r s o n a s*: Varro ling. 9, 13 -endi sunt qui potiorem dicunt oportere esse consuetudinem ratione. Cic. Verr. 4, 95 tu sic ordinem senatorium -isti. Sest. 18 -ens conscios stuprorum ac veteres vexatores aetatulae suae. Phil. 8, 32 legatos nostros ab Antonio -ctos. Cato 7 multorum cognovi senectutem sine querela, qui se et libidinum vinculis laxatos esse non moleste ferrent nec a suis -rentur. 65. Bell. Afr. 32, 1 Scipio . . . ut quasi -isse Caesarem videretur . . . reducit suas copias. 48, 3. 79, 1. Verg. ecl. 8, 32 o digno coniuncta viro, dum -is omnes. Aen. 4, 36 -ctus Iarbas ductoresque alii. Prop. 1, 12, 17 aut si -ctus potuit mutare colores. 2, 34, 46 -it et magnos recta puella deos. Ov. am. 1, 8, 64 nec tu siquis erit capitis mercede redemptus -e. epist. 5, 88. 16, 231 non erat Aeetes ad quem -cta rediret (met. 4, 206). met. 3, 404. 9, 438 cum Minoe meo qui propter amara senectae pondera -itur. 14, 376. fast. 1, 420 irrisum voltu -it illa suo. 5, 642. Sen. dial. 5, 25, 3 quisquis -xit lacessentes. Val. Fl. 8, 283 magni virgo ne regia Solis Haemonii thalamos adeas -cta mariti. Sil. 13, 291 aget aegrum nocte dieque -cta ac violata Fides. Stat. silv. 1, 2, 170 satis o nimiumque priores -isse procos. Tert. nat. 1, 10 qui de pluribus suscipit aliquem, eum quem non suscipit -xit. adv. Marc. 3, 6 p. 385, 9 Christum . . . -ctum ab eis et non agnitum (3, 23 p. 416, 24). Itala deut. 22, 1 (Lugd.) cum videris vitulum fratris tui aut ovem . . . non dispicies ea (*ὑπερίδῃς*, Vvlg. praeteribis). Ios. 1, 5 (Lugd.) non derelinquam te neque dispiciam te (*ὑπερόψομαι*, Vvlg. non dimittam nec derelinquam te). Is. 58, 7 (Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361, 11) domesticos seminis tui non -ere (*ἀπὸ τῶν οἰκείων οὐχ ὑπερόψει*, Vvlg. carnem tuam ne -xeris). Ps. Hil. libell. 9 pauperes. Amm. 18, 3, 2 ne -cta se anteponeret Eusebiae matrimonium. 18, 6, 3. Serv. Aen. 6, 445 *Phaedra* -cta *ab Hippolyto* apud maritum eum falsi criminis detulit. Hier. epist. 22, 23, 3 ignotos quoque blanda non -is. 36, 17. interpr. Iob 6, 14 visitatio domini me -xit (*ὑπερεῖδεν*, Vvlg. derelinquit). Vvlg. sap. 19, 20 in omnibus enim magnificasti populum tuum, domine, et honorasti et non -isti. act. 6, 1 viduae. Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 111^{c} et ego . . . -ctus sum, tu vero respectus. Clavd. carm. min. 40, 11 tuum . . . vatem. rapt. Pros. 3, 100. Avg. civ. 4, 31 *deos, opp.* colere. 20, 3. Favst. Rei. grat. 1, 11 p. 37, 1 *opp.* honorare. Greg. Tvr. Franc. 2, 8 legatusque eius a Caesare dicat fuisse dispectus. Greg. M. moral. 9, 75 cur tanta vilitate -is quem cum tanta dignitate condidisti? Nicet. psalm. p. 72, 16 peccatorem. Pallad. hist. mon. II 8 p. 353^{c} ne -as me (*μὴ παρίδῃς με*). Pass. Iren. Sirm. 3 omnes ergo -ens nulli eorum respondit. Carm. epigr. 114, 6 nec dispexsi pau⟨peres⟩. *nota*: Sil. 8, 54 -ctus taedae regnis se imponit Iarbas. *i. q. d e s p e r a r e de alicuius sanitate*: Epist. pontif. Thiel 13 quodsi . . . -ctus a medicis aut evidentibus mortis pressus indiciis . . . convalescit. s e - e r e: Sen. dial. 7, 25, 1 non ideo . . . me -am quod in illorum numero consedero. Vvlg. II Macc. 7, 23 vosmet ipsos -itis propter leges eius. Sirach 38, 9 fili, in tua infirmitate ne -as te ipsum. Avg. civ. 22, 29 propterea -xi memet ipsum. Drac. Romul. 9, 220 qui se -ens cives dilexit et urbem.

b *r e s*: Varro ling. 8, 67 -endam eam esse rationem. Cic. Vatin. 29 pecunias aliorum. 38. or. frg. A XIII 16 hanc loquacem Siciliam non -xit. de orat. 3, 72 philosophi eloquentiam -erunt, oratores sapientiam. fin. 4, 73 neque magnum bonum *esse divitias* et prae rectis honestisque contemnendum ac -endum. Catvll. 64, 20 tum Thetis humanos non -it hymenaeos. Caes. civ. 3, 8, 4 neque ullum laborem aut munus -ens. Bell. Afr. 30, 2 -cta patientia Caesaris. Nep. Pel. 3, 1 id illi . . . usque eo -erunt, ut . . . laborarint. Att. 6, 4 rei familiaris fructum. Prop. 1, 14, 24 non ulla verebor regna vel Alcinoi m u n e r a -ere (Ov. met. 13, 839). Ov. fast. 4, 526 surge nec exiguae -e tecta casae. Val. Max. 9, 5, 2 tribunus senatus imperium -xit, senatus tribuni verbis paruit. Sen. benef. 2, 34, 4 ut et ille fortis dicatur cum ratione fortuita -ens et hic sine ratione in pericula excurrens (dial. 7, 4, 2). dial. 11, 10, 3 ista si quis -it, quid illi paupertas nocet? epist. 74, 6 externa -ere et honesto contentum esse. 88, 29 fortitudo . . . terribilia et sub iugum libertatem nostram mittentia -it, provocat, frangit. Cvrt. 6, 3, 11 nil tuto in hoste -itur. Lvcan. 10, 29 Macetum fines . . . deseruit victasque patri -xit Athenas. Calp. ecl. 7, 19 dic . . . nec nostras invidus aures -e. Homer. 25 -cta pietate. Stat. Theb. 2, 165 nec plura tuus -erat Oeneus foedera. 3, 704 dolentis questus. silv. 1, 5, 61 nec si Baianis veniat novus hospes ab oris, talia -et (dispiciet *M*). Qvint. inst. 2, 1, 2 cetera ut professione sua minora -unt *rhetores. al.* Ivv. 4, 11, 131 superbum convivam caveo qui me sibi comparat et res -it exiguas. Plin. epist. 3, 15, 3 quibus *praemiis* -ctis (Drac. satisf. 25). Svet. Otho 10 vitam. Ps. Apvl. Ascl. 11 ut et ea quae appetimus et illud ex quo appetentiae nobis est vitium -amus. Min. Fel. 8, 5 honores et purpuras. Tert. nat. 1, 10 deorum . . . culturam perinde a vobis destrui ac -i ostendam (ieiun. 15 opera creatoris). 2, 2 probant *philosophi* sese omnia -isse (*in scripturis divinis*) aut non omnibus credidisse. bapt. 12 patris exequias (adv. Marc. 4, 23 p. 499, 19 sepulturas parentum). patient. 3 p. 3, 21. resurr. 11 p. 39, 19 negantes enim poenam et -unt disciplinam. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 8. 3, 24 p. 420, 4 in compensationem eorum quae in saeculo vel -ximus vel amisimus. Itala lev. 6, 2 (Aug. quaest. hept. 3, 20. 4, 10) anima quaecumque peccaverit et -ens -erit praecepta domini (Lugd. dispiciens dispexerit, *παριδὼν παρίδῃ*, Vvlg. contempto domino). psalm. 50, 19 (Barnab. 2, 10) sacrificium . . . deus non -it (*οὐκ ἐξουδενώσει*, Vvlg. non -es). act. 6, 1 (codd. e g *et* Vvlg.) eo quod -rentur (*παρεθεωροῦντο*) in ministerio cotidiano viduae eorum (Itala codd. d h *v. sub* discupio). Porph. Hor. epist.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 6, 28. 1, 17, 30 hominis qui ... vestem non iam -ere, sed timere videatur. SPART. Did. 3, 8 Pertinacis cena -cta. HIL. in psalm. 54, 4 -xit orationem adulescentis *(opp.* inaurivit). AMM. 21, 12, 23 *al.* AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 17 ille pro te suscepit illa quae tu -is. off. 1, 36, 181 ut ... *fortitudo* externa corporis pro minimis habeat et quasi superflua -enda magis quam expetenda ducat. VVLG. lev. 26, 43 leges meas. psalm. 21, 25 deprecationem pauperis. Ezech. 16, 59 iuramentum *al.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 5 p. 215, 13 Engelbr. sperno omnia et -o quae deorsum sunt, quae de terra sunt neglego. CLAVD. 8, 509 sic armipotens Lacedaemon -xit muros rigido munita Lycurgo. *al.* SEDVL. op. pasch. 1, 18 humanae pietatis iura. DRAC. laud. dei 2, 318 canities -cta senum laesique parentes. APRING. in apoc. 2, 19 causatur adhuc adversus eam, quod ... tempus paenitentiae acceperint atque dispexerint. COD. Iust. 11, 8, 11 pr. 12, 33, 5 pr. ut in eo quod optaverint firmiter maneant, eo quod -erint sine dubitatione repellantur. PASS. Thom. p. 149, 7 qui *(infirmi)* ... emplastra a medicis dispiciunt, non curantur (-untur, dispiciuntur *codd.*). MIRAC. Theclae 2 p. 171, 5 merito autem omnium dierum respectum perdidit quae unum diem dei dilectae -xit. INSCR. christ. Rossi II VII 56, 6 fortunae semper munera dispicie⟨n⟩s. VIII 68, 2 cui caput est Christus -it ipse suum. *de rebus i. q. non servare*: MART. CAP. 9, 972 rhythmoides vero in aliis numerum servant in aliisque -unt.

C *cum* ***praedicativo*** *(accedit* pro, ut *sim.)*: **1** *personas*: SIL. 1, 671 cur ut decisa atque avulsa a corpore membra -ar (dispiciat *codd.*). GELL. 10, 24, 1 qui aliter dicit pro rudi atque indocto -itur. APON. 12 p. 227 pro nihilo -unt eum. **2** *res*: MIN. FEL. 8, 4 templa ut busta. HIL. op. hist. frg. 1, 2 praesentia quaeque, ut nulla et incerta. PRISCILL. tract. 6, 98 ea quae vivunt terrena -ens (10, 134). SVLP. SEV. Mart. 5, 2 quam ille ordinationem ne -isse tamquam humiliorem videretur, non repudiavit.

D *cum* ***dativo*:** CONC. Burd. a. 663—75 p. 215, 15 eo quod clerici ... propriis episcopis dispicerint.

E *seq.* ***infinitivus*:** CARM. de Sod. 80 credere -xit monitum risitque timorem. VVLG. Sirach 7, 10 exorare ... ne -as. CASSIAN. inst. 7, 10 opera monasterii levia exercere. SALV. eccl. 3, 49. FAVST. REI. epist 3 p. 172, 25 dignatione quae servos amicos ac filios nominare et compellare non -it. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 25, 26 orare. hom. 7 p. 114, 32 qui *(pastor)* ... unam vagantem *ovem* non -xit inquirere. DRAC. laud. dei 1, 60. satisf. 275 -it irasci pastoribus optima tigris, -it et talpas flammeus ore draco. ENNOD. epist. 4, 19, 1 p. 112, 13. 21, 35 p. 492, 23 CASSIOD. hist. 12, 8 var. 1, 11, 2 *al.* GREG. TVR. Franc. 2, 33 *al.* CONC. Epaon. a. 517 p. 275 basilicas hereticorum ... sanctis usibus applicare ... dispicimus. CONC. Aurel. a. 533 p. 63, 11 *al.* LEX Sal. 56 si quis in mallum alterum per lege convinxerit at fidem facire dispexerit. GREG. M. moral. pr. 4 obedire. 11, 30 credere. 14, 79 timere. in euang. 28, 2 servo occurrere. EVGIPP. Sev. 8, 3 necessitate compelletur explere quod prava voluntate -xit *(sc. explere)*. CARM. epigr. 1414, 4 dispexit pretii sordidą lucra sequi. *c. inf. pass.*: INSCR. christ. Rossi II VI 19, 2 -xit mundo deficiente primi. *forma passiva verbi iungitur cum inf. pass.*: GREG. TVR. Franc. 10, 25 eo quod ab his adorari dispicitur. *seq. acc. c. inf.*: APON. 12 p. 227 quasi nihil -unt eum boni operis fecisse poenarum angeli. GREG. M. moral. 6, 24 cuncta sub se ire -unt sancti.

F *seq.* **quod:** IVV. 9, 99 nec contemnas aut -as quod his opibus numquam cara est annona veneni. PLIN. epist. 8, 24, 5 recordare quid quaeque civitas fuerit, non ut -as quod esse desierit.

G *seq.* **quominus:** TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 12 qui pecora quoque fratris tui ... prohibet -as quominus ea reducas fratri.

IV *i. q.* ***despectum*** *verbis aut vultu* ***exprimere*:** CAES. civ. 3, 87, 1 Labienus cum Caesaris copias -ret, Pompei consilium summis laudibus efferret. QVINT. decl. 253 p. 36, 24 facile est ista in contionibus et conciliis -ere dicendo. 298 p. 177, 6 -bam eam amicitiam dicebamque. VVLG. II Esdr. 2, 19 et subsannaverunt nos et -erunt (Is. 37, 22).

part. praes. act. pro adi. **dēspiciēns,** -tis: CIC. de orat. 2, 364 nemo umquam tam sui -s fuit quin speraret.

part. perf. pass. pro adi. **dēspectus,** -a, -um. *legitur compar. inde ab* AMBROSIAST., *superl. inde a* TAC.; magis -us: CIC. Att. 11, 24, 4. maxime -us: TAC. ann. 13, 47. *i. q. despiciendus*: **1** *de personis*: CIC. Sest. 87 homines -i et contempti. Att. 11, 24, 4 aut nihil puto eum habere ... aut eo me magis esse -um. SALL. or. Lep. 11 populus Romanus ... agitandi inops -usque ne servilia quidem alimenta reliqua habet. or. Phil. 5. VERG. ecl. 2, 19 -us tibi sum nec qui sim quaeris, Alexi (ARVS. gramm. VII 463, 8 -us mihi est). OV. epist. 2, 81 at mea -i fugiunt conubia Thraces. 19, 224. LVCAN. 5, 333 vos -a, senes, exhaustaque sanguine turba. TAC. hist. 5, 8 -issima pars servientium *(Iudaei)*. ann. 13, 47 maximeque -a et nullius ausi capax natura eius. SVET. Iul. 59 -issimum quendam ex Corneliorum genere. Claud. 3 avia Augusta pro -issimo semper habuit *Claudium*. TERT. scorp. 10 FRG. Mur. 24. AMM. 14, 11, 16 temeritati ... quae eum iam -um et vilem arbitrio subdiderat infimorum. 26, 2, 4 ad gratiam ... -orum. 29, 3, 7 Claudium ... accusabat quidam vilitate ipse -us. AMBROSIAST. in Col. 3, 25 servus hominis quasi -ior. VVLG. Is. 53, 3 -um et novissimum virorum. Dan. 11, 21 Nah. 3, 11. AVG. civ. 20, 3 in omni -o (-u *pars codd.*). SALV. eccl. 3, 82 nullus -ior quam iudex. BOETH. cons. 3, 4, 24 -iores potius improbos dignitas facit. CASSIOD. in psalm. 101 praef. -i hominibus, sed acceptabiles Christo. IORD. Get. 119 quamvis armis -i, sed numerositate pollentes. GREG. M. moral. 18, 59 tanto unaquaeque anima fit pretiosior ante oculos dei quanto ... -ior fuerit ante oculos suos. PASS. Theclae A 37 p. 106, 2 -os respicit. **2** *de rebus*: CAES. carm. in Ter. 5 ut ... polleret neve hac -a (-e *Bähr.*) ex parte iaceres. SEN. dial. 4, 11, 2 omnia -a foedaque et turpia. MELA 3, 78 ingens modo et navigabilis, inde tenuis rivus -us emoritur *Euphrates*. LVCAN. 4, 568 -am cernere lucem ... iuvat. SIL. 11, 48 quos vile genus -aque lucis origo foedabat. STAT. Theb. 3, 334 tunc ... tumet virtus multumque superbit pectore -o *tauri*. PANEG. 9, 4 -issimae parvitatis (pravitatis *M*). DON. Ter. Phorm. 422 aetatem in illo esse -am. AMM. 15, 13, 3 arte -a furtorum. VVLG. Is. 53, 3 et quasi absconditus vultus eius et -us. Mal. 1, 7 mensa domini. CLAVD. 10, 91 -usque solo calcatur achates. HESYCH. in lev. 26, 3—13 p. 1140^A ea quae ad voluptatem pertinebant etiamsi nimis essent -a. AVIAN. fab. 19, 10 -um *dumum* cuncti praeteriere viri. ARNOB. in psalm. 118 p. 519^C numquid non tanto illa *casula* tibi erit -ior. VITAE patr. 3, 37 viliora et -iora vestimenta. GREG. M. moral. 3, 11. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 13 ad deformitatem materiei -issimam atque foedissimam. PAPYR. Britann. Greuf.-Hunt I 30 recto v. 5 ⟨ge⟩neris déspectí. **3** *impersonaliter*: TAC. ann. 6, 31 non -um id apud barbaros ultroque potentiam habet. *nota i. q. desertus*: MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 vicina vero *castella* metu ruinarum -a sunt.

deriv.: despectio, despecto, despector, despectus.

dēspico, -āvī, -ātum, -āre [*a* dis *et* picare, pix *ductum esse censet Diez, Etymol. Wörterb. d. roman. Sprach. I s. v.* pegar. *Th.*]. *cf. Rönsch, Collect. phil. p. 295 sq.; Nettleship, Journ. Phil. XIX 119.* GLOSS. *(saepe* disp-) -vit dividit partitur. -atus disruptus decoriatus. -atis disruptis (= inruptis). patefactis. abruptis. spiculatis. incisis. partitis. laniatis decoriatis (= discordati⟨s⟩, decoloratis). debis *(i.* divisis?), partibus deiectis *(i.* disiectis?), abruptis. minutis partibus. [*val.* despicare. *M.-L.*]. **1** *i. q.* ***exinterare***: PELAGON. 88 occidis pullum et cito illum -as et tollis illi ventrem *(cf.* VEG. mulom. 2, 130, 5 aperies). RVFIN. hist. 8, 9, 2 *rami* discerptis -atisque visceribus avulsa secum membra rapiebant *(graece aliter)*. 10, 8, 17 ut eos porcorum more suspensos -atosque . . . caederent. 11, 24 necatis parvulis -atisque (disp- *P*) ob fibrarum inspectionem virginibus. **2** *i. q.* ***effringere***: RVFIN. hist. 3, 6, 6 repente -atis (ἐξαράξαντες) foribus praecipites irruebant. VICT. VIT. 1, 8 tectis admodum -atis pulchritudinem parietum solo aequabant. 3, 48 -atis postibus ianuarum.

dēspicor, -ātus sum, -ārī [*cf. c.* despicere *et c.* conspicari, suspicari, auspicari. *Th.*]. PRISC. gramm. II 379, 9 ex his multa antiqui tam activa quam passiva significatione protulisse inveniuntur et maxime ea quae apud Graecos activa habentur et passiva: . . . -or. 385, 11 -or commune accipiebant. SCHOL. Ter. p. 101, 26 -atam despectam. GLOSS. dispicata contempta. *i. q. contemnere*: PLAVT. Cas. 186 pessumis me modis -atur domi. POMP. RVF. or. frg. Prisc. gramm. II 385, 10 me miserum quem illae feminae -ari ausae sunt. VIR. ill. 23, 8 *Galli* nobilissimos senum ... primo, ut deos venerati, deinde ut homines -ati interfecere. -atum habere: PLAVT. Cas. 189 vir me habet pessumis -am modis. TER. Eun. 384 *(cf. p. 743, 60)*. *part. perf. pro adi.* **dēspicatus,** -a, -um *(ubique superl.)*. *i. q. contemptus*: CIC. Verr. 4, 98 ne contemptissimi ac -issimi esse videamur. Sest. 36 hominis. Pis. 64 cuiquam ... infimo ac -issimo (despectissimo c^2k, desperatissimo *rell.*). GELL. 15, 4, 1 ignobilissimos ... homines et -issimos. SIDON. epist. 6, 1, 4 -issimi vermis ulcera. AMM. 28, 1, 42 quosdam -issimae sortis.

deriv.: despicabilis, despicatio, 2. despicatus. *Tafel.*

dēspiculāre sagittare GLOSS. IV 52, 44. V 190, 36 (disp-). *a* de *et* spiculum *vel* spiculare.

dēspicus *v. p. 742, 48.*

dēspīrat spiritum tollit. valde spirat GLOSS. *a* de *et* spirare.

dēsplendeo, -ēre *a* de *et* splendere. *i. q. valde splendere*: AVELL. p. 503, 25 tam nostrae petitionis quam vestrae gratiae ad integrum lux serena -at.

dēsplendēsco *a* de *et* splendescere. *i. q. splendorem amittere*: PAVL. NOL. epist. 39, 8 *insipientiā* -at nitor cordis vestri.

dēspoliābulum *v.* desidiabulum.

dēspoliātio, -ōnis *f. a* despoliare. *i. q. nudatio*: GLOSS. ἀπέκδυσις. TERT. resurr. 7 p. 35, 14 apostolus circumcisionem -em carnis *(ex* ITALA) appellans (ITALA codd. d g *et* VVLG. Col. 2, 11 expoliatio. ἀπέκδυσις) tunicam cutem affirmavit. PAVL. NOL. epist. 29, 1 de primorum patrum -e *(ibid.* nudati sunt). *i. q. multa*: COD. Theod. 9, 17, 6 *(a. 381)* officium ... L librarum auri affectum -e maerebit.

dēspoliātor, -ōris *m. a* despoliare. GLOSS. ἐκδύτης. *is qui despoliat, privat*: PLAVT. Trin. 240 *(de Amore)* avarus, elegans, -r (despolator *A. cf. p. 749, 5*). COD. Theod. 16, 2, 28 *(a. 390)* infirmi sexus -r. *f.* **dēspoliātrīx,** -īcis. DON. Ter. Hec. 159 procax: dispoliatrix et petax (desp- SCHOL. Ter. p. 75, 11).

dēspoliātūra damnum. GLOSS. *a* despoliare.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēspolio, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* spolium *vel* spoliare. *Th.*]. *traditur saepe* disp-, *quod scripsisse videntur recentiores* (AMBR. PAVL. NOL. *al.* NOT. Tir. 89, 98. 128, 55). *deponens*: PRISC. gramm. II 391, 2 vetustissimi protulerunt ... -antur pro -ant. *cf. l. 14.* AFRAN. com. 42 quos impune depopulator [et] despolatur dedecus (dispolatur *codd. Noni p. 480. cf. p. 748, 81*). GLOSS. -at σκυλεύει. *cf.* IV 369, 25 nudare detegere dispoliare vel publicare. [*val.* despoiare, *it.* spogliare, *francog.* dépouiller, *hisp.* despojar. *M.-L.*]

i. q. spoliare, privare: **1** *generatim*: *aliquem*: PLAVT. Asin. 204 mi ... -ato. Men. 804 me -at. TER. Andr. 816. TVRPIL. com. 162 te ... perdere detegere -are. CIC. Verr. 5, 43 ut etiam una cum ceteris Siculis -retur. epist. 14, 2, 3 in eius partem te miseram et -atam venire. SEN. nat. 4 praef. 7 gaudentes. epist. 80, 8. PETRON. 67 sic nos barcalae -amur (*vix reflexivum*). 82 MART. 11, 50, 2. QVINT. decl. 355 p. 386, 20 imperitum iuvenem. POMPON. dig. 24, 1, 31, 7 TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 24 HEGES. 3, 3, 4. 5, 30 dum aliena spolia rapit, ipse -atur. *aliquid*: PLAVT. Mil. 1048 quae digitos -at suos et tuos digitos decorat. LVCIL. 578 proras -ate et detondete guberna. TVRPIL. com. 152 quibus rem rebus -asti (disp- *pleriq. codd. Noni*). LABER. mim. 38 provincias (disp- *codd. Noni*). SEN. Phaedr. 765 non sic prata ... aestatis calidae -at vapor (*sc. viriditate*). nat. 5, 11, 2 Iulio enim mense iam -ata sunt omnia (*sc. nive*). PETRON. 119, 12 Arabum populus sua -verat arva. APVL. apol. 76 nova nupta ... pudore -ato, flore exoleto. TREB. Gall. 6, 2 templum (TERT. Scap. 2 LACT. inst. 5, 9, 16). PAVL. NOL. epist. 12, 6 ut ... omnem huius mundi ambitum -ret (*syn.* solvere parietem). GARG. MART. pom. 3, 4 nec possint ita fures -are *fructus*. *accedit ablativus*: PS. CIC. exil. 13 honore. CAES. Gall. 2, 31, 4 armis. LIV. 45, 36, 7 triumpho (disp- *V*). SEN. dial. 6, 24, 5 -atus oneribus alienis. LACT. inst. 6, 11, 3 hominis se appellatione -at (6, 18, 21). PAVL. NOL. epist. 23, 11 nos ... illo Nazaraeo crine. 30, 4 *v. infra l. 55.* LEO M. serm. 79, 3 omni se laude. AVELL. p. 425, 13 PROSP. resp. ad Vinc. 15. epigr. 94, 4 saepe tamen propriis -atur homo. carm. de ingrat. 961. PETRON. 79 gaudio -atum torum. FRONTO p. 38, 5 N. iis margaritis collos filiarum tuarum -bis? HIL. in psalm. 51, 6 Aegyptum ... argento et omni ornatu -atam. PS. RVFIN. in Ioel 1, 6 silvas virore -at. LEO M. serm. 9, 4. MAX. TAVR. hom. 96 tota supellectile -atam domum.

2 *speciatim vestibus privare, exuere, denudare* (GLOSS. ἀποδύω. ἐκδύω. -at nudat. *cf.* IV 369, 26 nudi exerti dispoliati): *aliquem*: SEN. contr. 9, 2, 21 verbera ... -a (*sc. ad supplicium. sim.* PETRON. 30 servus ... -atus. 49 -a. CAPITOL. Gord. 30, 8 e conspectu duci iussit *illum* ac -ari et occidi. PASS. Tarach. 2. 3). SEN. epist. 63, 11 si quis -atus amissa unica tunica *eqs.* APVL. met. 1, 15. *cf.* 4, 21 magnificum -vit latronem (*sc. pelle ursina indutum*). *sim.* TERT. anim. 33 ut ... perinde decorietur *anima homicidae in pecus conversa*, quia et ipsa -verit. adv. Val. 32 p. 207, 19 -buntur homines ... -ari autem est deponere animas, quibus induti videbantur. p. 209, 1. ITALA Os. 2, 3 (Wirc.) sic ut dispoliem eam nudam (ἐκδύσω, VVLG. expoliem). II Cor. 5, 3 (Tert. adv. Marc. 5, 12 p. 616, 2) si quidem et -ati, non inveniemur nudi (ἐκδυσάμενοι, *sed plerique codd.* ἐνδυσάμενοι, *unde* VVLG. vestiti. *cf.* PAVL. NOL. epist. 11, 8 si -atus a corpore non inveniaris nudus ab opere). II Cor. 5, 4 (Hil. in psalm. 64, 17) in quo nolumus -ari, sed superindui (ἐκδύσασθαι, VVLG. expoliari). Col. 2, 15 (Paul. Nol. epist. 30, 4) -ans (ἀπεκδυσάμενος, VVLG. expolians) transduxit principatus et potestates libere (PAVL. NOL. *l. c. supplet* -ans se carne). AMBR. parad. 12, 59 Iac. 2, 5, 22. VVLG. Luc. 10, 30 *latrones* -verunt eum (ἐκδύσαντες). RVFIN. Adamant. 4, 2 mortuum (ἐσκύλευε). PAVL. NOL. epist. 24, 7 se. BARNAB. 10, 4 VITAE patr. 3, 118. PASS. Perp. 20 -atae et reticulis indutae. *fortasse huc pertinet*: PLAVT. Epid. 93 *senex iratus* virgis dorsum -et (depoliet *Palmerius*) meum (*i. decoriet, cf.* 91[a] corium perdidi). *accedit ablativus*: APVL. met. 11, 14 nefasto tegmine. ITALA lev. 6, 11 (Rufin. Orig. in lev. 4, 6) -bit se stola sua (ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, VVLG. spoliabitur prioribus vestimentis). *sim.* AMBR. hex. 3, 11, 47 nulli venti eas *cypressus* crinis sui veste -ent. Noe 19, 70 (*in imag.*) virtute se exuit et imitanda aliis aequitate -at. *cf.* FAVST. REI. spir. 2, 7 p. 149, 27. ENNOD. epist. 9, 30 p. 252, 2 *opp.* vestire. *accedit accusativus rei*: TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 24 Iesus ... primo sordidis indutus ... dehinc -atus pristinas sordes. 5, 12 p. 616, 2 (*ad* ITALA *supra l. 49*) recipiemus quod -ati sumus, id est corpus. ITALA Ezech. 26, 16 (Tycon. 4 p. 45, 17) auferent mitras et vestem variam suam -bunt se (Wirc. se -bunt, Weing. se dispoliabunt; τὸν ἱματισμὸν ... ἐκδύσονται, VVLG. abicient).

deriv.: despoliabulum (?), despoliatio, despoliator, despoliatura.

×dēspondeo, -dī, -sum, -ēre *a* de *et* spondere. disp- CYPR. GALL. gen. 951. *perf.*: DIFF. Suet. p. 309, 36 -it non despopondit. *hoc traditur*: CIC. de orat. 1, 239 TERT. fug. 5. CORP. VI 18937 despepondit. GLOSS. κατεγγυῶ. -et valde promittit. -i promisi. -it κατεγγύησεν, ἐμνηστεύσατο. -erit ὑπέσχετο. -etur κατεγγυᾶται. *dub.* II 45, 48 -it διαχθείς. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *i. q. spondere*: **a** *strictiore sensu nuptiarum causa: aliquam -isse dicitur pater sponsae, rarius sponsi (cf. p. 750, 5 sq. 9. 14. 20) vel sponsus (p. 750, 20. 32 sq.); accedit dativus,* in *v. p. 750, 10. 12. 26.* GLOSS. κατεγγυῶ πρὸς γάμον γυναῖκα. -nsa μνηστευθεῖσα, κατεγγυηθεῖσα ⟨με⟩μνηστευμένη. κατεγγυημένη. VARRO ling. 6, 70 spondebatur pecunia aut filia nuptiarum causa; appellabatur et pecunia et quae -nsa erat, sponsa. 6, 71 qui spoponderat filiam, -isse dicebant, quod de sponte eius, id est de voluntate exierat. DON. Ter. Andr. 102 -i: ex vetere more, quo spondebat etiam petitoris pater. -i: proprie, nam -nsa dicitur, quia spondet puellae pater, -et adulescentis. Ad. 735 -et puellam qui petit, spondet a quo petitur. recte ergo socer futurus '-i' dixit. PLAVT. Aul. 173 eius cupio filiam virginem mihi -eri. 205. 238. 241. 255. 271 filiam -i ego. 782. Cist. 498 uxorem ... mihi quam -it pater. 601 Alcesimarcho filiam suam -it in divitias maximas. Curc. 663. 671. Mil. 1007 mi haec -nsa est (desponsatast *C D*). Poen. 1156. 1268. 1279. 1357 Rud. 1269 Trin. 603. 604. 1133 sororem ... in tam fortem familiam. 1156 filiam meam tibi -nsam (-nsatam *C D et Non. p. 144*) esse audio. Truc. 825 CAECIL. com. 65 (*de patre sponsi*). PACVV. trag. 115 gnatam -it, nuptiis hanc dat diem. TER. Andr. 102 (*cf. l. 4*). Haut. 779 at ego illi neque do neque -o (spondeo *A*). 784. 854. 866 Hec. 124 (*de patre*). Phorm. 925 (*de patre*). Ad. 735 (*cf. l. 6*). TITIN. com. 101 cui exacta aetate sponsa sit -nsa. CIC. de orat. 1, 239 Cluent. 179 Att. 1, 3, 3 ad Q. fr. 2, 5, 1. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 Cornificius adulescens Orestillae filiam sibi -it. NEP. Att. 19, 4 hanc Caesar ... privigno suo -it. OV. met. 9, 715. LIV. 1, 26, 2 *soror* -nsa uni ex Curiatiis fuerat. 1, 39, 4. 3, 44, 3. 3, 47, 7. 26, 50, 2. 38, 39, 6. 38, 57, 3 *sqq.* MANIL. 5, 615 solvitque *Perseus* haerentem vinclis de rupe puellam -nsam pugna, nupturam dote mariti. FEST. p. 154 *minuitur privatis luctus*, cum -nsa est (PAVL. FEST. cum puella desponsaretur). SEN. contr. 7, 6, 5. 12. suas. 1, 6 -ere ipsos (*Athenienses*) in matrimonium illi (*Antonio*) Minervam (DICT. 6, 4). VELL. 2, 79, 2. 2, 94, 1 VAL. MAX. 4, 2, 3. 4, 3, 1 STAT. Theb. 5, 223. 10, 61 magni thalamo -nsa Tonantis. QVINT. decl. 354 p. 385, 12. 22 TAC. Agr. 9 ann. 12, 3. 9 SVET. Aug. 63 Claud. 27 Otho 1 VLP. dig. 23, 1, 4, 1 *al.* APVL. met. 4, 32 apol. 77 HIL. myst. p. 24, 27 IVVENC. 1, 54. 152 VVLG. exod. 21, 9. deut. 20, 7 uxorem. 22, 23 si puellam ... -erit vir (*cf. p. 751, 29*). II reg. 3, 14 quam -i mihi centum praeputiis Philisthiim. II Cor. 11, 2 *v. p. 751, 32.* PRVD. ham. 629 cum se thalamis -nsam mens bona iustis noverit inque torum regis nuptura vocetur. *impersonaliter*: TER. Andr. 980 intus -bitur (*i. desponsio fiet*), intus transigetur. *adde*: SEN. Ag. 641 Haemonio (*i. Achillis*) -nsa rogo (*cf.* Tro. 195 -nsa nostris [*Achillis*] cineribus Polyxene). Tro. 59 hic Hectoris coniugia (*i. uxorem*) -et sibi (*i. optat concubinam*). *in imag.*: HESYCH. in lev. 17, 1 p. 1003[D] nostras animas deus sibi ad salutem -it. ISID. Goth. 1[C] chron. II p. 267 licet te (*Spaniam*) sibimet ... Romulea virtus -erit. *nota*: CATVLL. 62, 27 -nsa tuā firmes conubia flammā, *Hymenaee*. APVL. Plat. 2, 25 matrimonia ... fieri communia -ente ipsa eius modi nuptias publice civitate[s]. HIL. in Matth. 22, 3 novi corporis -nsa coniunctio (*i. nuptiae*).

b *latiore sensu i. q. promittere*: CIC. har. resp. 6 praeripere -nsam iam et destinatam laudem. prov. 36 is ut eam *provinciam* -nsam, non decretam habere videatur (*cf.* Att. 1, 16, 8 -nsam homini iam Syriam ademi). Att. 1, 10, 4 bibliothecam tuam cave cuiquam -eas, quamvis acrem amatorem inveneris. 11, 6, 6. 13, 12, 3 illam περὶ τελῶν σύνταξιν ... Bruto ... -imus (*sc. dedicaturi*). PROP. 3, 19, 23 hanc igitur dotem virgo -erat hosti. LIV. 4, 13, 3 plebem ... haud dubium consulatum favore ac spe -entem. 26, 37, 5 velut -ente fortuna Romanis imperium orientis. SEN. Oed. 670 vates ... tibi sceptra -et mea. LVCAN. 7, 758 cum sibi Tarpeias victor -erit arces, cum spe Romanae promiserit omnia praedae. VAL. FL. 7, 510 meritis periuria poenis -et ... Furor. APVL. met. 10, 26 pecuniam. CYPR. GALL. exod. 612 victumque caelestem -it cunctis. SVLP. SEV. chron. 1, 34, 4. *seq. acc. c. inf.*: LIV. 28, 38, 9 -bantque (*Σ*, spondebantque *P*) animis ... id *bellum* P. Cornelium finiturum. *i. q. dedere*: CIC. epist. 12, 9, 2 quaecunque est *spes*, ea -etur (*fere i. q. reservatur*) anno consulatus tui. FRONTO p. 36, 14 N. uni M. Porcio me dedicavi atque -i atque delegavi. APVL. met. 2, 12 cui (*convivio*) te sero -eras. 11, 16 ut renatus ... statim sacrorum obsequio -retur (*cf.* 11, 28 -nsus sacris).

2 *i. q. desperare*: PLAVT. Men. 35 animum -it eaque is aegritudine ... emortuos est (Merc. 614 animum ne -e. :: nullus est quem -eam. Mil. 6 ne lamentetur neve animum -eat *machaera*. 1053. VARRO ling. 6, 71 -isse animum quoque dicitur ... quod suae spontis statuerat finem. rust. 3, 5, 6 ne reliqui ... -eant animum. 3, 16, 15 SEN. benef. 2, 35, 4 AMM. 26, 7, 13). LIV. 3, 38, 2 nec ipsi solum -erant animos (26, 7, 7. 31, 22, 5 AMM. 25, 7, 5). COLVM. 11, 1, 11 quae probabilis ratio est ... in socordiam compelli, quia -eris sapientiam? (*sc. perfectam te posse nancisci*). ITIN. Alex. 18 pace -nsa parando bello incubuit. *absolute, plerumque i. q. perire*: COLVM. 8, 10, 1 caveis clausi plurimi *turdi* -ent. HERM. Pal. sim. 9, 24, 4 de semet ipsis -entes. SERV. auct. Aen. 1, 92 ne ... timidiores -eant animo (CARM. epigr. 95, 7. CORP. IX 2229 post dies XV fati eius *filii* animo -it *mater*. *cf.* GLOSS. -it animo ἀθυμεῖ defecit). CORP. VI 18937 pater infelicissimus qui pos dies XX despepondet *quam filia mortua est*.

deriv.: desponsio, desponsor. desponsare.

dēspōnsālia *n. pl. cf. c.* despondere *et c.* sponsalia. *i. q. sponsalia*: GEST. Pilat. 2, 4 -a (ὅρμαστρα) facta sunt (*C*, desponsatio f. est *cett. codd.*). *ibid.* in -a (εἰς τὰ ὅρμαστρα) Mariae interfuimus (*sic D*[b], in sponsalia et gaudia *C*, in desponsalitio *D*[a]).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dēspōnsālitium *v. p. 750, 84.*

dēspōnsātio, -ōnis *f. a* desponsare. *i. q. sponsio ad nuptias*: TERT. virg. vel. 11 p. 900 Öhl. ad -em velantur. VVLG. cant. 3, 11 in die -is illius (desponsionis Amiat.). Ier. 2, 2. FVLG. aet. mund. p. 170 quid in hac -e (disp- *traditur*) sacer pronubus edicat. p. 171 in -bus suis quos ordines habeant caeli. AVG. serm. 105, 4 nupt. et concup. 1, 11, 12 PETR. CHRYS. serm. 140 p. 576^A. 148 p. 597^A OP. imperf. in Matth. 1 p. 631. APON. 5 p. 103 coruscante die -is regis pacifici. GREG. TVR. Franc. 4, 46 dedi arram in -e (*trad.* disp-) eius. GEST. Pilat. 2, 4 *v. p. 750, 82.*

dēspōnsātor, -ōris *m. a* desponsare. *is qui desponsat*: FVLG. myth. p. 170 caelestis coniugii -r (*trad.* disp-). p. 171.

dēspōnsio, -ōnis *f. a* despondere. **1** *i. q. sponsio nuptiarum,* GLOSS. κατεγγύη: HIER. adv. Iovin. 1, 37 in hac -e Christi. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 10 (*allegorice*) -is mirabile sacramentum. *cf. l. 4.* **2** *i. q. desperatio* (*cf. p. 750, 65*): GLOSS. II 567, 3 animi -o fastidium quando animo increverit. CAEL. AVR. acut. 2, 32, 167 attestante ... animi -e (2, 36, 190 chron. 2, 11, 131). 3, 18, 176 -o, vigiliae. chron. 3, 2, 15.

***dēspōnso,** -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* despondere *et c.* sponsare. *Th.*]. *trad.* disp-: ITALA deut. 22, 23 (Lugd.) Matth. 1, 18 (cod. δ) Luc. 1, 27. 2, 5 (codd. d δ) LIB. gener. chron. I p. 133, 332 GREG. TVR. Franc. 3, 20. 4, 46 *al.* LEX Visig. 3, 1, 2. 3, 4, 2 GEST. Pilat. 2, 4 *al.* *deponens* desponsor *v. infra l. 39.* GLOSS. -atur κατεγγυᾶται. -ata ἁρμοστή. arratam -atam. *legitur inde a* VELL. [PLAVT. Mil. 1007 Trin. 1154 *v. p. 750, 11. 13*].

i. q. ad matrimonium despondere: VELL. 2, 65, 2 cum esset privigna Antonii -ata Caesari. SVET. Iul. 1. MIN. FEL. 25, 3 virgines iam -atas, iam destinatas. TERT. virg. vel. 6. ITALA deut. 22, 23 (Lugd.) puella virgo -ata viro (μεμνηστευμένη, VVLG. *v. p. 750, 32*). Os. 2, 19. 20 (Hier. adv. Pelag. 2, 23 Rufin. Orig. in lev. 12, 5 Apon. 1 p. 7) -bo te mihi (μνηστεύσομαι, VVLG. sponsabo). II Cor. 11, 2 (Aug. c. Adim. 7 epist. 188, 5 serm. ed. Mai 94, 7 *cf.* virg. 12, 11) -vi (ἡρμοσάμην, VVLG. despondi) enim vos uni viro virginem castam exhibere, Christo. PS. AVR. VICT. orig. 13, 4. LIB. gener. chron. I p. 133, 332 Ioseph cui -ata fuit virgo Maria. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 132, 167 Ioseph qui -vit Mariam (p. 172, 249 GEST. Pilat. 2, 3. 4. *cf.* MARCELL. chron. II p. 79, 437 Eudoxiam ... quam dudum -verat [p. 76, 424, 2 sibimet -vit]. CANON. Migne 56, 754^B si -atus [*deponens*] aliquis puellam corrupit sororem eius ... nupserit autem quam -vit. PETR. CHRYS. serm. 31 p. 288^C [*allegorice*] *Christus* tunc ecclesiam -bat [*cf.* GREG. M. moral. 2, 50 ecclesiam domino. FACVND. defens. 9, 1 p. 740^C]. SCHOL. Ter. p. 141, 17 GREG. TVR. Franc. 3, 20 tit. 4, 46. 5, 38. PASS. Thom. p. 101, 1 -ata sum a rege caelorum. SCHOL. Hor. Vind. ars 146 *Tydeus* Deiphylen -vit). PS. CYPR. singul. cler. 40 CAPITOL. Aur. 4, 5 HIL. myst. p. 23, 34. AMBR. inst. virg. 6, 42 -ata fuit conubio. in psalm. 118 serm. 1, 4 Abr. 1, 9, 91. 93 HEGES. 1, 40, 5. 1, 42, 3 HIER. virg. Mar. 4. VVLG. exod. 22, 16 virginem necdum -atam. deut. 22, 25 Matth. 1, 18 Luc. 1, 27. 2, 5 (*cf. l. 22*) AVG. civ. 3, 14 *al.* *cf.* PAVL. FEST. *p. 750, 25.* *nota*: VEN. FORT. carm. 4, 28, 11 dulcis in Eusebii iam -ata cubile (*i. matrimonium*).

deriv.: desponsatio, desponsator.

dēspōnsor, -ōris *m. a* despondere. VARRO ling. 6, 69 ab eadem sponte a qua dictum spondere, declinatum ... -r.

[desposin] steriles (sterilis, sterelis) GLOSS. (*v. l.* desponsin). *corrupt.*

dēspūmātio, -ōnis *f. a* despumare. *i. q. demptio spumae*: TERT. carn. 19 *semen* -e mutatum in coagulum sanguinis. *i. q. phlebotomatio*: CHIRON 14.

dēspūmo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* spuma *vel* spumare. *Th.*]. *traditur subinde* disp-. *legitur inde a* VERG. [*dub.* GLOSS. effetanda disputanda, *ubi* effaecanda despumanda *Löwe.* IV 483, 33].

1 *transitive i. q. spuma purgare* (*c. abl. v. l. 82*): *proprie humores decoctos sim.*: VERG. georg. 1, 296 dulcis musti Volcano (*i. igni*) decoquit umorem et foliis undam trepidi -at aheni (MANIL. 3, 663 pinguiaque impressis -ant musta racemis. COLVM. 12, 34). CELS. 3, 6 mel -atum (COLVM. 12, 38, 5 SCRIB. LARG. 50. 70. 88. 91. 94. 96. 145 PLIN. nat. 22, 109. 110. 28, 95 PALLAD. 8, 7 GARG. MART. med. 45 PELAGON. 80 PHILAGR. med. 4 p. 118 SORAN. p. 97, 12 DIOSC. 2, 65 [2, 82, 3 W. ἐξηφρισμένον]. APIC. 1, 1. 2 ANCN. med. ed. Piechotta 119 THEOD. PRISC. log. 17. 21. 59 CASS. FEL. 21 p. 37, 1. 3. 40 p. 92 ORIBAS. syn. 1, 21. 4, 12. 21. 38). SEN. epist. 99, 27 (*in imag.*) cum aliquid lacrimarum affectus effuderit et, ut ita dicam, -verit. PLIN. nat. 9, 133 -atis subinde carnibus. VAL. FL. 8, 254 pars *sociorum* veribus (*sc. figit carnem*), pars nudanti -at aeno. APVL. met. 1, 3 magico susurramine ... lunam -ari (*cf. p. 752, 11*). TERT. anim. 27 *in concubitu* -atur (*Vrs.*, -at in *cod.*) semen totius hominis. PALLAD. 3, 25, 10 aquam salsam. APIC. 5, 192 cum -veris *lenticulam coctam.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899^B cum vero fuerit -atus humor. *latiore sensu*: VITR. 7, 4, 5 ad regulam et libellam summo libramento cote -ato (*i. polire. cf.* PLIN. nat. 36, 187). *sim.*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 143 qua usturā testa squamulis -atur (*i. desquamatur*). *i. q. phlebotomare*: CHIRON 11 -bimus tertio gradu ⟨a⟩ dentibus caninis. 12. 252 VEG. mulom. 1, 22, 11. 2, 6, 7. 2, 28, 4. 2, 34, 2. *translate i. q. facere, ut aliquid defervescat*: PERS. 3, 3 stertimus, indomitum quod -are Falernum sufficiat (SCHOL. crapulam Falerni vini discutere). CLAVD. 1, 54 quantas per Lydia culta -at rutilas dives Pactolus arenas (*i. spumans deducit. cf.* carm. min. 26, 58 -at niveum fistula cana salem *in aquis Aponi*). TERT. monog. 3 ut ne unis quidem nuptiis fervorem carnis -are permitteret *dominus. cf.* HIER. adv. Iovin. 1, 33 post -atas corporis voluptates. 2, 37 libidines. VVLG. Iudas 13 fluctus feri maris -antes suas confusiones (ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας).

2 *intransitive*: *proprie i. q. despumari, spumam emittere*: LVCAN. 6, 506 donec suppositas propior (*sc. deducta*) -et in herbas *luna* (*cf. p. 751, 76*). PALLAD. 11, 18, 1 defrutum a defervendo dictum, ubi *mustum* ad spissitudinem fortiter -arit. ANTH. 21, 278 ultima -ans pelagus qua litora lambit. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 111 sic enim veluti -ans resumit *vires epilepticus*. *translate i. q. defervescere, desaevire*: SEN. dial. 4, 20, 3 ut consumatur calor nimiusque ille fervor -et. epist. 68, 13 haec aetas optime facit ad haec studia: iam -vit (disputavit *codd.*). HIER. epist. 69, 9, 1 venter mero aestuans cito -at in libidines. epist. Pachom. 7 malae cogitationes, quae igne iracundiae bullientes quandoque erumpunt foras et -ant in corporis voluptatibus.

deriv.: despumatio.

dēspuo, -ī, -ūtum, -ere *a* de *et* spuere. *traditur etiam* disp-. GLOSS. -it spumat. *legitur inde a* NAEVIO *et* PLAVTO.

1 *i. q. expuere* (*saepe mala averruncandi causa*): **a** *absolute*: NAEV. com. 98 illo te ducam, ubi non -as. VARRO ling. 5, 157 locus ... ubi non licet -ere (LIV. 5, 40, 8 ubi nunc -i religio est. PAVL. FEST. p. 69). rust. 1, 2, 27 *post incantationem* terram tangere, -ere (*cf.* TIB. 1, 2, 54 ter cane, ter dictis -e carminibus. PLIN. nat. 26, 93. 27, 131. *cf.* 28, 36 veniam quoque a deis spei alicuius audacioris petimus in sinum spuendo et iam eadem ratione terna -ere precatione in omni medicina mos est *eqs.*). CIRIS 372 ter in gremium meum (TIB. 1, 2, 96 -it in molles et sibi quisque sinus). PERS. 4, 35 acre. PLIN. nat. 24, 172 ad suam dexteram terna. 25, 167 [28, 39 *v.* adspuo *vol. II p. 846, 78*]. **b** *aliquid*: PETRON. 135 folliculos ... in terram veluti muscarum imagines -at. PS. AMBR. serm. 24, 10 serpens ... evomit venenum suum ..., ita et nos ... -amus venenum pessimum *eqs.* HYMN. Ambr. II 4, 12 pulvis arenae sicco -itur ore viantis. HEGES. 3, 20, 2 corpora quae -erat mare. PRVD. psych. 368 cantharus ingens -it effusi spumantia damna Falerni (SCHOL. *ad l.* id est nauseam facit). CLAVD. rapt. Pros. 2, 52 tenerum vagitu -it ignem *Sol infans.* CAEL. AVR. chron. 1, 1, 43 corpus apertum -it, ut ita dixerim, passionis carnem. 2, 4, 78 oleum. 2, 11, 128 cum quodam excreatu -itur *sanguis* (CASS. FEL. 39 p. 86). MART. CAP. 1, 15.

2 *i. q. aliquid vel aliquem conspuere* (*sc. ominis causa*), *latiore sensu i. q. fastidire, contemnere, respuere* (GLOSS. -it renuit, repellit. -endo reiciendo. *dub.* V 62, 21 dispuit inpletur): PLAVT. Asin. 39 teque obsecro hercle, ut quae locutus es -as ... age, age usque excrea. CATVLL. 50, 19 precesque nostras ... cave -as. PLIN. nat. 10, 69 comitialem propter morbum -i suetum *coturnices.* 28, 35 -imus comitiales morbos, hoc est contagia regerimus. APVL. apol. 44 quid in Thallo -ant (*sc. morbum comitialem*). 52 neque enim gravius est ... in cubiculo -i quam in isto splendidissimo coetu detestari. MIN. FEL. 8, 4 deos -unt *christiani* (*cf.* TERT. nat. 1, 10 p. 75, 11 credentes esse *deos* et contemnentes, colentes et -entes). TERT. spect. 13 nec minus templa quam monumenta -imus. idol. 11 quo ore christianus turarius ... fumantes aras -et? (PRVD. c. Symm. 1, 579 quota pars *populi* est, quae Iovis infectam sanie non -at aram?). patient. 3 -itur *Christus*, verberatur, deridetur. nat. 1, 6 *leges.* test. anim. 1 caerimonias. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 10 matrimonii res. carn. 4. ARNOB. nat. 2, 64 quemquam repellit aut -it. 3, 15 nos ut rudes. 7, 17 vestras dignitates. LVCIF. reg. apost. 5. 8 *fidem.* Athan. 1, 22 mandata dei. 2, 29 AMBR. Iac. 1, 1, 4. 1, 7, 32 *opp.* requirere. PRVD. perist. 2, 188 num sordida haec aut vilia, num -enda existimas? PAVL. NOL. epist. 32, 2 *nos* -endos. CYPR. GALL. exod. 338 haec ubi pro parvis (*i. ut vilia*) torvus rex -it ore. VICTRIC. 23 MART. CAP. 1, 80 CLAVD. MAM. epist. p. 203, 16 MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4. *nota c. acc. c. inf.*: LVCIF. non parc. 24 p. 262, 15 verum illum esse filium cum -itis *Ariani.* *part. praes. pro adi.* dēspuēns, -tis: CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 135, 15 terrae -ens, caeli appetens.

part. perf. pass. pro subst. **dēspūtum,** -ī *n.* *i. q. sputum*: CAEL. AVR. acut. 3, 20, 195 subalbida -a.

dēspūtāmentum, -ī *n.* [*cf. c.* despuere, desputum *et c.* sputamentum. *Th.*]. *i. q. aspersio*: FVLG. myth. 3, 6 p. 68, 12 scintillantis olei -o maritum succendit *Psyche.* [desputarent *coni. Weyman Glotta 3 p. 193* ARNOB. nat. 6, 24 p. 235, 8 *pro* dep-.]

dēsquāmo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* squama. *Th.*]. *proprie*: NON. p. 95 -at squamis spoliat (GLOSS. V 640, 9). PLAVT. Aul. 398 -a pisces. APVL. apol. 42 -ari et exdorsari pisces. *latiore sensu i. q. deradere, defricare, atterere*: PLIN. nat. 17, 227 cum ... subarator imprudens luxavit radices *vitium* corpusve -vit. 23, 134 mora ... largo suco abundant summo cortice -ato. 25, 97 in -ato terreno servantur *herbae illae.* 35, 198 *vestis* -atur Cimoliā. CASS. FEL. 34 p. 74 amygdalae amarae -atae (45 p. 114 descam-). *de cultu corporis*: LVCIL. 264 rador, subvellor, -or, pumicor, ornor. *part. perf.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pass. pro subst. n. plur. dēsquāmāta, -ōrum. *de locis in corpore devulsis*: PLIN. nat. 22, 139 sitanius ... incussā in facie aut -a cum melle aptissime curat. 24, 93. 28, 52. 29, 33. [*val.* descămare, *hisp.* descamar. *M.-L.*]

dēstello *v.* destillo.

dēsterno, -strāvī, -strātum, -ere *a* de *et* sternere. *i. q. strato liberare*: VEG. mil. 3, 10 -atis equis. VVLG. gen. 24, 32 -vit camelos. *cf.* disterno.

dēsterto, -uī, -ere *a* de *et* stertere. *i. q. desinere stertere, edormire*: PERS. 6, 10 postquam -uit *Ennius* esse Maeonides (GLOSS. V 551, 28 evigilavit).

destico, -āre [*orig. inc., nisi vox est onomatopoetica. Th.*]. SVET. frg. p. 250, 3 soricum *vox est* -are. CARM. de philomela anth. 762, 62 -at inde sorex.

dēstillātio, -ōnis *f. a* destillare. *scribitur saepe* dist-. *nomen morbi*: CELS. 4, 5 nunc video apud Graecos in gravedine hoc nomen (*sc.* κόρυζα) servari, -em κατασταγμόν appellari. GLOSS. κατασταγμός. κατάρρους. διάρροια. CELS. 1, 2 quae res (*sc. si modo frigus, modo calor est*) maxime gravedines -esque concitat. 1, 5. 2, 1. 7. 8. 22. 4, 5 si in -e crassa facta pituita est. SEN. epist. 75, 12 -o una nec adhuc in morem adducta tussim facit, assidua et vetus pthisin. 78, 1. 19. 120, 16. SCRIB. LARG. 90 pastillus ad tussim, -em pectoris ⟨et⟩ pulmonis (93 PLIN. nat. 30, 46 MARCELL. med. 16, 1. 7). 120. PLIN. nat. 20, 46. 49 -es thoracis (29, 42). 20, 53. 122 -es stomachi. 20, 123 -es capitis. 20, 183 narium (CHIRON 350). 20, 215. 21, 155 faucium. 22, 35 ventris (*cf.* PHILVM. med. 3 p. 64 non bene digesta per ventrem feruntur diverso colore et maxime -o luti sanguinei quemadmodum vas destillans efficitur). [22, 59 *coni.* adustionibus]. 22, 139. 23, 86 inveteratis -bus. 23, 150. 24, 38. 107. 28, 42. 54. 30, 32. 46. 32, 64. CORP. IV 760 -o me tenet. SVET. Aug. 81 -bus iocinere vitiato ad desperationem redactus (*cf.* AMM. 14, 11, 24 -e iecoris pulmones vomitans interiit. GARG. MART. med. 21. 54 PLIN. med. 1, 11. 16. CHIRON 521 cervicis (570. 572 VEG. mulom. 2, 43, 1. 2, 44, 2). HIER. in Eph. 5, 29 p. 658 adv. Rufin. 1, 28 MARCELL. med. 17, 52 quibus pulmo per -em uvae vulneratus est. *generatim i. q. defluxio per stillas*: TERT. anim. 27 hoc erit semen animale protinus ex animae -e, sicut et virus illud corporale semen ex carnis defaecatione. IREN. 1, 17, 1 ei virtuti, quae demiserit -em (ὑπόρροιαν). ARNOB. nat. 7, 27 resina lacrimabili -e coalescens. MARCELL. med. 8, 82 lacrimarum -em. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 161 aquae -o crebra (2, 3, 69). 2, 7, 113 amaricini olei. 4, 6, 87 guttarum. 5, 1, 16 ne -e cauteris vicinae partes adurantur. acut. 1, 2, 31 sanguinis per nares -o (ORIBAS. syn. 6, 25. 47). GREG. M. moral. 17, 36 (*in imag.*) auditores suos -e verborum nutriens nubes illa loquebatur.

dēstillēsco, -ere *cf. c.* destillare. *i. q. destillatione laborare, tabescere*: ITALA Iudith 7, 9 (Corb.) -ent fame sua (ITALA Reg. Sangerm. 4 distillabunt, Sangerm. 15 tabescant. LXX 7, 14 τακήσονται ἐν τῷ λιμῷ, *deest in* VVLG.). CHIRON 716 macer fiet -endo.

dēstillo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* stillare. SERV. georg. 3, 366 inde (*a* stilla) est et '-at'. *scribitur saepe* dist- (NOT. Tir. 91, 2 destillat), destello: PLAC. med. 16, 33. GLOSS. διαρέω. καταρέω. παραρέω. διαστάζω. καταστάζω. -ans ὑπορέον. *legitur inde a* VARRONE [FIRM. math. 4, 9, 8 -at *trad.*, debilitat *Kroll*]. [*francog. dial.* detelá. *M.-L.*]

I ***intransitive*** *i. q. guttatim defluere* (*accedit* ab, de, ex, *ablat.* [*v. l. 79. 84*]; ad, in *c. acc.*, in *c. abl.*, per, super): **A** *proprie*: **1** *de rebus liquidis*: **a** *generatim*: VARRO ling. 5, 109 sudandum assum -at calore[m]. VERG. georg. 3, 281 lentum -at ab inguine virus. FEST. p. 178 ut ex ea *cauda* sanguis -et in focum. CELS. 2, 7 p. 40, 37 si paulatim -at *urina* (p. 41, 4. 4, 1 p. 122, 20. 7, 26, 2). 5, 27, 2 quo magis ex eo *vulnere* quoque virus -et. 6, 6, 38. 7, 7, 7 per quam *fistulam* pituita assidue -at. SEN. nat. 2, 12, 3 *ignem* ex aethere -are. 2, 31, 1. 2, 57, 2. 3, 21, 1 ex quo *loco* letalis aqua -at. epist. 24, 5 spectator -antis (*sc. dum comburitur*) in hostili foculo dexterae stetit *Scaevola* (66, 51. *cf.* LVCAN. 8, 777 carpitur et lentum Magnus -at in ignem tabe fovens bustum). COLVM. 12, 18, 5 cum pix imum in fundum -vit. 12, 41. LVCAN. 9, 772 nigra -ant inguina tabe. PLIN. nat. 6, 198 -ante arboris odore mirae suavitatis. 12, 73. 17, 15. 116. 117. 191. 23, 71. 24, 57. 31, 30. 113. 32, 92. 34, 124. 175. 37, 46. FRONTO p. 197, 12 N. vindemiam maturam ac -antem. TERT. anim. 47 (*in imag.*) quorum liberalitas soleat et in profanos -are. ITALA psalm. 71, 6 (Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 14) stillae -antes in terram (στάζουσαι, VVLG. stillicidia stillantia). prov. 5, 3 (Hier. hom. Orig. in Ezech. 8 p. 956/7 Didasc. apost. 6, 11 Gaudent. serm. 15) mel enim -at (ἀποστάζει, VVLG. *v. p. 754, 19*) de (a *Gaudent.*) labiis mulieris meretricis. Luc. 22, 44 (Apon. 9 p. 187) sudor eius coepit -are in terra, sicut guttae sanguinis (ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες [-ος *Tisch.*] ἐπὶ τὴν γῆν, VVLG. sicut guttae sanguinis decurrentis in terram). DON. Ter. Hec. 385 -antes fletus detergere. PROB. Verg. georg. 2, 119 *balsamum* arboribus -at in modum picis. VVLG. lev. 5, 9 faciet -are *sanguinem* ad fundamentum *altaris*. CLAVD. 1, 222 -ant per pectus aquae (SORAN. p. 58, 15 sudor ... per faciem et cervicem). PAVL. NOL. epist. 23, 33 quasi rores ... -ant. 23, 36 gutta. 35. AVG. c. Faust. 25, 2. CYPR. GALL. lev. 70 si forte veretro semina -ant. ENNOD. carm. 1, 8, 31 (*in imag.*) sum, fateor, cuius -ent (*i. in loquendo haereant*) verba relatu. VEREC. in cant. 4, 3 (*in imag.*) non super Ierusalem spiritalem ... illico -vit furor dei. VEN. FORT. vita Leob. 26, 85 nec ullam olei guttam permiserunt -are *lampades*. **b** *speciatim in re medica de destillatione morbosa* (*cf. p. 753, 16*): CELS. 2, 8 p. 45, 14 si quid in nares a capite -at (*in tabe. cf.* 4, 5). 3, 22 p. 110, 19 *pthisis* oritur fere a capite, inde in pulmonem -at. CHIRON 543 si cui capiti malignus humor in gingivas -verit (VEG. mulom. 2, 32 defluxerit). *nota de eo qui destillatione laborat*: SEN. epist. 78, 1 eo perductus sum, ut ipse -rem ad summam maciem deductus. *cf. p. 753, 47.* **2** *de rebus unde humor* -at, *i. q. madere, abundare*: **a** *c. ablat.*: TIB. 2, 2, 7 illius *genii* puro -ent tempora nardo. PLIN. nat. 15, 82 anus *fici* -ant cummium lacrima. PS. AMBR. serm. 44, 3 fons qui non solito humore -at. VVLG. iud. 5, 4 caelique ac nubes -verunt aquis. AVG. gen. ad litt. 3, 10 p. 74, 20. **b** *absolute*: HIER. interpr. Iob 16, 20 -et oculus meus (στάζοι, VVLG. 16, 21 stillat). psalt. sec. Hebr. 119, 28 -vit anima mea prae stultitia (VVLG. 118, 28 dormitavit ... prae taedio. ἐνύσταξεν). c. Ioh. 30 quae (*caro*) me nunc cruciat, quae nunc prae dolore -at. VVLG. psalm. 67, 9 caeli -verunt. prov. 5, 3 favus enim -ans (*cf.* ITALA *p. 753, 73*) labia meretricis (cant. 4, 11 [*cf.* ITALA *infra l. 27*]). AVG. in Iob p. 559, 2 saxa -ant. PHILVM. med. 3 p. 64 vas -ans. *nota i. q. diffluere, dirumpi*: ITALA num. 16, 31 (Lugd.) -vit (ἐρράγη, VVLG. dirupta) terra sub illis.

B *translate i. q. abire*: OP. imperf. in Matth. 41 p. 860 deficit a veritate, -at a fide.

II ***transitive*:** **A** NON. p. 404 spargere significat -are vel *guttatim fundere*: ITALA cant. 4, 11 (Hier. epist. 78, 25) mel -ant labia tua (ἀποστάζουσι, VVLG. *v. supra l. 20*). 5, 4 (Ambr. Isaac 6, 53) manus meae -verunt myrrham (ἔσταξαν, VVLG. stillaverunt). Ioel 3, 18 (Tert. adv. Marc. 3, 5 p. 382, 16) montes ... -uros dulcorem (ἀποσταλάξαι, VVLG. stillabunt). PELAGON. 237 porcinum veretrum loco apertae ungulae -bis (*sim. cum dat.*: PLAC. med. 16, 33 caprinum lotium cum mulso auribus -atur). VVLG. cant. 5, 13 labia eius lilia, -antia myrrham primam. PAVL. NOL. epist. 40, 2 in quibus *litteris* a verbo domini mel et lac -vit lingua tua. AVG. in psalm. 132, 4 guttam. in euaug. Ioh. 21, 3 CAEL. AVR. chron. 5, 1, 18 APIC. 7, 296. CASSIOD. var. 12, 4, 5 *mustum* -at gemmis comparem liquorem. GREG. M. in euang. 40, 5 aquam in ore suo. ISID. orig. 17, 8, 14 guttam. **B** *i. q. conspergere*: FRONTO p. 88, 5 N. micularum minimum cum vino -atum gluttivi. PAVL. NOL. epist. 19, 3 animam renascentem primo notitiae suae rore -at *deus*. *fortasse huc pertinet* (*in imag.*): FRONTO p. 126, 16 N. illa -ata responsa.

deriv.: destillatio, destillesco.

dēstimulo, -āre *a* de *et* stimulare. *i. q. vehementer stimulare, incitare*: SYMM. epist. 4, 26 exercendi stili amore -or [5, 40 *v.* dissimulo]. 5, 94 ad hoc studium. rel. 18, 2. 35, 3. PAVL. NOL. carm. 20, 23 deus ... -ans ... homines attendere Christo. *cf.* distimulo. *L.*

dēstina, -ae *f.* [*cf. c.* destinare. *Th.*]. GLOSS. ἔρεισμα. *proprie et in imag. i. q. fulcrum*: VITR. 5, 12, 3 *sin* -ae (*i. sublicae*) arcas non potuerint continere (5, 12, 5 inter -as creta in eronibus ... calcetur). ARNOB. nat. 2, 69 -am caeli (*i. Atlantem*). AVG. anim. 2, 4, 8 nonne si eam *domum* senserit labare fundamine, -as (*i. tigna*) quaerit, strues congerit? serm. 12, 12 cum suas fabulas ruinosas qualibusque responsionum -is fulciri non possint. PS. AVG. serm. 1, 2 imminenti eius ruinae -am praecepti suffulsit. FVLG. RVSP. epist. 1, 4 consolationis -am. PS. FVLG. RVSP. serm. 46 curramus ad istius vitis purpuream -am sanguineae passionis. CORIPP. Iust. 1, 18 Thomas Libycae nutantis -a terrae (Ioh. 3, 43). ISID. sent. 2, 40, 12 ruina adulterii excipitur -a matrimonii. *cf. p. 755, 49.*

dēstinātē *v. sub* destino.

×**dēstinātio,** -ōnis *f. a* destinare. GLOSS. ἀφόρισις. ἀποχωρισμός. ἀπόσταλμα. ἀπόπεμψις. *legitur inde a* LIV., *deest poetis* [*dub.* TERT. resurr. 14 p. 43].

i. q. constitutio, definitio, sanctio: LIV. 32, 35, 12 nulli omnium placere partium ... -o. PLIN. nat. 8, 17 ex -e et commentariis M. Agrippae. 8, 39 depascitur segetes -e ante, ut ferunt, determinata in diem. 36, 114 non temporaria mora, verum etiam aeternitatis -e. PAPIN. dig. 31, 77, 10 in eum -e (*i. electione*) dirigi potest. TERT. apol. 48 quia ratio restitutionis -o iudicii est. adv. Marc. 4, 11 p. 451 olim hanc statuimus -em pristinorum a creatore potius repromissam a Christo exhiberi. HIL. in Matth. 26, 1 ad collectionem sanctorum -e angelorum cum tubae ... hortatu. COD. Theod. 5, 1, 2 (*a. 369*) praeferatur iuxta memoratam -em. *huc pertinere videtur*: CASSIOD. var. 10, 19, 5 ut non per occasionem legationis vestrae, sed propria potius -e nostra possitis vota cognoscere. *i. q. voluntas, certum consilium, propositum, sententia animi sim.*: PETRON. 115 quam longe a -e sua iacet (*praecedit* animo suo fixit). PLIN. nat. 7, 149 -o expirandi. 36, 96 anxio artifice (*abl. abs.*) mortis -e suprema. STAT. silv. 3 praef. 27 -em quietis meae tibi maxime intendere. PS. QVINT. decl. 4, 8 mori volo ... ita non ex hac -e sentitis, quidquid dici non potest. FRONTIN. strat. 2, 5, 38 faciente inopia fidem -i. TAC. hist. 2, 47 praecipuum -is meae (*sc. moriendi*) documentum habete. 2, 78 haud dubia -e discessere. ann. 12, 32 ducem -is certum, ne nova moliretur nisi prioribus firmatis. 15, 51 adicit questus et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-em vindictae, si facultas oreretur. IVLIAN. dig. 41, 2, 38 -em in tempus conferre. POMPON. dig. 30, 24, 3 cum nostra -e fundorum nomina ... non natura constituerentur. PAPIN. dig. 33, 8, 19, 2 propter filii -em. 50, 17, 76 quae animi -e agenda sunt. GAIVS inst. 2, 169 contraria -e ab hereditate repelli. inst. paraphr. 47 p. LI Krueg. -o cap⟨ien⟩dae hereditatis. VLP. dig. 50, 1, 27, 2 ex -e animi (PAVL. dig. 25, 7, 4). PAVL. sent. 4, 8, 23 -e futuri dominii. AVSON. 464, 2 -e (*i. fine*) non potitur. AMM. 24, 6, 5 *cum* neque -em flecterent principis. 26, 8, 12 cuius verecundia et -o gloriosa abruptis discriminibus meritum exemit. EVSTATH. Bas. hex. 3, 2 p. 892^{A} -o cogitationis. CASSIOD. var. 10, 19, 5. *huc referenda i. q.* σκοπός: CASSIAN. conl. 1, 2, 1 omnes ... artes ac disciplinae scopon quendam, id est -em, et telos, hoc est finem proprium habent. 10, 7, 3 haec ... -o solitarii, haec esse debet omnis intentio. *al.* *t. t. i. q. designatio consulis*: TAC. hist. 1, 77 ceteri consulatus ex -e Neroni aut Galbae mansere. PLIN. paneg. 77 tantum ex renuntiatione eorum voluptatis quantum prius ex -e capiebat. 95 -em consulatus mei ... approbavistis.
i. q. directio: CHALC. comm. 88 si coetus solis et lunae fiet directus et velut ad perpendiculi -em. *i. q. obstinatio, pertinacia sim., plerumque in pugna*: AMM. 15, 10, 10 pertinaci -e Afrorum. 16, 12, 37 -e nimia. 19, 3, 1 hac partium -e pugnatur. 20, 11, 7 cum illi -e nativa reniterentur. 24, 2, 14 proelium atrox ... -e magna protractum. 27, 4, 10 has gentes ... ingenti -e pressit. 29, 5, 28 abundans divitiis et -e. 31, 12, 7 vicit ... funesta principis -o. COD. Greg. 3, 4, 2 si in extremum fati diem pater eadem animi -e duravit.

adv. **dēstinātō** *v. sub* destino.

dēstinātor, -ōris *m. a* destinare. *is qui aliquid animo intendit, determinat*: ITALA Is. 3, 2 (Ps. Cypr. adv. Iud. 6) abstulit ab Hierusalem ... prophetam, -em et senem (στοχαστήν, VVLG. ariolum). ENNOD. epist. 2, 6 p. 44, 16 volo esse paginarum praevius -r (*i. litteras tibi prius mittere volo*).

dēstinātus *v. sub* destino. **dēstinguo** *v.* distinguo.

*****dēstino,** -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* obstinare, obstinatus, *fortasse c.* praestinare *et c. ind.* styāyatē *'durescit, concrescit', island.* stīra *'rigere', gr.* στέαρ, *lat.* stiria, stilla. *Th.*]. *persaepe in libris scribitur* dist-. destinuo GLOSS. NON. p. 239 -are dicitur parare ... emere (LVCIL. 893). GLOSS. ἀποστέλλω. ἐξαποστέλλω. ἀφορίζω. ἀποπέμπω. -or ἀφορίζομαι. -at ἀφοσιοῖ. προτίθεται. ἀποπέμπει. ἀπονέμει. περισπᾷ. disponit. -vit προέθετο. προείρηται. -are ἀποστεῖλαι. -atus dispositus vel dilectus. -atum deputatum. separatum. -ata ἀφωρισμένα. devota. definita. ad -ata πρὸς τοὺς (τὰ e) ἀφορισθέντα. V 661, 36 -vit hoc facere (*sine interpr.*). *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, deest ex. gr.*: TER. LVCR. TIB. PROP. PERS., *singulis habent locis*: RHET. Her. CATVLL. SALL. NEP. VERG. VITR. SEN. rhet. CELS. LVCAN. MART. MIN. FEL., *binis*: MANIL. SIL., *ter*: IVV. *quaternis*: PLIN. nat. VAL. FL., *frequentant*: LIV. (*45*^{ies}) SEN. (*32*^{ies}) CVRT. (*36*^{ies}) COLVM. (*36*^{ies}) QVINT. inst. decl. (*31*^{ies}) TAC. (*67*^{ies}) SVET. (*58*^{ies}) ICTI (*94*^{ies}) APVL. (*39*^{ies}) TERT. (*69*^{ies}). [*dub.* LVCIL. 941 Hymnis sine eugio ac destina. *potest pro subst. haberi et obsceno sensu intellegi.* TERT. resurr. 17 *fortasse interpolatum.*]

I ***proprie*** *i. q. alligare, vincire, defigere, firmare, stabilire sim.*: CAES. Gall. 3, 14, 6 *funes* antemnas ad malos -bant. 4, 17, 6 haec utraque *tigna* ... -bantur (*variant codd.*). 7, 22, 2 laqueis falces avertebant, quas, cum -erant, tormentis introrsus reducebant. civ. 1, 25, 7 has *rates* quaternis ancoris ex IV angulis -bat. VITR. 5, 12, 3 *arcae* demittendae -andaeque firmiter. CET. FAV. p. 292, 16 eas *tabulas* vectibus ligneis transversis -bis. COLVM. 4, 25, 3 prius enim putator applicat ferrum atque ita quae -vit praecedit. APVL. met. 1, 13 hunc ... bacchatim decerpsimus vel membris -atis virilia desecamus. 4, 3 arreptum me loro quam valido ad ansulam quandam -atum (4, 7 nobis ... loro valido -atis. 6, 27 quo *loro* fueram -atus). 7, 24 me de cuiusdam ... ilicis ramo pendulo -ato. 8, 30 de quadam quercu. LEX met. Vipasc. frg. 2, 6 putei omnes diligenter fulti -atique sunto. TERT. anim. 19 ramos aliorsum (*sc. tendere*) -atos. mart. 3 fossam moliendo, testudinem -ando, desudando (*de militibus*). SIDON. epist. 1, 7, 3 captus -atusque Romam pervenit. *in imag*: APVL. met. 9, 21 diverso quodam negotio -atus (*i. obligatus*). *nota*: TERT. scorp. 1 nos ipsi, ut lepores, -ata (*fere i. indagine sudibus facta*) venatio, de longinquo obsidemur (*potest per metonymiam ad II B 5 referri*).

II ***translate*:** **A** ***generatim*:** **1** ***constituere,*** *statuere, decernere, proponere, addicere sim.* (*cf.* RVFIN. Orig. in Rom. 1, 5 -atur enim ille qui est, praedestinatur vero ille qui nondum est *eqs.*):
a *aliquid*: CIC. har. resp. 6 desponsam iam et -atam laudem. rep. 4, 3 disciplinam puerilem ... nullam certam aut -atam legibus. Tusc. 5, 63 ad horam mortis -atam. Att. 12, 31, 1 cum ab ipso id fuerit -atum. 15, 21, 3 iam -aram Hydruntem. epist. 10, 25, 2 non est annus hic tibi -atus (*de munere publico*). HOR. carm. 2, 18, 30 nulla certior rapacis Orci fine -ata (*i. definita*) aula divitem manet. LIV. 7, 16, 2 bella nova priore anno -ata. 7, 28, 5 locus in arce -atus (28, 22, 6. 38, 29, 7 COLVM. 2, 10, 5 SVET. Aug. 98 APVL. met. 4, 5 SOL. 52, 33. 53, 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 75, 5 VVLG. sap. 5, 12). LIV. 8, 13, 9 triumphum. 21, 54, 6 a -ato iam ante consilio. 23, 16, 9 subsidia. 25, 32, 10 ad -atam belli partem (POMPON. dig. 30, 24, 2 PAVL. dig. 8, 3, 21). 27, 47, 9 in -atis iam ante animo latebris (SYMM. epist. 1, 9, 1). 28, 14, 9 opinionem. VELL. 2, 82, 2 ne -atum iter peterent (SEN. nat. 7, 8, 2 CVRT. 3, 8 PETRON. 116 PLIN. nat. 36, 116 SOL. 27, 38 SVLP. SEV. chron. 1, 9, 5). VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 nepotis felicitatem ... caelestium iudicio (*abl.*) -atam. SEN. benef. 2, 31, 3 portum. 4, 34, 5 nihil. dial. 9, 12, 3. 9, 14, 1 ne nimis -atis rebus indulgeamus. epist. 18, 12 dies (CVRT. 3, 6, 8 PLIN. epist. 9, 26, 13 SVET. Nero 13 Otho 6 IVST. 9, 6, 4). SEN. epist. 65, 7. CVRT. 4, 10, 5 temporum orbes implere -atas vices. 5, 11, 10 nexuque causarum ... multo ante -atarum. 6, 9, 15. 9, 9, 6 mare. COLVM. 1 praef. 33 quandoquidem cunctae partes eius -atis aliquot voluminibus explicandae sunt. 3, 6, 3. 3, 13, 9 altitudinem. 8, 14, 2 ager (SVET. Iul. 70). PETRON. 75 quod semel -vi clavo tabulari fixum est. anth. 650, 8 lite -ata. PS. FRONTIN. strat. 4, 6, 2 iugum. QVINT. inst. 2, 10, 15 operis (10, 3, 23. 12 pr. 1). decl. 323 p. 273, 3. TAC. hist. 4, 84 ne -ata deo ultra moraretur (*potest pro substant. haberi*). ann. 1, 8 sede -ata (AMM. 17, 13, 34 -atas remearunt ad sedes). 6, 22 ventura -entur. 6, 48 inediam. PLIN. epist. 1, 8, 1. 1, 22, 12. 7, 26, 3 innoxiam ... vitam. 9, 13, 6. SVET. Iul. 44 plura ... in dies -bat. 80 negotia. Aug. 42 summa. Claud. 20 Nero 43 Galba 18. FLOR. epit. 2, 18, 12 morte -ata (APVL. met. 11, 21 IVST. 20, 3, 4 AMM. 20, 11, 22. *cf. infra l. 64*). 4, 7, 6 -atae cladis signa. FRONTO p. 204, 7 N. nullo itineris -ato fine (PS. HIL. libell. 8 post finem huius aevi -atum). SCAEV. dig. 32, 39, 1 praedia. VLP. dig. 10, 4, 9, 5 *actionem*. 17, 2, 58, 1 *collationem*. 32, 70, 13. 40, 5, 26 libertatem (PAVL. dig. 40, 7, 1 statutam et ... -atam in tempus ... libertatem habet). MARCELL. dig. 45, 1, 94 genus et modum. GELL. 4, 20, 9 notae iam -atae exemptus est. APVL. met. 2, 13. 4, 34 poenam. 5, 15. 7, 26. 8, 31. 9, 19 praemium (PS. HIL. libell. 1. 9). 9, 29. 11, 21. TERT. anim. 56 *tempora ... ordinem vitae*. bapt. 12 idol. 1. adv. Marc. 2, 17 p. 358 exitium (2, 24 p. 368). 3, 3 p. 379 *virtutes*. 3, 16 p. 402. 4, 1 p. 424 officia potiora -arit (*i. proposuerit*. SYMM. epist. 1, 44, 2 ALC. AVIT. epist. 32 p. 62, 27). 4, 14 *saepe*. nat. 1, 19 post interitum -atum. resurr. 14. scorp. 10 regionem mundi. PS. CYPR. singul. cler. 31 cum videam ... maritos ... et uxores continentiam -antes domicilia singularia magis eligere. SOL. praef. 7 qui corporum formas aemulantur ... ante omnia effigiant modum capitis nec prius lineas -ant in membra alia. 9, 4 cum abscessus longius *Orestes* -asset. 20, 3 nocturnos excursus sic -ant. PANEG. 5, 3 -ata Bataviae ... vindicta. 10, 2 in -atis decenniis. LACT. ira 13, 6 -ati litoris. IVST. 8, 3, 11 -ato supplicio. 21, 1, 6 ad -atum facinus conversus. CHALC. comm. 51 ad -atum operis effectum. AQVILA rhet. 48 p. 37 *figuram*. AVR. VICT. Caes. 20, 33 HIL. in Matth. 9, 6. 14, 11 syn. 7 OPTAT. 7, 1 p. 160, 10 SYMM. epist. 1, 45, 2. 1, 48. 1, 51 -ata mutavit. AMM. 21, 9, 6 ad -ata festinans (*potest pro substant. haberi*). HIER. chron. a. Abr. 1595 ver sacrum. VVLG. II Cor. 8, 19 -atam voluntatem nostram. PS. RVFIN. in Os. 9, 9 SVLP. SEV. chron. 1, 3, 1 DAMIG. lapid. 34 APIC. 7, 265 LIB. gener. a. 334. chron. I p. 136, 361 quae in sacrificiis constituta et primogenita et -ata. ALC. AVIT. epist. 39 p. 68, 7 servitium (83 p. 94, 22). 92 p. 99, 26. ENNOD. opusc. 4, 33 p. 391, 6 epist. 3, 27, 2 p. 91, 16. CORP. III 6829 pecuniam -vit per testamentum ... certamen gymnicum. 14799.
aliquid alicui: CIC. inv. 1, 31 certum quiddam -atur auditori. off. 3, 45 cum eorum alteri ... diem necis -isset. BELL. Alex. 41, 1 sibi fortunam paternam. HOR. sat. 2, 3, 83 nescio an Anticyram ratio illis -et omnem. carm. 2, 7, 20 cadis tibi -atis. 3, 13, 5 cui (*haedo*) frons turgida ... et venerem et proelia -at. LIV. 45, 39, 9 cui ... victoriam triumphumque -vimus. SEN. benef. 5, 16, 6 dial. 12, 15, 3. epist. 70, 8 -atum sibi supplicium. COLVM. 9, 1, 1. 9, 4, 1. STAT. Theb. 2, 110 inque tua senium sibi -at aula. MART. 9, 35, 10. QVINT. inst. 3, 8, 42 -atus est mihi ... locus (VLP. dig. 50, 12, 3 IVL. VAL. 1, 4 AMM. 19, 11, 1. *cf. l. 78. p. 755, 80*). inst. 5, 10, 5 decl. 323 p. 273, 12. 388 p. 434, 26. IVV. 4, 45 -at hoc monstrum cumbae ... pontifici summo. TAC. hist. 1, 77 proximos menses Verginio -at. ann. 14, 35 id mulieri -atum *esse*. 14, 38 commeatus sibi -ant. 15, 63 sibi quoque -atam mortem (APVL. met. 6, 31. 7, 9. 10, 5). PLIN. epist. 4, 17, 3. SVET. Nero 36 nobilissimo cuique exitium -vit. FLOR. epit. 2, 6, 9 CONSENT. gramm. V 393, 30 POMPON. dig. 30, 24, 3. VLP. dig. 32, 49, 3 *legata* ei -vit. 32, 49, 7. 40, 5, 26, 2. 42, 1, 15, 11 APVL. apol. 25 met. 3, 14. 9, 18 MIN. FEL. 35, 2 sibi poenam. TERT. adv. Hermog. 22 'vae' illud adicientibus aut detrahentibus -atum (*fere i. q. acclamatum*). adv. Marc. 4, 7 p. 434 cui ista regio. PORPH. Hor. carm. 3, 23, 9/10. 3, 29 CAPITOL. Aur. 2, 7 IVL. VAL. 1, 9. 2, 12 HIL. myst. p. 20, 22 DICT. 1, 7. AMM. 27, 4, 3 *tractus* -ati (*i. addicti*) nationibus feris. 28, 1, 17. VVLG. Sirach 17, 20 -vit illis sortem veritatis. RVFIN. hist. mon. 9 p. 425^{C}. MACR. sat. 3, 7, 3 quidquid -atum est dis, sacrum vocatur. CLAVD. MAM. stat. anim. 1, 3 p. 26, 11 DRAC. laud. dei 3, 189. CORP. XII 2039 quod illi -atum est. *huc referendum*: PETRON. 43 cui datum est, non cui -atum. *aliquid alicui rei*: CIC. Sest. 66 qui locus orbi terrae iam non erat alicui -atus? (PAVL. FEST. p. 177 locum funestum ... Romuli morti [*i. sepulcro*] -atum. SEN. Phoen. 157 dial. 2, 6, 7 nat. 1, 2, 3 COLVM. 2, 17, 4. 3, 5, 1. 3, 13, 6 QVINT. inst. 5, 7, 7. 10, 7, 33 TAC. ann. 2, 73. 13, 38 colloquio ... tempus locumque -ari [15, 14]. CELS. Vlp. dig. 11, 7, 2, 5 VLP. dig. 11, 7, 8, 2). CIC. Phil. 5, 33 ne sorti quidem fortunas nostras. LIV. 1, 55, 7 quae *manubiae* ... operi -atae erunt. 32, 36, 3 litus ... colloquio. 45, 27, 7.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VELL. 2, 81, 3 *domum* publicis se usibus -are professus est. VAL. MAX. 7, 3, 4 ext. 4. CELS. 3, 4 diem cibo (OCTAVIA 592 TAC. hist. 4, 10 SVET. Iul. 9 Claud. 26 Otho 3 APVL. met. 10, 29. 11, 23). SEN. dial. 5, 42, 3 quod *tempus* alienae -as morti (10, 3, 5 tempus bonae menti). 8, 7, 1 CVRT. 4, 8, 2 *al.* COLVM. 2, 19, 2 *et saepe* PLIN. nat. 19, 142. 34, 45. QVINT. inst. 9, 4, 146 -atum modum volumini. 11, 2, 29. decl. 337 p. 329, 23 odiis suis ultionem. FRONTIN. strat. 1, 5, 11. TAC. Agr. 3 liber honori Agricolae. hist. 1, 61 *duo* itinera bello. 2, 82. ann. 1, 36. 2, 13. 15, 43. 16, 9 animum morti (PASS. Petr. Paul. long. 33). SVET. Tit. 8 Dom. 8 FLOR. epit. 1, 13, 18. AFRIC. dig. 32, 64 pecuniam kalendario (*ter* PAPIN. dig. 35, 1, 71, 3. 36, 2, 26, 2). VLP. dig. 5, 1, 50, 1 certis oneribus patrimonium. *et saepe* ICTI. APVL. met. 2, 14. 9, 33. TERT. apol. 21 fides non mediocri praemio -ata (*i. praestinata*). bapt. 8 *mundus* igni. adv. Marc. 2, 15 p. 355 *al.* PS. SOL. p. 221, 21 noctis partem quieti. LACT. inst. 1, 1, 20. LVCIF. Athan. 2, 5 p. 155, 8 arbor igni. AMM. 25, 2, 1 triduo indutiis -ato. CLAVD. carm. min. 27, 94 -at aris semina ... sui. *aliquid* in, ad *aliquid* (in *aliqua re v. l. 30*): in: BELL. Afr. 88, 2 animum mentemque ... in fugam -atam habere. CVLEX 392 hunc *locum* et in orbem -at. COLVM. 2, 10, 10 ut quantum -verimus in sationem. TAC. hist. 2, 56 refertos agros, dites dominos in praedam aut ... ad excidium -bant. 4, 53 saxo aurove in aliud -ato. PAVL. dig. 45, 1, 83, 5 in alium usum tabulas. MOD. dig. 33, 2, 16 TERT. adv. Marc. 3, 6 p. 384. resurr. 17 ratio in ultimum finem -ati iudicii. 32. ITALA prov. 9, 12 (Cypr. sent. episc. 5) terram -atam in sitim (διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, *deest* VVLG.). SOL. 2, 48 aditus qui dimittit ad pastus in ortum -atur. IVL. VAL. 1, 35 in Syrias itinere -ato. HIL. in psalm. 14, 1. AMM. 29, 6, 9 noctem proximam in fugam. CARM. epigr. 1116, 8 proprium nomen -at in lacrimas. *nota*: RHET. Her. 1, 16, 25 quid ... in causa -ari. PAPIN. dig. 45, 3, 18, 2 dotis promissionem in primis dumtaxat nuptiis. ad: LIV. 33, 37, 7 tempore locoque ad certamen -ato. 42, 48, 1 ad bellum consilia. SEN. dial. 1, 6, 9 non certum ad hos ictus -vi locum. COLVM. 12, 11, 2. QVINT. inst. 5, 10, 10 ad scribendum -atam materiam (10, 3, 14). TAC. hist. 2, 56 ALF. dig. 32, 60, 2 PAPIR. dig. 50, 12 (9, 3), 2 (5) VLP. dig. 5, 1, 18, 1. SOL. 3, 4 *catochites* ad ornatum -antur (*i. adhibentur*. 15, 29 multus *crystallus* ad pocula -atur). AVR. VICT. Caes. 26, 4. 33, 20 AVG. serm. ed. Mai 5, 3 EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 959^B CLAVD. MAM. anim. p. 191, 9 ENNOD. epist. 3, 20 p. 86, 20. *aliquid* in, ad *aliquem*: in: SVET. Aug. 8 *Caesare* expeditionem in Dacos ... -ante. TERT. resurr. 32 nihil in hominem (*ter ibidem*). scorp. 9 persecutionem condicionalem in solos tunc apostolos. ad: AVR. VICT. Caes. 33, 28 insignia imperii ad Claudium. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 2 libros ad Lucretium nostrum perscriptos ... -vi (*i. dedicavi*). ENNOD. epist. 3, 15 p. 83, 22 ad te dictionem ... -vi (*potest ad II B 4 referri*). CASSIOD. var. 2, 14, 2 ubi est illa naturae vis quae amplexu copulae -atur ad posteros?

b *aliquem*: *alicui rei*: CAES. Gall. 7, 72, 2 ne tela in nostros operi -atos coicere possent (SVLP. SEV. epist. 3, 4). VERG. Aen. 2, 129 me -at arae. LIV. 5, 40, 1 seniores morti -atos (24, 25, 3 VAL. MAX. 1, 1, 19. 7, 3 ext. 1 CVRT. 8, 7, 10 SVET. Cal. 49 FLOR. epit. 4, 2, 92. VVLG. I Cor. 4, 9. *v. etiam p. 758, 4. nota elliptice*: QVINT decl. 315 p. 242, 13 si alterum ... -batis, cur non senem traxistis *ad supplicium*? PS. QVINT. decl. 8, 8 inter tot -atos, tot perituros. 13, 4 -atus exul. SVET. Cal. 30 Claud. 34). VELL. 2, 47, 2 omnia inter -atos tanto discrimini duces dirimente fortuna. VAL. MAX. 1, 7, 1 immortalitati caput. 4, 6 ext. 3 -atum sideribus par fratrum. PS. SEN. epist. Paul. 12 tempori suo. CVRT. 5, 12, 8 -atus sorti suae (*i. fato debitus*). 6, 2, 11 capitali supplicio (9, 7, 10. PS. HIL. libell. 8 aeternis suppliciis. AMM. 14, 11, 23 AVG. civ. 12, 22. 14, 3). 10, 9, 13 quem huic sacro. COLVM. 6, 37, 5 asinum -are mularum generi seminando. 8, 7, 5 avem ... epulis. 8, 9, 1. 8, 14, 10. VAL. FL. 2, 180 me -at ... servitiis. 2, 484 scopulis me. SIL. 3, 137 quos ... aetheriis ... -et oris. QVINT. inst. 1, 1, 8 ille huic spei -atus. 2, 8, 8. 10, 5, 19 decl. 274 p. 124, 8. TAC. hist. 1, 61 duos duces ... bello. 1, 82 neminem unum -are irae. ann. 3, 43 gladiaturae -ati. SVET. Otho 10 *Messalinam* matrimonio. FLOR. epit. 1, 24, 2 virginem stupro. VLP. dig. 40, 9, 12, 6 quaestioni. APVL. met. 4, 26. 5, 17. 10, 23. 34. 11, 19 TERT. anim. 33 pecus ... macello -atum. ieiun. 5 adv. Marc. 4, 23 p. 499. 4, 33 p. 530 nat. 2, 17 test. anim. 4. EPIT. Alex. 11 barbari mentibus -ati (-atis *Landgraf*). HIL. in Matth. 5, 12 trin. 10, 2. AMM. 19, 2, 3 meridiano lateri sunt -ati. 21, 13, 8 quos consuetudo praesidio Mesopotamiae -arat (30, 2, 7). 24, 5, 2. 28, 4, 15 -atum poenae Socratem (SCHOL. Cic. Bob. p. 35, 2. PALLAD. hist. mon. I 53 p. 336^B [παρέδωκε]. COD. Iust. 1, 9, 18 (19), 3. 29; 1, 15). VVLG. Esth. 16, 15 Iudaeos neci. SVLP. SEV. chron. 1, 53, 1 captivitati. PRAEDEST. 1, 18 p. 593^B *quos* gehennae incendio. GREG. TVR. Franc. 2, 8. COD. Iust. 3, 23, 2 pr. provinciali iudicio -ati (*i. subiecti*). ARATOR act. 1, 145 PASS. Andr. long. 8. *aliquem alicui*: LIV. 1, 9, 11 quasdam forma excellentes primoribus patrum -atas. 43, 15, 5 sibi duas legiones. SEN. Thy. 545 -atas victimas superis dabo (*potest dat. cum verbo finito coniungi*). CVRT. 10, 7, 8 tutoresque -at filio. COLVM. 8, 13, 3 singulisque maribus ternas feminas -are. QVINT. inst. 6 pr. 13 te avunculo praetori generum -atum. TAC. ann. 3, 29 filio Claudii socer Seianus. 3, 75 *Asinius* Caesari progener. APVL. met. 9, 26 TERT. adv. Marc. 3, 21 p. 412. 5, 8 p. 600. pudic. 21 Iesum ... vobis -atum. IVST. 12, 13, 2 -ato sibi regi adularentur. 20, 1, 4 AMM. 27, 6, 5. VVLG. II Macc. 6, 20 Iudamque ... successorem sibi -asse. CARM. epigr. 721, 4. *aliquem* ad, in *aliquid*: ad: LIV. 2, 54, 4 velatos ad mortem (SEN. dial. 12, 11, 3 AMM. 28, 5, 2 LVCIF. reg. apost. 2 p. 41, 8). 5, 24, 8 partem plebis ... -bant ad habitandos Veios. CVRT. 5, 10, 5 ad omne obsequium -atos regem comprehendere. TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406. SOL. 35, 9 *Esseni* ad hunc morem -ati. SPART. Geta 7, 4 quos ad necem. LACT. inst. 7, 1, 25 ad aeterna supplicia. HIL. in Matth. 17, 13. OPTAT. 7, 2 p. 170, 6 quos ad ... tormenta. AMM. 15, 2, 6 ad hoc -ati (*i. electi*). 23, 5, 9. 23, 6, 82. in: TERT. adv. Marc. 2, 11 p. 350 quae *mulier* in adiutorium masculo, non in servitium fuerat -ata. HIL. myst. p. 14, 12 in regni caelestis consortium -atis. AVG. gen. ad litt. 9, 4 p. 272, 25 in mortem -ati *primi parentes*. *huc pertinere videtur*: TERT. resurr. 34 dum utrimque eum salus -et.

c *absolute*: QVINT. inst. 12, 11, 4 ut L. Crassus in libris Ciceronis -at, iura quaerentibus reddet. VLP. dig. 10, 4, 3, 7 actor vero -are non possit nisi ex praesentibus. TERT. adv. Marc. 2, 24. 4, 39 p. 558 sic enim dominus eorum -vit. HIL. syn. 92. *nota* BOETH. arithm. 2, 2 ut superius -atum est (*i. demonstratum*). *nota* de *aliqua re*: GAIVS dig. 45, 1, 141 non pater, sed filius -are de alterutra *re* debet.

2 *i. q.* **in animo habere,** *certo consilio esse, sibi proponere, voluntatem, animum dirigere sim.*: **a** *solum ponitur, plerumque impersonaliter*: LIV. 21, 44, 9 si hoc bene fixum omnibus -atumque animo est. SEN. dial. 10, 3, 3 quotus quisque dies, ut -eras, recesserit (*praecedit* certus consilii fueris). epist. 59, 4 nec longius quam -asti trahit *te oratio*. CVRT. 8, 14, 17 ut -atum erat. FRONTIN. strat. 1, 4, 3 iter, quo -erat, emensus est. TAC. ann. 6, 1 quia contra -erat. SVET. Iul. 10 Aug. 79 Vesp. 9. VVLG. II Cor. 9, 7 unusquisque prout -vit in corde suo.

b *seq. infinit. (passivi l. 35. 40. 50. 65), hic illic ex sententiarum conexu supplendus*: CAES. civ. 1, 33, 4 *Caesar* infectis iis quae agere -erat ... proficiscitur. NEP. Eum. 2, 4 Macedoniam praeoccupare -vit (praetestinavit *codd.*). OV. met. 8, 157 removere pudorem. 10, 379 fast. 1, 621. LIV. 6, 6, 7 sibique -atum (in *M*, id *V*, *del. Wölfflin*) animo esse Camillo submittere imperium. 7, 33, 13 morte sola vinci -erant animis. 43, 7, 3 MANIL. 2, 774. 5, 575. VELL. 2, 110, 4 pars suis sedibus praesidium esse -erat. VAL. MAX. 2, 6, 8. 6, 8, 1 PARIS 4, 1, 4 PHAEDR. 4 prol. 1 app. 18, 15. SEN. epist. 45, 1 qui, quo -vit, pervenire vult (CVRT. 7, 2, 18 undecimo die, quo -erant, perveniunt). PS. SEN. epist. Paul. 3 CVRT. 4, 2, 14. 5, 10, 5. 8, 6, 7. 8, 9, 23 per quod *iter* ferri -vit. COLVM. 2, 2, 17. 4, 29, 5. 5, 10, 14. 11, 3, 4. 13 arb. 22, 3 SCRIB. LARG. 38. 228 PETRON. 14. 46. 107 quo -ant (*sc. ire*). 138 VAL. FL. 7, 317 SIL. 10, 335 STAT. Theb. 6, 933. 10, 80 Ach. 1, 200 QVINT. inst. 1 pr. 6. 5, 1, 3 decl. 259 p. 57, 3. 349 p. 373, 12 FRONTIN. strat. 1, 4, 12. 1, 8, 6. 1, 11, 6 IVV. 3, 13. 10, 331 TAC. ann. 3, 16. 4, 50. 71. 13, 19. 20 PLIN. epist. 1, 12, 9. 1, 13, 6 longius quam -eram tempus in urbe consumpsi. 3, 5, 20. 3, 6, 6. 5, 8, 6. 5, 19, 7. 9, 13, 5. 10, 15 SVET. Iul. 84 Aug. 19. 40. 42. 53. 60 Tib. 13. 14. 31. 53. 73 Cal. 8. 21. 38. 43 Nero 16. 53. 55 Vesp. 6 Dom. 9 rhet. 30 vita Verg. p. 62. 66 ARGVM. Plaut. Merc. 13. FRONTO p. 88, 8 N. cum vehiculo vectari -o. p. 90, 10 CELS. dig. 47, 68 (67) GAIVS dig. 6, 1, 24 inst. 3, 184 (*ter*) TRYPH. dig. 26, 7, 55, 4 VLP. dig. 2, 15, 8, 9. 9, 2, 23, 4. 11, 7, 4 in quem *locum* ipse -vit *inferre*. 19, 1, 3. 28, 5, 9, 5. 6. 29, 2, 10. 42, 4, 7, 7. 47, 2, 3, 2 quo -erat *rem* perferre (*bis ibid.*). PAVL. dig. 11, 7, 40. 20, 3, 4. 47, 2, 4. 21 quo -erat *se recipere*. sent. 2, 31, 2 APVL. met. 4, 12. 25. 11, 22. TERT. adv. Marc. 5, 12 p. 617, 16 virginem sanctam -at ecclesiam assignare Christo. PORPH. Hor. carm. 2, 18, 15 ars 21/22 ITIN. Alex. 19 LAMPR. Comm. 7, 8 TREB. trig. tyr. 31, 8 PANEG. 4, 11 PALLAD. 1, 2 DARES 30 DICT. 3, 18 AMM. 23, 6, 40. 27, 9, 2 HEGES. 1, 27 VVLG. II Macc. 6, 20 SVLP. SEV. chron. 1, 41, 2. 2, 20, 2 GREG. TVR. Franc. 2, 3. 3, 11 HIST. Apoll. rec. A B 39^a CORP. X 2804. **c** *seq. acc. c. inf.*: LIV. 24, 2, 1 quas urbes direpturos se -erant. 29, 20, 2 quem ... spe -erit Africam subacturum, Hannibalem ex Italia detracturum. VAL. FL. 1, 417 e clausis quem *ventum erupturum* -et Aeolus antris. *nota*: TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 591, 6 Paulus -batur de Iudaea ... auferri. **d** *seq. oratio indir.*: CVRT. 8, 4, 5 nec ipsi -are, in quam regionem obverterent corpora. 10, 6, 10 a quibus regi velitis, -ate. QVINT. inst. 2, 11, 5 -ant quibus aliquid diserti subiungendum sit. VLP. dig. 26, 7, 3, 1 *si* -erit testamento quis tutorum tutelam gerat (26, 7, 3, 6). **e** *seq.* ut: LABEO Vlp. dig. 47, 10, 15, 16 qui frequentandi cuiusque causa ut sequeretur -atus in publico ... abductus fuerit. TAC. ann. 15, 65 -visse, ut ... Piso quoque interficeretur.

B ***speciatim***: **1** *i. q. emendum sibi proponere, emere*: PLAVT. Epid. 487 is ipse hanc -vit fidicinam. Most. 643 eas quanti -at? 974 ain minis triginta amicam -atam Philolachi. Persa 542 etiam tu illam -as. 667 qui hanc non properas -are. Rud. 45 sibi puellam. LVCIL. 893 ad lenonem venio, tribus in libertatem milibus -o (*cf. p. 755, 37*). CIC. Att. 13, 33, 2 si Plancus -at, tum habet res difficultatem. epist. 7, 23, 3 quod tibi -aras trapezophorum. PLIN. nat. 28, 24 in Africa nemo -at aliquid, nisi praefatus Africam.

2 *designare, declarare, deputare, eligere*: **a** *angustiore sensu et technice, de munere plerumque publico capessendo*: *aliquem*: LIV. 10, 22, 1 quin Fabius Quintus omnium consensu -retur (*sc. consul*). 39, 32, 9 opinione omnium haud dubie -bantur Q. Fa-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bius Labeo et L. Porcius Licinus. 44, 23, 4 qui . . . legati . . . irent, Parmenio et Marcus -antur. *huc referam:* SEN. contr. 7, 6 (29), 5 is qui dotalis -atus erat, custos relictus est. VELL. 2, 124, 4 mihi fratrique ... proxime a nobilissimis viris -ari contingit praetoribus. 2, 131, 2 -ate successores quam serissimos (SVET. Dom. 15 IVST. 44, 4, 10). COLVM. 1, 8, 1 est cura ... quosque servos et qualibus operibus -are. TAC. hist. 1, 12 hunc vel illum ... -bant *principem* (1, 21 suspectum semper ... dominantibus qui proximus -retur. 1, 26 ne *quis princeps* ... pro Othone -retur. ann. 14, 22 hunc illum ... -ari credebant *principem*. IORD. Get. 236). TAC. hist. 2, 1 intemperantia civitatis, donec unus eligatur, multos -andi (*sc. imperio*). 2, 71 -atum a Galba consulem (3, 55 ann. 1, 3 SVET. Dom. 10). 2, 36 legionum legati ... praetores -rentur. PLIN. epist. 10, 79, 4 a -atis censoribus ... interrogatus. SVET. Iul. 1 flamen Dialis. Cal. 12 augur. VLP. dig. 4, 4, 18, 5 iudicem. 26, 7, 3, 1 tutores. 26, 7, 3, 5 curatores testamento -vit. frg. Vat. 202. GELL. 13, 5, 4 de magistro -ando petierant. CORP. XIII 6300 (*a. 197*) M. Aurelio Antonio Caes. imp. -ato (VI 31555 [*a. 198*]. VII 210 INSCR. Röm. Mitteil. 1904 p. 146 INSCR. numm. Cohen IV^{2} p. 147 n. 53. 54). DICT. 1, 16 duces praefectosque navium Achillem, Aiacem et Phoenicem -ant. VEG. mil. 2, 7 tribunus maior. HIER. chron. a. Abr. 1814 principe militiae -ato. 2189 duces. GREG. TVR. Franc. 1, 30 episcopus. 3, 15 custos equorum. COD. Iust. 1, 3, 20 pr. ecclesiae ... cui fuerat -atus presbyter (*sed fortasse pertinet ad II A 1 b*).

aliquem alicui: SALL. or. Macri 6 nisi quia vobismet ipsi per suffragia, ut praesides olim, nunc dominos -atis. TAC. hist. 3, 12 classis Cornelium Fuscum praefectum sibi -at. SVET. Iul. 26 collegam se Pompeio -antibus. Cal. 4 sibi successorem (TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 402 adv. Iud. 9 p. 724 SPART. Hadr. 7, 1 VVLG. II Macc. 14, 26 MARCELL. chron. II p. 99, 516, 1). GREG. TVR. Franc. 2, 13 qualem vobis pontificem -vit. *aliquem alicui muneri:* OV. met. 15, 3 -at imperio ... Numam. VELL. 2, 12, 1 -atus ei bello gerendo consul. 2, 85, 2 Caesar ei parti -atus. VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 imperiique successioni -atum Atym. COLVM. 11, 1, 4 -bitur huic negotio. TAC. Agr. 9 spe consulatus, cui -arat *Vespasianus Agricolam.* hist. 1, 87 peditum ... copiis ... rectores -ati. ann. 3, 18 imperio. 14, 40 capessendis honoribus -atus. CHAR. dig. 50, 4, 18, 16. VLP. dig. 28, 5, 35, 3 servos agro. frg. Vat. 211 libertos tutelae. MOD. dig. 50, 1, 34 incolam muneribus publicis. APVL. met. 10, 18 quinquennali magistratu (*dat.*) fuerat -atus. 11, 21 felici *deae* ministerio nuncupatum -atumque. CORP. X 3846 Sergio Clodio v. p. -ato provinciae. *aliquem ad, in aliquid* (propter *l. 48*): ALF. dig. 50, 16, 203 *servi* ad corpus tuendum praepositi -atique. PAPIN. dig. 40, 12, 35 ad templi custodiam. CHAR. dig. 50, 4, 18, 10 custodes aedium ... ad extruenda ... aedificia. SPART. Hadr. 5, 8 Turbone ad deprimendum tumultum -ato. VOPISC. Aurelian. 9, 3 ad inspicienda castra. TERT. adv. Marc. 4, 6 p. 432 a deo ... in restitutionem Iudaici status sit -atus. COD. Iust. 12, 59 (60), 1 in reiecti ... locum. PAVL. dig. 32, 99, 3 muliones propter opus rurestre testator -atos habebat. *accedit alicui:* MARCELL. chron. II p. 96, 503, 2 magistro officiorum sibi ... in subsidium -ato (*nisi de mittendo cogitare mavis*). *aliquid:* SVET. Cal. 55 consulatum quoque traditur -asse. *aliquid alicui:* LIV. 21, 22, 2 *Hasdrubali* eam provinciam (28, 38, 10. 28, 40, 1. 43, 11, 12 CVRT. 8, 1, 19. 8, 2, 14. 10, 10, 2 Philotae Cilicia. TAC. Agr. 40. ann. 13, 22 Suria P. Anteio). LIV. 28, 24, 3 regnum sibi ... -arant animis (39, 53, 2 CVRT. 10, 7, 5 FLOR. epit. 4, 1, 8 IVST. 23, 3, 3). TAC. hist. 1, 10 Vespasiano ... imperium (CVRT. 4, 7, 26 SVET. Cal. 60). ann. 6, 40 Blaesis sacerdotia. PLIN. paneg. 57 quem *consulatum* -atum aliis. EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 897^{C} cuius partem tenuiorem supernis stationibus deputavit, crassiorem vero ... inferioribus -vit.

b *latiore sensu, plerumque in malam partem i. q. notare:* *aliquem:* LIV. 8, 8, 18 qui tutaretur eum ab uno -ato hoste (27, 43, 6 cum hoste -ato ab senatu bellum gereret). 9, 16, 19 quin eum parem -ant animis (*sc. rerum scriptores*) magno Alexandro ducem. 9, 24, 14 qui omnium consensu -bantur ... defectionis auctores (33, 28, 5 animis autem Zeuxippum auctorem -bant caedis). 35, 20, 1 Romae -bant quidem sermonibus hostem Antiochum (TAC. hist. 1, 13 gener ac socer -bantur *sermonibus vulgi*). CVRT. 6, 9, 7 inter participes sceleris -batur. 9, 7, 25 quibus *oculis* ut fur -batur. TAC. ann. 6, 7 reum (14, 60 PLIN. epist. 9, 13, 7 PAVL. dig. 48, 5, 41 (40) TERT. apol. 6). TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 292 ut hinc iam -ari possit haereticus (adv. Val. 1 p. 177). 4, 36 qui ex radice Iesse et ex fructu lumborum David -batur. *aliquid:* CVRT. 4, 5, 8 Persepolim ... Bactra ... ultimique Orientis oram imperio -asse. TERT. pall. 4 p. 940 Öhl. *tales habitus* et acie *oculorum* figere et digito -are (*i. monstrare*) ... merito sit.

3 *i. q. puellam despondere:* HOR. sat. 2, 3, 217 fortique marito -et uxorem (OV. epist. 20, 189 VLP. dig. 23, 3, 7, 1. PAVL. dig. 23, 2, 36 nisi a patre desponsa -atave [VLP. dig. 24, 2, 11, 2 MARCIAN. dig. 48, 5, 7]). QVINT. decl. 251 p. 28, 20 haec vero et rapta est, antequam -retur. 343 p. 355, 9 alii -atam *puellam*, alii pactam (354 p. 385, 19. PLIN. epist. 5, 16, 6 filia [6, 26, 1 SVET. Iul. 27. ARNOB. nat. 5, 7 matrimonio eius filiam suam -at]). PAVL. dig. 23, 2, 66 *pupillam* non desponsam a patre nec testamento -atam. ARGVM. Plaut. Epid. 4 sororem. MIN. FEL. 25, 3 virgines iam desponsatas, iam -atas.

4 *i. q. mittere, dirigere:* **a** *aliquem:* ITALA Hebr. 1, 14 (Rufin. Orig. princ. 1, 5, 1) *quos Paulus* ministeriales spiritus *appellat* -atos propter eos (ἀποστελλόμενα, VVLG. missi. *cf.* GAVDENT. serm. praef. p. 841^{B} apostolos qui ex officio sortiti vocabulum Latino sermone -ati nuncupantur). SPART. Hadr. 4, 1 legatus expeditionis Parthicae tempore -atus est. IVL. VAL. 2, 1 decem pariter oratores. 3, 46 istae *Amazones remittentur*, uti ... vicarias -etis. VEG. mil. 3, 22 quae *manus* secreto itinere -ata fuerat. HEGES. 2, 14, 2. CANON. Migne 56 p. 404^{B} a quo -ati sunt. p. 833^{B} de latere suo presbyteros -bit. et si statuerit oportere mitti, qui -ati cum episcopis iudicaturi sunt. SACR. Leon. p. 324 PRAEDEST. 1, 16 p. 592^{C} FAVST. REI. spir. 1, 8 p. 114, 13. 1, 10 p. 118, 25 RVRIC. epist. 1, 14 p. 367, 6 equum. PS. FVLG. RVSP. serm. 4 p. 863^{C} PS. AVG. serm. 181 p. 916^{A}. *in deliciis habet* CASSIOD., *sed rarius de personis, ex. gr.:* chron. II p. 160, 1349 exercitus (var. 1, 24, 1 Ios. c. Ap. 2, 46). var. 1, 6, 2. 1, 27, 3. 2, 24, 3 NOVELL. Iust. 13, 6 pr. membrum alicuius auferendi a -ato (τὸν παραπεμπόμενον). EVGIPP. Sev. 19, 5. 24, 1. *additur quo:* ad: SVET. Galba 16 legationem ad praetorianos (VOPISC. Aurelian. 13, 1 Mauricio ad Aegyptum -ato. Car. 7, 1. CAPITOL. Gord. 5, 2 Gordianum ad Africae proconsulem. TREB. Gall. 2, 2 EXVP. 3 LVCIF. Athan. 1, 9 p. 81, 3. 2, 22 p. 188, 10. AMM. 21, 12, 3 Immone cum comitibus aliis ad hoc -ato. SCHOL. Stat. Theb. 2, 48. RVFIN. hist. 3, 7, 2 ad opera Aegypti [παραπεμφθῆναι]. PAVL. MED. vita Ambr. 6 CASSIAN. conl. 17, 19, 6 CANON. Migne 56 p. 431^{B} HYD. chron. II p. 19, 62^{a} ARNOB. in psalm. 80 p. 443^{C} FVLG. RVSP. rem. pecc. 2, 15 CASSIOD. var. 1, 24, 1. 3, 3, 2. 4, 7, 2 IORD. Rom. 368 EVGIPP. Sev. 30, 1. *nota absolute:* CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 101 repente ad Pelusium -vit [ὑπέστρεψεν]).
in, adversus, contra: VLP. dig. 5, 1, 2, 3 si qui sunt in provinciam -ati. IORD. Rom. 336 Caesarem ordinans in imperio -vit (*pro acc.* 342 matrem in exilio). CASSIAN. conl. 8, 18, 2 adversus militem Christi victorem. IORD. Rom. 377 contra quem ... consul ... -atur (Get. 44, 233). *seq. acc. loci:* ITIN. Alex. 46 XXX milia boum -at Macedoniam cultum (*supin.*) agros suorum. IVL. VAL. 1, 23. AVR. VICT. Caes. 26, 6 Romam legatos ac litteras (35, 9 CASSIOD. chron. II p. 671). HEGES. 4, 19 L. Annio Gerasam -ato. RVFIN. hist. 2, 3, 4 Hierusolyma (παραπέμποντα). *seq. dativ.:* HIL. in psalm. 68, 23 quem et colonis vineae ... -vit. FVLG. RVSP. epist. 14, 7 fratrem ... Corinthiis. IORD. Rom. 328 Honoria ... principi -ata est. 384.
seq. adv. loci: CASSIOD. hist. 2, 22 p. 941^{A} quosdam huc -ari. IORD. Get. 58, 303 ubi et Liberius ... cum exercitu -atur. COD. Iust. 4, 21, 18 litigantes ... ibi -ret.

b *aliquid:* LVCIF. epist. 5 p. 325, 8 qui solet tam necessaria quam epistulas ... -are (*i. portare?* FVLG. RVSP. epist. 12, 7, 7 CASSIOD. compl. in act. 5, 22). EPIST. pontif. 216 Lucif. epist. 3 si idem codex a te -atus sit. AVG. epist. 223, 1 quod *commonitorium* ... dignatus es -are. CASSIAN. inst. 3, 3, 6 euangeliorum vase caelitus -ato (*i. demisso*). CANON. Migne 56 p. 643^{B} litteris -atis ... missis litteris. AVELL. p. 62, 20 partem officii pariter -vi. RVRIC. epist. 1, 12 p. 365, 20 vitrarium. FVLG. RVSP. c. Fastid. 1 sermonem. CASSIOD. in psalm. 150, 4 vox copiosissima. var. 1, 35, 2 frumenta. 1, 45, 8 horologia (1, 46, 1). 2, 8 solidos. 3, 41, 2 4, 51, 12 *saepe.* IORD. Rom. 365 munera. COD. Iust. 11, 10 (9), 7, 2 tarditas in -andis auctoritatibus (*i. iussis*). NOVELL. Iust. 20, 7 edictis -atis a se. IOH. epist. ad Sen. 3 tam epistulae quam dogmatis exemplaria. *saepe.* *additur quo:* ITALA act. 10, 36 (cod. e) quod *verbum* -vit filiis Israhel (ἀπέστειλεν, VVLG. misit). ad: LAMPR. Diad. 9, 1 extat alia epistula ad matrem (IVL. VAL. 2, 25 litteras ad filium [EPIST. pontif. 212 Lucif. epist. 7 INNOC. epist. 29, 2 AVG. epist. 226, 10 CANON. Migne 56, 406^{A} 6 COD. Iust. 11, 8, 22 EVGIPP. Sev. 25, 1]. FVLG. RVSP. c. Fastid. 10 APON. 10 p. 205 CASSIOD. hist. 1, 18 p. 917^{B}. 2, 12 p. 931^{B} inst. div. 8 p. 1120^{D}. 21 p. 1136^{A} tit. var. 7, 25). LVCIF. non conv. 15 p. 32, 16 ad proelium. CAPREOL. epist. 1, 1 p. 845^{B} ad ... synodum (καταπεμφθῶσιν). PRAEDEST. 1, 42 p. 599^{D} *tam turpia* per scripturam ad nostros posteros -ari (*i. tradi*). APRING. in apoc. 1, 4 ut ad tam parvum numerum ... -ret scripta (EVGIPP. Sev. 25). CASSIOD. inst. div. 16. 31 var. 2, 35 Ios. c. Ap. 1, 110 *al.* NOVELL. Iust. 20, 4 appellationes ... -antes ad sedem tuam (ἀναπέμπουσαι). DIONYS. EXIG. Procl. fid. p. 418^{A} quos *libellos* ad nos. PASS. Andr. long. 15. EPIT. Alex. 10 duo milia ratium secundum fluminis ripam -ata appulerunt. IVL. VAL. 1, 9 LVCIF. epist. 5 p. 323, 21 PACIAN. epist. 3, 1. HEGES. 1, 37, 2 imaginem suam Antonio in Aegyptum. MAR. MERC. Cael. 3, 3 relationibus Romam missis, ipsis quoque libris pariter -atis. AVELL. p. 65, 8 RVRIC. epist. 1, 5 p. 357, 26 mihi ... flosculos. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 1 mihi ... volumen. PS. FVLG. RVSP. serm. 53 p. 921^{A} verbum dei ... quocumque fuerit -atum. CASSIOD. inst. div. 4 quem *libellum* Marcellino. IORD. Get. 57, 289. VISIO Pauli 35, 16 ut mittat deus ros et pluvia -etur super terram. FERRAND. epist. 13, 3.

5 *de funditoribus i. q. collineare, telo petere, dirigere, scopum proponere necnon in imag. ad aliquid propositum contendere, in aliquem intendere, significare, expetere:* NVX 167 ubi sumit tela viator atque oculis plagae -at ante locum. SEN. dial. 3, 19, 1 quos -vit insequitur *iracundia* adiectis conviciis. epist. 94, 3 quemadmodum qui iaculari discit, -atum locum captat. PETRON. 114 nec quo -ret cursum gubernator sciebat. LAVS Pis. 143 nec semper Gnosius arcum -at. STAT. Theb. 8, 439 Phaedimon Iasiden arcu Dircaeus Amyntas

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-at. 9, 641 saltumque ad moenia Cadmi -at. TAC. hist. 4, 29 aciem ad ictum. VLP. dig. 50, 1, 27, 2 dubito, si utrobique (*i. in duo domicilia*) -ato (*i. directo*) animo, an possit quis duobus locis domicilium habere. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396 de nutricis aut gerulae suae collo sive dorso hostem -urus (*i. significaturus*). SOL. 2, 54 a promunturio ... Achaiam -antibus (*i. petentibus*) citissima navigatio est. 16, 5 de rupe nota praecipitem casum in maria -ant (*i. expetunt*). 30, 6 manifestissime -ant iactus sagittarum. ITIN. Alex. 6 Alexander collineare quem -asset peritus. PANEG. 7, 8 nec enim ulla Persarum ... tela certis iactibus -ata fixerunt (AMM. 31, 13, 2 tela -ata [*i. certo missa, directa*] cadebant et noxia. VEG. mil. 4, 10 de ... turribus -atis protegunt telis). IVL. VAL. 1, 17 eum cum iaculo -ret. 1, 23 -andis (*i. mittendis*) sagittis sollertior (AVR. VICT. Caes. 42, 23 -andi sagittas mire promptus. VEG. mil. 2, 23 ut sagittis vel certe lapidibus ex fustibulo -atis signum ... tangerent). VEG. mil. 1, 16 nisi quem ex funda -ato lapide percussissent (*bis* 2, 23. 3, 24 ut funditores cum ... rotundis lapidibus -atis Indos ... affligerent. 4, 22 saxis gravioribus per onagrum -atis). 4, 18 ad maiores ballistas ... -ant. *al.* HEGES. 3, 11, 1 retrorsum ducta (*sc. aries*) ... maiore impetu -batur (*i. admovebatur*). CLAVD. carm. min. 9, 32 certum sollertia *hystricis* -at ictum. *adde*: SOL. 31, 6 *Himantopodes* pergendi usum lapsu magis -ant quam ingressu.

part. perf. pass. pro adiect. **dēstinātus,** -a, -um. 1 *i. q. certus, fixus, definitus*: CIC. Tusc. 2, 5 qui certis quibusdam -isque sententiis quasi addicti et consecrati sunt (QVINT. inst. 3, 6, 57 certis -isque personis. GELL. 14, 1, 21 certam -amque esse *fortunam*). APVL. met. 1, 14 de⟨sti⟩natae iam cruci candidatus. HIL. in Matth. 13, 3 in plenitudinem temporum -orum. AMM. 28, 2, 12 non -a, sed varia petentium et longinqua. 31, 14, 6 -is velut lectis iudicibus negotia spectanda mandabat. VEG. mil. 1, 4 -o (*i. certo*) ictu (*bis.* 1, 14. 16). 2 *i. q. obstinatus*: CATVLL. 8, 19 -us obdura. AMM. 17, 2, 2 -is barbarorum animis incredibili pertinacia reluctatis. 22, 2, 4 omnium oculis in eum contuitu -o defixis. 29, 2, 15 superatus precibus -is.

subst. n. **dēstinātum,** -ī. *i. q. propositum, finis, certum consilium necnon scopus praestitutus*: LIV. 25, 6, 23 id omne -um ignominiae est. 38, 26, 7 velut -um petentibus vulnera accipiebant. PHAEDR. 4, 5, 27 sic -a dare cum vellet singulis. SEN. benef. 4, 34, 4 quod -a prohibeat. dial. 4, 35, 2 nec ultra -a procurrit. CVRT. 3, 8, 29 -a salubriter ... fortuna discussit. 4, 7, 9 -a exequi (8, 10, 28. 9, 7, 18 TAC. ann. 15, 53). 7, 5, 41 certo ictu -a feriebat (PS. AVR. VICT. epit. 47, 4. DICT. 3, 1 -a feriundi arte mirabilis. HEGES. 3, 9, 3 -a feriendi arte. CASSIAN. conl. 1, 5 tit. -a ferire. *adde*: CASSIOD. in psalm. 126, 6 sagitta telum est quae ... pervenit ad -a). CVRT. 8, 5, 1 -a impedire. FRONTIN. strat. 1 praef. ei -o (*sc. instituendae rei militaris scientiae*). TAC. hist. 1, 4 antequam -a componam (*i. quae enarrare proposui*). 4, 18 si -a (*i. consilia*) provenissent. ann. 2, 55 quo properantius -a inciperet. 3, 42 insistere -is. 4, 40 -is adversabor. 6, 32 -a retinens. TERT. apol. 25 adversus -um (*i. voluntatem*) votumque Iunonis. SOL. 2, 1 ut ad -um (*i. propositum*) revertamur. 10, 12 pergentibus ad -a. CHALC. comm. 70 convenit ad -um luna (Theo Smyrn. τὴν εἰς τὰ ἑπόμενα πετεῖται κίνησιν). 94 ad -a ... navi volante. 116 occurrere ad -a. HIL. myst. p. 13, 23 praeripiunt -a seniorum. AVSON. 419, 64 nemo ... certius -a percussit. DICT. 3, 18 Vlixes cum Merione -um confixere. VEG. mil. 3, 2 ad -a perveniant (3, 6). VVLG. Phil. 3, 14 ad -um persequor. CASSIOD. var. 11, 9, 1 -a (*sc. edicta*) proponi. ex -o *i. q. dedita opera, consulto*: SEN. clem. 1, 6, 3 alii ex -o, alii forte impulsi. benef. 6, 10, 2. 6, 23, 4. dial. 3, 11, 8 ex lento ac -o provexit. 5, 6, 4 nat. 2, 35, 2 SVET. Cal. 43.

adv. **dēstinātē.** *i. q. pertinaciter* (AMM. *peculiare, exceptis* 18, 2, 7. 26, 2, 3 *nonnisi compar.*): AMM. 18, 2, 7 -e certantibus. 20, 4, 14 adigentes. 20, 7, 10 faces iactae. 21, 15, 2 ipse tendebat. 23, 1, 3. 25, 5, 3. 25, 9, 4. 26, 2, 3 omnium urgentium -e. 27, 3, 1 asinus ... -ius rugiens. 27, 10, 5. 28, 6, 21 asserentes. *adv.* **dēstinātō.** *i. q. consulto*: SVET. Iul. 60 proelia non tantum -o, sed ex occasione sumebat.

deriv.: destinatio, destinator.

dēstinus [*cf. c.* destinare. *Th.*]. GLOSS. μονότονος pervicax, pertinax, -us. *Gudeman.*

dēstinuo *v. p. 755, 36.*

dēstirpo, -āre *a* de *et* stirps, *cf.* exstirpare. *i. q. funditus destruere*: OP. imperf. in Matth. 45 p. 886 habitationem hominum componunt et habitationem dei -ant.

dēstitor, -ōris *m. a* desistere. *is qui desistit a munere ecclesiastico*: IVLIAN. epit. novell. 51, 1 si clerici ab ecclesiis suis destiterint (NOVELL. Iust. 57 recedunt) ... dona ecclesiastica quae illis -bus praestabantur. *L.*

dēstitūdo *v. p. 767, 12.*

***dēstituo,** -uī, -ūtum, -ere [*a* de *et* statuere. *Th.*]. distitutus: CORP. XIII 3836, 3 (*Treviris; aetat. christ.*); *idem traditur in codd.* -utus *in versu per tres syllabas efferendum, ut videtur*: CARM. epigr. 526, 9 *p. 763, 12.* NON. p. 279 -i est desolari. -i rursum statui (*vix recte*). DIFF. ed. Beck p. 50, 6 deserit quis signa vel comitatum, -it praesidium vel spem. GLOSS. ἀπολείπω. -unt relinquunt, καταλείπουσιν, toworpon (*anglosax.*). -ere deserere. -it disturbavit, desedit (dissedit? deseruit?), disturbavit aut disseruit (*i. deseruit*), ἐνκατέλ[ε]ιπεν καὶ ἐγκατέλειψεν, διέστησεν, obgibeth (*anglosax.*). -itur ἐρημοῦται. -utus relictus, derelictus, desertus, desolatus, καταλελειμμένος, μεμονωμένος. -utum ofgefen (*anglosax.*). -utae toworpne (*anglosax.*). *nota* V 450, 4 destitus -utus derelictus relictus. *legitur primaria constituendi notione inde a* NAEV. *et* PLAVTO, *translate inde a* TVRPIL. CIC.; *non habent ex. gr.*: TER. LVCIL. CATO RHET. Her. CATVLL. LVCR. BELL. Alex. Afr. Hisp. SALL. VITR. VAL. FL. IVV. [*loci dub.*: PLAVT. Men. 810 *v.* desisto. CIC. Phil. 5, 33 (-it *V*, destinavit *Ferrar*). AVIEN. Arat. 591 (desolatam *Winterfeld*). *ex coniectura legitur*: ENN. ann. 69 (desunt *codd.*). OV. epist. 5, 150 deficior ... ab arte mea (-or *vulgo*). SEN. suas. 5, 1 (est sit *codd.*). SVLPICIA carm. frg. 1 (restitutis *codd.*)].

I *i. q. aliquo loco* ***constituere,*** *collocare* (*collocandum curare*): **A** *latiore sensu* (*accedit indicatio loci praeter l. 19. in c. acc. l. 20*): NAEV. com. 52 in alto navem iubet -i ancoris. PLAVT. Rud. 823 iam hoc Herculi est ... fanum ...; ita duo -it signa hic cum clavis senex. CAECIL. com. 195 -it omnes servos ad mensam ante se. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 palus -utus est in foro (*cf.* VARRO rust. 1, 20, 2 furcas. PAVL. FEST. p. 351 stipites). *in imag.*: CHALC. comm. 299 nudam silvae imaginem demonstrare ac velut in lucem -ere. *nota i. q. defigere*: APVL. met. 2, 25 mustela ... obtutum ... acerrimum in me -it. **B** *strictiore sensu i. q. aliquem* ***solum*** *in omnium conspectu collocare, plerumque supplicii vel ignominiae causa* (*absolute l. 29. 31; supplem. praedic. l. 26*): CIC. Verr. 4, 66 videtis pendere alios ex arbore, ... -i alios in convivio. 6, 110 *ille* nudus paene est -utus. LIV. 2, 12, 8 ante tribunal regis -utus. 7, 10, 6 *T. Manlius et Gallus* in medio armati ... -untur. 23, 10, 5 *illum* ante pedes -utum causam dicere iussit. 27, 13, 9 centuriones ... *ignominiae causa* discinctos -i *iussit.* VAL. MAX. 9, 2 ext. 7 *illum* vacua area -utum iaculis confixit. GELL. 7 (6), 4, 4 *captivos a liberis Reguli* in armario muricibus praefixo -utos ... interisse. TERT. ieiun. 7 *Achab* -it semetipsum et ⟨saccum⟩ carni suae imposuit. -utus *absolute i. q. in solitudine expositus*: SEN. dial. 7, 27, 3 non aliter quam rupes aliqua in vadoso mari -uta, quam fluctus non desinunt ... verberare. *in imagine*: CIC. Caecin. 93 hunc ... nudum in causa -utum videtis. Sull. 90 in hac fortuna miserrima. LIV. 7, 13, 3 universus exercitus ... prope ignominiae causa -utum sine armis *se ratus.* PLIN. epist. 4, 11, 5 in (*β D, om. α*) ingenti invidia.

II *debilitata constituendi notione i. q.* ***discedendo*** (*vel non veniendo*) ***solum*** *aliquem* (*aliquid*) *aliquo perductum* ***relinquere*** (*saepe additur supplem. praedic. velut* nudum, inermem, solum *al.*). **A** *subiectum agens est homo*: **1** *accedit indicatio loci* (*obiectum est res l. 46*): in: OV. epist. 11, 84 dari ... avibus ... nepotem iusserat in solis -ique locis. am. 3, 5, 42 frigidus in viduo -ēre toro. met. 8, 176 comitem ... suam ... in illo litore -it. trist. 4, 8, 18 ne temere in mediis -antur aquis *puppes*. SEN. dial. 5, 17, 3 illuvies corporis in stercore suo -uti. epist. 9, 16 in aliqua gente aliena -utus. CVRT. 7, 3, 12 in hac ... omnis humani cultus solitudine -utus exercitus. 9, 4, 33 stabat ... in conspectu tanti exercitus velut in solitudine -utus. 10, 5, 12 in mediis hostibus ... -utos se esse. LVCAN. 6, 734 Stygias ... canes in luce superna. PETRON. 80 Ascyltos ... commilitonem ... in loco peregrino -it abiectum. PROB. Verg. georg. 1, 20 clam *Silvanum* tollit in silvam et ibi -it. *in imag.*: LIV. 6, 17, 1 quod *multitudo* defensores suos ... in praecipitem locum favore tollat, deinde in ipso discrimine ... -at. ad: SIL. 11, 604 (*in imag.*) -emus ad ipsas Hannibalem metas. extra: LIV. 10, 4, 4 cohortes ... extra vallum sine tentoriis -utas. inter: LIV. 30, 44, 10 inermem ... ac nudam -i inter tot armatas gentes Carthaginem (*cf. p. 764, 20*). CVRT. 10, 8, 10 -utos se inter infestas ... gentes (IVST. 12, 6, 16). PASS. Petr. 4 ne nos ... inter infidelium turbines -utos relinquas (PASS. Petr. Paul. brev. 12 inter procellas fluctuantes gentilium). *in imag.*: LIV. 3, 38, 4 inter patrum et plebis odia. SEN. contr. exc. 3, 5 incertum inter vitam mortemque -i. SEN. nat. 6, 29, 1 animos inter dolorem et metum -utos. CVRT. 6, 10, 2 *ego* inter optimam conscientiam et iniquissimam fortunam -utus. **2** *non addita loci indicatione*: CIC. Verr. 3, 74 *ille* a subselliis discessit ..., iste ... subito solus -utus pertimuit. OV. epist. 10, 96 -or rapidis praeda ... feris. am. 3, 9, 54 solos rogos. fast. 3, 348 *Iuppiter* adorantem -it ... Numam. 6, 122 nympha ... comes sequitur -itque ducem. VAL. MAX. 5, 4, 5 *tr. pl.* descendit e rostris, ne minimo quidem murmure -utae contionis reprehensus. SVET. Iul. 81 frequentes ac iam dudum opperientes -ere. VLP. dig. 3, 1, 1, 5 *illum* caecum ... aversa sella a Bruto -utum esse, cum vellet postulare. *in imag.*: SEN. benef. 7, 31, 3 alius *deos* extra mundum suum proicit et ignavos ... sine luce, sine opere -it.

B *subiectum agens est res*: *recedens* aqua, aestus *sim. rem natantem* (*locus non indicatur l. 82 sq*): VERG. ecl. 1, 60 ante ... freta -ent nudos in litore pisces. OV. Ib. 330 nudus †Achillea -aris humo. fast. 3, 52 in sicca pueri -untur humo. LIV. 1, 4, 6 cum fluitantem alveum ... tenuis in sicco aqua -isset. CVRT. 4, 7, 20 aestu -uta navigia notis ... vadis (9, 9, 20). 9, 9, 22 beluae fluctibus -utae ... vagabantur. MELA 3, 1 *oceanus* marina *animalia* (PLIN. nat. 9, 10). LVCAN. 9, 335 *naves* vada -unt. STAT. Theb. 1, 688 si quos incerto litore Syrtes -unt. *adde*: COLVM. 4, 1, 7 (*in imag.*) *humus* subsidit ac velut

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

innatantes radices vitium summo solo -it. *aqua* litus: COLVM. 8, 17, 9 ea parte litoris, quae profluo recessu (frondi recensu *S A*) numquam -itur. EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934^B *mare* modo alluens litora fluctibus, modo -ens. ventus *sim.*: LIV. 30, 24, 7 in conspectum ... Africae ... evectum ... -it ventus. LVCAN. 1, 413 ventus ... pelagus (*opp.* volutare. SIL. 7, 243 sinus tumidos). PLIN. epist. 8, 20, 6 *insulae* -utae tranquillitate. *solum*, adminiculum *sim. id, quod sustinetur, innititur*: LIV. 21, 28, 5 ut quemque ... -ret vadum. SEN. nat. 4, 2, 5 in vastam altitudinem subito -utus cadit *Nilus.* 6, 9, 2 motum earum partium, quae subiectis adminiculis -utae labant (*cf.* CARM. epigr. 526, 9 [*Caesareae Mauret.*] *filius* perdit orbatque patrem baculo -utā senectā). CVRT. 4, 8, 8 mersa navis omnes -it. QVINT. decl. 388 p. 436, 18 litus ... longo spatio ingredientem fatigat, antequam -at. PS. QVINT. decl. 1, 9 paries ille defecit et percussoris *caeci* manus subito -it. *alia res*: CIC. Verr. 2, 61 duo *signa* ..., quae in aedibus tuis sola iam sunt, ... relicta ac -uta a ceteris signis.

III *evanida omnino constituendi notione*: **A** *praevalente* ***fallendi*** *notione, i. q. decipere aliquem in spem vel expectationem inductum, sive* spem *sim. alicuius (cf. p. 762, 54. 69)*: *aliquis aliquem*: CIC. Quinct. 51 viri boni ... multis vadimoniis saepe illusi ac -uti (Tusc. 1, 95). S. Rosc. 117 *ille* novem homines honestissimos ... induxit, decepit, -it, adversariis tradidit, omni fraude et perfidia fefellit Cluent. 72 queritur se ab *illo* -utum (*bis.* off. 1, 32 epist. 10, 21, 3 CAES. Gall. 1, 16, 6). 83. Phil. 2, 99 eundem in VIIviratu *petendo.* Att. 2, 5, 2 quo animo *Arrius* se -utum ferat. 13, 49, 2 NEP. Alc. 5, 4. HOR. carm. 3, 3, 21 -it deos mercede pacta Laomedon. LIV. 8, 27, 2 *v. infra l. 50.* SEN. epist. 68, 9 erexeram aures: -utus sum. OCTAVIA 198 et hanc ... fallax ... -et deus volucer Cupido. STAT. Theb. 12, 681 ambae ... mortis amore superbae ... regem ... cruentum unt. OROS. comm. 2 -utus ab eo *princeps humidorum.* PASS. Theclae B a 27 p. 72, 10 licet eam diligeret, ... postquam se -utum conspexit *eqs.* *res (personata) aliquem*: fortuna *sim.*: SEN. contr. 1, 1, 5 quos provexerat fortuna, -it. VELL. 2, 69, 6 *opp.* comitari. SEN. epist. 71, 10 Scipionem nominis sui fortuna. CVRT. 4, 1, 29 *v. infra l. 60.* SVET. Aug. 65 laetum eum atque fidentem. CARM. epigr. 1252, 4 (*Iguvii*) me consurgentem validā ... iuventā. spes (*in pass. plerumque* ab): OV. epist. 3, 143 qua *spe* si -or. LIV. 22, 15, 2 -utus ab spe summa op⟨e⟩ petiti certaminis. 25, 27, 13 a tanta repente -utus spe. 29, 24, 2 magno momento rerum ... gerendarum magnaque spe. 31, 24, 3 a qua -utus spe. 36, 33, 3 ab omni spe. 40, 47, 9 ab unica spe auxilii. VELL. 1, 9, 4 omni spe. CVRT. 4, 3, 20 ab ingenti spe. 8, 6, 19 tanta spe. AVSON. 343, 13 numquam in dubiis hominem bona -ens Spes. ACT. Petr. 15 omni spe. *adde*: SVET. Nero 32 ut spes fefellit, -utus. motus: AVG. civ. 14, 16 p. 1 ille motus ... aliquando ... -it inhiantem. fides *sim. alicuius aliquem*: CIC. ad Q. fr. 1, 3, 8 quorum ego consiliis, promissis ... -utus in hanc calamitatem incidi. QVINT. decl. 335 p. 319, 11 -it me fides illa, quam speraveram fore solacium senectutis. *sine obiecto: de hominibus*: LIV. 8, 27, 2 velut -uti ac non qui ipsi -issent. 37, 7, 9. SEN. benef. 4, 39, 4 -ere, *si promiseris*, levitas erit. SIL. 3, 251 non -it Barce (*opp.* adesse). *de rebus*: TIB. 1, 1, 9 spes (LIV. 1, 41, 1). SEN. contr. 2, 1, 1 et sine causa saepe fovit (*Bentley*, fluit *codd.*) et sine ratione -it *felicitas.* VAL. MAX. 2, 6, 7 fortuna. *aliquis aliquid*: spem *sim.*: LIV. 1, 51, 5 morando spem (35, 19, 4 si tu spem meam -eris. 45, 20, 3). 26, 18, 5 quae ut -uta expectatio est (35, 44, 4. PLIN. epist. 8, 3, 3 erexi expectationem tuam, quam vereor ne -at oratio in manus sumpta). 39, 39, 12 studia civium suorum. SEN. Tro. 770 vota -it deus (dial. 9, 2, 8). dial. 9, 13, 3 -utae cupiditatis dolorem. CVRT. 4, 1, 29 primas spes fortuna. COLVM. 4, 24, 12 *palmae* spem vindemiae. PLIN. epist. 4, 17, 10 hanc de me fiduciam providentissimi viri. PAPIN. dig. 36, 1, 57, 3 supremas defuncti preces. IVST. 4, 5, 4 metu -utae spei civium. HIL. in Matth. 21, 12 spes ... -uta plus dolet. *adde*: OV. Ib. 420 *Plutus* frustra tibi semper ametur -atque tuas usque petitus opes. propositum, conatum *sim.*: OV. am. 3, 7, 14 membra ... segnia propositum -ēre meum. VELL. 2, 42, 1 quanto opere conata eius ... magistratus populi R. metu (motu *cod.*) suo -erit. SVET. Iul. 9 -utum *esse* utriusque consilium morte Pisonis. *nota* -i in *aliqua re*: PS. QVINT. decl. 345 p. 364, 7 -utum in illis cogitationibus. promissum *sim.*: SEN. benef. 6, 22, 1 contextus ... velocitatis citatissimae in tot saecula promissas vices *siderum* in medio itinere -at. QVINT. inst. 12, 8, 13 quae (*i. instrumentum parum diligenter excussum*) in foro ... plus ... nocebunt -uta quam non promissa nocuissent. TERT. bapt. 18 promissiones suas. promissis fidem: PROB. Verg. georg. 3, 46—49. *huc pertinet*: PS. QVINT. decl. 15, 4 oscula poscit, -utos queritur amplexus.

B *praevalente* ***relinquendi*** *notione, i. q. solum relinquere, orbum sim. facere, deserere, deficere*: **1** *aliquis aliquem* (*accedunt collectiva, res personatae, locutiones figuratae*): **a** *generatim*: TVRPIL. com. 5 ita me -it nudum (*nisi forte ad II pertinet*). CIC. Att. 1, 18, 1 ita sum ab omnibus -utus, ut *eqs.* (OV. Pont. 1, 4, 34 *v. p. 764, 2.* LIV. 36, 15, 5 -utus undique. SEN. epist. 70, 21 undique. EVTR. 7, 15 ab omnibus simul -utus). OV. epist. 5, 78 legitimos viros (SEN. contr. 2, 5, 16). 6, 155 -or coniunx materque duorum (*syn.* orbam esse). 16, 196 Oenonen. rem. 110 non ... mihi -endus erit *aeger* (CAEL. AVR. chron. 4, 1, 13 aegrotantem [*opp.* curare]). Pont. 1, 4, 34 nostram cuncti -ēre fugam (*opp.* comitari). 3, 2, 16 me ... amicorum ... metu ... quidam -ēre mei. LIV. 27, 5, 18 consul clam ... in Siciliam abiit; -utique patres *eqs.* SEN. apocol. 3 subito solum -i (QVINT. decl. 337 p. 329, 15 *syn.* relinqui). CVRT. 10, 2, 20 est quidam in *servis* pudor a ceteris -utos relinquendi. LVCAN. 5, 582 *Caesarem* numquam numina. MART. 7, 24, 4 Thesea Pirithoi -isset amor. QVINT. inst. 10, 7, 29 ut ... litigator *non* -utus esse videatur. TAC. hist. 1, 5 Neronem (1, 30). PLIN. epist. 8, 14, 25 qui auctoritate eius trahebantur, transeunte illo -uti. SVET. Aug. 56 ne, si ... deesset, -ere ac praedamnare amicum existimaretur. GELL. 2, 12, 6 amici ... duos litigantes -unt et relinquunt. TERT. nat. 2, 9 Priamo et Astyanacte -utis. bapt. 20 apprehensum dominum. AVSON. 417, 23 consorte laborum -or. SCHOL. Cic. Bob. p. 76, 23 quasi -utus est misere et infeliciter vindicatus. VVLG. II Cor. 4, 8 aporiamur, sed non -imur (ἐξαπορούμενοι, *syn.* derelinquimur). CLAVD. 26, 509 numina sedem. DRAC. Orest. 281 dei ... miseros ... repente (CARM. epigr. 1305, 5 [*Fori Novi*]). **b** *speciatim*: *in acie, in bello*: CAES. civ. 3, 93, 5 *equitibus* submotis omnes sagittarii ... -uti inermes sine praesidio. LIV. 26, 30, 3 quos Marcelli mora -utos. 26, 41, 5 -utum ab equite hostem esse. *al.* 28, 25, 2. 38, 6, 6. 38, 25, 2. CVRT. 4, 15, 30 suorum aciem. 5, 13, 4 Dareus ... -utus a suis. 5, 13, 18 barbari ducibus -uti. 8, 14, 31. 9, 2, 32 desertus, -utus sum, hostibus deditus. LVCAN. 5, 244 fideles ... manus ... ducem. FRONTIN. strat. 2, 5, 36 *al.* 3, 6, 4 *illi* -uti propugnatoribus. SVET. Nero 2 Galba 10. IVST. 2, 12, 5 rebellantes. 5, 46. AMM. 21, 12, 11 -uti pedites post navalium sociorum occasum. VEG. mil. 3, 20 p. 109, 10 mediam aciem. regem, principem (*cf. p. 767, 27*): SVET. Nero 40 talem principem terrarum orbis. Galba 11 -uto similis. FLOR. epit. 1, 9, 1 populus R. regem. AMM. 26, 9, 5 nebuloni -endo iam et casuro. morte *sim. aliquem (saepe i. q. orbum, viduum relinquere)*: PLIN. epist. 8, 10, 2 senectutem tuam quasi paratis posteris -utam. STAT. Theb. 8, 213 Minyas subito ... funere Tiphys. FRONTIN. strat. 2, 4, 9 hostes -utos se ducis morte credentes (SVET. Tib. 54 liberorum. gramm. 9 parentum). APVL. met. 3, 8 parvuli huius in primis annis -uti. AVSON. 174, 4 *maritus* viduam. 175, 12 *mater* natos 214, 12 omnia acerbo funere praereptus ... -is. AMM. 25, 3, 23 parentis obitu -utus (AVG. civ. 22, 8 p. 579, 23). SVLP. SEV. chron. 2, 23, 6 *ille* socio -utus. PASS. Petr. Paul. brev. 12 deceptum se et -utum ... tanti casu amici. CARM. epigr. 1570, 6 (*Romae*) -isti vitilla mea, miseram mammam tuam. 1847, 2 (*a. 420; Spoleti*) *virum* cito -it. *nota* in orbitate: VAL. MAX. 5, 10, 2 *Paullus* in orbitate subito -utus -est. *cognationis iure sublato quasi solitarium facere aliquem*: PLIN. paneg. 39 neminem (*heredem*) hoc necessitudinis abruptum velut truncum amputatumque -et.

2 *aliquis rem*: **a** *praevalet deserendi notio*: *rem incohatam*: OV. am. 3, 12, 18 inceptum ... opus. 3, 13, 20 inceptam fugam. fast. 1, 364 inceptos favos *apes necatae.* EPICED. Drusi 198 vota insuscepta reliquit ... -itque preces. LIV. 34, 34, 5 rem incohatam turpiter. SEN. benef. 2, 11, 4 agricola ... labores suos in semine. COLVM. 1, praef. 31 opifices laborem suum. 4, 3, 2 *agricolae* pulcherrime positas vineas, antequam pubescant. PLIN. nat. 36, 124 *montem perfossum* -utum successoris odio. QVINT. inst. 11, 3, 33 pars *verborum* -i solet, plerisque extremas syllabas non perferentibus. PAVL. sent. 5, 1, 5 susceptam status causam nulla cogente necessitate. MACER dig. 47, 15, 3, 3 crimen iudicii publici. COD. Iust. 9, 45, 4 (*a. 294*) praescriptio -utae rei. *huc pertinere videtur*: OV. rem. 576 plura loquebatur: placidum puerilis imago -it somnum (pl. l. placide p. i. -it somnus *pars codicum*). *officium*: SVET. Claud. 45 honorem (*i. Claudii cultum*) a Nerone -utum abolitumque. CALL. dig. 50, 11, 2 -etur annonae praebitio. TERT. spect. 24 proiectis armis suis, ... -utis signis et sacramentis principis sui. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 9 bonitas *dei* ..., quae primam quamque *causam et materiam suam* susciperet, non despiceret et -ret. ARNOB. nat. 1, 1 causam ... sui vitio non assertorum silentio -utam. LACT. inst. 7, 16, 2 agrorum cultibus -utis. HIL. trin. 7, 1 -utae veritatis rea ... taciturnitas. SYMM. epist. 3, 31 tutelam eius oblivione (HEGES. 3, 1, 3 Neronis auxilium. PAVL. PELL. 515 mea commoda). AVG. fid. et op. 4, 6 ecclesiae disciplinam. COD. Theod. 2, 10, 2 (*a. 319*) -untur negotia et temporibus sui⟨s⟩ excidunt. 3, 1, 8 (= Iust. 4, 44, 17; *a. 399*) qui impositā fugā munera civitatis (Iust.: munera civitatum fuga) provinciarumque -unt. AVELL. p. 54, 21 nostra praecepta per vestram neglegentiam -uta *esse.* COD. Iust. 11, 66, 5 pr. (*Gratian.*) ut agrorum fertilitas -uta nullos fructus cultoribus praestet. *studium, consuetudinem*: PROP. 1, 20, 46 solitos ... choros. EPICED. Drusi 406 solitas ... vias. QVINT. inst. 1 prooem. 14 *eloquentia* -uta infirmioribus ingeniis velut praeda fuit. HIL. trin. 10, 36 tristitia *est* -uta per mortem (*opp.* suscipere). *fere i. q. abicere, contemnere*: ARATOR act. 1, 407 -i debere probant, quod tangere vitent (*sc. aurum*). *bonum cum iactura*: SEN. epist. 36, 1 dignitatem suam. SIL. 10, 384 tam prospera Martis munera. MART. 1, 101, 3 primos virides ... annos. **b** *praevalet solitudinis notio*: testamentum (*ICtorum t. t.*): GAIVS dig. 35, 2, 73 pr. -uto testamento. PAVL. dig. 28, 2, 9, 2 ad id tempus ..., quo testamentum -itur. 28, 6, 38, 3 PAPIN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dig. 28, 7, 28 INST. Iust. 3, 1, 7 (*cf.* 8 deserto). res: PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 3 -utis rebus obitu servi. *locum*: SEN. nat. 5, 15, 1 in metallum antiquum olim -utum. CVRT. 3, 1, 6 urbem -utam ab suis. 3, 13, 11 vehicula. 4, 15, 29 currum. 8, 10, 19 Acadira ... usta et -uta incolentium fuga. QVINT. inst. 6, 4, 6 subsellia. FRONTIN. strat. 2, 5, 26 munimenta -uta propugnatoribus. *al.* PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 39 mentem -endae rei publ. OROS. hist. 5, 3, 5 -utarum eversionem urbium.
pass. absolute i. q. solitudine damnari: PS. APVL. Ascl. 24 terra, sedes religionum quae fuit, viduata numinum praesentia -etur.
c *latiore sensu, i. q. relinquere aliquid, discedere ab aliqua re*: STAT. Theb. 11, 758 pulsi vallum . . . Pelasgi. TERT. anim. 46 -uto tabernaculo evadit. GLOSS. Verg. A 115 p. 456 adytis relictis: -utis templis. DRAC. laud. dei 1, 222 sidera solem. Romul. 10, 74 *Iuppiter* Olympum.

3 *subiectum est res*: a *i. q. deficere, deserere*: α *active*: OV. Ib. 110 -ant oculos sidera clara tuos. Pont. 3, 9, 18 iudicium vires -unt ... meum. EPIST. Sapph. 136 tam cito me somnos -isse. NVX 30 -ent silvas ... poma suas. SEN. contr. 3 praef. 8 Ciceronem eloquentia sua in carminibus. 10 praef. 3 *actiones Scauri* cum -ret cura, calor adiuvabat. GERM. 217 medio rupta ordine membra -unt visus. frg. 4, 8 ne tellus nimium siccata repente -at sata. PHAEDR. 5, 10, 8 non te -it animus, sed vires meae. SEN. Herc. f. 755 poma -unt famem. Herc. O. 841 animus membra. dial. 10, 1, 1 *plerosque* in ipso vitae apparatu vita. 11, 5, 5 vanos ... animos ... falsa et mobilia oblectamenta. nat. 1 praef. 16 an *deum* . . . tractanda (*i. materia*) *in formando*. epist. 89, 15 actio impetum. 104, 26 quem umquam ista -ēre temptantem? CVRT. 6, 1, 4 hastā femina perfossa ... -ēre pugnantem (SVET. Claud. 30 ingredientem poplites minus firmi). 7, 1, 8 non memoria solum, sed etiam mens eum -it. 10, 10, 12 vigor vultum. COLVM. 7, 3, 14 totus grex effetus senectute dominum. LVCAN. 3, 746 vulnera sanguis. 5, 133 spiritus fauces. 5, 732 mentem iam verba paratam -unt. 7, 398 non aetas ... monumenta ... rerum putria -it. STAT. Theb. 12, 242 errantem comitis solacia flammae. QVINT. inst. 4, 1, 61 umor consumptus vocem. PS. QVINT. decl. 8, 18 medentium manus anima. FRONTIN. aq. 124 maiorem partem aquarum urbis -ent *interrupti ductus*. TER. MAVR. 1132 finitur vocali sermo (*i. verbum*), trochaeum -ens (*sc. sine consonae auxilio*). *nota*: STAT. Theb. 6, 696 excidit ante pedes elapsum pondus et ictus (*i. ferientem*) -it. *sine obiecto* (*cf. p. 763, 49 sqq.*): OV. rem. 576 *v. p. 764, 57.* MANIL. 2, 735 in quo *signo* -ent numeri (*cf.* 2, 732 deficere). CELS. 4, 31 ne calor intus -at. LVCAN. 5, 298 quando pietasque fidesque -unt. β *passive -i aliqua re* (*ab l. 55 sq.*): VELL. 2, 120, 5 virtute militum (*syn.* defectum). 2, 129, 3 honestam paupertatem *non pati* dignitate -i. VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 *opes humanae* improviso recussu -utos *eqs.* SEN. epist. 95, 20 capillis. COLVM. 1, 5, 6 *palus* hibernā -uta uligine. 2, 1, 6 -uta pristinis alimentis ... humus (3, 10, 22 *flagellum* -utum ... materno alimento. 4, 15, 4). 9, 10, 3 *dux apium* fugae -utus praesidio (*i. alis*). 9, 11, 1 vetus alveare numero apium -itur. PETRON. 117 ministerio. QVINT. inst. 4, 1, 61 continuandi verba facultate. 4, 2, 56 si -uti fuerimus his. 12, 3, 10 in agendo ... scientia iuris. decl. 276 p. 129, 4 nuda vita . . . et omnibus, quibuscumque antea abundaverunt, -uta. FRONTIN. strat. 3, 4, 3 urbem alimentis -utam. PLIN. epist. 5, 16, 4 corporis viribus (SVLP. SEV. epist. 2, 23, 6 coepit repente -i). 6, 6, 7 optimi fratris adiumento -utum. 6, 16, 6 *nubes* recenti spiritu evecta, dein senescente -uta. SVET. Nero 10 a re familiari. GELL. 19, 3 qui ... ieiune laudat, -i a causa videtur. VLP. dig. 50, 4, 3, 15 viribus et viris res publicae. IVST. 25, 3, 7 repente fortunae ornamentis. AMM. 14, 11, 1 *Gallus* auxilio -utus (HIER. epist. 22, 7, 3 omni. 39, 5, 3 suorum. VVLG. eccles. 4, 1 cunctorum. AVG. civ. 5, 26 p. 238, 29 omnibus opibus. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 3 divino. 1, 27, 1 divino praesidio. CASSIAN. inst. 10, 2, 4 omni ... parentum subsidio. CASSIOD. in psalm. 131, 15 omni auxilio ... mundano ... praesidio saeculari. PALLAD. hist. mon. I 16). AMM. 20, 4, 9 Iulianus consiliatorum adminiculis -utus (31, 7, 4). 20, 11, 24 alimentis -endos . . . Persas (25, 2, 1 commeatibus. AVG. civ. 4, 29 p. 183, 3 exercitus *alimonia* -utus). 26, 7, 12 vana persuasione rapiendi Illyrici -utus usurpator. 28, 6, 25 fastu, quo tumebat. AVG. civ. 10, 25 p. 440, 7 evigilantis, qui se repente invenit suis ... fallacibus gaudiis -utum. 16, 28 p. 171, 20 cruore menstruo iam -uta. SVLP. SEV. dial. 1, 2, 5 religiosi viri amicitia. 1, 14, 4 alumnae solacio. SIDON. epist. 6, 1, 2 ne Gerasenorum -ar exemplo. VEREC. in cant. 9, 1 viris omnibus -utis *spiritu prophetiae*. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 254^{B} oculorum lumine -utus. PASS. Petr. 5 tuae institutionis doctrina -utae animae. *ablativus omittitur*: OV. Ib. 426 plenus inextincta -are (*sc. cibis*) fame. FRONTIN. aq. 87 ut ... altera *aqua* sufficiente non -retur usus. 109 ne praedia subito -rentur. CORP. XIII 3836, 3 (*Treviris, aetat. christ.*) licet immaturo obitu distitutus (*sc. vita*) tamen superstitibus omnibus filiis suis ... defecit. b *debilitata relinquendi, praevalente carendi notione*: α *active*: PETRON. 108 ne ancillarum quidem clamor aciem -it. TERT. nat. 2, 8 eiusmodi theologiae, quam etiam fama -it. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 86 speciem *equorum* mol⟨l⟩ities ungularum. CLAVD. 21, 28 animus quem pulchrior ornat, corpus -it. POMER. 3, 7 tales . . . occasio negata *moechandi* -it. β *passive: formae finitae*: SEN. epist. 76, 12 si aliis *bonis homo* -itur; *opp.* habere (92, 14). QVINT. inst. 9, 4, 20 *non semper* ... -i temporibus volunt sermo atque epistula. CASSIAN. inst. 12, 3, 2 ut ... aliis virtutibus non penitus -atur. *part. perf. pass.* -utus *aliqua re* (ab *l. 11*): QVINT. inst. 5, 10, 26 his omnibus (*propinquis, amicis eqs. opp.* abundans). 11, 3, 5 *oratio actione*. 12, 1, 30 *inventio* lenociniis. PLIN. epist. 5, 7, 6 epistula omnibus commendationibus -uta. TERT. nat. 1, 14 hoc tam⟨quam⟩ hesternum et auctoritate temporis -utum. resurr. 2 p. 27, 18 tractatus viribus ordinis sui. adv. Marc. 4, 2 p. 427, 1 singularitas instrumenti -uta patrocinio antecessorum. ITALA I Tim. 6, 5 (Lucif. non conv. 12) hominum mente corruptorum et a veritate -utorum (ἀπεστερημένων, VVLG. qui veritate privati sunt). IREN. 2, 19, 3 vere vesanorum et in totum mente -utorum. 2, 19, 19 fuissent omnia deserta ac -uta tot bonis. AVG. civ. 7, 3 p. 276, 25 ita ... -uti familia (*cf. p. 764, 44*). SIDON. epist. 4, 11, 4 solacio. 4, 25, 2 morum dote. CASSIOD. in psalm. 102, 15 *humanitas* robustis viribus -uta. or. frg. p. 470, 19 ingenio (*opp.* fultus). var. 12, 14, 5. COD. Iust. 7, 43, 6 defensione iusta et curatoris auxilio.

IV *i. q.* **desolare** (*evanida relinquendi notione; cf. p. 765, 8*), *destruere sim.*: *res corporales*: VVLG. apoc. 18, 17 una hora -utae sunt tantae divitiae (ἠρημώθη, ITALA Primas. exterminatae sunt, cod. g desertae factae sunt). COD. Theod. 11, 24, 6, 4 (*a. 415*) in earum metrocomiarum locum, quas temporis lapsus vel -it vel viribus vacuarit. *fere i. q. destruere*: ITALA act. 13, 18 (Comput. a. 452 chron. I p. 152, 13) -ens VII gentes (καθελών, ITALA codd. e g *et* VVLG. destruens). *fere i. q. discutere*: FAVST. REI. serm. 10 p. 259, 19 ad -endam atque illustrandam infidelium caliginem. *dubiae interpret.* (*i. q. scindere, lacerare?*): ITALA act. 16, 22 (cod. g Lucif. non parc. 27) magistratus -utis tunicis eorum iusserunt eos virgis caedi (περιρήξαντες, VVLG. scissis). *res incorporales*: iura *i. q. abolere*: VVLG. II Macc. 4, 11 civium iura (καταλύων). robora *i. q. enervare*: PRVD. c. Symm. 272 durissima luxu robora -it. conatus: PAVL. PELL. 120 ni ... quartana ... meorum conatus studiorum -isset.

V **singulari notione** *aut constructione*: A *aliquid aliqua re, i. q. privare*: COLVM. 3, 12, 2 nimiam siccitatem -ere plantas ... naturali alimento (*cf.* -i *aliqua re p. 765, 41 sqq.*).

B *indicatur, quo actio tendat*: 1 in *c. acc., i. q. proicere*: TERT. resurr. 9 p. 38, 2 absit, ut deus manuum suarum operam, ... Christi sui sororem in aeternum -at interitum. 2 *accedit dativus, i. q. prodere, permittere*: AVG. civ. 7, 21 p. 300, 2 anima . . . ab uno vero deo merito immunditiae -uta. 13, 13 p. 572, 13 anima deo dedignata servire pristino corporis servitio -batur.

C *aliquem in aliqua re, i. q. defraudare*: AVIAN. fab. prol. 8 camelus conquestus est Iovi se nimis in naturalibus -utum.

D *i. q. seiungere*: EVSTATH. Bas. hex. 2, 7 p. 888^{A} quippe quas prolixis a se spatiis et -it et discrevit. DIFF. Suet. p. 315, 12 lacerat, qui partibus suis membra -it (ISID. diff. app. 76).

syn.: *ad II*: proicere, relinquere, deficere (PS. QVINT. decl. 1, 9). *ad III A v.* CIC. S. Rosc. 117 *p. 763, 22*; illudere. *ad III B*: relinquere, deserere, despicere (TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 9).

opp.: *ad III*: fovere (SEN. contr. 2, 1, 1), adiuvare (*ibid.* 10 praef. 3), erigere (expectationem), suscipere (TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 319, 3 HIL. trin. 10, 36). *ad III B 3 b*: ornare, fulcire. *ad pass.*: habere, abundare.

part. perf. pass. pro adi. **dēstitūtus**, -a, -um. *comp.* -ior: AVG. pecc. mer. 3, 13, 22. GLOSS. -a κατερρυπωμένα. *cum genet. relat.*: AVIAN. fab. apol. 18. 1 *de hominibus*: a *i. q. orbus*: SEN. epist. 19, 4 -i senes. *adde*: LIV. 40, 54, 3 -a senectus.
b *i. q. solus, solitarius, desertus*: MART. 12 praef. quae delicati reliquimus, desideramus quasi -i. QVINT. decl. 376 p. 418, 4 hanc in totum -am et nunc vere orbam, si *eqs.* MIN. FEL. 10, 3 ubi deus unicus, solitarius, -us. IREN. 1, 11, 1 *x virtutes*, ex quibus unam discedentem et -am *eqs.* (1, 11, 2 ὑστερήσασαν). SPART. Sept. Sev. 22, 2 diu solus et -us stetit. AMBR. in psalm. 118 serm. 2, 9 colligere -os (*syn.* desertus, dispersus). c *i. q. aliorum auxilio privatus, inops*: TERT. anim. 53 aurigam ipsum defecisse praesumitur, cum vires equorum defatigatio denegavit, quantum de dispositione -i hominis non de passionis veritate. adv. Val. 14 p. 194, 1 *Enthymesis* -a . . . omni genere *passionis* coepit affligi. LACT. inst. 6, 11, 18 largire caecis, debilibus, claudis, -is. FIRM. math. 3, 2, 4 *syn.* pauper (4, 8, 5 GREG. TVR. Franc. 3, 34). VVLG. Is. 49, 21 *syn.* solus. AVG. pecc. mer. 3, 13, 22 -iores et miseriores pupillis. OROS. hist. 5, 2, 5 repentinam vim tamquam -us non pertimesco. CAES. AREL. testam. 7 *syn.* peregrinus (PASS. Theclae A *et* B 28). *adde*: PS. QVINT. decl. 1, 6 ad solum se alligat -a maerorem *caecitas*.
cum genet. relat.: AVIAN. fab. apol. 18 leo videns eos consueti securique consortii -os.

2 *de rebus*: *de locis i. q. vacuus, vastus*: CORP. III 10492, 4 (*Aquinci, a. 268*) thermas ... magno tempore in⟨te⟩rmissas et -as. AVIEN. ora 272 *civitas* nunc egena, nunc brevis, nunc -a, nunc ruinarum ag⟨g⟩er est. 465 nunc -us et diu incolis carens. COD. Theod. 5, 11, 12 (*a. 388—392*) vacanti ac -o solo. VVLG. Ezech. 6, 14 faciam terram desolatam et -am. 36, 35 civitates desertae et -ae atque suffossae. COD. Theod. 11, 1, 31 (= Iust. 11, 59, 12; *a. 412*) pro -is possessionibus cogitur tributa dependere. HERM. Pal. sim. 9, 1, 9 mons

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nullam omnino aquam habebat totusque erat -us. GREG. TVR. Franc. 2, 9 casas habitatoribus vacuas et ... vicos -os offendit. *de corporis partibus*: SEN. dial. 2, 18, 1 capitis -i et emendicatis capillis aspersi (PAVL. NOL. epist. 22, 2 -a fronte praerasi. *cf. p. 765, 45*). PS. QVINT. decl. 12, 13 -as genas (*i. fame maceratas*). *de aliis rebus*: PLIN. epist. 6, 29, 1 *sq.* suscipiendas esse causas aut amicorum aut -as. GREG. TVR. Franc. 1, 42 rem publ.

syn. et iuxta posita: *ad 1*: orbus, solitarius, solus, desertus, pauper, miser, peregrinus. *ad 2*: egenus, brevis, incolis carens, habitatoribus vacuus, desolatus, desertus, suffossus.

deriv.: destitutio, destitutor.

dēstitūtio, -ōnis *f.* *a* destituere. GLOSS. ἀπόλειψις [*dub.*: destitudo destructio *cf. Loewe, Gloss. nom. p. 112*]. *legitur apud* CIC. (*bis*) SVET. (*semel*) TERT. *al.* [*locus dub.*: HIER. epist. 49, 7, 3 sine ulla distentione (*al.* distintione *vel* -e).]

1 *actio destituentis*: **a** *absolute*: *de sponsore vel promittente*: CIC. Quinct. 20 -e illa perculsus. Cluent. 71. *de colono*: COD. Theod. 11, 1, 31 (= COD. Iust. 11, 59, 12; *a. 412*) pro alienis debitis vel -e. *latiore sensu i. q. defectio, desertio*: TERT. anim. 38 priorum subsidiorum. DECL. in Catil. 80 fortunae. AMBR. off. 1, 47, 228 -o prodit ignaviam. HEGES. 3, 5, 3 *Sepphoritanorum*. OROS. hist. 3, 22, 10 bellum ... capti ducis -e finitum est. ENNOD. epist. 8, 25, 1 p. 216, 21 curantium. **b** *cum genetivo obi.*: TERT. coron. 2 observationis. GREG. M. moral. 20, 26 boni. 32, 38 gregis. *nota i. q. abolitio*: VVLG. Hebr. 9, 26 *Iesus* ad -em peccati per hostiam suam apparuit (εἰς ἀθέτησιν τῆς ἁμαρτίας). **2** *condicio eius qui destituitur vel destitutus est*: **a** *de imperatore* (*cf. p. 764, 28*): SVET. Dom. 14 post -em Nero ... manu eius adiutus existimabatur. **b** *i. q. desolatio, solitudo* (*loci l. 33*): TERT. apol. 37 suffudisset ... dominationem vestram tot ... civium amissio et ipsa -e punisset. adv. Val. 15 p. 195, 3 in tanta circumstantia solitudinis, in tanto circumspectu -is. adv. Marc. 4, 43 p. 566, 3 inter dolorem praesentis -is. AMBR. in psalm. 118 serm. 10, 2 desolatio ac -o *Hierosolymorum*. AVG. c. Faust. 22, 44 illius -is et materni luctus dolor. epist. 130, 30 -o et desolatio *viduarum*. LEO M. serm. 40, 4 pupillorum. GREG. M. moral. 8, 51 humilitas ... nostrae -is. *accedente genet. relat. fere i. q. privatio, inopia*: AMBR. in psalm. 118 serm. 14, 16 inopia facultatum, -o filiorum. CASSIAN. inst. 7, 10 cum feralis quaedam bestia de coetu gregis separans pecus opportunum praedae -e sodalium fecerit.

syn. ad 2: solitudo.

dēstitūtor, -ōris *m.* *a* destituere. *is, qui deficit*: **1** *absolute*: PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 33 egredi contra -es. CASSIAN. inst. 4, 33 vel -r ... vel tepidus. *in re iudiciaria*: PAPYR. Amherst II 27, 13 (*saec. V/VI*) qui post litem institutam destitit. ... tuo -i *eqs.* **2** *c. genet. obi.*: PRIAP. 2, 14 -r inguinum, ... Priape. TERT. nat. 2, 17 ⟨deser⟩tores et -es, im⟨mo proditores patrii soli⟩. EPIST. pontif. Thiel Felix 2, 5 (*a. 592*) vel tuae ... fidei -r vel perfidiae ... fautor alienae.

syn.: desertor, proditor. *opp.*: fautor. *Vetter.*

dēsto valde sto. -at valde distat. valde stat GLOSS. *cf.* CHIRON 173. *a* de *et* stare.

dēstomachor, -ātus sum, -ārī *a* de *et* stomachari. *i. q. stomachari desinere*: DON. Ter. Ad. 796 videtur paulo ocius -atus. Andr. 886.

dēstrangulo, -āre *a* de *et* strangulare. *i. q. strangulare*: DECL. in Catil. 81 (*in imag.*) rem p. -andam penitus ac tollendam cogitavit.

?**dēstricāre** consummare GLOSS. (*al.* districare, distrigare, disoricare). *fort. est* districare, *a* dis *et* tricare. *L.*

dēstrictārium, -ī *n.* [*a* destringere, destrictus. *Th.*]. *locus in palaestra, ubi post exercitationem corpora destringuntur. de re cf. Mau, PW. V 255.* CORP. I 1251 (= X 829; *Pompeis, aet. Sull.*) *illi* Laconicum et -um faciund(um) et porticus et palaestr(am) reficiunda locarunt. VIII 24106 (*Carpi Afr. proc., a. 42 a. Chr.*) *ille* assa -ar(ium) sólariumque faciundu⟨m⟩ coerav(it).

×**dēstrictio**, -ōnis *f.* *a* destringere. *in codd. scribitur passim* distr-. GLOSS. rigor. [*cf.* distinctio rigor.] *legitur apud scriptores recentioris aetatis.* [*loc. dub.*: PRISCILL. tract. 4, 81 *v.* destructio.]

I (*a* destringo *IVB*) *i. q.* **severitas, animadversio**: **A** *i. q. severitas, rigor*: **1** *in universum*: AVG. serm. ed. Mai 131, 1 metuenda ... in apostolica comminatione -o. HESYCH. in lev. 8, 22—29 p. 885^{C} sine -e acri. VINCENT. LER. 8 p. 649 tremenda (*syn.* summa severitas). EVCHER. instr. 1 p. 77, 25 austera. LEO M. epist. 15 pr. *opp.* lenitas. 109, 3 servato ... eo -is moderamine, ut *eqs.* AVELL. p. 576, 22 per -is (*B*, distinctionis *V*) temperantiam (αὐστηρία). SALV. gub. 6, 3 non ago hac -e. SENARIVS epist. Ioh. Diac. 2 Migne 59, 401^{C} haec -o vel sollicitudo scrutaminis. ENNOD. epist. 7, 20, 2 p. 188, 23 qua ... blandimenta saeculi religionis -e respuantur. opusc. 2, 105 p. 319, 21 *opp.* dulcedo. 3, 19 p. 335, 23 *ille* favoris nescius pertinaci tenens -e censuram. dict. 3, 6 p. 435, 2 rigida circa culpabiles -o. *saep.* CASSIOD. in psalm. 10, 5 considerata domini -e se recorrigere. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 34 p. 455 *syn.* vehementia. LEX Burg. lib. const. 54, 3 si ... non a vobis fuerit cum -e repulsus. **2** *legislatoris, legis*: HESYCH. in lev. 1, 1—2 p. 793^{A} cum ... maxima -e verborum legislator utatur. *al.* 13 praef. p. 927^{D} ad -em legis. VAL. CEM. hom. 13, 7 antiqui iuris -o (IVLIAN. epit. novell. 22, 84 sub iuris -e [*pars codd., al.* distinctione *vel* dictione]. *al.*). CASSIOD. in psalm. 24, 7 hanc -em ... ex asperitate venisse. 87, 17 delicta ... quae legis -e damnantur. var. 2, 19, 2 *al.* **3** *iudicis, iudicii*: AVG. serm. ed. Mai 91, 5 iudicium extremae -is (GREG. M. moral. 9, 30). VAL. CEM. hom. 13, 2 -o iudicantis (*opp.* bonitas). 15, 3 -em iudicis satisfactione praevenire (LEX Visig. 8, 4, 24 GREG. M. in euang. 1, 6 *al.* MONTAN. epist. 2, 4). GREG. M. in Ezech. 1, 11, 25 iudicii (*opp.* benignitas). moral. 1, 16 iustitiae. epist. 3, 32 p. 190, 16 cum summa causas ... -e atque auctoritate definiat. 3, 46 p. 202, 24 contumacia eius ... -e multabitur. **4** *de voluntaria corporis afflictione et de rigore vitae monasterialis*: PS. AVG. serm. 262, 1 exterior afflictio voluntariae -is (*cf.* FAVST. REI. serm. 15 p. 281, 2). CASSIAN. inst. 4, 3, 2 illa coenobii paupertate ac -e (G^1, distr- *cett.*). 5, 23, 3 continentiae -em (*G*, distr- *cett.*) et cotidiani propositi rigorem. 5, 38, 2 proposita. *passim.* CHRON. Gall. chron. I p. 660, 114 rec. B *ille* vitae -e clarescit. FAVST. REI. serm. 24 p. 320, 12 -em ... monasterialem sustinere. *al.* (GREG. TVR. vit. patr. 6 prol.). LVP. EVPHRON. epist. 2 p. 66^{B} *al.* PAVL. PETRIC. Mart. 1, 56 sumendorum -o quanta ciborum. POMER. 2, 22, 1 se a delicatioribus cibis moderata -e suspendunt. 2, 22, 2 qui se longa abstinentiae -e iam fregerat. *al.* PS. VEN. FORT. vit. Amant. 8, 55 plus corpori -is inferre. PALLAD. hist. mon. II 1 p. 344^{B} senem grandi -e (σκληραγωγίᾳ) viventem. REGVLA Tarnat. 13 -em monasterii non ferens. BENED. reg. 37 nullatenus eis -o regulae teneatur in alimentis. ISID. vir. ill. 45 Eutropius ... scripsit ... de -e monachorum, *qui liber extat.* VITA Radeg. 2, 8 Script. rer. Merov. II p. 383, 4 se ... in tam ardua abstinentiae -e conclusit.

B *i. q. castigatio, animadversio, poena*: SIRIC. epist. 1, 6 Migne 13, 1137^{A} hac ... -e (*i. excommunicatione*) correpti. SCHOL. Hor. carm. 3, 24, 31 (*AΓbV*) *virtutem* sine corrigentis -e servatam. LEX Rom. Visig. interpr. *ad* Cod. Theod. 9, 13, 1 errorem ... adulescentium propinquorum patria -e (*CPM*, distr- *HNGELS*) corrigere (ENNOD. dict. 21, 13 p. 486, 20 paterna. LEX Burg. lib. const. 47, 2 circa filios ... haec servabitur ex lege -o). VINCENT. LER. 24 p. 671 Simonem apostolica -e percussum. LEO M. epist. 12^{a}, 5 (*cf.* 12, 5 ultio). 84, 1 aspera (*opp.* remissio). EPIST. pontif. a. 485 Thiel p. 259 sub -e paenitentiae. AVELL. p. 351, 7 canonica *al.* (CONC. Paris. a. 556—573 p. 143, 8). p. 582, 20 tantae -is exemplo (ἐπιπλήξεως). p. 726, 19 a rigore -is (δεσμοῦ). CANON. Migne 56, 887 qui episcopi circa se -em iniustam putat (RVRIC. epist. 2, 58 p. 438, 7. CONC. Aurel. a. 538 p. 80, 11 [*syn.* tractatio]). MARCELL. auct. chron. II add. p. 105, 536, 11 -e pacifica (*opp.* blanditiae). PETR. CHRYS. serm. 36 p. 302^{D} mundanae -o disciplinae (*syn.* censura). VAL. CEM. hom. 1, 3 -o sententiae saecularis (6, 3 caelestis *al.*). SALV. eccl. 1, 50 -is officium exercere. FAVST. REI. serm. 24 p. 320, 5 sine severissima -e non debemus ... indulgere. epist. 7 p. 202, 4 catholicae ... ecclesiae -e damnatus est. ALC. AVIT. epist. 17 p. 49, 7 dolor de necessitate ipsius -is. 72 p. 90, 12 *opp.* venia. 75 p. 92, 5 ne quid in posterum ausus arripiat, impensa -e perspicite. *al.* CASSIOD. in psalm. 70, 22 famulos ... praemissa -e castigare. var. 1, 3, 4 vehemens. 3, 34, 2. 3, 47, 1. GREG. TVR. Franc. 9, 41 p. 400, 13 frenum -is ... accipere (CONC. Paris. a. 556—573 p. 142, 29 competitoribus ... huiusmodi frenos -is imponimus. LEX Burg. lib. const. 52, 2 modum -is imponere). CONC. Aurel. a. 511 p. 6, 17 ecclesiastica (MONTAN. epist. 1, 4). *al.* a. 538 p. 80, 20 auctoritate et -e pontificali. *al.* p. 82, 17 *syn.* castigatio. CONC. Turon. a. 567 p. 135, 11 praedonem sacerdotalis -o maturata percellat (GREG. M. moral. 11, 41 rectitudinis *dei* -o, qua humana pravitas feritur). LEX Burg. lib. const. 47, 4 de servorum ... furtis ... -is haec forma servabitur. *saep.* 55, 1 certa sub -e *est* constitutum. GREG. M. moral. pr. 7 -o severitatis. 2, 9 examine -is. *al.* in Ezech. 1, 12, 18 p. 926^{C} nulla -is increpatio. 1, 12, 31 -is vigore. epist. 5, 33 regularis -o. 9, 48 temperanda ... censura -is est. *saep.* REGVLA Tarnat. 19 -i severissimae subiacebit. CAES. AREL. epist. de hum. 5 per castigationem aut per aliquam -em. VITA Caes. Arel. 1, 3. Script. rer. Merov. III p. 458, 12 sub -e discussus, quid de vestimentis suis fecerit. *al.* *i. q. inquisitio*: GREG. M. epist. 3, 36 p. 194, 15 quatenus ecclesiasticae -i liquide possint aperiri, quae vera sunt.

C *i. q. necessitas*: FVLG. aet. mund. p. 131, 3 si -o huius rei quaerendae non intercideret.

II (*a* destringo *II*) *i. q.* **messis**: ITALA IV Esdr. 4, 28 (Ambian. Sangerm. 4) seminatum est enim malum ... et necdum venit -o (*Sangerm.*, distr- *Ambian.*, *sed codd. NCV* detectio, *M* deiectio, *L* desectio) ipsius (*Syr. Arab.*²: area; *Aethiop.*: messis; VVLG.: destructio).

syn.: severitas, vehementia, auctoritas, rigor, ultio, tractatio, censura. *opp.*: lenitas, dulcedo, bonitas, benignitas, remissio.

dēstrigilo, -āre *a* de *et* strigilis. *i. q. strigili destringere*: GLOSS. -a me (distr- *trad.*) περίξυσόν με.

dēstrigmentum *a* destringere. **1** *i. q. ramentum*: GLOSS. γλοιός (*cf. p. 769, 17 sqq.*). *cf.* detrimentum glios. *cf.* strigmentum. **2** *i. q. stercus corruptum*: CHIRON 445 -a assellabitur.

×**dēstringo**, -nxī, -ctum, -ere *a* de *et* stringere. *in codicibus passim confunduntur* destr- *et* distr- (*cf.* distringo), *aliquotiens* destruo, distinguo. VARRO ling. 8 frg. Gell. 2, 25, 7 cum ... a ceno ... cenatus sum ... dicamus, a -or tamen et extergeor et lavor -xi et extersi et lavi dicimus. GLOSS. Plac. V 17, 4 (= 61, 26) -ctus sine n scribi-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mus, non -nctus *eqs. v. p. 771, 8.* 17, 5 (= 61, 26) -o verbum est activum. participia facit -ens, -urus, a passivo -ctus, -endus. -nxi *inde a* VARRONE *et* CIC., -ctum *inde a* CIC. GLOSS. ἀποξύω, ἀποσφίγγω, περιξύω (distr- *trad.*). -it γυμνοῖ. -e me περίξυσόν με. -ctum γυμνωθέν. *legitur inde a* CATONE; *non habent ex. gr.*: CATVLL. (stringo *semel*) LVCR. SALL. NEP. VERG. (stringo 25^{ies}) PROP. (stringo *bis*) VITR. VELL. (stringo *semel*) CELS. CVRT. (stringo 11^{ies}) PETRON. (stringo 6^{ies}). *singulis locis*: SEN. rhet. (stringo 10^{ies}) VAL. FL. (stringo 13^{ies}) MART. (stringo 7^{ies}) SVET. (stringo 5^{ies}). *binis*: LIV. (stringo 33^{ies}) LVCAN. (stringo 10^{ies}) SIL. (stringo 16^{ies}) STAT. (stringo 14^{ies}). *quater*: SEN. phil. (stringo 36^{ies}). *sed* VAL. MAX. 15^{ies} (stringo 6^{ies}). [*loci dub.*: GERM. 210 (-unt *AB*, distinguunt *vulgo*). *ex coniectura leg.*: OCTAVIA 461 (despectus *codd.*, -ctus *Rapheleng.*, respectus *Büch.*). COLVM. 12, 49, 4 ⟨s⟩tringito et *SA*, -ctas *vulgo*). AMBR. Cain et Ab. 2, 2, 7 (destructis *codd.*).]

I *i. q.* **abradere,** *detergere*: **A** *corpus vel aliquid de corpore*: **1** *corpus strigili sim.*: MANIL. 3, 630 in varias -unt membra palaestras. PLIN. nat. 34, 55 fecit *Polyclitus* . . . -entem se (34, 62. 76). MART. 14, 51, 1 curvo -ere (*imperat.*) ferro. PLIN. epist. 3, 5, 14 dum -itur tergiturque, audiebat aliquid. SPART. Hadr. 17, 6 percontatus *quendam dorsum parieti atterentem,* cur se marmoribus -endum daret. CHIRON 309 -es *iumentum* diligenter. 364 post VII dies -ito et delavato. *al.* *adde*: PLIN. nat. 32, 96 *myracum* ius traditur interanea -ere. **2** *sudorem, scabritias sim.*: SEN. epist. 122, 6 sudorem. PLIN. nat. 28, 49 clavum corporis. 31, 130 contra scabritias genarum excrescentesque carnes et quidquid opus sit ibi -ere. TERT. patient. 14 p. 22, 5 ulceris sui redundantiam. **3** *vestimentum i. q. detrahere*: PHAEDR. 2, 5, 13 cui tunica ab umeris . . . erat -cta. **B** *alias res*: **1** *obiectum est, unde -itur*: LVCAN. 4, 317 rore madentes . . . ramos (distr- *MBU*). *accedit ablativus*: GRATT. 119 tenero -ctas cortice virgas. PAVL. NOL. epist. 49, 3 umore -cta siccataque navi. **2** *obiectum est ramentum*: COLVM. 4, 24, 6 muscus . . . ferro -endus. *translate*: VAL. FL. 7, 330 quae sanguinea lunae -xit (distr- *M*) ab ira. PLIN. paneg. 37 -i aliquid et abradi bonis *homines cum dolore ferent.*

II *in re rustica*: **A** *i. q. vellicare (obiectum est, unde -itur)*: CATO agr. 37, 5 avenam. COLVM. 12, 8, 2 exiguum aridi thymi . . . super lac. PLIN. nat. 18, 296 inter duas mergas (*Pintian.*, mergites *codd.*) spica -itur. PS. APVL. herb. 41, 3 malvam . . . -es (distr- *vulgo*) et folia . . . teres. ANON. med. ed. Piechotta 129 rutae . . . fasciculum. **B** *i. q. stringendo decerpere (bacam, granum sim.)*: NVX 135 oleas -ite (distr- *vulg.*). COLVM. 11, 2, 83 olea (*i. oliva*) -enda est (12, 52, 17). 12, 18, 2 uvas. 12, 38, 7 myrti bacam. 12, 49, 2 viridis faeniculi semina et lentisci. 12, 49, 9 oliva . . . manu -itur (12, 50, 1. 12, 52, 9 manibus). 12, 52, 8 baca *oleae* -cta. CALP. ecl. 3, 48 -cta . . . oliva (CORIPP. Ioh. 3, 256 grando -it olivam). PLIN. nat. 19, 173 semen cannabis. ITALA Am. 7, 14 (Hier. in Am. 3, 7) ruborum mora (distr- *trad.*; κνίζων, VVLG. vellicans sycomoros. HIER. epist. 14, 9, 1. 53, 8, 8). AVSON. 366, 11 mala Hesperidum. VVLG. Ezech. 17, 9 fructus *vineae* (distr- *trad.*). PS. RVFIN. in Am. 8, 1—3 ascendunt in arbores, ut poma -ant (distr- *trad.*). CYPR. GALL. gen. 1131 farra (distr- *trad.*). *hinc fortasse explicandum*: SYMM. epist. 7, 25 scio . . . posse ex abundanti te facere, quod nos multo sudore -imus (*per imag., i. q. conscribimus*). *unde*: MANIL. 3, 629 Cererem fragili . . . culmo. PS. QVINT. decl. 12, 26 -ctos ramis cibos. VVLG. Ezech. 17, 22 de vertice ramorum eius tenerum -am (distr- *trad.*).

III *i. q.* **leviter ferire,** *tangere*: **A** *proprie*: **1** *corpus*: OV. epist. 15, 275 non mea sunt summa leviter -cta (distr- *trad.*) sagitta pectora: descendit vulnus ad ossa meum. met. 8, 382 summum -xit harundo corpus. 10, 526 extanti . . . harundine pectus. 12, 101 nec . . . cuspis . . . valuit -ere *illum.* SEN. contr. 7, 5 (20), 9 -cta levi vulnere est cutis. HOMER. 440 summas umeri . . . acumine partes. STAT. Theb. 5, 538 extremae -ctus verbere caudae. *nota anticipationem*: GRATT. 364 si -cto levis est in vulnere noxa. AMBR. virg. 1, 2, 7 acu -cta . . . puncta. **2** *alias res*: OV. met. 4, 562 aequora summis . . . alis. COLVM. 4, 24, 18 *gemmam* falce. *per anticipationem*: COLVM. 4, 29, 9 rasura . . . paulo ultra corticem -atur. **B** *translate nota, contumelia sim. aliquem*: OV. trist. 2, 466 -ctus minima nec tamen ille (*Propertius*) nota est. 2, 563 non ego mordaci -xi carmine quemquam. PHAEDR. 1, 29, 2 gravi . . . alios contumelia. 4, 7, 1 tu qui, nasute, scripta -is mea.

IV *telum i. q.* **promere** *e vagina, nudare*: GLOSS. -cti enses evaginati, id est (de *G*) vagina ducti (educti *G*). SERV. Aen. 2, 334 *acies* stricta: nuda unde et -ere dicimus. **A** *proprie et in imag.*: **1** *cum obiecto solo*: gladium: CIC. Sest. 76 -ctis gladiis et cruentis *illum* quaerebant (off. 2, 25 -cto gladio . . . anteire. CAES. Gall. 1, 25, 2 in eos impetum fecerunt. 7, 12, 6 [*BMβ*, distr- *AQM*^{2}]. civ. 1, 46, 1 [*l*^{1}, distr- *Oafhl*^{2}]. 1, 47, 3 [*Nal*, distr- *Ofh*]. LIV. 27, 13, 9 destitui. VAL. MAX. 3, 2, 23. 7, 4 ext. 2 secedere. SVET. Cal. 56. TAC. hist. 4, 50 domum irrumpere. ann. 1, 32. 44 stare. APVL. met. 4, 5 -cto gladio poplites . . . amputare. 4, 19 armati. 5, 19. AMM. 16, 12, 49 latera perforare. 24, 4, 4 [distr- *trad.*]. 31, 13, 5 contenti [destructis *V*]. VVLG. II Macc. 5, 3 [σπασμούς]. RVFIN. Adamant. 4, 2 [distr- *trad.*; ἐγύμνου]. SVLP. SEV. chron. 1, 19, 6 populum caedere [distr- *trad.*]. OROS. hist. 4, 16, 6). CIC. Mil. 41 Lig. 9 off. 3, 112. CAES. civ. 1, 75, 3 (*ahl*, distr- *Of*). HIRT. Gall. 8, 23, 6. VAL. MAX. 3, 1, 1 arma infesta et -cti gladii. 5, 4, 3 quem tectum attulerat. 5, 4 ext. 7 *aliquem* -ctis militum gladiis circumdare. 8, 9, 2 -ctos . . . et vibrantes gladios . . . vaginis reddiderunt. TAC. ann. 15, 58 LAMPR. Comm. 4, 3. AMM. 30, 1, 20 gladium -ctum intentans. ensem: HOR. carm. 3, 1, 17 (distr- *FL*). sat. 2, 1, 41. OV. fast. 2, 99 -cto constitit ense. 2, 207 -ctis ensibus . . . per agmen eunt. SIL. 16, 528 comminus SVLP. SEV. dial. 2, 11, 4 -cto ense pugnare. mucronem: VAL. MAX. 5, 1 ext. 6 inter -ctos comminus mucrones. SIL. 17, 163 APVL. met. 3, 3. 18. 5, 12 AMM. 14, 5, 8. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 10 (distr- *trad.*). SIDON. epist. 2, 13, 7 coepit . . . vibrari mucro -ctus e lacunaribus. DRAC. Romul. 10, 217. ferrum: VAL. MAX. 6, 5 ext. 4 ferro . . . -cto incubuit. STAT. Theb. 4, 349. AMM. 31, 2, 9 comminus (distint⟨.⟩ *V*). CASSIOD. or. frg. p. 473, 4 atrociter (distr- *trad.*). telum: SEN. Ag. 735 tela feminea manu -cta praefert. CYPR. GALL. lev. 270 (distr- *trad.*). securim: PLIN. nat. 17, 80. acinacem: TAC. ann. 12, 51. *adde*: CARM. epigr. 193, 1 (*Romae, aet. Claud.*) custos sepulcri pene -cto deus Priapus. AMM. 14, 7, 13 -cta (distr- *trad.*) dentium acie. *in imag.*: LACT. inst. 5, 19, 11 aciem ingeniorum. AMM. 30, 4, 9 sicam ingenii. GENNAD. dogm. 26 -cto gladio veritatis. *accedit* in mortem *sim.*: TAC. ann. 14, 8 in mortem (nam morte *cod.*) . . . ferrum. PANEG. 9, 20 gladios . . . in eorum . . . sanguinem. **2** *indicatur qui telo petatur*: in *aliquem*: CIC. Catil. 3, 2 gladios in rem p. -ctos (PANEG. 9, 12 [*M*, distr- ς *vulgo*]. PS. PROSP. carm. de prov. 426 in moechum). or. frg. A IX 27 duas in rem p. sicas (Q. CIC. pet. 12 [distr- *trad.*]). LIV. 8, 7, 20 in se . . . -ctam . . . securem (VAL. MAX. 3, 2 ext. 1 [distr- *codd.*]. FLOR. epit. 2, 2, 17). LVCAN. 7, 313 in victos ferrum ([distr- *MVB*]. COD. Theod. 9, 41, 1, 2). *sine obiecto*: EPIT. inst. Gai Lex Rom. Visig. 1, 3, 1 p. 318 Hän. -endi (distr- *trad.*) in servos *licentia* (GAIVS inst. 1, 53 saevire). adversus *aliquem*: VAL. MAX. 9, 2, 1 adversus mulieres . . . gladios. TAC. hist. 1, 41 adversus dubitantes tela.

B *translate*: **1** iram, legem *sim.*: **a** in, adversus *aliquem*: VAL. MAX. 2, 7, 5 censorium supercilium adversus fraternam caritatem (distr- *A*). 2, 7, 15 parem iram senatus adversus illos -xit (distr- *codd.*) qui *eqs.* (7, 5, 2). SEN. dial. 4, 10, 4 in singulos severitas imperatoris -itur (*Madv.*, distr- *codd.*). ASCON. Corn. p. 61 Cl. -ctum propositum animi adversus principum voluntatem. QVINT. decl. 323 p. 272, 1 lex . . . adversus eum se -xit, qui *eqs.* **b** *obi. solum*: VAL. MAX. 9, 2, 2 iram suam nefarie. SEN. benef. 6, 34, 3 pervenire usque ad libertatem -endam. PLIN. nat. 36, 12 amaritudinem carminum in tantum, ut *eqs.* QVINT. inst. 12, 6, 2 ut *non* -atur immatura frons (*cf. l. 34*). *nota*: COD. Iust. 10, 11, 5, 1 (*Constantin. I*) severitatem iudicum . . . ferro -ctam. **2** *magis evanida primaria notione*: **a** *fere i. q. animadvertere, punire, castigare (ubique fere* distr- *traditur)*: **α** in *aliquem*: AVG. serm. ed. Mai 131, 2 in eos sacerdotali severitate -erat. CASSIOD. var. 6, 18, 7 in fraudulentos -e. *al.* CONC. Aurel. a. 511 p. 7, 9 qui in huiusmodi personas non regulari animadversione -erit. LEX Burg. lib. const. 76, 4 in se -endum esse. **β** *absolute*: AMBR. in psalm. 43, 2 quod . . . disciplina quasi severior magistra -at. RVRIC. epist. 1, 2 p. 354, 5 parentum pietas -it, ut corrigat. CASSIOD. var. 12, 3, 2 sub maturitate -e (*syn.* irasci). **γ** *aliquem vel delictum alicuius*: PS. AVG. serm. 257, 4 si . . . nosmetipsos propria severitate -imus. *al.* 288, 3 *syn.* vindicare. EPIST. canon. 4 Migne 56, 891^{A} hoc. CASSIOD. var. 7, 24, 2 insolentiam perorantis. DRAC. laud. dei 2, 484 militiae pars tanta poli -cta (distincta *BC*) severe. CONC. Arvern. a. 535 p. 69, 20 culpam . . . in presbytero . . . canonico rigore. CONC. Paris. a. 614 p. 187, 12 *syn.* condemnare. *al.* CONC. Turon. a. 567 ad -endum (*sc. excommunicatione*) eos. LEX Visig. 3, 4, 17 vitia requirere aut contestari vel -ere. ISID. epist. 1, 13 clericos *primicerius.* sent. 3, 39, 6 *opp.* tolerare. *saep.* **b** *i. q. cogere, constringere (nisi forte ad V pertinet)*: CONC. Cabilon. a. 639—654 p. 210, 18 invitos atque -ctos. LEX Visig. 3, 6, 1 *id* -ente iudice mulieri restituat. *al.* 7, 1, 1 -atur, ut *eqs. al.* CAES. AREL. suggest. p. 306 docendo, terrendo, interdum etiam -endo

V *i. q.* **astringere,** *stringere*: ARNOB. nat. 6, 3 p. 216, 28 habitationibus deos habere -ctos (distr- *trad.*). RVFIN. hist. 7, 32, 31 se . . . artioribus vinculis continentiae (εὐτονωτέρᾳ τῇ συνασκήσει ἑαυτόν τε ἦγεν). CAEL. AVR. chron. 1, 5, 141 interiorem venam . . . lino (distr- *trad.*). ALC. AVIT. carm. 4, 560 oceanus cunctis -xit (distr- *vel* distinxit *codd.*) frena fluentis. *speciatim i. q. vinculis custodire*: GREG. TVR. Franc. 5, 49 cum . . . artius -retur (distr- *trad.*). LEX Visig. 3, 6, 1 personae, quos iudex -ere aut separare noluerit. 7, 4, 2 *syn.* comprehendere. LEX Sal. 50, 2 (*interpol. in 3βC*) rogo te iudex, ut . . . mihi exinde eum -as. *adde i. q. obstringere*: COD. Theod. 14, 4, 1 (*a. 334*) bona, quae suariae functioni -cta sunt. ENNOD. dict. 17, 7 p. 475, 12 *pulli* beneficia parentum . . . quadam -cti (distr- *trad.*) aequitate restituunt.

VI *i. q.* **deorsum stringere**: MARCELL. med. 36, 51 deorsum id est cum umeros . . . laveris, ad manus summas . . . -endum deducendumque medicamen.

VII *i. q.* **averrere (?),** *solvere (?)* [*cf.* GLOSS. II 46, 15 -ctum (*e*, destructum *cett.*) καταλελυμένον]: ITALA Ioh. 2, 19 (PS. CYPR. mont. 4) -ite (*MT*μ^1, destruite $\mu^2 v$) fanum istum et ego in tribus diebus excitabo illum (λύσατε, VVLG. solvite).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

syn.: *ad I*: tergere, atterere, delavare, abradere. *ad II*: vellicare. *ad IV*: stringere. *ad IV B*: irasci, vindicare, condemnare, cogere, terrere. *ad V*: comprehendere, separare. *opp.*: *ad IV B*: tolerare.

deriv.: destrictarium, destrictio, destrigmentum.

part. perf. pass. adi. ***dēstrictus**, -a, -um. *in codicibus plerumque* distr-. GLOSS. Plac. V 17, 4 (= 61, 26) -us sine n scribimus, non -nctus: est autem -us attentus vel severus ac non solutus et lenis. *comp.*: TAC. ann. 4, 36 RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 26 ZACCH. 3 praef. 1, 28 p. 1097ᴬ MART. CAP. 6, 577 *saep.* *superl.*: COD. Theod. 1, 29, 8 CASSIAN. conl. 8, 3, 5 NEPOTIAN. 13, 3 RVRIC. epist. 2, 2 ACT. Archel. p. 49, 23. GLOSS. examen -um (distr- *trad.*) ἡ ἀκρόασις συγκεκροτημένη (*fort. cf. c. l. 67*). [distructus artatus]. asper aridus [arduus?] vel -us (distr- *trad.*). *legitur inde a* VAL. MAX. [*francog.* détroit. *M.-L.*]

1 *i. q. infestus*: VAL. MAX. 8, 5, 2 *ille illum* -o testimonio insecutus est. GREG. M. moral. 3, 17 *iacula* exterius -a (distr- *trad.*) manu saeviens hostis figit.

2 *i. q. attentus, acer, expeditus*: **a** *corporea*: GREG. M. moral. 19, 54 in arcu ... quanto longe trahitur chorda, tanto de eo -ior (distr- *trad.*) exit sagitta. **b** *incorporea*: TERT. uxor. 2, 2 p. 686 Oehl. -a (districte *A*, detractata *cett.*), expedita sententia est. HIER. epist. 36, 15, 2 -a (distr- *trad.*) responsio. Didym. spir. praef. nihil *in Latinis versionibus* dialecticum, nihil virile atque -um (distr- *trad.*). MART. CAP. 5, 523 ἀποστροφή est in aliquem -a (distr- *trad.*) conversio. 6, 577 desudatio curaque -ior (distr- *trad.*). COD. Theod. 16, 2, 40 (= Iust. 1, 2, 5; *a. 412*) -a (*pleriq. codd.*, distr- *Y*⁶*O Iust.*) moderatione praescribere. GREG. M. moral. 9, 83 -o (distr- *trad.*) se reatu mens obligat. FACVND. defens. 12, 3 p. 840ᶜ in -o temporis articulo.

3 *i. q. rigidus, severus, inexorabilis*: **a** *de animantibus*: VAL. MAX. 8, 2, 2 ex amica obsequenti subito -am feneratricem agebat. TAC. ann. 4, 36 ut quis -ior accusator. PS. RVFIN. in psalm. 2, 4 -ior (distr- *trad.*) erit ad vindictam. AVG. serm. ed. Mai 91, 5 quam -us (distr- *trad.*) iudex (GREG. M. dial. 3, 15 p. 253ᴮ *al.* ISID. sent. 1, 27, 3). GAVDENT. serm. 21 p. 1001ᴮ erat in corripiendo -us, in relaxando absolutus. ZACCH. 1, 28 p. 1097ᴬ -iores (distr- *trad.*) ... christiani. COD. Theod. 1, 29, 8 (= COD. Iust. 1, 55, 6, *a. 392*) probatissimi ... atque -issimi (*M*, distr- *cett., vulgo*) defensores ... disciplinae. CASSIAN. conl. 8, 3, 5 quidam -issimi (*O*, distr- *cett.*) monachorum. SIDON. carm. 8, 5 -us (*M*, distr- *cett.*) ... censor, qui diligit, extat. RVRIC. epist. 2, 2 p. 373, 13 importunissimus exactor, -issimus (distr- *trad.*) executor. 2, 15 p. 398, 11 sibi (*opp.* benignus). 2, 23 p. 408, 7 *opp.* sollicitus (distr- *trad.*). ALC. AVIT. hom. 16, 2 p. 125, 13 -us (distr- *trad.*) ..., non percussor. ENNOD. dict. 14, 7 p. 469, 5 circa hostem ... esse -um (*BVL*, distr- *PT*). IORD. Get. 164 rex constituitur *ille* nimis -us et prudens. GREG. M. in Ezech. 2, 9, 19 p. 1056ᴬ ut *Ioseph* ... fratribus nec sine ultione pius existeret, nec sine pietate -us. CARM. epigr. 1371, 13 (*Formiis, a. 529; non extat*) -us (distr- *trad.*) sub iure pio et moderamine certo. *adde*: PS. RVFIN. in psalm. 33, 17 bonis ... blandus est et propitius, malis vero terribilis et -us (distr- *trad.*) *vultus dei*.

b *de rebus*: CASSIOD. var. 6, 7, 2 nihil ... -um ..., nil severum. censura, iudicium, animadversio, examen *sim.*: VAL. MAX. 2, 9, 6 quam -am ... egerunt censuram *illi*. 6, 3 pr. ira⟨e⟩ (*L*¹, ita *L*³*A*) ... -ae et inexorabiles vindictae. SYMM. rel. 26, 6 quaestio (distr- *trad.*). PS. RVFIN. in psalm. 2, 4 -a (distr- *trad.*) impios feriet animadversione. EPIST. pontif. 339 Migne 20, 672ᴬ -i (distr- *trad.*) esse iudicii (ENNOD. opusc. 5, 28 p. 401, 5 [*codd.*, distr- *vulgo*]. GREG. M. in Ezech. 1, 2, 16) *al.* LEO M. epist. 155, 1 p. 1125ᶜ latronum ausibus -iore (distr- *trad.*) constantia obviare. VAL. CEM. hom. 13, 2 -ioris (distr- *trad.*) iuris ... iniuriam. SIDON. carm. 9, 335 exarationi -um (distr- *trad.*) ... applicare theta (*i. censurae signum*). ENNOD. epist. 1, 18, 4 p. 30, 6 probatio (distr- *vulgo*). 6, 1, 2 p. 148, 13 imperium; *opp.* clemens (*codd.*, distr- *vulgo*). opusc. 2, 32 p. 297, 13 conventio (*B*, distr- *cett. vulgo*). VEN. FORT. vita Albin. 8, 21 severitas (distr- *trad.*). GREG. M. in Ezech. 1, 4, 5 examen (*v. l. 12*; distr- *trad.*). *al.* moral. 1, 34, 47 discussio (distr- *trad.*). MONTAN. epist. 2, 2 *aliquem* -iori (distr- *trad.*) increpatione coercere. ISID. sent. 3, 2, 6 damnatio (distr- *trad.*). ACT. Archel. p. 49, 23 -issimam (distr- *trad.*) ultionem peccati retorquere. disciplina, regula *sim.* (*ubique trad.* distr-): RVFIN. hist. 6, 3, 11 pro -a continentiae disciplina. *al.* (NEPOTIAN. 15, 3 -issimae homines disciplinae [*Eberh.*; districtissimorum hominum -am *codd.*]. BENED. reg. 34 -iori disciplinae subdatur). HESYCH. in lev. 22, 9 p. 1068ᶜ custodiam -am et oboedientiam intransgressibilem. 25, 25—28 p. 1121ᶜ ieiunium (EVGIPP. Sev. 38, 1). 25, 50—55 p. 1137ᴰ paenitentia. ZACCH. 3, 5 p. 1157ᶜ satisfactio. GILD. epist. 5 chron. III p. 87, 36 abbas -ioris regulae. VAL. CEM. hom. 19, 1 -ioris vitae studia. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 79 -i felix sententia voti. POMER. 2, 23, 1 abstinentia -iore. PALLAD. hist. mon. I 32 p. 318ᴮ -os ... mores ac simplices (αὐστηρία). II 10 p. 363ᴬ tam -am (distr- *trad.*) conversationem. ISID. in deut. 12, 2 -ioribus (distr- *trad.*) praeceptis et gravioribus (*opp.* remissus). *accedit abl.*: CASSIAN. inst. 2, 5, 2 vitam tanto abstinentiae rigore -am. *al.*

syn.: severus, importunus, probatus, virilis, gravis, simplex (*de moribus*). *opp.*: obsequens, blandus, propitius, remissus, benignus, sollicitus, pius.

neutr. pl. subst. **dēstricta**, -ōrum *i. q. praecepta severa*: GILD. epist. 5 chron. III p. 87, 37 monachum ... ad -iora tendentem. CASSIOD. compl. in Gal. 2, 6 p. 1344ᶜ ad legis -a ..., quae nullus hominum possit implere.

adv. ***dēstrictē** (*in codicibus passim* distr-). ROMAN. Char. gramm. I p. 237, 20 adverbiis *serviunt* hae: ac, con, di, dis, re, se ... constricte, restricte, -e (distr- *trad.*). *comp.*: APVL. apol. 79 TERT. idol. 5 *al.* *superl.*: CASSIOD. var. 9, 18, 5 GREG. M. epist. 8, 9. *legitur in* ORAT. imp. Claud. QVINT. decl. PLIN. epist. APVL. TERT. VLP. dig. *recentioribus*.

1 *i. q. praecise*: VLP. dig. 3, 3, 13 denegare (*opp.* passim admittere). 4, 4, 7, 8 -e probandum est. 4, 8, 15 edicere. 48, 18, 1, 26 ut neque -e non habeatur fides neque *eqs.* APVL. apol. 79 etsi -ius (distr- *trad.*) magum me dixisset. TERT. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 15 veritas christiana -e pronuntiavit. idol. 5 illa ... vox ... -ius (distr- *trad. et sic semper*) repercuti potest. pudic. 19 negare. NOVATIAN. trin. 12 p. 906ᶜ asserere. HIER. in Eph. prol. p. 439ᴬ respondere. PETR. Fulg., Rusp. epist. 16, 25 quam breviter quamque -e doctor ... huic controversiae finem posuit.

2 *i. q. severe, acriter, enixe* (*inde a l. 28 ubique trad.* distr-): ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 31 -e ... causa agenda est (*opp.* timide). QVINT. decl. 342 p. 352, 24 non amare, nec -e (distr- *trad.*) *agendum est*. PLIN. epist. 9, 21, 4 ipsum acrius severiusque corripui, -e minatus *eqs.* SCHOL. Hor. epist. 1, 7, 1 hac epistula asperius ac -ius Maecenati praescribit *eqs.* SCHOL. Cic. Bob. p. 96, 19 nec adversari -ius volebat. VEG. mil. 1, 18 salitio equorum -e (distr- *trad.*) est semper exacta (GREG. M. in euang. 1, 1, 2). HIER. epist. 22, 11, 1 his legibus vivere -ius (GREG. M. in Ezech. 1, 6, 11). PS. RVFIN. in psalm. 15, 4 tanto -ius propria peccata plangunt. 32, 5 ferire. 49 tit. iudicare (GREG. M. moral. 5, 60 *al.*). ZACCH. 1, 2 vehementius loqui et -ius disserere. LEO M. serm. 89, 2 p. 445ᴬ repugnare (*opp.* moderatius). epist. 81 p. 916 comprimi. EPIST. pontif. 339 Migne 20, 672ᴬ vindicare (CANON. 32 Migne 56, 572ᴮ RVRIC. epist. 2, 15 p. 398, 4 ENNOD. opusc. 3, 80 p. 351, 10. GREG. M. epist. 8, 9 -issime). CANON. 58 Migne 56, 702ᴮ quaerere. EPIST. pontif. Löwenfeld Pelag. 26 cavere. EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 964ᴮ imperare. ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 4 imponere. ENNOD. opusc. 4, 33 p. 391, 2 praecipere. CASSIOD. in psalm. 118, 59 arguere. var. 10, 5, 2 defendere (*opp.* clementer). 4, 40, 1 iubere. 9, 18, 5 -issime volumus custodiri. GREG. M. moral. 4, 8 punire. in Ezech. 1, 4, 9 p. 820ᴬ nostra reprehensibilia -e videremus. *al.* 1, 11, 25 hoc ... tempus ... -ius ad feriendum vertit *deus* (*opp.* pie). epist. 3, 35 omnia vivaciter -eque implere. EVGIPP. Sev. 30, 2 excubare. PALLAD. hist. mon. II 9 p. 358ᶜ refrenare. ISID. sent. 2, 32, 5 vitium vitare. 3, 60, 11 quid retribui subtilius, quid -ius poterat? GLOSS. IV 512, 26 enixius: largius vel levius aut -ius (63, 20 -ius).

syn.: breviter. amare, aspere, vehementer, vivaciter. *opp.*: timide, moderate, clementer, pie. *Vetter.*

destroiugus *v.* dextroiugus.

dēstrūctilis, -e *a* destruere. *i. q. delebilis*: LACT. ira 24, 14 -ia sunt omnia quae manu fiunt. PRVD. perist. 10, 348 aedem ... nec -em.

***dēstrūctio**, -ōnis *f. a* destruere. *in codd. scribitur etiam* dist-. GLOSS. καθαίρεσις οἰκοδομῆς. καταβολὴ οἰκοδομῆς. κατάλυμα οἰκοδομῆς. καταστροφή. IV 329, 53. 597, 27 destitudo (?) -o. *legitur inde a* QVINT. *et* SVET. [*dub.*: CARM. de Sod. 162 si flamma perempta est, ibit subter aquas -o (astructio *Peiper*) naufraga lucis.]

I ***proprie*** *i. q. aedificiorum sim. demolitio*: SVET. Galba 12 murorum. TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 306, 19 operum creatoris. 3, 24 p. 420, 10 mundi. IREN. 1, 17, 2 -em (κατάλυσιν) ... accipere eius opus. VVLG. II Cor. 10, 4 munitionum (καθαιρέσεις). SVLP. SEV. dial. 3, 8, 5 huius *idoli*. COD. Theod. 15, 1, 12 (*a. 364*). 15, 1, 46 (*a. 406*). BOETH. diff. top. 2 p. 1190ᴬ domus. CASSIOD. in psalm. 88, 2 *opp.* aedificatio. art. 3 p. 1184ᴰ *opp.* constructio. GREG. M. in Ezech. 1, 12, 20 Ierosolymae urbis.

II ***translate*** *i. q. debilitatio, infirmatio*: **A** *rei*: **1** *generatim*: TERT. resurr. 36 p. 77, 26 causa quaestionis fuit -o resurrectionis. adv. Marc. 4, 9 p. 443, 17 legis (5, 2 p. 571, 24 et legis -o et euangelii aedificatio. *al.* *cf. p. 773, 17*). 4, 12 p. 454, 16 sabbati. apol. 21 veritatis (HIL. in psalm. 63, 9 deficiet tamen in veritatis -e falsitatis assertio). castit. 2 totius disciplinae. ITALA Hebr. 9, 26 (Mutian. Chrysost. hom. 17 p. 348) ad -em (ἀθέτησιν, VVLG. destitutionem) peccati (MVTIAN. *l. c.* 17 p. 349 quid est -o? hoc est contemptus). PRISCILL. tract. 4, 81 -em (distructionem *corr. ex* district-) diabolicae temptationis. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 28 aliarum αἱρέσεων. PS. HIL. libell. 14 idololatriae. AMBROSIAST. in I Cor. 6, 13 -o ventris est, cum edendi cessat officium. 15, 26 -o mortis est resurrectio mortuorum (PAVL. NOL. epist. 12, 6 AVG. in psalm. 102, 8). MAXIMIN. c. Ambr. 126 vestri iudicii. 139 vestrae professionis. CASSIAN. conl. 12, 1, 3 *corporis*. 13, 4 liberi arbitrii. 13, 18, 5 fidei. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 203 appetentiae. chron. 3, 5, 77 totius passionis (*cf.* 1, 4, 132). THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 2 baptismatis. RVSTIC. c. aceph. p. 1191ᴰ Nestorii dogmatum. FACVND. c. Moc. p. 856ᶜ concilii (defens. 8, 4. 2, 4 synodi). **2** *speciatim t. t. rhetorum*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 6 p. 61 ἀνασκευή ... latine dicitur -o vel evacuatio (*cf.* GLOSS. catasceue [*leg.* anasceue] -o). MAR. VICTO-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

RIN. rhet. 2, 17 p. 273, 7 -o definitionis adversae partis, quae constat ex locis IV: si demonstretur falsa, si turpis, si inutilis, si collatio utriusque definitionis fiat. 2, 18 p. 274, 29. IVL. VICT. rhet. 2 p. 375, 31 *συνέχον* quod est causativi -o. QVINT. inst. 10, 5, 12 his confinis est -o et confirmatio sententiarum. TERT. adv. Hermog. 15 p. 143, 6 pluribus et indignioribus -bus deum obiciunt. adv. Marc. 2, 29 p. 375, 29 si operosiore -e earum *antithesium* egeret defensio creatoris. DON. Ter. Phorm. 1 hoc initium ad -em personae adversarii sumitur. MAR. VICTORIN. defin. p. 21, 14 definitionis (*al.*). AVG. c. Iul. op. imperf. 3, 188 alterius opinionis. TVRRIB. epist. 4 -is causa. EVGRAPH. Ter. Hec. 339 -o ex diversa parte. VIRG. gramm. epist. 3 p. 139, 32 fortissima -e convictus est.

B *alicuius*: TERT. adv. Prax. 3 p. 231, 27 tunc in monarchiae eversionem, cum in creatoris -em *alius deus infertur* (16 p. 257, 13 adv. Marc. 1, 29 p. 331, 4. 2, 27 p. 372, 22 *al.*). adv. Marc. 4, 15 p. 463, 17 prophetarum (*cf.* 4, 22 p. 492, 6. 4, 25 p. 505, 8 extructionem potius legis et prophetarum inveniri in Christo quam -em. 4, 33 p. 532, 23 *opp.* adimpletio. *al.*). p. 464, 22 infirma commendatio est, quae de alterius -e fulcitur. 4, 25 p. 505, 2 in -em uti traduceret eas (*nationes*). IREN. 1, 24, 2 Iudaeorum (*opp.* salus). VVLG. II Cor. 10, 8. 13, 10 *opp.* aedificatio. HESYCH. in lev. 14, 33 p. 960^C quae *passiones* sint incurabiles -emque plenissimam ingerentes. IVNIL. 2, 33 inimicorum. BENED. reg. 67.

dēstrūctīvus, -a, -um *a* destruere. *i. ad destruendum valens*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 84 sine ullo -o adiutorio. BOETH. top. Arist. 2, 1 p. 923^C sunt autem ad utraque genera problematum communia universalia, et constructiva et -a. 7, 2 p. 990^A omnes qui ad idem sunt -i loci. *adv.* **dēstrūctīvē:** BOETH. anal. pr. 1, 42 non esse autem musicum quidquid est homo, -e monstratur secundum dictos tres modos (*opp.* constructive).

dēstrūctor, -ōris *m. a* destruere. *is qui destruit, proprie et translate*: TERT. spect. 30 sabbati (adv. Marc. 4, 12 p. 455, 1). adv. Marc 3, 6 p. 386, 1 Iudaismi exorbitatorem et -em (5, 5 p. 584, 15). 4, 7 p. 435, 24 legis et prophetarum (4, 9 p. 443, 16. 25. 4, 27 p. 513, 9. 4, 35 p. 540, 26 *opp.* observator. 4, 39 p. 559, 6. HIER. epist. 112, 10 simulatorem ac -em legis. AVG. in psalm. 10, 11). 4, 8 p. 400, 11 creatoris (4, 39 p. 553, 6 *opp.* probator. 5, 19 p. 644, 10). 4, 15 p. 463; 13 prophetarum (*opp.* assertor. 4, 22 p. 491, 26. 4, 24 p. 500, 11). 4, 36 p. 544, 6 superborum. 5, 7 p. 596, 27 dei nostri (5, 15 p. 628, 7 dei nuptiarum. LVCIF. reg. apost. 3 Athan. 1, 22). apol. 46, 18 rerum aedificator et -r. LVCIF. non conv. 4. Athan. 1, 31 Arrianae haeresis fundator, -r apostolicae fidei (ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 23, 10). HIER. in Zach. 1, 18 p. 791. PS. RVFIN. in psalm. 23, 7 largitor gloriae, -r superbiae. AVG. civ. 6, 2. LEO M. serm. 21, 1 peccati mortisque -r. PETR. CHRYS. serm. 125 p. 544^C -r inferni. APON. 4 p. 72 *ecclesiae.* CASSIOD. in psalm. 138 concl. haereticorum penetrabili subtilitate -r. var. 12, 15, 1 Troiae. GLOSS. V 513, 26 Saturnus apostaticus id est dispositor (*leg.* depositor) et -r fatorum. *is qui refutat*: AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 41 meus doctor tuusque -r, Ambrosius. *nota pro adi.*: IREN. 1, 9, 5 ut quis . . . -em sermonem (*ἀνασκευάζοντα λόγον*) inferat. *f.* **dēstrūctrīx,** -īcis. GRAMM. suppl. 299, 16. 301, 6.

dēstrūctūra, -ae *f. a* destruere. *i. q. destructio*: MYTHOGR. 2, 229 Troiae.

⌘**dēstruo,** -ūxī, -ūctum, -ere *a* de *et* struere. *saepius traditur in codd.* dist- (*etiam* NOT. Tir. 65, 18. 25. 32); *in titulo*: INSCR. christ. Rossi II p. 241, 5, 8. *perf.* distruerit: LEX Sal. capit. 2, 9. ISID. diff. 1, 100 construere est aedificare, -ere vero exterminare. GLOSS. *καθαιρῶ ἐπὶ τοῦ καταστρέφω. οἰκοδομὴν καθαιρῶ.* -it *καταλύει, ἀνασκευάζει.* demolitur. deiecit, allentavit. -e everte. -ere deducere. *cf.* -xit *καθεῖλκεν.* -ctum *καταλελυμένον.* *legitur inde a* CIC., *dedi omnes locos ante* TERT. [*corrupte traditur*: SEN. epist. 95, 26 PLIN. nat. 35, 112. *dub.*: STAT. Theb. 8, 879 -it *B*, restruit *al.* HIER. epist. 53, 3, 4 -entibus *pars codd.*, contradicentibus *al.*] [*it.* struggere, *francog.* détruire, *hisp.* destruir. *M.-L.*]

I *proprie i. q. aedificia sim. demoliri, delere, diruere, rescindere* (*opp.* aedificare, ex-, con-struere): CIC. Cato 72 ut navem, ut aedificium idem -it facillime qui construxit (*cf.* PETRON. 121, 108 -et istas idem, qui posuit, moles deus. MIN. FEL. 34, 5 si ista moles ab eo, quo extructa est, -atur). VERG. Aen. 4, 326 moenia. OV. met. 15, 235 tempus edax rerum tuque, invidiosa vetustas, omnia -itis (*cf.* fast. 5, 132 longa vetustas -it *aram*). S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 40 ea *aedificia* -ere tollereque (LEX Malac. [Corp. II 1964] 3, 60 aedificia. 3, 63 ne quis . . . aedificium detegito -ito demoliundumve curato). SEN. dial. 12 (11), 1, 1 naturae omnia -entis. epist. 71, 15 alias *urbes* -ent bella. OCTAVIA 611 simulacra, titulos -it. PS. QVINT. decl. 12, 8 silvas. TAC. ann. 14, 21 *sedem theatro.* PLIN. epist. 10, 37, 1 aquaeductum. 10, 39, 2 theatrum (TERT. spect. 10 SPART. Hadr. 9, 1). SVET. Vesp. 9. GAIVS dig. 30, 65, 2 domum (CALL. dig. 49, 14, 1 pr.). MARCIAN. dig. 30, 114, 9 aedes. MARCELL. dig. 39, 1, 22 SCAEV. dig. 39, 2, 45 VLP. dig. 39, 1, 5, 7. 39, 1, 21, 1. 39, 2, 24 pr. *opp.* aedificare. TERT. idol. 6 (*in imag.*) potes verbo -ere quod facto struis. 21 idola. pudic. 14 ea quae -xit reaedificare. *al.* ITALA Am. 9, 11 (Aug. civ. 18, 28) -cta eius resuscitabo (*τὰ πεπτωκότα*, VVLG. ea quae corruerant, instaurabo). I Cor. 13, 10 (Hier. epist. 36, 15, 2) quod ex parte est, -etur (*καταργηθήσεται*, VVLG. evacuabitur). TER. MAVR. 2412 (*in imag.*) ne deprehensae quattuor simul longae parum sonoro fine -ant versum. LAMPR. Heliog. 30, 7 VOPISC. Tac. 10, 4. ARNOB. nat. 2, 9 mundos (*opp.* fabricari). IVST. 23, 3, 12 (*in imag.*). PRISCILL. tract. 3, 67 templum. *al.* VVLG. exod. 23, 24 -es eos et confringes statuas eorum. 34, 13 aras (*saepe*). iud. 9, 45 *urbs* -cta ita ut sal in ea dispergeret. COD. Theod. 15, 1, 40 (*a. 398* = COD. Iust. 8, 11, 15). COD. Iust. 4, 24, 7. SVLP. SEV. dial. 1, 5, 6 (*in imag.*) ecclesiam auro non instrui, sed potius -i. *et saepius.* *allegorice*: EVCHER. form. 8 p. 48, 21 aedificare bona opera facere vel bene docere, -ere mala opera exercere vel male docere. *i. q. despoliare*: STAT. Theb. 12, 93 simul haec dicens crinemque manumque -it (*i. diadema et sceptrum abicit*). GLOSS. V 661, 35 distruxit fructus suos.

II *translate i. q. debilitare, infirmare, infringere*: **A** *aliquid*: **1** *generatim*: OV. ars 2, 312 nec vultu -e dicta tuo. EPICED. Drusi 249 nec iuvenis positi supremos -e honores. LIV. 34, 3, 5 si quod cuique privatim officiet ius, id -et ac demolietur *lex.* MANIL. 3, 627 Cancer . . . extendit diem summum parvoque recessu -it. SEN. contr. 7, 6, 19 dignitatem suam. VAL. MAX. 3, 8, 2 imperium Romanum Cannensi proelio paene -ctum (4, 1, 1. IVST. 39, 2, 2 regnum. HIER. chron. a. Abr. 887. 948. 1172 *al.*). 5, 6 ext. 2 inclutum -ctae tyrannidis opus (QVINT. inst. 1, 10, 48 HIER. chron. a. Abr. 1393). SEN. benef. 2, 15, 2 gratiam (3, 8, 4). 3, 36, 1 haec non -unt parentum venerationem *in liberis.* dial. 6, 19, 2 senectutem solitudo, quae solebat -ere, ad potentiam ducit. nat. 4 praef. 22 quam diversa via magnam potentiam fortuna -ret. CVRT. 8, 14, 46 COLVM. 4, 3, 2. LVCAN. 8, 28 sic longius aevum -it ingentes animos. 9, 1042. PETRON. 100 quasi -ente fortuna constantiam meam. TAC. ann. 4, 18 -i per haec fortunam suam. 14, 43 PLIN. epist. 1, 8, 15. VLP. dig. 2, 14, 7, 10 quod semel remisit creditor debitori suo bona fide, iterum hoc conetur -ere. MIN. FEL. 13, 5 ne . . . omnis religio -atur. TERT. nat. 1, 10 deorum culturam . . . a vobis -i ac despici (ieiun. 15). bapt. 1 baptismum. anim. 3. patient. 10 sapientiae suae cum saeculo -ctae ac dedecoratae. resurr. 31 fidem (*opp.* restruere. LVCIF. Athan. 1, 23 *opp.* firmare). adv. Marc. 3, 11 p. 394, 18 cum omnia ista -xeris, ut deo indigna confirmes. 4, 9 legem (*al.*). 4, 12 sabbatum. *al.* ITALA Gal. 3, 17 (Theod. Mops. *ad l.*) non evacuat ad -endam promissionem (*καταργῆσαι*, VVLG. non irritum facit ad evacuandam). LACT. mort. pers. 20 veritatem. epist. 13, 4 laudem. *al.* ARNOB. nat. 2, 10 alter alterius labefactant -unt convelluntque decreta. 4, 22 auctoritatem (*syn.* labefactare. SCHOL. Cic. Bob. p. 33, 30). 6, 20. LVCIF. Athan. 2, 5 mandata (*opp.* implere). PRISCILL. tract. 6, 94 instituta (*opp.* colere. AVG. civ. 19, 17 *syn.* rescindere, *opp.* servare et sequi). SCHOL. CIC. Bob. p. 33, 4 magis cupientes -ere virtutem quam ullum crimen ostendere. MAXIMIN. c. Ambr. 120 sacerdotium. HIER. epist. 50, 3, 1 ne castitatem habitu pollicens, verbis -at. VVLG. I Esdr. 4, 5 consilium eorum (II Cor. 10, 4). I Cor. 13, 8 scientia -etur (*καταργηθήσεται*). AVG. civ. 1, 18 ea sanctitate animi . . . amissa atque -cta. 21, 24 hominum peccata paenitendo. CAEL. AVR. acut. 3, 16, 133 passionem (chron. 1, 4, 82. 1, 4, 111. 2, 1, 28. 3, 5, 70). PETR. CHRYS. serm. 101 p. 484^B istam vitam non perimunt, sed -unt, dum de temporali faciunt sempiternam. NOVELL. Iust. 38, 6 quidquid actum est . . . -imus (*i. tollimus*).

2 *speciatim t. t. rhetorum*: CHAR. gramm. I 273, 25 epitheton est dictio vocabulo adiecta ornandi aut -endi . . . causa; . . . -it sicut 'scelerumque inventor Vlixes' (DIOM. gramm. I 459, 9. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 13 infami quodam vocabulo -ens amplissimorum hominum dignitatem). SERV. gramm. IV 438, 11 adverbium plerumque confirmat verbum, plerumque -it . . . -it, ut 'non faciam'. *i. q. refutare, redarguere, κατασκευάζειν*: QVINT. inst. 2, 4, 18 opus -endi confirmandique eas *narrationes.* 2, 17, 30 nullam artem -ere, quod effecerit. 3, 9, 5 haec (*probatio*) enim est, quae constituat, illa (*refutatio*) quae -at. 5, 7, 25 *opp.* exornare. 5, 7, 36 *opp.* firmare. 7, 3, 19. 11, 1, 2. PS. APVL. herm. p. 269. TERT. anim. 3 ut et illa, quibus ethnici a philosophia capiuntur, -antur et haec . . . retundantur. adv. Hermog. 3 hanc coniecturam eius. adv. Marc. 5, 6 p. 590, 21 argumentationes diversae partis (AMBR. hex. 4, 4, 17 argumenta. AVG. civ. 22, 28 *syn.* convellere). PS. IVL. RVF. schem. dian. 6 p. 61, 14 *ἀνασκευή* est . . . figura qua ab adversariis maxime proposita -imus et redarguimus velut falsa . . . latine dicitur destructio vel evacuatio. MAR. VICTORIN. rhet. p. 274, 15 quo modo -atur descriptio adversae partis. defin. p. 22, 18 hanc definitionem sic -it Tullius (AVG. civ. 22, 26 quomodo Porphyrii definitio . . . -atur). DON. Ter. Phorm. 411 hic risu -xit quod praetendebat senex. PRISCILL. tract. 1, 4 aut asserentes fidem nostram aut ea, quae . . . error insinuat, -entes. QVEROL. p. 3, 14 academico more quod libitum foret -ere et asserere. SERV. auct. Aen. 4, 365. SCHOL. Cic. Bob. p. 42, 18 testimonium. AMBR. hex. 2, 3, 9. AVG. civ. 5, 9 ut se ipsae -ant et refellant *coniecturae.* 8, 3 omnia movet asserit -it *Socrates.* MART. CAP. 5, 451 non factum, sed nomen facti -itur. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 6, 15. BOETH. in top. Cic. 1 p. 278, 9 utrum quis affirmationem ponat an -at negationem. herm. pr. 1, 7 p. 92, 9 *al.* *nota absolute*: THEOD. PRISC. eup. faen. 2 tamquam in Olympico agone . . . alius astruendo, -endo alius inanem gloriam captant. SIDON. epist. 4, 3, 7 instruit ut Hieronymus, -it ut Lactantius, astruit ut Augustinus. *c. acc. c. inf.*: LVCIF. non parc. 24

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cum ὁμοούσιον ... illum esse -ere temptatis. SCHOL. Hor. sat. 1, 4, 52 comoediam videre poema.

B *aliquem, i. q. vires, potentiam, auctoritatem, fortunam, famam alicuius frangere*: VELL. 2,48,2 defuisset fortunae -endi eius (*Pompei*) locus. VAL. MAX. 5,3 ext. 3 *Xersen* paulo ante -xerat *Themistocles*. SEN. dial. 9, 2, 10 *opp.* provehere. OCTAVIA 631 desertus ac -ctus et cunctis egens. CALP. ecl. 5, 37 -at ut niveos venalis caseus agnos. QVINT. inst. 5, 7, 26 infamia criminum -endus. 8, 3, 21. TAC. hist. 1, 6 invalidum senem ... contemptu inertiae -bant. 2, 63 sua in -endo eo (*hoste*) consilia. PLIN. paneg. 83 foris claros domestica -bat infamia. TERT. idol. 5 quem (*deum*) illi hoc modo -unt ut mutabilem, dum alibi vetat, alibi mandat (*cf.* nat. 1, 4 *Socrates* propius temptaverat veritatem, deos vestros -endo. scorp. 4. adv. Marc. 1, 2 p. 293, 10 *opp.* construere. 3, 9 p. 390, 21 AVG. civ. 6, 1 *al.*). nat. 1, 18 -it nunc gloriam maiorum, quo nos quoque -atis. adv. Marc. 3, 4 p. 381, 15 legem et prophetas (4, 15 p. 463, 14 *ex* ITALA, *cf.* VVLG. Matth. 5, 17 solvere. *al.*). 4, 29 p. 524, 13 deum iudicem iustum -bat. *al.* ITALA I Ioh. 4, 3 (Lucif. non parc. 24) omnis spiritus qui -it (μὴ ὁμολογεῖ, VVLG. solvit) Iesum, ex deo non est. IREN. 1, 15, 3 -xit Mortem (*res personata*) ... Iesus (καθεῖλε. VVLG. I Cor. 15, 26 II Tim. 1, 10 *al. saepe*). ARNOB. nat. 2, 16 senectutis -imur tabe. *al.* IVST. 35, 2, 4 non minore impetu fortunae -ctus quam elatus *Alexander*. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 28 *haeretici* -cti sunt. SCHOL. Cic. Bob. p. 13, 18. 33, 23. 38, 19 personam Graecorum (p. 44, 26. 31). PSALT. Rom. 58, 12 disperge illos in virtute tua et -e eos (VVLG. depone). VVLG. Iob 19, 10 -xit me undique et pereo. psalm. 8, 3 inimicum et ultorem. 27, 5 illos (*opp.* aedificare). *al.* *cf.* act. 13, 19 -ens (καθελὼν) gentes septem in terra Chanaan. AVG. corrept. 1, 1 ut nulli vestrum -rentur in peius, sed nonnulli instruerentur in melius. COMM. instr. 2, 6, 3 -itur martyr. MACR. sat. 2, 2, 6 molestum testem. 2, 6, 3 Galbam habitus corporis -bat. EPIST. pontif. 321 Migne 20, 583^C^ perversis instructi, immo -cti verborum argutiis. GREG. M. moral. 15, 63 *Iobum* ablatis rebus temporaliter -ctum. NICET. psalm. 8 p. 76, 3 fortissimum illum Goliam gigantem. *nota c. praep.* ab: VVLG. psalm. 88, 45 -isti eum ab emundatione. AVG. epist. 121, 7 -cti sunt ... a veteri sua gloria *Iudaei*. GREG. M. moral. 16, 21 quia ... a domino recessisti, idcirco a iustitiae aedificatione -ctus es. REGVLA inc. 25 Migne 66, 992^C^ ab imperio fratrum -endus est.

part. perf. pass. pro adi. **dēstrūctus,** -a, -um. GREG. M. moral. 5, 5 unde se -iores aestimant pii. *subst. n. pl. v. p. 773, 83.*

deriv.: destructilis, destructio, destructivus, destructor, destructura.

dēsuādeo *etc. v. sub* diss-.

dēsub *praep. a* de *et* sub. *i. q. sub, coniungitur c. abl.* (*c. acc. semel l. 46. cf. l. 53*): [SEN. contr. 1, 3, 11 *dub.*] COLVM. 12, 34 mustum -b massa et limpidum sit. [FLOR. epit. 2, 3, 2 *C*, sub *cett.*] GROM. p. 314, 7 -b se campum extensum. p. 316, 17. 329, 25 -b rivum. ITALA exod. 17, 14 (Cypr. testim. 2, 21 Rufin. Orig. in num. 19, 1 VVLG. cod. Tolet.) -b caelo (= Lugd. deut. 25, 19. ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν, VVLG. sub caelo). 38, 24 (Lugd.) -b vatilo (κάτωθεν τοῦ πυρείου, VVLG. 38, 4 *aliter*). iud. 1, 7 (Lugd.) colligentes -b mensa (τὰ ὑποκάτω, VVLG. sub). Ier. 10, 11 (Cypr. testim. 3, 59 Ambr. hex. 1, 3, 9 Aug. c. Faust. 13, 7) di ... pereant a terra et -b caelo isto (ὑποκάτωθεν, VVLG. sub). OPT. PORF. schol. carm. 19 -b prora. CHIRON 20 -b cirru sanguis trahi debet. 70. 77. 187 (*cf. ind. p. 357*). VEG. mulom. 1, 25, 6. 2, 19. 2, 53, 3. 2, 54, 2. 2, 86, 3 FVLG. myth. 3, 6 p. 69, 20. AMBROSIAST. in Rom. 4, 16 eruendi sunt -b lege. 6, 15. 14, 14 -b iugo legis eruens. in Gal. 1, 13 exisse se -b iugo servitutis (*cf.* OP. imperf. in Matth. 28 p. 779 homines -b pondere Iudaicae legis hortatur Christus erire). VVLG. II Macc. 2, 18. Luc. 17, 24 fulgur coruscans -b caelo (ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν). PS. THEOD. PRISC. add. p. 341, 22 -b terra. GREG. TVR. Franc. 4, 4 Macliavus autem (*sc. pro mortuo sepultus*) -b terra consurgens. LEX Sal. 8, 2. BENED. reg. 58 nec collum excutere -b iugo regulae. PASS. Theclae 22 p. 58, 3. PASS. Matth. p. 222, 16 -b arbore exiit fons. PASS. Petr. 2. TAB. devot. Audollent 250 B 7. 16 -b ampiteatri corona.

1. dēsubitō *adv. a* de *et* subito (*cf.* NON. p. 517). *i. q. subito*: NAEV. trag. 7 -o famam tollunt. ENN. scaen. 375 cum -o me orat. CAECIL. com. 10 PLAVT. Bacch. 79 Capt. 62 Most. 411 Stich. 721 TER. Haut. 673 LVCIL. 392. ACC. trag. 367 summam gloriam everti sines tam -o. AFRAN. com. 101. TITIN. com. 80 quid -o tam repente ad me venisti. POMPON. Atell. 102. 124 NOVIVS Atell. 89. QVADRIG. hist. 38 his -o utrisque nuntiatur ... adesse. CIC. rep. 6, 2 nisi ... aere congesto funus -o esset ornatum. LVCR. 2, 265. 3, 643 CELS. 5, 28, 11. CARM. epigr. Corp. XI 6926 funere -o raptus decumbis in agro. CORP. VI 16470 quem -o reliquisti. 18086, 13. ITALA Ios. 10, 9 (Lugd.) -o (ἄφνω, VVLG. repente). COMM. apol. 249 instr. 2, 2, 2. PLIN. VAL. 5, 8 *opp.* paulatim. [*francog.* desoute. *M.-L.*]

? **2. dēsubito,** -āre. FIRM. math. 3, 3, 14 sed nihilominus etiamsi eas artes fuerit largitus, hos eosdem crebra eversione -at (*conicitur* debilitat).

dēsubter *adv. a* de *et* subter. VITAE patr. 3, 38 defluebat aqua -r in eodem loco.

dēsubtus *a* de *et* subtus. *adv.*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 24 basilica ... -s de qua surgit silva. PHILVM. med. 3 p. 68 trochiscos ... -s ex eo inicies. PLIN. VAL. 3, 12. 21. OP. imperf. in Matth. 10 p. 686 modii desuper quidem vacui sunt, -s autem pleni. *praep.*: CHIRON 455 -s pedes ipsa ramenta pedum conterere. [*it.* disotto, *francog.* dessous. *M.-L.*]

dēsūbulo, -āre [*a* de *et* subula. *Th.*]. VARRO Men. 483 unam viam Zenona munisse duce virtute ..., alteram Carneadem -asse bona corporis secutum (*fort. i. q. deasciare, levigare.* NON. p. 99 perfodere. GLOSS. V 640, 43 desublare pertundere. *sed cf. Bücheler ad l.*: 'desabulasse *Scaliger, vim verbi recte assecutus*').

dēsūdāsco, -ere [*a* de *et* sudare. *Th.*]. *i. q. sudore confici*: PLAVT. Bacch. 66 in palaestram, ubi damnis -itur. *cf.* desudesco.

dēsūdātio, -ōnis *f. a* desudare. *i. q. sudatio*: SCRIB. LARG. 243 corporis. FIRM. math. 3, 1, 16 corpus ... nimia -e dissolvitur. MART. CAP. 6, 577 -o curaque districtior. APON. 2 p. 28 post multorum laborum -es.

dēsūdēsco, -ere [*cf. c.* desudascere. *Th.*]. GLOSS. -ere desudare, id est deponere sudores (*vel* sudorem). CET. FAV. 22 p. 305, 2 umidi enim parietes cum picturis ornantur, -ent.

dēsūdo, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* sudare, *cf.* desudascere. *Th.*]. *legitur inde a* CIC., *transitive inde a* PALLAD.

1 *intransitive i. q. sudare*: **a** *de eo qui sudat, saepe latiore sensu i. q. laborare, vexari* (*additur*: in *c. acc.*, ad, *abl. solus, dativus* [*l. 44*], ut, ne, *infin.* [*l. 47*]); GLOSS. (*cf. l. 15*) -are laborare. decertare. CIC. Cato 38 in his *exercitationibus* -ans atque elaborans (AMBR. in psalm. 45, 6 cotidianis exercitationibus). MANIL. 5, 111 in lusus agiles agilemque vigorem -ant. SEN. suas. 4, 1 quid ita inutili -amus (desidemus *C*) facundia aut periculosis atteritur armis manus? CELS. 5, 27, 2 ibique (*in balneo*) patiuntur -are (5, 28, 15. 6, 6, 29 APVL. apol. 59). SEN. epist. 15, 3 bene. 95, 37 pro amicis -andum esse ad extremum usque. SIL. 11, 416 non acer aperto -at campo sonipes. STAT. Theb. 3, 277 *Vulcanum* perpetuis mihi (*Veneri*) -are caminis si iubeam. PS. QVINT. decl. 13, 16 cum ingenia nostra ... ad percipiendas disciplinas multo labore -ent (HIER. praef. Vulg. Salom.). TERT. mart. 3 etiam in pace *milites* bellum pati iam ediscunt ... -ando. HIL. dedic. eccl. p. 884^B^. ZENO 1, 4, 4 vesana congressione -ant *impudici*. AMM. 19, 4, 3 cum decennali bello Graecia -ret. 23, 6, 83 *Persae* equitatus virtute confisi, ubi -at nobilitas omnis et splendor. CHIRON 318. AMBR. parad. 15, 77 laborandum nobis est ac -andum, ut ... redigamus. HIER. epist. 21, 28, 3 in terrenis operibus labore -ans. adv. Iovin. 2, 8 totius vitae opere -amus. in Mich. 7, 4 p. 528. PELAG. in Rom. praef. p. 645^A^ in sacris codicibus -are. VVLG. eccles. 2, 19 RVFIN. patr. 10, 2 hist. 6, 3, 11. hist. mon. 1 p. 404^C^ qui ... in exercitio mentis -at. Orig. in iud. 7, 2 in opere spiritali multum. PS. RVFIN. in psalm. 21, 24 bonis operibus. 24, 21. 25, 4 aut enim vanae loquacitati sedent et vacant aut iniquae operationi -ant. CLAVD. 20, 602. 26, 280 PAVL. NOL. carm. 21, 709 AVG. epist. 73, 4. CYPR. GALL. gen. 1428 muli. ZACCH. 1, 15 PS. SORAN. quaest. med. 63. CASSIAN. inst. 5, 38, 2. 7, 13 -antibus ac festinantibus ... attingere (*c. inf.*: PETR. CHRYS. serm. 33 p. 293^B^). 12, 14, 1. conl. 4, 12, 3 virtutem laboribus. 9, 6, 1. 12, 4, 1 in his iugiter -antes. 13, 13, 5. 14, 14, 2. 23, 1, 4. 24, 4, 3 SACR. Leon. p. 355. CASS. FEL. 61 p. 152 si tarde -verint. PETR. CHRYS. serm. 132 p. 561^B^. FAVST. REI. epist. 1 p. 163, 10 totis viribus ne. serm. 23 p. 318, 4 in hoc agone. grat. 1, 18 p. 56, 4 COMPVT. Carth. 1, 1. ALC. AVIT. carm. 5, 223 multa -ans clade ... Aegyptus. 6, 285 cui tamen attento -et vita labore. BOETH. syll. categ. 1 p. 794^C^ in Porph. comm. pr. 1 p. 14, 21 ENNOD. opusc. 2 p. 318, 2. 6 p. 408, 19 dict. 13 p. 466, 8 CASSIOD. inst. div. 16 p. 1132^D^ var. 4, 13, 1. GREG. TVR. vit. patr. 14, 4 bono -ans certamine. GREG. M. moral. 19, 49. **b** *de umore, i. q. destillare*: PACIAN. paraen. 10 si quid coacti ruboris (*i. fucus*) in labia -et. SERV. Aen. 9, 86 unde pix -at. HIER. epist. 39, 2, 1 (*in imag.*) fracta in lacrimis verba -ant. RVFIN. hist. 11, 26 turbida aqua -ans.

2 *transitive*: **a** *i. q. aliquid sudori simile emittere, exsudare*: PALLAD. 2, 15, 11 per quam *cavernam* noxium -et umorem. SYMM. or. 2, 10 (*in imag.*) vix -ata in diem crapula. AVIEN. orb. terr. 1114 hic ladani vim vellera -ant. SERV. Aen. 3, 571 terrae -antes sulpur. 12, 87. AMBR. hex. 4, 4, 19 oleum. PRVD. cath. 5, 119 gracili balsama surculo -ata fluunt (CLAVD. carm. min. 25, 123 ALC. AVIT. carm. 1, 245). CLAVD. 3, 304 corruptos Stygiam *pestem* -at in amnes *morbus*. PAVL. NOL. carm. 21, 304 odoratum -at taeda liquorem. AVG. in psalm. 122, 4 (*in imag.*) animam -are sordes peccatorum. serm. ed. Mai 31, 1 *Christus* imbrem sacrati sanguinis -vit. INSCR. christ. Rossi II p. 292 *ora* -ent ac toto effundant tempore fletus. **b** *i. q. cum sudore peragere, elaborare*, GLOSS. -atum sudore transactum. *cf.* V 405, 62 desidans elaborans. RVFIN. hist. 3, 10, 6 certamina ... a Macchabaeis ... -ata (Orig. in Ios. 15, 1 animae certamina contra spiritales adversarios -anda. CASSIAN. inst. 9, 2). 4, 17, 1 Iustinus priusquam proprium *agonem* -ret (6, 3, 11 agones patientiae. 6, 41, 1 agones martyrii. apol. adv. Hier. 1, 41 Clement. 1, 42. Orig. in gen. 15, 5 agonem clarissimum. Orig. in Ios. 1, 6 Orig. in Rom. 7, 4). apol. 2, 38 multa ... nobis opuscula -ata sunt (CASSIAN. inst. praef. 5). CLAVD. 17, 11 -atis *iudiciis*. CASSIAN. inst. 11, 24 pretium operis -ati. AVELL. p. 373, 3. SIDON. epist. 5, 5, 2 post -atam varicosi Arpinatis opulentiam (*sc. dum declamare discis*). 6, 1, 3 post -atas militiae Lirinensis excubias (*cf.* NOVELL. Valent. 6, 3 -atae vigiliae). POMER. 1, 1, 2 proelia (ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 26, 24 proelia passionis). BOETH. in Porph. comm. pr. 1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 14, 21 -ent pauca in categoriis. ENNOD. opusc. 2 p. 291, 6 -ata ... testimonia. c *i. q. sudando enervare*: OPTAT. 5, 7 p. 136, 1 qui curvato dorso et -atis lateribus sinus terrae faciat.

deriv.: desudatio, *cf.* desudasco, desudesco.

dēsuēfacio, -fēcī, -ctus, -ere [*cf. c.* desuescere, desuetus *et c.* facere, assuefacere. *Th.*]. *i. q. a consuetudine avertere, cf.* NON. p. 94 desuevi illum pro -feci illum (GLOSS.) id est consuetudinem ei abstuli. CIC. Cluent. 110 multitudinem ...-ctam iam a contionibus ad veteris consuetudinis similitudinem revocarat. VARRO rust. 2, 9, 12 catuli ... minutatim desuefiunt (*sc. a matre*). *fere i. q. deponere*: TERT. pall. 4 p. 941 Öhl. habitūs ... sedulo quaedam *mulieres* -ecerant.

dēsuēsco, -vī, -ētus, -ere [*cf. c.* assuescere, *ubi plura. Th.*]. dissuesco *traditur*: SIL. 3, 576 FAVST. REI. epist. 6 p. 197, 16 ALC. AVIT. carm. 4, 46 GLOSS. *legitur inde a* TITIN. *et* VERG.

1 *transitive*: a *aliquem, cf.* NON. *supra l. 6.* SCHOL. Hor. carm. 2, 2, 20 dedocere cupit: -it, id est aut dissuadere populo *eqs.* GLOSS. ἀπεθίζω. TITIN. com. 46 parasitos amovi, lenonem aedibus absterrui, -vi, ne ... exiret. b *aliquid, cf.* GLOSS. -it oblivioni dat. QVINT. inst. 3, 8, 70 ne aliter quam dicturi sunt exerceri velint et in -endis (*i. dediscendis*) morentur. APVL. flor. 15 p. 60 non in totum aevum tamen vocem -bant. FAVST. REI. epist. 6 p. 197, 16 donec vis longae consuetudinis sensim -atur.

2 *intransitive, cf.* GLOSS. des⟨u⟩evit in ⟨in⟩consuetudinem exit. *seq. infin.*: TIB. 2, 1, 38 vita ... -vit querna pellere glande famem. HEGES. 4, 26, 1 PS. RVFIN. in Am. 4, 4 p. 1072^A PROSP. carm. de ingrat. 608 ALC. AVIT. carm. 4, 46 GREG. M. past. 3, 32 in euang. 36, 1. *c. dat.*: SIL. 3, 576 gens ferri patiens ... paulatim antiquo patrum -it honori.

part. pro adi. **dēsuētus,** -a, -um. GLOSS. ἀπηθισμένος. inconsuetus. -a ἀπηθισμένη. non adsueta. 1 *sensu activo* (*accedit saepe abl., cf.* ARVS. gramm. VII 468, 3): VERG. Aen. 1, 7, 22 -aque corda (*sc. amare*). 6, 814 iam -a triumphis agmina (7, 693 bello). SEN. epist. 47, 2 onerat distentum ventrem ac -um iam ventris officio. LVCAN. 4, 237 -ae silvis ... mansuevere ferae. 6, 753 nova -is subrepens vita medullis. VEG. mil. 3, 10 diu armis -um exercitum. CLAVD. 15, 50 -aque priscis artibus *Roma.* rapt. Pros. 2 praef. 14 -ae repetit fila canora lyrae. carm. min. app. 2, 9. *c. inf.*: LIV. 8, 38, 10 iam pridem -o Samnite clamorem Romani exercitus pati. *c. accus.*: STAT. Theb. 5, 231 fera quae placido rabiem -a magistro tardius arma movet. *c. genet.*: HEGES. 5, 24, 2 donec -a edendi caro (*i. alveus*) in suos usus rediret (*cf. Ios. bell. 5, 549*). 2 *sensu passivo*: VERG. Aen. 2, 509 arma (GLOSS. -a consuetudine remota. SERV. auct. *ad l.* -a ab hominis consuetudine: sensum ad arma transtulit. id est quae iam pugnare desierant). OV. met. 5, 503 -aque sidera cerno. 7, 646 vocesque hominum exaudire videbar iam mihi -as. trist. 5, 7, 63 verba. LIV. 3, 38, 8 cur ex tanto intervallo rem -am usurparet. STAT. Ach. 1, 123 notaque -o crepuit senis *Chironis* ungula campo. AMBR. exc. Sat. 1, 32 uterum in usus -os onerum redire. CLAVD. 17, 182 -a vetus temptabo caerula (*i. mare*) vector? 28, 405. 645 -aque cingit ... fora fascibus Vlpia lictor. PAVL. NOL. carm. 24, 863 -a pennarum remigia. CYPR. GALL. num. 617 SIDON. carm. 2, 386.

subst. n.: DIG. de conc. dig. 2, 3 nullo inutili, nullo -o in his penitus inveniendo. SIDON. epist. 9, 15, 2 ignosce -a repetenti.

deriv.: desuefacio, desuetudo.

dēsuētūdo, -inis *f.* [*a* desuetus. *Th.*]. diss- *traditur* AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 22. GLOSS. ἀσυνήθεια. *legitur inde ab* OV.

i. q. insolentia, desidia (*additur saepe genet.*): OV. met. 14, 436 resides et -e tardi. trist. 5, 7, 57 iam -e longa vix subeunt ipsi verba latina mihi (PLIN. epist. 7, 4, 5. FRONTO p. 206, 13 N. longa -e bellandi. SYMM. or. 2, 29 VITA Fulg. 5). LIV. 1, 19, 2 armorum (VEG. mil. 1, 28). PS. QVINT. decl. 12, 12 -e ipsa iura exciderint. IVLIAN. dig. 1, 3, 32, 1 ut leges ... etiam tacito consensu omnium per -em abrogentur (*cf.* GAIVS inst. 1, 111. COD. Iust. 6, 51, 1, 1 lex ... per -em abolita). APVL. apol. 69 mulier ...-e (*Casaub.*, assuetudine *F*) coniugis torpens. flor. 17 p. 79 -o omnibus pigritiam ... parit. SYMM. epist. 1, 59 iners -o. COMMENT. Lucan. 8, 811 in tantam -em navigandi redacti sunt, ut *eqs.* AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 22 plurimi ... exercitii -e etiam naturalem dissoluere virtutem. SVLP. SEV. Mart. praef. 5 SIDON. epist. 4, 11, 6 INST. Iust. praef. 5. in -em abire: GAIVS inst. 2, 103 illa ... genera testamentorum in -em abierunt (*opp.* in usu retineri). 3, 17 CALL. dig. 11, 1, 1, 1 VLP. dig. 9, 2, 27, 4 COD. Iust. 1, 17, 1, 10 de cod. comp. 2 INST. Iust. 1, 5, 3. 2, 10, 1. 4, 1, 4. 4, 4, 7 (*opp.* in iudiciis frequentari). 4, 16, 1.

dēsuētus *v. sub* desuesco.

dēsūgo, -sūctus, -ere *a* de *et* sugere. *i. q. imbibere*: PALLAD. 1, 9, 4 si qua fundentur ex poculis, velociter rapta -et. 1, 37, 2 quibus *pomis* nulla amaritudo respondet flore -cto. CHIRON 109 flemen ex ea re dissugi et assiccari posse. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 401^B quatenus nec umorem -at caloris abundantia, nec calorem copia umoris extinguat.

dēsulco, -āre *a* de *et* sulcare. *i. q. sulcare*: AVIEN. orb. terr. 1137 super impiger ampla aequora -at glaebae ditis Cletavenus. CARM. epigr. 983, 3 d⟨e⟩sulcanda prius mihi danti cerea prata (*i. exaranda tabula cerea*). *cf. etiam* dissulco.

dēsulio *v.* desilio.

dēsulto, -āvī, -āre [*cf. c.* desilire *et c.* saltare. *Th.*]. *i. q. desilire*: TERT. anim. 32 quomodo igitur illa anima ... aëri postea insultabit in aquila aut mari postea -bit in anguilla? 34 eam ... exilisse de patre et in inferiora -asse. PLIN. med. 1, 16 sinistro pede -are oportet (PLIN. nat. 28, 60 exsultare). *cf.* dissultare.

dēsultor, -ōris *m.* [*a* desilire. *Th.*]. *t. t. rei circensis*: ISID. orig. 18, 39 -es nominati, quod olim prout quisque ad finem currus venerat, desiliebat, sive quod de equo in equum transiliebat. GLOSS. μεταβάτης. ζεύξιππος. qui de equo in equum transilit. -es sunt pedites qui retro equitibus Romanis in caballis sedebant. *dub.* dissultores singulares. *cf. Pollak, PW. V 255.* VARRO rust. 2, 7, 15 aliter *equos eligit* quadrigarius ac -r. ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 154 quadrigaeq(ue) sunt missae et -es misit *is* (LIV. 44, 9, 4 HYG. fab. 80 p. 82, 5). LIV. 23, 29, 5 *Numidis* -um in modum ... in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat. MANIL. 5, 85 FEST. p. 334. ACT. Arv. a. 58/59 v. 2 signum quadrigis et -bus misit (a. 59/60 v. 21. a. 69 II 10. a. 72, 25. a. 80, 2. a. 81, 19. a. 87 II 36. a. 218 b 7. a. 219, 11). VLP. dig. 19, 5, 20 pr. si tu ... -r in his (*equis*) cucurreris et viceris *eqs.* ARNOB. nat. 2, 38. ISID. orig. 18, 36, 1 -es Lucifero et Hespero sacraverunt. *in imag.*: OV. am. 1, 3, 15 non mihi mille placent, non sum -r amoris. SEN. suas. 1, 7 *Dellium* Messala Corvinus -em bellorum civilium vocat, quia ab Dolabella ad Cassium transiturus *eqs.*; a Cassio deinde transit ad Antonium *eqs.* *i. q. apostata* (*vel insultor?*): TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 631, 26 adversus contemptores et -es. *f.* **dēsultrīx,** -īcis: [SEN. contr. 1, 3, 11 *coni. Gertz*]. TERT. adv. Val. 38 -em et defectricem illam virtutem (IREN. 1, 11, 2 ἀποστᾶσαν τε καὶ ὑστερήσασαν, discedentem et destitutam).

dēsultōrius, -a, -um *a* desultor. *qui a desultore circensi adhibetur*: CIC. Mur. 57 qui ... mihi videtur praetorius candidatus in consularem quasi -us (*sc. equus*) in quadrigarum curriculum incurrere. SVET. Iul. 39 quadrigas bigasque et equos -os agitaverunt nobilissimi iuvenes (CASSIOD. var. 3, 51, 6 equi -i per quos circensium ministri missus denuntiant exituros). *cf.* MART. CAP. 1, 88 tunc etiam omnium garrula puellarum ... levitate pernix -a gestiebat *Tyche.* *translate*: VARRO Men. tit. -us περὶ τοῦ γράφειν (NON. p. 503. 534). APVL. met. 1, 2 iam haec equidem ipsa vocis immutatio -ae scientiae stilo quem accessimus respondit.

dēsultūra, -ae *f. a* desilire. PLAVT. Mil. 280 ne ... maxumum in malum cruciatumque insuliamus. :: tu sali solus, nam ego istam insulturam et -am nil moror. *L.*

***dēsum,** -fuī, -esse *a* de *et* esse. *de forma*: NOT. Tir. 4, 92 difuit (4, 91 de-). *dirimitur*: PS. AVG. quaest. test. I 3, 3 de non sunt qui (31, 3. 122, 17). 46, 4 de non erant (denumerent *N*, non -erant *GA*) sacerdotes. 110, 4 cetera autem de non est qua subrepant. *item al. ibid. in eiusmodi locutione relativa (cf. A. Souter, A Study of Ambrosiaster [Texts and Studies VII 1905] p. 100).* EVGIPP. exc. Aug. p. 262, 24 si eis pinguido de non fuerit. p. 696, 12 adesse, quod erat de (*cf.* p. 695, 17. *sed* AVG. c. Faust. 12, 20. bapt. 7, 54, 103 *nunc legitur* defuerit, deerat). *formae contractae* dest, deram *sim.*, dero *sim.*, dessem *sim.*, desse (*cf.* VEL. gramm. VII 65, 4 *supra p. 284, 24*) *a poetis* (*etiam* CARM. epigr. 1348 A 2 [*a. 406*]. *cf.* 513, 14 *infra l. 62*) *adhibentur praeter*: STAT. Theb. 8, 236 dēēst (10, 236). 11, 276 dēest (*cf. Klotz, Archiv 15, 406*). CYPR. GALL. exod. 1135 dēēsse (*cf. L. Müller, de re metr.*² *p. 286 et 295*). *forma contracta interdum traditur codicibus, velut* TER. Ad. 881 (*A*) CIC. epist. (*cod. M et M*¹) [LVCR. 1, 49 id esse]. VERG. georg. 2, 200. 233 Aen. 7, 262 HOR. sat. 1, 9, 56. 2, 1, 17. 2, 2, 98 epist. 1, 12, 24. *in titulis (cf. etiam l. 51) legitur his*: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 58 derunt. LEX Malac. (Corp. II 1963) 1, 10 *sq.* de runt. CORP. XI 6959 derant. *forma dissoluta legitur in codd. ubique, in titulis*: INSCR. christ. Rossi I p. 1077 -esse. INSCR. Röm. Quartalsschrift XXII (1908) p. 88 -est. CARM. epigr. 513, 14 -est (*flagitatur metro* dest). -futurum (esse): CIC. CAES. LIV. SEN. rhet. VELL. SEN. phil. CVRT. TAC. IVST. AMM. AVG. SVLP. SEV. PAPYR. *coniugatio periphr. fut.*: CIC. Phil. 5, 12 ut ... non sit pecunia populo Romano -ura. PORPH. Hor. carm. 2, 15, 1 LAMPR. Diad. 8, 8 PS. HIL. libell. 6 AVG. civ. 21, 28. *partic. fut.*: SEN. dial. 9, 1, 6 cibus ... ubilibet non -futurus (*cf. p. 779, 42 sqq.*). VLP. dig. 4, 6, 21, 3 ⟨est?⟩. 37, 14, 1 comminatione severitatis non -urae (*cf. p. 786, 46*). *adde*: TAC. hist. 4, 39 haud -ura amicorum manu (*cf. p. 784, 74*). SVLP. SEV. dial. 3, 11, 6 non -uris qui. defore: CIC. leg. agr. 2, 90 CAES. Gall. 5, 56, 1 LIV. 3, 10, 14. 3, 46, 4. 32, 36, 1. 45, 18, 5 SIL. 5, 106. 9, 248 PLIN. nat. 13, 131 TAC. ann. 13, 37 FLOR. epit. 4, 10, 5 CYPR. GALL. gen. 26 *al.* AVSON. 394, 22 SYMM. epist. 5, 75 PRVD. psych. 619 PAVL. NOL. carm. 19, 2 SIDON. carm. 7, 478 CLAVD. MAM. anim. p. 1, 4. -foret: PAVL. NOL. epist. 3, 3. 29, 2 AMBR. off. 1, 40, 195. 2, 4, 13 hex. 3, 12, 80. 3, 13, 55. ALC. AVIT. carm. 4, 617 (*pro* -erit). *nota creberrimam circumscriptionem part. praes.* (quod -est, quae -sunt) *velut*: CIC. fin. 4, 16 *al.* OV. met. 9, 561. LIV. 23, 5, 5 (est *P*). CELS. 3, 2 p. 110 SEN. dial. 11, 12, 7 COLVM. 12, 2, 6 FRONTIN. strat. 3 praef. QVINT. inst. 10, 2, 20 CELS. dig. 33, 2, 14 (*al.* DIG.) TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 544, 28. ITALA Col. 2, 5 (Aug. c. Faust. 1, 3) quod -est fidei vestrae (τὸ στερέωμα, VVLG. firmamentum). VVLG. Col. 1, 24 adimpleo, quae -sunt passionum Christi (τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων). INST. Iust. 2, 23, 7. *usum impersonalem v. p. 786, 32 et 37, cf. 25.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

transitivum (c. acc., de infin. v. p. 788, 65) p. 780, 34. *de significatu*: GLOSS. desum[o] ἐνδέω. -est λείπει ὑστερεῖ ἐνλείπει. -sit (-fit *al.*) ἐλλείπει -est (*i.* defit*?*). -erit περιελείφθη (-λήφθη *cod.*) ἐλλείπει. -uero ἐκλείπω ἐλλείπω. -urum ἐλλειψόμενον. non -est οὐκ ἐλλείπει. *legitur inde a* LEGE XII tab. [*falso legitur velut*: POMPON. Atell. 6 CIC. Att. 8, 14, 1 (M^1) AETNA 96. 624 VITR. 5, 6, 7 PLIN. nat. 6, 125 TERT. adv. Val. 15 p. 295, 9 FRONTO p. 192 N. *dub.*: MANIL. 2, 283 SEN. benef. 7, 30, 2 nat. 6, 13, 5. 6, 30, 2 epist. 107, 10. *ex coniectura legitur velut*: PLAVT. Mil. 595 ne, dum absum, alter sorti -fuat (multae sortitae fiat *A*, multi sortito fuam *P*). Rud. 636 tibi ulmeam . . . -esse (t. u. ubi rem [uberem *CD*] esse *codd.*) . . . virgidemiam. LVCIL. 267 CIC. epist. 5, 15, 2 Att. 14, 5, 2 (M^1) SEN. epist. 107, 1 PLIN. nat. 34, 140 QVINT. decl. 273 p. 119, 31.]

I ***proprie*** *de* ***inopia:*** *saepissime additur negatio, quaecumque est, sic tamen, ut non tam significatus novus nascatur quam significatu non mutato varius singulis locis addatur color dictioni. pauca igitur, ne eadem enumeratio iteretur, exempla usus eius, qui litotes dicitur, sub p. 786, 46 collocata inveniuntur; multo plura — superat in quibusdam auctoribus hic usus simplicem — principali ordini inseruntur. cum collectivo, plurali, incorporeo subiecto (velut qualitatem, locum tempus indicante) fere i. q. non satis esse.*

A ***sensu strictiore:*** *i. q. non praesto esse, c. dat. i. q. non habere:* **1** *de inopia ad* ***usum possessionemve*** *pertinente: ponitur absolute et cum dat. hominis (bestiae personatae v. p. 780, 18) et rei (et cui* -est *et ad quam exigendam* -est*):* *accedit* ad, in, sub, *locum occasionem finem indicantes; nota* a: MART. CAP. 2, 217 dos a virgine.
a *res:* *res familiaris, possessio*: TER. Phorm. 299 non ratio, verum argentum (CIC. inv. 2, 44 pecuniae [LIV. 23, 48, 4 in stipendium *eqs.* 43, 20, 2 ad *c. ger.* MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4]. epist. 5, 6, 2 ei nummos. HOR. sat. 2, 2, 98 egenti as, laquei pretium. LIV. 2, 16, 7 funeri [-is *DR*] sumptus. 2, 33, 11 reductori plebis Romanae . . . sumptus funeri [PLIN. epist. 10, 99]. 5, 50, 7 in publico aurum [ASCON. Corn. p. 73]. 8, 13, 2 ad bellum opes. MANIL. 4, 272 nec -est, nec superest census. VAL. MAX. 7, 6, 4 militibus stipendia [CVRT. 10, 2, 25 SVET. Vit. 7]). CIC. Scaur. 45 domus tibi -erat: at habebas (VARRO rust. 2, 1, 24 ne aut saltus -sint aut supersint. VERG. Aen. 7, 262. LVCAN. 6, 43 non . . . campi, non . . . pabula Magno *quamvis obsesso.* IVV. 7, 69 Vergilio puer et . . . hospitium). Tusc. 5, 113 si non -sint subsidia valetudinum (LIV. 22, 60, 23. *cf.* OV. Ib. 21 alimenta senectae. *sim. in imagine*: TERT. anim. 6). SEN. epist. 74, 14 bona deo. VAL. FL. 5, 207 tibi . . . nec dona nec arae . . . tellure mea. *copia varia (imprimis penus)*: CATO agr. 5, 4 stramenta. 8, 1 faenum (CALP. ecl. 5, 114). CIC. Att. 5, 5, 4 chartam tibi (HIER. epist. 2, 2, 2). CAES. Gall. 4, 30, 1 frumentum Romanis (SALL. epist. Mithr. 14 [AMM. 17, 1, 13]. OV. fast. 6, 3, 79. LIV. 22, 37, 6 commeatus. CELS. 3, 22 diu necessaria [VEG. mil. 2, 10 in castris]. PHAEDR. app. 18, 6 mi cibaria. SEN. dial. 9, 11, 10 panis aqua. LVCAN. 3, 347 larga Ceres. VVLG. gen. 47, 13 in toto . . . orbe panis. AVG. civ. 1, 13 victus et amictus, quamvis cum gravi afflictione). VERG. georg. 2, 233 harenae (*ad scrobem implendam.* COLVM. 2, 2, 19 PALLAD. 1, 5, 3). MANIL. 5, 521 materies tali sub munere (PLIN. nat. 36, 125. STAT. silv. 1, 2, 123 Clymenaea . . . germina). VITR. 8, 6, 2 *aqua* in publico (COLVM. 7, 5, 14. PLIN. nat. 19, 28 maritima. MART. 12, 60, 8. FRONTIN. aq. 122 civitati. VVLG. num. 33, 14 populo . . . ad bibendum). CELS. 3, 19 p. 103 *medicamina* (COLVM. 7, 7, 4 CALP. ecl. 5, 80). COLVM. arb. 7, 6 si quando in ordinem vitis -est. STAT. Theb. 1, 218 incudibus ignes (SCHOL. *ad l.* ad fulmina fabricanda ignem non posse sufficere. *cf.* STAT. silv. 2, 1, 165 in munera flammas). MART. 9, 75, 10 ligna *in balneo.* PORPH. Hor. epist. 1, 12, 5. *res singulae*: CIC. Att. 2, 24, 2 Vettio pugionem (PRIAP. 9, 14. OV. met. 11, 30 neu -sint tela furori [SEN. benef. 7, 10, 2]. LIV. 40, 10, 7 [*cf. p. 785, 44*] VEG. mil. 3, 14). Phil. 11, 35 classes. CAES. Gall. 4, 29, 4 omnia . . ., quae ad reficiendas naves erant usui (CAPITOL. Maximin. 33, 1). BELL. Alex. 13, 2 remi. OV. ars 2, 230 rota. LIV. 25, 36, 7 ad moliendum clitellae. VAL. MAX. 4, 4, 1 cui mortuo lectus funebris et rogus. SEN. benef. 7, 24, 1 iam Socrati -uit *pallium* (MART. 14, 130, 2 ad subitas numquam scortea -sit aquas. TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 452, 3 SVLP. SEV. dial. 3, 14, 6. *cf.* PAVL. PETRIC. Mart. 1, 70 votum aderat, substantia -erat). CVRT. 9, 10, 22 quibus . . . impedimenta (PETRON. 119, 15 PLIN. nat. 13, 131. AMM. 25, 4, 17 boves iam. AVG. quaest. hept. 2, 62). STAT. silv. 4, 9, 23. QVINT. inst. 1, 4, 7 quae nobis necessariae litterae. IVV. 3, 3, 11 TAC. Germ. 17. hist. 1, 19 naves efficiendo ponti. PAVL. dig. 8, 3, 6, 1. PAVL. NOL. epist. 3, 3 Domnioni codex suus diutius. *locutiones de possessione*: CATO agr. 2, 6 si quid -sit (LIV. 2, 2, 7. COLVM. 12, 52, 9 suo tempore) in annum, uti paretur (CIC. S. Rosc. 8 ut eis ne quid -sit, quibus satis nihil est. Att. 11, 3, 3. RVT. LVP. 2, 16 mihi . . . ad necessarium aetatis . . . cultum. HOR. epist. 1, 12, 24 bonis ubi quid -est. SEN. epist. 90, 5 SCAEV. dig. 33, 1, 19, 1). CATO ad fil. frg. 13 quod tibi -erit, a te ipso mutuare (SEN. epist. 87, 39 quod habet . . ., quod ei -est. VVLG. Luc. 21, 4 ex eo quod -est illi [ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς, *opp.* ex abundanti sibi]). CIC. Att. 11, 2, 2 cui . . . omnia (CATVLL. 114, 5. CAES. civ. 3, 96, 2 *exercitui* semper omnia ad . . . usum. SEN. benef. 4, 10, 5 PLIN. paneg. 41, 2). rep. 1, 28 cui nihil (fin. 1, 50 earum rerum . . ., quas natura non depravata desiderat [VVLG. eccles. 6, 2]. Att. 13, 52, 2 MORET. 63 LIV. 26, 49, 12 SEN. dial. 2, 8, 1. CVRT. 4, 1, 25 nihil habenti. PS. APVL. Ascl. 41. ITALA psalm. 33, 10 [Cypr. testim. 1, 22] timentibus eum [οὐκ ἔστιν ὑστέρημα, VVLG. non est inopia]. QVEROL. p. 14, 6 patri certe nihil -uit tibique hodie nil defit. INSCR. Röm. Quartalsschr. XXII [1908] p. 80). PVBLIL. I 7 inopiae . . . multa (HOR. carm. 3, 16, 43), avaritiae omnia. T 7 tam -est avaro quod habet quam quod non habet. NEP. Att. 11, 1 cui res ulla (SEN. epist. 61, 4 aliquid nobis). OV. am. 1, 8, 32 curae, quid tibi -sit, habet (SEN. benef. 6, 30, 3 omnia possidentibus. HIER. epist. 38, 4, 1). LIV. 25, 23, 14 alia in obsidione. SEN. benef. 7, 2, 5 *Alexandro* plus . . . quam qua venerat. 7, 2, 4 tantum illi . . ., quantum cupit. dial. 7, 16, 3 -esse potest extra desiderio posito? epist. 119, 2 quidquid -erit (dederit *B A*). *sine subiecto de possessione non sufficiente*: TER. Ad. 881 -erit. CIC. parad. 49 uter . . . est divitior, cui -est an cui superest. HOR. sat. 2, 3, 123 ne tibi -sit. epist. 2, 2, 52 quod non -sit habentem (PORPH. *ad l.* quod satis sit). SEN. benef. 2, 10, 1 tibi in sumptum ad necessarios usus. dial. 7, 24, 1 epist. 90, 40 VLP. dig. 25, 3, 5, 26 PORPH. Hor. carm. 3, 24, 63. *per comparationem de bestiis (interdum personatis)*: VERG. georg. 2, 200 non . . . gregibus fontes, non gramina. PHAEDR. 3, 15, 8 ne . . . -sit mihi *agno lac.* app. 20, 1 si quando in silvis urso -sunt copiae. SEN. rem. fort. 10, 1 nihil . . . avibus. PLIN. nat. 21, 82. MART. 13, 1, 1 ne toga cordylis, ne paenula -sit olivis.

b *homines, qui in potestate vel sub imperio sunt:* *copiae sim.*: CIC. Verr. 6, 88 in hac quadriremi . . . minime multi remiges (LIV. 24, 11, 6 nautae) et milites. 6, 135 copias. epist. 1, 9, 13 non mihi exercitum, sed duces. Phil. 13, 16. CAES. Gall. 4, 30, 1. 5, 56, 1 neque sibi voluntariorum copias -fore (TAC. ann. 4, 4). OV. met. 7, 510. LIV. 1, 36, 2 equitem maxime suis . . . viribus (26, 4, 4 [est *P*]). SEN. dial. 11, 12, 7 Regulo mercennarius. CVRT. 3, 3, 27 Alexandro in acie miles. SIL. 5, 106. TAC. hist. 3, 64 nec -est iuventus (*in parenthesi.* FLOR. epit. 2, 6, 23). VOPISC. Aurelian. 27, 4. *servus sim.*: VELL. 2, 114, 2 domus tantum ac domestici . . ., ceterum nihil (SEN. dial. 2, 3, 1 IVV. 7, 69 LAMPR. Helig. 16, 1). VAL. MAX. 1, 1, 1 ne deae . . . -esset antistes. *transitive?*: ITALA exod. 16, 18 (Ottob.) non abundavit, qui plurimum *collegerat*, et qui minimum, non -uit (ἠλαττόνησεν, VVLG. reperit minus). CORP. X 2726, 3 quei -uit nihil (*aliter Bormann ad l.: 'in nulla re officio'*). *cf. p. 782, 54.*

2 *praevalente sensu* ***absentiae:*** *et absolute ponitur et accedit dativus aut alia indicatio loci et occasionis, unde homo resve absit; nota praepositiones* ad, in. a: VEREC. in cant. 2, 25 filius . . . a patre *eqs.* VEN. FORT. vita Hil. 5, 16 a certamine. **a** *homines*: PLAVT. *v. p. 779, 9.* CIC. Verr. 4, 80 *populi* frequentia huic causae numquam. Sest. 80 num -uit gladiis? (Phil. 2, 71 TAC. hist. 2, 30 HYG. fab. 14 p. 46, 13. IVST. 11, 13, 2 ad pugnam solus rex). rep. 3, 32 ne -sis, omnes te rogamus (*sc. nobis, opp.* te nobis . . . superfuturum). ad Q. fr. 2, 5, 2 convivio (QVINT. inst. 7, 3, 31 *cf.* AMM. 28, 4, 17). Brut. 130 non -erat in causis (Phil. 1, 12 quo in genere senatores -esse non solent. NEP. Att. 4, 4 PHAEDR. 5, 118). VERG. Aen. 2, 744 collectis omnibus una (SERV. auct. *ad l. non* quasi numero -uerit, sed quasi affectui dolentis. *cf. p. 785, 63*). Aen. 7, 678 nec Praenestinae fundator -uit urbis (VAL. FL. 1, 404 SIL. 4, 499 MART. 12, 59, 9 FLOR. epit. 3, 14, 4 APVL. met. 11, 8. CLAVD. 10, 77 nec cetera numina). HOR. epod. 5, 41 non -isse . . . Ariminensem Foliam. carm. 2, 1, 10 paulum severae Musa tragoediae -sit theatris. PROP. 2, 13, 23 -sit odoriferis ordo mihi lancibus, assint *eqs.* 2, 26, 41 illa meis . . . non umquam ocellis. LIV. 2, 23, 8 nullo loco -est seditionis voluntarius comes. 22, 40, 4 cum dignitates -essent (-tas -esset *P*). SEN. contr. 7, 8 (23), 8. SEN. dial. 9, 15, 6 quotiens spectator. LVCAN. 2, 35 nullis . . . aris . . . parens. 6, 153 cumulo vos . . . virorum. 8, 360. 9, 858 homines . . . venenis. STAT. Theb. 11, 276 servitio plebes. MART. 14, 65 forte puer. IVV. 6, 333. TAC. ann. 5, 2 supremis in matrem officiis. SVET. Claud. 34. FLOR. epit. 1, 1, 8 incolae. SCAEV. dig. 18, 3, 8, 8 venditricem (MARCELL. dig. 4, 1, 7 pr. non sua culpa. CALL. dig. 47, 9, 7 cognitioni. VLP. dig. 4, 4, 13 pr. praesentibus adversariis vel si per contumaciam -sint). APVL. met. 6, 23. TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303, 20 nunquam deus latebit, numquam deus -erit. CYPR. GALL. exod. 1135 iam tempore multo (AMM. 14, 613 AVSON. 394, 22 SVLP. SEV. Mart. 7, 2). OPTAT. 5, 3 p. 123 quamvis nec modo -sit *Christus.* AMBR. off. 3, 12, 80 ad constitutum diem. VVLG. gen. 44, 30. AVG. civ. 18, 46 ubique non *Iudaei.* SVLP. SEV. epist. 2, 16 non -erit nobis ille . . ., intererit. EVCHER. instr. 1 p. 114, 19 secundum deitatem caelo non -erat *Iesus* (*opp.* in terra erat). pass. Acaun. 7 die dominico ecclesiae solus. SIDON. epist. 1, 7, 10. *de mortuo*: CYPR. GALL. gen. 1324 alium celebri iam pridem -fore leto. COD. Iust. 11, 6 (5) 3, 1 fatali sorte. **b** *bestiae*: ENN. ann. 69 -sunt (*sc. greges stabulis interpr. Vahlen*, destituunt *vel* -ant *Lindemann Scaliger*), rivos camposque rem⟨an⟩ant. CIC. Att. 6, 1, 25 erat praeterea cynocephalus nec -erant (aderant *W*) onagri. OV. rem. 182 nec -sunt comites, . . . canes. *adde p. 781, 12 sqq.*
c *res:* *α naturales (absolute fere i. q. existere)*: CIC. leg. 1, 1 dum Latinae loquantur litterae, quercus huic loco non -erit (VARRO rust. 1, 16, 2 frumentum aut vinum aliudve quid *praediis.* DIRAE 18 silvis frondes et fontibus umor. OV. trist. 5, 13, 21 absinthia Ponto. PLIN. nat. 16, 176. AMM. 23, 6, 51 nec arbusta . . . in locis habilibus. PAVL. NOL. carm. 19, 2 gramina terris, sidera . . . caelo). LVCR. 5, 366

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corpora (Ov. met. 15, 354 naturae . . . nutrimen . . . edaci [*sc. igni*]. SEN. nat. 1, 1, 10 *stellae*. MART. 8, 21, 12 non -erit populo te veniente dies. Ps. APVL. Ascl. 15 locus. VVLG. Sirach 42, 25). 6, 360 frigore . . . ignes (CARM. de mens. 2, 16 balsama nec -sunt, quis redolet Paphie. Ov. Pont. 4, 12, 33 [MANIL. 1, 141 frigida nec calidis aut umida siccis]. LIV. 4, 30, 7 caelestes . . . aquae. GERM. frg. 4, 67 non terris imbres, ponto non flamina [PETRON. 123, 198]. COLVM. 1, 3, 1 PLIN. nat. 17, 228 AVIEN. Arat. 1816). Ov. epist. 17, 136 per ventos *viam* (met. 1, 292 litora ponto. VITR. 2, 6, 5 in omnibus locis non -sunt fossicia. CVRT. 6, 6, 24 qua rupes [erat *codd.*]. COLVM. 1, 5, 1 fluens unda [VAL. FL. 4, 716 VOPISC. Aurelian. 45, 2]. PLIN. nat. 2, 245 terris *illas partes*. STAT. silv. 3, 5, 95 circa oblectamina vitae *eqs.* ANTH. 440, 2 ante . . . Libycis . . . harena vadis). Ov. met. 1, 77 sanctius his animal . . . adhuc (SEN. Herc. f. 40 monstra iam . . . mihi. Phaedr. 473 ales . . . caelo et silvis fera. PLIN. nat. 9, 52 CYPR. GALL. exod. 276 AVG. civ. 12, 4). Ov. met. 10, 88 umbra loco (SEN. Oed. 318 quis -sit illi [*Iridi*] quive sit . . . color). *β institutae, adhibitae*: CIC. Att. 4, 10, 1 ne ista quidem -sunt (*conchylia in cena*. Ov. met. 13, 810 MART. 4, 39, 6). HOR. carm. 1, 36, 15 neu (nec A^1R) . . . epulis rosae (SEN. Thy. 687 SIL. 7, 186). 3, 18, 7 larga nec -sunt Veneris sodali vina craterae. Ov. ars 3, 183 nec glandes . . . nec amygdala *in vestimentis*. Pont. 3, 4, 24 nec nitor argenti, quem vos vidistis et auri quod mihi -uerit purpuraque illa queror. PHAEDR. 2, 8, 23 stramenta *ad praesaepe*. SEN. epist. 100, 6 varietas marmorum *eqs.* (PLIN. nat. 11, 23 ne -sit aditus ad sarciendum. PLIN. epist. 8, 8, 6 villae. SOL. 2, 47 ne operimenta -sint si [si -sint *ed., i. absunt aves illae*] *eqs.*). PLIN. nat. 11, 23 umor fimumque *agro*. MART. 12, 29, 13. SCAEV. dig. 21, 2, 69, 6 in fundo vendito . . . modus pronuntiatus (*al. laxius. cf. infra l. 64*). VLP. dig. 33, 7, 12, 25 si qua -sint *specularia et pegmata, sc. suo loco*. TERT. adv. Val. 6 p. 183, 2 nec Latinis quidem *verbis* . . . graeca *ascripta*. TREB. trig. tyr. 30, 26 nec collo aureum vinculum. VVLG. exod. 13, 22 nunquam . . . columna nubis per diem . . . coram populo.

3 *praevalente sensu* ***defectus*** *vel* ***damni*** *et absolute ponitur et cum dat. hom. vel rei (mancae). accedunt praepositiones* ad, de, ex, in. **a** *de defectu numeri vel mensurae*: CIC. Verr. 6, 72 magnus numerus servorum (LIV. 40, 19, 8. SEN. Herc. f. 500 una numero Danais. LEX Malac. [Corp. II 1963] 1, 10 quod derunt ad eum numerum. SCHOL. Cic. Bob. p. 79, 2 praetorum ⟨e⟩ numero unus. VVLG. num. 31, 49. SVLP. SEV. Mart. 21, 3 neminem . . . de monachis). CIC. ad Q. fr. 2, 4, 6 ei tres sententiae deterrimo in consilio (Brut. 237 paucae centuriae ad consulatum. or. frg. A XIII 30 LIV. 43, 16, 16). Att. 15, 17, 1 tibi -esse (desere *MZ*) ~~HS~~ *tot* (HOR. epist. 1, 1, 58 quadringentis sex septem milia. SVET. Galba 12, 1 tres uncias . . . ponderi. PAVL. FEST. p. 73 assi . . . sextans [*cf.* VLP. dig. 28, 5, 17 pr. PAVL. dig. 28, 5, 18 quod ex dupendio]. PERS. 6, 64 aliquid summae. MART. 4, 67, 3). LIV. 1, 19, 6 decem dies solido anno (MANIL. 3, 557 modo -est aliis, modo adest *tempus mensibus*. 3, 596 numero . . . Olympias una. MART. 7, 96, 3 sex mihi de . . . prima trieteride menses. POMPON. dig. 41, 4, 6, 2 expleto tempore quod -isset ad usucapionem. VLP. dig. 30, 49, 1 ad. MOD. dig. 42, 1, 29 ex tempore. AVSON. 258, 6 summae . . . consul unus. VVLG. psalm. 38, 5. AVG. civ. 15, 13 centum anni). LIV. 42, 27, 2 si quid ad eum numerum explendum (*de navium numero*). MANIL. 2, 328 triginta duplicat partes, pars tertia -erit (PLIN. nat. 2, 182). COLVM. 12, 52, 19 quantumcumque (quantumque *SA*) mensurae *acervi*. PLIN. nat. 4, 99 haud multum ora -erit Graecorum opinioni et longitudini ab Agrippae proditae. QVINT. decl. 396 p. 405, 17 si quidquam -uerit *ex armis adnumeratis* (VLP. dig. 4, 9, 3, 1 VVLG. num. 31, 49). PAPIN. dig. 22, 2, 4, 1 quod in ea *stipulatione* legitimae usurae (VLP. dig. 17, 2, 5, 1 opera suppleat, quantum ei per comparationem patrimonii -est. 23, 5, 13, 14 pars ad dotem supplendam. PAVL. dig. 17, 1, 5, 3 quod -est mandatu meo [*i. secundum m. m.*]. AMM. 17, 3, 2 quidquid in capitatione. COD. Iust. 3, 28, 31 quod -est legitimae portioni. 6, 50, 18 pr. ad Falcidiam. 7, 2, 15, 3 si -est in exsolvendis creditoribus). PAVL. dig. 19, 1, 42 in altero *fundo* decem *iugera*. AVG. civ. 22, 12 illis mensura corporis, quam nunc -isse videmus, accedat. BOETH. arithm. 2, 24 p. 110, 24 quotcumque tetragoni. *adde*: SIDON. carm. 7, 478 iam tristis propriae credebat -fore praedae, si clausus fortasse perit. **b** *de defectu rei corporeae*: CIC. Mur. 51 huic corpori . . . caput se vivo non -urum (LVCR. 1, 1111 quacumque prius de parte corpora. Ov. met. 6, 410 aliisque repertis *pars umeri*. LIV. 5, 46, 5. 41, 15, 3 caput iecinori [*cf.* 30, 2, 13 consulum alteri . . . immolanti caput iecinoris. PLIN. nat. 11, 189 SVET. Iul. 77]. MANIL. 2, 260 lumina Cancro [*de sidere, item de corpore, quod mutilum videtur*: SEN. dial. 3, 16, 5 PLIN. nat. 11, 5 TERT. anim. 10]. SEN. contr. 1, 4, 7 tibi manus . . ., mihi omnia. 2, 5, 9 -erat iam sanguis, supererat fides. CELS. 2, 2 p. 31 in iis quae -sunt [*corpori emarcescendo, opp.* supero]. 2, 10 p. 52 materia [*opp.* integra est]. 7, 7, 9 p. 278 nimium palpebrae. SEN. epist. 9, 10 PLIN. nat. 7, 70 AVG. civ. 22, 14). CIC. Tusc. 5, 98 condimenta (*proprie, deinceps de fame, item de admixtis vel admiscendis*: Ov. medic. 74 nec cerussa tibi *eqs.* COLVM. 6, 7, 2. SCRIB. LARG. 177 cui *antidoto* quia nihil -est, τελεία dicitur. LVCAN. 6, 673 FIRM. err. 26, 2 *cf.* QVINT. decl. 264 p. 7, 15). CAES. Gall. 5, 40, 2 quae -esse operi videbantur, perficiuntur (*item de nondum perfectis*: LAMPR. Heliog. 17, 9 porticus). SEN. nat. 4, 2, 29 quod *aquae* cuique *parti terrae* -est (*opp.* reddo, supersum). COLVM. 2, 15, 3 nec -esse talem materiem nec superesse *agro*. LVCAN. 3, 42 quantum lunae. PLIN. nat. 2, 206 quidquid ab Italia. 35, 90 quod -erat corpori, picturae -esse potius videretur. STAT. Theb. 12, 705 fastigia *deiecta* (CORP. XI 6959 basis quae derant). AMM. 24, 2, 2 ⟨quod⟩ rotunditati -erat (idem erat *V*). **c** *de defectu rei incorporeae i. de omissis vel nondum factis*: GELL. 1, 22, 14 'superesse' . . . pro restare et perficiendae rei -esse. RHET. Her. 3, 1, 1 ne quid tibi rhetoricae artis -esse possit (*fere corporaliter*. PROP. 4, 3, 3 si qua . . . tibi lecturo pars oblita *epistulae*). VARRO ling. 8, 76 in aliis verbis nihil ⟨de⟩est *de comparationis gradibus. ibid.* alias . . . secundum et tertium (PRISC. gramm. II 418, 27). CIC. Mil. 96 sibi vocem praeconis modo -isse, quam minime desideravit (LIV. 3, 34, 7 duas . . . tabulas *nondum latas*. 3, 40, 12. SEN. Herc. f. 832 hoc solum numero laborum. STAT. Theb. 6, 926). de orat. 2, 83 in quo (*definiendo*) et -esse aliquam partem et superare mendosum est (QVINT. inst. 4, 5, 27 *item de propositione*. decl. 247 p. 11, 21). 2, 110 cum ea verba, quae -sunt *scripto*, suggesta sunt (HYG. Gell. 5, 8, 1 si nihil . . . -esse animadvertimus. QVINT. inst. 9, 3, 60 AVG. quaest. hept. 2, 131). nat. deor. 2, 74 illud 'Areopagi' (QVINT. inst. 9, 3, 17 DIOM. gramm. I 402, 20 VLP. dig. 28, 5, 1, 6. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 78 -est 'video' ut sit ἔλλειψις [DON. Ter. Hec. 111]. DON. Ter. Andr. 138, 2 ad sententiam. SERV. Aen. 1, 371 auct. Aen. 1, 73 SCHOL. Ter. p. 70, 17). nat. deor. 2, 179 etiam nunc paulum . . . rebus expositis (COLVM. 5, 1, 1 libris . . . nonnulla. PLIN. nat. 6, 211 nihil . . . in spectando terrarum situ. QVINT. inst. 4, 2, 44 aliquid narrationi. 5, 14, 12 hic potest videri -esse intentio [*cod. al.*]. decl. 270 p. 106, 15 aliquid legi [POMPON. dig. 1, 2, 2, 4 VLP. dig. 27, 6, 1, 2 COD. Iust. 5, 4, 23, 5]. FRONTIN. aq. 77 ne quid velut formulae officii -sit. TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 544, 28 quid -erat, adiecit *Christus praeceptis*. SVLP. SEV. chron. 1, 1, 4 ad supplementum cognitionis. BOETH. mus. 5, 1 quod proposito . . . operi). CIC. fin. 5, 36 ut et omnes partes suas habeat incolumes et de virtutibus nulla -sit *animo*. Tusc. 5, 39 cui nihil -est (*sc. beato*) et quod . . . expletum atque cumulatum est. div. 1, 169 (SEN. benef. 1, 15, 6 non -est beneficium, cui -est pars optima *eqs.* 2, 32, 4 aliquid lusui, non lusori. 4, 21, 4 consummatae scientiae nihil. epist. 89, 15 quidquid ex tribus. *al.* QVINT. inst. 1, 10, 8 non -erit totum, cui vel parva -erunt. . . . INST. Iust. 3, 2, 7 nihil . . . perfectissimo iuri. SERM. Caspari Anecd. p. 318, 10 aliquid deo de perfectione). Ov. epist. 10, 37 quod voci -erat, plangore replebam. ars 1, 177 domito quod -uit orbi addere (LVCAN. 8, 230 vos tantum . . . triumphis). SEN. contr. 7, 7 (22), 8 nihil . . . iudicio. 7 praef. 1 tamquam declamationi multum -erat . . ., tamquam diversioni multum supererat. SEN. dial. 6, 26, 2 nihil magnitudini *Romanorum ducum*, si aliquid aetati detraxeris. QVINT. inst. 9, 4, 85 lateat . . . nescio quid, quod supersit aut -sit *metris*. 12, 6, 3 si quid -sit operi, supplet aetas. QVINT. decl. 249 p. 19, 22 si quid -uit actioni. 308 p. 212, 20 testamentum, cui numerus signatorum (PLIN. epist. 2, 44, 3 POMPON. dig. 28, 3, 1 VLP. reg. 28, 6. *sim.*: INST. Iust. 2, 20, 3). VLP. dig. 46, 3, 27 aliquid iuri rei (PAVL. dig. 41, 2, 3, 3. *sim.*: GAIVS inst. 1, 17). CLAVD. MAM. anim. p. 1, 4 supplemento rerum . . . aliquid.

B *sensu* ***latiore i. carere, desiderari,*** *(non) inveniri (sic imprimis de hominibus), saepissime cum negatione et absolute et cum dat. hom. vel rei. nota acc.*: DRAC. laud. dei 1, 566 dicturum (victtrad.) deum effectus non -sunt tempore eodem (EVG. TOLET. hex. 448 nec -est effectus. *sed cf. Vollmer ad l.*). *accedunt praepositiones*: ad, ex, in. ab: HIL. trin. 1, 5 in nullo a se dei . . . aeternitas. CASSIAN. conl. 19, 12, 1 remedia ab illo verissimo . . . medico (*cf.* CIC. Mur. 7 LIV. 23, 18, 8 SEN. epist. 72, 9). ENNOD. opusc. 4, 4 p. 384, 7 (*v. p. 786, 44*). ACT. Archel. 37 (33) p. 52, 33 plurimum tibi . . . ab . . . prudentia. *structuras accedentes v. p. 786, 8. usum impersonalem v. p. 786, 25. 32. 37.* **1** *res (plerumque incorporeae)*: **a** *variae*: *tamquam instrumentum incorporeum*: LEX XII tab. (Fest. p. 233) cui testimonium -uerit (p. 375 -fugerit. CIC. Verr. 4, 207 exempla [SEN. Herc. O. 1853]. Att. 9, 7, 2 tibi argumentum ad scribendum [SEN. dial. 5, 22, 1]. phil. frg. V 48. HIRT. Gall. 8 praef. 5 scientia . . . rerum scriptoribus [CELS. 1 pr. p. 5, 32 SEN. epist. 81, 13]. LVCAN. 8, 571 nonnulli . . . praesagia. QVINT. inst. 5, 6, 3 excusatio. *sim. al.* VLP. dig. 48, 18, 1, 1 sola confessio servorum. LAMPR. Comm. 5, 14 his quibus -erat ficti criminis appositio [CLAVD. 15, 178. COD. Iust. 5, 12, 31 pr. monumenta). PLAVT. Truc. 442 me potius non amabo quam huic -sit **amor** (CIC. Mur. 7 nihil tibi . . . a me . . ., quod esset . . . ab amico . . . postulandum. Mil. 100 tibi . . . nullum a me amoris officium. Att. 1, 3, 3 meum studium . . . tibi. 2, 18, 4 nec mihi consilium [*adde vol. IV p. 453, 30*] nec consolatio. epist. 5, 8, 3. PLANC Cic. epist. 10, 21, 5 mortuo non modo honorem [VAL. MAX. 6, 3, 1^d], sed misericordiam quoque [VAL. MAX. 9, 2 ext. 9]. VELL. 2, 67, 3. AVSON. 125, 3 tibi . . . ne -sit cura mariti. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 2 illis . . . numquam dei . . . clementiam). TER. Haut. 587 quasi -sit **locus** (*sc. ad ambulandum*. CVRT. 6, 1, 8 Lacedaemoniis dux, Macedonibus locus. *plerumque poetice vel rhetorice*: VERG. Aen. 10, 377 iam terra fugae [LIV. 22, 6, 6]. PRIAP. 53, 3 messibus area [IVV. 1, 72 pisci patinae mensura]. Ov. met. 3, 237 iam loca vulneribus [*cf.* AMM. 14, 9, 6 cruciatibus membra]. 5, 463 quaerenti . . . orbis [SEN. suas.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 14 ante orbem tibi tuum -esse quam militem]. VELL. 2, 53, 3 cui modo ad victoriam terra -uerat, -esset ad sepulturam [SEN. Oed. 68 tumulis. HOMER. 48]. TAC. Agr. 30 vastantibus ... terrae. ann. 13, 56 in vitam). CIC. inv. 2, 24 potestas (leg. 3, 30 locus [LVCR. 3, 254 vitae locus. 6, 814 vitae copiae]. Phil. 2, 29 aliis occasio. 4, 1 tempora. VAL. MAX. 3, 1, 2 SEN. benef. 4, 40 PLIN. nat. 21, 12 *al.* PALLAD. 4, 11, 3 hoc). CIC. inv. 2, 24 adiumenta ceteraque quae ad rem pertinebunt (Catil. 4, 18 vobis praesidia populi Romani [CASS. Cic. epist. 12, 11, 1 COLVM. 2, 15, 5 CLAVD. 28, 351]. Planc. 87 id mihi auxilium [QVINT. inst. 10, 7, 1 periculis. *adde vol. II p. 1620, 77*]. Sest. 3 mea propugnatio [*cf.* SEN. epist. 11, 10, 1]. QVINT. inst. 7, 2, 30 remedia [TERT. idol. 18 ad]. APVL. met. 5, 20 nostrum tibi ... subsidium. AVSON. 175, 13 tibi ... ne -sit cura mariti). CIC. Verr. 1, 3 iudicium ... rei publicae (Phil. 5, 4 numquam perditis civibus vexillum, quo concurrant. OV. Pont. 2, 3, 13 praemia [PLIN. paneg. 17 opima]. MANIL. 1, 880 funera ... mortibus [SEN. dial. 11, 12, 7 LVCAN. 5, 670. 8, 378 *cf.* APVL. flor. 16 p. 76]. SEN. dial. 8, 8, 1 semper ... *res publica* fastidiose quaerentibus [LAMPR. Alex. 54, 2]. epist. 90, 35 saeculo, quo adhuc artificia). CIC. Verr. 1, 50 vitam ... mihi prius quam vim perseverantiamque ad *c. ger.* (SALL. Iug. 1, 2. CAES. Gall. 2, 21, 5 ad insignia accommodanda ... tempus [OV. epist. 18, 165 Pont. 2, 10, 38 VAL. MAX. 8, 7, 2 SEN. dial. 10, 7, 5 PLIN. nat. 29, 15 QVINT. inst. 10, 3, 26 TAC. ann. 6, 23 FRONTO p. 151, 2 N.]). CIC. Verr. 4, 207 rei publicae salus (CAES. Gall. 1, 40, 12 fortunam *illis.* LIV. 23, 15, 7 ad id. VAL. MAX. 3, 2, 3 nec incepto eius. SEN. benef. 6, 10, 2 CVRT. 4, 16, 22 AMM. 14, 6, 3 VEG. mil. 3, 25). Verr. 5, 54 menses octo ... his opus non -uit (*item de incommodis*: off. 2, 29 numquam bella civilia. LIV. 2, 52, 2 *mala* foris. VERG. Aen. 6, 89. OV. Pont. 3, 1, 101 *lacrimae* tibi. SEN. Herc. O. 1073 scelera. Phaedr. 477 fata. GALLICAN. Avid. 7, 7 nec Romae terror. AMM. 30, 4, 20 advocatis incommoda plurima. AVG. civ. 20, 3 insultatio ... passioni. 21, 9 ibi dolorem). CIC. leg. agr. 2, 35 verbum mihi ... cum potestatem regiam appello (SEN. nat. 5, 15, 1 huic *rei* ... apud nos vocabulum. PLIN. nat. 8, 131 QVINT. inst. 1, 5, 58 AVG. civ. 12, 2. *latiore sensu*: CIC. de orat. 3, 142 cui ... verba non -sint. OV. ars 1, 85 SEN. dial. 5, 15, 1 MART. 12, 42, 4 QVINT. inst. 10, 7, 15 PANEG. 8, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 50, 4 SVLP. SEV. dial. 1, 27, 4. *cf.* OV. ars 1, 208 -sint animis ne mea verba tuis. epist. 12, 133 met. 3, 231. *adde*: OV. epist. 20, 136 voto carmina nulla tuo). CIC. Catil. 3, 16 consilio ... neque linguae neque manus (LIV. 31, 44, 3 LVCAN. 1, 29. 4, 215 QVINT. decl. 333 p. 313 PLIN. epist. 10, 41, 2. OPTAT. 2, 19 p. 54, 5 non -uit manus angelica. *cf.* VAL. MAX. 3, 8, 3 nec -erat multitudini ... fax tribunicia. TAC. ann. 14, 55). CIC. leg. 1, 14 nobis delectatio (VARRO Men. 340^b [*cf.* GELL. 1, 22, 5]. CAEL. Cic. epist. 8, 3, 4 tota vita risus nobis -esse non potest. OV. am. 1, 4, 51 precibus ... oscula. SEN. epist. 23, 3. PLIN. nat. 5, 6 numquam satias voluptatibus. 7, 25 olfactus. VAL. FL. 1, 187 non clamor anhelis nauticus aut blandus -uit Orpheus. STAT. Theb. 8, 236 nullis ... sua fabula mensis). off. 2, 29 nec ... umquam bellorum civilium semen (TAC. hist. 1, 53) et causa (OV. Ib. 123 causaque non -sit, sit tibi copia mortis [SEN. Phaedr. 878 mori volenti desse mors numquam potest. dial. 3, 16, 3 malo. *al.* LIV. 10, 37, 1 in Samnitibus materia belli. 31, 26, 13 TAC. hist. 1, 68. TERT. anim. 56 suasoriae). VERG. Aen. 9, 292 nomen ... Creusae solum (ITALA Is. 56, 5 [Aug. c. Faust. 14, 13] non -erit illis *nomen aeternum* [ἐκλείψει, VVLG. peribit]). VAL. MAX. 2, 7, 6 ne turbato militiae ordine vindicta -esset (SEN. benef. 7, 8, 3. IVV. 16, 18 nec mihi [*sc. quaerenti*] ultio. NOVELL. Iust. app. 3 in eos). 8, 13 pr. nostra honorata mentio *illi.* CELS. 2, 15 p. 61 ne -sint humili *genera gestationis.* LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 58 fructus vitae tuae non ... mihi (SVET. Vesp. 7 nec eventus). QVINT. decl. 338 p. 333, 15 nec huic libertas ex fiducia. TAC. dial. 44 nec vobis summa illa laus et gloria in eloquentia. hist. 4, 3 nec senatus obsequium. PS. APVL. Ascl. 9 caelestis laudibus nec in terris harmoniae suavitas (MART. CAP. 2, 112 *cf.* AMM. 28, 4, 23). VOPISC. Tac. 8, 5 vobis, si non fortia facta *eqs.* OPTAT. 2, 9 etiam apud nos hic in Africa -esse non possunt *dotes ecclesiae* (AVG. civ. 2, 29 vera religio. 7, 32 sacramentum ... nullis retro temporibus. 10, 32 numquam generi humano *haec via. al.*). SCHOL. Cic. Bob. p. 130, 14 non -isse preces suas. AVG. civ. 15, 20 neque ... -esse poterit haec terrena civitas ... usque ad huius saeculi finem (*sic etiam al. ad desinendi sensum vertit*). NICET. symb. 9 exercitatio. CORP. VIII 23880 quorum usus per ... tempora -uit.

b *qualitates, facultates, actiones hominis propriae* (*saepe indicatur occasio, finis sim.*): PLAVT. Bacch. 37 metuo, ne -uerit mi in monendo oratio. 38 lusciniolae ne -uerit cantio (oratio *velut*: CIC. Verr. 2, 31 Brut. 265 Att. 13, 27, 1 LIV. 28, 27, 1 [*cf. supra l. 34*]. QVINT. decl. 264 p. 79, 29 sermonem. TAC. dial. 2. *cf. poetice*: OV. met. 6, 585 verba quaerenti ... linguae. LIV. 32, 21, 1). TER. Phorm. 299 ratio. CIC. inv. 2, 24 facultas aut voluntas (LIV. 43, 20, 2 ad *c. ger.*). Quinct. 11 ei ingenium (SEN. epist. 70, 24 ad mortem. *item de indole*: CIC. de orat. 1, 113. 133. Brut. 268 instrumenta naturae [SEN. epist. 42, 4]. LIV. 9, 4, 9). Verr. 6, 135 animus (CAES. civ. 2, 21, 3 quantum alteri sententiae ... animi *eqs.* SALL. or. Cottae 1 negotio. LIV. 26, 21, 16 ad. *al.*). Cluent. 192 accusatoribus diligentia (COLVM. 12, 4, 2 parvarum rerum curam ... Poenis. APVL. mund. 38 rebus). leg. agr. 2, 20 consilium (Phil. 13, 13 animum ei praesto fuisse nec consilium -isse. *cf. vol. IV p. 445, 12 et 457, 31.* Att. 10, 4, 6 ad severitatem. SIL. 15, 351 numquam ... consulta duobus). *ibid.* fides erga plebem Romanam (PLIN. nat. 30, 10 fasque *libris magicis.* VEG. mil. 3 praef. plenitudo fidei ... in parvis). *ibid.* aequitas in vos. Flacc. 61 vires (ad *v. p. 783, 20.* HIRT. Gall. 8, 39, 2 SALL. Iug. 1, 2. OV. Pont. 3, 4, 79 ut -sint vires. SIL. 11, 38 vitiis. TAC. hist. 4, 56). p. red. ad Quir. 24 orat. 169. div. 2, 30 cui ... ludum numquam. Att. 5, 1, 4 humanitatem ei meo iudicio illo die (SEN. Thy. 717 pietatem). epist. 2, 3, 1 Rupae studium (CAES. civ. 2, 41, 3 militibus ... ad pugnandum). ad Q. fr. 3, 4, 4 de versibus ... mihi ... opera (SEN. suas. 1, 2 *ex emend.*). Q. CIC. pet. 42 comitas tibi. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 ex omnibus virtutibus haec una tibi. PLANC. Cic. epist. 10, 17, 2 mihi prudentiam in consilio. CAES. Gall. 6, 34, 6 BELL. Alex. 51, 4. PVBLIL. E 5 et -est et superest miseris cogitatio. SALL. Catil. 11, 1 huic ... bonae artes (*cf.* OV. ars 3, 42 LIV. 39, 40, 4 *al.*). PRIAP. 2, 6 sensus mihi corque. OV. am. 3, 6, 78 pudor (*codd. pars al.* LIV. 22, 25, 17 auctoritas rogationi). epist. 16, 37 fiducia (LVCAN. 1, 362). SEN. contr. 2 praef. 2 illi oratorium robur et ille pugnatorius mucro (SEN. epist. 100, 8). 3 praef. 4 gravitas quae -erat vitae, actioni supererat. VELL. 2, 9, 3 altera vis censoria (censori A^1), alteri vita. VAL. MAX. 3, 1, 2 hic spiritus ne M. quidem pueritiae. SEN. benef. 1, 4, 2 nec -esse ... nec superfluere *liberalitatem.* epist. 25, 3 *vitia* cessare, non -esse (APVL. met. 9, 14 FIRM. err. 15, 2 OPTAT. 2, 20 p. 57). 93, 1 in una re -est, in qua omnibus *negatio* (*opp.* superest). 124, 8 in infante ... non est, ... huic -est *bonum.* PS. SEN. mon. 48 odio ... constantiam. LAVS Pis. 6 tibi ... nobilitas (STAT. silv. 2, 1, 136). MART. 1 praef. 4 adeo antiquis scriptoribus *reverentia personarum.* QVINT. inst. 12, 10, 7 *Polyclito* pondus. 12, 10, 26. TAC. Agr. 9 militaribus ingeniis subtilitatem. PLIN. epist. 6, 21, 5 SVET. Aug. 51 FRONTO p. 53, 4 N. APVL. met. 6, 29 TERT. nat. 1, 15 VOPISC. Aurelian. 44, 1. AVSON. 308, 12 meditatio ... rei gerendae. AMBR. off. 2, 21, 103 non -esse mensae hospitalitatis gratiam. VVLG. Sirach 44, 10 quorum pietates non -uerunt. AVG. civ. 6, 9 affuit ... scribenti, viventi -uit *libertas.* 14, 2 Christo humanam animam. 15, 3 non aetas fecunditati, sed aetati fecunditas. *adde*: TER. Phorm. 170 beatus, ni unum [hoc] -sit, animus qui *eqs.* (EVGRAPH. *ad l.* tibi. *cf.* CIC. Brut. 277. CAES. carm. in Ter. v. 6 unum hoc ... tibi ... Terenti. CARM. epigr. 1552 B 11 hoc solum ... arti). CIC. de orat. 2, 143 quod iis, qui eum docuerunt, -uit (orat. 169 antiquitati [-is *A*]). 3, 26 cui quidquam in arte sua (SEN. contr. 9, 4 [27], 17. *sim.*: APVL. apol. 20). 3, 230 nihil ... adulescenti neque a natura neque a doctrina (QVINT. inst. 12, 10, 26 quae ... ei sive natura seu lege. VVLG. I Cor. 1, 7 nihil vobis ... in ulla gratia). Brut. 204 duae res maximae altera alteri. 216 rem ullam ... plane atque omnino *illis.* rep. 2, 43 ei populo multa ... in primis libertas, quae non in eo est. fin. 4, 20 quaedam sapientibus (TAC. dial. 25 eloquentiae eorum, ut nascenti adhuc nec satis adultae). SEN. clem. 1, 1, 3 cui alia. TAC. ann. 13, 6 imperatori quantum ad robur. CAPITOL. Max. Balb. 7, 6 nec quicquam ..., quod. HIER. epist. 29, 7, 2. *facultas corporis*: *hominibus*: LVCR. 3, 454 omnia deficiunt atque uno tempore -sunt (CELS. 3, 5 p. 84 vires. 3, 6 *ibid.* corpori neque vis neque cupiditas [CVRT. 7, 9, 11]. SEN. nat. 1, 17, 4 quicquid corpori). EPIST. Sapph. 111 lacrimae oculis et verba palato (SEN. contr. 7, 4 [19], 9 SEN. dial. 12, 4, 3). LVCAN. 4, 345 non ... fortis rapiendo dextera leto (VAL. FL. 7, 95 SIL. 16, 32). QVINT. inst. 1 pr. 27 SVET. vita Hor. p. 47 MART. CAP. 4, 328. *bestiis*: SEN. epist. 42, 4 non -sunt tunc illi (*serpenti*) venena, sed torpent. PLIN. nat. 8, 13 QVINT. inst. 2, 16, 15 TAC. Agr. 12 APVL. flor. 4 p. 110 TERT. anim. 23. *qualitates rerum*: CIC. Brut. 298 nihil illius lineamentis nisi ... florem *eqs.* (*item de stilo*: PROP. 1, 2, 29 gratia verbis [MANIL. 4, 434]. OV. trist. 1, 7, 30 scriptis ultima lima [QVINT. inst. 10, 1, 97]. PLIN. nat. 35, 79 venerem picturis. FRONTO p. 150, 7 N.). LIV. 8, 38, 12 iam ferro sua vis. GERM. 377 propria ... forma *corporibus caelestibus.* SEN. Med. 403 numerus ... harenis (LVCAN. 5, 182). COLVM. 3, 9, 3 fecunditas *vitibus* (AVG. civ. 7, 20). PLIN. nat. 12, 29 viriditas smaragdi. QVINT. inst. 1, 4, 20 appellatio, cui vel alterum -esset vel utrumque (*visus et tactus*). VLP. dig. 7, 5, 14, 1 fructui et usus inest, usui fructus -est. MART. CAP. 4, 385 ita ... candidum, ut non insit nigrum. BOETH. arithm. 2, 54 p. 170, 5 his ... geometrica medietas. *nota in pro dat.*: CIC. de orat. 3, 16 ut neque in Antonio -esset hic ornatus neque in Crasso redundaret. SEN. contr. 1 praef. 21 PAVL. dig. 3, 3, 2, 1 HIL. trin. 2, 3. VVLG. prov. 10, 19 in multiloquio non -erit peccatum. AVG. civ. 22, 19. SVLP. SEV. dial. 1, 9, 4 nec -uit sensus in bucula.

2 *homines: absolute vel cum dat. hom. vel rei (ultimis temporibus ad exstendi significatum abiit), ubique fere appellativa subiecta sunt, ideoque carendi sensus ab initio ad (non) inveniendi, (non) extandi se vertit.* PLAVT. Persa 289 utinam vades -sint, in carcere ut sis. CIC. inv. 2, 44 adiutores. S. Rosc. 28 huic ... patronos (Cluent. 51 causae. SEN. clem. 1, 15, 2. dial. 4, 13, 1 cui ... vitio advocatus. QVINT. inst. 6, 6, 4). Verr. 1, 3 reus iudicibus ... accusator reo (LIV. 33, 40, 2 apud .. iudices). *ibid.* iudicium ... rei publicae. 4, 162 ut inimicus neque -esse nocenti possit neque obesse innocenti (Mur. 70 *amicorum* copia bonis viris. Att. 4, 15, 7 amici). Sest. 20 non -erit auctor et dux bonis (HIRT. Gall. 8, 47, 2. LIV. 2, 54, 7 auctor ... fa-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cinori. 23, 14, 7 facinoris. 26, 21, 16 ad. SEN. benef. 3, 36, 3 *translate.* TAC. hist. 4, 39 haudquaquam dux). Sest. 123 neque poetae ... tempori meo (*cf.* MART. 8, 56, 3. 5 TAC. ann. 1, 1 [*sed cf. p. 788, 41*]. Brut. 66 amatores huic, *Catoni scriptori* (IVV. 2, 168). 257 operarii ... aut baiuli -esse non possint. nat. deor. 2, 1 corona tibi et iudices. NEP. Epam. 10, 2 stirps ... mihi (LIV. 41, 8, 10 SEN. contr. 2, 1, 31). OV. fast. 1, 7, 3 hostes (LIV. 25, 18, 7. LVCAN. 1, 2, 3 nondum. STAT. Theb. 7, 175 sic. SIL. 16, 610 Ausoniae). LIV. 10, 13, 7 honoribus fortes viros (frg. 22 nec suo quisque operi artifex [PHAEDR. 3 epil. 7]. MANIL. 5, 319 non ... bonis [*n. pl.*] sector). 24, 25, 9 non ferme irarum indulgentes ministri (QVINT. decl. 296 p. 170, 18). 27, 4, 1 in annum consules. SEN. contr. 2, 1, 25. VELL. 2, 27, 2 numquam ... raptores ... libertatis lupos. VAL. MAX. 1, 6, 3 domestici interpretes. 3, 7, 4 ne hostibus ... cladis nuntii. 9, 15 ext. 1 testes (*cf.* PHAEDR. 3, 11, 6 AVG. civ. 18, 47). CELS. 8, 13 sibi medicum. SEN. benef. 2, 20, 2 alium qui *seq. coni.* dial. 2, 17, 4 non -erit illi aliquando par; invenietur *eqs.* epist. 95, 13 boni. 107, 1 illi qui *seq. indic.* (AVG. civ. 16, 2 MART. CAP. 4, 376). COLVM. 9, 9, 2 custos (*inter apes.* PLIN. nat. 11, 50). LVCAN. 4, 97 venditor auro. MART. 5, 60, 8 hac in urbe forsan unus vel duo *eqs.* QVINT. inst. 12, 11, 26 praeceptores. TAC. dial. 18 ne Ciceroni quidem obtrectatores (SVET. vita Verg. p. 64). TRAIAN. Plin. epist. 10, 18, 3. TERT. nat. 1, 16 si -sunt populi, quos *seq. coni.* ITALA gen. 49, 10 (Aug. c. Faust. 12, 42) non -erit (οὐκ ἐκλείψει, VVLG. non auferetur) princeps ex Iuda *eqs.* LAMPR. Heliog. 34, 1 Neroni ... ceterisque ... numquam tyrannicida. VEG. mil. 3, 6 interdum transfugae proditoresque non -sunt. VVLG. deut. 15, 11 non -erunt pauperes in terra habitationis tuae. CLAVD. 18, 243. AVG. civ. 16, 8 difficile est ... ut temporibus -sint (*Hermaphroditi*), in quibus *eqs.* 17, 5 de quo genere etiam nunc usque non -sunt *homines.* 18, 51 non ... -sunt, immo multi sunt intus *haeretici.* 19, 7 per quam *linguam* non -esset, immo et abundaret etiam interpretum copia. COD. Theod. 11, 7, 14 (*a. 393*) ne ... susceptor ... curiae. DRAC. laud. dei 3, 602 notus et ignotus. *c. nom. dupl.*: CIC. Phil. 2, 97 nemo ullius rei fuit emptor, cui -uerit hic venditor. 11, 17 LIV. 7, 18, 8. 28, 28, 14 VAL. MAX. 5, 5, 4. PLIN. nat. 8, 211 (*nisi appositio dicenda est*). SIL. 9, 248 (TAC. hist. 1, 22 SVET. Aug. 40) TERT. anim. 25. AVG. civ. 1, 14 nec deus -uit consolator. 10, 25.

3 *locutiones de desiderandis bonis timendisve malis, quae tamquam restare videntur. ponitur et absolute et cum dat. hom. vel rei (tamquam mancae vel expletae). sequuntur haud raro pron. rel.,* ut, quod, *infin., appositio aliave explicationis amplioris genera.* CIC. Verr. 4, 198 haec -erat iniuria et haec calamitas aratoribus ... qua (har. resp. 38 Sest. 80 CVRT. 3, 11, 22 APVL. met. 10, 10. AMM. 28, 1, 46 ut taurus ei [*punienti*] solus -esse videretur Agrigentinus. VVLG. sap. 19, 4). leg. agr. 2, 78 neque istorum pecuniis quidquam aliud -esse video ni ... fundos (Brut. 298. NEP. Eum. 1, 2 neque aliud huic ... quam generosa stirps [LIV. 6, 34, 11]. VERG. ecl. 8, 61 nihil hic nisi carmina [SERV. auct. ecl. 8, 67 qua absunt]. OV. Pont. 2, 8, 17 quid oculis ... nisi sola Palatia. LIV. 10, 6, 5 quorum honoribus nihil praeter sacerdotia. 23, 32, 9 nihil ... aliud quam auctorem, ad quem *eqs.* SEN. dial. 6, 4, 2. MART. 1, 92, 4 QVINT. inst. 10, 6, 2 CAPITOL. Gord. 31, 4 AMM. 17, 10, 5). CIC. Phil. 12, 10 quod maxime (epist. 2, 7, 2 minime. QVINT. inst. 1, 4, 23 non minus. *cf.* CVRT. 3, 2, 10 nec quidquam illi minus quam multitudo civium. QVINT. inst. 6, 1, 50). fin. 5, 84 nihil ... ad beatam vitam (epist. 2, 10, 3 mihi ad summam gloriam. CAES. Gall. 4, 26, 5. OV. met. 15, 468 ad plenum facinus. LIV. 7, 39, 8 nec quidquam ad iusti exercitus formam praeter. SEN. clem. 1, 1, 8 / epist. 92, 29 APVL. Plat. 2, 23 TERT. patient. 6 p. 10, 28 AMM. 23, 6, 46 AVG. civ. 5, 19. *nota*: SEN. contr. 1, 7, 5 hoc prorsus fabulis repleto sceleribus nostris saeculo -erat, ut [exc. ad fabulas, *fort. recte interpr.*]). parad. 2 tit. ei nihil ad beate vivendum (αὐτάρκης ... πρὸς εὐδαιμονίαν. Tusc. 5, 40. Att. 4, 1, 2 unum ad cumulandum gaudium conspectum. AVG. pecc. mer. 2, 16, 24). Att. 1, 18, 1 nihil mihi ... tam ... quam hominem eum, quocum *eqs.* (OV. met. 12, 4 officio Paridis praesentia tristi. STAT. silv. 5, 2, 162 tu ... Crispine mihi. Theb. 8, 368). ad Q. fr. 2, 14, 3 parva sunt, quae -sunt *consuetudini* (epist. 7, 32, 1. 11, 27, 5 SEN. epist. 123, 5). VERG. Aen. 12, 643 i d rebus -uit unum (VAL. FL. 3, 298. OV. met. 3, 268 concipit: id -erat. LIV. 6, 16, 5 unum ... superbiae, quod non. SEN. contr. 1, 2, 2 id ... ut [VAL. MAX. 9, 2, 2 SEN. Phaedr. 1186 PLIN. epist. 8, 6, 9 STAT. Theb. 10, 431. IVV. 4, 128 hoc ... unum Fabricio ... ut]. SEN. Tro. 992 hoc ... unum Phrygibus eversis malum, gaudere. Med. 992 hoc unum mihi, spectator iste. LVCAN. 9, 1097 Emathiis quod solum -uit armis, exhibet. GREG. TVR. Mart. 3, 57 et quod super -erat viro, ... doloribus tenebatur). OV. ars 1, 671 quantum ... pleno ... voto (PORPH. Hor. epist. 1, 11, 17 ad votum. *cf.* AVG. in euang. Ioh. 65, 1). met. 5, 527 ut -sint cetera. 10, 460 sceleri ne nomina. Pont. 3, 4, 76 fatis sola sepulcra meis. LIV. 37, 46, 6 milites tantum, qui sequerentur currum (AMM. 28, 4, 13). SEN. contr. 10 praef. 16 si quid illi -fuerit (-fuit *MP*, deberet *CD*), scias locum -isse. VAL. MAX. 8, 14, 6 id ... ornamenti familiae (CARM. epigr. 1348 A 2). SEN. Oed. 693 quid tam beatae ... fortunae? :: quod *eqs.* (PLIN. nat. 7, 138 *cf.* LAVD. [Turiae] Corp. VI 1527, 2, 28. CARM. epigr. 513, 14 nihil doleo nec -est [*opp.* securus]). benef. 3, 15, 4 hoc unum -est avaritiae (*i. ad avaritiam*) ut ... non (CVRT. 4, 16, 6 nec quidquam fugae, nisi quod nondum *eqs.*). dial. 11, 11, 2 plus ... restituendo ... e x eo quod cupit *eqs.* (epist. 59, 14 tantum tibi ex sapientia, quantum ex gaudio. CVRT. 3, 12, 23 QVINT. decl. 321 p. 260, 26. *cf.* SEN. epist. 72, 9 cui multum a summo). QVINT. inst. 1, 1, 10 ei (*oratori*) formando nihil. SVET. Nero 45 nihil contumeliarum -uit, quin subiret. FLOR. epit. 3, 17, 4 signa aquilae et vexilla (*ad pugnae speciem.* AMM. 30, 4, 19). AVR. Fronto p. 106, 22 N. non mediocre illud mihi, ut (TERT. adv. Prax. 6 p. 235, 11).

4 **structurae: a** *enunt. relativa c. coniunct.* -est q u o d (-sunt quae): CIC. Att. 5, 3, 2 iam -est quod (quid *M ut al.*) scribam (7, 5, 4 iam plane mihi [5, 5, 1 *ex emendatione*]. SEN. epist. 118, 2 numquam). EPIST. Sapph. 69 tamquam -sint quae me ... fatigent, accumulat curas filia. LIV. 42, 52, 14 mari inclusis quod vincerent -uerit. MART. 1, 4, 79 ne quod agas -sit. AVG. civ. 15, 9 numquam ... quae modum excederent. -s u n t q u i (-est qui): CIC. leg. agr. 2, 90 non -fore qui illa restituerent. OV. met. 7, 611 qui lacriment, -sunt. LIV. 3, 50, 16 non -uit, quod (*V*, quid *rel.*) responderetur; -erat qui *eqs.* VELL. 2, 125, 2 -uitque, qui ... duceret, non qui sequerentur. CVRT. 3, 8, 6. 8, 10, 12 cum -essent (*cf. p. 779, 69*) quae sarcinas veherent. LVCAN. 6, 134 STAT. silv. 1, 6, 79. FLOR. epit. 3, 21, 5 donec. PAVL. dig. 26, 5, 24 quando. PANEG. 12, 9. CAPITOL. Alb. 12, 9 -uitne ... qui. SCHOL. Cic. Bob. p. 129, 11 EVG. TOLET. carm. 20, 24. **b** *sequitur enunt. interrog.*: CIC. ac. 2, 110 in quibus ... est *probabile*, in iis non -erit sapienti, nec quid faciat nec quid respondeat. SEN. rem. fort. 16, 7 hoc unum -est, ut⟨rum⟩ ... an non. AVG. civ. 11, 2 si ... -sit aut ignoretur qua eundum sit. 22, 14 quomodo -esse potest unde *adderet deus* (22, 23). quaest. test. 1, 15 non -erit ubi pecces (*sim. al. ibid.*). **c** *sequuntur coniunctiones*: q u o m i n u s: CIC. inv. 2, 130 scriptori neque ingenium neque operam neque ullam facultatem -isse, quominus aperte posset perscribere. rep. 3, 42 contr. 10 praef. 13 SEN. epist. 117, 10. QVINT. inst. 8, 3, 50 sermoni ... aliquid, quominus plenus est. TAC. dial. 21. q u i n: CIC. de orat. 1, 77 si tibi ipsi nihil -est ... quin scias (APVL. met. 8, 16). *pendet ex impers.*: SIDON. epist. 1, 11, 15 nec satis -uit, quin gelarent. u t: CIC. de orat. 3, 5 ut populo Romano satis fieret, numquam senatus neque consilium rei publicae nec fidem -uisse. parad. 45 LIV. 22, 60, 14 QVINT. decl. 254 p. 42, 3 FLOR. epit. 4, 11, 3. CAPITOL. Gord. 31, 2 nec -uit, ut senatus ... falleretur. **d** *sequitur infin.* (*qui est quasi pro subi.*): PANEG. in Mess. 49 tunc tibi non -sit faciem componere pugnae. SEN. dial. 7, 25, 1 cui non -est mori posse (benef. 6, 7, 4 cum utrique velle -erit. SIDON. epist. 7, 1, 4 cui [*flammae*] sentire -uit per naturam). SIL. 6, 10 nec cernere -erat *eqs.* PRISC. gramm. III p. 368, 8 'tantum' et 'tanto' -uit invitis civibus aliquid facere (*secundum graeca. cf.* TERT. anim. 58 p. 396, 6 otiosae *curiositati* tantum -erit discere, quantum libuerit inquirere). CARM. adv. Marc. 1, 231 dest hoc. ENNOD. opusc. 4, 4 p. 384, 7 si ab studio -est sectari meliora).

non -esse: *exempla selecta*: **a** (*ad I B 1 a*): CIC. Mur. 46 quae tibi non -erat *lex* (*opp.* flagitare). dom. 65 praeda perierit; alia non -erit. Brut. 124 cum et vita suppeditavisset et splendor ei non -isset. nat. deor. 1, 16 non -est hoc loco copia rationum, quibus. Att. 15, 27, 2 meae tibi litterae non -erunt. ad Q. fr. 2, 4, 4 nec tamen -erant supplicationes. Brut. 2, 7, 1 studia non -erant arma poscentium. DIRAE 364 nec -sunt omnia (*item in parenthesi*: STAT. Theb. 7, 586 CLAVD. rapt. Pros. 1, 267). VELL. 2, 102, 3 nec -uit conversatio hominum. SEN. dial. 4, 24, 2 non ... suspicioni argumentatio. epist. 88, 7 non -est forma, quae sollicitat oculos, non hostis. CVRT. 8, 5, 6 non -erat talia concupiscenti ... adulatio. PLIN. nat. 2, 116 adeo causa non -est. 29, 29 nec -erat materia pompae. QVINT. inst. 2, 5, 17 nec -erant plura quae dicerem. VLP. dig. 4, 2, 9, 3 non -esse exceptionem (*i. licere.* COD. Iust. 7, 62, 39, 1[a]). ANTH. 475, 2 oculis nec -uit imber. CARM. epigr. 856, 4 nec -uit umquam Lyaeus. PAPYR. Berol. 611 (*saec. I p. Chr.*) 2, 7 nec -uras ignoro fraudes monstrose agentibus multas. **b** (*ad I B 1 b*) *velut*: CARM. de bell. Aeg. 1, 9 ⟨n⟩ e c -uit impetus illis (VAL. MAX. 2, 2, 2. STAT. Theb. 4, 253 nec -sunt animi [SCHOL. *ad l.* id est in Parthenopaeo animorum vigebat insigne]. VOPISC. Car. 18, 2). QVINT. decl. 262 p. 72, 10 quamquam non -sit audacia (*in parenthesi*). **c** (*ad I B 2*) *appellativa fere p. 780, 41 allata sunt, ab usu positivo non dirempta*: MANIL. 3, 681 nec -uit (-fluit *codd.*) auctor qui *seq. coni.* (PLIN. nat. 2, 248 CAPITOL. Maximin. 32, 5). QVINT. inst. 8, 3, 85 non -esse homines qui *seq. coni.* CAPITOL. Aur. 18, 7 *seq. ind.* SVET. Aug. 100, 4 nec -uit vir praetorius qui *seq. coni.* (APVL. met. 9, 41). TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 540, 16 cum multi essent illic leprosi et prophetes non -esset. PS. TERT. haer. 5 non -erunt post hoc Marcus quidem et Colarbasus ... haeresim ... componentes (*cf.* 4 extitit praeterea. 6 accedit his). TREB. Gall. 17, 2 nec -uit Annius Cornicula qui *eqs.* AVG. civ. 18, 43). LACT. mort. pers. 8, 4 cum opus esset, non -erant ... senatores qui ... affectasse imperium dicerentur. **d** (*ad I B 3*): OV. epist. 7, 155 n e quid -sit, praebebimus hostem. Pont. 4, 9, 109 neu -sit pars ulla domus. LIV. 21, 22, 4 ne quod (quid *CM*) terrestris -esset auxilii genus. VELL. 2, 26, 2 ne quid usquam (unquam) malis publicis -esset. 2, 82, 3 honori. SEN. Phoen. 514 CVRT. 8, 9, 4. 29 PETRON. 117, 10 PLIN. nat. 12, 9 *al.* IVV. 5, 120 FLOR. epit. 2, 19, 3. 3, 20, 6 FRONTO p. 134 N. TERT. nat. 1, 2 TREB. Gall. 6, 8 FIRM. err. 4, 1 OPTAT. 4, 7 p. 713 AMM. 21, 12, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 145, 21 HIER.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 39, 4, 6. e (*ad I B 4*) *afferuntur tantum exempla sequente relat.* (*c. coni.*); *reliquarum structurarum pauca exempla cum usu positivo coniuncto v. p. 786, 8 sqq.* non (nec, neque) -est (-sunt) qui: AFRAN. com. 62 non -sunt mihi, qui ultro dent. CIC. S. Rosc. 91 qui accuset eos, non -erit (*item singularis*: SEN. Tro. 61 nat. 7, 25, 2. MART. 7, 34, 6 protinus . . . de malignis. 12, 14, 7 [*T, rell. plur.*]. IVV. 3, 303. TAC. dial. 1 neque enim -uit qui. SVET. Tib. 11 APVL. met. 9, 10 ANTH. 429, 13 FIRM. err. 7, 4). PROP. 2, 5, 8 nec -sunt qui. LIV. 1, 47, 2 non sibi -isse qui . . ., -isse qui. FEST. p. 194 qui . . . putent (*sc. auctores, item*: PLIN. nat. 6, 37 QVINT. inst. 4, 5, 11 TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 647, 16 SPART. Hadr. 4, 9). RVT. LVP. 1, 15 SEN. contr. 2, 4, 13 VELL. 2, 47, 5 SEN. nat. 6, 1, 8. 7, 1, 5 *cometae*. 115, 14 nec apud Graecos tragicos. SIL. 14, 552. QVINT. inst. 12, 1, 33 neque enim -erunt . . . qui (*in parenthesi*). TAC. hist. 1, 88 PLIN. epist. 2, 10, 1 SVET. Tib. 5 FLOR. epit. 2, 2, 16 ANTH. 429, 13 OPTAT. 3, 5. AVG. civ. 20, 8 nec qui cadant de ecclesia nec qui accedant ecclesiae illo tempore -uros. 21, 4 quibus. MART. CAP. 1, 14. OV. ars 2, 629 ne -sint quas (QVINT. decl. 372 p. 410, 15). TAC. ann. 12, 7 haud -uere qui. PLIN. paneg. 41 numquam principibus . . . qui. non -est quod: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 4 iratis quod loquerentur non -isse (LIV. 3, 50, 16. SEN. nat. 6, 10, 1 propter quod).

II ***translate*** *i. non adesse, non satisfacere, neglegere. de rebus bestiisve non nisi personatis vel metonymice positis. permiscetur isdem locis usus hic cum proprio, velut*: CIC. Planc. 86 non auxilium mihi, sed me auxilio -isse *haud raro ambiguitate sensus ad significatum absentiae (vel inopiae) redit. nota adverb. apposit.*: SEN. benef. 6, 25, 5 cui honeste -esse non possis. *additur* in *c. abl. de occasione*, ad, *abl. instr.* (CIC. p. red. in sen. 21 studio amore animo huic necessitudini non. epist. 1, 9, 16 phil. frg. 3, 2 *al.* CAES. or. frg. Gell. 13, 3, 5 [*al.* Non. p. 354]). ab: LVCIF. non conv. 1 p. 4, 13 ab officiis. *transitive p. 780, 36.* **A** *absolute* (*subauditur interdum sensus praesentiae*): CIC. S. Rosc. 30 qui libere dicat, qui cum fide defendat . . . non -est profecto (*item de defensore*: SVET. Aug. 56, 3). Sest. 101 propugnatores . . . rei publicae qui esse voluerunt, si leviores sunt, desciscunt, si timidiores -sunt. epist. 5, 17, 5 nullo loco neque ad consolandam neque ad levandam fortunam tuam. 9, 2, 5 non -esse, si quis adhibere volet. Phil. 7, 20 equidem non -ero (CVRT. 9, 6, 21). epist. 13, 4, 1 nec in honoribus meis nec in laboribus umquam. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 6 vos istic non. SEN. benef. 4, 21, 2 quidquid ultra desideras, non ipse (ipsi *N*) -est. LVCAN. 1, 349 neque (nec *B G*) numina -erunt (STAT. Theb. 5, 109). STAT. Theb. 11, 257 nec -sunt regni comites (*sc. assentientes.* TAC. hist. 1, 22). TAC. ann. 15, 59 miles potius -esset et plebes desereret. TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 605, 14 nec hic (*sc. adversario*). DRAC. Romul. 8, 523.

B *cum dativo*: **1** *personae*: sibi: CIC. S. Rosc. 104 vide, ne tibi -sis. Verr. 6, 56 off. 3, 6 Att. 12, 14, 3 epist. 7, 7, 2. HOR. sat. 1, 9, 56 haud mihi dero. *al.* SEN. epist. 121, 24 quae aliis inutilia sunt, sibi ipsa non -esse, *animalia.* CIC. Verr. 4, 187 nulla umquam mihi in cupiditate ac turpitudine (*syn.* versatus es. Att. 1, 16, 17 in quo *negotio* ei non. epist. 13, 16, 2. CATVLL. 64, 151 tibi . . . supremo in tempore. LIV. 3, 54, 12). Verr. 6, 121 eorum propinqui neque tibi (*per ironiam*) neque illis -sunt (Att. 13, 49, 1 me Phameae, cum. 15, 17, 2 recte facis . . ., quod Serviliae non -es. ad Q. fr. 1, 2, 4 cui . . . nullo loco. 2, 4, 1. 2, 9, 3 pridie Idus neque tibi neque Pomponio. CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 78 me tum tibi. LIV. 6, 18, 8 ego quidem nulli vestrum. SEN. dial. 5, 31, 2 mihi ad sacerdotium. VAL. FL. 7, 174. ITALA exod. 23, 21 [Cypr. testim. 2, 5] non enim -erit tibi [ὑποστείλεται, VVLG. dimittet]). *nota de praesentiae (sim.) officio*: CIC. epist. 7, 16, 2 si fores cenitarem, Cn. Octavio . . . non -issem (SVLP. RVF. epist. 4, 5, 1. VAL. FL. 8, 277 nec tibi digna . . . ad conubia frater. PLIN. epist. 1, 13, 5 prope nemini). *adde*: PRIAP. 12, 7 ne -sit sibi, mentulam rogare. 57, 6. CIC. Mur. 10 amico . . . misero . . . consuli (Att. 4, 13, 1 cui non oporteret. SEN. benef. 4, 28, 1 bonis [*opp.* prodesse . . . malis]. FEST. p. 237 familia et posteri eius non -erunt decumantibus [*postea*: non affuit]. LVCAN. 8, 578 egresso . . . marito. VVLG. Sirach 7, 38 non -sis plorantibus in consolatione [rogatione *Amiat.*]). CIC. de orat. 1, 4 tibi . . . neque hortanti . . . neque roganti (Tusc. 5, 112 nec amicis deliberantibus. *al.* NEP. Timoth. 4, 3. AMM. 15, 8, 14 tibi quodcumque acturo). CIC. Sull. 7 Antonio nonne sodales, non collegae sui, non veteres amici, quorum ille copia quondam abundarat, non hi omnes . . . *principes* -uerunt (LIV. 2, 57, 4 non consulem senatui, sed senatum consuli. 8, 30, 6. LVCAN. 5, 499 se deis, non sibi numina [STAT. Theb. 5, 133 superisne vocantibus ultro -sumus? TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 19 nulli -esse debuerat *den. argus.* AVG. civ. 2, 23]). CIC. phil. frg. 3, 2 nec . . . scientiā iuris maioribus suis Q. Aelius Tubero -uit (*i. parem esse*), doctrinā etiam superfuit.

2 ***rei*** (*prout significatus obiecti est, praevalet sensus aut subeundi sive curandi aut sustinendi sive satisfaciendi, interdum uno eodemque loco*): CIC. div. in Caec. 2 commodis eorum me non -urum. 47 posse te et illi quoque iudicio non -esse et causae atque officio tuo satisfacere. Verr. 4, 145 causae (LIV. 4, 44, 8. VLP. dig. 4, 6, 21, 3 defensioni. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1109^B eloquentiae). 5, 139 communi legatorum voluntati (Phil. 10, 14 civium studiis. top. 5 flagitationi. INSCR. christ. Rossi I 1077 <ob>sequiis) et saluti Siciliae (LVCR. 1, 41). Caecin. 5 religioni (leg. 3, 14 huic rationi studioque. VAL. MAX. 5, 8, 1 publicae vindictae, *exigens eam.* IVST. 16, 4, 14). Catil. 4, 18 populo Romano (p. red. ad Quir. 18 nullo me loco rei publicae. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3. LEP. Cic. epist. 10, 34, 2 nec senatui nec rei p. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 5 neque -esse neque superesse rei p. volo. BRVT. Cic. epist. 11, 9, 2 SEN. contr. 1, 8, 14 SVET. Iul. 75, 1. *sim.*: LIV. 5, 51, 2 *patriae.* SIL. 16, 610. SPART. Hel. 3, 5 nec provinciae. LAMPR. Diad. 2, 3 imperio . . . nomini Antoniorum). Cluent. 51 in . . . causis hominum periculis (Att. 3, 27, 6 nostris miseriis ne -sis. AMBR. exc. Sat. 1, 32). Balb. 60 neque huic umquam labori officio (Brut. 245 nec in . . . causis nec in senatoria sententia. LIV. 45, 23, 6. PETRON. 139 biduo. AVG. civ. 1, 36) muneri (CAES. civ. 1, 32, 7 oneri [*O al.*]. 2, 41, 3 negotio. HOR. sat. 2, 5, 89 neu -sis operae [-a *Susbye*] neve immoderatus abundes. LIV. 6, 24, 8 rei. 37, 37, 4 principiis rerum. 42, 59, 7 audaci coepto [STAT. Theb. 10, 236]. *adde*: GRATT. 305 fetu<s> . . . operi *matres, canes*). Planc. 94 C. Caesaris laudibus (Att. 11, 5, 3. epist. 10, 2, 2 ne cum periculo quidem meo. 13, 771 honori . . .; itaque affui. rep. 6, 26 decori vestro non). Phil. 1, 15 alium alia de causa . . . dignitati suae (epist. 11, 24, 1 ita ut ne -sim constantiae meae. VAL. MAX. 6, 5, 1 iustitiae suae). ad Q. fr. 2, 15, 1 spei aut cogitationi vestrae (APVL. met. 9, 7 sermoni mulieris). VARRO Men. 257 erili dolori non -uit (LIV. 3, 50, 10 nec illius dolori nec suae libertati). CAES. Gall. 7, 66, 6 terrori hostium (*β*, hostibus *α*) non -urum (*β*, futurum *α*) *se* (*cf.* civ 3, 93, 2 neque vero Pompeiani huic rei [*i. impetui in se facto*]). civ. 3, 79, 1 ad opprimendos adversarios ne occasioni (-e, -is *al.*) temporis. LIV. 4, 57, 8 ut tantum non -isse fortunae (28, 44, 8 praebenti se. VELL. 2, 48, 2) videretur (LIV. 21, 27, 7 tempori. 22, 39, 21 occasioni tuae [PLIN. nat. 11, 87]. SIL. 8, 36 nec -sit fatis ad signa movenda. TAC. hist. 4, 34 dux . . . prosperis). 24, 29, 12 neque sese -uros ei bello ita, ut *eqs.* LVCAN. 6, 10 numquam Latiae . . . ruinae (COMMENT. *ad l.* semper paratum . . . esse. *sim.*: LVCAN. 8, 534 adversis non -esse decet, sed laeta secutos. PORPH. Hor. carm. 4, 4, 63 non -esse Romanos tot tantisque bellorum cladibus acceptis). FLOR. epit. 3, 11, 6 dei . . . nec insidiis nec virtuti hostium (VOPISC. Aurelian. 26, 5. *cf.* AVIEN. Arat. 36 nec -sit genitis pater ullo in tempore rebus. AVG. civ. 6, 7 *al.*). PORPH. Hor. carm. 2, 15, 1 brevi . . . agri arationi. CHIRON 463 fricationibus -esse nolito. MAXIMIN. c. Ambr. 140 *illos* certamini non -uros. *add. gerund.*: LIV. 24, 29, 6 pro parte sua concitando bello (PLIN. nat. 25, 85 TAC. hist. 3, 54). *gerundium*: LVCIF. Athan. 1, 39 p. 136, 23 qui neque omnia genera tormentorum inferendo -sis neque varie puniendo. moriend. 4 quod nos legati asseverabamus in tuo palatio et firmando non -sumus.

adde exempla, ubi res subiectum est (*cf. I B 1 et 3*): CIC. Arch. 13 oratio et facultas, quae numquam amicorum periculis -uit. Phil. 3, 34 consilium vestrum non -esse rei publicae, quoniam ille virtutem suam non -uram esse profitetur. CIC. epist. 10, 1, 4 studium honori tuo . . . non (10, 6, 1 CAES. civ. 2, 39, 5). 14, 1, 2 ne mea valetudo tuo labori. NEP. Cim. 4, 3 nulli fides eius, nulli opera, nulli res familiaris. DIRAE 18 nec -sit nostris devotum carmen avenis. OV. am. 3, 7, 8 numeris . . . iuventa suis. CALP. ecl. 1, 17 nec tibi . . . mea fistula. PLIN. nat. 22, 15 natura, quam certe non -isse nobis docebimus. 25, 85 nec alias . . . Hispaniae herbis exquirendis. CYPR. GALL. Ios. 362 grandaevosque necat pueris nec -uit ensis. FIRM. err. 6, 9 nec senatus consuli nec leges rei publicae nec consul legibus -uit. AVSON. 419, 80 beneficiis ne -esset officium. *res personata*: CIC. Tusc. 3, 15 officio suo et muneri *corpus.*

C ***structurae***: quin: CIC. epist. 5, 12, 2 -esse mihi nolui, quin te admonerem. LIV. 28, 8, 2 se nulli loco nec tempori -isse, quin. FRONTIN. strat. 2, 5, 53 FLOR. epit. 4, 9, 2. quominus: TAC. ann. 14, 39 nec -uit Polyclitus, quominus . . . terribilis incederet. PANEG. 11, 3 numquam . . . senatoris officio . . ., quominus. SVLP. SEV. dial. 1, 1, 4 me tibi . . . quominus. *infinitivus*: PROP. 1, 16, 7 mihi (*loquitur porta*) non -sunt turpes pendere corollae semper *eqs.* (LVCAN. 7, 669 nec -erat robur in enses ire duci. VAL. FL. 2, 314 non illis obvia tela ferre . . . furor. SIL. 13, 304. *quae tamen omnia magis ad usum proprium pertinent apposito infinitivo graeco*). SIL. 7, 498 pascere nec Poenus . . . favorem -erat. 11, 50. TAC. hist. 1, 36 nec (*sic ubique*, 4, 80 neque ipse) -erat Otho . . . adorare vulgum. ITALA num. 9, 13 (Aug. loc. hept. 4, 20) -uerit facere pascha (ὑστερήσῃ ποιεῖν, VVLG. non fecit Phase). PORPH. Hor. sat. 2, 5, 83 proverbialiter numquam -erit hoc facere. PARIS 5, 2, 1 (VAL. MAX. destitit). ARNOB. nat. 2, 65 tamquam tibi -sit opem . . . ferre *deus.* HIL. trin. 11, 2 (FILASTR. 127, 2).

syn.: absum, careo, deficio, desero, desideror, resto. *opp.*: abundo, adicior, adsum, afferor, augeor, invenior, perficior, satisfacio, supero, supersum.

dēsūmo, -psi, -ptum, -ere *a* de *et* sumere. *legitur inde ab* HOR. **1** *i. q.* ***eligere*** (*compluries munus subeundum; ponitur de hominibus, ubi aliud subiectum non ascribitur*): HOR. epist. 2, 2, 81 ingenium, sibi quod vacuas -psit Athenas (*ubi studiis se dederet*). LIV. 4, 55, 3 duo singuli *tribuni* singulos sibi consules asser-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vandos . . . -unt (VAL. MAX. 7, 8, 9 iura . . . suggillanda sibi. SEN. epist. 51, 1 *locum* illum [*Baias*] sibi celebrandum luxuria -psit (-msit *P*). SVET. Aug. 30 -pta sibi Flaminia via Arimino tenus munienda). 7, 20, 5 populum Romanum ... sibi ... hostem (38, 45, 8 *M* [assumpseras *BΦ*]. SIDON. epist. 5, 5, 3 arbitrum te disceptatoremque *Germanorum senectus*). VAL. MAX. 4, 4, 10 patris sibi partes *senatus* (TAC. dial. 37 quo maiores adversarios acrioresque pugnas sibi ipsa *eloquentia*. PLIN. epist. 8, 20, 7 saepe inter se maiores minoresque quasi cursum certamenque *insulae*. *adde hic merum suscipiendi significatum deposito optionis sensu*: PAVL. NOL. carm. 20, 144 talem merui -ere poenam). SEN. dial. 12, 14, 2 non te solum fortuna . . . sibi, quem *c. coni.* TERT. nat. 2, 4 ut vocabulum istud ⟨sit aliunde de⟩sumptum. 2 *i. rapiendo consumere, perdere*: TAB. devot. Audollent 250, 23 ⟨su⟩matis apsumatis, -atis consu⟨ma⟩tis cor. 300 -atur, ut facia⟨s⟩ il⟨l⟩um sine sensum. *cf.* 98 (= CORP. XIII 7554), 9.

[**desuo**]. GLOSS. IV 332, 39 dissire desuere (dissuere *Loewe, gloss. nom. [1884] p. 108*). [CATO agr. 21, 3 *coni. Politianus.*] *Bögel.*

⁎**dēsuper** *adv. et praep. a* de *et* super. SERV. Aen. 1, 165 -r pro supra, praepositione contra rationem adiecta. AVG. loc. hept. 7, 11 (*v. p. 790, 80*) -r: sic interpretari potuit quod Graecus habet ἀπὸ ἄνωθεν; nam locutio minus latina est. GLOSS. ἄνωθεν. ἐπάνωθεν. ὕπερθεν. ex superiore parte. super. superne. *legitur inde a* CAES. (*l. 24. 29*) *et* VERG. (*cf. Leo, Archiv 10, 437*); *deest* HOR. LIV. TIB. PROP. QVINT. ICTIS *etc., frequentat* STAT. [*dub.*: CAES. civ. 1, 79, 2 STAT. Theb. 6, 720. *cf. R. Helm, De P. Papinii Statii Thebaide 1892 p. 145 sq.; A. Klotz, Hermes 40 (1905) p. 363 sq.*]

I ***adverbium***: **A** *de motu in locum inferiorem i. q. de superiore loco, parte; apud christianos persaepe i. q. a deo, divinitus, caelitus* (*syn.* deorsum GELL. 9, 1, 2). CAES. Gall. 1, 52, 5 milites, qui in phalangas insilirent et scuta manibus revellerent et -r vulnerarent (de supero *Lachm. Lucr. 6, 511*, et -r vuln. *del. Dtbg. cf.* TAC. hist. 4, 23 -r saxis vulnerabantur. *cf. p. 790, 77*). VERG. Aen. 1, 165 silvis scaena coruscis -r horrentique atrum nemus imminet umbra (STAT. Theb. 1, 661 TERT. bapt. 4 AVIEN. Arat. 436 RVFIN. hist. 3, 8, 2). 1, 420 *collis* plurimus urbi imminet adversasque aspectat -r arces. 2, 47 machina . . . ventura -r urbi (*item* VEG. mil. 4, 19. *cf. etiam* STAT. Theb. 6, 879 HOMER. 380 AVG. civ. 18, 30. 20, 17 contin. 13, 28). 4, 122 his . . . nimbum . . . -r infundam (GELL. 2, 30, 4 CYPR. ad Donat. 4). 6, 678 campos . . . nitentis -r ostentat. 8, 81 quae -r urget, nutabat tellus (*v. p. 790, 26*). 8, 249 -r Alcides telis premit. 8, 705. 9, 636 Apollo -r Ausonias acies . . . videbat (STAT. Theb. 10, 871 LACT. ira 8, 8. AVG. in psalm. 126, 3 superintentor . . . quia superintendit, quia -r videt). OV. fast. 3, 530 -r extentas imposuere togas (SIL. 1, 349. ITALA num. 4, 6 [Monac.] imponent super arcam corium hiacintinum -r [ἄνωθεν, VVLG. extendent . . . -r pallium]. VVLG. exod. 40, 17 imposito -r operimento. lev. 8, 7 num. 23, 4 III reg. 7, 35 HIER. epist. 49, 7, 1). SEN. nat. 3, 28, 7 in nos mare emittitur -r. 5, 18, 7 cum effugerimus procellosos -r montes. Thy. 163 poma . . . -r insultant foliis mitia languidis. epist. 74, 8 quae fortuna -r iactat. COLVM. 12, 16, 4 *terram* modice -r calcato (*v. p. 790, 21*). VAL. FL. 4, 307 congerit ictus -r averso. 7, 601 totus . . . incumbit Iason -r (STAT. Ach. 2, 151 TERT. spect. 21 PROB. Verg. ecl. 6, 31). HOMER. 303 cedentem retro dum -r appetit hostem. STAT. Theb. 3, 421 deus . . . -r Arcadiae fines . . . armorum tonitru ferit (VVLG. prov. 27, 22 HIER. in Soph. 1, 11 p. 686). 5, 378 -r invalidis fluitantia tela lacertis . . . spargimus (SVET. Nero 31 SISEBVT. anth. 483, 36). 9, 489. 10, 545. SIL. 14, 326 cum -r actum incuterent puppi chalybem morsusque tenaces. TAC. hist. 2, 16 ut proeliantibus Romanis -r (*i. ex iugis*) incurrerent (CYPR. GALL. Ios. 395). ann. 2, 22 ingerunt -r Othoniani pila. 3, 27. PLIN. paneg. 34 -r intueri delatorum supina ora (EPIST. pontif. 212 [Lucif. epist. 7 p. 331, 12]). FLOR. epit. 3, 3, 16 cum *uxores* obiectis undique plaustris atque carpentis altae -r . . . pugnarent (VVLG. I Macc. 6, 37). SVET. Tib. 72 aprum iaculis -r petit. GELL. 2, 30, 5 non -r laesae, sed propulsae in adversum aquae. 9, 1, 1 -r e muris propugnari (DICT. 3, 16 animadvertere. *cf.* VVLG. II reg. 11, 20 -r ex muro tela mittantur. 11, 24 direxerunt iacula sagittarii . . . ex muro -r). GELL. 9, 1, 4 facilior . . . iactus est . . . si -r iacias (VVLG. iud. 9, 53 HIER. epist. 22, 9, 2). 14, 1, 23 consilia . . . hominum . . . moveri agitarique -r e caelo (*cf.* MAR. MERC. Cyr. incarn. 34). APVL. met. 2, 16 -r aqua calida iniecta. 10, 20. 11, 3 spicis . . . Cerialibus -r porrectis (SIDON. carm. 22, 169). mund. 3 praecipiti grandine -r verberatur. Plat. 1, 13 rationem consulturam (*Salmasius*, consumptam *trad.*) -r cunctorum saluti. 1, 15 PS. APVL. Ascl. 20. TERT. bapt. 8 accommodatis -r manibus. ITALA gen. 6, 16 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 13, 3) colligens facies arcam et in cubito consummabis eam -r (ἄνωθεν, VVLG. consummabis summitatem eius). exod. 36, 38 (Lugd.) imposuit . . . ut insideret mytre -r (ἄνωθεν, VVLG. *aliter*). num. 4, 13 (Lugd.) supra cooperient -r vestimento toto purpureo (ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτό, VVLG. involvent illud purpureo vestimento). Is. 5, 6 (Eucher. form. 2 p. 9, 14) -r ne pluant (VVLG. ne pluant super eam. HIER. in Hab. 1, 2 p. 621 pluente -r diabolo). IREN. 1, 13, 4 quibuscumque deus -r (ἄνωθεν) immisit gratiam suam. 3, 16, 1 in quem -r quasi columbam descendisse Christum (*ibid. iterum. cf.* CYPR. Demetr. 7 AMBR. hex. 2, 3, 13). SER. SAMM. 191 ut *oculi* nullos paterentur -r ictus 198 *laticem* -r induces (*v. l. 48*). CYPR. epist. 76, 4 *deus* -r spectans (LACT. inst. 6, 24, 20 HEGES. 1, 15, 2). PS. CYPR. abus. 11 tunica *Christi* contexta -r fuerat per totum (*cf.* HIER. epist. 15, 1, 1). LACT. ira 8, 9 nisi aliquis -r terror impendeat ad cohibenda peccata. Phoen. 133 *sq.* alarum (*coni. Ritschelius*, harum *B C*) pennas insignit -r iris (*coni. Schoellius*, insigne desuper iris alis *B*), pingere ceu nubem -r acta solet. NON. p. 45 inferum recte potest dici quidquid -r mittitur (p. 286 MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 1 VVLG. Bar. 6, 62). p. 288 despicere -r aspicere (AVG. quaest. hept. 7, 49). ITIN. Alex. 52. VIR. ill. 73, 11 lapidibus et tegulis -r interfectus. AVIEN. Arat. 862 nubila conceptos effundunt -r imbres. AMBR. hex. 3, 7, 30 quam (*scaenam*) -r obumbrabat repente destituens (*sc. gloria*). VVLG. gen. 27, 39 in pinguedine terrae et in rore caeli -r (*cf.* Is. 45, 8 rorate caeli -r). 31, 34 abscondit idola . . . et sedit -r (*cf. l. 62*). Iob 36, 28. Ioh. 19, 11 nisi tibi datum esset -r (ἄνωθεν. AVG. gen. ad litt. 10, 10 p. 307, 17 c. Faust. 22, 75). HIER. epist. 9, 3 ferae . . . currentem . . . frustra praedam . . . rabido -r ore dilaniant. *al.* SYMPH. 124 -r ex alto virides expecto (excepto *coni. Baehrens*) saginas (*verba porci*). VEG. mulom. 2, 43, 2 foramina -r . . . implebis. PHYSIOGN. 77 -r trahunt spiritum et sursum versus revocant (μετάρσιον ἐμπνέουσιν). DICT. 3, 6 cum . . . a⟨lios⟩ -r proculcans obtereret (*cf. p. 789, 50*). 3, 10 Hector . . . opprimit ac -r vulneribus multis fodit (*cf.* OROS. hist. 6, 7, 9 perfoderunt). 5, 11 consilium destruendorum -r murorum capiunt. AMM. 20, 11, 10 dolia -r cadebant (MART. CAP. 6, 600). 29, 4, 1. CLAVD. 5, 384 vox -r ingens infremuit. carm. min. 25, 117. RVFIN. hist. 2, 23, 17 cum . . . eum . . . -r lapidibus perurgerent (καταλιθοβολούντων αὐτόν) [*v. p. 789, 39*]. AVG. civ. 4, 11 ut aerem Iunonem subterfusam -r amplectatur *Iuppiter*. contin. 14, 32 tamquam suis viribus tribuens quod ei -r praestabatur. PELAG. in II Cor. 3 p. 779[d] vox -r patris. SERV. Aen. 1, 85 *Aquilo* -r flat. NOVELL. Iust. 146, 1, 2 neque -r traditam de prophetis *secundam editionem* (ἄνωθεν παραδεδομένην). CORIPP. Ioh. 3, 205 -r ab scopulis acies vallaverat hostem. -r deorsum: PS. APVL. Ascl. 6 -r deorsum radices pervenientes habent (*opp.* de imo in superna).

B *de loci superioris mera indicatione i. q.* supra, insuper (*opponuntur* subter *l. 40. 50 al.*, inferius *l. 51*, deorsum *l. 56*, subtus *l. 73*); *interdum dubitari potest, an melius ad A referendum sit.* VAL. FL. 5, 175 mirantur ab alto . . . rupta . . . saxa et simul ingentem moribundae -r umbram alitis. STAT. Theb. 3, 509 vultur et altis -r accipitres exultavere rapinis. 8, 314 subter . . . ac -r una sufficis, *Natura*. 9, 357 -r . . . parma natat. FLOR. epit. 2, 6, 6 -r (*i. super rogo*) se suosque . . . ferro et igne corrumpunt. 3, 2, 6 saxeas erexere turres et -r exornata armis hostilibus tropaea fixerunt (AVIEN. Arat. 806). CARM. epigr. 450 A 3 (*saec. III in.*) titulus . . . voci praepositus nostrae qui -r instat. TERT. spect. 27 *aer* -r incubat (VVLG. deut. 22, 6). adv. Val. 6 in lineis *Graeca* -r notabuntur. adv. Marc. 3, 24 innixum -r (*i. stantem summis in scalis*) dominum. nat. 1, 12. IVST. 21, 6, 6 in tabellis ligneis vacua -r cera inducta (*syn.* 2, 10, 13 *tabellas ligneas* cera superinducit) [*cf.* CHIRON 81. *v. etiam l. 1*]. LACT. inst. 2, 8, 62 cum fabricaretur -r caelum, terra subter fundaretur. ira 10, 31 *opp.* inferius. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881[A] *lignis* et templum intus ornatum ac -r tectum. HEGES. 5, 49, 3 indutus veste candida et purpureo -r vestimento. VVLG. gen. 22, 9 aedificavit altare et -r ligna composuit (APIC. 4, 132). 28, 18 tulit lapidem . . . fundens oleum -r (iud. 6, 20). exod. 20, 4 similitudinem, quae est in caelo -r et quae in terra deorsum (*cf.* lev. 26, 19 deut. 5, 8 III reg. 8, 23 Ier. 4, 28). 40, 35 si *nubes* pendebat -r. lev. 1, 8 membra . . . -r ordinantes. 6, 12. num. 4, 6 extendent . . . -r pallium (*v. p. 789, 45. cf.* 4, 8. 11. 12 Ezech. 1, 11. 22. 37, 8). 5, 7 reddent ipsum caput quintamque partem -r (*paene i. q. ultro*). 16, 46. III reg. 7, 11. 20 *fecit* capitella in summitate columnarum -r. 7, 29 Iob 31, 2. Am. 2, 9 *opp.* subter. Matth. 21, 7 eum -r (*i. super asinam et pullum*) sedere fecerunt (ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν). *saepius.* HIER. quaest. hebr. in gen. p. 30, 20 Hebraei quod sequitur (*i. gen. 19, 33*) appungunt -r quasi incredibile. in Is. 20, 6 p. 215 vidit venientem bigam et aurigam -r. in Ezech. 1, 27 *sq.* p. 21 a lumbis et -r. AMM. 23, 4, 7 scorpio . . . quoniam aculeum -r habet erectum. RVFIN. hist. 3, 37, 1 ecclesiae fundamentis . . . dignissima -r fidei aedificia construebant (ἐπῳκοδόμουν). AVG. civ. 19, 12 *opp.* subter. 22, 11 *opp.* subter. *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 64 -r linteolum . . . superaddito (super ponito *C*). 73 ex isdem -r (super *r*) cataplasmatibus requiro beneficium. gyn. 17 -r . . . libianum superimponi. SORAN. p. 7 quod (*i. vulva*) est sub se habens longaonem et vesicam -r. PS. RVFIN. in psalm. 6, 4 *opp.* subtus. PASS. Theclae C 35 p. 99, 24 exhibuerunt tauros et illam -r ligantes. PASS. Petr. Paul. brev. 2 *sportam* -r contexite.

II ***praepositio***: **A** *i. q. de; significatur deductio*: **1** *cum ablativo*: VERG. Aen. 12, 295 *Messapus Aulesten* -r altus equo graviter ferit. SIL. 2, 475 -r haec caelo spectans Tirynthius alto. ITALA deut. 6, 15 (Aug. spec. 4 p. 19, 2) ne . . . auferat te -r facie terrae (ἀπὸ προσώπου, VVLG. de superficie). iud. 3, 21 (Aug. loc. hept. 7, 11 sumsit Aod gladium -r femore suo dextro (ἐπάνωθεν, *Aug.* ἀπὸ ἄνωθεν, Lugd. a, VVLG. de femore) [*cf. p. 789, 19*]. 4, 15 (Aug. loc. hept. 7, 19) descendit . . . -r curru suo (ἐπάνωθεν τοῦ ἅρματος, *Aug.* ἀπὸ ἄνωθεν, Lugd. *et* VVLG. de curru). Tob. 3, 6 (Reg. Sangerm. 4) ut

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

... dimittar -r terra (ὅπως ἀπολυθῶ καὶ γένωμαι γῆ, VVLG. *aliter; v. l. 15*). 3, 15 (Reg. Sangerm. 4) me dimitti -r terra (ἀπό, Sangerm. 15 de terris, Vat. a terra; VVLG. *v. l. 16*). VVLG. Mich. 2, 8 -r tunica pallium sustulistis (HIER. *ad l.* p. 452. 453 -r tunicam). 3, 2 qui violenter tollitis pelles eorum -r eis et carnem eorum -r ossibus eorum. ORIBAS. syn. 3, 12 solvendus est medicamen -r vulnere. AVRELIAN. reg. mon. 21 -r altari vel euangelio eas (*claves*) accipient. GREG. TVR. Iul. 16 *pecuniam* presbiter -r sepulchro sancti accipiens. 2 *cum accusativo*: ITALA gen. 29, 3 (Lugd.) devolvebant lapidem -r os putei (ἀπὸ τοῦ στόματος, VVLG. ut devolverent lapidem). exod. 25, 22 (Ambr. epist. 4, 4) loquar tecum -r propitiatorium de medio duorum Cherubim (ITALA Rufin. Orig. in Rom. 3, 8 -r propitiatorio; ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, VVLG. supra propitiatorium). Ios. 15, 18 (Lugd.) clamavit -r asinum (ἐκ τοῦ ὄνου, VVLG. suspiravit ... ut sedebat in asino). Tob. 3, 6 (Sangerm. 15) ut ... dimittar -r terram (*cf. l. 1*). VVLG. Tob. 3, 15 aut certe -r terram eripias me (ἀπό. *cf. l. 2*). HIER. in Mich. 2, 8 p. 452 *v. l. 3*. VITA Adae 46 exurge -r corpus patris tui. ORIBAS. syn. 3 add. p. 891 *ervum* tollis -r focum. GREG. TVR. glor. conf. 54 removent -r tumulum ligna cum flammis. BENED. reg. 58 petitionem quam -r altare ab- bas tulit (*opp.* super altare posuit). *adde*: VVLG. Ezech. 10, 4 elevata est gloria domini -r Cherub ad limen domus.

B *i. q. super, significatur locus superior; additur sive abl. sive accus.*: GRATT. 510 veniat *talis equus* Caudini saxa Taburni Garganumve trucem aut Ligurinas -r Alpes. LVCAN. 1, 688 nunc -r Alpis nubiferae colles ... abripimur (*ibid.* feror super *c. acc.*). GROM. p. 311 maxime -r se mittit usque in vallem alveum. p. 314 si montem -r se habuerit. TERT. adv. Val. 20 ipsam caelorum septemplicem scaenam solio -r suo finit. CHIRON 667 auferes *pulmunculum* -r spinam. 668 decarnabis -r spinam (*syn.* super spinam). ITALA iud. 13, 20 (Aug. quaest. hept. 7, 54) dum ascenderet flamma -r altare ad caelum (ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου, VVLG. cum ascenderet flamma altaris ad caelum). VVLG. I Macc. 9, 64 castra posuit -r Bethbessen. AVG. quaest. hept. 2, 174 extendit ... aulaea super tabernaculum, usu utique -r tecto, sed cingens columnas. VITA Radeg. 2, 26 pallam corporalem -r sancto tumulo (sanctum tumulum *2*, super sanctum tumulum *4 a*) mordicus apprehendit. MARCELL. chron. I p. 95, 501, 28 arma diversis pomis -r cumulata. *nota*: ITALA Ezech. 40, 43 (Wirc.) habebunt ... -r mensas -r velamina ad protegendum (ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν, VVLG. super mensas).

C *i. q. ex*: LEX Sal. 61, 1 si quis alteri de manum suam -r alterum aliquid rapuerit (*cf.* 61, 2 super hominem vivo aliqua expolia tulerit). 61, 3 si ... quicumque homo quamlibet rem -r hominem in tertia manu miserit.

D *relationem tantummodo indicat*: PAPYR. Marini 118 -r (h)ac re aliquam aliquando causam, litem, actionem, petitionem, repetitionem, controversiam in rem vel in personam habere habiturumve esse (*syn.* super ac re. *sim.* 104, 35 -r hanc rem).

comparat. **dēsuperius** *adv. i. q. inferius*: GREG. TVR. Franc. 6, 43 quae (*res*) -s memorabuntur.

? **dēsuperne** *adv. a* de *et* superne. *i. q. desuper*: VITR. 10, 16, 10 temperavit aena ... -e (desupernae *H*, desuperna *EG*, de superno *coni. Lachmann Lucr. 6, 511*) contra capita hostium (*cf.* 10, 7, 3 de supernis; 10, 14, 2. 10, 15, 1 superne).

dēsuprā *adv. et praep. a* de *et* supra. *i. q. desuper*: ITALA gen. 23, 3 (Aug. c. Maximin. 2, 3) surrexit Abraham -a mortem eius (ITALA Ambr. Abr. 1, 9, 80 Aug. loc. hept. 1, 74 p. 518, 22. quaest. hept. 7, 49 a mortuo; ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ, VVLG. ab officio funeris). II reg. 5, 20 (Legion.) venit David de superioribus caedens ... -a per laborem (ἐκ τῶν ἐπάνω, VVLG. *aliter*). CHIRON 534 caliginem -a fuci (facit *vel antea* frica *suppl. Büch.*) enim bene, aquam maxime puram, et cornum bubalum comburito. LEX Sal. capit. 3, 2 si quis ... -a (super *H*) tecto ... lapede miserit (iactaverit *H*). *Graeber.*

dēsurgo, -rēxī, -rēctum, -ere *a* de *et* surgere. GLOSS. exsurgit. ἐξεγείρομαι. LVCR. 5, 703 ignes qui facient solem certa -ere parte (*aliis de praepositio est*). HOR. sat. 2, 2, 77 vides, ut pallidus omnis cena -at dubia (GLOSS. II 46, 30 ἐφοδεύει ὡς Ὡράτιος). *per euphemismum i. alvum deicere*: SCRIB. LARG. 112 quoties -xerint torminosi (142). 140 cum coeperit -ere. 142 saepius libet -ere sine causa (= MARCELL. med. 27, 1 [28, 3]. 28, 1. 3). PLIN. nat. 28, 211 crebra et inanis voluntas -endi (*item in tenesmi definitione*: PLIN. med. 2, 9 qui subinde cupiscit -ere et nihil eicit).

dēsurrēctio, -ōnis *f. a* desurgere. *i. alvi deiectio cf. supra l. 68*. MARCELL. med. 27, 22 si ... propter frequentes -es viribus deficientur. *Bögel.*

dēsūrsum *adv. a* de *et* sursum. QVINT. inst. 1, 5, 38 barbarismi *speciem*, ut fiat adiectione 'nam enim' '-m'. DON. gramm. IV 378, 13 praepositio separatim adverbiis non applicatur, quamvis legerimus ... -m (CLEDON. gramm. V 70, 4). *scribitur plerisque locis* desusum. *in usu erat iam temporibus* QVINT. (*v. l. 76*), *apud scriptores nunc legitur inde ab* ITALA.

i. q. sursum, desuper, saepe opp. deorsum. ITALA gen. 27, 28 (Lugd. Hil. myst. p. 13, 9) a rore caeli -m (ἄνωθεν LXX *cod. Alex., om. cett. et* VVLG. [de]). 27, 39 (Lugd. Hil. myst. p. 15, 10) a rore caeli -m (ἄνωθεν, VVLG. desuper). Ios. 3, 16 (Lugd.) aquae quae descendebant -m (ἄνωθεν, *om.* VVLG.). Iob 18, 16 (Aug. in Iob p. 547, 19) et -m (ἐπάνωθεν, VVLG. sursum) irruet messio eius. Luc. 1, 3 (cod. d) mihi assecuto -m (ἄνωθεν, VVLG. a principio). Ioh. 6, 65 (codd. ff[2] l) nisi datum illi fuerit -m a patre meo (-m *om. graec. et* VVLG.). 8, 23 (cod. e) ego -m sum (ἐκ τῶν ἄνω, VVLG. de supernis). 19, 11 (cod. ff[2]) nisi data tibi esset -m (ἄνωθεν, VVLG. desuper). Ps. TERT. haer. 1 p. 214, 10 quia splendor quidam luminis -m in inferioribus refulsisset. HERM. Pal. mand. 11, 5 -m (ἄνωθεν) est a virtute spiritus sancti. IREN. 1, 6, 4. 1, 24, 1. HIL. syn. 29 descendit -m. HIER. epist. 22, 19, 3 inconsutam -m tunicam. in Eph. 4, 28 p. 631 tract. in psalm. I p. 312, 30 tract. in Marc. p. 321, 20 VVLG. psalm. 49, 4 Ioh. 3, 31 Iac. 1, 17. 3, 15. 17 PELAG. in I Tim. 6 p. 885[C]. RVFIN. Orig. in lev. 1, 4 -m ... est divinitas Christi. in cant. 2 p. 137[B] velum ... scissum est -m usque deorsum. AVG. patient. 17, 14. FAVST. REI. grat. 1, 2 p. 12, 18 quod -m et extrinsecus acceperunt. CASSIOD. hist. 6, 31. GREG. TVR. glor. conf. 3 flamma contra naturam -m incurvata. ANTHIM. praef. p. 7, 16 -m per os vomitus fit. THEOD. MOPS. in Phil. 3, 12. *nota c. genet.*: AVG. quaest. hept. 2, 105 se promisit locuturum deus ad Moysen de medio cherubin -m propitiatorii.

dēsusceptum, -ī *n. a* de suscepto, *cf.* GREG. M. epist. 9, 72 de suscepto dare paginam *et* 3, 49 *l. 23*. *i. q. pecuniae sim. acceptae professio, apocha, perscriptio*: GREG. M. epist. 3, 49 de quibus *rebus depositis* secundum rerum inventarii paginam -um te facere volumus. 4, 15 *bis* (*syn.* notitia). 7, 35 quindecim ei libras accepto ab eo -o dare ... debeatis. 9, 19. 93 ea ... sub -i emissione restituere. 9, 94. 121. NOVELL. Iust. 17, 8 pr. coges ... publicos executores in suis -is (ἀποχαῖς) manifesta facere omnia, in quibus ea dederunt. 46, 1 fiscalibus -is (ἀποδείξεων). 49, 2, 2 proferatur charta, veluti -um mensae gloriosissimorum praefectorum. 72 pr. 128, 3.

dēsuspicio, -xī, -ere *a* de *et* suspicere. *i. q. desursum aspicere*: EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 921[A] si quando ... ineffabilem siderum pulchritudinem -isti (desuper aspexisti *al.*).

dēsūsum *v.* desursum.

Cymei [**dēsybyllātus**] sibyllicu GLOSS. V 448, 57. *latet* de sibylla.

dētabēsco, -uī, -ere *a* de *et* tabescere, *cf.* distabescere. *i. q. prorsus tabescere*: ITALA lev. 26, 39 (Lugd.) propter peccata patrum suorum -ent (τακήσονται, VVLG. affligentur). IV Esdr. 7, 87 -ent in confusione. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 8 in lebetem ... carnes immitti dicuntur et decoqui, et dicitur, quia coctae sunt et -uerunt vel decoctae sunt carnes et excoctum est ius. HIPPOCR. progn. 12 -entis (συντήξιος) ... signum est.

dētardo, -āre *a* de *et* tardare. *i. q. retardare*: VICTORIN. leg. dom. 89 dum nimium cessat vel -atur ibidem (*Moyses in monte*). PRIMAS. in apoc. p. 818[A] ne implicata terrenis affectionibus -etur *ecclesia*. *L.*

dētēctio, -ōnis *f. a* detegere. *i. q. revelatio*: TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 546, 19 descendisse Iesum ad -em (deiectionem *Vrs.*) creatoris. IREN. 1, 22, 2 cum sit ... adversus ... haereticos -o atque convictio varia et multifaria. 2 praef. 2 quod sit et -o et eversio sententiae ipsorum. PASS. Petr. Paul. long. 52 appropinquabit enim et tua (*sc. Simonis*) -o (deiectio *aut* deceptio *codd. al.*, ὁ σὸς παραδειγματισμός).

dētēctor, -ōris *m. a* detegere. *is qui detegit*: TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 546, 11 *Christus* -r creatoris. adv. Val. 3 p. 180, 18 hunc primum cuneum congressionis armabimus -em et designatorem totius conscientiae illorum. SCHOL. Stat. Theb. 7, 62 quia sol radiis suis magnifici flagitii -r fuisse narratur.

ᛪ **dētego**, -tēxī, -tēctum, -ere *a* de *et* tegere. GLOSS. ἀποκαλύπτω, ἀποσκεπάζω, περισκέπω. -it denudat, manifestat, prodit. -etur (*sic*) δείκνυται. non -ere non publicare, non manifestare. -ctus nudatus, deopertus, publicatus, discopertus. det[r]ectus depublicatus. -cta ἀπεσκεπασμένα. *legitur inde a* PLAVTO, *deest* TER. RHET. Her. CATVLLO LVCR. CAES. VARRONI SALL. HOR. TIB. PROP. *al.*, *singulis locis legitur apud* CIC. BELL. Alex. PAVL. FEST. VELL. SCRIB. LARG. HOMER. FRONTIN., *frequentant* LIV. SVET. [*loci dubii vel corrupti*: CATVLL. 22, 8 (derecta *vulgo*) SEN. nat. 4, 13, 6 (animi -xerat *Δ*, avide coxerat *ES* (*e coni.*), alimenti decoxerat *Gercke*) SIL. 4, 676 (direxit *Col.*) CARM. epigr. 527, 3.]

I *i. q. retegere, nudare*: **A** ***proprie***: **1** *strictiore sensu i. q. tecto privare*: PLAVT. Rud. 85 -xit ventus villam. BELL. Alex. 13, 2 porticus, gymnasia, publica aedificia -bant (LEX Tarent. [Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*] 32 neiquis ... aedificium -ito neive dem⟨olito⟩ neive disturbato. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 75, 15. LEX Malac. [Corp. II 1964] 3, 63 ne quis ... aedificium -ito, destruito demoliundumve curato). NEP. Att. 20, 3 aedis Iovis ... vetustate ... -cta (LIV. 42, 3, 1. 2). Timol. 3, 2 fana ... -cta (deserta *codd.*). VERG. Aen. 8, 241 specus et Caci -cta apparuit ... regia. LIV. 42, 3, 6 templum. 45, 28, 10 referri tegulas et refici -cta (tecta *V*). AMM. 24, 2, 17 dum moles saxeas -unt hostes. HESYCH. in lev. 14, 33—47 p. 962[C] domum (ἀποσκευάσαι). *nota per hypallagen i. q. demere*: LIV. 37, 11, 3 navalia -i (*Weissenb.*, tegi *vulgo*). *in imagine*: PLAVT Epid. 65 -etur corium de tergo meo (NON. p. 278 degetur, *i. detra-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

here). Most. 140 *grando* verecundiam mi et virtutis modum deturbavit -xitque a me ilico. 163 tempestas mihi . . . modestiam omnem -xit, tectus qua fui. TVRPIL. com. 160 meretrix te studuit perdere -ere despoliare. 2 *latiore sensu i. q. revelare, denudare* (*accedit abl. l. 10. 28*, a *infra l. 48; accus. graecus l. 7. 10*): CIC. ac. 2, 122 quia possit fieri ut *corporis interiora* patefacta et -cta mutentur. VERG. Aen. 10, 133 caput . . . puer -ctus (PAVL. FEST. p. 119 capita. CELS. 6, 6, 34 LVCAN. 9, 1033 HOMER. 570 SVET. Iul. 57 VEG. mil. 1, 20). LIV. 33, 7, 9 iuga montium -erat (dexter erat *B, corr. R*) nebula (*cf.* STAT. silv. 1, 3, 109 omni -ctus pectora nube). 38, 21, 9 -bat vulnera eorum, quod nudi pugnabant (OV. epist. 6, 40 CELS. 5, 26, 27). OV. met. 6, 389 -ctique patent nervi (CELS. 7, 5, 1). 9, 169 grandia -it ossa (CELS. 8, 2 os. QVINT. inst. 1 pr. 24 SVET. Iul. 81 SOL. 9, 7). trist. 1, 1, 110 turba *librorum* sua -ctā nomina fronte geret. fast. 2, 301 -cti *ministri sacrorum Fauni* (*Lupercalibus*). CELS. 8, 3 *nigritiem* terebra -xit. SCRIB. LARG. 206 ad -ctam membranam. SEN. Herc. O. 1263 viscera manus -xit. Med. 378 Tethys . . . novos -at orbes. dial. 1, 6, 4 cum aliquid accidit, quod *illos felices* disturbat ac -at, tunc apparet, quantum . . . foeditatis alienus splendor absconderit. nat. 3, 29, 1 *terram* nova fluminum capita -ere. COLVM. 2, 11, 1 frumenti radices sarculo. 7, 4, 5 *ovis* saepius -enda et refrigeranda est. LVCAN. 3, 128 ferrum. 4, 529 -it orta dies stantes in rupibus Histros. 9, 460 volitantque a culmine raptae -cto Garamante casae (*sc. ictu venti.* ADNOT. *ad l.* id est nudato). 10, 346 invictumque ducem -cto Marte lacessit. PETRON. 23 *cinaedus* -xit *me* recusantem. *ibid.* parietem. 101 iugulo . . . -cto. PLIN. nat. 17, 106 calami exacutio medullam ne nudet, tamen tenui fistula -at. 28, 28. 37, 88 *sardonyches* constat . . . torrentibus -i. SIL. 13, 168 strictum . . . vagina -it ensem. QVINT. decl. 322 p. 268, 25 arma (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 13 SVET. Tib. 37 Vit. 11). inst. 8 pr. 20 muliebris *luxus* non corpus exornat, sed -it mentem. TAC. ann. 13, 18 -cta corpora (APVL. met. 3, 9 VEG. mil. 1, 20). PLIN. epist. 4, 30, 4. SVET. Nero 48 -cta facie. GAIVS dig. 41, 1, 7, 7 *formam spicarum.* APVL. met. 10, 23 ei . . . libidinis nostrae totam -it scaenam (EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 912^{A} totaque eius scaena . . . -itur). SOL. 15, 26 *smaragdi* -cto solo facillime internitent. IVST. 2, 1, 17 editissimam quamque partem *terrae* decurrentibus aquis primum -ctam. 44, 3, 6 aurum. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 1 p. 156, 1 cum *animae acies* studio ac disciplina velut -i coeperit atque nudari. AVSON. 398, 37 et quae *ostrea* mira Caledonius nonnumquam -it aestus. VVLG. III Esdr. 8, 80 -ere luminare nostrum in domo domini dei nostri. VEG. mil. 1, 20 -ctis pectoribus. CLAVD. 7, 178 fortunate parens, primos ubi -is ortus, aspicis Arcadium (*de stella*). rapt. Pros. 1, 222 (*cf.* VERG. Aen. 4, 118 retexerit). 2, 339 et Tityus tandem spatiosos erigit artus squalentisque novem -xit iugera campi. SERV. Aen. 8, 288 -cto vertice. SIDON. epist. 9, 9, 6 dona vestra -xit, ut perurbane quae praestantiora portabat operuerit. CASSIOD. in psalm. 125, 8 pauperes . . . nuditate -ctos. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 88 *aegrotans* -ctus. *c. praepos.* a: GREG. TVR. Franc. 6, 32 *miles* maximam partem capitis eius a capillis et cute -xit.

B ***translate*:** 1 *de se ipso patefacere, aperire*: a *aliquid* (*seq. interrog. indir. l. 70. cf. l. 60*): LIV. 10, 4, 10 insidias (27, 16, 16. 40, 12, 12). 23, 5, 2 -endo cladem nudandoque. 27, 45, 1 consilium. 35, 7, 4 professionibus -cta est magnitudo aeris alieni. OV. ars 2, 428 furta. (trist. 2, 432 [*pleriq. codd.* facta]). SEN. contr. 2, 1, 37 hoc (*sc. quod appetebat*) non -bat. 7, 5 (20), 5 ne instrumento parricidii -rem parricidium. VAL. MAX. 2, 7, 6 imbecillitatem ingenii mei. 6, 8, 5 odore unguenti occultam salutis custodiam -xit. 7, 4, 1 Mettius . . . suspectam . . . societatis suae fidem . . . -xit. 8, 14 ext. 5 mentis furorem. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 2 -ere te patribus conscriptis, quo tendat oratio tua (*nisi est reflexivum*). CVRT. 6, 7, 5. SCRIB. LARG. pr. p. 2 imprudentiam suam. SEN. Thy. 318 *nati* -ent forsan dolos. benef. 7, 23, 3 necessitates . . . meas. dial. 2, 19, 2 affectum (epist. 96, 2 QVINT. decl. 297 p. 175, 5). frg. 90 ira. PETRON. 125 fallaciam . . . proditione. PLIN. nat. 33, 100. STAT. Theb. 1, 504 veterisque exordia fati. QVINT. inst. 11, 1, 30 animi secreta *oratio* -it (APVL. met. 8, 8 pectoris sui secreta). FRONTIN. strat. 2, 4, 8 ne paucitatem militum . . . clamor -ret. TAC. dial. 25 iudicium animi sui. ann. 16, 10 initium -endae saevitiae. PLIN. epist. 6, 33, 7 artes (*i. artificia*). SVET. Galba 3 vitium corporis. Iul. 58 quis esset, *non* -xit. Otho 11 plagam. Tib. 50 odium. GELL. 15, 2, 5 ea omnia. APVL. met. 3, 15 domus huius operta -ere. PAPIN. dig. 50, 5, 8, 4 fictam asseverationem. CALL. dig. 1, 19, 1 *iudicis* animi motum vultus -it. LAMPR. Comm. 4, 3 qui ingressus ad Commodum . . . -xit facinus fatuus. FIRM. err. 4, 2 viros . . . impudici corporis labem gloriosa ostentatione -ere. 6, 8 fugam et trepidationem. HIL. op. hist. frg. 2, 4 *ut* per . . . fugam falsitatem suam -rent ac nudarent. b *i. q. se ipsum aperire*: LIV. 44, 4 plerumque ipsam se fraudem . . . -ere. STAT. Theb. 5, 266 tunc primum sese trepidis sub nocte Thyoneus -xit. QVINT. inst. 1, 3, 12 mores . . . se inter ludendum . . . -unt. ARNOB. nat. 1, 46 unus fuit e nobis qui deposito corpore innumeris se hominum prompta in luce -xit. PASS. Petr. Paul. long. 32 ne se ipsum -ret. *cf. l. 60.*

2 *de altero patefacere, ostendere*: a *aliquid* (*seq. interrog. indir. p. 794, 28, acc. c. inf. p. 794, 31. 60. 67. 69, nom. c. inf. p. 794, 57. 58. 64*): LIV. 22, 4, 4 ab tergo . . . haud -ctae (*coni. Stroth,* deceptae *P*) insidiae (40, 12, 12 PAVL. dig. 40, 2, 15, 1 AQVILA dig. 26, 10, 12. EVTR. 10, 3, 2 -ctis . . . insidiis per . . . filiam). 22, 28, 8 necubi . . . fulgor armorum fraudem . . . -ret (22, 43, 1. 36, 12, 7 LABEO Vlp. dig. 9, 2, 23, 4 PLIN. nat. 7, 56 QVINT. decl. 341 p. 347, 17. 355 p. 387, 12 SVET. Otho 1. APVL. met. 9, 26 -ctis ac revelatis fraudibus). 24, 32, 1 -ctam in Leontinis esse avaritiam et crudelitatem Romanorum. 40, 56, 1 omnia -cta esse. OV. met. 2, 546 utque latentem -ret culpam (PAPIN. dig. 44, 6, 12). 2, 755 hanc arcana -isse. VELL. 2, 99, 2 causae. VAL. MAX. 2, 7, 6 vestram virtutem. 8, 10, 3 oratoris vitium (SEN. epist. 83, 19. SOL. 19, 13 aperit ac -it). CELS. 3, 24 color . . . morbum -it. ACT. ARV. a. 39 d 7 ob -cta nefaria con⟨silia⟩ (SVET. Iul. 17 consilia coniuratorum. IVST. 2, 10, 17 belli . . . consilia). CVRT. 6, 9, 4 coniuratio . . . -enda (SVET. frg. p. 51 Aug. 19 Claud. 9 Iul. 14. 75 Nero 36. 56 POMPON. dig. 1, 2, 2, 24 PAPIN. dig. 48, 4, 8 PAVL. dig. 35, 2, 39). CVRT. 6, 10, 7 -cto facinore (TAC. ann. 3, 12 SOL. 1, 117. 4, 7 [degitur *M*] FIRM. err. 6, 4). 7, 1, 13 scelus (ACT. Arv. a. 87 II 62). 7, 7, 23 superstitio. SEN. Thy. 331 multa . . . trepidus solet -ere vultus. LVCAN. 5, 322 -it imbelles animas nil fortiter ausa seditio. PLIN. nat. 2, 49 haec ratio . . . trium maximarum rerum naturae partium magnitudinem -it. 2, 170 -endae mortalium vanitati (27, 27 ad -endas magicas vanitates. 30, 1. 37, 31 vanitatis Graecorum. AVG. civ. 6, 12 gentilium deorum. PHYSIOGN. 21). 2, 180 circuitu globi alia aliis -ente et occultante. 7, 32 ad -endam *naturae* potentiam. 17, 233 quod cum evenit -itur statim in germinatione. 18, 27 salubritas loci non semper incolarum colore -itur. STAT. Ach. 1, 592 tandem -cti timidae Nereidos astus. QVINT. inst. 1, 6, 6 deminutio (*sc. in arte grammatica*) genus modo -it. 12, 1, 35 virtus quid sit adversa ei malitia -it. 12, 9, 17 *actio non* commissuris modo . . . hiantibus, sed ipsa coloris inaequalitate -itur. decl. 318 p. 251 -am vobis propositum amici. FRONTIN. aq. 74 illud . . . -itur, decem milia . . . intercidisse. 112 ambitio procuratoris. TAC. dial. 25 ex quibus *rebus* mutua malignitas -itur. hist. 1, 52 Verginii cunctationem. 4, 62 -xit ignominiam campus et dies. SVET. Cal. 56 conspiratione -cta (CALL. dig. 48, 3, 13). Tib. 62 errore -cto (ZACCH. 2 praef.). GAIVS dig. 4, 16, 2 pr. collusionem (40, 16, 1. 40, 16, 2, 4 PAPIN. dig. 40, 10, 1, 1 VLP. dig. 2, 4, 8, 2. 40, 16, 4 HERMOG. dig. 40, 16, 5, 1). APVL. apol. 83 mendacium (HIL. op. hist. frg. 2, 2 quibus *litteris* eorum mendacia -cta sunt). met. 5, 23 -ctae fidei. 9, 15 flagitia (10, 5. 28). MARCELL. dig. 29, 5, 16 necem *alicuius* (TRYPH. dig. 28, 5, 91 (90). 37, 14, 23 pr. VLP. dig. 38, 16, 3, 4 PAVL. dig. 38, 2, 4 pr. MARCIAN. dig. 40, 8, 5). PAPIN. dig. 44, 3, 10 pr. prioris *delatoris* praevaricatio -etur. CALL. dig. 49, 14, 3, 3 tacita autem fideicommissa sic -untur. VLP. dig. 2, 1, 15 qui *error* imperitiam -it. PAVL. dig. 12, 6, 65, 1 evidens calumnia -itur. sent. 2, 30 dolo tutoris . . . -cto (MARCELL. chron. II p. 69, 408, 1). MARCIAN. dig. 48, 16, 1 pr. accusatorum temeritas tribus modis -itur. MACER dig. 49, 13, 1 pr. iniquitatem sententiae. ITALA Ios. 2, 20 (Lugd.) si quis . . . -xerit haec verba nostra (ἀποκαλύψῃ, VVLG. proferre in medium). SOL. 1, 49 -ctum filiae adulterium. LACT. inst. 1, 23, 9 falsa. 2, 3, 25. VOPISC. quatt. tyr. 7, 6 Aegyptiorum vita. LAMPR. Alex. 49, 4 -cta factione. CAPITOL. Ver. 6, 8 multa in eius vita ignava . . . belli tempore -untur. FIRM. err. 6, 9 Bacchanaliorum scelera ⟨Ae⟩butio quodam . . . deferente -cta sunt. 8, 5 publicatis omnibus atque -ctis quae profana consecravit improbitas. 13, 1. 17, 4 haec omnia veritas -xit et ratio . . . invenit, ut investigatis omnibus atque -ctis, quae . . . error absconderat, veritas . . . luceret. RHET. min. p. 60 HERMOG. dig. 5, 1, 53. HIL. in Matth. 10, 16 *opp.* occulere. trin. 5, 6 si falsa ea esse . . . -antur. 7, 22 cum fides cognitioni esse adversa -itur. 11, 9. SCHOL. Cic. Bob. p. 9 conscientia -cti criminis. p. 26. 42. PHYSIOGN. 37 *palpebrae* -unt intra cogitationem . . . inesse iniquam. AVSON. 350, 4. RVFIN. hist. 4, 7, 6 per quem *librum* versutia et calliditas viri ad decipiendum nimis apte -itur (ἀποκαλύπτων). AVG. civ. 6, 2 *deorum* talia et genera et sacra. *al.* FRG. rescr. princ. Mommsen, Schr. II p. 345 (*saec. V*) quas *cessiones* timor extorsisse -itur. MACR. sat. 3, 10, 1 quin in medium -at inscientiae Vergilianae vulnera. ZACCH. 2, 17 -xit, quidquid traditio . . . obduxerat. MART. CAP. 3, 324 ut contra rationem . . . usum quaedam (β, quendam *vulgo*) usurpasse -amus. BOETH. top. 4 p. 1209^{B} nisi *sermonis vis* diffinitione -cta sit. COD. Iust. 4, 19, 16 ut *illi* intentionem vestram non constitisse -ant. ARATOR act. 1, 882 sextae . . . circulus horae -it aetatem qua Christus venit in orbem. CARM. epigr. 1107, 4 -xit sensus ultima flamma (*i. rogus*) meos. b *alterum ipsum cognoscere, deprehendere, convincere, i. q. prodere v. l. 75. 76. 77. p. 795, 6* (*persaepe accedit* in *c. abl. vel accus. praedicat. vel infin.*): OV. ars 3, 161 nos male -imur. CVRT. 7, 1, 32 Philotas -ctus est. SEN. Tro. 626 matrem timor -xit. PS. FRONTIN. strat. 4, 4, 2 *Pyrrho* medicum -xit. TAC. hist. 1, 81 *trepidi* modo constantiam simulare, modo formidine -i. SVET. Aug. 15 occulti adversarii. Tib. 19 cui . . . trepidatione -cto. APVL. met. 9, 41 obstinate denegantem scrutinio -ere. ITALA Mich. 4, 3 (Cypr. testim. 1, 10) iudicabit inter plurimos populos et revincet et -et validas nationes (ἐξελέγξει, VVLG. corripiet). IREN. 2, 9, 2 -untur illi . . . blasphemantes. VLP. dig. 48, 5, 2, 6 Claudius . . . -ctus est uxorem in adulterio deprehensam retinuisse. CYPR. epist. 4, 1 quae *virgines* -ctae sint . . . mansisse. ARNOB. nat. 2, 14 in *ignem* illas *animas* iacient

quidam crudeliter saevi et ante Christum incogniti et ab solo sciente -cti. COD. Theod. 11, 36, 1 (*a. 314/5?*) cum homicidam quaestio . . . argumentis -xerit. LAMPR. Alex. 18, 2. 28, 4 *furtorum reus* in furto -ctus est. FIRM. err. 12, 8 Venus in adulterio deprehensa -itur. CHALC. comm. 190 *illi* falli -untur. HERMOG. dig. 5, 1, 53 falsae monetae criminis reos dominos -ere servis permissum est. 48, 15, 7 in hoc crimine -cti pro delicti modo coercentur. COD. Theod. 9, 16, 7 (*a. 364*) -ctum enim et convictum ... mactari ... censemus. 10, 24, 3 pr. (*a. 381*) quicumque harum machinatores praedarum -i prodique potuerint. PS. AMBR. laps. virg. 8, 37 ubi celat mala sua, invitus homo -itur ac nolens publicatur. HIER. chron. a. Abr. 1750 virgo Vestalis in stupro -cta (AVG. civ. 3, 5). PELAG. in I Cor. 5 p. 731^{A} cum *quis* fornicator -atur aut fur. in I Tim. 5 p. 885^{A} -cti homines excommunicantur. OPTAT. 2, 9 p. 45, 14 socios . . . in peccato. CLAVD. 15, 248 -cto . . . hoste. AVG. civ. 19, 6 illud commisisse *is* -itur. PS. AVG. quaest. test. I 114, 3 *ei*, qui auctores . . . confictae religionis -untur. PS. AVR. VICT. epit. 12, 6 Crassum . . . -ctum confessumque . . . removit. CLAVD. DON. Aen. 10, 32 *illi* aliquid ausi -antur. PHYSIOGN. 11 et praecaventem attentus artifex -at (*sc. in arte physiognomica*). *ibid.* alium . . . libidinibus subiugatum. 14 capilli . . . rari frigidum . . . hominem -unt. *saepius.* EPIST. pontif. 334 Migne 20, 663^{B} multa . . . Proculus usurpasse -ctus est. PROSP. carm. de ingrat. 259 quae . . . ipse suis rursum excoluisse libris -itur. PS. MATTH. euang. 12, 3 me. PRAEDEST. 1, 14 p. 591^{C} hunc sanctus Clemens . . . confutans et . . . -ens . . . punivit. 1, 21 p. 594^{A} *Marcionitae* devicti atque -cti. 1, 31 p. 597^{C} *saepius.* LEO M. epist. 14, 4. epist. 29 errare *ille* -ctus sit (πεπλανῆσθαι ἀποδέδεικται). AVELL. p. 7, 26. 12, 18 -xit et convicit haereticos (FACVND. c. Moc. p. 855^{A} qui . . . -ctus et convictus est). p. 15, 2. 388, 1 ARNOB. in psalm. 55 p. 403^{A}. ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 16, 15 *ille* discussus, -ctus et damnatus est. COD. Iust. 1, 3, 30 (31), 5. 1, 5, 2, 1 CONC. Aurel. a. 538 p. 76, 8 MARCELL. chron. II p. 64, 395, 5. 85, 453, 3 ANON. Vales. 11, 55 LEX Visig. 3, 4, 2 *et saepius.* PASS. Petr. Paul. long. 12 ut . . . -rent eum (δειγματίσωσιν αὐτόν) 51. *nota c. genet. fere i. q. arguere*: HEGES. 1, 40, 6 ancilla dispositionis initae, ut ad Parthos confugeret, familiarium confessionibus -batur.

part. perf. pass. pro adi. **dētēctus,** -a, -um. *i. q. apertus*: SEN. dial. 6, 26, 4 -as mentes et aperta praecordia (TAC. Germ. 22 -a et nuda omnium mens). HYG. mun. castr. 55 ut intrantes semper -i sint. SOL. 30, 32 *lapis* nec densiore fuco . . . obtunsior nec propensa perspicuitate -ior (detentior, deiectior *codd. al.*).

II *i. q.* ***diligenter tegere*****:** THEOD. PRISC. log. 107 harena calida . . . haec loca *corporis* -ere (*sic codices*, tegere *exc.*).

syn.: ad IA: nudare, revelare. *ad IB*: aperire, declarare, demonstrare, deprehendere, eruere, evincere, fateri, invenire, investigare, ostendere, probare, prodere, publicare. *ad II*: tegere. *opp.: ad I*: abscondere, occultare, operire, velare. incognitus, secretus.

deriv.: detectio, detector. detexare.

dētemporo, -āre [*a* de *et* tempus. *Th.*]. *i. q. de temporibus sanguinem detrahere*: PELAGON. 6' -andus *est equus.*

dētendo, -tēnsum, -ere *a* de *et* tendere. GLOSS. ἐκτείνω. *i. q. retendere, relaxare, solvere*: CAES. civ. 3, 85, 3 signo iam profectionis dato tabernaculisque -nsis (LIV. 41, 3, 1 nautici tabernacula -unt).

dēteneo *v.* detineo.

dētentātio, -ōnis *f. a* detentare. *i. q. detentio, possessio*: VLP. dig. 4, 6, 15, 3 si incohata est bonae fidei possessoris -o ante absentiam, finita autem reverso. 25, 1, 5 pr. manebit maritus in rerum -em, donec ei satis fiat. NOVELL. Iust. 22, 24 nisi tricenale transeat tempus et -o (κατοχή) dominos accipientes constituat. IVLIAN. epit. novell. 7, 5 sin autem pignus creditor ad corporalem -em acceperit.

dētentātor, -ōris *m. a* detentare. GLOSS. διακάτοχος. detemptator possessor. [*ἐπιδεδειγμένος, ὀνομασθεὶς pertinet ad* designatus. *dub.* ενδεστερος.] **1** *is qui detinet, possidet*: COD. Theod. 10, 20, 14 (*a. 424*) alienigenae -es. 11, 20, 6, 3 (*a. 430*) exactionem fieri ... ab his qui emerunt vel eorum heredibus . . . vel -bus. FRG. rescr. princ. Mommsen, Schriften II p. 344 (*saec. V*) 1, 1 ab iniquis . . . -bus (1, 17. 24 NOVELL. Iust. 37, 4. *cf.* 36 pr. ab iniustis -bus. 36, 2 GREG. M. epist. 9, 164). NOVELL. Mart. 3, 2 dominio . . . apud eos successoresque eorum et -es (detentores *pars codd.*) ... manente. COD. Iust. 5, 12, 29 pr. mulier . . . contra -es rerum ad maritum suum pertinentium actionem . . . moveat. 6, 43, 3, 3b. 7, 72, 10 pr. possint cum prioribus rerum -bus communionem habere. 11, 60 (59), 2. NOVELL. Iust. app. 7, 2 res ablatas ab huiusmodi -bus antiquis dominis reformari. GREG. M. epist. 8, 3 ut ea mancipia -r redderet. EPIST. pontif. Löwenfeld Pelag. 23 (*a. 558—560*) ecclesiasticarum rerum. **2** *qui in vincula coniciunt*: IVNIL. 2, 24 praesentia -um Christi.

dētentio, -ōnis *f. a* detinere. GLOSS. distentio, occupatio, κατοχὴ ἡ διὰ χειρός. **1** *i. q. possessio*: ITALA lev. 25, 24 (Lugd.) per omnem terram -is vestrae praemia dabitis terrae (κατασχέσεως, VVLG. possessionis). SYMM. epist. 4, 68 (69), 1 improbissimus inquilinus locorum -e pellatur. COD. Iust. 7, 31, 1, 3 ut in omnibus iusto titulo possessionis antecessoris iusta -o quam in re habuit non interrumpatur. 7, 39, 8, 1 ut novus possessor . . . commodum -is sibi acquirat. [*dub.*: VLP. dig. 43, 25, 1, 5 ei quoque, qui pignori fundum acceperit, scribit Iulianus non esse iniquum -em (petitionem *Mommsen*, defensionem *Bunkershoek*, intentionem *al.*) servitutis dari. *cf.* IVLIAN. dig. 8, 1, 16 ei qui pignori fundum accepit non est iniquum utilem petitionem servitutis dari, sicut ipsius fundi utilis petitio dabitur.] **2** *i. q. retentio*: COD. Iust. 1, 17, 2, 7d de bonorum -bus et de venditionibus. 4, 1, 13, 1 quartae (*Falcidiae*) -em. ORIG. in Matth. 18, 56 secundum moralem ignis (*i. luxuriae*) -em *mundi corruptio fiet.* **3** *i. q. habitatio*: VVLG. Sirach 24, 16 in plenitudine sanctorum -o mea.

dētento, -āre [*a* detinere, detentus. *Th.*]. GLOSS. διακατέχω. -at retinet. **1** *i. q. in possessione habere*: EPIST. impp. de Asia (Bruns fontes[7] p. 270) I 11 quem *fundum* nostra . . . liberalitate *Ephesena urbs* -at. RVFIN. hist. 5, 2, 7 *martyres* laetam putabant martyrii *non* fore coronam, si partem membrorum suorum de ecclesiis raptam velut spolia quaedam -ari a diabolo permisissent. COD. Theod. 11, 20, 3 (*a. 400*) qui haec loca sub conductione -ant. 5, 16, 30 (*a. 405*). **2** *i. q. retinere, impedire*: PS. AMBR. serm. 39, 3 (= MAX. TAVR. hom. 117 p. 527^{A}) hunc ab ingressu ecclesiae patrimonii sollicitudo -at. COD. Theod. 6, 4, 21, 5 (*a. 372*) nec sane excipimus eos, quos ad praesens labor publicus officiumve -at. 7, 13, 16 (*a. 406*). ORIENT. comm. 1, 393 coniugis implicitum -at cura maritum. VEN. FORT. carm. 11, 21, 3 nec volo nunc absens una -er ut hora.

deriv.: detentatio, detentator.

dētentor, -ōris *m. a* detinere. *is qui detinet, possessor*: COD. Iust. 7, 39, 7 pr. actionem hypothecariam in extraneos . . . suppositae rei -es. 7, 39, 8, 1a ab iniusto -e eam *rem* vindicare. 7, 39, 8, 2 illis -bus . . ., qui sine violentia eandem rem nancti sunt. 8, 4, 10 possessionis alienae -bus. AVELL. p. 258, 14 totius meae fortitudinis et totius meae substantiae -es facti sunt. *cf. p. 795, 71.*

dētentus, *dat.* -uī *m. a* detinere. *actio detinendi*: TERT. adv. Val. 32 p. 208, 3 spiritus ... fient intellectuales, neque -ui neque conspectui obnoxii. *Pflugbeil.*

dētepēsco, -ere *a* de *et* tepescere. *i. q. refrigerari*: SIDON. epist. 5, 17, 4 *nox* primo frigore tamen autumnalis Aurorae -bat.

dēter *v. p. 798, 1.*

dēterēsco, -ere *a* deterior. *i. q. deteriorem fieri*: GREG. M. moral. 15, 71 mens dum alium -ere viderit. 25, 7 tot gressibus longe fit *mens a deo*, quot malis cogitationibus -it (*opp.* proficere). 25, 40. VITAE patr. 3, 66 passiones carnales . . . -unt.

dētergeo (-o), -sī, -sum, -ēre (-ere) *a* de *et* tergere. detergo, -ĕre: PLAVT. Cas. 237 (Men. 78 -eo). LIV. 36, 44, 6 -unt (*aliis locis non dinosci potest*). SEN. epist. 47, 5 -it (-et *p.* dial. 10, 12, 5 -eant). COLVM. 12, 18, 5. 12, 50, 5. 12, 53, 2. 12, 56, 1 (*alibi* -ēre). VLP. dig. 33, 7, 12, 22. APVL. apol. 59 (*alibi* -ēre). PLIN. med. 2, 4 VEG. mulom. 4, 4, 1 MACR. sat. 7, 12, 10 MARCELL. med. THEOD. PRISC. (*cf. ind.* p. 508 Rose) DIOSC. MART. CAP. 8, 805 CAEL. AVR. SIDON. carm. 22, 145 *aliique recentiorum.* NOT. Tir. 49, 2 -it. GLOSS. -o. περισμήχω. -e me κατάμαξόν με. -it abstergit vel declinavit (?). -sit lavit. abstersit, stulavit (?), mundavit, lavit. *legitur inde a* LIV. ANDR. *et* PLAVTO.

I *i. q. tergendo demere, auferre* (*adduntur*: ab *p. 797, 27. 41,* de *l. 55,* ex *l. 59. p. 797, 14, dat. et abl.*): **A** *proprie*: **1** *strictiore sensu humores, sordes sim.*: LIV. ANDR. carm. frg. 21 dacrumas de ore noegeo -sit (OV. met. 13, 746 lacrimas. APVL. met. 4, 33. 5, 13 ei. 6, 3 LACT. mort. pers. 1, 4 AVSON. 452 CLAVD. 18, 268 rapt. Pros. 2, 275 RVRIC. epist. 2, 4 p. 378, 13). CATO agr. 162, 3 salem omnem -eto. BELL. Alex. 59, 1 nomen Pompei ex scutis -serunt (*Menge*, detraxerunt *trad.*). HOR. carm. 1, 7, 15 (*in imag.*) albus ut obscuro -et nubila caelo saepe notus (AMBR. hex. 4, 6, 27. 5, 13, 41 RVFIN. hist. 10, 1, 7 CLAVD. 28, 539 ENNOD. carm. 2, 83, 5 CASSIOD. var. 2, 22, 1. *cf.* AVG. serm. ed. Mai 150, 1 sic illustris facies poli nocte -sa pingitur [CYPR. GALL. deut. 20]). CELS. 7, 1 p. 263 -eatur . . . profluens sanguis (APVL. met. 9, 39 CLAVD. 21, 119). 7, 26, 5 sudor (PETRON. 8. PLIN. nat. 33, 123 calici sudore -so. TAC. ann. 16, 4 SVET. Nero 24. IVST. 15, 4, 17 ei. EVTR. 1, 17 PELAGON. 269). SEN. dial. 10, 12, 5 ebriorum sputa (epist. 47, 5). nat. 1 pr. 11 sordidum omne. COLVM. 1, 5, 8. 2, 10, 30 cum iam omnis humor sole ventove -sus est. 12, 3, 8. 12, 47, 2 -sa lanugine quae mālis inest. 12, 48, 1. 12, 50, 2. 3. 12, 53, 2. PLIN. nat. 28, 168 fuligine in novum vas pinnis -sa (CET. FAV. 25 p. 305, 23). 32, 78 spuma pinnis -sa. SIL. 4, 12 -sa rubigine saevus induitur ferro splendor. 7, 344 arentemque cruorem ferro -ent (GELL. 5, 14, 22). 7, 534 longum -ete situm ferro (PLIN. paneg. 50). STAT. silv. 4, 3, 87 (*in imag.*) nec sordere sinis *fluvium* malumque late -es sterilis soli pudorem. QVINT. inst. 2, 5, 23 -so rudis saeculi squalore (*cf.* FIRM. math. 1, 10, 13 servitutis squalore -so). VLP. dig. 33, 7, 12, 22 perticae quibus araneae -eantur. APVL. met. 6, 21 -so somno curiose (CLAVD. carm. min. 25, 27). apol. 30 instrumenta *magica* . . . frontibus teneris -enda (*de hippomane*). 57 (*in imag.*) omnem criminis maculam (CLAVD. 20, 11 NOVELL. Iust. 5 praef. *cf.* HIL. in psalm. 65, 22 calamitatum labe -sa. AMBR. obit. Valent. 77. HIER. epist. 18^{A}, 6, 3 omni peccatorum sorde -sa). ARNOB. nat. 1, 50 AMBR. bon. mort. 5, 17. PS. AMBR. prec. 2, 15 (*in imag.*) scelus meum purgatoria poena -is. CLAVD. 20, 375 teneros

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ent stamine fletus. CAEL. AVR. acut. 3,3,16. 18. SALV. gub. 1,11 togis ... pulverem. SIDON. carm. 22,145 caenum. FAVST. REI. grat. 1,11 p. 37,16 peccatorum faece -sa. CASSIOD. in psalm. 50,8 inquinamenta. PALLAD. hist. mon. I 21 p. 299[D] micas mensarum. *2 latiore sensu i. q. extantia defringere, destringere, removere*: CAES. civ. 1, 58,1 Massilienses ... remos transcurrentes -ere (*i. confringere*), si possent, contendebant (BELL. Alex. 15,6 ut ... nulla *navis* transversa hosti obiceretur, nullius remi -rentur. LIV. 28, 30, 11 lateris alterius remos. 36, 44, 6 ab utroque latere. 37, 24, 2. *cf.* 37, 30, 10 tractum ancorale et implicitum remis latus alterum -sit. SIL. 14, 382 aliae *naves* latere atque incussi roboris ictu -ent remos). LIV. 38, 5, 3 asseribus falcatis -bat pinnas *murorum*. COLVM. 4, 26, 3 ne ... tumentes gemmae -antur. 4, 27, 6 palmites (*ibid.* defringere, submovere. 5, 5, 13. PLIN. nat. 17, 175 pampinos). 8, 7, 2 pluma omnis e capite et sub alis atque clunibus -etur. SIL. 5, 297 umbonem incerto -sit ... ictu.

B *translate i. q. tollere, submovere*: CIC. Arat. 246 cum neque caligans -sit sidera nubes (*i. occultavit*). COLVM. 8, 10, 5 fastidia (PLIN. med. 2, 4 SYMM. epist. 1, 23, 1 AVG. doctr. christ. 2, 6, 8 PS. AVG. serm. 212, 3). AVR. Fronto p. 36, 10 N. ut sollicitudinem nostram vel interim minuat vel iam omnino -eat. APVL. apol. 4 omnem gratiam corpore. SER. SAMM. 204 malum (*i. dolorem*) *oculorum* (*sic saepe apud medicos*: MARCELL. med. 8, 61 omnem dolorem tumoremque. 19, 47 sugillationes livoresque. 20, 84. 30, 51. ANON. med. ed. Piechotta 164 caligines [DIOSC. 2, 149 caligines oculorum. 2, 150. 162 visibus, ἀποσμᾷ 1, 176 W. *cf.* HIER. in Is. 8, 5 p. 120 [*in imag.*] caecitate -sa. AVG. epist. 242, 3 nondum -sa caligine. CYPR. GALL. gen. 87 -sa nocte nitentes emicuere oculi. GREG. M. moral. 24, 11 a mentis acie ... malorum caligo -itur]. DIOSC. 1, 14 maculas in facie natas. 2, 152 CAEL. AVR. chron. 1, 1, 39). CYPR. GALL. iud. 145 maestas -et pectore curas. COMM. apol. 152 inventiones diabuli (*i. depellere*). NOT. urb. Const. praef. 15 in novam faciem vetustate -sa. COD. Theod. const. Theod. 3 p. 4, 18 Momms. -sa nube voluminum compendiosam divalium constitutionum scientiam ... roboramus. OROS. hist. 4, 20, 3 servitutem (*cf.* IORD. Get. 260 serviendi pudorem). EVCHER. instr. 1 p. 98, 21 -so senii veterno. RVRIC. epist. 2, 15 p. 397, 16 peccata. OP. imperf. in Matth. 41 p. 861 reatum. BOETH. in top. Cic. 6 p. 378, 4 ad suspicionem movendam -endamve. EPIST. pontif. Innoc. I Migne 20, 545[A] causas ... iam esse -sas. ENNOD. epist. 8, 5, 4 p. 204, 7 rancorem. CASSIOD. in psalm. 62 concl. omni dubitatione -sa. var. 1, 1, 4 -sis contentionibus. chron. II p. 120, 1 librariorum varietate -sa. GREG. M. dial. 1, 1 a dei homine ... opprobria. 4, 17 omnem a se levitatem. *singulariter*: CIC. Att. 14, 10, 3 primo anno LXXX *HS* -simus (*i. quaestum fecimus*). SIL. 7, 184 primum Vestae -sit honorem undique (*i. ex omni parte cenae libavit*).

II *i. q. tergendo purgare, mundare*: PLAVT. Cas. 237 caput pallio (CELS. 1, 4 p. 22. 6, 6, 8). Men. 78 mensam. LIV. 39, 44, 5 -endasque (tegendasque Φ) qua opus esset cloacas ... locaverunt. SERV. auct. georg. 1, 34 Varro ... ait se legisse *illi* a quadam potestate divina mortalem aspectum -sum eumque inter cetera tres portas vidisse *eqs.* CELS. 3, 6 p. 86 singula membra. *ibid.* aeger ... ungendus est, tum -endus. 3, 10 p. 92 lingua ... -enda primum penicillo et ex aqua calida *eqs.* COLVM. 6, 6, 1 neque lingua se -et *bos* (VEG. mulom. 4, 4, 1). 6, 9, 1 spongiā labra. 6, 27, 10. 7, 5, 6 vitiosum (*i. morbosum*) locum pecudes ... arbori affricant parietibusve -ent. 12, 18, 5 *dolium*. 12, 50, 5. 12, 56, 1 arb. 15 (PLIN. nat. 17, 265). PETRON. 22 pueri *dormientes* -sis paulisper oculis redierant ad ministerium. 47 -sa fronte. 88 Chrysippus ... ter helleboro animum -sit. 91 pallio vultum. 108 facies. 135. STAT. Theb. 6, 7 pulvereumque ferā crinem -sit olivā. silv. 1, 2, 93. IVV. 5, 27 rubra -es vulnera mappa (PETR. CHRYS. serm. 121 p. 533[A]). SVET. Aug. 18 fossas ... oblimatas (*cf.* MACR. sat. 3, 3, 10 rivos veteres sordidatos). APVL. met. 11, 24 facie mea diu -sis vestigiis (*i. pedibus*) eius (*cf.* TERT. pudic. 11 adv. Marc. 4, 18 p. 480, 15 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140[C]). apol. 59 parietes. TERT. pudic. 18 caligas fratrum volutando. LAMPR. Comm. 16, 6. PS. AVR. VICT. orig. 20, 3 *lupam* lambitu eos *pueros* -isse. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 41 tela. SVLP. SEV. Mart. 2, 5. MACR. sat. 7, 12, 10 quae siccanda sunt *in corpore*, melle -untur. 7, 13, 27 (*ibid.* ablutio). MART. CAP. 8, 805 frictuque palmulari madida -it ora. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 91. 2, 6, 30. 3, 21, 199. SIDON. carm. 7, 135 torpentia tolle lumina, -sam mentem caligo relinquat. *accedit ablat.*: AMBR. Isaac 8, 78 animam ... -sam luto. CLAVD. 17, 191 foedo -es, *Iustitia*, saecula victu. CASSIOD. var. 2, 28, 3 militiae sudore -sis (*i. militia perfunctis*). ab: MACR. somn. 1, 8, 9 *animi* ab omni mundi huius aspergine presse pureque -si.

part. perf. pass. pro adi. **dētersus**, -a, -um. *i. q. tersus, purus*: TERT. resurr. 18 duo verba expedita decisa -a (*nota allitterationem*). PRVD. cath. 7, 22 prudentia.

deriv.: detersio. *L.*

dēteriae porcae, id est macilentae PAVL. FEST. p. 73. [*cf. esse videtur c.* deterior. *Th.*]

***dēterior**, -ius [*a* de *ductum esse videtur; v. Corssen, Zeitschr. f. vergl. Sprachforsch. 3, 252. Th.*]. PRISC. gramm. II 83, 7 hae ... comparationes, quae ad personas vel res participes positivi fiunt, nascuntur a dictionibus carentibus casu, id est a verbis, ut 'detero deteris -or' (84, 15. 90, 11. III 80, 20 GRAMM. suppl. 81, 2). III 508, 19 a 'de' antique 'deter' *derivatur*, unde et '-ior -imus', quae tamen alii a 'detero' verbo facta esse putaverunt. *superl.* deterrimus: PRISC. gramm. II 99, 12 in 'rimus' a verbo unum invenitur, 'detero deterior deterrimus'. *cf.* SERV. Aen. 2, 513 veterrima: hoc nomen comparativum non habet sicut -ior positivum. *ablat.* -iori: VLP. dig. 2, 11, 11. *de significatione*: CIC. opt. gen. 4 perspicuum est, quod optimo dissimillimum sit, id esse -imum. NON. p. 432 peius et -ius his sensibus discernuntur, quod sit peius a malo; quod in usu est et creberrime frequentatur; -ius vero a bono, ut minoris sit meriti quam id quod placet (*Verg. georg. 4, 89. 8, 326*) haec enim melioribus comparata sunt. *cf.* SERV. georg. 4, 89 'peior' a malo dicitur, '-or' a meliore (auct. quare '-or', si ille servatur, qui malus est? solvitur: '-or' minus bonus. *sim.* SCHOL. Bern. *ad l.*). CLAVD. DON. Aen. 8, 326 -or dicitur, qui ex bono in contrarium mutatur et fit malus. GLOSS. ἥσσων, χείρων, ἥττων, χείριστος, ἐλάττων, inferior, minor, peius (peior *de*). -ius χεῖρον, χείρω (?), peius. -imus pessimus. -imum de malo peiore (peius *ab*). -imo malo malo peiore. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO (*etiam superl.*); *deest ex. gr.* HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. TIB. PROP. MELAE ASCON. PERS. LVCANO. *frequentant* CIC. SEN. phil. PLIN. nat. [*loc. dub. vel corrupt.*: ASCON. Mil. p. 34 (nihil deterritus *edd.*). APVL. met. 1, 6 Plat. 2, 24.]

i. q. minus perfectus, peior (*utraque notione usurpatur iam inde a* PLAVTO). -or quam: ENN. Euh. frg. var. 67 CATO agr. 105, 2 CIC. fin. 4, 43. 69 nat. deor. 2, 36 Att. 1, 11, 3 LIV. 25, 6, 15 COLVM. 2, 2, 7 IVV. 4, 11, 50 PLIN. epist. 2, 17, 15 paneg. 70 *al.* -or *c. abl. compar.*: PLAVT. Bacch. 1180 CIC. nat. deor. 2, 36 OV. met. 1, 115. 12, 400 SEN. Phaedr. 776 Thy. 134 dial. 4, 28, 8 PLIN. nat. 16, 59 STAT. Theb. 6, 573 MART. 2, 34, 6. 16, 63, 12 IVV. 1, 2, 22. 3, 9, 122 PLIN. epist. 4, 14, 7 SVET. Vesp. 6 *al.* -or *c. gen. compar.*: THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 7 *v. p. 799, 17. cf. p. 800, 30.* -imus *c. abl. compar.*: PS. HIL. libell. 19 (*cf. p. 800, 80*).

I ***de animantibus***: **A** *de facie, statu, condicione sim.*: **1** *de forma*: ENN. Euh. frg. var. 67 *Titan* facie -or ... quam Saturnus. **2** *de viribus, valetudine*: VARRO rust. 2, 2, 14 *oves* ipsae fiunt -ores. 2, 4, 13 scrofa. POMPON. dig. 13, 6, 23 equus. VLP. dig. 19, 2, 19, 1 pecora vel demortua sunt vel ... -ora facta. CHIRON 125 *iumentum* (358. 363). 174 *pecus* (183). 178 *equae*. 954 *ovis*. **3** *de qualitate*: VARRO rust. 2, 6, 4 venter *praegnatium asinarum* labore nationem reddit -orem. *ibid. mas asininus* remissione laboris fit -or (*cf.* PLIN. nat. 8, 168). 2, 8, 3. VERG. georg. 4, 89 *apium* ductores (GLOSS. de malo peiore. *cf.* COLVM. 9, 10, 2 *rex* apium. PLIN. nat. 11, 51. 59 apes). HOR. sat. 2, 8, 44 *murena* -or ... carne. PLIN. nat. 29, 86 araneus. IAVOL. dig. 24, 1, 50 pr. an is *servus* -or factus sit (POMPON. dig. 21, 2, 16, 2 GAIVS inst. 3, 198). *cf.* SCAEV. dig. 3, 5, 34 (35), 2 homo *i. servus* (VLP. dig. 6, 1, 3). *utrumque saepius apud* ICTOS (*cf.* VLP. dig. 21, 1, 23 pr. mancipium *et* PAVL. sent. 2, 26, 16 *ancillae*). VLP. reg. 5, 8 ex alterutro peregrino natum -oris parentis condicionem sequi (*de iure civili*). VVLG. sap. 15, 18 *animalia* (χείρονα).

B *de moribus, actione, scientia sim.* (*saepe pro subst. solum ponitur -or et -ores*): PLAVT. Bacch. 1180 vidi ... te neminem -orem. Epid. 446 strenuiori -or (*subst.*) si praedicat suas pugnas (LIV. 42, 63, 2 -ori atque infirmiori favendo. SEN. benef. 5, 2, 2). Merc. 322 ne -orem *me* hoc facto ducas. Poen. 39 quo -ores (*subst.*) anteponantur bonis (QVADRIG. hist. 9 CIC. har. resp. 53. 56. 57 Phil. 13, 40 HOR. carm. 3, 5, 30 LIV. 39, 27, 9 SEN. contr. 10, 2, 19 [*coni. Schulting*, desertoribus *codd.*] dial. 1, 3, 14 TAC. ann. 6, 22 SVET. gramm. 8 PORPH. Hor. epod. 16, 37). PLAVT. Trin. 135. TER. Andr. 835 illum esse quam -umum (GLOSS. facilem [futilem *Her.*]). Haut. 483 -ores omnes sumus. RHET. Her. 3, 4, 7 si qua res honestiori ordini placeat, quae a -ore ordine improbetur. 4, 53, 66 ab homunculis -imis. CIC. Verr. 3, 22 homo (3, 40 har. resp. 57 rep. 1, 27 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 2 GELL. 14, 2, 22 APVL. Plat. 2, 19. 22 pars eius [*sc. hominis*]. PRISCILL. can. 50 p. 131, 5). Verr. 4, 78 *muliercularum*. 4, 79. 82 mulieri (PS. QVINT. decl. 14, 1). 4, 161 *Verres alter*. Cluent. 57 -imus obscurissimusque patronus. opt. gen. 6 -imus orator (*sc. in arte dicendi*. QVINT. inst. 12, 1, 10). rep. 1, 45. leg. 2, 15 auctor (COD. Iust. 1, 17, 1, 5 *auctores iuris, i. minus clari*). fin. 4, 43 Tusc. 1, 81. off. 2, 53 fit ... -or, qui *pecuniam* accipit (epist. 2, 17, 7). Att. 1, 16, 12 -oris histrionis (*sc. in arte scaenica; δευτερεύοντος coni. Seyffert*). epist. 2, 17, 7. ad Q. fr. 2, 4, 6 -imo in consilio (*sc. iudicum*). Q. CIC. pet. 42 aliquem. CATVLL. 68, 114 heri. NEP. Eum. 3, 6 quo *peditatu* erat *dux* -or (*i. infirmior, minus validus*, -ore *pars codd.*). LIV. 7, 12, 10 hostem (*i. infirmiorem*). 40, 21, 1 miles otio -or. 42, 13, 8 partis (*i. factionis infirmioris*. 42, 30, 1 SEN. clem. 1, 24, 1). OV. met 1, 115 argentea proles auro -or. FEST. p. 322 senex (*sc. vernalis*). SEN. contr. 2, 7 (15), 4 -imi mancipii (PS. SEN. extr. voc. 193). VAL. MAX. 6, 2 ext. 2 *tyrannus*. SEN. Thy. 134 avo -or nepos (*cf.* HOR. carm. 3, 6, 46 nequior). benef. 3, 36, 1 liberos. dial. 4, 28, 8 pater -or filio. 8, 3, 5. nat. 1 pr. 5 dissimiles -imis (*subst.*) sumus (TAC. ann. 3, 13 APVL. Plat. 2, 16). nat. 1, 17, 6 populus (AVG. civ. 19, 24. *cf.* 18, 45 gens Iudaea). epist. 85, 30 *id* -orem facit (*sine obiecto*). 85, 31 gubernatorem. MART. 2, 34, 6 qua nec Pontia *meretrix* -or. QVINT. inst. 2, 3, 9 quo quisque -or *praeceptor eloquentiae*. 2, 4, 21 uter melior uterve -or. IVV. 1, 2, 22. 3, 9, 122. 4, 10, 323 femina (APVL. met. 9, 26). TAC. hist. 1, 4 -imi servorum. 1, 50. 2, 39 spretis melioribus -imi *centuriones*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

valebant. 2, 72 -imo quoque ... assumpto (ann. 1, 16. 2, 55. 3, 33. 36. 14, 13). ann. 6, 20 dominum (SVET. Cal. 10). 6, 48 qui *Macro* ut -or ... delectus. SVET. Vesp. 6. APVL. met. 2, 22 -imae versipelles (*i. Harpyiae*). 3, 6 latrones. 7, 17 puer (7, 20). 9, 14 coniugam. Plat. 2, 18 virum. TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 13 deum. 1, 22 p. 320, 9 creator. 4, 9 p. 443, 24 *Christus*. nat. 2, 13 p. 124, 15 PORPH. Hor. epist. 1, 1, 28. VLP. dig. 24, 1, 3 pr. *coniunx*. LAMPR. Alex. 9, 2. VOPISC. quatt. tyr. 3, 6 per -imum principem. PS. HIL. libell. 19. PAVL. MED. vit. Ambr. 41 nequissimi uteri -ores partus. VVLG. I Tim. 5, 8 si quis autem suorum curam non habet, ... est infideli -or (ἀπίστου χείρων). VEG. mil. 3, 20 bellatores. CLAVD. 5, 385. 22, 27 *Roma personata* Pallade vultum -or. rapt. Pros. 2, 214. AVG. civ. 1, 9. 9, 3 daemones. 15, 7. 21, 25. QVEROL. p. 15, 25 sed recte invideo, nam sum -or (*i. infelicior*) inferioribus. RVT. NAM. 1, 525 num, rogo, -or Circaeis secta *christianorum* venenis? (*i. minus valida in arte magica*). DRAC. satisf. 42 ast ego peccando regi dominoque deoque peior sum factus -orque cane. THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 7 quod incertum est, an *is* in proposito meliore persistat necne ad antiqua recurrens sui -or existat, sed studio meliorum illustretur.

II ***de rebus*:** A *corporeis*: - PLAVT. Trin. 680 me ... rapis -orem in viam (CIC. Att. 9, 9, 2 IVLIAN. dig. 39, 3, 5 VLP. dig. 43, 8, 2, 28 *sqq. cf.* 43, 8, 2, 20 ea via idve iter. 43, 8, 2, 31). CATO agr. 64, 2 oleum (PLIN. nat. 12, 130. 15, 21. COD. Iust. 4, 48, 2, 2 oleum vel frumentum vel his similia). agr. 105, 2 vinum (110 odor *vini*. PORPH. Hor. carm. 2, 6, 19. VVLG. Ioh. 2, 10 [τὸν ἐλάσσω]). ACC. trag. 234ᵃ segetem. VARRO rust. 1, 6, 6 locus campester. 3, 16, 7 *apis* nullius opus vellicans facit -ius. 3, 16, 17 *alvi* fictiles. frg. Non. p. 494 anuis *nutricis* ut sanguis -or, sic lac. CIC. nat. deor. 2, 36 ita *mundus* erit homine -or. epist. 9, 7, 2 *praedium* (SCAEV. dig. 23, 4, 29 pr. VLP. dig. 42, 5, 9, 5). CAES. Gall. 1, 36, 4 vectigalia. HOR. sat. 1, 5, 7 *aqua* -ima (COLVM. 1, 5, 3 *aqua* palustris. VLP. dig. 43, 20, 1, 27). VITR. 2, 9, 17 abies supernas (PLIN. nat. 16, 196). OV. met. 12, 400 -orque viro facies. LABEO dig. 14, 2, 10, 1 navem (PAVL. dig. 14, 2, 2, 1). FEST. p. 132 additamentum. CELS. 2, 4 urina. 2, 6. 8. 3, 2. 5, 26, 5 vulnus. 5, 28, 17. SEN. Herc. f. 607 polus. COLVM. 2, 14, 4. 3, 3, 5 partem agrorum (PAPIN. dig. 21, 2, 66, 3 VLP. dig. 39, 3, 1, 4 COD. Iust. 8, 53, 35, 1). 3, 5, 2 terra (*i. solum*. PLIN. nat. 19, 6 PLIN. epist. 2, 17, 15 GELL. 12, 1, 16). COLVM. 3, 21, 6 *uva*. 5, 6, 35 colem. 9, 15, 11 cerae. 9, 15, 13 mel. 12, 38, 5. arb. 16, 1 frondem. PLIN. nat. 11, 211 sumen. 12, 72 *murra Indica*. *passim de speciebus*. STAT. Theb. 6, 573 pectora -ora genis (*de forma*). silv. 5, 1, 192 Tartara. MART. 14, 156 purpura. IAVOL. dig. 23, 5, 18 pr. fundum (CELS. dig. 6, 1, 38 POMPON. dig. 7, 1, 10 *et saepius apud* ICTOS). POMPON. dig. 16, 1, 32, 1 res (*i. merx*. GAIVS dig. 13, 6, 18, 1 SCAEV. dig. 42, 8, 24 *ac saepius apud* ICTOS. PAVL. dig. 5, 3, 53 *res hereditariae*. 9, 4, 10 rem communem [10, 3, 8, 2]). GELL. 12, 1, 18 ex corpore -imo. VLP. reg. 6, 15 *et* 17 dos (PAVL. dig. 50, 16, 79, 1). 18, 1, 10. HIER. epist. 21, 35 munera. CLAVD. 24, 496. AVG. civ. 6, 10 templa. 8, 8 a parte hominis -ore (*i. a corpore*). COD. Iust. 6, 61, 8, 4 proprietatem ... -orem facere.

B *incorporeis*: PLAVT. Merc. 838 mores. TER. Andr. 193 ad -orem partem (CIC. Cluent. 199 in -imas partes iura ... convertit. LVCR. 2, 508 in -es partes. OV. trist. 4, 8, 34 parte ... vitae. FEST. p. 184 in -orem partem. SEN. benef. 2, 28, 4 a -ore parte). CIC. Quinct. 20 -ore tempore. Caecin. 18 -ore iure (HOR. sat. 1, 5, 67 SEN. dial. 7, 15, 5 LABEO dig. 16, 3, 3 *et passim apud* ICTOS). 46 -or causa (Balb. 35 Att. 8, 15, 2. HOR. sat. 1, 3, 107 -ima belli causa [taeterrima *codd. mell.*]. PETRON. 107. *passim apud* ICTOS. AVG. civ. 3, 7 *causam abscedendi*). har. resp. 61 -ore ... statu (leg. frg. 1 COLVM. 5, 10, 4 *passim apud* ICTOS). nat. deor. 2, 36 condicio (LIV. 25, 6, 15 COLVM. 9, 6, 2 PLIN. paneg. 70 SVET. Claud. 25 Iul. 86. *passim apud* ICTOS TERT. nat. 2, 13 p. 121, 15 AMM. 25, 3, 15). rep. 1, 65 est idem ille *rex* tyrannus, -imum genus (2, 47 ut unius ... vitio genus rei publicae ex bono in -imum conversum sit. COLVM. 2, 2, 7 -ius ... genus soli. 3, 3, 10 -imi generis ... vineae. PLIN. nat. 17, 237 *genera arborum*). Lael. 59 ille finis (*i. definitio*) amicitiae -imus. LVCR. 4, 1279 forma. PVBLIL. C 20 posterior dies (AVSON. 177, 10. *cf.* SEN. Phaedr. 776 hora ... praeterită -or). VARRO ling. 9, 17 consuetudo loquendi. VERG. georg. 3, 82 color (PLIN. nat. 9, 133 purpurae). Aen. 8, 326 -or ... ac decolor aetas (*cf.* OV. Pont. 1, 4, 1 OCTAVIA 418). LIV. 37, 45, 18 fortuna (SEN. dial. 6, 5, 4. *cf.* Phoen. 384 sors [APVL. met. 4, 5]). OV. am. 2, 5, 50 Pont. 2, 2, 32. SEN. nat. 3 pr. 18 subtilitas. COLVM. 9, 4, 7 -imae notae mel (9, 10, 2 AVSON. 469, 20). MART. 2, 71, 4 *disticha*. 3, 19, 6 anima (AVG. civ. 8, 15). STAT. Theb. 1, 434 somno. SIL. 8, 447 robore. QVINT. inst. 8 pr. 22 oratio. 9, 4, 91 pedes (*in re metrica*). TAC. hist. 2, 33 consilii (ann. 15, 54). SVET. Claud. 25 virtutem. CELS. dig. 43, 8, 3, 1 litoris ... usus (LABEO frg. Gell. 4, 2, 3. IVLIAN. dig. 39, 1, 2 usus fructus [VLP. dig. 43, 25, 1, 4 *al.*]. VLP. dig. 21, 1, 1, 7 usum corporis). FRONTO p. 152, 24 N. verbis. APVL. met. 10, 4 odium. Plat. 2, 3 *ingenium*. 2, 4 malitiam. SCAEV. dig. 23, 4, 29 pr. -ore loco (*i. statu*). *passim apud* ICTOS. PAPIR. dig. 50, 8, 12, 6 (9, 9) *nomina* (MOD. dig. 12, 1, 35). CALL. dig. 48, 3, 12 pr. in -orem militiam dari (MEN. dig. 49, 16, 4, 11). TRYPH. dig. 2, 14, 46 cum liceat sui iuris persecutionem aut spem futurae perceptionis -orem constituere. VLP. dig. 43, 12, 1 pr. *sqq.* 43, 12, 1, 12 iter cursus fluminis. *ibid.* statio et navigatio (43, 15, 1 pr. *et* 2). TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299, 17 summum magnum minus et -ius alio summo magno. patient. 10 instantia. LACT. inst. 6, 4, 12 ordo. VOPISC. Aurelian. 26, 3 in conscientia et timore longe -ore. VVLG. Hebr. 10, 29 -ora mereri supplicia (χείρονος). VEG. mil. 3, 20 depugnatio. CLAVD. 4, 4. AVG. civ. 6, 11 *theologia*. 14, 14. PHYSIOGN. 31 cavi nimium oculi ... in -oribus signis habentur (32. 43. 44). COD. Theod. 16, 10, 20 (*a. 415*) superstitioni -imae exhibere. EVGRAPH. Ter. Phorm. 159 graviore et -ore malo. COD. Iust. 5, 59, 4 a -ore calculo *reos* eripere. NOVELL. Iust. 112, 3, 2 dolus (χείρων).

C *pronomina sim.*: PLAVT. Trin. 393 non optuma haec sunt, ... verum meliora sunt quam quae -uma. CIC. Verr. 4, 133 quidquid. Phil. 8, 4 quam *rem* intellego verbo fieri interdum -orem solere (Brut. 258 Att. 1, 11, 3. 14, 11, 2). de orat. 3, 29 quidquid ... addideris ..., vitiosius et -ius futurum. opt. gen. 4 *v. p. 798, 6*. top. 70 -ora sunt, quae iis sunt contraria. fin. 1, 26 si qua *in physicis Epicurus* corrigere voluit, -ora fecit (*cf.* nat. deor. 2, 87 si quis corrigere aliquid volet, ... -ius faciet). 4, 69 ista evaserunt -ora quam Aristonis. Att. 7, 9, 3. 4 de reliquis quid est -imum? VARRO rust. 1, 9, 7 inclinabit ad illud, quod -ius. *cf. infra l. 38*. OV. ars 3, 256 pluraque sunt semper -ora bonis. SEN. benef. 7, 19, 4. MART. 12, 63, 12 nil (AVG. civ. 11, 23 QVEROL. p. 36, 9 NICET. vigil. 2 p. 57, 5 SIDON. epist. 9, 13, 2 vers. 27). QVINT. decl. 260 p. 62, 24 aliquid (PAVL. dig. 9, 2, 28 pr. VVLG. Ioh. 5, 14 ne -ius tibi aliquid contingat [χεῖρόν σοι τι]). inst. 1, 1, 5 quae -ora sunt. 10, 5, 5 TAC. dial. 18 hist. 3, 40 ann. 15, 36 PLIN. epist. 4, 14, 7. 8, 21, 6 haec. IVV. 3, 7 ut non -ius credas horrere incendia. 11, 50 cedere ... foro iam non est -ius quam Esquilias ... migrare. POMPON. dig. 7, 1, 65 pr. GAIVS inst. 3, 217 perempta atque -ora facta. TERT. pudic. 16 p. 254, 19 -ius est uri. VLP. dig. 21, 1, 1, 1 si quid -ius factum est. 26, 10, 7, 2. 28, 8, 5, 1. 42, 5, 27 PAVL. dig. 37, 6, 2, 9 LACT. inst. 2, 17, 6 PS. HIL. libell. 13. PRISCILL. tract. 1, 26 si quid est -ius gehennae (gehenna *coni. Schepss*) tormentoque pervigili. VVLG. sap. 17, 6 (χείρω). II Petr. 2, 20 facta sunt eis posteriora -ora prioribus (χείρονα τῶν πρώτων). AVG. civ. 1, 11 NICET. vigil. 1 p. 56, 20. *neutr. pro subst.*: RHET. Her. 2, 14, 21 quo melius -ori anteponeretur (CIC. de orat. 3, 34 melius a -ore ... distingueretur. PS. APVL. Ascl. 25 et his amplius multoque -ius ipsa Aegyptus suadebitur [*falso pro* πείσεται, *i. patietur*]. AVG. civ. 9, 9 soliloq. 1, 1, 3. 1, 12, 21). SALL. hist. frg. 1, 5 in -ius composuit (VELL. 2, 131, 1 inclinatae in -ius valetudinis [*cf. l. 18 et 61 et* AVG. civ. 15, 8 bonis in -ius declinantibus]. SEN. contr. 1 pr. 7 data res est. 2, 5, 7 in -ius luxu fluente [*al.* -ius. contr. exc. 2, 5. *cf.* SEN. nat. 1, 17, 10 processit ... in -ius ... luxuria]. SEN. benef. 1, 10, 1 labi [PORPH. Hor. carm. 3, 6, 45. *cf.* LACT. inst. 7, 15, 7 prolabi]. 7, 12, 6 mutare [TAC. ann. 4, 6. 14, 43 AVG. civ. 11, 22. 12, 5. 13, 23. 14, 1. 20. *cf. infra l. 62 et* TAC. ann. 12, 64 mutationem in -ius. AVG. civ. 17, 4 in -ius commutantur]. SEN. dial. 9, 3, 2 recta torquere. nat. 3 pr. 8 flectuntur. TAC. hist. 2, 52 trahere [ann. 1, 62]. 4, 68 cuncta ... audita. ann. 2, 82 cuncta ... aucta. 3, 10 vera aut in -ius credita. 13, 14 qui ... referrent [*cf.* hist. 3, 13 Vespasiani virtutem ... extollit: ... omnia de Vitellio in -ius, *sc. refert*]. 13, 43 haec isdem verbis aut versa ... deferrent [SCHOL. Germ. Bas. p. 65]. PLIN. epist. 4, 18, 1 epigrammata aemulari. 5, 3, 6 corrumpi. CALP. decl. 6 cui homini in -ius nihil superest. LACT. inst. 3, 8, 2 *natura* in -ius prona est. VVLG. I Cor. 11, 17 non in melius, sed in -ius convenitis [εἰς τὸ ἧσσον]). OV. am. 2, 6, 40 implentur numeris -ora suis (met. 7, 21 CVRT. 4, 3, 22. 7, 1, 12. 10, 1, 39 SEN. dial. 6, 23, 1 nat. 3, 29, 5 epist. 65, 24. 72, 11. 90, 4. 94, 54. 97, 10. 108, 25 VAL. FL. 3, 647 QVINT. inst. 10, 1, 25 TAC. Agr. 41 ann. 4, 33. 15, 64 SCAEV. dig. 31, 88, 16 PS. QVINT. decl. 17, 11 TERT. adv. Hermog. 40 p. 169 PRISCILL. can. 51 p. 131, 12. AMM. 17, 5, 14 *rem Romanam* ... ad -ora prolapsam. AVG. civ. 19, 24 in -oribus concors. SIDON. epist. 1, 8, 3 GREG. M. moral. 2, 26). LIV. 27, 44, 10 in -ora inclinato (*cf. supra l. 38*). TAC. ann. 15, 10 in ... -ora transibat (PLIN. nat. 17, 242 mutantur [*cf. supra l. 44*]. PS. QVINT. decl. 3, 1 ruentis ... saeculi). FEST. p. 206 ima quaeque et praerupta agri (TAC. ann. 3, 28). QVINT. inst. 12, 1, 4 optima simul ac -ima (TAC. ann. 11, 38. 12, 54).

***iuncturae*:** -orem constituere: TRYPH. dig. 2, 14, 46. effici: VLP. dig. 18, 3, 4 pr. PAVL. dig. 11, 3, 14, 6. 18, 6, 8 pr. 19, 1, 45 pr. HERMOG. dig. 24, 3, 51 AVG. civ. 1, 9. evadere: CIC. fin. 4, 69. existere: THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 7. facere: VARRO rust. 3, 16, 7 CIC. fin. 1, 26 Brut. 258 Att. 14, 11, 2 Q. CIC. pet. 42 CAES. Gall. 1, 36, 4 LIV. 7, 12, 11 SEN. benef. 3, 36, 1 dial. 7, 15, 5 *al.* fieri: VARRO ling. 9, 17 rust. 2, 2, 14 *al.* CIC. off. 2, 53 epist. 2, 17, 7 LIV. 40, 21, 1 *al.* reddere: VARRO rust. 2, 6, 4.

syn.: nequior, peior, vilior, vitiosior. pessimus. *opp.*: bonus, fructuosior, honestus, potior, praestantior, strenuior.

deriv.: deteriorare, deterioratio. deteresco.

adv. **dēterius, dēterrimē.** *i. q. minus perfecte, minus bene, peius*: ROMAN. Char. gramm. I 209, 11 οὐδὲν ἧττον nihilo secius, nihilo -ius, nihilo minus. PRISC. gramm. III 80, 20 a verbis, 'detero -ius'. GLOSS. χεῖρον, χείρω (?), peius. -ime *c. abl. compar.*: EPIT. Alex. 83 *l. 29, cf. p. 798, 30*. PLAVT. Capt. 738 ne qui -ius huic sit quam cui pessume est. LEX Tarent. (Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*) 33 CIC. fin. 1, 8 epist. 5, 14, 1 VARRO ling. 9, 17 rust. 1, 18, 7 HOR. sat. 1, 10, 90 epist. 1, 10, 19 PRIAP. 52, 10. SEN. contr. 7 pr. 5 longe -ius. SCRIB.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Larg. 271 Colvm. 2,10,18 Pers. 3,96. 4,21 Tac. hist. 1,14 Ivv. 3,90. **14**, 53 Tert. adv. Val. 14 p. 194, 5 Lact. mort. pers. 7,7. Vvlg. Marc. 5, 26 magis -ius *mulier* habebat (εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα). Avg. civ. **19**, 21. Epit. Alex. 82. 83 alium alio -ime (*i. -ius*) respondisse. Drac. laud. dei 2, 633 Greg. M. moral. 3, 33.

dēteriōrātio, -ōnis *f. a* deteriorare. *i. q. condicio eius qui deterior fit*: Epist. pontif. 878 Migne 65, 21ᴰ ne talis trepidatio faciat -em. Greg. M. past. 3, 23 ad usum suae -is. Schol. Hor. carm. 3, 27, 53 ante -em formae optat *virgo* perire.

dēteriōro, -āvī, -ātum, -āre [*a* deterior. *Th.*]. *vox serioris aetatis. formae praesentis activi et passivi et perfecti passivi semper habent vim transitivam, perfecti activi intransitivam. i. q. deteriorem facere, fieri*: Psalt. Rom. 37, 6 (= Itala Ps. Ambr. laps. virg. 10,49 Paul. Nol. epist. 40,4) computruerunt et -erunt cicatrices meae (ἐσάπησαν, Vvlg. corruptae sunt). Symm. epist. 4, 68 (69), 3 habita -atae rei aestimatione. Ambr. epist. **67**, 6 vinum facile corrumpitur ac -atur. Ps. Ambr. serm. 16, 3 quae *manus* prius erat in principibus Iudaeorum, -vit (*cf.* Max. Tavr. hom. 116 p. 525ᴮ). Ambrosiast. in Rom. 9, 30 Iudaei autem in lege positi, qui proficere magis debuerant, -erunt. in I Cor. 10, 12 *christiani quidam* putantes aliquid se proficere -erunt. Ps. Avg. quaest. test. I **127**, **22** a fidelibus ... melioratur nativitas, ab infidelibus ... -atur. 127, 27 reprimitur *serpens*, ut calliditate sua non solum nihil profecisse se doleat, sed et -asse. II vet. 6 aliqui enim profecerunt in melius, alii -erunt. Novell. Theod. 10, 2 (*a. 439*) eloquentia ... senio -atur. Ps. Soran. quaest. med. **197** circa ... symptomata id est accidentia ... diligentiam adhibeamus, ne -entur. Arnob. in psalm. 37 p. 377ᶜ. Clavd. Mam. anim. p. 34, 6 quidquid -ari potest, et corrumpi potest. p. 59, 15 non ad creaturam -bitur creator (*opp.* proficiet). Cod. Iust. 3, 33, 15, 2 *usus fructus* nullo -atus modo. Primas. in apoc. p. 898ᶜ ut *impii* ipsis plus -ati flagellis insaniant. Ferrand. epist. 3, 8 si divinitas ad inferiorem carnis redacta est qualitatem, -ata cognoscitur. 5, 10. 7, 6 disciplina militum cito -atur. Cassiod. var. 1, 38, 1 *opp.* meliorare. Iord. Get. 309 -atam causam cernens suorum. Conc. Arelat. a. 554 p. 119, 12 facultates. Conc. Matisc. a. 585 p. 166, 30 *causas fidei sanctae catholicae*. Greg. M. epist. 5, 48 utilitates ecclesiae ... iniuste perire vel -ari nulla subreptione permittas. Isid. sent. 2, 13, 12. 3, 25, 5 *opp.* corrigere. Schol. Hor. carm. 1, 35, 16. *Pflugbeil.*

dēterminābilis, -e *a* determinare. *i. quod determinari potest*: Tert. adv. Hermog. 41 p. 171, 7 ut ex hoc quoque materiam -em appareat.

dēterminātio, -ōnis *f. a* determinare. [*dub.* Gloss. -es ἐξευγενισμοί, ἐξευτελισμοί.] *legitur inde a* Cic. 1 *proprie*: **a** *de loco i. q. circumscriptio*: Frontin. grom. p. 38, 21 quotiens ... agrorum finis ad modum rationis accipit -em. Hyg. lim. grom. p. 202 typum perticae ... descriptum secundum suas -es. Lib. col. I p. 244 haec depalatio et -o facta ... per Caecilium Saturninum. Iavol. dig. 8, 3, 13, 1 si iter actusve sine ulla -e legatus est. Sent. Delph. et Antic. (Corp. III 567) 8 regionum quae hieromnemonum -e continebantur. **14.** Inscr. Delph. Revue archéol. IV (1904) 445 secundum eam dete<r>minationem. Cod. Iust. 3, 39, 2 -is veteris monumenta. *i. q. finis*: Cic. nat. deor. 2, 101 ultimus ... caeli complexus ... extrema ora et -o mundi. *i. q. locus determinatus*: Tert. adv. Marc. 4, 34 p. 537, 5 esse aliquam localem -em quae sinus dicta sit Abrahae. Corp. XIV 3343, 3 (*ut videtur*). **b** *de tempore*: Vlp. dig. 29, 1, 15, 6 quia generalis est ista -o. **c** *de oratione et verbo i. q. exitus*: Cic. inv. 1, 98 (= Cassiod. rhet. 9 p. 498) conclusio est exitus et -o totius orationis. Aqvila rhet. 26 p. 30, 27 ὁμοιοτέλευτον simile -e. 2 *translate*: **a** *i. q. definitio*: Avg. civ. 21, 8 p. 504 ut aliter se habeat quaeque res quam prius in rebus innotuerat suae -e naturae. Mart. Cap. 6, 716 secunda διορισμός ... latine autem sic possumus interpretari: ... secunda -o quaestionis. Boeth. herm. pr. 1, 4 p. 67, 8 quomodo autem designant sequenti -e monstravit. 1, 6 p. 78, 27. 1, 7 p. 84, 15. 87, 1. 90, 20. 21. 94, 26. 2, 10 p. 129, 19. 2, 11 p. 154, 19 per -em definitionemque. sec. 2, 7 p. 138, 12 distributio et -o universalitatis. p. 142, 4. 2, 20 p. 143, 1. 12. in Porph. comm. sec. 4, 15 p. 278, 2. **b** *i. q. constitutio*: Ps. Qvint. decl. exc. Paris. 7 p. 401, 27 vertetur ... in depravationem legis -o. Tert. anim. 3 muniti ... divinae -is inobscurabili regula. *i. q. iusiurandum*: Itala num. 30, 5 (Lugd.; *ibid.* 30, 4 *al.* terminatio) *cf. p. 804, 23*. **c** *t. t. med. i. q.* κρίσις: Hippocr. progn. 7 -es (κρίσεις). Oribas. syn. 1, 16 neque medicamine ... in quolibet tempore aegritudinis -em faciat. 6, 1 in -e febrium. 6, 2 tit. 6, 2 quando febris -em factura est. 6, 16.

dēterminātīvus, -a, -um *a* determinare. *t. t. med.* κρίσιμος: Philvm. med. **1** p. 16 interdum autem in statu aut declinatione contingit, interdum igitur cum nimia effusione et subitanea et critica est, id est -a febrium.

dēterminātor, -ōris *m. a* determinare. *i. q. constitutor*: Tert. pudic. 11 ipsius disciplinae -em.

ἀφορισμός **dēterminātus** (-ūs *m.*) Gloss. II 253, 40. *a* determinare.

dētermino, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* terminare. Gloss. ἀφορίζω. μεθορίζω. -at definit, disiungit, destinat, segregat. Not. Tir. 38, 35. *legitur semel apud* Plavt. *et inde a* Cic., *deest apud poetas praeter* Cic. carm. Lvcr. Germ. Avson. Prvd. Pavl. Nol. Cypr. Gall. Coripp. Inscr. christ.

I *i. q.* ***finibus circumscribere***: **A** *proprie de loco* (*hic illic accedunt ablat. vel* ab): **1** *persona* -at: Plavt. Poen. 49 (*in imag.*) eius *argumenti* nunc regiones limites confinia -bo. Liv. 1, 18, 7 ubi *augur* ... regiones ab oriente ad occasum -vit. Plin. nat. 3, 145 montes Acroceraunia quibus hunc Europae -vimus sinum. 5, 102 alteram *Asiam* -vit ab oriente Armenia minore, ab occidente Phrygia ... a meridie mari Pamphylio. 6, 78 plerique ab occidente non Indo amne -ant *Indiam*. 10, 14 -ant ergo spatia *aquilae* nec in proximo praedantur. 28, 15 scipione -ata ... templi imagine in solo ante se. Frontin. aq. 128 post -ata necessaria loca rursus eum agrum vendiderunt. grom. p. 48, 17 agri ... qui habent ... plagas silvarum -atas. Iavol. dig. 8, 3, 13, 1 qua primum iter -atum est, ea servitus constitit (*ibid.* viam). Vlp. dig. 50, 16, 60, 2 locus vero latere potest, quatenus -etur et definiatur (Pavl. dig. 1, 1, 11). Gell. 13, 14, 1 pomerium est locus ... per totius urbis circuitum pone muros regionibus certis -atus. Corp. VI 31026, 4 locum ita, uti -at<us> est, fecit (XIV 3857, 6 uti me viva -vi. Lex met. Vipasc. frg. 2, 8 puteos ... uti -ati erant). Cavtio Phaonis (Corp. X 444) 27 ea pars agri silvaequ<e> ... quae cippis positis circa Silvanum -ata est. Itala Ios. 23, 4 (Lugd.) a mare magno -bit *gentes* ad occidentem (ὁριεῖ, Vvlg. *aliter*). Heges. 1, 17, 2 Iudaeae fines -vit (Corp. III 9973, 3 -ati fines. 9860, 6 iu<d>ex ... <f>i<ne>s <d>e<t>e<r>mi<n>avi<t>. Svlp. Sev. chron. 1, 53, 3 -atis ... inter eos imperii finibus). Avg. civ. 11, 5 unum mundum ... finitum ... et loco suo -atum et operante deo factum esse. Oros. hist. 1, 1, 16 *orbis* regionibus provinciisque -atus. Alc. Avit. epist. 34 p. 64, 7 provincia praefixis regnorum -ata limitibus. Greg. Tvr. Franc. 1, 7 cuius (*Ninive*) in tribus mansionibus spatium amplitudinis Ionas propheta -at. Coripp. Ioh. 4, 619 Antalas pariter pugnas -at arte. *accedit dat.*: Sent. Delph. et Antic. (Corp. III 567) 4 sententia<m> hieromnemonum qua consecratam regione<m> Apolloni Pythio ... -verunt. Corp. XII 1445, 3 sibi et suis deter<m>inavit in agrum p(edes) *tot*. *i. q. metiri*: Lvcr. 6, 403 *Iuppiter* in eas *nubes* ... descendit, prope ut hinc teli -et ictus. Plin. nat. 4, 77 de Europae latere (*Ponti*) mensuram alii *tot milia* -vere, alii *tot*. 6, 57 eius longitudinem xl dierum noctiumque velifico navium cursu -vere. 6, 124 cum ... alii alia mensura -ent. **2** *res* -at: Germ. 21 extremum geminus -at axem quem Grai dixere polon. Plin. nat. 3, 115 octava regio -atur Arimino, Pado, Appennino. 5, 48 inferiorem eius (*Aegypti*) partem Nilus ... amplexu suo -at Canopico ostio ab Africa, ab Asia Pelusiaco. 6, 37. Tert. adv. Hermog. 38 p. 168, 5 *materia* -atur a loco. adv. Val. 4 p. 181, 7. anim. 33 animam ... non refundi in animam universi, sed manere -atam (*cf.* Prvd. apoth. 809). Iren. 2, 1, 2 omnes ... ab eis qui foris sunt contineri et -ari et includi. Arnob. nat. 1, 31 *deum* nulla deliniat forma corporalis, nulla -at circumscriptio (*cf.* Avg. gen. ad litt. 6, 12 p. 185, 15 talibus membrorum lineamentis -atum. civ. 11, 5 Evcher. form. pr. p. 4, 13). Amm. 22, 8, 43 ad alium portuosum ambitum qui arcus figuram -at ultimam. Heges. 3, 6, 1 vico ... Tyriae terrae fines -antur. Hier. epist. 15, 2, 2 eam solitudinem ... quae Syriam iuncto barbariae fine -at. Avg. epist. 118, 31 ut eam *rem* forma modificent *atomi*, figura -ent. Oros. hist. 1, 2, 73 Hispaniam citeriorem ... Carthago -at. Pomer. 3, 18, 1 totus orbis ... quattuor -ari partibus sive angulis invenitur. Boeth. arithm. 1, 2, 7 p. 54, 20 anguli terminum qui ... longitudinem latitudinemque in quadragenos -at.

B *translate*: **1** *generatim*: **a** *de tempore i. q. circumscribere, finire*: *aliquis* -at: Plin. nat. 7, 155 annum enim alii aestate -bant et alterum hieme (Avg. civ. 15, 12). 18, 285 hoc tempus Varro -vit sole tauri partem x obtinente (18, 286. 289). Tac. dial. 16 hoc primum interrogabo ... quam oratorum aetatem significatione ista -etis. Svet. Galba 15 existimabatur etiam senatoria et equestria officia bienni spatio -urus. Papin. dig. 3, 1, 8 poena tempore -ata. Vlp. dig. 29, 1, 15, 6 ultra tempora edicto -ata (39, 2, 15, 7). Avg. civ. 20, 13 quomodo ergo ista scriptura eisdem mille annis utrumque -at diaboli scilicet alligationem regnumque sanctorum? Compvt. Carth. 1, 4 aliquantos annos suis assertionibus in integro -are nequivit. Boeth. herm. sec. 1 pr. p. 5, 21 ut vox ipsa sit per linguam -ata in eum sonum qui inscribi litteris possit. arithm. 1, 1 p. 8, 19 alia vero disiuncta a se et -ata partibus. *res* -at: Cic. carm. frg. 3 (de consul.) 35 ea ... omnia fixa tuus glomerans -at annus (*fere i. q. complet*). Lact. inst. 7, 14, 12 diei magni ... quem circuitus annorum mille -at. Avson. 368, 31 Libra *sidus* die somnique pares -at horas. Heges. 2, 9 l. 214 aliarum urbium bella incolarum excidiis -antur. Rvfin. symb. 24 non enim *nox* spatia sibi debita vel ab initio suscepit vel ad ultimum -ata perduxit. Pavl. Nol. epist. 29, 12 quo citius sermonem meum ... -em. Avg. civ. 15, 14 quem *diem* viginti et quattuor horae diurno curriculo nocturnoque -ant. in psalm. 104, 6 quamlibet ... paucis annis generatio -etur. gen. ad litt. 4, 26 p. 125, 25 istorum dierum ... quos videmus solis circuitu -ari atque numerari. Cypr. Gall. exod. **1112** quae ... hostia ... dei -at iram. Vindic. gyn. p. 450ˡ cursu solis ut lunae dodecadem -ari (p. 450ᵍ cursu et lunae veterum -are). Boeth. mus. 1, 13. Inscr. christ. Rossi II xi 9, 1 vita hominum brevis est, certa hanc -at (h)ora. *absolute*: Sen. epist. 99, 5 an-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

guste fructus rerum -at qui tantum praesentibus laetus est. PLIN. nat. 17, 189 quidam ita -ant (*de tempore confodiendae vineae*). AVG. civ. 22, 30 hinc iam, sicut Matthaeus euangelista -at, tres aetates usque ad Christi subsequuntur adventum. *i. q. desinere*: BOETH. arithm. 1, 23 p. 47, 14 *numerus* sua scilicet quantitate cum eo aequaliter incohans aequaliterque -ans. **b** *de oratione*: CIC. de orat. 3, 175 neque est ex multis res una quae magis oratorem ab imperito dicendi ... distinguat quam quod ille ... id quod dicit spiritu, non arte -at. GELL. 16, 2, 3 indefinitus namque ... sermo fiet, nisi interrogationibus responsionibusque simplicibus fuerit -atus. AQVILA rhet. 18 p. 27 oratio ... neque composita membris quibusdam vel -ata certa circumscriptione verborum. HIER. epist. 53, 8, 3 propositione, assumptione, confirmatione, conclusione -at (CASSIOD. inst. div. 6). MART. CAP. 5, 527 περίοδον ... quae sententiam quadam circumscriptione definit atque -at. SIDON. epist. 9, 1, 1 eo quod Gaius Secundus ... paribus titulis (*sc. novem libris*) opus epistulare -et. *i. q. distinguere*: IREN. 1, 11, 1 -antem (διορίζοντα) natos Aeonas ab infecto patre. TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 9. ZACCH. 2, 17 pande, quaeso, quae Novatianos a nobis causa -et.

2 *speciatim t. t. gramm. et rhet.*: **a** *de notionibus, i. q. definire*: SEN. benef. 18, 1 illud utique mihi -ari volo. PLIN. nat. 7, 130 cum prosperitatem ipsam alius alio modo et suopte ingenio quisque -et. 17, 34 Cato breviter atque ex suo more vitia -at. 18, 194 ut hanc quoque curam -emus. VLP. dig. 40, 5, 26, 1 quod igitur defendimus, ita -andum est. TERT. nat. 2, 2 eius *dei* quem non liquido tenebat -are (adv. Prax. 18 p. 260, 3 unicum deum. adv. Marc. 4, 1 p. 425, 28). anim. 10 pertinet ad statum fidei simplicem animam -are. PANEG. 12, 28 summam felicitatem habendi ac nocendi fine -ans. LACT. inst. 3, 9, 1 cuius (*summi boni*) natura hoc modo -anda est (epit. 28, 2). 4, 30, 1 veritas. 6, 5, 1. 19 ut ... summa officia -em. AMM. 30, 4, 4 quam *professionem oratorum* a veteribus ita -atam. AVG. civ. 9, 8 ubi certe omnes *daemones* -ando complexus est. quaest. hept. 3, 68 si definitionibus ista -are temptemus. SIDON. epist. 1, 6, 5 *Epicurus* summum bonum sola corporis voluptate -at. BOETH. Porph. isag. p. 30, 21 -ant ... generalissimum ita. p. 36, 20. 39, 19 omnibus ... -atis (herm. pr. 2, 12 p. 166, 21 sec. 5, 12 p. 376, 24). in Porph. comm. sec. 2, 5 p. 185, 6. 2, 6 p. 194, 14 differentia enim ita substantiam demonstrat, ut circa substantiam qualitatem -et, id est substantialem proferat qualitatem. 3, 2 p. 203, 18. 3, 7 p. 224, 18 id Porphyrius -vit dicens. 5, 9 p. 311, 7. herm. pr. 1, 6 p. 81, 1 quaecumque cetera talium -amus (προσδιοριζόμεθα). 2, 14 p. 210, 24 herm. sec. 1, 1 p. 14, 10. 2, 6 p. 129, 12. CASSIOD. in psalm. 134, 18 simulacra significans atque -ans per id quod implere non possunt. NOVELL. Iust. 3, 3 sicut ... expensam -vimus (ὡρίσαμεν). *c. acc. dupl.*: TERT. apol. 21 hunc enim Zeno -at factitatorem. anim. 43 superest, si forte cum Stoicis resolutionem sensualis vigoris somnum -emus. adv. Prax. 14 p. 250, 4 regula ... quae invisibilem deum -vit (adv. Marc. 2, 27 p. 373, 24 patrem). 18 p. 260, 6 sine filio autem nominatur, cum principaliter -atur ut prima persona. 26 p. 277, 16 sufficit eum ... ab ipso adnuntiali angelo filium dei -atum. anim. 21 quid nunc si naturae condicio sic erit definienda, ut duplex -etur. 27 si mors non aliud -atur quam disiunctio corporis animaeque. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 9 sic *apostolus* suum euangelium defendere potuisset, ut potius demonstraret, non ut unum -ret. *seq. acc. c. inf.*: TERT. anim. 52 audenter -amus mortem non ex natura secutam *esse* hominem. ad. Marc. 4, 34 p. 536, 21 utramque mercedem creatoris sive tormenti sive refrigerii *esse* -at. AVG. civ. 2, 21 populum ... coetum iuris consensu et utilitatis communione sociatum esse -at *Scipio apud Ciceronem*. 8, 8 nunc satis sit commemorare Platonem -asse finem boni esse secundum virtutem vivere. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 7 p. 221, 15 -at hoc in generibus ac speciebus esse non posse. *seq. enunt. interrog.*: TERT. pudic. 18 debuerat enim quae damnaverat proinde -asse quonam usque et sub ⟨qua⟩ condicione damnasset. BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 155, 13 oportet ... interrogantem -are utrum ... animal homo sit an non (herm. sec. 5, 11 p. 357, 11). 2, 12 p. 175, 22 contingere appositiones -antes (διορίζουσαι) quemadmodum in illis esse et non esse veritatem. herm. sec. 1, 1 p. 14, 2. 2, 7 p. 140, 12 quae tamen ipsa sit pars ... non -at nec definit. **b** *de clausula sententiae vel exitu verborum*: SERV. gramm. IV 422, 24 excluditur autem *s littera* quotiens vel incohat sermonem vel -at. 461, 12 ut quartus dactylus partem -et orationis. FRG. Bob. gramm. V 556, 10 ea *nomina* enim modo e modo i vocativum -ant suum. TER. MAVR. 1189 consona si mediam *vocalem* -at. AQVILA rhet. 26 p. 30 illud (ὁμοιόπτωτον) ... et casu et sono simili verba membrorum -at. 42 p. 35. MART. CAP. 3, 241 nomina nonnulla -at *l littera*. *de persona*: TAC. dial. 22 nec omnes clausulas uno et eodem modo -et *orator*. SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 6 insigniter et βιαίως hanc αὔξησιν -vit, gradatim procedentibus augmentis. *passivum*: AQVILA rhet. 25 p. 30 haec tria *membra* in eundem casum -ata sunt.

II *latiore sensu*: **A** *i. q. notare, significare*: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 369, 7 et hoc tibi eadem scriptura -at. SCHOL. Hor. Vind. ars 116 per hoc notat mediam aetatem iuventutis et ideo -at quia illi ... maxime notandi sunt. HIER. epist. 14, 5, 2 in alio loco speciatim nominatimque -at dicens. AVG. c. Faust. 12, 5 quod breviter alio loco -at. *seq. enunt. interrog.*: SCHOL. Hor. Vind. ars 44 quomodo debeat differre -at. 52 quomodo dicat nova *verba*. 73 quas res gestas velit accipi.

B *i. q. statuere, constituere, destinare* (*aliquem l. 20*): PLIN. nat. 8, 95 *hippopotamus* depascitur segetes destinatione ante, ut ferunt, -atas in diem. MIN. FEL. 36, 2 pro meritis ... singulorum etiam fata -at *deus*. TERT. spect. 20 nullam eius abstinentiae mentionem specialiter vel localiter in scripturis -ari. apol. 18 praedicarent ... quas demerendo sibi disciplinas -verit. nat. 2, 8 quibus honor intra muros suos deter⟨min⟩atur. praescr. 10 hanc tibi fossam -vit ipse. orat. 1 Christus ... novis discipulis novi testamenti novam orationis formam -vit. ieiun. 2 illos dies ieiuniis -atos. anim. 14 quibus omnibus etsi certa singulis domicilia in corpore -verunt. resurr. 46 p. 93, 31 illic et vitam repromisit ex iustitia, ubi mortem -vit ex delinquentia. adv. Marc. 2, 17 p. 358, 27 haec humanis legibus. 5, 4 p. 581, 9 ut confirmetur nihil apostolum adversus creatorem -asse. adv. Hermog. 12 p. 139, 13 resurr. 29 p. 66, 12. coron. 3 hanc *observationem* si nulla scriptura -vit certe consuetudo corroboravit. *ibid.* amplius ... quam dominus in euangelio -vit. pudic. 2. 20 disciplina igitur apostolorum proprie quidem instruit ac -at principaliter ... antistitem. ITALA num. 30, 4 (Lugd.) si ... mulier oraverit orationem domino et -verit terminationem *eqs.* (ὁρίσηται ὁρισμόν, VVLG. se constrinxerit iuramento). 30, 5 omnes determinationes, quas -vit (VVLG. quidquid pollicita est). AVELL. p. 14, 29 quod in uno vel duobus praevaricatoribus poenis praesentibus divino iudicio -atum est. *seq. acc. c. inf.*: TERT. adv. Marc. 3, 1 p. 377, 10 cum -atum est alium deum non credendum praeter creatorem. 3, 16 p. 403, 24 praescriptio ... qua -atum sit nihil omnino commune esse debere alterius dei Christo cum Christo creatoris. *seq. gerund.*: TERT. praescr. 20 quid homini agendum -ret *Christus*. scorp. 10 quis autem prohibuit dominum ... confessionem hominum faciendam manifeste -are. resurr. 37 p. 79, 4 quasi vere carnem suam illis edendam -asset.

C *i. q. diiudicare*: GROM. p. 268 priusquam aliquid sententia -etur (COD. Theod. 2, 26, 2 [*a. 330*]). TERT. adv. Marc. 4, 4 p. 428, 25 quis inter nos -bit nisi temporis ratio. COD. Theod. 11, 30, 2 (*a. 314*) ante causam examinatam et -atam (VVLG. prov. 26, 10 iudicium -at causas. PS. ASCON. div. in Caec. p. 104, 15. CANON. Migne 56, 403^A nisi causa fuerit -ata. 56, 424^A COD. Iust. 7, 62, 6 pr.). POMER. 3, 31, 6 hanc quaestionem ... hoc modo -at. APRING. in apoc. 19, 15—16 severitas iudicantis quae in tanto iustitiae manet acumine, ut discriminet universa et singulorum facta -et. COD. Iust. 3, 3, 3 ut *iudices* delegata sibi negotia lata sententia -ent (NOVELL. Iust. 19, 1 [κριθῆναι]). CORP. III 9938, 10 iudices dati ... in re praesenti per sententi⟨am⟩ suam -verunt. *t. t. medicinae i. q.* κρίνειν: HIPPOCR. progn. 5 *aegritudines* intra quadraginta dies -antur (κρίνεται). ORIBAS. syn. 6, 3 quando ... accessiones ... accedunt, celere aegritudinem -are significat (κριθήσεσθαι). 8, 41 medicamen, qui ... -ent passionem (ἐκκρίνειν). *nota*: HIPPOCR. progn. 2 -atur (κρίνεται) ... die et nocte si per haec accidentia vultus talis fuerit.

part. perf. pass. pro adi. **dētermĭnātus**, -a, -um (*compar. v. l. 62*). *proprie de loco*: SEN. nat. 1, 3, 6 humor aut lacus, si -us est speculum est. *in imag.*: CHALC. comm. 312 utrum limitata id est -a *silva (i. materia) sit* nequaquam consentiunt, quando -um quoque magnitudinem habeat necesse est. BOETH. arithm. 2, 32 comprehensibilis et -ae et eiusdem substantiae esse dicuntur. mus. 5, 2 species ... quae ita sunt fluvidae atque imperfectae nec -ae. *translate*: *de tempore*: AVG. civ. 12, 21 p. 547 ubi sunt illi -i dimensique circuitus in quibus nulla nova fiunt? *de oratione sim.*: MAR. VICTORIN. defin. p. 36, 16 ille aptior et -us sermo. AMBR. Ioseph 1, 1 eo ... facilius mentem penetrant quo magis circumscripta ac -a sunt. AVG. in psalm. 54, 4 de ipsis ... rectoribus habemus -am scripturarum sententiam. gen. ad litt. 10, 22 p. 326, 3 quid hac sententia -ius? MART. CAP. 9, 969 *numerus* in gestu figuris -is schematisque completur.

adv. **dētermĭnātē**. *i. q. separatim*: SCHOL. Hor. Vind. ars 268 quia haec loca -e habet, vocatur trimetrum. BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 125, 9 non ... ut hoc verum sit -e aut illud, sed utrumlibet. *i. q. manifeste*: SCHOL. Hor. Vind. ars 310 ut magis -e ostenderet.

syn.: definire.

deriv.: determinabilis, determinatio, determinativus, determinator, determinatus. *compos.*: indeterminatus.

dētĕro, -trīvī, -trītum, -ere *a* de *et* terere. PAVL. FEST. p. 74 defrensam -itam atque detunsam. PORPH. Hor. carm. 1, 6, 12 -ere autem minuere significat ex consequenti quia, quae -untur, minuuntur. GLOSS. κατατρίβω. ἐλαττῶ, ἐκτρίβω. ἐπιτρίβω. *legitur inde a* NAEV. (*? v. l. 76*) *et* PLAVTO (*perf.*: PROP. 3, 23, 3 *et recentiores*), *deest apud* TER. CIC. VERG. LIV. [*loci dubii*: NAEV. com. 127 -itum (retritum *Fest.*) rutabulum. PLAVT. Poen. 315 *coniecit Scaliger*. PVBLIL. P 19. QVINT. inst. 2, 8, 10 non enim -endum (*A²*, deserendum *al.*) id bonum.]

I *proprie i. q. terendo vel usu frequenti minuere aliquid*: **A** *generatim*: *aliquis* -it: PLAVT. Merc. 952 clementer, quaeso: calces -is. LVCR. 1, 315 strataque iam vulgi pedibus -ita viarum saxea conspicimus. 1, 319 haec igitur minui, cum sint -ita, videmus. SEN. dial. 2, 3, 5 nec secari adamas aut caedi vel -i potest. FRONTIN. aq. 24 rotundus *digitus* ... quadrato minor est, scilicet quia anguli -untur.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

QVINT. inst. 10, 5, 16 (*in imag.*) necesse est -atur fulgor. PS. QVINT. decl. 13, 8 cur iniusto cotidie iugo boum colla -imus? GELL. 12, 1, 21. TERT. resurr. 42 p. 88, 17 carne deposita vel ex parte discissa sive -ita (DIDASC. apost. 6, 28 cum -entur carnes corporis tui). adv. Marc. 4, 24 p. 500, 10 calciamenta. OROS. hist. 7, 25, 10 (*in imag.*) -ita regii fastus robigine (*huc refertur* GLOSS. V 356, 54. 405, 51 de triturigine agnidine [*anglosax., i. detritu*]). *res* -it: PROP. 3, 7, 20 omnia -ito vincula fune cadunt. 3, 23, 3 has *tabellas* quondam nostris manibus -erat usus (SEN. benef. 1, 12, 2 quod usus brevis -at. PLIN. nat. 8, 191 vestis -ita usu. 33, 60 COD. Iust. 5, 37, 22, 6. *adde*: QVINT. inst. 2, 4, 7 [*in imag.*] multum in *pueris* ratio limabit, aliquid velut usu ipso -etur). TIB. 1, 9, 16 -et invalidos ... via longa pedes. OV. met. 13, 792 assiduo -itis aequore conchis. PHAEDR. 3, 7, 16 a catena collum -itum canis. PLIN. nat. 17, 188 decuti ... oculos *vitium* tractuque intrantium -i. 36, 190 fluctibus ... volutatae *harenae* nitescunt -itis sordibus. PS. QVINT. decl. 6, 4 describam nunc ... -itam lateribus meis consciam malorum carinam. PS. CENS. frg. 3, 6 stellarum concursu quod [temperatur] utrimque -itur. HIER. adv. Iovin. 2, 18 vestitus *Iudaeorum* pariter non -untur. *accedit* ab: SCHOL. Iuv. 8, 4 nasum minorem dicit ... -itum a statua. *i. q. abradere* (*t. t. med.*): CELS. 5, 26, 35 deraso vero -itoque *medicamento* imponendum est emplastrum. PLIN. nat. 27, 137 *telephion* illinitur lentigini et, cum inaruit, -itur. 33, 131 nigrescit *argentum* et ovi indurati luteo, ut tamen aceto et creta -atur. *i. q. limare*: PLIN. nat. 27, 10 vis eadem ... quae cotibus in ferri acie -enda.

B *speciatim de herbis sim.*: 1 *i. q. conterere, tundere*: COLVM. 6, 4, 2 quidam marrubium -unt cum oleo et vino. 6, 7, 3. 6, 12, 4 milium -itum conspersumque aqua mulsa. 6, 27, 10. 6, 32, 1. 6, 38, 3. 7, 5, 7. 9, 13, 7 decocti mellis et cum galla vel arida rosa -iti. SCRIB. LARG. 130 sinapis sextarius unus -itus. PELAGON. 289 clari mellis coclearia quattuor ... vini veteris hem.: haec simul -is. 2 *i. q. terere, spicas excutere*: COLVM. 1, 6, 23 quod ... celeriter frumenta -untur. 2, 20, 5 in area -ita frumenta sic sunt aggeranda. PLIN. nat. 18, 115 pisunt *spicas* cum harena et sic quoque difficulter -unt.

II *translate*: **A** *praevalet notio minuendi aut nocendi*: 1 *i. q. detrahere de aliqua re*: VARRO ling. 5, 136 irpices ... sirpices, postea s -ito, dicti (*cf.* NIGID. frg. Gell. 10, 5, 1 in ea copula e littera -ita est. AVG. civ. 16, 3 una -ita littera. MACR. sat. 1, 12, 30 -itis quibusdam litteris). HOR. sat. 1, 10, 69 si *Lucilius* foret hoc nostrum fato delapsus in aevum, -eret sibi multa. MANIL. 2, 649 hinc modo dat mundus vires, modo -it (detrahit *al.*) idem. PETRON. 119, 56 arma placent miseris, -itaque commoda luxu vulneribus reparantur. IVV. 3, 24 res hodie minor est here quam fuit atque eadem cras -et (-it *Prisc.*) exiguis aliquid. TAC. hist. 2, 76 si quid ardoris ac ferociae miles habuit, popinis et comissationibus ... -itur. SYMM. epist. 3, 4, 2 haec si vera plerumque sunt, tamen assiduitate -ita in invidiam mendacii reciderunt. SERV. Aen. 4, 225 expectat: moratur, -it tempus. AVG. epist. 137, 4 in minutias -i et grandescere in molem non nisi corporum est. *nota*: SIL. 7, 247 quantum -itum est famae *Hannibalis*. AVR. Fronto p. 83, 15 N. tua ista valetudo aliquantulum -vit mihi. 2 *i. q. damno afficere, urgere, consumere*: SEN. dial. 9, 2, 11 *ingenia* occupationibus libenter -untur (SYMM. epist. 1, 23, 3). epist. 66, 12 mortalia minuuntur, cadunt, -untur. SIL. 8, 398 -ita ... bellis Suessa (OROS. hist. 2, 19, 9 *Romam*. 3, 22, 15. MARCELL. auct. chron. II p. 106, 548, 5 Mediolanum). PLIN. epist. 9, 35, 2 nimia cura -it magis quam emendat. GELL. 15, 30, 1 ab alio genere vitae -iti et retorridi. VOPISC. Aurelian. 7, 5 segetem nemo -at. FIRM. math. 3, 4, 10 quos feminae semper impugnent et qui a feminis ... -antur. 4, 4, 3 milites ... sempiterno onere militiae. ZENO 1, 5, 3 hominum ... vivacitate mundo senescente -ita. OROS. hist. 2, 19, 1 obsidio ... obsessos -vit. 3, 19, 5 aetate -iti. 7, 34, 6 parvam ... manum ... bellando. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 189^{C} ut labore iugi conditio conducta -atur. ENNOD. carm. 2, 12, 7 p. 562, 7 vix caries senium comitata hoc -it umquam, gloria factoris quod bene condiderit. VEREC. in cant. 2, 10 situ aestuque -iti *Israelitae*. ARATOR act. 1, 401 non -it ullas perpetuas ibi casus opes. 3 *i. q. detrectare*: HOR. carm. 1, 6, 12 Musa potens vetat laudes ... Caesaris et tuas culpa -ere ingeni. AVSON. 64, 2 timet *vacca Myronis* artificis -ere ingenium. Mos. 390 quid ... victus amore tui praeconia -o?

B *praevalet notio usus frequentis*: 1 *i. q. semper attingere, frequentare* (*cf.* LVCR. 1, 315 *p. 804, 81*): SEN. nat. 7, 24, 2 nec hanc unam -at semitam *cometes*. PLIN. nat. 6, 87 iubas earum *arborum* gubernaculis -entibus. AMM. 30, 4, 9 viduarum postes et orborum limina -entes (30, 4, 14 fores divitum). PS. RVFIN. in Am. 6, 3—6 humilium capita -entes. PALLAD. hist. mon. I 30 a nullo paene -itam (ἄτριπτον) ingressus est viam. *nota de libris*: PETR. CHRYS. serm. 101 p. 482^{A} qui de bono mortis veterum vetusta volumina -erunt. *i. q. operam dare*: HIER. praef. Vulg. Iob I in Latino *sermone* paene ab ipsis cunabulis inter grammaticos et rhetores et philosophos -iti sumus. 2 *i. q. in ore habere*: HIER. quaest. hebr. in gen. p. 52, 10 illud autem omnium paene sermone -itum. MAR. MERC. subnot. 5, 1 more quo theatrum Arbitri Valeriique -tristi.

part. perf. pass. pro adi. **dētrītus**, -a, -um: *i. q. usu consumptus*: LVCR. 1, 319 *cf. p. 804, 82*. PAVL. FEST. p. 72 togae -ae (TAC. ann. 1, 18 tegmina. COD. Iust. 5, 72, 4 vestes. ACT. Archel. p. 71, 6 veste squalida ac -a). SEN. Herc. O. 1009 -is ... umeris. PETRON. 124, 261 haeret -us laevae Mavortius umbo (SIL. 10, 397 clipeo). PLIN. nat. 8, 132 -o esse dorso. 9, 100 -is ... aculeis. *adde*: PRVD. c. Symm. 2, 1047 ne iecoris -a in parte relinquat vilis cura deum. *i. q. rimosus*: ITALA Ier. 2, 13 (Cypr. unit. eccl. 11 testim. 1, 3 epist. 70, 1 Aug. c. Parm. 2, 10, 20 *al.*) effoderunt (*vel* foderunt) sibi lacus -os qui non possunt aquam portare (λάκκους συντετριμμένους, VVLG. cisternas dissipatas). ZENO 2, 59 ut biberent -is lacunis. *i. q. pervulgatus*: QVINT. inst. 8, 6, 51 illa in agendis causis iam -a.

deriv.: detrimentum, detritus. (deterior: PRISC. gramm. II 83, 7. 84, 15. 99, 12 GRAMM. suppl. 81, 2.)

***dēterreo**, -uī, -itum, -ēre *a* de *et* terrere. GRAMM. suppl. 280 (= ISID. diff. app. 37 DIFF. ed. Beck p. 86, 8) qui terret timore cogit, qui -et prohibet perseverare. EVGRAPH. Ter. Haut. 79 -ere enim est aliquem a proposito terrere et revocare. GLOSS. καταπτοῶ. ἐκφοβῶ. detraho. deterro (-eo *e*) ἀποπτύρω. -et φοβερίζει, absterret. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, deest apud nonnullos poetas.* [*conicitur* CAES. Gall. 7, 49, 2 *pro* terrere.]

i. q. terrendo retinere, prohibere aliquem, latiore sensu i. q. terrere (*v. p. 807, 11*):

1 ***absolute*** (*hic illic supplendum est obiectum*): **a** *aliquis* -et: TER. Ad. 144 quom placo, aduorsor sedulo et -o. Hec. 25 si ... in -endo voluissem operam sumere. CIC. dom. 127 neque erat causa cur prohibendo non tam -ere videretur quam admonere. Sest. 89. leg. 2, 8 ad iubendum et ad -endum. ad Q. fr. 1, 2, 3 monui, suasi, -ui. LIV. 24, 32, 5 primo imperio ..., deinde auctoritate -endo. SEN. contr. 7, 7, 11 diximus perseverasse ad redemptionem quam⟨quam⟩ -uisset pater. suas. 6, 25. SEN. epist. 100, 12 -et ... qui imitandi cupiditatem fecit. frg. 94 QVINT. inst. 5, 8, 2. SVET. Iul. 70 quamquam -entibus amicis. FRONTO p. 150, 20 N. VVLG. Mich. 4, 4 non erit qui -eat. **b** *res* -et: CIC. de orat. 1, 258 quod ... vereor ne maiorem vim ad -endum habuerit quam ad cohortandum. Tusc. 4, 62. Att. 13, 44, 2 adnueram, sed pompa -et. VERG. catal. 9, 11 quae maxima -endi debuit, hortandi maxima causa fuit. PLIN. nat. 6, 166. 31, 27.

2 ***cum accusativo***: **a** *personae*: *aliquis* -et: TER. Haut. 79 te. VARRO rust. 2, 9, 13 verberibus eos (*catulos*) -ere. CIC. Verr. 1, 28 testes ..., timidos homines et afflictos, auctoritate (3, 64 Font. 3 Scaur. 15). 4, 122 Metellus is qui multos in istum testes ... -uit. de orat. 1, 131 fin. 5, 55. div. 1, 123 quaerentibus cur non eadem via pergeret -eri se a deo dixit *Socrates*. Att. 15, 17, 1 L. Antonium ... facillime -bis. ad Q. fr. 3, 8, 4. ad Brut. 1, 16, 3 neque magis irritatus esset Antonius ... quam ob eiusdem mortem -itus. CAES. Gall. 5, 7, 1 Caesar ... coercendum atque -endum ... Dumnorigem statuebat. HIRT. Gall. 8, 44, 1 BELL. Afr. 56, 1. 69, 4 hostes pulsos -itosque. OV. met. 14, 296 stricto pavidam -uit ense. LIV. 2, 54, 8 -itum *tribunum* a primoribus (*sc. ne intercederet*. 10, 9, 1. 38, 47, 5 auctoritate vestra). 23, 9, 8 hic te -eri sine. 37, 42, 5. 42, 10, 11 collegam -uit. *al.* PAVL. FEST. p. 169 -etur ab Atto per augurium. SEN. contr. 7, 7, 13. VELL. 2, 68, 2 nequiit ... senatus et consulis auctoritate -eri. SEN. dial. 3, 19, 7 ut alios pereundo -eant. epist. 79, 5 CVRT. 4, 10, 17. 8, 7, 18 SCRIB. LARG. pr. p. 3, 9. TAC. ann. 12, 54 quo studia accusantium -erentur. SVET. Iul. 14 Nero 28. 47 VLP. dig. 43, 24, 1, 11. 48, 19, 6, 1 APVL. met. 4, 26. IVST. 14, 1, 3 hoc facto ... labantium animos -uit. VEG. mil. 1, 9. VVLG. I Esdr. 3, 3 -entibus eos per circuitum populis. DRAC. laud. dei 3, 410 armato -ens (de torrens *B*) funere manes. Romul. 8, 189. *res* -et: CIC. Verr. 2, 157 me ... anulus aureus scribae tui -et. Caecin. 16. dom. 103 nisi quem forte illius ... dedicatio -et. de orat. 2, 236 quod frangit adversarium, quod impedit, quod elevat, quod -et. 3, 23. fin. 3, 38 nisi eos per se foeditate sua turpitudo ipsa -eat (Att. 13, 28, 2 *ibid.* hoc turpe). Tusc. 4, 76. Att. 7, 12, 3 non -or periculo. epist. 5, 12, 1 me ... -uit pudor quidam (*cf.* 15, 1, 4 verecundia -itus). ad Brut. 1, 17, 6. BELL. Afr. 1, 4 tamen non -batur. BELL. Hisp. 3, 7 partim illo responso -bantur. 16, 4 oratione (LIV. 37, 52, 9). NEP. Dion 8, 5. HOR. carm. 1, 16, 10 irae quas neque Noricus -et ensis nec mare naufragum *eqs.* OV. met. 10, 600 non ... eventu iuvenis -itus horum. LIV. 2, 19, 10 dux nihil -itus vulnere. 2, 54, 2. 4, 6, 10 ut patricios desperatio primo ..., deinde indignatio ... -eret. 5, 47, 9. 31, 12, 2 ne Pleminium quidem, tam clarum ... exemplum, homines -ere. 38, 5, 10 metu -ito praetore (VLP. dig. 43, 16, 3, 6 OPTAT. 3, 4 p. 83). *al.* VITR. 9, 7, 7 quas ob res, non pigritia -itus, praetermisi. PHAEDR. 5, 4, 7. SEN. benef. 7, 26, 3 alium labor, alium impensa -et. dial. 1, 5, 11. epist. 45, 2 nec me Charybdis et Scylla ... -ere potuissent. CVRT. 10, 2, 13. COLVM. 3, 9, 5 neque est quod temporis tarditas quemquam -eat. ASCON. Mil. p. 33 Cl. petebat ... nihil -itus (milo deterius *codd.*) consulatum. PLIN. nat. 14, 7 sed nos oblitterata ... scrutabimus, nec -bit quarundam rerum humilitas. STAT. silv. 3, 5, 46 quid enim -et amantes? QVINT. inst. 1, 10, 48. 8 pr. 2 TAC. hist. 4, 69. ann. 1, 1 donec gliscente adulatione -erentur. PLIN. epist. 3, 19, 1 in his me multa sollicitant, aliqua nec minora -ent. 7, 17, 14 FRONTO p. 53, 14 N. AVR. Fronto p. 253, 21 N. neque -bor (debe⟨...⟩reor *cod.*) isto tuo dogmate. GELL 15, 10, 2 VLP. dig. 21, 1, 31, 21 APVL. met. 5, 22. 9, 21 *al.* TERT. pudic. 14 ut ... superbia elimarentur et austeritate -erentur. PANEG. 4, 2.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVSON. 400, 2 neque -bat aemulas ornatus aequalis. VEG. mil. 4, 8. HIER. tract. in Luc. p. 383, 24 *opp.* provocent. CLAVD. 15, 487.

b *rei*: CIC. off. 2,63 eam ... iniuriam in -enda liberalitate sibi etiam fieri ... putant. OV. met. 8,766 obstipuere omnes aliquisque ex omnibus audet -ere nefas saevamque inhibere bipennem. TERT. adv. Marc. 2, 18 p. 359, 23 dum ... prima *improbitate* -ita nec secunda committitur. 4, 28 p. 517, 26 negationem. PORPH. Hor. carm. 1, 16 ut nulla vi hic furor -eri possit. TRYPH. dig. 16, 3, 31 pr. maleficia. VVLG. Zach. 1, 21 venerunt isti -ere ea, ut deiciant cornua gentium. PROSP. in psalm. 119, 2 dolosis verbis sanctum propositum cupiunt -ere. *nota i. q. terrere, perterrere*: CAPITOL. Aur. 5, 3 ubi ... comperit se ab Hadriano adoptatum, magis est -itus quam laetatus. DICT. 4, 20 qui ... hostes metu sui ... -uit. CLAVD. 21, 176 nec iuga Leucatae feriens spumantia fluctu -bat hiems. MARCELL. chron. II p. 89, 467, 3 Ravennam civitatem terrae motus -uit.

3 ***accedunt* ab** (ad *infra l. 69*), **de,** ***abl.*:** a ab: *α omittitur obiectum*: *aliquis* -et: HOR. sat. 1, 4, 111 a turpi meretricis amore cum -eret. PORPH. Hor. epist. 1, 1, 28 a studio sapientiae. *res* -et: RHET. Her. 4, 37, 49 ut altera res ab iracundia et molestia removeat, altera res ab errato -eat. CIC. inv. 2, 56. rep. 3, 33 quae *lex* ... vetando a fraude -eat (SEN. epist. 94, 37 a scelere). leg. 1, 40 si metus supplicii, non ipsa turpitudo -et ab iniuriosa facinorosaque vita. SEN. benef. 3, 19, 4 quia -ere ab illo *beneficio* ne servitus quidem potuit. *β cum obiecto*: *aliquis* -et: VARRO rust. 2, 2, 14 *arietes* ab saliendo. CIC. Font. 36 ut suos novos clientes a bello faciendo -eat. dom. 4 quos ... a libidinosa sententia certum et definitum ius religionum ... -et. de orat. 1, 117 ut homines adulescentes ... omnino a dicendi studio -eam. 2, 1 a doctrina. Brut. 262 fin. 1, 3. 26 a studiis. epist. 1, 7, 5 ego te, ut ad certam laudem adhortor, sic a dimicatione -o. 5, 2, 6. ad Brut. 1, 15, 10 ut ... sceleratos cives timore ab impugnanda patria -erem. CAES. civ. 3, 100, 3 HIRT. Gall. 8, 42, 1. BELL. Alex. 22, 2 ut magis -endi et continendi a periculosissimis essent dimicationibus quam incitandi ad pugnandum. BELL. Afr. 51, 3 SALL. Iug. 50, 6. NEP. Dion 3, 3 a qua voluntate Philisti consilio -itus. Dat. 4, 5. LIV. 3, 42, 7 bello ... ultro inferendo -eri hostes a consilio urbis oppugnandae. 10, 11, 3 ab iubendo dictatore. 36, 34, 4 a furioso incepto. 40, 47, 8 *al.* PHAEDR. app. 18, 19 a fuga. SEN. benef. 1, 1, 9 ne deos quidem ab hac ... ⟨benign⟩itate sacrilegi neglegentesque eorum -ent. epist. 40, 13 CVRT. 7, 7, 20. TAC. dial. 10 eos a carminibus. ann. 13, 19. FRONTO p. 124, 8 N. a vitiis (CAPITOL. Aur. 12, 2 a malo). CALL. dig. 48, 19, 28, 15. GELL. 14, 1, 35 Favorinus -ere volens ac depellere adulescentes a genethliacis istis. CAPITOL. Pert. 3, 6 AVR. VICT. Caes. 17, 5. OPTAT. 3, 12 p. 100, 1 unde paulo ante populos -bant. AVSON. 422, 8 a profectione. AMM. 25, 1, 18 PROB. Verg. ecl. 6, 42. MAXIMIN. c. Ambr. 98 ab eiusmodi professione. AVG. civ. 5, 14. SVLP. SEV. chron. 2, 9, 1 Iudaei ... ab aedificando -iti sunt (2, 11, 5). *obiectum est res*: LIV. 4, 24, 9 ut vis a censoribus nullius auctoritate ... -eri quiverit. AVG. civ. 2, 14 p. 70 isti ab opprobriis hominum -ent impudentiam poetarum. *res* -et (*praevalet forma negativa*): CIC. leg. agr. 2, 92 neque te ... omina illa atque auspicia ... a simili furore -ent. Sest. 141 si Themistoclem illum ... non -uit a re publica defendenda nec Miltiadi calamitas ... neque Aristidi fuga. Cael. 46 har. resp. 18 Phil. 13, 20. 14, 28 aetas eius ... ab hac sententia. de orat. 2, 25 id me non modo non hortatur ad disputandum, sed etiam -et (*sc. a disputando. sim.* LIV. 6, 27, 11 magis incitaverat ad ... certamen quam -uerat. *cf. l. 69*). orat. 5 Att. 14, 20, 5 CAEL. Cic. epist. 8, 6, 1 *al.* CAES. Gall. 5, 4, 1 ab instituto consilio. BELL. Afr. 76, 2 Caesar ... aquae inopia ab oppugnatione eius *oppidi* -itus. NEP. Milt. 7, 4 Parii a deditione. LIV. 7, 34, 12 ab eo consilio iniquitate loci (38, 4, 9). 10, 17, 7. 22, 42, 7 quae ad -endos (deberendos *P*) a cupiditate animos nuntiata erant. *al.* CELS. 6, 18, 1. SEN. dial. 4, 36, 3 ab ira. 7, 18, 2 malignitas ... ista ... ab optimis. epist. 76, 18 ab honesto nulla re -bitur *vir bonus*, ad turpia nulla invitabitur. COLVM. 1 pr. 30 nec Brutum aut Caelium ... -uere ab eloquentiae studio fulmina illa Ciceronis. ASCON. Mil. p. 38. QVINT. inst. 2, 2, 3 ut ... ferociores a licentia gravitas -eat. PLIN. paneg. 70. APVL. met. 8, 23 quae res circumstantium ab emptione mea ... -uit animos. PANEG. 11, 14. 20 SCHOL. Cic. Bob. p. 30, 6. AVG. civ. 12, 18 neque ab hac fide me philosophorum argumenta -ent. 19, 12. *nota* ad: SEN. benef. 31, 5 neminem ad excitandas domos ruina -uit. *cf. l. 56*.

b de: PLAVT. Trin. 560 lepide hercle de agro ego hunc senem -ui. BRVT. Cic. epist. 11, 11, 2 quod me de statu meo nullis contumeliis -ere possunt. CIC. div. 2, 81 num ... eorum frequentia Stoici de sententia -entur? VVLG. Hab. 2, 17 vastitas animalium -bit eos de sanguinibus hominum *eqs.*

c *ablativus*: HOR. ars 392 silvestres homines ... caedibus et victu foedo -uit Orpheus. QVINT. inst. 7, 1, 58 poenam esse constitutam eis ... ne periculo exilii -eantur advocatione. SVET. Tib. 47 quo pacto plerosque modestia et pudore -uit. CLAVD. 26, 141 tertia virtus Scipiadae Latiis tandem -uit *Poenum* oris. SALL. Iug. 98, 5 ita reges loci difficultate coacti proelio -entur. VELL. 2, 5, 3 non -itus proposito *Q. Macedonicus*. LVCAN. 10, 375 nec nos -eat ausis Hesperii fortuna ducis.

4 *sequitur* ***enuntiatum*:** a ne (*ponitur forma positiva verbi praeter l. 1. 5*): PLAVT. Truc. 929 auro, hau ferro -ere potes ⟨hunc⟩, ne amem. TER. Phorm. 3 maledictis *vetus poeta* -ere *poetam*, ne scribat, parat. Hec. 27 -uissem facile *poetam*, ne alias scriberet. CIC. Quinct. 16 hominem ... ne auctionetur. Sull. 13 Flacc. 18. Phil. 8, 19 -ere te, ne popularis esses, non poteramus. LVCC. Cic. epist. 5, 14, 3 cupio -ere *te*, ne permaneas incepto. CAES. Gall. 1, 17, 2 hos ... multitudinem -ere ne frumentum conferant. LIV. 37, 13, 10 cum ea ipsa suspicio, ne quis exiret, -uisset. 38, 54, 11. TAC. ann. 13, 53 -endo Veterem, ne ... inferret. 15, 73. HIER. epist. 47, 1, 2 qui scribendo disertissime *me* -uit, ne scriberem. *nota absolute*: CAES. Gall. 1, 31, 16 Caesarem ... nomine populi R. -ere posse, ne maior multitudo Germanorum Rhenum traducatur.

b quin, quominus: *forma negativa verbi*: *aliquis* -et: PLAVT. Amph. 560 quin loquar haec ... numquam ullo modo me potes -ere. Mil. 369 numquam hercle -bor, quin viderim id quod viderim. CIC. Brut. 259 ne a C. Rusio quidem ... -eri potuit *Sisenna*, quominus inusitatis verbis uteretur. ac. 2, 63 taceo neque te, quominus ... sententiam mutes, -endum puto. Att. 11, 8, 1. CAES. Gall. 2, 3, 5 ut *Remi* ne Suessiones quidem ... -ere potuerint, quin cum his consentirent. BELL. Alex. 74, 2. TIB. 1, 3, 13 tamen est -ita numquam, quin fleret nostras respiceretque vias. SEN. epist. 47, 17 non est quod fastidiosi isti te -eant, quominus. 89, 18. MAX. VICTORIN. gramm. VI 110, 13 quamvis quidam ... non sint -iti, quin ... concluderent. *nota*: PLAVT. Mil. 332 me homo nemo -bit (detere uti *codd.*), quin ea sit in his aedibus (*i. quin credam eam esse*). *res* -et: CIC. Tusc. 1, 91 non -et sapientem mors ... quominus ... suis ... consulat (SEN. dial. 12, 19, 7 metus mortis). epist. 6, 22, 1 quominus ... litteras ad te mitterem. LIV. 26, 48, 4 quod eos non eruptio hostium ... non munitissima arx -uisset, quominus transcenderent omnia. TAC. hist. 4, 71. *forma positiva verbi*: CVRT. 6, 10, 34 Parmenio ... -ere eum voluit ... quominus medicamentum biberet. TAC. hist. 2, 41. 89 quominus ... ingrederetur, amicorum consilio -itus. SCHOL. Cic. Bob. p. 67, 2 aut eundem ... curiae incendio esse -itum, quominus diu contionaretur. COD. Iust. 9, 20, 7, 1 ut poenae genere -eri ceteri possint, quominus ... audeant.

5 *sequitur* ***infinitivus*:** *forma passiva verbi*: CIC. Verr. 1, 14 eius libidines commemorare pudore -or. 1, 24 agere ... libere comitiorum metu -bar. HIRT. Gall. 8, 41, 3 non -entur ... milites nostri vineas proferre. BELL. Afr. 29, 3 quo facto postea sunt -iti oppidum temptare. CVRT. 10, 1, 12 eas *beluas* ... truci cantu -itas sequi classem. DON. Ter. Andr. 716 ut -eatur Chremes filiam suam Pamphilo dare. CLAVD. 28, 93 ire Serena comes nullo -ita casu. *forma activa verbi*: BELL. Afr. 71, 2 quia *hostium levis armatura* ... equites -bat proelium inire. DICT. 4, 10 ubi ... referrent, de cetero etiam -erent in colloquio clam cum hostibus agere.

syn.: coercere, continere, depellere, removere. *opp.*: (ad)hortari, (ad)monere, incitare, invitare, iubere, provocare, sollicitare, suadere. *Tafel*

dēterrimus *v. sub* deterior.

dētersio, -ōnis *f.* *a* detergere. *i. q. actus detergendi*: CAEL. AVR. chron. 2, 14, 203 habet enim virtutem faeni graeci semen mitissimae -is (*ibid.* purgatio sordis).

***dētestābilis,** -e *a* detestari. DOSITH. gramm. VII 426, 23 -is homo καταμαρτυρηθεὶς ἄνθρωπος (*cf.* GLOSS. V 661, 44/45 -is homo denotabilis persona). GLOSS. ἀποτρόπαιος. οἰκτρός, ἐλεεινός, στυγητός. abominabilis, pessimus. exsecrabilis, maledictus. taeterrimus, pessimus. extra testimonium bonum qui est. -e ἀποτρόπαιον, στυγητόν, ἀπευκτόν. *legitur inde a* CIC.; *compar. inde a* CIC. (magis -is: SEN. dial. 3, 1, 5 SALV. gub. 4, 26); *superl.*: AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 9 (maxime -is: CIC. Tusc. 4, 55).

i. q. detestandus, abominabilis, exsecrabilis (*saepius additur dativus; seq. infin. l. 70, acc. c. inf. l. 62*): CIC. Phil. 1, 33 *civem* metui et in odio esse invidiosum, -e *est*. 2, 65. 110 o -em hominem. 3, 36 nihil est -ius dedecore (Tusc. 5, 64). 11, 11 omen. 13, 1 civem. Tusc. 3, 25 taetra ... res est *aegritudo*, misera, -is (4, 55 unam rem maxime -em. LIV. 45, 19, 14 SEN. epist. 82, 3 VVLG. gen. 38, 10. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 9 rem absurdissimam et -issimam). 3, 62. off. 1, 57 quo est -ior istorum immanitas. 2, 16 pestis. 3, 83 oppressionem taetram et -em. Cato 41. Lael. 27 -i scelere. LIV. 23, 3, 1 improbo ac -i senatu. 23, 5, 13 *illud* pati ... cui non ... -e erit? 26, 48, 11 -i exemplo (IVV. 2, 48). 27, 9, 8 consilio. 29, 17, 19 uter casus civitati sit -ior. 31, 44, 5 loca quoque, in quibus positum aliquid ... honoris eius causa fuisset, -ia esse neque in iis quidquam postea poni dedicarique placere (PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 8, 2 hic -is locus est). SEN. contr. 1, 1, 23. VELL. 2, 1, 4 nec minus turpia ac -ia *foedera*. VAL. MAX. 5, 3, 4. 7, 8, 8 e vita ad mortem transitum suum et superis dis invisum esse et inferis -em futurum (invisus et -is: SEN. clem. 1, 18, 3 SVET. Tib. 63 APVL. met. 8, 30). SEN. Thy. 23 clem. 2, 2, 2 benef. 2, 30, 1. 6, 25, 5 dial. 1, 5, 2. 3, 1, 5 nescias utrum magis -e vitium sit an deforme. epist. 114, 24 nomen -e ac dirum. CVRT. 8, 2, 2. COLVM. 1, 3, 7 -es fuisse vicinos. PLIN. nat. 18, 249 ob id petulantiae sales, etiam cum primo vere laudantur, auspicio tamen -es videntur. FRONTIN. strat. 3, 5, 1 -es epulas (*de carne humana*). IVV. 13, 126 si nullum in terris tam -e factum ostendis. 15, 121 tam -e monstrum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(PORPH. Hor. carm. 1, 37, 21 fatale monstrum: aut a fato sibi servatum aut -e). SVET. Nero 4 patrem Neronis ... omni parte vitae -em. 6. Vit. 10 -i voce. GELL. 3, 9, 5 -i exitio interisse. APVL. met. 7, 19. 27. 8, 9. 15. 23. 9, 39. 10, 28. 11, 6 pessimae mihique -is iam dudum beluae. ITALA Is. 54, 4 (Cypr. testim. 1, 20) neque verearis, quod -is fueris (ὠνειδίσθης, VVLG. neque erubesces: non enim te pudebit *eqs.*). PORPH. Hor. carm. 3, 4, 27 exsecrabilis ac -is. VOPISC. Aurelian. 43, 1. LACT. inst. 7, 16, 5 *syn.* abominandus. mort. pers. 8, 5 *syn.* odiosum. *saepius.* NON. p. 397 sacrum *est* etiam scelestum et -e. COD. Theod. 2, 19, 1 (*a. 319*) notas -is turpitudinis. 14, 3, 1 (*a. 319*) -ia commenta. AMBR. hex. 5, 5, 14 parad. 15, 75. HIER. epist. 39, 6, 2 genus -e monachorum. VVLG. sap. 19, 13. PS. RVFIN. in psalm. 40, 10 *opp.* laudandus. AVG. civ. 1, 25 -e facinus et damnabile scelus. *al.* in psalm. 101 serm. 2, 8 vocem abominabilem, -em (quaest. hept. 4, 41). COMM. instr. 1, 19, 6 apol. 1000. SALV. gub. 4, 26 illud magis taetrum ac -e. CASSIOD. var. 12, 13, 2 exsecratione -i respuentes. *et saepius.* IORD. Get. 56 apud illas (*Amazonas*) -e puerperium erat. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 286[C] (κακόγηρε). COD. Iust. 1, 3, 53, 2 crimen (9, 13, 1, 1[c]). 8, 50, 7 quaestus.

adv. **dētestābiliter**. *i. q. abominanter*: LACT. inst. 5, 10, 7 illud quod nefarie, quod -r fecit. LVCIF. moriend. 11 p. 307, 31. RVFIN. hist. 2, 13, 8 -r illudentes. AVG. gest. Pelag. 3, 10 quod -r cum Origene sentiat. c. Iul. op. imperf. 3, 138.

dētestābilitās, -ātis *f. a* detestabilis. *qualitas detestabilis*: LVCIF. moriend. 6 p. 298, 2 in omnibus his poenis tua -e inventis. PRISCILL. tract. 1, 6 formarum -s. EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 945[B] *Manichaeorum.*

1. dētestātio, -ōnis *f. a* detestari. PAVL. FEST. p. 184 obtestatio est, cum deus testis in meliorem partem vocatur; -o, cum in deteriorem (*cf.* GLOSS. II 576, 41 -o testimonium). PORPH. Hor. epod. 5, 89 dirae ... exsecrationes dicuntur ac -es saeva maledicta. GLOSS. ἀποτροπιασμός. maledictio, abominatio. *legitur inde a* CIC. *et* HOR.

1 *i. q. veniae precatio, expiatio*: CIC. dom. 140 cum pro -e tot scelerum unam aram nefarie consecraret. **2** *i. q. exsecratio, latiore sensu i. q. odium, taedium, aspernatio*: HOR. epod. 5, 89 dira -o nullā expiatur victimā. LIV. 10, 38, 12 primoribus Samnitium ea -e obstrictis. VAL. MAX. 4, 3, 6 vir prudens Fabricii -em quam Epicuri maluerit praecepta (*antecedit*: pro monstro eam vocem *Epicuri* accepit). 6, 4, 5 *Brutus* omnem nominis sui memoriam inexpiabili -e perfudit (= AMM. 18, 4, 5 *de Domitiano*). SEN. epist. 117, 24 hac -e (*sc. ita quam primum moriar*) misericordiam captantis. PLIN. nat. 15, 135 laurus quidem manifesto abdicat ignes crepitu et quadam ⟨de⟩testatione (*sc. per crepitum -em exprimere videtur*). PS. QVINT. decl. 12, 9 taedium ac -o sui. GELL. 1, 15 lemma. 2, 6, 3 neque id *verbum* satis esse ad faciendam scelerati hominis -em. *ibid.* non laude indignus, sed -e exsecrationeque totius generis humani dignus *Busiris*. 2, 7, 13 (*ibid.* opprobratio). 6 (7), 16, 6. 10, 3, 13 odium in Verrem -emque (12, 1, 9 publica -e communique odio dignum. EVTR. 9, 20). TERT. test. anim. 3 Satanan denique in omni et aspernatione et -e pronuntias. CYPR. epist. 30, 8 acta paenitentia et professa suorum -e peccatorum. PANEG. 12, 36 *opp.* admiratio. SPART. Hadr. 23, 4 in summa -e habuit *illum* (*opp.* diligere). Pesc. 2, 2. LACT. inst. 5, 20, 4 dignus -e hominum. DON. Ter. Ad. 523 'illud' ergo tamquam cum -e dixit. AMM. 14, 11, 3. 31, 6, 3 lacerati -e atque conviciis. HIER. in Matth. 18, 15 p. 141 ut -i eum habeant. *ibid.* maioris esse -is. VVLG. Dan. 9, 11 stillavit super nos maledictio et -o. GENNAD. dogm. 50 cum omni -e illis anathema dicimus. AVG. civ. 5, 14 summae -is habebatur. epist. 55, 12 de mend. 9, 13 AVELL. p. 541, 26. 542, 13. 563, 20. 578, 10 religiosa -e damnate *haereticos* (GREG. M. epist. 9, 218 p. 206, 29 apostolica -e). CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111[D]. var. 12, 10, 2 beneficia tota -e fellita. **3** *t. t. iuris*: **a** (*cf. p. 810, 79*): VLP. dig. 50, 16, 40 pr. -o est denuntiatio facta cum testatione. **b** (*cf. p. 810, 83*): GELL. 15, 27, 3 sacrorum -o.

2. dētestātio, -ōnis *f.* [*a* de *et* testes. *Th.*]. *i. q. castratio*: APVL. met. 7, 23 ferocissimos equos ... adhibita tali -e mansuetos ... factos.

dētestātor, -ōris *f. a* detestari. *is qui detestatur, exsecratur, odit* (*dub.* GLOSS. V 109, 19 hironii [ironii?] sannatores et -es [208, 5 detractatores]): TERT. spect. 15 quorum se ...-em confitetur. ieiun. 2 adv. Marc. 4, 27 p. 514, 24. 4, 29 p. 521, 13 nuptiarum. AVG. c. Faust. 23, 10. in epist. Ioh. 1, 11 daemoniorum et idolorum. CASSIOD. var. 1, 4, 8 *opp.* amator.

✱**dētestor**, -ātus sum, -ārī *a* de *et* testari. *passive, cf.* PRISC. gramm. II 379, 6 'auxilior te' et 'auxilior a te', similiter ... antestor, -or (*hoc addidit in margine l*). CIC. leg. 2, 28 -ata *p. 810, 16*. HOR. carm. 1, 1, 25 -ata *p. 810, 22*. APVL. apol. 52 -ari *p. 810, 41*. GAIVS dig. 50, 16, 238, 1 *p. 810, 79*. COD. Theod. 16, 5, 35 (*a. 399*) *v. p. 810, 81*. AVG. epist. 108, 4 c. Secundin. 24 c. Parm. 2, 10, 22 *v. p. 810, 58 sq.* VINCENT. LER. 4, 5 RVRIC. epist. 1, 5 p. 358, 27. *active*: AMM. 26, 6, 17 -bant. GREG. TVR. Franc. 1, 22 -asse *p. 810, 67*. GELL. 7 (6), 16, 5 deprecor a Catulo dictum est quasi -or vel exsecror vel depello vel abominor. BEDA gramm. VII 292, 10 -or aliquid exsecrandum respuens. GLOSS. ἀπεύχομαι. ἀπομαρτύρομαι. ἐπιμαρτύρομαι. -er ἀπώσομαι. -atus abominatus aliquid. abominatus. exsecratus. *legitur inde a* CIC. *et* CAES., *frequentatur a scriptoribus recentioris aetatis.*

1 *i. q. precando avertere conari, deprecari*: CIC. Catil. 1, 27 ut a me ... patriae querimoniam -er ac deprecer. Pis. 96 omnes memoriam consulatus tui, facta, mores ... a re p. -antur. Phil. 4, 10 o di immortales, avertite et -amini, quaeso, hoc omen. nat. deor. 1, 123 invidiae -andae gratia. Att. 9, 10, 6 -aris hoc (*i. revocas consilium*) diligenter. LIV. 34, 7, 12 libertatem. 40, 56, 4 *orbitatem*. SEN. dial. 9, 2, 10 affectus otium suum -antium querentiumque nihil ipsos habere, quod agant. TAC. ann. 6, 24 specie -andi (*opp.* diras imprecari). SVET. Claud. 3 tam iniquam et tam indignam sortem p. R. palam et clare -ata est. APVL. met. 8, 8. HIL. in psalm. 140, 9 hoc ergo utrumque a se -atur propheta.

2 *i. q. exsecrari, aversari, odisse*: CIC. Vatin. 39 tamquam auspicium malum -antur *te* (LIV. 21, 10, 11 hunc iuvenem tamquam furiam facemque huius belli odi ac -or. PS. AVR. VICT. epit. 39, 6 AVG. civ. 14, 5. 19, 18. *cf.* SPART. Hadr. 23, 6 quasi [SCHOL. Cic. Bob. p. 97, 15 VVLG. deut. 7, 26 Esth. 14, 16]. LACT. epit. 47, 2 velut. AMM. 28, 4, 14 ut venena doctrinas). leg. 2, 28 ara vetusta in Palatio Febris et altera Esquiliis Malae Fortunae -ataque (detestatque *trad.*, detestanda atque *Madvig*) omnia eius modi repudianda sunt. Phil. 8, 7 ignoro causam *belli civilis*, -or exitum. CAES. Gall. 6, 31, 5 omnibus precibus -atus Ambiorigem (OV. met. 15, 505 hostilique caput prece -atur euntis *filii Theseus*). NEP. Timol. 1, 5 neque aspexit *filium mater*, quin eum fratricidam impiumque -atus compellaret. HOR. carm. 1, 1, 25 bellaque matribus -ata. LIV. 5, 11, 15 neminem ... qui illo die non caput, domum fortunasque *illorum* sit exsecratus -atusque (31, 44, 6 sacerdotes publicos, quotienscunque pro populo ... precarentur, totiens -ari atque exsecrari Philippum. SEN. Phaedr. 566 -or omnes, horreo fugio exsecror. *cf.* APVL. met. 9, 26 verbis exsecrantibus ... -batur uxorem). 10, 41, 3 dira exsecratio ac furiale carmen, -andae familiae stirpique compositum. 40, 8, 11 exempla discordiarum fraternarum. SEN. contr. exc. 8, 6 maria. VAL. MAX. 9, 1, 7 primum quem -ere, qui ... excogitavit an qui ..., an qui. SEN. benef. 1, 9, 2 colunt -anturque felicem. 2, 14, 1 perniciosos malorum munerum auctores (TAC. hist. 2, 35). 4, 16, 2. 7, 20, 4 quae *vitia* -amur sine horrore. dial. 3, 8, 8 flentium -antiumque ministeriis utendum. 10, 5, 1 quotiens *Cicero* illum ipsum consulatum suum ... -atur! nat. 4 praef. 19. COLVM. 1, 8, 10 ita ut *servi* potius timeant eius (*vilici*) severitatem, quam crudelitatem -entur (*sim.* 11, 1, 25). TAC. hist. 2, 45 sortem civilium armorum misera laetitia -antes. PLIN. epist. 4, 2, 4 cuncti -antur, oderunt *Regulum*. paneg. 44 SVET. Otho 10. 12 Vit. 12 AMPEL. 29, 3. GELL. 1, 15, 4 quibus *verbis* inanem dicendi copiam graviter et vere -atus est *Cicero*. 2, 6, 14. 7 (6), 16, 13 APVL. met. 1, 17. 10, 24. apol. 52 neque enim gravius est ... in cubiculo despui quam in isto splendidissimo coetu -ari. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 18 editionem muneris, quam olim -bamur, amplector. TERT. spect. 21 idol. 4. 14 quae (*blasphemia*) tunc me testatur christianum, cum propterea me -atur. PORPH. Hor. carm. 3, 1, 1 (HOR. odi). epist. 1, 20, 17. ARNOB. nat. 2, 46 qui condicionem suam -etur et lugeat. HIL. in Matth. 16, 10 ita passionem -atus est, ut dixerit: 'absit' quo verbo rerum -andarum exsecratio continetur. AVSON. 322, 13 AMM. 15, 3, 1. HIER. epist. 52, 5, 7 omnes delicias ... in comoediis erubescimus, in saeculi hominibus -amur. 141 *syn.* odio persequi. VVLG. gen. 46, 34. num. 23, 7 veni et maledic Iacob, propera et -are Israel (ITALA Lugd. maledic [ἐπικατάρασαι]. 23, 8 [Lugd. devotabo, καταράσομαι] prov. 24, 24). CLAVD. rapt. Pros. 3, 440 exitiique reos flores -ata ipsumque rapinae locum. AVG. civ. 1, 8 in eadem afflictione mali deum -antur atque blasphemant, boni autem precantur et laudant. 2, 18 cupiditates ... -ans atque condemnans. *al.* bapt. 4, 25, 32 reprehendimus, anathemamur, -amur, abominamur perversitatem. epist. 108, 4 merentur ab omnibus -ari. c. Secundin. 24 vestro errore -ato atque damnato. c. Parm. 2, 10, 22 *blanditiis* repudiatis et -atis. SVLP. SEV. chron. 1, 32, 5 *opp.* (laudibus) extollere. ZACCH. 3, 7 *opp.* suadere. MART. CAP. 3, 261 VICT. VIT. 2, 54. 69. PALLAD. hist. mon. II 9 p. 357[B] maledictis etiam et lapidibus eos -are (*opp.* collauda et glorifica eos). *absolute*: TERT. test. anim. 6 cur ad caelum contestatur *anima* et ad terram (*sc. conversa*) -atur? *seq. inf.*: ENNOD. epist. 8, 28 p. 218, 1 in lucem exire publicam non -or (*i. recuso*). *acc. c. inf.*: CASSIOD. var. 2, 7. 25 -amur enim miseros premi. GREG. TVR. Franc. 1, 22 -asse atque iurasse nunquam se comesurum panem. 5, 15. GREG. M. moral. 4, 22 quem aperuisse paradisi ianuam -atur. *seq.* quia: VVLG. Matth. 26, 74 coepit -ari (καταθεματίζειν) et iurare, quia non novisset hominem. quod: GREG. M. moral. 3, 55 quis non ... -etur, quod David ... Vriae concupiscit uxorem. PS. MATTH. euang. 12, 1 quod nunquam penitus tetigisset eam.

3 *i. q. deos testes advocando precari*: LIV. 39, 10, 2 in caput eorum -ari minas periculaque, qui id suasissent. PLIN. epist. 2, 20, 6 iram deorum ... in caput infelicis pueri.

4 *i. q. testari, testes advocare*: APVL. met. 7, 25 fidem hominum deumque -ans.

5 *t. t. iuris*: **a** *i. q. testato denuntiare*: GAIVS dig. 50, 16, 238, 1 -atum est testatione denuntiatum. PAVL. dig. 50, 16, 39, 2 -ari est absenti denuntiare. *dub.*: COD. Theod. 16, 5, 35 (*a. 399*) -ati criminosi ... severissima emendatione resecentur (*i. testimonio convicti?*).
b *i. q. sacra gentilicia abdicare*: GELL. 7 (6), 12, 1 Servius Sulpicius ... in libro de sacris -andis.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gerundiv. pro adi. ˣ**dētestandus**, -a, -um. *i. q. detestabilis*: VAL. MAX. 1,7 ext. 1 Hannibalis . . . -um Romano sanguini (*i. homini*) somnium. 3, 3, 2. 6, 3, 3. 9, 7 mil. Rom. 1. LVCAN. 6, 431 supernis -a deis . . . arcana. SIL. 17, 434 TAC. hist. 1, 50 ann. 4, 69. 16, 28. PLIN. paneg. 50 -a avaritia. CARM. epigr. 1535A, 3 scelus infandum -umque. MIN. FEL. 5, 11 *opp.* optandus. 9, 5 TERT. nat. 2, 9. EDICT. imp. Diocl. I 7 -am immanitatem condicionemque miserandam. II 3. CAPITOL. Aur. 12, 3 famae. *al.* IVST. 11, 14, 12 HIL. in Matth. 16, 10 *v. p. 810, 47.* AMM. 26, 10, 9 *al.* HIER. epist. 39, 6, 4 VVLG. Ezech. 18, 13. AVG. civ. 2, 13 *opp.* colendus. 2, 27 *syn.* aversandam. 3, 16 *al.* COD. Theod. 8, 15, 2 (*a. 334*). 15, 12, 2 (*a. 357*).

deriv.: detestabilis, 1. detestatio, detestator. *L.*

?**1. dētexo**, -āre *a* detegere. GLOSS. IV 455, 15 (*ad* VERG. Aen. 1, 356 pectora . . . nudavit caecumque domus scelus omne retexit) nudavit -vit (detexit *bfg*), manifestavit (*cf.* SERV. *ad l.* 'retexit' . . . planius, quid sit 'nudavit', ostendit).

2. dētexo, -uī, -xtum, -ere *a* de *et* texere. NOT. Tir. 80, 28 -xtum. *legitur inde a* PLAVTO, *apud antiquiores in versu praeter* CIC. de orat. 2, 158. [*corrupt.* CLEDON. gramm. V 56, 16 (*inter verba deponentia*), *ubi leg.* detestor.]

I *i. q. intexere, contexere*: **A** *proprie*: **1** *sensu strictiore i. q. usque ad perfectionem texere*: SERV. ecl. 2, 72 -ere: multum texere, finire, perficere. nam modo 'de' non minuentis est, sed augentis (GLOSS. V 567, 6). GLOSS. II 335, 44 καθυφαίνω. PLAVT. Pseud. 400 (*in imag.*) neque ordiri . . . unde occipias habes, neque ad -undam telam (*l. 34*) certos terminos. TITIN. com. 25 quae inter decem annos nequisti unam togam -ere. FRONTO p. 211, 20 N. omnia ut in tenui veste oris -xta. VLP. dig. 32, 52, 5 non -xta. 32, 70, 11 quodque in tela est, quod est nondum -xtum. 32, 70, 12 neta quae neque -xta neque contexta sunt. 34, 2, 22 vestimentum est, quod -xtum est, etsi desectum non sit, id est si sit consummatum. quod in tela est nondum pertextum vel -xtum, contextum appellatur. NON. p. 30 vestis ordiri dicitur, cum instituitur -enda. HYG. fab. 126 p. 110, 13 cum telam (*l. 26*) -uero, nubam. p. 110, 14. *nota: i. q. textum de stamine demere*: GLOSS. καθαιρῶ ἱστόν. ἐκτέμνω ἱστόν. -⟨u⟩it ἐξέτεμεν ἱστόν. *inde iocose*: PLAVT. Amph. 294 de umero volt pallium -ere. **2** *debilitata vi praepositionis i. q. texere*: VERG. ecl. 2, 72 aliquid . . . viminibus mollique paras -ere iunco (SERV. *ad l. v. supra l. 22. cf.* TIB. 2, 3, 15 fiscella levi -xta est vimine iunci). TERT. idol. 3 an phrygio -at *idolum* (*cf. ibid.* an filo formetur idolum). EPIST. Alex. p. 194, 13 *Seres* ex silvestri vellere vestes -unt. CARM. epigr. 1559, 11 (*in imag.*) scaenales frondes -unt hinc geminam umbram.

B *translate i. q. conficere, complere*: CIC. Arat. 250 lacteus *circulus* . . . non perpetuum -ens conficit orbem. HIER. in Is. 38, 4 p. 470 Ezechiae vita ad -xtos annos rediret. VINCENT. LER. 23, 29 eas in grandioribus partes ac formas numerus -at aetatis, quas in parvulis . . . praeliciaverat. *i. q. verbis, scripto, versu exponere, pertractare*: TRAG. inc. 181 nunc ego te ab summo iam -am exordio. CIC. de orat. 2, 158 ante exorsa et potius -xta prope retexantur. CIRIS 9 coeptum -ere munus (*cf.* AVSON. Mos. 415 coeptum . . . -atur opus). SVLPICIA carm. frg. 12 fabellam . . . -ere paucis. AVR. Fronto p. 11, 15 N. vespera haec ad te -ui. TERT. pudic. 14 tali clausula maledicto -xta. resurr. 43 p. 89, 25 tractatus apostoli tali clausula -xtus. NEMES. ecl. 3, 16 ortus, Lenaee, tuos et semina vitis ordine -am. AVSON. 418, 1 tibi haec notos -it epistula quaestus. SYMM. epist. 1, 46, 2 qui strictim meliora -ui, amaris videar immorari. SCHOL. Cic. Bob. p. 115, 7 copiose iisdem -endis immorari (*opp.* oratorie perstringere). GENNAD. vir. ill. 56 *librum* auctoritate sacrarum scripturarum -xtum. PS. RVFIN. in Os. 5, 6—7 p. 990C per praeteriti . . . temporis declinationem invectio tota -itur. PAVL. NOL. carm. 29, 15 quae . . . agit . . . deus versu -ere coner. epist. 29, 7 *Lucas* baptistae . . . meritum ab originis claritate -uit.

II *i. q. textum solvere*: PS. FVLG. RVSP. serm. 69 p. 942A coronam meam texit Christus, non -at inimicus. PALLAD. hist. mon. I 10 -uit (ἀπέπλεξε) funes . . . et rursus intexuit (*ibid.* solve quod factum est).

part. perf. pass. pro subst. n. **dētextum**, -ī. *i. q. textum, tela*: ITALA Tob. 2, 20 (Reg. Sangerm. 4) dederunt ei (*Annae*) pro -o (Sangerm. 15 telaticum, *deest* LXX *et* VVLG.) . . : haedum.

syn.: intexere, pertexere. *opp.*: solvere. texere. *Wulff.*

dēticēsco, -uī, -ēre *cf. c.* conticescere. NOT. Tir. 54, 59a deticuit. 54, 59b deticiscit. *L.*

ˣ**dētineo**, -uī, -ntum, -ēre [*a* de *et* tenere. *Th.*]. deteneo *traditur*: PLAVT. Persa 505 (*A*) CIC. Att. 10, 1, 2 (*pars codicum*) CAES. Gall. 3, 12, 3 ($A^1B^1M^1$) CYPR. epist. 69, 11 (*C*) HIL. myst. p. 8, 24 SORAN. p. 55, 13 (*bl*) ORIBAS. syn. 5, 2 LEX Sal. *passim*. TAB. devot. Audollent 233, 30. detino: GLOSS. ditinent: CARM. epigr. 749, 6. *Graecis litteris scriptum*: TAB. devot. Audollent 231, 11 δητινεατουρ. *deponens v. p. 816, 64.* GLOSS. κατέχω. περικρατῶ. -et ἀποκατέχει. distringit. -eri ἀποκατασχεθῆναι. *dub.* V 547, 33 detemptum rescriptum (*fort.* detentum restrictum). *legitur inde a* PLAVTO, *frequentant* BELL. Hisp. (*ubi ponitur pro 'commorari', cf. Köhler, Acta sem. Erlang. I 385*) *et* SEN. phil., *deest* LVCR. NEP. MANIL. VELL. VAL. MAX. PERS. LVCANO IVV. [*falso traditum: pro* distineo: CAES. Gall. 7, 37, 3 (*codd. recc.*, dedistineat *ABM*). VITR. 2, 1, 5. *pro* retineo: SIL. 8, 41 (*Col.*). *pro* teneo: CAES. Gall. 7, 69, 7 (*in codd. quibusd.* α). *pro* desino: BELL. Hisp. 23, 2. *loci dubii*: CIC. nat. deor. 2, 121 ret- *codd. dett. et editiones.* VERG. Aen. 11, 381 dum -et hostem agger murorum (*M cum Prisciani codd. quibusdam*, distinet *Pγbc cum Prisciani codd. aliis, Serv.*, destinat *R*). HOR. epist. 1, 2, 5 nisi quid te -et (distinet *al.*). OV. trist. 4, 10, 49 et tenuit *pleriq. codd.* SEN. epist. 114, 16 quid illa *compositio* in exitu lenta, qualis Ciceronis est, devexa et molliter -ens . . . ? (*singulari significatione; sed fortasse scribendum est* desinens). STAT. silv. 5, 5, 63 *v. s.* devincere. PERVIG. Ven. 46 detinente (*S*) tota nox est pervicIanda canticis (detinent et *T*, de tenente *Salm.*, detinenda *Heinsius, Riesius*, detine te *Orellius*, detinenter *Schenklius, Bährensius; cf. Archiv 2, 1885, 471*).]

I *i. q. retinere* (se -ere *v. l. 69. p. 815, 50. 52. 816, 2*, retro -ere *p. 816, 27*): **A** *proprie: aliquo loco retinere, morari, saepe de euntibus, profecturis sim.*: **1** *generatim*: **a** -et *aliquis aliquem*: PLAVT. Asin. 414 hic me moratust. :: siquidem hercle nunc summum Iovem te dicas -uisse. TVRPIL. com. 100 quem olim oderat, sectatur ultro ac -et. LENT. Cic. epist. 12, 15, 5 magistratus veniebant in suspicionem -uisse nos et demorati esse. CAES. civ. 3, 75, 4 consecutus equitatus novissimos proelio -bat. OV. am. 2, 17, 16 traditur . . . Calypso . . . recusantem -uisse virum (*i. Vlixem. cf.* rem. 272 diceris, *Circe*, his . . . Dulichium verbis -uisse ducem). ars 2, 98 ipse deum volucrem (*i. Amorem*) -uisse paro. met. 13, 301 me pia -uit coniunx. PHAEDR. app. 10, 12 tu nisi istum *bovem* tecum assidue -es feroxque ingenium comprimis clementia. SEN. epist. 106, 2 humanius visum est tam longe venientem non -ere. QVINT. decl. 279 p. 139, 31 diu moratus est, -uit *adulterum*. SVET. Claud. 15 ut descendentem *Claudium* e tribunali non solum voce revocarent, sed et lacinia togae retenta, interdum pede apprehenso -rent. Tit. 5 ut eum . . . decedentem provincia -uerint . . . efflagitantes, ut remaneret (*cf.* RVFIN. hist. 10, 10 multum licet -entibus et rogantibus, ut manerent *Edesius et Frumentius*, regina vel filio). Vit. 7 creditorum . . . praestolantium ac -entium turbam. FRONTO p. 190, 14 N. TERT. anim. 26 -batur (*alter ex gemellis*) qui praevenerat nasci a praevento necdum plenius edito. adv. Marc. 4, 8 p. 440, 1 -ntus a turbis. VLP. dig. 2, 10, 1, 1 alios . . . rogavit, ut eum -rent vel abducerent. 48, 12, 2, 1 ne . . . nautam . . . retineat aut . . . faciat, quo magis -eatur. PAVL. dig. 49, 16, 14 pr. se . . . a latronibus -ntum similive casu moram passum *esse*. PANEG. 6, 8 te . . . amplexu quodam suo Roma voluit -ere (*aliter* PS. QVINT. decl. 8, 19 *v. p. 816, 9*). SPART. Hadr. 2, 6 a Serviano diu -ntus fractoque consulto vehiculo tardatus. VVLG. Luc. 4, 42 -bant illum, ne discederet ab eis (κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι, ITALA cod. q retinebant). AMM. 19, 8, 7 *calo* iumentum exhaustum cursu pondere cadaveris *sui* -bat. RVFIN. hist. 7 p. 412A centurio omnes, quicunque venerant, conclusit, quo . . . ad militiae -rentur officium. OROS. hist. 2, 15, 1 Alcibiades ad iudicium pro quadam insimulatione -ntus. TAB. devot. Audollent 233, 30 trado tibi ⟨h⟩os equos, *daemon*, ut deteneas illos. *res personatae*: SEN. dial. 10, 10, 4 praeteriti temporis omnes *dies* . . . aderunt, ad arbitrium tuum inspici se ac -eri patientur. TERT. pudic. 5 p. 227, 4 nonne hinc idololatria, inde homicidium *moechiam* -bunt et, si qua vox fuerit, reclamabunt 'noster hic cuneus est, nostra compago'? p. 227, 20 aut -emus eam aut sequimur. PS. APVL. Ascl. 12 animam obtorto ut aiunt -et collo *malignitas*, ut in parte sui qua mortalis est inhaereat. *additur ubi (tam in loco quam in condicione, statu sim.)*: PLAVT. Cist. 225 ita pater apud villam -uit me. VERG. ecl. 10, 45 insanus Amor duri me Martis in armis tela inter media atque adversos -et hostes. Aen. 2, 788 me . . . his . . . oris. TIB. 1, 2, 94 ancillam medio . . . foro (SVET. Claud. 18). LIV. 8, 38, 6 eques . . . iniquis ad transitum locis agmen -uit. CELS. 3, 14 in lectulo (8, 20 in lecto. *cf.* PAVL. MED. vit. Ambr. 42 lectulo). ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 12 L. Vestinum familiarissime diligo et hodieque in rebus meis -o. SEN. apocol. 4 Phoebus . . . -et intentas *Parcas* (*sc. in labore*). Herc. f. 1258 cur animam in ista luce -eam amplius morerque (QVINT. decl. 337 p. 326, 19 hominem. *cf.* SEN. Phoen. 235 quid hic manes meos -o?). Phaedr. 841 ambiguus . . . me sortis . . . labor -uit inter mortis et vitae mala (*cf.* dial. 6, 10, 6 *v. p. 813, 32*). epist. 45, 10 quid me -es in eo, quem tu ipse pseudomenon appellas. 81, 25 in priore ac meliore se memoria -et. 117, 33 cur . . . potius inter vocabula me sapientiae -es quam inter opera. STAT. Theb. 12, 561 quos *occisos* vetat igne Creon Stygiaeque a limine portae . . . submovet ac dubio caelique Erebique sub axe -et. QVINT. inst. 2, 3, 1 qui . . . pueros . . . apud minores *rhetores* aliquamdiu -ent. 10, 5, 17 adulescentes nimium in falsa rerum imagine. decl. 269 p. 99, 22 non eram tam ingratus, ut in hoc nomine (*i. in servitute*) adhuc eos (*servos*) -rem (*cf.* GAIVS inst. 1, 141 ac ne diu quidem in eo iure -entur homines. CALL. dig. 4, 6, 11 ei quoque succurritur qui in servitute fuerit, sive bona fide serviat homo liber, sive -ntus sit. *cf. p. 816, 21.* decl. 305 p. 197, 25 tu eos -es intra fines, quibus venire non licuit. TAC. Agr. 9 minus triennium in ea legatione (*cf.* ann. 14, 39 -ntus *est* rebus gerendis Suetonius). ann. 13, 36 in ea contumelia -nti nec nisi precibus universi exercitus exsoluti sunt. SVET. Aug. 97 cum interpellatores *eum* aliis atque aliis causis in iure dicendo -rent. Nero 52 a cognitione veterum oratorum Seneca *Neronem avertit*, quo diutius in admira-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tione sui -ret. TERT. anim. 7 illud ..., quod -etur illic. 26 ille, qui adhuc intus -batur et foris iam -bat. adv. Marc. 1, 22 p. 320, 12 creator ... saeculum in vexatione -uit. 4, 30 p. 526, 6 cum videbunt iustos introeuntes in regnum dei, se vero -eri foris. VLP. dig. 28, 1, 10, 20 si -nti sunt inviti ibi testes (IVST. 33, 2, 8 RVF. FEST. 11. *cf.* LACT. mort. pers. 45, 5 illic). 43, 16, 1, 24 eum in medio itinere. PAVL. dig. 26, 5, 28 in tutela (27, 1, 31, 3. *huc pertinent fortasse* 27, 1, 31, 2 si tertia et quarta *tutela* sit delata, licet in quartam [quarta *Haloander*] prius -ntus sit. VLP. dig. 38, 17, 2, 33 si tales petiit *tutores* et susceperunt nihilominus vel -nti sunt [*in tutela*]). CYPR. epist. 51, 2 extra ecclesiam -eri. CAPITOL. Maximin. 10, 4 in exercitio milites cotidie -bat. Pius 5, 3 ut septenis et novenis annis in provinciis bonos praesides -ret. IVST. 6, 6, 3 ne ... exercitus sui in Graecia -rentur. HIL. c. Const. 2 toto hoc tempore in exilio -ntus (*cf.* op. hist. frg. 2, 3). in Matth. 10, 23 infidelitas ..., quae nos ... et in ignoratione dei et in omnium vitiorum oblectatione -eat. trin. 2, 26 Iohannes ... adhuc utero matris -ntus. VVLG. Rom. 7, 6 soluti sumus a lege mortis, in qua -bamur (κατειχόμεθα). VEG. mil. 3, 4 ad armaturae gestum, ad vectes ... usque ad sudorem *milites* sunt ... -endi. AMM. 18, 6, 20 obsidatus sorte in Syriis -ntus. AVG. civ. 1, 1 *divina providentia* ... solet ... vitam mortalium (*i. mortales*) ... probatam ... in his adhuc terris propter usus alios -ere. 7, 20 filiam Cereris ... apud inferos. GREG. TVR. glor. conf. 103 vulgatumque verbum plerumque profuit in hac infirmitate -ntis. glor. mart. 57 illa vero in hoc tormento diutissima -nta. TAB. devot. Audollent 231, 11 δητινεατουρ ⟨ιν ομ⟩νε τεμπους ιν α⟨μω⟩ρε ετ δεσιδερι⟨ο⟩ (*cf. p. 816, 30*). COD. Iust. 11, 48 (47), 23, 1 (*a. 531—534*) homines qui per triginta annos colonaria -nti sunt condicione. *nota in c. acc.*: COD. Iust. 3, 37, 5 (*a. 294*) in communionem vel societatem nemo compellitur invitus -eri. HIL. myst. p. 17, 2 magnus factus Moyses -ntos in servitium fratres requirit. *accedit praedicativum*: SEN. dial. 6, 10, 6 alios *Fortuna* morborum variis generibus emaceratos diu inter vitam mortemque medios -bit (*cf. p. 812, 67*). TAC. Agr. 15 *dei*, qui ... ducem absentem, qui relegatum in alia insula exercitum -rent.

b -et *aliquis aliquid*: OV. ars 3, 312 Sirenes ... voce canora quamlibet admissas -uere rates. PHAEDR. app. 21, 12 festinantis sic -isti pedes. SEN. benef. 2, 4, 3 nemo illa *beneficia* intercipiat, nemo -eat. 6, 1, 1 alia -bo diutius, alia expellam. PETRON. 127 nec mea (*i. Circes*) mater labentis mundi cursum -uit. STAT. Theb. 4, 144 Hylaeus ... magnum ... obiectus -et amnem. PLIN. epist. 10, 67, 2 Lycormae *epistulas*. SVET. Iul. 62 ut ... *aquilifer* in manu -entis *Caesaris* reliquerit signum. FRONTO p. 214, 3 N. nec fumum manu prehendere nec solem queas, neque vincire neque verberare neque -ere neque ... excludere. VLP. dig. 11, 7, 38 ne corpora aut ossa mortuorum -rentur aut vexarentur (47, 12, 3, 4. *cf.* 47, 10, 1, 6 corpus testatoris ante aditam hereditatem -ntum est). 48, 12, 2, 1 navem (*cf.* IVST. 2, 9, 18 ad postremum morsu navem -uit). SOL. 15, 6 (*canes*) -ent, quidquid obiectum est. AMBR. Ioseph 5, 25 reliquit tamquam non sua, quae adultera suis manibus -bat. AVG. quaest. hept. 1, 12 desiisse aquam et ... -ntam pluviam de caelo. *additur ubi*: SEN. nat. 7, 14, 1 quid fuit, quod illo *caelo* tam solida corpora adduceret et ibi -ret? epist. 8, 1 oculos vigilia fatigatos cadentesque in opere -o. PLIN. nat. 14, 4 circa alia mentes hominum -entur (*cf.* BOETH. arithm. 1, 32 p. 72 circa res obscurissimas ingredientium animos -entes). MIN. FEL. 20, 5 eorum memorias in statuis -ere. PAVL. dig. 13, 7, 30 ratem in flumine. LAMPR. Alex. 39, 8 *quartarios* iam formatos in moneta -uit (retinuit *Bährens*). MARCELL. med. 12, 38 lentisci decocti aqua inter os ... -nta dentes confirmat. VVLG. Rom. 1, 18 veritatem in iniustitia (κατέχειν). HIPPOCR. progr. 11 melius ... sonum transire quam illuc -eri (ἐναπειλῆφθαι καὶ συνειλεῖσθαι).

c -et *aliquid aliquem*: PLAVT. Persa 505 hic est quod me -et negotium. TER. Phorm. 574 morbus (*cf.* AMM. 21, 15, 2 invalente morbi gravitate -ntus). VARRO Men. 429 cum sumere coepisset, voluptas -ret (retineret *codd. cf.* QVINT. decl. 337 p. 327, 10 qui non -eatur his voluptatibus). OV. epist. 4, 110 illum *Theseum* Pirithoi -et ora sui. CVRT. 5, 5, 20 si quos ... liberorum ... amor -ret. 8, 2, 14 ubertas terrae ... indigenas ... -et. SEN. epist. 26, 10. 70, 3 alium ... venti segnes ludunt ac -ent et tranquillitatis lentissimae taedio lassant (*cf. p. 814, 8*). 85, 34 quae *res* aut refert illum (*gubernatorem*) aut -et et exarmat. 102, 22 gravi terrenoque -or. COLVM. 1, 1, 19 plerosque nostrum civilis ambitio saepe evocat, ac saepius -et evocatos. 8, 5, 15 ova *carentia animalibus* removenda sunt, ne incubans inani spe diutius -eatur effeta. MART. 1, 70, 7 nec te -eat miri radiata colossi ... moles. TAC. ann. 2, 69 adversa Germanici valetudine -ntus. PLIN. paneg. 76 ut illum ... nullus praecursorum tumultus -ret. MOD. dig. 49, 16, 3, 7 casibus quibusdam -ntus. CYPR. laps. 12 sequi ... Christum quomodo possunt qui patrimonii vinculo -entur. PALLAD. hist. mon. II 15. AMM. 23, 3, 7 -ntus, ut omen per hostias litando firmaret. PELAG. in Rom. 15 p. 713[B] necessitas ... quae illum ... -ret. SVLP. SEV. chron. 1, 3, 3 *corvum* cadaveribus -ntum. *additur ubi*: CIC. inv. 2, 132 quaerere ab iudicibus ..., quare in alienis -eantur negotiis. de orat. 3, 89 in studiis. CAES. civ. 2, 17, 4 Caesarem ad Massiliam. BELL. Hisp. 1, 1 Caesar muneribus dandis in Italia -etur. 3, 1. 34, 6 dum hic -etur (*i. moratur. cf. p. 811, 82*). LIV. 36, 39, 7 qui iam tertium ibi annum dubio -retur bello (*cf.* IVST. 18, 2, 5 ut Romano bello, ne in Siciliam transire posset, Pyrrhus in Italia -retur). SEN. dial. 1, 4, 6 qui nimia felicitate torpescunt, quos velut in mari lento tranquillitas iners -et. 11, 16, 7 nihil *illam* in tristitia ... -uit. epist. 70, 16 veteres inquilinos indulgentia loci ... etiam inter iniurias -et. SIL. 5, 427 clausis -et hostem (*i. Hannibalem*) fraternum castris vulnus. TAC. hist. 4, 82 procul Alexandriam aegro corpore ... -eri. PLIN. epist. 7, 4, 3 in Icaria insula ventis (*cf. p. 813, 68*. VLP. dig. 44, 3, 1 tempestate in loco aliquo vel in regione). DICT. 4, 20 cum *hostes* ... in ipso aditu multitudine sua -rentur. AMM. 18, 5, 2 *per Illyricum*, ubi -batur (*Petschenig*, distinebatur *codd.*) ex negotiis ... imperator. VVLG. Tob. 10, 1 quare moratur filius ... aut quare -ntus est ibi?

d -et *aliquid aliquid*: CAES. Gall. 3, 12, 5 nostrae naves tempestatibus -bantur (PLIN. epist. 6, 34, 3). TIB. 1, 8, 20 cantus et iratae -et anguis iter (STAT. silv. 4, 3, 21 gravatus ... campos iter omne -entes. SCHOL. Germ. Bas. p. 70 cum stagna ... inundata -rent iter eius. *cf.* OV. Ib. 436 et tua sic latos spargantur membra per agros, tamquam *Apsyrti* quae patrias -uere vias). OV. epist. 13, 20 vela *abeuntis Protesilai* diu vultus -uere meos (*cf.* SEN. dial. 12, 12, 3 fulgor eius illos [*oculos*] ... praestringet et in se haerentes -bit). CELS. 8, 10, 5 morae ... crus femurque, ut collocatum est, -eant. SEN. Ag. 55 quid cadentes -et stellas polo? (*cf.* STAT. silv. 2, 2, 47 illa *domus* cadentem *Phoebum* -et). COLVM. 12, 52, 22 *fisci* impositis lapidibus, ut pondere pressi -eantur, immergi *debent*. GARG. MART. med. 21 sanguinem profluentem -ere *porrus* potus solet. 43 sudores. 52 cerasi viride pomum ventrem ... aridum siccat et -et (*cf. infra l. 34*. SORAN. p. 55, 13 urina -etur [retinetur *h.* p. 316, 25 δυσουρία δὲ ἢ ἰσχουρία]). SER. SAMM. 799 *purpurae* atra cinis currentem -et undam *sanguinis*. SOL. 3, 4 *catochites* impositas manus -et. 22, 11. PALLAD. 2, 13, 3 umore -nto. *additur ubi*: PLIN. epist. 6, 20, 9 processerat litus multaque animalia maris siccis harenis -bat. HIL. in Matth. 5, 11 cum *germen* a stirpe -ntae humi radicis avellitur. ORIBAS. syn. 1, 19 in visceribus -nto (i)stercore (*cf. supra l. 27*). *accedit praedicativum*: TERT. resurr. 19 quia corpus vice sepulcri conclusam animam in saecularis vitae morte -eat.

2 *speciatim*: **a** *de carcere i. q. in custodiam dare, in custodia habere* (*accedunt* in vinculis, in carcere *sim.*): QVINT. decl. 305 p. 197, 20 deprehensos. TAC. hist. 1, 38 nec una cohors togata defendit nunc Galbam, sed -et. PLIN. epist. 10, 74, 1. SVET. Otho 11 corripi quasi desertores -erique. GAIVS dig. 10, 4, 13 si liber homo -eri ab aliquo dicatur. CALL. dig. 48, 19, 28, 7 nisi quis ex vinculis vel custodia -ntus ... confugerit. COD. Iust. 2, 53 (54), 2 (*a. 215*) sub custodia militari ... -baris. TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 297, 28 quodammodo iniecta manu -ens adversarii sensum (MAXIMIN. c. Ambr. 97 AMM. 18, 6, 2). 4, 8 p. 438, 12 -ntus et captus et ad praecipitium usque protractus. nat. 1, 10 *Homerus* Martem ... in vinculis -et (*i. -eri finxit*). ITALA Matth. 14, 3 (cod. k) Herodes ... cum -uisset Iohannen (κρατήσας, VVLG. tenuit). *sim.* Marc. 12, 12. 14, 1. 49. 51 PAVL. dig. 2, 11, 3. 20, 2, 9 servos -ntos ob pensionem. sent. 5, 6, 14 CYPR. epist. 31, 8. 59, 2 ipsum Dominum a fratribus esse -ntum. HIL. in Matth. 11, 1 Iohannes -ntus in carcere (RVFIN. hist. mon. 7). COD. Theod. 11, 39, 7 (*a. 378*) omnes ... ut ... falsi reos esse -endos. AMM. 17, 10, 7 -entis (detensis *V*) plurimis *captivis* reddidit paucos. 28, 1, 44 cum aliis ob commissum adulterium -entis. 31, 5, 7. VVLG. I Macc. 13, 15 pro argento, quod debebat frater tuus, ... -uimus eum. AVG. civ. 20, 30 -nto et alligato et adiudicato. in psalm. 138, 2 redemit ... a captivitate, in qua -bamur a diabolo (SVLP. SEV. chron. 2, 11, 6 captivitate). AVELL. p. 3, 8 presbyteros ... -ntos per officium (*i. magistratus*). NICET. symb. p. 44, 17 neque enim poterat Christus a Morte -eri (*cf.* PASS. Barth. 6 p. 141, 5 *Iesum Christum* Iudaei crucifixerunt putantes eum posse morte [a morte *al.*] -eri). EVGIPP. Sev. 31, 1 veniebat exercitu cogitans *oppidanos* repente -ntos abducere. NOVELL. Iust 112, 2, 1 iudicis, cuius ab executore *pulsatus* (*i. is qui accusatus est*) -ntus est (συνεσχέθη). CORIPP. Iust. 7, 496. *in imagine*: HOR. carm. 1, 33, 14 me ... grata -uit compede Myrtale. *res personata*: APVL. apol. 83 litterae sceleste se -eri proclamassent. *accedit praedicativum*: TAC. hist. 3, 34 ne quis Cremonensem captivum -ret (OROS. hist. 4, 10, 1. MART. CAP. 1, 7 Ψυχὴν captivam adamantinis nexibus a Cupidine -eri).

b *i. q. apud se retinere*: CIC. Att. 4, 15, 2 ne lepore suo ⟨te⟩ -eat diutius praetor Clodius. VAL. FL. 7, 262 fugientem ... cerno, qualem nostra (*i. Circes*) suo numquam dimittere portu vellet adhuc omnes quae -et insula nautas. QVINT. inst. 12, 11, 14 *praeceptores* libenter -ent, quos occupaverunt. SVET. Aug. 98 Tiberium diu secreto sermone. Tib. 63 consulares oblatis provinciis non ausus a se dimittere, usque eo -uit, donec successores ... praesentibus daret. IVST. 18, 5, 13 Afros -endi advenas (*i. Elissae comites*) amor cepit. LAMPR. Comm. 2, 6 custodes ... honestiores ferre non potuit, pessimos quosque -uit. VVLG. Philem. 13 quem ego volueram mecum -ere (πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν).

c *de locis habitandi vel sepulcris*: CATVLL. 68, 100 Troia infelice sepultum -et extremo terra aliena solo (*cf.* CARM. epigr. 1312 quam genuit tellus Maurusia quamque coercens -et ignoto

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tristis harena solo). TIB. 1, 7, 58 quem ... -et Alba. OV. epist. 4, 68 Gnosia me vellem -uisset humus. CARM. epigr. 1075, 6 formosum cantu -et iste rogus (*i. tumulus*). 1549, 14 quas ego, quas genitor pro te dabo, nate, querellas, raptumque *natum* Stygio -et unda lacu.

B *translate*: 1 *generatim*: *aliquem* (*de voluntate, actione sim.*): LIV. 4, 55, 3 contionibus ... nunc -enda, nunc concienda plebs. 10, 34, 6 avidum invadendi ... moenia militem -et. VVLG. II Thess. 2, 6 et nunc quid -eat scitis, ut reveletur in suo tempore (τὸ κατέχον. AVG. civ. 20, 19 *ad l.* id est, quid sit in mora, quae causa sit dilationis eius). PASS. Theclae 35 p. 99, 8 ut omnes bestiae odoris beneficio somno -rentur gravatae nec tangerent Theclam. *fere i. q. cogere*: HIL. in Matth. 14, 8 cum ... religione sacramenti -retur *Herodes*. *aliquid, consuetudinem, ius, possessionem sim.*: LIV. 1, 17, 8 ut non plus darent iuris quam -rent (retinerent *Gron.*). SEN. epist. 114, 11 sunt qui sensus *verborum* praecidant ..., sunt qui illo⟨s⟩ -eant et porrigant. CELS. dig. 8, 6, 6, 1a manet idem ius servitutis, quod fundo indiviso fuerat, nec aut usu -eri aut non utendo deperire nisi tota via potest. TAC. ann. 12, 44 regnum senecta patris -eri. 14, 65 quod immensam pecuniam longa senecta -ret (PLIN. epist. 10, 17, 3 multae ... pecuniae ... a privatis -entur. PAPIR. dig. 50, 8, 13 VLP. dig. 40, 5, 37 res vel pecunias [*cf.* CASSIOD. var. 1, 38, 1 nos querelis ... expetitos *esse*, quod res patris eius non meliorandi, sed deteriorandi voto -eas]). POMPON. dig. 8, 3, 25 pro modo agri -enti aut alienati. TERT. pudic. 1 circumcisionem. ITALA Ioh. 20, 23 (Cypr. epist. 69, 11) si cui remiseritis peccata, remittentur illi: si cuius detenebitis, detinebuntur (*C*, tenueritis, tenebuntur *al.* ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται, VVLG. et quorum retinueritis, retenta sunt). PAVL. dig. 11, 3, 14, 9 sive servum -ere ... vel servo restituto. SOL. 5, 10 *Aetna* brumalem -et faciem. 13, 1 *ostia Histri* dulcem haustum incorrupto -ent sapore. FILASTR. 111, 4 hoc mendacium nominis usque nunc. 127, 5 de patre ita est credenda ac -enda confessio. 140, 4 ut haec integra inviolataque custodientes -eamus. 141, 1 quas *festivitates* ecclesia catholica cognoscit et -et. 142, 4 ea *decreta atque consulta* ecclesia ... semper habet et -et incunctanter. AVG. civ. 13, 18 ut *deus* ... congruentiam figurae membrorumque -eat, detrahat ponderis tarditatem (*sc. morte*). *fere i. q. habere*: MART. CAP. 6, 675 ab ambitu circumfluentis amnis etiam Delta littera figuram creditur -ere.

2 *speciatim*: **a** *i. q. delectare, vincire*: CIC. parad. 37 Aëtionis tabula te stupidum -et. VERG. Aen. 4, 348 si te, *Dido*, Karthaginis arces Phoenissam Libycaeque aspectus -et (demeret *quidam teste Serv. auct.*) urbis (SERV. auct. *et* GLOSS. *ad l.* delectat). PROP. 3, 2, 1 Orphea -uisse feras (MART. 14, 166 *cithara* duxit silvas -uitque feras). AETNA 579 *novarum rerum cupidos* -et Eurotas. VITR. 5, 3, 1 delectationibus -entur. OV. met. 4, 38 nos quoque, quas Pallas, melior dea, -et. trist. 2, 520 mea ... saltata poemata ... oculos ... -uere tuos (MART. 2, 91, 4 -uere oculos carmina nostra tuos. QVINT. inst. 9, 2, 63 oculi diversarum aspectu rerum ... -entur). trist. 5, 7, 39 -o studiis animum (SEN. dial. 12, 6, 4 spectaculorum varietate). SEN. dial. 5, 9, 1 lectio illum carminum obleniat et historia fabulis -eat. 9, 3, 1 rei publicae tractatione et officiis civilibus se -ere. 10, 13, 3 quae *scientia* nos speciosa rerum vanitate -eat. 11, 17, 2 peregrinatione te vel longa -eas vel amoena delectes. nat. 6, 4, 2. epist. 20, 2 qui iuvenum ... aures disputatione varia ... -ent. 88, 1 praeparant ingenium, non -ent. 104, 13. MART. 11, 8, 8 qui Sicanias -et hortus apes. STAT. silv. 3, 1, 42 quem te, *Hercules*, Maenalis Auge ... -uit. PLIN. paneg. 28, 1 tristes hominum maestosque sermones laetiore materia. PS. QVINT. decl. 8, 20 miser ... -batur *alloquiis* (15, 5 sermone). 14, 11 tum frequenter a lupanari deducebat pudor ...: nunc publica (*i. lupanaria*) -ent *me*. SOL. 33, 23 *paederos lapis* suavitate oculos afficit, visum illicit, -et intuentes. CLAVD. 20, 204 viro ... quem -et aequi gloria. MART. CAP. 3, 230 spectaculo. 9, 927 cervi fistulis capiuntur, pisces ... crepitu -entur.

b *i. q. memoria retinere*: RHET. Her. 4, 20, 33 si formam eius -bimus. SOL. 1, 109 a multis simul dicta ... verborum ordinibus. FILASTR. 16, 1 Bahal nomen regis Tyriorum -entes memoria. MART. CAP. 5, 538. *sim.*: LEO M. epist. 24, 2 ea, quae in tanta causa gesta fuerant, etiam nunc silentio -ret.

c *i. q. reservare*: SEN. epist. 7, 4 *spectatores* interfectores interfect⟨ur⟩is iubent obici et victorem in aliam -ent caedem. PLIN. epist. 2, 17, 9 reliqua pars huius lateris *villae* servorum libertorumque usibus -etur. SVET. Otho 9 quas *copias* secum ad secundos casus -uerat. TERT. adv. Marc. 4, 30 p. 526, 8 ut foris -eat *creator iniquos* in poenam. FILASTR. 151, 3 *Iudaei* aeterno erunt iudicio -endi (*cf. infra l. 76*). AMBROSIAST. in II Cor. 9, 9 qui sibi soli non -et, quod scit omnibus datum. OROS. hist. 2, 10, 3 rex partem navium sibi -ens. *accedit praedicativum*: FILASTR. 137, 3 *anima* iudicio obnoxia -enda (*cf. supra l. 73*).

d *i. q. producere, extendere*: TIB. 1, 8, 74 saepe etiam lacrimas fertur risisse dolentis et cupidum ficta -uisse mora (OV. ars 3, 649 nec male deliciis odiosum [*i. custodem*] conscia tardis -et et longa iungitur ipsa mora. *cf.* MART. 7, 93, 4 quid tam saepe meum nobis abducere Quintum te iuvat, *Narnia*, et lenta -uisse mora). SEN. contr. 4 pr. 1 *munerarii* ad expectationem -endam nova paria *gladiatorum* per omnes dies ⟨dis⟩pensant. SEN. dial. 6, 23, 4 eadem ... -et *ignem* causa, quae maligne alit. TAC. ann. 6, 23 Drusus extinguitur, cum se miserandis alimentis, mandendo ex cubili tomento, nonum ad diem -uisset. 13, 17 subtrahere oculis acerba funera neque laudationibus aut pompa -ere. PS. QVINT. decl. 14, 6 *venena mitiora* statim tota velocitate grassantur et dolorem inter exitum vitamque non -ent. TERT. ieiun. 10 munus ... non ultra nonam -endum.

II *i. q.* ***tenere, habere,*** *comprehendere*: **A *proprie*:** SEN. epist. 23, 8 alia lenior unda -uit et mollius vexit, alia vehementior rapuit. PS. QVINT. decl. 8, 19 corpus exanime -etur amplexu. TERT. pudic. 13 genua. PS. APVL. Ascl. 12 animam obtorto, ut aiunt, -et collo ... malignitas. COD. Iust. 11, 23 (22), 3, 1 (*a. 399*) iudices ... deportationis poena -eri sancimus. MART. CAP. 8, 841 Serpens ... quem -et *Ophiuchus*. *additur* ***ubi*** (*tam in loco quam in condicione, statu sim.*): BELL. Afr. 72, 3 animos militum in terrore (*cf. infra l. 33*). VERG. Aen. 4, 85 *Dido* gremio Ascanium ... -et. OV. fast. 5, 386 *Achilles* manus ... creditur in lyricis -uisse modis. COLVM. 7, 10, 6 *animal suillum* iuxta flumen aut stagnum ... -eri (*cf.* VEG. mulom. 2, 137 *animalia* in aqua frigida adversus torrentem ... -entur). FRONTIN. strat. 2, 12, 1 cohortem ... in statione (*cf.* VEG. mil. 1, 3 *milites* in agrariis plurimum -endi sunt). APVL. met. 26 coram -nto calice. VLP. dig. 4, 6, 15 pr. in servitute (*cf. p. 812, 75 sqq.*). PORPH. Hor. epist. 1, 20, 13 illic Romanum exercitum -eri. LACT. inst. 1, 20, 10 *mimae* in conspectu populi ... cum pudendis motibus -entur. HIL. in Matth. 8, 4 extra urbem ... duos homines in monumentis (*i. sepulcretis*) daemones -bant. trin. 6, 15 in errore (PS. AVG. quaest. test. I 84, 3). VVLG. Sirach 3, 26 in vanitate -uit sensus illorum. AMM. 27, 10, 10 Gratiano apud signa Iovianorum retro -nto. NICET. vigil. 1 cunctos *animantes* in somno. ORIBAS. syn. 2 add. p. 844 ubi iam modica salus est et in extremo -entur infirmi. GREG. TVR. Franc. 4, 26 in *duarum puellarum* amore (*cf. p. 813, 26*). GREG. M. in Ezech. 2, 1, 11 qui calamus mensurae dicitur, quia in ipsa doctorum studia sub quadam occulti iudicii dispensatione -entur. *accedit praedicativum*: CIC. Att. 10, 1, 2 suspensum ⟨animum⟩ (*Wesenb., O. E. Schmidt*) meum -es. SEN. dial. 5, 12, 5 sicut sustulerat, manum suspensam -bat. PLIN. nat. 12, 6 *platanus* tributarium etiam -ens solum, ut gentes vectigal et pro umbra pendant. 25, 79 *sucus euphorbiae Gallicae* levi gustu (*fort.* gustatu) os accensum diu -ens (retinens *codd. dett.*). HIL. in Matth. 26, 4 ut *deus* incerti ... metu semper nos sollicitos -ret.

B *translate*: 1 *aliquem*: **a** *de animi vel corporis condicione*: RHET. Her. 4, 37, 49 erratis et falsa spe ... -emini. OV. ars 1, 640 nec secura quies illos similisque sopori -et. CELS. 2, 17 qui lentis febriculis ... -entur (*sim. de morbis*: VLP. dig. 24, 3, 22, 7 personam quae furore -nta est. COD. Iust. 5, 70, 7 pr. [*a. 530*] furiosus quem morbus -et perpetuus. 1, 5, 21, 1 [*a. 531*]. *cf.* VVLG. Ioh. 5, 4 sanus fiebat, a quacumque -batur infirmitate [ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. *cf.* PS. AMBR. epist. 1, 18]. RVFIN. hist. mon. 22 corporis aliqua inaequalitate -ntum. GREG. TVR. glor. conf. 15 ab hoc -nta contagio. glor. mart. 46 qualibet aegritudine -ntus [PAPYR. Marini 74, 7, 1 gravi egritudine]. 99 dolore). CELS. 3, 16 quae moveatur *corpus* ex eo statu, quo -etur. TERT. test. anim. 1 quae te nunc conscientia -et (consciam -eant *Reiff.*). COMM. instr. 2, 32, 5 mens mundo -nta nec in morte Christo devota (PS. MAR. VICTORIN. hymn. 2 p. 1143[A]). HIL. in Matth. 5, 12 saeculi amore -ntis et corporis gaudiis occupatis (31, 11 legis amore. 20, 3. RVFIN. hist. 4, 18, 6 perquirendae veritatis amore. PASS. Theclae 8 p. 22, 17 Christi amore. 10 p. 27 quis te amor -et stuporis?). HIL. in Matth. 31, 11 plures quodam fidei somno -endos. myst. p. 20, 32 populus ... desiderio consuetudinis -etur. trin. 6, 2 plures periculo infidelis intellegentiae -bantur. AVG. in psalm. 103 serm. 4, 2 cum sint ipsi -nit insipientia. PELAG. in I Tim. 5 p. 884[A] *mulieres* divino ... timore -ntae (FILASTR. 130, 6). SERV. Aen. 6, 159 sollicitudine. SVLP. SEV. Mart. 5, 3 parentes ..., quos adhuc gentilitas -bat. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 47 nostrae ... sectae ... veterum errore -nti (CASSIOD. inst. div. 5 p. 1115). CASSIOD. in psalm. 118, 101 doctores imperitiae caecitate -ntos. IORD. Rom. 233 nimia desperatione -ntus. *deponens*: ORIBAS. syn. 1, 7 qui ... crudum -entur humore⟨m⟩. 5, 2 nutricem, quae sana est corpore et nullam -etur passionem. PASS. Thom. p. 148, 1 infantes varias infirmitates -nti. *sine obiecto*: CELS. 5, 28, 7 quibus (*glandulis*) id quoque accedit, quod longo spatio -ent (*sc. aegrotum*).

b *de negotio i. q. occupare, distringere*: RHET. Her. 3, 24, 40 cum aliquo maiore negotio -emur. CIC. Verr. 3, 6 tantum civium numerum ... tam bonis fructuosisque rebus -eri. Att. 15, 19, 1 te tam esse -ntum. BELL. Hisp. 36, 3 nostri dum incendio -entur. VITR. 10, 11, 2 ne in periculo bellico cogitationibus -eantur (*cf.* PS. AMBR. serm. Sess. 1, 2 infirma cogitatione). LIV. 27, 12, 2 ut ... bello -rent Hannibalem (IVST. 29, 2, 8. 31, 1, 6 ne ... duplici bello Romanae vires -rentur. *cf.* FRONTIN. strat. 2, 1, 5 egressum hostem ita -uit. 2, 9, 7 -ntos eos postero die habilioribus iam suis tradidit. 2, 12, 1 per totam noctem hostes. 2, 13, 5 in capite *pontis* insequentes hostes -uit. *sim.*: 2, 1, 4 sustentavit incursum adversariorum ac solito diutius -uit [*i. hostes incurrentes*]). SEN. benef. 6, 9, 2 cuius lis nos servavit, dum vexat ac -et. dial. 9, 17, 7 Asinium Pollionem nulla res ultra decumam -uit (*Gertz*, retinuit *A*). 10, 2, 2 multos aut affectatio alienae fortunae aut suae querela (*Madvig*, qua *A*; *cf.* VOPISC. Car. 3, 8 quorsum talibus querelis et temporum casibus -emur?). 10, 13, 1 qui

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

litterarum ... studiis -entur. epist. 22, 9 illa sunt quae nos morantur et -ent. 56, 9 militem ... expeditionibus. 95, 46 quae reprendunt animos et -ent. 115, 10. COLVM. 2, 12, 2 fabae modii quattuor ... duas operas bubulcorum -ent. MART. 5, 30 Varro, Sophocleo non infitiande cothurno, ... differ opus, nec te facundi scaena Catulli -eat, cultis aut elegia comis; sed lege ... carmina, mittuntur quae tibi ... (*potest etiam pertinere ad I B 2 a*). PLIN. epist. 9, 37, 1 cum me necessitas locandorum praediorum ... -eat. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 1 cum tantis rebus -earis, o Caesar. PANEG. 4, 17 avum ... huius operis veneratione ... -ntum. HIL. in Matth. 22, 5 negotiatione. 26, 6 nos ... orationum assiduitate. trin. 2, 26 ne ... -eant scrupulosas mentium cogitationes cunae, vagitus, partus atque conceptio. HIER. epist. 29, 7 Hebraici sermonis lectione -nti. 32, 1 alio opere (36, 1 in Ion. prol. p. 387—388). CASSIOD. in psalm. 118, 48 malis actionibus. in, circa: BELL. Hisp. 16, 2 dum nostri in praeda -entur. HIL. in Matth. 18, 2 in vitae suae opere. DICT. 3, 12 circa funus. EVGIPP. Sev. 22, 4 in messe. *cum praedicativo*: FRONTIN. strat. 2, 9, 1 insomnem hostem -uit. *res personata*: HIL. trin. 1, 28 liber totus in unius dei demonstratione -ntus est.

2 *aliquid*: a *occupare, explere*: *diem*: OV. met. 1, 683 -uit sermone diem (*cf.* PERVIG. Ven. 46 *v. p. 812, 11*). Pont. 4, 10, 67 -ui ... tempus, curasque fefelli (SOL. 1, 45 quo pacto ... menses ... statuta ordinis sui tempora -rent). *locum*: COLVM. 1, 3, 11 tantum loci -ere (*cf.* APVL. met. 9, 6 locum ... tantum. PLIN. nat. 5, 58 minores aquae *Nili* non omnia rigant, ampliores -ent tardius recedendo. 15, 12 haerendo ... ultra suum tempus *olivae* -ent locum. 18, 69 -entibus terras nivibus. SOL. 32, 41 Dinocrates ... alterum a conditore in memoria locum -et). MART. 3, 58, 4 villa ... lati spatia -et campi (PROB. Verg. georg. 1, 32 hoc ... spatium *a scorpione* -eri). TAC. hist. 5, 4 panis Iudaicus nullo fermento -etur. PLIN. paneg. 59 induere praetextam, quam cum dare possent occuparint, ascendere curulem, quam -eant. FRONTIN. grom. p. 24 silva limitem -et. MART. CAP. 8, 849 cum ... zodiacus signaque caelo cohaerentia tantundem a terris undiquesecus interstitii -eant. CET. FAV. 29 p. 311 -eat linea mediam planitiem. b *in possessione, dicione habere* (*cf. p. 815, 13*): QVINT. decl. 269 p. 98, 10 patrimonium meum -et. FRONTIN. grom. p. 57 *mausolea* maxime aut in locis urbis aut suburbanis locis -entur. IAVOL. dig. 46, 3, 79 quod a nullo corporaliter eius rei possessio -etur (*cf.* INST. Iust. 4, 15, 4a COD. Iust. 7, 32, 12 pr. NOVELL. Iust. 37, 3 *alias*). VLP. dig. 43, 5, 3, 2 agendum est et cum eo, qui *testamenti tabulas* -et et cum eo, qui deposuit. 50, 10, 5, 1 fines publicos a privatis -eri. PAVL. dig. 18, 4, 21 rem hereditariam -ere. MOD. dig. 31, 32, 1 fundum ... ab herede non traditum, sed a legatario -ntum. CAPITOL. Gord. 27, 3 totum orientem (FILASTR. 24, 2 *Belus rex* orientem potenti regimonio ... -uit. COD. Iust. 3, 32, 15 pr. (*a. 293*) in -endo dominio). VVLG. I Macc. 15, 33 neque alienam terram sumpsimus neque aliena -emus. RVFIN. hist. 3, 5 -nto principatu (τὴν ἀρχὴν ἐπικρατήσαντα). EXPOS. mundi 8 Brachmani ... sine imperio transigunt bene et -ent (tenentes *C*) vicinorum bonitatem (*i. tam bene vivunt quam vicini*). CASSIOD. var. 1, 19, 2 ne tenuis de proprio cogatur exsolvere, quod constat idoneos indebite -ere. INST. Iust. 3, 7, 4 bona (COD. Iust. 7, 6, 1, 13). COD. Iust. 1, 4, 31 pr. res *et* rem (4, 30, 15. 6, 2, 20 pr. *saepius*. NOVELL. Iust. 36, 1. 37, 3. GREG. M. epist. 3, 5 rem. 3, 43 res alienas). COD. Iust. 3, 33, 16, 1 quod habent. 6, 2, 21 pr. qui bona fide eum (*servum*) -et (*cf.* NOVELL. Iust. app. 7, 16 servos vel colonos, quos ab aliquo contigit -eri). 6, 61, 6, 2c (*a. 529*) usum fructum (8, 53, 35, 5b *cf. infra l. 64*). 7, 4, 17 pr. quod ... accepit. 7, 6, 1, 13. 7, 37, 3 pr. quidquam. 8, 17, 12 pr. mulieres lugebant ab anterioribus creditoribus substantias maritorum -ntas. NOVELL. Iust. 34, 1 terrulas. 37, 3 domus ... vasa vel ornamenta. app. 7, 21 (*a. 554*) instrumenta. GREG. M. epist. 1, 39a quidquid ... invenerit ... sub nomine ecclesiae iniuste -eri. *cum praedicativo*: COD. Theod. 8, 12, 3 (*a. 316*) donationes nullo ... modo firmas posse -eri. COD. Iust. 6, 56, 7, 2 pater ... usum fructum ... -eat ... incorruptum (*cf. supra l. 57*).

III *i. q.* ***prohibere***: **A** *praevalet sensus occupandi et tenendi*: PLAVT. Men. 589 neque quod volui agere aut quicum licitumst, ita *cliens* me attinuit, ita -uit. Rud. 93 vos, amici, -ui diutius. TER. Eun. 280 -o te. HOR. epist. 1, 2, 5 *v. p. 812, 6*. 1, 5, 28 nisi cena prior potiorque puella Sabinum -et. QVINT. inst. 1, 8, 18 persequi ..., quid unquam ... dixerit ..., -et atque obruit ingenia (*cf.* BOETH. in Porph. comm. sec. 5 p. 160 subest ... aliquid, quod ... obsideat intellegentiam atque -eat). PLIN. nat. 10, 100 *mariti perdicum* frangunt ... ova, ne *feminae* incubando -eantur. SVET. Nero 23 ne quid circa haec occupatum avocaret -retve. TERT. adv. Marc. 3, 4 p. 330, 29 quid illum -uit, quidve turbavit? HIER. epist. 7, 2 vos aliqua occupatione -ntos.

B *latiore sensu i. q. impedire* (*accedunt* a, de, *abl.*, ne): PLAVT. Poen. 402 -et nos de nostro negotio. SALL. Catil. 4, 2 a quo incepto ... me ambitio ... -uerat. VERG. Aen. 11, 381 *v. p. 812, 4*. LIV. 44, 35, 16 ut -ret regem ab circumspectu rerum aliarum. PS. SALL. rep. 1, 7, 2 ut plebs ... habeat negotia sua, quibus a malo publico -eatur. QVINT. decl. 246 p. 8, 14 quem non peregrinatio -uit. 278 p. 133, 8. MAECIAN. dig. 40, 5, 36 pr. quos *tutores* earum quae causa -et. SVLP. SEV. dial. 1, 4, 2 ne statim repetere cursum possimus, *nos* maris mollitie -eri *exponimus*. LIB. iubil. 28, 22 videns Lia quoniam -nta est et non est pariens (*cf.* VVLG. gen. 30, 9 sentiens Lia quod parere desiisset). LEX Sal. 1, 1 si eum sunnis non -uerit (45, 2 *saepius*). 16 add. 1 si eum aut infirmitas aut ambascia dominica -uerit. CARM. epigr. 518, 6 quem ... nec subolum pietas ⟨po⟩tuit -ere per⟨iclo⟩. 749, 6 nulla poenarum te loca ditinent horrendae gehennae a deo, Macrina.

IV *i. q.* ***continere***, *intra se habere*: COLVM. 9, 11, 4 foramina, quibus popularis notae pulli (*i. apes*) -entur. PLIN. nat. 14, 56 tantum pecuniarum -ent apothecae. TER. MAVR. 1043 unam *udam* -eat sequitur quae syllaba primam. TREB. Claud. 1, 1 qui liber Cleopatranam etiam stirpem (*i. Zenobiam*) Victoriamque -et (continet *Kellerbauer*). HIL. in Matth. 18, 3 in hoc ... maxime ignorantia -etur humana, quod *eqs.* COD. Iust. 10, 32 (31), 45 (*a. 395*) qui albo curiae -entur. AVG. civ. 8, 23 puniendi sunt cum omnibus ... hominibus, qui eorum societate -entur. COD. Iust. 1, 27, 2, 18 secundum quod notitia subter adnexa -et (continet *edd.*). 5, 13, 1, 5e utiles ... expensae ... in rei uxoriae actione -bantur. *de numeris*: SOL. 1, 38 quorum *mensium* alter viginti novem, alter viginti octo dies -bant (diebus agebatur N^2AP^2). 22, 1 Brittania octingenta ... et amplius milia passuum longa -et (longa [-ge *S*] porrigitur *SA*, in longitudine -et ... *Dicuil*). 56, 2 *murorum* altitudo ducentos pedes -et (per CC pedes extenditur SAP^2). SCHOL. Iuv. 10, 171 *murorum* latitudo CC pedes -et. MART. CAP. 9, 934 quae forma *symphoniae* eundem numerum ... -et.

V *i. q.* ***deprehendere***, ***convincere***: APVL. apol. 54 nunc id postulas, ut quod reprehensum (*cod.*, depr- *vulg.*) et -ntum tamen nihil me apud bonum iudicem laederet, id inani suspicione incertum et incognitum condemnet. TERT. nat. 1, 4 in solum nomen impingitis, quasi in illo -entes sectam et auctorem *christianorum*. 1, 7 in ... arcanis congregationibus -emur. 1, 16 quid ... tale in vobis -bo. cult. fem. 2, 6 senectus cum plus occultari studuerit, plus -etur. uxor. 2, 8 quam huius amentiae causam -eam nisi fidei imbecillitatem? HIL. myst. p. 8, 24 crimine -bitur. MART. CAP. 4, 328 *crines* ita formam ... capitis circulabant, ut nihil deesse cerneres, nihil superfluum -res. *i. q. accusare*: TERT. apol. 3 *auctoris et sectae* inquisitione et agnitione neglecta nomen -etur. *cf.* nat. 1, 3. CYPR. hab. virg. 15 peior adultera -eris.

syn.: *ad I A 1*: corripio, intercipio, moror, demoror, retineo, retento. *A 2 a*: vincio, supprimo, includo. *A 2 c*: coerceo. *B 1*: retineo, retento. *B 1 a*: compesco, concieo. *ad II*: habeo, occupo. *ad III A*: obruo, occupo. *B*: avoco, obsideo. *ad V*: deprehendo.

opp.: *ad I A 1*: abduco, abeo, deduco, expello, moveo, sollicito. *A 2 a*: exhibeo, exsolvo, reddo, restituo. *B 1 b*: depereo, trado. *ad II*: alieno.

? part. praes. adv. **dētinenter** *v. p. 812, 12.*

deriv.: detentio, detentare, detentor, detentus. *Pflugbeil.*

[detium] καλόν, ἀγαθόν GLOSS. II 47, 5. (decium *vel* decivum *Vulc.*, delicium *Heraeus*.)

dētondeo, -ī, -nsum, -ēre *a* de *et* tondere. *de formis*: detondo, -ĕre: GLOSS. -o. -it. *cf. etiam l. 57*. *perf.*: SERV. Aen. 11, 189 detondi dicimus ... non detotondi. *cf.* DIOM. gramm. I 367, 4 -eo detondi (detundeo detundi *M*). PRISC. gramm. II 482, 3 -eo detondi; vetustissimi tamen etiam detotondi protulerunt: Ennius (*ann. 495 l. 74*); at Varro (*l. 83*). -totondi: VARRO Men. 246 TERT. pall. 2. detund(e)o: PROB. app. gramm. IV 199, 1 tundeo non detundo. *cf. l. 54. 73. 77. p. 819, 31.* GLOSS. -o ἀποκείρω. -it κείρει. -nsa ἀποκεκαρμένα. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO. [*dub.*: OV. fast. 6, 229. SEN. epist. 92, 34 -nsa *A*, tonsa *al.*]

i. q. crinem sim. amputare, tondere: 1 *obiectum est is vel id, unde aliquid desecatur*: PLAVT. Bacch. 1128 altera *ovis* iam bis -nsa certo est (CATO agr. 96 cum -eris *oves*. VARRO Men. 242 lanigeras. rust. 2, 1, 28 capras ac oves. COLVM. 7, 4, 7. 8 [*ibid.* tondere]. ITALA cant. 4, 2 [Hier. epist. 69, 6. Aug. doctr. christ. 2, 6, 7] dentes tui sicut grex -nsarum [κεκαρμένων, VVLG. tonsarum]). PROP. 4, 8, 15 -nsis ... mannis. SEN. contr. exc. 4, 1 quidam ... abductus est et -nsus coactus convivio ... interesse. PERS. 3, 54 -nsa iuventus. 4, 38 -nsus gurgulio (*i. penis*). PLIN. epist. 7, 27, 13. HIST. Apoll. 43 -nso capite (PASS. Thom. p. 111, 2 ISID. eccl. off. 2, 4, 4). SCHOL. Verg. Medic. ecl. 10, 7. SIDON. epist. 1, 7, 9 -nsus pumicatusque. carm. 13, 31 -nsus ... Sigamber (*signum dicionis*. *cf.* CLAVD. 18, 383 militet ut nostris -nsa Sigambria signis). PASS. Theclae 25 p. 66, 5 -ear ego (*rec. A*, detundiam, tondam, tondeam, tondeo, tonde me *al.*). *in imag.*: ENN. ann. 495 et -it (detotondit *trad.*, deque totondit *Merula, sed cf. l. 55*) agros laetos (*i. despoliavit*) atque oppida cepit. LVCIL. 578 proras despoliate et -ete (detendite, detundite *trad.*) guberna. CLAVD. 28, 389 iam flavescentia centum messibus aestivae -ent Gargara falces.

2 *obiectum est id, quod desecatur*: CIRIS 186 crinem (HYG. astr. 2, 24 p. 67, 6). CVRT. 10, 5, 17 comis ... -nsis. PLIN. nat. 29, 34 -nsam eam (*lanam sucidam*, *opp.* evolsam). MART. 8, 52, 9 -nsis ... capillis. PAVL. dig. 41, 3, 4, 19 *lanam*. AMM. 17, 9, 7 barbas. 22, 11, 9 cirros puerorum. *in imag.*: VARRO Men. 246 -totonderat forcipibus †vitariferis (*i. amputare*. *cf.* CYPR. GALL. num. 333 ingentem lenti

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ent palmitis uvam). Ov. fast. 3, 237 arboribus redeunt -nsae frigore frondes. COLVM. 4, 23, 3 quanto maturius -nsa sint *virgulta*. 4, 24, 18. TERT. pall. 2 p. 923 Öhl. si quid . . . -totondit gladius. NEMES. buc. 1, 7 dum . . . gramina vaccae -ent (*i. depascuntur. cf.* CYPR. GALL. gen. 246 *pecudes* laeta per agros gramina -ent).

deriv.: detonsio, detonsare.

dētono, -uī, -āre *a* de *et* tonare. *legitur inde a* VERG. *et* Ov. [*val.* detunare, *francog.* detonner, *hisp.* detonar. *M.-L.*]

1 *i. q. tonare desinere, defervescere*: VERG. Aen. 10, 808 Aeneas nubem belli, dum -et omnis, sustinet. PETRON. 17, 3 ut ergo tam ambitiosus -uit (detumuit *Bücheler*) imber. VAL. FL. 4, 294 dum -et ira. QVINT. inst. 12, 9, 4 cum illa dicendi vitiosa iactatio inter plausores suos -uit. 2 *i. q. vehementer tonare, latiore sensu i. q. saevire, fremere*: Ov. trist. 2, 35 ubi -uit strepituque exterruit orbem *Iuppiter*. FLOR. epit. 1, 17, 5 captis superioribus iugis *montium* in subiectos *hostes* suo iure -uit. 2, 6, 10 ac primi quidem impetus turbo inter Padum atque Ticinum valido statim fragore -uit (3, 21, 18 tertius ille turbo civilis insaniae. HIER. in Ion. 2, 4 p. 408). 4, 2, 2 Sullana tempestas latius, intra Italiam tamen, -uerat (HIER. in Ion. 1, 12 p. 401. 2, 4 p. 408 VEN. FORT. vita Albin. 7, 18). SOL. 8, 3 Pharsalici campi, in quibus civilium bellorum -uerunt procellae (HIER. vita Pauli 4 persecutionis procella). HIER. in Soph. 3 p. 717 principes . . . in subiectos populos -are. *i. q. cum fragore dicere*: HIER. epist. 54, 2, 2 consurgent proceres et adversum epistulam meam turba patricia -bit (denotavit *al.*). AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 16 celso adversum vos ore -uit dicens. Ps. AVG. serm. 99, 2. *c. obiecto*: SIL. 17, 201 haec ubi -uit (CYPR. GALL. exod. 164). STAT. silv. 2, 7, 66 Philippos et Pharsalica bella -bis, *Lucane*. SIDON. carm. 14, 24 quod -uit Camena maior.

dētōnsio, -ōnis *f. a* detondere. *i. q. capillorum amputatio*: THEOD. PRISC. log. 12 -o capillorum (detunsio *al.*). CAEL. AVR. chron. 1, 3, 59 capitis (2, 7, 101).

dētōnso, -āre [*a* detondere, detonsus. *Th.*]. *i. q. detondere*: GELL. 10, 15, 11 capillum Dialis, nisi qui liber homo est, non -et.

dētorno, -ātus, -āre *a* de *et* tornare. *i. q. tornando facere*: PLIN. nat. 13, 62 ex quo *ligno* -ant anulos. GELL. 9, 8, 4 (*in imag.*) hanc sententiam memini a Favorino . . . -atam inclusamque verbis his paucissimis. AMM. 23, 6, 11 (*in imag.*) omnis sinus *maris Persici* dimensione litorea in numero XX milium stadiorum velut spatio -ato finitur. 31, 12, 11 hostium carpenta . . . ad speciem rotunditatis -ata (*i. disposita*) digestaque.

dētoro, -āre *a* de *et* torus. *i. q. torum (ligni) demere*: PLIN. nat. 16, 196 *abies* fluviata -atur (*Detl.*, decoratur *codd.*).

dētorqueo, -rsī, -rtum, -ēre *a* de *et* torquere. *lusu verborum coniungitur cum* torques: AVG. serm. ed. Mai 126, 12 *p. 820, 35. part. perf. pass.* detorsus: CATO orig. 53, detortus *inde a* CIC. detorquĕre: SCHOL. Hor. epist. 1, 15, 12 detorquantur *var. lect., cf.* GLOSS. II 47, 8 -it. *usus intransitivus v. infra l. 81.* GLOSS. -et devertit in aliena. *στρέφει. cf.* II 43, 33 deortae *ἀπατραμμέναι* (detortae *ἀπεστραμμέναι c d*). *legitur inde a* CATONE VARRONE CIC.

i. q. deflectere, convertere, avertere: 1 *generatim, i. q. alio vertere* (*adduntur*: ab, ad, adversus [*p. 820, 14*], in *c. acc.*, quo, alio, hac, dextra [*l. 64. 65*]; *accedit praedicativum p. 820, 7*): **a** *proprie de motu*: CIC. Tusc. 5, 59 eum ipsum *ponticulum*, cum forem cubiculi clauserat, -bat *Dionysius*. Tim. 25 *coniunctionem* -rsit a latere in dexteram partem (*ἐπὶ δεξιὰ περιήγαγεν*). VERG. Aen. 4, 196 ad regem cursus -et Iarban *Fama* (APVL. met. 8, 6 Fama . . . cursus primos ad domum Tlepolemi -et. *cf.* VAL. FL. 5, 397 patriumque viam -et ad amnem. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 4, 1 gressus eorum a via recta). Aen. 5, 165 proram pelagi -et ad undas. 5, 832 una ardua torquent cornua *velorum* -entque. 9, 743 vulnus (*i. hastam. cf.* VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 lanceam . . . in eum. SIL. 9, 456 hastam. STAT. Theb. 7, 737 iactus. HEGES. 5, 22, 1 ab hoste in socios mucronem). 11, 765 hac . . . celeres -et habenas (VAL. FL. 4, 571 SIL. 6, 260. CLAVD. rapt. Pros. 3, 242 reduces . . . -rsit habenas). 12, 373 ora . . . dextrā -rsit equorum (SIL. 2, 170 obliquos -et equos. CLAVD. 28, 31 grypha iugalem). HOR. carm. 2, 12, 25 cervicem. Ov. met. 6, 515 nusquam lumen (*i. oculos*) -et ab illa (VAL. FL. 1, 120 oculos -et ad undas. APVL. met. 2, 5 in eum et oculum et animum -et. 8, 24. PORPH. Hor. epod. 4, 7 ab illo aspectum). CVRT. 4, 13, 16 an potius in laevum -ret agmen. PLIN. nat. 8, 207 *suem* facilius litare in dexterum quam in laevum -rta *cauda*. 17, 214 abscondere et -ere, quo velis, plagas. 31, 42 ambitione avaritiaque in villas ac suburbana -entibus publicam salutem (*sc. aquam*). STAT. Ach. 1, 98 ad Haemonias -et bracchia terras. FLOR. epit. 2, 2, 8 nauticae artes: -ere remos et ludificare fugā rostra. APVL. met. 1, 2 ore in latus -rto. 2, 30 (*per hypallagen*) directis digitis et -rtis nutibus praesentium denotor. 8, 26 nare -rta magistrum suum varie cavillantur. SCHOL. Hor. epist. 1, 15, 12 in laevam. HEGES. 5, 11, 2 *syn.* avertere. *reflexive*: VARRO frg. Vel. gramm. VII 73, 4 cum se a recto actu operis -rserint *boves*. VEN. FORT. vita Albin. 7, 19 ne iniuriam faceret, se gutta -rsit. *nota intransitive*: PLIN. nat. 28, 93 si in laeva -rserit *panthera* (*ibid.* declinare). ANNIAN. Chrysost. hom. 6, 3 si *iuvencae* neque in aliam regionem ignotae viae errore -rserint.

b *translate: de voluntate, culpa sim.*: CIC. Cael. 22 *voluntas testium* nullo negotio flecti ac -eri potest. de orat. 1, 74 ut . . . ea ipsa nescio quo modo rursus -res (*opp.* concedere) atque oratori propria traderes. Tusc. 5, 90 nisi quos *philosophos* a recta ratione natura vitiosa -isset. off. 2, 37 animos a virtute (AVG. epist. 162, 1 animum meum ad hanc epistulam ab alia magna intentione -rsi. bon. viduit. 15, 19). HOR. sat. 2, 2, 55 si te alio pravum -rseris. SEN. epist. 32, 2 non posse te -eri mansurumque in proposito (*cf.* AMM. 21, 12, 6 a proposito pugnandi -rtos. 29, 5, 49). TAC. ann. 13, 3 Nero . . . vividum animum in alia -rsit. VLP. dig. 29, 5, 3, 14 in alium crimen (*cf.* RVFIN. apol. ad Anast. 7 quare id [*sc. crimen erroris*] ad interpretem -etur. PRVD. ham. 554 omne malum maligni hostis ad invidiam). TERT. adv. Val. 19 p. 198, 2 hoc in Soterem auctorem -ent. COD. Iust. 2, 18 (19), 20, 2 (*a. 294*) adversus eos . . . -ere (*i. dirigere*) tuas petitiones debes. LACT. inst. 6, 4, 20 alios a dei contemplatione. 6, 12, 5. COD. Theod. 6, 35, 5 (*a. 328*) ab his . . . privilegia. SYMM. epist. 2, 31 in te aliqua odia. AMM. 14, 7, 21 ingenium a veri consideratione -rtum. 20, 2, 3. AMBR. off. 2, 21, 105 a se suisque supplicia. PELAG. in Eph. 4 p. 832^D a recto fidei cursu incautos. AVG. doctr. christ. 2, 7, 11 a vero. serm. ed. Mai 14, 4. SVLP. SEV. chron. 1, 32, 5 ab insana voluntate. MACR. sat. 1, 4, 8 MART. CAP. 7, 731. BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 476, 14 ad quiddam aliud orationem. in top. Cic. 2 p. 292, 16 in me invidiam. *de origine vocabulorum, i. q. derivare*: CATO orig. 53 Marrucini . . . , de Marso -rsum nomen. HOR. ars 53 si Graeco fonte cadent parce -rta *verba* (PORPH. *ad l.* si a Graeco fuerint in Latinum derivata). FEST. p. 269 SERV. auct. georg. 1, 16.

2 *speciatim i. q. in peius vertere, pervertere, distorquere*: **a** *proprie de facie, forma sim.*: CIC. fin. 3, 17 *partes corporis* imminutas aut -rtas (SEN. benef. 6, 24, 1 ne membra libertas immatura -eat. TAC. ann. 15, 34 Vatinius corpore -rto. APVL. met. 5, 10 digitos. PANEG. 9, 4 -rtis solutisque membris. *cf. p. 819, 77*). SEN. dial. 3, 6, 1 quaedam hastilia -rta (*i. curvata*) ut corrigamus (*cf.* COLVM. 3, 18, 4 *malleolum* -rtum depangere. 5, 6, 9 ramuli eius manu -entur). nat. 1, 5, 14 sunt *specula* quae -eant *facies* et vertant. *cf.* 1, 15, 8. VAL. FL. 4, 685 tauros sub iuga et invito -et in ilia cornu. AVG. serm. ed. Mai 126, 12 qui torquem habet, placet sibi de torque, quem cupiditas -et. *part. perf. pass. pro adi.* dētortus, -a, -um: PORPH. Hor. sat. 1, 3, 44 'strabo' -rtis qui est oculis.

b *translate de qualitate, moribus sim.*: LIV. 42, 42, 5 accusator . . . qui calumniando omnia -endoque suspecta et invisa efficeret. SEN. contr. 1 praef. 24 -ere orationem, cui esse rectam liceret. 9, 3 (26), 12 -eri ab illo totiens et mutari sententias suas (COLVM. 3, 10, 22 prave -rta et inveterata opinio rusticorum). SEN. dial. 8, 1, 1 qui iudicium adhuc imbecillum populo adiutore -eat. 11, 16, 3 non te . . . peiorum -rsit imitatio. nat. 1, 17, 5 in vitium beneficia. epist. 13, 12 verbum aliquod dubiae significationis -et in peius (*de prava vel maligna interpretatione*: TAC. ann. 1, 7 verba, vultus in crimen -ens. 6, 5 verba prave -rta. AVG. c. Faust. 12, 39 praeter Christum ad alia quaelibet ea *verba* -ere. EVSTATH. Bas. hex. 2, 4 p. 883^A FACVND. defens. 5, 4 p. 649^D. *cf.* QVINT. inst. 8, 3, 44 mala consuetudine in obscenum intellectum sermo -rtus est. EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 7 *scripturam divinam* ille in haeresim suam maligna interpretatione -et. HIER. adv. Pelag. 1, 2 perversis interpretationibus ad alios sensus -ere. RVFIN. Adamant. 2, 21 in aliam intellegentiam quod scriptum est [*syn.* in malam intellegentiam pervertere]. AVG. epist. 82, 6 in alium sensum *sententias*. in psalm. 48 serm. 1, 1 PS. LEO M. humil. 13 VIGIL. THAPS. c. Eutych. 4, 3). TAC. dial. 28 sincera et integra et [in] nullis pravitatibus -rta uniuscuiusque natura. PLIN. epist. 1, 8, 6 recte facta. paneg. 70 quamlibet sincera rectaque ingenia, etsi non -bat, hebetabat tamen misera, sed vera reputatio. 82 *animum* ad segnitiem luxumque. LACT. inst. 6, 21, 8 hic sensus (*sc. auditus*) non est ad vitium -endus. ira 15, 1 regulam ad peiora. COD. Theod. 11, 36, 6 (*a. 342*) qui (*libelli*) in damna fiscalia commodum sententiae latae aut dilatione suspendant aut terrore -eant.

dētorreo, -uī, -ēre *a* de *et* torrere. *i. q. plane torrere*: SIDON. epist. 1, 7, 1 (*in imag.*) cuius (*invidiae*) me paulo incautiorem flamma -uit. NOT. Tir. 92, 30 -et.

dētoxitus, -a, -um *cf. c.* toxicon, toxicare. *i. q. veneno oblitus*: LEX Sal. 6, 3, 3 si quis . . . sagittatum -itum invenerit. *L.*

dētractātio *sim. v.* detrect-.

*__dētrāctio,__ -ōnis *f. a* detrahere. *legitur inde a* CIC.; *deest poetis.*

1 ***generatim***: **a** *i. q. actio detrahendi, ablatio, demptio* (*additur genet. subi. et obi.*), GLOSS. *ὑφαίρεσις*. CIC. fin. 1, 37 ipsa -o molestiae consecutionem affert voluptatis. off. 3, 118 voluptatis magnitudinem doloris -e finiri (GELL. 2, 6, 12 maximam voluptatem privationem -emque omnis doloris definivit. 2, 9, 3 -o [EPICVR. *ὑπεξαίρεσις*] . . . significanda est doloris . . . , non dolentis). VITR. 9, 8, 7 cuneorum adiectionibus et -bus. SEN. epist. 74, 25 non facit stultiorem -o (*sc. amicorum, opp.* adiectio). 87, 39 paupertas non per possessionem dicitur, sed per -em vel, ut antiqui dixerunt, orbationem. Graeci *κατὰ στέρησιν* dicunt. GAIVS inst. 3, 178 sponsoris adiectionem aut -em. VLP. dig. 30, 41, 4 -em (*sc. marmorum*) non valere. LACT. inst. 6, 3, 13 fit, ut neque vitia detrahi sine virtutibus possint nec virtutes inseri sine -e vitiorum. AVG. civ. 13, 10 mors, id est vitae -o. *ibid.* vitae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ipsa -o. quaest. hept. 3, 81 nudare caput cidari . . . -o ornamenti est. CAEL. AVR. acut. 1, 5, 48 carphologiam, quae est festucarum levium a parietibus veluti -o. ANIAN. Chrysost. hom. 5, 2 -o spoliorum facta est atque populatio. *i. q. actio exculpendi* (*cf. p. 825, 9*): CIC. div. 2, 48 *Praxitelia capita* efficiuntur -e neque quidquam illuc affertur a Praxitele. *i. q. actio extrahendi* (*cf. p. 833, 52 sq.*): CAEL. AVR. chron. 2, 4, 83 exigit *dens* . . . sui -em faciendam (2, 4, 84). 3, 8, 131 quamquam sit -o capillorum laxativa. **b** *i. q. detrectatio, obtrectatio, derogatio, maledictio, calumnia* (*sensu tam activo quam passivo*): HIER. epist. 106, 30 nec ignoramus, quod καταλαλιά dicitur -o (*cf.* HERM. Pal. sim. 9, 15, 3 Detractio [*Καταλαλιά*] *nomen mali angeli*). RVFIN. Basil. reg. 42 quid est -o vel derogatio? *eqs.* (CASSIOD. in psalm. 49, 20 in derogatione, i. -e alterius). AVG. serm. 353, 1 quid est -o nisi mordacior quam veracior reprehensio? PALLAD. hist. mon. II 20, 13 -o in omnibus dicitur omnis sermo malus, quem non audet quis praesente fratre suo dicere. GLOSS. διασυρμός. blasphemia vel reprehensio. *absolute*: CLEM. ad Cor. 30 fugientes -es immundas. *ibid.* ab omni susurratione et -e recedentes. CYPR. epist. 59, 19 sincera dilectio ab omnibus haereticae -is sordibus repurgetur. POLYCARP. ad Philipp. 4, 3 omnibus diabolicis -bus (πάσης διαβολῆς, καταλαλιᾶς). HIER. epist. 46, 10, 3 nec -is nec laudis est (detractationis *al. codd.*). adv. Rufin. 3, 27 *opp.* laus. hom. Orig. in Luc. 2 p. 253/4 evenit, ut ei detrahant, qui minime -e dignus est. VVLG. sap. 1, 11 a -e (καταλαλιᾶς) parcite linguae (*cf.* PS. HIL. libell. 19 qui linguam a convicio, a maledicto, a -e, a mendacio . . . subtrahit [HIER. epist. 52, 14, 1 parce a -e linguae — *addunt codd. quidam*]). Sirach 42, 11 a -e (λαλιά) in civitate et obiectione plebis. II Cor. 12, 20 -es (καταλαλιαί) susurrationes, inflationes. I Petr. 2, 1 deponentes . . . omnes -es (πάσας καταλαλιάς). PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 18, 13 omnem suam vitam liberam -bus (λοιδοριῶν) gessit. AVG. de mend. 16, 33 fit -o per malevolentiam. serm. 353, 1 -o vulnerat famam. PS. AVG. quaest. test. II nov. 46 *syn.* contumelia. BACHIAR. repar. laps. 8 -is iacula et reliqua tela maledicta. 14. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 3 horum . . . quae ab eo (*Apione*) conscripta sunt . . . plurima . . . tantummodo -em habentia (*cf.* 2, 34). PALLAD. hist. mon. II 16. VITAE patr. 3, 21 quia -es adversus fratrem non cesses loqui (*cf. p. 822, 84*). GREG. M. moral. 31, 71 -um contumelias aequanimiter ferunt. in euang. 6, 2 *opp.* favor. *accedit genet. subi.*: ITALA Is. 51, 7 (Ps. Aug. spec. 30 p. 446, 1) nolite timere opprobria hominum et -e eorum ne superemini (φαυλισμῷ, VVLG. blasphemias eorum ne metuatis. *cf.* PS. AVG. spec. 30 p. 445, 13 non superandum servum dei -e malorum). HIER. in Is. 28, 10 p. 378 tribulatio geminabitur -e labiorum et blasphemiis persequentium.' epist. 22, 34, 3 -o clericorum (detractatio, detrectatio *al. codd.*). AVG. epist. 78, 5 opprobriis hominum et malarum linguarum -e. FACVND. defens. 6, 3 ex hoc -es multae adversus nos factae sunt paganorum. FERREOL. reg. 7 ut nullius in congregatione murmur seu -o . . . contra abbatem . . . audiatur. *accedit genet. obi.*: IREN. 1, 25, 3 ad -em divini nominis et ecclesiae. ADNOT. Lucan. 1, 311 -o Pompei. 8, 373 Parthorum. IORD. Rom. 349. GREG. M. moral. 14, 61 *maligni* alienae vitae -e pascuntur. *accedit praepos.*: ISID. alleg. 61 propter -em et murmurationem contra Christum. *nota*: EVGRAPH. Ter. Eun. 479 -em repperit, quod in eunucho ad turpitudinem libidinis pulchritudo verti potest (*cf.* 265).

2 *speciatim*: **a** *t. t. medicinae i. q. humoris, suci sim. extractio, purgatio, sanguinis missio*: CIC. Tim. 18 nec . . . *mundus* desiderabat aut alimenta corporis aut -em confecti et consumpti cibi. VITR. 1, 6, 3 tussis, . . . sanguinis eiectio et cetera quae non -bus, sed adiectionibus curantur (*cf.* SEN. contr. 9, 2, 26). CELS. 2, 7 per sanguinis -em (CHIRON 6 quotiens . . . -o sanguinis detracta non fuerit. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 25 sanguinis per venas -o. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 256^B -e sanguinis ut dici in proverbiis solet). PLIN. nat. 16, 244 sucus ad -es . . . utilissimus habetur (22, 133). PS. SORAN. quaest. med. 11. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 130 -e . . . facta liquorum. 3, 8, 135 perfecta humoris -e. *aliter de cibi datione*: CAEL. AVR. chron. 3, 7, 92 iuxta cycli regulam eorum (*ciborum*) augmenta ac -es variare. **b** *t. t. architecturae i. q. deminutio*: VITR. 6, 2, 1 ⟨-bus aut⟩ (*om. codd., add. edd.*) adiectionibus temperaturas efficere, cum de symmetria sit detractum aut adiectum. 6, 2, 4 quin ad locorum naturas aut necessitates -es aut adiectiones fieri debeant. 6, 3, 11 ut . . . de symmetria -es aut adiectiones fiant. 10, 10, 6 haec his proportionibus aut adiectionibus aut -bus comparantur. **c** *t. t. artis arithmeticae i. q. deductio, subtractio*: GAIVS dig. 6, 1, 76, 1 propter incertam -em ex legatis, quae vix apud iudicem examinatur. PAPIN. dig. 35, 2, 15, 2 quod . . . *legata* sine ulla -e fuissent legatario soluta. TRYPH. dig. 24, 3, 53 alterius debiti non fiet -o in computatione. VLP. dig. 37, 7, 1, 5 FAV. EVL. p. 12, 24. AVG. civ. 12, 13 quandoque ad initium illa -o perducetur. *ibid. summa annorum* quae . . . momentorum minutatim -e consumitur. BOETH. arithm. 1, 18 p. 38 in uno terminus -is haerebit. 2, 23 p. 108. mus. 1, 3 *opp.* additio. *huc pertinet*: CIC. Att. 12, 34, 3 cuius loci -em fieri velit *Silius*. **d** *t. t. artis grammaticae et rhetoricae: demptio litterae, syllabae, accentus, aspirationis sim.; suppressio litterae* (*i. q.* συγκοπή) *sive verbi* (*i. q.* ἔλλειψις): GLOSS. Plac. V 99, 7 syncope. QVINT. inst. 1, 5, 6 illud prius (*sc. barbarismos, qui scribendo fiunt*) adiectione, -e, immutatione, transmutatione . . . contineri. 1, 5, 38 ut fiat (*soloecismus*) adiectione, ut 'nam enim' . . ., -e, 'ambulo viam'. 1, 5, 40 haec tria genera quidam diducunt a soloecismo et adiectionis vitium πλεονασμόν, -is ἔλλειψιν, inversionis ἀναστροφήν vocant. 7, 9, 10. 9, 2, 37 cum προσωποποιία accedit illa, quae est orationis per -em: detractum est enim, quis diceret. 9, 3, 18 -es, quae in complexu sermonis aut vitium habent aut figuram *eqs.* 9, 3, 27 haec schemata aut his similia quae erunt per mutationem, adiectionem, -em, ordinem. 9, 3, 58. 62. 9, 4, 147 ratio (*compositionis*) in adiectione, -e, mutatione. SCAVR. gramm. VII 11, 1 scribendi . . . ratio quattuor modis vitiatur per adiectionem, -em, immutationem, adnexionem . . . per -em, ut cum haedus sine aspiratione scribitur. AQVILA rhet. 46 p. 37 ἔλλειψις id est -o (*cf.* MART. CAP. 5, 537). COMINIAN. Char. gramm. I 265, 11 barbarismus fit modis quattuor: adiectione, -e, transmutatione, immutatione . . . -e temporis . . . litterae . . . syllabae (CONSENT. gramm. V 386, 15). CHAR. gramm. I 278, 15 *aphaeresis* est . . . generalis metaplasmus qui fit per -em . . . ut 'temnere' . . . pro 'contemnere'. DIOM. gramm. I 452, 14 -is species sunt aeque quattuor, -e temporis, litterae, syllabae, adspirationis *eqs. ibid.* per aphaeresin, id est -em, ut 'linque' pro 'relinque'. SERV. gramm. IV 447, 36 nullus est metaplasmus, qui non habeat contrarium: πρόσθεσις, ἐπένθεσις, παραγωγή, qui fiunt per additionem; contrarii sunt illis, qui fiunt per -em, id est ἀφαίρεσις, συγκοπή, ἀποκοπή. MACR. exc. gramm. V 614, 7 -o finalis litterae. MART. CAP. 5, 563 hypophorae tribus modis imminuuntur: adiectione verborum, immutatione, -e (FORTVN. rhet. 2, 27 p. 118). CONSENT. gramm. V 392, 12 -o accentus ut siquis oratorem dicens priorem syllabam circumflexo accentu pronuntiet. ISID. orig. 1, 32, 6 hoc vitium (*sc. motacismi*) aut suspensione m litterae aut -e vitamus. SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 113 soldo . . . pro solido et est figura -o. *et sic saepius. de editoribus i. q. actio delendi* (*cf. p. 829, 70*): CASSIOD. hist. 1, 1 tuae . . . integritatis adiectiones et -es adhibens tuis laboribus eam (*scripturam*) purga. **e** *t. t. doctrinae metricae a Varrone Caesioque Basso excultae i. q. demptio*: BASS. gramm. VI 271, 5 cum omnia metra varientur aut adiectione aut -e aut concinnatione aut permutatione . . . -e tamquam 'trahuntque siccas machinae carinas'. detracta enim syllaba trimetron fecit minorem (*cf.* FORTVN. gramm. VI 294, 11 MAR. VICTORIN. gramm. VI 52, 19. 63, 13). MAR. VICTORIN. gramm. VI 141, 13 Archilochum ferunt . . . acceptum . . . dactylicum . . . per adiectiones -esque vertisse. e quo primum iambicum [metrum] per -em unius temporis formavit.

dētrāctīvē *adv. a* detractus, detrahere. *i. q. ratione detrahendi* (*v.* detrahere *sub I B 2 d*): SCHOL. Pers. 2, 63 ex hac scelerata . . . pulpa: haec . . . pulpa id est hoc corpus nostrum omnium vitiorum causa est; quod -e sceleratum appellavit.

dētracto *v.* detrecto.

***dētrāctor,** -ōris *m. a* detrahere. HIER. epist. 52, 14, 2 *confunditur in nonnullis codd. cum* detractator. GLOSS. ridiculosus -r. obtrectatores -es. *legitur inde a* TAC. (*v. infra l. 67*).

is qui detrahit, maledicit: *absolute*: ITALA I Cor. 5, 11 (Hesych. in lev. 14, 1—9 p. 953^B) aut avarus aut -r (λοίδορος, VVLG. maledicus). II Tim. 3, 3 (cod. d) -es (διάβολοι, VVLG. criminatores). POLYCARP. ad Philipp. 5, 2 non criminatores neque -es (δίλογοι) neque avari. HIER. in eccles. 10 p. 474 serpens et -r aequales sunt. epist. 108, 15 ne apud -es et genuino me semper dente rodentes fingere puter. tract. in psalm. I p. 223, 6 si -r sum, si invidiosus. VVLG. prov. 24, 9 abominatio hominum -r. 24, 21 cum -bus (detractatoribus *Amiat.*) non commiscearis (LXX *al. cf.* HIER. epist. 52, 14). Ezech. 22, 9 viri -es fuerunt in te ad effundendum sanguinem. Rom. 1, 30 -es (καταλάλους). RVFIN. Orig. in exod. 3, 2 vereor, ne et susurronum et -um os diabolus aperiat. AVG. in psalm. 61, 14 inter murrones, -es deo odibiles. civ. 5, 19 osores vel -es. HESYCH. in lev. 21, 16—23 p. 1064^A iugem scabiem -r habet. *ibid.* -r facile provocatur. FERRAND. epist. 7, 18 non immerito revocatur superbus -r ab elatione iudicandi. VEN. FORT. vita Leob. 3, 8 inter malos bonus multos invenies -es. SCHOL. Hor. sat. 1, 7, 8 erat adeo odiosus, ut de nobilissimis -bus triumphum ageret. ISID. reg. monach. 17, 2 si -r, si susurro vel invidus. [MART.] 7, 10 lemma: de Olo -e. *accedit genet. personae vel pronomen possessivum*: TAC. ann. 11, 11 *Nero* haudquaquam sui -r. HIER. adv. Rufin. 1, 30 hominem maledicum, omnium -em. AVG. in psalm. 49, 27 quosdam -es suos ista dixisse. 108, 5 -bus nostris. epist. 82, 30. HERM. Pal. sim. 9, 19, 3 -es domini. CASSIOD. in psalm. 49, 20 fratris sui. GREG. TVR. Franc. 5, 5 fratrum. *accedit genet. rei*: AVG. adult. coniug. 2, 16, 17 christianae fidei -es.

1. dētrāctus, -a, -um *v.* detraho.

2. dētrāctus, *abl.* -ū *m. a* detrahere. *i. q. detractio* (*v. sub 2 d*): SEN. suas. 7, 11 -u (detractat *B*, detracta *V*) aut adiectione syllabae.

***dētraho,** -xī, -ctum, -ere *a* de *et* trahere. *inf. perf.* detraxe: PLAVT. Trin. 743. detractum foret: LIV. 27, 44, 2. detracturus ero: SEN. benef. 4, 40, 5. NON. p. 287 -ere dicitur derogare . . . tollere . . . extrahere. ARVS. gramm. VII 466, 12 volunt quidam distantiam esse, ut 'lacerare famam' 'de illo -ere' sit, sed falso. RVFIN. Basil. reg. 42 quicunque dicit aliquid adversus alium, ut vel deroget ei vel obtrectet, istud est -ere. HIER. epist. 106, 30 'sedens adversum fratrem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tuum loquebaris'. pro quo in Graeco reperisse vos dicitis κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις (*psalm. 49, 20*) et putatis non bene versum, . . . et debuisse nos dicere, 'adversum fratrem tuum -bas'; quod vitiosum esse et in nostra lingua non stare etiam stultis patet. nec ignoramus quod καταλαλιά dicitur detractio; quam si voluerimus ponere, non possumus dicere 'adversus fratrem tuum -bas' sed 'de fratre tuo -bas' (*cf.* epist. 50, 1 garriunt adversus fratrem). AVG. loc. hept. 4, 71 p. 593, 13 'et -bat populus ad deum et adversus Moysen' (*ex* ITALA num. 21, 5; LXX κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν ϑεὸν καὶ κατὰ Μωυσῆ λέγοντες, VVLG. locutus . . . contra deum et Moysen). non dixit: 'de deo', sed 'ad deum'. quamvis hanc locutionem quidam transferre nolentes '-bant de deo' transtulerunt. GLOSS. ἀφαιροῦμαι. ὑφαιροῦμαι. ἀφέλκω. διαβάλλω ἐπὶ διαβολῆς. κατασπῶ. κατασύρω. -it διασύρει. ἀφέλκεται. derogat, abdicat deducit. abdicat vel male exaestimat. -ere ἀφελκύσαι. -i ἀφέλκεσϑαι. -ctis ἀφῃρημένων. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO *per totam latinitatem, saepe apud* CIC. SEN. rhet. SEN. phil. COLVM. PLIN. nat. QVINT., *deest* CATVLLO HOR. carm. PERS. IVV. *al.* [*loci dubii vel corrupti*: VAL. MAX. 3, 2, 19 SEN. contr. 1, 8, 13 PLIN. nat. 9, 91. 143. 35, 4 COMM. instr. 2, 35, 19 CORP. VI 36629. *videtur confundi cum* distrahere: HIL. in Matth. 12, 13 potestas omnis divisione -itur (*ibid.* dissolvere. *ad* VVLG. 12, 25, *ubi* desolabitur, ἐρημοῦται). COD. Iust. 1, 17, 2, 13 impossibile erat eam (*legem*) per partes -i; et in his partibus . . . hoc dividere ac separare erat incivile.]

I *i. q.* ***trahendo avertere***: **A** *aliquem vel aliquid abstrahere*: **1** *proprie de loco*: **a** *aliquem*: CIC. har. resp. 28 qui . . . sacerdotem ab ipsis aris pulvinaribusque -xeris. CAES. civ. 3, 27, 2 ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur, pars ab nostris -retur (*sive a scopulis sive a naufragiis*). PLIN. nat. 8, 132 invicem -i ad specum (*sc. Ponticos mures*). 11, 234 -cto . . . alumno (*i. porculo a mamma*). VVLG. Ier. 50, 45 nisi -xerint eos parvuli gregum. COD. Iust. 7, 71, 1 ne iudicati -antur in carcerem. *in imagine*: TERT. spect. 30 hic est, quem . . . hortulanus -xit. **b** *aliquid*: CIC. Verr. 2, 54 ex ipsa Diana quod habebat auri -ctum atque ablatum esse dico. 2, 157 qui ex calamitate senatoris . . . manubias -ere conatus sit. PLIN. nat. 31, 78 -ctis harenis (*alio sensu cf. p. 833, 65*). 31, 82. VLP. dig. 43, 24, 11, 1 ipsi (*i. municipes*) eam (*i. statuam*) -unt (PAVL. dig. 42, 5, 29 MOD. dig. 48, 19, 24 LAMPR. Comm. 18, 12). VLP. dig. 33, 7, 12, 25 specularia et pegmata . . . sive in aedificio sunt posita sive ad tempus -cta. IVST. 38, 8, 12 populus statuas eius et imagines -it. HEGES. 1, 21, 2 in templo aurum abstulit et duo milia talenta -i iussit. CHROMAT. beat. 2 non extinguitur ignis, nisi materiam incendii spinarumque sarmenta -xeris. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 114 aureum -isse asini caput. **2** *translate de voluntate, sententia sim.*: CIC. Mil. 38 P. Clodius cum in iudicium -i non possit. Cluent. 179 ut hunc Oppianicum ad hanc accusationem -ret. LIV. 22, 13, 1 ad aequum certamen *ducem*. 28, 33, 9 quod in eum locum -cta hostium acies esset. OV. rem. 545 qui timet, ut sua sit, nequis sibi -at (subtrahat *multi codd.*) illam. SEN. epist. 71, 29 si ista animum (*sc. superbum*) -unt (*sc. ad modestiam*). STAT. Ach. 1, 284 indocilem quae mens -xit Achillem? PS. QVINT. decl. 8, 14 quos -it, quos avocat alia curatio. VVLG. prov. 21, 12 excogitat iustus de domo impii, ut -at impios a malo. AMM. 26, 7, 13 a deformi proposito. ALC. AVIT. epist. 67 p. 87, 4 amicum attrahere magis studiis quam -ere (*S*, detrectare *vulg.*) . . . decet.

B *partem ex toto abripere*: **1** *proprie et in imagine*: **a** *generatim vel homini anulum, vestimenta sim. (imprimis victo spolia) vel pecori pellem, i. q. exuere, nudare*: **α** *obi. solum*: TER. Haut. 124 soccos -unt (SVET. Vit. 2 -ctumque socculum dextrum). LAEL. or. frg. Fest. p. 193 oreas -o (*sc. equo*). GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 vestimenta. QVADRIG. hist. 10b torquem (CIC. off. 3, 112). CIC. Brut. 262 omni ornatu orationis tamquam veste -cta. S. Rosc. 146 cruenta spolia (Sest. 54 *et saepe*). Verr. 2, 113 eripies . . . pupillae togam praetextam, -es ornamenta non solum fortunae, sed etiam ingenuitatis. Sull. 8 istam ipsam personam vehementem et acrem, quam mihi tum tempus et respublica imposuit, iam voluntas et natura ipsa -xit (QVINT. decl. 286 p. 152, 24 impositam severitatem personae -i, *i. personam severi patris*). off. 3, 38 quem anulum ut -xit, ipse induit *Gyges* (FRONTO p. 221, 1 N. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Hec. 3). epist. 6, 2, 2 armis aut condicione positis aut defatigatione abiectis aut victoria -ctis (HYG. fab. 106 p. 97). CAES. civ. 3, 96, 3 -ctis insignibus imperatoris (*cf.* VLP. dig. 3, 2, 2, 2 si eum exauctoraverit, id est insignia militaria -xerit). SALL. hist. frg. 3, 103 coria recens -cta. NEP. Paus. 4, 1 vincla epistulae laxavit signoque -cto *eqs.* HOR. sat. 2, 1, 64 pellem (PHAEDR. 4, 1, 7 *asini* -cta pelle. PLIN. nat. 29, 135 gliris -cta pelle. *et saepius. cf.* CELS. 5, 28 si summa -cta pellicula est). LIV. 9, 5, 13 paludamentaque -cta. 40, 40, 7 -ctis . . . frenis (VAL. MAX. 3, 2, 9 FRONTIN. strat. 2, 8, 10 *cf.* APVL. met. 1, 2 *et in imagine*: QVINT. inst. 9, 2, 3 -cta voce [et] libera effrenatiore. *v. etiam p. 824, 31*). OV. met. 2, 523 *Iuppiter* vultus . . . ferinos -at. CELS. 4, 17 cucumeris semina -ctis corticibus (COLVM. 4, 29, 14 *et saepissime* PLIN. nat.). CVRT. 8, 14, 40 qui -rent loricam vestemque (SVET. Cal. 26). SEN. Ag. 881 -ere cultus uxor hostiles iubet, induere potius . . . amictus. clem. 1, 19, 3 natura . . . telum . . . -xit (*sc. regi apium aculeum*). PLIN. nat. 8, 156 -cto oculorum operimento. 9, 126 -cta concha *purpuris*. 11, 139 si quis praetentam -at membranam. 29, 76 *salamandrae* -ctis interaneis et pedibus et capite (*cf.* 29, 141. VELL. 2, 85, 4 -cto capite [*in imagine pro duce Antonio*]). 30, 43 -cta cute (TERT. resurr. 7 AMM. 31, 2, 14). 32, 123 decidunt *hirudines* . . . pondere ipso sanguinis -ctae. VAL. FL. 3, 141 aspera victor cingula . . . -it. TAC. Germ. 17 -cta *feris* velamina. ann. 1, 43 cur . . . ferrum illud . . . -istis. IAVOL. dig. 19, 1, 18, 1 tegulae . . . quae -ctae sunt. FRONTO p. 68, 10 N. calceis -ctis, vestimentis positis. GELL. 1, 26, 5 tunicam. TERT. anim. 41 -cto corruptionis pristinae aulaeo. VLP. dig. 14, 3, 11, 4 si ipse institor . . . -xit *proscriptionem*. 39, 1, 1, 11 opus novum facere videtur qui aut aedificando aut -endo aliquid pristinam faciem operis mutat. *β acced. dativus*: ENN. scaen. 370 cum spolia generis -eritis (LIV. 4, 19, 5. 4, 20, 6. 30, 44, 9 victae Carthagini. SEN. Herc. f. 544 spolium nobile corpori et peltam et nivei vincula pectoris. *al.*). PLAVT. Asin. 92 nudo -ere vestimenta (SEN. epist. 80, 9 PALLAD. hist. mon. I 2 p. 259[d]). TER. Hec. 573 neque -ctum ei est quidquam. 829 illi anulum (CIC. Verr. 4, 187. 5, 58 *et saepissime*). Eun. 707 tuam vestem -xit (*opp.* induere) tibi (CVRT. 9, 4, 12 corpori. *et passim*). PACVV. trag. 215 repugnanti ego porro hunc vi -xi ungulum (ATELL. inc. 6 ei -xit ebrio). CIC. fin. 1, 23 torquem hosti (1, 35 Tusc. 4, 49 FLOR. epit. 1, 13, 20). nat. deor. 3, 83 aureum ei (*i. Iovi*) -xit amiculum grandi pondere (VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 LACT. inst. 2, 4, 17). CAES. Gall. 2, 21, 5 ut . . . ad galeas induendas scutisque tegimenta -enda tempus defuerit (*cf.* LIV. 23, 19, 13 -ctasque scutis pelles. *sed* VAL. MAX. 7, 6, 2 e scutis). 25, 2 scuto . . . uni . . . militi -cto (VAL. MAX. 3, 2, 19). VERG. Aen. 5, 260 loricam, quam Demoleo -erat ipse victor. HOR. epod. 9, 9 vincla, quae -erat servis amicus perfidis (SEN. benef. 7, 15, 1). sat. 1, 10, 48 ego illi (*Lucilio*) -ere ausim haerentem capiti cum multa laude coronam (*cf.* LIV. 38, 47, 4 coronam . . . capiti -unt. SEN. dial. 6, 13, 1 PLIN. nat. 22, 12 *et saepe, v. p. 832, 6 sq.*). LIV. 4, 33, 7 frenos ut -ant equis, imperat (8, 30, 6. *v. p. 823, 77*). 45, 39, 5 illa tot milia armorum -cta corporibus hostium (SEN. Herc. f. 1153 arma quis vivo mihi . . . -ere potuit? Oed. 279 *et saepius*). OV. epist. 9, 71 duro redimicula collo. met. 6, 385 quid me (*i. cutem*) mihi -is? 7, 769 copula -itur canibus. 9, 771 *Telethusa* crinalem capiti vittam nataeque sibique -it (*sic codd. vulgo*, capitis *unus* ς). fast. 2, 373 *Remus* veribus stridentibus -it exta. NVX 165 ubi -cta est a te (*sc. a castore*) tibi causa pericli (*i. testiculi*). VAL. MAX. 3, 2, 21 corpori eius exuvias. CVRT. 3, 11, 21 *feminis* ornamenta. 9, 3, 4 galeam capiti (*v. supra l. 30.* 10, 8, 20 diadema capiti). MELA 3, 93 -cta occisis *feminis hirsutis* coria. SCRIB. LARG. 134 scillae bulbi cocti -cta exteriore parte. SEN. dial. 2, 2, 3 aut praeturam illi -xit aut togam. benef. 4, 12, 2 quas illi -ero sordes, sub accusatoribus isdem fortasse sumpturus (*cf. alio sensu p. 825, 65*). 4, 19, 1 deum inermem facis, omnia illi tela, omnem -isti potentiam. epist. 102, 25 -etur tibi *mortuo* haec circumiecta . . . cutis, -itur caro . . ., -entur ossa nervique (*cf.* MART. 6, 93, 4 -cta cani transtiberina cutis. AMM. 23, 6, 80 cutes vivis hominibus -unt. *et passim*). PETRON. 12 -xit . . . umeris *rustici* laciniam *tunicae*. 41 puer -xit pilleum apro capitique suo imposuit. 67 ut Fortunata armillas suas crassissimis -ret lacertis. PLIN. nat. 9, 42 pelles eorum (*i. vitulorum*) etiam -ctas corpori (HYG. astr. 2, 20 AMM. 31, 2, 22 *et passim*). 28, 48 liceum telae -ctum. 31, 53 -cta collibus silva. MART. 3, 43 personam capiti -et illa (*Proserpina*) tuo (*cf. p. 823, 65*). SIL. 16, 461 caeso pater hunc (*ensem*) -xit Hyempsae. TAC. ann. 15, 57 *fasciam* pectori. 16, 51 cervici monile. APVL. met. 7, 4 *aureos* variis viatoribus -ctos. PORPH. Hor. carm. 3, 6, 11 *praedam* nobis. SOL. 2, 36 nec habet *villus* potentiam, nisi viventi *lupo* -atur (PLIN. nat. 8, 83 dereptum). *γ accedit ablativus*: VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 coronam capite -ctam. CVRT. 10, 5, 4 anulum digito (*an dat.?*). *δ accedunt praepositiones*: de: PLAVT. Truc. 652 homo cruminam sibi de collo -it. TER. Haut. 650 de digito anulum -o (CIC. Verr. 5, 58 HYG. astr. 2, 5 *et saepe*). TIB. 1, 5, 66 vincla . . . de niveo -et ipse pede. SEN. contr. 1, 1, 20 si quid de mensa mea -ere potui. PETRON. 67 de cervice sua capsellam -xit aureolam. HYG. astr. 2, 34 quod corium de bove foret -ctum. ex: BELL. Alex. 59, 1 nomen Pompei ex scutis (*cf. p. 796, 59*). VAL. MAX. 3, 5, 1 e manu eius anulum. 6, 3 ext. 3 mali cuiusdam iudicis e corpore pellem -ctam. (7, 6, 2 e scutis). GAIVS dig. 41, 1, 7, 2 quod si vis fluminis partem aliquam ex tuo praedio -erit et meo praedio attulerit. HIL. in Matth. 26, 6 diabolum ad -enda ex nobis spolia pervigilem. ab: PROP. 2, 33, 13 agrestem -xit ab ore figuram Iuppiter. VAL. MAX. 4, 8, 5 a tot captivorum capitibus servitutem -isse. PANEG. 9, 3 discissam ab umeris purpuram -ere conatus. DRAC. laud. dei 1, 612 -ctus ab ignibus ignis (1, 614 flammae -ctae. *cf.* 11, 611 de flammis tollere flammas).

b *speciatim*: **α** *i. q. secando abripere, recidere, decerpere* (*cf.* PAVL. FEST. p. 108 putare vites . . . hoc est -ere quae impedimento sunt ad fructum): CVLEX 192 validum dextra truncum -xit ab orno (ore *codd.*). TIB. 1, 5, 32 dulcia poma Delia selectis -at arboribus (COLVM. 12, 46, 7 PLIN. nat. 13, 59). OV. met. 11, 109 *Midas* ilice -xit virgam (COLVM. 4, 6, 2. 4, 30, 6). GRATT. 140 fetus (*i. ramos*) . . . nocentes -i. CELS. 7, 7, 8 quantulo (*sc. palpebrae*) -cto. SEN. contr. 10, 4, 7 etiamnunc aliquid illi -atur (*de membris debilitatis. cf.* 10, 4, 15). COLVM. 3, 17, 1 totum flagellum sicut erat matri -ctum. 4, 6, 1 ut

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

frequenti pampinatione supervacua -amus (*cf.* PLIN. nat. 17, 213). 4, 17, 3 viti -ere frondem supervacuam (*cf.* 4, 27, 5 decerpere). 4, 17, 4 -endi sunt singuli palmites (4, 27, 4). 4, 29, 5 *surculos* viti. 5, 5, 11 iuxta ipsam matrem usque ad corpus sarmentum -itur (*cf.* 4, 29, 14). 5, 5, 12 vitibus bracchia. 5, 5, 14 folia palmitibus (12, 7, 4 PLIN. nat. 19, 84. 102. 122. 21, 121 ungues [*i. foliorum partes candidae*] non -untur). 12, 44, 2 si ... *uva* viti -atur (*et passim*). PLIN. nat. 16, 107 *nuces* nisi -antur. 17, 254 si primae grossi ... -antur ... si cacumina rami cuiusque -antur. β *i. q. exculpere* (*cf. p. 821, 4*): CIC. Verr. 5, 52 quae probarant (*sc. opera caelata*), iis crustae aut emblemata -bantur. 5, 124 ex ebore diligentissime perfecta argumenta erant in valvis, ea -enda curavit omnia. div. 2, 48 cum multa *ex marmore* sunt -cta et ad liniamenta oris perventum est. PLIN. nat. 34, 63 -ctum est aurum *statuae*. SVET. Cal. 32 ob -ctam lectis argenteam laminam. γ *i. q. detondere*: COLVM. 7, 4, 7 tempestates, quibus ovis neque frigus, si lanam -xeris, neque aestum, si nondum detonderis, sentiat. FRONTO p. 17 N. (*p. 33 Hauler*) ovi lana statim -itur (*in margine* calvetur). APVL. apol. 56 lana ... pecori -cta. δ *apud medicos de cataplasmatis, vitiis, i. q. demere, adimere*: CELS. 4, 12 his (*quae imposita erant*) -ctis (4, 31 PLIN. nat. 20, 248). PLIN. nat. 20, 233 hippolapathi radix et privatim ungues scabros -it (*cf.* 20, 220). 28, 151 si sanguine -cto adiciatur pyrethrum (*alio sensu v. p. 833, 52 sq.*). 28, 182 medetur dentibus et fabrile glutinum ... illitum et mox paulo -ctum. 30, 125 vermiculi qui adalligati collo continent partum, -untur autem sub partu. 32, 130 cinis ... secundas -it. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 115 -cto iamdudum posito medicamine. 5, 11, 140 quamquam *vomitus* corpori -ant carnem. ε *in re militari i. q. partem quandam exercitus eligere*: CAES. Gall. 3, 2, 3 -ctis cohortibus duabus. civ. 3, 89, 4 celeriter ex tertia acie singulas cohortes -xit atque ex his quartam instituit.

2 *translate*: a *i. q. demere, adimere sive bonum (i. q. privare) sive malum (i. q. liberare), derogare, abiudicare, tollere, summittere*: α *generatim*: αα *demunt homines*: *absolute*: PAVL. FEST. p. 69 derogare ergo -ere est. HOR. epist. 1, 16, 34 ut si detulerit fasces indigno, -et idem. QVINT. inst. 2, 13, 17 si qua mutari, adici, -i melius videbitur, dicere experiar. 9, 4, 58 et eligere quaedam ... et adicere dum non otiosa, et -ere, dum non necessaria, et figuris mutare casus atque numeros. 9, 10, 41 huius autem operis est adicere, -ere, mutare. TERT. nat. 1, 7 *fama* ut non falsa veris intexat adiciens, -ens. adv. Hermog. 22 timeat vae illud adicientibus aut -entibus destinatum. *aliquid*: CIC. Verr. 4, 200 his rebus -ctis. Arch. 28 qua (*i. mercede laudis et gloriae*) ... -cta. Cael. 3 -endae spoliandaeque dignitatis gratia. de orat. 1, 118 fingendus est nobis oratione nostra -ctis omnibus vitiis orator atque omni laude cumulatus. 3, 29 quidquid aut addideris aut mutaveris aut -xeris (*v. supra l. 35 sq. cf.* APVL. apol. 95 VLP. dig. 46, 5, 1, 10). fin. 1, 37 quae (*i. voluptas*) percipitur omni dolore -cto (2, 10 Tusc. 3, 47). 1, 43 et terroribus cupiditatibusque -ctis et omnium falsarum opinionum temeritate derepta. 1, 56 -cta voluptate (Tusc. 3, 41 *sq. et cf. p. 826, 53*). 2, 23 adhibentis ... illa, quibus -ctis clamat Epicurus se nescire quid sit bonum. 1, 70. Tusc. 3, 75 haec ... officia sunt consolantium: tollere aegritudinem funditus aut sedare aut -ere quam plurumum aut supprimere. 4, 65 hic ... error est eripiendus, haec -enda opinio (off. 2, 34 QVINT. inst. 4, 1, 19 *et v. p. 826, 19*). 5, 45 quo (*sc. honesto*) -cto quid poterit beatum intellegi? nat. deor. 1, 98 quibus -ctis deum tamen nosse te dicis, modo liniamenta maneant. div. 1, 118 parvis ... momentis multa natura aut affingit aut mutat aut -it (*cf.* de orat. 3, 29). epist. 9, 8, 2 sine his (*studiis*) cur vivere velimus? mihi vero cum his ipsis vix, his autem -ctis ne vix quidem. LVCR. 2, 925 attribui id quod -itur. 3, 119. 5, 981. RVT. LVP. 1, 21 ea (*i. uxor*) ... -et languorem. OV. trist. 5, 2, 21 -at ut multum *doloris*, multum restabit acerbi. SCRIB. LARG. 74 pipere -cto. 83 rigore -cto. SEN. contr. 1, 6, 10 invidiam (7, 6, 20). 10, 4, 12 illi spem, tu instrumenta vivendi (tu instrumenta vivendi *om. C*) -is. suas. 6, 8 -cta libertate (FRONTIN. strat. 2, 11, 3). SEN. benef. 2, 35, 3 -ctae sordes (*i. calamitas; alio sensu p. 824, 43*). 6, 25, 3 *al.* dial. 2, 5, 4 *fortuna* virtutem ... non dat, ideo nec -it. 6, 12, 2 oportet te non de eo quod -ctum est, queri, sed de eo gratias agere quod contigit. 9, 1, 17 -e ... quidquid hoc est mali et succurre ... laboranti. 9, 2, 9 -ctis oblectationibus. nat. 3, 8 quos (*i. amnes*) quid miraris, si terra -ctos non sentit, cum adiectos maria non sentiant? epist. 24, 18 onere -cto (*cf.* APVL. met. 7, 18 *et v. p. 826, 55*). 94, 6 fixam potius medullis famem -e. 116, 1 vitium (GELL. 2, 6, 11). 117, 16. LAVS Pis. 224 si famae mihi pandis iter, si -is umbram. PLIN. nat. 26, 17 in quibusdam morbis medendi cruciatūs -xit *Asclepiades*. QVINT. inst. 11, 1, 71 ut, cum aliquid -ere salva gratia velis, concedas alia omnia. decl. 247 p. 11, 8 plerisque -ctis. TAC. ann. 12, 22 perniciosa in rem publicam consilia et materiem sceleri -enda. 14, 43 avitum mancipium -batur. SVET. Claud. 24 -cta ... Ostiensi et Gallica provincia. Nero 55 vetere appellatione -cta. GELL. 5, 12, 8 dempta atque -cta iuvandi facultate (*cf.* 2, 6, 11). PAPIN. dig. 10, 1, 11 fines additis vel -ctis agris postea permutatos. TERT. adv. Marc. 2, 18 pretiosorum ciborum ambitio -cta est. PAVL. dig. 24, 1, 63 de eo, quod uxoris in aedificium viri ita coniunctum est, ut -ctum alicuius usus esse possit. LACT. ira 5, 15 cum alterum deo tribuant, alterum -unt, non minus ⟨quam⟩ illorum, qui utrumque -unt. HIL. in Matth. 12, 18 cum ... dei nomen (*sc. Christo*) -ere non audeas (*cf. infra l. 21*). AVG. civ. 13, 18 ut ... -at ponderis tarditatem (*sc. corpori humano*). *al.* *aliquem alicui*: VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 -e Atheniensibus Thesea, nullae aut non tam clarae Athenae erunt. SEN. benef. 5, 25, 5 his non est dux -endus. LVCAN. 1, 351 -imus dominos urbi (*Romae*). GREG. TVR. Franc. 4, 13 filias senatorum ... eisdem vi -i (*cf.* 2, 12). *aliquid alicui*: CIC. Brut. 292 hanc (*sc. sapientiam*) sibi ipsum -ere, eis tribuere illudentem, qui eam sibi arrogant. de orat. 2, 286 saepe ... concedas adversario id ipsum, quod tibi ille -it. S. Rosc. 147 quem ... nec quidquam iam habere reliqui vides quod ei -ere possis. Q. Rosc. 44 nihil mihi -am, cum illis exactae aetatis fructum ... retribuam. Verr. 5, 25 honorem debitum -erunt non homini, sed ordini. Sull. 90 cum huic omnia cum honore -cta sint. p. red. ad Quir. 6. Planc. 11 posse suffragiis vel dare vel -ere (*populum*) quod velit cuique (*cf.* off. 3, 22). Marcell. 6 bellicas laudes solent quidam extenuare verbis easque -ere ducibus (SEN. contr. 7, 6, 15 SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 25). *al.* Tusc. 3, 76 Chrysippus ... caput esse censet in consolando -ere illam opinionem maerenti (*v. p. 825, 53*). 3, 77 non tu illi (*i. lugenti*) luctum, sed stultitiam -xeris. 5, 58 quibus (*servis*) nomen servitutis ipse (*Dionysius*) -erat (*cf. supra l. 2*). div. 2, 79 is (*Caesar*) cum ... eidem (*Deiotaro*) -isset Armeniam (*cf.* STAT. silv. 4, 6, 66 sive catenatos Bromio -erat Indos *Alexander*). off. 3, 21. 23 ut ... id, quod alteri -erit, sibi assumat (3, 30 SEN. benef. 6, 43, 1. *v. etiam p. 827, 48*). 3, 75 homo ... iustus ... nihil cuiquam, quod in se transferat, -at (SEN. epist. 32, 4 quidquid ad te transferunt, alicui -endum est). epist. 3, 6, 5 si absenti mihi unius mensis labor -ctus esset (QVINT. inst. 5, 10, 121 per quos labor nobis -ctus est. *cf.* SEN. epist. 15, 9 -xi tibi non pusillum negotii). *al.* CAES. Gall. 1, 42, 5 omnibus equis Gallis equitibus -ctis. 6, 5, 5 haec ... illi -enda auxilia existimabat (*cf.* LIV. 31, 33, 3). HIRT. Gall. 8, 54, 1 duae legiones uni -untur. TIB. 2, 1, 73 *Cupido* iuveni -xit opes (OV. trist. 4, 4, 46 SEN. dial. 7, 23, 1). PROP. 3, 1, 21 quod vivo -erit invida turba, post obitum ... reddet Honos. LIV. 27, 44, 2 cui (*exercitui*) -ctum foret omne quod roboris, quod floris fuerit. 35, 13, 8 multa illi -cta sibi accessura (*sim.* PROP. 4, 11, 95). OV. epist. 7, 106 invidiam noxae -it ille meae (SEN. epist. 47, 14 quam omnem invidiam maiores nostri dominis, omnem contumeliam servis -erint [= MACR. sat. 1, 11, 11]. Tro. 299 -e invidiam tuo odiumque patri. MIN. FEL. 40, 3 cum maxima iudicandi mihi invidia -cta sit, *cf. p. 827, 4*). OV. met. 2, 39 hunc animis errorem -e nostris (Pont. 4, 8, 20 errorem misero -e). Pont. 2, 3, 15 -i menti spem fructus avidae. trist. 5, 14, 3 -at auctori multum fortuna. fast. 4, 107 *Venus* prima feros habitus homini -xit. CELS. 8, 4 levia ingenia quia nihil habent, nihil sibi -unt. SEN. contr. 1 praef. 1 est ... iucundum mihi ... vobis ... -ere temporum iniuriam. 1, 6, 9 voluit illi (ille *codd.*) et amoris commendationem -ere (1, 6, 10). 7, 6, 3 cui (*servo*) -xit abstinentiae gloriam (QVINT. decl. 345 p. 363, 25). SEN. clem. 1, 20, 3 ille, qui quod alteri donat, sibi -it. benef. 4, 19, 1 tu ... Epicure, deum inermem facis, omnia illi tela, omnem -isti potentiam (LACT. opif. 19, 7). 40, 5 si plus mihi -urus ero, quam illi collaturus. nat. 7, 16, 1 nec magna molitione -enda est auctoritas Ephoro (QVINT. inst. 6, 5, 10. 11, 1, 74. 88 *et v. p. 828, 25. 33*). epist. 23, 3 existimas ... me -ere tibi multas voluptates (*cf. p. 825, 49*). 77, 7 -xit illis (*servis*) metum (*cf. infra l. 71*). 82, 23 omnibus mortalibus mortis timor -i debet. 104, 20 onera tibi -e (*v. p. 825, 71*). 109, 6 *al.* dial. 2, 17, 2. QVINT. inst. 2, 17, 15 Agnon ... -xit sibi inscriptione ipsa fidem (*cf. p. 827, 15 sq. et* 5, 7, 4 ad -endam illis [*testibus*] fidem. 5, 7, 8. 7, 1, 11. 11, 1, 89 *al.*). 10, 1, 106 illi (*Demostheni*) nihil -i potest, huic (*Ciceroni*) nihil adici. 11, 1, 20 dicendi ... facultatem magis illi (*i. Caecilio Cicero*) -xit quam arrogavit sibi. decl. 271 p. 112, 4 *al.* FRONTIN. strat. 2, 5, 33 eo ... proelio fiduciam regi (*Mithridati*), quam in equestribus copiis habebat, -xit *Pompeius*. TAC. ann. 16, 26 subtraheret aures conviciis et probris ... -ret potius senatui ... infamiam tanti flagitii (*v. infra p. 828, 32*). SVET. Aug. 40 fisco -i aliquid. FRONTO p. 59, 17 N. neve quod tu alii tribueris aut bene feceris, sibi quisque illud perire ac -i putet. TERT. adv. Marc. 2, 27 ut tantum homini conferat quantum deo -it. *al.* VLP. dig. 1, 6, 2 nec cuiquam hominum ius suum -i (INST. Iust. 1, 8, 2). 24, 2, 11 pr. -xit *Iulianus* ei (*libertae*) cum alio conubium (*i. ius conubii*). LACT. ira 8, 8 sive ... gratiam deo sive iram sive utrumque -xeris. inst. 6, 15, 3 si velint (*Stoici*) aut metum -ere cervis aut venenum anguibus *eqs.* HIL. in Matth. 12, 18 divinitatem et communionem paternae substantiae domino -entes. 24, 6 quod inanibus honorem darent et -rent honorandis. PHOEBAD. c. Arrian. 12 *syn.* derogare. PROSP. in psalm. 108, 20 -unt Christo ipsum, quem lex domini et prophetae praenuntiarunt (*i. negant Christum esse eum, quem eqs.*). *aliquid alicui rei*: CIC. fin. 3, 7 nihil operae rei publicae -ens (*cf. p. 827, 47*). LIV. 2, 60, 5 plus ... dignitatis comitiis ipsis -ctum est patribus ex concilio submovendis, quam virium aut plebi additum est aut demptum patribus. 5, 47, 8 se quisque victu suo fraudans -ctum corpori atque usibus necessariis (*cf.* PLIN. paneg. 51, 2). 40, 22, 4 nihil vulgatae opinioni ... -erunt (SEN. contr. 9, 2, 15). CELS. 6, 6, 1 quantum inflammationi -etur, tantum adici cibis poterit. SEN. contr. 1, 1, 20 et miserationi eius ... adiecit aliquid et pietati suae nihil -xit. 2, 3, 9. 9, 2, 15 nihil ... -ctum est populi Ro-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mani magnitudini. *ibid.* nec viribus quidquam populi Romani -ctum est nec opinioni (*cf. p. 826,81*). *al.* SEN. benef. 1,2,1 quibus (*beneficiis*) si -xeris iudicium, desinunt esse beneficia. 2,13,2 -xit muneri suo pompam. 5,16,4 quasi potentiae suae -urus invidiam (*cf. p. 826,40*). dial. 2,9,4 nec quidquam ... petulantiae vestrae aut rapacissimis cupiditatibus ... -itur (*opp.* salvis vitiis vestris. *cf. infra l. 24*). 6,26,2 an Romanos duces, quorum nihil magnitudini deerit, si aliquid aetati -xeris. 9,10,6 illi ... tutiores erunt superbiam -endo rebus per se superbis. 9,11,4 huic ... rei pretium. 10,7,9 *opp.* adicere. 11,13,4 (*Socrates*) carcerem intravit ignominiam ipsi loco -urus. nat. 3,10,4 -e illi (*aëri*) calorem. 6,21,1. epist. 9,12 -it amicitiae maiestatem suam, qui illam parat ad bonos casus. COLVM. 2,11,7 frugibus enim plurimum -itur. 4,17,3 quamvis una (*fossio*) possit -i culturae prioris anni. LVCAN. 8,125 hoc solum crimen meritae bene -e terrae. OCTAVIA 536 incesta genetrix -it generi fidem (QVINT. inst. 5,7,32 per quae non a se tantum dictis -at fidem *testis subornatus. cf. p. 826, 56 et* 5,10,46. 7,2,34. 9,2,53 PLIN. paneg. 74 VLP. dig. 48,18, 1,24 *et persaepe*). PLIN. nat. 37,6 multum -ctum gemmae dignitati. SIL. 17,180 iuvenem *Scipionem* minitari ... -urum ignibus atris ... patriam suaque inclita facta. QVINT. inst. 2,12,8 confitendum est etiam -ere doctrinam aliquid, ut limam rudibus et cotes hebetibus et vino vetustatem. 4,2,40 quibus sublatis neque cognitioni quidquam neque utilitati -atur. 6,3,104. decl. 260 p. 69,17 -itur adulescentiae (*genet.*) voluptatibus, -itur concessis alioqui ... cupiditatibus (*cf. supra l. 5*). 321 p. 260,21 fraternitati auctoritatem (SCHOL. Cic. Bob. p. 62,11 -xit illi decreto auctoritatem ... malevolentiae). 329 p. 293,19 servitutem rei publicae. FRONTIN. aq. 11 ne quid salubrioribus aquis -ret *Augustus.* SVET. Aug. 16,2 quasi ... pompae simulacrum dei -erit. TERT. adv. Marc. 3,13 redde euangelio veritatis quae posterior⟨i⟩ *euangelio* -isti. VLP. dig. 1,1,6 pr. cum aliquid addimus vel -imus iuri communi (41,1,20,1). 45,1,1,3 *opp.* adicere. 45,1,52 pr. *opp.* addere. HIL. in Matth. 7,1 ne quis ... existimaret aliquid rerum gestarum fidei -endum. in psalm. 54,9 addentes potius de obscuris intellegentiam quam simplicibus -entes. SCHOL. Cic. Bob. p. 62,15 ad -endum pondus illi senatūs consulto. p. 107,6 incommoda *rei publicae* et pericula -ere. AVG. civ. 13,10 cum vita fuerit corpori tota -cta. 11,22 quam propemodum nihil corpori et quam multum -itur pulchritudini (*sc. supercilio raso*). 22,17 *opp.* servare. *acced. praepositiones:* de: RHET. Her. 1,11,18 non ut de illorum quidquam -ret inventione. 2,27,43 ne aut ad rem addatur quid aut quippiam de re -atur. CIC. inv. 2,33 quantum ... de honestate et auctoritate eius, qui arguitur, -ctum est, tantundem de facultate eius totius est defensionis deminutum. Verr. 6,58 omnia te sibi esse largitum, quae tu de re publica nostra -xeris. dom. 33 nihil de capite civis aut de bonis. Phil. 2,104 de fortunis Varronis rem ullam. 6,15 celeritas -cta de causa est, boni tamen aliquid accessit ad causam. ac. 2,6 ne quid privatis studiis de opera publica -amus (*cf. p. 826,77*). fin. 1,30. 3,70 alienum esse a iustitia ... -ere quid de aliquo, quod sibi assumat (*cf. p. 826,24*). 4,21 alia nomina imponentem, verba modo mutantem, de opinionibus nihil -entem. Lael. 57. Att. 7,17,1 nemo ... umquam tantum de urbanis praesidiis -xit. epist. 3,12,4. 5,2,10 quidquam de nostra benevolentia -am. VITR. 6,2,1 cum de symmetria sit -ctum aut adiectum, uti id videatur recte esse formatum. LIV. 6,6,7 nec quidquam de maiestate sua -ctum credere, quod maiestati eius viri concessissent. TAC. hist. 2,62 cum *Vitellius* de potestate nihil -ret. QVINT. decl. 315 p. 239,12 de poena nihil -o desertoris. p. 242,21. VLP. dig. 21,1,38,7 neque de fortitudine quid eius *muli* -itur neque de utilitate. ex: CIC. de orat. 2,252 -ctis ... tot rebus ex hoc oratorio loco. Brut. 236 quantum -xit ex studio, tantum amisit ex gloria (*v. p. 830,49*). div. in Caec. 49 ex ea facultate *dicendi* aliquantum. Font. 3. Planc. 61 qui ... quaestor tantum ex re militari -erit temporis, quantum *eqs.* Rab. Post. 44 ex qua *dignitate* nihil -i potest. Tim. 22 unam principio partem -xit (ἀφεῖλε) ex toto. SEN. contr. 1,1,20 quidquam ex gloria criminis sui. SEN. dial. 3,13,2. epist. 91,4 quid ... est, quod non fortuna ... ex florentissimo -at? PS. SEN. mon. 114 tantum ad virtutem adicies, quantum ex voluptate -xeris (*cf.* SEN. epist. 21,8). QVINT. inst. 4,2,47 ut ... vel ex spatio eius *narrationis* -amus aliquid vel ex taedio. POMPON. dig. 30,24,3 si ... ex fundo Titiano aliquid -xit et alii fundo adiecit. ab: CIC. off. 3,31 si quid ab homine ad nullam partem utili utilitatis tuae causa -xeris.

ββ demunt res: aliquid: CIC. orat. 209 *genus orationis compositae* -it ... actionis dolorem. Deiot. 1 ut ... tantum facultatis timor -at. Tusc. 2,11 *philosophia* inanes sollicitudines -it. 3,46 aegritudines. 4,60 illa ... ratio et oratio, quae simul et opinionem falsam tollit et aegritudinem -it. off. 3,82 si *utilitas* boni viri nomen eripuerit, fidem iustitiamque -erit. Att. 6,8,4 -xit XX ipsos dies ... aphractus Rhodiorum. epist. 3,13,2 hac re novata additum potius aliquid ad meum erga te studium ... quam quidquam esse -ctum. LVCR. 6,616 magnam sol partem *maris* -it aestu. TIB. 1,9,13 pulvis ... decorem -et. VITR. 2 pr. 4 valetudo -xit vires. 5,1,10 sublata epistyliorum ⟨ornamenta⟩ et pluteorum columnarumque superiorum distributio operosam -it molestiam. CELS. 1,2 ut quod vel corporis vel loci vel studii ratio -it, cura restituat. SEN. benef. 3,7,5 *arbitri* libera ... religio et -ere aliquid potest et adicere. dial. 10,11,2 nihil largitione -itur. COLVM. 11,3,37 feritatem. PLIN. nat. 17,163. 22,155 fastidium. QVINT. inst. 2,12,8. 5,10,27 fidem (*opp.* afferre. 5,12,8. 7,2,57. 12, 8,12 *v. etiam p. 826,56*). 11,1,90 *al.* PLIN. epist. 5,20,3 multum commendationis et -it et affert memoria, vox, gestus *eqs.* HIL. in Matth. 13,2 *fides* repudiata ... veteris substantiae opes -it. PANEG. 12,9 -it laudem patientiae inopia. AVG. civ. 12,3 quidquid boni naturae per vitium -i sive minui consuevit. 13,10 donec tota *vita* -atur *morte.* PS. SORAN. quaest. med. 8 *medicina* impedimenta -it quale est quando ... claudicationem -it. POMER. 3,30,2 caecitatem. CARM. epigr. 1337,7 nil brevis ... dies, nil mors -xit acerva. *aliquid alicui:* CIC. Manil. 10 ut neque vera laus ei -cta oratione mea neque falsa afficta esse videatur. Mur. 72 quantum hae conquestiones in senatu habitae punctorum nobis ... -erint. p. red. ad Quir. 19 mihi quod potuit ... sceleratorum hominum furor -ere, eripuit, abstulit, dissipavit. SALL. or. Phil. 3 mollitia decretorum vobis dignitatem, illi metum -i (CELS. 2,8 ex vesica dolenti si purulenta urina processit ... metum -it). NEP. Eum. 1,2 multum ei. PROP. 3,11,35 tres ubi Pompeio -xit harena triumphos. VAL. MAX. 6,9 pr. multum animis hominum et fiduciae adicere et sollicitudinis -ere. CVRT. 8,4,25 hoc uno modo (*sc. conubio*) et pudorem victis et superbiam victoribus -i posse. SEN. epist. 94,21 hunc *errorem* nobis praecepta non -unt. 103,5 *philosophia* tibi vitia -at, non aliis exprobret (*cf.* 116,1). COLVM. 7,4,2. QVINT. inst. 4,5,22 facientibus iter multum -unt fatigationis notata inscriptis lapidibus spatia. 7,1,36 haec tam timida defensio -it auctoritatem illi (*v. p. 826, 51 et infra l. 33*). AVG. civ. 14,11 -itur ... malum non aliqua natura, quae accesserat, vel ulla eius parte sublata, sed ea, quae vitiata ac depravata fuerat, sanata atque correcta. *aliquid alicui rei:* CIC. Marcell. 12 ut quantum tuis operibus diuturnitas -et, tantum afferat laudibus. GERM. frg. 4,97 *Virgo* -et autumno pluvias. SEN. benef. 4, 29,2 vilitas sua illis (*beneficiis*) ... -it pretium. nat. 7,17,2 qui (*cometes*) cometis -xit infamiam (*v. p. 826, 63*). dial. 2,3,1 haec sunt, quae auctoritatem praeceptis vestris -ant (HIL. in Matth. 5,1 *et cf. p. 826,51 et supra l. 25*). 7,4,3 cetera vilis turba rerum nec -ens quidquam beatae vitae nec adiciens. epist. 58,30 navigationes ac pericula multum -erunt viribus. 92,18 COLVM. 7,3,25. STAT. Theb. 8,369 liquido velut aethere nubes invida Parrhasiis unum si -at astris. QVINT. inst. 4,5,25 auctoritati plurimum -unt minuta illa nec iam membra, sed frusta. 9,4,6 parvis pedes vim -unt rebus (SERV. Aen. 1,41 quotiens vocalem longam vocalis sequitur, ei vires -it). TAC. dial. 39 quantum virium -isse orationi auditoria et tabularia credimus. PLIN. paneg. 4,6 nihil severitati eius *eqs.* TERT. adv. Marc. 2,18 si lex aliquid cibis -it. SOL. 40,27 *ciconiae* regionibus Thessalicis plurimum mali -unt. HIL. in Matth. 7,1 *sensus allegoricus* nihil ... veritati -it. *acced. praepositiones:* de: CIC. Brut. 320 primus et secundus annus et tertius tantum quasi de picturae veteris colore -erat. Tusc. 3,55 oratio de ipsa summa mali nihil -it. nat. deor. 2,3 convictis Epicuri erroribus longa de mea disputatione -cta oratio est. ex: CIC. epist. 1,5ª,4 si quid ex eis rebus ... nonnullorum hominum perfidia -erit. LVCR 4,535 quid corporis auferat et quid -at ex hominum nervis ac viribus ipsis perpetuus sermo. *acced. adverb.:* SEN. nat. 2,15 aëra ... non -ere aliunde causas flammarum novas.

β speciatim: αα t. t. artis arithmeticae i. q. deducere, subtrahere: aliquid (vel aliquem v. l. 63 al.): CIC. Verr. 4,165 tantum *pecuniae* -xit, quantum commodum fuit. 4,182 si potest ista pecunia sine aratorum iniuria -i. SEN. dial. 3,7,1 eo ... -cto quod exundat *iram* ad salutarem modum cogere. QVINT. inst. 3,6,28 duas partes. 3,8,60. decl. 273 p. 119,1 -cto aere alieno omni, -ctis oneribus bonorum (VLP. dig. 28,5,35,1. 37,9,9). 365 p. 399,5 -cto uno *suffragio.* PLIN. nat. 2,78 denis -ctis diebus. 2,174 -antur hae tot portiones terrae. 33,159 dupondiis ... -ctis. IAVOL. dig. 7, 1,54 -cto usu fructu (*persaepe apud* ICTOS). HYG. mun. castr. 26 -ctis equitibus reliqui pedites *tot.* APVL. apol. 89 viginti annos semel -am (AVG. civ. 15,10 *sq.*). VLP. dig. 36,1,23,4 an dos -i possit. 39,5,12 id, quod creditoribus debetur, erit -endum. PAVL. dig. 6,1,2 -cto alieno *grege.* AVG. civ. 15,13 *opp.* addere. 19,2 duae partes huius numeri -untur et sectae nonaginta sex remanent. *nota:* PAVL. dig. 35,2, 36,4 quam (*partem*) Falcidia *lex* -xit. AMBR. hex. 2,3,12 quae et superfluum -ret *imminutio.* *acced. dativus q. d. commodi vel incommodi (adde p. 829,10. 32. 34):* PLAVT. Truc. 562 mihi -xi partem Herculaneam. PROP. 4,11,95 quod mihi -ctum est, vestros accedat ad annos (*cf. sim. infra l. 84*). GAIVS inst. 2,125 eae *personae* ... scriptis heredibus dimidiam partem -ant VLP. dig. 37,8,1,14 virilem *partem* sibi -it. 15,1,19,1 modo soli uxori -i, modo non -i *peculium.* 37,8,1,15 ut pater emancipatus si centum in bonis habeat, quinquaginta sibi -at. GAIVS dig. 35,2,78. *huc pertinet:* DIDASC. apost. 43,6 ut commutantes -remus illi (*fere i. q. venderemus*) virtutem sancti spiritus pro pecunia. *acced. unde: adverb.:* CIC. Verr. 4,227 hinc cum unae decumae lege et consuetudine -antur. SCRIB. LARG. 149 hinc. SEN. Herc. O. 1464. PLIN. nat. 6,37 Artemidorus hinc -it XXV passuum. AVG. civ. 12,13 hinc enim si a fine vel brevissima singillatim momenta -antur. *dativ.:* NEP. Timoth. 4,1 multae novem partes -xit. MANIL. 3,420 -itur summae tota pars. SEN. dial. 6,21,6 ipsi qui adiciebantur adulescentiae anni, vitae -bantur (*cf.* PLIN. med. 1,5).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Colvm. 8, 17, 15 plurimum pretio. 9, 14, 11 quibus *cibariis* nihil est omnino -endum. Plin. nat. 13, 99 ponderi quantum ita -atur. 36, 179 ut . . . septimae partes -rentur summarum *columnarum* crassitudini. Qvint. inst. 1, 10, 44 quidquid formae quadrati -xeris. Cens. 20, 5 sex cavis mensibus dies sunt singuli -cti. Gaivs dig. 35, 2, 73 pr. quarta pars legatis. 35, 2, 73, 3. Scaev. dig. 33, 8, 21 quantum peculio. Papin. dig. 35, 2, 15, 4 superfluum aeris alieni dodranti tantum -etur. Sol. 1, 42 Graeci . . . singulis annis undecim dies et quadrantem -bant. Mart. Cap. 7, 781. 785. *nota*: Maecian. dig. 35, 2, 32 pr. eaedem actiones nihil bonis rei . . . -unt. 35, 2, 32, 4 si Titio viginti *aurei* legatis portio per legem Falcidiam -cta esset. Papin. dig. 18, 1, 72 pacta conventa quae ... -unt aliquid emptioni. de (*cf. p. 830, 46 sq.*): Cic. Verr. 2, 11 quod . . . de capite quantum commodum fuerit frumenti decumani -erit. 4, 83 videtis tritici modium *tot milia* de capite esse dempta, quae cum de populi Romani victu, de vectigalium nervis, de sanguine -isset aerarii. 4, 181. 5, 20 de summa frumenti. Cluent. 82 ut nihil possit neque additum neque -ctum de re familiari latere. Flacc. 91 nihil -it de vivo. Att. 11, 24, 3 cum hoc tam parvum de parvo -erit. Lvcr. 3, 225 neque -ctum de pondere quidquam (*cf.* 3, 220 defit *et v. infra l. 27*). 3, 514 aut aliquid prosum de summa -ere hilum (3, 518 defluere *i. q. -i*). Vitr. 4, 4, 2 quod -itur de corpore scapi *columnae*. Vlp. dig. 36, 4, 5, 20 hoc tempus de medio (*sc. de media hereditate*) -endum (etrahendum *F*) est. Sol. 1, 38 de sex mensibus superioribus -erunt dies singulos. Avg. civ. 15, 2. Ps. Ascon. Verr. p. 198 ut de tot, qui contra se sunt, testibus unum Rabonium -ret (Cic. *ad l.* ut uno minus teste haberet). *nota in imagine*: Cic. fin. 4, 57 saltem aliquid de pondere -isset et paulo minoris aestimavisset ea *bona* quam Peripatetici (*cf. supra l. 19*). ex: Cic. Flacc. 82 quantum . . . ex his horis -ret? parad. 49 ex meo tenui vectigali -ctis sumptibus cupiditatis aliquid etiam redundabit. Att. 10, 5, 3 ex ea summa (*cf.* Sol. 1, 29). 11, 1, 2 ex dote. Ivlian. dig. 38, 2, 20, 3 ut . . . ex reliqua parte tantum Titio -atur, quantum ab herede. Maecian. dig. 35, 2, 30, 3 ex portione ... quidquam. 35, 2, 32, 4 tantum Seio ... ex quinque *aureis* -ctum ... quantum Titio ex viginti -isset. Boeth. arithm. 1, 18 p. 37 eum (*minorem*) ex reliquo maiore -ere. *et saepe*. *nota*: Pompon. dig. 1, 2, 2, 32 Claudius duos praetores adiecit . . . ex quibus unum divus Titus -xit. ab (*adde supra l. 32*): Lvcr. 5, 685 et (*id*) quod (*sol*) ab alterutra -xit parte. *absolute vel omisso obiecto*: Varro rust. 2, 10, 11 facilius de summa hominum -ere possis. Scrib. Larg. 97 ponderibus . . . antiquis aut adiecit aut -xit. Sen. epist. 21, 7 non pecuniae adiciendum, sed cupiditati -endum est. 21, 8. Plin. nat. 2, 58 (*lunam*) lucere dodrantes semuncias horarum ab secunda adicientem usque ad plenum orbem -entemque in deminutionem. Frontin. aq. 33 dum aut vicenariae . . . -unt aut centenariae et centenum vicenum adiciunt. Vlp. dig. 15, 3, 10, 8 an potius ex utroque (*i. ex debito et ex peculio*) pro rata -imus? 36, 1, 23, 3 ipse si quem sumptum fecit in res hereditarias -et. Vvlg. lev. 27, 18 -etur ex pretio. ββ *t. t. artis grammaticae i. q. adimere, supprimere, litteram, syllabam, coniunctionem sim.*: Varro frg. Lact. opif. 12, 17 mulier a mollitie immutata et -cta littera, velut mollier. Cic. orat. 161 eorum verborum ... postremam litteram -bant. Sen. contr. 9, 1, 13 in sententia Graeca tam brevi habes quae salvo sensu -as: deme vel συγκρύψαι *eqs.* 10, 5, 20 -cto verbo aut mutato aut adiecto. Palaem. Char. gramm. I 232, 9 praepositiones gentibus seu nationibus adduntur, civitatibus adimuntur et -untur. Plin. dub. serm. frg. Char. gramm. I 136, 23 ablativo ... singulari -cta postrema vocali. Qvint. inst. 1, 5, 10 ut verbo ... adiciat litteram syllabamve aut -at aut aliam pro alia aut eandem alio quam rectum est loco ponat (*cf.* 1, 6, 32). 1, 5, 19 *aspiratio* sive adicitur vitiose sive -itur (*cf.* 6, 3, 55. 12, 10, 57). 8, 6, 29 per epitheton, quod -cto eo, cui apponitur, valet pro nomine. 9, 2, 37. 9, 4, 86 Svet. Aug. 86, 1 *coniunctiones* -ctae afferunt aliquid obscuritatis. Gell. 2, 10, 4 ex eo verbo secundam litteram. Char. gramm. I 172, 31 ut -atur e littera tempore imperfecto. 278, 21 apocope est cum ex ultima parte loquellae aut littera -itur aut syllaba. Macr. exc. gramm. V 615, 30 prima persona passiva ... syllabam -it de secunda. *nota*: Aqvila rhet. 46 p. 37 ornatur oratio cum verbum aliquod -imus a sua significatione (*de figura detractionis, quam Graeci vocant* ἔλλειψιν *cf. p. 821, 83 sq.*). Avdax gramm. VII 361, 23 *barbarismus* aut adicit aut -it aut mutat aut transmutat litteram, syllabam, tempus, aspirationem, accentum. *de editoribus i. q. delere* (*cf. p. 822, 29 sq.*): Avg. civ. 18, 43 ausi sunt -ere, quod Hebraei *codices* non habebant et Septuaginta posuerunt. Not. Suet. gramm. VII 535, 17 diple periestigmene apponebatur in his quae Zenodotus Ephesius non recte adiecerat aut -erat aut mutaverat. Evg. Tolet. hex. praef. pros. 7 *versiculos* huic operi -endos esse putavi. γγ *t. t. artis metricae a Varrone Caesioque Basso excultae i. q. demere* (*cf.* detractio *p. 822, 32 sq.*): Bass. gramm. VI 271, 12 -cta ... trimetro syllaba fecit illum (*versum*) minorem. Diom. gramm. I 507, 19 de iambico Archilochio. ... hic de vero iambico syllaba extrema -cta factus est. 508, 12 potest Asclepiadeus ab hexametro nasci -cto in mediis partibus disyllabo verbo et in ultimis. 509, 25 apparet tris syllabas hendecasyllabo esse -ctas (tractas *ABM*, detractum *S*). 518, 8 hic si primum semipedem -is. . . . si addas hic quae -cta sunt ex iambico. 519, 3 hoc metrum ab elegiaco tractum est una syllaba -cta. *al.*

b *i. q. omittere, praetermittere, praeterire, neglegere (c. dat. l. 16): aliquem sive aliquid*: Cic. de orat. 2, 330 nec illa quae suspicionem et crimen efficient . . . acriter persequemur et quidquid potuerit, -emus. part. 106 disceptationes ... quae sunt certis personis ac temporibus notatae, fiunt rursus infinitae -ctis personis et temporibus. fin. 1, 57 futurae post mortem famae tamen esse propter rem -cto usu consulendum. fin. 2, 45 ut -cta omni utilitate . . . per se ipsum possit iure laudari (3, 57 nat. deor. 1, 92). Att. 13, 13, 1 multa -cta. Val. Max. 5, 10 ext. 1 ut nihil ex vetere ritu propter domesticum vulnus -ret. Sen. contr. 7 praef. 4 nihil -bat ex supervacuo strepitu. 7, 2, 8 -cto eo quod patronum occidit (*cf. infra l. 21. 30*). 10, 5, 13 -ctis quibusdam *quaestionibus*. Sen. benef. 2, 11, 6 -enda est inanis iactatio. 4, 23, 2 ista. clem. 1, 9, 3 adulescentem nobilem, hoc -cto integrum, Cn. Pompei nepotem. dial. 11, 8, 1. epist. 78, 14 -endas praeteritorum dolorum conquestiones puto et illa verba *eqs.* Plin. nat. 8, 11 Cato cum imperatorum nomina annalibus -erit. Qvint. inst. 3, 6, 62 Albutius eadem divisione usus -it translationem subiciens eam iuridiciali (*cf.* 3, 9, 5). 3, 8, 21 -ctis sequentibus. 9, 2, 3. 4 motus est in his orationis atque actus, quibus -ctis iacet *oratio*. 12, 10, 59. decl. 273 p. 118, 13 semota illa ratione quod honestior persona sponsoris est, -cto eo, quod debitor adulter est *eqs.* Ivlian. dig. 9, 4, 39 pr. -cta noxae deditione (*sic saepius*). 36, 1, 28, 2 -cto hoc articulo. 45, 3, 14 si -cta furis persona stipulatus est. Gaivs inst. 2, 171 -ctis his verbis. 3, 177 forte si condicio aut dies aut sponsor adiciatur aut ⟨de⟩trahatur. Papin. dig. 23, 3, 69, 4 arbitrio quoque -cto stipulationem valere placuit. Tert. adv. Marc. 4, 7 -e voces Christi mei: res loquentur. Vlp. dig. 4, 2, 1 -cta est vis mentio (28, 5, 1, 4 -cta fundi mentione). 13, 4, 2, 2 -cto altero loco (*Epheso vel Capua*). 28, 5, 9, 5 *al.* Aqvila rhet. pr. p. 23 si quae sunt figurate enuntiata . . . -ctis figuris eloqui velis. *seq. enunt.*: Qvint. decl. 270 p. 104, 15 -e quod ille raptor est, -e quod ... iubet; -e, quod ... optavit (310 p. 222, 16). *cf. l. 11.*

c *i. q. detrahendo deminuere, reducere, detrectare notione diffamandi non sublatente: aliquid* (*acced. dat. l. 40*, ad *l. 41. 56*): Cic. div. 2, 142 propter intermissionem forensis operae et lucubrationes -xi et meridiationes addidi. Nep. Iph. 1, 4 pondere -cto. Sen. epist. 79, 10 an hoc excelsum cacumen . . . -at assidua vis ignium. Colvm. 1, 8, 3 ne *aetas primae iuventae* auctoritatem -at ad imperium (*i. ad imperandum*). Plin. nat. 2, 69 quoniam tum primum incipiant -i numeri *partium motūs*. 11, 184 -i tantundem (*sc. cor*). 36, 195 ne aeris, argenti, auri metallis pretia -rentur. Capitol. Pert. 8, 1 imperatorium sumptum ... ad soliti dimidium -xit. *alicui*: Cic. off. 3, 28 magis arbitrari esse contra naturam hominem homini -ere sui commodi causa. Sen. benef. 2, 4, 2 auctori -it quisquis post illum rogandus est. dial. 10, 8, 4 dant autem ita, ut sine illorum incremento sibi -ant. Colvm. 8, 9, 3 *turtures* corpori -unt. Tert. patient. 2 ut sua (*sc. dei*) sibi patientia -at. de *aliqua re* (*acced. dat. l. 49*): Varro rust. 2, 10, 11 de summa hominum -ere (*i. numerum pastorum minuere*). Cic. Catil. 2, 18 tu ... dubites de possessione -ere. Brut. 247 tantum sibi de facultate -xit, quantum imminuit industriae (*cf.* 236 quantum -xit ex studio, tantum amisit ex gloria). off. 3, 30 suum cuique incommodum ferendum est potius quam de alterius commodis -endum. Qvint. inst. 5, 13, 17 obicitur Oppio, quod de militum cibariis -erit. Gell. 2, 5 de elegantia tamen (*verbo aliquo ex Platonis oratione dempto vel mutato*) -xeris. ex: Colvm. 4, 3, 6 nec sic ex pristino reditu -isse. Svet. Iul. 41 ex viginti trecentisque milibus accipientium frumentum e publico ad centum quinquaginta -xit (*Bentley*, retraxit *codd.; cf. Ihm, Hermes XXXVI p. 303*). *absolute*: Plavt. Trin. 742 neque ita ut sit data, columem (*sc. dotem*) te sistere illi et -xe autument.

d *i. q. detrectare, obtrectare, derogare, diffamare, calumniari, maledicere, foedare: aliquem*: Itala Matth. 5, 22 (Caes. Arel. suggest. p. 300) qui -it fratrem suum, iudicabitur (ὀργιζόμενος, Vvlg. irascitur). Porph. Hor. epist. 2, 1, 220 ut ipse me laedam et ipse me -am. Vvlg. Iac. 4, 11 nolite -ere alterutrum (μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων). *aliquid* (*acced. et dat. et praep.* de *et* in): Cic. Pis. 71 de ipso qui scripsit -i nihil volo. Planc. 52 nihil est . . . de te -ctum. Att. 9, 2ᵃ, 1 cum quid de illo -atur. epist. 6, 18, 3 quantum de illo libro, tantundem de mei iudicii fama -atur. Caecin. Cic. epist. 6, 7, 3 de quo quidquid -as. Val. Max. 1, 1, 17 Hercules . . . -ctae religionis suae . . . poenam exegisse traditur. Sen. contr. 7, 6, 23 numquid de generi tui nobilitate -xi? Itala deut. 19, 16 (Lucif. Athan. 1, 7 p. 77, 22) testis iniustus ... -ens ei iniquitatem (καταλέγων, Vvlg. accusans eum praevaricationis). Mal. 3, 16 (Lucif. Athan. 1, 38 p. 134, 19) haec -erunt ... unusquisque ad proximum suum (κατελάλησαν, Vvlg. tunc locuti sunt . . . unusquisque cum proximo suo). Ps. Ambr. epist. 4, 5 quod in aliis -is, in te potius pertimesce. *alicui* (*persaepe apud scriptores recentiores*): Porph. Hor. sat. 2, 1, 39 dicit sua scripta quod nulli nisi merito -at (-ant *coni. Petschenig*). Itala exod. 22, 28 (Cypr. testim. 3, 13) non maledices neque principi (principem *M*) populi tui -xeris (κακολογήσεις . . . κακῶς ἐρεῖς, Vvlg. diis non -es et principi populi tui non maledices). Ambrosiast. in I Cor. 10, 13 -entes apostolo. *ibid.* cum Moysi -rent (Rvfin. Orig. in num. 7, 2). Ps. Ambr. serm. 14, 2 fratribus (Hier. epist. 50, 3, 4 in psalm. 119). Hier. epist. 22, 37, 2 nulli. 40, 2, 1 corniculae garrienti. 45, 2, 1 osculabantur mihi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quidem manus et ore vipereo -bant. 52, 14, 1 ne aut ipse aliis -as aut alios audias -entes. OPTAT. 4, 5 p. 107, 3 nobis. AMM. 30, 8, 10 fortibus. VVLG. psalm. 100, 5 -entem secreto proximo suo. AVG. civ. 2, 29. HERM. Pal. mand. 2, 2 absenti. POMER. 2, 21, 2 nulli -it, nullum adversatur aut despicit (3, 19, 2). PALLAD. hist. mon. I 24 p. 308^{D} si quis ei vel -erit vel irriserit. *alicui rei*: MART. 11, 94, 1 quod nimium lives nostris et ubique libellis -is, ignosco (11, 94, 3 *syn.* carpere). QVINT. inst. 12, 9, 7 tamquam ... -ura sit opinioni minus liberalis materia. TERT. nat. 1, 18 laudi (laude *A*) parentum. IREN. 4, 5, 2 legi (PS. HIER. in Marc. p. 353, 21 *opp.* laudo). HIER. epist. 22, 9, 1 nuptiis (49, 2, 5). 40, 2, 1 si et nos ipsi vitiis -entes offendimus plurimos (40, 1 *syn.* secantes vitia). 45, 2, 1 alius incessum meum calumniabatur et risum, ille vultui -bat. 49, 9, 3 illarum merito (= adv. Iovin. 1, 33 p. 256^{B}). 54, 5, 4 non -it gradui per quem factus est christianus. 69, 9, 7. AVG. civ. 1, 1 nunc christianis temporibus -unt. CASSIAN. conl. 8, 24, 1 -entes nostrae fidei subsannantesque. de *aliquo vel* de *aliqua re* (*acced.* in *v. l. 33 sq.*): CIC. de orat. 1, 35 ne aut de C. Laelii soceri mei aut de huius generi (*sc. Crassi*) aut arte aut gloria -am. Verr. 5, 53 ut ipse de me -am. Caecin. 26 de hoc ego teste -am? 70 de hominibus, non de iure civili -it. Cluent. 140 quantum potest de auctoritate senatus -it. Rab. perd. 20 quo facilius de hoc senatu -ere possitis. har. resp. 50 qui in contione -at de Pompeio. -at ille vituperando? ... de illius amplissima dignitate -ere ... videbatur. Scaur. 36 de Scauri fama (epist. 3, 8, 5). Phil. 2, 2 de me (off. 3, 24 -ere ... de altero *deletur ut falso repetitum ex* 3, 21 *v. p. 826, 23 sq.*). ac. 2, 15 Socrates ... de se ipse -ens in disputationibus plus tribuebat iis, quos volebat refellere (*cf.* CLEM. ad Cor. 17). ad Q. fr. 1, 2, 3 de te. NEP. Chabr. 3, 3 est ... hoc commune vitium magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloriae comes sit et libenter de iis -ant, quos eminere videant altius. Timol. 5, 3 de rebus gestis eius. QVINT. inst. 4, 2, 69 quo de invidia quam expositio adversarii fecit, -i possit. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 17 p. 199 occulte et de adversariis -ere debebis. ITALA Mal. 3, 14 (Lucif. Athan. 1, 38 p. 134, 14 Aug. civ. 18, 35) in qua re (in quo Aug.) -ximus de te? (κατελαλήσαμεν, VVLG. quid locuti sumus contra te?). I Petr. 2, 12 (Ps. Cypr. singul. cler. 8) in eo, in quo -unt de vobis (ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν, VVLG. quod detrectant de vobis). AMBR. epist. 63, 43 de proximis. HIER. epist. 18^{A}, 15, 3 *al.* RVFIN. Orig. in num. 6, 4 quod ... -erint de Moyse cur Aethiopissam duxerit (*sc. uxorem*). HERM. Pal. sim. 8, 7, 2 de absentibus. adversus, ad *aliquem* (*cf.* detrectare adversus *p. 836, 46*, derogare adversus *p. 640, 20*): ITALA num. 21, 5 (Aug. loc. hept. 4, 71 p. 593, 13) -bat populus ad deum et adversus Moysen (κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ Μωυσῆ, VVLG. locutus ... contra deum et Moysen. *cf. p. 823, 8*). psalm. 49, 20 (Cypr. epist. 45, 2) sedens adversus fratrem tuum -bas (κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις, ITALA Aug. c. Parm. 2, 9, 18 *et* VVLG. loquebaris. *cf. p. 822, 84 sq.*). psalm. 68, 12 (Hil. in psalm. 68, 12) adversum me -bant (κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν, VVLG. 68, 13 loquebantur). psalm. 100, 5 (Lucif. non conv. 7 p. 15, 11 *et* PSALT. Rom.) -entem adversus proximos suos occulte (τὸν καταλαλοῦντα λάθρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, VVLG. -entem secreto proximo suo). absolute (*usurpatur praecipue participium praes. act.*): QVINT. inst. 8, 6, 55 et laudis assimulatione -ere et vituperationis laudare concessum est. HIER. epist. 24, 5, 2 ut ... mali -ere non audeant (46, 12, 2. 50, 1, 2). 52, 14, 2 tam ... eius, qui -it, quam illius, qui aurem accommodat -enti (*et sic saepissime*). in Ion. 4, 10 p. 429 carpere et -ere vel imperiti possunt. ITALA prov. 20, 13 (Ps. Aug. spec. 31 p. 448, 6) noli diligere -ere (καταλαλεῖν, VVLG. *aliter*). VVLG. prov. 4, 24 -entia labia sint procul a te. 25, 23 linguam -entem. I Tim. 3, 11 mulieres ... non -entes (μὴ διαβόλους). SALV. gub. 3, 33 -endi libido. POMER. 3, 19, 2 quod nulli -imus nec -entes aequanimiter sustinemus. SIDON. epist. 3, 13, 4 bibendi avidus, avidior -endi. 8, 7, 2 in qua ... -endi palaestra exercitati.

II *i. q.* ***trahendo de superiore loco deducere***: **A** ***proprie*** *et in imagine i. q. deripere, deorsum trahere*: **1** *aliquem*: SEN. Phaedr. 420 te (*Hecaten*) regentem frena nocturni aetheris -ere numquam Thessali cantus queant (*cf. p. 832, 20*). PETRON. 111 ne quis ad sepulturam corpus -ret *de cruce*. 112. PLIN. nat. 28, 113 -ere enim *chamaeleo* supervolantem (*accipitrem*) ad se traditur. VAL. FL. 3, 564 *nympha Hylan* -it. STAT. Theb. 10, 860 *Capaneus* nec ingestis nec terga sequentibus umquam -itur telis. SIL. 10, 176 *Phorcyn* obiectantem sese atque antiqua tumentem nomina saxificae monstrosa e stirpe Medusae ... -it. FLOR. epit. 2, 11, 5 utrimque fundis sagittisque -cti (*sc. de Olympo et Magaba.* IORD. Rom. 224). SVET. Aug. 38 neque -i quemquam *equitem* in travehendo ab accusatore passus est. CALP. decl. 41 -cta est a filio cum laqueum induisset. APVL. met. 1, 23 me ... arrepta lacinia -ens 'asside' inquit 'istic'. 6, 30 *pendentem* (9, 30). VVLG. Is. 10, 13 -xi quasi potens in sublimi residentes. Os. 7, 12 quasi volucrem caeli -am eos. Ezech. 28, 8. *acced. unde*: *adv.*: SEN. dial. 7, 15, 5 illo ergo summum bonum escendat, unde nulla vi -itur. HIER. epist. 22, 4, 3 si alte feraris ut aquila, inde te -am (retraham te *B*, detraham te *ΣD*, traham *H* Ψ^{2}). VVLG. Ier. 49, 16 Abd. 4 Am. 9, 2. *abl. vel dat.*: LIV. 22, 47, 3 vir virum amplexus -bat equo. 30, 12, 21 eam ⟨lecto⟩ geniali (*cf.* CVRT. 8, 5, 24). OCTAVIA 555 superos polo. 688 *Octaviam* toris -at altis. PLIN. nat. 9, 118 illos curru. SIL. 17, 226 Iovem solio. PS. QVINT. decl. 15, 8 numina -cta sideribus.

PANEG. 3, 3 *Hercules* caelo dirarum alitum volucra tela -xit. LACT. epit. 42 patibulo corpus (*v. l. 4*). inst. 4, 19, 6 -erunt eum cruci. de: CIC. Cael. 34 de curru (HYG. fab. 67 p. 73). TERT. adv. Marc. 4, 28 dynastas de solio. 4, 42 nihil de patibulo -ctum (*v. l. 2*). VLP. dig. 43, 16, 1, 7 de vehiculo. PASS. Theclae C 27 p. 73, 15. 22 coronam -xit de capite (capiti 𝔗) eius (deiecit, excussit, traxit, abstraxit *al. codd.; cf. l. 42 et p. 824, 29 sq.* ex: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 6 ex qua (*cruce*) tu eum ante -isses (*in imag.*). LIV. 9, 22, 9 ex equo. 30, 37, 8 manu sua ex superiore loco. VAL. MAX. 5, 4, 6 e curru. CELS. 2, 8 ex suspendio. SVET. gramm. 30 pedibus e tribunali. *acced. quo*: BELL. Alex. 10, 6 naves ... Caesar ad terram -it (*sc. ex alto*). CVRT. 5, 4, 32 nudi complectebantur armatos et ingenti corporum mole secum ad terram -bant (SVET. Claud. 21 *feros tauros* ad terram cornibus. APVL. met. 7, 25 ilico -ctus ad terram). VVLG. Abd. 3 quis -et me in terram? Is. 14, 15 ad infernum -eris in profundum laci. II Petr. 2, 4 in tartarum. **2** *aliquid* (*saepius i. q. destruere, evertere*): LIV. 10, 40, 8 Sp. Nautium mulos -ctis clitellis ... circumducere iubet. COLVM. 12, 45, 3 tota singula tabulata *ollarum* -i. PLIN. nat. 18, 317 antiqui funibus vittisque loreis ea *torcula* -bant et vectibus. 30, 7 feminarum -entium lunam (*cf. p. 831, 64*). QVINT. inst. 5, 10, 36 arma templo affixa. FRONTIN. strat. 3, 17, 6 fossas implere et vallum -ere coeperunt. TAC. hist. 4, 64 muros coloniae, munimenta servitii, -atis. ann. 4, 51 *propugnacula*. 15, 17 castella. *ibid.* diruere. SVET. Dom. 23 scalas etiam inferri clipeosque et imagines eius coram -i. ITALA IV reg. 23, 8 (Lucif. non parc. 7 p. 223, 26) -xit excelsos illorum (καθεῖλε, VVLG. destruxit aras portarum). 23, 12 (*ibid.* p. 224, 5) sacraria ... -xit rex (καθεῖλε, VVLG. destruxit). 23, 15 (*ibid.* p. 224, 12) sacrarium ... -xit (κατέσπασε, VVLG. destruxit). Sirach 10, 17 (Ps. Aug. spec. 34 p. 458, 10) sedes ducum superborum -xit dominus (καθεῖλεν, VVLG. destruxit). EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. III 12043) 38 *libellos* sine nomine propositos si qui invenerit statim -ere ad⟨que discerper⟩e vel igni debebit exurere. VVLG. Is. 25, 12 munimenta sublimium murorum tuorum concident et humiliabuntur et -entur in terram usque ad pulverem. *cf.* 26, 5. OPTAT. 6, 4 p. 151, 18 -istis ... non capitis ornamenta, sed ... melioris voluntatis indicia (*v. l. 42*). SVLP. SEV. chron. 2, 18, 7 omnia templi ornamenta -xit *Antiochus*. *adde*: PROP. 4, 11, 10 cum subdita nostrum -ret lecto fax inimica caput (*sc. incenso rogo*). SEN. Herc. O. 661 nec gemmiferas -it aures lapis Eoa lectus in unda (*sc. pondere deducuntur*). *acced. unde*: *abl.* (*vel dat.*): LIV. 7, 14, 7 mulis strata -i iubet. 42, 3, 7 culmen templo. de: CAES. Gall. 7, 45, 2 de ... his (*mulis*) stramenta -i ... iubet. OPTAT. 6, 4 p. 151, 8 de quibus (*capitibus*) professionis -istis indicia (*v. l. 35*). COLVM. 3, 13, 8 cum ab superiore parte in inferiorem -itur (*i. defluit*) humus. *quo*: PHYSIOGN. 116 invidos esse ... quibus supercilia ad oculos -cta sunt (*cf.* 140 deorsum -ctis superciliis).

B ***translate*** *i. q. deprimere, humilem reddere, ex superiore loco praecipitare in inferiorem*: LIV. 35, 12, 10 quo ex altiore fastigio rex quam tyrannus -ctus erat (37, 45, 18 regum maiestatem difficilius ab summo fastigio ad medium -i quam a mediis ad ima praecipitari. CVRT. 3, 13, 12 virgines ... olim quidem ex fastigio paterno rerum mutatione -ctae). SEN. dial. 5, 43 quid illum nimis ex alto tecum agentem -ere cupis? epist. 102, 20 philosophiam in has angustias ex sua maiestate -ere. LVCAN. 3, 21 semper ... potentes -ere in cladem fato damnata maritos innupsit tepido paelex Cornelia busto. FLOR. epit. 1, 24, 3 totam eam dominationem obsessam armis in carcerem et catenas ab Aventino monte -xit. FRONTO p. 148, 6 N. tortores istos, qui te ut abietem aut alnum proceram incurvant et ad chamaestrota (chamaetorta *cod.*) -unt. PS. QVINT. decl. 14, 3 iam frustra captavit videri miserari condicionem (*i. paupertatem*) in quam nos ipsa -xit. HIL. in psalm. 59, 1 psalmus ... totus tristis et maestus est, cum super repulso -ctoque populo dolor est. VVLG. Iob 20, 28 apertum erit germen domus illius, -etur in die furoris dei. 24, 22. prov. 21, 7 rapinae impiorum -ent eos. Is. 14, 11 -cta est ad inferos superbia tua (*cf.* 23, 9). 26, 19 terram gigantum -es in ruinam. 63, 6 -xi in terram virtutem eorum. Ezech. 26, 20 -ero te cum his qui descendunt in lacum (*cf.* 32, 18). Am. 3, 11. HIER. in Ioel 3 p. 207 κατάξω, id est: deorsum ducam et de sublimibus ad inferiora -am. COD. Iust. 11, 48 (47), 22, 1 (pr.) homines forte liberos ad deteriorem -i fortunam.

III *i. q.* ***extrahere, trahendo eripere***: **A** ***generatim*** *fere i. q. elicere, eicere, expellere, semovere, eximere, exportare sim.*: **1** *aliquem*: LVCIL. 897 cum ipsi in lutum descendant, cum alios -ant (*sc. ex luto*). LIV. 30, 30, 14 me sextum decimum iam annum haerentem in possessione Italiae -isti. SVET. Aug. 94 puerum, quem cum -i iussisset (*sc. ex gremio Capitolini Iovis; cf. l. 84*). Cal. 55 si qui saltante eo vel leviter obstreperet, -i iussum ... manu sua flagellabat. Nero 32 *matronam ex spectaculis* -ctam (*v. l. 82*). *acced. unde*: *adv.*: LIV. 3, 23, 4 fames postremo inde (*i. ex arce*) -xit hostem. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 225^{A} Adam ... quem inde (*ex paradiso*) -xit gula. *abl.*: FLOR. epit. 2, 2, 11 fere omnia praesidia Poenorum Agrigento, Drepanis, Panormo, Eryce Lilybaeoque -xit (*cf. p. 833, 6*). SVET. Cal. 35 hunc spectaculis -ctum repente et in harenam deductum (*v. l. 77 et p. 833, 8*). CLAVD. carm. min. 25, 125 flentem ... pudico -xit matris gremio (*v. l. 75*). ex: CIC. prov. 1 qui mihi homines ex

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

provinciis potissimum -endi sint. 19 inimicum ex Gallia sententiis suis non -bant. LIV. 29,20,2 Hannibalem ex Italia (29,26,6). 30,20,9 ex diutina possessione Italiae. de: CIC. Phil. 2,107 collegam quidem de caelo -isti. VVLG. act. 19,33 de turba . . . -erunt Alexandrum (συνεβίβασαν). HIER. epist. 23,2,1 designatum consulem de suis saeculis (socculis ς) -entes. ab: LIV. 28,41,5 ab Drepanis aut Eryce -isse Hamilcarem quam Italia expulisse Poenos atque Hannibalem malis? *acced. quo*: SVET. Dom. 10 -ctam spectaculis in harenam (*v. p. 832,82*). 2 *aliquid*: CVRT. 8,10,30 ingentem...vim materiae faciendo aggeri -bant (*ex urbe; cf. l. 43*). COLVM. 7,11,2 cum virilem partem unam ferro resectam -xeris. 8,8,11 si iam firmis (*sc. pullis*) . . . paucas -es pinnas (*cf.* APVL. flor. 15 p. 60). 9,10,3 velut quadam compede retinebimus erronem ducem -ctis alis. 9,14,1 araneis . . . -ctis (*sc. ex alveo*). 12,55,4 pili *suum* -untur (*cf.* PAVL. FEST. p. 204 PLIN. nat. *saepe*). PETRON. 135 *clavum*. PLIN. nat. 9,121 -ctum alterum (*sc. unionem ex aure; cf. l. 38*). 29,129 singulos (*lapillos*) -unt per dies (*sc. ex novo fictili*). TERT. anim. 15 si corda -xeris. PAVL. dig. 34,2,32,8 -ctis elenchis (*sc. ex inauribus; cf.* 34,2,32,9). AVG. gen. ad litt. 9,13 p. 284,10 si iam costa fuerit -enda (*cf.* p. 284,5 osse -cto). CAEL. AVR. acut. 1,3,36 manuum ante oculos praemissio quasi aliquid . . . -ere volentium quod . . . inhaesisse oculis . . . aegrotanti videatur. chron. 2,4,84 omnis dens dolore vexatus et qui necet sanos est -endus. VAL. CEM. hom. 6,4 -cta per iocos coma. *acced. dat.* (*vel abl.*): CIC. Verr. 5,112 de manu Cereris Victoriam eripere et deam deae -ere. VERG. georg. 4,512 fetus, quos durus arator observans nido implumes -xit. LIV. 22,57,10 vetera spolia hostium -unt templis porticibusque (FLOR. epit. 2,6,21 SVET. Nero 32 AVG. civ. 3,19 *et saepe*). COLVM. 8,5,19 plumulae ... sub cauda clunibus -endae. PLIN. nat. 28,142 *axungiam* renibus -ctam. 33,14 -ctum ... ab iis (*i. a Gallis*) in parte captae urbis delubris (*cf.* SVET. Vit. 8). TAC. Germ. 7 effigies . . . et signa quaedam -cta lucis. VLP. dig. 30,41,9 ut aedibus -atur, subducatur, id est marmora vel columnae (*cf.* 30,43 pr.). 34,2,32,8 cum elenchos eisdem (*sc. inauribus*) -isset . . . quamvis margarita eis (*sc. inauribus*) -cta sint (*v. l. 18*). SOL. 30,16 exciditur e cerebris draconum dracontia lapis; sed lapis non est, nisi -atur viventibus (eximatur *SA*). ex: CIC. Pis. 74 furacissimis manibus -ctam e cruentis fascibus lauream . . . abiecisti. HOR. sat. 2,3,239 -ctam ex aure Metellae . . . insignem bacam (*v. l. 15*. SVET. Vit. 7). VITR. 2,9,1 in corpore praeseminatio crescens ex omnibus sibi potestatibus -it alimentum in se (*cf. ibid.* quod prius in aliud genus incrementi -batur). LIV. 24,21,10 inermes ex Olympii Iovis templo spolia Gallorum Illyriorumque . . . -unt. 28,45,21 ex silvis -cta materia erat (*v. l. 9*). SEN. contr. 1,3,12 erubuimus quidquam ex damnatae veste -ere (*cf.* HYG. fab. 67 p. 74). PLIN. epist. 37,2 *lapis quadratus* ex superiore opere -ctus est. VLP. dig. 19,1,17,10 ea, quae ex aedificio -cta sunt, ut reponantur, aedificii sunt (*cf.* 30,41,5). HIL. myst. p. 4,20 os ex carne (VVLG. gen. 2,22 costam, quam tulerat de Adam). AVG. civ. 12,24 ex eius latere osse -cto (*cf. l. 51*). de: HYG. fab. 273 p. 146 de templo Iunonis Argivae -xit clipeum. AVG. civ. 22,17 de latere viri dormientis costa -cta (*cf.* VVLG. gen. 2,21 tulit unam de costis eius *et l. 48*).

B *speciatim apud medicos i. q. humores, sucum, sanguinem, materiam, ex intestinis bestiolas mittere, demere, purgare, extrahere*: CIC. Att. 6,1,2 (*in imag.*) Appius, cum ἐξ ἀφαιρέσεως provinciam curarit, sanguinem miserit, quidquid potuit, -xerit. LVCR. 3,442 -cto sanguine venis (CELS. 4,2 sanguinem ex naribus. COLVM. 6,38,1 suspirosae *mulae* . . . -itur. 7,5,11 sub oculis et de auribus. PLIN. nat. 24,50 folia . . . sanguinem pota -unt. 28,121 *et saepissime. nota*: CHIRON 6 quotiens . . . detractio sanguinis -cta non fuerit). VITR. 1,6,3 *acer* a vitiosis corporibus -it sucum. CELS. 2,10 satis materiae -ctum est (SCRIB. LARG. 6 materiam . . . -ere ex eo [*i. capite*] per nares vel os. *et saepe*). 2,14 eo -cto, quod duritiem creabat. 2,18 cum de iis dictum sit, quae -endo iuvant. SCRIB. LARG. 8 e naribus liquorem. 136 aquam (PLIN. nat. 24,51 alvo aquam). 144 potio quae etiam quasi arenam sabulosam -it. 152 fragmina quaedam lapidum quasi arenam. 153 urinam. PLIN. nat. 11,231 filio -ctos adipes. 20,26 *raphani* intestinorum animalia -unt. 20,63 vitia alvi. 24,31 bilem et pituitam per alvum (*persaepe*). 27,48 cruditates. CAEL. AVR. acut. 2,10,74 humore plurimo atque crasso . . . ex ore -cto (chron. 3,8,130). *in re rustica*: PLIN. nat. 17,252 ulmis -itur sucus.

syn.: *ad I A 1*: abstrahere. *A 2*: avertere, avocare. *B 1*: abripere, auferre, exuere, nudare, orbare, privare, spoliare. *B 2 a*: adimere, demere, derogare, levare, liberare, privare, sedare, summittere, tollere. *B 2 b*: neglegere, omittere, praeterire, praetermittere. *B 2 c*: deminuere, detrectare, minuere, reducere. *B 2 d*: calumniari, detrectare, diffamare, maledicere, obtrectare. *ad II A*: deripere. *B*: deprimere, humilem reddere, praecipitare. *ad III A*: eicere, elicere, eripere, expellere, extrahere, semovere. *B*: demere, extrahere, mittere, venam ferire, pellere, purgare.

opp.: *ad I A 1*: attrahere. *A 2*: advertere, advocare. *B 1*: afferre, imponere, induere, inlinere. *B 2 1*: acquirere, addere, adicere, concedere, dare, reddere. *B 2 b*: commemorare, respicere. *B 2 c*: augere. *B 2 d*: bene loqui, laudare, laudibus efferre. *ad II A*: sursum trahere. *B*: tollere. *ad III A*: accire, introducere, inferre. *B*: astringere.

deriv.: detractio, detractive, detractor, 2. detractus, detrectare.

dētrāmen, -inis *n.* [*cf. c.* detrahere *et c.* tramen, trama; *v. Bücheler, Rhein. Mus. 60 (1904) 319. Th.*]. *i. q. licium telae detractum* (PLIN. nat. 28,48): PELAGON. 199 rubricam cum melle miscebis et cum -e pannorum vulneribus inseris (μοταρίοις τὸ τραῦμα ἀναπλήρωσον).

dētrāns *praep. a* de *et* trans. *acced. accus., i. q. trans*: GROM. p. 311 via quae mittit -s alveum. ITALA Soph. 3,10 (Rufin. Orig. in Ios. 16,3) -s ripas fluminum (ἐκ περάτων ποταμῶν, SYMMACH. πέραθεν ποταμῶν, VVLG. ultra flumina). Matth. 4,25 (codd. δ ff[1] *et* VVLG.) -s Iordanem (πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ITALA codd. g[1] a b c trans). AVG. serm. 38,7,9 si . . . invenires aliquem inopem -s mare. LEX Sal. 39 add. 2 cum servus si -s mare fuerit revocatus (citra *vel* transmarina *al.*). *acced. abl., praevalet notio de*: ITALA Ios. 24,3 (Lugd. Aug. quaest. hept. 6,25) accepit (assumpsi *Aug.*) patrem nostrum (vestrum *Aug.*) -s flumine (flumen *Aug.* V^2 *T b d*; ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, VVLG. de . . . finibus).

dētrānsfigūro, -āre *a* de *et* transfigurare. *i. q. transfigurare*: COMM. apol. 110 in primitiva sua (*sc. gloria?*) qualis sit (*sc. deus*), a nullo videtur, -atur (*M*, sed transfiguratur, sed transfiguratus, deus transfiguratus *al.*), sicut vult ostendere sese.

dētrectātio, -ōnis *f. a* detrectare. *in codd. multo saepius invenitur* -tract-; *haud ita raro confunditur cum* detractio. *legitur inde a* CIC., *plur. inde ab* ITALA.

1 *i. q. recusatio, tergiversatio, contumacia (acced. et genet. obiect. et genet. subiect.), cf.* GLOSS. ἀπείθεια τοῦ μὴ λειτουργεῖν τῇ πατρίδι. CIC. or. frg. B 23 non esse -em, cum non clam nec furtim profectus sit, sed palam. LIV. 3,69,2 *iuventus* -em militiae telum acerrimum adversus patres habere solita erat. 7,28,4 sine -e se certamini offerebant (44,37,4 sine -e paratus pugnare eo die). 27,9,8 non . . . -em eam munerum militiae, sed apertam defectionem a populo Romano esse. 36,40,7 si persoluta eis sine -e prioris periculi laborisque merces sit. 42,22,3 huic -i eius tribuni plebis alterius rogationis denuntiatione occurrerunt. LEX Iul. de adult. (dig. 48,5,16,1) qui . . . sine -e rei publicae causa abierit (dig. 48,5,16,2 sine -e). PLIN. nat. 18,37 *Rufus tot milia HS* usque ad -em heredis exhausit, agros in Piceno coemendo. TAC. hist. 1,83 tumultus proximi initium . . . ne -e quidem aut formidine periculorum. FRONTO p. 134,11 N. mutua caritas nostra . . . ademit utrique nostrum in officiis moderandis omnem -em. ITALA Phil. 2,14 (cod. d) omnia facite sine murmurationibus et -bus (διαλογισμῶν, VVLG. haesitationibus). **2** *i. q. detractio, obtrectatio*: TERT. patient. 3 talia tantaque documenta quorum magnitudo penes nationes quidem -o fidei est. HIER. epist. 22,34,3 -o (detractio *al.*) clericorum. PAVLA Hier. epist. 46,10,3 utcumque placuerit incedere nec -is (detractionis *al.*) nec laudis est. DIDASC. apost. 47,1 catholicam ecclesiam . . . in -bus blasfemant. PHYSIOGN. 86 -e potius delectari. CASSIAN. inst. 5,21,2 -o (detractio *al.*) cibus est *animae* et quidem persuavis. 5,29 si quis . . . -is (detractionis *al.*) verbum seu otiosum temptasset inferre. 10,7,4 conl. 9,3,1. *apud rhetores* (*cf. p. 836,18*): SCHEM. dian. 34 διασυρμός est delusio vel -o cum illudentes ea quae ab adversariis sunt prolata dissolvimus.

dētrectātor, -ōris *m. a* detrectare. *in codd. saepe* -tract- *invenitur. legitur inde a* LIV. [*ex coni.*: TERT. ieiun. 15. *v. l. 59*. *var. lect.*: HIER. epist. 52,14,2 detractor (detractator *GK*). *ibid.* detractoribus (detractatoribus *GK*). VVLG. prov. 24,21 *p. 822,56*.]

1 *i. q. tergiversator, qui recusat, ne quid faciat vel ne qua re afficiatur*, GLOSS. ἀπειθής. PETRON. 117 mercennarius Corax -r ministerii. TERT. ieiun. 15 *Paulus* vos nunc compungit -es (*coni. Vrsinus*, retractatores *B*; *cf. p. 835,42*) huius officii. AVSON. 319,51 ipse nec affectans nec -r honorum praefectus magni nuncupor Illyrici.

2 *i. q. obtrectator, calumniator*, GLOSS. καταφρονητής. criminator. LIV. 34,15,9 Cato . . . haud sane -r laudum suarum. TERT. nat. 2,7 nec cavetis ne offendatis eos, quorum -es honoratis? ITALA Rom. 1,30 (codd. d g) -es (καταλάλους, VVLG. detractores). DIDASC. apost. 65,34 quoniam contradictores et contemptores et -es Christo restiterunt. GREG. TVR. Franc. 4,13 quam *sententiam Sallustius* in -bus (detractoribus *al.*) historiograforum ⟨protulit⟩.

dētrectātus, -ūs *m. a* detrectare. *i. q. detrectatio, excusatio, tergiversatio*: TERT. spect. 3 convertamur . . . ad nostrorum detractatus (retr- *coni. Vrsin.*).

×dētrecto, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* detrahere *et c.* tractare. *Th.*]. *persaepe scribitur in codicibus* -act-. *de significatione*: PAVL. FEST. p. 74 -are est male tractare. DIFF. ed. Beck p. 31,29 adtrectat aliquis manu semel, contrectat saepius, -at iurgiis, obtrectat voce. GLOSS. ἀπειθῶ. διασύρω. καθαιρῶ δόξης. παρέλκω. -at ἀπειθεῖ καὶ παραιτεῖται. valde tractat. contemnit. retractat aut recusat. resultat. provocat. contempnit. derogat. iterum ⟨tractat⟩. -are recusare vel valde tractare. -vit forsoc (*anglosax.*). contempsit. -vere recussavere. -verint διαψηλαφήσωσι, διατυπώσωσιν. -asset recussasset. -vit iudicium. -ans λοιδορῶν. *legitur inde a* CIC. *et* CAES., *frequentat* LIV. (39[ies]), *singulis locis habent*: CIC. CAES. VERG. TIB. PROP. GRATT. MANIL. PLIN. nat. *al.*; *deest* CATVLLO LVCR. HOR. VITR. *al.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

[*loc. dub.*: FRONTO p. 47, 1 N. *vulgo legitur* retractare (de- *cod.*). ALC. AVIT. epist. 67 p. 87, 4 detrahere *S, recte.* *ex coni.*: TERT. nat. 2, 8 -antibus (detractis *A*).]

1 *i. q. recusare, reluctari, evitare, aspernari, nolle: absolute vel omisso obiecto*: LIV. 2, 46, 1 instruitur acies nec Veiens hostis Etruscaeque legiones -ant. 3, 38, 12 *ad* sciscitandum ..., num consulto -rent. 23, 1, 4 Magonem regionis eius urbes aut deficientis ab Romanis accipere aut -antis cogere ad defectionem iubet *Hannibal.* 23, 44, 7 neque Hannibal -vit (27, 2, 5). PLIN. nat. 8, 143 hae primae *cohortes canum* dimicabant in acie numquam -antes. SIL. 4, 272 nec -antem par ira accenderat hostem. QVINT. decl. 301 p. 186, 1 fortasse -et: sed tamen audebo, ne nos fastidiat. TAC. hist. 4, 59 qui -verant (*sc. sacramentum; cf. l. 55*). ann. 3, 17 patris quippe iussa nec potuisse filium -are. 6, 34 Oroden ... Pharasmanes vocare ad pugnam et -antem incessere. 15, 7 bellum ... propalam sumptum a Parthis: nec Paetus -vit. SVET. Nero 47 partim tergiversantibus, partim aperte -antibus. FRONTO p. 222, 13 N. digitis admodum invalidis nunc utor et -antibus. TERT. virg. vel. 8 nec -amus. nat. 2, 8 -antibus (*sc. eis*) quos convocaverat. VLP. dig. 1, 18, 7 adversus -antem. SER. SAMM. 476 non -ante palato. LACT. mort. pers. 10, 4. 38, 2. AMM. 20, 4, 8 obstinatissime. CLAVD. 10, 143. SCHOL. Cic. Bob. p. 38, 2 -ante collega. *aliquem*: PS. QVINT. decl. 8, 19 dum deliberas, dum unumquemque -as, parricidium in utroque consumis. SVET. Tib. 25 Germaniciani ... principem -bant non a se datum. APVL. met. 4, 34 quid differo, quid -o venientem *maritum*. CARM. adv. Marc. 4, 222 dominumque deumque aeternum regem ... -ant. *aliquid*: CIC. or. frg. A 1 non -are militiam, sed defendere provinciam iudicata est (CAES. Gall. 7, 14, 9 ne suis sint ad -andam militiam receptacula. SALL. hist. frg. 3, 96. LIV. 2, 43, 3 mos -andi militiam. 4, 53, 7. 5, 19, 5. 7, 11, 5. 36, 15, 5 OV. met. 13, 36 CVRT. 7, 1, 38. 40 PS. QVINT. decl. 13, 9 FLOR. epit. 1, 22, 2 SVLP. SEV. Mart. 4, 4). VERG. georg. 3, 57 *bos* iuga -ans (OV. am. 1, 2, 14 SEN. clem. 1, 16, 5 OROS. hist. 3, 17, 9). TIB. 1, 6, 38 non saeva recuso verbera, -o non ego vincla pedum (*cf. infra l. 72*). PROP. 2, 4, 3 ac veluti primo taurus -at aratra (OV. Pont. 3, 7, 15 ductus ab armento taurus -at aratrum). LIV. 3, 38, 12 si praesentes -are imperium referrent (27, 10, 10 CVRT. 9, 8, 17. 10, 10, 3 SEN. benef. 4, 1, 2 TAC. ann. 1, 45). 3, 60, 6 pugnam (21, 40, 7. 21, 49, 13 *et saepe.* CVRT. 8, 1, 36 FRONTIN. strat. 1, 1, 9 TAC. ann. 2, 52. 12, 14 *al.*). 8, 7, 8 -andi certaminis pudor (21, 40, 2. 21, 59, 2. 26, 11, 2. 27, 12, 11. 28, 12, 15. 37, 39, 1. 6. 38, 3, 10 CVRT. 3, 8, 11 TAC. hist. 4, 67 *al.*). 26, 6, 16 honores (*cf.* GRATT. 268). 37, 18, 9 Eumene summae rei discrimen haud dubie -ante (retractante *B; cf. p. 834, 61*). MANIL. 2, 348 distat ..., an partis consumat linea iustas -etne (*Bentley*, que *codd.*) modum numeri. VAL. MAX. 5, 4, 1 verecundia -andi ministerii (SVLP. SEV. chron. 1, 48, 3 EVCHER. pass. Acaun. 2). CVRT. 8, 11, 9 nihil -ante munus (SEN. dial. 9, 3, 5 SVET. Aug. 32 MEN. dig. 49, 16, 4, 10 *cf.* CVRT. 9, 3, 1. SYMM. epist. 9, 126, 2 munia). 9, 1, 36 nihil quod imperaret -ans (*cf.* SVET. Iul. 54 imperata). SEN. Herc. O. 1307 si piget manusque -at nefas. SIL. 7, 647 Achaemenio -ans proelia ritu (FRONTIN. strat. 1, 11, 1 IVST. 13, 5, 8). QVINT. inst. 2, 1, 5 rhetorice ... officia sua non -et (PAPIN. dig. 26, 7, 39, 6 MART. CAP. 2, 218 *et cf.* QVINT. inst. 12, 7, 3 principes in re publica viri non -verunt hanc officii partem). TAC. Agr. 11 in deposcendis periculis eadem audacia, et ubi advenere in -andis eadem formido. hist. 2, 97 legati ... adversam eius fortunam ... -bant. ann. 1, 42 Quirites vocando, qui sacramentum eius -bant (SVET. Aug. 24). SVET. Iul. 80 *populo* clam palamque -ante dominationem. VENVL. dig. 48, 2, 12 pr. -andae legis causa. GELL. 20, 1, 30 ne causatio ista aegri corporis perpetuam vacationem daret fidem -antibus iurisque actiones declinantibus (MACR. somn. 1, 18, 3). APVL. Socr. 22 p. 170 eiusdem artis disciplinam simul et ignorantiam -ant. TER. MAVR. 1368 tertium -o nomen (COMM. instr. 1, 28, 11 LACT. mort. pers. 9, 8). PAPIN. dig. 40, 5, 22, 2 -andae libertatis gratia. EDICT. div. fratr. Vlp. dig. 50, 12, 8 quod si -at (*i. perficere opus*). VLP. dig. 4, 6, 21, 3 iudicium (26, 7, 10 sive ... solutionem sive iudicium sive stipulationem -at. *cf.* VIR. ill. 62, 4). 10, 2, 20, 3 si ... unus placita -et. 22, 5, 19 pr. -andi testimonii causa. 27, 10, 6 onera civilia. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 49 laborem venaticum. COMM. inst. 2, 29, 2 PANEG. 10, 25 bellum. AVSON. 39, 3 oblatas sperno illecebras, -o negatas. AMM. 23, 4, 11. OROS. hist. 6, 11, 14 vel fugam vel deditionem -ans. *add. abl.*: CLAVD. rapt. Pros. 1, 157 quotiens -at (deiectat ς, reiectat *Heinsius*) *Enceladus* onus cervice rebelli in laevum dextrumque latus. AVIAN. fab. 28, 9 *bos* irato (-us *F*, invito *L*) -ans vincula (*i. iugum*) collo (*cf. l. 33*). *seq. inf.* (*passivi v. p. 836, 1*): VLP. dig. 25, 5, 10 si quis ... alere -et. 50, 4, 9 si quis magistratus ... munere iniuncto fungi -et. *cf.* PAVL. dig. 37, 14, 19 IVL. VAL. 2, 11. ARNOB. nat. 6, 15 dicere. LACT. opif. 3, 21 quae si data sint accipere (OPTAT. 5, 9 p. 139, 8). LVCIF. non parc. 24 p. 262, 17 credere (PAVL. PETRIC. Mart. 2, 175). SYMM. epist. 5, 87 pensionem proximi anni ferre -ant (AVG. epist. 108, 19). HEGES. 1, 1, 2 sabbato bellum suscipere -ant. 1, 32, 2 resipuit Antonius, ut tales viros ... extinguere -ret. VEG. mulom. 1, 56, 11 quotiens animal ... omnino -at (desinit *P*) accumbere. 2, 110, 1. OPTAT. 7, 1 p. 167, 28 carnem suillam manducare -antes. AMM. 28, 6, 23. AVG. mor. eccl. 1, 12, 20 legibus dei obtemperare -ant. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 45, 7 nec -ans perfidiam profiteri. ZACCH. 1, 20 Iudaeorum contumax natio non solum corrigi -at, sed argui dedignatur. MAR. MERC. subnot. 6, 10 quando conventus (*sc. Iulianus*) -asti cum universa ecclesia ... Pelagium Caelestiumque damnare. LEO M. epist. 1, 4. 15, 16. SIDON. epist. 6, 1, 5 facere (COD. Iust. 1, 12, 6, 4). 9, 11, 7. ALC. AVIT. epist. 4 p. 31, 11 quod *pondus* ipsi ... uno digito movere -ent (*cf.* VVLG. Matth. 23, 4 digito ... suo nolunt ea *onera* movere, οὐ θέλουσι). carm. 5, 29. ENNOD. opusc. 3, 132 p. 365, 6 ultionem suscipit qui -at inferre. CASSIOD. inst. div. 15 Hebraeam scripturam vel eius doctores requirere non -ent. var. 10, 4, 3 consilium ... imitari -at improvidus. CONC. Aurel. a. 533 p. 62, 8 ut nullus episcoporum ... ad concilium ... venire penitus ulla excusatione -et (p. 63, 12). a. 538 p. 77, 10 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 657. *nota*: FRONTO p. 65, 11 N. te aequius erit ad quaerenda sollertius verba, quod correctus sis, meminisse, quam quod deprehensus (reprehensus *Orelli*) -are aut retardari.

2 *i. q. obtrectare, detrahere, obloqui, extenuare, imminuere: omisso obiecto*: OV. trist. 2, 337 -are videbar (*sc. immania Caesaris acta*). *in usu rhetorum* (*cf. p. 834, 52*): QVINT. inst. 9, 2, 104 Celsus excludere, asseverare, -are, excitare iudicem ... figuras putat. *aliquem*: SALL. Iug. 53, 8 adversae res ... bonos -ant. FRONTIN. strat. 3, 6, 7 qui (*i. captivi*) Craterum -rent. TAC. dial. 11 ut a laudatione eorum digressus -ret poetas atque carminum studium prosterneret. 26 -asse nominatim antiquos oratores contentus neminem sequentium laudare ausus est. FLOR. epit. 4, 2, 9 Cato adversus potentes semper obliquus -are Pompeium actisque eius obstrepere. FRONTO p. 74, 14 N. quod si quis alius eodem te convicio ... -ret. COMM. instr. 1, 31, 2 qualiter vos, *iudices, Salomo* -at. *alicui*: TERT. nat. 1, 7 sed quid extranei⟨s⟩ speculatoribus et iudicibus -em. MAXIMIN. c. Ambr. 86 desine -are his (*syn.* calumniari). *aliquid*: LIV. 38, 49, 5 nec quidquam aliud scit *invidia* quam -are virtutes, corrumpere honores ac praemia earum. OV. rem. 365 ingenium magni livor -at Homeri (trist. 4, 10, 123 qui -at praesentia Livor). met. 5, 246 -as etiam laudem (VAL. MAX. 5, 4 ext. 4 nec ego Argivam -o laudem aut Aetnaei montis gloriam minuo). 13, 271 benefacta maligne -are. TAC. dial. 12 plures ... reperies qui Ciceronis gloriam quam qui Vergilii -ent. ann. 14, 52 *Senecam* -are vim *Neronis* equos regentis, illudere voces quotiens caneret. FLOR. epit. 4, 8, 5 foederis pactum. GELL. 12, 1, 16 ad *arborum et frugum* indolem vel -andam vel augendam (= MACR. sat. 5, 11, 19). TERT. ieiun. 15 ista (*i. ieiuniam*) -as. *adduntur praep.*: de: ITALA num. 12, 8 (Lugd. Monac.) quare non timuistis -are de famulo meo Moysi? (καταλαλῆσαι κατά, VVLG. detrahere servo meo). DIDASC. apost. 2, 18 non vis vulnerari aut iniuriam pati aut -ari de te. VVLG. I Petr. 2, 12 in eo quod -ant de vobis tamquam de malefactoribus (ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν). *nota*: GREG. TVR. Franc. 5, 39 de noverca sua ... non condecibilia -bat. adversus: ITALA num. 21, 7 (Lugd.) peccavimus quod -vimus adversus dominum (κατελαλήσαμεν κατὰ κυρίου καὶ κατὰ σοῦ, VVLG. locuti sumus contra dominum et te).

syn.: ad 1: recusare (TIB. 1, 6, 38), declinare (GELL. 20, 1, 30), despuere (LVCIF. non parc. 24 p. 262, 15), dedignari (ZACCH. 1, 20). *ad 2*: illudere (TAC. ann. 14, 52), sequius quid dicere (FRONTO p. 74 N.). *opp.: ad 1*: deposcere (TAC. Agr. 11), appetere (MEN. dig. 49, 16, 4, 10). *ad 2*: laudare (TAC. dial. 26), augere (GELL. 12, 1, 16).

deriv.: detrectatio, detrectator, detrectatus.

dētribuo, -ere *a* de *et* tribuere. GLOSS. -uit attribuit. NOT. Tir. 52, 58a -uit.

deriv.: detributus.

ἀφορισμός adtributus, **dētribūtus** (-ūs *m.*), determinatus GLOSS. II 253, 40. *a* detribuere.

? **dētrīcātio** (-ōnis *f.*) commendatio GLOSS. (dettr- *al.*).

dētrīco, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* tricae, tricare. *i. q. detinere, retinere, prohibere*: LEX Sal. 47 si ... eum sunnis (*i. causa sontica*) non -verit (tenuerit, detenuerit *al.*). 49, 2 si venire noluerint et eos sunnis non -verit (tenuerit, detenuerit, tricaverint *al.*). [*cf.* capit. 5, 7 si ... eos certa sonia (*i. sunnis*) detrigaverit.] capit. 3, 1 si ... in dominica ambassia fuerit -atus (clericatus *Eq.; syn.* detinere). 4, 5 quod si placitum sunnis -at. *Graeber.*

dētrīmentābilis, -e *a* detrimentare. GLOSS. βλαβερός. detrimenta faciens.

dētrīmento, -āre *a* detrimentum. *i. q. detrimentum inferre*: ITALA Marc. 8, 36 (cod. k) quid enim proderit homini, si lucrefecerit totum mundum, -et (depr- *cod.*) autem animam? (ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, VVLG. detrimentum animae suae faciat. *cf. p. 840, 67*). I Cor. 3, 15 (Theod. Mops. in Phil. 3, 2) si cuius opus arserit, -bitur (ζημιωθήσεται, VVLG. detrimentum patietur. *cf. p. 840, 80*). Phil. 3, 8 (Theod. Mops. *ad l.*) propter quem omnia -atus sum (ITALA Aug. civ. 17, 4 p. 208 detrimenta ... existimavi esse; τὰ πάντα ἐζημιώθην, VVLG. propter quem omnia detrimentum feci). NOVELL. Iust. app. 1 pr. ex hoc -ari fundos.

dētrīmentōsus, -a, -um *a* detrimentum. *i. q. perniciosus*: CAES. Gall. 7, 33, 1 a bello atque hoste discedere -um (*sic traditur, coniciunt* detrimento summo *vel* sibi, *sim.*) esse existimabat.

ˣ**dētrīmentum**, -ī *n.* [*cf. c.* deterere. *Th.*]. VARRO ling. 5, 176

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-um a detritu, quod ea quae trita minoris pretii. ISID. diff. app. 150 -um, quod a terendo nominatur. DIFF. gramm. VII 525, 25 -um usu tritum. CIC. fin. 3, 69 emolumenta et -a, quae *ὠφελήματα* et *βλάμματα* appellant (*opp.* commoda et incommoda). ISID. diff. 1, 169 -um leve damnum fit in parte (DIFF. ed. Beck p. 50, 4 -um leve damnum est). GLOSS. damnum, dispendium. *ἐλάττωσις, ζημία (cf. p. 838, 44), ἀπότριμμα, ἀπουσία. σινίασμα ἢ ῥυπαρία τοῦ σίτου. βλάβη. γλοιός.* wonung (*anglosax.*). -um patior *ζημιοῦμαι. cf. p. 840, 79.* *legitur inde a* TER. *et* CATONE. *praeter poetarum* TER. LVCIL. HOR. epist. DRAC. *singulos locos vox prosae orationis propria est, frequentant* SEN. phil. TERT. AVG. ICTI; *deest* VAL. MAX. CELSO MELAE. [*loci dubii et corrupti*: SEN. dial. 10, 8, 4 FRONTO p. 42, 3 N. TERT. anim. 5, 27 AMM. 31, 15, 6.]

longe plerisque locis vox usurpatur latiore sensu i. q. comminutio, damnum, sed primaria significatio (id quod deteritur) subest ex. gr. in his locis: CATO mor. frg. 3 *ferrum* si exerceas, conteritur; si non exerceas, tamen rubigo interficit. item homines exercendo videmus conteri; si nihil exerceas, inertia atque torpedo plus -i facit quam exercitio. FRONTO p. 64, 17 N. maculam elegantius ʻeluereʼ quam ʻabluereʼ; siquid vero magis haeserit nec sine aliquo -o exigi possit, . . . ʻelavereʼ dicam. APVL. met. 6, 6 *currum* limae tenuantis -o conspicuum. AVG. gen. ad litt. 9, 3 p. 272, 21 ut *vestes* per annos quadraginta nulla vetustatis -a paterentur. EVGRAPH. Ter. Phorm. 333 ʻunde aliquid abradi potestʼ . . . qui habent unde -a sentiant. *in iuncturis*: sarcire, resarcire -um (*cf. p. 841, 43*), explere, supplere -um (*cf. p. 839, 50*).

I *i. q.* ***comminutio*:** **A** *proprie*: *de corporibus, liquoribus*: SEN. nat. 3, 4 miramur, quod accessionem fluminum maria non sentiunt: aeque mirandum est, quod -um exeuntium terra non sentit (PLIN. epist. 61, 3 sine ullo -o lacus. *cf.* APVL. mund. 19 -a et accessus fretorum atque aestuum). COLVM. 12, 20, 3 sed id (*sc. ea coquendi ratio*) quamvis aliquid -i habet, prodest tamen; nam quanto plus decoquitur . . ., melius et spissius fit. APVL. met. 11, 1 corpora . . . nunc incrementis consequenter augeri, nunc -is obsequenter imminui (*cf.* PS. APVL. Ascl. 3). SOL. 1, 87 subolem nostri temporis per nascentum -a decus veteris pulchritudinis perdidisse (*de statura*). AVG. civ. 22, 15 p. 592 inde (*sc. a tricesimo anno*) hominem in -a vergere gravioris ac senilis aetatis. *cf.* 22, 14 p. 591. MACR. somn. 1, 11, 12 *corpus* sensim per tacita -a . . . in quaedam siderei corporis incrementa turgescit. *cf.* TERT. nat. 1, 14 solo -o cutis (*i. circumcisione*) Iudaeus. *de modulo geographico*: AVSON. 419, 9 terrarum orbem unius tabulae ambitu circumscribunt, aliquanto -o magnitudinis, nullo dispendio veritatis. *de luna*: TERT. nat. 2, 6 maiora *lunae* -a (*i. defectus*) soletis in aquae speculo considerare. PS. CYPR. spect. 9 globum lunae temporum cursus incrementis -isque signantem (HIL. in psalm. 68, 29. AMBROSIAST. in Rom. 5, 6 luna incrementum et -um facit. AVG. civ. 5, 6 lunaribus incrementis atque -is augeri et minui quaedam genera rerum. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 149, 5 lunaris globi per incrementa et -a variatio. *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 106, 5 cursus lunae in -is et crementis). ACT. Archel. p. 13, 19 *lunam* apocrusin, -um, facere. *cf.* PETR. CHRYS. serm. 120 *p. 841, 13.* *alio sensu* COMPVT. Carth. 2, 1 *l. 55.* *de numeris*: MART. CAP. 7, 731 *monadem esse* incrementorum causam statumque -orum. *in ratiocinatione astronomica de saltu qui vocatur lunae*: COMPVT. Carth. 2, 1 deducis diem unum, quem . . . ex -is lunaribus gignitum esse docemus. *sim. de ratione musica*: BOETH. mus. 2, 18 reliquae vero *consonantiae* hunc . . . ordinem tenent, quem dederint multiplicationis augmenta et superparticularis habitudinis -a.

B *translate*: *de tempore*: SEN. epist. 122, 1 -um iam dies sensit. GREG. M. moral. 25, 4 p. 321ᶜ ipsa quippe augmenta -a sunt temporum, quia vitae nostrae spatia quanta esse coeperint, incipiunt iam tanta non esse. *de morbis sim.*: MARCELL. med. 26, 42 ita sanabere . . . ut per singulas noctes -a doloris intellegas. GREG. TVR. glor. mart. 86 per singulos lunares cursus incrementis -isque haec (*sc. impetus morbi*) semper pertulit. *de notionibus philosophicis*: BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 10 qui homo est, humanitatis suae nec crementa potest nec -a suscipere. p. 252, 19 quin differentiae . . . nec remissionis -a suscipiant nec intentionis augmenta (*cf.* Porph. isag. p. 35, 9 non suscipiunt magis et minus [*οὐκ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον*]). *cf.* 5, 22 p. 344, 4. *de divinitate*: HIL. in psalm. 69, 4 non enim aliquo deus . . . indiget . . . . quod enim incremento demutabile est, id -o saepe demutatur. AVG. serm. ed. Mai 182, 2 *deus pater* nec augmentum nec -um pati ullatenus potest. CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 28, 4 *deus* -a non sentit augmentave non recipit. FAVST. REI. epist. 8 p. 209, 9 *deus* -a non recipit, quia nescit augmentum. DRAC. laud. dei 3, 540 incrementa deus vel -a recusat.

II *i. q.* ***comminutio quae cum aliquo damno fit***: RHET. Her. 2, 12, 17 maiestatem is minuit, qui amplitudinem civitatis -o afficit. NEP. Att. 2, 3 ne illa peregrinatio -um aliquod afferret rei familiari. AVG. civ. 4, 29 *fines imperii defixi sunt* non . . . tanto -o, quantum concesserat Hadrianus. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 212 quo facilius vires aegrotantis diversis intereant -is. *accedit genetivus obiecti* (*personae v. p. 839, 51*): *de pecunia sim*: CIC. Verr. 4, 19 vectigalium. BELL. Alex. 49, 3 magna . . . sollicitudo . . . ad iacturas et -a rei familiaris adiungebatur (TERT. patient. 7 p. 11, 11). VAL. CEM. hom. 19, 3 facultatum (*i. rei familiaris*). *adde*: HIER. epist. 54, 5, 4 -um pecoris pastoris ignominia est (BENED. reg. 2 gregis [*opp.* augmentatio]). *de exercitu*: CAES. Gall. 6, 34, 7 cum aliquo militum -o (DICT. 1, 21). HIRT. Gall. 8, 10, 4 iumentorum ac servorum. 8, 26, 4 magno suorum -o (DICT. 2, 3). PANEG. 8, 4 Romanarum virium. *cf. p. 839, 55.* *de rebus incorporeis, de dignitate, salute sim.*: RHET. Her. 4, 10, 4 qui se putaret nihil habere, quod de existimatione perderet, ut omnia sine famae -o facere posset (QVINT. decl. 283 p. 149, 1. NEP. Cato 2, 4 existimationis). SEN. contr. 9, 1, 14 ex Sallusti sententia nihil demi sine -o sensus potest (GELL. 5, 8, 7 *formae copulae* plerumque absunt . . . sine -o sententiae. *cf. absolutum usum infra l. 40*). SEN. dial. 2, 5, 4 dignitatis *cf. infra l. 52* (FILASTR. 89, 5). 7, 4, 3 vilis turba rerum nec detrahens quidquam beatae vitae nec adiciens, sine auctu ac -o summi boni veniens atque recedens. QVINT. inst. 10, 1, 41 temporis (*al. sens. p. 837, 60*). FRONTO p. 102, 20 N. ʻama me, ut amasʼ inquis . . . vide, ne -um amoris ultro poscas; amplius enim . . . amari te a me credas *eqs.* p. 133, 12 virium. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585 sapientiae atque prudentiae. AVG. serm. 16, 2 p. 122 corporalium commodorum. SVLP. SEV. dial. 3, 13, 5 virtutis. *cf. p. 841, 11.* SIDON. epist. 4, 16, 2 scientiae. CLAVD. MAM. anim. p. 135, 7 meritorum.

III *obscurata comminutionis notione i. q.* ***damnum, incommodum*:** **A** *generatim*: CIC. div. in Caec. 15 nescio, cur hoc mihi -o esse debeat, si *eqs.* (PS. ASCON. *ad l.* cur hoc me in hac causa debeat impedire). de orat. 1, 38 plura proferre possim -a publicis rebus quam adiumenta per homines eloquentissimos importata. fin. 1, 53 plus . . . in ipsa iniuria -i est quam in iis rebus emolumenti, quae pariuntur iniuria. 3, 69 *v. p. 837, 3.* leg. 1, 51. Brut. 4 *syn.* incommodum. epist. 13, 50, 2 *cf. p. 841, 77.* CAES. Gall. 1, 44, 5 amicitiam populi Romani sibi ornamento et praesidio, non -o esse oportere. BRVT. Cic. epist. 11, 9, 1 Pansa amisso quantum -i res publica acceperit. LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 nam mihi fuit ista provincia plena laboris, periculi, -i. VARRO rust. 1, 1, 3 *ulmi et populi* sine -o ponuntur a septentrionali parte. SEN. benef. 7, 30, 1 ʻperdidi beneficiumʼ. stulte non nosti -i tui tempora; perdidisti, sed cum dares; nunc palam factum est. dial. 5, 43, 5 -a, iniurias, convicia, vellicationes contemnamus. 6, 12, 1 *de amisso filio.* epist. 70, 5 *sapiens de maturata morte* non tanquam de magno -o timet. *al.* FRONTO p. 212, 18 N. sententiarum ordinem *a Lysia* ita temere permixtum, ut sine ullo -o prima in novissimum locum transferantur *eqs.* (*cf.* p. 212, 26 variatio vel cum -o aliquo gratior est quam recta continuatio). ARNOB. nat. 2, 61 quae neque scire compendium neque ignorare -um est ullum. VVLG. Phil. 3, 7 quae mihi fuerunt lucra, haec arbitratus sum propter Christum -a (*ζημίαν*) *eqs.* PS. AVG. quaest. test. I 127, 31 *Adam* ad hoc revocatur, ad quod fuerat factus, sed cum -o (*seq.* cum laboris dispendio). INST. Iust. 3, 3, 4 impium esse credidimus casum fortuitum in *matris* admitti -um. *accedit genetivus obiecti* (*personae v. p. 839, 51*): SEN. contr. 1, 2, 23 quaedam satius est causae -o tacere quam verecundiae dicere. VAL. MAX. 4, 6, 4 *Iulia occubuit* magno quidem cum totius terrarum orbis -o. SEN. dial. 2, 5, 4 nec potest quisquam iniuriam accipere sine aliquo -o vel dignitatis vel corporis vel rerum extra nos positarum (HIL. in Matth. 16, 11 AVG. civ. 22, 14). SCRIB. LARG. 200 implicitas medicinae partes inter se et ita conexas esse constat, ut nullo modo diduci sine totius professionis -o possint. FRONTO p. 21, 18 N. rectae eloquentiae (AVSON. 338, 2 ingenii et facundiae). TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 15 salutis (FILASTR. 147, 1). 4, 21 p. 490, 46 qui malum animae lucrum perditione eius et bonum animae -um salute eius remuneraturus sit (VVLG. Matth. 16, 26 *p. 840, 79* Marc. 8, 36 *p. 840, 66.* HIL. in Matth. 16, 11 animae et corporis). HIL. in Matth. 16, 11 vitae. AMM. 20, 5, 7 pudoris (SVLP. SEV. Mart. 1 pr. 1 *cf. p. 842, 4*). PELAG. in Rom. 1 p. 649ᵃ cum *Christus* per hoc (*sc. per incarnationem*) naturae -um . . . sentire non possit. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 44 fidei.

B *speciatim*: **1** *de re familiari*: LVCIL. 738 certa sunt, sine -o quae inter sese commodent *homines* (*i. communicent. cf.* CIC. off. 1, 51 ut, quidquid sine -o commodari possit, id tribuatur vel ignoto). CIC. leg. 2, 67 quae natura agri tantummodo efficere possit, ut mortuorum corpora sine -o vivorum recipiat. HOR. epist. 2, 1, 121 *poeta* -a, fugas servorum, incendia ridet. SEN. benef. 4, 14, 4 *vera beneficii dandi cupido* ad -um iniecta manu trahit. *al.* COLVM. 1 praef. 11 industria dominorum cum ignorantiae -is multa pensaret. 1, 7, 1 ubi sedulo colitur ager, plerumque compendium, . . . nunquam -um affert. ALF. dig. 39, 2, 43, 1 omne, quod -i ex mercede (*sc. non accepta*) vicinus fecisset, praestaturum. *et saepius* DIG. PLIN. nat. 33, 79 *cf. p. 841, 7.* QVINT. decl. 259 p. 57, 8 etiamsi naufragium illud . . . aliquod attulit -um. TAC. ann. 4, 64 tribuendo pecunias ex modo -i *incendio accepti.* TERT. patient. 7 p. 11, 16 -⟨or⟩um patientiae fastidium opulentiae praeministravit *dominus.* EDICT. imp. Diocl. I 22 *cf. p. 839, 63.* SORT. Sangall. 38, 4 invenitur quod periit, sed cum -o. *cf.* 38, 7. HIL. in Matth. 5, 3. PS. AVR. VICT. epit. 1, 12 arma nisi maioris emolumenti spe nequaquam movenda esse, ne compendio tenui, iactura gravi petita victoria similis sit hamo aureo piscantibus, cuius abrupti amissique -um nullo capturae lucro pensari potest (*ex* SVET. Aug. 25, 4 *ubi* damnum). HYG. astr. 2, 5 mercedem petisse ab *puero,*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quae sine -o eius daretur. VVLG. I Cor. 3, 15 *cf. p. 840, 80* NOVELL. Iust. 62, 2, 6. *de ludo aleae*: SVET. Aug. 71. *adde*: COD. Iust. 10, 62 (60), 4, 1 nominator, qui filium . . . non consentiente patre ad munus devocavit, . . . -o (*i. sumptibus*) muneris obligabitur. 2 *de bello, fere i. q. clades, militum iactura sim.*: CAES. Gall. 5, 52, 6 quod -um culpa et temeritate legati sit acceptum (*syn.* incommodum). *saepe.* PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2 si quid Lepidus . . . -i cepisset. SALL. Iug. 54, 5. LIV. 3, 60, 2 haud scio an . . . magno -o certamen staturum fuerit. FRONTIN. strat. 3, 17, 4. SVET. Aug. 23 Lollianam *cladem* maioris infamiae quam -i. VEG. mil. 3, 7. 25 absque gravi -o. 3 *de fama, auctoritate*: RHET. Her. 3, 7, 13 si bono genere *natus sit*, dedecori maioribus fuisse; si malô, tamen his ipsis -o fuisse. 3, 7, 14 -o atque dedecori. CAES. civ. 1, 82, 2 contra opinionem . . . militum videri proelium defugisse magnum -um afferebat. SEN. dial. 9, 17, 4 ut antiqui illi viri solebant . . . tripudiare, non facturi -um, etiamsi ab hostibus suis spectarentur.

IV *i. q.* ***corruptio, depravatio,*** *in deterius mutatio, peremptio*: COLVM. 12, 26, 1 ita diutius durabit *vinum* et -i nihil fiet. PAVL. dig. 24, 2, 2, 1 *de nave.* SOL. 23, 9 *ignem* si sine -o sui perferat *gemma ceraunium.* RVFIN. Adamant. 5, 8 amiantum cum igni traditur, permanet incorruptum nec in aliquo prorsus ignis -a perpetitur (οὐδὲν ἀδικουμένη) *eqs. infra l. 69.* *de humano corpore*: HIER. epist. 51, 7, 4 Helias igneo curru raptus in caelum et ignis -a non sentiens. AVG. civ. 21, 4 ut *damnatorum* corpora . . . sine -o ardeant. *fere i. q. foedatio*: APVL. met. 10, 2 cetera salutis vultusque -a et aegris et amantibus examussim convenire. *adde*: CELS. dig. 8, 1, 9 non . . . per villam ipsam . . . ire agere sinendus est, cum id aeque commode per alteram partem facere possit minore servientis fundi -o. *morali sensu*: POTAM. tract. 1 p. 1411[C] cum . . . -a carnis pensasset (*i. culpae, quae carni adhaeret, poenam persolvisset*). *i. q. defectus*: PS. PRIMAS. in Gal. p. 596[C] -um discipulorum confusio et opprobrium est magistri, sicut et profectus eorum gloria est praeceptoris.

V *i. q.* ***iactura, amissio***: QVINT. inst. 11, 1, 10 ultimae senectutis (*cf.* HIL. in Matth. 10, 26 -o brevis vitae faenus immortalitatis acquiri). GELL. 2, 17, 10 -um litterae productione syllabae compensatur. TERT. ieiun. 5 saturitatis Aegyptiae -a suspirans *populus Iudaeorum in deserto.* AVR. VICT. Caes. 29, 5 -um unius militis. FILASTR. 85, 2 cum sine causa perire . . . properant, honestae mortis sustinent -a. CHROMAT. beat. 3 utique non ille *luctus intellegendus est*, qui ex rerum nascitur -is, non qui ex amissione carorum, nec qui ex iactura saecularium dignitatum. SEDVL. op. pasch. 4, 6 p. 259, 6 sermonis (*de homine muto*). *in philosophia i. q. praedicati abiudicatio, negatio*: BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 477, 8 omnis generatio ex -o surgit, ut quod fit dulce . . . ex non dulci.

VI ***metonymice:*** *i. q. homo mutilatus*: CVRT. 5, 5, 13 liberi in flore et aetatis et rerum agnoscent patres ergastuli -a. *fere i. q. lacuna*: AVG. civ. 22, 12 p. 590 *caro devorati hominis* in carnem conversa est eius, qui talibus vixit alimentis, et ea, quae macies ostenderat, -a supplevit. *cf.* 22, 20 p. 601.

structurae: *accedit genetivus personae (rei v. p. 837, 84. 838, 48)*: CIC. inv. 1, 1 nostrae r e i p u b l i c a e (p. red. in sen. 11 *al.* LIV. 22, 33, 10. AVG. civ. 5, 22 cum maximis -is et calamitate rei publicae). 1, 5 bonorum. leg. 2, 67 vivorum. CAES. Gall. 5, 52, 1 neque . . . -o illorum locum relinqui. civ. 3, 10, 5 Africani e x e r c i t ū s (BELL. Alex. 72, 2 NEP. Hann. 5, 2 VELL. 2, 97, 4 AVR. VICT. Caes. 34, 5). BELL. Alex. 60, 2 quod et victoris et victi -um ad eundem Caesarem esset redundaturum. LIV. 28, 43, 8 non eorum modo . . . sed rei publicae et paene omnis generis humani -um sit. SEN. epist. 74, 7 *e fortunae donis* alia magno -o eorum, in quos devenerant, prensa. TAC. ann. 6, 45 aestimando cuiusque -o. SCAEV. dig. 46, 3, 102 pr. quaesitum est, cuius esset -um. *et saepius* DIG. HIL. in Matth. 21, 6 sine -o eorum, in quorum redemptionem venerat. *pron. r e f l e x i v u m*: EDICT. imp. Diocl. I 22 qui -um sui existiment . . . abundantium rebus provenire. SOL. 23, 9 *cf. supra l. 19.* VVLG. Luc. 9, 25 quid enim proficit homo, si lucretur universum mundum, se autem ipsum perdat et -um sui faciat? (ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς. *cf.* Matth. 16, 26 animae suae *p. 840, 78.* Marc. 8, 36 *p. 840, 67*). RVFIN. Adamant. 5, 8 *materiae corporales non possunt* sui -a sentire (ἀναλωθῆναι). ZACCH. 1, 25 luna sui patitur -um. *pro genet. ponitur pron. poss.*: CIC. Phil. 2, 101 tua ista -a sunt, illa nostra. LENT. Cic. epist. 12, 5, 7 cum magno suo -o. PAVL. dig. 19, 2, 62 tuum erit -um. *genet. d e f i n i t i v u s*: CAES. civ. 3, 67, 2 eius diei -um sarcire. *genet. s u b i e c t i*: COLVM. 1 praef. 11 ignorantiae. QVINT. decl. 309 p. 216, 20 *iudices* emendaverunt contumaciae meae -um. PAPIN. dig. 33, 7, 3 fatalium. APVL. met. 6, 6 limae *cf. p. 837, 22.* HIL. trin. 4, 6 corporalium passionum. 7, 11 quia nativitas *Christi* non habet -um generandi, cum profectum teneat nascendi. SCHOL. Germ. Sang. p. 228, 20 cum *Phaethon* . . . sibi atque mundo concremationis -a conflaverit. HIER. epist. 51, 7, 4 i g n i s *cf. supra l. 23* (RVFIN. Adamant. 5, 8). PS. AVR. VICT. epit. 1, 12 *cf. p. 838, 83.* AVG. civ. 22, 15 gravioris ac senilis aetatis. gen. ad litt. 9, 3 p. 272, 21 vetustatis. CAEL. AVR. chron. 2, 9, 118 frustrantur (*i. hebetantur*) . . . frequenter *medicaminum* . . . qualitates, priusquam locis patientibus adveniant, itineris -o. BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 19 remissionis *cf. p. 837, 68.* mus. 2, 18 superparticularis habitudinis. *cf. p. 837, 58.* COD. Iust. 10, 62 (66), 4, 1 muneris. *cf. p. 839, 4.*

iuncturae: 1 *n o m i n a t i v u s*: *intransitive*: TER. Hec. 234 de te quidem . . . peccando -i nihil f i e r i potest (*i. peior fieri non potes.* PLANC. Cic. epist. 10, 11, 2 COLVM. 12, 26, 2. PAVL. dig. 24, 2, 2, 1 si voluntate vectorum vel propter aliquem metum id -um factum est). CIC. fin. 1, 53 plus . . . i n ipsa iniuria -i e s t quam in iis rebus emolumenti quae *eqs.* (Att. 12, 6, 1 in collubo est detrimenti satis. *alio sensu infra l. 19*). CAES. Gall. 7, 52, 2 ne parvum modo -um . . . accideret (acciperet β). civ. 3, 73, 6 ut -um in bonum verteret (verteretur *O*). BELL. Alex. 60, 2 *cf. p. 839, 57.* QVINT. decl. 337 p. 328 fortasse etiam contulerint ista -a deliciis tuis (*i. adiumento fuerint*). IAVOL. dig. 19, 2, 37 a d locatorem . . . p e r t i n e t (IVLIAN. dig. 19, 2, 32). PAPIN. dig. 23, 7, 3, 1 augmenta fetuum et partuum, item -a fatalium fideicommisso contineri. IVST. 6, 1, 5 tamquam non ad unius summam imperii -um omne perveniat. HIL. trin. 4, 6 ne forte cadere in eum corporalium passionum -a credantur. FILASTR. 89, 5 dignitatis e s t . . . -um i n eo qui peccavit, non damnum salutis (PS. AVG. quaest. test. II nov. 61, 4 p. 457, 15 in eis, qui ab *deo* recedunt, -um est). *transitive*: SEN. dial. 6, 19, 3 non movent me -a mea.

2 *g e n e t i v u s*: VAL. MAX. 4, 8 ext. 2 subsidia -orum incursu quassatis erogabantur. SEN. benef. 7, 30, 1 -i tui tempora. *cf. p. 838, 35.* TAC. ann. 4, 64 tribuendo pecunias ex modo -i. SVET. Aug. 23 *cladem* maioris infamiae quam -i. TERT. patient. 7 p. 11, 16 *cf. p. 838, 77.* AMM. 14, 11, 26 incrementorum -orumque momenta. MART. CAP. 7, 731 *status cf. p. 837, 54.* LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 mihi fuit ista provincia plena laboris, periculi, -i. aliquid, nihil -i *sim. v. sub 1 et 4.* CIC. Att. 12, 6, 1 -i satis.

3 *d a t i v u s*: e s s e: RHET. Her. 3, 7, 13 *cf. p. 839, 13.* 14. CIC. inv. 2, 100 magno futurum -o, si *eqs.* div. in Caec. 15 Verr. 4, 144 CAES. Gall. 1, 44, 5. SALL. Catil. 48, 2 alia belli facinora praedae magis quam -o fore. SEN. benef. 4, 36, 2 si *beneficium* . . . magno mihi aut -o aut rubori futurum *est.* PAVL. dig. 22, 6, 9, 3 iuris ignorantia. *cf.* TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 648, 21 haec nunc -o sibi deputat. *alia*: CAES. Gall. 5, 52, 1 neque etiam parvulo -o illorum locum relinqui. TERT. patient. 7 p. 12, 20 gentilium est omnibus -is impatientiam adhibere. SEDVL. op. pasch. 4, 6 p. 259, 6 sermonis . . . subiacens -o.

4 *a c c u s a t i v u s*: a *de hominibus (vel rebus) ad quos -um pertinet i. q. accipere, pati*: c a p e r e: CIC. Catil. 1, 4 decrevit quondam senatus, ut . . . consul videret, n e q u i d r e s p u b l i c a -i c a p e r e t (Mil. 70 epist. 16, 11, 3 CAES. civ. 1, 5, 3. 1, 7, 5 SALL. Catil. 29, 2 or. Phil. 22 LIV. 3, 4, 9. 6, 19, 3 ex perniciosis consiliis M. Manli. *al.* TAC. ann. 4, 19 ne quod res p. -um caperet. *graec.* ἀποτριβῆν . . . συμβῆναι *Dio Cass. 32, 31, 2.* *cf.* PLANC. Cic. epist. 10, 24, 8 BRVT. Cic. epist. 11, 9, 1 SEN. dial. 6, 1, 4). CAES. civ. 3, 46, 4 veritus, ne . . . maius -um caperetur. PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2 si quid Lepidus . . . -i cepisset. SEN. epist. 71, 10 olim provisum est, ne quid Cato -i caperet. COLVM. 1, 8, 2 FRONTO p. 42, 3 N. [*dub.*]. IVLIAN. dig. 8, 5, 18. accipere: CIC. Manil. 15 in ceteris rebus cum venit calamitas, tum -um accipitur. 67. Phil. 5, 34 provideant *consules*, ne quid r e s p u b l i c a -i a c c i p i a t (Att. 10, 8, 8 QVINT. decl. 326 p. 284, 10. EXVP. 7 ne res publica acciperet -um). inv. 1, 71 si quid . . . perfidia Karthaginiensium -i accepimus. CAES. Gall. 5, 52, 6. civ. 1, 71, 1 accepto -o. *saepius.* QVINT. decl. 326 p. 284, 10 civitas. acceptum referre: HIRT. Gall. 8, 38, 5 qui ei omnia pericula et -a belli accepta referebant. *alio sensu*: recipere: VLP. dig. 11, 3, 11 pr. verba edicti 'quanti ea res erit' omne -um recipiunt (*i. comprehendunt*). FAVST. REI. epist. 8 p. 209, 9 *cf. p. 837, 75.* suscipere: BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 10 *cf. p. 837, 67.* f a c e r e (*i. q. accipere; alio sensu p. 841, 19*): CIC. Verr. 5, 20 res publica -um fecit. NEP. Cato 2, 4 non modo nullum -um existimationis fecit, sed, quoad vixit, virtutum laude crevit. ALF. dig. 39, 2, 43, 1 SEN. dial. 9, 17, 4. epist. 91, 20 num quid -i faceret vir bonus iniquis rumoribus sparsus? PAVL. dig. 17, 2, 17, 1 -um ab eo factum commune esse. AMBROSIAST. in Rom. 5, 6 *cf. p. 837, 47.* VVLG. Marc. 8, 36 quid enim proderit homini, si lucretur mundum totum, et -um animae suae faciat? (ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ). Luc. 9, 25 sui. *cf. p. 836, 74.* Phil. 3, 8. *cf. p. 836, 79.* PS. AVG. quaest. test. II nov. 61, 2 hoc est ergo integrum non esse, quod est et -um facere. f e r r e: SEN. dial. 9, 8, 2 erras enim, si putas animosius -a divites ferre. perferre: CIC. Verr. 4, 228 TREB. Gall. 20, 3. h a b e r e (*i. q. pati, alio sensu v. p. 841, 29*): QVINT. decl. 317 p. 349 quantum res publica -i . . . amisso duce haberet. p a t i: VENVL. dig. 42, 8, 25 pr. quoniam magis -um non patitur, quam lucrum faciat. EPIST. praef. praet. ad Saepin. (Corp. IX 2438) 20 ne res dominica -um pateretur. ITALA exod. 21, 22 (Lugd., Aug. quaest. hept. 2, 80) -um patietur (ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται, VVLG. subiacebit damno). VVLG. Matth. 16, 26 quid . . . prodest homini, si mundum universum lucretur, animae vero suae -um patiatur? (τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ). I Cor. 3, 15 si cuius opus arserit, -um patietur. II Cor. 7, 9 ut in nullo -um patiamini ex nobis (ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν). AVG. gen. ad litt. 9, 3 *cf. p. 837, 23.* serm. ed. Mai 182, 2 *cf. p. 837, 73.* CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 135, 7 *Hilarius* sic sustinet reprehensionis stilum, quod non patitur -a meritorum. BENED. reg. 2.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

perpeti (*i. q. pati*): FILASTR. 82, 8. *i. q. perferre*: RVFIN. Adamant. 5, 8 *cf. p. 839, 21.* sentire (*plerumque debilitata propria verbi notione i. q. pati*): CIC. Verr. 4, 108 Centuripini, quod in omnium fere finibus possessiones habent, etiam ceterarum civitatum damna ac -a senserunt. SEN. epist. 122, 1 -um iam dies sensit. PLIN. nat. 33, 79 *Gaius* iussit excoqui magnum pondus *auripigmenti* et plane fecit aurum excellens, sed ita parvi ponderis, ut -um sentiret propter avaritiam expertus. FRONTIN. strat. 3, 17, 4. HIER. epist. 51, 7, 4 *cf. p. 839, 23* PELAG. in Rom. 1 p. 649ª *cf. p. 838, 63.* RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 44 ne ... fidei suae sentiret -um. Adamant. 5, 8 *cf. p. 839, 69.* SVLP. SEV. dial. 3, 13, 5 fatebatur se ... -um sentire virtutis (*sc. facultatis daemoniacos curandi*). CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p 28, 4 *deus* -a non sentit. praesentire: PETR. CHRYS. serm. 120 p. 529ᴮ nec *vir sanctus* sicut luna cotidiana lucis -a praesentit, sed iugi factorum lampade in ... claritate persistit. sustinere: FILASTR. 85, 2. 147, 1. LEO M. epist. 120, 1 nullum nos in fratribus -um sustinere permisit. trahere: VLP. dig. 19, 1, 13 pr. omnia -a, quae ex ea emptione emptor traxerit.

b *de causis vel auctoribus -i i. q. inferre*: facere *i. q. efficere*: CATO mor. frg. 3 *cf. p. 837, 19. cum dativo*: NICET. symb. 9 p. 47, 19 nec saluti meae damnum et fidei faciam -um. afferre: CAES. civ. 3, 72, 3 sibique ipsos multitudine atque angustiis maius attulisse -um, quam ab hoste accepissent. HIRT. Gall. 8, 10, 4 NEP. Att. 2, 3 rei familiari. VAL. MAX. 1, 6, 9 M. Marcellus ... aeque magnum dolorem ac -um patriae interitu suo attulit. COLVM. 1, 7, 1 ager. QVINT. decl. 259 p. 57 naufragium. AMBROSIAST. in I Cor. 4, 8 *opp.* lucrum. inferre: CAES. civ. 2, 2, 6 magnis ultro illatis -is. 3, 72, 4 HIRT. Gall. 8, 16, 4. conflare: SCHOL. Germ. Sang. p. 228, 20 *cf. p. 839, 78.* habere *i. q. afferre*: COLVM. 12, 20, 3 HIL. trin. 7, 11 *cf. p. 839, 77.* importare: CIC. de orat. 1, 38 *cf. p. 838, 26.* indicere: TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 474, 9 fenori. infundere: IVST. 3, 5, 8 -a civitati. iniungere: PLANC. et BRVT. Cic. epist. 11, 13ª, 4 ne quod -um rei publicae iniungant.

c *de prohibendo vel emendando -o*: praecavere: TERT. pudic. 14 p. 249, 19. emendare: QVINT. decl. 309 *cf. p. 839, 75.* pellere: AMM. 30, 4, 19 ut ab insonte gladius vel calamitosa -a pellantur. pensare: POTAM. tract. 1 p. 1411ᶜ *cf. p. 839, 29* PS. AVR. VICT. epit. 1, 12 *cf. p. 838, 83.* compensare: GELL. 2, 17, 10 *v. p. 839, 36.* explere: IVST. 5, 4, 16 explent contumelias honoribus, -a muneribus, execrationes precibus. supplere *cf. p. 839, 50.* praestare: POMPON. dig. 10, 3, 20 (*cf.* ALF. dig 39, 2, 43, 1 *p. 838, 73*). reconciliare: CAES. civ. 2, 15, 4. remunerare: TERT. adv. Marc. 4, 21 *cf. p. 838, 57.* sarcire: CAES. Gall. 6, 1, 3 ut, si quid esset in bello -i acceptum, ... id brevi tempore sarciri (resarciri α) ... posset. civ. 1, 45, 2. 3, 67, 2 VLP. dig. 39, 2, 40, 1. resarcire: FRONTO p. 133, 12 N. nec properes ad -a virium resarcienda. CHAR. dig. 50, 4, 18, 16. vertere: CAES. civ. 3, 73, 6 (*lectio dubia cf. p. 840, 11*).

d *varia*: aestimare: TAC. ann. 6, 45. communicare: PAVL. dig. 14, 2, 2 pr. ut -um pro portione communicetur. contemnere: SEN. dial. 5, 43, 5. continere: *v. p. 840, 15.* ridere: HOR. epist. 2, 1, 121. tribuere: CAES. civ. 3, 73, 4 quod esset acceptum -i, cuiusvis potius quam suae culpae debere tribui.

5 *ablativus*: *causae*: HIRT. Gall. 8, 12, 7 nostri -o admonentur *eqs.* 8, 30, 2 ne -o (*fortasse* e -o) aut timore provinciae magna infamia ... latrociniis caperetur. BELL. Alex. 12, 1 eo -o adeo sunt fracti Alexandrini. 22, 1 *perturbari.* QVINT. decl. 283 p. 149 damno pecuniae moveris et -o famae (DICT. 2, 3 commoveri). APVL. met. 11, 1 imminui. *cf. p. 837, 33.* TERT. patient. 7 p. 11, 11 animus concitatur. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 22 p. 344, 4 *accidens* potest intentionis remissionisque cremento et -o variari. *instrumenti*: QVINT. inst. 11, 1, 10 brevi -o iam ultimae senectutis aevum saeculorum omnium consecutus. TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585, 25 humani generis offensam -o sapientiae ... multasse. PS. CYPR. spect. 9 *cf. p. 837, 45.* HIL. in Matth. 16, 11 ditescere nos dominus -o animae et corporis voluit. *pretii*: CAES. Gall. 7, 19, 4 quanto -o ... necesse sit constare victoriam (QVINT. inst. 10, 1, 41 ut ... magno temporis -o constet experimentum). LIV. 3, 60, 2 haud scio an ... magno -o certamen staturum fuerit. AVG. serm. 16, 2 p. 122 quid est redimere tempus nisi ... -o corporalium commodorum ad aeterna quaerenda ... spatia temporis comparare? *separativus*: RHET. Her. 2, 12, 17 *amplitudinem civitatis* non affeci, sed prohibui -o. *modi cf. p. 842, 6.* -o afficere: RHET. Her. 2, 12, 17 amplitudinem civitatis. Deiot. 8 affectum (*v. l.* afflictum) illum quibusdam ... -is. FEST. p. 347. TREB. Gall. 6, 7 de omnibus partibus mundi, cum eas amitteret, quasi -is vilium ministeriorum videretur affici, iocabatur. NOVELL. Iust. 37, 6.

6 *praepositiones*: ab: CIC. epist. 13, 50, 2 ut M'. Curium 'sartum et tectum' ... ab omni incommodo, -o, molestia sincerum integrumque conserves. absque: VEG. mil. 3, 25. ad: PAVL. dig. 37, 6, 2, 2 ad cuius -um ea pertinere debeant. cum: CIC. inv. 1, 5 summo cum rei publicae -o. Verr. 4, 19 p. red. in sen. 11 CAES. Gall. 6, 34, 7. 7, 83, 1 magno cum -o repulsi Galli (LENT. Cic. epist. 12, 5, 7 *Dolabellam* repulsum semper esse cum magno suo -o). PLANC. Cic. epist. 10, 24, 6 VAL. MAX. 4, 6, 4. FRONTO p. 212, 16 N. vel cum -o aliquo. POMPON. dig. 12, 6, 14 neminem cum alterius -o et iniuria fieri locupletiorem. SORT. Sangall. 38, 4. 7 *cf. p. 838, 79.* EXVP. 2. 6 *cf. infra l. 36* AVG. civ. 5, 22 PS. AVG. quaest. test. I 127, 31 *cf. p. 838, 46.* SVLP. SEV. Mart. 1 pr. 1 quid enim esset, quod non amori tuo vel cum -o mei pudoris impenderem? COLVM. 1 praef. 11 *cf. p. 838, 71.* *adde ablativum solum eodem sensu positum*: CIC. Brut. 4 nostro incommodo -oque ... doleamus. SALL. Iug. 54, 5 minore -o illos vinci, quam suos vincere. SEN. contr. 1, 2, 23 quaedam ... causae -o tacere. SEN. dial. 7, 19, 2 quanto id vestro -o audeatis. epist. 74, 7. de: SEN. epist. 70, 5 non tamquam de magno -o timet. ex: SVET. Aug. 71 ex magnis -is ... paulatim retractus est. IAVOL. dig. 24, 3, 66, 7 ex -o viri mulierem locupletari. CHROMAT. beat. 3 *cf. p. 839, 41.* in *c. accus.*: SEN. benef. 4, 20, 2 non libens in -a descendet? TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 15 salutis in -um abicietur. VVLG. Sirach 20, 9 est inventio (*i. commodum non speratum*) in -um (ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν). in *c. ablat.*: TERT. patient. 7 p. 12, 12 patientia in -is. ob: FEST. p. 434 *capitis* poenam qui persequerentur ob parvola -a, sycophantas appellatos. per: MACR. somn. 1, 11, 12 *cf. p. 837, 39.* SIDON. epist. 4, 16, 2 *non* ad incrementa scientiae ... per -a venistis alienae. propter: CIC. leg. 1, 51 eos ... propter damna aut -a ... miseros esse dicimus an *eqs.*? BELL. Alex. 72, 2. sine: LVCIL. 738 *cf. p. 838, 64.* VARRO rust. 1, 24, 3 RHET. Her. 4, 10, 14 CIC. Verr. 5, 20 Planc. 91 leg. 2, 67 off. 1, 51. CAES. civ. 3, 45, 6 si sine maximo -o legiones ... sese recepissent. 3, 46, 6 Q. CIC. pet. 45. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 3 sine maximo rei publicae -o. LIV. 22, 33, 10 sine -o rei publicae abscedi non posse ab hoste. SEN. contr. 9, 1, 13 sine -o sensus. VELL. 2, 97, 4. PLIN. epist. 61, 3 lacus *cf. p. 837, 30.* FRONTO p. 64, 17 N. p. 212, 18 GAIVS dig. 5, 3, 39, 1 GELL. 5, 8, 7 *cf. p. 838, 13.* SOL. 23, 9 sine -o sui. *cf. p. 839, 19.* AVG. civ. 3, 16 quod sine ullo -o posset amittere.

adiectiva memorabilia: SEN. dial. 6, 12, 1 si nullas (*sc. voluptates*) percepisse te dixeris, tolerabilius efficies -um tuum. epist. 96, 3 -a continua. QVINT. inst. 11, 1, 10 brevi -o iam ultimae senectutis. FRONTIN. strat. 3, 17, 4 non leve. PAVL. dig. 17, 2, 17, 1 -um ab eo factum commune esse. CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 fiscalia -a. TERT. adv. Marc. 4, 21 bonum *cf. p. 838, 58.* EXVP. 2 cum publico -o (*cf.* 6). HIL. in psalm. 68, 29 *lunare* (AVG. civ. 5, 6). AMM. 30, 4, 19 calamitosa -a. VEG. mil. 3, 25 absque gravi -o. MACR. somn. 1, 11, 12 tacita -a *i. quae vix percipi possunt.* *pronomen possessivum v. p. 839, 70.*

syn.: damnum, iactura, dispendium (*p. 837, 43*), amissio (*p. 839, 41*). *opp.*: emolumentum, auctus (*p. 838, 16*), augmentum, accessio (*p. 837, 28*), accessus (*p. 837, 31*), incrementum (*p. 837, 45*), adiumentum (*p. 838, 27*), lucrum, compendium.

deriv.: detrimentabilis, detrimentare, detrimentosus. *Ammann.*

1. dētrītus, -a, -um *v. sub* detero.

2. dētrītus, *abl.* -ū *m. a* deterere. VARRO ling. 5, 176 *v. p. 836, 84.* *L.*

dētriumpho, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* triumphare. GLOSS. ἐκθριαμβεύω. *i. q. debellare*: MIN. FEL. 25, 7 quos prostraverant, -atos *deos* colere coeperunt. TERT. apol. 27 illos numquam magis -amus quam cum pro fidei obstinatione damnamur. PS. CYPR. spect. 10 diabolum ... qui totum -verat mundum. AMBROSIAST. in Gal. 2, 21 *lex* secundam mortem -ans expoliare captivos *non poterat.* in Col. 2, 13 affigere ... cruci hoc dixit esse spoliare principatus et potestates publice et -are illos in Christo. *ibid.* quod est palam -ari a deo in Christo. *ibid.* ille -atur qui palam vincitur et spolia eius publicantur. *Graeber.*

dētrūdo, -sī, -sum, -ere *a* de *et* trudere. *formae*: PLAVT. Aul. 335 detrusti (*metro postulatur*, detrusisti *codd.*). LVCIL. 825 detrussus (detrursus *codd.*). CIC. Caecin. 47 detrussus (*cod. Tegerns.*). *de significatione*: CIC. Caecin. 49 *p. 843, 13.* GLOSS. ἀπωθῶ, ἀπωθοῦμαι. -it ἀπωθεῖται, depellit, excludit, eminat (eliminat?), propellit, repellit vel excludit, expellit. -unt depellunt, impellunt, abigunt, expellunt, liberant. -sus expulsus. inclusus (*v. p. 843, 45*). immissus, impulsus. *legitur apud* PLAVT. LVCIL. CIC. LVCR. SALL. VERG. OV. LIV. SEN. rhet. SEN. phil. LVCAN. SIL. TAC. SVET. APVL. *recentiores.* [*loci dubii et corrupti*: APVL. met. 9, 13 *p. 844, 5.* TERT. adv. Val. 2 p. 3, 2. 20 p. 198, 15. *falso legitur*: CAES. Gall. 2, 21, 5 *pars codd.* (*confusum cum* detrahere). HOMER. 729. *conicitur* GRAN. LIC. p. 23, 1.]

I *obiectum est homo*: **A** *proprie*: **1** *generatim*: **a** *i. q. trudendo, compellendo deicere*: PLAVT. Merc. 116 plenis semitis qui adversum eunt, aspellito, -e, deturba in viam. LIV. 2, 10, 10 impetu conabantur -ere virum *de ponte.* LAMPR. Comm. 11, 3 praefectum *praet.* suum Iulianum ... in piscinam -sit. *deicere, repellere ascendere conantem*: *de muro, vallo*: VERG. Aen. 9, 508 telorum effundere contra omne genus Teucri ac duris -ere contis (LVCAN. 6, 175 nunc sude, nunc duro contraria pectora conto -it muris). LIV. 28, 3, 7 qui erexerant ad murum scalas, ... furcis ad id ipsum factis -bantur. 38, 17, 9 M. Manlius ... scandentes in Capitolium -sit Gallos. TAC. hist. 4, 28. ann. 15, 4 Adiabeni cum promovere scalas et machinamenta inciperent, facile -si. *de nave*: SVET. Cal. 32 quosdam gubernacula apprehendentes contis remisque -sit in mare. DICT. 4, 43 *Aiax* multo sudore hostem ... navibus extra vallum -it.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

b *ex aliquo loco eicere*: CYPR. GALL. gen. 718 *Abraham* pariter -sit utrumque (*sc. Agar et Ismahel*). exod. 359 tum vero incumbunt omnes *Aegyptii* -ere plebem *Iudaeorum*. *cf.* ARNOB. nat. 5, 10 ipsos sibi spondebat deos caeli posse ab regione -ere. SVLP. SEV. chron. 2, 43, 4 adversariis ... ecclesiam nostris inde -sis obtinentibus. *de communione*: TERT. pudic. 18 p. 261, 11 cum ... talem prohibeat admitti et admissum a communicatione (ad communicationem *cod.*) -at. CANON. Migne 56, 700 a sacra communione.

2 *speciatim*: a *t. t. rei iudicialis, de possessione deicere*: CIC. Quinct. 28 de saltu agroque communi ... vi -itur. 84 'dominum ... invitum -ere non placet' (*edictum*). eum ipsum ... de praedio -i vetat. 89 (*ibid.* ex praedio). Tull. 29 (*formula*) unde dolo malo tuo ... M. Claudius aut familia ... eius vi -sus est. 45 Caecin. 47. 49 potestne -i quisquam, qui non attingitur? nonne, si verbum sequi volumus, hoc intellegamus necesse est, eum -i, cui manus inferantur? necesse est ... neminem statui -sum, qui non adhibita vi manu demotus et actus praeceps intellegatur. PAVL. dig. 41, 3, 4, 26 (27) si viam habeam per tuum fundum et tu me ab ea vi expuleris, per longum tempus non utendo amittam viam, quia nec possideri intellegitur ius incorporale, nec de via quis, id est mero iure, -itur. *cf.* CLAVD. 3, 191 *colonos* Laribus pellit, -it avitis finibus. 15, 198 veteres -it rure colonos. b *in re militari*: α *de superiore loco deicere, depellere*: BELL. Alex. 76, 1 ab ea parte cum in proclive -rentur hostes. LIV. 33, 7, 13 ne effusā -rentur fugā (*antecedit* depulsi ab iugo). TAC. ann. 2, 17 Cherusci *collibus* -bantur. RVF. FEST. 11 de arduis eos in plana -sit. *i. q. ascendere conantem reicere* (*cf. p. 842, 76*): LIV. 22, 28, 12 levis armatura Romanorum ... praeoccupatum inferiore loco succedens tumulum pulsa -saque. *supplendum equis*: TAC. ann. 6, 35 Hiberi prensare, -ere. *in imagine*: VATIN. Cic. epist. 5, 10 *cepi* arcem, ex qua me nives, frigora, imbres -erunt. CLAVD. 19, 21 mollis feminea -itur arce tyrannus et thalamo pulsus perdidit imperium. β *de quovis loco occupato*: DICT. 4, 2 Aiaces ... restantes -ere umbonibus. PS. AVR. VICT. epit. 33, 2. VEG. mil. 3, 4 occupare aliquem locum et, ne a contubernalibus -antur, scutis invicem obviantibus niti. 3, 20 ut ... sinistram partem circumeas et -endo atque supercurrendo ad hostium terga pervenias. *accedit notio regionis, finium*: LVCIL. 825 -ssus tota vi deiectusque Italia. VERG. Aen. 7, 469 -ere finibus hostem. ARNOB. nat. 7, 49 hostis ab Italiae possessione -sus est. CLAVD. 5, 309 -simus orbe te medio. *huc videtur pertinere*: SALL. hist. frg. 1, 118 neque -sus aliquotiens terretur. *sim. de venatione*: CLAVD. 24, 310 informes cavis ursos -it ab antris. *in imagine de temptatione propellenda*: CASSIOD. in psalm. 100, 11 suggestiones diabolicae ... debent ... abominabili execratione -i.

c *accedit vel praevalet notio puniendi, castigandi* (*cf. p. 844, 11*): *in carcerem, custodiam*: PAVL. dig. 4, 2, 22 qui in carcerem quem -sit, ut aliquid ei extorqueret. HEGES. 1, 20 in custodiam (1, 31, 2 AVELL. p. 451, 17. 452, 16 COD. Iust. 4, 20, 19 pr. *cf. p. 844, 73*). *in imagine*: AVG. gen. ad litt. 11, 25 p. 359, 11 peccatores angelos ... -sos tamquam in carcerem caliginis huius aeriae circa terras (*cf.* ITALA II Petr. 2, 4 [Iunil. 2, 17] carceribus caliginis tradidit eos, VVLG. *v. p. 832, 16*). *sim.*: SERM. Migne 13, 643^B in quodam oblivionis puteo -si sumus. *in imagine de anima in corpus inclusa*: TERT. anim. 35 *anima* -sa identidem in carcerem corporis. AVG. gen. ad litt. 6, 9 p. 181, 25 *animas* pro diversorum meritis peccatorum in diversa corpora esse -sas. retract. 1, 1, 3 putant animos humanos ... de caelo lapsos sive deiectos in corpora ista -i. *sim.*: CLAVD. 5, 487 hunc suis immundi pingues -it in artus (*de fabulosa transfiguratione*). *in exilium*: OV. Pont. 1, 8, 27 Scythicas -sus in oras. HIL. syn. 2 in quod (*sc. exilium*) me Saturninus ... erat. EXVP. 3 Marium in exilium impetu -sit armorum (SVLP. SEV. chron. 2, 45, 2 BOETH. diff. top. 1 p. 1477^B). PS. VICT. VIT. pass. 4 *cf. p. 844, 70*. GREG. TVR. Franc. 5, 18 in exilio est -sus. COD. Iust. 9, 18, 3 pr. in insulam. GREG. M. epist. 3, 9 exilio (8, 11). *ad inferos*: VERG. Aen. 7, 773 *Iuppiter* fulmine *Aesculapium* Stygias -sit ad undas (SIL. 15, 43 *Virtus* Decios Stygias Erebi -sit ad undas). TERT. resurr. 35 p. 77, 17 occiso ... corpore in gehennam et -so in tenebras exteriores (RVFIN. Adamant. 1, 13. *cf.* VVLG. Matth. 8, 12 eicientur, ἐκβληθήσονται). CLAVD. rapt. Pros. 2, 259 exul ad immanes Erebi -or hiatus. AVG. civ. 11, 33 p. 508 *angelos* in huius mundi ima -sos. FAVST. REI. serm. 12 p. 271, 5 adversario in inferni profunda -so. *alio sensu p. 844, 48*. *accedit sub c. accus.*: VERG. Aen. 9, 494 tuoque invisum hoc -e caput sub Tartara telo (OV. met. 12, 523 sub inania corpus Tartara -sum silvarum mole). ad, in poenam: CIC. Flacc. 94 nisi in eandem impiorum poenam optime meritos civis -erint. LACT. inst. 3, 29, 16 non statim ad poenam -sus a deo est. GENNAD. dogm. 79 ad poenam -antur aeternam *animae*. IVNIL. 2, 17 *cf. p. 844, 72*.

B *translate*: 1 *i. q. auctoritate, dominatione privare*: VERG. Aen. 6, 584 *gigantes* aggressi superis ... Iovem -ere regnis (CYPR. GALL. Ios. 272 Iesum -ere regnis). SVET. Iul. 29 difficilius se principem civitatis a primo ordine in secundum, quam ex secundo in novissimum -i. SVLP. SEV. chron. 2, 51, 5 episcopatu (COD. Iust. 1, 3, 14 episcopali loco). CANON. Migne 56, 645^A praevaricatorem sua auctoritate -ere. 56, 680 eos ... collegio sacerdotali -it. *absolute*: SVET. Iul. 23 ut *Crassus et Pompeius* -endi Domitii causa consulatum peterent. 2 *i. q. in deteriorem, iniquiorem condicionem conicere*: PLAVT. Aul. 335 *cf. infra l. 67*. Men. 204 ad mendicitatem. CIC. ad Q. fr. 1, 4, 4 quoniam in tantum luctum laboremque -sus es. TAC. ann. 14, 54 in paupertatem. APVL. met. 9, 13 ad ultimam salutis metam -sus summisso (metandem tru summisso *cod.*) capite maerebam. HIL. c. Const. 25 omnia in impietatem et reatum -isti. AVG. c. mend. 1, 1 emensus est annus atque in eas me -sit angustias. CYPR. GALL. Ios. 192. COD. Iust. 8, 51, 2 in servilem condicionem -si. *sim.*: TAC. ann. 13, 43 ad necessitatem civilis belli. ad *aliquem*: PLAVT. Aul. 335 hucine detrusti me ad senem parcissimum? 3 *ad vilia servorum officia relegare*: *indicatur locus*: PLAVT. Poen. 1152 quos ego iam -am ad molas. Trin. 551 isto (*sc. in agrum*) -i maleficos aequom videtur. TITIN. com. 176 rus -etur pedicosus squalidus. *sim.*: SEN. contr. exc. 10, 4 speciosissimum quemque ac maxime idoneum castris in ludum (*gladiatorium*) -unt (SEN. coniciunt). *in imagine*: CIC. de orat. 1, 46 repelli oratorem a gubernaculis civitatum ... ac tantum in iudicia et contiunculas tanquam in aliquod pistrinum -i et compingi videbam. *sim. de turpi officio*: SEN. benef. 2, 12, 2 *C. Caesar Pompeio Penno* porrexit osculandum sinistrum pedem ... invenit aliquid infra genua, quo libertatem -ret. *indicatur ipsum negotium*: CIC. de orat. 1, 130 qui non potest, qui vitiose facit ..., hunc ... ad id quod facere possit -endum puto. LABER. mim. 100 necessitas ... quo me -sit (*sc. ad mimorum actionem. cf.* CIC. off. 1, 114 sin aliquando necessitas nos ad ea -erit quae nostri ingenii non erunt). TAC. dial. 32 in paucissimos sensus et angustas sententias -unt eloquentiam velut expulsam regno suo. 4 *de sententia, iudicio*: *accedit unde*: CIC. epist. 14, 16 ii ... qui me de mea sententia -erunt. *accedit quo*: LVCR. 3, 362 sensus enim trahit atque acies (*i. oculos*) -it ad ipsas (*i. oculis, non animo nos cernere iudicare cogit*).

II *res corporeas* (*corpus humanum v. infra l. 48*): *strictiore sensu*: VERG. Aen. 1, 145 naves scopulo. AETNA 43 temptavere -ere mundo sidera ... gigantes. *latiore sensu i. q. nitendo deorsum movere*: CIC. nat. deor. 2, 135 *stomachus* ... motibus linguae cum depulsum et quasi -sum cibum accepit. LVCR. 6, 440 *nubem* simul ac gravidam -sit (detruit *codd.*, -dit *A' C*) ad aequora ponti *turbo*. 5, 639 qui (*sc. aer*) queat aestivis solem -ere signis brumalis usque ad flexus gelidumque rigorem (*cum hoc loco fortasse conferendum*: MACR. sat. 1, 21, 26 sagittarius ... ideo ex homine in feram per membra posteriora degenerat, quasi postremis partibus suis a superis in inferna -sus). AMM. 23, 5, 14 *fulmen* esse acrioris spiritus cursum ex aethere aliqua vi ad inferiora -sum. *i. q. -endo, deprimendo excitare*: CLAVD. 17, 316 magna levi -ens murmura tactu (*de eo qui hydraulum moderatur*). *i. q. defigere*: OV. met. 11, 73 pedum digitos ... traxit et in solidam -sit acumina terram. *arma sim. in corpus humanum*: APVL. met. 10, 25 *puellam* titione candenti inter media femina -so ... necavit. HYG. fab. 88 p. 85, 29 Pelopia gladium ... in pectus sibi -sit. *de sepultura*: TERT. anim. 56 sub terram -i. POTAM. tract. 1 p. 1413^B quem loculatum in specu ... immani obiectus ex pondere lapis perenni valva, gravis libra -erat. *cf.* MAR. VICTORIN. ad Iust. 8 (*appellatur caro*) iam non spe promissionis desolatā, imis -sā defluis consenescens. *de navibus quae ex alto ad terram appelluntur*: LVCAN. 9, 334 *naves malis privatas* ventis contraria volvens aestus ... obnixum victor -sit in austrum. APVL. met. 2, 14 navis ... ad ulterioris ripae marginem -sa praeceps demersa est. *per hypallagen de navigantibus*: TAC. hist. 2, 8 vi tempestatum Cythnum insulam -sus. VEG. mil. 4, 46 quia pugnandi impetum perdunt qui -untur in terras. *nota: i. q. recondere, dubia substantivi lectione*: AVIEN. Arat. 702 *delphis* -sae (-sas *A*) in (*om. VAe*) latebras procul Amphitrites ... perruperat. *i. q. detorquere*: CIC. Tim. 49 cum speculorum levitas ... dextera -sit in laevam partem oculorum laevaque in dexteram (*Plato p. 46^C* ἀπώσῃ, CHALC. deiecit).

III *de tempore i. q. differre*: CIC. Att. 4, 16, 6 fore aliquem, qui comitia in adventum Caesaris -at (ad Q. fr. 2, 11, 3 in mensem Martium).

iuncturae notabiliores: se -ere: PLAVT. Men. 204 qui quidem ad mendicitatem se properent -ere. TAC. ann. 14, 54 ne me in paupertatem ipse -am. *accedit dativus vel ablativus pro praepositione* in (*forma plerumque ambigua, dativi nullum certum exemplum*): MAR. VICTORIN. ad Iust. 8 *cf. supra l. 52*. PS. VICT. VIT. pass. 4 sacerdotum et ministrorum ... turbam ... exilio (*cf. p. 843, 63*) crudeli -sit. IVNIL. 2, 17 qui pro similitudine operum poenis similibus -untur. COD. Iust. 4, 20, 19 pr. non carcerali custodia -i ... eos ... censemus. *accedunt* de, ab *passim, abl. solus apud poetas velut* LVCIL. 825 *cf. p. 843, 37 et in translatione* (*cf. I A 2 a*). in *c. accus.*, ad *passim leguntur*, in *c. abl. p. 843, 51. 62*.

syn.: aspellere, deturbare (PLAVT.), deicere (LVCIL.), depellere (CIC.), pellere (LIV.).

deriv.: detrusio. *Ammann.*

dētruncātio, -ōnis *f.* a detruncare. GLOSS. ἀποκοπὴ ξύλον. [II 566, 17 amictorium -o (destructio *a*).] *legitur inde a* PLIN. nat. *i. q. abscisio, decurtatio*: *arboris eiusque ramorum sim.*: PLIN. nat. 17, 238 -o diximus quibus *arboribus* prodesset. 24, 57 -e ramorum. LEX Visig. 8, 3, 17 tit. si in fructibus animalia perventa

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quacumque aliquis -em (-e R^2) turpaverit. *hominis eiusque membrorum* (*l. 7 sq. fere i. q. trucidatio*): TERT. resurr. 57 cuiuscumque membri -o vel obtusio nonne mors membri est? (*de statuis*: CASSIOD. var. 7, 13, 3 decorem . . . foedant -e membrorum). AVG. c. Iul. 6, 18 quis . . . quodlibet membrum si voluntate sibi amputat, non amittit naturale incolumitatis bonum et sumit irreparabile -is malum. PROSP. c. coll. 21, 1 *Zosimus* ad impiorum -em gladio Petri dexteras omnium armavit antistitum. GREG. M. epist. 6, 58 quanta . . . nos a Langobardorum gladiis in cotidiana nostrorum civium depraedatione vel -e atque interitu patimur. 10, 20 quantas . . . -es quantasque crudelitates vidimus. *in imag.*: PRIMAS. in apoc. p. 825^D^ circumcisione carnalium -o vitiorum intellegitur.

dētrunco, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* truncus *vel* truncare. *Th.*]. GLOSS. ἀποτραχηλίζω. -at ἀκρωτηριάζει. -atus ἠκρωτηριασμένος. *legitur inde a* LIV. *et* OV. [*loc. dub.*: HOMER. 729 (detrudunt *trad.*) CORIPP. Ioh. 5, 285.]

1 ***proprie et in imagine***: **a** *de arboribus sim. i. q. de trunco aliquid decidere vel sensu latiore i. q. arborem decurtare, amputare*: LIV. 21, 37, 2 arboribus . . . immanibus deiectis -atisque (COLVM. 5, 11, 14 arb. 27, 3). COLVM. 4, 22, 5 tales vineas supra quartum pedem -ant nihil reformidantes eiusmodi resectionem. 5, 6, 13 superiorem partem *arboris* -ari. PLIN. nat. 16, 123 cacuminibus *ramorum* decisis moritur *abies*, totis vero -atis durat. 16, 133 salice procidua atque -ata. 17, 138 -ata superficie *fici*. 17, 201 ulmus -ata. GELL. 19, 12, 9 homo miser imperitus vites suas sibi omnes et oleas -at. *adde*: ORIG. in I reg. 16 *iaculum* gladio spiritus -atum est. COD. Iust. 8, 10, 11 pr. Maeniana . . . nisi spatium inter se per decem pedes liberi aëris habuerint, modis omnibus -entur. **b** *de animantibus i. q. de corpore abscidere caput, membra sim. vel sensu latiore i. q. corpus mutilare, decurtare* (*accedit abl. l. 52 sq.*, ab *l. 58*): LIV. 31, 34, 4 gladio Hispaniensi -ata corpora bracchiis cum humero abscisis aut tota cervice desecta, divisa a corpore capita . . . viderunt (CHROMAT. in Matth. 9, 2). OV. met. 8, 769 caput (COD. Theod. 1, 16, 7 armata censura, quae nefariorum capita cervicesque -et. *cf.* CORIPP. Ioh. 8, 593). SEN. dial. 5, 17, 3 cum oris -ati mutilatique deformitas humanam faciem perdidisset. 6, 17, 5 *Dionysius* alios uret, alios verberabit, alios ob levem offensam -ari iubebit. PLIN. nat. 11, 54 si quis alam *regi apium* -et. VAL. FL. 3, 145 *Nestor* prensum . . . manu -at Amastrum. FLOR. epit. 4, 12, 11 *Delmatas* Marcius consul incensa urbe Delminio quasi -arat. APVL. met. 8, 31 femus *asini* ad similitudinem perditi *cervi* -atum (*coni. Rohde*, detractum *cod.*). TERT. apol. 30 gladii guttura -ent. LACT. inst. 6, 6, 17 *Pompeius* a spadonibus Aegyptiis -atus. mort. pers. 36, 7 confessoribus effodiebantur oculi, amputabantur manus, pedes -bantur, naves vel auriculae desecabantur. OPTAT. 3, 4 p. 82, 21 occisi sunt plurimi et -ati sunt multi. RVFIN. Orig. in exod. 10, 4 ut . . . percussor omnibus -atis membris a corpore excidatur ecclesiae (PRVD. perist. 10, 1060 quando vosmet ipsi exciditis votivus et cum membra -at dolor). AVG. c. Iul. 3, 1, 4 errorem vestrum . . . Pelagii lingua tamquam prostrati et iacentis gladio -vit. PS. AVG. serm. 205, 2 (*in imag.*) ut *Saulus* homines fidei nostrae occideret et germinantem fidei campum manu nefaria -ret. HESYCH. in lev. 5, 1—13 p. 834^B^ *Herodes* Ioannem Baptistam capite -vit (VICT. VIT. 2, 15. PETR. CHRYS. serm. 169 p. 643^B^ [*in imag.*]). PROSP. sent. 350 (*in imag.*) duobus . . . verbis duae simul haereses -antur (*ibid.* perculit, stravit). CYPR. GALL. exod. 847 pedem. iud. 590 ter denos *hostes* -at. LEO M. epist. 31, 4 (*in imag.*) ut omnes haereticorum opiniones . . . possint gladio -ari. ALC. AVIT. carm. 5, 330 -atae dispendia gentis. CASSIOD. art. 7 p. 1218^D^ (*in imag.*) *Basilius* ab animis hominum . . . curas sanctissima disceptatione -ans. IORD. Rom. 319. GREG. TVR. Franc. 2, 4 *Athanaricus* multos christianorum . . . gladio -bat. 7, 46. GREG. M. moral. 8, 67 cum fortasse corripitur *hypocrita* quasi in opinionis gloria -atur. 18, 24 in Ezech. 2, 6, 22. 2, 10, 24 -atis . . . manibus. ISID. orig. 12, 1, 39 *asini* testiculos pullorum morsu -ant. *sim. de statuis*: AMPEL. 15, 12 *Alcibiades* propter -atos . . . Mercurios reus factus. *per iocum de cibo devorando*: APVL. met. 1, 19 ut satis -verat cibum, sitire impatienter coeperat.

2 ***translate*** *i. q. amputare, tollere, delere*: TERT. patient. 7 quod . . . nobis appetere minime opus est, quia nec dominus appetivit, -atum vel etiam ademptum non aegre sustinere debemus. HIER. in Matth. 10, 9 p. 58 qui divitias -at (-arat *vulg.*), propemodum et necessaria vitae amputat. adv. Rufin. 1, 7 si propter simplices noxia quaeque -as. 2, 39 in Iob *libro*, cui si ea quae sub asteriscis addita sunt subtraxeris, pars maxima -bitur. 3, 5 si error esset in verbis aut in paucis sensibus, possent -ari mala et bona pro his reponi. 3, 11 polliceris -atis malis et quae ab haereticis addita fuerant, optima remansisse. AVG. in psalm. 54, 6 homo ambit auferre tibi et -are aut evertere felicitatem, qua vincitur. PS. AVG. serm. 120, 1 ad feminam causa revertitur et origo per originem -atur. VINCENT. LER. 23 nefas est, ut commutentur *dogmata*, ut -entur, ut mutilentur. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 261^B^ fluxam carnis -emus ignaviam. ISID. epist. 12, 10 libros Etymologiarum etsi -atos corrososque (*i. imperfectos*).

deriv.: detruncatio. *Graeber.*

dētrūsio, -ōnis *f. a* detrudere. *i. q. deiectio*: HIER. in Is. 24, 21 p. 338 -em in lacum.

dētudēs esse detunsos (detonsos *trad.*), deminutos PAVL. FEST. p. 73. *cf.* GLOSS. II 47, 19 -es μιανθέντες. *cf. c.* detundere.

dētuitio, -ōnis *f.* [*a* de *et* tueri, tuitio. *Th.*]. CHALC. comm. 239 aiunt videre nos vel tuitione, quam phasin vocant, vel intuitione, quam emphasin appellant, vel -e quam paraphasin nominant. *cf.* 242 *paraphasis* provenit, quotiens non in cute speculi, sed introrsum et tamquam in penetralibus simulacrum invenitur obumbrante aliqua nigredine *eqs.*

dētumēsco, -uī, -ere *a* de *et* tumescere. *i. q. tumere desinere, mitigari, defervescere, proprie et translate*: PETRON. 17, 3 *v. p. 819, 10.* 109 odia -unt. STAT. Theb. 3, 259 stagna lacusque sonori -uere (CHALC. transl. p. 22^E^). 5, 468 -uere animi maris. AMM. 15, 8, 7 colla superbarum gentium -ent. SCHOL. Stat. Theb. 5, 116 propter quem *uterum*, partu ut -ant (*vel* -at *trad.*), vota suscipiuntur. PRVD. perist. 10, 145 quibus *insignibus* tumetis moxque -itis. AVG. in psalm. 29, 2, 7 mus. 6, 9, 24. LEO M. serm. 39, 5 -at superbia. 45, 4 severa in subditos imperia -ant. PROSP. in psalm. 103, 27 *opp.* superbire. GREG. M. moral. 6, 52 carnis incentiva -unt. *additur* ab: AVG. epist. 112, 3 ab omni inani fastu omnino -ens. 118, 15 cessans atque -ens a iactatione atque inflatione. PETR. CHRYS. serm. 110 p. 504^A^ philosophus ab opinionibus suis spumosis et inanibus -at. GREG. M. dial. 3, 6.

dētundo, -nsus, -ere *a* de *et* tundere. [LVCIL. 578 PROB. app. gramm. IV 199, 1 *v. sub* detondeo *p. 818, 57. 76.*] PAVL. FEST. p. 73 *l. 1.* p. 74 defrensam detritam atque -nsam (detonsam *trad.*). GLOSS. -nsi deminuti. *i. q. contundere*: APVL. met. 2, 32 digitis pedum -nsis ob lapides.

dēturbo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* turbare. NON. p. 101 -are: deicere, demovere. CLAVD. DON. Aen. 6, 412 -are est terroribus propellere ac removere. GLOSS. καταθορυβῶ. -at ἀπωθεῖ, καταβάλλει. expellit. -are depellere. deicere. V 663, 47 praecipitem -vit *sine interpr.* *legitur inde a* PLAVTO. [*dub.* COMM. instr. 2, 20, 22.]

1 ***proprie*** *de loco i. q. detrudere, deicere* (*adduntur* ab, de, ex, *abl.*; in *c. acc.*, *dat. l. 67*): **a** *aliquem*: PLAVT. Merc. 116 simul autem plenis semitis qui adversum eunt: aspellito, detrude, -a in viam (Mil. 161 huc -atote in viam). Mil. 334 -bo iam ego illum de pugnaculis. NOVIVS Atell. 88 -a te ⟨de⟩ saxo. VARRO Men. 494 de ponte in Tiberim. CIC. Vatin. 34 *quaesitorem* vi (*sc. de tribunali.* CAES. civ. 3, 21, 2 eum de tribunali). LVCR. 5, 401 Phaethonta . . . -vit equis in terram (*cf.* LIV. 35, 35, 18 transfixo equo tyrannum -at. CVRT. 8, 14, 16. STAT. Theb. 6, 485 ipsum fracto curru -at. DICT. 4, 3. AMM. 27, 1, 4 equo. RVFIN. hist. 4, 15, 16 eum vehiculo [καθαιρεῖν]). VERG. Aen. 5, 175 in mare praecipitem puppi -at ab alta. 6, 412. LIV. 5, 47, 4 Gallum . . . umbone ictum -at. SIL. 15, 723 profligatumque sagitta (sagittae *codd.*) lancea (*res personata*) -at Morinum. SVET. Otho 7 -ari expellique. FLOR. epit. 1, 1, 5 patruum ab arce -at (*in imag. i. q. regno expulit*). CAPITOL. Max. Balb. 30, 6. PS. APVL. Ascl. 28 *animam* desuper ad ima -ans *daemon.* LACT. inst. 5, 16, 10 (*ex* CIC. rep., *verbis tamen non accurate servatis*) *illum* tabulā -bit . . . *illum* deiciet ex equo (epit. 51, 5 *bis* -bit *c. abl.*). mort. pers. 44, 9. PALLAD. 7, 7, 1 fucos . . . a sedibus suis. DICT. 5, 16. VEG. mil. 4, 39 non solum classes a pelago, sed etiam commeantes a terrestri itinere. RVFIN. hist. 6, 3, 1. 6, 5, 3. MAR. MERC. Cael. 3, 1 omni Italia. 4, 5 venerabilibus locis. *speciatim in re militari i. q. hostes loco deicere, profligare* (*cf. supra l. 35*): CAES. Gall. 5, 43, 7 lapidibus coniectis *hostes* -ati turrisque succensa est. 7, 86, 5 ex turribus propugnantes -ant. civ. 3, 67, 4 Pompeianos ex vallo (LIV. 3, 22, 7 vallo. HOMER. 764 valloque catervas -ant). BELL. Afr. 39, 1 praesidium inde. SALL. hist. frg. 2, 87 A 19. 2, 108 moenibus. LIV. 10, 41, 14. 25, 13, 14. 31, 39, 15 trepidos ex praesidiis stationibusque Macedonas -ant. 38, 19, 4. 38, 22, 3. 41, 18, 13. CVRT. 3, 7, 7. 6, 5, 12 ex collibus. 7, 11, 27. 8, 12, 2. 9, 5, 14. SIL. 7, 715 iuvenis circumdata Poenum agmina -at gladio. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 12 -atis ex ea (*classe*) Poenis. TAC. hist. 3, 29. 30. 4, 71 -ati (*de colle*) ruinae modo praecipitantur. ann. 4, 51 DICT. 4, 17. **b** *aliquid*: PLAVT. Capt. 914 -vit totum cum carne carnarium. Rud. 78 cuius *villae* -vit ventus tectum et tegulas (87 de tecto tegulas). CIC. Verr. 5, 90 statuam (Pis. 93). ad Q. fr. 3, 9, 7 aedificium. VERG. Aen. 10, 554 caput orantis . . . -at terrae. SEN. nat. 2, 6, 5. COLVM. 4, 27, 2 vinitor . . . umbras compescet ac supervacuos pampinos -bit. TERT. nat. 1, 7.

2 ***translate***: **a** *aliquem de opinione, condicione sim. removere, deterrere*: CIC. Quinct. 77 de fortunis omnibus P. Quinctius -andus est (95 fortunis omnibus). 83 de possessione (epist. 12, 25, 2 neque solum spe, sed certa re iam et possessione -atus). Mur. 79 consulem . . . de custodia civitatis. Pis. 46 suam quemque fraus . . . de sanitate ac mente -at (*cf.* GELL. 6 [7], 3, 12 ne patres gaudio atque laetitia rerum prospere gestarum de statu mentis suae -ati non satis consiperent. AMM. 29, 1, 36 de statu robustae mentis). epist. 5, 7, 1 ex magna spe (*cf. l. 73*) -atos iacēre. GELL. 8, 9 tit. quod Theophrastus . . . verba pauca . . . facturus -atus verecundiā (*i. perturbatus*) obticuerit (*cf.* PASS. Theclae 40 p. 115, 6 cum illa intellexit -ari [turbari *al.*] Paulum). LACT. mort. pers. 34, 3. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 3 p. 166, 32 sapientes illi -ati (*i. deterriti*) ea quae gerere consueverant, scribere coeperunt. VVLG. I Macc. 8, 13 quos autem vellent, regno -bant (μεθιστῶσι. RVFIN. hist. 7, 23, 3 *Gallienus* simul . . . atrocem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tyrannum et regno -vit et vita). RVFIN. hist. 2, 10, 7 propellor ... et -or ex vita. SALON. in eccles. p. 997[C]. *cf. l. 14.* **b** *aliquid amovere*: PLAVT. Most. 140 haec verecundiam . . . -vit detexitque a me illico. NOVIVS Atell. 41 tristimoniam ex animo -at et vecordiam. RVFIN. hist. 4, 13, 5 cultum immortalis dei . . . expellitis et -atis.

dēturpo, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* turpare. deturpio *l. 13.* GLOSS. καταισχύνω. -atus dedecoratus. IV 409, 21 dehonestat: deformat -at. *cf.* GLOSS. Verg. C 441 p. 494 Hag. corruptor flagitiosus -atus. *i. q. turpem reddere, dedecorare, dehonestare*: CIRIS 284 intonsos multo -at pulvere crines. PLIN. nat. 15, 59 afflatu *aquilonis* poma -ante rugis. SVET. Cal. 35. FRONTO p. 46, 15 N. *opp.* ornare. ITALA deut. 25, 3 (Aug. quaest. hept. 5, 45) -bitur frater tuus coram te (ἀσχημονήσει, Lugd. -iabitur ... in conspectu tuo, Aug. *codd. PVU* deturbabitur. VVLG. foede laceratus abeat). FIRM. math. 4, 24, 9. FVLG. aet. mund. p. 161, 1 templum. PS. AMBR. serm. Sess. 2, 2 HIER. adv. Rufin. 1, 31 in Ezech. 16, 11 p. 154 in Matth. 10, 11 p. 59. VVLG. I Cor. 11, 4. 5 caput suum (καταισχύνει). PS. RVFIN. in psalm. 21, 7. 67, 22. CYPR. GALL. lev. 74. 135 neu sexum -a tuum. OP. imperf. in Matth. 40 p. 857 totum aedificium. GREG. TVR. glor. conf. 25 adulescentiam ... ab hoc contagio (*i. caecitate*) -atam. PS. PRIMAS. in Rom. p. 425[D] GREG. M. epist. 8, 9 THEOD. MOPS. in I Thess. 5, 14 NOT. Tir. 42, 59[a].

ὑπερβαίνω transcendo **dēvādo** GLOSS. II 464, 2. *a* de *et* vadere.

dēvagātio, dēvagor, dēvārico *v.* div-.

dēvāstātio, -ōnis *f. a* devastare. GLOSS. ἐκπόρθησις. ἐκπολιόρκησις. HIL. in psalm. 13, 3 -o plebis dei. MARCELL. chron. II auct. p. 108, 547, 5 EXC. barb. chron. I p. 290, 20. 22 Fr. OP. imperf. in Matth. 1 p. 626 nomina filiis imponere ad -em respicientia bestiarum ferarum vel rapacium volucrum. GREG. TVR. Franc. 9, 7.

dēvāstātor, -ōris *m. a* devastare. *is qui devastat*: CASSIOD. hist. 6, 45 ferus sacrae vineae -r (*Iulianus*).

dēvāsto, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vastare. div-: ITALA *et* VVLG. *l. 57.* ARNOB. nat. 5, 5 GLOSS. GLOSS. ἐκπορθῶ. λυμαίνομαι. πορθῶ. -at ἐκπορθεῖ, καταπορθεῖ. -are πορθῆσαι. *legitur inde ab* OV. *et* LIV.

i. q. depopulari, depraedari: LIV. 4, 59, 2 fines. 22, 9, 5 Marsos inde Marrucinosque et Paelignos -at circaque Arpos et Luceriam proximam Apuliae regionem. 23, 42, 5 ita sumus aliquotiens hac aestate -ati, ut *eqs.* 24, 20, 4 Caudinus Samnis gravius -atus. SEN. nat. 5, 18, 9 ruere in ignotos ... occurrentia -antem ac ferarum more occidere quem non oderis. SIL. 12, 160. APVL. met. 7, 5 totam prorsus -vi Macedoniam (*i. diripui*). ITALA Ios. 7, 3 (Lugd.) -ent civitatem (ἐκπολιορκησάτωσαν, VVLG. deleant). psalm. 79, 14 (Hil. in psalm. 67, 31) -vit eam *vineam* aper (ἐλυμήνατο, VVLG. depastus est. *cf.* CORP. VIII 23956, 3 quod agri suorum pecoribus ovium devas⟨tarentur⟩. COD. Theod. 7, 7, 3 [*a. 398* = COD. Iust. 11, 61, 2] prata, *de pecudibus*). ARNOB. nat. 5, 5 vi rapta divastare, disperdere. VIR. ill. 46, 1 Italiam. HEGES. 1, 18, 1 propinqua urbi -vit. VVLG. iud. 6, 5 quidquid tetigerant -antes. Ioel 1, 10 -atum est triticum. MARCELL. chron. II p. 95, 499, 1 Thraciam. p. 96, 504. 97, 508. 99, 515, 5. 107, 542, 2. 107, 543, 1. EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 939[B] propinquorum bona. SALV. gub. 4, 21 Galliae -atae. IORD. Rom. 232. Get. 105 urbes et populos. COD. Iust. 1, 27, 2, 4[b] loca (NOVELL. Iust. 11, 1). PASS. Paul. 6 -bit huius mundi figuram per ignem. *latiore sensu i. q. vexare, concidere, conterere*: OV. met. 13, 256 Sarpedonis agmina ferro -ata meo (*cf.* DARES 29 *Troilus* caedit, -at, Argivos in castra fugat. 36 Argivorum universum exercitum. MAR. AVENT. chron. II p. 237, 556, 4). ITALA act. 8, 3 (cod. d *et* VVLG. *codd. A* B F G I K*) Saulus autem divastabat (ἐλυμαίνετο, ITALA codd. e g *et* VVLG. -bat) ecclesias per singulas domos ingrediens (CASSIOD. compl. in act. 7, 54). AMBROSIAST. in Rom. 5, 9 cum coeperit perfidos ultio -are (GREG. M. moral. 4, 10 poena). HIER. in Is. 62, 6 p. 741 gregem domini. PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 2, 4 totum impietatis -ans orbem. VVLG. Is. 23, 14 -ata est fortitudo vestra. MARCELL. chron. II 107, 543, 2 mortalitas magna Italiae solum -at (*i. pestilentia. cf.* MAR. AVENT. chron. II p. 238, 571 infanda infirmitas . . . innumerabilem populum -vit). CASSIAN. inst. 10, 23 otiosum *monachum* innumeris spiritibus -ari. LEX Visig. 8, 4, 20 ut *canis* -et berbices (*i. verveces*) aut alia pecora forte evertere coeperit (GREG. TVR. Franc. 4, 42). GREG. M. in Ezech. 1, 4, 10 *syn.* opprimere. moral. 4, 32. 35. *absolute*: DARES 41 tota nocte non cessant Argivi -are praedasque facere. MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 1 etiam nunc qui -at in profunda hac nocte circuit.

dēvectio, -ōnis *f. a* devehere. GLOSS. βασταγή. EPIT. Alex. 122 cui et equorum *tot* -em et argenti signati talenta *tot* do.

dēvecto, -āre [*a* devehere, devectus. *Th.*]. *i. q. devehere*: SEDVL. carm. pasch. 5, 345 -are ligatum (op. pasch. 5, 27 aufferre).

dēveho, -xī, -ctum, -ere *a* de *et* vehere. *in codd. hic illic scribitur* div-, *cf.* NOT. Tir. 42, 6[a] devehit *etc.* 42, 6[b] divehit. GLOSS. κατακομίζω. -it deportat. -xit deportavit. -ximus κατηνέγκαμεν. -ctus ἀποβασταχθείς. deportatus. apportatus. -ctum apportatum, deductum. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *sed* -ctus *inde a* CIC., -xi *inde a* CAES. [*loci dubii*: DARES 4 praedam -ctam (evectam *codd.*). AMM. 17, 7, 4 (vehebantur *codd.*).]

1 *de superiore loco in inferiorem vehere, deducere, demittere* (*adduntur* ab, *abl. solus*; ad, in *c. acc.*, *accus. solus infra l. 47*): **a** *generatim* (-or *reflexive v. l. 12 sqq.*): RHET. Her. 1, 13, 23 obvolutus et obligatus corio -atur in profluentem. CAES. civ. 1, 54, 3 *naves* perfectas carris iunctis -it *ad flumen*. LIV. 29, 31, 11 ad mare -ctam praedam (*cf. p. 847, 82*). 43, 6, 11. CVRT. 10, 1, 19 materia in Libano monte caesa -ctaque ad urbem Syriae Thapsacum. PLIN. nat. 6, 174 quo cinnamum -itur (*sc. ad litus. ibid.* deferre, conferre. *cf.* MACR. sat. 7, 5, 26 quidquid -itur herbarum, quibus Creta generosa est). STAT. Theb. 4, 137 illum Palladia ... ab arce -it *equus*. PLIN. epist. 10, 41, 2. APVL. mund. 15 flamma ... impetu -itur in terras et fulminis habet nomen. met. 7, 17 delegor (*asinus*) ligno monte -endo (7, 21. 24). ANTH. 466, 4 Phoebus ad ortus lustrata -ctus (deiectus *V*) humo. HIL. in psalm. 91, 5. AVIEN. ora 144 altis -i cubilibus atque in marinos iam locos descendere. EVSTATH. Bas. hex. 1, 7 p. 875[C] *gravia* -untur ad terram. **b** *speciatim aliquem vel aliquid ex alto in portum deportare (inde i. q. domum reducere), trans mare vel secundum flumen vehere* (-or, *reflexive v. l. 21. 26. 34 al.*). GLOSS. κατακομίζω διὰ πλοίων ἢ διὰ ὀχήματος. ὁρμῶ ἐπὶ λιμένος. -itur καταπλεῖ. ENN. scaen. 390 eos reduci quam relinqui, -i quam deseri malui. PLAVT. Poen. 87 eas ... in Anactorium -it. 903. CIC. Mil. 64 arma in villam Ocriculanam -cta Tiberi. Phil. 1, 9 ego celeriter Veliam -ctus. CAES. Gall. 5, 47, 2 frumentum eo (*cf.* LIV. 4, 52, 6 maximos commeatus ... Tiberis -xit. 5, 54, 4 quo *flumine* ex mediterraneis locis fruges -antur. 36, 2, 12 *frumentum* ad mare comportandum -endumque in Graeciam. PS. QVINT. decl. 12, 22 nihil emerunt nisi -ctum). NEP. Dion 4, 1 qua *triere* Corinthum -retur. OV. ars 3, 386 nec vos ... Tuscus placida -it amnis aqua. Pont. 4, 7, 27 fluminea -cta ... unda intulit, exposito milite, signa Getis. fast. 2, 281. LIV. 5, 28, 2 *legati* a piratis Liparensium excepti -untur Liparas. 8, 24, 17 ossa ... inde (*sc. Metaponto*) Epirum -cta. 21, 10, 12 *illum* -endum in ultimas maris terrarumque oras, ablegandum eo ubi *eqs.* (*cf.* OCTAVIA 874 *mulierem* -ctam rate procul in remotum litus). 23, 38, 4 navibus -i legatos iussit. 23, 38, 12. 24, 1, 9 Regium. 24, 23, 3. 25, 40, 1. 26, 21, 16 quod *exercitus* non -ctus ex provincia esset (*i. redisset*). 28, 30, 4. 29, 11, 6. 36, 29, 5. 43, 7, 10 navibus Antium. 44, 28, 15. 45, 6, 2. 45, 10, 5 ut Rhodum -rentur. 45, 14, 7 quibus *navibus* ipse comitesque regis in Africam -rentur. 45, 29, 13. 45, 33, 7. LABEO dig. 14, 2, 10, 1 merces (VLP. dig. 28, 5, 35 pr. CLAVD. 20, 509. *cf.* RVT. NAM. 1, 154 Thybris ... tibi, *Roma*, ... commercia ... -at hinc ruris, subvehat inde maris). PAVL. FEST. p. 52. VAL. MAX. 2, 4, 5 continuo flumine Tiberi -ctos. SEN. Herc. f. 713 alter *latex* . . . tacente sacram -ens fluvio Styga. Thy. 355 quidquid ... unda Tagus aurea claro -it alveo. nat. 3, 27, 7 *torrens* intermixtos dominis greges -it. CVRT. 4, 3, 20. 4, 4, 15. 9, 8, 3 in fines Mallorum secundo amne -itur (EPIT. Alex. 70 flumine secundo). PLIN. nat. 6, 52. 36, 67 *bis.* 36, 69. 37, 32. VAL. FL. 4, 114 huc . . . gurgite puppem. SIL. 9, 195 quidquid diti -xit Hibero *Roma.* 17, 158 quarta Aurora ratem Dauni -erat oras. HOMER. 66. STAT. silv. 4, 8, 46. Ach. 2, 65 captos ad Pergama -it Argos (*i. Helenam. antecedit* deferre). IVV. 1, 10 unde alius (*sc. Iason*) furtivae -at aurum pelliculae. 7, 121 vinum Tiberi -ctum. TAC. hist. 2, 59 Arare flumine. ann. 2, 67. 3, 9. 4, 73 exercitum Rheno -ctum Frisiis intulit. 16, 9. PLIN. epist. 5, 6, 12 omnesque fruges -it in urbem *Tiberis.* 8, 17, 2. SVET. Tib. 72. GELL. 16, 19, 16 delphinum *Arionem* Taenarum in terram Laconicam -isse (CLAVD. 19, 74). PANEG. 2, 12. 9, 17. 22 EPIT. Alex. 84 IVST. 12, 9, 1. HIL. trin. 12, 1 (*in imag.*) nos fluctus ad optatae quietis sinum -at. AVIEN. orb. terr. 1251 quae liquidos amnes via -at. AVSON. 415, 37. 457, 2 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 717 SCHOL. Germ. Bas. p. 74, 17 CLAVD. carm. min. 26, 55.

2 *i. q. alio vehere, transportare, advehere*: **a** *proprie de loco* (*add. dativus loci l. 77*): PLAVT. Merc. 259 inscendo in lembum atque ad navem -or (*A*, advehor *P*). LEX vic. Furf. (Corp. IX 3513) 6 utei tangere, sarcire, tegere, -ere, defigere . . . ⟨ius⟩ fasque esto. CAES. Gall. 1, 43, 2 legionem quam equis -erat (*i. adduxerat*). VERG. georg. 2, 207 unde iratus silvam -xit arator et nemora evertit (*cf.* 2, 408 -cta cremato sarmenta). LIV. 6, 25, 7 commeatus exercitui comiter in castra ex urbe et ex agris -itur (*cf.* 25, 13, 5 ex sociis circa populis, quo aestate comportatum erat, -i frumentum in castra). 6, 29, 8 signum Praeneste (*abl.*) -ctum . . . in Capitolium tulit (*cf.* CVRT. 4, 3, 22). 40, 33, 1 saucios in oppidum Aeburam -ctis. VAL. MAX. 2, 5, 4. 2, 6, 7. COLVM. 7, 3, 13 *agni* parvo sumptu -untur. 7, 8, 1 mulctram. PLIN. nat. 10, 124 in silvas *corvos.* PLIN. epist. 9, 16, 2 -imus tamen pro novo musto novos versiculos. paneg. 29. 30. SVET. Tib. 63 *sortes* Romam. Cal. 47 Claud. 1. CAPITOL. Aur. 20, 1 corpus Romam. PS. AVR. VICT. epit. 21, 2 e Gallia vestem. EVG. TOLET. carm. 15, 1 ENNOD. opusc. 1, 44 p. 273, 6 CASSIOD. var. 3, 9, 3. 3, 41, 3. 4, 8 de locis vestris ad Alfuanum trabes. 5, 8, 2. VEN. FORT. carm. 11, 25, 7 hinc citus excurrens Cariacae -or aulae (*sequitur* perferor). PALLAD. hist. mon. I 6 p. 275[D] in me potius quod -is transfer (*syn.* porto). *nota*: HYG. astr. 4, 14 p. 117, 9 hac re igitur, quod brevissimo circulo -itur *luna* (*i. terram circumit. ibid.* vehitur), diebus XXX ad primum pervenit signum. **b** *translate*: *de ordine disputationis*: PROP. 4, 1, 119 nunc ad tua -or astra. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 144, 10 nos ad id usque loci disputationis ordo -xit. *i. q. abducere, liberare*: ITALA Matth. 6, 13 (Tert. orat. 8) -e nos a malo (ῥῦσαι, VVLG.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

libera). TERT. cult. fem. 1, 2 *mulieres* -ctae de simplicitate et sinceritate (*i. seductae*). *i. q. demittere*: CLAVD. rapt. Pros. 3, 295 rursus se victa remittit inque humiles -cta preces *ait Ceres.*

deriv.: devectio, devectare. devexus?

dēvello, -llī (*l. 8. 12*) *vel* -lsī (*l. 14*), -lsum, -ere *a* de *et* vellere. *saepe confunditur cum* divello *q. v.* GLOSS. ἀποτίλλω. *i. q. pilos sim. evellere, aliquem depilare*: PLAVT. Poen. 872 meae alae pennas non habent. :: nolito edepol -lisse. LVCIL. 1037 quin totum purges, -as me atque deuras. SVET. Dom. 22 concubinas. FRONTO p. 128, 21 N. a sedilibus equitum pluma quasi anseribus -lsa. CAPITOL. Pert. 8, 5 -endis hominibus ac levigin'andis. ITALA Iob 16, 12 (Hier. interpr. Iob Aug. in Iob p. 543, 15) tenens comam meam -lit (διέτιλε, div- Aug., VVLG. 16, 13 tenuit cervicem meam, confregit me). *latiore sensu i. q. decerpere*: CATVLL. 63, 5 *Attis* -lsit (devolvit *V*) ilei acuto sibi pondera silice (*i. desecuit*). PLIN. nat. 21, 65 -lsa crebro *oenanthe.* STAT. Theb. 2, 604 spicula -ens *in clipeo fixa.* PALLAD. 4, 10, 1 seritur *malum punicum* plantis de matrum radice -lsis. [*it.* diverre. *M.-L.*]

dēvēlo, -āvī, -āre *a* de *et* velare. *i. q. revelare*: OV. met. 6, 604 oraque -at miserae pudibunda sororis. DIOM. gramm. I 364, 25 *inter exempla primae coniugationis* -o -avi (*A M*, debello, -avi *B*).

dēveneror, -ārī *a* de *et* venerari. *i. q. deprecari, expiare*: TIB. 1, 5, 14 saeva ... somnia, ter sancta -anda mola. [*conicitur* OV. epist. 2, 18 *v.* veneror.]

dēvenio, -vēnī, -īre *a* de *et* venire. GLOSS. καταντῶ. κατέρχομαι. -it παρεγένετο. advenit. *legitur inde a* PLAVTO. [*loci dubii et corrupti*: PLAVT. Mil. 404 (*A*) COLVM. 2, 11, 10 (venit *S A*). MAXIMIN. c. Ambr. 98 *loco lacunoso.*] [*it.* divenire, *francog. hisp.* devenir. *M.-L.*]

1 *proprie de motu locali, i. q. venire, incidere* (*additur*: ad *aliquem*, ad *locum*, in *aliquem*, in *locum*, *accus. solus* [*l. 41. 61. 73. p. 850, 4*], contra [*l. 75*], inter [*l. 66*], penes [*l. 74. p. 850, 61*], super [*l. 78*], ubi [*l. 77. p. 850, 43. 75*]. de): **a** *aliquis* -it: PLAVT. Asin. 105 si forte in insidias -ero (Men. 136. *cf.* VVLG. iud. 20, 36 ad praeparatas insidias). Aul. 317 homo ad praetorem plorabundus -it (ad *aliquem*: Bacch. 318 noctu clanculum ad Theotimum. Cist. 301 Epid. 364 Pseud. 287 Rud. 44. 956. LVTAT. epigr. 1, 2 aufugit mi animus, ... ad Theotimum -it. CAES. Gall. 2, 21, 1 ad legionem decimam. CVLEX 208 EPIT. Alex. 39 HYG. astr. 2, 15. 18 fab. 8 p. 42, 3. 26 p. 55, 13 ad Aegeum in hospitium [130 p. 112, 16]. 69 p. 76, 18. 147 p. 21, 1. 184 p. 38, 3 VVLG. act. 9, 32 [κατελθεῖν]. PAVL. MED. bened. 4, 2 ecclesia ... usque ad populos -it gentilium). PLAVT. Mil. 1103 recte domum (ACC. praetext. 41 nostram -it domum. NEP. Pel. 2, 5 domum Charonis -erunt [*conicitur* deverterunt]. CARM. epigr. 72, 3 aeternam domum). Most. 968 ad alias aedes perperam (ad *locum*: Poen. 627 ad mare. CIC. Verr. 5, 21 ad eam *urbem.* VAL. FL. 7, 180 SVET. Otho 6 EPIT. Alex. 13. 14 HYG. astr. 2, 15 p. 3, 10. PRAEDEST. 1, 19 p. 593[B] ad inferiora [*opp.* ad superiora penetrasse]. CASSIOD. hist. 7, 25 ad Siciliam). FAB. MAX. hist. 1 in eum agrum (in *locum*: LVCR. 1, 1027 *primordia* -unt in tales dispositvras. 6, 1133 CAES. Gall. 2, 21, 6. HIRT. Gall. 8, 18, 2 in eum locum. BELL. Afr. 26, 2. OV. met. 8, 797 in Scythiam. LIV. 9, 31, 10 PHAEDR. 4, 9, 5. MELA 3, 45 in eas terras. PLIN. nat. 37, 107 FRONTIN. strat. 2, 5, 40. ITALA gen. 28, 11 [Aug. civ. 16, 38] -it in locum [ἀπήντησε, Lugd. pervenit, VVLG. cum venisset]. exod. 15, 5 [Verec. in cant. 1, 6] -erunt in profundum tamquam lapis [κατέδυσαν, VVLG. descenderunt]. 15, 10 [Verec. in cant. 1, 11] -erunt in profundum [ἔδυσαν, VVLG. submersi sunt]. 19, 1 [Monac.] -erunt in eremum Synae [ἤλθοσαν, VVLG. venerunt]. SOL. 1, 2 PANEG. 9, 9. 12, 24 [*in imag.*] EPIT. Alex. 21. IVST. 43, 3, 6 in sinum Gallicum circa ostia Rhodani amnis. PS. AVR. VICT. orig. 1, 3. 2, 4. 3, 1. 7. 9, 4 HYG. astr. 2, 20 VVLG. Tob. 1, 11. act. 27, 26 in insulam [ἐκπεσεῖν]. SVLP. SEV. chron. 1, 7, 5. 1, 13, 4. 1, 15, 4). VERG. Aen. 1, 365 -ere locos, ubi *eqs.* (*sim. accus.*: 4, 125 speluncam Dido dux et Troianus eandem -ent. 4, 166. 6, 638. VITR. 6 praef. 1 recta gymnasium -it. VAL. FL. 1, 844 donec silvas et amoena piorum -iant camposque. SIL. 8, 159. CLAVD. rapt. Pros. 1, 237 locum). HOR. epist. 1, 6, 27 ire tamen restat, Numa quo -it et Ancus. OV. rem. 611 ut cupidos inter -it amantes ... Amor. VAL. FL. 4, 452 STAT. Theb. 2, 524. 12, 513. ARGVM. Plaut. Men. 6 Epidaurum (FILASTR. 29, 9 Romam. HYG. fab. 178 p. 34, 18 Delphos. VVLG. act. 18, 19 Ephesum [κατήντησαν. 18, 24. 27, 12. 28, 13]. 27, 3 Sidonem [κατήχθημεν]). TERT. anim. 23 de caelis. ITALA I Cor. 14, 36 (Vincent. Ler. 28) verbum dei ... in vos solos -it (κατήντησεν, VVLG. pervenit). LVX. anth. 18, 15. EPIT. Alex. 46 Bagasdaram oppidum (FILASTR. 45, 1 urbem Romam. HIST. Apoll. 8 civitatem Tharsiam). SCHOL. Germ. Bas. p. 93, 15 penes quem *illi* in hospitio -erunt. VVLG. act. 27, 7 vix -issemus contra Gnidum (γενόμενοι κατὰ τὴν K.). CLAVD. 5, 474 huc. MART. CAP. 1, 90. 8, 867. PRAEDEST. 1, 16 p. 592[C] ut ... navis praesidio fugeret et ultra ubinam -isset penitus nullus sciret. VITAE patr. 3, 151 -it super latrones. **b** *res* -it: MELA 1, 51 *Nilus* in immanem lacum -it. 2, 119 *Himera* alio ore in Libycum, alio in Tuscum mare -it. 3, 40. FRONTIN. aq. 19 *aquae* ad Viminalem usque portam -unt. 90 priusquam -iat in rivos *Anio.* ITALA Hebr. 6, 7 (Tert. pudic. 20) -entem in se humorem (ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον, VVLG. venientem super se). HYG. astr. 3, 5 *Engonasin sidus* occidens capite prius quam reliquo corpore -it ad terram. 3, 7. PASS. Paul. 3 semen ... in bonam terram -ens. *adde de finibus i. q. extendi*: MELA 1, 9 cum iam in suum finem aliarumque terrarum confinia -it *Asia.* ITALA Ios. 15, 10 (Lugd.) *finis* descendit ad civitatem solis et -et africum (παρελεύσεται ἐπὶ λίβα, VVLG. transitque in Thamna).

2 *translate de condicione, affectu, voluntate, qualitate, i. q. se convertere, incidere, redigi*: **a** *aliquis* -it: PLAVT. Mil. 96 quo modo ad hunc -erim in servitutem ab eo, cui servivi prius (ARGVM. Rud. 5 ea in clientelam suipte imprudens patris ... -it. MARCELL. dig. 37, 15, 3 in fidem eius -it *servus*). RHET. Her. 2, 20, 33 in amorem (*syn.* incidere. SERV. auct. Aen. 4, 697). 4, 1, 2 videtur esse arrogantia illa *exempla* relinquere, ad sua -ire (*sc. sumenda*). 4, 26, 36 ad optimum et lectissimum verbum -ire. CIC. Quinct. 54 ad hanc rationem extremam necessario -ire. Mur. 29 ad iuris studium. de orat. 1, 3 prima aetate incidimus in ipsam perturbationem disciplinae veteris et consulatu -imus in medium rerum omnium certamen atque discrimen (*cf.* TERT. anim. 11 in delictum et mox in iudicium. HYG. astr. 2, 20 in maximum periculum [EVGRAPH. Ter. Andr. 820]. VVLG. I Macc. 6, 11 in quantam tribulationem). CIC. epist. 7, 8, 3 -endum in victoris manus (RVT. LVP. 2, 2 -ire sub unius imperium. SVET. Iul. 36 C. Antonius in Illyrico in adversariorum -it potestatem. IVL. VAL. 1, 40 sub dicionem homullorum. 1, 44 in potestatem hostium. DICT. 2, 37 in manus Diomedis. 6, 8). SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 in eam fortunam. VITR. 2, 8, 17 (*res personata*) ad auxilium altitudines aedificiorum res ipsa coegit -ire. SCRIB. LARG. praef. p. 3, 18 medicina (*res personata*) ad sectionem vel ultimo ad ustionem -it (*syn.* decurrere). TERT. adv. Hermog. 2 p. 127, 16 *deum* in partes non -ire *potuisse.* PORPH. Hor. epist. 2, 2, 40 invitatum donis a<c> lucro ad scribenda carmina -isse. CAPITOL. Ver. 2, 1 ab Hadriano adoptatus in familiam Aeliam -it. COD. Theod. 14, 4, 1 (*a. 334*) suariorum corpus ad paucos -it (SVLP. SEV. chron. 2, 11, 6 ad hanc usque paucitatem). FIRM. math. 3, 11, 5 ad humilitatem paupertatemque (NOVELL. Iust. 8 praef. ad penuriam). LVCIF. Athan. 1, 5 p. 73, 15 ad omnem interitum (PASS. Felicit. 3 in interitum). DICT. 6, 5 in tantas miserias (AVG. civ. 21, 15 in hoc tam grave malum). SCHOL. Hor. Vind. ars 384 ad hoc -ire, ut haberet. VVLG. psalm. 57, 8 ad nihilum -ent tamquam aqua decurrens. act. 26, 7 in quam *spem* ... sperant -ire (καταντῆσαι). RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 31[a]. PS. RVFIN. in psalm. 57, 4 ad quantam vesaniam. COMM. apol. 243 in exilium. EPIST. pontif. 311 Migne 20, 559[B] si quis aegritudinem incurrerit atque usque ad desperationem -erit. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 73 in *illam* passionem (chron. 5, 10, 93). chron. 1, 4, 61 in altissimum soporem. PETR. CHRYS. serm. 27 p. 278[A] in hoc *scandalum.* *nota in c. abl.*: COMPVT. Carth. 2, 8 in errore -isse. APON. 8 p. 151 in quo periculo. ORIBAS. syn. 2 add. p. 844 in extremo -unt *morbidi* (*ibid.* in extremo detineri). *speciatim in oratione, disputatione*: CIC. Sull. 93 vos, ad quos potissimum interposita reiectione -ire convenerit. LACT. ira 4, 14 argumentum sic ordinavit, ut ad illud quod devitabat, necessario -ret. RVFIN. hist. 3, 25, 1 in hos locos. Orig. in gen. 3, 4. AVG. civ. 1, 29 cum forte in aliqua temporalia mala -erit. *nota fere i. q. fieri* (*cf. infra l. 77*): ITALA Iob 17, 6 (Aug. in Iob p. 545, 20) in risum illis -i (γέλως ἀπέβην, VVLG. exemplum sum coram eis).

b *aliquid* -it: TER. Haut. 750 tantum -isse ad eum mali. CIC. Brut. 157 ad quos ista non tralata sint, sed nescio quo pacto -erint. Att. 1, 9, 1 nolebam illum nostrum familiarem sermonem in alienas manus -ire (VINCENT. LER. 1 in manus sanctorum). SEN. dial. 1, 4, 1 prosperae res et in plebem ac vilia ingenia -unt. epist. 74, 7. SVET. Vesp. 5 rem publicam ... in tutelam eius ac veluti in gremium -uram. POMPON. dig. 46, 3, 107 in eandem personam ius stipulantis promittentisque (TRYPH. dig. 34, 9, 22 plura iura in eandem personam. PS. AVR. VICT. epit. 41, 1 imperii iura penes Constantinum et Licinium -ere). SCAEV. dig. 20, 6, 15 ad eandem personam hereditas -erat (*cf.* CORP. VI 17301 quousque <ad> unum -ia<t> *sepulcrum, i. dum unus ex familia existat*). VLP. dig. 50, 13, 1, 14 ad nutricia quoque officium praesidis ... -it (*i. pertinet*). PAVL. dig. 50, 17, 68 ad quemvis persecutio eius *actionis* -erit. TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 447, 10 in communionem. LACT. ira 16, 8 ad tantam confusionem -et status rerum. FILASTR. 80, 4 ipsum mundum ad nihilum -ire posse. VVLG. I Cor. 10, 11 in quos fines (*nom.*) saeculorum -erunt (κατήντηκεν). RVFIN. hist. 1, 6, 4 cum in hominem externae gentis ... -isset imperium (περιελθούσης). MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 4 ad tam malum humanae res -erunt. COD. Iust. 2, 3, 14 id quod in conventionem -erat. *i. q. exire*: BEDA gramm. VII 278, 19 luceo et lugeo in eundem perfectum -unt: luxi. *c. dat.*: VVLG. Tob. 8, 24 ut pars dimidia ... Tobiae dominio -ret. *c. in c. abl.*: INST. Iust. 3, 19, 2 si postea in earum qua causa, de quibus supra dictum est, -erit *res.* *i. q. mutari, fieri* (*cf. supra l. 51*): SORAN. p. 54, 15 cum *fervura matricis* in peius -erit. ANTIDOT. Brux. 4 cum fervendo in modum mellis -erit (27. 45). GREG. TVR. Franc. 7, 40 quid thesauri ... -issent. Mart. 3, 1 quid tamen aculeus malus -erit, nescio. glor. mart. 105. ANTHIM. 4 caro ... -it cruda. 10 ut -iant quasi vaporati. 12. 14. 34. 35. 70. 81.

×dēvenusto, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* venustus, *cf.* venustare. *Th.*]. GLOSS. -at deformat. deturpat. GELL. 12, 1, 8 tamquam pulchritudinis sibi insignia -et. PANEG. 11, 5 candorem decolorare

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et oris nitorem ... -are. AVSON. 340[A]. SYMM. epist. 1, 79 actuum tuorum gratiam. 1, 94. 8, 30 iudicii veritatem. 9, 43, 2 rel. 36, 1. SIDON. epist. 1, 7, 12 usque ad inimicorum dolorem -atus. 2, 2, 6 *turpis historia picta* sicut ornat artem, sic -at artificem. 7, 9, 8. 9, 2, 3 ENNOD. epist. 5, 21 p. 142, 15 *et saepius.* MVTIAN. Chrysost. hom. 30 p. 425 timor futurae tristitiae praesens gaudium -at.

dēverbero *v.* div-.

dēverbium, -iī *n.* [*a* de *et* verbum *ductum esse videtur, nisi ad exemplum vocabuli* adverbium *mutatum est ex* diverbium, *quod fingi potuit ad traducendum gr.* διάλογος; *v. Keller, Lat. Volksetymologie 122. Th.*]. *pars comoediae, cf. Wissowa, PW. V 1232.* DON. de com. 8, 9 -a histriones pronuntiabant, cantica vero temperabantur modis non a poeta, sed a perito artis musicae factis *eqs.* Ter. Ad. praef. 1, 7 -a ab histrionibus crebro pronuntiata sunt, quae significantur D et V litteris (*sic in codd. Plauti P*) secundum personarum nomina scriptis in eo loco, ubi incipit scaena (*opp.* mutatis modis cantica). *cf.* LIV. 7, 2, 10 inde ad manum cantari histrionibus coeptum -aque tantum ipsorum voci relicta. PETRON. 64, 2 solebas suavius esse, canturire belle -a, adicere melicam. 64, 4 quid saltare? quid -a? quid tonstrinum? quando parem habui nisi unum Apelletem. MAR. VICTORIN. gramm. VI 79, 3 (= RVFIN. gramm. VI 557, 15). DON. Ter. Hec. praef. 1, 7 cantica et -a summo in hac favore suscepta sunt. Eun. praef. 1, 7. Phorm. praef. 1, 7 -iis quoque facetissimis et gestum desiderantibus scaenicum et suavissimis ornata canticis. AVSON. 322, 60 tu quoque ..., Terenti, ... ad nova vix memorem -a coge senectam. *singulariter*: GLOSS. II 576, 20 -um canticum quod ante mortuum canitur ⟨dum portatur *add. b*⟩. *forma* diverbium: DIOM. gramm. I 491, 20 (= SVET. frg. p. 11) membra comoediarum sunt tria: -um, canticum, chorus. ... -a sunt partes comoediarum, in quibus diversorum personae versantur. personae autem -orum aut duae aut tres aut raro quattuor esse debent, ultra augere numerum non licet.

[**dēverbo,** -āre]. FVLG. myth. praef. p. 10, 16 redde quod -as sipnotico (*cf. Helm ad l.*; redde quod debueras ipnotico [*i.* hyp-] *Bücheler, Rhein. Mus. 59, 37*).

dēvergentia, -ae *f. a* devergere. *i. q. devexio*: GELL. 14, 1, 8 quanta partium caeli ex -a et convexionibus mundi varietas sit.

dēvergium *v.* divergium.

dēvergo, -ere *a* de *et* vergere. div- *traditur*: SEDVL. op. pasch. 3, 27 LAVRENT. eleem. p. 112. NOT. Tir. 43, 88[a] divergit. *deponens v. l. 54.* *i. q. deprimi, declinare, deferri*: APVL. Socr. 9 p. 140 terrena nequaquam *in aëre sunt*, -unt enim pondere. TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 12 materia enim, quae in loco erat, neque huc neque illuc -ens in loca non -bat, in quibus erat bonum et malum. p. 171, 18. adv. Marc. 5, 1 p. 570, 2 -ente iam aetate. praescr. 18 ad haereses. castit. 2 per voluntatis libertatem volens -es in id quod deus non vult. IVL. VICT. rhet. 4, 1 p. 386, 6 haec *quaestio* generalis quidem est, aliquatenus tamen iam -it ad speciem. AMBROSIAST. in Gal. 1, 4 huius saeculi, quod curriculis senescente aetate -it in finem. RVFIN. Orig. in iud. 2, 3 vereor, ne apud quam plurimos praeponderet amor auri et avaritiae pondus pressa satis lance -at. AVG. de mend. 21, 42 *opp.* emergere. LAVRENT. eleem. p. 112 totum pondus -it in sinistram *lancem*. PS. BOETH. grom. p. 410, 4 ex quo summo loco aqua in inferiorem partem -it. *nota deponens*: SEDVL. op. pasch. 3, 27 mens vergens erigitur, erecta -itur (div- *R*).

dēverro, -ere *a* de *et* verrere. *i. q. verrendo aufferre*: LVCIL. 737 (*in imag.*) devorare se omnia ac -ere. COLVM. 7, 4, 5 humor omnis urinae -endus est. *i. q. verrendo purgare*: AVG. civ. 6, 9 limen scopis.

deriv.: Deverra. L.

dēversio, -ōnis *f. a* devertere. *i. q. actio devertendi* (*v. sub II A 1*): ITALA psalm. 18, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 11 p. 451, 1) a summo caeli profectio *solis* et -o eius ad summum usque eius (τὸ κατάντημα, VVLG. occursus). [*dub*: ITALA II Tim. 4, 6 (Tert. scorp. 13 p. 176, 19) ego enim libor iam, et tempus -is (*B*, disiunctionis *B in marg.*, diiunctionis *A*, *vulgo.* ἀναλύσεως, VVLG. resolutionis) instat. SCHOL. Cic. Gron. p. 388, 26 bene tempus dicitur 'dies', quia secundum philosophos dies non finitur, sed reversione (*sic trad.*, deversione ⟨sol⟩ *Stangl*) nobis non videtur, sed apud antipodas lucet.]

dēversito, -āre [*a* devertere, deversari. *Th.*]. *i. q. deflectere*: GELL. 17, 20, 6 ad ipsa enim Platonis penetralia ipsarumque rerum pondera et dignitates pergendum est, non ad vocularum eius amoenitatem nec ad verborum venustates -andum.

dēversitor, -ōris *m.* [*cf. c.* 2. deversor. *Th.*]. *traditur etiam* di-. **1** *i. q. hospes*: PETRON. 79 anus ... inter -es diutius ingurgitata. **2** *i. q. caupo*: PETRON. 95 dum haec fabula inter amantes luditur, -r cum parte cenulae intervenit (GLOSS. *L marg.* ξενοδόχος).

1. dēversor, -ātus sum, -ārī [*cf. c.* deverti *et c.* versari. *Th.*]. CIC. Verr. 2, 78 -bare. GLOSS. ξενίζομαι (= DOSITH. gramm. VII 430, 21). diversati in loco positi. *legitur inde a* CIC., *frequentant* APVL. SVLP. SEV.

a *strictiore sensu i. q. hospitio excipi, habitare* (*interdum trad.* di-, *cf.* deverto): CIC. Verr. 2, 64 Rubrium ... parum laute -ari dicit. 2, 69 in qua *domo* iste -batur (2, 78. Phil. 2, 68 hac in domo. SVLP. SEV. chron. 1, 39, 3 duae mulieres una in domo -antes). 5, 37 apud quem. 5, 70 domi suae -atum esse Antiochum regem Syracusis. Tusc. 5, 22. Att. 6, 1, 25 Laodiceae apud Pompeium. 13, 2, 2 LIV. 23, 8, 1. 24, 9, 11 tectaque aedificari, ubi -ari portantes commeatus possent. VAL. MAX. 1, 7, 5 in villa quadam. 1, 7 ext. 10 in qua *taberna*. GELL. 12, 11, 1 in quodam tugurio extra urbem. APVL. apol. 43 ut in eo divina potestas quasi bonis aedibus digne -etur (met. 1, 21 quibus ... aedibus? 4, 9 IVL. VAL. 3, 10). 57 qui ibi mercede -batur. met. 1, 21 inibi. 1, 23 in nostro. AVSON. 447, 3 apud Pheras oppidum hospitio Dioclis -ati (463, 19 Vlixemque apud se hospitio -atum). PROB. Verg. georg. 3, 19 SVLP. SEV. chron. 1, 5, 1. **b** *latiore sensu i. q. versari, manere, commorari (tam in loco aliquo quam in condicione) sim.* (*saepissime trad.* di-): APVL. Socr. 8 p. 138 quaedam ... animalia ... totum ... aevum suum in igne -ari. 16 p. 156 quin *Plato* in ipsis penitissimis mentibus vice conscientiae -etur. met. 7, 2 *Fortuna* cum iis potissimum -etur, quos procul si videret fugere deberet. 8, 9 carissimi mariti facies pulchra illa in meis -atur oculis. TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373, 2 deum in figura et in reliquo ordine humanae condicionis -atum. 4, 23 p. 497, 19 *Christus* apud illos in lege, in prophetis, in virtutibus et beneficiis -atus. nat. 2, 9 *Penelopa* inter tot vilissimos amatores -ata. paenit. 11 extra laetitiam ... in asperitudine sacci. adv. Val. 20 p. 199, 4 illic inter nubeculas et arbusculas. 30 p. 206, 14 in mundo. ITALA I Tim. 3, 15 (Hil. in psalm. 51, 22. 64, 6) ut scias, quemadmodum oporteat in domo dei -ari (ἀναστρέφεσθαι, VVLG. conversari). VLP. dig. 50, 1, 27, 1 ibi magis habere domicilium quam ubi colendi causa -atur. HIL. in psalm. 1, 10 eorum, in quibus -buntur, negotiorum (*cf.* GELL. 1, 12, 5 in negotiis sordidis [*V P R*, versantur *A*, *vulgo*]). 118, 3 in omnibus eius mandatis erimus ac -bimur. 131, 21 totus in lege. SYMM. epist. 8, 18 in quo *agro* nunc -or. AMBR. fug. saec. 4, 20 *is* in his *sensuum passionibus* habitat et -atur. virginit. 9, 51 in quo *loco* (SVLP. SEV. dial. 1, 17, 1). AMM. 22, 16, 10 ubi. SVLP. ALEX. Greg. Tur. Franc. 2, 9 in Germania cum exercitu. AVG. c. Faust. 22, 21 -atum ex aeterno in tenebris deum. in psalm. 143, 9 in pugna, in periculo. PS. AVG. categ. 12 disciplina in ea parte animae ... -atur. SVLP. SEV. chron. 1, 13, 5. 1, 19, 8 in hoc colloquio dei. 2, 38, 5 dial. 1, 17, 7. Mart. 23, 5 in medio vestrum. PAVL. NOL. epist. 5, 5 in ipso ... mundi theatro id est fori celebritate. MART. CAP. 3, 232 in litteris gemina quaestio -atur. CANON. Migne 56, 500[B] in proximis. EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 936[C] in altis gurgitibus. 7, 6 p. 944[C]. 8, 3 p. 948[C] inter homines PALLAD. hist. mon. II prol. in solitaria vita. *acc. adverbium*, *i. q. se gerere*: TERT. paenit. 1 quam in paenitentiae actu irrationabiliter -entur. HIL. in psalm. 146, 12 cum impiissime omnis populus et irreligiosissime -retur. COD. Theod. 6, 27, 4, 1 (*a. 382*) sic militantibus probeque in actu rei publicae -atis. AVG. c. Faust. 22, 75 in administratione bellorum innocentissime -atur. *sim.*: PS. AMBR. serm. 41, 7 qui *christiani* ore quidem deum confitentur, moribus autem vulpium fallacia -antur.

2. dēversor, -ōris *m.* [*a* deverti. *Th.*]. *i. q. is qui devertit, hospes*: CIC. inv. 2, 15 caupo non multo post conclamat hominem esse occisum et cum quibusdam -bus illum, qui ante exierat, consequitur in itinere.

deriv.: deversorius.

?**dēversōriānus,** -ī *m. a* deversorium. GLOSS. ἀπαντητής. divorsorianus πανδοχεύς. stabularius, hospitiarius. *fort. leg.* deversoriarius.

dēversōriārius *v.* deversorianus.

dēversōriolum, -ī *n. a* deversorium *deminutive. traditur etiam* di-, *cf.* deversorium. *i. q. hospitiolum*: CIC. Att. 14, 8, 1 accepi ... in -o Sinuessano tuas litteras. epist. 12, 20. SVET. Iul. 72 *ut* -o (*Casaub.*, deversorio loco *trad.*), quod unum erat, cesserit et ipse humi ac sub divo cubuerit.

dēversōrius, -a, -um [*a* 2. deversor, deverti. *Th.*]. *i. q. ad devertendum idoneus*: PLAVT. Men. 436 abduc istos in tabernam actutum -am (Truc. 697 VARRO rust. 1, 2, 23 SVET. Nero 27). [SVET. Iul. 72 *v. l. 60.*]

inde subst. n. ***dēversōrium,** -ī. *saepe traditur* di- (*v. l. 70.* NOT. Tir. 28, 18 deversorium), *cf.* deverto, deverticulum, 1. deversor. NON. p. 60 a devertendo. GLOSS. Plac. V 17, 2 (= V 63, 2) tamen cum devertit dicatur, diversorium magis quam deversorium usus obtinuit. ergo utrumque usu atque ratione dicimus. ISID. orig. 15, 3, 10 diversorium dictum, quod ex diversis viis ibi conveniatur. NON. p. 60 -a dicta sunt hospitia. PRISC. gramm. III 514, 26 -um quoque dicitur locus in quo devertimus. GLOSS. κατάλυμα, ὅπου μένει τις. κατάλυμα. ἀπαντητήριον. καταγωγεῖον. πανδοχεῖον. κατάλυσις. καταγώγιον graece. πανδόκιον. domum hospitalem. diverticulum. receptaculum aut hospitalitas (ospitalium). hospitium, a divertendo. compendium vi[t]ae. ubi viator callem divertens potest succedere (*vel* -cidere). receptorium hospitale. receptaculum aut hospitale. cellula hospitalis. ubi viator callem divertit. *legitur inde a* RHET. Her., *frequentant* CIC. (*7ies in epistulis, 5ies al.*). PETRON. AMM. *i. q. locus devertendi vel deversandi, hospitium, habitatio* (*saepe in imagine de sede affectuum*): RHET. Her. 4, 51, 64. CIC. S. Rosc. 134 si domus haec habenda est potius quam officina nequitiae et -um flagitiorum omnium (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 78, 4 scelerum. HEGES. 5, 2 l. 40)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Phil. 2, 104 studiorum ... suorum Varro voluit illud tectum, non libidinum -um. de orat. 2, 234 requiescam in Caesaris sermone quasi in aliquo peropportuno -o (*cf.* NON. p. 60 *ad l.*). 2, 290 hoc -o sermonis mei ... acquieturum te esse. Cato 84 commorandi ... -um ..., non habitandi. Att. 4, 12 in hortis Crassipedis quasi in -o cenare. 10, 5, 3 emere ... -um. 11, 5, 2. epist. 6, 19, 1 *bis* (*opp.* commoratio). 7, 23, 3. HOR. epist. 1, 15, 10 -a nota praeteragendus equus (*cf.* HIER. adv. Rufin. 1, 30 p. 422^{B} deverticula). LIV. 1, 51, 2. 7, 20, 7 *Caere*, -um sacerdotum ac receptaculum Romanorum sacrorum. 21, 63, 10 in -o hospitali (*opp.* apud penates suos). 33, 29, 3. 45, 22, 2 ex sordido -o. CVRT. 6, 11, 2 *al.* SEN. benef. 6, 15, 7. epist. 51, 3 vitiorum. 89, 21 luxuriae (APVL. Plat. 1, 13 nequitiae atque luxuriae). 108, 6 otii. PETRON. 9 *opp.* viridarium. 15 *al.* SVET. Nero 38 (*inde* OROS. hist. 7, 7, 5). Vit. 7 perque stabula ac -a (PAVL. sent. 2, 31, 16 in meritorio stabulo -ove). APVL. met. 5, 1 luculentum et amoenum. 8, 29. 9, 41. TERT. anim. 7 p. 308, 19 in ... -o inferum. 53 p. 386, 28. 54 p. 387, 14 adv. Marc. 5, 9 p. 603, 14. ITALA Matth. 8, 20 (cod. k ⌈devors-⌉ *cf.* Cypr. testim. 3, 11 Aug. c. Faust. 22, 48 ⌈div-⌉) vulpes cubicula habent et volatilia caeli -a (*κατασκηνώσεις*, VVLG. nidos). VLP. dig. 7, 1, 13, 8 -a vel fullonica. dig. 20, 2, 3. IVL. VAL. 1, 4 -um solitum. 3, 11. LAMPR. Alex. 54, 4. DON. Ter. Eun. 51 a qua *navi* in alto nullum -um est. FILASTR. 118, 1. COD. Theod. 1, 16, 12 (*a. 369*) ager quem *iudex* -um habuerit. SYMM. epist. 1, 1, 2. 9, 83 (78), 1. orat. 1, 16 Tiberius in -o insularum natans et navigans adoratur. AMBR. Abr. 2, 8, 48 exire ex his -ii nostri angustiis. exc. Sat. 1, 33. patr. 3, 12 de hoc terreno -o. in Luc. 7, 142 libidinum volutabrum -umque vitiorum (*inde* AVG. c. Iul. 2, 5, 11). HEGES. 5, 16 l. 166 plenum horroris refugit -um. HIER. epist. 46, 10a ut ad villulam Christi et ad Mariae -um veniamus. VVLG. gen. 42, 27. 43, 21 exod. 4, 24. iud. 18, 3 utentesque illius -o. III reg. 18, 27 Ier. 9, 2. Luc. 2, 7 (*ἐν τῷ καταλύματι*). 22, 11 (*κατάλυμα*). AMM. 21, 4, 4. 22, 12, 6 *al.* RVFIN. hist. 7, 28, 2 addit. p. 954, 27 hist. mon. 1 p. 394^{D} Ps. RVFIN. in Os. 9, 9. AVG. civ. 2, 26 in fallaciae -is. mor. eccl. 1, 33, 70 sanctorum. nat. bon. 44 -a et habitacula. serm. ed. Mai 148, 1 -um sacrae nativitatis. PASS. Petr. 10 -a continentiae. SERV. Aen. 4, 268 deorum. PRVD. ham. 854 *animam* post -a carnis ... renarrantem ... quos passa labores. PAVL. NOL. epist. 18, 5 HESYCH. in lev. 19, 9—10 p. 1023^{B}. EVSTATH. Bas. hex. 3, 9 p. 900^{A} humilioribus ... -is (*opp.* sursum ... super firmamentis). 7, 2 p. 938^{B} in marinis -is. 7, 4 p. 940^{C} EVCHER. pass. Acaun. 8. LEO M. epist. 139, 2 *Christum* inter angustias -i (*καταγωγίου*) praesepe suscepit. SALV. gub. 6, 42 -a ludicrorum. OP. imperf. in Matth. 5 p. 644 ACT. Archel. p. 5, 10 SIDON. epist. 1, 5, 9 *al.* ENNOD. dict. 7, 2 p. 443, 15. opusc. 3, 83 p. 352, 8 in futurae mansionis -a. 3, 173 p. 376, 7 VICT. TONN. chron. II p. 203, 552, 3. SCHOL. Hor. epist. 1, 17, 8 -um in via. FVLG. RVSP. serm. 4, 4 *opp.* palatium. GREG. TVR. Andr. 21 Mart. 3, 29. VEN. FORT. carm. 5, 1, 7 copiae artium apud vos velut in commune -um convenerunt.

deriv.: ? deversorianus, deversoriolum.

dēversus *adv. a* de *et* versus. PAVL. FEST. p. 71 -us dicebant *veteres* deorsum versus. *legitur apud auctores recentissimos (Hamp, Archiv 5, 326), sed cf.* deorsum.

***dēverticulum**, -ī *n.* [*a* deverti. *Th.*]. *in codd. saepius traditur* di- *cf.* deverto, 1. deversor. *al.* PRISC. gramm. III 514, 25 a deverto fit derivativum -um. GRAMM. suppl. 23, 20. 74, 9. CORP. XIV 4231 deverticlum. *cf. p. 854, 5.* *de significatione*: DON. Ter. Eun. 635 *1*) diverticulum est, ubi iter de via flectitur. *2*) et proprie, quia -a dicuntur in via domicilia, ad quae de itinere divertendum est. SERV. Aen. 9, 377 -a autem sunt semitae transversae, quae sunt a latere viae militaris. *idem fere* SCHOL. Ter. p. 60, 4. GROM. p. 370, 24 (= ISID. orig. 15, 16, 11) diversae ac divisae viae sive semitae transversae, quae sunt alterae (a latere ISID. *recte*) viae. GLOSS. dev-: *ἔκνευσις ὁδοῦ. ἔκνευσις. ἐκτροπή. καμπὴ ὁδοῦ. καταγώγιον. καταγωγεῖον.* (verticulum *cod.*). ubi camsatur. ubi devertitur. ubi camsatur vel ubi devertit⟨ur⟩ ab ⌈ali⌉quibus libet, domiculum (?) domus (*fort.* domicilium domus *nova glossa est*). de via deflexio. in via deflexio. in altera via deflexio. de altera via in alteram deflexio (*vel* flexio). secus viam locum. secus viam, extra viam. locus secus viam. ubi cansantur, vel ospitia. -is diebus vertentibus sive devolventibus.
div-: quod brevi loco divertitur. brevis locus in quo -um (divortium *Hild.*) est, id est diversorium. brevis locus in quo divertitur (*vel* divertit). hospitium, locus requiei. via ubi camsatur. -is diversoriis sive hospitiis. HIER. nom. hebr. p. 43, 3 Olda destructio vel -um.
legitur inde a PLAVTO, *frequentant* VAL. MAX. FRONTIN. aq.; *deest poetis* (*praeter singulos locos* PLAVTI TER. LABER. IVV. PRVD. RVT. NAM.) *et* VARRONI CAES. SALL. NEP. VITR. *al.*

I *id quod deflectit*: **A** *semita transversa, anfractus; interdum significatione occultandi, i. q. latebra*: **1** *proprie*: TER. Eun. 635 ubi ad ipsum veni -um, constiti (*cf. ad l.* DON. *v. supra l. 54.* EVGRAPH. ad ipsum locum ex quo ad villam -ret. SCHOL. Ter. p. 106, 10 diversorium meum. *fortasse -um dictum est pro hospitio*). CIC. Pis. 53 quae -a flexionesque quaesisti? LABER. mim. 97 alienum a⟨p⟩petonibus viae expeditae -a *sunt.* FEST. p. 154. 250 ad duodecimum lapidem -a a miliario octavo (*cf.* PLIN. nat. 6, 103 ubi praesidium excubat -o duum milium. 14, 49 in eodem Nomentano decimi lapidis ab urbe -o. 31, 42 ab octavi lapidis -o duo milia passuum Praenestinā viā. FRONTIN. aq. 5 inter miliarium septimum et octavum -o sinistrorsus passum *tot.* 7 ad miliarium tricesimum sextum -o euntibus ab urbe Roma dextrosus milium passuum trium. *saepius.* CORP. VI 29784 via quae ducit per agrum Nonianum a m. xx devertic⟨ulo⟩ sinistrorsus per compitum secus piscinam). CVRT. 3, 13, 9 arma iactare et nota -a petere coeperunt. SVET. Nero 48. LACT. inst. 6, 7, 7 illa omnia itinera ... sunt ... -a et semitae, quae ... ad unum omnes exitum sub ipso fine revertuntur. COD. Theod. 1, 16, 12 (*a. 369*) iudex in his locis sedem constituat, in quibus oportet omnibus praesto esse rectorem, non -a deliciosa sectetur. 8, 5, 33, 1 (*a. 374*) neque enim paulo -o *milites* abducendi sunt ab excubiis. AMBR. hex. 6, 4, 23 *ubi canis* ad -um semitae venerit. HIER. in Abd. 13 p. 1109^{C} fugere per notas sibi vias et -a et calles. p. 1109^{D}. tract. p. 393, 20 in -o erat extra viam: ... non in via legis, sed in -o euangelii, et tamen in ipso -o erant. VEG. mil. 3, 6. SERV. Aen. 6, 338 navigatio enim non a -o, sed ab intentione accipit nomen. 9, 377 ad divortia, viae in transversa tendentes, hoc est ad -a viae militaris (*v. supra p. 853, 57*). PRVD. c. Symm 2, 850 sola errore caret simplex via, nescia flecti in -um. SALV. gub. 7, 73 qui *latrones* calles omnes anfractus ac -a saepsissent. SIDON. epist. 2, 9, 2 *domus* calles compendiis tortuosas atque pastoria -a insedit. CORP. XIV 4231 deverticlum privatum. *res personata*: AMBR. in psalm. 36, 48 cavendum ... ne ... -a te viarum tortuosarum decipiant. **2** *translate*: **a** *generatim (in bonam partem i. q. perfugium, in malam partem i. q. via ad errorem ducens)*: PLAVT. Capt. 523 neque deprecatio perfidiis nec male factis fuga est nec confidentiae usquam hospitium est nec -um dolis. CIC. Q. Rosc. 51 aliud fraudis et insidiarum eodem vestigio -um repperit. fin. 5, 74 quin etiam ipsi voluptarii -a quaerunt et virtutes habent in ore totos dies. part. 136 ne -a peccatis darentur. LIV. 9, 17, 1 ut ... et legentibus velut -a amoena et requiem animo meo quaererem. VAL. MAX. 8, 8, 2 ad hoc -um animum suum forensibus ministeriis fatigatum transferre solebat. 9, 1, 3 cum ... et nominis et animi excellentes viros in hoc priscae continentiae ignotum -um prolapsos videam. PLIN. nat. 10, 140 inventumque -um est in fraudem eorum gallinaceos quoque pascendi. 10, 172 in hominum genere maribus -a veneris excogitata. 29, 23 immodicis aquarum calidarum -is (*in medendo*). QVINT. inst. 9, 2, 78 haec -a et anfractus (*in dicendo*) suffugia sunt infirmitatis, ut qui cursu parum valent, flexu eludunt. 10, 1, 29 quod *poetica* depulsa recta via ... ad eloquendi quaedam -a confugiat. 12, 3, 11 multi confugerint ad haec -a desidiae. GELL. 4, 9 tit. in quae -a significatio istius vocabuli flexa sit. 4, 9, 3. APVL. apol. 80 sustine paulisper quae sequuntur; nam ad -um rei ventum. ARNOB. nat. 2, 3 per varia sectarum -a dissipati. SERM. Migne 13, 645^{A} ne ab hac via ieiuniorum ... aliquo turpitudinis -o recedatis. DON. Ter. Hec. 104 *ut* multis -is morales facetias internectat. AMBR. Abr. 2, 2, 7 eo quod etiam in illis -is et anfractibus constitutus ... habitavit non ita inflexus ad culpam. apol. Dav. 1, 16, 76 in quibus nullos erroris anfractus, nulla -a praecipitis prolapsionis offendant. in psalm. 36, 28 non declinat (*i. evitat*) -a peccatorum. HIER. epist. 52, 1, 1 ne *is* ad diversa vitiorum -a rapiatur. 73, 2 omnium opiniones diversis argumentationibus ac -is ad unum compitum pervenisse. in Is. 15, 3 sqq. p. 233^{A} in -is errorum (PAVL. NOL. epist. app. 2, 11 diversa errorum -a ad viam multitudinis revertuntur. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 10, 2 nullo erroris flexu -ove). adv. Rufin. 3, 25 p. 476^{B} ut *Iudaei* non habeant subterfugiendi -a. RVFIN. Orig. in Rom. 5, 7 p. 1035^{C} *peccatum* parvo -o in praecipitium mortis naturae ordinem vergit. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 26 actionum -a. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 20 licet ... per varia quaestionum -a orationis vestrae feratur intentio.

b *speciatim in dicendo i. q. digressio*: VAL. MAX. 2, 6, 9 unde in hoc -um excessi. 8, 1 damn. 5 possumus ad illos brevi -o transgredi. IVV. 15, 72 a -o repetatur fabula. ARNOB. nat. 2, 1 ab instituta principaliter defensione -o paulo facto. PANEG. 10, 16 parumper igitur ab instituto cursu non ingrato -o recedamus. DON. Ter. Ad. 247 -um ad preces faciens. RVT. NAM. 2, 61 sed -o fuimus fortasse loquaces.

B *i. q. bracchium fluminis*: PAPIN. dig. 41, 3, 45 pr. si quis, quod in fluminis publici -o solus pluribus annis piscatus sit, alterum eodem iure prohibeat. MARCIAN. dig. 44, 3, 7. IVL. HON. rec. B 45 (geogr. p. 51) nullum ostendit *Nilus* -um.

II *id quo devertitur*, *i. q. hospitium, deversorium*: LIV. 1, 51, 8. TAC. ann. 13, 25 qua *lascivia* Nero itinera urbis et lupanaria et -a (*i. cauponas*) pererrabat. ITALA num. 33, 2 (Lugd. Monac.) haec sunt itinera castrorum et -a eorum (*σταθμοί*, VVLG. castrorum loca). HIER. adv. Rufin. 1, 30 p. 422^{B} etiam asini et bruta animalia, quamvis in longo itinere, noverunt secundo -a (*cf.* HOR. epist. 1, 15, 10 deversoria nota). *sim.*: VAL. MAX. 4, 3, 2 felicissimae deliciarum tot Graeciae urbes necessaria totius navigationis -a erant.

***dēverto**, -tī, -rsum, -ere *a* de *et* vertere. *scribitur etiam* -vort-, *v. sub* verto. -rsurus: TERT. resurr. 43 p. 89, 8. *deponens* dēvertor *v. p. 855, 9. 35.* PHOC. gramm. V 431, 9 sunt alia passivoneutra ...: -or: nam in praeterito ... -i, sicut activa vel neutra, proferuntur. -tier: PLAVT. Mil. 240. ISID. diff. 1, 147 divortio (*F*, divortium) est separatio, cum mulier a viro discedit, -it vero, qui a via vel a ratione deflectit. GLOSS. *καταλύω* (*εἰς πανδοχεῖον*). *ἐκκλίνω. ἐκνεύω.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-it ἐκνεύει, ἐκτρέπεται. ἀποκάμπτει καὶ ἀπεκκλίνει καὶ ἐκνεύει. -or καταλύω ἐπὶ τοῦ κατάγομαι. ἀποστρέφομαι. pervertor (revertor *al.*). -ens consentiens (*contam.? cf.* diversus) vel avertens. *legitur inde a* PLAVTO (*etiam perf.*), *deest* LVCIL. RHET. Her. CATVLLO LVCR. CAES. HIRT. BELL. Afr. Alex. Hisp. SALL. HOR. TIB. PROP. VITR. CELSO PHAEDRO SEN. rhet. *al., singulis locis ex. gr.*: TER. CATO VERG. MANIL. VELL. VAL. MAX. COLVM. PLIN. nat., *frequentant* PLAVT. (*14ies*) CIC. (*26ies*). *cf.* diverto.

I ***transitive*:** **A** *i. q.* *avertere* (*deponens legitur* MIRAC. Theclae *infra l. 20. saepius trad.* di- *cf. II*): MANIL. 2, 362 cum per tales feriuntur singula fines sidera et alterno -itur angulus astro. LVCAN. 2, 470 -itque acies (avertit *b*, devexit *C*). 6, 317 Magnum (*i. Pompeium*). 6, 591 suo ventura *fata* cursu. APVL. met. 2, 22 nec acies (*i. oculi*) usquam -enda (*cf.* GREG. M. moral. 22, 12 ab eo, in quo sibi placent, mentis oculos). ITALA Dan. 13, 9 (Wirc.) -erunt *presbyteri* sensum suum (διέστρεψαν, VVLG. everterunt). PORPH. Hor. epist. 1, 15, 11 ad equum ... consuetudine[m] ⟨de⟩vertendum. 1, 15, 13 in equi ore frenato est quaedam auricula, quae captat famam locorum et prout cognoverit iter dirigit aut -it (CORIPP. Ioh. 6, 446. COMMENT. Lucan. 3, 373 Massiliam. MIRAC. Theclae 7 p. 172, 24 *mare* pertransiens iter suum -itur apud Lantteglin). EPIST. Alex. p. 209 -i castra in Phasiacen (iussi -i signa in Phasiacen *H*). CARM. de mens. 1, 7 Iulius ardentis -it lumina Solis. AVR. VICT. Caes. 38, 5 fatalia. SERV. Aen. 1, 567 Sol equos suos ab ista urbe. VVLG. psalm. 80, 7 -it ab oneribus dorsum eius (ἀπέστησεν). GREG. M. moral. 2, 76 amor suus *mentem* a rectitudine iustitiae -it. 20, 30 a quibusdam illos suis operibus. **B** *i. q.* *vertere* (*interdum trad.* di-, *cf. II*): VERG. georg. 3, 293 iuvat ire iugis, qua nulla priorum Castaliam molli -itur orbita clivo (*sim.* SIC. FLACC. grom. p. 146 vicinales *viae*, de publicis *viis* quae -untur in agros). AVR. Fronto p. 85, 3 N. omne votum tuum dei tibi ad usum tuum ... -ant. VVLG. II reg. 6, 10 noluit -ere ad se arcam domini in civitatem David, sed -it eam in domum Obededom. CORIPP. Ioh. 6, 377 saeva fames alios -ere terga coegit. GREG. TVR. Franc. 3, 19 *fluvius* molinas mira velocitate -it.

II ***intransitive*** (*in praesenti, imperfecto, futuro deponens habent* PLAVT. TER. CATO CIC. VARRO VERG. LIV. OV. PRIAP. FEST. SEN. phil. STAT. [*idem habet activum*] TAC. [*idem habet activum*] HYG. GRAN. LIC. ARGVM. Ter. APVL. [*idem habet activum*]. VVLG. *cf.* PHOC. *p. 854, 80.* FVLG. MIRAC. Theclae [*ibidem legitur activum*]): **A** *proprie*: **1** *strictiore sensu i. q. deflectere de via, saepissime hospitii quaerendi causa i. q. deversari* (*additur quo*: huc, in hospitium, in tabernam, domum, in domum, apud hospitem, ad amicos *sim.* *ubi*: in hortis, in domo *sim.* *unde*: via, de via, itinere, ex itinere, ab Ereto, Aegypto *sim.* *plerisque locis traditur* de-, *cf.* deverticulum, deversor *al.*): PLAVT. Men. 264 quia nemo ferme huc sine damno -itur. Mil. 134 is in proximo hic -itur apud suom paternum hospitem (ARGVM. Plaut. Mil. 2, 8. *cf.* AMM. 14, 7, 15 qui *Montius* -bat [*i. deversorium habebat*] in proximo). 240 apud ⟨te⟩ eos hic -ier dicam hospitio (385 ei ambo hospitio huc in proximum mihi -isse visi. 1110). 741 nam hospes nullus tam in amici hospitium -i potest (Poen. 673 ad me. Trin. 673 ad Cupidinem). Most. 966 ad merendam quopiam. Pseud. 658 huc (hinc *Fleckeisen*) in tabernam tertiam (CIC. inv. 2, 14 VAL. MAX. 1, 7 ext. 10. *cf.* VLP. dig. 39, 2, 13, 4 in mea taberna). 961 in id angiportum. Stich. 534 deos salutatum atque uxorem modo intro -or domum (*cf.* TER. Phorm. 312. CIC. Pis. 83 eius ipsius domum [evertisti *codd.*]. Deiot. 17 domum regis [ARVS. gramm. VII 467, 6 *ad l.*]. NEP. Pel. 2, 5 Charonis [devenerunt *C*]. PRISC. gramm. III 323, 7 illi κατάγομαι καὶ καταλύω καὶ ὁρμίζομαι et ad locum et in loco ponunt. similiter nostri '-o domi' et 'domum'. *cf.* PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 10 filium in anus domum [evertisse *H*] *sc. habitandi causa* [GELL. 18, 1, 16]. HIL. myst. p. 25, 25 ad meretricis domum. APVL. met. 10, 1 in domo cuiusdam centurionis [PAPYR. Berol. 628v II 21 ne⟨que⟩ in domo eorum -endi em⟨e⟩ndique causamque ⟨...⟩rem quem detuci place]). CATO or. frg. 6, 1 ad amicos suos (FEST. p. 234). CIC. inv. 2, 43. Verr. 2, 16 ad hospites meos ac necessarios (fin. 5, 4 ad hospitem. div. 1, 57 alterum ad cauponem, ad hospitem alterum. VARRO rust. 3, 3, 9. LIV. 42, 1, 10 apud quos *hospites*). 4, 75 locus ... quo -retur. 5, 25 (*bis*) domus ... quo ... -isset. Font. 19 si qui Cobiamacho, qui vicus inter Tolosam et Narbonem est, -rentur. Mil. 51 ad Albanum. *ibid.* ad villam suam (epist. 7, 18, 3 SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 79). 54 in villam Pompei (ARVS. gramm. VII 467, 7 *ad l.* CIC. off. 2, 64 suam). Phil. 13, 13 se Pompei conveniundi causa -isse Massiliam. de orat. 2, 290 in Pomptinum. Att. 3, 7, 1. 10, 16, 5 ad Terentiam salutatum. 14, 1, 1 ad illum. 14, 1, 2 ille ad quem -i. 15, 1b, 1 in Cumanum. 15, 2, 1. LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 Rhodum (reverti *codd.*). VARRO rust. 2, 11, 12. NEP. Lys. 2, 2 Thasum. LIV. 21, 48, 5 in vacua Romana castra. 25, 9, 2 via omnes irent nec -i quemquam aut excedere ordine agminis paterentur. 26, 11, 10 ab Ereto -isse eo Hannibalem. 38, 15, 5 causa in Pamphyliam -endi (revertendi *trad.*). 42, 1, 7 locum ..., ubi -retur. 44, 43, 2 viā (PLIN. paneg. 52. ITIN. [Silv.] 10, 9 a via [LIB. iubil. 27, 19]. *cf.* QVINT. inst. 2, 3, 9 recto itinere. SVET. vita Verg. p. 55 ex itinere). OV. Pont. 4, 14, 21 ad veteres scopulos iterum -or. PRIAP. 14, 2 huc ... in dei salacis ... sacellum. VELL. 2, 99, 4. CVRT. 4, 9, 1 Aegypto ... in Africam. 4, 16, 14 longius. SEN. dial. 10, 8, 5 *aetas* nusquam -etur, nusquam remorabitur. epist. 48, 8 quo -eris? COLVM. 1, 5, 7 assiduis -entium hospitiis. STAT. Theb. 2, 721 Aonia -is Ithone. 3, 45 saltu ... pastor. QVINT. inst. 6, 3, 49 Bovillas. FRONTIN. strat. 1, 8, 3 ad sua defendenda (descenderunt *d*). TAC. hist. 2, 64 Interamniam. 2, 100 Ravennam. 3, 11 in quibus *hortis* -batur Saturninus. HYG. astr. 2, 38 apud hunc (*sc. Chironem*). SVET. Tib. 12. AVR. Fronto p. 35, 3 N. in agrum Pompei. p. 66, 24 N. Anagniam -imus mille fere passus a via. GRAN. LIC. p. 30 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Haut. 4. GELL. 3, 9, 4 Argos. 3, 13, 4. 13, 2, 2 ad Pacuvium. APVL. met. 1, 7 ad quandam cauponam (PAVL. dig. 4, 9, 6 pr. in caupona). 1, 15. 2, 3. 3, 5. 4, 1. 3. 8, 22. 9, 2. 4. 33. 40. TERT. ieiun. 6 p. 281, 16 cum in spelunca⟨m⟩ -isset. resurr. 43 p. 89, 8 *mortuus* paradiso ..., non inferis -urus. scorp. 3 p. 151, 14 cum -isset (devenisset *A*) Israel apud Sethim. adv. Val. 32 p. 208, 22 illuc habeo -ere post excessum. ITALA gen. 19, 2 (Hil. trin. 4, 28) divertite in domum pueri vestri (ἐκκλίνατε, VVLG. declinate). 38, 16 (Lugd.) *Iudas* -it autem ad eam (ἐξέκλινε, VVLG. ingrediens). iud. 14, 8 (Lugd.) *Simson* -it videre cadaver leonis (ἐξέκλινεν, VVLG. declinavit). 18, 3 (Lugd. ἐξέκλιναν, VVLG. utentesque illius diversorio). 20, 8 (Lugd.) nec -et unusquisque in domum suam (ἐπιστρέψομεν, VVLG. intrabit domum). num. 33, 35 *sqq. saepius* (Lugd. Monac.) diverterunt (παρενέβαλον, VVLG. castrametati sunt *vel* fixere tentoria). prov. 9, 4 (Aug. civ. 17, 20) -at ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. veniat). 9, 16 (Aug. gen. c. Manich. 2, 27. ἐκκλινάτω, VVLG. declinet). CAPITOL. Ver. 4, 5 ad quam *popinam*. VIR. ill. 42, 5. PRISCILL. tract. 3, 62 de qua *via*. AMBR. off. 3, 19, 114. HIER. epist. 49, 8 nec ad sinistram nec ad dextram. in Ezech. 16, 8 p. 149 tempus -entium (*ex* LXX, καταλυόντων, VVLG. amantium. *cf. de varia lectione et interpretatione* HIER. *l. c.* p. 149 *sq.*). hom. Orig. in Ezech. 6 p. 741 *et passim.* VVLG. gen. 19, 3 ut -rent ad eum. 38, 1 num. 20, 21 iud. 19, 15. 20, 4 illuc -i. Iudith 6, 9 -entes a latere montis. I Macc. 5, 35. 6, 47 -erunt se ab eis. 9, 45 locus -endi (τοῦ ἐκκλῖναι). 9, 47 -it ab eo retro. Sirach 2, 16 in vias pravas (*deest* LXX). Luc. 9, 12 (καταλύσωσιν). 19, 7 ad hominem peccatorem (εἰσῆλθεν καταλῦσαι). *al.* AVG. quaest. hept. 6, 2. SCHOL. Cic. Bob. p. 24 in quas possessiones. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 4 dial. 2, 12, 2. OROS. hist. 6, 13, 1 in Palaestinam. PETR. CHRYS. serm. 64 p. 379C ad sepulcrum. EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 929A cum paulisper de schemate stella -erit. FVLG. myth. 1 praef. 10. VITAE patr. 5, 7, 24 -it ... aquila in dexteram partem sequentis se (EVGIPP. Sev. 29, 3 in unam partem). PALLAD. hist. mon. I 21 p. 301A in quem -erit locum. FACVND. defens. 5, 1 -ere ad falsae denegationis inane suffugium (*in imagine*). ANON. Vales. 10, 46 ad *Severinum.* MIRAC. Theclae 6 p. 172, 4 in porticum ante valvam monasterioli. ISID. diff. 1, 147 *v. p. 854, 82.* **2** *latiore sensu i. q. discedere* (*interdum trad.* di-): PLAVT. Men. 635 quin ut dudum -i abs te, redeo nunc demum domum. TERT. resurr. 7 p. 36, 16 ut non vivere animae ⟨nil⟩ aliud sit quam a carne -ere. ITALA Is. 52, 11 (Tert. adv. Marc. 3, 22 p. 414, 26) -ite, ... excedite illinc (ἀπόστητε, VVLG. recedite, exite). BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 361, 15 si ipsum Ciceronem quis videat et interroget, quo -at.

B *translate*: **1** *generatim*: **a** *i. q. se sive animum convertere ab aliqua re et ad aliquid faciendum vel dicendum* (*saepe trad.* di-): OV. am. 2, 6, 9 alitis in rarae miserum, *o Philomela*, -ere funus. ars 2, 425 docta, quid ad magicas, Erato, -eris artes? (converteris *vulgo*). met. 9, 62 inferior virtute mea -or ad artes. SEN. epist. 2, 4 ad alios *libros*. 108, 27 omissis ad quae -imur. QVINT. inst. 2, 11, 5 ad alia. 4, 3, 13 in quam *commemorationem*. decl. 333 p. 311, 3 *controversiae* -unt eo, ut quaestiones habeant, an *eqs.* FRONTIN. aq. 119 ad tutelam ductuum *exponendam.* PLIN. epist. 1, 4, 3 in nostra *negotia*. SVET. vita Pers. p. 75 a schola. FRONTO p. 150, 10 N. ad philosophiam. TERT. anim. 53 p. 385 quo deinde anima nuda et explosa -et? adv. Marc. 3, 22 p. 415, 7 ab ipso Iudaismo -entes. pudic. 1 p. 221, 1 adeo -it a sententiis pristinis. nat. 1, 1 p. 60, 4 a bonis in perversa. praescr. 5 ac per hos non eos probabiles facit qui in haereses -erint, cum maxime -i ab eiusmodi obiurget (HIER. vir. ill. 41 FACVND. defens. 7, 6). PS. CYPR. abus. 6 ad deteriora (*opp.* ad meliora conscendunt). PS. SOL. add. p. 219, 11 a vero. CHAR. gramm. I 57, 9 plura *verba* in eundem significatum -untur (*velut* senectus *et* senecta). SYMM. epist. 4, 34, 2. AMM. 14, 10, 11 ad placidiora. VVLG. psalm. 33, 15 a malo. PS. AVG. serm. 263, 4. 264, 6. 273, 4 VEN. FORT. vita Hil. 3, 10. **b** *i. q. se convertere ab aliquo et ad aliquem* (*traditur etiam* di-): SVET. vita Pers. p. 75 a ... magistris. GELL. 1, 9, 8 isti qui repente pedibus illotis ad philosophos -unt. ITALA prov. 9, 4 (Aug. civ. 17, 20) -at ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. veniat). 9, 16 (Aug. gen. c. Manich. 2, 27, 41) -at ad me (ἐκκλινάτω, VVLG. declinet). Os. 5, 6 (Wirc.) -it *dominus* ab eis (ἐκκέκλικεν, VVLG. ablatus est. AVG. HIER. *al.*: declinavit). RVFIN. Orig. in gen. 16, 4 ut sapientes ... -ant ad se (*sc. Sapientiam*).

2 *speciatim in arte rhetorica i. q. digredi, aberrare a proposito* (*interdum trad.* di-): CIC. epist. 12, 25, 5 redeamus illuc, unde -imus. LIV. 35, 40, 2 inde namque -eram. 39, 53, 1 a quibus -it oratio. CVRT. 10, 6, 1 inde enim -it oratio. QVINT. inst. 4, 3, 17 *is* cito ad id redire debet, unde -it. PLIN. nat. 2, 27 in haec. LACT. inst. 3, 20, 2 huc necessario -endum fuit. AMM. 16, 7, 10. 31, 5, 17.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deriv.: deversari, deversio, deversitare, 2. deversor (deversitor, deversorius), deverticulum. *Pflugbeil.*

dēvēscor, -ī *a* de *et* vesci. *i. q. devorare*: STAT. Theb. 1, 604 animas ... abripere altricum gremiis morsuque cruento -i.

dēvestio, -īre *a* de *et* vestire. *i. q. denudare*: APVL. met. 3, 21 omnibus laciniis se -it Pamphile. 4, 7.

?dēvestīvus, -a, -um. *i. q. denudatus*: TERT. adv. Val. 14 p. 193, 1 certe nec forma nec facies ulla *Enthymesi*, -a scilicet et abortiva genitura (intempestiva *Öhler,* de bestiva *Engelbr.*, de vexativa *Kroym.*).

dēveto, -āre *a* de *et* vetare. *i. q. vetare*: FRONTO p. 119, 5 N. invenit autem me Tranquillus, cum frigeret, etiam nunc -antem (*sic legit Hauler*). [*it.* divietare. *M.-L.*]

dēvexio, -ōnis *f. a* devexus. *i. q. devexitas*: SCHOL. Prud. c. Symm. 2, 884 clivo: -e. *fort. huc pertinet*: GLOSS. II 47, 53 devexo (*leg.* devexio?) περιφέρεια.

dēvexitās, -ātis *f. a* devexus. *i. q. declivitas*: PLIN. nat. 2, 165 quo longissime -s *litoris* passa sit. 2, 179 in illam terrae -em (*de polo*) transgressis. 3, 147 qua mitescentia Alpium iuga ... molli in dextrā ac laevā -e considunt (AMM. 22, 8, 11 latus austrinum molli -e subductum. 23, 6, 65. 27, 10, 9 facilem habet -em et mollem). 17, 168 clivosa altiores scrobes poscunt, praeterea pulvinatis a -e labris. PLIN. epist. 8, 8, 3 loci. SIC. FLACC. grom. p. 143, 4 -s supercilii. AMM. 27, 9, 6 per angustum quendam transiens -is anfractum.

dēvexo, -āre *v.* divexo.

dēvexus, -a, -um [*cf. c.* subvexus, convexus, *ubi plura. Th.*]. *compar.* -ior: GERM. 485 CLAVD. 17, 57 MART. CAP. 6, 593 EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903^C. 4, 3 p. 905^A. GLOSS. περιφερής. -um κατωφερές. descensum pronum. inclinatum. depressum. declivium. ęsdyni (*anglosax.*). -a declivia. *legitur inde a* LEGE repetund. *et* CIC. *cf. etiam* divexus.

i. q. declivis, deflexus, vergens, pronus (*additur* ab, *abl. solus* [*v. l. 72. 73. 80*]; ad, in *c. acc.*, super [*l. 81*]): **1** *de motu rerum vel situ locorum*: LEX repetund. (Corp. I 198) 53 in eam sitellam manum demitito et eam -am popul⟨o ostendito⟩. CIC. div. 1, 101 *lucus Vestae* a Palatii radice in novam viam -us est. leg. frg. 4 sol paululum a meridie iam -us videtur (*sim. de sideribus*: HOR. carm. 1, 28, 21 -i rapidus comes Orionis ... Notus [*cf.* PORPH. *ad l.*]. SIL. 14, 75 chelas. AVIEN. Arat. 1022 -o nectuntur ab ordine cuncta. 1241. 1358. PS. RVFIN. in Ioel 1, 6—8 sole in hiberno -o. *cf.* CLAVD. 17, 57 quodcumque rubescit occasu, quodcumque dies -ior ambit). VERG. georg. 1, 241 mundus, ut ad Scythiam Riphaeasque arduus arces consurgit, premitur Libyae -us in austros (*opp.* sublimis. AVIEN. Arat. 1157. *cf.* PRVD. cath. 8, 11 -o ... in axe. MART. CAP. 6, 593 *cum Canopos* triones geminos ut -a non cernat ..., quis igitur dubitet globi -ioris opposita alia inconspicua fieri atque alia velut sphaerae curvationibus eminere. 8, 808. 816 *opp.* evexus. PRISC. periheg. 47 polus). georg. 3, 524 ad terramque fluit -o pondere cervix *tauri.* 4, 293 usque coloratis amnis *Nilus* -us ab Indis. Aen. 8, 280 -o interea propior fit Vesper Olympo (SERV. *ad l.* inclinato in noctem caelo. LACT. inst. 3, 24, 5 caelum ... in omnes partes ... esse -um. AVIEN. orb. terr. 767. SCHOL. Germ. Sang. p. 230, 6 lacteus circulus ... a septentrione consurgens, in austrum -us). OV. am. 2, 1, 14 ingestaque Olympo ardua -um Pelion Ossa tulit. met. 8, 330 silva incipit a plano -aque prospicit arva (STAT. Theb. 2, 503). 9, 334 est lacus, acclivis -o margine formam litoris efficiens (LVCAN. 9, 497 STAT. Theb. 3, 407). LIV. 29, 35, 14 vallem ad alterum litus -am (MELA 1, 40). 37, 41, 7 altera *falx* aequata iugo *quadrigarum*, altera inferior in terram -a. 38, 29, 10 urbs in mare -a. 44, 35, 23. MANIL. 1, 676 -o ... clivo *orbis* (GERM. 485 hoc medium sidus [*sc. Cancrum*] findit -ior orbis). PAVL. FEST. p. 48 capronae equorum iubae in frontem -ae, dictae quasi a capite pronae. p. 59 loca quaedam -a subinde et accliva. p. 69 dorsum dictum, quod pars ea corporis -a sit deorsum. p. 122 molliter in planum -i *promuntorii.* FEST. p. 213 tectum ... in duas partes -um (*sic* PAVL., divisum *cod. Festi*). CELS. 5, 26, 28 *membrum* -um. SEN. nat. 1, 3, 5 imagines ... -as et in praeceps euntes. 3, 28, 5. 5, 13, 2 canalem. COLVM. 1, 2, 3 collibus vel ad orientem vel ad meridiem molliter -is. 1, 2, 4 agri ... quam mollissime -i. 1, 6, 21. 2, 10, 23. 4, 9. 4, 24, 16. 6, 23, 1. LVCAN. 2, 429 Alpes. 6, 576 Haemus. PLIN. nat. 6, 15. 28, 60 capite in dextrum umerum -o. VAL. FL. 3, 398 est procul ad Stygiae -a silentia noctis Cimmerium domus. 3, 687 montibus (OROS. hist. 6, 11, 24). SIL. 4, 480 curru. 6, 645 excelso summi qua vertice montis -um lateri pendet Tuder. 8, 360 celso -a iugo Iunonia sedes Lanuvium. 10, 355 -o capiti. 13, 674. STAT. Theb. 1, 381 moenia. QVINT. decl. 388 p. 436, 16 litus ... molliter -um aequali planitie. FRONTIN. aq. 36 *calix* ad cursum aquae oppositus et -us amplius rapit. IVV. 4, 118 raedae. PLIN. epist. 5, 6, 11 terra. HYG. mun. castr. 49 *bis.* SVET. Nero 13 pulpitum. TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 335, 25 in ipso opere prono et -o ad terram (*i. in opere rustico*). HIL. trin. 1, 20 iter. AVSON. Mos. 27. AMM. 15, 10, 4 *iugum* prona humilitate -um. CLAVD. carm. min. 26, 53 fluvius -a rupe volutus. MART. CAP. 3, 273 inflexi *accentus* signum est sigma super ipsas litteras -um. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 165 -o ductu *defricationis.* EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 903^C locus -ior. 4, 3 p. 905^A *Aegyptus* utique -ior habetur *Rubro mari* (*syn.* humilior). 7, 4 p. 941^C humile ... est Arctoum mare et -um. 9, 2 p. 957^B spatia -a (*ibid.* loci proclivitas). *nota de persona*: PLIN. paneg. 71 cum candidatis ... osculo occurreres, -us quidem in planum et quasi unus ex gratulantibus. SVLP. SEV. dial. 3, 17, 6 si (*sc. Africam petens*) ad laevam Achaiae sinum paululum -us (*i. devertens*) intraveris. *subst. n.* dēvexum, -ī; *plur.* dēvexa, -ōrum: CAES. Gall. 7, 88, 1 ut de locis superioribus haec declivia et -a cernebantur. MANIL. 2, 846 quod summo premitur -um culmine mundi. SEN. dial. 7, 25, 7 per -um ire (nat. 6, 20, 2 exire). nat. 3, 3 in -o fluit *aqua.* epist. 90, 17 pluviis per -a labentibus (PLIN. nat. 6, 41 utrimque per -a laterum *Caucasi* Armeniae ... Cephenia ... copulatur. SIL. 3, 362 lapsantem dubio -a per invia nisu firmabat gressum. APVL. met. 4, 6 huius *montis* per obliqua -a ... convalles ... ambiebam. 4, 35. SCHOL. Hor. carm. 1, 7, 13 praeceps Anio: per -a cadens. LEO M. serm. 40, 2 [*in imag.*] quas *oves* per -a luxuriae in diversoria mortis inducat). LVCAN. 10, 39 *Alexander* isset in occasus mundi -a secutus ambissetque polos. PLIN. nat. 4, 41 aversa eius (*Haemi*) et in Histrum -a Moesi ... obtinent (6, 29). STAT. Theb. 3, 325 viridisque legit (*i. transit*) -a Prosymnae. 7, 448. 9, 243 arcani ... -a profundi (*i. maris*). 12, 244. TAC. hist. 5, 11 turres ... inter -a in centenos vicenosque attollebantur. PALLAD. 3, 25, 21 magis tamen inclinata et -a desiderant *cydonea.* PRISCILL. tract. 11, 145 si sublimaret erecta, divexa vergeret. GARG. MART. pom. 1, 1 ad montium -a *cydonea* melius proveniunt. AVSON. 368, 16 medium si quis vellat de fornice saxum, incumbunt cui cuncta, simul -a sequentur cetera. MACR. somn. 2, 5, 36 obliquos vero eos *Cicero dicit*, qui australis cinguli -a sortiti sunt. MART. CAP. 6, 625. NOT. urb. Const. 7, 3 regio sexta, brevi peracta planitie, reliqua in -o consistit. RVT. NAM. 2, 15 Apennini -a. PETR. CHRYS. serm. 46 p. 329^A ad -a vallium ... descendere.

2 *translate*: CIC. Att. 9, 10, 3 aetas iam a diuturnis laboribus -a ad otium (SEN. epist. 12, 5 iucundissima est aetas -a iam, non tamen praeceps). SEN. epist. 114, 16 illa in exitu lenta, qualis Ciceronis est, -a et molliter detinens compositio *orationis.* ANTH. 415, 15 *Spes* instabilis, dubio -a (div- *cod.*) ad tempora motu. *L.*

dēviātio, -ōnis *f. a* deviare. *i. q. error*: CASSIAN. c. Nest. 1, 4, 3 ut, ubi -o eius (*Leporii Pelagiani*) prius cognita erat, illic etiam emendatio nosceretur. *Bögel.*

dēvictio, -ōnis *f. a* devincere. *i. q. actio devincendi* (*acced. genet obi. vel pron. poss.*): HIL. trin. 11, 35 -o ... mortis nihil aliud quam resurrectio ex mortuis est. CARM. adv. Marc. 1, 108 falsa resurrectio, mortis -o falsa. FILASTR. 92, 6 ut plena -o fieret inimici. CASSIOD. hist. 1, 16 p. 915^B arbitrantes taciturnitatem tanti viri nostram esse -em.

dēvictor, -ōris *m. a* devincere. *i. q. victor*: CORP. III 7061 (*a. 51*) Ti. Claudio ... vind(ici) lib(ertatis) devi⟨ctori regum XI⟩ Britanniae (*sic suppl. Mommsen,* devi⟨ctis regibus XI⟩ *Perrot*). VI 31988 (= 3868; *ad Stilichonem refertur*) ⟨p⟩rov⟨identissimo hostium de⟩victori. CASSIOD. hist. 7, 33 civitates ... ocurrebant et vici -es athletas honorantes. [GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A δεβίκτορος ἀγοραστοῦ *legend. videtur* δεβίτορος.]

dēvictus *v.* devinco.

dēvigēsco, -ere *a* de *et* vigescere. *i. q. marcescere, languescere*: TERT. anim. 27 adeo marcescimus et -imus (devirescimus *B in marg.*) cum lucis detrimento.

×dēvincio, -inxī, -īnctum, -īre *a* de *et* vincire. PLAVT. Asin. 849 devinxti (devinxisti *codd.*). CORP. X 1251 debinti *i.* devincti. *in codd. interdum confunduntur* devinctus *et* devictus, *compluries scribitur* div- (*etiam* CARM. epigr. 700, 11). GLOSS. -c⟨i⟩o ἀποδεσμῶ. δεσμῶ. -xit conligavit. -cxerat ligaverat. -cimini obligamini. -ctus (IV 333, 12. 13 divinties *trad.*) inligatus affectu. ligatus. -ctum copulatum. -cto ligato. ammoto. -iens (V 287, 43 divincians. V 452, 2 divinciens) inligatus seu afflictus (-ctus inligatus affectu *coni. Goetzius*). inligans effectum (*corrigendum videtur* inligans affectu. *cf.* ENNOD. opusc. 3, 113 p. 360, 17). *legitur inde a* PLAVTO *et* TER.

1 *proprie et in imagine i. q. vincire, alligare, constringere*: *animantia* (*additur* ad *l. 68, accus. q. d. graecus l. 72*): PLAVT. Men. 845 abducam qui hunc hinc tollant et domi -iant. Pseud. 200 cras te quasi Dircam olim ... duo gnati Iovis -xere ad taurum, item ego te distringam ad carnarium. CVLEX 235 vinctus sedet immanis serpentibus Otos -ctum maestus procul aspiciens Ephialten. PLIN. nat. 8, 54 ut *leo* -iatur non repugnans. 28, 212 ut ... *aper* velut -ctus opprimatur. AVSON. 325, 60 Amorem -ctum post terga manus. *res* (*additur dat. l. 74, ad l. 83*): LVCIL. 246 bulga haec -cta ⟨la⟩certo est. CELS. 6, 18, 10 cruribus inter se -ctis (COLVM. 4, 24, 6 muscus qui more compedis crura [umore concedit cura *SA*] vitium -cta comprimit). 7, 22 ut una simul et oras et venas cicatrix -iat (*cf.* 4, 2. 7, 7, 14). SEN. dial. 3, 3, 7 lingua *est animalibus,* sed -cta nec in motus varios soluta *ut homini.* COLVM. 4, 26, 4 meminerit alligator, ne torqueat sarmentum, sed tantum inflexum -iat. PLIN. nat. 7, 3 feliciter natus iacet manibus pedibusque -ctis. 32, 3 cum rostra ... semipedalis inhibere possit ac tenere -cta pisciculus *echenais appellatus.* SIL. 4, 579 labe tenaci haerent -cti gressus. GELL. 5, 21, 2 est ... doctrina homo seria et ad vitae officia -cta ac nihil de verbis laborante. LAMPR. Heliog. 7, 2 genitalia sibi -xit (de-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vixit *trad.* [*cf. infra l. 49*], defixit *Salmasius*). Lact. opif. 8, 16 divinae providentiae virtus fecit duos simillimos orbes eosque … -xit (*cf. infra l. 12*). Arator act. 2, 348 -cta … iussit … membra tegi.

nota: Evstath. Bas. hex. 2, 2 p. 881^{C} mundum … inviolabilibus cuiusdam concordiae vinculis arctatum in unam societatem compaginationemque *deus* -xit. *de metris*: Ter. Mavr. 2437 simul hos *versus* loquemur, quando -ctis metris et hinc et inde veniet aptior locus. *aliquem sive aliquid aliqua re* (*additur saepius accus. q. d. graecus, dativ. l. 42*): Plavt. Pseud. 222 tu oleum hau magni pendis, vino te -is (*A P*. deungis *Acidalius; v. p. 860, 38. totum locum delevit Vsener, cf. E. Norden Rhein. Mus. 49 (1894) p. 197 sq.*). Cic. Arat. 296 *orbes* aequo spatio -ctos sustinet axis (*cf. l. 2*). Brut. 217 -ctus erat fasciis. leg. agr. 1, 16 quam (*i. Italiam*) omnibus vinclis -ctam et constrictam teneretis. 2, 86 Atellam, Cumas, Neapolim, Pompeios, Nuceriam suis praesidiis -ient (leg. agr. frg. 2 cetera oppida praesidiis -ient). Pis. 29 omnes omnium gentium partes tribus triumphis -xerat. rep. 1, 42 vinclum primum homines inter se rei publicae societate -xit (nat. deor. 2, 148 *eloquendi vis* nos iuris, legum, urbium societate -xit. off. 1, 56 inter quos ea *beneficia* sunt firma, -iuntur societate. Avg. civ. 22, 1 epist. 153, 1, 3). epist. 13, 29, 1 *vinculum* eorum studiorum earumque artium, quae per se ipsae eos … etiam familiaritate -iunt (*cf.* ad Q. fr. 1, 2, 4 Hermippum non solum sermone meo, sed etiam familiaritate -xi). Catvll. 64, 122 ut eam -ctam lumina somno liquerit (Ciris 206 -ctus lumina somno Nisus erat). Lvcr. 4, 453 suavi -xit membra sopore somnus (4, 1027 somno -cti. Svet. Aug. 16. *cf.* Sen. Herc. f. 1078 preme, *Somne,* -ctum [*Gronovius*, devictum *E A*] torpore gravi, sopor indomitos alliget artus. Carm. epigr. 481, 3 hic iacet aeterno -ctus membra sopore). Tib. 2, 5, 5 triumphali -ctus tempora lauro. 2, 5, 117 lauro -ctus agresti miles. Liv. 40, 29, 3 operculis *arcarum* plumbo -ctis. Cels. 8, 9, 1 aliquid ex penicillo quod summum lino sit -ctum. Cvrt. 4, 3, 22 aurea catena -xere simulacrum (Sil. 8, 276 Latiā -ctum colla catenā Hannibalem. 11, 117 ductorem vestris -ctum colla catenis). Colvm. 4, 17, 6 *vinea* ex utraque parte iugo -cta. Plin. nat. 36, 169 *silex* structurae infidelis nisi multa suffrenatione -ctus. Apvl. met. 6, 30 *anum* suo sibi funiculo -ctam. 10, 21 *taeniā* decoras -xerat papillas. Paneg. 4, 20 quidquid invictissimi principes urbium, gentium, nationum … aut virtute devincunt aut terrore -iunt. Arnob. nat. 1, 47 ea solvit et vicit, quae perpetuis nexibus et immobili fuerant necessitate -cta (*cf. p. 860, 24*). 2, 16 *corpora* nervorum colligatione -cta. Rvfin. Orig. in gen. 9, 3 disrumpamus vincula eorum quibus nos -xerunt potestati suae. Macr. somn. 1, 6, 24 insolubili inter se vinculo elementa -xit. Pass. Theclae B 9 p. 24, 11. 18. 23 Thecla veluti aranea in tela -cta eius verbis est. Conc. Rom. a. 502 p. 450, 6 sacerdotes volumus religionis nexibus -iri. *nota*: Pavl. Fest. p. 68 *aves* Aegyptii inter potandum cum coronis -ire soliti sunt. *omisso obiecto*: Cels. 7, 17, 1 quidam … per acum duobus linis ad imam basim immissis sic utrimque -iunt. Tert. adv. Marc. 1, 28 quomodo absolvet a morte qui non -xit (devixit *M, cf. supra l. 1*) ad mortem? damnasset … si a primordio -xisset (-xisset … damnasset *M R*)..

2 ***translate*** *i. q. astringere, alligare (sive legibus, necessitate sim. sive beneficiis, amore sim. sive calamitate, scelere sim.), conciliare, obligare, obstringere: accusativus solus (additur dativ. l. 65)*: Cic. Phil. 7, 6 quamquam nos … usus, consuetudo, studiorum etiam honestissimorum societas similitudoque -xit (*cf. l. 74*). Q. Cic. pet. 20 quos -ctos tenes. Sen. Ag. 137 inter istas mentis obsessae faces fessus quidem et -ctus (devictus *A*) et pessumdatus pudor rebellat. epist. 99, 8 omnes eadem condicio -xit. Qvint. decl. 246 p. 9, 21 vis tenuit et -cta (*Gronovius*, devicta *codd.*) mens. inst. 7 pr. 1 nisi *res* eadem dispositio in ordinem digestas atque in⟨ter⟩ se commissas -xerit. Tac. ann. 1, 3 *Livia* senem Augustum -xerat adeo, uti *eqs.* Ps. Avr. Vict. epit. 17, 5 animum eius penitus. Hier. epist. 21, 13, 4 pectoris interna -iunt. Clavd. carm. min. 30, 108 nec carior olim mutua Ledaeos -xit cura Lacones. Cassian. inst. 11, 18 quem semel suae familiaritati -xerit. Ennod. epist. 1, 9, 4 p. 19, 10 quos inter se … concors animorum -xit aequalitas. Carm. epigr. 700, 11 (*a. 518*) sodales cunctas divinctas habens. Vita Caes. Arel. 1, 61 p. 482, 18 ut in te sibi caritas Christi -xit. *accedit ablat.*: Plavt. Asin. 285 nostro -cti beneficio (Ter. Haut. 394. Cic. Verr. 6, 82 donis beneficiisque [Tac. ann. 2, 58]. Brut. 224 equestrem ordinem beneficio legis -xerat. Att. 1, 13, 2 beneficio consulis. 16, 16, 9 epist. 6, 11, 1. 13, 11, 3. 13, 27, 2 Caes. civ. 1, 29, 3. Liv. 22, 22, 11 beneficio et gratia. 38, 60, 6. Ivst. 13, 6, 19 beneficiis obsequiisque. 14, 5, 4 *v. etiam p. 860, 21. 69*). Ter. Andr. 561 spero consuetudine et coniugio liberali -ctum … dehinc facile ex illis sese emersurum malis (Cic. Arch. 6 Lucullos … et Drusum et Octavios et Catonem et totam Hortensiorum domum -ctam consuetudine cum teneret. Nep. Att. 1, 4. *v. etiam supra l. 54*). Hec. 168 animus partim uxoris misericordia -ctus, partim victus huius iniuriis. Haut. 208 animus ubi semel se cupiditate -xit mala. Cic. Verr. 5, 90 ut cuius ad statuam Siculi te praetore alligabantur, eius religione (-ni *al.*) te isti -ctum astrictumque (Plin. paneg. 93) dedamus (dom. 131 si sedem ipsam ac templum publici consilii religione Concordiae -xisset. Tac. ann. 3, 26 religionibus. Hil. in Matth. 7, 11 officii religione. trin. 6, 19 caritatis religione. Amm. 31, 4, 13). Cluent. 160 iudicem … non -ctum legibus esse oportere (prov. 19 *nationes* nondum legibus, nondum iure certo, nondum satis firma pace -ctae [leg. 1, 42 Tac. ann. 3, 26]. Brut. 53 *Brutus* civitatem … perpetuo dominatu liberatam magistratibus annuis legibus iudiciisque -xerit. Sen. dial. 6, 18, 1. Qvint. inst. 12, 10, 14). 179 ut eum nuptiis alligatum simul et testamenti spe -ctum posset habere in potestate. Flacc. 5 cives … -cti necessitudine ac vetustate. Cael. 36 vis … filium familias … habere tuis copiis -ctum. 52 eodem se conscientiae scelere -xit (har. resp. 5 scelere). 55 iure iurando -cta auctoritas. Planc. 37 quas *tribus* is largitione -ctas haberet (*cf.* 45 suffragia largitione -cta. Tac. ann. 12, 64 Lepida blandimentis ac largitionibus iuvenilem animum -bat). Mil. 88 *Milonem* novo reditu in gratiam quasi -ctum arbitrabatur. Phil. 2, 116. 11, 2 eosdem singulari inter se consensu et amore -xit improbissimae naturae et turpissimae vitae similitudo (Verg. Aen. 8, 394 pater aeterno … -ctus amore [devictus *P corr. cf.* Lvcr. 1, 34 aeterno devictus vulnere amoris]. Val. Max. 5, 8, 2 Lvcan. 8, 155 Stat. Theb. 9, 808. Vir. ill. 79, 3. 85, 4 Schol. Hor. epist. 1, 17, 36 Pass. Theclae C 26 p. 71, 15 ille multum -ctus [*sic* 𝔗𝔚, vinctus *y*, devictus *vulg.*] in amore eius [victus amore eius *C a b d*]. Corp. X 4755 amore et beneficiis -cti) Brut. 45 nec … in constituentibus rem publicam … nec in impeditis ac regum dominatione -ctis. 276 *ut* animus eorum qui audirent -ret (devinceret *L*) voluptate. fat. 20 mentem hominis voluntate libera spoliatam necessitate fati -iunt (Plin. epist. 7, 9, 14 metri necessitate -cti [-ctis *M*, defuncti *Barth et Gesner*] soluta oratione laetamur. *v. p. 859, 39*). off. 1, 22 tum artibus (Tac. ann. 4, 1) tum opera tum facultatibus -ire *debemus* hominum inter homines societatem (*cf.* leg. 1, 42). 1, 54 sanguinis … coniunctio et benivolentiā -it homines ⟨et⟩ caritate. epist. 1, 9, 18 cuius officiis me tam esse -ctum non solum confitear, sed etiam gaudeam (6, 10, 2 Tac. ann. 2, 58. Plin. epist. 1, 7, 2 quam [*i. provinciam*] tot officiis, tot laboribus, tot etiam periculis meis … -xerim. Apvl. apol. 99 *v. etiam infra l. 68*). Lvcr. 4, 962 quo quisque fere studio -ctus adhaeret (*inde* Fronto p. 230, 5 N. *cf. etiam* Cic. epist. 15, 4, 16. Fronto p. 182, 11. 226, 8 N.). Caes. civ. 1, 39, 4 pignore animos centurionum -xit et largitione militum voluntates redemit. Nep. Alc. 3, 4 liberalitate. Cvrt. 6, 9, 4 illa aetate, tot meis, tot parentis mei meritis -ctus. Sen. epist. 83, 16 non est animus in sua potestate ebrietate -ctus (*cf.* Plavt. Pseud. 222 *p. 859, 10*). Ps. Qvint. decl. 6, 2 calamitate. Tac. ann. 2, 56 *Zeno* venatu epulis et quae alia barbari celebrant, proceres plebemque iuxta -xerat. 13, 46 Neronem paelice ancilla et assuetudine Actes -ctum. Svet. Dom. 22 -ctus Domitiae nuptiis (*cf.* Cic. Cluent. 179 nuptiis alligatum). Fronto p. 58, 19 N. qui plurimos virtutum suarum facundiaeque admiratione -xerit (Paneg. 11, 24). p. 76, 2 curis. Apvl. met. 5, 24 cupidine. Tert. resurr. 17 cum … facta -cta sint meritis. Ivst. 30, 2, 3 *Oenanthe* geminae subolis illecebris -ctum regem tenebat (Prvd. ham. 821). Paneg. 5, 20 nihil … non aut metu quietum est aut armis domitum aut pietate -ctum. 7, 10 veniā. 10, 34 quarum rerum miraculo. Hil. in Matth. 4, 18 *dominus* mutua … universos caritate -ens (*cf.* trin. 6, 19 caritatis religione). 9, 2 legem … sacrificiorum observatione -ctam (Coll. Mos. 6, 4, 6 Romana maiestas omnes … leges suas religionis sapientia [religione sapienti *B*] pudorisque observatione -xit). Carm. epigr. 652, 2 (*a. 368*) casta maritali semper -cta pudore. Avson. 174, 2 te germanum non sanguine, sed vice fratris -ctum (*cf.* Cod. Iust. 10, 36, 1 pr. consanguinitate). Avg. civ. 18, 2 societas … mortalium … naturae quadam communione -cta (Sidon. epist. 4, 6, 1 *illum* non minus mihi veteris contubernii sodalitate quam novae professionis communione -ctum). Prosp. carm. de ingrat. 156 suam … progeniem culpa et leto -xerit omnem. Mart. Cap. 1, 34. Zacch. 3, 10 -ctam … cultibus tuis (*dei*) mentem. Boeth. in Porph. comm. sec. 2, 2 p. 172, 13 Romanos inter se omnes uno generis nomine -it et colligat. *al.*

de oratione i. q. colligare: Cic. Brut. 140 *in verbis* comprensione (compressione *L*) -endis. orat. 85 nec acervatim multa frequentans una complexione -iet *orator*. *accedit etiam dativ. q. d. commodi*: Plavt. Asin. 849 istoc me facto tibi -xti (-xisti *codd.*). Cic. epist. 1, 7, 3 virum … tibi tua praestanti in eum liberalitate -ctum. 13, 3 ipsum … summo officio et summa observantia tibi in perpetuum -xeris. 13, 7, 5 *illos* summo beneficio in perpetuum tibi tuisque. Cvrt. 10, 1, 25 *Bagoas* Alexandrum obsequio corporis -xerat sibi (*cf.* 6, 7, 2 obsequio uni sibi dediti corporis vinctus. *v. etiam* Ivst. 13, 6, 19). Paneg. 2, 11 necessitudine tibi et affinitate. Svlp. Sev. chron. 2, 38, 1. Ennod. opusc. 3, 92 p. 354, 20 tantos (*i. tot*) … -xerat sibi caritate sincera. *nota*: Svlp. Sev. Mart. 2, 7 pro quibus rebus (*i. benignitate, caritate, patientia, humilitate*) … sibi omnes commilitones -xerat. *additur* cum: Cic. Brut. 98 cum summo illo oratore … affinitate sese -xerat. off. 3, 111 *foederibus* … cum hoste -itur fides. Gell. 17, 20, 4 videsne … ἐνθύμημα … brevibus … et rotundis numeris cum quadam aequabili circumactione -ctum? (devictum *Z*). *seq. enuntiatum*: Cic. Sest. 15 hunc … Cn. Pompeius omni cautione, foedere, execratione -xerat nihil in tribunatu contra me esse facturum.

part. perf. pass. pro adiect. (*vel subst.*) ×**dēvīnctus,** -a, -um. *comp. v. p. 861, 15. 20. 22; superl. v. p. 861, 5 sq.* **1** *proprie: i. q. carceri traditus*: Lib. iubil. 39, 13 *Aegyptius* posuit Ioseph in domum vincu-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

latorum in locum, in quo -i (divincti *codd.*) regis detinebantur. *i. q. a daemone correptus, daemoniacus*: PS. VEN. FORT. vita Remed. 6, 18 parentes *puellae*...cum -a sobole ad sanctum Remedium antestitem pervenerunt. 2 *translate*: *i. q. obnoxius, obligatus, deditus*: GLOSS. -issimo inseparabili. SALV. gub. 5, 56 personis ... -issimis et pignoribus carissimis. eccl. 3, 66 carissimo ... ac -issimo. SIDON. epist. 2, 11, 1 separata ... habitatio ... semel -is parum nocitura pectoribus. FAVST. REI. epist. 1 p. 161, 3 domino -issimo. 7 p. 200, 5 domino sancto et in Christo -issimo fratri Graeco diacono Faustus. 9 p. 211, 4. RVRIC. epist. 1, 3. 4. 5. 2, 1 *et sic passim in epistularum praescriptionibus.* ENNOD. epist. 3, 11, 2 p. 79, 18 -i conscientia. *acced. dativ.*: CIC. epist. 1, 9, 21 ut ego eum mihi -um putarem. 3, 13, 2 in eis studiis quibus uterque nostrum -us est (15, 4, 16 *studiis atque artibus* a pueritia dediti ac -i. *cf. p. 860, 33 sq.*). HOR. sat. 1, 5, 42 animae, quales neque candidiores terra tulit neque quīs me sit -ior alter. TAC. ann. 11, 28 hebetem Claudium et uxori -um (*cf.* 12, 1 Claudio ... coniugum imperiis obnoxio). 12, 42 quos Messalinae memores et liberis eius -os credebat. 13, 46 *Poppaeam* -am Othoni per genus vitae. APVL. apol. 102 *opp.* offensus. CLAVD. 15, 290 an quisquam nobis -ior extat (*sc. quam Stilicho sit*). SIDON. epist. 2, 6, 1 *ille* meruit inter personas nobis ... caras -asque censeri. 5, 11, 1 ut sodalis tibi -ior fierem. ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 2 ad -issimos mihi dominos. *acced. ablat.*: *v. sub* devincio *p. 859, 68 sq.*

syn.: *ad 1*: vincire (CVLEX 235 MACR. somn. 1, 6, 23), constringere (CIC. leg. agr. 1, 16 RVFIN. Orig. in gen. 9, 3 p. 214^B), alligare SEN. Herc. f. 1078), inserere vinculum (CVRT. 4, 3, 22), substringere (AVSON. 325, 60), innectere (RVFIN. Orig. in gen. 9, 3 p. 214^B), colligare (MACR. somn. 1, 6, 23), obstringere (ARATOR act. 2, 347). *ad 2*: astringere (CIC. Verr. 5, 90 PLIN. paneg. 93), alligare (CIC. Cluent. 179), obligare (CIC. Phil. 2, 116 epist. 6, 11, 1), adiungere (CIC. epist. 13, 11, 3), deditus (CIC. epist. 15, 4, 16), coniungere (CIC. Att. 16, 16, 9), redimere (CAES. civ. 1, 39, 4), vincire (CVRT. 6, 7, 2), in favorem sui sollicitare (IVST. 13, 6, 19), colligare (BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 2 p. 172, 14). *opp.*: *ad 1*: absolvere (TERT. adv. Marc. 1, 28).

deriv.: devinctio.

***dēvinco**, -īcī, -ictum, -ere *a* de *et* vincere. *legitur in titulo vetusto p. 862, 54 et inde a* PLAVTO; *singulis habent locis*: VARRO QVINT. *al.*, *binis*: PLAVT. CAES. (*sed* HIRT. 5^{ies}) SALL. HOR. PROP. OV. STAT., *frequentant*: LIV. (46^{ies}) VAL. MAX. (21^{ies}) PLIN. nat. (19^{ies}), *deest* TAC. PLIN. epist. *al.* [*ex coni. legitur* NEP. Eum. 11, 3 MON. Ancyr. 5, 45 VELL. 2, 87, 2 SEN. contr. 7, 2, 7 ANTH. 426, 7 *p. 862, 43.* *falso traditur* LIV. perioch. 49 devicit (evicit *corr. O. Morgenstern*). STAT. silv. 5, 5, 63 potius fugientia ripas flumina detineas (*corr. Heinsius*, demneus *trad.*, devinces G^2; *cf.* STAT. Theb. 4, 144 obiectus detinet amnem). APRING. in apoc. 5, 3 pro homine mortuo (morte?) -cto hoc dignus facere (*sc. signacula aperire*).]

1 ***strictiore sensu*** *i. q. debellare, bello vel pugna vincere, prosternere, subigere*: **a** *hostes, exercitus, gentes sim.*: TAB. triumph. Acil. Glabr. frg. 3 hostibus -ctis (*cf.* CVLEX 389 LIV. 1, 28, 1. 6, 28, 7. 8, 31, 5 MON. Ancyr. 5, 39 VAL. MAX. 5, 2, 6 SIL. 6, 375 SVET. Cal. 1 FLORENT. dig. 41, 1, 16 *al.*). CIC. Rab. Post. 27 *Scipio* Antiochum (Deiot. 36). Phil. 6, 13 *Tremulus* Hernicos (LIV. 2, 40, 14. 7, 15, 9). 14, 24. nat. deor. 2, 7 classe -cta (NEP. Cim. 2, 2 Con. 5, 1 VAL. MAX. 6, 6, 2 [*cf.* LIV. 36, 39, 7]). HIRT. Gall. 8, 5, 1. 8, 24, 1 bellicosissimis gentibus -ctis (PROP. 2, 7, 6 DECRET. decur. Pis. de C. Caesare [Corp. XI 1421] 11. 35 VELL. 1, 13, 2 VAL. MAX. 2, 2, 3. 2, 10, 6 CVRT. 4, 6, 31. 6, 2, 3. 8, 8, 17 *et saepissime*). BELL. Afr. 31, 9 tantis ... exercitibus -ctis (CVRT. 4, 16, 7). SALL. Catil. 51, 28 -ctis Atheniensibus (NEP. Con. 2, 2). NEP. Con. 1, 2 copiae Atheniensium ab Lysandro sunt -ctae. Eum. 8, 2 *phalanx* Persas (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3). 11, 3. ELOG. Camilli (Corp. I^2 p. 191) Etruscís ad Sutrium -ctís. HOR. carm. 1, 29, 3 non ante -ctis Sabaeae regibus (CORP. III 14147^5, 2 post reges a Caesare ... -ctos [μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν ... βασιλέων]. LIV. 30, 17, 4. 33, 32, 5. 38, 60, 5. 45, 1, 2 VAL. MAX. 4, 3, 8 *et saepe*). 4, 4, 39 Hasdrubal -ctus (*cf.* PORPH. *ad l.*). ELEG. in Maecen. 1, 57 coloratos ... Indos. PROP. 2, 14, 23 -ctis Parthis. AETNA 65 -ctae ... acies. LIV. 1, 31, 1 -ctis Sabinis (PLIN. nat. 36, 112). 2, 31, 4. 2, 42, 1 Volscis Aequisque. 9, 17, 16 *Dareum* praedam verius quam hostem ... incruentus -icit. 9, 40, 21. 23, 13, 4. 27, 1, 9 Cn. Fulvium praetorem. 30, 40, 3. 31, 7, 5 -ctis Carthaginiensibus. 32, 3, 3. 34, 9, 3. 34, 23, 7. 35, 10, 6. 38, 48, 15 tantam nationem sine ulla militum iactura -icimus. 38, 50, 3 -ctis perduellibus. *et saepe.* OV. met. 9, 80. INSCR. numm. Cohen I^2 7 -ctis Germ(anis). VELL. 1, 15, 4. 2, 69, 6 *al.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 13. 4, 4, 9. 8, 1 absol. 11 -ctarum navium rostra. 8, 7 ext. 15 *al.* CVRT. 4, 16, 10. 7, 9, 18 (*cf.* 10, 5, 28). 9, 2, 23. PLIN. nat. 9, 136 Etruscis -ctis. 34, 20 *bis.* 34, 23 *al.* BASS. Diom. gramm. I 513, 17 Romani victores Germanis -ctis. STAT. silv. 3, 2, 142. FRONTIN. strat. 2, 5, 5 Thamyris ... Cyrum. SVET. Iul. 35. 37 Aug. 20. 49 GRAN. LIC. p. 24, 1 infeliciter. SOL. 38, 9 -ctis (-tibus *H*) Cilicibus. IVST. 20, 1, 4. CORP. III 733 ob -ctos Gothos. AVR. VICT. Caes. 11, 4 Dacis et Cattorum manu -ctis. PRISCILL. tract. 10, 140 p. 101, 20 -cto Dagon idolo. AMM. 15, 5, 34. CLAVD. 15, 330 -ctis ... Mauris. AVG. civ. 18, 46 Iudaei quamvis a Romanis fuerint -cti et oppressi. SVLP. SEV. chron. 2, 21, 3 angebatur duces suos cum magnis exercitibus -ctos (*sc. esse*). *adde feras*: OV. epist. 6, 37 -ctus serpens. SEN. Herc. f. 62 terna monstri (*i. Cerberi*) colla -cti. Herc. O. 53 quas ... -am feras tellus timet concipere nec monstra invenit. *acced. ablat. instrum.* (*l. 15 modi*): CIC. orat. 153 *Duellius* Poenos classe (*item* Cato 44. *cf.* LIV. 37, 58, 3). rep. 2, 33 Latinos bello (rep. 2, 36. off. 1, 35 civitates aut nationes. ad Brut. 1, 15, 10). nat. deor. 2, 6 Crotoniatas Locri maximo proelio (LIV. 7, 11, 8 proeliis primum parvis, postremo una insigni pugna. 24, 49, 4. 39, 2, 8 SPART. Carac. 10, 6 SVLP. SEV. chron. 2, 29, 4). NEP. Milt. 2, 2 virtute militum hostium exercitus. Them. 5, 3 apud Salamina parvo numero navium maxima ... classis est -cta. LIV. 8, 1, 3 haud magno certamine -cti hostes. 36, 39, 7 -ctis (*corr. Mead 1 in marg.*, deductis *codd. cf.* VAL. MAX. 6, 6, 2) acie Bois (AVR. VICT. Caes. 19, 4). 38, 16, 9 *Gallorum* maxime opera -ctus Ziboeta est. FLOR. epit. 2, 2, 6 Hieronem ... tanta celeritate -icit. CAPITOL. Maximin. 2, 7 Maximinus sedecim lixas uno sudore -icit. **b** *urbes, regiones, terras sim.*: CIC. leg. agr. 2, 90 quibus consulibus Capua -cta atque capta est. Pis. 43 Africa. CAES. Gall. 7, 34, 1 Gallia (civ. 3, 87, 1 *exercitus* Galliam Germaniamque -erit. HIRT. Gall. 8, 1, 1. 8, 46, 1). HIRT. Gall. 8, 46, 1 cum ... Aquitaniam ... per P. Crassum quadam ex parte -isset. NEP. Cim. 3, 4 eius maiorem partem insulae (*i. Cypri, cf.* VELL. 2, 38, 6 Cyprus [Cypro *A P*] -cta). Pel. 1, 3 Athenas. VERG. Aen. 9, 262 Arisba. 11, 268 -ctam Asiam subsedit adulter (*cf.* SERV. *ad l.* PLIN. nat. 13, 24 Antiocho rege Asiaque -ctis. 33, 51. 148. 34, 14. 34). LIV. 5, 8, 5 -ctis Veis. 45, 13, 17 Macedoniam. VAL. MAX. 2, 7, 12 -cta Carthagine (6, 2, 3. 6, 9, 2. 7, 2, 3). 2, 10 ext. 1 ea urbe (*i. Athenis*) -cta (SIL. 15, 322). 5, 5, 3 per modo -ctam barbariam ... evasit. SEN. Ag. 42 -cto Ilio (HYG. fab. 175 p. 30, 3). PLIN. nat. 12, 118 -ctae *Iudaeae* (INSCR. numm. Cohen I^2 p. 378 n. 142). 13, 23 orbem terrarum -icere aquilae (*i. signa*). 34, 36 Achaiā -ctā (VIR. ill. 60, 1). SIL. 17, 626 -ctae ... terrae. HYG. fab. 118 p. 102, 22 Troia. SOL. 8, 1 *Pieria* -cta sub Macedonum venit iugum. IVST. 25, 4, 3 ut ad -enda regna invictus habebatur, ita -ctis acquisitisque celeriter carebat. 29, 3, 8 vetus Macedonum -cti orientis gloria. PRISCILL. tract. 6, 105 p. 78, 2 -cto Aegypto id est repudiato mundo (*cf.* 10, 140 p. 102, 3 -cto mundo velut subiugato Aegypto in Efrem et Manasse). 10, 129 p. 95, 19 *David* duas Syrias, hoc est duo peccaminum principia ... -ens. *acced. ablat. instrum.*: CIC. Phil. 4, 13 virtute maiores vestri ... universam Italiam -erunt (PANEG. 4, 20 quidquid invictissimi principes urbium gentium nationum aut ... aut virtute -unt aut terrore devinciunt). rep. 44 omne Latium bello (NEP. Chabr. 2, 2 totam insulam). SIL. 5, 676 vereor, ne quae tanta creat indole tellus magnanimos fecunda viros ... ipsis -at cladibus orbem. ANTH. 426, 7 Britannia ... conspectu -cta (*Scaliger*, defictu *U*, defixa *coni. Heinsius*) tuo, Germanice Caesar. PRISCILL. tract. 10, 141 p. 102, 14 vitiorum in se loca regna regiones disciplinato opere -ens. AMM. 23, 5, 20 -cta est perplexo et diuturno Marte Carthago. INSCR. christ. Rossi II p. 130, 15, 7 imperio -cta pio tibi Graecia cessit. *nota*: VERG. Aen. 10, 369 -cta ... bella (SERV. *ad l.* finita, exhausta; nam hostis vincitur, non bellum. PRISCILL. tract. 10, 131 p. 96, 23 universa in se vitiorum bella -ens). CASSIAN. inst. 6, 1 p. 115, 12 adversus spiritum fornicationis certamen est longum prae ceteris .. et perpaucis ad purum -ctum.

2 ***sensu latiore*** *i. q. superare, opprimere*: **a** *aliquem*: CORP. I^2 n. 547 (*ascriptum imaginibus in abaco ludentium*) opeinod (*fort. i. q.* opinor) -am ted. CIC. Marcell. 26 -ctis adversariis (*cf.* SVET. Aug. 15). LVCR. 2, 291 ne mens ... -cta quasi (quaei *trad.*) ⟨id⟩ cogatur ferre patique. SEN. contr. 7, 1, 8 post omnia -cta (*fere i. q. convicta, cf. p. 863, 2 sq.*) nihilominus saevit *noverca*. SEN. Herc. O. 910 -ctus (*sc. viro*) Alcides. 1101 -ctus ... Hercules. 1553 Morte -cta (TERT. adv. Prax. 23 p. 273, 21. 25 p. 276, 20. ITALA I Cor. 15, 26 [Hil. trin. 11, 35] καταργεῖται, VVLG. destruetur. PS. HIL. libell. 6 p. 739^B [p. 738^B *syn.* mortem vincere]. PRISCILL. tract. 1, 3 p. 5, 23). TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 350, 7 diabolus ... -ctus. ITALA II Petr. 2, 19 (Aug. civ. 4, 3. 19, 15) a quo ... quis -ctus est (ᾧ ... τις ἥττηται, VVLG. superatus est), huic et servus addictus est. COMM. apol. 322 per quod prius hominem prostraverat morti malignus, ex ipso *ligno* -ctus *est*, unde nobis vita provenit. instr. 1, 41, 6 tres imperantes ipse -erit (divicerit *C*) orbe (*i. in orbe*). 2, 39, 13 sub Antichristo -cto. IVST. 15, 1, 9 -ctis diversae factionis ducibus. FILASTR. 45, 7 -ctus atque fugatus a beato Iohanne euangelista. 92, 6. PRAEDEST. 1, 21 p. 594^A -cti atque detecti *Marcionitae* ... pullulabant (*syn.* superati). CLAVD. MAM. anim. p. 188, 3 contra fastidiosum et calumniatorem ... qualiter -atur. *acced. ablat.*: PLAVT. Bacch. 968 eum ego adeo uno mendacio -ici, uno ictu extempulo cepi spolia. BIBAC. carm. frg. 9 gravi subito -ctus vulnere (LVCR. 1, 34 aeterno -ctus vulnere amoris. *cf. p. 860, 14 sq.*). CIC. off. 1, 35 iis quos vi -iceris consulendum est (*cf.* SIL. 17, 592 vi [in *codd.*] caeca ... -ctus ... Vesbius). AETNA 474 laeto -cta tropaeo prona iacet campis acies. GERM. 272 *Lyra* nitet ante labore -ctam (defectam *coni. Burmannus*, devinctam *Vossius*) effigiem (*sc. Herculis vel Engonasin. cf.* AVIEN. Arat. 187). MANIL. 4, 87 invicta -ctum (invictum -cta *F*) morte Catonem. QVINT. inst. 7, 3, 15 persuadendum ... iudici est, qui etiamsi verbis -ctus (*A G*, -inctus *coni. Regius*) est, tamen ... tacitus dissentiet (*cf.* PASS. Theclae B 11 p. 28, 9. 14 *Thecla* erat verbo Pauli -cta [devincta *al.*]. p. 28, 19 erat pro verbo

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dei doctrinae Pauli devincta). TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 400, 4 Mortem resurrectione -icit. FILASTR. 29, 9 *Simon* -ctus undique oratione beati apostoli (*i. convictus. cf.* PASS. Cassian. 1 -ctum devotione tanti martyris *et p. 862, 57*). RVFIN. hist. 5, 28, 12 turpis lucri -ctus illecebra. PASS. Petr. 6 tantis fletibus. PASS. Paul. 8 sentiat me (*sc. Neronem*) regem invictum qui eum vinxi et occidendo -ici. **b** *aliquid*: PLAVT. Pseud. 678 centum doctum hominum consilia sola haec -it dea, Fortuna. CIC. Marcell. 12 a quo etiam ipsius victoriae condicio visque -cta est. NEP. Hann. 1, 2 multorum obtrectatio -icit (-incit *A*) unius virtutem. VAL. MAX. 1, 1, 19 -ctis partibus Antonii. SIL. 7, 578 omnia ... dura ... -cta viro (*i. Fabio*). TERT. adv. Hermog. 37 a quo (*deo*) natura materiae -i et edomari ⟨in⟩ melius ⟨non⟩ potuisset. AVIEN. Arat. 1581 inflata ... celsas aggere -cto superabunt flumina ripas. PRISCILL. tract. 6, 107 p. 79, 5 ut ... totius mundi in anno (*sc. agni anniculi*) numero -cto innumerabilis Christi natura teneatur. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 514C -cta proprietate. VAL. CEM. hom. 12, 1 p. 728B licet sciam antiquis legibus ... multos -cto amore servire. EVSTATH. Bas. hex. 2, 4 p. 884A contraria pars -cta consumitur (*syn.* superare). APRING. in apoc. 1, 5 -ctis inferis. NICET. hymn. 17 p. 85, 6 -cto mortis aculeo. *acced. ablat.*: LVCR. 1, 493 glacies aeris flamma -cta liquescit. SALL. Iug. 25, 3 bonum publicum ... privata gratia -ctum. SIL. 5, 507 procubuit ... multā -cta securi suffugium infelix miseris et inhospita quercus. PRISCILL. tract. 10, 130 p. 96, 8 -cta vitiis caro. **c** *absolute*: SORT. Sangall. 41, 3 ius dicis, ... -es in novissimum (*syn.* vinces). PELAG. in Col. 2 p. 857A -icit palam crucifixus (*syn.* triumphavit).

part. perf. pass. pro subst. m. **dēvictus**, -ī. VARRO Men. tit. Devicti περὶ φιλονικίας. CVRT. 6, 6, 4 quod a victoris insignibus in -i transiret habitum. 7, 6, 17 ut clementiam ipsius in deditos simulque inexorabilem animum in -os ostenderent. LVCAN. 9, 299. IVST. 27, 3, 10 Ptolemaeus non amicior -o quam hosti factus. HIL. in Matth. 15, 3 Chananaei ... in servitutem -orum condicione subiecti. SVLP SEV. chron. 1, 33, 9 addito interdicto, ne quid ex spoliis -orum concupisceret.

deriv.: devictio, devictor.

dēvīnctio, -ōnis *f. a* devincire. *inde a* TERT. *i. q. animus devinctus, amicitia, amor*: RVRIC. epist. 2, 7 quod ... vobis placere pro nostra -e confidam. 2, 52 -o vestra quae in visceribus meis iugi recordatione ... augetur. ENNOD. epist. 3, 10, 1 p. 78, 5 diligentia mutuae -is usu polita fulgeret. 3, 15, 1 p. 82, 19 animum -is abiecit. 3, 17, 2 p. 111, 12 si mecum pari cura in -em convenitis. 5, 8, 3 p. 131, 9 quam mihi -is spem ... fecisset allegatio. 6, 34, 2 p. 169, 4 animus meus usque ad hoc -e perductus est. 7, 4, 1 p. 174, 24 ubi gentium fuit sub obtestatione dei inter nos promissa -o? 8, 12, 1 p. 208, 20 qua te -e teneam. *singulari sensu i. q. defixio*: TERT. spect. 2 vides homicidium ferro veneno magicis -bus (devotionibus *coni.* *Colvius*) perfici. *Graeber.*

dēvīnctus *v.* devincio.

dēvindico, -āre *a* de *et* vindicare. *i. q. vindicare, de iudice*: ITALA Luc. 18, 3 (cod. d) -a me ab adversario (abv- *cod.*) meo (ἐκδίκησόν με ἀπό, VVLG. vindica me de). *ibid.* 18, 5 -o illam (ἐκδικήσω, VVLG. vindicabo). *i. q. arrogare*: SCHOL. Hor. ars 122 ut omnia armis -et (HOR. arroget).

***dēvio**, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* via *vel a* devius. *Th.*]. MACR. exc. gramm. V 637, 11 vío dévio (*sc. mutato accentu*). *de declinatione: praevalent in perfecto eiusque derivatis formae contractae; leguntur* (-asse, -asti, -arunt, -arit, -arint, -asset, -assent) *apud*: IREN. SYMM. AMM. PS. AMBR. paenit. HIER. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. AVG. MAX. Aug. epist. 16, 4 LEONEM M. SACR. Leon. CANON. GILD. SALV. FAVST. REI. CASSIOD. CONC. PALLAD. hist. mon. *formae non contractae leguntur hae*: -vit: SERV. ecl. praef. p. 2, 11 Aen. 4, 22 MACR. sat. 5, 15, 1 LEO M. epist. 30, 1 PROSP. chron. I p. 457, 1129 GREG. M. moral. 23, 54 PALLAD. hist. mon. 1, 15. -verunt: GENNAD. dogm. 59. -verant: RVFIN. hist. 4, 14, 7. -veris: MAR. MERC. subnot. 7, 4. -verit: AVG. epist. 168, 3 MACR. somn. 1, 22, 17 THEOD. PRISC. log. 2 COD. Iust. 6, 25, 7, 1 pr. -verint: FACVND. defens. 6, 5 p. 682B. *passivo utuntur intransitive*: *l. 78* SYMM. epist. 9, 150, 2 AVG. epist. 36, 11 mus. 2, 9, 16 bapt. 2, 3, 4 COD. Theod. 8, 5, 25 (*a. 365*) LEO M. epist. 157, 3 (*quibus locis vix deponens est agnoscendum*). *transitive*: POLYCARP. ad Philipp. 7, 1 GREG. M. in Ezech. 1, 12, 18 (*v. p. 864, 53*). CORP. V 8658 cura ⟨eius ... aquis de⟩viatis. GLOSS. -at errat. *vox serioris aetatis, apud poetas non legitur nisi*: AVSON. 195, 37 CORIPP. Ioh. 5, 130. *accedunt abl. separ. (local.) causae, instr.*, a ad in (*c. abl. et acc.*), *adverbia.*

I ***proprie***: **A** *intransitive i. aliam in viam se vertere, deverti*: *de hominibus*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 32 -antes (deviamus *G*) ad latus venimus *eqs.* VVLG. num. 22, 26 ubi nec ad dexteram nec ad sinistram poterat -are (ἐκκλῖναι, -ari *Amiat.*, ITALA Lugd. devertere. EVGIPP. Sev. 29, 2). COD. Theod. 8, 5, 25 (*a. 365*) ab itinere solito -ari. VEN. FORT. vita Albin. 14, 39 alibi, *in trivio.* *de rebus*: MACR. somn. 1, 21, 10 numquam ... ad septentrionalem verticem -are *stellas.* 1, 22, 17 quae si paululum a medio -verit (*sphaera aurae*).
B *transitive i. devertere, declinare*: CORIPP. Ioh. 5, 130 clipeo contentam -at hastam suscipiens. *adde* CORP. V 8658 *l. 71.*

II *translate* (*asservatur vel restituitur per imaginem haud raro viae notio propria*): **A** *intransitive i. q. aberrare, (ad malum falsumve) se vertere*: **1** *de hominibus*: AVG. lib. arb. 1, 1, 2 male facere nihil est nisi a disciplina -are. in psalm. 118 serm. 3, 3 -at ... cum peccat. epist. 153, 12 peccat, id est a veritate et caritate et pietate -at. *cum praepos.*: ab (*cf. l. 5*): IREN. 1, 22, 1 facile eos -asse (devitasse *cod. Voss.*) a veritate arguimus (AMBR. epist. 23, 2 eo usque a vero. *al.* VVLG. exod. 23, 2. RVFIN. hist. 4, 14, 7 eorum qui a veritate -verant [τῶν παραχαρασσόντων τὴν ἀλήθειαν]. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. prolog. non multum. AVG. bapt. 2, 3, 4 si quid in eis [*conciliis*] forte a veritate -atum est. *al.* OROS. hist. 7, 28, 23). SIRIC. epist. pontif. 255 Migne 13, 1134A a quo tramite vos quoque posthac minime convenit -are (AMM. 22, 10, 2 ab aequitatis recto tramite -asse [deivasse *V*]. AVG. epist. 36, 11 ut a rationis tramite -etur. MAR. MERC. subnot. 7, 4 quantum. LEO M. epist. 30, 1 tantum. SACR. Leon. p. 335 PROSP. in psalm. 124, 5 [*vix de re*]. GILD. Brit. chron. III 1 p. 26, 34 EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 870B FAVST. REI. grat. 1, 6 p. 21, 9 GREG. M. moral. 19, 37. PALLAD. hist. mon. I 28 neque usquam a recto tramite -asset [μὴ ἐκτραπεὶς τῆς εὐθείας 40 p. 126 *Butl.*]. I 54 a propositi sui tramite [ἐκπίπτοντες τῆς προθέσεως 56 p. 163 *Butl.*]. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 407A ISID. epist. 7, 5. *adde*: RVFIN. hist. 4, 27 -andi [τῆς παρεκτροπῆς] a recto itinere exordium. Clement. 4, 24 quos -uros ab itinere iustitiae. AVG. civ. 19, 1 epist. 149, 25 SACR. Leon. p. 335 GREG. TVR. glor. mart. 103. PALLAD. hist. mon. I 15 in tantum ... ut [ἐπὶ τοσοῦτον ἐξέστη τῆς εὐθείας 27 p. 83 *Butl.*]. *cf.* I 35 a recti itineris proposito [*cf.* 47 p. 137 *Butl.*]). SYMM. epist. 9, 150, 2 a quorum (*imperatorum*) definitione non decet -ari (*sim.*: LEO M. epist. 13, 4 CASSIOD. var. 10, 2, 2). AMM. 18, 1, 1 ab aequitate (*sim. al. ibid. et* GENNAD. dogm. 59 AVG. adult. coniug. 2, 19, 20 GREG. M. moral. 16, 21). SERV. ecl. praef. p. 2, 11 in paucis versibus ab ista ratione. Aen. 4, 331 Aeneam a proposito non esse -urum (-atum *F.* PS. AMBR. paenit. 8. GREG. TVR. Franc. 2, 8 ab instituto suo. PALLAD. hist. mon. I 5 p. 267A [ἐκπεσεῖν 16 p. 42 *Butl.*]). AMBR. serm. 35, 3 a deo (PS. RVFIN. in psalm. 27, 1 SACR. Leon. p. 328). HIER. epist. 112, 12 in eo a recti linea ... quod. AVG. civ. 1, 19 ab auctoritate legis divinae (LEO M. serm. 77, 2 a lege sibi posita per concupiscentiam). 10, 3 a quo (*vero dei cultu*) ... colendo angelos. 15, 20 ab huius fide (*al.* PROSP. chron. I p. 457, 1129 CANON. Migne 56 p. 438A. *sim.*: CASSIOD. compl. in Gal. 1, 6. *adde*: AVG. epist. 36, 22 ab hac doctrina terras ceteras. bapt. 1, 19, 29 a catholica pace. LEO M. epist. 157, 3 si a traditione apostolica vel in exiguo aliquo -etur. *al.*). AVG. c. Faust. 13, 12 sub nomine christiano ab ipsa christiana societate (MAX. Aug. epist. 16, 4 a mea secta). serm. ed. Mai 131, 2 in aliquo a praeceptis dominicis (CASSIOD. in psalm. 118, 109 GREG. M. moral. 23, 54. CONC. Matisc. a. 585 p. 166, 22 a mandato dei aliquibus locis). mus. 2, 9, 16 nec ab ea (*aequalitate et similitudine pedum*) omnino -andum (c. epist. fund. 12 non -antes a re ipsa offensionem vocabuli devitarunt [-iarunt *T*]. MACR. sat. 5, 15, 1 in nonnullis paululum a gravitate Homerica). LEO M. epist. 4, 2 *a regulis* penitus *fratres* (IOH. epist. ad Sen. 13 *ab institutis patrum.* CASSIOD. var. 1, 44, 4 a disciplina publica). THEOPHIL. ALEX. epist. 2 a die festo (*de temporis ratione errare*). ENNOD. epist. 9, 1, 3 vix delinquit, qui a natura et lege non -at. GREG. M. in Ezech. 1, 12, 18 a salutis auditu -ant (-antur *codd. alii*). epist. 3, 46 ab eo (*homine delecto*). *fort. add.*: MAXIMIN. c. Ambr. 82 ⟨de veritate⟩ non -ans. in *c. acc.*: AVG. bapt. 2, 5, 6 in nullam praecisionem. epist. 188, 3. LEO M. epist. 14, 1 in id, quod (*rel.*). FACVND. defens. 6, 5 p. 682B in aliquam falsitatem. *c. abl. separ.*: COD. Theod. 16, 5, 28 (*a. 395*) iudicio catholicae religionis et tramite (*item* COD. Iust. 1, 5, 2, 1). *absolute*: AVSON. 195, 37 errore ... -antis filiae. SYMM. rel. 3, 6. AMM. 30, 2, 5 in eo quod (VITAE patr. 3, 176). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 293 tantā discordiā (*scriptores*, Ios. διαφωνεῖν ἐπὶ τοσοῦτον). AVG. in psalm. 118 serm. 3, 3 si quid a -ante committitur (*al.* ZACCH. 3, 8 p. 1152B MACR. somn. 2, 17, 13). doctr. christ. 1, 36, 41 consuetudine -andi ... in transversum aut perversum ire *cogi.* serm. ed. Mai 12, 4 *in via* non promovere aut ... -are. beat. vit. 1, 2 inter nubila. *al.* LEO M. serm. 28, 4. SALV. gub. 5, 51 beluinā imprudentiā. CONC. Aspas. a. 551 p. 113, 19. COD. Iust. 6, 25, 7 pr. viam ... impiam obstruentes, ut ne quis et alius -verit. *nota de scriptoris digressione*: AMM. 27, 3, 15 hactenus -asse sufficiat (*opp.* revertemur). **2** *de rebus*: PAVL. NOL. pass. Genes. 2 in nullo a praeceptis euangelicis actus martyris. AVG. quant. anim. 33, 78 anima in veritate quaerenda. MACR. sat. 7, 16, 33 coniectura mea a vero. THEOD. PRISC. log. 6 quantum in contrariam partem natura. PROSP. c. coll. 2, 2 nisi praecipiti laevoque progressu ab incohata rectitudine -ret *doctrina.* PS. ARNOB. confl. 1, 1 p. 241A fides nostra de incarnatione dominica a recti itineris tramite. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 426, 3 sensus planissimus a ratione. CASSIOD. var. 4, 35, 3 petitio vestra a veritate. ISID. epist. 7, 9 ecclesiae consuetudines a divinis auctoritatibus in nullo aliquatenus.

B *transitive*: SERV. Aen. 4, 22 'inflexit' a rigido proposito -vit (*M*, -tavit *F*, declinavit *NLH*) *sensus i. animum.* CASSIOD. var. 1, 3, 3 Siculorum ... mentes ab obstinatione praecipiti. PS. RVFIN. in psalm. 5, 9 me ... ad iniustitiam (CASSIOD. var. 12, 21, 5 qui te in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cassum voluit -are. VITA Vedasti 7 Francorum viris [*pro* -os] a profanis erroribus ex integro). POLYCARP. ad Philipp. 7, 1 eloquia domini ad propria desideria (μεθοδεύῃ. *al.* traduxerit. CANON. Migne 56, 678^B meas voces [*syn.* abstrahere]).

syn.: declinare, devertere (-i), errare, peccare, seducere. *opp.*: persistere, reverti, sequi.

deriv.: deviatio.

dēvirginātio, -ōnis *f. a* devirginare. *i. q. concubitus*: SCRIB. LARG. 18 pueros vel virgines liberari *morbo comitiali* post complexum et -em.

dēvirginātor, -ōris *m. a* devirginare. GLOSS. II 273, 17 διαπαρθενευτής (534, 65 debirginator). 576, 52 -r *sine interpretamento.*

dēvirgino, -āvī, -ātum, -āre [*a* de *et* virgo. *Th.*]. GLOSS. διαπαρθενεύω (DOSITH. gramm. VII 436, 10). divirginat διαπαρθενεύει. corrumpit. II 276, 44 διεφθαρμένη -ata. PRISC. gramm. III 487, 1 -o *ad mares*, -or *ad feminas pertinere docet et ad alterum sexum tralatum esse in exemplo eiusmodi* (III 487, 4): bona anima est, quae istam virginem -vit. *proprie i. q. stuprare*: PETRON. 25, 2 cur non, quia bellissima occasio est, -atur Pannychis nostra? PAVL. dig. 1, 18, 21 de servo corrupto vel ancilla -ata vel servo stuprato. SCHOL. Iuv. 9, 71 uxorem tuam non -assem (*ad* IVV. 9, 72 uxor tua virgo maneret). HYG. fab. 23 p. 54, 4. 33 p. 66, 13 Hercules cum ... Deianiram -asset. HIER. in Ezech. 23, 3 p. 260 ibi -atae sunt (*ex* LXX διεπαρθενεύθησαν, VVLG. *aliter*). p. 262 *bis.* p. 264 libidinem in qua -ata est. VVLG. Sirach 20, 2 concupiscentia spadonis -bit iuvenculam (ἀποπαρθενῶσαι). SORAN. p. 9, 13 virgines ... quae -atae (-nitate *b l h*) non sunt (GREG. TVR. in psalm. 18 tit. adnot.). *translate*: NON. p. 458 quicumque ex ephebis excesserant -ari dicebantur (*non solum virgines*). VARRO Men. 409 puer⟨um⟩ ... -atum.

dēvītātio, -ōnis *f. a* devitare. *proprie*: CIC. Att. 16, 2, 4 facilior ... et exploratior -o legionum fore videtur quam piratarum. *translate c. gen.*: AVG. civ. 14, 10 erat -o (dubitatio *b*) tranquilla peccati (de mend. 9, 12). epist. 238, 9 in ipsa -e (di- *al.*, dubitatione *T*, divinatione *A*) calumniae. gen. ad litt. 8, 16 p. 256, 8 quis ... pecora docuit -em (-b- E^1) mortis nisi sensus vitae. BOETH. Arist. top. 8, 3 p. 1001^A ad -em absurditatis. *absolute*: AVG. gen. ad litt. 11, 6 p. 339, 20 praebeantque *mali* illis (*bonis*) contra cupiditatem -is (-b- E^1 *P R*) exemplum.

×**dēvīto,** -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vitare. *in codicibus quibusdam* di- *pro* de- *scribitur. legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO, *perfecti eiusque derivatorum formae contractae deprehenduntur inde a* CIC. PAVL. FEST. p. 71 -are valde vitare. GLOSS. deverto (di- *al.*). spernit. ἐκκλίνω παρεκκλίνει. ἐκνεύει περικάμπτω. [SEN. epist. 86, 8 *supplevit Hense.* TERT. scorp. 5 *conicitur* medicamina -are (medica male vitare *trad.*). HIER. epist. 52, 9, 1 *pars codd.* devita (*al.* vita, vitemus).]

1 *proprie de loco*: **a** *rem i. declinando, cavendo evadere* (*etiam per imaginem*): PLAVT. Rud. 168 si illos fluctus -verint (-verunt *CD*, -arunt *BF*. *cf.* CIC. Arat. 195 tum validis fugito -ans viribus austrum. Verr. 1, 8 procellam temporis [FILASTR. 26, 3. 132, 7]. TERT. idol. 12 omnem afflatum eius *idololatriae* vice pestis etiam de longinquo -emus [vitemus *A*]). CIC. Arat. 261 illa recedens austrum consequitur, -ans corpore *orbem*, Virgo (*sidus.* SEN. epist. 121, 18 mortifera -ant *bestiae.* HOMER. 290 *hastam.* STAT. Theb. 7, 764 nec -are [iam vitare *al.*] facultas *currum.* AMM. 30, 8, 2 omnia nimia velut praerupti scopuli sunt -anda). CIC. Verr. 1, 3 quas *insidias* ... mea diligentia -arim (SEN. dial. 6, 20, 5 Catilinae sicas). SEN. nat. 3, 25, 2 Tempe, quam et fera et pecus omne -at (epist. 51, 1 locum ob hoc -andum, quod. MART. 11, 47, 2 balnea. CHIRON 277 debita loca calidiora. *cf.* VEG. mulom. 2, 9, 4 declinabis). ANTH. 407, 7 graves nobilitate domos. IVVENC. 1, 574 -ate oculos hominum. GREG. M. in euang. 35, 1 tumultus ... hominum. *nota de re*: COMM. apol. 996 -atque pios et cadet super impios ignes. **b** *hominem* (*de consuetudine interdum ad usum translatum vergit; omnia tamen exempla hic coniunxi*): CIC. Att. 9, 7, 2 ne ... si nec hic nec illic eum videro, -atum se a me putet (*item de consuetudine*: MART. 5, 56, 4 omnes grammaticos ... rhetorasque. VVLG. I Tim. 5, 11 adulescentiores ... viduas [παραιτοῦ]. II Tim. 3, 5 hos [ἀποτρέπου]. 4, 15 [φυλάσσου] *al.* BACHIAR. repar. laps. 5 p. 1041^A detractorem raptoremque. AVELL. p. 41, 10 [di- *pars codd.*]. p. 42, 6 alter alterum velut impium [NICET. symb. 9]. *adde*: AVG. civ. 2, 29 daemonum societatem). SVET. gramm. 23 ⟨cum⟩ eum in turba osculum sibi ingerentem quamquam refugiens -are non posset (*item sensu fugiendi*: VVLG. iud. 11, 3 AVG. civ. 1, 25).

2 *translate: i. cavere, cavendo aut prohibere (de malis) aut abstinere* (*de vitiis, erroribus, actionibus*): **a** *c. acc.*: ENN. scaen. 164 si qui sapientia magis vestra mors -ari potest (LACT. inst. 3, 22, 2 [di- *pars codd.*]. PASS. Paul. 11. CARM. epigr. 473, 11 talia fata. *cf.* AVG. civ. 1, 27). TER. Andr. 611 hoc malum (DON. *ad l.* evadere). Phorm. 181 *mala* (DON. *ad l.* antequam irruant. HOR. epist. 1, 1, 44). CIC. inv. 2, 18 -andi ... incommodi causā (AVG. civ. 4, 5 *cladem*). Tusc. 2, 62 dolorem (LACT. inst. 5, 2, 6). part. 91 turpia (*opp.* expetunt. SALON. in eccles. p. 996^B). SEN. contr. 7 praef. 4 vitium (SEN. benef. 6, 39, 1 *Siesbye*, evitat *N* MAR. VICTORIN. rhet. p. 170, 31. AVG. gen. ad litt. 9, 8 p. 276, 15 perverse. *al.*). VAL. MAX. 3, 7, 1 cuius -andi ruboris causa. SEN. epist. 7, 8 utrumque ... -andum est (*et imitari et odisse.* AVG. civ. 16, 37). 8, 3 ista viscata beneficia (MART. BRAC. humil. 3 venena adulationum). 23, 3 spes ... -andas existimo. PS. SEN. Mon. 79 invidiam rerum secundarum. PLIN. nat. 37, 10 ad -anda convicia *eqs.* (PRAEDEST. 1, 33 p. 598^A). SVET. Aug. 92, 2 nihil in hoc ... aliud ... quam δυσφημίαν nominis (*cf.* MACR. sat. 1, 15, 21 nuptiis copulandis Kalendas ... religiosas, id est -andas censuerunt). Tib. 11, 5 nihil aliud secessu -asse se quam ... suspicionem (AVG. civ. 1, 19 male ... offensionem suspicionis). FRONTO p. 212, 20 N. eam culpam ita. TERT. idol. 14 blasphemia quae nobis omni modo (omnino β) -anda est (*item al. cf.* AVG. civ. 8, 19). COMM. instr. 2, 5, 11 gravia peccata ... semper (AVG. civ. 1, 25 *al.*). 2, 16, 14 observas mandatum hominis et dei -as (*fere i. exigere omittis.* 2, 16, 25 *cf.* GLOSS. *p. 865, 42*). ARNOB. nat. 2, 16 ea ... quibus famis periculum -etur. AVG. civ. 13, 22 EVGRAPH. Ter. Haut. 325). LACT. ira 4, 14 ad illud, quod -bat, *pervenire* (*item de scribente vel loquente*: SCHOL. Hor. ars 150. HIER. in Is. 65, 2 p. 772 cogitationes suas, quas propheta -ans dominum deprecatur [*item* EPIPHAN. Hier. epist. 51, 2, 5]. AVG. civ. 13, 24. PRAEDEST. 1, 46 p. 601^C nomen insaniae. BOETH. top. Arist. 2, 2 p. 928^B postremum dictorum modum. *cf.* GREG. M. moral. 18, 67 puritatis verba quasi fatuitatem). ZENO 2, 28 quid debeas -are. MAXIMIN. c. Ambr. 46 errorem et impietatem. VVLG. eccles. 2, 3 stultitiam. I Tim. 4, 7 ineptas ... et aniles fabulas (παραιτοῦ. 6, 20 ἐκτρεπόμενος). Tit. 3, 9 stultas autem quaestiones ... et pugnas legis -a (περιίστασο). DOCTR. apost. 5, 3 adorationes iustorum. AVG. civ. 1, 9 inimicitias (VEREC. in cant. 4, 8 Philistinorum iurgia). 1, 17 suo facinore alienum flagitium. 3, 26 exemplum Gracchorum. 14, 20 concubitum. adult. coniug. 2, 12, 12 conceptio (PRAEDEST. 1, 46 p. 603^C). *et saepius.* ZACCH. 3, 4 peccati ... occasionem. *nota subiectum est res*: TERT. anim. 28 neque mendacium -at novellitatem. AVG. civ. 14, 8. 18. 19. **b** *c. aliis structuris*: *c. coniunct.*: LVCR. 3, 1079 nec -ari letum pote quin obeamus. SCRIB. LARG. 199 ut et ipse -et, ne *eqs.* (*incertiora*: HIER. epist. 52, 5, 7. VVLG. II Cor. 8, 20 -antes hoc, ne quis nos vituperet; στελλόμενοι τοῦτο μή). *c. infin.*: SEN. contr. 3, 12 supervacua dicere *eqs.* TERT. apol. 1 (*item* nat. 1, 1). ZENO 2, 14, 4 PELAG. in I Tim. 5 p. 883^D GREG. M. moral. 2, 8 RVSTIC. c. aceph. p. 1242^A. *c. praep.*: HYG. mun. castr. 2 -ari debet de eo. VVLG. Sirach 4, 23 a malo. *c. abl. separ.*: APVL. flor. 21 p. 99 hisce ... moramentis ... qui volunt -are. *nota sensum causativum*: GREG. M. moral. 16, 81 (a *al., ut videtur*) discipulorum ... cordibus ... sapientiae nimium calorem -ans ait *Paulus.*

syn.: declinare, fugere, vereri. *opp.*: appetere, desiderare.

deriv.: devitatio.

dēvīvo, -vīxī, -ere *a* de *et* vivere. CARM. epigr. 729^A, 2 qui per triginta septem -xit in annos (*Bücheler ad l. confert* καταβιοῦν).

×**dēvius,** -a, -um [*a* de via *ductum. Th.*]. *in codd. interdum dilegitur* (NOT. Tir. 38, 17). *caret compar. et superl.* (*nota*: LIV. 39, 51, 7 postico, quod -um maxime atque occultissimi exitus erat. *additur alibi augendi gratia* longe). *in versu heroico occupat imprimis quintum pedem.* PORPH. Hor. carm. 2, 11, 21 -um est ... a via remotum (3, 25, 12 SCHOL. Hor. *ibid.*). GLOSS. ἀνόδευτος, ἄνοδος *et* ὁδὸν μὴ ἔχων, δυσόδευτος. παρέκτοπος. -a callis horwaegstiig (*anglosax.*). -a ἄβατος, sine via. -um extra viam, absque via. *legitur inde a* CIC. [*loci incerti*: MANIL. 2, 358 -aque (di- *al.*; dubia *al.*) alternis data sunt commercia signis. SIL. 8, 316 fer, Paule, indevia recti pectora. *falso legitur* STAT. silv. 4, 3, 59 *vol. III p. 1356, 2 et* OV. *p. 867, 6. ex coniecturā*: CVRT. 4, 16, 10 -os (divisos *codd.*) saltus.]

1 *proprie*: **a** *de rebus i. q. procul a via* (*ideoque etiam i. q. via carens, ex. gr.* regio, *et abditus*): CIC. Pis. 89 in oppidum -um Beroeam defugisti (Att. 2, 4, 6 tibi non sane -um *Formianum. al.* SVET. Vesp. 4, 4 civitatem. AMM. 29, 1, 14 in -a territorii parte absconditi). Tusc. 1, 72 *animis* -um quoddam iter esse, seclusum a concilio deorum (Att. 4, 3, 4 itineribus prope -is currebat. *al.* NEP. Eum. 3, 5. LIV. 28, 35, 1 itineris tam longi ac tam -i causa. PHAEDR. app. 21, 1 TAC. ann. 6, 15 SVET. Galba 20, 1 AMM. 26, 6, 4 VVLG. II reg. 13, 34. *adde p. 867, 25. cf.* LIV. 22, 14, 8 per ... -as calles. *al.* STAT. Theb. 2, 48 trames [SCHOL. *ad l.* vivis]. SVET. Aug. 16, 3 AMM. 14, 2, 8 EDICT. reg. Goth. de pecor. [Corp. IX 2826] 9). PROP. 2, 19, 1 -a rura (OV. met. 1, 676 per -a rura. *al.* IVV. 14, 75. PAVL. NOL. 20, 414 -a longe rura. *cf.* LIV. 26, 8, 11 ex agris -is in viam *proferre commeatum*). PROP. 3, 16, 28 terra (*opp.* in media ... via. CARM. epigr. 371, 17 busta). 4, 9, 27 limina. OV. epist. 15, 54 locus (APVL. met. 6, 18 AVSON. 404, 23 AMM. 25, 8, 18. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 58 omni ex parte. SEDVL. carm. pasch. 2, 103). OV. met. 3, 146 per -a lustra vagantes. 4, 778 perque abdita longe -aque ... saxa (PANEG. 2, 12, 2). LIV. 3, 13, 10 -o quodam tugurio. 10, 24, 5 per -os saltus. *sim. al.* (PS. QVINT. decl. 13, 11). LIV. 33, 37, 4 in -as silvas recesserat. 39, 49, 5 ex valle -a in viam *portare.* SEN. Phaedr. 1092 polo. CVRT. 5, 6, 15 montes. *al.* (PLIN. nat. 18, 265). FRONTO p. 224, 12 N. in devi⟨um⟩ ... litus pergeres (*per imaginem. proprie*: COD. Theod. 13, 5, 33, *a. 409*). AMM. 23, 6, 87 circa -os scopulos. CLAVD. 18, 15 Nilus ... meatu -us (*item sensu aberrandi*: carm. min. 17, 45. 26, 72. SISEBVT. anth. 59, 54 vagans errore rato ceu [cum *codd.*] -a tortos dum legit anfractus *luna*). *nota* ab: OV. Pont. 3, 1, 27 procul haec regio est ab omni -a cursu. **b** *de hominibus (ceterisque animantibus)*: *i. q. habitans procul a via,*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in recessu vel solitudine: CIC. Phil. 2, 106 *Anagnini* cum essent -i, descenderunt (*opp. Aquinates* in via habitabant). HOR. carm. 2, 11, 21 -um scortum (*i. q. non in urbe habitans?*). LIV. 34, 16, 8 ad -os montanos. 34, 20, 2 -am et silvestrem gentem. 38, 45, 9. *i. q. declinans (e via), aberrans, vagus*: HOR. carm. 1, 17, 6 quaerunt ... thyma -ae olentis uxores mariti (APVL. met. 4, 1). OV. epist. 2, 118 cecinit maestum -a (clivia *ex coni. al.*) carmen avis. SIL. 16, 361 Pelorus non unquam effusum sinuabat -us axem (STAT. Theb. 9, 804). HOR. carm. 3, 25, 12 ut mihi -o ripas et vacuum nemus mirari libet (SCHOL. *ad l.* per -a agi et remota. *cf.* CYPR. GALL. gen. 571 dum vicino tegeret se -a fonte *Hagar* [VVLG. gen. 16, 7 in solitudine]. AMM. 27, 10, 11. PAVL. NOL. carm. 19, 567 *syn.* celebri seductus ab aggere iuxta). SIL. 3, 333 patrias fugit ... -us oras. STAT. Theb. 11, 312 paulum si -us hostis torsit iter. PANEG. 6, 12 currum -o rectore turbatum (*in imagine; proprie*: CLAVD. 5, 211 *limite* iusto -us *Phaethon*). PAVL. NOL. carm. 16, 85 medioque procul se -us aufert e spatio. *nota abl. separ. supra l. 15. fort. add.*: SIL. 15, 584 arma avertisse suo ... -a vallo.

2 *translate* (*asservatur per imaginem saepe notio propria viae*): **a** *de rebus i. q. falsus, perversus, erraticius*: CIC. ac. frg. 16 ut ii qui in itinere deerravissent, sic vitam -am secutos corrigere errorem (LACT. inst. 3, 10, 4 *al.*). Lael. 93 quid ... potest esse tam flexibile, tam -um quam animus eius, qui ad alterius ... sensum ... convertitur (PANEG. 10, 28 animum iam metu -um. FACVND. defens. 3, 6 p. 601[D] in -um sensum. *al.*). LACT. inst. 1, 1, 23 -os secuntur anfractus (*opp.* iter rectum. HIER. epist. 39, 3, 1). 4, 30, 3 vias (PAVL. NOL. epist. 16, 10). 5, 1, 9 ab illo itinere -o (HIL. trin. 11, 24 VVLG. prov. 12, 28 PRVD. apoth. praef. 16 *in imagine. cf.* VVLG. iud. 5, 6 ambulaverunt per calles -os). ARNOB. nat. 1, 38 *nos* ab deruptis, ab -is locis planioribus reddidit. AMBR. hex. 5, 7, 19 lubrico *tramite* -i amoris. CLAVD. carm. min. 22, 7 ardor. COD. Theod. 16, 6, 3 (*a. 405*) -os errores (PS. PROSP. carm. de prov. 476 BOETH. cons. 3, 12, 14 CASSIOD. in psalm. 12 div.). AVELL. p. 56, 16 -o ... profanare mysterio. *nota* ab: LACT. inst. 3, 30, 1 longe -um philosophos iter a veritate tenuisse. AMM. 29, 1, 27 totus ... -us ab aequitate dilapsus. AMBR. hex. 1, 8, 31 animi depravatio a tramite veritatis -a. AVG. civ. 21, 5 quam sit intolerabile atque a sana doctrina nimis -um, ut multi *eqs.* **b** *de hominibus i. q. perverse cogitans, decedens a recta via, relative i. q. desciscens a*: CIC. Phil. 5, 37 in omnibus consiliis praeceps et -us *homo* (AMBR. fid. 5, 8, 104 in utroque a vero. HEGES. 2, 12, 1 ita in eo ipso mente -us fuit, ut. MACR. sat. 3, 11, 3 ne non ubique in libando pari errore sit -us *Vergilius*). *c. gen.*: SIL. 1, 57 -us aequi *fuit Hannibal* (AMBR. Noe 30, 115. MACR. sat. 2, 17, 6 sectator caelestium, -us caducorum. MART. CAP. 3, 222 -us promissi es). ab: MALL. THEOD. gramm. VI 588, 15 ab omni musica doctrina transversus fertur et -us. APVL. flor. 15 p. 60 Plato nihil ab hac secta vel paululum -us. SYMM. epist. 5, 41 [39], 1 neque enim sic a recto -ii sumus. AMBR. hex. 5, 8, 21. PAVL. NOL. epist. 24, 8 a praeceptis auctoris sui -a in erroris sui semitis claudicant. AVG. doctr. christ. 2, 13, 19 a sensu auctoris -us aberrat interpres (PROSP. epigr. 13, 3). immort. 8, 15 PAVL. MED. adv. Cael. 2 qui a fide -us est. MACR. somn. 1, 2, 3 Epicureorum tota factio ... errore a vero -a (SACR. Leon. p. 357 PROSP. in psalm. 106, 4—8). CANON. Migne 56, 641[B] BOETH. cons. 2, 8, 16. 3, 8 carm. 1 misero tramite -os (-o *al.*). *adde abl.* (*separ. an instr.?*): COD. Theod. 6, 7, 5 (*a. 391*) fide -i et mente caecati. *sine relatione expressa*: LACT. inst. 7, 7, 2 nullam sectam fuisse tam -am (RVFIN. hist. 4 ind. cap. 11). LEO M. epist. 13, 3 -um ... et apostolicae constitutionis oblitum. SACR. Leon. p. 427 (*subst., opp.* correctis. PROSP. in psalm. 149, 7).

syn.: abditus, asper, remotus. *opp.*: rectus, verus.

deriv.: deviare.

subst. n. **dēvium,** -ī, *pl.* **dēvia,** -ōrum: DIFF. Suet. 226 -um desertus locus. *cf. vol. II p. 1447, 19.* ISID. orig. 14, 8, 32 -a sunt loca secreta et abdita, quasi extra viam (*cf. p. 866, 52*). 1 *proprie, i. via vel regio abdita, procul a via sita* (*ideoque aspera, terribilis sim.*): *c. gen.*: TIB. 3, 9, 2 seu colis umbrosi -a montis, aper (*opp.* bona pascua. CASSIOD. var. 11, 14, 1). LVCAN. 4, 161 terrarum in -a ([6, 331 terrae ... secutus -a]. 5, 133 mundi. *al.* [PAVL. NOL. carm. 16, 21 CORIPP. Ioh. 1, 25]. CLAVD. rapt. Pros. 3, 316 rerum. 26, 174 *fort. falso*). STAT. Theb. 5, 248 vastae urbis. 6, 454 in recta ac -a campi (*cf.* SCHOL. *ad l.*). *al.* CYPR. GALL. Ios. 386 deserta ... -a Thitsae (AMM. 26, 8, 12). CLAVD. 15, 490 ponti. GREG. TVR. Franc. 4, 44 silvarum. LIV. 21, 33, 4 in vias ac -a (*loco corrupto*). VAL. FL. 3, 49 per -a (8, 54 per -a passu [SIL. 17, 530] tollitur. SIL. 4, 489 *al.* STAT. Theb. 4, 798 per ... opaca ... -a. silv. 3, 1, 75. SVET. Tib. 60 per aspera et -a. CYPR. GALL. exod. 413. Ios. 43 quaeque. *al.* AMM. 31, 16, 2 vitatis aggeribus publicis per nemorosa et -a ... currebant. *al.* CLAVD. *et* PAVL. NOL. *v. supra l. 66 sq.* OROS. hist. 1, 10, 19 sol per -a transvectus [*i. aberrans?*]. 5, 23, 5 DRAC. Romul. 8, 577 CORIPP. Ioh. 4, 602 *al.*). COD. Theod. 12, 19, 1 (*a. 400*). CYPR. GALL. gen. 92 ad -a (lev. 1 conspicuo longinqua in -a templo). 724 maestoque implevit -a questu. VEG. mil. 3, 8 in abruptis ac -is. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 3, 8 qui aggeris maligna corrigerent et -a complanarent. CLAVD. rapt. Pros. 2, 169 latebrosa ... rimatur ... -a. SVLP. SEV. Mart. 5, 4 -a secutus. CARM. epigr. 518, 4. *singularis*: AMM. 31, 6, 7 inaccessum ac -um. SVLP. SEV. dial. 3, 17, 3 etsi maxime cursus in -o sit. 2 *translate (pluralis:) i. q. anfractus, via falsa*: SEN. epist. 49, 12 si me nolueris per -a ducere. *moraliter i. peccatum, error* (*servata per imaginem notione propria*): DON. Ter. Andr. 190, 3 ex -is erroris (CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 93, 26) ad rectam vitam (RVFIN. Basil. hom. 2, 4 per aspera quaeque peccatorum et -a [FAVST. REI. grat. 2, 12 p. 93, 26 in peccati -a]. PROSP. epigr. 92 [89], 6 noctis). VAL. CEM. hom. 1, 4 in -is morantur. 16, 1. CLAVD. MAM. anim. 2, 9 in -a abrupta propellis. FAVST. REI. grat. 1, 6 p. 21, 19. BOETH. cons. 3, 8, 2 quin hoc ad beatitudinem viae -a quaedam sint. *al.* *singularis*: SEN. dial. 5, 19, 1 in -um exire (*syn.* aberrare). PLIN. epist. 5, 6, 44 nihil inductum et quasi -um loquimur. *Bögel.*

deultrā *praep. a* de *et* ultra. *i. q. ultra*: ITALA Soph. 3, 10 (Rufin. Orig. in cant. 2 p. 104[B]) -a flumina Aethiopiae suscipiam eos (*var. lect. v. p. 834, 10*). VITA Caes. Arel. 1, 38 omnes captivos -a Druentiam redemit.

deunculus, -a, -um *cf. c.* deus. GLOSS. IV 369, 33 numen -um divinitas. V 468, 62 numen idolum deungulum vel augurium seu maiestate deus.

deundo, -āre *a* de *et* undare. *i. q. decedere* (*de aestu maris*): VIRG. gramm. epit. 4 p. 20, 19 *pelagus* ideo praelium nominatur, quae prae ceteris elementis quadam sui immensitate inundando etiam et -ando quendam admirationis praelatum habet. *L.*

deungo *v.* devincio *p. 859, 10.*

deunx, -cis [*a* dē(esse) *et* uncia *ductum, cf.* quincunx, septunx. *Th.*]: VARRO ling. 5, 172 -x dempta uncia. AGROEC. gramm. VII 118, 27 -em decem uncias dicimus, diuncem undecim (GLOSS. diuncem undecem uncias. undecim. -em decem uncias. decem unciarum. *de qua confusione et varietate scripturae cf. sub* decunx). PRISC. gramm. III 408, 23 -x unciae undecim. GLOSS. -x ἑνδεκαούγκιον. CARM. de pond. 45 uncia si librae desit, dixere -em. *leguntur vulgares formae*: deun (COMPVT. Carth. 1, 6. 2, 15), deunc (2, 15). *notatur* S ☰ ☰ —: ACT. ARV. a. 80/81, 33 FRONTIN. aq. 39. 41. 52. 55. 61. 63 MAECIAN. distrib. 14. 62. S ⁙ · CORP. X 6, 5. [*de* PERS. 5, 150 *v. sub* decunx.]

CIC. Caecin. 17 facit heredem ex -e et semiuncia Caecinam. PAVL. FEST. p. 73 dextans dicitur quia assi deest sextans quemadmodum duodeviginti et -x. COLVM. 5, 1, 12. 27. MART. 6, 78, 6 misceri sibi protinus -es ... iubet. 7, 67, 10 septem vomuit meros -es. 12, 28, 1 poto ego sextantes, tu potas, Cinna, -es. IVV. 1, 40 unciolam Proculeius habet, sed Gillo -em. MAECIAN. distrib. 14. 62 LIB. de asse 2. 16 VLP. dig. 28, 5, 51 (50), 2. PRISC. gramm. III 416, 20 (*ex Varrone*). AVSON. 368, 19 non aliter libra est, si defuit uncia, totus non erit as: nomenque -x iam cassus habebit *eqs.* QVEROL. p. 60, 4 in loxu ... usque ad -em solidi iniuriarum commodum placuit extendi. SCHOL. Hor. ars 329. MART. CAP. 8, 844 (*bis*) oritur duabus horis et duodecima parte horae et hora occidit ac -e (8, 845 *bis*). CORP. XIV 3343 (*in determinatione agri*) ⟨de⟩u(n)x semuncia. *Gudeman.*

dēvoco, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vocare. GLOSS. ἀποκαλοῦμαι. -are desupere convocare. V 410, 43 -ari *sine interpr.* *legitur inde a* RHET. Her. *et* CIC.; NOT. Tir. 32, 25 -at. [*dub.*: ITALA Marc. 11, 21 (cod. k) arbor fici, quam -asti (ἣν κατηράσω. *fort. scrib.* devotasti. ITALA omnes codd. *et* VVLG. maledixisti). GLOSS. dedicatum (*vel* dicatum) -atum (*scrib.* devotatum). *cf. l. 59.*]

1 *i. q. de superiore loco vocare, proprie et in imagine*: BELL. Hisp. 24, 2 haec res necessario -bat, ut ad dimicandum descenderet. PLIN. nat. 30, 125 *vermes terreni* lac -ant poti cum mulso (*cf. l. 67*). DECL. in Catil. 14 pestes nullae repertae, quae non -atae per hunc devolaverint in aream ipsam nefariae coniurationis. APVL. met. 9, 21 cuncta caeli numina, quae deierando temere -asti (*v. d. Vliet*, devorasti *trad.*, devotasti *vulg.*). *acc. unde*: CIC. Tusc. 5, 10 Socrates ... primus philosophiam -vit e caelo (*cf.* APVL. Socr. 3 p. 125 tandem orationem de caelo in terram -bo). CATVLL. 66, 6 ut Triviam ... dulcis amor gyro -et aerio (*abl.*: HOR. epod. 17, 5 refixa caelo -are sidera. TIB. 1, 2, 46 haec *saga* cantu ... tepido -at ossa rogo. PLIN. nat. 28, 14 sacrificio caelo -are Iovem). LIV. 4, 39, 8 ab tumulo suos -at (PLIN. nat. 34, 89 *Perillus* huc [*sc. ad taurum illum faciendum*] a simulacris deorum hominumque -verat humanissimam artem). THEOD. PRISC. log. 45 quibus (*inferioribus partibus*) exercitio calefactis ex superioribus causam omnem -are (evocare *b*) valeamus.

2 *i. q. avocare, advocare, vocare, proprie et translate*: *aliquem*: VEREC. in cant. 6, 16 Isaias quoque testis est -andus. *accedit unde*: CIC. prov. 29 eum de provincia. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 127, 14 semet a contemplatione veri. *nota*: THEOD. PRISC. eup. faen. 17 quo ... a capitis hactenus inquietudine -etur (*i. liberetur*; deducatur *br*). *quo*: RHET. Her. 2, 3, 4 omnes ... in suspicionem maleficii -ari. CIC. Manil. 40 non *illum* avaritia ab instituto cursu ad praedam aliquam -vit, non libido ad voluptatem *eqs.* (prov. 29 ad gloriam. LIV. 6, 20, 9 Iovem deosque aliôs ad auxilium. PHAEDR. 1, 20, 2 stultum consilium ... ad perniciem quoque mortales -at [3, 5, 1 DECL. in Catil. 72]. SEN. dial. 9, 17, 4 mens ... ad iocos -anda. DECL. in Catil. 120 illos ad rapinas. COD. Theod. 8, 4, 1 [*a. 315*] ad ... munera. 15, 3, 1 [*a. 319* = COD. Iust. 11, 65, 1]. COD. Iust. 4, 13, 2 ad munus civile. 13, 4, 4 [*a. 374*]. FIRM. math. 3, 6, 30 ad ... libidinem. COD. Iust. 5, 67, 1 ad tutelam seu curam. 11, 55, 1 ad obsequium). NEP. Cim. 4, 3 ut quos invocatos (*i. non invitatos*) vidisset in foro,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omnes ad se -ret. LIV. 33, 18, 7 omnibus eo praesidiis . . . -atis. VAL. MAX. 3, 2, 21 cum ab eo in certamen pugnae -atus esset. 6, 5, 5 M. Scaurum in iudicium populi (LIBERAT. 13 ad iudicium). SEN. benef. 6, 27, 3 iacturā rerum suarum . . . in id -ari, ut . . . iaceat. SVLP. VICT rhet. 7 p. 317 plerique non suo merito . . . in difficilia vitae ac famae pericula -antur (CAEL. AVR. chron. 2, 1, 20 aegrotos in periculum). COD. Iust. 1, 49, 1, 1 in querimoniam. *aliquid*: CAES. Gall. 6, 7, 6 sese suas exercitusque fortunas in dubium non -urum (VLP. dig. 37, 10, 1, 11 si quidem status pupilli in dubium -atur. TERT. anim. 17 sensus istos). VAL. MAX. 2, 7, 8 rem ad populum (*i. transferre*). TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 302, 18 *illa* ad probationem. FORTVN. rhet. 1, 2 p. 82 propter quod res in iudicium -atur (COD. Theod. 9, 1, 11 [*a. 373*] alterius famam fortunas, caput denique et sanguinem. COD. Iust. 3, 8, 1 quaestionem). MAR. VICTORIN. rhet. 1, 11 p. 190, 19 negotialis qualitas talis est, cum aliquid generatim iure cautum ad speciem -amus. 2, 4 p. 260, 10 exinde in thema quodlibet coniecturale, quod necessarium fuerit, facile poterit -ari (*i. adhiberi. cf.* p. 260, 20). defin. p. 33, 19 *id* quasi quodam signo in notitiam -vi. PLIN. med. 1, 7 raro medici parotidibus curationem non -ant ad scalpellum. ZENO 1, 5, 9 castitatis . . . virtutem -bit in crimen. RVFIN. hist. 10, 8, 8 hoc in querelam -ans. patr. 6, 3 omnia in unitatem et concordiam. SIRIC. epist. 10 Migne 13, 1183^A fides . . . in irritum -ata (FRG. Vat. 273 *donationem*. COD. Theod. 11, 13, 1 [*a. 383*]. COD. Iust. 6, 43, 3, 3 a. 8, 53, 34, 3. *cf.* 2, 50, 7 ad irritum). MART. CAP. 5, 556 quae nobis cum diversa conveniat, quae in controversiam -entur. BOETH. in top. Cic. 2 p. 301, 18 mulier cellas vinarias oleariasque plenas ad usumfructum proprium -bat.

devolato (GLOSS.) *v. sub* divulatio.

dēvolo, -āvī, -āre *a* de *et* volare. GLOSS. καθίπταμαι. *legitur inde a* PLAVTO; NOT. Tir. 75, 95^b.

1 *i. q. deorsum volare, latiore sensu et in imagine (de hominibus) i. q. raptim decurrere*: PLAVT. Amph. 1108 -ant angues iubati deorsum in impluvium duo. LVCR. 6, 205 uti . . . mobilis ille -et in terram liquidi color aureus ignis. VERG. Aen. 4, 702 Iris croceis per caelum roscida pinnis . . . -at. HOR. sat. 2, 5, 10 turdus . . . -et illuc. OV. ars 3, 420 Iovis in multas -at ales aves. LIV. 2, 29, 3 *patres* -ant de tribunali. 3, 15, 6 alii inter tumultum praecipites pavore in forum -ant. 7, 12, 13 nihil agenti sibi de caelo -uram in sinum victoriam. 21, 62, 4 corvum in aedem Iunonis -asse. 27, 11, 4. COLVM. 9, 5, 1 (*de apibus*). PLIN. nat. 10, 5 phoenicem -isse in Aegyptum. 10, 117 *psittacus*. 10, 121. 11, 176 *fistula* exterior appelletur sane gula, qua cibus atque potus -ant. 33, 73 *vigil* -at *de monte*. 35, 83 in portum. VAL. FL. 1, 73. 4, 204 SIL. 12, 702. 15, 514 inde . . . properatis -at armis *Hasdrubal*. HOMER. 121 FRONTIN. strat. 3, 13, 8 DECL. in Catil. 14 *v. p. 868, 56*. APVL. met. 3, 23. 5, 17. TERT. mart. 4 Asdrubalis uxor, quae cum filiis suis in incendium patriae -vit (*i. se praecipitavit*. HIER. adv. Iovin. 1, 43). adv. Val. 27 p. 203, 16 super hunc itaque Christum -asse tunc in baptismatis sacramento Iesum per effigiem columbae. AVSON. 449. **2** *i. q. avolare, volare*: RHET. Her. 4, 17, 24 qui fortunis alicuius inducti amicitiam eius secuti sunt, hi, simul ac fortuna dilapsa est, -ant omnes (*cf.* 4, 48, 61. CIC. Quinct. 93 non ab afflicta amicitia transfugere atque ad florentem aliam -are). PETRON. 105 Tryphaena . . . raptim ad puerum -at. APVL. met. 3, 21 dominam . . . in avem sese plumaturam atque ad suum cupitum sic -uram. *L.*

×dēvolvo, -vī, -ūtum, -ere *a* de *et* volvere. GLOSS. -at deducat. *dub.* II 48, 6 -uta περιηλθα απεκυλισαν. *legitur inde a* CIC. *et* CAES., *singulis locis*: CIC. CATVLL. CIRIS HOR. GERM. PHAEDR. SCRIB. LARG. MELA QVINT. SVET. GRAN. LIC., *binis*: CAES. VERG. OV. SEN. rhet. CELS. COLVM. LVCAN. PLIN. nat. VAL. FL., *saepius* LIV. SEN. phil. CVRT. SIL. APVL. [*loci dubii et corrupti*: LIV. 1, 47, 5. 5, 11, 2 SOL. 20, 10 *cf. p. 871, 1. falso traditur* CATVLL. 63, 5 *v. p. 849, 14.*] [*forjul.* davuolzi, *prov.* devolver. *M.-L.*]

I ***transitive***: **A** *proprie*: **1** *strictiore sensu i. q. volvendo deorsum movere*: **a** *generatim*: PLIN. nat. 8, 24 *elephanti* congerunt ramos, moles -unt (*sc. in foveas*). SIL. 10, 533 -unt quercus et . . . pinum ac . . . maestas ad busta cupressos. ITALA gen. 29, 3 (Lugd.) -bant lapidem desuper os putei (ἀπεκύλιον, VVLG. ut -rent). Ios. 10, 18 (Lugd.) -ite (κυλίσατε, VVLG. volvite) lapides ad ostium speluncae. 10, 27 (Lugd.) -erunt (ἐπεκύλισαν, VVLG. posuerunt) lapides super speluncam usque in hodiernum diem. MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 *terrae motu* saxa . . . suis evulsa compagibus, -utaque arborum crepido. *obiectum est persona*: VAL FL. 2, 89 *Iuppiter* Vulcanum vertice caeli -it. SIL. 4, 566 hinc atque hinc iaculo -itur Allius acto *i. prosternitur*. APVL. met. 4, 12 aniculā lectulo suo -utā. *cf. l. 80.* OV. met. 7, 574 corpora (*i. se*) -unt in humum. *cf. p. 870, 62.* se -ere *v. sub II.* **b** *speciatim*: *aliquid de corpore*: OV. met. 5, 355 *Typhoeus* saepe remoliri luctatur pondera terrae oppidaque et magnos -ere corpore montes. APVL. met. 8, 5 *equus* toto tergo supinatus invitus dominum suum -it ad terram. *aliquid in hostes*: CAES. civ. 2, 11, 1 oppidani saxa . . . vectibus promovent praecipitataque ⟨e⟩ (*add. Meusel*) muro in musculum -unt (LIV. 21, 34, 6 saxa ingentia in agmen -unt. 42, 15, 9 *absolute*. CVRT. 5, 3, 18 per montium prona. SIL. 1, 491 corripit . . . saxum et nitentis [*i. ascendentis*] in ora -it. APVL. met. 8, 17 de summis . . . tectis ac de proximo colle . . . saxa super nos raptim -unt). civ. 2, 11, 2 cupas taeda ac pice refertas incendunt easque de muro in musculum -unt. VERG. Aen. 2, 449 auratas . . . trabes . . . -unt *Troiani*. CVRT. 4, 3, 25 *clipeos aereos* repletos fervida harena caenoque decocto e muris subito -bant. SIL. 14, 303 armatam hinc (*sc. de turri*) igni pinum et -ere saxa. *subiectum est fluvius*: LVCAN. 2, 409 Eridanus fractas -it in aequora silvas. *cf.* SIL. 6, 521 fluvio raptim ad pelagi -imur oras. PRISC. perieg. 1051 auri qua pondus . . . -ens Hypanis . . . trahit *eqs.* *in imagine*: HOR. carm. 4, 2, 11 per audaces nova dithyrambos verba -it (*sc. Pindarus*) *quasi de flumine dictum. cf.* QVINT. inst. 12, 10, 61 ille *dicendi modus*, qui saxa -at et pontem indignetur. *de exercitu*: LVCAN. 2, 491 -it rapidum . . . moenibus agmen *i. celeriter descendere iubet.*

2 *latiore sensu vel paulum immutato*: *deest notio deorsum movendi*: MART. CAP. 2, 212 *conspiceres* Platonem Archimedemque sphaeras aureas -entes. *i. q. volvendo, torquendo deducere, solvere*: VERG. georg. 4, 349 dum fusis mollia pensa -unt. SIDON. epist. 1, 7, 8 involucra *mercium*. *adde reflexivum usum*: GREG. M. dial. 2, 31 se . . . coeperunt illigata bracchiis lora -ere. *cf.* VEN. FORT. vita Pat. 13, 39 ancillae (*genet.*) . . . se manus collegerant nec poterant -ere (*i. solvi*). *i. q. volvendo levare*: CIRIS 446 non licuit gravidos penso -ere fusos?

B *translate*: PHAEDR. 5, 7, 23 -utis tonitribus di sunt locuti (*sc. in scaena*). ITALA prov. 16, 3 (Hier. adv. Pelag. 3, 8) -e super dominum opera tua (*item hebraice; deest* LXX. HIER. *ad l.* quando omne quod agimus quasi super stabilem et solidissimam petram domini adiutorio -imus. VVLG. revela domino). TERT. resurr. 60 p. 121, 2 quo huiusmodi membra (*sc. post resurrectionem*) admittunt subigunt -unt *eqs.*? VVLG. gen. 43, 18 ut -at in nos calumniam (ITALA Lugd. ut calumniet nobis, τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς). EPIST. pontif. 286 (Innoc. I) Migne 20, 473^A si maiores causae in medium fuerint -utae (*i. prolatae*). FAVST. REI. epist. 6 p. 199, 8 haec . . . intentionem de spiritalibus ad terrena -unt (*i. detrahunt*). COD. Iust. 12, 42(43), 2 in inferiorem locum quinque antelatis posterioribus -atur. *cf. p. 871, 9.*

II ***passivum*** (*reflexivum infra l. 63*) ***intransitive*** *usurpatum, i. q. delabi, decidere, excidere*: **A** *proprie*: **1** *subiectum est res*: CATVLL. 59, 4 -utum ex igne (*sc. rogi*) prosequens panem (PS. QVINT. decl. 12, 27 cadavera rogis -uta sunt). ALF. dig. 19, 5, 23 excidit anulus et in Tiberim -utus est. APVL. met. 1, 19 spongia de *vulnere* repente -itur. AMM. 15, 10, 4 vehicula paulo tutius -untur. HEGES. 5, 1, 4 -bantur sublimium aedificiorum culmina. *de corporibus quae per aera feruntur*: SEN. nat. 4, 3, 5 *grando* per spatium aëris densi -uta. OBSEQ. 54 globus ignis ad terram -utus. *cf* OROS. hist. 5, 18, 6. *remissiore sensu*: CELS. 7, 18 p. 295, 34 pondere eo -itur aut omentum aut etiam intestinum (*de hernia*). *de sole*: GERM. 481 *Phoebus* pronus -itur inde (*sc. post aestivum solstitium*). *de fluviis*: LIV. 28, 6, 10 velut monte praecipiti -utus torrens (SEN. nat. 3, 27, 7 -utus torrens altissimis montibus). CVRT. 5, 3, 1 *Tigris* praeceps inter saxa -itur (COLVM. 1, 5, 2 aqua e montibus oriunda per saxa praeceps -itur). MELA 3, 40 *Araxes* ingenti cum murmure sonansque -itur. EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 897^A. 4, 7 p. 909^A. PRISC. perieg. 427 Ilisos aquis -itur amnis. 712 per quos Mardus . . . -itur amnis. CASSIOD. var. 11, 14, 4 Addua fluvius . . . quasi in proprium mare -itur. *de aestu maris*: SEN. nat. 3, 28, 6 nec antequam supra cacumina eorum, quos perfusurus est, montium crevit, -itur (*i. recedit*). *de lumine*: VLP. dig. 8, 2, 17, 2 si forte κατ' ἀντανάκλασιν vel pressura quadam lumen in eas aedes -atur.

2 *subiectum est animans* (*daemon infra l. 75*): LIV. 21, 33, 7 iumenta cum oneribus -bantur. SEN. epist. 99, 16 lectulo -untur. (APVL. met. 1, 16 de alto recidens [*sc. in grabatulum*] Socraten . . . superruo cumque eo in terram -or. HIPPOCR. progn. 3. *cf.* OV. met. 7, 574 *pestilentia affecti* corpora -unt in humum [*sc. de lecto*]. VAL. FL. 2, 235 se . . . toris misero luctamine . . . -unt). CVRT. 7, 11, 16 cum ii, quos instabilis gradus fefellerat, ex praecipiti -rentur. 9, 4, 33 scalis non sufficientibus -uti (SCRIB. LARG. 101 arbore alta delapsis vel scalis -utis). PLIN. nat. 27, 129 datur . . . decoctum . . . bibendum . . . contusis, ex sublimi -utis. SIL. 2, 219 in vulnus -itur praeceps altis aggeribus muri (*sc. vulneratus*). APVL. met. 7, 24 non tantum pedibus, verum etiam toto proiecto corpore propere -utus immitto me campis subpatentibus. PORPH. Hor. epist. 1, 12, 28 Caesaris genibus minor: subtiliter dixit ad genua -utum. RVFIN. hist. 9, 9, 5 *Maxentius* pontibus . . . his -utus est, quos ad *Constantini* aptarat exitium. SVLP. SEV. Mart. 19, 4 de cenaculo. GREG. TVR Mart. 2, 37 *daemoniacus* -utus terrae (*i. ad terram*). PALLAD. hist. mon. I 10 p. 287^A in Rubrum mare . . . -utus est *daemon. sim. de simulacro*: GRAN. LIC. p. 13, 2 Martis signum in caput -utum (*cf.* OBSEQ. 42 simulacrum . . . capite stans inventum). *de navigantibus i. q. deferri*: RVFIN. Clement. 1, 22 usque ad id temporis, quo ad eum Caesaream -utus sum. PRAEDEST. 1, 46 p. 601^B Manes, cum esset civis Persa . . ., etiam in Graeciam -utus est. SCHOL. Stat. Theb. 3, 283 cum igitur per longinqua maria praedam piratae vexissent, ad quandam regionem tandem -uti pervenerunt. 3, 353 si quis forte advena -utus fuisset (*antecedit* Pollux cum Argonautis ad Bebryciam appulsus est). *cf.* SOL. 20, 10 *glaesi* species cum per Pannonica commercia usu ad Transpadanos

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

homines foret -uta (delata *SA*). *fere i. q. incurrere, accurrere*: VVLG. Iob 30, 14 quasi rupto muro et aperta ianua irruerunt super me et ad meas miserias -uti sunt.

B *in imagine*: 1 *per gradus -i i. diversos status quodam ordine inter se coniunctos percurrere*: TERT. pudic. 1 habet et in Christo scientia aetates suas, per quas -utus est et apostolus. HIER. adv. Iovin. 1, 48 *Terentia* nupsit Sallustio ... et tertio Messalae Corvino, et quasi per quosdam gradus eloquentiae -uta est. 2 *ex superiore ad inferiorem gradum* -i: TERT. castit. 9 non tibi sufficit de summo illo immaculatae virginitatis gradu in secundum recidisse nubendo, sed in tertium adhuc -eris. HIER. epist. 41, 3, 2 *Montanistae* habent ... primos ... patriarchas, secundos, quos appellant κοινωνούς, atque ita in tertium, id est paene ultimum, gradum episcopi -untur. *sim.* SEN. suas. 1, 9 exempla regum ex fastigio suo -utorum (LACT. mort. pers. 2, 7 deiectus ... fastigio imperii ac -utus a summo tyrannus). SEN. epist. 92, 23 si non potest ... sapiens ex beato in miserum decidere, non potest in non beatum. ... quae res illum non patitur ad ima -i, retinet in summo. HIER. in Is. 22, 1 p. 310 qui corruerunt de sublimitate ... et ad humilia -uti sunt. CASSIAN. inst. 5, 41 de arduis ad perniciosissima praerupta -i. *subiectum est res*: DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 29 p. 397ᶜ quod processus animae nitentis ad mala consequenter -atur ad infima. 3 *loci natura distinctius indicatur*: HIER. in Am. 2, 4 p. 270 dum erigimini in superbiam, estis in caeni ultima -uti. RVFIN. hist. 5, 28, 19 in ultimum perditionis gurgitem -uti sunt (κατωλίσθησαν). AVG. epist. 82, 18 in barathrum diaboli (CASSIAN. inst. 7, 11 usque ad profundum inferi -uti. ENNOD. epist. 2, 19 p. 62, 11 ad ... gehennam. *cf. infra l. 52. nota ubique animi perditionem, non ipsam poenam significari*). EVSTATH. Bas. hex. 3, 9 p. 900ᴬ eas ... *aquas*, quae continentur inferius, spiritus esse pravitatis ... ex altitudine naturali in profundum malitiae -utos (*in interpretatione allegorica*). *fortasse addendum*: COD. Iust. 6, 29, 3 pr. si postumus in hunc quidem orbem -utus (*i. natus*) est, voce autem non emissa ab hac luce subtractus est. 4 -i super *aliquem i. q. cadere*: VVLG. Sirach 27, 30 facienti nequissimum consilium super ipsum -etur (εἰς αὐτὸν κυλισθήσεται).

C *translate*: 1 *de condicione*: CIC. Phil. 7, 14 ad spem estis inanem pacis -uti. SEN. contr. 2, 1 ex summis opibus ad egestatem -utus (PAVL. dig. 48, 20, 7 pr. in summam egestatem). SEN. dial. 4, 14, 3 qui primis defungi malis potuimus, in maiora -imur. SVET. vita Lucani p. 51 ad humillimas -utus preces. APVL. apol. 75 homo miser ampliuscula fortuna -utus. SOL. 42, 3 *Hannibal* in hospitium Prusiae -utus. HIER. c. Ioh. 19 finge aliquem tribuniciae potestatis regradatum per singula militiae equestris officia ad tironis vocabulum -utum. RVFIN. hist. 1, 9, 1 ut ... imperio -utus sit (τῆς ἀρχῆς ... ἀποπεσόντος). hist. mon. 16 p. 436ᴬ ex latrone ad istud ... foedum artificium (*sc. symphoniaci*) -utum. Basil. reg. 2 hominem in peccatum lapsum et per peccatum (*sc. Adae*) in mortem -utum. PS. RVFIN. in Am. 8, 11 ad tantam ... doctrinae sunt inopiam -uti. PETR. CHRYS. serm. 78 p. 420ᶜ cum mundi compago ... ad primordiales tenebras ... crederet se auctoris sui morte -utam. EVGRAPH. Ter. Andr. 263 ad incertam sententiam -utus. ENNOD. epist. 2, 19 p. 62, 11 ad periculum et gehennam -imur. *sensu debilitato*: ENNOD. epist. 5, 6 p. 152, 23 cautione ... ad hoc -utus sum (*sc. ut binas pro singulis litteris darem*). *de morbis*: THEOD. PRISC. log. 46 *quoniam* ad epilempsin supradicta capitis vitia -untur. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 72 si ad peiora passio fuerit -uta. *adde*: VVLG. II Macc. 6, 15 peccatis nostris in finem -utis (πρὸς τέλος ἀφικομένων). 2 *de moribus, mente*: *ad vitia, depravationem*: COLVM. 1 praef. 29 nec si illa praestantis ingenii vis ... defecerit ..., confestim debemus ad otium et inertiam -i. CYPR. epist. 74, 4 ad hoc ... malorum -uta est ecclesia, ut haereticorum exempla sectetur. LACT. ira 12, 3 quia religione iustitiaque detractis vel ad stultitiam pecudum -imur vel ad bestiarum immanitatem. HIER. adv. Rufin. 3, 24 nescio quomodo acutus et prudens ad has ineptias -aris. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 8 ad idololatriam. AVG. serm. ed. Mai 24, 2 in ultima flagitia. CASSIAN. inst. 5, 8 ad desideriorum occupationes noxias. 7, 23 ad tam scelestum proditionis facinus. LEO M. epist. 167 p. 1207ᴮ *monachus*, qui ... ad militiam vel ad nuptias -utus est (CONC. Aurel. a. 533, 17 p. 63, 18 *feminae, quae benedictionem diaconatus acceperunt* ad coniugium ... iterum -utae). SALV. gub. 6, 79 in hoc ... -uti sunt, ut *eqs.* FAVST. REI. spir. 1, 7 p. 110, 26 qui spiritum sanctum non confitetur, usque ad contumeliam patris -itur. GREG. M. moral. 26, 29 sancti ... viri ne appetitu bestiali ad luxuriae voraginem -antur. past. 3, 21 usque ad avaritiam. PASS. Andr. long. 6 PASS. Paul. 11. ad *aliquem*: RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 11 ad impudica ... -eris scorta. *subiectum est res*: SALV. gub. 5, 8 in hoc scelus res -uta est. ISID. orig. 10, 209 paulatim per abusionem nomen ad aliud -utum est. *accedit unde*: RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 10ᵇ p. 592ᴮ a ratione -itur. CASSIAN. inst. 4, 41, 3 de coenobio nullis temptationibus inimici ... -ēris. *nota adiunctum dativum* (*cf. p. 870, 74*): PS. CYPR. singul. cler. 1 quidam ignominiae -uti sunt. RVFIN. hist. 5, 17, 2 -untur amentiae. *ad errores, haereses*: RVFIN. hist. 5, 13, 4 alii ... ex eisdem rursus in deterius -uti sunt (ἐξοκείλαντες) ... tria principia et tres naturas confirmantes. 5, 20, 1 in errores -utus est Valentini. Adamant. 5, 14 ad inanes fabulas -imini. PS. RVFIN. in Os. 4, 9/10 non considerantes post quae religionis insignia, ad quales essent sortes rituum -uti. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 50 ad empiricorum consilia. ISID. vir. ill. 43 qui ex catholico ad Arrianam pravitatem fuerat -utus. 3 *ad aliquod argumentum -i i. sententiarum ordine adduci*: TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 568, 20 ex opusculi ordine ad hanc materiam -utus. AMM. 22, 8, 1 ad has partes occasione magni principis -utus. HIER. in Gal. 2 praef. p. 429/430 cum ad haec ipsa, quae diximus, inde -uti simus, quod Galatae stulti et vecordes pronuntiati sint. Didym. spir. 59. RVFIN. Basil. hom. 3, 1 ad inextricabiles istos cogitationis exitus -utus est. AVG. anim. 2, 3, 5 rursus ad id quod declinaverat -utus est. *cf.* AVG. conf. 8, 6, 15 inde sermo eius -utus est ad monasteriorum greges. 4 -i ad *aliquem i. in alicuius possessionem venire, plerumque de hereditaria successione*: SCAEV. dig. 32, 32 bona eius ad fratrem -uta sunt. 36, 1, 77 (75) pr. ad te -uta est pars matris meae. PAPIN. dig. 31, 77, 29 iure successionis ad duos eiusdem gradus possessione -utā. 46, 3, 96, 4 ad eum hereditate postea -utā (*et saepius* DIG. VLP. dig. 37, 9, 1, 7 ad eum gradum ..., a quo exheredatus est). VLP. dig. 32, 1, 9 si illo repudiante ad sequentem gradum -uta sit successio. 43, 24, 13, 5 dominio ad aliquem -uto. PAVL. dig. 49, 14, 45, 11 si principalis rei bona ad fiscum -uta sint (*al.* DIG.). HESYCH. in lev. 18, 18 p. 1013ᴰ divitiae *synagogae* ad nos per *ecclesiam* -utae sunt. COD. Iust. 1, 2, 14 pr. fundos ... cuiuscumque suprema vel superstitis voluntate ad ecclesiam -utos (11, 62 [61], 4 fundi ... qui ex emphyteutico iure ad domum nostram ... -uti sunt). *adde*: LAVRENT. paen. p. 89ᴮ delictum Adam per traducem seminis ad filios -utum. *sim.*: RVFIN. hist. 1, 6, 7 in *Hyrcanum* ... Iudaeorum gentis pontificatus fuerat -utus (περιέστη). SVLP. SEV. chron. 1, 42, 5 regnum ad ... filium -utum (1, 52, 1 imperium). *latiore sensu*: VLP. dig. 26, 2, 11, 1 si semel ad testamentarium fuerit -uta tutela. 5 *de tempore*: HIER. epist. Pachom. 4 considera horas atque momenta et mensium spatia, quorum cursu humana vita -itur. COD. Theod. 4, 14, 1, 1 (*a. 424*) triginta annorum -uto curriculo (*syn.* decurrere). 8, 5, 36 quinquennio -uto. COD. Iust. 1, 23, 2 -uto spatio anni. 6 *technico sensu in iudicium sim.* -i *i. q. venire*: VLP. dig. 26, 7, 9, 1 *bis* in tutelae iudicium (*antecedit* non venire in t. iud.). 27, 3, 13 -i iudicium tutelae in negotiorum gestorum actionem. 27, 5, 1, 5 in tutelae actionem.

syn.: *ad I*: praecipitare (CAES.), remoliri (OV.), deicere (LACT.). *ad II*: decidere (SEN.).

deriv.: devolutio.

dēvolūtio, -ōnis *f. a* devolvere. *i. q. corruptio* (*cf. p. 871, 57*): RVFIN. Orig. princ. 2, 8, 4 decessus ipse mentes ac -o videtur mihi quod non aequalis omnium sentiendus sit, et aliquas mentis servare aliquid prioris vigoris.

dēvomo, -ere *a* de *et* vomere. *i. q. evomere*: CAECIL. com. 162 ut -as volt quod foris potaveris (*conicitur* evomas).

dēvorābilis, -e *a* devorare. *i. q. esculentus*: ALC. AVIT. epist. 77 -i tegmine pavus ... inclusus.

dēvorātio, -ōnis *f. a* devorare. *plur. l. 53. 68.*

1 *i. q. actio devorandi*: **a** *proprie*: HIER. hom. Orig. in Ezech. 4 p. 923 aiunt enim Iudaei, si quando lupi homines devoraverint ... istiusmodi -es ex dei indignatione descendere. in Ion. 2, 1 p. 405 *mors in ceti imagine praefigurata* quantum in -e laetata est, tantum luxit in vomitu. 3, 1—2 p. 415 *de Iona*. VVLG. Tob. 12, 3 me ipsum a -e piscis eripuit. RVFIN. hist. 3, 36, 8 *bestias* invitabo ad -em mei. EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 938ᶜ *pisces* plurimi ... -e satiantur alterna. PASS. Theclae epit. 4, 3 accepit eam custodiendam, traditura integram ad -em ferarum. **b** *translate*: *i. q. peremptio, pernicies, oppressio*: TERT. pudic. 14 cui -o (*i. condemnatio*) ex maerore nimio timebatur. resurr. 54 p. 112, 22 *cf. p. 875, 84*. HIER. in Matth. 26, 51 p. 222 quod Malchus, id est rex quondam populus Iudaeorum, servus factus sit impietatis et -is. CASSIAN. inst. 5, 22 fratrum perniciosa -o. 7, 10 cum ... pecus (*i. pecunia*) -i facilem contubernii privatione reddiderit *monachum*. *nota singulari translatione de libidine venerea*: FVLG. myth. 2, 9 Scylla ... in modum ponitur meretricis ... iuste ergo lupis et canibus mixta (*antecedit* inserta), quia nescit sua alienigenis -bus saturare secreta (*i. muliebria*). 2 *metonymice i. q. esca, pabulum* (*proprie et in imagine*): ITALA num. 14, 9 (Lugd.) nolite timere populum terrae huius, quoniam -o vobis erint (κατάβρωμα, VVLG. *v. p. 874, 55*). Ezech. 34, 10 (Ps. Cypr. ad Novat. 14) et non erunt eis amplius oves meae in -em (εἰς κατάβρωμα, VVLG. in escam. *cf.* VVLG. deut. 31, 17 erit in -em [ITALA Lugd. comestio, κατάβρωμα]: invenient eum omnia mala et afflictiones. Ezech. 34, 5 *oves* factae sunt in -em omnium bestiarum agri. 34, 8. LIB. iubil. 23, 22 et dabit illos ... in direptionem et in -em). LACT. inst. 4, 20, 9 'facta est ... hereditas mea sicut leo' (ITALA *et* VVLG. Ier. 12, 8) id est praeda et -o facta sum heredibus meis. HEGES. 5, 2 l. 43 escae volatilium et -o canum. *in interpretatione vocum hebraicarum*: HIER. quaest. hebr. in gen. p. 22, 5 Bale ... κατάποσις, id est -o dicitur. RVFIN. Orig. in num. 14, 4 Balach ... qui exclusio vel -o interpretatur (Ps. AVG. serm. 33, 3. *cf.* HIER. in Mich. 6, 5 *p. 876, 77*).

dēvorātor, -ōris *m. a* devorare. GLOSS. καταπότης, καταφαγᾶς. -um gluttonum. [*conicitur* MART. CAP. 1, 87.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1 *proprie:* *i. q. homo edax*: PROB. cath. gramm. IV 10 lurcho ... significans ganeonem nepotem -em. SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 166 *Balatro* fuit ... tantus -r, ut simili vitio laborantes balatrones dicti sint. VVLG. Luc. 7, 34 venit filius hominis manducans et bibens, et dicitis: ecce homo -r (φάγος) et bibens vinum. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 276^B -r ac ventris cultor. ASSVMPT. Moys. 7, 4 homines ... omni hora diei amantes convivia, -es, gulae. *accedit genet. obi.*: VVLG. sap. 12, 5 comestores viscerum hominum et -es sanguinis a medio sacramento tuo (ACT. Archel. p. 25, 1 sanguinis et carnis). PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281^C solius panis -es (*ludibriose de monachis*). *nota i. q. is qui aliquid devoravit*: TERT. resurr. 32 p. 71, 1 *cf. infra l. 80.* AMBR. hex. 5, 5, 13 usu venit, ut ... in unum ventrem uterque conveniant cum -e proprio devoratus *piscis. cf. allegoriam infra l. 22.* 2 *translate i. q. perditor, perniciei auctor*: HIER. in Os. 2, 7 p. 75 comederunt daemones robur eius: isti sunt ... hostes ... christianorum, et ipse nescivit, adversarios amicos putans et -es suos arbitrans esse convivas. PASS. Tarach. 7 impius -r servorum dei. *de diabolo*: AVG. serm. 210, 6 ne nos ... ille rugiens -r inveniat (*cf.* VVLG. I Petr. 5, 8 *p. 874, 31*). GREG. M. in euang. 25, 8 per Leviathan ... ille -r humani generis designatur. ... *divinitas Christi* quasi hamus ... fauces glutientis tenuit, dum in illo esca carnis patuit, quam -r appeteret (*cf.* moral. 33, 14). *f.* **dēvōrātrīx**, -īcis. *substantive*: PORPH. Hor. epist. 1, 13, 10 lamiae ... dicuntur -es puerorum. VVLG. Ezech. 36, 13 -x hominum es, et suffocans gentem tuam; propterea homines non comedes amplius (*appellatur Israel. cf.* HIER. *ad l.* p. 420). EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 961^C *bestiae*, quae -es sunt aliarum, steriliores habentur. *adiective i. q. vorax*: FAVST. REI. serm. 27 p. 330, 20 velut cum Iona in illius -is atque immanis bestiae faucibus constitutum *Augustinum* (*allegorice de mundi periculis*). VEREC. in cant. 2, 24 ut bestias eis -es immitteret *deus*.

dēvōrātōrius, -a, -um *a* devorator, devorare. *i. q. perniciosus, delendo aptus, cum genetivo obiecti*: TERT. idol. 1 post talia crimina, tam exitiosa, tam -a salutis. EVSTATH. Bas. hex. 3, 5 p. 896^A quae ... contraria sibimet atque alternae substantiae -a scimus esse. *subst. n.* **dēvōrātōrium**, -ī. *i. q. fauces, rictus*: AMBR. epist. 4, 5 ut aculeum mortis hebetaret, -um eius obstrueret.

✱**dēvoro**, -āvī, -ātum, -āre *a* de *et* vorare. NON. p. 98 -are: absumere, eripere (*male intellexit* ACC. praetext. 15 animam -o [*pro* devovero] hostibus. *cf. p. 882, 10*). GLOSS. καταπίνω. κατεσθίω. -at gluttit. -are adsumere (abs-?). -bit καταφάγεται. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, deest* TER. LVCR. CAES. SALL. NEP. VERG. HOR. TIB. PROP. LIV. SEN. rhet. LVCANO CALP. ecl. STAT. SIL. TAC. PLIN. epist. IVV. SVET. *saepius occurrit in libris ad medicinam pertinentibus* (*cf. II A 2 d*), PLIN. nat. ITALA VVLG. (*nonnullis locis* ITALA -are, VVLG. comedere, manducare, absorbere *cf. l. 84. p. 874, 28. 44. 875, 50. 877, 27. 878, 3. 13. 42*). [*loci dubii*: CIC. Brut. 283. APVL. met. 9, 21 *v. p. 868, 59.* MIN. FEL. 28, 7 (decoratis *Rigaltius*). PELAG. in Rom. 7 p. 678^B SCHOL. Cic. Bob. p. 42, 4. *conicitur*: PETRON. 141 (devoverint *trad.*).] [*it.* divorare, *francog. vet.* devourer, *hisp.* devorar. *M.-L.*]

I *subiectum est* **bestia**, *i. q. edere, gluttire*: CATO agr. 71 dato *bovi aegro* unum ovum gallinaceum crudum; integrum facito -et (SEN. epist. 72, 8 quidquid excepit *canis*, protinus integrum -at. PELAGON. 69 hordeum integrum -at *equus*). VAL. MAX. 6, 9 ext. 5 *anulum Polycrates* recuperavit capto pisce, qui eum -verat. PHAEDR. 1, 8, 4 os -atum fauce cum haereret lupi. 1, 23, 7 *mustela mures*. app. 23, 2 *serpens lacertam* -are patula cum vellet gula. PLIN. nat. 8, 29 terram edisse *elephantis* tabificum est, nisi saepius mandant, -ant autem et lapides (28, 296 cervas ... lapillum -are. *cf.* 29, 69). 8, 72 crocotas ... omnia dentibus frangentes protinusque -ata conficientes ventre (10, 2 concoquendi sine dilectu -ata mira *struthocameli* natura). 9, 145 scolopendrae ... hamo -ato omnia interanea evomunt, donec hamum egerant (*syn.* glutire). 9, 146. 10, 115 *avis* cum -atis se implevit conchis, calore ventris coctas evomit atque ita ex iis esculenta eligit, testas excernens (10, 197 *dracones* avibus -atis solidis ... plumam et ossa revomunt). 11, 91. 17, 99 *et saepius*. APVL. apol. 1 *steliones exuvias* -ant (*cf.* PLIN. nat. 30, 89 *p. 874, 22*). SOL. 10, 12 *grues* harenas -ant. 27, 4 *leones* carnes iusto amplius -atas ... insertis in ora unguibus sponte protrahunt. *al.* PELAGON. 138. VVLG. gen. 41, 4 -veruntque *boves macrae* eas, quarum mira species. exod. 10, 12 -et omnem herbam *locusta*. SVLP. SEV. epist. 3, 7 *mergi pisces*. BARNAB. 10, 4 quaerunt quomodo alienas carnes -ent (καταφάγῃ) *aquila accipiter corvus*. DRAC. satisf. 271 *leo* -at ... tauros. CASSIOD. in psalm. 101, 8 ne ... fetus *passeris* serpentinis ... -entur insidiis. *bestia -at hominem* (*vivum vel mortuum*): PHAEDR. 2, 3, 5 ne canes nos vivos -ent. SEN. clem. 1, 18, 2 -andos servos obiciebat muraenis, quas esurus erat. APVL. met. 7, 16 hospites ferinis equis suis lacerandos -andosque porrigebat. TERT. resurr. 32 p. 71, 1 nominantur bestiae et pisces ..., quo magis exprimatur resurrectio etiam -atorum corporum, cum de ipsis devoratoribus exactio edicitur (*antecedit* ITALA apoc. 20, 13 mandabo piscibus maris et eructabunt [ITALA Apring. *et* VVLG. *aliter, sed cf.* APRING. *ad l.* ne quis diceret bestiis -atos ... non posse resurgere]). HIER. in Ion. 2, 1 p. 405 et praecepit dominus ceto magno, et -vit Ionam (*ex* LXX καταπιεῖν, VVLG. ut deglutiret J. *cf.* EPIST. Paul. et Cor. II rec. B 29 Ionas ... -atus est a marina bestia. HIL. in Matth. 16, 2 SVLP. SEV. chron. 1, 48, 4). VVLG. gen. 37, 20 fera pessima -vit *Ioseph.* deut. 32, 24 -bunt eos aves morsu amarissimo. Tob. 6, 2. Ezech. 29, 5 bestiis terrae et volatilibus caeli dedi te ad -andum (39, 4). Dan. 14, 31. 41. SVLP. SEV. chron. 2, 7, 3 continuo -ati ferarum famem expleverunt. PASS. Petr. Paul. long. 27. *de monstrosis beluis*: OV. trist. 5, 2, 74 me Zanclaea Charybdis -et (SALV. gub. 5, 58 non sic pereuntes nautae Charybdis voracitate aut Scyllaeis canibus -antur). APVL. met. 5, 18 (*de serpente fabuloso*). PORPH. Hor. ars 340 *de lamia.* PRISCILL. tract. 1, 9 cor eorum datum est bestiae et carnes -buntur eorum (*ad* ITALA Dan. 7, 5 manduca carnes eorum [VVLG. comede]). VVLG. apoc. 12, 4 ut cum peperisset, filium *mulieris* -aret *draco* (καταφάγῃ). MART. CAP. 1, 70 draconem caudae suae ultima -antem. *de homine in bestiam mutato*: APVL. met. 10, 14. 11, 13 coronam avido ore susceptam ... -vi. *adde*: PLIN. nat. 10, 15 aquilarum pinnae mixtas reliquarum avium pinnas -ant. ITALA apoc. 17, 16 *cf. p. 875, 50.* VVLG. gen. 41, 7 *spicae* -antes omnem priorum pulchritudinem. exod. 7, 12 sed -vit virga Aaron *in anguem conversa* virgas eorum. *nota obiectum metonymice significatum*: PLIN. nat. 8, 111 angues ... et stelliones senectutem exuere itaque protinus -are (*cf.* 30, 89 quomodo praeripiatur ... membrana hiberna *stelioni* alias -anti eam). VVLG. gen. 41, 7 *cf. supra l. 17.* *subiectum metonymice expressum*: TERT. scorp. 8 Danielem ... usitata feritas leonum -asset. *deest obiectum*: VVLG. Is. 56, 9 omnes bestiae terrae venite ad -andum. Mal. 3, 11 et increpabo pro vobis -antem (*i. locustam*). *in comparatione et in imagine*: ITALA Is. 50, 9 (Barnab. 6, 2) quia omnes veterescitis tamquam vestimentum et tinea -bit vos (καταφάγεται, VVLG. comedet. *cf.* VVLG. Is. 51, 8 sicut lanam, sic -bit eos tinea). I Petr. 5, 8 (Cypr. zel. 1) diabolus tamquam l e o rugiens aliquid -are quaerens circuit (Hier. epist. 14, 4, 1 aliquem -are quaerens, VVLG. quaerens quem -et. ζητῶν τινα καταπιεῖν [*v. l.* τίνα καταπίῃ]. *cf.* VVLG. num. 23, 24 populus ut leaena consurget, et quasi leo erigetur: non accubabit, donec -et praedam et occisorum sanguinem bibat. Ezech. 19, 6 factus est leo, et didicit ... homines -are. 22, 55 sicut leo rugiens ..., animas -verunt). VVLG. Dan. 7, 23 bestia quarta, regnum quartum erit in terra ... et -bit universam terram et conculcabit et comminuet eam. Nah. 3, 15 peribis gladio, -bit te ut bruchus (*cf. p. 877, 82*).

II *subiectum est* **persona** (*pars corporis humani p. 875, 65. 73. 876, 20, anima l. 50, mens p. 875, 75, affectus p. 875, 77*): **A** *proprie et strictiore sensu*: **1** *generatim i. q. comedere*: PETRON. 44 asse panem quem emisses, non potuisses cum altero -are. MART. 7, 20, 15 sinu condit ... -ato capite turturem truncum *parasitus.* ITALA Ezech. 34, 3 (Tert. pudic. 7) pastores, ecce lac -atis (κατέσθετε, VVLG. comedebatis). CAPITOL. Gord. 21, 1 ut ... semper pomorum aliquid recentium -aret. VVLG. lev. 26, 16 frustra seretis sementem, quae ab hostibus -bitur. eccles. 2, 25 quis ita -bit (*i. opulenter cenabit*), et deliciis affluet ut ego? Is. 28, 4. Dan. 14, 12 *sacerdotes Bel* -bant ea *quae in mensa erant* (SVLP. SEV. chron. 2, 8, 8). IV Esdr. 8, 4 absorbe ergo, anima, sensum et -a quod sapit. SALV. gub. 1, 45 cum omnia avium pecudum bestiarum genera -emus (*syn.* comedere). PALLAD. hist. mon. I 7 p. 277^b. PASS. Andr. long. 6 cum sit *agnus* ... ab omni populo ... -atus. *in comparatione*: ITALA psalm. 13, 4 (Aug. civ. 16, 10 p. 141, 23) qui -ant populum meum in cibo panis? (κατέσθοντες, VVLG. sicut escam panis). VVLG. num. 14, 9 sicut panem ita eos possumus -are. **2** *speciatim*: **a** *i. q. gluttire (etiam de liquidis, aëre)*: *in descriptione anatomica*: CIC. nat. deor. 2, 135 *stomachi* partes eae, quae sunt infra quam id, quod -atur, dilatantur. PAVL. FEST. p. 271 rumen est pars colli, qua esca -atur. MACR. sat. 7, 4, 17 *superius ventris orificium* recipit -ata et in follem ventris recondit. 7, 15, 2 *Plato dixit* divisas esse vias -andis cibatui et potui, et cibum quidem per stomachum trahi, potum vero per ἀρτηρίαν ... fibris pulmonis illabi. *res in os ingestas*: CELS. 2, 6 cui ... cervix convertitur, ut -are aeque nihil possit. 4, 7 aeger non cibum -are, non potionem potest (MACR. sat. 7, 15, 17 ἀρτηρία ... si scissa fuerit, potus non -atur). 6, 9 vitandum est ne, quod haustum erit, -etur (*cf.* 6, 15). SCRIB. LARG. 199 hirudinem ... -atam et adhaerentem faucibus (MARCELL. med. 16, 95 expelli -atos sanguisugas). PLIN. nat. 13, 33 nec ut -etur corpus (*i. pomum palmae*), verum ut expuatur suco modo expresso (*cf.* 13, 72 mandunt quoque crudum decoctumque *papyrum*, sucum tantum -antes). 21, 176 *parthenii* folium aegri linguae subicere, ut mox in cyatho aquae -etur. 23, 20 non ultra gargarizationes et ne quid -etur. SVLP. SEV. Mart. 17, 6 si habes aliquid potestatis, hos (*sc. digitos in os daemoniaci insertos*) -a. MACR. sat. 7, 8, 7 *cur* sinapi et piper -ata nullam corpori inferant laesionem. 7, 12, 22 cur ... si quid *edulium* plus fervet, quam ut diutius possit mandi, ilico -amus. *adde*: OV. met. 8, 827 proque epulis tenues nequiquam -at auras *dormiens Erysicthon.* PLIN. nat. 26, 30 fumus per harundinem haustus et -atus. *humores in corpore procreatos:* CELS. 2, 6 qui -are salivam suam non potest. lacrimas, bilem *v. sub II B 2.* *per iocum*: PLAVT. Trin. 908 -vi nomen imprudens modo (*i. oblitus sum*). **b** *i. q. integrum gluttire frustum dentibus non comminutum*: PLIN. nat. 23, 141 *cerasia* si quis matutino roscida cum suis nucleis -et. 27, 70 *coccus Cnidius* in pane -atur, ne adurat gulam transitu. 28, 170 fimum *caprarum*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cerā circumdatum. 28, 199 leporis renes . . . -ari iubent . . . ita, ne dente contingantur (*cf.* 29, 42). AVG. civ. 7, 19 quasi qui glebam *Saturno pro Iove* opposuit ... non potius glebā semen operiendo fecerit illud diligentius -ari (*semen in interpretatione allegorica pro ipso Iove accipiendum. cf. l. 37. p. 877, 35*). c *i. q. avide vel immoderate haurire*: VAL. MAX. 3, 5, 3 avide ... abdomine -ato (APVL. met. 1, 19 optimi casei bonam partem avide -verat. MACR. sat. 7, 12, 21 ubi avide -atur, tunc multus aer cum edulibus infertur propter hiantium rictus et crebritatem respirandi [*syn.* vorare]). LACT. inst. 1, 21, 35 dum *Hercules*...alienos boves -at. VVLG. deut. 28, 51 -et *gens* fructum iumentorum tuorum, ac fruges terrae tuae. PAVL. MED. bened. 11, 1 more lupi rapacis . . . sacrificium . . . -bat. *per iocum*: PLAVT. Aul. 194 inhiat aurum, ut -et. Rud. 544 iam postulabas te ... totam Siciliam -urum insulam? *cf. translatum usum sub B 3.* d *medicamenta sim.* (*accedunt interdum notiones sub a, b descriptae*): CELS. 4, 10 laseris...paulum -are. 4, 15 catapotium (SCRIB. LARG. 87 catapotium, id est medicamentum, quod non diluitur, sed ita ut est -atur. MARCELL. med. 16, 27 tussienti tria catapotia -anda, id est transgluttienda, dato). *al.* 5, 25, 3 paululum aut -atur aut aqua diluitur et potui datur. *cf.* 5, 25, 12. SCRIB. LARG. 83 manducare et -are. 94 medicamentum quod per coclearium -atur. 165 per se commanducandus erit pastillus et -andus. *al.* PLIN. nat. 24, 126. 25, 21 *flos* -atus securos in totum annum a metu anginae praestat. 30, 19 ut, si quis cor *talpae* recens palpitansque -et, divinationes ... promittant. 32, 112 comitiales ... coagulum vituli marini bibunt cum lacte equino . . . . nec non aliqui per se pilulas -ant. *saepe.* MART. 5, 4, 2 fetere multo Myrtale solet vino, sed fallat ut nos, folia -at lauri. GARG. MART. med. 4. *cf. p. 874, 83 sqq.* e *res quae comedi non solent, quae cum taedio vel periculo comeduntur*: VELL. 2, 88, 3 vivo igni -ato. CELS. 3, 21 malagmata sua -ando . . . in exitium se praecipitavit. PLIN. nat. 10, 139 pestis . . . opimas aves et suopte corpore unctas -andi. 10, 142 a *filio Aesopi tragoedi* -atas diximus margaritas (*cf.* 9, 122 absorbendos dedit). APVL. met. 1, 4 circulatorem . . . spatham praeacutam mucrone infesto -asse. MIN. FEL. 30, 6 qui de harena feras -ant illitas et infectas cruore *eqs.* SOL. 30, 5 elephantos. HYG. fab. 139 p. 17, 6 *lapidem* Saturnus -vit (AVG. civ. 7, 9. 19 [*interpretatio Varronis*] et quod illi pro Iove gleba obiecta est -anda, significat...manibus humanis obrui coeptas serendo fruges. *cf. sequentia, ubi in Saturni persona terra intellegenda est, p. 877, 35*). VVLG. Ezech. 23, 34 epotabis *calicem* usque ad faeces, et fragmenta eius -bis. apoc. 10, 9 accipe librum et -a illum (κατάφαγε. 10, 10 -vi [ἔφαγον]. *cf.* HIER. epist. 7, 3, 1. *alludit* PAVL. NOL. epist. 45, 1 *cf. l. 70*). *carnem humanam*: OV. fast. 4, 200 *Saturnus* suam ..., ut quaeque erat edita, prolem -at immersam visceribusque tenet (PAVL. FEST p. 101 TERT. nat. 2, 12 COMM. instr. 1, 6, 9. LACT. inst. 1, 13, 2 *v. l. 51.* 3. FIRM. err. 12, 8. AVG. civ. 4, 17 *saepius*). TERT. nat. 1, 2 quanto...studio in caveam conveniretur depugnaturo aliquo, qui centum infantes -asset! 1, 15 anim. 33. ITALA apoc. 17, 16 (Primas.) decem cornua, quae vidistis in bestia: hi odient fornicariam . . . et carnes eius -bunt (φάγονται, VVLG. manducabunt). LACT. inst. 1, 13, 2 Saturnum et Opem ceterosque tunc homines humanam carnem solitos -are. VVLG. Zach. 11, 9 reliqui -ent unusquisque carnem proximi sui. RVFIN. hist. 1, 2, 19 usque quo procedente immanitate etiam -arentur ab alterutro (ἀνθρωποβορεῖν). *adde*: AVG. agon. 4, 4 *in doctrina Manichaeorum* gentis *tenebrarum* principes -verunt partem dei. *per iocum*: PLAVT. Asin. 338 iam -andum censes *hominem*, si conspexeris? Pseud. 1127 *cf. p. 876, 57.* *adde*: VVLG. Ezech. 16, 20 tulisti filios tuos et filias *tuas*, et immolasti *idolis tuis* ad -andum (*appellatur Ierusalem personata*). *subiectum metonymice significatur*: PLIN. nat. 15, 105 nec cessat in veneficiis vita (*i. vitae cultus*), dummodo omnia -et (*i. dummodo homines omnia -ent*).

B *latiore sensu et translate*: 1 *i. q. avide excipere*: *auscultando* (*cf.* NON. p. 454 -ari non solum cibus gutture, sed et vox auribus potest): PLAVT. Asin. 649 auscultate ... et mea dicta -ate. Poen. 968 quam orationem hanc aures dulcem -ant. CIC. Sest. 23 verbum ipsum omnibus animi et corporis ⟨sensibus⟩ -bat. TERT. resurr. 37, 10 sermo -andus auditu et ruminandus intellectu et fide digerendus. PAVL. NOL. carm. 17, 134 ferus ipse . . . auribus tantum pia -bit cantica (*antecedit mentio Ionae a ceto -ati*). *legendo*: CIC. Att. 7, 3, 2 qui illos libros -asti. HIER. adv. Rufin. 3, 26. PAVL. NOL. epist. 45, 6 in volumine -ando, quod postea voranti mihi et in ore et in ventre dulcissimum fuit (*cf.* VVLG. apoc. 10, 9 *seq. v. supra l. 41*). *cernendo*: MART. 1, 96, 12 spectat oculis -antibus draucos. IVST. 21, 5, 6 quod emere non poterat, oculis -are. *mente*: CVRT. 8, 6, 18 adeo pertinax spes est, quam humanae mentes -verunt.

2 *i. q. opprimere, de affectibus*: OV. fast. 4, 846 *rex* lacrimas introrsus obortas -at (*cf.* met. 13, 540 ipse dolor). SEN. dial. 6, 1, 2 gemitus -asti quidem, non tamen hilari fronte texisti (11 [12], 17, 1 dolorem obruere et -are gemitus. epist. 66, 29 sub tortore). QVINT. inst. 11, 2, 41 quaecunque aetas operam iuvandae studio memoriae dabit, -et initio taedium illud ... quasi eundem cibum remandendi. APVL. met. 2, 15 tandem denique -ato pudore (*cf.* 9, 19). TERT. resurr. 54 p. 112, 25 quia et illud apud apostolum positum est (*cf. p. 878, 13*) 'uti -etur mortale a vita'... devorationem quoque ad perditionem ... carnis arripiunt (*i. interpretantur*), quasi non bilem et dolorem dicamus -are, id est abscondere ac tegere et intra nosmet ipsos continere. HIER. in Ier. 4 pr. p. 968 dolorem silentio -ans (in Is. 26, 16 p. 354 reg. Pachom. praef. 2). *verba*: SEN. dial. 5, 14, 5 potest dici merito -asse verba *Praexaspes*. *i. q. non satis dilucide pronuntiare*: QVINT. inst. 11, 3, 33 *verborum* pars -ari, pars destitui solet. APVL. met. 11, 24 lacrimis obortis singultu crebro sermonem interficiens et verba -ans. *i. q. tolerare rem molestam*: CIC. Phil. 6, 17 expectate legatorum reditum et paucorum dierum molestiam -ate. Brut. 236 *ineptiae ac stultitiae* -andae nobis sunt. Att. 5, 1 etiam — dudum enim circumrodo, quod -andum est — subturpicula mihi videbatur esse παλινῳδία. ASCON. Mil. p. 44 ut, cum pusillum edissent dulcedinis, largiter acerbitatis -arent. APVL. met. 9, 41 tacitus iniuriam -ans (*cf.* HIER. c. Ioh. 14). AVSON. 404, 19 invitus ... -vi absentiae necessitatem. *sim.*: SEN. epist. 82, 18 ad *bona* pervenire ... -atā unius mali patientiā. *de peccatis i. q. neglegere*: HIL. in Matth. 24, 7 irridet eorum in colandis culicibus diligentiam, quorum in gluttiendis camelis esset incuria, peccata videlicet levia vitantium et gravia -antium (*cf.* VVLG. Matth. 23, 24 camelum ... gluttientes). VVLG. prov. 19, 28 os impiorum -at iniquitatem.

3 *i. q. per luxuriam consumere*: PLAVT. Truc. 569 *cf. p. 877, 6.* LVCIL. 672 -are se omnia ac deverrere. CIC. Verr. 2, 135 qui iam spe atque opinione praedam illam -asset (Flacc. 57 avulsum est praeter spem, quod erat spe -atum lucrum. dom. 60 cum ... omnium locupletium fortunas, omnium provinciarum fructus *eqs.* ... spe atque avaritia -asses. Att. 1, 16, 10 regis hereditatem. SALV. gub. 5, 74 praedam ... spe et cupiditate ardentissima -arat. *cf.* APVL. apol. 77 Prudentillae quadragiens praesumptione cassa -arat). Verr. 4, 177 -are omnem pecuniam publicam non dubitavit (Pis. 90 acceptam iam et -atam pecuniam ... evomere non poteras. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 7 'cur ... stringat malus ingluvie rem' ... cur ... pecuniam -et). Phil. 13, 3 veterani ..., qui suis rebus exhaustis, beneficiis Caesaris -atis fortunas nostras concupiverunt. epist. 11, 21, 2 *Segulius* res novas quaerit, non quo veterem comederit ..., sed hanc ipsam recentem novam -vit. CATVLL. 29, 22 quid hic potest nisi uncta -are patrimonia? (MACR. sat. 3, 13, 6 Gurgitem a -ato patrimonio cognominatum). FLOR. epit. 4, 8, 5 praedā -atā. APVL. apol. 75 reliquit Rufius huic ... HS xxx -andum. TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 417, 19 regionem eorum ... extranei -ant. LACT. epit. 46, 3 occupabunt orbem et partientur et -bunt (mort. pers. 26, 1). EPIST. impp. de Asia (Bruns fontes[7] p. 270) 1 actorum fraudibus -atum. HIER. epist. 45, 5, 1 tu te perdere existimas, quidquid in praesentia non hauseris, comederis, -aris. VVLG. Iob 20, 15 divitias, quas -vit, evomet (PS. RVFIN. in Os. 13, 15 ut nunc ideo *Sennacherib* vomere cogatur, quidquid per iniquitatem antea -verat). Marc. 12, 40 qui -ant domos viduarum (κατέσθοντες. *cf.* Luc. 20, 47). Luc. 15, 30 qui -vit substantiam suam cum meretricibus. CLAVD. 5, 323 vicissim promittunt...quas *quisque* -et urbes. SALV. eccl. 3, 48 opes suas aliis -antibus. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281[B] propriam domum -asti. *adde res personatas*: CIC. Pis. 48 cum partim eius praedae profundae libidines -assent. VARRO rust. 1, 8, 1 vineam . . . sumptu fructum -are. *i. q. depopulari, vastare*: VVLG. Ier. 8, 16 et -verunt terram et plenitudinem eius: urbem et habitatores eius. *subiectum res personata*: SIDON. epist. 7, 1, 1 circumiectarum ... spatia ... regionum regni minacis ... -vit impressio. *obiectum est homo per hypallagen*, *cf.* QVINT. inst. 8, 6, 25 a possessore quod possidetur, ut 'hominem -ari', cuius patrimonium -atur. PLAVT. Pseud. 1127 iam ad mordere hunc mihi lubet. :: iamne illum comessurus es? :: dum recens est, dum calet, -ari decet. PELAG. in Rom. 3 p. 659[D] plebem suam ...-antes. VVLG. II Cor. 11, 20 si quis vos in servitutem redigit, si quis -at (κατεσθίει. AMBROSIAST. *ad l.* quia contenti erant -ari res suas a falsis doctoribus). IV Esdr. 6, 57 istae gentes ... coeperunt dominari nostri et -are. *adde*: SALV. gub. 5, 18 quis locus est, ubi non a principalibus civitatum viduarum et pupillorum viscera -entur *eqs.*?

4 *i. q. pessum dare, extinguere*: VVLG. num. 24, 8 -bunt gentes hostes illius ossaque eorum confringent. deut. 7, 16 -bis omnes populos. Esth. 11, 11 exaltati sunt, et -verunt inclytos. psalm. 34, 25. prov. 20, 25 ruina est homini -are sanctos (SALON. in prov. p. 981[B]). Is. 9, 12 -bunt Israel toto ore. Ier. 2, 3. 5, 17. 51, 34 comedit me, -vit me Nabuchodonosor. Ezech. 35, 12 deserti, nobis ad -andum dati sunt. Os. 7, 7 -verunt iudices suos. 8, 8 Hab. 1, 13. 3, 14. PELAG. in I Cor. 9 p. 743[D] ne ... adversariis occasione accepta -antibus offendatis. *subiectum est daemon*: LACT. inst. 2, 16, 21 idcirco etiam humanas hostias excogitaverunt, ut quam multos -ent animas *inimici generis humani*. HIER. epist. 22, 4, 2 -ato Iuda *apostolo* (*sc. a Satana*). in Mich. 6, 5 p. 504 qui -are voluit et nostram congregationem elingere, verus Balac diabolus (*interpretatio nominis. cf.* APRING. in apoc. 2, 14 ISID. orig. 7, 6, 48). ISID. reg. monach. 16, 2 ore diaboli -etur. *adde rem personatam*: POMER. 2, 15, 2 *daemoniacae cupiditatis imperium* velut quaedam cadavera in pastum feris avibus bestiisque proiecta, captivos suos immundis spiritibus tradit, sed avidissimis mortiferorum criminum faucibus -andos. *deest obiectum*: VVLG. Zach. 9, 15 et -bunt et subicient lapidibus fundae. *addendum fortasse*: MAR. MERC. subnot. 2, 2 te ita sentientem -et Manichaeus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

5 *i. q. eripere*: VARRO Men. 378 cum hic rapo (*sc. praetor*) umbram quoque spei -asset (*sc. si apud eum causam dixissem; conicitur* -assit).

III *subiectum est* ***res corporea*** (*accedunt locutiones figuratae infra l. 18. 65*): **A** *i. q.* *hiatu in se trahere*: **1** *aqua*: PLAVT. Truc. 569 meretricem ego item esse reor, mare ut est: quod des -at. VITR. 4, 1, 4 *Myus* olim ab aqua est -ata. SEN. dial. 6, 20, 6 Catonem si ... mare -asset. nat. 3, 27, 14 'nat lupus inter oves (OV. met. 1, 304) ...' non est res satis sobria lascivire -ato orbe terrarum. PLIN. nat. 4, 62. 6, 1. 10, 15 terras -ant aquae, flammas necant. FRONTO p. 62 N. maria naufragos -ent. AMPEL. 8, 9 Boeotiae lacus sacer, ubi Amphiaraus -atus [in eo lacu] est. TERT. pall. 2. PANEG. 9, 17 cum impios Tiberis hausisset, ipsum etiam ... idem Tiberis correptum gurgite -vit. SCHOL. Cic. Bob. p. 36, 9 Helicem et Buram sinus Corinthius -vit. VVLG. Hebr. 11, 29 -ati sunt *Aegyptii a mari* (κατεπόθησαν). *in imagine*: TERT. idol. 24 inenatabile excussis profundum est ..., irreparabile -atis hypobrychium. *adde*: PETRON. 76 uno die Neptunus trecenties sestertium -vit. SOL. 52, 7 *Gangis altitudo* mensuras centum pedum -at. **2** *terra*: OV. epist. 3, 63 -er ... subito telluris hiatu. VITR. 10, 11 propter ... viarum campestrem mollitudinem non confisus carris ne rotae -arentur (*i. in caenum demergerentur*). SEN. nat. 3, 19, 4 aliis *amnibus* semper in occulto cursus est, donec aliquo sinu terrae -entur. epist. 91, 9 quot oppida in Syria, quot in Macedonia *terra* -ata sunt? (PLIN. nat. 2, 194 urbibus ... -atis agrorumque tractu hausto). PLIN. nat. 2, 205 ipsa se comest terra: -vit Cibotum, altissimum montem *eqs.* ITALA deut. 11, 6 (Lugd.) aperiens terra os suum -vit illos *eqs.* (κατέπιεν, VVLG. absorbuit). CYPR. epist. 3, 1 hiatu terrae absorpti ac -ati. 75, 10 ut ... civitates ... dirupti soli hiatu -arentur. PANEG. 2, 12 si haustu terrae -etur. TREB. Gall. 5, 3 motu *terrae* ... multae fabricae -atae sunt cum habitatoribus (OROS. hist. 3, 3, 1 civitates abruptis locorum hiatibus -atae). HYG. fab. 71ᵇ p. 75, 8 Amphiaraus ... terra est -atus. VVLG. exod. 15, 12 num. 13, 33. 16, 32 dirupta est terra sub pedibus eorum et aperiens os suum, -vit illos cum tabernaculis suis *eqs. paulo aliter*: AVG. civ. 7, 19 *terra* (*cum Saturno comparata cf. p. 875, 37*) quodam modo -at quae genuerit, cum ex ea nata semina in eam rursus recipienda redierint. *de sepulcro* (*in imagine*): OPTAT. 2, 25 p. 63, 18 unicuique sepulcro sufficit unum funus et clauditur: gutturi vestro honorum funera minime suffecerunt et adhuc patent, dum aliquos quaeritis -are (*cf.* VVLG. psalm. 5, 11 sepulcrum patens est guttur eorum. AVG. *ad l.* potest et illud intellegi, quod ... trahunt in se quos ad peccata illectant et eos tamquam -ant cum in suam vitam convertunt). *de Orco sim.*: CATVLL. 3, 14 malae tenebrae Orci, quae omnia bella -atis. HIER. epist. 39, 3, 2 quem gehenna suscipit, quem tartarus -at. **3** *chaos*: SEN. Tro. 400 *cf. p. 878, 10.*

B *quasi elingere i. q.* *exsiccare, de sole*: PLIN. nat. 5, 55 Nilum, ne *sole* -etur, abscondi. 20, 1 ignes aquis restinguentibus, aquas sole -ante.

C *praevalet notio insatietatis, voracitatis*: **1** *subiectum est ignis*: *proprie*: SEN. epist. 79, 2 montem, qui *igne* -etur cotidie, minui (*syn.* consumi. PACIAN. paraen. 11 *gehennae* fumariola ... maximos montes subterraneis ignibus decoquunt. aestuant ... Aetna ... et Vesuvius ..., dissiliunt, -antur). VVLG. lev. 9, 24 ignis a domino -vit holocaustum et adipes (SALV. gub. 1, 51). iud. 9, 15 cedros Libani. 9, 20 egrediatur ignis ... et -et Abimelech. Am. 1, 4 mittam ignem ... et -bit domos Benadad. *cf. quae sequuntur.* 1, 14 aedes ... in ululatu in die belli. apoc. 20, 9 et descendit ignis a deo de caelo et -vit eos (κατέφαγεν). *saepius*. SVLP. SEV. chron. 2, 5, 2. CYPR. GALL. Ios. 397 currus celeres subiectus -at ignis. EVSTATH. Bas. hex. 1, 7 p. 875ᴮ *flamma* -at ... materiam. 3, 8 p. 899ᶜ. MVTIAN. Chrysost. hom. 20 p. 361 ille ignis ... non dimittit, sed -at et dilacerat. SERM. Caspari Anecd. p. 328, 1 ne, quod incuratum remanserit post aquam baptismi, -andum suscipiat ignis inferni. flamma: VVLG. num. 21, 28 Ier. 48, 45. incendium: VVLG. num. 16, 39. PS. RVFIN. in Am. 1, 6—8 *syn.* consumere. *adde*: MART. CAP. 6, 576 -ante Mulcifero. OV. Ib. 316 ut ... necatorum Darei ... sic tua subsidens -et ora (*F*, ossa *G*) cinis (*cf.* CVRT. 6, 6, 30 flammam in ora hostium ventus ferebat).

in comparatione et in imagine: VVLG. deut. 9, 3 ipse transibit ante te, *ignis* -ans atque consumens (Is. 30, 30. *cf.* 29, 6 flammae ignis -antis. 30, 27 lingua eius quasi ignis -ans. thren. 2, 3 quasi ignem flammae -antis in gyro). Sirach 36, 11 in ira flammae -etur. Is. 5, 24 sicut -at stipulam lingua ignis (Ioel 2, 5 sicut sonitus flammae ignis -antis stipulam). Is. 10, 17 et erit lumen Israel in igne, et sanctus eius in flamma: et succendetur, et -bitur spina eius, et vepres in die una. Soph. 1, 18 in igne zeli eius -bitur omnis terra. Zach. 9, 4 et haec igni -bitur (*sc. Tyri fortitudo*). 12, 6. *sim. de frigore*: VVLG. Sirach 43, 23 *aquilo* -bit montes et ... extinguet viride sicut igne. **2** *pro subiecto sunt arma*: IVST. 14, 4, 14 -ent vos arma vestra, quibus plures vestro quam hostium duces absumpsistis. LVCIF. non parc. 13 p. 236, 25 cum ore gladii soleas displicentes tibi -are, nobis tamen parcas. VVLG. deut. 32, 42 inebriabo sagittas meas sanguine, et *gladius* -bit carnes (Is. 1, 20 vos. Ier. 2, 30 prophetas vestros. 12, 12 gladius domini -bit ab extremo terrae usque ad extremum eius. 46, 10. 14 Nah. 3, 15 *cf. p. 874, 37*).

IV *subiectum est* ***res incorporea***: **A** *de affectibus, morbis, fame i. q. conficere, macerare*: ITALA II Cor. 2, 7 (Tert. pudic. 13) ne forte abundantiore tristitia -etur (καταποθῇ, VVLG. absorbeatur. *cf.* TERT. *l. c.*). TERT. adv. Val. 9 p. 187, 19 Sophia ... modico abfuit prae vi dulcedinis et laboris -ari et in reliquam substantiam dissolvi. HIER. epist. 39, 2, 3 quid causae est, ut *infantes* ... morbo regio -entur ...? VVLG. Iob 18, 13 -et pulchritudinem cutis eius *inedia*. Ezech. 7, 15 pestilentia et fame -buntur. GREG. M. moral. 9, 93 quia maeror ipse quasi sine maerore fit, qui afflicti *hominis* mentem -ans sensum doloris tollit. **B** *varia*: SEN. Tro. 400 tempus nos avidum -at et chaos (GREG. M. moral. 9, 72 vitam nostram ... aeternitas -at). dial. 10, 6, 4 ista vitia nullum non saeculum -bunt. ITALA II Cor. 5, 4 (Tert. resurr. 42 p. 87, 1) uti -etur mortale a vita (καταποθῇ, VVLG. absorbeatur. TERT. *l. c. saepissime verbum repetit varias addens interpretationes.* p. 88, 10 -ari, ut demutetur. *cf. p. 875, 84*). AMBR. in psalm. 118 serm. 14, 41 mala Evae successio totum hominem -bat (*i. pessum dabat*), praeclara Christi hereditas totum hominem liberavit. VVLG. exod. 15, 7 misisti iram tuam, quae -vit eos. Os. 5, 7 -bit eos mensis (*hebr.: nova luna, i. exacto mense peribunt*). PETR. CHRYS. serm. 40 p. 314ᴬ vivens mortalium pastu mors moritur, dum -at vitam. GREG. M. moral. 10, 21 ab iniquitate protinus mens incauta -atur (*i. opprimitur, pessum datur*). EVG. TOLET. carm. 14, 8 crudelis aetas, o senectus improba, quae cuncta pulcra fauce saeva -as. *deest obiectum*: ITALA Is. 25, 8 (Tert. resurr. 54 p. 113, 14) -vit mors invalescendo (κατέπιεν, VVLG. *ex hebr.* praecipitabit mortem). *debilitato sensu fere i. q. superare, confundere*: TERT. anim. 57 Mosei veritas mendacium -vit. VVLG. psalm. 106, 27 omnis sapientia eorum -ata est. GREG. M. moral. 9, 40 quantalibet *innocentis* simplicitas fuerit, divinae magnitudinis simplicitate -atur. *subiectum incertum*: VVLG. Am. 7, 4.

V *passive fere i. q.* **extingui**, *evanescere, disparere*: PLIN. nat. 11, 270 theatrorum in orchestris scobe aut harenā superactā -atur *vox*. 34, 40 in campo Martio Iuppiter, qui -atur Pompeiani theatri vicinitate. VVLG. Ier. 51, 30 -atum est robur eorum. MACR. sat. 1, 14, 14 ut illi tres dies, qui per annos triginta et sex ... excreverant, sequentibus annis duodecim nullo die intercalato -arentur. *de pernicie aeterna*: TERT. pudic. 14 -ari adhuc increpitus periclitabatur ... maerens ob increpationem *eqs.* (*cf. quae antecedunt p. 872, 60*). *accedit* in *c. acc.*: TERT. resurr. 7 p. 34, 25 oblitteratus ... et -atus est limus in carnem *Adae* (*i. absumptus, commutatus*). HIL. trin. 11, 49 quod carnale ei est, in naturam spiritus -atur. *accedit* in *c. abl.*: ITALA I Cor. 15, 54 (Tert. resurr. 51 p. 105, 26) -ata est mors in contentione (κατεπόθη, VVLG. absorpta est mors *eqs.*). GREG. M. moral. 26, 65 dura consuetudine mens in peccato -atur. *absolute*: ITALA psalm. 51, 6 (Aug. spec. 6 p. 34, 18) dilexisti omnia verba ad -andum (τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ, VVLG. praecipitationis). *dub. quo pertineat*: CORP. IV 1854 Cal(l)iste -a (*fort. obscaene, cf. p. 872, 68*).

syn.: comedere (PLAVT. CIC.), admordere (PLAVT.), exhaurire (CIC.), consumere (SEN.), edere (ASCON.), absorbere, gluttire, haurire (PLIN. nat.), vorare (MACR.), transgluttire (MARCELL. med.). *opp.*: circumrodere (CIC.), (com-)manducare (SCRIB. LARG.), mandere (PLIN.); bibere (PLIN.); evomere (CIC.), exspuere (PLIN.).

deriv.: devorabilis, devoratio, devorator, devoratorius. *Ammann.*

dēvortium *v.* divortium. **dēvorto** *etc. v.* deverto.

dēvōtāmentum, -ī *n. a* devotare. *i. q. execratio*: TERT. scorp. 2 ut ... -a (devota mente *B*) fierent universa eius *civitatis* (*cf.* deut. 13, 15 ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτήν, VVLG. delebis). ITALA deut. 13, 17 (Tert. scorp. 2) nec adhaerebit quidquam manibus tuis ex -o eius (ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, VVLG. de illo anathemate).

dēvōtātio, -ōnis *f. a* devotare. AVG. quaest. hept. 4, 40 anathema sit: hinc vulgo ductum est, ut -o dicatur. GLOSS. per furorem maledictio. *i. q. devotio*: HEGES. 5, 2 l. 59 ubi est illa -o (*C*, devotio *vulg.*) patrum? *i. q. imprecatio*: ITALA Hebr. 6, 8 (cod. d) terra ... quae promit spinas et tribulos, reproba et -i proxima (κατάρας ἐγγύς, VVLG. maledicto). VVLG. III reg. 8, 38 cuncta -o et imprecatio quae acciderit omni homini de populo Israel.

dēvōtē *v. sub* devoveo.

dēvōtīcius NOT. Tir. 48, 6. *a* devovere, devotus.

***dēvōtio,** -ōnis *f. a* devovere. deb-: *v. p. 879, 83.* SERV. Aen. 4, 607 iam utitur imprecationibus, hoc est -bus. SCHOL. Iuv. 8, 174 *ad* maiestas: -o. GLOSS. καθοσίωσις, κατάρα, ὀλιγωρία, ἀθυμία. γέρα. φιλοτιμία. obsequio. destinatio (vel honor *add. a b*). obsequio vel oratio (honoratio? *Götz*) vel obOedientia. -e honore. -es ἀφοσιώσεις εὐχαί, ἐπῳδαί. *legitur inde a* CIC.

1 *i. q. execratio* (*cf.* devovere *sub I B, dedi omnes locos*): **a** *t. t. religionis*: CIC. Rab. Post. 2 in -e vitae ... imitatus est P. Decium filius. nat. deor. 3, 15 tu ... Deciorum -bus placatos deos esse censes. LIV. 9, 10, 3 -i P. Decii consulis. VAL. MAX. 5, 6, 6 is ... -e simili ... vires urbis nostrae correxit. SEN. benef. 6, 36, 2 -i fortissimae. MIN. FEL. 7, 3 Deciorum -o rata. CAPITOL. Max. Balb. 8, 6 multi dicunt apud veteres hanc -em contra hostes factam. VIR. ill. 28, 4 Latinos Decii collegae -e superavit. *hinc translate i. q. dedicatio, deditio* (*cf.* devovere *sub II*): CIC. p. red. ad Quir. 1 eius -is me esse convictum. dom. 145 hanc ... -em capitis mei ... convictam esse et com-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

missam. PANEG. 9, 3 usque ad mortem -is obstrinxerat parricidas. ZACCH. 3, 10 ut...-o sanguinis pura sanctificet. GREG. M. moral. 1, 52 dum -is portant hostiam. PASS. Polycarp. 2, 1 singulorum militum Christi fidelia -um trophaea. **b** *latiore sensu* (*saepe etiam i. q. incantatio, defixio, praevalet plur.*): NEP. Alc. 4, 5 eius . . . -is quo testatior esset memoria. 6, 5. PETRON. 103 dissimulata nauseantis -e. TAC. ann. 2, 69 reperiebantur . . . carmina et -es et nomen Germanici plumbeis tabulis insculptum. 3, 13 ipsum -bus et veneno peremisse. 4, 52 veneficia in principem et -es obiectabat. 12, 65. 16, 31 nullos impios deos, nullas -es, nec aliud infelicibus precibus invocavi. SVET. Cal. 3 veneficiis . . . et -bus (APVL. met. 9, 29 -bus ac maleficiis). APVL. met. 1, 10 haec -bus sepulcralibus . . . cunctos in suis sibi domibus . . . clausit. 2, 29 non putas -bus meis posse Diras invocari? 7, 14 diras -es imprecer (9, 23). 11, 16 donec muneribus largis, et -bus faustis . . . navis . . . pelago redderetur. AVG. c. Faust. 14, 1 Christum . . . diro -is convicio lacessivit. MACR. sat. 3, 9, 15 ut . . . praeter evocationem etiam vim -is ostenderet. 5, 19, 7 sacricolarum sagarumque carmina et -es.

2 *i. q. animus devotus (erga homines, deum, leges sim.), oboedientia, fides, pietas*: **a** *generatim*: TERT. apol. 30 ubi veritas dei et -o est. scorp. 5 auditum transgressionis auditu -is limantes. ieiun. 9. NEMES. cyn. 83 agmina quis fortes animat -o mentes. PANEG. 6, 7 ut . . . veritas . . . meae erga te -is appareat. 7, 16 cui non . . . servit adulatio, sed simplex et sincera -o (OPT. PORF. epist. ad Constant. 2). 8, 11 -is officiis (AMBR. Cain et Ab. 1, 6, 22 in psalm. 118 serm. 19, 19). 10, 1. CAPITOL. Max. Balb. 11, 3 non tacenda . . . -o est Aquileiensium pro Romanis. TREB. Claud. 18, 2. Gall. 14, 1 Heracliani ducis erga rem publicam -o. LACT. inst. 2, 12, 15 ut . . . deo patri summa -e serviret (6, 23, 19). 5, 19, 13 -e ac fide (5, 22, 17 opif. 19, 9 mort. pers. 16, 8 VEG. mil. 1, 28 AMBR. epist. 17, 2 CASSIAN. inst. 4, 10 AVELL. p. 9, 25 NICET. psalm. 10 p. 78, 6 CAES. AREL. epist. de hum. 1, 4. CORP. VIII 22672 inclita fide, -e praestans). *al.* IVVENC. 4, 40 -o cordis. FIRM. err. 19, 7 praecedentia vitae facinora religiosa -e castiga (AMBR. in Luc. 4, 34). MAR. VICTORIN. ad Iust. 14 humanae -is pavens veneratio. PS. HIL. libell. 19. LVCIF. non parc. 1 p. 210, 12 zelo -is incensus. epist. 7 p. 328, 12 erga deum. SYMM. epist. 10, 22 an magis veteres *tribunos* oporteat praelata -e removere. AMM. 16, 8, 3 apparitionis praefecturae praetorianae princeps ob -em. SCHOL. Cic. Bob. p. 55, 11 ut ceteri huius -is imitentur exemplum. p. 165, 9 CLAVD. DON. Aen. 1, 447 *al.* VEG. mil. 2 prol. certavit saepe -o cum pudore. 2, 8 omni labore ac -e. 2, 9. 3, 4. AMBR. virginit. 19, 125 laborat in nobis Petrus, quando nostra laborat -o. epist. 29, 5 *et saepe.* HEGES. 1, 45, 7 pietatis et -is praemiis (AVG. c. acad. 2, 1, 1). 2, 12, 1. 5, 41 l. 53 non condemno -em, sed quaero pietatem. HIER. in Gal. 3, 27 p. 369 fides pro mentis -e censetur. GENNAD. dogm. 73. RVFIN. hist. 2, 1, 7 ut . . . civitas illa . . . velut speciali quadam Christo -e dicata sit. AVG. serm. 52, 1 studium et -o vestra. in psalm. 72, 31 accipite conatum meum -em nitendi. 134, 3. civ. 18, 45 non -e supplicis, sed iure victoris. virg. 8, 8 religione ac -e. c. Iul. op. imperf. 3, 33. 46 epist. 44, 1 *al.* PS. AVG. quaest. test. I 43, 3 p. 70, 15 Sout. stulta -e. I 94, 1 p. 165, 15 *al.* CARM. epigr. 303, 1 -e vigens . . . Pontius. COD. Theod. 5, 6, 1 (*a. 314*) universi -is studio contendant. 16, 2, 47 pr. (*a. 425*) prona -e. 16, 8, 23 (*a. 416*) *al.* gest. in sen. p. 1 M. -e socii. OROS. apol. 33, 2. CASSIAN. inst. 5, 17, 2 praepeti conscientiae -e. *et saepe.* LEO M. serm. 2, 2. 28, 5 observantiam vestrae -is. *al.* EPIST. pontif. 351 Migne 20, 763[B]. AVELL. p. 42, 5 non . . . ut christiani ex -e sacramenti alter alterum . . . devitantes. *al.* SACR. Leon. p. 315 *al.* PS. PROSP. vocat. gent. 1, 12. 2, 36. PETR. CHRYS. serm. 82 p. 430[C] feminea -e. SALV. eccl. 1, 28. 2, 20 casti affectus -e. SIDON. epist. 3, 1, 3. 4, 6, 2 pro intempestiva -e. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 8, 19 adnitentis -i elationis. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 50 nam tibi subiecti servit -o sancti. PAVL. PELL. 588 nostra . . . iugis -o. EVG. TOLET. carm. 29, 7 pro te -o summa est. ENNOD. epist. 2, 19 p. 62, 11 *opp.* contemptus. 8, 2 p. 201, 13 crescente susceptorum -e. 9, 1 p. 228, 4 nefas est, in -bus despici discendi cupiditatem. *et saepe.* FVLG. RVSP. epist. 12, 14 cordis et oris -e. *et saepe.* CASSIOD. in psalm. 12, 4 cum -em fidei divina religio non haberet. inst. div. 2 *al.* COD. Iust. 1, 27, 2, 2 homine . . . -em servante rei publicae nostrae. GREG. M. epist. 2, 34 militaris -is oboedientiam. FERRAND. epist. 7, 7 propter officii publici -em. 7, 8 publicae intercessionis -o. NICET. spir. 22 p. 36, 25 fructum -is. *al.* PASS. Felicit. 3 sacrificium piae -is. VITA Caes. Arel. 1, 40 huius . . . miraculi magnitudo . . . provinciam cunctam fidelium -bus ac nuntiis peragravit. CORP. XII 1524 -is public⟨ae⟩. INSCR. christ. Rossi II I 14 Iohannes . . . basilicam cum omni -e et desiderio . . . construxit. **b** *speciatim -o actibus exhibita, i. q. cultus, religio*: ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 19 ⟨. . .⟩am nos devotioni⟨s qu⟩os d⟨ii volent⟩ adder⟨e f⟩elici numero. TERT. anim. 39 quis non . . . totum filii caput reatui vovet . . . pro gentica, pro avita, pro publica aut privata . . . -e? ieiun. 14 si omnem in totum -em temporum et dierum et mensium et annorum erasit apostolus. adv. Marc. 4, 23 p. 499, 14 de sacerdotio in levitico . . . de -e in Arithmis *eqs.* SOL. 2, 26 -is ministerium. 16, 6 -is . . . pontificium. CORP. XIV 2080 (*Lavinii, saec. III vel IV*) aeditionem debotionis renobabit (*'editio in honorem imperatoris ideoque cum -e coniuncta' Mommsen*). LAMPR. Heliog. 3, 5 Iudaeorum et Samaritanorum religiones et christianam -em illuc transferendam. ITIN. Anton. Plac. rec. A 21 christiani pro -e ad mansionem ascendunt (37 barbas et capillos suos tondent). OPTAT. 7, 1 p. 161, 15 -o quae ab homine debebatur, ubi exhibita non est. AVSON. rhop. 8 ut longum celebris -o continuetur. VEG. mil. 2, 5 tamquam praesenti et corporali deo fidelis est praestanda -o. AVG. c. epist. fund. 8 ne passio eius (*Christi*) . . . celebraretur et non tanta -e diem mortis suae . . . sollemnitas honoraret. quaest. hept. 2, 61 ipsa -e offerendi. 3, 85 voto et -e offerentis. PAVL. MED. vita Ambr. 33 reliquiae summa omnium -e depositae fuerant. ZACCH. 3, 3 laudandi deum -o. *ibid.* -o matutina. COD. Theod. 13, 5, 38, 1 (*a. 412*) diebus feriatis et -um. 15, 5, 4 (*a. 424*) solitae -is officia. OROS. hist. 7, 27, 1 impediendae -is instinctu. CASSIAN. inst. 4, 19, 2 consummata eorum -is obsequia. LEO M. serm. 11, 2 -em fidelis populi. 34, 1. SACR. Leon. p. 332 huius . . . triumphi diem hodierna -e celebrantes. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 512[D] solemnitatum . . . non omittenda -o. VAL. CEM. hom. 15, 2. VRAN. epist. 4 p. 862[A] lucernariae -is tempus. ALC. AVIT. hom. 25 p. 146, 21 incipiatur hodie et -i aeternitas. *cum genet. obi.*: PS. AVG. quaest. test. I 47, 3 p. 92, 12 Sout. ad dei -em. I 81, 1 p. 137, 18 creatoris. I 83, 5 p. 142, 12 -e et reverentia creatoris. *al.* serm. 86, 3. OP. imperf. in Matth. 2 p. 640 *Herodes* non ad -em flectitur nascituri regis. PASS. Petr. 8 contra sanctum ritum Romanum et contra urbis aeternae -em nescio quae inepta et vana docere. CORP. VII 963 pro -e numinis eius. **c** *metonymice de persona*: ANVLIN. Aug. epist. 88, 2 scripta . . . -o mea insinuare curavit. COD. Theod. 7, 20, 1 (*a. 318*) ad -em tuam. 7, 22, 2 pr. (*a. 326*) -is tuae officio. AVELL. p. 120, 26 ipsi per omnia tua -e famulante. p. 630, 16 -is nostrae animum. COLL. Mos. 15, 3, 8. CASSIOD. var. 1, 29, 2 -o vestra. *et passim.* COD. Iust. 10, 48, 7 -i nostrae. GREG. M. epist. 2, 34 -em vestram. *huc spectant*: EDICT. imp. Diocl. II 23 cohortamur . . . omnium -em. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 2 si -em nostram qua vobis animo militamus, etiam corporaliter praesentari obex temporum regionumque patitur. VEN. FORT. epist. (carm. 3, 2) 1 dulcedinem quam circa -em personae meae vestram beatitudinem . . . fateor impendisse.

3 *i. q. tributum, vectigal*: COD. Theod. 11, 1, 20 (*a. 385*) in fraudem annonariae rei ac -is publicae. 11, 1, 20, 22 (*a. 386*) ut plus haberet dispendii translatio quam -is illatio (COD. Iust. 10, 16, 9). 11, 1, 29 (*a. 401*) amplius . . . quam rei annonariae necessitas ac -o postularit. 13, 1, 19 (*a. 403*) omnes -em aurariae functionis agnoscant. NOVELL. Valent. 1, 2 pr. remissio tributorum . . . redivivae -is fomitem subministrat. SIDON. epist. 1, 9, 6 impositae -is astipulator. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 34 annua -e (CASSIOD. var. 6, 24, 1. 11, 7, 1). CASSIOD. var. 3, 32, 1 quatenus . . . ab illis . . . solita -o non negetur. 3, 40, 2. 9, 10, 2. 9, 11, 3. 11, 7, 4. 12, 5, 7. 12, 16, 2. *i. q. multa*: COD. Theod. 7, 1, 10 (*a. 367*) sciant se non absque -is nota . . . esse postponendos. *i. q. obligatio*: COD. Iust. 4, 63, 1 agnoscendae -is effectus. 8, 39, 4 pr. ad unum creditorem quidam ex debitoribus -em suam ostenderunt (*opp.* indevotio). 8, 39, 4, 2. 3 sit itaque generalis -o et nemini liceat alienam indevotionem sequi.

4 *i. q. votum*: TERT. adv. Marc. 2, 17 p. 358, 17 misericordiam, quae et filium Saulis moriturum ex -e populo concessit. VVLG. act. 23, 14 -e devovimus (ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν) nos nihil gustaturos. LIB. pontif. p. 88, 9 dedicavit basilicam . . . ex -e testamenti cuiusdam . . . feminae. ENNOD. epist. 1, 20 p. 31, 25 ut beneficiorum caelestium magnitudini sub hac -e respondeam (CASSIOD. chron. II p. 161, 1364 cuius spectaculis voluptates etiam exquisitas Africa sub -e transmisit. VITA Fulg. 49). CORP. IX 333, 14 Theodosio . . . statuam equestrem . . . pro voto et -e posuerunt. XI 6658 Flavio Claudio Iuliano . . . ordo possessoresque Brixellanorum optata devotio⟨ne⟩ dedicarunt. EVGIPP. Sev. 11, 2 in castellum quoque . . . -bus accolarum vir sanctus advenerat evocatus.

compar.: indevotio.

? **dēvōtiōsus**, -a, -um. EVGIPP. Sev. 46 femina . . . beatum Severinum . . . -a (*L*, religiosa devotione *al.*) venerata est.

dēvōto, -āvī, -ātum, -āre [*a* devovere, devotus. *Th.*]. COMMENT. Lucan. 3, 127 'voverunt' pro '-verunt' posuit, nam vovere dicimus sacrum. AVG. quaest. hept. 4, 40 -are se quemquam nemo fere dicit nisi maledicens. 4, 41 hoc erat anathemare quod vulgo dicitur -are. GLOSS. ἀφοσιοῦμαι. accuso. -at maledicit. -are exprobrare, maledicere, proprie tamen est voto se obligare. denotare (*sic*) iurare. -bat forsuor (*anglosax.*). -vit despexit. -urus uuergendi (*anglosax.*). -uri maledicturi. [*dub.*: APVL. met. 9, 21 *v. p. 868, 58.*]

i. q. maledicere: PLAVT. Cas. 388 -bit (*J*, deuobit *codd. i. fort.* devovebit) sortes (*i. incantando diriget*), si attigerit. ITALA num. 22, 6 (Lugd.) -a mihi populum hunc (κατάρασαι, VVLG. maledic). 23, 8 quid -bo quem non -at deus? (καταράσομαι . . . καταρᾶται, VVLG. detester . . . detestatur). Ios. 6, 25 -vit . . . dicens (ὥρκισεν, VVLG. imprecatus est). Matth. 26, 74 (codd. a b c ff² q. Orig. in Matth. 18, 114) coepit -are se et iurare (se -are Orig., ITALA codd. h r [*cf.* PS. CYPR. rebapt. 9] -are et iurare, ITALA codd. f ff¹ *δ et* VVLG. detestari [g¹ detestare], καταθεματίζειν). Marc. 14, 71 (codd. d q) -are et dicere (cod. a -are se dicens, ff² -are et iurare, c k -are se et iurare [k *corr. ex* devitare]; ἀναθεματίζειν, VVLG. anathematizare). *i. q. vovere*: VEREC. in cant. 8, 17 ego quidem vovi tibi,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

reddam vota mea, si me iuveris -antem. IORD. Rom. 179 quod dux ... Marti suo torquem aureum -asset. *i. q. se vovere*: INSCR. christ. Leblant I 258 Lea'-ans deo puella vinculo caritatis et studio religionis titulum posuit. *i. q. execrari*: PS. APVL. herb. 8, 1 si quis -atus (devotus *T*) defixusque fuit.

deriv.: devotamentum, devotatio.

dēvōtor, -ōris *m.*, **dēvōtrīx**, -īcis *f.* *a* devovere. SERV. Aen. 4, 607 unde (*a devotionibus*) et -r et -x dicitur qui imprecatur.

✠**dēvoveo**, -vōvī, -vōtum, -ēre *a* de *et* vovere. devotam: PS. DAMAS. epigr. 76^a, 1. divotus: CORP. III 14156^2. XIII 1491. debotus: CORP. II 4787 PAPYR. Wessely p. 9 n. 21. devót-: CORP. XIII 6754. PS. CYPR. aleat. 9 devovunt. *fut. exact.*: ACC. praetext. 15 devoro. GLOSS. ἀφιερῶ, ἀφοσιῶ, καθοσιῶ. -et ἀνατίθησιν, καθοσιοῖ. -vit ἀφωσίωσεν, ηὔξατο. devovesent (*i.* -vissent) κατηράσαντο, ἐβλασφήμησαν. *legitur apud* ENN. *et inde ab* ACC. *per totam latinitatem* (*perf. inde a* VARRONE, *part. perf. pass. inde a* CIC., *part. fut.* QVINT. inst. 5, 6, 2), *deest apud* LVCR. PERS. TAC.

I *i. q.* ***consecrare***: **A** *i. q. vovere aliquid* (*plerumque accedit dat. dei, personae v. l. 21*): CIC. Catil. 1, 16 quae *sica* quidem quibus abs te initiata sacris ac -ota sit, nescio. har. resp. 6 quod ... T. Annio -ota et constituta ista hostia esse videtur. off. 3, 95 cum *Agamemnon* -visset Dianae quod in suo regno pulcherrimum natum esset. CATVLL. 66, 62 -otae flavi verticis exuviae (*i. crines*). CAES. Gall. 6, 17, 3 huic (*Marti*) ... ea quae bello ceperint, plerumque -ent. HOR. sat. 2, 3, 219 si quis gnatam pro muta -et agna. carm. 3, 24, 10 -ota *victima*. PROP. 4, 9, 67 maxima quae gregibus -ota est ara repertis (CORP. VIII 2620 aram quam -vit sua pecunia posuit). LVCAN. 8, 112 tu quoque -otos sacro tibi foedere muros oramus ... dignere vel una nocte tua. LACT. inst. 2, 16, 15 templa -entur et novae imagines consecrantur. OPTAT. 6, 4 p. 151, 10 rem iam deo -otam. AVSON. 165, 8 -otae virginitatis amor (185, 3 HIST. Apoll. 46. *cf.* ZACCH. 3, 3 -otae castitatis). VVLG. num. 6, 21 iuxta quod mente -verat ita faciet *eqs.* SALON. in prov. p. 981^C pagani ... diis suis -verunt sanguinem christianorum. *aliquem*: PROP. 2, 32, 9 tibi me credere turba vetat, cum videt accensis -otam currere taedis in nemus. AVSON. 165 tit. virgo -ota (VICTRIC. 5). DRAC. laud. dei 3, 112 qui -otus erat, qui ad vulnera colla parabat (*sc. filius Abrahae tamquam hostia*). fidem *sim.*: OROS. hist. 4, 14, 1 fidei quam Romanis -verant *Saguntini*. PASS. Petr. 2 amabilius sibi esse ... pro castitate succumbere quam Christum, cui -verant castimoniam, recusare. *seq. infin.*: CASSIAN. inst. 7, 30 quae ... penitus abdicare -vimus. PASS. Thom. p. 119, 2 iam dudum se hoc (*sc. numquam nubere*) animo -visse (quod in animo -visset *P*). *nota* se -ere: ITALA (codd. e g h) *et* VVLG. act. 23, 12 -verunt se (ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς) dicentes neque manducaturos *eqs.* 23, 14 *v. p. 880, 53.* 23, 21. *acc. c. inf.*: SERV. Aen. 3, 121 *Idomeneus* in tempestate -vit sacrificaturum se de re quae ei primum occurrisset. *seq.* quod: PS. MATTH. euang. 12, 1 Ioseph ... iurans -vit quod numquam penitus tetigisset eam. *i. q. vovendo consecrare*: CLAVD. 1, 158 anni ... futurum -eas venientis iter.

B *t. t. religionis i. q. vovendo execrari*: **1** *de eo, qui se ipse morti destinat* (*subiectum aut pontifex formulam praeiens [l. 76] aut ipse dux. cf. etiam p. 878, 75*): RHET. Her. 4, 44, 57 Decius ... qui se -visse dicitur et pro legionibus in hostes immisisse medios (CIC. Sest. 48 se ac vitam suam pro salute populi Romani. fin. 2, 61. Cato 43 pro re publica. div. 1, 51 FAST. cos. Capitol. a. u. c. 459 [Corp. I^2 p. 21]. LIV. 8, 6, 10 utrius exercitus imperator legiones hostium superque eas se -visset. 8, 6, 13. 8, 9, 4 praei verba quibus me pro legionibus -eam. 8, 10, 13. 9, 4, 10. 10, 7, 3. 4. 10, 28, 14 se legionesque hostium. SEN. epist. 67, 9. PLIN. nat. 22, 9 pro victoria. 28, 12 Deciorum ..., quo se -vere, carmen. GRAN. LIC. p. 1, 3 consules ... qui etiam semet ⟨dev⟩ov⟨er⟩ant, ut in ⟨medios hostes se immitterent⟩). CIC. parad. 12 quae *vis* patrem Decium, quae filium -ota vita immisit in ... hostium copias? CVLEX 364 Curtius ... mediis quem ... sedibus urbis -otum ... consumpsit gurges in unda. 368 Flaminius -ota dedit qui corpora flammae (LIV. 9, 17, 13 Decii -otis corporibus in hostem ruentes). LIV. 5, 41, 3 sunt qui M. Folio pontifice maximo praefante carmen -visse eos se pro patria Quiritibusque Romanis tradant. 7, 6, 4. 8, 9, 9 iubet ... collegae se -otum pro exercitu nuntiare. 8, 10, 11 licere consuli dictatorique et praetori, cum legiones hostium -eat, non utique se, sed quem velit ... civem -ere. 8, 10, 12. 8, 11, 7 consulis -oti. 10, 28, 15. 10, 29, 4 -otam secum aciem. VAL. MAX. 5, 6, 5 caput suum pro salute reipublicae (6, 2 ext. 2). LVCAN. 2, 308 -otum ... Decium. 4, 272 ut ... Caesar ... vidit ... ad certam -otos tendere mortem. 4, 533 stabat -ota iuventus. SEN. clem. 1, 4, 1 -otas (*Leo*, denas *trad.*) legiones. QVINT. inst. 5, 6, 2 modo litis, propter quam -urus se ipse non fuerit. FLOR. epit. 1, 13, 8 ibi -ente pontifice dis se Manibus consecrant. AMPEL. 15, 6 Codrus rex qui pro salute et victoria patriae ... se -vit (AMM. 22, 8, 12. 28, 1, 4). SPART. Hadr. 14, 6 *Antinoum* -otum pro Hadriano. AVG. civ. 5, 18 p. 226 si se occidendos certis verbis quodam modo consecrantes Decii -verunt. OROS. hist. 1, 21, 4 qui cum se magnis execrationibus -vissent. *adde*: CASSIOD. orat. frg. p. 467, 5 Deciorum famam mors -ota vivificat. *accedit dativus*: VARRO frg. Non. p. 485, 13 Decius ... se dis Manibus -vit (LIV. 8, 9, 8 legiones mecum deis Manibus Tellurique. FLOR. epit. 1, 14, 3. 1, 17, 7 caput. AMPEL. 20, 6. 7. VIR. ill. 26, 5 se et hostes). CIC. nat. deor. 2, 10 ut quidam imperatores etiam se ipsos dis immortalibus capite velato verbis certis pro re publica -rent. *aliter*: VERG. Aen. 11, 442 vobis (*i. pro vobis*) animam hanc (*i. meam*) soceroque Latino Turnus ego ... -vi. **2** *alium* -ere, *internecioni dare, defigere, incantare* (*etiam in imag.*): CARM. devot. Macr. sat. 3, 9, 10 uti vos eas urbes agrosque capita aetatesque eorum -otas consecratasque habeatis ollis legibus, quibus quandoque sunt maxime hostes -oti (*v. totum locum*). ACC. praetext. 15 patrio exemplo et me dicabo (*Decius*) et animam -voro (*i.* devovero. *v. p. 873, 38*) hostibus. NEP. Alc. 4, 5 Eumolpidas sacerdotes a populo coactos, ut se (*Alcibiadem*) -rent (6, 5). CVLEX 370 quorum (*Scipiadarum*) -ota triumphis moenia ... Carthaginis horrent. DIRAE 34 nostris potius -ota libellis *silva* ignibus aethereis flagrabit. 82 o male -oti, praetorum crimina, agelli. TIB. 1, 5, 41 me discedens -otum femina dixit. 1, 5, 44 facie tenerisque lacertis -et *me puella*. 1, 8, 18 num te carminibus, num te pallentibus herbis -vit tacito tempore noctis anus? OV. am. 1, 10, 23 -et imperium tamen haec lenonis avari. 3, 7, 27 mea Thessalico languent -ota veneno corpora? 3, 7, 80. epist. 2, 13 Thesea -vi quia te dimittere nollet. 3, 94. 6, 91 -et absentes. ars 3, 241 -et — et tangit — dominae caput illa. met. 5, 102 scelerataque -et (devocat *M*) arma. 8, 234 suas artes *Daedalus*. 13, 330 licet execrere meumque -eas sine fine caput. trist. 5, 7, 32 quamvis ... carmina -o Pieridasque meas, cum bene -vi, nequeo tamen esse sine illis. Ib. 55 nunc quo Battiades inimicum -et Ibin, hoc ego -o teque tuosque modo. 95. 413. 449. 467. 468 Pont. 2, 9, 41. fast. 6, 738 -vit natum credulus ille suum. NVX 54 -eant umbras proxima quaeque meas. LIV. 31, 18, 7 quos ad mortem -vissent *sacerdotes*. CVRT. 8, 6, 28 omnium -otis capitibus (*i. morti destinatis*). MELA 3, 18 -otos altaribus admovere. LVCAN. 8, 91 -otaque Manibus illis *Cornelia* (*cf.* LAMPR. Heliog. 18, 3 uti ... inferis eius caput dicaretur -returque. CAPITOL. Gord. 11, 9 Maximinum cum filio dis inferis -emus). PETRON. 141 quibus animis -verint spiritum meum, eisdem ... corpus consumant. CARM. epigr. 1031, 4 éreptá quá sibi maerens *maritus* -et invisi noxsia regna dei. TAB. devot. Audollent 129 hunc ego aput vostrum numen demando, -o, desacrifico. FLOR. epit. 3, 11, 3 Metellus exeuntem ducem hostilibus diris -verat. PS. CYPR. aleat. 9 invicem sibi manus inferunt, maledicunt, se -unt. IVST. 5, 1, 3 ubi ... se ... diris ... -otum cognovit. 5, 4, 14. MACR. sat. 5, 19, 11 sacris quibus delenire aliquos aut -ere aut exigere morbos volebant.

II ***latiore sensu*** *i. q. offerre, proicere, destinare*: **A** *aliquem*: VERG. Aen. 1, 712 infelix pesti -ota futurae ... Phoenissa. PROP. 2, 28, 21 Andromede monstris fuerat -ota marinis. LIV. 10, 39, 16 anripiti deum irae -otus (SEN. Thy. 712 capita -ota ... irae). MANIL. 2, 894. GERM. 650 -otus poenae ... impius ille futurae (QVINT. decl. 324 p. 276, 28). SEN. Thy. 693 ipse -otos neci contrectat. PS. SEN. epist. Paul. 12 hic -otus pro omnibus igne cremabitur. CALP. ecl. 2, 63 saepe cadit festis -ota Parilibus agna. STAT. Theb. 10, 794 lustralemne feris ego te, puer inclyte, Thebis -otumque caput vilis ceu mater alebam? PANEG. 5, 19 vobis se, vobis liberos suos, vestris liberis omnis generis sui posteros -bant. AMM. 24, 4, 11 *lecta manus* tamquam superatura vel -ota cineribus. 31, 8, 8 serviturum crudo -isti victori. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 101 *Sinon* neque ullis appetitus insidiis est neque -otus hostiae (*cf. p. 881, 21. 25. 37*). SERV. Aen. 1, 712 illum immaturae morti -otum fuisse. CLAVD. 8, 645 quae tali -ota toro. 20, 445 more suis, dapibus quae iam -ota futuris turpe gemit. se -ere (*etiam* caput, vitam *sim.*): ENN. ann. 79 in monte Remus auspicio se -et atque (-veratque *codd.*) secundam solus avem servat. CIC. dom. 145 me atque meum caput ea condicione -vi, ut ... liceret. p. red. ad Quir. 1 cum me fortunasque meas pro vestra incolumitate ... -vi. PS. CIC. epist. ad Oct. 10 cives qui ut hostibus imperarent, victoriae se -veruut. CAES. Gall. 3, 22, 3 amicitiae. SALL. hist. 1, 125 se regibus -ent et post eos vitam refutant. VERG. Aen. 12, 234 ad superos quorum se -et aris. HOR. carm. 4, 14, 18 -ota morti pectora liberae. LIV. 6, 14, 8 illi -ere *se* corporis vitaeque ac sanguinis quod supersit. 28, 34, 5 vitam pro eo. SEN. contr. 2, 2, 4 alteri vitam debet, alteri -et. VAL. MAX. 2, 6, 11. CVRT. 8, 6, 21 gloria cui me uni -vi. STAT. Theb. 3, 233 tibi praecipites animasque manusque -eant. FRONTO p. 6, 12 N. caput suum pro te ... -vit. p. 41, 19. 96, 14. APVL. met. 8, 6 paenissime ibidem quam -verat ei reddidit animam. PANEG. 4, 16 ut spiritum ... meum pro illorum salute -eam. 5, 19 *v. l. 50.* PORPH. Hor. carm. 2, 8, 5 ⟨simul⟩ ac periurio te -isti. IVST. 14, 4, 7 iure iurando quo totiens vos sacramento mihi -istis. QVEROL. p. 58, 12 patri egomet tuo me iam -veram. CARM. epigr. 1551 E 3 nam se -vit iam ⟨defi⟩ciente marito. CYPR. GALL. gen. 144 *Abelus* miti se -et agno. GREG. M. in Ezech. 2, 8, 15 qui enim se per fidem in conversatione sancta domino -verunt. PASS. Petr. 2 castitati se -entes. *i. q. se dare alicui rei*: COD. Iust. 5, 9, 10, 6 genitores, qui sese secundis nuptiis -verunt. ad: COD. Theod. 6, 35, 14 (*a. 423*) qui intra nostra scrinia ... ad apparitionis amplissimae praefecturae praetorianae sacramenta se -verit. **B** *aliquid*: TIB. 1, 9, 72 -eat pro quo *iuvene* remque domumque tuam. OV. met. 14, 683 soli ... suos tibi -et annos. PETRON. 82 frequentius manum ad capulum, quem -veram (*sc. ad caedem*), refero. MART. 6, 73, 6 aspice quam

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

certo videar non ligneus ore nec -ota focis inguinis arma geram. CLAVD. carm. min. 30, 61 Phariae segetes et Punica messis castrorum -ota cibo. HIST. Apoll. 24 regnum -otum percipere. INSCR. christ. Rossi II XIII 25, 3 haec sunt tecta pio semper -ota timori. in *c. acc.*: LVCAN. 3, 311 accipe -otas externa in proelia dextras. TERT. pall. 5 p. 947 Öhl. cum alio pari tabulato *togae* in terga -oto.

i. q. dedicare: PRISC. gramm. II 2, 31 tibi ergo hoc opus -o. SERV. gramm. IV 456, 4 tibi hunc libellum . . . -vi. PRVD. praef. 42 carmen martyribus -eat *anima*. CARM. epigr. 525, 9 hos versus tibi, sancte, nepos victorque -vi.

deriv.: devotio, devotor (-trix). devotare.

part. perf. pass. pro adi. ᴴ**dēvōtus**, -a, -um. *comparativus legitur:* TREB. Claud. 16, 3 AMBR. Iac. 2, 2, 9. ZACCH. 3, 10 (magis -us: SEN. epist. 81, 20 *infra l. 64*). *superlativus inde a* SEN. phil. *notatur* d. *in formulis l. 53 et p. 884, 26.* NON. p. 460 -um ad prosperum tantum usus trahit. GLOSS. καθωσιωμένος. dicatus. promissus, dedicatus. -a κατάρατος. destinata. determinata, addicta, absolvens (*vel* exsolvens) debita etiam non promissa. cystig (*anglosax.*). -issimus καθοσιώτατος.

1 *i. q. execrabilis, detestandus, maledictus*: CATVLL. 64, 135 -a domum periuria portas, *Theseu?* DIRAE 19 nec desit nostris -um carmen avenis. HOR. epod. 16, 9 impia . . . -i sanguinis aetas. carm. 3, 4, 27 -a . . . arbor (*cf.* PORPH. *et* SCHOL. *ad l.*). TIB. 2, 3, 64 -os . . . lacus. CARM. de mens. 2, 44 incola (*i. anser*). OV. epist. 6, 164 vivite -o . . . toro. 9, 153 heu -a domus. 12, 46 manu. met. 10, 464 corpora. MANIL. 5, 341 Gigantes. PS. QVINT. decl. 9, 5 alebat -um corpus gravior omni fame sagina. 12, 11 -o capite (12, 18 vilia ac -a capita. IVST. 14, 4, 10). IVST. 9, 3, 3 Scythica velut -a spolia.

2 *i. q. deditus*: **a** *homini vel deo*: OV. fast. 1, 6 officio . . . tibi -o. GRATT. 533 tibi -ae . . . Cirrhae. SEN. benef. 5, 17, 1 res publica quam ingrata in optimos ac -issimos sibi fuerit. LVCAN. 4, 695 Caesareis . . . -a iuventus . . . castris. STAT. silv. 3, 3, 154 quas tibi -i iuvenes . . . grates . . . rependunt. PS. QVINT. decl. 1, 13 pium et -um unico senem. IVV. 9, 72 ni tibi deditus essem -usque cliens. SVET. Iul. 67 et -issimos sibi et fortissimos reddidit. Tib. 67 -o . . . vobis animo. APVL. met. 5, 13 tibi -ae . . . Psychae animam. TERT. spect. 10 ludos scaenicos . . . Libero -os. orat. 19 -um deo obsequium. COMM. instr. 2, 3, 3 qui fuimus illi -i. 2, 15, 12 legi divinae. 2, 27, 5 deo summo. *al.* PANEG. 7, 23 -ae tibi mentis. *al.* TREB. trig. tyr. 12, 16. LAMPR. Heliog. 9, 1 ut Marcomanni p. R. semper -i essent atque amici. VOPISC. Aurelian. 9, 2 -issimis rei publicae viris. *al.* LACT. inst. 5, 7, 6 -a deo suo fides. HIL. in Matth. 23, 2 -as deo mentes (RVFIN. hist. mon. 1). 31, 1 -ae sibi voluntatis. AVIEN. Arat. 1182 silvae . . . -ae tibimet. orb. terr. 1088 flammicomo -i pectora Soli vitam agitant. 1359 circum Gangen regio est -a Lyaeo. DAMAS. 37, 4 -us Christo (INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 465. CORP. X 7167 deo suo). SCHOL. Cic. Bob. p. 14, 13 patriae (HEGES. 3, 16 l. 16). PRVD. c. Symm. 2, 1130 sit -a deo *Roma*. AVELL. p. 7, 3 -am deo religionem vestram. p. 27, 9 SIDON. carm. 5, 352 o -a mihi. ENNOD. opusc. 2 p. 305, 11 -um deo agmen. *al.* CORIPP. Iust. 4, 178 -osque sibi pietate coronat. CORP. XI 4446 coniugi . . . Visellius Augendus solo (*pro* soli) -ae sibi . . . f⟨ecit⟩. SVBSCR. Verg. cod. Med. cui si et ad omnia sum -us arbitrio. *formula in titulis sollemnis*: -us numini maiestatique eius *sim.* (*notatur* d. n. m. q. e.): CORP. XIII 7465 (*a. 212*) *cohors* -a numin⟨i⟩ ei⟨us⟩. 6754 (*a. 213*) -i⟨ssimus numi⟨ni eius di⟩catiss⟨imusque⟩. 7616 (*a. 213*) *cohors* d⟨evo⟩ta ac dicat⟨a m⟩a⟨iesta⟩ti eius. XII 2228 (*a. 269*) -i numini maiestatique eius (*sc. imperatoris. sic passim*). III 450 (*a. 293/305*) -us numini maiestatique eorum dicatissimus. 8257 splendidissima et -issima numini eorum provincia. VIII 23066 municipium . . . -um numini maiestatique eius. VI 32411 -us beneficiis eius. VIII 20988 ⟨indulgenti⟩ae divinisq⟨ue oraculis eius⟩ devotissi⟨mi⟩. *al. sim.*

b *rei*: PHAEDR. 4, 5, 6 -am vino tertiam *filiam* et turpissimam. SEN. epist. 81, 20 nemo *mihi videtur virtuti* magis esse -us. LVCAN. 10, 176 o sacris -e senex. STAT. Theb. 11, 371 illa suorum Antigone -a malis. SVET. Cal. 30 equestrem ordinem ut scaenae harenaeque -um. TERT. anim. 31 *Pythagoras* geometriae et astrologiae et musicae -us. PANEG. 7, 16 religio Palatini sacrarii -a penetralibus. 9, 7 miles . . . turpissimo . . . -e prodigio. PS. DAMAS. epigr. 103, 3 tecta pio semper -a timori. CLAVD. 20, 194 -us aratris scinde solum. PS. AVG. quaest. test. I 115, 75 quod fatorum assertores supplicationibus sunt -i. CARM. de aegr. Perd. 149 sunt cuncta quieta et vitae -a suae. ENNOD. dict. 3 p. 433, 16 mens laudibus -a pontificum. CASSIOD. inst. 29 p. 1143^{C} quodammodo ministerio -us existens *amnis*. var. 1, 17, 2 mens -a proeliis. CORP. XII 5352 Maria . . . orationibus sanctorum valde -a. XIII 1491 divota bonis mente. CARM. epigr. 265, 1 Victor avus caelo -us et astris. 693, 3 martyrum obsequiis. -us circa, in, ad: SCHOL. Cic. Bob. p. 36, 10 -issimam circa Romanos fidem. LEO M. serm. 94, 1 plurimos vestrum . . . in iis quae ad observantiam christianam pertinent, esse -os. epist. 85, 1 dilectionem tuam ad omne opus bonum . . . -am. AVELL. p. 142, 3 circa religionem catholicam. CASSIOD. var. 2, 24, 2 ad propria. 4, 14, 2 ad fiscum. 11, 8, 7 ad omnia iusta. CONC. Aurel. a. 511 p. 4, 14 ad hanc curam. *cf. l. 52. p. 882, 79.*

c *absolute*: *i. q. fidelis, oboediens, submissus*: SEN. benef. 3, 5, 2 nemo non deditum se et -um professus est. ITIN. Alex. 30 unaque comitantibus et fidelitate -is. CORP. XI 5942 votivitate et tota mente -a posuit. XIII 9104 (*a. 220*) c(ivitas) V(lpia) S(ueborum) . . . N(icretum) -issima posit. PANEG. 4, 4 -issimarum legionum. 11, 25 -am et amantem sui cohortem. TREB. Claud. 16, 3 neque enim illo quisquam -ior . . . invenitur. IVVENC. 4, 580 Petrus iurans -is omnia verbis nescire affirmat. EPIST. pontif. 216 Lucif. epist. 2 fratres -issimi. AVSON. 419, 78 amicos . . . -os. AMM. 29, 5, 22 contubernales -i. CLAVD. 5, 368 -a *bracchia*. 8, 120. 10, 176 -um sentiat aequor. PS. SEN. epist. Paul. 10 vale -issime magister. AVG. civ. 5, 22 -issimam sub Romano iugo servitutem. in psalm. 90 serm. 1, 10 provincialis. COD. Theod. 4, 12, 8 (*a. 381*) a legatis gentium -arum (COD. Iust. 4, 61, 8). 12, 1, 126 (*a. 392*) principales -i et nihil debentes. SEDVL. epist. 1 p. 2, 2 me non audacem fuisse . . . , sed -um. DRAC. laud. dei 2, 343 *aer et tellus* -a pie per saecula mille morantur. ENNOD. epist. 2, 9 p. 49, 5 conspiratio -a ventorum. CASSIOD. var. 11, 15, 1 -ae Liguriae. COD. Iust. 1, 12, 2 fideli ac -a praeceptione sanximus. NOVELL. Iust. app. 3 -a posteritas. PAPYR. Wessely p. 9 n. 21 susceptoribus d[e]botis. *saepe de militibus*: COD. Theod. 7, 4, 17 (*a. 377*) fortissimi ac -issimi milites (7, 8, 13 [*a. 422*] COD. Iust. 12, 37, 6 *al.*). CORP. III 7494 *al.* *i. q. comites*: CAES. Gall. 3, 22, 1 cum DC -is quos illi soldurios appellant. vir -us, vir -issimus *titulus legitur inde ab altera parte saec. IV* (*cf. Hirschfeld, Rangtitel d. röm. Kaiserzeit, Berliner S.-B. 1901 p. 607. cf.* PRISC. gramm. III 465, 31 virillustris, virdevotus, virmagnificus . . . quae omnia ideo composita accipimus, quia sub uno accentu pronuntiantur): CORP. III 9519 depositio Romani v(iri) d(evoti). *et passim* INSCR. CASSIOD. var. 2, 10 tit. specioso viro -o comitiaco *et saepe*. COD. Iust. 3, 28, 37, 1 e viris . . . -issimis memorialibus. 7, 63, 5, 2 viris -is epistularibus. *al.* PAPYR. Marini 74, 1, 7 *al.* *i. q. voluntarius*: AVG. quaest. hept. 2, 170 non attractus ad opus serviliter animus, sed liberaliter sponte -us. POMER. 2, 24, 1 ne iam non -i, sed inviti rem voluntariam faciamus. CASSIOD. var. 12, 8, 3 grata enim nobis est sine instantia compulsoris exactio et hoc -um facere, quod vix poterat coactus implere. *i. q. pius*: TERT. orat. 28 hanc *hostiam* (*sc. orationem*) de toto corde -am. COMM. apol. 138 tota mente -i. instr. 2, 28, 11 *pastor* -us. 2, 35, 17 pro plebe -a. 2, 39, 4. ANTH. 95, 1 ut -a piis clarescant limina templis. ARNOB. nat. 3, 6 -as . . . mentes (LACT. inst. 3, 21, 8). FIRM. err. 12, 1 -a mente (12, 9 CLAVD. DON. Aen. 5, 744 AMBROSIAST. in Rom. 22 VVLG. exod. 35, 21. 29 II par. 29, 31 SIDON. carm. 5, 504 EVG. TOLET. monost. 35 CORIPP. Ioh. 8, 158. 162 *al.* PASS. Mar. Iac. 8 INSCR. christ. Rossi II IV 12. VII 54, 1 -o pectore. XVI 17, 5 -o corde. *al.*). err. 28, 7. 29, 4 -a conscientia. HIL. in psalm. 65, 21 saltu -ae festinationis. OPTAT. 3, 7 p. 89, 21 quasi -us Petrus. PS. HIL. libell. 11 *mulier* omni continentia et passione -a. dedic. eccl. p. 881^{B} -a fide. AVIEN. Arat. 628 cum -a virum tegerent Libenthra peremptum. orb. terr. 708. AVSON. 317, 2 -a pii celebrant ieiunia mystae. 416, 5. CLAVD. DON. Aen. 4, 222 tenendo aras -i officium testabatur. 8, 60 -is obsequiis. AMBR. Iac. 2, 2, 9 populi -ioris. PS. AMBR. serm. Sess. 2, 3 -is purificatio mentis promittitur. AVG. serm. 52, 3, 5. 355, 3, 4 oblationes -orum hominum. in psalm. 80, 10 bon. coniug. 18, 22. PS. AVG. quaest. test. I 95, 1 sollicitis et -is. 102, 30 fides -a. *al.* SVLP. SEV. Mart. 2, 4. 14, 5. epist. 3, 13 munia tua -us implebo. SEV. MINOR. p. 734^{D} -a quaedam religiosissima, nomine Theodora. CHROMAT. in Matth. 3, 2 fides -ae paupertatis. ZACCH. 3, 10 -ioris fidei. CYPR. GALL. deut. 134 haec quisquis -us agit. LEO M. serm. 40, 1. AVELL. p. 47, 21. p. 56 si quid decessor tuus -i vigoris habuisset. SACR. Leon. p. 307 praesidia -orum (p. 327). p. 322. 415 ANON. Vales. 12, 65 PETR. CHRYS. serm. 84 p. 438^{C} -a dextera (*opp.* impia). MAX. TAVR. hom. 1 p. 222^{A}. FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 51, 14 qui -ae nescit vincula caritatis. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 22, 8 -o atque impolluto populo. carm. 5, 39 -us . . . ardor. DRAC. laud. dei 2, 6. 6, 65 Sobrietas . . . -a. CASSIOD. in psalm. 7, 13 -orum colla. GREG. TVR. Franc. praef. 1 *opp.* perfidi. VEN. FORT. vita Pat. 5, 17 -us percussor. carm. 1, 10, 7 templa -a. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 253^{D} -am voluntatem (γνώμην). PASS. Mar. Iac. 3 -ae . . . virtutis. CORP. VI 32967 de numero -o. INSCR. christ. Hisp. 51 Macona -a famula dei. CARM. epigr. 322, 3 *et saepe in* INSCR. -um est *seq. inf.*: HIL. in psalm. 138, 46 iuxta deum et patrem . . . et fratres odisse -um est.

adv. ᴴ**dēvōtē**. *legitur compar.* (magis -e *l. 74*) *et superl.* [GLOSS. *v. p. 885, 35.*] *i. q. fideliter, submisse, pie*: LACT. inst. 6, 9, 24 huic (*deo*) -issime serviamus. ITIN. Anton. Plac. rec. A 30 depositio Iacob . . . -issime celebrabatur (AVELL. p. 33, 21 Pauli memoriam. AVG. civ. 2, 27 ludi). TRACT. in Luc. 1, 2 a magis -e est veneratus *Christus*. SCHOL. Hor. carm. 1, 28, 29 quia Neptunus . . . -ius colebatur (AVG. civ. 18, 13 Iovem. ISID. eccl. off. 1, 35, 3). AMBR. serm. 19, 2 qui -ius ieiunavit. 23, 1 -ius agere. *al.* PELAG. in I Thess. 1 p. 682^{D}. in I Cor. 11 p. 750^{C} ex dei praecepto -issime faciebant. RVFIN. hist. 9, 8, 2 cui (*christianae religionis ritui*) -issime universa *gens* dedita est. PS. RVFIN. in psalm. 30, 18 -e orando. *al.* AVG. serm. 22, 2. 34, 3 -e sinceroque cordis affectu. util. cred. 6, 13 -e ac pie. op. monach. 1, 1 *et saepe.* PS. AVG. serm. 268, 1 quod religiose dicitur et -e auditur. quaest. test. I 126 p. 398, 5 -e et fideliter. *al.* COD. Theod. 6, 24, 10 (*a. 427*) -e ac strenue militando.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

OROS. hist. 6, 1, 19 -issime atque intentissime. CASSIAN. inst. 7, 7, 6 PROSP. chron. I p. 468, 1265. OP. imperf. in Matth. 2 p. 641 cui (*regi*) stella sic -e obsequebatur. POMER. 3, 17, 2 delectabiliter ac -e. CASSIOD. in psalm. 49, 7 GREG. TVR. glor. mart. 5 VEN. FORT. vita Leob. 17, 59 vita Germ. 47, 134 *al.* GREG. M. moral. 20, 39 gravium laborum iugo -e colla submittunt. in euang. 19, 7 frater ... -e susceptus est, sed ipse -ius est conversatus. *saepius.* EVGIPP. Sev. 17, 2 PASS. Paul. 17. *i. q. voluntarie*: OPTAT. 3, 6 p. 87, 5 hoc qui nec libenter volebant audire nec -e facere voluerunt. *Tafel.*

deūrīticus *v.* diureticus.

deūro, -ussī, -ustum, -ere *a* de *et* urere. GLOSS. -stus διακεκαυμένος. *legitur inde a* LVCIL.

1 *proprie i. q. comburere, exurere, penitus urere*: CAES. Gall. 7, 25, 1 -stos pluteos. BELL. Hisp. 27, 4 -sto oppido. ALF. dig. 19, 2, 29 silvam. LIV. 10, 4, 7 vici. 39, 2, 7 montes (TAC. ann. 4, 64). 40, 41, 5 frumenta. OBSEQ. 8 incendio cum plurima essent -sta. VAL. MAX. 1, 8, 11 sacrario. COLVM. 4, 29, 15 -sta *pars* porro raro revirescebat. 6, 18, 2 -sti cimicis nidor. FRONTIN. strat. 1, 8, 1 -stis vastatisque plebeiorum *agris.* TAC. ann. 6, 45 parte circi (SVET. Dom. 5 -stis ... lateribus *circi*). IVLIAN. dig. 14, 2, 6 armamenta et arborem et antemnam. POMPON. dig. 13, 7, 8 *insulam* (AFRIC. dig. 7, 1, 36 PAVL. dig. 25, 1, 4). GAIVS dig. 44, 7, 1, 9 aedibus -stis. GELL. 1, 19, 5 libros (MIN. FEL. 8, 3 scripta). PANEG. 5, 2 -sta atque exhausta penitus Alamannia. HEGES. 5, 43, 1 *conclavibus* -stis. *nota de afflatu serpentis*: SEN. clem. 1, 25, 4 si afflavit, -it opteritque. *de exulceratione*: VEG. mulom. 2, 39, 2 cum medicamento labia -sta videris, aqua lavabis (CHIRON 563 usta). *in imagine*: LVCIL. 1037 quin totum purges devellas me atque -as, exultes ⟨et⟩ sollicites (*i. probe caedere*).

2 *translate de frigore i. q. rigentem facere*: LIV. 40, 45, 1 hiemps ... arbores -erat cunctas. CVRT. 8, 9, 12 *loca* aquilone maxime -untur. *Gudeman.*

?**deurode.** PETRON. 58, 7 Athana tibi irata sit curabo, et qui te primus -e fecit. δεῦρο δή *Bücheler (acclamatio ad delicium, cf.* GLOSS. Werth. devote graece veni hic *et* PETRON. 57, 11 accede istoc), depudefecit *Heraeus, alii aliud.* *L.*

×**deus,** -eī *m.* ×**dea,** -ae *f.* [*non diversum a* divus, dius (*q. v.*), *factum est ex* deivos, *idem atque hibern.* dia *lituan.* dëvas '*deus*', *ind.* dēváh '*deus caelestis, divinus*', *island.* tīvar *pl.* '*dii*'. *cf. c.* dies, Iuppiter. *Th.*]. *de originatione*: VARRO ling. 5, 66 olim Diovis et Diespiter dictus, id est dies pater, a quo dei dicti qui inde et dius et divum, unde sub divo, dius Fidius (5, 68. 6, 4. *cf.* frg. Serv. auct. Aen. 12, 139 ita respondeant, cur dicant -os cum ⟨de⟩ omnibus [*sc. tam de dis aeternis quam de dis ex hominibus factis*] antiqui dixerunt divos). frg. Tert. nat. 2, 4 aiunt quidam propterea -os ⟨θεοὺς appellat⟩os quod θέειν, id est ἵεσθαι pro currere ac motari interpretatio est. *quod veriloquium Platonis (Crat. 397ᴰ) ex Varrone sumptum fuse impugnat* TERT. *l. c.* SERV. Aen. 12, 139 -us autem vel -a generale nomen est omnibus (*cf. l. 43*), nam quod graece δέος, latine timor vocatur, inde -us dictus est, quod omnis religio sit timoris (CASSIOD. in psalm. 21, 1. 49, 1 ISID. orig. 7, 1, 5). EVCHER. instr. 2 p. 159, 20 θεός: -us. ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι, a spectando, id est omnia prospiciendo. *adde*: SERV. Aen. 6, 12 Sibylla dicta est quasi σιοῦ βουλή, id est -i sententia. Aeolici enim σιοὺς -os dicunt (*cf.* 3, 445). PRISC. gramm. II 21, 1 inter 't' quoque et 'th' est 'd' ... ut '-us θεός'. *de significatu*: SERV. Aen. 5, 45 divum et -orum indifferenter plerumque ponit poeta, quamquam sit discretio, ut -os perpetuos dicamus, divos ex hominibus factos ... sed Varro et Ateius contra sentiunt dicentes divos perpetuos, -os qui propter sui consecrationem timentur, ut sunt -i manes. *cf. p. 888, 61.* DIFF. ed. Beck p. 50, 7 -us non natus est et semper, divi vero ex hominibus in -orum nomina consecrantur (*cf. etiam* ISID. diff. 2, 16 *p. 892, 17*). *adde*: SVET. Aug. 97 quod 'aesar' Etrusca lingua -us vocaretur. *de formis*: hoc deum *n. fingit* TERT. adv. Val. 34 *v. p. 890, 2.* *genet. sing. non invenitur ante* CIC. *et* VARRONEM. di: INSCR. Brit. Chr. ed. Hübner 62 in nomine di (63. 66). *vocat.*: PS. PROB. inst. art. gramm. IV 127, 9 quaeritur, qua de causa vocativo casu numeri singularis 'o -e' per duas 'e' litteras scribatur; hac de causa, quoniam quaecumque nomina ablat. casu numeri sing. 'o' littera terminantur et nominativo ... 'eus' litteris definiuntur, haec excepto genet. casu numeri plur. per ceteros casus pari numero syllabarum oportet scribi. GRAMM. suppl. 1005 veteres dicebant 'o -us' pro 'o -e'. deus *vocat.*: SCRIB. LARG. 84 *et saepe* ECCL. dee: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 332 (*aliis locis* -us). PRVD. ham. 931 o -e cunctiparens ... o -e Christe. TAB. devot. Audollent 155ᴬ 6 δέε (*bis*). *nom. dat. abl. plur.*: CAPER gramm. VII 109, 6 dei non dii, nam et deabus Cicero dixit, igitur deis ratio, diis consuetudo. MAR. VICTORIN. gramm. VI 15, 17 -us est ... ut reus ... nominativo igitur plurali hi dei potius quam dii. MART. CAP. 3, 325 cum nominativus singulari 'reus' et '-us' similia sint, quare plurali 'hi rei' dicuntur et usus dicit 'hi di' contra regulam, cum 'dei' tantum dici deberet, praesertim cum genet. nominat. suo duabus syllabis non debeat longior inveniri, quod hic eveniet, si dicamus '-orum'. PRISC. gramm. II 298, 2 *sqq. de* di, diis, dei, deis, dis *scribendis* cum pro monosyllabis ponuntur, per synizesin sunt accipienda sive magis per synaeresin 'e' et 'i' in unam syllabam (*sc.* di, dis), *evitanda propter dubitationem significationis* (*sc.* di, dis *praepos.*). PROB. inst. gramm. IV 103, 36 hoc unum nomen propter rationem sonorum nom. dat. vocat. et abl. casu numeri plur. sic anomale debeat declinari. facit enim hi dii, diis, o dii et ab his diis. nom. gramm. IV 213, 6 deis ratione dicitur quam dis. est enim -us, ut meus, reus et deis facere debet ut meis, reis. EXPLAN. in Don. gramm. IV 521, 30 et 'i' quaeritur, utrum possit geminata unam syllabam facere ... utrum ergo 'dii' per duo 'i' scribatur an per unam quaeritur *eqs.* *formae disyllabae metro probantur (de scaenicis v. etiam l. 44 sqq.)*: CATVLL. 4, 22. *cf.* 97, 1 LYGD. 5, 22 OV. met. 14, 39 *al.* SEN. Thy. 148 LVCAN. *saepe.* VAL. FL. STAT. SIL. *al.* (*sed multo saepius dactylici habent* di, dis). dii, diis *legitur fere ubique in libris manuscriptis auctorum (etiam ubi propter metrum expectatur* di), *non in A Plauti (cf. congeriem exemplorum in Lodgei lex. Plaut. p. 372 sq.); in titulis passim. nota í varie positam ex. gr.*: CORP. VI 33983 díis (36496. VIII 22878). XIII 8203 (*a. 164*) díis (VIII 22982). VIII 22790 díis. dei, deis *haud ita frequens in titulis ex. gr.*: CORP. I 1241 (= X 4255) deis. VI 33976. 34284. 35434. X 16492. V 7747 ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 11 LEX VRSON. (Corp. II 5439) 70, 9 CORP. II 2255 (*a. 19 a. Chr.*). di, dis *formae monosyllabae a poetis passim adhibentur (cf. l. 11 sq.); in titulis saepe ex. gr.*: MON. Ancyr. 1, 26. IVS IVR. Arit. (Corp. II 172) 15 di immortales. CORP. VI 16398. 28551. 31746 dis (II 1989. VIII 22803 *al.*). XIII 7998 dis d(eabus)-q(ue). 8170. *genet. plur.* -um: VARRO ling. 8, 70 quaerunt, si sit analogia cur appellant omnes aedem -um Consentium et non -orum Consentium. CIC. orat. 155 a quibusdam sero iam emendatur antiquitas qui haec reprehendunt, nam pro -um atque hominum fidem -orum aiunt: ita credo hoc illi nesciebant an dabat hanc licentiam consuetudo? 156 alias ita loquor, ut concessum est, ut hoc vel pro -um dico vel pro -orum, alias ut necesse est, cum trium virum, non virorum *eqs. inter poetas* NAEV. *et* ENN. *habent* -um, *inde a* PLAVTO *multo saepius* -um *legimus quam* -orum *et omnino brevior forma in certis formulis et tritis locutionibus praelata esse videtur (cuius loco saepe retinebatur* divom, divum. *v. p. 885, 56 et sub* divus). -orum *in hexametris unico loco excepto* (HOR. epist. 2, 1, 6) *semper ultimam versus obtinet sedem.* *abl. plur.* dibus: PETRON. 44, 16 puto omnia illa a diibus (illa aedilibus *trad.*) fieri. *saepe. in titulis ex. gr.*: CORP. VI 224 (*a. 197*) TAB. devot. Minturn. (Corp. X 8249) 15 (*saec. II*). CORP. VI 98. VIII 24401. 24404 -bus manis (*sic*). XII 319. XIII 2457. 3638. III 3089. 3221. 11079. V 4863. 5669. VI 10217 CARM. epigr. 891. *singulis locis praebetur* diibus: CORP. VI 30991 (*ubi praecedit* diis). *et* divus *pro* dibus (CORP. VI 31686). *de mensura: apud veteres poetas scaenicos (de Plauto cf. etiam Abraham, Fleckeis. Jahrb. Suppl. 14, 204 sq.) formae bisyllabae his locis exceptis semper unam arsin vel thesin explent*: -us: PLAVT. frg. inc. 38 CAECIL. com. 37 TER. Eun. 875 AFRAN. com. 417 TVRPIL. com. 115. -um (*acc. sing.*): PLAVT. Amph. 493 TER. Eun. 590 Phorm. 345 Ad. 535. -o: PLAVT. Amph. 986 Asin. 713. -um (*gen. plur.*): ENN. scaen. 316 PLAVT. Poen. 254 (?) CAECIL. com. 211 TER. Eun. 943. -os: PLAVT. Bacch. 387 Cas. 670 Cist. 242 Poen. 950 Rud. 6. 192 TER. Andr. 522. 664. 694 Hec. 476 Haut. 879 AFRAN. com. 83. 170 COM. pall. inc. 17 TRAG. inc. 243. *gen. plur.* -orum *duae priores syllabae unam arsin vel thesin efficiunt his locis*: PLAVT. Amph. 45 Epid. 675 Bacch. 124 Capt. 622 Men. 217 Mil. 736 Rud. 319 ACC. trag. 7. *distribuuntur inter arsin et thesin nonnisi* PLAVT. Most. 712 *in creticis (dubites de* Capt. 863). TER. Andr. 959 Haut. 693. *apud* COMM. *longae syllabae persaepe in thesi, quippe quod ibi ictu vel accentu careant, quasi pro brevibus habentur, ex. gr.*: apol. 102 quód deí maiestas quid sit sibi conscia sola est (107. 113. 284. 313 *saepissime*). 106 dĕō (545. 678 instr. 1, 25, 10 *al.*). instr. 1 praef. 9 dĕōs (*vel* dēos *per synizesin.* 1, 8, 8. 1, 9, 8. 1, 20, 6 CYPR. GALL. iud. 502 *al.*) *semel* dĕōrum (*vel* dĕorum): apol. 747. *cf. contra ex. gr.*: apol. 502 dixit illis Salomon nescierunt déī sĕcreta (761 instr. 1, 29, 11 *al.*). *de notis cf. L. Traube, Nomina sacra p. 146 ff.* d(is) M(anibus): CORP. I² 1273 (*paulo ante Caesaris necem*). VI p. 2900 *sqq.*, *inde ab Augusti aetate invaluit. cf. etiam p. 888, 61.* d(eo) M(ithra), m(ater) d(eum) *saepe.* d(eu)m: INSCR. christ. Rossi I 150 (*a. 361*). 1119 (*a. 567*). 1192. *dubium* 754, *ubi* D. M. *inversum in lapide primis paganis destinato insculptum esse videtur.* d(is) d(eabus) [*potest etiam pro* D(eae) D(ianae), D(eae) D(iae) *accipi*]: CORP. I 1171 (= IX 3654). d(is) b(onis) s(acrum): CORP. VIII 8246. S(aturnus) d(eus): CORP. VIII 872. d(eo) d(omino) s(anctissimo) S(aturno): CORP. VIII 8308. 8434. *notabiliores scripturae*: daeo: CORP. V 8136. XIII 5047, 1. deaeo: CORP. XIII 4713. diu (= -o): CORP. XI 6712, 503 (*in vase Arret.*). dieo (= -o): CORP. VIII 9181. duis: CORP. VIII 11700. diss cassibu(s): CORP. XIII 6153, 1. *cf.* divus *subst.* [*val.* dumnezeu, *it.* dio, *francog.* dieu, *hisp.* dios. *M.-L.*]

DEVS

I *de* ***deis paganorum*** *sive additis sive omissis nominibus propriis*: **A** ***generatim*:** **1** *apud* ***scriptores*:** CARM. Sal. (Varro ling. 7, 27) 1, 2 divom parentem cante, divom -o supplicate (*i. Iano,*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ut ex MACR. sat. 1, 9, 4 *elucet.* Ov. fast. 1, 89 quem ... -um te dicam, Iane biformis? nam tibi par nullum Graecia numen habet). PLAVT. Epid. 610 si undecim -os praeter sese secum adducat Iuppiter. Bacch. 255 Volcanus, Luna, Sol, Dies -i quattuor. Stich. 393 Hercules qui -us sis (PANEG. in Mess. 12 SEN. apocol. 7, 4 *al.*). CAECIL. com. 259 Amorem -um qui summum non putet (CIRIS 158 levis ille -us. PROP. 3, 5, 1 pacis Amor -us est. TIB. 1, 6, 43 OCTAVIA 557. 819). VARRO ling. 5, 46 is -us (*sc. Vortumnus. cf.* PROP. 4, 2, 2. 10. 60) Etruriae princeps (*cf.* PORPH. Hor. epist. 1, 20 pr.). 5, 52 aedem -i Fidi (*cf. nom. pr.* Dius Fidius). 5, 57 principes -i, Caelum et Terra (5, 63 *al. cf.* AVG. civ. 6, 10), hi -i idem qui Aegypti Serapis et Isis ... idem principes in Latio Saturnus et Ops. 6, 21 Volturnalia a -o Volturno. 7, 16 Deli -os geminos, id est Apollinem et Dianam (rust. 2, 1, 7 ii enim -i [*sc. Apollo et Hercules*] ... appellantur gemini). 7, 36 Fauni -i Latinorum, ita ut et Faunus et Fauna (PROP. 4, 2, 34 Faunus sum -us). frg. Gell. 16, 17, 2 Vaticanus -us (AVG. civ. 4, 11) Aias -us. frg. Non. p. 167 -is Semnonibus. p. 528 -is coniugalibus, Pilumno et Picumno. p. 532 Statilinum et Statanum et Fabulinum praesides -os Varro affirmat. frg. Aug. civ. 7, 2 *de -is selectis a Varrone enumeratis*, in quibus omnibus ferme viginti duodecim mares, octo sunt feminae (*cf. p. 907, 65*). CIC. *passim, ex. gr.*: Verr. 2, 49 Tenes apud Tenedios ... sanctissimus -us. ac. 2, 120 inter -os Myrmecides. nat. deor. 1, 82 Apim (rep. 3, 14). 2, 64 Κρόνος ... *-us* dicitur qui est idem χρόνος. 3, 39 in Graecia multos habent ex hominibus -os, Alabandum Alabandi, Tenedi Tenen *eqs.* 3, 43 si Nymphae *deae* sunt, Panisci etiam et Satyri? 3, 44 qui *Saturnus* si est -us, patrem quoque eius Caelum esse -um confidendum est ... Aether et Dies (PAVL. FEST. p. 325). 3, 45 Apollinem, Vulcanum, Mercurium ceteros -os esse dicis, de Hercule dubitabis? ... qui *Achilles*, si -us est, et Orpheus et Rhesus di sunt. 3, 47 cur barbarorum -os repudiemus? 3, 49 an Amphiaraus erit -us et Trophonius ... Erectheus (*v. etiam p. 890, 56*). 3, 50. 51. rep. 2, 20 Quirinum. 3, 14 multa ... alia portenta apud eosdem *Aegyptios* et cuiusque generis beluas numero consecratas -orum. VAL. SORAN. carm. frg. 4 Iuppiter omnipotens rerum regumque repertor, progenitor genetrixque -um, -us unus et idem. VERG. ecl. 5, 64 -us, -us ille (*Daphnis. cf.* STAT. Theb. 5, 751 -us iste, -us *sc. Archemorus*). 10, 26 Pan -us (georg. 3, 392 *al.*). Aen. 4, 510 -os Erebumque Chaosque tergeminamque Hecaten. 5, 854 -us (*sc. Somnus.* LYGD. 4, 19 menti -us utilis aegrae. STAT. Theb. 10, 146. 158). 6, 304 cruda -o (*sc. Charoni*) ... senectus. 7, 204 veterisque -i (*i. Saturni*). 8, 601 arvorum pecorisque -o (*sc. Silvano*). HOR. sat. 1, 8, 3 maluit esse -um (*de Priapo*). carm. 1, 5, 16 maris -o (PROP. 3, 7, 57 di maris Aegaei ... venti [Ov. met. 13, 949. Ib. 67 di maris et terrae. trist. 2, 1, 1 di maris et caeli. PLIN. epist. 9, 26, 4 *al.*]. Ov. epist. 18, 145 pelagi [met. 2, 574 *al.*]. met. 4, 564 aequoris esse -os [*sc. filia et nepos Agenoridis.* 8, 866 *al.*]. 13, 918 aquae. *al. sim.*). HOR. epist. 2, 2, 188 naturae -us humanae (*sc. Genius*). TIB. 3, 11, 19 at tu, Natalis, quoniam -us omnia sentis. PRIAP. 4, 1. PROP. 2, 1, 61 -us ... Epidaurius (*i. Aesculapius.* PS. APVL. Ascl. 1 Asclepius iste pro sole mihi est -us). 4, 11, 5 fuscae -us aulae (*de Plutone*). CARM. de mens. 1, 2 -o Diti. Ov. am. 1, 8, 59 -us vatum (*i. Apollo*). met. 7, 198 dique omnes nemorum (fast. 3, 309), dique omnes noctis adeste (14, 404). 11, 160 -um pecoris (*sc. Pan.* fast. 2, 271). fast. 1, 382. 2, 631 dis generis (*i. Laribus*) date tura ... libate dapes. 5, 665 superis imisque -orum. 6, 341 longi -us Hellesponti (*Priapus*). LIV. 5, 52, 3 hos omnes -os publicos privatosque ... deserturi estis? 8, 9, 6 Iane, Iuppiter, Mars pater, Quirine, Bellona, Lares, divi Novensiles, di Indigetes, divi ... dique manes, vos precor, veneror, veniam peto feroque (oroque *Forchhammer*). 27, 25, 8 *Honos et Virtus.* 27, 25, 9 neque enim duobus nisi certis -is rite una hostia fieri. MANIL. 2, 23 silvarum. 2, 909 -us ille locus sub nomine Graio dicitur. PAVL. FEST. p. 16 Arculus. p. 41 quem *Consum* -um consilii putabant. p. 56 *Portunus* -us ... portarum. p. 157 Nixi di *eqs.* p. 229 qui *Sancus* ... idem est -us *atque Hercules* (p. 241 qui -us [*Sancus*] Dius Fidius vocatur). p. 267 quo *die* Robigo -o suo ... sacrificabant. p. 378 Volturno -o suo sacra faciebant. VAL. MAX. 1, 5 ext. 5 Aeanti *flumini* ut -o immolaverunt. SEN. Herc. O. 1065 tristes Erebi -os vicit. MELA 1, 46 Augilae Manes tantum -os putant, per eos deierant *eqs.* 2, 15 Mars omnium -us (*sc. apud Essedones*). LVCAN. 2, 306 caelique -is Erebique (STAT. Theb. 4, 510 caelique Erebique ... -os). 9, 348 *de Tritone.* 9, 990 di cinerum ... date felices ... cursus. 10, 159 multas volucresque ferasque Aegypti posuere -os. 10, 286 *de Nilo.* PLIN. nat. 2, 16 cum singuli quoque ex semet ipsis totidem -os faciant, Iunones, Geniosque adoptando sibi. 2, 37 in magno nominum ambitu (*i. certamine*) est: alii enim Iunonis, alii Isidis, alii Matris Deum appellavere *sidus Veneris.* 10, 75 Myiacoren -um *invocant Elei.* 12, 63 decumas deo quem vocant *Arabes* Sabin mensura ... sacerdotes capiunt. 12, 89 Iovem hunc *-um* intellegunt aliqui, Assabinum illi *Aethiopes* vocant. 18, 8 hos enim -os (*sc. Terminos*) ... Seiamque a serendo, Segestam a segetibus appellabant. 25, 10 Circe -is ascripta. 31, 15 ad Trophonium -um. 33, 12 fabricae -um (*i. Vulcanum*). 37, 149 speciem sacratissimo Assyriorum -o (*sc. Belo*) dicatam (37, 160). SIL. 3, 425 leti -us. 8, 140 di longae noctis. STAT. silv. 3, 3, 1 summa -um, Pietas. 5, 1, 27 pallentis Averni. Theb. 3, 321 saeva -i (*sc. Iovis*) mandata. 9, 481 *de Ismeno flumine.* 10, 502 *de Polluce sidere.* TAC. Germ. 2 Tuistonem -um ... plures -o (*i. Manno*) ortos. 39 regnator omnium -us (*de Wodan*). 43 -os interpretatione Romana Castorem Pollucemque memorant (*de Alcis*). hist. 1, 29 fatigabat alieni iam imperii -os (4, 53 Iovem, Iunonem, Minervam praesidesque imperii -os precatus). 2, 70 sacrum -is loci (ann. 12, 13). 2, 78 ita (*sc. Carmelum*) vocant montem -umque (SVET. Vesp. 5). 3, 10 bellorum. 4, 81 monitu Serapis -i. 4, 84 *de Iove Dite ... de Aesculapio* (ann. 12, 61). ann. 4, 64 *de Cybele.* 5, 5 Iudaei mente sola unumque numen intellegunt: profanos (*sc. esse putant*), qui -um imagines mortalibus materiis in species hominum effingant. 5, 17 Germaniae -os in aspectu (ann. 2, 10). ann. 2, 65 eiusdem familiae. 3, 49 urbis. SVET. Aug. 70 quo cognomine (*sc. Tortore*) is -us (*sc. Apollo*) quadam in parte urbis colebatur. Tib. 2 sacris Matris -um Idaeae. FRONTO p. 213, 15 N. laudabo igitur -os infrequentes a laudibus, verum in usu cultuque humano frequentissimos, Fumum et Pulverem. APVL. apol. 56 rurationis. met. 2, 31 sanctissimum -um Risum. 5, 25 Cupidinem, -orum maximum ... Pan -us rusticus. 11, 27 magno -o coronas exaptat (*de Osiride.* 11, 30 -us -ûm magnorum potior et maiorum summus et summorum maximus et maximorum regnator Osiris). MIN. FEL. 25, 8 Romulus, Picus, Tiberinus et Consus (AVG. civ. 4, 11) et Pilumnus ac Volumnus -i. TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303 seorsum illum quasi proprio nomine '-um perhibent' et '-um -orum' et 'si -us dederit' et 'quod -o placet' et '-o commendo'. nat. 2, 2 Aegyptiorum plerique quattuor -os credant, Solem et Lunam, Caelum et Terram. 2, 11 -us Consevius quidam qui consationibus concubitalibus praesit. PORPH. Hor. epod. 2, 18 *de Autumno.* 9, 21/22 quasi -um invocat triumphum. VOPISC. quatt. tyr. 8, 7 unus illis -us nummus (*Vossius*, nullus *codd. om. M.*). SERV. Aen. 3, 12 -i magni sunt Iuppiter Iuno Minerva Mercurius. SERV. auct. Aen. 8, 187 quidam veteres -os novensiles dicunt, quibus merita virtutis dederint numinis dignitatem. AVG. civ. 2, 6 (*ex Varrone*) -os paganorum. 4, 8 -um Iugatinum ... Nodulum ... Lacturnum ... Forculam ... Cardeam ... Limentinum. 4, 10 Terram ... Tellurem ... Tellumonem. 4, 15 Pavor et Pallor et Febris -i Remani. 4, 21 *saepe.* 4, 23 tres -i, Mars, Terminus et Iuventas. 4, 28 Aurinum. 5, 12 *Virtutem et Honorem* pro -is habentes. 6, 9 Silvanus ... -os tres nuncupatos -os Intercidonam ... Pilumnum ... Deverram ... -us Domiducus ... Domitius ... Subigus. 7, 3 Vitumnus ... Sentinus. 7, 23 Ditem patrem facere -um. 18, 5 Serapis omnium maximus Aegyptiorum -us. 18, 17 -o suo (*sc. Arcadum*) Lycaeo. OROS. hist. 6, 1, 7 daemonas quos aliqui -os putavissent.

2 *in titulis. exempla plenissime cum congesserit Vaglieri apud Ruggiero, Diz. epigr. II 1716—1726, hoc indicasse sufficit: addi solet vox* deus, dea (*non ante saec. II ex.; cf. Riese, Westdeutsche Zeitschrift 17, 14 sqq.*) *aut sola aut cum epithetis* sanctus, Augustus, invictus *sim. coniuncta nominibus deorum dearumve peregrinorum (sive per barbara nomina appellantur sive per interpretationem Romanam), sic ut longe plerisque locis vox anteponatur nomini (ex. gr.*: -o Mercurio, -o Mar(ti) Camulo, -o sancto Cocidio, -o invicto Saturno, -o Silvano domestico, -ae Nehalleniae *etc.), postponitur raro in nominibus* Aesculapius, Hercules, Mars, Nemesis, Silvanus, Virtus; *nominibus Romanis vel Italis invenitur addita* Aesculapio, Apollini, Cereri, Cuprae, Florae, Fortunae, Herculi, Libero patri, Marti, Mercurio, Nortiae, Opi, Silvano, Telluri, Terrae Matri.

3 *nomina collectiva*: -i Penates (*cf. Wissowa ap. Roscher, Lex. III 1879 sqq.*): VARRO frg. Serv. Aen. 3, 12 Varro unum esse dicit Penates et magnos -os (Aen. 8, 679). PLAVT. Merc. 834. 836 TER. Phorm. 311 TRAG. inc. 243 LEX Bant. (Corp. I 197) 18 VARRO ling. 5, 54. CIC. Sest. 45 Penates patriique -i (har. resp. 37 patrii penatesque -i *ubi notanda inusitata collocatio*). MON. Ancyr. 4, 7. 6, 33. *v. etiam sub* Penates. -i Manes (*cf. Steuding ap. Roscher, Lex. II 2 p. 2316 sqq.*): GLOSS. -is Manibus. -is inferorum, mortuorum. δαίμονες θεοί. ISID. orig. 10, 139 manum enim bonum dicitur, unde et κατ' ἀντίφρασιν -i Manes minime boni. *adde* PAVL. FEST. p. 129. CORP. XI 5359 (*Hispelli, periit; non post Sullanam aetatem*) -um Maanium. VARRO ling. 6, 24 CIC. Verr. 6, 113 LIV. 7, 6, 4. 8, 9, 6. 10, 28, 13 Telluri ac -is Manibus (10, 29, 4 Telluris Matris ac -orum Manium esse. *cf.* CORP. VI 16398 dis Manibus et Terrae Matri). CORP. II 2255 (*a. 19 a. Chr.*) dei Manes. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 69. CORP. XIV 2464 (*aevo Augusti*) dis Manibus *eius. notatur passim in titulis sepulcralibus* d(is) M(anibus) s(acrum). *nota collocationem*: PHAEDR. 1, 27, 4 Manes -os (APVL. Socr. 15 p. 153 Manem -um [*singularem numerum alibi non inveni*]. CARM. epigr. 16 reverere Manes -os). *v. etiam sub* Manes. -i Consentes: VARRO ling. 8, 70 (*v. p. 886, 25*). rust. 1, 4, 4 duodecim invocabo -os Consentes neque tamen eos urbanos ... sex mares et feminae totidem, sed illos duodecim -os qui maxime agricolarum duces sunt. *praeterea v. nom. propr. p. 565, 51.* -i Lares (*cf. Stoll ap. Roscher, Lex. II 2 p. 1868 sqq.*): CIC. Tim. 38 quos -os Graeci δαίμονας appellant (*alibi* ἥρωας. *cf. etiam* Ov. Ib. 81 f. semideumque genus) nostri, opinor, Lares, si modo recte conversum videri potest. PAVL. FEST. p. 121. 239 -orum inferorum quos vocant Lares. PS. ASCON. Verr. p. 143 magni ludi ... -is magnis, id est Laribus urbis Romae dati sunt. ARNOB. nat. 3, 41 vicorum atque itinerum -i *eqs.* CORP. II 804. V suppl. ital. 714. dis Ancitibu⟨s⟩: CORP. IX 3515 (*Fur-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fone). *de* -is certis communibus, indigetibus, inferis, novensilibus, propriis, superis *sim. v. epitheta p. 905,61 sq.* di deaeque *v. p. 909,14.*

4 *metonymice*: COM. pall. inc. 64 persuasit animo vinum, -us qui multo est maximus (*de Baccho, sumptus ex graeco*: οἶνος μ' ἔπεισε δαιμόνων ὑπέρτατος. *cf.* VERG. Aen. 9,335 multoque iacebat membra -o victus. HOR. epod. 11, 14 calentis inverecundus -us ... mero arcana promorat loco. STAT. Theb. 2, 77). CIC. Verr. 1,14 -um denique nullum Siculis, qui ei ... antiquo artificio factus videretur, reliquit *Verres* (*sic saepe de simulacris velut*: PROP. 4, 5, 27 provolve -os. HOR. carm. 2, 18, 27. VAL. FL. 6, 756 rapuere -um. PERS 6, 30 de puppe -i [*cf.* STAT. Theb. 8, 270]. TAC. hist. 3, 74 se in sinu -i [*Iovis Custodis*] sacravit *Domitianus*). PERS. 5,187 incussere -os (*i. metum deorum*). STAT. silv. 2,6,66 paterere serena fronte -os (*i. iram deorum*). 4,1,45 omnes patuere -i (*i. templa -orum.* MART. 6, 4, 4 tot -os, tot urbes [*i. amplificationes urbium*]). Theb. 1, 510 deprendi ... -os (*i. voluntatem deorum*). MART. 1, 76, 6 haec *arca* omnes fenerat (*i. praestat*) una -os (*i. dona deorum*).

B *speciatim*: 1 *i. q.* ***divinitas, numen,*** *deus incertus,* τὸ θεῖον; SERV. auct. Aen. 2,632 veteres -um pro magno numine dicebant. *parvum ex ingenti copia dedi delectum, inter paganos* CIC. *praebet plurima exempla, sed praeter nonnulla in epist. et fortasse* Marcell. 23. Phil. 5,43 *nonnisi in philosophicis, ex. gr.*: ac. 2, 61 -us aliquis sive natura sive eius loci, quem incolebant, situs (div. 1,125 a -o ... a fato ... a natura. Cato 40 parad. 14 *saepe sim.*). Att. 4, 10 fors viderit aut si qui est qui curet, -us (Ov. fast. 2, 782 audentes forsque -usque iuvat. *cf.* STAT. Theb. 2, 540 audenti -us et fortuna recessit. *et p. 894,1*). Tusc. 1,63 Platonis -us (nat. deor. 1,18 *v. p. 910, 29*). nat. deor. 1,25 -um esse eam mentem, quae ex aqua cuncta fingeret. 1, 26 aera -um statuit (1, 36 aethera). 1, 30 sine corpore nullo -um vult esse. 1, 31 solem et animum -um dicere. 1, 33 modo mundum ipsum -um dicit esse ... caeli ardorem (*persaepe sim.*). rep. 6,17 summus ipse -us. epist. 16,12,1 nisi qui -us vel casus aliquis subvenerit (VERG. Aen. 9,209 si quis in adversum rapiat casusve -usve? CIRIS 279 casusve -usve. Ov. met. 14,162 MANIL. 2, 903 PLIN. nat. 25,16 *al.*). ad Brut. 2,7 (9, 6), 2. SALL. hist. frg. 4, 60 ut tanta repente mutatio non sine -o videretur (*cf. p. 890,8*). VERG. Aen. 1,303 volente -o. 2,632 ducente -o (*v. l. 19, sed cf. p. 890,7. 25*). 9,183 dine hunc ardorem mentibus addunt ... an sua cuique -us fit dira cupido? (SERV. *ad l.*). HOR. epod. 14,6 -us, -us nam me vetat. carm. 1,18,3 dura -us proposuit. PROP. 4, 3, 38 ediscere ... qualis et haec docti sit positura -i (*de* δημιουργῷ). Ov. met. 1, 21 -us et melior litem natura diremit. fast. 6, 5 est -us in nobis. MANIL. 1, 50 inque -um -us ipse (*i. mundus; sic saepe apud eundem, ex. gr.*: 1, 138. 251. 485) tulit (*i. intulit se*). 1, 523 -us est qui non mutatur in aevo. 1,874. 2,82 hic igitur -us et ratio quae cuncta gubernat. *et persaepe.* VELL. 2,118,4. SEN. apocol. 8 est aliquid in illo Stoici -i. Thy. 471 si dat imperium -us. benef. 4,6,5 ille -us est *eqs.* 4, 7, 1 quid enim aliud est natura quam -us et divina ratio toti mundo ... inserta? 4,8,2 nec natura sine -o est nec -us sine natura, sed idem est utrumque, distat officio. dial. 1, 2, 7 -us ille bonorum amantissimus *eqs. persaepe.* nat. 1 praef. 6. 12 *saepe.* epist. 16, 4. 95, 47 non quaerit ministros -us. quidni? ipse humano generi ministrat, ubique et omnibus praesto est. *persaepe.* frg. 122 -us ipse natura est. LVCAN. 6,498 an habent haec carmina certum imperiosa -um qui mundum cogere quidquid cogitur ipse potest? PLIN. nat. 2,22 ut sors ipsa pro -o sit, qua -us probatur incertus. VAL. FL. 5, 260 territat ante monens semper -us. 5, 428 *al.* SIL. 1, 231 scelerum causas operit -us. STAT. Theb. 4, 490. PLIN. paneg. 5 occultat utrorumque (*sc. bonorum et malorum*) semina -us. APVL. *scripsit librum* de -o Socratis (*i.* δαιμόνιον. *cf.* TERT. anim. 12 illum -um Socratis): Socr. 15 p. 150 bona cupido animi bonus -us est. p. 151 eum *daemonem*, nostra lingua, ut ego interpretor, ... poteris Genium vocare *eqs.*, quod is -us ... quodammodo cum homine gignitur *eqs. al.* mund. 24 -um esse originis haberi (*corrupt.*) auctorem -umque ipsum salutem esse. 25. 29. 32. 33. 35 quod est ... lex in urbe, dux in exercitu, hoc est in mundo -us. 36 lex illa ... sit -us nulla indigens correctione mutabili. 38 principia et fines et media rerum omnium penetrat atque illustrat ... eundem -um ultrix Necessitas semper et ubique comitatur (*de verbo sumpta ex Plat. leg. 4 p. 715*^{E}). *frequentatur in hoc libro et duobus locis exceptis* (35) *semper hoc sensu.* Plat. 1, 5 initia rerum ... tria esse arbitratur Plato -um et materiam rerumque formas ... haec de -o sentit, quod sit incorporeus ... -us artifex. 1, 6. 1, 7 ab illo aedificatore mundi -o. 1, 8 a fabricatore -o (1, 9. 10). 1, 11 -orum trinas nuncupat species, quarum est prima unus et solus summus ille, ultramundanus, incorporeus, quem patrem et architectum huius divini orbis ... ostendimus ... aliud genus est ... quos caelicolas nominas, tertium habent quos medioximos Romani veteres appellant. *saepe.* PS. APVL. Ascl. 3 caelum ergo, sensibilis -us, administrator est omnium corporum ... gubernator ... effector. 8. 10. 31 -us sive aeternitas. *persaepe.* MIN. FEL. 7, 6 pleni et mixti -o vates. 19, 4. 11 *Chrysippus* fatalem necessitatem -um credit. *et saepe.* TERT. anim. 24 ut haberi merito possit ex peraequatione omnium proprietatum -us. bapt. 17 -i census ab omnibus exerceri potest (adv. Hermog. 4 p. 130 quis enim alius -i census quam aeternitas). *huc fortasse trahendum*: adv. Hermog. 3 p. 128 -us substantiae ipsius nomen, id est divinitatis, dominus vero non substantiae, sed potestatis. *et multa sim. apud* ECCL. adv. Val. 34 maluerunt nullum Bytho sexum deputare et fortasse 'hoc -um' non 'hic -us' neutro genere pronuntiant. NOVATIAN. trin. 2,25 dici potest id esse -us (τὸ θεῖον). *huc traxerim*: AVSON. 419, 40 quam *mentem* de communi -o plus quam ullus hausisti (*i. de divina particula aurae in omnes diffusae*). SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2,632 qui legunt -o (*pro* -a) fatum volunt dictum. Sallustius quoque auctor est occultam potentiam -um vocari (*v. p. 889, 35*). SCHOL. Stat. Theb. 5 176 est quoddam in extis signum quod -us appellatur. CLAVD. 17, 73 dispergit revocatque -um (*de elementis*). AVG. civ. 7, 6 (*ex Varrone*) -um animam esse mundi ... quem Graeci vocant κόσμον et hunc ipsum mundum esse -um (7, 9 *al.*) 8, 5 ignem -um esse (*cf.* SEDVL. carm. pasch. 1, 253 ignem [*i. Solem*] officium non esse -um). BOETH. arithm. 2, 31 quod est -us vel anima vel mens *eqs.*

2 -us *etiam pro* dea *ponitur, notione* numinis *praevalente, sed hic illic a potiori*: PLAVT. Bacch. 120 an -us est ullus Suavisaviatio. VARRO frg. Serv. auct. Aen. 12, 139 Iuturna inter proprios -os nymphasque ponitur. CIC. Verr. 5, 139 inventorem olei -um (*sc. Minervam. cf.* VERG. georg. 1, 18 RVT. NAM. 1, 73). nat. deor. 2, 61 ut ea ipsa res nominetur -us, ut Fides, ut Mens (3, 47 di omnes illi ... Honos, Fides, Mens, Concordia). 3, 48 Circe et Pasiphae et Aeeta ... in -orum numero non habebuntur? 3,50 Solem -um esse Lunamque. CATVLL. 61, 64 quis huic -o compararier ausit? (*de Venere. ter.* CALV. carm. frg. 7. VERG. Aen. 2, 632 ducente -o. *cf.* SERV. auct. *ad l. necnon* MACR. sat. 3, 8, 2. VAL. FL. 5, 389 mihi ... -us ... te dedit). VERG. Aen. 4, 510. 7, 498 -us (*sc. Allecto*) afuit. HOR. sat. 2, 8, 62 Fortuna, quis est crudelior in nos te -us? (carm. 1, 34, 13 insignem attenuat -us, obscura promens). carm. 2, 1, 25. PANEG. in Mess. 163 -us Bacchusve Ceresve. Ov. am. 1, 10, 20 non decet imbelles aera merere -os (*de Venere Cupidineque*). LIV. 27, 25, 8 utri -o (*sc. Honori vel Virtuti*) res divina fieret. VAL. FL. 4, 667 advertere -i (*i. Iuno et Minerva*). 4, 674 sequor, o quicumque -orum. 6, 514. 657 (*de Iunone.* 6, 673). STAT. silv. 3, 3, 1. CHALC. transl. p. 21^{E} conditor vero -us urbis Aegyptia lingua censetur Neith, Graeca dicitur Athena (*gr.* θεὸς ἀρχηγός). AVG. civ. 4. 8 hos omnes -os (*sc. Terram aliosque*). 6, 9. 7, 23 de Terra quam Varro -um esse confirmat ... istos -os, Orcum atque Proserpinam. VEREC. in cant. 2,6 -us aliquando dicitur pater, nonnumquam mater, interdum custos, saepe dominus. CORP. VIII 24077 n(umini) deor(um) Cereru⟨m⟩ (*i. Cereris et Proserpinae*). dis feminis *v. p. 910, 74.*

3 *de* ***homine*** (*sic, ut homo aut deus nominetur aut deo similis velut l. 52 sq. 73 sq.; de mortuis v. p. 891, 77*): **a** *virtute aliqua praedito, rerumve salubrium inventore; cf.* AVG. civ. 2, 5 et Graecos et Romanos aliasque gentes constat *divinos honores* quibusdam decrevisse mortalibus quorum erga se beneficia magni penderunt eosque immortales factos atque in -orum numerum receptos esse crediderunt. TER. Ad. 535 facio te apud illum -um. CIC. de orat. 1,106 *te* in dicendo semper putavi -um. 1, 202. 2,179 in qua *dispositione argumentorum* tu mihi semper -us videri soles. vide quam sim ... -us in isto genere. 3, 53 quem -um, ut ita dicam, inter homines putant (*cf. Antiphanes frg. 209 K.* θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἦν ἐκεῖνος). Marcell. 8 *eum* simillimum -o iudico. Mil. 59 proxime -os accessit Clodius (*ironice*). Lig. 38 homines ... ad -os nulla re propius accedunt quam. nat. deor. 2, 32 Platonem quasi quemdam -um philosophorum (Att. 4,16,3 -us ille noster Plato). div. 1, 88 Amphiaraum ... sic honoravit fama Graeciae, -us ut haberetur (*v. p. 887, 31. cf.* LIV. 45,27,10). LVCR. 5,8 -us ille fuit, -us (*de Epicuro.* 5, 19). HOR. sat. 2, 6, 52 -os propius contingis (*i. principes viros*). ars 464 -us immortalis haberi dum cupit Empedocles (TERT. anim. 31 qui se -um delirarat). PROP. 3, 9, 46 meque -um clament et mihi sacra ferant (*de poeta egregio*). CVRT. 7, 8, 26 si -us es tribuere mortalibus beneficia debes. COLVM. 1 praef. 30 parens eloquentiae -us ille Maeonius (*sc. Homerus*). QVINT. inst. 1, 10, 5 qui sit futurus consummatus est et, ut dicunt, mortalis quidam -us. APVL. met. 5, 1 mirus prorsum homo, immo semideus vel certe -us qui magnae artis suptilitate tantum efferavit. *fortasse huc referendum*: TERT. adv. Hermog. 5 p. 132 -i erimus, si meruerimus illi esse de quibus praedicavit: ego dixi, vos -i estis (*psalm. 81, 6*). VVLG. exod. 7, 1 constitui te (*Moysen*) -um Pharaonis. 21, 6. 22, 8. 28 psalm. 46, 10. 81, 1 Ioh. 10, 34. 35. SECVNDIN. epist. p. 895, 12 -um paene totius eloquentiae (*Augustinus*).

b *de fortunato*: PLAVT. Curc. 167 sum -us. :: immo homo haud magni preti. :: quid vidisti ... magis -is aequiperabile. Merc. 844 ecquinam -us est qui mea nunc laetus laetitia fuat. Mil. 1043 -us (heus *codd.*) dignior fuit quidquam homo qui esset. Pseud. 1249 -is proximum esse arbitror. TER. Haut. 693 -orum vitam apti sumus (CIC. leg. frg. 2. *cf.* CORP. VI 36525). Hec. 843 -us sum, si hoc ita est. CATVLL. 51, 1 ille mi par esse -o videtur (ἴσος θεοῖσι). PROP. 2, 15, 40 nocte una quivis vel -us esse potest (*praecedit* fiam immortalis). CARM. epigr. 937, 2 peream, sine te (*sc. Amore*) -us esse velim. SEN. dial. 7, 25, 4 me hominem maxime cogitabo, cum -us undique consalutabor. PLIN. nat. 7, 44 tu qui te -um credis, aliquo successu tumens.

c *de patrono, salvatore, vindice*: CAECIL. com. 264 homo homini -us est, si suum officium sciat (ἄνθρωπος ἀνθρώπου δαι-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

μόνιον). CIC. Flacc. 60 Mithridatem -um (dominum *Lambinus*), illum patrem, illum conservatorem Asiae, illum ... Liberum nominabant. p. red. in sen. 8 P. Lentulus, parens ac -us nostrae vitae (p. red. ad Quir. 11). Sest. 144 cuius ego patrem ... -um ... statuo ... nominis mei. *in re personata*: VERG. Aen. 10, 772 dextra *manus* mihi -us et telum ... nunc assint. *huc fortasse pertinent*: OV. met. 8, 73 sibi quisque profecto est -us: ignavis precibus Fortuna repugnat. PERS. 6, 62 sum tibi Mercurius, venio -us huc ego ut ille pingitur (*sc. ut -us lucri cum saccello marsupiove saepe depictus*).

d *de principe*: α *vivo*: CIC. Att. 8, 16, 1 -um (*sc. Caesarem*) ... hunc propitium sperant, illum iratum. VERG. ecl. 1, 6 -us nobis haec otia fecit. 1, 7. Aen. 9, 639 -is genite et geniture -os (*cf.* STAT. silv. 1, 1, 74 proles genitorque -orum. CORP. III 710 -is [*dat.*] genitis et -orum creatoribus d(ominis) n(ostris) Diocletiano et ⟨Maximiano⟩). PROP. 3, 4, 1 arma -us Caesar ... meditatur ad Indos. OV. ars 1, 183 parcite natales timidi numerare -orum, Caesaribus (*i. filiis Augusti*) virtus contigit ante diem. 1, 204 -us e vobis (*sc. Marte et Augusto*) alter es, alter eris. 1, 442 flectitur iratus ... -us. met. 15, 746 Caesar in urbe sua -us est. 15, 761 ille -us faciendus erat. 15, 818 ut -us accedat caelo. fast. 1, 530 fient ipso sacra colente -o. 1, 533 nepos natusque -i (*sc. Germanicus et Tiberius*). 1, 707 fratribus illa -is (*i. Castoribus*) *dedicaverunt* fratres de gente -orum (*Tiberius et Drusus*). trist. 1, 5, 75 me -us oppressit, nullo mala nostra levante. 1, 8, 4 quae *vota* pro me duros non tetigere -os (*pro singulari*). 2, 54 per te ... -um *iuro*. 4, 4, 20 quorum *superorum* hic (*sc. Augustus*) creditur, ille -us (*sc. Iuppiter*). Pont. 2, 8, 2 *et saepe sim. apud eundem*. EPICED. Drusi 466 lacrimas elicuique -o. NVX 145 non ille -us pacem intra moenia finit. MANIL. 1, 9 tu, Caesar, patriae princepsque paterque ... -us ipse mereris. 1, 29 invitis ut -is cuperet -us ipse videri? 1, 794 per tresque triumphos ante -um princeps (*de Pompeio, alibi de Augusto, ut videtur*). 1, 926 cumque -um caelo dederit non quaerat in orbe. VELL. 2, 107, 2 beneficio ... tuo, Caesar, quos ante audiebam, hodie vidi -os. CARM. epigr. 925, 1 (*Romae*). SEN. dial. 9, 14, 9 Caesari -o nostro sacrum (SCRIB. LARG. praef. p. 5, 23. 60. 163). LVCAN. 1, 52 quis -us esse velis (*de Nerone*). CALP. ecl. 4, 30 non eadem nobis sunt tempora, non -us idem. *al.* STAT. silv. 1, 1, 62 forma -i praesens. 4, 3, 128 *saepe*. MART. 5, 8, 1 edictum domini -ique nostri (7, 34, 8. 8, 2, 6 terrarum domino -oque rerum. *persaepe idem de Domitiano*. SVET. Dom. 13 dominus et -us noster hoc fieri iubet [*formula in Domitiano appellando usitata*]. INSCR. numm Cohen VI² p. 197 n. 200 -o et domino nato Aureliano Aug. [p. 353 n. 27 *de Caro*]. *cf.* INSCR. Pont. IV 71 [*aetate Antonini*] θεὸς ἡμῶν καὶ δεσπότης). TAC. hist. 2, 61 *Mariccus* iamque assertor Galliarum et -us (nam id sibi ⟨nomen⟩ indiderat). ann. 3, 36 principes quidem instar -orum esse. PLIN. paneg. 5 -um ... te consalutavit imperatorem. 10 quem -i caelo vindicaverunt. 11 (*v. infra l. 68*). ANTH. 462, 5 invicta -o fidebat Caesare Roma (*de Octaviano vel de Caesare*). PANEG. 2, 5. 7, 4 tantus ille et imperator in terris et in caelo -us (*Constantius*). CAPITOL. Aur. 18, 3. 19, 12 LAMPR. Comm. 15, 6 Diad. 7, 3 Heliog. 24, 7 SPART. Sept. Sev. 12, 8. 13, 8. 22, 5 *al.* CLAVD. 6, 16. 8, 585. carm. min. 22, 21 quemcunque -orum laesimus (*de Honorio vel de Stilicone*). AVSON. 7, 2 -um peperi (*de Gratiano*). OROS. hist. 7, 10, 2 -um sese coli iubet Domitianus (*v. supra l. 39*). β *de mortuo et consecrato* (*cf.* divus): PROP. 4, 6, 60 sum -us (*de Caesare. cf.* CARM. epigr. 964, 2 magnifici coniunx Caesaris illa -i [*de Calpurnia*]. CORP. X 1271 [*Nolae*] benefic(io) -i Caesaris. 3903 [*Capuae*] iudicia -i C⟨aesaris et divi Augusti⟩). OV. met. 14, 607 fecitque -um, quem turba Quirini nuncupat Indigetem (*de Romulo. cf.* LIV. 1, 40, 3. 3, 17, 6. 5, 24, 11 -o Romulo, -i filio. AVG. civ. 22, 6). VELL. 2, 126, 1 non appellavit eum, sed fecit -um (*sc. Tiberius Augustum*). VAL. MAX. 4, 7, 7 alter virorum (*sc. Agrippa*), -orum alter (*velut Augustus*). SEN. apocol. 1 qua (*via Appia*) scis et divum Augustum et Tiberium Caesarem ad -os isse. 8 -us fieri vult *Claudius mortuus*. 9 censeo uti divus Claudius ex hac die -us sit. 10 ex quo -us factus sum (*Augustus*). 12 ut scires -um efferri. *al.* OCTAVIA 528 pietate nati factus -us (*de Caesare*) post fata consecratus. CVRT. 4, 7, 23 pro -o colitur Alexander. 8, 5, 11 Persas ... prudenter reges suos inter -os colere. PLIN. nat. 7, 150 (*de Augusto*. MART. 2, 59, 4). PLIN. paneg. 11 dicavit caelo Tiberius Augustum ... Vespasianum Titus, Domitianus Titum, sed ille, ut -i filius, hic ut frater videretur. tu sideribus patrem intulisti ... quia -um credis ... non alio magis tamen -um et facis et probas quam quod ipse talis -es. 14 necdum -i filius eras (*sc. Traianus ante consecrationem Nervae*). 23. 35 SVET. Aug. 97 Vit. 2. Vesp. 23 vae, puto -us fio (*Vespasianus morbo implicitus*). TERT. nat. 1, 17. 2, 9. 13 *al.* AVG. civ. 18, 19 (*de Codro rege Atheniensium*). INSCR. numm. Cohen I² p. 158 n. 728 (*Tarraco Hispaniae*) -o Augusto (*Augustus sedens*). *sim.* de *mortuo*: CARM. epigr. 975, 4 (*aevo Augusti*) corpore consumpt⟨o⟩ viva anima -us sum. *cf.* CORP. VI 2160 cuius spiritus inter -os receptus est.

II *-us Hebraeorum vel Christianorum*: A *de domino patre vel Iahve*: *apud paganos*: LVCAN. 2, 593 dedita sacris incerti Iudaea -i. *apud* ECCL. *prima exempla nimirum obvia sunt apud* MIN. FEL. *et* TERT., *admodum pauca contuli*: TERT. anim. 23 -o Israelis. adv. Marc. 2, 29 p. 377 lucis (4, 1 p. 425 luminis. *al.*). VVLG. I reg. 2, 3 -us scientiarum dominus est. II reg. 5, 10 dominus -us exercituum. *al.* IV reg. 19, 15 -us regum omnium. Iudith 9, 17 caelorum. *al.* psalm. 28, 3 maiestatis. 30, 6 veritatis. 37, 23 salutis. *multa sim. velut* spei, patientiae, pacis. *al.* 49, 1 -us -orum dominus. *in primis* VVLG. gen. *capitibus* -us (θεός, *Elohim*) *et* dominus -us (κύριος, *Iahve*) *distinguuntur, de qua differentia fusc et subtiliter apud* ECCL. *agitur, ex. gr.*: TERT. adv. Hermog. 3. 9 ieiun. 14. *cf. etiam* ISID. diff. 2, 1 ut in -i appellatione patrem, in domino filium intellegerent. scriptura autem sacra utrumque et -um affirmat et dominum. VVLG. IV reg. 19, 12 -i gentium. *al.* psalm. 93, 1 ultionum. Matth. 22, 32 sum -us Abraham ... Isaac ... Iacob? non est -us mortuorum. Ioh. 1, 1 -us erat verbum. *nota pluralem* (*sicut hebr. dicitur elohim*): VVLG. gen. 3, 5 eritis sicut -i. I reg. 28, 13 -os vidi ascendentes de terra. Dan. 4, 5 spiritus -orum sanctorum (5ies *ibidem*).

B *de Christo filio dei, ex. gr.*: PLIN. epist. 10, 9, 7 soliti ... carmen Christo quasi -o dicere *Christiani*. TERT. anim. 55 quodsi Christus -us quia et homo. COMM. instr. 1, 41, 10 ipse -us vita est. VVLG. Hab. 3, 18 exultabo in deo Iesu meo. ISID. diff. 2, 16 *attributa naturalia* -i filii: -us, omnipotens, perfectus, filius -i, verbum, principium, virtus, sapientia, imago, splendor sive figura, bracchium *eqs.* 2, 17 accidentia: agnus, sacerdos, petra, lapis, homo, leo, vitulus, aquila *eqs.*

C *de spiritu sancto, ex. gr.*: VVLG. Ioh. 4, 24 spiritus est -us (πνεῦμα ὁ θεός). AVG. civ. 11, 10 ISID. orig. 7, 3, 1.

D *de diabolo*: ITALA II Cor. 4, 4 (Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 613, 4) in quibus -us aevi huius (ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου, VVLG. -us huius saeculi) excaecavit mentes infidelium (*cf.* TERT. *l. c.* p. 613, 18 simpliciori responso prae manu erit esse huius aevi dominum [*sic trad.*, deum *Kroym. et sic saepius, nescio an non ubique recte*] diabolum interpretari. p. 614, 16 *sqq.*). *cf.* TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 377, 2 quam ob rem ... alium -um lucis ostendisse debueras, alium vero tenebrarum.

LOCVTIONES.

1 *exclamantis, iurantis* (*hic illic* o *additur*): di: PLAVT. Merc. 850 Poen. 1274 Rud. 194. 1298. TER. Phorm. 740 di, obsecro vos. CIC. Att. 9, 18, 2. di, vostram fidem (*saepe* obsecro *interponitur*): PLAVT. Amph. 455. 1130 Capt. 418 Cist. 259 (13ies) TER. Ad. 381 (9ies) CAECIL. com. 270. deum fidem: CIC. or. frg. A II 15. deorum immortalium fidem: CIC. Font. 4. di boni (*enuntiato interrogativo vel exclamatione semper accedente*): PLAVT. Epid. 539 Bacch. 118 Rud. 260 TER. Haut. 254 CAECIL. com. 54. 280 CIC. Sest. 19 *saepe*. Tusc. 1, 95 *al.* Att. 1, 14, 4 *saepe*. SEN. contr. 7, 1. *nota numerum singularem et collocationem*: SCRIB. LARG. 84 o bone -us. *ceterum v. vol. II p. 2086, 15 sqq.* di -aeque: PLIN. nat. praef. 24. di immortales (*cf. p. 906, 31*): PLAVT. Amph. 455 (26ies). TER. Eun. 232 CATO orig. 19 TRAG. inc. 63. CIC. S. Rosc. 37 (45ies *in oratt.*). fin. 2, 93 (9ies *in phil.*). Att. 1, 16, 1 (15ies). di magni: PLAVT. Truc. 701 CATVLL. 14, 12. 53, 5. 109, 3 OV. epist. 17, 160 *al. v. p. 906, 84.* di patrii: CVRT. 4, 10, 34 stabilite regnum. *v. p. 908, 38.* 'di propitii' clamant: PETRON. 60 (*cf. Heraeus, Sprache des Petron. p. 32*) *v. p. 907, 45.* deo gratias: GRAMM. suppl. 218, 4. 266, 7 (*de interiectionibus*). *accedit* per: CATO or. frg. 10, 3 per -os immortales (CIC. Quinct. 83 [47ies *in oratt.*]. fin. 3, 47 div. 2, 114 nat. deor. 2, 114 off. 2, 5 SALL. Catil. 51, 10 *al.*). ENN. scaen. 10 per ego -um sublimas subices umidas (*i. nubes*). TER. Phorm. 764 per -os atque homines. CIC. Att. 16, 6, 3 per -os. HOR. carm. 1, 8, 2 dic per omnes hoc -os vere (te -os oro *pars codd. cf. Vollmer, Hermes 45, 1910, 471*). *addito verbo iurandi vel obtestandi*: TER. Andr. 538 per te -os oro (834 *al.*). 694 per omnes tibi adiuro -os. LEX Bant. (Corp. I 197) 25 iuranto ... per Iovem -osque Penates (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 2, 20 LEX Salpens. [Corp. II 1963] 31. OV. am. 3, 2, 61 per tibi tot iuro testes pompamque -orum. trist. 2, 54 per mare, per terras, per tertia numina iuro, per te praesentem ... -um. SEN. Oed. 265 per regna iuro ... perque penetrales -os. PETRON. 101 iurat per -os deasque. *saepe*). CIC. Att 11, 2, 2 per omnes -os te obtestor. LIV. 30, 12, 13 precor quaesoque ... per huiusce regiae -os. CVRT. 4, 14, 24 per ego vos -os patrios ... vindicate ... nomen gentemque Persarum. SIL. 12, 80 per vos Tyrrhena faventum stagna -um, per ... cineresque Sagunti obtestor. *accedit* pro(h): PLAVT. Amph. 822 pro di immortales (29ies. TER. Ad. 447 Phorm. 1008 ACC. trag. 339. CIC. Q. Rosc. 4 [15ies] Tusc. 1, 96 parad. 42). TER. Eun. 943 pro -um fidem (LIV. 3, 67, 7 *al.*). Hec. 198 pro -um atque hominum fidem (Haut. 61 SALL. Catil. 20, 10). Phorm. 351 pro -um immortalium (*sc. fidem. cf.* DON. *ad l.*: CIC. phil. frg. I 8). CAECIL. com. 211 pro -um (*sc. fidem*). SALL. or. Phil. 2 pro di boni (SEN. contr. 1, 6, 1). OV. trist. 1, 2, 59 pro superi viridesque -i (*i. -i caeli et maris*).

2 *precantis, exoptantis sim., hic illic pro usitato coniunctivo imperativus vel rarius indicat. futuri*: accipere: VERG. Aen. 4, 610 di morientis Elissae, accipite *eqs.* amare: PLAVT. Amph. 597 ita me di ament (Bacch. 895 ita me Iuppiter [*seqq. 16 nomina deorum*] di deaeque omnes ament [*sic sim. 23ies*]. TER. Andr. 947 [17ies]). Aul. 496 ita me di amabunt (Most. 520 Poen. 1219 TER. Hec. 106. 233 Haut. 463. 749). approbare: CIC. Verr. 6, 49 di approbent (Att. 6, 6, 1 epist. 2, 15, 2 *al.*). averruncare: PACVV. trag. 112 *di* averruncassint amentiam. avertere: LVCIL. 788 -us avertat verba ob-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

scena. CIC. Phil. 4, 10 o di immortales avertite et detestamini...hoc omen (epist. 12, 6, 2 VERG. Aen. 3, 265). commodare: SEN. dial. 12, 12, 5 di illum deaeque...commodent (*nota vocis interpositionem*). conservare: LAMPR. Alex. 6, 3. dare (*plerumque* dent, duint): PLAVT. Asin. 46 Mil. 1038 Poen. 667. 1055 *al.* TER. Andr. 232 Phorm. 519. 976. 1005 ACC. trag. 70. devertere: AVR. Fronto p. 85, 2 N. omne votum di tibi ad usum tuum ... devertant. facere (*saepe* faxint): *additur etiam frequenter* bene, melius *sim.*: PLAVT. Amph. 380 (*26ies*). TER. Ad. 917 Hec. 102. 354 Haut. 161 CIC. Verr. 4, 81. 6, 33 Mur. 84 Mil. 103 Att. 15, 29, 1 *al.* PROP. 2, 9, 28. 3, 16, 25 QVINT. decl. 259 p. 58, 28. faciles sint: OV. trist. 1, 5, 15. fallere: SEN. Med. 396 di fallant metum. favere: OV. Pont. 1, 1, 63 ut mihi di faveant. CVRT. 9, 6, 24. ferre *aliquid*: VERG. Aen. 1, 603 di tibi ... praemia ferant. LYG. 4, 1 meliora. firmare: VERG. Aen. 12, 188 di numine firment. fortunare: CIC. epist. 2, 1, 2 tibi patrimonium. ignoscere: CIC. Phil. 1, 13 OV. trist. 1, 171. instaurare: VERG. Aen. 6, 529 talia Grais. iubere: OV. epist. 1, 101 di, precor, hoc iubeant. met. 4, 371 ita di iubeatis. iuvare: CIC. Att. 1, 16, 1 ita me di iuvent. 5, 11, 4. minuere: OV. Pont. 3, 8, 27 *di* minuant mihi Caesaris iram. monere: PACVV. trag. 112 di monerint meliora (LVCIL. 653). obruere: CIC. har. resp. 42 quod di omen obruant. offerre: PLAVT. Capt. 355 di omnia optata offerant (TER. Ad. 978). pellere: OV. met. 15, 588 talia di pellant. perpetuare: LAMPR. Alex. 6, 3 di te perpetuent. persolvere: VERG. Aen. 2, 536 di ... persolvant grates. prohibere: TER. Andr. 568 quod di prohibeant (Haut. 1038 CIC. S. Rosc. 151 *saepe*). reddere: VERG. Aen. 2, 536 praemia reddant. LVCAN. 9, 848 reddite di ... miseris. referre: OV. Pont. 2, 11, 26 di tibi referant grates. rependere: SEN. Thy. 530 di paria ... pretia ... rependant. reservare: CIC. Cato 19 utinam di ... tibi reservent (VERG. Aen. 8, 484). secundare: VERG. Aen. 7, 259 di nostra incepta secundent. LVCAN. 1, 635 di visa secundent. servare: PLAVT. Asin. 654 di te servassint (Cas. 324 Cist. 573 Trin. 384 *al. sim.*). *numerus singularis* -us te servet *in actis senatus apud* TREB. Claud. 4 *et* VOPISC. Tac. 3—6 *indicat falsarium. cf. O. Hirschfeld, Die röm. Staatszeitung Berl. Akad. 1905 p. 937.* sinere: PLAVT. Bacch. 468 ne di sirint. CVRT. 5, 8, 13 nec di siverint, ut. 10, 6, 20 nec di sierint. PETRON. 112 ne istud di sinant (126 nec hoc di sinant). tueri: OV. epist. 15, 32 di tueantur opes. velle: OV. met. 7, 37 di meliora velint (9, 728 di mihi parcere velint. *al. sim.*). vertere: PLAVT. Aul. 175 di bene vortant (*praecipue in sponsionibus.* 272. 275 Pseud. 646 *al.* TER. Eun. 390 Hec. 196 Phorm. 552). LYG. 4, 95 -us in melius somnia vertat. LIV. 10, 35, 14 *al.* *elliptice*: PLAVT. Cist. 512 ita me di deaeque, superi atque inferi et medioxumi, itaque me Iuno regina et Iovis suprema filia, itaque me Saturnus, Ops ... Iuppiter ... Iuno ... Ianus, ita — quid dicam nescio. VERG. georg. 3, 513 di meliora (*sc. duint.* LIV. 9, 9, 6. 39, 10, 2 VAL. MAX. 4, 3 ext. 2 *al.*). PROP. 4, 6, 65 di melius (*sc. faciant.* OV. epist. 3, 125. 16, 30 met. 9, 497 SEN. contr. 10 praef. 7 SEN. epist. 47, 9 *al.* 98, 4 *supplendum videtur* fecerunt). MART. 11, 53, 5 di bene. *al.* GELL. 11, 13, 10 di mentem meliorem mihi! VEG. mil. 35 *sit* -us nobiscum.

3 ***execrantis:*** affligere: FRONTO p. 42, 7 N. me di omnes male afflixint. convertere: VERG. Aen. 2, 191 di ... omen in ipsum convertant. malum *sim.* dare: PLAVT. Most. 655 Stich. 261. TER. Andr. 666 tibi di ... exitium duint. APVL. apol. 64 malam gratiam. eradicare: TER. Andr. 761 di te eradicent (Haut. 589). CATVLL. 28, 14. exagitare: HOR. sat. 2, 6, 54 omnes di exagitent me. excruciare: PLAVT. Persa 831 di deaeque ... te ... excrucient. male (malum) *alicui* facere: PLAVT. Curc. 129 TER. Phorm. 394 LVCIL. 56 CIC. Verr. 4, 81. 6, 33 Mur. 84 Mil. 103 Phil. 9, 1 epist. 5, 11, 3 SEN. apocol. 11. *adde*: IVS IVR. Arit. (Corp. II 172) 15 (*sub Caligula*) omnes di immortales ... expertem patria ... faxint. habere: CORP. VI 13740 habeat -os superos et inferos iratos. infelicitare: PLAVT. Cas. 246 di me et te infelicent (Merc. 436 Poen. 449 Rud. 885 CAECIL. com. 114). mactare: ENN. scaen. 333 illum di deaeque magno mactassint malo (AFRAN. com. 264 POMPON. Atell. 137). mutare: OV. am. 3, 8, 65 male quaesitas pulvere mutet opes. negare: PRIAP. 78, 1 di deaeque dentibus tuis escam negent. perdere (*saepissime* ut illum [te, me] di perdant, perduint *sim.*): NAEV. carm. frg. 19 PACVV. trag. 206 PLAVT. Asin. 467 (*44ies*) TER. Eun. 302 (*8ies*) TVRPIL. com. 102. 139 CIC. Deiot. 21. Att. 15, 4, 3 quem di mortuum perduint. SEN. contr. 9, 6 (29), 7. 10, 5, 6. SEN. dial. 5, 14, 3 di illum male perdant (epist. 95, 21). TAC. ann. 6, 6. SVET. Tib. 67 di me deaeque peius perdant. summovere: OV. met. 8, 97 di te summoveant. *elliptice*: CIC. Att. 10, 15, 4 sed di istos! 15, 20, 3. 16, 1, 1 di hercule istis! *al.*

4 ***salutantis:*** di te bene ament (*plerumque praecedit* salve, *sim.*): PLAVT. Aul. 183 (*16ies*). di dent bona: PLAVT. Asin. 623 Poen. 687 Persa 483 Stich. 469 Trin. 436. 1152.

5 ***proverbiales*** (*cf. in commune Otto, Sprichwörter p. 110 sq.*): PLAVT. Bacch. 144 sperat quidem animus: quo eveniat -is in manu est (LIV. 30, 30, 19. *cf. Hom. Il. 17, 514 θεῶν ἐν γούνασι κεῖται*). 816 quem di diligunt, adulescens moritur (*Menander*: ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσι, ἀποθνήσκει νέος). Curc. 531 quoi homini -i sunt propitii, lucrum ei profecto obiciunt. Mil. 314 -is inimicis natus ... atque iratis (Most. 563. PHAEDR. 4, 20, 15 -is est iratis natus [HOR. sat. 2, 3, 8 *iocose.* SEN. apocol. 11]. IVV. 10, 129). VARRO rust. 1, 4, 4 ut aiunt, -i facientes adiuvant (OV. fast. 2, 782 *v. p. 889, 25*). PVBLIL. C 36 contra felicem vix -us vires habet. SEN. contr. 10 praef. 6 sunt -i immortales lenti quidem, sed certi vindices generis humani (CVRT. 3, 13, 17 IVV. 13, 100). SEN. apocol. 13, 2 quid di ad homines? PETRON. 44 -i pedes lanatos habent (*interpretantur* PORPH. Hor. carm. 3, 2, 31 *et* MACR. sat. 1, 8, 5 *Apollodorum secutus*). 75 homines sumus, non -i. PANEG. 9, 4 sua enim cuique prudentia -us est.

IVNCTVRAE.

ex ingenti exemplorum copia nonnisi notabiliora antiquissimaque attuli, necnon hic illic ex Christianis auctoribus primum addidi locum: reliqui sub ipsis quaerantur vocibus.

1 ***verbales:*** a -us ***subiect.*** (*neglexi omnes fere actiones quae non ad ipsam deorum naturam pertineant*): adest: PLAVT. frg. inc. 38 VAL. FL. 4, 652 *al.* adit: CIC. har. resp. 62. adiuvat: PLAVT. Capt. 587 *al.* TER. Andr. 522 *persaepe.* admonet: CIC. har. resp. 44. 61. advertit: VAL. FL. 4, 667. amat: PLAVT. Epid. 192 di ... omnes me adiuvant, augent, amant. 515. Pseud. 613 me servant atque amant (*11ies*). TER. Hec. 106 ita me di amabunt. Haut. 463. 749 *al. cf. p. 892, 78. 893, 74.* annuit: PROP. 1, 1, 31 OV. met. 2, 351. 8, 352 LIV. 31, 5, 7 *persaepe.* apparet: CIC. nat. deor. 1, 37. approbat: PLAVT. Poen. 1255 MET. NVM. or. frg. Gell. 1, 6, 2 CIC. phil. frg. IX 11 *saepe.* assentit: OV. met. 9, 259. 14, 592. audit (preces *sim.*): CIC. Pis. 43 ac. 2, 80 VERG. Aen. 10, 423 *saepe.* aversatur: EPICED. Drusi 211 -is aversantibus omen. *al.* avertit: CIC. Flacc. 104 Phil. 3, 35 VERG. Aen. 9, 76 *saepe.* benedicit: TERT. adv. Hermog. 12 p. 139. cogitat: CIC. nat. deor. 1, 114 *persaepe.* colit (*homines sim.*): PLAVT. Persa 581 CIC. nat. deor. 1, 115 *al.* comprobat: CIC. p. red. ad Quir. 18 dom. 15. concedit: PLAVT. Amph. 12 OV. am. 3, 3, 12 *al.* conciliat: ENN. scaen. 342 CIC. Cluent. 7. concupiscit: CIC. dom. 108 nat. deor. 1, 22. consentit: CIC. Phil. 4, 10 nat. deor. 2, 60. constituit: CIC. Q. Rosc. 46 Tusc. 1, 118 *persaepe.* consulit: CIC. nat. deor. 1, 122 (*20ies*) OV. epist. 1, 23 *al.* contemplatur: CIC. nat. deor. 1, 52. creat: MANIL. 2, 657 *al.* cupit: PLAVT. Cas. 814 me servatum (Epid. 644 Rud. 1164). :: at me perditum. CIC. Marcell. 23. curat: PLAVT. Mil. 1384 ACC. trag. 143 CIC. Tusc. 4, 73 (*15ies*) Att. 4, 10, 11. damnat: SEN. Phoen. 258 SIL. 5, 241. dat (danunt) *praecipue malum*: PLAVT. Amph. 563 (*16ies*) TER. Haut. 592 CATO orig. 19 VARRO ling. 5, 69 *persaepe.* decernit: SEN. epist. 16, 4. declarat: CIC. nat. deor. 2, 6 *al.* deest: TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303. denuntiat: CIC. Tusc. 1, 118. descendit: MANIL. 1, 339. 2, 108. deserit: PLAVT. Pseud. 381. 600 LIV. 5, 15, 11 *saepe.* despicit: MIN. FEL. 36, 9. destinat: TERT. resurr. 32 *al.* deterret: CIC. div. 1, 123. diligit: PLAVT. Bacch. 816 TER. Andr. 973 Phorm. 854 CIC. nat. deor. 2, 165 *al.* dispensat: MIN. FEL. 25, 12. disponit: TERT. bapt. 3 materiam. divitat: TVRPIL. com. 198. domat: PROP. 2, 26, 52 STAT. Theb. 2, 30. dominatur: CIC. Tusc. 1, 74 SEN. Phaedr. 185. edit: TIB. 1, 4, 73 ore. 2, 2, 12 VAL. MAX. 7, 3, 1 *saepe.* efficit: CIC. ac. 2, 47 *al.* est (*i. existit*): CIC. inv. 1, 46 (*85ies*). STAT. Theb. 4, 490 in corde. *persaepe.* exaudit: CIC. div. 1, 129 LIV. 40, 5, 1 SEN. contr. 1, 3, 10 *al.* TERT. ieiun. 10. exercet: TERT. adv. Hermog. 3 p. 130 *potestatem.* exigit (*poenas sim.*): LIV. 45, 19, 16 SEN. contr. exc. 8, 1 *saepe.* fabricatur: CIC. nat. deor. 1, 4 Tim. 17. fallit: VERG. georg. 3, 392 TIB. 1, 8, 56. favet: LIV. 44, 1, 11 *saepe.* fortunat: PLAVT. Trin. 576 AFRAN. com. 83 CIC. epist. 15, 7 *saepe.* gubernat: CIC. nat. deor. 1, 52 Att. 6, 3, 3 *al.* hortatur: PANEG. in Mess. 135 hortante -o. *al.* ignoscit: OV. fast. 3, 309 IVV. 3, 146. imperat: CIC. rep. 3, 36. 37 VAL. FL. 1, 245 TERT. ieiun. 11. incitat: FLOR. epit. 2, 3, 2. incutit: CIC. Tim. 37. indiget nihil: VARRO ling. 5, 92. intellegit: CIC. nat. deor. 3, 77 *al.* intercedit: TERT. adv. Marc. 2, 7 p. 343. interest: CIC. div. 1, 118 HOR. ars 191 LIV. 10, 40, 14 *al.* intervenit: CALP. ecl. 3, 23 amori. APVL. Socr. 5 p. 130 humanis rebus. invidet: CARM. epigr. 54, 3 VERG. Aen. 1, 719. 11, 269 LIV. 5, 27, 12 *saepe.* iubet: PLAVT. Merc. 880 CIC. Tim. 25. iudicat: CIC. p. red. ad Quir. 11 dom. 26 Tim. 9 *persaepe.* iuvat: PLAVT. Cas. 417 Persa 755 CIC. Phil. 3, 36. epist. 7, 20, 2 -is iuvantibus. *sic saepissime.* mandat: TERT. adv. Hermog. 11 p. 138. meminit: CIC. rep. 6, 26 CATVLL. 30, 11. minatur: CIC. div. 2, 38 SEN. Thy. 704 *al.* miseretur: AFRAN. com. 417 LIV. 27, 33, 11 *saepe.* moderatur: CIC. rep. 6, 26 regit et moderatur et movet id corpus. monet: CIC. har. resp. 40. 53 div. 1, 85 SALL. Iug. 102, 5 *saepe.* nascitur: CIC. Q. Rosc. 46 nat. deor. 3, 91 ac. 2, 118 *persaepe.* neglegit: PLAVT. Poen. 823 CIC. nat. deor. 3, 79 *al.* nocet: CIC. off. 2, 13. 3, 102 *saepe.* odit: NAEV. trag. 37 CIC. Phil. 13, 45. 14, 8 IVV. 15, 71. opitulatur: AVG. civ. 3, 17. ordinat: CVRT. 4, 14, 20 fata. TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. oritur: CIC. Tim. 37 nat. deor. 1, 25. parcit: LIV. 27, 33, 11 TERT. adv. Marc. 1, 28 p. 329. patitur: CIC. div. 2, 112 SALL. or. Phil. 16 *al.* peccat: CIC. Verr. 3, 22 nat. deor. 3, 77. peraequat: TERT. anim. 47. percipit: CIC. fin. 2, 115. potest: PLAVT. Cist. 153 MET. NVM. or. frg. Gell. 1, 6, 2 CIC. Font. 31 *saepe.* praecipit: CIC. div. 1, 49 *al.* praedicit: CIC. Phil. 4, 10 div. 1, 132 FRONTIN. strat. 1, 11, 11. praenoscit: CIC. div.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 82. 2, 102. 106. praescit: AVG. civ. 5, 10 *al.* praestat: PLAVT. Bacch. 387 CIC. nat. deor. 3, 25 *saepe.* probat: PROP. 3, 1, 38 SEN. dial. 1, 4, 7. procreat: CIC. Tim. 12. 21. prohibet: PLAVT. Amph. 1051 TIB. 1, 3, 23 *saepissime.* TERT. idol. 16. promittit: CIC. div. 2, 38 PLIN. epist. 8, 1, 3. pronuntiat: TERT. anim. 11 *al.* prospectat: STAT. silv. 5, 2, 170. prosperat: AMM. 18, 6, 3 prosperante -o. prospicit: OV. fast. 2, 860 TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 419. providet: CIC. nat. deor. 1, 54 *saepe.* regit: ACC. trag. 142 CIC. nat. deor. 2, 77 *al.* regnat: MANIL. 2, 768. respicit: PLAVT. Bacch. 638ª Rud. 1316 TER. Andr. 642 Hec. 772 Phorm. 817 *saepe.* revelat: TERT. adv. Hermog. 28 p. 156. saevit: TIB. 1, 2, 88 APVL. met. 10, 2. scit: PLAVT. Merc. 626 CIC. Tusc. 1, 99 *saepe.* sentit: CIC. nat. deor. 1, 36 TIB. 3, 11, 19 *al.* sinit: PLAVT. Bacch. 468 Merc. 323 AFRAN. com. 359. *cf. p. 893, 35.* suscitat: TERT. resurr. 57 *al.* temperat: CIC. Tim. 22 SEN. epist. 65, 23 *al.* terret: VERG. Aen. 12, 895 OV. met. 14, 640. territat: VAL. FL. 5, 260. tuetur: CIC. leg. 2, 9 Cato 81 HOR. carm. 1, 17, 13. tutatur: SIL. 15, 674. vetat: CIC. leg. 2, 8 Tusc. 1, 74 HOR. epod. 14, 6 *saepe.* videt: PLAVT. Capt. 313 VARRO Men. 115 CIC. dom. 1, 14 *saepe.* vivificat: TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 645. vivit: CIC. nat. deor. 2, 154. ulciscitur: CIC. Verr. 5, 87 CAES. Gall. 1, 14, 5 *al.* urit: TIB. 1, 8, 7. vult (non vult): ENN. ann. 201 PLAVT. Amph. 1051 Aul. 742 (*14ies*). salvum, servatum volunt: PLAVT. Aul. 677 Poen. 917 Pseud. 905 *al.* SALL. Iug. 14, 19 -is volentibus. *sic saepissime.* VERG. Aen. 5, 50 sic di voluistis. *al.* zelat: AVG. civ. 3, 3 non zelant coniuges *eqs.*

b *cum genet.*: -i, -orum esse: COMM. instr. 1, 25, 4. meminisse: CIRIS 119. metuere: OV. met. 1, 323. LIV. 22, 3, 4 metuens. oblivisci: LIV. 30, 23, 8 TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 465. pudet: SALL. or. Phil. 15 te neque hominum neque -orum pudet (LIV. 3, 19, 7). TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300. recordari: TERT. ieiun. 6.

c *cum dativo* (*accedit persaepe acc. rei, rarius personae*): accedere: OV. trist. 5, 5, 61. 5, 8, 29 LVCAN. 8, 486. accommodare: CVRT. 4, 7, 23 effigiem. adaequare: TERT. anim. 24. adhaerere: TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 308 VVLG. psalm. 72, 28 *al.* adhibere: CIC. nat. deor. 1, 3 cultus (1, 94). admovere: SEN. nat. 2, 37, 2 preces. adulari: TERT. pudic. 2. adversari: PLAVT. Persa 26. aequare: CVRT. 10, 5, 33 PLIN. paneg. 4. agere (*saepe* gratias, grates, laudes *sim.*): PLAVT. Amph. 181 (*9ies*) TER. Andr. 596, *saepissime* ITIN. [Silv.]. SEN. nat. 6, 32, 5 controversiam. allegare: APVL. apol. 54 Socr. 5 p. 130. ascribere: LVCAN. 6, 49 Iliacos ... muros. PLIN. nat. 10, 18 illi deo (*Iovi*) ales (*aquila*) ascribitur. 25, 30 TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. assentiri: SEN. dial. 1, 5, 6. assignare: PLIN. nat. 25, 13. attribuere: CIC. nat. deor. 3, 89. blandiri: PLIN. paneg. 2 APVL. met. 4, 22. cantare: VVLG. psalm. 67, 33 *al.* cedere: VERG. Aen. 5, 467 OV. met. 1, 465 LVCAN. 5, 502 MIN. FEL. 29, 5. certare: SIL. 5, 16 formā. cludere: SEN. epist. 83, 1 nihil -o clusum est. cohaerere: AVG. civ. 11, 28. commendare: CIC. Mur. 2 FRONTO p. 5, 14 N. TERT. anim. 41. complacere: PLAVT. Rud. 187 hoc -o complacitum est. concedere: PVBLIL. A 22 *al.* conciliare: CIC. har. resp. 57 nos natura. conficere: PLIN. nat. 35, 157. confidere: SALL. Catil. 52, 28 AVR. Fronto p. 90, 7 N. confiteri: VVLG. Tob. 13, 12 *al.* congruere: TERT. adv. Hermog. 9 p. 136. consecrare: CIC. Cluent. 43 PAVL. FEST. p. 321 CVRT. 4, 7, 16 *saepe.* consimilare: AVG. civ. 2, 10. contingere: SEN. epist. 92, 27 -is ... solis virtus ... contingit. convenire: STAT. Theb. 8, 295. convertere: SVET. Vesp. 7 se. cordi esse: HOR. carm. 1, 17, 13 LIV. 1, 39, 4. 6, 9, 3 *saepe.* credere: PROP. 4, 2, 20 OV. epist. 2, 53 *saepe.* curae esse: TVRPIL. com. 116 SALL. Iug. 75, 9 *al.* dare: LEX reg. Fest. p. 189 -is piaculum dato. PLAVT. Cist. 484 verba. VARRO ling. 5, 122. 182 CIC. ac. 2, 121 div. 1, 31 *al.* debere: CIC. Catil. 3, 28 fin. 3, 73 off. 1, 160 *al.* decernere: SALL. Iug. 55, 2 supplicia. PLIN. nat. 2, 23 *al.* dedicare: LIV. 27, 25, 8 PAVL. FEST. p. 265 *saepe.* deesse: SEN. epist. 74, 14 LVCAN. 5, 499. denegare: TERT. bapt. 2 -o proprietates suas. derogare: TERT. nat. 1, 10. deservire: COMM. instr. 2, 22, 13. devovere: CIC. nat. deor. 2, 10 FLOR. epit. 1, 17, 7 AMPEL. 20, 6 *al.* dicare: PAVL. FEST. p. 218. 322. dicere: HOR. carm. saec. 7 carmen. donare: CIC. Tusc. 5, 90 LVCAN. 3, 243. ducere: PERS. 2, 63 bona. esse: PLAVT. Bacch. 144 in manu (LIV. 30, 30, 19). TER. Andr. 121. 138 gratia. CARM. evoc. Macr. sat. 3, 9, 7 in tutela. exaequare: CVRT. 6, 11, 24 se. expandere (*i. precans bracchia extendere*): TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322. facere: VARRO ling. 5, 84 sacra. PROP. 4, 1, 81 pretium fecere -o. SEN. benef. 6, 23, 4 controversiam. epist. 95, 49 quae causa est -is bene faciendi. LVCAN. 6, 441 vim. QVINT. decl. 329 p. 296, 19 iniuriam. *al. sim.* TERT. idol. 1 fraudem. adv. Marc. 5, 13 conficium. famulari: TERT. resurr. 47 CLAVD. rapt. Pros. 1, 20. favere: CATVLL. 13, 2. fidere: TERT. ieiun. 7 AVG. civ. 1, 25. fundere vota: VAL. FL. 5, 616. gratulari: AFRAN. com. 21. habere: TER. Andr. 770 gratias (Phorm. 894 gratias habeo atque ago. *al.*). Hec. 346. 653 LAEL. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 72, 13. LIV. 33, 22, 5 de honore -is habendo (35, 8, 34 *saepe*). ieiunare: TERT. ieiun. 7 *al.* ignoscere: LVCAN. 2, 93. immittere: LVCAN. 5, 124 vatem (*sc. Pythiam*). immolare: PLAVT. Asin. 713 Poen. 452 VARRO frg. Gell. 2, 28, 3 CIC. inv. 2, 95 div. 2, 38 leg. 2, 29 *saepe* TERT. ieiun. 9. imperare: PLIN. nat. 30, 14. imputare: TERT. adv. Marc. 5, 13. indicere: CIC. Verr. 2, 48 bellum toti Graeciae, dis hominibusque (5, 72). LIV. 24, 10, 13 omnibus -is indicta est supplicatio. indulgere: SIL. 14, 673. inhaerere: AVG. civ. 10, 5. insusurrare: SEN. epist. 10, 5 vota. intendere: SEN. clem. 1, 25, 5 manus. irasci: SEN. dial. 5, 31, 1. iubilare: VVLG. psalm. 94, 1. iungere: CIC. ac. 2, 139 hominem -o. libare: OV. fast. 2, 631 Pont. 4, 8, 39 CVRT. 7, 8, 18 *al.* litare: PLIN. nat. praef. 11 STAT. Ach. 2, 12 FLOR. epit. 3, 4, 2. 3, 18, 14. mactare (*i. immolare*): VARRO frg. Non. p. 341 MART. 3, 24, 3. mandare: MART. 7, 99, 8. mereri: PETRON. 114. minitari: PLAVT. Amph. 986. negare: LVCAN. 8, 863 tura. nocere: MART. 13, 39, 2. obicere: LVCAN. 9, 188. obligare: CIC. leg. 2, 41 TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. oboedire: CIC. leg. 3, 3. opponere: SEN. Herc. O. 879. obsequi: GRATT. 457. obsistere: PAVL. FEST. p. 193. pandere aures: SIL. 9, 57. parare: MELA 3, 58 LVCAN. 1, 35. parcere: SALL. Catil. 52, 32 LVCAN. 6, 599 STAT. Theb. 2, 689. 9, 814. parēre: CIC. Phil. 13, 6 rep. 3, 33 leg. 1, 23 LIV. 21, 63, 7 TERT. spect. 8. participare: AVSON. 419, 42. patere: SEN. epist. 53, 11 -o omnis aetas. frg. 24. peccare: COMM. instr. 2, 6, 7. pendere: CIC. Pis. 50 poenas. persolvere: CIC. Planc. 80 gratiam. Phil. 11, 29 poenas. placere: PLAVT. Capt. 454 si -is placet (Truc. 647. Amph. 653 ita -is est placitum [HOR. sat. 2, 6, 22]. TER. Ad. 476 Eun. 919 CIC. de orat. 3, 93 S. Rosc. 102 Pis. 38 fin. 2, 31 Tusc. 5, 31. LIV. 4, 3, 9. 6, 40, 7 PLIN. nat. 14, 140. 19, 153 *al.* QVINT. inst. 8, 3, 44 (*cum indignatione dictum*). OV. epist. 9, 43. plangere: STAT. Theb. 3, 197 invidiam. ponere partem: PLIN. nat. 12, 89. praescribere: TERT. scorp. 6. praestare: LVCAN. 5, 42 spem. se probare: PORPH. Hor. carm. 2, 19, 9. prolibare: PLIN. nat. 14, 117. 119. proponere: SEN. dial. 1, 5, 1. prosecare: PAVL. FEST. p. 78 *exta.* prosternere se. TERT. orat. 23. psallere: VVLG. psalm. 67, 33. reddere: SEN. epist. 102, 22 me -is reddam. PETRON. 115 vota. TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 460 gloriam. relinquere: PLAVT. Cist. 150. remittere: SEN. epist. 20, 8 vota. renuere: AVSON. 469, 15. reservare: TERT. pudic. 22. sacrare: SALL. hist. frg. 1, 47. 2, 86 *saepe.* sacrificare: ENN. ann. 221 PLAVT. Truc. 423 *persaepe.* satisfacere: CIC. Tusc. 3, 72. servare: MELA 3, 58. servire: SEN. dial. 1, 5, 6. 10, 15, 5. *persaepe apud* ECCL. solvere: CIC. Att. 15, 11, 4 vota (LIV. 28, 21, 1). *al.* sternere: TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322. succumbere: APVL. met. 10, 2. supplicare: CARM. Sal. (Varro ling. 7, 27) 1, 2 SALL. Iug. 63, 1 hist. frg. 2, 70 *saepe.* tendere: CIC. Font. 48 manus. tribuere: CIC. prov. cons. 27 Tusc. 1, 52 *al.* TERT. adv. Hermog. 15 p. 143. vacare: SEN. epist. 110, 2. venire: SEN. nat. 1 praef. 6 in consortium. videre: VERG. Aen. 2, 428 -is aliter visum (SEN. epist. 98, 4). OV. met. 7, 699 non ita -is visum (trist. 4, 8, 15 LIV. 1, 10, 7). *saepe sim.* vindicare: TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. vovere: PETRON. 107 crinem. TERT. ieiun. 9.

d -um ***obiect.*** *per genera digesta*: *α praevalet notio colendi vel omnino credendi*: accedere: CIC. Mil. 59 APVL. met. 11, 23. accersere: LIV. 34, 5, 10. accipere: CIC. Verr. 5, 132 VERG. Aen. 12, 260 *al.* adducere: PLAVT. Epid. 610. adhibere: CIC. off. 3, 44 HOR. ars 227 OV. fast. 4, 829 *al.* adiungere: CIC. nat. deor. 2, 166. 3, 40. adire: CIC. nat. deor. 1, 77 PROP. 2, 34, 26 OV. am. 3, 7, 54 *saepe.* adiurare: TER. Andr. 694. admittere: OV. met. 4, 186. adoptare: TERT. nat. 2, 8. adorare: LIV. 7, 40, 4. 21, 17, 4 *al.* OV. fast. 4, 680 *persaepe.* adornare (*i. extollere, honorare*): COMM. instr. 1, 19, 8. advehere: OV. am. 2, 11, 44. advocare: VARRO rust. 1, 1, 7 CATVLL. 40, 3 LIV. 8, 33, 21. aestimare: VVLG. sap. 14, 20 *al.* affari: VERG. Aen. 2, 700. agnoscere: CIC. Tusc. 1, 70 leg. 1, 25 VERG. Aen. 12, 260 MIN. FEL. 17, 2. alligare: SEN. dial. 1, 5, 8. amare: TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 516 AVG. civ. 12, 21. alloqui: STAT. Theb. 11, 712. appellare: VARRO frg. Gell. 16, 17, 2 SERV. auct. Aen. 1, 141 CIC. Quinct. 94 *persaepe.* apprecari: HOR. carm. 4, 15, 28. apprehendere: VVLG. II par. 7, 22. arcessere: CLAVD. rapt. Pros. 3, 2. asciscere: CIC. leg. 2, 19. asseverare: MIN. FEL. 8, 2. attestari: AVSON. 92, 5. audire: CIC. nat. deor. 1, 18. 2, 32 *al.* benedicere: PS. APVL. Ascl. 40. canere: HOR. carm. 4, 2, 13 TIB. 2, 1, 37 *saepe.* cantare: TIB. 2, 1, 83. celebrare: CVLEX 19 HOR. carm. 1, 12, 3 *saepe.* ciere: LIV. 22, 14, 7. cogitare: SEN. frg. 123. colere: VARRO Men. 265 frg. Serv. auct. Aen. 8, 275 *persaepe.* MIN. FEL. 10, 4. comprecari: OV. trist. 5, 11, 25 SEN. Med. 740 APVL. met. 4, 1. computare: TERT. pudic. 8 *saepe.* conciliare: OV. fast. 1, 337 AVG. civ. 2, 27. concipere: SEN. contr. 10, 5, 8 SEN. epist. 95, 48. confiteri: TERT. adv. Hermog. 7 p. 134. conquirere: FRONTO p. 213, 10 N. consalutare: SEN. dial. 7, 25, 4 PLIN. paneg. 5. consociare: LIV. 1, 45, 2. constituere: CIC. Scaur. 46 leg. 2, 25 *al.* consulere: TIB. 1, 3, 10 OV. fast. 2, 238 AVSON. 93, 4. contestari: CIC Verr. 5, 67 epist. 3, 10, 1 TERT. adv. Hermog. 6 p. 132. convocare. OV. ars 2, 581 met. 14, 405. coronare: HOR. carm. 3, 23, 16 PLIN. nat. 13, 71. 21, 168. credere *v. vol. IV p. 1148, 31 sqq.* decorare: PACVV. trag. 212. defendere: CIC. Sest. 95 nat. deor. 3, 90 LIV. 5, 39, 10 *persaepe.* delectare: CIC. nat. deor. 1, 22 HOR. carm. 4, 12, 11 PAVL. FEST. p. 363. deligere: TERT. ieiun. 3. demonstrare: AVG. civ. 22, 6. dicare: CVRT. 8, 5, 11 *al.* efficere: CIC. nat. deor. 1, 10. effingere: SEN. dial. 7, 16, 1. elicere: PLIN. nat. 28, 104.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

evocare: CARM. evoc. Macr. sat. 3, 9, 7 PAVL. FEST. p. 237. exaltare: VVLG. II reg. 22, 47 *saepe.* excantare: LVCAN. 6, 686. excipere: SEN. Oed. 298 pectore. excire: LIV. 5, 14, 2. 31, 14, 12. excolere: PHAEDR. 4, 11, 10. exorare: OV. Pont. 4, 8, 22 trist. 2, 22 STAT. silv. 2, 7, 121 *al.* exornare: LVCAN. 6, 256. experiri: PROP. 3, 13, 66 OV. trist. 3, 2, 27. extimescere: CIC. Tusc. 3, 38 OV. Pont. 3, 2, 18. facere: PLAVT. Capt. 865 tranquillum. CIC. Verr. 1, 14 (*de statua*) rep. 2, 18 *saepe.* fatigare: PROP. 2, 20, 3 mea de fraude (*sc. lamentando*). LIV. 27, 50, 5 suppliciis votisque. *al.* fingere: CIC. nat. deor. 2, 70. 123 *al.* MIN. FEL. 21, 9 TERT. adv. Marc. 1, 18 p. 313. flectere: OV. ars 1, 442. habere: CIC. Verr. 2, 49 *Tenes* apud Tenedios sanctissimus -us habetur. Tusc. 1, 28 *persaepe.* honorare: APVL. met. 2, 31 TERT. test. anim. 2. implere: OV. met. 7, 428 muneribus. VAL. FL. 2, 167 voce ... questibus. implorare: CIC. Verr. 2, 153 *al.* SALL. Catil. 52, 29 VERG. Aen. 7, 576 *persaepe.* inducere: CIC. nat. deor. 1, 42 *al.* QVINT. decl. 323 p. 273, 2 MIN. FEL. 37, 12. inferre: VERG. Aen. 1, 6 Latio. infringere: STAT. Ach. 1, 144 precatu. infulcire: SEN. benef. 3, 28, 2. instituere: PLIN. nat. 18, 7. intellegere: CIC. Tusc. 1, 66 *al.* OV. fast. 2, 716 *saepe.* intueri: LIV. 37, 54, 16 QVINT. inst. 12, 10, 65. invenire: LVCAN. 3, 126 PETRON. 17. invitare: AVG. civ. 5, 23 (*praecedit* placabat). invocare: PLAVT. Amph. 1061. 1093 CORNELIA epist. frg. 2 TERT. bapt. 4 *saepe. nota ellipsin verbi*: PROP. 3, 20, 5 tu stulta -os? iurare: OV. epist. 20, 1 (3) TERT. adv. Hermog. 6 p. 132 AVSON. 153, 44 *al.* laudare: SEN. frg. 122. mactare: CIC. Vatin. 14 puerorum extis -os manes mactare. magnificare: TERT. resurr. 10 HIER. epist. 39, 2, 7 *al.* memorare: PLAVT. Merc. 627 -os absentes testes. metuere: PLAVT. Poen. 282 Pseud. 269 TER. Hec. 772 *persaepe.* noscere: CIC. Tusc. 1, 70 *saepe.* MIN. FEL. 19, 15. obsecrare: PLAVT. Cist. 664 TER. Phorm. 740 AFRAN. com. 170 *persaepe.* observare: OV. Pont. 2, 7, 19. obtestari: CIC. Verr. 6, 188 HOR. epist. 1, 7, 94. orare: PLAVT. Epid. 302 Merc. 908 Poen. 1134 *persaepe.* ornare: CIC. Verr. 5, 123 NVX 10 *al.* patefacere: CIC. div. 2, 51. percolere: APVL. met. 5, 25. percontari: FRONTO p. 229, 1 N. persalutare: PHAEDR. 4, 12, 4. persequi: PLAVT. Merc. 836. petere: CATVLL. 61, 46. placare: CIC. Font. 31 leg. 2, 25 *persaepe.* OV. medic. 83. plorare (*i. implorare*): AFRAN. com. 170. poscere: VERG. georg. 3, 456 HOR. carm. 1, 24, 12. LIV. 7, 40, 4 veniam (SIL. 4, 766). praedicare: TERT. idol. 6 *persaepe.* praesumere: TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 304. praetendere: SEN. Tro. 753. precari: AFRAN. com. 83 RHET. Her. 4, 55, 67 CIC. Balb. 55 *persaepe.* probare (*i. comprobare*): MART. 1, 12, 12. propitiare: SEN. nat. 2, 33 SVET. Vesp. 7 MIN. FEL. 32, 3 *saepe.* prosequi: MIN. FEL. 25, 11. provulgare: TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 513. putare: CAECIL. com. 259 CIC. Cael. 42 div. 1, 104 *saepe.* quaesere: NAEV. com. 95 PLAVT. Amph. 720 Cas. 389 TER. Ad. 298 *saepe.* reciperare: CIC. dom. 143. recipere: PLIN. nat. 29, 16. recogitare: TERT. anim. 10 *al.* recognoscere: TERT. adv. Val. 3. recolere: AVG. civ. 3, 11 Troianos -os. reformidare: MIN. FEL. 12, 5. reperire: MANIL. 2, 116. respicere: TIB. 2, 5, 22 CORN. SEV. carm. frg. 19 TAC. hist. 4, 4. retinere: CIC. Verr. 5, 132. revereri: PLIN. epist. 8, 24, 3. rogare: LIV. 7, 20, 3. 40, 11, 5 MART. 1, 39, 6 *persaepe.* salutare: PLAVT. Bacch. 347 Curc. 70 *al.* TER. Phorm. 311 CIC. S. Rosc. 56 *saepe.* sapere: TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 509. satiare (*syn.* placare): CIC. Marcell. 18 SEN. Med. 201. sciscitari: LIV. 45, 27, 8. sentire: HOR. carm. saec. 73 OV. epist. 11, 26. sequi: CIC. fin. 3, 73 HOR. carm. 3, 25, 19 LIV. 3, 17, 6 *al.* servare: CIC. nat. deor. 1, 77. sollicitare: SEN. Med. 271 LVCAN. 1, 65. spectare: OV. met. 11, 160 LIV. 5, 16, 8 *al.* sperare: PLAVT. Cas. 346 Cist. 596. 1209. statuere: CIC. Sest. 144 nat. deor. 1, 16 MIN. FEL. 19, 5. tangere: OV. met. 4, 164 vota. 8, 279 *saepe.* tenere: CIC. nat. deor. 1, 124 OV. epist. 20, 239. testari: TER. Hec. 476 CIC. Caecin. 83 *al.* VERG. Aen. 4, 492 *saepe.* timere: CIRIS 359 OV. am. 3, 3, 23 LIV. 23, 42, 4. tollere (*sc. laudibus*): TERT. resurr. 10. tonare (*i. invocare*): VERG. Aen. 4, 510. tueri: OV. trist. 2, 215. venerari: PLAVT. Poen. 950 TVRPIL. com. 74 MIN. FEL. 29, 8 *persaepe.* vereri: CIC. Planc. 29 Cato 81 VERG. catal. 2, 16 *saepe.* videre: PLAVT. Bacch. 452 CIC. nat. deor. 1, 88 VERG. Aen. 4, 358 *al.* visere: LIV. 42, 11, 3. 42, 49, 5. vocare: VERG. ecl. 1, 36 Aen. 4, 681 HOR. carm. 1, 14, 10 *saepe.* usurpare: CIC. Tim. 39. APVL. Socr. 1 p. 116 visu.

β notio ***negandi, spernendi,*** *impugnandi, omninoque male faciendi subest*: abnuere: TERT. nat. 1, 4. accusare: PLAVT. Most. 712 LIV. 5, 43, 7. 28, 7, 8 *al.* alienare: APVL. Socr. 6 p. 132 a nobis. arguere: TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323. attenuare: VVLG. Soph. 2, 11. auferre: VVLG. Ios. 24, 14. blasphemare: AVG. civ. 1, 8. cavillari: VAL. MAX. 1, 8 ext. 8. celare: CIC. off. 3, 37 OV. fast. 2, 563. conculcare: COMM. apol. 854. crucifigere: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 13 HIER. epist. 14, 11, 2 *saepe.* decipere: PLAVT. Rud. 346 PROP. 2, 16, 54 SIL. 1, 482. dedecorare: TERT. pudic. 16. dedignari: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 12. deformare: AVG. civ. 4, 27. deicere: TERT. pudic. 16. deierare: TERT. adv. Marc. 2, 26. demereri: EPICED. Drusi 132. derelinquere: ITALA (Tert. ieiun. 6) *et* VVLG. deut. 32, 15 TERT. scorp. 3 *saepe.* deserere: OV. epist. 5, 126. despicere: PROP. 2, 34, 46 SEN. dial. 3, 21, 1 STAT. Theb. 10, 851. despuere: MIN. FEL. 8, 4. destituere: HOR. carm. 3, 3, 21. destruere: TERT. nat. 1, 4. detestari: AVG. civ. 1, 8. dispicere: SEN. epist. 95, 54. dissimulare: OV. epist. 4, 56 fast. 5, 504. dubitare: TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 304. effugere: GERM. frg. 4, 26 STAT. silv. 2, 1, 220. eicere: CIC. leg. 2, 37. emendare: SEN. epist. 107, 12. eviolare: PROP. 1, 7, 16. facere: PLAVT. Cas. 332 flocci. Pseud. 269 minimi. fallere: CIC. nat. deor. 3, 76 OV. am. 3, 11, 46 *saepe.* fraudari: LIV. 45, 39, 9 suo honore. ignorare: TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 301. increpare: LIV. 45, 23, 19. incusare: LIV. 25, 37, 9 CVRT. 7, 7, 7. infamare: SEN. epist. 123, 17 AVG. civ. 8, 13. inflammare: CIC. nat. deor. 1, 42. infuscare: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346 -i delicto infuscandi (*i. arguendi*). inquinari: TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 441. insequi: VAL. MAX. 5, 5, 4 convicio. invadere: SEN. Med. 424. irridere: COMM. instr. 1, 28, 4. irritare: AVG. civ. 2, 27. laedere: LYGD. 4, 76 PROP. 2, 15, 48 LVCAN. 3, 448 QVINT. decl. 323 p. 270, 18. linquere: SIL. 1, 482. ludere: OV. am. 3, 3, 20. maculare: SEN. Tro. 1004. mentiri: SEN. Oed. 669. negare: SEN. epist. 123, 17 TERT. adv. Hermog. 12 p. 139 AVG. civ. 8, 2. neglegere: CIC. nat. deor. 1, 121 SALL. Catil. 10, 4. nescire: TER. Haut. 1038 MIN. FEL. 35, 4. 37, 7 obtundere: TER. Haut. 879 gratulando. obumbrare: TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 481. occidere: MIN. FEL. 28, 8 *persaepe.* odisse: STAT. Theb. 3, 556. offendere: OV. epist. 20, 48 fast. 1, 482 trist. 1, 5, 38 *saepe.* TERT. patient. 5 p. 8 *al.* parvi pendere: PLAVT. Rud. 650. pellere: CLAVD. carm. min. 25, 19. perdere: SEN. contr. exc. 8, 1 SEN. Herc. O. 1114 PETRON. 89 v. 53. postponere: AVG. civ. 15, 22. praetermittere (*i. neglegere*): COMM. apol. 202. probrare: SEN. Ag. 297 PLIN. nat. 2, 22. relinquere: CIC. Verr. 1, 14 nat. deor. 1, 85 *al.* OV. met. 13, 967 *saepe.* renuntiare: FLOR. epit. 1, 13, 16 TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 465. reprobare (*i. removere*): TERT. adv. Marc. 2, 11 p. 350. repudiare: CIC. nat. deor. 3, 47. spernere: OV. met. 4, 390 LIV. 10, 40, 10 MIN. FEL. 6, 2. spoliare: CIC. Verr. 6, 179 nat. deor. 1, 102 VAL. MAX. 7, 6, 4 *al.* subicere: CIC. dom. 106 nat. deor. 2, 77. superare: OV. am. 1, 2, 37. tacere: AVG. civ. 8, 2. tollere: CIC. Verr. 5, 139 nat. deor. 1, 29 *saepe.* vertere: PROP. 2, 28, 32. 3, 3, 10. vexare: CIC. leg. 2, 37. vincere: VERG. Aen. 2, 320. violare: CIC. Verr. 5, 60 in quo *facinore* di immortales violati ... sunt. 5, 121 *al.* OV. met. 4, 613 *al.* MIN. FEL. 24, 4.

γ de ***aliis actionibus*** *hominum erga deos*: adiuvare: STAT. silv. 1, 4, 111. aequare: SEN. epist. 92, 30. aequiperare: OV. Pont. 2, 2, 94. afferre: OV. fast. 4, 78. 5, 92. affirmare (*i. nuncupare*): TERT. nat. 2, 10. amittere: CIC. Verr. 5, 151 omnium annorum sacra -osque patrios. annuntiare: AVG. civ. 10, 19. antecedere: SEN. dial. 1, 6, 6 epist. 53, 11. armare: TIB. 1, 4, 8. aspicere: MART. 9, 25, 4. asseverare: TERT. nat. 2, 11. assimilare: AVSON. 118, 18. attingere: CIC. Verr. 5, 121 nat. deor. 1, 22 *al.* attrectare: CVRT. 10, 10, 13. auferre: CIC. Verr. 5, 77. 104. capere: OV. ars 3, 653 trist. 2, 76 SEN. epist. 87, 21. cernere: CIC. Tim. 37. cognominare: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298. cohibere: TAC. Germ. 9 parietibus. collocare: CIC. nat. deor. 2, 60 leg. 2, 28. committere: CIC. dom. 1 PROP. 4, 1, 104. complecti: CIC. Tusc. 1, 51 cogitatione. confundere: SEN. epist. 9, 16 in unum. conscribere: APVL. met. 6, 23 -i conscripti Musarum albo. contaminare: AVG. civ. 9, 16. continere: CIC. rep. 3, 14. contingere: HOR. sat. 2, 6, 52. convertere: HOR. carm. 3, 16, 8 converso in pretium (*i. aurum*) -o. deducere: QVINT. inst. 9, 2, 31. 12, 10, 62. definire: TERT. adv. Hermog. 2 p. 128. delegare: SEN. benef. 4, 11, 3. deputare: TERT. adv. Marc. 2, 12 p. 351 -um bonum. deripere: TIB. 1, 10, 6 e caelo. detrahere: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373. diiudicare: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 298. distinguere: NIGID. Serv. auct. ecl. 4, 10. dividere: LVCAN. 2, 35. ducere: OV. met. 13, 82 in proelia. edicere: TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 570. eripere: CIC. Verr. 3, 13. OV. epist. 7, 78 ignibus. exarare: CIC. div. 2, 51. excitare: PETRON. 134. fabricari: VVLG. IV reg. 17, 29. facere (GLOSS. -um facio ἀποθεῶ. -us fio ἀποθεοῦμαι) *cf. p. 891, 19. 57. 59. 64. 73. alio sensu v. p. 897, 7.* flere: HOR. carm. 1, 5, 6 mutatos ... -os. horrere: SEN. epist. 75, 17. imitari: SEN. benef. 3, 15, 4. 4, 26, 1 PS. SEN. mon. 10. immittere: SEN. benef. 6, 40, 2 in me. implicare: CIC. nat. deor. 1, 51. 52. imponere: OV. fast. 5, 92 EPICED. Drusi 258. includere: CIC. rep. 3, 14 parietibus. PLIN. paneg. 49. incutere: PERS. 5, 187. inducere: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 294 *al.* inscribere: OV. met. 15, 128 sceleri. SEN. dial. 10, 16, 5. inserere: LIV. 27, 23, 2 prava religio inserit -os. insinuare: TERT. scorp. 4. locare: APVL. Socr. 3 p. 123 in sublimi aetheris vertice. machinari: EVANTH. de com. 3, 2 θεοὺς ἀπὸ μηχανῆς id est -os argumentis narrandis machinatos. metiri: SEN. nat. 1 praef. 17. miscere: APVL. Socr. 4 p. 128 hominibus. MIN. FEL. 24 (23), 3 in hominum rebus. mittere: PLIN. paneg. 67 in consilium. movere: TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 527. multiplicare: AVG. civ. 7, 21. mutare: HOR. carm. 1, 5, 6. nominare: PLAVT. Asin. 716 VARRO frg. Gell. 16, 17, 2 *saepe.* MIN. FEL. 19, 2. notare: MANIL. 4, 309. numerare: CIC. nat. deor. 1, 33 *al.* nuncupare: CIC. nat. deor. 2, 71. obstringere: AVG. civ. 10, 10. ordinare: APVL. Plat. 1, 12. ostendere: MANIL. 4, 439. pensitare: TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 334. percensere: LIV. 5, 52, 6. periurare: OV am. 3, 11, 22

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in mea damna -os. pingere: Ov. epist. 15, 114 trist. 1, 4, 8 *al.* ponere (*de artifice*): Hor. carm. 4, 8, 8. portendere: Tert. adv. Prax. 28 p. 284. praeficere: Cic. nat. deor. 3, 93 rebus humanis. Min. Fel. 19, 9 mundo. procreare: Cic. Tim. 21. proflare: Stat. Theb. 2, 77 serta intervacuosque mero crateras anhelum proflabant sub luce -um (*Bacchum*). promereri: Porph. Hor. carm. 2, 8, 9/10. punire: Avson. 324, 1 (*de Cupidine*). rapere: Val. Fl. 6, 756. regere: Cic. rep. 1, 56. revelare: Tert. adv. Marc. 4, 16 p. 472 *al.* saepire: Nep. Them. 7, 4 muris. seiungere: Apvl. Socr. 5 p. 132 a nobis. significare: Cic. nat. deor. 1, 68. simulare: Lvcan. 5, 148 Avg. civ. 10, 11. sollicitare: Tert. nat. 1, 8. somniare: Tert. adv. Marc. 2, 11 p. 350. sorbere: Sen. benef. 6, 22, 1. suggerere: Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 612. suscitare: Verg. Aen. 2, 618. sustinere: Ov. fast. 2, 460 tergo. titulare: Tert. adv. Marc. 1, 25 p. 325. transferre: Cic. nat. deor. 3, 53 Liv. 5, 52, 10 Pavl. Fest. p. 329.

e *cum ablat.*: abigere: Lvcan. 6, 736 vos ... urnis, teque -is. apostatare (*i. deficere*): Comm. instr. 2, 9, 1. carere: Ov. fast. 1, 57. frui: Ivv. 1, 49 -is iratis. gigni: Verg. Aen. 6, 131 geniti. 6, 394. 9, 639 (Gloss. -is genitus θεογενής) *saepe.* nasci: Plavt. Mil. 314 Most. 563 Liv. 1, 16, 3 *al.* niti: Naev. com. 70. perfrui: Avg. civ. 2, 23. uti: Cic. nat. deor. 1, 29.

f *cum praepos.*: **a** -o, -eis (*accedit plerumque aliquid*): abscedere: Tert. test. anim. 2. accipere: Cic. Cluent. 159. alienare: Avg. civ. 19, 26. consequi: Cic. p. red. ad Quir. 5. desciscere: Tert. adv. Marc. 3, 13 p. 398. esse: Tert. anim. 16. exoptare: Plavt. Stich. 296. exorare: Tert. pudic. 3. exordiri: Liv. 45, 39, 10. expetere: Cic. nat. deor. 3, 88. exposcere: Bell. Alex. 15, 8. exterminare: Cic. Sest. 30. ferre: Hor. carm. 3, 16, 22. impetrare: Liv. 1, 31, 7 veniam. *al.* nasci: Cic. nat. deor. 2, 60 Plin. nat. 12, 5. optare: Plavt. Capt. 777 Cic. Verr. 1, 50 nat. deor. 1, 122 *al.* ordiri: Liv. 22, 9, 7. oriri: Cic. Tim. 38 Liv. 4, 15, 7. permanare: Cic. nat. deor. 1, 3. pervenire: Cic. nat. deor. 2, 79 *al.* petere: Cic. Font. 30 Rab. perd. 5 nat. deor. 3, 88 *al.* praestare honorem: Svet. Aug. 31. precari: Cic. Mur. 1 *al.* Nep. Timol. 5, 3 Liv. 4, 46, 4 *al.* proficisci: Cic. Tusc. 1, 72 div. 2, 54. recedere: Avg. civ. 11, 17. recondere veniam: Plin. nat. 11, 251. remigrare: Apvl. Plat. 2, 20 anima. removere: Sen. benef. 4, 3, 3 a -is longe remotum. repetere: Cic. div. 1, 125. requirere: Cic. nat. deor. 3, 91. sperare: Cic. nat. deor. 1, 116. spondere: Tert. adv. Marc. 5, 10 p. 606. sumere: Tert. adv. Marc. 2, 4 p. 338. supplicare: Plavt. Rud. 26. trahere: Cic. Phil. 4, 5. venire: Cic. Verr. 6, 113 Tusc. 1, 66 *al.* usu capere: Cic. har. resp. 32. **ad:** abire: Cic. Tusc. 1, 32. accedere: Cic. Lig. 38 (*sed* Mil. 59 proxime -os accessit). Vell. 1, 2, 1 Tert. adv. Marc. 3, 21 p. 413. adire: Cic. leg. 2, 24. avertere: Liv. 6, 20, 10 ab hominibus ad -os preces avertisset. Vvlg. deut. 31, 20. commeare: Apvl. Socr. 6 p. 133 merita. concedere: Cvrt. 7, 7, 28 sibi ad gloriam. conferre: Tac. ann. 4, 39 aures. confugere: Cic. div. in Caec. 3 nat. deor. 1, 53. 3, 25 Ov. met. 8, 688 *al.* convertere: Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 612. excedere: Cvrt. 4, 7, 28. patere iter: Sen. epist. 93, 10 mihi. pervolare: Cic. phil. frg. IX 12. porrigere: Sen. benef. 5, 14, 2 manus. recipere: Liv. 4, 15, 7. redigere: Ps. Sen. mon. 56 omnia. redire: Plavt. Cas. 336 Cic. prov. 35. referre: Liv. 1 praef. 7 Sen. nat. 2, 32, 2. reverti: Val. Max. 1, 1, 14. revocare: Cic. nat. deor. 1, 28. tendere manus: Liv. 26, 9, 8 Tac. ann. 1, 11. 12, 65 Plin. epist. 4, 11, 7. tollere: Cic. Catil. 3, 2. Plin. epist. 6, 20, 15 manus. trahere: Cic. nat. deor. 2, 70. transgredi: Vell. 2, 75, 3. transire: Sen. epist. 26, 8. vertere: Liv. 3, 7, 7 populum ac vota. 6, 20, 9 Tac. ann. 3, 4. **adversus:** Avg. civ. 21, 23 argumentari. Sall. or. Phil. 20 manus armare. Sall. epist. Pomp. 1 pericula suscepissem. Hier. epist. 14, 5, 2 sapiat. Sen. suas. 5, 8 tumescere. **ante:** Ov. Pont. 2, 2, 124 procubuisse. **apud:** Qvint. inst. 9, 2, 92 ut urbem apud -os deponerent. Tac. ann. 11, 27 sacrificasse. Tert. pudic. 1 quae non apud -um egisset. **circum:** Hier. epist. 18a, 10, 1 stare. *al.* **contra:** clamare: Vvlg. Bar. 6, 31. dicere: Cic. nat. deor. 3, 88. disputare: Cic. nat. deor. 2, 168 *al.* ferre: Cic. Phil. 2, 72 arma (Tib. 1, 6, 30 Ov. met. 4, 609 Pont. 1, 1, 26). bellum gerere: Cic. Phil. 13, 16. verba mittere: Comm. instr. 1, 3, 6 (*i. male dicere*). **cum:** agere: Plavt. Mil. 1351 Plin. paneg. 67. bellare: Cic. Cato 5. comparare: Cic. Tusc. 5, 38. coniungere: Caes. or. frg. Suet. Iul. 6. consociare: Cic. leg. 1, 23. contendere: Ciris 329. copulare: Plin. nat. 2, 27 societas haec cum -o. esse: Avg. civ. 11, 17. expostulare: Fronto p. 232, 18 N. facere: Plavt. Rud. 709. bellum gerere: Cic. Font. 30 Liv. 21, 63, 6. bellum inire: Cvrt. 9, 8, 7. loqui: Apvl. apol. 26. pacisci: Sen. contr. 1, 8, 1 Plin. paneg. 67. pugnare: Cic. Tusc. 3, 60 Cvrt. 7, 6, 7. queri: Cic. ac. 2, 81 Vell. 2, 130, 3. regnare: Avg. civ. 15, 1. vivere: Prop. 2, 32, 56 quae dea cum solo vivere *potuit* sola -o. Sen. epist. 59, 14. **de:** agere: Sen. nat. 7, 30, 1. audire: Cic. nat. deor. 3, 7. cogitare: Cic. nat. deor. 1, 76 *al.* confingere: Tert. adv. Prax. 10 p. 241. consulere: Tert. adv. Marc. 4, 38 p. 551. credere: Apvl. apol. 39. definire: Tert. adv. Marc. 1, 3 p. 293. dimicare: Tert. adv. Marc. 1, 7 p. 299. disceptare: Tert. adv. Marc. 1, 21 p. 317. existimare (male): Sen. contr. 1, 3, 2. experiri: Tert. anim. 18. explicare: Cic. nat. deor. 3, 44. gloriari: Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 465. interrogare: Tert. adv. Marc. 4, 38 p. 550. liquere: Cic. nat. deor. 1, 29. loqui: Cic. nat. deor. 1, 105. mereri: Tert. ieiun. 7. negare: Apvl. mund. 31. queri: Sen. dial. 6, 15, 2 Flor. epit. 2, 6, 14. saginare: Tert. resurr. 8 p. 36 *animam.* sentire: Cic. fin. 1, 62 *al.* **erga:** delinquere: Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 503. **ex:** vivere: Avg. civ. 13, 2 nec ex -o vivit *anima. saepe ibid.* **in** *c. acc.*: anquirere: Cic. nat. deor. 1, 45. blasphemare: Tert. adv. Prax. 29 p. 285. cadere: Cic. div. 2, 18. 125. caecutire: Tert. adv. Marc. 2, 2 p. 334. committere: Cic. Verr. 2, 6. conferre: Cic. nat. deor. 1, 77 Sen. benef. 7, 15, 5. credere: *v. vol. IV p. 1149, 28 sqq.* dicere sententiam: Tert. adv. Marc. 1, 22 p. 320. discribere: Plin. nat. 18, 270 discriptis in -os stellis. ferre arma: Sen. suas. 5, 2. fidere: Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361 Avg. civ. 22, 8. fungi officiis: Liv. 21, 63, 11. grassari: Min. Fel. 8, 3. iaculari convicia: Avg. civ. 2, 13 *al.* immittere: Sen. epist. 104, 28 iuventutis corruptelam. latrare: Tert. adv. Marc. 2, 5 p. 339. peccare: Tert. patient. 7 p. 11. referre: Cic. nat. deor. 1, 34. 3, 51 Spart. Sept. Sev. 17, 5 Lampr. Alex. 63, 3 *al.* reponere: Cic. nat. deor. 1, 38. retorquere: Tert. adv. Marc. 1, 7 p. 298. sperare: Tert. adv. Marc. 2, 19 p. 361 *al.* surgere: Min. Fel. 23 (22), 7. vertere: Liv. 26, 45, 9. **in** *c. abl.*: agere: Tert. adv. Prax. 5 p. 234 *al.* cedere: Tert. adv. Marc. 1, 22 p. 319. Ov. met. 7, 24 in -is est (Pont. 4, 15, 23). *al.* gaudere: Comm. apol. 794. Tert. adv. Marc. 1, 6 p. 297 in illo -o ... periclitari poterit. spem habere: Itin. [Silv.] 36, 5. permanere: Avg. civ. 10, 21. requiescere: Avg. civ. 11, 8. Tert. resurr. 47 viventes. *al.* **inter:** computare: Min. Fel 25, 8. habere: Plin. nat. 19, 101 *al.* recipere: Lampr. Alex. 43, 6. referre: Svet. Aug. 97 Spart. Carac. 11, 5 Capitol. Gord. 31, 3 *al.* **per** (*v. p. 892, 52 sqq.*): adiurare: Plavt. Bacch. 777 Men. 615. 655. benedicere: Tert. idol. 21 *al.* deiurare: Plavt. Cas. 670. deierare: Mela 1, 46. dicere: Plavt. Men. 990 Trin. 520. expectare: Cvrt. 4, 10, 32 *sq. enuntiatum condicionale.* iurare: Trag. inc. 16. obsecrare: Cic. Quinct. 96. obtestari: Plavt. Capt. 727 Caes. civ. 3, 108, 3. orare: Ter. Andr. 538. 834. Liv. 28, 22, 9 per -os superos inferosque. remaledicere: Tert. idol. 21. rogare: Call. dig. 49, 14, 3. **pro:** Tert. anim. 55 si pro -o occumbas. idol. 4 ut pro -o adversus -um consecrarentur. **secundum:** sapere: Avg. civ. 20, 30. vivere: Avg. civ. 14, 4 *saepe.* **super:** mirari: Apvl. Socr. 4 p. 128. diligere: Tert. scorp. 14.

2 *adnominales*: **a** *pendet ex adiect.*: **α** *genet.*: aequalis: Cic. leg. 2, 9 quae vis ... aequalis *est* illius caelum ... regentis -i. compos: Tert. pudic. 10. conscius: Tert. adv. Marc. 4, 20 p. 486. ferax: Sen. Herc. f. 259 terra (*sc. Thebae*). impatiens: Sen. Ag. 719 Stat. Theb. 10, 165. memor: Liv. 5, 38, 1. particeps: Avg. civ. 22, 30. patiens: Ov. fast. 1, 247 Sen. epist. 65, 23. plenus: Ov. fast. 6, 538 Liv. 5, 52, 2 Sil. 5, 80. proprius: Rvt. Lvp. 2, 8 Liv. 6, 41, 4 Tert. adv. Hermog. 4 p. 130. sacer: Cic. leg. 2, 45 terra ... sacra -orum omnium est. Corp. XI 4637 sacrum -um dearum. *al.* similis: Cic. nat. deor. 1, 90 homines -orum similes. 1, 91. timidus: Ov. fast. 5, 431. totus: Val. Fl. 1, 207.

β *dativ.*: acceptabilis: Avg. civ. 10, 5. acceptus: Cic. rep. 6, 13 nihil est ... illi principi -o ... acceptius. aequiperabilis: Plavt. Curc. 168. amicus: Hor. carm. 2, 17, 2 -is amicum est. 4, 6, 41. arduus: Avr. Fronto p. 49, 5 N. blandus: Porph. Hor. carm. 3, 23, 17. 18. carus: Cic. Flacc. 69 fin. 3, 66 nat. deor. 1, 121 Hor. carm. 1, 31, 13 *al.* coaeternus: Avg. civ. 10, 31. decorus: Plavt. Rud. 254 decorum dis locum. Cic. leg. 2, 45 color albus. desiderabilis: Avg. civ. 10, 5. difficilis: *vide s. v.* exiguus: Cic. prov. 26 -is ... non erat exigua eadem gratulatio. exosus: Avg. civ. 19, 23. extraneus: Tert. adv. Marc. 1, 11 p. 303 *al.* facilis: Cic. div. 1, 120 Hor. sat. 2, 3, 284. formidabilis: Apvl. met. 6, 15. gratus: Cic. dom. 147 Phil. 5, 44 *al.* rep. 3, 15 leg. 2, 25 *saepe.* gravis: Cic. leg. 2, 41. habilis: Tert. pudic. 20 homo. ignotus: Cic. off. 3, 39 *saepe.* impossibilis: Avg. civ. 12, 21. improbus: Plin. nat. 2, 95. infestus: Sall. Catil. 15, 4. ingenitus: Tert. adv. Marc. 2, 3 p. 337. ingratus: Cic. Manil. 47. inimicus: Cic. Phil. 11, 10 Hor. sat. 2, 3, 123. innumerabilis: Avg. civ. 16, 21. invidiosus: Plin. nat. 35, 11. invisus: Cic. Phil. 8, 10 nat. deor. 2, 167 rep. 2, 48 Verg. Aen. 8, 245. iratus: Cic. Pis. 68 hac dis irata fronte. Lvcan. 8, 665 iratamque -is faciem. iucundus: Cic. dom. 147. liber: Cic. leg. 2, 26. miserabilis: Tert. ieiun. 7. mitis: Ov. Pont. 2, 1, 48. obscurus: Cic. nat. deor. 3, 38. par: Catvll. 51, 1 Sen. epist. 31, 9. 48, 11. patens: Cic. leg. 2, 26. perinvisus: Cic. or. frg. A VII 53. placabilis: Tert. ieiun. 15 resurr. 43. placibilis: Tert. resurr. 47. propitiabilis: Tert. ieiun. 15. proximus: Plavt. Pseud. 1258 Cic. leg. 2, 40. sacrum: Corp. I 632 (= VI 110) sei -o sei deivae. *et deinde persaepe* sacrum -o, -is. similis: Cic. Marcell. 8 Verg. Aen. 1, 589 Liv. 5, 41, 8. 26, 50, 13. tolerabilis: Cvrt. 6, 11, 24. venerabilis: Ignat. ad Smyrn. 11, 2 ecclesiam vestram -o venerabilem (θεοπρεσβευτήν).

γ *ablat.*: condignus: Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 388. dignus: Plavt. Trin. 830 Cic. nat. deor. 3, 61 div. 1, 118. 2, 125 *persaepe.* expers: Lvcr. 2, 1092. fretus: Plavt. Cas. 346. 348. 349 Sall. Iug.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

63,1. 90,1 STAT. Theb. 12,757. indignus: CIC. nat. deor. 3,64 LVCR. 6,69. plenus: OV. medic. 2 (*cf.* SEN. suas. 3,6. 7 LVCAN. 9,574). prognatus: LIV. 1,40,3.

δ cum praepos.: ab: recens: SEN. epist. 90,44 alti spiritus viros et, ut ita dicam, a -is recentes. adversus: aequus: SEN. epist. 93,1. securus: TAC. Germ. 46. gratus: SEN. benef. 5,17,7. 7,15,4. impius: CIC. off. 3,28. apud: possibilis: TERT. adv. Prax. 10 p. 241. circa: neglegens: SVET. Tib. 69. cum: affinis: TERT. adv. Marc. 2,9 p. 347. communis: SALL. Catil. 1,2 *animi imperium* nobis cum -is . . . commune est. SEN. clem. 1,8,3 APVL. Socr. 13 p. 148. erga: *gratus*: QVINT. inst. 11,2,12. irreverens: TERT. nat. 1,10. in *c. accus.*: gratus: CIC. Verr. 3,116. insolens: TERT. nat. 1,10. impius: CIC. Verr. 2,47. religiosus: SCHOL. Germ. Bas. p. 82,5. saevus: SEN. dial. 7,26,6. sceleratus: CIC. har. resp. 5. securus: AVG. civ. 2,12. venerabilis: VAL. MAX. 1,1,15.

b genetivus** pendet ex **substantivo** (in exemplis afferendis hic eandem secutus sum rationem quam supra [p. 894, 11] significavi):* ***α subiectivus: acerbitas: TERT. scorp. 6. adiutorium: SEN. contr. 1,2,18. 1,3,8 VAL. MAX. 2,7 ext. 1. admiratio: FLOR. epit. 2,6,43. adventus: VERG. Aen. 8,201 VITR. 5,6,8 *saepe*. adulterium: CIC. nat. deor. 1,42 SEN. contr. 10,5,14 *al.* aegritudo: CIC. nat. deor. 2,70. aequitas: CIC. nat. deor. 3,90 TAC. ann. 16,13 AMM. 29,2,19. aerumna: TERT. nat. 1,10. aetas: CIC. nat. deor. 2,70 PLIN. nat. 16,240. aeternitas: AVG. civ. 11,24. agnatio: CIC. leg. 1,23. amicitia: CIC. nat. deor. 1,122 AVG. civ. 9,9. amor: CIC. Catil. 3,1 erga vos. *al.* amplexus: OV. fast. 4,171. ancilla: HIER. epist. 11,2. anima (animus): CIC. div. 1,129 LIV. 2,49,7. annus: CENS. 21,11 solaris et canicularis et -i annus vocatur. anticipatio: CIC. nat. deor. 1,43. 44. apostolus: TERT. adv. Marc. 5,15 p. 627. auctoritas: QVINT. inst. 5,11,42. 12,10,8 TERT. bapt. 5. augurium: VAL. FL. 2,486. auspicium: PETRON. 122,127. auxilium: CIC. Rab. perd. 5 SALL. Catil. 52,29 VERG. Aen. 8,201 *saepe*. bellum: CIC. nat. deor. 1,42 AETNA 87 LVCAN. 9,657. benedictio: TERT. pudic. 20 *al.* beneficium: CIC. Deiot. 6 nat. deor. 1,101 LIV. 28,35,8. benignitas: CIC. Q. Rosc. 33 *persaepe*. bonitas: CIC. inv. 2,113 nat. deor. 3,84 OV. Pont. 1,6,46 TERT. adv. Marc. 1,22 p. 318. VVLG. Rom. 11,22 *opp.* severitas. calor: STAT. silv. 2,3,53. caritas: CIC. nat. deor. 1,122 part. 56 *saepe*. causa: LIV. 10,7,12 (*praepos. vice* 26,36,6). SEN. benef. 2,30,2 causam agere -orum. dial. 1,1,1. civitas: CIC. fin. 3,64 leg. 1,33 *persaepe*. clamor: OV. met. 15,731 SEN. Herc. O. 1569. claritas: VVLG. Luc. 2,9. clementia: OV. trist. 5,4,19 TERT. idol. 12 *al.* coetus: CIC. Sest. 143 LIV. 2,37,9 *al.* cognatio: CIC. nat. deor. 1,91 *al.* cognitio: CIC. nat. deor. 1,32 *al.* concessus: CIC. Tim. 52 APVL. met. 6,23 *al.* concilium: CIC. Tusc. 1,72 PS. SALL. in Tull. 3,7 *al.* condicio: SEN. dial. 10,19,1 TERT. anim. 37. coniugium: CIC. nat. deor. 2,70. conscientia: CIC. fin. 1,51. consensus: LIV. 38,52,11 -orum hominumque. *sic saepe.* PLIN. nat. 35,139. consilium: ENN. scaen. 336 PLAVT. Mil. 736 *saepe*. consortium: PS. APVL. Ascl. 23 hominum -orumque. conspectus: CIC. Sest. 80 Deiot. 15 TERT. orat. 16 *al.* contestatio: TERT. patient. 3 p. 3 ipsius -i. contio: PLIN. paneg. 8 hominum contione -orumque. corruptela: CIC. leg. 2,43. crimen: SEN. contr. exc. 10,5 LVCAN. 5,59 *saepe*. culpa: CIC. nat. deor. 3,76 TERT. adv. Marc. 2,10 p. 349. cupiditas: CIC. nat. deor. 2,70 AVG. civ. 4,30. cura: VERG. Aen. 3,476 OV. ars 3,405. custodia: APVL. mund. 1. decor (decus): VITR. 4,9,1 VAL. MAX. 2,10,5. dedecus: MIN. FEL. 23(22),5 *al.* delicies: APVL. apol. 110. descensus: TERT. adv. Marc. 2,25 p. 371. dignatio: TERT. anim. 47 *al.* disciplina: MIN. FEL. 30,3. discordia: CIC. nat. deor. 1,42 TAC. hist. 2,38. dispensatio: HIER. epist. 51,1,5. diversitas: TERT. adv. Marc. 1,19 p. 315. divinitas: AVG. civ. 2,14. dominatus: TERT. adv. Marc. 1,24 p. 324. donum: CIC. Arch. 18 Tusc. 1,64 *al.* edictum: TERT. resurr. 18 *al.* efficacia: TERT. resurr. 23. error: CIC. nat. deor. 3,76. exemplum: PRIAP. 27,6 OV. met. 9,555 *saepe*. exitus: MIN. FEL. 22,1. fama: LVCR. 1,68. familiaris: TERT. anim. 48. famulus: HOR. ars 239 (*de Silvano*). fatum: VERG. Aen. 2,54. 257 *al.* favor: TAC. Germ. 33 FLOR. epit. 2,6,43. 49 *al.* foeditas: TERT. nat. 1,10. fulgor: PS. QVINT. decl. 4,16. generatio: AVG. civ. 4,32. genimen: TERT. anim. 23. gens: CIC. leg. 1,23 VERG. Aen. 8,36 *al.* genus: ENN. scaen. 269 CIC. div. 2,104 *saepe*. gratia: APVL. apol. 64. gravitas: OV. met. 15,694. habitus: SVET. Aug. 70 AVG. civ. 6,7. humilitas: AVG. civ. 9,20. imbecillitas: SVLP. SEV. chron. 1,43,7 (*de Baal*). imperitia: MIN. FEL. 35,5. imperium: PLAVT. Men. 872 VERG. Aen. 4,282 *saepe*. inconstantia: CIC. div. 2,38. indulgentia: LIV. 42,52,13 VAL. MAX. 1,1,8. incuria: TERT. adv. Marc. 4,15 p. 464. industria: TERT. adv. Marc. 2,18 p. 360. iniquitas: QVADRIG. hist. 8 LIV. 26,34,13. innocentia: AVG. civ. 6,9. intellectus: SEN. dial. 9,3,4 APVL. Socr. 3 p. 124. intentio: TERT. adv. Marc. 5,18 p. 642. interitus: CIC. nat. deor. 1,42. 68. invidia: SEN. dial. 6,12,6 CVRT. 6,2,19 SIL. 7,60. ira: CIC. har. resp. 39 nat. deor. 1,45 VERG. Aen. 3,215. 4,178 *persaepe*. iracundia: CIC. nat. deor. 2,70. iudicium: CIC. div. in Caec. 65 Tusc. 1,113 *persaepe*. ius: CIC. Phil. 11,29 rep. 6,29 leg. 22. 62 LVCAN. 8,451. iustitia: TERT. adv. Marc. 2,13 p. 352. laetitia: VERG. Aen. 1,636 munera laetitiamque -i (*i. Liberi patris*). lamentatio: CIC. nat. deor. 1,42. levitas: ANTH. 415,17. lex: LVCAN. 2,272. 9,557. liberalitas: TERT. scorp. 6. libido: CIC. nat. deor. 1,42 AVG. civ. 2,14. lis: OV. met. 13,713. longanimitas: AVG. civ. 1,8. luctus: MIN. FEL. 22,1. lues: VAL. FL. 4,425. magnitudo: LIV. 41,20,8 SEN. apocol. 9 *al.* maiestas: CIC. ac. 2,120 *al.* malitia: AVG. civ. 2,25. manes: LVCAN. 6,809 Romanorum manes calcate -orum. matrimonium: SEN. frg. 39. mens: CIC. Cluent. 194 har. resp. 23 nat. deor. 1,4 *al.* OV. met. 15,137 SEN. epist. 120,14 *al.* meritum: CIC. Catil. 3,15. miles: MIN. FEL. 37,3. militia (*i. milites*): TERT. orat. 19. ministeria: PETRON. 118. miseratio: FLOR. epit. 4,10,4. miseria: AVG. civ. 2,25. misericordia: CVRT. 6,9,2 MIN. FEL. 12,6. monitum: CIC. har. resp. 54 VERG. Aen. 4,282 OV. met. 7,600 *al.* monstrum: VERG. Aen. 3,59 monstra -um (*i. portenta*). *aliter*: 8,698 omnigenum -um monstra (*i. -os monstruosos Aegyptios. cf.* HIL. in Matth. 1,6). mors: CIC. nat. deor. 1,119 TERT. adv. Marc. 5,5 p. 586. mos: VERG. Aen. 7,204 SEN. clem. 2,6,3. multitudo: CIC. nat. deor. 2,63. munificentia: SEN. benef. 4,4,3. munus: CIC. p. red. in sen. 2 Phil. 4,7 nat. deor. 3,67 *al.* mysterium: APVL. apol. 56. COMM. apol. 774 mysterio -i secreto (ITIN. [Silv.] 46,6). natalis: OV. ars 1,183 Pont. 4,9,116 MIN. FEL. 7,5. nativitas: TERT. adv. Marc. 3,11 p. 394. natura: CIC. de orat. 2,71. 3,128 fin. 3,73 (*48ies, antecedit*: nat. deor. 1,91 Tim. 8) *persaepe*. necessitas: PS. APVL. Ascl. 8. neglegentia: LIV. 3,20,5. 5,51,8 PLIN. paneg. 67. nitor: OV. met. 4,233. nota: VAL. MAX. 8,11 ext. 3. notio: CIC. nat. deor. 1,30 *al.* notitia: CIC. leg. 1,24 MIN. FEL. 35,5. numen: CIC. Rab. perd. 5 *saepe*. fin. 3,64 *saepe*. numerositas: AVG. civ. 3,12. 5,26. numerus: CORP. I 1² p. 189 n. 1 in numero -orum relatus. CIC. leg. agr. 2,95 p. red. in sen. 30 nat. deor. 1,29 *persaepe*. odium: CIC. nat. deor. 1,42 SEN. Oed. 876. omen: SIL. 16,124. omnipotentia: AVG. civ. 22,11. ops: CIC. Rab. perd. 5 VERG. Aen. 12,780 TAC. hist. 5,3. opera: ACC. trag. 159 CIC. ac. 2,121 nat. deor. 1,54 *al.* operatio: TERT. adv. Hermog. 45 p. 175. opinio: CIC. Tusc. 1,30 nat. deor. 1,29. opus: CIC. fin. 4,11 nat. deor. 2,95 SEN. nat. 3 praef. 5 PLIN. nat. 34,5 *al.* ordinatio: AVG. civ. 11,18. origo: CIC. nat. deor. 1,36. orsum: STAT. Theb. 6,358 aperit. ortus: CIC. Tim. 38. 39 *al.* paenitentia: TERT. adv. Marc. 2,24 p. 368. pax: PLAVT. Poen. 254. LIV. 3,7,7 pacem exposcere -um (3,5,14 *al.*). 3,8,1 *saepe*. *aliter*: LIV. 10,7,12 pace dixerim -orum (38,46,12). patientia: PLIN. nat. 34,141 TERT. idol. 9. persona: TERT. adv. Marc. 1,22 p. 318. perversitas: TERT. adv. Marc. 1,27 p. 329. plaga: CIC. Tusc. 3,72. plenitudo: TERT. adv. Marc. 5,19 p. 644 *cf.* VVLG. Col. 1,19. pluralitas: ISID. orig. 7,3,8. poena: CIC. har. resp. 38 Pis. 46 VERG. Aen. 6,565. poeta: AVSON. 195,6 (*de Apolline*). pompa: LYDIA 44 OV. am. 3,2,61. portentum: CIC. har. resp. 11 VERG. Aen. 7,58 *al.* portio: PLIN. nat. 36,118 -orum quaedam immortalium generi humano portio. potentia: CVRT. 6,6,2. potestas: CIC. Manil. 47 Mur. 2 nat. deor. 3,88 *saepe*. potio: PAVL. FEST. p. 165. praeceptum: VERG. georg. 4,448 *saepe*. praeco: COMM. instr. 2,19,7. praedestinatio: AVG. civ. 12,14. praemonitio: TERT. patient. 5 p. 7. praenotio: CIC. nat. deor. 1,44. praescientia: VVLG. act. 2,23 AVG. civ. 5,9. praesentia: CIC. nat. deor. 2,166 APVL. met. 8,27 MIN. FEL. 7,4. praesidium: CIC. div. 2,134 AVG. civ. 3,12. primitiae: HIER. epist. 49,10,2. principium: SEPT. SER. carm. frg. 23,2. prodigium: VAL. FL. 1,742 SIL. 16,127. proelium: CIC. nat. deor. 1,42 *al.* propheta: VVLG. I Esdr. 5,2. propositum: TERT. adv. Marc. 5,6 p. 588. prosapia: CIC. Tim. 39. providentia: CIC. nat. deor. 2,73 *saepe*. TERT. anim. 18 *passim*. provisus: TAC. ann. 12,6. pudor: PETRON. 132 omnium hominum -orumque. pugna: CIC. nat. deor. 1,42. querela: CIC. nat. deor. 1,42. ratio: CIC. nat. deor. 1,4 leg. 1,21 LVCR. 1,54 TERT. adv. Marc. 2,6 p. 341 *al.* recessio: PS. APVL. Ascl. 25 -orum ab hominibus. regnum: CIC. rep. 1,26 VERG. Aen. 4,268 PROP. 3,13,52 TERT. anim. 39 *saepe*. religio: RHET. Her. 1,4,7 CIC. Verr. 2,8 *saepe*. responsum: VARRO ling. 5,148 VERG. Aen. 9,132 PAVL. FEST. p. 296 *al.* sacerdos: CIC. leg. 2,29 ac. 2,121 PS. APVL. Ascl. 41. sacrarium: PAVL. FEST. p. 208. saevitia: TERT. adv. Marc. 2,28 p. 375. sancti: TERT. adv. Marc. 3,13 p. 398. sanctimonium: CIC. Rab. perd. 30. sanctitas: CIC. p. red. in sen. 34 PAVL. FEST. p. 278 *al.* sanies: VAL. FL. 7,368 (*de Prometheo*). sapientia: TERT. adv. Marc. 2,2 p. 335 *al.* satus: CIC. Tim. 40. scientia: VVLG. prov. 2,5. secretum: SEN. nat. 6,5,2 LVCAN. 5,222 SIL. 17,501. segnitia: ACC. praetext. 7. senatus: MART. CAP. 1,69. 2,99 *saepe apud eundem*. sententia: NEP. Lys. 3,5 SEN. contr. 1,3,7. severitas: *p. 901, 38*. significatio: CIC. Catil. 2,29. similitudo: CIC. nat. deor. 1,96 PLIN. nat. 34,38 *al.* sinceritas: VVLG. II Cor. 1,12. sophia: TERT. adv. Hermog. 18 p. 145 *al.* sors: OV. met. 10,567 LVCAN. 3,318. 6,771 *al.* species: CIC. nat. deor. 1,46 AVG. civ. 10,27 *al.* spectaculum: MART. 1,104,11. spiritus: TERT. anim. 11 *persaepe*. sponte: LVCAN. 1,234. 5,136. 9,574. status: SEN. dial. 9,8,5 TERT. adv. Hermog. 6 p. 132 *al.* stirps: VERG. georg. 4,322. studium (*i. favor*): AVSON. 441,3. suboles: VERG. ecl. 4,49. sublimitas: TERT. adv. Marc. 3,21 p. 413. suspicio: CIC. nat. deor. 1,62. testamentum: AVG.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

civ. 16, 27 *saepe*. tranquillitas: APVL. Socr. 12 p. 146. turba: CIC. nat. deor. 1, 39 TIB. 3, 10, 25 AETNA 62 OV. ars 1, 542 *al.* vacatio: AVG. civ. 11, 5. venia: LIV. 39, 10, 5 APVL. met. 6, 3. verecundia: LIV. 6, 33, 5. 8, 34, 8. veritas: TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 391 *al.* vestigium: CIC. Verr. 5, 107. virtus: PLAVT. Aul. 166 Capt. 324 CIC. part. 76 TERT. anim. 57 *persaepe.* vis: PLAVT. Merc. 319 CIC. Verr. 5, 101 VERG. Aen. 12, 199. TERT. resurr. 18 vires. *persaepe.* vita: TER. Andr. 959 Haut. 693 CATO or. frg. inc. 14 *persaepe.* vocatio: VVLG. Rom. 11, 29. voluntas: CIC. S. Rosc. 136 dom. 107 HIRT. Gall. 8, 4, 3. *praecipue frequentat* AVG. voluptas: SEN. dial. 10, 19, 1 PLIN. nat. 22, 55. urbs: CIC. fin. 3, 64 nat. deor. 2, 154 OV. met. 2, 76 LVCAN. 7, 354 *al.*

β ***obiectivus:*** abominatio: VVLG. deut. 7, 25. aditus: CIC. leg. 2, 25. aemulator (aemulus): SEN. epist. 59, 18. 124, 18. aemulatio: VVLG. Rom. 10, 2. agnitio: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506. amator: AVG. civ. 8, 1. amor: AVG. civ. 12, 9. antistes: CIC. dom. 2 TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 604 *al.* appellatio: TERT. nat. 2, 4. arbiter: STAT. Theb. 4, 752 (*de Iove*). auctor: AVG. civ. 6, 4. auditor: TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 512. augmentum: VVLG. Col. 2, 19. caerimonia: CIC. har. resp. 12 CAES. or. frg. Suet. Claud. 6. circuitus: HIER. epist. 18ª, 6, 2 *al.* circumlator (*i. nuntiator*): TERT. adv. Marc. 1, 19 p. 314. 1, 21 p. 318. cognitor: AVG. civ. 8, 5. colloquium: VERG. Aen. 7, 90. comes: PANEG. 7, 2 (*potest ad γ referri*). communitas: CIC. off. 1, 153 -orum et hominum (*seq.* societas inter ipsos). comparatio: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295 *al.* compositio: TERT. adv. Hermog. 37 p. 166. comprecatio: LIV. 39, 15, 2 GELL. 13, 23, 1. congressus: TERT. ieiun. 6. consecratio: VVLG. num. 6, 7. consiliator: PETRON. 76 (*ironice*). consolatio: AVG. civ. 1, 29. contemptor: VERG. Aen. 8, 7 LIV. 3, 57, 3 TERT. nat. 1, 9 *al.* contemptus: LIV. 9, 34, 22 QVINT. decl. 377 p. 418, 23. contubernalis: APVL. met. 6, 10. contumelia: TERT. nat. 1, 10. convictus: PHAEDR. 4, 24, 10. conviva: HOR. carm. 1, 28, 7 (*de Tantalo*). creator: CIC. carm. frg. 22, 24. creatura: HIER. epist. 43, 1, 2. criminator: TERT. nat. 2, 7. cultor: CIC. Tusc. 1, 69 HOR. carm. 1, 3, 41 *saepe.* cultura: TERT. nat. 1, 10 VVLG. Iudith 5, 19. cultus: VARRO in logistorico qui inscribitur Curio de -orum cultu (PROB. Verg. ecl. 6, 31). CIC. Tusc. 1, 64 *persaepe.* cura: VARRO Men. 82 *al.* custos: HOR. ars 239 (*de Silvano*). defensio: AVG. civ. 2, 22. defensor: AVG. civ. 1, 24. demonstratio: TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376. denegator: FILASTR. 50, 1 -i Christi. deprecatio: CIC. Q. Rosc. 46. desertio: AVG. civ. 22, 1. desertor: TERT. idol. 9. destructor: TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 596. dilectio: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 508 ITIN. [Silv.] 25, 1. dilector: AVG. civ. 2, 20. dispositor: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347. ductor: SEN. Herc. f. 299. elector: TERT. adv. Marc. 2, 20 p. 363. exauditio: HIER. quaest. hebr. in gen. p. 26, 13. excusatio: AVG. civ. 3, 17. familiaritas: TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 335 resurr. 26 *al.* fas: FLOR. epit. 2, 20, 7. festivitas: AVG. civ. 6, 6. fides: PLAVT. Men. 1053 CIC. S. Rosc. 29 *persaepe.* formido: SEN. benef. 7, 1, 7. generatio: TERT. nat. 2, 3. genitor (genetrix): CIC. carm. frg. 3 (de consul.) 32 VERG. Aen. 2, 788 (*de Cybele*). 9, 81 (*de Rhea*) *persaepe. nota:* VAL. SORAN. carm. frg. 4 *p. 887, 34.* gloria: TERT. anim. 8 *persaepe.* honor (honos): CIC. Verr. 5, 151 nat. deor. 1, 38 VERG. georg. 3, 486 *saepe.* hymnus: APVL. flor. 18 p. 91. immemoratio: VVLG. sap. 14, 26. imploratio: LIV. 8, 6, 1. 22, 5, 2. informatio: CIC. nat. deor. 1, 45. 100. iniuria: QVINT. decl. 329 p. 293, 21 -orum hominumque. TAC. ann. 1, 73. insinuator: TERT. nat. 2, 1. interdictum: TERT. pudic. 5. interpres: CIC. nat. deor. 2, 12 HOR. ars 391 LIV. 1, 7, 10 *al.* irrisio: AVG. civ. 3, 25. laus: CIC. Pis. 20 OV. Pont. 1, 1, 29 *saepe.* mater: VARRO Men. 132. 149 LVCR. 2, 598 CIC. har. resp. 28 *persaepe.* mediator: AVG. civ. 9, 9 -orum et hominum. mentio: TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 572. metus: PLAVT. Amph. 841 CIC. Font. 30 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 472 *saepe.* minister (ministra): CATVLL. 63, 68 TAC. Germ. 10. nominatio: VVLG. Sirach 23, 10. notitia: TERT. adv. Marc. 1, 21 p. 318 *al.* novitas: TERT. adv. Marc. 1, 21 p. 217. nuntius: HOR. carm. 1, 10, 5 (*de Mercurio*) PRIAP. 36, 6) LIV. 1, 34, 9. 2, 8, 7 *al.* nutrix: MART. CAP. 3, 215. obfuscatio: TERT. nat. 1, 10. obsecutor: TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 512. obsequium: LVCAN. 5, 293 TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349 *al.* odium: PLAVT. Rud. 319 -orum ... hominum. CIC. Phil. 14, 8. offensa: TERT. idol. 1. opus: BENED. reg. 22 (*de sacris faciendis*) *saepe.* parens: VERG. Aen. 10, 252 *persaepe.* partus: AMM. 22, 8, 2 Delon partu -orum insignem. pater: LVCR. 4, 99 VERG. Aen. 10, 873 CIRIS 269 *persaepe.* patriarcha: TERT. nat. 2, 12. pietas: NAEV. carm. frg. 12 ENN. scaen. 328. pignus: TERT. adv. Marc. 1, 12 p. 306. pontifex: TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 540. praedicator: TERT. adv. Marc. 3, 22 p. 414 *al.* precatio (preces): LIV. 1 praef. 13 CORNELIA epist. frg. 2. procreator: ARNOB. nat. 3, 29. professor: TERT. adv. Marc. 4, 12. raptor: STAT. silv. 1, 2, 118 (*de Penatibus deportatis*). reconciliatio: TERT. pudic. 8. rector: OV. met. 2, 848. 13, 599. regina: VERG. Aen. 1, 9. 7, 620 OV. met. 2, 512. regnator: NAEV. carm. frg. 15 PLAVT. Amph. 45 ACC. trag. 33. respectus: LVCAN. 8, 451 PLIN. nat. 2, 20 TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 344 *al.* reverentia: QVINT. decl. 274 p. 123, 24. rex: NAEV. carm. frg. 12 PLAVT. Capt. 622 LVCIL. 788 ACC. trag. 143 *saepe.* ritus: OV. met. 6, 590 SEN. epist. 64, 9 *saepe.* sator: VERG. Aen. 1, 254. 11, 725 GERM. 4 *al.* selectio: AVG. civ. 7, 3. sequester: TERT. resurr. 57. servator: STAT. Theb. 10, 684. similitudo: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 340 *al.* societas: TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401. supplex: NEP. Ages. 4, 8 Paus. 4, 5 TERT. scorp. 8. supplicium: VARRO rust. 2, 5, 10. SALL. Catil. 9, 2 in suppliciis (*i. supplicatione*) -orum. SEN. contr. 10, 5, 12. susceptor: AVG. civ. 19, 23. sustentatio: VVLG. Rom. 3, 26. terror: SEN. Ag. 547 bellici -i. *saepe.* testimonium: TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 362. timor: CIC. nat. deor. 1, 117 HOR. sat. 2, 3, 295 *saepe.* vectigal: TERT. nat. 1, 10. veneratio: TERT. orat. 1 AVSON. 318, 2. venerator: AVG. civ. 4, 23. visio: HIER. epist. 18ª, 11, 2 AVG. civ. 10, 16. vocatio: TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 513. votum: VERG. Aen. 11, 4. 158 CALP. ecl. 2, 56. zelus: TERT. adv. Marc. 5, 14 p. 624 *al.*

γ ***possess.*** (*nonnulla hic fortasse desiderata sub α conferre malui*): aedes (altarium, ara, arx, delubrum, simulacrum, templum *sim. aedificia*): VARRO ling. 5, 38. 51. 52 Men. 439 CIC. Catil. 3, 22 nat. deor. 1, 103 *persaepe. nota:* ITALA psalm. 81, 6 (Tert. adv. Hermog. 5 p. 132) stetit -us in ecclesia -orum (LXX *et* VVLG. *aliter*). ager: CIC. nat. deor. 3, 49. ala: VAL. FL. 1, 577. ales: VAL. FL. 4, 72. angelus: VVLG. iud. 13, 9. aqua: STAT. Theb. 9, 342. arcanum: SIL. 7, 494 PLIN. paneg. 23. arcus: SEN. Phaedr. 203. arma: VERG. Aen. 12, 739 OV. fast. 5, 43. aures (bracchium, collum, crines, dextra, digitus, facies, frons, genu, humerus, membrum, oculi, os, pectus *sim. corporis partes*): CIC. nat. deor. 1, 24. 80 CATVLL. 66, 9 VERG. Aen. 1, 170. 4, 62 LVCR. 2, 1093 LIV. 2, 49, 7. 40, 59, 7 OV. epist. 15, 64 met. 1, 339. 5, 367 fast. 1, 181. 6, 7 PRIAP. 33, 2 PAVL. FEST. p. 64. 349 MANIL. 4, 908 VAL. MAX. 3, 5, 1. 7, 1, 1 LVCAN. 5, 170 SIL. 4, 695 IVV. 10, 55 APVL. met. 5, 23 TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 356. aurum: LVCAN. 8, 121. baculum: APVL. met. 1, 4 -i medici. bonum: TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 337. caelum: HOR. epod. 5, 1 PLIN. nat. 2, 154 *al.* campus: SIL. 7, 483. caro: TERT. resurr. 5 p. 31 *persaepe.* cena: HOR. sat. 2, 6, 65 PLIN. nat. 29, 58 *al.* cibus: SVET. Nero 33. clipeus (galea *sim.*): OV. met. 15, 192 STAT. Theb. 6, 667 SIL. 4, 432. cognomen: VARRO frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31. comitatus: VERG. Aen. 12, 336. cornu: OV. ars 2, 380. corpus: CIC. nat. deor. 1, 71 LIV. 36, 30, 3. dies festus: CIC. Pis. 51 VITR. 5, 3, 1 *al.* divitiae: PLAVT. Men. 217 TERT. adv. Marc. 5, 14 p. 625. effigies: TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 647 *al.* epulae: OV. fast. 6, 325 Pont. 1, 10, 11. etymon: CORNIF. Prisc. gramm. II 257, 5 (*titulus operis*). euangelium: TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 643. exercitus: COMM. apol. 983 instr. 2, 1, 39. exta: PHAEDR. 4, 24, 5 exta praegusto -orum. figura: CIC. nat. deor. 1, 94 OV. met. 14, 771 *al.* filius: CIC. Lael. 70 PAVL. FEST. p. 95. flagellum: AVG. civ. 1, 8. flagitium: AVG. civ. 2, 25. flumen: VVLG. psalm. 64, 10. forma: CIC. nat. deor. 1, 29 VERG. Aen. 4, 556 *persaepe.* frenum: COMM. apol. 754. gentilis: CIC. Tim. 41. grex: TERT. pudic. 7 hominum genus. herba: OV. epist. 17, 160. heres: VVLG. Rom. 8, 17. homo: TERT. ieiun. 16 ITIN. [Silv.] 9, 1. ignis: CIC. har. resp. 57. imago: OV. met. 2, 804 SEN. suas. 4, 1 TERT. anim. 37 *saepe.* incunabulum: CIC. Verr. 5, 107. ingressus: VVLG. psalm. 67, 25. insula: CIC. Verr. 2, 48 PLIN. nat. 4, 119. laurus: VERG. Aen. 3, 91. liberi: PLIN. paneg. 82. linea: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346. lineamentum: CIC. nat. deor. 1, 75. litterae: TERT. anim. 2. materia: SEN. dial. 10, 19, 1. mensa: VARRO ling. 5, 123 CIC. nat. deor. 3, 84 VERG. Aen. 2, 764 *al.* merces: PERS. 2, 22. mons: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349. *frequentat* ITIN. [Silv.]. natus: VERG. Aen. 10, 469 VAL. FL. 1, 1. 553 *al.* nomen: PLAVT. Bacch. 124 VARRO ling. 9, 59 CIC. Pis. 48 nat. deor. 1, 84 *saepe* (GLOSS. θεῶν ὀνόματα). numen (*i. maiestas*): AVSON. 419, 63. oraculum: CIC. S. Rosc. 66 CVRT. 4, 7, 21 QVINT. inst. 10, 1, 81. ordo: HOR. carm. 3, 3, 36 PAVL. FEST. p. 185. ornamentum: CIC. Verr. 5, 123 IVV. 3, 218. panis: TERT. bapt. 20 *persaepe.* paradisus: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 349. plebs: COMM. instr. 2, 18, 17 (*de Christianis pauperibus*). progenies: CIC. Tim. 38. proles: VERG. Aen. 6, 322 PANEG. in Mess. 68 STAT. silv. 1, 1, 74. puer: HOR. ars 83. regula: TERT. anim. 1 adv. Marc. 1, 21 *al.* reliquiae: VAL. FL. 7, 368 (*de Prometheo*). res: VERG. Aen. 1, 229 VELL. 2, 47, 1 res gestae. saeculum: TERT. spect. 15 *al.* sanguis: CIC. nat. deor. 1, 71 HOR. carm. 4, 2, 13. scriptura: ITIN. [Silv.] 8, 4 *al.* sedes: VARRO ling. 5, 159 CIC. rep. 5, 7 nat. deor. 1, 2. 103 *persaepe.* semen: CIC. nat. deor. 1, 91. servus: TERT. idol. 2 *saepe.* socius: SEN. epist. 31, 8. sponsa: HIER. epist. 22, 16, 1. stagnum: SIL. 12, 80. stemma: AVSON. 419, 36 MART. CAP. 2, 137. substantia: TERT. pudic. 8 *persaepe.* tellus: VERG. Aen. 7, 137. telum: CIC. har. resp. 39 OV. epist. 8, 38 APVL. met. 5, 22. terra: STAT. Theb. 5, 519. tuba: TERT. resurr. 24 *saepe.* vestigium: CIC. nat. deor. 1, 42 VVLG. Iob 11, 7. vestitus: CIC. nat. deor. 2, 70. vinum: APVL. met. 6, 24 *nectar* vinum -orum est. vir: VVLG. iud. 13, 6. vitta: VERG. Aen. 2, 156 (*sed quosdam* -um hostia *coniunxisse adnotat* SERV. *ad l.*). *cf.* LVCAN. 5, 170. vox: CIC. har. resp. 62 div. 1, 102 VERG. Aen. 3, 172 *al.* vulnus: CIC. nat. deor. 1, 42.

c *pendet dativ. ex substant.*: gratia: OV. fast. 1, 701. hostis: CIC. Verr. 5, 112 Phil. 2, 64. mos est: SEN. Oed. 214. nomen: PLIN. nat. 31, 23. pietas: SIL. 2, 410. potestas: LVCAN. 8, 631. sodalis:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

COMM. instr. 1,35,20. supplex: OV. epist. 2,17 -is (*E, Leo*, -o *Palmer, traditur* -os).

d *pendet locutio* **praeposit.** *ex substant.*: ad -um: oratio: HIER. epist. 52,3,3. reditus: CIC. Tusc. 1,72. adversus: delictum: TERT. idol. 1. dolor: TAC. ann. 2,71. iustitia: CIC. nat. deor. 1,116. pietas: CIC. nat. deor. 1,116 *al.* apud: honor: TAC. dial. 12. contra: murmura: AVG. civ. 20, 28. 29. cum -o: communitas: CIC. nat. deor. 1,116. coniunctio: CIC. leg. 1,43. conversatio: AVG. civ. 10, 11. ius: CIC. nat. deor. 1, 116 PROP. 3, 5, 39. similitudo: CIC. leg. 1, 25. societas: CIC. leg. 1, 23. de: coniectatio: PLIN. nat. 2, 22. consensio: MIN. FEL. 8, 1. exordium: CIC. leg. 2, 17. lusus: TERT. nat. 1, 10. opinio: CIC. nat. deor. 1, 118. 3, 5. 11 SEN. epist. 117, 6. praesumptio: TERT. scorp. 8. quaestio: CIC. nat. deor. 1, 14. 3, 3 PLIN. nat. 2, 27. sententia: CIC. nat. deor. 2, 2. erga: officium: APVL. apol. 55. pietas: CIC. p. red. ad Quir. 18 dom. 107 SEN. epist. 76, 23 *al.* praedicatio: TERT. adv. Marc. 1,20 p. 316. religio: POMPON. dig. 1, 1, 2. verbum: VAL. MAX. 2, 4, 4. ex: spiritus species: TERT. anim. 10. in *c. acc.*: agnitio: TERT. pudic. 9. amor: AVG. civ. 14, 10. caeremonia: CIC. leg. 1, 43. cura: TERT. adv. Marc. 2, 1 p. 333. delectum: TERT. pudic. 17. dilectio: TERT. scorp. 13. examinatio: TERT. adv. Marc. 2, 3 p. 336. ignorantia: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506. ieiunium: TERT. ieiun. 7. impietas: CIC. nat. deor. 3, 84 leg. 1, 40 HIER. epist. 39, 6, 1. infamia: TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 348. inimicitia: TERT. pudic. 17. religio: CIC. leg. 1, 43. sanitas: HIER. epist. 39, 2, 3. scelus: LIV. 32, 21, 21. 34, 44, 6. in *c. abl.*: exitus: OV. epist. 19, 44 in -is. patientia: TERT. patient. 5 p. 6. inter: certamen: CIC. Flacc. 62. dissensio: CIC. div. 2, 38. receptio: AVG. civ. 3,15 Romuli. iuxta: templum, ara, simulacrum: SVET. Iul. 76. penes: imperium: SEN. epist. 90, 3.

3 ***epitheta*** *(per genera digesta usu praedicativo addito.* duodecim *v. p. 906, 5)*: **a** *ad condicionem sim., qualitatem (tam corporis quam statuae) pertinentia*: absens: PLAVT. Men. 627. advena: CIC. leg. 2,19 *(nisi pro nomine habendum)*. adversus: LYGD. 5,14 PROP. 1, 1, 8 OV. epist. 7, 4 LIV. 9, 1, 11 *saepe.* aequus: VERG. Aen. 5, 809 nec dis neque viribus aequis. OV. epist. 1, 23 SEN. clem. 1, 7, 1. aereus: MIN. FEL. 23, 12 VVLG. Dan. 5, 23. aeternus: CIC. nat. deor. 1, 45. 90 rep. 6, 26 *al. saepe.* CORP. VIII 21624 -i sancti aeterni iussu. aliger: STAT. Theb. 10, 302 *(de Somno)*. alipes: OV. fast. 5, 100. anguinus: TERT. nat. 1, 14. animalis: LABEO Serv. auct. Aen. 3, 168 *(titulus operis)*. APVL. Plat. 1, 11. animans: CIC. nat. deor. 1, 37. 2, 45. antiquus: TERT. nat. 2, 12. argenteus: MIN. FEL. 22, 4 TERT. scorp. 2 *al.* armifer: STAT. Theb. 3, 420. armiger: SIL. 7, 87. arquitenens: OV. met. 1, 441. asper: VAL. FL. 3, 271. atrox: TERT. adv. Marc. 4, 39 p. 553. attonitus *(i. horrendus, tristis)*: SCHOL. Lucan. 3, 415. aversus: BRVT. Cic. epist. 1,16,1 LIV. 7, 3, 2. Augustus: OV. Pont. 3, 6, 16 *reverentia* in Augustos invidiosa -os. CORP. VIII 8438. 8826. V 328 *al.* avidus: PLAVT. Poen. 460 OV. fast. 2, 536 EPICED. Drusi 440. aureus: VVLG. exod. 20, 23 Dan. 5, 23. auspex: VERG. Aen. 4, 45 -is ... auspicibus (OV. fast. 1, 615 INSCR. numm. Cohen VI^{2} p. 16 n. 121). *al.* austerus: TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376. beatificus: AVG. civ. 9, 15. beatus: CIC. nat. deor. 1, 48. 89 *saepe.* beneficus: CIC. div. 2, 104. benevolens: PLAVT. Mil. 1351. benignus: PLAVT. Persa 583 PORPH. Hor. epod. 13, 6. bonus *(cf. p. 892, 39)*: VAL. MAX. 1, 1 ext. 3. CALP. ecl. 1, 73 afflictum melior -us auferet aevum. *al.* CORP. VIII 1560. 2590. 2665. 8246. XII 5686 *al.* caeles: APVL. apol. 116. caelestis: PACVV. trag. 212 CIC. har. resp. 20 LIV. 1, 32, 10 CORP. VIII 20746. XIII 2457. caelicola: APVL. Plat. 1, 12 *al.* caelipotens: PLAVT. Persa 755. caprigenus: TERT. nat. 1, 64. castus: AVG. civ. 2, 8. celeber: TIB. 2, 1, 83 *(Amor)*. celer: PRIAP. 75, 10 OV. fast. 1, 386. certus: VARRO Serv. auct. 2, 141 *proprios* Varro certos -os appellat. SCHOL. Veron. Aen. 10, 78 *(titulus libri* de -is certis, *fortasse* de -is certis et incertis. *cf.* AVG. civ. 3, 12). CIC. nat. deor. 1, 37 certissimum. LVCAN. 6, 498 (PLIN. nat. 18, 25 a certissimo -o [*sc. Apolline*] profecta). ceterus: PLAVT. Poen. 460 CIC. p. red. ad Quir. 1 *persaepe in titulis.* claudus: MIN. FEL. 23 (22), 5. claviger: OV. fast. 1, 228. clemens: HIER. epist. 36, 6, 2. coaetaneus: TERT. adv. Hermog. 7 p. 134. commenticius: CIC. nat. deor. 2, 70 AVG. civ. 4, 30. communis: VERG. Aen. 8, 275 *(cf.* VARRO frg. Serv. auct. *ad l.* -os alios esse privatos, alios communes). 12, 118 catal. 9, 50 CIRIS 359 PROP. 1, 11, 16 TAC. hist. 4, 64 *al.* CORP. XI 4770. compositus: FILASTR. 93, 1. 155, 2. conflatilis: VVLG. lev. 19, 4 III reg. 14, 9. consecratus: CORP. VIII 9195. conspicuus: OV. trist. 2, 54. contaminabilis: AVG. civ. 9, 16. contemporalis: TERT. adv. Hermog. 7 p. 134. contentus: PLAVT. Poen. 460 OV. Pont. 3, 4, 80. contrarius: VARRO ling. 5, 70. convertibilis: TERT. adv. Hermog. 39. cornutus: TERT. nat. 1, 14. corporalis: PORPH. Hor. epod. 2, 18 VEG. mil. 2, 5 *saepe.* crudelis: OV. met. 13, 518 VAL. MAX. 1, 1, 14. cruentus: APVL. Socr. 5 p. 131. cultus: OV. Pont. 1, 2, 150. cuncti: HOR. carm. saec. 73 PRIAP. 63, 11 *al.* cunctiparens: PRVD. ham. 931. cupidus: TIB. 2, 5, 54. curiosus: CIC. nat. deor. 3, 90. damnosus: PLAVT. Bacch. 111 -is damnosissimis. debilis: MIN. FEL. 22, 5. demutabilis: TERT. adv. Hermog. 39. depropitius: TERT. nat. 2, 17. desertus: PROP. 2, 6, 36. dexter: SIL. 5, 222. 11, 529. 12, 193. 13, 265. dignus: PLAVT. Mil. 1043 Poen. 1177. discors: OV. fast. 4, 788. dispar: TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. dives: PLAVT. Trin. 490. dividuus: PRVD. ham. 7. doctus: PROP. 4, 3, 38. domesticus: TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 637 CORP. III 1306 *(de Silvano.* 4433. 6439. 13770 *al.)* AVG. civ. 3, 22. dubius: LIV. 8, 32, 4 SEN. Ag. 930. duodecim: PLAVT. Epid. 610. 675. VARRO rust. 1, 4, 4 -os Consentes. PAVL. FEST. p. 158 SEN. nat. 2, 41, 1 PETRON. 39 CORP. VI 29848^{b}. durus: PROP. 1, 3, 14 *(de Amore et Baccho)* OV. trist. 1, 9, 4. excellens: CIC. div. 2, 29. excelsus: COMM. apol. 159 LIB. iubil. 13, 16. exilis: CIC. nat. deor. 1, 123. exorabilis: PROP. 2, 30, 11. exsuperantissimus: APVL. Plat. 1, 12. externus: LIV. 29, 18, 2 VVLG. exod. 23, 13. fabulosus: AVG. civ. 6, 8. facilis: OV. epist. 12, 84. 15, 280 in vota. *al.* facundus: APVL. Socr. 1 p. 110. falcifer: OV. fast. 1, 234. fallax: AVG. civ. 2, 2. falsus: CIC. nat. deor. 2, 2 TERT. idol. 1 *persaepe.* fastidiosus: SEN. epist. 73, 15. fatalis: CORP. V 8802 -i deaeque. fatidicus: OV. fast. 2, 262. favens: SIL. 12, 80 *al.* fictilis: PROP. 4, 1, 5 SEN. contr. 2, 1, 18 SEN. dial. 11, 10, 7. fictus: CIC. nat. deor. 2, 70. fidelis: VVLG. I Cor. 1, 9. formonsus: APVL. met. 5, 22. fortis: STAT. silv. 4, 6, 76 *(de Hercule)*. APVL. met. 7, 5. fortunatus: OV. Pont. 3, 5, 54. fraudulens: TERT. adv. Marc. 2, 28 p. 375. frequens: FRONTO p. 213, 15 N. frugifer: CORP. VIII 8826 *(de Saturno)*. fumans: STAT. Theb. 5, 87 *(de Vulcano)*. geminus: VARRO ling. 7, 16. gloriosus: VVLG. Dan. 3, 52. gratuitus: SEN. benef. 4, 25, 3. gravis: SEN. Herc. O. 561 Oed. 667 QVINT. decl. 323 p. 271, 10 *(opp.* faciles). gregalis: AVG. civ. 1, 4. haereticus: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 332. hostilis: TERT. nat. 2, 9. ignominiosus: AVG. civ. 2, 14. ignotus: CIC. nat. deor. 1, 39 OV. met. 14, 366 TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 300 *al.* imbellis: OV. am. 1, 10, 20 *(de Venere et Cupidine)*. STAT. Theb. 9, 478 *(de Baccho)*. immensus: MIN. FEL. 19, 5 CYPR. GALL. gen. 3. immitis: SEN. Tro. 644 OCTAVIA 557 *(de Cupidine.* 819) STAT. Theb. 12, 184. immobilis: TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 323. immortalis *(cf. p. 892, 38. 52. 68) perraro singulari numero. cf.* FAB. MAX. frg. Schol. Cic. Bob. p. 72, 13 CIC. nat. deor. 1, 10. 95. 99 PANEG. 3 (11), 3, 3 *(fortasse de -o Christiano)*: PLAVT. Amph. 455 *(65^{ies})* TER. Phorm. 351 CATO or. frg. 10, 3 orig. 19 *al.* ACC. trag. 339 RHET. Her. 1, 4, 7 *al.* CIC. inv. 1, 23 *(321^{ies}, sed prae oratt. admodum raro in reliquis operibus) persaepe etiam in titulis, ex. gr.*: CORP. III 1063. 1423. 5307. 11157. V 5113. VII 704. VIII 2615. 8924. 21557. IX 2141. X 16. XII 1685. impassibilis: TERT. adv. Prax. 30 p. 287. impudens: TERT. nat. 2, 11. inanis *(i. falsus)*: COMM. instr. 1, 2, 2. inargentati et inaurati: VVLG. Bar. 6, 70. incertus: LVCAN. 2, 593 *(de deo Iudaeorum)*. PLIN. nat. 2, 22 TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 300. AVG. civ. 3, 12 *(ex Varrone)*. incestus: CARM. c. Pag. 4. incommutabilis: AVG. civ. 8, 1. 10, 1. incomparabilis: TERT. adv. Hermog. 6 p. 132. incongressibilis: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374. inconstans: TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401. incontaminabilis: AVG. civ. 9, 18. incontaminatus: AVG. civ. 9, 16. inconvertibilis: TERT. adv. Hermog. 12 p. 139. incorporalis: TERT. anim. 24. incorporeus: APVL. Plat. 1, 5. 11 FILASTR. 55, 1 *al.* incorruptibilis: TERT. anim. 24 VVLG. Rom. 1, 23. incorruptus: CORP. XIV 66 *(de Mithra)*. indemutabilis: TERT. adv. Hermog. 12 p. 139. indeprehensibilis (imd- *lapis*): CORP. XIV 64 *(de Mithra)*. indispartibilis: PRAEF. bibl. monarch. in Marc. inefficax: SEN. benef. 4, 4, 1. ineffigiabilis: TERT. anim. 24. inermis: SEN. benef. 4, 19, 1. 7, 3, 2. infestus: LIV. 8, 39, 10 infestioribus merito -is quam hominibus. VAL. MAX. 1, 1, 14 *al.* infidelis: AVG. civ. 4, 7. infinitus: MIN. FEL. 19, 5. infirmus: TERT. adv. Hermog. 10 p. 137. infrequens: FRONTO p. 213, 15 N. ingens: OV. fast. 5, 553. ingratus: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 614. inimicus: PLAVT. Mil. 314 Most. 563 CIC. Phil. 2, 65. iniquus: PROP. 2, 18, 13 OV. met. 10, 611 *saepe.* iniustus: SIL. 2, 657. innatus *(i. non natus)*: TERT. adv. Hermog. 5 p. 131. innocuus: CARM. epigr. 1702, 1. innumerabilis: CIC. nat. deor. 3, 93 SEN. benef. 4, 23, 4. insanus *(i. furens)*: STAT. Theb. 5, 93 *(de Apolline)*. insociabilis: AVIEN. Arat. 31. insons: SEN. Tro. 753. instabilis: CLAVD. 5, 441. integer: ENN. scaen. 414 STAT. Theb. 5, 176 *al.* intellectualis: TERT. anim. 24. intellegibilis: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 504. intonsus: PROP. 3, 13, 52 *(de Apolline.* OV. trist. 3, 1, 60). inverecundus: HOR. epod. 11, 13 *(de Baccho)*. invictus: OV. fast. 5, 560 invictos ... -os. SEN. Herc. O. 539 CORP. VI 263. 3686 *(de Hercule.* V 5593. VII 924. XII 4316 *al.)*. VIII 2667 *(de Saturno)*. XIV 62 -i iuvenis incorrupti Solis invicti Mithrae (66. 403. 3567. VII 541. 1039. VIII 1329 *saepe de Sole Mithra)*. invisibilis: TERT. anim. 24 *al.* invisus: LIV. 4, 6, 3. invitus: CIC. Verr. 2, 9. 5, 78 Vatin. 38 ad Q. fr. 3, 2, 1 *al.* inutilis: AVG. civ. 3, 17. iratus: PLAVT. Amph. 1022. Poen. 452 iratissimis. *al.* TER. Andr. 664 Phorm. 74 AFRAN. com. 45 *saepe.* CORP. VI 29848^{b}. iustus: TERT. adv. Marc. 4, 23 p. 497 AVG. civ. 19, 3 *saepe.* iuvantes: CORP. VIII 17626. 17719. laboriosus: CIC. nat. deor. 1, 52. laetus: PLAVT. Merc. 844. laevus *(i. iniquus, infaustus)*: SIL. 14, 494. 15, 512 ARNOB. nat. 7, 19. 23 *al.* lapideus: MIN. FEL. 22, 4. laudabilis: VVLG. Dan. 3, 52. legitimus: PRIAP. 37, 5. lenis: TERT. adv. Marc. 4, 30 p. 525. lentus: SEN. Ag. 403^{a}. lĕvis: CIRIS 158 *(Amor)*. SEN. Ag. 606. VAL. FL. 2, 323 *(i. benignus)*. ligneus: VERG. catal. 1, 4 TIB. 1, 10, 20 *al.* madens: STAT. silv. 4, 8, 9 *(de Baccho)*. magicus: TIB. 1, 2, 62 LVCAN. 6, 577. magnus (maior, maximus): ENN. ann. 201 PLAVT. Cist. 522

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Truc. 701 VARRO ling. 5, 58 *saepe.* VERG. Aen. 12, 429 maior. SEN. epist. 31, 10 -us ille maximus. *saepe.* CORP. III 14242. X 1567. 3336. III 3292 -is magnis maioribus. malus: AVG. civ. 2, 11. manifestus: PLIN. paneg. 1 TERT. adv. Marc. 1, 11 p. 304. masculus: AVG. civ. 4, 11. medioximus: PLAVT. Cist. 512 APVL. Plat. 1, 11. medius: OV. rem. 678. memor: VERG. Aen. 1, 543 LIV. 31, 17, 10. non mendax: ITALA Tit. 1, 2 (Aug. civ. 12, 17 [ἀψευδής, VVLG. non mentitur]). mentulatus: PRIAP. 36, 11 -us Priapo mentulatior non est. minores: PLAVT. Cas. 336 quod ad -os minores redierit regnum tuum (*Iovis*). OV. met. 15, 545 SIL. 15, 75 PANEG. 9, 2 *al.* minuscularii: AVG. civ. 7, 11. minutus: PLAVT. Cist. 522 AVG. civ. 2, 22. miser: MIN. FEL. 23 (22), 1. mitis: SIL. 13, 320 (*de Pane*). 3, 4, 25 (*de Aesculapio*). TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376. mortalis: CIC. fin. 2, 40 QVINT. inst. 1, 10, 5. mortuus: TERT. anim. 57 AVG. civ. 8, 27. mundanus: AVG. civ. 8, 26 (*ex Varrone*). naturalis: AVG. civ. 6, 6 *al.* niger: OV. epist. 2, 72 (*de Plutone*). nitidus: OV. fast. 3, 44. nobilis: OV. met. 1, 171. novus: CIC. leg. 2, 37 OV. fast. 1, 510 LIV. 34, 5, 10. nudus: OV. fast. 2, 287 SEN. dial. 9, 8, 5. obsequens: PLAVT. Rud. 260. omnes: PLAVT. Amph. 1051 (35^{ies}) TER. Haut. 810 Phorm. 519. 687. 976 CAECIL. com. 114 *persaepe, praecipue in enumeratione concludenda.* omnigenus: VERG. Aen. 8, 698 HIL. in Matth. 1, 6. omnipotens: PLAVT. Poen. 275 TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 334 *saepe.* CORP. II 2407ª. VIII 8457. opertus: LVCAN. 5, 188 (*de Apolline*). pallens: SEN. Oed. 584. par: TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299. patiens: VVLG. sap. 15, 1 *al.* pauper: PROP. 4, 2, 60 (*de Vertumno ligneo*). LVCAN. 9, 519 (*de Iove Ammone*). peculiaris: SVET. Aug. 5. perfectus: TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353. perflabilis: CIC. div. 2, 40. perlucidus: CIC. nat. deor. 1, 123. 2, 40. perversus: TERT. adv. Marc. 1, 26 p. 326. placabilis: SEN. clem. 1, 7, 2. placidus: TIB. 2, 1, 26 OV. met. 11, 623 placidissime, Somne, -orum. *al.* plebeius: AVG. civ. 4, 11 turba quasi plebeiorum -orum. 6, 1. pollens: CALV. carm. frg. 7. popularis: MIN. FEL. 19, 7. potens: VARRO frg. Prob. Verg. ecl. 6, 31 VERG. Aen. 3, 528. SEN. epist. 31, 10 potentissimus. *al.* praecipuus (*i. selectus*): AVG. civ. 7, 1 (*ex Varrone*). praepes: OV. epist. 8, 38. praepotens: CIC. nat. deor. 2, 4 leg. 1, 23. praesciens: AVG. civ. 5, 9 *al.* praescius: TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 339. praesens: PLAVT. frg. inc. 38 TER. Phorm. 345 CIC. nat. deor. 2, 6 Tusc. 1, 28 *al.* praeses (*adi. vice*): VARRO frg. Non. p. 532 OV. met. 1, 594 LIV. 3, 7, 1. 26, 41, 18 LACT. inst. 7, 27, 9 *al.* praestantissimus: CORP. III 990 (991 *de Apolline*). primigenus: CHALC. comm. 154. primipotens: PS. APVL. Ascl. 26. princeps: VARRO ling. 5, 57 6, 34 PAVL. FEST. p. 122 *al.* principalis: PS. QVINT. decl. 4, 16 principalium -orum fulgor. TERT. anim. 24 *al.* priscus: OV. met. 15, 593. pristinus: COMM. apol. 618. proceres: AVG. civ. 6, 1. pronus: SEN. Phaedr. 943. propensus: OV. fast. 1, 722. propitius: NAEV. com. 70 PLAVT. Amph. 1090 (10^{ies}) TER. Phorm. 636 METELL. or. frg. Gell. 1, 6, 2 CIC. Verr. 6, 37 CORP. IV 1679. VI 30973. III 7463 *persaepe.* prosper: SEN. Ag. 172. providens: TERT. anim. 46 -um *Stoicorum* providentissimum. prudens: OV. fast. 5, 613. puerilis: AVG. civ. 4, 34. pugnax: SEN. Phaedr. 805. pulcher: CIC. nat. deor. 1, 80. pusillus: TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 372. radians: VAL. FL. 5, 409 (*de Sole.* APVL. Socr. 2 p. 120). rationalis: TERT. anim. 24. rectus: HOR. carm. 4, 4, 48. regalis: IVST. 11, 15, 10. rigidus: PRIAP. 4, 1. 45, 1. rotundus: CIC. nat. deor. 1, 18 *al.* sacratus: PLIN. nat. 37, 149 sacratissimo Assyriorum -o dicatam *gemmam Beli oculum.* saevus: SEN. Ag. 230 LVCAN. 3, 743 STAT. Theb. 8, 493. salax: PRIAP. 14, 1. 34, 1. salutaris: INSCR. Bull. di archeol. e stor. Dalmat. 1902 p. 143 CORP. III 3473. 14540. VIII 17721. 21720. salutifer: CORP. VIII 20961. sanctus: CORP. VI 23. 37 (*de Apolline*). V 4854 (*de Hercule*). VIII 9649 (II 944 *de Iove*). VI 467 (*de Libero patre, al.*). 480 (*de Marte, saepe*). VIII 8434 (*de Saturno, al.*). VI 288 (*de Silvano, persaepe*). *praecedit epitheton*: CORP. VI 629 (sanctissimi -i. 669. X 1553. 1564 INSCR. exped. Syr. Princeton Univ. III A 1 p. 1). sapiens: TERT. bapt. 2. sculptilis: ZACCH. 1, 21. secundus: VERG. Aen. 8, 682 ventis et dis ... secundis. OV. epist. 15, 375 *al.* selectus: AVG. civ. 6, 4 qui in ultimo rerum divinarum libro de -is selectis et praecipuis egit. *cf.* civ. 7, 1. semicaper: OV. fast. 4, 752. sempiternus: CIC. nat. deor. 1, 25 PS. APVL. Ascl. 14 *al.* senior: OV. fast. 5, 34. sensibilis: PS. APVL. Ascl. 3. 16. severus: TERT. adv. Marc. 4, 39 p. 553. singulus: VARRO ling. 7, 45. solitarius: MIN. FEL. 10, 3. spectabilis: OV. am. 1, 8, 59. stabilis: PS. APVL. Ascl. 31. sterilis: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 610. stupens: TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 325. suavis: VVLG. sap. 15, 1. subdolus: TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401. sublimis: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373. subvetus: TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300. summus: CAECIL. com. 259 (*de Amore*). CIC. rep. 6, 17 ac. 2, 126. VERG. Aen. 11, 785 (*de Apolline*) *persaepe, praecipue de Iove.* superexaltatus: VVLG. Dan. 3, 52. surdus: OV. Pont. 2, 8, 28. synnavi: CORP. XI 3074 (*i.* σύνναοι). tardipes (*de Vulcano*): CATVLL. 36, 7. terribilis: LVCAN. 2, 80 VVLG. Dan. 9, 4. terrigena: VARRO Serv. Aen. 3, 578 AVG. civ. 6, 8. tranquillus: PLAVT. Capt. 865. triformis: FILASTR. 93, 1. tristis: VARRO frg. Macr. sat. 1, 16, 18 OV. met. 10, 141 SEN. Herc. f. 611. vanus: TERT. adv. Marc. 1, 28 p 330. velox: OV. fast. 2, 285. STAT. silv. 2, 3, 18 pecorum. verax: TERT. adv. Prax. 11 p. 243 AVG. civ. 16, 32. veridicus: SEN. Ag. 255. PLIN. nat. 18, 25 (*de Apolline*). versipellis: TERT. adv. Prax. 23 p. 272. verus: CIC. nat. deor. 2, 2 PROP. 3, 13, 66 CORP. VII 582. 767 *al.* vetus: VERG. Aen. 7, 204 (*de Saturno*). vetustus: SIL. 14, 673. viridis: OV. trist. 1, 2, 59 VAL. FL. 6, 49. visibilis: APVL. Socr. 2 p. 120 FILASTR. 155, 2 AVG. civ. 9, 16. ultramundanus (*i.* ὑπερκόσμιος): APVL. Plat. 1, 11. unicus: IVV. 8, 111. uniformis: TERT. anim. 24. volatilis: APVL. met. 5, 22. volens: PLAVT. Persa 332. volubilis: CIC. nat. deor. 1, 18. 2, 46. volucer (volucris): OV. ars 2, 98 (*de Amore*). STAT. Theb. 2, 55 (*de Herme*). PORPH. Hor. carm. 1, 2, 47/49. utilis: LYGD. 4, 19.

b *ad officium pertinentia* (*idem persaepe exprimitur casu genet. cuius usus exempla contuli sub* I A): aequoreus: PRIAP. 9, 4 OV. met. 12, 197 fast. 5, 512. aetherius: AVG. civ. 8, 21 *al.* agricola (*adi. vice*): NVX 10. aquatilis: CORP. V 5258. bellicus: OV. fast. 2, 478 PAVL. FEST. p. 178. belliger: STAT. silv. 5, 2, 147. bellipotens: STAT. Theb. 3, 577. caeruleus: PROP. 3, 7, 62 OV. met. 2, 8 *al.* campestris: CORP. VIII 2635. castrensis: CORP. III 14369 ⟨d⟩ibus k(astrensibus?). coniugalis: VARRO frg. Non. p. 528 SEN. Med. 1 QVINT. decl. 347 p. 368, 2 *al.* cumatilis: COMM. instr. 1, 10, 3 (*i. Neptunus*). feralis: SEN. Med. 740 Thy. 668. finitimus: CORP. XII 75 (*i. Mercurius*). fluvialis: AVG. civ. 3, 12. fontanus: AVG. civ. 3, 12. genitalis: ENN. ann. 115 AVSON. 424, 1. hospitalis: CIC. Verr. 5, 48 LIV. 39, 51, 12 VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 TAC. ann. 15, 52 CORP. VII 237 *saepe.* ignipotens: VERG. Aen. 12, 90. infernalis: PAVL. FEST. p. 29. inferi: LIV. ANDR. frg. 26 PLAVT. Cist. 512 VARRO ling. 6, 34 CORP. X 8249, 3. 15 *al.* VARRO frg. Serv. Aen. 3, 578 inferiores. HOR. carm. 1, 10, 19 imis (OV. met. 5, 665). *v. etiam sub* Inferi. infernus: PACVV. trag. 211. liquidus: PROP. 3, 19, 14 (*i. Enipeus*). litoralis: CATVLL. 4, 22. lucrius: ARNOB. nat. 4, 9. marinus: OV. met. 13, 964. maritalis: SEN. Oed. 956 medicus: AVG. civ. 3, 17 *al.* militaris: CORP. III 3472. 3473. 7591. montenses: CORP. VI 377. musicus: PORPH. Hor. carm. 3, 25 pr. (*de Baccho.* epist. 2, 2, 78). noctivagus: STAT. Theb. 10, 158 (*i. Sopor*). nocturnus: PLIN. nat. 30, 84 a nocturnis -is Faunisque agitentur. CORP. III 13461. 13462. Palatinus: MART. 5, 19, 4 (*i. qui Palatinum montem tuentur*). pastoralis: PORPH. Hor. carm. 4, 12, 11/12. patellarius: PLAVT. Cist. 522. paternus: LIV. 40, 10, 2 CORP. VI 32575 (= 2825). V 4206. patriensis: CORP. VI 32551 (= 2821). 32574. patrius: CIC. har. resp. 37 an patrii penatesque -i. VERG. Aen. 2, 702 TERT. nat. 2, 9 *persaepe, etiam in titulis, ex. gr.*: CORP. VI 32575. III 3429. 3668. VIII 240. 12003. 17721. 21486. X 1553. XIII 3191. XIV 3. pelagicus: TAB. devot. Audollent 292 *al.* penetralis: PAVL. FEST. p. 101 VAL. MAX. 1, 8, 7 SEN. Oed. 265 TAC. ann. 2, 10 *saepe.* pestilens (*activo sensu*): PORPH. Hor. carm. 3, 18 pr. (*i. Faunus*). carm. saec. 34 (*i. Apollo*). praetorii (*ad praetorium principis pertinere videtur*): CORP. XIV 3554 (*saec. II*) Herculi Tiburt. Vict(ori) et ceteris -is praet(oriis) Tiburt. privatus: VARRO frg. Serv. auct. Aen. 8, 275 LIV. 5, 52, 3 *al.* promarinus: AVR. Fronto p. 47, 25 N. proprius: VARRO frg. Serv. auct. Aen. 1, 141. 12, 139 SVET. Aug. 5 *al.* publicus: NEP. Them. 7, 4 -os publicos suosque patrios ac penates. LIV. 5, 52, 3 CORP. IX 3577. 6020. 6492 *saepe.* scholarius: CORP. X 3793. semitalis: VERG. catal. 10, 20. sidereus: MART. 12, 60, 2 (*i. Sol*). AVG. civ. 7, 3. silvestris: CLAVD. carm. min. 25, 19. CORP. III 1145 (*i. Silvanus.* 1155). socialis: LIV. 3, 18, 3. 40, 22, 11. socius: OV. epist. 5, 126 fast. 2, 618. superus: LIV. ANDR. frg. 26. PLAVT. Cist. 512 di deaeque, superi atque inferi. VARRO frg. Serv. Aen. 3, 578 superiores. CIC. top. 90 *saepe v. sub* superi. terrestris: LIV. 1, 32, 10 PAVL. FEST. p. 29. trivii: CORP. VII 163. tutelaris: MACR. sat. 3, 9, 2. vialis: AVR. Fronto p. 45, 25 N. SERV. auct. Aen. 3, 168. undisonus (*i.* ἀκταῖος): PROP. 3, 21, 18. urbanus: VARRO rust. 1, 4, 4.

c *de patria vel origine*: alienigena: AVG. civ. 3, 12. alienus: VVLG. gen. 35, 2 *saepe.* barbarus: CORP. III 14068. indigena: OV. met. 6, 330 AVG. civ. 3, 12. indiges: VERG. georg. 1, 498 di patrii (*cf. l. 38*) indigites. TIB. 2, 5, 44 -um ... indigetem. LIV. 8, 9, 6. OV. met. 14, 607 (*i. Romulus*). PAVL. FEST. p. 106 CORP. X 5779 *v. sub* Indigetes. novensilis: LIV. 8, 9, 6 SERV. auct. Aen. 8, 187 MART. CAP. 1, 46 *v. sub* Novensiles. peregrinus: CIC. leg. 2, 37 LIV. 5, 52, 10 *saepe.* rusticus: APVL. met. 5, 25 (*i. Pan*). *ethnica et sim.*: Aonius: OV. ars 1, 312 (*de Baccho Thebano.* 2, 380). Arcadius: PROP. 1, 18, 20 (*i. Pan*). Arcas: STAT. Theb. 4, 222 (*i. Hermes*). Argolicus: STAT. Theb. 10, 884 Argolici Tyriique -i. Castalius: MEROB. carm. 1, 12 (*i. Apollo*). Clarius: OV. met. 11, 413 fast. 1, 20 VAL. FL. 3, 299. Cynthius: LYGD. 4, 50. Delius: PHAEDR. app. 6, 7. Delphicus: NEP. Paus. 5, 5 SEN. Oed. 214 APVL. met. 2, 25 *al.* Epicureus: CIC. nat. deor. 1, 75. Epidaurius: PROP. 2, 1, 61 SEN. Phaedr. 1022. Graius (*i. Achaicus*): STAT. Theb. 8, 686. Iliacus: OV. fast. 1, 528 AVG. civ. 3, 8. Italus: VERG. Aen. 8, 715. Ledaeus: OV fast. 1, 706 -is (*i. Castori et Polluci*). Lethaeus: LVCAN. 6, 686. Leucadius: OV. trist. 3, 1, 42 (*i. Apollo.* 5, 2, 76). Lycaeus: VAL. FL. 6, 532 (*i. Pan*). Maenalius: OV. fast. 4, 650. Maeonius: COLVM. 1 praef. 30 (*i. Homerus*). Milesius: APVL. met. 4, 32 (*i. Apollo*). Oetaeus: PROP. 3, 1, 32. Ogygius: OV. epist. 10, 48 (*i. Bacchus Thebanus*). Pergameus: MART. 9, 16, 2 (*i. Aesculapius*). Platonicus: CIC. nat. deor. 1, 20. Pythius: PROP. 2, 31, 15. Romanus: LIV. 4, 30, 11. 5, 52, 4. 25, 40, 2 LVCAN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 809 *al.* Samothraces -i: SALL. epist. Mithr. 7. Sidonius (*i. Thebanus*): STAT. Theb. 8, 686. Stoicus: CIC. div. 1, 8 SEN. apocol. 8. Stygius: STAT. Theb. 4, 624. Taenarius: PROP. 1, 13, 22 (*i. Neptunus*). Tarpeius: LVCAN. 8, 863. Tartareus: OV. trist. 1, 9, 32. Thebanus: PROP. 3, 18, 6 (*i. Hercules*). Troianus: AVG. civ. 3, 11. 14. Tyrius (*i. Thebanus*): STAT. Theb. 10, 884.

4 *substantiva*: **a** *iuxta posita. nonnisi notabiliora attuli; nonnulla etiam sub I B 1 invenies, velut* fors, natura, casus. *hic illic mera hypallage est statuenda. omisi praeterea nomina propria cum* -us *coniuncta, velut* Diespiter, Iuppiter, Hercules di deaeque *sim., titulorum permulta exempla congessit Vaglieri ap. Ruggiero, Diz. epigr. II 1724sq.* amicus: PLAVT. Bacch. 347. arma: VERG. Aen. 2, 181 arma -osque parant comites. caelum: LVCR. 1, 54 OV. trist. 2, 2, 215 LIV. 26, 9, 8 *al.* di deaeque (*rarius* et, atque, vel, sive, ἀσυνδέτως *hic illic in titulis*) *praecipue in conclusione enumerationis -orum. saepe etiam additur* ceteri, omnes (*interpositus ex. gr.*: PLAVT. Poen. 859 AVG. civ. 4, 9), cuncti. *per* D. D. *fortasse notatum in* CORP. I 1171 (= IX 3654), *v. p. 886, 71*: ENN. scaen. 333 PLAVT. Aul. 785. Cas. 670 -os et deas (26^{ies}). TER. Eun. 302 (6^{ies}) VERG. georg. 1, 21 Aen. 6, 64 PROP. 3, 13, 41. *frequentissime in titulis (cf. Ruggiero l. c.), ex. gr.*: LEX VRSON. (Corp. II 5439) II 72, 33 -o deaeve (CORP. VI 2098 sive -o sive deae. 2099. XI 111. XIV 3572 sei -us sei -a. VIII 21567^{B}, 9. INSCR. Notiz. degli scavi 1890 p. 218 si -o, si deai. PAVL. FEST. p. 193). SEN. epist. 96, 4 neque di neque -ae faciant, ut. CORP. VI 101 -um dearum (30991 -is deabus. III 5307. 8173. 14361. V 514 *al.*). XIII 3638 dibus et deabus. 7793 -i ac -ae omnes. *cf. etiam* OV. fast. 5, 685 -um ... divamque fefellit. CORP. VI 30694 (= 110) sei -o sei deivae (*cf. Wissowa, Rel. u. Kultus p. 33*). fatum: VERG. Aen. 4, 651 CORN. SEV. carm. frg. 19 LIV. 2, 44, 12 *saepe.* fides: LIV. 9, 12, 8. fors: OV. fast. 2, 782. fortuna: VERG. Aen. 12, 677. genium: PERS. 4, 27 -is iratis genioque sinistro. heros: LYDIA 75 HOR. ars 227 QVINT. inst. 1, 10, 10. 12, 10, 5. homines (*saepe idem valet atque omnes. apud poetas* homines *fere ubique praecedit*): PLAVT. Capt. 622 (16^{ies}) TER. Hec. 198 Haut. 61 VARRO rust. 3, 16, 5 CIC. de orat. 2, 196 Verr. 5, 67 (7^{ies}) nat. deor. 2, 133 (9^{ies} *in phil.*) epist. 1, 9, 19 CAEL. Att. 10, 9^{a}, 1 SALL. Catil. 15, 4 VERG. Aen. 1, 229. 2, 254 *al.* HOR. ars 373 OV. am. 1, 2, 37 ars 3, 653. met. 2, 578 -os hominesque. LIV. 1, 4, 3. 5, 27, 12 nec -us nec homo quisquam. *saepe.* SIL. 15, 542 -umque hominumque. maiores: PLAVT. Aul. 166 di et maiores. Capt. 324. Persa 390 Trin. 346. mores: VERG. Aen. 9, 252 di moresque. mundus: SEN. dial. 7, 8, 4 mundus ... -us. *al.* numen: OV. medic. 83 -os irataque numina. PS. QVINT. decl. 10, 14. parentes: PLAVT. Poen. 1208 di aut parentes (Rud. 192). RHET. Her. 3, 3, 4 parentes, -os, patriam. poeta: HOR. sat. 2, 3, 8 iratis natus ...-is atque poetis (*ironice*). prodigium: LIV. 26, 45, 9. reges: PLAVT. Amph. 61 HOR. carm. 4, 2, 13. sacrum: VERG. Aen. 12, 192 sacra -osque dabo. semideus: OV. met. 14, 673 viri ... semideique -ique. somnus: OV. met. 15, 25. terra: STAT. Theb. 3, 440 terris Aurora -isque ... vehit ... diem. vates: LIV. 6, 12, 8. vir: QVINT. inst. 3, 7, 3 laudes -orum virorumque. votum: OV. met. 2, 186.

b *appositiva vel praedicativa*: ablator: AVG. civ. 19, 13. acceptator: TERT. patient. 4 p. 5. acceptor: OROS. hist. 7, 29, 3. adiutor: MIN. FEL. 25, 7 VVLG. psalm. 17, 3 *al.* administrator: PS. APVL. Ascl. 3. adstipulator: VAL. MAX. 7, 1, 2 vanae opinionis. aedificator: CIC. nat. deor. 1, 18 mundi. *al.* ales: STAT. Theb. 4, 286 -o vacat alite (*i. Mercurio comite.* 4, 605). alumnus: HOR. ars 239 (*de Baccho*). SOL. 7, 11 montes Cyllene et Lycaeus ... -is alumnis inclaruerunt. amator: APVL. met. 5, 24. AVG. civ. 9, 7 hominum ... amatores. anticipator: AVSON. (?) 153, 9. arbiter: LIV. 9, 1, 7 foederis (21, 10, 3). SEN. epist. 16, 5 mundi. PETRON. 98 humanarum rerum. TAC. ann. 15, 24 potentium populorum. *al.* artifex: LACT. inst. 2, 1, 14 ira 14, 2 *persaepe.* auctor: VERG. Aen. 8, 336 Apollo. OV. met. 7, 148 fast. 3, 157 LIV. 9, 14, 4 *saepe.* auxiliator: VVLG. Is. 50, 9 ORIG. in Matth. 18, 33. bellator: VERG. Aen. 9, 718 STAT. Theb. 4, 356. celator: LVCAN. 10, 286 undarum ... Nile, tuarum. circumscriptor: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 328 sententiae suae. cognitor: OROS. hist. 7, 22, 6 secretorum. comes: CIRIS 338 OV. epist. 7, 158 fast. 3, 615 CARM. c. pag. 49. commilito: SEN. suas. 2, 18 FLOR. epit. 1, 11, 4. conditor: SEN. Phoen. 655 mundi. PLIN. epist. 8, 24, 3 *persaepe.* conservator: OROS. hist. 3, 3, 3 humilium. CORP. III 3419. 14242. 14262 loci. 15156. V 6653 (*de Marte*). 4864. 5052. VIII 10178. 17621 *saepe.* consolator: AVG. civ. 1, 14. consors: PANEG. 12, 6 -o consorte (*i. genio comitante*). conspector: VVLG. Sirach 36, 19 saeculorum. constitutor: LACT. inst. 3, 9, 10 omnium rerum. consultor: SALL. or. Macri 15 AVG. civ. 2, 4. creator: CORP. III 710 -is genitis et -orum creatoribus. cremator: TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 630 (*ludit cum verbo* 'creator'). cultores: CORP. VII 980 huius loci. custos: HOR. carm. 1, 36, 3 Numidiae. MART. 7, 91, 4 (*de Priapo.* CARM. epigr. 193, 1). LACT. inst. 1, 20, 41 finium (*de Termino.* 6, 12, 35). CORP. VI 30860. VII 705. damnator: TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 592. dator: LACT. inst. 4, 26, 15 vitae. AVG. civ. 4, 23 felicitatis. *al.* debitor: SEN. benef. 4, 11, 3 nobis. TERT. patient. 15 p. 22. decurio: TERT. nat. 2, 8 municipii. demonstrator: TERT. patient. 4 p. 5 omnium bonorum. dispensator: OROS. hist. 7, 37, 11. dispositor: SEN. nat. 5, 18, 5 mundi. doctor: LACT. inst. 1, 1, 15 sapientiae. 4, 26, 23 magistro ac doctori -o. dominator: VVLG. exod. 34, 6. dominus: HOR. carm. 1, 1, 6 terrarum (OV. Pont. 1, 9, 36. 2, 2, 12). OV. epist. 4, 12 dominos ... -os (am. 3, 10, 48). *cf. p. 891, 37.* dux: OV. epist. 7, 141 LIV. 1, 41, 3. 1, 54, 3 ARNOB. nat. 1, 5 *al.* effector: CIC. Tim. 17 mundi (LACT. inst. 5, 8, 5). PS. APVL. Ascl. 3. AVG. civ. 12, 27 animalium. epulo: AVG. civ. 6, 7. exactor: TERT. spect. 2 innocentiae. executor: TERT. adv. Marc. 4, 24 p. 501. fabricator: APVL. Plat. 1, 8. 9, 10. factor: TERT. anim. 11 LACT. inst. 7, 6, 1 VVLG. Is. 51, 13. fautor: VAL. MAX. 5, 5, 3 virtutum. fictor: LACT. ira 14, 2. figulus: AVG. civ. 15, 1. flagitator: AVG. civ. 2, 13 ludorum scaenicorum. fratres: PROP. 3, 14, 20 (*de Dioscuris*). *adde*: OV. fast. 1, 707 (*de Tiberio et Druso.* EPICED. Drusi 290 SVET. Cal. 22 *al.*). genitor: VAL. FL. 5, 126 NEMES. cyn. 71 CORP. VI 31746 *persaepe.* gubernator: PS. APVL. Ascl. 17. LACT. inst. 5, 8, 5 *mundi. saepe* CORP. VI 31746. helluo: AVG. civ. 3, 20. hospes: OV. met. 8, 685 fast. 1, 240 (*de Saturno*). 1, 615. 3, 160 SEN. Thy. 148 *al.* CORP. VIII 8435. illuminator: TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 434 Marcionis. LACT. inst. 6, 18, 2. imperator: CIC. rep. 3, 33 omnium. impulsor: PLAVT. Aul. 737 ARNOB. nat. 1, 5. inspector (*i.* ἐπίσκοπος): COMM. instr. 2, 18, 9. intentator: VVLG. Iac. 1, 13 malorum. inventor: PLIN. nat. 25, 30. iudex: CIC. leg. 2, 25 SEN. contr. 1, 1, 23. 7, 1 (16), 5 SEN. benef. 3, 6, 2 TERT. anim. 35 *al.* iuvenis: OV. met. 1, 531 (*Apollo*). CALP. ecl. 7, 6. largitor: AVG. civ. 19, 13. machinator: MIN. FEL. 5, 7 LACT. inst. 2, 11, 14 *saepe.* magister: CIC. rep. 3, 33 omnium. VERG. Aen. 5, 391 SEN. benef. 4, 6, 6 TERT. patient. 12 p. 19 *saepe.* moderator: CIC. leg. 2, 15 omnium rerum. molitor: CIC. Tim. 17. nebulo: AVG. civ. 3, 20. opifex: CIC. nat. deor. 1, 18 mundi. SEN. Phaedr. 189 fulminis. LACT. opif. 3, 18 rerum. *saepe.* osores: AVG. civ. 9, 7 hominum. paedagogus: SEN. epist. 110, 1. parens: CORNELIA epist. frg. 2 parentabis mihi et invocabis -um parentem. CORP. X 3283. 3290. 8249 -bus parentibus. pastor: PROP. 3, 13, 39 APVL. met. 5, 16 TERT. pudic. 7. pater: TERT. bapt. 7 *persaepe.* praedicator: AVG. civ. 10, 25. praesul: MART. CAP. 2, 203. praevaricator: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 328 veritatis. procreator: CIC. Tim. 27 mundi. prospector: VVLG. Sirach 3, 34. protector: VVLG. psalm. 17, 3 meus. punitor: OROS. hist. 3, 3, 3 malorum. rector: SEN. dial. 7, 8, 4 universi. epist. 16, 4 *al.* restitutor: PS. APVL. Ascl. 26. resuscitator: TERT. resurr. 12 carnis. retributor: TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 522. rex: CARM. epigr. 1438, 1. salvator: VVLG. psalm. 24, 5 *al.* salutificator: TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361. servator: LIV. 45, 44, 20. speculator: MIN. FEL. 32, 9 omnium. stator: PANEG. 2, 12. stipulator: VAL. MAX. 7, 1, 2 vanae opinionis. susceptor: VVLG. psalm. 17, 3. testis: PROP. 4, 1, 79. 4, 9, 13 *saepe.* tutor: AVG. civ. 3, 13. venter: HIER. epist. 7, 5 *saepe.* victor: CORP. VIII 17628 (*de Marte*). vindex: CIC. leg. 2, 19. 25 LIV. 9, 1, 8 SEN. contr. 10 praef. 6 *al.* virgo: *v. p. 915, 29.* ultor: TIB. 1, 8, 72 PROP. 3, 20, 22 OV. am. 3, 8, 65 met. 14, 693 *saepe.* zelotes: TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376 *al.*

deriv.: dealitas, dealiter, deitas, deitatus. *comp.*: deicida, deicola, deifer, deificus, deificare, deiloquus, deipara (-partrix), deipassiani (deop-). semideus. *nom. propr.*: Adeodatus, Deodata, Deogratias, Deumhabet, Deusdedit, Quodvultdeus.

DEA

f. *dea, -ae. *de dat. vel abl. plur.* -abus: CHAR. gramm. I 54, 10 dat. et abl. per is exeunt ... nisi quod nonnumquam ratio ista auctoritate vel necessitate corrumpitur, cum dicimus his -bus ... quod iuris periti instituerunt (CLEDON. gramm. V 46, 4) ambiguitatis secernendae scilicet gratia, ob quod multa sordide ab auctoribus dicta videntur habere rationem (148, 25 DIOM. gramm. I 304, 24 DON. gramm. IV 378, 9 POMP. gramm. V 173, 27. 188, 29 CONSENT. gramm. V 354, 6 PHOC. gramm. V 427, 7 GRAMM. suppl. 45, 9 EXPLAN. in Don. gramm. IV 545, 17). PROB. inst. gramm. IV 82, 17 haec quinque nomina (*sc.* -a, sponsa, mula, amica, equa. *praeterea addunt alii*: nata, asina, liberta, famula, anima, ursa, ambo, duo) propter metra et structuras dat. et abl. casu numeri plur. sic anomala constituta sunt declinari his et ab his -bus (POMP. gramm. V 189, 19 SERV. gramm. IV 434, 8). deabus *solum legitur*: GELL. hist. 12 VARRO frg. Aug. civ. 7, 24 APVL. met. 4, 30 *al.* INSCR. (*v. Neue, Formenlehre* I^{3} *41*). *in locutione* dis deabusque: CIC. Rab. perd. 5 or. frg. A VII 2 (*cf.* CAPER gramm. VII 109, 6 PRISC. gramm. III 294, 4) *et deinde saepe.* d(e)is: VARRO rust. 3, 16, 7 his dis (*i. Musis*). ARNOB. nat. 7, 19 dis feminis (*opp.* maribus. *cf.* LACT. inst. 1, 11, 26). ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 115 deis (I)lithyis. CORP. VII 221 deis Matribus. *de scripturis variis in titulis obviis*: daea: CORP. VIII 10765. dae: (*i. -ae*): CORP. XIII 6733 (*a. 276*). 2859. 8004. 8546 *al.* die (*i. -ae*): CORP. XIII 6553. diae (*i. -ae*): CORP. VI 30854. III 10393 *al.* diabus: CORP. III 5896. 10298. dabus: CORP. III 11107. *de mensura: apud veteres poetas scaenicos formae bisyllabae praeter hos locos semper* (PLAVT. 22^{ies} TER. 4^{ies}) *unam arsin vel thesin explent* (*cf. etiam p. 886, 44. 915, 12*): -ă: PLAVT. Pseud. 678 ACC. trag. 52 (*utrumque in fine versus*). -am: NOVIVS Atell. 105. -ā: PLAVT.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Poen. 1177 -ae: PLAVT. Capt. 172 Curc. 720. 793 Mil. 501 Most. 655 Poen. 460 TER. Hec. 102 Phorm. 976. -as: PLAVT. Cas. 670 Poen. 950. *apud dactylicos poetas notanda synizesis*: CARM. c. pag. 118 solvere dis deābusque parat superisque minatur.

1 *apud* ***scriptores***: ENN. scaen. 55 iudicium inter -as tres (*sc. Iuno, Minerva, Venus*). CATO agr. 139 si deus, si -a es (CARM. evoc. Macr. sat. 3, 9, 6 si deus, si -a est cui populus ... Carthaginiensis est in tutela. *cf. p. 909, 21*). NOVIVS Atell. 105 *de Laverna* (PAVL. FEST. p. 117. PORPH. Hor. epist. 1, 16, 60 Larv[e]arum -a quae furibus praeest). VARRO ling. 6, 19 Furrinalia Furrinae quod ei -ae feriae publicae dies. 6, 20 Opeconsiva. frg. Non. p. 44, 2 pandere: panem dare. hanc -am Aelius putat esse C e r e r e m (OV. am. 3, 10, 5. 38 *persaepe*). p. 352 *de Numeria*. SCHOL. Veron. Aen. 10, 78 -am *Veniliam* cum Neptuno coniungunt (VERG. Aen. 6, 90 TERT. nat. 2, 11) *permulta alia -arum nomina a* CIC. *praecipueque a* TERT. *et* AVG. *laudata ex Varrone sumpta sunt v. p. 912, 26. 52*. CIC. Verr. 6, 188 quae -ae illos Hennenses lacus lucosque incolitis, cunctaeque Siciliae ... praesidetis. har. resp. 37 cuius *-ae* ne nomen quidem viros scire fas est quam iste idcirco B o n a m dicit (*cf. vol. II p. 2070, 66—2071, 8*). prov. cons. 35 eius deae *Fortunae* periculum facere (PVBLIL. E 7 OV. Pont. 2, 3, 56 *al.* FRONTO p. 8, 6 N. -am -arumque praecipuam, *persaepe, fuse de ea agit* AVG. civ. 4, 19). nat. deor. 3, 43 si di sunt, suntne etiam Nymphae -ae? 3, 45 iure naturae qui -a matre est, deus sit necesse est. 3, 46 si L a t o n a m (OV. met. 6, 188 *al.*) -am putas ... si haec *Hecate* -a est (VERG. Aen. 6, 258 VAL. FL. 7, 384 *al.*), cur non Eumenides? (CATVLL. 64, 201) quarum si -ae sunt ... F u r i a e, -ae sunt speculatrices ... et vindices facinorum et sceleris (VERG. Aen. 7, 324. VAL. FL. 7, 151 redit de strage -arum. *al.*). CIC. nat. deor. 3, 47 ea *Natio* si -a est, di omnes illi qui commemorabantur a te Honos, F i d e s (SIL. 2, 481 AVG. civ. 4, 20) M e n s (TERT. nat. 2, 11 AVG. civ. 4, 21. 7, 3) C o n c o r d i a (OV. fast. 1, 648. AVG. civ. 3, 25 an ulla ratio redditur, cur Concordia -a sit [*al.*] et Discordia -a non sit, *sed cf.* SEN. Herc. f. 93). nat. deor. 3, 48 I n o -a ducetur et *Λευκοθέα* (PROP. 2, 26, 10 OV. epist. 18, 126 *al.*) a Graecis, a nobis M a t u t a dicitur (OV. fast. 6, 545 *cf.* AVG. civ. 18, 14) ... C i r c e n -am duces? (VERG. Aen. 7, 19 OV. rem. 276 met. 14, 33 LIV 1, 49, 9). nat. deor. 3, 51 L u n a (CATVLL. 34, 17 FLOR. epit. 3, 5, 23 AVIEN. Arat. 940). 3, 52 t e r r a ipsa -a est (PLIN. nat. 2, 159 AVG. civ. 7, 23) ... quae est enim alia T e l l u s (PREC. terr. 1 OV. fast. 1, 586 FLOR. epit. 1, 19, 2 AVG. civ. 7, 23. 28). Brut. 59 -am *Suadam* in Pericli labris scripsit Eupolis sessitavisse (*Πειθώ τις ἐπεκάθιζεν ἐπὶ τοῖς χείλεσιν*). Att. 9, 5, 3 cui *Achilli* et mater et -a *Thetis* (HOR. epod. 13, 12 OV. met. 2, 521 STAT. Ach. 1, 218 *al.*). CATVLL. 63, 3 -ae *Cybebe* (63, 30. 43 -a Pasithea. 63, 91 -a magna, -a Cybebe, -a domina Dindymei. PROP. 3, 17, 35. 4, 11, 52 OV. fast. 2, 58 STAT. Theb. 12, 226 *persaepe*). 67, 17 non est -a *Venus* nescia nostri (LVCR. 1, 6. 26. 36 *persaepe*). BELL. Alex. 66, 3 (*de Bellona*. PAVL. FEST. p. 33 VAL. FL. 3, 64 COMM. instr. 1, 16, 9). SALL. hist frg. 2, 87 *de Matre Magna* (LIV. 29, 10, 8 *persaepe*). NEP. Timoth. 2, 2 *de Pace*. VERG. Aen. 1, 17 *de Iunone* (*admodum frequenter*). 2, 170 *de Minerva* (2, 227. PRIAP. 1, 4 de patris vertice nata -a. OV. epist. 3, 147 fast. 3, 828. PAVL. FEST. p. 192 -a belli. SOL. 27, 43 artium -a. BOETH. herm. sec. 2, 5 p. 109, 19 -a sapientiae. *saepe*). Aen. 3, 262 *de Harpyis* (*item, ut videtur* VAL. FL. 4, 519). 5, 657 *de Iride* (OV. met. 14, 841). 7, 641 pandite nunc Helicona, -ae, cantusque movete (= 10, 163 *item de Musis persaepe, ex. gr.*: PROP. 3, 3, 37 una -arum ... Calliopea fuit [VAL. FL. 5, 217] OV. ars 3, 348 Bacche novemque -ae. met. 5, 663 -as Helicona colentes. Pont. 4, 2, 46 trist. 4, 1, 49 fast. 5, 9 VAL. MAX. 1, 6 ext. 3 SIL. 9, 340 STAT. silv. 1, 2, 4. 5, 3, 15. 211 Theb. 1, 4 MART. 1, 81, 9. *cf. p. 910, 74*). Aen. 9, 101 a e q u o r i s esse -as qualis Nereia Doto et Galateia (9, 116 ite -ae pelagi [SEN. Tro. 879 FLOR. Verg. p. 185]. OV. am. 3, 12, 38 maris [fast. 4, 62 *de Venere*]. met. 11, 221 undae [STAT. Theb. 4, 683]. PAVL. FEST. p. 327 Salaciam dicebant -am aquae). HOR. carm. 4, 6, 33 *de Diana* (OV. met. 3, 163 -a silvarum [VAL. FL. 1, 106 *al.*]. GRATT. 105 nemorum -a [155]. PAVL. FEST. p. 104 *Diana* viarum ... -a. SEN. Phaedr. 793 *persaepe*). LYGD 5, 6 *de Proserpina* (LIV. 2, 9, 8. 29, 18, 15 OV. met. 5, 565 *persaepe*). CARM. de mens. 1, 12, 42 *de Iside* (OV. met. 1, 747 STAT. silv. 3, 2, 122 *persaepe*). PROP. 2, 28, 18 -a quae Nili flumina vacca bibit (*sc. Io*. OV. epist. 14, 86 ex bove facta -a [= fast. 5, 620]. VAL. FL. 4, 346 *al.*). 3, 20, 18 *de Ariadna* (OV. fast. 3, 460 *Corona Gnosis* Theseo crimine facta -a est). 3, 24, 19 Mens Bona, si qua -a es. 4, 4, 15 Tarpeia -ae fontem libavit (*Vestae, ut videtur*. OV. fast. 3, 47). 4, 6, 62 *de Nereidibus* (OV. am. 2, 11, 36). OV. am. 3, 2, 46 *de Victoria* (AVG. civ. 4, 14). met. 1, 373 *de Themide* (PAVL. FEST. p. 367). 7, 690 nate -a (*i. Psamathe, matre Phoci, sorore Thetidos. v. p. 913, 38*). 7, 705 *de Aurora*. 8, 456 (*de Parcis*. SEN. Herc. O. 1083). 14, 851 quae *Hora* nunc -a iuncta Quirino est. trist. 2, 380 hospitis igne duas incaluisse -as (*Circe et Calypso*). Pont. 1, 6, 29 *de Spe* (1, 6, 39). fast. 1, 455 -ae Nocti ... caeditur ales. 2, 173 (*de Phoebe sc. Diana*). 2, 440 *de Iunone Lucina* (3, 253 *al.*). 2, 525 facta -a est Fornax. 2, 568 tot de mense supersint Luciferi, quot habent carmina nostra -as (*coni. H. Winther*, dies *codd. boni*, pedes *vulgo*). 2, 583 quae sit -a Muta requires. 2, 592 *de Iuturna*. 3, 275 *al. de Egeria* (3, 289 *al.* LIV. 1, 19, 5). 3, 543 *de Anna Perenna* (3, 677). 4, 729 *de Pale* (PAVL. FEST. p. 222 -a pastorum). 5, 277 *de Polyhymnia*. 5, 376 *de Flora* (AVG. civ. 4, 8). 6, 101 *de Carna*. 6, 775 *Fors* (AVSON. 163, 24). LIV. 7, 3, 7 in templo Nortiae, Etruscae -ae. 24, 3, 4 sacrum -ae (*sc. Iunoni Laciniae*) pecus. GRATT. 105 nemorum -a (155). MANIL. 1, 415 *Argo* -a facta. PAVL. FEST. p. 17 Angerona. p. 76 Empanda paganorum -a. p. 88 *de Furina*. p. 123 de Meditrina. p. 134 *de Maia* (AVSON. 377, 9). p. 149 *de Murtia*. *al.* VAL. MAX. 1, 8, 3 *de Iunone Moneta*. 2, 1, 6 sacellum -ae Viriplacae. OCTAVIA 397 illa virgo, numinis magni -a, Iustitia. SEN. frg. 33 *de Cloacina*. PLIN. nat. 7, 122 *de Pietate* (STAT. Theb. 11, 473). 11, 251 (*de Nemesi*. AVSON. 417, 54 ultrix -a Medica belli). VAL. FL. 2, 141 *de Fama* (STAT. Theb. 3, 431). 5, 112 *de Nympha Asopi fluvii*. 5, 205 Arcados -ae (*i. Callistus*). SIL. 4, 636 luci -arum (*i. Hesperidum*). 5, 126 -a sola in pectore *Virtus* (STAT. Theb. 10, 646. 661. *cf.* AVG. civ. 4, 20). STAT. Theb. 4, 726 *de Langia, nympha fontana*. MART. 6, 68, 9 an -a (*i. Salmacis*) femineum iam neglegit Hermaphroditum. 12, 8, 1 terrarum -a gentiumque Roma. QVINT. inst. 10, 1, 82 in labris eius (*sc. Xenophontis*) sedisse quandam persuadendi -am (*cf. p. 911, 39*). IVV. 6, 310 *de Pudicitia*. TAC. Germ. 8 *feminas* venerati sunt, non adulatione nec tamquam facerent -as (*cf.* hist. 4, 61). 40 *Nerthus*. SVET. Nero 56 Deae S y r i a e *contemptor* (FLOR. epit. 3, 19, 4. APVL. met. 9, 10 quem cantharum deûm Mater sorori suae Deae Syriae hospitale munus obtulit. HYG. fab. 197 p. 126 *Venus* quae postea -a Syria est appellata. *saepe*. SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 [*ex Nigidio*] *saepe. cf.* Syrius *et Cumont, PW. IV 2236—2243, Cesano apud Ruggiero, Diz. epigr. II 1466—1472*). APVL. met. 3, 27 -a Epona. FRONTO p. 213, 22 N. nebulas nubesque putari -as. TERT. anim. 37 superstitio Romana -am finxit Alemonam alendi in utero fetus et Nonam et Decimam a sollicitioribus mensibus et Partulam quae partum gubernat et Lucinam quae producat in lucem. 39 Statinae -ae sacrum. nat. 2, 11 Candelifera, *deinceps enumerantur* Postverta, Prosa, Carmens, Potina et Edula, Statina, Adeona et Abeona (AVG. civ. 4, 21) Domiduca (AVG. civ. 7, 3) ... Voleta, Paventina, Venilia, Volupia, Praestitia, Fortuna Barbata (AVG. civ. 4, 11) Pertunda ... Praemater. 2, 15 ipsius mortis -a est ... et diva arquis est Iana. spect. 5 Robiginis -am finxerunt (AVG. civ. 4, 21). 8 Murciam ... -am amoris volunt. PORPH. Hor. carm. 1, 7, 12 Albunea. epist. 1, 10, 49 Vacuna in Sabinis -a quae sub incerta specie est formata. hanc quidam Bellonam, alii Minervam, alii Dianam putant. COMM. instr. 1, 16, 9 -as oratis, Bellonam et Nemesim, -as Furinam, Caelestem virgines. SOL. 2, 29 *de Angitia*. CAPITOL. Opil. 3, 1 Caelestis (TREB. trig. tyr. 29, 1). FIRM. err. p. 12, 9 *de Igne, -a Persarum*. IVST. 18, 6, 8 quamdiu Karthago invicta fuit, pro -a culta est. ITIN. Burdig. p. 5, 7 (*a. 333*) -a Augusta Bocontiorum civitas (CORP. XII 690. 1529 *al. cf. Ihm, PW. IV 2235 sq.*). AVIEN. ora 241 *de Inferna*. AVSON. 11, 2 ignotam oculis sollicitare -am (*i. Echo*). 12, 3 sum -a quae rara et paucis Occasio nota. 12, 10 sum -a cui nomen nec Cicero ipse dedit (*sc. Paenitentia*). 12, 11 sum -a quae facti non factique exigo poenas, nempe ut paeniteat. sic Metanoea vocor. 385, 4 -ae Pallados. VVLG. III reg. 11, 5 colebat ... Astarthen -am Sidoniorum (11, 33). CLAVD. 3, 129 *de Megaera*. 22, 12 *de Clementia*. 22, 227 conveniunt ad tecta -ae (*sc. Provinciae Romanae personatae*). 28, 3 haec -a (*sc. Fortuna redux*) pro meritis sibi posceret aedes. AVG. civ. 2, 23 Marius ... Maricae -ae ... commendatus est. 3, 12 -a Febris. 4, 8 partes -ae Cloacinae tribuere (6, 10) aut Volupiae, *praeterea numerantur ibidem* -ae Lubentina, Rusina, Cunina (4, 34) Collatina, Vallonia, Seia, Segetia (5, 21), Volutina, Patelana, Hostilina, Matuta (*cf. p. 911, 34*), Runcina, Cardea. 4, 11 ipse sit -a Mena (6, 12. 7, 2) ... *sequuntur* Carmentes, Rumina (4, 21. 34), Potina *et* Educa (4, 34. 6, 9), Paventia, Venilia, Agenoria (4, 16), Stimula (4, 16), Strenia, Numeria, Camena, Sentia, Iuventas (4, 29. 6, 1), Virginiensis (6, 9). 4, 15 *cur* iniquitas -a non sit (4, 17). *eqs.* 4, 16 *de Murcia, Quiete, Collina*. 4, 18 Felicita -a. *eqs.* (4, 21. 23). 4, 20 cur denique fortitudo -a non est? 4, 21 Ops ... Volumna ... Pecunia (4, 24. 7, 3. 11). 4, 34 nec consecraverunt aliquam -am Manniam. 6, 9 -a Manturna ... -a mater Prema et -a Pertunda ... Nenia. 7, 3 Iterduca. *nota metonymian i. q. effigies, statua -ae*: LIV. 29, 10, 8. 29, 14, 13 in aedem Victoriae ... pertulere -am. OV. am. 3, 13, 23 qua ventura -a est. APVL. met. 8, 25 *sqq.*

2 *de* ***titulis*** *v. quod supra monuimus p. 888, 42.*

3 *de divinitate* ***mortalibus*** *attributa*: OV. ars 3, 2, 60 pace loquar Veneris, tu -a maior eris (*de amica. cf.* am. 1, 7, 32 *Tydides* -am *Venerem* primus perculit, alter ego [*sc. puellam meam laesi*]. PETRON. 127, 5 libuit -ae nomen quaerere). SEN. apocol. 9 divam Augustam aviam suam, quam -am esse iussit *Claudius*. TERT. nat. 2, 9 cur non magis -a, quae magis pia, illa filia patris in carcere fame defecti uberibus suis educatrix (*cf.* VAL. MAX. 5, 4, 7. 5, 4 ext. 1). CLAVD. carm. min. 31, 43 *de Serena sub specie Cereris*. AVG. civ. 2, 5 absit, ut ... sic vellet coli matrem suam, ut talibus -a sacris propitiaretur, qualibus matrona verbis offenderetur. CARM. epigr. 1532, 3 mortua heic ego sum et sum cinis, is cinis terrast, sein est terra -a, ego sum -a, mortua non sum (*θεός. translatum ex Epicharmo*).

4 ***deus*** *pro* ***-a***, *v. p. 890, 16 sqq.*

de ***locutionibus*** *in iurantis formulis his locis exceptis ubique cum* di *coniunctum* (*v. p. 892, 34 sqq.*): ACC. trag. 52 utinam me ... telis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mactasset -a. NOVIVS Atell. 105 per -am sanctam Lavernam. Ov. met. 7, 95 per sacra triformis ille -ae ... iurat. EPIST. Sapph. 108 perque novem iuro, numina nostra, -as. APVL. met. 2, 5 per hanc -am.

IVNCTVRAE

de ratione exemplorum eligendorum v. p. 894, 11.

1 verbales: **a** *subiect.*: adest: STAT. Theb. 10, 285. adiuvant: PLAVT. Epid. 396. annuit: LIV. 5, 22, 5. damnat: Ov. epist. 19, 177. devincit: PLAVT. Pseud. 678. fallit: VERG. Aen. 12, 634 fallis -a (λανθάνεις θεὸς οὖσα). gubernat: CIC. nat. deor. 2, 73. instigat: LIV. 10, 19, 18. praesidet: CIC. Verr. 6, 188. praevitiat: Ov. met. 14, 55. prohibet: STAT. Theb. 8, 478. regit: CIC. nat. deor. 2, 73. **b** *cum dat.*: gratias agere: APVL. met. 11, 14. concumbere: PROP. 2, 15, 16. dedicare: CIC. dom. 130 curiam. APVL. met. 11, 16 navem. dicare: VARRO ling. 6, 20. facere: CIC. har. resp. 28 vota. *al. sim.* immolare: VARRO frg. Gell. 2, 28, 3. sacrificare: Ov. fast. 3, 850. servire: APVL. met. 11, 15. solvere: Ov. fast. 6, 248 vota. supplicare: GELL. hist. 12. tribuere: CIC. Balb. 9 plus homini quam -ae. **c** *cum accus.*: accersere: VAL. MAX. 8, 15, 4. advehere: LIV. 36, 36, 3. agnoscere: Ov. met. 5, 414. appellare: CIC. Verr. 6, 188. blasphemare: VVLG. act. 19, 37 -am vestram (*sc. Dianam*). colere: VARRO frg. Non. p. 352 *al.* conspicere: APVL. flor. 15 p. 52. consulere: Ov. epist. 19, 220. detrahere: CIC. Verr. 5, 112 -am -ae. dissimulare: Ov. fast. 6, 507 STAT. silv. 1, 2, 14. non pluris facere: CIC. epist. 1, 9, 15. implorare: CIC. Verr. 6, 188. invocare: PLAVT. Asin. 781 SEN. contr. 1, 3, 5. lenire: Ov. met. 1, 738. movere: Ov. epist. 16, 66 met. 6, 360. orare: PLAVT. Poen. 1134 COMM. instr. 1, 7, 20 (*i. adorare*). placare: Ov. fast. 4, 777. precari: VARRO frg. Non. p. 352 LIV. 24, 3, 4. propitiare: APVL. met. 10, 32. recinere: VARRO Men. 150. revereri: APVL. met. 8, 30. satiare: APVL. met. 8, 29. solari: Ov. met. 13, 746. sollicitare: Ov. met. 4, 473. spectare: Ov. ars 1, 247. spirare: APVL. met. 5, 9. suscipere: APVL. met. 6, 6 cum gaudio. 8, 30. testificare: Ov. epist. 19, 160. 20, 134. venerari: APVL. met. 4, 28. vincere: Ov. met. 12, 32. violare: CIC. dom. 112. **d** *cum ablat.*: nasci, *nonnisi in allocutione quae est* 'nate -a' *ex. gr.*: VERG. Aen. 1, 582 (*de Aenea.* 1, 615. 3, 435 *al.* SIL. 8, 81). HOR. epod. 3, 12 (*de Achille.* Ov. met. 12, 86). Ov. met. 7, 690 *de Phoco.* **e** *cum praepos.*: precari a: CIC. Tusc. 1, 113. congredi cum: LIV. 1, 19, 5.

2 nominales: *genet. subi. vel obi. pendet ex substantivo*: adventus: APVL. met. 6, 6. amor: VAL. FL. 8, 29. arcus: Ov. fast. 2, 157. beneficium: APVL. met. 11, 13. benignitas: APVL. met. 11, 22. caput: AVG. civ. 7, 28 -arum (*de Tellure*). certamen: Ov. epist. 15, 69. comes: Ov. am. 3, 1, 44 fast. 4, 212 (*Curetes*). congressus: LIV. 1, 21, 3. consors: Ov. Pont. 3, 2, 48 Phoebi (*Diana*). EPICED. Drusi 437 (*Thetidos sc. Musae*). conspectus: APVL. met. 4, 29. 11, 20. contemptor: SVET. Nero 56. corpus: Ov. met. 9, 381. cubiculum: APVL. met. 11, 17. cultus: PAVL. FEST. p. 317 AVG. civ. 3, 25. cura: STAT. silv. 4, 4, 50. currus: APVL. met. 6, 6. custos: Ov. fast. 5, 538 (*Lunae, de Orione*). delubrum: VERG. georg. 4, 541 Ov. met. 1, 373. dia: ENN. ann. 22 dia -arum (δῖα θεάων). disciplina: VAL. MAX. 2, 1, 2. dolos: SEN. Tro. 570. donarium: APVL. flor. 15 p. 51. donum: VERG. Aen. 8, 617 LIV. 29, 14, 14. effigies: PLIN. nat. 36, 21 IVV. 6, 310. exemplum: Ov. ars 3, 87 ite per exemplum ... -arum (*i. imitamini -as*). exuviae: APVL. met. 11, 29. facies: VERG. Aen. 5, 619 Ov. met. 11, 322. famuli: LIV. 37, 9, 9 (*Magnae Matris*). fletus: VAL. FL. 4, 76. frons: Ov. met. 5, 570. fulcrum: STAT. silv. 1, 2, 54. genus: PLIN. nat. 2, 160. habitus: SVET. Aug. 70. honos: VARRO ling. 6, 19. initium: AVG. civ. 7, 28 -arum (*de Tellure*). invocatio: QVINT. inst. 10, 1, 48. ira: Ov. epist. 9, 56. 20, 6 SIL. 1, 38 *al.* iudex: Ov. fast. 4, 322 PLIN. nat. 34, 77. iussum: Ov. met. 1, 385. 2, 119. iuventus: GRATT. 492. lis: AVG. civ. 3, 25 trium -arum. maiestas: APVL. met. 11, 15. mandatum: Ov. met. 8, 810. manus: APVL. met. 11, 21 in manu -ae ponere. maritus: PLIN. paneg. 82. mens: VERG. Aen. 2, 170. ministerium: APVL. met. 11, 19. moenia: Ov. fast. 6, 62 Praenestinae moenia sacra -ae. monitus: FLOR. epit. 1, 2, 3 APVL. met. 11, 19. numen: VERG. catal. 3, 9 LIV. 29, 18, 7. 12 SEN. Phaedr. 405 APVL. met. 4, 29 *al.* nutus: APVL. met. 6, 66. 11, 21. obstetricium: PLIN. nat. 35, 140. persona: SVET. Nero 21. pompa: APVL. met. 11, 9. 15. precatio: LIV. 1 praef. 13 cum bonis ominibus votisque et precationibus deorum -arumque. preces: STAT. Theb. 5, 157. princeps: Ov. fast. 6, 37 (*Iuno*). pulvinar: CIC. har. resp. 8 Pis. 95 Mil. 8 NEP. Timoth. 2, 2. regina: Ov. fast. 6, 37. religio: VAL. MAX. 8, 15 ext. 1. rex: AVG. civ. 4, 9 deorum omnium -arumque. ritus: VAL. MAX. 1, 1, 21. sacerdos: CIC. Att. 2, 4, 2 BELL. Alex. 66, 3 APVL. met. 3, 1 *al.* sacra: CIRIS 142 Ov. trist. 4, 4, 68 APVL. met. 11, 27 *al.* secretum: IVV. 6, 314. sedes: VERG. Aen. 7, 324 STAT. silv. 1, 1, 40 Theb. 5, 59. sententia: CIC. Mil. 8. sortes: PAVL. FEST. p. 317 AVG. civ. 3, 25. species: APVL. met. 10, 30. suffragium: APVL. met. 6, 5. tectum: Ov. met. 14, 447. templum: VARRO ling. 6, 15 CIC. har. resp. 57 *al.* vestigium: APVL. met. 6, 2. 11, 17. visus: APVL. met. 11, 19.

3 *epitheta* *per genera digesta*: **a** *de condicione, natura, qualitate* (*tam corporis quam statuae*): agilis: Ov. epist. 4, 169 (*Diana*). apta: Ov. ars 1, 446. arcanae: Ov. am. 1, 7, 10. ardens: VAL. FL. 2, 175 (*Venus*). armifera: EPICED. Drusi 22. arquitenens: ACC. trag. 52 SEN. Phaedr. 709. Augusta: CORP. XII 690. 1529 Vocontiorum. *cf. Ihm, PW. IV 2235 sq.* aurea: Ov. epist. 12, 70 (*Diana*). benigna: SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 (*dea Syria*). bona: PLAVT. Rud. 261. *cf. etiam* Bona dea *vol. II p. 2070, 66 sqq.* caeca: MART. 4, 51, 3 (*Fortuna*). calens: LVCAN. 2, 127 (*Venus*). candida: VERG. Aen. 8, 608 (*Venus*). Ov. epist. 17, 61 (*Diana*). casta: TIB. 3, 12, 14 CLAVD. carm. min. 30, 125. clara: SEN. Phaedr. 309 arsit obscuri -a clara mundi (*Luna*). STAT. Theb. 10, 82 (*Iris.* 10, 134). corporalis: PORPH. carm. saec. 59/60 (*Copia*). Dia: *v. sub* Dia. digna: PLAVT. Poen. 1177 (*Venus*). dira: Ov. met. 14, 278 (*Circe*). *nota speciatim de Furiis* VERG. Aen. 7, 324. 12, 914 *et v. s.* Dira. docta: Ov. fast. 6, 656 (*Minerva*). durae: MART. 11, 91, 12 (*Parcae*). exosa (*passive, ut videtur*): Ov. trist. 5, 8, 8 (*Fortuna*). fallax: Ov. ars 1, 446. fera: MAECEN. carm. frg. 4 montium -a (*Cybele*). ferox: OCTAVIA 546 armis (*Minerva*). fertilis: Ov. met. 5, 642 (*Ceres*). fida: STAT. Theb. 9, 714 (*Diana*). fidens: SIL. 13, 138 (*Minerva*). flava: Ov. am. 3, 10, 43 (*Ceres.* fast. 4, 424. 6, 476). fortis: Ov. fast. 3, 850 (*Minerva*). frugifera: GERM. frg. 4, 38 (*Virgo*). CLAVD. rapt. Pros. 2, 138 (*Ceres*). gallans (*i. bacchans*): VARRO Men. 150. gemellipara: Ov. fast. 5, 542 (*Latona*). gemina: APVL. apol. 13 esse Venerem -am. genuinae: PRVD. c. Symm. 1, 222. grata: Ov. met. 14, 123 (*Sibylla*). ignobilissimae: AVG. civ. 7, 3 (*Abeona et Adeona*). immitis: EPICED. Drusi 375 (*Fortuna*). indigna: PLAVT. Poen. 457ᵇ (*in versu suspecto*). ingeniosa: Ov. fast. 3, 840 (*Minerva*). iniquae: STAT. silv. 5, 1, 139 (*Fortuna et Invidia*). invidiosa: PROP. 2, 28, 10 (*Venus*). laeta: Ov. epist. 20, 173. levis: OCTAVIA 452 (*Fortuna*). linigera: Ov. met. 1, 747 (*Isis*). magna (Magna): ENN. ann. 191 CATVLL. 63, 91 TIB. 1, 6, 50 Ov. am. 3, 9, 2 fast. 4, 194 *v. s.* Magna Mater. AVG. civ. 7, 16 maxima -a (*Vesta*). melior: Ov. met. 4, 38 (*Pallas*). mendax: ANTH. 415, 42 (*Spes*). misericors: SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 (*dea Syria*). mollis: Ov. ars 2, 556 (*Venus*). multinomen: APVL. met. 11, 22. nota: STAT. Theb. 9, 681 (*Latona*). nova: Ov. epist. 15, 332. nuda: PROP. 2, 15, 16. 3, 13, 38 Ov. epist. 16, 116. obsequens: PLAVT. Rud. 261. omniparens: APVL. met. 8, 25 (*dea Syria.* 11, 11. 16). pallens: STAT. Theb. 6, 26 (*Aurora*). palmaris: APVL. met. 2, 4 (*Victoria*). pharetrata: Ov. epist. 19, 204 (*Diana.* trist. 4, 4, 64). placatior: PLIN. nat. 2, 159. pollens: NAEV. carm. frg. 61. potens: SEN. Ag. 731 (*Iuno, Minerva, Venus, in versu suspecto*). APVL. met. 11, 7 (*Isis.* 11, 22). praepotens: APVL. met. 11, 1 (*Luna*). praesens: VERG. Aen. 9, 402 Ov. epist. 20, 134 *al.* prisca: Ov. fast. 4, 372 (*Cybele*). providens: APVL. met. 11, 18. pudica: Ov. fast. 4, 344 (*Cybele*). pulchra: ENN. ann. 18 -arum. VERG. Aen. 11, 852. saeva: VERG. Aen. 7, 19 (*Circe*). 7, 511 (*Dira*). Ov. epist. 20, 6 (*Diana*). met. 4, 548 (*Iuno*). sancta: ENN. ann. 64 NOVIVS Atell. 105 CIC. Verr. 6, 188 *persaepe.* sapiens: CIC. Mil. 8 QVINT. inst. 5, 11, 18. sollicitae: STAT. Ach. 2, 52 (*Iuno et Minerva*). spicifera: GERM. frg. 4, 152 (*Virgo*). SEN. Herc. O. 598 (*Ceres*). summas: APVL. met. 11, 1 (*Luna.* 11, 22). superba: PROP. 2, 33, 14 (*Io*). taedifera: Ov. epist. 2, 42 (*Ceres.* fast. 3, 786). terrifica: VAL. FL. 6, 174 aegide. tetricae: MART. 4, 73, 6 (*Parcae.* 7, 96, 4). triformis: Ov. met. 7, 95 (*i. Hecate*). triplex: Ov. met. 2, 654 (*i. Parcae.* 8, 481). CASSIOD. var. 5, 42, 3 (*i. Diana*). tristis: VERG. Aen. 7, 408 (*i. Allecto*). SIL. 10, 175 (*i. Medusa*). turbida: STAT. Theb. 2, 208 (*i. Venus*). turrigera: Ov. fast. 4, 224. turrita: PROP. 4, 11, 52. vehemens: CATVLL. 50, 21 (*i. Nemesis*). venusta: PLAVT. Poen. 1177 (*i. Venus*). verae: Ov. epist. 17, 68. vetusta: APVL. met. 11, 5 (*i. Ceres*). volens: APVL. met. 6, 5.

b *de officio* (*plerumque loco genet. posita, cuius usus exempla sub I A invenies*): aequorea: Ov. epist. 18, 126 (*i. Leucothea.* ars 224). Pont. 4, 10, 14 (*i. Circe*). aetheria: Ov. fast. 6, 427 (*i. Minerva*). agrestis: GELL. 9, 9, 14. auxiliaris: Ov. met. 9, 699 (*i. Isis*). bellica: Ov. met. 2, 752 fast. 3, 814 Pont. 4, 1, 32. caelestis: AMM. 22, 13, 3 CORP. X 4849 (*i. Bona Dea*). *cf. s.* Caelestis. cothurnatae: Ov. fast. 5, 348 non est illa *Flora* cothurnatas inter habenda -as (*i. eis Musis quibus tragoedia curae est, nisi plur. poet. est statuendus*). discors: SEN. Herc. f. 93 (*i. Discordia*). fatales: Ov. Pont. 1, 8, 64 (*i. Parcae*). feminea: PROP. 4, 9, 25 (*i. ἡ θεὸς Γυναικεία Bona Dea*). fornacalis: Ov. fast. 6, 314. genitalis: PORPH. Hor. carm. saec. 13 (*i. Lucina cf. p. 911, 79*). lucifera: MART. 11, 67, 6 (*i. Luna*). montana: APVL. met. 5, 25 (*i. Echo*). montivaga: STAT. Ach. 1, 450 (*i. Artemis*). pastoralis: SOL. 1, 14 (*i. Pales*). proeliaris: APVL. met. 10, 31 (*i. Minerva*). roscida: Ov. ars 3, 180 (*i. Aurora*). rustica: Ov. fast. 4, 744 (*i. Pales*). salutaris: AMM. 19, 11, 6 quietem colentes quasi salutarem -am. siderea: PROP. 3, 20, 18 (*i. Ariadne*). trivia: PROP. 2, 31, 10.

c *de patria vel origine*: peregrina: FLOR. Verg. p. 185 (*i. Isis*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

APVL. met. 8, 28 (*i. -a Syria*). *ethnica*: Aegyptia: AVG. civ. 8, 27 (*i. Isis*). Delia: OV. epist. 4, 39 (*i. Diana*). Dictaea: GERM. 38 (*i. Rhea*). Eleusiniae: MACR. somn. 1, 2, 19. Etrusca: LIV. 7, 3, 7. Gnidia: MART. 13, 66, 2 (*i. Venus*). Idalia: OV. ars 3, 106 (*i. Venus*). Medica: *cf. p. 912, 10.* Ortygia: OV. met. 1, 695 (*i. Diana*). Palaestinae: OV. fast. 4, 236 (*i. Furiae*). Parrhasia: OV. fast. 1, 618 (*i. Carmenta*). Praenestina: OV. fast. 6, 62 (*i. Fortuna*). Syria: *v. p. 912, 20.* Thespiades: OV. met. 5, 310 (*i. Musae*). *adde*: Orestea: OV. Pont. 1, 2, 80 (*i. Diana ab Oreste in Graeciam relata*). Thoantea: OV. Ib. 384 (*i. Diana a Thoante culta*). Saturnia: VERG. Aen. 12, 807 (*i. Iuno, filia Saturni*).

4 ***substant.***: **a** *iuxta posita*: di -aeque. *vox apud* TER. *nonnisi in hac iunctura legitur* (6^{ies}), *item apud* PLAVT. *praeter hos locos*: Asin. 781 Poen. 457[b]. 1134. 1177 Pseud. 678 Rud. 261. *ceterum v. p. 909, 14. 910, 72. 912, 83.* SVET. Nero 21 heroidum ac -arum. OV. fast. 6, 333 nymphasque -asque captat *Priapus*. **b** *appositive vel praedicative*: PREC. terr. 1 -a sancta Tellus, rerum naturae parens ... (4) caeli ac maris diva arbitratrixque (*Leo*, arbitratum *codd.*) omnium. OV. met. 10, 673 -a, muneris auctor. 11, 220 coniunx -a. AVG. civ. 3, 12 -a civis Romana. OV. am. 3, 13, 18 dominae -ae. TER. MAVR. 2060 -a belli dominatrix. CIC. nat. deor. 3, 45 -a matre (VERG. Aen. 1, 382. 12, 52 CIRIS 396 [*Leucothea*]). CATVLL. 61, 23 hamadryades -ae. OV. met. 5, 566 -a, regnorum numen commune -orum (*Proserpina*). EPIST. Sapph. 108. SEN. Phaedr. 109 praesidem terrae (*Athena*. 405). APVL. met. 11, 9 sospitatrix (*i. Isis*. 11, 15). CIC. nat. deor. 3, 46 speculatrices et vindices facinorum et sceleris. OV. epist. 15, 116 sponsor -a. OV. epist. 16, 124 teste -a (19, 18). SEN. Tro. 921 victrix -a (*Venus*). ANTH. 430, 4 quales *digitos* (*sc. pueri amati*) credas virginis esse -ae (*sic trad.*, dei *Ziehen, deum virginem intellegens Apollinem ephebum vel Bacchum*). SEN. Med. 13 sceleris ultrices -ae (*Furiae*. 967 OCTAVIA 966 LVCAN. 10, 337 VAL. FL. 1, 796). AVSON. 417, 54 (*cf. p. 912, 10*). *Gudeman.*

deüstio, -ōnis *f. a* deurere. *i. q. conflagratio*: HIER. in Os. 7, 4 p. 70 omnes adulterantes quasi clibanus ardens ad coquendum in -em flammae (*ex LXX* εἰς πέψιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογός, VVLG. quievit paululum civitas) a commistione fermenti.

deuter NOT. Tir. 6, 23 (*antecedunt* alteruter, neuter). *? a* de *et* uter, *cf. Schmitz, Archiv I 286.*

deuterius, -a, -um δευτέριος. *i. q. secundarius*: PLIN. nat. 14, 86 non possunt iure dici vina, quae Graeci -a appellant, Cato et nos loram, maceratis aqua vinaceis, sed tamen inter vina operaria numerantur. DIOSC. 5, 30 *melicraton* simile est vino -o. *ibid. iterum. cf. nom. propr.* Deuterius.

deuterogamiae secundae nuptiae GLOSS. δευτερογαμία.

deuterologos *m.*, δευτερολόγος. SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 14 partes mimum tractare secundas: quem Graeci -on dicunt.

***deuteronomium**, -iī *n.*, δευτερονόμιον. *nom.* -on: ITALA deut. 17, 18 (Lugd.) AVG. quaest. hept. 5, 49 (-io *U'*). *cf.* ITALA Lugd. tit. 11, 4 *sq.* liber -o (1, 1—11, 4 -um). HIER. epist. 53, 8, 2 -um, secunda lex et euangelicae legis praefiguratio. *cf.* AVG. quaest. hept. 5, 49. 6, 30 EVCHER. instr. 2 p. 161, 1. VEREC. in cant. 2, 1 -um quod secunda lex appellatur: deuteros quippe secunda, nomos lex dicitur apud Graecos. ISID. praef. test. 2 -um id est recapitulatio legis et quasi secunda lex. 22. GLOSS. -um secunda lex. quasi secunda lex. iteratio legis. *titulus libri V a Moyse conscripti*: ITALA Lugd. liber deuteronomio. SVBSCR. Itala Lugd. Monac. incipit -um ... explicit -um. ITALA deut. 17, 18 (Lugd.) princeps scribet (VVLG. describet) sibi -on hoc in libro (τὸ δευτερονόμιον τοῦτο, VVLG. -um legis huius in volumine). IOS. 8, 32 (Lugd.) scripsit Iesus super lapides -um legis Moysi, quam scripsit (VVLG. -um legem Moysi, quod ille digesserat) coram filiis Istrahel. TERT. adv. Iud. 10 dicit in -o (scorp. 2 ieiun. 6 *al.* adv. Marc. 4, 15 p. 465, 23 in -o Moysei. LACT. inst. 4, 18, 29 HIER. epist. 21, 13, 5 *al.* AVG. quaest. hept. 5, 10 *al. et saepe* ECCL.). TERT. pudic. 9 si quis dubitat ..., legat -um. FILASTR. 119, 1 *sqq.* HIER. epist. 30, 3, 1 -ii canticum (*sc. 32, 1—43*. RVFIN. symb. 15 in -ii cantico. EVCHER. form. 3 p. 16, 14). 33, 4, 6 *scripsit Origenes* in -o omeliae XIII. PS. RVFIN. in Os. 8, 11—14 -ii ... volumine. SIDON. epist. 9, 9, 12 illam -o astipulante nubentem. COMM. apol. 429 uno volo titulo tangere librum -um (*cf.* ASSVMPT. Moys. 1, 5 *profetia* facta est a Moyse in libro -o). ITIN. [Silv.] 10, 6 locus ubi scripsit Moyses librum -ii. *al.* ISID. praef. test. 23 in deut. 1, 1. 2. *idem liber vocatur* **deuteronomos**: OPTAT. 7, 1 p. 161, 7 *liber* qui graeco vocabulo -os scribitur. **deuteron** *n.*: CYPR. GALL. Ios. 279 *Iosua* legis discribit iura magistrae: -on est nomen quoniam transacta revolvit.

deuteros δεύτερος. *i. q. secundus v. l. 52. 72. deriv.*: deuterius, deuterosis. *comp.*: deuterogamia, deuteronomium (-mos). δευτερόπρωτος (Luc. 6, 1) *interpretatur* HIER. epist. 52, 8, 2.

deuterōsis *f.*, δευτέρωσις. *scribitur plerisque locis et declinatur graece, nom. plur.* -ēs *l. 84*, -īs *p. 916, 4*. HIER. in Matth. 22, 23 p. 179 Pharisaei traditionum et observationum, quas illi δευτερώσεις vocant, iustitiam praeferebant. AVG. c. adv. leg. 2, 1, 2 habere praeter scripturas legitimas et propheticas Iudaeos quasdam traditiones suas, quas non scriptas habent, sed memoriter tenent, quas -in vocant. GLOSS. -in novitatem. -es renovationes. HIER. vir. ill. 18 hic (*Papias*) dicitur annorum mille Iudaicam edidisse -in. epist. 18 B, 4, 2 quas Iudaei vocant -eis et in quibus universam scientiam ponant. in Hab. 2, 9 p. 619 quod doctrinae Pharisaeorum et praecepta hominum et -is Iudaeorum stercora dicantur ab apostolo (Phil. 3, 8). Pelag. in I Tim. 1 p. 875[B] AVG. c. adv. leg. 2, 2, 6 PS. PRIMAS. in I Tim. p. 661[A] -eon contrarietas. ISID. praef. test. 39.

? **deūtor**, -ī *a* de *et* uti. *i. q. abuti*: NEP. Eum. 11, 3 non enim hoc convenire Antigoni prudentiae, ut sic -retur victo (*sic codd.*, uteretur devicto *vulgo*).

dēvulgo *v.* divulgo. **dēvus** *v.* divus.

***dextāns**, -tis *m.* [*a* de(esse) *et* sextans *ductum, cf.* deunx, dodrans. *Th.*]. *nom.* -as: COLVM. 5, 1, 12 *l. 13.* VICTOR. metrol. p. 87, 14 METROL. p. 127, 15. destas: COLVM. 5, 1, 12 *codd.* PLIN. nat. 18, 324 COMPVT. Carth. 2, 9 destam. destant. destante. *nomen mensurae, decem unciae* (*Hultsch, PW. V 296*): VARRO ling. 5, 172 -s dempto sextante (*cf.* PRISC. fig. num. gramm. III 416, 20). PAVL. FEST. p. 73 -s dicitur quia assi deest sextans, quemadmodum duodeviginti et deunx. COLVM. 5, 1, 12 pars dimidia et tertia *iugeri* pedes viginti quattuor milia, hoc est -s, in quo sunt scripula CCXL (LIB. de asse 16). MAECIAN. distrib. 13 si dodranti applicueris unciam ..., facies -em, hoc est decem partes duodecimas; nota -is S= = (*cf.* FRONTIN. aq. 43 *al.*). *cf.* 61 LIB. de asse 2. 6. AVSON. 368, 20 nec -s retinet nomen *assis* sextante remoto. PRISC. fig. num. gramm. III 408, 24 -s vel deunx unciae decem (VICTOR. metrol. p. 87, 14 METROL. p. 127, 15). GLOSS. δεκαούγκιον. VITR. 3, 4, 4 ut *columnae* neque crassiores -e nec tenuiores dodrante sint collocatae. SCRIB. LARG. 203 resinae frictae pondo dua cum olei veteris pondo -e. PLIN. nat. 18, 324. 325. FRONTIN. aq. 26 digitus quadratus ... capit quinariae *fistulae* -em. 63. SVET. Nero 32 ut ex libertorum defunctorum bonis pro semisse -s ei cogeretur. AFRIC. dig. 28, 5, 48, 2 ut *ille* duas uncias habeat, ceteri ... ex reliquo -e heredes sint. VLP. dig. 28, 5, 51, 2. CORP. XIV 3340 cum agro iugeribus duobus -e semuncia (*i.* $2^7/_8$). COD. Theod. 9, 42, 8, 2 (*a. 380*). *L.*

dextella, -ae *f.* [*a* dextra, dextera *deminutive. Th.*]. CIC. Att. 14, 20, 5 Quintus filius illius, ut scribis, est -a (*cf. p. 926, 8*).

***dexter**, -(e)ra, -(e)rum [*i. q. umbr.* testru-ku destru-co '*ad dexterum*' destram-e '*in dexteram*', *osc.* destr-st '*dextra est*', *gr.* δεξιτερός; *cf. c. hibern.* dess *got.* taíhswa *gr.* δεξιός *ind.* dáksinah dakṣinâh *slavon.* desьnъ '*dexter*', *fortasse c.* decere. *Th.*]. ISID. orig. 11, 1, 67 -era vocatur a dando. ipsa enim pignus pacis datur, ipsa testis fidei atque salutis adhibetur. destra: GLOSS. *cf. etiam p. 917, 60.* *formae: abl. plur. fem.*: -trabus: LIV. ANDR. carm. frg. 40 (NON. p. 493 -trabus pro -teris *ascripto perperam nomine Laberii*). *compar.*: -terior (DON. gramm. IV 374, 10) *inde a* VARRONE (*non apud* CIC). *v. p. 919, 59 sqq. 920, 49 sqq. 64. 79. 922, 63 sqq. 923, 57. 69. 924, 9 sq. 51. cf. Neue 2, 187 sq.* *superl.*: dextimus: CAEL. hist. 22 VARRO frg. Non. p. 94 -tima pro -tera. frg. Prisc. gramm. II p. 98, 9 SALL. Iug. 100, 2 FEST. p. 74 -timum et sinistimum antiqui dixerunt. GLOSS. dexterrimus: PALLAD. hist. mon. I 29 p. 314[d]. *de usu formarum* -tera, -terum *etc. et* -tra, -trum: PRISC. gramm. II 225, 17 et '-tri' et '-teri'. ISID. diff. app. 222 inter -teram et -tram hoc interest quod quidam sine causa putaverunt litteram 'e' abundare secuti consuetudinem antiquam ... ut vemens et vehemens: ita -tram manum et -teram prosperam partem dici (DIFF. gramm. suppl. 287, 6). DIFF. ed. Beck p. 51, 15 inter -tram et -teram quidam sic distinguunt, quod -tra hominis sit, -tera avis, sed et -tera hominis dicimus. *apud poetas metro probantur formae locis his* (*uncis seorsum indicavi quot locis nom. sing.* -tra *legitur, cum ceteri casus hexametro non apti sint nisi formis contractis; adv.* -ā *v. p. 935, 20*):

	adi.		*subst. f.*	
	-tera, -terum	-tra, -trum	-tera	-tra
LIV. ANDR.	—	-trabus	—	—
ENN.	—	-trā	—	—
PLAVT.	4	Par. pig. 2	15	Merc. 965
TER.	Eun. 775 *in extremo pede*	—	3	3
LVCIL.	—	—	1	1
CIC. carm. .	—	9	—	11
CATVLL. ...	4, 19 (*hend.*)	64, 312	—	2 *hex. et* 3 *hend.*
LVCR.	5	2	—	2
VERG.	3 *hex.* + 1 *iamb.*	4 [+ 2]	14 *hex.* + 2 *iamb.*	87 [+ 8]
HOR.	—	3 *hex.*	2 *hex.* + 4 in carm.	2 *hex.* + 3 carm. [+ 1]
TIB.	—	1	1	2
PROP.	2	4	—	2
OV.	4	16 [+ 6]	23	115 [+ 20]
GERM.	4	5 [+ 3]	1	5
MANIL. ...	⟨5, 131 *a Bentl. del.*⟩	10 [+ 2]	—	2
PHAEDR. ..	1 *in extremo pede*	1	1 *in extremo versu*	—
SEN.	—	3	22 *in med.* + 5 *in extremo versu*	61

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

	adi.		*subst. f.*	
	-tera, -terum	-tra, -trum	-tera	-tra
PERS.	1	1	1	—
LVCAN.	—	3	4	29 [+ 8 *praeter* 8,795 *in medio versu*]
VAL. FL.	—	6	6	—
HOMER.	—	—	7	13 [+ 2 *in medio versu*]
MART.	—	—	3 *hex.* + 1 *choli.*	7 [+ 4 *hex.* + 2 *choliamb.*]
STAT.	—	27 [+ 4]	9, 56. 278. 548	87 [+ 7]
SIL.	14, 49	19	20	179 [+ 12, *semper praeter* 4, 209 *in medio versu*]
IVV.	—	1 [+ 1]	2	8
COMM.	instr. 1, 26, 33	—	carm. apol. 383	—
AVIEN.	—	9 [+ 1]	8	4
AVSON.	—	2	5	3
CLAVD.	—	2	6	16 [+ 6]
DRAC.	—	Romul. 5, 270	—	10 [+ 9 *in medio versu*]

CORIPP. *praeter* Ioh. 2, 468. 4, 156. 246. 381 *omnibus locis formis non reductis utitur.*

de scriptoribus, modo codicibus fides habenda sit, haec fere statui potest [uncis inclusi versus ab ipsis scriptoribus factos]: leguntur formae

	contractae		non contractae			contractae		non contractae	
	adi.	*subst.*	*adi.*	*subst.*		*adi.*	*subst.*	*adi.*	*subst.*
RHET. Her.	—	—	1	4	PETRON.	3	2 [+5]	1	1
CIC.	8	6	6	15	PLIN. nat.	64	13	20	10
CAES.	23	1	—	—	QVINT.	11	5	—	decl. 286
VARRO	8 [+1]	3 [+1]	1	1	TAC.	15	11	—	2
SALL.	1	1	4	2	PLIN. iun.	4	—	—	—
NEP.	2	1	—	—	FLOR.	3,2,2	—	3,11,11	—
VITR.	17	4	—	—	SVET.	9	4	Dom. 19	Iul. 68
LIV.	115	40	7	9	FRONTO	2	—	2	1
VAL. MAX.	3	5	2	29	APVL.	2	7	18	20
CELS.	26	5	—	—	TERT.	3	—	2	29
CVRT.	20	11	1	14	HIER. epist.	—	7	—	4
MELA	14	—	—	—	VEG. mil.	22	3	—	4
SEN.	7	1	1	2	AMM.	23	6	5	17
COLVM.	6 + 1	—	—	—	AVG. civ.	11	8	—	16

de significatione: NON. p. 290 -trum dicitur -trae partis, -trum dicitur felix, propitium (*v. p. 924, 12*). DON. gramm. IV 374, 10 *nomina* alia ad aliquid qualiter se habentia ut -r et sinister: haec et comparativum gradum admittunt, ut -terior (CHAR. gramm. I 156, 9 CONSENT. gramm. V 340, 1). DIOM. gramm. I 322, 32 ad aliquid quodammodo attendentia vel taliter qualiter se habentia ut -r (EXC. Bob. gramm. I 536, 10). CLEDON. gramm. V 36, 32 qualiter se habentia ad locum non ad personam. ISID. orig. 1, 7, 17 *nomina* a contraria significatione dicta sunt, ut -r; dici enim -r non potest, nisi sinister fuerit (GRAMM. suppl. 73, 14). GLOSS. δεξιός. ἐπιδέξιος. propitius. -t(e)ra δεξιά. αἴσια. -tra prospera sive virtus. fides (*v. p. 925, 39*). -trum δεξιόν. prosperum. -timus dexter. -timum δεξιτερόν. -trum. *graec.* δεστρίους: TAB. devot. Audollent 160, 8. 80. *iungitur cum gen.* (*v. p. 919, 31. 920, 58. 921, 55. 57. 923, 68. 924, 10*), *dat.* (*v. p. 920, 38. 921, 29. 47. 62. 922, 77. 923, 74. 924, 29*). *c. praep.* e (*v. p. 919, 79*), de (*v. p. 923, 36*). *legitur per totam latinitatem; adde nom. propr.* Dexter. [*it.* destro, *francog. vet.* destre, *hisp.* diestro. *M.-L.*]

I propriae: A *de partibus rerum*: 1 *partes corporis* (*per ordinem membrorum digestae*): manus: *sing. nomin.*: AFRAN. com. 328 vos quibus cordi est intra tunicam manus laeva, -tra in penum erile *est*. MORET. 25. VITR. 9, 4, 3 *bis*. OV. met. 5, 350. GERM. 83 -tera *manus* parvam partem Anguis retinet. 285 CELS. 4, 15. 7, 16. 7, 26, 2. 7, 29 SEN. suas. 6, 19 SEN. Phaedr. 397 QVINT. inst. 14, 3, 159 FRONTO p. 222, 14 N. APVL. met. 11, 10 manum sinistram . . . quae genuina pigritia . . . videbatur aequitati magis aptior quam -tera. VVLG. Matth. 5, 30 si -tera manus tua scandalizat te. Luc. 6, 6. *in imag.*: OP. imperf. in Matth. 12 p. 675 -tra manus hominis est voluntas animae *eqs. cf. p. 925, 23*. *genet.*: LIV. 2, 13, 1 Scaevolae a clade -trae manus cognomen inditum. CELS. 7, 20 -trae manus duo digiti. SEN. Phaedr. 1258 fortis hic -trae (*sc. manus*) locus. SVET. Aug. 80 Dom. 19 FRONTO p. 99, 15 N. VVLG. lev. 14, 14. 27 digitum -trae manus. *cf.* 14, 16 digitum -trum. CLAVD. MAM. anim. p. 75, 5 usum -terae *manus*. *accus.*: PLAVT. Aul. 650 ostende huc manum -teram. CAES. Gall. 5, 44, 8 hic casus . . . gladium educere conanti -tram moratur manum. VAL. MAX. 3, 2, 17. PAVL. FEST. p. 243 pullariam Plautus dixit manum -tram. PLIN. nat. 7, 104. 105. 28, 37 VVLG. gen. 48, 14. 17 act. 3, 7 (*in imag.* psalm. 72, 24). AVG. civ. 16, 42. *ablat.*: PLAVT. Mil. 204 (*cf. p. 930, 34*) -tera (*sc. manu*) digitis rationem computat. Capt. 442 te -tera retinens manu. CIC. Verr. 5, 74. div. 1, 46 pateram -tera manu teneret. NEP. Dat. 3, 2 gerens . . . -tra manu clavam. VITR. 1, 6, 4. 2 pr. 2. 9, 4, 2 manu -tra innitens. LIV. 1, 18, 7 GRATT. 342 VAL. MAX. 5, 1, 8. CELS. 7 praef. p. 263, 8 *manu* non minus sinistra, quam -tra promptus. 7, 7, 14. 7, 26, 1. 8, 8, 1 -tra manu plana. PLIN. nat. 18, 261. 24, 103. 28, 60. SVET. Nero 25. FRONTO p. 122, 5 N. orationes ambas cum -tra laevaque manu mea gestarem. *al.* *praepos.*: SEN. benef. 5, 8, 1 in -teram manum ex sinistra transferre (PETRON. 74, 2 anulum traiecit in -tram manum [*spectat ad superstitionem v. p. 920, 4*]. PLIN. nat. 30, 143 transferatur in -tra⟨m⟩ *manum*). VVLG. psalm. 120, 5 protectio tua super manum -teram tuam (Sirach 21, 22 vincula manuum super manum -tram). CIC. Verr. 4, 110 insistebat in manu Cereris -tra grande simulacrum . . . Victoriae. VARRO Men. 7 OV. ars 3, 734. CELS. 7, 16 *acus* sit in -tra *manu*, quae fuit in sinistra. PLIN. nat. 28, 42. 28, 198 si laeva pars doleat, haec medicina in -tera manu fiat. VVLG. Sirach 49, 13. apoc. 13, 16 servos habere characterem in -tera manu sua. SCHOL. Germ. Bas. *in stellarum catalogis passim.* FLOR. epit. 3, 11, 11 caput eius recisum cum -tera manu ad regem reportatum. VVLG. Ezech. 39, 3 sagittas tuas de manu -tera tua deiciam. iud. 3, 15 utraque manu pro -tera utebatur (*pertinet ad maiorem sollertiam dextrae*). *plur.*: LIV. ANDR. carm. frg. 40 deque manibus -trabus. LVCR. 1, 317 aena signa manus -tras ostendunt attenuari saepe salutantum (*v. p. 928, 14*) tactu praeterque meantum. 2, 25 simulacra . . . lampades igniferas manibus retinentia -tris. VAL. MAX. 11 ext. 3 ⟨e d⟩exteris (ceteris *A, em. Halm*) manibus sanguinem mitterent. AMM. 14, 6, 24 aurum -tris manibus cavatis offertur. 25, 1, 15 -teris manibus. VVLG. iud. 7, 20. digitus: QVINT. inst. 11, 3, 10 *cf. p. 917, 79*.

pes: RHET. Her. 3, 15, 27 pedis -teri rara supplusione (*cf.* QVINT. inst. 11, 3, 124 prolato -tro *pede* stare . . . deforme est, in -trum incumbere interim datur. 11, 3, 125 male etiam in sinistrum pedem insistentium -r aut tollitur aut summis digitis suspenditur. 11, 3, 135 -r pes a laeva iudicis sedenti proferendus est). CIC. Arat. 52 -tro pede pellere palmam. 465. Arat. frg. 30. VITR. 3, 4, 4 cum -tro pede primus gradus ascendatur, item in summo templo primus erit ponendus. GERM. 188. 220 -tri pedis ictibus. SEN. apocol. 5 pedem -trum trahere (epist. 53, 6 ubi . . . utrosque -tros [distortos *Toup.*] pedes fecit, necesse est podagram fateri). PETRON. 30, 7 -tros gressus. 30, 9. PLIN. nat. 7, 20. 10, 149. 11, 253 leo tantum et camelus pedatim *gradiuntur*, hoc est ut sinister pes non transeat -trum, sed subsequatur. 18, 196 manus *in spargendo* congruere debet cum gradu semperque cum -tro pede. SVET. Cal. 57 ab eo (*sc. Iove*) -tri pedis pollice in terras praecipitatum. VEG. mil. 1, 20 -tros pedes in ante milites habere debent. VVLG. apoc. 10, 2 posuit pedem suum -terum super mare. PALLAD. hist. mon. I 34 quindecim milia passuum -tro pede numerans (τῷ δεξιῷ ποδὶ ἀριθμούμενα) *i. eundo dextrorsum. v.* FRONTIN. *p. 938, 59.* *cf.* GERM. 82. 179 vestigia -tra. AVIEN. Arat. 192. 1132 planta. CELS. 7, 26, 2 p. 308, 12 alter sinistrum crus eius, alter -trum . . . attrahit (COLVM. 6, 16, 1 PLIN. nat. 28, 168 *v. p. 919, 82.* APVL. met. 5, 24 Psyche statim resurgentis eius (*sc. Amoris*) crure -tero manibus ambabus arrepto. 6, 25. VEG. mil. 1, 20 in -tris cruribus. femur: PLAVT. Mil 205 ferit femur -terum. CVRT. 3, 11, 10. APVL. met. 8, 5 per femus -terum dimisit lanceam. AMM. 17, 4, 4 pugione, quem aptatum femori -tro gestabat. VVLG. iud. 3, 16. 3, 21 tulit sicam de -tro femore suo. *v. p. 923, 14.* genu: CIC. Arat. 399 -trum genus. LIV. 8, 9, 14 triarii genu -tro innixo. GERM. 67 SVET. Aug. 20. *cf.* OV. met. 9, 298 -troque a poplite laevum pressa genu. armus: VERG. georg. 3, 86 densa iuba et -tro iactata recumbit in armo (*cf.* PROP. 4, 4, 38 equus . . . cui Tatius -tras collocat ipse iubas. OV. met. 2, 674 crines . . . in -tras abiere iubas. COLVM. 6, 29, 2 densa iuba et per -tram partem profusa). OV. met. 4, 719 -tro frementis in armo. 6, 229. 12, 303 GERM. 709. COLVM. 6, 16, 1 si -trum armum laesit, in sinistro *crure sanguis mittendus est* (*cf. p. 919, 1*). PLIN. nat. 28, 116 *v. p. 920, 12.* VVLG. exod. 29, 22 armus (*sc. hostiae*) -r. lev. 7, 32. 33. 8, 25. 26. 9, 21 num. 18, 18. bracchium *sim.*: PETRON. 32 -trum nudavit lacertum. PLIN. nat. 28, 107 *et* 32, 139 *v. p. 920, 13.* 9, 97 -terum bracchium *cancri* maius. APVL. met. 9, 37 lapide . . . -terum bracchium longo iactu petierat. IVST. 3, 5, 10 VEG. mil. 1, 12. VVLG. Sirach 21, 24 quasi bracchiale in bracchio -tro. *in imag.*: 36, 7 glorifica manum et bracchium -trum. umerus: QVADRIG. hist. 10b, 17 umerum -trum eodem congressu incidit. CAES. Gall. 7, 50, 2 -tris umeris exsertis animadvertebantur, quod insigne pacatorum esse consuerat. PROP. 1, 20, 43 VITR. 9, 4, 1. CELS. 8, 10, 2 -r umerus ducendus est. PLIN. nat. 18, 327 ortus illius diei ab -tro umero fiat. 28, 60 capite in -trum umerum devexo. STAT. Theb. 9, 872 QVINT. inst. 11, 3, 119. 140 *sinus* sub umero -tro ad sinistrum oblique ducitur. 11, 3, 146 FRONTO p. 73, 15 N. onus in sinistrum ab -tro umero transtulere. APVL. met. 5, 23. *cf.* CELS. 8, 8, 1 a -tro vero iugulo . . . ad alam sinistram, a sinistro ad -tram. GERM. 679 cygni -tera penna. PLIN. nat. 10, 149. AVIEN. Arat. 641 *cycnus* -tro late Cepheida -tram radens remigio.

oculus: LVCR. 4, 324 fiet ita, ut ante oculus fuerit qui -r, ut idem nunc sit laevus et e laevo sit mutua -r. NEP. Hann. 4, 3. CELS. 7, 7, 4 si in -tro *oculo vitium est*, resupinum *hominem* collocari volunt.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 7, 8. **14** curari sinister oculus -tra manu, -r sinistra debet. PLIN. nat. 9, 50 *thynni* -tro oculo plus cernunt (SOL. 12, 13 -teris [-tris *pars codd.*] oculis acutius cernant quam sinistris). 29, 117. 32, 74 ranae -r oculus -tri, sinister laevi... lippitudines sanant. VVLG. I reg. 11, 2 eruam omnium vestrum oculos -tros. Zach. 11, 17. Matth. 5, 29 quod si oculus tuus -r scandalizat te (*cf.* HIER. epist. 21, 5, 2 iste est -r oculus qui ab scandalis observandus est). CASSIOD. inst. div. 5 -r... globus (*opp.* sinister oculus). SIL. 4, 610 -tro in lumine sistit spicula. auris: Ov. met. 2, 624 -tra libratus ab aure . . . malleus. 12, 336 a -tra laevam penetravit ad aurem. PLIN. nat. 28, 60 cum aqua *inciderit* -trae auriculae, sinistro pede exultari *prodest* ... invicem e diversa aure. PLIN. epist. 4, 29, 1 in -tram aurem fiducia mei dormias. APVL. met. 6, 9. 11, 9. apol. 48 -teram sibi aurem nimis inquietam. 51. VVLG. exod. 29, 20 extremum auriculae -trae. lev. 8, 23. 24 *al.* Luc. 22, 50 amputavit auriculam eius -teram. Ioh. 18, 10. HOMER. 451 -tera qua naris fronti coniungitur ima. CASS. FEL. 30 *sanguinem* de -tra *nare* -trae *inice.* VITR. 9, 4, 6 capitis tempus -trum (GERM. 58. 272 erectaque -tra tempora. AVIEN. Arat. 162). Ov. met. 8, 360 vulnificus sus...-tra tuentes cornua prosternit. SOL. 19, 12 e cornibus, quod -trum fuerit, efficacius ad medellam. SEN. nat. 1, 5, 14 sunt *specula*, quae -tras facies ostendunt, sunt quae sinistras. PLIN. nat. 9, 76 murenis omnibus -tera in maxilla septenae maculae fulgent (VVLG. Matth. 5, 39 siquis te percusserit in -teram maxillam. PAVL. coll. Mos. 2, 6, 4 -tra an sinistra *mala* percussa sit). CVRT. 6, 5, 28 aduritur -tera *Amazonum papilla*, ut arcus facilius intendant (MELA 3, 34 natis statim -tra aduritur mamma). PLIN. nat. 7, 15 Aristoteles adicit -tram mammam iis virilem, laevam muliebrem esse (AVG. civ. 16, 8). APVL. met. 8, 14. STAT. Theb. 6, 655 sub pectore -tro. APVL. met. 7, 17 coxae -terae semper ictus incutiens. GERM. 247 piscis . . . -tram (laevam *codd.*) Andromedae cernetur ad ulnam. AVIEN. Arat. 1224 -teraque ulnarum (*v. p. 917, 61*). COLVM. 6, 28 cum feminam *progenerari velimus*, -trum *testiculum admissarii* obligemus (7, 3, 12. PLIN. nat. 8, 188 -tro teste praeligato *arietis*. 30, 149). PLIN. nat. 7, 38 mares in -tera fere geri parte *uteri* (*cf.* 11, 210 boves gravidas negant praeterquam -tero vulvae sinu ferre). CASS. FEL. 51 dolor initians frequenter a sinistro ilio, aliquando a -tro. pars: GERM. 712 pars -tera *Myrtili* mergitur undis. CELS. 2, 4 p. 34, 10 praecordia inflammata ... magisque si haec -tra parte quam sinistra sunt (2, 4 p. 34, 28. 3, 24 *al.*). 2, 7 tumor... modo -tra modo sinistra parte ventris. PLIN. nat. 11, 189 iecur in -tera parte est. *al.* *de dextra parte firmiore*: PLIN. nat. 7, 77 vires -tra parte maiores (11, 206 -r *renium* omnibus elatior. 17, 153 palmites, nepotes... firmiora esse in -tera parte genita. APVL. apol. 51 -tera [*v. p. 923, 18*] corporis validiora sunt. SOL. 1, 94 parti -terae [-trae *pars codd.*] habilior ascribitur motus, laevae firmitas maior. PHYSIOGN. 7 in quocumque corpore pars aliqua -tra maior fuerit *eqs.* MACR. sat. 7, 4, 21 omnes -terae partes validiores sunt). latus: ENN. ann. 414 -trum (*Merula*, -tra *trad.*) latus pertudit hasta (LIV. 25, 34, 11 imperatori . . . latus -trum lancea traicitur. CVRT. 8, 5, 9 sagittam . . super latus -trum infigeret. SIL. 2, 78 CLAVD. 1, 87). Ov. ars 3, 788 iacet in -trum semisupina latus (CELS. 2, 2 p. 32 in latus aut -trum aut sinistrum . . . cubat. PLIN. nat. 28, 54 celerius concoqui -tri lateris incubitu. TERT. anim. 48 neque resupina neque -tero latere decumbat. *adde*: PLIN. nat. 9, 72 -r hic [*sc. situs*] resupinatis est *rhombis*). CELS. 4, 15 p. 140, 35 *dolor* ad latus -trum pervenit. PLIN. nat. 8, 184 in -tro latere *Apis* candicans macula (SOL. 32, 17 macula quae -tero lateri eius ingenita. AMM. 22, 14, 7). QVINT. inst. 11, 3, 179 nonnumquam -tro latere facere gestus. APVL. met. 11, 3 palla . . . sub -terum latus ad umerum laevum recurrens. *varia*: VARRO rust. 2, 7, 5 iuba ... implicata in -teriorem partem cervicis (*cf. p. 918, 61*). CELS. 4, 1 p. 122, 3 orbes . . . e regione -ioris coxae finiti (*cf. l. 29*). p. 122, 34 ad -iorem coxam. SIL. 7, 606 -iore gena cui sedit letifer ictus. MART. 5, 61, 4 sellam cubitu -iore premit. LACT. opif. 12, 3 *vena* -ior masculinum continet semen (*cf. l. 32*). CHALC. comm. 258 -ioris visus directione partes -tras tangi (*cf. p. 922, 55*). CHIRON 470 si -iores *musculi* fuerint, nihil mali est. HYG. astr. 3, 22 p. 91, 7 chela *Cancri sideris* -ior (δεξιᾶς Catast. XI p. 94 Rob. *cf. p. 918, 67*).

speciatim de -tris partibus corporum, quae superstitioni serviunt (*v. etiam sub II p. 924, 12sqq.*): PETRON. 30, 6 cum conaremur in triclinium intrare, exclamavit unus ex pueris . . .: -tro pede (*opp.* APVL. met. 1, 5 sinistro pede profectum me spes compendii frustrata est). PLIN. nat. 28, 38 inter amuleta est . . . inspuere . . . in calciamentum -tri pedis priusquam induatur. 28, 96 podagris *prodesse dicunt magi* spinae cinerem cum lingua et -tro pede vituli marini (9, 42 -trae pinnae *vituli* vim soporiferam inesse). 28, 103 sinistrum pedem (*sc. hyaenae*) superlatum parturienti letalem esse, -tro illato facile eniti. *ibid.* lippientibus... pedes *hyaenae* tactu laevos -teris partibus -teros laevis *opitulari dicunt.* 28, 115 pedem *chamaeleonis* e prioribus (*v. p. 917, 62*) -trum pelle hyaenae adalligatum sinistro bracchio contra latrocinia terroresque nocturnos pollere item -tram mamillam contra formidines *Democritus narrat* (*cf.* 28, 116. 168 medulla bubula e -tro crure priore trita). 30, 38 -trum quoque pedum (*v. p. 917, 61*) eius (*sc. talpae*) remedio esse strumis. 30, 54 aquilae pedes . . . ut -r -trae partis doloribus adalligetur, sinister sinistrae. 30, 85 quo quis loco primum audiat *cuculum* si -r pes circumscribatur ac vestigium id effodiatur, non gigni pulices. 32, 41 tardius ire navigia testudinis pedem -trum vehentia (*cf.* 28, 37 saliva ieiuni -tra manu ad -trum poplitem relata). *manus v. p. 918, 11.* PLIN. nat. 7, 71 quibus in -tra parte gemini superne a canibus cognominati *dentes* sunt, fortunae blandimenta pollicentur (= SOL. 1, 71. PLIN. nat 11, 166 lupi -r *dens* caninus in magnis habetur opibus [*Mayh.*, operibus *codd.*]. 28, 90. 100 si ad bracchium alligetur superior e -tra parte rostri dens *hyaenae*, iaculantium ictus deerraturos). PLIN. nat. 8, 115 -trum cornu cervorum. 28, 88 elephanti -tra pars proboscidis. 28, 107 *crocodili* e -tra maxilla dentes adalligati -tro lacerto ccitus... stimulant (28, 116 armum *chamaeleonis* -trum ad vincendos adversarios vel hostes valere. 32, 139 nervi rubetae -tro lacerto adalligati. SVET. Nero 6 *serpentis exuvias* aureae armillae... inclusas -tro bracchio gestavit). PLIN. nat. 28, 43 *collapsos* exurgere protinus . . . si virgo -tro pollice attingat 28, 114 -tro oculo *chamaelionis* . . . albugines oculorum cum lacte caprino tolli (28, 228 febres arcet . . . oculus lupi -r salsus adalligatusque. 29, 117 serpentis oculum -trum adalligatum contra epiphoras prodesse, si serpens viva dimittatur. 30, 99 lacertae vivae -trum oculum effossum. PLIN. epist. 6, 2, 2 oculum modo -trum, modo sinistrum circumlinebat, -trum si a petitore, alterum si a possessore esset acturus). PLIN. nat. 28, 261 -r asini testis (30, 141). 30, 141 pulmonis vulturini -trae partes. 31, 51 ossiculo, quod sit in -tro latere *rubetae.* 32, 52. *adde*: SVET. Aug. 92 si mane sibi calceus perperam ac sinister pro -tro induceretur, ut dirum. Vit. 2 detractumque socculum -trum inter togam tunicasque gestavit assidue.

2 *partes rerum corporearum*: VARRO ling. 7, 7 templi *pars* -tra ab occasu (VVLG. III reg. 7, 39 ad -teram partem templi. IV reg. 11, 11 a parte templi -tera. II par. 23, 10. Ezech. 47, 1 in latus templi -trum). 10, 59 neque minus in fornicibus propter sinistram -tra stat quam propter -tram sinistra. BELL. Afr. 51, 2 ad angulum -trum sinistrumque eius oppidi. 58, 4. SALL. hist. frg. 2, 107 ab angulo -teri lateris. VERG. Aen. 5, 831 pariterque sinistros, nunc -tros solvere sinus. 9, 467 murorum in parte sinistra opposuere aciem: nam -tera cingitur amni (LIV. 42, 15, 5 -tra pars *maceriae* . . . derupta erat. VITR. 2, 8, 13). LIV. 7, 3, 5 -tro lateri aedis Iovis (PAVL. FEST. p. 220 -teram partem aedium anticam dicimus. TAB. cer. Dac. 8 (Corp. III p. 944) ext. 3 domus partem dimidiam, interantibus [*cf. p. 917, 62*] partem ⟨dex⟩tram). 27, 18, 15 *Laelium* parte -tra tumuli circumire iubet (VVLG. IV reg. 23, 13 ad -teram partem montis offensionis). 40, 18, 8 alter inde (*sc. a cardine*) -tram partem *orae*... laevam alter... tueretur (41, 1, 3 -tra litora) MANIL. 3, 57 puppim . . . Argo a -tri lateris ducit regione per astra (STAT. silv. 3, 2, 23 *navis* margine -tro sparsit Tyrrhenae Mareotica vina Minervae). VITR. 2, 8, 11 in cornu summo -tro *arcis.* 5, 7, 1 circino collocato in -tro cornu hemicyclii . . . ad proscaenii -tram partem. PLIN. nat. 6, 185 Tadu -tro alveo (SOL. 32, 7). PLIN. epist. 6, 31, 15 sinistrum bracchium firmissimo opere munitum est, -trum elaboratur. AMM. 14, 8, 1 *Cappadociae* lateri -tro. BOETH. mus. 4, 3 p. 311, 16 semialpha -trum. p. 312, 1. *comp.*: VARRO ling. 9, 34 cum vident scaenam, ut in -iore parte sint ostia. Ov. met. 2, 138 neu te -ior tortum declinet ad anguem rota (LVCAN. 8, 200 moderator equorum -iore rota laevum cum circumit axem). CELS. 6, 18, 8 *fasciae* -ior sinistra, sinisterior -tra procedit. 7, 16 sinistra manus in -iore ora, -tra in sinisteriore a principio vulneris orsa. LVCAN. 2, 421 -iora (*vi subst. v. p. 923, 18*) petens montis declivia. PLIN. nat. 5, 90 -iore alveo *Euphrates* Babylonem petit. MART. CAP. 3, 252 pars eius (*sc. litterae H*) -ior aspirationis nota est (*opp.* sinistra). 6, 658 sinus interiacet, cuius (*cf. p. 917, 61*) -ior Antandrus. CORP. XIV 724 locum concessum a Celsino et Fortunato intra parte⟨m⟩ -iore⟨m⟩. 1051 concesso loco intrantibus in parte -ior⟨e⟩ a Plotio. 1068 introeuntibus in parte -ior⟨e⟩ cubiculus est.

speciatim de dextra parte aciei: cornu: TER. Eun. 775 tu Simalio in sinistrum cornu, tu Syrisce in -terum. GALBA Cic. epist. 10, 30, 3 -ius cornu. CAES. 15ies. BELL. Alex. 11, 1 in -tro Caesaris cornu. *saep.* BELL. Afr. 13, 1 -trum ac sinistrum cornu. *al.* LIV. 2, 6, 10 -tera utrimque cornua vicere. 9, 40, 10 -trum cornu, dictatoris acies. 10, 27, 10 -tro cornu Galli constiterunt. 10, 41, 11 diversa cornua -trum ad castra Samnitium, laevum ad urbem tendit. 30, 33, 2 Laelium . . . ab sinistro cornu, Massinissam . . . ab -tro opposuit. *et persaepe.* VELL. 2, 85, 2 -trum navium Iulianarum cornu. VAL. MAX. 1, 8, 5. SEN. dial. 9, 3, 5 cornu -trum laevomque defendit. CVRT. 3, 9, 1 equitatu -trum cornu tuebatur. 4, 13, 29 haec -tri cornus facies erat. *al.* SIL. 9, 274 cetera Paulus habet -tro certamina cornu. TAC. hist. 3, 22 quartam Macedonicam -trum suorum cornu... complesse. 4, 77. ann. 2, 46 fusis utrimque -tris cornibus. VEG. mil. 3, 26 -tro cornu suo sinistrum cornu pellat inimici. *et saepe.* AMM. 31, 12, 11 anteposito -tro cornu equitum primo. VVLG. I Macc. 9, 1 mittere in Iudaeam et -trum cornu cum illis. 9, 12. CLAVD. 5, 175 per cornua Gallos -iora locat. pars: CIC. fin. 4, 36 ut si laevam partem neglegerent, -teram tuerentur. CAES. civ. 2, 4, 5 -tra pars attribuitur Massiliensibus, sinistra Nasidio. 2, 8, 1 *legionarii* -tram partem operis administrabant. BELL. Afr. 59, 5 ad -tram partem suae aciei. SALL. Catil. 59, 3 LIV. 9, 27, 8. 37, 30, 7. SIL. 9, 227 laevo . . . cornu . . . at parte in -tra . . . Mago regit. VEG. mil. 3, 18 dux . . . in parte -tra

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

stare consuevit. 3, 20 p. 110, 3 nec de -tra parte sua nec de acie media. VVLG. I Macc. 9, 15 contrita est -tera pars. latus: SALL. Iug. 49, 6 commutatis ordinibus in -tro (-tero *P*) latere ... aciem instruxit. LIV. 22, 50, 11. 27, 41, 4 colles imminebant ... -tro Romanorum *lateri*. 27, 48, 14. 34, 14, 7. 37, 40, 5 ad latus -trum phalangitarum. TAC. ann. 1, 51. 64. 13, 40 latere -tro tertia legio, sinistro sexta incedebat, mediis decumanorum delectis. ala: LIV. 27, 2, 7 -trae alae sinistra subiit. 31, 21, 10 Galli ... obterere sese -tram alam, quae prima erat, sperarunt posse. 40, 27, 7 cum -tera ala (VEG. mil. 3, 26 *et saepius*). LIV. 27, 48, 8 -tra omnis acies ... cessabat. TAC. hist. 2, 24 equites in sinistro locantur ... -tra fronte prima legio incessit. *adde*: LVCAN. 7, 220 cornus ... sinistri tibi ... -tri frons tradita Martis; at medii robur belli *eqs.* TAC. hist. 3, 27 sumpsere -iora valli *legiones* (*cf. p. 923, 18*).

B *de rebus quae a dextra positae sunt*: *loca*: COMMENT. augur. Varro ling. 7, 8 templum tescumque festo -trum (*cf.* PLIN. nat. 2, 143 partes *caeli* ex quibus octo ab exortu sinistras, totidem e contrario appellavere -tras [FRONTIN. grom. p. 27, 15 aruspices *Etrusci* orbem terrarum in duas partes diviserunt: -tram appellaverunt ⟨quae⟩ septentrioni subiaceret. *item*: *l. 74.* HYG. lim. grom. p. 166, 13. *at* CHALC. comm. 93 -tera mundi pars oriens esse docebitur. *cf. l. 44, 66*]. SERV. ecl. 9, 15 augures designant spatia lituo et eis dant nomina, ut prima pars dicatur antica ... item -tra et sinistra. *nota*: PRVD. ham. 887 color unus aeris ut cuique est meritorum summa sinistri seu -tri. *cf. p. 924, 4*). VARRO ling. 5, 79 ora fluminis -tra et sinistra (*cf.* VERG. Aen. 3, 413 -trum fuge litus et undas. OV. fast. 1, 505 in -tram ... ripam. LIV. 2, 34, 3 -tris ab Ostia litoribus. VELL. 2, 40, 1 nationes quae -tra atque intima Ponti [*cf. p. 923, 18*] incolunt. MELA 1, 24 ab his *litoribus* potissimum *incipere* quae influenti pelago [*cf. p. 917, 62*] -tra sunt. PLIN. nat. 9, 50 thynni -tera ripa intrant [SOL. 12, 13]. STAT. silv. 4, 4, 5 -tras flavi pete Thybridis oras. TAC. Germ. 45 -tro Suebici maris litore. CORP. XII 4398 ripae -trae *Rhodani*. AVSON. Mos. 481 duplicemque per urbem qui meat et -trae Rhodanus dat nomina ripae). SALL. Catil. 59, 2 planities erat inter sinistros montes et ab -trā (-tera *codd pleriq.*) rupe aspera. hist. frg. 2, 54 inter laeva moenium et -terum flumen (*cf.* MANIL. 4, 604 Italiaeque urbes -tram sinuantis in undam. STAT. Theb. 5, 414. VAL. FL. 4, 212 quique per arcton -r et in laevum pontus iacet. AMM. 22, 8, 14 -tram inflexionem Bospori. SEDVL. carm. pasch. 5, 394 dimittere lina in -tras hortatur aquas. PRISC. perieg. 2, 563). VERG. Aen. 3, 420 -trum Scylla latus, laevum implacata Charybdis obsidet (OV. met. 13, 370. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 7, 27 in Scyllae male -trum [*alludit ad significationem boni p. 924, 12*] periclum). HOR. epist. 1, 16, 6 ut veniens -trum latus aspiciat sol (PORPH. *ad l.* -trum dicit latus orienti[s] soli obiectum). OV. ars 2, 81 Samos a laeva ... -tra Lebynthos erat (*idem hemistichium*. met. 8, 222. 3, 640 -tera Naxos erat. 7, 386. MELA 1, 25 hinc in Nostrum mare pergentibus [*cf. p. 917, 62*] laeva Hispania, Mauretania -tra est. 3, 80. AMM. 23, 6, 73 -tra Gedrosia. PRISC. perieg. 2, 542). met. 1, 45 duae -tra caelum totidemque sinistra parte secant zonae (MANIL. 5, 538 *Andromeda* bis sex in partes caelo venit aurea -tro). 14, 101 Parthenopeia -tra moenia deseruit, laeva de parte *eqs.* PLIN. nat. 5, 41 a -tro Syrtis minoris promunturio. STAT. Theb. 4, 123 -r Iaccho collis. TAC. ann. 2, 8 transposuit militem -tras in terras iturum. AVIEN. orb. terr. 145 Illyris in -tris ... regionibus. OV. met. 2, 737 domus ... tres habuit thalamos: quorum (*cf. p. 917, 61*) tu Pandrose -trum *possederas*. 4, 754 *focum* laevum Mercurio, -trum tibi, bellica virgo, ara Iovis media est (11, 197 -tera Sigei, Rhoetei laeva profundi ara [*i. a -a Sigei sita*]. DON. de com. 8, 3 in scaena duae arae poni solebant: -tera Liberi). 5, 120 de -tro ... posti. LIV. 28, 1, 7 laeva Celtiberos ... -tra Punica tenere castra. MANIL. 5, 82 -tros ire per orbes *circi*. COLVM. 8, 3, 2 -tro laevoque pariete. TAC. hist. 3, 71 porticus in latere clivi -trae subeuntibus (*cf. p. 917, 62*). VVLG. III reg. 6, 8. 7, 21 cumque statuisset columnam -teram. CARM. epigr. 1516, 16 sepulcrum. *de nobiliore parte dextra* (*cf. p. 923, 84*): MARCELL. chron. II p. 102, 525. GREG. TVR. glor. mart. 79 -trae partis cornu (*in convivio*). *sidera*: MANIL. 1, 381 laevaque cadentia signa et -tros ortus caelo spectantia verso *regna australia* (*v. l. 21*). 2, 285 *sidera* quae praecedunt, -tra esse feruntur. 2, 286 -r erit Tauro Capricornus *eqs.* 3, 599. 5, 131. 647. LVCAN. 9, 419 boreae latus ille sinistrum contingens -trumque noti discedit in ortus (ortum *G*). PLIN. nat. 2, 184 sol -r oritur (*cf.* 2, 12 laeva parte mundi ortus est). *aer*: CATVLL. 4, 19 laeva sive -tera ... aura. MANIL. 5, 105 qua -r boreas spirat. SEN. nat. 7, 21, 2 in aere quoque non -tram laevamque premit partem. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1 p. 895 aquilo ... quem alio nomine -trum vocamus (*cf.* EVCHER. form. 2 p. 11, 16 *et supra l. 20*). *viae, portae*: PLAVT. Paras. frg. 2 domum ire coepi tramite -tra via. VERG. Aen. 6, 541 se via findit in ambas: -tera ... laeva. OV. met. 2, 18 caeli ... signaque sex foribus (*cf. l. 16*) -tris totidemque sinistris. fast. 2, 201 Carmentis portae -tro (-tra *VM*, *R quid habuerit non constat*) est via proxima iano. LIV. 2, 49, 8 infelici via, -tro iano portae Carmentalis. 4, 19, 8 in vallum egressus -tra principali. 40, 27, 4. PAVL. FEST. p. 154 -tra v⟨ia iuxta dever⟩ticulum ... ubi et colitur. PERS. 3, 57 surgentem -tro monstravit limite collem. SIL. 12, 172 tu limina -trae servabis portae. TAC. ann. 12, 28 qui -tris et propioribus compendiis ierant. AMM. 23, 3, 1. SEDVL. carm. pasch. 2, 293 *sq.* -trum ... aut laevum gradiatur iter. sed -tra bonorum semita ... vocat (*v. sub II*). PROSP. epigr. 101, 3 scandere constanter -tros adnitere calles despiciens laevae noxia plana viae. *motus qui dextrorsum fit*: MANIL. 2, 273 circulus ut -tro signorum clauditur orbe (*sc. sidera a laeva in dextram volvuntur. cf.* CHALC. comm. 93 a regione -tra per sinistrum latus usque ad -trum inflexit eadem semper et constans sibi circumvectio). PLIN. nat. 28, 35 *despuendo* repercutimus -trae clauditatis (*sc. claudi a dextra venientis; repetitur a superstitione p. 919, 68*) occursum. VAL. FL. 8, 246 -trum pariter vertuntur in orbem. SIL. 4, 317 aut illi (*sc. Poeni Romanive equites*) -tros lunatis flexibus orbes, aut illi laevos sinuant in cornua gyros. QVINT. inst. 11, 3, 109 vitium, ut gestus, qui in fine -r esse debet, in sinistrum frequenter desinat.

pars, latus (*loci ordine grammatico digesti*): PHAEDR. app. 26, 8 -tram demonstrat nutu partem. VARRO ling. 5, 68 ut serpens modo in -teram modo in sinisteram partem late movetur. CIC. Tim. 25 eam *coniunctionem* ... quae erat eiusdem detorsit a latere in -teram partem. OV. epist. 20, 198 in -trum versor, cum venit ille, latus. fast. 4, 564 in -trum quae iacet ora latus. LIV. 7, 35, 2 in -tram partem taciti transibitis. 7, 35, 12. 28, 14, 15. VITR. 2, 8, 13 conspicitur ex ea ad -tram partem forum. 10, 2, 6. PLIN. nat. 2, 128 a laevo latere in -trum ut sol, ambiunt (*cf. l. 5*). 8, 176 a coitu in -teram partem. 9, 85. QVINT. inst. 11, 3, 128 in -trum ac laevum latus vacillatio. AMM. 18, 7, 10. 30, 1, 14 ad -trum itineris latus. VVLG. deut. 17, 20 neque declinet in partem -teram. PHYSIOGN. 55 Aristoteles ad -tram partem declinationem capitis cinaedis attribuit (*cf.* 76). AVG. civ. 18, 29. AMM. 27, 4, 7 per -trum quod australe est latus. OV. met. 5, 163 instabat parte ... -tra Nabataeus. Pont. 4, 10, 29 -tra regione. 15, 704. LIV. 39, 30, 10 qua duobus locis vada nudabat amnis, -tra parte Calpurnius, laeva Quinctius exercitus traduxerunt. COLVM. 6, 24, 3 si parte -tra desilivit (*cf. l. 22. 73 sq.*). PLIN. nat. 4, 40 Strymonem accolunt -tro latere Denseletae (SOL. 10, 6). 5, 97 Taurus mons ... -tro latere septentrionalis. 6, 24. SVET. Nero 13 iuxta se latere -tro collocavit. SOL. 23, 13. 38, 10. 45, 1 *Cappadocia* -tero *latere* plurimis Asiae populis circumfusa. CORP. VI 13078 intrantibus part(e) -tra. AMM. 15, 11, 17 latere sinistro ... -tro. VAL. MAX. 5, 5, 3 -tera in parte (QVINT. inst 11, 3, 106 manus a sinistra parte incipit, in -tra deponitur. VVLG. II par. 4, 10 mare posuit in latere -tro. SEDVL. carm. pasch. 5, 398 omnis in illa -tra parte manens). CATO or. frg. 1, 16 nostros pone versus hosteis esse ab -tra parte. CIC. div. 1, 120 tum a -tra, tum a sinistra parte canant oscines (*v. sub II A 3*). CAES. Gall. 7, 25, 2 scorpione ab latere -tro traiectus. 7, 45, 10 ab -tra parte ... Haeduos mittit. 7, 50, 1. 7, 49, 1. 7, 67, 5. BELL. Afr. 61, 2 ab -tra parte (ad dextram p. *codd.*) se movere. BELL. Alex. 8, 2 vel a sinistra parte a Paratonio vel ⟨a *om.* *β*⟩ -tra ab insula. OV. met. 12, 272 Pont. 1, 3, 57 LIV. 34, 14, 9. 37, 39, 9 CELS. 4, 1 p. 121, 13. 122, 6. 7, 26, 1 CVRT. 4, 9, 6 *al.* PLIN. nat. 4, 51 cernunt eum *scopulum* ab -tera parte. SVET. Vit. 9. LIB. gener. chron. I p. 111, 226 contra Cappadoces a parte -tra Armenii (CHRON. Alex. chron. I p. 111, 198 ultra C. in -tera [εἰς τὰ δεξιά]). VVLG. II reg. 16, 6. *plur.*: VEG. mil. 1, 18 non solum a -tris, sed etiam a sinistris partibus et insilire *in equos* et desilire condiscerent. SOL. 38, 12. CIC. Arat. 257 Andromeda hic -tra de parte tenetur (MANIL. 5, 505. ITIN. [Silv.] 12, 8 de -tra parte ecclesiae ... accessimus. VINDIC. gyn. p. 432^{d} de parte -tra [p. 433^{d}. 433^{p} in p. d.]). *imago speculorum*: CIC. Tim. 49 -tra ... videntur, quae laeva sunt ... respondent autem -tera -teris, laeva laevis conversione luminum ... id fit cum speculorum levitas ... ita -tera detrusit in laevam partem oculorum laevaque in -teram (*cf.* LVCR. 4, 333 cum laeva data est *imago*, fit rursum, ut -tera fiat. 4, 337 -tera ea propter nobis simulacra remittunt. APVL. apol. 16 laeva cum -teris permutentur. CHALC. transl. p. 46 speculi serenitas ... -teram visus partem in laeva speculi, laevam item in -tra deiecit).

compar.: VARRO ling. 5, 50 -ior via in tabernola (*cf. p. 921, 75*. Men. 402 a primo compito -timam viam muniit Epicurus. HYG. mun. castr. 14 via principalis, quae est inter portas -iorem et sinistriorem. LACT. inst. 6, 3, 15 in -iore tantum via. epit. 59, 3 -ior via). SIC. FLACC. grom. p. 162, 7 decumanum -iorem. APVL. Plat. 1, 8 septem locorum motus habeantur ... -iores (-ris *corr. Goldb.*) ac sinistri (*cf. p. 937, 18 et* FAV. EVL. p. 8, 17 animi motus *circularis* ... -r sinister *et* CLAVD. MAM. anim. p. 194, 7). PANEG. 11, 7 -iorem incliti fluminis ripam (*cf. p. 921, 25 et* AVIEN. orb. terr. 731 -ior ponto subit insula. RVT. NAM. 1, 80 fronte bicorni dividuus Tyberis -iora [*v. p. 923, 18*] secat). SIDON. epist. 1, 5, 5 cursu -iore. VARRO rust. 2, 5, 13 si mas est, in -iorem partem abit (*cf. l. 22 et 31*. CELS. 4, 1 p. 121, 32 *et* 122, 6 CHIRON 757). OV. met. 7, 241 -iore Hecates *ara*, ast laeva parte Iuventae (VITR. 9, 7, 3 ubi erit littera E sinisteriore parte et I -iore [*Ioc.*, inde alteriore *G H cf. p. 920, 57*]. 9, 7, 6. CORP. VI 4889 fecit aediclas tres intrantibus [*cf. p. 917, 62*] -iore parte a pariete. 10231, 4 euntibus ab Roma e parte -iori. XIV 1302 -iore. 1868 ⟨introeun⟩tibus in parte -iori). CHALC. comm. 118 dextrae *stellae* (*cf. p. 921, 66*) sinistris sinisteriores -ioribus occurrant in unum. SEDVL. carm. pasch. 1, 182 curruque corusco -iora petens (*cf. p. 923, 18*) ... triumphum duxit. op. pasch. 1, 14. *tibiae -trae*: PAVL. FEST. p. 74 -trarum tibiarum genus est quae -tra tenentur. DIDASC. Ter. Ad. modulata est ... tibiis -tris id est Lydiis ob seriam gravi-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tatem. Andr. modos fecit Flaccus Claudi (*servus*) tibiis paribus -tris vel sinistris. Haut. *comoedia* acta primo tibiis imparibus deinde duabus -tris. Eun. tibiis -tra et sinistra ob iocularia multa permixta gravitati. VARRO rust. 1, 2, 15 ut -tra tibia alia quam sinistra, ... quod est altera eiusdem carminis modorum incentiva, altera succentiva. 1, 12, 16 est inferior ut tibia sinistra a -trae foraminibus. frg. Serv. Aen. 9, 615 tibia phrygia -tra unum foramen habet, sinistra duo. PLIN. nat. 16, 172 *harundo* quae radicem antecesserat laevae tibiae convenire quae cacumen -terae. DON. de com. 8, 11 -trae autem tibiae suae gravitate seriam comoediae dictionem praenuntiabant. *per adnominationem*: PHAEDR. 5, 9 *tibicen* sinistram fregit tibiam *pegmate rapto*, duas cum -tras maluisset perdere. APVL. flor. 3 p. 11 primus *Hyagnis* laevis et -teris foraminibus acuto tinitu et gravi bombo concentum musicum miscuit. *de acinace ad -trum latus habito*: VAL. FL. 6, 701 insignis manicis, insignis acinace -tro. *cf.* ITALA II Cor. 6, 7 (Aug. civ. 11, 18) per arma iustitiae -tra et sinistra (ὅπλων ... δεξιῶν, VVLG. a -tris).

n. -um, -a *vi substantivi* (*cf. p. 919, 44. 920, 54. 921, 13. 28. 922, 72. 82. 925, 1 sqq.*): CIC. Tim. 49 *v. p. 922, 55.* LVCR. 2, 488 transmuta⟨n⟩s -tera laevis. 4, 430 iungens ... -tera laevis. AETNA 638 -tera saeva tenent laevaque incendia fervent. PANEG. in Mess. 95 seu -tra velit seu laeva tueri. PLIN. nat. 6, 145 laeva fluminis Chaldaei obtinent, -tra Nomades (*cf. p. 921, 28*). 7, 99 -tra eius (*sc. fluminis*) accolunt Deximontani. PS. LACT. inst. interpol. 7, 5, 27, 3 aptissime cum -tris *corporis* sinistra iunguntur. *nota sing.*: LVCAN. 3, 584 Romana ratis ... robore diducto -trum laevumque tuetur. in -um (*cf. p. 933, 34 sqq.*): LIV. 22, 50, 11 translatis in -trum scutis. SEN. nat. 7, 21, 4 cum hic in -trum motus sit, ille in sinistrum. PLIN. nat. 8, 207 facilius litare *suem* in -terum quam in laevum detorta *cauda* (*fausti ominis est, cf. p. 924, 12*). STAT. silv. 2, 6, 65 Tybridis impetus altas in -trum torsisset aquas. QVINT. inst. 1, 1, 34 prospicere in -trum *in lectione* ... non rationis modo, sed usus quoque est. *plur.*: PLIN. nat. 3, 147 Alpium iuga ... molli in -tra ac laeva devexitate considunt. PORPH. Hor. epod. 9, 19. 20 e litore Epiri ... si Italiam petas in -tra eas necesse est. in -o (*cf. p. 933, 68 sqq.*): TAC. hist. 5, 16 Batavi ... in -tro, laeva ac propiora flumini Transrhenani tenuere. ITIN. [Silv.] 7, 2 alia in sinistro, alia in -tro de (*cf. p. 917, 62*) itinere nobis erant. *plur.*: ITIN. Alex. 26 haec in Alexandri -tris agebantur (IVL. VAL. 1, 43). VVLG. I Macc. 9, 14 firmior est pars exercitus Bacchidis in -tris. Marc. 16, 5 viderunt iuvenem sedentem in -teris. ab (*cf. p. 933, 78 sqq.*): FLOR. epit. 3, 2, 2 hostis a -tris atque laevis et a medio septentrionis erupit. ITALA (Firm. err. 24, 8 Aug. civ. 17, 14) *et* VVLG. psalm. 109, 1 sede a -tris meis (VVLG. Marc. 12, 36. 14, 62. 16, 19 Luc. 20, 42 Hebr. 1, 13 HIL. hymn. 2, 60. RVFIN. hist. 2, 23, 13 sedet in caelo a -tris [ἐκ δεξιῶν] summae virtutis. *cf. infra l. 84*). HIER. epist. 52, 13, 1 per bonam et malam famam a -tris et a sinistris Christi miles graditur. VVLG. exod. 14, 29 aquae eis erant quasi pro muro a -tris. I par. 6, 39 stabat a -tris (*cf.* II par. 3, 17. 18, 18 Ezech. 10, 3 psalm. 108, 6. 31 [*cf.* PROSP. in psalm. 108, 15. 31] Luc. 1, 11 act. 7, 55 *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 87). II par. 4, 6 posuit quinque *conchas* a -tris. *al.* OROS. hist. 1, 2, 70 *Hispaniae* angulus ... a -tris Aquitanica provincia, a sinistris Balearico mari coartatus. ARNOB. in psalm. 19 ut a -tris suis latronem ad paradisum ducat. SCHOL. Germ. Sang. p. 244, 9 habent ... septentriones a -tris iuxta coronam. *sing.*: CALP. ecl. 3, 97 bonus a -tro (a -tra *cod. Harl.*, ad -trum *Bährens*) fecit mihi Tityrus omen (*cf. p. 924, 43*). APVL. apol. 51 quibuscumque caducis a -tero morbus occipiat. *comp.*: VITR. 9, 4, 2 tauri ... et arietis insuper Perseus ⟨a⟩ -terioribus sub tergo habens ... ⟨a⟩ sinisterioribus. *nota*: TAC. hist. 3, 21 a laevo septima ... stetit; -tro (*cod.*, a d. *Heraeus*) octava. LACT. inst. 3, 6, 4 aut -tro aut sinistro versus ceciderunt.

C *de* ***animantibus*** *quae a dextra stant vel veniunt (in dextrum abeunt)*: *bestiae*: VARRO rust. 1, 20, 3 neque pertinaciter, quem feceris -trum, *bovem* in eo manendum. VERG. catal. 10, 18 laeva sive -tera strigare mula ... coeperat. STAT. Theb. 6, 444 -rque exerrat Arion. TAC. Germ. 6 *equos* in rectum aut uno flexu -tros agunt. IVV. 4, 120 plurima dixit in laevum conversus, at illi -tra iacebat belua. AVSON. 252, 9 Pegasus hinc -r currat tibi, laevus Arion. AVG. civ. 19, 3 equos ... quorum (*cf. p. 917, 61*) sive -r sive sinister pars est bigarum (*v. p. 917, 60* δεξιούς). PAVL. FEST. p. 178 bigarum victricum -ior. *homines*: CAEL. hist. 22 dextimos in -tris scuta iubet habere. SALL. Iug. 100, 2 Sulla cum equitatu apud dextumos (*C et Prisc.*, extremos *rell.*), in sinistra parte A. Manlius. VERG. Aen. 5, 162 quo tantum mihi -r abis. 8, 237 *silicem* -r in adversum nitens concussit. 9, 766 ab aggere -r. AETNA 61 patri (*cf. p. 917, 62*) -tera Pallas et Mars laevus erat. HOR. sat. 1, 2, 125 haec ubi supposuit -tro corpus mihi laevum. 2, 3, 38 -r stetit (PORPH. *ad l.* aut -tera parte aut bono omine. *v. sub II A 1*). PANEG. in Mess. 104 uti laevum teneat -trumque sinister miles. SIL. 7, 645 nunc laevus in orbem, nunc -r levibus flexo per devia gyris ludificatus equo. 16, 404 laevos nunc appetit ille conatus ... certatque subire -r. 16, 425 aequavit iuga praecedentia -r. STAT. Theb. 6, 223. 11, 75 atra soror -traeque innexa. PANEG. 12, 38, 1 *Maximus* nunc -r aut laevus nunc vestigiis suis obvius iter ancipiti ambage texebat. NOVELL. Theod. 15, 2, 1 priorem sibi locum ausus est vindicare, -r assedit ei (*de -tra parte honoris causa attributa* [*cf. infra l. 35*]. PAVL. NOL. carm. 27, 92 seditque *Christus* parenti -r [DRAC. laud. dei 2, 557]. MARCELL. chron. II p. 102, 525 miro honore susceptus est: -r -trum ecclesiae insedit solium). AVG. civ. 20, 5 quae -tros (*Christi in iudicio*) fecisse memoravit (21, 22. 26. 27 Christum ... discretionem inter -tros et sinistros esse facturum. *huc spectat*: CARM. epigr. 769, 5 Dextrianus ... tuo sic munere, Christe, -tris tibi nunc fide adsistit in agnis. PROSP. in psalm. 100, 1 pro qualitate gestorum -tros gloria, sinistros poena susceperit. ALC. AVIT. carm. 6, 629 EVGIPP. epist. 9). *comp.*: FVLG. myth. praef. p. 14, 7 Musae ... duae, quarum (*cf. p. 917, 61*) -ior. SVET. Tib. 6 cum Marcellus -iore equo veheretur.

II ***translate*** *i. q. propitius, faustus; cf. p. 917, 57. infra l. 64.* CIC. div. 2, 82 Homericus Aiax ... hoc modo nuntiat: 'prospera Iuppiter his -tris fulgoribus edit'. ita nobis sinistra videntur, Graiis et barbaris -tra meliora. quamquam haud ignoro, quae bona sint, sinistra nos dicere, etiamsi -tra sint; sed certe nostri sinistrum nominaverunt externique -trum quia plerumque id melius videbatur. *nota: infaustum signum claudi a dextra occursus v. p. 922, 9.*

A *de* ***animantibus***: **1** *dei*: VERG. Aen. 8, 302 tua -r adi pede sacra secundo (SERV. *ad l.* bonus ac per hoc propitius. AETNA 4 -r venias mihi carminis auctor. PROP. 4, 9, 72 velis libro -r inesse meo. 3, 18, 5 -r [-tra *pars dett. de via aedificata*] cum quaereret urbes. OV. fast. 1, 6 -r ades. 1, 67. 69 SIL. 1, 514. STAT. Theb. 1, 717 assis ... Iunoniaque arva -r ames. QVINT. inst. 4 pr. 5 -r ac volens assit. CARM. epigr. 256, 12 fautor tu -r adesto). SIL. 5, 227 -r deus et laeto Victoria vultu arridens. 11, 529. 12, 193 -r deus. 13, 265. 820 divos. 14, 49 -tera ... Saturnia. 14, 467. STAT. Theb. 10, 132 -tra ... monebat. 11, 50 egregius lituo -tri Mavortis Enyeus hortator, sed tunc miseris dabat utile signum. silv. 5, 1, 13. 71 -tros tua vota marito (*cf. p. 917, 62*) promeruere deos. Ach. 1, 738 adnuerit fortuna precor -trique secundent ista dei (*cf.* silv. 1, 2, 211 dominae -r conubia vultus adnuit). PS. RVFIN. in Ioel 1, 15 calamitates ... iam -r, iam mitis aspicias. PRVD. cath. 8, 73 annuit -r deus et secundo prosperat vultu. 9, 107. EVCHER. form. 2 p. 11, 17 diabolus ... peccatum respicientibus -r fiat. ENNOD. carm. 1, 6, 29 per excelsum videat me -r Olympum *Christus* (*cf. l. 1*). 1, 9, 162. 2, 8, 6 cum -r capiat Laurenti munera Xystus. CARM. epigr. 1829, 13 velut deus esse velis mihi -r in aevum. *adde*: OV. fast. 4, 664 Faunus ... edidit a -tro talia verbo toro. *abl. absol.*: PROP. 3, 2, 7 nobis et Baccho et Apolline -tro. OV. trist. 5, 3, 57. PERS. 2, 11 -tro Hercule (PORPH. Hor. sat. 2, 3, 38 pro bono). 5, 114 praetoribus ac Iove -tro. STAT. Theb. 10, 130^{a}. 131 placatamque tibi Iunonem coniuge -tro placatumque Iovem -tra Iunone merere. 12, 464 -tra iam Pallade muris. silv. 4, 7, 48 Castore -tro. 5, 1, 144 Caesare tam -tro. **2** *homines*: *i. q. faventes, boni*: HOR. sat. 2, 3, 38 *v. p. 923, 76.* STAT. Theb. 12, 211 an bello proceres an -r haruspex adnuat. IVL. VAL. 2, 2 spes erat -tros mihi satis et obsequentes futuros *Athenienses*. FAVST. REI. grat. 1, 5 p. 20, 21 *al.* *de mitibus voluntatibus hominum*: OV. ars 2, 145 indulgentia. STAT. Theb. 11, 704 virtus (*cf.* SEDVL. epist. 2 p. 173, 8 -trum tui pectoris iudicium. FACVND. defens. 8, 6 p. 729^{D} -tro decreto honorare studium dogmatum). ENNOD. carm. 1, 7, 60 luce quem mundus veneratur ipsa -iorem. *i. q. sollers* (*cf. de sollertia -trae p. 927, 21*): OV. Pont. 4, 16, 24 Marius, scripti -r in omne genus. AVSON. Mos. 256 praedam -r in obliquum raptat puer. RVFIN. Orig. in iud. 3, 5 in utraque parte -r est, in fide -r est, in actibus -r est. PALLAD. hist. mon. I 29 p. 314^{D} feminam ad genus vitae ... -terrimo ingenio (γυναικὶ ... ἀστειοτάτῃ). ENNOD. carm. 1, 7, 21 in vetulum -r si vertas plectra cadaver (*sc. lyram*). **3** *aves* (*cf. p. 922, 41*): NIGID. Gell. 7, 6, 10 discrepat -tra sinistrae *avis*, praepes inferae. PROP. 4, 1, 68 date candida cives omina et inceptis -tera cantet avis. STAT. Theb. 3, 495 -tris ... alitibus.

B *de* ***rebus***: PAVL. FEST. p. 74 -tera auspicia: prospera. *sed* VARRO frg. Fest. p. 339 a deorum sede cum in meridiem spectes, ad sinistram sunt partes mundi exorientes, ad -teram occidentes: factum arbitror, ut sinistra meliora (*cf. l. 14*) auspicia, quam -tra esse existimentur. CIC. carm. frg. 25 *v. l. 13.* VERG. Aen. 2, 388 fortuna ... quaque ostendit se -tra (SERV. *ad l.* vel fortuna -tra id est favens propitia ut 'laeva' contraria; vel '-tra' ad manum referendum. *cf.* PROP. 4, 1, 72 -tro condita fila colo. STAT. Theb. 3, 157 -aque in sorte iugatae. 3, 374 res -tra. silv. 1, 2, 32 permissaque numine -tro vota [1, 4, 66 Theb. 6, 49. ENNOD. carm. 2, 90, 6 pectora ... -tro numine comples]. CARM. epigr. 964, 1 -tera fama). VERG. Aen. 4, 579 sidera caelo -tra feras (STAT. Theb. 4, 760 tibi sidere -tro crescat onus. silv. 3, 4, 64 sidere -tro edite. CLAVD. carm. min. app. 2, 124). OV. met. 3, 598 -tris adducor litora remis (*cf.* STAT. Ach. 1, 558 -tras Ithacesia carbasus auras poscit. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 8, 2 flatu -tro perducentur ad portum). SEN. nat. 2, 32, 3 quomodo aves non in hoc motae ut nobis occurrerent, -trum auspicium sinistrumque fecerunt (CORP. IV suppl. 4496 auspiciu⟨m⟩ -tr⟨um⟩ felic⟨issimum⟩. *cf.* VAL. FL. 1, 245 haec deus omine -tro imperat. STAT. Theb. 7, 663 SIL. 13, 114. ITIN. Alex. 1 omen et magisterium). SIL. 7, 172 attulit hospitio ... pes -r (*cf. p. 919, 70.* IVV. 4, 10, 5 quid tam -tro pede concipis. PRVD. c. Symm. 2, 79 feliciter et pede -tro. ENNOD. dict. 28, 3 p. 506, 1 haec nec -r Iunonis oculus nec summi tonantis patietur aspectus. *cf.* carm. 1, 9, 109 lumine -tro). *subst. n.*: DIRAE 99

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

candida oculi cernent et -tera laeva. SEPT. SER. carm. frg. 6,4 laeva quae vides Lavernae, Palladi sunt -tera. APVL. met. 9,1 nihil Fortuna renuente licet homini nato -terum provenire. SEDVL. op. pasch. 5,34 -tera sectantes a saeculi fluctibus. AVG. epist. 215,7 viae sunt bonae quae a -tris sunt. EVCHER. form. 2 p. 11,17 diabolus nomen sibi -tri tamquam boni praesumat. 6 p. 36,10 -tera: opera bona (*cf.* 50 p. 17 a -tris: a parte iustitiae). PROSP. in psalm. 120,5 filii dei abstinentes a sinistris et -tris inhaerentes. 136,5 mala pro bonis ... sinistra pro -tris. ENNOD. carm. 1,9,109 omnia -tra facis.
adv.: STAT. silv. 5,3,121 exorto -trum risere sorores Aeonides. *i. q. prospero successui rerum aptus, commodus*: VERG. Aen. 4,294 quis rebus -r modus (SERV. *ad l.* quis sit optimus rebus eventus. GLOSS. facilis successus). HOR. sat. 2,1,18 tempore -tro (OV. met. 6,406 nascendi tempore -tro. SIL. 5,85 tempusque ad proelia -trum). PROP. 3,9,58 -teraque immissis da mihi signa rotis. PERS. 3,48 quid -r senio ferret. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 194^A -teris ... auxiliis. STAT. Theb. 2,153 non sine numine regnis invexit nox -tra meis. silv. 3,3,146 -tra bis octonis fluxerunt saecula lustris. *via sim.*: VERG. Aen. 9,318 audendum -trā (*sc. via*) (APVL. met. 2,14 sisque felix et iter -terum porrigas). OV. trist. 5,5,30 loca -tra. COMM. instr. 1,26,33. *nota*: AVSON. 398,43 quotiens -trae (*i. q. rectae*) invitatio mensae sollicitat lenem comi sermone Lyaeum (*cf.* Mavortis *p. 924,28*).
TERT. adv. Val. 26 p. 202,11 exitum dividunt: ... animali quem et -trum appellant. 38 p. 211,39 in duas tetradas dividens, in -teram et sinistram, in lumen et tenebras. *speciatim apud metricos versus legitimi* (*pedes versuum l. 34*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 84,16 erunt -tri trochaei, sinistri iambi. 81,29 tragicum *trimetrum* cuius in versus erunt -tri spondei, sinistri iambi id est disparibus pares subditi. 108,24 scias inter -tros ac sinistros versus hanc haberi differentiam, ut -tri sint qui in tertia vel quinta sede trisyllabon habuerit pedem, sinistri autem qui dissylabum in secunda vel quarta regione. 182,14 -tros pedes ... id est ⟨impares⟩ primum tertium quintum. DIOM. gramm. I 503,30 in -tris *pedibus*. 503,33. 504,33. 505,6. 9 *praeponitur* dactylus perpetuo -r.

subst. f. ⌘**dext(e)ra,** -ae (*sc. manus* [*pars v. p. 926,67. 929,39. 932,43. 933,34. 67.78. 934,21*]). *de formis v. p. 916,56 sqq.*

I ***proprie:*** ***sing.*** *nom.*: *in sideribus*: CIC. nat. deor. 2,112 equi proxima est Aquarii -tra (GERM. 252, AVIEN. Arat. 266. 389). *testis fidei* (*cf. p. 917,58*): CIC. Verr. 5,153 -tera invicta fidem porrexit (*cf.* CVRT. 6,10,14 mihi securitatem ... tua -tera obtulerat. *sim.* VERG. Aen. 4,287 nox et tua testis -tera). PLIN. nat. 11,250 ISID. orig. 11,1,67. *stamina ducentium*: CATVLL. 64,312 -tera tum leviter deducens fila. LVCAN. 3,18 -tra properante. *scribarum*: OV. epist. 10,3 -tra tenet calamum. 12,115. 17,20 Pont. 3,6,3. 4,1,12 trist. 4,7,3. MART. 14,208,2 -tra notarii peregit opus. PANEG. 10,37,5 iam felix -tera fructuosa subscriptione laetatur. AVSON. 15,4 notas quas neglexit -tera frons patitur (*cf.* 16,5. 146,12. 26). *curantium*: OV. trist. 5,2,16 *nisi* quae nocuit -tra tulisset opem. CELS. 8,10,1 alteram partem -tra, alteram sinistra prehendit. PROSP. epigr. 95,9 morbida rimetur penetralia -tra salutis. RVRIC. epist. 1,1 p. 352,19 vulneribus meis gratior sit foventis -tera quam secantis (INSCR. christ. Rossi II p. 106, 49,6 refovet tenues -tera larga viros). *remigum*: LVCAN. 3,592 dirigit huc puppim ... -tra Telonis. 3,599 magistri. VAL. FL. 3,41 cadit inscia clavo -tera. 5,64 ratem -tra regat. SIL. 4,717. CLAVD. 24,326 remigis. *variorum*: MORET. 99 -tera ... mollit allia (OV. medic. 64 bulbos ... terat). HOR. carm. 3,3,52 omne sacrum rapiente -tra. sat. 1,8,4 fures -tra coercet (*de gestu vetantis. cf.* STAT. silv. 1,1,37 vetat pugnas). epist. 2,1,105 concurrit -tera laevae (*plaudentium*). LIV. 4,16,2 haec -tra iam in vinclis et catenis est (SIL. 6,340 damnatur sorte catenae). OV. ars 2,78 *piscatoris* inceptum -tra reliquit opus. epist. 7,130 non bene caelestes impia -tra colit (SEN. Herc. f. 1318). met. 3,305 fulmen, cui -tra Cyclopum ... minus addidit irae. 9,85 cornu *tauri* tenet. VAL. MAX. 7,3,6 irrito se labore fatigat. CVRT. 9,5,10 ut ne ad vellendum quidem telum sufficeret -tra. LVCAN. 2,168 notas miserorum -tra parentum colligit (MART. 7,20,16 *reliquias ciborum* colligere longa turpe nec putat -tra). 10,88 ni tua restituet veteri me -tera fato. 10,415 dat scilicet omnis -tera quod debet superis. SIL. 1,614 -teraque a curvis capulo non segnis aratris. 13,329. STAT. Theb. 9,56 sceptrum quod non tua -tera tradet. 11,587 virgo ... sustentat pondera laevae, -tra sedet baculo. silv. 5,1,10 mortalis honos agilis quem -tra laborat. MART. 1,21,1 pectus pulsat. 9,43,4 laeva calet robore, -tra mero. 9,61,7 platanus ... posuit quam -tera felix (*cf. in imag.* AVIEN. orb. terr. 374 urbem posuit Pellaeae -tera gentis. VVLG. psalm. 79,16). APVL. flor. 15 p. 53 laeva ... nervos molitur, -tra succussabulum ... citharae admovet. AVSON. 129,8 digna est sanguine mater *Medea* natorum, tua non -tera, Timomache (*sc. ut caedem pingas. cf. p. 926,30*). CLAVD. carm. min. 31,54 coniugiis eadem pronuba -tra daret (*cf. de deducente nuptam paterna -tra p. 929,64* STAT. silv. 1,2,11. *cf. p. 927,46. 928,56 de -trarum sponsorum iunctione et* DRAC. Romul. 7,57 -tra parentum iungit ... amoriferas ... palmas). VVLG. psalm. 17,36 -tera tua suscepit me (*de -a dei v. II*). 25,10 repleta est muneribus. 44,5 deducet te. *et saepe.* cant. 2,6 laeva eius sub capite meo et -tera illius amplexabitur me. Matth. 6,3 nesciat sinistra tua, quid faciat -tera tua (*de interpretatione v. II*). DRAC. laud. dei 2,696 relevat tua -tra iacentes. *al.* *personata*: VARRO AT. carm. frg. 12,5 longe gratissima Phoebi -tera consimiles meditatur reddere voces. VERG. ecl. 1,35 gravis aere domum mihi -tra redibat (*cf.* PRIAP. 85,13. CLAVD. 5,436 aera petens). MART. 1,21,1 decepta satellite -tra ingessit se ... focis.
in proverbio: ELEG. in Maecen. 1,14 tu Caesaris almi -tera. ENNOD. opusc. 3,34 p. 339,9 pes illius erat, oculus -tera (*fortasse supplendum* VARRONI Men. 475. *sim.*: VAL. MAX. 7,6,5 exercitus id est invicti ducis invicta -tera. *cf.* CIC. Att. 14,20,5 dextella). *praesertim de manibus vim inferentium. saepe subauditur significatio virtutis* (*v. II*): CIC. carm. frg. 33,12 hostilis -tra. 33,37 haec -tra Lernam pacavit (*cf.* VERG. Aen. 8,567 OV. epist. 10,102. SEN. Herc. O. 1894 leonem fregit. Phaedr. 60). VERG. Aen. 6,879 invicta bello -tera (*cf.* 10,609. 11,339 frigida bello -tera. OV. trist. 5,7,19 -tera non segnis fixo dare vulnera cultro. STAT. silv. 1,2,65. CLAVD. 20,395 segnis ad ferrum). Aen. 10,772 -tra mihi deus et telum (*cf.* APVL. Socr. 5 p. 131). 11,118 vixet cui vitam deus aut sua -tra dedisset. 11,172 quos dat tua -tera leto (SIL. 1,399 -tram quae Hannibalem vobis *umbris* comitem dabit. DRAC. laud. dei 2,329 mittit ad umbras. *cf.* OV. met. 10,198 mea -tera leto inscribenda tuo est. Ib. 526 SEN. Herc. O. 1217). 11,178 quod vitam moror invisam ... -tera causa tua est (*sc. Pallantis mortem ultura*). 12,428 te mea -tera servat. 12,538 -tera nec tua te ... eripuit Turno (CLAVD. 26,41 PRISC. Anast. 1,283). DIRAE 31. CVLEX 257 impia germani manat quod sanguine -tra. OV. am. 2,9,36 hic tua -tra valet (met. 12,70. 144. epist. 10,115). met. 5,186 inque petendo -tera deriguit. 7,809 satiata ferinae -tera caedis erat. 8,395. 13,361 Ib. 575. fast. 2,10 non omni munere ... vacat (LVCAN. 8,601). Pont. 4,7,19 Hister cuius tua -tera quondam puniceam Getico sanguine fecit aquam (NVX 158 maculata cruore. VAL. MAX. 8,1 absol. 1. SEN. Herc. O. 1454. LVCAN. 4,542 cuius sit -tra cruore digna meo. STAT. Theb. 12,737 nec facilem dignatur -tra cruorem. CLAVD. carm. min. 50,13). SEN. contr. 7,1,15 -tra simul ac mens elanguit (LVCAN. 3,326. STAT. Theb. 10,657 non mens, non -tra quiescit. QVINT. decl. 286 p. 153,1. *cf.* SEN. Ag. 50 labat. Herc. O. 1719 tremuit. SIL. 6,262 torpebat [HIER. epist. 49,12,4]). SEN. contr. 7,5,9 vulneravit te. SEN. Herc. O. 901 quorum error nocens non -tra fuerat. Tro. 117. 119. 328. LVCAN. 4,345 non derat fortis rapiendo -tera leto (VAL. FL. 7,94). 4,559. OCTAVIA 247 -tra cur cessat tua (HOMER. 39. SIL. 15,733 quanta cessavit Latio -tra). VAL. FL. 3,89. 6,316. HOMER. 789 quem sternit Penelei -tra. 819. 822. 1035. STAT. Theb. 6,553 *currere* bellis subsidium, si -tra neget. SIL. 1,487. 5,120. 13,378 quis nobis animus quae -tera. 14,176 per ensis non dederit mea -tra viam (ANTH. 398,4). 15,744 mihi nunc -tera in armis degenerat. 16,32 ars aut astus belli vel -tera. *al.* APVL. met. 8,12. VVLG. exod. 15,6 -tera tua, domine, percussit inimicum. CASSIOD. var. 6,1,1 statum rei publicae Romanae viri fortis -tera tuebatur. 6,1,4 or. frg. p. 475,7. CORIPP. Ioh. 2,468. *de venefica manu*: LYGD. 5,10 nec mea mortiferis infecit pocula sucis -tera (*cf.* HOR. sat. 2,1,54). *de manibus arma gerentibus*: VERG. Aen. 9,744 telum ... vi -tera versat (10,332. 12,97. OV. met. 7,787 *iaculum* librat. LVCAN. 2,556 valet, en, torquendo -tera pilo. MART. epigr. 23,2. CLAVD. 15,438 movet iaculum). OV. am. 3,3,30 alta Iovis -tera fulmen habet (met. 2,848. PRISC. Anast. 1,101 flagrans). met. 9,522 tenet ferrum (VELL. 2,70,5 VAL. FL. 3,144 HOMER. 972 SIL. 5,670 MART. epigr. 13,3 IVV. 6,560 CORIPP. Ioh. 4,156). 14,628 gravis est adunca -tera falce. PRIAP. 20,5 armata est invicta -tera clava (*cf.* VAL. FL. 1,109). SEN. Herc. f. 1197 quae -tera sinuare nervum potuit (*cf.* SIL. 2,140 arcus ter ... movit, ... ter cecidit -tra. 7,660 una arcum laeva cadens, dimisit -tra sagittam. VEG. mil. 1,15,16 -tra cum ratione ducatur *arcum intendendo.* PRISC. perieg. 2,148 nervum assimilat). PETRON. 124,263 flagranti stipite -tra minax terris incendia portat.
de manibus decisis: LVCR. 3,651 *non sentit* cecidisse -tram. VERG. Aen. 10,340 -teraque ex umero nervis moribunda pependit. 10,394 SIL. 4,209. 16,66. APVL. met. 9,38 -tera ... decidet. *in imag.*: VAL. MAX. 4,7,3 tua (*sc. amicitiae*) illum -tera trahat. CARM. epigr. 982,3 cum in patria⟨m⟩ tulerit te -tra fati. *nota: sc. pars* (*v. p. 925,35*): IVL. VAL. 3,51 locorum -tra ... perasperis montibus ... est.
voc.: SEN. Herc. f. 1281 agedum -tra conare aggredi ingens opus. Oed. 1038 hunc pete. Phoen. 91 quid cessas (ANTH. 399,5). LVCAN. 8,795. SIL. 17,129 fac nostrum hoc, mea -tra, decus. STAT. Theb. 9,548 ades o mihi -tera ... belli numen. DRAC. Romul. 5,270 triumphalis metuendum -tera ferrum ... in patria revocare velis.
genet.: *subi.*: RHET. Her. 3,15,26 levi -terae motu (4,19,26 contortione. STAT. Theb. 8,534 nec felix -trae tenor). CIC. Arat. 458 -trae radios *sideris Nixi*. PROP. 4,3,6 signa meae -trae (EPIST. Sapph. 1 studiosae littera -trae. *sim.* AVSON. 146,19 praepetis -trae fugae. *v. p. 925,43.* COD. Theod. 14,17,14 [*a. 402*] triumphalis -terae nostrae confirmationem. COD. Iust. 11,8(7),13 freti -terae triumphalis absolutione). OV. epist. 14,18 -trae tremor. fast. 2,427 fecundae ... verbera -trae (LVCAN. 1,32 civilis volnera -trae. *cf. l. 10.* SIL. 12,402 caedibus. RVRIC. epist. 1,2 p. 354,1 nec paternae ictum -terae declinabo). VAL MAX. 5,2 ext. 4 in complexu -terae eius. 5,3 ext. 3 virtute animi ac robore -terae. 6,8,2 ministerium. 9,2,1 fallacis -terae misericordiam (SEN. Med. 248 fidemque supplex praesidis -trae peti. VAL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

FL. 5, 494 foedera -trae. *cf. p. 925, 38*). CELS. 7, 26, 2 -traeque digitos (PLIN. nat. 28, 57 anulum e sinistra in longissimum -trae digitum transferre. *cf. p. 918, 11 spectat ad p. 919, 68*). SEN. epist. 24, 5 spectator destillantis in hostili foculo -terae *Scaevola* (MART. 8, 30, 5 ipse sui spectator adest et nobile -trae funus [*cf. p. 917, 76* cladis] amat). COLVM. 10, 29 Daedaliae munera -trae *quippe sollertissimae. v. l. 21.* LVCAN. 2, 126 violatae Scaevola -trae (*ad construct. cf.* SIL. 1, 641 fatiferae iuvenem -trae. 7, 619 melior -trae Torquatus. IVV. 3, 48 mancus et extinctae -trae). VAL. FL. 3, 12 patriae telum insuperabile -trae (STAT. silv. 2, 6, 33 Haemoniae . . . lancea -trae. SIL. 17, 303 aliud fulmen -trae. CLAVD. 3, 81 Athamanteae spicula -trae). 4, 40 languentisque movet frustra conamina -trae (*cf.* 6, 645 -trae gestamen. STAT. Theb. 6, 707 assuetum -trae certamen). STAT. Theb. 8, 106 nostrae veniunt quoque funera -trae *i. q. mea -tra caesi* (*cf.* APVL. met. 10, 25 tropaea). 9, 771 nec requies -trae. 10, 485 sunt et mihi provida -trae omina. 12, 89 accipe et hoc regimen -trae frontisque superbae vincula. SIL. 5, 100 levior laus in duce -trae (8, 262 decus. 14, 148. 15, 510 gloria). 6, 701 acta meae -trae (7, 28 labores. 10, 450 saevae tristia -trae facta). 16, 692 Agenoreae . . . vestigia -trae. VLP. dig. 21, 1, 12, 3 si *quis* imbecillitate -trae validius sinistra utitur (*spectat ad sollertiam -trae l. 6*). IVL. VAL. 2, 27 victricis -terae fatigatio. VEG. mil. 2, 23 -terae virtus. CLAVD. 18, 370 argutae praemia -trae. *de manu dei* (*cf. II*): VVLG. Hab. 2, 16 calix -terae domini. psalm. 19, 7 salus. 76, 11 haec mutatio -terae Excelsi. 79, 18 super virum -terae tuae. prov. 27, 16 oleum -terae suae vocabit. FACVND. defens. 2, 6 p. 578B -terae omnipotentis triumphum. *obi.*: STAT. Theb. 6, 711 iamque procul meminit -trae servatque tenorem discus.

dat.: LVCIL. 144 -trae gladium dum accommodet alter (SIL. 5, 146. *cf.* QVINT. inst. 11, 3, 114 -trae frequenter se accomodat alter. *sim.* STAT. Theb. 1, 306 -trae virgam inseruit *et* LVCAN. 4, 248 -trae . . . gladius . . . adhaesit). VERG. catal. 2, 21 apta clava -terae (OV. am. 3, 1, 8 bellica non -trae convenit hasta tuae). Aen. 1, 408 -trae iungere -tram (8, 164 OV. epist. 12, 90 met. 6, 447. 8, 421. *cf.* epist. 2, 31 commissa -tera -trae. Pont. 4, 7, 43 HOMER. 956 PETRON. 121, 100. *c. acc. plur.*: LIV. 23, 9, 3 -trae -tras). Aen. 2, 723 -trae *Aeneae* se parvus Iulus implicuit. 7, 498 nec -trae erranti deus afuit *in dirigendis spiculis.* 10, 846 hostili . . . succedere -trae (VAL. FL. 3, 139). 12, 357 -trae mucronem extorquet (OV. fast. 5, 714 tela . . . -trae fulmine rapta. VAL. FL. 7, 399 Venus -trae dilapsa tenenti. LVCAN. 5, 368 ne tela sibi -traeque negentur. SIL. 17, 384 *Hannibalem* nequeas *Scipionis* subducere -trae). OV. met. 13, 355 nec indomitae deberi praemia -trae (SEN. Oed. 1002). fast. 6, 38 aurea cur -trae sceptra dedere meae (STAT. Theb. 7, 732 da numen -trae. SIL. 15, 267 bellantum -trae pulchroque labori. HIL. in Matth. 33, 3 arundo -terae [VVLG. Matth. 27, 29 in -tera]. VVLG. Tob. 7, 15 apprehendens -teram filiae suae -trae Tobiae tradidit [*de -trarum iunctione cf. p. 925, 79*]. CYPR. GALL. deut. 208 subdens -terae ceu laborat ales pullos tegmine sub fovere pinnis). VAL. MAX. 3, 7 ext. 3 adeone -trae suae multum pictor arrogavit (HOMER. 330 illius tua fata velis committere -trae. SIL. 4, 425 tenerae qui proelia -trae iam credit puer). CVRT. 6, 5, 4 -terae regis admovit (VAL. FL. 4, 635 propiusque accedite -trae. STAT. silv. 5, 1, 184). SEN. Herc. O. 1001 -terae parcent tuae Eumenides (*sim. indulgere impetui -trae*: SIL. 4, 666 adde modum -trae. 9, 124 parce -trae. STAT. Theb. 9, 113 longius indulget -trae. PANEG. 10, 37, 4 temperet modo -terae, manu parcat. *cf.* VAL. FL. 6, 363 non cedere). LVCAN. 2, 114 oscula pollutae fixisse trementia -trae (VAL. FL. 7, 123). STAT. Theb. 6, 658 illud cui non iaculabile -trae pondus. 6, 775 is vigor ingenio, tanta experientia -trae est (SIL. 13, 151 si qua est fiducia -trae). 9, 837 huic aequam nosces nec Pallada -trae. 11, 639 *Iocasta* luctata est -trae (*i. q. contra manum invitam reginam interficere*). VVLG. psalm. 16, 8 a resistentibus -terae tuae custodi me (*quid significetur, v. p. 935, 8*). *nota*: HIL. in Matth. 33, 5 *Iesu* duo latrones laevae ac -terae affiguntur (VVLG. Matth. 27, 38 a -teris).

acc.: *dare, prehendere saepe pignus fidei pacisque* (*v. l. 1 et p. 925, 38*): PLAVT. Curc. 307 cedo tuam mihi -teram (-tram *codd.* Merc. 149 Poen. 315 TER. Haut. 493). NEP. Them. 8, 4 data -tra in fidem reciperet. VERG. Aen. 3, 610 dat . . . atque animum praesenti pignore firmat. 6, 370 da -tram misero (*ita etiam in imag.* DRAC. satisf. 119. *cf.* CIC. p. red. in sen. 24 iacenti consularem fidem -tramque porrexit. APVL. met. 11, 25 salutarem porrigas -teram. CASSIOD. var. 4, 63, 3). 7, 366. LIV. 1, 1, 8 -tra data fidem futurae amicitiae sanxisse (*cf.* 28, 35, 1). 1, 7, 11. 30, 13, 8 recordatio -terae datae et foederis . . . iuncti. CVRT. 8, 12, 10 fidei suae pignus (*cf.* PANEG. 11, 28, 4). VAL. FL. 7, 373 dat -tram vocemque. MART. 2, 21, 1 basia das . . . das -tram. PROSP. carm. de ingrat. 151 -tram pacis. PLAVT. Curc. 339 prendit -teram (-tram *codd.* CIC. div. 1, 59 CAES. Gall. 1, 20, 5 OV. met. 7, 89. VAL. MAX. 1, 7, 5 [comprehendisse]. 2, 10, 2 [apprehenderunt ac diu osculati. *v. p. 928, 57*]. SIL. 6, 421 [6, 461 prensare]. 12, 702 VVLG. Tob. 7, 15 *v. l. 46*). APVL. met. 1, 25 arrepta -tera (9, 38. *cf.* LVCAN. 3, 616 rapturusque suam . . . -tram). *extendere, porrigere sim.*: CIC. Arat. 23 -tram ad sedes intendit Cassiopeiae (Att. 16, 15, 3 ad statuam. SEN. Med. 532). prov. 9 -teram tendens (VERG. Aen. 11, 672 -tram labenti tendit inermem. 12, 183 ad sidera. 12, 311. 579 sub moenia . . . testaturque deos [*cf.* STAT. Theb. 12, 255]. 10, 822. VAL. MAX. 3, 2, 19 ad hostem *minans* [*cf. p. 930, 41 et* VERG. Aen. 5, 443 ostendit . . . et alte extulit. SVLP. SEV. Mart. 21, 2]. VAL. FL. 3, 279 SIL. 6, 397. 8, 60. *adde*: AVIEN. Arat. 647 se -tera tendit ephebi. DRAC. Romul. 2, 127 *ad salutandum*: tetendit). CVRT. 10, 8, 20 protendit (SIL. 12, 930 precantem [*v. l. 51*]. AVIEN. Arat. 885). VVLG. II Macc. 15, 15 extendisse . . . Ieremiam -tram (*Amiat.* -teram. AVG. civ. 5, 18 in ardentem aram . . . extendit). *adde*: VAL. MAX. 6, 6 pr. salutis humanae pignus ostentat. *in imag. ad auxiliandum*: CIC. Phil. 10, 9 *Graecia* tendit -teram Italiae. SIL. 1, 655 Sagunto . . . consanguineam protendere -tram. CIC. Catil. 1, 24 transtulisti (*cf.* VERG. Aen. 5, 443 extulit [VAL. FL. 8, 359 elata -tra. SIL. 9, 626 APVL. met. 5, 20 SVLP. SEV. Mart. 15, 2]. CLAVD. carm. min. 17, 15 exserit. VVLG. iud. 5, 26 -tram *misit* ad fabrorum malleos. Dan. 12, 7 cum elevasset -teram et sinistram suam). CIC. Arat. 211 porgens (*sc. in salutando v. l. 4.* Sest. 131 quem ad modum mihi . . . -tram porrexerint Brundisini. HOR. epist. 1, 6, 51 trans pondera. LIV. 45, 7, 5. 45, 12, 4 cum advenientes salutasset -teramque Popilio porrigeret. VAL. MAX. 5, 1 ext. 1. 6, 4, 3 CVRT. 4, 2, 17 APVL. met. 1, 12. 2, 21 in torum. 11, 13 ultro. PANEG. 7, 7, 3. AVG. civ. 3, 27 quibus salutantibus -teram porrigere noluisset. 4, 20 in flammas. FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 52, 9 *in iureiurando* [*p. 933, 18*]: GREG. TVR. Franc. 5, 18 porrectam -teram iuravit per omnipotenti deo. *ad tegendum*: DRAC. Romul. 6, 38 porrexere piam placido pro tegmine -tram. *cf.* FERRAND. epist. 3, 1 praebe -teram boni favoris [*de gen. v. l. 71*] et orationis scuto nudum protegas pectus). CVRT. 3, 6, 13 Philippo offert (6, 5, 2. 6, 7, 35 reconciliatae gratiae pignus [*v. p. 927, 64*]. 8, 2, 9. *ad auxilium*: SIL. 10, 87 huc tela, huc -tram implorantibus affer).

tenere: BELL. Alex. 24, 2 -tra -tram tenens (LIV. 1, 41, 2. 26, 50, 9. ITALA Is. 45, 1 [Comm. apol. 383 Barnab. 12, 11] Christo meo, teneo cuius -teram [ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς, VVLG. apprehendi]). VERG. Aen. 11, 750 sustinet a iugulo (AVIEN. Arat. 955. SVLP. SEV. Mart. 5, 4 ferientis -teram. *cf.* VAL. FL. 7, 293 vix animos -trasque tenens, quin . . . iret in ora deae). TAC. ann. 1, 35 ni prensam (*v. p. 927, 75*) vi attinuissent. SVET. Tib. 25 veluti incumbens . . . continuit (*cf.* SEN. Herc. f. 519 compesce -tram. IVV. 5, 71 cohibere). VERG. Aen. 1, 408 -trae iungere -tram (SERV. *ad l.* maiorum enim haec fuerat salutatio. *v. p. 927, 32.* 6, 697. 8, 169 quam petistis, iuncta est mihi foedere -tra. LIV. 7, 42, 6. VAL. FL. 6, 12 ad foedera. SVET. Iul. 81 sibi visus est . . . cum Iove -tram iungere). OV. trist. 3, 1, 31 petens (*v. l. 51*). OCTAVIA 627 supplices -tram petant. *tangere, premere*: VERG. Aen. 7, 266 pars mihi pacis erit -tram tetigisse tyranni (SCHOL. Verg. Veron. *ad l. antiqui* iun⟨gere solebant⟩ -tram et pro tabulis signatis cedebat et haec fides apud gentem Saturni maxima fuisse debet. OV. am. 3, 8, 16 *sq.* LIV. 25, 16, 13 contingere -tram ⟨et⟩ ita pignus fidei secum ferre. 30, 12, 13 victricem. 33, 33, 2 SEN. contr. 7, 6, 12. VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 cuiusque -teram . . . attigerat, eius genibus supplex procubuit. SEN. Herc. f. 371 STAT. silv. 3, 4, 61. TAC. ann. 2, 71 morientis. CLAVD. 15, 231. 20, 66). Aen. 12, 939 -tramque repressit (STAT. Theb. 10, 661. *cf.* SEN. Phoen. 173 introrsum preme. STAT. Theb. 11, 418. TAC. ann. 16, 15 appressit -teram eius iuguloque occurrit). *amplecti, osculari*: VERG. Aen. 8, 124 -tramque amplexus inhaesit (*saepe supplicum more cf. l. 38.* 8, 558 OV. met. 6, 494 LIV. 30, 12, 17. SEN. Herc. f. 297 te tuamque -teram amplectar. CVRT. 3, 6, 17. 6, 7, 8. 6, 10, 11 reconciliati pignus animi. VAL. FL. 2, 638 amplexus et haerens. STAT. Ach. 1, 48 secundi . . . complexa Iovis. SIL. 16, 154. CLAVD. 24, 7. 25, 128 -tram complexa viri -tramque puellae tradit et . . . sancit conubia [*de iunctione manuum v. p. 925, 79 et cf.* TREB. Gall. 11]). VAL. MAX. 4, 7, 4 -teram Luculli avide osculatus (MART. epigr. 18, 1 lambere . . . consueta tigris. TAC. ann. 15, 17 osculis fatigare. *cf.* SIL. 17, 183 ut numen adorant). *implere, imbuere*: VERG. Aen. 8, 273 sacer implevit -tram scyphus. CATVLL. 64, 230 respergas sanguine (VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 caedis crimine). LIV. 25, 18, 7 ne hospitali caede -tram violet (SEN. Tro. 217 cruore . . . imbuit. STAT. Theb. 9, 666 sceleravit sanguine. CLAVD. carm. min. 49, 22. 50, 13. DRAC. Orest. 723 nostram perfundat sanguine -tram). SEN. Ag. 977 ablue. Herc. f. 1326. *conserere*: VERG. Aen. 9, 738 conserere (CLAVD. 15, 352 iubet acciri socium -tramque vocato conserit. *cf. p. 932, 19 et* OV. fast. 1, 569 collata. Pont. 4, 7, 43 ut propius ventum est, admotaque -tera -trae. STAT. Theb. 6, 891 lateri -tram insertare).

auferre: VERG. Aen. 10, 413 deripit ense. OV. met. 3, 721 abstulit (STAT. Theb. 8, 441 ex umero). GERM. 464 persecat . . . totam ab umero. VAL. MAX. 3, 2, 22. 5, 3, 4 pacis (*cf. l. 23*) clarissimam -teram . . . amputavit (VVLG. I Macc. 7, 47). HOMER. 559 vulnere . . . perculit. 751 ferit (*codd. versum non habent nisi* E^2G^2). STAT. Theb. 10, 310 percutit. SIL. 5, 285 demetit. 9, 387 decisam [AMM. 30, 5, 19 abscidi]. 9, 520 vellit). VAL. MAX. 3, 2, 23 alter -tera, alter oculo amisso. MIN. FEL. 37, 3 perdidisset (SOL. 1, 104). *aspicere*: VERG. Aen. 12, 734 aspexit inermem (SIL. 17, 566 spectabat. MART. 12, 29, 3 observes -tram teneasque sinistram). *armare*: AETNA 54 -tramque corusca armatus flamma (LIV. 3, 57, 4 MANIL. 5, 342 SEN. Ag. 897 SIL. 2, 666. 3, 319). SEN. Thy. 986 gravat. Herc. O. 999 para. VAL. FL. 4, 289 parat -tramque minatur. HOMER. 230 decoraverat hasta. SIL. 12, 395 Latiaeque superbum vitis adornabat -tram (*Scaliger*, -tra *codd., fort. recte*).

ponere, inicere: OV. met. 1, 553 positaque in stipite. 12, 386 opposuit -tram passurae vulnera fronti (LIV. 1, 18, 8 -tra in caput Numae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imposita [*cf.* BARNAB. 13,5 transtulit -tram super caput Efrem. VIR. ill. 12,3 *Mucius* -tram aris imposuit]. PERS. 3,107 pone in pectore. VVLG. psalm. 88,26 et ponam in mari manum eius et in fluminibus -teram eius. apoc. 1,17 posuit ... super me). LIV. 2,12,13 foculo inicit (VAL. FL. 7,587 inicit Aesonides -tram inque ardentia mittit cornua. SIL. 3,183. STAT. Theb. 9,133 furto -tram iniectare. SVET. Iul. 68 iniecta in puppem hostium -tera. APVL. met. 1,13 immissa -tera. 1,17. 22. 11,26). SEN. clem. 1,3,5 flammis obicimus. *cf.* IVV. 8,204 vibrata pendentia retia -tra ... effudit. VAL. MAX. 1,7 ext. 2 pestiferam sibi -teram cognovit (SIL. 17,296). 3,3,1 perosus -teram suam. 6,8,3 torpore illigavit (PETRON. 122,167 vinciet. SIL. 2,48. 14,402 affixit plectro. DRAC. Orest. 785). 5,1,3 aliam qua occidas -teram quaere (APVL. met. 8,12. *cf.* SIL. 11,356 hoc iugulo -tram explora). SEN. Herc. f. 932 defende. 977 expecto. Tro. 693 supplex ... pedibus admoveo tuis (PETRON. 133,8 non templis impius hostis admovi -tram. PLIN. nat. 28,25 in adorando -tram ad osculum referimus. APVL. met. 4,28). Herc. O. 1656 nec fallet umquam -teram hic arcus tuam (VAL. FL. 6,366 *galea* lapsa solo -tramque fefellit. STAT. Theb. 7,149 reliquit thyrsus. SIL. 8,389 effugiens ardentem Porsenna -tram. 15,193 evasti nostram mentito foedere -tram. APVL. met. 8,8). SEN. Med. 915 ad omne facinus non rudem -tram afferes (SIL. 5,195. 9,211 attolles. 16,145). LVCAN. 3,740 invitatque patris claudenda ad lumina -tram. 5,280 oculos morti clausuram quaerere. PLIN. nat. 11,245 notum est -teram fuisse proceriorem. VAL. FL. 6,339 talem ... accipe. HOMER. 275 recuso (SOL. 32,19 aversatus). SIL. 4,458 conversa in semet -tra. 5,230 dum sequitur -tram. 10,117 ad cassos furor impulit ictus (HIER. epist. 1,7,2 totis viribus concitavit ... in secundos impetus torquet). 13,827 laudat miserando in vulnere -tram. STAT. Theb. 6,679 caelo -tram metitur. IVV. 3,28 nullo -tram subeunte bacillo. TAC. ann. 12,19 quod *supplex* suam -tram petendae veniae delegerit *p. 934,70.* APVL. Socr. 5 p. 131 caedibus fessam. MIN. FEL. 37,4 uri ... pertulerunt. TERT. anim. 58 ignibus solvit. AVIEN. Arat. 641 (*v. p. 918,81*). DRAC. Orest. 840 vacuam revocat (*i. q. retrahit*) sine vulnere -tram. *de dei manu* (*v. sub II*): TERT. adv. Marc. 2,16 p. 356,27 -teram et oculos et pedes dei legimus. VVLG. psalm. 89,12 -teram tuam sic notam fac. thren. 2,3. 4. *per allegoriam*: QVINT. inst. 6,3,69 melius obicientem crimina quam defendentem, bonam -tram malam sinistram habere. AVG. in psalm. 120,8 sinistram facit -tram. *sc. partem*: VVLG. gen. 13,9 si ad sinistram ieris, ego -teram tenebo; si tu -teram elegeris, ego ad sinistram pergam (εἰς δεξιά). CLAVD. MAM. anim. p. 194,7 in tota parte habet rursum, deorsum, habet -teram et sinistram (*cf. p. 937,18*).

abl.: *instr.*: PLAVT. Men. 138 teneo -tera (-tra *codd.*) genium meum (RHET. Her. 3,20,33 -tera poculum, sinistra tabulas ... tenentem. CIC. Arat. 325 BELL. Alex. 24,2 VERG. Aen. 4,60. 10,226 VITR. 2 pr. 1. OV. ars 319 plectrum -tra, citharam tenuisse sinistra. met. 2,874. 3,264. 4,175. 8,342. 14,688 laetaque tenet tua munera -tra. fast. 1,99. LIV. 24,15,4 occupata -tra tenendo caput *abscisum hostis.* CVRT. 8,7,19 sarisam ... laeva tenens, -tera lanceam. PLIN. nat. 34,77 -tra ... sinistra. 34,83. VAL. FL. 7,467 funerea. IVV. 6,658 bipennem insulsam et fatuam -tra laevaque tenebat [*i. q. ambabus manibus cf. p. 931,11 et* MART. 12,82,3 captabit tepidum -tra laevaque trigonem]. VVLG. iud. 16,29. DARES 34 enses). CIC. Arat. 369 retinens (453. MANIL. 4,61 indicium. VAL. MAX. 3,2,20 signum). VERG. Aen. 2,592 -traque (-tram *M*) prehensum continuit (VAL. MAX. 9,11 ext. 4 habenas ... princeps ... salutari -tera continet). 10,338 fratremque ruentem sustentat (HOMER. 655 -traque potenti sustinet ... lances. STAT. Theb. 2,633). OV. fast. 5,607 iubam -tra, laeva retinebat amictum. RHET. Her. 4,55,67 -tera pedem *subsellii* defringit (LAVS Pis. 17 cum pinseret hordea -tra. STAT. Theb. 10,649 tympana rumpere. silv. 3,1,123 excindere ... rupes). CIC. Arat. 56 cervix -tra mulcetur Aquari (OV. met. 7,117 STAT. Theb. 10,672). 173 obscurum -tra rigat Amnem (GERM. 387 defundit ... undas. CARM. de mens. 2,15 flammas diffundit odoras). CATVLL. 68,143 non ... -tra deducta paterna (*ad nuptias, v. p. 925,78*). LVCR. 5,1298 moderarier hunc *equum* frenis -traque vigere. VERG. Aen. 1,611 amicum Ilionea petit -tra laevaque Serestum, post alios (CLAVD. DON. *ad l.* intellegamus amicum ad ambos pertinere, sed praelatum cui -tera porrecta est, *ut honestiorem, v. p. 921,64*). 3,670 ubi nulla datur -tra affectare potestas (-tram M^2P^2F. SERV. *ad l.* si -tra legis, ut sit '-tra contingere', 'affectare', 'contingere' caret exemplo. *sed cf.* ANTH. 12,13 affectare *et* VERG. Aen. 11,862 tangeret ... laeva aciem ferri, -tra nervoque papillam. OV. met. 11,122 Cerealia ... munera contigerat. VAL. FL. 1,817 SIL. 10,26. STAT. silv. 2,1,121 infausta Lachesis cunabula -tra attigit). 4,704 -tra crinem secat (STAT. Theb. 9,900). 10,246 impulit altam ... puppim (SEN. Herc. O. 1727 pinum ardentem). 10,649 hac dabitur -tra tellus quaesita per undas (OV. met. 14,276. fast. 5,511 vina. SIL. 15,56. STAT. silv. 3,4,54 plena dederat conubia -tra. ACT. Arv. a. 218 A 28 *fruges* -tra dederunt, laeva receperunt. SER. SAMM. 542 medica data purgatoria -tra). 11,743 complectitur hostem (OV. met. 12,486 longaque amplectitur ilia -tra. CVRT. 8,5,13 impendentes ramos complexus. SIL. 16,154). 12,206 sceptrum nam forte gerebat (OV. fast. 1,177. GERM. 418 portat. 671 SEN. Herc. f. 400. 800 Oed. 642. Tro. 154 gestans. CVRT. 4,15,27 praeferens lauream. 6,5,26 lanceas. 8,7,19. OCTAVIA 594 facem. LVCAN. 8,675. SIL. 5,366 ferens leni medicamina -tra. STAT. Theb. 6,905 palmam autem -tra, laevaque ... arma ferens. APVL. met. 11,4. 12 ornatum -tera proferens sistrum deae. SVLP. SEV. epist. 2,3 libellum). VERG. Aen. 12,373 ora ... detorsit equorum. HOR. carm. 2,17,29 nisi Faunus ictum -tra levasset. OV. am. 1,14,51 oraque -tra protegit (PETRON. 134,5 obscuratum -tra caput. SIL. 9,256 tegebat). met. 7,421 sumpserat ignara Theseus data pocula -tra (LAVS Pis. 154 STAT. silv. 4,2,11). 8,511. 11,81 femur maerenti plangere -tra (APVL. met. 1,7 frontem replaudens). 15,656 caesariem longae -tra deducere barbae (SEN. Ag. 629 duximus. SIL. 13,630 miti -tra. STAT. Ach. 1,124 inducere. QVINT. inst. 11,3,130 reduxerunt. *in imag.*: SIL. 10,644 regna ... in leges quacumque reducere -tra). GERM. 36 pulsantes mendaci cymbala -tra (HOMER. 881. *cf.* QVINT. inst. 1,12,3 alios nervos -tra percurrunt, alios laeva trahunt *citharoedi*). VAL. MAX. 2,6,8 poculum ... constanti -tera arripuit (3,2,3 corripuit. VAL. FL. 7,476. SIL. 4,414 laeva frenos, -tra arma. STAT. Theb. 7,476). 8,7 ext. 5 *manum Carneadis* -tera sua necessariis usibus aptabat *uxor.* CELS. 8,15. SEN. Herc. f. 331 alienā -trā sceptra concutiens (APVL. met. 11,11 laeva caduceum gerens, -tera palmam virentem quatiens). 1005 -tra precantem (*v. l. 28.* SIL. 2,413). Herc. O. 520 excipit (SIL. 14,460). Med. 104 pectora coniugis invita prendere -tra (Tro. 1097 SIL. 6,421. STAT. silv. 4,6,62 prensabatque ... qua diademata -tra abstulerat. AMM. 27,6,5 puerum apprehensum. SVLP. SEV. Mart. 23,9). Oed. 610 cornibus taurum premens (dial. 1,3,5 LVCAN. 6,383. VAL. FL. 1,334 preme lumina -tra [*v. p. 929,22. cf.* VAL. FL. 3,279 sera componunt lumina -tra. SIL. 9,151 condas. STAT. Theb. 2,643 alterna clauserunt lumina -tra. silv. 5,1,196 pressit]. STAT. Theb. 2,288). Tro. 709 supplice -tra (VAL. FL. 4,11 STAT. Theb. 11,688 silv. 1,2,67. 5,1,258 Ach. 1,365). LVCAN. 1,298 silentia iussit (*cf. l. 33*). PLIN. nat. 33,13 *anulus* cum si honos securus fuisset, -tra fuerit ostentandus. SIL. 2,507 tua fundata ut moenia -tra. *al.* STAT. Theb. 11,5 componit -tra victor concussa plagarum (CLAVD. 15,133 sedare tumultum). 9,74 ora viri tergit lacrimis -traque reponit. *al.* MART. 10,92,16 mecum -tera litat. IVV. 10,249 iam -tra computat annos (SIDON. epist. 9,9,16 *v. p. 933,14*). 6,365^2 tremula promittit ... omnia -tra. TERT. orat. 22 ad primum viri corpus osculo et -tera expaverint. ANTH. 503 nullus ubique potest felici ludere -tra. RVRIC. epist. 2,15 p. 395,26 *Iudaei* operabantur -tra et sinistra pugnabant. *praesertim de manibus vim inferentium vel defendentium*: Q. CIC. pet. 10 vivo stanti collum gladio sua -tera secuerit. CIC. Phil. 13,4 o fidam -teram Antonii qua ille plurimos cives trucidavit. 13,9 -tra sinistra ... minaretur (STAT. silv. 5,2,116 vultu -traque). BELL. Alex. 52,2 bis ferit pugione (AMM. 23,6,6). VERG. Aen. 1,98 tuaque animam hanc effundere -tra. 1,334 nostra cadet hostia -tra (12,659 occidit. OV. fast. 1,335 TRAG. inc. 28 SEN. Herc. O. 1465 Oed. 257 Phaedr. 555 HOMER. 423. 774 SIL. 1,410. 5,657 AMM. 30,5,16 CLAVD. MAM. anim. p. 75,5). 2,425 procumbit. (VAL. FL. 6,126 occumbere. SIL. 5,562 STAT. Theb. 11,124 ANTH. 457,2). VERG. Aen. 2,552 -traque coruscum extulit ... ensem. 5,457. 10,278. 325 Dardania stratus -tra (SEN. Herc. f. 995 STAT. Theb. 9,848 prosternere. SVLP. SEV. chron. 1,38,8). 11,268 coniugis infanda ... -tra oppetiit. 11,409 animam amittes. 12,14 sub Tartara mittam. *in imagine*: HOR. epod. 7,10 sua urbs haec periret -tera. TIB. 1,4,51 si volet arma levi temptabis ludere -tra. OV. met. 14,194 viventia -tra membra mea laniem (VAL. MAX. 4,6,2 constanti -tera spiritum ... ex ... visceribus hausit. SEN. Ag. 890 haurit trementi semivir -tra latus. PS. QVINT. decl. 3,8). LIV. 3,2,3 Aequis bellum afferre eadem -tera armata (SIL. 10,257 bella retractant). 7,32,12 mihi tres consulatus summamque laudem peperi (SIL. 5,169 cur haec alia pariatur gloria -tra). SEN. Ag. 735 quem petit -tra virum. Herc. f. 895 victrice -tra fusus (VAL. FL. 4,167 SIL. 4,663. 5,110 quae corpora fudi). 969. Oed. 261 -tera perimat sua (SCHOL. Cic. Bob. p. 92,11). Phoen. 154 -tra noster et nuda solet bene animus uti (*cf.* STAT. Theb. 7,704). Thy. 147. Tro. 306 Achilli victimam reddam. Med. 645 morerisque -tra matris iratae. Herc. O. 870 una perire -tera. 1458 sua perempta -tera. 1476. OCTAVIA 297 virgo -tra caesa parentis (PLIN. nat. 8,26 poplitem caedit). LVCAN. 1,3 populum in sua ... conversum viscera -tra. 1,378 invita peragam tamen omnia -tra (SIL. 11,363. 15,654 coepta ardua). 4,564 haud trepidante ... -tra exegere enses. 5,319 furebas. LAVS Pis. 183 vivaci scrutaris pectora -tra. PLIN. nat. 7,81 inermi -tera superatum (SOL. 1,76). 9,152 -tera apprehenso stilo in pugna est. VAL. FL. 5,437 nudaque vocat dux agmina -tra (7,578 ciet ... ignem [*sc. tauros igni vomes*]. SIL. 7,117 provocat). 6,539 consere. HOMER. 913 terribili miscentem proelia -tra (SIL. 16,48. 17,446 convertit proelia). SIL. 2,26 incessens carinam. 2,163 una spumabant aequora -tra *hostibus in mare fugatis.* 2,186 *al.* STAT. Theb. 1,46. 6,800 colla ... vinxit. TAC. ann. 1,61 ubi infelici -tera et suo ictu mortem invenerit. VVLG. iud. 20,16 viri fortissimi ita sinistra ut -tra proeliantes (*spectat ad maiorem -trae sollertiae, v. p. 919,45*). *de manibus arma vibrantibus*: ACC. trag. 652 ardor iniectus Iunonis -tera (-tra *codd.*) ingenti incidit. VARRO Men. 170 tela -tra vibrant (CVRT. 6,1,14 hastam ... vibrabat. STAT. Ach. 1,612). VERG. georg. 1,329 fulmina molitur. Aen. 5,497 libravit ... caestus (11,556 OV. met. 2,311 SEN. Phoen. 437. HOMER. 380 hasta venit -tra librata Thoantis. SIL. 1,351. 12,623). 5,692 obrue -tra. 8,354 aegida concuteret (OV. met.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

8, 404 quatiens venabula. SEN. Med. 68 noctem discutiens auspice -tera. CARM. Sen. dial. 4, 35, 6 sanguineum quatiens . . . flagellum. PETRON. 124, 277 sanguineam . . . lampada. STAT. Theb. 10, 283). 11, 652 rapit indefessa bipennem (CVLEX 192). 12, 50 ferrumque haud debile -tra spargimus (VAL. FL. 6, 229 hastilia. 7, 608 plena sic semina -tra spargere). 12, 403 spicula . . . sollicitat. HOR. carm. 1, 2, 3 rubente -tera sacras iaculatus arces (OV. met. 2, 61 iaculatur fulmina. 14, 539 sacrilega iactas incendia -tra). OV. rem. 370 -tra fulmina missa Iovis (SEN. Ag. 551. STAT. Theb. 8, 435 remittit. MART. 6, 83, 3). met. 3, 59 molarem sustulit et . . . misit. 12, 606 direxit spicula (SEN. Phaedr. 50 grave -tra laevaque [*cf. p. 929, 51*] simul robur lato dirige ferro. LVCAN. 9, 675). VAL. MAX. 3, 2, 23 pila una -tera hostium corporibus adegisti. LVCAN. 4, 201 qua lancea -tra exierit (SIL. 9, 247 qua -tra veniant stridentis sibila teli). SIL. 4, 557 torquebat spicula (6, 606. 7, 371 fulmina. 9, 456 detorserat hastam. 10, 122. 361. STAT. Theb. 4, 6 hastam intorsit). STAT. Theb. 3, 299 hunc ensem avellere. Ach. 1, 626 tela . . . agitare.

de manibus defendentibus: VERG. Aen. 2, 291 si Pergama -tra defendi possent (SIL. 1, 507. 11, 87. 17, 331). 9, 804 nec clipeo . . . subsistere . . . nec -tra valet. 12, 644 -tra nec Drancis dicta refellam (*cf.* SERV. *ad l.* pro rei officio ipsam rem posuit, -teram pro virtute). PROP. 2, 29, 39 propellens savia (SIL. 11, 80). LIV. 6, 14, 4 hac -tra Capitolium arcemque servaverim. PHAEDR. 5, 2, 3 vindicavit sese forti -tera. SIL. 1, 108 depellere. 2, 230. 3, 651 arces. 5, 465. 12, 166 moenia protegeret. STAT. Theb. 10, 933 repellere (*cf. p. 929, 75*. VVLG. exod. 33, 22 χειρί). VVLG. sap. 5, 17 -tera sua teget eos (τῇ δεξιᾷ). *abl. qual.*: CATVLL. 33, 3 -tra pater est inquinatiore. SIL. 7, 542 nec levior -tra. 9, 84 inermi. STAT. Theb. 10, 839 lassa respexit in aethera -tra. silv. 4, 6, 77 atrox -tra. APVL. flor. 21 p. 101 expedita. *separ.*: OV. epist. 6, 12 -tra non eguisse tua. SEN. Thy. 57 -tra cur patrui vacat. *limit.* (*saepissime significatio virtutis subauditur. cf. II*): OV. ars 2, 736 quantus . . . Aeacides -tra, pectore Nestor erat (SIL. 10, 409). SIL. 1, 77 nobilis hoc ortu et -tra spectatus Hamilcar. 4, 37 -tra memorandum condere nomen. 8, 383 nec -tra indignus avorum Scaevola. 9, 436 pares. 13, 452 neque . . . -tra concesserit ulli. 14, 142 quis -tra antistet. *cf. adv.* -ā.

plur.: *nom.*: CIC. Verr. 5, 104 ubi -terae complexusque. Phil. 11, 5 -terae, quae fidei testes esse solebant sunt perfidia . . . violatae. VERG. Aen. 11, 292 coeant in foedera -trae (STAT. Theb. 1, 470. *cf. p. 925, 38*. LACT. mort. pers. 36, 2 foedus fit ac -terae copulantur). HIRT. Gall. 8, 29, 3 ad caedendum valent. LIV. 22, 29, 10 vos modo arma (ac *add. Madvig*) -terae texerunt. 23, 9, 6. 23, 45, 9 torpent (SIL. 7, 725. 11, 348. *cf.* 8, 20 hebescere). LVCAN. 1, 14 hoc quem civiles hauserunt (*cf. p. 926, 29*) sanguine -trae. 5, 706 doctaeque pari moderamine *carinarum*. 7, 387. VAL. FL. 1, 681 oritur clamor -traeque sequentum verba ducis (*sc. tolluntur*). 3, 391 maduerunt sanguine (SIL. 9, 169 pollutae). SIL. 1, 500. 5, 501 incumbunt sociae -trae. 6, 1, 7 in vulnere caesi haerentes hostes. 13, 202 STAT. Theb. 9, 260 silv. 4, 3, 56. IVV. 15, 67 lapidem . . . valeant emittere -trae . . . nostro tempore natae. AMM. 16, 12, 37 *v. l. 59*. CASSIOD. var. 1, 35, 4 infigentum -terae.

gen.: VARRO frg. Serv. Aen. 1, 408 omnem eorum honorem -terarum constitisse virtute (*spectat ad p. 921, 64*).

dat.: VERG. Aen. 8, 274 pocula porgite -tris. HOR. epod. 7, 1 -teris aptantur enses (PORPH. *ad l.* cur stringitis gladios in vagina iam conditos? SIL. 8, 584 robora clavae. AMM. 14, 6, 17 virgae. *cf.* VAL. FL. 8, 301 tela trabalia -tris expediunt. AMM. 16, 12, 36 explicantes). SIL. 5, 661 infensi superis -trisque (*nisi coniungendum est cum* superis *et pertinet ad p. 924, 19*). 11, 29 deripe. 11, 539 pateant . . . aeraria. 12, 592 infigunt oscula (CLAVD. 26, 619). PANEG. 9, 17, 1. AMM. 16, 12, 37 -terae -teris miscebantur. ARATOR act. 1, 406 sacris non debita -tris.

acc.: PLAVT. Merc. 965 cette -tras. Aul. 116 copulantur -teras (*cf. l. 38*. VERG. Aen. 1, 514 coniungere -tras. 3, 83 hospitio [11, 165 VAL. FL. 3, 13]. 8, 467. OV. met. 6, 506 fide pignus -tras utriusque poposcit inter seque datas iunxit. LIV. 7, 42, 6. 22, 30, 6 interiunctae. 23, 8, 3 -trae -tras. VAL. FL. 7, 344 fallaces. SIL. 11, 4 adiungere. 11, 149 sociare [CLAVD. 3, 223 perituro foedere]. 13, 76 foederis, en, haec testis erit. 15, 288. STAT. Theb. 2, 149 inque vicem. 3, 699 funesto numine. 6, 290 in foedera. TAC. ann. 12, 47 mos est regibus quotiens in societatem coeant, implicare -tras. 15, 28 miscuere. PANEG. 2, 9, 1 contulistis. *sim. in imag.*: PANEG. 2, 11, 1 veluti iunctis -teris gubernetis. 3, 12, 3 coniunctas in omni sermone -teras. 6, 10, 5 non -teras tantum, sed etiam sensus vestros mentesque iunxisse). CIC. Att. 7, 1, 4 tensae -terae (VERG. Aen. 11, 414 oremus pacem et -tras tendamus inertes. LIV. 28, 3, 11 nudas ostentantes. LVCAN. 8, 149 infestae tenduntur in aethera -trae. SIL. 10, 11 tendantne negentne. 12, 640 alta ad Capitolia. CARM. epigr. 1530ᵇ, 12). VERG. Aen. 9, 555 sociumque attingere -tras (LIV. 28, 9, 6. TAC. ann. 2, 31 prensare. 11, 9 complexi. *adde*: STAT. Theb. 5, 165 non -tras miseris complexibus ausim dividere. 10, 39 amplexus etiam -trasque suorum excussere umeris). Aen. 10, 516 -traeque datae (OV. met. 7, 495 LIV. 16, 14, 4. 41, 25, 4. SEN. Phoen. 450 matri date dum piae sunt. SIL. 10, 190. TERT. nat. 1, 20 quia non odistis quod estis, date -tras potius. ACT. Archel. 7, 5 Manichaei cum sibi invicem occurrunt, dant sibi -tras [*M* -teras *edd.*] huius signi gratia. *in imag.*: RVFIN. Clement. 2, 20 -tras dare veritati. ACT. Archel. 46, 11 quomodo -teras sibi invicem tradunt quam alter propheta alter vero filius sit dilectus). 11, 248 umeros -trasque tenebat. HOR. carm. 3, 19, 21 parcentis ego -teras odi. 4, 4, 21 obarmet (LIV. 6, 12, 8 gladiis. LVCAN. 5, 355 sperantes omnia -tras exarmare datur. SIL. 1, 278 tres corpore -tras armarat *Geryone*. 3, 250. VOPISC. Prob. 23, 5 in germanorum necem. *cf.* LIV. 35, 35, 16 parate animos -tras. CLAVD. carm. min. 53, 7 in bella. SIL. 4, 281 ferremus in arma. AMM. 27, 10, 13 -teris collatis). LIV. 9, 5, 8 contemplari . . . inermes futuras -tras. SEN. Herc. O. 1560 inhibete. Tro. 106 iam nuda vocant pectora (SIL. 5, 643 revocabo). LVCAN. 7, 366 paucas victoria -tras exigit (SIL. 7, 235 tempus deposcet). 7, 491 Romana in viscera ducit. 7, 494 locum -tras ac tela movendi. 10, 338 dignatur . . . sanguine (SIL. 2, 617 maculant cognato sanguine). VAL. FL. 3, 630 potentes esse. SIL. 1, 348 caesasque relinquunt deiecti muris -tras (*cf.* AMM. 17, 13, 10 amputatis). 4, 17 multas passuras -tras. 11, 545 tibi -tras inceptaque nostra probamus. 13, 184 aequarunt irae -tras. STAT. Theb. 6, 809 opponite (LAMPR. Alex. 54, 1 deponite -teras contra hostem erigendas. *cf.* CORIPP. Ioh. 8, 422). 12, 460 -tras iuvat insertare catenis (*cf. p. 928, 68 et* silv. 1, 6, 60 conserunt). AMM. 29, 1, 40 multitudo percussorum -teras fatigavit. 29, 5, 49 ademptis -teris.

nota: i. q. manus ex aere sim. factae: NEP. Dat. 10, 1 fidemque de ea re more Persarum -trā dedisset. TAC. hist. 1, 54 miserat civitas Lingonum vetere instituto dona legionibus -tras hospitii insigne. 2, 8 Sisennam, -tras, concordiae insigne, Suriaci exercitus nomine ad praetorianos ferentem. VVLG. I Macc. 6, 58 demus -tras *pacis faciendae causa* (δεξιάν). 11, 50 (δεξιάς). 11, 66 postulaverunt . . . accipere. 13, 45. 50. II Macc. 4, 34 cum iureiurando. 11, 26 -teram (δεξιάς). 11, 30 securitatis. 12, 11. 12. 13, 22 -tram dedit, accepit. 14, 19. *cf.* DICT. 5, 10 -trae invicem datae et acceptae sunt. *i. q. armillae*: ISID. orig. 19, 31, 16 -tras communes esse virorum ac feminarum . . . armillae autem propriae sunt virorum.

abl.: VERG. Aen. 2, 444 prensant fastigia -tris. 11, 606 hastasque reductis protendunt -tris. 11, 735 gerimus tela (SIL. 6, 267). OV. met. 7, 342. 11, 23 LIV. 21, 28, 1. 34, 46, 10 nec -tris magis gladiisque gerebatur res (SIL. 6, 715). SIL. 2, 533 populum . . . -tris sterne suis. 2, 601 quaesitaque praemia -tris. 5, 258 saevit furor. 7, 64 certaverit unus ter centum -tris. 15, 92 asylo quo sese extulerit -tris. 16, 536 pro sceptro armatis inierunt proelia -tris. STAT. Theb. 5, 161 ferro pectora congestisque . . . -tris perfringunt. 12, 723. IVL. VAL. 2, 25 victoriae viam -tris et gladiis reserandam. AMM. 14, 10, 8 -tris suis gestantes rem publicam. 16, 11, 12 quaesito -teris propriis utebantur (*cf.* 24, 1, 15). 17, 13, 31 sudore quaesivit et -teris.

c. praep.: ad: *sc. partem: de statu et motu* (*c. genet. dat. pron.* meam [*v. l. 61 et 64 et 80*]): PLAVT. Poen. 711 specta ad -teram. Rud. 156 hac ad -teram *sunt homines* (254). ACC. praetext. 37 quod ad -teram cepit cursum ab laeva signum praepotens (*cf. p. 924, 61*. 27 dextrorsum. *Vossius propter metrum* -terum, *spectat ad p. 922, 4*). trag. 688 mystica . . . vada praetervecti. TER. Andr. 751 concede (Ad. 583 ito). Haut. 732 proxumam esse huic fundo ad -tram. VARRO rust. 3, 2, 2 sedebat ad sinistram ei . . . ad -tram Minucius Pica. CIC. fin. 5, 5 paulum . . . de via declinavi (PLIN. nat. 28, 3 declinare. VVLG. num. 20, 17 [δεξιά]. 22, 26 deviare [δεξιάν]. deut. 2, 27. 5, 32 [εἰς δεξιάν]. 17, 11. 28, 14 Ios. 1, 7). Tim. 48 et ante et pone et ad laevam et ad -tram. Phil. 12, 26 quid ad -tram, quid ad sinistram sit. CAES. Gall. 1, 63, 3 ubi paulatim retorqueri agmen . . . conspexerunt. BELL. Hisp. 29, 2. LIV. 40, 6, 1 ad -teram . . . ad laevam viae ponitur. VITR. 9, 4, 6 orientis. 9, 8, 12 ad -tram spectantis librae ad sinistram arietis signum. FEST. p. 339 ad -teram occidentes *sunt*. VELL. 2, 109, 3 Pannoniam ad -tram a tergo sedium suarum haberet Noricos. MELA 1, 102 abscessit. 2, 1 remeantibus . . . Europa est (2, 59. 60. 85. 3, 24). 3, 38. 69. PETRON. 71, 11 ad -teram meam ponas statuam. PLIN. nat. 8, 83 ad -teram commeantium . . . nullum ominum praestantius. 18, 331 ab septentrionis -tra laevaque ad austri -tram ac laevam descendant (*cf.* AVELL. p. 757, 1. 16. 19). 24, 172 despuit ad suam -teram terna. QVINT. inst. 11, 3, 114 cum capite ad -tram ferente consentiat. FRONTO p. 111, 6 N. sive me ad -teram sive ad laevam convertisse (HIER. epist. 49, 8, 1 nec ad sinistram nec ad -tram diverteret. PHYSIOGN. 30 oculi pravi si ad -tram se converterant, stultitiae . . . deditum arguunt). TERT. adv. Val. 18 p. 197, 17 animalium . . . substantiarum, quas ad -tram commendant (*cf. p. 934, 73*). scorp. 10 ad patris -teram praesidet Christus (SEDVL. op. pasch. 5, 38 ad -teram patriae residet maiestatis. GREG. TVR. Franc. 1, 24. *nota*: AVG. c. Maximin. 2, 21, 3 honorabilius quippe sedetur ad -teram. *cf. p. 921, 64*). TERT. resurr. 35 p. 77, 22 assistere ad -teram (*cf.* AVG. civ. 20, 5. 21, 26. DRAC. laud. dei 2, 560 astare. GREG. TVR. Franc. 5, 18). adv. Marc. 5, 17 p. 634, 9 collocando eum ad -teram suam (AVG. civ. 20, 24 constituis. VVLG. gen. 48, 13 posuit. IV reg. 12, 9. Eph. 1, 20 constituens [ἐν δεξιᾷ]). ITALA psalm. 109, 1 (Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 634, 10 *et saepissime*. Barnab. 12, 10 [ἐκ δεξιῶν *cf. Heer ad l.*]. Hil. syn. 38) sede ad -teram meam (ἐκ δεξιῶν, VVLG. a -teris meis) (Matth. 22, 44 [Aug. c. Faust. 13, 8]. act. 7, 75 [Priscill. tract. 2, 44]. Zach. 3, 1 [Cypr. testim. 2, 13] [VVLG. a -teris]. VVLG. III reg. 2, 19 Sirach 12, 12 Matth. 20, 23 Marc. 10, 40 Hebr. 1, 3). VVLG. gen. 24, 49 vadam ad -teram sive ad sinistram (εἰς δεξιάν). Ios. 17, 7 egreditur. I reg. 23, 19 in colle

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Hachila quae est ad -teram deserti. 23, 24 II reg. 24, 5. II Esdr. 8, 4 Maasia ad -teram eius. 12, 31 ierunt ... super murum. Iob 23, 9 si me vertam ad -teram. 30, 12 psalm. 141, 5. Is. 63, 12 eduxit ad -teram Moysen. CORP. IV 2324 a Malliani taberna ad -t⟨ram⟩. XIV 4086 pars dimidia ad -tra⟨m⟩. III 10233 interantem ad -teram. *manum*: HIER. adv. Iovin. 1, 3 centesimus numerus ... de sinistra transfertur ad -tram et isdem quidem digitis ... quibus in laeva nuptae significantur (*huc spectat adoratio Veneris -tra manu v. p. 929, 16. de digitis computando cf.* PLAVT. Mil. 204 *p. 918, 1.* IVV. 10, 249 *p. 930, 34.* MACR. sat. 1, 9, 10 simulacrum *Iani* plerumque fingitur manu -tera trecentorum et sinistra sexaginta et quinque numerum tenens. AVG. serm. 175, 1, 2 nonaginta enim et novem in sinistra numerantur: unum adde: ad -teram transitur. in euang. Ioh. 122, 7 in summa centenarii numerus ad -tram transit. SIDON. epist. 9, 9, 16. *v. Rödiger, Jahresber. d. dtsch. morgl. Ges. 1845 p. 122 sqq.; Bechtel, class. philology 1909 p. 27 sqq.*).

AVIEN. Arat. 832 -tram propter ephebi. AVSON. 153, 7 patriam propter considere -tram. per *in iureiurando*: PLAVT. Amph. 923 per -teram tuam te ... oro, obsecro (Capt. 442 te -tera retinens. Poen. 417). TER. Andr. 289 ego te per hanc -teram (-tram *vulgo*) oro. (EVGRAPH. *ad l.* in iure iurando collocat primo -teram, quam tenebat, quae semper fidei testis est. *cf. p. 934, 30*). CIC. Deiot. 8 per -teram istam te oro ... non tam in bellis ... quam in ... fide firmiorem. SALL. Iug. 10, 3 per hanc -teram, per regni fidem moneo obtestorque. VERG. Aen. 4, 314 per ... has lacrimas -tramque tuam. 7, 234 fata per Aeneae iuro -tramque potentem. HOR. epist. 1, 7, 94 per Genium -tramque ... obsecro et obtestor. SIL. 12, 579 per ... sacras in sanguine -tras. APVL. met. 4, 11 adhortatur per -teram Martis. 6, 2 deprecor. ITALA deut. 32, 40 (Lugd.) tollam in caelum manum meam et iurabo per -teram meam (VVLG. levabo ad caelum manum meam. *cf.* ITALA deut. 32, 40 [Aug. loc. hept. 5, 77 p. 613, 15] iurabo -teram meam [ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου] *et* GREG. TVR. *v. p. 928, 20*). VVLG. Is. 62, 8 iuravit in -tera sua (κατὰ τῆς δόξης).

in -tram *partem*: LIV. 30, 33, 3 in -tram laevamque. PLIN. nat. 2, 32 Saturni sidus ... contrarium mundo agere cursum, id est laevum, illo semper in -tram praecipiti (6, 87 solemque a laeva oriri et in -tram occidere potius quam e diverso. *cf. p. 922, 5*). 11, 264 *caudae* piscium ... in -teram ac laevam motae. ITALA gen. 13, 9 (Aug. civ. 16, 20) discede a me: si tu in sinistram, ego in -tram (VVLG. -teram tenebo). VVLG. Ioh. 21, 6 mittite in -teram navigii rete (εἰς τὰ δεξιὰ μέρη). AVG. civ. 15, 26 a sinistra in -tram. epist. 215, 7 declinare in -teram. in psalm. 141, 10 in -teram attendisti. FAVST. REI. epist. 1 p. 161, 12 *saepe.* *manum*: CVRT. 4, 6, 15 gladio strenue in -tram translato (8, 7, 21). SIL. 12, 670 patria virtus in -tras redeat. IVL. VAL. 1, 18 gladium ... in -teram patris misit. inter: VVLG. Ion. 4, 11 nesciunt quid sit inter -teram et sinistram suam.

in -a (-is): a *manu*: CAEL. hist. 22 in -tris iubet scuta habere. OV. ars 1, 694 pensa quid in -tra qua cadet Hector habes (met. 2, 735 teres). am. 3, 1, 34 myrtea virga. fast. 1, 202 inque Iovis -tra fictile fulmen erat. 2, 802 ensis. 3, 172. LIV. 5, 42, 8 arma ... ferrumque in -tris velut solas reliquias spei suae intuentes. 24, 15, 5 in -tris militum pro gladiis humana capita esse. 38, 21, 13 in -tera hastas. ITALA apoc. 1, 16 (Firm. err. 24, 7 *et* VVLG.) habebat in -tera sua stellas septem (VVLG. apoc. 1, 20. 2, 1). VVLG. Matth. 27, 29 posuerunt ... arundinem in -tera eius (ἐν τῇ δεξιᾷ). *sim.: res non corporeae in manibus portantur*: SALL. Catil. 58, 8 libertatem atque patriam in -tris vostris portare. LIV. 22, 5, 6 in -tera ferroque salutis spem esse. 27, 45, 7. CVRT. 4, 14, 25 libertatem ... geritis. SIL. 1, 228 fati modus. 1, 304. 2, 145 nil opis in -tra. 10, 302 animam. 16, 85 cetera ... vota. 17, 198 spes ultima. IVL. VAL. 1, 36 quid virium sit in Macedonum -teris ac fortitudine. VVLG. psalm. 15, 11 delectationes in -tera tua (ἐν τῇ δεξιᾷ σου). prov. 3, 16 longitudo dierum in -tera eius. eccles. 10, 2 cor sapientis. Sirach 47, 6 dedit in -tera eius tollere hominem. Is. 44, 20 mendacium. *nota*: LIV. 1, 21, 5 sedem *fidei* in -teris. PLIN. nat. 11, 250 inest et aliis partibus quaedam religio sicut in -tera. STAT. silv. 4, 6, 44 quis modus in -tra. SACR. Leon. p. 382 in tua -tera confidentes. b *parte* (*cf. p. 922, 36 sqq.*): SALL. hist. frg. 3, 5 in -tera commu⟨nis⟩ classis. CELS. 4, 1 p. 120, 9 in -tra sinistraque circa guttur venae. ITALA Col. 3, 1 (Tert. resurr. 23) Christus in -tera (ἐν δεξιᾷ) dei residens (ITALA [Aug. civ. 17, 4. 20, 9] *et* VVLG. sedens). HIL. syn. 34. 38 nec sedet in -tera a semetipso. VVLG. deut. 33, 2 in -tera eius ignea lex (ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ). Hebr. 8, 1 qui consedit in -tera sedis magnitudinis. 10, 12. 12, 2 apoc. 5, 1. I Petr. 3, 22 qui est in -tera dei deglutiens mortem. EVTR. 9, 15, 1 *Dacia* est ⟨in⟩ -tra Danubio in mari fluenti cum antea fuerit in laeva. QVEROL. p. 34, 23 porticus tibi est in -tra. CORP. VIII 23964 in -tera cellis exeuntibus (*cf. p. 917, 61*).

a -tra *sc. parte*: PLAVT. Asin. 260 cornix ab laeva, corvos parra ab -tera consuadent (CIC. div. 1, 12. 85. 2, 80 cur aliis a laeva, aliis a -tra datum est avibus, ut ratum auspicium facere possint. *cf. p. 924, 57*). Mil. 607 ne quis aut hinc aut ab laeva aut (⟨a⟩ *ACD contra metrum*) -tera ... venator assit. TER. Andr. 734 hinc ab -tera venire me assimulabo. LVCIL. 661 (*sententia obscura*). VARRO rust. 3, 17, 10 strepitus ab -tra. SALL. Iug. 50, 4 a sinistra ac -tra temptare. OV. am. 3, 2, 21. met. 2, 25 a -tra laevaque (7, 499). 3, 161. 5, 252 a -tra Cythno Gyaroque relictis. fast. 4, 933. trist. 3, 11, 45 aspicis a -tra latus hoc adapertile tauri. LIV. 5, 38, 2 ab -tera editi loci. 10, 42, 2 castra videt. CVRT. 5, 4, 20 iter. PLIN. nat. 5, 99 *Taurus mons* a -tra Hyrcanius ... a laeva Parihedrus ... appellatus. 8, 93 a -tra ac laeva tenentes extrema eius (*sc. clavae*) utrimque. 12, 51. 16, 163 alterum *inguen* a -tera fiat, alterum superiore geniculo ab laeva per vices. TERT. resurr. 22 p. 56, 8 quis ergo dominum ... excitavit a -tera dei? SOL. 11, 1 ab -tera Antandrum navigantibus (*cf. p. 917, 61*). 27, 50 Cyrenis ab laeva Africa est et a -tera Aegyptus. ITALA Ezech. 47, 1 (Barnab. 11, 10) erat flumen trahens a -tra (ἐκ δεξιῶν, VVLG. *aliter*). VEG. mil. 4, 38 huic (*sc. orientali vento*) a -tera iungitur caecias sive euroborus *eqs.* VVLG. exod. 14, 22 erit ... aqua quasi murus a -tera eorum (ἐκ δεξιῶν). SVLP. SEV. dial. 1, 23, 2 neque umquam a -tera mea liber iste discedit. CORP. VI 31852 tabernas ... quae sunt sepulcro a -tera lebaque adiunctae. *dub.*: CORP. XII 2085 vivit acus (ac hos *Hartel*) virtus semper a -tra levat (*propter metri rationes Hartel suspicatur*: ad astra). *manu*: SVLP. SEV. Mart. 20, 5 ambiens, ut ab illius -tera pateram acciperet.

sine: VAL. FL. 5, 210 -tra sine versa magistri ... ratis.

sub: VARRO ling. 5, 155 sub -tra huius ... locus (*sc. parte*). VITR. 5, 11, 2 sub -tra *parte* coryceum. *manu*: CARM. epigr. 1016, 2 (*Romae, saec. I in.*) sub -tra fratres occiderunt miseri. VAL. FL. 2, 258 tacita pavidum *patrem Hypsipyle* tunc sede locavit sub pedibus -traque dei (*sc. tuentis*). TERT. nat. 2, 8 canem ... sub -tera eius dicaverunt, quod sub manu eius compressa cura Aegyptiorum. PANEG. 2, 14, 1 alacrem sub -tera filium (*i. q. adhaerentem -terae v. p. 927, 35*).

de: ITALA apoc. 5, 7 (Firm. err. 27, 7 *et* VVLG.) accepit librum de -tera *manu* sedentis in throno.

II ***translate***: *i. q. fides, foedus* (*cf. p. 925, 38 et 927, 64*): GLOSS. data (deta *codd.*) -tra societatis fides. -tra data fiduciam salutis fideique custodire (fidemque -diae *coni. Götz*) promittit; Cicero (*Phil. 11, 5*): -traeque fidei testes esse solent (solebant *codd. Cic.*). *cf.* ISID. orig. 11, 1, 67. VERG. Aen. 4, 597 en -tra fidesque. 6, 613 nec veriti dominorum fallere -tras. LIV. 1, 58, 7 date -teras fidemque. 29, 24, 3. 40, 46, 15. CARM. de bell. Aeg. 6 fide -traque potens. OV. met. 14, 297. SEN. contr. exc. 3, 8 ubi hospitales invicem -terae. VAL. FL. 6, 21 potius -tramque suam suaque arma sequantur. 7, 652 velit in pacem -tramque reverti. SIL. 11, 252 en -tra! en foedus! TAC. ann. 2, 58 miserat *legatos* amicitiam ac foedus memoraturos et cupere renovari -tras (*i. foedus*). TERT. adv. Marc. 1, 20 p. 316, 2 de praedicationis unitate ... -tras iunxerant *Petrus et Paulus.* 4, 2 p. 427, 7 ut ... convenit de regula fidei, -teras miscuerunt. *adde: i. q. promissa, vota*: PLIN. paneg. 66 tua -tera tuisque promissis freti. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 281d aliter deo -tras dedi (16 p. 373c et promisi). PHOEBAD. c. Arrian. 6 dantes bene credentibus communis fidei -teram (*i. regulam*). *i. q. imperium*: VERG. Aen. 4, 104 liceat ... tuae Tyrios permittere -trae. PANEG. 4, 21, 2 aut sub tua ... clementia ... aut sub -tera tua ... Bataviam ... squalidum caput silvis et fluctibus exerentem. HEGES. 2, 9 l. 158 populos quibus fulta Carthago Scipionis -teram non tulit. *i. q. virtus, cf. p. 926, 11 et 930, 39. cf.* GLOSS. tua -tera tua virtute (*ad Verg. Aen. 5, 692*). VERG. Aen. 7, 474 claris -tera factis. OV. met. 13, 176 procubuisse solo Lyrnesia moenia -tra. SEN. Herc. O. 1174 superique quondam -terae testes meae. VAL. FL. 4, 622 saepe acri potior prudentia -tra. SIL. 15, 258 Laelius ... cui -tera clara domusque. 16, 560 ut virtus et -tra fuit. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 55, 15 filius ... -terae, hoc est virtutis, appellatur Beniamin (CORIPP. Ioh. 4, 246). *i. q. auxilia, copiae*: LVCAN. 3, 311 accipe devotas externa in proelia -tras. 4, 207 famulas ... -tras excitat. SIL. 4, 406 has -tras capti genuere parentes. 8, 402 accita pube Venafro ac Larinatum -tris. 9, 378 -tera concita Poeni limitem agit. 10, 233 addere bello ... -tram. 11, 539 pateant non parca aeraria -tris quas emimus bello. 12, 351 videt pugnaeque avidas accedere -tras. 14, 238. 15, 495 mercandi -tras largus. 15, 564 legit. 16, 18 proque omnibus armis -trisque recentibus. CLAVD. 5, 262 spernisne tuas dux maxime -tras? *dicitur pro persona*: HOMER. 689 -tramque hortantur Achillis, ut ferat auxilium. SIL. 15, 385 -tera nostrae tam similis non obscuras mittatur ad umbras. CLAVD. 21, 38 si ... nec fida Valenti -tera duxisset ... alas. *adde*: VAL. MAX. 4, 7, 5 ad auxilium -terae Petroni confugit. 9, 6, 3 ad Q. Fabii ... -teram confugere. *i. q. prosperitas, bonitas* (*cf. p. 924, 61*): AVG. serm. 32, 22 -teram iniquitatis dicit felicitatem huius saeculi. 149, 14 sinistra est animi cupiditas carnalis, -tera est animi caritas spiritualis (*cf.* SERM. Corp. Vind. 21, 17 p. 290, 14 *et p. 917, 75*). loc. hept. 1, 90 p. 520, 23 (*ad gen. 24, 49*) per -teram prosperitatem, per sinistram adversitatem significavit ... quam locutionem scripturarum etiam cetera earum loca indicabunt, quia -tra nominatur in omnibus bonis, sinistra in malis (*cf.* 1, 90 p. 521, 1) sive felicitas et infelicitas, sive iustitia et iniustitia et aliquando -tra in aeternis, sinistra in temporalibus (*ad hanc significationem cf.* quaest. hept. 5, 48 PROSP. in psalm. 136, 5 *et p. 935, 1*). quaest. hept. 5, 48 cum -tra in laude ponatur. in psalm. 120, 9 *deus* vocat ad -teram (*cf.* FAVST. REI. grat. 1, 12 p. 41, 17. 1, 7 p. 23, 22. 2, 12 p. 92, 28 in -teram indiscussis meritis trahatur. epist. 1 p. 161, 12. SERM. Corp. Vind. 21, 8 p. 254, 28 de sinistra translati ad -teram).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

136, 16 ignorantes quae sit vera felicitas, vera -tera. 136, 15 -tera nostra est vita aeterna, sinistra est vita temporalis. quidquid facis propter vitam aeternam -tra operatur. 137, 14. c. Secundin. 20 p. 597 sic appellare Christum -teram et sinistram, ut non corporalia loca, sed beatitudinem miseriamque velit intellegi. PROSP. in psalm. 143, 7 -tera est illis *infidelibus* iniquitas quia in his quae iniusta sunt gaudent et pravis tamquam rectis laetantur (*cf.* 143, 12 *sq.*). *quid significet -tera dei*: TERT. adv. Hermog. 45 p. 174, 21. AVG. serm. 213, 4 -tera dei dicitur aeterna felicitas. 214, 8 -tera vero Patris non ita dicitur secundum humani corporis situm ..., sed ... honoris et felicitatis inenarrabilis celsitudo (PS. PRIMAS. in Hebr. p. 689^A '-tera' *ponitur* pro honore et dignitate summa. *cf.* AVG. agon. 26, 28). PS. AVG. symb. 2, 7, 16 -teram intellegite potestatem quam accepit homo ille susceptus a deo. *cf.* 3, 7, 7. EVCHER. form. 1 p. 1 -tera domini idem quod supra *i. e. bracchium i. e. dei filius. cf.* NICET. appell. 2, 1. 18. 4, 3 FAVST. REI. spir. 1, 11 p. 120, 25 FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 15 p. 263^C. CASSIOD. in psalm. 118, 117 sive manum sive bracchium sive -teram dicas, significatur dominus Christus. GREG. M. moral. 2, 38 -tera dei angelorum pars electa ... designatur.

abl. pro adv. **dextrā**: *de formis: forma* -tera *metro probatur*: PLAVT. Amph. 243 Mil. 607; *traditur etiam* CATO agr. 160 (-tera sinistra). SISENNA hist. 57 MELA 1, 75 PLIN. nat. 3, 3. 5, 48 (-tera laevaque). SOL. 37, 1 (-a *H*). VVLG. I Macc. 5, 46. *iuncturae*: -a sinistra: *singulis locis* LVCR. BELL. Afr. SALL.; *bis* CIC.; *quaternis* CATO agr. VITR.; *passim* CHIRON. -a sinistraque: *singulis locis* CATO agr. CINC. BELL. Afr. Alex. FEST. CELS. SEN. nat.; *binis* EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. COLVM. SVET. (*dub.* Iul. 37 *v. l. 61*). · -a et s.: VARRO 6^ies, VITR. *quater*. -a ac s.: *singulis locis* CAES. VARRO FEST. PLIN. nat. CHIRON (atque); VITR. 37^ies (+ *ter* atque). -a laevaque: *singulis locis* Q. CIC. OV. MANIL. VAL. MAX. SEN. nat. COLVM. STAT. QVINT. NOT. Tir. 90, 15; *binis* GERM. SIL. PLIN. iun.; *ternis* CVRT. APVL.; VERG. *quater*, PLIN. nat. 7^ies, LIV. 8^ies. VERG. Aen. 9, 674 -a ac laeva. DRAC. Orest. 960 laeva -aque. OV. met. 5, 167 -a laevane. *notatur*: d(extra) d(ecumanum): CORP. XII 1244 HYG. lim. grom. p. 173 *sq.* 195 *saepe*. GLOSS. -a laevaque utraque parte (*cf. etiam* CLAVD. DON. Verg. Aen. 1, 611). *iungitur c. genet. (l. 55. 58. 60 al.) dat. acc. (v. l. 49. 52. p. 936, 10. 16 sq. cf.* PRISC. gramm. III 312, 22 Attici 'ἐνδέξια' καὶ 'ἐναρίστερα' antepaenultimo acuto adverbialiter proferunt, similiter nos '-a illum' et 'sinistra illum'); *abl. p. 936, 3,* a d (*v. l. 46. 70*). *legitur singulis locis apud* CIC. CAES. (*sed v.* ad -am, in -a, a -a) HIER. AVG. civ. VVLG. (*saepissime* a -a, ad -am); *frequentant* CATO (*semel* a -a) VITR. (*quater praep.*), *deest* TAC. (hist. 3, 21 dextro. 5, 16 in dextro).

1 *de situ*: **a** *animantium a dextra parte stantium*: CATVLL. 45, 9. 18. CIC. Att. 13, 52, 2 omnis armatorum copia -a sinistra ad equum (*sc. honoris causa; cf.* CVRT. 3, 3, 21 -a laevaque regem ducenti ferme nobilissimi propinquorum comitabantur. AMM. 18, 6, 22 quem *regem* iuxta laevus incedebat Grumbates, -a rex Albanorum. *sim. de sede*: SALL. Iug. 11, 3 -a Adherbalem assedit, ne medius ex tribus, quod apud Numidas honori ducitur, Iugurtha foret). SALL. Iug. 101, 9 VERG. Aen. 6, 486. 656. 9, 674. LIV. 8, 15, 8 Vestalis ... ad portam Collinam -a viam stratam defossa. VAL. MAX. 3, 2 ext. 8 communes filios ... trahens (SIL. 4, 30). STAT. Theb. 3, 570 nosco Lycum -aque (-amque *BM*) in terga reflexum Aeoliden. SIL. 9, 391 -aque iacet morientis amici. PLIN. epist. 9, 33, 7 alii pueri -a laevaque simul eunt. AMM. 21, 15, 2 cadaver hominis interfecti -a ... iacens. CLAVD. 10, 100 -a laevaque sorores stabant Idaliae. SEDVL. carm. pasch. 5, 426 -a sedet ipse patris. DRAC. Orest. 960 amplexaeque tenent laeva -aque sorores. *bestiae*: VITR. 1, 4, 10 -a enim et sinistra eius fluminis pascuntur pecora. STAT. Theb. 4, 657 sequuntur lynces. SVET. Iul. 37 quadraginta elephantis -a sinistra⟨que⟩ (-a atque sinistra *pars codd.*) lychnuchos gestantibus. Galba 18 cum per omne iter -a sinistraque oppidatim victimae caederentur. APVL. met. 6, 14 proserpunt ... dracones (6, 15. 11, 3 *vertex* -a laevaque sulcis insurgentium viperarum cohibita). *de partibus corporis*: VARRO rust. 2, 9, 3 duobus dentibus -a et sinistra paulo eminulis (PLIN. nat. 9, 163 duo in supera parte -a laevaque longissimi *dentes*). PAVL. FEST. p. 43 frons ... -a sinistraque velut recisa videtur. CELS. 4, 1 viscera. PLIN. nat. 11, 250 in ... genus utriusque commissura. CHIRON 16 temporibus quae sunt -a sinistra ad latus oculorum. 17. 19. AVG. civ. 7, 8 fauces patent. *de copiis dispositis*: CINC. Gell. 16, 4, 6 alae dictae exercitus equitum ordines, quod circum legiones -a sinistraque tamquam alae in avium corporibus locabantur (*cf.* BELL. Afr. 78, 2). BELL. Alex. 37, 4 duobus -a sinistraque intervallis simplicibus ordinibus instructis. LIV. 22, 41, 7 laeva pedites instructos condit, -a equites. 27, 18, 20 utrimque stationes Romanae -a laevaque insederant vias. 32, 12, 1 cornua -a laevaque admovet castris. CVRT. 3, 9, 5. SIL. 9, 314 -a qua ducitur ensis. AMM. 17, 13, 9 -a pedites catervas peditum obtruncabant, laeva equites. 24, 1, 2 -a legiones aliquas ... praestringere iussit. laevum vero cornu *eqs.* **b** *rerum*: *aedificia aliaque ab hominibus constructa*: CATO agr. 18, 2 IIII trapetibus locum -a sinistra pavimentum p(edes) XX. 21, 2 inter cupam -a sinistra pertundito ... -a sinistra ubi foramina feceris (VARRO rust. 3, 16, 16 apes faciunt foramina). 160 *harundinem* -tera sinistra praecide (VARRO rust. 1, 47, 1 *surculorum* cacumina ... binis tabellis -a et sinistra deligata. LIV. 23, 24, 7 circa viam ... arbores ... inciderunt). LVCR. 4, 276 fores (AMPEL. 8, 12 introitu -a ac laeva postes marmorei. *cf.* VITR. 5, 6, 8 scaenae ... valvae ... hospitalia). VARRO ling. 7, 23 *remi* cum per aquam sublati sunt -a et sinistra. rust. 3, 5, 10 ex duabus partibus ... maceriis altis conclusus (CAES. civ. 2, 15, 3 sub tecto miles -a ac sinistra muro tectus. *cf.* VITR. 1, 5, 2 a turribus -a ac sinistra lateribus apertis telis vulneretur. 1, 5, 4). 3, 5, 11 porticus (VITR. 5, 11, 3. *cf.* VARRO rust. 3, 5, 12 ad summam aream quadratam ... sunt piscinae. GALL. Gell. 16, 5, 3 -a sinistraque ianuam tecta. VITR. 6, 3, 4 alis. 6, 7, 2. 4. OV. met. 1, 171 deorum atria nobilium. SPART. Geta 7, 2 *sepulcrum* Severi quod est in Appia via euntibus ad portam -a [*Jord.*, -am *codd.*]). VITR. *saepius, ex. gr.*: 3, 2, 3 columnas (3, 5, 4. 4, 8, 4. 5, 1, 7). 4, 1, 7 cincinnos. 8, 3, 10 margines ex terra faciundo. 8, 6, 12 secundum puteum -a ac sinistra defodiantur aestuaria (PLIN. nat. 31, 49). 10, 2, 7 traiecti *funes* ... -a ac sinistra tympanum. 10, 6, 3 -a autem ac sinistra cocleam tigna. 10, 10, 3 *regulae* -a ac sinistra canalem figuntur. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 28 quaeque ... opus erunt, quo proxume poterit advehere afferre apportare, quaeque inde exempta erunt, quam maxime aequaliter -a sinistraque p(edes) VIII iacere. PLIN. nat. 10, 122 *rogus* -a viae Appiae. SIL. 7, 196 -aque pependit cantharus ac vitis. CARM. c. pag. 105 frena. BOETH. arithm. 2, 25 p. 113, 18 sex partes *cybi* ... -a sinistra ante post. *ager, terra*: CATO agr. 161, 1 ut possis -a sinistraque sarire runcare. VITR. 2, 1, 4 arboribus perpetuis planis -a ac sinistra in terra positis (COLVM. 5, 10, 8 [= arb. 20, 3] fasciculos sarmentorum deponito). GALL. Fest. p. 206 petra est qui locus -a ac sinistra fornicem expletur usque ad libramentum summi fornicis. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 21 -a sinistraque circa eum rivum ... agrum vacuo⟨m esse placet⟩. *sidera*: Q. CIC. carm. frg. 1, 15 -a laevaque ciet rota fulgida Solis mobile curriculum. CIC. ac. 2, 125 innumerabilis supra infra, -a sinistra, ante post ... mundos esse. VERG. georg. 1, 235 quam circum *zonam caeli* extremae -a laevaque trahuntur. VITR. 9, 3, 3 sideribus quae sunt -a ac sinistra zonam. GERM. 24. 586. MANIL. 3, 184 -a laevaque tenentibus orbem cardinibus. *adde*: PLIN. nat. 2, 50 *sol* ... montem Idam ... -a laevaque large amplectens. SOL. 53, 7 solem orientem -a habent. *regiones, flumina*: SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 post me erat Aegina, ante me Megara, -a Piraeus, sinistra Corinthus (MELA 3, 3 quae exeuntibus -a sunt. PLIN. nat. 3, 3 hinc intranti -tera Africa est, laeva Europa. 36, 150 -a navigantibus. *cf.* AMM. 22, 8, 2 mare Aegaeum ... -a ... per Sporadas est, laeva *eqs.*). OV. fast. 4, 285 laeva Creten, -a Pelopeides undas deserit (SOL. 37, 1 relinquit. CLAVD. 15, 505 -a Ligures, Etruria laeva linquitur). LIV. 1, 14, 5 -a Tigris arcebat. 4, 32, 8 -a montibus, laeva Tiberi amne saeptus (21, 43, 4 duo maria claudunt). *al.* VITR. 8, 3, 16 -a ac sinistra monumenti advenientes duo rivi concurrunt. MANIL. 4, 598 *pontus* -a Numidas ... alluit. SEN. nat. 4, 2, 8 *Nilus* in *regiones* extenditur -a laevaque totam amplexus Aegyptum. CVRT. 4, 10, 8 -a Tigrim habebat (PLIN. nat. 4, 61). MELA 3, 75 navigantium -tera positi (AMM. 18, 6, 15 ad montanos excessus -a positos). PLIN. nat. 3, 10 crebris -a laevaque accolitur oppidis. *ibid.* -a Corduba colonia. 3, 43 *Italia* duo cornua emittens Leucopetram -a, Lacinium sinistra. 4, 31 ultra visum hominis attollentibus se -a laevaque leniter convexis iugis (SOL. 8, 2). 5, 48 Nilus -tera laevaque divisus. 5, 53 *Nilus* circa ... Meroen Astobores laevo alveo dictus ... -a (-o *edd. vett.*) vero Astusapes. 6, 38 ab introitu -a mucronem ipsum faucium tenent Vdini. 6, 43 impendent scopuli (RVRIC. epist. 2, 13 p. 391, 11 fluctus Rubri maris). 6, 130 -a Characis oppidi. 36, 128 Magnesia ... ab Euboea Iolcum petentibus -a. *al.* SVET. Claud. 20 portum Ostiae extruxit circumducto -a sinistraque bracchio. AMM. 14, 8, 5 laeva Saracenis conterminans gentibus, -a pelagi fragoribus patens. VEG. mil. 3, 6 *equites* loca ... in progressu et a tergo -a laevaque perlustrent. *adde*: COLVM. 8, 17, 14 ea quae in plano sunt -a laevaque. QVINT. inst. 11, 3, 105 ante nos et -a laevaque et sursum et deorsum aliquid ostendunt. PLIN. paneg. 20 omniaque -a laevaque perusta. VITR. 1, 6, 10 -a et sinistra austrum leuconotus et altanus flare solet ... -a ac sinistra aquilonem supernas et caecias. VEG. mil. 4, 38. *in libris*: FILASTR. 142, 4 interpretationes eius in medio librorum numquam ponuntur, sed -a laevaque assignantur. *de circinatione*: VITR. 1, 6, 6 signandum -a ac sinistra in circinatione. 1, 6, 7 partes -a tres et sinistra tres aequales distribuendae sunt in tota rotundatione. 1, 6, 13. 5, 7, 1. 9, 7, 4 *sim.* 3, 5, 14 norma ... circumacta anconibus ⟨angulos⟩ striarum -a ac sinistra tangat. 4, 7, 2 ternae partes -a ac sinistra cellis minoribus ... attribuantur. *apud gromaticos*: FRONTIN. grom. p. 14, 2 -a decimanum tertium citra cardinem quartum. HYG. grom. p. 111, 18 forma sic scribi debebit: '-a decumanum' et 'sinistra'. p. 112, 15. SIC. FLACC. grom. p. 155, 12 -a aut sinistra decimanum totum. p. 162, 7 decimanum dexteriorem. HYG. lim. grom. p. 173, 12 *saepe*. NIPS. grom. p. 294, 11 ut scias an -a decimanum stes, an sinistra decimanum inspectis lapidibus in linea cardinis maximi si in septentrione crescent erit -a decimanum.

2 *de motu*: **a** *venientium a dextra parte* (*v. p. 922, 40 et 933, 78*): PLAVT. Amph. 243 equites iubet -tera inducere (*cf.* 244 ab -tera ... involant). 333 hinc enim mihi -a vox aures ... verberat (LIV. 2, 11, 9

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a laevaque hinc a porta Collina...redditus clamor). SIL. 15,20 -a laevaque per auras allapsae. POMPON. dig. 8, 4, 11, 1 *mihi ius est*, ut spatium relinquat mihi dominus fundi qua -a et sinistra ad rivum adeam. *adde*: MART. 11, 99, 3 *tunicas* cum conata es -a, conata sinistra vellere. **b** *euntium in dexteram partem (v. p. 933, 34 et 938, 47 sqq.)*: SISENNA hist. 57 armati -tera ducti ⟨magis⟩ magisque in latitudinem discedunt. BELL. Afr. 70, 2 equitum ... copiae -a sinistraque per colles praecurrere coronaeque in modum cingere (LIV. 21, 59, 6 equitibus -a laevaque emissis). VERG. Aen. 11, 528 seu -a laevaque velis occurrere pugnae. OV. met. 5, 167 -a laevane feratur. LIV. 38, 27, 2 pars maior -a laevaque praelati (AMM. 31, 15, 1 -a pars, alii laeva ferebantur). ITALA deut. 17, 11 (Lugd.) non declinabis a verbo ...-a neque sinistra (δεξιά, VVLG. ad dexteram). VVLG. I Macc. 5, 46 non erat declinare ab ea *civitate* -tera vel sinistra (δεξιάν). HIER. epist. 49, 8, 2 sinistra sit si Iudaeorum et gentilium sequamur libidinem et semper aestuemus ad coitum -a. ITIN. [Silv.] 7, 3 quantum irent -a, tantum reverterentur sinistra. BOETH. arithm. 2, 4 p. 88, 27 *de sex motibus* (*cf. p. 938, 54*): in latitudine sinistra et -a (*cf.* AVSON. Mos. 225 ágiles motus -a laevaque frequentant). OV. met. 3, 640 -a mihi lintea danti. LIV. 1, 48, 6 flectenti carpentum -a in Vrbium clivum. VITR. 10, 7, 16 machina ... a latere -a ac sinistra procurrendo praestringebat (10, 15, 7 machina sex modis movebatur ... latere -a et sinistra. *cf.* 10, 2, 10 ab latere proclinando). CELS. 4, 1 p. 122, 13 *rectum intestinum* hinc -a recurvatum in imo dirigitur, qua excernit. 6, 18, 8 *fascia* dexterior sinistra, sinisterior -a procedit. CVRT. 4, 14, 9 -a laevaque ad circumstantia agmina oculos manusque circumferens (AMM. 16, 10, 10 nec -a vultum nec laeva flectebat). VICT. VIT. 2, 20 clamabat -a laevaque. *transl.* (*cf.* VERG. *p. 925, 19*): PS. SOL. Pont. 18 vitreo de gurgite vultus -a prome pios. FILASTR. 33, 5 -a atque sinistra lux sunt et tenebrae.

adv. **dexterē**. -tre: PAVL. NOL. *comp.*: HOR. *proprie i. q. in parte dextera*: PAVL. NOL. carm. 14, 134 -tre positos in parte piorum *in iudicio. cf. p. 924, 4.* *translate i. q. sollerter, apte* (*cf. p. 925, 11*): HOR. sat. 1, 9, 45 nemo -ius fortuna est usus. LIV. 1, 34, 12 liberaliter -eque obeundo officia. 8, 36, 7 rem per se popularem ita -e (*vulgo*, dexter *codd. mel.; cf. p. 924, 51*) egit. SEN. dial. 12, 6, 1 utrumne ... rebus secundis uti -e scias an et adversas possis viriliter ferre.

deriv. et comp.: *a* dexter: dexteritas. ambidexter, praedexter. dextrocherium, dextroiugus, dextrorsum. *a* dextra: dextella, dextralis (-e, -iolum), dextratio (-ator, -atus).

dexteritās, -ātis *f.* [a dexter, *cf.* δεξιότης. *Th.*]. *i. q. humanitas, sollertia*: LIV. 28, 18, 6 tanta autem inerat comitas Scipioni atque ad omnia naturalis ingeni -s. 37, 7, 15 -s et humanitas. GELL. 13, 17 (16), 1 quod a Graecis φιλανθρωπία dicitur et significat -em quandam benevolentiamque. NON. p. 52 humanitatem de benevolentia -eque ⟨et⟩ comitate. AVSON. 173, 8 omni -e vigens. CORP. XII 5864 -em decurionum munificentia remuneraverunt. *i. q. prosperitas*: ARNOB. nat. 7, 19 superis deis atque [h]ominum -e pollentibus.

dextimus *v. p. 916, 46.*

dextrāliolum, -ī *n. a* dextrale *deminutive.* VVLG. Iudith 10, 3 assumpsitque -a et lilia et inaures.

dextrālis, -e [*a* dextra. *Th.*]. *subst. f.* dextrālis: GLOSS. securis dexterae habilis (= ISID. orig. 19, 19, 11). VICT. VIT. 1, 4 ictibus -ium aditum reserabant. [*provinc. hisp.* destral. *M.-L.*] *subst. n.* **dextrāle**, -is. *semper usurpatur forma plur.* -ia. *graece* διστράλια: CONST. PORPH. cer. aul. I p. 13. GLOSS. περιχέρια. brachialia. armbages (*anglosax.*). ampla erant ante manicam, ut possent sibi coniungere uno clavo. *legitur inde ab* ITALA. [*dub.*: ISID. orig. 19, 31, 16 dextras (*sic trad.*) communes virorum ac feminarum, quia utriusque sexus dexterae sunt; armillae autem proprie virorum sunt *eqs.*] [*it.* destrale. *M.-L.*]

i. q. armilla (*in dextro bracchio gesta*): ITALA exod. 35, 15 (Lugd.) attulerunt gemmas et inaures et anulos et -ia (περιδέξια, VVLG. 35, 22 praebuerunt armillas ... et -ia. *cf.* ISID. in exod. 56, 7). Is. 3, 20 (Cypr. hab. virg. 13) et auferet dominus ... armillas et botronatum et -ia (περιδέξια, VVLG. *aliter*). VVLG. num. 31, 50. GAVDENT. serm. 8 aurea ... -ia. PS. AVG. serm. 8, 3. 300, 3 dum manus ad eleemosynas expandit, -ia a Christo transmissa percipiet. EVG. TOLET. carm. app. 12, 11 annulus, armillae, torques, -ia, mitra. FVLG. Virg. cont. p. 97 subreptam esse linguam auream et -ia (dextraria *Helm*) pura, nihilominus ex gentili facundia fugatum eloquium. CASSIOD. hist. 10, 20 p. 1180^{B} mulierum ornamenta, zonas aureas, -ia, monilia. GREG. M. epist. 3, 62 ex uno auro alii murenas, alii anulos, alii -ia ad ornamentum faciunt. *cf.* dextrocherium.

dextrātio, -ōnis *f. a* dextra. *i. conversio in dextram partem, circumvectio*: SOL. 45, 15 nec ante substitit *quadriga* quam Tarpeium Iovem trina -e lustrasset (*cf. p. 938, 61*).

dextrātor, -ōris *m.* [*a* dextra. *Th.*]. *qui se dextrorsum convertit* (*incertum equus an eques*): ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) frg. A 1, 7 alius iaculantium numerus (*sc. cohortalium equitum atque alarium*), frequens -r, Cantabricus densus (*v. Dehner, Hadr. rel. p. 18; Nestle, Archiv 12 [1902] 581, qui comparat gr.* δεξιολάβος [*act. 23, 23*, VVLG. lancearius]).

dextrātus, -a, -um [*a* dextra, *cf.* sinistratus. *Th.*]. *t. t. gromaticorum* (*cf. p. 936, 74*): NIPS. grom. p. 290, 18 ut scias in qua parte agri sis an in ultrato et -o an in citrato et -o an in sinistrato et ultrato an in sinistrato et citrato. p. 291, 7 decumanorum vero numerus si crescet in partem septentrionis, erit pars -a. LIB. col. I grom. p. 247, 1 ager -us (*Mommsen, Hermes 27 [1892] 90*). *de equis* (*qui ad dextram quadrigarum currunt, cf.* dextroiugus): TAB. devot. Audollent 161, 64 Ὀλυμπιονίκην, Αὖρεον ⟨το⟩ῦ πρασείνου δεστροῖτοι (*i.* dextrati? *cf.* dextratio, dextrator). *dub.* CORP. III 6155 d. m. Vlpiae Aureliae Valeriae virgini -ae annis III (*cf. Mommsen ad l., qui putat significari locum eam tenuisse in processione honoratiorem; aliter Hübner comm. Momms. p. 106*).

dextrochērium, -ī *n.* [*a* dexter *et gr.* χείρ *ductum esse videtur, cf.* dextrale. *Th.*]. dextroceria: ITIN. Anton. Plac. rec. A 18. dextrochinium: *l. 16.* GLOSS. ornamentum dextrae manus (= PRISC. gramm. III 462, 33 *cod. L* dextrochinium). TREB. trig. tyr. 14, 4 Alexandrum Magnum ... mulieres et in reticulis et -is ... exculptum semper habuerunt. CAPITOL. Maximin. 6, 8 pollice ita vasto, ut uxoris -o uteretur pro anulo. 27, 8. LVCIF. non parc. 29 p. 272, 23 debemus vereri regni tui diademam, inaurem etiam et -a. PS. AMBR. epist. 1, 3 ornavit inaestimabili -o dexteram meam. SCHOL. Iuv. 9, 50 gemmata -a. ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 in virgis ferreis pendentes bracchialia -a (dextralia *R*), murenas, anuli.

dextroiugus (-a, -um) *a* dexter *et* iugum. *de equo* (*cf.* dextratus *et* dexter *p. 923, 68*): TAB. devot. Audollent 272, 3 -us no⟨v⟩us cum Amando ... cadat. 275, 5 Glaucu Argutu veneti destroiugu(s) Glauci cadant.

dextrōrsum (-us) *adv.* [*imminutum ex* dextrō-vorsum, -us, *ductum a* dexter *et* vorsum -us, *cf.* laevorsum, sinistrorsum. *Th.*]. GRAMM. suppl. 212, 33 'orsum' dicimus in partem ...'-um' 'sinistrorsum' inde componuntur. *de formis*: PRISC. gramm. III 75, 15 in 'um' ... derivata vel composita '-um' 'sinistrorsum'... sed antiqui etiam '-vorsum' dixerunt. *legitur* -um: ACC. praetext. 27 HOR. APVL. flor. met. IVL. VAL. MART. CAP. PAVL. FEST. -us: BELL. Afr. LIV. NOT. Tir. 10, 38. PLIN. nat. 24, 172 (-trosus *cod. Vossianus*). FRONTIN. aq. 9. 11 AMM. -trosus: FRONTIN. aq. 7. 8 PAVL. FEST. p. 120. -trovorsum: PLAVT. Curc. 70 Rud. 176. 368. -troversum: LACT. inst. 6, 7, 7 (*cf.* 3, 6, 4 *v. p. 923, 60*) EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 24 PRISC. gramm. III 58, 5 (*qui affert* PLAVT. Curc. 70, *ubi libri* -trovorsum *l. 61*). -trorsum sinistrorsum: CHALC. transl. p. 43. *de significatione*: PRISC. gramm. III 84, 13 sunt quaedam unam loci significationem habentia *adverbia* quae est ad locum ... sinistrorsum, -um. 138, 24 'quorsum' quoque ex 'quo' et 'versum' compositum tam interrogativum ... esse potest omnium localium ad regionem vergere demonstrantium ut si interrogem 'quorsum vadis' bene redditur 'horsum' ... '-um' 'sinistrorsum' 'orientem versus'. GLOSS. -um δεξιώτερον. -trosum εἰς τὰ δεξιά. *cf.* in dextrum (*p. 923, 26*), in dextram (*p. 933, 34 sqq.*), dextra (*p. 937, 5 sqq.*). *legitur inde a* PLAVTO.

a *de animantibus*: PLAVT. Rud. 176 -trovorsum avorsa it in malam crucem. BELL. Afr. 75, 7 Labienus...-us procul subsequi non destitit. HOR. sat. 2, 3, 50 certo de tramite ... ille sinistrorsum, hic -um abit. LIV. 6, 31, 5 Horatius -us ... Geganius laeva ... pergunt. 26, 9, 12 Gabios descendit. CHALC. transl. p. 43 cum sex sine ratione raptaretur motibus (*v. p. 937, 18*) ultro citro, -um sinistrorsum. AMM. 23, 3, 6 per Tigrim ... flexit -us. APVL. flor. 2 p. 8 *aquila* ... nutu clementi laevorsum vel -um tanta mole corporis labitur. PLAVT. Rud. 368 nos cum scapha tempestas -trovorsum differt. APVL. met. 6, 29 me ... dirigere -um. *ad signandum spatium a deverticulo dextra distans*: FRONTIN. aq. 7 euntibus ab urbe Roma -trosum milium passuum trium. 8. 9. 11. *nota*: PLAVT. Curc. 70 si deos salutas -trovorsum censeo (*v. l. 39 et p. 937, 77 de adoratione dum in dexteram partem convertitur*). PLIN. nat. 24, 172 efficacius remedium esse aiunt, si tres trium nationum homines perungant -us (*ad superstitionem pertinet v. p. 919, 68*). **b** *de rebus: sidera*: ACC. praetext. 27 -um orbem flammeum radiatum solis linquier cursu novo. IVL. VAL. 3, 13 quod sol ... ex laevo -um curriculum exequatur (*v. p. 922, 5 de motu siderum*). *via* (*v. p. 921, 75*): LACT. inst. 6, 7, 7 semitae, quae videntur quidem ab illa communi *via* -troversum separari. AMM. 18, 10, 1 itinere flexo -us. 22, 9, 5 declinato. *scriptura*: FEST. p. 359 genus scribendi deorsum versus, ut nunc -um scribimus. EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 24 a sinistro ... surgens arduo fastigio et sursum molli curvatura -troversum flexa *prosodia*. *regio*: MART. CAP. 6, 690 Cappadocia...introversus recedit. quae laevorsum ambas Armenias...transcurrit, -um plurimos Asiae populos ambiens. *Rubenbauer.*

dī- [*v.* dis-. *Th.*]. PRISC. gramm. III 29, 11 quaedam *praepositiones* numquam separantur ut 'con, re, di, dis' (GRAMM. suppl. 158, 24. 217, 31, *ubi* 'se' *et* 'am' *adduntur*). 56, 16 'di' quidem et 'dis' eandem significationem habent...sunt autem separativae (GLOSS. di praep. est disiunctiva quae divisionem significat et dispertitionem) ... quod apud Graecos διά praep. facit et sciendum quod tunc 'dis' praeponitur, quando sequitur c vel f vel p vel s vel t vel i loco consonantis ... ubique producitur excepto 'dirimo' et 'disertus' (*quibus addit* direxit FRG. Bob. gramm. VI 626, 33). GLOSS. di dis διὰ ἡ πρόθεσις. κατά. dis ἀπό.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dĭ- [*in cps. cf. c. umbr.* (mandraclo) difue, *si recte vertitur* διφυές *vel* δίφυιον. *hanc formam antiquitus iuxta* bi- (dvi-) *in usu fuisse putat Solmsen, Unters. zur griech. Laut- u. Verslehre 212 sq. ex bi- mutatum esse ad exemplum particulae* du- *mavult Stolz, Hist. Gramm. d. lat. Spr. 1 § 305 mihique veri similius esse videtur. alii a Graecis tractam esse sibi persuaserunt (v. Skutsch, De nominum lat. compositione 36) neque ego Graecum exemplum magni momenti fuisse negaverim. Th.*].

ˣdia, διά *graeca praep. cum genet. specierum a medicis ad compositionem medicamentorum indicandam adhibita. dedi delectum per ordinem litterarum. plura invenies praecipue in indicibus operum* CAEL. AVR. CASS. FEL. THEOD. PRISC. MARCELLI med. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021 *cf.* p. 604): acanthes (PLIN. VAL. 1, 3), artymaton (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 116), botanon (APIC. 10, 445), cachryos (*v. vol. III p. 7, 76 sqq.*), calaminthes (*v. vol. III p. 117, 43 sqq.*), cantharidis (*v. vol. III p. 280, 8 sqq. et* diacantharida), cappareos (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 76, *sed v.* capparis *vol. III p. 354, 42 sqq.*), cardamu (CAEL. AVR. chron. 3, 4, 55), castoreum (*? v. vol. III p. 543, 10*), centaurion (CAEL. AVR. chron. 5, 2, 41; *v. sub* Centaurus), ceráson (PLIN. VAL. 5, 50), ceratos (INSCR. ocul. 10), charton (THEOD. PRISC. gyn. 30 *et saepe*), choles (INSCR. ocul. 46. 50. 73. 178), chylon, quilon (*v. vol. III p. 1038, 24*), cochlicon (coclacon *v. vol. III p. 1401, 24 sqq.*), cochlion (*v. vol. III p. 1397, 55*), codion (*v. vol. III p. 1407, 34*), copon (copron? MARCELL. med. 8, 144), copregias (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 115 *i.* κόπρου αἰγείας), daphnidon (*v. p. 35, 56*), echidnon (CAEL. AVR. chron. 3, 2, 44), e(ĭ)teon (THEOD. PRISC. eup. faen. 42 *persaepe*), glaucion (SCRIB. LARG. 22ᵃ PLIN. nat. 27, 59. 83 *al.*), lepidos (INSCR. ocul. *saepe*), libanon CASS. FEL. 29 *al.*), mannae (CAEL. AVR. acut. 1, 18, 112 *praecedit* diachylon), meliloton (CAEL. AVR. chron. 1, 3, 58 *al.*), myrrhinon, mirton (CAEL. AVR. acut. 3, 3, 18), misyos (MARCELL. med. 9 INSCR. ocul. *saepe*), moron (PALLAD. 10, 16 *al.*), peganon (PLIN. VAL. 4, 3 *al.*), pipereon (CAEL. AVR. chron. 2, 14, 211), prasion, prassion (CASS. FEL. 41. 66 *al.*), raphanidon (CASS. FEL. 1), rhodon (CORP. XI 6714, 1ᶜ. XII 5691, 2 *al.*), rhoos (CAEL. AVR. chron. 2, 4, 85 *al.*), rices (INSCR. ocul. 200 *i.* erices), sampsuchu (CASS. FEL. 51), scammonias (CAEL. AVR. acut. 1, 17, 179), scilles (CAEL. AVR. chron. 3, 1, 9) scordeon (CAEL. AVR. chron. 5, 2, 41), smyrnes (SCRIB. LARG. 26 INSCR. ocul. *persaepe*), spermaton (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 116 PHILAGR. med. 4 p. 122 ISID. orig. 4, 9, 9 *saepe*), steaton (PLIN. VAL. 3, 14 *al.*), theon (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 71 *i.* θείου). *al.*

suo loco posuimus lemmata diacantharida, diadictamnum, diagentiana, diapason, diapente, diaristolochia, diatessaron, dielaeum, dielectrum.

comp. graec.: diabasis *eqs.*

diabasis *v. nom. propr.* Conopon -s.

diabasium mediatorem GLOSS. V 496, 50. *διαβάσιος?

diabathrārius, -ī *m. a* diabathrum. *is qui diabathra facit*: PLAVT. Aul. 513 calceolarii, sedentarii, sutores, -i, solearii astant.

diabathrum, -ī *n.*, διάβαθρον. PAVL. FEST. p. 74 genus solearum Graecanicarum. GLOSS. genus calcei muliebris. NAEV. trag. 54 (*ad Bacchum in Lycurgo refert Ribb.*) -a in pe[cu]dibus habebat, erat amictus epicrocro. *citat* VARRO ling. 7, 53 *addens* utrumque vocabulum (*sc.* assabundus *et* -a) graecum.

diabētēs, *acc.* -ēn *m.*, διαβήτης. *i. q. fistula per quam aqua transit, sipho*: COLVM. 3, 10, 2 quasi quaedam anima per medullam trunci veluti siphone quem -en vocant mechanici, trahitur in summum. *i. q. circinus v. vol. III p. 1098, 16 sq. t. t. medicorum de morbo quodam*: CASS. FEL. 46 p. 116 ex renibus descendentis *urinae* et vesica compatiente efficitur *passio* et appellatur a Graecis -es *eqs.* (*inde* GLOSS. -es passio quasi hydropis. acceptum potum qui statim per urinam reiectant). CAEL. AVR. chron. 3, 8, 102 Demetrius Apameus ab hydrope discrevit eum qui sine dilatione potum liquorem per urinam egerit. acut. exc. pr. p. 480 diabites (p. 483 diabtes [*sic*]). ORIBAS. syn. 9, 56 *mihi* videtur renum esse passionem quam aliqui ydropem insanabilem, alii autem diarriam, hoc est fluxum urinarum, aliqui vero diabiten, alii dipsacon vocant.

diabius, -a, -um *adi. fictum ex* διὰ βίον, *cf.* διαβιοῦν. EXC. barb. p. 298, 8 Fr. principes -i, . . . filius eius -us factus est princeps Athineorum. *cf.* CORP. X 1893 (add. p. 972) *is* diavivet gerusiarches. *Gudeman.*

diabolē, *acc.* -ēn *f.*, διαβολή. MACR. sat. 7, 3, 2 praeter -en quae delatio est. *cf. p. 941, 4. dub.* IVL. RVF. rhet. 17 p. 43. *L.*

ˣdiabolicus, -a, -um, διαβολικός. diabulicus: PRISCILL. tract. 4, 81 p. 61, 16. zabolicus: COMM. instr. 1, 35, 23. 2, 32, 12 PRISCILL. tract. 1, 1 p. 3, 5. 1, 22 p. 19, 2. 10, 136 p. 99, 11 PHOEBAD. c. Arrian. 1 *al.* GILD. Brit. 67 chron. III p. 64, 2. *vox sermonis ecclesiastici.*

i. q. ad diabolum pertinens, diabolo similis, a diabolo effectus sim.: **1** *de hominibus*: LVCIF. reg. apost. 3 p. 42, 5 *Salomo* et -is hominibus notatur haesisse. HIER. in Ion. 3, 6 p. 419 σύμφραγμα -um docentium in angulis et in publico denegantium. VVLG. III reg. 21, 13 viri. AVG. bapt. 3, 19, 27 *pro subst.* civ. 10, 11 cunctam -am societatem ... nosse. AVELL. p. 104, 9 accusator. BACHIAR. repar. laps. 1 exercitus. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 286ᴮ principem -ae legionis. **2** *de rebus*: IREN. 5, 25, 1 -am apostasiam. COMM. instr. 1, 35, 23 legem. 2, 32, 12 germine -o . . . turbae pronatae. HIL. c. Const. 17 -i ingenii tui fallentem subtilitatem. in Matth. 6, 6 -ae potestatis spiritus (AMBR. in Luc. 4, 28 AVG. epist. 149, 26 *al.* SACR. Leon. p. 328). 16, 10 -ae artis (RVFIN. hist. 5, 16. 9 *al.* ZACCH. 1, 29 CASSIOD. compl. in act. 8, 9). 20, 7 -i instinctus (EVOD. epist. ad Val. 66 GREG. M. epist. 10, 3). 25, 2 -is instructus et operibus et dictis. op. hist. frg. 1, 4 -a fraude (PHOEBAD. c. Arrian. 1. 22 ZACCH. 2, 11 *al.* AVELL. p. 360, 18 *al.* SACR. Leon. p. 350 OP. imperf. in Matth. 6 p. 673 POMER. 3, 16, 2. GREG. M. epist. 4, 35 laqueo -ae fraudis. 6, 54 *al.* VITA Vedast. 7). LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 1 tu, Constanti, turbo atque procella -a. moriend. 3 p. 290, 30 -i fluctus. non conv. 12 p. 26, 27 immundus ille *spiritus* -us (AVG. civ. 19, 23 gen. ad litt. 11, 2 p. 336, 3 PS. AVG. serm. 291, 1 EVGIPP. Sev. 22, 3). ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 325, 21 frendores -os (*cf.* VITA Radeg. 2, 2 fremitu). PRISCILL. tract. 1, 1 p. 3, 5 obtrectatione. 1, 22 p. 19, 2 seductioni. 4, 81 p. 61, 16 temptationis (AVG. civ. 262, 2). 10, 136 p. 99, 11. PS. AMBR. laps. virg. 1, 4 animae ... a -a dominatione possidentur (CHROMAT. in Matth. 17, 4). paenit. 11. serm. 20, 5 mortem. 35, 3 deceptionis. MAXIMIN. c. Ambr. 45 adinventionem. HIER. tract. in psalm. 78 p. 67, 16 verbis rhetoricis et -is. 140 p. 268, 18 cogitationes. PAVLA Hier. epist. 46, 2, 3 frontis. VVLG. Iac. 3, 15 *sapientia* (δαιμονιώδης. PS. PRIMAS. in I Cor. p. 509ᴬ). DIDASC. apost. 9, 13 vitia. PELAG. in II Cor. 7 p. 790ᶜ paenitentia. in II Thess. 2 p. 872ᴮ versutia (RVSTIC. c. aceph. p. 1201ᴮ. *cf.* AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 62 astutia. LEO M. epist. 7, 1. CASSIAN. inst. 6, 13, 1 calliditatis). RVFIN. apol. Orig. praef. p. 547 machinationis (*cf.* VITA Radeg 2, 2 machinamenta). hist. 4, 7, 3 venena (PHOEBAD. c. Arrian. 1 virus). PS. RVFIN. in psalm. 24, 3 suasionibus (*cf.* AVG. in psalm. 54, 5 persuasione. FVLG. RVSP. epist. 17, 44 GREG. M. moral. 34, 17 PALLAD. hist. mon. I 36 p. 322ᶜ). 54, 6 tenebris. PAVL. NOL. epist. 29, 11 facibus. AVG. bapt. 5, 2, 2 discessio. civ. 8, 24 vi (gen. ad litt. 11, 28 p. 361, 6). 15, 5 invidentia (VITA Caes. Arel. 1, 28 invidia). 18, 50 furore. epist. 36, 12 calumniae. 82, 16 sacrilegia. 82, 20. 88, 3 vana et -a dissensione. 93, 16. 108, 8 vitium. 141, 2 hominum corda. 177, 18 impietas. 185, 14 doctrinae (APON. 2 p. 38). gen. ad litt. 11, 28 p. 361, 3 a -a passione immunis. 11, 29 p. 362, 12 opus (PASS. Petr. Paul. long. 18 τὰ ἔργα αὐτοῦ διαβολικά). serm. ed. Mai 55, 2 *Simon* -as pinnas sumpserat ut in caelum ascenderet. c. Iul. op. imperf. 4, 56. 5, 7 libidinem. PHOEBAD. c. Arrian. 1 BACHIAR. repar. laps. 1 sagitta. ZACCH. 1, 36 malitiam (CASSIOD. in psalm. 101, 9). HESYCH. in lev. 4, 22—31 p. 829ᴮ iugum . . . servitutis -ae. CASSIAN. conl. 6, 10, 2 ab omni -a impugnatione securus (POMER. 3, 16, 3 *al.* APON. 3 p. 60). LEO M. serm. 28, 6 -arum inspirationum . . . mendacia (AVELL. p. 359, 12 ENNOD. epist. 2, 19, 1 p. 60, 4). 34, 4 -a Manichaeorum . . . impietas. AVELL. p. 137, 28. 358, 21. 362, 15 malignitas (FVLG. RVSP. epist. 17, 8). p. 364, 19 facinora. *al.* VAL. CEM. hom. 1, 4 -is occupatur officiis. 16, 2 praesumptionis. *ibid.* nequitiae. GILD. Brit. 67 chron. III p. 64, 2 illusio (BENED. reg. 53). SEDVL. op. pasch. 3, 27 p. 253, 14 superbiae. OP. imperf. in Matth. 19 p. 737 errorem. ENNOD. dict. 6, 3 p. 441, 9. epist. 1, 3, 8 p. 7, 1 vota. 4, 1, 1 p. 97, 10 certamen. *al.* VEREC. in cant. 2, 19 -is adulteriis. CASSIOD. in psalm. 32, 11 exitium. 45, 10 armis. 55, 5 mos. *al.* GREG. TVR. Franc. 10, 15 seditionem (PASS. Andr. long. 7). GREG. M. epist. 5, 41 p. 335, 2 temptatio -ae usurpationis. 9, 215 p. 201, 24 *haeresis* -a plantatione subrepsit. 14, 10 instigatione. moral. 23, 13 similitudini. NICET. symb. p. 53, 15 vanitati. PALLAD. hist. mon. I 13 irrisionibus. 20 ex -a suspicione. II 15 p. 370ᴬ. PASS. Petr. 11 captivitatis. VITA Caes. Arel. 1, 41 -a infestatione. 2, 18 flagris -is.

-um est: *seq. infin.*: PS. RVFIN. in psalm. 68, 5 eum autem qui non nocet odio habere non solum humanum non est, sed etiam -um. AVG. serm. 164, 10, 14 humanum est errare, -um est . . . in errore manere (*cf.* CIC. Phil. 12, 5 insipientis *est*). *seq.* ut: MVTIAN. Chrysost. hom. 26 p. 400 hoc -um est, ut...superflue se quisquam in periculum iactet.

diabolōsus, -a, -um *a* diabolus. *i. q. diabolicus*: AVG. serm. ed. Mai 171, 2 -a et perniciosa consilia.

ˣdiabolus, -ī *m.*, διάβολος. *formae*: diabulus: ITALA apoc. 2, 10. 20, 2. 9 (Primas.) Ioh. 6, 71 (cod. b). 8, 44. 13, 2 Matth. 4, 1 (cod. b) 25, 41 (cod. b) COMM. apol. 152 OPTAT. 5, 7 *R* HIER. epist. 1, 13, 1 *pars codd.* tract. in psalm. 90 p. 118, 3. 14 *al.* AVG. civ. 15, 23 p. 108, 30 *r.* 21, 23 p. 528, 5 *et* 14 *al. R* FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 11, 5 *al. P* BENED. reg. *passim* PASS. Fel. 1 p. 60, 18 *A D* PASS. Desid. 4 p. 631, 26 *al.* GLOSS. II 574, 31. zabulus: PS. CYPR. aleat. 5 *sqq. Tv* COMM. instr. 2, 16, 7 *al.* LACT. mort. pers. 16, 5. 10 HIL. in Matth. 2, 3 *al. cf. adn. f Migne.* PRISCILL. tract. 1, 14 *al.* AMBR. fid. 1, 1, 8 HIER. epist. 1, 13, 1 *pars codd.* hom. Orig. in Is. 8, 1 p. 933ᶜ PAVL. NOL. epist. 1, 2. 9 AVG. civ. 15, 23 p. 108, 30 serm. ed. Mai 91, 2 PHOEBAD. c. Arrian. 5 PS. PHOEBAD. fid. 6 p. 43ᴮ GILD. Brit. 34 chron. III p. 46, 14 ORIG. in I reg. § 14 p. 1010ᴬ *al.* ASSVMPT. Moys. 10, 1. zabolus: COMM. apol. 775 *R* OPTAT. 2, 15 *P* PRISCILL. tract. 1, 21 *al.* HIER. epist. 39, 6, 1 *pars codd.* PAVL. NOL. epist. 1, 2 *O* LIB. geneal. chron. I p. 161, 9 *T* (*saec. VII*). ziabolus: ITALA Matth. 13, 39 (cod. k). -um *pro nomin. v. p. 942, 67.*

per synizesin legitur dia- COMM. apol. 775. *altera syllaba longa est* PAVL. NOL. carm. 19, 528. *tertia syllaba in arsi* COMM. apol. 152 *cf. supra l. 67. de significatione*: TERT. anim. 35 p. 361, 4 *v. p. 941, 34* adv. Marc. 2, 10 p. 348, 3 -us id est delator. 5, 18 p. 642, 13.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Lact. epit. 22 (27), 6 -us id est criminator sive delator. inst. 2, 8, 6 Hier. in Eph. 4, 27 p. 511^B in psalm. 108 Rvfin. apol. adv. Hier. 1, 19 p. 557^C apol. Orig. epil. 58 p. 632^B Avg. quaest. hept. 4, 49 *a διαβολή* creditur etiam -us appellatus, tamquam accusator latine dicendus sit. Evcher. instr. 2 p. 155, 17 Isid. orig. 8, 11, 18. Act. Archel. 36 (32), 4 p. 51, 16 ex hoc enim appellatus est -us, eo quod ... in terris mandato dei obtrectator existeret. Gloss. διάβολος· criminator. II 574, 31 comminator: -us adcontrarius. *vox sermonis ecclesiastici.* [*val.* diavol, *it.* diavolo, *francog.* diable, *hisp.* diablo. *M.-L.*]

loci scripturae sacrae selecti: Itala Zach. 3, 1 (Cypr. testim. 2, 13) -us (διάβολος, Vvlg. satan). *ceteri loci a* Vvlg. *non diversi sunt.* Vvlg. (*in* LXX *legitur διάβολος praeter duos locos, l. 14. 16*) III reg. 21, 13 adductis duobus viris filiis -i (*υἱοὶ παρανόμων*). psalm. 108, 6 -us stet a dextris eius. sap. 2, 24 invidia autem -i mors introivit in orbem terrarum. Sirach 21, 30 dum maledicit impius -um (*τὸν σατανᾶν*). Hab. 3, 5 et egredietur -us ante pedes eius. I Macc. 1, 38. Matth. 4, 1. 13, 39 inimicus autem, qui seminavit ea, est -us. 25, 41 qui *ignis* paratus est -o et angelis eius. Luc. 4, 2 temptabatur a -o. 8, 12 act. 10, 38. 13, 10 fili -i. apoc. 12, 9 serpens antiquus qui vocatur -us et satanas (20, 2). Eph. 4, 27 nolite locum dare -o. 6, 11 stare adversus insidias -i. I Tim. 3, 6 ne ... in iudicium incidat -i. 3, 7 ut non in opprobrium incidat et in laqueum -i (6, 9 in temptationem et laqueum -i. II Tim. 2, 26). Hebr. 2, 14 eum qui habebat mortis imperium, id est -um. Iac. 4, 7 resistite autem -o. Ioh. 8, 44 vos ex patre -o estis. 13, 2. I Ioh. 3, 8 ex -o est: quoniam ab initio -us peccat. *ibid.* opera -i. 3, 10 filii -i. Iudas 9 cum Michael archangelus cum -o disputans altercaretur de Moysi corpore. I Petr. 5, 8 -us tamquam leo rugiens circuit *eqs.* *loci scriptorum selecti*: Tert. anim. 10 p. 314, 24. 11 p. 316, 12 neque dei neque -i spiritus (ieiun 11 p. 289, 26 spect. 8 p. 10, 7 Hier. epist. 49, 13, 4). 16 p. 322, 4 a -o immissio delicti. 20 p. 333, 9 deus dominus et -us aemulus (*cf.* ieiun. 16 p. 296, 11 divinorum aemulator. Nicet. vigil. p. 65, 15). 35 p. 360, 25. p. 361, 4 sanctorum criminatorem et de ipso etiam nomine -i delatorem. bapt. 5 p. 205, 11 studium -i ... res dei aemulantis (Hier. epist. 42, 1, 3 *cf.* Tert. patient. 16 p. 23, 21). 9 p. 208, 11 -um dominatorem pristinum. cult. fem. 1, 8 a -o..., ab interpolatore naturae. fug. 3 ignea iacula -i (Priscill. tract. 10, 137 arcum persequentis -i et iacula. *cf.* Tert. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20 -i ignita tela. Hier. epist. 22, 17, 3 ignitae -i ... sagittae. 54, 7, 3. 65, 12, 3 Pavl. Nol. epist. 1, 2). adv. Hermog. 11 p. 138, 12 praeses *mali*, -us (*cf.* adv. Marc. 2, 14 p. 354, 10 auctorem malorum). idol. 2 p. 32, 5 -i ingenium (adv. Prax. 10 p. 241, 16). p. 32, 6 -i latitudines (altitudines *codd.*). 5 p. 35, 12 a serpentibus id est ab angelis -i (6 p. 35, 26 spect. 4 p. 6, 3 Iren. 4, 41, 2 Avg. civ. 5, 9. 21, 10. 17 *al.*). idol. 5 p. 35, 13 -um id est serpentem (adv. Marc. 3, 18 p. 407, 25 serpens -us. resurr. 28 p. 65, 16). 10 p. 40, 9 -i pompa (18 p. 52, 27 *al.* Comm. instr. 2, 18, 4. 2, 19, 16 Avg. symb. 3, 1 Nicet. frg. p. 8, 2). p. 40, 24. 19 p. 53, 16 signo Christi et signo -i (Avg. in euang. Ioh. 7, 7). ieiun. 8 -o ... temptare quaerenti (orat. 8 p. 186, 19 Priscill. tract. 4, 80. 81 Phoebad. c. Arrian. 5 Oros. apol. 16, 4). adv. Marc. 2, 5 p. 339, 16 circumventum a -o. 2, 8 p. 345, 19 victorem efficit ... de ... -o. 2, 10 p. 348, 5 in creatorem ... ut in auctorem -i. p. 348, 15. 18. p. 350, 3 extinctionem -i. 2, 28 p. 375, 2 auctorem delicti -um (*cf.* Avg. nupt. et concup. 2, 4, 11). 3, 7 p. 387, 22 auctor ... Iudae traditoris, ... temptator (Avg. serm. 32, 11, 11). 3, 14 p. 399, 13. 3, 18 p. 407, 20. 4, 29 p. 521, 20 furem ... -um (Optat. 4, 6 *bis*). 5, 6 p. 589, 20 principi transgressionis -o. 5, 11 p. 613, 19 huius aevi deum (*Kroym.*, dominum *codd.*) -um (5, 17 p. 635, 3). p. 614, 17 deus *nationibus* illis -us est, non creator. 5, 17 p. 635, 6 -um habens operatorem. 5, 18 p. 642, 5 machinationes -i (*cf.* Avg. in psalm. 139, 7 machinamentis -i. Sacr. Leon. p. 312). p. 642, 9 *sqq.* orat. 8 p. 186, 15 -i est infirmitas et malitia (Priscill. tract. 5, 83 Avg. civ. 11, 17 Oros. comm. 3). 23 p. 196, 23 ne quem -o locum demus. patient. 5 p. 6, 20 deus optimus, -us ... pessimus. p. 6, 29. p. 7, 22 circa -i circumscriptionem. p. 8, 10 illa semine -i concepta. 14 p. 21, 15 omnem -i vim. p. 21, 25 feretrum deus de -o extruxit. 15 p. 23, 5 adv. Prax. 1 p. 227, 1. 228, 12 negotia -i (spect. 18 p. 20, 7). pudic. 9 p. 236, 31. 14 p. 248, 27. resurr. 25 p. 61, 10 -o in abyssum ... relegato (*cf.* Avg. civ. 20, 7). 58 p. 118, 24. scorp. 6 p. 156, 7 evulsum ... hominem de -i gula. spect. 4 p. 6, 3 renuntiasse nos -o (Optat. 5, 7 Priscill. tract. 1, 14 Avg. agon. 1, 1). 9 p. 11, 8. 15 p. 17, 20. 16 p. 18, 4. 24 p. 24, 14. 25 p. 25, 17 de ecclesia dei in -i ecclesiam. 26 p. 26, 3. 27 p. 26, 15. 21 adv. Val. 22 p. 200, 4 *al.* Pass. Mar. Iac. 2 p. 48, 12 rabies -i infestantis. 5 p. 51, 16 magistratibus -i sacerdotibus. p. 52, 6 -i venenato sensu et deiciendi artibus. *al.* Iren. 1, 5, 4 -i virtutem (Filastr. 2, 1 Hier. epist. 7, 3, 2. 22, 11, 4 Avg. civ. 20, 19 Cassiod. in psalm. 9, 6). 4, 41, 2 filii ... -i (Comm. instr. 2, 16, 7. Hil. in Matth. 26, 2 antichristus -i filius. Priscill. tract. 1, 28 Avg. in epist. Ioh. 4, 10). *al.* Ps. Cypr. aleat. 5 -i laqueus (Avg. civ. 14, 11). *al.* Comm. apol. 152 inventiones -i. 775 invidiā -i. Priscill. tract. 3, 71 Ambr. epist. 12, 4 Hier. epist. 21, 1, 2 Lib. geneal. chron. I p. 161, 9. Lact. epit. 22 (27), 11 -i satellites. inst. 2, 14, 3. 5 *immundorum spirituum* idem est -us princeps. mort. pers. 2, 8 *Nero* ⟨ut praecu⟩rsor -i. 16, 5. 10 a te -us victus est (Ps. Mar. Victorin. hymn. 2 p. 1143^B *al.*). Firm. err. 4, 3 scelerata -i lege. 5, 1 (*bis*) maculosis -i insignibus. 13, 4 qui *daemones* -i procreatione generantur. 18, 1 -i disciplina. 27, 3 lignum -i (*opp.* lignum crucis). *al.* Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 15 p. 1049. Hil. c. Aux. 8 -i commenta. trin. 6, 10 Manichaeus ... -i ... assertor. *al.* Ps. Hil. libell. 6. 12 pugna -i (*cf.* Hier. epist. 64, 1, 4 pugnam contra -um. Avell. p. 247, 27). Optat. 2, 15 *al.* Serm. de confusione -i (*qui extat*). Priscill. tract. 1, 20. 3, 67 *natura* -i (Ambr. in Luc. 4, 61 Avg. civ. 19, 13. 22, 24 gen. ad litt. 11, 17 p. 436). 3, 69 redarguitio -i. 7, 115. 10, 132 *al.* Filastr. 115, 6. 7 *bis al.* Tycon. 7 p. 70 *sqq. passim.* Ambr. epist. 70, 23 exhort. virg. 6, 36. in Luc. 4, 61 *-i* opera (Leo M. serm. 27, 2 *al.*). 4, 11 laqueum fraude -i praeparatum (parad. 12, 59). 7, 115 potentiam -i. parad. 12, 59 -i artes (Hier. epist. 50, 5, 3). *ibid.* temptamenta -i. in psalm. 35, 27 impii membra sunt -i. 36, 56. 43, 54 saevissimus rex -us est (Avg. civ. 18, 41 -i regis. in psalm. 90, 9). 118, 37 esca -i luxuria est. *al.* Ambrosiast. in Roman. 7, 8 *al.* Hier. epist. 2, 4. 3, 5, 1. 14, 5, 2. 14, 6, 2 -us pirata. 22, 4, 1 adversarius noster -us (*cf.* Avg. civ. 14, 13 in *Christi* adversario qui est -us. serm. 9, 4, 4 Alc. Avit. hom. 7 p. 114, 24 *cf. p. 941, 8*). 22, 4, 4. 22, 26, 3. 22, 28, 1 argumenta -i. 22, 38, 7. 23, 2, 1. 36, 16, 2. 39, 3, 7 -i ancilla. Pavla Hier. epist. 46, 7, 1. Hier. epist. 54, 13, 1 chorum -i. 60, 11, 3. 61, 2, 1 de -i paenitentia. 61, 3, 1 zelo -i. 61, 4, 2. 3. 65, 11, 2 de -i eripiens potestate (Avg. lib. arb. 3, 10, 29 Avell. p. 98, 7). hom. Orig. in Is. 8, 1 p. 933^C in iudicium incidemus -i (Oros. apol. 22, 2). tract. in psalm. 1 p. 7, 27 aura -i. 107 p. 184, 3 *al.* Rvfin. hist. mon. 20 p. 443^A in haec -i blandimenta (Ennod. dict. 5, 9 p. 439, 24). *al.* Pavl. Nol. carm. 19, 528. Avg. agon. 1, 1 praevaricatores angeli, quorum -us princeps est (*cf.* corrept. 10, 27 gen. ad litt. 3, 10). civ. 4, 26. 5, 18 ab iniquitatis et mortis et -i dominatu. 11, 13. 15 Esaias sub figurata persona principis Babyloniae -um notans. 14, 3 -us fornicator vel ebriosus. *ibid.* factus est homo similis -o. *al.* 17, 16 civitas -i Babylon (Cassiod. in psalm. 47, 1 *cf.* Avg. civ. 17, 20. 20, 11. 21, 1). 20, 8 de alligatione et solutione -i. 20, 9. 11. 13 et regnum sanctorum et vinculum -i. 20, 14 de damnatione -i. 21, 17 ad liberationem ... -i. 21, 23 -i ... perpetua futura supplicia. 21, 24 cur ... pro -o ... oret ecclesia *eqs.* contin. 5, 13. epist. 23, 5 tantus -i triumphus. 39, 2: in euang. Ioh. 43, 11 homicida dicitur -us. 43, 12. 13. c. Faust. 12, 32 regna -i (serm. 71, 2, 4). gen. ad litt. 11, 24. 31. tit. p. 441 de corpore mystico -i. gen. c. Manich. 2, 14. in Iob p. 553, 14 *bona* temporalia ... aut antichristi aut -i. c. Iul. 2, 8, 27 -i adversus nos indesinens bellum. 4, 7, 38 -i persecutionibus. 6, 19, 58 -um substantiae conditorem. 6, 19, 59 vitiatorem substantiae. 6, 20, 64 subditur ... creatura dei -o. 6, 20, 65 rebellare -o. c. Iul. op. imperf. 3, 46. 4, 77 mundi ... princeps. lib. arb. 3, 25, 75. in psalm. 33, 4 in figura Christi David sicut Golias in figura -i. 71, 7. 97, 6 malleum universae terrae -um voluit *deus* intellegi. in psalm. 48 serm. 2, 2. serm. 4, 8, 9 -us princeps peccatorum (12, 2, 2). 4, 9, 9. 4, 22, 22. 4, 32, 35 superbiam -i (*opp.* humilitatem dei). 4, 33, 36. 93, 3, 4 *ecclesiae* virginitatis corruptor -us. 216, 6, 6 expulsio -i. 263, 1. serm. dub. 367, 5 inter -i saevientis insidias. serm. ed. Mai 91, 2 *al.* Avell. p. 8, 20. 10, 1. 29, 5. 123, 20 imitator -i. p. 140, 8. 359, 26. 415, 13. 25 victor -i Christus. p. 456, 12 templum -i (*opp.* templum dei). p. 510, 9 importuna -i commixtione. p. 512, 23 *saepius.* Svlp. Sev. *saepius.* Victric. 27 omnis -i impetus. Ps. Phoebad. 6 p. 43^B Bachiar. repar. laps. 9. Oros. apol. 17, 5 morte devicta et -o triumphato. 20, 1 sollicitudo -i. hist. 7, 29, 2 adversus deum verum -i insectatio. Evcher. form. 4 p. 24. 25, 14 (*cf.* Pomer. 2, 3, 4) *al.* Leo M. serm. 47, 2 -i ... astutia. 57, 5 ad mortiferum -i ... auxilium. 69, 5 -i cavete versutias. *ibid.* tot species -i quot simulacra mendacii. 70, 5 inimicitiam -i (*opp.* pacem -i). 89, 3 -i dolos. *al.* Gild. Brit. 34 chron. III p. 46, 14 ut vas ... vertatur in -i organum. Petr. Chrys. serm. 2 p. 190^B. Clavd. Mam. anim. p. 164, 19 iuxta -i casum. Favst. Rei. grat. 1, 9 p. 32, 10 in -i transisse consilia. 1, 11 p. 39, 12 in partem -i commutari, *al.* Vict. Vit. 3, 22 ministri -i. *al.* Op. imperf. in Matth. 2 p. 637 Alc. Avit. hom. 8, 1 p. 119, 7. Ennod. dict. 6, 8 p. 442, 16 diro -i ... imperio. *al.* Cassiod. Didym. in I Ioh. p. 1789^C in psalm. 73, 13. 97, 7. 103, 26. 27 deus enim quem ... abicit fit -i pabulum. 117, 9 var. 2, 40, 11 *al.* Greg. Tvr. Franc. 5, 14 credi non debent, quae -um repromittit. *in imagine de homine nequissimo*: Tert. carn. 17 enixa est *Eva* -um fratricidam (*i. Cain*). Vvlg. Ioh. 6, 71 ex vobis unus -us est (*διάβολος, de Iuda Iscariota*). Cassiod. in psalm. 73, 13 nam hodieque quem pessimum intellegi volumus -um nuncupamus. 139, 1.

syn.: adversarius (dei, Christi, noster), apostata angelus, dei aemulus, pravus antitheus, caput malorum, cosmocrator, criminator, daemoniarches, huius aevi deus, dominator terrae, draco, dux damnatus, fur, furcifer, homicida, hostis noster, inimicus divini nominis *vel* humani generis, iniquus (*subst.*), insidians (*subst.*), latro, leo, malevolus (*subst.*), malignus (*subst.*), malus (*subst.*), nequissimus (*subst.*), princeps daemonum (*vel* mundi), satanas, serpens, spiritus immundus *al.*

deriv.: diabolicus. diabolosus. *Pflugbeil.*

diacantharida, -ae *f.* *nomen medicamenti a διὰ κανθαρίδος fictum.* Chiron 922 -as sic compones.

diacatochia, -ae *f.* [*a* diacatochus, *cf. gr.* διακατοχή. *Th.*]. *i. q. possessio*: Cod. Theod. 5, 13, 30 (*a. 386* = Cod. Iust. 11, 59 [58], 7, 2) ad -ae vicem defectas possessiones patrimonialis iuris accipiat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

diacatochus, -ī *m.*, διακάτοχος. *i. q. possessor fundi patrimonialis*: COD. Theod. 10, 16, 1 (*a. 365*) de -is quosdam comperimus ita fiscales rationes, ut *eqs.*

diachrīsma, -atis *n.*, διάχρισμα. GLOSS. -a gargarismus. *i. q. inunctio*: PLIN. VAL. 1, 50 si cervix doluerit, de -e calido oportet ungere. CASS. FEL. 35 -a stomaticon id est illinimentum ori conveniens. 37 hoc est illinimentum quod appellant διὰ τῶν χελιδόνων. DIOSC. 3, 23.

diachysis, *acc.* -in *f.*, διάχυσις. *i. q. diffusio*: CAEL. AVR. chron. 1, 1 eo tempore, quo cibamus, adhibenda quoque animi laxatio quam -in vocant.

diachyticus, -a, -um, διαχυτικός. *i. q. vim diffundendi habens*: DIOSC. 1, 82 (*cf.* 1, 72 W.) est ei *pici* virtus diaquetica, quia mari siccatur. 5, 134 virtus est omnibus *salibus* -a (dialectica *trad., corr. ex gr.*). 5, 186.

diachyton *n.* [*διάχυτον. *Th.*]. *genus vini, quod describitur a* PLIN. nat. 14, 84.

diacolea, *acc.* -an *f.* *nomen herbae chamaemeli*: PS. APVL. herb. 24 Graeci quidam chamaemelon, alii parthenion, alii -an. *cf.* GLOSS. III 560, 7 diacolofam camimela.

diācōn, -ōnis *m. v.* diaconus. **diācona,** -ae *f. v.* diaconus.

diācōnālis, -e *a* diaconus. *quod ad diaconum pertinet*: CONC. Aurel. a. 533 p. 63, 21 -is benedictio.

ˣ**diācōnātus,** -ūs *m. a* diaconus. *i. q. munus diaconi*: AMBROSIAST. in I Tim. 3, 9 post episcopum tamen -ūs ordinationem subiecit (3, 12). HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 971. epist. 22, 28, 3 ad ... -um ambiunt (= RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 5). PELAG. in I Tim. 5 p. 883ᵈ ministerio -us praeponere (OP. imperf. in Matth. 53 p. 934 PASS. Thom. 118, 22 GREG. M. epist. 1, 19. 4, 14 CONC. Lyd. a. 583 p. 154, 6). in Rom. 12 p. 701ᶜ -us officii (PS. AVG. serm. 30, 1 SVLP. SEV. moral. 5, 2 MAX. TAVR. hom. 74 PALLAD. hist. mon. II 15 p. 370ᵃ). CASSIAN. inst. 11, 14 EPIST. pontif. Thiel Simplic. 12. LEO M. epist. 1, 5 nec in presbyteratus gradu nec in -us ordine nec in subsequenti officio clericorum (GREG. M. epist. 5, 57ᵃ *al.*). ENNOD. opusc. 3, 34 p. 339, 12 GREG. TVR. Franc. 4, 6. NOVELL. Maior. 7, 7 intra -us gradum locatus. GREG. M. epist. 5, 35. CONC. Aurel. a. 524 p. 37, 2 -us honor. 533 p. 63, 17 -us benedictionem ... acceperunt. CORP. VIII 23563. CARM. epigr. 796, 4 -i (*sic*) gratia.

ˣ**diācōnia,** -ae *f.*, διακονία. *i. q. officium vel dignitas diaconi*: DIDASC. apost. 67, 17 quomodo possumus de mulieribus ministrationem decernere, nisi -am (πῶς οὖν δυνάμεθα περὶ γυναικῶν διακονίαν ὁρίσαι, εἰ μή τι διακονίαν). CASSIAN. conl. 21, 1, 2 *al.* NOVELL. Iust. 6, 6 THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 1 GREG. M. epist. 2, 1. 5, 25. 10, 8. *inde metonymice i. quod a diaconibus colligitur et dispensatur pauperibus, collecta*: CASSIAN. conl. 18, 7, 8 dum -am nostris fratribus deferimus. 21, 8, 1 cum decimas frugum suarum solitus esset -ae ... pendere. GREG. M. epist. 5, 25 dicitur ... velle aliquid in -a (*pro* -am) quae ibidem constituta est emere. 10, 8 quod annonas atque consuetudines -ae quae Neapoli exhibetur ... subtraxerit (11, 17 mensis pauperum et exhibendae -ae eligimus ... quod ad mensas pauperum vel -ae exhibitionem percepisti).

diācōnicus, -a, -um, διακονικός. *i. quod ad diaconum pertinet*: COD. Theod. 16, 5, 30 pr. (*a. 396* = COD. Iust. 1, 5, 3 pr.) *loca* quae -a appellantur vel etiam decanica. *subst. n.* diācōnicum, -ī *fere i. q. locus diaconi*: THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 15 alii vero intra -um praeparant quae ad -um pertinent ministrare. CANON. Migne 67, 167ᴮ quod non oporteat subdiaconos habere locum in -o et dominica vasa contingere. *nota*: GLOSS. -o ministerio.

ˣ**diācōnissa,** -ae *f.* [διακόνισσα. *Th.*]. *i. q. mulier ministrans*: ITIN. [Silv.] 23, 3 sancta -a. PELAG. in I Tim. 3 p. 880ᶜ in Rom. 16 p. 714ᵈ EPIPHAN. Hier. epist. 51, 2, 2 RVFIN. hist. 10, 6 p. 969, 4 DIDASC. apost. 66, 34. COD. Theod. 16, 2, 27 pr. (*a. 390* = COD. Iust. 1, 3, 9) -arum consortium. 16, 2, 28 (*a. 390*). 5, 3, 1 (*a. 434*) *al.* COD. Iust. 1, 3, 53 (54) pr. *al.* NOVELL. Iust. 6, 6 PS. PRIMAS. in I Tim. p. 665ᶜ. 668ᴬ GREG. M. epist. 13, 50 THEOD. MOPS. in I Tim. 5, 9. PALLAD. hist. mon. I 29 -am honestissimam. *al.* PASS. Matth. 259, 29 CORP. V 6467, 2 (*a. 539*). III 12885 CONC. Turon. a. 567 p. 128, 4. GLOSS. -a quam diaconus habuit.

ˣ**diācōnium,** -ī *n. a* diaconus. *i. q. diaconatus*: IREN. 1, 26, 3 ad -um ab apostolis ordinati sunt. CYPR. epist. 52, 1 -o sanctae administrationis amisso. SIRIC. epist. 13 p. 1142ᴰ ad -i gradum accedat (LEO M. epist. 12ᵃ, 3). PS. AMBR. act. Seb. 68 -i honore (PS. AVG. quaest. test. I 101, 4). PS. AVG. quaest. test. I 101, 7 -i ordo (CANON. Migne 56, 764ᴰ. GREG. M. epist. 2, 1). PAVL. MED. vita Ambr. 46 -i funguntur officio (SACR. Leon. p. 423. 424 GREG. M. epist. 1, 81). EPIST. pontif. Thiel Gelas. 1, 5 frg. 6 AVELL. p. 447, 16 CANON. Migne 56, 501ᴬ. 513ᴬ. 821ᴬ. MAX. TAVR. serm. 85 -i meruit ... electionem. ENNOD. opusc. 3, 26 p. 337, 12 epist. 4, 21 p. 113, 24. *i. q. locus ecclesiae ubi diaconi consistunt, diaconicum*: OPTAT. 1, 19 p. 21, 14 in -o lector.

ˣ**diācōnus,** -ī *m.*, διάκονος. **diācōn,** -ōnis *m.* [*a gr.* διάκων (*pro* διάκονος). *Th.*]. *formae secundae et tertiae declinationis promiscue haberi solent, quamquam propter compendium (v. infra) non ubique discerni possunt; sed multo usitatiores esse videntur* -us, -i, -o, -es (*nom. plur.*) -um (*gen. plur.*) -bus. *raro gen. sing.* -is: AVELL. p. 647, 5. *dat. sing.* -i: CORP. XI †2561 *et gen. plur.* -orum, *ex. gr.*: RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 107ᴬ ISID. epist. 1, 12 eccl. off. 2, 8, 1. *certum exemplum dat. abl. plur. in* -is *deest, pari fere numero leguntur* -em *et* -um, -es *et* -os. *scribitur* ziaconus: CORP. VIII 23044ᵃ. zaconus: CORP. III 2654. zacones: COMM. instr. 2, 26, 1. diacunus: INSCR. christ. Hisp. 120 (*a. 643*) CORP. XI †2885. XIII 2379. diaconos (*nom. sing.*): ITALA Marc. 10, 43 (cod. k. διάκονος, VVLG. minister). dihaconus: CORP. XIII †5359. *notatur* diac. *ex. gr.*: CORP. III 2661. X 1013. 1357. 7201. 7789 (*saec. IV*), *persaepe etiam in libris, velut* HIL. ad Const. 1, 8. diaus: CORP. XIII ÷7653. *synizesin exhibet*: DAMAS. epigr. 20, 5 dĭăcŏnŭs hic Tigridas. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 187 abnuit ut saltīm dĭācŏni clarescat honore (*sic in thesi*: 2, 71. 4, 34. 5, 660. 670). *legitur inde ab* ITALA *v. l. 7 et* TERT. [*venet.* zago. *M.-L.*]

i. q. minister, in cursu honorum praecedit presbyterum: HIL. op. hist. frg. 2, 7 in maiorem provexerunt gradum, -es quidem in presbyterium, de presbyterio autem in episcopatum (OPTAT. 1, 13 p. 15, 18. HIER. in Is. 19, 18 quinque ecclesiae ordines: episcopos, presbyteros, -os, fideles, catechumenos. EPIST. pontif. Migne 20, 671ᴬ). EVCHER. instr. 2 p. 160 -us minister (PALLAD. hist. mon. 2, 8. ISID. orig. 7, 12, 22 hi *levitae* graece -es, latine ministri dicuntur. GLOSS. -us minister). EPIST. pontif. 636 Thiel Gelas. 14, 2 post tres menses existat acolythus . . . sexto mense subdiaconi nomen accipiat ac si modestae conversationis honestaeque voluntatis existit, nono mense -us completoque anno sit presbyter. THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 10 -os dixit, commune vero hoc nomen est etiam mulieribus. TERT. bapt. 17. PS. TERT. haer. 1 p. 215 hic de septem -bus ... fuit (HIL. in Matth. 25, 2 AMBROSIAST. in I Tim. 3, 8/10. 12/13 AVG. serm. 99, 10. 266, 4. 5 PRAEDEST. 1, 4 p. 589ᴮ *al.*). ITIN. [Silv.] 10, 3 *saepe* HIL. c. Const. 11 *al.* OPTAT. 2, 18 p. 52, 4 -i catholici (LEO M. epist. 111, 3 p. 1022). AMM. 14, 9, 7 inductus est, ut appellant Christiani, -us. HIER. epist. 146, 1 ut -os presbyteris i. e. episcopis anteferret. 146, 2 -os paucitas honorabiles, presbyteros turba contemptibiles facit *eqs. al.* EPIPHAN. Hier. 51, 1, 3 ordinavimus -um (RVFIN. hist. mon. 19 p. 441ᴬ AVG. serm. 315, 1 *saepe*). VVLG. Phil. 1, 1 (*cf. vol. IV p. 127, 66*). I Tim. 3, 8 -os similiter pudicos, non bilingues. 3, 12. RVFIN. epist. Clement. 5 per -os edocendi sunt *laici*. 12 -i ... ecclesiae tamquam oculi sint episcopi. AVG. civ. 22, 8. epist. 43, 17 -us ab ... episcopo degradatus. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 36, 1 *al.* EVGEN. 1, 4 -es chrismare persensimus (2, 11). COD. Theod. 12, 1, 49. 63 Iust. 1, 3, 49 pr. 1 *al.* NOVELL. Iust. 123, 10, 1 *al.* VEN. FORT. carm. 4, 15, 3. PALLAD. hist. mon. 1, 35 p. 321ᴬ sancti -es. GREG. M. epist. 3, 6 deiectum honore suo -um. 5, 35 -us factus est. 6, 11 -em ... constituere cardinalem. *persaepe.* ORIG. in Matth. 18, 10 -i ... septem archangeli sunt dei *eqs.* ISID. orig. 7, 12, 22 sicut in sacerdote consecratio, ita in -o ministerii dispensatio habentur. *passim.* *persaepe in titulis Christianis, ex. gr.*: CORP. III 2654. 14368⁹. V 1587. 1623. 4842. VIII 23325. XII 1501. 2700. 5336. XIV 1943. 1944. *f.* **diācona,** -ae *i. q. diaconissa*: AMBROSIAST. I Tim. 3, 11 VEN. FORT. vita Radeg. 1, 12 CONC. Epaon. a. 517 p. 24, 6 veduarum consecrationem, quas -as vocitant (= Turon. a. 567 p. 130, 29).

deriv.: diaconalis — diaconium. *comp.*: archi-, con-, hypo-, pseudo-, subdiaconus.

diacopē, -ēs *f.*, διακοπή. *t. t. grammaticorum i. q. tmesis*: CHAR. gramm. I 275, 10 -e est diductio compositae dictionis interposito extrinsecus verbo ut (*Verg. georg. 3, 381*) 'septem subiecta trioni', cum iungi debeat septemtrioni (DIOM. gramm. I 460, 30) DIOM. gramm. I 460, 25 -e vel, ut quidam, tmesis. *i. q.* διαστολή: PS. IVL. RVF. schem. lex. 11 p. 50, 33 -e sive διαστολή est, cum inter duo eadem verba diversum ponitur aliquid medium, ut (*Verg. georg. 4, 358*) '... divum inclementia, divum ...' latine dicitur separatio.

diacopon *medicamentum v. p. 939, 23.*

[**diacoposis** PELAG. Greg. M. epist. app. 2 *v.* diatyposis.]

diacopus, -ī *m.*, διάκοπος. *i. q. meatus incisus*: VLP. dig. 47, 11, 10 chomata et -i qui in aggeribus (*sc. Nili*) fiunt (*sc. ad aquam in loca remotiora transferendam*).

diacridium *v.* dacrydium.

ˣ**diadēma,** -atis *n.*, διάδημα. *formae primae declinationis leguntur*: POMPON. Atell. 164 APVL. met. 10, 30 EPIT. Alex. 113 LVCIF. non parc. 29 p. 272, 23 (-am *corr. ex* -um) IORD. Rom. 234. 352 LIB. geneal. chron. I p. 184, 450 GREG. TVR. Franc. 1, 47. 2, 38. *cf.* POMP. gramm. V 197, 13 Graeci dicunt ... hoc ... -a, Latini dicebant ... haec ... -a. *de neutro cf.* CHAR. gramm. I 52, 3 neutralia quae in 'a' veniunt plus quam L sunt, sed omnia Graeca velut ... -a (DVB. NOM. gramm. V 577, 30 GRAMM. suppl. 44, 23 *adn.*). *nota*: CHAR. gramm. I 42, 32 dicimus ... -tum, -orum (*deest exemplum*). *de significatu*: ISID. orig. 19, 31, 1 -a est ornamentum capitis matronarum ex auro et gemmis contextum quod in se circumactis extremitatibus retro astringitur et exinde graece dictum quod praeligetur (*fort. in animo erat* anadema). GLOSS. -a διάδημα πεξίδιον βασιλικόν. vitta capitis regalis (*cf. Daremberg-Saglio III 119—121*). -a quod consules in capite utuntur in modum coronae. *legitur inde a* CATONE, *singulis locis* POMPON. HOR. SEN. LVCAN. ANTH. DAMAS. (?) epigr. RVT. NAM. PRISC. *saepe* STAT. (10ⁱᵉˢ) *et passim apud* ECCL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

I ***proprie:*** **A** *generatim i. q. vitta, fascia, corona, ornamentum capitis:* CATO orig. 113 mulieres opertae auro purpuraque: arsinea, rete, -a, coronas aureas *eqs.* PLIN. nat. 8, 78. 11, 51 in fronte macula quodam -e candicans. TAC. ann. 6, 37 Euphraten ... in modum -is sinuare orbes. AVSON. 325, 42 errat ... cum face et astrigero -e Luna bicornis. CLAVD. 10, 167 bacis -a ferebat intextum (*de donis nuptialibus*). AVG. serm. ed. Mai 63, 2 ubi ornamenta *divitum*, ubi anuli ... ubi -ta pretiosa sunt. MART. CAP. 1, 7 -a quod Aeternitati ... detraxerat capiti eius (*sc. Psyches*) apposuit (2, 114 apponit vertici -a virginale [*sc. mater Phronesis Philologiae*]). 1, 67 gemmis insitum -a. RVT. NAM. 1, 117 aurea turrigero radient -ta cono. ALC. AVIT. hom. 7 p. 117, 14 inter aurea serta gemmataque -ta. ENNOD. opusc. 6, 8 p. 404, 20 ex variis gemmis una -is solet constare formatio (*praecedit* serta). 6, 24 p. 409, 27 det veniam feminarum -a praesumenti. GREG. TVR. Franc. 1, 47 nec cerno -as gemmis ... coruscantes. CORIPP. Iust. 2, 89.

B *speciatim:* **1** *i. q. vitta regalis, insigne capitis regium, purpurea imperatorum, hic illic etiam episcoporum insigne, plerumque candidum* (*cf.* PAVL. FEST. p. 31 quod in capite album habeat instar -is) *vel etiam album purpureo distinctum:* PLIN. nat. 7, 191 *Liber* -a, regium insigne ... invenit. GRACCH. trag. 3 purpuram et -a (*fort. est oratoris.* LIV. 24, 5, 4). CIC. Phil. 2, 85 -a ostendis ... unde -a? non enim abiectum (VAL. MAX. 5, 1, 9. OROS. hist. 6, 3, 7 -e et tiara abiectis) sustuleras (TAC. ann. 15, 29 sublatum capiti -a. RVF. FEST. 14), sed attuleras domo ... -a imponebas (2, 86. 3, 12. 5, 38. 10, 7. 13, 7. VAL. MAX. 7, 2 ext. 5 capiti. QVINT. inst. 9, 3, 61 SVET. Tib. 9. Nero 13 tiara deducta -a imposuit *Armeniae regi.* VIR. ill. 85, 1 PS. AVR. VICT. epit. 3, 8. AMM. 29, 5, 20 torquem pro -e capiti imposuit Firmi. SCHOL. Germ. Bas. p. 89, 4 [*ex Nigidio*]. VVLG. II par. 23, 11. I Macc. 1, 10. 11, 54 capiti. *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 30, 2 capiti. dial. 2, 6, 2 HIST. Apoll. 46 rec. A B. GREG. TVR. Franc. 2, 38 vertici). NEP. Eum. 7, 2 cum sceptro et -e. HOR. carm. 2, 2, 21 regnum et -a (*hendiadys. spectat et ad Phraatem et ad Stoicorum regem*) tutum deferens uni (FLOR. epit. 3, 4, 7 *Gracchi* regnum sibi et -a poscentis. MART. CAP. 5, 429 [*in imag.*] *Rhetoricam* -tum gemmas regnorumque fundentem ... sequebatur agmen). LIV. 40, 12, 16 an ut cruentum -a fraterna caede gererem? 45, 19, 16 ex fraterna caede raptum -a in templo ... posuerit (STAT. Theb. 11, 227). VAL. MAX. 5, 1, 9 -a quod abiecerat capiti reponere iussit. 5, 7 ext. 2 -a in caput eius transtulit ... delapsum -a est. 5, 7 ext. 2 -a sumere iussit (SVET. Cal. 22. PROSP. chron. I p. 403, 293 -is sumpsit insigne. ALC. AVIT. carm. 6, 546). 6, 2, 7 cui candida fascia crus alligatum habenti Favonius non refert ... qua in parte sit corporis -a ... regias ei vires exprobrans. SEN. Thy. 599 donat -a fronti. CVRT. 6, 6, 4 purpureum -a distinctum albo ... capiti circumdedit. 10, 6, 4. 11. 10, 8, 20 -a detrahit capiti. LVCAN. 5, 60 cingere Pellaeo (*i. Aegyptio*) pressos -e crines (ANTH. 83, 140 sacro -e crines cinxit. PRVD. c. Symm. 2, 431 caput augustum -e cinxit *Roma.* DRAC. Orest. 306 CORIPP. Iust. 1, 38). STAT. silv. 3, 3, 51 (*in imag.*) premit felix regum -ta Roma. 4, 6, 62 (*in imag.*) *qua* -ta dextrā abstulerat dederatque et magnas verterat urbes *Alexander.* Theb. 1, 82 indue quod madidum tabo -a ... unguibus abripui. 2, 457 captivo ... humum -e pulses. 9, 163 exutum ... lacero -e crines. 10, 76. MART. 6, 10, 7 tribuit -ta (*plur. poet.*) Dacis. IVV. 8, 259 trabeam et -a Quirini et fasces meruit. 13, 39 posito -e (*de Saturno.* HEGES. 1, 33, 1 deposito -e [AVG. in psalm. 65, 4 PASS. Barth. p. 147, 8]. PRVD. apoth. 491). TAC. ann. 6, 43 delectum capiendo -i diem. 15, 2 -e caput Tiridatis evinxit. 15, 24 accipiendo -i (TREB. trig. tyr. 30, 2. VVLG. Esth. 6, 8 regium -a super caput. LIB. geneal. chron. I p. 184, 450). SVET. Iul. 79 -a reppulerit. Tit. 5 -a gestavit. FLOR. epit. 4, 11, 3 -a deerat, ut regina rex et ipse frueretur. APVL. apol. 22. met. 10, 30 caput stringebat -a candida, ferebat et sceptrum (*sub specie Iunonis*). TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 408 quis omnino regum insigne potestatis suae humero praefert et non aut capite -a aut manu sceptrum? PANEG. 2, 43 capiti -a decutitur (*sc. ducibus*). LAMPR. Diad. 4, 3 -a tenue, sed ... forte *habuit.* Heliog. 23, 5 -e gemmato. EPIT. Alex. 113 purpuream induunt caputque -ā vinciunt. FIRM. math. 4, 19, 18 -bus aut aureis (HIER. epist. 65, 15, 1 *al.*) coronarum infulis coronatos. DON. de com. 8, 5 Achillis et Neoptolemi personae -a habent, quamvis numquam sceptra tenuerunt. PS. AVR. VICT. epit. 35, 35 iste (*sc. Aurelianus*) primus apud Romanos -a capiti innexuit. 41, 4 *Constantinus* caput exornans perpetuo -e. VIR. ill. 64, 7 quasi -a posceretur. LVCIF. non parc. 29 p. 272, 23 vereri regni tui -am. AVSON. 1, 3 come serenatam duplici -e frontem. AMM. 19, 1, 3 aureum capitis arietini figmentum interstinctum lapillis pro -e gestans (20, 9, 19). 20, 4, 17. 21, 1, 4 ambitioso -e utebatur lapidum fulgore distincto. 26, 4, 3. 27, 12, 4 potestatem detulit gentis -e addito. SERV. Aen. 11, 334 -a, ut aliarum gentium reges, non habebant *Romani.* HIER. epist. 64, 3, 1 -e ornatus est regio. 64, 16, 3 in -e principis Tyri. VVLG. II reg. 1, 10 tuli -a quod erat in capite (12, 30). IV reg. 11, 12 posuit super eum -a (Esth. 1, 11 super caput. 2, 17 -a regni in capite). cant. 3, 11 Salomonem in -e. sap. 5, 17 (*in imag.*) accipient regnum decoris et -a speciei (διάδημα τοῦ κάλλους). 18, 24. Sirach 11, 5 portavit (I Macc. 8, 14 DIDASC. apost. 27, 26). Is. 62, 3. I Macc. 6, 15 dedi. 12, 39 assumere (AVG. civ. 18, 45 SVLP. SEV. chron. 2, 26, 3 OROS. hist. 7, 40, 6). apoc. 12, 3 in capitibus *draconis* -ta septem (13, 1 super cornua eius decem -ta. 19, 12 in capite eius -ta multa). PRVD. perist. 4, 21 -a pulchrum offeres Christo. 10, 765. c. Symm. 1, 33. 422 rutilum frontis -a retundit (*de Roma sub specie personae inducta*). CLAVD. 7, 84 sacro ... ornat -e crines (*saepe cum hoc epitheto*). 8, 19 -ta mundo sparsit. 8, 167 -ta dedit (CORIPP. Iust. 2, 180. 10, 259 -a resume. AVG. civ. 10, 18. serm. ed. Mai 11, 2 caput imperatorum istius saeculi (*i. mundi*) ornat -a. in psalm. 73, 6 pretiosius est signum crucis quam gemma -is. SVLP. SEV. Mart. 24, 4 -e ... redimitus. 24, 7 non se (*sc. Christum*) purpuratum nec -e renitentem venturum esse. dial. 2, 6, 4. VICTRIC. 26 (*in imag.*) hic sunt -ta variis gemmarum distincta luminibus sapientiae, intellectus ... castitatis (*de honore martyrum cum regiis insignibus comparato*). MART. CAP. 9, 911 sceptifero sub -e omnigenum genitor regna movens deum. SIDON. epist. 1, 11, 6 de capessendo -e. DRAC. Romul. 8, 335 -a tiaram qui tulit, ipse dedit. 10, 515. Orest. 6 ducis. 820 fruitur patrio -e. EVGEN. carm. 25, 20 -a nitens. ENNOD. opusc. 1, 14 p. 265, 14 laus ... donati -is et defensi. *fortasse huc referri potest:* APON. 7 p. 120 -is corona (*genet. epexeget.?*) in cuius capite fuerit, omnium hominum dominus dicitur. p. 123 *animae* in -e Ecclesiae (*i. quasi reginae*) affigi probantur. CASSIOD. in psalm. 1 regis -a resplendet. var. 2, 40, 13 -a oculis varia luce gemmarum ... blanditur. MVTIAN. Chrysost. hom. 4 p. 267 ut -a ... regni suscipiant. IORD. Rom. 234 -am suam Pompeio obtulit. 352 arripuit. HIST. Apoll. 24. CORIPP. Iust. 2, 162 sacro -e ... sancire caput. 3, 257 caput -e fulgere sacro (4, 243). GREG. M. moral. 19, 35 iustorum iudicia recte -i comparatur, quia per magni operis gloriam ad retributionis ducunt coronam *eqs.* **2** *insigne quodlibet honoris, dignitatis, pretii sim., apud* ECCL. *saepe de corona Christi et martyrum:* MART. 8, 55, 8 cui -a (*i. coronam victricem*) daret marmore picta Nomas. AVR. Fronto p. 28, 80 N. ne valeam, nisi aliqua die virga in manus tibi tradenda erat, -a circumponendum, tribunal ponendum (*de consulis corona laurea*). FIRM. err. 23, 3 regnum perpetuum et caeli -a domino nostro ... collatum est. PS. DAMAS. epigr. 71, 4 -a duplex decorat (*de martyre Agatha*). ENNOD. dict. 12, 5 p. 462, 19 (*in imag.*) verticem meum coruscans luce vestra -a nobilitat. PRISC. Anast. 163 quo sceptra loco dederat tibi rector Olympi, quo caput ipse tuum primo -e cinxit. GREG. M. euang. 40, 12 (*in imag.*) inter ignitos illos lapides aeterni -is constat. CARM. epigr. 1365, 16 non sprevit sacrum post -a iugum.

C *metonymice i. q. regnum, regia potestas, dignitas:* STAT. silv. 2, 2, 122 Troica et Euphratae supra -ta felix (*de Mida, Croeso, Priamo, Sardanapalo*). Theb. 9, 55 -a peto. 10, 801 Oedipodionii mutent -ta fratres. IVV. 13, 105 ille crucem sceleris pretium tulit, hic -a. HIER. in Dan. 9, 24 p. 686 -a totius Syriae et Asiae capiti suo imposuit (*cf. p. 945, 25*). epist. 17, 2, 3 catena, sordes et comae non sunt -is signa, sed fletus. EXC. barb. p. 322, 22 Fr. imposuit deadema (*sic*) regni principatum (*sic*) sacerdotii. ALC. AVIT. epist. 46 p. 76, 18 radiate perpetuum praesentibus -e, absentibus maiestate. ENNOD. opusc. 1, 91 p. 286, 4 quod agunt in aliis dominis -ta, hoc in rege meo operata est ... natura. CASSIOD. var. 1, 42, 4 pretiosa -ta custodire. or. frg. p. 481, 21 una dispositio tua tot -ta conficit.

II ***translate*** *et in imagine i. q. honor, praestantia, decus, virtus sim.:* POMPON. Atell. 164 cuiusvis leporis Liber -am dedit (*sed dubites an huc pertineat*). VVLG. sap. 5, 17 *v. p. 945, 81.* PS. PROSP. carm. de prov. 930 in quibus argentum eloquii virtutis et aurum et sceptrum captum est crucis et -a decoris. LEO M. epist. 156, 5 -i vestro (*i. principis*) etiam fidei addatur corona (*cf.* PAVL. PETRIC. Mart. 3, 124 praelatae cessit -a fidei). *huc pertinere videtur:* ALC. AVIT. hom. 24 p. 145, 22 non fulgore -is, sed mentis luce discernens. ENNOD. epist. 1, 4 p. 7, 13 plus sermonum -ta credo valere quam conscientiam. 2, 13 p. 53, 4 -ta (*fere i. q. lumina orationis*) simplex colloquii cultus abiurat. 7, 29 p. 195, 17 verborum. dict. 2, 8 p. 432, 17 venerunt cum eo (*sc. Christo*) caelorum radii, apostolorum -ta, Petrus et Paulus (*nota metonymian i. q. illustrissimi vel decus*). 5, 5 p. 438, 21 pretiosum pastoris -a est, quando suasioni eius grex ecclesiasticus ... non repugnat. CASSIOD. var. 11, 1, 7 quasi -a eximium impretiabilis notitia litterarum. CARM. epigr. 1838, 13 Pastor bone, omnium -a episcoporum.

syn.: vitta, fascia, sertum, corona, infula. *ad I B:* insigne regium, honoris, dignitatis. *ad I C:* regnum, potestas, dignitas. *ad II:* honor, decus, praestantia, virtus.

deriv.: diademalis, diademăticus, diademătus.

diadēmālis, -e *a* diadema. *i. q. diadematus:* DRAC. Orest. 260 -em frangit cum vertice frontem (satisf. 33 -em turparunt cornua frontem). 319 -es capsas *ostentat* (*i. diadematibus repletas*).

diadēmaticus, -a, -um *a* diadema. *i. q. diademati similis:* FVLG. aet. mund. p. 155 insperato capiti fermentum -i germinis inroravit.

diadēmātus, -a, -um *a* diadema. *i. q. diademate ornatus:* PLIN. nat. 34, 79 Apollinem -um *fecit Leochares.* SVET. TIB. 2 statua sibi -a ... posita. ARNOB. in psalm. 161 p. 534[B] credentibus rex -us demonstratur. *v. etiam nom. propr.* Diadematus.

diadictamnum, -ī *n. a* διὰ δικτάμνων. *unguentum quoddam:*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CAEL. AVR. chron. 2, 3, 69 icesio aut -o. 3, 8, 115 diaeteon (διὰ ἰτεῶν) emplastrum et -um.

diadochē, -ēs *f.*, διαδοχή. *i. q. successio*: CORP. III 12283 quae *pars iudiciorum* ad -es ordinationem pertinet ... quae pertinent ad -en sectae Epicureae ... q(ui) -en habuerint (*ibid.* successio).

diadochus, -ī *m.*, διάδοχος. *i. q. successor*: CORP. III 12283 assumi -um ... fu(turi) -i sectae Epicyri (4[ies]. *ibid.* successor). *nomen lapidis*: PLIN. nat. 37, 157 -os beryllo similis est. DAMIG. lapid. 5.

diadota, -ae *m.* [διαδότης. *Th.*]. *i. q. diribitor*: COD. Theod. 7, 4, 28 (*a. 406*) per praepositos pistorum et -as legis forma caveatur, ut nulli ... praebeatur annona.

diadūmenos, *acc.* -um, διαδούμενος. *i. qui diadema sibi imponit*: SEN. epist. 65, 5 statua ista doryphoros aut -os. PLIN. nat. 34, 55 *Polyclitus* -um fecit molliter iuvenem. *v. etiam nom. propr.* Diadumenos.

diaeresimus, *διαιρέσιμος. CAEL. AVR. chron. 2, 14, 210 antidotum ... zapirios (*i.* zopyrion) et dierisimus.

***diaeresis**, -is *f.*, διαίρεσις. *scribitur* dihae(e)resis: PORPH. Hor. epod. 16, 59 VEL. gramm. VII 57, 24 DON. Ter. Andr. 486 *al.*

1 *t. t. gramm. i. q.* *divisio, discissio, diazeuxis, dissectio* (*opp.* synaeresis): CHAR. gramm. I 279, 4 -is est cum una syllaba in duas dividitur (DIOM. gramm. I 442, 11 VEL. gramm. VII 57, 24 DON. gramm. IV 396, 18. POMP. gramm. V 297, 28 [*ex Verrio Flacco*]. CONSENT. gramm. V 389, 13 *al.* SACERD. gramm. VI 449, 1 RVFIN. gramm. VI 561, 2. VLT. SYLL. gramm. VI 263, 21 [*ex Servio*]. ISID. orig. 1, 35, 4 BEDA gramm. VII 248, 28). *uberrime de re agit* PRISC. gramm. II 37, 15 *sqq.* 303, 27 III 467, 14. *afferuntur fere ubique haec Vergiliana exempla*: aulai (*Aen. 3, 354*), aurai (*6, 747*), aquai (*7, 464 ubi* SERV.: hanc autem -in Tucca et Varius fecerunt *eqs.*) pictai (*9, 26*). *non plura in toto Vergilio reperiri adnotat* SERV. auct. Aen. 7, 464. *multo rarius exempli gratia laudantur* Troïa (*sed* Τροία), silŭae, hŭic, ĕi (*interiectionis distinguendae causa secundum* PRISC. gramm. III 303, 27) malai (*apud* RVFIN. *l. c. ex loco* PLAVT. Pseud. *nunc deperdito*), Iubai, Claudiai, Albai Longai (*ENN. ann. 33*), Triviai (*LVCR. 1, 84*), Vlixei (*HOR. epod. 16, 59*), feretrum (*cf.* SERV. Aen. 11, 64 graece φέρτρον dicitur, unde per -in feretrum fecit. SCHOL. Stat. Theb. 6, 55). 2 *i. q. tmesis*: DON. Ter. Andr. 486 'per ecastor scitus' est -is, nam ordo est 'perscitus ecastor', ut in Hecyra (*58*) per pol quam. 3 *i. q. rei separatio*: SACERD. gramm. VI 459, 31 -is quam latine divisionem dicimus: haec est unius rei separatio, ut puta vinum vel unus taurus dividitur. sic Vergilius: 'vina ... dividit' (*Aen. 1, 195*), non partitur, quoniam unum corpus est vini. 4 *t. t. medic. i. q. foramen*: CASS. FEL. 18 p. 27 (*lat.* consectio). CHIRON 141 scalpello -in palato faciens. VEG. mulom. 2, 43, 2 -in dabis, ut foras per plagam humor emanet.

***diaeta**, -ae *f.*, δίαιτα. *scribitur etiam hic illic* zaeta (zeta), *ex. gr.*: CORP. VIII 9433. 9910 PASS. Thom. 140, 9 GLOSS. *saepe.* *de significatione*: ISID. orig. 4, 9, 2 -a quam Latini regulam nuncupant, est enim observatio legis et vitae (*inde* GLOSS. V 618, 29). GLOSS. δίαιτα. observatio. corporis dispensatio seu sellula (*i. cellula*). -as domos. zeta: graece cubiculum. diaeta zetas aedes. id est sedes hiemales quae calidae fiunt obducto igne (zetas hiemales sunt domus hiemales quae calidae efficiuntur subductis flammis quod vero est melius zetae hiemales britischae austro appositae). zetas aestivales quae frigidae fiunt obducta aqua (britischae aquiloni appositae, a similitudine zetae litterae [*sic*]. PASS. Thom. 140, 9 *disponam* zetas hiemales ... zetas aestivales). *legitur inde a* CIC.

1 *t. t. medic. i. q. regula ciborum necnon metonymice cibus ipse*: VINDIC. med. 40 regularem *medicinam* quam -am vocamus. CAEL. AVR. acut. 3, 16, 135 regulis ciborum aegrotante praeparato quod Graeci -am vocant (3, 17, 172). ISID. orig. 4, 9, 2 (*supra l. 48*). CIC. Att. 4, 3, 3 (*in imag.*) -a curare incipio, chirurgiae taedet (*i. moderatione quam severitate uti malo*). PLIN. VAL. 5, 2 -a talis sit sic patientibus. 5, 6 -a de lethargicis. 5, 8 hoc ... modo -a observanda est (*totus hic liber de -a est*). CAEL. AVR. chron. 2, 12, 146 sola -a curatur. ORIBAS. syn. 5, 9 cibetur -a abundanti. 5, 51 -a humida. 5, 52 humida ... natura et sicca, omnis -a ex media debet esse materia. 2 *i. q. cubiculum, cenaculum, pars domus (vel navis), habitatio in hortis*: PETRON. 115 sub -a magistri (*sc. navis*). STAT. silv. 2, 2, 83 cunctis procul eminet una -is. PLIN. epist. 2, 17, 12 sub qua *turre* -ae duae. 2, 17, 15. 20. 23. 5, 6, 20. 21 in hac -a dormitorium cubiculum. 5, 6, 27. 28. 31. 6, 16, 14. 7, 5, 1. SVET. Claud. 10 in -am ... recesserat. SCAEV. dig. 24, 1, 66, 1 in separata -a (*in hortis*). 32, 41, 1 -am in qua habitabam, item cellarium iunctum eidem -ae (CORP. X 3750 quae -*a* est iuncta huic monumento). 33, 2, 34. 39, 5, 32 utaris superioribus -is. VLP. dig. 7, 1, 13, 7 -as transformare vel coniungere aut separare. 7, 1, 13, 8 in -as amoenas. 7, 4, 12 -am facere (30, 43, 1 in hortis. LAMPR. Alex. 26, 9). 29, 5, 1, 27 intra eandem -am vel cubiculum vel eandem domum vel eosdem hortos vel totam villam. 32, 55, 3 ad calefactionem -arum hypocaustarum. 46, 4, 13, 2. CLEM. ad Cor. 56 -a (*i. habitatio*) tabernaculi sui non peccavit. SIDON. epist. 2, 2, 11 -am sive cenatiunculam. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 173. 174. NOVELL. Iust. 130, 9 accipere ... milites in aliis -is metata (*i. cenaculis, opp.* non in authenticas habitationes). CORP. VI 10876 hortulum ... cum monumentis et -a membrorum v et atriolo. 13823. 29774, 3 -a Apollinis (4. 8). VIII 9433 zet(am) pat(er) fil(iis). *cf.* 9910 ad eternale(m) z(etam). XII 2462 hospes qui ⟨in⟩ -a Asiciana ... ⟨hospi⟩ tabitur.

diaetarcha, -ae *m.* [*διαιτάρχης. *Th.*]. *is qui praeest diaetae, administrat diaetam*: CORP. VI 8645 diaetarca facit. 8666 servo -ae ex hortis (8818 servos -a).

diaetarchus, -ī *m.* [*διαίταρχος. *Th.*]. *i. q. diaetarcha*: CORP. VI 5187. 8643. 8644. *dub.* 5196 diaetarc.

diaetārius, -ī *m. a* diaeta. *scribitur etiam* zetarius: PAVL. sent. 3, 6, 58. *i. q. diaetarcha*: VLP. dig. 4, 9, 1, 3 sunt quidam in navibus qui custodiae gratia navibus praeponuntur, ut ναυφύλακες et -i. *cf. de re Daremberg-Saglio, Diz. epigr. III p. 123.* VLP. dig. 33, 7, 12, 42 legato topiarii -i aquarii domui tantum deservientes continebuntur (PAVL. sent. 3, 6, 58). *adde*: LYD. mag. 3, 8, 21 διαιτάριοι.

diaetēta, -ae *m.*, διαιτητής. *i. q. arbiter*: IVLIAN. epit. novell. 76 (77), 3 lites dirimere ... quae apud -as incohatae sunt.

diaetētica, -ae *f. v. infra l. 23.*

***diaetēticus**, -a, -um, διαιτητικός. *i. q. ad diaetam pertinens*: CAEL. AVR. chron. 2, 12, 145 quos libros -os vocant (2, 12, 146 acut. 1, 1, 28. 2, 29, 154). *ibid.* passio non chirurgia, sed -a traditur curatione. *subst. m.* diaetēticus, -ī *is qui per diaetam curat*: SCRIB. LARG. 200 ad -os pertinentes compositiones. *subst. f.* **diaetētica**, -ae (-ē, -ēs). *i. q. pars medicinae quae victu morbos curat* (CELS. 1 pr. p. 2, 22): SCRIB. LARG. 200 neque chirurgia sine -a neque haec sine chirurgia, id est sine ea parte quae medicamentorum utilium usum habet. CAEL. AVR. chron. 2, 12, 145 -es scriptores. *forma* **diaeticus**, -a, -um: PS. SORAN. quaest. med. 12 medicina est -a sanis consistentibus (31 quid est -a *pars medicinae? seq. explicatio*). CAEL. AVR. diaet. pass. 1 officia curationis -arum passionum (*in titulo operis*). ISID. orig. 4, 9, 2 primum genus *curationis* -um.

diagentiana, -ae *f. ex* διὰ γεντιανῆς, *cf.* diamarathrum. PLIN. VAL. 2, 17 antidotum -ae: recipe gentianae unciam unam *eqs.*

diagnōsticē, -ēs *f.*, διαγνωστική. *i. q. pars medicinae*: CASS. FEL. 45 Galenus in -e ait.

diagōnalis, -e *adi.* [*cf. c.* diagonios, diagonus. *Th.*]. *i. q. linea plerumque in figura geometrica transverse ducta*: VITR. 9 praef. 5 ad eiusque lineae -is longitudinem (HYG. lim. grom. p. 196, 12). LIB. col. I p. 248, 17 limites. *substantivi vice*: LIB. col. I p. 225, 8 de meridie in septentrionem qui circulum secat verticalis -is appellatur.

diagōnios (-a? *v. l. 45*), -on, διαγώνιος. *i. q. diagonalis*: VITR. 4, 1, 11 ut quanta fuerit altitudo *abaci*, tanta dua sint -a ab angulo ad angulum spatia. 6, 3, 3 -os linea ducatur et quantum spatium habuerit ea linea -os *eqs.* 6, 8, 7 -os structura. *ibid. plur.* -ae (*sic trad.*, -oe *Rose*) structurae. 9 praef. 5 linea ab angulo ad angulum -os (diagonis *trad.*) perducatur. *ibid.* trigona ... linea -o ... designata.

diagōnus, -ī *m.* [*a* diagonius *ductum, cf. gr.* τρίγωνος *sim. Th.*]. zacon *v. l. 52.* diagon? *v. l. 47.* *i. q. linea diagonalis*: HYG. lim. grom. p. 186, 12 *circulus zodiacus* ex circulo aequinoctiali ad brumalem per -um ostenditur. NIPS. grom. p. 288, 13 *zaconem* lapides si fuerint, sic deprehendes (*i. in diagonali positione iacentes*) ... apparet hos duos lapides ... in zacone esse.

diagramma, -atis *n.*, διάγραμμα. *t. t. i. q. descriptio*: GROM. tit. p. 340, 23 terminorum. *i. q. sonorum gradus*: VITR. 5, 4, 1 eius (*Aristoxeni*) -a subscribam. 5, 5, 6 -a, musica ratione designatum. 6, 1, 7 in -e musico.

diagrydion *v.* dacrydium.

[**dialabis**] (*traditur etiam* dialapis, dialapsis) constitutum imperatorum GLOSS. IV 409, 35. V 597, 42. *coniecerunt alii aliud.*

dialecta *v. p. 949, 45.*

***dialecticus**, -a, -um, διαλεκτικός. *legitur inde a* CIC. (*sed v. p. 949, 9*). *i. q. ad disputationem, disserendi artem pertinens*: CIC. orat. 118 a -is *locis* ... instructus. SEN. epist. 82, 19 non redigo ista ad *legem* -am (GELL. 16, 1, 5 CASSIOD. inst. div. 6 p. 1118[a]). 121, 10 omnia animalia -a (*fere i. q. cogitandi perita*) nasci oportet. PLIN. nat. 7, 180 sapientiae -ae professor. QVINT. inst. 5, 14, 27 -is *disputationibus* (AMBR. 3, 2, 7 fid. 1, 5, 42 CASSIAN. c. Nest. 3, 15, 4). 12, 2, 13 haec pars -a sive illam dicere malumus disputatricem. PS. AGENN. grom. p. 9, 21 secundum regulam -am. GELL. 1, 2, 4 syllogismorum captionumque -arum laqueis strepebat. 1, 22, 7 disciplinas ... -as percalluerat (13, 10, 1. 16, 8, 1). 20, 5, 3 disputationes. *al.* APVL. Plat. 1, 3 -a *philosophia.* ARNOB. nat. 2, 19 musicus (2, 38). MAR. VICTORIN. defin. p. 17, 1 auctoribus. p. 19, 24 definitio. PRISCILL. tract. 3 p. 48, 16 -um ingeniorum opus. AVSON. 364, 17 certat -a (*i. ad disputationem prona, verborum anceps*) turba sophorum. AMBR. incarn. 9, 89 -o more. MAXIMIN. c. Ambr. 82 per *artem* ... -am depraedatos similitudine -ae artis (HIER. in Is. 10, 12/14 p. 146 epist. 30, 1. 49, 12, 2 RVFIN. Orig. in Rom. 6, 13 CASSIAN. c. Nest. 3, 15, 2 CASSIOD. inst. div. 6, 1118[a] hist. 1, 11 p. 896[D] *saepe*). HIER. in psalm. 143 p. 285, 25 catenula. hom. Orig. in Ier. 5 p. 801 -am calliditatem ... adhibere. RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 197[A] argumenta. PRVD. ham. 124 gravis et -a vox est. AVG. c. Iul. 6, 19, 60 -as tenebras ... offundere. op. imperf. 6, 12 -o et philosophico

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sermone. MAR. MERC. subnot. 7, 4 -e (*vocat.*) disputator. MART. CAP. 5, 463 astructio. 5, 481 tractatus. CASSIAN. inst. 12, 59 syllogismis -is et Tulliana facundia (ISID. orig. 2, 28, 1. 26 PS. BOETH. grom. p. 394, 23 *cf.* CLAVD. MAM. anim. 2, 3 p. 106 conclusionibus). BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 154, 24 -a interrogatio (herm. sec. 5, 11 p. 36, 17 *al.*). p. 155, 21 propositio. herm. sec. 1 praef. de oratione philosophica vel -a (1 p. 10, 19). CASSIOD. art. 3 p. 1175^D -os locos et rhetoricos. GLOSS. V 463, 20 liber -us liber disputationis. *substantivi vice*: **dialecticus,** -ī *m. legitur inde a* RHET. Her., *frequentat* CIC. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 qui graece -us dicitur multo usitatius et tolerabilius latine dicitur disputator. GLOSS. disputator vel genus philosophorum. ipse qui disputat. *i. q. disputator, disserendi peritus*: RHET. Her. 2, 11, 16 quae *amphibolia* ab -is proferatur. CIC. dom. 47 -us es. de orat. 1, 128 acumen -orum. orat. 113 -orum scientiam assumere. 114 qui -i dicuntur (*al. sim.*). top. 53 locus -orum. *al.* ac. 1, 5 praeceptis -orum et oratorum. 2, 91 in geometriane quid sit verum aut falsum, -us iudicabit. 2, 97. 143 principes -orum, Antipater et Archidemus. nat. deor. 1, 70 Epicurus contra -os. div. 2, 104. 108. 115 Tusc. 4, 21 fin. 2, 17. 4, 55 *al.* SEN. epist. 45, 13 litem cum -is differam nimium subtilibus. 49, 5. 87, 38 per omnes -orum scholas. 102, 5. QVINT. inst. 2, 4, 41. 7, 3, 14 ad morem -orum formata conclusio. AFRIC. dig. 35, 2, 88 qui tractatus apud -os τοῦ ψευδομένου dicitur. FRONTO p. 148, 1 N. -orum verbis. 152, 18 coli -os. GELL. 18, 13, 7 *sophisma* a quodam -o ... propositum. *al.* APVL. apol. 15 PS. APVL. herm. p. 278 TERT. anim. 43. FIRM. math. 3, 7, 18 faciet contentiosos, contradictores, -os. IVL. VICT. rhet. 10 p. 411, 8. 11. MAR. VICTORIN. defin. p. 23, 10 praeceptis et -orum et philosophorum. SCHOL. Verg. Veron. georg. 2, 93 Aen. 2, 473 SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 193 -us Socraticus. SCHOL. Cic. Bob. p. 7, 6 vim -orum. PELAG. in I Cor. 2 p. 722^B. HIER. in Mich. 2, 5 p. 497 -orum tendiculas *auferam*. epist. 50, 1, 2 -um urbis vestrae. 53, 6, 1 taceo de grammaticis . . . -is. RVFIN. Orig. in Ios. 18, 3 -is saeculi. hist. 4, 30, 1 vehemens -us (διαλεκτικώτατος). AVG. doctr. christ. 3, 34, 47. c. Iul. 3, 7, 16 -orum quasi iaculis oneratus. op. imperf. 6, 18 philosophaster et -us. c. Petil. 16, 19 c. Cresc. 1, 12, 15. VICTRIC. 17 -orum virus. SIDON. epist. 4, 1, 3 artifex -us. 4, 11, 6 v. 8 orator, -us, poeta. 9, 2, 2 -us Augustinus. BOETH. herm. sec. 2, 2 p. 96, 6 -is philosophisque est quaerendum. 5, 11 p. 359, 28 -us (*i. logicus*) ita interrogare debet. *al.* VEREC. in cant. 7, 11 CASSIOD. in psalm. 1, 2. 93, 10 *al.* art. 3 p. 1178^D -us et orator in communi argumentorum materia versantur. *nota specialim i. q. Peripatetici*: SEN. epist. 117, 11 -i veteres ista distinguunt (*praecedit* Peripateticis placet *eqs.*). PLIN. nat. praef. 28 audio et Stoicos et -os, Epicureos quoque. FRONTO p. 147, 6 N. ne verbis -orum, sed potius Platonis. PRISC. gramm. II 54, 5 partes orationis secundum -os duae, nomen et verbum (*seq.* Stoici). **dialectica,** -ae *f.* *forma* dialecta: VIRG. gramm. epit. 4 p. 17. LACT. inst. 3, 13, 4 in qua *logica* (*sc. tertia philosophiae pars*) tota -a continetur. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 nomen quippe Graecum est -a quae si usus admitteret fortasse latine disputatoria vocaretur. ISID. orig. 1, 2, 1 tertia *liberalium artium* -a cognomento logica quae disputationibus subtilissimis vera secernat a falsis. 2, 22, 1 -a est disciplina ad disserendas rerum causas inventa (*agitur de re* 2, 22—29, *de differentia -ae et rhetoricae secundum Varronem* 2, 23). diff. 2, 153 -a est ratio sive regula disputandi, intellectum mentis acuens, veraque a falsis distinguens. GLOSS. -a eruditio philosophorum et rhetorum. graece dualis dictio et -a unum est. CASSIOD. art. praef. p. 1151^C. CIC. ac. 1, 32 omnis -ae disciplina, id est orationis ratione conclusae. 2, 91 -am inventam esse ... veri et falsi quasi disceptatricem et iudicem. 2, 97 evertit -am *Epicurus*. 2, 98. fin. 1, 63. 2, 17 rhetoricam palmae, -am pugni similem esse dicebat *Zeno* (orat. 113). 3, 5 quibus *verbis* instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa philosophia, ut rhetorica, -a, grammatica. 3, 41 *al.* Brut. 153. 309. orat. 114 haec (*sc.* -a) ratio dicendi latior ... illa (*sc. rhetorica*) loquendi contractior. PETRON. 88. QVINT. inst. 1, 10, 37 -ae similem . . . artem (*alibi traditur* -e). TAC. dial. 30 -ae suptilitas. GELL. 16, 8, 17 in ... -ae gyris. *al.* APVL. Plat. 1, 3 *al.* TERT. praescr. 7 p. 9 *Aristoteles* -am instituit. DON. Ter. Phorm. 208. PRISCILL. can. praef. p. 110, 12 -ae syllogismis. AMBR. fid. 1, 13, 84 in gymnasiis suis iam -a taceat. incarn. 9, 89. hex. 2, 3, 9 versutia -ae. *al.* PELAG. in II Thess. 2 p. 872^B sermo -ae. HIER. epist. 53, 8, 3. 61, 4, 1. RVFIN. Orig. in gen. 6, 3 commenta -ae. AVG. civ. 8, 7 quam *sollertiam disputandi* -am nominant *Stoici*. 22, 5 armatos -a. c. Petil. 16, 19 c. Cresc. 1, 13, 16 *saepe. adde titulum operis quod est* principia -ae. MART. CAP. -a *personata inducitur praecipue libro quarto*. 4, 422 utilis est . . . -a. SIDON. epist. 5, 2, 1 -a disputat. 9, 9, 12 tristis -ae flexibus. BOETH. herm. sec. 1 praef. p. 4, 6. 1, 3 de Stoicorum -a (3, 9). 5, 10 -ae doctrina. *saepe.* CASSIOD. inst. div. 23 -am legit. *forma graeca* dialecticē, -ēs *legitur inde a* CIC. (*sed incertum an Graecis litteris scripserit*): CIC. de orat. 2, 157 videsne Diogenem eum fuisse, qui diceret artem se tradere bene disserendi et verα ac falsa diiudicandi, quam verbo Graeco -en appellaret? SEN. epist. 89, 17 omnis oratio aut continua est aut inter respondentem et interrogantem discisa. hanc -en, illam rhetoricen placuit vocari ... -e in duas partes dividitur, in verba et significationes. id est in res quae dicuntur et vocabula quibus dicuntur. ingens deinde sequitur utriusque divisio. QVINT. inst. 2, 17, 14 *Aristoteles* ei (*sc. rhetoricae*) particulam civilitatis sicut -es assignat. 2, 17, 42. 2, 20, 7 altera *oratio* concisa quae -e *dicitur* (2, 21, 13). 3, 4, 10 *vis* -es. CLAVD. MAM. anim. 3, 12 -en exercere. epist. 204 -en tamquam Amazonem . . . formidari. *i. q. altercatio*: SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 187 -e inter plebeium et regem Agamemnonem (PORPH. *ad l. v. infra l. 68*). **dialecticum** (-on), -ī *n.* (*plerumque pluralis usurpatur*): *i. q. disquisitio dialectica*: CIC. Brut. 119 in -is omnis cura consumitur. div. 2, 122 geometricum quiddam ... aut -um explicare. nat. deor. 1, 89 more ... -orum quae gens vestra non novit. fin. 3, 41 Tusc. 1, 14 off. 1, 19. Att. 14, 12, 3 remotum a -is, in arithmeticis satis exercitatum. FRONTO p. 148, 10 N. de -is istis ecquid tenes? APVL. apol. 80 mitto -a (*i. subtilia*). HIER. Didym. spir. praef. nihil ibi (*sc. in Latinis versionibus*) -um, nihil virile atque districtum. CLAVD. MAM. anim. praef. p. 19 ex -is . . . praelibavit. 1, 22 p. 81 de -is dissero. *nota*: AVSON. 338 laboravi tamen, ut res haberet aut historicon quippiam aut -on. *adv.* **dialecticē.** *i. q. subtiliter, argute, more dialecticorum*: CIC. ac. 1, 8 dicta -e. fin. 2, 17 rhetorice ... mavis quam -e disputare (AVG. c. Cresc. 1, 19, 24). 5, 10 non -e solum, sed etiam oratorie ... tradita. QVINT. inst. 1, 10, 37 probabit -e. AVG. c. Cresc. 1, 13, 16 subtiliter argutеque disserere, hoc est -e. 1, 17, 22 -e mecum agere (*sic saepius*). BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 359, 12 -e interrogat. *al.* *graece* **dialecticōs,** διαλεκτικῶς. DON. Ter. Hec. 311 ἐξεταστικὴ ὑπόκρισις, id est interrogat -os.

dialectos (-us), -ī *f.*, διάλεκτος. *i. q. genus loquendi, lingua, loquela*: QVINT. inst. 9, 4, 18 ipsa -us habet ... iucunditatem (*Graecam formam* διαλέκτους *praebet* inst. 1, 5, 29). SVET. Tib. 56 molesta -os (*sc. Dorica*. PROB. Verg. ecl. praef. 327, 1 ut Doris -os . . . rustica habeatur. MACR. exc. gramm. V 623, 2). TER. MAVR. 649 Aeolica -os ... ferme mista est Italae (PORPH. Hor. carm. 2, 13, 23 Sappho Aeolide -o ... usa est [4, 9, 12 SCHOL. Hor. *ibid.*]. 3, 30, 13/14 *de Alcaeo* [4, 3, 12]). VEL. gramm. VII 51, 7 secundum diversas -os, id est linguas. DIFF. gramm. VII 521, 4 sermo omnium gentium est, loquela cuiusque gentis propria -os.

dialēmma (dialīmma), -atis *n.* [*utrum a* διάλειμμα *an a* διάλημμα *tractum sit, ambigitur. Th.*]. **1** *t. t. apud musicos*: CENS. 10, 7 huiusmodi intervallum Plato abusive hemitonion, proprie autem -a appellat. **2** *t. t. apud medicos i. q. in morbo intervallum*: PS. SORAN. quaest. med. 89 *chronicae aegritudines* superpositio et lenimentum quae Graeci tasin et -a appellant. 189 -a lenimentum vel demissio aut declinatio dicitur. THEOD. PRISC. log. 45 in -e vero, hoc est intervallo temporis, quo causae vel passiones chronicae publicantur. SORAN. p. 60, 20 in interpellatione praedictis utimur auxiliis, in -e vero . . . resumimus varia gestatione. p. 104, 1 habet . . . haec valetudo accessiones et -ta. p. 104, 5. 108, 14. 109, 22 THEOD. PRISC. log. 117.

dialeucos, -on, διάλευκος. *i. q. subalbus*: PLIN. nat. 21, 33 est per se genus sativi *croci* blandissimum volgo; cum sit mediocre, -on vocant.

dialexis, -is *f.*, διάλεξις. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17 sic a disputatione dialectica nomen accepit, quoniam disputatio graece dialoge vel -is appellatur. GLOSS. -is disputationis. AVG. op. imperf. 1, 72 gradibus Punicae -is ... evertisti iudicia. *bis.* c. Iul. 6, 19, 60 in qua -i invenerim contrariorum omnium reciprocitatem.

dialīmma *v.* dialemma.

dialīpōn, *n. plur.* -onta, διαλείπων: PS. SORAN. quaest. med. 84 quid est -onta? -onta dicuntur cotidiana, tertiana, quartana et his similia (*genera febrium significantur*). *cf.* CASS. FEL. 40 p. 90 febricula tenuis intercapedinata, quam Graeci -onta vocant.

[dialit(h)on] *nomen herbae heliotropii traditur* PS. APVL. herb. 50. *est* adialyton, *cf.* DIOSC. 4, 190 W.

1. diālis, -e [*a* dies. *Th.*]. GLOSS. -is cotidianus. -e diurnum, meridiale. CIC. facet. dict. 25 consules -es habemus (*de Caninio unius diei consule*). **2. diālis** *v. nom. propr.*

dialogē, -ēs *f.*, διαλογή *v. supra l. 51.*

dialogicē *adv. v. infra l. 69.*

dialogicos, -on, διαλογικός. *i. q. more disputationis, ad dialogum pertinens*: PORPH. Hor. serm. 2, 3, 187 -on fecit. introduxit enim quemdam altercantem cum Agamemnone. *adv.* **dialogicē:** SCHOL. Pers. 6, 51 *heredem* -e secum poeta loqui inducit.

dialogismos, -ī *m.*, διαλογισμός. *t. t. rhet., una de figuris sententiae i. q. sermo intimus*: CHAR. gramm. I 283, 21 per -on ut apud Terentium (*Eun. 46*) hic persona introducta quaerit apud se quaenam potius utilitati suae pars eligenda sit. IVL. RVF. rhet. 20 p. 43, 33 -os. haec fit ita ut cum quis secum disputat et volutat quid agat vel quid agendum putet. apud TERENTIVM (*ut supra*) VERG. (*Aen. 4, 534*) CIC. (*Cluent. 70 Verr. 2, 142*). DON. Ter. Eun. 46 σχῆμα διανοίας. *i. q. sermocinatio*: SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 52 iterum interrogat. quasi contentio inter duos dialogismos. *fortasse his omnibus locis merum Graecum vocabulum est.*

dialogista, -ae *m.* [*quasi* διαλογιστής, *cf.* λογιστής. *Th.*]. *i. q. disputator*: GALLICAN. Avid. 3, 5 si -am vicisset, Antoninum hoc nomine significans.

×**dialogus,** -ī *m.*, διάλογος. *legitur inde a* CIC., -on *traditur*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

apud PORPH. Hor. serm. 2, 7, 1. ISID. orig. 6, 8, 2 -us est collatio duorum vel plurimorum quam Latini sermonem vocamus, nam quos Graeci -os vocant, nos sermones vocamus. BEDA gramm. VII 270, 16 -os graece, disputatio latine. GLOSS. -us duorum disputatio vel collocatio sermonum. graece dualis dictio. liber disputationis. liber disputationum vel narratio reciproca vel interlocutiones propter narrationem. capituli dictio delectabilis.

1 *i. q. sermo, disputatio, altercatio*: CIC. Brut. 218 *cum* disputatio . . . esset inter eos, ut est consuetudo -orum, cum sermo esset institutus. Att. 2, 9, 1 ut tuos elicerem mirificos cum Publio -os. 13, 14, 2 te ei -o adiunctum esse tertium. 13, 19, 3 constitueram neminem includere in -os eorum qui viverent. 13, 42, 1 hic -us sic conclusus est. SEN. benef. 5, 19, 8 -orum altercatione seposita. *huc pertinent*: ASCON. Pis. p. 14 in -is Ciceronis de oratore scriptis (DIOM. gramm. I 340, 1 in -is de republica [RVFIN. gramm. VI 575, 1]). QVINT. inst. 5, 14, 27 -is . . . et disputationibus erit similior.

2 *praevalet notio generis litterarum, liber disputationis, titulus operis*: CIC. Att. 4, 16, 2 nosti genus -orum meorum (SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 1 haec ergo satira habet quasi -i genus). epist. 1, 9, 23 tres libros in disputatione ac -o 'de oratore'. 9, 8, 1 nosti morem -orum. SEN. epist. 100, 9 scripsit enim et -os *Livius*. QVINT. inst. 5, 7, 28 in -is Socraticorum maximeque Platonis (FRONTO p. 227, 3 N.). 6, 3, 44 patris eius -os dedit legendos. 10, 1, 107 in epistulis . . . -isve nulla contentio est *inter Demosthenem et Ciceronem*. 10, 1, 129 orationes eius et poemata et epistulae et -i feruntur (*sic saepe in enumeratione scriptorum, ex. gr.*: SVET. Aug. 89 carmina et historias . . . orationes et -os. APVL. flor. 9 p. 37. 20 p. 98). 10, 5, 15 -orum libertate gestiendum (*opp.* historia). 11, 1, 21 in epistulis aliquando familiariter apud amicos, nonnumquam in -is. SVET. Tib. 42 ROMAN. Char. I 146, 29 DIOM. gramm. I 379, 19. GRAMM. suppl. 161, 13 oratio disputativa in -is. GELL. 3, 17, 5. APVL. flor. 18 p. 91 -um . . . praetexui. SCHOL. Cic. Bob. p. 4, 26 in Hortensio -o (AVG. civ. 3, 15). p. 90, 27. CLAVD. DON. Aen. 6, 860 quod genus *interrogationum et responsionum* in -is praestat. HIER. in Ezech. 11, 36 p. 422. epist. 33, 4, 4. 134, 1 quem *-um* nuper edidi. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 10 p. 591^{C}. hist. 3, 28, 1 in disputationum suarum -o (*i.* ζήτησις) ita scribit *Gaius*. AVG. civ. 19, 21. SVLP. SEV. dial. 3, 5, 6 -i speciem . . . assumpsimus. SIDON. epist. 9, 9, 10 sub -i schemate. CLAVD. MAM. anim. 27 VITA Alc. Avit. 1 BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 316, 17 VEN. FORT. Mart. praef. I 3 *al.*

?dialutēnsis, -e. PLIN. nat. 9, 131 *genus purpurarum* longe optimum purpuris -e (-luc- *trad.*), id est vario soli genere pastum (*praecedit* lutense).

dialysis, -is *f.*, διάλυσις. *t. t. rhet. i. q. asyndeton, dialyton*: RVT. LVP. 1, 15 -is hoc schema contrarium est superiori (*sc. polysyndeto*), nam demptis omnibus articulis sententiae divisae pronuntiantur. CHAR. gramm. I 283, 9 *v. infra l. 55.* *i. q. una ex quinque speciebus hyperbati, parenthesis*: CHAR. gramm. I 275, 8 -is est, cum ordo orationis interposita sententia diducitur ut (*Verg. Aen. 11, 12*) 'tum socios, namque . . . ducum, sic incipiens' cum sit ordo hic: tum socios, sic. DIOM. gramm. I 460, 33 -is sive parenthesis est interposita ratiocinatio divisae sententiae *seqq. exempla ex* VERG. Aen. 1, 643. 11, 12 *sumpta.*

dialyton, -ī *n.*, διάλυτον. *t. t. rhet. i. q. asyndeton*: CHAR gramm. I 283, 9 -on est sive dialysis oratio nulla coniunctione interposita ut (*seq.* VERG. Aen. 4, 593 TRAG. inc. 84), sententiae hic plures sine coniunctione finiuntur. DIOM. gramm. I 448, 5 -on est oratio quae sine coniunctionibus soluta ac simpliciter effertur nulla superiori (*sc. polysyndeto*) contraria ut (VERG. Aen. 4, 593), hoc etiam brachylogia nominatur. SACERD. gramm. VI 456, 3 DON. gramm. IV 399, 8 (= BEDA rhet. p. 611, 14). PS. IVL. RVF. schem. lex. 20 ut (VERG. Aen. 10, 331. 11, 328). ISID. orig. 1, 35, 20.

diamarathrum *ex* διὰ μαράθρου. CAEL. AVR. chron. 3, 5, 77 trochiscos ex herpyllo vel feniculo confectos vel ex aristolochia, quos diherpyllum vel -um vel diaristolochian appellant.

diamastigōsis, -īs *f.*, διαμαστίγωσις: TERT. mart. 4 apud Lacedaemonas solemnitas maxima est -is, id est flagellatio.

diambus *v.* diiambus.

×diameter, -tra, -trum, διάμετρος. *i. q. dimetiens, diametralis*: VITR. 9, 2, 4 in -o spatio. FIRM. math. 4, 1, 10 quas stellas trigonica . . . quas -a radiatione respiciat. COMMENT. Lucan. 4, 528 Cancer necesse est -on (*i. oppositum*) habeat Sagittarium (*de situ siderum*). CHALC. comm. 91 ut per puncta medietatis transeat -a linea. MART. CAP. 7, 735 hunc numerum quis neget esse -um. *subst.* **diametros**, -ī (*plur.* -oe, *acc.* -ōs) *f.*, **diametron**, -ī *n.* *definitur*: PS. CENS. frg. 7, 1 -on est recta linea per centron immissa et in utramque partem secans circulum. MACR. somn. 1, 20, 15 haec linea, quae orbem sic aequaliter dividit, -os nuncupatur. MART. CAP. 6, 711 *fusius.* EVCLID. p. 377, 22 (= CASSIOD. art. 6 p. 1214^{C}). GLOSS. ex -o e regione e -o annus sumptus, hoc est non a principio signiferi, sed a medio (*cf.* PS. AMBR. act. Seb. 55 *quod* aut Saturnus apocatasticus [*i. astans*] est aut annus tuus ex -o susceptus est). VITR. 3, 3, 11. 3, 5, 6 -os agatur. 4, 1, 8. 9, 7, 5 perducendae sunt -oe. 9, 7, 6 ad extremas -os. 10, 9, 5 *al.* COLVM. 5, 2, 7. FRONTIN. aq. 25. 26 digitus (*i. mensura aquae*) quadratus in rotundum redactus habet -i digitum *sic saepe sim.* *de situ siderum in orbe caeli*: PS. CENS. frg. 3, 8 quod est septimum et -on vocatur. SCHOL. Germ. Sang. p. 223, 11 aspiciunt inter se stellae . . . ex contrario, quod est septimum signum et -on vocatur estque maxime adversum. LIB. col. I p. 242 NIPS. grom. p. 296. GROM. p. 338 quia -um est, hoc est mensuratum est. FIRM. math. 2, 15, 2 ortus est pars horoscopi . . . posita, quod a Graecis -on dyticon dicitur. *al.* CHALC. comm. 78. 88. 89. 91. 237 bipedalis. *saepe.* SCHOL. Hor. carm. 2, 17, 19. Lucan. 10, 213 ut nox in -o sit, id est in Capricornio. COMMENT. Lucan. 10, 213 quia hi duo (*Aegoceros et Cancer*) -a sibi sunt. MACR. somn. 1, 20, 20. 31. *al.* SIDON. epist. 8, 11, 9 super -o Mars apocatastaticus. MART. CAP. 8, 880 in -o Solis. 9, 952 BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 309, 7 *saepe.*

diametrālis, -e [*a* diametros. *Th.*]. *i. q. ad diametrum pertinens*: LIB. col. I p. 225 ab oriente ad occidentem qui *limites* in gruma sunt designati qualis -is appellatur.

diametron, diametros *v.* diameter.

diametrum, -ī *n.* [*cf.* epimetrum, ἐπίμετρον. *Th.*]. *i. q. intertrimentum, detrimentum, quod deest alicui mensurae*: COD. Theod. 13, 9, 5 (*a. 397*) de oneribus pravitate submersis vel de -is aliisque iacturis . . . probare. 13, 5, 38 (*a. 414*) si quando navicularius extra modum centesimarum -um incidisset . . . quid evenisset detrimenti. *dub.* GLOSS. -um quod per modum fit. -o quod supra modum fit (*ex* διὰ μέτρου *ortum videtur*).

diamitros persona comica mitra tecta GLOSS. *a* mitra.

diānāria *herba v. nom. propr.* Diana.

dianatheton, -ī *n.*, διανάθετον. *t. t. math.*: ISID. orig. 3, 12, 2 -on grammon figura plana (*seq. figura*).

diānecōs *adv.*, διανεκῶς. *i. q. uno tenore*: SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 114/5 totus iste versus -os est.

dianoea, -ae (-as) *f.*, διάνοια. *t. t. rhet. i. q. sententia, figura sententiarum*: CHAR. gramm. I 283, 16 schema -as a schemate lexeos hoc distat quod . . . alterum in contemplatione animi sensusque versatur *seqq. 15 species* (DIOM. gramm. I 443, 11 DON. gramm. IV 395, 8). IVL. RVF. rhet. 18 p. 43 -a haec figura fit proprie cum proponitur non id quod fieri oportet, sed quod fit. applicatur huic figurae etiam χρεία, sententia necessaria. POMP. gramm. IV 299, 19 schemata -as ad oratores pertinent, ad grammaticos lexeos (300, 28 DON. gramm. IV 397, 5 GRAMM. suppl. 180, 23. 268, 27). RVT. LVP. 1, 1 *in titulo* schemata -as ⟨et lexeos⟩ ex Graeco vorsa Gorgia. DIOM. gramm. I 440, 25 DON. Ter. Hec. 46. 58. 551. 810 Phorm. 232. 294 MART. CAP. 5, 561.

dianomē, -ēs *f.*, διανομή. *fere i. q. distributio sportularum*: PLIN. epist. 10, 116, 2 in speciem -es incidere (TRAIAN. Plin. epist. 10, 117, 1).

diapantōn, διὰ πάντων. *i. q. omni ex parte*: CORP. XIV 2977 pantomimo sui temporis primo, hieronicae solo in urbe coronato -on ab impp. . . . Severo et Antonino (VI 10117 ton dia panton [*i.* τῶν διὰ πάντων]. X 3716. *cf. Dessau ad n. 5189*). *fortasse huc pertinet* AMBR. in psalm. 118 serm. 5, 21 dia panton (*trad.* pantos) enim omne tempus significat et per omnia.

diapasma, -atos *n.*, διάπασμα. *i. q. pulvis quidam odoriferus, pastillus, unguentum* (SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 27): PLIN. nat. 13, 19 siccis odoribus constant quae -ta vocantur. 21, 125. 133. MART. 1, 88, 5 quid quod olet gravius mixtum -e virus? *cf. de re Daremberg-Saglio dict. 3, 157.*

×diapāsōn, διὰ πασῶν *sc.* χορδῶν. *t. t. musicae: definitur*: PLIN. nat. 2, 84 septem tonis effici quam -on harmoniam vocant, hoc est universitatem concentus. CENS. 13, 5 in quibus *sex tonis* sit -on symphonia. PS. CENS. frg. 12, 5 sex *toni* -on. MACR. somn. 1, 6, 43 -on constat ex duabus *symphoniis* id est diatessaron et diapente (1, 6, 44). 2, 1, 17 MART. CAP. 7, 737. 9, 951 -on autem sonos habet octo, spatia septem, tonos sex *eqs.* CASSIOD. art. 5 p. 1210^{A} -on symphonia est quae etiam diocto dicitur, constat ex ratione diplasia, hoc est duplex. fit autem per sonitus octo, unde et nomen accepit, sive diocto sive -on . . . -on ergo dicta est quas ex omnibus sonitibus constans *eqs.* 5 p. 1211^{C} var. 2, 40, 6. VITR. 1, 1, 9. 5, 4, 7 graeceque συμφωνίαι dicuntur sex, diatessaron, diapente, -on et disdiatesseron et disdiapente et disdiapason. 5, 5, 5 *al.* CENS. 10, 11. 11, 3 CHALC. comm. 35. 44. 45. 46 MART. CAP. 2, 107. 108. 199. 7, 733. 9, 944. 950 BOETH. arithm. 1, 1 p. 11. 2, 48 p. 156 mus. 2, 20 *al.*

×diapente, διὰ πέντε. 1 *t. t. musicae: definitur*: CENS. 10, 10 alia symphonia trium *tonorum* et hemitonio quam vocant -e. 13, 4 tres *toni* et dimidius -e. MACR. somn. 1, 6, 43. 2, 1, 16. 25 -e constat ex tribus tonis et hemitonio et fit de hemiolio. BOETH. mus. 1, 18 -e consonantia vocum quidem est quinque, intervallorum quattuor, trium tonorum et minore semitonio (1, 34 MART. CAP. 9, 951). CHALC. comm. 44 secunda symphonia, quae ex quinque primis modulis constat, -e cognominata est. CASSIOD. art. 5 p. 1210^{A} -e symphonia est quae constat ex ratione hemiola et fit ex sonitibus quinque, unde etiam nomen accepit. p. 1211^{A}. VITR. 1, 1, 8. 16. 5, 4, 7 *saepe.* CENS. 10, 9. 11. 11, 3 *al.* CHALC. comm. 45. 46 *al.* FVLG. myth. 3, 9 MART. CAP. 2, 107. 9, 950 BOETH. arithm. 2, 48 p. 159 mus. 1, 7. 10. 2, 25. 5, 18 *persaepe.* CASSIOD. art. 5 p. 1210^{B} *al.* 2 *t. t. medicorum i. q. potio ex quin-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

que speciebus composita, ἡ διὰ πέντε ἀντίδοτος: VEG. mulom. 1, 64 quam *potionem* specierum numero -e graeco vocabulo nuncupant. PELAGON. 5 ad omnem morbum ... to -e *seqq. quinque species.* 449 VEG. mulom. 1, 10, 6. 1, 11, 9. 1, 15, 2 *persaepe.* CAEL. AVR. chron. 4, 7, 101 *al.*

*****diaphōnia,** -ae *f., διαφωνία. t. t. musicae*: ISID. orig. 3, 19, 3 cuius (*sc. symphoniae*) contraria est -a, id est voces discrepantes vel dissonae. GLOSS. -a dissonantia. *al.*

diaphora, -ae *f., διαφορά. t. t. rhet.*: RVT. LVP. 1, 12 -a: hoc schema est, cum verbum iteratum aliam sententiam significat ac significavit primo dictum ... in Ennio (*scaen. 408*). *i. q. differentia*: IVL. VICT. rhet. 11 p. 411 *est* -a inter utrumque (*sc. epicheirema et enthymema*).

*****diaphorēsis,** -is *f., διαφόρησις.* **1** *t. t. rhet.*: SCHEM. dian. 33 (rhet. p. 75) -is differentia personarum: Cicero in Phil. (2, 42) ille ... tu. CASSIOD. in psalm. 36, 22 per quam *figuram -is* fit differentia personarum, inter iustum et impium contrariam sibi distantiam facit. **2** *t. t. med.: i. q. defectio, dissolutio virium*: THEOD. PRISC. log. 35 *est* totius corporis et virium plena resolutio, quam cardiacam -in appellamus. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38 quibusdam -is, quibusdam spasmus. 1, 11, 85 ne latenter effusione frequenti aegrotantes in -in veniant. 1, 15, 143 defectio atque -is sequitur. 2, 33, 182. 2, 37, 217 occulta -i contabescunt. *al.* *i. q. sudatio, evaporatio*: DIOSC. 5, 33 -in praestat. 5, 150. CAEL. AVR. acut. pr. p. 482 cardiace -in: sudor cardiaci (*cf.* GLOSS. III 599, 52). 1, 9, 68 occulte in -in venire posse aegrotantes ... frigus -in ... temperat. 2, 33, 175 aiunt disiectionem sive -in ... fieri. 2, 36, 189 parva enim passio -in pati non potest. 2, 37, 205. PHILAGR. med. 3 p. 102 quodsi calidus non multum extiterit locus, in quo phlegmone est et necesse sit -in fieri. ORIBAS. eup. 2, 1 syn. 4, 13 *saepe.*

*****diaphorēticus,** -a, -um, *διαφορητικός. t. t. med.: quod diaphoresin movet, praecipue de sudando, hic illic de alvo solvenda, necnon de cardiaco*: GLOSS. -a *διὰ σπερμάτων.* SORAN. p. 99, 5 melinen -um a foris bene imponimus. PHILAGR. med. 4 p. 114 *malagma* quod multum -um i. e. malacticum facit ad hypochondriorum tensuras, solvit enim duritias. p. 116 -a et malactica medicamenta (DIOSC. 5, 132 CASS. FEL. 17 p. 24). THEOD. PRISC. log. 35 est autem totius corporis et virium plena resolutio quam cardiacam -in appellamus. DIOSC. 1, 29 oleum virtutem habet calidam et -am (1, 32. 138. 2, 145 *persaepe sim.* ORIBAS. eup. 2, 115). 5, 33 *al.* CAEL. AVR. acut. 1, 17, 166 -am facit solutionem. 2, 10, 74 per immodicum fluxum -us ... affectus. 2, 36, 189 signa futuri sudoris -i an salutaris. CASS. FEL. 18 p. 26 -is cataplasmatibus (21 p. 35). 21 p. 34 -is adiutoriis. 52 p. 136 *sanatio* in frigidiori *podagra* calefactoria et eiectoria quam Graeci -am vocant. ORIBAS. syn. 1, 7 unctionibus. 1, 28 balnea. 6, 26 oleum. eup. 2, 1 A 9 folia. 2, 1 A 23 *saepe. nota comparat. Graecum*: ORIBAS. eup. 2, 1 A 36 leptomerestera et -cotera est. 2, 1 B 8 *herba* -cotera. 2, 1 E 3 vetus oleus -coterus. *substantivi vice i. q. cardiacus*: THEOD. PRISC. log. 38 *cataplasmata* -is ordinata sunt. CAEL. AVR. acut. 2, 32, 171 gravius -um delirare. 2, 36, 188 -os adiuvantes.

diaphorico, -āre *cf.* diaphoreticus. *i. q. solvere*: DIOSC. 2, 105 *coliculus agrestis* vulnera sordida purgat et -at humoris (2, 122 W. *δύναμιν ἔχει ... διαφορητικὴν οἰδημάτων*).

*****diaphragma,** -atis *n., διάφραγμα. t. t. med. i. q. transversum saeptum* (CELS. 1 pr.), *discrimen* (CAEL. AVR. chron. 1, 4, 75. 2, 11, 127. 5, 10, 99), *discretorium* (CAEL. AVR. chron. 2, 12, 143): VINDIC. gyn. p. 438^{g} superposita sunt praecordia quod Graeci frenans (*i. φρένας*) vel -a vocant. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 90 quo *loco* discernitur venter quem -a vocant. *nota scripturam*: VINDIC. gyn. p. 439^{d} diafraima (*ut saepe alibi* i *pro* g). p. 439^{c} -an (*acc. sing.*). GLOSS. III 599, 38 deagfragma. HIPPOCR. progn. 19 *al.*

diap(h)thora, -ae, *διαφθορά. t. t. med.*: CHIRON 256 corruptio sanguinis quam Graeci -am appellant (266. *cod.* dyafora).

diaporēsis, -is *f., διαπόρησις. t. t. rhet.*: AQVILA rhet. 10 -is addubitatio. hac utimur cum propter aliqua volumus videri addubitare et quasi ab ipsis iudicibus consilium capere (= MART. CAP. 5, 523). *sim. definit* IVL. RVF. rhet. 9 (SCHEM. dian. 32) CASSIOD. in psalm. 129, 3. 138, 6. *afferri solent haec exempla*: CIC. Verr. 5, 5 Cluent. 4 dom. 22 or. frg. A VIII 1. DON. Ter. Ad. 625. 789 Eun. 1044 Phorm. 186 Hec. 361. 516 SCHOL. Stat. Theb. 1, 41. 3, 551.

diaporēticus, -a, -um, *διαπορητικός.* FORTVN. rhet. 1, 10 p. 89 quod est -um? in quo addubitatio est nec quidquam certi affertur (*agitur de genere quodam controversiae*).

*****diapsalma,** -atis (*apud* HIL. -ae: psalm. 51, 11. 19. 65, 27; -ī: 53, 9. 65, 16. 142, 8) *n., διάψαλμα. t. t. musicorum i. q. intervallum, pausatio. longas definitiones exhibent*: HIL. psalm. instr. 23 -a quod interiectum plurimis psalmis est cognoscendum est demutationem aut personae aut sensus (in psalm. 2, 8 CASSIOD. in psalm. praef. 11 ISID. orig. 6, 19, 16) sub conversione modi musici incohari aut sicubi -a intercesserit aut aliquid aliud dici aut etiam ab altero dici aut in altero artis musicae modulo cantari intellegendum sit. HIER. epist. 28 *inscribitur et tota est* de -e, *ex. gr.*: 28, 2, 1 quidam -a commutationem metri esse dixerunt, alii pausam spiritus (GLOSS. -a spiritus pausat), nonnulli alterius sensus exordium, sunt qui rhythmi distinctionem et ... cuiusdam musicae varietatis nobis nihil horum videtur, cum Aquila ... sela (*hebr.*) hoc est -a ... semper transtulerit (AVG. in psalm. 4, 4 EVCHER. instr. 2 p. 145 GREG. TVR. in psalm. praef. ISID. orig. 6, 19, 14 GLOSS. III 515, 24. IV 229, 9) ... -a est indicium silentii *eqs.* ISID. orig. 6, 19, 15 quidam vero Graecum verbum existimant quo significatur intervallum psallendi ... -a vero interpositum in psallendo silentium *eqs.* HIL. in psalm. 2, 9. 51, 11 intercessio -ae (51, 19. 142, 8). 53, 9 interventu -i. 65, 16 interiectio -i. *al.* OPTAT. 4, 3 p. 104, 19 AMBR. in psalm. 38, 23 HIER. epist. 26 tract. in psalm. 75 p. 46, 8 in Hab. 2, 3 *saepe.* PS. RVFIN. in psalm. 9, 20 interposito -e. *al.* CASSIOD. in psalm. praef. 16 p. 22^{B} -a tantum interiecta. 86 div. 1396 *al.*

diapsōricus, -a, -um, **διαψωρικός; cf. ψωρικός, ψωρά. collyrium*: MARCELL. med. 8, 206 collyrium -um. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) *cf.* ind. p. 605 (*scribitur etiam* diabs-, dabs-, diasp-, diasph-).

diapsȳchon (*διαψῦχον*) epithema PLIN. VAL. 1, 6. *i. quod frigidat.*

diapȳrion *v.* zopyrion. **diaqueticus** *v.* diachyticus.

diaristolochia *v. p. 951, 65.*

*****diārium,** -ī *n.* [*a* dies. *Th.*]. CHAR. gramm. I 33, 29 neutra semper pluralia ... -a (PROB. app. gramm. IV 196, 11 EXC. Bob. gramm. I 550, 3. *sed hoc nonnisi ad 2 pertinet* [*ex coni.* CAES. civ. 3, 53, 6]).

1 *i. q. commentarius diurnus, ephemeris*: ISID. orig. 1, 44, 1 ephemeris ... appellatur unius diei gestio; hoc apud nos -um vocatur, nam quod Latini diurnum, Graeci ephemerida dicunt. *cf.* GLOSS. IV 228, 24 -a actio (*an* actiones?) sed unius diei. 56, 41 acivos et unius diei (*sed cf. l. 31*). ASELL. hist. 1 quasi qui -um scribunt quam Graeci *ἐφημερίδα* vocant. *cf.* GELL. 5, 18, 7. **2** *i. q. cibaria diurna, victus diurnus servorum, militum, captivorum sim. notione vilitatis ubique subeunte*: GLOSS. -um *σιτόμετρον. ὀψώνιον.* a cibo, sed unius diei (*cf. l. 26*). CIC. Att. 8, 14, 1 iis -is (dictis *nonnulli codd.*, congiariis *Klotz*) militum celeritatem incitat. HOR. epist. 1, 14, 40 cum servis urbana -a rodere mavis. SEN. contr. 9, 4 (27), 20 introductus est ex carcere in senatum postulaturus, ut -a acciperet. PETRON. 24 post asellum -a non sumo (*proverbialiter i. post delicias vilia non curo*). CORP. IV suppl. 4000. 6733 (*periit*) ex XIIII. K. Apriles -a reliquimus (VLP. dig. 34, 1, 21 -is vel cibariis relictis). PETRON. 75 thraecium (*i. armaturam*) sibi de -is fecit, archisellium de suo paravit. MART. 11, 108, 1 Lupus usuram puerique -a poscunt. SCAEV. dig. 34, 1, 20, 1 publica -a et vestiaria praestari. *nota de bestiis*: PETRON. 136 *anseres* solebant ab anu -a exigere. **3** *i. q. merces cotidiana*: GLOSS. -um est salarium. -a cottidianaria (?) salaria.

*****diarrhoea,** -ae *f., διάρροια. traditur* diarria *ex. gr. ap.* THEOD. PRISC. ORIBAS. ISID. GLOSS. *i. q. defluxio, solutio ventris. fuse definit* CAEL. AVR. acut. 3, 19, 192. 3, 22, 220. *cf. etiam* ISID. orig. 4, 7, 35 -a iugis ventris cursus sine vomitu. GLOSS. -a passio circa colum et intestina quae per ventrem sola diffinitur. CIC. epist. 7, 26, 2 tanta -a me arripuit (*sed fortasse Graecis litteris scripsit*). THEOD. PRISC. log. 37 CAEL. AVR. acut. exc. tit. 15 pr. p. 482 *al.* ORIBAS. syn. 1, 6 eup. 2, 1 B 10. *nota*: ORIBAS. syn. 9, 56 mihi ... videtur renum esse passionem diabitem quam aliqui ydropem ... alii autem -am, hoc est fluxum urinarum, aliqui vero diabitem ... vocant.

diarrhoicus, -a, -um, *διαρροϊκός. qui diarrhoia laborat*: THEOD. PRISC. log. 37 -i sola ventris molestia.

diarrhytos *v. nom. propr.* **dias** *v.* dyas.

diasceua, -ae *f., διασκευή. t. t. rhet. i. q. una ex octo speciebus narrationis*: FORTVN. rhet. 2, 19 p. 112 est et -a quae res gestas non tam docet quam exaggerat.

diaschisma, -atis *n., διάσχισμα. t. t. music.*: BOETH. mus. 3, 8 p. 278 schisma est dimidium commatis, -a vero dimidium dieseos.

*****diasōsta,** -ae *m., διασώστης. i. q. ducum militarium genus, comes principis*: NOVELL. Iust. 130, 1 iudicum et tribunorum et comitum et -arum (*διασωστῶν*) et delegatorum. 130, 6 principes militiae et quocumque modo -as ... exercitus (*διασώζοντας τὸ στράτευμα, sc. qui deducunt*). *al.*

diastasis, -is *f., διάστασις.* ISID. diff. 1, 563 alii putant propter dissensionem animorum seditionem vocari quam Graeci -in vocant.

diastēma, -atis *n., διάστημα.* diastima *traditur apud* CHIRON. *dat. plur.* -atis: CENS. 13, 1. *formas primae coniugationis exhibent* CHIRON 6 -am (64). VEG. mulom. 1, 22, 3. *paenultimam corripit* SIDON. carm. 15, 64 diastĕma quintum.

i. q. spatium, intervallum, distantia: **1** *sensu locali*: BALB. grom. p. 102, 14 ex uno duorum punctorum -e. p. 102, 20 aequali -e conexi (p. 107, 14 HYG. grom. p. 183, 6). CHIRON 64 per longum ad -am oculi. 100 ut -a unius digiti in medio remaneat. SIDON. epist. 8, 11, 9 -ta zodiaca. CLAVD. MAM. anim. 1, 25 p. 92, 7 -ta planorum siderum vel circulorum vias vel cingulorum intervalla rimari. PASS. Felicit. 7 inter me et illum grande erat -a. **2** *sensu temporali*: **a** *speciatim: t. t. music.*: CENS. 10, 3 discrimen quo alter *φθόγγος* acutior est, alter gravior appellatur -a. CHALC. comm. 44 haec ipsa (*sc. principales partes canorae vocis*) constant ex certo tractu pronuntiationis quae dicuntur -ta. MART. CAP. 9, 948 -a est vocis spatium, quo acuta et gravior includitur. ISID. orig. 3, 20, 5 -a est vocis spatium ex duobus vel pluribus sonis aptatum. CENS. 10, 4 inter

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

infimam summamque vocem multa esse possunt . . . -ta. 10,11 -a facere diapason. 13,1 intervalla musicis -tis congrua. 13,5 CHALC. comm. 44 *al.* IREN. 3,7,1 FVLG. myth. 3,9 p. 76. 3,10 p. 78 MART. CAP. 9,950. 954 SIDON. epist. (carm. 14) 2 carm. 15,64. *t. t. medic. fere i. q. ieiunium*: CHIRON 6 ut minus cibetur, ut possit per -am compositio corpori esse (= VEG. mulom. 1,22,3). 186. **b** *generatim i. q. intervallum*: PS. SORAN. puls. p. 278,20 -a pulsus sui servantes. PS. THEOD. PRISC. add. p. 328,21 -a faciat. CASS. FEL. 72 p. 173 post -a temporis modicissimi.

diastēmaticus, -a, -um *a* διαστηματικός. MART. CAP. 9,937 horum illa *vox* quam in divisas partes certasque deducimus, -a nominatur et ei parti quae harmonica vocatur aptanda est. *adde*: BOETH. mus. 1,12 omnis vox aut συνεχής est quae continua aut διαστηματική.

×diastolē, -ēs *f. a* διαστολή. **1** *t. t. gramm. i. q. distinctio, disiunctio, virgula* (*opp.* hyphen, apostrophe): DIOM. gramm. I 435,11 huic (*sc. hyphen*) contraria est -e (SERG. gramm. IV 484,14), dextera pars circuli ad imam litteram apposita. hac nota male cohaerentia discernuntur ut est 'conspicitur sus' (DON. gramm. IV 372,5 SERG. gramm. IV 482,12 MAR. VICTORIN. gramm. VI 194,3 GRAMM. suppl. 230,10 ISID. orig. 1,18,7. BEDA gramm. VII 271,18 -e graece, latine interdictum *eqs.*). PS. PRISC. gramm. III 520,10 -e quae distinctio latine dicitur *eqs.* POMP. gramm. V 132,6 accentus tres, hyphen, apostrophe, -e. **2** *t. t. rhet.*: **a** *i. q. separatio*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 11 p. 50 *v. sub* diacope. **b** *i. q. explicatio*: DON. Ter. Eun. 515 dolo malo: quod autem addidit 'malo' aut ἀρχαϊσμός est . . . aut ἐπίθετον doli est perpetuum aut -e quia est et bonus. Ad. 377 istum maximum: -e, quia erant alii non maximi. SERV. georg. 3,458 arida febris: ad -en ait aridam, quod febris est etiam frigida. **c** *i. q. differentia*: MACR. sat. 3,6,13 Asper κατὰ -en, inquit, Potitiorum (*sc. ait* VERG. Aen. 8,270 Pinaria). **3** *t. t. medic.*: *i. q. allevatio*: PS. SORAN. quaest. med. 149 quid est -e? allevatio vel emissio aut percussio arteriae longitudine latitudine et profunditate sensibilis. PS. SORAN. quaest. med. 147 quid est sphygmos? pulsus qui fit per -en, id est allevationem arteriae et systolen id est arteriae depositionem a corde venientis. **4** *t. t. architect.*: GRAMM. suppl. 229,33 proprie autem -e (*ante agitur de accentu*) est intercolumnium id est spatium quod fit inter columnas. stole enim dicitur columna, inde -e dicitur disiunctio.

diastoleus, -ī *m.*, διαστολεύς. *i. q. dispunctor rationum, contrascriptor*: COD. Iust. 10,71(69),4 boethos logistarum . . . -os quae vocabula publicis dicuntur subiacere necessitatibus.

diastrophē, -ēs *f.*, διαστροφή. *i. q. distortio oculorum*: INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 178 ⟨diac⟩hol(es) ad dias(trophen).

diastylos, -on *m.* [*διάστυλος, *cf.* σύστυλος. *Th.*]. *t. t. architect.*: *i. q. rariores columnas habens*: VITR. 3,3,1 species autem aedium sunt quinque . . . pycnostylos, id est crebris columnis, systylos paullo remissioribus . . . -os amplius patentibus . . . araeostylos . . . eustylos. 3,3,3. 10. 3,4,3. 4,3,7.

diasyrmos, -ī *m.*, διασυρμός. *t. t. rhet. i. q. elevatio vel depressio*: AQVILA rhet. 15 p. 26 -os elevatio vel irrisio ea figura est qua ludentes quae dicuntur ab adversariis dissolvimus, qualis est ille locus pro Murena (*25 sqq.*) in Sulpicium totus de iure civili (= MART. CAP. 5,525). ISID. orig. 2,21,42 -os ea quae magna sunt verbis minuit aut minima extollit. COMMENT. Lucan. 8,360 nunc tantas ille lacessit: in -o legendum.

diasyrticus, -a, -um, διασυρτικός. *i. q. duplex, irridens*: SCHOL. Ter. p. 122,8 -i vocantur qui vera loquentes auditores decipiunt. unde et -a narratio dicitur quae licet veraciter dicatur, ab auditoribus non creditur sicut hoc loco. GLOSS. -a locutio id est duplex. SPART. Carac. 10,5 non ab re est etiam -um quiddam in eum dictum addere. SERV. Aen. 2,80 oratio. SCHOL. Iuv. 5,45 figura -a in Vergilium. HIER. adv. Rufin. 1,1 praedicationis -ae strophis . . . lusisse. *adv.* **diasyrticē** *i. q. per irrisionem*: SERV. Aen. 2,142 deridet. 2,158 loquitur. 2,193 an -e? SCHOL. Hor. ars 300 -e dicit Horatius (SCHOL. Iuv. 7,227 -e dixit detrahendo). *graece* **diasyrticōs**: DON. Ter. Ad. 427 -os 'sapientia' dixit *eqs.*

×diatessarōn *a* διὰ τεσσάρων. *t. t. musicorum cf.* diapason *p. 952,61 et* diapente *p. 952,72.* *definitur ex. gr.*: PS. CENS. 12,5 toni duo et dimidius -on nominantur. CHALC. comm. 44. 46 MACR. somn. 2,1,25 BOETH. arithm. 1,1 CASSIOD. art. 5 p. 1210ᴰ MART. CAP. 7,733. 737. 9,950. 951. VITR. 1,1,8. 16. 5,4,7 *persaepe.* CENS. 10,11. 11,3 *al.* CHALC. comm. 35 epitritus in calculando idem est qui -on dicitur in canendo. 45 SCHOL. Hor. Vind. ars 203 FVLG. myth. 3,9 MACR. somn. 1,6,43. 2,1,15 *al.* MART. CAP. 2,107 *al.* BOETH. mus. 1,10 -on quae est consonantia minima. *al.* *t. t. architect.*: TREB. Gall. 18,5 ut primus ordo (*sc. porticus tetrastichae vel pentastichae*) pilas haberet . . ., secundus et tertius et deinceps -on (*i. inter quaternas pilas*) columnas. *t. t. medic., i. q. medicamentum ex quattuor speciebus compositum* (*cf.* diapente): MARCELL. med. 20,95 *al.* PLIN. VAL. 3,22 CASS. FEL. 28. 66. 69. 78 *al.* CORP. XIII 10021,177 diatesseri(u)m (*sic*).

diathēcē, *plur.* -ae *f.*, διαθήκη. GLOSS. -e testamentum. -ae testamenta.

diathesis, -is *f.*, διάθεσις. *t. t. grammat. i. q. genus, species verborum*: MACR. exc. gramm. V 599,14 accidunt verbis utriusque linguae numeri, figura, coniugatio, tempus, modus quem Graeci enclisin vocant, Latini, cum formis in qualitate posuerunt genus, quod apud Graecos -is nuncupatur. *t. t. medic. i. q. morbus, passio, plerumque oculorum*: MARCELL. med. 8,195 hoc collyrium facit ad scabritudines et -es *tollendas* (INSCR. ocul. [Corp. XIII 10021] 110. 159). CAEL. AVR. acut. exc. pr. p. 480 stomatici (*i. stomachici*) -is. CASS. FEL. 1 p. 2 est cephalaea ex omni parte capitis inveterata passio quam Graeci chronias -es vocant. 23 reumatice -is id est reumatica passio. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) p. 607 *persaepe.*

? **diathima** distributio GLOSS. *fort.* διάθεμα.

diathyron, -ī *n.*, διάθυρον. VITR. 6,7,5 prothyra graece dicuntur quae sunt ante ianuas vestibula, nos autem appellamus prothyra quae graece dicuntur -a. *cf. de re Marquardt-Mau, Privatl. p. 236, 8.*

diātim *adv. a* dies. GLOSS. -m per singulos dies. de die in diem.

×diatonicus, -a, -um, διατονικός. *t. t. architect.* (*cf. l. 26*): PLIN. nat. 36,172 medios parietes farcire fractis caementis -on (*sc. opus*) vocant (*corr. Jan*, diatonichon *B*, diemedion *F*). *t. t. musicorum* (*v. infra l. 32*): MART. CAP. 9,949 alia *diastemata* convenientia, alia discrepantia, . . . alia -a. 9,959 sex sunt notae *tetrachordorum divisiones*: -ae duae, mollis una, altera robusta. 9,963 quod est in modulatione -a situm. BOETH. mus. 1,22. 23 -i generis quinque tetrachorda (4, 6 p. 318). *al.*

×diatonus, -um, διάτονος. *t. t. architect.*: VITR. 2,8,7 interponunt singulos *lapides* crassitudine perpetua utraque parte frontatos quos -os (*sic trad.*) appellant qui maxime religando confirmant parietum soliditatem. *de re v. Blümner, Technologie III p. 145.* *substantivi vice* (*quid sit, non satis constat*): CORP. VIII 1273ᵏ ⟨di⟩atonis et exedris cum statuis. 14879 ⟨colum⟩nis et ziatonibus (*sic*). *t. t. music., genus modulationis*: VITR. 5,4,3 genera vero sunt modulationum tria, primum quod Graeci nominant harmonian, secundum chroma, tertium -on . . . -i vero quod naturalis est, facilior est intervallorum distantia . . . -o toni duo sunt continuati. PS. CENS. 12,1 modulatio est modorum prudens dispositio, eius tres species, -os, chroma, harmonia. MACR. somn. 2,4,13 melodiae musicae tria genera: enharmonium, -um et chromaticum . . . medium, id est -um, mundanae musicae doctrina Platonis ascribitur. MART. CAP. 9,942 enarmonios, chromaticos, itemque -os (*sic β, rell.* -us) quam extentam dicimus, indicia sunt generum modulandi. VITR. 5,4,6. 5,5,3. 5 *al.* MART. CAP. 9,954. 956. 957. 964. 966 BOETH. mus. 1,15. 21. 22 *al.*

diatrētārius, -ī *m.* [*a* diatretum (-a). *Th.*]. *qui vasa diatreta facit*: COD. Theod. 13,4,2 (*a. 337*; = COD. Iust. 10,66) -i *in longa artificum enumeratione.*

diatrētus, -a, -um, διάτρητος. *i. q. perforatus*: VLP. dig. 9,2,27,29 si calicem -um faciendum dedisti. *inde subst. n. pl.* diatrēta (*sc. vasa*): MART. 12,70,9 o quantum -a valent et quinque comati. *cf. de re Mau, PW. V 352 sq.* *i. q. diatretis similis*: PAVL. NOL. epist. 32,13 paries . . . quasi -am (*Ducange*, diatritam *codd.*) speciem . . . praebet.

diatriba, -ae *f. a* διατριβή. GLOSS. -as conflictus. dissensiones vel disputationes. *i. q. schola*: GELL. 1,26,1 interrogavi in -a Taurum *eqs.* 13,5 tit. Aristotelis successorem -ae suae eligentis (13,5,2 loci sui et magisterii). 17,20,4 me . . . recens in -am acceptum. 18,13,7 dialectico ex Platonis -a.

diatritaeus, -a, -um, *διατριταῖος; *cf.* diatritos. *i. q. triduanus*: CAEL. AVR. acut. 1,3,35 alienatio intra -um vel post -um tempus.

×diatritos, -ī *f.* (*m.* SORAN. *l. 65*) *a* (ἡ) διάτριτος (*sc.* ἡμέρα). *t. t. medic. i. q. spatium ternorum dierum, praecipue primum triduum, ex quo quis aegrotare coepit*: CAEL. AVR. chron. 1,3,57 abstinentia usque ad tertium diem, quem Graeci -on vocaverunt (*cf.* 1,4,81. 2,1,20 ceteris trinis diebus, quas -on Graeci vocaverunt. 2,7,97). PHILVM. med. 2 p. 30 post -um . . . admiscebis pani uvas. SORAN. epit. 69 post duos . . . -os, id est sexta die, balneum utendum est. CAEL. AVR. acut. 1,3,39 post primam -on. 2,6,26. 28. 32 in alia . . . -o (chron. 1,1,16). 3,16,127 *al.*

diatypōsis, -is *f*, διατύπωσις. *t. t. rhet.*: AQVILA rhet. 2 p. 23 (*de* λεπτολογία) quod si hoc ipsum esse aliqui -in, hoc est descriptionem volunt. MART. CAP. 5,524 -is est descriptio vel deformatio cum rebus personisque subiectis et formas ipsas et habitus exprimimus (= CASSIOD. in psalm. 30,11. 90,1 *exemplum ex* CIC. *Mil. 54 sumptum*). CASSIOD. in psalm. 125,4 -is id est expressio habitus. *i. q. dispositio*: GREG. M. epist. 10,8 ne quid super -im auderet expendere (*in eleemosynando*). PELAG. Greg. M. epist. app. 2 p. 441 super illam -in (*traditur* diacoposin).

[**diavivet**] *v.* diabius.

? **diaula**, *acc.* -an *f.* *nomen herbae nepetae*: PS. APVL. herb. 93 *cf.* DIOSC. 3,35 W.

diaulos, -ī *m.*, δίαυλος. VITR. 5,11,1 in palaestris peristylia . . . ita sunt facienda, uti duorum stadiorum habeant ambulationis circumitionem quod Graeci vocant -on. HYG. fab. 273 his ludis vicerunt Zetes . . . dolichodromo, Calais . . . -o. *de re cf. Jüthner, PW. V 354.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

diaxylon *n.*, διάξυλον. *nomen herbae aspalathi*: PLIN. nat. 24, 112 quem *fruticem* alii erysisceptrum, ... Syri -on vocant. DIOSC. 1, 20. GLOSS. aspaltum -on. diaziron. *v.* aspalathus *vol. II p. 798, 34.*

***diazeuxis,** -is *f.*, διάζευξις. *t. t. rhet. i. q. diaeresis*: VLT. SYLL. gramm. IV 263, 21 *v. sub* diaeresis. *t. t. musicorum*: BOETH. mus. 1, 20 disiunctio quae vocatur -is. 1, 25 -is appellatio quae disiunctio dici potest, quotiens duo tetrachorda toni medietate separantur. *al.*

diazōgraphus, -a, -um, διαζωγράφος. *i. q. imaginibus illustratus*: PS. AGENN. grom. p. 7, 21 quem *libellum* -um nuncupavimus (p. 26, 26).

diazōma, -atis *n.*, διάζωμα. *t. t. architect. i. q. praecinctio theatri*: VITR. 5, 6, 7 gradus, -ta, pluteos, itinera, ascensus, pulpita, tribunalia.

dībacchātio (QVEROL. p. 40, 14) *v.* debacchatio.

dībacchor (IORD. Rom. 352. 369) *v.* debacchor.

dībālo, -āre [*a* dis *et* balare. *Th.*]. CAECIL. com. 249 tantam rem -are ut pro nilo habuerit (*i. q. differre, cf.* VARRO ling. 7, 103).

dibaphus, -a, -um, δίβαφος (*graece l. 25*). *i. q. bis tinctus* (*de vestibus, lanis; cf. Blümner, Technol. I 235*): NEP. frg. 17 -a Tyria (PLIN. nat. 21, 45 in purpuras Tyrias -asque. PORPH. Hor. epod. 12, 21 purpuram Tyriam significat quae iterum [*cf.* STAT. silv. 3, 2, 140], id est bis tingi conchylio dicitur, unde hodieque -us appellatur. carm. 2, 16, 35/37 CASS. FEL. 42). HIER. epist. 64, 18, 2. *subst. n. i. q. vestimentum purpureum magistratus, metonymice i. q. magistratus*: CIC. Att. 2, 9, 2 Vatinii strumam sacerdotis -ῳ vestiant. epist. 2, 16, 7 Curtius noster -um cogitat, sed eum infector moratur (*i. magistratum petivit, sed deiectus est*).

dībatuo *v.* debattuo. **dibia** (NOT. Tir. 113, 28) *v.* dipsas.

***dibrachys** (-us, -ī) *m.*, δίβραχυς. *t. t. metricorum*: DIOM. gramm. I 475, 9 binarum syllabarum sunt hi primus pes -ys, bibrevis, pyrrichius vel pariambus vel hegemon graece dicitur. constat ex duabus brevibus temporum duum, ut deus (PS. BASS. gramm. VI 307, 4). CLEDON. gramm. V 30, 22 MAR. VICTORIN. gramm. VI 44, 13. 119, 17. 152, 3. 167, 30 -y. 207, 10 AVDAX gramm. VII 334, 7 TER. MAVR. 1365 *al.*

dībūcino, -āre. PAPIR. Cassiod. gramm. VII 163, 12 *inter exempla vocis* dis *in* di *mutatae ante* b (VEL. gramm. VII 65, 8). *exempla desunt.*

dica, -āe *f.* [*a gr.* δίκη *tractum. Th.*]. *legitur inde a* PLAVTO. *desunt genet. sing. et abl., cf.* PHOC. gramm. V 428, 19 -am et -as, utriusque numeri accusativum invenimus tantum. GLOSS. -arum dictionum. *t. t. iuris i. q. causa, actio, lis, sed spectat ubique ad res Graecas*: PLAVT. Aul. 759 tibi scribam -am (TER. Phorm. 127 [SCHOL. *ad l.* tibi ingeram causam]. 329 [DON. *ad l.* δίκη graece causa est, quae fit latine -a, ut ἀκτή acta, Καλλιόπη Calliopa]. 668 CIC. Verr. 3, 37. 42. 59). Poen. 800 subscribam homini -am. TER. Phorm. 439 -am tibi impingam grandem. CIC. Verr. 3, 37 -as sortiturum Syracusis iste edixerat (*i. iudices ad litem dirimendam eligere.* 3, 38. 42. 44). 3, 38 iste omnibus -is diem distulit. FRONTO p. 54, 13 N. in -is (*Bücheler, trad.* in dicia).

dicābulum, -ī *n.* [*a dicere ductum esse videtur, cf.* vocabulum. *Th.*]. *i. q. nugae*: MART. CAP. 8, 809 *quod* semper deridebas vatum tumores -is cavillantibus saleque contenta. dicibulum: TERT. adv. Val. 20 satis meminerat Ptolemaeus puerilium -orum.

dicācitas, -ātis *f. a* dicax. QVINT. inst. 6, 3, 21 -s sine dubio a dicendo ... ducta est. CIC. de orat. 2, 218 duo genera ... facetiarum, alterum aequabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve, illa a veteribus superior cavillatio, haec altera -s nominata est (orat. 87. IVL. VICT. rhet. 17 p. 428 *fusius explicat* CIC. *secutus*). GLOSS. εὐστομία. eloquentia. brevis et acuta dictio ad hominum risus. est brevis et acuta dictio vel risus apta. -es risum (*plur. etiam* SIDON. carm. 23, 440). *i. q. facete, mordaciter dictum, irrisio, maledicentia, scurrilitas sim.*: CIC. de orat. 2, 219. 244 scurrilis oratori -s magnopere fugienda est (QVINT. inst. 6, 3, 29 SVET. Vesp. 22). 2, 247 -is moderatio ... distinguet oratorem a scurra. Brut. 172 cum ... praecone -e certare. Att. 1, 13, 2 sine -e ridetur. SEN. dial. 7, 10, 2. QVINT. inst. 6, 3, 42 in narrando ... Cicero consistere facetias putat, -em in iaciendo. TAC. dial. 29 parentes nec probitati neque modestiae parvulos assuefaciunt, sed lasciviae et -i. SVET. Vesp. 23 -em affectabat in deformibus lucris, ut invidiam aliqua cavillatione dilueret transferretque ad sales. APVL. met. 1, 7 -s tinnula. 1, 12 -is ... paeniteat. PORPH. Hor. epod. 6 pr. cum -is amaritudine (SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 82). epist. 1, 18, 81/82 rabiosae -is fuit. 2, 2, 60 fuisse magnae -is quam vult intellegi de nigro sale. IVL. RVF. rhet. 7 p. 40 non tamen sine -e concinna (*de sarcasmo*). AMM. 16, 10, 13 -e plebis delectabatur. SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 18 haec -s praeconis istius non minus urbanitatis habuisse videtur quam asperitatis. AVG. op. imperf. 5, 15 festivissima -e. MACR. sat. 1, 7, 2 erat amarulenta -e et lingua procax. 2, 3, 14 somn. 2, 16, 16. SIDON. carm. 23, 440 risus, serietas, -es.

dicāciter *v.* dicax.

dicāculus, -a, -um [*a* dicax *deminutive. Th.*]. *i. q. loquax, garrulus*: PLAVT. Asin. 511 satis -a es amatrix. *i. q. aliquantulum dicax, lepidus, facetus, salsus*: PLAVT. Cas. 529 nisi sim doctus ac -us. APVL. met. 2, 7 lepida alioquin et -a puella (POMER. 3, 6, 5 illa *femina* -a). SPART. Hadr. 20, 8 ioca eius plurima extant. nam fuit etiam -us. *de re*: APVL. met. 3, 13 sermone -o. *adv.* **dicāculē.** *i. q. facete*: APVL. met. 1, 9 in eam -e probrum dixerat. 8, 25 si praeco lurchonem tractabat -e.

dicaeologia, -ae *f.*, δικαιολογία. *t. t. rhet.*: RVT. LVP. 2, 3 -a: hoc fieri solet cum aequitatem causae quam maxime brevi sententia complectimur, *sq. locus Lysiae.*

dicaeologicus, -a, -um, δικαιολογικός. *t. t. rhet.*: FORTVN. rhet. 1, 14[b] p. 92 -a (*sc. qualitas*) id est iuridicialis facit statum an non? non. IVL. VICT. rhet. 3, 4 p. 379 *sunt* qualitatis primae species duae secundum M. Tullii auctoritatem (*inv. 1, 14*) ... pragmatica, id est negotialis et -a id est iuridicialis.

dicamen *v.* dictamnus. **dicātē** *adv. v. sub* 1. dico.

dicātio, -ōnis *f. a* dicare. GLOSS. ἀφοσίωσις. καθοσίωσις. εὐτυχις (εὐχή?). ordinatio. consecratio. ad -em πρὸς καθοσίωσιν. **1** *i. q. professio de civitate mutanda*: CIC. Balb. 28 neque solum -e, sed etiam postliminio potest civitatis fieri mutatio. **2** *i. q. allocutio honorifica, titulus praesidis, dignatio*: DECRET. imp. Licin. Lact. mort. pers. 48, 4 scire tuam -em convenit placuisse nobis. 48, 6 intellegit -o tua (*Euseb. hist. eccl. 10, 5, 8* θεωρεῖ ἡ σὴ καθοσίωσις). ANVLIN. Aug. epist. 88, 2, 1 libellum sine signo obtulerunt -i meae atque impendio postularunt. COD. Theod. 11, 30, 1 (*a. 313*) -is tuae est ... adnectere. 5, 14, 4 (*aevo Constantii*) adeant tuae -is officium (9, 30, 21 [*a. 340*]). CASSIOD. var. 11, 7, 3 -is tuae solemni moderamine custodito (*de iudicibus provinciarum.* 11, 9, 2). COD. Iust. 11, 66 (65), 2 pr. tuae -is (*sc. comitis rerum privatarum*). *huc pertinere videntur*: PS. AVG. quaest. test. I 5, 1 ut per hoc et -em suam et meritum eius probaret *Abel.* 117, 6 ne quod -i eius (*sc. Isaac*) impedimentum afferret. **3** *i. q. dedicatio, consecratio*: CORP. XI 6360 (*Pisauri, saec. III med.*) plebs urbana ob merit(a) eius ex aere conlato. cuius -e dedit decurionibus *eqs.* CONSTANT. epist. ad Opt. Porf. 12 gratum ... hoc mihi -is tuae munus fuit (*de libro principi dedicato*). CORP. VIII 1296 (*a. 379—383*) -em statuae. *adde*: AMBROSIAST. in I Cor. 12, 3 ipsa professio remissionem acquirit peccatorum, sicut exaggerat -o idolorum. in I Col. 1, 10 fida mentis -o et robur fidei. **4** *i. q. praedicatio, laus*: COD. Theod. 9, 34, 2 (*a. 320*) praedicabilis erit ad -em publicam merito perventurus.

dicātor, -ōris *m. a* dicare. *is qui dicat rem sacram*: LEX luci Spolet. (Corp. XI 4766) 2, 9 eius piacli moltaique -e exactio est⟨od⟩. *cf.* HESYCH. δικάτωρ· ὁ διπλασίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων (*nisi est* δικτάτωρ, *v. Immisch, Leipziger Stud. VIII 337. etiam* GLOSS. -r imperator *pertinet ad* dictator). *i. q. dicax* (*cf.* dicabulum): GLOSS. V 408, 54 -r qui verbis bene iocatur.

dicātus, -a, -um *v.* 1. dico.

dicāx, -ācis *adi.* [*cf. c.* dicis (causa), dicere, maledicus *sim. Th.*]. *comparat.*: CIC. de orat. 2, 244 LIV. 32, 34, 3. *superl.*: PETRON. 113 SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 82 SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 2. GLOSS. εὔστομος. λεκτικός. σκώπτης. στώμυλος. multiloquus reprehensor. qui bene verbis iocatur. qui verbis honeste loquitur. dicas (*i.* -ax) quedole (*anglosax.*). dica⟨ce⟩m quedol (*anglosax.*). *legitur inde a* PLAVTO; *cf. etiam* maledicax.

i. q. facete loquax, urbanus, salsus, notione irridendi, maledicendi plerumque subeunte: DON. Ter. Eun. prol. 6 -es dicuntur, qui iocosis salibus maledicunt. SCHOL. Hor. sat. 1, 4, 83 -es: faceti, iocosi. -es sunt qui risum movent maledicendo, qui habent ioca mordacia. ars 225 -es autem iocosos, liberos, ad dicendum mordaces (*sed* SCHOL. Hor. Vind. *ad l.* -x dicitur qui multa dicit). **1** *de personis*: PLAVT. Truc. 683 -x sum factus. CIC. Quinct. 11. Cael. 67 faceti, -es (de orat. 2, 221. orat. 90 non tam -x quam facetus). Phil. 2, 78 populum. de orat. 2, 244. 246. 254. CATVLL. 22, 2 venustus et -x (SEN. dial. 2, 17, 3) et urbanus. HOR. sat. 1, 4, 83 famamque -is (*subst. vice*). ars 225 Satyros. LIV. 32, 34, 3 -ior natura. SEN. contr. 10, 5, 22 disertus homo et -x (PETRON. 113 homo -issimus. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 4 p. 168 disertis ac -bus hominibus). SEN. dial. 5, 8, 4 -x contumelia, petulans iniuria. 5, 22, 5 cum hos -es fame domuisset. QVINT. inst. 5, 3, 14. 6, 3, 21 Demosthenem urbanum fuisse dicunt, -em negant (PLIN. epist. 4, 25, 3). 6, 3, 41 *Siculi* lascivi et -es. 6, 3, 57. TAC. ann. 5, 2 -x ... Tiberium acerbis facetiis irridere solitus. SVET. Iul. 49 rhet. 29. AVSON. 191, 32 sale multo lingua -x. SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 32. epist. 1, 18, 82 Theon fuit -issimus et maledicus. SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 2 praeconis ... -issimi. SIDON. epist. 3, 13, 2 loquax ipse nec -x. carm. 23, 167 arguti teneri, graves, -es. [RVRIC. epist. 2, 40 p. 425, 3 *v. p. 966, 77.*] *adde*: GLOSS. Aiax (*tamquam fictum ab* aio) ... -x. **2** *de rebus personatis*: SEN. Med. 113 festa -x fundat convicia fescenninus, solvat turba iocos. MART. 1, 91, 13 quod bucca est vetuli -x cinaedi (*metonymice*). GELL. 12, 2, 1 res atque sententiae *Senecae* ... levi et quasi -i argutia. *adv.* **dicāciter** *fere i. q. loquaciter*: PS. ATHAN. ad mon. 4 p. 74[D] saepius scandala vulgi -r gignuntur.

dīcentārius, -ī *m. a* dicere? *reperitur etiam scriptum* dicend-, decent-, decentu(-o-)rius. GLOSS. ῥήτωρ. δικανικός. δημήγορος. dictor causarum vel iudex. promptus. paratus. ingeniosus. splendidus (*quod potius cum* decet *conferendum videtur*).

***dicentētum,** -ī *n.*, δικέντητον. *medicamentum*: INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 42 ad sedationem. 81. 128 post impetum (211) 213 *al.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dicephalos *adi.,* δικέφαλος. *i. q. tumor quidam faucium*: CASS. FEL. 35 alia *uva* -os appellata est vel bicapita.

dicerno *v.* discerno.

dichalcon, -ī *n.,* δίχαλκον. *i. q. quarta pars oboli*: VITR. 3,1,7 asses aequos sex quos obolos appellant, quadrantesque obolorum, quae alii -a, nonnulli trichalca dicunt. *sed cf.* PLIN. nat. 21,185 obelus *efficit* decem chalcos *et sub* chalcus *vol. III p. 984, 77 sqq.*

dichomēnion, -ī *n.* [*διχομήνιον, *cf.* διχομηνία. *Th.*]. *nomen herbae paeoniae*: PS. APVL. herb. 64 (DIOSC. 3,140 W. μήνιον).

dichōneutus, -a, -um [*διχωνευτός, *cf.* χωνεύειν. *Th.*]. *i. q. aes bis conflatum, adulteratum*: COD. Theod. 11,21,1 (*a. 371*) aes quod -um vocatur ... de usu penitus et conversatione tollatur.

ˣ**dichorēus,** -a, -um, διχόρειος. *apud posteriores scribitur plerumque* dichorius. *t. t. metricorum i. q. ditrochaeus*: CIC. orat. 212 -us vocatur cum duo extremi chorei sunt, id est e singulis longis et brevibus. explanandum est enim quoniam (*Stangl*, quod iam RVFIN. gramm. VI 567, 30, quod *codd.*) ab aliis eidem pedes aliis vocabulis nominantur (MAR. VICTORIN. gramm. VI 90,18 PS. BASS. gramm. VI 308,10 AVG. mus. 2,8,15). CIC. orat. 214 'comprobavit'; hoc -o tantus clamor contionis excitatus est, ut admirabile esset. 224 'aestimasti', -o finitur. QVINT. inst. 9,4,95. 103 claudet et -us, id est idem pes sibi ipse iungetur, quo Asiani sunt usi plurimum. 9,4,105 GRAMM. suppl. 179,13 AVG. mus. 2,11,20.

dichotomēma, -atis *n.,* διχοτόμημα. *i. q. divisio per medium*: HIER. vir. ill. 57 *Tryphon composuit librum* de -bus. *spectat ad Vulg. gen. 15, 9 sqq., ubi de tribus bestiis trimis in medium divisis agitur; inde* GLOSS. V 356,29 *et* 405,31 *perperam interpretantur* de -bus de coaetaneis.

dichotomos *adi.,* διχότομος. *i. q. dimidiatus*: FIRM. math. 4, 1,10 *est* luna aut synodica aut plena aut -os aut menoides aut amphicyrtos. MACR. somn. 1,6,54 *luna* divisi orbis excrescit et -os tunc vocatur. MART. CAP. 7,738 primo est *luna* corniculata, quam menoidem Graeci vocant, deinde medilunia, quam dic⟨h⟩otomon (*codd. lectionem recte defendit Skutsch,* διάτομον *vulg.*).

dichrōmos, -ī *f.,* δίχρωμος. *nomen herbae peristereonis*: PS. APVL. herb. 4 (DIOSC. 4,60 W.).

dichronus, -a, -um, δίχρονος. *scribitur etiam* -os, -on. *t. t. metricorum i. q. de vocali vel syllaba longa quae habet duas moras* (*cf. F. Kuhn, Symbolae ad doctrinae* π. διχρόνων *historiam, Wratisl. 1892, 27 sqq.*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 43,23 additamento temporum processerunt ... a disemo ad duodecasemum seu a -o ad duodecachronum. CLEDON. gramm. V 27,24 Latinae vocales quia -ae sunt, breves singula tempora habent, longae bina (EXPLAN. in Don. gramm. IV 533,24 brevem monochronon, longam -on appellamus. duo enim longa syllaba habet tempora, positionis et naturae. MART. CAP. 9,982 maior anapaestus elationem ... suscipiet, quae monochronos esse dicatur, positionem -on habere monstratur). *t. t. grammat. i. q. vocalis anceps, liquidus, bitempus* (*Priscian.*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 31,19 *vocales* gemina virtute temporum praeditae, dum corripiuntur aut acuuntur, unde haud immerito nostri auctores -os pronuntiarunt. TER. MAVR. 357 ceteras tres *vocales* (*sc.* α, ι, υ) quae supersunt, -ους cognominant, corripi quod saepe eaedem, saepe produci valent (= 1306). 364 omnibus sed quinque semper utitur ceu -is. 398. FORTVN. gramm. VI 279,6 vocales nostras -as esse (SERV. Aen. 1,535 POMP. gramm. V 106,6. SERG. gramm. IV 476,24 Latini omnes vocales -as habent ... Graeci tres [α, ι, υ]. AVDAX gramm. VII 325,22 FRG. Bob. gramm. VII 538,13 EXPLAN. in Don. gramm. IV 522,2 *sqq.* BEDA gramm. VII 228,12 *al.*). MAX. VICTORIN. gramm. VI 219,26 *al.* GRAMM. suppl. p. 224,2.

dichrȳson, -ī *n.,* δίχρυσος. *t. t. metrolog.*: EPIPHAN. de mensur. 39 bis aureum antiqui vocabant argentei medietatem, id est -on.

dīcibilis, -e *a* dicere. GLOSS. -e λεκτόν, ῥητόν, λόγος, κλῆρος (λῆρος *Schoell*). AVG. dialect. 5 (*ex Varrone*) quidquid autem ex verbo non auris, sed animus sentit et ipso animo tenetur inclusum, -e vocatur ... haec igitur quattuor distincta teneantur, verbum, -e, dictio, res ... quod dixi -e, verbum est nec tamen verbum, sed quod in verbo intellegitur et animo continetur significat. serm. 188,2 si forte ibi possit esse -is, ubi voluit esse visibilis. FACVND. defens. 7,5 p. 695ᴮ sapientes nostri non solum -e sibi hoc esse, verum etiam nobis credibile putaverunt.

dīcibula *v. p. 957, 51.*

dicico. *i. q. dico*: VIRG. gramm. epist. 3 p. 137 sunt qui frequentativa forma sic utuntur, si idem verbum iterato scribere voluerunt ut 'vincovinco'... foede tamen scribendi hoc moderantur dicentes 'vincinco'... sic -o et dixixi, lelego et lelegi.

? **dicimenta** tacne (*anglosax. i. 'cum signis'*) GLOSS. V 409,5. docimento *coni. G. Götz.* *Gudeman.*

ˣ**dicio,** -ōnis *f.* [*cf. c.* dicere, dicis (causa), dictator. *Th.*]. *de forma: scribitur -c- ubique fere cum in codicibus tum in titulis* (*velut*: LEX repetund. [Corp. I 198] 1 ACT. Arv. *bis.* CORP. VI 920, 8 in dici⟨onem⟩). -t- *legitur in parte codicum deteriorum.* -cc- *legitur* (*subaudito, ut videtur,* dictionis *vocabulo*): GREG. TVR. Franc. 2,27 *B 1. 5.* 2,30 *B 5. praeterea* -ct- *pro* -c- *p. 960, 59 al.* *de*- *pro di- traditur*: VERG. Aen. 1,622 *M* PRISC. gramm. II 564,1 *GK* CONSENT. gramm. V 352,13 *M* SERV. Verg. Aen. 1,740 ACT. Arv. M. Aurel. C. *primam brevem* (dĭ-) *testantur poetae inde a* PLAVTO; *nota* VERG. *et* SIL. *non admisisse nisi -e in quarto et quinto pede versus heroici,* OV. (*semel*) *in tertio et quarto, liberius utuntur posteriores*: PRVD. CLAVD. PAVL. NOL. SIDON. DRAC. *de declinatione: doctrina veterum: nominativo carens dicitur*: DIOM. gramm. I 328,24 PRISC. gramm. II 371,19 DON. gramm. IV 377,29 CLEDON. gramm. V 45,19 POMP. gramm. V 172,32 (SERV. auct. Verg. Aen. 1,622. 740) CONSENT. gramm. V 352,12. *tetraptoton habetur*: DIOM. gramm. I 309,24 SERV. gramm. IV 434,1. *diptoton est* (-em, -e): PHOC. gramm. V 428,16. *aptoton est* dicione: PRISC. gramm. II 564,1 CLEDON. gramm. V 45,32 (SERV. auct. Verg. Aen. 1,622) GRAMM. suppl. 89,25. *adde infra l. 19. inveniuntur sing. genet. dat. acc. abl.* (*v. Neue I³ 741—743*); *nominativus non nisi* GRAMM. GLOSS. NOT. Tir. 43,52 (43,52 b—e. *v. infra l. 23*). *pluralis abl.*: PRVD. c. Symm. 2,420 perist. 7,8. *dat.*: GREG. TVR. Franc. 2,27. 30. 37 Mart. 3,33. *nom.*: GLOSS. *interpretationes veterum*: SERV. Aen. 1,236 'omni -e' melius omni quam omnis, ut significet 'omni potestate' id est pace legibus bello. auct. Aen. 1,622 -e: potestas dictis constat, id est imperio. GRAMM. suppl. 244,15 -e i. iussione, ablativus est tantum. -o est lex vel potestas, quod ex toto declinatur. GLOSS. potestas imperium arbitrium ἐξουσία. -em condicionem (*cf. p. 961, 69*). -e potestate (*ex* VERG.) imperio. sub -e sub potestate (*ex* VERG.*?, item* NOT. Tir. 43,56; *cf.* 43,54 in -e). -es potestates ἐξουσίαι. *recipit genet. subi. eiusque vice pron. poss. vel adi. inde a* PLAVTO *passim, genet. obi. v. infra l. 62. p. 961, 66. 962, 9.* [*legitur ex coniectura* CIC. leg. agr. 2,98 sub vestrum ius, iuris dictionem (*codd., Clark,* [iuris] -em *Pluygers al.*). leg. 2,15 *ex deorum* geri iudicio (*Vahlen,* iudicione *sim. codd.,* -e *Turneb.*) ac numine.]

I ***usus et significatus***: **A** ***t. t. iuris publici*** *Romani* (*inde translatum ad similem statum apud exteros*), *i. q. potestas iure concessa, accepta, definita, cui homines singuli vel nationes sim., iura sim. subiecta sunt*: **1** *de gentium imperio*: **a** *Romanorum* (*cf. Mommsen, Staatsrecht III 723*): CIC. div. in Caec. 66 populi Romani (CAES. Gall. 2,34 [ditionem *vel* deditionem- β]. LIV. 1,38,2 deditisne vos populumque Collatinum, urbem, agros, aquam, homines, delubra, utensilia, divina humanaque omnia in meam [*regis*] populique Romani -em? [*item in formula deditionis*: 7,31,4. 26,33,12 *cf.* PLAVT. Amph. 259 *infra l. 68*]. 41,6,12 Lycios ita sub Rhodiorum simul imperio et tutela esse, ut in -e populi Romani civitates sociae sint. *al.* VAL. MAX. 5,1,5 ACT. Arv. post a. 169). CIC. Balb. 25 nostram (LIV. 33,13,12 TAC. ann. 13,55 *al.*). Phil. 4,13 huius imperii (AMM. 29,5,3 VEG. mil. 1,28. COD. Iust. 5,5,2 sub -e [*dett.,* condicione *APC*] sit Romani nominis). LIV. 21,60,3 Romanae (TAC. ann. 15,13 CAPITOL. Maximin. 12,1 IVST. 33,2,7. RVF. FEST. 20 Colchos in fidem Romanae -is recepit. AMBR. epist. 17,1 AMM. 14,8,10. CLAVD. 24,160 nec terminus umquam Romanae -is erit [*item fere i. fines imperii*: OROS. hist. 7,23,4. NOVELL. Iust. 62 praef. pr. in utrumque latus orbis terrae Romana -e propagata. CORP. VI 1140 [*a. 314/5*] propagatori imperii -isque Romanae]). LIV. 24,23,11 Romanorum. 32,31,5 in -em venit *gens* (PLIN. nat. 3,18 POMPON. dig. 1,2,2,32 SVET. Iul. 34,1 SPART. Sept. Sev. 9,9. AVR. VICT. Caes. 20,15 Arabas in -em redegit provinciae modo. *al.*). FRONTIN. strat. 1,3,10 subiecit suae -i hostes *imperator* (PLIN. paneg. 4,4 cuius -e nutuque maria terrae pax bella regerentur). PANEG. 5,8,4 tuae divinitatis. AVSON. 4,2 totus sub vestra iam -e fluo *Danuvius.* PRVD. perist. 7,8 sub Galerio duce, qui tunc Illyricos sinus urgebat -bus. c. Symm. 2,639 excellentia Romae, quae motus varios simul et -e coercet et terrore premit. CLAVD. 8,213 pro rerum (*nota genet. obi.*) stabili ... -e. 26,581 patiens -is (-ct- *al.*) Alanus. *i. imperii fines* (*cf. supra l. 42. 47*): CLAVD. 20,350 apices gemini -is (-ct- *A*) Eoae. NOVELL. Iust. 58 huius civitatis habitatoribus, magis ... totius -is (ἁπάσης τῆς ὑπηκόου). *c. genet. obi.*: RVF. FEST. 14,6 *v. p. 962, 8.* *de statu civitatis subiectae i.* ***servitus*** (*cf. p. 961, 35*): RVF. FEST. 10,3 Caria Hellespontus ac Phrygiae in potestatem p. R. iuncta -e venerunt. *de magistratu p. R.*: LIV. 8,20,6 *hostem* se in -em consulis ... permisisse. 28,1,3 Hispania ... Scipionis ac Romanae -is erat. VELL. 2,37,4 TAC. hist. 5,9.

b *apud nationes exteras*: *populorum*: PLAVT. Amph. 259 deduntque se, divina humanaque omnia, urbem et liberos, in -em atque in arbitratum (*cf. supra l. 39*) cuncti Thebano poplo (CAES. Gall. 1,31,7 Germanorum. OV. met. 14,609 sub Ascanii -e ... Alba resque Latina fuit. LIV. 6,29,6 Praenestinorum. 23,35,2 Campani per se adorti sunt rem Cumanam suae -is facere. 26,24,6 in antiquam formulam iurisque ac -is eorum [*Aetolorum*]. 38,16,9 Nicomedis. SEN. dial. 2, 5,6 patria in alienam -em pervenerat. SIL. 8,423 populos magna -e Sabinos. 17,405 terras Itala in -e futurus *Hannibale duce.* TAC. ann. 3,61 neque Persarum -e deminutum ius *templi.* SOL. 32,16 Aegyptiae. AMM. 25,8,14 Persidis. AVG. civ. 18,2. PAVL. MED. bened. 6,1 terram -is illius [*vix genet. personae*]. IORD. Rom. praef. 3). *regum sim.* (*tam de ipsius populo quam alieno*): CIC. Verr. 5,60 nationes ... quae in eorum (*regum amicorum*) regno ac -e sunt. BELL. Afr. 77,1 Iubae. BELL. Alex. 66,6 VERG. Aen. 1,622. LIV. 23,10,11 regum (PLIN. nat. 5,2). VAL. MAX. 3,2,12 ne in -em eius (*Aristonici, fere i. in manus, cf.* AMM. 18,6,15) perveniret. CVRT. 3,1,13 Alexander

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

urbe in -em suam redacta (IVL. VAL. 1, 5 IVST. 36, 3, 8). SVET. Vesp. 8, 4 regiae. RVF. FEST. 24 feminea -e Orientis tenebat imperium. VVLG. gen. 37, 8 numquid rex noster eris? aut subiciemur -i tuae. III reg. 4, 21 Salomon ... erat in -e sua habens omnia regna. Dan. 11, 5. CLAVD. carm. min. 27, 88 celsa per famulas acies -e superbit *Parthus*. SVLP. SEV. chron. 2, 8, 1 *Cyri*. GREG. TVR. Franc. 2, 27 *Chlodovechi*.

2 *de magistratuum sim. potestate sive legitima sive arrepta*: CIC. leg. agr. 2, 39 hoc capite ... omnes gentes, nationes provincias regna xvirorum -i iudicio potestatique permissa et condonata esse dico. 2, 74. SALL. Catil. 20, 7 res publica in paucorum potentium ius atque -em concessit (SEN. dial. 1, 2, 10 unius. AVG. civ. 3, 30 propriae). LIV. 4, 8, 2 ut morum ... penes eam *censuram* regimen, in senatu ... discrimen sub -e eius magistratus, publicorum ius ... locorum ... sub nutu atque arbitrio essent. VERG. Aen. 1, 235 ductores ... qui mare qui terras omni -e tenerent. SIL. 7, 506 -e (*sc. dictatoria*) carere virtutem *Minucii*. LAMPR. Heliog. 35, 6 quorum (*imperatorum*) omnium ius in -em tuam venit. AMM. 26, 8, 3. PRVD. c. Symm. 2, 420 plebeias ... catervas collatas patribus mixtim -bus aequis imperitasse *eqs.* CLAVD. carm. min. 5, 106 numquam tantae -e sub una (*sc. ducis*) convenere manus. GREG. TVR. Mart. 3, 33 *villa* subdita -bus beati Martini. GREG. M. epist. 11, 39 tuae (*i. episcopali*). *al.* COD. Iust. 4, 61, 13 pr. in -e urbium municipumque consistere *portionem vectigalium*. *adde de externis*: CASSIOD. in psalm. 104, 22 in his rebus -em dedit (*Pharao*) illi (*Ioseph*) quam sibi. 3 *hominis privati (Romani) erga privatum, clientela*: CIC. Quinct. 6 is cuius in -e ac potestate sunt (*sc. quorum in alterius manu vita posita est*). 94 si fas est respirare P. Quinctium contra nutum -emque Naevi. Verr. 2, 97 istum in sua potestate ac -e tenuit *accusator*. PLIN. paneg. 38, 7 vim legemque naturae, quae semper in -e parentum esse liberos iussit (*syn.* in potestate). SVET. Claud. 25, 2 domini (*opp.* liberti). GELL. 5, 19, 10 ut caput liberum fidei suae commissum alienae -i [condicioni ω] subiciant. COD. Theod. 4, 10, 1 (*a. 332*; = COD. Iust. 6, 7, 2 pr.). COD. Iust. 8, 13, 3 (*a. 355*) totum quidquid largitus fuerit, revertatur in eiusdem donatoris arbitrio ac -e mansurum. *de statu eius qui in -e est*: DRAC. laud. dei 3, 354 pondus -is (*fere i. servitutem*) honestas (*Verginii*) pertinuit. *cf. p. 960, 63.*

B *in imagine et sensu latiore, i. q. potestas*: PLAVT. Mil. 954 aures meas ... dedo in -em tuam (*cf. similem translationem*: VAL. MAX. 3, 3 ext. 4 non erit ... haec quoque pars corporis mei tuae -is [-t- A^1, -ct- L^1]. COLVM. 9, 10, 3 ne -is quidem suae populo [*de apium rege et examine*]. LACT. inst. 2, 12, 7 si ... corpus vicerit animam -ique subiceret). SEN. epist. 39, 3 ponet se extra ius -emque fortunae. PS. CIC. exil. 24 Iuppiter ..., cuius nutu ac -e sola terrarum gubernantur (*item de deo*: PANEG. 11, 28 -e perpetua ... moderatur. LACT. ira 13, 13. PRVD. ham. 19 alterna ... apicum -e [*de duobus dis false cogitatis*]. PAVL. NOL. carm. 8, 8 ego rex ab eo parili -e creatus *Christus*. 20, 374 caelesti -e *dari*. EVCHER. instr. 1, 3 p. 83, 4 pro omnipotentis -e [-ct- *V*]. SALV. gub. 8, 6 cum ... sint omnia -is sacrae. DRAC. laud. dei 2, 21 INSCR. christ. Rossi II p. 114, 80, 15. *adde*: LACT. inst. 6, 22, 5 mortis [SEDVL. carm. pasch. 5, 279 poenali -e (-ct- *B*) *invadere gentes* (op. pasch. 5, 23 dominari). AVG. serm. ed. Mai 30, 1]. CASSIAN. conl. 8, 14, 1 non ... dominationes dici possunt, nisi habeant in quos -em suae dominationis exerceant. VITA Desid. [Script. rer. Merov. III] 15 *de diabolo*. GREG. M. in euang. 34, 10 *angelorum*). HIER. epist. 22, 34, 2 suo arbitratu ac -e viventes *monachi*. *item de cuiuslibet potestate*: MART. CAP. 4, 338 in -e mea iureque consistunt sex normae *eqs.* (*loquitur dialectica*. CASSIAN. conl. 7, 4, 3 in nostra -e consistere, ut. 10, 13, 3 in nostra -e consistant *sensus*. inst. 8, 17 condicione *sim. codd., cf.* 8, 17 tit. PROSP. c. coll. 17). CASSIAN. conl. 7, 5, 2 *vitia* -i nostrae discretionique subicere. PRVD. c. Symm. 1, 517 -is effrenis paenitet *Romam* (*syn.* iudicii). *al. v. supra l. 24 sqq.* *de hominis erga bestias vi*: CLAVD. carm. min. 18, 16 sub -e ... consensuque pares ... esseda ... trahunt *mulae*. *de rerum potestate i. condicione, lege*: PLIN. nat. 2, 218 quibusdam ... in locis spatiosior laxitas *maris* -i *aestus* paret. VIRG. gramm. epit. 2 p. 8 arte ac -e velut quisdam compaginibus arctubusque suffunta est *littera*. *item c. genet. obiect. i. facultas*: VIRG. gramm. epit. 1 p. 6 quod incocta coquendi habeat -em (dictionem *P*, dictiones *N*). 6 p. 46 negandi. *plane ad condicionis (v. supra l. 63) significatum abiit*: PROSP. carm. de ingrat. 14 hac primos homines cretos -e ... ut. DRAC. laud. dei 3, 561 simili -e voluntas servorum dominique manet. *cf.* GLOSS. *p. 960, 22.*

iuxta posita (synonyma): PLAVT. Amph. 259 in -em atque in arbitratum. LEX repetund. (Corp. I 198) 1 in arbitratu (HIER. epist. 22, 34, 2. *cf.* LIV. 26, 33, 12 arbitrium [*ex rogatione deditionis*]. COD. Theod. 8, 13, 3 *a. 355*) -e, potestate (CIC. Quinct. 6 *al.* CAES. Gall. 2, 34 BELL. Afr. 77, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 8, 1), amicitiav⟨e⟩ (CIC. div. in Caec. 66). CIC. Quinct. 94 contra nutum -emque Naevi (*tamquam voluntatem dictis expressam*. PS. CIC. exil. 24 LIV. 35, 32, 9 PLIN. paneg. 4, 4). CIC. Verr. 2, 55 imperium (*al.* CAES. Gall. 1, 31, 7 BELL. Alex. 66, 5 LIV. 22, 20, 11 *al.* CVRT. 6, 9, 22 LACT. inst. 5, 22, 14 *al.* COD. Theod. 4, 10, 1 [*a. 332*] INST. de inst. promulg. 1). CIC. Verr. 5, 60 regnum (LIV. 42, 41, 13 AVG. civ. 18, 2). CIC. leg. agr. 2, 39 -i iudicio potestatique. CAES. Gall. 1, 33, 2 in servitute ac -e. SALL. Catil. 20, 7 ius (LIV. 21, 61, 7 *al.* SEN. epist. 39, 3). LIV. 8, 1, 10 fides (*al.* CVRT. 9, 7, 13 PLIN. paneg. 32, 1). AMM. 23, 6, 55 antequam ... populos ... ad -em gentilitatemque traheret nominis sui. CASSIAN. conl. 23, 6, 55 ea -i nostrae discretionique subicere.

II *locutiones* (*ad I A et B pertinentes*): **A** *de redigendo veniendoque in -em*: accipere: LIV. 33, 20, 5 castellis ... in -em acceptis (38, 31, 6 *c. genet.* SPART. Sept. Sev. 18, 1 [-ct- *M*]). addere: INST. Iust. de inst. promulg. 1 provinciae ... -i Romanae. addicere: CVRT. 4, 1, 26 regionem ... -i eius. assequi: RVF. FEST. 14, 6 ut quinque gentium (*genet. obi.*) ... -em assequeremur. cadere: CIC. Font. 12 sub populi Romani ... -em. cedere: TAC. hist. 5, 9 in -em M. Antonii (IVST. 33, 2, 7 Romanam). concedere: SALL. Catil. 20, 7 in -em, *c. genet.* (LIV. 29, 29, 10 *al.* SEN. dial. 1, 2, 10 AMM. 23, 3, 7 SVLP. SEV. chron. 2, 8, 1. *sine genet.*: LIV. 30, 7, 2 *al.*). coniungere: AMM. 14, 8, 10 provincias -i Romanae. constituere: VVLG. Dan. 2, 38 sub ... tua universa. dare: LIV. 23, 15, 9 rem Nolanam in ius -emque ... Poeno. dedere (me *et rem*): PLAVT. Amph. 259 *v. p. 960, 68* (Mil. 954. *adde formulas deditionis p. 960, 38 al.* PANEG. 5, 8, 4 *c. genet.*). demutare: IORD. Rom. praef. 3 in Grecorum -e rem publicam *Persarum*. facere: LIV. 1, 25, 13 alteri -is alienae factae. 21, 53, 5 suae (*al.* CVRT. 3, 7, 4 *al.*). iungere: AMM. 27, 12, 1 Armeniam -i ... suae. mittere: COD. Theod. 4, 10, 1 (*a. 332*) sub ... -em. permittere: CIC. leg. agr. 2, 39 *v. p. 961, 8* (LIV. 8, 20, 6. 40, 49, 4 in -em [*ed. Bas. 1535*, deditionem *Mogunt.*] se suaque omnia Romanis. VELL. 2, 37, 4 -i eius [CVRT. 6, 5, 9]). pervenire: LIV. 35, 32, 9 sub ... Romanam (VAL. MAX. 3, 2, 12 in -em eius. SEN. dial. 2, 5, 6 alienam). ponere: VVLG. Esth. 13, 9 in -e ... tua cuncta sunt posita. recipere: LIV. 21, 6, 7 multos in ... -em (26, 41, 15 in -em [*Aldus*, -e *P*], *c. genet. cf.* RVF. FEST. 20). redigere: CIC. leg. agr. 2, 74 in istam xvviralem (CVRT. 3, 1, 14 suam. *al.* CAPITOL. Maximin. 12, 1 Romanam. AMM. 21, 10, 3 *al.* [-ct- *V*]). Phil. 4, 13 huius imperii (*item c. genet.* CAES. Gall. 2, 34 *v. p. 960, 35.* LIV. 28, 38, 2 VAL. MAX. 5, 1, 5 AMM. 26, 8, 3 VVLG. Ios. 21, 42). LIV. 26, 21 civitates ... in -em (*item sine genet.*: CVRT. 8, 1, 1 *al.* PLIN. nat. 3, 18 *al.* SVET. Iul. 34, 1 [*pars codd.*, deditionem *rell.*] *al.* VEGP. 4, 1 *sim.* SPART. Sept. Sev. 9, 8 IVST. 41, 6, 8. AVR. VICT. Caes. 20, 15 provinciae modo). LIV. 28, 21, 1 sub ... -em (LACT. inst. 6, 22, 5 mortis). IORD. Get. 226 suae ... -i. redire: LIV. 28, 11, 15 in -em, *c. genet.* (29, 17, 1 vestram. SVET. Claud. 25, 2 *c. genet.*). restituere: LIV. 29, 17, 1 in -em vestram (VVLG. II par. 26, 2 eam -i Iuda). subdere: GREG. TVR. Franc. 2, 30 Chlodovechi se -bus (Mart. 3, 33 *villa* subdita -bus ... Martini). subicere: CVRT. 6, 9, 22 Mediam ... -i *eius* ([GREG. M. in euang. 34, 10]. FRONTIN. strat. 1, 3, 10 suae [TAC. ann. 13, 55. GELL. 5, 19, 10 alienae. IVL. VAL. 3, 60 VVLG. gen. 37, 8]. LACT. inst. 2, 12, 7 *sine add.* [CASSIAN. conl. 7, 5, 2]). subigere: LIV. 28, 43, 14 in -em (AVR. VICT. Caes. 39, 35. NOVELL. Iust. 11, 2 nostrae [-ct- *R*]. *nota*: CLAVD. 3, 292 Latia quidquid -e subactum est). subiugare: IVL. Val. 1, 5 mundum ... suae -i (LACT. ira 13, 13 VVLG. Esth. 13, 2 AVG. quaest. hept. 6, 18 [-ct- *N*]. civ. 3, 30 propriae. *al.* GREG. TVR. Franc. 2, 27 [-ct- *pars codd.*]. 2, 37 urbes ... patris sui -bus. NOVELL. Iust. 36 pr. Romanae. VITA Caes. Arel. 1, 21 Burgundionum). subiungere: CIC. Verr. 1, 55 sub -em (*c. genet.*). substernere: GREG. M. moral. 4, 16 -i (*c. genet.*). supponere: COD. Iust. 8, 51 (52), 3, 1 Romanae. GREG. M. epist. 9, 204. tradere: LIV. 26, 43, 4 in -em (34, 35, 10 *c. genet. al.*). trahere: *v. supra l. 2.* transferre: PASS. Thom. p. 104, 1 in ... meam. transire: AMM. 25, 8, 14 in -em ... Persidis. venire: LIV. 10, 10, 4 in -em, *c. genet.* (33, 17, 1 deditionem [*Mogunt.*]. PLIN. paneg. 32, 1 nostram. IVST. 36, 3, 8. AMM. 15, 11, 5 [-ct- *V*]). POMPON. dig. 1, 2, 2, 32 *sine genet.* (LAMPR. Heliog. 35, 1). AMM. 18, 6, 15 sub -em venissemus hostibus (*i. in manus*). vindicare: IVL. VAL. 3, 47 -i suae (dedicationis eius *P*). vocare: AMM. 26, 4, 6 eos in suam -em ex integro vocare.

B *de statu -is* (*omittuntur singularia quaedam sub I allata*): consistere: VEG. mil. 1, 28 omnes in Romani imperii -e. *adde p. 961, 51.* degere: LACT. inst. 5, 22, 14 sub aliena -e. esse: CIC. Quinct. 6 in -e, *c. genet.* (LIV. 8, 1, 10 *al.* CVRT. 6, 3, 9. SIL. 17, 405 Itala in -e. PLIN. paneg. 38, 7 LEX repetund. [Corp. I 198] 1 *supplend. adde*: CVRT. 10, 10, 1 *sine add.*). CIC. div. in Caec. 66 in -em (*c. genet.*). CAES. Gall. 1, 31, 7 sub illorum -e (BELL. Afr. 77, 1 BELL. Alex. 66, 5 OV. met. 14, 609 LIV. 4, 8, 2 *al.* 5, 27, 13 vestra. *al.* VAL. MAX. 4, 8, 5 [AMBR. epist. 17, 1 Romae]. VVLG. II par. 21, 10 *al.* COD. Iust. 5, 5, 2 ACT. Arv. 169—177, 4. *ibid.* post 169, 3 -em). LIV. 26, 24, 12 qui ... eorum -is essent (LIV. 44, 25, 11 ipsius. *al.* [VVLG. num. 21, 26] VAL. MAX. 3, 3 ext. 4. CVRT. 5, 5, 6 alienae. PLIN. nat. 5, 58 [SOL. 32, 16]. SALV. gub. 8, 6 sacrae). *nota i. sui iuris esse*: LIV. 24, 29, 7 suae -is. habere: LIV. 31, 7, 9 Peloponnesum ... in -e. manere: COD. Theod. 8, 13, 3 (*a. 355*) in eiusdem ... -e. obnoxius: AMM. 31, 5, 5 -i nostrae obnoxiam *gentem*. parere: PLIN. nat. 2, 218 -i (AVG. civ. 18, 2). premere: VERG. Aen. 10, 53 magna -e ... Karthago premat Ausoniam. regere: *v. p. 960, 54.* relinquere: IVST. 5, 7, 3 nec aliud -is Atheniensium praeter. servire: IVL. VAL. 1, 25 locum omnem ... suae -i servire *iubet*. subiacere: VVLG. Esth. 9, 16 -i regis (GREG. M. epist. 11, 39). tenere: CIC. Verr. 2, 97 istum in sua ... -e (CAES. Gall. 1, 33, 2 [deditione $B^2\beta$]. *sine genet.* VITA Desid. 15). VERG. Aen. 1, 236 terras omni (-is *al.*) -e (*cf. p. 960, 17.* 7, 737 [*MP*, premebat *R*].

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

RVF. FEST. 24 AVG. epist. 199,47). SPART. Hadr. 5,2 sub...-e (SIDON. carm. 2,472). urgere: PRVD. perist. 7,8 -bus. *v. p. 960, 57.* *adde locutiones nominales*: LIV. 23,28,5 pecunias imperat populis omnibus suae -is (38,14,9 CVRT. 8,2,25 COLVM. 9,10,3). LIV. 28,18,10 provincia novae -is. 32,33,6 vetustae eorum -is. 32,33,16 suae -is urbem. TAC. ann. 15,13 semper Romanae. SVET. Vesp. 8 regiae usque ad id tempus. C *de dicione solvenda*: desciscere: AMM. 29,5,3 ab imperii -e. eximere: PLIN. nat. 5,2,2 regum -i exempta *colonia*. perdere: AVG. serm. ed. Mai 30,1 -e tartarus perdidit quos tenebat. ponere: SEN. epist. 39,3 se extra ius -emque fortunae. redigere: LIV. 33,19,8 ex Ptolemaei ... in suam. remittere: ENNOD. opusc. 3,161 p. 373,4 remitte quamvis ad alienam -em qui. tollere: CASSIAN. conl. 8,14,2 nisi fuerint de ipsorum -e sublati. *Bögel.*

dīciōsus, -a, -um *a* dicere. VIRG. gramm. epit. 2 p. 9 'u' autem aliquoties liquescit, cum ab alia *littera* -iore (*i. quae facilius pronuntiari possit, vocali*) proscribatur, ut 'vates'... vel a semet ipsa, ut 'vultus'.

dicis *genet.* [*i. q. ind.* dik (*genet.* diśaḥ) '*significatio, regio*'; *cf.* dicere. *Th.*]. CHAR. gramm. I 93,27 unius tantum casus sunt ... -is ergo. *fortasse etiam in lacuna* 36,14. GLOSS. -is gratia *νόμου χάριν ὡς παρὰ Γαΐῳ τῷ νομικῷ* (*cf. l. 25*). -is causa *νόμου, λόγου χάριν.*
i. q. ad speciem, pro forma, simulate: VARRO ling. 6,61 -is causa (6,95 CIC. Verr. 5,53 Att. 1,18,5 PLIN. nat. 28,27 GAIVS inst. 2,252. APVL. Plat. 2,26 ipsa quidem specie et -is causa. MAR. VICTORIN. gramm. VI 104,8. ARNOB. nat. 3,16 honoris et -is causa. 4,1). GAIVS inst. 1,141 -is gratia (1,190. 2,103. 104 dig. 13,6,4 VLP. dig. 29,5,1,34).

dicitus *v.* digitus.

*1. **dico**, -āvī, -ātum, -āre [*a* dic-is *ductum esse videtur, cf. c. osc.* dadíkatted '*dedicavit*', *umbr.* tikamne, *si recte vertitur* '*dedicatione*' *vel* '*invocatione*' *et c. theodisc.* zeigōn '*demonstrare*'. *Th.*]. VARRO ling. 6,61 dīco originem habet graecam quod Graeci *δεικνύω*, hinc Ennius (*frg. inc. 39*) 'dico qui hunc -are'. PRISC. gramm. II 435,3 significatio cum coniugatione variatur... quomodo dico, dicis et -as. 443,15 -o ad dicationem -as, paenultima tamen correpta, dico vero ad dictionem paenultima producta (PHOC. gramm. V 437,21 EVTYCH. gramm. V 468,16. 486,12). *scribitur* dikavit: CORP. X 1196. dikata: CORP. X 1563 (*a. 168*). *de significatu*: SERV. Aen. 8,344 dictum ... -atum, consecratum (*cf.* dīco *p. 978,46*). NON. p. 287 -are dictum est constituere, consecrare (VERG. Aen. 5,60) ... tradere (CIC. epist. frg. I 2) ... indicare, nuntiare (LVCIL. 1081 *p. 964,4*). DON. Ter. Phorm. 62 plus est -o quam do, -atur perpetuo, datur ad tempus. GLOSS. -at *ἀφοσιοῖ.* dedicat. consecrat. designat. dat. -bo consecrabo, donabo, dabo. tribuam. utrum dabo, an ut potioribus in obsequium tradam, ut -ari deis dona dicunt. -vit consecravit. devovit. -assit *συνεχῶς λέγει. ἐπαγορεύει* (*spectare videtur ad locum Lucilii l. 40; cf.* PAVL. FEST. p. 75 -assit dixerit). -atus *καθωσιωμένος ἀνακείμενος* ... deputatus. dedicatus. -atum devocatum (devotatum?). devotum. -ati *ἀφιερωθέντες.* consecrati *al. sim.* *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO *per totam latinitatem. usus synonymorum* -are, dedicare, consecrare *ex hac tabella elucet* (*nullum ex his habent* RHET. Her. PROP. CELS. COLVM. LVCAN. PERS. PETRON. HOMER. IVV.):

	di-care	dedi-care	conse-crare
PLAVT.	2	—	—
ENN.	1	—	—
TER.	1	—	—
LVCIL.	1	1 (?)	—
ACC.	2	1	—
VARRO	4 (ling.)	5 (ling.)	1 (?)
CIC. Arat.	1	—	—
orat.	5	27	43
rhet.	2	—	1
phil.	5	10	36
epist.	2	1	4
CATVLL.	1	2	1
LVCR.	—	3	—
CAES.	2	—	3
SALL.	—	—	1
NEP.	1	—	—
VERG.	3	—	—
HOR.	—	2	1
TIB.	—	1	—
OV.	3 (fast.)	3	—
LIV.	8	67	12
GRATT.	1	—	—
MANIL.	8	—	—
VITR.	—	14	—
FEST.	7	10	18
SEN. rhet.	1	2	2

	di-care	dedi-care	conse-crare
VELL.	—	1	—
VAL. MAX.	5	4	16
PHAEDR.	—	1	—
SEN. trag.	5	—	—
phil.	3	10	13
CVRT.	3	1	4
PLIN. nat.	86	9	12
VAL. FL.	1	—	—
SIL.	7	—	—
STAT.	14	4	1
MART.	—	2	2
QVINT.	3	15	3
TAC.	14	7	4
PLIN. epist.	—	2	2
paneg.	6	—	2
SVET.	1	24	16
FLOR.	—	—	4
FRONTO	2	1	1
APVL.	5	8	6
MIN. FEL.	—	6	3
TERT.	12	22	27
SOL.	12	3	4
SCRIPT. hist. Aug.	12	4	18
AVIEN.	2	—	1
AVSON.	2	3	4
AMM.	—	5	7
VVLG.	—	9	57
AVG. civ.	5	14	24

[*dub. vel corrupt.*: VARRO ling. 6,31 QVINT. decl. 323 p. 273,2 VOPISC. quatt. tyr. 12,4 SCHOL. Cic. Bob. p. 165,1.]

I *sensu sollemni*: **A** *generatim*: *i. q. nuntiare, indicare*: LVCIL. 1081 sicubi ad auris fama tuam pugnam ⟨prae⟩claram allata -asset. *huc pertinere videntur*: ENN. frg. inc. 39 (*p. 963,32*). VARRO ling. 6,61 hinc (*a* dīcere) iudicare, quod tunc ius -atur (*nisi est coniunctivus*).

B *speciatim et technice in re sacra i. q. consecrare, sacrare, dedicare, devovere*: **1** *absolute*: TAC. ann. 2,83 asseveravit Tiberius solitum paremque ceteris -urum (*sc. clipeum Germanico*). CORP. XII 1549 ⟨ita⟩ -o, ita testor, ita conse⟨cro⟩ (*in ara, v. infra l. 40*). XIII 4317 Marcellus -vit.

2 *aliquid (vel passive) plerumque monumenta, aedificia velut aram, templum, tabulam, statuam necnon praedam, exuvias, dona sim.*: CORP. I 807 (= XIV 2387) aara leege Albana -ata (LIV. 1,7,10. 11 ara condita ac -ata. PLIN. nat. 6,62). VARRO ling. 6,20 tum Veneri dedicata aedes, et (h)orti ei deae -antur. CIC. leg. 1,59 simulacrum (PLIN. nat. 16,216. 34,26. SPART. Hadr. 19,13 cum hoc simulacrum post Neronis vultum, cui ante -atum fuerat, Soli consecrasset. SVLP. SEV. chron. 1,31,2 *al.*). 2,45 uno e ligno -ato (TERT. nat. 1,12). OV. fast. 1,610 templa (3,704 VAL. MAX. 1,8,2 STAT. Theb. 12,79. TAC. hist. 5,3 in quis *terris* urbs [*cf. infra l. 55*] et templum -atum est. ann. 4,43 CLAVD. carm. min. 17,42 *saepe*). SEN. Med. 39 altaribus. PLIN. nat. praef. 19 pretiosa templis -ata. 2,16 fanum. 7,126 *picturas* (35,64. 90 *al.*). 7,215 horologium. 8,6 spolia. 10,16. 12,94 coronas. 18,16 statuae (34,16. 21. 29 publice. *cf.* 34,33 Ianus Geminus a Numa rege -atus. SIL. 8,229 *de statua Didonis.* APVL. flor. 15 p. 51 *saepe*). 19,50. 33,129. 34,17 *et saepissime hoc libro.* 35,12. 36,70 navem. 37,11 dona (STAT. silv. 4,6,80). *persaepe.* STAT. Theb. 9,576 exuvias. TAC. Germ. 40 castum nemus -atumque in eo vehiculum *deae.* ann. 3,62 delubrum. AVR. VICT. Caes. 5,17 nemus. PRVD. cath. 8,75 -atas carpimus escas. CORP. VI 35274 haec aedificia ... comparata, facta -ataque sunt. IX 5314 (*a. 271*) titulum publice -vit (XII 2143 *ex more*).

3 *aliquid alicui, plerumque deo cuidam*: ACC. trag. 127 Minervae donum armipotenti Danai ... -ant (CIC. Verr. 6,184 donum ... tibi *Iovi* -atum atque promissum). CORP. XIV 3555 (*Tibure, in ara*) Iovi Praestiti Hercules Victor -vit. CIC. Verr. 5,67 *candelabrum* dare, donare, -are, consecrare Iovi (LEX arae Iovis Salon. [Corp. III 1933] 9 tibi aram, ... do, -o, dedicoque. *cf. supra l. 11*). 5,70. VERG. Aen. 5,60 templis sibi ... -atis (PRIAP. 82,2 [= CARM. epigr. 861,2] tibi ... templa, Priape, -o. OV. fast. 1,706 STAT. silv. 1,1,105 Theb. 2,728 TAC. ann. 3,63 FRONTO p. 8,7 N. CAPITOL. Pius 8,2 Maximin. 33,2 LAMPR. Alex. 5,1. INSCR. christ. Rossi II p. 71,42 *cf. supra l. 21*). LIV. 1,7,10 tibi (*sc. Iovi*) aram (1,20,7 PAVL. FEST. p. 322. TAC. ann. 1,79 sacra et lucos et aras patriis amnibus. SOL. 1,7. 8,6). 22,37,12 divae dare -are Capitolium, templum. 45,33,2 quibus *deis* spolia hostium (STAT. Theb. 2,725 tibi *Minervae* spolia ... -amus exuvias). PAVL. FEST. p. 64 Corniscarum divarum locus erat ... cornicibus -atus (p. 92. SEN. Thy. 718 avo. INSCR. Notiz. degli scavi 1893 p. 165 fines locor. -atorum Dianae [*aetate Vespasiani*]. TERT. spect. 4 locis praesidibus. 8 SOL. 1,125). VAL. MAX. 1,1,8 cellam duobus deis recte -ari. 1,1 ext. 4. 3,2,5. 4,7,7 quae *sedes* sanctorum umbris -ata esse creditur. CVRT. 4,3,22 cuius numini urbem -erant (SOL. 39,1 Vulcano urbem. *cf. supra l. 22*). 4,8,16 PLIN. nat. 7,210. 8,197 signum Fortunae (*cf.* CORP. X 1196 Apollini signum sacr(avit) sedemque -vit). 9,116. 195. 12,3. 33,132 Mario Gratidiano ... statuas (PLIN. paneg. 59 arcus, tropaea ... statuas. CAPITOL. Opil. 6,8 VOPISC. Aurelian. 18,2). 29,4 in insula Coo ... clara ac valida et Aesculapio -ata. 34,14. 45. 37,18. 149 *al.* SIL. 6,606 exuvias Marti. 7,77. 8,415. 10,554 STAT. silv. 5,2,147. Theb. 6,74 illi et pharetras ... tela. 6,198 tibi (*Iovi*) crinem voti reus ante -aram. TAC. ann. 2,41 arcus ... et aedes Fortis Fortunae ... sacrarium genti Iuliae effigiesque divo Augusto ... -antur (3,64 PLIN. paneg. 55). 2,60 amnis os -atum Herculi. PLIN. paneg. 16 Iovi laurus. SVET. Nero 10 pars carminum ... Iovi. FLOR. Verg. p. 185 pelagi deae prora. GELL. 10,18,4 monumentum ... dis manibus. APVL. met. 6,3 CENS. 1,10 TERT. spect. 5 SOL. 53,28 PANEG. 4,17,1. CAPITOL. Pius 5,2 circenses natali suo -atos non respuit. LAMPR. Heliog. 18,3 utique inferis eius caput -retur devoveretur que (*fortasse ad 4 referendum*). ARNOB. nat. 7,33 -are et consecrare turpissimas res eis *deis.* IVST. 14,4,13 AVSON. 55,1. 318,2. SCHOL. Pers. prol. 1 fons -atus poetis et Musis. DAMAS. epigr. 55,1 tibi, Christe deus, nova tecta -vi (INSCR. christ. Rossi II p. 64,10). AMM. 14,7,6 *obeliscos* dis superis in religione -arunt. AVG. civ. 2,14 nec tantum haec (*sc. ludos scaenicos*) agi voluerunt *dei*, sed sibi -ari, sibi sacrari, sibi sollemniter exhiberi (*cf.* 2,13. 25. 26). SACR. Leon. p. 389 -atam nomini tuo basilicam (*cf. p. 965,47*). DRAC. Romul. 8,573 sacra. CARM. epigr. 1155,1 titulum matri (CORP. X 6780). CORP. II 2701. 3015. III 8336. V 5574. VI 32051. X 1563. XIII 1770. 1779. 4166 INSCR. christ. Rossi II p. 100,12 *saepe.*
nota singulare i. q. inaugurando sacrare: TAC. hist. 5,16 illa primum acie secundanos nova signa novamque aquilam -uros.

4 *aliquem* (*plerumque* '*alicui*' *addito*): ACC. praetext. 15 patrio exemplo et me -bo atque animam devoro hostibus. CIC. Tusc. 1,73

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cygni non sine causa Apollini -ati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur. LIV. 5,18,5 hunc ... vicarium pro me rei publicae do -oque (*sed potest ad II A 3 referri*). 45,39,12 quas *victimas* traducendas in triumpho -vit (vindicavit *V*). PAVL. FEST. p. 181 Iovi -atus *equus* vivus conicitur in ignem. SEN. Herc. f. 1036 tibi *Iunoni* hunc -atum ... gregem cecidi. PLIN. nat. 5,51 *crocodilus* in Iseo -atus. 29,72 *serpens* Aesculapio -atur. SIL. 8,46 cur Sarrana -ent Oenotri numina templo (STAT. Theb. 4,254 fluviisque -ata numina). PRVD. psych. praef. 5 senile pignus qui (*sc. Abraham*) -vit victimae (*dat. final.*). MART. CAP. 2,180 -atis pecudibus. PS. AMBR. laps. virg. 1,3 virgo ... -ata Christo (*ibid.* consecrata [*i. monacha*]. COD. Theod. 9, 25,3 [*a. 420*] si quis -atam deo virginem ... raptor ambierit [*praecedunt* sacrosancta *et* sacrata]. COD. Iust. 1,2,13. NOVELL. Iust. app. 7,17 [*seq.* deo sacratas]. CARM. epigr. 301,1 Constantina deum venerans Christoque -ata [*sed potest ad II B 1 trahi*]). COD. Theod. 12, 1,122 (*a. 390*) veluti -ati infulis mysterium perenne custodiant.

i. q. in deorum numerum referre: CVRT. 8,5,11 ne Herculem quidem et Patrem Liberum prius -atos deos quam vicissent viventium invidiam. PLIN. nat. 29,2 dis primum inventores suos assignavit et caelo -vit *ars medicina*. PLIN. paneg. 11 -vit caelo Tiberius Augustum. TAC. ann. 1,59 inter numina -atus Augustus. TERT. nat. 2,8 canem.

5 *rem incorpoream, quasi personatam*: LIV. 7,6,3 quo plurimum populus Romanus posset, id enim illi loco -andum vates canebant. *seq. interpretatio.* SEN. contr. exc. 1,2 -at deis pudicitiam (contr. 1,2,21 dedicat). PAVL. FEST. p. 257 Minervae autem -atum eum *diem* existimant (PLIN. paneg. 54 menses etiam nec hos singulos nomini Caesarum -bamus [dicebamus *codd. cf p. 978,56*]. SOL. 1,40 dis superis et Ianuarius -atur et Martius. ORIGO Const. 6,33 ut milesimus Romae annus Christo potius quam idolis -retur [*potest etiam ad II A 2 trahi*]. MACR. sat. 1,2,1 mensis Iano -ati [1,7,23 duos eis menses -arunt]. 1,2,19 festis Saturno -atis). MART. CAP. 7,740 octonarius numerus primus cubus est et perfectus Vulcano -atus.

II ***extra rem sacram,*** *notione quadam solemni hic illic sublatente i. q. designare, destinare, dare, constituere, tradere, attribuere sim.*: **A** ***generatim*:** 1 *rem corpoream, plerumque dat. personae, rarius rei addito*: LAEV. carm. frg. 15 *corpora* suavi quie -antur (AVG. civ. 8,23 quasi animata corpora illis spiritibus -ata et subdita simulacra). MANIL. 4,857 quod *spatium* cuique -atum (TAC. hist. 4,53). CARM. epigr. 1533,12 (*saec. I*) non sprevisti hunc lapidem dignumque -asti. CATVLL. 55,29 quos *ventos* iunctos, Cameri, mihi -res (*huc traxerim, sed sensus prorsus obscurus*). PLIN. nat. 11,158 quem *nasum* novi mores subdolae irrisioni -vere. 15,127 laurus triumphis proprie -atur. 20,113 id ... epulis feralibus -atum. 22,3 coccum imperatoris -atum paludamentis. 31,95. TAC. ann. 15,40 porticus amoenitati -atae. FRONTO p. 210,18 N. ei rei pompas ... exuvias a maioribus -atas (*potest ad I B 3 referri*). APVL. Socr. 1 p. 116 dis immortalibus caelum. Plat. 1,7. SACR. Leon. p. 311 -ata nomini tuo munera (p. 322. 328. 353). PS. DAMAS. epigr. 63,3 quot digitis citharam chordis totidemque -vit. *nota i. q. condere, constituere*: PLIN. nat. 35,9 *imagines* ex aere in bibliothecis -antur illis. 35,10 bibliothecam -ando ingenia hominum rem publicam fecit.

2 *rem incorpoream, plerumque alicui, rarius alicui rei* (in *l. 59*): PLAVT. Bacch. 995 aurium *operam* tibi -o (Pseud. 560. TER. Phorm. 62 *ad quem locum* EVGRAPH. trado. SCHOL. Ter. p. 128,19 attribuo id est auscultabo). CIC. Arat. 284 huic orbi quinque tributae nocturnae partes ... -antur. orat. 42 *epidicticum genus dicendi* gymnasiis et palaestrae -atum. leg. 1,59 ingenium ... in se suum, sicut simulacrum aliquod -atum putabit. 2,7 hunc tibi totum -amus diem (SEN. contr. 10,4,8 diebus in hilaritates -atis. TERT. ieiun. 14 cur stationibus quartam et sextam *diem* sabbati -amus et ieiuniis parasceuen?). phil. frg. IX 11 huic idem honos certe -andus est. epist. 2,6,4 *ut* meae laudi vel ... prope saluti tuum studium -es. LIV. 7,3,6 Minervae templo -atam legem (*i. sancire*). GRATT. 331 quoicunque haec regna -antur (SIL. 5,676 huic fata -arint imperium. CORIPP. Iust. 2,131 sacrati circuli auri imperium sublime -vit). MANIL. 1,602 divisosque semel fines sortemque -atam. 2,193 duo tempora Pisces bina -ant (*i. sibi poscunt*). 2,435 quae cuique deo rerum natura -vit. 2,887 sorte -atur. 3,120 quintus coniugio gradus est per signa -atus. 3,426 signo Tauri pars illa -anda. PAVL. FEST. p. 245 prima aut secunda hora -antur sponsalibus ominis causa. SEN. Phaedr. 231 annos caelibi vitae -at. PLIN. nat. 5,16 cuius (*euphorbeae*) sucum ... celebrat *Iuba* privatim -ato volumine (10,190 omnia privatim -ato opere narranda. 12,104. 18,75 unum laudibus eius volumen -vit. 20,78 privatim volumen ei. *adde*: 13,74 hieratica *charta* appellabatur antiquitus religiosis tantum voluminibus -ata). STAT. Theb. 2,429 quae non indebitus annis sceptra -vit honos. PLIN. paneg. 88,10 eius, cui primum -atum est *nomen Augusti*. CARM. epigr. 1519 (*med. vel exeunte saec. II*) votum deo -vi (912,2. CORIPP. Iust. 2,7 Christo sua vota. INSCR. christ. Rossi II p. 89,42 *al.*). VLP. dig. 24,1,5,8 quam *rem* religioni -vit. TERT. bapt. 17 ne sibi assumant -atum episcopi officium. idol. 18 purpura vel cetera insignia dignitatum ... potestatibus idololatriae ab initio -ata habent ... maculam. adv. Marc. 4,9 p. 442 unius lavacri vis et plenitudo Christo soli -batur. orat. 22. spect. 10 artes eorum honoribus -atas esse. TER. MAVR. 2209 dum pes secundus quartus et novissimus semper -atus uni iambo serviat. AVR. Fronto p. 68,20 N. quod aut lymphis aut Volcano -rem. SOL. 30,31 portio manipulorum Soli -atur. CYPR. Fort. 1 *nisi* -atam deo devotamque virtutem divina lectione firmemus. patient. 14 nec iustitiae -ata innocentia ... inficitur. LAMPR. Alex. 51,3 inauribus Veneris eos uniones -vit. AVIEN. Arat. 538 sic se tulit ordo -atus (*sc. trigonio*). 634 media (*sc. inter Nixum et Cygnum*) est Lyra sede -ata (*cf.* CARM. epigr. 1836,6 hic corpus posuit, sedem -vit in astris). PS. RVFIN. in Os. 2,14 *praeda* exustioni fuerat -ata. 11,8/9 cuius *dei* dispositione -ata semel firmitate gaudentem. AVG. civ. 6,9 ut immunditiam theologiae fabulosae sibi -rent, in suis solemnitatibus ponerent. 10,3 ei *deo* beneficiorum eius solemnitatibus festis et diebus statutis -amus sacramusque memoriam. ZACCH. 1,31 -ari debere idolis castitatem. SALV. gub. 8,10 professionem Christo -verant. DRAC. laud. dei 3,273 criminibus ... ducum sua regna -are. Romul. 10,452 -vit mortibus impietas *gentem vestram*, affectus funera praestant. COD. Iust. 1,7, 3,2 fidem quam deo -erant. CORIPP. Iust. 1,83 hoc nomen sors tibi -vit. CYPR. GALL. gen. 448 deus servo ... ingentes census et maxima quaeque -arat. *nota i. q. nomine honorare, honorifice designare*: PLIN. nat. 25,21 confines oceano Britanniae ... -vere *herbam Britannicam*. *huc trahi potest*: CLAVD. 25,8 oraque patricius nostra -vit honos (*i. patricius factus sum*).

3 ***aliquem***: VERG. Aen. 1,73 conubio iungam stabili propriamque (*sc. Deiopeam*) -bo (= 4,126. *cf.* SERV. *ad l.* obsequentem eam fore demonstrat. sacerdos -atus est numini, hoc est ad obsequium datus est. [auct.] alii -bo 'dabo' accipiunt. ... deest 'tibi eam'. VAL. FL. 3,535 quem tibi coniugio ... -vi. STAT. silv. 2,1,80 astra salutantem dominus sibi mente -vit. 2,7,82 taedis genialibus -bo doctam [*sc. uxorem*] atque ingenio tuo decoram). MANIL. 5,368 caeloque -atum alituumque genus. TERT. zel. 6 deo pectora (*metonymice*). VOPISC. quatt. tyr. 12,4 *quem* -asset (designavisset *Peter*, ditasset *Overdick*) imperio. DAMAS. epigr. 1,8 angelus ex ovibus rapuit regemque -vit. PRVD. cath. 4,45 illum ... feria -arant. SVLP. SEV. Mart. 19,1 puellam ... perpetuae virginitati -arit. DRAC. Orest. 68 sic leto non es sacrata morte -ata. CYPR. GALL. deut. 175 plebs tristiferae -anda morti. CORIPP. Iust. 2,25 sociam. *nota seq. infin.*: DRAC. Romul. 7,80 equus circi iuga ferre -atus.

B ***speciatim*:** 1 *i. q. se dedere, obstringi, addici, obsequentem, devotum obligatum esse alicui vel alicui rei, necnon in aliquam rem: saepe part. perf. pass. sensu reflexivo* (*cf. genet. infra l. 63*): CIC. de orat. 3,11 Crasso se -arant. epist. frg. I 2 ei me totum -verim. CAES. Gall. 6,12,7 se Remis in clientelam -bant. 6,13,2 sese in servitutem -ant nobilibus. PAVL. FEST. p. 70 delicatus quasi lusui -atus. SEN. Phaedr. 487 qui se -vit montium ... iugis. benef. 4,32,2 se reipublicae. dial. 9,3,1 cui se uni. epist. 122,4 se tenebris. STAT. silv. 2,7,41 puer o -ate Musis. APVL. met. 11,9 -ati magno Serapi tibicines. CORP. XIII 7616 (*a. 213*) cohors d⟨evo⟩ta ac -at⟨a m⟩a⟨iesta⟩ti eius (*principis*). CYPR. domin. orat. 13 se *deo* -at (epist. 4,2 se Christo. Fort. 11 -ati ac devoti deo vivimus [Demetr. 7 propheta devotus ac -atus deo]. Demetr. 12 dei servos et maiestati ... eius -atos. FIRM. err. 13,3 religiosus animus et deo summo -atus [*metonymice*. LACT. inst. 5,1,7 -atas deo mentes. PRVD. cath. 6,135 tali -ata signo (*i. cruci*) mens fluctuare nescit. AVG. epist. 126,1 cor tuum et deo -atum. *cf.* PRVD. cath. 7,178 Iesus -ato corde ieiunaverit]. LACT. epit. 66[71] iustos homines ac -atos deo. MAX. epist. p. 3 Christo. PASS. Mar. Iac. 6 p. 53,9 CARM. epigr. 662,7. 1443 B 1 ⟨...⟩ angelicae legis docta, -ata deo). AMM. 15,5,6 -atos (*i. fideles*) imperio. 17,13,30 -atum nobis ... et fidum. 30,10,1 *cohortes Gallicanae* non semper -atae legitimorum principum fidei. PRVD. cath. 7,66 illic (*sc. in solitudinibus*) -ata parcus abstinentia (*sc. personata*) potum cibumque ... respuebat. perist. 10,218 talibus mysteriis tecum -ati. PAVL. PELL. 604 placitis tibi vivo -atus legibus. ALC. AVIT. carm. 2,417 perpetua vosmet mihi sorte -vi. epist. 44 p. 73,27 pii domni (*genet.*) -atis. DRAC. Romul. 7,114 unus erat Latialis mysticus aulae, alter apud Danaos sacrata mente -atus. CARM. epigr. 678,3 pari -ata marito. 1837,3 castitatis custos (*sc. episcopus*) karitati pacique -atus. *nota t. t. iuris publici de vindicatione civitatis*: CIC. Balb. 28 qui se alii civitati -arit. 30 in aliam se civitatem -vit.

2 ***i. q. librum dedicare***: PLIN. nat. praef. 6 neque enim similis est condicio publicantium et nominatim tibi -antium (*substantivi vice*). 11 quae tibi -antur. 19,177 quem *librum* Maecenati -vit. QVINT. inst. 1 pr. 5 opus ... tibi -amus (4 praef. 1). FIRM. math. 1 pr. 1. SIDON. epist. 3,12,5 vs. 2 carmen. *al.*

part. perf. pass. pro adi. **dicātus**, -a, -um. *plerumque ponitur superlat., deest compar.* 1 *de personis vel rebus personatis i. q. obsequens, devotus, addictus sim.*: LVCIF. non parc. 7 p. 224,30 rex deo -issimus. RVRIC. epist. 2,40 p. 425,3 dum mihi fidelis admodum ... consors et -issimus (*Mommsen*, decacissimus *codd.*, dicacissimus *Engelbrecht*) delator (*i. tabellarius*) saepius inculcat. COD. Iust. 2,7,25 (8,6),3 -issimorum domesticorum. 12,33(34),5,4 in viris -issimis scholaribus atque candidatis. CORP. XIII 6754 (*a. 213*) devoti⟨ssimus⟩ numin⟨i eius di⟩catiss⟨imusque⟩ (XI 3310 [*a. 254*] ordo ... -issimus numini *maiestatique* eius [X 3343 (*a. 302*), 6. 4785, 8/9. III 460. 3521. 12073. 14195[27] *saepe*] III 6900 -issima numini eius metropolis An-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cyranorum. 8359 numini eius devotissimo et -issimo. V 856,9. 857,10. 2817,10. VIII 1016. *cf. p. 966,25*). CORP. III 6751 pietati eius semper -issimi. 11467 officium -atum (*metonymice i. officiales devoti*). 14195[26] imperio eorum -issimus. X 7204,10 (*a. 315/337*) semper -atus (7229, 9/10. 7230, 10/11). VIII 22267 cui -issimi vivimus **2** *de re i. q. sacer, sacratus*: AVG. civ. 1,1 in locis Christi nomini -issimis et amplissimis (3, 31 ad loca Christo -issima confugerunt).

adverb. superl. **dicātissimē.** CORP. VIII 8777 (*in Mauretania, a. 243*) -e devoti numini eius *imperatoris.*

syn.: *ad IA*: indicare, nuntiare. *ad IB*: consecrare, dedicare, devovere, sacrare. *ad IIA*: attribuere, constituere, dare, dedere, designare, destinare, tradere, tribuere. *ad IIB*: addici, se dare, dedere, devotus, obligatus, obsequens esse, obstringi.

deriv.: dicatio, dicator. *comp.*: ab-, de-, praedicare. *Gudeman.*

***2. dīco**, dīxī, dictum, -ere [*i. q. osc.* deíkum '*dicere*', dicust *umbr.* dersicust '*dixerit*', *got.* ga-teihan '*indicare*', *theodisc.* zīhan '*incusare*'; dixi = *gr.* ἔδειξα (*praes.* δεικνύναι), dictus = *ind.* diṣṭáḥ '*ostentus, instructus*' (*praes.* dídeṣṭi, diśáti); *cf. c.* dic-is, dicio, dicare, index, iudex, *osc.* med-diss, *gen.* medíkeís '*summus magistratus*', *theodisc.* zeigōn '*demonstrare*'. *Th.*]. VARRO ling. 6, 61 -o originem habet graecam, quod Graeci δεικνύω. TER. MAVR. 435 -o sive fido longae sunt priores syllabae. *cf. p. 963, 32 sqq.* dīxi: PRISC. gramm. II 509, 15. -ctum: PRISC. gramm. II 511, 23 (-i- *correptam testatur* GELL. 9, 6, *sed* dict- *v. sub* dictatura). *de gerund.*: CASSIOD. gramm. VII 150, 15 in antiquiorum multo libris quam C. Caesar est, per u pleraque scripta invenio: ...-undum (*sic passim* iure -undo *ex. gr.* LEX repetund. [Corp. I 198] 31 LEX Rubr. [Corp. XI 1146] 2,12 *etc.*). *formae*: deico: PLAVT. Merc. 281 (*A.* 294). CIC. opt. gen. 2 (*r*). Att. 13,21,5 (*M*). *cf.* SERV. auct. Aen. 9,266 pro -ere alii 'deicere' legunt (*quod pro* de-icere *sumit*). *in titulis antiquioribus passim* deico deixi; dico *non ante* LEX Rubr. (Corp. XI 1146, *a. 49 a. Chr.*) *et* LEX Iul. munic. (Corp. I 206), *sed* dixsi *iam* SEN. Minuc. (Corp. V 7749) 3. dicier: CIC. Arat. 33 VATIN. Cic. epist. 5,9,1 PERS. 1,28 CARM. de mens. 20 PRVD. perist. 11,86 GLOSS. dixti: NOVIVS Atell. 8. 9. PLAVT. Asin. 823 (dixisti *codd.*). Men. 1097 (-isti *codd.*). 1098. Merc. 658 (*eodem versu* -isti). 754 [Poen. 1357 *A*] Trin. 567. 602. 655 *al.* TER. Eun. 165. 167. 793 *al.* CIC. Caecin. 82 (*cf.* QVINT. inst. 9, 3, 22) nat. deor. 3, 23 (*sed cf. Plasberg ad l.*) MART. 4, 61,4. 5,16,13 CORP. I 1449. III 14359, 10[a]. dixis (*i.* -xeris): PLAVT. Asin. 744. 839 Capt. 149 Merc. 484 Mil. 283 Vid. 83. dixe: PLAVT. Amph. frg. 7. TER. Hec. 845 (-isse *codd.*). VARRO Men. 284. ARNOB. nat. 5, 1 (*ex Valer. Ant.*). AVSON. 301, 7. dixem: PLAVT. Pseud. 499 (id faxem *codd.*). *cf.* SCHOL. Bob. Cic. Sest. 28 p. 88, 1 et notabiliter media verbi parte subtracta non implevit omnibus syllabis '-xisset' sed '-xet'. inveniuntur aput veteres pleraque huiusmodi (*codd. Cic. habent* -xisset). CORP. IV 4812 (*al.*) dixet *est* -xit. *futurum*: PAVL. FEST. p. 72 dice pro -am antiqui posuerunt. *cf.* QVINT. inst. 1, 7, 23 non Cato Censorius (*frg. inc. 55*) '-am' et 'faciam' 'dice' et 'facie' scripsit? 9, 4, 39. GLOSS. dice -am. dicebo: NOVIVS Atell. 8 (*cf.* NON. p. 507). VICT. VIT. 3, 36 -bit (*sic fere omnes codd.*). *imperativus*: QVINT. inst. 1,6,21 multum enim litteratus ... et 'calefacere' -xerit potius quam quod -imus (*sc. calf-*) et 'conservavisse', his adiciat 'face' et 'dice' et similia. CHAR. gramm. I 256, 20 omnia imperativa tertiae declinationis secunda persona instantis temporis per e litteram terminantur, corrumpuntur autem haec tria, velut facio fac, -o dic, duco duc (*cf.* DIOM. gramm. I 349, 25 EXC. Bob. gramm. I 563,19 PRISC. gramm. II 325, 9. 373, 4 PROB. inst. gramm. IV 186, 34 CLEDON. gramm. V 18, 20 MACR. exc. gramm. V 618, 18. 640, 35 SACERD. gramm. VI 433, 32). dice (*seq. consonans praeter* PLAVT. Curc. 133 Merc. 159. 605 AFRAN. com. 145): NAEV. trag. 63 PLAVT. Aul. 787 Bacch. 716 Capt. 359 Cas. 346 Curc. 133 Merc. 159. 605 (dico *codd.*). Mil. 256. Rud. 124 (*eodem versu* dic). 951 (-c *trad.*). 1156 -ce dum. [Stich. 696 *coni. Leo*] AFRAN. com. 145 (-i *trad.*). CARM. de fig. 183 (*exemplum circumscriptionis*) pro 'dic' 'dice loquendo'. *praeterea tradit* PS. PALAEM. gramm. V 544, 27 Virgilius -it 'dice' et Terentius 'face' (*sed in codd. Verg. ubique* -c, *etiam ante vocalem*). dic: *inde a* NAEV. trag. 37. *partic.* diciens: ITALA Matth. 10,5 (cod. k). *supinum*: QVINT. inst. 1, 4, 29 quaedam simile quiddam patiuntur vocabulis in adverbium transeuntibus: nam ut 'noctu' et 'diu', ita '-ctu factuque'. sunt enim haec quoque verba participialia quidem, non tamen qualia '-cto factoque'. PRISC. gramm. III 324, 7 *Graeci* λεκτέον ἐστί pro 'oportet -ere'... hinc Romani *gerundia vel supina invenerunt*: -endi, -endo, -endum, -ctum, -ctu (*cf.* PROB. app. gramm. IV 193, 5). *deponens*: VISIO Pauli 40 vos autem -bamini *sq. or. dir.* -it *impersonaliter*: ITIN. [Silv.] 37, 5 ita legitur primum de psalmis, ubicumque de passione -xit. *v. Löfstedt ad l. et quae ibi allata sunt.* ? *reflexive*: GREG. TVR. Franc. 3,5 ad quem senex quidam se -xisse fertur. *de usu*: *part. perf. pass.*: PLAVT. Poen. 541 equidem haec vobis -xi per iocum. :: per iocum itidem -ctum habeto, quae nos tibi respondimus. 913 haec cura clanculum ut sint -cta. :: non -ctum est (*cf. p. 974,68 et de numero mutato* CARM. epigr. 331, 2). *part. fut. inde a* PLAVTO, *nota*: GRACCH. or. frg. Gell. 1,7,7 credo ego inimicos meos hoc -urum. *part. praes.* (*genet. plur.* -entum: OV. met. 10,657 *p. 982,53*, -entium: CIC. Brut. 201 SEN. contr. 3 praef. 15 SEN. epist. 108, 7 *al.*). *legitur non ante* TER. (PLAVT. Merc. 142 maledicentior) *neque omnino frequentatur* (*sed cf.* dictitare; -ens *pro substantivo v. p. 989, 63*). *nota constructionem ad sententiam*: ITALA gen. 22, 20 *cf.* 38, 13 (Aug. loc. hept. 1, 73. 137) et nuntiatum est Abrahae -entes (ἀνηγγέλη λέγοντες, VVLG. *om.* -entes. AVG. *ad l.* cum consuetudo loquendi habeat: nuntiaverunt A. -entes aut: nuntiatum est a -entibus). *inde a* LIV. *eodem sensu usurpatur abl. gerund., ex. gr.* 8, 21, 8. 45, 19, 9 tempestivis sermonibus rem ... restituit, aliis alia regna crevisse rebus -endo. VAL. MAX. 4, 1, 15 iussit -endo *eqs.* 5, 2, 8 *al.* SIL. 11, 602 TERT. orat. 21 *al. saepe.* *de reliquo usu gerundii v. potissimum p. 970, 28 sqq., gerundivi p. 980, 43 et 989, 75. supinum v. p. 969, 58. de potentiali v. p. 969, 44. 971, 24. 33. 973, 45. 976, 47. notatur* d.: s(alutem) d(icit). i(ure) d(icundo). d(ixit). *de significatione*: NON. p. 280 indicare. DIFF. Suet. 313, 13 garrire vitii est, loqui naturae, -ere vel facundiae (*p. 970, 26*) est vel iudicantis (*p. 970, 77. 971, 6*) aut criminantis. DIFF. gramm. VII 522, 2 -ere quod volumus, loquimur invicem, narramus quod ignoratur. ISID. diff. 1, 152 -it qui semel idem pronuntiat, memorat ... qui saepius idem ... facit. GLOSS. εἴπω. ἐρῶ. λέγω (*cf.* PLVT. Marcell. 24 τὸ λέγειν δίκερε Ῥωμαῖοι καλοῦσιν). -o, -is aio, ais. -it asserit, ait. -c εἰπέ. λέγε. -ito λέγε. -ite εἴπατε. -ere ferre, referre. -am λέξω. -xi εἶπον. -batur autem ἐλέγετο δέ. -ier dici constitui. -ctum est ἐλέχθη. εἴρηται. qui -it ὁ λέγων. qui -xit ὁ εἰπών. qui -itur ὁ λεγόμενος. qui -ctus est ὁ λεχθείς. si -am ἐὰν εἴπω *etc.* -ens λέγων. λέγων, οὐχ ὁ λέγων (*contra usum v. l. 1 et p. 989, 63*). -entes φάσκοντες. -entibus τοῖς λέγουσιν. -ctu τῷ λέγεσθαι. *dub.* IV 54, 32 -atur inpertitur (*vel* inpertitur). *legitur per totam latinitatem.* [*dub.*: VERG. georg. 2, 106 Libyci ... aequoris discere (*testatur etiam* COLVM. *et* AMM., dicere *M V*) quam multae zephyro turbentur harenae. OV. fast. 1, 317 quattuor adde dies ductos (*Leid. al.*, dictos *R*, dictis *V*) ex ordine nonis.] [*val.* zicere, *it. francog.* dire, *hisp.* decir. *M.-L.*]

i. q. verbis (tam voce conceptis quam scriptis) indicare, verba facere, loqui, disserere, affirmare (opp. negare), *saepe etiam i. q. respondere (v. p. 969, 7. 982, 38; i. q. -endo efficere v. p. 974, 38, rarissimo i. q. interrogare, v. p. 983, 56); raro de sonis non articulatis, v. p. 989, 18. 21. subiectum est persona; bestiae et res aliquid dixisse dicuntur p. 989, 18 sqq. materiei digestio sumitur ex constructione*:

I ***absolute.*** **A** *generatim (p. 968, 81—970, 25) i. q. loqui; subiunguntur locutiones adhortantis* tibi -o (*p. 969, 29*), *orationem concludentis (p. 969, 40), deprecantis* pace -xerim *etc. (p. 969, 44), supinum (p. 969, 58).*

B *speciatim (p. 970, 26—971, 40).* **1** *i. q. orationem habere, publice loqui (etiam i. q. declamare) p. 970, 26.* **2** *i. q. sententiam -ere p. 970, 80.* **3** *i. q. testimonium -ere p. 971, 15.* **4** *i. q. opponere p. 971, 21.* **5** *sacramento -ere p. 971, 38. sequuntur (p. 971, 41—973, 59) exempla adverbiorum genus loquendi accuratius indicantium, ex quibus seorsum positae sunt (p. 973, 29 sqq.) locutiones per parenthesin orationi insertae* ut vere -am *etc.*, ut -xi *sim.*

II *seq.* ***obiectum*** *(p. 973, 60—982, 33).* **A** *i. q. -endo aliquid exprimere (obi. quod dicitur interius).* **1** *generatim.* **a** *obi. est substantivum p. 973, 61.* **b** *adiect. et pron. p. 974, 48. adduntur exempla enuntiati relat. praeter constructionem inserti p. 975, 14.* **2** *speciatim.* **a** *i. q. certum vocabulum eloqui p. 975, 20; hic quaeras locutiones excusantis se vel corrigentis atque monentis*: ut ita -am *sim. p. 975, 82,* prope -am *sim. p. 976, 47,* ne -am *p. 976, 58,* non -o *sim. p. 976, 77.* **b** *i. q. vocabulum fingere, derivare p. 977, 26.* **c** *i. q. pronuntiare p. 977, 55.* **d** *i. q. canere p. 977, 65.* **e** *i. q. statuere, edicere p. 978, 4, promittere p. 978, 77, indicere p. 979, 1.* **f** *salutem -ere p. 979, 6.*

B *i. q. -endo tractare, enarrare, exponere (praedicere p. 979, 22).* **1** *aliquid p. 979, 23.* **2** *aliquem p. 980, 22. seorsum ponuntur exempla relativi attracti p. 980, 74 et verbi -o ad vocabulum accuratius definiendum additi, i. q. scilicet p. 980, 83.*

C *accedit alter accusativus.* **1** *i. q. vocare, appellare p. 981, 17, nomine significare p. 981, 75,* qui -itur *p. 982, 2.* **2** *i. q. creare p. 982, 16.*

III *seq.* ***enuntiatum*** (*p. 982, 34—987, 46*). **A** *oratio (et interrogatio) directa p. 982, 34.*

B *interrogatio indirecta p. 983, 34.*

C *acc. c. inf. (-o sq. nom. c. inf. p. 985, 58, passive nom. c. inf. p. 984, 80).* **1** *in enuntiato affirmativo p. 984, 16.* **2** *interrogativo p. 985, 62. quae vulgo pro acc. c. inf. ponuntur coniunctiones p. 985, 79.*

D ut, ne *p. 986, 69.* ut *omissum p. 987, 20, cuius loco ponitur infin. p. 987, 32.*

iuncturae ad I—III praepositionales p. 987, 47.

IV ***varia:*** *nolui enim per constructiones seponere locos*: **A** *quibus vocabulo* -ere *proverbium affertur (p. 988, 75).* **B. C** *quibus aut bestia aut res subiectum est (p. 989, 18. 21).*

I ***absolute:*** **A** ***generatim*** *i. q. verba facere, loqui, affirmare*: PLAVT. Amph. 576 quid hoc sit hominis? :: equidem decies -xi. 725 tu me ... vidisti? :: ego, inquam, si vis decies -ere. 743 tace: tu -c (*saepe opp.* tacere, *ex. gr. p. 991, 22* MARCIVS carm. frg. 1 postre-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mus -as, primus taceas. CIC. Att. 5, 10, 3 epist. 12, 13, 1. ad Q. fr. 1, 2, 3 [reticere]. HOR. epod. 5, 49 VAL. MAX. 7, 2 ext. 6 CVRT. 7, 1, 37. *cf.* SALL. Iug. 19, 2 silere). PLAVT. Amph. 762 neque edepol dedi neque -xi. 803 perge porro -ere. 1089 sine me -ere, ut scias *eqs.* (*cf.* Curc. 13). Aul. 764 neque edepol ego -xi neque feci. Bacch. 742 -c modo (Capt. 570). Cist. 454 sine -am (TER. Hec. 744). Curc. 453 immo etiam porro, si vis, -am. 635 ego -am (*in responsione* [*cf. infra l. 19*]. TER. Eun. 951 *al.* SEN. epist. 124, 12 quod autem hoc bonum? -am: liber animus *eqs.*). Merc. 159 quid id est igitur quod vis? :: -am. :: dice. Persa 207 quom, ut digna es, -o, bene non male loquor. Poen. 1155 -o, ne -ctum neges: ... despondeas. *et saepe.* TER. Andr. 29 Sosia, adesdum: paucis te volo. :: -ctum puta. Eun. 951 -am. *al.* CIC. nat. deor. 1, 10 ipse -xit (αὐτὸς ἔφα). Cato 54 quid de utilitate loquar stercorandi? -xi in eo libro, quem de rebus rusticis scripsi. VARRO ling. 6, 55 contra quam -xit fecit. CAES. Gall. 1, 47, 6 conantes -ere prohibuit. SALL. Catil. 8, 5 optimus quisque facere quam -ere ... malebat (SEN. epist. 20, 2 facere docet philosophia, non -ere). LIV. 1, 40, 6 iussi invicem -ere *litigantes. al.* *cum dativo personae passim, ex. gr.*: NAEV. com. 11 quo modo? :: -am tibi (*sim. in responsione*: PLAVT. Capt. 646 Curc. 437 *al.*). PLAVT. Amph. 197 meditabor quomodo illi -am. 619 quis istic Sosiast? :: ego, inquam. quotiens -endumst tibi? Asin. 783 tibi -at. Most. 1029 sic -xit mihi. Persa 168 satis fuit indoctae immemori insipienti -ere totiens. *al.* VARRO rust. 2, 1, 2 ut semigraecis pastoribus -am graece. PROP. 1, 20, 4 crudelis Minyis -xerit Ascanius (*i. testis erit*). LIV. 3, 70, 7 haud surdis auribus -cta. SEN. dial. 2, 16, 3 viro ..., qui sibi possit -ere *seq. or. dir.* (nat. 1 praef. 8 sibi ipse -xit. epist. 18, 5 -as tibi. 98, 12 -c tibi. PS. SEN. mon. 78 PERS. 3, 42. *cf.* SEN. PETRON. *p. 974, 56*). epist. 98, 14 fortunae.

tibi -o *sim. in appellatione, invocatione*: PLAVT. Bacch. 999 tibi -o. :: quid est? Curc. 516 heus tu, tibi ego -o. :: eloquere, quid vis? Men. 378. 696. Mil. 217 tibi ego -o ... heus te alloquor. Poen. 1305 Pseud. 244. Rud. 830 sed vobis -o: heus, heus vos *seq. interr. dir.* TER. Eun. 337. *cf.* CIC. de orat. 2, 118 vobis hoc ... -o (LIV. 45, 8, 6 vobis hoc praecipue -o, iuvenes). OV. epist. 19, 153 tibi, Nesse biformis, -imus. PRIAP. 45, 4 heus, inquit, tibi -imus, cinaede. SEN. epist. 89, 21 nunc vobis loquor ... vobis -o *seq. or. dir.* PETRON. 64 tibi -o, Plocame, nihil narras? ITALA Matth. 9, 6 (Tert. pudic. 22) tibi -o paralytice, surge et ambula (λέγει τῷ παραλυτικῷ, VVLG. ait paralytico). VVLG. Luc. 7, 14 adulescens, tibi -o, surge. CARM. epigr. 443, 2 ito procul et linque nefas, tibi -o, viator. *in fine narrationis, orationis*: PLAVT. Aul. 682 -xi tibi. Cist. 527 -xi quod volui. TER. Phorm. 437 (*cf.* DON. *ad l.* '-xi' solent -ere peracta causa). 439. 452 Hec. 612 *cf.* LVCIL. 282. CIC. Verr. 1, 56 -xi (*cf.* PS. ASCON. *ad l.* p. 152). PAPYR. Berol. 611 III 22 APVL. apol. 103. *saepe inseritur orationi potentialis, deprecationem exprimens*: PLAVT. Mil. 679 nam mihi, deum virtute -am, ... licuit (*cf.* Persa 390 deum virtute -am et maiorum meum. Pseud. 581 Trin. 346). LVTAT. epigr. 2, 3 pace mihi liceat, caelestes, -ere vestra (*cf.* SEN. Tro. 276 nat. 3, 11, 4 PETRON. 2 PLIN. nat. 34, 108. 35, 8. IVV. 11, 196 mihi pace immensae ... licet si -ere plebis). CIC. Mil. 103 pace tua, patria, -xerim (Marc. 4 hoc affirmo et pace -am tua. de orat. 1, 76 pace horum -xerim. Tusc. 5, 12 fat. 5. off. 3, 41 pace vel Quirini vel Romuli. epist. 7, 17, 1. LIV. 10, 7, 12 pace -xerim deum. 38, 46, 11. VELL. 1, 7, 4 pace diligentiae Catonis -xerim. 1, 17, 3. 2, 129, 3). de orat. 1, 242 bona venia huius optimi viri -xerim (leg. 3, 34 bona tua venia [AMM. 20, 8, 7]. LIV. 28, 43, 7 bona venia tua). STAT. silv. 2, 1, 82 fas mihi sanctorum venia -xisse parentum. AMM. 16, 12, 12 pace dei sit -ctum (*cf. p. 975, 18*).

saepe legitur supinum additum adiectivo (*subst. et verb. l. 61. 73. p. 970, 14. 16. 24*): ENN. ann. 240 malaque et bona -ctu (CIC. Tim. 12 -ctu melius et verius [ὀρθότερον]). PLAVT. Pseud. 824 formidulosas -ctu, non esu modo. TER. Haut. 941 sed ita -ctu (-cto δ) opus est. Phorm. 300 nihil est -ctu (-cto *A*) facilius (CIC. leg. agr. 2, 6 facillimum. LIV. 2, 34, 11 facile. 7, 8, 4. 31, 38, 3 -ctu quam re facilius [40, 35, 13]. PAVL. FEST. p. 59 CVRT. 3, 6, 17 COLVM. 3, 1, 4 *al.*). RHET. Her. 3, 8, 15 ut non sint necessariae -ctu (PLIN. nat. 11, 79). CIC. Verr. 2, 32 turpia -ctu (leg. 1, 52 off. 1, 159 OV. Pont. 2, 3, 7 TAC. dial. 28). 4, 129 incredibile -ctu est (5, 124. Cluent. 195 Phil. 2, 106 NEP. Hann. 6, 3 CVRT. 4, 7, 16. 8, 2, 36. 10, 5, 3 -ctu audituque. *al.* CVRT. 5, 13, 21 vix credibile -ctu. PLIN. nat. 18, 94). Manil. 42 difficile -ctu (65 Cluent. 26. 198 de orat. 3, 98 orat. 122 Tusc. 2, 19 *al.*). Planc. 16 perquam grave -ctu (carm. frg. 33, 1 o multa -ctu gravia, perpessu aspera [*Soph. Trach. 1046* λόγῳ κακά]. Phil. 9, 8 grave -ctu est, sed -endum tamen). Tusc. 5, 38 si hoc fas est -ctu (Tim. 6 [θέμις]. *cf.* Cato 13 nefas esse -ctu *seq. acc. c. inf.* VERG. Aen. 3, 365 novum -ctuque nefas ... prodigium. OV. Pont. 1, 9, 3). off. 2, 69 -ctu quidem proclive est. parad. 35 nec hoc tam re est quam -ctu inopinatum atque mirabile (VERG. georg. 2, 30. 3, 275. 4, 554 subitum ac -ctu mirabile monstrum [Aen. 2, 680. 3, 26]. Aen. 1, 439 mirabile -ctu. 2, 174. 4, 182. 7, 64. 8, 252 CIRIS 120 OV. met. 14, 406 LIV. 7, 26, 5. 9, 29, 10. 9, 41, 18 COLVM. 6, 27, 6 LVCAN. 5, 672 SIL. 7, 187 *al.* GLOSS. IV 56, 7 -ctu[m] mirabile mirificum. *cf.* GRATT. 443 -ctu mirum atque alias ignobile [*i. ignotum*] monstrum [PLIN. nat. 6, 162 mirum -ctu. 8, 128. 169. 9, 63. 15, 124. 17, 74 *al.* SIL. 16, 386]. SIL. 3, 685 admirabile -ctu). VERG. Aen. 3, 621 *Cyclops* nec visu facilis nec -ctu affabilis ulli (QVEROL. p. 28, 24. *cf.* GLOSS. V 189, 42 -ctu effabilis sermone narrabilis). 4, 454 horrendum -ctu (8, 565). HOR. ars 107 severum *decent* seria -ctu. LIV. 1, 23, 7 si vera potius quam -ctu speciosa -enda sunt (CVRT. 5, 1, 8 non speciosa -ctu, sed usu necessaria. QVINT. inst. 8, 6, 8). LIV. 3, 68, 9 gratiora -ctu (PLIN. nat. 26, 4 alia multa -ctu grata atque iucunda). 4, 30, 4 nihil dignum -ctu (9, 43, 6. 10, 27, 7 *al.* PLIN. nat. 11, 270. 37, 195 rariorum genera digna -ctu). 5, 47, 8 rem -ctu parvam (9, 30, 5 *al.* 22, 1, 13 minoribus etiam -ctu prodigiis. CVRT. 4, 2, 10 PLIN. nat. 2, 24 *al.* PS. QVINT. decl. 13, 3 parva -ctu animalia). LIV. 21, 32, 7 cetera visu quam -ctu foediora (VELL. 2, 100, 2 SEN. nat. 1, 16, 3 epist. 17, 7. IVV. 14, 44 nil -ctu foedum visuque. PLIN. epist. 3, 14, 2. 4, 25, 1. 8, 18, 9 foedum miserandumque). 27, 15, 9 leve -ctu momentum. 34, 3, 9 honestum -ctu (APVL. apol. 34). VELL. 2, 114, 1 o rem -ctu non eminentem. VAL. MAX. 9, 13, 2 verba ... -ctu fastidienda sunt (PLIN. nat. 29, 61). PLIN. nat. praef. 12 iucunda -ctu aut legentibus blanda. 2, 16 -ctu magis pudenda (26, 61 QVINT. inst. 1, 2, 8. 6, 4, 7. *nota*: TAC. Agr. 32 pudet -ctu). 7, 186 frivolum -ctu. *al.* SIL 1, 113 haud mollia -ctu. 1, 175 ferum visu -ctuque. 4, 767 infandum -ctu. 9, 502 flebile -ctu. STAT. Theb. 1, 395. 437 terribilem -ctu faciem. QVINT. inst. 1, 1, 37 res modica -ctu. *al.* IVV. 11, 56 pulcherrima -ctu. FLOR. epit. 1, 10, 6 immane -ctu. *al. saepius.* FRONTO p. 148, 17 N. sensum -ctu periculosum. AMM. 27, 7, 8 illud -ctu dirum et factu (31, 8, 7 factu -ctu visuque praedira). HIER. vita Pauli 3 quod -ctu scelus est (PRVD. apoth. 822). CYPR. GALL. Ios. 462 obscaenos -ctu ... artus. *cf. etiam* 2. dictus.

B *speciatim*: 1 *i. q. orationem habere, publice loqui* (*etiam de exercitatione oratoria i. q. declamare*): CATO ad fil. frg. 14 orator est ... vir bonus -endi peritus. TITIN. com. 62 numquamne mihi licebit hodie -ere. RHET. Her. 1, 1, 1 ut de ratione -endi conscriberemus. ... copia -endi ... sine assiduitate -endi. 1, 2, 3 certam viam rationemque -endi ... similes in -endo. *et passim.* CIC. *passim in libris rhetoricis, ex. gr.*: inv. 1, 1 in exercitatione -endi. de orat. 1, 102 qui ... ex magna hominum frequentia -ere iuberent, si quis quid quaereret. 1, 149 -endo homines, ut -ant, efficere solere. 3, 38 neque enim conamur docere eum -ere, qui loqui nesciat. *cf.* 3, 52 *partes* latine loquendi planeque -endi. Brut. 229 is *illis* consulibus primum in foro -xit (nat. deor. 3, 8. rep. 2, 53 in contione). orat. (*hunc librum* de optimo genere -endi *inscribit* CIC. epist. 12, 17, 2 Att. 14, 20, 3) 61 -endi autem, id est eloquendi, maxima vis soli huic (*sc. perfecto oratori*) conceditur. 132 -bat melius quam scripsit Hortensius. 136 nec quidquam est aliud -ere, nisi aut omnes aut certe plerasque aliqua specie illuminare sententias. 198 *syn.* oratio, *opp.* versus. 200 quaecumque etiam sine scripto -rent. 230 *opp.* scribere. 235 ut aut -at aut scribat utra voles lingua eo genere, quo illi volunt. opt. gen. 3 optimus est enim orator, qui -endo ... permovet. Quinct. 71 nisi tu ante novo more priore loco -xeris. Tull. 6 ut ita tibi multum temporis ad -endum sumas. Verr. 2, 103 qui meditati ad -endum paratique venimus. 5, 109 oratio mea aliena ... a cotidiana -endi consuetudine. Cluent. 140 homine in -endo vehementi et callido. rep. 2, 1 tantus erat in homine (*Catone*) usus rei publicae ... et modus in -endo (*i. q. modestia, aliter i. q. mensura*: Manil. 3 mihi non tam copia quam modus in -endo quaerendus est. TAC. dial. 38 modum -endo [*sic codd. praeter A qui habet* -endi] sibi quisque sumebat. PLIN. epist. 8, 14, 6 quod silendi tempus, quis -endi modus). *et saepissime in oratt. et philos.* Att. 4, 2, 2 si umquam in -endo fuerimus aliquid. epist. 12, 2, 1 omnibus est visus ... vomere suo more, non -ere. ad Q. fr. 2, 3, 6 -xi pro Bestia de ambitu apud praetorem Cn. Domitium in foro medio maximo conventu. AT. CAP. Gell. 4, 10, 8 *Cato* longa oratione utebatur eximebatque -endo diem. EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4 qui tam ἀσαφῶς loquatur, qui possit cum declamat σαφῶς -ere, quae dicenda sunt, non video. LIV. 5, 7, 5 facta -endi potestate. 35, 31, 12 inter -endi contentionem. FEST. p. 286 cum pro aede Castoris -xit. SEN. contr. 3 praef. 1 in foro ... -entes (*syn.* declamare). 7 praef. 1 cum per totum annum quinquiens sexiensve populo (*dat., i. populo admisso*) -ret. *sim. saepius.* VAL. MAX. 8, 10 ext. 1 vim ardoremque -endi. QVINT. inst. *passim, ex. gr.*: 8, 5, 32 omnem hanc in -endo voluptatem. 10, 1, 68 *Euripides* -endo ac respondendo cuilibet eorum, qui fuerunt in foro diserti, comparandus. 10, 7, 12 mihi ne -ere quidem videtur, nisi qui disposite, ornate, copiose -it, sed tumultuari. 10, 7, 29 ut describendo -amus facilius, -endo scribamus facilius. 11, 1, 30 ut vivat, quemque etiam -ere. IVV. 1, 44 Lugudunensem rhetor -urus ad aram. TAC. dial. 31 de bonis ac malis ... disputatur: haec enim est oratori subiecta ad -endum materia *eqs.* (*syn.* disserere). 35 *opp.* audiri. *et saepe.* PLIN. epist. 2, 10, 7 *silentio* ego, cum -o vel recito, non minus quam clamore delector. 3, 9, 21 quam haberem in -endo facultatem (SVET. Galba 3 modicae in -endo facultatis). *al.* *nota*: VARRO ling. 6, 61 iudex, quod iudicat ..., id est quibusdam verbis -endo finit; sic enim aedes sacra a magistratu pontifice praeeunte -endo dedicatur (*i. certis formulis dictis*).

2 *i. q. sententiam* -ere: CIC. de orat. 2, 260 -c de L. Manlio. leg. 3, 40 ut *senator* loco -at, id est rogatus *eqs.* Att. 1, 13, 2 secundus in -endo locus. 3, 12, 1 qua re in senatu -i nihil liceat. 3, 15, 6 *e lege Clodia* ne referri neve -i liceret *eqs.* 7, 1, 4 -c, M. Tulli (7, 3, 5. 7, 7, 7. 9, 5, 1 LIV. 9, 8, 2). 12, 21, 1 praetorio loco. epist. 11, 6, 2 si quid de

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

te honorifice -retur. ad Q. fr. 2, 1, 1 -xit Milo. 2, 3, 1 -xit Marcellus a me rogatus. ad Brut. 1, 5 (9, 14), 1 cum de iis ... sententiae -rentur, -xit Servilius etiam de Ventidio et ut Cassius persequeretur Dolabellam. LIV. 9, 8, 3. VITR. 7 praef. 6 sex una -xerunt (*sc. consentientes*). PLIN. epist. 9, 13, 9 sententiae loco -es, si quid volueris. 9, 13, 13. *sim. de edictis magistratuum et imperatorum*: VARRO ling. 6, 30 do -o addico (*sc. praetoris sententia*. MACR. sat. 1, 16, 14). EDICT. Anton. lib. col. I grom. p. 246. ACTA lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 155 xvvir(i) s(acris) f(aciundis) dic(unt) *seq. edictum* (ACTA lud. saec. Sept. Sev. [Corp. VI 32327] 3, 28. 8, 11). EDICT. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 6 Ti. Claudius Caesar Augustus ... -it. CORP. III 7251. COD. Iust. 7, 62, 1 (*a. 209*) sententia data ... Severus A. -xit. 7, 26, 6 cum consilio collocutus -xit. 1, 3, 7 imp. Theodosius -xit. *al. cf.* PAPYR. Arch. f. Papyrusforsch. I 298 *et Mommsen, Schriften IV p. 297.*

3 *i. q.* testimonium -ere: CIC. Cluent. 73 placuit repente pronuntiari '-xerunt'. Flacc. 10. 21 sine ullo studio. 90 quomodo igitur -it? Rab. Post. 36 -xerunt hic modo nobiscum ad haec subsellia. *cf.* PETRON. 14 quis habebit -entibus fidem? QVINT. inst. 6, 3, 86 -c, M. Tulli, si quid potes, de Sex. Annali. 5, 7, 29. IVV. 7, 13 quam si -as sub iudice 'vidi' quod non vidisti. *cf. p. 974, 1.*

4 *i. q.* obicere, contra -ere, *praecipue in oratione sibi ipsi aliquid opponentis, cf.* QVINT. inst. 9, 2, 36 est et incertā personā ficta oratio: 'hic aliquis' et '-at aliquis', *sed plerumque ponitur futurum (praeter l. 24. 33 sqq.)*: TER. Andr. 640 atque aliquis -at 'nihil promoveris' (LIV. 9, 4, 12 -at aliquis. *l. 23*). Haut. 72 enim, -es, ... paenitet (CORNELIA epist. frg. 1 -es pulcrum esse inimicos ulcisci. VARRO frg. Non. p. 425. CIC. S. Rosc. 94 -es '...', respondebo '...'. Q. Rosc. 8 'sunt duo iam menses' -es. Att. 2, 19, 1 *al.* PHAEDR. 3 prol. 8 fortasse -es. QVINT. decl. 269 p. 99, 20 iam -es mihi. PLIN. epist. 2, 3, 3. *cf.* AVG. serm. ed. Mai 107, 4 sed -urus es mihi forsitan). RHET. Her. 4, 26, 36 -et aliquis (CIC. Verr. 3, 57. 5, 10 *al.* SALL. Iug. 31, 18 LIV. 21, 10, 11 SEN. clem. 1, 15, 5 STAT. silv. 1 praef. PLIN. epist. 3, 9, 21). CIC. Sull. 38 -et fortasse quisquam. leg. agr. 2, 32 -xerit quispiam (off. 3, 100 Phil. 14, 13. CATVLL. 67, 37 -xerit hic aliquis. OV. ars 3, 7 -xerit e multis aliquis). off. 3, 76 -xerit quis (3, 102). SEN. frg. 32 hoc loco -it aliquis (TYCON. 3 p. 18, 9). IVV. 1, 150 -as (-es *P pr*) hic forsitan. 8, 163 defensor culpae -et mihi '...'.

5 sacramento -ere: LIV. 2, 24, 7 ut sacramento -rent *milites.* 4, 53, 2. 8. 24, 8, 19 quibus *consulibus* sacramento liberi vestri -ant. 25, 5, 8. 41, 5, 11. PLIN. epist. 10, 29, 2 sacramento militari.

iuncturae ad I: *accedunt* ***adverbia*** *(cf. etiam p. 996, 9)*: *de argumento atque elocutione*: absurde: TAC. ann. 13, 14 haud absurde. accurate: CIC. de orat. 1, 150. 2, 291 Brut. 86. acerbissime: CAES. civ. 1, 2, 8. acriter: TAC. dial. 11 acrius et intento ore. acute: CIC. de orat. 2, 256. orat. 99 acute et veteratorie. alioversum: PLAVT. Aul. 287 -xeram (*i. alio sensu intellegi volueram*). aliter: CIC. orat. 234 *opp.* hoc modo. ambigue: CIC. part. 51 *p. 972, 31.* amice: PLAVT. Stich. 469 bene atque amice. ample: CIC. Brut. 201 *v. l. 59* (*aliter* PLAVT. Asin. 203 non -o amplius). antique: HOR. epist. 2, 1, 67 si quaedam nimis antique, si pleraque dure -ere credit eos. aperte: NAEV. trag. 63 PACVV. trag. 6 TER. Eun. 819 RHET. Her. 4, 12, 17 CIC. Catil. 1, 3 Q. Rosc. 16. 43. Mil. 25 palam agere et aperte -ere. apposite: CIC. inv. 1, 6 ad persuasionem. apte: CIC. de orat. 3, 144. orat. 219 apte numeroseque. 232. 236 composite et apte sententiis. arroganter: CIC. de orat. 2, 339. Phil. 12, 21 arrogantius. aspere: CIC. de orat. 2, 339. Brut. 164 multa in illa oratione graviter, multa leniter, multa aspere, multa facete -cta sunt. orat. 127 *opp.* leniter. attenuate: CIC. Brut. 201 oratorum bonorum ... duo genera sunt: unum attenuate presseque, alterum sublate ampleque -ntium. Attice: CIC. Brut. 284 *al. v. vol. II p. 1134, 81.* audacter: PLAVT. Capt. 401. 630 Men. 52 Merc. 726 Most. 916. CIC. S. Rosc. 31 audacter libereque. Q. Rosc. 16 audacter et aperte. 17. de orat. 1, 193 audacius. *al.* belle: CIC. Quinct. 93 fatetur se non belle -ere, non ad voluntatem loqui posse. de orat. 2, 253. bene: PLAVT. Asin. 745 bene -ite (*i.* εὐφημεῖτε. *cf.* Aul. 787 Cas. 346). Stich. 714 melius -is. Truc. 128 cena detur. :: bene -is benigneque vocas. *aliter*: CIC. inv. 2, 4 optime. de orat. 1, 21 professio ipsa bene -endi. 1, 51 -et melius et ornatius. 2, 5 bene -ere ... et scienter et perite et ornate -ere. 3, 57 recte faciendi et bene -endi magistra. Brut. 86. bene -ere *alicui vel aliquem v. sub* benedico *vol. II p. 1867, 9.* benigne: PLAVT. Merc. 949 bene vocas, benigne -is (*recusantis formula*). TER. Phorm. 1051. blande: TER. Ad. 978 blande -ere aut benigne facere. breviter: CIC. inv. 1, 61 de orat. 1, 187. 214. 2, 215 orat. 236 (orat. 159 *de correpta syllaba*). celeriter: CIC. de orat. 3, 144. *cf.* RHET. Her. 3, 14, 24 celeriuscule (*opp.* retardare). circumscripte: CIC. orat. 221. clare (*i. clara voce*): TER. Andr. 754 RHET. Her. 4, 10, 14. 4, 51, 64 HOR. epist. 1, 16, 59. commode: CIC. S. Rosc. 9. de orat. 1, 227 parum commode. composite: CIC. orat. 236. coniuncte: RHET. Her. 2, 1, 1 (*i. simul*). contorte: RHET. Her. 1, 9, 15 CIC. inv. 1, 29. contumeliose: CIC. Phil. 8, 22 dolenter hoc -am potius quam contumeliose. copiose: CIC. S. Rosc. 89. de orat. 1, 21 ornate copioseque (1, 62). 1, 59 copiose varieque. QVINT. inst. 10, 7, 12. cordate: PLAVT. Mil. 1088 *p. 972, 10.* criminose: CIC. S. Rosc. 56 criminose ac suspiciose (Brut. 131). crudelissime: CAES. civ. 1, 2, 8. cupide: RHET. Her. 2, 6, 9. definite: CIC. orat. 99 qui enim nihil potest tranquille, nihil leniter, nihil partite definite, distincte facete -ere. diffuse: CIC. inv. 1, 98 res disperse et diffuse -ctae. diligenter: CIC. Brut. 86 multo diligentius meliusque. dilucide: RHET. Her. 4, 12, 17 CIC. part. 19. directe: CIC. part. 24 *opp.* retro (*i. inverso ordine*). diserte: CIC. de orat. 2, 38. 39. disperse: *l. 3.* disposite: QVINT. inst. 10, 7, 12. distincte: CIC. inv. 1, 43. 2, 11 orat. 99 *l. 1.* diverse: CIC. inv. 1, 93 quod ab eodem de eadem re diverse -itur. divinitus: CIC. de orat. 1, 227. 2, 7. 3, 4. docte: PLAVT. Epid. 404 docte et sapienter. Mil. 1088 -ito docte et cordate. Persa 551 verbum docte -ere. *cf.* PRIAP. 68, 1 indocte. dolenter: CIC. de orat. 2, 211 Phil. 8, 22 *p. 971, 80.* dubitanter: CIC. inv. 2, 10. dure: *p. 971, 50* CIC. Phil. 12, 25. elate: CIC. opt. gen. 10 ita fit, ut Demosthenes certe possit summisse -ere, elate Lysias fortasse non possit. eleganter: CIC. Brut. 86. eloquentissime: CIC. de orat. 1, 69. exigue: CIC. de orat. 3, 144 satis celeriter exigueque. facete: PLAVT. Capt. 176 Poen. 637 (*v. sub* dictum). CIC. de orat. 1, 75 non tam graviter quam facete. Brut. 164 *p. 971, 56.* orat. 99 *l. 1.* facile: CIC. Brut. 221. falso: NAEV. com. 3 *ille* -itur ... falso occidisse. PLAVT. Amph. 902 hoc falso -i. CIC. inv. 1, 81. flagitiose: CIC. de orat. 1, 227 turpiter et flagitiose. frustra: PLAVT. Merc. 658 Rud. 1134. graviter: CIC. de orat. 1, 75 *l. 17* Brut. 164 *p. 971, 56* orat. 22. 100. 101 parva summisse, modica temperate, magna graviter. part. 135 graviter vehementerque. honeste: CIC. Phil. 2, 47. humiliter: CIC. orat. 235 etsi humilius -ctum est *proverbium*, tamen simile est. ieiunius: CIC. Att. 12, 21, 1. imperite: CIC. Brut. 175 non imperite. impolite: CIC. de orat. 1, 214. impudenter: CIC. Caecin. 4 *opp.* fecisse. incise: CIC. orat. 212 quo pacto deceat incise membratimve -i. 224. inclementer: PLAVT. Pseud. 27. Rud. 114 homini libero. Truc. 273 mi. 604 *al.* TER. Eun. 4 qui -ctum in se inclementius existumavit esse. inconstanter: CIC. part. 51 ea, quae -cta sunt, si aut ambigue aut inconstanter aut incredibiliter -cta sunt aut etiam aliter ab alio -cta, subtiliter reprehenduntur. incredibiliter: *l. 32.* inepte: CIC. Brut. 284 si quis eos, qui nec inepte -unt nec odiose nec putide, Attice putat -ere. iniuste: PLAVT. Bacch. 463 in illum. Pseud. 612 alteri. Stich. 344 mihi. integre: CIC. opt. gen. 12 qui subtiliter -ant, eos solos Attice -ere, id est quasi sicce et integre. iocose: CIC. de orat. 2, 289. *cf.* PLAVT. Amph. 920 per iocum (963 Amph. frg. 7 Poen. 541. 1320 *al.* PRIAP. 44, 2 nolite omnia, quae loquor, putare per lusum mihi per iocumque -i). Amph. 964 ioco (Poen. 572. Merc. 993 ioculo [Stich. 23]). iuveniliter: QVINT. inst. 12, 6, 3. late: CIC. de orat. 1, 205 paulo latius. leniter: CIC. de orat. 1, 255 multo -is remissius et lenius quam solebas. Brut. 161 *p. 971, 56.* orat. 99 *v. supra l. 1.* 127 *opp.* aspere. lepide: PLAVT. Most. 252 ne nequiquam tam lepide -xeris. 260 Persa 154. leviter: RHET. Her. 4, 26, 36 ut, cum eam *rem* communi verbo appellaris, levius -xisse videaris. CIC. Phil. 12, 30 levissime. libere: CIC. S. Rosc. 3. *ibid.* liberius. CAES. Gall. 1, 18, 2. limatius: CIC. Brut. 93. litterate: CIC. de orat. 2, 253. male: PLAVT. Poen. 569 optime itis, pessime hercle -itis. *alio sensu v. sub* maledico. membratim: CIC. orat. 212 *l. 28.* 222. 224. minaciter: CIC. Phil. 5, 21 num putatis ... -xisse eum minacius quam facturum fuisse? modice: CIC. leg. agr. 2, 2. neglegenter: CIC. inv. 1, 30 *opp.* ornate exponitur. Caecin. 40 neglegentius aut stultius. nequiter: RHET. Her. 4, 20, 28 *opp.* turpiter facere. nervosius: CIC. orat. 127. nominatim: PLAVT. Rud. 1134 ibi ego -am quidquid inerit nominatim. nove: RHET. Her. 1, 9, 15. *cf.* CIC. de orat. 2, 127 novo quodam modo. numerose: CIC. de orat. 3, 176 orat. 219. 221. obscure: ACC. trag. 75 (*ex coni.*). CIC. inv. 1, 30 *opp.* dilucide exponitur. de orat. 1, 187. 2, 329 *opp.* planius. PRIAP. 3, 1. occulte: RHET. Her. 1, 6, 9. odiose: CIC. Brut. 284 *v. supra l. 34.* oratorie: CIC. orat. 227 nihil enim est aliud ... pulchre et oratorie -ere, nisi optimis sententiis verbisque lectissimis -ere. ornate: CIC. de orat. 1, 21 *v. p. 971, 81.* 1, 36 a disertis ornateque -entibus *viris civitates* esse constitutas. 1, 51 *v. p. 971, 67.* 1, 62 *bis.* 2, 5 *v. p. 971, 68.* orat. 22. 228. QVINT. inst. 10, 7, 12. parate: CIC. de orat. 1, 150. partite: CIC. orat. 99 *v. supra l. 1.* perite: CIC. de orat. 2, 5 *v. p. 971, 68.* perturbate: RHET. Her. 1, 9, 15 CIC. inv. 1, 29. perverse: ENN. scaen. 199 CIC. de orat. 1, 150. pie: CIC. inv. 2, 22 tam vere et pie. planius: CIC. Q. Rosc. 32. 43 atque apertius. de orat. 1, 187. 2, 303. 329 *opp.* obscurius. polite: CIC. Brut. 135. populariter: CIC. Brut. 164 (*i. ne populum offendat*). praeclare: CIC. inv. 2, 4 de orat. 2, 127. presse: CIC. Brut. 201 *v. p. 971, 58.* proprie: CIC. de orat. 2, 59 quam scienter, quam proprie de uno quoque *historico* -xit! Phil. 1, 18. pulchre: TER. Eun. 376 Phorm. 302 CIC. orat. 227 *v. supra l. 62.* pure: CIC. Brut. 202 pure ac solute. putide: CIC. Brut. 284. recte: PLAVT. Amph. 738 Asin. 471. 823 rectius. Men. 428 *al.* LVCIL. 1141. remissius: CIC. de orat. 1, 255 *v. supra l. 43.* ridicule: CIC. Brut. 172. *cf.* CAES. Gall. 1, 42, 6 non irridicule. salse: CIC. de orat. 2, 221 salsissime. 2, 275 subabsurde salseque. *cf.* 2, 274 cum sale. sapienter: PLAVT. Epid. 404 *supra l. 10.* scienter: CIC. de orat. 2, 5 *v. p. 971, 68.* 2, 59 *v. supra l. 74.* secus: PLAVT. Aul. 486 quid fecimus, quid -ximus tibi secus quam velles? CIC. de orat. 3, 141. Brut. 293 singularem virum — nemo -et secus —, sed oratorem? se-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ditiosissime: CIC. Att. 2, 21, 5, serio: PLAVT. Amph. 855. Asin. 29 Epid. 31 Poen. 160 Pseud. 340. sicce: CIC. opt. gen. 12 *v. p. 972, 37.* simpliciter: PRIAP. 38, 1. sincere: TER. Eun. 177. solute: CIC. Brut. 202 *v. p. 972, 76.* sordide: CIC. de orat. 2, 339. 352. stulte: PLAVT. Men. 1073 si quid stulte -xi atque imprudens tibi. CIC. de orat. 2, 274. 301 Caecin. 40. suaviter: CIC. Brut. 276. subabsurde: *v. p. 972, 80.* sublate: *v. p. 971, 58.* subtiliter: CIC. de orat. 3, 187 orat. 22. 100 opt. gen. 12 *p. 972, 37.* summisse: CIC. de orat. 2, 215 orat. 101 *v. p. 972, 23.* opt. gen. 10 *p. 972, 13.* suspiciose: *v. p. 971, 84.* temere: TER. Phorm. 802. temperate: CIC. Brut. 314 orat. 100. 101. timide: CIC. Caecin. 77 Phil. 12, 24. tranquille: CIC. orat. 99. turpiter: CIC. de orat. 1, 227. 2, 101. 339. varie: CIC. de orat. 1, 59 *v. p. 971, 82.* vehementer: CIC. part. 135. vere: ENN. scaen. 409 mulierem: quid potius -am aut verius quam mulierem? PLAVT. Curc. 479. TER. Eun. 175 ex animo ac vere. GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 3 RHET. Her. 2, 7, 10. 4, 36, 48 CIC. inv. 2, 22. 174 *al. cf.* RHET. Her. 4, 22, 32 in veritate. versute: CIC. orat. 22. veteratorie: CIC. orat. 99. *de lingua*: PLAVT. Mil. 87 id *nomen* nos latine gloriosum -imus (CIC. de orat. 3, 49 Brut. 138. 161 *al.* opt. gen. 23 top. 30 PRIAP. 3, 9 *al.*). VARRO ling. 5, 131 osce. rust. 2, 1, 2 ut semigraecis pastoribus -am graece (Brut. 310 *al.*).

pro adv. ponuntur substantiva vel locutiones (cf. l. 17. p. 972, 39 al. 974, 80): PLAVT. Cist. 667 si mihi alia mulier istoc pacto -at, -am esse ebriam. Men. 228 non -am dolo (Trin. 90. 480 TER. Ad. 375. *cf.* 453 sedulo). Most. 552 ordine omnia (RHET. Her. 3, 7, 13). Poen. 439 bona fida. RHET. Her. 4, 4, 7 ex arte. CIC. Brut. 219 ex tempore (*al.*). orat. 127 Peripateticorum more (207 Isocrateo Theopompeoque more). 234 hoc modo. CAES. Gall. 4, 25, 4 voce magna. *et sim. saepe.*

locutio cum adverbio coniuncta saepe orationi inseritur: ut ... -am, *ex. gr.*: CIC. Cluent. 126 ne ipsi quidem, ut gravissime -am, quidquam aliud -ent *eqs.* 152 quales *iudices*, ut vere -am, vos estis (prov. 19 vere ut -am. Pis. 64 ut verius -am [Phil. 2, 65 SEN. epist. 30, 1]. 68 ut vere -am. *al.*). Catil. 3, 17 ut levissime -am (Mur. 87 Sest. 145 Phil. 12, 30). Tusc. 3, 51 ut honestius -am. *al.* SEN. epist. 26, 4 ut proprie -am. QVINT. decl. 340 p. 344, 3 ut parcissime -am (AMM. 16, 12, 9). *al.* PLIN. epist. 1, 5, 16 ut idem saepius -am. ut ... -xerim: PLIN. nat. 25, 16 ut verius -xerim (QVINT. inst. 2, 10, 5 ut vere -xerim. CASSIAN. inst. 3, 8, 3). TERT. adv. Marc. 2, 17 p. 358, 4 ut dignius -xerim. MIN. FEL. 32, 9 ut prope -xerim (PASS. Cypr. 1 multa aut ut prope -xerim paene cuncta. 11 MACR. sat. 5, 15, 18). CASSIAN. conl. 9, 25 ut proprius -xerim. ut ita -am *v. p. 975, 82.* -o, -xi, -am *sim. c. adv.*: PLAVT. Aul. 283 me quidem hercle, -am palam, non divides. CIC. Vatin. 33 levius -xi. Mil. 29 -am enim aperte. Phil. 7, 8 periculose -o. leg. 2, 4 vere -am (orat. 2, 15). LIV. 22, 23, 3 laeto verius -xerim quam prospero eventu (VAL. MAX. 7, 6 ext. 1). TAC. ann. 4, 34 tulere ista et reliquere, haud facile -xerim moderatione magis an sapientia. *cf. p. 977, 24.*

ut, quemadmodum, sicut -o, -xi: PLAVT. Amph. 63 proinde ut -xi (491 ut iam dudum -xi. Capt. 17 ut -xeram ante. Curc. 43 ita ut occepi -ere [Poen. 470 Rud. 1065. 1119. *sim. al.*]. CATO agr. praef. 3 ut supra -xi [*sim. passim*]. CIC. Verr. 2, 137 ut -o *et saepe.* CAES. Gall. 1, 41, 4 *al.* MELA 1, 60 ut Homero -ctum est ..., ut alii aiunt. *cf. Krebs-Schmalz, Antibarbarus I^7 p. 438.* *aliter se habent talia*: PLAVT. Amph. 526 facitne ut -xi? [*sc. per breviloquentiam, i. ut eum facturum esse -xi*]. Asin. 54 estne hoc, ut -o? scin, ut -am? *sim.*). CIC. Verr. 5, 53 sicut ipsum -ere audistis (5, 133 leg. agr. 3, 5 *al.*). CIC. S. Rosc. 21 quemadmodum ipse -it (91 Verr. 4, 24 *al.* COLVM. 12, 52, 4 quemadmodum -ximus [*hoc uno loco, passim* ut]). PETRON. 38 sed quomodo -unt, ... invenit.

II ***cum obiecto*: A** ***i. q. verbis aliquid exprimere, pronuntiare, declarare*: 1 *generatim*: a** *obi. est substantivum* (causam -ere *i. q. se defendere v. vol. III p. 693, 33 sqq. aliter v. p. 974, 10*): PLAVT. Amph. 198 mendacium (Bacch. 525. 957 Persa 102 NIGID. Gell. 11, 11, 1 *sq.* Q. CIC. pet. 47). 205 sententiam (Curc. 702 RHET. Her. 3, 2, 3. CEST. or. frg. Sen. contr. 9, 6, 12 ineptam sententiam. CIC. inv. 2, 176. Phil. 11, 15 graviorem sententiam. *et saepe*). Asin. 489 contumeliam (*opp.* facere. Bacch. 267 quotque innocenti ei -xit contumelias. *al. v. vol. IV p. 801, 44*). 898 uxori vitium -ere. Bacch. 447 itur illinc iure -cto (Capt. 907 Epid. 25. Stich. 726 bonum ius -is. VARRO frg. Non. p. 518 cum *praetor* ius -ret populo. CIC. Quinct. 41 et in provinciis ius -batur et Romae iudicia fiebant. 82 Verr. 1, 12 *et persaepe. v. s. v.* ius). PLAVT. Bacch. 1018 istaec verba ... omnia (Merc. 206. Truc. 757 unum aiebas [*sc. te velle -uram*], tria iam -xti verba. 931. TER. Haut. 1042 verbum turpe. SALL. or. Macri 25 verborum satis -ctum est. VERG. Aen. 4, 650 novissima verba [6, 231]. TIB. 2, 2, 1 *al.* OV. am. 1, 4, 19 verba superciliis [*abl. instr.*] sine voce loquentia -am. epist. 11, 69 precantia verba. ars 1, 709 *al.* ITALA Iob 2, 9 [Cypr. testim. 3, 14] -c verbum aliquod in dominum [εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κύριον, VVLG. benedic deo]). PLAVT. Cas. 953 nugas. Truc. 213 naeniam. *al.* PACVV. trag. 380 iura iuranda. TER. Phorm. 15 *prologum.* Haut. 15 *orationem* (CIC. Planc. 74. ASCON. Pis. p. 1 *al. cf.* LIV. 3, 69, 3 contionem. PANEG. tit. *illius* panegyricus *illi* -ctus). CATO or. frg. 40, 5 iocos (LAEV. carm. frg. 14 ioca. GELL. 4, 20, 4). 41 testimonium adversus clientem nemo -it (CIC. Quinct. 58 *et saepe. cf.* PLAVT. Poen. 596 ut sciamus quid -amus mox pro testimonio. HIRT. Gall. 8 praef. 8). CIC. inv. 1, 27 tertium genus *narrationis*, quod delectationis causa non inutili cum exercitatione -itur et scribitur. 1, 99 tuam argumentationem. 2, 71 assumptiva *pars* tum -itur, cum *eqs.* orat. 188 versus saepe in oratione per imprudentiam -imus (Arch. 18 magnum numerum optimorum versuum de iis ipsis rebus ... -ere ex tempore. Deiot. 25 de Domitio versum Graecum. Tusc. 2, 60 versum ex Epigonis. div. 1, 52 off. 3, 82 VERG. ecl. 5, 2. AVSON. 196, 51 quam fatiloquo -cte profatu versus Horati). opt. gen. 16 Thucydidio genere causas in foro. top. 47 locus (*rhetoricus*) qui e contrario -itur. Planc. 83 miserabiliores epilogos (SEN. contr. 4 praef. 8). or. frg. A VI 5 logos qui ludis -cti sunt. CATVLL. 74, 2 si quis delicias -ret aut faceret. PVBLIL. D 4 -xeris maledicta cuncta, cum ingratum hominem -xeris. G 9 crimen (OV. ars 3, 375 crimina. met. 1, 766 Pont. 4, 14, 29). CAES. civ. 1, 23, 5 milites Domitianos sacramentum apud se -ere iubet (2, 28, 2. HOR. carm. 2, 17, 10 non ego perfidum -xi sacramentum). SALL. Iug. 44, 5 quaecumque -i aut fingi queunt ... probra (OV. ars 3, 49 rem. 697. met. 1, 759 opprobria). VERG. georg. 2, 393 rite suum Baccho -emus honorem (*cf. p. 979, 5*). Aen. 3, 693 nomen *insulae* -xere priores Ortygiam (*cf.* VARRO frg. gramm. suppl. p. CCVI, 3. OV. epist. 20, 111 nomine coniugii -cto. ars 1, 227. LIV. 1, 1, 11 cui Ascanium parentes -xere nomen. *aliter p. 979, 29*). 11, 508 quas -ere grates quasve referre parem? MORET. 108 -it convicia fumo. TIB. 1, 3, 31 tibi -ere laudes (OV. ars 2, 739 trist. 5, 3, 4. Pont. 4, 13, 23 laudes de Caesare -xi. COLVM. 10, 316. BVC. Eins. 1, 15 Caesareas laudes. STAT. silv. 2 praef. 28 GELL. 10, 18, 5). OV. am. 2, 9, 45 modo blanditias -at, modo iurgia nectat (3, 7, 11 epist. 8, 92. 13, 154 *al.*). met. 3, 527 -cta fides sequitur. 10, 133 solacia (Pont. 4, 11, 17). LIV. 3, 58, 7 cum iniustae vindiciae a collega -rentur. SEN. contr. 1 praef. 18 declamationes. 1, 2, 23 controversiam. 1, 5, 1 eundem sensum -xit hoc adiecto *eqs.* 2 praef. 1 principia, argumenta, narrationes aride -bantur. 2, 1, 27 hunc colorem. *sim. saepe.* SEN. clem. 2, 1, 1 cum -retur *ea vox.* PETRON. 109 capillorum elegidarion -ere. 64 belle deverbia. PLIN. epist. 1, 13, 2 an *recitator* -xerit praefationem. *nota in computando*: PETRON. 46 iam quattuor partes -it. 58 partes centum -o ad aes, ad pondus, ad nummum. 75 decem partes -it. *i. q. -endo componere (sim. supra l. 5 et p. 991, 13)*: RVFIN. Greg. Naz. orat. 1 praef. p. 4, 12 libellum hunc apologeticum -xit. *adde*: AMBR. hex. 1, 9, 33 bonus auctor ita lucem -xit (*i. -endo 'lux fiat' fecit*), ut *eqs.* *sim.* CARM. epigr. 55, 22 rogo, ut discedens terram mihi -as levem. DRAC. Romul. 9, 154 rupem complexa cruentam (*sc. cruore Hectoris*) oscula fixa dabit -ens de rupe maritum. *huc fere pertinet*: PLAVT. Poen. 734 centum nummis minus -etur (*sc. pro trecentis dicam ducentos*). SCHOL. Cic. Gron. p. 426, 26 quia oratoria est, minus -ere poenam rei (*i. minuere -endo, cf. Stangl, Wochenschr. f. klass. Phil. 1912, 29.* minus *i. q. non v. p. 987, 77*), ut -at exilium (*ad p. 975, 20 sqq.*).

b *obi. est pronomen vel adiectivum*: ENN. scaen. 290 hoc ego tibi -o. PLAVT. Amph. 21 pro imperio vobis quod -ctum foret (*cf.* Truc. 676 -c, impera mihi quidlibet quovis modo). 391 -c si quid vis (*ibid.* loqui. CIC. de orat. 2, 266 tum ut -ret si quid vellet, si nucem fregisset. div. 1, 47. PROP. 3, 6, 7 nunc mihi, si qua tenes, ... -ere ... incipe). Amph. 395 vera -o (562. 687. 736. 835. 855 -c mihi verum serio. Asin. 186 vera. Cas. 3 *al.* TER. Haut. 711. 766 Hec. 864 *al.* VARRO rust. 1, 2, 26 *et saepe. nota*: SEN. dial. 9, 1, 16 quis sibi verum -ere ausus est? PETRON. 47, 6). 435 falsum (755 Asin. 20 Cas. 686 TER. Andr. 788. CIC. inv. 1, 91 falsum quiddam. Q. Rosc. 43. 45 *al.*). 752 me illi ea quae illa autumat. 825 nescio quid istuc negoti -am. 1107 mira. Asin. 9 nunc quod me -xi velle vobis -ere, -am. Bacch. 753 aequom -is (Persa 543 aequa. TER. Ad. 803. Hec. 475 aequa de me. *cf.* Phorm. 637 si tu aliquam partem aequi bonique -xeris). Cist. 233 mala multa -i mihi volo (CIC. Att. 8, 5, 1 multa mala cum -xisset suo capiti, ut aiunt. CATVLL. 83, 1 mi ... mala plurima -it. 92, 1). Persa 729 -ctum sapienti sat est (TER. Phorm. 541). Poen. 1329 credibile. Rud. 1092 certum. TER. Eun. 221 abi, nihil -is, Parmeno (CIC. Tusc. 1, 15 cum igitur -is 'miser M. Crassus', aut hoc -is 'miser est Crassus' ... aut nihil -is omnino. 2, 45. 4, 46 *opp.* aliquid. fat. 32 *al.* APVL. apol. 58). TER. Phorm. 951 quod -ctum, indictum est (*i. non dictum*), quod modo erat ratum, irritumst. RHET. Her. 2, 11, 16 ne quid ambiguum -ant. 2, 26, 41 idemne tribuno militum -ret? CIC. Quinct. 8 quid hoc iniquius ... -i aut commemorari potest? Q. Rosc. 8 ego quae clara sunt consuetudine, diutius -ere non debeo. Verr. 2, 74. 5, 2 magnum. Mur. 22 quod sentio. *et persaepe* hoc, haec (*v. p. 975, 10*), id, illud, quod, multa *etc.* (*cf. p. 995, 59*). orat. 11 me saepe nova videri -ere intellego, cum pervetera -am sed inaudita plerisque. part. 22 aliquid aut inusitatum aut inauditum aut novum. 82 quae quisque senserit -xerit gesserit. Tusc. 1, 52 neque nos corpora sumus nec ego tibi haec -ens corpori tuo -o. fin. 1, 26 aliena -xit *Epicurus* in physicis. *al.* CAES. civ. 2, 35, 1 monere aliquid ... ac -ere. SALL. Catil. 3, 2 quae delicta reprehenderis, malevolentiā et invidiā -cta putant. Iug. 30, 4 decere existimavi unam ... orationem eius perscribere ac potissimum ea -am, quae ... disseruit. NEP. Cato 3, 4 haec omnia capitulatim sunt -cta. HOR. ars 334 simul et iucunda et idonea -ere vitae. TIB. 1, 5, 5 libeat ne -ere quidquam magnificum post haec. SIL. 12,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

701 his -ctis. 15, 558 his -ctis abit. Mart. 2 praef. quid hic porro -urus es, quod non possis versibus -ere? Tac. ann. 1, 76 non crediderim . . ., quamquam id quoque -ctum est. Act. Arv. a. 218 B 29 felicia -xerunt (a. 218 H 15 f). Diom. gramm. I 459, 23 toto -cto pars intellegitur (*opp.* parte nominata). *nota*: Plavt. Most. 666 quidquid dei -unt (*i. monent*), id decretumst -ere (*sim.* Cic. de orat. 1, 28 ut se abiceret in herba *Socrates in Phaedro Platonis* atque ita illa, quae philosophi divinitus ferunt esse -cta, loqueretur). Cato orig. 95 id obiectantes, quod mihi . . . minime -i velim (*cf. p. 971, 21*).

haec ubi -cta (*sc. sunt*) *orationi directae postposita* (*cf.* haec ubi -cta dedit *p. 993, 79*): Verg. Aen. 1, 81. 5, 32. 315. 8, 175 Hor. sat. 2, 6, 97 Lvcan. 2, 500 Val. Fl. 2, 384. 7, 511 Sil. 16, 393 Stat. Theb. 8, 338. *cf.* Verg. Aen. 8, 337 vix ea -cta. Sil. 17, 182 haec postquam -cta. *enuntiatum relativum orationi insertum*: Plavt. Amph. 522 verum, quod tu -is, ... non te mihi irasci decet. Cic. Att. 2, 4, 1 quod inter nos liceat -ere. Liv. 28, 41, 13 quod ... -ere etiam reformidat animus. Petron. 62 sed, quod coeperam -ere *eqs.* Qvint. inst. 4, 2, 86 quod non arroganter -xerim. Fronto p. 25, 21 N. quod bona venia pietatis tuae -ctum sit.

2 ***speciatim***: **a** *vocabulum certum eloqui, certo vocabulo uti* (vale *v. p. 982, 43*): Enn. scaen. 408 mulierem: quid potius -am aut verius quam mulierem? Plavt. Asin. 780 'te' ne -at. Truc. 680 -c mihi haben — :: marsipum te (parasitum et *codd.*) fortasse -ere? Lvcil. 229 quem *diem* plane hexametro versu non -ere possis (*cf.* Hor. sat. 1, 5, 87 oppidulo quod versu -ere non est. Mart. 9, 11, 11 nomen *Earinum* versu -ere non rudi volebam *eqs.*). Varro ling. 5, 4 recto casu cum -imus 'impos', obscurius est esse a potentia, qua⟨m⟩ cum dicimus impot[ent]em. 5, 96 ita enim (ὄϊς) antiqui dicebant, non ut nunc πρόβατον. 5, 131 id quod item -unt osce *et saepe sim.* rust. 1, 2, 1 aeditumo, ut -ere didicimus a patribus nostris. *cf.* 1, 2, 14 -untur, qui vecturis vivunt, velaturam facere. 1, 9, 3 quae proprio nomine -itur terra (1, 50, 1 messis). *al. saepe.* 3, 1, 6 in Sabinis . . . etiam nunc ita -unt (*sc. colles tebas vocantes*). 3, 9, 19 antiqui, ut Thetim Thelim -bant, sic Medicam Melicam vocabant. frg. Schol. Verg. Veron. ecl. 7, 33 (*ibid.* ponere). frg. Non. p. 216 qui oves duos, non duas -unt. frg. Serv. Aen. 12, 139 *v. p. 987, 82 al.* Rhet. Her. 4, 19, 26 articulus -itur, cum . . . distinguentur. Cic. inv. 2, 28 'nomen' autem cum -imus, cognomen quoque intellegatur oportet. de orat. 2, 193 numquam illum 'aspectum' -bat, quin *eqs.* 3, 168 ut pro aedificiis cum 'parietes' aut 'tecta' -imus; . . . ut cum unam turmam 'equitatum populi R.' -imus. orat. 155 *sq.* Quinct. 41 si neglegentiam -es, mirabimur, si bonitatem, ridebimus. Verr. 6, 96 cum in portum -o . . ., in urbem -o . . . venisse piratas. Mur. 27. Flacc. 13 qui comitatus ... comitatum -o? immo vero quantus exercitus! (*sim. saepe interrogative*: Mil. 76 vestras pecunias: pecunias -o? *al.* Liv. 21, 44, 7 in Africam transcendes: transcendes autem -o? 31, 7, 8. 32, 31, 13 Sen. dial. 1, 1, 5 Apvl. apol. 85). Cic. Planc. 84 Phil. 2, 25. 70. 11, 20 cum -o 'mihi', senatui -o populoque Romano. 13, 39 'partes' . . . -untur in foro, in curia. fin. 2, 1 audax negotium, -rem impudens. 2, 14. 94 turpe putandum est, non -o dolere . . ., sed funestare (*sim.* Liv. 40, 27, 11). Lael. 1, 54 Antiocho, familiari meo: magistro enim non audeo -ere. *al.* Att. 6, 2, 4 nullus . . . sumptus factus est: nullum cum -o, non loquor ὑπερβολικῶς; nullus, inquam, ne terruncius quidem. Lvcr. 1, 831 homoeomerian, quam Grai memorant nec nostra -ere lingua concedit nobis patrii sermonis egestas. Caes. anal. frg. Gell. 19, 8, 7 Pomp. gramm. V 199, 13. Cornif. de Verg. 'hordea' qui -xit, superest ut 'tritica' -at. Liv. 38, 8, 6 (*in orat. obl.*) gentis quondam sociae, nolle -ere iniuriis, miseriis certe coactae insanire. Pavl. Fest. p. 1 quod nos cum praepositione -imus 'aspicio', apud veteres sine praepositione 'spicio' -batur. p. 2 affecta femina vel in bonam partem -itur . . . vel in malam. p. 4 emere enim antiqui -bant pro accipere. *al. passim. nota* p. 368 vestis generaliter -itur . . ., vestimentum pars aliqua. Sen. dial. 10, 9, 3 non optimam quamque 'aetatem', sed 'diem' -it *poeta.* benef. 2, 34, 2 pedem et nostrum -imus et lecti et veli et carminis, canem et venaticum et marinum et sidus. epist. 102, 15 nemo -it 'laudem' funebrem, sed laudationem, cuius officium oratione constat *eqs.* 117, 13 Plin. dub. serm. frg. Char. gramm. I 118, 15 *al.* Qvint. inst. 1, 4, 14 *sq. al.* Ivv. 8, 275 aut pastor fuit aut illud quod -ere nolo (*sc. latro*). Plin. epist. 2, 11, 15 curam, nimium est enim -ere sollicitudinem. 3, 2, 2. 3, 5, 14. 6, 2, 1. Svet. Vesp. 22 plaustra potius quam piostra -enda. Fronto p. 224, 24 N. Char. gramm. I 319, 20 nam fragrare quidem ablativo -imus casu (*sc. iunctum.* Cledon. gramm. V 61, 16). Vlp. dig. 4, 3, 1, 3 non fuit autem contentus praetor dolum -ere, sed adiecit malum. 50, 16, 195, 2 communi iure familiam -imus omnium agnatorum. Pavl. dig. 1, 1, 11 ius pluribus modis -itur *eqs.* 50, 16, 18 munus tribus modis -itur. *al.* Min. Fel. 18, 11 cum ad caelum manus tendunt, nihil aliud quam deum (o deus *Bähr.*) -unt et 'deus magnus est' *eqs.* Tert. scorp. 9 si diem -xeris, lucis rem ostendisti . . ., licet non -xeris lucem. orat. 21. Prisc. gramm. III 238, 21 'secuti simus . . .' imperative -cta inveniuntur. *locutiones excusantis se vel corrigentis atque monentis*: ut ita -am (*inde a* Cic.; *apud poetas non legitur; dedi omnes locos praeter* Cic. phil. *et* Hier. *vocabulo, ad quod pertinet, anteponitur praeter p. 976, 7. 17. 20. 23. 41. 46, cf. Hey, Archiv 15, 444*): Cic. de orat. 3, 165 si ... 'pupillum' senatum quis relictum -ret, paulo durius *est*; sin 'ut ita -am pupillum', aliquanto mitius. Qvint. inst. 8, 3, 37 si quid periculosius finxisse videbimur, quibusdam remediis praemuniendum est: 'ut ita -am' 'si liceat -ere' (*cf. p. 977, 22*) *eqs.* Cic. de orat. 1, 260 in hoc uno opere, ut ita -am, noctes et dies urgeatur. Brut. 35 nihil acute . . ., nihil ut ita -am subdole. 96 iam artifex, ut ita -am, stilus (*sic 16ies postponitur apud* Cic.). 121. 129. 160. 203. 285. orat. 27 verbum aliquod ardens, ut ita -am. 40. 255 scopas, ut ita -am, mihi videntur dissoluere. Sest. 114 Phil. 6, 19. 7, 8 ego igitur pacis, ut ita -am, alumnus. fin. 1, 39. 2, 11. 45. 3, 21 *al.* Att. 1, 17, 4 hanc agilitatem, ut ita -am, mollitiamque naturae. Liv. 9, 18, 2 novae fortunae novique, ut ita -am, ingenii. 34, 6, 5. Epist. imp. Aug. Suet. Claud. 4. Val. Max. 1, 7, 8. 2, 7, 7. 5, 3, 2 a duris atque, ut ita -am, ferreis sententiis. 6, 3, 11. Sen. clem. 1, 1, 6. 2, 3, 1 benef. 3, 35, 1. 5, 7, 4. 6, 16, 7 pigrum iniecta, ut ita -am, manu extraxit. 7, 2, 4 dial. 1, 5, 1. 4, 3, 1. 6, 2, 3. 7, 8, 5. 10, 11, 2. nat. 1, 1, 5 collisus et, ut ita -am, frictus. 2, 1, 5. 2, 12, 1. 2, 28, 3 (*postponitur*) 3, 22. 6, 22, 3. 7, 1, 3. epist. 15, 4 ille, ut ita -am, saliaris, aut ut contumeliosius -am, fullonius. 17, 8. 38, 1. 52, 4. 58, 12. 66, 46. 71, 4 digito, ut ita -am, demonstrandum est. 72, 10. 81, 22. 84, 4 non sine quodam, ut ita -am, fermento. 86, 21. 88, 28. 89, 16. 90, 44. 95, 12. 99, 27. 109, 14. 119, 7. 122, 1. 18. Scrib. Larg. 38 divulgatas et, ut ita -am, publicatas. 105 irrequiebili, ut ita -am, et inextinguibili siti. Petron. 2. 118 Qvint. inst. 10, 1, 6 Frontin. aq. 64 Plin. epist. 9, 2, 3 paneg. 39. 45 Ps. Hil. c. Arrian. 13, 30. 32 Veg. mil. 2, 17 Hier. epist. 8, 1 in Ioel 2 p. 198 *al.* Avg. civ. 10, 15 p. 425. 11, 7 p. 470. 12, 26 p. 552. 553. 14, 2 p. 6. 22, 14 p. 591 Oros. hist. 7, 29, 18.

ut sic -am: Cic. inv. 2, 168 Qvint. inst. 1, 8, 9. 8 praef. 28. 11, 3, 32 Frontin. aq. 77. ut ita -xerim: Qvint. inst. 1, 12, 2. 9, 4, 61. 10, 2, 15 (ita *suppl. Halm*) Plin. epist. 2, 5, 6 Flor. epit. 2, 6, 27 Fronto p. 139, 13 N. Gaivs inst. 3, 18 Papin. dig. 40, 7, 34 pr. Apvl. Socr. 19 p. 165 flor. 2 p. 8 Ps. Apvl. Ascl. 18. 32 Tert. spect. 4 nat. 2, 2 bapt. 8 pudic. 14 anim. 3 resurr. 42 adv. Val. 7. 17 adv. Prax. 8 adv. Marc. 1, 3. 4. 2, 1. 27. 3, 5. 4, 7. 14. 5, 1. 13. 17 Sol. praef. 7 Pacian. paraen. 3 *bis.* Amm. 20, 8, 9. 28, 1, 57 Schol. Germ. Sang. p. 105, 4 Hier. epist. 10, 1, 2 Veg. mil. 1, 1 Avg. civ. 5, 7. 9, 19. 14, 15. 17 Macr. sat. 7, 10, 3. 7, 12, 33 Cassian. conl. 8, 25, 6 Cassiod. var. praef. 10. ut sic -xerim: Qvint. inst. 1 praef. 23 studiosos instruat et, ut sic -xerim, ius ipsum rhetorices interpretetur. 1, 6, 1. 5, 13, 2. 11. 6, 3, 93. 8, 3, 55. 9, 4, 134. decl. 268 p. 95, 5 nomen sapientiae facile atque avide, ut sic -xerim, dederunt. 269 p. 99, 10. 279 p. 138, 20. 332 p. 309, 6 Tac. dial. 34. 40 Agr. 3 (uti -xerim *trad.*) Germ. 2 ann. 14, 53 Plin. paneg. 42. Flor. epit. 1, 11, 11 cotidiani, ut sic -xerim, hostes. 3, 21, 3. 4, 2, 63 Marcell. dig. 24, 1, 49 36, 1, 46, 1 *bis.* Apvl. mund. 2 Avg. civ. 7, 1. ut ita -ctum sit: Hier. epist. 55, 2, 3. ut prope -xerim: *p. 973, 39 sq.*

prope, paene -am: Rhet. Her. 4, 49, 62 ut res prope -am manu temptari possit (Cic. Quinct. 44 molestia, prope -am non minore quam Quinctius. Verr. 2, 142. 4, 78 Planc. 20 Scaur. 45 de orat. 2, 140 Apvl. Socr. 17 p. 157). Cic. S. Rosc. 68 paene -am, respersas manus sanguine paterno iudices videant oportet (Q. Rosc. 16 iudicia summae existimationis et paene -am capitis. Cluent. 193).

-xi: Cic. Att. 5, 20, 6 quam non minus amo quam tu, paene -xi, quam te. Sen. contr. 9, 6, 1. -xerim: Qvint. inst. 1, 5, 55 ex omnibus prope -xerim gentibus. Tac. dial. 32 sine honore, paene -xerim sine ingenuitate (Plin. epist. 5, 6, 16 mollis et paene -xerim liquidus. Pompon. dig. 45, 1, 5 pr. Vlp. dig. 39, 1, 5, 4 Tert. anim. 6 Macr. sat. 7, 8, 9). ne -am: Ter. Ad. 375 est hercle inepta; ne -am dolo, absurda. Cic. Deiot. 2 crudelem Castorem, ne -am sceleratum et impium. Phil. 12, 9. 24 ipsi, ne -am mihi. 13, 12 fin. 5, 22 nat. deor. 1, 59 off. 2, 67 Lael. 82. Att. 9, 5, 2 qui *annus* nos, hoc non defendente, ne -am gravius, afflixerat. epist. 9, 16, 3. 12, 30, 3 Hor. ars 272 nimium patienter utrumque, ne -am stulte, mirati. Ov. epist. 15, 285 nimium simplex Helene, ne rustica -am. Liv. 39, 28, 10. Val. Max. 4, 3, 5. 6, 5, 5 accusatorem etiam suo, ne -am diligendum, certe laudandum. Cvrt. 9, 2, 28 alumnum commilitonemque vestrum, ne -am regem. Colvm. 1, 1, 20. 3, 2, 30 Scrib. Larg. praef. p. 2, 6 Qvint. inst. 1, 12, 18. 5, 12, 20 Plin. epist. 8, 12, 3 Fronto p. 19, 7 N. Tert. anim. 28 adv. Marc. 3, 7 [4, 18 p. 478, 25 *add. Kroym.*]. 4, 23. 5, 7 Hier. epist. 13, 3 Alc. Avit. carm. 1 prol. p. 201, 11. ut non -am: Qvint. inst. 12, 10, 35 ut non -am pinguioribus, fortioribus certe verbis. decl. 258 p. 53, 10 cedere te, ut non -am patri, seni. Lact. inst. 3, 13, 9 Epiphan. Hier. epist. 51, 4, 6 Avg. civ. 9, 3 p. 371 Oros. hist. 5, 21, 1. 5, 22, 12. -xerim: Qvint. inst. 10, 1, 77 Hyperides . . . minoribus, ut non -xerim utilior, magis par (Oros. hist. 5, 5, 14). Tert. spect. 5 ne -xerim (nat. 1, 7. 16 anim. 55 resurr. 22 adv. Val. 21 adv. Prax. 3 adv. Marc. 3, 6. 4, 10. 18. 27. 5, 13). non -o (-o *interrogative v. p. 975, 45*, -o *i. q. scilicet v. p. 980, 84*): Cic. Manil. 54 civitas ... non -o Atheniensium . . ., sed. Scaur. 18 Mil. 38 Phil. 2, 9. 66. 8, 28. 12, 6 *al. saepe.* Att. 6, 6, 4 *al.* Catvll. 15, 6. 16, 10 Sen. nat. 1 praef. 7. Plin. epist. 2, 4, 2 qui non -o molestiores, sed diligentiores erant. Apvl. apol. 84 Tert. adv. Prax. 24 doceat ... Christum ... non -o intellegi, verum vel aestimari potuisse. non -am: Cic. Verr. 3, 110 quem hominem? . . . non -am amicum tuum. Mur. 23 p. red. in sen. 16 dom. 56. Mil. 34 cur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Milo, non -am admitteret, sed optaret. Pis. 95 Marcell. 4. 5 *al. saepe.* div. 2, 29 leg. 1, 22 Att. 4, 3, 2 *al.* VELL. 2, 6, 5 VAL. MAX. 2, 2, 1 FRONTO p. 197, 1 N. TERT. nat. 1, 9 PS. CYPR. sing. cler. 11. 18. 30. 33 vel -am: CIC. Cael. 75 qua ex vita vel -am quo ex sermone. Phil. 2, 30 stuporem hominis vel -am pecudis. Brut. 206. 246. fin. 1, 10 nobis, vel -am aut oratoribus bonis aut poetis. Att. 9, 7, 1 *al.* SEN. dial. 2, 18, 2. 6, 2, 4 SVET. Cal. 13 MACR. sat. 3, 16, 11. -am ... an (*cf. l. 16*): CIC. Manil. 57 videtur obtrectatum esse adhuc, Gabinio -am anne Pompeio, an utrique? Cael. 71 o stultitiamne -am an impudentiam singularem! div. 2, 51 exaratum esse, deum -am an hominem. LIV. 31, 29, 4 licentiam, an levitatem -am. PLIN. epist. 1, 14, 5 huic nostrae ambitioni -am an dignitati. APVL. apol. 102 met. 1, 7 *nota*: TERT. spect. 30 hic est ille, -am fabri aut quaestuariae, filius. quid -am: CIC. Phil. 13, 18 hōc archipirata — quid enim -am tyranno? — ... occupabantur. Att. 1, 17, 6 maxime deest — quid -am? in publica re ... an in forensi labore ...: an ⟨in⟩ ipsis domesticis negotiis? 12, 50 utilis — quid -am gratus? SEN. contr. 1 praef. 9 quis aequalium vestrorum, quid -am satis ingeniosus ..., immo quis satis vir est? VAL. MAX. 9, 11, 7 quid -am ... an. quid -o: CIC. Att. 4, 13, 1 volumus esse: quid -o volumus? immo vero cogimur. *adde*: CIRIS 137 sed -ere magnum est.

si fas est, licet, -ere (*cf. p. 976, 4*): CIC. Tusc. 5, 38 *v. p. 969, 73.* CIRIS 21 OV. Pont. 4, 8, 55. 4, 16, 45 EPICED. Drusi 129 *al.* IVV. 11, 196 si ... licet (*v. p. 969, 49*). CYPR. epist. 39, 5 subtractos quadam, -xerim resurrectione (39, 40 magis -xerim). *cf. p. 973, 46.*

b *i. q. vocabulum fingere, aliquid novo vocabulo nominare* (SERV. auct. 3, 335 -xit nominavit): VARRO ling. 5, 8 a quo -ctum esset oppidum, vicus, via (ab: 5, 18 ab eo [*loco*] praeco -itur locare. *ibid.* ab eo quod. 5, 21 *al. saepe.* CIC. Tusc. 1, 19 animus ab anima -ctus est. 3, 20 NIGID. Gell. 9, 12, 6 VERG. Aen. 3, 335. 6, 235. 8, 332 HYG. frg. Gell. 10, 16, 3 PROP. 4, 2, 10 OV. epist. 18, 125 *al. saepe* VELL. 1, 2, 3. 1, 3, 2 SEN. dial. 2, 11, 2. 4, 11, 5 *al.* MART. 10, 29, 3 -ctis a Marte kalendis. *al.*). VARRO ling. 5, 18 caelum -ctum quod est caelatum (5, 28 Men. 179 *al.* CIC. inv. 2, 52 quia. nat. deor. 2, 68. 69. PROP. 4, 10, 48 quia. OV. trist. 3, 9, 33 fast. 6, 301 MANIL. 2, 276 CHAR. gramm. I 59, 2 *al.* GAIVS inst. 1, 184 *al.*). VARRO ling. 5, 32 qua regnum fuit Latini, universus ager -ctus Latius. 5, 34 ager -ctus, in quam terram quid agebant *eqs. sim. saepius.* 5, 43 Aventinum aliquot de causis -unt (VERG. Aen. 1, 277 Romanosque suo de nomine -et *Romulus.* 1, 533 [= 6, 166]. 9, 385 CIRIS 305 OV. met. 13, 648. 14, 434 MANIL. 1, 438 COLVM. 10, 182. 409 SIL. 8, 423. 12, 717). 5, 80 praetor -ctus qui praeiret (*al.*). 5, 109 elixum e liquore aquae -ctum (ex: frg. Non. p. 50 furem ex eo quod. CIC. fin. 2, 14 ex eo [*iuvare*] iucundum. Tusc. 1, 36 *al.* MANIL. 1, 354 MELA 1, 67 PLIN. nat. 11, 123 SIL. 9, 75 TAC. ann. 4, 65). 5, 144 propter loci naturam. frg. Serv. georg. 1, 186 curculio per antistoichon -ctum, quasi gurgulio (NIGID. Gell. 13, 10, 4 SERG. gramm. IV 426, 7 *al.* VLP. dig. 15, 1, 5, 3 *al.*). VERG. Aen. 3, 702 Gela fluvii cognomine -cta (7, 671). 6, 242 unde (OV. met. 14, 338. fast. 4, 899 hinc. *al.*). OV. met. 7, 474 Aeginam genetricis nomine (14, 90. 348 Pont. 1, 8, 14 fast. 4, 63 Graeco rem [*sc. Aprilem mensem*] nomine -i. 5, 427. *cf. p. 981, 45*). fast. 4, 631 forda ferens bos est fecundaque, -cta ferendo. PAVL. FEST. *passim.* PLIN. nat. 2, 8 caelum quidem haud dubie caelati argumento -ximus.

c *i. q. pronuntiare*: CIC. de orat. 1, 260 ut ... litteram *r* non posset -ere (div. 2, 96 VAL. MAX. 8, 7 ext. 1. *cf.* QVINT. inst. 1, 4, 14). 3, 46 ut iota litteram tollas et e plenissimum -as. orat. 159 īndoctus -imus brevi prima littera, īnsanus producta *eqs.* 181 quod -itur in oratione numerosum, id utrum numero solum efficiatur *eqs.* 196 quae demisso atque humili sermone -untur. NIGID. Gell. 10, 4, 4 'vos' cum -imus. CATVLL. 84, 1 *sqq.* OV. fast. 2, 600 prima sed illi (*Larae*) -cta bis antiquum syllaba nomen erat (*sc. Lala*). VITR. 5, 4, 2 cum -amus 'sol, lux, flos'. FEST. p. 254 ita ut nunc -imus pronuntiari. SEN. nat. 2, 56, 2 -imus enim ut splendēre sic fulgēre *eqs.*

d *i. q. canere* (*cf. p. 989, 21*): CATVLL. 61, 39 agite in modum -ite 'o Hymenaee' *eqs.* 62, 4 iam -etur hymenaeus. 62, 18 -ere iam incipient, iam respondere decebit. VERG. ecl. 3, 55. 59 *al.* 6, 5 deductum -ere carmen (*al.* HOR. carm. 3, 4, 1 -c age tibia, regina, longum, Calliope, melos seu voce nunc mavis acuta seu fidibus citharaque Phoebi. 4, 12, 9 -unt ... custodes ovium carmina fistula. ACT. Arv. a. 219, 3 carm(en) dic(entes) tripodaver(unt) [*cf. p. 654, 21*]. *al. v. vol. III p. 469, 58*). VALG. carm. frg. 2 Codrus⟨que⟩ ille canit ... atque solet numeros -ere, Cinna, tuos. PETRON. 78, 5 -ite aliquid belli, *cornicines* (*sq.* consonuere. HYG. mun. castr. 20 ubi munera legionum -untur. 21 classica -entur. *cf.* GLOSS. IV 166, 43 sambucinarius ipse qui -it [166, 19 *al.* canit]. V 498, 2 liticen qui in lituis -it). APVL. met. 6, 24 ut ... Saturus et Paniscus ad fistulam -rent (LAMPR. Heliog. 32, 8 ad tibias). ITALA exod. 15, 1 (Aug. loc. hept. 2, 76 p. 555, 11) tunc cantavit Moyses et filii Israhel canticum hoc domino et -xerunt -ere (εἶπαν λέγειν LXX *sec. Aug.*, εἶπαν τῷ λέγειν *Alex.*, εἶπαν λέγοντες *cett.*, VVLG. dixerunt). iud. 5, 3 (Lugd.) psalmum -am domino (ψαλῶ, VVLG. psallam. *cf.* ITALA I Cor. 14, 15 [Praedest. 1, 63 p. 609^B] psalmum -am spiritu, psalmum -am et mente [ψαλῶ ... ψαλῶ, VVLG. psallam ... psallam]. ITIN. [Silv.] 4, 4 *al*). psalm. 21, 23 (Tert. adv. Marc. 3, 22 p. 416, 8 hymnum tibi -am (ὑμνήσω σε, VVLG. laudabo te). CYPR. GALL. num. 568 haec ubi sidereo -xere cantica regi. BEDA gramm. VII 250, 33 cetera huiusmodi, quae cum melodia -untur.

e *i. q. verbis conceptis statuere, edicere*: NON. p. 280 constituere. denuntiare. destinare. *cf.* PAVL. FEST. p. 103 iubere ponebatur pro -ere *eqs. et p. 971, 6. 983, 40.* PLAVT. Asin. 594 mater supremam (*sc. diem huc veniendi*) mihi tua -xit, domum ire iussit. Bacch. 1202 quod semel -xi, haud mutabo. Merc. 1015 senibus legem (CIC. Verr. 4, 1 legem. 4, 18. 19 legum -endarum in locandis vectigalibus omnem potestatem permiserat. 4, 51 iniquam legem novamque. LEX Anton. de Term. [Corp. I 204] 2, 33 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 74 VERG. Aen. 11, 322. 12, 112 HOR. epist. 2, 2, 18. EPIST. Sapph. 81 sive ita nascenti legem -xere sorores. PLIN. nat. 35, 197 lex Metilia fullonibus -cta. STAT. silv. 5, 5, 60 legem fletibus. *et saepe*). TER. Andr. 102 hic nuptiis -ctust dies (LEX agr. [Corp. 200] 98 eique operei diem deicito. CIC. Verr. 2, 149 quadriennio postquam diem operi -xerat [2, 148 praestituit]. epist. 16, 10, 2 nostra ad diem -ctam fient. CAES. Gall. 1, 6, 4. 1, 42, 3 colloquio. *alio sensu*: PLAVT. Asin. 838 aeque esse maestum, ut quasi dies si -cta sit [*i. accusatus*]. Capt. 494 *al. saepe. v. s. v.* dies). TER. Haut. 942 me mea omnia bona doti -xisse illi (CIC. Flacc. 86 doti Valeria pecuniam omnem suam -xerat. VERG. georg. 1, 31 omnia protinus quae doti -bantur, marito serviebant). Eun. 946 quae futura exempla (*i. poenas, cf.* DON. *ad l.*) -unt in eum indigna. AFRAN. com. 355 inter nos nuptiae sunt -ctae. EDICT. Cic. Mur. 26 suis utrisque superstitibus praesentibus istam viam -o. VARRO rust. 2, 1, 9 multa etiam nunc ex vetere instituto bubus et ovibus -itur (frg. Non. p. 216 ei ego unum ovem multam -o. CIC. Phil. 11, 18 collegae multam, si ... discessisset. rep. 2, 60 LIV. 2, 52, 5. 9, 16, 18. 25, 3, 13. 37, 51, 4 *al.* VAL. MAX. 1, 1, 2 PLIN. nat. 9, 78. LEX met. Vipasc. [Corp. II 5181] 31 usque ad HS cc. TAC. ann. 13, 28 PLIN. epist. 4, 29, 2. VLP. dig. 50, 16, 131, 1 multa ibi -itur, ubi specialis poena non est imposita. *al.*). CIC. Caecin. 73 deberi viro dotem, quam mulier nullo auctore -xisset (Flacc. 86 quaecumque sine hoc auctore est -cta dos, nulla est. *cf.* AFRAN. com. 160 VARRO Men. 330. OV. fast. 6, 594 -ctas exige dotis opes. SEN. contr. 1, 6, 5 quidam -ctas non accepere dotes. MART. 12, 42, 5 VLP. reg. 6, 1. 2. 11, 20 PAVL. frg. Vat. 100 GAIVS inst. 3, 95^a APVL. apol. 102). CAES. Gall. 1, 43, 1 eo, ut erat -ctum, ad colloquium venerunt (4, 13, 5 civ. 1, 85, 12. NEP. Att. 2, 4 neque longius quam -ctum esset, debere *pecuniam* passus sit). SALL. hist. frg. 2, 80 pecunias Appio -ctas coegit (PHAEDR. 4, 5, 46 et -ctam [edictam *P R*] matri conferent pecuniam). VERG. Aen. 6, 73 tuas sortes arcanaque fata, -cta meae genti (HOR. carm. 3, 3, 58 bellicosis fata Quiritibus hac lege -o, ne *eqs.* VAL. FL. 8, 445. *cf.* PHAEDR. 4, 11, 19 fatorum -cto tempore). 7, 370 sic -ere divos (poscere *M*¹). 8, 344 Lupercal, Parrhasio -ctum Panos de more Lycaei (SERV. *ad l.* dicatum, consecratum. *cf. l. 57. 77. p. 963, 38*). 9, 266 praedae (*dat.*) -ere sortem (SERV. *ad l.* statuere; alii proprie 'ducere' legunt, quod est sortium). CIRIS 84 ausa ... numen fraudare deorum et -ctam Veneri votorum ⟨a⟩vertere poenam (*i. voti damnata votum non solvit. aliter* TIB. 1, 6, 55 tibi nescio quas -xit ... poenas. PAVL. dig. 50, 16, 244). HOR. carm. saec. 26 quod semel -ctum est. OV. met. 4, 95 pervenit ad tumulum -ctaque sub arbore sedit (*cf.* fast. 3, 205 conveniunt nuptae -ctam Iunonis in aedem). 11, 213 promissaque munera, -ctos poscit equos. trist. 3, 14, 9 est fuga (*sc. pro poena*) -cta mihi, non est fuga -cta libellis. fast. 2, 475 proxima lux (*i. dies*) vacua est, at tertia -cta Quirino (*i. dicata. cf.* TERT. spect. 5 Ecurria ⟨ab e⟩quis Marti Romulus -xit *et l. 46*). 3, 75 a te (*Marte*) principium Romano -imus anno. LIV. 29, 12, 13 condiciones pacis (30, 30, 24 *al.*). 45, 26, 15 hac formula -cta [in] Illyrico (45, 31, 1 Macedoniae). PHAEDR. 4, 25, 19 redit horā -ctā. PLIN. nat. 2, 121 ventis etiam et tempore et fine -cto (*l. 44.* GAIVS dig. 21, 1, 20. PALLAD. 3, 25, 10 cydoneis serendis plerique tempora -xerunt). CARM. epigr. 942, 2 (*Pompeis*) quae pretium -xit, non mea *puella*, sed populi est. VAL. FL. 2, 576 donaque -cta feram. 3, 671 tibi -cta manus *mea est.* STAT. Theb. 2, 393 si tibi plana fides et -cti cura maneret foederis. 6, 933 -ctas dare vulnera (*sc. sagittis*) destinat orno. TAC. ann. 3, 22 post -ctum repudium (TERT. idol. 6). PLIN. epist. 2, 4, 2 summam, quam pater tuus quasi de meo -xit. POMPON. dig. 18, 1, 6, 1 cum lege id -ctum sit (*cf.* PAVL. dig. 8, 2, 23 non enim hoc his verbis -i, ut ... esset, ... sed uti *eqs.*). PAVL. dig. 19, 1, 2 pr. si in emptione modus -ctus est et non praestatur. *et sim. saepe* ICTI. PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 332, 7 hoc quidam diffidentiae -unt (*i. ascribunt*). CARM. epigr. 893 moenibus ipse (*Constantius*) locum -xit duxitque recenti fundamenta solo. GREG. M. epist. 7, 23 p. 468, 3 gravibus eos (*captivos*) pretiis -unt (*sc. ad redimendum*). *nota c. praedicativo*: VERG. Aen. 6, 138 ramus Iunoni infernae -ctus sacer (NON. p. 280 *et* SERV. *ad l.* dicatus. *cf. l. 46*). *hinc fere i. q. promittere* (NON. p. 280. *sed cf.* VLP. dig. 21, 1, 19, 2 -ctum a promisso sic discernitur: -ctum accipimus, quod verbo tenus pronuntiatum est nudoque sermone finitur): CIC. Att. 2, 7, 3 alia legatio -cta erat, alia data est (*cf.* NEP. Eum. 2, 2 data est Eumeni Cappadocia sive potius -cta. *cf. p. 985, 3*). ad Q. fr. 2, 5, 3 ab eo petivi, ut ... redderet: statim -xit. VERG. Aen. 3, 362 omnem cursum mihi prospera -xit religio. 10, 546 -xerat ille aliquid magnum (*sc. sibi promiserat*). 11, 353 *dona* plurima mitti Darda-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nidis -ique iubes. *i. q.* ***indicere***: CINC. Gell. 16, 4, 1 ego populusque Romanus populo Hermundulo ... bellum -o facioque. SERV. auct. Aen. 1, 632 simul divum templis indicit honorem: apud maiores nostros mos fuit, ut magistratus ... in fine actus adderent 'dis honorem -o' (*cf. p. 974, 20*).

f salutem -ere (*in praescriptionibus epistularum passim* salutem -it): PLAVT. Bacch. 734 Mnesilochus salutem -it suo patri. Curc. 431. 524 Mil. 1316 Persa 501 Pseud. 982. Poen. 406 Veneri -ito multam meis verbis salutem. QVADRIG. hist. 41. CIC. Verr. 4, 154 Timarchides Verris accensus Apronio salutem -it. leg. agr. 2, 53 Att. 2, 7, 5. 2, 15, 4 *al.* epist. 7, 33, 2 ego vero multam salutem et foro -am et curiae. OV. met. 14, 11 -cta acceptaque salute (14, 271). trist. 3, 12, 33. CARM. epigr. 926 (*Pompeis*) littera Theorianis semper -ura salutem *eqs.* STAT. silv. 4, 9, 49 quid si, cum bene mane semicrudus illatam tibi -xero salutem, et tu me vicibus domi salutes? MART. 12, 11, 1 Parthenio -c, Musa, tuo nostroque salutem. FRONTO p. 47, 7 N. dominae meae matri tuae -c salutem. p. 57, 5 *al.* AMM. 17, 5, 3 Constantio salutem plurimam -o. 17, 5, 10. *cf.* ENNOD. epist. 2, 25, 3 p. 67, 20 ad scriptionis causam -cta humili salutatione ... me confero.

B *i. q. verbis* ***tractare, enarrare, exponere,*** *demonstrare, describere, nominare, commemorare, loqui de* (*speciatim i. q. praedicere v. p. 980, 15. 70, i. q. carmine laudare l. 60. 69. p. 980, 7. 46 sq. 70*):

1 ***aliquid*:** PLAVT. Amph. 806 sine modo argumenta -at (Most. 92. 99. 118). Asin. 34 *locum*, ubi fit polenta, te fortasse -ere. Aul. 256 cum illa dote, quam tibi -xi. 323 locum (TER. Andr. 572). Cist. 717 signa. Curc. 78 lagoenam. Men. 1139 hanc -is ... pallam, quam ego habeo? Mil. 11 suas virtutes. Pseud. 1220 magnis pedibus. :: perdidisti *me*, postquam -isti (ut nominavisti *A*) pedes. Rud. 345 haud miranda facta -is. TER. Eun. 112 matris nomen et patris -bat ipsa (Phorm. 385. 1048). Hec. 186 -xere causam nescio quam tum (VARRO ling. 7, 4 non omnium verborum posse -i causam. CIC. S. Rosc. 53 -ere atque enumerare causas omnes. *cf. p. 983, 42; aliter p. 973, 62*). Phorm. 124 hoc consilium, quod -am, dedit. *al.* SISENNA hist. 122 apud notos cogitata -i decet, non explanari. POMPON. Atell. 115 nummos certos -as. :: -o L milia. AEDIT. epigr. 1, 1 -ere ... curam ... tibi cordis. VARRO ling. 5, 57 quod ad loca *pertinet*, -xi. rust. 2, 4, 12 non minus res admiranda cum mi esset -cta in Arcadia. *et saepe.* RHET. Her. 2, 4, 7 quae supra -cta sunt signa. 3, 10, 18 si separatim ac singulae -antur *argumentationes.* CIC. Arat. 120 pedes, quos -ximus ante. *al.* inv. 1, 9 partes eae, quas plerique -xerunt. de orat. 3, 214 haec ideo -o pluribus, quod *eqs.* Brut. 14 nempe eum *librum* -is, quo *eqs.* orat. 187 circumitus, quem saepe iam -ximus. 201. 219 genere quod ante -ctum est, concinnitatis (*cf. vol. II p. 129, 62*). part. 19 semel una quaque -enda. top. 74 igni fatigati quae -unt, ea videtur veritas ipsa -ere. Quinct. 13 -ere ea, quae me P. Quinctius cupit commemorare. 79 -c diem. S. Rosc. 8 praeter eam praedam, quam -xi. 123 et multae res afferri possunt et una quaeque earum multis cum argumentis -i potest. div. in Caec. 55 qualis iniuria -atur, quae causa inimicitiarum proferatur. Pis. 51 quid -am adventus meos? 73 non -xi hanc togam ... nec arma scutum aut gladium ..., sed ... poetarum more locutus (*sc.* 'cedant arma togae') hoc intellegi volui *seq. acc. c. inf.* *sim. saepius oratt.* ac. 2, 49 mihi autem non idem faciendum puto, sed ipsa capita -enda (*antecedit* erat de hac una re unius diei disputatio). off. 1, 95 hoc, quod -o, decorum. fin. 2, 4 cum finem bonorum -xerimus. nat. deor. 3, 91 portenta enim ab utrisque (*et Stoicis et poetis*) et flagitia -untur. *al.* LVCR. 5, 273 aëra igitur -am, qui ... mutatur. *al.* CAES. Gall. 3, 26, 2 ad eas quas -ximus munitiones. SALL. Iug. 95, 2 eas res (*ibid.* loqui). VERG. ecl. 8, 5 Damonis musam -emus et Alphesiboei. 8, 8 tua fata. 10, 6 sollicitos Galli -amus amores. georg. 2, 95 quo te carmine -am, Rhaetica *vitis*? 4, 5 *al.* MORET. 97 -ctas (*i. antea descriptas*) super inserit herbas (*sim. partic.*: COLVM. 5, 5, 15 -cti sideris tempore. 6, 36, 3 -ctos in usus. SCRIB. LARG. 3 omnium supra -ctorum ... uncias singulas [*cf.* supradictus]. 47. 65 *al.* MELA 1, 15. 3, 73 PLIN. nat. 2, 39 *al. saepe*). HOR. carm. 1, 6, 5. 1, 7, 9 *al. nota*: sat. 2, 3, 323 adde poemata ..., non -o horrendam rabiem (*forma praeteritionis*). carm. 4, 8, 12 pretium -ere muneri. ars 403 -ctae per carmina sortes (*i. oracula*). PROP. 1, 4, 14 gaudia. 1, 7, 1 dum tibi Cadmeae -untur ... Thebae. 2, 10, 4 *syn.* memorare. 2, 34, 62 *al.* OV. am. 2, 1, 11 caelestia -ere bella centimanumque Gygen. ars 3, 205 quo *libello* -xi vestrae medicamina formae. 3, 353 talorum -ere (*trad. etiam* discere *et* ducere) iactus ut sciat *puella*. met. 1, 1 *al.* 15, 67 -ctaque mirantum magni primordia mundi. fast. 4, 573 immensum est erratas *a Cerere* -ere terras. LIV. 3, 58, 8 si quam suam noxam reus -ere posset. 4, 61, 11 cuius *urbis* excidium est -ctum. 7, 29, 1 maiora iam hinc bella ... -entur. 22, 28, 8 ad capiendum quem ante -ximus tumulum. 27, 50, 3 *syn.* enarrare. GRATT. 117 Macetum immensos ... contos. MANIL. 4, 452 quis tot numeros ... referre, tot partes iterare queat, tot -ere summas? 5, 464 *al.* SEN. contr. 2, 4, 13 cum -ret partem adulescentis Latro et tractaret adoptionis locum, -xit *eqs.* (4 praef. 3 *al.*). 4 praef. 8 cum aliquem diu locum -xerat (*al.* suas. 1, 9 locum de varietate fortunae). suas. 5, 2 quid -am Salamina? quid ... referam? (*sim.* SEN. epist. 95, 17). GERM. 550 quem (*Scorpium*) mihi diva (*sc. musa*) canet -cto prius Orione. 326 sidera, quae ... vident borean, ... -ximus. COLVM. 8, 4, 5 cultus hic, quem -ximus, erit. MELA 1, 1 orbis situm (1, 4 *al.*). 1, 29 *al.* PLIN. nat. 2, 30 circulorum quoque caeli ratio in terrae mentione aptius -etur, quando *eqs.* 12, 100 *heliotropion* -emus inter herbas. 17, 43 illam *argillam* ... cum cura -i convenit (*cf. infra l. 42*). *et passim.* STAT. silv. 1, 3, 38. 2 praef. villa ... debuit a me ... diligentius -i (*i. describi*). 2, 1, 118 Maeonium sive ille senem Troiaeque labores -ret aut casus tarde remeantis Vlixis (*sc. declamando*). 2, 2, 98. 2, 7, 60. 5, 3, 86 Ach. 2, 119 TAC. hist. 2, 8 ann. 1, 1. PLIN. epist. 8, 4, 5 cuius res opera consilia -urus es. VLP. dig. 47, 2, 19, 4 colorem *vestis. al.* GELL. 1, 23, 1 historia de Papirio Praetextato -cta scriptaque est a M. Catone in oratione *eqs.* AMPEL. 9, 5 *quartus Mercurius* Aegyptiis litteras et numerum -xit (*fere i. q. docuit*). ARNOB. nat. 1, 2 hoc, quod -itur (*i. de quo agitur.* 1, 16. 58).

speciatim i. q. ***praedicere*** (*cf. infra l. 70*): CIC. div. 1, 88 avibus et signis admoniti futura -bant (AVG. civ. 7, 30 munus futura -endi). MANIL. 4, 137 haec studia et similes -et nascentibus artes *Aries sidus* (*cf.* 4, 189). CALP. ecl. 4, 53 venturos -ere ventos agricolis. HOMER. 152 in decimo ..., Calchas quem -xerat, anno. TAC. ann. 6, 22 quaedam secus quam -cta sint cadere. 11, 4 tamquam ... ea imagine gravitatem annonae -xisset (*conicitur* praedixisset). PAVL. NOL. carm. 22, 115 grave -xit exitium.

2 ***aliquem*:** ENN. frg. var. 54 istic est is Iuppiter, quem -o. PLAVT. Amph. 618 Sosia ille, quem iam dudum -o. *cf.* Curc. 346 Men. 57. Rud. 1080 huius mulieris quam dudum -xi fuisse liberam. :: nempe tu hanc -is, quam esse aiebas dudum popularem meam? TER. Andr. 87 si Phaedrum aut Cliniam -bant aut Niceratum. Haut. 531 Eun. 344. 423. CATO agr. 144, 4 si quem socium impraesentiarum -xerit. CARM. devot. Macr. sat. 3, 9, 10 illam urbem Carthaginem exercitumque quem ego me sentio -ere *eqs.* RHET. Her. 4, 49, 63 hunc, iudices, -o, rubrum *eqs.* VARRO rust. 1, 1, 9 hi quos -xi. 1, 1, 10 *al.* 1, 18, 3 extra familiam debuit *Cato* -ere vilicum et vilicam. CIC. orat. 110 cum -o me, te, Brute, -o. Verr. 2, 138 adeunt hi, quos -xi. 5, 25 me cum dico, leve est. 6, 160 Gavius hic quem -o. Sull. 36 num Sullam -xerit Cassius. Sest. 28. 140 Pis. 75 Scaur. 8. Phil. 8, 8 cum omnes -o, eos excipio, quos *eqs.* ac. 1, 2 me autem -bat. fin. 2, 34. 119. 5, 33. nat. deor. 1, 93 quid -am Albucium? *al.* epist. 3, 8, 2 ne qui (quid *codd.*) -atur quidem intellego. CATVLL. 6, 3 delicias tuas Catullo ... velles -ere nec tacere posses. 67, 43 saepe illam audivi ... loquentem ... flagitia, nomine -entem, quos -ximus. 67, 45. LVCR. 1, 734 supra quos -ximus (1, 846. CAES. Gall. 4, 4, 1 Vsipetes et Tencteri, quos supra -ximus). SALL. hist. frg. 2, 72 vir cum cura -endus (SEN. benef. 4, 1, 1 dial. 1, 5, 9. 9, 14, 10 LAMPR. Heliog. 35, 2. *cf.* VELL. 2, 18 vir neque silendus neque -endus sine cura. *v. supra l. 5 et p. 989, 76*). VERG. georg. 1, 104 quid -am, qui ... insequitur. 3, 6 cui non -ctus Hylas puer? *eqs.* HOR. carm. 1, 12, 25. 1, 21, 1 Dianam tenerae -ite virgines *eqs.* 3, 30, 10 -ar qua violens obstrepit Aufidus. *al.* 4, 2, 19. epist. 1, 1, 1 prima -cte mihi, summa -ende Camena ..., Maecenas. 1, 19, 32 hunc (*Alcaeum*) ego non alio -ctum prius ore, Latinus volgavi fidicen. ars 141 -c mihi, Musa, virum (ἔννεπε). OV. am. 2, 1, 11 *p. 979, 70* rem. 381 Ib. 557. fast. 4, 863 -cta Pales nobis, idem Vinalia -am. LIV. 4, 37, 3 consules ii quos -ximus. 26, 50, 8 nec ullum in terris hodie populum -i posse, quem ... velis. SEN. contr. exc. 1, 5 refer Virginiam, -c Lucretiam (SEN. contr. 1, 5, 3 refer *bis*). SEN. dial. 12 (11), 11, 4 quid -am duces? *eqs.* epist. 100, 9 affer, quem Fabiano possis praeponere: -c Ciceronem ..., -c Asinium Pollionem. 108, 30 Anci pater nullus, Numae nepotis, -itur. 117, 13 plurimum autem interest, utrum illum (*sc. Catonem*) -as an de illo. PERS. 1, 28 at pulchrum est digito monstrari et -ier 'hic est'. PLIN. nat. praef. 20 vos quidem omnes ... -ximus opere iusto (*sc. historico*). VAL. FL. 2, 244 non ulla *saecula* meo te carmine -ctam abstulerint, *Hypsipyle.* SIL. 5, 593 -ctus (*i. nominatus*) *est* pariter caedis maerentibus auctor. STAT. silv. 1, 3, 100 -ctumque lyra maiore (*i. a maiore poeta*) Catillum. MART. 10, 72, 3 -urus dominum deumque (*i. Traianum*) non sum. IVV. 15, 98 modo -cta mihi gens. 15, 113. TAC. hist. 1, 1 incorruptam fidem professis neque amore quisquam et sine odio -endus est. APVL. apol. 10 Propertium, qui Cynthiam -at, Hostiam dissimulet (*ibid.* nominare, scribere). MIN. FEL. 19, 14 quem *deum* in publicum -ere impossibile praefatur Plato. PAVL. NOL. carm. 18, 3 Felicem -ere versu. 18, 71. *nota i. q.* ***praedicere*** (*cf. supra l. 15*): STAT. Theb. 3, 700 hic certe est, quem fata dabant, quem -xit Apollo. *adde*: PHYSIOGN. 28 *pallidus circulus* fallacem ... -it (42 *al. i. indicat. cf. p. 989, 33*).

de usu notandum: **a** *attractio relativi*: LIV. 25, 32, 10 ibi Cn. Scipio cum quibus ante -ctum est copiis substitit. 30, 43, 10 quibus ante -ctum est legibus pacem fecerunt. PLIN. nat. 2, 61 usque ad quos -ximus terminos. 2, 69 in qua -ximus parte. 3, 5 a quo -ctum est spatio. 3, 12. 19. 22. 5, 43. 70. 6, 182. 12, 102 ex quo -ximus oppido. 14, 126. 15, 94. 16, 39. 18, 28. 68. 240. 273. 282. 19, 48 ad quem -ctum est usum. 22, 10. 101. 27, 87. 29, 20. 34, 2. *dub.* GELL. 1, 4, 2 in oratione M. Tullii, qua (ω, quam *A*) pro Cn. Plancio -xit. PS. APVL. Ascl. 4. 30 praestatur hoc more quo -am. herm. p. 267 secundum quod -unt (COD. Iust. 8, 48, 6 *al.*). **b** -o *additur ad vocabulum quoddam accuratius definiendum i. q.* ***scilicet*** (*casus aut non muta-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tur [etiam nomin. l. 11] aut ponitur accusativus): PLAVT. Asin. 43 usque ad mortem ... uxoris -o, non tuam. Most. 847 Truc. 73. CIC. Vatin. 23 leges, Aeliam et Fufiam -o. Planc. 30. prov. 18 Ti. Gracchus, patrem -o. Phil. 5, 49 C. Caesari, patri -o. 8, 20 nobis, consularibus -o. de orat. 1, 256 reliqua si adiuvant, historiam -o et prudentiam. 2, 145. 3, 174 orat. 106. 197. 198. 219 veteres illi, Herodotum -o et Thucydidem. fin. 3, 30 Tusc. 1, 78. 2, 37 militiam vero, nostram -o, non Spartiatarum. 5, 105 *al.* HOR. sat. 1, 2, 48 in classe secunda, libertinarum -o. SEN. benef. 5, 4, 2 a praepotentibus viris .... a principibus -o, a regibus. dial. 1, 1, 3 *al.* SCRIB. LARG. 22. QVINT. inst. 6, 1, 24 affert ... momentum et aetas et sexus et pignora, liberi -o et parentes et propinqui. PLIN. epist. 1, 16, 1 Pompeium Saturninum, hunc -o nostrum. 2, 20, 2 SVET. gramm. 1. VLP. dig. 36, 1, 3, 1 in his testamentis ..., in militis -o. *sim. in interpretatione*: PORPH. Hor. carm. 4, 6, 27 Dauniae camenae: suae musae -it Horatius (*sim. saepe*).

C *accedit alter accusativus* (*cf. p. 984, 12. 985, 22. 31sqq.*):
1 *i. q.* *appellare, vocare* (*vocativo casu*: CVLEX 133 perfide multis, perfide, Demophoon, et nunc -ende [*Leo,* defende *codd.*] puellis. *adde l. 83*): ENN. ann. 306 is -ctust ollis popularibus olim ... flos delibatus populi. PLAVT. Bacch. 217 ni nanctus Venerem essem, hanc Iunonem -rem. 396 nimio impendiosum praestat te quam ingratum -ier. Cist. 83 ego nolo me meretricem -ier. Curc. 594 neque pol -i nec fingi potest peior quam haec est *mulier.* Mil. 87 id *nomen graecum* nos latine gloriosum -imus. Most. 1072 alter hoc Athenis nemo doctior -i potest. Truc. 457 mater -cta quod sum. TER. Haut. 193 quae quidem in homine -untur bona. Eun. 567 primam -es (*formam virginis*), scio, si videris. LVCIL. 22. 91 Graecum te ... maluisti -i. 239 *al.* POMPIL. epigr. 1, 1 VARRO Men. 541 ling. 5, 3 *v. infra l. 76* rust. 1, 1, 5 *et saepe.* 2, 4, 2 ut ... avus cognomen invenerit, ut -retur Scrofa. RHET. Her. 3, 2, 3 -itur item prudentia scientia (*syn.* appellatur). 4, 54, 68 hostis est -ctus. CIC. Arat. 5. 17 *al.* de orat. 3, 61 cum tamen omnes se philosophi Socraticos et -i vellent et esse arbitrarentur. Brut. 264 neque ... aptiorem cito alium -xerim. orat. 70 πρέπον appellant hoc Graeci, nos -amus sane decorum. 181 ea quae -untur orationis quasi formae et lumina. 204. top. 93 *syn.* appellare. Verr. 2, 58 iudiciorum se dominos -i volebant. 4, 12. Caecin. 57 is qui legitime procurator -itur (*ibid.* appellare). Phil. 3, 9 ille Tarquinius ... superbus est habitus et -ctus (ad Q. fr. 1, 1, 31 NEP. Milt. 8, 3). *et saepe.* Tusc. 2, 30 *syn.* appellare. 4, 17 *et saepe.* CATVLL. 68, 9 me ... tibi -is amicum. CAES. civ. 2, 32, 14 equidem me Caesaris militem -i volui, vos me imperatoris nomine appellavistis. anal. frg. Pomp. gramm. V 144. SALL. hist. frg. 3, 70 *syn.* nuncupare. NEP. Att. 9, 1. VERG. ecl. 9, 33 me quoque -unt vatem pastores. georg. 1, 463 Solem quis -ere falsum audeat. 3, 280 hippomanes vero quod nomine -unt pastores (4, 356 te crudelem nomine -it. Aen. 6, 441 lugentes campi: sic illos nomine -unt. 7, 607 OV. met. 1, 447 *al.* LACT. Phoen. 25. *cf. infra l. 78*). Aen. 1, 530 est locus, Hesperiam Grai cognomine -unt (3, 163. 12, 845 -untur geminae pestes cognomine Dirae. CARM. de mens. 2, 19). 2, 678 coniunx quondam tua -cta *ego.* PROP. 4, 4, 73 urbi festus erat: -xere Parilia patres (*sim. saepe*). OV. am. 2, 4, 19 Callimachi prae nostris rustica ... carmina. 2, 6, 51 volucrum locus ille piarum -itur. 3, 15, 8 Paelignae -ar gloria gentis ego. met. 1, 7. 176 *al.* LIV. 6, 2, 8 ad Mecium is locus -itur. GRATT. 387 subit *bestiola* ...: vermiculum -xere. MANIL. 1, 446 *al.* VITR. 1, 1, 5 *persaepe.* PAVL. FEST. *saepe.* SEN. contr. 1 praef. 12 *syn.* vocare. GERM. 28 si melius *est* -xisse *illa sidera* feras (*sc. Arctos*). 335 Sirion hunc Grai proprio sub nomine -unt. *al.* VELL. 2, 53, 4 quid aliud quam nimium occupatos -xerim, quos ... fefellit. 2, 105, 2. VAL. MAX. 4, 6, 1 (*al.*). SEN. apocol. 9 qui ... deus factus -ctus pictusve erit. benef. 4, 21, 1 *al.* PETRON. 45, 3. 76, 5 ut nemo non me virum fortem -ret. PLIN. nat. 5, 23 quod *oppidum* Hipponem Dirutum vocant, Diarrhytum Graecis -ctum (*sim. saepe*). SIL. 12, 120. STAT. Theb. 2, 435 miserum -xisse parentem (*praedic.*) Oedipoden. 8, 282. MART. 11, 18, 3 rus hoc -ere, rus potes vocare? TAC. ann. 2, 83 equester ordo cuneum Germanici appellavit qui iuniorum -batur. 2, 87 increpuit eos, qui divinas occupationes ipsumque dominum -xerant (*cf.* SVET. Tib. 27 -entem sacras eius occupationes). DIG. *saepe.* GAIVS inst. 2, 102 quod testamentum -itur per aes et libram. 2, 104 hoc -itur nuncupatio (*sed* 4, 15 quae -batur causae coniectio. AVG. civ. 12, 21 si tamen vita ista -enda est, quae potius mors est). TERT. apol. 2, 2 quodcumque -imur (*fere i. q. notamur*), cum alii -untur, ... advocatione utuntur ad innocentiae suae commendationem. ARNOB. nat. 1, 42 *Christus* deus -i appellarique deberet. PRVD. perist. 11, 86 quis ... -itur? affirmant -ier Hippolytum (*i. nomen habere*). *omisso altero accusativo fere i. q.* *nomen dare, nomine significare*: VARRO ling. 5, 3 tum eo verbo (*hostis*) -bant peregrinum qui suis legibus uteretur, nunc -unt eum, quem tum -bant perduellem. LVCAN. 8, 609 scelus hoc quo nomine -ent, qui Bruti -xere nefas? (*cf.* CALP. ecl. 7, 66 equorum nomine -ctum ... pecus [*sc. hippopotamus*]. SIL. 13, 541 sic illam *portam Naufragam* nomine -unt. STAT. silv. 3, 1, 82 -cta sacri tenuis casa nomine templi. MART. 3, 1, 2 Gallia Romanae nomine -cta togae [*sc. togata*]. AVSON. 169, 2 te ..., primus, nate, meo nomine -cte puer. *cf.* HOR. sat. 2, 2, 134 *et l. 45. p. 977, 50*). PLIN. nat. praef. 5 fulgurat in nullo umquam verius -cta vis eloquentiae. CARM. epigr. 682 (*a. 403*) Felicitas ... infelix falso cognomine -cta. *relativo enuntiato ponitur i. q.* ὁ λεγόμενος: PLAVT. Amph. 839 non ego illam mihi dotem duco esse, quae dos -itur, sed pudicitiam *eqs.* LVCIL. 756 huic transmisit suam scolen quam -unt. CIC. off. 1, 88 altitudo animi, quae -itur. 3, 82 fat. 28 leg. 1, 45. rep. 6, 14 vestra quae -itur vita mors est. nat. deor. 3, 89 Diagoras ... ἄθεος ille qui -itur (*sed* 1, 63 Diagoras ἄθεος qui -ctus est *pertinet ad p. 981, 20*). LVCR. 1, 1053 medium summae, quod -unt. 4, 132 in hoc caelo, qui -itur aër. LIV. 40, 3, 3 in Emathiam, quae nunc -itur, quondam appellata Paeonia est. 42, 56, 7 Larisa, quae Cremaste -itur. FEST. p. 326 Tullianum, quod -itur pars quaedam carceris, Ser. Tullium regem aedificasse aiunt. SEN. benef. 4, 36, 2 quod -ere solemus linguarium dabo. *eodem sensu partic. perf. pass.*: IGNAT. ad Eph. 18, 1 gloriatio -ctorum sapientium (τῶν λεγομένων συνετῶν).

2 *i. q.* *creare*: VARRO ling. 5, 82 dictator quod a consule -batur (6, 61 CIC. rep. 1, 63 *al. v. sub* dictator). CIC. epist. 10, 6, 3 complures in perturbatione rei p. consulares -cti, quorum nemo consularis habitus est *eqs.* VERG. georg. 3, 125 quem legere ducem et pecori -xere maritum. CIRIS 415 illa ego sum, Minos, sacrato foedere coniunx -cta tibi. HOR. carm. 2, 7, 26 quem Venus arbitrum -et bibendi? LIV. 6, 28, 4 magistrum equitum (6, 39, 3 L. Licinio ... magistro equitum de plebe -cto. 6, 39, 8. 6, 42, 4. 7, 3, 4. 7, 11, 4. 7, 17, 6 *al.* SVET. Iul. 9). 7, 24, 11 *is* creatus consul collegam Ap. Claudium Crassum -xit (*cf.* 4, 3, 7. 10, 9, 10 cum *eum* consulem non petentem omnes -rent centuriae. 10, 11, 3. 10, 13, 11. 13. 10, 15, 7 *sq. cf. vol. IV p. 566, 12*). 9, 46, 10 Flavium -xerat aedilem forensis factio. 5, 13, 3 plebeios alios tribunos militum ... omnes fere centuriae -xere. VAL. FL. 6, 268 cuius thalamis Aeetia virgo -cta manet. TAC. hist. 1, 30 me ... Caesarem. SCRIPT. hist. Aug. *saepe, nota* CAPITOL. Alb. 13, 6 subegisset *senatus Parthos*, nisi tam avarum principem (*sc. Crassum*) Romano exercitui fortunarei p. tunc -xisset.

III *seq. enuntiatum*: A *oratio* (*et interrogatio*) *directa*: **1** *verbum -o* *antecedit* (*sic passim in locis scriptorum afferendis, ex. gr.*: VARRO ling. 5, 17 id quod Pacuvius cum demonstrat -it: *eqs.* 5, 23 *etc. apud* GRAMM. SCHOL. ECCL.): PLAVT. Amph. 612 at ego nunc ... -o: *eqs.* 743 tu -c (*fere i. q. responde*) ... egone abs te abii ...? (*cf.* Asin. 894 -c, amabo, an ...? Bacch. 600 -c mihi, quis tu es? 837. TER. Hec. 356 quid fuit tumulti? -c mihi: an dolor repente invasit?). Aul. 489 hoc qui -at: '...'. 498. Bacch. 83. 442 puero sic -it pater: *eqs.* Cas. 134 *al.* VARRO Men. 303 -imus alius alii: 'vale' (OV. met. 3, 501 -ctoque 'vale' 'vale' inquit et Echo. *cf. s. v.* valeo). 359 iurgare coepit -ens *eqs. al.* RHET. Her. 4, 6, 9 ut si quis ... vendens -at *eqs.* 4, 11, 16 *al.* CIC. orat. 213 me stante *ille* in contione -xit his verbis. 222 Quinct. 85. Sull. 34 atque etiam illud addam ... atque clarissima voce -am. Planc. 14 *et saepe.* div. 2, 101 quae cum ille -isset, tum ego rursus quasi alio principio sum exorsus -ere: non ignoro, inquam *eqs.* Cato 11 *illi* glorianti atque ita -enti '...' certe, inquit ridens *eqs.* (orat. 233. part. 99 cum ita -itur). LVCR. 3, 914 ex animo ut -ant '...'. 3, 1024 BELL. Afr. 57, 2 NEP. Phoc. 4, 3. HOR. sat. 2, 6, 39 -xeris (*i. si -xeris*) 'experior', 'si vis, potes' addit. OV. met. 10, 657 verbaque -entum *eqs.* LIV. 34, 31, 16 non -o, quid ... violassem? sed illud, me ... fecisse. SEN. contr. 2, 1, 31 -xisse illum sibi dubitanti an filium tolleret 'tolle' inquit 'in meum patrimonium' (*sim.* VAL. MAX. 6, 4, 4 cum ... is per summam indignationem -xisset 'quid ergo mihi' inquit 'opus est amicitia tua ...', respondit *eqs.*). CORP. V 7047. VIII 23245 parentes -unt *seq. epigramma* (*cf.* Ps. OV. epist. 6, 2. 12, 2). QVEROL. p. 26, 8 iam dudum -xi: ultro et libenter irem, si ... esset. *adde i. q. intellegi voluisse* (*cf. l. 75. p. 971, 46. 979, 51. 981, 14. 989, 29*): PETR. CHRYS. serm. 22 p. 260C hoc est -ere *seq. or. dir.* SALV. gub. 1, 37 *et saepius. sim.* GREG. M. moral. 4, 22 'non conclusit': enim -it: aperuit (*al.*).
i. q. verbis conceptis orare: CATO agr. 140 hoc amplius -ito (*i. addito*). 141, 2 sic -ito. *i. q. legere* (*de varia lectione*): SERV. Aen. 12, 641 *al. saepe.* *ex more Graecorum inseritur* quod, quia: ITALA Luc. 17, 10 (Filastr. 126, 3) -ite quod 'servi sumus inutiles' (ὅτι, *om.* VVLG.). FILASTR. 50, 2 *al.* PETR. CHRYS. serm. 5 p. 200A hoc est -ere quia 'non mereor *eqs.*' ALC. AVIT. hom. 5, 1 p. 107, 19 quod. **2** *verbum -o* *sequitur*: PLAVT. Amph. 261 (*antecedit narratio ficta*) haec sic -am erae. Asin. 358 quid nunc consili captandum censes? -c. *cf.* Bacch. 705 TER. Eun. 696. 978 *al.* CIC. Cluent. 148. Sest. 126 ut '...' -urus videretur. Phil. 1, 34. 2, 84. 14, 13. leg. 2, 24 ut ego 'utei rogas' possim -ere. 2, 31. parad. 23 'a philosophis' inquit 'ista sumis'. metuebam ne 'a lenonibus' -res. fin. 2, 88 Tusc. 1, 52 cum ... 'nosce te' -it, hoc -it 'nosce animum tuum'. 5, 31. div. 2, 127. VERG. Aen. 2, 705 -xerat ille et *eqs.* (3, 607 -xerat et ... haerebat. 5, 84 -xerat haec, cum *eqs.* 6, 752. 8, 152 *al.* PROP. 3, 3, 25. 4, 6, 55. 4, 9, 21 OV. am. 3, 5, 45. 3, 6, 67 epist. 5, 121 *al.* LVCAN. 1, 352 *al.* VAL. FL. 1, 309 *al.* APVL. met. 11, 22 -xerat [*antecedit oratio obliqua*]). VERG. Aen. 4, 659 -xit et *eqs.* (8, 366 *et saepius.* CVLEX 384 LYGD. 4, 81 PROP. 2, 29, 39. 4, 4, 67. 91 OV. epist. 15, 87 ars 1, 317 *al.* SEN. Oed. 957 LVCAN. 8, 146 *al.* PETRON. 127 -xit haec Circe implicitumque ... deduxit. VAL. FL. 1, 120). HOR. epist. 1, 16, 46. 1, 19, 43 '...' si -xi, 'rides' ait *eqs.* TIB. 1, 9, 29 haec ego -bam. PROP. 4, 1, 101.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ov. met. 1, 713 talia -urus vidit Cyllenius *eqs.* (*cf.* 3, 201 'me miserum' -urus erat. 13, 966 talia -entem -urum plura. STAT. Theb. 10, 815 -ret infelix etiamnum *eqs.*). 2, 394 talia -entem (*sim.* 2, 596. 665. 3, 526. 5, 223 *al.* LIV. 9, 10, 10 haec -enti ... perculit. 40, 16, 1. 42, 43, 1. 45, 26, 9 VAL. FL. 6, 745. 7, 333 haec -ens *eqs.* STAT. Theb. 1, 88 *al.*). 7, 839 'veni' tamen 'optima' -ens. 8, 142 vix -xerat. 5, 22, 5 cum quidam ... '...' -xisset. PERS. 5, 158. PETRON. 19 ut haec -xit (36 haec ut -xit. 59. 72). 25 cum haec -ret (127 haec ipsa cum -ret *eqs.*). 43 haec Phileros -xit, illa Ganymedes. 60. 114 haec ut ego -xi. VAL. FL. 4, 68 -xit ubi, ... fatigat. STAT. Theb. 10, 848 -it et ... surgit (*cf.* 4, 602. 6, 823). *al.* 3 *verbum* -o *inseritur*: TER. Haut. 458 'sic hoc' -ens 'asperum, pater, hoc est' *eqs.* VERG. ecl. 4, 46 'talia saecla' suis -xerunt 'currite' fusis ... Parcae. 8, 78 necte ... et 'Veneris' -c 'vincula necto' (*sim.* Ov. am. 2, 11, 30 voces ... et ... -as. epist. 17, 200 ars 3, 728 *al.*). HOR. sat. 1, 1, 15 si quis deus 'en ego' -at 'iam faciam ...'. 2, 7, 37 -xerit ille. carm. 3, 5, 20. 3, 11, 37 'surge' quae -xit iuveni marito, 'surge' *eqs.* 3, 27, 35. 70. epist. 1, 1, 62 Roscia, -c sodes, melior lex an puerorum est nenia ...? TIB. 2, 4, 49 et 'bene' discedens -et 'placideque quiescas' *eqs.* PRIAP. 24, 4 fur, habeas poenam ... 'feram'que 'propter olus' -as 'hoc ego'? (*sim.* Ov. am. 1, 1, 24 met. 2, 643. 5, 290. 327. 8, 690. 12, 321 'miscenda'que -xit 'cum Styge vina bibes. 13, 773. 948 fast. 1, 509 *al.* *nota*: Ov. epist. 20, 222 negabis 'arte nec est' -es 'ista petita meis' [*i.* et 'arte non est' -es *eqs.*]). PRIAP. 43, 3 PROP. 3, 11, 56 Ov. am. 2, 1, 9. 2, 9, 25 'vive' deus 'posito' si quis mihi -at 'amore' (*sim.* met. 10, 276 et timide '...' Pygmalion '...' -xit '...'). 2, 18, 5. 3, 4, 35 ut possit custos 'ego' -ere 'feci' (*sim.* epist. 12, 134). ars 1, 56 tot ... 'haec habet' ut -as 'quidquid in orbe fuit'. met. 1, 377 atque ita 'si precibus' -xerunt 'numina' *eqs.* (6, 136). 3, 689 firmat deus 'excute' -ens 'corde metum'. SEN. Phoen. 521 Tro. 726 LVCAN. 2, 483. 512. 3, 742 *al.* CALP. ecl. 2, 22 iam ... consederat ... et '...' -xit '...' (4, 162). 2, 34 VAL. FL. 4, 629. 7, 546 SIL. 16, 259 HOMER. 284. 572. 715 MART. 1, 117, 2 *al.* IVV. 4, 65 *al.*

B ***enuntiatum interrogativum obliquum*** (PRISC. gramm. III 323, 26 *v. p. 984, 14*): *ponitur coniunctivus*: NAEV. trag. 63 aperte dice, quid sit quod times. PLAVT. Amph. 18 (*ibid. indicat.*) *v. infra l. 67.* 609 iste qui sit Sosia, hoc -i volo. Asin. 7 nunc quid processerim huc ... -am. CATO ad fil. frg. 1 *v. p. 986, 10.* SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 3 qua lege agrum possiderent et qua fineis fierent, -xserunt (*i. statuerunt*). *huc pertinet*: RHET. Her. 4, 28, 39 non potest -i quin commode fiat (CIC. Tusc. 5, 17 alterum -i non potest, quin ii ... beati sint. *cf.* PLAVT. Amph. 852 numquid causam -is quin te multem [Amph. frg. 9 Capt. 625 TER. Phorm. 272. CIC. Quinct. 57 causae nihil quin]). VARRO rust. 1, 5, 1 quod esset initium et finis -xi. 3, 3, 10 quare unde velis me incipere, Axi, dic (CIC. inv. 1, 51 -c mihi ..., si ... habeat, utrum illudne an tuum malis. MART. 3, 20, 1 -c, Musa, quid agat. 3, 63, 2 sed quid sit, -c mihi, bellus homo. 4, 66, 17. 7, 73, 5. 9, 21, 3 -c uter ... gesserit. *al.* IVV. 8, 57 -c mihi ... quis ... putet. 11, 33 -c tibi qui sis). CIC. orat. 196 quos ... oporteat, nunc -endum est atque etiam, quibus ... sint. 206 explicandum etiam est, unde ... -endumque, quantos ..., deque eorum particulis ... disserendum est, quaerendumque, utrum *eqs.* Quinct. 55 -i vix potest quam multa sint. Verr. 3, 13 civitas qua ratione isti amica sit, -etur certo loco. *et saepe.* fin. 2, 3 non solum Torquatus -xit, quid sentiret, sed etiam cur. *al.* MART. 3, 90, 1 nec -ere possum, quod vult et non vult, quid sibi Galla velit. *et saepe.* *i. q. interrogare*: EPIT. Alex. 79 Alexander -xit, utrum ... -an. 81. *nota attractionem*: PLAVT. Bacch. 555 -c modo hominem qui sit. CIC. Cluent. 185 atque istam ipsam quaestionem, -ite, qui obsignarit, unum aliquem nominatim. part. 49 de toto genere testium, quam id sit infirmum, saepe -endum est, et argumenta rerum esse propria (nat. deor. 1, 63 *v. p. 988, 6.* VITR. 2, 7, 1 de calce et harena, quibus varietatibus sint et quas habeant virtutes -xi. 4, 6, 6. 4, 8, 7 *al.* COLVM. 2, 14, 9). VITR. 6, 5, 3 rusticorum expeditiones ut sint ... commodae quibusque rationibus collocare oporteat eas, -am. SOL. 11, 3 pronius est Cretam -ere quam absolvere, in quo mari iaceat. *indicativus*: PLAVT. Amph. 18 nunc cuius iussu venio et quam ob rem venerim, -am. 420 signi -c quid est (*sic passim imperativo posito sequitur indic.* [*ut nonnunquam interrogatio directa haberi possit, cf. l. 18. p. 982, 38. 70; coniunct. v. l. 36. 45. 58*]: Bacch. 203. 558. 733 -c quem ad modum. 830 Capt. 964 Epid. 143 Merc. 529 *etc.*). Amph. 460 haec ut⟨i⟩ sunt facta, ero -am meo. 573 resque uti facta -o. Asin. 376 -o ut usust fieri. :: -o hercle ego quoque ut facturus sum. Bacch. 1063 -o ut res se habet. Merc. 722 quoia ea sit, rogitas? ... vin -am quoiast? Most. 459 non potest -i, quam indignum facinus fecisti (TER. Hec. 416 non ... -i potest tantum, quam re ipsa navigare incommodumst). TER. Haut. 598 -am, verum ut aliud ex alio incidit. Ov. fast. 1, 296 quis vetat et stellas, ut quaeque oriturque caditque, -ere? VITR. 9, 3, 1 nunc ut ... sol ... auget et minuit dierum et horarum spatia -am. 9, 7, 7 quae nobis tradita sunt et a quibus sint inventa -am. SEN. Thy. 771 nec facile -am corpora an flammae magis gemuere. PETRON. 58 -am tibi, qui de nobis currit et de loco non movetur. 77 tantum quod mihi non -xerat, quid pridie cenaveram. HOMER. 164 -amus, quot quisque rates ad Pergama -xit. MART. 3, 95, 3 cur hoc expectas a me, rogo, Naevole, -as. SOL. 1, 21 ceteri reges quibus locis habitaverunt, -emus (*sed* 11, 3 [*v. p. 983, 65*] *et* 54, 7 *coniunct.*). VVLG. Matth. 26, 63 ut -as nobis, si (εἰ) tu es Christus filius dei. *nota attractionem*: PLAVT. Trin. 578 -c hoc negoti quomodo actumst. VITR. 4, 2, 1 de ornamentis eorum quemadmodum sunt prognata et quibus principiis et originibus inventa -ere. *verbum omittitur*: NAEV. trag. 34 -c quo pacto eum potiti. PLAVT. Asin. 302 ego -am quo argumento et quo modo (*sc. istuc scio*). CIC. S. Rosc. 57 ut arguatis aliquem patrem occidisse, neque -ere possitis aut quare aut quomodo. Verr. 5, 92 deportatum Mercurium esse Messanam sumptu publico: -ent quanti.

C ***accus. c. infin.*** (*saepe omittitur* esse; *saepe etiam verbum supplendum ex sententia. in enunt. hortativo v. p. 987, 41; nom. c. inf. v. p. 985, 58*): PRISC. gramm. III 323, 26 *Graeci*: λέγουσιν ὡς τόδε ἐγένετο καὶ λέγουσιν ὡς τόδε γεγονέναι, nostri '-unt ut illa res facta sit' et 'illam factam esse'. 1 *in enunt. affirmativo, narrativo sim.*: NAEV. com. 6 ne tibi med advorsari -as. ENN. scaen. 149. 308. 316 ego deum genus esse semper -xi et -am caelitum, sed ... opinor. *al.* PLAVT. Amph. 373 *al.* Asin. 666 -c me igitur tuom passerculum ..., haedillum me tuom -c esse (*cf.* 693). Rud. 1079 huius mulieris, quam dudum -xi fuisse liberam. *et passim.* RHET. Her. 1, 12, 22 iudices mutandos (HOR. epist. 1, 15, 37 ventres ... urendos. PROP. 4, 1, 50. 4, 4, 24 LIV. 4, 54, 9). 2, 20, 33 cum nonnemo de venerit ... et cum ille neminem -xerit (*sc. devenisse*). CIC. de orat. 1, 212 sin autem quaererem, quisnam ... vere nominaretur, eum -rem, qui ... esset, et ... nominarem. Verr. 3, 103 qua de re Cn. Lentulum ... -ere audistis Siculos ... de Sthenii calamitate questos esse. 5, 38 Caecin. 38 *et persaepe.* *nota*: div. 2, 80 an Pisidarum ... aut Phrygum ista inventa *fuisse* -emus? (*sim.* Tim. 22). Att. 1, 14, 3 ornatissimeque de meo consulatu locutus est, ut ita -ret se ... mihi acceptum referre (*sim. praeponitur* ita: 3, 24, 1 praesertim cum ita -ant, se ... voluisse. 8, 3, 6 SALL. Catil. 19, 4 Iug. 4, 5. *cf.* CATO *p. 987, 50*). 1, 16, 2 illum ... iugulatum iri. 5, 2, 1 eum tu velim confirmes gratumque mihi fecisse -as. CAES. *saepe.* VERG. ecl. 9, 13 carmina tantum nostra valent, ... quantum ... -unt ... columbas (*sc. valere*). Aen. 10, 565 *al.* *nota*: catal. 11, 2 qui deus ... te nobis abstulit? an quae -unt (*abstulisse*) ... pocula? Ov. met. 7, 828 se miseram, se fati -xit iniqui. SEN. contr. 2, 1, 21 futurum ut diviti displiceret propius inspectus *eqs.* SEN. benef. 6, 37, 2 instare arma civilia, brevi futurum, ut ... reverterentur. IVV. 14, 235 cum -is iuveni stultum (*eum esse*), qui donet amico. *et passim apud recentiores* (*raro* ITALA *et* VVLG. *v. p. 985, 79 sqq.*). *omittitur subiectum infinitivi*: *subi. idem est atque verbi* -o: PLAVT. Asin. 394 ad tonsorem ire *se* -xit. 806. *cf.* 813 uxori excuses te et -as senem (*sc. te esse*). Aul. 108 Bacch. 506 *al.* TER. Andr. 394 patri -c velle *te. al.* LVCIL. 33. CATO orig. 95 quod bene facere voluisse quis -it neque fecit tamen. VARRO rust. 3, 16, 11 cum -rent velle expectare. RHET. Her. 2, 3, 5 CIC. inv. 2, 1 (se *om. A*). Deiot. 21 in cubiculo malle (*sc. te vomere*) -isti (in cubiculum te ire malle β). orat. 125 ea verbo uno praevaricationis comprehendisse -it (-itur *E*). fin. 5, 20 voluptatis causa facere omnia ... nemo -xit. epist. 9, 2, 1 CATVLL. 4, 16 CAES. Gall. 4, 27, 5 VERG. catal. 10, 9. 15 CIRIS 358. TIB. 1, 6, 21 seu visere (*sc. se*) -et sacra. LIV. 5, 22, 5 vocem quoque -entis *deae* velle (*se*) auditam. 21, 18, 14. 23, 13, 1. 27, 19, 12. 32, 37, 6. 33, 13, 7. 37, 1, 7. 37, 6, 7. 40, 4, 8. 41, 4, 2. 45, 44, 5. SEN. contr. 2, 1, 19 -o ... recte tamen recusasse *me.* 7, 7, 11. VELL. 2, 42, 3 quod cum ille se facturum negasset venditurumque captivos -xisset. VAL. MAX. 1, 7, 8. 4, 1 ext. 7. EPIST. imp. Vesp. ad Sabor. (Corp. II 1423) 10 vectigalia quae ab divo Aug(usto) accepisse -itis. STAT. silv. 5, 3, 210 stirpe tua descendere *me* -xi. MART. 11, 67, 1 -is post fata daturum *te.* IVLIAN. dig. 41, 2, 38, 1 MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 9 PAVL. dig. 22, 3, 25 pr. *al.* APVL. Socr. 19 p. 163. ITALA Ezech. 20, 21 (Weing.) et -xi effundere iram meam (εἶπα τοῦ ἐκχέαι, VVLG. comminatus sum, ut effunderem). *cf.* TYCON. p. 38, 16 vox dei quae -it (*se sc. deum*) ne terrae quidem regnum Salomoni auferre. COD. Iust. 4, 20, 18 pr. 8, 16, 9, 1. *subiectum omissum diversum est a subiecto verbi* -o: PLAVT. Amph. 345 faciam, ut verum -as -ere *me.* Capt. 694 Cist. 667 Men. 538. Mil. 231 impetrare -o id quod petis. 247. Rud. 1094 si scelesti illius est hic, cuius -o, vidulus. 405 extemplo ... daturos *vicinos* -xit *sacerdos.* Truc. 650 quaerit patrem: -o esse in urbe. CATO orig. 109 VARRO rust. 3, 16, 24. CIC. Arat. frg. 9 caput ... figere -as (νεύοντι ἔοικεν). inv. 1, 83 sive vereri -xeris sive non vereri *illum.* 2, 33 Quinct. 74 S. Rosc. 74 Caecin. 49. 97 Att. 1, 16, 10. 5, 16, 4 CAES. Gall. 1, 16, 4. Ov. am. 1, 11, 13 si quaeret, quid agam, spe noctis vivere *me* -es. epist. 19, 152 ars 1, 426 LIV. 1, 36, 4. 21, 38, 7 Coelium per Cremonis iugum -ere transisse *Hannibalem.* SEN. contr. 9, 5 thema (*etiam* exc.). SEN. clem. 1, 15, 5 *Augustus* -xit relegandum *illum esse*, quo patri videretur. epist. 104, 24. 109, 18 -bas intrepidum fore *me.* SCRIB. LARG. 152 LVCAN. 8, 813 PETRON. 65. PLIN. nat. 7, 110 mirantibusque tum magis fuisse miraturos -xit, si *eqs.* QVINT. decl. 338 p. 335, 1 SVET. Iul. 30 Cal. 39. *passive ponitur nominativus c. inf.* (*acc. c. inf. v. p. 985, 38*): NAEV. com. 2 huius autem gnatus -itur geminum alterum falso occidisse. PLAVT. Asin. 313 ut nos -amur duo omnium dignissumi esse. 382 Demaenetus ubi -itur habitare. Epid. 534. Cist. 755 quot annos nata -itur.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Rud. 161 Pseud. 870. Truc. 84 is nunc -itur venturus peregre. TER. Haut. 270 quae est -cta mater esse ei antehac, non fuit. Andr. 809 *al.* PACVV. trag. 167 prius data est quam tibi dari -cta (*i. promissa, cf. p. 978, 81*) aut quam reditum est Pergamo. CATO agr. 6, 4. GRACCH. or. frg. Gell. 11, 13, 5 quin ... temere repudiasse -amini. ACC. trag. 8 pervicacem -i me esse ... perfacile patior. 531. VARRO rust. 1, 7, 6 Cretae ... -itur platanus esse. *al.* frg. Cassiod. gramm. VII 153, 4 litterarum partim sunt et -untur (*a grammaticis, sc. esse*) ut a et b *eqs.* CIC. inv. 1, 85 si -i possit ex hostibus equus esse captus. de orat. 1, 24 -i mihi memini ... L. Crassum ... se contulisse. part. 111 si illud ... fecisse -atur. 135 aut iniqua lex aut inutilis futura -etur ..., dissentire adversarii vocem atque legis. Quinct. 86 S. Rosc. 66 *et passim. nota*: Tusc. 4, 80 ei sunt ... sanabiles tamen, ut Socrates -itur (*sc. sanabilis fuisse. cf. p. 973, 54*). fin. 3, 75 recte eius omnia -entur, qui (*sim. al.* Tusc. 3, 18 idem nihili -itur. SALL. Iug. 17, 7 qui *libri* regis Hiempsalis -bantur. HOR. epist. 1, 15, 6. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. [Corp. X 4842] 16. 17 in fundo, qui illius est esseve -itur). Att. 1, 17, 11 duo enim soli -untur petituri. 7, 14, 2 eruptionem facturi fuisse -bantur. CATVLL. 61, 141 *al.* CAES. *saepe.* VERG. Aen. 4, 204. 7, 409. 9, 588. HOR. carm. 3, 14, 1 -ctus ... petiisse. 3, 16, 27 si ... occultare ... -rer. *al.* sat. 2, 8, 2 mi ... -ctus *es* here illic ... potare. PROP. 1, 8, 32 illi carus ego (*sc. esse -or*) et per me carissima Roma -itur. 2, 13, 56 illis formosum iacuisse paludibus (*sc. dicitur Adonem*), illuc -eris effusa tu, Venus, isse coma. OV. am. 1, 1, 4. 3, 11, 25 -cta erat aegra mihi. ars 3, 245 -ctus eram subito cuidam venisse puellae. met. 2, 184 iam Meropis -i (*sc. filius*) cupiens *Phaethon.* fast. 6, 238 tunc ego me memini ludos ... aspicere et -i, lubrice Thybri, tuos (*sc. ludos esse*). LIV. *saepe. cf.* 28, 32, 11 ne quis in provincia ... relictus hostis -i posset. MANIL. 4, 483 octo bis aut denis *partibus peractis* metuendus -itur aer. MELA 2, 99 *insulae* aliquando creditae -ctaeque concurrere. CALP. ecl. 3, 62 formosior illo -or. 4, 154 si quando montibus istis -ar habere larem. 6, 77 *al.* PLIN. nat. praef. 31. nat. 3, 119 Padus ... septem maria -ctus facere. VAL. FL. 7, 137 sidereo nostri de sanguine Phrixi -itur. STAT. silv. 5, 5, 57 nimius fortasse avidusque doloris -or et in lacrimis iustum excessisse pudorem. AVG. civ. 20, 13 si ... non -endi sunt regnaturi, consequens est, ut ... non regnasse -antur. LEO M. serm. 35, 4 nec tamen -i potest nulla ibi esse ultio. *nota acc. c. inf.*: AVELL. p. 672, 27 apud quos -untur et epistulas inventas. -itur *sim. impersonaliter usurpatum*: TER. Andr. 796 in hac habitasse platea -ctumst Chrysidem. VARRO rust. 1, 2, 4 -endum magis eam fuisse opportunam *eqs.* CIC. leg. agr. 2, 42. Att. 3, 24, 1 mihi et -ctum est et scriptum ... consilium reprehendi. epist. 5, 12, 5 ei ... -ctum est clipeum esse salvum. LVCR. 1, 382 esse admixtum -undumst rebus inane. SALL. hist. frg. 1, 16 ut merito -atur genitos esse, qui. NEP. Paus. 5, 3 dicitur eo tempore matrem Pausaniae vixisse eamque ... attulisse. *cf.* Thras. 2, 3 PROP. 2, 13, 56 *v. supra l. 23.* LIV. 1, 51, 4 ab Turno -i sibi ... parari necem. 1, 51, 5. 5, 32, 6. 24, 45, 5 ut ... documentum -atur statui oportere. 33, 48, 3. 38, 56, 9 in vincula duci fratrem -ctum erat (*M,* iussum *al.*). 39, 50, 8. 42, 53, 4. VITR. 2, 8, 12 non enim quod -itur molles et impudicos ex ea aqua fieri, id potest esse. VAL. MAX. 3, 7, 4. 6, 8, 4 PHAEDR. app. 15, 12 PLIN. epist. 1, 13, 3. GAIVS dig. 10, 1, 13 quam *legem* Athenis Solonem -itur tulisse. ALF. dig. 4, 6, 42 PAVL. dig. 4, 6, 42 PAVL. dig. 50, 16, 28 pr. VLP. dig. 8, 4, 10 *et saepe* ICTI (*etiam* -endum est, -i debet *etc.*). GELL. 17, 16, 1 anates Ponticas -itur ... victitare. DICT. 2, 14 AMM. 27, 7, 8 HYG. astr. 2, 5 p. 40, 4. AVG. civ. 4, 11 si autem -itur omnes ... potuisse offendi, ... stulte -itur. *nota* -o *cum nominativo c. inf.*: PLAVT. Asin. 634 quas *minas* hodie adulescens Diabolus ipsi daturus -xit. VERG. catal. 9, 24 altera *puella* non famā -xerit esse prior (*i. se esse priorem*). SYMM. epist. 9, 56 Felix cum ... domus tuae cultor esse -ret.

2 *in enuntiato interrogativo*: *in quaestione directa*: ENN. scaen. 348 quemnam te esse -am? (VARRO Men. 405). PLAVT. Men. 889 quid esse illi morbi -xeras? Pseud. 744 Rud. 440 Truc. 689 PACVV. trag. 237. CIRIS 230 qua te causa nec *vina* nec *panem* -am contingere ..., qua causa ... vigilare? HOR. epist. 1, 4, 2 quid nunc te -am facere ...? TIB. 1, 7, 23 Nile pater, quanam possim te -ere causa aut quibus in terris occuluisse caput? PRIAP. 43, 1 velle quid hanc -as? PROP. 3, 7, 34 quid meritum -as, cui *eqs.* OV. am. 1, 2, 1 esse quid hoc -am (MART. 5, 10, 1 *al.*). APVL. apol. 17 tantamne esse mentiendi caecitatem -am an consuetudinem. *obliqua*: PLAVT. Truc. 70 quos quidem quam ad rem -am in argentariis rēferre habere ... nescio. QVADRIG. hist. 89 utrum neglegentia ... an avaritia ... evenisse -am, nescio. CIC. de orat. 2, 287 cur ademptum sibi equum -ret (*i. quid -ret, cur ademptus esset*). VERG. Aen. 6, 162 *dubitabant*, quem socium exanimem vates, quod corpus humandum -ret. SVET. Cal. 34 cur enim sibi non licere -ens, quod Platoni licuisset.

pro acc. c. inf. ponitur coniunctio (etiam apud recentes longe praefertur acc. c. inf. praeter ITALAM *et* VVLG., *cf. Mayen, de particulis* quod, quia *etc. Kiel 1889; Löfstedt ad Itin. Silv. p. 116 sqq.*): quod: *c. indic. (cf. p. 982, 65)*: PETRON. 46 -xi quod (*sed* quia *trad.*) mustella comedit. PAVL. dig. 32, 99 pr. -endum autem est, quod urbani intellegendi sunt. TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 6 -ens, quod aliud omnino non est. ITALA Ioh. 5, 24 (Tert. adv. Prax. 21 p. 266, 6. ὅτι, VVLG. quia). I Thess. 4, 15 (Tert. resurr. 24 p. 59, 11. ὅτι, VVLG. quia) FILASTR. 42, 2. 115, 2. 130, 5. AMM. 22, 6, 21 nos autem id -imus, quod ... amnes sunt duo perpetui (*alibi acc. c. inf.*). HIER. epist. 22, 22, 2. 117, 2 c. Vigil. 6 VVLG. *v. l. 15. 27.* AVG. civ. 4, 5 hoc -o, quod ipsum Romanum imperium ... sensit. 4, 9. 5, 12. 7, 11. 28 omitto -ere, quod Plato illas ideas tantam vim habere -it. 8, 10 ubi enim -ctum est, quod ... manifestavit ..., ibi etiam -ctum est *seq. acc. c. inf.* 12, 19. 21, 3. 22, 29 COMM. apol. 195. PRISC. gramm. III 4, 5 ad quod -endum, quod ... possunt. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 23, 23. *c. coni.*: CATO ad fil. frg. 1 -am de istis Graecis ..., quid Athenis exquisitum habeam et quod bonum sit illorum litteras inspicere, non perdiscere. QVINT. decl. 270 p. 106, 1 ut -am quod iustum sit eum ... interfici. SCAEV. dig. 32, 39, 1 *illum* Gaio Sei contubernali -xisse, quod vellet ei relinquere *eqs.* PAVL. dig. 17, 2, 67, 2. ITALA I Cor. 1, 15 (Tert. pudic. 14) ne qui[s] -at, quod ... tinxerim (ὅτι ... ἐβαπτίσθητε, ITALA codd. d g baptizari, VVLG. quod ... baptizati estis). HERM. Pal. vis. 1, 2, 3 quod peccassem. LACT. inst. 1, 23, 2. 7, 4, 8 *al.* FILASTR. 71, 1 -entes quod ... dimiserit ... et sic ascendit in caelum, et est iam in ea *carne*, inquit, divinitas (*nota variationem sermonis*). ANON. Vales. 13, 75 coepit cogitare intra se et -ere, eo quod nullus eorum regnaret (*i. neminem regnaturum esse.* ITIN. [Silv.] 8, 2). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 7, 2 HIER. epist. 52, 3, 3. 52, 5, 8 *al.* AVG. civ. 4, 17. 19. 31. 11, 33. 12, 6 *bis.* 12, 9. 17. 19. 16, 21. 20, 3. 9. 20, 24 SVLP. SEV. dial. 3, 18, 2 (*saepe acc. c. inf.*) ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 21, 4 VEN. FORT. vita Radeg. 38, 88 COD. Iust. 10, 44, 4 pr. *al.* quia (*cum coni. l. 30. 36*): ITALA (cod. k) Matth. 3, 29 (ὅτι, VVLG. quoniam). Luc. 10, 24 (cod. e Tert. adv. Marc. 4, 25 p. 506, 21) -o enim vobis, quia ... viderunt (ὅτι, VVLG. quod). 24, 46 cod. e (ὅτι, VVLG. quoniam). Ioh. 4, 20 (cod. e Tert. adv. Marc. 4, 35 p. 541, 11 *et* VVLG.). I Ioh. 1, 8 *v. l. 44.* II Cor. 6, 16 (Tert. pudic. 15. ὅτι, VVLG. quoniam). ITIN. [Silv.] 12, 9 quia ... habuissent. POMP. gramm. V 202, 3 ego -xi, quia non sunt primigenia ... sed deductiva. FAVSTIN. trin. 2, 5. HIER. epist. 18 A 7, 1 (*cf.* VVLG. Is. 41, 23). 55, 3, 1 VVLG. Matth. 5, 20. 22 quia ... erit. 11, 24. 18, 10 Ioh. 4, 20 *l. 28.* 5, 24 I Thess. 4, 15 RVFIN. Basil. reg. 92 *al.* AVG. civ. 5, 4 numquid hoc -itur, quia ... sedebat. 22, 14 FAVST. REI. grat. 1, 17 p. 53, 22. 1, 18 p. 55, 21 (*seq. coni.*) VEN. FORT. carm. 2, 15, 8 expos. orat. 39. 42. quoniam (*cum coni. l. 49*): ITALA eccles. 8, 14 (Aug. civ. 20, 3) -xi quoniam hoc quoque vanitas (εἶπα ὅτι, VVLG. sed et hoc vanissimum iudico). I Ioh. 2, 4 (Cypr. epist. 28, 2) qui -it quoniam cognovit eum (ὅτι, VVLG. se nosse eum). VVLG. Matth. 6, 29 *v. supra l. 25.* Luc. 24, 46 *v. supra l. 27.* I Cor. 15, 12 quomodo quidam -unt in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est? (ὅτι, ITALA Tert. resurr. 48 p. 99, 1 -unt in vobis resurrectionem mortuorum non esse). II Cor. 6, 16 *v. supra l. 29.* I Ioh. 1, 8 (ὅτι, ITALA Tert. pudic. 19 *acc. c. inf.* ITALA Aug. civ. 14, 9 p. 20. 20, 17 p. 446. 20, 25 p. 473 quia. Aug. civ. 14, 9 p. 23 quoniam). HERM. Pal. vis. 3, 4, 3 -o eis, quoniam haec vera sunt. SERM. Arrian. frg. I 20 VVLG. III Esdr. 8, 53 RVFIN. Basil. hom. 4, 4. ITIN. [Silv.] 12, 7 -xit nobis, quoniam iam aliquot anni essent (RVFIN. Basil. reg. 2 apol. Orig. 1 p. 549). BOETH. herm. pr. 1, 3 p. 60, 13 *al.* *nota seq. acc. c. inf.*: SERM. Arrian. frg. II 12 -o quoniam et apostolos securos in omnibus non fuisse. quando: FAVSTIN. trin. 3, 1. quomodo: CAEL. AVR. acut. 1, 17, 173. ut: ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 17 idem de fratre eius possum -ere ..., ut vobis utilis senator esse non possit (*si huc pertinet*). VENVL. dig. 43, 23, 2 -endum ..., ut ne (ante *Mommsen*) ... restituere permittendum sit, novam vero facere is demum concedere debeat *eqs.* (*cf.* GREG. M. moral. 2, 16 domino, ut manum suam extendere debeat, -it *diabolus. sim. omisso* ut: VITA Radeg. [Script. rer. Merov. II] 2, 25 alii -bant cereos ipsos [*nota attractionem*], in ... sepulcrum mitti deberent). GAIVS dig. 45, 2, 15 sed -endum est, ut, si decem alteri solverit, ab altero liberetur. 49, 14, 14. VLP. dig. 2, 15, 7, 2. 27, 10, 10, 1 rem vero furiosi si quasi suam tradat *curator*, -endum, ut non transferat dominium. 49, 4, 1 pr. recte -etur humanitate suggerente, ut et hoc et illo tempore non frustra provocaretur. *sim. saepe in responsionibus* ICTORUM. HYG. astr. 2, 10 p. 45, 21 de hac ... -xerunt ut gloriata sit *eqs.* 2, 31 p. 71, 4 (quod *pars codd.*) *nota*: BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 219, 19 -unt quidam ..., ut omnia fati necessitate proveniant, et omnia ... contingere.

D **ut, ne** (*saepe additur dativus personae*): PLAVT. Asin. 938 -bam, pater, tibi, ne matri consuleres male. Cas. 680 -rem, ab ea uti caveas tibi (*cf.* Pseud. 128. 511 *sqq.* 1227). Epid. 164 ne ... neve. Men. 990. 1044 Mil. 1089. 1191 ego illi -am, ut ... roget. Persa 281. 304 quae -xi, ut nuntiares, satin ea tenes? Rud. 1096 haud iniquom -it ..., ut ostendatur vidulus. 1345. Trin. 520 per deos ... -o, ne tu ... siris (*cf.* CORP. IX †2437 rogantes et -entes per deum vibum ..., ni quis ... molestet). 583 -c Callicli me ut conveniat. Truc. 849 *al.* TER. Haut. 651 anulum detraho et eum -o, ut una ... exponeret. Phorm. 745 ne. CATO orig. 95 quo maiore opere -o suadeoque, uti *eqs.* VARRO frg. Non. p. 147. RHET. Her. 4, 50, 63 ei -it in aurem, aut ut ... sternantur aut ... rogetur ... aut ... detur aut ... comparetur. CIC. Att. 11, 7, 2 illum Dolabellae -xisse, ut ad me scriberet. 16, 15, 5 *bis.* epist. 3, 12, 4. 5, 11, 2. 12, 17, 2. 14, 18, 2 domus ut ... habeat, Philotimo -etis. ad Q. fr. 3, 1, 10 ad Brut. 1, 5 (9, 14), 1 *p. 971, 3.* SALL. Iug. 64, 4 fertur -xisse, ne festinaret abire. NEP. Dat. 5, 1 ne. OV. am. 1, 8, 107

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

saepe mihi -es vivae bene, saepe rogabis, ut mea defunctae molliter ossa cubent. EPIST. Sapph. 219. OV. rem. 505 -xerit, ut venias. LIV. 10, 38, 12 eis -ctum, ut vir virum legerent, donec *eqs.* 42, 26, 5. SEN. dial. 8, 8, 1 non -o, ut otium patiatur, sed ut eligat *otiosus.* ASCON. Mil. p. 44 Cl. MART. 1, 46, 4 *ne.* 3, 24, 4 ut. QVINT. decl. 269 p. 98, 17 nec illud tantummodo -o, ne persequeretur tyrannus. PLIN. epist. 10, 81, 5 -xi utrique parti, ut ... darent. S. C. de Cyzic. (Corp. III 7060) 2 ⟨de p⟩ostulatione *illorum* qui -unt, ut ... confirmetur. VLP. dig. 47, 2, 52, 11 ut daret. PAVL. dig. 18, 1, 40 pr. si ita -ctum esset, ut emptor ... renuntiet. 21, 2, 56 pr. 34, 4, 6, 1 cum -o '...'. videor -ere, ne Titius det. TERT. adv. Prax. 12 p. 246, 17. ITALA Iudith 5, 9 (Aug. civ. 16, 13) -xitque illis ... ut exirent (εἶπεν ἐξελθεῖν, VVLG. praecepit ut). I Ioh. 5, 16 (Tert. pudic. 19 *et* VVLG.). FILASTR. 47, 1. 125, 3 DAMAS. epigr. 37, 6 ANON. Vales. 15, 88. HIER. epist. 21, 13, 8 ne legas philosophos. VVLG. apoc. 14, 13 -it spiritus, ut requiescant *eqs.* (ἵνα ἀναπαήσονται). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 6, 1 -unt stulto, ut princeps sui sit. AVG. civ. 11, 24 -xit, ut fiat. serm. ed. Mai 107, 2 non tibi -itur, ut ... convenias. PS. AVG. quaest. test. I 104, 1 CYPR. GALL. Ios. 137. SVLP. SEV. chron. 1, 14, 3 ut. Mart. 15, 4 ne ... destrueret. *cf. etiam p. 986, 52.* *omittitur* ut: PLAVT. Stich. 624 -xi equidem, in carcerem ires. CAECIL. com. 113 si -es filia redeat (*dub.*). AFRAN. com. 145 dice (-ci *codd.*) herbam det. 316. CIC. Att. 13, 12, 4 -es *illis* paulum proferant auctionem. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 4 CATVLL. 35, 2 VERG. Aen. 4, 635. 7, 546. HOR. carm. 2, 11, 22 eburna -c age cum lyra maturet. 3, 14, 21 -c et argutae properet Neaerae. epist. 1, 7, 60 PROP. 2, 16, 10. LIV. 10, 4, 10 ite igitur, -ite detegant ... insidias. PETRON. 70 -c et Menophilae ... discumbat. VAL. FL. 7, 275 SIL. 9, 474. 10, 282 STAT. Theb. 10, 732 MART. 1, 27, 1. 12, 63, 6. AVG. civ. 4, 26 Tito Latinio ... -ctum est in somnis, in senatum nuntiaret, ut ludi Romani instaurarentur. COMM. instr. 2, 23, 17. SVLP. SEV. chron. 1, 27, 2 -ctum ei est ... abstineret. dial. 2, 6, 4. *cf. etiam p. 986, 58.*

pro ut *ponitur Graeco more infinitivus*: CIC. Att. 8, 8, 2 πολλὰ χαίρειν τῷ καλῷ -ens. 14, 20, 4 Epicuri mentionem facis et audes -ere μὴ πολιτεύεσθαι. PETRON. 42 frigori laecasin (λαικάζειν) -o. MART. 11, 58, 12 λειχάζειν cupidae -it avaritiae. SVET. Aug. 53 sedentibus valere -bat (Tib. 72. Galba 4 ut ... mane salvere, vesperi valere sibi singuli -rent). COMM. instr. 2, 17, 1 cum dominus -at, in gemitum edere panem. VICT. VIT. 2, 46 cum -at ... nec cibum habere communem (*ex* VVLG. I Cor. 5, 11 scripsi vobis ... sumere). GEST. Pilat. 5, 1 Moyses ... fecit signa multa, quae -xit illi deus facere (praecepit D^c, εἶπεν ... ποιῆσαι). *acc. c. inf.*: CORP. VI 1685, 13 (*a. 321*) legatos ire -xerunt universos ordinis viros [HIER. in Is. 17, 12 p. 283 *gentes* -unt Christianos ad leones et bestias proici (*sed* et b. pr. *desunt in cod. Vat., recte*)]. DRAC. satisf. 307 non semel ignosci -xit lex sancta reatum. Romul. 8, 177 -ite pastorem ... obire (*i. ut interficiatur*).

iuncturae *ad I—III:* *accedunt praepositiones*: 1 *pertinent ad argumentum -endi*: **adversus**, contra, in *sim.*: PLAVT. Amph. 750 mirum quin te adversus -at (*i. tibi contradicat. aliter*: CATO orig. 95^d qui acerrime adversus eos -it, ita -it *seq. acc. c. inf. nota de lite*: COD. Iust. 3, 28, 4 [*a. 193*] cum de inofficioso matris suae testamento filius -ere velit adversus eum, qui ... hereditatem tenet). Amph. 742 in me inclementer (Asin. 155. 897. Bacch. 463 in illum iniuste. 910 in te. TER. Ad. 140 in illum gravius. Andr. 874 *al.* CIC. Flacc. 23. Sulla 48 -ere in quem velis *eqs.* Planc. 85 Rab. Post. 31 *al.* rep. 2, 48 *al.* CATVLL. 98, 1 in te, si in quemquem, -i pote ... id quod verbosis -itur et fatuis. TIB. 1, 3, 52 -cta in sanctos impia verba deos OV. trist. 5, 10, 41. LIV. 22, 38, 8 nihil inclementer in Varronem -ctum nisi id modo *seq. acc. c. inf.* PERS. 1, 68 in mores, in luxum, in prandia regum -ere. MART. 1, 67, 2 in te. IVV. 2, 28 in tabulam Sullae. *aliter p. 988, 41. eodem sensu de p. 988, 9*). PLAVT. Asin. 20 si quid med erga hodie falsum -xeris. VARRO ling. 5, 1 quae contra eam (*etymologiam*) -rentur ... pro ea ... de ea (RHET. Her. 2, 6, 9 contra testes [*opp.* a testibus]. CIC. inv. 1, 93 si qui apud Alexandrum Macedonem -ens contra aliquem urbis expugnatorem -ret *seq. acc. c. inf.* Quinct. 8. 44 contra caput. *sim. saepe.* TAB. devot. Audollent 217 A 2 ne contra me nec -ere nec facere va⟨l⟩eant, nisi quod ego voluero).

ad *aliquid* (*fere i. q. respondere; saepe omittitur* -o, *v. vol. I p. 554, 52*): CIC. div. in Caec. 52 quid ad haec -i potest? ac. 2, 17 ad ea, quae contra dicerentur, -i oportere putabant. 2, 49. fin. 2, 2 ut ad ea, quae ii respondissent, si quid videretur, -ret. Tusc. 3, 78. div. 2, 8 ad ea, quae sunt a te -cta. rep. 1, 30. TAC. hist. 2, 64 -xisse ... ad primas filii sui epistulas ferebatur *eqs.* PRISC. gramm. III 4, 5 ad quod -endum *eqs.* GREG. M. moral. 1, 13 quid ad haec rectores fidelium -unt? **pro** *sim.*: RHET. Her. 2, 7, 10 a quaestionibus. *v. l. 63.* CIC. Quinct. 33 pro capite. opt gen. 10 pro Milone. *etc.* **de** (*cf. p. 980, 58*): PLAVT. Amph. 479 de Alcumena dudum quod -xi minus (Capt. 430 quo minus -xi quam volui de te). Poen. 1206. 1350 Most. 548 Truc. 453. TER. Phorm. 402 cuius de stultitia -i ut dignumst non potest. Haut. 849 inter nos quid sit -ctum de fallacia. VARRO ling. 5, 1. 3 *al.* rust. 1, 7, 1 de eo non incommode Cato videtur -ere, cum scribit *eqs.* 1, 14, 1 nunc de saeptis, quae ... fiant, -am. frg. Serv. Aen. 12, 139 cur -ant 'deos', cum ⟨de⟩ omnibus antiqui -xerint 'divos'. CIC. *persaepe, ex. gr.*: Quinct. 35 de quo -am. 83. Verr. 4, 182 ego de meis *scribis* hoc -o. 4, 204 multa de aratorum miseriis. Caecin. 77 nec vereor, de tali viro ne plus -am. har. resp. 32 habeo quae de locis religiosis velim -ere. Sest. 108 satis de omnibus. orat. 194 eadem a Theophrasto Theodecteque de paeane -untur. Brut. 229 hoc de oratore paulo post plura -emus. part. 74 de fortunis erit facultatibusque -endum. nat. deor. 1, 63 de divis neque ut sint neque ut non sint, habeo -ere. CAES. Gall. 7, 77, 3 nihil de eorum sententia. *al.* SALL. Catil. 18, 2 de qua *coniuratione* quam verissime potero -am. *al. nota*: MART. 7, 18, 2 cum tibi sit facies, de qua (*i. in quam*) nec femina possit -ere (*sim.* CORP. XI 6173 de cuíus pudore nemo -ere potuít). **circa**: *v. vol. III p. 1092, 84 sqq.* **super** *c. abl.*: STAT. Theb. 1, 289 multa super Thebis Bacchum ausuramque Dionen -ere. AMM. 22, 14, 7 super quo nihil -itur memorabile. *c. acc.*: OP. imperf. in Matth. 52 p. 933 super inhumanitatem civitatis alicuius. **in** *c. abl.* (*fere i. q.* de): TER. Haut. 877 quae sunt -cta in stulto (-um ς), caudex, stipes ..., in illum nihil potest. VARRO rust. 2, 3, 8 item ut in arietibus -ctum. 2, 8, 3 idem quod -ctum est in equis. 3, 10, 1. 5 frg. Char. gramm. I 109 'quis is est homo?' in multitudine dicitur; cum autem 'quid hoc est hominis?' quaeritur, de alicuius quaero hominis qualitate. RHET. Her. 4, 31, 42. CIC. de orat. 2, 248 quod idem in bono servo -i solet (*antecedit*: illud Neronianum vetus in furace servo). opt. gen. 2 in re enim quid optimum sit, quaeritur; in homine -itur quod est. CIC. fat. 17 hoc idem si vere -atur in eo, in quo ... non appareat. off. 1, 144 in athletarum probatione. 3, 67 *al.* Tusc. 4, 16 invidia non in eo, qui invidet, solum -itur, sed etiam in eo, cui invidetur. fin. 2, 10 Att. 4, 9, 1. 6, 1, 12 uti -xit Isocrates in Ephoro et Theopompo. Phil. 13, 27 *p. 989, 4.* LVCR. 6, 711 item in multis hoc rebus -ere habemus. PAVL. FEST. p. 86 familia antea in liberis hominibus -batur. p. 145. 243. 270. SEN. contr. 1, 7, 14 illud Homeri in Priamo -ctum (Priamo aptum *trad.*). 7 praef. 9. 9, 2, 24. 27. suas. 1, 15 ⟨in⟩ navigante Germanico. CELS. 2, 13 p. 58 *al.* SEN. epist. 95, 70. 122, 4 hoc tamen minimum in illis malorum -xerim (*potest suppleri* esse). COLVM. 3, 10, 19 quod non tantum de seminibus leguminum, sed in tota agricolationis ratione -ctum esse intellegendum est. PLIN. nat. 11, 268 quaedam *aves* toto anno canunt ..., ut in singulis -ctum est (*sim. saepe*). QVINT. decl. 266 p. 85, 25. 86, 8. DIFF. gramm. VII 530, 9 'nemo' in persona -itur. VLP. dig. 28, 5, 3, 4 ut solemus in substituto impuberis -ere. IVLIAN. dig. 38, 1, 24 *al.* AVSON. 407, 4 haec ... non vereor, ne in te blandius -cta videantur quam verius. AVG. civ. 14, 7 aegritudo vel dolor usitatius in corporibus -itur. 20, 21 et in bonis -itur 'veniet omnis caro'. COD. Iust. 8, 47, 10, 4. *eodem sensu* in *c. acc.*: CORP. XI 4209 (*Interamnae Nah., a. 240*) quidquid in egregium hominem laudis -i potest, in hoc sit beneficio naturae conlatum. *cf.* CATVLL. *p. 987, 56.* CIC. p. red. ad Quir. 17 -xerunt in eandem sententiam ceteri (Att. 2, 22, 2. in eam sententiam multa. CAES. Gall. 1, 45, 1 LIV. 3, 63, 11 PLIN. epist. 1, 20, 6). GELL. 4, 9, 12 cur ista omnia numquam in culpam, sed in laudem -untur. *cf.* APVL. apol. 22 ad contumeliam -retis. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 2, 26 si quis autem in obprobrium alter alterius -xerit ..., si quis quinquennali inter epul⟨as⟩ obprobrium aut quit contumeliose -xerit. 2 *de colloquio*: VAL. MAX. 5, 1, 1a ipsos legatos obstipuisse arbitror ac secum -xisse *seq. or. dir.* CIC. de orat. 1, 44 ista inter Graecos -i et disceptari solere (Att. 2, 4, 1). ITALA gen. 8, 15 (Hil. myst. p. 11, 14) -xit dominus deus ad Noe, -ens (εἶπε ... λέγων, VVLG. locutus est ... -ens). ITIN. [Silv.] 10, 1 HIER. epist. 22, 11, 3. 29, 3, 2 *al. saepe* ECCL. **in aurem** *sim.*: PLAVT. Trin. 207 id quod in aurem rex reginae -xerit. RHET. Her. 4, 50, 63 ei -it in aurem, ut. HOR. sat. 1, 9, 10 in aurem -ere nescio quid puero. PETRON. 28 tamquam in aurem aliquid secreto -ret. PLIN. nat. 7, 183 MART. 1, 96, 3. ITALA prov. 23, 9 (Cypr. testim. 3, 50 Demetr. 1) in aures imprudentis noli quicquam -ere (εἰς ὦτα ... λέγε, VVLG. in auribus ... ne loquaris). AVG. epist. 43, 24 melius ... vobis haec ... -itis sive in aurem sive palam. COMM. inst. 2, 28, 7 in faciem. *cf.* STAT. Theb. 5, 720 Lemnos ad aures ut primus -ctusque Thoas *est*, ... irruerant. VITA Caes. Arel. 2, 8 in aure eius -xit (2, 12). *de soliloquio*: QVINT. inst. 10, 7, 25 exercitatio ... totas materias vel silentio, dum tamen quasi -at intra se ipsum, persequendi. HERM. vulg. vis. 1, 2 -bam intra me. HIER. epist. 22, 35, 3. 3 *de auditorio*: **ad** (*aliter l. 54 et p. 987, 68*): CIC. Verr. 4, 68 ad recuperatores. opt. gen. 10 de re privata ad unum iudicem. PROP. 1, 18, 30 quodcunque meae possunt narrare querelae, cogor ad argutas -ere solus aves. 2, 20, 13 de te quodcunque ad surdas mihi -itur aures. LIV. 3, 41, 1 ad populum (*opp.* in senatu. *al. cf. vol. I p. 520, 20 sqq.*). **apud**: *v. vol. II p. 341, 66 sqq.*

IV ***varia***: A *in usu est ad proverbia, dicta memorabilia sim. afferenda*: ENN. sat. 70 quaerunt in scirpo, soliti quod -ere, nodum. PLAVT. Poen. 136 quod -i solet (Ter. Haut. 520. Andr. 426 volgo). Pseud. 1082 verba quae in comoediis solent lenoni -i, quae pueri sciunt. Faen. frg. 1 heus tu, in barbaria quod -xisse dicitur libertus suae patronae, id ego -o ⟨tibi⟩: *eqs.* Fret. frg. 1. TER. Haut. 422 quod volgo audio -i (CIC. fin. 2, 105 vulgo enim -itur: iucundi acti labores. SEN. contr. 1 praef. 11. SEN. frg. 121 ut vulgo -itur. PLIN. nat. 18, 111 QVINT. inst. 4, 5, 16. 7, 2, 44 PLIN. epist. 2, 3, 9. 8, 15, 1 FRONTO p. 57, 13. 162, 9 N.). VARRO rust. 1, 1, 1 ut

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-itur. CIC. inv. 1, 109 quemadmodum enim -xit rhetor Apollonius *eqs.* S. Rosc. 37 si, id quod praeclare a sapientibus -itur, voltu saepe laeditur pietas. Sest. 102 'multae insidiae sunt bonis' verissime -ctum est. Phil. 13, 27 quod in hoc Planco proverbi loco -i solet *seq. acc. c. inf.* de orat. 1, 63. 72. 150 vere enim illud -itur *seq. acc. c. inf.* 1, 199 quod apud Ennium -at ille Pythius Apollo *seq. acc. c. inf.* 1, 204. 2, 25. fin. 2, 85 ioca seria, ut -itur. 5, 80. Tusc. 2, 56. 58 toto pectore, ut -itur, cogitare (leg. 1, 49). nat. deor. 1, 20. 65 leg. 3, 36 *al.* epist. 1, 6, 2 a teneris, ut Graeci -unt, unguiculis. 7, 16, 3. 9, 26, 2 ut -itur. Q. CIC. pet. 35. CATVLL. 94, 2 hoc est, quod -unt, ipsa olera olla legit. 100, 3 SEN. benef. 4, 39, 2 illud quod -i solet. epist. 100, 6 COLVM. 11, 1, 32. PETRON. 25 hinc etiam puto proverbium natum illud, ut -atur (ut -atur *om. L*) *seq. acc. c. inf.* PLIN. epist. 8, 2, 8 ut -itur. FRONTO p. 26, 7 N. quod cursorem fugitivum ferunt -xisse *eqs.* p. 52, 12. 62, 5. APVL. apol. 69 non de nihilo -i, mendacem memorem esse oportere. AMM. 29, 2, 25 quod -i proverbialiter solet.

B *subiectum est bestia*: PLAVT. Men. 654 vin afferri noctuam, quae 'tu tu' usque -at tibi. LVCIL. 2 irritata canes (*pro* canis) quam homo quam *litteram* planius -it.

C *subiectum est res*: *instrumenta musica* (*de personis v. p. 977, 74*): ENN. ann. 140 at tuba terribili sonitu taratantara -xit. VERG. ecl. 10, 34 vestra meos si fistula -at amores (DIRAE 75). HOR. carm. 1, 32, 3 age -c latinum, barbite, carmen. 3, 11, 7 testudo, ... -c modos. EPIST. Sapph. 200 Aeoliā nomina -cta lyrā. TER. MAVR. 1805 tibia docta, precor, tandem mihi -ere versus desine Maenalios. *res personata* (*praecipue de libris aliisque scriptis*): PLAVT. Epid. 713 iam ipsa res -et tibi. CIC. fin. 2, 65 -et pro me ipsa virtus. top. 96 non id legem -ere, quod adversarius velit, sed aliud (QVINT. decl. 278 p. 134, 6 *al.* PLIN. epist. 8, 14, 20 *al.*). PANEG. in Mess. 30 nec quaeris quod quaque index sub imagine -at. PROP. 2, 23, 7 ubi pertuleris, quos -it fama labores Herculis (OV. epist. 20, 51). 4, 7, 38 -et (*i. indicabit. cf. p. 980, 73*) damnatas ignea testa manus. OV. epist. 5, 33 illa dies fatum miserae mihi -xit. 12, 56 lingua. 14, 13 ut -ant morientia 'paenitet' ora. 20, 235 hoc deus, hoc vates, hoc et mea carmina -unt. EPIST. Sapph. 219 epistula. OV. trist. 1, 9, 49 haec mihi non ovium fibrae tonitruusve sinistri ... pennave -xit avis. Pont. 3, 1, 65 ne livor -ere possit (MART. 10, 33, 6). fast. 3, 791 qui sint *Argei*, sua pagina -et (MART. 1, 53, 12). MART. 10, 45, 1 si quid lene mei -unt et dulce libelli. IVLIAN. dig. 3, 2, 1 praetoris verba -unt (*al.*). TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 482, 15 scriptura (*sim. saepe*). MAR. VICTORIN. defin. p. 31, 17 isdem syllabis rem suam -entibus. VAL. CEM. hom. 18, 1 *sententia*. COD. Iust. 6, 2, 21, 3 secundum regulam -entem *eqs.* *sim. al. saepius.*

synonyma: loqui (*cf. p. 974, 51. 975, 8*), eloqui (CIC. orat. 61). imperare (PLAVT. Men. 62 Poen. 1040), narrare (TER. Eun. 421). appellare, vocare, creare (*p. 981, 31 al. 982, 24*). *opposita*: tacere (*v. p. 969, 84*). praeterire (SEN. nat. 4, 5, 1). negare, denegare (PLAVT. Amph. 851 TER. Eun. 251 CIC. epist. 3, 8, 5 Caecin. 82 Tusc. 1, 12 OV. ars 2, 200 trist. 1, 1, 19 QVINT. inst. 9, 3, 21 *al. cf.* PAVL. dig. 22, 3, 2 ei incumbit probatio qui -it, non qui negat). rogare (PLAVT. Most. 660 *al.*). loqui (CIC. de orat. 3, 38 *cf.* 3, 52 EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4 *p. 970, 56*). agere (CIC. nat. deor. 2, 23 fin. 4, 18 top. 76 epist. 11, 6, 3 LIV. 8, 4, 12 *al.*). tacere, gerere (CIC. Att. 2, 1, 3 LIV. 38, 50, 12). audire (CIC. fat. 3 off. 1, 158 NEP. Epam. 3, 2 HOR. epist. 2, 1, 106 LIV. 21, 20, 7 *al.* TAC. dial. 35). cogitare (SERV. Aen. 10, 907). intellegere (VELL. 2, 62, 6). noscere (STAT. Theb. 4, 514). scire (VERG. Aen. 11, 345 LIV. 1 praef. 1). scribere (OV. epist. 4, 10 LIV. 35, 8, 7 SEN. contr. 1 praef. 17). sentire (CIC. ac. 2, 15 fin. 4, 57 Att. 7, 6, 2 *al.* OV. met. 2, 488 LIV. 40, 15, 3). *ad* dici: esse (TERT. nat. 1, 5).

deriv.: dicax, dicibilis (dicabula, dicibula), dicico, diciosus, dictare, dictio, dictor, dictura, dicturio, 2. dictus. *comp.*: ab-, ad-, con-, contra-, e-, in-, inter-, per-, prae-, pro-, redicere. bene-, maledicere.

part. praes. pro subst. **dīcēns**, -ntis (*adi. v. l. 73*). *is qui dicit* (*distinguitur ab oratore l. 66*): CIC. de orat. 1, 116 adest ... nemo, quin acutius ... vitia in -e quam recte videat. Brut. 176 ab eis, qui tantum in -ium numero, non in oratorum fuerunt. HOR. ars 112 si -is erunt fortunis absona dicta. SEN. contr. 3 praef. 15 utrum ergo putas hoc -ium vitium esse an audientium? SEN. dial. 5, 22, 2 cum inter -es et audientem *regem* palla interesset. epist. 108, 7 quidam *auditorum* transeunt in affectum -ium alacres vultu et animo. QVINT. inst. 1, 11, 3. *ibid.* orator. 6, 2, 13 ἦθος ... a -bus desideramus. *ibid.* mores -is ex oratione perluceant. 8, 5, 33 TAC. dial. 6 *al.* PLIN. epist. 2, 3, 9 *al.* APVL. met. 10, 7 -ium contentio. *al.* *nota pro adiectivo*: COMM. instr. 1, 6, 2 anni -es (*opp.* infantes).

gerund. **dīcendus**, -a, -um. GLOSS. -endum fandum. nec -endum infandum. *i. q. dignus, qui dicatur* (*cf. p. 979, 45. 980, 43. 48*): APVL. met. 5, 31 non -i filii mei facta. HIER. epist. 15, 5, 1 sive tacendarum sive -arum hypostaseon. GREG. M. epist. 2, 7 nec -endus Ariulfus. *n. plur.*: HOR. epist. 1, 7, 72 -a tacenda locutus. PERS. 4, 5 -a tacendave calles. PLIN. epist. 1, 20, 2 transire -a.

part. perf. pass. pro adi. **dictus**, -a, -um *v. p. 979, 62. 982, 14. cf. etiam* antedictus, supradictus. benedictus, maledictus.

subst. n. ×**dictum**, -ī. quem -um: PS. CYPR. mont. 9 (*an ad* dictus, -ūs?). VARRO ling. 6, 61 hinc (*sc.* a dicendo) appellatum -um in mi[ni]mo (*cf. 2c*) ac dictiosus. QVINT. inst. 1, 4, 29 sunt enim haec quoque verba (*sc.* dictu factuque) participalia quidem, nôn tamen '-o factoque'. *singularis saepe ponitur pro dictorum contextu, sententia, enuntiato sim.* (*cf. praecipue sub 2c et p. 991, 6 sq. 20 sq. 30 sq.*); *de singulari vocabulo raro* (PLAVT. Bacch. 679 QVINT. inst. 1, 6, 11 *infra l. 83* APVL. flor. 9 p. 29 *p. 991, 5* TERT. patient. 3 *p. 995, 73* PS. TERT. haer. 4 *p. 994, 32*); *pluralis ponitur tam de verborum contextu* (*de singulis verbis non cohaerentibus p. 991, 2*), *quam de pluribus enuntiatis*. QVINT. inst. 3, 6, 61 κατὰ ῥητόν ... id est -um. PRISC. gramm. II 563, 5 -um τὸ λεχθὲν καὶ ὁ λόγος. GLOSS. ῥητόν. λόγος. ἡ ὁμιλία. -o τῷ λόγῳ. -a εἰρημένα. responsa. -is ῥηθεῖσιν, λεχθεῖσιν. oratione. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO; *non habent* TIB. CELS.; *non nisi pluralem* CATVLL. LVCR. [*dub.* OV. met. 8, 535 *pars codd.* -a, *pars* vota.] [*it.* detto, *francog. vet.* dit, *hisp.* dicho. *M.-L.*]

i. q. verbum (tam scriptum quam pronuntiatum), sententia, enuntiatum (*cf.* SEN. epist. 117, 13 'Cato ambulat' ... enuntiativom quiddam *est* de corpore, quod alii effatum vocant, alii enuntiatum, alii -um). *genet. personae adiungitur inde a* PLAVTO *l. 37*. *tamquam participium ponitur cum adverbiis v. p. 996, 9 et praepositionibus*: ab: CIC. Sest. 118 aliquid a poeta -um. TREBON. Cic. epist. 12, 16, 3 *v. p. 994, 14*. SEN. contr. 1 praef. 1 si qua ... nondum elapsa sunt ab illis -a colligere. 1 praef. 10 quaecumque a celeberrimis viris facunde -a teneo. 2 praef. 5 quaecumque ab illo -a teneo. contr. exc. 9, 1 a Graecis -a. PLIN. nat. 25, 15 *v. p. 992, 62*. QVINT. inst. 5, 7, 32 per quae non a se tantum -is detrahat fidem. TERT. adv. Prax. 11 p. 243, 1 profero -um a deo. de *v. p. 992, 33. 79. 83. 994, 57*. in *c. acc.*: SEN. clem. 1, 10, 3 probrosis in se -is. benef. 4, 31, 3. TERT. patient. 8 p. 13, 18 si ... audiam -um aliquod in me protervum et nequam. PRAEF. bibl. monach. in Marc. euangelii in se -a. DON. Ter. Ad. 386 *p. 992, 80*. HIL. in Matth. 12, 18 quia adversum filium hominis -a sub venia sint. PRISCILL. tract. 8, 118 ut apostoli ad Efesios -um est.

1 *generatim*: ENN. scaen. 201 opulenti cum loquuntur pariter atque ignobiles, eadem -a eademque oratio aequa non aeque valet. PLAVT. Amph. 632 utinam di faxint, infectā -a re eveniant tua (*cf.* Epid. 321 quo modo mi Epidici blanda -a evenant. Most. 395). 1030 ob istaec -a (Asin. 43 ob istuc -um). 1118. Asin. 56 non suppetunt -is data (*cf.* 525 an tu tibi verba blanda esse aurum rere, -a docta pro datis?). Aul. 152 mihi misero cerebrum excutiunt tua -a, soror (*sim. pro rebus corporeis vel animantibus*: Pseud. 470 mea ut migrare -a possint quo volo. *cf.* Stich. 102 numquis hic est alienus nostris -is [*tamquam avibus*] auceps auribus. OV. met. 7, 616 si te non falsa loquuntur -a ... isse. *cf. etiam l. 55 sqq. 67*). Bacch. 679 istoc -o (687). Cas. 653 timor praepedit -a linguae. Pseud. 310 -a non sonant. TER. Haut. 1035 non sunt haec parentis -a. Eun. 41 nullumst iam -um, quod non dictum sit prius. LVCIL. 693 rem cognoscas simul et -is animum attendas postulo (851). RHET. Her. 3, 14, 34 si qua inciderint in narrationem -a, rogata, responsa, si quae admirationes, de quibus nos narrabimus, *eqs.* (CIC. de orat. 2, 302 ex oratoris -o aliquo aut responso aut rogato). CIC. de orat. 2, 220 et illo *genere leporis* qui in perpetuitate sermonis, et hoc qui in celeritate atque -o est. Cluent. 62 testium -a (*al.*). epist. 5, 2, 6 Metellum ... ob -um a me oppugnari (*cf.* MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 1). CATVLL. 65, 17 ne tua -a vagis nequidquam credita ventis effluxisse meo forte putes animo (*sim.* 30, 9 *p. 991, 48*). CVLEX 383 mea diffusas rapiantur -a per auras. OV. am. 2, 11, 33 si vana ferunt volucres mea -a procellae. 2, 14, 41. ars 1, 388 nec mea -a rapax per mare ventus agit. trist. 1, 2, 15 terribilisque notus iactat mea -a. *cf.* VAL. FL. 5, 21 -a dabant ventis [*i. frustra precabantur*]. CLAVD. rapt. Pros. 3, 134 procul irrita venti -a ferant). LVCR. 1, 267 diffidere -is. *al.* SALL. or. Macri 11 praesertim cum his civilibus armis -a alia, sed certatum utrimque de dominatione in vobis sit (*sc. etsi dissimulant propositum aliis vocabulis usi, tamen re vera uterque dominationem petit*). VERG. Aen. 10, 447 talibus et -is it contra -a tyranni (*cf.* 12, 625 talibus occurrit -is. VAL. FL. 5, 671 coeperat ... alternis Mavors insurgere -is [*i. respondere*]). 10, 583 vesano talia late -a volant Ligeri (VAL. FL. 5, 597). HOR. sat. 2, 7, 78 adde super, -is quod non levius valeat. ars 112 si dicentis erunt fortunis absona -a. PROP. 4, 1, 61 Ennius hirsutā cingat sua -a (*i. carmina*) coronā. OV. met. 4, 550 res -a secuta est (*i. quae Iuno dixerat, statim facta sunt. cf.* 9, 126 ultima -a res probat. IVST. 2, 3, 13 nec -a res morata). 8, 134 ecquid ad aures perveniunt mea -a tuas? 13, 127 neque abest facundis gratia -is. 14, 496 *syn.* verba. Ib. 89. fast. 1, 366 addidit haec -is ultima verba suis (*cf.* 5, 296). LIV. 3, 2, 6 haec -a adeo nihil moverunt quemquam, ut *eqs.* MANIL. 3, 277 ne magna in brevibus pereant compendia -is. SEN. Oed. 520 odere res -a quae dici iubent. clem. 1, 3, 2 quorum omnia -a factaque ad utilitates suas spectant. PETRON. 134 vers. tantum -a valent (*de carminibus magicis*). VAL. FL. 2, 663 variis ... -is (*i. sermonibus*). 3, 699 non ista superbia -is *tum erat*. 7, 514 mora -is redditur. SIL. 4, 134 -is comitem contorquet ... hastam. STAT. silv. 4, 9, 14 nec saltem tua -a (*i. orationes*) continentem *libellum*. QVINT. inst. 1, 6, 11 nos ... analogiā quoque -um hoc ('*sc. pepigi*') tuebamur. 5, 13, 12 resolvere ex parte diversa -a

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

adversariorum (*i. seorsum tractare*). 6, 3, 110 singulis -is (*opp.* tota oratio. 6, 3, 107). 8, 3, 60 ut si Atticis Dorica, Ionica, Aeolica etiam -a confundas. SVET. Iul. 33 extrema contio ... pro -o accepit, quod visu suspicabatur. APVL. met. 3, 11 ad haec -a sermonis vicem refero. flor. 9 p. 29 meum vero unumquodque -um acriter examinatis. TERT. idol. 12 -a domini. pudic. 8 non erit Iudaei -um ad patrem (*deinde* patris ad Iudaeum vox). 14 ut probem illud quoque apostoli -um (*sim. saepe de locis scripturae sacrae*). SPART. Sept. Sev. 18, 11 huius -um est ... 'omnia' inquit 'fui *eqs.*' Geta 6, 7 quod -um altius in pectus Bassiani descendit. VOPISC. Prob. 20, 3 his addidit -um eis *militibus* grave, ..., salutare rei publicae *seq. acc. c. inf.* CAPITOL. Gord. 20, 6 extant -a et soluta oratione et versibus Gordiani iunioris (*i. scripta. cf. p. 990, 70 et* SCHOL. Hor. epist. 2, 1, 79 Atta togatarum scriptor ... qui in suis -is ita florum genera repetit *eqs.*). PS. AVR. VICT. epit. 10, 9 venerando caelestique -o ... ait. AVSON. 211, 21 torrentis ceu Dulichii (*i. Vlixis*) ninguida -a. 419, 18 o mentis aureae -um bratteatum! IOVIN. Hier. epist. 50, 4, 3 in tantam opinionem venit eloquentiae ut soleant -a eius cirratorum esse dictata (*cf.* PERS. 1, 29). *nota i. q. dictio, actio dicendi*: ENN. ann. 216 nec -i studiosus quisquam erat ante hunc. PLAVT. Men. 592 aut plus aut minus quam opus fuerat -o, dixeram (TER. Phorm. 1003. APVL. flor. 15 p. 61 utrumque ... didici et cum -o opus est, impigre dicere, et cum tacito opus est, libenter tacere). *cf.* TERT. spect. 17 quod in facto reicitur, etiam in -o non est recipiendum. 24 quod autem eieramus, neque facto neque -o neque visu neque conspectu participare debemus. ITIN. Alex. 3 ut, quo segnitior fuerit -i simplicitas, hoc et fidei plus et luminis habeat enarratio (*cf.* HIL. in Matth. 4, 24 omnis dei veritas -i factique nostri simplicitate retinenda est).

saepe opponitur vel iuxta ponitur factum, *ex. gr.* (*cf. l. 24. 28. p. 990, 78. 992, 8. 35 al.*): ENN. ann. 314 -um factumque facit frux (*proverbialiter. cf.* TER. Andr. 381 -um [ac *del. Wagner*] factum invenerit aliquam causam [*cf.* DON. *ad l.* proverbium celeritatis, id est cito]. Haut. 760 -um [ac *del. Guyet*] factum reddidi. 904 -um [ac *om. A*] factum huc abiit Clitipho). PLAVT. Amph. 169 quod facto aut -o adeo est opus. 927 quando factis me impudicis abstinui, ab impudicis -is avorti volo (SALL. Iug. 64, 5 neque facto ullo neque -o abstinere). Capt. 303 -o ... facto *laedere.* 429 *v. p. 994, 66.* Pseud. 108 utinam quae dicis, -is facta suppetant. TER. Eun. 941 pro istis factis et -is. ACC. trag. 48 -a factis discrepant (CIC. fin. 2, 96). ASELL. hist. 10 facta sua spectare oportere, non -a. RHET. Her. 4, 49, 62. CIC. inv. 2, 117 ex ceteris eius *scriptoris* scriptis et ex factis, -is, animo atque vita eius. orat. 73. 74. S. Rosc. 34 Verr. 4, 5. Sest. 15 in ... reficienda salute communi omnia reperientur P. Sestii facta -a consilia versata (*cf.* LIV. 28, 27, 4 facta -a consilia animos hostium video). Phil. 10, 19 omnia ad eorum voluntatem nostra -a facta referuntur. *al.* fin. 3, 37 rep. 6, 10 *al.* Att. 8, 2, 2. 14, 10, 1 omnia facta scripta, -a promissa cogitata Caesaris. epist. 15, 9, 1 omnibus -is factis, studiis institutis. CATVLL. 30, 9 tua -a omnia factaque ventos irrita ferre ac nebulas aerias sinis. SALL. Catil. 3, 2 facta -is exaequanda sunt (LIV. 6, 20, 8). Iug. 48, 1 Metelli -a cum factis composuit. LIV. 1, 54, 2. 2, 15, 6 -is facta amiciora adiecit. 2, 37, 7 ne cuius facti -ive contagione ... violer. 34, 49, 7 ut ex factis, non ex -is amicos pensent. VAL. MAX. *v. p. 992, 54.* PETRON. 1 mellitos verborum globulos et omnia -a factaque quasi papavere et sesamo sparsa (*in ludo rhetorum*). SIL. 11, 130. 13, 104 miscebat -is facta. QVINT. inst. 1, 4, 29 *v. p. 990, 1.* 3, 7, 15 operum, id est factorum -orumque contextus. 4, 1, 50. 6, 1, 14. 10, 5, 10. IVV. 8, 25 sanctus haberi ... factis -isque mereris. TAC. Agr. 46 *al.* PLIN. epist. 3, 16, 1 facta -aque virorum feminarumque alia clariora esse, alia maiora. TERT. idol. 23 quasi vacet *idololatria* in utroque, dum factum non videtur, quia -um non tenetur (*ibid.* verbum). AVG. contin. 2, 3 quoniam multa sunt peccata in interioribus -is, quae non sunt in exterioribus factis. EVGRAPH. Ter. Andr. 358 divisio -a et facta continet. *sim. opponitur* gesta: HIL. in Matth. 4, 15 fidem enim gestorum omnia tum prophetarum -a sumebant. 12, 17. 15, 1. 23, 1. DICT. 5, 8 cuncta -a gestaque exponunt.

2 speciatim: a *i. q. maledictum, probrum, convicium* (*cf. etiam p. 994, 5 sqq. et epith.* acerbum, malum, saevum; *adv.* male, maligne): EVGRAPH. Ter. Eun. 6 -um enim Cicero de oratore (*2, 244 p. 994, 12*) maledictum ponit. hinc et male dicere -a dicere (*v. p. 994, 5*). GLOSS. σκῶμμα. ENN. ann. 134 ferro se caedi quam -is his toleraret. PLAVT. Asin. 927 cum -a in me ingerebas (*iocose* Pseud. 369 in pertusum ingerimus -a dolium. *i. nihil iste -a nostra curat*). Bacch. 907 ut eum -is plurimis castigem (*cf.* 982 castigando maleque -is. VERG. Aen. 5, 387 gravis Entellum -is castigat Acestes). Merc. 978 quibus est -is dignus usque oneremus ambo. Persa 223 par pari respondes -o. Pseud. 359 iam ego te differam -is meis. PACVV. trag. 15 increpare. TER. Haut. 949 hic ita ut liberos est aequom, -is confutabitur. ACC. trag. 134 mertare (*i. opprimere*). CATVLL. 66, 73 si me infestis discerpent sidera -is. OV. met. 3, 565 corripiunt -is (HOMER. 140 correptum -is). PETRON. 109 -a voluit in calvos ... iaculari (*cf. p. 994, 24 et* QVINT. inst. 6, 3, 43 in hac veluti iaculatione -orum). HOMER. 104 talibus incusat -is. SVET. Nero 39 qui se -is aut carminibus lacessissent (*antecedit* maledicta et convicia. *cf.* CAPITOL. Pert. 3, 1 quare etiam -is popularibus lacessitus). COD. Theod. 4, 8, 5, 5 (*a. 322*) -um iurgio in adversarium immodestius iactatum petulantiusque fusum poenam subire cogitur. AVSON. 363, 22 num -o aut denique vultu perstrictus quisquam?

b *i. q. iussum, monitum, praeceptum* (*cf. etiam p. 993, 40 sqq. 68. 995, 6*): PLAVT. Asin. 407 quid hoc sit negoti, neminem meum -um magni facere? CIC. carm. frg. 34 ut illa ad alios -a et praecepta excidant. OV. met. 2, 103 finierat monitus: -is tamen ille repugnat. fast. 5, 626 talia fatidici -a fuisse Iovis '... mittite ...'. LIV. 7, 32, 12 facta mea, non -a vos, milites, sequi volo. 8, 34, 4 qui adversus -um suum ... pugnasset (22, 25, 13 contra -um suum. SEN. dial. 8, 3, 1 nihil contra -a Zenonis ... committere. HOMER. 652). 26, 5, 15 ubi haec imperatoris -a accepit. VAL. FL. 4, 143 -is perstantem ... in isdem (*i. monitis*). SIL. 7, 385 his praeformat -is fingitque monendo. STAT. Theb. 6, 631 audierant -oque manent. 7, 27 quod ni ... -oque iubentis (*de casu ablat. solo posito v. p. 995, 74*) ocius impingit ... agmina. NEMES. cyn. 137 spectatis annue -is. HIL. in Matth. 5, 15 exemplo potius docere quam -is. c. Const. 10 aliud me dominus ... -um docuit, dicens *eqs.* *i. q. preces*: TER. Haut. 223 magis nunc me amicae -a stimulant. OV. fast. 1, 182 nec lingua caducas concipit ulla preces -aque pondus habent. VAL. FL. 5, 321 sin vero preces et -a superbus respuerit *Aeetes.* STAT. Theb. 5, 275 nec -is, supplex quae plurima fudi ante Iovem frustra.

c *i. q. facete dictum, iocus;* ἀπόφθεγμα, *sententia*, γνώμη: VARRO ling. 6, 61 *v. p. 989, 84.* CIC. de orat. 2, 222 *v. p. 996, 57.* epist. frg. II 1 nostri, cum omnia, quae dixissemus, -a essent, quae facete et breviter et acute locuti essemus, ea proprio nomine appellari -a voluerunt. MACR. sat. 2, 1, 14 iocos enim hoc genus veteres nostri -a dicebant *eqs.* GLOSS. σχέδιον. *nota* -a iocorum *infra l. 60.* *cf. epith.* bonum, egregium, facetum, iocosum, lepidum, ridiculum, scitum *sim.*; *adv.* facete. PLAVT. Capt. 482 dico unum ridiculum -um de -is melioribus. Stich. 400 ibo intro ad libros et discam de -is melioribus. TER. Eun. 428 tuomne, obsecro te, hoc -um erat? 498 illud de Rhodio -um. LVCIL. 411 conicere in versus -um praeconis volebam Grani. *cf.* RHET. Her. 4, 49, 62 exemplum est alicuius facti aut -i praeteriti cum certi auctoris nomine proposito (*cf.* CIC. de orat. 2, 169). CIC. de orat. 2, 242 *sqq.* 2, 256 est enim cavendum, ne arcessitum -um putetur. Flacc. 72 Catonis est -um *seq. acc. c. inf.* (Tusc. 5, 40 Laconis illud -um. VAL. MAX. 3, 7 ext. 7 illud ... -um regis Cotyis). 5, 60 quia -um id risu approbavissent. Att. 2, 1, 5 hoc genere -orum. *ibid.* non consulare (*i. consulari dignum*) -um. 14, 3, 2 mimorum -a perscribito. epist. 7, 32, 1 omnia omnium -a, in eis etiam Sestiana, in me conferri (*i. mihi ascribi*) ... equidem sperabam ita notata me reliquisse genera -orum meorum, ut cognosci sua sponte possent (*cf.* QVINT. inst. 6, 3, 5). ad Brut. 1, 15 (9, 24), 3 ut Solonis -um usurpem. CAES. *libros reliquit* '-a collectanea' (SVET. Iul. 59). LIV. 45, 32, 11 vulgo -um ipsius ferebant *seq. acc. c. inf.* SEN. contr. 2, 4, 13 qui tanti putant caput potius quam -um (digitum *trad., correxit Lipsius*) perdere (*i. iocum supprimere.* SEN. dial. 5, 33, 4 *ille* quaedam in ipsum *Augustum* ... dixerat nec perdiderat -a. QVINT. inst. 6, 3, 28 laedere numquam velimus longeque absit illud propositum potius amicum quam -um perdendi. 6, 3, 30). VELL. 2, 77, 1 *Sex. Pompeius* referens hoc -um (*sc. de carinis*) ad loci nomen. 2, 86, 3 Asinii Pollionis factum et -um memorabile (VAL. MAX. *scripsit* factorum et -orum memorabilium *libros. cf.* 1 praef. urbis Romae exterarumque gentium facta simul ac -a memoratu digna ... digerere constitui. *et deinde passim*). SEN. dial. 5, 9, 5 vetus -um est *seq. acc. c. inf.* (VOPISC. Car. 13, 5. HIER. epist. 53, 11, 2 antiquum). epist. 13, 17 vulgata Epicuri -a (21, 9 egregia). PETRON. 33 ille omnium textorum -a inter lusum consumit. 41 laudavimus -um Trimalchionis. LAVS Pis. 115 nulla superborum patiuntur -a iocorum *cultores tui*, nullius subitos affert iniuria risus. PLIN. nat. praef. 31. nat. 8, 42 unde etiam vulgare Graeciae -um *seq. acc. c. inf.* 25, 15 a quo ferunt -um *seq. acc. c. inf.* MART. 1, 4, 4 materiem -is nec pudet esse ducem *triumphantem* (*ibid.* ioci). 10, 3, 1 vernaculorum -a. QVINT. inst. 1, 1, 36 -a clarorum virorum et electos ex poetis maxime ... locos ediscere. 1, 9, 3 sententiae quoque et chriae et ethologiae subiectis -orum rationibus apud grammaticos scribantur. 5, 11, 25 ex hoc genere -um illud est Ciceronis *seq. or. dir.* 6, 3, 16. 29 hoc Ciceronis -o notatum est (*cf.* 6, 3, 37). 6, 3, 52. 70. 76 hoc genus -i consequens vocant quidam. *al.* 11, 1, 37 idem -um saepe in alio liberum, in alio furiosum, in alio superbum est. 11, 2, 1. PLIN. epist. 3, 9, 3 inde -um Baeticorum ... non illepidum ferebatur *seq. or. dir.* SVET. Iul. 45 unde emanasse Sullae -um *eqs.* Dom. 20 erat -orum interdum etiam notabilium. APVL. flor. 20 p. 96 sapientis viri super mensam celebre -um est: 'prima' inquit *eqs.* MIN. FEL. 19, 3 omitto illos rudes et veteres *philosophos*, qui de suis -is sapientes esse meruerunt. ANTH. 479, 3 -a, sales, lusus *eqs.* PANEG. 11 (3), 16 unde illud Crassi celebre -um *eqs.* CAPITOL. Ver. 5, 1 cum sit notissimum -um de numero convivarum. VOPISC. Car. 13, 4 *sq.* DON. Ter. Ad. 386 de illo in physicum pervulgato ancillae -o. AVR. VICT. Caes. 3, 12 *p. 995, 74.* QVEROL. p. 5, 17 in ludis autem atque -is antiquam nobis veniam exposcimus. AMM. 21, 9, 2 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 105, 28 hoc etiam -um de Leone ... Tiro ... inter iocos Ciceronis adnumerat. MACR. sat. 2, 3, 1 -a Ciceronis *eqs.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

d *i. q. constitutum, promissum* (*etiam fere i. q. vaticinia deorum*): Cic. off. 1, 23 *infra l. 21.* 3, 55 sin autem -um non omne praestandum est, quod dictum non est, id praestandum putas? (ad Q. fr. 1, 1, 12 Vlp. dig. 21, 1, 19, 3) Catvll. 64, 148 -a nihil meminere, nihil periuria curant (*antecedit* promittere). Nep. Milt. 2, 5 non -o, sed secunda fortuna adversariorum capti. Verg. Aen. 8, 643 at tu -is, Albane, maneres! (*aliter p. 992, 14*). 10, 246 mea si non irrita -a putaris (*cf.* Ov. fast. 2, 488 sint rata -a Iovis. *sim.*: trist. 3, 3, 62 si ... Samii sunt rata -a senis [*i. Pythagorae*]). Ov. fast. 6, 55 -a fides sequitur (*cf.* Ivst. 41, 3, 10 fides -i promissique nulla, nisi quatenus expedit). Vitr. 10 praef. 1 cum ad -um impensa respondet (*antea* pollicetur). Sil. 9, 62 firmabis nostro Phoebeae -a Sibyllae (*cf.* 13, 501). Carm. epigr. 250, 14 (*a. 156*) mea -a (*i. vota*) resolvo.

e *i. q. ambigue, dolose* -um: Comm. pall. inc. 113 quandoquidem is se circumvestit -is, saepit se dolo (sedulo *trad.*). Ov. ars 2, 312 nec vultu destrue -a tuo. *cf.* Val. Fl. 1, 39 *Pelias* iuvenem *Iasonem* tranquilla tuens ... occupat (*i. prior alloquitur*) et fictis dat vultum et pondera -is.

iuncturae: *genet.*: aestus: Petron. 6 in hoc -orum aestu. censor: Sen. dial. 7, 20, 5 *deos* factorum -orumque censores. constantia: Cic. off. 1, 23 fides, id est -orum conventorumque constantia et veritas. definitio: Hil. in Matth. 26, 4 -i sui. fama: Vell. 2, 66, 4 famam gloriamque factorum atque -orum *Ciceronis.* fides (*cf. infra l. 56*): Val. Max. 1, 8, 5 miram -i fidem digesta numero cadavera exhibuere. gravitas: Rhet. Her. 4, 28, 39. occasio: *v. p. 994, 39.* paenitentia: Qvint. inst. 9, 2, 60. pravitas: Apvl. apol. 21. simplicitas: Itin. Alex. 3 -i. tempus: Bibac. carm. frg. 14 -orum tempus adesse. tumor: Val. Max. 1, 5, 8 (*i. superbia*). veritas *v. l. 22.* violentia: Val. Max. 8, 1 absol. 7. virtus: Hil. trin. 6, 34 in Matth. 11, 9. urbanitas: Val. Max. 9, 12 ext. 6. *nota abundantiam*: Hil. in Matth. 5, 1 quia -orum verbum opus omne praecellat. Drac. Romul. 8, 507 iuvenem quibus appetat ardens -orum verbis.

dativus: verba: -is (-o *l. 37. 41. 45. 57. 69sqq.*). accedere: Stat. Ach. 1, 363 (*i. assentiri*). adnuere: Ov. Pont. 2, 8, 74. 3, 5, 26 Sil. 16, 699. applaudere: Apvl. met. 3, 9. assentiri: Min. Fel. 14, 4. convenire: Clavd. 15, 467 omina conveniunt -o. credere: Qvint. inst. 2, 9, 2. favere: Ov. Pont. 3, 3, 95. fidere: Val. Fl. 8, 112. ignoscere: Ivv. 1, 154. inhiare: Val. Fl. 5, 468. manere *v. l. 7.* moderari: Plavt. Curc. 195. oboedire: Vvlg. Tit. 3, 1 -o oboedire (πειθαρχεῖν). *cf. l. 72.* obtemperare: Liv. 7, 36, 7 -is obtemperatum. parere: Plavt. Persa 812 tuis -is (Ter. Hec. 564 meis -is. Verg. Aen. 1, 689 -is carae genetricis. Stat. Theb. 1, 303 -is genitoris. 1, 515 -is parere. Hil. in Matth. 11, 8 -is suis. Amm. 29, 5, 53 -is). Trag. inc. 156 -o pare (*sim.* Verg. Aen. 1, 695. 3, 189. 7, 433. 11, 242 Liv. 2, 18, 8. 2, 20, 10. 9, 32, 4. 9, 41, 13. 21, 57, 13. 22, 11, 6. 28, 21, 11. 32, 3, 7. 36, 31, 7. 37, 43, 3. 40, 40, 7 Val. Max. 3, 2 ext. 3 Cvrt. 7, 4, 9 Clavd. rapt. Pros. 1, 113 Comm. apol. 80 Svlp. Sev. chron. 2, 10, 4 Sidon. epist. 2, 10, 2. Gloss. -o parens praecepto oboediens praecepto audiens. obediens. *nota c. genet.*: Liv. 8, 4, 2 quin ... non Romanorum solum, sed Samnitium quoque -o pareamus). parcere: Sil. 7, 248 modo qui — sed parcere -is sit melius. praebere (se): Lvcr. 2, 66. repugnare: Ov. met. 2, 103 *p. 992, 7.* servire: Plavt. Persa 813 (*syn.* parere). *substantiva et locutiones verbales*: Ov. met. 6, 1 praebuerat -is Tritonia talibus aures (Homer. 642 -is accomodat aures). fides: Plavt. Merc. 378 siquidem isti -o solida et perpetua est fides. Ov. epist. 12, 194 adde fidem -is auxiliumque refer (20, 136. *cf.* Liv. 35, 29, 11 fecit. Svlp. Sev. Mart. 4 6). Liv. 10, 34, 14 -is captivorum fides extitit (*cf.* Stat. silv. 5, 2, 117 si qua fides -is. Tac. hist. 2, 72 nulla -is fides. Svlp. Sev. chron. 1, 48, 6 quod fides -is non affuisset. 2, 1, 4). Tac. hist. 5, 26 debebatur. Svlp. Sev. Mart. 1, 9 obsecro eos, qui lecturi sunt, ut fidem -is adhibeant. finis: Ov. met. 4, 389 finis erat -is. Sil. 15, 68 postquam conticuit finisque est addita -is. Stat. silv. 5, 3, 249 gratia quae -is? (*i. in dicendo*). Stat. Theb. 5, 630 si quis honos -is. Sil. 2, 18 haud -is nunc esse locum (*sed pugnis*). Ov. met. 14, 319 tu -is adice mentem (*i. animum attende*). Plin. epist. 5, 6, 46 venia sit -o. *participia*: -o audiens *v. vol. II p. 1289, 46 sqq. adde*: Itala Ioh. 3, 36 (Cypr. testim. 2, 27) qui non -o audiens est filio (Itala cod. e non obaudierit; ἀπειθῶν, Vvlg. incredulus est). *deriv.* dictoaudientia. indictoaudiens. -o oboediens (*cf. l. 40*): Plavt. Bacch. 439 magistro. Persa 378 patri. Acc. trag. 442 -o oboediens viri. Avson. 302, 22. *deriv.* dictooboedientia. indictoobaudiens.

accusativus: -a *loqui, dicere sim.*: adiungere: Cic. Cluent. 184 aliquod -um adiungere de veneno. canere: Ov. fast. 3, 695. coniungere: Sil. 13, 446 tecum coniungere -a. dare: Plavt. Truc. 180 eo -a lingua dulcia datis, corde amara facitis. Lvcil. 18 haec ubi -a dedit (Verg. Aen. 2, 790. 6, 628. 7, 323. 471. 8, 541. 10, 632. 12, 81. 441 Liv. 3, 61, 7. 22, 50, 10 Petron. 61. 121, 100 Val. Fl. 2, 69 Sil. 7, 746. *cf.* haec ubi -a [*sc. sunt*] *p. 975, 10*). Lvcr. 5, 53 bene ... multa ac divinitus ipsis immortalibus 〈d〉e divis dare -a. Verg. Aen. 5, 852 talia -a dabat (9, 429 Val. Fl. 4, 222 Clavd. carm. min. 51, 2). 10, 599 haud talia dudum -a dabas. Ov. fast. 1, 356 talia non tacito -a dolore dedit. 5, 572. Liv. 7, 33, 11 〈vix〉 haec -a dederat (29, 2, 12). Val. Fl. 5, 21 *v. p. 990, 59.* 7, 558 tum maxima quisque -a dedit. Clavd. 26, 580. *aliter*: Ov. Pont. 4, 16, 31 cum Varius Gracchusque darent fera -a tyrannis (*i. in tragoediis loquentes inducunt*). dicere: Plavt. Amph. 815 quid ego feci, qua istaec propter -a dicantur mihi? Asin. 698 ne istuc nequiquam dixeris tam indignum -um in me (Cic. Planc. 85 -um aliquod in petitionem tuam. Phil. 2, 42 in te et in tuos -a dicere). Bacch. 698 quae -a dixit me adversum tibi. Capt. 482 *v. p. 992, 30.* Cas. 139 quom mi haec dicentur -a. 668 Pseud. 108 *v. p. 991, 37.* 372 multa malaque. Rud. 364 mulsa -a. 1250 sapienter -a. Trin. 77 Ter. Eun. 41 *v. p. 990, 46.* Cic. de orat. 2, 244 quotienscunque potuerit -um dici (*de probrosis iocis. cf.* Brvt. Cic. epist. 11, 20, 1 Qvint. inst. 6, 3, 60. *v. p. 991, 69*). Trebon. Cic. epist. 12, 16, 3 -um cum magno nostro honore a te dictum conclusi et tibi infra subscripsi. Comm. apol. 548 non de voce mea, sed -a prophetica dixi. emittere: Cic. de orat. 2, 219. evolvere: Acc. trag. 47 composita (*i. ficta*) -a e pectore evolvunt suo. Liv. 22, 14, 15 ad aures quoque militum -a ferocia evolvebantur. ferre (*i. dicere, aliter infra l. 79*): Val. Fl. 4, 330 dumque ea -a ferunt. Stat. silv. 3, 1, 165 talia -a ferentem. finire: Amm. 14, 10, 16. fundere: Verg. Aen. 8, 583 haec ...-a. Stat. Theb. 5, 275 Cod. Theod. 4, 8, 5, 5 (*a. 322*) *v. p. 991, 84.* Avg. civ. 17, 4. *cf.* Lvcil. 1000 profundo. Verg. Aen. 7, 292 haec effundit pectore -a. iactare: Liv. 40, 7, 3 iocosa -a in adversarios. Cod. Theod. 4, 8, 5, 5 *v. p. 991, 84. cf.* Petron. 109 *p. 991, 80.* loqui: Enn. ann. 250 prudenter qui -a loquive tacereve posset. Plavt. Trin. 380 multa ... docta -a et quamvis facunde loqui. meditari: Fronto p. 40, 23 N. memorare (*i. dicere*): Enn. ann. 529 cata -a. parare: Verg. Aen. 10, 584 non...-a parat contra. Stat. silv. 5, 2, 83 talia -a *seq. or. dir.* perlibrare: Sil. 5, 320 contra non -a Libys, sed fervidus hastam perlibrat. ponere: Tert. praescr. 8 omnia quidem domini -a omnibus posita sunt. pronuntiare: Ps. Tert. haer. 4 -o 'Iab' pronuntiato. reddere (*aliter p. 995, 1*): Lvcr. 4, 461. Ov. met. 8, 717 mutua ... -a. *i. q. tacere sim.*: Enn. ann. 250 tacere *v. l. 26.* scaen. 413 tenere. *cf.* Acc. trag. 511 ore obscaena -a segregent. -a *audire, auscultare, intellegere, usurpare*: arbitrari: Plavt. Capt. 220 ne arbitri -a nostra arbitrari queant. arripere: Tert. adv. Prax. 19 hoc -um in argumentum singularitatis. *cf.* 22 huius -i occasionem. audire: Plavt. Most. 97 Sen. dial. 5, 23, 2 Amm. 27, 6, 10. capere: Verg. Aen. 6, 377 cape -a memor. *cf.* accipere: Enn. ann. 198 Verg. *l. 50.* Ov. epist. 15, 42 Liv. 42, 34, 13. Tac. ann. 1, 67 cum silentio. 2, 45. 6, 3. Qvint. inst. 6, 3, 24 aliter. Tert. adv. Prax. 9 male hoc -um. Spart. Geta 3, 4 altius. excipere: Comm. apol. 217. percipere: Lvcr. 2, 730. 3, 135. 4, 880 [*dub.* Fronto p. 136, 20 N.]. recipere: Plavt. Cist. 510 tua -a in aures. condere: Cassiod. in psalm. 9, 39 memoriae. consignare (*i. perscribere*): Ascon. Mil. p. 39 Cl. -a *testium.* demittere: Verg. Aen 4, 428 in aures. depasci: Lvcr. 3, 12 aurea -a. devorare: Plavt. Asin. 649 auscultate atque operam date et mea -a devorate. figere: Verg. Aen. 3, 250 accipite ergo animis atque haec mea figite -a (= 10, 104). haurire: Ov. met. 13, 788 Sen. Ag. 31. intellegere: Plavt. Bacch. 449 cum huius -a intellego, mira sunt, ni ... contudit. Qvint. inst. 6, 3, 84 aliter. interpretari: Plavt. Cist. 316 cum -a huius interpretor, haec hercle est *eqs.* notare: Ov. fast. 3, 178 memori pectore. 5, 10 mente. scribere: Ter. Andr. 283 etiam nunc mihi scripta illa -a sunt in animo Chrysidis de Glycerio. sequi (*i. excipere, aliter v. p. 990, 71. 992, 9*): Verg. Aen. 7, 212 dixerat, et -a Ilioneus sic voce secutus. Apvl. met. 1, 26 -um iure iurando secutus. 2, 11 risu. 10, 16 quod -um dominus secutus ... respondit. tollere: Hor. ars 367 hoc tibi -um tolle memor. usurpare (*i. citare*): Vopisc. Car. 13, 4. 5. -a *explorare, firmare, improbare*: abolere: Sil. 7, 548 sanguine Poenorum ... tam tristia -a sunt abolenda tibi. aspernari: Liv. 31, 27, 3. 37, 10, 5. circumspicere: Liv. 40, 20, 6 -a factaque sua, ne cuius suspiciones augeret. experiri: Plavt. Capt. 429 istaec -a et operis et factis. exquirere: Svet. Nero 34 acerbius. graviter ferre: Caes. Gall. 5, 6, 2 quod -um. firmare: Ov. met. 3, 333 -a Iovis. Tac. hist. 3, 54 morte -a firmavit. Amm. 24, 3, 9 iurando. 27, 6, 14. *cf.* affirmare: Liv. 28, 2, 2. infringere: Tac. ann. 1, 77 -a eius (*i. Augusti*). observare: Liv. 40, 16, 3 -a factaque in magnis parvisque rebus (*ibid.* inquirere in). probare: Sall. epist. Mithr. 13. Ov. epist. 19, 20. met. 1, 244 -a Iovis pars voce probant. 4, 42. 8, 616 *al.* fast. 2, 846. 5, 53. *cf.* approbare: Liv. 10, 35, 16. 34, 50, 2 Tac. hist. 5, 17. comprobare: Cic. orat. 214. refellere: Verg. Aen. 4, 380. 12, 644 Liv. 32, 19, 12. refutare: Verg. Aen. 12, 41 ad mortem si te — Fors -a refutet! — prodiderim. ridere: Sen. dial. 2, 16, 4. speculari: Liv. 42, 25, 8. -a *nuntiare, prodere*: eliminare: Hor. epist. 1, 5, 25 -a foras. ferre (*aliter supra l. 19*): Verg. Aen. 11, 330 qui -a ferant et foedera firment. Val. Fl. 4, 735. 7, 544 Sil. 2, 271. 11, 64. 12, 681. *cf.* deferre: Verg. Aen. 4, 226. perferre: Lvcan. 10, 349. referre: Sall. Iug. 20, 5 Verg. Aen. 12, 75. Ov. epist. 15, 42 cum verā -a relata fide. met. 1, 656. 7, 481 *al.* Sil. 11, 600 Homer. 277. Qvint. inst. 5, 13, 27 adversariorum -a cum sua confirmatione (*i. repetere*). portare: Sil.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

11, 74. *cf.* reportare: STAT. Theb. 2, 427. reddere (*aliter p. 994, 33*): VAL. FL. 2, 600. -a *exsequi*: complere: COMM. apol. 552 (*i. quae praedixerat*). exsequi: LIV. 4, 28, 6 haec locutum exsequentemque -a. facere: PLAVT. Cas. 996 feci ego istaec -a, quae vos dicitis (*i. narratis*). OV. fast. 2, 375 -a facit (*i. quae ipse dixerat.* 3, 515). facessere: ENN. ann. 59 (*i. iussa. cf.* NON. p. 306. PLAVT. Men. 249 -um facessas. AFRAN. com. 202). peragere: OV. met. 8, 814 -a Cereris (*i. iussa*). sancire: SIL. 15, 666 -a horrida ferro sancit (*i. complet*).

ablativus: instrum. (cf. p. 991, 70. 72 al.): verba: accedere: OV. met. 3, 375 blandis ... -is. accendere: VERG. Aen. 10, 367 nunc prece, nunc -is virtutem accendit amaris. *cf.* incendere: TER. Phorm. 974 VERG. Aen. 4, 197. 5, 719. 12, 238. accipere: PLAVT. Men. 707 hominem accipiam quibus -is meret. aggredi (*i. alloqui*): VERG. Aen. 3, 358. 4, 476. 6, 387. allevare: CIC. carm. frg. 34 aliorum aerumnam. amplare (*i. exaggerare*): PACVV. trag. 338 causam humilem. augere: PLAVT. Cas. 155. avertere: VERG. Aen. 4, 394 curas (*cf.* 2, 775 demere. 6, 387 emovere). certari: ENN. ann. 270 doctis -is. compellare: OV. met. 8, 787. 12, 585. comprendere: OV. met. 13, 160 plura quidem feci, quam quae comprendere -is in promptu mihi sit. creare: PLAVT. Pseud. 393 tibi moram -is creas. depellere: PLAVT. Trin. 640. dicere: PLAVT. Col. frg. 2 qui aliter regi -is dicunt, aliter in animo habent. docere: LVCR. 5, 56. ducere (*i. fallere*): TER. Andr. 644 Phorm. 500. perducere: PLAVT. Most. 198 si -is nequis perduci, ut. facere: PLAVT. Amph. 789 haec quidem nos delirantes facere -is postulat. fallere: PLAVT. Most. 923 SIL. 2, 385. fari: VERG. Aen. 2, 147 -isque ita fatur amicis. *cf.* affari: VERG. Aen. 1, 663. 2, 775. 10, 465 *al.* OV. met. 2, 783. ecfari: ENN. scaen. 170 non potest ecfari tantum -is, quantum factis suppetit. firmare: VERG. Aen. 12, 212 foedera. *cf.* confirmare: BIBAC. carm. frg. 15 animos. flectere: ENN. ann. 259. formare: HOR. sat. 1, 4, 121 puerum. incessere: OV. trist. 3, 11, 31. incutere: ENN. ann. 512 iram. lactare (*i. decipere*): ACC. trag. 414. laedere: PLAVT. Capt. 303 -o (*opp.* facto). lenire: VERG. Aen. 6, 468. *cf.* delenire: PLAVT. Stich. 457. loqui: OV. met. 6, 205. ludificare: PLAVT. Amph. 585ᵇ. movere: OV. met. 11, 444 talibus Aeolidis -is lacrimisque. emovere *v. l. 18.* mulcere: VERG. Aen. 1, 153. 197 OV. met. 1, 390. *cf.* permulcere: VERG. Aen. 5, 816. nuntiare: HIL. myst. p. 3, 8 adventum domini ... et -is nuntiat et factis exprimit et confirmat exemplis. orare: VAL. FL. 4, 38. *cf.* ENN. scaen. 306 quam tibi ex ore orationem duriter -is dedit! pandere: LVCR. 5, 54. perdere: PLAVT. Curc. 335. persequi: LVCR. 5, 56. pertexere: LVCR. 1, 418. petere: PLAVT. Amph. 25 a vobis . . . leniter, -is bonis. prosequi: VERG. Aen. 6, 898 natum *et* Sibyllam. COLVM. 8, 16, 3 improbum factum -o prosecutus. saevire: STAT. Theb. 9, 481. solari: VERG. Aen. 5, 770. *cf.* consolari: PLAVT. Rud. 682. tollere: VERG. Aen. 9, 125 animos. *adiect.*: OV. Pont. 1, 3, 12 ut mea sint -is pectora sana tuis. STAT. Theb. 1, 248 saucia -is ... Iuno. *cf.* 1, 284 non ille gravis -is. *abl. relat.*: PLAVT. Pseud. 396 erili filio largitus es, -is dapsilis. OV. met. 6, 32 temeraria -is. *abl. compar.*: VERG. Aen. 1, 142 -o citius (*v. vol. III p. 1211, 37.* APVL. mund. 15 SEDVL. carm. pasch. 3, 63 GREG. TVR. Franc. 10, 18. GLOSS. citius quam dici potest). PHAEDR. app. 8, 28 -o celerius (PLIN. nat. 36, 138). STAT. Theb. 4, 679 -o prius astitit arvis. *paulo aliter*: SIL. 5, 608 nec -o segnius ille (*Flaminius*) bella capessabat. *abl. solus positus (etsi nonnulla exempla potius ad verbum -ere quam ad subst. -um pertinent, tamen omnia huc congessi)*: SALL. Iug. 81, 2 aliis talibus -is . . . constituunt. VERG. Aen. 4, 388 his medium -is sermonem abrumpit. 5, 357 simul his -is ... ostentabat (11, 827). 8, 359 talibus inter se -is. *cf.* 2, 336. 7, 284 talibus Aeneadae donis -isque Latini sublimes ... redeunt (7, 445. OV. met. 6, 401 talibus extemplo redit ad praesentia -is vulgus. 15, 479 talibus atque aliis ... -is. STAT. Theb. 5, 493 talibus exanimis -is. APVL. met. 6, 32. 7, 5). OV. met. 12, 426 -is, quae clamor ad aures arcuit ire meas, telo ... incubuit. LIV. 38, 38, 8 quo suo -o factove socii atque amici ad se oppugnandos venirent (*cf.* 36, 9, 1 quod ob factum -umve Thessalorum bello lacesseret eos. VAL. MAX. 6, 4, 2 quo -o ... obtinuit. APVL. met. 3, 23 quo -o factove ... redibo? 9, 36 TERT. adv. Prax. 21 p. 264, 17). VAL. MAX. 9, 3 praef. quas (*imagines irae atque odii*) di ipsi in claris personis aut -o aliquo aut facto vehementiore conspici voluerunt. PLIN. nat. 19, 145 est et aliud genus ..., non inficeto Ti. Caesaris -o *seq. acc. c. inf.* APVL. met. 6, 21 his -is ... dedit. TERT. patient. 3 cui legiones angelorum ... uno -o ... affuissent (*cf. p. 992, 15*). AVR. VICT. Caes. 3, 12 quod huiuscemodi pisces Graecorum -o ... Nympharum lumina accepisset *Caligula*. AVG. civ. 2, 2 quibus -is primum terminavi librum.

locutiones praepositionales: ad: AVSON. 419, 55 ad hoc -um erexerant animos. adversus: PAVL. dig. 21, 1, 47 pr. *et p. 992, 9.* contra: VLP. dig. 21, 1, 38, 10. HIL. in Matth. 10, 18 contra apostolicum -um (*i. non congruenter*). *aliter v. p. 992, 10.* cum -is, -o *temporaliter v. vol. IV p. 1362, 24 sqq. aliter*: CARM. epigr. 596, 3 cum -o lacrimis fletuque dolens. de: OPTAT. 5, 5 p. 131, 23 de -o apostoli Pauli (*i. secundum*). inter: LIV. 25, 16, 21 inter haec -a ... fecit. VAL. FL. 4, 482 offusae media inter -a tenebrae. iuxta illud -um: VOPISC. Aurelian. 23, 3. post hoc -um: PETRON. 58. pro -o accipere *v. p. 991, 3.* secundum: LIV. 4, 49, 13 secundum tam saevum atque inhumanum -um. 23, 12, 6 secundum haec -a Magonis. ITALA IV reg. 4, 43 (Tert. adv. Marc. 4, 21) manducabunt ... secundum -um domini (ὅτι τάδε λέγει, VVLG. haec enim dicit). HIL. in Matth. 7, 7 secundum prophetarum -a. HIER. epist. 58, 7, 1. sub: LIV. 7, 31, 5 sub haec -a (*i. dum haec dicunt*) omnes ... procubuerunt. 25, 6, 23. 26, 16, 3. 42, 23, 10.

additur adverbium: absurde: PLAVT. Capt. 71 scio absurde -um hoc derisores dicere. acute: CIC. de orat. 2, 340. epist. 9, 16, 3 QVINT. inst. 6, 3, 7. ambigue: HOR. ars 449. aspere: CIC. Planc. 33. Cluent. 140 asperius. bene: PLAVT. Persa 495 bene -is tuis bene facta aures meae auxilium exposcunt. CIC. Brut. 322 LIV. *v. l. 29* SEN. clem. 2, 2, 2 epist. 8, 8 QVINT. inst. 2, 7, 4. 6, 3, 105. 106. TAC. dial. 34 ut nec bene ⟨nec male⟩ (*add. Pithoeus*) -a dissimularentur. *alio sensu v.* benedictum. breviter: CIC. de orat. 2, 340. commode: CIC. de orat. 2, 340 BOETH. arithm. praef. p. 5, 15. contumaciter: AMM. 14, 7, 11 hoc contumaciter -o subiratus. contumeliose: SALL. Iug. 20, 5. egregie: SEN. epist. 7, 10. facete: TER. Eun. 288. CIC. de orat. 2, 219. off. 1, 104 multa multorum facete -a, ut ea, quae a sene Catone collecta sunt, quae vocant ἀποφθέγματα. epist. 9, 16, 3 AMM. 28, 4, 32. facunde: SEN. contr. 1 praef. 10. ferociter: CIC. Planc. 33. graviter: VAL. MAX. 6, 4 FRONTO p. 157, 1 N. hilare: CIC. de orat. 2, 340. imperitissime: CIC. Balb. 27. inconsulto: LIV. 3, 11, 11. involute: FEST. p. 321 *lib. inc.* de -is involute. iracunde: QVINT. inst. 6, 3, 7. libere: CIC. Planc. 33 VAL. MAX. 6, 2. SEN. dial. 6, 22, 4 ob unum aut alterum liberius -um. male: ? TAC. *v. l. 14. alio sensu i. q. calumnia v. sub* maledico, *nota* LIV. 23, 46, 1 nec bene nec male -a profuerunt ad confirmandos animos. *ἀπὸ κοινοῦ positum*: PLAVT. Amph. 285 ego pol te istis tuis pro -is et male factis ... accipiam. maligne: CVRT. 7, 1, 21 alia malignius -a. PLIN. epist. 1, 5, 12. minaciter: LIV. 39, 26, 9. obscure: QVINT. inst. 3, 4, 3. praeclare: QVINT. inst. 12, 2, 29 SVET. gramm. 25. pulchre: TER. Eun. 416. ridicule: PHAEDR. 3, 4, 5 ridicule magis hoc -um quam vere aestimo. sapienter: PLAVT. Rud. 1250 sapienter -a dicere. TER. Eun. 416 VAL. MAX. 7, 2. scite: FRONTO p. 157, 1 N. spurce: CIC. or. frg. A VI 3. stulte: QVINT. inst. 6, 3, 7. superbe: LVCR. 5, 1224. temere: QVINT. inst. 12, 6, 5 nihil temere -um perit. timide: QVINT. inst. 6, 3, 7. venuste: QVINT. inst. 6, 3, 7. urbane: QVINT. inst. 5, 7, 26. 6, 3, 42 -orum quoque ab eodem (*Domitio*) urbane sunt editi libri. 6, 3, 106. *adde*: LIV. 45, 42, 1 haec tanto -a animo magis confudere audientium animos. VAL. MAX. 3, 7, 3 Nasicam ..., fidentis animi -i clarissimum auctorem.

epitheta: pertinent ad argumentum, vim, qualitatem -i (vel dicentis): acerbum: VAL. FL. 5, 593 laxarten -is ... acerbis immodicum. acutum: VARRO ling. 7, 46. amarum: VERG. Aen. 10, 367. 590 OV. trist. 3, 11, 31 HOMER. 59 STAT. Theb. 2, 660 AMM. 20, 11, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 13. ambiguum: OV. met. 9, 588 SIL. 2, 385. amicum: VERG. Aen. 5, 770. 8, 126 SIL. 8, 210 STAT. Theb. 3, 294. Ach. 1, 79. animosum: VAL. MAX. 6, 2, 1 (*i. superbum*). SEN. epist. 24, 22 HOMER. 823. arrogans: CIC. Sull. 25. asperum: SIL. 1, 443 AMM. 28, 4, 1. atrox: LIV. 28, 29, 5 VAL. MAX. 9, 11, 2. audax: VAL. MAX. 9, 11, 2. aureum: LVCR. 3, 12 (*Epicuri*). blandum: PLAVT. Epid. 321 Most. 395 OV. met. 3, 375. bonum: ENN. scaen. 413 (*i. salubre. cf.* CIC. de orat. 2, 222). PLAVT. Amph. 25 (*i. benignum*). Capt. 482 melius (*i. facetius.* Stich. 400. CIC. de orat. 2, 222 haec scilicet bona -a quae salsa sint: nam ea -a appellantur proprio iam nomine). CATVLL. 11, 16 pauca nuntiate meae puellae non bona -a. breve: CIC. de orat. 2, 221. 340 MANIL. 3, 277. caeleste (*i. divinum, egregium*): PS. AVR. VICT. epit. 10, 9 HIL. in Matth. 23, 2. callidum: VAL. MAX. 7, 3 ext. 1. catum: ENN. ann. 529. celebre: APVL. flor. 20 p. 96 PANEG. 11 (3), 16 AVSON. 419, 72. compositum: ACC. trag. 47. concitatum: QVINT. inst. 3, 8, 68. contrarium: AVG. civ. 2, 1 -a contraria refellere. contumeliosum: LIV. 24, 5, 5 VAL. MAX. 1, 8 ext. 8. delirans: PLAVT. Amph. 585ᵇ. doctum: ENN. ann. 270 PLAVT. Asin. 525. Poen. 580 condoctum. Trin. 380 VERG. catal. 5, 9 VERVS Fronto p. 138, 13 N. dulce: PLAVT. Truc. 180. egregium: VAL. MAX. 2, 7 ext. 2. 3, 7 ext. 4 SEN. epist. 21, 9 AMM. 21, 9, 2. elegans: FRONTO p. 12, 9 N. AVR. Fronto p. 40, 23 N. exquisitum: QVINT. inst. 12, 10, 75. facetum: VAL. MAX. 4, 3 ext. 3. *cf.* PLIN. nat. 19, 145 non inficetum (SVET. gramm. 23). facundiosum: ASELL. hist. 10. facundum: OV. met. 13, 127. falsum: OV. met. 7, 616. ferale: GLOSS. -a feralia βαρεῖα ὕβρις. ferox: LIV. 23, 47, 4. SIL. 7, 235. 11, 234. FLOR. epit. 3, 10, 21. fervidum: VERG. Aen. 12, 895 CLAVD. rapt. Pros. 1, 76. ferum: OV. Pont. 4, 16, 31. fictum: VAL. FL. 1, 39. forte: OV. met. 4, 652. fortuitum: VAL. MAX. 1, 5, 3. fucatum: PHOC. carm. de Verg. 9. grave: LIV. 7, 40, 9 VAL. MAX. 6, 4 ext. 5. hilare: CAEL. AVR. acut. 1, 11, 98 honestum: PLAVT. Stich. 280 QVINT. inst. 3, 7, 27. horridum: SIL. 15, 666. horrisonum: CLAVD. 3, 85. hortans: STAT. Theb. 2, 485. hostile: LIV. 37, 28, 2. ignominiosum: HOR. ars 247. immundum: HOR. ars 247. improbum: VAL. MAX. 9, 11 praef. imprudens: VAL. MAX. 9, 5 ext. 2. impudicum: PLAVT. Amph. 927.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

incommodum: PLAVT. Cas. 155. indignum: PLAVT. Asin. 698. inexplicitum: STAT. Theb. 2,510 (*Sphingis*). infestum: CATVLL. 66,73. inhonorificum: SEN. dial. 2,10,2. inhumanum: LIV. 4,49,12. insolens: VAL. MAX. 9,5 ext. 2. inurbanum: HOR. ars 273. iocosum: LIV. 40,7,3 VAL. MAX. 1,1 ext. 3 QVINT. inst. 6,3,106. lene: ACC. trag. 414. lepidum: HOR. ars 273 PLIN. epist. 3,9,3 non illepidum. magnum: VAL. FL. 5,597 (*i. superbum*). maledicum: PLAVT. Asin. 483. malum: PLAVT. Bacch. 632 Pseud. 372. memorabile: VELL. 2,86,3 VAL. MAX. tit. mendax: PLAVT. Pseud. 432. mulsum: PLAVT. Rud. 364 (*i. blandum*). nequam: TERT. patient. 8. obliquum: PS. AVR. VICT. epit. 9,4 causidicorum. obscaenum: ACC. trag. 511 OV. met. 14,522 fast. 3,695 FEST. p. 201 AVG. civ. 2,4 PHAEDR. 3,11,2. otiosum: HIL. in Matth. 12,19 omnis otiosi id est inepti et inutilis -i rationem (*cf. infra l. 29*). petulans: CIC. Mur. 14 PETRON. 11. phaleratum: TER. Phorm. 500. pium: VAL. MAX. 5,4 ext. 5. placidum: OV. met. 1,390. 4,652 LVCAN. 10,175 VAL. FL. 2,591. 5,533. 6,458 STAT. Ach. 2,31. praeclarum: AMM. 22,7,3. pravum: TAC. ann. 3,65. probrosum: SEN. clem. 1,10,3. procax: CLAVD. 28,246. protervum: CIC. fin. 2,37 TERT. patient. 8. prudens: VAL. MAX. 7,2 praef. SPART. Sept. Sev. 17,7. ridiculum: PLAVT. Capt. 482 QVINT. inst. 6,3,6. 46. saevum: PACVV. trag. 15 *cf.* TER. Phorm. 213. VAL. FL. 3,638 saevidicum. LIV. 4,49,13. sapiens: CIC. orat. 214 VAL. MAX. 7,2,13. scitum: TAC. ann. 6,20. serium: QVINT. inst. 6,3,106. spectatum: NEMES. cyn. 137. superbum: CIC. Sull. 25 STAT. Theb. 11,710. supplex: HOMER. 989. terriloquum: LVCR. 1,103. triste: LVCIL. 1014 VERG. Aen. 2,115 SIL. 7,548. 11,84. tumidum: VAL. FL. 3,714. turpe: PORPH. Hor. epist. 2,1,127 (Hor. obscaeni sermones). vanum: LIV. 3,20,2 ITALA Matth. 12,36 (Tert. patient. 8 p. 14,1 *cf. supra l. 14.* ἀργόν, VVLG. verbum otiosum). vehemens: VAL. MAX. 9,3 praef. venerandum: PS. AVR. VICT. epit. 10,9. vernile: TAC. hist. 3,32. verum: PLAVT. Pseud. 432. LVCR. 4,914. 6,24 veridicum. AETNA 537. urbanum: COLVM. 8,16,3 QVINT. inst. 3,6,106 SCHOL. Cic. Bob. p. 135,20. *pertinent ad personam dicentis* (meum, tuum *sim. inde a* PLAVTO): alienum: HIL. syn. 27. apostolicum: HIL. in Matth. 10,18. 11,9 PRISCILL. tract. 3,57. consulare: CIC. Att. 2,1,5 *p. 992, 40.* diabolicum: HIL. in Matth. 25,2. divinum: HIL. ad Const. 2,8 PRISCILL. tract. 6,95 COMM. apol. 217. dominicum: PS. AVG. quaest. test. II nov. 1 NICET. symb. 5 p. 43,15. euangelicum: HIL. in Matth. 20,2. populare: CAPITOL. Pert. 3,1. propheticum: AVG. civ. 17,3 COMM. apol. 548. Fimbrianum: CIC. S. Rosc. 34. Sestianum: CIC. epist. 7,32,1. Terentianum: PORPH. Hor. serm. 2, 6,46. Tullianum: AMM. 22,7,3.

syn.: oratio, verba, vox. praecepta (*p. 992, 6*). *opp.*: factum (*v. p. 991, 29*). res (*v. p. 990, 71*). scriptum (LIV. 23,38,5). sensa (AVSON. 146,16).

comp.: dictiloquus. dictoaudientia, dictooboedientia, indictoaudiens, indictoobaudiens *v. p. 993, 68.*

dicōlia, *acc.* -ān *f.* δικωλία. *i. q. compositio ex duobus colis*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 169,19 haec ode (*sc. Hor. carm. 4,7*) scripta est ad -an, et est primum colon epos heroum hexametrum, secundum autem [epodos] penthemimeres, id est hemistichium pentametri (*cf.* 182,6). 170,10 (*de Hor. epod. 11. cf.* 182,29). 178,19 (*de Hor. carm. 1,8*) quamvis per -an nectatur hoc asma *eqs.*

dicolor *v.* bicolor.

dicōlos, -on, *plur.* -oe, -a. δίκωλος. *dua cola habens*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 160,35 ode monocolos ... id est unius metri qualitate composita ... -oe autem duorum. DIOM. gramm. I 438,26 ne confundantur quae -a et tricola ponuntur et talia (DOSITH. gramm. VII 429,2). 519,21 tertia ode (*sc. Hor. carm. 1,3*) -os Horatianum metrum habet ([= ATIL. gramm. VI 297,26]. 519,28 *de Hor. carm. 1,4* [= ATIL. gramm. VI 298,8]. 520,15 *de 1,7.* 520,21 *de 1,8*). SERV. gramm. IV 468 *sq.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 165,25 hoc quoque carminis genus -on ab Alcaeo ... accepit. ATIL. gramm. VI 294,27. SCHOL. Hor. expos. metr. p. 4 *sq.* [SCHOL. Germ. Bas. p. 87,10 -on *V pro* cochlon, *v. vol. III p. 1400, 43.*]

dicordo, dicrētus *v.* disc-.

dicrotos, -a, -um δίκροτος. PS. SORAN. quaest. med. 178 -os pulsus (*i. bis pulsans*). *subst. f. et n. i. q. navis biremis*: CIC. Att. 5,11,4 aphracta Rhodiorum et -a Mytilenaeorum habebam. 16,4,4 Domitius bona plane habet -a. BELL. Alex. 47,2 penterem unam, triremes duas, -as VIII.

dictabolārius, -a, -um [*si recte traditum, a* *dictabulum, dictare *derivatum esse videtur. an potius cf. c.* δικτυβόλος? dictobolaria *quasi ductum a* dictum *et* obolus *coni. Gercke, Jahrb. f. Phil. suppl. 22 (1896) p. 146. Th.*]. FRONTO p. 156,5 N. sententias eius ... video ... nusquam ⟨ma⟩iestatem studere, ut Laberius, -a immo dicteria potius eum quam -a confingere.

dictalium *v. p. 998, 49.*

dictāmen, -inis *n. a* dictare. *i. q. dictatio*: CORP. VIII 5530 dictam⟨ine⟩ facilis extemporali ⟨volumina? dia⟩logorum ... conscripsi⟨t⟩.

dictamnītēs, -es *a* dictamnus. *ex dictamno confectus*: DIOSC. 5,68 de bino -e[m]. vinu dictamnu conficis sic *eqs.*

***dictamnus** (-os). -ī *f.* (-um, -ī *n.* [*f.? l. 33*]), δίκταμνος. dipt- *saepe scribitur in codd. inde a* SER. SAMM. *et in* GLOSS. *nom.* -us: CIC *l. 17.* THEOD. PRISC. GLOSS. ISID. -os: PLIN. nat. 20,156. SCRIB. LARG. *l. 7.* SERV. *l. 8.* -um: PLIN. nat. GLOSS. MARCELL. med. dictamus: CELS. 5,25,13 GLOSS. dictamnium: DIOSC. 3,33. SCRIB. LARG. 106 (= MARCELL. med. 20,12) herba quae artemisia (*cf.* GLOSS.) dicitur aut quam -on appellant. SERV. auct. Aen. 3,171 Dictaeus mons est in Creta, ubi herba -os nascitur. ISID. orig. 17,9,29 Dicta mons Cretae, ex quo -um herba nomen accepit ... hanc quidam Latinorum pulegium Martis dicunt (*cf. l. 31*). GLOSS. δίκταμνος. epimeron. drocbadion. dipsacos. emenipse. didimus. leporis auricula. benedicta. condrisos. bu(bu)leos. bulbocasticon. eleacotocus.

nomen herbae, de qua fusius PLIN. nat. 25,92 *sq.* PS. APVL. herb. 63 DIOSC. 3,33. *v. Schmidt, PW. V 582.* CIC. nat. deor. 2,126 capras ... in Creta feras, cum essent confixae venenatis sagittis herbam quaerere, quae -us vocaretur (*cf.* VERG. Aen. 12,412 -um genetrix *Venus* Cretaea carpit ab Ida, puberibus caulem foliis et flore comantem purpurea [*cf.* SERV. *ad l. et* CLAVD. DON. *infra l. 26*]. VAL. MAX. 1,8 ext. 18 salutare auxilium herbae -i [NEPOTIAN. 9,29]. PLIN. nat. 8,97 -um herbam extrahendis sagittis cervi monstravere. 25,92. 26,142 -um [*sic trad.*] pota sagittas pellit et alia tela extrahit illita. STAT. silv. 1,4,102 Idaea profert quam Creta sub umbra -i florentis opem. TERT. paenit. 12 SOL. 19,15 SERV. Aen. 3,171. 4,73 AMBR. hex. 6,4,26. PACIAN. paraen. 11 -i caule detonso ... pulsa decutere tela corporibus [*cf.* CLAVD. DON. Aen. 12,415 -i autem caulem dicere debuit, non -um caulem]). CELS. 5,25,13 -i Cretici (CASS. FEL. 77 p. 188. *cf. l. 8 et* GLOSS. V 422,53 Creta comam -i mittit). SCRIB. LARG. 177 -i p(ondo) denarios XII. PLIN. nat. 14,111 *vinum* fit et ex ... -o (*cf. p. 997, 83*). 20,156 *puleium* simile est origano, minoribus foliis quam sativum et a quibusdam -os vocatur (*cf.* ISID. *l. 10.* GLOSS. V 189,40). 25,93 -um minima potione accendit os ... veram quidem -um (*aut* verum *scrib. aut* -um *del.*) non nisi in asperis *nasci* (*opp.* pseudodictamnus). 25,94 est et tertium genus -um vocatum *eqs.* 25,101 datur ad ictus *serpentium* ... -um. 26,79 strangurias discuti et -o certum est. 26,153. 161 -i folia. SER. SAMM. 617. 650 -i ... herba. PELAGON. 81 MARCELL. med. 7,18. 28,35. 30,42. 35,25 THEOD. PRISC. eup. faen. 74. 75 -i foliis contusis. gyn. 17. 24. 25 *al.* ORIBAS. syn. 1,22. *pro* resina -i *corruptum* resinae dicamen: GLOSS. dicamen resina pinia. resina non frixa. pituina. id est largatus (laricis tus? *Götz*). CHIRON 860 resinae dicamen. 903 (*cf.* VEG. mulom. 3,14,1 *cod. L*). 904. 927 resinae dicaminis. 977. *nomen malagmatis*: MARCELL. med. 7,18 confectio sive dispositio emplastri, cui vocabulum est -os. CAEL. AVR. chron. 5,10,117 *malagma* melinon vel quam appellant Serapionis aut -um *eqs.*

deriv.: dictamnites. *compos*: pseudodictamnus. *cf.* diadictamnum.

dictārium quod ex memoria dictatur GLOSS. II 577,14. *cf.* II 577, 11 dictalium *sine interpr.* L.

dictāta, -ōrum *v. sub* dicto.

dictātio, -ōnis *f. a* dictare. GLOSS: ὑπηγορία. ὑπαγόρευσις. [*loc. corrupt.*: COMM. instr. 1,36,13 in parva -e seva (*C*, praevaricatione saeva *Dombart*)].

i. q. actio dictandi: **1** *actio praedicendi notario*: PAVL. dig. 29,1,40 pr. testamentum scribendum notis dictavit ... quaero an haec -o valere possit. SYMM. epist. 6,4 -e properata magis sollicitudini meae quam consuetudini satisfeci. HIER. epist. 117,12 extemporalis est -o et tanta ... facilitate profusa, ut notariorum manūs lingua praecurreret. PAVL. NOL. epist. 50,14 p. 417,9. AVG. epist. 174 interruptam -em reliqueram. *inde i. q. opus dictatum, compositio, scriptum*: HIER. in Ezech. lib. 8 praef. p. 283/4 quid aliis prosit in prophetas nostra -o, dei iudicii est *eqs.* AVG. epist. 139,3 necessitates dictandi aliquid, quod me ab eis -bus impediat, quibus magis inardesco. AVELL. p. 305,27 orthodoxa est Ibae episcopi a patribus pronuntiata -o (305,30 *syn.* epistula). SIDON. epist. 9,9,11 per tanta te genera narrandi toto latissimae -is campo secutus. ENNOD. epist. 3,31,2 p. 94,1 scindit nubes eloquii mens -is interpres. 7,21,2 p. 189,16 numquid ostrum loquendi deserit pectoris fecunda -o? 9,18,3 p. 242,1. FERRAND. epist. 6,6 *epistulae* catholica esse -o claruit. **2** *actio praecipiendi*: **a** *generatim i. q. praeceptio, imperium*: IREN. 2,35,4 quoniam ... dictis nostris consonet praedicatio apostolorum et domini magisterium et ... apostolorum -o. CASSIOD. var. praef. p. 3,16 cur requiritis -is eloquium, ubi copiam vix possumus habere sermonum? (*cf.* 10,3,6 splendes *quaestor* actionis merito et dictionis eloquio). 6,12,2 consiliarii ... praefectorum conscientia clari, -o praecipui. 8,13,3 -bus ... probaris adhibitus *quaestor*. 8,13,5 sume -em. 9,24,3 te in -bus amoenum, te ad iustitiam rigidum (*sc. habuit*). 9,25,7 ipsum -o publica, ipsum consilia poscebant. 11 pr. 6 duos ... libellos -um mearum de praefecturae actione subiunxi. **b** *speciatim t. t. agrimensorum i. q. metatio* (*cf.* dicto *I C 2 b*): HYG. mun. castr. 12 *quod* in -e metat⟨ionis⟩ posito in eodem loco ferramento groma superponatur. 15 nec *pedatura* communis strigarum die⟨t⟩ationem metationis habet. 21 si latiora fuerint *castra tertiata*, proxime quadraturam sequens est -o.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dictātiuncula, -ae *f. a* dictatio *deminutive. i. q. scriptiuncula*: HIER. c. Vigil. 3 p. 389[B] auctores sunt huius -ae meae sancti presbyteri *illi*.

***dictātor,** -ōris *m.* [*a* dictare. *Th.*]. *abl.* dictatored *v. p. 1003, 55. notatur* dic. (*cf. l. 58 sq.*) *vel* dict.' (*cf. l. 81 sq. p. 1001, 15. 34 al.*) *vel* dictat. (*cf. p. 1001, 14*). *de origine*: VARRO ling. 5, 82 -r quod a consule dicebatur, cui dicto audientes omnes essent (6, 61. CIC. rep. 1, 63 -r . . . ab eo appellatur, quia dicitur. *cf.* DIONYS. ant. 5, 73, 1 εἴτε ὥς τινες γράφουσι διὰ τὴν τότε γενομένην ἀνάρρησιν, ἐπειδὴ οὐ παρὰ τοῦ δήμου τὴν ἀρχὴν εὑρόμενος κατὰ τοὺς πατρίους ἐθισμοὺς ἕξειν ἔμελλεν, ἀλλ' ὑπ' ἀνδρὸς ἀποδειχθεὶς ἑνός κτλ. PLVT. Marcell. 24 τῶν ὑπάτων τις ἢ τῶν στρατηγῶν προελθὼν εἰς τὸν δῆμον ὃν αὐτῷ δοκεῖ λέγει δικτάτορα. καὶ διὰ τοῦτο δικτάτωρ ὁ ῥηθεὶς καλεῖται· τὸ γὰρ λέγειν δίκερε Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. *cf. p. 1002, 4*). PRISC. gramm. II 432, 25 -r . . . a dictando. ISID. orig. 9, 3, 11 dicti -es quasi principes et praeceptores. unde et magistri populi nominabantur. unde et edicta dicuntur. DIONYS. ant. 5, 73, 1 ὄνομα δ' αὐτῷ (μονάρχῳ) τίθενται δικτάτορα, εἴτε διὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κελεύειν, ὅτι θέλοι, καὶ τάττειν τὰ δίκαιά τε καὶ τὰ καλὰ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἂν αὐτῷ δοκῇ· τὰ γὰρ ἐπιτάγματα καὶ τὰς διαγραφὰς τῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων ἤδικτα οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· εἴτε κτλ. *v. l. 9.* PLVT. Marcell. 24 ἔνιοι δὲ τὸν δικτάτορα τῷ μὴ προτιθέναι ψῆφον ἢ χειροτονίαν, ἀλλ' ἀφ' αὑτοῦ τὰ δόξαντα προστάττειν καὶ λέγειν οὕτως ὠνομάσθαι· καὶ γὰρ τὰ διαγράμματα τῶν ἀρχόντων Ἕλληνες μὲν διατάγματα, Ῥωμαῖοι δὲ ἔδικτα προσαγορεύουσιν (*cf.* LIV. 8, 34, 2 -is edictum pro numine semper observatum). *adde supra l. 17.* HESYCH. δικάτωρ (*cf. p. 958, 39*) *et* δικτάτωρ· ὁ διπλασίαν τὴν ἀρχὴν ἔχων. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] δικτάτωρ· ὁ διπλῆν ἐξουσίαν ἔχων. *de variis appellationibus*: VARRO ling. 6, 61 *a dicendo appellatus* -r magister populi (CIC. rep. 1, 63 in nostris [*sc. augurum*] libris vides -*em* magistrum populi appellari [*inde* SEN. epist. 108, 31 *Cicero* notat eum, quem nos -em dicimus et in historiis ita nominari legimus, apud antiquos magistrum populi vocatum. hodieque id extat in auguralibus libris et testimonium est, quod qui ab illo nominatur, magister equitum est]. CIC. fin. 3, 75. PAVL. FEST. p. 198 optima lex . . . in magistro populi faciendo, qui vulgo -r appellatur *eqs.* ISID. orig. 9, 3, 11 *supra l. 15*). LIV. 7, 3, 5 lex vetusta est priscis litteris verbisque scripta, ut qui praetor maximus sit idibus Septembribus clavum pangat (*cf. Mommsen, Staatsr. II*[3] *p. 75*). *apud Graecos* (*cf. Magie, de Romanorum iuris publici sacrique vocabulis p. 78 sq.*): δικτάτωρ (*saepe*). αὐτοκράτωρ στρατηγός. αὐτοκράτωρ. μόναρχος (*etiam* GLOSS. *cf.* PLVT. Cam. 18 μονάρχους, οὓς δικτάτωρας καλοῦσιν). ἡγεμών. τύραννος αὐτοκράτωρ. ἀντιγραφεύς (CHRON. pasch. 430 GLOSS.). δικτάτορα, ὃς καθ' Ἑλλάδα γλῶσσαν κληθείη ἂν εἰσηγητὴς τῶν λυσιτελῶν (IOH. ANTIOCH.). GLOSS. ἀντιβολεύς. τιμητής. τοποτηρητής. ὑπαγορεύων. apud antiquos imperator. imperator, tractator. princeps vel praeceptor quinque annis tenens potentiam (*confundens censorem*). imperator, qui dictat et ordinat exercitum. rescriptor. -em aldur (*anglosax.*). *legitur inde ab* INSCR. column. rostr. NAEV. ENN. PLAVTO.

I *magistratus*: ***A populi Romani*** (*cf. Mommsen, Staatsrecht II*[3] *141 sqq.; Liebenam, PW. V 370 sqq.; Fr. Bandel, Die römischen Diktatoren diss. Wratislav. 1910*): CORP. VI 284 (= I[2] 607) Hercolei sacrom M. Minuci(us) C. f. -r vovit. NAEV. com. 107 -r ubi currum insidet (-dit *codd.*), provehitur usque ad oppidum (*cf. Ribbeckium Corollar. p. XVIII*). ENN. frg. var. 4 vel tu -r vel equorum equitumque magister esto vel consul. PLAVT. Trin. 695 te -em censes fore, si aps te agrum acceperim? LEX Bant. (Corp. I 197) 15 dic(tator). LEX repetund. (Corp. I 198) 8 dic(tator). CORP. VI 1297 (= I[2] 721) L. Cornelio L. f. Sullae Felici -i (X 6007 = I[2] 722). XI 2102 (= I[2] 723) ELOG. Corp. I 1[2] p. 196 n. 20). VARRO ling. 5, 82 est summa populi -is. 6, 93 censor, consul, -r, interrex potest *exercitum urbanum convocare.* 7, 105. CIC. Quinct. 76 L. Sulla -e *bona* vendente. Catil. 2, 19 num illi . . . consules se aut -es aut etiam reges sperant futuros. dom. 79 L. Sulla -e ferente (LIV. 7, 17, 7). Mil. 103 utinam P. Clodius . . . praetor, consul, -r esset. Lig. 12 -*r* omnis quos oderat morte multabat. Rab. Post. 14 si esset '-r, consul, praetor, magister equitum'. Phil. 11, 17 *bella* a consulibus aut a -bus gesta. rep. 2, 56 magnae . . . res . . . a fortissimis viris summo imperio praeditis -bus atque consulibus belli gerebantur (*cf.* LIV. 31, 20, 3). 6, 12 -r rem publicam constituas oportet, *Scipio.* leg. 1, 42 *legem* interrex noster tulit, ut -r quem vellet civium ⟨indemnatum⟩ aut indicta causa impune posset occidere. fin. 2, 12. 4, 7 regem, -em, divitem solum esse sapientem. nat. deor. 2, 6. off. 2, 29 *hastam* P. Sulla cum vibrasset -e propinquo suo. 3, 112. Att. 14, 12, 1 Antonius . . . fixit legem a -e comitiis latam (ASCON. Corn. p. 67 LAEL. FEL. Gell. 15, 27, 4). ad Q. fr. 3, 9, 3 video Messalam nostrum consulem, si per interregem, sine iudicio, si per -em, tamen sine periculo. *ibid.* de -e . . . actum adhuc nihil est. CAES. civ. 3, 1, 1 -e habente comitia Caesare (*cf.* LIV. 7, 26, 12 comitia consularia. 8, 16, 12. 8, 23, 14. 28, 10, 1. 29, 11, 9). LEX Vrson. (Corp. II 5439) 104, 12 iussu C. Caesaris dict(atoris) imp(eratoris). 105, 31 iussu C. Caesaris dict(atoris). 125, 15 iussu . . . C. Caesaris dict(atoris) co(n)s(ulis) prove co(n)s(ule). CORP. IV 1849a Caesar dict(ator). SALL. hist. frg. 5, 20 Sullam -em uni sibi descendere equo, assurgere sella, caput aperire solitum. PS. SALL. in Tull. 6 quasi vero . . . inter te Sullamque -em praeter nomen imperii quidquam interfuerit. NEP. Hann. 5, 3 M. Minucium Rufum, magistrum equitum pari ac -em imperio (*cf. infra l. 50*). ELOG. Corp. I 1[2] p. 200 n. 34 ⟨M. Aemili⟩us Q. f. L. n. ⟨Barbula⟩ -or. LIV. 2, 18, 10 *legatis* orantibus -em senatumque (*cf.* 6, 42, 9 per ingentia certamina -r senatusque victus). 2, 20, 10. 12. 13 -r et magister equitum triumphantes (*cf.* 2, 31, 3. 4, 20, 1. 4, 34, 5. 5, 49, 7 *al.*). 2, 26, 2. 2, 29, 11 a -*e* provocatio non est. 2, 30, 6 edictum . . . a -e propositum. 2, 30, 7 ternae *legiones* . . . datae consulibus, quattuor -r usus. 2, 31, 1. 5 ut -r . . . magistratu abiret (7, 21, 2. 25, 2, 6. 27, 35, 1 SERV. Aen. 2, 296). 2, 31, 7 tanta cum gratia tum arte praeparaverant faeneratores, quae non modo plebem, sed ipsum etiam -em frustrarentur. 2, 31, 10 privatus potius quam -r seditioni interero. 2, 32, 1 quamquam per -em dilectus habitus esset (5, 48, 5). 3, 20, 8 -e opus esse rei publicae (6, 6, 18. *cf.* POLYB. 3, 86, 7 αὐτοκράτορος δεῖσθαι στρατηγοῦ τὰ πράγματα κτλ.). 3, 26, 10 -em eum (*i. L. Quinctium*) legati gratulantes consalutant. 3, 27, 1 -r . . . magistrum equitum dicit L. Tarquinium. 3, 27, 6 legiones ipse -r, magister equitum suos equites ducit. 3, 29, 6 se -r magistratu abdicasset (4, 47, 6. 4, 57, 8. 8, 15, 6. 29, 11, 11. *cf.* 7, 11, 9 dictatura). 4, 18, 3 -i ac Romanis . . . animi accessere. 4, 24, 3 censuram minuere parat. 4, 27, 1 -r praeeunte . . . pontifice maximo ludos magnos tumultus causa vovit (5, 31, 2). 4, 31, 4 *civitatem* odisse tribunos, poscere -em: in eo verti spes civitatis. 5, 23, 6 Iovis Solisque equis aequiperatum -em in religionem etiam trahebant. 6, 7, 5 an me, quod non -r vobis, sed tribunus signum dedi, non agnoscitis ducem? 6, 42, 14 ut duoviros aediles ex patribus -r populum rogaret. 7, 3, 3 pestilentiam quondam clavo ab -e fixo sedatam (8, 18, 12). 7, 3, 8 a consulibus . . . ad -es, quia maius imperium erat, sollemne clavi figendi translatum est. 7, 7, 8 consulto prius -e . . ., permissu deinde eius (9, 22, 4 nihil consulto -e. 9, 23, 6). 7, 9, 6 -r cum tumultus Gallici causa iustitium edixisset. 7, 11, 8 egregie cum ab -e, tum ab consule res gesta est (22, 31, 8). 7, 12, 9 magister equitum -i additus *ille* (7, 22, 10). 7, 21, 1 -e obstinato tollere potius totum e re publica consulatum quam *eqs.* 7, 25, 2 ut se ipse consulem -r crearet (25, 2, 4. 28, 10, 2). 8, 15, 6 religio inde iniecta de -e. 8, 23, 14 augures vitiosum videri -em pronuntiaverunt (22, 34, 10). 8, 32, 3 cum summum imperium -is sit. 8, 34, 6 neu populus in se potissimum -e[m et] ius dictaturae extinguat. 9, 21, 1 *illi consules* ceterum -i L. Aemilio legiones tradiderunt. 9, 24, 1 novi . . . consules . . . exercitum ab -e accipiunt. 9, 26, 7 priusquam *illa coniurationis capita* nominarentur apud -em. 9, 39, 1 pertulit legem. 9, 44, 1 -em idem annus habuit *illum* cum *illo* magistro equitum. 10, 3, 8 -is iniussu (23, 19, 7). 10, 4, 3 -r ad exercitum missus. 10, 8, 5 cuius tam -is magister equitum quam magistri equitum -r esse potes. 10, 11, 3 ut patres ab iubendo -e consulis subrogandi comitia ex sententia principum habita deterruerint. 22, 27, 3 maiorem (maior *P*) minori, -em (-r *P*) magistro (-ter *P*) equitum . . . iussu populi aequatum (VAL. MAX. 3, 8, 2 -i . . . magistrum equitum . . . iure imperii senatus aequaverat. 5, 2, 4. *cf. supra l. 3*). 22, 34, 3 quod -em prohibuissent (*sc. senatus et augures*) comitia perficere. 22, 40, 2 -i magistrum equitum intolerabilem fuisse. 22, 59, 1 legatis captivorum senatus ab -e datus est. 23, 11, 8 cum sex imperatoribus eum, quorum quattuor consules, duo -r ac magister equitum fuerint, . . . acie conflixisse. 23, 11, 10 -em . . . unicum haberi imperatorem. 23, 19, 3 -e auspiciorum repetendorum causa profecto Romam. 23, 23, 1 *sq.* 23, 42, 9 magni -es cum magistris equitum . . . ingrediebantur fines nostros (*sc. Samnitium*). 26, 10, 9 placuit omnes, qui -es, consules, censoresve fuissent, cum imperio esse. 27, 6, 5 si suum nomen -r acciperet (exciperet *S*). 27, 33, 8 senatus . . . ludos magnos facere -em iussit. 30, 23, 3 *ille*, qui triennio ante consul -rque fuerat (35, 8, 4). 38, 51, 3 -em eum (*i. Scipionem Africanum*) consuli, non legatum in provincia fuisse. 41, 9, 11. MANIL. 4, 149 *Taurus* (*sc. sidus*) fascesque per arva tradidit eque suo -r (*Cincinnatus*) venit aratro (*cf.* PERS. 1, 74 *o Cincinnate*, cum [*P*, quem *αp*] trepida ante boves -em induit uxor et tua aratra domum lictor tulit). VAL. MAX. 7, 6, 1 *illo* -e rem publicam administrante. SEN. benef. 5, 16, 6 ingratus Antonius in -em suum. dial. 11, 10, 8 minus beate vivebat -r noster, qui *eqs.* ASCON. Mil. p. 33. 35. tog. cand. p. 91 iussu Syllae tunc -is. *ibid. se* imperatori ac -i paruisse. LVCAN. 5, 383. 667 quamvis plenus honorum et -r eam Stygias et consul ad umbras (*verba Caesaris*). PLIN. nat. 7, 139 SIL. 7, 269. 378. 407. 531. 706. 8, 12. 269. IVV. 8, 8 multa contingere virga (*sc. affinitatis gradu*) fumosos equitum cum -e magistros. 11, 87. TAC. hist. 1, 90 *al.* (*cf. p. 1001, 5 sq.*). SVET. Claud. 41, 2 post caedem Caesaris -is. POMPON. dig. 1, 2, 2, 18, 19 -bus magistri equitum iniungebantur. CHAR. dig. 1, 11, 1 pr. cum apud veteres -bus ad tempus summa potestas crederetur. PANEG. 9, 24 vetera illa -um et consulum . . . facta superasti. 12, 9 -es inter armenta vestitos. VIR. ill. 78, 10. 79, 7 EVTR. 1, 12. AMM. 15, 11, 6 *Galliae* cessere Iulio -i. 22, 16, 13 dum diripitur civitas sub -e Caesare. SCHOL. Hor. epist. 1, 5, 6. CLAVD. 15, 112 patriae . . . petenti rusticus inferret proprias -r aristas. AVG. civ. 5, 18 OROS. hist. 4, 15, 7. *accedit* -r ***nomini proprio ita ut hoc antecedat, passim***; dictator ***antecedit his locis, haud raro non sine aliquo pondere*** (PLIN. *nomen anteponit 31*[ies], *nusquam* TAC.): LIV. 2, 20, 4 -r Postumius postquam *eqs.* 4, 41, 11 auspicio

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-is Postumi Tiburti et . . . legatus -is alterius Mam. Aemili. 9, 21, 1 -i L. Aemilio. 9, 22, 1 bellum . . . ab -e Q. Fabio gestum est. 23, 14, 2 -r M. Iunius Pera. 27, 33, 7 -r Manlius. Ascon. Corn. p. 67 ⟨a⟩ -e L. Sulla (Plin. nat. 3, 80 a -e Sulla [Svet. Iul. 1]). Plin. nat. 2, 98 occiso -e Caesare (*item* Tac. ann. 1, 8. *cf.* Plin. nat. 4, 10 Demetrius rex, -r Caesar, Gaius princeps, Domitius Nero. 7, 117. 181. 8, 69. Tac. hist. 1, 90 quasi -em Caesarem aut imperatorem Augustum prosequerentur. 3, 68 ann. 4, 34. 11, 25 -r Caesar . . . princeps Augustus. 12, 34 Sol. 30, 19. Amm. 22, 16, 13 sub -e Caesare). Svet. Claud. 26 e genere antiquo -is Camilli (Oros. hist. 2, 19, 3 -is Camilli . . . exilium). Clavd. 8, 415 sordida -r flexit Serranus aratra. Avg. civ. 3, 17 per -em L. Quintium. *adde*: Liv. 10, 46, 7 *aedem Quirini* ab -e patre votam filius consul dedicavit. *additur nota iterationis*: Corp. I^2 787 (= IX 2563) ⟨C. Iul⟩io Caesari im⟨peratori⟩ dictat(ori) iteru⟨m⟩. 777 (= IV 60) C. Iulio Caesare dict(atore) iter(um). Liv. 22, 9, 7 Q. Fabius Maximus -r iterum. Corp. XI 1828 (= I 1^2 p. 193 n. 13) ⟨Q Fabius⟩ Q. f. Maximus dictator bis, cos. v *eqs.* Bell. Hisp. 2, 1 C. Caesar -r tertio, designatus -r quarto. Oros. hist. 2, 13, 10 Aemilius tertium -r. *cf.* Edict. Caes. Ioseph. arch. 14, 190 *Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ αὐτοκράτωρ καὶ ἀρχιερεύς, δικτάτωρ τὸ δεύτερον.*

usurpatur ad annum vel tempus indicandum: Varro ling. 7, 105 C. Poetelio Libone Visolo -e. frg. Non. p. 484, 20 Q. Fabio Maximo -e. Cic. Brut. 312 -e . . . Sulla. 328 a Sulla -e ad eosdem fere consules. Liv. 4, 45, 5 quo -e Fidenae captae fuerant. 6, 24, 6 -e M. Furio. 9, 34, 6 cum centesimus iam annus sit ab Mam. Aemilio -e. Plin. nat. 33, 45 Tac. hist. 3, 37 Flor. epit. 2, 2, 12 Vir. ill. 28, 3. *adde l. 15.*

formulae sollemnes ad dictatoris munera pertinentes: Fast. cos. Capitol. a. u. c. 386 (Corp. I^2 p. 20) *ille* IIII dict(ator) reí gerundae caussa. a. u. c. 387 (p. 20) *ille* v dict(ator) reí gerundae caussa. *et passim.* Liv. 8, 29, 9 iussus . . . -em dicere rei gerendae causa. 23, 23, 2 (*cf.* Diod. 12, 64, 1 *κατὰ τὸν πόλεμον αὐτοκράτωρ.* 19, 72, 6 *αὐτοκράτωρ τοῦ πολέμου*). Fast. cos. Capitol. a. u. c. 406 (Corp. I^2 p. 20) *ille* dict(ator) comit(iorum) habend(orum) caussa. a. u. c. 474 (p. 22) *ille* dict(ator) comit(iorum) h(abendorum) c(aussa). *et passim.* Liv. 8, 16, 12 -em . . . ex senatus consulto comitiorum habendorum causa dixerunt (*sc. consules*) *illum* (22, 33, 11. 27, 5, 14). 7, 26, 11 comitiorum causa (8, 23, 13. 9, 7, 12. 22, 34, 10. 25, 2, 3. 27, 29, 5. 29, 10, 2. 29, 11, 9. *cf.* Dionys. ant. 8, 90 *δικτάτορα ἑλέσθαι τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἕνεκα*). *adde infra l. 54.* Fast. cos. Capitol. a. u. c. 391 (Corp. I^2 p. 20) *ille* dict(ator) claví fíg(endi) caussa. a. u. c. 491 (p. 22). *et passim.* Liv. 7, 3, 4 pestilentiam quondam clavo ab -e fixo sedatam; ea religione adductus senatus -em clavi figendi causa dici iussit. 8, 18, 12. 9, 28, 6. 9, 34, 12. Fast. cos. Capitol. a. u. c. 386 (Corp. I^2 p. 20) *ille* dict(ator) seditionis sedandae et r(ei) g(erundae) c(aussa). Fast cos. Capitol. a. u. a. 538 (Corp. I^2 p. 23) *ille* dict(ator) sine mag(istro) eq(uitum) senat(us) leg(endi) caussa (*cf.* Liv. 23, 22, 10 -em . . . creari placuit, qui senatum legeret). Fast. cos. Capitol. a. u. c. 497 (Corp. I^2 p. 24) *ille* ⟨dict⟩(ator) ⟨L⟩atínar(um) fer(iarum) caussa. Liv. 7, 28, 7 senatui placuit -em feriarum constituendarum causa dici. Fast. cos. Capitol. a. u. c. 537 (Corp. I^2 p. 23) *ille* dict(ator) interregní caus⟨sa⟩. Liv. 9, 26, 6 -em . . . quaestionibus exercendis dici placuit (9, 26, 14). Liv. 27, 33, 6 -e comitiorum ludorumque faciendorum causa dicto *illo* (*cf.* 9, 34, 12 clavi figendi aut ludorum causa). *adde*: Liv. 8, 40, 2 id ambigitur, belline gerendi causa creatus sit *-r*, an ut esset qui ludis Romanis . . . signum mittendis quadrigis daret *et* Appian. civ. 1, 99 *δικτάτορα ἐπὶ θέσει νόμων . . . καὶ καταστάσει τῆς πολιτείας i. -em legibus scribendis et rei publicae constituendae.*

epitheta: Cic. ad Q. fr. 1, 2, 15 *Cato* in contionem escendit et Pompeium privatum -em appellavit. Cic. Phil. 2, 87 C. Caesari -i perpetuo M. Antonium consulem populi iussu regnum detulisse. Flor. epit. 4, 2, 91 pater ipse patriae perpetuusque -r. 4, 12, 65. Schol. Cic. Ambros. p. 371, 33 *Sulla* perpetuus -r fuit non alio modo, quam hodie Caesar est (*cf.* Liv. 38, 56, 12 perpetuum consulem et -em. Vir. ill. 78, 10 -r in perpetuum factus a senatu [*item* 79, 7]). *apud Graecos*: *δικτάτωρ διὰ βίου* (Edict. Caes. Ioseph. arch. 14, 211 [*a. 44*] Plvt. Caes. 57), *ἐς ἀεὶ δικτάτωρ* (Appian. civ. 1, 3, 10), *δικτάτωρ ἐς τὸ διηνεκές* (Appian. civ. 1, 4, 15), *δικτάτωρ ἐς τὸν ἑαυτοῦ βίον* (Appian. civ. 2, 106, 442), *μόναρχος ἐς ἀεί* (Lyd. mag. 2, 2).

Bell. Hisp. 1, 2 C. Caesar -r tertio, designatus -r quarto. Nep. Hann. 5, 1 Q. Fabius Maximus, -r Romanus. Liv. 2, 19, 5. 2, 20, 7. 2, 22, 1. 4, 17, 12. 5, 22, 7 quo (*i. in Aventinum*) vota Romani -is vocaverant (*sc. Iunonem*). 6, 29, 1. 23, 17, 7. Liv. 7, 17, 10 nec per -em plebeium nec per consulem comitia consularia haberi volebant.

Liv. 6, 6, 16 Valerius socius imperii lectus adiecit M. Furium sibi pro dictatore seque ei pro magistro equitum futurum. 6, 38, 9 ut, si M. Furius pro -e quid egisset, quingentum milium ei multa esset. 22, 31, 10 ut a populo crearetur, qui pro -e esset *eqs.*

***iuncturae*: 1** *cum verbis*: *de creatione* (*cf. Mommsen, Staatsrecht II^3 p. 151*): facere, fieri: Plavt. Pseud. 416 si de damnosis aut si de amatoribus -r fiat nunc Athenis Atticis. Cic. Cato 56 aranti L. Quinctio Cincinnato nuntiatum est eum -em esse factum. epist. 9, 21, 2 *L. Papirius Crassus* -r cum L. Papirio Cursore magistro equitum factus est. ad Q. fr. 3, 8, 6 Liv. 2, 21, 3. 3, 11, 13. 38, 56, 12. Vir. ill. 78, 10 -r in perpetuum factus a senatu (*item* 79, 7). Evtr. 1, 17. *cf.* efficere: Cic. Att. 15, 21, 1. *proprie de consulis munere* dicere (*cf. apud Graecos*: Plvt. Marcell. 24 *εἰπεῖν δικτάτορα illum. ibid. consul λέγει δικτάτορα. ibid. δικτάτωρ ὁ ῥηθείς.* Cass. Dio frg. 33, 26 M. *τὸν δικτάτωρα ἔδει λέγεσθαι.* hist. 40, 45, 5 Zonar. 7, 14 A. 7, 25 C): Varro ling. 5, 82 a consule dicebatur. 6, 61. Cic. Brut. 54 M. Valerium -em dicendo. rep. 2, 63 -e L. Quinctio dicto. Att. 9, 15, 2 volet augurum decretum . . . vel ut consules roget praetor vel -em dicat; quorum neutrum ius est. at si Sulla potuit efficere, ab interrege ut -r diceretur *eqs.* Caes. civ. 2, 21, 5 legem de -e (legem dedictionis *a f*) latam seseque -em dictum a M. Lepido praetore cognoscit *Caesar*. Elog. Corp. I 1^2 p. 189 n. 5. Liv. 3, 26, 6 cum . . . -em . . . dici placeret (4, 21, 9. 4, 26, 5. 6, 2, 5. 6, 30, 7. 6, 38, 4. 7, 12, 9. 7, 28, 7. 8, 17, 6. 9, 26, 6. 9, 38, 9. 27, 5, 16). 4, 13, 12. 14 Cincinnatus . . . -r a consule dicitur. 4, 17, 8 senatus, ut in trepidis rebus, -em dici Mamercum Aemilium iussit (4, 23, 5. 4, 56, 8). 4, 21, 10. 4, 26, 7. 8. 11 sors, ut -em diceret, . . . T. Quinctio evenit. *ibid. iter.* 4, 31, 4. 5. 4, 32, 7 qui se -em tertium dixerint. 4, 46, 10 -r ex senatus consulto dictus *ille*. 4, 46, 11. 4, 57, 5 -em nocte proxima dicturum *eqs.* 5, 9, 6. 5, 19, 2 M. Furius Camillus -r dictus magistrum equitum P. Cornelium Scipionem dixit. 5, 37, 1 quae (*i. civitas*) . . . ultima experiens auxilia -em multis tempestatibus dixisset. 5, 46, 10. 11 -r . . . absens dictus. 6, 6, 6 -em . . . dicendum eum fuisse, si privatus esset. 6, 42, 4 ut M. Furius -r quintum diceretur. 7, 3, 4. 7, 6, 12 Ap. Claudium . . . -em consensu patriciorum *ille* consul dicit. 7, 17, 6 -r C. Marcius Rutilus primus de plebe dictus. 7, 19, 9. 7, 21, 9 terror . . . vanus belli Etrusci . . . -em dici coegit. 7, 24, 11. 7, 26, 11. 7, 39, 17. 7, 42, 3. 8, 12, 2. 12. 13 Aemilius . . . collegam -em dixit. 8, 15, 5. 8, 16, 12 -em . . . ex senatus consulto comitiorum habendorum causa dixerunt *consules* L. Aemilium Mamercinum. 8, 17, 3 -r ab consulibus ex auctoritate senatus dictus P. Cornelius Rufinus. 8, 23, 13. 8, 29, 9. 9, 7, 12. 9, 28, 6. 9, 29, 3. 9, 38, 14. 10, 1, 8. 10, 3, 3. 10, 11, 4. 10, 21, 15. 22, 8, 5 ad remedium iamdiu neque desideratum nec adhibitum, -em dicendum, civitas confugit. 22, 14, 11 ex auctoritate patrum iussuque populi. 22, 31, 9 uni consuli . . . ius fuisse dicendi -is. 22, 33, 11. 22, 34, 10. 22, 57, 9. 23, 22, 10. 11 *consul illum* ex senatus consulto sine magistro equitum -em in sex menses dixit. 24, 8, 17. 25, 2, 3. 27, 5, 14. 15 patres extra Romanum agrum . . . negabant -em dici posse *eqs.* 27, 29, 5. 27, 33, 6. 28, 10, 1. 29, 10, 2. 29, 11, 9. 30, 26, 12. 30, 39, 4. Svet. Tib. 2. creare (*ceteros locos v. s.* creare *vol. IV p. 1163, 67 sq.*): Liv. 1, 23, 4 -em Albani Mettium Fufetium creant. 2, 18, 4 in hac tantarum expectatione rerum sollicita civitate -is primum creandi mentio orta. *ibid.* nec quis primum -r creatus sit, satis constat. 2, 18, 5 T. Larcium -em primum, Sp. Cassium magistrum equitum creatos invenio. 2, 18, 8. 2, 29, 11 -em, a quo provocatio non est, creemus. 2, 30, 5 *bis.* 4, 26, 6 causam -is creandi. 4, 57, 9 ob iram -is creati. 6, 6, 8 qui (*i. populus Romanus*) se (*Camillum*) -em iam quartum creasset. 6, 11, 10. 6, 15, 7 adversus se (*Manlium*) ac plebem Romanam -em creatum esse. 6, 28, 3. 7, 3, 8. 7, 9, 5 magis ut belli Gallici causa -em creatum arbitrer. 7, 11, 4 Gallicus tumultus -em creari coegit. 7, 28, 2 -r velut adversum armatum iam Latium L. Furius creatus. 8, 18, 12. 9, 34, 12. 22, 8, 6 -em populus creavit Q. Fabium Maximum et magistrum equitum M. Minucium Rufum. 22, 31, 8. 23, 22, 10 -em . . . creari placuit, qui senatum legeret. 30, 24, 3. Vell. 2, 28, 2. Ascon. Mil. p. 35 rumor Cn. ⟨Pompeium⟩ creari -em oportere. Avg. civ. 3, 17 p. 124, 27 Oros. hist. 2, 5, 4. 4, 16, 7. 5, 21, 12. 6, 16, 3 *Caesar* -r et consul creatus. Isid. orig. 9, 3, 10. nominare: Liv. 9, 28, 2 ab *illis* novis consulibus nominatus -r C. Poetelius cum *illo* magistro equitum exercitum accepit. legere: Liv. 2, 18, 7 si maxima ex ea familia legi -em vellent. Sil. 7, 21 postquam nova nomina lecto -e vigent. deligere: Liv. 9, 26, 14 -r deligendus exercendis quaestionibus fuit. quaerere: Liv. 22, 14, 9 hic novus Camillus, nobis -r unicus in rebus affectis quaesitus (*cf.* 22, 27, 3 illum in rebus asperis unicum ducem ac parem quaesitum Hannibali). sufficere: Liv. 6, 38, 10 *Camillo* suffectus est . . . P. Manlius -r. 9, 7, 14 suffecti *ille* -r, *ille* magister equitum. adrogare: Liv. 7, 25, 11 redierant . . . res ad Camillum, cui unico consuli . . . -em adrogari haud satis decorum visum est patribus. instituere: Cic. rep. 2, 56 -r . . . est institutus decem fere annis post primos consules T. Larcius. prodere: Pompon. dig. 1, 2, 2, 18 -es proditi sunt.

2 *cum substantivis*: Cic. Phil. 2, 71 cuius tu imperatoris quaestor fueras, -is magister equitum *eqs.* Liv. 10, 8, 5. Liv. 4, 41, 11 legatus -is . . . Mam. Aemili. Cic. Phil. 1, 4 cum -is nomen, quod saepe iustum fuisset, propter perpetuae dictaturae recentem memoriam funditus ex re publica sustulisset *Antonius*. 1, 32 tu propter unius -is odium nomen -is funditus sustulisti. Liv. 4, 4, 3. Tac. ann. 3, 56 id summi fastigii vocabulum (*i. trioun. pleb.*) Augustus repperit, ne regis aut -is nomen assumeret *eqs.* Liv. 22, 25, 10 modicam rogationem *se* (*i. Metilium tribunum plebis*) de aequando magistri equitum et -is iure. Liv. 9, 30, 3 ut tribuni militum seni deni in quattuor legiones a populo crearentur, quae antea . . . -um et consulum ferme fuerant beneficia. Elog. Corp I 1^2 p. 193 n. XIII quoius (*i. magistri equitum*) populus imperium

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cum -is imperio aequaverat. LIV. 4, 4, 3 -is nec imperium nec nomen fuerat. 4, 33, 6. 5, 2, 8 triste -is imperium. 8, 34, 8 non magister equitum -is pareat imperio. FLOR. epit. 1, 26, 7 Quincti -is imperio. IVV. **11**, 87 cognatorum aliquis titulo ter consulis atque castrorum imperiis et -is honore functus. LIV. 7, 41, 1 T. Quinctius ... in potestate -is milites fore dixit. LIV. 22, 27, 3 in qua (*sc. civitate*) magistri equitum virgas ac secures -is tremere atque horrere soliti sint. LIV. 4, 41, 11 consul auspicio -is *illius* ... res prospere gesserat. LIV. 9, 18, 12 paginas in annalibus magistratuumque fastis (*corr. Mommsen*, magistratuum fastisque *codd.*) percurrere licet consulum -umque. LIV. 3, 27, 5 impigre ... omnes ad edictum -is praesto fuere. 8, 34, 2 -is edictum pro numine semper observatum. *cf.* 23, 19, 5 praedictum erat -is. 22, 15, 6 praecepta. CIC. Cato 56 -is iussu magister equitum ... *illum* interemit. LIV. 6, 15, 2. 22, 24, 12. LIV. 5, 21, 14 ad praedam miles permissu -is discurrit. 7, 7, 8. LIV. 6, 17, 3 si ad nutum -is non responderit vir consularis. *genet. obi.*: VELL. 2, 28, 2 populum Romanum usum -is ut in metu desiderasse, ita in otio timuisse potestatem. LIV. 7, 24, 10 *vulnus consulis* -is desiderium senatui fecit, ut *eqs.* odium: *cf. p. 1002, 77.* CIC. Phil. 2, 91 ut *regni* omen omne propter proximum -is metum tolleres. LIV. 3, 29, 6. 5, 11, 11. CIC. ad Q. fr. 3, 8, 4 rumor -is iniucundus bonis (*cf. p. 1002, 56*). *praepos.*: CAEL Cic. epist. 8, 4, 3 M. Coelium Vinicianum mentio illa fatua ... et promulgatio de -e subito deiecit. CAES. civ. 2, 21, 5 legem de -e (legem dedictionis *af*) latam (LIV. 2, 18, 5 de -e creando).

B ***apud exteros*** (*cf. p. 1001, 82*): **1** *apud Italos* (*cf. Mommsen, Staatsrecht* II^3 *p. 170 sq.; Liebenam, PW. V 388 sq.*): **a** *in Latio*: CATO orig 58 lucum Dianium in nemore Aricino Egerius Laevius Tusculanus dedicavit -r Latinus. LEX repetund. (Corp. I 198) 78 ⟨dicta⟩tor. SPART. Hadr. 19, 1 *Hadrianus* per Latina oppida -r et aedilis et duumvir fuit. *Nomentum*: CORP. XIV 3955, 13 eiusdem municipi flamen perpetus duumvirali potestate aedilis -r IIII. 3941. *Fabrateria Vetus*: CORP. XIV 5655 ⟨...⟩ Rufo dict(atori). *Lanuvium*: CIC. Mil. 27 quod erat -r Lanuvi Milo (*del. Bake. cf.* ASCON. Mil. p. 31). 45 -is Lanuvini stata sacrificia nosse negoti nihil erat. 46. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 9 *illo* dict(atore) III idemq(ue) patr(ono). CORP. XIV 2097. 2110. 2121. *Tusculum*: LIV. 3, 18, 2 L. Mamilius Tusculi tum -r erat. 6, 26, 4 -r Tusculanus. *Aricia*: CORP. XIV 2169 *ille* dictat(or) Ariciae. 2213 dict(atore) imp(eratore) Nerva Traiano Aug(usto) ... praef(ecto) eius *illo* (*verisimile est Traianum fuisse dictatorem Ariciae*) [*cf.* 4195]. *Fidenae*: CORP. XIV 4058, 8 dict(atoribus) *illo* et *illo*. INSCR. Notiz. degli scavi 1903 p. 349 *ille* -r Fídenís quater. *Alba* (*cf.* DIONYS. ant. 3, 7, 3 στρατηγὸς αὐτοκράτωρ. PLVT. Romul. 27 ἄρχων): LIV. 1, 23, 4 -em Albani Mettium Fufetium creant. 1, 24, 9 sua ... carmina Albani suumque ius iurandum per suum -em suosque sacerdotes peregerunt. 1, 27, 1 invidia vulgi ... vanum ingenium -is corrupit. CORP. XIV 2237 *illo* dict⟨atore⟩. **b** *in Etruria*: *Caere*: CORP. XI 3593 *ille* -r. 3615 (= 3257) *illo* dict(atore) aed(ile) Etrur(iae). **c** *in Africanis provinciis*: COD. Theod. 12, 12, 1 (*a. 355*) nullus ... obsistat coetibus -r. nemo conciliis obloquatur (*sc. in Africanis provinciis*).

2 *apud Carthaginienses* (*cf. O. Meltzer, Geschichte der Karthager II, 1896, p. 70*): **a** *de imperatore*: INSCR. column. rostr. (Corp. I^2 25 = VI 1300) 10 praesente⟨d Hannibaled⟩ dictatored ol⟨or⟩um. CATO orig. 86 -em Carthaginiensium magister equitum monuit. FRONTIN. strat. 2, 1, 4 cum ... -es (ductores *Oud.*) Carthaginiensium ... dirigerent aciem. **b** *de sufete* (*syn.* consul [*cf. vol. IV p. 570, 26 sq.*]): LIV. 23, 13, 8 -r ... cum Magone in Hispaniam praemissus est.

C ***varia***: *per iocum*: FRONTO p. 226, 23 N. Numa ... epulorum -r, cenarum libator (*cf. l. 69*). *generatim fere i. q. dominus*: RVRIC. epist. 2, 17 p. 402, 6 non pontificali auctoritate, sed fraterna pietate ... scribere ... caritate dictante praesumpsimus, quibus vobis ... non -is ingenium, sed germani probaremus affectum. *i. q. dux*: CORIPP. Ioh. 4, 658 agminibus ... (*coni. Petschenig.* in manibus ... *codd.*) suis fortis -r ut esset arma movens populi. *singulariter*: CORP. XII 4378 (*Narbone, dub. sinceritatis*) *ille* -r in Iunílicíis *ludis*. *f.* **dictātrīx**, -īcis: PLAVT. Persa 770 tu hic eris -x (dixtatrix *B*) nobis (*cf. l. 62*).

II ***is, qui dictat***: **A** ***scribenda*** (*cf.* dicto *I B et* GLOSS. *p. 999, 45*): **1** *opp.* exceptor (*cf. infra l. 83*) *vel* scriptor (*cf. l. 81*): LVCIF. moriend. 11 p. 306, 17 quando ipse cum sis ... peritus habeasque -um designatum numerum (*syn.* p. 306, 22 adiutores). HIER. c. Ioh. 38 haec ipsa apologia ... Isidoro praesente et multum collaborante dictata est, ut idem esset et -r et baiulus litterarum. OROS. apol. 29, 2 illis -bus tuis, qui miserum sensum miserrimo sermone conscribunt et te legendum cachinnis quasi titulum confusionis exponunt. EPIST. pontif. 293 Migne 20, 500^B dum legum in improbos exercetur auctoritas, erit -r (*qui preces dictat*) immunis. EPIST. pontif. Greg. M. epist. app. 3, 3 p. 453, 10 in praecedenti ... testimonio multorum simul episcoporum utrum -r an scriptor erraverit, ignoramus. PAVL. STEPH. reg. 15 si ... discedens -r per se deputare neglexerit, ad patrem revertatur is qui excipit, ut ipse deputet pro absente, qui ei dictare debeat. dum absens revertetur, ad suum redeat -em. **2** *i. q. auctor, scriptor*: ENNOD. epist. 4, 7, 1 p. 102, 7 purpura -is vestrae iuncta dignationi. GREG. TVR. glor. conf. pr. p. 748, 4 praepositiones, quas nobilium -um sanxit auctoritas, loco debito plerumque non locas (*cf. Bonnet, Le latin de Gr. p. 90, 2*). COD. Iust. 7, 62, 39, 1a (1) in refutatoriis ... libellis ... caveant tam litigatores quam libellorum -es verbosis uti assertionibus.

B ***peragenda*** (*cf.* dicto *I C*): AVG. c. Parm. 2, 3, 7 -r ille sententiae plenarii concilii trecentorum decem. c. Cresc. 3, 19, 22 audi ... quid sequatur, audi ... -r vel dictor illius sententiae quid conectat.

deriv.: dictatorius, dictatura. *graec.* δικτατορεύω, δικτατορία (δικτατωρεία).

dictātōrius, -a, -um *a* dictator. GLOSS. -um μοναρχικόν.

quod dictatoris est, ad dictatorem pertinet: **1** *res*: CIC. Cluent. 123 ne censorium stilum ... aeque posthac atque illum -um gladium (gladium *om. S*) pertimescamus. LIV. 4, 14, 2 -am maiestatem (8, 30, 11). 6, 16, 3 adversus -am vim. 6, 39, 7 -um fulmen in se (*i. Licinium Sextiumque*) intentatum. 22, 26, 4 haud parum callide auram favoris popularis ex -a (dictatoris ς) invidia petiit. 22, 34, 2 -o imperio. VELL. 2, 68, 5 censoria potius contentus nota quam animadversione -a (VAL. MAX. 2, 7, 7). TAC. ann. 14, 57 erectas Gallias ad nomen -um. SIDON. epist. 2, 3, 2 -o rigori. **2** *homines*: LIV. 7, 4, 5 -us iuvenis (*i. filius dictatoris*). *nota pro subst. de eo, qui dictatura functus est.* GLOSS. ex dictatore: CORP. XIV 4178c *illius* allecti in⟨t⟩er -os (*sc. Lanuvi vel Ariciae*).

dictātum, -ī *n. v. sub* dicto.

***dictātūra**, -ae *f.* [*cf. c.* dictator. *Th.*]. FAST. cos. Capitol. a. u. c. 474 (Corp. I^2 p. 22) díctatura. [*loc. corr.*: CIC. Att. 4, 19, 1.]
apud Graecos: ἡ δικτατορία. ἡ δικτάτωρ ἀρχή. ἡ αὐτοκράτωρ ἀρχή. ἡ τοῦ δικτάτορος ἀρχή. δικτατωρ(ε)ία. μοναρχία (*cf.* PLVT. Fab. 3 ἀνυπευθύνου ... μοναρχίας ἣν δικτατορίαν καλοῦσιν. 9). ἡ τῆς δικτατωρείας ἀρχή. δικτατοῦρα (LYD. mag. 1, 36. 38). *adde l. 52.*
GLOSS. honor est super (*vel* supra) consulatum. μοναρχία: τίμησις. ἀντιγραφή. rescriptum. ὑπηγορία. ὑπαγόρευσις (*cf. p. 1005, 31*).

i. q. munus dictatoris: **I** ***populi Romani***: CIC. Catil. 2, 20 desinant furere ac proscríptiones et -as cogitare. Phil. 1, 3 -am, quae iam vim regiae potestatis obsederat, funditus ex re publica sustulit (1, 4 cum dictatoris nomen ... funditus ex re publica sustulisset. *cf.* 2, 115. 5, 10 de ... -a in perpetuum tollenda). off. 2, 29 alter ..., qui in illa -a scriba fuerat, in hac fuit quaestor urbanus. LIV. 3, 20, 8 sine provocatione -am esse. 3, 29, 7 -a in sex menses accepta. 4, 24, 3. 4, 32, 7 qui ob ereptum censurae regnum labem secundae -ae suae imposuerint. 6, 7, 5. 6, 12, 1. 6, 18, 14 solo aequandae sunt -ae consulatusque. 6, 38, 13 -ae semper altius fastigium fuit. 7, 17, 7 etiam -am iam in promiscuo esse. 7, 22, 9 per eundem, qui ad -am aperuisset viam, censuram quoque in partem vocari plebs volebat. 7, 25, 11 ob aliam dignationem haud subiciendam -ae (*cf.* VAL. MAX. 5, 2, 4 magisterium equitum ... -ae subiecit). 8, 12, 4 -a popularis ... fuit. 8, 33, 8. 8, 34, 6 neu populus in se potissimum dictatore[m et] ius -ae extinguat. 10, 5, 14 consul ex -a factus *ille*. 22, 11, 6. MON. Ancyr. 1, 31 ⟨dictatur⟩am et apsent⟨i et praesenti mihi datam ...⟩ (αὐτεξούσιόν μοι ἀρχὴν ... διδομένην). VAL. MAX. 4, 1, 2 non prius ... quam de -a sua omnia sollemni iure acta comperisset *Camillus*. 4, 4, 11 mirificas -as ... cernimus. SEN. clem. 1, 12, 2 descenderit licet e -a sua *Sulla*. dial. 10, 17, 6 Quinctius -am properat pervadere (*cf.* SVET. Iul. 9 invaderet). COLVM. 1 pr. 13 ex qua (*i. ex cura rusticationis*) *ille* ad -am venerit. PLIN. nat. 18, 20. TAC. ann. 1, 1 -ae ad tempus sumebantur. 1, 9 non regno ... neque -a, sed principis nomine constitutam rem publicam. SVET. Tib. 3, 1 *familia* -a etiam ac magisterio equitum honorata. MACR. somn. 1, 6, 83 pro remediis communis bonorum omnium statūs virtutibus tuis -a debebitur. *acced. genet. nomen dictatoris indicans*: QVINT. inst. 9, 3, 95 AMPEL. 18, 21. 29, 3.

epitheta: CIC. Phil. 1, 4 propter perpetuae -ae recentem memoriam. VAL. MAX. 4, 1, 6 voluerunt ei continuum per omnes vitae annos consulatum perpetuamque -am tribuere. SVET. Iul. 76, 1. AMPEL. 18, 21 perpetua Caesarum -a dominatur (= 29, 3). FIRM. math. 1, 7, 36. LIV. 7, 40, 9 eodem *tenore* haec imperiosa -a geretur. LIV. 9, 34, 12 quem semestri -a, quem interregno quinque dierum contentum fore putes? secunda: LIV. 4, 32, 7 *l. 43*.

iuncturae: **1** *cum verbis*: gerere: CIC. off. 3, 112 quod *ille* paucos sibi dies ad -am gerendam addidisset. LIV. 3, 11, 7 velut omnes -as consulatusque gerens in voce ac viribus suis. 7, 40, 9. 9, 18, 13. fungi: VAL. MAX. 2, 9, 4 *illum* duobus consulatibus et -a speciosissime functum. inire: LIV. 6, 39, 1 inter priorem -am abdicatam novamque a Manlio initam. TAC. ann. 11, 22. abire: FAST. cos. Capitol. a. u. c. 474 (Corp. I^2 p. 22) díctatura abiit. LIV. 7, 3, 9. se abdicare: CAES. civ. 3, 2, 1 LIV. 2, 31, 10. 3, 29, 7. 4, 24, 6 *al.* abdicare: LIV. 5, 49, 9 ea ... causa fuit non abdicandae post triumphum -ae. 6, 18, 4 abdicando -am. 6, 39, 1. deponere: VAL. MAX. 1, 1, 5 occentus ... soricis auditus *illi* -am ... deponendi causam praebuit. QVINT. inst. 3, 8, 53. 5, 10, 71. SVET. Iul. 77 (*dictum Caesaris*) Sullam nescisse litteras, qui -am deposuerit. VIR. ill. 17, 4. 75, 12. deferre: VELL. 2, 89, 5 VAL. MAX. 3, 4, 4. 4, 4, 7.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 5, 2. afferre: PLIN. nat. 18, 20 Cincinnato viator attulit -am. offerre: SVET. Aug. 52 -am magna vi offerente populo ... deprecatus est. APVL. apol. 88 VEG. mil. 1, 3. tribuere: VAL. MAX. 4, 1, 6 *p. 1004, 65.* repellere: VELL. 2, 89, 5 -am, quam pertinaciter ei deferebat populus, tam constanter reppulit. recipere: VAL. MAX. 4, 5, 2 *bis.* adipisci: SVET. Tib. 1, 2 *gens Claudia* -as quinque ... adepta est. suffragare: SISENNA hist. 132 multi populi ... -am *Sullae* omnibus animi" et studiis suffragaverunt. **2** *cum substantivis*: potestas: SVET. Iul. 76, 2 contentus -ae potestate. imperium: ORAT. imp. Claud. 28 quid nunc commemorem -ae hóc ipsó consulári (*sc. imperio*) imperium valentius repertum apud maiores nostros ...? insignia: FIRM. math. 1, 7, 36 perpetuae -ae cumulatur insignibus. abdicatio: LIV. 6, 16, 8 amotus ... post triumphum abdicatione -ae terror. nomen: CIC. Phil. 1, 32 -ae nomen sustulisti (2, 91 in perpetuum de re publica). EVTR. 1, 12, 2 cum Augustus ... Octavius ... et ... Gaius Caesar sub -ae nomine atque honore regnaverint. memoria: CIC. Phil. 1, 4 *p. 1004, 64.* 4, 29, 5 egregiae -ae tristem memoriam faciunt. odor: CIC. Att. 4, 18, 3 est non nullus odor -ae, sermo quidem multus. suspicio: CIC. ad Q. fr. 2, 13, 5 erat aliqua suspicio -ae, ne ea quidem certa. rumor: CIC. ad Q. fr. 3, 4, 1 nisi ... -ae ... rumor plenus timoris fuisset (*cf. p. 1003, 22*). invidia: LIV. 4, 16, 7 ex *illius* -ae invidia tumultus quaerebatur. intercessor: CIC. ad Q. fr. 3, 8, 6 intercessorem -ae si iuverit manu et praesidio suo.

B *apud Carthaginienses* (*cf. p. 1003, 53*): IVST. 19, 1, 7 *Asdrubalis* mortem cum luctus civitatis, tum et -ae undecim et triumphi quattuor insignem fecere.

dictāturio, -īre *a* dictare. *in numero meditativorum a supino derivatorum apud* PRISC. gramm. II 429, 14 dictatu -o (dictu dicturio *coni. Wölfflin, Archiv 1 [1884] p. 413*).

dictātus, -ūs *m. a* dictare. GLOSS. ὑπαγόρευσις. ὑφηγορία. *i. q. dictatio, tractatus, scriptum.* GENNAD. vir. ill. 98 memini legisse me olim eius -um ad quendam nomine 'Principium', 'de ...' hortatorium et alium 'de ...' praetitulatum. GREG. M. epist. 5, 53ᵃ, 2 p. 355, 25 ut ... ea quae locutus sum studiosa emendatione transcurrens quasi ad similitudinem -ūs erigerem. 6, 63 p. 440, 14 ad hominem non legentem fatigari in -u non debui. MART. BRAC. iact. 5 quantum *amico* admirationis per quaedam -ūs sui loca nascatur, ... praedivinat *is qui litteras scribit.* *fere i. q. dictio*: GRAMM. suppl. 183, 24 in multorum patrum -u reperitur *illud.* *Graeber.*

dictērium, -ī *n.* [*a gr.* δεικτήριον *tractum esse videtur, quamvis differant significationes traditae; cf.* δεικτηριάς '*mima*'? *Th.*]. MACR. sat. 2, 1, 4 Novius Pomponiusque iocos non raro -a nominant. GLOSS. -a quasi dicta (dicti *trad.*) non seria. VARRO Men. 352 neque orthopsalticum attulit psalterium, quibus sonant in Graecia -a. MART. 6, 44, 3 omnibus arrides, -a dicis in omnes. FRONTO p. 156, 5 N. *v. p. 997, 76.*

dicticos *v.* deicticos *p. 401, 58.* *adde*: CAEL. AVR. chron. 5, 1, 21 digitum, quem Graeci lichanon sive -on appellant. [DIOSC. 5, 141 virtus est omni lapidi ... -a *i.* δηκτικός.]

dictiloquus, -a, -um *a* dictum *et* loqui. *i. q. eloquens*: PROSP. epigr. in obtrect. Aug. 1, 1 -i libros senis Augustini. *L.*

***dictio,** -ōnis *f.* [*a* dicere. *Th.*]. *de origine et significatu* (*adde p. 1006, 53*): AVG. mus. 1, 2 nisi forte ignoras -em oratoris proprie nominari. ... non igitur -e usus est *puer tuus non eruditus*, cum aliquid dixerit, quamvis -em a dicendo dictam esse fateamur. GRAMM. suppl. 244, 16 locutio, a verbo dico. GLOSS. λέξις (dic[i]tionis λέξεως). ῥῆσις, φράσις. *paucis exemplis aetatis veteris exceptis vocabulum sermonis pedestris proprium est.* [*falso traditur*: PORPH. Hor. epist. 1, 19, 9 -em (actionem *Petschenig*, iuris -em *alii*) non a sobriis geri. HIER. epist. 53, 3, 3 studium lectionis (dictionis *H*). *cf. etiam* dicio. *ex emendatione legitur*: SEN. contr. 1 praef. 12 qui declamationem ⟨a -e *Gertz*⟩ distinguit. FRONTO p. 78 N. quaeso ne umquam eo (*verbo*) utaris ⟨dictionem⟩ pro oratione. NEPOTIAN. 11, 3 a ludio tracta est -o (editio *cod. cf. Kempf ad l.*) ludorum.]

I *actio dicendi*: **A** *c. genet. obi.* (iuris -o *v. sub* iurisdictio): TER. Phorm. 293 servom hominem causam orare leges non sinunt neque testimoni -ost (*de significatu huius iuncturae cf.* DON. *ad l.* EVGRAPH. Ter. Phorm. 289 *de locutione* -o est. *adde*: SYMM. epist. 1, 99 si quando mihi apud amicum testimonii -o est [*cf. etiam p. 1006, 13*]. FRONTIN. aq. 129 eoque nomine iis ... multae -o coercitioque esto. LEX colleg. aq. [Corp. VI 10298] 13 -o esto a(ssis) I). CIC. inv. 1, 7 deliberativum *genus*, ... habet in se sententiae -em. *ibid. al.* 1, 33 in causae -e (*item de oratione defensoris*: Quinct. 35 totam causae meae -em certas in partes dividam. *saepius de accusati ipsius defensione vel potius de actione ipsa*: CIC. Sest. 40 nec disceptationem aut causae -em ... denuntiabat *mihi.* CAES. Gall. 1, 4, 2 die constituta causae -is. LIV. 7, 5, 8 patri ... remissa ... est [VAL. MAX. 6, 5, 3]. VAL. MAX. 1, 1, 21 ante causae -em [8, 1 damn. 1 *in c. abl.* SEN. epist. 97, 9]. 3, 7, 7 ad causae -em vocatus. 3, 7, 9 non ... respuendo, sed amplectendo causae -em. 7, 2, 6 causae -e *liberare.* 8, 1 absol. 4 cui maritima tempestas causae -em contraxerat. SPART. Sept. Sev. 13, 1 occidit ... sine causae -e hos nobiles [GREG. M. epist. 5, 38 causarum]. COD. Theod. 4, 22, 1 [*a. 326* = COD. Iust. 8, 5, 1 pr.] quia minime ipsis -o causae mandata sit. AVELL. p. 58, 2 omnis eius causae -o ad metropolitae episcopi deducitur examen. p. 58, 15 in levibus causae -bus. GREG. M. epist. 9, 83 ad causae -em ... accedere). CIC. rep. 2, 16 multaeque -e ovium et bovum ... coercere (*adde p. 1005, 71*). VLP. dig. 47, 10, 11, 7 convici non impudici -o cur patrono denegetur (*in libertam nuptam*). PAVL. frg. Vat. 99 ex dotis -e (EPIT. inst. Gai 2, 9, 3). ARNOB. nat. 5, 37 ad rerum simplicissimam -em *transire.* SYMM. epist. 1, 86 commisi eventui sollemnem hanc et simplicem -em salutis. SERV. auct. Aen. 3, 89 est species ista augurii, quae legum -o appellatur (*sequitur definitio*). PAVL. NOL. epist. 29, 7 de commemoratione natalium sanctis -em facere meritorum (*locus fort. non integer*). AVELL. p. 58, 19 testimonii -em in accusationem episcopi profiteri (*adde p. 1005, 70*). BENED. reg. 17 psalmorum -e. **B** *cum structuris verbi dicendi, tantum de oratoria dictione*: CIC. inv. 2, 82 de ea (*iudicatione*) per amplificationem ex deliberationis praeceptis -o. pro *v. infra l. 69.* in *p. 1007, 1.* GLOSS. II 251, 33 αὐτοσχέδιον prae oculis -o, extemplo (*sc. dictio. cf. infra l. 64sqq.*). **C** *absolute: a dicendo i. eloquentiam exercendo*: CIC. de orat. 1, 157 educenda ... -ost ex hac domestica exercitatione (Tusc. 2, 9 -i operam *dare.* TAC. dial. 2 arcana semotae -is. MART. CAP. 4, 422 -o ... exercitatio est rhetorica, rhetorica ... frequenti -e meditanda est). *i. genus exercendi eloquentiam*: CIC. de orat. 1, 22 seposuisse a ceteris -bus eam partem dicendi, quae in forensibus disceptationibus ... versaretur (1, 52 in his [*sim. ut antea*] ... versari hanc nostram -em. 1, 108 genera huius forensis nostrae -is. Brut. 272). *abit in sensum eloquentiae, generis dicendi* (*cf. p. 1007, 14*). DIOM. gramm. I 426, 28 recorrectio errorum, qui per scripturam -emve fiunt. COD. Theod. 3, 13, 4 (*a. 428*) etiamsi -o (*omisit* COD. Iust. 5, 11, 6) vel stipulatio in pollicitatione rerum dotalium minime fuerat subsecuta.

II *id quod dicitur*: **A** *i. q. eloquium, sententia, verbum* (*latiore sensu*): PACVV. trag. 4 ita saeptuose -o abs te datur (*de aenigmate*). 150 set me (ne *codd.* NON. p. 123 *versus hiat*) incertat -o (*de oraculo? cf.* 305 non falsa autumare -o Delphis solet. TRAG. inc. 49 LIV. 8, 24, 2). PRISC. gramm. III 108, 5 de singulis vocibus -um *eqs.* (PORPH. Hor. serm. 1, 1, 16 subiunxit -em, cuius ... sensum *eqs. cf.* carm. 4, 11, 29—31 difficilis -o [*del. Petschenig apud Holderum*] frasis. MAR. VICTORIN. defin. p. 22, 1. *alia grammatica v. sub p. 1007, 35*). TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 459, 11 per huiusmodi -em (*de Christi verbo.* ITALA Ier. 23, 33 [Wirc.] quae sit -o domini ... vos estis -o [23, 34 *syn.* dictum. λῆμμα, VVLG. onus. *cf. de loco apud translatores conclamato*: HIER. in Ier. 23, 33 p. 100]. RVFIN. Orig. in Ios. 22, 1. AVG. gen. ad litt. 2, 6 p. 41, 2 haec ipsa -o verbum est patris. gen. ad litt. imperf. p. 497, 26 *opp.* effectionem. CASSIOD. in psalm. praef. 1 p. 12ᴮ prophetia est suavis -o caelestis doctrinae). OPTAT. 7, 4 p. 175, 5 prophetae (APRING. in apoc. 19, 17—18). FAVSTIN. trin. 1, 2 sacris -bus (*i. scripturae sacrae*). CASSIOD. inst. div. 15 p. 1128ᴬ humanarum formulas -um (*opp.* divini ... eloquii). PRISCILL. tract. 1, 34 -es prudentium (*cf. fort. c.* VVLG. prov. 23, 12). CASSIOD. inst. div. 15 p. 1130ᴬ spiritus longa -e fatigatus (*ibid.* has -es in psalterio ... nos posuisse retinemus, *de colis scripturae sacrae*). GREG. TVR. Franc. 5, 50 non fefellit -o sacerdotis (*cuiuslibet.* glor. mart. 79).

B *t. t. rhetorum et grammaticorum*: COMINIAN. Char. gramm. I 265, 3 ⟨-o⟩ et contexta oratio et una pars eius intellegitur (DIOM. gramm. I 451, 23). **1** *i. q. declamatio, oratio, compositio* (*cum quae habetur et auditur, tum quae componitur et legitur*): CIC. inv. 1, 6 finis *facultatis oratoriae est* persuadere -e (AVG. conf. 2, 2, 4 MART. CAP. 5, 439). 1, 20 ad reliquam -em (1, 33 omnis. 2, 121. orat. 133 perpetuae -is [AVG. doctr. christ. 4, 18, 37 *opp.* collocutio]. 211. SEN. contr. 4 praef. 6 mediam -em fletu eius interrumpi [QVINT. inst. 9, 2, 71]. PETRON. 3 ordinem ... totius -is [CASSIOD. var. 11, 1, 19 *de epistula sua in senatu recitanda*]. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1129ᴰ). CIC. de orat. 1, 21 ab aliqua firmissima ratione nostrae -is. 1, 64. 152 se in his subitis -bus *exercere* (TAC. dial. 10 fortuitae et subitae -is impetu. GELL. 9, 15, 5 subitariā. *cf.* QVINT. inst. 2, 4, 27 ut ... extemporales eorum -es his ... emblematis exornarentur. ENNOD. dict. 24 tit. p. 498, 2 -o ex tempore, quam ipse Deuterius iniunxit). de orat. 2, 270 oratoriis -bus (actionibus *H m. opp.* urbanis sermonibus). Brut. 256 L. Crassi unam pro M'. Curione -em. SEN. contr. 7 praef. 6 qui de -e sua timeret, etiam cum dixisset (*cf.* ENNOD. dict. 7, 4 p. 444, 12). TAC. dial. 6 est quoddam sicut ipsius -is, ita gaudii pondus et constantia. 34 huius omnibus -bus interesse sive in iudicio sive in contionibus (*cf.* APVL. Socr. praef. 5 p. 113 -is huius expertes abiretis). QVINT. inst. 2, 2, 6. POMP. gramm. V 158, 35 *elocutiones,* quas ponunt scholastici in -bus. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 6 p. 175, 43 rhetorica -o vocatur *controversia quaedam.* defin. p. 17, 4. IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 21 maximas vel panegyricas (AVG. doctr. christ. 4, 25, 55). OPTAT. 5, 1 p. 119, 3 initio -is tuae (*syn.* tractatus. CASSIOD. art. 3 p. 1167ᶜ *inde* ISID. orig. 2, 22, 2). AVG. conf. 5, 13, 23 -e proposita. doctr. christ. 4, 3, 5 lectis ... et auditis eloquentium disputationibus vel -bus. 4, 28, 61. PETR. CHRYS. serm. 120 p. 529ᴮ de singulo apostoli verbo singulas proferre -es. SALV. epist. 9, 15 nec tam -is vim atque virtutem quam dictoris cogitent dignitatem (ENNOD. dict. 1, 4 p. 424, 4). ENNOD. *titulus orationibus XXVIII eius singulis praescriptus in codd.* (p. 423—506),

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

velut dict. 1 p. 423, 2 -o in natali Laurenti *eqs.* (14 p. 467, 13 in legatum qui). 2 p. 430, 13 missa Honorato. 12 p. 461, 3 dictata sub die. *adde* epist. 2, 10 p. 49, 18 Avieni -bus. opusc. 4, 5 p. 384, 6 *al.* CASSIOD. inst. div. 8 p. 1119^{C} subtilissimas…esse ac brevissimas -es (*syn.* adnotatio). 15 p. 1130^{A}. gramm. VII 214, 21 prosalem metricamque componere. in psalm. 1 praef. perspicuam (*syn.* orationis textus). *nota i. simplex genus dicendi*: CIC. inv. 1, 10 res quae habet in se positam in -e ac disceptatione aliquam controversiam. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 8 p. 179, 37 -o potest esse demonstrativa materia, disceptatio vero deliberativa et iudicialis, deinde -o potest esse narratio. 1, 33 p. 242, 37 in dialogis sermonem esse, non -em, -em…esse oratoris in civilibus causis. EVGRAPH. Ter. Eun. 107 in -e aperta verba *servanda sunt* (*syn.* narratio). DIFF. ed. Beck p. 39, 105 describere -is vel ordinis *est.* 2 *i. q. genus dicendi, stilus*: QVINT. inst. 9, 1, 17 λέξεως, id est verborum vel -is vel elocutionis vel sermonis vel orationis (IVL. VICT. rhet. 20 p. 433, 30 *cf.* BOETH. mus. 4, 3 p. 309, 19). CIC. inv. 2, 110 quidquid…de homine probando aut improbando dicitur cum ad eam -em *eqs.* (Brut. 71 genus hoc -is. ARNOB. nat. 2, 6). Brut. 51 Atticae -is (325 Asiaticae. IVL. SEV. rhet. 3 p. 356 Atticorum … -o [*em. Vossius*, actio *codd.*]). 165 fuit in hoc etiam popularis -o excellens. orat. 25 opimum quoddam et tamquam adipatae (NON. p. 69, adipale *codd.*) -is genus. DIOM. gramm. I 474, 31 poeticae (EVGRAPH. Ter. Eun. 663 comica). ARNOB. nat. 5, 41 in allegorica -e (MAR. VICTORIN. defin. p. 27, 8 imaginariā). ROMAN. Char. gramm. I 203, 15 localis adverbiis gratia -is inest multa. SERG. gramm. IV 487, 16 -um genera sunt tria. aut…dramaticos est aut diegematicos aut mictos *eqs.* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 14 p. 270, 19 similitudine -is. defin. p. 22, 27 ad propriae (*i. suae*) ornamentum -is (MART. CAP. 5, 513 quodam schemate -is venustetur [ENNOD. epist. 5, 7 p. 130, 3. *cf.* 7, 5 p. 444, 19 iubar -is. *sim. al.*]. CASSIOD. inst. div. 115 p. 1130^{A} -is lumina). VVLG. II Macc. 2, 32 brevitatem … -is (λέξεως. *cf.* ENNOD. epist. 6, 20, 2 p. 160, 22). SIDON. epist. 3, 14, 1 gloriae punctum, quod -i negares, das amicitiae. 3, 14, 2. POMER. 3, 34, 2 de accuratione -is elucubratae. ENNOD. dict. 1, 6 p. 424, 25 florulentā. *al.* CASSIOD. inst. div. 5 p. 1117^{B} nimis suavissima. 17 p. 1133^{D}. 3 *t. t. grammaticorum i. q. locutio, abit in sensum 'formae' 'verbi': definitur*: QVINT. inst. 1, 5, 2 quam (*vocis quae est* verbum) vitantes ambiguitatem quidam dicere maluerunt voces, locutiones, -es. CHAR. gramm. I 16, 28 -o est ex syllabis finita cum significatione certa locutio, ut est dico factio. DIOM. gramm. I 436, 10 PRISC. gramm. II 53, 8. III 108, 17 EXPLAN. in Don. gramm. IV 487, 14 MAR. VICTORIN. gramm. VI 5, 2 DOSITH. gramm. VII 388, 16 AVG. dialect. 5 BOETH. herm. pr. 1, 4 p. 67, 11 herm. sec. 2, 4 p. 85, 25. 91, 1. *tractatur singulis capitulis*: CHAR. gramm. I 16, 28 DIOM. gramm. I 436, 29 PRISC. gramm. II 53, 7 DOSITH. gramm. VII 388, 15. *cf. Jeep, Zur Gesch. d. Lehre v. d. Redeteilen (1893) p. 121.* TIRO Gell. 10, 1, 7 ut -o…ambigua verbi lateret (*i. forma.* BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 255, 11). QVINT. inst. 9, 1, 4 est…tropus sermo…translatus…vel ut plerique grammatici finiunt, -o ab eo loco, in quo propria est, translata in eum in quo propria non est (*item in eiusmodi definitionibus passim velut*: COMINIAN. Char. gramm. I 265, 9 barbarismus est barbaros lexis id est barbara -o. CHAR. gramm. I 152, 5 genus est -o, qua plures continentur species, ut animale. 271, 27 -o sententiave dubiae significationis. DIOM. gramm. I 458, 2 deficiens. DON. gramm. IV 394, 29 impropria. CLEDON. gramm. V 47, 16 SACERD. gramm. VI 463, 22 AVDAX gramm. VII 361, 13 SCHEM. dian. 60 rhet. p. 77, 18. IVL. RVF. rhet. 4 p. 89 ἀστεισμός, urbana -o [CASSIOD. in psalm. 98, 1]. MAR. VICTORIN. defin. p. 18, 14). *passim apud grammaticos*: COMINIAN. Char. gramm. I 267, 21 huic -i (*pronomini* hic *ad demonstrandum adhibito*) accidere demonstrationem. ROMAN. Char. gramm. I 193, 14 ut in multis generibus istius modi -is commodo commodeque. CHAR. gramm. I 16, 30 quaedam -es sunt simplices, ut facio, quaedam compositae, ut conficio (*sequuntur exempla alia*: sinciput, cismare, cornucen, sacravia). I 152, 11 oratio est…per -es ordinata pronuntiatio (DIOM. gramm. I 300, 18 *et* 29 [*ex Scauro*] *et saepius in definitione orationis*). I 278, 16 media parte -is (DIOM. gramm. I 441, 17 ad principium. VIRG. gramm. epist. 3 p. 135, 18). DIOM. gramm. I 281, 4 singularis -o plurali verbo concluditur. 281, 7 eadem…ponitur *bis.* 334, 28 nequaquam…reperiri potest Latino sermone ulla -o quae dualem exprimit numerum. 338, 18 ipsa -e per se commendantes sensum *formae indicativi.* 396, 5 ex omni verbo talis haberi -o potest. 416, 24 sunt -es quas, incertum est, utrum coniunctiones an praepositiones an adverbia nominemus. 499, 22 volubilem et cohaerentem continuant -em *pedes teretes* (499, 30). PRISC. gramm. II 183, 20 nominis vel aliarum casualium -um. III 121, 17 interrogativa -um. 163, 5 constructio -um. 193, 8 aliae … pro aliis partibus vel -bus ponuntur, ut nomen pro adverbio. PS. PRISC. gramm. VII 520, 22 observatur…unus accentus in integris -bus (*opp.* in compositis). DON. gramm. IV 367, 15 CONSENT. gramm. V 347, 6. 400, 14 nisi ipsi poetae corruperint -em (MARTYR. gramm. VII 173, 10). SCAVR. gramm. VII 20, 6. CASSIOD. (*ex Papiniano*) gramm. VII 161, 25 (inst. div. 15 p. 1123^{C} -o tota confusa est). GELL. 6, 9, 13 ratio … istarum -um (*velut* pepugi). 11, 3, 3 TER. MAVR. 1317 DON. Ter. Ad. 766 Eun. 698 Phorm. 106. SCHOL. Hor. Vind. ars 235 per nomen et verbum intellegit omnes -es. EVGRAPH. Ter. Andr. 15. Phorm. 426 submissiore -e. *interdum non tam de specie quam de significatu*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 536, 36 horum nominum (*deminutivorum*), quo magis -e minuuntur formae, eo magis accrescunt syllabae. DON. Ter. Eun. 1059, 1 'in'… et auget et minuit -em. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 10 p. 234, 12 eiusque (*praedicationis*) -o non transeat ad alterum. *abit in t. t. dialecticae i. praedicatio*: BOETH. (*adde eiusdem definitiones supra p. 1007, 42*) herm. pr. 1, 4 p. 66, 28 *opp.* affirmatio (*sed adde* p. 68, 1). 1, 5 p. 75, 27 nomen et verbum -o sit sola. 2, 12 p. 170, 3 -o id est affirmatio (*opp.* negatio). herm. sec. praef. p. 5, 7 φάσιν -em interpretamentum, λέξιν vero locutionem. 2, 5 p. 112, 21 verbi … nominis (*i. formata verbi ope vel nominis*). *et passim.* in Porph. comm. sec. 2, 2 p. 171, 11 ubi … non est simplex -o, illic multiplex significatio.

syn.: dictum, elocutio, locutio, oratio, sententia, verbum.
opp.: disceptatio, sermo.

deriv.: dictiosus, dictiuncula. *Bögel.*

dictiōsus, -a, -um [*a* dictio *ductum esse videtur. Th.*]. VARRO ling. 6, 6, 1 hinc (*sc.* a dicendo) appellatum 'dictum' in mi[ni]mo ac '-us' (*i. q. dicax*). *L.*

***dictito**, -āvī, -ātum, -āre [*a* dictare, dicere. *Th.*]. GELL. 9, 6, 3 esito et unctito … prima littera longa promimus et contra -o ab eo verbo, quod est dico, correpte dicimus. *ibid.* dīco…dĭctus dĭctito. GRAMM. suppl. 152, 16 *in numero frequentativorum* -o saepe dico (*cf.* PAVL. FEST. p. 166). GLOSS. λογοποιῶ. -at frequenter dicit. frequenter dictat. frequenter dictat vel dicit. -ant θρυλοῦσιν. SCHOL. Ter. p. 127 -at frequenter reprehendit. *legitur inde a* PLAVTO *et* TER., *frequentant* CIC. (*44*^{ies}) LIV. (*19*^{ies}) TAC. (*23*^{ies}); *deest* CATVLLO *et poetis dactylicis* (*praeter* LVCR. *et* HOR. epist.) SEN. rhet. *et* phil. *al.* *particip. praes. activ.* (*persaepe pro eo, quod est* dicens *vel* locutus) *usurpant* LIV. *14*^{ies} *et* TAC. *20*^{ies}, *non* CIC.; VELL. *aliam verbi formam non adhibet.* [*dub.*: SALL. Catil. 22, 2 *Catilinam* aperuisse consilium suum atque eo -are fecisse, quo *eqs.*]

1 *i. q. frequenter dicere; inde a* LIV. *notio repetitionis hic illic neglegitur, ut verbum abeat in simplicem dicendi vel declarandi significationem*: *aliquid* (*acced.* de *l. 39*): CIC. div. in Caec. 52 id, quod -as. Verr. 1, 8 ut hoc palam -et (2, 23. 131. 6, 176 Vatin. 38 Mil. 26 BELL. Alex. 58, 1 VAL. MAX. 3, 2, 17. 5, 3 ext. 3 SVET. Tib. 43, 2 palam et vulgo). 1, 28. 3, 102 haec eum -asse priore actione et *ille* dixit. 4, 136. 141 an id, quod *ille* -bat, tute de te profiterere ac -res? 4, 144 Cluent. 183 Mil. 21. de orat. 2, 56 causas (*i. saepe causam dicere. alio sensu*: GELL. 1, 13, 13 causis rationibusque, quas -bat, spretis). Att. 15, 2, 2 LIV. 9, 18, 6. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 141, 19 ut fax faex nux … sine i genetivo plurali sunt -anda, ita contra nox falx calx…cum i pronuntianda sunt. TAC. ann. 6, 48. 12, 65. DIOM. gramm. I 383, 7 'rident' procul dubio cuncti -ant. 487, 30 GELL. 19, 5, 4. 20, 9, 3. CARM. epigr. 107, 3 hoc…etiam Hippo dicti⟨tat⟩ (*i. praedicat*). TER. MAVR. 887. ARNOB. nat. 3, 7 temeraria et impia. LACT. inst. 2, 11, 9. QVEROL. p. 43, 19 bene…tandem pro dominis solus qui haec -as (*ibid.* dico). AMM. 21, 12, 4 multis ultro citroque -atis (*item* 24, 8, 2. 27, 12, 7). 31, 16, 1 multis -atis (*Petschenig*, dictatis *V v*) et controversis. AVG. civ. 4, 26 cur…ludi scaenici, ubi haec -antur, cantitantur, actitantur…inter res divinas a doctissimis conscribuntur? (*sim.* 2, 13). SIDON. epist. 9, 15, 1 v. 40 *ille* ista rhetor altius, *ille* et *ille* politius, *ille* -asset acrius. CLAVD. MAM. anim. p. 174, 19 istum quem -as animi corporalem visum (*fere i. q. contendis, sustines*) et de temet ipso renuntiato tibi nobisque dicito. *seq. oratio recta*: SVET. Nero 49, 1 SPART. Hadr. 23, 14 AMM. 22, 5, 4. *seq. acc. c. inf.* (*saepe suppl.* esse; *omittitur subiect. et pron. reflexiv.* [LIV. 5, 8, 10] *et demonstrativ.* [VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 TAC. ann. 13, 19. 14, 60 SVET. Iul. 30, 2 APVL. apol. 82]): TER. Haut. 22 quod malivolus vetus poeta -at repente ad studium hunc se applicasse musicum. Phorm. 4 ita -at *eqs.* 743 non, obsecro, es quem semper te esse -asti? CIC. Verr. 1, 4. 2, 131. 4, 131 *sqq.* Cluent. 38 Catil. 2, 16 dom. 15. 92 Vatin. 34 Mil. 26 Phil. 5, 32. 13, 32 rep. 3, 15 off. 3, 58 Att. 1, 12, 2 2, 1, 5. 11, 8, 2 epist. 1, 9, 16. 25 Appius in sermonibus antea -bat, postea dixit etiam in senatu palam sese *eqs.* LVCR. 2, 658 CAES. civ. 3, 32, 4. 6 BELL. Alex. 58, 1 SALL. Iug. 84, 1. NEP. Lys. 1, 4 cum hanc causam Lacedaemonii -assent (dictassent *C*) sibi esse belli. Dion 7, 3 vulgus … liberius loquebatur et tyrannum non ferendum *esse* -bat. HOR. epist. 2, 1, 27 LIV. 1, 6, 1. 1, 23, 4. 1, 49, 1. 3, 20, 8. 3, 40, 9. 4, 58, 11. 4, 59, 9. 5, 2, 2 *al.* VELL. 2, 27, 2. 2, 57, 1. 2, 58, 2. 2, 60, 2. 2, 83, 2 VAL. MAX. 3, 2, 17 PLIN. nat. 9, 114 QVINT. inst. 10, 7, 14 decl. 351 p. 380, 28 PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 25 TAC. hist. 2, 84. 4, 68. 72 ann. 1, 14. 72. 3, 16. 18. 58 *al.* PLIN. epist. 6, 16, 13 SVET. Cal. 37, 1 Dom. 1, 3. GELL. 13, 6, 2 id vitium sermonis non barbarum esse, sed rusticum et cum eo vitio loquentes rustice loqui -bant. APVL. apol. 66 PANEG. 5, 7 LAMPR. Heliog. 8, 3 ARNOB. nat. 3, 30. 4, 21 IVST. 2, 13, 6 AVR. VICT. Caes. 3, 12 PS. AVR. VICT. epit. 12, 7 orig. 18, 2 AMM. 14, 11, 22. 15, 8, 2. 22, 12, 3. *absolute*: PLAVT. Friv. frg. 1 commodo -emus. CIC. Verr. 2, 93. 4, 151 aiunt … te ita -are. 6, 155 ut patroni tui -ant. Vatin. 38 Mil. 25. 67 Phil. 2, 42 LENT. Cic. epist. 12, 15, 4 CAES. civ. 3, 22, 3 BELL. Alex. 64, 2 MELA 2, 20. PAVL. FEST. p. 326 quare parasiti Apollinis in scaena -ent. TAC. ann. 2, 65. ARNOB. nat. 3, 30 quemadmodum vos ludere ac -are con-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

suestis. FILASTR. 121, 9. *fere i. q. scribendum dictare*: FILASTR. 142, 7 qui interpretem exciperet -antem (*videtur corrig.* dictantem, *v. p. 1012, 7*). *nota*: EPIT. Alex. 42 barbari . . . -bant (*i. illudentes quaerebant*), si Alexander se fortiorem quam Herculem putaret. *impersonaliter*: PLAVT. Trin. 99 male -atur tibi volgo (*i. tibi maledicitur*) in sermonibus: turpilucricupidum te vocant cives tui *eqs.*

adduntur per tautologiam adverbia iterativa haec: semper (CIC. Verr. 2, 131 VAL. MAX. 5, 2, 7), saepius (LIV. 3, 20, 8), saepissime (SPART. Hadr. 23, 14), identidem (SVET. Nero 49, 1), assidue (GELL. 19, 5, 4), saepe (AMM. 22, 5, 4). *cf.* LIV. 9, 18, 6 -are solent.

2 *i. q.* ***appellare, significare solere***: *acced. accusat. simpl.*: SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 1 sororem falso -atam Thaidis. AMM. 22, 8, 24 inter civitates alias Phasis est nomine fluvii -ata. 23, 6, 69 lacum ingentem eodem vocabulo (*sc. Arias*) -atum. *acced. accusat. dupl.*: CATO ad fil. frg. 1 nos, *Romanos, Graeci* . . . -ant barbaros. MET. NVM. or. frg. Gell. 7, 11, 3 si se mihi inimicum -arit. HOR. epist. 1, 16, 22 si te populus sanum recteque valentem -et. VAL. MAX. 5, 2, 7 patronum eum domus et familiae suae semper -vit. PLIN. epist. 5, 13, 10 cum alii divinum me, alii meis rapinis, meae avaritiae occursum (*ad p. 1008, 58 sq.*) per ludum ac iocum -ant. SVET. Tib. 43, 2 palam iam et vulgo nomine insulae (*sc. Caprearum*) abutentes Caprineum *Tiberium* -bant. Cal. 8, 3 quod antiqui . . . puellas pueras, sicut et pueros puellos -rent. Claud. 3, 2 mater Antonia portentum eum hominis -bat nec absolutum a natura, sed tantum incohatum. Vit. 13, 2. APVL. apol. 63 sceletum perquam impudenti mendacio -ari (*sc. simulacrum dei*). 82 quod me . . . nunc de *illius* sententia magum -ret. Socr. 15 p. 152. SOL. 5, 5 Regium a dehiscendi argumento *'Ῥήγιον'* Graeci -bant (dicita- *L'*). TER. MAVR. 512 *syllabas communes Graeci* -ent *κοινάς*. 654. AMM. 15, 13, 2 quem . . . Musonianum voluit appellari, ante Strategium -atum. 16, 10, 8 cataphracti equites, quos clibanarios -ant. 16, 12, 25 filium . . . Agenarichum genitali vocabulo -atum ad Serapionis transtulit nomen. 16, 12, 49 quae confirmatio castra praetoria -atur. 17, 7, 13. 20, 3, 4. 21, 2, 5. 22, 4, 9 pabula iumentorum, quae vulgo -ant capita. SVLP. SEV. chron. 2, 24, 1.

syn.: *ad 1*: dicere solere (CIC. dom. 92), praedicare solere (CIC. dom. 92), praedicare (BELL. Alex. 64, 2 Ps. AVR. VICT. orig. 18, 2), pronuntiare (PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 141, 19), aiebat (SVET. Claud. 3, 2). *ad 2*: appellare (AMM. 15, 13, 2). *Graeber.*

dictiuncula, -ae *f. a* dictio *deminutive. i. q. dictum* (*per contemptionem*): AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 111 in tali causa nihil praeter episcopi, quas dicis -as protulisti (*cf. quae seq.*). *Bögel.*

***dicto,** -āvī, -ātum, -āre [*a* dicere, dictus. *Th.*]. *de origine*: PRISC. gramm. II 429, 23 *a supino* dictu *derivatur* (*item* GRAMM. suppl. 7, 18). 431, 4 traho tracto, cogo cogito, dico -o. PRISC. gramm. II 263, 21 dictus pro -atus *inter participia per syncopam prolata*. GLOSS. *ὑπαγορεύω*. -at *ἀναδίδωσιν, ὑπαγορεύει* (*cf. Haupt, opusc. II p. 511*). frequenter dicit (dictitat *b c*). -verit *καταλέξει, ὑπα⟨γορεύσει⟩*. -ante *ἐπαγορεύοντος*. *legitur inde a* LVCIL. *et* RHET. Her., *deest* CATVLLO LVCR. CAES. VERG. HOR. carm. (*sed* sat. *et* epist. 9^{ies}) TIB. LIV. CVRT. TAC. *al.* [*falso traditur*: PLAVT. Amph. 670 -are (putare *Ussing.*). AMM. 31, 16, 1 (*cf. p. 1008, 50*). *ex coni. legitur* SEN. epist. 40, 10 (*cf. p. 1011, 22*). *dub.*: AFRAN. com. 68 ⟨clam⟩ nobis (novis *ω*) -es (*Lipsius*, -is *ψ*, *om. L*, ne bis dicatis *Bücheler*).] [*it.* dettare, *francog. vet.* ditier. *M.-L.*]

i. q. frequenter dicere: **I** ***certa quadam notione finali sublatente***: **A** *quae reddantur i. q. praeire verbis*: *absolute*: PRISC. gramm. III 311, 11 Demosthenes *ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου 'αὐτὸς ἐξηγεῖτο τὸν νόμον τῷ κήρυκι' ἀντὶ τοῦ 'ὑπηγόρευεν'*. Romani 'verbis praeire' et 'iurare in verba illius' id est 'quomodo ille -ret'. *aliquid* (*v. etiam* dictata *p. 1013, 83 sq.*): HOR. sat. 1, 10, 75 an tua demens vilibus in ludis -ari carmina malis? epist. 1, 6, 50 mercemur servum (*i. nomenclatorem*) qui -et nomina. SIL. 10, 447 -ata . . . iurant sacramenta deis. QVINT. inst. 2, 4, 12 *praeceptorem* totas -are materias. 8 pr. 26 (*in imag.*) *nobis* sordet omne quod natura -vit. IVV. 6, 391 -ata . . . verba pertulit. 8, 82 Phalaris licet imperet, ut sis falsus et admoto -et periuria tauro. MACR. sat. 2, 4, 30 corvus coepit dicere -atam salutationem. ENNOD. dict. 12, 6 p. 462, 24 (*in imag.*) quod bene cor -verit lingua proloquitur. *acced. dativ.*: HOR. epist. 2, 1, 71 *carmina Livi* plagosum mihi parvo Orbilium -are (*cf. alio sensu p. 1010, 69 sq.*). VAL. FL. 1, 685 miseris -at pia vota sacerdos. CYPR. GALL. Ios. 445 elementa graves pueris -are magistros. *i. q. praeire cantu*: CYPR. GALL. exod. 544 cantarunt matres vatis (*i. Aaronis*) -ante sorore. *nota i. q. loquentem inducere*: CIC. fin. 4, 62 qui illis orationem -visses.

B *quae excipiantur* (*cf. Norden, Antike Kunstprosa II 954 sq.*): **1** *dictantem non esse eundem atque scribentem praedicatur i. q. notario praedicere scribenda* (*saepius de deis, Musis sim. poetae quasi excipienti versus, carmina sim. suggerentibus, sim.* PLIN. epist. 1, 9, 6 o mare, o litus . . ., quam multa invenitis, quam multa -atis): *aliquid*: LVCIL. 1139? RHET. Her. 3, 17, 30 qui litteras sciunt possunt id, quod -atur (-atum *M*, dictum *E*), eis scribere et recitare quod scripserunt. CIC. Att. 2, 23, 1 haec -vi ambulans (*cf.* AVR. Fronto p. 90, 16 N. haec obambulans -vi). 5, 17, 1 hanc epistulam -vi sedens in raeda (8, 12, 1 *opp.* scripseram ipse eas litteras. 10, 3^a, 1 ad Q. fr. 2, 2, 1. SOL. 1, 107 quaternas . . . epistulas perhibetur *Caesar* simul -asse. HIER. in Philem. 19 p. 759 *epistulam* non solito more -vi, sed mea manu ipse conscripsi. AVG. retract. 2, 67 antequam epistulas ac sermones in populum alias -atas [*C*, alios -atos *al.*], alios a me dictos retractare coepissem. NOT. dign. or. 19, 13 *magister epistularum Graecarum* epistulas . . . aut ipse -at aut latine -atas transfert. ENNOD. epist. 3, 31, 1 p. 93, 21 [*in imag.*] quas [*i. epistulas*] aliquando -at sinceritas. 4, 14, 1 p. 109, 8 [*in imag.*] ore feriato mens -at epistulam. 8, 11, 3 p. 208, 16 transcursione. *al.*). CIC. Att. 7, 13^b, 7 si scriberem ipse, longior epistula fieret, sed -vi propter lippitudinem. 14, 21, 4 haec scripsi seu -vi apposita secunda mensa apud Vestorium. HOR. sat. 1, 4, 10 *Lucilius* in hora saepe ducentos, ut magnum, versus -bat stans pede in uno (*cf.* SVET. Nero 52 vita Verg. p. 59, 13). 2, 3, 76 putidius multo cerebrum est . . . Perelli *creditoris* -antis quod tu numquam rescribere possis. OV. epist. 19, 29 -atis ab eo (*i. Amore*) feci sponsalia verbis (LACT. mort. pers. 46, 5 notarium iussit acciri et . . . haec verba -vit. *cf.* ENNOD. dict. 10, 15 p. 454, 14 [*in imag.*] *verba* in penetralibus conscientiae caritate magistra -antur). MANIL. 2, 124 (*in imag.*) ni . . . natura . . . tantum -asset opus (*cf.* SEN. epist. 9, 21). MART. 12 pr. 10 si quid est . . . quod in libellis meis placeat, -vit auditor. QVINT. inst. 1, 1, 28 -andi quae transferenda sunt labor (*cf. l. 6*). 11, 3, 131 *cum oratores* nonnumquam ad librarios suos ita respiciunt, ut sportulam -are videantur. PLIN. epist. 3, 5, 14. 6, 16, 10 ut omnes illius mali (*i. eruptionis Vesuvii*) motus, omnes figuras, ut deprenderat oculis, -ret enotaretque. 9, 28, 3 *bis*. 9, 36, 2 quae formaveram -o. 9, 36, 3. 9, 40, 2. SVET. Nero 32 ne impune esset studiosis iuris, qui scripsissent vel -assent ea *testamenta* (SCAEV. dig. 32, 102, 1. COD. Iust. 6, 23, 22 testamenta vel aliam quamlibet ultimam voluntatem). AVR. Fronto p. 230, 18 N. EXPLAN. in Don. gramm. IV 496, 27 haec magister Servius extrinsecus -vit. MAECIAN. dig. 32, 95 summas. CALL. dig. 48, 10, 15, 3 domini auctoritas subscribentis se ea -asse et recognovisse (*cf. infra l. 84*). VLP. dig. 2, 13, 6, 7 edi . . . est vel -are *rationem* vel tradere libellum vel codicem proferre. TERT. idol. 23 (*in imag.*) nihil potest manus scribere . . ., quod non anima -verit. ANTH. 899, 1 -antes Medici . . . et Apollinis artes Musas (*fere i. q. docentes*). TREB. trig. tyr. 33, 8 qui hos *libellos* . . . non scribo, sed -o, et -o cum ea festinatione (*cf.* SYMM. epist. 1, 2, 2). PRISCILL. tract. 8, 120 nec incondite quae spiritus dei -vit exposita *mihi videntur*. AMBR. epist. 1, 47, 1. HIER. epist. 20, 6 haec . . . breviter strictimque -vi. 29, 1, 3 rem grandem celerius -o quam debeo (*cf.* 36, 1, 5 ad unam lucubratiunculam -are volui rem dierum). 33, 6 haec quare scripserim et . . . cito, sed non cauto sermone -verim (64, 22, 2 propero sermone. in Is. 2 pr. p. 45/6 celeri sermone). 60, 19, 1 hoc ipsum, quod -o, quod scribitur, . . . de vita mea trahitur. in Gal. prol. p. 369/70 accito notario vel mea vel aliena -vi (*cf. p. 1012, 15*). lib. 3 prol. p. 485/6 -o quodcumque in buccam venerit (*item* in Abd. 20 p. 386). in Is. 5 pr. p. 169/70 -amus haec, non scribimus: currente notariorum manu currit oratio. GENNAD. vir. ill. 91. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 8 p. 360^B capita integra -ata ex codice Ciceronis inseruit. CLAVD. 21, 302 -are paratus quae scriptis peragenda forent. AVG. epist. 238, 29 huic scripturae a me -atae et relectae ego Augustinus subscripsi. retract. 2, 67, 2 haec opera *tot* in libris *tot* me -asse recolui. SVLP. SEV. epist. 3, 2 omnia ad te prius paene quam fuerint scripta aut -ata perveniunt. MART. CAP. 1, 3 quidquid *Iuppiter* ex prompta sententia Parcarum pugillo (pugillari?) asservante -verit. ALC. AVIT. epist. 49 p. 77, 31 in litteris . . . possunt vitia cum securitate -ari. *al.* ENNOD. epist. 3, 2, 2 p. 72, 21 (*in imag.*) lacrimarum tempore -atur importuna narratio. epist. 8, 16, 4 p. 211, 18 nec alterum -are patiamini quae ad me scribetis (*cf.* epist. 8, 17, 3 p. 212, 14). dict. 3, 2 p. 434, 5 (*in imag.*) sine phaleris est omne quod -at affectio. opusc. 2, 73 p. 310, 4. GREG. M. in euang. pr. p. 1434^A quarundam quidem *lectionum* -ata expositio . . . est per notarium recitata. *acced. dativ.* (*personae excipientis*): CIC. Brut. 87 quorum (*i. servorum litteratorum*) ⟨alii⟩ aliud -are eodem tempore solitus esset *Galba*. Att. 13, 9, 1 unum eius modi, quod, nisi exercitus sciret, non modo Tironi -are, sed ne ipse quidem auderem scribere. 13, 25, 3 ne Tironi quidem -vi, qui totas *περιοχὰς* persequi solet, sed Spintharo syllabatim. ad Q. fr. 3, 1, 19 hoc inter cenam Tironi -vi. PROP. 4, 16, 133 tibi pauca suo de carmine -at Apollo. OV. am. 2, 1, 38 *mea carmina*, purpureus quae mihi -at Amor (Pont. 3, 3, 29 tu, *Amor*, mihi -asti iuvenalia carmina primus [*cf. p. 1011, 59*]. EPIST. Sapph. 27 mihi Pegasides blandissima carmina -ant). SEN. clem. 1, 9, 3 cui (*Madv., i. Octaviano*; cum *N*) M. Antonius proscriptionis edictum inter cenam -ret. PLIN. nat. 7, 91 epistulas . . . tantarum rerum quaternis pariter -are librariis aut, si nihil aliud ageret, septenis *Caesarem solitum esse accepimus*. STAT. Theb. 11, 619 quisnam fuit ille deorum, qui stetit orantem *me, Oedipum*, iuxta praereptaque verba -vit Fatis? (*cf. p. 1011, 12*). MART. 2, 86, 4 nec -at mihi luculentus Attis (*sc. Catulli*) mollem debilitate galliambon. IVV. 6, 245 componunt ipsae (*sc. feminae*) per se formantque libellos, principium atque locos Celso -are paratae. PLIN. epist. 2, 20, 14 si modo . . . aliena testamenta . . . ipsis, quorum sunt illa, -verit. SVET. gramm. 26 *L. Plotium Gallum* M. Caelius . . . significat -asse Atratino accusatori suo actionem (*cf. p. 1011, 79*). MARCIAN. dig. 48, 10, 1, 8 quod illi -vi et recognovi (*cf. supra l. 31*). TERT. idol. 23 (*in imag.*) quamquam et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ipsi linguae anima -verit aut a se conceptum aut ab alio traditum. PAVL. NOL. epist. 30, 6 (*in imag.*) poteris per magistras animi tui lineas vel imperitis aut ignorantibus nos (*i. nostram imaginem*) -are pictoribus. *additur gerundiv.* (*acced. dativ. l. 7 et 11 sq.*): TEST. porcelli p. 243, 3 quoniam *ego porcellus* manu mea scribere non potui, scribendum -vi (*sc. testamentum* [PAVL. dig. 29, 1, 40 pr. *ille* notario suo testamentum scribendum notis -vit. VLP. dig. 28, 5, 9, 1 sive ipse scripsit sive scribendum -verit. GEST. de aperiund. testament. Bruns Fontes[7] p. 319]. GREG. M. moral. pr. 2 p 7[B] ipse *spiritus sanctus* ... haec scripsit qui scribenda -vit. epist. 11, 15 p. 276, 17 hanc ... suggestionem supplicationemque meam Aemiliano notario scribendam -vi). AVSON. 162, 22 -asti Fatis verba notanda meis (*cf. p. 1010, 77*). ENNOD. epist. 1, 12, 3 p. 22, 18 semper scripsi et ... legenda -vi. *nota*: CALL. dig. 48, 10, 15, 1 si testator specialiter subscriptione sua declaraverit -asse servo alicuius, ut ... daretur. VLP. dig. 28, 5, 9, 2 cum -asset ex semisse aliquem scribi. *sequuntur verba dictata*: SEN. contr. 1, 7, 18 ego ...-vi: duplam dabo, si *eqs.* *aliquem*: IVV. 6, 218 non unus tibi rivalis -bitur heres (*sc. in testamento*). *absolute vel omisso obiecto* (*additur dativ. l. 25. 27, ablat. instr. vel modi l. 31*): OV. trist. 3, 3, 86 vox mihi fessa loquendo -andi vires ... negat. SEN. epist. 15, 6 possis legere, possis -are, possis loqui, possis audire. 40, 10 qui illi singula verba vellenti, tamquam -ret (dicta et *codd.*), non diceret, ait. PLIN. nat. 7, 91 scribere aut legere, simul -are et audire solitum *esse Caesarem*. QVINT. inst. 10, 3, 18 quid de illis -andi deliciis sentiam. 10, 3, 19 ille, cui -amus, urget. 10, 3, 22 secretum, quod -ando perit. MART. 8, 73, 8 Lesbia -vit, docte Catulle, tibi. IVV. 14, 29 ceras ... hac (*i. matre*) -ante pusillas implet (*sc. virgo*). CALL. dig. 48, 10, 15 pr. -ant⟨e⟩ testatore. 48, 10, 15, 4 -ante filio. 48, 10, 15, 5 -ante matre. VLP. dig. 2, 13, 1, 1. TERT. idol. 23 etiamsi lingua in -ando cessat immobilis et quieta. *ibid. Zacharias* cum manibus suis a corde -at. *al.* CORP. XIII 10027, 228 (*in stilo*) -a felix, felicior scribe. SPART. Hadr. 20, 11 uno tempore scripsit, -vit, audivit et cum amicis fabulatus est. CAPITOL. Maximin. 12, 5 litteras ... se (*i. Maximino*) -ante conscriptas (*cf.* OPTAT. 1, 20 p. 22, 4 [*in imag.*] litteras livore -ante conscriptas). VOPISC. Car. 8, 4 Iulius Calpurnius, qui ad memoriam -bat, talem ... epistulam dedit. OPTAT. 7, 1 p. 162, 5 Hieremias -bat, Baruch tradidit. AMM. 15, 1, 3 *opp.* scribere propria manu. 22, 6, 5 (*in imag.*) velut aequitate ipsa -ante lex est promulgata. HIER. epist. 18[A], 16, 2 huc usque -asse sufficiat. 21, 42 ignosce dolentibus oculis, id est ignosce -anti (*om. cod. vetustiss.*). 34, 6 cum haec ... velox notarii manus me -ante signaret et plura dicere cogitarem. 57, 2, 2 accito notario (*cf.* in Gal. prol. p. 369/70 lib. 3 prol. p. 485/6 reg. Pachom. praef. 2 p. 53) raptim celeriterque -vi ex latere in pagina breviter adnotans. 57, 10, 4. 59, 2, 2. 126, 2. in Matth. prol. p. 7/8. adv. Iovin. 1, 21 cursim celeriterque. in Abd. 20 p. 386 neque enim ea lenitate et compositione verborum -amus, ut scribimus. in Agg. 2, 21 p. 774 celeri sermone -anti (in Is. 2 pr. p. 45/6). in Is. 22, 15 sq. p. 320 quod ... nos celeritate -andi paene praeteriit (in Ezech. 42, 14 p. 518). *al.* GENNAD. vir. ill. 7 regulam scripsit, quam -ante angelo perceperat. PAVL. MED. vita Ambr. 42 scribendi vel -andi ipso die finem fecit (*cf.* AVG. doctr. christ. 4, 4 exercitatione sive scribendi sive -andi postremo etiam dicendi, quae *eqs.*). MART. CAP. 2, 119 te, *Philologia*, -ante fides sacrumque plectrum novit (movit β) Threicium sonare carmen. ENNOD. opusc. 3, 9 p. 333, 9 *opp.* excipere. PHOC. carm. de Verg. 128 (*in imag.*) certius ut libris (*sc. dictantibus*) oculo -ante notaret (*sc. loca Vergilius*). VEN. FORT. vita Marcell. 2, 6 apud quos ipsum loqui -are fit et quae vix corde concipitur mox in pagina res formatur. 3, 10. CARM. epigr. 521, 3 (*in imag.*) hos pater inscripsi versus -ante dolore. 937, 1 scribenti mi -at Amor mostratque Cupido (*cf.* 1753 [= INSCR. christ. Rossi I p. 1080] *a. 543* qualia -at Amor. *v. etiam p. 1010, 69 sq.*).

2 *notio non sua manu scribendi non premitur vel prorsus omittitur, hic illic fere i. q. litteris mandare, componere, scribere, edere*: *aliquid* (*additur dativ. l. 78 et p. 1012, 1 al.*, *ad p. 1012, 1. 8 al.*): HOR. epist. 1, 10, 49 haec tibi (*i. ad te*) -bam. 2, 1, 110 pueri patresque severi ... cenant et carmina -ant. PERS. 1, 52 non siqua elegidia crudi -arunt proceres? SVET. Tib. 22 quos codicillos dubium fuit ... an nomine Augusti Livia et ea conscio Tiberio an ignaro -asset. Tit. 6, 1 cum patris nomine et epistulas ipse -ret et edicta conscriberet (Dom. 13, 1 cum procuratorum suorum nomine formalem -ret epistulam. AVR. Fronto p. 70, 19 N. VOPISC. Aurelian. 27, 6. 30, 3. TREB. Claud. 7, 2 hanc *epistulam* ipse *Claudius* -asse perhibetur. EPIST. pontif. 253 Hier. epist. 35, 1, 2. HIER. epist. 42, 3 ut non tam epistulam quam commentariolum -remus. GENNAD. vir. ill. 85. NOT. dign. or. 19, 13 *magister epistularum Graecarum* epistulas ... aut ipse -at aut latine -atas transfert). POMPON. dig. 45, 1, 112 pr. iudicium (*i. actionis formulam*. SCAEV. dig. 41, 9, 3. PAPIN. dig. 15, 1, 50, 2 inter eas. PAVL. dig. 9, 4, 22, 4. 17, 2, 65 pr. 21, 1, 30 pr. MARCIAN. dig. 42, 6, 7 heredi). PAPIN. dig. 15, 1, 50, 2 post actionem -atam (VLP. dig. 43, 3, 1, 4. 46, 7, 13, 1 PAVL. dig. 4, 8, 32, 9 *cf. Leist, PW. V 370 et v. p. 1010, 83*). GELL. 1, 23, 2 ea Catonis verba ... indidissem, si libri copia fuisset id temporis, cum haec -vi. APVL. flor. 16 p. 62 *Philemo* fabulas cum Menandro in scaenam -vit (ductavit *Jahn*, datavit *Bücheler*). apol. 101 ut ⟨qui⟩ sui potens ac vir acerbissimas (acceptissimas *Bosscha*, amantissimas *Hild.*) litteras matri -et. CODICILL. (Corp. X 7457), 4 cum ad te haec -rem. ANTH. 83, 6 debuit ingrato nullam -are salutem (*sc. initio epistulae*) lassus amor. NOVATIAN. trin. 28 p. 942[D] haec ... satis sit etiam adversus istum haereticum -asse. SPART. Hadr. 3, 11 orationum, quas pro imperatore -verat (20, 7 Carac. 8, 6. 7). OPTAT. 7, 1 p. 167, 26 ut per unum hominem Esdram ... tota lex ... ad apicem -retur (*i. quam accuratissime usque ad apicem*). FILASTR. 142, 1 *septuaginta duo interpretes* dissonantia putantur -asse. AVSON. 409, 27 haec ad te breviter et illico ... -vi. SYMM. epist. 1, 23, 4 pauca -are (*opp.* multa legere). HIER. epist. 36, 9, 2 Origenem duodecimum et tertium decimum in Genesim librum de hac tantum quaestione -asse (adv. Rufin. 3, 28 magister meus et tuus ... tres explanationum in Osee prophetam libros ad me rogante -vit. in Ezech. 13 pr. p. 505/6 ad finem usque). hom. Orig. in Luc. prol. p. 245/6 ut ad arbitrium vestrum ... haec ... non mea, sed aliena -rem (*cf. ibid.* alieno, ut ait Tullius, stomacho, non suo scribere. *et p. 1010, 45*). vir. ill. 56 *Ambrosii* industria ... adiutus infinita Origenes -vit volumina. c. Ioh. 38 haec ipsa apologia ... Isidoro praesente et multum collaborante -ata est, ut idem esset et dictator et baiulus litterarum. in Ezech. 12 pr. p. 462 ea ... simpliciter confitemur atque -amus. PS. RVFIN. in psalm. argum. p. 4[D] Esdras scriba, qui titulos posuit, psalmos aliter, quam -ati fuerant, ordinavit (*cf. alio sensu* PAVL. MED. vita Ambr. 42 cum quadragesimum tertium psalmum -ret). CLAVD. 5, 169 -atur facinus. carm. min. 26, 4 cum tibi, *fons*, plebeius carmina -et honos (*meton. i. q. homines ex plebe te honorantes*). NOT. dign. or. 19, 7 *magister memoriae* annotationes omnes -at (= occ. 17, 11). EPIST. pontif. 293, 5, 11 Migne 20, 500[A] preces. SIDON. epist. 1, 11, 1 quod iuvenem militantemque -asse praesumptiosum fuisset, publicasse autem periculosum. 2, 8, 2 neniam funebrem non per elegos, sed per hendecasyllabos marmori incisam planctu prope calente -vi (*cf.* SYMM. epist. 1, 15, 1 iudicio calente -vi). 9, 16, 1 hic nonus libellus peculiariter tibi -atus (dicatus *Luetjohann*). [*cf. ibid. libellos* ad *illum* scripsi]. GREG. TVR. glor. mart. 63. CAES. AREL. reg. mon. tit. regulam. *absolute*: LVCIF. epist. 8 p. 333, 5 breviter tamquam diligens ad diligentes -vi. SCHOL. Hor. Vind. ars 1 scriptores ... non habentes certam regulam -andi. HIER. epist. 26, 2 -andi angustia coartamur. 29, 4, 1 spatium -andi (29, 6, 1). 126, 2 *exordium*. OROS. comm. 1 p. 151, 7 expeditum animo ab aliis -andi necessitatibus esse. DRAC. Romul. 3, 15 *tua doctrina* praeduce -o (*Vollmer*, dictor *codd.*). ANTHIM. 71 quomodo et de oriza -vimus (*ibid.* diximus).

C *quae peragantur i. q. praecipere, suadere, suggerere*: **1** *praecipiunt res*: *absolute*: SEN. epist. 9, 21 hos sensus esse communes, natura scilicet -ante (*cf.* MANIL. 2, 124). QVINT. inst. 3, 4, 12 ita videtur ratio -are. POMPON. dig. 1, 2, 2, 11 ipsis rebus -antibus. APVL. met. 3, 22 dum -at occasio. CARM. epigr. 448, 4 fato -ante iniquo. CHIRON 117 escam porrigito, si -verit ipsum tempus (VVLG. I Macc. 8, 25 prout tempus -verit [ὁ καιρὸς ὑπογραφῇ]). 249 prout ipsa aetas animalis -verit. AMBROSIAST. in Rom. 16, 24 -ante iustitia gubernabat civitatem maxime in pretiis moderandis (*cf.* BENED. reg. 2 p. 10, 40). AVELL. p. 63, 21 ut fieri mos volebat atque ipsa religionis disciplina -bat. CORIPP. Ioh. 3, 380 ira -ante. *al.* CORP. V 6710, 12 si (h)ora et fatus -asset (*fere i. q. permisisset*). *aliquid*: MANIL. 2, 401 nunc foedus (*Bentl.*, phoebo *codd.*) stellis nunc et -antibus (dit-, luct- *al.*) iras. SEN. dial. 3, 8, 4 ut nihil faciant eorum, quae ira -at (*cf.* LVCAN. 5, 318 haec ira -ante profatur. *et l. 50*). epist. 121, 21 sine ulla cogitatione, quae hoc -et, sine consilio fit, quidquid natura praecipit. COLVM. 4, 24, 4 modus ... materiarum is erit, quem -bit humi atque ipsius stirpis laetitia. PETRON. 87, 1 cetera, quae libido distenta -at. PLIN. nat. 26, 20 demonstratarum priore libro herbarum reliquos effectus reddemus adicientes ut quasque ratio -bit (*cf. supra l. 43*). SIL. 10, 272 dolor verba aspera -at (*cf. l. 75*). QVINT. inst. 1, 3, 16 qui pudor frangit animum et abicit atque ipsius lucis fugam et taedium -at. 2, 15, 6 aspectus etiam ipse sine voce *persuadet*, quo (cum *Spald.*) vel recordatio meritorum cuiusque vel facies aliqua miserabilis vel formae pulchritudo sententiam -at *aspicientibus*. decl. 257 p. 50, 2 suadere quod animus -verit. TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 572, 11 nulla apostolo materia competisset id tam presse docendi, quod ultro fides ipsa -asset. nat. 1, 8 nationem ... cuius sonum natura -asset. PALLAD. 1, 20 consuetudo. OPTAT. 3, 7 p. 87, 19 supprimite ... voces, quas in Macarium -at invidia. PHYSIOGN. 116 prout eam (*i. medietatem inter nimietates vitiorum*) ἐπιπρέπεια -verit. AVELL. p. 72, 25 quod veritas vel religionis norma -verit. CASSIOD. var. 3, 33, 1 ea ... quae circa referendos curiae cana -at antiquitas (*cf.* 7, 41, 2 ea quae in his causis reverenda legum -at antiquitas). 4, 39, 5. GREG. M. epist. 2, 41 p. 141, 12. *acced. dativ.*: OV. am. 2, 5, 33 quae ... dolor linguae -vit (*cf. l. 60*). MANIL. 4, 177 quas ... suo -et signo nascentibus artes *Leo*. 4, 569 ultimus in caudae Capricornus acumine summo militiam (-am in *al.*) ponto -at (dicat *al.*). OPTAT. 2, 20 p. 56, 17 hoc vobis -at nutrix vestra superbia. 3, 4 p. 84, 1 facerent, quidquid illis dementia sua -asset. HIER. epist. 49, 12, 3 delicata doctrina est pugnanti ictus -are de muro. RVFIN. hist. 3, 28, 5 ea futura decernebat, quae sibi propria libido -bat (ὧν αὐτὸς ὠρέγετο). *acced. gerundiv.*: FRONTIN. strat. 3, 6, 1 oppida, quae ratio *Scipioni* in potestatem redigenda -bat. FACVND. defens. 9, 1 p. 742[B] sicut ei pugna ... faciendum -bat. *seq. acc. c. inf.*: VLP. dig. 15, 1, 32 pr. aequitas

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-at iudicium in eos dari, qui *eqs.* *seq. infinit.*: CORIPP. Ioh. 1, 344 ira ... praecipites -bat tendere gressus in medios fluctus. 2, 294. *seq.* ut: CASSIOD. var. 2, 18, 1 priscarum legum reverenda -at auctoritas, ut *eqs.* *nota*: CASSIOD. var. 5, 40, 1 talis ... debet a principe deligi, qualis ab ipsa potest lege -ari.

2 *praecipiunt homines*: **a** *generatim*: SEN. Ag. 291 quid voce blandiloqua mala consilia -as? SIL. 6, 693 -antes iura Latinos (CAPITOL. Aur 11, 10 *praefectorum* auctoritate et periculo semper iura -vit. ENNOD. dict. 25, 4 p. 503, 15 -vimus matrimoniorum iura non sermone, sed gladiis. *cf.* GLOSS. iura -antes νομοθέται *et l. 29 sq.*). PLIN. epist. 2, 11, 22 de Regulo questus est *collega*, qui se in sententia, quam ipse -verat, deseruisset (*cf.* ENNOD. opusc. 3, 169 p. 375, 2 pleno pectore -a sententias. AVG. serm. ed. Mai 37, 2 iudex [*i. Christus*] ... -at uni *latroni* sententiam, alteri porrigit indulgentiam. CASSIOD. var. 5, 22, 5 multum facundior est, qui sententiam -at quam ille qui supplicat. PASS. Paul. 13 vade ad destinatum locum, ubi sententiam merito -atam [dictam *V*] suscipias). ANON. Vales. 16, 94 *ille* -vit praecepta ..., ut *eqs.* PRVD. c. Symm. 1, 462 seu nos procinctus maneat seu pace quietas -emus leges (*syn.* 1, 455 leges ac iura dare. *cf.* NOT. dign. or. 12, 4 leges -andae [= occ. 10, 4]. ENNOD. epist. 1, 5, 4 p. 10, 13. *v. etiam l. 35*). CASSIOD. var. 6, 19, 9 fas est ... nostrum ... in locum beneficii -are, quod nos ad gaudia salutis excruciet. compl. in Iac. 1, 2 p. 1377^{B} sicut bonus medicus -at salutare remedium. NOVELL. Iust. 7, 9 pr. si quid tale -verit *quaestor* (ὑπαγορεύσειε). [*cf. absolute*: CASSIOD. var. 8, 13, 4 quod a nobis praecipitur, gratia -antis (*sc. quaestoris*) ornatus]. *huc pertinere videtur locus lacunosus*: MAXIMIN. c. Ambr. 128. *acced. dativ.*: SIL. 6, 362 remis sonitum. IVV. 11, 59 pultes coram aliis -em puero, sed in aure placentas. SIDON. carm. 5, 562 iura Getis (epist. 7, 9, 17 aut humanum aut divinum -are ius. CASSIOD. in psalm. 50, 13 p. 173^{D} subiectis iura). 23, 330 voluptuosum -ant quadrupedantibus furorem. DRAC. laud. dei 2, 708 supplicium cunctis revocabile -as. ENNOD. epist. 7, 6, 1 p. 176, 8 contestor ... nec salvo pudore sententiam excessibus -are peccantem. opusc. 1, 69 p. 280, 11 praecepta Sirmiensibus. 3, 47 p. 342, 22 sibi beatus antistes proprio ore leges ... -vit. *nota*: DRAC. Orest. 31 maxima fulmineo -bat dona Tonanti, optima Iunoni scribebat munera magnae. *acced. gerundiv.*: STAT. silv. 5, 3, 291 sacra Numae ritusque colendos ... -bat nympha. CASSIOD. var. 11 praef. 2 cui iugiter incumbit responsum reddere et alteri expedienda -are (*de praefecto praetorio*). *seq. oratio recta*: PERS. 6, 66 neu -a: pone paterna (*sc. bona*) *eqs.* *seq. infinit.*: CORIPP. Ioh. 2, 246 populos excedere castris imperat, auxilioque suis succurrere -at. 4, 556. *absolute*: PASS. coron. 4 volo columnas ... abscidi, -antibus *illis. ibid.* -antes et dolantes coeperunt artifices quadratarii incidere lapidem. **b** *speciatim: t. t. agrimensorum (cf. p. 998, 80 sq.)*: *absolute*: NIPS. grom. p. 285, 5. *aliquid*: FRONTIN. grom. p. 33, 2 metas (34, 10 HYG. grom. p. 193, 7) *sc. puero ponendas.* p. 33, 11 rigorem secundum proximo lateri (p. 33, 14 NIPS. grom. p. 285, 9. 11. 286, 1 *sq.*). NIPS. grom. p. 286, 21 duas cannas. p. 287, 7 incipies quattuor metis comprehensis -are limitem, in quam partem iturus es.

II ***nulla notione finali sublatente*** *i. q. dicere solere, dicere*: *aliquid*: SEN. nat. 5, 18, 4 quod de Caesare maiori vulgo -atum est et a T. Livio positum ...; dici etiam de ventis potest. GELL. 4, 1, 2 et 'hoc penus' et 'haec penus' et 'huius peni' et 'penoris' veteres -verunt. EPIST. pontif. Cassiod. var. p. 446, 9 ⟨si⟩ licuit laico homini anathema ... -are aut si potuit laicus sacerdoti anathema dicere. ARATOR act. 1, 916 ter sonuit domini vox, quae -ata (*i. pronuntiata*) saluti est. *seq. acc. c. inf.*: GELL. 4, 11, 14 Pythagoram ... ipsum celebre est Euphorbum primo fuisse se -asse (fuisse dictitasse *VPR*; *et ita legendum videtur cf. p. 1008, 68*). *nota*: CAPITOL. Gord. 20, 2 ostendisse mathematicum constellationem ferunt et de libris veteribus -asse (*fort.* recitasse), ita ut probaret se vera dixisse.

syn.: *ad A 2 a*: dicere (HIER. epist. 34, 6). *A 2 b*: conscribere (SVET. Tit. 6, 1). *A 3 b*: imperare (CORIPP. Ioh. 2, 246). *opp.*: *ad A 2 a*: scribere (RHET. Her. 3, 17, 30 PLIN. epist. 9, 28, 3 *bis*. TREB. trig. tyr. 33, 8 HIER. in Is. 5 pr. p. 169/70 in Abd. 20 p. 386 ENNOD. epist. 8, 16, 4 p. 211, 18). ipsum scribere (CIC. Att. 7, 13^{b}, 7. 13, 9, 1. ad Q. fr. 2, 2, 1), epistula sua manu dare (CIC. Att. 10, 3^{a}, 1), sua manu scribere (TEST. porcelli p. 243, 3 AMBR. epist. 1, 47, 3 HIER. in Gal. 5, 2 p. 485/6), propria manu scribere (AMM. 15, 1, 3), sua manu ipsum conscribere (HIER. in Philem. 19 p. 759). excipere (SVET. Nero 52 ENNOD. opusc. 3, 9 p. 333, 9), tradere (OPTAT. 7, 1 p. 162, 5). dicere (SEN. epist. 40, 10).

deriv.: dictatio, dictator, dictatus, dictitare.

part. perf. pass. pro subst. pl. **dictāta**, -ōrum (*sing. v. p. 1014, 29 sq.* [*francog. vet.* ditié, *it.* dettato, *hisp.* dectado. *M.-L.*]). VARRO ling. 6, 61 hinc (*sc. a dicendo*) -a in ludo. GLOSS. -um ὑπηγορία. ὑπαγόρευσις. ἅμιλλα. ἅμιλλαν. ἅμιλλα καὶ ἀναδεδομεναι και μαθηναι (*ἀναδεδομένα τοῖς μαθηταῖς Ducange. ἀναδιδόμενον καὶ μάθημα Salmas.*). edictum. [*var. lect.*: AVG. retract. 2, 19 eorum nonnulla contra nos dicta (*D*[1] *E*, dicta [ta *ras.*] *C*, dictata *cet.*) vel scripta.]

1 *quae in ludo pueris a magistro dictantur* (*cf. p. 1009, 59 sq.*): CIC. fin. 2, 95 ista vestra 'si gravis (*sc. dolor*), brevis; si longus, levis' -a sunt. 4, 10 ne necesse sit isdem de rebus semper quasi -a decantare neque a commentariolis suis discedere. Tusc. 2, 26 *Dionysius Stoicus* quasi -a *admiscebat* nullo dilectu, nulla elegantia. nat. deor. 1, 72 ista a vobis quasi -a redduntur, quae Epicurus oscitans halucinatus est (*cf.* HOR. epist. 1, 18, 13 ut puerum saevo credas -a magistro reddere). ad. Q. fr. 3, 1, 11 cum illam (*i. Calventi Mari orationem*) nemo lecturus sit, si ego nihil rescripsero, meam in illum pueri omnes tamquam -a perdiscant. HOR. epist. 1, 1, 55 haec Ianus summus ab imo prodocet, haec recinunt iuvenes -a senesque. PERS. 1, 29 ten cirratorum centum -a fuisse pro nihilo pendes? (*cf. p. 991, 17*). PORPH. Hor. epist. 1, 20, 19 qui (*i. librarii*) circum quartam vel quintam horam -a pueris praebere consueverint (2, 1, 69 ex libris *Livi Andronici* saevus Orbilius quondam librarius magister mihi -a praebebat. PS. ASCON. div. in Caec. p. 118). **2** *in certamine gladiatorio i. q. praecepta lanistae* (*cf. Friedländer, Sittengeschichte II*^{8} *p. 384*): PETRON. 45, 12 unus alicuius flaturae fuit Thraex, qui et ipse ad -a pugnavit. SVET. Iul. 26, 3 ut disciplinam singulorum *gladiatorum* susciperent (*sc. equites et senatores*) ipsique -a exercentibus darent. TERT. mart. 1 gladiatores perfectissimos non tantum magistri et praepositi sui, sed etiam idiotae et supervacue quique adhortantur de longinquo, ut saepe de ipso populo -a suggesta profuerint (HIER. in Ezech. lib. 13 praef. p. 507/8 facile est dare -a de populo et singulos ictus calumniari ... et ubi vulnus infigi debuerit, imperiti lanistae more disserere). SCHOL. Iuv. 6, 249 *matrona* universa efficit -a vel tantum curat in exercitio quantum gladiator. **3** *in arte scissoria*: IVV. 5, 122 structorem ... saltantem spectes et chironomunta volanti cultello, donec peragat -a magistri omnia.

nota sing.: CARM. epigr. 219, 18 *notarius* voce erili coeperat ad omne -um (*i. epistulam*) volans aurem vocari ad proximam (*v. Bücheler ad l.*). *Graeber.*

dictoaudiēns *v. p. 993, 68.*

dictoaudientia, -ae *f.* [*a* dicto audiens *derivatum. Th.*]. *i. q. oboedientia*: ITALA I reg. 15, 22 (Lucif. reg. apost. 2 Ps. Aug. spec. 29 p. 442, 3) et ecce (quia Ps. Aug.) -a melior est quam sacrificium (malo -am magis quam holocausta. ITALA Rufin. hom. Orig. in lev. 4, 5: ἀκοή, VVLG. oboedientia. *cf. etiam l. 46*). Rom. 5, 19 (cod. d Pacian. epist. 14 bapt. 5 Aug. c. Fort. 22 p. 105, 23) sicut enim per inobaudientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, sic per -am (ὑπακοῆς, VVLG. oboeditionem) unius iusti constituentur multi. PS. CYPR. mont. 6. IREN. 4, 41, 2 secundum autem -am et doctrinam non omnes filii dei sumus.

dictobolāria *v.* dictabolaria.

dictooboedientia, -ae *f. a* dicto oboediens (*cf. p. 993, 72*). *i. q. oboedientia*: ITALA I reg. 15, 22 (Legion. in marg.) ecce -a melior est quam sacrificium (*cf. l. 37*). PS. RVFIN. in Am. 5, 9 p. 1077^{B} dicto-obaudientia.

dictor, -ōris *m.* [*a* dicere. *Th.*]. CONSENT. gramm. V 340, 17 a dico -r. *is qui dicit, orator*: SCHOL. Hor. ars 132 si non in isdem verbis sensibusque verseris, quae ab aliis dicta sunt, ne magis interpres fias quam verus -r. CLAVD. DON. Aen. 1, 495 est summi -is res breves late disserere. HIER. adv. Pelag. 2, 4 tam involutus -r est (*cf.* involute dicta *p. 996, 25*) et nimio verborum squalore copertus, ut *eqs.* AVG. c. Faust. 16, 26 o hominem se cogitantem -em et alium non cogitantem contradictorem! c. Cresc. 1, 16, 20 ut -r potius (*sc. honestiore appellatione*) quam disputator vocetur (*sim. ibid. bis*). 3, 19, 22 dictator vel -r illius sententiae. doctr. christ. 4, 10, 25 nihil interest, utrum ... -r vel lector sit. 4, 15, 32 ut orando pro se ac pro illis, quos est allocuturus, sit orator ante quam -r. 4, 19, 38 cum doctor iste debeat rerum -r esse magnarum. conf. 4, 14, 21 CASSIAN. c. Nest. 6, 10, 5. SALV. epist. 9, 15 (*opp.* dictio. ENNOD. epist. 5, 7 p. 130, 4). FVLG. RVSP. serm. 9, 1 *opp.* auditor. GLOSS. II 577, 17 dicentarius -r causarum vel iudex. *f.*: CLEDON. gramm. V 37, 8 -r facit **dictrīx**.

dictum, -ī *n. v. p. 989, 83.*

dictūra, -ae *f. a* dicere. *i. q. dictio*: VIRG. gramm. epist. 3 p. 148, 24 -ae caput. 6 p. 170, 16 *'e' 't' in 'et'* sub una -a dicuntur.

dicturio, -īre [*a* dicere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 501, 6 regulam supini sequuntur ... meditativa ... ut ... dictum -o. EVTYCH. gramm. V 449, 3. *i. q. dicere velle*: MACR. sat. 2, 3, 16 perge, ne ultra te -entem retardem. 7, 2, 7 quam fortiter a se facta semper -unt *milites*.

1. dictus, -a, -um *v. p. 989, 81.*

2. dictus, -ūs *m. a* dicere. *i. q. dictio*: STAT. Theb. 4, 145 quis numerum ferri gentesque et robora -u aequarit? CORP. XIV 2846 (*Praeneste, in lamina ahenea*) Esculapio -u et factu Isochrysus. NON. p. 300 exultare est gestu vel -u iniuriam facere. DON. Ter. Ad. 325 hic plus gestu quam -u agitur. PS. AVR. VICT. epist. 14, 7 referre carmen carmini, -um -ui. PRISCILL. tract. 10, 133 si -ūs verborum formis et rerum parabolis approbaret *scriptura*. COMM. apol. 81 Caesaris -ūs obaudit. HYMN. Ambros. II 35, 6 magna rerum corpora, -u iubentis vivida. PASS. Theclae 8 p. 20, 22. dictu *supin. v. p. 969, 58.*

δικτυοῦχος **dictyārius** GLOSS. III 173, 27 *inter ea quae in amphitheatro sunt. i. q. retiarius.*

dida, -ae *f.* [*vox infantium, cf. Heraeus, Archiv 13, 165. Th.*].

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

GLOSS. III 12, 50 μαστοί mammae ζειζιν -a. *i. q. mamilla, ubera*: SORAN. p. 12, 21 -as habent inflatas. p. 17, 1. 15. 37, 23 ad -am applicare infantem. p. 38, 7. 13. 24. 39, 2. 42, 21. DIOSC. 1, 35 -as pendentes. 1, 123 tumores -arum. 5, 175. 176. 178. *i. q. nutrix*: SORAN. p. 40, 3 aliae -ae tradendus est *infans*, quae eum vario strepitu sonorum ... mulceat. *dub. quo pertineat*: CORP. I² 379 (*Pisauri*) Matre Matuta dono dedro(nt) matrona M'. Curia, Pola Liva d e d a.

didascalia, -ae *f.*, διδασκαλία. *i. q. index dramatis*: SCHOL. Ter. p. 94, 23 -a (*servatae sunt* DIDASC. Plaut. *et* Ter. *titulo hoc non praemisso*). DIDASC. apost. *v. sub* doctrina.

didascalicus, -a, -um, διδασκαλικός. *i. q. ad docendum idoneus, doctrinam continens*: SYMM. epist. 1, 31, 2 aliquod -um seu protrepticum nostro quoque nomini carmen adiudica. AVSON. 407, 5 (= Symm. epist. 1, 32, 5) ut ad te -um aliquod opusculum aut sermonem protrepticum mitterem. SERV. georg. praef. p. 129, 9 et hi libri -i sunt, unde necesse est, ut ad aliquem scribantur, nam praeceptum et doctoris et discipuli personam requirit. CANON. Migne 56, 519ᴮ (= EPIST. pontif. 286 [Innoc. I] Migne 20, 470ᴬ) regularem hunc librum quasi -um atque monitorem ... insinuare. ENNOD. opusc. 2 p. 305, 18 -i libelli vestri ... argutias. 6 p. 401, 17 pagina ... concinnationis -ae. *subst. f.* didascalicē: DIOM. gramm. I 483, 1 -e est *species poematis exegetici vel enarrativi*, qua comprehenditur philosophia Empedoclis ... et his similia. *subst. n.* d i d a s c a l i c a, -ōrum: BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 1 p. 4, 14 primum -is quibusdam me imbue, quibus expositores ... ut discipulorum animos docibilitate quadam assuescant, utuntur. *in titulo libri* ACCI: -ōn *citat* CHAR. gramm. I 220 PRISC. gramm. II 92. 253 NON. p. 178 (*var. lect.* -co, -lo). p. 194 (-co *var. lect.*). -ōrum: CHAR. gramm. I 141 NON. p. 514. in primo -co: GELL. 3, 11, 4. *cf.* NON. p. 341 -co libro I. p. 165 -co libro II.

didascalium institutio doctrinae GLOSS. V 287, 44 (didasculum *trad.*). *cf.* V 424, 25 -lum doctorale. διδασκάλιον.

didascalus, -ī *m.*, διδάσκαλος. GLOSS. doctor. -orum magistrorum. CORP. VIII 9088 Axius Victoricus -us. COD. Theod. 16, 9, 3 (*a. 415*) Anati -o et maioribus Iudaeorum (16, 8, 23 *a. 416*). PS. MATTH. euang. 31, 2 Iesus autem dixit ad -um. 39, 2 accepit librum de manu -i docentis legem.

?**didātim** divisim GLOSS. diditim *de Vit; cf. Funck, Archiv 7, 494.*

didia dilectus, amabilis GLOSS. V 496, 55. *ad hebr.* ידידיה II reg. 12, 25, *v. vol. I p. 1806, 60 sqq.* (ITALA Legion. Iedidia).

didimus *v.* didymus. **didintrio** *v.* drindro.

dīditim *v.* didatim.

dīdo, -didī, -ditus, -ere [*cps. ex* dis- *et verbo* dare *sive eo verbo, quod continent vocabula* abdere (*q. v.*) ... ondere, subdere, *cf. gr.* διαδιδόναι *et* διατιθέναι. *Th.*]. VEL. gramm. VII 65, 1 non est a de praepositione, sed ⟨dis⟩ *eqs.* *in codd. saepe scribitur* ded-. d i s d i d i: CATO *l. 55.* dididi: LVCR. 6, 2. *cf.* diduor.

i. q. ***distribuere, dividere***: GLOSS. -e διάδος, μέρισον. -ita διαδοθέντα. PLAVT. Merc. 58 *pater conclamat* ratione pessima a me ea ... in amoribus diffunditari ac -ier (diedere *codd. i. profundere cf.* CIC. Cael. 37 [*ex Caecilio comico, verbis, ut videtur, non accurate repetitis*] -e ac disice: per me licet. si egebis, tibi dolebit). Mil. 707 mea bona in morte cognatis -am, inter eos partiam. Persa 757 inter participes -am (dividam *codd., recte?*) praedam et participabo. CATO or. frg. 2 nunquam ego argentum ... inter apparitores atque amicos meos disdidi. LVCR. 6, 2 primae frugiparos fetus mortalibus aegris -erunt ... Athenae. HOR. sat. 2, 2, 67 servis munia. CYPR. GALL. gen. 1108 metatas -ere sedes. 1480 cunctis praemia. HIL. gen. 65 condens pater astra polo ac lumina -ens. *i. q.* ***diffundere, digerere, proprie et translate***: GLOSS. divulgo. didit dispersit, divulgavit, ut (*Verg. Aen. 8, 132*). -itur divulgatur. -itus divulgatus. -itum divulgatum, percrebratum. LVCR. 2, 1136 nec facile in venas c i b u s omnis -itur ei (*ibid.* dispargere. 3, 703. 4, 629. 631. 955). 3, 245 sensiferos motus quae *natura* -it prima per artus. 3, 477 in venas discessit -itus ardor *vini*. 3, 707 quasi p e r c a u l a s omnes -untur in artus particulae (*cf.* 4, 621). 4, 240 in cunctas iaciuntur -ita partes *simulacra rerum*. 5, 20 ex quo (*Epicuro*) nunc etiam per magnas -ita gentes dulcia permulcent animos solacia vitae. 5, 268. 1093 inde (*ex fulmine*) omnis flammarum -itur ardor. 6, 1167 per membra sacer dum -itur ignis. VERG. Aen. 7, 145 -itur hic subito Troiana per agmina rumor. 8, 132 tua terris -ita f a m a (SIL. 1, 186 hinc fama in populos iurati -ita belli. TAC. ann. 11, 1 per provincias). AVIEN. Arat. 789 -ita ... late ... incendia. MART. CAP. 5, 566 nonnulla promet quae vetustas praeterit, -itaque fient quae vetustas praeterit.

didrachmum, -ī *n.*, δίδραχμον. *scribitur etiam* (*praecipue in codd.* ITALAE) -cm-, -g(h)m-, -gchm-, -g(c)him-, -g(c)ham-. dedr- VVLG. *pars codd.* GLOSS. d i d r a c h m a, -ae *f.*: *p. 1016, 1* ITALA exod. 39, 2 (Lugd. Monac.) deut. 22, 29 (Monac.) Matth. 17, 24 (codd. b c ff² g¹ q) VVLG. II Macc. 4, 19 HIL. in Matth. 17, 11 *sq.* AVG. serm. 155, 7 in psalm. 137, 16 epist. 83, 5 PS. AVG quaest. test. I 79 HESYCH. in lev. p. 1158ᶜ. *plur.* didragchimi: ITALA lev. 27, 5 (Lugd.). d i d r a c h m a, -atis *n.*: AMBR. off. 2, 26, 129 apol. Dav. I 8, 42 (*pars codd.*). SEDVL. carm. pasch. 3, 316 op. pasch. 3, 26. *cf. p. 1016, 18.* EPIPHAN. de mensur. 33 stater vero, qui est medietas unciae, duas -as habet (*cf.* HIL. in Matth. 17, 12 AVG. serm. 155, 7 EVCHER. instr. 2 p. 158, 15 GLOSS. V 152, 17). ITALA exod. 30, 13 (Lugd.) dimidiam partem -i quod est secundum -um sanctum XX oboli (δίδραχμα, VVLG. siclus. *cf.* lev. 27, 25 EPIPHAN. de mensur. 36 HESYCH. in lev. p. 1158ᶜ). EVCHER. instr. 2 p. 158, 11 -gma dragmae duae. GLOSS. -um δίδραχμον. scripuli sex. duae mensurae. *ubi* ITALA *habet* -um, *in* LXX *est* δίδραχμον, VVLG. siclus, *nisi alia adnotantur.*

nomen nummi: ITALA gen. 23, 16 (Hier. epist. 57, 10, 2 *cf.* LIB. geneal. chron. I p. 177, 353) quadringentis -is argenti. 24, 22 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 36, 25) et tulit vir inaurem auream, -um pondus eius (ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς, VVLG. inaures appendentes siclos duos). exod. 21, 32 (Lugd. Sulp. Sev. chron. 1, 18, 4) 30, 15 (Lugd.) 39, 2 (Lugd. Monac.) -a (δραχμή) una capitis dimidia pars sicli (*om.* VVLG.). lev. 27, 3. 4. 5. 6. 7. 16. 25 (Lugd. *cf.* AMBR. in psalm. 48, 16). num. 3, 47 (Lugd.) secundum -ghimum sanctum (δίδραχμον, VVLG. ad mensuram sanctuarii). deut. 22, 29 quinquaginta didragchama argentea (Lugd., didragmas argendi Monac., didragma argenti Aug. quaest. hept. 5, 34 [-gmas *T*, -gmata *V²*. *cf.* AMBR. apol. Dav. I 8, 42]). Ios. 7, 21 (Lugd. Lucif. non parc. 3 p. 214, 22 *cf.* AMBR. off. 2, 26, 129) CC argenteos (*leg.* -a) didragchma et ligulam unam auream L -orum. VVLG. II Macc. 4, 19 argenti -as trecentas (δραχμάς. 10, 20). Matth. 17, 24 accesserunt qui -a (τὰ δ.) accipiebant ... magister non solvit -a? (*cf. de hoc loco* HIL. in Matth. 17, 10 *sqq.* AMBR. in psalm. 48, 14 HIER. *ad l.* p. 135 AVG. serm. 155, 7 in psalm. 137, 16 epist. 83, 5 PS. AVG. quaest. test. I 79 LEO M. serm. 61, 1 SEDVL carm. pasch. 3, 316 op. pasch. 3, 26 MAR. MERC. Cyr. resp. p. 301). *L.*

***dīdūco,** -dūxī, -ductum, -ere [*a* dis- *et* ducere. *Th.*]. SERV. Aen. 11, 381 ʻdisʼ separantis est, unde et ʻ-ereʼ et ʻdistrahereʼ dicimus. DIFF. gramm. VII 526, 26 -ere a ducendo. *in codd. saepe confunditur cum* deduco, *q. v.* *de significatione*: SERV. Aen. 1, 224 deduco est prosequor, -o vero divido. AGROEC. gramm. VII 115, 15 deduco de amico producendo, -o autem est distraho (ISID. diff. 1, 166 *cf.* 1, 175 BEDA gramm. VII 269, 25). GLOSS. διάγω ἐπὶ τῷ διελθεῖν. παράγω. -ere distrahere. *legitur inde a* CATONE, *singulis locis*: BELL. Hisp. SALL. GERM. CVRT. SCRIB. LARG. PERS. CALP. ecl., *vocem apud antiquiores auctores satis raro usurpatam* (*ex. gr.*: CIC. 9ⁱᵉˢ, CAES. 5ⁱᵉˢ, LIV. 7ⁱᵉˢ), *frequentant* CELS. (55ⁱᵉˢ) *et* SEN. phil. (48ⁱᵉˢ), *deest ex. gr.*: RHET. Her. CATVLLO PVBLIL. NEP. TIB. GRATT. PHAEDRO ASCON. VAL. FL. MART. FLORO APVL. FRONTONI VVLG. [*loci dubii*: MANIL. 3, 285 tertiaque *hora* in quartas partes -itur (*Iacob*, sic ducitur *codd.*). 3, 396 -at (de- *al.*) proprias noctemque diemque per horas.]

I ***proprie (et in imagine) de motu atque partitione***:

A *i. q.* ***separare,*** *segregare, dissociare*: **1** ***aliquem***: **a** *generatim, i. q. aliquem aliorsum ducere, abstrahere*: BELL. Hisp. 41, 6 -bantur nostri. VERG. Aen. 5, 581 agmina terni -ctis solvēre choris. HOR. carm. 3, 9, 18 redit Venus -ctosque (de- *B 2*) iugo cogit aeneo (*cf.* PROP. 2, 7, 3 -ere amantes non queat invitos Iuppiter). SEN contr. 2, 2, 5 vivi non -rentur. 9, 3 (26), 3 pueri, non -am vos. SEN. dial. 5, 43, 3 interventus ferae latronem viatoremque -it. COLVM. 7, 6, 5 nec in pastione separatim laciniae *capellarum* -antur. QVINT. decl. 320 p. 256, 4 eventus nos -xit. PS. QVINT. decl. 2, 7 uxor est, quam iungit, quam -it utilitas. *sim.* QVINT. decl. 257 p. 50, 15 copulatos iam diu -is a n i m o s. PS. QVINT. decl. 9, 3 -ctas d o m o s *inimicitiis*. *in imag.*: OPT. PORF. schol. carm. 22, 1 mixta per amfractus -unt carmina Musae. *accedit abl. instrumenti*: LIV. *v. l. 66.* SEN. contr. 2, 2, 6 etiamsi repudio -cta fuerit. COLVM. 9, 9, 8 compluribus velut uberibus -ctum fuerit examen *apium*. STAT. Theb. 6, 415 spatio quo quisque valebat -cti. SIL. 9, 610 it fera ... et laxo -it limite turmas. QVINT. decl. 259 p. 56, 7 nulla causa, nullo -ctus (de- *A B*) est loco. *quo*: VARRO rust. 2, 6, 5 plerique (*asini*) -untur ad molas aut ad agriculturam (FRONTIN. aq. 117 amplum numerum utriusque familiae solitum ambitione aut neglegentia praepositorum in privata opera -i). SEN. dial. 10, 12, 2 qui iumentorum suorum greges in aetatium et colorum paria -it? COLVM. 8, 11, 7 mares -untur in sua quisque saepta cum feminis. *unde*: CIC. inv. 1, 109 disiunctio ... cum -aris ab eo. LIV. 6, 15, 9 *turbam* -itis (de- *S*) a me singuli beneficiis. OV. met. 4, 372 nulla dies ... me -at ab isto. EDICT. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 28 *genus Anaunorum* -i ab is (*sc. Tridentinis*) ... non possit. SEN. epist. 75, 8 qui proficit, in numero quidem stultorum est, magno tamen intervallo ab illis -itur. SIL. 14, 526 *socios* paribus pelago -ere ab armis. QVINT. decl. 259 p. 55, 29 eam -i a se. 335 p. 318, 25 a filio meo -ctus sum. PS. QVINT. decl. 14, 6 per quod maritos a coniugum caritate -as, per quod iuvenum mentes abiungas ab aliis fortasse meretricibus. ITIN. Alex. 88 satrapas ... irritamentis a sese -rent.

b *t. t. rei militaris*: **α** *i. q. copias dividere, diversis viis ducere*: CAES. Gall. 3, 23, 7 Crassus animadvertit suas c o p i a s propter exiguitatem non facile -i (*Iuntina*; de- *codd.*). 6, 34, 5 dimittendae plures manus -endique milites. civ. 3, 40, 2 *Pompeius* simul ex terra scalis et classe moenia oppidi temptans, uti adversariorum manus -ret (de- *O f*). SALL. Iug. 25, 9 sperans -cta (ducta *P*) manu hostium ... sese casum victoriae inventurum. LIV. 26, 41, 21 trifariam exercitum distraxere ... et -xere exercitus, quae patri patruoque meo causa exitii fuit. SIL. 9, 645 in certamina Paulo avia -cto. 15, 187

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

trinis ... agmina castris. FRONTIN. strat. 1,8,5 ne su⟨b ex⟩spectatione proelii -rent vires. 2,6,4 Hannibal . . . -ctis ordinibus fecit eis (*sc. Romanis inclusis*) potestatem abeundi. Ps. FRONTIN. strat. 4,7,31 ne . . . -cto exercitu vires minueret. TAC. hist. 4,46 *Vitellianos.*
β i. q. explicare copias ad pugnandum: CAES. civ. 3,111,2 simul enim -ctis copiis pluribus viis pugnabatur. LIV. 5,38,1 tribuni militum ... instruunt aciem -ctam in cornua (21,55,5 -cta [*Madvig*, deducte *P*] propere in cornua levis armatura est). 28,14,17 ita -ctis cornibus (31,21,14 extenuatam mediam -ctis cornibus aciem Gallorum vidit. LVCAN. 7,506 toto -xit cornua campo . . . eques). LVCAN. 3,580 Romana ratis robore -cto dextrum laevumque tuetur ... latus. FRONTIN. strat. 2,3,8 -ctis in latera viribus. 2,3,12 -xit ordines (TAC. Agr. 35 -ctis ordinibus, quamquam acies porrectior fuerat). TAC. hist. 3,16 -ctis in latera turmis vacuum medio relinquit iter. 3,25 Vitellianorum aciem, ut quos nullo rectore suus quemque impetus vel contraheret -retve (*Lipsius*, duceretve *codd.*). PANEG. 10,24 -cta acie irrevocabilem impetum hostis effundis. *sim. in pugna navali*: CAES. civ. 2,6,2 -ctisque (ded- *O f h*) nostris paulatim navibus. LVCAN. 3,547 iam -ctis extendunt cornua proris. *γ i. q. distrahere acies*: SEN. contr. 1,8,5 invadere hostes iubet, obstantes cuneos gladiis -ere (de- *O*). TAC. ann. 2,11 Stertinius et . . . Aemilius distantibus locis invecti, ut hostem -rent (*Rhenanus*, de- *M*).

2 *aliquid i. q. avellere, subtrahere*: **a** *absolute*: CELS. 4,15 cataplasmata primum quae reprimant, deinde quae -ant.
b *c. obi.*: CELS. 6,18,3 immature crustas -xit (6,7,7). 7,7,4 *unguem* manubriolo scalpelli -ere. 7,18 nervosas tunicas *inguinum* (7,19 digito manubriolove scalpelli -ctam inferiore parte tunicam. 7,21,1). 7,25,1 *cutis* -i deorsum usque ad pubem manu potest. SEN. dial. 8,5,5 quae ratio mersa et confusa -xerit. 11,13,1 quid artificiose ista -is quae singula sustineri possunt, collata non possunt? benef. 5,6,5 ista sidera hoc et illo -et (*vulg.*, deducit *N*) velocitas sua. 6,6,2 non separo illa nec -o, sed iniurias et beneficia ad eundem iudicem mitto. COLVM. 3,13,12 *ciconia* litem domini et conductoris sine iniuria -it. 7,4,5 *ovis* lana -enda (7,5,6).
nota: SEN. dial. 5,19,2 scelera sua tot locis ac temporibus -cta. 11,2,4 ne saevitiam suam fortuna leviorem -endo faceret.
c *unde*: CELS. 5,28,1 crusta (*v. l. 25*) undique a viva carne -cta. 7,6 *tunicam* a cute et carne. 7,7,3. 8 ab inferiore parte -cti pili sursum spectent. 7,20 pollex atque index venam et arteriam et nervum tunicamque eorum a superiore tunica -unt. 7,25,1 *cutem* ab interiore cole. 7,29. 31. 8,4. Ps. RVFIN. in Ioel 2,12—14 a pectoribus vestimenta. *nota in imag.*: CELS. 7 praef. p. 262,20 *haec pars medicinae* -cta ab aliis habere professores suos coepit (SCRIB. LARG. 200 partes medicinae ... nullo modo -i sine totius professionis detrimento possint). SEN. dial. 2,19,2 exteriora -ere (*Gertz*, de- *A*) a se. 3,7,3 ratio . . . tamdiu potens est quamdiu -cta est ab affectibus. 7,7,1 negant posse voluptatem a virtute -i. epist. 49,11 minimum esse, quo ⟨a⟩ morte vita -itur. 78,10 vir magnus ac prudens animum -it a corpore. QVINT. inst. 1,4,20 ipsum adhuc vocabulum ab appellatione -ret. 1,5,40 haec tria genera quidam -unt a soloecismo.
speciatim i. q. disiungere partes corporis: CELS. 1 pr. p. 7,30 *saeptum** membrana quadam superiores partes ab inferioribus -it (4,1 *saeptum* a praecordiis uterum -it). 7,9 *lineae* citeriorem partem ab ulteriore ex toto -ant. 7,18 p. 295,37 pondere . . . intestinum . . . nervosas tunicas . . . -it. 8,1 p. 323,19.

B *i. q. aperire, pandere, res corporeas inter se cohaerentes distrahere* (*cf.* GELL. 15,15,3 'passis manibus' et 'velis passis' ... significat '-ctis' atque 'distentis'): **1** *generatim*: PROP. 4,1,149 tremefacta cavo tellus -at hiatum (*cf.* OCTAVIA 725 -cta subito patuit ingenti mihi tellus. SEN. nat. 6,2,8 *humus* -itur et . . . rumpitur. TAC. ann. 2,47 -ctis [de- *M, quod defendit Pfitzner*] terris hauriebantur *homines*). OV. met. 13,264 vestemque manu -xit (*N²*, de- *M et plerique codd., cf.* 2,698 deducta veste). *cf.* CALP. ecl. 3,30 ambas -xi tunicas. SEN. nat. 1,3,2 vestimenta tendiculis -cta (*i. distenta a fullone*). MANIL. 1,718 num se -ctis (de- *codd., corr. Scaliger*) conetur solvere moles segminibus. SEN. Herc. f. 281 orbe -cto redi.
CELS. 7,12,6 *sermo* rimas (*labrorum*) cum dolore -endo sanguinem citat. PETRON. 26 per rimam improbe -ctam applicuerat oculum. 60 -ctis (*Scheffer*; de- *H*) lacunaribus (TAC. ann. 12,69 foribus palatii repente -ctis. EVTR. 9,18,2 -ctis lecticulae palliis. *cf.* Ps. QVINT. decl. 10,5 subito ante me -ctis constitit tenebris. 15,10 cuncta priscae noctis caligine operta -xerit). COLVM. 5,11,7 cuneum, quo -atur *truncus*, inserito. PLIN. nat. 17,251 *corticem* perpetuis incisuris -unt (de- *codd.*) ac veluti cutem laxant. GELL. 15,16,3 immissis in cavernas arboris digitis -ere et rescindere quercum conatus est. 15,16,4 quercus . . . in duas -cta partes. CELS. 7,15 recens vulnus paulum -ctum patitur (7,16 oras vulneris leniter -ere manibus. 7,27). VITR. 1,6,6 circino -cto ad punctum (*cf.* 1,6,12 a centro ubi est A -cto [de- *G H*] circino ad id signum umbrae ubi est B, circumagatur linea rotundationis. 3,5,7 circini centrum . . . alterum -atur ad extremum cymatium *eqs.* 9,7,2 -cto [de- *G H*] circino ab eo centro ad lineam planitiae. 9,7,3. 5. 6 circini centrum collocandum est eo . . . et -endum [de- *G H*] ad eum locum). *sim. de lineis a centro quodam ad diversa ductis*: CELS. 7,5,4 ab eoque foramine ad speciem litterae V contra telum os excidere sic, ut lineae, quae -untur, ad telum spectet. PERS. 3,56 quae Samios -xit littera (*sc. Y*) ramos.

2 *speciatim*: *membra corporis*: *os sim. alterius*: VARRO rust. 2,9,10 vehementius -untur malae (COLVM. 6,2,7 -ctis malis educito linguam). HOR. sat. 1,10,7 (*in imag.*) non satis est, risu -ere rictum auditoris. COLVM. 7,3,17 *agni* -ctum os. PLIN. nat. 32,36. SVET. Tib. 53 per vim. Ps. QVINT. decl. 17,17 recusantis ora. 19,11 miseri senis ora -is (*i. loqui cogis*). SOL. 4,4 *herba Sardonia* -it (de- *codd.*) rictu ora, ut qui mortem oppetunt, *multi* intereant facie ridentium. SCHOL. Pers. 3,15 commanducatos cibos -cto earum (*sc. avium*) rostro inserunt. *sui ipsius*: SEN. clem. 2,6,4 semper arridere ridentibus et ad omnium oscitationem ipsum quoque os -ere. PETRON. 73 usque ad cameram os ebrium. SIL. 3,194 immani faucis hiatu. IVV. 10,230 rictum. GELL. 5,9,2 -xit adulescens os clamare nitens. ARNOB. nat. 2,21 nec in sermonis alicuius similitudinem ora et labra -at nutrix. *labra*: SEN. benef 2,24,3 vix labra -xit et ingratior, quam si tacuisset, fuit. QVINT. inst. 9,3,81 labra et porriguntur male et scinduntur et astringuntur et -untur. PLIN. epist. 6,17,2 labra. QVINT. inst. 9,3,80 *nares* impulso subito spiritu excutere et -ere. *oculos*: TVBERO hist. 9 palpebras, ne conivere posset, sursum ac deorsum -ctas insuebant (CELS. 7,7,4 palpebram a ministro -i oportet. *ibid.* -endus cotidie oculus, ne cicatrice inter se palpebrae glutinentur. 7,7,5. 6). CVLEX 185 qua -cta genas pandebant lumina gemmis (STAT. Theb. 10,607 -cta putares lumina *Tiresiae*). SEN. epist. 122,2 -ant oculos hesterna graves crapula.
bracchia, pedes: VARRO frg. Gell. 16,16,4 bracchiisque -ctis. CIC. orat. 113 cum *digitos* -xerat (de- *A*) et manum dilataverat. PROP. 2,22,5 aliquis molli -it (de- *codd.*) candida gestu bracchia (STAT. silv. 3,5,66 molli -it bracchia motu). MANIL. 5,425 aequore mersas -et (de- *al.*, dicutet *al.*) palmas (*sc. in natando*). CELS. 7,32 *digiti* scalpello -untur. 8,22 in diversa pede et crure -ctis. *varia*: CELS. 1 pr. p. 7,30 *uterum* spirante homine posse -i (*cf.* Ps. QVINT. decl. 8,20 egesta saepe vitalia, pertractata, -cta sunt). 5,26,23 ubi satis -ctum est, medicamentum imponendum est. 7,5,2 caro -i debet ferramento. 7,7,9 cute -cta. 7,7,15 -ctisque per retusos hamos oris *cutis et saepe sim.* SEN. dial. 5,14,3 pectus filii in duas partes -ctum et cor sub vulnere palpitans (*cf.* PETRON. 111 ne perseveraret in dolore supervacuo ac nihil profuturo gemitu pectus -ret. SEN. Herc. O. 1669 mater in luctum furens -xit avidum pectus). Ps. QVINT. decl. 8,22 membra -cta composui.

C *i. q.* **discerpere in partes, partiri** (se -ere *v. l. 57, saepe* in *vel* ad, *abl. v. l. 56 al., dat. v. p. 1019,15*): **1** *res corporeas*: *liquidas*: CATO agr. 155 cum pluere incipiet, familiam . . . aquam -ere in vias . . . oportet. OV. trist. 1,2,21 quantae -cto subsidunt aequore valles (LVCAN. 3,632 aequora discedunt mersa -cta carina. AVIEN. orb. terr. 224 -cto pontus distenditur aestu). SEN. nat. 4,2,8 initio -itur *Nilus*, deinde continuatis aquis . . . stagnat (PLIN. nat. 6,120 Euphratem Gobaris praefecti -ctum esse ubi diximus findi, ne praecipiti cursu Babyloniam infestaret. QVINT. inst. 5,13,13 si vel maxima flumina in rivos ⟨-antur⟩ [*add. P²*]. TAC. ann. 1,79 amnis Nar . . . in rivos -ctus). FRONTIN. aq. 20 inde in usum urbis fistulis -untur. 21 rectus ductus . . . intra portam Esquilinam in altos rivos per urbem -itur. 23 per quot castella quibusque regionibus -atur (de- *codd.*) *copia aquarum*. ANTH. 471,5 -ctos potat levis area fontes. *in imag.*: CIC. de orat. 3,23 rivis est -cta oratio, non fontibus. *nota* se -ere: MELA 3,69 *Indus* ad laevam dextramque se -ens. AVIEN. Arat. 1468 (*in imag.*) se fusa supinato -at lumine in auras *Cynthia*. *solidas*: *aerem, nubes*: CIC. Arat. 202 opacam nubem . . . subitis auris -xerit Ara. LVCR. 6,215 ventus eas (*sc. nubes*) leviter -it euntes dissoluitque. SEN. nat. 1,2,6 qui stat aer, impelli et -i potest (*in imag.*: SEN. nat. 2,7,1 quidam aera discerpunt et in particulas -unt). 2,18 aeris -entis se corruentisque iactatio. 2,28,2 *nubes* in . . . aspera saxa et eminentia ita -untur. 5,6 *aer* modo spissat se, modo expandit et . . . alias contrahit, -it ac differt. PANEG. 3,9 -ctis nubibus ad itinera vestra derecti solis radii sequerentur.
humum, terram: VERG. georg. 2,354 seminibus positis superest -ere (*i. q. subvertere*) terram saepius ad capita. OV. met. 8,588 fluctus *Acheloi* marisque continuam -xit humum. LIV. 44,33,3 vix -cta summa harena erat (de- *V*). IVV. 10,153 -it scopulos et montem rumpit aceto. *i. q. dividere in*: COLVM. 1,9,8 si latior est ager, in regiones -endae sunt classes. PORPH. Hor. sat. 2,6,55 Triquetra: Sicula quod in tres partes, id est promunturia -cta sit et separata. *aedificia*: SEN. nat. 6,30,4 -ctis aedificia angulis vidimus moveri iterumque componi. epist. 30,2 in putri aedificio omnis iunctura -itur. PETRON. 124,266 omnis regia caeli in partes -cta ruit. *vestem*: CELS. 2,6 si manibus quis in febre . . . in veste floccos legit fimbriasve -it. 8,8,1 ne fascia -atur. QVINT. inst. 2,15,9 *corpus* speciosissimum alioqui -cta nudaverit tunica. IVV. 13,132 vestem -ere summam. COMM. instr. 2,32,8 vestimenta -is (*in plangendo*). *cf. p. 1017,62*. *corpora*: CELS. 7,26,2 sedilia et interiora crura inter se deligantur, ne -i possint. PLIN. nat. 11,157 *cilium* vulnere aliquo -ctum non coalescit. SOL. 1,56 applicita tabe -itur (de- *multi codd.*) paulo ante corpus unum *bitumen* (*in imag.*: QVINT. inst. 3,11,23

nec corpus orationis in parva momenta -endo consumet). *herbas*: LVCR. 2, 395 non tam -cta repente inter se possint primordia *olivi* ... permanare. OV. Ib. 609 robur -ere fissile. COLVM. 3, 11, 3 quaecunque gignuntur ... *radices* per summa terrae dispergunt atque -unt (*Vollmer*, dicuntur *SA*, deducunt *vulgo*). 4, 1, 1 geminis materiis unius seminis -ctis. 5, 6, 36 validam vitem in ramos -ere (de- *codd.* 5, 7, 3 in ramos). 12, 7, 4 flores, ne sint immodici, -i et partiri oportebit. *cibi*: CELS. 1 pr. p. 4, 22 crudam materiam, sicut assumpta est, in corpus omne -i. 3, 4 p. 81 ab integro corpore potissimum -retur. *adde*: QVINT. inst. 5, 13, 12 flamma ... -ctis quibus alebatur concidet. *vias*: MANIL. 2, 724 -xitque vias *natura*. CELS. 8, 1 p. 324 iter, procedendo flexuosum, iuxta cerebrum in multa et tenuia foramina -itur (*cf.* 5, 28, 12 *fistulae* an in plures partes -antur, cognosci potest ex modo puris). *varia*: LVCAN. 3, 535 *animam posse* cunctis sensum -ere membris. LVCAN. 5, 543 Phoebi -cta luce. PETRON. 22 -ctam fregerunt lagoenam. ARNOB. nat. 6, 16 Capitolinos Ioves (*i. statuas*) -ere in membra resolutos. SEN. nat. 5, 9, 4 *lux* densa -it ac tenuat. 6, 14, 4 *ventus* quidquid intravit -at ac dissipet. *nota*: OV. met. 2, 560 Aglauros nodosque manu -it (*i. q. explicare*). COLVM. 4, 17, 6 iugum in stellam decussari et -i (*i. q. flectere*). IVLIAN. dig. 37, 4, 13 hereditas in tres partes. GAIVS inst. 3, 121 in tot partes -itur inter eos obligatio.

2 *res incorporeas*: PROP. 1, 13, 19 non ego complexus potui -ere vestros (*cf.* SEN. contr. 2, 5, 1 nuptias tyrannicidium -xit, quas non -it tyrannus. SEN. dial. 4, 29, 2 amicitias cohaerentes. SVET. Otho 3 -cto matrimonio). CELS. 3, 21 -enda ratio curandi est. SEN. epist. 32, 2 -imus illam (*sc. vitam*) in particulas ac lancinamus. PLIN. paneg. 66 eandem speciem laudis -ere atque spargere. ARNOB. nat. 1, 3 novitas, quae tenorem perpetuum rerum dissociata continuatione -xerit. LACT. opif. 10, 3 acies oculi utriusque -itur et singuli videre incipiunt separatim. *i. q. disponere* (*in libris*): FRONTIN. aq. 2 ad universam rem pertinentia ... in ordinem et velut corpus -cta. strat. 1 praef. in tres libros (*ibid.* discreta). *aliter*: QVINT. inst. 4, 2, 82 quaedam argumenta turba valent, -cta (*i. seorsum considerata*) leviora sunt. *cf.* 5, 13, 12 quae turba valebant, -enda erunt (*syn.* dissolvere). *nota*: CIC. ac. 2, 19 intervalla aut contrahimus aut -imus (*i. q. aut minora aut maiora putamus*). *t. t. arithmeticae i. q. dividere in partes*: HOR. ars 326 longis rationibus assem discunt in partes centum -ere (SCHOL. Vind. *ad l.* id est diverso modo partiri assem longis rationibus). MANIL. 2, 294 licet in totidem partes -ere cuncta. 2, 697 bis senis numerus -itur omnis. MART. CAP. 7, 752 cuiusque numeri membra nominabo solidos numeros in quos is -i poterit, ut in duodecim fiunt.

II *translate de voluntate et qualitate*: **A** *i. q.* **abripere,** *auferre in diversa studia, factiones*: **1** *cum solo obi.*: SEN. contr. 2, 3, 8 multi me affectus -unt. **2** in *c. acc.*: VERG. Aen. 5, 720 in curas animo -itur omnes. CARM. de bell. Aeg. 34 partes animum -ctus in omnes. CVRT. 9, 1, 20 orta seditio in diversa consilia -xerat volgus (*cf.* PETRON. 41, 1 in multas cogitationes -ctus sum [de- *trad.*]. AMM. 20, 11, 24 imperator in varia sese consilia -ens et versans. 21, 13, 1 in rationes -batur ancipites. 26, 6, 14 in cogitationes varias. 31, 16, 1 in varias consiliorum vias). SEN. Med. 939 variamque nunc huc ira, nunc illuc amor -it (SIL. 6, 268 alternasque ferum -it in iras. TAC. hist. 2, 68 in studia. 4, 6). COLVM. 9, 9, 6 procerum seditione plebs in partes -itur (PETRON. 108 turbam -it in partes. PLIN. epist. 2, 19, 2 -ctumque in partes audientium studium. IVST. 15, 4, 23 in duas factiones). QVINT. inst. 10, 7, 9 in tam multiplex officium -ere animum. IVST. 41, 4, 2 -ctis Macedonibus in bellum civile. **3** *c. abl.* (*v. l. 54*): TAC. ann. 4, 17 -ctam civitatem ut civili bello. AMM. 26, 6, 9 curis -batur ambiguis. 29, 5, 7 sollicitudine -batur ancipiti. **4** inter: PS. QVINT. decl. 17, 1 inter tam varia tristissimaque fata consilio -ctus sum.

B *apud* **rhetores** *et* **grammaticos**: **1** *de partitione atque definitione* (*cf. l. 31 et p. 1017, 43*): CELS. 1 pr. p. 2, 20 in tres partes medicina -cta est. SEN. epist. 89, 9 in pauciora philosophiam et qui in plura -rent. CIC. inv. 2, 50 *loci* in contrarias partes -entur. SEN. dial. 10, 10, 1 quod proposui, si in partes velim et argumenta -ere. QVINT. inst. 6, 3, 17 *nomina* si -as, suam quandam propriam vim ostendent (7, 10, 1 in duas partes -atur intellectus nominis). 7, 10, 5 causa universa in quaestiones ac locos -enda est. 7, 10, 6 qui controversiam in haec -xerit, an ... an. SCHOL. Cic. Bob. p. 77, 9 -ens in utramque personam coniecturalem disceptationem, quae dividetur secundum artis oratoriae legem. BOETH. anal. pr. 1, 5 hanc huius orationis sententiam nullus in multas significationes -ere poterit. CELS. 5, 26, 31 genus *cancri* a Graecis -ctum in species est. SEN. epist. 71, 4 in particulas illud -ere. QVINT. inst. 2, 14, 5 omnia rursus -untur in species. 5, 10, 61. 94. GAIVS inst. 1, 188 in quot genera hae species -antur. 2, 2 summa itaque rerum divisio in duos articulos -itur (3, 88 [= INST. Iust. 3, 13, 1] *obligationum* summa divisio in duas species -itur. INST. Iust. 3, 13, 2). 3, 182 ex contractu obligationes in quattuor genera -antur. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 7 non solum genus ab specie, verum etiam a ceteris -unt et disterminant. in top. Cic. 1 p. 274, 16 -itur tota ratio disserendi in duas partes. *adde*: ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 7 in quot formas statusque res p(ublica) nostra -cta sit. FRONTIN. aq. 117 familia in aliquot ministeriorum species -itur. *nota*: QVINT. inst. 4, 5, 24 divisionem in digitos -ctam (11, 1, 53 argumenta).

2 *de pronuntiatione*: CIC. part. 23 verbum in plura verba -itur (de- *codd.*). de orat. 3, 172 verba ... neve aspere concurrant neve vastius -antur. CHAR. gramm. I 275, 6 hyperbaton est dictio -cta verbis non suo loco positis. 275, 13 dialysis est cum ordo orationis interposita sententia -itur. FAV. EVL. p. 16, 19 diplasius ... sub exemplo senarii ac duodecimi numeri demonstret⟨ur⟩, quae inter se summae ... longius -untur. *de diremptione syllabarum*: SCAVR. gramm. VII 12, 5 significat ... 'nescio' 'non scio' -ctis in verbum et adverbium syllabis. VLT. SYLL. gramm. IV 263, 2. 21 diaeresis est ... cum in duas syllabas una -itur ut 'pictai'. MAR. VICTORIN. gramm. VI 147, 30 conexa -as ut Phaëton. FAV. EVL. p. 15, 3 *opp.* solvere.

part. perf. pass. pro adi. **dīductus**, -a, -um. **1** *i. q. solus, separatus ab aliis*: **a** *de animantibus* (*c. praep.* ab *v. l. 19*): SEN. epist. 55, 9 cum -i sumus. 102, 6 *homines*, per quos ista corpora efficiuntur, iure aut officio cohaerent, natura -i et singuli sunt. 113, 4 alter ab altero debet esse -us, ut duo sint. COLVM. 9, 8, 7 complura capita rivorum -as *apes* faciunt rariores (9, 9, 8). TAC. ann. 4, 2 lascivire militem -um (de- *M, ibid.* dispersas per urbem cohortes). PLIN. nat. 11, 64 subtrahitur itaque -ae multitudini (*sc. quae diversa abiit*). PS. QVINT. decl. 5, 2 filios ... in totam dissimilitudinem vitae quoque genere -os. 8, 13 quid non -i separatique fecerunt. **b** *de rebus i. q. sparsus, separatus*: LVCR. 3, 287 calor ac ventus seorsum seorsumque potestas aëris interemant sensum -aque solvant. CELS. 2, 8 magis mixtos neque inter se -os colores habet *sputum*. SEN. dial. 8, 4, 2 continua sit omnis et plena materia ... an -a. PANEG. 10, 27 quae -a ferre nequeas, his congregatis. AMM. 16, 10, 8 laminarum circuli ... per omnia membra -i. **2** *i. q. dissitus, spatio separatus* (inter *v. l. 38*): LVCR. 2, 316 quae possimus cernere, celent saepe tamen motus spatio -a locorum. VERG. Aen. 3, 419 pontus ... urbes litore -as angusto interluit aestu (GLOSS. IV 438, 22 *ad l.* divisas). SEN. dial. 3, 8, 3 separatas sedes -asque. benef. 6, 22, 1 intervallibus -a et in custodiam universi disposita. nat. 7, 12, 5 *stellae* sint ingenti regione -ae (*de stella Martis*: PLIN. nat. 2, 60 primus et secundus nonagenarius -us ab utroque exortu). MELA 3, 54 triginta sunt Orcades angustis inter se -ae spatiis. LVCAN. 2, 294 -ique fretis alio sub sidere reges (AMM. 22, 8, 33 a quibus per varia regna -i itineribus modicis Tauri). SIL. 1, 199 Herculeo dirimente freto, -a propinquis Europes videt arva iugis. CLAVD. 17, 51 nostro -a *Britannia* mundo. **3** *i. q. distentus, patulus* (*c. acc. graec. v. l. 46*): *de corporis membris*: GERM. 188 stat post Cynosuram -o passu (QVINT. inst. 11, 3, 159 aequi et -i paulum pedes. 11, 3, 160 stare -um, vel rigidum vel supinum. *cf.* AVIEN. Arat. 445 -a pedes tantum mensura seniles dividit). NEMES. cyn. 112 canis -a coxas. AVIEN. Arat. 467 *Andromeda* -a ulnas. *adde*: MANIL. 1, 341 *Cycnus* -as volitat stellatus in alas. *de aedificiis*: VITR. 3, 3, 1 incolumniorum spatiis ... rarius quam oportet inter se -is araeostylos *aedes*. QVINT. inst. 11, 2, 18 domum forte magnam et in multos -am (*i. apertam*) recessus. *de animo distento*: ARNOB. nat. 5, 23 -um, pallidum, saucium.

syn.: *ad I A*: dividere, distrahere, abiungere, separare. *ad I B*: aperire, rumpere, dilatare, pandere, distendere, dispellere, rescindere. *ad I C*: discerpere, findere, dissolvere, discindere, dissipare, partiri, lancinare, spargere. *ad II B*: disterminare, distendere, dividere. *opp.*: *ad I*: cogere, iungere, coniungere, contrahere, componere, conferre, continuare, comprimere, reprimere (CELS. 4, 15), impellere (SEN. nat. 1, 2, 6). *ad II*: conectere, colligere. -i: concurrere, corruere.

deriv: diductio.

dīductio, -ōnis *f. a* diducere. GLOSS. διαγωγή. παράστασις (de-?). παραγωγή. disputatio aut diminutio. *legitur inde a* CIC.

1 *generatim*: *i. q. divisio*: SEN. nat. 2, 9, 1 velocitas *spiritus* et -o. 3, 13, 2 in -e rerum. *i. q. distortio*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 64 diversa membrorum -o atque saltus. *i. q. diminutio*: CAEL. AVR. chron. 5, 11, 138 elimatio carnis atque -o. **2** *speciatim apud rhetores et grammaticos*: *i. q. divisio causae*: CIC. inv. 1, 18 ex hac -e rationis illa summa nascitur controversia. 1, 19 non potest ex -e rationis nasci iudicatio. *i. q. divisio vocabulorum et syllabarum*: CAPER gramm. VII 96, 11 si maiestas scribis, 'stas' in -e vocis esse debet non 'tas'. SCAVR. gramm. VII 16, 8 syllabarum -o ut 'pictai' pro 'pictae'. MAR. VICTORIN. gramm. VI 147, 25 -em syllabarum ad unitatem revoces. CHAR. gramm. I 275, 10 diacope est -o compositae dictionis interposito extrinsecus verbo (*cf.* DIOM. gramm. I 460, 31).

Rubenbauer.

? **diduor** *inter verba deponentia enumerat* PROB. app. gramm. IV 203, 38 (*conicitur* dignor). *cf.* NOT. Tir. 94, 29 diduit (*seq.* induit, perduit) *et* dido.

dĭdymus, δίδυμος. *i. q. geminus*: PRISCILL. tract. 3 p. 44, 12 Iuda apostolus ... ille -us domini. *cf. etiam nom. propr.* *nomen herbarum in* GLOSS. (didimus *vel* -os): auricula leporis. dictamnus. solago. *cf.* MISC. Tir. p. 67, 4 tidimo.

dīēcula, -ae *f.* [*a* dies *deminutive. Th.*]. CHAR. gramm. I 110, 13

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui vero feminino (*sc. genere dicendum putaverunt* 'dies'), catholico utuntur ... quod deminutio eius -a sit non dieculus (PRISC. gramm. II 158, 13 *cf.* EVGRAPH. Ter. Andr. 710). *sed* SERV. Aen. 2, 324 '-a' nihil praeiudicat *de genere voc.* '*dies*', quia multa deminutiva recedunt a nominibus, ut 'scutum' 'scutula' *eqs.* (*cf.* GLOSS. Plac. V 62, 1). DON. Ter. Andr. 710 et est ὑποκοριστικῶς '-a', hoc est tempusculum et sumitur ab eo quod est haec dies. -a mora et quasi dies parva. PS. ASCON. Verr. p. 128 dies feminino genere tempus et ideo deminutive -a dicitur breve tempus et mora. GLOSS. ἡμερίδιον ὑποκοριστικῶς. *i. q. brevis dies, mora*: PLAVT. Pseud. 503 illud *malum* erat praesens, huic erant -ae. TER. Andr. 710 tibi -am addo, quantum huic promoveo nuptias. CIC. Att. 5, 21, 13 commemorat, quid olim mali C. Iulius fecerit, cum -am duxerit. APVL. met. 1, 10 Medea unius -ae a Creone impetratis indutiis ... deusserat. 6, 16. 7, 27 DON. Ter. Andr. 603. Hec. 127 nec aliquam -am vel dilationem videt ad nuptias. PRVD. cath. 7, 98 paenitendi ... datur -a. VEN. FORT. Mart. 3, 95.

(diēculus) *v. l. 2.*

diēgēmaticos, -on, διηγηματικός. PROB. Verg. ecl. praef. p. 329, 10 omne carmen in tres characteres dividitur: dramaticum in quo personae tantummodo loquuntur, -on in quo solus poeta, micton in quo promiscue et poeta et persona (*cf.* FORTVN. rhet. 3, 9 p. 126, 9 EXPLAN. in Don. gramm. IV 487, 17). DON. Ter. Andr. 221 mire a -o ad mimeticum transit. Hec. 131. 805. διήγημα *graece*: DON. Ter. Hec. 148.

diēgēsis, διήγησις GLOSS. II 276, 49. FORTVN. rhet. 2, 16 p. 112, 5 species narrationis ... prima -is, quae narratio est principalis; est et antidiegesis *eqs.* *cf.* GLOSS. II 576, 59 desides (*vel* degesis) narratio. *graece*: SCHOL. Cic. Bob. p. 74, 16. 84, 6 DON. Ter. Ad. 42.

dielaeum *n. a* δι' ἐλαίου. INSCR. ocul. (Corp. XIII 10021) 211 -um len(e) ad siccam lipp(itudinem).

diēlectrum *n. a* δι' ἠλέκτρου. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 166 quod *medicamen* appellatur -um.

diella *f. nomen herbae hyoscyami*: PS. APVL. herb. 5 Daci *vocant* -an (DIOSC. 4, 68 W. διέλλειναν, *v. l.* διέλειαν).

diennium biennium GLOSS. *a* di- *et* annus.

diēnōnī *etc. v. sub* dies. **dieo,** -ēre *v.* diesco.

ardea et **dieperdulum** bragra (*anglosax.*) GLOSS. *nomen avis.*

diephēbus NOT. Tir. 81, 91 (*antecedit* ephebus).

diērēctus, -a, -um [*orig. inc. quominus ex* *dir-e-rectus *dissimilatione factum putemus, quantitas vetat primae syllabae. Vossio (Etymologicon ling. lat. s. v) placet sic dici quasi* sub dio erectum *i. e.* in crucem actum. *Th.*]. *pro trisyllabo habetur*: PLAVT. Capt. 636 [Trin. 457]. PAVL. FEST. p. 69 -um dicebant per antiphrasin, volentes significare malum diem. NON. p. 49 -i dicti cruci fixi, quasi ad diem erecti. PLAVT. Capt. 636 quin quiescis? ⟨i⟩ -um cor meum, ac suspende te. Cas. 103 abi rus, abi -us tuam in provinciam, *vilice*. Curc. 244 lien -us⟨t⟩. :: ambula, id lieni optumum est. Men. 442 ducit lembum -um navis praedatoria. Merc. 184 in (*i.* isne) hinc -us? 756 abin -us? Most. 849 abin -a? Poen. 160 abi -us. Rud. 1170 quin tu i -a. *subst. n.* dīērēctum: VARRO Men. 133 apage in -um a domo nostra istam insanitatem. *adv.* **dīērēctē**: PLAVT. Bacch. 579 recede hinc -e. Most. 8 abi rus, abi -e, abscede ab ianua. Poen. 347 i -e in maxumam malam crucem. *dub.*: Trin. 457 abin hinc -e? (derecte *P*).

diēresis *v.* diaeresis. **dierme** *v.* deformis. *L.*

***diēs,** -ēī *m. et f.* [*idem vocabulum esse potest mutata flexione ac dei nomen* Dies-piter (*et* Iuppiter), *quod primo* 'caelum' *vel* 'caelum lucidum' *significasse docet ind.* dyauḥ 'caelum', *acc.* dyām = *lat.* diem (*umbr.* Dei '*Iovem*'), *cf. c.* dīus, nu-dius, diu, bi-duum (*v. Solmsen, Stud. zur lat. Lautgeschichte 191 sqq.*). *duas stirpes distinguendas esse censet Kluge (Zeitschr. f. deutsche Wortforsch. 8, 145 sq.), alteram* diu- *cum significatione lucendi, alteram* di-, *quae subsit vocabulis* dies *et* nun-dinae *necnon theodisc.* zīt *anglosax.* tīd, tīma *island.* tīmi '*tempus*', *got.* sinteins '*cottidianus*', *ind.* sa-dyáḥ '*eodem die*', '*modo*', adyá '*hodie*'. *cf. osc.* zicolom '*diem*', iīkůlůs *vel* ⟨d⟩iīkůlůs *acc. plur.* '*dies*', *hibern.* die *cambr.* dydd '*dies*'. *et v. Johansson, Bezzenbergers Beitr. zur Kunde der idg. Sprachen 18, 10. Th.*]. VARRO ling. 6, 4. duo motus ⟨...⟩ casu venit, quo tempus id ab hoc deo dies appellatur. (*de lacuna explenda v. Götz-Schöll ad l. et adn. p. 260.*) PAVL. FEST. p. 74 -es dictus, quod divini sit operis, sive ab Iove, eius ut putabant rectore, qui graece Δία appellatur, sive quod aer diurnus dehiscat in candorem. MACR. sat. 1, 15, 14 cum Iovem accipiamus lucis auctorem, unde ... et Cretenses Δία τὴν ἡμέραν vocant, ipsi quoque Romani Diespitrem appellant ut -ei patrem. GRAMM. suppl. 240, 15 -es dicitur a diis. CASSIOD. in psalm. 1, 2. *de significatu*: AVG conf. 11, 23, 30 -es dicitur non tantum mora solis super terram, secundum quod aliud est -es, aliud nox (*v. sub I A*), sed etiam totius eius circuitus ab oriente usque ad orientem (*v. sub I B*), secundum quod dicimus 'tot -es transierunt'. ISID. nat. 1, 1 -es gemine appellari solet: proprie a solis exortu, donec rursus oriatur, abusive a solis ortu, usquequo veniat ad occasum. GLOSS. ἡμέρα καὶ ἡμέραι. -ei ἡμέρας. -es pluraliter ἡμέραι. soles (*cf.* sol *et* VERG. Aen. 3, 203. GRAMM. suppl. 112, 20 quando ... 'soles' in plurali numero dicuntur, -es significat. *cf.* CORP. III 737 ἡελίοις ἐν τριάκοντα δύω). προθεσμία (*v.* -es statutus). cum multa significet, significat etiam tempus plerumque generale, quod et -es et nox comprehendatur.

de formis, scripturis, notis: PROB. cath. gramm. IV 5, 14 unde -es genere feminino declinanda est, quoniam nullum nomen Latinum invenitur generis masculini ablativo singulari producto terminatum. CHAR. gramm. I 31, 12 *quintae declinationis ordo* profertur per -es velut hic et haec -es, huius -ei (*cf.* EXC. Bob. gramm. I 547, 19). DIOM. gramm. I 304, 32 GRAMM. suppl. 90, 6. 117, 8. 244, 6 tetraptota, quattuor casus habentia, ut -es. PS. ASPER gramm suppl. 45, 2 sic (*sc. ut facies*) declinandum est -es. GLOSS. Plac. V 62, 2 ablativus casus producta e littera terminatur, ut ab hac -e. PORPH. Hor. carm. 1, 15, 34 'Vlixei' ... ad similitudinem ... -ei. *genet. sing.*: diei: ENN. ann. 236 PLAVT. Asin. 253 Capt. 800 Poen. 217 TER. Haut. 168. 212 LEX repetund. (Corp. I 198) 65 LEX Vrson. (Corp. II 5439) 2, 1, 10. *passim.* dies: ENN. ann. frg. 413 CIC. Sest. 28 (*secundum* GELL. 9, 14, 6 [VERG. georg. 1, 208 *v. infra l. 22*]) ITALA Mal. 4, 5 (Priscill. tract. 6, 109) CYPR. ad Donat. 16 VEN. FORT. Mart. 4, 100 CORP. III 44. die: CAES. anal. frg. (Gell. 9, 14, 25) C. Caesar in libro de analogia secundo 'huius -e' ... dicendum putat (*cf. poetarum locos p. 1024, 52 sqq.*). RHET. Her. 2, 4, 7. SALL. Iug. 52, 3 (-ei *B al.*). 97, 3 (GELL. 9, 14, 26 *P*, -ei *codd. plur.*). VERG. georg. 1, 208 (= AVSON. 368, 31 *cf. ad l.* GELL. 9, 14, 7 PROB. cath. gramm. IV 3, 16 ROMAN. Char. gramm. I 126, 31 PRISC. gramm. II 366, 9) OV. fast. 5, 682 LIV. 9, 37, 4 *pars codd.* 21, 47, 7. 26, 14, 5 *cod. P al.* CARM. de resurr. 41 PANEG. 10, 6 CAPITOL. Alb. 5, 8 AVSON. 361, 14 AMM. 20, 7, 5. 24, 2, 11 CORP. III 12036. *adde locat.* dze: INSCR. Dueni (Corp. I² n. 4) *cf. Bücheler, Rhein. Mus. 36, 237.* die: PLAVT. Men. 1156 -e septimi. Most. 881 Persa 260 CATO orig. 86 or frg. 19, 7 CAEL. hist. 25 POMPON. Atell. 77 RHET. Her. 4, 51, 64 GELL. 10, 24, 1. 3. 5. 8. 9. 10 MACR. sat. 1, 4, 2 *sqq.* dii: GELL. 9, 14, 4. CAEL. hist. 24 a (*incertum, utrum genet. an dat.*). VERG. Aen. 1, 636 (*cf.* SERV. auct. *ad l.*) AVSON. 371, 7. 12. 383, 2. *dat. sing.*: die: PLAVT. Amph. 276 (*testatur* SERV. georg. 1, 208, -ei *codd.*). 546 (-ei *trad.*). Capt. 464 (-ei *trad.*). Merc. 4 (-e *codd.*, dii SERV. auct. Aen. 1, 636). Trin. 843 (-ei *AP*). OV. fast. 5, 682 (ς, *traditur pro ablativo*) PANEG. 2 (10), 6, 5 p. 268, 6 Bähr.² CORP. VIII 9323. diei: INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 65. *acc. sing.*: diee: CATO frg. inc. 61. diae: CARM. epigr. 1319, 4 (*Venafri*). *abl. sing.*: ζie: TAB. devot. Audollent 253, 10. 18. 20 *al.* diae: COMPVT. cod. Col. prol. 4 p. 229 *al.* CORP. V 4489, 6 (*Brixiae*) *al.* 5685ᴬ (*a 466*) sub diae. 5685ᴮ (*a. 547*). VI †32949. X 5654, 6 *et passim.* INSCR. Nuovo bull. crist. X 1904 p. 84. *genet. plur.*: diaerum: CORP. III 9887 (*in Dalmat.*) diae⟨rum⟩. X 623 (*Salerni*). *acc. plur.*: diaes: CORP. V 4410, 6 (*Brixiae*). VI 31951. XIII †7526 (*in Germ. sup.*). XIV 1793 (*Ostiae*). 1892 (*ibid.*). INSCR. christ. Kraus I 61. diis: INSCR. christ. Rossi I 749 (*a. 450*). dis: CORP. V †1691 (*Aquileiae*). VIII †23570. des: CORP. V 6244, 9 (*Mediol.*). dees: CORP. XII 1694 (*a. 496*). INSCR. christ. Leblant II 482 (*saec. V*). diens: CORP. XIII 5270 (*Augustae Raur.*). XIII †8485 vixit ... ⟨d⟩iens quattor. XIV 471 (*Ostiae*). zies: CORP. VIII 11099 (*in prov. Byzac.*). INSCR. Notiz. degli scavi 1888 p. 708 INSCR. christ. Rossi I 400 (*a. 392*) zi⟨es⟩. zis: CORP. VIII 23566. zi s (*i.* -es sex): INSCR. Revue archéol. 4 sér. VIII 1906 p. 476. *adde*: CORP. III 2225, 8 (*Salernis*) et ies tot. V †1667 (*Aquileiae*) z(ies) n(umero) VII. XI 6794 m(enses) III z(ies) XXIII. *abl. plur.*: diaebus: CORP. III 7148, 8 (*in Caria*). IX 1851 (*Beneventi*). XIV 1195 (*Ostiae*). dibus: CORP. VI 35548ᵃ dib(us) VIII. VIII 24759. 24934 INSCR. Ephem. epigr. VIII (*ad* Corp. X) p. 257, 4 INSCR. christ. Rossi I p. 282 (*a. 379*). debus: CORP. VI 32022. INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 339 deb(us) XXII. zebus: INSCR. apud Mabill. p. 572 CORP. VI 23646. VIII 20786 z(ebus) v. XIV 1137 (*Ostiae*). *adde*: CORP. III 9173 (*Salonis*) die(bus) v. XII 2731 (*in Gall. Narb.*). XIV 603 (*Ostiae*). 1692 (*ibid.*). INSCR. christ. Rossi I p. 443 (*a. 397*) Ø Mercuri. *formae Graecis litteris scriptae*: CORP. X 719, 5 (*Surrenti*) ΔЄΙ Η *i. di(es) VIII.* CORP. X 2145, 5 (*Puteolis*) ΔΙΗC *i. dies.* INSCR. christ. Rossi I p. 11 (*a. 269*) δειε Βενερες. *ibid.* μορτουα αννουωρωμ VL εδ μησωρων XI δενρων X. TAB. magica Revue archéol. 4 sér. II 1903 p. 175 ομνιβους διηβους. *ibid.* αδ διεμ μορτις. TAB. devot. Audollent 231, 2 ε⟨ξ⟩ αχ διη. 231, 30 τωτα διε. 253, 10 *v. supra l. 39.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357ᴬ ἰν δίεμ. *apices*: CARM. epigr. 1262, 4 (*Romae*) te festínans apstulit atra diés. CORP. V 4489, 12 díebus Parentalior(um). VIII 24787 dece coniunctis bis ter cum fine díebus. X 1761 (*Cumis*) díebus. 6009, 7 (*Minturnis*) supremus fécit iúdicium diés. XIV 1692 (*Ostiae*) ⟨di⟩é(bus). INSCR. Notiz. degli scavi 1906 p. 147 (*Romae*) ⟨vixit m⟩ens. IIII diés XXIIII. *notatur passim* d.

de genere: *de plurali semper masculino* (*sed v. p. 1023, 68 sqq.*): CHAR. gramm. I 31, 13 sciamus pluraliter feminine 'hae -es' et 'has -es' non oportere nos dicere, quamvis singulariter feminine dicamus. DIOM. gramm. I 304, 32. PRISC. gramm. II 365, 13 -es ... in singulari numero tam masculini quam feminini generis invenitur, ut (*LVCAN. 2, 98 VERG. Aen. 4, 169. 2, 324*), in plurali vero semper masculini invenitur 'hi -es'. III 475, 21 GRAMM. suppl. 130, 20. 133, 23 -es festi *Vergilius* dixit masculino genere, non festae (*Aen. 2, 324*).

de singulari: VARRO frg. Char. gramm. I 110, 15 Varro autem distinxit, ut masculino genere unius -ei cursum significaret, feminino

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

autem temporis spatium. NON. p. 522 -em volunt, cum feminino genere dicimus, tempus significare; masculino -em ipsum. nos contra invenimus. PS. ASCON. Verr. p. 128 -es feminino genere tempus et ideo deminutive diecula dicitur breve tempus et mora. -es horarum XII generis masculini est, unde 'hodie' dicimus quasi 'hoc -e'. SERV. auct. Aen. 2, 554 -es si tempus longum significat generis feminini est. 2, 324 '-es'... si feminino genere ponatur, tempus significat, ut (*5, 783*) 'quam nec longa -es'; si masculino, ipsum -em. et de masculino genere tria observanda sunt: in qualitate, numero, adverbio; in qualitate 'serenus -es' dicitur...; numero (*126*) 'bis quinos silet ille -es'...; adverbio 'hodie', non 'hac -e'. ceterum diecula nihil praeiudicat *eqs.* (*cf.* GLOSS. V 62, 2). 5, 783 'quam nec longa -es' id est longum tempus: de quo licet melius feminino genere dicamus, tamen et masculino dicimus. nam de certo -e masculino tantum utendum est. *cf.* 10, 467. *aliter*: PROB. inst. gramm. IV 89, 19 item quaeritur, -es cum per omnes casus ad e productum pertinere reperiatur, qua de causa Vergilius -em et masculino genere pronuntiarit. quare hoc monemus, quod sint aliqui, qui hoc asseverandum esse senserunt, quod -es ideo feminino genere pronuntietur, quod in deminutione diecula facere inveniatur: item hac de causa -es masculino genere asseveretur, quoniam in numero plurali melius sonare reperitur, ut puta optimi, non optimae -es. nunc nos hoc monemus, quoniam quaecumque nomina in nominativo casu numeri singularis per unam mutam sonare audiuntur, ... haec et generi masculino subiecta esse reperiuntur. *aliter*: PROB. nom. gramm. IV 210, 6 observabimus *de genere -ei* secundum veteres hanc differentiam, qui spatium diurnae lucis significantes τὴν ἡμέραν masculino genere dixerunt, ut (*VERG. Aen. 2, 248*); feminino autem genere absolute tempus (*Aen. 5, 783*); -es cum praesens tempus significat, generis est masculini, cum praeteritum aut futurum, feminini, ut (*Aen. 6, 745*). *aliter*: SERV. auct. Aen. 1, 732 quidam volunt masculini generis '-em' bonum significare, feminini malum. ISID. diff. 1, 279 -es masculini generis bonum tempus apud veteres indicabat; feminini malum, velut in Iob (*VVLG. Ier. 20, 14*) 'maledicta -es' (= GLOSS. V 190, 1). *aliter*: SERV. gramm. IV 434, 13 -es secundum regulam tantum feminini generis est..., quod autem dicimus genere masculino, ratio persuasit adverbii: nam hodie dicentes quasi hoc -e significamus *eqs.* *cf.* DVB. NOM. gramm. V 577, 23. CLEDON. gramm. V 46, 17 haec regula quintae declinationis feminini generis est, ut haec -es magis feminino genere declinanda sit, quam masculino, licet Vergilius utrumque dixerit. POMP. gramm. V 190, 30 -es debet secundum definitionem generis esse feminini, sed legimus etiam hic -es *eqs.* PRISC. gramm. II 158, 12 in 'es' productam, si sint quintae declinationis, feminina sunt. excipitur unum '-es'.... in plurali vero semper masculinum invenitur: non enim incertum tempus videtur significare, quod plerumque in feminino genere invenimus numeri singularis. ideo autem diximus 'plerumque' quod invenitur in usu et pro certo tempore femininum et pro incerto masculinum e contrario (*sequuntur VERG. Aen. 2, 324 LVCAN. 3, 138 STAT. Theb. 1, 638*). *aliter*: PROP. cath. gramm. 4, 1 excepto uno cómmuni duum generum, masculini et feminini, hic et haec -es, huius -ei. DON. gramm. IV 375, 33 sunt ... nomina incerti generis inter masculinum et femininum, ut ... -es. DIOM. gramm. I 327, 11 PS. ASPER gramm. suppl. 40, 2. GRAMM. suppl. 84, 24. 245, 17 *al.* CHAR. gramm. I 110, 8 -es communis generis est. qui masculino genere dicendum putaverunt, has causas reddiderunt, quod -es festos auctores dixerunt, non festas; et quartum et quintum kalendas ...; et cum hodie dicimus, nihil aliud quam hoc -e intellegitur. qui vero feminino, catholico utuntur, quod ablativo casu e non nisi producta finiatur *eqs.* 110, 16 (*ex Varrone, v. p. 1022, 83sqq.*) secundum distinctionem dixit Vergilius (*Aen. 2, 324*) 'venit summa -es' i. e. tempus et (*Aen. 4, 169*) 'ille -es primus leti' pro uno -e. tamen et feminino genere -ei spatium significat, cum ait (*Aen. 5, 104*) 'expectata -es aderat'. CONSENT. gramm. V 345, 25 nam inter masculinum et femininum sunt haec nomina, ... -es: utroque enim genere lecta inveniuntur, quamvis in quibusdam certa observatio sit, ut alterutro genere enuntientur. PS. ASPER gramm. suppl. 46, 24 feminini generis saepe ... -es: ... †nuptiae: nam singularem numerum non habent. *in universum per totam latinitatem certa norma de generibus investigari nequit. in plurali semper masculinum ponitur his paucissimis exceptis locis: titulo orationum Catonis* (ROMAN. Char. gramm. I 199, 28 M. Cato -erum dictarum de consulatu suo [202, 23 *al.*]). IREN. 2, 24, 5 haberent *menses* praefinitas tricenarias -es. PANEG. 7 (6), 9 longissimae -es et nullae ... noctes. *feminino omnes fere scriptores significant tempus (v. p. 1032, 50sqq. excipiuntur ex. gr.:* TVRPIL. com. 158 LVCAN. 3, 139 STAT. Theb. 1, 639 CALP. decl. 2), *itemque optimi scriptores omnes et posteriorum plerique -em forensem vel temporis punctum negotio alicui gerendo praestitutum atque spatium temporis, quod usque ad id est, nec non saepius -em in epistulis, tabulis sim. additum (v. locutiones et iuncturas huc pertinentes). reliquas vocis -ei notiones hi masculino significare solebant, sed ita ut etiam interdum femininum adhiberent, id quod multo etiam frequentius fecerunt poetae dactylici scriptoresque posterioris aetatis (cf. E. Löfstedt, Kommentar zur Peregrinatio Aetheriae 1911 p. 192 sqq.). de singulis scriptoribus subiunxi conspectum. (in numerando omissae sunt et pluralis numeri formae et omnes loci ad fastos pertinentes, in quibus utrisque paucissimis exceptis semper masculinum positum est. [de plurali v. p. 1023, 68sqq., in fastis legitur femin.:* PROSP. chron. I p. 479, 1352 -e undecima kalendarum Maiarum. CORP. VIII 9642 una -e kalendarum Ianuariarum.]).

	masc.	*fem.*		*masc.*	*fem.*
LEX XII tab.	2	—	CVRT.	90	4
LIV. ANDR.	2	—	SCRIB. LARG.	21	—
ENN.	6	—	ASCON.	30	5
NAEV.	1	—	LVCAN.	31	27
PLAVT.	105	10	PETRON.	22	5
TER.	28	1	LAVS Pis.	—	2
CATO	12	2	CALP. ecl.	—	2
VARRO	79	2	PLIN. nat.	241	20
CIC. orat. rhet. phil. carm. frg.	384	46	VAL. FL.	15	13
„ Att. epist. ad Q. fr. ad Brut.	279	29	SIL.	22	20
CATVLL.	7	1	HOMER.	2	3
LVCR.	—	5	STAT.	34	47
CAES.	133	17	MART.	24	6
HIRT. BELL. Alex. Afr. Hisp.	64	1	QVINT.	39	4
SALL.	29	2	IVV.	6	4
NEP.	24	1	TAC.	126	31
VERG.	17	20	PLIN. iun.	82	1
CIRIS MORET. AETNA	2	3	SVET.	96	6
HOR.	24	5	FLOR. epit.	21	—
TIB.	4	7	APVL.	37	24
PROP.	17	12	*in* ITALAE *triginta locis, quos praesto habeo, legitur masc. 21ies, fem. 9ies, qui loci plerumque genus* ITALAE *oppositum habent in* VVLG.		
OV.	44	105	MIN. FEL.	2	2
LIV.	805	143	TERT. vol. I. III	25	19
MANIL.	12	10	COMM.	8	5
VITR.	23	—	SOL.	27	6
PAVL. FEST.	50	2	SCRIPT. hist. Aug.	38	53
SEN. rhet.	40	5	ITIN. [Silv.]	9	90
GERM.	—	2	AVIEN.	11	13
VELL.	15	8	AVSON.	20	14
VAL. MAX.	36	2	AMM.	66	2
CELS.	191	—	VEG. mil.	7	3
PHAEDR.	7	—	HIER. epist.	9	12
SEN. phil.	260	20 (*non epist.*)	VVLG.	343	615
OCTAVIA	9	3	AVG. civ.	84	2

de mensura: formae bisyllabae per correptionem ponuntur apud scaenicos: PLAVT. Amph. 549 Aul. 380 Cas. 320 Men. 155. 1156 Mil. 743 Persa 260. 402. 768. 773 780 Poen. 497. 758. 1180 Pseud. 165. 234 Rud. 380 Trin. 581. 843 TER. Andr. 705 Hec. 185 POMPON. Atell. 77. *formae bisyllabae apud poetas scaenicos (cf. p. 1022, 20)*: PLAVT. Capt. 800 diei (*versum iteravit paululum immutatum* TER. Eun. 801). *cf.* Poen. 1207 diebus. *tres syllabae servatae sunt*: diēī: PLAVT. Asin. 253 Poen. 217 (*cum elisione*). TER. Haut. 168. 212. diērum: TER. Haut. 909. diēbus: PLAVT. Capt. 168 Men. 36 Most. 238 Truc. 643 TER. Andr. 104 Hec. 143. *apud poetas dactylicos* diei *pro iambo legitur*: Q. CIC. carm. frg. 2 noctisque -eique. AVSON. 153, 72 PAVL. NOL. carm. 5, 72 VEN. FORT. carm. 7, 21, 13. *pro anapaesto*: VEN. FORT. Mart. 3, 433.

legitur inde ab INSCR. Dueni. *v. etiam nom. propr.* Dies. [*loci incerti*: CATO agr. 150, 2 BELL. Hisp. 2, 1 PLIN. nat. 2, 90. *falso legitur*: PLAVT. Most. 823 TITIN. com. frg. 147 NEP. Att. 4, 5 PLIN. nat. 1 ind. 33.] [*val.* zi, *it.* dì, *francog. vet.* di, *hisp.* dia. *M.-L.*]

dispositio materiae:

I *certum temporis spatium.* **A** *strictiore sensu* (*opp.* nox). **1** *proprie infra l. 77.* **2** *translate*: **a** *solis splendor sim. p. 1027, 56.* **b** *aether, caelum p. 1028, 51.* **c** *animi habitus p. 1028, 68.* **B** *latiore sensu i. q. dies* XXIV *horarum.* **1** *generatim p. 1028, 74.* **2** *speciatim*: **a** *-es forensis p. 1031, 14.* **b** *-es epistulae p. 1031, 53.* **c** *-es natalis p. 1031, 73.* **d** *-es hebdomadis p. 1031, 75.* **e** *vitae -es p. 1032, 9.* **f** *-es mortis p. 1032, 32.* **g** *-es febris p. 1032, 47.*

II *i. q. tempus, aetas.* **A** *generatim p. 1032, 51.* **B** *speciatim i. q. vitae tempus p. 1033, 14.*

III *iuncturae p. 1033, 31.* **IV** *structurae p. 1052, 5.*

I ***certum temporis spatium:*** **A** ***strictiore sensu: id temporis spatium, quod sole illustratur*** (*opp.* nox). **1** ***proprie:*** SVET. frg. p. 149 -es est solis praesentia. HYG. astr. 4, 19 p. 120, 13 -em nobis definierunt quamdiu sol ab exortu ad occasum perveniat. IREN. 2, 22, 1 de -e quae duodecim horarum habet spatium. 2, 22, 2. 2, 24, 5 *-es* a novem horis usque ad XV ascendit. LACT. inst. 7, 14, 12 *p. 1027, 39.* HIL. in Matth. 5, 13 -em esse labentium temporum cursum luce solis illuminatum, quem nox interiecta discri-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

minat et interventu suo -ei -em subrogat. AMBR. Noe 13, 43 AVG. gen. ad litt. 1, 12 p. 18, 11 ISID. nat. 1, 1 orig. 5, 30, 1. LEX XII tab. 1, 6 (Varro ling. 7, 51 Paul. Fest. p. 305) solis occasu -ei suprema tempestas esto (-ei *omiserunt reliqui testes; cf.* VARRO ling. 6, 5 suprema *est* summum -ei, id est a superrimo *eqs.*). ENN. ann. 236 magnam cum . . . -ei partem fuisset de summis rebus regundis consilio indu foro (VARRO frg. Serv. Aen. 2, 268 *sunt -ei partes secundum Varronem hac*: mane ortus meridies occasus [*cf.* MACR. sat. 1, 3, 11. *v. infra l. 21*]. BELL. Afr. 18, 4 LIV. 22, 29, 7. 26, 14, 5. 31, 39, 2. SEN. dial. 10, 12, 2 maiorem -erum partem. nat. 1, 8, 6 TAC. ann. 13, 39. SVET. Nero 41 reliquam. PAVL. dig. 50, 16, 2, 1 APVL. met. 9, 12. 11, 23 duabus -ei partibus transactis. AMM. 24, 2, 11 *al.* SERV. Aen. 6, 37 AVG. civ. 20, 7 *al.* pars *anteponitur*: LEX repetund. [Corp. I 198] 65 maiore parte -ei. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 70, 9 *al.* CIC. Verr. 5, 54 epist. 7, 1, 1 CAES. Gall. 5, 9, 8. 5, 35, 5. 5, 58, 2 BELL. Afr. 30, 1 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 16 SALL. Iug. 97, 3 NEP. Eum. 4, 1 VERG. Aen. 9, 154 HOR. sat. 1, 9, 35 LIV. 10, 12, 5. 23, 7, 11. SEN. dial. 12, 6, 4 somnum . . . extendere in partem -ei. MELA 3, 53 PLIN. nat. 2, 35 *al.* SIL. 16, 225 TAC. ann. 5, 7 PLIN. epist. 9, 36, 5. paneg. 48, 1 magnam partem -erum. 46, 4. 77, 2 reliqua. SVET. frg. p. 151 partes. CENS. 23, 8. ISID. nat. 1, 1 partes . . . -ei tres sunt: mane, meridies et suprema. *cf. supra l. 8. v. etiam p. 1029, 77*). PLAVT. Amph. 276 ita statim stant signa, neque nox quoquam concedit -e[i] (*v. p. 1022, 32* [546; *cf.* OCTAVIA 714 laeta . . . -es sideribus atris cessit]). Asin. 198 -em aquam solem lunam noctem, haec argento non emo. 253 ad hoc -ei tempus dormitasti (TER. Haut. 168. CAES. Gall. 7, 16, 2 in singula -ei tempora. 7, 35, 4. 7, 68, 2 [*aliter* BELL. Hisp. 15, 5 eius -ei insequenti tempore]. BELL. Hisp. 16, 1 huius -ei extremo tempore. PAVL. FEST. p. 71 extremum. CVRT. 3, 5, 1 fervidissimum. 4, 16, 18 praeceps in noctem. COLVM. 8, 11, 2 -ei certo tempore. PLIN. nat. 9, 25. QVINT. decl. 301 p. 188, 11 in aliud -ei tempus. SVET. Aug. 44 insequentis -ei matutinum tempus. PORPH. Hor. carm. 3, 27, 9. CENS. 24, 1 plura noctis et -ei tempora. tempus *anteponitur*: TER. Haut. 212 ut tempus est -ei. VARRO ling. 7, 77 *de crepusculo* dubium, tempus noctis an -ei sit. CIC. de orat. 1, 26 usque ad extremum tempus -ei. CAES. Gall. 7, 11, 5 HIRT. Gall. 8, 15, 5 BELL. Afr. 78, 3 MANIL. 3, 182 TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 434, 2. AVSON. 371, 7 tempora noctis atque dii). PLAVT. Asin. 516 ecqua pars orationis de -e dabitur mihi (*cf.* HOR. epod. 13, 4 rapiamus . . . occasionem de -e. carm. 1, 1, 20 partem solido demere de -e. PLIN. epist. 9, 40, 3 nihil de -e perdunt). Bacch. 700 *esse* noctem qui nunc est -es. Capt. 417 nox -em adimat. Curc. 352. Merc. 4 nocti aut -e (dii *D ante corr.*; SERV. auct. Aen. 1, 636) aut soli aut lunae miserias narrant suas. Poen. 217 usque ab aurora ad hoc quod -ei est (*cf.* APVL. apol. 59 quid sit -ei). TER. Andr. 705. TITIN. com. 100 noctem facere . . . de -e. VARRO ling. 5, 11. 66 Di⟨e⟩spiter . . ., id est dies pater. 5, 68 ut ex eo *Sole* -es sit. 6, 4 -ei principium mane, quod *tum manat -es ab oriente (PAVL. FEST. p. 122 mane principium -ei). 6, 5 quod crepusculum -es etiam nunc sit an iam nox, . . . dubium. 6, 8 dicta bruma, quod brevissimus tunc -es est. *ibid.* -es aequus fit ac nox. 9, 73. 10, 41 ut est . . . meridies ad -em, sic media nox ad noctem. RHET. Her. 2, 4, 7 qua -e, qua noctis hora (LIV. 3, 69, 8 quarta -ei hora. 9, 37, 6 *bis.* 21, 59, 5 *al.* PAVL. FEST. p. 110 COLVM. 2, 10, 30 *al.* PLIN. nat. 2, 127 *al. apud* ICTOS. GLOSS. III 509, 66 -ei hora ἁμέρα. hora *anteponitur*: CIC. dom. 41 hora fortasse sexta -ei. Phil. 2, 76 epist. 15, 4, 8 CAES. Gall. 4, 23, 2. 5, 46, 1. 5, 53, 1 civ. 1, 64, 8. 1, 80, 3 [1, 82, 1 *add. Wölfflin*] BELL. Alex. 10, 5 BELL. Afr. 19, 4. 61, 1. 69, 5 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 57 LEX Vrson. [Corp. II 5439] 102, 25 LIV. 8, 38, 10. 23, 35, 16. 23, 44, 6. 44, 36, 1 SEN. nat. 1, 8, 6. 7, 17, 2 CVRT. 8, 6, 17 COLVM. 8, 4, 5 PLIN. nat. 2, 94 *al. cf.* MANIL. 3, 512 horasque -erum. TAC. hist. 3, 16 ann. 2, 18 PLIN. epist. 6, 20, 6 SVET. Aug. 100 AVR. Fronto p. 68, 3. 69, 11 N. *apud* ICTOS. APVL. apol. 58 LAMPR. Heliog. 15, 6 Alex. 61, 3 ITIN. [Silv.] 36, 5 AMM. 26, 1, 10. 27, 3, 1 *al.*). CIC. inv. 1, 86 si -es est, lucet (ac. 2, 143 PS. APVL. herm. p. 272). Verr. 6, 26 -ei brevitas (*opp.* noctis longitudo. Att. 1, 17, 9. VITR. 9, 7, 1 menstruae -erum brevitates *itemque dilatationes. PAVL. FEST. p. 31 COLVM. 11, 2, 91). Pis. 53 nonne tibi nox erat pro -e? Planc. 99 o reliquos omnes -es noctesque, quibus *eqs.* rep. 3, 3 dinumerationibusque noctium ac die⟨rum⟩. leg. 2, 16 -erum noctiumque vicissitudines (Tusc. 1, 68 nat. deor. 2, 132 AVG. civ. 22, 24). 3, 30 longitudo -ei (SEN. nat. 5, 11, 2). Tusc. 1, 97 quam multi -es reperiri possunt, qui tali nocti (*sc. morti*) anteponantur? Tim. 32 nox . . . et -es . . . ob has generata causas unum circumitum orbis efficit. 37 terram . . . -ei noctisque effectricem. 52 -es noctesque oculis cognitae, tum mensum annorumque conversiones . . . machinatae sunt *eqs.* nat. deor. 1, 21 -erum noctiumque numero (CAES. Gall. 6, 18, 2 spatia . . . temporis non numero -erum, sed noctium finiunt. TAC. Germ. 11 *opp.* noctium. *cf. p. 1029, 70*). 2, 69 quia *Diana* noctu quasi -em efficeret (*cf.* 2, 95 *et* 102 *sol* oriens et occidens -em noctemque conficit). 2, 101 mari finitimus aer -e et nocte distinguitur. off. 1, 33 qui cum *tot* -erum essent cum hoste indutiae factae, noctu populabantur agros, quod -erum essent pactae, non noctium indutiae. Q. CIC. carm. frg. 2 curriculumque Aries aequat noctisque -eique (APVL. mund. 1 -erum noctiumque curriculis. 22 AVSON. 382, 2). LAEV. carm. frg. 22, 2 Venus . . . mihi quae -em serenum praepandere cresti (*cf. p. 1028, 8*). LVCR. 1, 10 simulac species patefactast verna -ei. 1, 1067 noctes pariles agitare -bus. 2, 578 nec nox ulla -em . . . secutast. 4, 83 omnia . . . correpta luce -ei (LIV. 31, 42, 7 AVSON. 364, 20). 4, 201 puncto . . . -ei. 5, 700 radiatum insigne -ei. *al.* CAES. Gall. 2, 11, 6 tantam eorum multitudinem . . . interfecerunt, quantum fuit -ei spatium (VITR. 9, 3, 1 -erum et horarum spatia. 9, 3, 3. 9, 8, 3 SEN. dial. 6, 18, 2 PLIN. nat. 6, 212 *al.* TAC. Agr. 12 APVL. met. 8, 11. spatium *anteponitur*: VITR. 9, 3, 1 PHAEDR. 2, 8, 10 SEN. nat. 5, 11, 2. *cf. p. 1030, 5*). CAES. civ. 3, 13, 2 properans noctem -ei coniunxerat (*cf.* SEN. contr. 1 praef. 14 iungebantur noctibus -es [VAL. MAX. 8, 13 ext. 1 HIER. epist. 22, 7, 3]. Ov. am. 3, 6, 10 nocti conseruisse -em). BELL. Afr. 42, 1 praesertim cum milites a mane -ei ieiuni sub armis stetissent (*cf.* ITALA Mal. 4, 5 [Priscill. tract. 6, 109] priusquam -es [*v. p. 1022, 17*] domini mane veniat [πρὶν ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου, VVLG. -es domini magnus et horribilis]. VVLG. lev. 22, 30 in mane alterius -ei). SALL. Iug. 21, 2 -ei extremum erat (*seq.* plerumque noctis. AMM. 19, 2, 13 ad extremum usque -ei. 19, 7, 8. *cf.* 27, 2, 6 -ei extimum [29, 5, 48]). 51, 2 multum -ei processerat (*cf.* LIV. 3, 2, 8 cum haud multum -ei superesset. 5, 39, 7. 7, 33, 14. 9, 44, 11 in multum -ei. 10, 32, 6 ad multum -ei. 22, 45, 1. 27, 2, 9 CVRT. 8, 14, 28. VVLG. gen. 29, 7 [ITALA Lugd. de -e multum, Aug. loc. hept. 1, 108 p. 523, 15 -es multa. ἡμέρα πολλή]). Iug. 52, 3 et iam -e (-ei *C*) vesper erat. 72, 2. hist. frg. 1, 149 -ei medio (LIV. 27, 48, 17. medium *anteponitur*: LIV. 26, 45, 8. 37, 29, 2. PLIN. nat. 2, 129 medio -ei aut noctis. SIL. 11, 41 medioque -erum. TAC. hist. 1, 62 medio -ei [3, 11 ann. 12, 69. 14, 2]. ann. 11, 21 per medium -ei [14, 59]). VERG. Aen. 3, 201 -em noctemque . . . discernere (*cf.* SEN. nat. 5, 15, 3 noctium -erumque discrimen). 5, 42 postera . . . stellas . . . fugarat . . . -es (10, 257 noctem). 7, 149 postera cum prima lustrabat lampade terras orta -es (*cf.* 12, 113). 8, 94 remigio noctemque -emque fatigant (VAL. FL. 5, 598). 10, 215 iamque -es caelo concesserat (*cf.* TERT. anim. 43 p. 371, 13 *nocti* -es cedit. AMM. 31, 7, 15 cedens vespero -es). 10, 807 exercere -em (*i. operando transigere; cf.* FRONTO p. 228, 15 N. noctes -esque negotiis exercebant). MORET. 2 excubitorque -em cantu praedixerat ales (*v. p. 1050, 37*). HOR. epod. 17, 25 urget -em nox et -es noctem (*cf.* SEN. epist. 24, 26 -em nox premit, -es noctem. *v. etiam p. 1030, 20*). TIB. 1, 4, 28 quam cito non segnis stat remeatque -es! PROP. 4, 6, 86 donec iniciat radios in mea vina -es. Ov. am. 1, 5, 1 mediamque -es exegerat horam. epist. 4, 160. 7, 26 Aenean animo noxque -esque refert. 18, 34 pulso . . . -e (fast. 6, 472). ars 2, 348. 3, 723 iamque -es medius tenues contraxerat umbras. met. 1, 683 euntem . . . detinuit sermone -em. *al.* fast. 5, 548 iubar aequore tollit candida . . . -es (*cf.* LVCAN. 5, 456 nocte fugata laesum nube -es iubar extulit). LIV. 3, 62, 5 reliquum -ei (7, 39, 9. 25, 38, 23. -ei reliquum: 22, 51, 1. 22, 59, 4. 24, 14, 10 *al.*). 7, 8, 5 serum erat -ei (7, 10, 28 in quam maxime serum -ei. 26, 3, 1. TAC. ann. 2, 21 sero -ei. AMM. 31, 15, 14 ad serum usque -ei). 7, 35, 5 cum -ei tantum superesset (*cf.* 33, 18, 19 quantum -ei superfuit. 45, 37, 6 PLIN. nat. 31, 73). 7, 36, 6 luce ac -e opus est. 10, 39, 10 -em ad proficiscendum nuntius habuit. 10, 40, 1 moram -ei noctisque (MANIL. 3, 349 parva -erum . . . mora). 21, 59, 7 si extendi *pugnam* -es in longum spatium sivisset. 31, 41, 10 *cum* per . . . vinum . . . -es noctibus aequarent (MANIL. 1, 267 aequato . . . -e cum tempore noctis. *al. cf.* PLIN. nat. 2, 81 aequata nocte -ei). 31, 42, 7 si satis -ei superesset (44, 42, 9). MANIL. 1, 190 circumque feratur aeterna cum luce -es. 3, 235 *in* variis . . . -erum umbrarumque modis. 3, 239 summa (*i. spatium*) -erum. 3, 301 mensura -erum umbrarumque (3, 448 mensura -ei. PLIN. nat. 18, 264). 3, 365 hic (*sc. sub polo arctico*) erit una -es per senos . . . menses. 3, 479 tolluntur (*i. minuuntur*) -es. 3, 650 *Aries* exuperare -em iubet et succumbere noctes. 3, 682. 5, 699 sub extrema promittunt iura -ei. VITR. 9, 3, 2 -ei magnitudinem (PLIN. nat. 6, 216. 36, 72 -erum . . . ac noctium magnitudines). 9, 8, 7 correptiones -erum aut crescentiae. PAVL. FEST. p. 24 nox -ei potius quam -es nocti adnumerari debet. p. 147 SEN. contr. 1, 5, 9 GERM. 498 VELL. 2, 42, 2. SEN. Ag. 909 stat . . . Titan dubius emerito -e, suane currat an Thyestea via. Herc. f. 8 recenti vere laxatur -es (*i. frigus hibernum. cf. p. 1028, 5*). 60 viso labantem Cerbero vidi -em pavidumque solem. 941. Herc. O. 45 intra *Herculis* substitit metas -es. Med. 728 dum parat Phoebus -em. Phaedr. 315. 1091 Solique falso creditum . . . -em. Thy. 677. 991. Tro. 170^b vicerat noctem -es (*cf.* epist. 27, 3 nubes -em vincunt. LVCAN. 4, 59 *de -bus post brumam crescentibus*). benef. 5, 25, 6 *aciem oculorum* lumen -ei (diis *trad.*) *oculis* immissum ad ministeria sua evocat. nat. 1, 15, 2 *opp.* tenebrae. 6, 1, 11 haec nox aut hic ante noctem -es. CVRT. 4, 7, 22 sub ipsum -ei ortum (VVLG. Iudith 10, 11 circa ortum -ei. *cf.* AVIEN. orb. terr. 1028 in . . . -ei . . . exortum. AMM. 24, 4, 20 -ei occasu). COLVM. 4, 29, 4 tepentibus iam -bus (MART. 6, 5, 9). 4, 29, 5 -em . . . silentem . . . a ventis. 7, 4, 5 -ei apricitas (8, 15, 4). *al.* LVCAN. 1, 16 -es medius . . . aestuat. 2, 412 -em pronum . . . ducens . . . Phaethon. PETRON. 41 -es . . . nihil est. PLIN. nat. 1 ind. (2, 17) -erum inaequalitatis ratio. nat. 2, 81 in auctum (*subst.*) -ei. 2, 100 ut -ei species nocte luceret. 2, 181. 6, 211 qua cuique *regioni* cognatio -erum ac noctium sit. CORP. IV 5174 ven⟨atio athle⟩tae sparsiones, qua -es patientur, erunt. VAL. FL. 1, 275. 3, 37 -em . . . solisque cubilia. SIL. 7, 283 labore -erum (*i. diurno*). 10, 376 cum quinta -em nox . . . tulisset (*cf.* 15, 809 -em nox abstulit). 12, 9 spondente -e. HOMER. 49 decimusque -es patefecerat orbem.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

118. STAT. Theb. 1, 647 squalente -e. 4, 283 *Arcades olim* feruntur ... occiduum ... Titana secuti desperasse -em. *al.* silv. 1, 1, 94 dum Romana -es *erit* (*pro imperio Romano*). 1, 2, 229 vixdum emissa -es. 5, 1, 106 Fama ... praegressa -em. MART. 8, 21, 12 *al.* QVINT. inst. 5, 8, 7. 12, 6, 5 -erum ac noctium studio. PS. QVINT. decl. 2, 16. 12, 28 sideribus ac -ei *nos* graves *sumus*. IVV. 1, 127. TAC. Agr. 38 proximus -es faciem victoriae latius aperuit (hist. 4, 29. AVSON. 361, 40 tot species ... una -es aperit: conficit una -es). Germ. 11 nox ducere (*i. anteire*) -em videtur. hist. 4, 64 lucem -emque omnibus hominibus ... natura aperuit. ann. 1, 49. 68 donec ... -es permansit. 2, 39 obscuro -ei. PLIN. epist. 6, 16, 17. 6, 20, 16 non -es ..., sed adventantis ignis indicium (*de aurora*). 9, 36, 3 ut -es (*sc. mitior*) suasit. paneg. 45, 2 in lucem ac -em proferebant. HYG. astr. 4, 9. SVET. Vit. 8 neque -ei neque temporis ratione habita (FRONTO p. 70, 11 N. -ei rationem ... magistro reddo. *cf. p. 1029, 34*). CARM. epigr. 880, 2 (*in statua Memnonis, a. 134*) horam cum primam ... sole ... prolata Oceano luminat alma -es *eqs.* (*cf.* AVIEN. orb. terr. 63 illuminat). FRONTO p. 26, 3 N. ut solem ut -em ut vitam diligo. APVL. flor. 6 p. 22 a lucis ortu ad illud -ei. met. 1, 14 nox ibat in -em. 2, 1 sol novus -em fecit. 11, 5 -em, qui -es ex ista nocte nascetur, aeterna mihi nuncupa⟨v⟩it religio. 11, 25 nec -es nec quies. *al.* mund. 11 austros medius -es mittit. Plat. 1, 10 -es ... cum noctibus mensium spatia complere. Socr. prol. p. 110 quibus coloribus inter se nox cum -e differunt. 1 p. 117 -ei opificem lunamque. MIN. FEL. 19, 1 talem esse mortalium mentem, qualem parens omnium -em induxerit. TERT anim. 10 p. 314, 21 quid enim, si -em aliud haberi velis, aliud lucem, quae accedat -ei, cum -es ipsa lux sit? 51 p. 383, 28 non magis vitae miscebitur mors quam -es et nox. ieiun. 2 p. 275, 28 ultra supremam -ei *sc. horam* (suprema iudicii *trad.*). adv. Marc. 3, 24 p. 420, 1 de profectu -ei (*i. cum -es cresceret*). orat. 25 -ei interspatia. ITALA gen. 2, 4 (Aug. gen. ad litt. 5, 1 p. 137, 2) hic est liber creaturae caeli et terrae, cum factus est -es (*cf.* AVG. *ad l., aliter* LXX *et* VVLG.). Ios. 10, 13 (Tert. ieiun. 10 p. 288, 10) *sol* accedebat in occasum et (Lugd. non est progressus ad o. in) finem -ei unius (VVLG. *aliter*). COMM. apol. 422 festinavitque -es inducere sidera noctis. ANTH. 467, 5 SYMPH. 101. SOL. 22, 9 *illic* brumali solstitio perinde nullus -es. PANEG. 9, 22 -es noctibus acquiescit. LAMPR. Heliog. 28, 6 transegit et -erum actus noctibus et nocturnos -bus. LACT. inst. 5, 19, 8 quid ergo non -em noctem vocant, solem tenebras? 7, 14, 12 -em nostrum, qui ortu solis occasuque finitur, -ei magni speciem gerere, quem circuitus annorum mille determinat. AVIEN. Arat. 1362 diversa -em comitantur sidera semper. orb. terr. 1059 axe -ei consurgentis. QVEROL. p. 39, 20 *nox* est -es nostra. AMM. 19, 2, 5 a solis ortu usque -ei ultimum. CLAVD. rapt. Pros. 1, 276 merserat unda -em. AMBR. hex. 1, 6, 20. 1, 10, 36 *sqq. de creatione primi -ei.* VVLG. gen. 1, 5 appellavit *deus* lucem -em et tenebras noctem. 18, 1 in ... fervore -ei (μεσημβρίας). iud. 19, 11 -es mutabatur in noctem. *cf.* Iob 3, 4 -es ille vertatur in tenebras. I reg. 20, 5 ad vesperam -ei tertiae (*cf.* AVG. civ. 11, 7). I Macc. 4, 6 cum -es factus esset (ἅμα τῇ ἡμέρᾳ). Luc. 4, 42 (γενομένης ἡμέρας). I Thess. 5, 8 nos ... qui -ei sumus (ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες). RVFIN. hist. mon. 31 p. 457^{c} in aestu -ei et rore noctis (AVG. civ. 21, 5). AVG. civ. 2, 29 expergiscere, -es est. 11, 19 *fecit deus* luminare maius in principia -ei, et luminare minus in principia noctis. *ibid.* praeesse -ei (*de sole*). AVG. gen. ad litt. 1, 9 p. 12, 26 *sqq.* 1, 10 p. 15, 13 *al.* ORIG. in Matth. 18, 114 signum -ei i. galli cantus.

2 *translate*: **a** *solis splendor vel ardor, interdum etiam sol ipse*: LVCR. 1, 147 non radii solis nec lucida tela -ei (2, 60 *al.*). VERG. Aen. 1, 88 eripiunt ... nubes caelumque -emque Teucrorum ex oculis, ponto nox incubat atra (MANIL. 3, 19 conversaque sidera retro ereptumque -em. *cf.* SEN. Thy. 637 -es hinc raptus). 2, 198 involvere -em nimbi (SEN. nat. 2, 30, 1 involutus est -es pulvere. 5, 18, 7 nubilo). AETNA 20 aversum -em (*sc. propter cenam Thyesteam.* OV. am. 3, 12, 39. SEN. Thy. 1035 hoc egit -em aversum in ortus. CLAVD. 15, 400. *cf.* SEN. epist. 122, 5 aversandi -em et ... vitam in noctem transferendi. CLAVD. 1, 172 iterum ... -es vertetur in ortus). IVL. MONTAN. carm. frg. 1, 2 *incipit* spargier ... rubicunda -es (SIL. 4, 56 Solis equi sparsere -em. *cf.* VAL. FL. 2, 76 Phoebus ... -em dispersit). OV. am. 1, 8, 10 puro fulget in orbe -es. epist. 18, 122 obscura condita nube -es (SEN. Herc. f. 243 Phaedr. 673). ars 1, 252 consule de gemmis ... -em. rem. 412 admisso ... -e (SEN. epist. 79, 12 totum -em. 86, 11 LVCAN. 3, 444. MART. 8, 14, 4 soles et ... -em. 12, 57, 25 nec -es *est* nisi admissus. PLIN. epist. 9, 36, 2). *cf.* met. 5, 358 *ne* immissus ... -es ... terreat umbras. 7, 411. 13, 602 nigri ... volumina fumi infecere -em (trist. 4, 1, 4 STAT. Theb. 11, 423). trist. 1, 11, 15 fuscabatque -em custos Atlantidos ursae (VAL. FL. 1, 396). 5, 4, 44 sive -em videat, sive tegatur humo (SEN. Phoen. 9 non video noxae conscium nostrae -em, sed videor. 245. LVCAN. 4, 129 viso ... -e. STAT. silv. 2, 3, 32 AVG. civ. 22, 8. CORIPP. Iust. 2, 95 omnia visum congaudent elementa -em. *v. p. 1051, 84. cf.* SEN. Phaedr. 946 non cernat ultra lucidum Hippolytus -em [LVCAN. 2, 513 PLIN. nat. 33, 70. SOL. 36, 3 illinc nox, hinc -es cernitur. ARNOB. nat. 1, 45 caelum -emque]. TAC. ann. 4, 8 vix -em aspici a plerisque lugentium. ARNOB. nat. 5, 10 caelum -emque conspicere). LIV. 22, 6, 9 cum ... dispulsa nebula aperuisset -em (26, 17, 14). 33, 7, 2 densa caligo occaecaverat -em. MANIL. 1, 704. 2, 797 Phoebus subsistit ... declinatque -em (*personate*). SEN. contr. 7, 1, 4 tempestates absconderant -em (SEN. Phoen. 394 nubes pulvere ... -em). SEN. Ag. 728 gemino sole praefulget -es. 788 iam recipit Cassandra -em marcente visu. Herc. f. 135. 653. Herc. O. 723 nulla nube respersus iubar laxabat ardens fervidum Titan -em (*cf. p. 1026, 65*). 1363 vetans flagranti currere in zona -em (*cf.* Oed. 219 caelo lucidus curret -es). 1700 quam *oram* torret -es *ardens.* 1707 nube discussa pande -em (STAT. Theb. 4, 486 APVL. mund. 29. *cf. p. 1025, 84*). 1890 totum *Stymphalidarum* pinna velante -em. Med. 5 clarumque Titan dividens orbi -em. Oed. 338. 1001 conscium *sceleris* evasi -em (*cf.* Phoen. 9). Phoen. 208. 422 atra nube subtexens -em (*cf.* STAT. Theb. 3, 496 dextrisque ... alitibus praetexe -em). Thy. 51 excidat caelo -es. 121 Titan dubitat, an iubeat sequi cogatque habenis ire periturum -em (*cf.* 792). 777 *al.* dial. 2, 4, 2 cum ... rex multitudine telorum -em obscuraret (PETR. CHRYS. serm. 86 p. 443^{B} *in imag.*). nat. 1, 1, 11 ut *faces* adversus -em vindicare sibi fulgorem suum possint. 1, 17, 3 *duorum siderum occursu* interpolari -es solet. epist. 79, 11 quis oculis glorietur, qui suspicetur -em. 92, 5 *opp.* aliquis igniculus. LVCAN. 1, 558 dirasque -em foedasse volucres (AVR. VICT. Caes. 21, 7 CLAVD. rapt. Pros. 1, 164). 9, 462 fumo ... violare -em (CLAVD. 3, 63). 9, 905 qui potuere pati radios et ... sustinere -em (CLAVD. 6, 12). PETRON. 114 nubes ... obruere tenebris -em. CALP. ecl. 4, 4 iuvat herbida forsan ripa levatque -em vicini spiritus amnis? PLIN. nat. 33, 58 *color argenti* -ei similis. VAL. FL. 1, 655 emicuit reserata -es (STAT. Theb. 5, 479 vix reserata -es). 4, 678. 5, 413 *al.* SIL. 5, 619 manes ... antiquum expavere -em. 14, 243 *Dis* ausus adire -em. STAT. Theb. 1, 201 effusa *erat* sub omni terra atque unda -e. 2, 21 ire -em contra. *al.* 12, 693 pulvere crasso caligare -em. silv. 2, 7, 14. Ach. 1, 248 oculi ... infusum sensere -em (CLAVD. 28, 190 diffundere. CORIPP. Iust. 4, 253 fundit ... -em). MART. 7, 12, 8. 8, 21, 12 non deerit populo te veniente -es. TAC. hist. 3, 56 *volucres* atra nube -em obtenderent. 3, 84 si -em (*i. diurnae lucis pericula*) latebra vitavisset. PLIN. epist. 2, 17, 22 *cubiculum* ne -em quidem sentit (*cf.* STAT. Ach. 1, 248 oculi ... sensere -em). 5, 6, 21 *cubiculum* -em ... excludit. 5, 6, 33. APVL. met. 5, 1 ut -em suum sibi domus faciat licet sole nolente. 10, 11 sopore discusso remeabit puer ad -em lucidam. TERT. anim. 10 p. 314, 21 *v. p. 1027, 26.* adv. Marc. 1, 1 p. 291, 10 -es nunquam patens, sol nunquam ridens. spect. 17 p. 19, 17 ne -em contaminarent. SOL. 1, 68 *Caesar* excisus utero in -em venerat. 4, 3 solifuga dicta quod -em fugiat. 11, 18 cum ... -em continua nox inumbrasset. HIL. in psalm. 118 lamed 8. AMM. 24, 8, 3 earum volatu -es ... obumbrabatur (*cf.* CLAVD. 5, 122 umbrare telis). SEDVL. carm. pasch. 3, 281 *Christus* vicerat ore -em. op. pasch. 4, 3 *al.* *sim. de quovis splendore*: ENNOD. carm. 2, 12, 4 Laurenti proprium possidet ista *domus* -em. 2, 45, 12 lilia ... de cultu proprium fecit habere -em. 2, 81, 10 quas *aedes lumine* clauso iussit habere -em. dict. 9, 1 p. 450, 17 -em suum ingenia nisi occupationum nebulis fuscata non perdunt. epist. 1, 5, 6 p. 11, 8. 8, 36, 1 p. 223, 13 dum -em in epistula facis, splendorem ... adeptus crederis ... maturum. VEN. FORT. Mart. 3, 466 quanto zona -e lapidum radiabat honore.

b *aether, caelum, plaga caeli*: OV. met. 1, 603 noctis faciem nebulas fecisse volucres sub nitido ... -e. Pont. 2, 1, 28 cum populi vultu conveniente -e. GERM. frg. 4, 46 sed si forte -em victus mutaverit aer et ventos aut fundet aquas. PHAEDR. 4, 17, 5 faciem ad serenam subito ... mutatur -es. SEN. Herc. O. 326 tonantem fulmine excusso -e. 711 fractus austro pontus etiamnum tumet, quamvis quiescat languidis ventis -es. 1111 amisso trepidus polo Titan excutiet -em. 1487 Herculea totum flamma succendat -em. 1632 volucres pererrant ... -em. Thy. 263 tonat -es serenus. Tro. 21 nube ceu densa obsitus ater ... squalet ... -es. LVCAN. 1, 153 *fulmen* rupit ... -em. 7, 189 sub quocumque -e (*i. plaga caeli*), quocumque *ille* est sidere mundi. 8, 217 totum mutare -em (*i. aliud subire caelum*). VAL. FL. 2, 52 horruit imbre -es. STAT. Theb. 4, 67. AVIEN. Arat. 1629 talis et obducti cernetur forma -ei. *nota*: CLAVD. rapt. Pros. 3, 316 accingar lustrare -em, per devia rerum indefessa ferar (*'pro terris quas sol videt'* Birt). *sim.*: INSCR. christ. Rossi II p. 148, 13 Simplicius ... po⟨r⟩ticibus iunctis texit ab imbre -em.

c *animi habitus -ei alicui proprius*: TAC. ann. 6, 20 qualem -em Tiberius induisset.

B *latiore sensu*: **-es XXIV horarum,** *saepe longitudinis ratione parum habita i. q.* **temporis punctum** (*ut res personata pro subiecto -es ponitur ex. gr. p. 1029, 1. 6. 46. 58 al.* -es meus *v. p. 1030, 33. 1031, 73. 1032, 10. 28. 38,* tuus *p. 1030, 41. 1031, 51. 74. 1032, 42. 47,* suus *p. 1031, 33. 46. 1032, 11. 29. 33,* noster *p. 1030, 29. 1032, 30. 46,* vester *p. 1030, 59*): **1** ***generatim*:** GELL. 3, 2, 4 omne id medium tempus (*sc. a sole occaso ad solem occidentem*) unum -em esse. PAVL. dig. 2, 12, 8 more Romano -es a media nocte incipit et sequentis noctis media parte finitur. AVG. gen. ad litt. imperf. 7 p. 478, 5 nomine -ei noctes quoque includimus. SERV. Aen. 1, 732. 5, 738 -es est plenus qui habet horas XXIV ... dicimus autem -em a parte meliore; unde et usus est, ut sine commemoratione noctis numerum dicamus -erum. hic autem -es secundum Aegyptios incohat ab occasu solis, secundum Persas ab ortu solis, secundum Etruscos et Athenienses a sexta hora -ei, secundum Romanos a media nocte. *cf.* 6, 255 ISID. nat. 1, 1 orig. 5, 30, 1 *sqq.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ENN. ann. 287 multa -es in bello conficit unus. PLAVT. Aul. 704 o lepidum -em! (*sim.* Poen. 255 -em pulchrum et celebrem et venustatis plenum. TER. Andr. 956. PACVV. trag. 25 o multimodis varie et dubium et prosperūm copem -em! ACC. trag. 80 AFRAN. com. 66 CIC. Sull. 91 Att. 16, 5, 4 Cato 84. SEN. Herc. O. 770 pro -em, infandum -em! *al.*). PLAVT. Capt. 774 ita hic me amoenitate ... oneravit ⟨-es⟩. 800 ut huius -ei ... meminerit (*cf.* TER. Eun. 801). Epid. 157 ut hunc hodie -em luculentum habeamus (*cf.* Poen. 1366 ut hunc festum -em habeamus hilare [hilarem *AP*]. NEP. Timol. 5,1 ut eius -em natalem festum haberet universa Sicilia [LIV. 22,1,20]. VERG. Aen. 5,49 acerbum. LIV. 24,7,11 quem primum -em comitialem habuit. TAC. ann. 2,32 SVET. Aug. 23. Dom. 14 -em ... ultimum vitae ... suspectum habebat. *cf.* QVADRIG. hist. 37 potando eum -em pro meliore habuerunt). Epid. 341 mihi hunc -em dedistis luculentum, *o di* (Persa 772 optatus hic mi -es datus hodiest a dis. Poen. 1188 da -em hunc sospitem. APVL. met. 9,11 feriatum. *v. etiam p. 1049, 77*). Epid. 606 exitiabilem ego illi (*om. A*) faciam hunc ut fiat -em (ut hic fiat -es *A. cf.* Pseud. 1237 certumst mi hunc emortualem facere ex natali -e. SEN. Herc. O. 1482 nobilem hunc faciam -em). Men. 899 hic -es perversus atque advorsus mi obtigit. Poen. 1133 Aphrodisia hodie Veneris est festus -es (*cf.* Pseud. 775 lenoni hodie est natalis -es. AFRAN. com. 163 hodie ater -es *est.* CIC. Phil. 14, 14 Parilibus qui -es hodie est. PORPH. Hor. carm. 3,8,1 hodieque matronarum -es festus est. AVG. in psalm. 127, 6. *cf. p. 1052, 75*). Stich. 421 hunc -em unum ... volo me eleutheria capere. Trin. 843 huic ego -e (-ei *AP*) nomen Trinummo faciam. TER. Ad. 287 hilarem hunc sumamus -em (*cf. p. 1049, 43.* hilare *legisse videtur Acron. cf. supra l. 9*). TER. Eun. 183 siquidem biduom *concedo*: verum ne fiant isti viginti -es. Phorm. 842 ope vestra, *o deae*, hunc onerastis -em. CATO agr. 2, 2 rationem inire ... operarum, -erum (*sc. in agri cultura. cf.* CIC. Att. 7, 17, 3 ex ratione -erum. 8, 11, 5. 10, 8, 5. epist. 3, 5, 4 -erum atque itinerum meorum. PAVL. dig. 49, 16, 14 pr. PANEG. 11, 14 ratione -erum aut mensium. ratio *postponitur*: CIC. Mur. 25 leg. 2, 29 CELS. 3, 4 VITR. 9, 2, 2 VEG. mil. 4, 40. *cf. p. 1027, 14*). VARRO ling. 6, 10 inter prioris mensis senescentis extremum -em et novam lunam esse -em, quem ... Attici ἕνην καὶ νέαν appellarunt. 6, 12 vocabula -e⟨ru⟩m (6, 33. *cf. p. 1032, 8.* AVSON. 379, 5 cognomenta -erum). 6, 13 cum intercalatur, inferiores quinque -es duodecimo demantur mense. 6, 18 -es Poplifugia videtur nominatus, quod *eqs.* (*sim.* 6, 21 Meditrinalia -es dictus a medendo. *al.* rust. 2, 5, 6. OV. fast. 4, 899 dicta -es hinc est Vinalia). 6, 29 -es postridie kalendas, nonas, idus appellati atri. 9, 26 an hanc analogiam ad -em servant *maris aestus*, ad mensem non item? (*cf.* PAVL. dig. 50, 16, 134 annum ... non ad momenta temporum, sed ad -es numeramus). CIC. Quinct. 20 *ille* a Scapulis paucos -es auferret (*v. p. 1048, 61*). 24 quaero ut eum -em memoriae mandetis. Verr. 2, 20 ut tertius -es sic hominem prosterneret, ut *eqs.* (*cf.* LIV. 42, 67, 1 hic -es et Romanis refecit animos et Persea perculit [TAC. ann. 14, 41]. *cf.* TAC. hist. 2, 33 Othonianas partes afflixit). 3, 37 si illum -em effugisset. 3, 52 quo non attuleris istum tecum -em (*sc. festum*). 3, 129 *Siculi* suos -es mensesque congruere volunt cum solis lunaeque ratione. 5, 110 *versatur ante oculos* -es ille, quo *eqs.* 6, 77 idem -es ... victis vitae finem facit (Tusc. 5, 1. *cf.* CVRT. 4, 19, 10 hic -es imperium ... finiet). Rab. perd. 31 quem tu -em in iudicium vocas. Catil. 1, 7 certo -e, qui -es futurus esset *eqs.* (*cf.* Att. 4, 1, 5 postridie ..., qui -es fuit nonarum Septembrium. 9, 3, 2. CAES. civ. 3, 105, 2 repetitis ... -bus, quo -e *eqs.*). 3, 26 huius -ei memoriam sempiternam (CORP. III 12036 ⟨ad memoriam⟩ eius -ei). 4, 15 quos *equites* hodiernus -es vobiscum ... coniungit (*cf.* Att. 1, 14, 4 hic -es me ... Crasso adiunxit). Mur. 25 a quibus ... -es tamquam a Chaldaeis petebantur (*v. p. 1051, 54*). *ibid.* qui ... singulis -bus ediscendis fastos populo proposuerit. 35. 81 omnia ... in hos -es, in hos menses, in hoc tempus erumpunt. p. red. ad Quir. 23 tempore et -e memoriam beneficii definire. prov. 26 ille cumulus -erum hominis est dignitati tributus. 27 numerus -erum (Balb. 61 Pis. 45 Phil. 14, 11. rep. 4, 1 umbram noctemque ... cum ad numerum -erum aptam, tum ad laborum quietem. leg. 1, 9 nat. deor. 1, 60 CAES. Gall. 6, 36, 1 VITR. 9, 1, 7 *al.* PAVL. FEST. p. 176. 254 SEN. benef. 4, 23, 3. COLVM. 12, 23, 2 post hunc numerum -erum. PLIN. nat. 7, 132 TAC. dial. 38 APVL. met. 9, 32 *al.* CIC. leg. 2, 24 SCRIB. LARG. 13. PLIN. nat. 12, 63 certo -erum numero [*abl. temp.*] *al.* VLP. dig. 42, 1, 4, 5 APVL. Plat. 2, 25 FAV. EVL. p. 11, 23 *al. cf. p. 1025, 77*). CIC. Mil. 14. 45 quem -em ille, quam contionem numquam reliquisset. Phil. 5, 5 hoc -es duodecim profecerunt, ut *eqs.* Brut. 87. part. 37 anni tempora, ut mensis, ut -es, ut nox hora tempestas, quae sunt naturalia. Tusc. 3, 74 hanc vim non esse in -e positam, sed in cogitatione diuturna. 5, 55 unum -em, *opp.* totis aetatibus. nat. deor. 2, 49 circumitus ... solis orbium *tot* quarta fere -ei parte addita (*v. p. 1025, 6. cf.* AVSON. 371, 12 quadrantem -ei [AVG. civ. 15, 12 -ei quadrantem]). div. 2, 85 auguratio ... ex passeribus annorum potius quam aut mensium aut -erum. Att. 9, 3, 2 coniecturā ... -erum. 11, 22, 2 itinera enim ita facit, ut multos -es in oppidum (*sic trad.*, in oppido *O. E. Schmidt*) ponat. 13, 45, 2 satis erat -erum. epist. 2, 16, 5 quos ille -es sustinuerit (ITALA Mal. 3, 2 [Aug. civ. 18, 35] quis sustinebit -em introitus *dei*? [ὑπομενεῖ, VVLG. poterit cogitare]. *cf.* CAES. Gall. 5, 39, 4 sustentatur). 3, 6, 6 ex -bus et ex ratione itineris ... constitues quo loco *eqs.* PVBLIL. D 1 discipulus est prioris posterior -es. CAES. Gall. 1, 6, 4 is -es erat a. d. v. kal. April. (*cf.* DECRET. decur. Pis. de C. Caesare [CORP. XI 1421] 25 qui -es est a. d. VIIII k. Martias. *al.*). 5, 44, 3 hic -es de nostris controversiis iudicabit. 6, 36, 3 qui hoc spatio -erum convaluerant (PLIN. nat. 18, 222 per media -erum spatia. QVINT. inst. 10, 5, 22 longiore ... -erum spatio. AVG. civ. 21, 4. *aliter*: SVET. frg. p. 150 spatia -ei duo sunt, interdianum et nocturnum. *inde* ISID. nat. 1, 1 nocturnum. *cf. p. 1026, 8*). BELL. Hisp. 29, 4 huc accedebat, ut locus illa planitie *aequitate ornaretur et -es solis *serenitate. SALL. Iug. 49, 3 illum -em aut omnis ... victorias confirmaturum aut maxumarum aerumnarum initium fore (TAC. Agr. 30 ann. 12, 34. *cf.* LIV. 10, 11, 1 tertius ... -es finis vitae consulis fuit). VERG. georg. 1, 276 ipsa -es alios alio dedit ordine luna felices operum. Aen. 1, 636 munera laetitiamque dii (*i. diei. cf.* SERV. *ad l.*). 4, 169 ille -es primus ... malorum causa fuit. 9, 279 me nulla -es tam fortibus ausis dissimilem arguerit (*cf.* 11, 687 qui vestra -es ... verba redarguerit). 10, 503 Turno tempus erit, ... cum spolia ista -emque oderit. 12, 202 nulla -es pacem hanc ... rumpet. HOR. sat. 2, 3, 124 quantulum enim summae curtabit quisque -erum. carm. 2, 18, 15 truditur -es -e (*cf. etiam p. 1026, 36*). 4, 4, 41 qui *-es* primus *Latio* alma risit adorea. 4, 7, 8 quae rapit hora -em. 4, 11, 15 Idus ..., qui -es mensem Veneris ... findit Aprilem. TIB. 3, 11, 16 nulla queat posthac ⟨nos⟩ soluisse -es (PROP. 2, 15, 26 ut numquam solveret *nos* ulla -es). PROP. 1, 13, 25 una -es potuit omnes praecurrere amores. 2, 10, 20 servent hunc mihi fata -em. 2, 15, 54 forsitan includet crastina fata *haec* -es. 3, 5, 31 quae *-es mundi* subruat arces. OV. am. 3, 9, 27 hunc ... summa -es ... submersit Averno. epist. 5, 33 illa -es fatum ... mihi dixit. met. 3, 149. fast. 1, 45 variorum iura -erum. 1, 101 vates ... -erum (*sc. festorum*). 4, 17 causae ... -erum (*sc. festorum*). 5, 364 lumina sunt nostros visa decere -es (*i. Florae. cf.* 6, 710 SEN. suas. 2, 13 STAT. Theb. 11, 486. COD. Iust. 3, 12, 6 (7), 5 nostris -bus). Pont. 4, 16, 15 imperfectum ... -erum deseruit ... Sabinus opus (*i. carmen de -bus*). CORN. SEV. carm. frg. 11 (*cf.* SEN. suas. 2, 12) stratique per herbam 'hic meus est' dixere '-es' (*cf.* OV. fast. 3, 229 -es, quae prima meast, celebrare kalendas. 3, 234 SEN. Med. 1017 MART. 10, 58. VVLG. Ioh. 8, 56 Abraham ... exultavit, ut videret -em meum [τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, *i. dei*]). LIV. 9, 34, 15 non -e, non hora citius. 9, 39, 11 ille ... -es ... Etruscorum fregit opes. 27, 23, 7 is -es deinde sollemnis servatus (*cf.* 22, 1, 20 habere ac servare. *v. p. 1029, 9*). 41, 21, 5 qui *in morbum* inciderant, haud facile septimum -em superabant. MANIL. 3, 559 variata sorte -erum. VITR. 9, 8, 10. SEN. contr. 2, 3, 5 -es tuos non numero (STAT. Theb. 11, 682 haec tua prima -es. silv. 5, 3, 219. TERT. idol. 14 p. 47, 6 [duos *Latinius*]). GERM. frg. 2, 14 mensem expleturis Phoebe contenta -bus. CELS. 7, 7, 4 alia in quibus nullus -es urget (*opp.* in quibus eligere tempus non licet). SEN. Herc. O. 1714 Herculem hic ... -es inveniet aut damnabit. benef. 4, 23, 3 quam *noctem* tu in numerum ac discrimen -erum observas. dial. 5, 42, 2 -es ... in dolorem alicuius ... transferre. 7, 25, 3 non ... aliquem exsecrabor -em. epist. 1, 2 qui aliquod pretium tempori ponat, qui -em aestimet, qui intellegat se cotidie mori. 9, 20 hunc -em iam expunxi (*i. quod tibi hoc -e debui, iam solvi*). OCTAVIA 550 florem decoris singuli carpunt -es. CVRT. 4, 19, 10 hic -es imperium ... constituet. PLIN. nat. 18, 71. 28, 23 -erum observatione (*in morbo. cf.* TAC. ann. 15, 55 tabulas testamenti ... incustodita -erum observatione signatas. TERT. idol. 13 p. 45, 2 citra -ei observationem. *cf.* ieiun. 2 p. 276, 11 observatores -erum et mensium). STAT. silv. 1, 2, 24 -es ... Parcarum conditus albo vellere (*v. p. 1047, 43*). 1, 6, 98 quos ibit procul hic -es per annos (*v. p. 1045, 31*). 2, 2, 128 quem ... deprendet suprema -es. 2, 7, 20 vestra est ista -es ..., Musae. 5, 2, 88 excidat illa -es aevo (*i. tollatur*). IVV. 7, 84 laetam cum fecit Statius urbem promisitque -em (*sc. quo carmen recitet*). TAC. ann. 12, 46 -em locumque foederi accepit. PLIN. epist. 2, 17, 24 licentia -erum (*sc. Saturnalium*). paneg. 23, 3 quam similis illi -es qui hunc genuit -em. 75, 6 ames illum -em et tamen vincas (*i. praestantiorem eo videas*). SVET. frg. p. 167 tali ... ratione complentur -es *tot* mensium Aegyptiorum. Cal. 16 ut -es *illc* Parilia vocaretur. FLOR. epit. 1, 13, 7 hunc -em fastis Roma damnavit. 2, 6, 15 apud Cannas in excidium ... exercitus dux terra, caelum -es, tota rerum natura consensit. FRONTO p. 107, 6 N. PAPIN. dig. 8, 1, 4, 2 intervalla -erum et horarum. 48, 5, 12 (11), 5 computationem. VLP. dig. 4, 6, 26, 7 restitutio. GELL. 3, 2, 2 Varro in libro rerum humanarum quem de -bus scripsit. 3, 2, 14 de -erum temporibus et finibus. TERT. nat. 2, 5 p. 102, 22 qui *sol* -es de suo cumulet. idol. 14 p. 293, 1 devotionem temporum et -erum et mensium et annorum. adv. Marc. 5, 6 p. 588, 18 tempora ... -bus et mensibus et annis compinguntur, -es porro et menses et anni solibus et lunis et sideribus creatoris signantur. ITALA num. 11, 21 (Lugd. Aug. quaest. hept. 4, 19) edent mense (mensis Lugd.) -erum (μῆνα ἡμερῶν, VVLG. mense integro). psalm. 117, 24 (Cypr. domin. orat. 35) hic (haec VVLG.) est -es (ἡμέρα) quem (quam VVLG.) fecit dominus. COMM. instr. 1, 8, 5 quarta -erum *i.* quarta -e). SOL. 1, 34 annus *tot* -bus ferebatur. ITIN. [Silv.] 29, 2 antiphonae *aptae* tam loco quam -ei (*cf.* 43, 5). SERV. georg. pr. p. 128, 6 *Hesiodi* ἔργα καὶ ἡμέρας, id est opera et -es. AMM. 31, 12, 10 exoriente aurora -ei, quem quintum iduum Aug. numerus ostendit annalis. AMBR. epist. 23, 18 naturalis usus nationum exterarum lunam pro

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-bus appellat (*sc. in -erum computatione*). VVLG. gen. 7, 13 in articulo -ei illius. num. 14, 34 annus pro -e imputabitur. I reg. 1, 20 post circulum -erum. I Macc. 1, 30 post duos annos -erum (μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν). 16, 24 in libro -erum sacerdotii eius (ἐν βιβλίῳ ἡμερῶν ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ. *cf.* HIER. in Is. 8, 1 p. 117 -erum liber. 36, 1 sqq. p. 453 in regum et -erum voluminibus. prol. gal. p. 17 verba -erum, *de Paralipomenis. cf. p. 1032, 27*). AVG. civ. 12, 13 minuta momenta vel horarum aut -erum ... quantitates. gen. ad litt. 5, 2 p. 140, 1 *primum creationis -em* sive corporalem ... sive spiritalem ... intellectu vestigare. DRAC. Romul. 8, 435 festa -es ... illa luce fuit. *personate*: PLAVT. Capt. 464 ego huic -e[i], si liceat, oculos effodiam libens. Men. 154/5 -es quidem iam ad umbilicum est dimidiatus mortuos.

2 *speciatim*: a *i. q. tempus negotio gerendo praestitutum, -es forensis*: PLAVT. Curc. 5 si status condictus cum hoste intercedit -es. CATO agr. 146, 2 -es argento ex kal. Nov. mensium X. 149 -em certam utrique *generi pratorum* facito (*i. definito*). CATO nep. or. frg. Prisc. gramm. II 90, 15 ex aere alieno ... propter -em atque fenus saepissimam discordiam fuisse. CIC. Verr. 2, 31 si quam -em ... in cautione viderunt ..., in eam -em ego, cum potuissem vitare, incidissem. 2, 149 Habonius istam -em quomodo assequitur? dom. 45 ne improdicta -e quis accusetur. *ibid.* quarta sit accusatio trinum nundinum prodicta -e, quo -e iudicium sit futurum (in prodicta *PG*, in praedicta *BtM*, pro indicta *Hbc*, indicta *K*, *corr. Mommsen*, qua -e *Kayser, vulgo*). Att. 8, 10 alios non solvere, aliorum -em (*sc. solvendi*) nondum esse. 10, 5, 1 de -e nihil ... potest scribi certi praeter hoc: non ante lunam novam. 13, 3, 1 quod -es longior est ..., puto fore istam etiam a praecone -em, certe ab heredibus. 13, 5, 1 illam -em ... esse mense Maio, istam non. 13, 23, 3 de -e tantum videto. 13, 43 utar prorogatione -ei. 15, 20, 4. epist. 7, 23, 1 rogare de -e. CAES. Gall. 1, 7, 6 ut spatium intercedere posset, ... respondit -em se ad deliberandum sumpturum. civ. 3, 32, 5 prolationem -ei. SALL. or. Phil. 8 -em bello circumspicit. OV. fast. 1, 310 ponemusque suos ad vaga signa -es (*cf.* SEN. nat. 3, 16, 3 tam solstitium quam aequinoctium suos -es rettulit). MANIL. 3, 154 hac in parte -es atque hac momenta dabuntur. SEN. benef. 3, 37, 4 -em (*i. accusationem*) patri te remissurum. *saepe apud* ICTOS, *ex. gr.*: IAVOL. dig. 35, 1, 40, 2 *legato* -e solvendi adiecta (*i. ascripta. cf.* 35, 1, 54 pr. -es apposita non esset. *ibid.* ponitur. POMPON. dig. 35, 1, 1 pr. ascribitur. *aliter infra l. 55 sqq.*). POMPON. dig. 36, 2, 22 pr. 46, 3, 8. GAIVS dig. 35, 2, 73, 4 -es optingit. VLP. dig. 4, 8, 14 compromissum sine -e confectum (PAVL. dig. 13, 5, 21, 1 MOD. dig. 31, 32 pr.). VLP. dig. 12, 6, 16, 1 -e existente. 39, 2, 15, 1 sine adiectione -ei. PAVL. dig. 4, 4, 38 pr. -es committendi in tempus pupillae incidisset. GELL. 14, 2, 1 in -erum ... diffissionibus comperendinationibusque. TERT. ieiun. 2 p. 275, 26 quae *stationes* et ipsae suos ... -es habeant. *nota fere i. q. -es iudicii*: VVLG. I Cor. 4, 3 mihi autem pro minimo est, ut a vobis iudicer, aut ab humano -e (ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας. *cf.* PS. AMBR. laps. virg. 8, 38 nec tibi praesumas ab humana -e veniam dari [*opp.* domini iudicium]. AVG. civ. 1, 9 qua infirmitate delectat lingua blandiens et humanus -es). HIER. epist. 3, 5, 2 gratias tibi, ... Iesu, quod in -e tuo habeo, qui pro me possit rogare. 39, 5, 4.

b *i. q. -es, quo data epistula significatur sim.*: CIC. Catil. 1, 7 num me fefellit ... -es? (*cf.* Mil. 45). Att. 3, 23, 1 in altera epistula -em non ascribis (epist. 3, 11, 1 -es erat ascripta [ascriptus *coni. Baiter*] nonarum Aprilium. ad Q. fr. 3, 1, 8 quod antiquior -es in tuis fuisset ascripta litteris. *cf.* SCAEV. dig. 20, 1, 34, 1 -es et consules additi. VLP. dig. 2, 13, 1, 2 edito -e et consule. 2, 13, 4 pr. adiecto -e et consule [CAES. AREL. testam. 12 COD. Iust. de cod. comp. 2]. LAMPR. Alex. 21, 8 -bus ... adnotatis. CIC. ad Brut. 2, 5 (7), 4 -em appositum *esse* [*cf.* GREG. M. epist. app. p. 462, 45 ponitur]). Att. 6, 1, 22 litterarum datarum -es pr. kal. Ianuarias. 13, 4, 2 scies ... qui -es is futurus sit. epist. 2, 11, 2 ipse -es me admonebat; scripsi enim haec ipsis Megalensibus. ad Q. fr. 3, 1, 8 datis iam epistulis -em commutari. SCAEV. dig. 20, 1, 34, 1 sine -e et consule (VLP. dig. 2, 13, 1, 2. 2, 13, 6, 6 COD. Iust. 2, 11, 1 *al.*). VLP. dig. 2, 13, 1, 2 praelato -e (MOD. dig. 48, 10, 28). *ibid.* cum -e et consule. 2, 13, 6, 6 si initium tabularum habet -em. *ibid.* praepositio -ei et consulis. 29, 2, 3, 6 -em ... et consulem tabularum ... describi vel inspici. 48, 2, 3 pr. libellorum inscriptionis conceptio talis est: consul et -es. PAVL. dig. 39, 3, 2, 8. PAPIN. dig. 45, 1, 115 pr. si -es in stipulatione ... omissus fuerit. CONC. Lugd. a. 583 p. 154, 15 -es datarum *epistularum*.

c *i. q. -es natalis*: CIC. Att. 13, 42, 2 -em meum scis esse III. non. Ian. CENS. 3, 6 si -em tuum neglegentius celebravero.

d *plur.: i. q. septem -es hebdomadis* (*nomina singulorum -erum v. etiam p. 1057, 65. 1060, 46*): TERT. nat. 1, 13 p. 83, 21 in laterculum septem -erum solem recepistis. IREN. 1, 30, 10 ex quibus elegisse septem -es, quos et sanctam hebdomadam vocant (*de totius loci sensu recte interpretando v.* p. 270 not. 5). ANTH. 488 de septem -bus. LAMPR. Alex. 25, 5 cum *Traianus in thermis* -bus solia deputasset (*i. septem -erum deis*). HIL. myst. p. 21, 23 sqq. FILASTR. 113, 1 alia est haeresis, quae dicit nomina -erum, Solis, Lunae, Martis, Mercurii, Iovis, Veneris, Saturni. AVSON. 372 tit. de nominibus septem -erum. VVLG. gen. 29, 27 imple hebdomadam -erum huius copulae (συντέλεσον τὰ ἕβδομα ταύτης). Dan. 10, 3. AVG. doctr. christ. 3, 5, 9 unum -em de septem, qui continuo volumine repetuntur (*de sabbato*). epist. 36, 24. serm. ed. Mai 94, 5 dicitur prima sabbati (*i. hebdomadis*) dominicus -es. c. Faust. 14, 5 *de nominibus -erum hebdomadis* (*cf.* in psalm. 93, 3). gen. c. Manich. 22, 33 PS. AVG. quaest. test. I 84, 2. MART. CAP. 6, 738. ISID. orig. 5, 30, 5 -es dicti a diis, quorum nomina Romani quibusdam sideribus sacraverunt, *sequuntur nomina septem -erum.* 5, 30, 11 in vocabulis -erum (*cf. p. 1029, 36*).

e *plur.: vitae singuli -es*: SEN. Thy. 399 cum transierint mei ... -es (epist. 83, 1 -es ... meos. 83, 2. VVLG. Iob 7, 16 nihil sunt -es mei [ὁ βίος]. 10, 20). epist. 92, 25 -es suos computare (HIER. epist. 65, 9, 2 Noe invenit gratiam coram deo in -bus suis. VVLG. Ier. 17, 11). PERS. 5, 46 amborum -es ... consentire. TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 540, 6 in -bus Helisei prophetae. ITALA deut. 22, 7 (Lugd.) multorum -erum eris (πολυήμερος, VVLG. longo vivas tempore). Ezech 28, 15 (Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 249, 4) fuisti invituperabilis in -bus tuis (ἐν ταῖς ἡμέραις σου, VVLG. in viis tuis. VVLG. exod. 23, 26 deut. 30, 20). Dan. 7, 13 (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 1) ad veterem -erum (ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν. ITALA Aug. civ. 18, 34 ad vetustum -erum, VVLG. ad antiquum -erum. *cf.* Dan. 7, 9). HIER. epist. 60, 3, 4 a -bus ... Iohannis Baptistae. VVLG. gen. 5, 4 facti sunt -es Adam *tot. al.* 9, 29 impleti sunt omnes -es eius *tot* annorum (*cf.* 35, 28 completi sunt). *al.* 25, 8 provectae aetatis et plenus -erum (*cf.* AVG. quaest. hept. 1, 70 FACVND. defens. 11, 7). 47, 28 -es vitae illius. exod. 23, 26 numerum -erum tuorum implebo (psalm. 35, 8). deut. 30, 20 longitudo -erum tuorum (psalm. 22, 6). III reg. 1, 1 habebat aetatis plurimos -es. 11, 41 in libro Verborum -erum Salomonis (*cf.* 14, 29 *al. cf. p. 1031, 7*). III reg. 22, 47 in -bus Asa patris eius. Iob 10, 20 paucitas -erum meorum. Is. 65, 22 -es populi mei. Ier. 17, 11 in dimidio -erum suorum. Zach. 8, 4 prae multitudine -erum. OROS. hist. 1, 1, 14 usque ad -es nostros. CHRON. Alex. chron. I p. 92, 13 erunt -es eorum annorum *tot*.

f *i. q. -es moriendi, de rebus i. q. -es intereundi*: PLAVT. Cist. 175 -em suom obiit (*al. v. p. 1049, 27 sqq.*). PROP. 2, 28, 32 et deus et durus vertitur ipse -es. SEN. suas. 4, 3 nihil metuentes oppressit -es. SEN. Herc. O. 1103 mundo cum veniet -es. VAL. FL. 5, 12 -es ... suus admonet omnes. STAT. Theb. 7, 94 da, parve, tuum trieteride multa instaurare -em. 7, 454 Nox atra ... -em minatur. TAC. dial. 13 quando ... fatalis et meus -es veniet. PAPIN. dig. 1, 22, 4 -em functo legato (*al. v. p. 1049, 16*). TERT. adv. Prax. 2 p. 228, 23 -e suo (CARM. epigr. 1522, 15 [*in Gallia Narbon.*] -e sua peremptus). CAPITOL. Aur. 6, 9 -em tuum claudas (*al. v. p. 1047, 38*). COMM. instr. 2, 23, 18 pro -e tuo vigilas (CORP. VI 13075, 12 valeas ... usque ad -e tun [*i. tuum*]). ANTH. 62, 2 inque -em fratres *Castor et Pollux* ordine mortis eunt (*opp.* munera vitae). ARNOB. nat. 1, 39. PRVD. perist. 13, 88 laetior *ille* ob -em suorum. CORP. VIII 23245, 4 veniet utique vindex ille noster -es.

g *i. q. -es quo febris redit*: CIC. Att. 7, 8, 1 -em tuum ... ex epistula quadam tua ... mihi notaveram. 9, 2 -e tuo. 9, 4, 3 in ipsum tuum -em incidit. 9, 8, 2.

II ***i. q. tempus, aetas*** (suus *p. 1033, 30*, sua -es *p. 1033, 14*, noster *p. 1033, 29*, nostra *p. 1033, 18*): A *generatim*: IREN. 2, 22, 2 -es haec non illam, quae in XII horis substitit, significat, sed omne tempus. SCHOL. Cic. Gron. p. 388, 26 bene tempus dicitur -es, quia secundum philosophos -es non finitur, sed reversione (*sic trad.*, deversione ⟨sol⟩ *Stangl*) nobis non videtur, sed apud antipodas lucet.

ENN. ann. 413 postremo longinqua -es (*v. p. 1022, 16*) confecerit aetas (*cf.* LVCR. 1, 557 longa -ei infinita aetas). PLAVT. Epid. 545 longa -es meum incertat animum. CIC. Catil. 3, 26 eandemque -em intellego quam spero aeternam fore, propagatam esse et ad salutem urbis et ad memoriam consulatus mei (*cf.* SEN. dial. 12, 18, 2). Tusc. 3, 53. Att. 12, 10 impetret ratio, quod -es impetratura est. epist. 1, 6, 1 ut infringatur hominum improbitas ... -e. 7, 28, 3 me non ratio solum consolatur, ... sed etiam -es. LVCR. 1, 233 infinita aetas ... -esque. 4, 1031 ubi ipsa -es membris matura creavit. SALL. Catil. 51, 25 tempus -es fortuna, cuius lubido gentibus moderatur. VERG. Aen. 11, 425 multa -es ... rettulit in melius. HOR. epist. 2, 1, 34 si meliora -es, ut vina, poemata reddit. ars 293 quod *carmen* non multa -es et multa litura coercuit. PROP. 3, 18, 16 tot bona tam parvo clausit in orbe -es (*de praematura morte Marcelli, fortasse ad I B 2 f*). 4, 5, 60 ne quid cras libet ab ore -es. OV. trist. 4, 10, 114 absumo decipioque -em. Pont. 4, 2, 40 qua ... materia surripiam ... -em. fast. 1, 232. 2, 429 MANIL. 1, 79. SEN. Thy. 306 malorum sensus accrescit -e. dial. 12, 18, 3. nat. 7, 25, 4 veniet tempus quo ista quae nunc latent in lucem -es extrahat et longioris aevi diligentia. epist. 91, 11. 92, 35 quem saevitia proiecerit, -es condet. 108, 24 agit nos agiturque velox -es. SIL. 2, 458 carpebatque -es urbem *obsessam.* 4, 399. 13, 487 cadavera ... lenta -es sepelit. STAT. Theb. 12, 99. HYG. astr. 2, 40 quod paulatim -es regi in oblivionem perduxit. CYPR. vita 12 eo -e, quo in exilii loco mansimus. SPART. Hadr. 7, 9 in -em vitae suae (*cf.* HIL. in psalm. 51, 6 toto vitae suae -e). ANTH. 417, 7 illa monumenta concutiet sternetque -es. 418, 2 quod *opus* non vertat iniqua -es. AVSON. 371, 4 aestivi ... meta -ei. ITALA gen. 2, 4 (Aug. c. Manich. 2, 4) factus est ergo -es, quo -e fecit deus caelum et terram (ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησε κτλ., VVLG. in -e quo fecit). *cf.* AVG. *ibid.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cuius -ei nomine omne tempus significari bene intellegitur. in psalm. 87, 9. PAVL. NOL. carm. 7, 45 dum currit aetas et -es aevi patet. 21, 140 functi -em mortalis aevi. ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 19, 27 cum *Abraham* videret illum -em, in quo ... permanet deus. DRAC. laud. dei 3, 100 modico ... -e peritura. CORIPP. *saepius*. *nota* -es est *c. infin.*: AVIEN. Arat. 616 curvas in flava novalia falces exercere -es *est* (*opp.* tellurem proscindere tempus *est* aratro). *remissiore sensu i. q. vivendi ratio*: SEN. epist. 83, 2 observabo me ... et ... -em meum recognoscam. hoc nos pessimos facit, quod nemo vitam suam respicit. AVG. epist. 97, 4 saeculum praesens et hominum -em ... contemnere. 140, 12 humanus -es et vitae huius prolixitas concupiscitur. CORIPP. Iust. 1, 51 *mortuus* fruitur meliore -e (3, 34).

B *speciatim i. q. vitae tempus*: VERG. Aen. 10, 466 stat sua cuique -es (SERV. *ad l.* '-es'... tempus vitae. *fortasse etiam ad I B 2 f*). SEN. Herc. O. 104 par ille est superis cui pariter -es et fortuna fuit. 1987 sed cum summas exiget horas consumpta -es. VAL. FL. 1, 505 nostra -es. STAT. Theb. 1, 639 longum ... in saecula digne promeriture -em. silv. 3, 3, 124. 172. IVV. 10, 265 longa -es. SOL. 32, 18 ne -em longius trahat quam licebit. HIL. in psalm. 55, 3 -em frequenter significari pro aetate cognovimus, ut ubi -es tota est, illic omne vitae tempus ostensum sit. AVIEN. orb. terr. 545 *Harmonia et Cadmus* in caeruleos mutati ... dracones absolvere -em. AVSON. 153, 72 suprema -ei cum venerit hora. 153, 77. PS. DAMAS. epigr. 107, 2 unius huic lustri vix fuit arta -es. PRVD. ham. 607 proles *catulorum* haud experta -em. PROSP. in psalm. 109, 3 *al.* DRAC. Orest. 803. CARM. epigr. 1848, 2 (*Spoleti*) quas (*sc. aviam neptemque*) -es olim fecerat unanimes. *nota i. q. vita*: ENNOD. dict. 15, 5 p. 470, 12 Erebi legibus -em nostrum cupiens submittere. 19, 2 p. 479, 6 dicunt ... post saeculi segregationem -em suum habere translatos (*i. mortuos*).

III *iuncturae et locutiones usitatiores ad vim temporalem vocis -ei pertinentes*: A **adverbiales** (*sumptae sunt ex III B 1 et 2 et IV A 1 et 2 a; alia reperiuntur sub IV A 2 b c d et IV B*): 1 **per casus** (*iuncturas in quibus* -es *et* nox *firmiter coniunctae sunt v. p. 1038, 12 sqq.*): a *genetivus*: ITALA deut. 1, 33 (Lucif. Athan. 1, 5 p. 73, 12) in nube -ei (*opp.* in igni nocte. ἐν νεφέλῃ ἡμέρας, Lugd. interdie, VVLG. -e per columnam nubis).

b *locativus*: GELL. 10, 24. INSCR. Dueni (Corp. I^2 4) dze noine (*cf.* GELL. 10, 24, 3 -e noni). PLAVT. Men. 1156 -e septimi (Persa 260 septumei *P*). Most. 881 -e crastini (GELL. 10, 24, 8). CATO orig. 86 -e quinti (CAEL. hist. 25. GELL. 10, 24, 1 *sq.* -e quinte et -e quinti). or. frg. 19, 7 -e proximi. POMPON. Atell. 77 -e quarte morior fame (GELL. 10, 24, 4 *ad l.* 10, 24, 10). RHET. Her. 4, 51, 64 posteri -e (*pars codd.*, postridie, postero (-a) -e. *al.*). GELL. 10, 24, 8 -e pristini (10, 24, 10). 10, 24, 9 -e perendini. *cf.* CHAR. gramm. I 81, 29 *de sensus differentia inter* '-e quinto' *et* '-e quinte' *sim.* (*v. p. 1034, 57*).

c *accusativus*: α *significatur temporis spatium, quod actione expletur* (diem *solum v. p. 1034, 10*): NAEV. com. 6 hunc unum -em de me †sequor sinam [ego illos] esse (PLAVT. Asin. 847 unum hunc -em. Men. 959 unum -em. Merc. 542 hunc ...-em unum. Trin. 166 ruri dum sum ego unos sex -es. TER. Ad. 332 sine hac ... se unum numquam victurum -em. Phorm. 304 VARRO rust. 3, 9, 10. CIC. Cluent. 38 qui cum unum iam et alterum -em desideraretur. Catil. 1, 4 Planc. 90 *passim*. COLVM. 12, 3, 7 unum et alterum -em). ENN. ann. 106 aeternum seritote -em concorditer ambo. PLAVT. Asin. 801 vino viginti -es ut careat (Men. 950 aliquos viginti -es. 951. Pseud. 321 hos sex -es aliquos. *al.*) Cist. 226 pater ... detinuit me hos -es sex ruri continuos (Mil. 743 ubi -es decem continuos *in hospitio* sit. TER. Hec. 421. CATO agr. 7, 4. 23, 4. 104, 2 -es quinque continuos. CAES. Gall. 1, 48, 3 -es continuos quinque. LIV. 36, 2, 4 -es decem continuos. *passim*). PLAVT. Cist. 237 tot ... ab amica abesse ... -es (CIC. Verr. 6, 73. 82. 94 tot -es continuos ... ubi fuisset. *al.* PROP. 3, 12, 32 tot ... noctes totque -es). Curc. 240 aliquot -es (Mil. 585 Poen. 1421 Pseud. 283 TER. Andr. 328 *passim*. -es aliquot: VARRO rust. 2, 10, 8. 3, 2, 8. LIV. 22, 60, 13 -es noctesque aliquot). Men. 104 mihi intervallum iam hos -es multos fuit (Rud. 137 LVCR. 4, 973. multos -es: PLAVT. Most. 589. Pseud. 9 hos. LVCIL. 37 multos menses -esque. CIC. Flacc. 15 *passim*). Merc. 585 nullum ... praeter hunc -em illa apud me erit. Mil. 77 regi hunc -em mihi operam decretumst dare. Most. 765 umbram tibi esse ... sub divo columine usque perpetuom -em (*cf.* SEN. dial. 6, 26, 4 fora litibus strepere -es perpetuos). Persa 115 *negotium* totum procedit -em (Truc. 906 TER. Hec. 800 *passim*. -em totum: VARRO rust. 2, 2, 12 *al.* CIC. fin. 2, 114 HOR. sat. 1, 3, 18 LIV. 40, 25, 6 *al.* totos -es: PLAVT. Aul. 73 CIC. Verr. 6, 87 Caecin. 36 *passim*. -es totos: PLAVT. Stich. 153 LIV. 33, 31, 7 SVET. gramm. 25). PLAVT. Rud. 131 non ... hos -es complusculos quemquam istic vidi sacruficare (TER. Hec. 177 primos -es complusculos bene conveniebat. TVRPIL. com. 183). TER. Hec. 185 ubi -es est complures (CIC. Verr. 6, 137 -es continuos complures. Att. 16, 5, 2 CAES. civ. 1, 50, 1 *al.* complures -es: CIC. de orat. 1, 82 rep. 1, 13. CAES. Gall. 4, 34, 4 continuos complures -es. *passim*). CATO agr. 148, 1 quot -es ... mora fuit (CIC. Tusc. 1, 119. APVL. met. 11, 22 [*i. cottidie*]). VARRO rust. 3, 5, 7 -es paucos (CIC. Sull. 65. paucos -es: CIC. inv. 1, 55 Cluent. 90. 103 *passim*). AFRAN. com. 229 tertium -em praeclavium unum texere (CIC. Catil. 1, 4 vicesimum ... -em ... hebescere aciem ... auctoritatis. rep. 6, 8 Att. 5, 8, 1 *passim*. GLOSS. III 113, 58 tertium -em τὴν τρίτην ἡμέραν. CAES. Gall. 6, 38, 1 -em iam quintum cibo caruerat). CIC. Verr. 81 hic -es aestivos (iam continuos *V*) ... praetor sic vixit, ut *eqs.* Cluent. 37 cum ... ibi -em posterum commoraretur. leg. 2, 3 cum licet plures -es abesse (fin. 2, 93 Att. 4, 16, 3 LIV. 22, 43, 2. 38, 15, 15 VITR. 9, 1, 7). fin. 5, 29 *qui* cruciare -es, noctes torqueri vellent. Att. 5, 16, 2 moratos totidem -es *illic* (epist. 15, 4, 2 MART. 5, 34, 6). 5, 21, 6 ut ibi pauculos -es esset (MAT. et TREB. Cic. Att. 9, 15, 6 APVL. met. 6, 2). 7, 26, 3 quod -em ex -e expectabam, ut *eqs.* (*cf.* CAES. Gall. 1, 16, 4. LIV. 5, 48, 6 -em de -e prospectans. 25, 25, 4 cum is -em de -e differret). epist. 11, 5, 1 quosdam -es. CAES. Gall. 6, 36, 1 qui omnes (per omnes *β*) superiores -es ... milites in castris continuisset. BELL. Alex. 57, 2 eum -em ... moratus (SALL. Iug. 106, 1 eum et proximum -em). SALL. hist. frg. 3, 50 -e⟨m⟩ ibidem moratus. VERG. ecl. 1, 43 quotannis bis senos cui nostra -es altaria fumant (Aen. 2, 126 bis quinos silet ille -es. AETNA 509 *al.*). SVET. Aug. 97 centum solos -es ... victurum. SOL. 52, 25 perpetem -em alternis pedibus insistunt. β *significatur temporis punctum, quo aliquid fit*: SOL. 2, 36 coeunt lupi toto anno non amplius -es (-bus *A*) duodecim. CAPITOL. Pert. 6, 4 tertium nonarum -em. SPART. Hadr. 4, 6 quintum iduum Augusti -em. AMM. 14, 5, 1 -em sextum idus Octobres. 15, 8, 17 -em octavum iduum Novembrium (*cf.* SPART. Hadr. 4, 7 tertium iduum earundem). *accusativus mensurae*: CATO agr. 112, 1 aquam ex alto marinam sumito ... -es LXX ante vindemiam.

d *ablativus*: α *significatur temporis punctum, quo aliquid fit* (die *solum v. p. 1036, 3*): LEX XII tab. Fest. p. 233 is tertiis -bus ob portum obvagulatum ito (*sim. cum numeris*: PLAVT. Truc. 424 quinto -e. CATO agr. 103. VARRO frg. 3, 10, 7 primis septem -bus [CAES. civ. 1, 5, 4 V primis -bus. *al.*]. CIC. Verr. 2, 20 primo -e. VVLG. lev. 23, 11 altero -e sabbati [τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης]. *fem.*: CAES. civ. 1, 82, 1 tertia -e [tertio -e *pars codd.*]. 3, 19, 3. LIV. 5, 42, 2 prima -e. APVL. met. 7, 2 altera -e [*i. postera*]. *num. postponitur*: CATO agr. 87 -e decimo. 162, 3 -e tertio. LEX repetund. [Corp. I 198] 21 VARRO frg. Gell. 3, 10, 6 rust. 2, 7, 7. 3, 10, 4 LIV. 34, 52, 4. PLIN. nat. 18, 254 -bus primis. CARM. epigr. 1611, 3 [*Auziae*] patris -e quadragesimo mortis [*i. post patris mortem .... Bücheler, cf. p. 1042, 55*]. GLOSS. -e tertio τριτημέρᾳ vel τρίτῃ ἡμέρᾳ]. *nota*: VOPISC. Aurelian. 19, 1 -e tertio iduum Ianuariarum. 41, 3 -e III. nonarum Februariarum. TREB. trig. tyr. 21, 3 *al.* OPTAT. 1, 14 p. 16, 12 -e tertio iduum Maiarum. *al.* VOPISC. Prob. 11, 5 -e III. nonas Feb. SPART. Sept. Sev. 11, 7 -e XI. kal. Martias. INSCR. christ. Leblant 586A [*aevi Meroving.*] diae VI. idus Augustas. 663 [*a. 520*] diae XIII. kal. Octubrs [*cf.* TREB. Claud. 4, 2 IX. kal. Aprilis. CAPITOL. Alb. 4, 6 VII. kal. Decembres. SPART. Geta 3, 1]. *cf.* INSCR. christ. Rossi I [*a. 363*] -e pridie non. Septembris. CORP. VI †32949 diae pridiae idus Iu⟨..ia⟩s. INSCR. Bull. di arch. e storia Dalmata 1904 p. 41 -e pridie idus Septembres. *cf.* ITIN. [Silv.] 20, 5 pridie martyrium -e. INSCR. christ. Rossi I 699 [*a. 438*] -e nonas Octobres. PAPYR. Bouriant. 5 IV 2 [Arch. f. Pap.-Forsch. I 298] 1, 1 -e idus Novembres Ἀθὺρ ιζ΄. 1, 4 [*a. 350*] -e Φαῶφι θ΄. *fem.*: CAES. Gall. 1, 26, 5 -e quarta [*pars codd.*]. APVL. met. 1, 10 -e altera. SOL. 1, 35. FAST. Vind. II chron. I p. 278, 74 -e prima [*sc. anni, i. Christi natalis -es*]. GLOSS. II 287, 37 -e quarta, -e quarto εἰς τετάρτην. 287, 22 -e quinta εἰς πέμπτην. *de positione*: ROMAN. Char. gramm. I 215, 16 notaverunt grammatici, quia cum de futuro dicimus, -em novissimo loco damus, non ut -e quarto. CHAR. gramm. I 81, 29 quaeritur de futuro utrum dicendum sit -e quarto et -e quinto ⟨an diequarte et -equinte⟩, sic uti perendie cum dicitur. sed quibusdam displicet, propterea quod cum dicimus perendie postponimus -e, cum vero diequarte, praeponimus. sed veteres non aliter locuti sunt. sunt enim coniuncta et nominatur per ea tempus, non numeratur). TAB. triumph. Aemil. 6 eo -e (CATO agr. 132, 1 *passim*. ea -e: VARRO Men. 143 CIC. div. 1, 103 *al.* *nota*: CORP. XI 4766 [*Spoleti*] eod die. -bus iis: CIC. Planc. 65). PLAVT. Amph. 254 illo -e (Rud. 498 *passim*. illa -e: CIC. Brut. 88 *al.* -e illa: PLAVT. Cist. 420. -e illo: VERG. Aen. 8, 102. illis -bus: CIC. Verr. 1, 21 Pis. 22. -bus illis: SEN. contr. 2, 4, 12). Bacch. 341 quo -e (Merc. 38 *passim*. *nota*: LEX repetund. [Corp. I 198] 63 ubi ea -es venerit, quodie iusei erunt adesse. *cf.* CIC. dom. 45 prodicta -e, quo -e iudicium sit futurum [qua -e *vulg., Kayser*]. LEX Tarent. [Ephem. epigr. IX] 2, 22 quodie. *cf.* LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 63. qua -e: PLAVT. Pseud. 279 CIC. epist. 7, 23, 1 *al.* quibus -bus: VARRO ling. 6, 53 CIC. inv. 2, 124 *passim*). Cas. 857 ullo -e (LIV. 9, 18, 12 *al.*). Men. 749 eodem -e (Merc. 38 *passim*. eadem -e: OV. fast. 6, 790. VELL. 2, 18, 2 eadem -e atque hora. *al.* *nota*: CORP. XI 3943 eadem -e, quo. eisdem -bus: CIC. epist. 3, 8, 6 CAES. civ. 2, 19, 5 *al.*). Pseud. 1173 quotumo -e. TER. Ad. 527 ego hodie toto non vidi -e (VARRO rust. 1, 12, 3 *al.* CIC. Verr. 6, 101 *passim*. tota -e: CELS. 3, 19 tota -e ac nocte. COLVM. 7, 7, 1 *al.* -e toto: LIV. 38, 15, 14 MART. 11, 77, 2 *al.* -e tota: APVL. met. 8, 23. totis -bus: SEN. apocol. 7 epist. 72, 2. PETRON. 111 totis noctibus -busque. *al.*). Andr. 89 alio -e (CIC. Phil. 2, 83. 84 leg. 2, 31 *al.* alia -e: SCAEV. dig. 46, 3, 102 pr. CAPITOL. Pius 12, 4 *i. insequenti -e* [*cf.* CET. FAV. 5 p. 290, 22 *sqq.* ITIN. (Silv.) 4, 8 *al.*]. aliis -bus: SALL. Iug.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

94, 3 CELS. 4, 10 PLIN. nat. 26, 11 *al.*). CATO agr. 37, 4 -bus septem proximis (VARRO rust. 2, 4, 19. 2, 7, 14 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 41 *al.* *cf.* VARRO rust. 3, 16, 37 proximo -e [CIC. Phil. 1, 32 Tusc. 4, 64 *al.*]. SEN. contr. 10, 4, 10 proxima -e [*de -e antecedenti*]. proximis -bus: CIC. epist. 1, 9, 20 CAES. civ. 1, 6, 1 *al.* APVL. met. 7, 1 [*de -bus antecedentibus*]. -e proximo: TAC. hist. 1, 57 SVET. gramm. 16 Aug. 94 *al.*). LEX repetund. (Corp. I 198) 46 primo quoque -e (CIC. Cato 38 *passim.* quaque -e: COLVM. 11, 2, 29 sua quaque -e. IVV. 7, 161 sexta quaque -e. *al.*). LEX agr. (Corp. I 200) 71 propiore -e. SISENNA hist. 6 postero -e (94 RHET. Her. 4, 41, 53 CIC. Mur. 51. postera -e: SALL. Iug. 68, 2. AMM. 24, 2, 3 postera ... et insequenti -e. *al.* *nota*: PLIN. nat. 7, 38 postero pleniluni -e. TAC. hist. 1, 26 postero iduum Ian. -e. PRISC. gramm. III 363, 16. -e postero: CIC. epist. 16, 9, 2 LIV. 35, 43, 5. *al.* -e postera: CASSIAN. inst. 1, 1, 4). VARRO ling. 6, 21 hoc -e (*i. eo -e; cf.* ISID. diff. 1, 278 inter hodie et hoc -e: hodie est, quasi primum fiat; hoc -e, quasi aliquando factum referatur. BELL. Hisp. 26, 2. 3 LIV. 31, 38, 1 CVRT. 4, 16, 20 *al.* hac -e: OV. fast. 3, 248. 792. 6, 201. CORP. V 6183a, 12 [*a.* 475] hac -e ... quo *eqs.* ACT. Arv. a. 105 I 4 hác -e immolatum non est. his -bus: VARRO ling. 6, 27 *al.* -bus his: PAVL. FEST. p. 154. hoc -e *i. q. hodie*: CIC. Sest. 77 hoc ipso turbulentissimo -e. Mil. 100 Cato 74 leg. 2, 69 LIV. 38, 51, 9. IMP. AVG. Gell. 15, 7, 3 hoc -e. SEN. suas. 7, 3 hoc -e novissimo. PANEG. 2, 1. VAL. MAX. 3, 7, 1e hoc ... -e Karthaginem leges nostras accipere iussi. hac -e: AVR. Fronto p. 47, 13 N. *al.* *cf.* his -bus: CIC. epist. 7, 1, 4 ad Q. fr. 2, 12, 3. 3, 1, 7 *al.*). rust. 1 capp. p. 5, 31 K. quota ... -e. 1, 45 aequis ... -bus. 2, 7, 11 [in] decem -bus secundum partum ... in pabulum *pullum* prodigendum (*cf.* OV. fast. 2, 455 sex reserata -bus carceris Aeolii ianua lata patet. *al.* VARRO rust. 2, 1, 17 ante admissuram -bus triginta ... datur plus cibi. 2, 7, 13. 3, 9, 13 obiciendum pullis -bus XV primis ... polentam. *al.*). rust. 3, 16, 29 superioribus -bus (CIC. Verr. 6, 131 dom. 9 *al.* superiore -e: SALL. Iug. 59, 1). RHET. Her. 5, 51 singulis -bus (CAES. civ. 3, 1, 4 PAVL. FEST. p. 254 *al.* PLIN. nat. 24, 135 septenis -bus. 30, 40 *al.* LEX Salpens. [Corp. II 1963] 1, 39 *is* ne plus quam singulis -bus abesto. SOL. 25, 5). CIC. Quinct. 33 hesterno -e (Catil. 2, 6, 12 *passim.* hesterna -e: CIC. or. frg. A IX 6 de orat. 3, 22 APVL. apol. 59). Verr. 2, 20 reliquis -bus (Phil. 1, 32 reliquis consecutis -bus. 2, 91 *al.*). 5, 151 eo ipso -e (6, 160. Sest. 77 hoc ipso ... -e. Mil. 100. NEP. Dat. 11, 2 ipso colloquii -e. LIV. 30, 38, 11 ludorum ipso -e. 34, 41, 3 *al.* ipsa -e: FRONTO p. 90, 10 N. *al.* eis ipsis -bus: CIC. Rab. Post. 42 Phil. 10, 8 LIV. 28, 8, 3 PLIN. nat. 10, 87 *al.* -e ipso: NEP. Hann. 10, 5 *seq.* quo. SVET. Claud. 29 Nero 40). Verr. 6, 86 qui visus multis -bus non esset (*cf.* Pis. 55 illo ipso et multis ante -bus. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 4 multis -bus ... actum nihil est. PETRON. 47 multis iam -bus venter mihi non respondit). Caecin. 9 hodierno -e (agr. 2, 103 *passim.* hodierna -e: VVLG. act. 20, 26 [ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ITALA codd. de hodierno -e]. CORP. VIII 15880, 3 [*in prov. procos.*]). Catil. 1, 7 certo -e (SALL. Iug. 79, 4 PAVL. FEST. p. 92 SVET. Cal. 16. *apud* ICTOS. certa -e: EPICED. Drusi 370 QVINT. inst. 2, 7, 1. *apud* ICTOS. certis -bus: CIC. leg. 2, 19 VERG. georg. 2, 329 OV. am. 2, 13, 17. -bus certis: SALL. hist. frg. 2, 87ᵈ, 19. -e certa: LIV. 1, 52, 5. 38, 1, 8. *ap.* ICTOS. -e certo: SVET. Aug. 91 *al.*). Mur. 75 supremo eius -e (Phil. 9, 16 Tusc. 1, 71. 3, 78 Ov. trist. 4, 3, 43 VAL. MAX. 8, 7 ext. 14 *al.* *aliter*: OV. trist. 1, 8, 24 VLP. dig. 24, 3, 7, 1). Sest. 11 extremis -bus consulatus mei (*cf.* de orat. 3, 2 ludorum. OV. fast. 2, 532 extrema ... -e *feriarum.* *de mortis -e*: PROP. 2, 24, 50 extremo -e [2, 28, 16 SEN benef. 5, 17, 5]). Sest. 33 omnibus fastis -bus (CAES. Gall. 1, 48, 4 his omnibus -bus [civ. 3, 56, 1 omnibus deinceps -bus. CVRT. 7, 1, 31 *al.*]. omni -e: MART. 9, 62, 2 omni et nocte ... et -e. IVV. 3, 105 omni nocte -eque. VLP. dig. 26, 5, 8, 2 *al.* ITALA cod. e *et* VVLG. act. 5, 42 πᾶσαν ... τὴν ἡμέραν]. EDICT. imp. Diocl. VII 20). Pis. 52 consequentibus -bus. Phil. 1, 32 reliquis consecutis -bus. Att. 13, 45, 2 istis -bus (TERT. idol 9 p. 38, 5. ista -e: OV. trist. 5, 5, 46 FRONTO p. 167, 25 N.). POLLIO Cic. epist. 10, 32, 2 summo ludorum -e (SEN. epist. 93, 12 summo -e muneris [*opp.* medio]. PLIN. epist. 6, 31, 14). CIC. ad Q fr. 1, 2, 15 *cum* neque praetores -bus aliquot adiri possent *eqs.* (*cf.* LIV. 22, 7, 11 postero ac deinceps aliquot -bus. 37, 37, 4 cum aliquot -bus superare ... promunturium non potuisset. SCRIB. LARG. 203 PLIN. nat. 25, 27 AMM. 20, 6, 5). CATVLL. 61, 118 medio -e (OV. met. 15, 310 fast. 4, 762 *passim.* GLOSS. III 169, 42 μεσήμερον. media -e: VVLG. act. 22, 6 [περὶ μεσημβρίαν]. mediis -bus: COLVM. 11, 3, 23 [*aliter*: LIV. 3, 14, 5 SEN. contr. 2, 3. 2 CELS. 3, 14. 23 PLIN. nat. 2, 229]. -e medio: PLIN. nat. 6, 212 SIL. 13, 637 AVG. civ. 22, 8. -e media: VVLG. act. 26, 13 [ἡμέρας μέσης]. ZACCH. 2, 6). 80, 4 longo -e (HOR. epod. 5, 33 PLIN. nat. 2, 151 *al.*). CAES. Gall. 1, 22, 4 multo ... -e (*cf.* TAC. hist 2, 44 multo adhuc -e). 5, 30, 3 perendino -e. civ. 3, 84, 2 continentibus -bus. 3, 106, 5 continuis -bus (LIV. 27, 42, 9 insequentibus continuis -bus. PAVL FEST. p. 71 MART. 9, 7, 2. continua -e: OV. fast. 5, 734. -bus continuis: IVV 11, 206). 3, 112, 8 insequentibus -bus (LIV. 9, 7, 11. 9, 41, 20 *al.* insequenti -e: BELL. Hisp. 14, 2. 21, 2 *al* LIV. 5, 39, 8 *al.*) BELL. Hisp 28, 1 sequenti -e (LIV. 23, 36, 7. 26, 17, 9. CVRT. 4, 7, 10 primo ... et sequente -e. *al.* sequentibus -bus: TAC. hist. 5, 11. -e sequenti: APVL. met. 8, 27. 9, 4 *al.* FILASTR. 97, 5. VVLG. I par. 29, 21 [τῇ ἐπαύριον]). SALL. Iug. 13, 9 -e constituto. NEP. Cim. 4, 3 nullo -e (CELS. 3, 4 SEN. epist. 12, 8 *al.*). PROP. 3, 12, 21 quocumque -e (PLIN. nat. 13, 326. quacumque -e: VLP. dig. 38, 15, 2 pr.). OV. epist. 2, 133 -e, *opp.* nocte (SEN. Thy. 11 *opp.* nocte. PLIN. nat. 9, 56 *opp.* noctibus. STAT. silv. 3, 5, 1 QVINT. decl. 364 p. 396, 10 TAC. hist. 3, 20 APVL. met. 9, 11 TERT. orat. 29 p. 200, 2. ITALA Ier. 7, 25 [Tert. adv. Marc. 4, 31] -e et ante lucem [ἡμέρας καὶ ὄρθρου, VVLG. per -em ... diluculo]. SOL. 15, 5 *al.* HYG. fab. 144 p. 23, 11. VVLG. deut. 1, 33 ἡμέρας. PAVL. NOL. carm. 27, 453 sive -e sive nocte. AVG. civ. 13, 16. *fortasse*: CORP. IV 5174. *i. q. in -es, cottidie*: SEN. Thy. 306 malorum sensus accrescit -e. -bus [*opp.* noctibus]: COLVM. 9, 2, 3 PLIN. nat. 20, 248 FLOR. epit. 1, 13, 15 *al.* AMM. 16, 5, 9 *al.* VEG. mil. 3, 6 HIER. epist. 43, 1 -bus vel noctibus. AVG. civ. 21, 5 *al.* *aliter*: PLIN. nat. 20, 188 ternae -bus sumuntur, *sc. singulis*). OV. met. 9, 292 septem ego per noctes, totidem cruciata -bus. fast. 3, 792 hac ... praeteritaque -e (AVG. c Gaud. 1, 11, 12. -e praeterito: AMM. 31, 15, 8). 5, 687 veniente -e (6, 649 CORIPP. Iust. 1, 176). LIV. 2, 35, 6 -e dicta. 2, 56, 9 crastino -e (3, 2, 9 *al.* PETRON. 15 *al.* crastina -e: LIV. 3, 20, 4. ITALA Ios. 11, 6 [Lugd.] [αὔριον, VVLG. cras]. VVLG. act. 23, 20 [αὔριον]. -e crastino: AVR. Fronto p. 87, 19 N. VVLG. num. 16, 16 [αὔριον]). 4, 46, 3 alternis -bus (22, 41, 3 CELS. 1, 10 *al.* SEN. nat. 7, 23, 2 *saepe.* -bus alternis: LIV. 22, 27, 6). 10, 20, 16 praestituta -e (*cf.* AMM. 14, 9, 3 -e interrogationibus praestituto. 14, 3, 4). 23, 29, 2 uno eodemque -e (VAL. MAX. 1, 8 ext. 16 uno tantummodo -e, quo *eqs.* AMM. 31, 16, 8. CORP. VIII 16674, 11 [*in prov. procos.*]). 27, 23, 5 -e incerta (incertis -bus: PAVL. FEST. p. 62 PLIN. nat. 18, 253). 31, 29, 1 stata -e (stato -e: PAVL. FEST. p. 321 SEN. Tro. 777 COLVM. 11, 1, 32 PLIN. nat. 10, 154 PLIN. epist. 9, 39, 1 *al.* SVET. Claud. 1 FLOR. epit. 1, 13, 16. -e stata: LIV. 34, 40, 1. statis -bus: LIV. 33, 35, 8. 42, 32, 2 PLIN. nat. 1 ind. 2, 23. 2, 56 *al.* ARNOB. nat. 5, 39. -bus statis: COLVM. 11, 1, 31). 42, 58, 3 prioribus continuis -bus (*cf.* MART. 9, 7, 2 continuis ... quinque -bus. APVL. met. 11, 23 EPIST. procos. ad Amphiss. [Corp. III 568] 5). 43, 10, 3 -e statuta (IVST. 1, 10, 4. -e statuto: SCAEV. dig. 18, 3, 8. statuto -e: PAVL. FEST. p. 92 certo statutoque -e. VVLG. act. 12, 21 [τακτῇ ἡμέρᾳ, ITALA cod. p¹ praestituta, d constituto]. -bus statutis: SVET. Claud. 42. statutis -bus: VVLG. I reg. 1, 3 [ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας]. 2, 19). 45, 12, 7 -e finita (finito -e: PLIN. nat. 2, 141). VITR. 1, 2, 7 -e perpetuo. SEN. contr. 1 praef. 23 aliquo -e (aliqua -e: PETRON. 46 AVR. Fronto p. 28, 19 N.). 2, 3, 23 ultimo -e *spatii tot -erum* (*cf.* TERT. anim. 39 p. 366, 23 ultima -e *hebdomadis.* SEN. epist. 45, 13 ultimo -e *vitae.* SVET. Vesp. 5 -bus ultimis). suas. 1, 7 annua, bienni, trienni -e debere. 7, 3 hoc -e novissimo (*cf.* novissimo -e: PLIN. nat. 12, 83 novissimo Poppaeae ... -e. 33, 109 *al.* SVET. Nero 54. novissima -e: TERT. resurr. 34 p. 75, 11 *i. -e ultimi iudicii.* novissimis -bus: PLIN. nat. 18, 236). CELS. 2, 7 ubi pluribus -bus non descendit alvus (*cf.* QVINT. inst. 1 pr. 7 PLIN. epist. 9, 33, 6 SENT. Delph. et Antic. [Corp. III 567]). 3, 22 ceteris -bus (PLIN. nat. 6, 171. 18, 318 *al.*). VELL. 2, 12, 4 priore ac postero -e (CELS. dig. 50, 16, 98 pr.). SEN. dial. 6, 7, 2 uno -e alterove. epist. 66, 47 in qua *perpessione* Epicurus fuit illo summo ... -e suo (*cf.* PLIN. epist. 6, 31, 14). 69, 6 suo -e (PROC. dig. 8, 6, 16. sua -e: COLVM. 11, 1, 29). nat. 5, 10, 2 brevissimis -bus (PLIN. nat. 2, 152). PLIN. nat. 2, 248 secutis -bus (TAC. ann. 11, 38 AMM. 19, 5, 3. secuto -e: PLIN. nat. 13, 126 AMM. 20, 7, 7. secuta -e: DICT. 1, 9. 2, 4. -bus secutis: AMM. 15, 7, 3. 29, 1, 40 *al.*). 8, 119 -bus matutinis (SOL. 19, 17 matutinis -bus). 10, 61 praedicta -e (-e praedicto: AMM. 14, 10, 5 *al.*). 15, 74 quodam -e (SVET. Aug. 43 *al.* quadam -e: APVL. met. 2, 18 CAPITOL. Gord. 5, 7 DICT. 3, 2 *al.* -e quodam: GRAN. LIC. p. 21 AMM. 22, 7, 3. -e quadam: APVL. met. 2, 13). 18, 59 diversis -bus (NERAT. dig. 8, 3, 2, 1). MART. 7, 20, 3 tot -bus noctibusque. QVINT. inst. 1, 7, 6 'quotidie', non 'cotidie', ut sit 'quot -bus' (*cf.* VLP. dig. 36, 2, 12, 6 *opp.* quotannis). TAC. ann. 13, 17 crebris -bus. 13, 28 -eque pacto (15, 28 -e pacta). FRONTO p. 203, 15 N. praesenti -e. APVL. flor. 16 p. 64 deincipiti -e (*i. insequenti*). met. 4, 33 -bus plusculis (9, 41). TERT. orat. 23 solo -e ... resurrectionis. ITALA Esth. 2, 11 (Vallic. Corb.) quotidianis -bus (καθ' ἑκάστην ... ἡμέραν, VVLG. quotidie. PS. CYPR. pasch. 10 CAEL. AVR. acut. 2, 10, 62). COMM. instr. 2, 13, 5 -e decreto. AVIEN. ora 245 prisca -e (*i. aetate*). SOL. 11, 9 -e iam vesperato. 22, 8 mare ... non nisi pauculis -bus est navigabile. VVLG. gen. 3, 14 cunctis -bus vitae tuae (πάσας τὰς ἡμέρας. 8, 22 *al.*). Ier. 32, 39 universis -bus (πάσας τὰς ἡμέρας). AVG. epist. 141, 10 diurnis -bus (CASS. FEL. 71 *al.*). *nota*: VVLG. psalm. 67, 20 -e quotidie (ἡμέραν καθ' ἡμέραν). *cf.* AVG. in psalm. 67, 28 *ad l.* quia sic habent Graeci ἡμέραν καθημέραν; quod verius exprimeretur '-e quotidie'. quam puto locutionem hoc significare quod dictum est 'de -e in -em'). *β significatur temporis spatium, quod actione expletur*: VARRO rust. 1, 32, 1 frumentum ... quindecim -bus esse in vaginis (*cum numeris*: OV. met. 10, 73 septem ... -bus ... in ripa ... sedit. SEN. contr. 2, 3, 6 o me miserum quod tantum triginta -bus irasci possum. VAL. MAX. 1, 8 ext. 1 *al.* PLIN. nat. 10, 67 *glottis numquam* plus uno -e pergit [*i. volat*]. SVET. Nero 15 Rebili uno -e consulis. *al.* VARRO rust. 2, 2, 14 ovis praegnas est -bus CL. SEN. benef. 4, 37, 1 *eum* -bus triginta impensa sua curavit. COLVM. 2, 11, 10 -bus XV florent. SCRIB. LARG. 80 PLIN. nat. 29, 141 *al.* CORP. XIV 1137 vixit ...

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

zebus XVII. 1793 [*Ostiae*]. *al. in* INSCR.). HIRT. Gall. 8, 44, 3 paucis -bus cibo se abstinuit atque ita interiit (*cf.* COLVM. 6, 14, 6 paucis -bus requies ab opere danda est. PLIN. nat. 10, 76. 129 *al.* APVL. met. 11, 24 paucis ... ibidem commoratus -bus. *al.*). OV. fast. 4, 505 sub Iove duravit multis immota -bus (MART. 7, 46, 3 excrucias multis pariter me teque -bus. 11, 88, 1. 12, 17, 1 APVL. apol. 72. ITALA Os. 3, 4 [Hier. epist. 29, 6, 3] -bus multis sedebunt [ἡμέρας πολλάς, VVLG. -es multos]. VVLG. gen. 21, 34 [ἡμέρας πολλάς]. *cf.* ITALA Ios. 11, 18 [Lugd.] plurimis -bus [ἡμέρας πλείους, VVLG. multo tempore]). PAVL. FEST. p. 254 totidem -bus Compitalia celebrantur (PLIN. nat. 10, 165 incubant totidem -bus). CELS. 2, 15 qui iam pluribus -bus febre liberati sunt (*cf.* SCRIB. LARG. 3 cum .. pluribus -bus permanserit dolor. QVINT. inst. 2, 11, 4 magnum aliquid ... pluribus saepe -bus expectant). PLIN. nat. 9, 58 quidam sexagenis -bus latent (*cf.* 9, 128 -bus quinquagenis vivunt). 10, 163 incubant feminae tantum tricenis -bus. PLIN. epist. 4, 13, 1 pauculis adhuc -bus in Tusculano commorabar (FRONTO p. 218, 6 N. *opp.* omnem aetatem. APVL. met. 9, 8). APVL. met. 4, 33 fletur, lamentatur -bus plusculis (*cf.* 9, 41. 7, 1 plusculis -bus). ITALA cod. e *et* VVLG. act. 16, 12 eramus ... in hac urbe -bus aliquot (ἡμέρας τινάς. ITALA cod. d aliquos, *g* multis).

γ significatur temporis spatium, intra quod aliquid fit; saepe ita, ut actio cadat in initium vel finem spatii et sensus oriatur praepositionum ante et post: PLAVT. Aul. 70 decies -e uno (NEP. Epam. 5, 6 LIV. 24, 13, 9. 28, 28, 9 *al.* MART. 6, 70, 4. 11, 18, 6. CATO agr. 37, 4 -bus VII proximis ... *ea* optime eximetur. VARRO rust. 1, 18, 2 ea *iugera* ... confodere -bus XLV. 1, 45, 1 *passim.* *cf.* PLAVT. Capt. 717 una nocte ... et -e [731 non uno *eum* absolvam -e. Men. 473. 1103. Truc. 907 numquam hoc uno -e efficiatur opus, quin *eqs. passim.* Most. 238 neque edes quidquam neque bibes ... his decem [isdes *B*, isdem *CD*] -bus. VARRO frg. Gell. 3, 10, 7 primis septem -bus semen conglobatur. rust. 1, 45, 1 *passim.* *cf.* CIC. Verr. 1, 130 comitiis iam abhinc XXX -bus factis]). Poen. 1207 nos fore paucis -bus liberas (CIC. Verr 5, 39 argentum se paucis illis -bus misisse. 5, 140. Caecin. 19 illis paucis -bus. Cluent. 108. 175. dom. 118 qui paucis illis -bus in collegium venerat. Cael. 78 Phil. 2, 66 Cato 50 Att. 4, 17, 4 AVR. Fronto p. 94, 21 N. *cf.* VARRO rust. 1, 20, 2 -bus paucis iuvenci erunt mansueti [CIC. Verr. 1, 17 his -bus paucis comitiis consularibus factis. Cluent. 22 eis -bus paucis *mater* est mortua. 47 SCRIB. LARG. 249 SVET. vita Verg. p. 63]). VARRO rust. 2, 4, 17 bis -e (2, 7, 7. 8. 3, 9, 20. 3, 10, 7 ter -e [per -es *trad.*]. VERG. ecl. 2, 42. 3, 34 Aen. 11, 397. HOR. sat. 2, 1, 4 mille -e versus deduci posse. carm. saec. 23 ter -e claro. carm 4, 1, 25 TIB. 1, 3, 31 OV. met. 12, 412 LIV. 28, 6, 16 MANIL. 3, 546 CELS. 1, 1 *et passim* SEN. epist. 86, 13 COLVM. 6, 9, 1 *al.* SCRIB. LARG. 71. 269 -e bis. *al.* MELA 2, 108 [*opp.* nocte]. PLIN. nat. 2, 219 -e ac nocte. 8, 177 *al.* QVINT. inst. 10, 3, 8 SVET. Galba 4 vita Ter. 3 APVL. apol. 43 TERT. ieiun. 10 p. 287, 3 *al.* ITALA II Cor. 4, 16 [Tert. resurr. 40 p. 83, 5] interior homo renovatur -e et -e [ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ, cod. d *et* VVLG. de -e in -em, cod. g -e ac -e]. *eodem sensu* p. 83, 21 -e ac -e). 3, 7, 9 *columba* -bus quadragenis concipit et parit et incubat et educat (*cf.* PLIN. nat. 10, 161 partus excluditur -bus ter novenis). RHET. Her. 4, 51, 64 ut quae singulis -bus efficiat *hominis natura*, ea vix annuo sermone enarrare possim (CIC. nat. deor. 2, 88 quod efficitur ... singulis -bus et noctibus. CAES. Gall. 1, 13, 2 *al.*). CIC. rep. 1, 22 ut soli luna totidem conversionibus in aere illo, quot -bus in ipso caelo succederet (PLIN. nat. 2, 76. *cf.* SEN. Ag. 866 totidem -bus [CVRT. 9, 10, 5 COLVM. 8, 7, 5 PLIN. nat. 2, 76]). Att. 12, 39, 2 brevioribus -bus ... respondebant tempori tabellarii (*cf.* FRONTO p. 204, 1 N. brevi -e [*i. tempore*]). 14, 16, 1 perpaucis -bus in Pompeianum. VERG. georg. 2, 201 longis -bus (*opp.* exigua nocte. *cf.* PROP. 2, 18, 20 anus haut longā ... futura -e [*i. tempore*]. OV. fast. 2, 58). PLIN. nat. 17, 158 in aqua pluribus -bus revirescant. PS QVINT. decl. 6, 11 multa -e (*i. tempore*). CORIPP. Ioh. 1, 115 celerique ... -e (*i. tempore*). *ablativus mensurae*: PLAVT. Men. 36 paucis -bus post (CIC. de orat. 3, 11 Lael. 3. paucis ante -bus: VARRO rust. 3, 2, 3 CIC. Catil. 3, 3 Mur. 88. 89 Brut. 89 *passim.* paucis -bus ante: CIC. Mur. 51 ad Brut. 1, 3, 4 CAES. civ. 2, 25, 3 LIV. 25, 20, 7. paucis post -bus: CIC. Phil. 1, 5. 10, 8 de orat. 2, 276 div. 1, 36 *passim.* NEP. Hann. 6, 2 post id factum paucis -bus [*cf.* LIV. 32, 5, 10. 40, 47, 4]. LIV. 36, 25, 1 paucis priusquam Heraclea caperetur -bus. -bus post paucis: VARRO rust. 2, 2, 16 CAES. civ. 2, 44, 3 LIV. 37, 12, 9. -bus paucis postea: VARRO rust. 2, 9, 6. LIV. 28, 29, 2 -bus paucis serius). TER. Hec. 143 -bus sane pauculis post. CATO agr. 44 -bus XV ante (*cf.* VARRO rust. 3, 5, 4 -bus viginti, antequam *eqs.* CIC. Verr. 3, 130 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 24 PLIN. nat. 17, 127 *al.* VARRO rust. 1, 40, 3 quam sationem quidam metiuntur fere -bus *tot.* CIC. de orat. 3, 1 -bus decem post eum -em, qui *eqs.* [*cf.* PLIN. nat. 2, 125 *al.* PLIN. nat 17, 111 post solstitium -bus L]. LABER. mim. 111 hoc -e uno plus vixi mihi quam vivendum fuit. CIC. Verr. 3, 129 uno -e longiorem mensem faciunt. Phil. 5, 19 XXX -bus ante [*cf.* LIV. 45, 40, 7 PLIN. nat. 2, 123 *al*]. Phil. 6, 16 viginti -bus post [*cf.* PLIN. nat. 11, 211 uno -e post partum]. nat. deor. 2, 53 *stella Martis tot* mensibus sex ... -bus minus eundem lustrat orbem. COLVM. 2, 8, 2 quindecim -bus prius. , PLIN. nat. 2, 39 *sidus* novem -bus fertur ociore ambitu. 2, 122 uno -e antecipantibus. PLIN. epist. 1, 12, 8 ut ... isti ... vel uno -e supersim. VLP. dig. 38, 16, 2, 7 supervixisse centum -bus). PLANC. Cic. epist. 10, 15, 3 non multis ante -bus (CAES. Gall. 7, 9, 4 LIV. 30, 17, 1. *cf.* NEP. Hann. 5, 3 hanc post rem gestam non ita multis -bus. PLIN. nat. 10, 95 multis -bus ante. BELL. Afr. 5, 3 multis post -bus). Brut. 324 perpaucis ante mortem -bus (Lael. 14. epist. 4, 9, 1 perpaucis ante -bus). CAES. Gall. 4, 9, 3 aliquot ante -bus (LIV. 36, 21, 7. *cf.* BELL. Alex. 56, 1 aliquot post -bus. CELS. 7, 26, 2 ante aliquot -bus. PLIN. epist. 10, 67, 2 epistulae aliquot -bus ... legatum antecessurae). PLIN. nat. 2, 183 ante solstitium quadragenis quinis -bus (*cf.* 30, 87 quinis -bus ante et postea).

adde iuncturas, in quibus -es *et* nox *firmiter coniunctae sunt* (*cf. etiam sub* diu): nocte -eque: LAEV. carm. frg. 2 nocte -eque decretum et auctum. OV. met. 2, 343. 4, 260. 12, 46 Pont. 3, 1, 40 VAL. FL. 2, 281. 8, 416 SIL. 12, 483. 13, 290 *al.* STAT. Theb. 11, 377 silv. 1, 2, 82. 3, 5, 57 *al.* MART. 2, 43, 2. 10, 58, 11 IVV. 7, 61 *al.* noctu -eque: TAC. hist. 3, 76 NOVELL. Iust. 37 pr. -e noctuque: GLOSS. II 324, 23 ἡμέρας καὶ νυκτός. SALL. Iug. 70, 1 PS. AVR. VICT. epit. 47, 4 AMM. 16, 4, 2. VVLG. gen. 31, 40 (ἡμέρας ... νυκτός). RVFIN. hist. 4, 26, 5 νυκτὸς καὶ μεϑ᾽ ἡμέραν. AVG. civ. 2, 20 *al.* CONC. Vas. a. 529 p. 57, 6. -e nocteque: CELS. 4, 6 FILASTR. 155, 7. nocte et -e: *i. q. per unam noctem et -em*: CIC. nat. deor. 2, 24 quin is *cibus* nocte et -e concoquatur. CELS. 2, 7 continuataque nocte et -e vigilia. 5, 18, 24 SCRIB. LARG. 134 *al.* PLIN. nat. 27, 46. 60. GLOSS. III 500, 78 νυχτήμερον. VVLG. deut. 28, 66 ἡμέρας καὶ νυκτός. -e et nocte: *i. q. per unum -em et noctem*: COLVM. 12, 8, 3 *al.* SCRIB. LARG. 220. GLOSS. III 342, 39 νυχτήμερον. TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 543, 22 CHIRON 10 PS. MATTH. euang. 4 *al.* nocte ac -e: *i. q. per unam noctem et -em*: CAES. civ. 3, 11, 1 continuato nocte ac -e (noctem ac -em *Paul*) itinere. LIV. 25, 39, 11 *al.* PLIN. nat. 7, 84. 10, 172 *al.* *i. q. diu noctuque*: LIV. 5, 19, 11 CELS. 3, 19 PLIN. nat. 7, 161 QVEROL. p. 24, 19. VVLG. III reg. 8, 29 (ἡμέρας καὶ νυκτός). noctu ac -e: ITIN. [Silv.] 24, 4. -e ac nocte: *i. q. per unum -em et noctem*: CAES. civ. 3, 36, 8 -e ac nocte continuato itinere. LIV. 4, 22, 5. 33, 34, 9 CELS. 3, 19 (*accedit* tota). SCRIB. LARG. 260 PLIN. nat. 2, 209. 29, 113 *al.* *i. q. diu noctuque*: LIV. 24, 20, 13 (*accedit* iuxta). 24, 37, 4. 33, 17, 10 HIER. epist. 5, 2, 3 *al.* VVLG. lev. 8, 35 (ἡμέραν καὶ νύκτα). psalm. 1, 2 (ἡμέρας καὶ νυκτός). apoc. 4, 8 (ἡμέρας καὶ νυκτός). -e ac noctu: VAL. MAX. 5, 5, 3. non -e non nocte: LIV. 6, 4, 10. non nocte non -e: LIV. 21, 11, 5. 22, 15, 2. non nocte -eve: SIL. 8, 648. nec -e nec nocte: LIV. 21, 4, 6. 24, 12, 5. nec nocte nec -e: LIV. 28, 6, 11. 32, 4, 2. neque aut nocte aut -e: VELL. 2, 41, 3. -bus noctibusque: SEN. benef. 7, 14, 6 PLIN. nat. 2, 6 FRONTIN. aq. 103 CORP. VI 32416 (*a. 257*). noctibus -busque: PLIN. nat. 33, 97 COMM. instr. 2, 8, 1. -bus ac noctibus: SEN. benef. 4, 3, 2 dial. 12, 12, 4 PLIN. nat. 2, 236 QVINT. inst. 6 pr. 2 PLIN. epist. 5, 8, 3 paneg. 67, 8 SVET. Nero 31 VENVL. dig. 45, 1, 137, 2 APVL. apol. 75 *al.* ITALA apoc. 12, 10 (Primas. [ἡμέρας καὶ νυκτός, cod. g *et* VVLG. -e ac nocte, cod. h -e et nocte]). LACT. inst. 3, 8, 34. VEG. mil. 4, 42 -bus pariter ac noctibus. HIER. epist. 4, 2, 2 *al.* VVLG. Ios. 1, 8 *al.* noctibus ac -bus: SEN. epist. 15, 5 PLIN. nat. 33, 71. -bus et noctibus: PLIN. epist. 2, 3, 4 AMM. 29, 1, 12 PASS. Mar. Iac. 6 PRISC. tract. 4, 80. et noctibus et -bus: MART. 12, 49, 10. noctem et -em, *sc. unum*: CATO agr. 109 combibant *laterculi vinum* noctem et -em. -em et noctem: *i. q. unum -em et noctem*: CATO agr. 150, 1 agnus -em et noctem qui vixerit. *i. q. diu noctuque*: CIC. Att. 16, 1, 2 quid ... Plancus tam cursim ... -em et noctem. BELL. Hisp. 38, 1. -em noctemque (*i. q. diu noctuque*): CIC. leg. agr. 2, 68 -em noctemque tribunicium nomen horrebant. de orat. 2, 162 CAES. Gall. 7, 42, 6. 7, 77, 11 civ. 1, 62, 1 NEP. Them. 8, 7 VERG. georg. 3, 341 LIV. 24, 17, 7. 26, 9, 6. 35, 40, 8 VAL. FL. 8, 175. noctemque -emque (*i. q. noctu diuque*): VERG. Aen. 5, 766 GERM. 434 VAL. FL. 2, 89 SIL. 4, 811. 15, 576. -em noctem (*i. q. diu noctuque*): CIC. div. 2, 59 mures ... rodentes. LIV. 42, 54, 3. -em ac noctem, *sc. unam*: LIV. 22, 1, 20. 27, 4, 12. 27, 4, 14 *al.* QVINT. inst. 9, 4, 23. noctem ac -em, *sc. unum*: TAC. ann. 4, 74, *add.* iuxta. noctesque -esque: ENN. ann. 334 sollicitari te, Tite, sic noctesque -esque. PLAVT. Amph. 168 CIC. Arat. 3, 2 fin. 1, 51 VERG. Aen. 6, 556 HOR. sat. 1, 76 STAT. Theb. 3, 76. 7, 503 *al.* Ach. 1, 637 MART. 12, 38, 1 CARM. epigr. 654, 6 (*prope Antium*). noctes -esque: PLAVT. Poen. 228 CIC. Verr. 1, 52. 6, 112 VERG. Aen. 9, 486. -es noctesque: PLAVT. Asin. 602 -es noctesque potent (Truc. 904). Most. 22 bibite. 235 estur bibitur. Rud. 380. Trin. 288 haec -es noctesque tibi canto (-es noctes *A*). TER. Eun. 193 VARRO rust. 3, 8 CIC. S. Rosc. 6. 67. 81 Cluent. 195. 198 Marcell. 22 cogitans. Deiot. 38 Phil. 6, 17. 14, 20 parad. 18 fin. 2, 114 phil. frg. V 91 Att. 7, 9, 4 epist. 11, 5, 1. 14, 2, 3. 14, 3, 2 (*MH*, -es ac noctes *FD*). CAEL. Cic. epist. 8, 3, 1 BELL. Afr. 26, 4 SALL. Catil. 27, 2 Iug. 23, 1. 94, 4 NEP. Dat. 4, 4 LIV. 24, 4, 4. 24, 38, 2 *al.* SEN. dial. 7, 1, 2 STAT. Theb. 1, 316 QVINT. decl. 299 p 81, 19 AVR. Fronto p. 130, 12 N. APVL. met. 6, 1 PORPH. Hor. epist. 1, 19, 11. noctes et -es: PLAVT. Asin. 753 Merc. 46 Stich. 6. TER. Eun. 1079 stertit noctes[que] et -es. CIC. de orat. 1, 260 Tusc. 5, 70. 113 Brut. 308. -es et noctes: CIC. dom. 30 Phil. 2, 116. 10, 20 de orat. 3, 87 Tusc. 1, 14. 2, 66 nat. deor. 1, 54 phil. frg. V 81 Att. 3, 15, 4. 9, 10, 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 9, 24, 4. -es atque noctes: PLAVT. Cas. 320. CIC. Cluent. 190 -es omnes atque noctes ... mater de pernicie filii cogitaret. leg. agr. 2, 77. Vatin. 26 hominem -es atque noctes de laude ... cogitantem. noctes atque -es: LVCR. 2, 12. 3, 62 VERG. Aen. 6, 127 AETNA 260. noctesque et -es: PLAVT. Cist. 276. TER. Andr. 676 (-que *om. D*). Eun. 1079 (-que *om. Aγ*). noctes ac -es: CIC. Arch. 29. -es ac noctes: Q. CIC. pet. 1 LIV. 40, 5, 9 TAC. ann. 14, 15. et -es et noctes: CIC. ac. 2, 121. 12, 46 Att. 12, 46, 1.

2 *per praepositiones*: *a cum accusativo*: **ad:** *α* PLAVT. Vid. 90 quam ad redditurum te mihi dices -em (TER. Phorm. 523 quam ad -em dares huic. CIC. S. Rosc. 128 Att. 3, 7, 1 CAES. Gall. 6, 33, 4. CAES. Gall. 6, 35, 1 -esque appetebat septimus, quem ad -em ... reverti constituerat. quos ad -es: CIC. Att. 12, 19, 3. ad quam -em: CIC. Att. 12, 32, 1 CAES. civ. 2, 19, 1 LIV. 34, 56, 12. ad quos -es: CIC. Att. 13, 9, 2). Verr. 3, 5 quando *Sicilia* frumentum ... ad -em non dedit (3, 99 si ego ad -em non affuissem. Caecin. 20 off. 3, 45 Att. 12, 32, 2. 16, 16, 4 epist. 2, 17, 1 CAES. Gall. 2, 5, 1 *al.* civ. 2, 19, 2 LIV. 23, 17, 9 *al.* SEN. benef. 1, 2, 3 ad horam et -em. 4, 39, 2. dial. 1, 1, 4 ad horam ac -em. *al. persaepe apud* ICTOS. QVEROL. p. 32, 12 HYG. fab. 257 p. 142, 16. GLOSS. V 660, 14 ad diem respondit). CIC. Verr. 3, 52 ad eum -em quae sacris opus essent (SEN. epist. 93, 6 TAC. ann. 15, 60. ad eam -em: CIC. Att. 5, 5, 1. 14, 22, 2 ad Q. fr. 2, 5, 4 CAES. Gall. 6, 33, 5 LIV. 1, 59, 8 TAC. ann. 16, 28). Caecin. 32 ad constitutam -em tempusque (epist. 2, 11, 1 LIV. 27, 16, 16). p. red. in sen. 27 ad illam -em (SEN. epist. 26, 5 ad illum -em). leg. 2, 20 alios ad -es *illa* servanto. 2, 40 ad paucos -es (PLIN. epist. 3, 6, 7). epist. 16, 10, 2 ad -em dicta⟨m⟩ (LIV. 36, 6, 6 *coni. Madvig*, indictum *trad.*). CAES. Gall. 5, 1, 8 ad certam -em (SEN. contr. 2, 5, 7. ad -em certam: LIV. 4, 36, 3. ad certum -em: TAC. ann. 15, 46). LIV. 3, 22, 4 ad -em praestitutum (CVRT. 3, 1, 8 praestitutam. PAPIN. dig. 49, 1, 23, 3. *cf.* FLOR. epit. 4, 1, 8 ad praestitutum a Catilina -em). LIV. 33, 14, 11 omnibus ad -em edictam paratis (*cf.* 34, 8, 6 ad -em quam edixerat). SEN. nat. 7, 3, 1 *an cometas* ad suum -em certus ordo producat. PLIN. nat. 18, 231 ad -es ... praefinitos (PLIN. epist. 6, 34, 3). *β* (usque) ad: LEX repetund. (Corp. I 198) 65 prode⟨ixerit ea omnia⟩ ... ad eam -em, donec solutum erit (LIV. 2, 21, 6. 4, 10, 1 *al. apud* ICTOS. TERT. anim. 56 p. 392, 29 ad eam -em usque. ad eum -em: LIV. 6, 20, 2 MON. Ancyr. 5, 7). VARRO rust. 1, 34, 1 serere usque ad -em nonagesimum (NEP. Eum. 12, 3 usque ad septimum -em. CELS. 8, 4 *al.*). 2, 5, 13 a delphini ortu usque ad -es quadraginta. CIC. Verr. 2, 34 ex ea -e ad hanc -em (5, 130 Font. 31. Phil. 2, 19 quibus *sententiis* ad hanc -em viximus. *passim.* ad hunc -em: VITR. 2, 1, 4 PLIN. nat. 2, 89 SCHOL. Cic. Bob. p. 64, 5 ad hunc usque -em. *al.*). Brut. 39 ad hodiernum -em (VITR. 3, 1, 8). Lael. 33 usque ad extremum vitae -em (*cf.* SEN. epist. 12, 6 a natali ad -em extremum). LIV. 44, 16, 5 usque ad ultimum vitae -em (SEN. contr. 1 praef. 13 *al.* VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 ad ultimum usque fati -em [SEN. benef. 5, 2, 4]). PLIN. nat. 33, 142 ad supremum vitae -em (PLIN. epist. 3, 7, 2 SVET. Aug. 61). TAC. hist. 3, 82 ad serum usque -em. VLP. dig. 3, 3, 3 usque ad -em (*sc. certam*). 44, 4, 2, 4. PAVL. dig. 24, 3, 6 ad eundem -em. PAVLA Hier. epist. 46, 9, 1 usque ad praesentem -em. AMM. 17, 1, 13 ad praestitutum usque -em. CARM. epigr. 91, 2 ⟨f⟩initam ad -em vixit. *adde*: ad -em, *i. cottidie*: CAPITOL. Opil. 1, 2 non ... est quisquam, ⟨qui⟩ in vita non ad -em quodcumque fecerit. TREB. Gall. 17, 4 VOPISC. Prob. 8, 3 quatt. tyr. 4, 2 *al.* ITIN. [Silv.] 46, 4 sic tribus horis docentur ad -e per septimanas septem. ENNOD. epist. 3, 16, 1 p. 84, 6 ad -es conticui, *i. adhuc.* *pro abl. temp.*: ITIN. [Silv.] 28, 2 ad aliam (*i. alteram*) -em ... prandent. *γ* ad usque (*i. q. per*): AMM. 25, 3, 1 ut ... miles ad usque perpetuum -em nec vallum erigeret nec *eqs.* **ante:** PLAVT. Capt. 634 ante hunc -em (Men. 305. 500 *passim.* CIC. Lig. 1 *codd.*, hanc *teste* QVINT. inst. 11, 3, 108. ante hanc -em: PETRON. 130. ante hos -es: PLIN. nat. 18, 287). Pseud. 731 ante hesternum -em. VARRO ling. 6, 20 ante -em XII. Kalendas Septembres (6, 28 Nonae appellatae quod ante -em nonum Idus semper. CIC. Att. 1, 13, 5 a. d. III. non. Dec. 1, 20, 1 a. d. IV. id. Maias. LIV. 23, 45, 1 ante -em tertium. PAVL. FEST. p. 171 ante -em Iduum nonum. PAVL. dig. 50, 16, 132 ante -em decimum Kalendarum. *nota*: CORP. I² 1040 = VI 8236 (*Romae*) a. d. ei(dus) Dec(em)br(is) [*cf.* I² 1054 = VI 8250 (*Romae*). I² 1081 = VI 8277. I² 1135 = VI 8331]. I² 1091 = 8287 (*Romae*) a. d. k. Martias [*cf.* I² 1156 = VI 8352]. LAMPR. Alex. 6, 2 a. d. pridie nonas Martias. VARRO rust. 1 capp. p. 4, 26 K. ex VI. kal. Iulias in a. d. IV. idus Augustas [p. 4, 28. CIC. Catil. 1, 7 caedem ... te contulisse in ante -em V. kalendas Novembres. Phil. 3, 20 Att. 1, 16, 13. 2, 20, 6 LIV. 41, 16, 5. 41, 17, 5 *al.*]. CIC. Att. 2, 15, 3 usque ad ⟨a. d. *Baiter*⟩ III. nonas Maias [3, 10, 1 usque ad ⟨a. d.⟩ kal. Iunias. LIV. 25, 12, 1 usque ⟨ad⟩ ante -em quintum kal. Maias]. CIC. Att. 3, 17, 1 ex ante -em ⟨III.⟩ non. Iun. usque ad *eqs.* [LIV. 45, 2, 12. PLIN. nat. 16, 92 ex a. d. fere VI. idus Febr.]. *de fastis notandis v. etiam p. 1034, 21. 39 sqq. 1042, 52. 1043, 12. 81. 1044, 33.* SEN. contr. 2, 3, 4 ante tricesimum -em [*cf.* 2, 3, 6. CELS. 2, 7 ante vicesimum -em. COLVM. 12, 18, 5 ante quadragesimum vindemiae -em. *passim*]. VAL. MAX. 5, 10, 2 quartum ante -em [PLIN. nat. 15, 75]). CIC. prov. 37 ante certam -em (Att. 6, 2, 9 CAES. civ. 1, 2, 6 LIV. 26, 12, 5 *al.* IAVOL. dig. 46, 1, 44. ante -em certam: CIC. nat. deor. 3, 84 LIV. 38, 34, 2 *al.* ante -em certum: POMPON. dig. 31, 45, 1. certam ante -em: TAC. ann. 2, 85). CIC. Att. 2, 11, 2 si ante eam -em non veneris (13, 45, 1 POLLIO Cic. epist. 10, 33, 3 *passim.* PLIN. nat. 18, 283 ante eum -em. *al.*). 6, 1, 16 quam ante -*em* si solvisset (CAES. Gall. 7, 31, 4. ante quem -em: CAES. civ. 1, 11, 2. SALL. Catil. 36, 2 -em statuit, ante quam *eqs.* *cf.* VELL. 2, 30, 2 ante -em quam consulatum iniret). 16, 2, 1 maior pars est ei soluta aliquanto ante -em (*sc. praestitutam.* 16, 6, 3 LIV. 36, 4, 9. *cf.* OV. Pont. 2, 2, 89 hanc colit ante -em, nova qua [*coni. Merkel*, quam qua *Heinsius*] decreta merenti venit ... laurea. VERG. Aen. 4, 620. 697 OV. ars 1, 184. 3, 739 met. 1, 148. 6, 675 Ib. 478 fast. 4, 647 EPIST. Sapph. 62 NVX 94 PERS. 4, 15 SIL. 3, 13 STAT. Theb. 7, 299 silv. 1, 2, 176. 2, 1, 108. *apud* ICTOS. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 209 DRAC. laud. dei 2, 55. CARM. epigr. 1484, 1 [*Buxenti*]. *i. q. ante lucem*: HOR. epist. 1, 2, 35 CALP. ecl. 5, 52 STAT. Theb. 9, 573 IVV. 9, 108. PLIN. epist. 9, 40, 2 *opp.* post -em. SOL. 53, 13. *nota*: ISID. orig. 5, 30, 22 perendie id est per ante -em. GLOSS. II 287, 39 inante -em εἰς τὴν πρὸ ταύτης ἡμέραν. V 602, 29 in ipso -e. *cf.* IV 413, 2 inante -e in ipso -e. V 450, 31 -e inante in ipso -e). SALL. Iug. 113, 3 ante -em colloquio decretum. SVLPICIA Tib. 3, 18, 2 paucos ante -es (LIV. 7, 33, 6 *al.* TAC. hist. 2, 33 *al.* ante paucos -es: LIV. 22, 28, 13. VELL. 1, 10, 5 ante paucos triumphi ... -es [*i. paucis -bus ante triumphum*]. ASCON. Pis. p. 1 Cl. SVET. Cal. 44 *al.* ante -es paucos: LIV. 23, 26, 6 ante -es paucos. 33, 36, 9. ASCON. tog. cand. p. 83 ante -es comitiorum paucos. ARNOB. nat. 2, 66. -es ante paucos: LIV. 31, 24, 6). SEN. dial. 9, 1, 6 ante multos -es (COLVM. 11, 1, 31. ante -es multos: ANTH. 459, 1). COLVM. 11, 2, 3 ante quindecim -es (PLIN. nat. 2, 198. VVLG. deut. 4, 42 ante unum et alterum -em [πρὸ τῆς χθὲς καὶ τῆς τρίτης]. COLVM. 11, 2, 92 ante -es quindecim [*al.* VLP. dig. 25, 4, 1, 10 *al.*]. *nota*: PLIN. nat. 26, 132 unctis esculentis ex ante -em unum *cursoribus* interdicitur. MART. 14, 72, 2 Saturni septem ante -es). PLIN. nat. 19, 66 ante posterum -em. PLIN. epist. 5, 6, 31 ante medium -em (paneg. 49, 6). FRONTO p. 18, 11 N. ante -em (*sc. unum*). IVST. 6, 7, 7 ante -es (*sc. aliquot*). **circa:** CELS. 2, 1 circa quadragesimum -em (2, 6. 7 COLVM. 11, 3, 6 SCRIB. LARG. 227. THEOD. PRISC. log. 61 circa -em tertium). SEN. dial. 6, 13, 3 circa illos ... triumphi -es. nat. 5, 8, 3 circa mediam -em (APVL. met. 4, 1 -em ... circa medium. 9, 30). ASCON. tog. cand. p. 91 circa eosdem -es. AMM. 28, 1, 26. VEG. mil. 4, 40 circa -em statutum. **cis:** PLAVT. Truc. 348 cis -es paucos. SALL. hist. frg. 1, 70 cis paucos -es. PANEG. 11, 15 cis pauculos -es. **citra:** TERT. ieiun. 13 p. 291, 17 citra illos -es. **extra:** ITIN. [Silv.] 20, 6 extra -em paschae et extra -em hanc. **in:** *α* LEX XII tab. 3, 4 (Gell. 20, 1, 45) libras farris endo -es dato (*i.* in -es, *in -es singulos.* ARVS. gramm. VII 487, 21 pro quotidie. PRISC. gramm. III 322, 24 καθ' ἡμέραν. PLAVT. Bacch. 466 quia, malum si promptet, in -es faciat minus. Men. 457 Merc. 838 Persa 471 CATO agr. 54, 1. 57 *ter* AFRAN. com. 351 CIC. Mil. 25 Phil. 1, 5 *passim.* SALL. hist. frg. 1, 63 lenones ... ⟨et⟩ quorum praeterea volgus in -es [-em *coni. L. Müller*] usum habet). PLAVT. Aul. 324 cocus ille nundinalest, in nonum -em solet ire coctum (LIV. 1, 22, 5 bellum in tricesimum -em indixerant. 42, 10, 13. CVRT. 6, 7, 6 in tertium -em regi insidias comparatas. *al.* SALL. Iug. 66, 2 in -em tertium constituunt [*cf.* LIV. 34, 12, 6 *al.* PAVL. FEST. p. 283 *al.*]). Aul. 531 spes prorogatur militi in alium -em (Poen. 500 res ... extollo ex hoc -e in alium -em. CIC. epist. 7, 4 SEN. epist. 45, 13 PLIN. epist. 9, 27, 1). Mil. 861 fugiam hercle aliquo atque hoc in -em (-e *trad.*) extollam malum (*i. in futurum tempus. cf.* TER. Eun. 1020 sed in -em istuc, Parmeno, est fortasse, quod minare [*opp.* iam. DON. *ad l.* in longam dilationem, *fortasse ex sermone forensi. cf. I B 2 a.* ARVS. gramm. VII 487, 23 *ad l.* id est ad futurum]. CIC. Cael. 59 cur ... praesentis fraudis poenas in -em reservatis? Att. 13, 37, 4 si Caesar moraretur, posse in -em -em differri [*sic M*]. ad Brut. 2, 1, 1 in -em ex -e dilata. Q. CIC. pet. 48 id, si promittas, ... in -em est [*opp.* statim]. NEP. Att. 9, 5 fundum ... emisset in -em. LIV. 9, 9, 19 an deditio in -em differatur [*opp.* praesens deditio]. SEN. epist. 8, 7 *opp.* statim. PLIN. nat. 8, 95 segetes destinatione ante ... determinatas in -em. *saepe apud* ICTOS. *cf.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A ἰνδίεμ· ὑπὸ ἡμέραν ὡρισμένην. *i. q. in unum -em, in breve tempus* [*opp.* in singulos -es]: TER. Phorm. 781 praesens quod fuerat malum, in -em abiit. CIC. de orat. 2, 169 barbarorum est in -em vivere [*opp.* sempiternum tempus spectare. Tusc. 5, 33. LIV. 22, 39, 14 rapto vivit. SEN. rem. fort. 10, 1 COLVM. 3, 3, 6 PS. QVINT. decl. 13, 17 PLIN. epist. 5, 5, 4]. OV. met. 2, 48 rogat ille in ... -em alipedum ... moderamen equorum. LIV. 4, 10, 1 rapto in -em frumento exercitum al*ĕ*re [*cf.* 28, 40, 8]. SEN. benef. 6, 17, 1. dial. 7, 8, 2 tamquam in -em data et fugacia. 9, 1, 13 minore labore opus est studentibus in -em. epist. 45, 11 haec in -em utilia *sunt.* 95, 43. 98, 1 MIN. FEL. 36, 5. *i. q. in singulos -es*: LVCIL. 768 cui saepe mille imposui plagas in -em. CIC. Phil. 2, 87 non solum de -e, sed etiam in -em bibere [*Müller*, vivere *trad.*]. Att. 5, 21, 5 semel in -em. HOR. sat. 2, 6, 47 subiectior *est* in -em et horam invidiae noster. carm. 3, 29, 42 cui licet in -em dixisse 'vixi'. LIV. 31, 29, 15 non mutabilibus in -em causis. VITR. 8, 6, 1 [die *trad.*]. SEN. benef. 6, 15, 8 dial. 1, 4, 15. SCRIB. LARG. 111 dentur ... ligulae binae. PLIN. nat. 5, 73 in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-em *illa gens* ex aequo convenarum turba renascitur. 10,120 *al.* Ivv. 6,183 Tac. ann. 1,17 Flor. epit. 3,20,6. Tert. adv. Marc. 5,11 p. 615,19 interiorem hominem nostrum renovari de -e in -em. Sol. 16,3 Lact. inst. 1,4,6. 3,25,12. Vvlg. I par. 16,23 ex -e in -em [*cf.* Cato or. frg. 53 in -em ex -e. *sensus incertus*]. *i. q. luce*: Mela 3,95 solitudo in -em vasta..., nocte crebri ignes. Min. Fel. 17,5 *caelum* in noctem astris distinguitur, ... in -em sole lustratur. *sim.* Plin. nat. 6,89 non in -em aut interdiu somnum [*cf.* Tac. Germ. 22 *somnum* in -em extrahunt]). Plavt. Persa 689 lucro faciundo auspicavi in hunc -em (Poen. 503 Pseud. 128. 547 *al.* Ter. Eun. 540 Cic. de orat. 2,14 rep. 2,70). Pseud. 534 non unum ⟨in⟩ -em *in pistrinum condere*, verum in omnes (Cic. leg. 2,28 *Fortuna* valet in omnes -es. *cf.* Bell. Afr. 1,2 omnes in -es horasque parati). Stich. 648 numquam ... me vivom quisquam in crastinum inspiciet -em. Varro rust. 1, 55,5 in -es singulos (2,3,10 *bis.* Cic. Catil. 1,5 Att. 2,33,3 *al.* epist. 5,2,3 *al.* Lep. Cic. epist. 10,34,1 Cinc. Gell. 16,4,2 Lex Vrson. [Corp. II 5439] 132,23 Plin. nat. 10,67 *al.* Liv. 34,42,1 in -es ternos supplicatio. in singulos -es: Liv. 26,51,8. 27,21,9 frg. 18 Svet. Iul. 57 Vlp. dig. 36,2,12,6. Plin. nat. 25,83 Scythas ... in duodenos -es durare in fame sitique). Cic. Verr. 3,129 in eum -em kalendas Martias proscribi (rep. 2,70 Cinc. Gell. 16,4,4 Liv. 24, 7,11 *al.* Tert. anim. 33 p. 358,14. Liv. 22,33,9 se in eam -em ... comitia edicturum. in eos -es: Liv. 5,13,8). Deiot. 21 in posterum -em (off. 3,58 Att. 10,4,11 *passim.* Liv. 6,22,8 exercitu indicto ... in posteram -em. in -em posterum: Liv. 1,28,1. 3,2,9 Ascon. Mil. p. 39 *al.*). Att. 12,49,2 horti quam in -em proscripti sint (*cf.* Liv. 27,6,2 comitia in quem -em primum potuit edixit [Tert. resurr. 23 p. 58,13]. 42,28,4 in quam edicta erant -em *comitia*). Lvcr. 5,733 inque -es privos. Caes. Gall. 1,30,4 concilium ... in -em certam indicere (Liv. 1,50,1 *al.* Ivlian. dig. 46,1,16,2 *al.* Pavl. Fest. p. 66 in -em certum eius rei quae agitur denuntiatio). 1,40,14 quod in longiorem -em collaturus fuisset (Avr. Fronto p. 28,5 N. Papin. dig. 46,5,8 pr. in -em longiorem. Gell. 5,10,15. 19,5,3 Itala Ezech. 12,27 [Hier. epist. 147,1] in -es longos [εἰς ἡ. πολλάς, Vvlg. multos]). Moret. 119 inque -em securus illam. Liv. 3,27,3 cibariis in -es quinque coctis (33,24,4 Sen. epist. 63,2 *apud* Ictos. Liv. 32,1,14 supplicatio in -em unum edicta [40,19,5 *al.*]. Liv. 3,63,5 in unum -em. 45,2,8 in quinque -es). 28,16,8 vix in paucos -es tolerabilis (Tac. hist. 2,10 Phaedr. 3,2,12 Sen. benef. 5,17,6 *passim*). 29,25,8 in totidem -es (Cvrt. 3,3,10). 34,6,13 in eandem -em pecuniae frumentum ... se conducturos esse (Tac. Germ. 10 nulla ... in eundem -em consultatio. in eosdem -es: Tac. hist. 3,30). 44,39,8 dilatae pugnae ex hesterno -e in hodiernum. Vitr. 9,8,6 in -em totum (*fere i. q. per -em t.* in totum -em: Qvint. inst. 1,2,13). Sen. epist. 9,51 in -em suum ... differri. 83,18 extende in plures -es (Vlp. dig. 35, 3,3,2 in plures -es pecunia legata). Plin. nat. 18,343 asperam in proximum -em tempestatem significant (Frontin. strat. 1,1,7 fugam in proximum -em moliens). Qvint. decl. 355 p. 386,10 in -em ultimum tutelae *differt. al.* β (usque) in: Hor. epist. 1,2,30 in medios dormire -es. Vell. 2,72,1 incorrupto animo eius in -em, quae illi ... abstulit. Cels. 3,15. 8,10,1 (Sol. 1,62). Sen. dial. 6,4,3 usque in hunc -em ... dedisti operam (Plin. nat. 36,10 in hunc -em. Tac. Agr. 30 dial. 24 *al.* Scaev. dig. 2,14,47,1. Itala Ios. 23,8 [Lugd.] usque in hunc -em [ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, Vvlg. usque in [ad *Amiat.*] -em hanc]). epist. 24,7 usque in illum -em (Qvint. inst. 8, 3,68 usque in illum -em. Tac. Agr. 20 Tert. adv. Marc. 4,22 p. 493, 14. Frontin. strat. 2,2,11 exercitum ... in illam -em ... victorem). Colvm. 6,30,7 Plin. nat. 18,231. Apvl. met. 3,20 sopor ... in altum -em (*coni. Sciopp.*, in alium *trad.*) nos attinuit. 4,21 in multum -em. Papin. frg. Vat. 69 usque eum in -em. dig. 22,1,1,3 *al.* Itala Ios. 9,27 (Lugd.) usque in hodiernum -em (ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, Vvlg. usque in praesens tempus). Vvlg. gen. 19,37 usque in praesentem -em (Itin. [Silv.] 19,17). **inter:** Plavt. Truc. 510 inter tot -es ... aliquid actum oportuit. Cels. 8,7 inter vicesimum et tricesimum -em (Sen. epist. 99,9). Scrib. Larg. 159 ter in mense inter denos -es. Cass. Fel. 33 -e inter -em (*i. alternis -bus.* 56 *al.*). **intra:** Plavt. Curc. 448 intra viginti -es (Liv. 28,41,14 *al.* Sen. contr. 2,3,14 *passim.* Liv. 9,45,17 intra -es quadraginta [*et passim*]. Tac. dial. 9 intra unum aut alterum -em). Liv. 2,8,4 intra paucos -es (2,25,5 *et passim.* Vell. 2,102,1 *al.* Sen. benef. 6,32,3 *passim.* intra -es paucos: Liv. 32,17,3. paucos intra -es: Tac. ann. 6,11. 16,17). 9,34,13 intra vicesimum -em (34,35,3 *passim*). 26,34,7 intra certam -em (Qvint. decl. 320 p. 254,21 intra certum -em. *apud* Ictos. *cf.* Ivlian. dig. 29,1,20 pr. intra -es certos). Pavl. Fest. p. 237 intra -em xxx (Sen. contr. exc. 2,3 *al.*). Lex Malac. (Corp. II 1964) 51,25 intra praestitutum -em (Amm. 23,5,6). Petron. 38 intra hos -es. Plin. nat. 25,122 intra eundem -em (Svet. Vit. 14 intra eundem kalendarum -em. Tac. ann. 12,16 eundem intra -em). Sent. procos. Sard. (Corp. X 7852) 17 intra quam -em (Tac. hist. 4,62 intra quam *-em.* ann. 6,12 quem intra -em). Gell. 16,4 tit. intra praedictum -em. Ivlian. dig. 39,1,13,1 intra -em (*sc. eam.* Imp. Pivs Vlp. dig. 50,10,5 pr. *al.*). Gaivs dig. 32,1,7 intra -es constitutos. Mod. dig. 1,18,18 intra -es proximos. Sol. 1,39 intra -es (*sc. eos*). **iuxta:** Vvlg. I reg. 13,11 iuxta placitos -es. **per:** Cato agr. 143,2 per eosdemque -es (Liv. 6,17,7. 10,30,1 *al.* Tac. hist. 3,46). 157,13 per -es septem (Cic. Phil. 14,37 epist. 7,1,3 Ov. met. 11,745 *passim.* Cic. Catil. 3,20 per decem -es [Ov. met. 11,96 Liv. 1,31,4 *passim*]). Varro ling. 6,12 per quos -es (6,30 Cic. Verr. 3,130 *al.*). 6,29 per eos -es (Cic. Verr. 2,28. 6,96 *passim*). Cic. Verr. 2,1 per hosce -es (3,31 per hos -es. dom. 3 *passim*). 6,30 per illos -es (Liv. 45,40,6 Tac. ann. 2,24 *al.*). Att. 4,3,3 per omnes -es comitiales (Caes. Gall. 6,36,1 ⟨per β⟩ omnes superiores -es. Liv. 3,11,3 per omnes comitiales -es. 27,50,4. 36,20,2 Pavl. Fest. p. 329 Sen. contr. 4 praef. 1 *al.*). Lvcr. 4,978 per multos ... -es (Liv. 32,6,4 *al.* Vell. 2,56,1 Sen. nat. 6,17,3 *al.* Plin. epist. 6,20,3. per -es multos: Ov. met. 14,214 trist. 5,13,5 Liv. 23,25,1. multos per -es: Tac. ann. 12,12. Lact. mort. pers. 21,10 per multum -em). Lvcr. 6,1160 noctem per saepe -emque (Sen. contr. 2,7,2 per -em noctemque [dial. 7,5,4. 9,17,6 nat. 2,5,2 *al.* Tac. hist. 3,26. 53]. Sen. dial. 8,5,4 sena per -em, sena per noctem signa perducens. nat. 3 pr. 16 per -em ac noctem [3,25,8. 6,16,3]. 5,8,1 per -em, *opp.* nocte [5,9,4 *al.* Colvm. 7,12,12 Tac. ann. 4,62. 14,20 *opp.* per tenebras. Pavl. sent. 5,19 Gell. 1,17,1 Apvl. met. 7,15. 9,5 pernox et per -em. Min. Fel. 7,6 *opp.* per quietem. *passim*]. *aliter* Lampr. Comm. 11,5 lavabat per -em septies [*i. cottidie*]. Vvlg. Dan. 6,13). Priap. 77,10 per noctes aliquot -esque. *cf.* Liv. 1,41,6 per aliquot -es (2,3,5 *passim*). 3,60,7 per totum -em (30,17,6 *al.* Sen. dial. 1,5,4 *al.* Hier. epist. 21,40,4 per totam -em [totum *al.*]. per -em totum: Liv. 8,39,7. 26,23,5 *al.* Sen. contr. 1 praef. 19 *al.* per totos -es: Svet. Tib. 62 Fronto p. 182,7 N. Itin. [Silv.] 25,12). 5,21,7 tot per -es. 21,8,1 per paucos -es (22,14,2 *al.* Colvm. 2,18,3). 22,7,14 per -es aliquot (22,9,4 *al.*). 25,27,6 per -es plures (per plures -es: Cels. 1,3 *al.* Sen. nat. 6,31,1 Qvint. inst. 1,2,13 *al.* plures per -es: Tac. ann. 4,55. 6,13). 35,40,7 per totidem -es. Val. Max. 2,7,15 per singulos -es (Colvm. 11,2,98 Plin. nat. 18,325 Svet. Cal. 22 Vvlg. gen. 39,10 *al.* Prisc. gramm. III 322,24 καθ' ἑκάστην ἡμέραν. per -es singulos: Fronto p. 50,18 N. *apud* Ictos). Sen. nat. 3,10,2 per -es noctesque (epist. 59,14 Gaivs dig. 21,1,18 pr. *cf.* Plin. nat. 29,129 singulos *lapillos* detrahunt per -es, *sc. singulos* [30,86 Tac. ann. 6,24. Apvl. met. 8,3 amore per -es roborato]. Lampr. Comm. 6,7 per horas et -es. Ennod. opusc. 9,4 p. 416,26 per -erum -es, *i. cottidie*). Plin. nat. 35,36 per -es duodenos. Plin. epist. 5, 19,6 per continuos -es (Svet. Iul. 78 *al.*). Svet. Iul. 43 per ... certos -es. Flor. epit. 3,3,14 per omnem -em. Vlp. dig. 19,5,17,2 (Sol. 1,42). Vvlg. Sirach 50,25 per -es sempiternos (κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος). per *c. abl.*: Itin. [Silv.] 34 per tota -e (43,9). Chiron 234 per alternis -bus (353). 432 per pluribus -bus. **post:** Plavt. Amph. 672 post hunc -em (Men. 112. 476 *al.* Sen. apocol. 9 Plin. nat. 11,205. post hanc -em: Liv. 8,35,5. post -em hunc: Plin. nat. 18,239). Cato agr. 65,1 post -em tertium (120. 162,3 Varro ling. 6,14. 22 Cic. Mil. 44 *seq.* quam. *passim. nota*: Cic. Tusc. 1,114 post eius -ei -em tertium. Att. 3,7,1 post -em tertium eius -ei. Svlp. Rvf. Cic. epist. 4,12,2 post -em tertium eius -ei [postridiem tertium *MR*, post tertium -em *G*]. Bell. Afr. 20,2 Liv. 27, 35,1 Verr. Fl. Gell. 5,17,2. Arnob. nat. 1,46 post -em funeris tertium. Pavl. dig. 50,16,132 post -em decimum kalendarum [*cf. p. 1039, 67*]. Sen. contr. 1,5,4 post tertium -em [Cels. 1,3 *al.* Cvrt. 3,6,16. Plin. nat. 36,117 post primos -es. *al.*]. Avg. civ. 158,10 post tertium -em pueri defuncti [*cf. p. 1034, 37*]. Plin. nat. 8,177 v. post -em). Cato agr. 105,2 post -es xxx (109. 112,2 *passim.* Min. Fel. 2,3 post unum et alterum -em. *nota*: Corp. IX 2229 [*Telesiae*] post -es xv fati eius. Vvlg. Ios. 9,16 post -es ... tres initi foederis. Liv. 10,47,1 quinque post -es [*cf.* Cels. 8,5 Colvm. 12,39,2 *al.*]). Cic. S. Rosc. 130 aliquanto post eam -em ..., quae -es *eqs.* (Liv. 25,22,12. 35,7,3. post eum -em: Cic. de orat. 3,1. Sall. Catil. 48,3 *i. q. postridie*). Sall. Catil. 30,1 post paucos -es (Iug. 90,2 *al.* Liv. 21,51,2. 23,24,5 *passim.* paucos post -es: Liv. 8,20,5. 21,63,13 *al.* Colvm. 2,10,28 *al.* post -es paucos: Liv. 26, 37,4. 30,7,13 Qvint. inst. 6,3,61 *al.*). hist. frg. 3,96 D 4 ⟨post⟩ aliquot -es (Cels. 8,10,7 Sen. benef. 7,21,1 Ascon. Mil. p. 33 *al.*). Ov. met. 1,346 post -em longam (*i. tempus.* Sen. benef. 4,32,4 post longam -em). Lygd. 6,32 post multos ... -es (Plin. epist. 9,33,9 Mod. dig. 31,34,3. non post multos -es: Vvlg. Luc. 15,13 [μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, *sed* cod. D οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας]. act. 1,5 Greg. Tvr. Franc. 3,23 *al.*). Plin. epist. 9,40,2 post -em (*i. post lucis ortum, opp.* ante noctem. Sidon. epist. 1,11,7. *aliter*: Svet. Tib. 35 *senatorem* sub kal. Iul. demigrasse in hortos, quo vilius post -em [*sc. locationis*] aedes in urbe conduceret [*cf.* Pompon. dig. 18,2,15 pr. *al.*]. Vlp. dig. 48,5,24 (23),4 post -es [*opp.* hodie. Ivst. 44,4,3]. Vvlg. num. 9,21 post -em et noctem [ἡμέρας ἢ νυκτός]). Gell. 13, 5,2 post summum eius -em. **pridie:** Cic. Att. 11,23,2 pridie eum -em (*v. p. 1052,26*). *cf.* Pavl. Fest. p. 289 pridie nuptiarum -em. Ivst. 1,10,7 pridie constitutam -em. **secundum:** Cic. de orat. 1,264 secundum hunc -em. **sub:** Cic. ad Q. fr. 2,1,1 sub -es festos. Liv. 25,41,3 sub ipsam certaminis -em. Sen. epist. 7,1 consilium nasci sub -em debet (*opp.* sub manu). Qvint. inst. 8 pr. 29 qui patrimonium non pararunt, sub -em quaerunt. **supra:** Liv. 27, 38,5 supra -es triginta. **ultra:** Val. Max. 1,1,15 ultra tricesi-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mum -em (TERT. spect. 26). SEN. epist. 102, 4 ultra extremum -em (*sc. vitae*) curas transmittere. PLIN. nat. 11, 120 ultra unum -em (SOL. 52, 13 LAMPR. Comm. 6, 5). 13, 106 ultra denos -es. TAC. hist. 2, 72 ultra paucos -es. SCAEV. dig. 48, 5, 15 (14), 2 ultra eos -es. VLP. dig. 18, 6, 4 pr. ultra -em degustando praefinitum. **usque:** CELS. 4, 26 usque quintum -em (*v. l. S. p. 1039, 35. 1041, 49*).

b *cum ablativo*: **a, ab:** VARRO rust. 2, 7, 14 ab undecimo -e usque ad quartum decimum (VAL. MAX. 7, 1, 1 a primo originis -e. CELS. 2, 4. 8 *al.* SEN. dial. 10, 8, 5. SVET. Aug. 100 a primo -e natali. TERT. adv. Marc. 3, 21 p. 414, 14 a primis -bus. *passim.* SIL. 3, 690 a prima . . . -e. CELS. 3, 7, 2 a -e tertio [7, 23 *al.*]. *nota*: VOPISC. Aurelian. 11, 8 a -e undecime kal. Iuliarum. VEG. mil. 4, 39 a -e VI. kal. Iunias usque . . . in VIII. decimum kal. Octobres). CAES. civ. 1, 36, 5 a qua -e. LIV. 36, 24, 8 a medio ferme -e (PLIN. nat. 5, 36 SVET. Nero 27 [SOL. 55, 2] SERV. Aen. 6, 255 *al.*). PAVL. FEST. p. 305 ab illo . . . -e. CELS. 2, 7 ab eo -e (PLIN. nat. 18, 239 *al.*). PLIN. nat. 7, 188 a supremo -e (16, 239). 8, 127 ab his -bus. 10, 85 hae . . . argutiae a XV -bus paulatim desinunt. TERT. adv. Marc. 3, 21 p. 413, 15 a novissimis -bus. VVLG. exod. 13, 10 a -bus in -es (ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας). Is. 23, 7 a -bus pristinis. TAB. devot. Audollent 140, 2 *et* 11 ab hac ora ab hoc -e ab hac nocte. **cum:** OV. met. 13, 677 cum -e (*i. prima luce.* SEN. epist. 122, 1 cum ipso . . . -e. MELA 1, 95 PLIN. nat. 2, 178 ITIN. Alex. 25). **de:** PLAVT. Asin. 825 de -e potare (TER. Ad. 965 de -e convivium [DON. *ad l.* id est repente neque ante praedictum aut pridie constitutum. ARVS. gramm. VII 468, 30 *ad l.* sicut ex tempore. GLOSS. *ad l.* mature, ante hora⟨m⟩ cenandi]. CIC. Phil. 2, 87 bibere [*Müller*, vivere *trad.*]. CATVLL. 47, 6 convivia . . . de -e facitis. HOR. epod. 13, 4 rapiamus occasionem . . . de -e [PORPH. *ad l.* utrum occasionem, qu⟨ae⟩ de -e pluvio incidit, an ut 'convivia de -e' dicebantur a primo mane coepta]. LIV. 23, 8, 6 epulari [25, 23, 16]. CVRT. 5, 7, 2. 8, 3, 8. SVET. Dom. 21 lavabat. APVL. apol. 57. SERV. Aen. 8, 317 vivebant [*i. in -em.* HIER. epist. 7, 5 vivitur]. TERT. apol. 15 laudatis semper antiquitatem et nove de -e vivitis [*i. cottidie.* nat. 1, 7 p. 69, 13. 1, 10 p. 74, 21 *al.*]. HIL. in psalm. 118 he 2 p. 400, 8 columna ignis nocturno tempore anteibat, de -e vero columna nubis [*i. interdiu. cf.* QVEROL. p. 21, 19 *opp.* nocte. p. 39, 15 *opp.* noctibus]). HOR. sat. 2, 8, 3 de medio potare -e. LIV. 5, 48, 6 -em de -e prospectans, ecquod *eqs.* (25, 25, 4 cum is -em de -e differret. SEN. benef. 2, 5, 4 -em de -e extrahens. AVR. Fronto p. 15, 6 N. HIER. epist. 53, 11, 3). APVL. met. 9, 15 anus . . . de -e cotidie . . . aderat. TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 615, 19 interiorem hominem nostrum renovari de -e in -em (HIER. epist. 64, 7, 2. PSALT. Rom. 67, 20 [ἡμέραν καθ' ἡμέραν, VVLG. -e quotidie]. VVLG. psalm. 60, 9 ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. 95, 2 *al.* RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 184^C AVG. civ. 11, 2 *al.* SACR. Leon. p. 382). ITALA psalm. 95, 2 (Aug. epist. 142, 2 de -e ex -e (ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, VVLG. de -e in -em). II Cor. 4, 16 (Tert. resurr. 40 p. 83, 5) renovatur de -e et -e (*P*, -e et -e *Kroym.*; ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ, VVLG. de -e in -em). **ex:** PLAVT. Persa 479 bonus volo iam ex hoc -e esse (Poen. 500 TER. Andr. 268 CIC. rep. 1, 25 Att. 5, 15, 1. TAB. devot. Audollent 294, 8 ex hoc -e ⟨ex⟩ hac hora *eqs. al.* ex hac -e: CIC. Pis. 61 SEN. apocol. 9. TAB. devot. Audollent 231, 24 ε⟨ξ⟩ ακ διη οχ μομεντο. *al.* *nota*: TAB. devot. Audollent 293^A ex anc -e ex anc ora ex hoc momento. Revue archéol. 3, 41 [1902] p. 346 ex anc ora ex anc -e ex oc momento. p. 348 ex oc -e). CATO agr. 44 ex eo -e (LEX repetund. [Corp. I 198] 21 CIC. Phil. 1, 1 *passim.* ex ea -e: LEX repetund. 66 CIC. Verr. 2, 34 *al.*). CIC. Phil. 2, 82 ex illo -e (*al.* LIV. 6, 37, 11 ex illa -e). Att. 7, 26, 3 -em ex -e expectabam, ut statuerem *eqs.* (CAES. Gall. 1, 16, 4 -em ex -e ducere Haedui. TAC. ann. 6, 42 prolatabant. ITALA psalm. 95, 2 [Aug. civ. 8, 24] [ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, VVLG. de -e in -em]). CAES. civ. 1, 5, 4 V primis -bus, quibus haberi senatus potuit, qua (quo? *Meusel*) ex -e consulatum iniit Lentulus (POMPON. dig. 41, 6, 4). BELL. Hisp. 22, 7 ex quo -e (SEN. epist. 93, 3 LIV. 22, 10, 3 ex qua -e. *al.*). LIV. 44, 39, 8 ex hesterno -e in hodiernum. CELS. 8, 11 ex -e quinto. SEN. clem. 1, 9, 11 ex hodierno -e. POMPON. dig. 38, 4, 13, 3 ex -e . . . certa. GAIVS dig. 30, 68, 2 ex -e (*sc. certa.* PAPIN. dig. 28, 5, 34 VLP. dig. 46, 1, 8, 7 *al.*). VVLG. I par. 16, 23 ex -e in -em (*cf. p. 1041, 4*). COD. Iust. 10, 32, 67 (66) pr. ex praesenti -e. **in:** *α pro abl. temp.*: PLAVT. Amph. frg. 12 (6) scrobes ecfodito plus sexagenos in -e (-es *alii, corrupte*; *i. singulis -bus.* Aul. frg. 3 Men. 896 Stich. 501 CATO agr. 26. 64, 2 *al.* CIC. Tusc. 5, 100 LIV. 44, 16, 5 *passim.* *i. q. luce*: VARRO Men. 448 in -e dormire. ITALA gen. 31, 40 [Hier. epist. 22, 40, 1] in -e urebar aestu et gelu nocte [τῆς ἡμέρας, Lugd. interdie, VVLG. -e noctuque]. VVLG. Rom. 13, 13 [ἐν ἡμέρᾳ] *al.* RVFIN. Adamant. 3, 4 in -e et nocte. PROSP. in psalm. 135, 8, 9 MARCELL. chron. II p. 90, 472, 1). LEX repetund. (Corp. I 198) 31 in quibus di⟨ebus . . .⟩ (*cf.* OV. fast. 2, 195 in qua -e . . . Fabii . . . cecidere [TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 456, 17 in quo -e]). VARRO rust. 3, 9, 21 in posterioribus -*bus* ut deminuat *cibi dationem.* CIC. Att. 7, 8, 2 in uno aut altero -e (*cf.* BELL. Afr. 47, 2 in tertio quartoque -e. FILASTR. 94, 1. 95, 1. CHIRON 198 in primis -bus. 298 in altero -e. *nota*: PROSP. chron. I p. 479, 1352 in -e undecima kalendarum Maiarum). SALL. Iug. 66, 3 in tali -e (*i. tempore*). VITR. 9, 8, 6 in singulis -bus (PLIN. nat. 17, 73 STAT. silv. 1 praef. 16. COLVM. 8, 9, 3 in -bus singulis). TERT. patient. 14 p. 22, 11 in illo -e (ITALA Matth. 7, 22 [Cypr. unit. eccl. 15. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, VVLG. in illa -e]. VVLG. gen. 15, 18 *al.* in illa -e: ITALA deut. 31, 17 [Lugd., VVLG. in -e illo]. Matth. 18, 1 [Hil. in Matth. 18, 1. ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, VVLG. in illa hora]. *al.* in -e illo: ITALA exod. 8, 22 [Aug. loc. hept. 2, 46 p. 549, 24. VVLG. in -e illa]. VVLG. gen. 30, 35. in -bus illis: VVLG. gen. 6, 4 *al.*). TERT. resurr. 63 p. 124, 29 in novissimis -bus (HIER. epist. 41, 1, 2. in -bus novissimis: VVLG. gen. 49, 1. in novissimo -e: VVLG. Ioh. 6, 39 [ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ]). VVLG. deut. 4, 20 in praesenti -e. CET. FAV. 5 p. 290, 30 -e in alia (*i. insequenti*). ITIN. [Silv.] 3, 2 in ea -e. VVLG. gen. 2, 17 in quocumque . . . -e. *al.* AMM. 22, 16, 11 in -e quodam. OROS. hist. 3, 3, 2 in -bus nostris. SIDON. epist. 7, 9, 21 in -bus antiquis. *β i. q. intra* (*de rebus quae modo factae sunt aut fient*): PLAVT. Capt. 168 illum confido domum in his -bus me reconciliassere. Truc. 643 ego faxo, dicat me in -bus pauculis crudum virum esse. TER. Andr. 104 in paucis -bus, quibus haec acta sunt, . . . haec moritur (SVET. Nero 3). LEX Bant. (Corp. I 197) 14 in -bus V proxsumeis (*al. cf.* LEX repetund. [Corp. I 198] 62 *al.* LEX agr. [Corp. I 200] 37 *al.* LEX Tarent. [Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq.*] 8 *al.* LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 24 *al.* LEX Vrson. [Corp. II 5439] 64, 10 *al.* LEX Salpens. [Corp. II 1693] 2, 39 *al.* LEX Malac. [Corp. II 1694] 67, 18 S. C. de Bacch. [Corp. X 104] 29. CATO agr. 152 in -bus XXX. SALL. Iug. 28 in -bus proximis decem. COLVM. 12, 30, 1. VARRO rust. 1, 35, 2 in XV -bus ante et post brumam [*cf.* LVCAN. 8, 704 PLIN. nat. 2, 57 *apud* ICTOS. APVL. mund. 26 in uno -e [VVLG. gen. 27, 45 ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ]. CIC. de orat. 1, 168 in his paucis -bus (in *om. pars codd.* SVET. Aug. 94 Tib. 60. FRONTO p. 50, 7 N. in tam pau⟨cis die⟩b(us). p. 90, 11). PLIN. nat. 32, 9 totidem in -bus. ALF. dig. 28, 5, 45 (44) in -bus certis. TRYPH. dig. 4, 4, 37, 1 in *tot* -bus praeteritis. PAVL. dig. 18, 1, 40 pr. in -bus proximis. *γ pro in c. accus.*: VVLG. Rom. 2, 5 thesaurizas tibi iram in -e irae (ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς). ITIN. [Silv.] 15, 5 usque in hodierna -e. CHIRON 758 usque in altero -e. CORP. XII 486 (*Massiliae*) in -e futuro. **inante** -e *v. p. 1040, 18.* **sub:** TEST. porcelli p. 243 sub -e XVI kal. lucerninas (*cf.* COD. Herm. 7, 3 sub -e VIII kal. Ianuar. CORP. XI 5996 [*a. 375*] sub diae XIII k(alendas) Octobres. V 5685^A [*a. 466*]. COD. Theod. 8, 5, 22 *passim.* *nota*: CORP. XI †4337 [*Interramnae, a. 514*] SVBD nonas ⟨F⟩ebr.). PLIN. nat. 8, 115 sub ista -e (*i. tempore*). 19, 56 sub -e (*i. sub divo*). 35, 100 sub -e ludorum Apollinarium. VAL. FL. 8, 288 quaeque -e *frons* fuerat raptim formata sub uno (*cf.* OROS. hist. 3, 16, 5 sub uno -e [5, 11, 5]). STAT. silv. 3, 3 quantum Romana sub omni pila -e . . . poscant (*aliter* Theb. 1, 201 sub omni -e [*i. luce -ei*]). Theb. 5, 82 sub nocte -eque. AMM. 18, 6, 1 sub isdem fere -bus. COD. Iust. 6, 43, 3, 2a sub certo -e. 6, 43, 3, 3 sub incerta -e.

B verbales: 1 -es subiectum est: a *verba intransitiva* (*pertinent plerumque ad I; ubi ad II pertinent, adnotavi*): albescit: AMM. 19, 7, 3 albescente iam -e. *cf.* in⟨d⟩albat: ENN. ann. 212 tenebris abiectis in⟨d⟩albabat -es. inalbet: APVL. met. 7, 2 tenebris abiectis -es inalbebat. apparet: PANEG. in Mess. 65. appetit: CAES. Gall. 6, 35, 1 LIV. 35, 8, 1 PLIN. epist. 5, 1, 6. cadit: OV. met. 4, 627 iamque cadente -e. CALP. ecl. 5, 120. *cf.* occidit: SEN. benef. 7, 14, 5 *creditor* nullum -em gratis occidere patiatur. AVG. serm. ed. Mai 94, 6. candet: AMM. 3, 17, 10 candente protinus -e. *cf.* excandescit: SOL. 53, 26 AMM. 26, 6, 14. cedit: CIC. Cato 69 hora cedunt et -es et menses et anni. SEN. dial. 7, 25, 3 omnes . . . ex voto -es cedant. GAIVS inst. 2, 190. 244 MARCELL. dig. 38, 15, 5 pr. PAPIN. dig. 37, 1, 14 TRYPH. dig. 27, 1, 45, 1 *al.* PAVL. dig. 37, 1, 10. AMM. 30, 4, 19 cum -es cesserint et menses et anni. COD. Iust. 6, 51, 1, 1c (*a. 534*) ab apertura tabularum -es cedere legatorum. accedit: VEG. mil. 3, 14 paululum accedente -e (*cf.* PLAVT. Amph. 550 -es e nocte accedat. *aliter*: CIC. epist. 16, 10, 1 ad id-biduum . . . accedent . . . -es quinque). decedit: VERG. georg. 4, 466 decedente -e. intercedit: PLAVT. Curc. 5 si status condictus cum hoste intercedit -es. CIC. Cluent. 28 -es nondum decem intercesserant, cum *eqs.* 72 NEP. Att. 20, 2 LIV. 2, 64, 8. 24, 29, 1 SEN. contr. exc. 5, 4 VAL. MAX. 5, 4, 7. FRONTO p. 102, 10 N. senatus -es. AMM. 27, 7, 1. procedit (*ad I et II*): CATO agr. 148 totidem -es emptori. CIC. Tusc. 3, 53 quae -es procedens. VERG. Aen. 3, 356 -es alterque -es. ELEG. in Maecen. 128 procedente -e (*personate*). LIV. 21, 54, 9. 28, 15, 2 POMPON. dig. 37, 1, 9. recedit: SEN. dial. 10, 3, 3 quotusquisque -es ut destinaveras recesserit (processerit *Gertz*). MART. 6, 42, 9 -esque nullo tardius a loco recedit. succedit: VVLG. II par. 21, 19 cum -ei succederet -es (ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας). clarescit: SEN. Herc. f. 123 PAVL. PETRIC. Mart. 3, 70. inclarescit: AMM. 25, 1, 1. continet: CIC. Pis. 11 persequere continentes his funeribus -es. crescit: LVCR. 5, 680 crescere . . . -es . . . tabescere noctes. LIV. 37, 41, 2 crescente -e. PLIN. nat 2, 151 *al.* PLIN. epist. 2, 17, 18 APVL. met. 5, 12. decrescit: PLIN. nat 2, 151 -e decrescente. PLIN. epist. 2, 17, 18. increscit: VVLG. iud. 19, 8 κλίναι τὴν ἡμέραν. currit: DRAC. laud. dei 3, 536 currente -e. occurrit: LVCAN. 10, 41 suprema -es. recurrit: SACR. Leon. p. 344. transcurrit: APVL. met. 11, 25. declinat: COLVM. 8, 4, 3 -e in vesperum declinante. VVLG. psalm. 101, 12 -es mei declinaverunt (ἐκλίθησαν). *al.* inclinat (inclinatur): CIC. de orat. 3, 17 inclinato iam in posmeridianum tempus -e (Tusc. 3, 7 SEN. nat. 1, 8, 6 *al.* PLIN. epist. 2, 17, 12. 5, 6, 31 *al.* AMM. 15, 5, 17. VVLG. gen. 24, 63 [πρὸ τῆς

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

δείλης]). LIV. 28, 14, 2 ad occasum. CVRT. 6, 11, 9 in vesperum. TAC. ann. 12, 39 PORPH. Hor. carm. 3, 28, 5. VVLG. Luc. 24, 29 (κέκλικεν). deficit (*ad I et II*): CIC. Verr. 3, 52 me -es vox latera deficiant (*cf.* PLIN. epist. 3, 9, 9). 5, 59 Cael. 29 fin. 2, 62 Tusc. 5, 102 nat. 3, 81 OV. trist. 5, 13, 28 LIV. 28, 41, 16 SEN. benef. 3, 12, 4. 5, 17, 1. MELA 1, 42 (*opp.* nox). PETRON. 12. SIL. 3, 670 deficiente -e. TAC. ann. 15, 44 *al.* VVLG. psalm. 89, 9 -es nostri defecerunt (ἐξέλιπον). desinit (*ad II*): OV. met. 15, 418 desinet ante -es. emicat: CORIPP. Ioh. 1, 315. ANTH. 488, 7. est: CIC. Verr. 1, 31 decem -es sunt ante ludos votivos *et passim.* adest: CIC. Att. 12, 8. 13, 12, 4. epist. 16, 14, 2 -es promissorum. VERG. Aen. 2, 132 *al.* subest: CIC. Mil. 42 -es comitiorum. OV. ars 1, 405. superest: OV. fast. 5, 695 LIV. 32, 22, 4 COLVM. 2, 12, 9 *al.* evehitur: AVIEN. orb. terr. 63 evecta -es. *cf.* provehitur: APVL. met. 8, 15 -e iam provecto. revehitur: AVSON. 361, 2 revecta -es. exardescit: MART. 3, 67, 3. fervet: VVLG. II reg. 4, 5 fervente -e. festinat: CARM. epigr. 1262, 4 (*Romae*) festinans atra -és. fit: VVLG. act. 12, 18 facta ... -e (γενομένης δὲ ἡμέρας). *opp.* nox. 16, 35. defit (*ad II*): PLAVT. Rud. 1107. flectitur: TAC. ann. 1, 16 flexo in vesperam -e. AMM. 31, 15, 15. fluunt: SEN. epist. 123, 10. effluunt: COD. Iust. 4, 20, 19, 3. transfluunt: CLAVD. carm. min. 41, 5. fugit (*ad I et II*): VERG. georg. 3, 66 optima quaeque -es miseris mortalibus aevi prima fugit. OV. fast. 6, 772 fugiunt ... -es. SEN. dial. 10, 9, 2. epist. 108, 25 *opp.* ire. CALP. ecl. 2, 93 SIL. 12, 655. fugiens (*de sole occasuro*): SEN. Thy. 614 *opp.* veniens. imminet: APVL. met. 5, 12 -es ultima. incipit, coepit: SALL. Iug. 91, 4 ubi -es coepit. SEN. nat. 1, 8, 6 incipiente ... -e (PAVL. dig. 50, 16, 134 VEG. mil. 3, 6). COLVM. 8, 4, 3 -e incipiente. SIL. 5, 28 *opp.* noctem desisse. PLIN. nat. 10, 94 incipientibus vernis -bus. TAC. ann. 4, 25 simulque coeptus *est* -es. insistit: ITALA II Thess. 2, 2 (Tert. resurr. 24 p. 60, 13) quasi insistat -es domini (VVLG. instet). it: PLAVT. Bacch. 1203 Cas. 510 Rud. 1001. HOR. carm. 2, 14, 5 quotquot eunt -es. 4, 5, 7 gratior it -es. LYGD. 4, 54 tibi securos ... ire -es. OV. epist. 1, 8 met. 1, 683. 2, 331 unum isse -em sine sole. trist. 2, 142 fast. 4, 673 SEN. suas. 3, 1 SEN. Med. 399 dial. 6, 6, 2. epist. 61, 1 in hoc unum eunt -es, in hoc noctes. 108, 25 *opp.* fugere. LVCAN. 6, 158. VAL. FL. 7, 229 redit itque -es. APVL. flor. 16 p. 65 AVSON. 394, 8. abit: VARRO rust. 1, 2, 5 nox et -es ... redit et abit. BRVT. Cic. epist. 11, 13, 1 hic -es hoc modo. CATVLL. 61, 94. 109 *al.* PROP. 2, 16, 33 tot iam abiere -es. STAT. Theb. 12, 231 MART. 12, 24, 11 VLP. dig. 38, 5, 1, 7. exit (*ad I et II*): LIV. 4, 30, 14 quarum *indutiarum* -es exierat. 9, 34, 22 -es exit censurae. 22, 33, 5 *stipendii* -es. 30, 24, 11 *al.* SEN. epist. 8, 1 per otium. 99, 13 PLIN. paneg. 68, 2. *saepe apud* ICTOS. obeunt: STAT. silv. 2, 1, 210 obeunt noctesque -esque. perit: SEN. dial. 5, 42, 4 *fatum* pereuntes -es imputat. PLIN. nat. 9, 120. 11, 14 otio. PLIN. epist. 5, 14, 9 ne quis ... contubernio nostro -es pereat. VLP. dig. 33, 2, 7 AVSON. 13, 4 (*aliter* VVLG. Iob 3, 3 pereat -es in qua natus sum [ἀπόλοιτο]). praeterit (*ad I et II*): PLAVT. Persa 402 hic -es praeterierit. CATO agr. 112, 2 ubi -es XXX praeterierint. VARRO rust. 2, 2, 16. 2, 4, 19 praeteritis decem -bus (*abl. absol.* CAES. Gall. 7, 77, 1 IVLIAN. dig. 39, 1, 13, 1 MARCELL. dig. 38, 15, 5 pr.). *al.* praeteritus, -a: CIC. Phil. 5, 1 querelam praeteritorum -erum. OV. fast. 5, 682 praeteritae ... verba -e. MART. 10, 23, 3. redit: VARRO rust. 1, 2, 5 nox et -es ... redit et abit. PROP. 2, 15, 24 nox tibi longa venit nec reditura -es. 2, 18, 12 MANIL. 2, 828 LVCAN. 5, 717 BVC. Eins. 2, 23 VAL. FL. 7, 229 *supra l. 36* SIL. 9, 182 MART. 12, 62, 16. subit: SIL. 13, 627. transit: CIC. Att. 7, 7, 6 cum legis -es transierit. CAES. Gall. 3, 2, 1 PROP. 3, 10, 5 MANIL. 1, 587 *al.* labitur (*ad I et II*): VERG. Aen. 4, 77 labente -e. 11, 914 -e labente. MANIL. 2, 855. 4, 588 nascentem *lapsumque -em. MART. 10, 70, 4 APVL. met. 5, 26 PS. AVR. VICT. epit. 1, 17. allabitur: AMM. 18, 5, 2 allapsuro iam praestituto -e. 22, 7, 1. elabitur: AMM. 26, 2, 1 elapso -e. lucet: SIL. 16, 92. AMM. 21, 15, 2 lucente iam -e. dilucescit: HOR. epist. 1, 4, 13 -em tibi ... supremum. elucescit: VVLG. II Petr. 1, 19 διαυγάσῃ. CYPR. GALL. num. 89. illucescit: PLAVT. Amph. 547. Persa 712 ne hic tibi -es illuxit lucrificabilis. 779/780 CIC. Rab. perd. 5 Pis. 34 Pis. frg. 1 Mil. 69 Phil. 1, 30. 5, 2. 8, 20. ac. 2, 69 quis ... iste -es illuxerit quaero. *al.* VERG. georg. 2, 337 OV. met. 7, 431 LIV. 38, 52, 1. ACTA lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 4 inlucis⟨cet⟩. 41 SEN. Herc. O. 60 *al.* illuculascit: FRONTO p. 103, 14 N. relucescit: TAC. hist. 4, 81 caeco reluxit -es. minuitur: AVG. serm. ed. Mai 18, 3 quando incipit minui -es. moratur: HOR. carm. 2, 7, 6. moritur: PLAVT. Men. 155 -es quidem iam ad umbilicum est dimidiatus mortuus. MANIL. 2, 953. STAT. silv. 4, 6, 3 iam moriente -e. TERT. resurr. 12 p. 40, 24 -es moritur in noctem. nascitur: VERG. georg. 1, 434. MANIL. 4, 588 nascentem (*opp.* lapsum) -em. SEN. Herc. O. 335 SIL. 3, 670 APVL. met. 5, 13. 11, 5 AVG. serm. ed. Mai 94, 6. *nota*: APVL. flor. 6 p. 20 Indis ... sitis ad nascentem -em. enascitur: SEN. Herc. O. 642 quos felices Cynthia vidit, vidit miseros enata -es (abitura -es *A*, renata *N. Heinsius*). renascitur: SEN. Tro. 10 renatum primus excipiens -em. Herc. O. 861 APVL. met. 7, 26 CARM. epigr. 1144, 7. obrepit: CIC. Att. 6, 3, 1 obrepsit -es. 6, 5, 3. oritur: VERG. Aen. 7, 149 postera ... orta -es. 12, 114. PANEG. in Mess. 122 oriente -e. OV. am. 1, 5, 6. 1, 13, 48 fast. 2, 330. 453. 813 MANIL. 1, 243 GERM. 296 SEN. benef. 1, 1, 11. LVCAN. 4, 529 orta -es. *al.* exoritur: LVCAN. 1, 233 SIL. 6, 98 STAT. Theb. 6, 296 Ach. 1, 819. AMM. 25, 2, 8 exorto ... -e. propinquat: VERG. Aen. 12, 156 Parcarum -es. appropinquat: LIV. 3, 34, 7 -es comitiorum. AMBR. epist. 80, 7 VVLG. gen. 47, 29 *al.* appropiat: ITALA gen. 27, 41 (Hier. epist. 36, 16, 5; ἐγγισάτωσαν, VVLG. venient). remeat: TIB. 1, 4, 28 SIL. 15, 811. resolvitur: CARM. epigr. 1567, 2 (*Romae*) septima ... -e resoluta. ruit: VERG. Aen. 10, 256 interea revoluta ruebat ... -es. ALBINOV. carm. frg. 16 ruit ipse -es (*i. evanescit*). senescit: SEDVL. carm. pasch. 3, 219. sequitur: CIC. ad Q. fr. 2, 11, 3 comitialibus -bus, qui Quirinalia sequuntur. VAL. MAX. 3, 2, 15 quam *noctem* -es *talis* secutus est. SEN. epist. 107, 8 noctem -es (*cf.* LVCAN. 1, 91 nox -em). PAVL. NOL. carm. 27, 60 hoc sollemne -es sequitur, qua *eqs.* sequens: PLIN. nat. 14, 70 in sextam horam -ei sequentis. SVET. Tib. 18 FLOR. epit. 2, 12, 13 APVL. met. 7, 26. secuturus: AMM. 23, 3, 3. consequitur: CIC. Flacc. 103 Sest. 74 ad Q. fr. 2, 2, 3. insequitur: LIV. 44, 37, 8 nocte quam pridie Nonas Sept. insecuta est -es. VAL. MAX. 1, 7, 1 APVL. met. 11, 7. 26. insequens: LIV. 3, 69, 9. 22, 22, 16. 23, 44, 6 ad horam tertiam -ei insequentis. 26, 14, 5. 31, 39, 2 *al.* SVET. Aug. 44. subsequitur: CAES. Gall. 6, 18, 2 ut noctem -es subsequatur. AVG. civ. 20, 19. stat: VERG. Aen. 10, 466 stat sua cuique -es (*cf. p. 1033, 14*). TIB. 1, 4, 28 SIL. 2, 495. *aliter*: HOR. carm. 3, 28, 6 veluti stet volucris -es. CLAVD. 10, 15 longi ... -es. instat: CIC. inv. 2, 96 sacrificii -es. CAES. Gall. 1, 16, 5 OV. epist. 20, 43 LIV. 8, 28, 11 LVCAN. 5, 5 STAT. Theb. 12, 3 VVLG. iud. 15, 1 *al.* CORP. XI 6926 (*Mutinae*). restat (*ad I et II*): OV. fast. 6, 795 PETRON. 77. SIL. 13, 853 multa -es. sufficit (*ad I et II*): SEN. benef. 3, 16, 3 SVET. Iul. 84. QVINT. inst. 1, 12, 1 nec mens nec corpus nec -es. SOL. 1, 47 cum novem -es ... sufficere debuissent. PAVLA Hier. epist. 46, 11, 1. CORP. X 520, 13 (*Salerni*). superat: LIV. 29, 7, 7 aliquot horis -e superante. GAIVS inst. 2, 168 superante -e cretionis. surgit: VERG. georg. 3, 400 surgente -e. Aen. 3, 588 OV. Pont. 4, 9, 112 SEN. Oed. 689 LVCAN. 4, 155 SIL. 9, 183. 11, 454 CORIPP. Ioh. 4, 259. consurgit: AVIEN. orb. terr. 1059 axe -ei consurgentis. venit (*ad I et II*): LEX repetund. (Corp. I 198) 63. CIC. Verr. 3, 38 posteaquam ea -es venit. Sest. 75 Vatin. 33 *al.* CATVLL. 61, 89 clarum ... ab Oceano -em ... venientem. CAES. Gall. 1, 8, 3 ubi ea -es quam constituerat ..., venit. 7, 3, 1 civ. 1, 87, 3 SALL. Catil. 26, 5. VERG. georg. 4, 466 veniente -e. Aen. 2, 324 *al.* veniens: OV. fast. 3, 356 dependetque fides a veniente -e. PLIN. nat. 14, 42. SEN. Thy. 613 *de sole orituro; opp.* fugiens. venturus: THEOD. PRISC. gyn. 16. advenit: LIV. ANDR. carm. frg. 12 quando -es adveniet ...? CIC. Verr. 3, 37 CATVLL. 61, 38. SALL. Iug. 113, 5 ubi -es (*opp.* nox) advenit. VERG. Aen. 7, 145. 11, 687 LIV. 29, 1, 5. 38, 1, 9 PHAEDR. 1, 16, 7 *al.* LVCAN. 7, 131 *al.* adveniens (*i. proximus*): ANON. Vales. 16, 94 -e dominico adveniente. adventat: SALL. Iug. 36, 4 PLIN. paneg. 26, 1. evenit: PS. SEN. mon. 120 cottidie evenit -es. ITIN. [Silv.] 27, 5. intervenit: SEN. nat. 7, 32, 1 TAC. ann. 3, 23 obvenit: HIRT. Gall. 8, 12, 3. provenit: OV. am. 1, 5, 26. supervenit: COLVM. 9, 8, 4 PAVL. dig. 5, 1, 73 pr. *al.* CASSIAN. inst. 7, 30. VVLG. II Macc. 12, 38 cum septima -es superveniret (τῆς ἑβδομάδος ἐπιβαλλούσης). Luc. 21, 34 (ἐπιστῇ). vergit: SEN. Thy. 798 nondum in noctem vergente -e. PLIN. nat. 21, 36. TAC. ann. 13, 38 vergente iam -e (SVET. Otho 7 AMM. 17, 3, 8 *al.*). AMM. 16, 12, 11 in meridiem. vertitur: AVSON. 372, 1 nomina septem vertentibus apta -bus. vesperascit: TAC. hist. 2, 49 vesperascente -e (ann. 1, 65 *al.*). advesperascit: VVLG. prov. 7, 9. volvitur (*ad I et II*): VERG. Aen. 9, 7 volvenda -es. SIL. 5, 8 volvente -e. AVG. serm. ed. Mai 94, 4 septem ... istis continuis -bus ... volventibus. evolvitur: AMM. 25, 7, 7 -es *tot* sunt evoluti. VVLG. gen. 38, 12 evolutis ... multis -bus. PS. AVG. quaest. test. I 84, 2. revolvitur: VERG. Aen. 10, 256 *supra l. 7.* PAVL. NOL. carm. 33, 68. b *verba transitiva*: adimit (*ad I et II*): TER. Haut. 422 -em adimere aegritudinem hominibus. CIC. Tusc. 5, 112 LVCR. 3, 899 LIV. 25, 3, 14 VELL. 2, 85, 1. demit: LVCR. 3, 908. eximit: VERG. Aen. 6, 745. 9, 445 OV. ars 2, 653. absumit: PORPH. Hor. carm. 2, 17, 8 utrumque nostrum. consumit (*ad II*): LVCR. 1, 233 omnia debet ... infinita aetas consumpse anteacta -esque. SEN. dial. 6, 8, 1 dolorem longa -es. auget (*ad I et II*): CIC. prov. 29 an -es auget eius desiderium? Phil. 14, 16 Att. 3, 15, 12 *al.* dat: VERG. Aen. 10, 507 haec te ... -es bello dedit. TIB. 3, 11, 1. OV. am. 1, 15, 24 exitio terras. CELS. 8, 10, 1 quod si septimus -es non dedit, certe nonus exhibet. OCTAVIA 653 *al.* condit (*ad I et II*), *i. sepelit*: SEN. nat. 3, 29, 9 unus humanum genus condet -es. epist. 92, 35. fert: *i. q. profert*: OV. am. 3, 6, 18. Ib. 220 quae ... -es Ibin ... tulit. trist. 3, 8, 12 Pont. 4, 4, 38 LIV. 3, 27, 7 SIL. 3, 135 TAC. hist. 5, 4 ann. 16, 33 AVSON. 19, 3. *i. q. aufert*: ANTH. 51, 2 prima -es, bello quae dedit *Pallantem*, ipsa tulit. CARM. epigr. 1159, 2 (*Romae*). affert (*ad I et II*): TER. Andr. 189 nunc hic -es aliam vitam affert. CIC. Marcell. 1 silentii ... finem hodiernus -es attulit. Phil. 3, 2. 6, 2 fin. 2, 88 Tusc. 1, 117 *al. saepe.* aufert: CIC. Verr. 2, 20. VERG. Aen. 6, 429 quos ... abstulit atra -es. 10, 507. 11, 28. PROP. 2, 11, 4 omnia ... auferet extremi funeris atra -es. 2, 20, 18 CORN. SEV. carm. frg. 13 (Sen. suas. 6, 26), 10. OV. Ib. 132 animam. Pont. 1, 2, 4 SIL. 2, 5 STAT. Theb. 3, 148 MART. 11, 69, 7. QVINT. inst. 12, 1, 6 multum studiis. AVSON. 250, 4 PS. PROSP. carm. de prov. 867. CARM. epigr. 1262, 4 (*Romae*). 1610, 5 (*in prov. Afric.*). CORP. VIII 9048, 11 (*in Mauretan.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Caes.). defert: TER. Andr. 189 nunc hic -es aliam vitam defert (CIC. epist. 12, 25, 5, adfert *codd.* TER.), alios mores postulat. offert: PLAVT. Aul. 722 tantum gemiti ... hic -es mihi obtulit. PANEG. 12 (2), 15. refert: VAL. FL. 8, 52 SIL. 15, 417 PORPH. Hor. carm. 4, 6, 42. lenit (*ad I et II*): TVRPIL. com. 158 amorem ... ipse lenivit -es. CIC. Mur. 65 te ... studiis flagrantem ... -es leniet, aetas mitigabit. LIV. 2, 45, 2 -em tempusque ... leniturum iras. levat (*ad I et II*): CIC. Att. 3, 15, 2 luctum. HOMER. 17. ludit: PVBLIL. N 6 nescias quid optes aut quid fugias: ita ludit -es. medetur (*ad II*): CIC. Tusc. 3, 58 quibus medetur -es. epist. 7, 28, 3. mitificat (*ad II*): GELL. 13, 2, 6 quod -es et aetas mitificet (*cf.* CIC. epist. 6, 13, 2 mitiorem facit). mitigat (*ad II*): CIC. Cluent. 81 Cael. 77 Tusc. 3, 53 VERG. Aen. 5, 783 CVRT. 6, 3, 8. occupat: COLVM. 1 praef. 22 ne supremus ... me -es occupet. premit: VAL. FL. 2, 214. HOMER. 946 quem iam summa -es ... premebat. STAT. Ach. 1, 242. opprimit: SEN. suas. 4, 3 *suprema* -es. rapit: PVBLIL. D 15 *-es* cito raptum venit. SEN. Med. 223 nulla quod rapiat -es. CARM. epigr. 1076, 2 (*Carthagine Nova*). eripit: SEN. Thy. 998 SIL. 13, 627. SVET. Tib. 67 supremus -es. CARM. epigr. 1649, 1 (*Romae*). tollit: PROP. 3, 11, 36 tollet nulla -es hanc tibi, Roma, notam. 3, 11, 70. CARM. epigr. 1036, 2 (*Romae*) florentem ... sustulit atra -es. FAV. EVL. p. 10, 30. tribuit: LVCR. 1, 322 quaecumque -es naturaque rebus ... tribuit. videt: SEN. Herc. O. 423 vidit ... unus -es stantem et cadentem *Oechaliam*. 642 *p. 1045, 78*. 1268 Thy. 613. LVCAN. 1, 233 -es primos visura tumultus. 7, 782 VAL. FL. 3, 248. 4, 276 STAT. Theb. 4, 612. 11, 578 MART. 8, 36, 4. PS. PROSP. carm. de prov. 66 *de vitae tempore*. SEDVL. carm. pasch. 5, 113. CARM. epigr. 1144, 7 (*prope Aquinum*).

2 ***-es obiectum est:*** *de -ei initio vel fine afferendo sim.*: admovere: CVRT. 8, 9, 33 leti -em. afferre: PLIN. nat. 2, 181 oppositu globi noctem aut ambitu -em afferente. differre (*cf. p. 1048, 21. 1051, 19*): LVCAN. 6, 462 dilataque longe haesit nocte -es. efferre: VERG. Aen. 5, 64. proferre: SEN. Tro. 240. STAT. Ach. 2, 2 Oceano prolata -es (*cf.* CARM. epigr. 880, 2 [*in statua Memnonis, a. 134*]). PLIN. paneg. 35, 5. referre: VERG. georg. 1, 458 SEN. Herc. f. 374. AMM. 26, 9, 9 relato ... -e. agere: VERG. ecl. 8, 17 -em ... age, Lucifer, almum. attollere: SEN. Med. 298 Phoebus attollat -em. Phaedr. 751 LVCAN. 6, 333. sustollit: AVIEN. orb. terr. 65 -es rutilo sustollitur ortu. claudere: PAVL. NOL. carm. 33, 68 vespere *-es* clausa est. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 477, 19 *-em* claudit solis occasus. GREG. M. moral. 2, 34. *speciatim de morte*: CAPITOL. Aur. 18, 1 -em ultimum clausit. 6, 9 -em tuum. ANON. Vales. 13, 78 HEGES. 1, 1, 10 AVG. civ. 21, 22 *al.* componere (*v. p. 1050, 62*): VERG. Aen. 1, 374 -em ... Vesper. condere (*v. p. 1030, 57*): VERG. georg. 1, 458 cum *sol* referetque -em condetque relatum. HOR. carm. 4, 5, 29 STAT. Theb. 10, 54. PLIN. epist. 9, 36, 4 et quamquam longissimus -es cito conditur. paneg. 80, 5 VEG. mil. 4, 41 *al.* ducere (*v. p. 1048, 81*): VERG. Aen. 2, 802 Lucifer ... ducebat ... -em (*cf.* TAC. Germ. 11 nox ducere -em videtur). inducere: SEN. apocol. 4. reducere: VERG. georg. 1, 249 SEN. Herc. f. 17. Med. 768 (*coni. Leo*). epist. 93, 9. festinare: LVCAN. 5, 660. festinata es fatis (*cf.* maturare: PLIN. nat. 2, 36. properare: INSCR. Notiz. degli scavi 1908 p. 21 [*Romae, a. 397*]). promere: HOR. carm. saec. 9 Sol ... -em qui promis. provocare: TIB. 1, 9, 62 rota Luciferi ... -em. OV. Pont. 1, 4, 58. fast. 1, 456 *gallus*. revocare: CARM. de bell. Aeg. 58 TIB. 1, 8, 78 PROP. 4, 7, 24 SIL. 9, 36. reddere: SEN. Ag. 56 redde ... mundo -em, *Phoebe*. MART. 8, 21, 1. 2 PLIN. epist. 6, 16, 20. renovare: PORPH. Hor. carm. saec. 10. reparare: CLAVD. DON. Aen. 7, 788. trahere (*v. p. 1049, 60*): HOR. sat. 2, 6, 26 nivalem interiore -em gyro. VAL. FL. 4, 97 *Sol* traxit ... -em. vehere: OV. am. 1, 12, 2 *Aurora* ... vehit ... -em. STAT. Theb. 3, 441. vertere (*i. vicissim producere*): LVCAN. 8, 292 polus ... alter noctesque -esque vertit. PS. QVINT. decl. 12, 26 *Sol* -em vertit.

de -bus addendis vel detrahendis sive in actione sive in computatione sim.: addere: CIC. Phil. 2, 110 supplicationes addendo -em contaminari. CIC. off. 3, 112 paucos sibi -es ad dictaturam gerendam. Att. 4, 8^{b}, 1. 12, 4, 1 unum -em. 13, 45, 1 -es feriarum. OV. epist. 15, 92 *al.* LIV. 27, 31, 9 SEN. nat. 2, 6, 9 PLIN. nat. 2, 35 *al.* adicere: LIV. 6, 42, 12. 9, 34, 16 *al.* PLIN. nat. 2, 35 *al.* intericere: CAES. civ. 2, 14, 1 LIV. 1, 58, 1 QVINT. inst. 12, 9, 16 *al.* adiungere: PORPH. Hor. carm. 3, 7, 17. amittere: CIC. Phil. 6, 9. intermittere: TER. Ad. 293 nunquam unum intermittit -em, quin semper veniat. CIC. Mur. 35 -es intermissus. dom. 45 Phil. 5, 30 *al.* CAES. Gall. 5, 38, 1 neque noctem neque -em. 6, 10, 4 *al.* ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 159 intermisso -e qui fuit p⟨rid. non. Iun.⟩. *al.* praetermittere: CIC. Att. 9, 14, 2 nullum -em. CAES. Gall. 4, 13, 4 VOPISC. Aurelian. 4, 1. apponere: CENS. 20, 9 -es extremis partibus mensium. interponere: VARRO rust. 3, 9, 11 CIC. Verr. 1, 31. 54 *al.* CAES. civ. 3, 37, 5 CELS. 3, 18 *al.* superponere: IREN. 2, 24, 5. SOL. 27, 13 cibationi ... -em. augere (*i. addere, v. p. 1048, 15*): SOL. 1, 37 quinquaginta et uno -e auctis. computare: QVINT. decl. 248 p. 17, 32 computatis -bus atque horis. *apud* ICTOS *passim*. PORPH. Hor. carm. 1, 9, 15 *al.* demere: VARRO ling. 6, 13. eximere: CIC. Verr. 3, 129 *al.* LIV. 25, 3, 17 TAC. hist. 3, 81 *al.* detrahere: CIC. Att. 6, 8, 4 PLIN. nat. 2, 78 *al.* efficere: SOL. 1, 42 *menses* efficiebant -es *tot*. habere: SOL. 1, 45. intercalare: SVET. Iul. 40 CELS. dig. 50, 16, 98 pr. CENS. 20, 8 SOL. 1, 46 *al.* multiplicare: APVL. met. 11, 30 SOL. 1, 42 VVLG. I reg. 7, 2. Iob 29, 18 multiplicabo -es (πολὺν χρόνον βιώσω). numerare: CIC. Verr. 1, 31 SEN. contr. 2, 3, 5 contr. exc. 2, 3 CELS. 3, 4 MART. 1, 15, 4 *al.* dinumerare: AVG. civ. 11, 7. enumerare: CAES. civ. 3, 105, 2 repetitis atque enumeratis -bus, quo -e ... Caesar *vicisset*. perdere: SEN. dial. 10, 16, 5 -em noctis expectatione. nat. 7, 32, 1 LVCAN. 3, 394 PLIN. nat. 14, 142 STAT. silv. 5, 5, 77 MART. 7, 47, 12 PLIN. epist. 1, 13, 4 SVET. Tit. 8 *al.* praeterire: PANEG. 2, 6. repetere: CAES. civ. 3, 105, 2 *l. 5*. IVLIAN. dig. 9, 2, 51, 2 VLP. dig. 10, 4, 9, 6 *al.* tollere: CIC. Verr. 3, 130 -es XXXV inter binos ludos. dom. 45 illum -em aut auspiciis aut excusatione. Phil. 2, 88 *al.* LIV. 10, 9, 1. APVL. met. 1, 3 solem inhiberi, ... -em tolli, noctem teneri.

de -erum spatio vel amplificando vel contrahendo sim.: augere (*v. p. 1047, 78*): VVLG. Sirach 50, 24 deus auxit -es nostros (τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν). breviare: VVLG. Matth. 24, 22 (ἐκολοβώθησαν). abbreviare: CORIPP. Ioh. 4, 231 regni (*i. tempus*). continuare: PLIN. nat. 6, 220 -es ... noctesque per vicem. TAC. Germ. 22 -em noctemque potando. ann. 14, 20. 16, 5. contrahere: VITR. 9, 8, 10 sol ... contrahit -es. SEN. benef. 4, 1, 25. differre (*cf. p. 1047, 30. 1051, 19*): VVLG. Ezech. 12, 22 in longum ... -es (μακραὶ αἱ ἡμέραι). dilatare: VITR. 9, 8, 10 *sol* dilatat -es. extendo: MANIL. 3, 626 Cancer extendit ... -em summum. SEN. benef. 4, 12, 5 COLVM. 10, 312. minuere: SEN. nat. 7, 1, 3. comminuere: PLAVT. Boeot. 1, 3 articulatim. producere (*cf. p. 1049, 2*): CIRIS 296 -em ... vitae. MANIL. 3, 639. prolongare: VVLG. eccles. 8, 13. protelare: VVLG. deut. 5, 33.

de -ei vel -erum spatio sive omnino sive ad actionem in partes discernendo: diffindere (*cf. p. 1051, 26*): VARRO rust. 1, 2, 5 -em ... somno meridie. discernere: MANIL. 1, 635 meridianus discernit ... -em. 2, 958. discribere: CENS. 20, 9. disponere: SEN. dial. 12, 6, 4 ex tuo arbitrio. TAC. Germ. 30 PLIN. epist. 9, 36, 1 SVET. Tib. 11. SEN. benef. 5, 6, 5 *ordo mundi* dispositos ... ac praedictos -es habet. distribuere: SVET. Aug. 98 inter varia munuscula. TERT. ieiun. 10 p. 286, 29 quae *horae* -em distribuunt, quae negotia distinguunt. dividere: VARRO rust. 3, 2, 15. SEN. [Tro. 197 -sit *trad.*, demersit *Peiper*] dial. 9, 17, 7 inter otium et curas. epist. 24, 20. 83, 3 CENS. 23, 9 *al.*

de -ei spatio vel omnino consumendo vel actione explendo: absolvere: AVIEN. orb. terr. 545 (*de vitae tempore*). agere: ENN. ann. 135 (*e coniectura*). CIC. Verr. 3, 14 -es festi aguntur (*C, al., Clarkius*, agitantur *Vp rell. vulg. cf.* 5, 107. 151 Sest. 131 Mil. 98 *et passim*). fin. 2, 96. 101 -em natalem (2, 103 Epicuri. SVLPICIA Tib. 3, 15, 3 AVR. Fronto p. 85, 12 N.). Tusc. 5, 5 *al.* LIV. 5, 21, 6 ultimum -em. 5, 42, 6. 7, 18, 9 *al.* SEN. dial. 7, 6, 12 miserrimum ... -em. *al.* PLIN. nat. 8, 89 -es in terra ..., noctes in aqua. 35, 84 *al. saepe*. agitare: PLAVT. Persa 768 hunc -em suavem meum natalem agitemus amoenum. CIC. Verr. 3, 51 ceteros -es festos (agere *pars codd.*). 3, 154. LVCR. 1, 1067 noctes pariles agitare -bus. VERG. georg. 2, 527 TAC. hist. 3, 78. degere: PLAVT. Most. 534 TER. Ad. 521 AFRAN. com. 141. exigere: OV. met. 4, 399 iamque -es exactus erat. SEN. dial. 9, 14, 6 epist. 70, 9 TAC. dial. 42 hist. 1, 47. ann. 3, 16 -em supremum noctemque. FRONTO p. 6, 3 N. VENVL. dig. 44, 3, 15 pr. PAVL. dig. 50, 16, 134 exacto -e (*opp.* incipiente). PORPH. Hor. carm. 1, 36, 10 AMM. 16, 12, 62. GLOSS. II 276, 52 omnem -em exigo διημερεύω. peragere: LIV. 1, 32, 9 -bus *tot* peractis. SIL. 13, 685 POMPON. dig. 38, 1, 3 pr. VEG. mil. 1, 21 -es noctesque. AVG. civ. 11, 7 serm. ed. Mai 88 *al.* transigere: TAC. hist. 3, 21 impetu. ann. 16, 18 per somnum. PLIN. epist. 3, 7, 4 FRONTO p. 79, 16 N. TERT. orat. 11 sine oratione. PANEG. 2, 3 noctes omnes -esque. FILASTR. 118, 2. VVLG. Iudith 7, 25 transactis *tot* -bus (διέλθωσιν). *al.* auferre: CIC. Verr. 1, 31 hi ludi -es quindecim auferent. epist. 3, 9, 2 OV. ars 2, 170. rem. 538 illa tibi noctes auferat, illa -es. fast. 4, 949 aufer Vesta -em (*sc. ut tuum*). SEN. dial. 9, 1, 11. 10, 7, 7 MART. 10, 51, 5. carpere: HOR. carm. 1, 11, 8. celebrare: ACC. carm. frg. 3, 3 *al. v. vol. III p. 742, 35sqq. adde*: OV. fast. 3, 229 SEN. Thy. 943. 970 TAC. hist. 2, 79 PLIN. epist. 10, 52. 53 *al.* SVET. Dom. 10 *al.* FRONTO p. 32, 13 *al. apud* ICTOS. APVL. met. 11, 24 TERT. ieiun. 14 CENS. 3, 6 HIER. epist. 31, 3, 3 CLAVD. 1, 262 AVG. serm. ed. Mai 99, 1. concelebrare: PLAVT. Asin. 311 omnes de nobis carnificum concelebrantur -es. Pseud. 165 AFRAN. com. 103 TAC. ann. 6, 43 AVR. Fronto p. 48, 4 N. ANTH. 638, 4. colere: OV. fast. 3, 234. SEN. Ag. 402^{a} sacris prosperum -em. Herc. O. 672 MART. 7, 74, 7. 8, 38, 12. comburere (*in imagine*): PLAVT. Men. 152 hunc -em. complere: PAVL. dig. 44, 7, 6 nisi novissimus totus -es compleatur. CARM. epigr. 679 (*Romae*). VVLG. Ezech. 4, 8 *al.* explere: TAC. ann. 1, 6 supremum -em. 3, 76 VVLG. lev. 12, 6 Ezech. 43, 27. implere: VVLG. gen. 29, 14 postquam impleti sunt -es mensis unius. exod. 7, 25 AVG. civ. 20, 7. replere: ITALA II reg. 7, 12 (Aug. civ. 17, 8. πληρωθῶσιν, VVLG. completi fuerint). consummare: SEN. dial. 5, 36, 1 consummato -e. VVLG. Luc. 2, 21 (ἐπλήσθησαν). act. 21, 27 (συντελεῖσθαι). ducere: PROP. 1, 14, 10 *illa* facili totum ducit amore -em. SEN. epist. 58, 37. 80, 3 *al.* STAT. silv. 3, 1, 68 AVR. Fronto p. 15, 6 N. -em de -e. AVIEN. ora 556. 673 HIER. epist. 54, 13, 6 VVLG. iud. 19, 9 AVG. civ. 13, 10. LEO M. epist. 15, 4 in afflictione. PROSP.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in psalm. 109, 3 *de vitae tempore.* educere: SEN. dial. 9, 3, 1 exercitatione. obducere: CIC. Att. 16, 6, 1 posterum -em. producere (*cf. p. 1048, 25*): TER. Ad. 591 cyathos sorbilans ... hunc ... -em. traducere: LIV. 9, 32, 3. 23, 17, 10. durare: HOR. sat. 1, 6, 128. perdurare: PLAVT. Curc. 240. exanclare: ENN. scaen. 102 quantis cum aerumnis illum exanclavi -em! excedere: SEN. epist. 122, 16 excedebat ... -em cena. eximere: CIC. Tull. 6. ad Q. fr. 2, 1, 3 -em dicendo (AT. CAP. Gell. 4, 10, 8 TAC. dial. 19). LIV. 1, 50, 8. STAT. Theb. 12, 44 lacrimis. FRONTO p. 92, 24 N. -es totos. expectare (*i. expectando exigere, cf. p. 1051, 66*): PLIN. epist. 10. 81, 6 quam plurimis -bus expectatis. VVLG. gen. 8, 10. 12. facere (*cf. p. 1050, 46*): SEN. epist. 66, 4 quamvis ... paucissimos una fecerimus -es. PAPIN. dig. 48, 5, 12 (11), 5 COMM. apol. 571 ANON. Vales. 12, 62 LIB. iubil. 32, 31. 32. conficere: PLAVT. Trin. 807. frequentare: TAC. ann. 14, 4 Quinquatruum festos -es. SVET. Aug. 53 -es ... sollemnes. VVLG. II Macc. 1, 9 (*ἄγητε*). fungi: *c. accus.*: PAPIN. dig. 1, 22, 4 -em functo legato. *al.* VLP. dig. 19, 2, 19, 10. COD. Iust. 9, 6, 6 pr. fati -em. SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 19 supremum vitae -em. PAVL. NOL. carm. 21, 140 SVLP. SEV. chron. 1, 7, 7 *al.* *c. ablat.*: IVST. 19, 1, 1 -e fungitur (-em *al.*). SEDVL. carm. pasch. 3, 104 filia clauso functa -e. gerere: PORPH. Hor. carm. 3, 8, 1 -em festum. egerere: VAL. FL. 8, 454 querellis. habere: SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 23 supremum -em. lacerare: PLAVT. Asin. 291 loquens lacerat -em. Stich. 453. metiri: APVL. met. 8, 10 quoad -es *reliquos metiatur annus. CLAVD. carm. min. 20, 14. emetiri: SIL. 10, 326 per longa ... certamina. AMM. 19, 6, 1. 26, 1, 8 *al.* AVG. coll. c. Don. 1, 14. remetiri: SEN. Med. 31 Sol ... remetitur -em. obire (*de morte, v. p. 1032, 33*): PLAVT. Aul. 20 -em (Cist. 613 Men. 62 Poen. 77 NEP. Dion 10, 3 PAVL. FEST. p. 334 PLIN. nat. 2, 248 SVET. gramm. 5 Tib. 4 Vesp. 1 SOL. 1, 119 VIR. ill. 15, 6 EVTR. 4, 20, 2 HIER. chron. a. Abr. 1863. 1981. CARM. epigr. 1521, 9 [*in prov. Byzac.*]). PLAVT. Cist. 175 -em suum (Poen. 904 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4. 4, 12, 2 ORAT. imp. Hadr. de Matid. [CORP. XIV 3579]. FRONTO p. 167, 2 N. *apud* ICTOS. APVL. apol. 28 *al.* GALLICAN. Avid. 7, 2). PLAVT. Poen. 1070 suum -em (SEN. apocol. 1 GELL. 6, 8, 6 HYG. fab. 45 p. 71, 6. CORP. VI 33704 obít suum -em). NEP. Alc. 10, 6 supremum -em (Dion 2, 5 Milt. 7, 6 reg. 1, 2 Timol. 5, 4 PETRON. 61 PLIN. nat. 7, 109. 14, 45 TAC. ann. 1, 53 SVET. Claud. 1). MARCELL. auct. p. 105, 536, 10 extremum -em. occupare (*v. infra l. 68*): QVINT. inst. 1, 12, 13 totum ... -em. PLIN. epist. 4, 9, 15 SVET. Aug. 32 VLP. dig. 50, 16, 3 pr. APVL. Plat. 1, 15 -es noctesque. pati: VAL. FL. 8, 100 heu saevum passure -em! pervigilare: LYGD. 6, 54 longos -es (*opp.* requiescere noctes). sumere: PLAVT. Pseud. 1268 ego ... atque erus ... hunc -em sumpsimus p⟨r⟩othyme. TER. Ad. 287 *v. p. 1029, 26.* 854 Phorm. 832. absumere: OV. trist. 4, 10, 114 absumo decipioque -em. LIV. 10, 39, 6. 22, 22, 16. 24, 1, 2 *al.* CVRT. 6, 5, 32 *al.* consumere: TER. Ad. 900 *al.* *v. vol. IV p. 614, 63 sqq. 615, 2 sqq. 616, 1 sqq. 617, 60 sqq. adde*: CIC. Mur. 46 quem *-em* tu non totum in ista ratione consumpseris. Att. 5, 6, 1. 13, 45, 2 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 1 CAES. civ. 81, 3 HIRT. Gall. 8, 14, 1 BELL. Alex. 66, 1 [BELL. Afr. 5] BELL. Hisp. 5, 7 SALL. Iug. 62, 9. 93, 1 LIV. 6, 32, 11 *al.* SEN. epist. 16, 3 cum aliqua oblectatione. STAT. Ach. 1, 925 epulis. QVINT. inst. 9, 3, 73 TAC. hist 4, 43 APVL. met. 5, 5. insumere: TAC. ann. 2, 53 paucos -es ... reficiendae classi. 3, 1. APVL. met. 8, 7 -es totos totasque noctes. terere: PLAVT. Trin. 796 -em sermone. Truc. 912 LIV. 27, 47, 11. 37, 27, 8 SEN. Herc. f. 633 Herc. O. 1774 STAT. silv. 4, 3, 36 TAC. hist. 3, 50. 4, 34 tritis frustra -bus. APVL. apol. 38 CAPITOL. Max. Balb. 2, 4 ARNOB. nat. 1, 49 AMM. 30, 5, 17. conterere: PLAVT. Cas. 566 TER. Hec. 815 CIC. Att. 4, 8b, 1. 9, 1, 2 PROP. 2, 1, 46 SEN. Tro. 758. trahere (*v. p. 1047, 57*): ASCON. Mil. p. 31 traheretque -es (res *Mommsen*). PETRON. 111 STAT. Theb. 4, 772. TAC. ann. 3, 37 *opp.* noctem. SOL. 32, 18 ne -em (*i. tempus vitae*), longius trahat quam licebit. AVSON. 394, 5. HIER. epist. 53, 11, 3 -em de -e. CORIPP. Ioh. 7, 192 trahente -e (*i. dum tempus trahitur*). extrahere: CAES. civ. 1, 32, 3 Catone ... dicendi mora -es extrahente. LIV. 10, 29, 8. 28, 15, 2. SEN. benef. 2, 5, 4 -em de -e extrahens. dial. 10, 9, 1. *apud* ICTOS. transmittere: AVR. Fronto p. 30, 15 N. *similiter, accedente notione anticipandi*: anticipare: AVSON. 361, 4 aestiferum ... -em. occupare (*v. supra l. 39*): CVRT. 8, 9, 31 fati -em. praecipere: LVCAN. 2, 106. praeferre: LIV. 39, 5, 12.

de puncto temporis sive ad rem gerendam praestituendo sive de spatio ad eam praebendo vel insumendo sim.: annuntiare: VVLG. act. 3, 24 *κατήγγειλαν*. denuntiare: CIC. Catil. 3, 17 exitii ac fati -em. GAIVS inst. 4, 15. augurari: PROP. 3, 1, 36 illum post cineres auguror ipse -em. canere (*cf. p. 1051, 35*): TIB. 1, 7, 1 hunc cecinere -em Parcae ..., hunc fore *eqs.* ARATOR act. 2, 209. dare (*interdum fere i. q. praestituere, v. etiam p. 1029, 16*): TER. Eun. 793 dixtin hos -es mihi soli dare te. PACVV. trag. 115 nuptiis. CIC. leg. 1, 9 ad rusticandum. nat. deor. 3, 94 dabis nobis -em aliquem, ut contra ista dicamus. Att. 1, 10, 6 *al.* CATVLL. 68, 147 nobis is datur -es. NEP. Pel. 2, 5. LIV. 39, 17, 2 laxiorem -em. 44, 3, 9. 45, 12, 1 data indutiis. OV. fast. 6, 101. SEN. Med. 295 unus parando dabitur exilio -es. 421 Thy. 63. 467. nat. 2, 46 quaestioni suus -es ... dandus est (3, 1, 2 epist. 94, 52). CVRT. 4, 9, 13 LVCAN. 7, 454 PLIN. nat. 11, 109 VAL. FL. 1, 344 det Iuppiter *illum -em.* 5, 275 *al. saepe.* datus (*i. q. idoneus*): TAC. ann. 13, 40 dato -e proelium incipere. edere: LEX repetund. (Corp. I 198) 63 LIV. 40, 39, 6. deligere: SALL. Iug. 108, 2 colloquio -em locum tempus. NEP. Pel. 2, 2. TAC. ann. 6, 43 capiendo diademati. 12, 8. eligere: CIC. Brut. 20 PLIN. epist. 5, 16, 6 AVG. civ. 5, 7 COMPVT. cod. Col. prol. 14 p. 235. demonstrare: APVL. met. 11, 21. deputare: TREB. Gall. 9, 4. imputare: MART. 10, 30, 26. destinare: CIC. off. 3, 45 alteri -em necis. CELS. 3, 4 cibo. TAC. hist. 4, 10 PLIN. epist. 9, 26, 13. SVET. Claud. 26 nuptiis. Iul. 9 Nero 13 Otho 6 APVL. met. 11, 23. 10, 29. dicare: PAVL. FEST. p. 257 SEN. contr. 10, 4, 8. dedicare: FVLG. myth. 1, 11. dicere: *generatim*: TER. Andr. 102 nuptiis dictust -es. LEX agr. (Corp. I 200) 98 eique operei -em deicito. CIC. Verr. 2, 149 operi. VARRO ling. 6, 26 qui *-es festus* a pontificibus dictus *est.* CAES. Gall. 1, 6, 4 -em dicunt, qua -e ... conveniant. *al.* LEX Vrson. (Corp. II 5439) 95, 34. LIV. 36, 8, 2 -es ad conveniendum ... est dictus. 42, 43, 4. 43, 16, 7 *al.* SEN. benef. 3, 10, 1 AMM. 17, 12, 9. dictus: PHAEDR. app. 14, 3 ut nuptiarum dictus advenit -es. *speciatim i. q. accusare, in ius vocare*: GLOSS. V 660, 13 actionem adversus eum instituit. PLAVT. Asin. 838 Capt. 494 Men. 585. CATO or. frg. 1 tit. -erum dictarum de consulatu suo ⟨libri⟩. LVCIL. 783 capitis. VAL. ANT. hist. 60 ⟨propter⟩ perduellionem (*sic Peter*, perduellionis *Carrio*) ei -em dixit. CIC. S. Rosc. 33 -em Scaevolae dixit. div. in Caec. 67 Flacc. 77 *ter* dom. 57 77. 83 har. resp. 7 *bis.* Sest. 95 -em dixit et accusavit de vi Milonem. Vatin. 41 Mil. 36 Brut. 179 off. 3, 112 ad Q. fr. 1, 2, 16 LIV. 2, 35, 2. 2, 41, 11. 2, 52, 3. 6. 2, 61, 2. 3, 9, 9. 3, 11, 9. 3, 13, 4. 3, 24, 3. 25, 4, 8 rei capitalis -em. *et saepissime.* VELL. 2, 24, 2. VAL. MAX. 6, 1, 8 ad populum. 3, 7, 1e *al.* SEN. benef. 3, 37, 4. ASCON. Scaur. p. 21 apud populum. *al.* PLIN. nat. 8, 180. 18, 42 TAC. ann. 4, 19 SVET. Iul. 12 AVR. Fronto p. 68, 13 N. GELL. 4, 14, 3 APVL. mund. 35 VIR. ill. 28, 1 *al.* AMM. 31, 4, 5. SCHOL. Cic. Bob. p. 27, 4 perduellionis. p. 79, 7 OROS. hist. 5, 15, 24. condicere, condictus: PLAVT. Curc. 5 si status condictus cum hoste intercedit -es. CINC. Gell. 16, 4, 4 status condictusve -es cum hoste. edicere: CIC. Verr. 2, 141 non proscripta neque edicta -e. LIV. 22, 11, 3 ad conveniendum (22, 12, 1. 23, 31, 3 *al.*). 26, 18, 4 comitiis (31, 49, 12). *al.* indicere: LIV. 1, 50, 6. 10, 27, 3 -es indicta pugnae. 27, 30, 6 *al.* praedicere: SALL. Iug. 73, 5 -em et locum, ubi praesto forent. LIV. 32, 38, 10 CAPITOL. Gord. 20, 3. praedictus, -a: SEN. benef. 6, 5, 5 *ordo mundi* dispositos ... ac praedictos -es habet. SIL. 16, 303. prodicere: VARRO ling. 6, 61 CIC. dom. 45. ad Q. fr. 2, 3, 1 prodicta -es est in VIII. id. Febr. 2, 3, 2. 2, 5, 4. CINC. Gell. 16, 4, 5 qui *-es* prodictus est (productus, praedictus *trad.*). LIV. 2, 61, 7. 3, 57, 6. 6, 20, 11. 38, 52, 1 -e longiore prodicta. TAC. ann. 2, 79. prodicta: LIV. 2, 61, 8. 3, 58, 6 PAVL. FEST. p. 289. donare: SEN. dial. 10, 3, 4 qui *-es* alicui homini ... donatur. LVCAN. 4, 28 patriae ... unum -em. *al.* PERS. 5, 67 SIL. 9, 20. 11, 407. facere (*i. dare, v. p. 1049, 11*): LIV. 40, 52, 3 singulos -es *ludorum* fecit in circo. 42, 10, 5. figere: SIL. 17, 358. STAT. Theb. 3, 243 fixa -es bello. finire (*i. praestituere, v. p. 1051, 72*): CIC. fat. 30 moriendi -es. LIV. 35, 7, 3. 39, 17, 2 SEN. contr. 2, 5, 8 QVINT. decl. 280 p. 141, 16 *sqq.* SVET. Aug. 101 annuum -em. finita -es: VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 appropinquante ... finita -e. definitus: CONC. Matisc. a. 585 p. 169, 1. praefinire: CIC. S. Rosc. 130 quae -es in lege praefinita est. Verr. 4, 16. prov. 36 successori -em. CINC. Gell. 16, 4, 3 PLIN. nat. 35, 109 QVINT. decl. 280 p. 141, 19 TAC. hist. 4, 62. praefinita: IREN. 2, 245 *menses* haberent praefinitas tricenarias -es. impendere: SEN. contr. 2, 1, 15 -es noctesque ... conviviis. SEN. Herc. f. 24 in *Herculis* ortus mundus impendit -em. dial. 5, 42, 2 in voluptatem honestam. epist. 25, 3 impendam huic rei -es. PLIN. nat. praef. 18. PLIN. epist. 6, 17, 3 in hoc totum -em, ut *eqs.* AMM. 21, 1, 1 -es ... et noctes. pacisci, pangere: CIC. Catil. 1, 24 VERG. Aen. 11, 133 ponere: SEN. epist. 117, 24 quem *morti* -em ...? componere (*v. p. 1047, 42*): LIV. 25, 16, 9 gerendae rei. profari: LIV. ANDR. carm. frg. 12. scribere, scriptus: SEN. Herc. f. 190 scriptum proferre -em. ascriptus: PHAEDR. 4, 11, 8. proscribere: CIC. Verr. 2, 141 non proscripta neque edicta -e. sistere, status, -a: LEX XII tab. 2, 2 (CIC. off. 1, 12, 37) status -es cum hoste (*cf.* PAVL. FEST. p. 314 *ad l.*). PLAVT. Curc. 5 status condictus cum hoste ... -es. CINC. Gell. 16, 4, 4 LIV. 5, 52, 2. 39, 13, 8 SEN. nat. 2, 48, 1. 3, 16, 2 PLIN. nat. 10, 87 *al.* TAC. hist. 4, 81 COMM. apol. 994. MACR. sat. 1, 16, 4 stati *-es*, qui iudicii causa cum peregrino instituuntur. statuere: CIC. Att. 6, 1, 16. SALL. Catil. 36, 2 ceterae multitudini *senatus* -em statuit, ante quam ... liceret ab armis discedere. Iug. 70, 3 insidiis. LIV. 24, 27, 1. 26, 17, 6 *al.* SEN. suas. 2, 2 statuta ... in finem vitae -es est. MART. 4, 54, 6. *saepius apud* ICTOS. VVLG. act. 17, 31 (*ἔστησεν*). AVG. serm. ed. Mai 133, 1. statutus, -a: GLOSS. -es statutus *προθεσμία*. statutus -es *ὡρι[σθεσ]μένη ἡμέρα, προθεσμία*. statuta -es *ὁρισθεῖσα ἡμέρα*. VARRO ling. 6, 25 CELS. dig. 42, 1, 4, 5 VLP. dig. 42, 1, 4, 5 FILASTR. 118, 3. constituere: PLAVT. Trin. 581 ut ... nuptiis -es constituatur. *al. v. vol. IV p. 519, 20 sqq. 520, 53 sqq. 524, 28 sqq. adde*: VARRO ling. 6, 27 qui *-es* hominum causa constituti. CIC. Verr. 3, 38 eam -em constituit, ut *eqs.* Att. 12, 2, 2 -em Tyrannioni constituemus. CAES. Gall. 30, 5. 47, 1. 3, 23, 8 posterum -em pugnae constituit. PAVL. FEST. p. 314 ALF. dig. 4, 8, 50. VVLG. III reg. 12, 32 *ἐποίησε*. *al.* constitutus: GAIVS dig. 42, 1, 7 con-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

stitutorum -erum spatium. instituere: CIC. Mil. 98 omitto Etruriae festos et actos et institutos -es. VERG. Aen. 6, 70 festos . . . -es. LIV. 2, 21, 2 SEN. dial. 9, 17, 7 *al.* praestituere: PLAVT. Pseud. 58 ei rei haec -es praestituta est. 374. 622 TER. Phorm. 523. CIC. Verr. 2, 148 -em praestituit operi faciundo kalendas Decembres. Vatin. 37 Tusc. 1, 93. 13, 49, 1 -es illorum iudiciorum praestitutos fuisse. NEP. Chabr. 3, 1 -em certam Chabriae. LIV. 6, 4, 5. 45, 11, 11 QVINT. decl. 277 p. 130, 7. *apud* ICTOS *saepe*. SPART. Did. 5, 4. praestitutus, -a: CIC. Verr. 4, 37 deportandi -es praestituta. AMM. 18, 5, 2. restituere: CIC. Att. 12, 4, 1 restitutus est mihi -es festus. sumere: LVCIL. 564 sume -em, qui est visus tibi pulcherrimus unus. CIC. Caecin. 20 -es ex utriusque commodo sumitur. Rab. Post. 44 Phil. 2, 110 Att. 13, 49, 1 epist. 7, 24, 2 LIV. 27, 46, 7. 30, 29, 1 TAC. hist. 3, 7 (3, 60). terminare: VVLG. Hebr. 4, 7 (ὁρίζει). AVG. civ. 15, 14. determinare: TERT. ieiun. 2 p. 275, 17 illos -es ieiuniis. tribuere: CIC. Phil. 2, 110 CAES. civ. 3, 2, 1. *accedit notio differendi sim.*: anteferre: PAVL. FEST. p. 289 referri -em prodictam id est anteferri. conferre: CIC. epist. 9, 15, 5 in denos -es singulos sumptuariae legis -es conferam. differre (*cf. p. 1047, 30. 1048, 21*): CIC. Verr. 3, 38 ille omnibus dicis (*i. litibus*) -em distulit. div. 1, 77 -em proelii committendi. Att. 13, 37, 4 SVET. Galba 7 IVLIAN. dig. 42, 1, 60. proferre: CIC. div. 1, 85 cur pulmo incisus . . . dirimat tempus et proferat -em. Att. 13, 14, 1 epist. 12, 30, 5. HOR. carm. 1, 15, 33 iracunda -em proferet Ilio . . . classis Achillei. LIV. 22, 33, 5 *stipendii* -em. 25, 38, 20. 41, 1, 1 SEN. Herc. f. 190 STAT. Theb. 3, 666. *saepe apud* ICTOS. referre *v. l. 17.* diffindere (*cf. p. 1049, 28*): LEX XII tab. 2, 2 (Fest. p. 273) -es diffissus (diffensus *codd., corr. Mommsen*) esto. LIV. 9, 38, 15. VLP. dig. 2, 11, 2, 3 -em iudicii. GELL. 14, 2, 11. prodere *i. q. proferre*: TER. Andr. 313 ut aliquot . . . nuptiis prodat -es. CATO or. frg. 12 te . . . -em pro⟨di⟩disse militibus (*cf.* PAVL. FEST. p. 242 *ad l.*). LVCIL. 214 an porro prodenda -es sit. prolatare: SALL. Catil. 43, 3 SIL. 3, 142. TAC. ann. 6, 42 -em ex -e. prorogare: CIC. Verr. 2, 98 impetrat a senatu, ut -es sibi prorogaretur. Phil. 2, 74 Att. 14, 14, 4 SEN. benef. 5, 17, 6. *apud* ICTOS. MART. CAP. 9, 898.

varia: canere (*cf. p. 1049, 75*): PROP. 4, 1, 69 sacra -esque canam. LAVS Pis. 159. concinere: HOR. carm. 4, 2, 41 laetos . . . -es. corrumpere: PLAVT. Men. 596 *ille* mihi hunc hodie corrupit -em. decorare: TRAG. inc. 223. honorare: LIV. 5, 23, 4. instaurare: VERG. Aen. 4, 63 -em donis (GLOSS. V 189, 44 *ad l.* per -em dona). STAT. Theb. 2, 88 sanguine fuso. 7, 94. obire (*i. q. observare, cf. p. 1049, 27*): CIC. Phil. 3, 20 -em edicti obire neglexit. Lael. 7 illum -em et illud munus. Att. 13, 14, 1 auctionis -em. PLIN. epist. 9, 37, 5 SVET. Iul. 9. servare: VERG. georg. 1, 205 sunt . . . nobis Haedorum . . . -es servandi. Aen. 8, 269 LIV. 1, 50, 2. SEN. nat. 3, 16, 2 statum -em. MARCVS VLP. dig. 49, 4, 1, 7. observare: CIC. Verr. 4, 16 ipse in tuo redemptore nullam certam -em observares. LIV. 1, 50, 6. PLIN. nat. 1 ind. 2, 79 (*astronomice*). 2, 188 ipsum -em (*i. -ei longinquitatem*). MART. 4, 54, 6. IVV. 6, 536 observandis . . . -bus. SVET. Aug. 92 Vesp. 6 VLP. dig. 49, 4, 1, 12 PAPIN. dig. 48, 2, 3, 4 *al. apud* ICTOS. TERT. anim. 33 p. 358, 15 ieiun. 14 p. 292, 25 *al.* AMM. 23, 3, 3 VVLG. deut. 5, 12 Gal. 4, 10 (παρατηρεῖσθε). *al.* deprecari: TAC. hist. 1, 41 paucos -es exsolvendo donativo. excusare: PLIN. epist. 1, 18, 1 proximum -em. 8, 12, 1. impetrare: PROP. 4, 7, 24 unum impetrassem . . . *vivendi* -em. petere: CIC. Quinct. 75 a me nominis eius quod infitiatus esset -em petivit (*aliter*: Mur. 25 *v. p. 1029, 59*). Att. 6, 1, 8 ut -es agendi peterentur a paucis. CAES. Gall. 4, 12, 1 LIV. 26, 17, 6. 28, 45, 8 *al.* VAL. MAX. 5, 1, 1ᶠ adeundi *senatus* -em. OCTAVIA 693 TAC. ann. 2, 30 FLOR. epit. 3, 3, 14 MIN. FEL. 13, 14. *cf.* CARM. epigr. 464, 1 (*in agro Puteol.*) fata suum petiere -em. competere: CARM. epigr. 1159, 5 (*Romae*) supremum fati competiere -em. poscere: VAL. ANT. hist. 60 TAC. ann. 15, 28. postulare: CIC. Verr. 1, 6 cum ego -em inquirendi in Siciliam perexiguam postulavissem, invenit iste qui sibi in Achaiam biduo breviorem -em postularet *eqs.* 2, 30. Scaur. 23 quam -em testium postularet. nat. deor. 1, 60 deliberandi sibi unum -em. off. 3, 45 CAES. civ. 1, 3, 6 BELL. Alex. 71, 1. rogare: MART. 10, 24, 11. expectare (*cf. p. 1049, 9*): CIC. Phil. 3, 2 certus . . . -es . . . sacrificiis . . . expectari solet. 3, 33. 5, 1. OV. met. 3, 136 ultima expectanda -es homini est. CELS. 3, 23 *al.* SEN. Ag. 193 COLVM. 11, 2, 2. STAT. Theb. 2, 214 expectata -es. QVINT. decl. 349 p. 374, 29 APVL. met. 10, 29 Plat. 2, 20 TERT. test. anim. 4 p. 138, 12 HIER. epist. 17, 13, 2. VVLG. thren. 2, 16 προσεδοκῶμεν. CORP. XII 1694. opperiri: SEN. dial. 6, 8, 3. finire (*v. p. 1050, 48*): CIC. nat. deor. 2, 153 ab hominum genere finitus est -es, mensis annus (*i. definitus est*). notare: CIC. fin. 2, 103 quodsi -es notandus fuit. CATVLL. 68, 148 quem lapide illa -em candidiore notat (*cf.* MART. 9, 52, 4 PORPH. Hor. carm. 1, 36, 10). PAVL. FEST. p. 259. PLIN. nat. 18, 248 Caesari et VIII. kal. notatur -es. signare: OV. fast. 5, 474 ut celebrem nostro signet honore -em. STAT. Theb. 2, 71 -es . . . signata Tonantis fulmine. silv. 4, 8, 40 cantu. MART. 9, 52, 4 melioribus lapillis (*cf. l. 75*). consignare: CIC. rep. 1, 25. sacrare: VERG. Aen. 8, 601 VAL. FL. 3, 175. consecrare: LIV. 23, 10, 8. sancire: LACT. inst. 7, 14, 7 VVLG. Esth. 9, 29. sanctificare: VVLG. *saepe.* AVG. civ. 11, 31. vitiare: CIC. Att. 4, 9, 1 PAVL. FEST. p. 234. videre: TER. Hec. 651 hunc videre saepe optabamus -em. CIC. Att. 3, 3 utinam illum -em videam, cum *eqs.* 16, 11, 1 epist. 14, 1, 3. 15, 12, 2 CIRIS 28 OV. am. 2, 14, 22 SEN. suas. 6, 23 LVCAN. 7, 48 VAL. FL. 7, 629. CARM. epigr. 1035, 4 (*Romae*) summa . . . visa -es. TAC. ann. 1, 8 PLIN. epist. 6, 12, 20 *al.*

IV *structurae* (*v. etiam p. 1033, 32 sqq.*): **A** *accedunt pronomina, adiectiva sim.*: **1** *de relatione quae interest inter singulos -es*: **a** *de numero sim.*: LEX XII tab. (Gell. 20, 1, 45) aeris confessi rebusque iure iudicatis triginta -es iusti sunto (*sim. numeri cardinales anteponuntur*: TER. Ad. 293 nunquam unum intermittit -em. Eun. 183 siquidem biduum: verumne fiant isti viginti -es. 1047 tot res . . . in unum conclusit -em. Haut. 717. 909 decem -erum vix mihi est familia. VARRO ling. 6, 13 inferiores quinque -es duodecimo demantur mense. CIC. Verr. 1, 31 decem -es sunt ante ludos. prov. 26 supplicationem quindecim -erum. SEN. Herc. O. 423 unusque Titan . . . atque unus -es. VVLG. sap. 5, 15 hospitis unius -ei [καταλύτου μονοημέρου]. una -es: LVCR. 3, 899. 5, 95 BELL. Afr. 5 LYGD. 6, 32 *al.* *postponuntur*: ENN. ann. 287 multa -es in bello conficit unus. PLAVT. Stich. 421 LVCIL. 564. VARRO rust. 1 capp. p. 5, 1 medii sunt -es XCI. 1, 28, 1 CIC. Verr. 1, 31 *et passim.* -es una: ITALA II Petr. 3, 8 [Hil. myst. p. 21, 32] quia anni mille . . . tamquam -es una [ἡμέρα μία, VVLG. -es unus]. *saepe etiam* (ali)quot, tot, omnes, plures, multi, pauci, nulli, ullus -es). ENN. ann. 141 isque -es post aut Ancus quam regna recepit (ACC. carm. frg. 3, 3 eumque -em celebrant. CATO agr. 2, 1 postridie eius -ei [CIC. epist. 3, 8, 10 ad Q. fr. 3, 2, 1 CAES. Gall. 1, 23, 1 *al.*]. *cf.* CIC. epist. 1, 4, 1 pridie eius -ei [CAES. Gall. 1, 47, 2 civ. 1, 14, 3 *cf. p. 1042, 78*]. Att. 3, 7, 1 post -em tertium eius -ei [*cf.* BELL. Hisp. 15, 5 eius -ei insequenti tempore]. QVADRIG. hist. 37 *etc.* ea -es: CIC. Verr. 2, 31. 3, 38 *al.* -es is: VARRO ling. 6, 26 -es is, qui a pontificibus dictus est. CIC. Att. 5, 6, 1). *sim. passim* ille, iste, hic, idem, qui(s), ipse *etc.* (illa, haec *etc.*), -es. *nota*: CIC. leg. 2, 28 Fortuna Huisce -ei (PLIN. nat. 34, 54. 60). *accedit* hodie: PLAVT. Epid. 157 hunc hodie -em. Men. 596. Persa 34 haec -es summa hodie est. 773. 780 (*v. p. 1029, 20*). POMPON. Atell. 77 -es hic sextus, cum nihil egi (*sim. ordinales numeri postponuntur*: VARRO rust. 1, 28, 1. CIC. Mur. 27 utrum '-em tertium' an 'perendinum' . . . dici oporteret. Phil. 5, 2 qui -es nudius tertius decimus fuerit. CELS. 4, 2 -es unus aut alter. SEN. apocol. 2 -es *erat* tertius idus Octobris. *nota*: SEN. dial. 6, 21, 6 quantum ille -es primus ascripsit [*de -e nascendi cf. infra l. 47*]. FRONTIN. aq. 10 -es . . . quintus idus Iunias invenitur. *anteponuntur*: VARRO ling. 6, 27 primi -es mensium [*cf.* 10, 46 medici . . . septumos -es . . . observant. CIC. Att. 3, 23, 5 primorum -erum nuntios]. CAES. civ. 3, 77, 3 primi -ei mora. VERG. Aen. 3, 356 iamque -es alterque -es processit [*al.*]. PLIN. nat. 18, 248 Caesari . . . VIII. kal. notatur -es. prima -es *etc.*: VERG. Aen. 10, 507 LVCAN. 4, 24 SIL. 4, 711. STAT. silv. 4, 2, 13 aevi . . . prima -es [*opp.* limina vitae]. *cf.* CARM. epigr. 682 [*a. 403*] *al.* *nota*: VAL. MAX. 9, 12 pr. primus et ultimus -es [*sc. vitae.* SEN. Herc. O. 316 *opp.* extremus -es *vitae.* Oed. 988 SIL. 3, 135 STAT. Theb. 9, 321]. IVV. 9, 17 quem torret . . . quarta -es [*i. -es febris, quartana*]. AVG. serm. ed. Mai 23, 3 *de singulari vi* 'tertiae -ei' *apud Christianos*). VARRO frg. Non. p. 214, 20 septenis nos ⟨-bus *Müller*⟩ nundinum divisum habuisse (ling. 6, 33 singulorum -erum vocabula. *al.* CIC. Mur. 25 *passim*). MART. 10, 38, 11 solos numeras -es mariti (PLIN. epist. 8, 12, 1 hunc solum -em excuso. *al.*). SVET. Aug. 98 ceteros continuos -es . . . distribuit. IREN. 2, 24, 5 *menses habent* praefinitas tricenarias -es.

b *de ordine sim.*: annalis: VARRO ling. 6, 25 (*opp.* de statutis -bus). anniversaria: PASS. coron. 9. annuus (*v. p. 1053, 56*): TERT. idol. 14 p. 47, 7 ethnicis semel annuus -es quisque festus est. FILASTR. 140, 20 AVSON. 206, 20. antiquus (*i. prior*): CIC. ad Q. fr. 3, 1, 8 quod antiquior -es in tuis fuisset ascripta litteris (*ad I B 2 b*). VVLG. deut. 4, 32. 32, 7. certus, -a: CATO agr. 149, 1 *al. v. vol. III p. 900, 58 sqq. 905, 30 sqq. 908, 6 sqq.* comperendinus: GAIVS inst. 4, 15 *al. v. vol. III p. 2051, 50 sqq.* continuus (*v. p. 1053, 63. accedit ad acc. et abl. temporis et ad iunct. praepos., v. p. 1033, 57. 1035, 77. 1042, 39*). cottidianus: AVG. gen. ad litt. 5, 2 p. 139, 26 *i. qui cottidie refertur.* serm. ed. Mai 88. crastinus, -a: PLAVT. Stich. 635 *al. v. vol. IV p. 1106, 11 sqq.* extremus (*v. p. 1054, 15*): VARRO ling. 6, 10 prioris mensis senescentis extremum -em. 6, 13. CIC. epist. 7, 1, 3 extremus elephantorum -es fuit (*sc. in ludis*). *de moriendi -e*: CIC. fin. 3, 76 OV. epist. 1, 114. SEN. Herc. O. 315 (*opp.* -es primus). 1210 Oed. 988 epist. 120, 18. LVCAN. 1, 651 extremi multorum . . . -es. 2, 106 SIL. 3, 135. AVG. serm. ed. Mai 61, 3 ille -es extremus mortis. CONC. Matisc. a. 585 p. 166, 14. futurus: PLIN. nat. 18, 343 serenitatem . . . futuri -ei. hesternus, -a: CIC. Phil. 8, 20. de orat. 3, 81 disputatione hesterni et hodierni -ei. SEN. epist. 65, 1 VVLG. psalm. 89, 4. hodiernus, -a: SCIP. mai. or. frg. Gell. 4, 18, 3 -em esse hodiernum, quo Hannibalem . . . vici. CIC. Catil. 4, 15 Marcell. 1 Phil. 2, 110. 112 de orat. 3, 81 ad Q. fr. 2, 11, 4 IMP. AVG. Gell. 15, 7, 3 SEN. epist. 83, 3 TAC. Agr. 30 AVR. Fronto p. 61, 5 N. GELL. 4, 18, 3 APVL. met. 3, 12 *al.* immatura: CARM. epigr. 1649, 1 (*Romae*) ⟨im⟩matura -es . . . ⟨eripu⟩it iuvenem. incertus, -a: OV. fast. 1, 661 POMPON. dig. 35, 1, 1, 2 *al. apud* ICTOS. maturus: PROP. 2, 18, 12 maturos . . . redire -es. PANEG. in Mess. 205 (*de -e supremo*). medius, -a (*i. inter binos -es positus; cf. p. 1054, 18*): CIC. Brut. 87 unum quasi comperendinatus medium

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-em fuisse. Ov. fast. 3, 809. 4, 864 Sen. dial. 9, 14, 6. 10, 16, 3 Avr. Fronto p. 15, 21 N. novissimus: Plin. nat. 16, 191 si competant coitus lunae in novissimum -em brumae. Venvl. dig. 44, 3, 15 pr. minimo momento novissimi -ei. Pavl. dig. 44, 7, 6 Barnab. 4. 9 Oros. hist. 1 prol. 15. perendinus: Cic. Mur. 27 *v. p. 1052, 35* Avr. Fronto p. 36, 15 N. posterus, -a: Cic. Sull. 52 *nox* consecuta est posterum -em nonarum Novembrium. Att. 16, 6, 1 Caes. Gall. 3, 23, 8 Bell. Afr. 47, 2 Verg. Aen. 3, 588 *al.* Hor. carm. 1, 11, 8 Liv. 23, 46, 5 *al.* Tac. ann. 2, 30. posterior: Ps. Cic. epist. ad Oct. 3 quae non posterior -es acerbior priore illuxit. Pvblil. C 20. D 1 *apud* Ictos. postremus: Vlp. dig. 41, 3, 6. Prosp. carm. de ingrat. 729 *de fine mundi.* Carm. epigr. 512, 10 *de moriendi -e.* postriduanus: Macr. sat. 1, 15, 22. praesens: Sen. dial. 10, 10, 4 *apud* Ictos. princeps: Tac. ann. 1, 9 -es accepti quondam imperii principes. prior: Ps. Cic. epist. ad Oct. 3 *opp.* posterior. Rvt. Lvp. 2, 7 ex prioris -ei nimia cibi . . . satietate. Plin. nat. 14, 142. pristinus: Caes. Gall. 4, 14, 3 pristini -ei perfidia. Liv. 4, 32, 10. propinquus: Cic. Att. 13, 37, 4 Caes. Gall. 4, 36, 2 Liv. 40, 39, 4 Tac. ann. 13, 15. proximus, -a: Caes. Gall. 5, 40, 5 ad proximi -ei oppugnationem. civ. 2, 16, 4 Sall. Iug. 93, 8. Ov. ars 3, 152 proxima quaeque -es. rem. 96 *al.* sera (*v. p. 1054, 45*): Ov. Ib. 132 quae *-es* mihi sera venit. Sen. dial. 12, 12, 5. summus, -a (*i. extremus; v. p. 1054, 8*): Plavt. Asin. 534 hic -es summus (*fortasse* haec -es summast *Leo*) *apud me inopiae excusatio. Persa 34 haec -es summa hodie est (*seq. interrog. indir.*). Pseud. 374 haec est praestituta summa ei argento -es. Ov. fast. 3, 849 summa -es e quinque *-bus.* 4, 387. 465 erroris summa *-es.* Ascon. Scaur. p. 18 Cl. iudicii (Mil. p. 40). *de -e intereundi sim.*: Verg. Aen. 2, 324 venit summa -es et ineluctabile tempus Dardaniae (Serv. auct. *ad l.* ultima). Ov. am. 3, 9, 27 epist. 11, 114 Pont. 4, 16, 2. Sen. Herc. O. 1171 summus Alcidae -es. Oed. 270 Tro. 128 Lvcan. 7, 195 *al.* Val. Fl. 1, 542 accelerat . . . summa -es (*i. -es proficiscendi*). Homer. 946 Stat. Theb. 3, 624 Mart. 10, 47, 3 Qvint. decl. 331 p. 305, 8. Carm. epigr. 1035, 4 (*Romae*). Corp. X 2533 (*Puteolis*). superiores: Cic. Tusc. 5, 76 superiorum -erum disputationibus. Caes. Gall. 3, 18, 6 civ. 1, 21, 3. supremus, -a: Ov. fast. 2, 852 -es regni *Tarquinii* illa suprema fuit. Vlp. dig. 40, 1, 1 -em supremum . . . anni vicensimi. *de -e intereundi sim.*: Cic. Mil. 86 spoliatus illius supremi -ei celebritate. Phil. 1, 34 acerbissimum eius supremum -em. fin. 2, 96 vitae. Tusc. 1, 117. 3, 57. Hor. carm. 1, 13, 20 suprema citius . . . -e. epist. 1, 4, 13 Liv. 2, 61, 9 Sen. Tro. 374 *al.* Tac. hist. 5, 2 famosae urbis. ann. 1, 6. 9 vitae. 1, 53. 3, 16 -em supremum noctemque. Svet. Claud. 1 Tib. 67 *apud* Ictos *saepe. al.* Corp. X 6009, 7. vicinus (*i. mox oriturus*): Stat. Theb. 12, 407 Coripp. Iust. 3, 230. ultimus, -a: Verg. Aen. 2, 249 quibus *delubris* ultimus esset ille -es. 9, 756 bello gentique. Ov. fast. 2, 570. Liv. 8, 36, 9 ut ille ultimus eis -es conferendi signa . . . fuerit. 38, 52, 1 Sen. contr. 2, 3, 19. Lvcan. 6, 312 malorum. *apud* Ictos. Tert. spect. 30 p. 28, 17 ille ultimus et perpetuus iudicii -es (*cf.* Avg. civ. 20, 1). Avg. civ. 21, 26. *de -e intereundi*: Prop. 3, 7, 66 Ov. met. 3, 136 Vell. 2, 27, 2 Val. Max. 4, 5, 6. 9, 12 pr. primus et ultimus -es. Sen. Herc. O. 305 thalami nostri . . . , vitae tuae. dial. 10, 3, 4 *al.* epist. 15, 11 *al.* Ps. Sen. mon. 48 *al.* Cvrt. 5, 11, 9. Lvcan. 5, 181 mundi. Homer. 311. Tac. ann. 6, 8 Seiani. Svet. Dom. 14 vitae. Flor. epit. 2, 6, 19 met. 5, 12. Tert. adv. Prax. 26 p. 279, 9 *Iesus* ignorans et ipse -em et horam ultimam. *al.* Comm. instr. 1, 11, 21.

2 *de qualitate singulorum -erum*: **a** *de longitudine*: *α absolute*: aeterna (*ad II*): Cic. Catil. 3, 26. amplus: Compvt. cod. Col. prol. 9 p. 233 amplior -es quam nox esse dinoscitur. annuus, -a (*v. p. 1052, 57*): Cic. Att. 12, 3, 2 annua -es *solvendi.* epist. 7, 23, 1 Svet. Aug. 101 Iavol. dig. 35, 1, 54 pr. *al. cf.* bima: Iavol. dig. 35, 1, 54 pr. trima: Iavol. dig. 35, 1, 54 pr. *al.* angustus, -a: Ov. trist. 5, 10, 8 Manil. 3, 258 Stat. Theb. 1, 442. arta (*ad II*): Ps. Damas. epigr. 107, 2 (*de vitae tempore*). *cf.* Carm. epigr. 1401. brevis (*ad I et II*): Plavt. Amph. 549 tanto brevior -es ut fiat faciam. *al. v. vol. II p. 2172, 38 sqq.* *adde*: Macr. sat. 1, 17, 61. continuus, -a (*cf. p. 1052, 63*): Mela 3, 36 sex mensibus -es et totidem aliis nox usque continua est (*cf.* Plin. nat. 2, 186). exigua: Cic. Verr. 1, 6 perexigua. 4, 16. infinitus, -a: Lvcr. 1, 233 aetas -esque. Sol. 16, 3 ita sex mensibus infinitum -em. laxus, -a: Cic. Att. 6, 1, 16 -em statuo satis laxam. Liv. 39, 17, 2 laxiorem. Proc. dig. 45, 1, 113 pr. longinqua (*ad II*): Val. Fl. 2, 286. longus, -a (*ad II*): Plavt. Epid. 545 Verg. Aen. 5, 783 (Serv. *ad l. i.* longum tempus). 6, 745 Tib. 1, 4, 17. 18 Prop. 2, 18, 20. 3, 11, 50 Ov. met. 1, 346. 14, 148 trist. 1, 5, 14. 4, 6, 38 Pont. 4, 11, 19 Manil. 1, 79. 519 Sen. dial. 6, 18, 1. 12, 18, 2. Cvrt. 6, 3, 8 longior -es. Lvcan. 3, 139 *al.* Calp. ecl. 5, 49 Stat. Theb. 1, 639 silv. 3, 3, 124 Mart. 9, 49, 9. 11, 69, 7. Ivv. 10, 265 longa -es (*sc. vitae*). Plin. epist. 8, 5, 3 Calp. decl. 2 Avson. 417, 12 Clavd. 20, 245 Coripp. Iust. 2, 377. *ad I A 1*: Cic. facet. dict. 30 Hor. epist. 1, 1, 20 Lygd. 6, 54 Ov. met. 7, 662 Pont. 2, 4, 25 Manil. 3, 482. 6, 673 Sen. dial. 10, 16, 3. 4 nat. 5, 11, 2 epist. 122, 3. Plin. nat. 1 ind. 2, 77 longissimi. 2, 186 *al.* Plin. epist. 9, 36, 4 longissimus. Avr. Fronto p. 61, 5 N. Fronto p. 197, 17 N. Porph. Hor. epist. 1, 1, 20 Arnob. nat. 1, 2 Avson. 363, 15 Vvlg. Ios. 10, 14 Clavd. 10, 15 Macr. sat. 1, 17, 61. *ad I B 2 a*: Cic. Att. 13, 3, 1. Bell. Alex. 71, 1 decedendi -em . . . longiorem. Liv. 38, 52, 1. Val. Fl. 6, 320 nec longa -es, ut capta videres vellera. Plin. epist. 10, 81, 3 longiorem -em. magnus: Plin. nat. 6, 213 -es . . . noxque maxima. Lact. inst. 7, 14, 9 -es . . . magnus dei mille annorum circulo terminatur. 7, 14, 12. numerosa (*ad II*): Sedvl. carm. pasch. 2, 11 *de aetate provecta.* perpetuus, -a (*v. infra l. 36*): Chalc. comm. 79 semper solis globo superiore existente -es erit perpetua. Carm. epigr. 1262, 6 (*Romae*). sēmenstris: Varro rust. 1, 2, 6 illic in semenstri -e aut nocte (*sc. inter circulum septentrionalem et inter cardinem caeli*). Mart. Cap. 6, 664. sempiternus: Avg. serm. ed. Mai 94, 3. summus (*i. longissimus; v. p. 1053, 21*): Manil. 3, 626 (*v. p. 1048, 23*). varii: Manil. 3, 338.

β relative: altus, -a: Coripp. Ioh. 1, 315 claro rutilanti lampade caelo emicat alta -es (*cf.* Apvl. met. 3, 20 *v. p. 1041, 58*). ceterus: Apvl. met. 2, 11 -em ceterum . . . cenae dedimus. compositus: Plin. epist. 2, 17, 2 salvo iam et composito -e. declivis: Vvlg. iud. 19, 9 ad occasum declivior. extremus (*v. p. 1052, 67*): Sil. 7, 171. 13, 8. integer: Hor. carm. 4, 5, 39 integro . . . -e. Liv. 45, 36, 2. 45, 37, 6 Colvm. 3, 6, 4 Vlp. dig. 50, 16, 3 pr. Amm. 20, 6, 3. matutinus: Colvm. 6, 2, 3. 9, 15, 4. medius, -a (*v. p. 1052, 83*): Gloss. II 368, 7 media -es μεσημβρία. Verg. georg. 3, 303 stabula . . . ad medium conversa -em. Ov. am. 1, 5, 26 epist. 15, 318 ars 3, 723 met. 3, 144. 10, 126 fast. 2, 164 Sen. apocol. 2 Herc. f. 236. 939 Herc. O. 471 Phaedr. 766. 779 Titan medium constituit -em. Cvrt. 5, 4, 22. Colvm. 7, 3, 8 *stabula* poni . . . contra medium -em. Lvcan. 1, 16. 537 *al.* Stat. Theb. 2, 53. Apvl. mund. 11 austros medius -es mittit. *ibid.* aparctias propior est ad medium -em. Anth. 112, 8 *Daedalum* medium pinnis persecuisse -em. Sol. 40, 9. Itin. [Silv.] 18, 3 immorata sum ibi . . . plus media -e. Avien. Arat. 799 medii *Nilus* prolapsus parte -ei. Pass. Mar. Iac. 7. 8. multus, -a (*ad I et II*): Plavt. Pseud. 1158 vides iam -em (-e *B*, diu *CD*) multum esse. Hor. ars 293 multa -es. Liv. 3, 60, 8 multa iam -es erat. Sil. 3, 382. 13, 853. Stat. silv. 1, 5, 45 multus ubique -es. novus: Sil. 16, 230 novum . . . pariebat . . . Aurora -em. Mart. 5, 65, 8 Coripp. Iust. 2, 293. occiduus: Ov. fast. 4, 832 sit sub *Roma* oriens occiduusque -es. Stat. Theb. 4, 283 Anth. 238 tit. omnis: Sen. dial. 6, 6, 2 eat omnis inter luctus -es. Colvm. 1, 1, 21 omnis . . . hiemalis -es. Stat. Theb. 1, 201 effusa *erat* sub omni terra atque unda -e. oriens: Ov. fast. 4, 832 *cf. p. 1045, 82.* perpetuus (*v. supra l. 4*): Ter. Ad. 521 hunc -em . . . perpetuum in laetitia degere. plenus: Sall. hist. frg. 3, 98 ⟨ple⟩no -e. Ov. fast. 3, 164. Serv. Aen. 5, 748 -es est plenus, qui habet horas viginti quattuor. praeceps: Liv. 4, 9, 13 praecipitique iam -e. 25, 35, 1 ad vesperum. Sen. Ag. 461 in astra iam lux prona, iam praeceps -es. Tac. hist. 3, 86 in occasum. primus: Sen. Herc. f. 672 *opp.* serus -es. pronus, -a: Lvcan. 2, 412 -em pronum . . . ducens Phaethon. Stat. Theb. 2, 41. salvus: Plin. epist. 2, 17, 2 salvo iam et composito -e. serus, -a (*v. p. 1053, 20*): Calp. ecl. 5, 120. Sen. Herc f. 672 *opp.* primus -es. solidus: Hor. carm. 1, 1, 20 partem solido demere de -e. Sen. epist. 83, 2 Stat. silv. 4, 3, 36. Sidon. epist. 2, 2, 4 intra conclave . . . solidus -es (*i. incorrupta lux*). totus, -a: Ter. Hec. 815 totum hunc contrivi -em. Cic. Mur. 46 Brut. 87 leg. 1, 28. 2, 7 Att. 12, 20, 1. Caes. Gall. 7, 88, 6 totius -ei labore (civ. 1, 65, 5 pugna. Sen. dial. 9, 17, 7 *al.* Mela 2, 104 cursu -ei totius. Amm. 20, 7, 5 indutiis -ei totius et noctis). Caes. civ. 1, 81, 3 totum in ea re -em consumunt. Verg. georg. 1, 434 Prop. 1, 14, 10. Sen. Herc. O. 1487 (*i. caelum*). 1890 (*de luce*). dial. 5, 36, 2. 3. 12, 9, 8 nihil ne in totum quidem -em certi est. epist. 54, 7 nihil cogito de -e toto. 79, 12 (*de luce*). 83, 1 *al.* Cvrt. 6, 8, 12 Lvcan. 7, 48 *al.* Val. Fl. 1, 274. 8, 453 Sil. 9, 341. Mart. 4, 54, 3 utaris, Colline, totis -bus. 10, 19, 14 totos dat . . . -es. *al.* Qvint. inst. 1, 2, 11. 1, 12, 13 Tac. Germ. 17 ann. 14, 20 Plin. epist. 1, 10, 11. 6, 17, 3 *al.* Avr. Fronto p. 84, 6 N. Fronto p. 92, 24 N. *apud* Ictos. Apvl. met. 5, 5. 8, 7 -es totos totasque noctes. vespertinus: Varro rust. 2, 16, 29.

b *de celeritate procedendi*: celer (*ad I et II*): Apvl. flor. 9 p. 40 o celeres bonorum hominum -es! Coripp. Ioh. 1, 115. lenta (*ad II*): Sil. 13, 487. segnis: Tib. 1, 4, 28 non segnes . . . -es. *cf.* Manil. 3, 251 quae *hora* segnemque -em, segnes perpendat et umbras (*sed lectio dubia*). tardus, -a: Ov. epist. 1, 8 tardos ire . . . -es. met. 15, 868 tarda sit illa -es. Mart. 10, 5, 11. velox (*ad I et II*): Sen. epist. 108, 24. Vvlg. Iob 9, 25 -es mei velociores fuerunt cursore (ὁ βίος . . . ἐλαφρότερος). volucris (*ad II*): Hor. carm. 3, 28, 6 stet volucris -es (*i. tempus*). 4, 13, 16 Sen. Herc. f. 179.

c *de anni temporibus sim.*: aequinoctialis: *v. vol. I p. 1009, 72.* *adde*: Svet. frg. p. 158. aestivus (*ad I et II*): *v. vol. I p. 1108, 47 sqq. 1110, 30. 50.* *nota*: Cic. leg. 2, 15 aestivo . . . -e. Prop. 4, 2, 16 aestivo -e (*i. tempore*). Ov. Pont. 2, 10, 38 per aestivos . . . -es (Lampr. Heliog. 19, 2 per omnes -es aestivos). Liv. 44, 33, 10 aestivis -bus (Plin. nat. 34, 116 aestivissimis -bus). Manil. 2, 421. Plin. nat. 2, 229 mediis -bus aestivis. Min. Fel. 2, 3 post aestivam -em (*i. tempus*). Sol. 12, 4 Avson. 332, 48. 371, 4 aestivi . . . meta -ei (*i. temporis*). -es alcyonides: Plin. nat. 10, 90. austrinus: Colvm. 11, 2, 37 Plin. nat. 17, 12. autumnalis: Copa 18. brumalis: *v. vol. II p. 2209, 69 sqq.* *adde*: Svet. frg. p. 322 Mart. Cap. 8, 876. canicularis: *v. vol. III p. 251, 37 sqq.* hibernus: Sen. nat. 6, 1, 1 hibernis -bus (Plin. nat. 19, 64 Veg. mil. 2, 23). Colvm. 8, 8, 4 hiberni -ei solem. Mart. 6, 59, 4. hiemalis: Colvm. 11, 1, 21. lunaris:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VARRO rust. 1 capp. p. 5, 14. 1, 37, 1 ISID. orig. 6, 17, 30 fiunt in anno lunares -es CCCLIV. sementiva: OV. fast. 1, 658. sideralis: SVET. frg. p. 155. solstitialis: CIC. Tusc. 1, 94 solstitiali -e (SVET. frg. p. 322). VITR. 9, 7, 7 SVET. frg. p. 157 MART. CAP. 8, 876. vernus: PLIN. nat. 10, 94 STAT. Theb. 4, 3 AVR. Fronto p. 61, 5 N. SOL. 47, 2 a verno statim -e *serpentes* illuc confluunt.

d *de qualitate corporea*: aestifer: AVSON. 361, 4. albus: SIL. 15, 53. anhelus: STAT. Theb. 4, 681. apricus: VARRO rust. 3, 6, 5 -bus apricis. COLVM. 9, 14, 3 apricissimo -e. VAL. FL. 1, 845 APVL. met. 11, 7. ardens: COMM. apol. 1000. ater (*v. p. 1056, 8*): SEN. Tro. 21. blanda: CARM. epigr. 1223, 4 (*Romae*) ⟨nec potuit⟩ fatum vincere blanda -es. caecus: PLAVT. Pseud. 301 -e caeca (*personate, opp.* -e oculata). MANIL. 5, 463 caecum sine sole -em. calens: LVCAN. 10, 434 -em ... primo quoque sole calentem. calidus: LVCAN. 2, 725. PLIN. nat. 10, 152 calidis -bus. QVINT. inst. 11, 3, 27 calido -e. CLAVD. 22, 257. candidus (*v. p. 1056, 17*): OV. trist. 2, 142 fast. 5, 548 PETRON. 127. certa (*de aeris claritate*): VAL. FL. 4, 730. clarus, -a: CATVLL. 61, 89 clarum ... ab Oceano -em ... venientem. *al. v. vol. III p. 1272, 15 sqq.* clemens: COLVM. 11, 2, 2 clementior -es. FRONTO p. 99, 7 N. crassus (*v. p. 1056, 21*): AVIEN. ora 233 crassior -es (*de aeris crassitudine*). croceus: CLAVD. 20, 529. decolor: AMM. 16, 2, 10. dubius: SEN. Tro. 1142 premiturque dubius nocte vicina -es. PLIN. epist. 6, 20, 6. falsa: STAT. silv. 5, 3, 287 in quo *nemore* falsa -es. fervens: CORIPP. Ioh. 6, 270. fervidus: SEN. Herc. O. 723. fessus: STAT. silv. 2, 2, 48. foedus (*cf. p. 1056, 40*): TAC. hist. 1, 18 foedum imbribus -em. formosus: EPIST. Sapph. 124 ANTH. 474, 3. frequens (*de hominum frequentia*): TAC. ann. 3, 9. SVET. Cal. 15 medio ac frequenti -e. frigidus: CELS. 1, 3 -bus frigidioribus. COLVM. 11, 2, 21 FLOR. epit. 2, 6, 12. gelidus: AVIEN. Arat. 1711 aspera ... tempestas gelidusque -es et frigidus aether. hilaris (*v. p. 1056, 49*): PREC. terr. 11 ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 19. humidus: COLVM. 11, 2, 36 *al.* illustris: CVRT. 3, 3, 8 -e iam illustri. immotus: TAC. hist. 1, 86 sereno et immoto -e. PLIN. epist. 2, 17, 16. incertus: COLVM. 11, 2, 88 *al.* innubis: SEN. Herc. O. 238. insolatus: COLVM. 11, 3, 51 -*bus* insolatis. languidus: PLIN. epist. 6, 20, 6 dubius et quasi languidus -es. largus: SOL. 38, 8 CLAVD. 10, 248. lassus, -a: SEN. Herc. O. 489 Titan -em lassum ... mergit Oceano. VAL. FL. 7, 561. liber (*v. p. 1056, 80*): SOL. 26, 6 egressae in -em liberum. lucidus: SEN. Oed. 219 Phaedr. 571. 946 APVL. met. 10, 11. madidus: MART. 14, 1, 9 *in imagine de Saturnalibus*. mitis: PLIN. nat. 11, 20. nebulosus: CELS. 2, 1 FLOR. epit. 3, 3, 15. nimius, *de solis aestu*: LVCAN. 9, 432 ora sub nimio proiecta -e. nitidus: OV. met. 1, 603 sub nitido ... -e. 8, 1 trist. 5, 8, 32. ELEG. in Maecen. 1, 88 *Iovem* in nitidum percubuisse -em. SEN. Phaedr. 1144. nivalis: HOR. sat. 2, 6, 25 LIV. 21, 54, 7. SEN. nat. 4, 4, 3 dicimus nivalem -em, cum altum frigus et triste caelum est. FLOR. epit. 2, 6, 12. nubilus: CELS. 2, 1. SEN. Oed. 45 nubilo ... -e (PLIN. nat. 2, 100 *al.*). PLIN epist. 5, 6, 25. nubilosus: SOL. 30, 33. obscurus: LIV. 33, 7, 4 AMM. 14, 11, 20 obscuro iam -e. oculata: PLAVT. Pseud. 301 *v. supra l. 12.* pestilens: PLIN. nat. 22, 104. placidus: OV. met. 11, 745 perque -es placidos septem. COLVM. 11, 2, 88 *al.* PLIN. epist. 5, 6, 14 sereno et placido -e. APVL. met. 11, 7. pluvialis: COLVM. 2, 12, 19. pluvius: VARRO rust. 2, 9, 13 pluviis -bus (COLVM. 2, 14, 7 *al.* SVET. Iul. 65). CELS. 2, 1 SEN. nat. 7, 32, 1 COLVM. 4, 30, 6 *al.* PLIN. nat. 2, 150. 15, 59 pluvio -e. PORPH. Hor. epod. 13, 3 POL. SILV. Ian. 22. profundus: STAT. Theb. 3, 496 profundum ... praetexe -em. purpureus: OV. fast. 3, 518 SEN. Herc. O. 1838. CARM. epigr. 1262, 6 (*Romae*). purus (*v. p. 1058, 72*): SEN. clem. 1, 7, 2 sereno et puro -e. nat. 2, 26, 7. PLIN. epist. 5, 6, 33 purissimum -em. CLAVD. rapt. Pros. 3, 2. SOL. 1, 19 -es iste a sanguine purus. quietus: COLVM. 12, 18, 7 -e quieto a ventis. rubicunda: IVL. MONTAN. carm. frg. 1, 2. serenus: VARRO rust. 2, 11, 9 LAEV. carm. frg. 22, 2 LYGD. 6, 32 PAVL. FEST. p. 363. SEN. contr. 7, 1, 4 sereno -e (SEN. clem. 1, 7, 2 nat. 1, 3, 6 COLVM. 11, 3, 57 *al.* PLIN. nat. 2, 138 *al.* STAT. Theb. 12, 234). PS. QVINT. decl. 13, 4 TAC. hist. 1, 85 PLIN. epist. 5, 6, 14 CELS. 2, 1 SEN. Thy. 263. COLVM. 2, 11, 8 -bus serenis (PLIN. nat. 11, 29). COLVM. 11, 2, 52 serenis -bus (PLIN. nat. 7, 212 *al.*). LVCAN. 5, 701 PLIN. nat. 2, 150 *al.* PLIN. epist. 2, 17, 16 FRONTO p. 103, 14 N. *al.* SOL. 30, 33. siccus: HOR. carm. 3, 29, 20 sole -es referente siccos. COLVM. 2, 11, 8 -bus ... siccis. 7, 3, 12 siccis -bus (PLIN. nat. 11, 38 siccioribus). COLVM. 12, 19, 3 sicco -e. *al.* splendidus: SEN. dial. 7, 20, 6 aversantur -em splendidum nocturna animalia. AVIEN. ora 673. tepidus: OV. epist. 4, 160 fast. 1, 456 COLVM. 4, 29, 5. 11, 3, 51 tepidis -bus. tersus: PAVL. FEST. p. 363 pro sereno dictum. torridus: AMM. 31, 12, 11. tranquillus (*cf. p. 1057, 44*): PLIN. nat. 2, 115 tranquillo -e. trepidus: SEN. Herc. O. 23 trepidus ... Cerberum vidit -es et ille solem. turbidus: LIV. 1, 16, 2 *opp.* serena et tranquilla lux. PLIN. nat. 11, 26 turbidis -bus. ventosus: COLVM. 11, 2, 78. QVINT. inst. 11, 3, 27 ventoso ... -e (PAVL. dig. 9, 2, 30, 3). FLOR. epit. 3, 3, 15). umidus, -a: OV. Pont. 4, 4, 1 australibus umida nimbis. QVINT. inst. 11, 3, 27 umido ... -e (TAC. hist. 1, 79). umectus: AMM. 16, 2, 10. unctus: MART. 11, 6, 1 unctis falciferi senis -bus (*i. Saturnalibus*).

e *de qualitate ad actionem pertinente*: acerbus, -a: *v. vol. I p. 369, 10 sqq. 37 sqq.* adversus: PLAVT. Men. 899 hic -es pervorsus atque advorsus mi optigit. almus, -a: *v. vol. I p. 1704, 42 sqq.* alumnus: MART. 12, 60, 1. amara: TIB. 2, 4, 11 et amara -es et noctis amarior umbra est. DRAC. laud. dei 3, 679. amica: STAT. Theb. 4, 612. amoenus: PLAVT. Capt. 774 Persa 768. aptus, -a: OV. fast. 4, 819 apta -es ..., qua moenia signet aratro. LIV. 1, 45, 6 sacrificio. CELS. 2, 10 ei rei. 3, 4 ad initium cibi. PLIN. nat. 17, 192 aptis -bus. atra (*de moriendi -e; cf. p. 1055, 10. 1057, 57*): *v. vol. II p. 1021, 47 sqq. adde*: CARM. epigr. 1036, 2 (*Romae*). 1262, 4 (*Romae*). beatus: *v. vol. II p. 1916, 52 sqq.* benignus: STAT. silv. 5, 1, 109 benigno ... -e. bonus, -a (*ad I et II*): *v. vol. II p. 2092, 66 sqq. adde*: SEN. Phaedr. 450 optimos vitae -es. dial. 7, 22, 3 epist. 108, 27. TAC. hist. 4, 42 optimus. VVLG. I reg. 25, 8 in -e bona (ἐφ' ἡμέραν ἀγαθήν). CORIPP. Iust. 1, 51 *de vitae tempore*. INSCR. christ. Leblant I 31, 24 (*saec. VI*) melior ... sine fine -es. *al.* CORP. VIII 9323 Die Bono ille dedit ... d. s. calamitosus: CIC. Verr. 5, 151. carus: VAL. FL. 7, 336 (*ad I A 2 a*). candidus (*v. p. 1055, 16*): PERS. 2, 1. celeber: *v. vol. III p. 738, 49 sqq.* celebratus: OV. met. 7, 430. LIV. 38, 51, 14 celebratior. clarus: CIC. dom. 90 illo clarissimo -e. Lael. 12. commodus: APVL. met. 2, 12 -*es* negotiatori commodus. 2, 13. crassus (*v. p. 1055, 20*): PERS. 5, 60 (*i. luxuriosus*). cruentus: VELL. 2, 52, 3 illum cruentissimum Romano nomini -em. damnosa: HOR. carm. 3, 6, 45. decretorius: PLIN. nat. 18, 288 decretorio -e. desperata: HIL. in Matth. 27, 2. detestabilis: COMM. apol. 1000. dirus: ACC. trag. 80 CIC. Att. 10, 8, 7. CORP. XI 6926 (*Mutinae*). durus: PROP. 2, 28, 32 *de moriendi -e.* emortualis: PLAVT. Pseud. 1237 *opp.* natali. execrabilis: LIV. 22, 30, 6. exitiabilis: PLAVT. Epid. 606. exoptatus: CIC. Mil. 43 hunc ... -em ... speratum atque exoptatum. SEN. suas. 1, 2 APVL. met. 11, 22. expectata: VERG. Aen. 5, 104 AVSON. 352, 1. fatalis: VAL. MAX. 8, 11, 2 SEN. nat. 3, 27, 1 TAC. dial. 13 VEG. mil. 3, 11. CORP. VI 22355ª hic tuus fatalis -es. 25022. CARM. epigr. 1005, 8 (*prope Mogontiacum*). faustus: TER. Andr. 956 CIC. Tusc. 1, 118. COMM. instr. 2, 33, 8 faustum felicemque. felix: TER. Andr. 956. VERG. georg. 1, 276 -es ... felices operum. CIRIS 27 AETNA 636. LYGD. 3, 26 o mihi felicem terque quaterque -em! MANIL. 5, 568 VELL. 2, 107, 2 SEN. Tro. 470 LAVS Pis. 159. TEST. Ones. (Corp. III 6998) -e felicissimo natali ... Hadriani (*cf.* FRONTO p. 167, 18 N. felicissimo ... -e. COMM. instr. 2, 34, 1 -e felicissimo nostro). COMM. instr. 2, 33, 8 *l. 33.* VVLG. I Macc. 10, 55. flagitiosus: CIC. Phil. 2, 12. foedus (*v. p. 1055, 25*): CIC. Phil. 3, 12 foedo illo -e. fortunatus: SEN. epist. 66, 47 summo ac fortunatissimo -e suo. funebris: SEN. dial. 6, 4, 1 ipso funebri -e. funestus, -a: CIC. Sest. 27 o -em illum ... funestum senatui. har. resp. 23 Att. 9, 5, 2. carm. frg. 32, 10 tertio ... quoque funesto -e. LVCAN. 7, 427 Emathiae funesta -es. SIL. 11, 572. gloriosus: CIC. Lig. 37 Phil. 14, 3 TAC. hist. 5, 17 GREG. TVR. Franc. 5, 17 ipso glorioso ... -e. gratus: CIC. Lig. 37 Att. 12, 50 HOR. carm. 4, 5, 7 OV. epist. 12, 169 MART. 10, 12, 4 CORIPP. Ioh. 4, 259. gravis: CAES. Gall. 5, 43, 5. OV. Ib. 116 nocte *gravior tibi sit* -es. CELS. 3, 4 de morbo. hilaris (*v. p. 1055, 30*): TER. Ad. 287. CATVLL. 61, 11 hilari -e. IVV. 15, 41. honestus: CIC. epist. 1, 2, 2 is -es honestissimus nobis fuerat. 2, 16, 5. PROP. 3, 21, 34 mortis ... -es. PLIN. epist. 6, 31, 13. honoratus: VERG. Aen. 5, 50 CLAVD. 1, 262. horribilis: CIC. Tusc. 1, 118 *et l. 58.* hostificus: ACC. trag. 80. hostilis: STAT. silv. 2, 1, 55. idoneus: QVINT. inst. 2, 4, 35 idoneo -e. ignominiosus: TAC. hist. 5, 17. ignotus: CIC. Att. 9, 5, 2 *alter* -es in volgum ignotus est. illustris: CIC. Catil. 3, 2 non minus nobis ... illustres sunt ei -es, quibus *eqs.* ITALA Ioel 2, 31 (Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 555, 9. ἐπιφανῆ, VVLG. horribilis). imbellis: SIL. 11, 407. indignus: AFRAN. com. 66. iners: SIL. 12, 105. infandus, -a: VERG. Aen. 2, 132 SEN. Herc. O. 770. infaustus: TAC. hist. 2, 91. infelix: CIC. Sull. 91. infestus: LVCR. 3, 899 una -es infesta. iniquus: ANTH. 418, 2 *opus* non vertat iniqua -es. innoxia: CORP. IV suppl. 6761 haec fuerat quaesita -es innoxia famae. inops: LIV. 32, 35, 3 inopem consilii -em. insignis: LIV. 6, 28, 6 si -em ... insignem ... nomine eius loci (*sc. Alliae*) timeant. TAC. hist. 4, 40 publica severitate. PAPIN. dig. 48, 16, 8. CENS. 11, 7 -es habent quadragensimos insignes. insuetus: SEN. Herc. f. 653. invisus: SEN. Herc. f. 824 dial. 10, 16, 4. HOMER. 15 invisosque -es invisaque tempora noctis. iussus. PROP. 4, 6, 64 iusso non moritura *Cleopatra* -e. intolerabilis (*sc. laborum rusticorum*): COLVM. 1, 8, 9. iucundus, -a: CIC. Catil. 3, 2 iucundi atque illustres. VAL. FL. 7, 336 o nimium iucunda -es. laetificus: ANTH. 638, 2. laetus: CIC. Vatin. 6. Pis. 33 tuum laetissimum -em. Phil. 1, 30. 10, 8 Lael. 12. ad Brut. 1, 15, 8 laetissimus ille civitati -es. VERG. Aen. 1, 732 HOR. carm. 4, 2, 41 OV. fast. 1, 87 LIV. 22 30, 6 SEN. Herc f. 875 Herc. O. 1187. 1675 OCTAVIA 256. 647 urbis festo laetoque -e (744). 714 LVCAN. 9, 1097 STAT. Theb. 7, 701 silv. 4, 7, 31 QVINT. decl. 388 p. 436, 21 IVV. 15, 41 TAC. Germ. 40 dial. 7 hist. 3, 38. PLIN. epist. 6, 11, 1 o -em laetum! paneg. 68, 2. 92, 4 PORPH. Hor. carm. 1, 36, 10 VVLG. iud. 19, 9 AVG. epist. 180, 3 CORIPP. Iust. 1, 200. lepidus: PLAVT. Aul. 704. liber (*v. p. 1055, 38*): CIC. fat. 2 quodam liberiore quam solebat -e. COLVM. 6, 2, 3 a tempestatibus. PLIN. epist. 7, 3, 2. lucrificabilis: PLAVT. Persa 712. luctuosus: CIC. or. frg. A IX 25. luculentus: PLAVT. Epid. 157. 341. MIN. FEL. 3, 1 tam luculento -e. lugubris: SVET. Aug. 23. maestus, -a: SEN. Tro. 240 LVCAN. 5, 741.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

797 STAT. Theb. 3,708 SVET. Aug. 23. CARM. epigr. 1432,3 (*Romae*). magnus: TAC. Agr. 34. FLOR. epit. 2,6,57 maior. ITALA Is. 1,13 (Tert. adv. Marc. 1, 20 p. 316, 26) -em magnum *Iudaeorum* (ἡμέραν μεγάλην, VVLG. festivitates). *al.* HIL. in Matth. 26, 4 magnus ille -es (*de -e iudicii ultimi*). 27, 3 ZACCH. 3, 7. malignus: AVG. civ. 19, 10 -bus malignis. malus: PAVL. FEST. p. 69. CELS. 3, 4 (*de morbis*). SEN. Med. 510. ITALA psalm. 40, 2 (Cypr. testim. 3, 1) in -e malo (πονηρᾷ, VVLG. mala). VVLG. eccles. 7, 15 AVG. civ. 18, 51. *cf.* deterior: PVBLIL. C 20. miser: LVCIL. 745 CIC. Sull. 91 SEN. contr. 7, 6, 12 STAT. Theb. 1, 196. navigabilis: PLIN. nat. 1 (10) ind. 47. nequissimus: BARNAB. 2, 1 (πονηρῶν). niger: PROP. 2, 24ᵇ, 34 *de mortis -e.* PORPH. Hor. sat. 1, 9, 72 nigrum ac per hoc tristem -em. nobilis: PLAVT. Poen. 758 SEN. Herc. O. 1482. notus, -a: MORET. 78 notis . . . -bus (nonis *Pithoeus*). SEN. dial. 12, 12, 5 sera et nepotibus demum nostris -es nota sit, qua *eqs.* occupatus: SEN. epist. 72, 2 his . . . occupatis -bus. PLIN. nat. 35, 84 QVINT. inst. 10, 7, 27. opportunus, -a: APVL. met. 2, 12 navigiis. VVLG. Marc. 6, 21 (εὐκαίρου). optabilis: APVL. met. 11, 22. optatus: PLAVT. Persa 773. CIC. de orat. 1, 136 o -em, . . . nobis . . . optatum! epist. 15, 12, 2 optatissimum. OV. epist. 20, 43 FRONTO p. 167, 18 N. CLAVD. 10, 45 *al.* otiosus: CIC. ad Q. fr. 3, 8, 3 supplicationum. perpetuus (*cf. p. 1054, 3*): TERT. spect. 30 p. 28, 17 ille ultimus et perpetuus iudicii -es. perversus: PLAVT. Men. 899 perversus atque advorsus. praeclarus: CIC. Verr. 3, 52 praeclarum -em illis reposuisti, Verria ut agerent. Phil. 2, 88 Cato 82. proprius: STAT. silv. 2, 7, 1 Lucani proprium -em. promissa: VERG. Aen. 9, 106 CORIPP. Iust. 2, 356. prosper: SEN. Ag. 402ᵃ. ANTH. 638, 5 prosperus. publicus: SEN. epist. 122, 9 -es publicus relinquatur: proprium nobis . . . mane fiat. pudibunda: STAT. Theb. 5, 296 exoritur pudibunda -es. pulcher: PLAVT. Poen. 255 LVCIL. 564 CIC. epist. 4, 4, 3 HOR. carm. 1, 36, 10. 4, 4, 39. quaesita: CORP. IV suppl. 6761. quietus: CIC. leg. 2, 55 ceterorum caelestium quieti -es. SALL. Iug. 72, 2 neque . . . -es aut nox ulla quieta fuit. saevus: VAL. FL. 8, 100 STAT. Theb. 1, 52. 10, 381. saluber: CELS. 2, 1 APVL. met. 2, 12 viatori. salutaris: CIC. Flacc. 102 APVL. met. 11, 5. scelerosus: AFRAN. com. 66. securus: TIB. 3, 4, 54 MART. 5, 20, 2 PLIN. paneg. 68, 2. segnis (*cf. p. 1054, 64*): SEN. Herc. O. 60 Med. 399 SIL. 13, 685. severus: PLIN. epist. 6, 31, 13. sollicitus, -a: HIL. in Matth. 5, 13 VVLG. Matth. 6, 34 (ἡ . . . αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς). sospes: PLAVT. Poen. 1188. speciosus: LIV. 38, 52, 1. speratus: CIC. Mil. 43 speratum atque exoptatum. AMM. 16, 12, 31. stultus: TIB. 1, 4, 34 stultos praeteriisse -es. suavis: PLAVT. Persa 768 hunc -em suavem meum natalem. taeter: LVCIL. 745. tempestivus: PLIN. nat. 11, 54. timendus: SEN. Med. 877 mergat -em timendum . . . Hesperus. *cf.* OCTAVIA 928. tranquilla (*cf. p. 1055, 75*): STAT. Theb. 2, 357. tristis: CIC. Pis. 33 Tusc. 1, 67 carm. frg. 42, 1 LIV. 22, 30, 6 SEN. Ag. 578 PORPH. Hor. sat. 1, 9, 72. CORP. XIII 8371 tristi dia⟨e⟩. turbulentus: CIC. dom. 5 Sest. 77. turpis: CIC. Phil. 8, 20 quam hesternus -es nobis . . . turpis illuxit. vacuus: CIC. Verr. 1, 56 ad dicendum. fat. 2 ab interventoribus. TAC. ann. 4, 70 poenā. AVR. Fronto p. 84, 6 N. HILARIAN. pasch. 3 quinque -es, qui supersunt ad annum finiendum, in memoriam fabricae dei vacui nominabantur. quinque enim -bus fabricatus est mundus, homo sexto -e factus est. venerabilis: VVLG. num. 28, 18 venerabilis et sancta. victorialis: TREB. Gall. 3, 7 quasi victorialibus -bus. ultor, ultrix: LVCAN. 7, 782 SIL. 2, 495 STAT. Theb. 10, 244. utilis: CIC. Att. 12, 50 VLP. dig. 38, 15, 2 pr. *et* 1. 49, 4, 1, 7.

speciatim: in iure publico vel civili sim.: ater, -a (*v. p. 1056, 8*): *v. vol. II p. 1021, 21sqq. adde*: MACR. sat. 1, 15, 22. auspicalis: PANEG. 2, 6. auspicatus: VARRO ling. 5, 143 -e auspicato. PANEG. 11, 2 auspicatissimo -e. bonus: *v. p. 1056, 11* civilis: *v. vol. III p. 1214, 60sqq.* comitialis: *v. vol. III p. 1798, 25sqq.* communicarius: PAVL. FEST. p. 220. communis: ATTA com. 9 SVET. frg. p. 155 MACR. sat. 1, 16, 21. compitalicius: CIC. Att. 7, 7, 3. conceptivus: VARRO ling. 6, 25 (consept- *trad.*). congluvialis: SVET. frg. p. 159. dominicus, -a: TERT. idol. 14 p. 47, 3. ITALA apoc. 1, 10 (Apring. in apoc. 1, 10) fui . . . in spiritu dominica -e (Primas. *et* cod. h -e dominica; ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, cod. g *et* VVLG. in dominica -e. ITIN. [Silv.] 24, 8 *al.*). COMM. apol. 559 -e dominica (instr. 2, 20, 21. ITIN. [Silv.] 3, 1 *al.* GAVDENT. serm. 1 AVG. civ. 22, 8 epist. 15, 7, 14 AVELL. p. 27, 3 INSCR. christ. Rossi I 529 [*a. 404*]). ITIN. [Silv.] 25, 1. 27, 1 dominicis -bus. *al.* (HIER. epist. 22, 35, 7). HIL. in Matth. 33, 9 GAVDENT. serm. 1 *al.* FILASTR. *saepius*. AVG. civ. 22, 30 *al.* ISID. orig. 6, 18, 19 dominicus -es proinde vocatur, quia in eo resurrectionis domini nostri gaudium celebratur. exhaeresimus: CIC. Verr. 3, 129. fastus: VARRO ling. 6, 29. 53. CIC. Sest. 33 omnibus fastis -bus. OV. fast. 1, 48 LIV. 1, 19, 7 PAVL. FEST. p. 87. 93 fastis -bus. PLIN. nat. 33, 17 SVET. frg. p. 154 FLOR. epit. 1, 2, 2 MACR. sat. 1, 16, 14. ISID. diff. 6, 18, 1 in quibus ius fatur, id est dicitur. fatalis: COD. Iust. 7, 63, 5, 1ᶜ *in re iudiciaria* (*v. p. 1056, 30*). februatus: VARRO ling. 6, 34. feralis: OV. fast. 2, 34. feriaticus: VLP. dig. 2, 12, 2. feriatus: PAVL. FEST. p. 171. SEN. contr. 10, 4, 8 feriatis . . . -bus (SEN. dial. 1, 2, 5 PETRON. 46. *apud* ICTOS). PLIN. epist. 3, 14, 6. 10, 8, 3 SVET. frg. p. 154 PAVL. dig. 2, 5, 2, 1. *al. apud* ICTOS. GELL. 13, 22, 1 APVL. met. 9, 11 PORPH. Hor. carm. 3, 14, 11 AVG. serm. 259, 6. ISID. orig. 5, 30, 12 feriatos -*es* divinorum sacrorum *causa institutos esse.* festivus: ENN. scaen. 426 festivum festinant -em. AFRAN. com. 260. festus: GLOSS. ἱερὰ ἡμέρα, ἑορτή. LIV. ANDR. carm. frg. 7. PLAVT. Aul. 380 festo -e (Poen. 848 LVCIL. 1229 CIC. fin. 5, 70 *al.*) Cas. 137. Poen. 758 -e festo (NEP. Dion 9, 1 LIV. 5, 13, 1 *al.* COLVM. 1, 8, 5 PETRON. 45 SVET. Tib. 34 TEST. Ones. [Corp. III 6998] 11 AVR. Fronto p. 94, 10 N.) *al.* TER. Eun. 560 Hec. 592 CATO agr. 143, 2 CORP. XI 3078 TVRPIL. com. 140 LVCIL. 228. 1228 TRAG. inc. 223 FANN. or. frg. Iul. Vict. rhet. 6, 4 p. 402. VARRO Men. 504 -bus festis (VITR. 5, 3, 1 PLIN. nat. 33, 111 SCAEV. dig. 34, 2, 40, 1 APVL. apol. 63). rust. 2, 11, 2 CIC. inv. 1, 40 Verr. 3, 51 *bis* 5, 32 *et saepe.* Cluent. 27 festis -bus (CATVLL. 64, 388 LVCR. 5, 1167 VERG. georg. 1, 268 *et passim*). leg. agr. 2, 71. Flacc. 55 pecuniam creditam . . . ad . . . -es festos. Pis. 51 -*es* deorum immortalium festi. *al.* LEX Vrson. (Corp. II 5439) 64, 12 *al.* SALL. Iug. 66, 2. HOR. carm. 2, 3, 6 per -es festos (LIV. 27, 31, 1). LIV. 24, 16, 15 COLVM. 12, 3, 1 IVV. 3, 172. TAC. ann. 14, 4 Quinquatruum festos -es. SVET. Cal. 6. AVR. Fronto p. 36, 15 N. meus -es festus. ITALA deut. 31, 10 (Lugd.) in -e festo scynopygia (ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας, VVLG. in sollemnitate tabernaculorum. *cf.* 33, 10 in -e festo tuo [ἐν ὀργῇ σου, VVLG. in furore tuo]. Ier. 31, 8 [Tert. bapt. 19 p. 217, 13] in -e festo. ἐν τῇ ἑορτῇ. VVLG. Ioh. 12, 20). HIER. epist. 22, 34, 3 festior -es. AVG. loc. hept. 4, 86 p. 595, 17 (*ad* num. 28, 17) notandum -em festum per plures -es celebrari et tamen -em festum dici, non -es festos ipsius festivitatis celebrationem. ISID. orig. 5, 30, 12. *nota*: PLAVT. Cas. 137 sine amabo ted amari, meus festus -es (*pro blandimento*). fissus: SERV. Aen. 6, 37 i. non totus religiosus. genialis: IVV. 4, 66. genitalis: TAC. ann. 16, 14. incommodus: PETRON. 30. intercalaris: PLIN. nat. 2, 35 SVET. frg. p. 156. 167 MARCELL. dig. 44, 3, 2 AVG. civ. 15, 12 MACR. sat. 1, 13, 9 ISID. orig. 5, 18, 28. intercisus: VARRO ling. 6, 31 MACR. sat. 1, 16, 2. iudiciarius: CAPITOL. Aur. 10, 10. iustus: LEX XII tab. 3, 1 (Gell. 20, 1, 45) CIC. leg. 2, 22 SVET. frg. p. 156. OV. Pont. 4, 9, 3 iusto -e. PAVL. FEST. p. 103 MACR. sat. 1, 16, 15. legitimus: CIC. Verr. 3, 129 -es is erat legitimus comitiis habendis. SALL. Catil. 18, 3 intra legitumos -es. CONC. Matisc. a. 585 p. 166, 11 legitimum -em baptismi. ISID. orig. 5, 30, 1 -es legitimus viginti quattuor horarum. lustricus: PAVL. FEST. p. 120 infantium. SVET. Nero 6 -e lustrico. ARNOB. nat. 3, 4 -bus . . . lustricis. MACR. sat. 1, 16, 36. natalicius: MART. 8, 38, 12 ARNOB. nat. 7, 34 VVLG. gen. 40, 20. natalis *saepe, ex. gr.*: PLAVT. Capt. 174. Curc. 656 natali -e (Epid. 639 Rud. 1171. CIC. Att. 4, 1, 4 natali suo ipso -e. 9, 5, 1 natali -e tuo [fatali *coni. O. E. Schmidt*]. NEP. Timol. 5, 1 natali suo -e. PLIN. nat. 2, 139. 7, 2 *al.*). Persa 768 Pseud. 165. 179. 234 suo -e natali (CIC. Att. 11, 9, 3 epist. 11, 14, 3 TAC. ann. 6, 5 INSCR. Revue archéol. 4. sér. XII 1908 p. 472 [*in Africa*]). 775. 1237 TER. Phorm. 48 VARRO frg. Gell. 3, 2, 6. CIC. Flacc. 102 quem ego -em vere natalem huius urbis . . . appellare possum. Sest. 131 Phil. 2, 14 fin. 2, 101. 102 *bis.* 103 Epicuri. div. 2, 87 in praedictione vitae . . . ex natali -e. 2, 98 urbis . . . natalem -em. 2, 99. Att. 3, 20, 1 -em . . . natalem reditus mei. LVCR. 3, 712 neque natali privata videtur esse -e natura animae nec funeris expers. CAES. Gall. 6, 18, 2. CORP. VI 10096 natales -es. NEP. Timol. 5, 1 HOR. sat. 2, 2, 60 SVLPICIA Tib. 3, 15, 3 OV. ars 1, 405 PAVL. FEST. p. 242. CELS. 7, 8 solet . . . evenire . . . a primo natali -e protinus (SVET. Aug. 100). 7, 12, 4. SEN. epist. 12, 6 *opp.* extremus. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 2, 30 die⟨bus natalibus⟩ Dianae et Antinoi. DECRET. decur. Gab. (Corp. XIV 2795) 12. GELL. 3, 2, 1 qui noctis hora tertia quartave . . . nati sunt, uter -es natalis haberi . . . debeat, isne, quem nox ea consecuta est, an, qui -es noctem consecutus est. CENS. 23, 5 qui a media nocte ad proximam mediam noctem . . . nascuntur, eundem -em habent natalem. naturalis: CENS. 23, 1 *opp.* civilis. nefastus: VARRO ling. 6, 30. 53 HOR. carm. 2, 13, 1 OV. fast. 1, 47 LIV. 1, 19, 7 PAVL. FEST. p. 164. 278 *al.* negotiosus: TAC. ann. 13, 41 *opp.* sacros. nuptialis: SEN. Herc. O. 348 Med. 985 APVL. met. 10, 23. CORP. VIII 21241 ex -e numtiale suo. pandicularius: PAVL. FEST. p. 220 in quo omnibus dis communiter sacrificabatur. parentalis: OV. fast. 2, 548. paschalis: ITIN. [Silv.] 27, 1 *al.* ISID. orig. 6, 17, 17 INSCR. christ. Rossi I 810 (*a. 463*). profestus: PLAVT. Aul. 381 profesto -e (LVCIL. 1229 VARRO rust. 1, 16, 4). LVCIL. 1228 VARRO rust. 1, 16, 4. HOR. sat. 2, 3, 144 profestis -*bus* (LIV. 34, 3, 9 PLIN. nat. 18, 40 SVET. Aug. 71 Dom. 21). PAVL. FEST. p. 228. 253 SVET. frg. p. 155 MACR. sat. 1, 16, 13. proeliaris: PAVL. FEST. p. 226 SVET. frg. p. 156 MACR. sat. 1, 16, 14. purus (*i. februatus, v. p. 1055, 58*): PROP. 4, 5, 34 Isidis . . . -es. OV. fast. 2, 559. religiosus: LVCIL. 745 CIC. Att. 9, 5, 2 ad Q. fr. 2, 4, 2 LIV. 6, 1, 11. 26, 17, 12. 37, 33, 6 PAVL. FEST. p. 157. 250. 313. GELL. 4, 9, 5 religiosi . . . -es dicuntur tristi omine infames impeditique. *al.* SERV. Aen. 6, 37. sacer: VARRO ling. 5, 123 in -bus sacris Sabinis. TIB. 1, 3, 18 Saturni . . . sacram . . . -em. HOR. carm. 2, 12, 20. COLVM. 11, 1, 19 sacris -bus (IVV. 6, 536 SERV. Aen. 11, 740 AVELL. p. 71, 3. PLIN. nat. 11, 40 Volcano. TAC. ann. 13, 41 *opp.* negotiosos. ITIN. Alex. 40. SCHOL. Verg. Veron. georg. 2, 535 septimontii. sacrata: MART. 4, 1, 1 Caesaris alma -es et luce sacratior illa *eqs.* SEDVL. carm. pasch. 2, 42. sacrificus: OV. met. 13, 588. sanctus: AFRAN. com. 141 Dianae. CIC. Verr. 5, 151 TIB. 3, 11, 1 TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 456, 13 sabbati -em benedictione . . . sanctum. ITIN. [Silv.] 49, 1 VVLG. exod. 12, 16 *al.* AVELL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 62, 10. sollemnis: Cic. Pis. 51. Liv. 5, 9, 4 *ante* sollemnem ineundis magistratibus -em. 11, 9, 11 -e sollemni (Qvint. inst. 6, 1, 16 Avr. Fronto p. 94, 7 N. Fronto p. 95, 1 N. -e tibi sollemnissimo. Veg. mil. 4, 40 Avg. civ. 2, 4). 27, 23, 7. Pavl. Fest. p. 316 sollemni -e (Sen. contr. 9, 2, 9 Min. Fel. 9, 6 Porph. Hor. sat. 1, 3, 21). Sen. contr. 1, 8, 4 sollemnibus -bus (10, 4, 8 Svet. Vesp. 2 Lampr. Heliog. 4, 3). Phaedr. app. 19, 7. Colvm. 12, 3, 1 -erum sollemnium ornatum. Petron. 85 Sil. 15, 416 Svet. Aug. 53. 75. Claud. 14 suis suorumque -bus sollemnibus (Lex colleg. salut. Dian. et Antin. [Corp. XIV 2112] 2, 24 -bus sollemnibus. Apvl. met. 11, 29). Avr. Fronto p. 91, 22 N. hunc -em tuum sollemnem. Apvl. met. 2, 31 Tert. bapt. 19 p. 217, 1 *al.* vulgaris: Avg. serm. ed. Mai 88.

t. t.: in arte medicina: creticus (*i. criticus*): Isid. orig. 4, 9, 13. efficax: Cels. 3, 4. integer: Cels. 3, 3. medicus: Fronto p. 113, 10 N. remissus: Cels. 3, 4. *philosophice:* corporalis: Avg. gen. ad litt. 5, 2 p. 140, 1. intellectualis: Avg. gen. ad litt. 7, 22 p. 221, 23. invisibilis: Avg. gen. ad litt. 6, 6 p. 176, 16 (*opp.* -es cotidiani). spiritualis: Avg. gen. ad litt. 5, 2 p. 140, 2.

adi. a nom. propr. derivata: Aegyptiaci: Anth. 736 tit. versus de -bus Aegyptiacis. Agonalis: Varro ling. 6, 12 Ov. fast. 1, 324. Alliensis: Cic. Att. 9, 5, 2 Liv. 6, 28, 7 Pavl. Fest. p. 7 Val. Max. 9, 11 ext. 4 Svet. Vit. 11. Cannensis: Flor. epit. 4, 12, 35. Capitolinus: Cic. Att. 14, 10, 1. Cinnanus: Cic. Sest. 77. Formiani -es: Mart. 10, 30, 26. Latini -es: Ov. fast. 3, 177 *sc. festi.* Octavianus: Cic. Sest. 77. Pierii: Stat. silv. 1, 3, 23 *opp.* habentes carmina somnos. Pylii -es: Ov. trist. 5, 5, 62 *i. Nestoris aetas.* Romanus: Cens. 24, 1 *media nox* principium et postremum est -ei Romani. Sullanus: Cic. Att. 10, 8, 7. Thessalicus: Lvcan. 7, 202. Tusculanenses -es: Cic. epist. 9, 6, 4. meus, tuus *sim. v. p. 1028, 72. 1032, 50.*

B *accedunt genetivi, ex. gr.:* Plavt. Asin. 311 omnes de nobis carnificum concelebrabuntur -es. Lex par. fac. Put. (Corp. X 1781) 3, 13 -es operis. *ibid.* -es pequn⟨iae⟩ (Cic. de orat. 1, 168 cuius pecuniae -es fuisset. Att. 9, 5, 3 Liv. 34, 6, 13. Colvm. 1, 7, 2 pecuniarum. Labeo dig. 22, 2, 9 solvendae pecuniae [*cf.* Iavol. dig. 17, 1, 51 solvendi. *al.*]. Gaivs dig. 3, 6, 6 datae pecuniae. Papin. dig. 5, 1, 41 praestandae pecuniae. Vlp. dig. 26, 7, 8 creditae pecuniae). Rhet. Her. 1, 4, 24 qui ad -em commeatus non venit (Qvint. inst. 7, 4, 14 Mod. dig. 49, 16, 3, 7). Cic. inv. 2, 96 sacrificii (Tac. ann. 3, 71 Cavtio Phaonis [Corp. X 444] 23). Cic. Quinct. 57 profectionis (Mil. 52. Att. 12, 42, 1 certum -em illius profectionis. Tac. hist. 1, 62 ipso profectionis -e [Svet. Nero 19]. Capitol. Aur. 21, 3 sub ipsis profectionis -bus). Verr. 1, 6 inquirendi in Siciliam (*cf.* Ascon. Scaur. p. 19 inquisitionis . . . -es tricenos. p. 21). 4, 37 deportandi *frumenti* (*sim. gerund. saepe*). 2, 10 his ludorum -bus interpositis (*sim.* Phil. 10, 8 iis ipsis ludorum -bus [de orat. 1, 24 ad Q. fr. 3, 1, 1 Act. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 55 Plin. nat. 2, 94 Tac. ann. 3, 23]. de orat. 3, 2 extremo ludorum scaenicorum -e [*sim.* Pollio Cic. epist. 10, 32, 2 Liv. 30, 38, 11. 45, 1, 6 Phaedr. 5, 7, 19 Tac. ann. 15, 53 Svet. Aug. 68]. Liv. 39, 7, 9 Frontin. aq. 97 Plin. nat. 35, 100 Capitol. Maximin. 25, 3). Phil. 3, 20 edicti (Plin. epist. 40, 3). leg. agr. 2, 3 *consulatus* ad mei temporis -em petitus. Catil. 3, 17 exitii ac fati -em (Cvrt. 3, 9, 31 Cod. Iust. 9, 6, 6 pr. [*a. 239*]. Inscr. christ. Kraus I 103 [*Aug. Trever.*] in -e fati sui). Cic. Mil. 42 -es comitiorum (epist. 8, 12, 4 *coni. Weiskius.* ad. Q. fr. 3, 3, 2 Sall. Catil. 26, 5 Liv. 3, 34, 7. 26, 3, 12. Ascon. tog. cand. p. 83 Cl. ante -es comitiorum paucos. Qvint. decl. 370 p. 407, 7 sub -em comitiorum. Svet. Aug. 40 -e comitiorum [Flor. epit. 3, 14, 6]. Aug. 46. comitiorum -es: Cic. Phil. 2, 82 Sall. Iug. 36, 4 Liv. 8, 23, 11 Liv. 26, 18, 6 -e [32, 25, 2 primo. Val. Max. 9, 3, 2 postero. Plin. epist. 3, 20, 2 Svet. Dom. 10 Isid. orig. 4, 7, 7]. 27, 21, 6 -bus. 35, 8, 1). Cic. Mil. 43 -em campi (*i. comitiorum*). de orat. 1, 27 curiae. Brut. 87 cognitionis -es (Plin. epist. 3, 9, 35 Vlp. dig. 5, 1, 73, 1). fin. 2, 101 vicesimo -e lunae (*fortasse ex Graeco μηνός. cf.* Plin. nat. 7, 161 momentis horarum insignibus lunae -erum. 18, 228 isdem lunae -bus). Tusc. 3, 6 tertius -es disputationis. fat. 30 moriendi -es (*cf.* off. 3, 45 -em necis [Tac. ann. 6, 25 utriusque necis -e]. Carm. epigr. 436, 10 (*Romae*) leti *-es* [Cvrt. 8, 9, 33 leti -em Corp. VI 10096, 19]. Tac. ann. 3, 21, 34 mortis -es [Carm. epigr. 1076, 2 Cels. 3, 23. 7, 7, 15 Sen. vita patr. p. 32 epist. 27, 2. *apud* Ictos. Sen. benef. 5, 17, 6 -es mortis. nat. 2, 59, 2 Capitol. Gord. 20, 3 Ambr. exc. Sat. 2, 2. Vvlg. gen. 27, 2 -em mortis meae. Inscr. Bull. com. 1906 p. 325 usque in -em mortis. Corp. VIII 23592 usque -e mortis nostre. *aliter:* Carm. epigr. 1611 *v. p. 1034, 36*). Att. 3, 4 ante -em rogationis (Liv. 22, 25, 16 rogationis ferendae. Flor. epit. 3, 14, 3). 9, 5, 2 -em Alliensis pugnae (Caes. Gall. 4, 13, 4 Liv. 10, 27, 3 Frontin. strat. 1, 12, 9 ante -em pugnae. Tac. hist. 2, 70. *cf.* Sil. 5, 86 camposque -emque pugnandi). 8, 3, 3 kalendarum Martiarum -e (*sim. saepe*). 9, 5, 2 -es urbis captae. 12, 42, 1 nullum a te desideravi -em litterarum. 13, 45, 1 -es (*pl.*) feriarum (Pavl. Fest. p. 194 Colvm. 2, 12, 19 Petron. 134. Tac. ann. 4, 36 feriarum Latinarum. Corp. VI 30986a. Amm. 21, 2, 5). 13, 49, 1 -es illorum iudiciorum praestitutos esse (Liv. 2, 54, 8 iudicii -e [3, 13, 19]. 3, 13, 5 servaturum eum ad iudicii -em. 3, 58, 9 ante iudicii -em [Hier. epist. 14, 8, 1]. Ascon. Scaur. p. 18 Cl. summus iudicii -es. *al.* Plin. epist. 5, 1, 6 Tert. anim. 7 p. 308, 12. idol. 23 p. 57, 13 in -e iudicii. *al.* [Filastr. 59, 3. 137, 8 Hier. epist. 13, 2 *al.* Avg. civ. 17, 4]. spect. 30 p. 28, 17 *al.* Itala Mal. 2, 17 [Aug. spec. 18 p. 86, 9] ubi est -es iudicii? [ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης, Vvlg. deus iudicii]. Vlp. dig. 2, 11, 2, 3. Comm. instr. 2, 4 tit. de -e iudicii. Hil. in Matth. 10, 16 Avg. civ. 26, 4 *al.*). Cic. epist. 7, 1, 3 elephantorum -es. ad Brut. 1, 15, 5 etesiarum -bus. Caes. Gall. 1, 4, 2 -e constituta causae dictionis (*cf.* Val. Max. 38, 50, 10 causae dicendae). 3, 2, 1 -es hibernorum complures. 4, 36, 2 aequinoctii (Plin. nat. 2, 182. 6, 212. 18, 254). Nep. Ages. 3, 1 indutiarum -es (Liv. 4, 30, 14. 30, 24, 11 *al.*). Verg. georg. 1, 205 Haedorum. 1, 253 messisque -em tempusque serendi (*cf.* Plin. nat. 17, 170 sationis). Aen. 12, 150 Parcarum -es (Prop. 3, 5, 18 Parcae -e). Tib. 1, 3, 18 Saturni (*cf. l. 46*). Prop. 2, 11, 4 extremi funeris atra -es (Val. Max. 2, 6, 7 Tac. ann. 1, 8 Capitol. Aur. 18, 2). 4, 5, 34 Isidis . . . -es (*pl.*). Ov. epist. 16, 238 partūs (Plin. nat. 10, 89 Qvint. decl. 277 p. 129, 14. 25). Ov. ars 2, 256 Fortunae. trist. 4, 10, 82 poenae . . . meae (Phaedr 4, 11, 8. Cypr. laps. 23 -es). Pont. 4, 9, 61 Iani -e (*i. kal. Ian.*). fast. 4, 878 Iovis. Liv. 3, 13, 4 cui rei capitalis -es dicta sit. 3, 36, 3 primum honoris -em (*i. consulatus. cf.* Stat. Ach. 1, 286 honorum -em). 4, 46, 5 *Sergi* -es imperii erat (*cf.* 22, 27, 9 se tempora et -es imperii cum eo . . . divisurum. Plin. epist. 10, 103. Fronto p. 167, 18 N. initi imperii. Svet. Claud. 27. 35 Nero 9 Tit. 9 Vit. 12 Paneg. 2(10), 1 Spart. Hadr. 5, 5 Pesc. 2, 2 Vopisc. Car. 15, 6. Inscr. Rostowzew, tess. plumb. 65 -ei imperi Hadr(iani) Aug(usti) fel(iciter). *cf.* Plin. nat. 11, 190 primo potestatis suae -e. Tac. hist. 2, 79 principatus [Plin. paneg. 21, 2 Svet. Vesp. 6]. Tac. hist. 3, 37 consulatus [Plin. epist. 9, 37, 5 paneg. 66, 2]). Liv. 8, 11, 15 post -em decimum Latinarum (Svet. Claud. 4 Latinarum -bus. Flor. epit. 3, 18, 8). 9, 34, 22 censurae. 21, 63, 8 -e initi magistratus. 31, 14, 7 per initiorum (*i. mysteriorum*) -es (39, 13, 9). 40, 13, 2 lustrationum -e (*cf.* Gloss. III 56, 11/12 -em lustri ἡμέραν τοῦ καθαρμοῦ). Pavl. Fest. p. 207 luctūs (Vvlg. gen. 27, 41. *cf.* Stat. silv. 2, 6, 13 -es *lugendi*). p. 289 pridie nuptiarum -em (Lavd. [Turiae] [Corp. VI 1527] 1, 3 Sen. contr. exc. 6, 6 *al.* Phaedr. app. 14, 3). Sen. suas. 1, 7 bienni -e (*ibid.* trienni -e. Proc. dig. 23, 3, 17 -e quinquenni. *cf. etiam* Caes. civ. 3, 20, 4 ut sexenni -e [*corr. P. Manutius,* sexies deni -es *trad.*] sine usuris creditae pecuniae solverentur). Vell. 2, 35, 1 ille senatus -es (Val. Max. 2, 1, 9 Tac. hist. 4, 6 *al.*). 2, 85, 1 maximi discriminis -e. Val. Max. 36, 39, 4 adesse Romae ad -em triumphi (39, 5, 12 Vell. 1, 10, 4 Ascon. Pis. p. 14 Cl. Svet. Iul. 37 Gallici triumphi. *al.*). Sen. clem. 1, 9, 9 locum, socios, -em . . . insidiarum. dial. 10, 16, 3 -es muneris gladiatorii (Qvint. decl. 302 p. 191, 21 Svet. Aug. 43 Cal. 35 Apvl. met. 10, 29 Capitol. Gord. 3, 8). Colvm. 3, 14, 1 vernae . . . positionis -es. 3, 19, 3 silentis vel certe placidi spiritus -em. Ascon. Mil. p. 43 Cl. per omnes interregni -es. Lvcan. 4, 24 prima -es belli (*cf.* Stat. Theb. 3, 666 bellorum -em). Pers. 5, 180 Herodis . . . -es. Petron. 81 -e togae virilis (Svet. Aug. 66 Cal. 15 Claud. 2). Bvc. Eins. 2, 23 Saturni -es (*l. 11* Tert. apol. 16 Marcell. med. 2, 13 -es . . . Saturni. Corp. X 2933 [*Puteolis*] -e Saturni. *ibid.* -em Saturni. *cf.* Mart. 12, 60, 1 Martis alumne -es [Marcell. med. 2, 13 -es Martis. 12, 24 -e Martis. Fast. Vind. II chron. I p. 330, 657 -e Martis. *al.*]. Tert. apol. 16 -em Solis [nat. 1, 13 p. 83, 23 -e Solis. Marcell. med. 8, 29 Solis -e. 26, 94 *al.* Corp. III 4121 -e Solis. IV suppl. 4182 -es Solis. 6838 *al.*]. Porph. Hor. sat. 2, 3, 290 -e Iovis [Marcell. med. 26, 94 Corp. III 1051 *al.*]. Tert. adv. Marc. 4, 12 p. 455, 6 de -e sabbati [Lact. inst. 7, 14, 8 -es sabbati. Vvlg. exod. 20, 8 -em sabbati. Corp. III 9538 diae s⟨a⟩bbati⟩. *al.*]. Marcell. med. 8, 59 -e Lunae [Corp. III 5938 *al.*]. Fast. Vind. II chron. I p. 281, 114 -e Veneris [p. 304, 577. Corp. III 9551 -e Veneres. Inscr. Mainzer Ztschr. III 1908 p. 11 n. 35 (*Mogontiaci*) -e Veneres. *al.*]. Inscr. christ. Rossi I 4437 [*a. 397*] Mercuri [I 475 (*a. 399*) -e Mercuris. Inscr. Notiz. degli scavi 1898 p. 261, 4 re|cessit in pace -em Mercur s| vi kal. Nov. *al.*]). Plin. nat. 16, 188 -es siderum (18, 282). 18, 231 brumae -es (36, 72 brumae confectae -e. Mart. 12, 81, 1 brumae -bus). Sil. 4, 711 prima -es iuris (*i. consulatus*). 7, 450 -es pietatis. Stat. Theb. 8, 663 Tydeos illa -es. Mart. 4, 1, 1 Caesaris alma -es. 4, 88, 2 Saturni quinque fuere -es (14, 72, 2 Saturni septem . . . ante -es. Tac. hist. 3, 78). Qvint. inst. 5, 10, 44 ante -em tabularum decessit. Tac. hist. 4, 72 primum illum stipendiorum et sacramenti -em. ann. 1, 8 -em illum crudi adhuc servitii et libertatis improspere repetitae. 4, 8 per omnes valetudinis *Drusi* -es (Plin. epist. 7, 1, 5 vicensimo valetudinis -e). Plin. epist. 10, 45 *-es* diplomatum. paneg. 16, 1 adoptationis tuae -e (Svet. Galba 17 intra sextum adoptionis -em. 18). Svet. Galba 7 expeditionis Britannicae -es. 32 nundinarum -e (Venvl. dig. 45, 1, 138 pr. certarum nundinarum -bus). Lex colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 5 -e natalis Antinoi (*cf.* Varro frg. Non. p. 144 Vlp. dig. 4, 4, 3, 3 Marcian. dig. 33, 1, 23 Spart. Carac. 6, 6 Lampr. Diad. 6, 7. Corp. X 5654, 6 [*Fabrateriae vet.*]. XI 4391 [*Ameriae*]. 6173 [*Suasae*]. 6520 [*Sassinae*]. Spart. Hadr. 26, 8 ante -em natalis eius. Lampr. Comm. 10, 2. Vvlg. II Macc. 6, 7 in -e natalis regis [γενέθλιον ἡμέραν]. Avg. epist. 55, 2 -em natalis domini). Gaivs inst. 2, 244 -es legatorum. Ivlian. dig. 30, 86, 2 ex -e aditae hereditatis (*sim. saepe* Icti). Scaev. dig. 32, 41, 2 in -em vitae testatoris (*i. mortis. cf.* Vlp. frg. Vat. 73. Corp. V 5337, 9 [*Comi*] in -em vitae. VI 85 [*Romae, a. 198*] indiem vitae suae. Ambr. epist. 82, 7 Cod Iust. 12, 57 [58], 14, 1 [*a. 471*]. Corp. X 1783, 5 [*Puteolis*] ad -em

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vitae eius). TERT. anim. 55 p. 389, 5 in -em domini (*de ultimo iudicio. cf.* ITALA Is. 2, 12 [Tert. adv. Marc. 4, 33 p. 531, 22] -es . . . domini Sabaoth [ἡμέρα . . . κυρίου Σαβαώθ, VVLG. -es domini exercituum]. AVG. un. eccl. praef.). ieiun. 12 p. 291, 4 -e tribunalis. spect. 12 p. 14, 18 edicto -e inferiarum. ITALA gen. 27, 41 (Hier. epist. 36, 16, 5) -es passionis (αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, Lugd. mortis, VVLG. luctus). Is. 51, 9 (Tert. resurr. 26 p. 63, 23) sicut in primordii -e (VVLG. in -bus antiquis). 61, 2 (Filastr. 106, 1) -em retributionis (VVLG. ultionis). psalm. 19, 2 (Tert. adv. Marc. 5, 14 p. 626, 3) in -e pressurae (VVLG. tribulationis). 88, 46 (Aug. civ. 17, 10) -es sedis eius (τὰς ἡ. τοῦ θρόνου αὐτοῦ, VVLG. -es temporis). CAPITOL. Maximin. 25, 1 qui -es urbis *fuerit.* VVLG. gen. 47, 8 -es (*pl.*) annorum vitae tuae. *cf.* AVG. loc. hept. 1, 202 p. 528, 12 -es annorum saepe dicit scriptura, cum semel posset annos dicere. CORP. V 4489, 7 -es Parentaliorum et Rosaliorum (XI 5047 [*Mevaniae*]). INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 1096 Priscillae -es.

genet. rei, quae antecedit: v. p. 1034, 31. 37. 1035, 12. 1039, 82. 1042, 47 sqq. 1052, 24.

iuxta posita: aetas (MART. 11, 69, 7 *al.*), annus, caelum (STAT. Theb. 11, 6 *al.*), hora (SIL. 9, 549 STAT. silv. 2, 1, 55), lux (LIV. 7, 36, 6 *al.*), mensis, nox, tempora noctis (HOMER. 15), Phoebi radii (MART. 7, 12, 8), sol (ALBINOV. carm. frg. 1 *al.*), solis viae (SIL. 15, 809), tempus (LIV. 2, 45, 2 *al.*), tenebrae (SIL. 6, 562), Titan (SEN. Herc. O. 423), vita (STAT. Theb. 6, 881).

syn.: ad I A: caelum, lux, Phoebus, sol (Sol), diurnum tempus, Titan, vita. *ad I B*: tempora. *ad II*: aetas, tempus. *opp.: ad I A*: nox, quies, somnus, tenebrae, umbra. *ad I B*: annus, hora, mensis.

deriv.: diecula, diesco, diurnus. *comp.*: aequidies, meridies, semidies. biduum, quadriduum, triduum. cottidie, hodie, perendie, postridie, pridie. *Pflugbeil.*

diēsco a dieo id est incipit esse dies GLOSS. GLOSS. -it patescit (*ad* dehiscit?). V 596, 45. 46 diet nunc dies fit, -it dies fit.

diesextum *v. l. 69.*

***diesis**, -eōs *f.* δίεσις. *in codd. scribitur subinde* dih-. *sing. genet.* -eōs, *acc.* -in, *abl.* -ī; *plur. nom. acc.* -ēs VITR., -īs MART. CAP.; *genet.* -eōn MART. CAP. 9, 933 (*graecis litteris*) BOETH. mus. 4, 6.

t. t. musicae: is tonus, qui primum sensu percipi potest: PS. CENS. frg. 12, 5 initium modi dicitur -is, dimidium semitonium, totum tonos. BOETH. anal. post. 1, 19 p. 735ᴰ hoc autem (*sc. elementum*) non idem ubique est, sed in gravi quidem uncia, in melodia autem -is. ISID. orig. 3, 20, 6 -is est spatia quaedam et deductiones modulandi atque vergentes de uno in altero sono. *quarta pars toni*: VITR. 5, 4, 3 harmoniae tetrachordum et tonos et -es habet binas: -is autem est toni pars quarta, ita in hemitonio duae -es sunt collocatae. MART. CAP. 9, 930 dico autem quidquid sonuerit aut tonum esse aut hemitonium aut quartam toni, quae -is appellatur ... hemitonium dicitur quod toni medium tenet, -is vero distantiae tres sunt. 9, 933. 934. 948 in -i. 9, 950. 951 *sqq.* BOETH. mus. 1, 21 p. 213, 17 *al.* 4, 6 p. 318, 10 proportiones vel tonorum atque -eon. 4, 7 p. 324, 20 spatium -eos hoc modo significavimus *sq. nota.* *aliter*: CHALC. comm. 45 hemitonium quod dicitur, a veteribus autem -is appellabatur, limma cognominavit *Pythagoras.* MACR. somn. 2, 1, 23 hoc semitonium Pythagorici quidem veteres -in nominabant, sed sequens usus (*sc. Philolai Pythagorici v.* BOETH. mus. 3, 5 p. 277, 3 *sqq.*) sonum semitonio minorem -in constituit nominandam; Plato semitonium limma vocitavit. BOETH. mus. 2, 28 p. 260, 24 quod *spatium* nunc quidem semitonium nuncupamus, apud antiquiores autem limma vel -is vocabatur. BOETH. mus. 5, 16 p. 365, 12 *Aristoxenus* dividit tonum in duas partes atque id semitonium vocat, dividit in tres, cuius tertiam vocat -in chromatis mollis.

diestigmenon *n.* διεστιγμένον. *t. t. metricorum*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 111, 14 huic quoque *versui* si octavam syllabam a primordio versus auferas, fiet elegion, quod -on appellatur, quasi unius interiectu syllabae distinctum.

diesnator (GLOSS.) *v. p. 722, 49.*

dietēris *f.* διετηρίς. CENS. 18, 2 idque tempus trieterida appellabant, quod tertio quoque anno intercalabatur, quamvis biennii circuitus et re vera -is esset.

?**diexenum** dextrum seu diesextum. dextrum, diexestum. GLOSS. *fort. pertinet ad* 2. bisextum.

diexodos *f.* διέξοδος. *t. t. rhet.* (*scribitur graece*): CARM. de fig. 61 -ος: fit percursio, percurro cum singula raptim. FORTVN. rhet. 2, 12 p. 108, 25 *inter partes orationis* -ον id est excessum (2, 20 p. 113, 15). GLOSS. V 567, 24 -us cursus aquarum. 379, 24 (*al.*) psyches -os animae exitus.

diezeugmenon, *genet.* -ū (*l. 82*) *n.* διεζευγμένον. *t. t. mus.*: VITR. 5, 4, 5 stantes autem *sonitus* sunt qui inter mobiles [sunt] interpositi continent tetrachordi coniunctionem et e generum discriminibus suis finibus sunt permanentes, appellantur autem sic: ... nete -on, nete hyperbolaeon *eqs.* 5, 4, 7 tetrachorda autem sunt quinque: . . . quartum disiunctum quod -ον nominatur (BOETH. mus. 1, 20 p. 207, 26. 209, 27. 1, 26 p. 218, 23). 5, 5, 2. 4 *sq.* PS. CENS. frg. 12, 3. 4 -u adiectione. BOETH. mus. 4, 9 p. 327, 18 *sqq.* 4, 12 p. 335, 3. 4, 14 p. 337, 26. *t. t. rhet.*: GELL. 2, 7, 22 (*graece*) non ergo integra est propositio dicentium 'aut honesta sunt ... aut turpia', neque ὑγιὲς et νόμιμον -ον videri potest: deest enim diiunctioni isti tertium: 'aut neque honesta sunt neque turpia' (*cf.* MAR. VICTORIN. rhet. 1, 38 p. 246, 2 cum in propositione 'aut' est, κατὰ -ον dicitur). AQVILA rhet. 43 p. 36, 3 -ον diiunctum *sq. definitio.*

difāriam διχῶς GLOSS. [*cf.* di- *et* bifariam. *Th.*]

diffāmātio, -ōnis *f. a* diffamare. *i. q. divulgatio*: ZENO 1, 7, 4 ut ... in publicum tota diffusa sit *impatientia*, -bus vigeat. AVG. civ. 3, 31 Christianae religionis receptionem et -em. serm. 336, 3 *Christi* praedicatione et per apostolorum constantiam -e. in psalm. 67, 1. FACVND. defens. 8, 2 p. 713ᴮ ut ex mala -e venerabilium nominum ... puerilem gloriam captaret.

***diffāmo**, -āvī, -ātum, -āre [*a* dis- *et* fama, *cf.* infamare. *Th.*]. diffim-: ITALA Matth. 9, 31 cod. g¹. NON. p. 274 concelebrare -are. p. 284 differre: -are, divulgare. SCHOL. Ter. p. 122, 15 traducere est publicare sive -are. GLOSS. διαφημίζω. ἐπιφημίζω. -atur publicatur, detegitur. *legitur inde ab* OV. *cf. etiam* defamo.

1 *de mala fama i. q. infamare aliquem vel aliquid, calumniari* (*accedunt abl. instr.*, de, in *c. acc.*, contra, *enuntiata* quasi, quia, *inf.*): OV. met. 4, 236 vulgat adulterium -atumque parenti indicat. TAC. ann. 1, 72 Severi libidine, qua viros feminasque illustres procacibus scriptis -verat. 14, 22 prava. 15, 49 probroso carmine. APVL. met. 1, 12 me probris. ITALA Iob 31, 30 (Aug. in Iob p. 579, 12) opprobrio sim in meo populo -atus (κακούμενος, VVLG. *aliter*). Luc. 16, 1 (codd. *et* VVLG.) hic -atus est (διεβλήθη; cod. ff² diffatus, i delatus) apud illum (ei cod. d), quasi dissipasset bona ipsius. act. 21, 21 (codd. d g. *cf.* HIER. in Gal. 1, 10 p. 385) -verunt autem de te, quia (tamquam *g*) abscensionem (discidium *g*) doceas a Moyse (κατηχήθησαν *vel* κατήχησαν, VVLG. audierunt). VVLG. sap. 2, 12 -at in nos peccata disciplinae nostrae (*ibid.* improperare). RVFIN. hist. 5, 1, 15 quae cum de nobis -ata fuissent in vulgus. CASSIOD. hist. 4, 24 quae contra absentes -verant atque conscripserant. *nota c. inf.*: PORPH. Hor. epist. 1, 19, 28 *Sappho* tribas -atur fuisse. *cf.* PS. CYPR. singul. cler. 29 de (*i. propter*) suo consortio filias ecclesiae fornicarias -ari.

2 *generatim i. q. divulgare, publicare; etiam de bona fama i. q. celebrare, laudare aliquem vel aliquid*: APVL. met. 4, 32 quarum temperatam formonsitatem nulli -arant populi. ITALA Matth. 9, 31 (codd. [*de* g¹ *v. l. 14*] Rufin. Orig. in Ios. 7, 5 *et* VVLG.) -verunt eum in tota terra illa (διεφήμισαν, in totam terram illam codd. a c g¹ h). 28, 15 (cod. e) -atus est sermo iste apud Iudaeos usque in hodiernum (διεφημίσθη, VVLG. divulgatum est verbum istud. ITALA Marc. 1, 45 [codd. e l *et* VVLG.]. VVLG. I Thess. 1, 8 [ἐξήχηται]). Marc. 14, 9 (cod k) quod fecit ista, -bitur im (*sic*) memoriam illius (λαληθήσεται, VVLG. narrabitur). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 11 nota portenta: quae sunt in XII Herculis laboribus -ata. IVL. VAL. 3, 26 promissum ex arbore responsum -atumque. DON. Ter. Ad. 346 ZENO 1, 1, 2. 2. 16. 25 VVLG. deut. 22, 19 -vit nomen pessimum super virginem (*cf.* RVFIN. hist. 4, 18, 7 criminosa quaedam adversum nos). III Esdr. 4, 12 rex, qui sic -atur (*i. clarus est*). AVG. civ. 2, 21 -ata et praevalescente religione Christiana. 3, 10 tam grandi gloria -ari (22, 8 c. Faust. 32, 19). 3, 15. 18, 16 *syn.* vulgatum. 19, 23 legem ... non obscuram et incognitam, sed omnibus iam gentibus -atam (c. Faust. 22, 2 in gentibus. gen. ad litt. 8, 7 p. 241, 2 omnibus fere gentibus). 22, 5. 8. c. Cresc. 3, 45, 49 causam. c. Faust. 12, 14 per euangelium -atus *Christus* [= ISID. in gen. 7, 5]. soliloq. 2, 11, 20. conf. 4, 14, 22 sicut venator studiis popularibus -atus (*i. nobilis*). enchir. 80 *opp.* occultare, *syn.* praedicare. epist. 71, 6. 222, 2 episcopus . . . in doctrina catholicae fidei laudabiliter -atus (FACVND. defens. 1, 6 p. 558ᴬ. 4, 2 p. 618ᶜ. *cf. l. 62*). THEOD. PRISC. eup. faen. 52 Musae trociscus omnibus -atus (loq. 71 trocisci approbatione -ati). log. 68 medici ... suam peritiam vel diligentiam -antes (*i. iactantes*). LEO M. serm. 34, 2. VICT. VIT. prol. 2 gloriam . . . longe lateque gestiebant laudabiliter -ari (*cf. l. 58*). GREG. TVR. Mart. 4, 26. GREG. M. moral. 20, 22 ad aures hominum. *nota acc. c. inf.*: APVL. met. 4, 10 -at incendio repentino domum suam possideri.

part. perf. pass. pro adi. **diffāmātus**, -a, -um. *i. q. nobilis, celeber*: AVG. civ. 15, 9 illud nobile -umque diluvium. 17, 8 templum illud excellentissime -um. epist. 87, 5 episcopum vestrum famosissimum et pessime -um. 102, 14 sublimi et sublimiter -ae divinae cedere auctoritati. persev. 19, 48 Cyprianum et Ambrosium usque quaque -os viros.

deriv.: diffamatio.

diffarreātio, -ōnis *f.* [*cf. c.* dis- *et c.* confarreatio. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 74 -o genus erat sacrificii, quo inter virum et mulierem fiebat dissolutio. dicta -o, quia fiebat farreo libo adhibito. GLOSS. dissolutio inter virum et feminam. CORP. X 6662 (*Antii*) sacerdoti confarreationum et -um. *L.*

diffēnsio (VIRG. gramm. epist. 2 p. 125, 3) *v.* defensio.

diffēnsus (FEST. p. 273) *v. sub* diffindo.

differēns, differenter *v. p. 1081, 68. 1082, 21.*

***differentia**, -ae *f.* [*a* differens, differre. *Th.*]. *de scriptura*: deferentia: VIRG. gramm. epist. 1 p. 112. *genet. plur.*: DIG. tit. libr. 31, 4 p. LV* 44 Μοδεστίνου ... differention βιβλία ἐννέα. DOSITH. gramm. VII 393, 12 -a inventa est ... ἡ διαφορὰ ηὑρέθη. GLOSS. διαφορά. distantia (*an partic.?*) est species diffinitionis (*v. III A*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

legitur inde a CIC., *non habent poëtae* (*v.* differitas), *inter historicos primus habet* VELL., *frequentant* PLIN. nat. (158ies), *saepe etiam* QVINT. inst. DIG. TERT. AVG.; *passim legitur in* BOETH. *scriptis ad Aristotelicam disciplinam pertinentibus* (*v. p. 1068,60*). [*loci corrupti*: PLIN. nat. 21, 23 PHYSIOGN. 133. *conicitur*: TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 646, 18 *pro* indiff. VINDIC. med. 18.]

I *i. q.* ***diversitas***, *discrimen*: SERV. Aen. 10, 393 'discrimina' -as (auct. Aen. 10, 529). *syn.*: discrepantia, discretio, discrimen, dissimilitudo, distantia, distinctio, diversitas, varietas; *opp.*: communio, similitudo, societas. *loci usum illustrantes: plerumque strictiore sensu de distinguendis iis, quae quandam generis vel notionis societatem habent, velut*: CIC. off. 1, 94 honesti et decori. PLIN. nat. 18, 210 terrarum globi. TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357, 1 animi divini et humani. AVG. c. Adim. 4, 17 p. 166, 28 haec est brevissima atque apertissima -a duorum testamentorum, timor et amor. anim. 24 magnae ac multae -ae corporum . . . num ergo et oblivionum -ae aestimabuntur? (*sc. apud Platonem*). *de verborum significatione*: AVG. civ. 4, 10 p. 158 in gremium telluris aut terrae, quia et hic aliquas -as volunt esse. *cf. p. 1068, 81.* *de numeris*: BOETH. arithm. 1, 10 inter XIIII et XVIII quaternarius -am facit. 2, 40 p. 137, 13 -a vero est inter numeros quantitas. *de distinctione divinarum personarum*: TERT. adv. Marc. 3, 20 p. 412, 25 duorum Christorum. 4, 35 p. 540, 8 deorum. 5, 19 p. 643, 15 dei visibilis et invisibilis. HIL. syn. 54 cum *filius* in eo, quod alium paracletum mittendum a patre sit precaturus, -am missi rogantisque significet. *de diversitate effectus*: PLIN. nat. 34, 131 eximia vis est eius (*sc. spodi*), quae vino lavatur, est aliqua et in genere vini -a. 34, 144 fornacium magna -a est. *laxiore sensu*: *de ratione diversitatis*: PLIN. nat. 18, 124 -ae plures, magnitudine, colore, figura, sapore (*al. sens. pluralis v. sub II*). 36, 128 -a prima *magnetis*, mas sit an femina, proxima in colore. *de facultate discernendi*: PLIN. nat. 36, 45 fuit tamen inter lapidem atque marmor -a iam et apud Homerum. CASSIAN. c. Nest. 3, 15, 2 elegantiam iudicii tui ac -am non habebat. *de ipsa discernendi actione*: SCHEM. dian. 33 διαφόρησις -a personarum. AVG. civ. 10, 2 'non erat ille lumen, sed ut testimonium perhiberet de lumine . . .' in qua -a . . . ostenditur *eqs.* *de obligatione vel consuetudine discriminis observandi*: PLIN. nat. 33, 41 fuit et alia Claudii principatu -a. LEO M. serm. 54, 1 quidquid in hostiarum -is . . . variatum est. *sim. i. q. diversa tractandi ratio*: AMM. 15, 3, 2 sine innocentium sontiumque -a. COD. Iust. 4, 28, 7, 1 nulla -a introducenda, ob quam causam *eqs.* *raro dicitur de re singulari velut*: CIC. top. 31 *v. infra l. 75.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 2 p. 217, 24 Engelbr. *v. infra l. 77.* *pluralis eandem quam sing. vim habet*: HIER. epist. 58, 4, 2 -as in locis arbitror, si . . . frequentia urbium derelicta in agello habites.

structurae: *accedit* ***genetivus***: 1 *de rebus ipsis quae inter se differunt, ex. gr.*: CIC. fin. 3, 31 *philosophi* nullam rerum -am esse dixerunt (3, 50. TERT. adv. Marc. 4, 1 p. 425, 16 quid -am rerum ad distantiam interpretaris potestatum?). 4, 28 exponens -as animantium. off. 1, 112 naturarum. top. 17, 65 *causarum.* VELL. 1, 5, 3 ut hominum, ita saeculorum notatur -a. SEN. dial. 6, 21, 3 nulla erit illa brevissimi longissimique aevi -a. nat. 1, 9, 10 omnium. *al.* COLVM. 7, 5, 1 morborum et remediorum. SCRIB. LARG. praef. p. 6, 11 propter -am scilicet corporum (*cf.* 271 *p. 1064, 23*). PLIN. nat. 1, 9, 36 rhomborum et passerum. 16, 152 albae nigraeque hederae. *al.* QVINT. inst. 1 pr. 16 verborum proprietas ac -a. 7, 1, 22 haec iuris quaestionum -a est. 9, 1, 4 utriusque rei (*cf.* 6, 2, 20). 9, 4, 146 quae sit -a nostri Graecique sermonis. *al.* FRONTIN. aq. 26. EXC. Bob. gramm. I 534, 22 -a ablativi et septimi casus (*cf.* SCAVR. gramm. VII 28, 1). VENVL. dig. 43, 27, 1, 9 duorum capitum interdicti. *al.* DIG. GAIVS inst. 2, 172 cretionum. 2, 205 est et illa -a huius ⟨et⟩ per vindicationem legati, quod *eqs.* APVL. Plat. 2, 1 bonorum. TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357, 1 animi divini et humani. 4, 25 p. 508, 9 pro -a . . . mercedum operarum quoque credenda distantia est. pudic. 2 *cf. p. 1067, 50.* NON. p. 421 de -a similium significationum. DON. Ter. Ad. 76 *cf. p. 1067, 12.* ITALA sap. 7, 20 (Priscill. tract. 1, 10) *ut sciam* -as (διαφοράς) arborum (VVLG. virgultorum) et virtutes radicum. Iob 37, 16 (Aug. in Iob p. 869, 59) scit -am (διάκρισιν) nubium (VVLG. numquid nosti semitas nubium . . .?). AMM. 30, 8, 8 honesti pravique. AVG. civ. 9, 2 de -a . . . non deorum inter se . . . nec de -a deorum et daemonum . . . sed de -a ipsorum daemonum. RVFIN. Basil. reg. 13 horum . . . qui imperant -a vel diversitas. SIDON. epist. 7, 14, 9 graduum. CLAVD. MAM. anim. p. 68, 12 *anima* per gustandi sensum . . . diiudicat saporum -as. *de re singulari ab aliis discernenda*: CIC. top. 31 forma est notio, cuius -a ad caput generis et quasi fontem referri potest. HIL. c. Aux. 8 ut longe maior -a huius significationis existeret. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 2 p. 217, 24 Engelbr. bonum pacis per discidii intellegere -am. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 108, 4 per -am virorum illustrium, qui apud Athenienses extiterunt, quibus . . . strenuiores dicit Romanos esse debere. *singularis de genere dictus*: PLIN. nat. 16, 48 laricis circa Idam in Troade et alia -a (*sc. est*), montanae maritimaeque. 19, 124 sativi *apii* -ae in folio *eqs.* 2 *indicatur pars ad quam differentia pertinet*: PLIN. nat. 16, 127 radicum. 21, 100 foliorum. 18, 69 calami. *in qua re appareat -a indicatur*: PLIN. nat. 1, 10, 54 volatūs et incessūs (*sc. avium*). 9, 102 colorum. *al.* (35, 183 coloris). 11, 281 victūs. 31, 61 odoris. *quo pertineat -a*: PLIN. nat. 10, 73 temporum (*i. in temporibus*) magna -a avibus: perennes . . ., semenstres. 36, 21 famae. 36, 159 qualitatium. PETRON. 84 morum. QVINT. inst. 11, 1, 42 propositorum et ante actae vitae. SCAEV. dig. 46, 3, 93 pr. atquin magna est huius rei (*i. hac in re*) -a (MARCIAN. dig. 39, 6, 38 inter mortis causa donationem et omnia, quae mortis causa quis ceperit, est earum rerum -a). VLP. dig. 46, 3, 31 inter artifices longa -a est et ingenii et naturae et doctrinae et institutionis. PS. APVL. herm. p. 266 quantitatis et qualitatis. TERT. resurr. 49 p. 101, 23 dignitatis. 52 p. 108, 15 corpus honoris, non generis in -am redigens (p. 109, 4 gloriae, non substantiae). adv. Marc. 3, 5 p. 382, 4 quia non sit apud divinitatem -a temporis. HIL. in psalm. 1, 5 ut -am resurrectionis (*sc. bonorum et peccatorum*) ostenderet. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 35 magnitudinis atque proprietatis -am plurima . . . sunt quae designant. 3 *indicatur argumentum diversitatis vel ratio distinctionis* (*simili sensu praepos.* secundum *adhibetur*): SEN. epist. 66, 34 *viri boni* habent -as aetatis. COLVM. 8, 16, 9 litorum . . . et fretorum -as (*sc. in piscibus gignendis*). PLIN. nat. 10, 76 haec quoque mira naturae -a. 11, 95 est quaedam et *cicadis* locorum -a. 18, 60 terrae caelique. 24, 34 arborum -ā placet terebinthina (*sc. resina*) . . ., nationum Cypria. SCRIB. LARG. 271 propter corporum varietatem -amque aetatum, temporum aut locorum. QVINT. decl. 350 p. 378, 23 cur . . . non sit -a in (*om. B*) veneno etiam temporis? nihil interest, quid faciat alias: nunc venenum est. IVLIAN. dig. 42, 1, 60 esse aliquam et febrium -am (*i. interesse sitne gravior an levior*). TERT. ieiun. 10 *exitum domini* semper commemorari oportet sine -a horarum (resurr. 25 p. 61, 24 temporum). SORAN. 13 p. 9, 9 *cf. p. 1067, 37.* CAEL. AVR. acut. 1, 3, 40 *cf. p. 1067, 30.* 4 *quo efficiatur -a*: PLIN. nat. 33, 114 -am artis esse quod *eqs.* 34, 144 fornacium magna -a est. QVINT. inst. 11, 3, 16 (*de vocis qualitate*) eorumne sit -a, in quibus aura . . . concipitur, an eorum, per quae . . . meat. GELL. 13, 21, 5 *cf. p. 1065, 17.* AVG. civ. 19, 1 *sectarum* numerus duplicatur adhibitā una -a, socialis videlicet vitae (*i. quae e sociali vita nascitur*). *nota alterum genet. pendentem a priore*: COLVM. 5, 5, 18 nec magna est putationis -a cubantis et stantis rectae vineae. MAXIMIN. c. Ambr. p. 17, 27 -am esse divinitatis patris et filii, dei ingeniti et dei unigeniti. *genet. subiectivum*: PAVL. dig. 49, 14, 21 neque -am admittendam esse existimo interesse putantium *eqs.* (*i. quam statuunt qui putant interesse*).

iuncturae: **A nominativus**: 1 *verba intransitiva*: esse (*saepe deest copula*): *absolute i. q. existere*: PLIN. nat. 33, 41 fuit et alia Claudii principatu -a. GAIVS inst. 2, 284 erant etiam aliae -ae, quae nunc non sunt. PS. APVL. herm. p. 266 DON. Ter. Andr. 47. Ad. 76 'interest' -a est. VVLG. sap. 18, 2 ut esset -a, donum petebam (*male versum ex* τοῦ διενεχθῆναι χάριν ἐδέοντο). AVG. civ. 4, 10 p. 158 in gremium telluris aut terrae; quia et hic aliquas -as volunt esse. *accedit ratio discernendi*: differentia haec (est): PLIN. nat. 18, 297 (*seq. descriptio*). AVG. c. Adim. 4, 17 p. 166, 28 haec est brevissima et apertissima -a duorum testamentorum, timor et amor. *praedicative positum subst.*: PLIN. nat. 16, 165 *donax* non nisi in aquaticis natus, quoniam et haec -a est. *seq.* quod *saepe, ex. gr.*: PLIN. nat. 12, 130. 18, 62 est et alia -a, quod. 21, 94 est et illa -a, quod. VLP. dig. 9, 4, 5, 1 MART. CAP. 4, 396. quoniam: PLIN. nat. 36, 178. quippe dum: HERMOG. dig. 26, 7, 48. ut: QVINT. decl. 345 p. 362, 14 hanc esse inter duos -am, ut quidquid ille voluit, hic fecerit. MAR. VICTORIN. gramm. VI 128, 14 esse inter eos *versus* hanc -am, ut *eqs.* HIER. epist. 18b, 5 (21), 2. COD. Iust. 5, 70, 6 pr. in hoc ipso multa est -a, ut quibusdam . . ., aliis. *interrog. indirecta* (*cf. p. 1079, 8*): PLIN. nat. 36, 128 -a prima, mas sit an femina *magnes*, proxima in colore. VLP. dig. 16, 1, 8, 2 aliquam esse -am, utrum . . ., an vero . . . . 26, 8, 2 nulla -a est, non interveniat auctoritas tutoris an perperam adhibeatur. ENNOD. opusc. 2, 121 p. 65, 21. *cf.* COD. Iust. 4, 28, 7, 1 nullā -ā introducendā, ob quam causam *eqs.* *enunt. condicionale*: PAVL. dig. 27, 1, 31, 2 illa quoque erit -a tutelarum . . ., si *eqs.* COD. Iust. 2, 55, 4, 6 qualis . . . -a est, si . . . vel . . .? 4, 30, 16 sive . . . sive. *saepius.* *infinitivus*: VVLG. I Macc. 3, 18 non est -a in conspectu dei caeli, liberare in multis, et in paucis (οὐκ ἔστι διαφορὰ . . . σῴζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις). *nota seq. acc. c. inf., ubi dicendi vel sentiendi notio in contextu latet*: PLIN. nat. 19, 135 mira -a . . . candidis *betis* alvum elici, nigris inhiberi. 21, 40 illa quoque non omittenda est *seq. acc. c. inf.* *accedit* unde: AVG. civ. 11, 5 p. 468 nec fuisset aliqua -a, unde tempus tempori eligendo praeponeretur. *dat.*: PLIN. nat. 10, 73 temporum magna -a avibus. 16, 47 alia . . . generibus ipsis in sexu -a. 18, 78 *al.* COD. Iust. 4, 32, 28 pr. *ablat.*: PLIN. nat. 15, 100 *v. p. 1065, 21.* 18, 124 -ae plures, magnitudine, colore, figura, sapore. 24, 127 Indici *Lycii* -a glaebis extrinsecus nigris, intus rufis. *accedunt praepositiones*: ab: PLIN. nat. 18, 279 magnae -ae a prioribus, aliis . . ., aliis . . ., aliis . . . appellantibus. 21, 25 -a a liliis et haec, quod *eqs.* 36, 55 -a eorum est ab ophite, cum sit *eqs.* -a fit ab *v. p. 1065, 49.* apud: PLIN. nat. 17, 53 apud priscos. 37, 142 aliae apud Magos -ae sunt (*i. esse putantur*) in *achatis*. QVINT. inst. 5, 10, 1 apud

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Graecos est aliqua horum nominum -a, etiamsi vis eodem fere tendit. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1,49 p. 39,18 Engelbr. *alio sensu v. infra l. 23.* contra: PLIN. nat. 32, 30 -a tantum contra genera est mixturae (*i. in generibus*). cum (*cf. p. 1080, 67*): PRISC. gramm. II 19,11 est aliqua in pronuntiatione *f* litterae -a cum sono ph (*cf.* COD. Iust. 5, 4, 23, 1^b neque -am aliquam eas [*sc. mulieres*] habere cum his, quae nihil simile peccaverunt). in *c. abl.*: *de rebus quarum diversitas notatur*: CIC. ac. 2,111 quaedam in visis. fin. 5,19 ut, quanta -a est in principiis naturalibus, tanta sit in finibus bonorum malorumque dissimilitudo. SEN. epist. 100, 1. PLIN. nat. 7, 52 plures in homine quam in ceteris omnibus animalibus -ae. *al.* QVINT. inst. 3, 7, 25 eadem (*sc. quae in nationibus*) in singulis (*sc. hominibus*) -a. 3,8,7 *al.* *de ratione diversitatis*: COLVM. 4,24,3 orientis atque occidentis haud sane magna est in putatione -a. PLIN. nat. 14,117 in gustatu. 19,112 in tempore. *al.* QVINT. inst. 3, 6, 47 est ... multa in nominibus -a (*cf.* RVFIN. Adamant. 2, 22 *p. 1066, 8*). GELL. 13,21,5 tanta ... iuncturae -a est in consonantia vocum proximarum. *nota bina adiectiva per disiunctionem intellegenda*: PLIN. nat. 15, 88 sola -a generum in putamine duro fragilive *eqs. al.* PAVL. dig. 5, 3, 38 potest in eo -a esse, ut. inter: PLIN. nat. 15,100 acinorum quoque magna est -a, primum inter uvas ipsas callo *eqs.* 16,16 inter se quoque generum singulorum -ae *sunt.* 17, 122. QVINT. decl. 328 p. 291,10 inter liberos haec una -a est apud animum patris, quod *eqs.* 345 p. 362, 13 hanc esse inter duos -am, ut *eqs. al.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 128,14. *cf. p. 1064, 58.* VLP. dig. 46, 3, 31 inter artifices. HERMOG. dig. 26,7,48 inter bonorum ventrisque curatorem et inter curatorem furiosi. *saepe* DIG. GAIVS inst. 2,18 inter mancipi res et nec mancipi. 4, 66. SCHOL. Hor. ars 236 (*'tragico differre colori'*) id est non sic volo esse -am inter satyricum et tragicum, ut in moribus nulla sit -a. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 49 p. 39,18 Engelbr. inter docere et doceri nulla erit -a, nulla discretio? *al. nota*: INST. Iust. 2, 1, 40 inter quae (*sc. praedia*) nec non Italica praedia ... nulla -a est. -am adhibere, facere, habere, intellegere, observare, scindere inter *v. sub his verbis.* iuxta: FAV. EVL. p. 15, 10 est autem sonorum plurima -a iuxta cordarum intentionem. pro: TERT. anim. 24 magnae ... ac multae -ae corporum pro gentilitate, pro magnitudine *eqs.* sub: TERT. adv. Marc. 2,16 p. 357, 1 erit et animi divini et humani -a sub eisdem licet vocabulis sensuum. *nota iuncturas attributivas*: ad: PLIN. nat. 1, 2, 80 -a gentium ad rationem mundi. PRISC. gramm. II 3,10 quid sit dictio, quae eius -a ad syllabam. adversus: TAC. dial. 33 -am nostrae desidiae et inscientiae adversus ... eorum studia demonstrasti. in *c. abl.*: TERT. anim. 55 agnosce ... -am ethnici et fidelis in morte. inter: FEST. p. 278 inter sacrum autem et sanctum et religiosum -as bellissime refert. AVG. civ. 9, 2 de deorum inter se -a. per: PLIN. nat. 1, 16, 53 -ae arborum per corpora et ramos. *cf.* 1, 21, 60. 1, 30, 28. secundum: BOETH. mus. 5, 4 p. 355, 22.

alia: PLIN. nat. 16,105 tanta -a ab eodem genere fit sexu (*cf.* 16, 111). 32, 18 -am pabulo constare non est dubium. QVINT. inst. 7, 10, 4 recepta est a doctissimis haec -a et apud plurimos ac prudentissimos durat. TERT. nat. 1,12 quodsi de hoc -a intercedit. HIL. c. Aux. 8 ut longe maior -a ... existeret. BOETH. mus. 5,4 p. 355, 22 sonorum -as ... in qualitate consistere. *absolute in exclamatione*: TERT. adv. Val. 37 p. 211, 9 o -a!

2 *verba transitiva*: PLIN. nat. 18,162 soli -a admonet ... discribere. 35, 29 -ā colorum alterna vice sese excitante. TERT. orat. 6, 22 distinguere ..., ubi ... -a postulat. AVG. civ. 19, 2.

B *genetivus*: TAC. dial. 15 ut causas huius infinitae -ae scrutetur ac reddat. AFRIC. dig. 13, 4, 8 -ae ... argumentum esse ..., quod *eqs.* VLP. dig. 49, 1, 13, 1 ratio (GAIVS inst. 1, 123 TERT. resurr. 5 p. 32, 9 ieiun. 14). GELL. 1, 3, 29 discriminumque ac -arum tenuitates. TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401 status. PS. HIL. libell. 1 certam esse formam ... -ae inter Iudaeos et Graecos. COD. Iust. 6, 28, 4, 1 sub obtentu -ae introductum vitium. *pendet ab adiectivo*: MAXIMIN. c. Ambr. 51, 12 apostolus ... -ae memor. *a* causā: PRISC. gramm. II 372,11 -ae ... causa multa solent vel taceri vel contra regulam proferri. CASSIOD. gramm. VII 201,27 heri adverbium temporis -ae causa *habet aspirationem eqs.*

C *dativus*: TERT. adv. Prax. 14 p. 251, 5 scripturam -ae patrocinari per visibilis et invisibilis distinctionem.

D *accusativus*: 1 *de iis qui discernunt*: *de perceptione, cognitione sim.*: agnoscere: TERT. anim. 55. animadvertere: QVINT. decl. 309 p. 217, 8 in lege nullam animadverto -am. CLAVD. MAM. anim. p. 17, 5 animadvertamus non locorum distantiam, sed -am meritorum. cernere: MAXIMIN. c. Ambr. 54, 35 ut evidens ac manifesta in personis -a cernatur. deprehendere: PLIN. nat. 31, 42 comparatione -a supra dicta deprehenditur. diiudicare: CLAVD. MAM. anim. p. 68, 12. dinoscere: FRONTIN. aq. 26. intellegere: PLIN. nat. 27, 62 SCAEV. dig. 33, 2, 38 TERT. orat. 22 COD. Iust. 11, 48, 21, 1. invenire: COLVM. 7, 5, 1 paucae parvaeque ... -ae possunt inveniri. PLIN. nat. 8, 64. 37, 103 QVINT. inst. 5, 2, 5 DOSITH. gramm. VII 393, 12 (ἡ διαφορά). novisse: COLVM. 8, 16, 9 litorum ... et fretorum -as nosse oportet. PALLAD. 25 p. 311^C divinam gratiam meruit ... ut et bonorum ac malorum spirituum -as nosset (κατηξιώθη ... διακρίσεως πνευμάτων). scire: ITALA sap. 7, 20 (VVLG.). *cf. p. 1063, 66.* Iob 37, 16 *cf. p. 1063, 68.* *de declarando, affirmando, exponendo, constituendo*: aestimare: TERT. anim. 24 num ergo et oblivionum -ae aestimabuntur? constituere: TERT. adv. Prax. 13 p. 249, 9 -a constitueretur inter cultores unius et plurimae divinitatis. castit. 7 -am inter ordinem et plebem constituit ecclesiae auctoritas. dare: RVFIN. Adamant. 2, 22 Megethius, qui tria principia definierat ..., nihil aliud quam in nominibus -am dedit. BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 49, 2. *alio sensu infra l. 54.* declarare: TERT. anim. 11. demonstrare: PLIN. nat. 14,127 TAC. dial. 33. *cf. p. 1065, 42.* dicere: PLIN. nat. 19, 186. disserere: PS. HIL. libell. 1. distinguere: HIL. in psalm. 1, 5. explicare: CIC. fin. 3, 31. exponere: CIC. fin. 4, 28 -as animantium. PLIN. nat. 23, 31 vini genera -asque. facere (*alio sensu infra l. 55*): PLIN. nat. 37, 51 *Callistratus* -am novam fecit. LACT. epit. 33 (38), 8 qui ... nullam facit -am delictorum. CHALC. comm. 56 opinionum et scientiae. AVG. civ. 20, 6 bonorum et malorum. *accedit* inter: VLP. dig. 9, 4, 2, 1 Celsus tamen -am facit inter legem *illam* et legem *illam.* CLAVD. MAM. anim. p. 148, 21 propheta inter caelum et caelum caeli tantam -am fecit, quanta ferme est inter hoc caelum et terram. ISID. diff. 1, 299. habere, *i. q. statuere, facere* (*alio sensu l. 61. p. 1068, 21*): MOD. dig. 48, 1, 2 non habitā -ā. SEVERIN. doctr. p. 128 -am habe inter bonum et malum. inducere: COD. Iust. 7, 7, 1^b *saepius.* introducere: COD. Iust. 4, 39, 9 *al.* ostendere: HIL. in psalm. 1, 5 *cf. p. 1064, 15.* persequi: PLIN. nat. 13, 40 vinorum -as (-a *M, sc. fit*). ponere: PLIN. nat. 24, 143. reddere: SEN. nat. 1, 9, 10. referre *i. q. enumerare*: FEST. p. 278. *alio sensu infra l. 43.* scindere: TERT. adv. Marc. 4, 6 p. 433, 3 inter hos magnam et omnem -am scindit. 5, 19 p. 643, 15 ne quam ... -am scindat dei visibilis et invisibilis. signare: QVINT. inst. 6, 2, 20 ut proxime utriusque (ἤθους et πάθους) -am signem. 9, 1, 4. *varia*: addere: AVG. civ. 19, 1 addita -a ex Academicis novis. *saepius. opp.* removere. adhibere: AVG. civ. 9, 1 *saepius.* adicere: SCHOL. Cic. Bob. p. 127 hinc istis civitatibus adicit -am, quod Atinates ..., Tusculani .... admittere: PAVL. dig. 49, 14, 21. afferre: PLIN. nat. 34, 96 quantum ea res -ae afferat. custodire: QVINT. inst. 11, 1, 39. expellere: COD. Iust. 4, 27, 3 pr. explodere *i. q. extinguere*: COD. Iust. 7, 15, 1, 3 explosā antiquā personarum -ā. *al.* interpretari: TERT. adv. Marc. 4, 1 p. 425, 17 quid -am rerum ad distantiam interpretaris potestatum? observare: COD. Iust. 7, 71, 8, 6 nulla ... -a inter ... observanda. 4, 31, 14 pr. nullā -ā in rem (*sc. actionibus*) vel personalibus actionibus inter se observandā. recipere: QVINT. inst. 7, 4 recepta est a doctissimis haec -a. *alio sensu infra l. 73.* referre: CIC. top. 7, 31 forma est notio, cuius -a ad caput generis et quasi fontem referri (*i. reduci*) potest. removere: AVG. civ. 19, 1 *saepius* (*opp.* addere). servare: COLVM. 3, 21, 9 has -as servat pro situ et positione locorum. QVINT. inst. 1, 7, 4 AMM. 16, 12, 41. (sibi) subicere: QVINT. inst. 11, 3, 150. suggerere (*i. q. commemorari*): INST. Iust. 2, 23, 7 omnibus nobis suggestis tam similitudinibus quam -is. tenere: MAR. VICTORIN. rhet. 197, 2 hanc -am teneamus, quod *eqs.* MAXIMIN. c. Ambr. 130. tollere: CIC. ac. 2, 111. TERT. anim. 12. COD. Iust. 4, 34, 12 e medio. 2 *de iis quae discernuntur vel ad -am pertinent*: augere: PLIN. nat. 16, 211 in omnibus silvestria et mascula -am (-a *codd.*) cuiusque generis augent. dare: PLIN. nat. 10, 43 illarum generi cantus oris, his magnitudo -am dedit. facere (*de causis diversitatis*): PLIN. nat. 16, 166 -as faciunt et folia. 16, 245 odor virusque. 19, 54 opes -am facere in cibo etiam uno asse venali. 31, 90 salinarum sinceritas summam fecit suam -am quadam (quandam *pars codd.*) favilla (favillam *codd.*) salis, quae levissima ex eo est et candidissima. QVINT. inst. 12, 10, 17 orationis -am fecisse et dicentium et audientium naturae videntur. AVG. quaest. hept. 3, 8. habere: PAVL. FEST. p. 129 hae *manubiae* propriam -am habeant. CELS. 7, 6 cum omnia ista mediocres -as habeant. SEN. nat. 7, 5, 5 *cometas* hanc habentes -am, quod *eqs.* epist. 66, 34 *viri boni* habent -as aetatis. 94, 35. PLIN. nat. 16, 21 pediculi brevitas proceritasque -am habet. QVINT. inst. 5, 10, 25 civitatium leges, instituta, opiniones habent -am. PRISC. gramm. II 403, 14 'lego legas' et 'lego legis' ... etiam in prima persona habent -as temporum. VVLG. Sirach prol. et ipsa lex et prophetae ... non parvam habent -am (οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφοράν). *accedit* ab: ENNOD. opusc. 2, 20 ut ... nec apud vos habeant a veritate -am odia. cum: COD. Iust. 5, 4, 23, 1^b *cf. p. 1065, 6.* inter: CET. FAV. p. 297, 6 genera arborum has inter se vires et -as habent. praestare: PLIN. nat. 4, 39 tantam -am sortis praestitere duo homines. recipere: PLIN. nat. 14, 13 tot -as vel sola ... Italia recipit. HIL. syn. 33 nec recipit -am confessa in utroque (*sc. patre et filio*) sine diversitate dominatio. *antec. syn.* dissimilitudo. sentire: COLVM. 3, 5, 2 *semina* non magnam sentiunt diversitatem, cum ex mediocri materia in exilem translata sunt. PLIN. nat. 2, 80 luna ingruentium solis radiorum ... -as (-am *M*) sentit (*cf. sub II*). 31, 13 homines. significare: PAVL. FEST. p. 13 'at' -am rerum significat.

E *ablativus*: PLIN. nat. 13, 21 *signare.* 19, 80 genera raphani Graeci fecere tria foliorum -ā. 24, 34 arborum -ā placet terebinthina (*sc. resina*), nationum Cypria *eqs.* 28, 119 *dinoscere.* 31, 52 neque aequalis amnium ... gustus est magna alvei -a. 34, 125 quidam du-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

plici -a fossile aut facticium appellant *chalcanthum*. Ps. QVINT. decl. 10, 1 occupare quendam maerentium principatum -ā calamitatis. TERT. adv. Val. 29 ex posteritate (*i. subole*) ipsius Adae, moralibus quoque iis tripertitā, Cain et Abel et Seth. AVG. civ. 8, 14 homines ... infra deos et daemones constituti sunt ... -ā meritorum. 14, 13 qua -*a* civitas ... utraque discernitur (PRAEDEST. 1, 53 p. 606[B]). 15, 10 p. 76 de -a, qua ... videntur annorum numeri dissonare. quant. anim. 14, 24 *corporea magnitudo* tribus illis -is (*sc. longitudine, latitudine, altitudine*) consummatur. PHOEBAD. c. Arrian. 2 maior pater filio dicitur, non tamen eā -ā, qua filio pater maior est, sed *eqs.*

F *praepositiones*: ab: DON. Ter. Ad. 76 'hoc pater ac dominus' a -a personarum et officiorum. *cf. p. 1068, 73.* ad: TERT. resurr. 45 p. 93, 9 ad ... -am pertinere. adv. Marc. 4, 35 p. 540, 8 non ... numerus faciet (*absol.*) ad -am deorum. anim. 18 ad -am sensualium et intellectualium non aliud admittimus quam rerum diversitates. AVG. civ. 5, 6 ad ... corporum -as afflatus quosdam valere. 19, 8 attinet. causa: *v. p. 1065, 65.* cum: CLAVD. MAM. anim. p. 146, 18 quia cum -a dignitatum sit distantia locorum. de: SVET. Aug. 40, 4 cum et de numero et de condicione ac -a eorum qui manumitterentur curiose cavisset. CHAR. gramm. I 173, 16 quaedam de -a ... collegimus. ROMAN. Char. gramm. I 205, 16 qui de -is scripserunt *etc. inscriptiones librorum v. p. 1068, 79.* ex: QVINT. inst. 12, 10, 70 *orator* multa ex -a personarum, locorum temporumque mutabit. AVG. civ. 19, 1 p. 349 ex hac ... -a duplicantur *sectae*. COD. Iust. 2, 52, 7 ex -a ... locorum induci discrimen. *cf. p. 1068, 73.* in *c. acc.*: TERT. resurr. 52 p. 108, 15. *cf. p. 1063, 48.* in *c. abl.*: QVINT. inst. 11, 3, 152 *observatio* est in -a partium (*sc. orationis*) *eqs.* AVG. civ. 10, 2 in qua -a ... ostenditur. 19, 1 in illa ... -a ... quaeritur. iuxta *i. q. secundum*: HIER. in Is. 11, 1. 2 p. 157 non quod diversus sit *spiritus* iuxta -am nominum, sed unus atque idem. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 40 iuxta aetatis -am gravius affici dicunt iuvenes ceteris aetatibus; iuxta sexum *eqs.* per: RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 2 p. 217, 24 Engelbr. *cf. p. 1063, 77.* AVG. c. Faust. 20, 10 quamquam per multas -as aliter atque aliter quaeque res ad discernendum dividi soleat *eqs.* ... per hanc -am (*sc. volatilium et quae volare non possunt*) quadrupeda hominibus sunt similiora quam avibus *eqs.* (SIDON. epist. 9, 8, 2 per actionum -am, non tamen per locorum distantiam dividemur). SORAN. 13 p. 9, 9 non ... aequabiliter, sed per -am aetatis et naturae. COD. Iust. 6, 58, 13, 3 ut *tractatus* non per -am personarum vel rerum vacillare noscatur. pro: COLVM. arb. 21, 1 ficorum genera ... dispari loco pro -a agri seruntur (5, 10, 10). PLIN. nat. 16, 19 *folia* pro -a generum breviora vel longiora. Ps. APVL. herm. p. 277. TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 508, 9 pro -a ... mercedum operarum quoque credenda distantia est. AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 18 pro -a sententiarum. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 121 ut pro -a his lucidus, illis obscurus (*sc. aër*) sit adhibendus (chron. 4, 1, 2). 3, 17, 173 *mutare.* propter: SCRIB. LARG. praef. p. 6, 11 non omnes *compositiones* omnibus conveniunt propter -am scilicet corporum (271). PETRON. 84. AVG. civ. 13, 24 nonnulli ... Latini propter -am hoc vocabulum non spiritum, sed flatum appellare maluerunt. secundum: TERT. pudic. 2 secundum hanc -am delictorum paenitentiae quoque condicio discriminatur. VINDIC. med. 18. 19. sine: PLIN. nat. 6, 164 Agrippa *sinum Arabicum* |XVII| XXXII *p. taxavit* sine -a laterum. PROB. app. gramm. IV 202, 5 inter animam et animum hoc interest, quod anima sine -a esse intellegitur, animus vero varius et mutabilis esse cognoscitur (ISID. diff. 1, 54). PAPIN. dig. 49, 17. 15. 3 sine -a causarum quod (*i. nulla nascente -a ex eo quod*) *eqs.* TERT. resurr. 25 p. 62, 1 *al.* SOL. 15, 3 *Agathyrsi* caerulo picti ... nec hoc sine -a: nam quanto quis anteit, tanto propensiore nota tinguitur. DON. Ter. Andr. 175 sine -a est importuna lenitas. AMM. 15, 3, 2 sine innocentium sontiumque -a. 30, 8, 8 sine honesti pravique -a. SCHOL. Cic. Bob. p. 164, 8 ab exemplo indicando non sine -a tamen personarum.

adiectiva notabiliora: *de numero*: PLIN. nat. 11, 141 numerosae varietates ac -ae (15, 18. 34, 142). PLIN. nat. 18, 124 -ae plures. *cf. p. 1064, 78.* PLIN. nat. 34, 125 duplici -ā. 15, 85 quadruplex. 2, 215 multiplex. QVINT. inst. 9, 45 quod ... habet ... non simplicem -am. *sim.* QVINT. inst. 11, 3, 17 *vocis -a* est tripertita, acutae, gravis, flexae (AVG. mus. 2, 5, 7 tripartita). CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 146, 18 ternarium caelorum numerum -amque. ISID. diff. 1, 5 quadripartita. *de magnitudine*: exigua: PLIN. nat. 35, 183. grandis: ENNOD. opusc. 2, 121 p. 65, 21 nec grandis est -a. immensa: PLIN. nat. 24, 143. 36, 21. infinita: TAC. dial. 15. ingens: SEN. nat. 100, 1 QVINT. decl. 332 p. 308, 15. longa: VLP. dig. 46, 3, 31. magna: PLIN. nat. 18, 275 *al.* multa: QVINT. inst. 3, 6, 47. 12, 10, 70. summa: PLIN. nat. 31, 90 *cf. p. 1066, 57.* tanta: PLIN. nat. 37, 200 iam tanta -a est, ut *eqs.* *de ordine*: PLIN. nat. 21, 90 -a prima: silvestris *crocus* et mitior. QVINT. inst. 2, 15, 1 prima atque praecipua opinionum ... -a (*sc. est*), quod *eqs.* *varia (per ordinem litterarum)*: AVG. c. Adim. 4, 17 p. 166, 28 brevissima et apertissima. communis: QVINT. inst. 1 pr. 16 verborum proprietas ac -a omnibus, qui sermonem curae habent, debet esse communis. contraria: IREN. 2, 7, 4 -as ... angelorum contrarias invicem (*cf. p. 1081, 28*) debent ostendere. evidens: AVG. civ. 13, 23 p. 590 evidentissimam -am. MAXIMIN. c. Ambr. 136 evidens ac manifesta. insolens: PLIN. nat. 33, 41. manifesta: PLIN. nat. 18, 275 QVINT. inst. 5, 23. mira: PLIN. nat. 24, 17. nota: PLIN. nat. 18, 48 -a *est* notior, quam ut indicari deceat. nova: PLIN. nat. 37, 51. peculiaris: PLIN. nat. 16, 116. (non) pia: COD. Iust. 6, 58, 14, 1. praecipua: PLIN. nat. 28, 119. publica: PLIN. nat. 16, 88. rationabilis: COD. Iust. 5, 3, 20, 1. similis: QVINT. inst. 12, 10, 7. supervacua: COD. Iust. 2, 52, 7. *nota adi. pro genetivo positum*: PLIN. nat. 2, 215 lunaris (*i. lunae*) -a. TERT. resurr. 45 p. 93, 9 ad moralem, non ad substantialem -am pertinere (adv. Val. 29 p. 204, 22). *ablativus absolutus*: PLIN. nat. 6, 143 nullā -ā. 16, 9 magna ... locorum -a (18, 217. 22, 6 magno intervallo magnaque -a). 35, 183 exiguā coloris -ā. 36, 20 reiectam *a Cois Venerem* Cnidii emere, immensā -ā famae. PLIN. nat. 33, 126 dicunt, quantum auri sit in *vena* ... scripulari -ā. 24, 17 *cedri pix* defuncta corpora ... servat, viventia corrumpit, mirā -a, cum *eqs.* QVINT. inst. 7, 4, 2 hac sola -ā. PLIN. nat. 35, 28 aetatis salvā -ā (AMM. 16, 12, 41. *cf.* 21, 16, 1 bonorum ... vitiorumque eius -ā vere servatā).

II *translate de iis ipsis quae inter se differunt*: *i. q. species differentes*: CIC. top. 31 genus est notio ad plures -as pertinens. SEN. dial. 3, 4, 2 stomachosum, rabiosum *eqs.*, quae omnia irarum -ae sunt. PLIN. nat. 1, 33, 20 -ae aeris et mixturae (*nom.*). 1, 33, 41. 13, 104 -*ae* maxime fructibus fiunt. 23, 29 musta -as habent naturales has ... cura -as innumerabiles facit (35, 192. CASS. FEL. 12 p. 19 tres -as habere verrucae ostenduntur. *cf. p. 1066, 61*). 23, 127 argenti duae -ae. QVINT. inst. 11, 2, 50 *Crassus* quinque Graeci sermonis -as (*i. dialectos*) ... tenuit. CHAR. gramm. I 168, 10 praeteriti tamen -ae sunt quattuor, incohativae sive imperfectae ..., praeteritae ..., oblitteratae ..., recordativae. AMBR. Iac. 2, 9, 39 septem vocum -as oblocutus. RVFIN. Orig. in num. 27, 1 *deus* innumeras creavit ciborum -as pro diversitatibus ... vel humani desiderii vel naturae animalium. AVG. virg. 46, 46 fructificationis. SORAN. 87 p. 31, 12 reliquae ... -ae scilicet substantiae et coloris malum lac ostendunt. MART. CAP. 7, 736 motūs totidem -ae sunt. 9, 975 pedum. 9, 980 dissimilitudinum. *al.* CLAVD. MAM. anim. 1, 18 p. 68, 12 *anima* per gustandi sensum ... diiudicat saporum -as. AVELL. p. 748, 23 gentium. CASS. FEL. 37 et sunt duae passionis -ae. BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 141, 26 earum propositionum ... tres fiunt -ae. ISID. diff. 1, 299 iniquitatis ... tres sunt -ae: suggestionis, delectationis et consensus. *nota promiscuum usum velut*: MART. CAP. 4, 396 quantitatis -a est, quod *eqs.* ... erunt ergo duae -ae in quantitate, quod *eqs.* *i. q. sortes diversae*: HIER. in Nah. 1 p. 544 tres -as quas dominus in parabola sementis (*Matth. 13*) posuit ... videtur mihi propheta replicare.
de successione i. q. status vel gradus: PLIN. nat. 2, 81 sol ... quattuor -as habet. 18, 221 omnes eae -ae (*sc. anni*) fiunt in octavis partibus signorum. AVG. divers. quaest. 66, 3 quattuor esse -as etiam in uno homine, quibus gradatim peractis in vita aeterna manebitur.
i. q. sententiae divergentes: AVG. civ. 8, 8 (*seq. syn.* dissensiones). *nota singularem*: PAVL. FEST. p. 121 lingua non solum pars corporis, sed etiam -a sermonum.

III *t. t. dialecticae*: **A** *pars definitionis, opp.* genus, species (*cf.* CIC. top 31 *p. 1063, 75*): QVINT. inst. 7, 3, 3 genus est animal, species mortale, -a irrationale (*de equo*). *cf. p. 1082, 15.* GELL. 4, 1, 9 genere proposito et -is appositis (*cf. quae antecedunt*). 4, 1, 10 definitionem ex genere et -a consistere (MAR. VICTORIN. defin. p. 24, 32). Ps. APVL. herm. p. 270 aut ... proprietas ... declaratur ... aut genus aut -a aut finis aut accidens. *al.* MAR. VICTORIN. defin. p. 32, 24 sexta *definitio* κατὰ διαφοράν, ... quae per -am dici potest. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 34. gen. ad litt. 12, 6 p. 386, 24 harum species atque -as ... explicare curabo. MART. CAP. 4, 346 -a est sufficiens ad id quod susceperis discretio. 4, 353 partiendi -ae (*i. quae in partitione adhibendae sint*) non frequenter occurrunt. BOETH. herm. pr. 1, 3 p. 46, 3 omnis definitio genere -isque perficitur (herm. sec. 1, 2 p. 53, 2 -arum ... compositione). herm. sec. 10, 26 quoniam non sit omnes -as persecutus. *passim* in Porph. dial. 1 p. 10[A] illa ... divisio et dissimilitudo specierum -ae nomine vocitantur. in Porph. comm. pr. 2, 1 p. 85, 21 cum -*ae* aut communes sunt aut propriae aut magis propriae (κοιναί, ἴδιαι, ἰδιαίταται). p. 87, 1 specificae (εἰδοποιοί). *passim. cf. ind. p. 371.* PORPH. isag. p. 36, 3 constitutiva (συστατική). p. 36, 5 divisiva (διαιρετική). p. 36, 7 completiva (συμπληρωτική). *cf. ind. 2.* ISID. orig. 1, 30, 1 '-a' est species definitionis, quam scriptores artium de eodem et de altero nominant. haec enim duo, quadam inter se communione confusa, coniecta -a discernuntur *eqs.*

B *modus argumentandi* (*opp.* similitudo): CIC. top. 11 *argumenta appellamus* alia ex similitudine, alia ex -a (65 ex *causarum* -a ... magna argumentorum suppetit copia). 3, 16 a -a ducitur argumentum (IVL. VICT. rhet. 6, 2 p. 397). 18, 71 cum profectus sis ... a similitudine, a -a (*cf.* MART. CAP. 5, 487 *simili* dissimilitudo contraria est, quae a Cicerone -a appellatur). *al.* MART. CAP. 5, 557 in re ... loci sunt duodecim: a toto ... a specie, a -a. ISID. orig. 2, 30.

tituli librorum vel capitum: *theologicorum*: GENNAD. vir. ill. 99 *Pomerii liber septimus* de -a vitarum, mortium, resurrectionum *eqs.* *grammaticorum* (*cf. ind. Thesauri p. 33*): CHAR. gramm. I 6, 14 (ind.) de -is (*cf.* ROMAN. Char. gramm. I 205, 16). MACR. exc. gramm. V 599, 11 de verborum utriusque linguae -is vel societatibus. AGROEC. gramm. VII 113, 9 Capri libello qui est ... de proprietate ac

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a sermonum. CASSIOD. gramm. VII 212, 28 *legant* Focam de -a generis. NON. p. 421 incipit de -a similium significationum. *ad iuris prudentiam pertinentium*: MOD. dig. 1, 7, 40 pr. Modestinus libro primo -arum. *al. idem opus appellatur*: DIG. ind. libr. 31, 4 p. LV* 44 Μοδεστίνου differention βιβλία ἐννέα. 31, 14 p. LV* 55 de -a dotis.

differitās, -ātis *f.* [*poetice pro* differentia *fictum, cf.* varietas. *Th.*]. NON. p. 25 *et* GLOSS. differentia. LVCR. 4, 636 tantaque in his rebus distantia -sque[st], ut *eqs.* ARNOB. nat. 2, 16 animantia nos esse aut consimilia ceteris aut non plurima -e distantia. 5, 36 ambiguorum ... simpliciterque dictorum. 7, 23 longissima ... -e seponi. 7, 27 sine ulla ... -e. NON. p. 435 formae et figurae quae sit -s. CARM. de fig. 19 ἀλλοίωσις. -s fit, differre hoc ubi dicimus illi.

*differo, distulī, dīlātum, -rre *a* dis *et* ferre. *in tmesi*: PLAVT. Trin. 833 disque tulissent. *de formis*: differ: *inde a* HOR. epist. 1, 11, 23. differit: ITALA I Cor. 15, 41 (Cypr. testim. 3, 58 *M*). differet (*praes.*): ITALA I Cor. 15, 41 (cod. d) VEREC. in cant. 2, 26. 3, 19 *bis*. 4, 8. differitis: ITALA Luc. 12, 7. 24 cod. d. differēris: HIER. epist. 147, 1 (*cf. Goelzer, latinité de St. Jérôme p. 288.* DIOM. gramm. I 361, 28 feror fereris fertur). ditulit: CARM. epigr. 1053, 2. *de sensu*: NON. p. 284 spatium temporis dare. diffamare, divulgare. dividere vel scindere. in ordinem ponere (*ad* VERG. georg. 4, 144). distare. SERV. Aen. 8, 439 'tollite' aut -rte est, aut celerius terminate. AVG. quaest. hept. 4, 49 διαβαλεῖν. PRISC. gramm. III 368, 7 διήνεγκεν. GLOSS. ἐνδίδωμι. -li dissimulavi. *al. v. sub I A. E. II.* *legitur per totam latinitatem, non habent* CATO CATVLL. (*cf. infra l. 41*) TIB. PERS. *transitivum in prisca latinitate et proprie (A B C) et translate de fama (D) usurpatur, de tempore (E) non ante* RHET. Her. *et* CIC. (*qui omnino alium sensum transitivi non videtur novisse*); *saepissime* LIV. *et* SEN. phil. *verbo utuntur, plerumque temporali sensu; inter poetas* OV. *maiorem huius translati usus exemplorum numerum perhibet.* *intransitivum raro ante* CIC. *et* LVCR. *legitur* (PLAVT. LVCIL. *singulis locis*), CIC. *subinde in* oratt., *semel in* epist., *saepissime in scriptis rhetoricis et philosophicis (Graecum videlicet* διαφέρειν *interpretatus) verbum usurpat; passim in* PLIN. nat. *occurrit. a dictione poetica, si* PLAVT. LVCIL. LVCR. HOR. sat. epist. *exceperis, abhorrere videtur* (*bis* OV., *semel* LVCAN.). [*loci dubii et corrupti*: NAEV. com. 19 CIC. Deiot. 36 Att. 13, 37, 4 fin. 4, 70 VITR. 3, 3, 8 SEN. dial. 4, 32, 1 PETRON. 47, 2 FRONTO p. 198, 16 N. VERVS Fronto p. 78, 14 N. APVL. flor. 16 p. 62 COMM. instr. 1, 29, 1 TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 641, 7 MART. CAP. 2, 109 DRAC. laud. dei 2, 398. *falso pro* deferre *scriptum* CATVLL. 68, 40 CAES. Gall. 2, 17, 4 OV. am. 2, 5, 29 PLIN. nat. 31, 90. *conicitur*: LVCAN. 2, 677 -rret (*pro* def-). QVINT. decl. 383 p. 429, 10 -laturum (*pro* del-, relicturum *Rohde*). TER. MAVR. 165 -at (*pro* referat). TERT. spect. 1, 15 -untur (*pro* disser-). PS. MAR. MERC. Nest. epist. 2, 2 -imus (*pro* defecimus). *saepius codd. falso* deferre *pro* -rre *habent.* *additum e coniectura* SEN. benef. 7, 20, 5 TERT. nat. 2, 12.]

I *transitive*: A *i. q.* **dissipare,** *distrahere, disiungere*: GLOSS. -rt dispergit. -erant disparserant. -latis todaeldum (*anglosax. i. q. separatis*). 1 *strictiore sensu*: a *proprie plerumque de motibus, quae vim quandam vel rapiditatem habent*: ENN. scaen. 118 fluctus -rt dissupat visceratim membra. PLAVT. Trin. 833 distraxissent disque -issent satellites tui me (*i. navem meam*). LVCIL. (?) frg. Non. p. 287 dividant, -ant, dissupent, distrahant (*cf. Marx ad* LVCIL. 922). LVCR. 1, 272 venti vis ... nubila -rt (*cf.* VERG. georg. 3, 197 aquilo cum ... Scythiae hiemes atque arida -rt nubila. SERV. *ad l.* dissipat). 1, 1088 non omnia corpora ... in medium niti ..., at ... tenues ... aëris auras et calidos simul a medio -rrier ignes. 2, 675 scintillas agere et late -rre favillam (6, 691). 5, 657 Matuta per oras aetheris auroram -rt et lumina pandit. 6, 235 calor *fulminis* ... -rt primordia vini. CAES. Gall. 5, 43, 2 casae celeriter ignem comprehenderunt et venti magnitudine in omnem locum castrorum -erunt. civ. 2, 14, 2 *ignem* -lit ventus. HOR. epod. 10, 6 rudentes Eurus inverso mari fractosque remos -at. LIV. 4, 33, 10 cum ... equitem (*i. equitatum*) passim liberis frenis -issent equi. 6, 42, 8 quod passim eos simul pavor terrorque -erant. PAVL. FEST. p. 181 ut *ventorum* flatu cinis ... per fines quam latissime -atur. VELL. 2, 79, 3 maiorem partem classis ... adorta vis Africi laceravit ac -lit. SEN. nat. 5, 6 aer ... modo spissat se, modo ... diducit et -rt. TAC. hist. 5, 23 castra ... vi fluminis -bantur. FRONTO p. 17, 7 N. hereditas post mortem ... -rtur, ... diripitur. APVL. mund. 23 flabris ... spirantium aurarum graviores ... aëris spiritus -untur. MACR. sat. 7, 12, 5 humorem sale -rri sive consumi. FAVST. REI. epist. 3 p. 175, 11 quod *anima* per diversa sensibus evagetur et cogitationibus -atur. *de corpore humano i. q. lacerare*: PLAVT. Curc. 576 te faciam ut hic formicae frustillatim -ant. VERG. Aen. 8, 643 Mettum in diversa quadrigae -erant. HOR. epod. 5, 99 insepulta membra -ent lupi et Esquilinae alites (*cf.* SEN. epist. 92, 34 LVCAN. 9, 142). SEN. Thy. 8 membra celeri -ens cursu rota. HIL. in psalm. 1, 19 ut *impii* ex illa corporalis soliditatis firmitate decussi ludibrio pulveris -antur in poenam, *seq.* dissolvere, proterere, iactare (*cf. sub I A 2*). b *translate*: CALP. ecl. 1, 49 *Bellona* modo ... toto civilia -lit orbe *bella*. HIL. in Matth. 6, 6 stultus (*i. stulti aedificatio*) ... cito ... ventis -endus. in psalm. 1, 7 *impiorum* omne consilium ... sine ulla consistendi statione -rtur.

2 *sensu latiore i. q. ferre, iactare*: a *proprie*: HIL. in Matth. 14, 14 discipuli vento ac mari -untur *eqs.* (*cf.* VVLG. Matth. 14, 24 navicula ... iactabatur fluctibus). b *translate i. q. perturbare*: HIL. in psalm. 51, 13 omnis ... anima infidelis in saeculi huius tamquam maris profundo naufraga incerto motu vagoque -rtur et ... fluctuat. in Matth. 6, 2 ut ... credamus omnia et nullo ambiguae voluntatis -amur incerto. MART. CAP. 5, 448 et qui deliberat, ambigua mentis opinione -rtur. *nota i. q. confundere, irritum reddere*: AVIAN. fab. 10, 10 *eques* -lit admota calliditate iocum. 31, 8 *mus* -lit hostiles calliditate minas (*Lachm. utroque loco* dispulit). *alio sensu v. p. 1075, 33.* ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 17, 4 duorum assertione (*sc. qua duas in Christo personas esse affirmatur*) -lata (*i. refutata*).

B *de animi motibus, i. q.* **macerare, conficere**: PLAVT. Cist. 208 miser exanimor, feror -or distrahor diripior. Mil. 1163 amore -rri. Poen. 156 cupidine eius. Truc. 701 laetus sum et laetitia -or. TER. Andr. 486 doloribus (SCHOL. *ad l.* crucior distrahor). TVRPIL. com. 109 desiderio. PROP. 1, 16, 48 alterna -or invidia. VICTRIC. 27 providendum est, ne nos ... ira -at aut cupiditas vexet. *nota*: TER. Andr. 408 orationem sperat invenisse se, qui -at te (*cf. l. 66 et* AVG. quaest. hept. 4, 49 solet autem hic intellegi '-at' velut 'hac atque illuc ferat tempestate verborum', quasi 'discerpat ac dissipet'. *ibid. fusius.* EVGRAPH. *ad l.* increpet vel dissipet te [obiurgando *add.* SCHOL.]. GLOSS. in diversum ferat. sollicitet). ITALA num. 22, 22 (Aug. quaest. hept. 4, 49) insurrexit angelus dei -rre eum in via (διαβαλεῖν, Lugd. ut non transmitteret eum, *deest in* VVLG.). *confertur cum illo loco Terentiano (l. 29) ab* AVG., *qui tamen concedit posse hic etiam remorandi sensum subesse.*

C *i. q.* **separare, seiungere**: PLAVT. Rud. 369 nos cum scapha tempestas dextrovorsum -rt ab illis. PANEG. 11 (3), 4 *urbes* a vastitate barbarica terrarum intervalla -erant. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 74 digitis erunt palpebrae -endae (*i. q. distinendae*). *t. t. de herbis i. q. maioribus intervallis locare*: VARRO rust. 1, 43 *cytisum* -rtur et in sesquipedem ponitur. VERG. georg. 4, 144 in versum (SERV. *ad l.* in ordinem) -lit ulmos (SERV. *ad l.* transtulit, nam mutavit praepositionem. [auct.] et aliter: in diversum locum tulit, quasi disposuit. *cf.* NON. p. 284 in ordinem ponere). COLVM. 11, 3, 30 si *porrum* -as, et ... inter quaternos digitos depangas. 11, 3, 32 *semen* ... -rri debet circa aequinoctium autumni (*seq.* transfertur). 11, 3, 38 rutam ... -rre oportet in apricum (*i. q. transferre differendo*). *cf.* 11, 3, 42. 49. PLIN. nat. 17, 62 virgulae -antur. 17, 73 -untur *cypressi* post annum dodrantali filo. 17, 76 -endae *ulmi* ex arearum venis post annum in ulmaria intervallo pedali in quamque partem (*cf.* 19, 125). *latiore sensu i. q. deferre*: HYG. fab. 63 p. 62, 11 *discum* ventus -lit in caput Acrisii. CLAVD. 2, 27 Cyclopum spicula -rt in scopulos et monstra maris.

D *i. q.* **divulgare**: 1 *famam, rumorem sim.*: PLAVT. Trin. 689 ne mi hanc famam -ant. TER. Haut. 16 rumores -erunt malivoli (EVGRAPH. *ad l.* in diversum disseminarunt. SCHOL. *ad l.* diffamaverunt, disseminaverunt. NEP. Dion 10, 1 rumore -lato [delato *codd.*] Dioni vim allatam. VARRO frg. Non. p. 284 rumore famam -ant licebit. SVET. Aug. 14 rumore ab obtrectatoribus -lato quasi ... necasset). APVL. met. 5, 10 nedum ut ... omnibus populis tam beatum eius -amus praeconium. *sim.*: DON. Ter. Eun. 832 -latum tot occasionibus proverbium. 2 *-rre aliquid* (de *aliquo*): LVCIL. 1015 de me ista foris sermonibus -rs. *cf.* 1016 et male dicendo in multis sermonibus -rs (*ubi deest obiectum*). TERT. apol. 7 ut nihil diu lateat, etiam quod fama non -lit. AMM. 29, 5, 2 ut rumores -erunt assidui. *cf.* 29, 5, 19. 3 *seq. acc. c. inf.*: LIV. 34, 49, 6 qui male commissam libertatem populo Romano sermonibus -erint. VAL. FL. 1, 753 regem fragor per moenia -rt mille ciere manus. SVET. Iul. 33 promissum ius anulorum ... fama -lit. *seq. interr. indirecta*: SEN. Phaedr. 759 omnes per populos fabula -lit, Phaedrae quem Bromio praetulerit soror. *seq.* tamquam: TAC. ann. 3, 12 -rri etiam per externos tamquam veneno interceptus esset. quasi: SVET. Aug. 14 (*cf. supra l. 51*). *seq. enunt. finale*: TAC. ann. 4, 25 -rtur per manipulos, Tacfarinatem omnes consectentur. 4 *-rre aliquem i. q. diffamare* (*cf. etiam* AVG. *supra l. 19*): PLAVT. Aul. 446 te pipulo -am (*cf.* VARRO ling. 7, 103). Epid. 118 clamore -or. Pseud. 359 te -am dictis meis. CAECIL. com. 157 -or sermone. ACC. trag. 459 quis erit, qui non me ... turpi fama -et? PROP. 1, 4, 22 te circum omnes alias ... puellas -et. PETRON. 10 nos ... per totam urbem rumoribus -ent. TAC. ann. 1, 4 pars ... imminentes dominos variis rumoribus -bant. ALC. AVIT. c. Arr. 30 p. 15, 1 ad perfectionem vestram (*i. regem*) aliquatenus -endam.

E *de tempore i. q. proferre, procrastinare*: GLOSS. ὑπερτίθημι. -rt ὑπερτίθεται (defert? honorat vel) procrastinat. -latus ὑπερθέμενος. -lata in longum ducta. -latum aliquid recens in posterum dimissum. 1 *de ipso temporis spatio*: tempus: RHET. Her. 1, 12, 22 cum ... tempus -endum ... reus dicit. CIC. Phil. 8, 23 cum tempus ille ... -rret. fin. 4, 1 in hac me causa tempus -uram putas? OV. met. 9, 766 modo tempora -rt, nunc ficto languore moram trahit *eqs.* LIV. 21, 53, 2 quid enim ultra -rri aut teri tempus? PS. QVINT. decl. 12, 8 POMPON. dig. 31, 43, 2. SER. SAMM. 895 nec tu crede levem -lato tempore febrem (*sc. quartanam*). CLAVD. 3, 315 innectitque moras et congrua tempora -rt. 21, 375 ibi tempora tuto traxerunt -lata moras.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

22, 317 CORIPP. Ioh. 3, 381. PAVL. NOL. carm. 5, 76 dum sua -rt tempora cunctaturque dies (*sc. suprema*). AGROEC. gramm. VII 115, 10 dilator qui -rt ad proferendum. *accedit genet.*: BRVT. Cic. ad Brut. 1, 11 (9, 19), 2 tempus petitionis suae. HOR. epist. 1, 2, 39 cur ... -rs curandi tempus in annum? OV. met. 1, 724 exarsit nec tempora -lit irae. 3, 578 poenae. 9, 769 taedae (*i. nuptiarum*). LIV. 3, 46, 5 iniuriae. 27, 46, 7 pugnae. *sim.*: CLAVD. 22, 454 cui -limus melioris saecla metalli. diem: CIC. Verr. 3, 28 dicis diem. div. 1, 77 pullarius diem proelii committendi -bat. LVCAN. 5, 742 dies ... quam nimiumque parumque -limus. 6, 461. QVINT. decl. 280 p. 141, 15 quotiens finitur dies, expectandus; quotiens non -rtur, praesens est. SVET. Galba 7 expeditionis dies. IVLIAN. dig. 42, 1, 60 morbus sonticus ... diem -rt. AVG. epist. 140, 16 mortis diem. VVLG. Ezech. 12, 22 in longum -entur dies. CORIPP. Ioh. 8, 174 iamque dies alterque dies -latus ab armis (*cf. p. 1077, 59*). *nota*: LIV. 25, 25, 4 cum is diem de die -rret. *dub.* CIC. Att. 13, 37, 4 posse in diem diem -rri (*M*, in diem *om. al.*, in diem ex die *C. F. W. Müller*). *cf. l. 72. p. 1072, 6.* horam: CIC. Phil. 6, 19 ut -rri iam hora non possit. *alio sensu*: CARM. epigr. 391, 4 sed praescripta dies unam non -lit horam. *adde*: SEDVL. carm. pasch. 1, 164 Sol stetit ad Gabaon mediique cacumine caeli fixit ... -lato vespere lucem.

2 ***omisso obiecto*: a** *sine temporis definitione*: CIC. Cluent. 108 qui -lit, cautus ... existimatur. Att. 12, 7, 1 sed quid -o? NEP. Cim. 4, 2 ut ... haberet, quod statim daret, ne -endo videretur negare. PRIAP. 50, 4 puella ... causas invenit usque -endi (*cf.* PROP. 2, 23, 17. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 120 -endo amatorem cupidiorem sui facit. ANTH. 460, 1 cur -rs mea lux, rogata, semper?). OV. fast. 3, 394 nubere siqua voles, ... -r. LIV. 3, 28, 5 consul -endum negat. 5, 26, 3 -endo denique elanguit res. 6, 14, 13 -enti et tempore suo se indicaturum dicenti. 7, 38, 9 -endo spem ... frustrari. 21, 21, 2 nihil ultra -endum ratus (44, 23, 2 CVRT. 5, 11, 8). 24, 39, 3 cum ... cunctanti et -enti ferociter minitarentur. 39, 50, 6 utrum maturarent an -rrent, ambigebatur. CELS. 6, 18, 4 in *cancro* minime -endum. SEN. benef. 1, 1, 6 -lit, id est, timide negavit. 1, 7, 3 sed dubitavit, sed -lit. dial. 5, 32, 2. epist. 1, 3 dum -rtur, vita transcurrit. LVCAN. 1, 281 semper nocuit -rre paratis. 7, 107 qui promptus metuenda pati ... et -rre potest. PLIN. nat. 8, 150 SIL. 11, 159. QVINT. inst. 9, 2, 63 aliqua mentione habita -rre et deponere apud memoriam iudicis (*cf. p. 1076, 64*). decl. 305 p. 197, 27 occide vel statim vel si -rre potes, miserere. 306 p. 201, 2. 367 p. 402, 18 PLIN. epist. 9, 1, 4. SVET. Iul. 82 renuenti et gestu in aliud tempus -enti. Cal. 43. Nero 13 cum destinato die *regem* ostensurus populo propter nubila -isset. Dom. 16. CALP. decl. 10 -r aliquantum (*sc. lacrimare*), saucium lumen. EPIST. Secundi (Corp. XII 4393) 2, 17 vel si in petendá pequnia ⟨ii diff⟩erant. FRONTO p. 146, 22 N. praemunit, iterat, -rt (*sc. in docendo*) *eqs.* GAIVS inst. 4, 122 si ... de quibusdam *litibus* -erit. VLP. dig. 5, 1, 10 destitisse is videtur non qui -lit, sed qui liti renuntiavit in totum (*cf. p. 1074, 49*). 22, 1, 21 non omne, quod -endi causa ... fiat, morae annumerandum. 26, 7, 7, 1. 37. APVL. met. 5, 21 festinat -rt, audet trepidat. 11, 19 festinans -bam. AMM. 21, 10, 1 nihil ... -endum nec agendum segne ratus. VEG. mil. 3, 12. VVLG. deut. 32, 27 cessare faciam ex hominibus memoriam eorum, sed propter iram inimicorum -li. psalm. 77, 21. prov. 29, 11 sapiens -rt (*opp.* profert), et reservat in posterum. RVFIN. hist. mon. 7 nihil omnino. AVG. serm. ed. Mai 90, 3 qui -endo desiderat ignoscere. in psalm. 44, 18 ideo enim adhuc ipse parcit, -rt, tenet manum, arcum intendit, hoc est minas *eqs. cf. p. 1075, 33.* VEREC. in cant. 2, 26 -et (*cf. p. 1069, 16*) identidem deus. CASSIOD. Didym. in Iudam p. 1813^B perdidit eos -entes in eremo. CORIPP. Ioh. 1, 84. 8, 241. GREG. M. epist. 11, 71 vobis iudicare volentibus solus ... Paschasius dicitur -isse *eqs.* dial. 2, 3 p. 134^c *Benedictus* diu negando -lit. PASS. Andr. brev. 5 proconsul -ens audire eos nolebat. **b** *accedit in c. acc.* (ex ... in ... *l. 66*): CIC. de orat. 2, 367 in crastinum. Deiot. 21 in posterum diem. Phil. 3, 20 in ante diem IV kal. Dec. Tusc. 4, 78 ut, si quam habent ulciscendi vim, -ant in tempus aliud. CAES. civ. 1, 18, 6 in aliud tempus. LIV. 36, 6, 9 alii extemplo agendum, alii ex hieme ... -endum in veris principium ... censebant. 45, 36, 2 ut ... in posterum diem -rrent et mane eam rem agerent. SEN. epist. 63, 3 in longius tempus. VLP. dig. 37, 10, 3, 7 in tempus pubertatis -rri Iulianus ait (*sc. controversiam, cf. p. 1074, 28 sqq.*). BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 134, 6 pauca commemorans -lit in illius libri integram disputationem. *nota*: VVLG. Sirach 5, 8 ne -as de die in diem (μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας). CEREAL. 20 p. 768^B nihil valens ad respondendum -bat de die in diem. *cf. supra l. 15.* non (*vel* nihil) -rre quin: LIV. 6, 22, 9 nihil -uri, quin periculum summae rerum facerent. 36, 10, 7 non -endum ..., quin ... moenia aggrederetur. 40, 27, 1 non ultra -endum ratus, quin. SVET. Iul. 4 non -lit, quin ... persequeretur. VVLG. gen. 34, 19. SIDON. epist. 4, 25, 1 nequeo -rre, quin ... impertiam. *de translato usu cf. p. 1077, 16 sqq.*

3 ***-rre aliquid (in tempus)*:** *temporis spatium indicatur praepos.* in *c. acc. passim* (*locus quo perveniendum est pro adventus tempore positus p. 1072, 62. 70. 82 cf. p. 1075, 47.* in **aliquem** *p. 1074, 6 al.*), ad (*v. p. 1072, 19 al., praecipue de magistratibus sim., penes quos decernendi potestas est velut p. 1072, 26*), per (*v. p. 1073, 47. 77 al.*), post (*v. l. 43. 77 al.*), ultra (*v. p. 1075, 34*), usque in (*l. 58. 83*); *adverbiis velut* eo, illuc, diu, longius, paulisper, *dativo* (*v. p. 1073, 2. 1078, 43*), *ablativo mensurae* (*v. p. 1074, 77*); *enuntiato*: donec (*v. p. 1074, 2 al.*), dum (*v. l. 59 al.*), postquam (*v. p. 1077, 9*), quoad (*v. p. 1073, 74*).

a ***proprie*: α** *generatim dicta*: CIC. ad Brut. 2, 1 (9, 1), 1 si omnia non in diem ex die -lata *essent* aut ... non tardata et procrastinata (OV. ars 2, 225 omnia -r. SEN. epist. 45, 13). *al.* HOR. ars 44 ut ... pleraque -at et praesens in tempus omittat. OV. met. 2, 863 vix cetera -rt. LIV. 40, 5, 6 cetera in suum quaeque tempus agenda -unt. SEN. epist. 12, 5 quod in se iucundissimum omnis voluptas habet, in finem sui -rt. 95, 1 ut id, quod in diem suum dixeram debere -rri, repraesentem (FRONTIN. aq. 119 *curator* aestimet, quae repraesentanda, quae -enda sint). 101, 7. 8. PETRON. 10 tardum est -rre quod placet (*in proverbio*). MART. 1, 15, 5 non bene -eris videas quae posse negari. QVINT. inst. 1, 1, 30 perdiscendae omnes *syllabae* nec ... difficillima quaeque earum -enda. PLIN. epist. 8, 11, 3 -latum magis istud quam negatum. 8, 20, 1 -imus tamquam saepe visuri quod datur videre quotiens velis cernere. FRONTO p. 14, 2 N. quod tu ... praeoptas, non diu -as. VOPISC. Prob. 15, 7 hoc ad pleniora vota -limus. LEO M. serm. 50, 1 neque enim quiquid -rtur, aufertur (*cf. p. 1073, 1*). VEN. FORT. vita Albin. 16, 45 quod cum ille aure surda -rret (*fere i. q. denegaret*). rem: CAES. Gall. 1, 65, 5 (LIV. 5, 16, 4 AVG. civ. 22, 8 p. 569, 1). NEP. Pel. 3, 2 in crastinum ... -o res serias (PLVT. Pel. 10 εἰς αὔριον τὰ σπουδαῖα. *cf.* PLAVT. Poen. 499 res serias extollo ex hoc die in alium diem). *al. v. p. 1075, 79.* negotium *sim.*: TAC. ann. 3, 52 consulti patres integrum id negotium ad principem -erant (*cf. p. 1075, 82*). PAVL. dig. 23, 3, 60, 4 si ... excusationis negotium fuerit -latum. TERT. orat. 23 negotia. AMM. 19, 11, 12. *cf.* OV. ars 1, 409 -r opus (fast. 1, 74 MART. 5, 29. AVG. civ. 18, 26 -latumque opus est usque ad Darium). Pont. 3, 1, 139 -r tua coepta.

β *obiecta quae* ***actionem, eventum,*** *condicionis commutationem indicant*: CIC. inv. 1, 9 eas rationes ... aliud in tempus -emus. de orat. 2, 14 bonam partem sermonis in hunc diem esse -latam. Brut. 297 *disputationem* in aliud tempus -amus (epist. 2, 3, 2 omnem hanc disputationem in adventum tuum). Cato 1 quarum *rerum* consolatio ... est ... in aliud tempus ... -enda. *cf.* nat. deor. 2, 3. Att. 4, 15, 6 venatio in aliud tempus -lata. 10, 14, 3 -limus omnino sermonem in posterum. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 2 in K. Iun. ... eam relationem. PROP. 3, 16, 7 haec mandata (VLP. dig. 17, 1, 1, 3 mandatum in diem). OV. met. 2, 863 -lata parte laborum (CORIPP. Ioh. 7, 13 nox ... mundi labores -lit). LIV. 1, 51, 7 videbatur -rri caedes potuisse. 3, 24, 2 actiones tribunicias in adventum consulum (3, 9, 13). 4, 6, 4 contentionem ... post bellum. 4, 8, 3 *censum*. 9, 9, 19 utrum praesens deditio eorum fieri possit, an in diem -atur. 23, 18, 13 cunctatio -isse ... victoriam videri potuit. 24, 39, 3 vim ultimam (TAC. ann. 12, 44). 26, 2, 3 eam consultationem, donec *eqs.* (27, 30, 6 in concilium Achaeorum. 35, 7, 2 ad frequentiores. 43, 2, 7 in id tempus, quo ... castra posituri erant, deliberatio eius rei -rtur). 26, 17, 9 *et saepius.* VAL. MAX. 1, 7, 3 ⟨im⟩pendentem mutationem status ... ab illo ... -rri. CELS. 4, 6 *vini usus* in longius tempus -endus est. SEN. Herc. f. 638 amplexus. 1175 fletus. benef. 5, 1 promissa. dial. 9, 17, 7 in postmeridianas horas aliquid levioris operae -erunt. epist. 101, 12 supplicii finem (QVINT. inst. 8, 2, 14 nec traiectione ... finis eius [*sermonis*] -atur. 8, 2, 22 non in longum -lata conclusio). 6, 10, 21 facinus (AMM. 15, 2, 6 ad deliberationem secundam). COLVM. 3, 21, 6 si venditio vel in annum vel in aestatem certe -rri possit. 11, 2, 50 mellatio est -enda (*cf.* 11, 2, 57). 11, 2, 98 -ant terrenam molitionem usque in proximas idus. STAT. Theb. 7, 613 -rre nefas potuitve morari, dum *eqs.*? (AMM. 30, 5, 19). 10, 409 -lit ira preces (*alio sensu p. 1075, 16*). 11, 309 iurgia. MART. 7, 95, 18 hibernas ... basiationes in mensem ... Aprilem. QVINT. inst. 1, 8, 16 *schematum* tractatum in eum locum -o, quo *eqs.* 2, 4, 18 eius rei iudicium. 2, 5, 26 novorum -li lectionem (*i. serius instituendam censui*). 4, 2, 25 nisi forte M. Tullius ... male -isse narrationem videtur tribus praepositis quaestionibus. 4 pr. 14 quis enim -lata studia miretur ...? *al.* PS. QVINT. decl. 12, 1 gregatim erumpentes -rre gemitus. IVV. 13, 228 tempestas velut hoc -lata sereno. TAC. Germ. 30 impetus (SOL. 11, 20 coturnices, cum maria tranant, impetus -unt. AVG. civ. 13, 3 quanto magis impetum suum *vis humana*, velut sagitta cum arcus extenditur, retrorsum reducta -erit). ann. 1, 37 largitio -batur in hiberna cuiusque. 3, 71 -latum nuper responsum ... prompsit Caesar. 14, 1 diu meditatum scelus non ultra Nero -lit. PLIN. epist. 4, 1, 5 *templi* dedicationem. 10, 8, 5 agrorum locatio non potest -rri. FLOR. epit. 4, 7, 4 vindicta Caesaris -lata potius quam oppressa est. PAPIN. dig. 36, 3, 5, 1 -lata petitione (SCHOL. Cic. Bob. p. 156, 10. *alio sensu p. 1075, 19*). TERT. nat. 1, 13 lavacrum. orat. 18 pacem (*i. pacis osculum*). anim. 17 p. 325, 26 Plato ... post mortem -rt sententiam (VVLG. num. 30, 15 in alteram diem). IVST. 3, 7, 4 populationis iniuriam in tempus ultionis. HIL. myst. p. 15, 31 benedictionem ... in id -lit, cum ... deposuisset. AVSON. Mos. 352 *amnes* quamquam -rre meatus possent, sed celerant in te consumere nomen. *cf. p. 1073, 38.* HIER. in Ezech. 9 praef. in nonum librum -lata est explanatio. AVG. in psalm. 142, 12 pluviam. SVLP. SEV. chron. 2, 9, 3 urbis aedificatio usque in secundum Darii regis annum -lata est. PETR. CHRYS. serm. 86

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 441[C] quia sacerdotis -rtur sermo, non aufertur. MEROB. carm. 4, 34 -lit ... partum Lucinae mora. *cum dativo*: CARM. epigr. 1295, 4 fatalis mihi hora manebat, quae coniugio dulci -lit illa tuo (*'praesenti fructu coniugii sublato reservavit in futurum' Bücheler*).

obiecta quae statum vel habitum significant: LIV. 32, 23, 2 societatem. SEN. suas. 6, 21 servitutem a Catilina -latam in Antonium. COLVM. 4, 16, 1 tempestivitas malleoli in proximum ver -rtur (arb. 21, 1 in hiemem seram *ficus* -et maturitatem). QVINT. decl. 296 p. 170, 22 cuius famem tantum tu propitius -bas (*alio sensu p. 1075, 65*). PLIN. epist. 8, 14, 13 discordiam. paneg. 68 tuam securitatem non mora nuntiorum, non litterarum tarditas -rt. CAEL. AVR. chron. 2, 4, 217 sanitatem ... ulcerum.

de animi motibus: gaudium *sim.*: OV. am. 3, 6, 87 quid mutua -rs gaudia? (epist. 18, 3 longa mora est nobis omnis, quae gaudia -rt. met. 4, 350 vix iam sua gaudia -rt. 6, 514. CARM. epigr. 949, 1 cur gaudia -rs spemque foves et cras usque redire iubes? MART. 10, 44, 5 *cf. p. 1076, 21*). PS. QVINT. decl. 2, 15 nihil est difficilius quam -rre gaudium, quod scias te non mereri. TERT. patient. 14 tantum gaudii. *cf.* SOL. 1, 72 laetitiae sensus -rtur in quadragesimum diem (*sc. in parvulis*). SEN. dial. 5, 18, 4 impatiens fuit -endae voluptatis (QVINT. inst. 4, 3, 2 ne ... -latis diutius dicendi voluptatibus oratio refrigescat. TAC. hist. 1, 71 APVL. met. 2, 10). PLIN. paneg. 59 paulisper delicias -rre. dolorem *sim.*: QVINT. decl. 291 p. 161, 3 quid diutius -o dolorem? (*i. quod dolorem moturum est. alio sensu p. 1075, 59*). *cf.* LVCAN. 5, 792 tormentaque nullā vult -rre morā. SEN. epist. 74, 33 miserias.

varia obiecta notabiliora per ordinem litterarum digesta (*adiunxi singulis similia*): consilium: *quod datur*: CIC. Att. 9, 13, 2 omnia consilia -rs in id tempus, cum scierimus. 9, 15, 3. *quod capitur*: SEN. dial. 10, 3, 5 in quinquagesimum et sexagesimum annum -rre sana consilia. IVST. 3, 2, 6 negat -enda in partus dubios consilia. *alio sensu i. q. non statim perficere v. p. 1075, 38.* honorem: LIV. 35, 24, 5 ut -latum viro tali, non negatum honorem appareret (*de triumpho. cf.* 36, 39, 6. ORAT. imp. Vesp. frg. [Corp. XIV 3608] 35 ut non debuerit in me [*sc. in tempora mei imperii*] -rri honor triumphálium eius). STAT. Theb. 1, 165 sorte ... -latus Polynicis honos *regius*. PLIN. paneg. 56 magnum est -rre honorem, gloriam maius. *cf. p. 1074, 25.* iter *sim.*: CAES. Gall. 3, 85, 4 -endum est iter in praesentia nobis (SEN. contr. 7, 1, 4 CLAVD. 28, 459 ILDEF. vir. ill. 14). LIV. 35, 43, 3 non ultra -rre profectionem in Graeciam (PLIN. epist. 10, 96, 8 SVET. Iul. 59 Nero 22 AMM. 25, 2, 8 aliquot horis. CLAVD. 28, 459). mortem: CELS. 3, 27, 1 aliud curationis genus ... saepe mortem tantum -rt, vitam interim infestat. SEN. Herc. O. 978 *cf.* 1376. epist. 78, 6 multorum mortem -lit morbus. LVCAN. 6, 698 longa in saecula. QVINT. decl. 294 p. 167, 16 fortius est, quod -o mortem, quam quod mori non recuso. IVV. 10, 249 qui tot per saecula mortem -lit. TAC. hist. 3, 39 ann. 12, 66 TERT. anim. 50. SOL. 11, 20 lenta *pantheris* vivacitas, adeo ut ... mortem diu -ant. HIER. epist. 36, 6, 1 *cf. p. 1078, 4.* 60, 13, 2 mortem ... -rre ... et vitam facere longiorem. CLAVD. 24, 272 ratibus et clatris -lata morte tenendae ducendaeque ferae. AVG. civ. 13, 7. SVLP. SEV. dial. 2, 9, 6 mortem imminentem ... crebris flexibus -bat *lepus*. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 206. *sim.*: COLVM. 7, 5, 16 *lac caprinum* -ens magis occidionem gregis quam prohibens. TAC. hist. 1, 43 *Piso* latebrā imminens exitium -bat. DRAC. laud. dei 2, 74 -lato fine. nuptias *sim.*: PROP. 2, 9, 5 *Penelope* coniugium falsa poterat -rre Minerva (*i. textura*). 4, 5, 30 maior -lata nocte recurret amor (*cf.* SEN. epist. 97, 5). SEN. contr. 8, 6 -r nuptias, dum flere socer desinat. VAL. FL. 5, 460 -erant sed bella toros. TAC. ann. 14, 59 nuptias Poppaeae ... -latas maturare. *cf.* 14, 1. AMBR. exc. Sat. 1, 53 -rre magis consortium quam refugere. periculum: CIC. part. 112 cum spe vel perrumpendi periculi vel in longinquum tempus -endi. SEN. nat. 2, 37, 1 expiationes ... prodesse aliquando ad submovenda pericula, aliquando ad levanda, aliquando ad -enda. perniciem *sim.*: CIC. ad Brut. 1, 16, 4 in breve tempus. LIV. 22, 42, 10 di ... magis -lere quam prohibuere imminentem pestem. poenam *sim.*: OV. met. 2, 467 -eratque graves in idonea tempora poenas. 12, 8 vindicta. trist. 3, 3, 33 in tempus mortis. SEN. contr. exc. 5, 4 poena ex lege -lata est. SEN. dial. 4, 22, 4. 5, 39, 3 dum maiorem poenam quaerit, praesentem -et. CVRT. 7, 5, 43 supplicium *Bessi* (QVINT. decl. 277 p. 129, 14 supplicia praegnantium in diem partus -antur. *saepius.* PLIN. epist. 10, 29, 1 AMM. 28, 1, 50). LVCAN. 10, 516 poenas ... ulterius. SVET. Tib. 75 in decimum semper diem. VLP. dig. 48, 19, 3 praegnatis mulieris consumendae poena -rtur quoad pariat. PORPH. Hor. carm. 4, 5, 24 non -etur poena sua delinquentibus.

bellum *sim.*: CIC. Phil. 12, 13 non pacem facere, sed -rre bellum. LIV. 2, 19, 2 nec ultra bellum Latinum gliscens iam per aliquot annos -latum. 4, 49, 2 Veiens bellum. 9, 3, 10 in multas aetates. 21, 2, 3 mors Hamilcaris ... et pueritia Hannibalis -erunt bellum. 21, 53, 6 in novos consules. 23, 25, 4 Gallicum bellum et omitti tuto et -rri posse. 37, 38, 2 in aestatem. 42, 18, 6 Macedonicum bellum in annum. LVCAN. 3, 52 TAC. ann. 13, 7. IVST. 6, 1, 4 ut -ant bella *magis* quam gerant. *sim.* VAL. FL. 4, 78 arma *v. p. 1078, 9* (TAC. hist. 2, 7 arma in occasionem -lere. *cf.* ann. 15, 6. CLAVD. 20, 598 non -lit arma Camillus. CORIPP. Ioh. 7, 315. 523). OV. met. 6, 52 nec iam certamina -rt (LIV. 3, 54, 4 donec arma adversariis tradantur, -rri adversus nos certamen. 10, 40, 1. 21, 60, 6). LIV. 21, 58, 2 dimicationem. SALL. epist. Mithr. 13 cum mihi -lata proelia magis quam pacem datam intellegerem (SIL. 7, 330 in lucem proelia -r. *cf.* 9, 24 CLAVD. 8, 385 proelia -r in iuvenem [*i. dum iuvenis eris*]). LIV. 43, 38, 3 non gravabar reddere -latae pugnae rationem (44, 39, 8 -latae pugnae ex hesterno die in hodiernum causae. SIL. 2, 236 postposita caede et -lata ... pugna. FRONTIN. strat. 2, 1, 10. CLAVD. 8, 320 instantes ... pugnas). *alia*: LIV. 4, 26, 2 nec ultra terror belli est -latus. 42, 27, 1 belli apparatum non -endum censuerunt. LVCAN. 6, 264 -lato Marte (SIL. 7, 125 CORIPP. Ioh. 7, 333). CAES. Gall. 3, 85, 4 oppugnationem. CVRT. 9, 4, 27 obsidionem.

*obiecta quae ad **rem publicam** pertinent*: CIC. Att. 2, 21, 5 comitia in mensem Octobrem. *saepius* (LIV. 6, 37, 12 in adventum eius exercitus. *al.*). VERG. Aen. 11, 470 concilium ipse pater et magna incepta Latinus deserit et ... -rt (LIV. 35, 33, 8 ne -lato quidem concilio. CVRT. 6, 11, 9 in posterum diem. MAXIMIN. c. Ambr. 10 [*cf.* 11 ut -rretur, *absolute*]). LIV. 7, 36, 9 contionem. *de magistratibus*: LIV. 10, 9, 10 ipsum auctorem fuisse ... -endi sibi consulatus in bellicosiorem annum (VELL. 2, 56, 3. PLIN. paneg. 57 haec laus acti consulatus; illa -lati, quod *eqs.*). CIC. or. frg. A XIV 16 tuamque praeturam non ... -as. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. *ad l.* PANEG. 12, 16 -latis *filiorum* magistratibus. triumphum: LIV. 36, 39, 9 -endo triumpho. *cf. p. 1073, 34.* VELL. 2, 121, 2. LVCAN. 7, 256 venit illa dies, ... in quam -limus ... triumphos. SVET. Tib. 17. 20. Cal. 49 omisso vel -lato triumpho.

*obiecta quae ad **rem iudicialem** spectant*: LIV. 40, 12, 10 *oportuit accusationem* aut praetermitti aut in aliud tempus -rri (PAVL. dig. 48, 16, 13 pr. *et saepe apud* ICTOS). *sim.* HIER. epist. 10, 1, 1 aeternitas mortalitate mutata in nongentos ... annos ... maledicti hominis -erat elogium. actionem: PAPIN. dig. 36, 3, 5, 2 *et passim* ICTI. cognitionem: LIV. 4, 26, 12 cognitio vacantium militiae munere post bellum -rtur. TAC. hist. 2, 10 -lata in paucos dies cognitio. PLIN. epist. 10, 96, 8. 10, 110, 2 integram cognitionem. VLP. dig. 37, 10, 3, 5 repraesentari cognitionem an potius -rri in tempus pubertatis (*cf. p. 1071, 69*). *et saepius apud* ICTOS. SVLP. SEV. chron. 2, 50, 6. TAC. ann. 3, 59 -lata (delata *M*) notione de iure flaminis. *huc pertinere videtur*: CIC. Att. 11, 20, 2 quod ipsum est suspectum notionem eius (*sc. Caesaris, genet. subi.*) -rri (*i. fore ut serius instituatur*). PAVL. dig. 23, 3, 20 aliud est enim -rre exactionem, aliud in id tempus stipulare, quo *eqs.* iudicium: QVINT. decl. 319 p. 253, 10 in hac civitate, in qua iudicia saepe -untur. PLIN. epist. 1, 18, 6 iudicium centumvirale. VLP. dig. 37, 10, 3, 7 non erit iudicium in tempus pubertatis -endum. *et passim apud* ICTOS. AVG. in psalm. 59, 6 quanto magis -rtur iudicium, tanto maiore impetu venturum est. *sim.* PAVL. dig. 4, 8, 32, 16 non autem finiri controversiam, cum aut -atur arbitrium aut in alium transferatur (*antecedit* propagare). PAPIN. dig. 48, 1, 13 sententia -rtur. litem: CELS. dig. 4, 8, 37 non -endarum litium causa, sed tollendarum. COD. Iust. 2, 58, 2, 11. *translate*: SEN. epist. 45, 13 in alium diem hanc litem cum dialecticis -am. CORIPP. Ioh. 7, 256 -lit is lites ... furentes (*i. compressit*). quaestionem: VAL. MAX. 8, 1 amb. 2 Areopagitae ... et accusatorem et reum post centum annos ad se reverti iusserunt. ... *Dolabella* transferendo quaestionem (*sc. ad Areopagum*), hi -endo ... cunctationem vitabant. VLP. dig. 37, 10, 1, 11. restitutionem: COD. Iust. 3, 28, 36, 1. retractationem: VLP. dig. 40, 16, 2, 2. solutionem: CALL. dig. 42, 1, 31 *et saepius* DIG. tutelam: VLP. dig. 27, 8, 1, 7 si magistratus ... tutelam -erint in successores suos vel si satisdationem ... traxerint quoad successores accipiant. usum fructum: PAVL. dig. 7, 1, 60, 1. vadimonium: CIC. Quinct. 22 cum vadimonia saepe -lata essent. 46 Att. 2, 7, 2 *saepius*. SEN. epist. 54, 3 PLIN. nat. 7, 182. CORP. VI 31293 (*aet. Vespas.*) vádimon⟨is honoris cau⟩sá -latís. MART. 8, 67, 3 cum modo -erint raucae vadimonia quartae *horae*. IVV. 3, 213. APVL. met. 3, 12 (*per iocum*) epulare vadimonium -amus.

*γ accedit **infinitivus**, deest temporis designatio praeter infra l. 69; itaque hic illic sensus in infinitum tempus differendi vel plane omittendi subest*: HOR. carm. 4, 4, 21 quaerere -li. LIV. 27, 24, 1 ne -rret obsides ab Arretinis accipere. 42, 2, 2 nec ultra ad arma ire -urum. CVRT. 6, 9, 9 ne momentum quidem temporis -lit exonerare se. PETRON. 140 non -lit puellam invitare. STAT. Theb. 6, 365 IVL. VAL. 1, 6. ARNOB. nat. 2, 12 non -erunt tamen res patrias linquere *eqs.* LACT. mort. pers. 9, 10 -o de factis eius dicere. PALLAD. 14 pr. 3 AMM. 16, 4, 3. 25, 9, 5. 26, 8, 13. 27, 12, 15. 31, 10, 7 ire in hostem -endi impatiens. VEG. mil. 3, 9. CLAVD. 7, 109 -lit Augustus cupido se credere caelo, dum *eqs.* 10, 21 quonam usque ... cunctatur mea vota socer? quid iungere -rt, quam pepigit? 18, 500 quid vincere -rs, dum certare pudet? 24, 224. carm. min. 30, 1 tanto cur tempore -rs ... redimire. AVG. serm. 61, 2. conf. 6, 11, 20 tardabam converti ad deum, et -bam de die in diem vivere in te et non -bam cotidie in memet ipso mori. *al.* MAR. MERC. Cyr. epist. syn. 3 quod si hoc religio tua facere -erit. SVLP. SEV. dial. 1, 18, 4. 2, 1, 4. MARCELL. chron. II p. 97, 411. SIDON. epist. 7, 4, 4 peto, ut non -at habere principium *vestra caritas*. SEDVL. epist. 1 p. 5, 1. DRAC. laud. dei 2, 783 -rt punire (*deus*). BOETH. herm. sec. 2, 5. 102, 25 ipse dicere -lit, sed in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

libris ... expediet. 104, 28 huius rei rationem ... ponere -lit, *i. omisit* (CASSIOD. hist. 3, 4 persecutiones ... transferre -li. VEN. FORT. carm. praef. 6 quod aliis poscentibus patefacere -li [*i. negavi*]). CASSIOD. var. 1, 30, 2. 2, 29, 2. GREG. TVR. Franc. 2, 6 quae audivi, narrare non -li. 4, 12. COD. Iust. 5, 37, 28, 1 si hoc recusaverint vel subire -erint. *saepius.* LEX Visig. 11, 3, 4. PALLAD. hist. mon. 1, 22 hoc ... facere -isti (ὑπερέθου). *inf. pass. sensu reflexivo*: AVG. civ. 22, 8 cum ... lavacro regenerationis ... ablui non -isset. *seq. acc. c. inf. pass.*: IVL. VAL. 2, 29 ea recitari non -rt. SIDON. epist. 8, 2, 1 si -issem prosequi laudibus, quod aboleri tu litteras -isti. COD. Iust. 3, 19, 2, 1 iudex ... in possessionem rerum actorem mitti non -et.

δ *seq.* ut: CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 1798[C] non -rre ut diligens et dilectio idem esse dicatur. *cf.* p. 1798[B].

b translate: **α obiecta quibus futuri temporis notio inhaeret,** *quae aliquid exigi vel prospici indicant, ita ut pro eo quod exigitur vel prospicitur ponantur*: preces *sim.*: CLAVD. 28, 357 -rri longius preces (*alio sensu p. 1072, 59*). COD. Theod. 1, 2, 7 qui rescripta contempserint aut -erint. SACR. Leon. p. 364 -rs vota poscentium. COD. Iust. 3, 31, 12, 1 non -rre hanc petitionem. 7, 4, 15 testatoris -rre voluntates. *stipulationes sim.*: VLP. dig. 28, 5, 9, 20 institutio valet, sed -rtur in id tempus, quo *eqs.* MOD. dig. 45, 1, 100 condicio ... aut perimit obligationem aut omnino non -rt. GELL. 14, 2, 15 officio paulisper iudicis -lato (*i. quod officium postulat*). PAPIN. dig. 26, 7, 30 aequitas non -rtur. PORPH. Hor. epist. 1, 2, 41 rationem recte vivendi per vitae tempus. spem -rre (*alicuius rei*): LIV. 33, 38, 7 spem libertatis -rri. OV. met. 11, 306 spem Veneris -rt in tempora noctis Apollo. SEN. benef. 5, 28, 4 utrum spem nostram praecidat an -at. QVINT. decl. 355 p. 386, 10 -erint spes suas in diem ultimum tutelae. VVLG. prov. 13, 12 spes, quae -rtur, affligit animam. *sim.* PLIN. epist. 2, 10, 2 expectationem frustrari adhuc et -rre non debes (HIL. trin. 64, 4). CASSIOD. inst. div. 8 ne legentis intentio noxie -atur. SEN. nat. 2, 47 prorogativa sunt *fulmina*, quorum minae -rri possunt, averti tollique non possunt (*cf.* 2, 48, 1 privata enim fulgura negant ultra decimum annum posse -rri). *scelus i. q. sceleris poenam -rre*: VERG. Aen. 6, 569 quae quis ... -lit in seram commissa piacula mortem. SEN. epist. 87, 25 erras ..., si illa *scelera* ad carnificem aut carcerem -rs *eqs.* (*i. poenam -rri opinaris*). CLAVD. 43, 5 in prolem -lata ruunt periuria patris. consilium *sim. i. q. non statim exequi*: LIV. 5, 39, 37 in noctem -latum consilium esse. CVRT. 5, 12, 1 -lato in proximam noctem sceleris consilio. 7, 6, 13 sed consilium -lit Sogdianorum nuntiata defectio. SIL. 15, 611 nec consulta fugae -rt. PETRON. 107 celerior ventus -lit curationis propositum. curam (*fere i. q. propositum*): LIV. 43, 1, 12 metus de consule et exercitu -lit muniendae Aquileiae curam. TAC. ann. 14, 6 matrem visendi curam. ITIN. Alex. 31 cura (*sc. Bessi insequendi*) deposita seu -lata. *cf.* COLVM. 2, 21, 6 nec ego abnuo docendi curam, sed -o in eum librum, quem componere in animo est. *alio sensu*: IVV. 11, 183 -latis averte negotia curis.

β *de* **affectibus** *i. q. non statim indulgere, explere*: PROP. 2, 3, 8 -rtur, numquam tollitur ullus amor. SEN. epist. 21, 11 desideria licet -rre, licet castigare et opprimere (PLIN. epist. 4, 1, 2 non ultra. APVL. met. 8, 8 ad limam consilii desiderium petitoris -lit. Plat. 2, 18). *sim.* APVL. met. 11, 21 meam -ens instantiam (AVG. serm. ad Caes. 9 -rre possumus, auferre instantiam nostram nec possumus nec debemus). PANEG. 3, 1 gaudeo -latam esse illam cupiditatem meam. HIER. in Os. 1, 1 p. 6 ne longo tractatu lectoris aviditatem -am. LIV. 7, 14, 3 -rri non posse adeo concitatos animos (STAT. Theb. 5, 740 -rte animos. *cf.* 6, 765. QVINT. decl. 281 p. 146, 29 -isti hunc animum, dum heres fieres). LVCAN. 2, 39 neve hunc -rte dolorem (*cf.* CIC. Verr. 2, 81 ut ... neque vim tantam doloris in posterum -rre potuerint). CAPITOL. Maximin. 21, 24 odium tacitum in tempus -lit. IVST. i, 5, 7 odium regis in vindictae occasionem. 4, 30, 12 irae adversus Veientes in insequentem annum, *illos* consules -latae sunt. PALLAD. 14 pr. 2 diu tamen apud te pudorem meum -li (*i. quod non fecisse pudebat*). famem, sitim: STAT. Theb. 7, 532 *leones* gaudent in corpore capto securam -rre famem. PS. QVINT. decl. 12, 21 irā famem -emus. *alio sensu p. 1073, 9.* OV. met. 6, 366 -lit ira sitim. PLIN. epist. 1, 22, 7 mireris ..., ut sitim -at *aeger*. *de eis, quae* **animi indolem** *quandam vel* **facultatem** *significant i. non statim exercere vel adhibere*: LIV. 7, 10, 8 omnem ferociam in discrimen ipsum certaminis -erat. 25, 38, 11 non ... frangere audaciam vestram, sed -rre in maiorem gloriam atque opportunitatem volui. PETRON. 103 non est -lata fallacia. QVINT. decl. 251 p. 28, 19 *facunditas* aliquando -lata veluti pleniores fructus reddit. FIRM. err. 28, 12 indignationem suam salutaris deus -lata severitate suspendit (COD. Iust. 12, 45 (46), 1, 4 propositam severitatem). SVLP. SEV. chron. 3, 2, 5 ostendendo humilitatem nec -endo pietatem.

γ **res ad quam actio pertinet,** *per quam actio fit,* **pro ipsa actione ponitur:** *generatim*: CIC. S. Rosc. 26 rem -rre isti coeperunt (*i. actionem, iudicium. cf.* epist. 10, 12, 3 *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 8, 4 RVT. LVP. 1, 17. CAES. civ. 3, 60, 1 rem totam. BELL. Alex. 35, 2 ut in Caesaris adventum res integra -rretur [LIV. 3, 9, 12. 26, 15, 9 *al.*]. LIV. 1, 51, 4. 32, 40, 6 -isse rem magis quam negasse. 32, 45, 4 *opp.* maturata. *et saepe. sim.* causam: TAC. ann. 6, 9. PLIN. epist. 5, 4, 2 CALL. dig. 49, 14, 1, 4. *ibid.* trahere. *al.*). PROP. 4, 6, 82 -at in pueros ista tropaea suos *Augustus*. OV. Pont. 4, 12, 17 causa ... -lati muneris (TAC. hist. 1, 25 desperatione -lati totiens donativi). fast. 5, 184 -eram partes mense priore tuas. SEN. nat. 2, 48, 1 fulgura. *cf. p. 1075, 32.* COLVM. 3, 21, 9 quae maturescere incipiunt, tempestive leguntur et quae nondum maturitatem coeperunt uvae, ... -untur. 5, 10, 10 *ficus* alterum *fructum* edet, quem in hiemem -et. 11, 2, 79 per hos dies quaecumque semina -rri debent (*i. seminatio -rri debet*). 11, 15, 4 sive semipleni favi sint, -antur: sive iam liquore completi ..., demetantur. LVCAN. 8, 708 semel impulit illum -latā fortuna manu (*i. q. cuius impulsum -erat.* CLAVD. 5, 248 avidam -rte manum. AVG. in psalm. 44, 18 -rt ergo manum a peccatis tuis: tu noli -rre [*antecedit* tenet manum. *cf. p. 1077, 65*]). PLIN. nat. 9, 31 cibos in victoriam -unt *delphini* (PLIN. epist. 3, 1, 8 paulisper cibum -rt. TERT. ieiun. 15 abstinentes ab eis quae non reicimus sed -imus. LAMPR. Alex. 30, 5 cibum usque ad cenam [*cf. infra l. 22*]). 15, 13 -untur ... in Martium mensem callosae *olivae*. 21, 78 remedio ... non -endo (*saepius.* AVG. epist. 126, 9 medicinam in quantam libet moram temporis -amus). MART. 1, 76, 3 Pierios -r cantus citharamque sororum (cantusque chorosque *pars codd.*). 10, 44, 5 gaudia tu -rs, at non et stamina -rt Atropos. IVV. 14, 130 -rre in tempora cenae alterius conchem aestivam (*i. q. reservare.* CAPITOL. Pert. 12, 4). TAC. hist. 2, 62 edictum quo vocabulum Augusti -rret ..., cum de potestate nihil detraheret (PLIN. paneg. 21 nomen. SVET. Vit. 8 cognomen ... Augusti. SPART. Hadr. 6, 4 patris patriae nomen. CAPITOL. Pius 6, 6. Aur. 9, 3 in *fratris* praesentiam). ann. 6, 40 *Caesar* Blaesis sacerdotia ... -erat, tunc ut vacua contulit in alios. SVET. Nero 21 coronam et reliquam certaminis partem in annum sequentem -lit. 32 ut stipendia quoque militum et commoda veteranorum protrahi ac -rri necesse esset. FLOR. epit. 4, 12, 9 Dacia non victa, sed summota atque -lata est. SCAEV. dig. 46, 3, 102 pr. creditor oblatam a debitore pecuniam ut alia die accepturus -lit (*cf.* VVLG. Sirach 7, 20 noli praevaricari in amicum pecuniam -entem, ἕνεκεν ἀδιαφόρου). TERT. resurr. 33 p. 72, 21 *parabolam* fici -latae in spem (*cf. p. 1077, 31*). CYPR. epist. 31, 5 *dilationis mora* caelum -rt. LAMPR. Diad. 2, 6 moneta ... Diadumeni nomine percussa est, Macrini usque ad iussum senatus -lata est. PALLAD. 1, 7, 3 in vesperam sole -lato. OPTAT. 3, 3 p. 80, 3 quod offerebatur, non accepit, sed -lit *Daniel* (*fere i. q. repudiavit*). AMBR. epist. 4, 1 lacrimas. VIGIL. ad Ioh. 3 -lata ... palma victoriae. AVSON. Mos. 368 longum *Saravus* -lit amnem. *cf. p. 1072, 79.* CLAVD. 3, 236 -lato mucrone. 17, 297 caedis sitientem -at arcum (*quasi de persona dictum*). SVLP. SEV. epist. 3, 10 nec -lata minuentur *praemia*. AVIAN. fab. 34, 6 hiemi formica labores (*i. copias per labores paratas*) -lit (detulit *Lachm.*). PAVL. PETRIC. Mart. 2, 595 haeserunt avidae -lato vulnere malae (*i. inducta in os manu a morsu prohibebantur*). arma *v. p. 1078, 9.* toros *v. p. 1073, 59.* *adiectiva sensu substantivorum posita*: VERG. Aen. 8, 173 sacra. HOR. epist. 1, 11, 23 neu dulcia -r in annum (*cf. p. 1072, 56*). TAC. hist. 3, 54 remedia potius malorum quam mala -bat (ann. 16, 7 neque in longum -latum est *malum* [-latus est *sc. Cassius Acidalius*]). VVLG. gen. 34, 22 unum est, quo (quod *Amiat.*) -rtur tantum bonum. *nota* vulnus -rre *i. q. curam vel medelam vulneris*: OV. rem. 102 vidi ego, quod fuerat primo sanabile, vulnus -latum longae damna tulisse morae. *alio sensu l. 46.* *sim.* AMM. 27, 7, 4 serpens vitium et -latum. crimen -rre *i. q. quaestionem de crimine vel criminis defensionem -rre*: QVINT. inst. 7, 1, 11 ratio reddatur -lati criminis et promittatur defensio. PS. QVINT. decl. 12, 12 non diluentes crimen, sed -entes (*adde* AVG. coll. c. Don. 1, 10 ut ... *crimina* audienda et discutienda postea -rrentur). COD. Theod. 9, 10, 4, 1 si violentiae crimen ... -erit omiserit *iudex* (*interpr.*: non liceat ... discussionem violentiae -rre). *sim.* VLP. dig. 47, 10, 17, 12 vel quia -rt vel quia remittit ... iniuriam. TAC. hist. 1, 47 omisisset offensas an -isset.

speciatim **in dicendo vel scribendo** -rre *aliquid i. q. rei explanationem, narrationem sim. -rre*: CIC. rep. 2, 70 reliqua (Att. 10, 4, 11). nat. deor. 3, 18 eodem ... illa etiam -emus. ad Q. fr. 2, 6, 1 hoc tamen non queo -rre (*seq. narratio*). Att. 15, 21, 2 quae -rs, ut mecum coram, expectabo. SEN. epist. 72, 1 hoc in praesentia -amus. QVINT. inst. 5, 13, 41 si callide quid tacuisse, breviasse, obscurasse, -isse dicuntur. 5, 13, 51 quae statim dicta omnem dubitationem sustulissent, -lata ipsis praeparationibus fidem perdunt. 8, 6, 63 -enda igitur quaedam et praesumenda. PLIN. epist. 9, 27, 2 incitantur ... homines ad cognoscenda quae -untur *i. q. non statim legenda praebentur*. TERT. adv. Marc. 3, 11 p. 393, 26 ut haec omnia ad euangelii -erim examinationem. AVG. civ. 20, 14 quod praeterierat potiusve -erat. PROSP. carm. de ingrat. 721 dum ... fides quaedam -lata (*sc. revelata*) modeste sustinet. *substantiva, quae materiam dicendi vel scribendi indicant*: CIC. fin. 5, 45 in aliud tempus ea quaestio -atur (*i. quaestionis tractatio.* HIL. trin. 5, 2 HIER. epist. 26, 5 *al.*). epist. 6, 6, 2 in aliud tempus id argumentum epistulae -o. LIV. 29, 17, 3 causam utriusque defectionis nostrae in aliud tempus -endam. CELS. 7 praef. -latis in aliud volumen ossibus, in hoc cetera explicabo. *al.* SEN. epist. 114, 16 in qua *orationis compositione* verba -untur et ... vix ad clausulas redeunt

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*i. non statim pronuntiantur, cf.* PETR. CHRYS. serm. 122 p. 536^A^). PLIN. nat. 3, 2, 3 locorum nuda nomina ... ponuntur, claritate causisque -latis in suas partes. *al. saepius.* STAT. silv. 4, 7, 3 fortis heroos, Erato, labores -r. QVINT. inst. 2, 4, 1 -lata parumper illa ... arte rhetorica. 9, 3, 58 una *figura* est ea, quam libro proximo in figuras ex συνεκδοχῇ -li. *al. nota* 10, 1, 125 ex industria Senecam ... -li (*cf.* TERT. coron. 4 apostolum). TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 5 huius maledictionis sensum -o. TER. MAVR. 2926 *versum* hunc -rre, ... postquam (*i. quoad*) ... lex iambi ... probaret. PANEG. 10 (4), 17. HIER. in Nah. 1, 15 p. 548 paulisper LXX interpretes -am (*i. adhibere omittam*). epist. 36, 15 paulisper typos. AVG. c. Petil. 1, 14, 15 sequestramus omnia nostrorum documenta maiorum, -imus (*i. removemus*) testimonia toto orbe terrarum clamantia. SCHOL. Germ. Sang. p. 227, 9 siderum ratione ad tempus -lata. *seq. gerund.*: BOETH. mus. 5, 2 p. 352 naturam harmoniae exprimendam in huius quinti voluminis seriem -limus. *seq. interr. indirecta*: CIC. Tim. 30 quae ... *siderum* sit collocatio, in sermonem alium -endum est. MANIL. 3, 24 Romanae gentis origo totque duces ... et omnis in populi unius leges ut cesserit orbis, -rtur. PLIN. nat. 9, 157 quonam modo generent *pisces*, desiderium et admiratio hominum -rri non patitur. QVINT. inst. 11, 3, 65 quid autem quisque in dicendo postulet locus paulum -am. *seq. acc. c. inf.*: SEN. contr. 1 praef. 20 illud unum non -am, falsam opinionem de illo convaluisse. *accedit* de: TERT. nat. 2, 15 -o de his quos in oraculis colitis. adv. Prax. 27 p. 282, 1 de Christo. adv. Marc. 3, 17 p. 405, 18 de speciebus doctrinarum et signorum illuc -amus. CYPR. epist. 55, 4. *absolute i. q. dicere cunctari*: PS. QVINT. decl. 6, 5 quod non praestitisset frater fratri, non uxor viro, — quid -imus ultra? — non pater filio.

δ differre **aliquem** *(aliter l. 6. 10): optantes, postulantes, rogantes, sperantes aliquid*: CIC. epist. 5, 12, 10 in tempus aliud. LIV. 39, 32, 9 in spem impetrandi ... honoris -lati. SALL. or. Macri 21. SEN. contr. 7 praef. 1 instatis mihi cotidie ...; non ultra vos -am. 9, 5, 11. SEN. benef. 6, 29, 2 *vota*, quae te in nullam occasionem -unt, sed gratum statim faciunt. 6, 38, 4 hos (*sc. testamentorum captatores*) quisquis -rt, exhaurit. VAL. FL. 4, 62 in quem alium Alciden, in quae iam tempora -rs Caucaseum ... senem? MART. 13, 55 propera, caros nec -r amicos. QVINT. decl. 343 p. 356, 25 me, donec ille *puellam* raperet, -isti. PS. QVINT. decl. 15, 10 contentione numerantium -latus ... otium meretricis expectas. TAC. hist. 2, 71 Marinum destinatum a Galba consulem -lit (ann. 2, 36 tot candidatos eligere, tot -rre. *seq.* proicere). 3, 51 -erant tamquam maiora *praemia* meritum quam quae statim exequerentur. ann. 1, 58 Arminium apud Varum ... reum feci. -latus segnitia ducis ... flagitavi. 13, 20 Nero ... interficiendae matris avidus non prius -rri potuit quam Burrus necem eius promitteret. PLIN. paneg. 26 *infantes* ignari quid rogassent, donec plane scirent, -bantur. SVET. Tib. 32 Diogenes grammaticus ... venientem *Tiberium* ... non admiserat ac ... in septimum diem -erat. Vesp. 23. FRONTO p. 197, 15 N. vellem sicut tu senem -rs, ita aetas quoque -rret (*ibid. syn.* messem procrastinare, propellere, prorogare). AVR. Fronto p. 78, 14 N. (*in marg.* diffluunt). APVL. met. 4, 34 quid -o, quid detrecto venientem ...? (*sc. maritum. cf.* PALLAD. hist. mon. 1, 55 coniugem ... -lit, ut pura ... permaneret). CYPR. epist. 19, 2 qui (*i. cuius communicatio*) -rri non potest. 31, 5 moram martyres (*i. martyrium*) non -isse. 36, 3 ad fidelem se (*i. curationem suam*) -latos esse medicinam. HYG. fab. 126 p. 110, 13 *procos Penelope* ita -rt: 'cum telam detexuero, nubam' *eqs.* VVLG. act. 24, 22 -lit autem illos Felix (ἀνεβάλετο). AVG. bapt. 2, 1, 1 satius est ... offerre habenti quam -rre non habentem. VEREC. in cant. 3, 19 oblivio ... laesos diutius -et (*cf. p. 1069, 16*). *accedit praep.* ab: TERT. apol. 40 ab omni vitae fruge -lati (*i. q. frugem -entes*). IVL. VAL. 2, 16 ab hac me appellatione -erim. PAVL. NOL. carm. 13, 11 qui me ... labores -erint a sede tua. AVG. bapt. 2, 1, 2 Petrus ... a corona -rtur. CASSIOD. in psalm. 12, 1 -rri se diutius ab expectatione sua. GREG. M. moral. 4, 56. 14, 68. *sim.* FIRM. err. 15, 3 -latum est Palladium ab incendio, non liberatum. *cf. p. 1076, 13.* *iudicium, arbitrium, sententiam sim. laturos*: LIV. 26, 33, 5 cum ... nec -rri Campanos vellent. 26, 51, 10 *legationes* partim ... dimisit, partim -lit Tarraconem. SEN. epist. 106, 2 utrum -rrem te, donec ..., an ius tibi extra ordinem dicerem. VLP. dig. 37, 10, 39 sive possideat sive petat *qui status controversiam patitur*, in tempus pubertatis -rtur. CYPR. epist. 27, 3 *turbulenti* in nostram praesentiam -bantur (*cf.* 34, 4 integris omnibus ad nostram praesentiam). OPTAT. 3, 7 p. 87, 14 Macarium -rte paulisper, Phineem ... primo in iudicium provocate. HYG. fab. 23 p. 53, 26. *poenam daturos*: CVRT. 8, 8, 6 Lyncesten ... per triennium tamen -li, donec *eqs.* HEGES. 1, 40, 9 iustas illum poenas dedisse, quem -rri non oportebat. HIER. epist. 147, 1 -reris (*cf. p. 1069, 17*) ad poenam *eqs.* (AVG. in psalm. 127, 6 ad tormenta). VVLG. deut. 7, 10 ita ut disperdat eos et ultra non -at. COD. Iust. 9, 12, 7, 1 (*a. 319*) violentus poenae ... destinatus in totius litis terminum -atur. *sim.* OV. epist. 3, 13 -rri potui (*i. serius Agamemnoni me, Briseidem, tradere licebat*), poenae mora grata fuisset. *mortem obituros*: OV. met. 12, 76 *Achilles* aut Cycnum aut Hectora quaerens congreditur Cycno: decimum -latus in annum Hector erat. 13, 519 quo, di crudeles ... vivacem -rtis anum? SEN. contr. 1, 3, 7 lex sacerdotem non usque ad saxum -rret, nisi expectaret deorum sententiam. PS. QVINT. decl. 13, 6 si quas *apes* ... usque ad sedem suam -lit mors lentior. LVCAN. 10, 433 Phoebeos Caesar -latus in ortus. HIER. epist. 36, 6, 1 imminentem mortem -erunt. et dicunt illum a ... deo ... usque ad septimam generationem fuisse -latum. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 818 -lati ad ... mortem. DRAC. laud. dei 3, 732 non me -rres, subita sed morte necares. Orest. 729. *nota*: GREG. M. moral. 16, 14 ut ... malus longius -atur in vita. *bello persequendos, acie petendos*: VAL. FL. 4, 78 Phrygas Alcides et Troiae -at arma. FLOR. epit. 3, 21, 5 -lato Mithridate. VEG. mil. 3, 9 si *adversarius* -latus fuerit in longum. *victoria potituros*: VERG. Aen. 9, 155 decumum *Danaos* -lit Hector in annum. HEGES. 1, 20 Romani per biduum ferme -lati. *actionis dilatae notio ex contextu intellegenda vel supplenda, ex. gr.*: LIV. 41, 8, 5 legati Sardorum, qui ad novos magistratus -lati erant ... in senatum *venerunt*. SEN. contr. 10, 1, 30 hoc est medium illud genus nec dimittendi divitem nec accusandi; nam et dimittere non debet, quem -lit, et accusare non debet, quia -lit (*cf.* SEN. dial. 1, 4, 7 quisquis videtur dimissus esse, -latus est *fortasse proverb.*). SEN. epist. 8, 7 non -rtur in diem, qui se *philosophiae* subiecit et tradidit: statim circumagitur (*i. q. manumittitur*). PS. QVINT. decl. 5, 13 tu -rris, luxuriosus redimitur. TAC. ann. 4, 19 hos corripi -lato ad tempus Sabino placitum. SVET. Aug. 44 Vit. 12. APVL. flor. 16 p. 64 imber repentino coortus ... -rri auditorii coetum (*i. ipsos auditores*) et auditionis coeptum coegit. AVSON. 204, 4 fuisti ... hic positus posteriore loco ... -latus nobis, non et omissus eras. VVLG. psalm. 88, 39 -isti christum tuum (ἀνεβάλου. HIER. in psalm. *ad l. de Christi regno interpretatur*, AVG. civ. 17, 10 *Christi adventum subintellegit: Christus* secundum opinionem hominum ... -batur in longum, secundum dispositionem autem dei venturus suo tempore parabatur *eqs.*). PS. RVFIN. in psalm. 26, 14 si -rtur *dominus*, non aufertur (*ad* VVLG. Hab. 2, 3 si moram fecerit). MART. CAP. 1, 36 se (*Iovem*) igitur eos amore mutuo colligatos ... paululum -isse (*i. nuptias*). *cf.* 1, 38. HIST. Apoll. 6 ideo -latus es (*sc. tempore ad solvendam quaestionem prolongato*), ut neceris. GREG. M. epist. 11, 71 multi ab uno poterant sine causa -rri (*i. ut iudicium -rrent commoveri*). *nota*: PS. HIL. libell. 12 infantiam (*i. infantes*) -endam in doctrina. *sine temporis definitione i. q. remorari*: LIV. 25, 25, 3 cum *Sosis* longo sermone habito -latus per frustrationem esset. SEN. epist. 58, 3 ne te longe -am. benef. 2, 35, 4 non -o te (*i. nullam tibi censeo moram esse*), de praesentibus fiat. numquam eris gratus, nisi statim es. 82, 21 non -o illum, statim miser est. *cf.* PETRON. 119, 23 properantes ... annos. *dubio sensu*: GRATT. 420 quae ne te cura timentem -at. *nota dativum*: STAT. Theb. 8, 687 Erinys infando -rt Eteoclea fratri (*i. non permisit ut iam tum interficeret*). *seq.* ne: AVG. conf. 1, 11, 18 quo consilio -latus sum, ne tunc baptizarer.

se -rre: OV. rem. 93 nec te venturas -r in horas. SEN. dial. 5, 12, 4 nemo se -rt: atqui maxumum remedium irae dilatio est. epist. 17, 10 quid in longum ipse te -rs? ... repraesentat opes sapientia. *sim.* CARM. epigr. 1053, 2 quae castum corpus ditulit ad cinerem. *aliter p. 1077, 61.*

syn.: procrastinare, proferre, propagare, protrahere, summovere, tardare, trahere. *opp.*: festinare, maturare, praesumere, repraesentare. auferre, negare.

F *irrepente notione verbi intransitivi sensu* **causativo** *i. q. differentiam efficere*: **1** *fere i. q. distinguere, discernere*: BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 161, 20 qui haec duo iuncta componit, nihil -rt quam si dicat *eqs.* (*aliis locis intransitive ponitur*). *huc fortasse addendum*: PS. APVL. Ascl. 30 *mundus* ... vivificat ... omnia -ens (*i. distinguens?*) numeris et temporibus statutis atque infixis cuncta per solis effectum stellarumque discursum. THEOD. MOPS. in Tit. argum. -rri (-rre *Cr*) vero sibi epistulae videntur hac sola ratione. *vix huc pertinet*: DIFF. Suet. p. 290 Reiff. sanguinem cruorem et saniem hoc -rt (*cf.* p. 289 Reiff. sceleratum et scelestum. *al.*), *nam supplendum est* inter, *ut in* p. 277 Reiff. lūstra producte et lŭstra correpte hoc interest.

2 *i. q. mutare*: PAVL. dig. 30, 29 sin autem neque modo neque tempore neque condicione neque loco debitum -atur (-at *Heineccius*).

II ***intransitive.*** GLOSS. διαφέρω. -rt διαφέρει interest, distat. quid -rt quid interest uel quid obest. quid refert. *non leguntur nisi formae praesentis et imperfecti. 1. sing. p. 1079, 78. 1. plur. p. 1080, 40. 2. plur. p. 1080, 62. gerund. pro part. p. 1081, 24.* **A** ***impersonaliter*** *i. q. discrimen est, interest (semel substantivi nominativus subiecti locum tenet p. 1079, 3).*

1 -rt **inter** *i. q. diversitas existit*: CIC. div. in Caec. 61 vide quid -at inter meam opinionem et tuam. fin. 3, 50 *cf. supra l. 72.* ac. 1, 18 nihil ... inter Peripateticos et illam veterem Academiam -bat. nat. deor. 1, 80 si ... nihil inter deum et deum -rt (*similis vocabuli duplicatio p. 1079, 80. 1080, 38. 45. 68*). div. 2, 96 quid inter Indos et Persas ... -at corporibus, animis. *saepius.* PLIN. paneg. 5, 2 nihil -rre inter imperatorem, quem homines, et quem dii fecissent. PAVL. dig. 21, 1, 5 quantum interest inter ..., tantum inter talia vitia et eum morbum ... -rt. TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 11 multum -rt inter causam et culpam. ISID. diff. 1, 17 inter amare et diligere putat -rre Cicero. *passim* (*invicem et* distare, interesse *synonyma inveniuntur*).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omissa relatione: CIC. ac. 2, 55 ut in hoc quoque nostro mundo aliquid alicui sic sit par, ut nihil -at, nihil intersit. *nota*: MARCIAN. dig. 20, 1, 5, 1 inter pignus et hypothecam tantum nominis sonus -rt. 2 -rt d e: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 332, 21 ille aufert de vita, hic non admittit in vitam. nihil apud ambos de homicidio -rt. *cf.* spect. 6 de idololatria nihil -rt apud nos, sub quo nomine et titulo. 3 *seq.* in *c. abl.*: HIL. syn. 40 non -rt in tempore: ut cum patre sit intemporalis et filius. 4 *seq.* (utrum, -ne —) an *fere i. q. refert*: CIC. Caecin. 39 ut distare aliquid aut ex aliqua parte -rre videatur, utrum ..., an *eqs.* fat. 32. top. 16 multum ... -rt in arcane positum sit argentum an in tabulis. QVINT. inst. 2, 4, 33 quae quidem suasoriis an controversiis magis accommodata sit exercitatio, consuetudine et iure civitatium -rt. decl. 348 p. 372, 11. PLIN. epist. 8, 17, 6 paulum -rt patiaris adversa an expectes. 9, 13, 8 tantum ad fiduciam vel metum -rt *seq. interr. bipertita.* AVSON. 470ᵇ, 4 -at ut nihilo, sit tuus anne meus *liber*. AVG. civ. 11, 29 BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 17 p. 54, 11. *sim.* LVCR. 3, 868 nec miserum fieri qui non est posse, neque hilum -rre ante ullo fuerit iam tempore natus. LVCAN. 9, 568 *fortasse legendum* sit (sed *codd.*) longa an -at aetas. TERT. idol. 8 nec enim -rt, an extruas vel exornes *templum*. 5 *accedit infinitivus: acc. c. inf.*: RHET. Her. 2, 20, 33 nihil -rt (refert *Lambinus*) raro id fieri, dummodo aliquando fieri ... intellegatur. BOETH. herm. pr. 2, 14 p. 222, 15. *duo inf. inter se comparati*: BOETH. herm. pr. 2, 14 p. 210, 4 nihil enim -rt dicere diem non esse quam dicere noctem esse. herm. sec. 2, 8 p. 181, 3 nihil enim hoc -rt dicere quam *eqs.* 5, 12 nihil enim -rt dicere hominem ambulare vel hominem ambulantem esse. BOETH. herm. sec. 3, 8 p. 214, 27 hoc autem nihil -rt dicere quam si (*cf. infra l. 32*) quis dicat. *cf.* 5, 11 p. 355, 21. 6 *seq. enunt.*: GELL. 13, 29 tit. an quid et quantum -rret, si *eqs.* RVFIN. hist. mon. 5 ut nihil omnino -rret, si episcopus in platea orationem aut in ecclesia faciat. BOETH. herm. pr. 2, 14 p. 222, 23 hoc autem nihil -rt, tamquam si dicamus *eqs.* herm. sec. 4, 10 p. 273, 17 si quis dicat..., nihil -rt. PAVL. dig. 25, 1, 4 hoc -rt, quod *eqs.* BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 411, 25 tantum -rt, quia id..., illud vero *eqs.* ISID. diff. 1, 189 id -rt, quia *eqs.* *seq.* quoniam: BOETH. in Porph. comm. 5, 24 p. 346, 1.

B *i. q. diversum esse; ratio diversitatis exprimitur ablativo passim, dat. gerundivi p. 1081, 53, per* in *c. abl. l. 55. 59. 73. 79. 84sq. al., per* in *c. accus. l. 76. p. 1080, 22, per enunt. causale l. 40. 49. 60 al.*

1 -rre ab *aliquo*: VARRO ling. 8, 80 *nomina* -unt a vocabulis ideo quod sunt finita ac significant res proprias. CIC. orat. 66. Caecin. 39 quid hoc ab illo -rt? (fin. 5, 41 quid simus et quid ab animantibus ceteris -amus. OV. Pont. 3, 3, 3 quid enim status hic a funere -rt? AVG. civ. 19, 1 ab eorum rebus vanis spes nostra quid -at. SORAN. p. 5, 7 obstetricalis...ratio quid a muliebri -rt? quod pars ab universo). Phil. 8, 32 statui tamen a vobis non -rre vestitu (LIV. 24, 5, 3 Hieronem filiumque eius Gelonem nec vestis habitu nec alio ullo insigni -entes a ceteris civibus. *cf.* PLIN. paneg. 23 *infra l. 71*). fin. 2, 45 homines ... hoc uno plurimum a bestiis -unt, quod rationem habent. 3, 25 nihil esse quod intersit aut -at alius ab alio (3, 50). orat. 66 etiam poetae quaestionem attulerunt, quidnam esset, quo ipsi -rrent ab oratoribus. 76 *Atticus* ab indisertis re plus quam opinione -ens. Att. 1, 16, 2 in *lege* nihil aliud a consulari rogatione -bat nisi iudicum genus. CAES. Gall. 5, 14, 1 neque multum a (*β; om. α*) Gallica -unt consuetudine *qui Cantium incolunt. cf.* 6, 21, 1. 6, 18, 3 in reliquis vitae institutis hoc fere a reliquis -unt, quod *eqs. cf.* 6, 25, 5. HIRT. Gall. 8, 25, 2 *Treverorum* civitas ... cultu et feritate non multum a Germanis -bat. NEP. Ages. 7, 4 *domus* sic erat instructa, ut in nulla re -rret a (*om. codd.*) cuiusvis inopis atque privati. CELS. 5, 28, 19 melas colore ab *alpho* -rt, quia *eqs.* SEN. dial. 1, 1, 5 quoniam quidem bonus tempore tantum a deo -rt. 2, 12, 1 qui a pueris magnitudine tantum formaque corporum -unt. 2, 13, 3 illos nihil a mendicis -rre. *saepius.* COLVM. 2, 10, 35 *cicera* sapore ... nihilo -rt a cicercula, colore tantum discernitur. PLIN. nat. 9, 72. 12, 105 *calamus et iuncus* nihil ... a ceteris sui generis -unt aspectu (*eadem ablativi collocatio* 12, 128). 37, 80 minimum iidemque plurimum ab *beryllis* -unt opali. *saepius, plerumque negative.* QVINT. inst. 5, 10, 61 animal genus, mortale species, terrenum vel bipes differens: nondum enim proprium est, sed iam -rt a marino vel quadripede. 5, 14, 14 epichirema autem nullo -rt a syllogismis. *saepius.* TAC. ann. 3, 50 vana a scelestis, dicta a maleficiis -unt. *cf.* 1, 70. PLIN. paneg. 23 milites nihil a plebe habitu tranquillitate modestia -bant. GAIVS inst. 1, 121 in eo solo praediorum mancipatio a ceterorum mancipatione -rt. 3, 57 longe. PAVL. dig. 12, 1, 2, 3 creditum ... a mutuo -rt qua genus a specie. 39, 6, 35, 3 mortis causa donatio longe -rt ab illa vera et absoluta donatione. GELL. 5, 18 tit. in quid et quantum -at historia ab annalibus. APVL. met. 3, 29 prolixo satis itinere nihil a mortuo -bam. ITALA (codd. g γ Cypr. testim. 3, 58) *et* VVLG. I Cor. 15, 41 stella ab (a VVLG.) stella -rt (differit *M*) in claritate, ita et resurrectio (διαφέρει, ITALA Tert. resurr. 49 p. 101, 25 stella a stella -rt in gloria. *cf.* 52 p. 108, 25 adv. Marc. 5, 20 p. 649, 7. *cf. p. 1080, 36*). HIL. in Matth. 10, 4 *apostoli* nihil a domini sui virtutibus -entes. syn. 22 cum in nullo -at res a re per mutuam similitudinem. 33. HIER. epist. 49, 14, 3 p. 371, 20 in quo -unt mea verba a sensu apostoli? VVLG. eccles. 2, 13 quantum -rt lux a tenebris. AVG. civ. 12, 1 ab illa *natura* ... quae adhaeret deo, non naturā -rt ista, sed vitio. BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 62, 16 quod (*sc.* 'non homo') a nomine plurimum -rt. *passim.* *de eodem homine, cuius mutata condicio est*: AMM. 16, 12, 61 immensum quantum ab eo -ens, qui ... minabatur. *per compendium*: CIC. off. 1, 96 in quo natura *hominis* a reliquis animantibus -at. CAES. Gall. 6, 28, 5 amplitudo cornuum ... multum a (*β; om. α*) nostrorum boum cornibus -rt. PLIN. nat. 13, 61 materies bonitate, firmitudine, nigritia quoque nihil -ens a loto. 21, 140 ceteri effectus *iridis* non multum a melle -unt. TAC. Agr. 24 *Hiberniae* solum caelumque *eqs.* ... haud multum a Britannia -unt (*Rhenanus; codd.* -rt) in melius. LACT. inst. 2, 8, 17 quo igitur ab homine divina illa vis -rret ...? -rre a se *i. q. inter se*: SORAN. p. 108, 21 -unt ... a se haemorrhoides natura. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 4 p. 92, 13 quibus *differentiis* a se species sub animal positae -unt. *cf. p. 1081, 28.* *in re iudiciali i. q. non in eadem condicione esse*: PLIN. epist. 10, 96, 2 haesitavi ... an quamlibet teneri nihil a robustioribus -ant (*i. q. non minus graviter puniendi sint*). POMPON. dig. 40, 7, 29 pr. statuliberi a ceteris servis nostris nihilo paene -unt. VENVL. dig. 43, 29, 1, 1. VLP. dig. 33, 7, 12 pr. frumentum, quod serendi causa sepositum est ... causa seminis nihil a cibariis -rt. 43, 20, 1 *aqua* cotidiana ab aestiva usu -rt, non iure. PAVL. dig. 9, 2, 55 in hunc tractatum nihilum -rt ab extraneo creditor. VVLG. Gal. 4, 1 quanto tempore heres parvulus est, nihil -rt a servo (οὐδὲν διαφέρει δούλου).

2 *cum dativo*: LVCR. 4, 477 dubium certo quae res -rre probarit. HOR. sat. 1, 4, 48 nisi quod pede certo -rt sermoni, sermo merus (*cf.* PORPH. *ad l.*). ars 236 nec sic enitar tragico -rre colori, ut *eqs.* MANIL. 2, 425 quia ver autumno tempore -rt ... sed ratione pari est, aequatis nocte diebus. VITR. 10, 16, 1 quod -entes sunt munitiones munitionibus nationumque fortitudines. MELA 1, 32 saxa ... non -entia marinis *saxis*. PLIN. nat. 9, 23 lingua est *delphinis* ... haud -ens suillae. QVINT. inst. 2, 21, 10 plurimum statuis -unt vasa. 12, 10, 1 *orationis formae* plurimum ... invicem -unt: nec solum specie, ut signum signo ..., sed genere ipso, ut Graecis Tuscanicae statuae, ut Asianus eloquens Attico. APVL. apol. 58 fumus nocturnus nigrior est eoque diurno fumo -rt. ITALA I Cor. 15, 41 (cod. d Hil. in psalm. 64, 5) -rt (differet d) ... stella stellae in gloria (*cf. p. 1079, 78*). CARM. de pond 1545 nil in pondere -rt argentum argento. PS. AVR. VICT. epit. 48, 9 ceteris. HIER. epist. 35, 1, 3 cum idcirco, ut ait praecipuus orator, homines bestiis -amus (*cf.* CIC. de orat. 1, 32 hoc enim uno praestamus ... feris. *cf. infra l. 59*). RVFIN. Adamant. 2, 16 nova veteribus secundum materiam nihil -unt (οὐ ξένα τῇ ὕλῃ ὑπάρχει. *fort. abl. v. l. 50. antecedunt synon. haec*: non esse aequalem, peregrinum et alienum esse, discrepare). AVELL. p. 277, 19. CAEL. AVR. salut. praec. 18 -rt vita vitae. SIDON. epist. 9, 6, 4 plurimum esse quod -at ... amor figmentis. *nota*: ISID. orig. 4, 8, 22 'sanies' autem et 'tabes' sibi (*i. inter se*) -unt. *cf. p. 1078, 63.* *per compendium*: PLIN. nat. 9, 107 origo atque genitura conchae est haud multum ostrearum conchis -ens.

3 *accedit abl.* (*cf. etiam l. 25. 28 al.*): PLIN. nat. 19, 187 *libanotis* radicem habet olusatri, nihil ture -entem. TERT. adv. Marc. 1, 5 p. 296, 26 quid interfuit numeri, cum duo paria non -ant uno? RVFIN. Adamant. 1, 4 -rt alter *principatus* altero? (ἡ ἑτέρα [*sc.* ἀρχὴ] θατέρας διενήνοχε;). CAEL. AVR. acut. 1, 15, 119 *al.* (*Helmreich, Archiv 12 [1902] 314*). BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 55, 8 -rt nomen casu. herm. sec. 4, 10 nomen ... -rt nominis infiniti privatione. NOVELL. Iust. 22, 20, 1 erunt haec eis propria, nihil paene alia eorum -entia possessione (τῆς ἄλλης ... διαφέροντα κτήσεως). *speciatim i. q. praestare* (*abl. comparationis videtur Graecum genetivum imitari*): ITALA Matth. 12, 12 (cod. k) quanto ergo -rt homo ove? (διαφέρει προβάτου, VVLG. melior est homo ove). Luc. 12, 7 (cod. d) multis enim passeribus -itis (*cf. supra l. 41*) vos (πολλῶν στρουθίων διαφέρετε, VVLG. multis passeribus pluris estis vos. *cf. ibid.* 12, 24). *ad Graeci textus exemplar posuit genetivum*: THEOD. MOPS. in Gal. 4, 24 p. 74, 16 omnem de divina scriptura historiam somniorum nocturnorum nihil -rre (τῶν ἐνυπνίων οὐδὲν διαφέρειν).

4 -rt *aliquid* cum *aliqua re*: CIC. inv. 1, 40 *occasio* cum tempore hoc -rt: *eqs.* 1, 82 quid res cum re -at (*cf.* 2, 151). 2, 92 hoc genus causae cum superiore hoc -rt, quod *eqs.* APVL. Socr. pr. p. 110. *cf. p 1081, 22.*

5 *omissa relatione*: LVCIL. 741 (*dub.*) papulae -unt (*a verrucis et cicatricibus*). CIC. inv. 1, 55 videtur eiusmodi quoque utendum exemplo, non quo praeceptio -at. Caecin. 59 quod etiam si verbo -rre videbitur, re tamen erit unum (OV. Pont. 1, 1, 15 invenies ... non minus hoc illo triste. ... rebus idem, titulo -rt). fin. 4, 4 *virtutes* omnes similes artium reliquarum materia tantum ad meliorem partem et tractatione -unt. SEN. nat. 1, 10 *coronae* hoc -unt (*sc. ab arcubus et virgis*), quod ubique fiunt. COLVM. 5, 5, 11 putationis ratio ... uno tantum -rt. MELA 1, 41 ad nostrum maxime ritum moratis cultoribus, nisi quod quidam linguis -unt et cultu deum. PLIN. nat. 2, 231 iuxta Nonacrim ... Styx nec odore -ens nec colore. 5, 90 *Euphrates* increscit ... Nili modo statis diebus, paulum -ens. 13, 62 cuci *arbor* ... palmae similis ... -rt quod in bracchia ramorum spargitur. 20, 144 mentastrum silvestris menta est, -ens

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

specie foliorum. *saepius.* TAC. Germ. 44 forma navium *Suionum* eo -rt, quod *eqs.* 45 Suionibus Sitonum gentes continuantur. cetera similes uno -unt, quod *eqs.* PAVL. dig. 19, 4, 1 pr. in permutatione ... multum -unt praestationes (*sc. a venditione*). *adiungitur abl. causae*: PLIN. nat. 32, 98 *myaces* degenerant in duas species: mitulos ..., myiscas, quae rotunditate -unt (*cf.* 13, 60). 37, 56 *Indicus adamas a crystallo* et colore tralucido non -rt et laterum sexangulo levore.

6 -rre inter se: VARRO rust. 3, 16, 9 *apes* -unt inter se, quia ferae et cicures sunt. CIC. orat. 114 ut hoc videlicet -ant inter se *rhetorica et dialectica*, quod *eqs. saepius.* LVCR. 2, 348 invenies ... *animalia* inter se -rre figuris. CAES. Gall. 1, 1, 2 hi omnes lingua, institutis, legibus inter se -unt. 6, 11, 1 quo -ant hae nationes inter sese. BELL. Alex. 6, 2 degustando, quantum inter se -rrent aquae, cognoscebant. CELS. 3, 4 minime in rebus multum inter se -entibus perpetuum esse praeceptum temporis potest. SEN. dial. 2, 13, 5 omnes enim inter se -ant, sapiens quidem pares illos ... omnes putat. epist. 118, 8 verum et verisimile inter se -unt (*cf.* 95, 55). QVINT. inst. 5, 14, 27. 12, 10, 67. TAC. dial. 25 nec refert quod inter se specie -unt, cum genere consentiant. SVET. Vesp. 9 utrumque ordinem non tam libertate inter se quam dignitate -rre. GAIVS inst. 1, 153 plurimum. APVL. Socr. 14 p. 149 *color* piceus et niveus, quibus inter se nox cum die -unt. TERT. adv. Marc. 1, 5 p. 296, 28 omnia ⟨quantum⟩ unum fuissent, nullo inter se -endo, quia paria. AVG. in psalm. 118 serm. 12, 1 a contrario -unt inter se vanitas et veritas. CLAVD. MAM. anim. p. 193, 8 quid -ant inter se ... quae sint eorum communia. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 21 p. 120, 17 -unt ... inter se species et differentia (*ceteris locis* a se *cf. p. 1080, 15*). invicem: QVINT. inst. 12, 10, 1 *formae* plurimum ... invicem -unt. *cf. sequentia p. 1080, 33. nota*: BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 6 p. 191, 21 quae a se specie invicem (ἀλλήλων) -unt. *al.* -rre *absolute i. q. inter se differre*: CIC. de orat. 2, 94 naturis -unt, voluntate autem similes sunt. top. 34 quia res -bant, nomina rerum distare voluerunt. Brut. 150 aetates vestrae ... non multum -unt. ac. 1, 17 *Academici et Peripatetici* rebus congruentes nominibus -bant. *saepius.* LVCR. 3, 314 in aliis rebus multis -rre necessest naturas hominum varias moresque sequaces. 4, 649 semina cum porro distent, -rre necessest intervalla viasque (*cf.* 2, 725). 4, 656 feraminibus debent -rre figurae et variare viae proinde ac textura coercet. 4, 1248 multum harmoniae Veneris -rre videntur. 6, 1106 quid Britannis caelum -rre putamus et quod in Aegypto est ...? *seq. synon.* diversa esse, distare. PAVL. FEST. p. 22 apud et penes in hoc -unt, quod *eqs.* CELS. 1 pr. p. 5, 32 -rre quoque pro natura locorum genera medicinae. 5, 17, 2. SEN. epist. 118, 15 exiguum mellis pondus et magnum sapore non -rt. COLVM. arb. 21, 1. MELA 2, 9 ingenia cultusque gentium -unt. QVINT. inst. 5, 11, 30 similibus dissimile *inesse*, ut canibus catulos et matribus haedos, -unt enim aetate. decl. 252 p. 30, 12. 338 p. 330, 23 TAC. Germ. 27. PLIN. nat. 8, 67 *camelorum* duo genera ... -unt, quod *eqs.* 13, 49 *al.* APVL. Socr. 14 p. 149 pro regionibus et cetera in sacris -unt longa varietate. HIER. epist. 49, 2, 6 centesimus et sexagesimus et tricesimus fructus ... multum -rt in numero *eqs.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 17 p. 53, 19 non specie, sed numero -rre. *et passim.*

accedit dat. gerund.: PLIN. nat. 34, 145 quippe cum exacuendo oleariae cotes aquariaeque -ant. *de singulari re, cuius partes inter se differunt*: LVCR. 2, 512 materiam quoque finitis -rre figuris (*cf.* 2, 480 primordia rerum finita variare figurarum ratione). CIC. ac. 2, 85 omnibusne partibus visa res nihil -at, an internosci non possit, etiamsi -at. MELA 1, 3 partibus -rt *mundus caelumque.* 1, 9 tribus *Asiam* e partibus tangit oceanus, ita nominibus ut locis -ens. TAC. Germ. 5 terra etsi aliquanto specie -rt *eqs.*

strictiore sensu i. q. dissentire: CIC. Tusc. 5, 73 *Epicuro* non multum -enti a iudicio ferarum. VELL. 1, 7, 3 quibus *auctoribus* equidem assenserim; sed M. Cato quantum -rt! qui dicat *eqs.* PS. TERT. haer. 4 p. 221, 14 cum Valentino per omnia consentiunt, in illo solo -unt.

synon.: discrepare, distare, diversum esse, variare, discerni.

opp.: consentire.

deriv.: dilatio, dilator(ius), dilatura. dilatare.

partic. praes. pro adi. **differēns,** **-ntis.** *compar. v. l. 70. p. 1082, 9. 12. superl. l. 71.* GLOSS. ὑπερϑετικός. pertrahens. reservans. -es dissimiles et deportantes (= def.). -ia distantia, diversa. -ior eminentior. -issima plenissima (differtissima). *i. q. diversus*: CIC. de orat. 1, 189 genus autem id est quod sui similes communitate quadam, specie autem -es, duas aut plures complectitur partes. top. 96 ut duae sententiae -es accipi possint. leg. 1, 30 *opp.* par. ac. 2, 50 ut inter visa -ium generum nihil interesset. fat. 8 has dissimilitudines ex -bus causis esse factas. VITR. 10, 11, 1 ballistarum ... rationes variae sunt et -es unius effectus causa comparatae. QVINT. inst. 12, 2, 13 separandis, quae sunt -ia. IREN. 3, 8, 3 necesse est ... ut -s vocabulum habeant. ARNOB. nat. 3, 14 dissimilitudines *deis* datas, nisi ut singuli se possent -ium signorum proprietatibus noscitare. HIL. syn. 20 si in his (*sc. patre et filio*) -is essentiae discreta natura est. AVXENTIVS Maximin. c. Ambr. 47 p. 17, 37. ITALA Dan. 7, 19 (Aug. civ. 20, 23) *bestia* erat -s prae omni bestia (διαφέρον, VVLG. dissimilis valde ab). HIPPOCR. aer. 13 unam esse ... virtutem sensificantem ... sed pro viarum diversitate fieri -em. BOETH. Porph. isag. p. 49, 19. trin. 6 p. 162, 15 non semper talem esse relativam praedicationem, ut semper ad -s (*sc. aliquid*) praedicetur. *nota*: CIC. ac. 2, 54 ut ... nec sit in duobus aut pluribus nulla re -s ulla communitas (*i. quae nulla in re differentiam admittat*). *cf.* AVG. civ. 11, 28 p. 501 quemadmodum ... eorum reperiatur, etsi -s, quaedam tamen similitudo. VINDIC. med. 17 cor ... respirationis perficit officium -i tempore inducens frigus (*i. temporis spatiis intermissis?*). *i. q. praestans, eminens*: VVLG. Hebr. 1, 4 tanto melior angelis effectus, quanto -ius (ITALA cod. d procellentius) prae illis (*cf. p. 1081, 83*) nomen hereditavit (διαφορώτερον). IREN. 2, 12, 7 utrum quasi sint isti infirmiores illorum ... aut quasi meliores sint et -es? 2, 30, 7 -iores. RVFIN. symb. 4 p. 342^B divinae generationis mysterium tanto esse -ius et eminentius, quanto *eqs.* *adde*: PLIN. nat. 11, 145 oculus unicolor nulli; cum candore omnibus medius color -s. *subst. n. t. t. dialecticae, i. q.* διάφορον (*cf.* differentia *III*): QVINT. inst. 5, 10, 54 finitioni subiecta maxime videntur genus, species, -s, proprium. 6, 3, 66 *de locis argumentationis. saepius.* IVL. VICT. rhet. 6, 2 p. 398, 28 his adiciunt propria et -ia *eqs.* *cf.* CASSIOD. art. 3 p. 1169^B species est quod de pluribus et -bus numero ... praedicatur *eqs.*

adv. **differenter.** GLOSS. διαφόρως. *i. q. diversa ratione*: SOL. praef. 4 inseruimus et pleraque -r congruentia. HIL. in psalm. 143, 8 non -r (*i. item*) in octavo quoque psalmo proclamat spiritus sanctus. HIER. hom. Orig. in Ier. 5 p. 793 haec -r et varie in scripturis dicuntur *eqs.* AVG. mag. 5, 12 quamvis haec duo verba distincte -rque significent (*seq.* differentem habere significationem). c. Iul. op. imperf. 4, 69. serm. 100, 1 dominum Iesum -r egisse, cum obtulit se unus ..., alius ..., tertius. HESYCH. in lev. 18, 1—5 p. 1008^D multa ... et -r sancivit. VEREC. in cant. 8, 4. ACT. Timoth. 9, 29 Vs. gloriosis ... condiscipulis -r (διαφόρως) finitis. *accedit* ab: CAEL. AVR. chron. 2, 1, 53 -r curandos ait eos ... ab iis qui *eqs.* *nota*: PS. APVL. herm. p. 272 moduli stoicorum non idem -r peragentes 'aut dies est aut nox; atqui dies est' (*i. differentia vel disiunctione facta*).

deriv.: differentia. *Ammann.*

differtus, **-a,** **-um** [*a* dis- *et* far(c)tus, farcire. *Th.*]. *i. q. repletus, distentus, abundans*: CATVLL. 12, 9 est enim leporum -us puer ac facetiarum. CAES. civ. 3, 32, 4 erat plena lictorum et †imperatorum provincia, -a praefectis atque exactoribus (*c. abl.*: HOR. sat. 1, 5, 4 Forum Appi -um nautis cauponibus atque malignis. TAC. ann. 16, 6 corpus *Poppaeae mortuae* -um odoribus. FLOR. epit. 4, 11, 11 in -o odoribus solio). epist. 1, 6, 59 -um transire forum. CREM. CORD. frg. Sen. suas. 6, 19 Antonius ... non satiatus modo caedendis civibus, sed -us quoque. SEN. nat. 3, 19, 2 pinguia et -a ... corpora *piscium* (*i. saginata. cf.* dial. 11, 11, 3 MAR. VICTOR aleth. 1, 121).

diffibulo, **-āre** [*a* dis- *et* fibulare *vel* fibula. *Th.*]. *i. q. solvere*: STAT. Theb. 6, 570 torto chlamydem -at auro. SIDON. epist. 3, 3, 5 laminarum vincla -ant. ALC. AVIT. carm. 4, 386 pallia. *L.*

difficile *adv. v. p. 1091, 1.*

***difficilis,** -e [*a* dis- *et* facilis. *Th.*]. *comp.* difficilior *inde a* RHET. Her. 1, 1, 1. *superl.* difficillimus *inde a* TER. Eun. 926. NON. p. 111 facul pro faciliter; huic contrarium est difficul, *exemplis adverbii non allatis. pro adi.*: VARRO Men. 46 (Non. *l. c.*) quod utrum sit magnum an parvum, facile an difficul. *de significatione*: RHET. Her. 4, 4, 6 'at hoc ipsum -e est' ... quid dicitis -e, utrum laboriosum an artificiosum? *respondet Graecis vocabulis praefixo* δυς- *formatis p. 1089, 82. 83. 1090, 50.* GLOSS. δύσκολος. δυσχερής. -e δυσχερές, δύσκολον. σκολιόν. durum. rarum, arduum. uernuislicae, wearnwislice (*anglosax.*). -em δύσκολον (*cf.* PAVL. FEST. p. 354 Tusculum dictum ..., quod aditum -em habeat, id est δύσκολον. PRISC. gramm. III 472, 23). *legitur inde a* PLAVTO, *frequentant* OV. (31^{ies}) LIV. (72^{ies}) SEN. phil. (87^{ies}). [*loci dub. et corrupt.*: SEN. epist. 91, 17. 102, 13 (*confusum cum* dissimilis) RVT. NAM. 1, 250 SVLP. SEV. dial. 3, 14, 4. *ex coniectura*: SYMPH. 440, 119.]

I ***id quod cum difficultate, cum labore, aegre perficitur,*** *interdum cum notione molestiae*: **A** ***impersonaliter***: -e est, videtur *sim.*: TER. Eun. 209 satine hoc mandatumst tibi? :: ah, rogitare, quasi -e sit! (*opp.* facile). 1056 -e est (Andr 381). RHET. Her. 4, 4, 6. CIC. Q. Rosc. 9 magnum est, quod conor, -e est, quod polliceor. Verr. 2, 157. de orat. 1, 250 multa et magna et -ia sunt ea, quae sunt oratori necessaria. fin. 4, 59 omnia, quae dura, -ia, adversa videantur. off. 1, 64 quo -ius, hoc praeclarius (*cf.* ad Q. fr. 1, 1, 32). facet. dict. 4 Romae, si vis, habebit *decurionatum*, Pompeiis -e est. SALL. Catil. 40, 4 nihil tam asperum neque tam -e esse, quod non cupidissime facturi essent (SEN. dial. 4, 12, 3 nihil est tam -e et arduum, quod non humana mens vincat). HOR. sat. 1, 10, 22 putatis -e et mirum, ... quod Pitholeonti contigit? OV. trist. 5, 12, 3 -e est quod ... mones. Pont. 2, 2, 113 -e est, fateor, sed tendit in ardua virtus. LIV. 25, 38, 15 eo ipso, quod -limum videtur, facilius erit. SEN. epist. 104, 26 non quia -ia sunt, non audemus, sed quia non audemus, -ia sunt. QVINT. inst. 3, 6, 27 est quidem utile, sed -e, parvum, iniucundum, periculosum. 11, 2, 42 -iora enim debent esse quae exercent, *opp.* levius. PLIN. epist. 6, 33, 4 et audiendi, quod -e *erat*, et, quod facile, visendi studio imminebant *spectatores.* PANEG. 7 (6), 6 ut, quod -ius est sorte communi (*sc. victis destinata*), elige-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ret. RVFIN. hist. mon. prol. cum semper optima quaeque rara sint et -ia (χαλεπά). *acc. dativus personae* (*cf.* PRISC. gramm. III 219,9 *v. et sub I B, C [p. 1084, 22], F*): CIC. Verr. 4, 162 id quod tametsi isti -e est, tamen haud scio an fieri possit. de orat. 2, 143. orat. 33 amanti. 200 id ... bona disciplina exercitatis ... non erit -limum. ad Q. fr. 1, 1, 7 id autem sit magnum et -e ceteris, sic ut est -limum, tibi ... fuit hoc semper facillimum. CELS. 2, 10 multae res id -e inscio faciunt. MART. 12 praef. ITALA Iob 42, 2 (Tert. adv. Prax. 10 p. 241, 21) nihil deo -e (ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν, HIER. interpr. Iob impossibile, VVLG. *aliter, cf.* VVLG. gen. 18, 14 numquid deo quidquam est -e? *et* TERT. *ad l.* p. 242, 9 erit aliquid et -e deo, id scilicet, quodcumque non fecerit ... quia noluerit. ARNOB. nat. 2, 35 p. 76, 5 omnipotenti regi [*syn.* impossibile]). *adde locutiones figuratas et res personatas*: CIC. Quinct. 56 multa oportet discat ac dediscat, quorum illi aetati utrumque -e est. SEN. nat. 3, 27, 2 nihil -e naturae est, utique ubi in finem sui properat. epist. 91, 4 quid *fortunae* arduum quidve -e est? POMER. 1, 15, 1 quae -ia sunt humanae fragilitati vel aspera.

B *accedit* ***infinitivus*** (*perf. l. 41, pass. l. 70. 74*): TER. Andr. 211 cui verba dare -e est. VARRO ling. 8, 8 pleraque solvere non -e, sed nunc non necesse (*cf.* NEP. Att. 11, 3 -e ... et non necessarium. AMM. 23, 6, 14 -e et superfluum). RHET. Her. 2, 18, 27 non -e est invenire, ... -limum est inventum expolire *eqs.* (*cf. l. 34.* QVINT. inst. 5, 10, 116 hoc reperire est -ius, quam cum inveneris, argumentis adiuvare). CIC. inv. 1, 34. Verr. 2, 157 probare (QVINT. decl. 325 p. 279, 3 VLP. dig. 11, 1, 2). Sull. 31 -e est tacere, cum doleas. Mil. 27 scire. Phil. 13, 43 affirmare *al.* div. 1, 126. orat. 1 utrum -ius aut maius esset, negare (*i. non concedere; alio sensu l. 30*) ... an efficere id quod rogares. Tusc. 2, 17 non solent dicere cuiquam suave esse cruciari; asperum, -e, odiosum, contra naturam dicunt. nat. deor. 1, 61 -e est negare deos esse (VLP. dig. 17, 2, 23 pr.). Lael. 79. Tim. 6 illum ... parentem huius universitatis invenire -e est (ἔργον. *cf.* MIN. FEL. 19, 14. APVL. Plat. 1, 5 cuius naturam invenire -e est). CATVLL. 76, 13 -e est longum subito deponere amorem, -e est, verum *eqs.* (*cf. similem anaphoram* LYGD. 6, 33 PLIN. epist. 3, 10, 6). LVCR. 1, 137 Graiorum ... reperta -e illustrare Latinis versibus esse. 1, 478 etsi -e esse videtur credere *seq. acc. c. inf.* 4, 1147. 5, 99 quam -e id mihi sit pervincere dictis (*cf.* 5, 735 vincere verbis). 5, 521. 1168. CAES. Gall. 1, 14, 2 non fuisse -e cavere. civ. 1, 50, 3. NEP. Att. 12, 5 iudicare (16, 1. QVINT. inst. 8 pr. 5). VERG. georg. 2, 257. HOR. ars 128 -e est proprie communia dicere. OV. ars 2, 20 -e est *Amoris alis* imposuisse modum. trist. 1, 1, 91 -e est tamen ... dicere (*seq. interrog. indir.* Pont. 3, 5, 51. 4, 7, 45 fast. 3, 384. QVINT. inst. 6, 3, 35 unde ... concilietur risus ..., -limum dicere. *v. etiam infra l. 60*). LIV. 37, 54, 16 quae parare et quaerere arduum fuit, nescio an tueri -ius sit. SEN. contr. 7, 1 (16), 6 quam -e esset parricidium facere (exc. *om.* facere. *cf.* QVINT. decl. 279 p. 138, 2). 7, 4 (24), 21 quam -e esset naturam suam effugere (*cf.* SEN. dial. 4, 2 naturam ... mutare. QVINT. inst. 4, 2, 115). SEN. Med. 203 -e quam sit animum ab ira flectere. CVRT. 10, 10, 8 -e erat eo contentos esse, quod obtulerat occasio. MART. 7, 58, 10. 7, 85, 4 facile est epigrammata belle scribere, sed librum scribere -e est. QVINT. inst. 8, 5, 6 cum sit rectum 'nocere facile est, prodesse -e' vehementius apud Ovidium Medea dicit: 'servare potui: perdere an possim, rogas?' IVV. 4, 11, 17. TAC. hist. 4, 27 temperare felicitati. PLIN. epist. 4, 3, 2 *syn.* magnum. 6, 6, 1 quos ut gloriosum sic est -e superare. APVL. flor. 9 p. 29 arduum et oppido -e. ANTH. 460, 4 *syn.* laboriosum. AVSON. 320, 19 quamquam -e est se noscere. MART. CAP. 2, 143 conscendere ... lecticam ... -e admodum sibi, ne dicam impossibile, deputabat. AVG. civ. 22, 29 quod ... vel -e est vel impossibile ostendere. *nota*: -e est d i c e r e *seq. acc. c. infin. de opininone refutanda*: LVCR. 3, 361 dicere ... oculos nullam rem cernere posse ... -e est (desipere est *Lachm.*), contra cum sensus dicat eorum (PAPIN. dig. 46, 3, 95, 3 -e est dicere causam ... retinere ... obligationem). *infinitivo adiungitur* n e g a t i o, *interdum iocose*: CIC. p. red. in sen. 30 -e est non aliquem ... praeterire. Rab. Post. 5 est -e ... id non exequi. de orat. 2, 329 -ius est non esse obscurum in re narranda quam *eqs.* Brut. 209. Tusc. 1, 106 -e est non eos, qui inhumati sint, miseros iudicare. off. 1, 71 *v. p. 1090, 4.* Att. 3, 24, 2 fuit ... -e non obsequi *eqs.* ad Q. fr. 1, 1, 2. OV. met. 2, 447 heu quam -e est crimen non prodere vultu! LIV. 23, 16, 16 non vinci ... ab Hannibale tunc -ius fuit quam postea vincere. IVV. 1, 30 saturam non scribere. TREB. Gall. 12, 4 taurum totiens non ferire -e est. *accedit* d a t i v u s *personae*: CIC. inv. 1, 34 non fuisse ei nec grave nec -e eam causam excipere. S. Rosc. 47 Verr. 4, 213 *al.* CVRT. 5, 11, 11 -ius sibi esse damnari quam decipi. TERT. ieiun. 9 an -e angelo fuerat ... transferre. adv. Prax. 10 p. 241, 24 -e non fuit deo ipsum se et patrem et filium facere (adv. Marc. 3, 9 p. 390, 26 *al.* VVLG. I reg. 14, 6 quia non est domino -e salvare. AVG. civ. 14, 24). PANEG. 12 (2), 38 o quam -e est miseris etiam perire! AVG. civ. 4, 19 non enim malignis d a e m o n i b u s etiam sic -e est fallere (*cf.* 18, 9. 18). NICET. vigil. 3 p. 58, 14 nec sane onerosum vel -e videri debet etiam delicatis corporibus ... deputare. *dativus* p a r t i c i p i i *sim., condicionali sensu positus*: HIRT. Gall. 8, 33, 1 quo defendente nullo tamen armatis ascendere -e est. CELS. 2, 10 p. 54, 24 mittere autem sanguinem cum sit expeditissimum usum habenti, tamen ignaro -limum est. SEN. benef. 6, 32, 2 adeo tot habenti milia hominum duos reparare -e est. AVG. civ. 16, 1 ad liquidum scripturis loquentibus (*i. si ii, qui scripturi sunt, ad liquidum loquentur*) invenire -e est. *adde*: BOETH. mus. 5, 2 p. 353 datae ... lineae maiorem minoremve aliam reperire nihil est -e sensui (*i. sensus iudicio aestimanti*).

C *seq.* ***accus. c. infin.***: PLAVT. Trin. 620 nimium -e est reperiri amicum ita, ut nomen cluet. CIC. Font. 3 -e est ... eum ... non ... induci odio, ut *eqs.* Manil. 64 -e est in Asia ... ita versari nostrum imperatorem, ut *eqs.* Tusc. 2, 1 -e est enim ... pauca esse ei nota. nat. deor. 3, 1. *cf. p. 1090, 3.* Lael. 37 amicitiam manere. PVBLIL. D 23 -e est dolori convenire (*i. pacem esse*) cum patientia. CAES. civ. 2, 18, 6 bellum duci non -e existimabat. NEP. Them. 8, 5 tuto eum versari. MANIL. 3, 548. SEN. epist. 59, 9 diu in istis vitiis iacuimus, elui -e est. COLVM. 3, 21, 7 id ... observari -e est. IVLIAN. dig. 46, 8, 22, 7 -e est existimari. PORPH. Hor. carm. 3, 2, 31 -e *esse* non persequi *poenam* eum *eqs.* epod. 2, 39 SOL. 20, 7. EDICT. imp. Diocl. 1, 28 quamvis -e sit ... avaritiam ... revelari. PANEG. 12 (2), 8 cum -e sit ... de te satis fieri *senatui*, tum -ius ... non esse fastidio ... sermonis horrorem. HIER. epist. 22, 17, 4 VVLG. Marc. 10, 24 *al.* COD. Iust. 7, 40, 1 pr. quantas *altercationum* moles et enumerari -e et explanari impossibile est. GREG. TVR. Franc. 1, 47. *accedit dativus personae*: TERT. adv. Prax. 10 p. 241, 27 sterilem parere contra naturam -e deo non fuit.

D -e est **ut** *i. q. vix fieri potest, ut*: SEN. dial. 12, 8, 3 -e est ..., ut ad haec ... studia ... animus tam cito possit accedere. Ps. QVINT. decl. 2, 16 quam -e est, ut credat *eqs.* PLIN. epist. 4, 15, 7. 7, 17, 6. FRONTO p. 44, 16. 59, 12 N. multo hoc esse -ius quam ut ferae ... cithara mitigentur. VLP. dig. 18, 6, 4, 1 -e ... est, ut quisquam sic emat. TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 447, 8 SYMM. rel. 32, 1. SPART. Pesc. 1, 1 r a r u m atque -e est, ut (VOPISC. Aurelian. 31, 1 rarum est, ut Syri fidem servent, immo -e. *fortasse ad VII trahendum*). VVLG. II reg. 13, 2 AVG. civ. 16, 8.

E ***substantive*** (*cf. p. 1086, 16. 1087, 5. 1088, 39. 75. 1089, 47*): SALL. Iug. 93, 3 cupido -ia f a c i u n d i animum invasit (PORPH. Hor. epod. 17, 81 an quae -iora facere possim ... nihil in te potero ...?). SEN. dial. 9, 2, 7 inhonesta se ac -ia docent coguntque. QVINT. inst. 5, 10, 90 ex -ioribus ad faciliora a r g u m e n t a ducuntur (*cf.* 93 *argumentum* ex -iore *eqs.*). HIER. epist. 22, 40, 2 amemus ... Christum ... et facile videbitur omne -e. PAVLA Hier. epist. 46, 3, 1 quasi -e praecipitur 'ordinate in me caritatem'. *acc. subst. pron.*: SEN. epist. 90, 15 quam nihil nobis natura durum ac -e imperaverit. 90, 18 omnia nobis -ia ... fecimus. QVINT. inst. 4, 2, 38 neque enim aliud ... -ius reperient. APVL. met. 10, 21 nil novi nihilque -e.

F ***attributive vel praedicative*** *de actionibus, rebus gerendis, i. q.* ***laboriosus, operosus***: **1** *g e n e r a t i m*: CIC. inv. 2, 112 *beneficia* magna an parva, facilia an -ia, singularia sint an vulgaria. Quinct. 85 quod omnia i u d i c i a -lima ... fieri mallet quam illud pecuniarium i u d i c i u m, quod uno die transigi posset (*cf.* Tull. 2 vestrum -ius iudicium, mea facilis defensio videbatur. VVLG. deut. 17, 8 -e et ambiguum. *paulo alio sensu l. 58*). Verr. 2, 147 longa -ique vectura. 3, 5 maximo -limoque b e l l o (Arch. 21. LIV. 10, 24, 11 b e l l u m a s p e r u m ac -e [AVG. civ. 18, 22]. 28, 8, 4 nec pro -i id bellum habendum. *al.* VAL. MAX. 5, 7, 1 *syn.* periculosum. SVET. Iul. 35 PANEG. 5, 9, 6). Verr. 2, 147 longa -ique vectura. Phil. 2, 59 reliquorum factorum eius ... -is est sane reprehensio et lubrica. de orat. 1, 185 c o g n i t i o iuris magna atque -is (PLIN. nat. 25, 9). 3, 25 ut sit -e i u d i c i u m (*i. arbitrium*) excellentis maxime suavitatis (IVST. 2, 19, 4 ut, cuius laus prima esset, -e iudicium videretur). Brut. 116 celeri m o t u et -i utantur (VITR. 10, 3, 9 minores rotae duriores et -iores habent motus. STAT. Ach. 1, 604 magna ... -i solventem bracchia motu *i. solute moventem. cf. p. 1085, 69*). 137 quam *fuerit* in omnibus rebus -is optimi perfectio. off. 1, 30 cura (*cf.* PLIN. nat. 18, 62 [*de agris*] CHIRON 270 [*i. q. curatio*]). fin. 1, 2 -em quandam temperantiam postulant. 4, 31 ut magnum et -e c e r t a m e n iniens (Att. 12, 47, 2 Q. CIC. pet. 11) ... -e illud, ut dixi, magnumque proelium. Tusc. 1, 51 mihi ... multo -ior occurrit c o g i t a t i o, multo obscurior (QVINT. inst. 10, 7, 17 et -iorem cogitationem exprimit dicendi necessitas). *ibid.* quia -is erat animi, quid aut qualis esset, intellegentia. Lael. 64 quam graves, quam -es plerisque videntur calamitatum societates! (*alio sensu p. 1088, 17*). Tim. 7 -limum ... est in omni conquisitione rationis exordium. Att. 11, 51, 1 -e esse c o n s i l i u m (*cf.* ad Brut. 2, 6, 1). epist. 12, 22, 1 *futurorum* non est -is c o n i e c t u r a (6, 4. SEN. benef. 4, 33, 1 -is humani animi coniectura est. QVINT. decl. 252 p. 33 SVET. Galba 7 *abl. abs.* CELS. dig. 24, 1, 47. *cf.* PANEG. 12 [2], 6 coniectatio). ad Q. fr. 1, 4, 5 sunt facta verbis -iora. ad Brut. 1, 18, 3 est autem gravior et -ior animi et sententiae ... pro altero quam pecuniae obligatio. LIV. 6, 42, 7 nec d u b i a nec -is Romanis ... victoria fuit (9, 40, 18). 27, 14, 9 haesere omnia tela haud -i ictu ex propinquo. 31, 39, 15 -i f u g ā (*abl. abs. cf.* 25, 34, 13 *p. 1090, 45.* IVST. 1, 7, 8. *cf.* TAC. ann. 14, 37 -i effugio). 37, 53, 2 eo -ior o r a t i o erit, quod *eqs.* (*cf.* 39, 36, 6). 38, 3, 10 o p p u g n a t i o n e m fore haud -em (*al.*). 42, 18, 4 periculosa et -i c u r a t i o n e (CELS. 3, 21 *et saepius* CASS. FEL. 26 p. 43). VITR. 1, 2, 8 quorum comportationes -es sunt et sumptuosae.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SEN. contr. 7, 2 (17), 12 -limae mihi expeditiones mandabantur. VELL. 1, 17, 6 quod summo studio petitum est, ascendit in summum -isque in perfecto mora (*i. remoratio*) est (*cf.* 2, 67, 2 adeo -is est hominibus utcumque conceptae spei mora *i. adeo -e est conceptam spem differre*). SEN. clem. 1, 2 -e est temperamentum *eqs.* (epist. 14, 10). nat. 3, 26, 8 -is est ratio (*i. explanatio*) quorundam *marium eqs.* (PLIN. nat. 2, 71 stellarum). COLVM. arb. 4, 2 -ior est *iugatae vineae* cultus (PLIN. nat. 17, 28 solum -i cultu). STAT. Theb. 11, 305 nec mihi -is praesens vindicta. PLIN. nat. 9, 159 experiuntur -es conatus. QVINT. inst. 1 pr. 2 inter diversas opiniones ... -is esset electio (decl. 268 p. 95, 1 *cf.* CVRT. 7, 6, 9 *infra l. 30*). 1, 5, 22 -ior observatio est per tenores (1, 5, 29). 5, 7, 22 *opp.* expeditior. *al.* 11, 2, 28 contextum verborum, qui est -limus. TAC. hist. 1, 39. PLIN. epist. 4, 28, 3 cum est arduum similitudinem effingere ex vero, tum longe -lima est imitationis imitatio. FRONTO p. 9, 15 N. *opp.* facilis. VENVL. dig. 46, 5, 11 quoniam plerumque -is probatio est (*al.* DIG.). TRYPH. dig. 7, 1, 62, 1 ne ... propter discretionem -em ius incertum sit. APVL. met. 11, 19 percontaveram -e religionis obsequium et ... abstinentiam satis arduam. apol. 51 eorum esse -iorem medelam. PANEG. 10 (4), 29 -limam pugnae partem tibi diligis. SVLP. SEV. dial. 1, 16, 4 tam arduum atque -e ... propositum. *nota*: VVLG. Sirach 26, 28 duae species -es et periculosae (*i. in quibus difficultas et periculum est*) mihi apparuerunt: difficile exuitur negotians a neglegentia, et non iustificabitur caupo *eqs.* *accedit dativus personae*: CIC. Verr. 2, 136 cum sibi omnes ad istum allegationes -es, omnes aditus arduos ... viderent. leg. agr. 2, 5 *tuendi consulatus* cum omnibus est -is et magna ratio, tum vero mihi (*cf.* Cluent. 23 Att. 6, 4, 1). LIV. 1, 48, 8 ut bono etiam moderatoque regi -is aemulatio esset. 41, 21, 5 dilectus consulibus eo -ior erat, quod *eqs.* (43, 14, 3). CELS. 6, 18, 1. SEN. benef. 5, 12, 2 ut ... solutio imperito -is sit. CVRT. 7, 6, 9 et sibi -em et praeteritis gravem electionem futuram. QVINT. inst. 10, 5, 2 ut *Messala* etiam cum illa Hyperidis ... -lima Romanis subtilitate contenderet. decl. 326 p. 283, 14 commendatio ... petenda erit, quae illi -lima est. *al.* *pro supino v. p. 1090, 11.* *iuncturae attributivae notabiliores*: res (*generatim i. q. negotium, propositum, cf. l. 80. p. 1087, 14. 1088, 27. 60*): TER. Haut. 805 nulla est tam facilis res, quin -is siet, quom invitus facias. RHET. Her. 3, 24, 39 oportere eos, qui velint res faciliores ... facere, in rebus -ioribus esse ante exercitatos. CIC. Manil. 59 Mur. 28. de orat. 2, 264 narratio, res sane -is. 3, 84 neque enim apud homines res est ulla -ior neque maior. 3, 176 non est res tam -is quam necessaria. Brut. 25 rem unam esse omnium -limam *eloquentiam*. orat. 52 rem -em ... atque omnium -limam. Att. 8, 3, 6 o rem ... -em atque inexplicabilem (*cf.* 9, 2ª, 1). HIRT. Gall. 8 praef. 1 -limam rem suscepi. SALL. Iug. 92, 4 rem aggreditur, non eadem asperitate ..., ceterum haud secus -em. 93, 7 ut cuiusque ingenium erat, ita rem -em aut facilem nuntiavere. LIV. 4, 34, 6 rem aeque -em atque incredibilem. 24, 19, 6 rem parvam ac iuxta magnis -em. SEN. dial. 1, 1, 1 faciam rem non -em, causam deorum agam. MART. 4, 46, 18. 5, 12, 5. PLIN. epist. 6, 17, 5 est enim res -is ardua fastidiosa. VVLG. IV reg. 2, 10. AVG. civ. 14, 15 quia *Abrahae*, ut occideret filium, res -lima est imperata. COD. Iust. 1, 17, 1, 2 res quidem -lima, immo magis impossibilis videbatur. *c. dat.*: SEN. contr. 10, 2, 13 hanc rem imperabas -em forti viro, vinci. ASCON. Cornel. p. 61 quanta moderatione rem tam -em aliis tractaverit. *adde*: PANEG. 12 (2), 32 si quando -ior frumentaria res fuerit. opus: CIC. Tusc. 84 magnum opus et -e (BELL. Alex. 6, 1 aggreditur). LIV. 21, 11, 8 *al.* PS. SEN. mon. 65ª -limum ... opus est se vincere. COLVM. 3, 20, 4 est ... omnium rusticorum operum -limum. QVINT. inst. 1, 9, 3 opus etiam consummatis professoribus -e. 3, 1, 2 opus ... inquisitione opinionum ... longe -limum *al.* VEG. mil. 2, 18 omne opus -e videtur, antequam temptes. *adde*: SEN. epist. 52, 5 alterius *operis* magna pars et -ior latet (QVINT. inst. 8 pr. 13 elocutionis rationem tractabimus, partem operis -limam). labor: OV. ars 2, 538 -is nostra poscitur arte labor. met. 11, 201. COLVM. 5, 5, 17 *cultura vineae* -em laborem colonis exhibet. HIER. epist. 22, 40, 1 nullus -is cupienti labor. SVLP. SEV. dial. 3, 15, 6. *adde*: QVINT. inst. 2, 7, 3 qui erunt in -iore huius laboris genere versati. VEG. mil. 2, 23 ut cotidiani laboris usus in pace -is non videatur in bello.

2 *speciatim*: *de corporis motibus sim. morbo vel vitio impeditis*: SCRIB. LARG. 183 dolorem cum urinae -i exitu. PLIN. nat. 13, 117 *materie* in domum illata -es partus fieri (28, 33 AVSON. 369, 41). 28, 194. FRONTO p. 149, 9 N. balbuttientium ⟨vitium⟩ his ferme verbis significatur: vox impedita, vox vincta, vox -is *eqs.* CAEL. AVR. acut. 2, 3, 18 transvoratio. ORIBAS. syn. 6, 6 pulsus habent ... non valde ... -es aut duros. *de mente*: CAEL. AVR. acut. 2, 3, 16 oppressio sensuum et -is recordatio. *metonymice*: PLIN. nat. 23, 445 *amygdalae* -i urinae ... sunt efficaces (23, 165). 27, 117 quae ... -em cicatricem habent.

II *i. q. difficultatem praebens, hominum consiliis obstans*:

A *de condicione*: res (*plur.*) *i. q. condicio*: RHET. Her. 4, 34, 45 magno se praedicat auxilio fuisse, quia paululum in rebus -limis aspiravit (*i. affuit*). CIC. inv. 2, 163 patientia est ... rerum arduarum ac -ium ... perpessio. 2, 170. Verr. 5, 107 in -limis rebus praesens auxilium *Cereris*. epist. 6, 14, 3 tuis rebus sic adero, ut -limis. BELL. Alex. 77, 1 victoria facilis ex -limis rebus acciderat. VAL. MAX. 4, 6 ext. 2 asperarum atque -ium rerum ... solacium et ... lenimentum. casus: SALL. Iug. 97, 3 Romanis utrumque casum in tenebris -iorem fore. VITR. 6 pr. 2 -es fortunae posse despicere casus. SEN. dial. 1, 4, 3. AMM. 21, 14, 1 adventare casum vitae -em. 25, 8, 30. *alia*: CAES. civ. 3, 15, 4 -ioribus usi tempestatibus. OV. trist. 5, 3, 28 me quoque ... ferrea sors vitae -isque premit (*fortasse personate, cf. p. 1087, 79.* AMM. 21, 1, 11 bellorum -i sorte). SEN. dial. 1, 2, 12 retenta ... virtus est, ut in -iore parte se ostenderet (*cf.* PANEG. 10 [4], 29 *v. p. 1085, 19*). 9, 10, 1 in aliquod genus vitae -e (*i. angustum, impeditum*) incidisti et tibi ... fortuna ... laqueum impegit (*alio sensu p. 1088, 35*). AMM. 31, 4, 9 cum -es necessitatum articuli ... poscerent. 31, 15, 7 eventus. -e est, quod: LIV. 30, 37, 11 id omnium maxime -e erat, quod *eqs.* 37, 54, 4 nihil ... nobis ... aeque -is neque molestius est, quam quod *eqs.* QVINT. decl. 377 p. 422, 2 hoc est -limum in hac controversia, quod *eqs.* *substantive -ia i. q. incommoda, obstacula*: CIC. Cluent. 150 quam multa sunt commoda, quibus caremus, quam multa molesta et -ia, quae subimus! Phil. 13, 15 pati vel -lima malumus quam servire. epist. 9, 17, 3 debebis optare optima, cogitare -lima, ferre quaecumque erunt. PVBLIL. F 23 feras -ia ut facilia perferas. VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 quam multa quamque -ia superaverit. SEN. dial. 1, 2, 4 dura ac -ia. epist. 18, 6. 22, 6 sperat salutarem etiam ex -limis exitum. 49, 10 exhortare *me* adversus -ia. 66, 49 *opp.* laeta. 111, 4 vita it per adversa ac -ia. *c. pron.*: VVLG. II Macc. 9, 24 si quid contrarium accideret aut -e nuntiaretur. AMM. 23, 5, 23 quidquid occurrerit -e.

B *de tempore*: tempus: CIC. Verr. 5, 108 -i rei publicae tempore (Phil. 9, 15 [*in senatus consulto*] -limo. *al.* VAL. MAX. 8, 1 absol. 9 GELL. 16, 10, 14 PANEG. 12 [2], 8). Caecin. 11 fundum ... vendidit temporibus illis -limis (-limae *Lambinus*) solutionis. or. frg. A VII 45 -limi temporis vocem illam ... consulem mittere coegisti. epist. 10, 5, 3 CAES. civ. 1, 48, 5. HIRT. Gall. 8, 6, 1 tempore anni -limo (BELL. Alex. 43, 1 hiberno tempore anni ac -i). PLIN. paneg. 12 tempore quod amicissimum illis, -limum nobis. GELL. 15, 22, 2. HIL. trin. 6, 1 -limo ... asperrimoque tempore. *cf.* VAL. MAX. 4, 2, 2 in aspero ac -i temporum articulo. CENS. 14, 10 alios *annos climactericos* aliis -iores esse (*syn.* periculosus. *cf.* 14, 11 -limum climactera).

C *de loco*: locus: CIC. Verr. 4, 190 *cf. p. 1090, 36.* SALL. Iug. 87, 4 reges ... in locos -es abeunt. LIV. 9, 31, 16 loca -ia hosti quaesita. VELL. 2, 116, 1 in incultos ac -es locos praemissus. COLVM. 6, 18, 1 si *hirudo hausta cum aqua* tam -i loco est, ut manu trahi non possit. FRONTIN. strat. 1 pr. de evadendo ex locis -limis. *in imagine*: CIC. div. in Caec. 36 quam scopuloso -ique in loco verser (nat. deor. 78. QVINT. decl. 259 p. 58, 5 quam -i ac velut scopuloso in loco. PANEG. 12 (2), 24, 2 quam -em in locum scopulosumque). *translate*: CIC. epist. 12, 28, 2 res neque nunc -i loco mihi videtur esse et fuisset facillimo *eqs.* *cf. p. 1087, 19.* situs: LIV. 9, 24, 2 propter -em urbis situm. spatium: POMP. TROG. Iust. 38, 4, 10 quo longiore ac -iore spatio per Illyricum prodierint. *indicatur loci natura*: CIC. epist. 16, 9, 4 mare magnum et -e tibi restat (*cf.* OV. epist. 26, 67 aequor). CAES. Gall. 7, 19, 1 palus -is atque impedita (VEG. mil. 3, 6 *syn.* invia). civ. 1, 68, 2 valles. 3, 73, 3 rivus -bus ripis. VERG. Aen. 5, 865 scopulos Sirenum ... -es quondam. *accedit dat.*: SEN. suas. 2, 5 Taygeti nemoris -ia nisi Laconibus iuga. PLIN. nat. 6, 99 flumen ... ostio -i nisi peritis. via, iter, aditus *sim., proprie et translate (interdum non discerni potest, utrum ipse locus an actio penetrandi sim. intellegenda sit)*: PLAVT. Trin. 646 tibi paterque avosque facilem fecit et planam viam ad quaerundum honorem: tu fecisti, ut -is foret (OV. am. 3, 13, 6 quamvis -is clivis huc via praebet iter. met. 3, 227. epist. 16, 146 -em culpae suspicor esse viam. LIV. 31, 39, 9 viam suapte natura -em obiectis ... operibus inexpugnabilem fecit. 32, 39, 17 haec una salutis est via ..., quam -em infestamque cives tibi ... facient. 34, 28, 2 ascensum -is et artae viae esse. APVL. met. 10, 1. AMM. 16, 11, 8 -es vias et ... clivosas. 21, 15, 2 VVLG. sap. 5, 7 CLAVD. 8, 328). CIC. Verr. 5, 51 *oppidum* erat -i ascensu (CAES. civ. 2, 34, 1 -i et arduo. BELL. Hisp. 8, 4 aditus ascensusque ... -es. LIV. 25, 36, 6. 27, 18, 13). Font. 20 ut -is aditus veritati relinquatur (Vatin. 8 scilicet aspera mea natura, -is aditus. nat. deor. 2, 123 *elephantus* propter magnitudinem corporis -es aditus habebat ad pastum. Att. 15, 8, 1 aditus ad *Antonium* -ior esse dicitur. epist. 6, 13, 3. CAES. Gall. 7, 36, 1 urbs ... omnes aditus -es habebat. civ. 2, 25, 1 aditu ad castra -i et angusto. HOR. sat. 1, 9, 56 *Maecenas* -es aditus primos habet. OV. rem. 120 -es aditus impetus omnis habet [*sc. resistere conanti*]. LIV. 3, 36, 3 rari aditus, colloquentibus -es. 32, 12, 10. 40, 21, 3 -limum. SEN. benef. 1, 9, 2 AMM. 20, 7, 10 SIDON. epist. 1, 9, 4). CIC. Deiot. 24 -es tibi Alexandriae fore exitus (Att. 3, 8, 1). CAES. Gall. 1, 6, 1 unum *iter erat* per Sequanos, angustum et -e (civ. 1, 65, 3. 3, 41, 3 HIRT. Gall. 8, 4, 1 BRVT. Cic. epist. 11, 10, 2 itinere facto -limo. LIV. 21, 35, 11. 32, 15, 6 impeditum ac -e. 38, 20, 5 CVRT. 5, 4, 13 SPART. Pesc. 5, 5. PS. RVFIN. in Am. 6, 13 per itinera equis -ia. PASS. Mar. Iac. 9 p. 58, 15 *syn.* negotiosum). CAES. Gall. 6, 7, 5 -i (-e *D*) transitu flumen (LIV. 30, 34, 9. 36, 30, 3). HIRT. Gall. 8, 40, 4 erat ... oppidanis -is et praeruptus eo descensus. BELL. Afr. 5 -is ad oppugnandum erat accessus (BELL. Hisp. 38, 3

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PLIN. nat. 12, 33). LIV. 26, 17, 8 per artas semitas ac -es (VEG. mil. 3, 2). SEN. epist. 84, 13 quaecumque videntur eminere in rebus humanis . . ., per -es . . . et arduos tramites adeuntur. QVINT. decl. 264 p. 80, 21 neque id magno aut -i circuitu effici potuit. VEG. mil. 3, 8 ne . . . -is praestetur egressus. *subst.* -ia *i. q. loca -ia*: DIOM. gramm. I 476, 2 quod summa montium et -ia collium . . . superaret.

D *de eis quae in* ***oratione*** *(plerumque iudiciaria) difficultatem praebent (cf. IV)*: RHET. Her. 2, 2, 2 *causam* eam, quae prima quaeque -lima est, potissimum consideremus (CIC. Verr. 5, 44 qui . . . causam . . . -iorem fecit. Cluent. 57. rep. frg. 5 causa -is laudare puerum. fin. 3, 2 nec, qui contra dicunt, causam -em repellunt. Att. 4, 3, 2 habuit ille quidem -em manifestamque causam, sed tamen causam. epist. 2, 7, 3 quam -i in re atque causa. 3, 12, 3 ad Q. fr. 3, 2. OV. met. 13, 190 -em tenui sub iniquo iudice causam. Pont. 1, 2, 70. QVINT. inst. 11, 1, 63 in causa -i atque perplexa. 12, 1, 33. decl. 289 p. 157, 2. *adde*: RHET. Her. 2, 1, 1 causarum tria genera sunt . . . multo -limum iudiciale est. *cf.* CIC. de orat. 2, 341). CIC. Balb. 4 quo mihi -ior est hic extremus perorandi *locus* (de orat. 2, 294 ut molesto aut -i argumento aut loco non numquam omnino nihil respondeam. div. 2, 70 *cf. p. 1090, 27.* VARRO ling. 6, 40. 10, 9. FAV. EVL. p. 14, 22 sequitur locus . . . rei obscuritate -is). SEN. contr. 2, 1, 33 controversias (QVINT. inst. 7, 1, 41 controversiam, non ita sane -em [*Gertz*, -limam *codd.*] aut novam, proponam. AFRIC. dig. 42, 2, 7). *adde*: SEN. contr. 7, 5 (20), 8 si qua sunt ex utraque parte -ia . . . argumentationem desiderant. *sim.*: QVINT. inst. 9, 4, 145 neque enim ullum *verbum* erit tam -e (*i. numero repugnans*), quod non commode inseri posset.

E *de* ***rebus corporeis*** *quarum -is est* *tractatio, cultus, quae hominum labori quasi resistere videntur*: VARRO rust. 1, 19, 1 alia . . . *terra* facilior aut -ior est (VERG. georg. 2, 179 -es . . . terrae collesque maligni, . . . ubi *eqs.* COLVM. 11, 2, 46 PLIN. nat. 17, 33. 18, 129. *cf.* VARRO rust. 1, 20, 5 in confragoso . . . ac -i *fundo*. COLVM. 3, 11, 10 *rubrica* est in *opere* -ior. 1, 6, 6 si neque lapis neque tophus aut alia materia -ior intervenit [*alio sensu infra l. 40*]. PLIN. nat. 18, 173 *solum*). PROP. 2, 17, 8 -e ut *Sisyphus* . . . volutet onus. SEN. dial. 6, 32, 4 ignis . . . vivacior est, qui cum lenta ac -i materia commissus . . . lucet. IVV. 13, 213 inter . . . molares -i crescente cibo (*sc. qui vix devorari possit*). *subst. translate usurpatum*: SEN. epist. 52, 4 maior laus est idem effecisse in -iore *materia* (65, 1 cum materia -i contendo. 66, 15 nec peiorem facit *virtutem* dura ac -is *materia*).

F *de* ***morbis*** *sim., et de eo quod non facile* *emendatur, solvitur*: VARRO rust. 1, 12, 3 quae . . . efficiunt -es morbos (CIC. Cluent. 57). CELS. 3, 22 in longis -busque febriculis. SCRIB. LARG. 96 propter crebros successus in vitiis -limis (220 -ia et vetera). PLIN. nat. 23, 159 *myrti semen* ulcera -ia . . . sanat. PLIN. epist. 1, 22, 8 si *esset valetudo* . . . -is ac longa. *alia*: CAEL. Cic. epist. 8, 11, 11 incideramus . . . in -em *nodum* (*i. quaestionem. cf.* AMM. 14, 11, 1 COD. Iust. 4, 29, 23 pr. antiquae iurisdictionis retia et -limos nodos resolventes). ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 30 in civili motu -iore (*syn.* asper). AMM. 14, 7, 5 *inedia* per multas -esque causas (*i. quas -e erat vitare*) affore iam sperabatur. *adde*: STAT. Theb. 6, 845 gravia ossa . . nodisque lacerti -es (*i. quibus difficile erat resistere*).

G *de* ***personis*** *i. q. durus, non affabilis*: PORPH. Hor. carm. 1, 13, 4 -es homines dicuntur, qui duri atque inexorabiles sunt. TER. Haut. 535 hunc -em invitum vorsaret *senem* (CIC. Cato 7 moderati . . . et nec -es nec inhumani senes. 65 morosi . . . et iracundi et -es. SEN. dial. 4, 19, 4 -es et queruli). 933 *opp.* ignoscere. CAECIL. com. 201 parentem . . ., in liberos -em. LVCIL. 293 tristes, -es sumus. AFRAN. com. 252 vixisti tristis, durus, -is, tenax. CIC. orat. 104 usque eo -es ac morosi sumus, ut *eqs.* fin. 1, 61 ecce autem alii . . . malevoli, invidi, -es, lucifugi, maledici, morosi. epist. 13, 26, 3. HOR. carm. 3, 7, 32 te saepe vocanti duram -is mane (*cum dat.*: 3, 10, 11 Penelopen -em procis. TIB. 1, 8, 27. 1, 9, 20 asperaque est illi -isque Venus [*alio sensu* OV. ars 2, 566 nec Venus oranti . . . rustica Gradivo -isque fuit]. OV. met. 9, 284 *Ilithyiam* mihi [*Alcmenae*] -em Iunonis gratia fecit. Pont. 1, 6, 47. 2, 2, 20 precibus. fast. 1, 146. SEN. dial. 6, 5, 1 ne te -em amicis et intractabilem praestes. STAT. Theb. 2, 347 superbum -emque tibi). HOR. sat. 2, 5, 90 ars 173 Pont. 3, 4, 10 quamlibet invitum -emque tenent *lectorem poetae*. SEN. contr. 10, 3, 15 exorabitur; si -ior erit, ego illum rogabo. SEN. dial. 3, 4, 2 *praetcribo* stomachosum, rabiosum, clamosum, -em, asperum, quae omnia irarum differentiae sunt. 5, 8, 7 -es et indomiti natura. epist. 83, 26. 118, 1. MART. 1, 57, 2 *opp.* facilis. 2, 47, 1 -is facilis, iucundus acerbus es idem. TAC. ann. 11, 21 arrogans minoribus, inter pares -is. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 75 incommodus -isque. ARNOB. nat. 1, 15 p. 12, 9 *syn.* irati. PANEG. 11 (3), 12 *syn.* morosus. FERRAND. epist. 7, 6. *in imag.*: ENNOD. carm. 1, 1, 2 matronas . . . scopulos atque invia dictas in foribus blandas, cetera -es. *adde res personatas*: TIB. 1, 2, 7 *ianua* -is domini, te verberet imber (OV. met. 8, 173. SEN. dial. 5, 37, 3. *cf.* OV. am. 6, 2 forem). OV. am. 1, 12, 7 ite hinc, -es, funebria ligna, tabellae (*i. quae puellam -em nuntiaverunt*). EPIST. Sapph. 31 si mihi -is formam natura negavit (*aliter p. 1088, 2*). CLAVD. 28, 143 quae venientibus ante prona fuit, iam -is, iam dura reversis *Italia*? *locutiones figuratae*: NEP. Att. 5, 1 habebat avunculum C. Caecilium . . . -lima natura. HOR. carm. 1, 13, 4 vae meum fervens -i bile tumet iecur. MART. 2, 86, 9 turpe est -es habere nugas. PORPH. Hor. carm. 1, 9, 17 'canities . . . morosa' id est senectus -is. 1, 33, 11 'iuga aenea' durum ac -em amorem vult intellegi. CLAVD. 14, 11 crescunt -i gaudia iurgio. *de* ***bestiis***: OV. ars 1, 471 -es veniunt ad aratra iuvenci. SIL. 8, 586 -i gaudebat equo. CHIRON 274 *mulus* -is servit (*i. difficile*).

III *quod cum difficultate* ***acquiritur,*** *capitur, paratur, difficile contingit alicui*: TER. Eun. 926 quod ei amorem -limum et carissimum . . . confeci. RHET. Her. 3, 24, 39 ne forte verborum memoriam aut nimis -em aut parum utilem arbitrere. *ibid.* ut ab hac -i consuetudine sine labore ad illam facultatem transire possimus. CIC. Phil. 11, 11 sexta palma urbana etiam in gladiatore -is. de orat. 3, 209 usus . . . *est* gravissimus et in hoc toto dicendi studio -limus. Tusc. 3, 79 Chrysippi *consolatio* ad veritatem firmissima, ad tempus aegritudinis -is. leg. 3, 1 -limam illam societatem gravitatis cum humanitate. epist. 15, 4, 15 genera virtutis (QVINT. inst. 8 pr. 14 *virtutem* [*sc. eloquentiam*] . . . in his . . . desideratam, quia -lima est). PVBLIL. O 11 occasio receptus -es habet. VERG. Aen. 4, 694 Iuno . . . longum miserata dolorem -esque obitus *Didus* (*cf.* SEN. epist. 77, 10 exitum amici . . . non -em nec miserum . . . mollissime excessit). OV. fast. 3, 350 tarda venit dictis -isque *fides* (QVINT. inst. 4, 3, 6). LIV. 30, 42, 14 venia. VITR. 8 pr. 3 divina mens, quae proprie necessaria essent gentibus, non constituit -ia et cara. CELS. 2, 8 sanitas. 3, 18 somnus (*cf.* 3, 20 SEN. dial. 9, 2, 6). SEN. benef. 3, 8, 3 -is est sententia, quae non rem, sed vim rei quaerit. dial. 2, 4, 3 rem -em optas generi humano, innocentiam (*cf.* QVINT. decl. 259 p. 57, 8. TAC. Germ. 46 rem -limam [-em *B b*] assecuti sunt, ut *eqs.*). epist. 70, 24 cui -is occasio est, is proximam quamque pro optima accipiat. COLVM. 1, 2, 5 haec *praedii* positio . . . -is et rara paucis contingit. PLIN. nat. 18, 172 non -i *remedio*, nisi *eqs.* (TAC. hist. 1, 36 SVET. Aug. 42). QVINT. inst. 10, 5, 2 ut *Messala* etiam cum illa Hyperidis . . . -lima Romanis subtilitate contenderet. PS. QVINT. decl. 9, 9 non -em . . . habuisset missionem. PALLAD. hist. mon. I 13 p. 290ᴬ postquam . . . -is vitae assecutus est studium. *i. q.* *rarus*: ARNOB. nat. 1, 3 -es pluviae sata faciunt emori. SCHOL. Hor. carm. 4, 1, 20 trabem . . . citream . . . pro -i et nobili posuit. EVGIPP. Sev. 28, 2 speciem in illis locis -limam negotiatorum . . . deferebat evectio. *substantive*: CIC. Verr. 5, 15 ne -ia optemus. CVRT. 6, 2, 20 -lima quaeque poscere.

IV *de eis quae difficile* ***intelleguntur,*** *percipiuntur, explicantur, creduntur, fere i. q.* ***obscurus,*** *nodosus (cf. II D)*: TER. Haut. 675 nil tam -e est, quin quaerendo investigari possiet. RHET. Her. 2, 1, 1 ut ea, quae -lima essent, potissimum conscriberemus (*antecedit* faciliora cognitu). 3, 8, 15 absoluta a nobis -lima *parte* rhetoricae (CELS. 1 pr. p. 3, 3). CIC. Cluent. 23 sibi -em esse investigandi *rationem* (*sim. c. gerund.* 2, 6 consulatus gerendi. or. frg. A XV 10. Att. 10, 9, 3 occultandi ratio cum -is, tum etiam periculosa est. QVINT. inst. 9, 2, 8 ubi respondendi -is est ratio. CIC. de orat. 1, 135 exponam vobis non quandam aut perreconditam aut valde -em rationem consuetudinis meae. CELS. 7, 31 in *cruribus* orti varices non -i ratione tolluntur. PLIN. nat. 18, 216. QVINT. inst. 9, 4, 60 ratio . . . pedum in oratione est multo quam in versu -ior. decl. 265 p. 81, 24 FRONTO p. 167, 8 N. -limae . . . rationis epistulam. ARNOB. nat. 2, 71 quibus istud rationibus colligi . . . potest? non -bus, non obscuris). CIC. de orat. 1, 190 perfectam *artem* iuris civilis habebitis, magis magnam atque uberem quam -em atque obscuram (1, 246 Cato 78 Att. 7, 25. QVINT. inst. 12, 11, 10 minores, sed -iores artes. PANEG. 6 [7], 6 AMM. 19, 7, 6. *cf.* PETRON. 56 quod autem putamus secundum litteras -limum esse artificium?). CIC. de orat. 1, 256 contortas *res* et saepe -es necessario perdiscimus (2, 18 de rebus aut -limis aut non necessariis argutissime disputare. leg. 3, 33 versabor in re -i ac multum et saepe quaesita. fin. 2, 75 rem . . . -em et *obscuram*! [nat. deor. 1, 58 off. 1, 19 CASSIOD. inst. div. praef. p. 1108ᴰ]. Att. 12, 38, 3 ad res -es scribendas. LIV. 6, 15, 12 *opp.* facilis. VVLG. eccles. 1, 8 cunctae res -es; non potest eas homo explicare sermone). VITR. 1, 1, 4 quaestiones (QVINT. inst. 2, 5, 18 VLP. dig. 24, 1, 32, 14 AVG. civ. 12, 22 *saepius*). 5, 4, 1 musica litteratura obscura et -is. SEN. epist. 71, 6 ut philosophia potius -is quam magna videretur. HYG. astr. 4, 8 p. 106, 10 -es planetarum cursus interpretari. PORPH. Hor. carm. 4, 11, 29/31 -is [dictio] phrasis. HIER. in Is. 3 pr. in expositione -limae visionis. *adde*: QVINT. inst. 9, 4, 20 quia non illud quoque solutum habeat suos quosdam et forsitan -iores pedes. *de scriptore*: QVINT. inst. 10, 1, 87 Macer et Lucretius . . . elegantes in sua quisque materia, sed alter humilis, alter -is. *subst.*: CIC. de orat. 2, 69 cum tradita sint cuiusque artis -lima. leg. 2, 47 quo plura et -iora scire videantur. fin. 3, 15 -ius quiddam et obscurius. QVINT. inst. 1, 1, 10. 30 perdiscendae omnes *syllabae* nec . . . -lima quaeque earum differenda. *accedit interrogatio*: MAECIAN. dig. 36, 1, 67 (65), 3 quemadmodum res expediri possit, -e est. *fere i q.* ***incredibilis*** (*cf. 1090, 84*): SEN. dial. 1, 3, 2 -limum ex omnibus quae proposui videtur quod primum dixi, pro ipsis esse quibus eveniunt ista quae horremus. PLIN. nat. 28, 13 prisci . . . nostri perpetuo talia credidere, -limumque ex his, etiam fulmina elici.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

V *de eis, quae difficile* **praestantur,** *adimplentur, observantur:* RHET. Her. 2, 1, 1 de oratoris officiis ... inventio et prima et -lima est. CIC. Quinct. 20 -iore condicione dissolvit (PAVL. dig. 40, 7, 4, 1 si tam -em. immo paene impossibilem condicionem adiecerit. AMM. 17, 10, 9 condicione -i premebatur, hac scilicet, ut *eqs.* 25, 7, 6 *syn.* perplexus). CIC. rep. 27 sacrorum ... diligentiam -em, apparatum perfacilem esse voluit. leg. 38 sive etiam Aristonis -em atque arduam ... sectam secuti sunt. off. 3, 43 huius generis ... breve et non -e praeceptum est (Q. CIC. pet. 45 AVG. civ. 14, 15). Att. 6, 3, 3 clausula est -is in provincia tradenda. SEN. benef. 2, 18, 2 parem desiderant regulam, quae ... -is est. VVLG. Ier. 32, 17 non erit tibi -e omne verbum (32, 27). SVLP. SEV. dial. 1, 17, 8 nullum recusaturus quamlibet arduum ac -e abbatis imperium.

VI *quod fieri non potest,* **ἀδύνατον:** SEN. benef. 5, 8, 6 -e erat illi in copulam coniecto rixam eius, cum quo cohaerebat, effugere. VLP. dig. 5, 3, 25, 14 videndum, an vel sic attingatur hereditas; quod -e est, cum ipse sit obligatus. 21, 1, 38, 4 iumentorum ... appellatione an omne pecus contineatur, videamus. et -e est, ut contineatur (*i. negandum est contineri*). 49, 4, 1, 15 -e est, ut hic audiatur (*i. non audietur*). 50, 1, 27, 2 -e est sine domicilio esse quemquam. NOVELL. Iust. app. 7, 27 cum dominis absentibus recreari possessiones ... -e sit. *cf.* CIC. Tim. 38 *p. 1090, 4.* ITALA Iob 42, 2 *p. 1083, 8.*

VII **active:** *spectat ad* **facultatem, voluntatem:** 1 *accedit dativus,* ad, in *c. abl.*: SEN. Herc. f. 578 deflent *Eurydicen* et lacrimis (*dat.*) -es dei (*cf.* PS. QVINT. decl. 18, 3 rarus *pater* ad oscula, -is amplexibus. SYMM. *l. 33*). clem. 1, 6, 3 nemo ad dandam veniam -ior (dial. 4, 34, 4 ad ignoscendum. HIL. trin. 6, 9 naturae humanae tarda ac -is ad res divinas intellegentia. AMM. 15, 7, 3 ad pavorem. RVFIN. symb. 11 ad credendum -es sunt [*opp.* facilis]. POMER. 3, 10, 2 faciles ad humana, -es semper ad honesta). benef. 2, 17, 7 si *faenerator* in recipiendo tardus ac -is moras quaerit (FRONTIN. aq. 128 si -ior possessor in parte vendunda fuerat. HIER. epist. 58, 10, 1 Tertullianus creber est in sententiis, sed -is in loquendo. LEO M. serm. 49, 5 ut ... non simus in remissione -es). SYMM. epist. 10, 2, 3 -is decidendis simultatibus, promptus ineundis. 2 *absolute:* VEG. mil. 3, 18 quia sinistra pars *exercitus* -ior est et velut manca in acie consistit. *i. q. stultus, hebes:* ARNOB. nat. 7, 1 quamvis ille sit scaevus et -limus ...: quis enim est pectoris tam obtunsi *eqs.* *de hominum mentibus:* ARNOB. nat. 1, 51 o mentes incredulae, -es, durae! AVSON. 364, 7 ut mores ingeniumque vel faciles vel -es contentio nacta est. *de membris corporis humani:* PVBLIL. D 11 -em (*i. obtusam*) habere oportet aurem ad crimina (VAL. MAX. 4, 7, 4 nec -es Antoni aures habuit). PLIN. nat. 22, 23 -em ventrem ... emollit *semen urticae.* STAT. Theb. 4, 334 hoc segnior arcus -esque manus et nullo in vulnere certae. *de re non animata:* STAT. Theb. 7, 767 rotae ... sanguine -es (*i. impeditae*). *cf. etiam p. 1090, 72 sqq.*

neutrum substantive usurpatum pendet a **praepositionibus:** ex: PVBLIL. V 2 voluptas e -i data dulcissima est. OV. trist. 5, 42 non ex -i fama petenda tibi est (fast. 5, 350 non ex -i causa petita subest. SEN. epist. 23, 2 licet non ex -i petatur *spes*). SEN. benef. 7, 3, 2 unus est sapiens, cuius omnia sunt, nec ex -i tuenda. in: LIV. 3, 65, 11 adeo moderatio tuendae libertatis ... in -i est (CELS. 5, 26, 1 periclitantis in -i spem esse. SCAEV. dig. 28, 2, 29, 15 ille casus in -i [*i. ambiguo*] est, si *eqs.* VLP. dig. 28, 5, 4, 1 potest et haec *condicio* ... esse in -i).

structurae: 1 *accedit* **supinum:** RHET. Her. 1, 1, 1 ut ars -ior cognitu putaretur. 2, 8, 12 -lima tractatu est constitutio coniecturalis (LIV. 7, 21, 7 PLIN. nat. 23, 31). 4, 28, 39 -e est hoc genus exornationis inventu (SEN. nat. 3, 30, 8 PLIN. med. praef. p. 7). CIC. Manil. 42 ut -e dictu sit, utrum *eqs.* (*al. v. p. 969, 70. cf. infra l. 83*). Cluent. 201 id quod -e factu est (de orat. 1, 81. 104 rep. 66. leg. 3, 29 id autem -e factu est nisi educatione quadam et disciplina. VAL. MAX. 2, 7, 5. APVL. flor. 16 p. 75 *syn.* arduum. AMM. 16, 5, 1 primum ... factuque -e, temperantiam ... sibi indixit. PANEG. 7(6), 13, 4 opus ... -e factu est. *cf. p. 1090, 2*). CIC. fin. 4, 52 -e toleratu (4, 72 perpessu [*cf.* Tusc. 2, 29]). Tusc. 5, 1 quod etsi -e est probatu. SALL. Iug. 91, 7 locus Iugurthae opportunus, nobis aditu -is (*cf. vol. I p. 628, 18 sqq. adde:* LIV. 7, 34, 3 collem ... aditu arduum impedito agmini, expeditis haud -em). NEP. Att. 15, 1 ut -e esset intellectu, utrum ... an *eqs.* LIV. 4, 27, 9 manum ... moderatu -em. 10, 34, 12 relicta, quae migratu -ia essent (*i. quae migrantibus portandi difficultatem praeberent*). 21, 31, 10 is ... amnis longe omnium Galliae fluminum -limus transitu est (35, 28, 2. 44, 6, 7 CVRT. 9, 2, 1). PAVL. FEST. p. 332 aspera saxa et -ia attrectatu. PLIN. nat. 2, 206 non caelestia enarratu -iora fuerint *quam terrae miracula.* 89, 12 *cinnami frutex gignitur* densissimis in vepribus ... -is collectu. 19, 19 linum -e textu propter brevitatem. 23, 147 siccae *nuces* ... -es concoctu (*cf.* MACR. sat. 7, 8, 1 digestu). 24, 163 ophiusam ... lividam -emque aspectu (*i. foedam, horridam*). GELL. praef. 13 non oportet ea defugere quasi aut cognitu non utilia aut perceptu -ia. PS. AVR. VICT. epit. 1, 4 -is accessu regio (VVLG. II Macc. 12, 21 praesidium [δυσπρόσιτον]). AMM. 24, 4, 10 effectu res -lima. VVLG. II Petr. 3, 16 in quibus sunt quaedam -ia intellectu (δυσνόητα). *nota:* -e dictu *de rebus quibus vix fides tribuatur:* CIC. Tusc. 2, 19 -e dictu videtur eum non in malo esse ... qui *eqs.* Lael. 23 imbecilli valent et, quod -ius dictu est, mortui vivunt. -e factu est *cum (acc. et) inf.*: CIC. nat. deor. 3, 1 -e factu est me id sentire, quod tu velis. off. 1, 71 quorum iudicium ... -e factu est non probare. Tim. 38 a deis ortis fidem non habere (ἀδύνατον). BELL. Alex. 30, 3 non quo id ... consequi -e factu putaret. BELL. Afr. 42, 1 sibi -e factu esse intellexit *sequitur inf.* *accedit* ut: BELL. Hisp. 18, 7 -e erat factu, ut eam turrem ... quis incenderet. SYMM. epist. 1, 4, 3. *pro supino est abl. nominis verbalis:* QVINT. inst. 12, 1, 45 quomodo etiam probatione -ia tractentur (VLP. dig. 28, 5, 9, 3 quod -ius est probatione). *loco supini dativus participii:* PLIN. nat. 19, 122 Arabica resina ... est ... -is coquenti. *substantivorum:* PLIN. nat. 17, 33 *terras* operi -limas. 23, 151 fructum -em concoctioni.

2 *accedunt* **praepositiones:** a ad (*cf. p. 1089, 26 sqq.*): *α cum gerundio:* CIC. inv. 1, 20 obscurum *causae genus est,* in quo ... -ioribus ad cognoscendum negotiis causa est implicata. 1, 82 -ius et maius fuisse ad iudicandum, quod afferatur, quam id, quod instet. or. frg. A VII 8 quasi legem aliquam aut ad scribendum -em aut ad excogitandum reconditam. Sest. 96 rem *non* mihi -em ad docendum. de orat. 3, 188 -iora istis ad persequendum. orat. 184 quo est ad inveniendum -ior in oratione numerus quam in versibus. rep. 1, 55 ut in comparando -e ad eligendum sit, quid maxime velis. Tusc. 2, 18 tristis enim res est *dolor* ... ad patiendum tolerandumque -is. 5, 93 genus cupiditatum nec ad potiendum (*sc. iis quae cupiuntur*) -e nec vero ad carendum. div. 2, 70 (*de auspiciis:*) -is auguri (*dat.*) locus ad contra dicendum. :: Marso fortasse, sed Romano facillimus. off. 1, 126 ad eloquendum. Att. 2, 1, 1. BELL. Afr. 5 -is ad oppugnandum erat accessus. LVCR. 2, 1027 neque tam facilis res ulla est, quin ea primum -is magis ad credendum (ARNOB. nat. 1, 3) constet. PLIN. nat. 37, 131 -es in India natae *gemmae* ad caelandum. QVINT. inst. 8 pr. 4 sunt ... neque obscura neque ad percipiendum -ia. AVG. civ. 10, 23 in rebus ad intellegendum -limis (fid. et op. 15, 24 sententia). doctr. christ. 1, 1, 1 si ad sustinendum -e, vereor ne ad suscipiendum temerarium. *nota:* CIC. Verr. 4, 190 in ultima ac -lima ad portandum (*i. quo -e erat portare*) loca frumentum imperare. de orat. 2, 212 est quaedam in his duobus generibus ... -is ad distinguendum similitudo (*i. quae distinctionem -em reddat. cf.* LIV. 34, 34, 6 ad hoc hiems accedet ad comportandum ex longinquo -is. QVINT. inst. 9, 2, 68 vera negotia *habent* ... aliam *necessitatem* ... multo ad agendum -iorem). Att. 15, 9, 2 tua cum tristi, tum etiam -i ad consiliandum legatione (*i. quae consolationem -em habeat, cf.* epist. 10, 5, 1 cepi fructum duplicem mihique in comparatione -em ad iudicandum *eqs.*). LIV. 25, 34, 13 ad erumpendum (*i. erumpere conantibus*) inter Numidas *et* ... alia auxilia *fuga* haud -is erat. *β cum substantivis:* LIV. 3, 5, 12 -e ad fidem est in tam antiqua re ... affirmare. 32, 17, 8 per impeditum ac -em ad receptum locum (37, 16, 8 -ia ad exitus loca). FRONTIN. aq. 36 rigor aeris -ior ad flexum non temere potest laxari. HERM. Pal. sim. 9, 14, 4 omnia sunt ... hominibus -lima ad intellectum (δυσνόητα).

b in *c. abl.* (*cf. p. 1089, 30 sqq.*): RHET. Her. 4, 32, 43 harum denominationum magis in praecipiendo divisio, quam in quaerendo -is inventio est. CIC. orat. 70 ut ... in vita, sic in oratione nihil est -ius quam quid deceat videre. rep. 1, 55 *cf. supra l. 22.* Tusc. 1, 78 quod tota in hac causa -limum est. ad Q. fr. 1, 1, 38 quod fortasse cum in omni natura tum iam in nostra aetate -e est. COLVM. 2, 20, 3 id in rara segete facillimum, in densa -limum est. *c. ablat. personae:* CIC. Phil. 11, 11 *v. p. 1088, 14.* *c. abl. gerundii vel nominis verbalis loco supini:* PLIN. nat. 20, 90 *brassica* -is in coquendo. QVINT. inst. 11, 3, 32 spiritus nec brevis nec parum durabilis nec in receptu -is. IVL. VAL. 1, 36 quod interpretibus haud -e in enodando fuit. SCHOL. Cic. Gron. p. 428, 25 quanto quaeque magna sunt, tanto in credendo -ia. *adde:* COLVM. 3, 11, 10 *eadem terra* est in opere -ior. c inter: SALL. Iug. 10, 2 quod -lumum inter mortales est, gloria invidiam vicisti. d penes: ITALA Luc. 18, 27 (Tert. idol. 12) quae penes homines -ia, penes deum facilia (τὰ ἀδύνατα, ITALA codd. a b c d e q Tert. resurr. 57 p. 117 adv. Prax. 10 p. 241 *et* VVLG. impossibilia, *cf.* TERT. bapt. 2 p. 202 praedifficilia).

3 *accedit infinitivus:* a *passivi:* VAL. MAX. 7, 3, 6 gens barbara, aspera et regi -is. STAT. Theb. 3, 449 flecti ... novae dulcedine pugnae -es populi. TERT. apol. 46 licet Plato affirmet (*cf. p. 1083, 31*) factitatorem universitatis nec inveniri facilem et inventum enarrari ... -em. b *activi* (*ad VII*): LVCAN. 1, 511 o faciles dare summa deos eademque tueri -es! STAT. Theb. 7, 270 vibrant ... saeva ... -es excludere vulnere peltas (*i. non aptas ad excludenda vulnera*). CLAVD. 22, 450 eximiā regione domūs, contingere terris -is ... stabat grex aureus anni (*sc. ita, ut appareret illum non facile contingere hominibus*). carm. min. app. 2, 11 *apri* artus -es potuisse mori (*vel* -is [*genet.*]). SEDVL. carm. pasch. 2, 20 culpas ignoscere promptus, reddere -is (*sc. deus*).

syn.: *ad I*: arduus, asper, laboriosus, artificiosus (*v. p. 1082, 54*). *iuxta posita:* *ad I*: magnus, gravis, durus (CIC.). *opp.*: facilis, expeditus (CELS.). impossibilis.

deriv.: difficilitas, difficultas.

comp.: per-, prae-, subdifficilis.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

adv. ˣ**difficile, difficiliter,** ˣ**difficulter.** *comp.* difficilius, *superl.* difficillime. *de formis*: difficul *v. p. 1082, 51.* CHAR. gramm. I 187, 8 in compositione facilis, quod est difficilis, -lter facit (DIOM. gramm. I 406, 10 PRISC. gramm. III 77, 4). AVG. gramm. V 519 ex quibus haec nascuntur adverbia, faciliter et -iter ... sed ... per syncopen euphoniae causa dicimus ... -lter. MART. CAP. 164 cum -lter dicamus, cur faculter dici non poterit? CHAR. gramm. I 114, 16 dicimus non faciliter nec -iter, tametsi veteres dixerunt, sed -e, -ius, -lime. BEDA gramm. VII 273, 24 nec dicimus faciliter aut -iter.
de ratione grammatica: DON. gramm. IV 385, 25 facile et -e, quae ut adverbia ponuntur, nomina potius esse dicenda sunt. *cf.* SERV. gramm. IV 438, 28 CLEDON. gramm. V 65, 7. *aliter*: POMP. gramm. V 245, 20 si dicas 'illud intellegitur, sed -e', tale est ac si dicas 'intellegitur, sed male intellegitur'. ergo et -e adverbium est *eqs.* VIRG. gramm. suppl. 198, 21. GLOSS. -e δυσχερῶς. χαλεπῶς ὅ ἐστι δυσχερῶς. -lter δυσκόλως. tarde -e. *legitur* -e *primum*: CATO agr. capp. 131 (*v. p. 1093, 13*) BIBAC. carm. frg. 2 (*v. l. 44*), *sed utroque loco dubitari potest, an adiectivum sit praedicative positum; ceterum deest ante* VELL. -iter CIC. *primus duobus locis* (ac. 2, 49. 50; *I B 1*) *habet* (*praeterea semel* perdifficiliter), *item binis*: COLVM. (*I A 1 b. B 1. dub.* 8, 17, 5 *cf. p. 1092, 2*), ITALA; *singulis* VITR. (*I A 2 d*) CELS. (*I B 4*) GAIVS inst. (*I B 1*) LACT.; CHIRON *17ies*. -lter *primum apud* VARRONEM (*I A 1 a. 2 c*) *et* CAES. (*I A 2 d*) *legitur.* *praeterea de formarum* -e *et* -lter *usu v. tabulam quae subsequitur*:

	diffi-cile	diffi-culter	diffi-cilius	diffi-cillime
CATO	1?	—	1	—
CIC.	—	—	6	6
VARRO...	—	2	1	1
CAES.....	—	1	1	—
SALL.....	—	1	—	—
LIV......	—	8 (*semper cum negatione*)	1	—
SEN. rhet.	—	3	1	—

	diffi-cile	diffi-culter	diffi-cilius	diffi-cillime
CELS. ...	1	15	13	4
SEN. phil.	—	7	2	—
CVRT.....	—	2 (haud d.)	1	—
COLVM. ..	—	8	2	—
PLIN. nat.	11	20	13	6
APVL. ...	3	3	—	—
SOL.	—	4	—	—
VVLG. ...	7	—	—	—
AVG. civ..	2	1	2	3

accedit verbis praeter: ITIN. Alex. 22 alveum transit praeruptis -e superabilem.

I *i. q.* ***cum difficultate,*** *labore*: **A** ***generatim*:** **1** *accedit verbis* ***activis*** (*vel passivis quorum certum est subiectum*):
a *subiectum est animans*: BIBAC. carm. frg. 2 mirati sumus ... summum grammaticum ... unum -e (deficere *Toupius*) expedire nomen (*alludit ad rem pecuniariam*). CIC. Att. 12, 13, 1 litteris non -ius utor, quam si domi essem. epist. 14, 2, 1 nec enim habeo, quid scribam, nec hoc tempore quidquam -ius facio (SEN. contr. 9, 4 [27], 22). 15, 4, 13 sacerdotium ... cum ... non -e consequi possem. BELL. Alex. 48, 1 qui -lter odia dissimulant. VARRO rust. 2, 5, 17 castrare *boves* non oportet ante bimum, quod -lter, si aliter feceris, se recipiunt. 3, 16, 21. LIV. 1, 52, 4 haud -lter persuasum Latinis (QVINT. decl. 352 p. 383, 18 non -e. SEN. epist. 108, 22 nec -lter mihi ... persuasi [FRONTO p. 167, 29 N.]). 25, 36, 3 haud -lter impetus ... arcebant. 29, 15, 14 haud -lter dilectus est perfectus. 32, 14, 16 neque enim aeque -lter Aetoli praetorem ... in meum locum substituant. VELL. 2, 63, 3 diu quarum esset partium secum luctatus ac sibi -e consentiens. SEN. dial. 10, 20, 4 -ius homines a se otium impetrant quam a lege (QVINT. decl. 294 p. 165. SVET. Vit. 14 venenum a filio impetrasse, haud sane -e. Dom. 11 APVL. apol. 102. flor. p. 96 aegre ... ac -lter). COLVM. 8, 9, 1 *turtur* -lter gliscit. SEN. epist. 50, 4 -lter ad sanitatem pervenimus, quia nos aegrotare nescimus. CVRT. 7, 6, 15 haud -lter a tot milibus armatorum claustra perfracta sunt. PLIN. nat. 5, 34 Amantes ... puteos ... haut -e inveniunt (QVINT. decl. 252 p. 35 -e inventurus sum [*sc. filiae*] ... maritum. *cf. p. 1093, 62*). 10, 42. 11, 62. QVINT. decl. 350 p. 376, 21 non -e probabo. PLIN. epist. 7, 21, 1 lectionibus -lter (*sc. abstineo*), sed abstineo solisque auribus studeo. SVET. Claud. 41 non -lter obtinuit (VLP. dig. 1, 18, 13 pr. non -e). gramm. 25 rhetorica sero recepta est, paululo etiam -ius *quam grammatica.* ITALA Marc. 10, 23 (cod. k) quomodo -lter (dediff- *cod.*) qui divitias habent in regnum dei intrabunt (δυσκόλως, VVLG. -e. *cf.* Luc. 18, 24 [cod. e] quomodo -iter ... introibunt [VVLG. -e]. VVLG. Matth. 19, 23 -e). SOL. 20, 11 munere Neronis apparatus omnis sucino inornatus est, nec -lter *eqs.* LACT. mort. pers. 9, 7 barbaros ... non -iter oppressit. IVST. 27, 3, 2. CHIRON 232 -iter evadent (*i. curabuntur*). AVG. civ. 7, 4 tarde ac -e. COD. Theod. 11, 27, 2 aegre ac -e. IORD. Get. 111. NICET. spir. p. 18, 19 -e et laboriose. *difficultas non videtur ad subiectum pertinere*: LIV. 33, 38, 2 ceteras civitates ... haud -lter videbat iugum accepturas. IVST. 16, 2, 2 sperans non -ius Demetrium amittere Macedoniam posse quam acquisierat.

b *subi. est res (plerumque personata)*: *verba sunt transitiva*: CIC. de orat. 2, 84 animus acer ... invictos viros efficit [non -ius arte coniuncta; *del. Ellendt*]. CELS. 8, 11 *corpora duriora* id *os*, quod *luxatum* est, -lter admittunt. COLVM. 5, 7, 1 ubi aliae

arbores -iter comprehendunt *sc. solum* (*cf.* 5, 9, 3). 8, 17, 5 eiusmodi receptacula nec facile novas admittunt aquas et -lter (-iter *S A*) veteres emittunt. PLIN. nat. 17, 227 -ius tolerant *vites* frigora aut aestus. APVL. apol. 45. CHALC. comm. 28 natura -e se commodante (δύσμικτον οὖσαν). VEG. mil. 3, 24. *verba sunt intransitiva* (*saepe incohativa*): VARRO rust 2, 11, 3 cibi ... qui -lime transeant sumpti. LIV. 42, 54, 3 multitudo ... ad subeundum ... proelium haud -e sufficiebat. VITR. 2, 4, 2 *harena* ... -lter siccescit (*cf.* PLIN. nat. 19, 120 quae in cortice sunt, -lime inarescunt. 19, 157 arescit). CELS. 5, 28, 18 sanescit (PLIN. nat. 17, 214). 7, 7, 2 *tuberculum* -lter maturescit. SEN. nat. 2, 15. COLVM. 3, 6, 3 ne -lter acinus ingrandescat. arb. 1, 3 -ius convalescit *semen vitis* (*cf.* 3, 7). PLIN. nat. 15, 12 *olivae* nisi ante favonium collectae ... -ius cadunt. 16, 139 cupressus advena et -lime nascentium fuit (20, 220 *atriplex* -lter in Italia nasci). 19, 117 *opp.* celerrime. 31, 66. CAEL. AVR. acut. 1, 2, 31 febris ... -e ad superficiem corporis ascendens (*fortasse i. q. raro cf. IV.* 1, 2, 35).

c *verba sunt impersonalia*: PLIN. nat. 36, 96 -lime hoc contigit. LACT. inst. 6, 4, 9 intellegitur ... bonis *ea* quae optent -e procedere, quia difficili et arduo itinere gradiuntur. *cf. I A 2 d.*

2 *accedit verbis* ***passivis*** *notione personae agentis non expressa*:
a *subiectum est animans*: SEN. contr. 1 pr. 20 ut, memoriae eius quotiens occasio fuisset, -lter avellerer. CVRT. 9, 2, 16 cum ... nec facile capiatur multoque -ius mitigetur *elephantus.* COLVM. 8, 10, 1. SEN. epist. 50, 5 nemo -lter ad naturam reducitur, nisi qui ab illa defecit. PLIN. nat. 7, 25. 9, 41. 10, 68. 32, 14. SVET. Iul. 29 -ius se ... detrudi. TERT. apol. 48 non -e factus es quod nunquam fuisti. EXVP. 8 -e vinceretur, nisi a suis esset occisus. SOL. 30, 26. HIER. epist. 3, 6 *amicus* vix invenitur, -e servatur. VVLG. eccles. 1, 15 perversi -e corriguntur. Sirach 26, 28 *cf. p. 1085, 23.* *adde*: SALL. Catil. 14, 5 eorum animi ... haud lter capiebantur. AVG. civ. 14, 19 quod ... *partes animi vitiosae* (*sc. contra rectam voluntatem*) moventur ... alias facilius, alias -ius. PLIN. nat. 9, 148 intellectum inesse *spongeis* apparet, quia, ubi avulsorem sensere, multo -ius abstrahuntur. *in imagine*: HERM. Pal. mand. 12, 1, 2 -e mansuetatur mala *concupiscentia* (δυσκόλως ἡμεροῦται).

b *subi. est res corporea*: COLVM. 2, 7 quia solum cum -lter tractetur, tum ne tractatum quidem gratiam refert. 6, 36, 2 cum -lter iniecta genitalibus locis animentur semina. PLIN. nat. 11, 82 *licia araneae in summa parte* -lter cernuntur. 17, 44 stipula -lter caeditur propter lapides (24, 2 arbores). 17, 298. 20, 203 *opium fucatum* accenditur ... -ius. 25, 27. 88 *herba* tunditur -lter (26, 46 -e). 27, 120 semen durum et quod -e vellatur. 33, 93 *al.* VLP. dig. 33, 6, 3, 1 *dolia*, quae per magnitudinem -e moventur. SOL. 15, 24. AMM. 15, 10, 5 calles -e pervaduntur. VVLG. eccles. 4, 12. *adde: active incerto subiecto*: PLIN. nat. 18, 115 pisunt *alicam adulterinam* cum harena et sic quoque -lter deterunt utriculos.

c *subi. est res incorporea*: VARRO ling. 9, 76 *verba* quae ex multitudine cum transeunt in singulare, -lter efferuntur ore. LIV. 37, 45, 18 regum maiestatem -ius ... detrahi. SEN. contr. 7 pr. 5. TAC. ann. 4, 69 maesta, ubi semel prorupere, -ius reticentur. FRONTO p. 96, 19 N. quanto ... ampliores sententiae creantur, tanto -ius verbis vestiuntur. PAPIN. dig. 20, 1, 1 pr. -ius ... actio dabitur (VEG. mil. 2, 19). IVST. 24, 4, 8 quasi bella non -ius quam scelera patrarentur.

d *subi. est pronomen neutr. gen.*: RHET. Her. 4, 18, 26 expedit illud quod est dubium, ut dilui non possit aut multo -lime possit (*cf. l. 58*). CIC. S. Rosc. 116 quae -lime praecaventur. CAES. Gall. 7, 58, 2 postquam id -ius confieri (confici Q^2) videbat. SEN. dial. 9, 10, 5 quae aut non possunt fieri aut -lter possunt (AVG. civ. 4, 5 -lime).
impers.: CAES. civ. 1, 62, 1 etsi -lter atque aegre fiebat. *cf. l. 57.* VITR. 1, 5, 2 in quibus *oppidis* ... anguli murorum procurrunt, -iter defenditur.

B ***speciatim*:** **1** *accedit verbis ad intellectum, sensum, iudicium, fidem pertinentibus*: CIC. de orat. 3, 33 quod minime sibi quisque notus est et -lime de se quisque sentit. 3, 49 cum -ius intellegatur *eqs.* (PLIN. nat. 7, 109 nec -lter. GAIVS inst. 3, 219 non -iter. HIL. trin. 7, 30 HIER. epist. 15, 1, 1). ac. 2, 49 ut *visum* -iter a vero internoscatur (2, 50. *cf.* 2, 47 perdifficiliter. 2, 48 non facile. PAVL. dig. 18, 1, 5 quia -e dinosci potest liber homo a servo). ad Q. fr. 1, 1, 12 ut quisque est vir optimus, ita -lime ... suspicatur. VARRO ling. 9, 25 ubi -ius reperitur *seq. enunt. interr.* (*cf. p. 1093, 55*). SEN. contr. 7, 1 (16), 17 -lter postea in me parricidium credes (TERT. nat. 1, 2 quamquam confessis -e creditis. VAL. dig. 26, 1, 70, 1 -e ... crederis ... hoc fecisse. SIDON. epist. 3, 3, 3). COLVM. 5, 3, 1 his ... primordiis ... praeceptis non -iter mensuras inibimus agrorum. PLIN. nat. 10, 203 haud -lter apparet. 12, 68 nostri unguentarii digerunt (*i. discernunt*) haud -lter *murram.* QVINT. inst. 1, 3, 3 hic meus *discipulus* quae tradentur non -lter accipiet (*cf.* HERM. vulg. [Pal.] sim. 9, 22 -e discentes [δυσμαθεῖς]). 11, 2, 28 iis, quae -ius haereant, aliquas apponere notas. PLIN. epist. 9, 36, 2 cogito ... nunc pauciora nunc plura, ut vel -e vel facile componi tenerive potuerunt. SOL. 10, 1 quas *gentes* qui sedulo experiri velint, non -lter deprehendent *eqs.* PANEG. 4 (9), 20, 3 quo manifestius oculis docerentur, quae -ius percipiuntur auditu. SCHOL. Cic. Gron. p. 396, 25 'obscurum' est quod -e invenitur. VVLG. sap. 9, 16 -e (μόλις) aestimamus quae in terra sunt (*syn.* invenimus cum labore). AVG. in psalm. 102 serm. 2, 1 quod

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ius quaeritur, solet dulcius inveniri. civ. 3, 27 ut -e iudicaretur *seq. interr. ind.* 11, 13. 15, 27 p. 120 quae obscurius ... dicta sunt et -ius agnosci queunt. MART. CAP. 3, 167.

2 *accedit verbis ad patientiam pertinentibus*: CIC. Verr. 4, 95 quem *aculeum* pati viri boni -lime possunt. Att. 12, 40, 2 ut -ius otium ferant quam ego laborem (CELS. 2, 4 -lter ferre morbum [2, 8]). QVINT. inst. 1, 12, 8 verendum est, ne laborem studiorum pueri -ius tolerent (TAC. ann. 4, 72 id aliis quoque nationibus arduum apud Germanos -ius tolerabatur. AMM. 18, 4, 5 quis *spadonum* ferret examina, quorum raritas -e toleratur? [*i. qui quamvis rari sint aegre tolerantur*]).

3 *accedit verbis ad corporis actiones naturales pertinentibus*: CATO agr. 122 si lotium -ius transibit (*cf.* capp. 131 si -e emittit vesica. CELS. 2, 7 -lter urina redditur [*al.* SCRIB. LARG. 186 -lter et cum dolore. *al.* PLIN. nat. 23, 49 *al.*]. CAEL. AVR. acut. 2, 3, 15). CELS. 1, 3 si -ius *vomit*. 2, 7 spiritus -ius trahitur (2, 12, 2 redditur [*al.*]. 8, 14 movetur. *cf.* SCRIB. LARG. 94 spirant. PLIN. nat. 20, 143. *in imagine*: PHAEDR. 3 epil. 29 -lter continetur). CELS. 2, 6 quae -lter partum edit (*cf.* PLIN. nat. 7, 42 *eniti*. 10, 32 -lter parere. *al.*) 4, 12 *cibi frigidi* ... -lter concoquuntur (PLIN. nat. 28, 54 concoqui ... -ius a supinis. *cf.* PLIN. nat. 11, 282 -lter ... perficiuntur omnia in cibis acria, aspera *eqs. al.* MACR. sat. 7, 8, 2). SCRIB. LARG. 94 qui -lter glutinose excreant. 106 purgantur. AVR. Fronto p. 89, 13 N. scio, si vel -lter ingredi posses, venturum te ad nos fuisse (*cf.* FRONTO p. 136, 22 N. -e progredientem paene portasti). CASS. FEL. 37 p. 81 minime et -lter transvorare. *sim.*: PHYSIOGN. 23 qui ... habent sensus -e incipientes et -e desinentes.

4 *accedit verbis medicorum operam significantibus*: CIC. Tusc. 4, 32 aegrotationes ... morbique animorum -ius evelli posse putantur quam ... vitia. VITR. 1, 6, 3 vitia ... quae -lter curantur ... -lter medicantur, quod *eqs.* (CELS. 4, 26 *al.*). CELS. 5, 18, 17 *tubera* -iter concoquuntur (*i. molliuntur*). 5, 28, 4 sacer ignis ... -lime tollitur (*al.*). 6, 6, 37. 7, 7, 6. 7, 26, 3 *al.* 8, 10, 4 et -e et periculose. SEN. epist. 118, 17 aliquid -lter secari cogitavimus: ... crescente difficultate insecabile inventum est. PLIN. nat. 22, 143 ulceribus -e cicatricem trahentibus. 28, 153 -ius sese recolligentes a serpentium ictu. CHIRON 51 *vulnus* -iter sanatur. *al.* *translate*: SEN. dial. 4, 18, 2 -lter reciduntur vitia, quae nobiscum creverunt.

II *i. q.* ***non libenter,*** *invito animo*: SEN. benef. 1, 1, 6 timide negavit aut promisit, sed -lter, sed subductis superciliis. QVINT. decl. 305 p. 195, 23 quanto -ius finibus careant qui exilium non meruerunt. APVL. apol. 4 non -e ei respondissem, quod Homericus Alexander Hectori. met. 4, 17 non -lter assensus ... facile permisit. Plat. 2, 20 quod nihil morose vel -lter excipiat. ITIN. Alex. 26 neque -e ceteri ... secuti sunt regis exemplum. SIDON. epist. 4, 6, 2 nec -lter applicor etiam tuta metuentibus. 8, 11, 8. FERRAND. epist. 7, 15 quare -e aut raro ad ecclesiam pergit?

III *i. q.* ***vix,*** *aegre*: FRONTO p. 160, 4 N. se ... -e dignitati servire. HERM. Pal. sim. 8, 10, 2 -e autem aliquis eorum morietur (*i. peribit.* δυσκόλως). PS. CYPR. singul. cler. 3 -e quis venenum bibet et vivet. TERT. virg. vel. 14 *virgo* -e mulier semel fit (*i. corrumpitur*). *cf.* TRAIAN. Florent. dig. 29, 1, 24 non -lter (*i. facile, forte*) post mortem alicuius militis testis existeret.

IV *accedit* ***notio raritatis:*** CIC. Lael. 64 verae amicitiae -lime reperiuntur in iis, qui *eqs.* SEN. dial. 9, 12, 6 neminem ex omnibus -ius domi quam se convenit. POMPON. dig. 1, 2, 2, 9 quia -e plebs convenire coepit, populus certe multo -ius in tanta turba hominum. SCAEV. dig. 33, 1, 13, 1 *opp.* assidue. SPART. Hadr. 8, 7 senatus fastigium in tantum extulit -e faciens senatores. SCHOL. Hor. ars 80 -e hoc metro tragoediographi utuntur. VEG. mil. 3, 8 -e hostis ad ea loca audet accedere. 4, 10. 38. AVG. epist. 78, 9 -e sum expertus *eqs.* VVLG. Sirach 13, 32 vestigium cordis boni et faciem bonam -e invenies (INSCR. christ. Rossi I 281 [*a. 379*] cuius industria ... -e [dieicile *lapis*] invenire [*i. inveniri*] poterit. AVG. serm. 5, 3 -e invenis duo grana simul iuncta). CASSIAN. conl. 12, 16, 1 quae fides ... tam -e ... possidetur. SIDON. epist. 2, 7, 1 copiam tui iurgantibus -e concedis.

difficilitās (GLOSS.) *v. l. 75.* **difficiliter** *v. p. 1091, 1.*

difficul *v. p. 1082, 51.* **difficulitās** *v. l. 72.*

difficulta *v. l. 73.*

×**difficultās**, -ātis *f.* [*a* difficilis, *cf.* facultas. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 87 facul antiqui dicebant ... pro facile; unde facultas et -s videntur dicta. difficulitates: CORP. V 1874, 15 (*sub imp. Marc. Aurel.*). difficulta: PLAC. med. 27, 2 sine -a (*sic traditur*). *gen. plur.* -ium: LIV. 9, 31, 14 PS. QVINT. decl. 5, 13. GLOSS. δυσκολία. δυσχέρεια. labor aut difficilitas vel dubietas (*cf. sub V*). *legitur inde a* PLAVTO, *pluralis primum* RHET. Her. 4, 56, 69. *de usu plurali nota p. 1095, 13.* [*loc. dub.*: SEN. benef. 6, 37, 3. *sententia turbata*: EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. 21 propter ... -es itinerum saltuosa, *ubi aut* -es *abundat aut* saltuosa.]

I *i. q.* ***laboriositas,*** *onerositas, repugnantia* (*cf.* difficilis *sub III*): A *de actionibus et rebus incorporeis*: 1 *cum genet. subst.*: RHET. Her. 4, 7, 10 rei, non nostra -e (CIC. div. in Caec. 40 magnitudinem rerum et -em [de orat. 1, 16]. LIV. 37, 58, 7 fama id maius bellum quam -e rei fuisse. APVL. met. 6, 14 rei vastae). CIC. Verr. 4, 190 vecturae. 5, 11 rei nummariae. leg. agr. 2, 83 belli (LIV. 28, 43, 12 APVL. Socr. 18 p. 159 VOPISC. Aurelian. 26, 2 AMM. 24, 1, 1). dom. 12 -em annonae summamque inopiam rei frumentariae ... nemo negat (CAES. Gall. 7, 17, 3. VELL. 2, 94, 3 maximam -em annonae ac rei frumentariae inopiam. SVET. Aug. 41. CORP. V 1874, 15. *cf.* VEG. mil. 3, 1 rei frumentariae). CIC. epist. 15, 2, 1 cum ... neque maturius propter itinerum (*v. infra l. 77*) et navigationum -em venire potuissem (BELL. Alex. 69, 1 SEN. suas. 1, 10). LIV. 36, 29, 2 ad iram accedebat ... -s eorum quae imperarentur. 44, 39, 6 his -bus et impedimentis pugnae. PAVL. FEST. p. 110 artis. COLVM. 6, 2, 8 operis (10 praef. 4. TAC. ann. 1, 79 operum. PLIN. epist. 6, 10, 3). PLIN. nat. 10, 118 verbi (*de pronuntiatione*). QVINT. inst. 2, 17, 4 materiae (PLIN. epist. 3, 13, 2). 7, 1, 32 probationis. 8 pr. 2. PS. QVINT. decl. 16, 20 tam magni beneficii -em ab amico non accipere (*i. non pati, ut -em subeat*). TAC. hist. 4, 9. 16 PLIN. epist. 2, 11, 11. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 406, 11 intellectūs (*cf.* HIL. op. hist. frg. 1, 3 publicae intellegentiae). 5, 3 p. 576, 27 ut fierent ... aspera in rectitudinem ..., id est legis -es in euangelii facilitates (HIL. in Matth. 11, 8. 13). HIL. in Matth. 5, 8 ex -bus quaestionum inutilium quaedam utendarum praesentium voluptatum ratio quaesita est. 20, 5 negotiorum (AMM. 24, 8, 3). MART. CAP. 2, 143 -em superae consessionis (*i. ascendendae sedis excelsae*) evicit. APRING. in apoc. 20, 6 secundam nobis -em sensūs (*i. intellectus*) adduxit. -s rerum, temporis *i. q. importunitas, iniquitas*: SALL. Catil. 57, 2 ex -e rerum eadem illa existumans ... Catilinam agitare (EPIST. imp. Aug. Suet. Tib. 21 inter tot rerum -es ... non potuisse quemquam prudentius gerere se. SEN. dial. 1, 4, 5 quotiens *deus* illis materiam praebet aliquid animose fortiterque faciendi, ad quam rem opus est aliqua rerum -e. epist. 21, 7 *al.* AMM. 31, 16, 3 *Halanis* rerum asperarum -bus induratis. AVG. serm. 351, 4 non itaque taedio frangatur in -bus rerum *eqs.*). CIC. Verr. 4, 126 (*epistula Metelli*) ut temporis -s tulit (5, 14. VAL. MAX. 5, 6, 8 ad sustentandam temporis -em. SEN. dial. 7, 15, 5 temporum. epist. 83, 23 victā temporum locorumque -e. *cf.* AMM. 21, 6, 7 hiberni temporis). *rerum ad intellegendum difficilium i. q. obscuritas*: PLIN. nat. 18, 206 prius tamen sideralis -s ... subicienda contemplationi est. *cf.* 18, 210. 223 nec ... concidenda ratio est et -s rerum augenda. QVINT. inst. 12, 3, 7 quae scripta sunt aut posita in more civitatis, nullam habent -em. HIER. epist. 39, 1, 3 Hebraeae linguae. CASSIOD. inst. div. 22 Augustinus ... in quibusdam libris nimia -e reconditur. INST. Iust. 2, 23, 7 nobis in legibus magis simplicitas quam -s placet (*aliter supra l. 17*). *metonymice*: NICET. psalm. p. 80, 2 melodia consentiens ... religioni ..., non quae tragicas -es (*i. obscura tragoediarum argumenta*) exclamet. *i. q. pertinacia*: SCRIB. LARG. 107 propter -em naturalem vitiorum. 2 *cum genet. gerund.*: CIC. inv. 1, 51 quod praecipiendi ... summa -s *est*. p. red. ad Quir. 23 odium ... potest ... -e ulciscendi leniri. de orat. 1, 82 navigandi (epist. 3, 9, 4. CAES. Gall. 3, 12, 5 erat ... raris ac prope nullis portibus -s navigandi). CAES. Gall. 4, 17, 2 faciendi pontis. PLIN. nat. 36, 69 accessit -s mari Romam devehendi (*sc. obeliscum*). 37, 197 veras *gemmas* a falsis discernendi magna -s. QVINT. inst. 7, 1, 32 probandi (GAIVS inst. 4, 74. TERT. anim. 2 *opp.* operositas suadendi). 11, 3, 52. VOPISC. Car. 20, 5 lineas ... plumandi -e pernobiles. AMM. 22, 15, 28 *pyramidum* diuturnas surgendi -es ... Herodotus docet. SVLP. SEV. chron. 2, 34, 3.

B *de corporis actionibus naturalibus morbo vel vitio impeditis*: CELS. 2, 1 obesi ... -e spirandi strangulantur (PLIN. nat. 20, 183 *plur. cf.* CELS. 2, 7 spiritus. *al.* CAEL. AVR. acut. 3, 2, 7 spirationis). CELS. 2, 1 urinae -s, quam στραγγουρίαν appellant (*al.* 2, 7 si urinae crebra cupiditas, sed magna -s est. PLIN. nat. 22, 46 *herba* facit ⟨ad⟩ -em urinae. HIER. adv. Iovin. 2, 6 laxatur. THEOD. PRISC. log. 110 quod ... -em aperiat. CASS. FEL. 46 p. 115, 14 dysuria est urinae -s. ORIBAS. syn. 1, 32 -em patiuntur. *plur.*: PLIN. nat. 20, 63 urinae -es sucus *lactucarum* emendat. 20, 117 *mederi*. 22, 152 *corrigere*. 24, 152 bibitur ad -es urinae et vesicae. *al.* GARG. MART. med. 2 *resolvere*. *cf.* PLIN. nat. 30, 67 contra calculos et alias -es vesicae [PS. APVL. herb. 2, 24]. CAEL. AVR. chron. 5, 4, 60 mictus tarditas ac -s). CELS. 4, 16 in intenta ambulatione cursuque dolor et quaedam -s est. PLIN. nat. 26, 155 mensum (*de feminis*). TERT. adv. Val. 3 p. 180, 5 somni. VVLG. gen. 35, 17 partus. CAEL. AVR. acut. 2, 1, 8 sensuum (*i. q. hebetudo, de lethargia*). *ibid.* -s transvorandi subsequetur. *latiore sensu fere i. q. molestia*: CELS. 2, 2 num cui saepius horum aliquid eveniat neque ideo corporis ulla -s subsequatur. SCRIB. LARG. praef. p. 3, 16 -es adversae valetudinis. 171 liberati hac -e (*de aquae timore*). *cf.* AVG. civ. 13, 19 p. 583 ut ... *sanctorum* carni *post resurrectionem nihil* corruptionis vel -is ... possit accidere. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 143 sensus laborantium quadam -e laterum.

C *de locis* (*cf. p. 1095, 23. 1096, 3*): CIC. epist. 15, 2, 1 itinerum (*cf. l. 7.* LIV. 38, 40, 6 itineris. *al.* VELL. 2, 54, 3 TAC. ann. 13, 53 APVL. met. 7, 6). VARRO rust. 2, 10, 3 callium -em ac montium arduitatem atque asperitatem *non* facile ferunt. CAES. Gall. 7, 56, 2 viarum (civ. 1, 70, 1. LIV. 40, 22, 6 viae *al.* AMM. 20, 10, 2. VEG. mil. 3, 10 paludum et viarum). HIRT. Gall. 8, 19, 6 locorum (BELL. Alex. 60, 5. BELL. Hisp. 9, 1 loci. SALL. Iug. 98, 5 LIV. 33, 8, 4 VELL. 2, 115, 2. SEN. dial. 6, 18, 5 seclusas nationes locorum -e. CVRT. 7, 11, 4 loci

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-e spectata. TAC. Agr. 17 PLIN. epist. 9, 39, 6 TREB. Gall. 10, 8. VVLG. II Macc. 13, 18. SVLP. SEV. chron. 2, 15, 10 -e locorum comperta). LIV. 5, 26, 5 aditus (SEN. nat. 6, 1, 6). COLVM. 2, 4, 10 hac ratione -s acclivitatis (*in arando; cf. p. 1099, 55*) infringitur. DICT. 6, 8 saxorum. AMM. 28, 5, 1 Oceani -bus permeatis.

D *de aliis rebus corporeis*: *proprie*: SVET. Nero 41 de ratione ac -e cuiusque *organi hydraulici* disserens (*cf.* FRONTO p. 40, 11 N. *p. 1096, 70*). CAEL. AVR. chron. 1, 1, 12 panis aquae ... elutione purgatus, quo -e (*sc. concoctionis*) deposita politus fiat. *translate*: QVINT. inst. 2, 17, 4 exercere ingenia materiae -e (PLIN. epist. 3, 13, 2). 3, 8, 49 in *prosopopoeiis* ad reliquum suasoriae laborem accedit etiam personae -s.

pluralis varias -is causas indicans: RHET. Her. 4, 56, 69 quod alii cum molestia tribus de causis ... faciunt (*enumerantur causae*) ... quae ab nobis absunt omnes -es. CIC. inv. 2, 169 posse ... fieri, quod quamquam ... plurimas aut maximas causas habet -is, tamen, his susceptis -bus, confieri ... potest. part. 95 dissuadentibus ... efficiendi -es efferendae *sunt*. CAES. Gall. 3, 10, 1 erant hae -es belli gerendi, quas supra ostendimus. BELL. Alex. 44, 1. LIV. 25, 11, 12 omnes praesentes -es. QVINT. inst. 7, 2, 44 hic tractatur locus, tempus, ut furtum ... tempore vel diurno, cum testes plures, vel nocturno, cum maior -s. inspiciuntur itaque -es occasionesque. *adde numerum ad genetivum attributivum assimilatum*: CAES. civ. 1, 70, 1 exercitum Caesaris viarum -es tardabant. HIRT. Gall. 8, 41, 3 locorum vincere -es. SEN. epist. 28, 7 cum -bus rerum magno animo colluctatus. *cf. sub III et IV*.

II *de personis i. q. duritas*: CIC. Mur. 19 multorum ... arrogantiam pertulit, -em exsorbuit. epist. 7, 17, 2 cum ille (*Caesar*) aut occupatione aut -e tardior tibi erit visus. SEN. dial. 2, 14, 1 quidam ... contumeliam vocant ostiarii -em. PLIN. paneg. 79 nulla in audiendo -s. 91 qui beneficiis suis commendationem ex -e captabant (*cf.* PANEG. 12 (2), 19, 1 *p. 1098, 19*). DON. Ter. Andr. 175 'lenitas' clementia et facilitas, cui contraria asperitas et -s. Hec. 159 malignus est qui -em sui ostendit. OPTAT. 2, 16 nec -em praebuit, quem rogastis. QVEROL. p. 26, 14 magna hercle hominis -s et persuasio (*i. difficile ei persuadetur*). *adde*: HIL. in Matth. 15, 5 silentium domini ... non ex voluntatis -e proficisci. *huc fortasse trahas*: LIB. iubil. 24, 19 vocavit Isac nomen putei '-em' (VVLG. gen. 26, 20 calumniam, ἀδικία).
de eo qui a se ipso non potest impetrare, quod fieri cupit: SEN. dial. 4, 20, 4 frigidis non est ab ira periculum, sed ignaviora vitia metuenda sunt, pavor et -s et desperatio *eqs. cf.* CAEL. AVR. chron. 3, 5, 69 (*inter signa icteri*) animi -s.

III *i. q.* ***condicio difficilis, impedita, periculosa, calamitas,*** *plerumque de re bellica vel pecuniaria*: CIC. Quinct. 10 tot tantisque -bus affectus atque afflictus. div. in Caec. 8 populus Romanus ... tametsi multis incommodis -busque affectus est (PS. ASCON. *ad l.* -e paupertatem significat ... et ipse alibi). Verr. 3, 69 ostendit se in summa -e esse nummaria (Att. 10, 14, 1 propter utriusque -em pecuniariam). *ibid.* expositis suis -bus (SPART. Hadr. 6, 5 aerarii). 6, 51 quod ... integra re nullis p. R. -bus ... assequi non potuerunt (*sequitur* in -e navium *v. p. 1096, 35*). agr. 2, 83 belli -es (*bis*). Catil. 1, 14 praetermitto ruinas fortunarum tuarum ...; ad illa venio, quae ... non ad domesticam tuam -em ... pertinent. fat. 39 *cf. p. 1099, 16*. Att. 7, 18, 4 huius publicae -is. epist. 13, 7, 2. CAES. Gall. 6, 34, 7 in eiusmodi -bus quantum diligentia provideri poterat providebatur. civ. 3, 15, 3 erat res in magna -e (*syn.* angustiae). HIRT. Gall. 8, 40, 5 qua -e eorum (*i. oppidanorum*) cognita (*cf.* BELL. Afr. 2, 5, 1 cognitis Caesaris -bus). SALL. Iug. 45, 1 in ea -e Metellum ... sapientem virum fuisse. LIV. 7, 27, 4 fides ... publica privatis -bus potior ad curam senatus fuit. 26, 21, 17 inter has -es ... praetor ... militum animos ... sedavit. SEN. benef. 5, 12, 1. dial. 9, 10, 4 adhibe rationem -bus; possunt et dura molliri et angusta laxari *eqs.* epist. 78, 15 in ipsis positus -bus. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 37 accepta (*i. audita*) -e necessitatium domesticarum. APVL. flor. p. 30 agnosco ... -em meam. PANEG. 3 (11), 13 homines privatis rebus intenti ... propriis -bus implicantur. AMM. 15, 2, 2. COD. Iust. 4, 20, 19, 2 pro alienis commodis suas invenire -es. *fere i. q. periculum*: APVL. met. 8, 15 ut ... vitantes undique latentes insidias ... -es illas transabiremus. FRONTO p. 45, 24 N. ut ... insula Aenaria ... aliam insulam protegit ab omnibus periculis ac -bus tutam ..., item pater tuus imperii Romani molestias ac -es ipse perpetitur. ITIN. Alex. 15 socius -is.

IV *i. q.* ***impedimentum, obstaculum***: PLAVT. Epid. 290 *v. p. 1096, 48*. TER. Hec. 666 neutra in re vobis -s a me erit. RHET. Her. 4, 56, 69. CIC. inv. 1, 22 *v. p. 1096, 49*. ac. 2, 7 etsi ... omnis cognitio multis est obstructa -bus. ad Q. fr. 2, 13, 2 fortasse ... vincet tuus amor omnes -es. CAES. Gall. 7, 59, 6 tantis subito -bus obiectis. SALL. Iug. 90, 1 contra tantas -es consilio satis providere non poterat. VELL. 2, 120, 4 omnibus -bus superatis, quas ... vis hostium faciebat inexuperabiles. SEN. benef. 3, 33, 1 tot pericula ... contempsit, tot oppositas -es. epist. 13, 1 multae -es hinc et illinc apparuerunt. CVRT. 6, 6, 27 ut erat animi semper obluctantis -bus. 7, 11, 17 per has ... -es enituntur in verticem montis. 9, 2, 10 cum per tot naturae obstantes -es secuturi essent. PLIN. nat. 8, 86 *serpens* perrumpit omnes -es. QVINT. inst. 12 pr. 1 per omnes -es animo me sustentavi. AVG. in psalm. 106, 5 se ligatum -bus cupiditatum ...; inclusum se sentit -e vitiorum et tanquam muro impossibilitatis erecto *eqs.* *metonymice*: -es *i. q.* ***loca difficilia***: PLIN. nat. 25, 27 effossam *herbam moly* inter -es saxeas. SOL. 50, 2 quarum -um terminum facit iugum mari imminens. VEG. mil. 3, 10 ad transitus fluviorum, ... ad silvarum angustias aut viarum -es superventūs ... disponat.

V *i. q. difficilis deliberatio,* ***difficile discrimen,*** *dubitatio,* ἀπορία: CIC. fin. 4, 68 *syn.* angustiae. part. 89 quia ... persaepe evenit, ut utilitas cum honestate certet ..., ad hanc -em explicandam praecepta referamus. SEN. benef. 3, 12, 4 utrum ... munere ... astringor, an *eqs.* ...? quomodo ... aestimabis, utrum ..., an ...? dies me deficiet omnes -es persequi temptantem. 5, 12, 1. PLIN. nat. 11, 47 propior ... prior existimatio fieret, ni rursus alia -s occurreret. QVINT. decl. 325 p. 279, 16 -bus quoque utendum est *in controversiis scholasticis*. PLIN. epist. 4, 9, 9 veniam ergo peterem? ... tamquam recte factum tuerer? ... in hac -e placuit medium quiddam tenere. HIL. trin. 3, 14 quae hic -um quaestiones sunt et quae pugna verborum est? 5, 31 quamquam ... omnis hic propheticus sermo nullam reliquerit -em, quin deum significasse intellegatur. AVG. civ. 22, 8 sine -e vel dubitatione. 22, 24. 29. *nota seq. enunt. interr.*: CAES. Gall. 7, 6, 2 magna -e afficiebantur, qua ratione ad exercitum pervenire possent. PAVL. dig. 6, 1, 6 quamvis et in vasis occurrat -s, utrum ..., an *eqs.*
i. q. difficilis vel religiosa electio: FRONTO p. 64, 3 N. quanta -s, quam scrupulosa et anxia cura in verbis probandis adhibenda sit. HIER. epist. 52, 12, 1 molestias quasdam -esque ciborum quaerere. 64, 18, 1 si tanta -s fuit in vasis fictilibus.

VI *i. q.* ***officium*** *difficile*: SEN. benef. 6, 37, 3 qui bene de se merentem ⟨distringi⟩ (*add. Gertz*) -bus vult. PANEG. 8 (5), 9, 4 neque ... parvi negotii est imperatorem ... rogare, ... vultum componere *eqs.* .. has omnes -es ... verecundiae nostrae remisisti. *i. q. cura difficilis*: CELS. 7, 26, 1 *feminae urinae iter* non minus saepe auxilio eget, aliquanto minus -is exigit.

VII *cum genetivo rei corporeae i. q.* ***inopia***: CIC. Verr. 6, 51 id ... summa in -e navium ... pretio assecuti sunt (*ibid.* nullis p. R. difficultatibus *cf. p. 1095, 50*). BELL. Alex. 43, 3 omnium rerum (SVET. Tib. 16 in magnis omnium rerum -bus summaque frugum inopia). VEG. mil. 3, 3 hieme lignorum et pabuli, aestate aquarum vitanda est -s.

VIII ***active***: RHET. Her. 4, 7, 10 id quod fiet rei, non nostra -e *i. rei -e, non nostra inertia*. AVG. lib. arb. 3, 20, 56 ignorantia et -s (3, 22, 64 *et saepius*). ZACCH. 1, 18 *Abraham senex* credens naturae -em divinae sponsionis (*sc. progeniei*) possibilitate vincendam. GREG. M. moral. 4 praef. 4 p. 636[B] Ieremias cum praedicationem suam cerneret audientium -e praepediri. *nota*: PLIN. nat. 27, 99 tam exquisita *est* -s lapidis ex herba nascentis *fortasse i. q. incredibilitas* (*cf. p. 1088, 80*).

iuncturae: **1** *nominativus*: **a** *verba intransitiva*: PLAVT. Epid. 290 ne qua ob eam suspicionem -s evenat. RHET. Her. 4, 56, 69 absunt omnes -es. CIC. inv. 1, 22 quae instent -es. nat. deor. 2, 77 sustinendi muneris propter imbecillitatem -s minime cadit in maiestatem deorum. CELS. 7, 5, 4 accedit ... aliquid -is sub omni ictu, si telum ... ossi inhaesit *eqs.* SEN. epist. 118, 17 crescente -e. 123, 3 multae -es locorum, multae temporum etiam locupletibus ... occurrent (PLIN. nat. 11, 47 PAVL. dig. 6, 1, 6). QVINT. inst. 2, 3, 2 consequatur. 10, 7, 4 si manet eadem quae fuit incipientibus -s. TAC. ann. 1, 79 seu ... -s operum sive superstitio valuit. PLIN. epist. 2, 11, 11 obversabatur ... causae -s. AVSON. 338, 1 nec hic modo stetit scrupea -s. AMM. 25, 1, 9 *impendere*. AVG. serm. 351, 4 *existere*. civ. 13, 19 accidere. *cf. p. 1094, 75*. COD. Iust. 7, 6, 1, 1[a] ex *senatus consultis* -es maximae emergebant. 7, 17, 1 pr. cessare. esse (inesse *infra l. 73*): CAES. Gall. 4, 24, 2 erat ob has causas summa -s, quod *eqs.* QVINT. inst. 7, 1, 32 nulla probandi -s fuit. 11, 1, 68 illic plus -is *est*, ubi *eqs.* SCAEV. dig. 28, 84 (83), 1 si ..., nulla -s erit. *accedit* circa: POMPON. dig. 23, 3, 66 -s erit ... circa reddendum ius mulieri. in *c. abl.*: TER. Hec. 666 neutra in re vobis -s a me erit. CIC. Att. 8, 3, 5 in utraque re summa -s erit. QVINT. inst. 6, 3, 1 quanta sit in ea *virtute* -s. PLIN. epist. 6, 10, 3 nec -s operis in causa *est*. paneg. 79 nulla in audiendo -s, nulla in respondendo mora. FRONTO p. 40, 11 N. eloquentiam Caesaris tubae similem esse debere, non tibiarum, in quibus minus est soni, plus -is. HIL. ad Const. 2, 5 dum in (*v. l.* de) consensu -s est. VVLG. num. 20, 19 nulla erit in pretio -s. *adde*: POMPON. dig. 19, 1, 55 -em in praestando *commercio* inesse. *cf.* CIC. off. 2, 81 cum magnam animadverteret in bonis et possessionibus -em. ex: CELS. 7, 5, 1 sunt quaedam -es ex generibus *telorum*. *dativus*: LIV. 36, 25, 4 hoc maior -s Macedonibus erat. TAC. hist. 2, 101 Basso eadem molienti minor -s erat. *cf.* VVLG. II Macc. 2, 25 considerantes ... -em (*sc. quae esset futura*) volentibus aggredi narrationes (τὴν οὖσαν δυσχέρειαν τοῖς θέλουσιν). *abl. abs.*: CIC. Verr. 6, 51 *p. 1095, 50*. PLIN. nat. 18, 4 immensa -e obvia. *pertinet ad infinitivum praedicative*: PLIN. nat. 37, 197 veras (*sc. gemmas*) a falsis discernere magna -s. HIER. adv. Iovin. 1, 3 quanto maior est -s expertae ... voluptatis illecebris abstinere. COD. Iust. 6, 51, 1, 11[g] nulla erat -s ... disponere. *accedit* quod: PLIN. epist. 8, 4, 3 una sed maxima -s, quod haec aequare di-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cendo arduum immensum. fieri: VENVL. dig. 43, 21, 4 -s ... eundi agendique fieret. COD. Iust. 8, 33, 3, 4ᵉ ne ex communicatione fiat aliqua -s. b *verba transitiva*: CIC. Verr. 4, 126 (*epist. Metelli*) ut temporum -s ... tulit. 5, 11 num tanta -s eum rei nummariae tenuerit. rep. 1, 52 -s ineundi consilii rem a rege ad plures ... transtulit. nat. deor. 2, 45 ea -s induxit ... imperitos ..., ut *eqs.* CAES. Gall. 7, 56, 2 ne ... iter ... converteret, ... oppositus mons ... viarumque -s impediebat (POMPON. dig. 19, 1, 3, 4 AVG. civ. 21, 8). civ. 1, 70, 1 exercitum Caesaris viarum -es tardabant (HIRT. Gall. 8, 14, 4). CELS. 7, 29 p. 318, 29 aliae ... -es (*sc. infantem mortuum ex utero extrahendi*) faciunt, ut ... concisus eximi debeat. SEN. dial. 11, 10, 5 pretiosos ... raritas et -s parandi facit *cibos* (PAVL. dig. 45, 1, 2, 2 non facit inutilem stipulationem -s praestationis. PLIN. paneg. 3 haec me cura, haec -s sola circumstat. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 406, 11 ut -s intellectus gratiam dei quaereret (*i. ut -e gratia quaereretur*). AMM. 20, 10, 2 scruposa viarum -e arcente. 24, 1, 1 quae -es arduae belli poscebant. HIER. epist. 14, 1, 3 nolo te antiquae peregrinationis terreat -s.

2 *accusativus*: a *subi. est res, cuius -s indicatur*: habere (*cf. c*): RHET. Her. 3, 10, 17 si causa nostra magnam -em videbitur habere. CIC. Cluent. 2 *altera pars orationis* perspicio, quantum in agendo -is et quantum laboris sit habitura. Catil. 4, 7 habere videtur ista res ... -em, si *eqs.* (Att. 13, 33, 2 SEN. dial. 7, 24, 1). Brut. 25 quinque artium concursus ... quantam vim quantamque -em habeat. BELL. Alex. 8, 5 magnam ... moram et -em ascensum in naves habere. 60, 5 quid transitus fluminis vitii -isque haberet. LIV. 42, 17, 6 *veneni* comparationem plurimum -is et periculi habere. VITR. 3, 3, 4 haec dispositio hanc habet -em, quod *eqs.* SEN. contr. 1, 2, 21 QVINT. inst. 10, 2, 10. GAIVS dig. 36, 1, 65 (63), 7 si neque -em neque turpitudinem ullam habet condicio. APVL. flor. 9 p. 30 tantum habet ... dignitas -is. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 168. *nota*: SCHOL. Cic. Bob. p. 140, 15 quae pars *defensionis* -is aliquid habere videatur adversus quorundam testimonia contend⟨end⟩i (*sic legendum videtur*). b *de causis vel auctoribus -is*: addere: PLIN. nat. 18, 210. adducere: APRING. in apoc. 20, 6 secundam nobis -em sensus adduxit, quia dixit *eqs.* admiscere: APVL. flor. 18 p. 85 nihil ... homini tam prosperum divinitus datum, quin ei tamen admixtum sit aliquid -is. afferre: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 32 huic tuae voluntati ac diligentiae -em magnam afferunt publicani. CAES. civ. 1, 48, 3 res ... exercitui. PLIN. nat. 6, 208 QVINT. inst. 6, 3, 6 APVL. Plat. 2, 25. *accedit* ad: CAES. Gall. 7, 10, 1 magnam haec res Caesari -em ad consilium capiendum afferebat (AMM. 21, 3, 7). civ. 3, 51, 6 ad receptum. AVG. civ. 19, 2 quid horum trium *vitae generum* -em vel facilitatem afferat ad consequendum ... finem boni. augere: PLIN. nat. 18, 223 VLP. dig. 27, 9, 8, 2. facere (fieri *v. supra l. 1*): QVINT. inst. 10, 3, 16 si -em facit doctrina. POMPON. dig. 34, 2, 33. PAVL. dig. 44, 2, 6 ne ... modus litium multiplicatus summam atque inexplicabilem faciat -em (*dub. an praedicative*). CAEL. AVR. chron. 2, 1, 8 fauces ... vitiatae transvorationis -em faciunt. *accedit dativus*: CELS. 7, 26, 3 quae ... curationi -em faciunt. SACR. Leon. p. 320. *nota reflexivum de persona*: QVINT. inst. 10, 3, 11 qui diligentiam putant facere sibi scribendi -em. imponere: QVINT. decl. 305 p. 197, 12 obicere: CAES. Gall. 7, 59, 6 tantis subito -bus obiectis. HIER. epist. 18 A 6, 3 CAPREOL. epist. 1, 1 p. 845ᶜ. opponere: SEN. benef. 3, 33, 1. ponere: NOVELL. Iust. 35, 2 propter varias -es quae humano generi positae sunt. praebere: OPTAT. 2, 16 *v. p. 1095, 34.* praeponere: QVINT. inst. 10, 3, 4 natura ... praeposuit pulcherrimo cuique operi -em. proponere: CAES. Gall. 4, 17, 2 summa -s faciendi pontis proponebatur (*i. extitit*). LIV. 40, 21, 4 cum tanta -s itineris proponatur. SEN. benef. 2, 35, 4. *alio sensu*: CAES. civ. 3, 20, 3 -es auctionandi proponere ... mediocris est animi (*i. excusare*). c *de subeunda vel toleranda -e*: emetiri: AMM. 14, 10, 6 multis -bus emensis. exantlare: APVL. met. 7, 6 plurimis itineris -bus marisque terroribus exantlatis. ferre: VARRO rust. 2, 10, 3 callium -em. CAES. civ. 3, 15, 5 patienter atque aequo animo. habere (*cf. a*): LIV. 34, 18, 1 maiorem habebat *Manlius* -em in subigendis hostibus, quam *eqs.* SEN. benef. 3, 8, 1 quid habiturus fuerit -is, quisquis *eqs.* pati: PANEG. 12 (2), 5. perpeti: CAES. Gall. 7, 10, 2 FRONTO p. 45, 24 N. suscipere: CIC. inv. 2, 169 *cf. p. 1095, 17.* Verr. 6, 61 quam ob rem ... tantam -em cum crimine, molestiam cum suspicione susceperis. superstare: AMM. 25, 4, 14 ut -es superstaret immensas. tolerare: COLVM. 6, 1, 2. transabire: APVL. met. 8, 15. d *de levanda, tollenda, vitanda, superanda -e*: depellere: AMM. 18, 2, 14. dissolvere: SOL. 29, 6. effugere: SEN. benef. 5, 12, 1 (*opp.* in -es descendere). eluctari: TAC. Agr. 17. evincere: MART. CAP. 2, 143. explicare: CIC. part. 89. finire: AMM. 25, 7, 1. infringere: COLVM. 2, 4, 10 *cf. p. 1095, 4.* iuvare: CORP. V 1874, 15 qui ... urgentis annonae difficultates iuvit. laxare: HIL. in Matth. 11, 8. levare: QVINT. inst. 11, 3, 24. moderari: VELL. 2, 94, 3. perdomare: PS. QVINT. decl. 13, 2 -em labore perdomui. perrumpere: PLIN. nat. 8, 86. remittere: PANEG. 8 (5), 9, 4 *cf. p. 1096, 31.* resecare: INST. Iust. 1, 20, 5. superare: VELL. 2, 120, 4 omnibus -bus superatis quas inopia rerum intolerabiles, vis hostium faciebat inexuperabiles. PLIN. epist. 9, 39, 6. AMM. 14, 2, 9 superatis -bus arduis. AVG. civ. 7, 31 p. 314. sustentare: CIC. leg. agr. 2, 83 belli -es. VAL. MAX. 5, 6, 8. tollere: TAC. ann. 13, 53. vincere: CIC. ad Q. fr. 2, 13, 2 fortasse ... vincet tuus amor omnes -es. HIRT. Gall. 8, 41, 3 BELL. Alex. 44, 1 LIV. 33, 8, 4 *cf. p. 1099, 71.* SEN. epist. 83, 23 victa temporum locorumque -e. PLIN. nat. praef. 16. HIER. epist. 39, 1, 3 Hebraeae linguae vicerat -es.

3 *genetivus*: *pendet ex substantivis*: CIC. inv. 2, 169 posse ... fieri *id dicemus*, quod quamquam ... plurimas aut maximas causas habet -is, tamen his susceptis -bus confieri ... potest (*alio sensu*: VENVL. dig. 45, 1, 137, 4 causa -is ad incommodum promissoris, non ad impedimentum stipulatori pertinet). p. red. ad Quir. 23 neque est excusatio -is (HIRT. Gall. 8 praef. 1. QVINT. inst. 1, 12, 16 -is patrocinia [*i. excusationem*] praeteximus segnitiae). Att. 7, 18, 4 miratur te non habuisse rationem huius publicae -is (PS. QVINT. decl. 5, 13 qui tibi -ium reddis ipse rationem). FRONTIN. aq. 124 remedia ... sunt et huius -is (-bus *cod. cf.* VEG. mil. 3, 1 p. 66, 19). SOL. 47, 2 periculi ac -is concordiā ... accessus negatur. 50, 2 *terminus*. ITIN. Alex. 15 socius. 35 equi ... omni genere -um ... defecerant. PANEG. 8 (5), 12, 6 unus hic annus sensum non habet -is. 12 (2), 19, 1 adhibere muneribus artem -is (*cf. p. 1095, 31*). AMM. 17, 8, 2 -um paene omnium ... victrix. 21, 12, 15. BOETH. mus. 2, 8 p. 234 ne *illos* error ullus -is (*i. qui ex -e nasci posset*) impediat. *genet. qualitatis*: PLIN. nat. 29, 1 lubricum esse rerum omnium novarum exordium, utique ... tantae -is in promendo. QVINT. inst. 1, 1, 37 versus affectatae -is ex ... asperrime coeuntibus inter se syllabis catenatos. *praedicative*: LIV. 44, 6, 14 quod ... ingentis -is erat. PLIN. nat. 11, 144 tantae hoc -is est homini. QVINT. inst. 11, 1, 60 quod est sane summae -is. AVG. civ. 14, 15 id, quod praeceptum est, nullius -is fuit. HIER. epist. 48, 4, 3 quantae -is sit divinam scripturam ... intellegere. *pendet ab adiectivo*: LIV. 9, 31, 14 miles omnium immemor -ium. *a subst. pro praep.*: QVINT. inst. 9, 2, 77 quae -is gratia placent.

4 *dativus*: CAES. Gall. 2, 20, 3 his -bus duae res erant subsidio. SEN. dial. 9, 10, 4 adhibe rationem -bus. CVRT. 6, 5, 27 ut erat animi semper obluctantis -bus. QVINT. inst. 6, 3, 14 accedit -i, quod eius rei nulla exercitatio est. PAVL. dig. 18, 1, 1 pr. electa materia ..., cuius publica ac perpetua aestimatio (*i. argenti excussio*) -bus permutationum aequalitate quantitatis subveniret. ARNOB. nat. 1, 63 qui debilibus integritatem *reddidit*, is debiles reddere -i habuit aut labori? AMM. 25, 3, 16 ne -bus succumberet (25, 4, 27). VEG. mil. 2, 4 *id* non mihi, sed -i ipsius rei convenit imputari. *nota*: PLIN. nat. 24, 30 morbo quoque regio et urinae -bus (*pro ad -es*) ... bibuntur *abigae*.

5 *ablativus*: *iuncturae verbales*: *passiva*: affici (*cf. p. 1095, 45 sqq.*): CIC. Quinct. 10. div. in Caec. 8 *syn.* incommodum. epist. 13, 7, 2 CAES. Gall. 7, 6, 2 *cf. p. 1096, 21.* 7, 17, 3. affligi: CIC. Quinct. 10. leg. agr. 2, 83 cetera vectigalia belli -bus affliguntur; hoc vectigali etiam belli -es sustentantur. circumveniri: SALL. Iug. 7, 1 his -bus. cogi: BELL. Alex. 43, 1 SVET. Tib. 48. conflictari: LIV. 40, 22, 8. deterreri: QVINT. inst. 8 pr. 2. fatigari: SOL. 38, 11 *de Tauro monte personato.* illigari: COD. Iust. 7, 40, 1, 1 b. implicari: PANEG. 3 (11), 13, 3 AMM. 26, 1, 12. indurari: AMM. 31, 16, 3 rerum asperarum -bus. mergi: AMM. 27, 8, 8 mersam -bus summis ... civitatem. muniri: TREB. trig. tyr. 26, 3. obstrui: CIC. ac. 2, 7 etsi ... omnis cognitio multis est obstructa -bus. premi: BELL. Alex. 43, 3 summa ibi -e rerum omnium pressus. EPIST. imp. Vesp. ad Sabor. (Corp. II 1423) 6 cum multis -bus infirmitatem vestram premi iudicetis. superari: AMM. 15, 2, 2 AVG. civ. 21, 16. vinci: PLIN. nat. 10, 118 constat emori *picas* victas -e verbi. TERT. adv. Val. 9 p. 187, 16. *activa*: CIC. Att. 3, 23 neque enim ulla *lex* est, quae non ipsa se saepiat -e abrogationis. HIRT. Gall. 8, 19, 6 quibus -bus locorum Romanos claudere voluerant, iis ipsi tenebantur. SEN. nat. 6, 1, 6 praeruptae altitudinis castella vel magnos exercitus -e aditus morabuntur. QVINT. inst. 2, 17, 4 exercere ingenia materiae -e. SVET. Aug. 40 servos ... multis -bus a libertate ... removisse. *abl. modi* (*cf.* cum *sub 6*): BRVT. Cic. epist. 11, 10, 5 septem numerum nunc legionum alo; qua -e, tu arbitrare. COLVM. 2, 9, 13 nec tamen *siligo* longe nobis aut magna -e requirenda est. PLIN. nat. 9, 36 in Phoenicio mari *testudines* haud ulla -e capiuntur. 34, 142 ferri metalla ... minima -e agnoscuntur. AMM. 31, 12, 12 cornu ... equitum ... summa -e conductum. *abl. causae*: SEN. epist. 97, 11 laetatur ille adulterio ... ipsa -e. TREB. Gall. 10, 8 locorum -bus ... laborabat (HIL. in Matth. 11, 13 legis ... -bus laborantes). *accedit adiectivis*: PLIN. epist. 7, 9, 6 laboriosum istud ..., sed -e ipsa fructuosum. VOPISC. Car. 20, 5 *v. p. 1094, 52.* HIL. in Matth. 20, 5 forum ... diversorum negotiorum -bus semper tumultuosum (*metonymice pro negotiis difficilibus*). CASSIOD. inst. div. 27 opus ... considerata -e perarduum.

6 *praepositiones*: absque: AMM. 21, 13, 2. ad: APVL. apol. 1 istae calumniae ... ad -em defensionis repentinae fuere. AMM. 24, 8, 3 eo ad -es accedente negotii, quod *eqs.* adversus: CELS. 5, 25, 16 adversus urinae -em (*seq. compositio*). contra: SALL. Iug. 90, 1 *v. p. 1095, 77.* AMM. 24, 6, 4 altius contra -es omnes incedens. cum: *modali sensu* (*cf. 5*): CIC. inv. 2, 13 pleraque ... nulla cum -e transferentur. LIV. 42, 55, 2 cum ingenti -e ... Gomphos pervenit

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VELL. 2, 54, 3 ingenti cum -e itinerum locorumque inopia perductis ... legionibus. CELS. 5, 28, 12 aliae *fistulae* facile, aliae cum -e curantur. PLIN. nat. 15, 45 Persicae arbores sero et cum -e transiere. GAIVS inst. 2, 25 cum maiore -e apud praetorem ... agere. AMM. 15, 7, 10 cum magna -e potuit asportari. QVINT. decl. 315 p. 238, 23 quanta cum -e (*i. quam difficile*) fortiter pugnetur (*alio sensu l. 8*). VEG. mil. 3, 20. *accedit verbis*: LIV. 44, 7, 11 cum ipsa -e rerum pugnandum erat. VELL. 2, 115, 2 cum -e locorum et cum vi hostium luctatus (SEN. epist. 28, 7). de: PLIN. nat. praef. 19 quibus de causis atque -bus (*i. propter -es*) nihil auso *mihi* promittere. ex: CIC. fin. 4, 68 ex ea -e illae 'fallaciloquae ... malitiae' natae sunt. SALL. Catil. 57, 2 ex -e rerum eadem illa existimans ... Catilinam agitare. CORP. XI 4213 (*litteris aet. August.*) quod ... municipium ex summis periculeis et -bus expeditum et conservatum est. HIL. in Matth. 5, 8 ex -bus quaestionum inutilium quaedam utendarum praesentium voluptatum ratio quaesita est. in *c. accus.*: CIC. fat. 39 *Chrysippus* delabitur in eas -es, ut *eqs.* epist. 4, 2, 4 nihil enim constitui potest, quod non incurrat in magnam aliquam -em. RVT. LVP. 1, 8 cuius opera in has -es inciderimus. SEN. benef. 5, 12, 1 descendere (*opp.* -es effugere). GAIVS inst. 4, 74 ut in -em se deducat probandi *eqs.* in *c. abl.* (*cf. III*): CIC. Verr. 3, 69 ostendit se in summa -e esse nummaria (CAES. Gall. 7, 35, 1 erat in magnis Caesari [β, Caesaris α] -bus res, ne ... impediretur). 6, 51. Cluent. 3 in hac -e illa me res tamen ... consolatur. CAES. Gall. 6, 34, 7. BELL. Hisp. 9, 1 ut in tanta loci -e ad subsidium mittendum se demitteret. SALL. Iug. 45, 1 LIV. 26, 36, 1. SEN. epist. 78, 15 in ipsis positus -bus (*cf.* AMM. 15, 5, 15. 31, 6, 3). PLIN. epist. 2, 19 SVET. Tib. 16, inter: LIV. 26, 21, 17 *cf. p. 1095, 60.* POMP. TROG. Iust. 38, 7, 5 PLIN. nat. 25, 27 *cf. p. 1096, 4.* FRONTIN. strat. 2, 5, 20 Labienus ... inter ipsas superandi amnis -es *Gallos* cecidit. SVET. Tib. 21 inter tot rerum -es. TERT. adv. Val. 3 p. 180, 5 inter somni -es. AMM. 30, 1, 1. ob: TAC. hist. 4, 9 ob remedii -em. SVET. vita Verg. p. 64 AMM. 27, 8, 4. VVLG. gen. 35, 17 *Rachel* ob -em partus periclitari coepit. per: CVRT. 7, 11, 17. 9, 2, 10 *cf. p. 1095, 82* QVINT. inst. 12 pr. 1. decl. 259 p. 57, 23 *puellam* per tot -es, per tot pericula ... tulit. DON. Ter. Andr. 176 'evadere' est per quamcumque -em ad aliquid pervenire. NOVELL. Iust. 11, 3 per tot spatia tantasque -es venire. *causali sensu*: HIL. in Matth. 11, 8 quia per observantiae -em necesse sibi esset in lege peccare. prae: PALLAD. hist. mon. I 56 muliere prae nimia -e (*sc. partus*) ... ululante. pro: EPIST. pontif. 303 (Innoc. I) Migne 20, 530^B *quaestio* pro sui -e longiorem exigit disputationem. propter: CIC. div. in Caec. 40 *p. 1093, 82* VAL. MAX. 3, 2, 6 PLIN. nat. 27, 49. sine: CIC. top. 93 si aut omnino fieri non possint aut sine summa -e non possint. CELS. 2, 3 si. 5, 4. SEN. epist. 58, 20. 90, 8 sine arte et sine -e. PLIN. nat. 19, 157 non sine -e (AMM. 24, 3, 11). SVET. Aug. 49 ut perpetuo ac sine -e sumptus ... suppeteret. VOPISC. Aurelian. 38, 4 AMM. 22, 15, 22. AVG. civ. 6, 9 sine ulla -e. *al.* sub: CASSIOD. gramm. VII 210, 21 orthographia ... inter Latinos ... sub ardua -e relicta monstratur. HIL. op. hist. frg. 1, 3 si modo ... probitatem sub -e publicae intellegentiae mentirer (*i. cum vulgus me vix intellegeret mentiri*).

structurae cum **genetivo** *(v. I) notabiliores: genetivus causam -is indicat*: HIRT. Gall. 8, 5, 4 hiemis (BELL. Alex. 44, 1 -es et hiemis et subitae praeparationis). CVRT. 9, 2, 10 cum per tot naturae obstantes -es secuturi essent. COLVM. 2, 4, 10 acclivitatis. SCRIB. LARG. praef. p. 3, 16 adversae valetudinis. AMM. 17, 4, 12 magnitudinis. 19, 10, 1. 30, 1, 1 turbarum (*de tumultu*). SIDON. epist. 2, 11, 2 naturalium rerum. *genet. obiecti*: DON. Ter. Hec. 159 qui -em sui ostendit *cf. p. 1095, 33.* *genet. pron. pers. pro possessivo v. p. 1095, 34.* *alia*: DON. Ter. Hec. 123 'tundendo atque odio denique effecit' ... attendenda -s uniuscuiusque verbi (*i. quae uno quoque verbo exprimitur*) ... 'efficimus' vero, quod cum magno conatu et molimine vix per nos accipit finem. COD. Iust. 7, 17, 1 pr. assertoris (*sc. comparendi*) -em in utroque casu cessare. *conferendum fortasse* INST. Iust. 1, 20, 5 huiusmodi -es hominum resecantes.

adiectivorum *notabiliorum conspectus: adi. pro attributo: quo pertineat -s indicatur (cf. III)*: CIC. Verr. 3, 69 in ... -e nummaria (SVET. Tib. 48. *cf.* CIC. Att. 10, 14, 1 *pecuniaria*). Catil. 14 ad illa venio, quae ... non ad domesticam tuam -em ac turpitudinem ... pertinent. Att. 7, 18, 4 huius publicae -is. LIV. 7, 27, 4 privatis -bus. *causa -is indicatur*: LIV. 23, 8, 4 victa naturali -e locorum (SCRIB. LARG. 107 vitiorum). PLIN. nat. 18, 206 sideralis (*v. p. 1094, 35*). 25, 27 inter -es saxeas (*v. p. 1096, 4*). NICET. psalm. 13 p. 80, 2 tragicas -es. *cf. p. 1094, 42.* *adde*: AMM. 26, 1, 12 Romani ... obscuris -bus *fastorum* implicati *i. quae ex obscuritate nascebantur.* *magnitudo*: ardua: CASSIOD. gramm. VII 210 *v. supra l. 49* AMM. 14, 2, 9 *al.* incredibilis: CIC. de orat. 1, 16. inexplicabilis: PAVL. dig. 44, 2, 6. laboriosa: AVG. civ. 21, 16. nimia: AMM. 27, 8, 4 PALLAD. hist. mon. I 56. scrupea: AVSON. 338, 1. *cf.* AMM. 20, 10, 2 scruposa. *quid immineat -e non superata*: APVL. met. 6, 14 *Psyche* videt rei vastae letalem -em. *adi. praedicativum*: CIC. epist. 3, 9, 4 -s navigandi fuit odiosa. QVINT. inst. 2, 13, 10 in qua *arte* vel praecipue laudabilis est ipsa illa novitas ac -s. 7, 2, 44 nocturno tempore, cum maior -s (*sc. sceleris perpetrandi*) *est eqs.* 10, 5, 8 utilissima est exercitationi -s. APVL. met. 9, 18 quod pecuniae cunctae sint -es perviae. *nota*: PLIN. nat. 37, 80 *opali*, ut pretiosissimarum gloriā compositi gemmarum, maxime inenarrabilem -em afferunt *i. q. enarrandi -em.*

difficulter *v. p. 1091, 1.*

δυσκολαίνω **difficulto** GLOSS. II 281, 53. *cf. c.* difficilis, difficultas. *Ammann.*

diffīdens, diffīdenter *v. p. 1102, 67. 74.*

***diffīdentia**, -ae *f. a* diffidere. *plur. v. infra l. 44. legitur inde a* CIC. inv. 2, 165 fidentiae contrarium est -a et ea re vitium est (MAR. VICTORIN. rhet. 2, 54 p. 302, 31). GLOSS. ἀπιστία. *cf.* PS. VARRO sent. 26 ad profectum scientiae nil aeque impedit ut -a.

i. q. mala confidentia, suspicio, dubitatio, metus: **1** *absolute*: OV. rem. 543 fit quoque longus amor, quem -a nutrit. QVINT. inst. 5, 7, 1 *in testimoniis per tabulas dictis* pro -a premitur absentia. 8 pr. 27 infelicitas ... quae ... calorem cogitationis extinguit mora et -a (differentia *codd.*). 9, 2, 72 nec pudor videtur quod non palam obicias, sed -a. decl. 306 p. 201, 3 -a petitoris (SCHOL. Cic. Bob. p. 136, 15 accusatoris). 319 p. 252, 24 dicam ex qua -a praeferri iudicium adulterii velit. 346 p. 366, 8. FRONTIN. strat. 2, 5, 4 L. Metellus ... simulata -a intra Panormum copias tenuit (2, 5, 20 IVST. 1, 8, 10 OROS. hist. 2, 7, 4). TAC. hist. 3, 55 *Vitellius* -a properus festinare comitia. EDICT. imp. Nervae Plin. epist. 58, 8 eorum qui impetraverunt -a. FRONTO p. 62, 1 N. -a ... audaciam prohibet. GELL. 1, 11, 18 -ae ... et timori cum ingressione huiuscemodi minime convenit (HIL. trin. 1, 32 trepidationi et libertati, ... -ae et intercessioni. PRISCILL. tract. 6, 100). APVL. apol. 1 *opp.* temeritas. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 292, 10 ne compendium praescriptionis ... -ae deputetur. 5, 21 p. 650, 4. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 43 irrides cum ai⟨s⟩ -a[m] te non recitare vulgo. LACT. epit. 48, 2 stultum igitur et vanum deorum esse vindices velle, nisi quod ex eo magis apparet -a. SVLP. VICT. rhet. 21 p. 324, 8 in altero stultitiae erit crimen ... in altero -ae *eqs.* HIL. in Matth. 7, 10 *scriba* infidelitatis affectum sub -a interrogationis expressit. c. Const. 1 ulterius enim tacere -ae signum est, non modestiae ratio. op. hist. frg. 2, 10. SYMM. or. 6, 1 mementote non -a istud fieri, sed reverentia. 7, 1 epist. 4, 34, 4 PROB. Verg. ecl. 6, 31. PS. AMBR. serm. Sess. 1, 2 cogitatio -ae divinae professionis in te perimit fidem. PS. RVFIN. in psalm. 19, 7 ea quae praemisi, non ex -a oravi. PAVL. NOL. epist. 13, 4 AVG. civ. 16, 24 p. 162 c. Cresc. 2, 1, 2. SVLP. SEV. chron. 1, 21, 3 quod *Moyses* per -am non nisi iterato ictu aquam eduxerit. PHOEBAD. c. Arrian. 17. MART. CAP. 5, 507 ne ... fugere causam -a videretur. SIDON. epist. 4, 6, 2 ego cui maiorem -am minor innocentia facit. 9, 11, 1 *opp.* superbia. OP. imperf. in Matth. 3 p. 654 alii *temptantur* in cogitationibus perversis aut in -is. CASSIOD. in psalm. 105, 14. INST. Iust. 1, 1, 2 cum -a, ... sine ulla -a. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 24 ideo -ae et timoris periculo actus. *speciatim de fide religiosa, i. q. incredulitas*: TERT. scorp. 1 nobis fides praesidium, si non et ipsa percutitur -a. adv. Marc. 3, 15 p. 402, 1 aut -ae aut malitiositatis consilium est fallendo quid promovere. 4, 35 p. 540, 12 hoc cum ... -am Israhelis vel superbiam pulsat. ITALA Rom. 4, 20 (codd. d g *et* VVLG.) non haesitavit -a (ἀπιστίᾳ), sed confortatus est fide. 11, 30 (codd. d g) propter illorum -am (ἀπειθείᾳ, VVLG. incredulitatem). Eph. 2, 2. 5, 6 Col. 3, 6 (codd. d g, *cf. etiam* IREN. 4, 27, 4 LVCIF. non conv. 14 p. 31, 22. 32, 4 Athan. 1, 5 p. 72, 31 PRISCILL. tract. 1, 17. 20 can. 88 p. 146, 6 HIER. in Eph. 2, 2 p. 465^A. in eccles. 10 p. 1091^C RVFIN. Basil. hom. 5, 6 Orig. in Ios. 13, 1 AVG. in psalm. 44, 1 *et passim.* GILD. Brit. 103 chron. III p. 81, 33. PS. PRIMAS. in Eph. p. 612^A [filii irae, sicut supra -ae]. THEOD. MOPS. in Col. 3, 6 *et aliis locis*) filios -ae (ἀπειθείας, VVLG. Eph. 2, 2. 5, 6 -ae, Col. 3, 6 incredulitatis). HIL. in Matth. 5, 8 gravissimo -ae periculo ante praedicto (*opp.* pietas). AMBR. exc. Sat. 1, 10. HIER. adv. Pelag. 1, 34 *Abraham et Sara* non ex eo quod risere -ae condemnantur. PAVL. NOL. carm. 31, 251 o perversa fides et -a nobis, credere uos terris et dubitare deo. epist. 11, 13. 29, 9 AVG. epist. 23, 6. PS. AVG. quaest. test. I 99, 2 propter -am ... temptantur (II 76 tit.) *al.* OP. imperf. in Matth. 52 p. 932 infidelitati suae adhuc -am addit. ENNOD. epist. 9, 10 p. 235, 18. GREG. M. moral. 25, 27 *opp.* fides.

2 *c. genet. obi*: *personae*: SVET. Otho 9 magis pudore ... quam desperatione ulla aut -a copiarum. HIL. in psalm. 14, 11 sui per metum -a. CASSIOD. var. 11, 4, 3 vestri. *rei*: CIC. Tusc. 4, 80 metus quoque est -a expectati et impendentis mali. SALL. Iug. 60, 5 -am rei simulare. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 50 -a partus tui. VAL. MAX. 5, 6 ext. 1 humani auxilii. QVINT. inst. 11, 3, 142 memoriae. decl. 250 p. 27, 2 quanta -a in te causae est (PLIN. epist. 5, 7). 319 p. 253, 4 prioris criminis. TAC. hist. 1, 72 pessimus quisque -a praesentium mutationem pavens. FRONTO p. 215, 21 N. -a formae. ARNOB. nat. 1, 25. LACT. inst. 5, 1, 4 quo plane ipsi -am suae perditae rationis ostendunt. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 18 p. 200, 20 ne ipsa dicendi diligentia -am negotii demonstremus (SYMM. epist. 2, 91, 2). HIL. in Matth. 5, 13 ne ... de futurorum -a inexpiabilis irreligiositas contrahatur. 31, 7 sine spei -a, sine sensu doloris, sine metu mortis. SYMM. epist. 5, 66, 3 PAVL. NOL. carm. 10, 324. epist. 13, 5 non -a resurrectionis, sed desiderio caritatis. AVG. fid. et symb. 9, 19 *opp.* confidentia. serm. ed. Mai 182, 1 per -am rectae fidei. c. Faust.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

22, 97 COD. Iust. 7, 49, 1. *seq. acc. c. inf.*: SALL. Iug. 100, 4 non tam -ā futurum quae imperavisset, quam uti ... labor volentibus esset. *syn.*: metus, timor, desperatio, infidelitas. *opp.*: fides, fidentia, confidentia, fiducia, pietas.

×**diffīdo,** -īsus sum, -ere *a* dis- *et* fidere. CHAR gramm. I 248, 11 tertii ordinis ... -o -is -isus sum. *de formis*: INSCR. Vertuleior. (Carm. epigr. 4) 1 d⟨if⟩eidens. *traduntur etiam formae* defidere: Ps. QVINT. decl. exc. Paris 7 p. 400, 30 LACT. mort. pers. 45, 5 (deffisi) FAVST. REI serm. 1 p. 225, 22 VIRG. gramm. epist. 2 p. 127, 8. *paucis locis confunditur in codd. cum* dividere. *perfectum legitur inde a* RHET. Her. (*cf. infra l. 68*). *forma activa perfecti*: FRG. c. Arrian. p. 610ᴮ diffiderunt (diffiduerunt *cod., priore* u *fortasse deleta*). *traditur* diffidisset *pro* diffidit *apud* QVINT. decl. 287 p. 154, 9. *part. fut.* -surus: HIL. in Matth. 31, 1. *de significatione*: ARVS. gramm. VII 468, 5 -it illi. RVFIN. Orig. in Rom. 2, 6 -ere porro pro 'non credere' vel 'non obtemperare' solet in scripturis sanctis inveniri. GLOSS. ἀπιστῶ. -it οὐ πέποιθεν, δυσπιθεῖ. non credit, disperat. -ere disperare. -isus desperavit, μὴ πεποιθώς, disperans, non praesumens, disperatus. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE, *deest apud* PLIN. nat. *et poetas praeter* LVCR. VERG. OV. LVCAN. VAL. FL. SIL. [*loci dubii*: PETRON. 100 fraudavi ... animum dissidentem (-entem *Dousa*). QVINT. decl. 287 p. 154, 9 *cf. l. 13.*]

i. q. ***non confidere, non credere, suspicari, dubitare***: 1 *absolute*: PLAVT. Epid. 112 nihil agit qui -entem verbis solatur suis. Merc. 856 tu quemvis confidentem facile tuis factis facis, eundem ex confidente actutum -entem denuo. RHET. Her. 2, 4, 7 qua re scire pot⟨u⟩erit, utrum -endum an confidendum fuerit. CIC. Mur. 45 iacet, -it, abiecit hastas. div. 1, 53 ita graviter aegrum Eudemum fuisse, ut omnes medici -rent. Att 1, 16, 3 valde -ere boni coeperunt. epist. 4, 7, 2 vidi neque te consilium civilis belli ... nec copias Cn. Pompei ... probare semperque summe -ere. 6, 1, 5 me esse eum ... quem ... auctoritate tua cunctantem et -entem excitare *solitus esses.* ad Q. fr. 2, 3, 7 cetera sunt ... huius modi, ut tu mihi fere -enti praedicabas. 3, 8, 6 hoc horret Milo ... et, si ille dictator factus sit, paene -it. ad Brut. 1, 3, 1. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 1 quam ipso -ente Dolabella. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 10 te ... hortor, ne defatigere neu -as. SALL. Iug. 36, 2 ne sui -rent. LIV. 38, 14, 10 *tot* talenta se confecturum prope, ut -ens pollicebatur. SEN. dial. 4, 24, 1 in quibusdam rebus satius est decipi quam -ere. TAC. ann. 4, 38 quod alii modestiam, multi quia -ret ... interpretabantur. 13, 21. SVET. Tib. 65 -ens tumultumque metuens. APVL. apol. 71 ne videretur -ere. met. 5, 21 audet, trepidat, -it, irascitur. *speciatim i. q. fidem religiosam non habere, incredulum esse* (*cf.* AMBR. Cain et Ab. 1, 9, 37 -ere est ... de potentia dei aestimare quod non audiaris nisi clamaveris): PS. APVL. Ascl. 23 numquid et tu -is ut multi? 24 videsne, quatenus tu ipse -as? TERT. resurr. 30 p. 69, 1 Israhel ... pro sua incredulitate -ens scandalizabatur. HIL. in Matth. 31, 1 turbandos et -uros sciebat *discipulos* 31, 8. AMBROSIAST. in Rom. 11, 10. AVG. civ. 16, 26 risus Abrahae exultatio est gratulantis, non irrisio -entis.

2 *c. dat.*: a *personae*: PLAVT. Rud. 82 valete, ut hostes vestri -ant sibi (RHET. Her. 4, 56, 69 si -unt sibi ... nobis non -imus. CIC. Cluent. 63 prov. 38 Phil. 9, 2 [*i. q. de vita sua*]. div. 2, 8 dubitans plerumque et mihi ipse -ens. SALL. Catil. 31, 3 sibi patriaeque. Ov. ars 1, 768. PLIN. epist. 7, 17, 9 maxime tibi ipse. PANEG. 10 (4), 31, 3 -ens sibi audacia et importunitas catenata. AMM. 15, 5, 4 barbaros sibi -entes et trepidantes. CARM. epigr. 184 ⟨ho⟩mines ego moneo niquei -at ⟨sibi⟩). CIC. har. resp. 35 hoc et tu tibi confidis magis et nos prope iure -imus. Phil. 12, 18 -bant etiam Servilio. epist. 2, 10, 2 Parthos times quia -is copiis nostris. ad Brut. 2, 1 his enim exercitibus ducibusque ... nullo modo poteram -ere. CAES. civ. 3, 94, 5 aliis. BELL. Afr. 52, 5 equites Curiani -isi Scipioni eiusque copiis. SALL. Iug. 43, 3 veteri exercitui. Ov. epist. 10, 97 sive colunt habitantque viri, -imus illis. LIV. 22, 13, 3 dubium Hannibalem alternisque fidentem ac -entem. 24, 8, 4. SEN. contr. 1, 8, 9 haec *lex* ... ter viro forti aut -it aut consulit. TAC. hist. 1, 31 legioni classicae -batur (-bat *M*). IVST. 14, 6, 2 (= OROS. hist. 3, 23, 31) Olympias ... -isa Macedonibus. 28, 1, 5. b *rei*: RHET. Her. 3, 24, 40 ne aut tuo studio -isi aut minus quam res postulat dixisse videamur. 4, 45, 58 vos vestris fortunis -itis, iste solus suis eo magis confidit. CIC. inv. 2, 61 quia causae -at (Q. Rosc. 11 Sest. 135 CAEL. Cic. epist. 8, 17, 1 QVINT. decl. 287 p. 154, 9). S. Rosc. 82 ingeniis vestris (Mur 63 ingenio meo [PANEG. 4 (9), 1]. SVET. Iul. 3 ingenio eius. HIER. epist. 49, 20, 1). Verr. 1, 31 eius fidei (TAC. ann. 2, 1 popularium). Manil. 23 -entem rebus suis (Cluent. 20. Pis. 89 -ens ac desperans rebus tuis. 99 CAES. Gall. 5, 41, 5. civ. 2, 17, 1 Pompeianis rebus. SALL. Iug. 32, 5. 46, 1. 75, 1 LIV. 1, 2, 3 CVRT. 8, 2, 27 SIL. 11, 6 faciles laesis -ere rebus. FLOR. epit. 3, 1, 16 OROS. hist. 5, 15, 9 *al.*). part. 59 memoriae eorum (QVINT. inst. 6, 1, 2 iudicum). fin. 2, 86 perpetuitati bonorum suorum. Tusc. 5, 3 huic ... sententiae. 5, 40 suis bonis. Att. 10, 7, 3 Siciliae. epist. 5, 13, 3 rei publicae. 7, 10, 3 hominis mei ... amantissimi voluntati erga me (CAES. civ. 1, 12, 2 municipii). 12, 1, 1 urbi et otio ... urbano. 15, 4, 16 rogationi meae. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 pudentiae tuae. LVCR. 1, 267 neque forte tamen coeptes -ere dictis (1, 333). 5, 1349 qui numero -bant. CAES. Gall. 6, 38, 2 -isus suae atque omnium saluti. civ. 3, 94, 7 summae rei. 3, 97, 2 ei loco. BELL. Afr. 31, 9 victoriae suorum (BELL. Hisp. 31, 1). SALL. Catil. 45, 4 timidus ac vitae -ens (EPIT. Alex. 95). Iug. 50, 1 armis (VERG. Aen. 3, 51. SIL. 5, 557 levibus armis. IVST. 14, 5, 6). 52, 6 virtuti militum. Ov. met. 1, 397 caelestibus ... monitis. LIV. 9, 39, 3 nec suis -entes viribus nec hostem spernentes (LVCAN. 4, 145 noti viribus orbis. TAC. ann. 12, 15 propriis viribus. IVST. 4, 3, 4 *al.*). 21, 25, 3 Placentiae moenibus (LVCAN. 10, 440. SIL. 10, 580 muris). 40, 49, 3 praesidio urbis. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 31 fecundati tuae. VAL. MAX. 4, 1, 5 virtutibus filii. SEN. epist. 97, 14 securitati. VAL. FL. 5, 589 ne sperne virum et comptis -e capillis. SIL. 13, 34 sese ... calenti addiderat Poeno Latiae -isus habenae. QVINT. inst. 1, 1, 32 etiam iis, quae iam sciunt, -entibus. 6, 3, 111. TAC. hist. 1, 85 -ere dubiis ac parum gaudere prosperis. ann. 15, 4 ducta ingens fossa, qua fluvio -batur. 15, 35 defensioni merito -isum. 15, 55. APVL. apol. 15 formae suae. GALLICAN. Avid. 7, 1 quae (*Faustina*) valitudini Marci iam -bat. SCHOL. Cic. Bob. p. 122, 12 CLAVD. 26, 220 MACR. sat 3, 6, 11 *al.* *nota i. q. cavere ab aliqua re*: MARCIAN. dig 48, 16, 1, 13 nam -endo crimini ... et eximendo se periculo calumniae. MAXIMIN. c. Ambr. p. 33, 29 fidens sermoni, -ens negotio.

3 *cum ablat.*: INSCR. Vertuleior. (Carm. epigr. 4) 1 re sua d⟨if⟩eidens ... afleicta (*an* d. *absolute, congruens cum* v. 2 timens? *cf. l. 63. 75. 76. 78*). FRONTIN. strat. 1, 8, 5 paucitate (-i *d*) suorum -ens (TAC. hist. 2, 23 AMM. 29, 5, 39). SVET. Iul. 3 cum ingenio eius -īsus tum occasione. PANEG. 7 (6), 12 aperto Marte. LACT. inst. 5, 20, 2 deos quorum potestate (-i *S*, de potestate *V*) -unt. 7, 1, 4 dum eorum *laborum* caelesti mercede -it. mort. pers. 45, 5 milites non fide, sed paucitate -isi (deffisi *C*). HEGES. 2, 15, 8 Cestius aperto itinere -ens (diffugiens *Cass.*, τὴν φανερὰν ὁδὸν ἀπογνούς). *nota*: GREG. TVR. Mart. 2, 49 fide non -isus solitum praestolat auxilium.

4 *cum praepos.* de: CIC. Att. 12, 43, 2 de Othone -o. QVINT. decl. 280 p. 144, 9 non ego de uxore -o, non de animo illius dubito. PANEG. 9 (12), 1 cur ego in me de tuo favore -am. LACT. inst. 2, 4, 22 de deorum suorum potestate. EVTR. 3, 18. PS. AVG. quaest. test. II nov. 47. 61, 1 qui ... bene ambulat nec -it de spe fidelium. SIDON. epist. 7, 1, 4 de deo. FAVST. REI. serm. 1 p. 225, 22 non ... de domini pietate defidat. SEDVL. op. pasch. 2, 6 nec debemus ... de carnis imbecillitate -ere, ut de caelesti videamur auxilio desperare. ALC. AVIT. epist. 92 *al.* in: VVLG. Bar. 1, 17 et non credimus -entes in eum. pro: GREG. M. moral. 9, 23 *Moyses* pro aquae exhibitione -ens.

5 *seq. inf.*: CATO agr. 157, 13 quos -as sanos facere, facies. CIC. ac. 2, 64 me ... oratio ... ita movit ... non tamen, ut ei respondere (responderi *m b dett.*, me respondere *Lamb.*) posse -rem. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 388 tam magna ... credere -unt trepidi, sed credere malunt. *acc. c. inf.* (*saepe* posse): RHET. Her. 4, 5, 8 omnia quae omnes habuerint, solum habere se posse -et. CIC. Quinct. 77 me posse in hac causa consistere. Phil. 12, 27. 13, 26 sine causa -isi se aliquid habituros. orat. 3 se assequi posse (97. COLVM. 1 praef. 28 consequi. HIER. epist. 1, 1). ac. 2, 7 invenire se posse. nat. deor. 1, 8. Att. 1, 11, 1 ne illud mirere, cur, cum ego antea significarim ... me sperare *eqs.*, nunc idem (eidem *M*) videar -ere. epist. 1, 9, 18. ad Q. fr. 1, 1, 1 ut rem posse confici non -rem. LVCR. 5, 1157 etsi fallit enim *foederum violator* divom genus humanumque, perpetuo tamen id fore clam -ere debet. CAES. Gall. 6, 36, 1 NEP Alc. 10, 4 Ov. trist. 5, 13, 31. LIV. 10, 33, 10 Samnites -isi duobus exercitibus resisti posse. 21, 26, 6. 21, 53, 8. 24, 33, 9 *al.* (*saepius* non -ere). QVINT. inst. 10, 1, 126. PS. APVL. Ascl. 27 quid est, ... quod aut ignorant aut esse posse -unt? CLAVD. 22, 182 qui se -it amari. AVG. in psalm. 58 serm. 2, 2. SACR. Leon. p. 386 non -imus eum ... specialiter suffragari. PETR. CHRYS. serm. 59 p. 364ᶜ.

6 ne, an: LVCR. 5, 980 non erat ut fieri posset mirarier umquam nec -ere, ne terras aeterna teneret nox. TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353, 15 -am necesse est, ne nec alteram partem remuneret. HIL. in Matth. 7, 10 doctore legis -ente an sequeretur ipsum.

syn.: dubitare, desperare, cunctari. *opp.*: confidere, sperare. *deriv.*: diffidentia.

part. praes. pro adi. **diffīdens** GLOSS. ἀπειθὴς ὁ μὴ πιστεύων, ὁ μὴ πεποιθώς. *i. q. suspiciosus*: SVET. Claud. 35 nihil aeque quam timidus ac -s fuit. *c. genet. i. q. anxius*: ITIN. Alex. 52 suppetiati in tempore regem recipiunt sui -em (MART. CAP. 5, 425). SYMM. epist. 1, 88 -s amoris. *i. q. incredulus* (*cf. p. 1100, 47. 1101, 42*): HIL. in Matth. 31, 11 dispersos eos et -es ac trepidos reprehendet. AMBROSIAST. in Rom. 2, 9 credens honorificentior est, -s autem peius tractandus est. 2, 16 *opp.* credentes.

adv. **diffīdenter.** *comp. l. 76. 77.* *i. q. anxie*: CIC. Cluent. 1 altera *pars orationis videbatur* ... timide et -r attingere rationem veneficii criminum. POMP. TROG. Iust. 38, 7, 4 timidius ac -ius bella ... ingressum. LIV. 32, 21, 8 cur -r ... egerit. IVL. VAL. 1, 4 -ius sibi occursare coniugem. AMM. 26, 7, 13 -r incedebat et trepide. PAVL. NOL. epist. 3, 1 -r aut leviter te amare. SIDON. epist. 3, 7, 3 cum credita -r allegant, volunt videri egisse se cautius.

[? **diffidus,** -a, -um. *lectio corrupta* ACC. trag. 347 (Non. p. 230, 22) diffidamantem necidere. *ex coni. Büchel.* (*Ribb. trag.*² *coroll. p. LX*) ACC. trag. 495 (Non. p. 395, 22) ut rorulentas terras ferro ⟨dif⟩fidas (*vel* dividas; *traditum* fidas) proscindant. *cf. c.* diffindere.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae